Universidad de Deusto
Biblioteca

G. Maino Codex II

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

IASONIS MAY.

NI SECVNDA SV-

PER CODICE.

1015

Præter alias ipsius authoris, aliorumq; Doctorum additiones, adiecimus vtilissimas quasdam D. Ioannis Francisci Purpurati annotationes, manicula figura signatas.

LVGDVNI.

M. D. LVI.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad illustrissimum ꝛ sapientissimum principem, Ludouicum Sforciam, Vicecomitem, Barri Ducem, Jasonis de Mayno iurisconsulti ac ducalis Senatoris, in cõmentaria iuris ciuilis, Prefatio.

TRadunt veteres ingeniosi Poete, Prometheum Japitidẽ figulum ex luto corpora humana fabricare solitũ: igneum spiritũ ex celo furripuisse: indeq; illis animã vitamq; insufflasse. Ego quoq; illustrissime ꝛ sapientissime princeps: cũ hec opera cudo: rudem q̃ndã molẽ fabricare videor: ꝛ libellos ineffigiatos edere. Sed vbi tuo nomini sacrãtur, a te veluti a terestri numine vitam spiritumq; hauriunt. Tu iacẽtes subleuas, depressos erigis, exanimes viuificas: ꝛ ineffigiatos ad formã redigis. Tu eis nomẽ famamq; circundas: ꝛ sic vitalem spiritum infundis. Nomen tuũ quod liminari pagine inscribitur: totum opus illustrat: ex atro ꝛ nubilo, lucidũ ac serenũ reddit. Commentaria nostra: que circa iuris interpretationem: ꝛ iustitie doctrinã versantur, a te summo ꝛ vberrimo iustitie fonte merito vitã accipiunt. Justitia que ex terris in celum migrasse ferebatur, nũc rursus ꝛ celo ꝛ astris ad te remigrauit. Tu iustitie precipuus cultor, ꝛ equitatis sedulus obseruator. Justitie trutinam tanta rectitudine tenes: vt nihil gratie, nihil fauoris, aut potẽtie tributũ velis. Illud est admirabile: cum nihil gratie causa statuas: omnia tamẽ que statuis grata sunt. Quos iudicas: ita primus veris rationibus cõuincis: vt vel inuiti sese merito iudicatos affirmẽt. Qui plectũtur: se pena iuste affectos fatentur. In publicis cõcionibus ius laboriosissime ac seuerissime ducis: ꝛ omnibus iustitie debito satisfacis. Si quid vnquã asperius decernere coactus fuerit misericordie lenitate: ꝛ beneficiorum largitate compensas. nihil tam munificũ ꝛ bono principe eque dignum ducis: quã supplicibus opẽ prestaret afflictis suppetias ferre, tenuiores sic protegere: ne ditiorũ potentia pessundati opprimantur, nemo q̃uis humilis ꝛ deploratus te iudice suo iuri difficilt: qui quod precipuum est iustitie preceptũ obseruas: vnicuiq; quod suum est tribuere: ꝛ cuiscunq; ius illesum immunitumq; conseruare. tu te principẽ ac moderatorem preitas: vt sub tuo nomine recte diffiniri possit: q̃quid iusti, equi, pij ac sancti significare voluerimus preter exactissimam iustitie obseruãtia: quecũq; ad illustrandã principis dignitatẽ spectãt: in te cumulate cõcurrunt. De precipue quodã diuine, puidẽtie dono genitũ: indulgẽtissima natura suis quibuscũq; peculiaribus dotib⁹ exornauit: vt quas posset in te totas virtutes locaret, ꝛ locatas exprimeret: ꝛ expertas ceteris principibus imitandas proponeret. Tanta prudentia, fortitudine, ꝛ tẽperãtia ad Sedioland̃e imperiũ cõsultissime moderaris: vt qui recte principatũ gerere cupiunt: te precipuũ habeant quẽ emulẽtur ꝛ colant: ꝛ a quo principãdi normã ꝛ precepta accipiãt. Quicquid de bono principũ regimine vsquã scriptũ est: sic adamussim obseruas, vt nihil scriptores illi precepisse videant: q̃d a te vnq̃ fuerit pretermissum: ꝛ nihil facias, q̃d nõ sit ab eis institutũ. Qui cõsummatissimũ principẽ sibi effigiandũ proponeret: ex omnibus, qui sint vel vnq̃ fuerint: in exẽplar deligeret: in quo nihil q̃d summũ ꝛ preclarũ principẽ deceat, desyderare posset. Si in veterum principũ cõparationẽ assumaris, que vix singuli diuersis etatibus intẽtissima cura sunt assecutiin te optima ꝛ vberrima discernẽtur. Legimus Aristidẽ, Agesilaũ, ꝛ Traianum fuisse iustos, sed te scimus ꝛ quotidie experimur, magnã Julij Cesaris clementiã antiquitas cõmẽdauit: tua nõ minore nec vlla ex parte remissione fruimur. Sũma in Pompeio egtas pponebat, lõge maiore in te sicuti expectãt: ita sentiũt vniuersi populi. Laudarũt veteres Metelli pietatẽ: tuã presentẽ presentes admiramur. Magnũ Alexãdri animũ antiquitas extulit, lõge maiorib⁹ laudibus inuictã animi tui magnitudinẽ, nostra extollit secula. Disciplinã militarẽ, tũ Grecozũ tũ Romanozũ imperatoruz: prisci annales testant, in te nõ inferiorẽ vniuersa experit Italia. Temistoclis prudentiã, cõstantiã Fabij, Scipionis cõtinẽtiã: antiqua literarũ monumẽta celebrarũt. Has oẽs animi peculiares dotes i te nõ modo desciptas audimus: sed indies assiduo vsu percipimus, ꝛ vica voce decãtamus. Scio me nõnullis videri posse per assentationẽ hec dicere. Sz cõferãt queso facta inuicẽ. Incredibilẽ tuã principatus gubernãdi sciẽtiã, altissimã imperij administrãdi prudẽtiã, animi magnitudinẽ ꝛ cõstãtiã cõtẽplẽtur. Cõsideret q̃ equa lãce iustitiã in oẽs quotidie exerceas, q̃ librata sit in iure reddẽdo equitas: mixta seueritati misericordiaz: in facile ignoscẽdo naturalis clemẽtia. Riment prudentissima cõsilia tua, archana rerũ publicarũ negotia inquirãt: ꝛ videant quãtũ supra mortaliũ fidẽ: supra hominum vires ꝛ ingenia excellãt. Egregia tua per oẽm Italiã facinora suspiciãt ꝛ gloriosos rerum exitus metiant: deinde seposito liuore iudicẽt, nec hoc loco mihi gratia arrideat: sed veritas de seipsa verũ exhibeat testimoniũ. In te vno q̃qd fortuna, aut natura vel humana diligẽtia pcipuũ ꝛ eximiũ hz: miserabiliter efflorescit. Assecut⁹ q̃s mortales arduũ putãt maximã gratiã maxima cum gloria cõparasti, ꝛ q̃ vix est credibile, solita virtute omnẽ inuidiã superasti. Que de te omnib⁹ patent a me referri tuto possunt, ꝛ eo securius, quo plus fidei: ꝛ si minus eloquentie cõsequẽtur. nã q̃ in secretioribus agunt: cũ prosperos indies euẽtus proferãt: maioris sunt admirationis q̃ iudicij. Superioribus annis tot tantosq; Italicos motus tua prudẽtia cõpescuisti: tot grauissimorũ bellorũ discrimina tua authoritate sedasti: ꝛ vniuersaz Italiã ex vasto incẽdio ereptã, ad verã pacẽ ꝛ tranquillitatẽ redegisti. ¶ Nec tantũ Italice pacis auto: haberis, sed etiam cõseruato. Nõnullorũ machinationes Sediolanẽsi imperio pernitiosissimas grauissimasq;, tua vigilãtia ꝛ sagacitate preuidisti, ꝛ solita sapiẽtia reddidisti irritas ꝛ inanes, qui decipi nulla arte potes, vbi animũ attẽderis ad cauẽdũ. Portentissimã vrbẽ (que Ligurũ caput est) in vijs alpiũ magis tutissimã ac ppe inexpugnabile, adiecisti. Insubrie ditiõi, arctissimã societatẽ copulasti cũ Latij potẽtalibus. Nõ minore animozũ q̃ federũ colligatiõe obseruasti, q̃s Aristoteles in mãdatis Alexandro regi reliquit. Indissolubilẽ enim amicitiã cõtraxisti cũ his q̃ finitimi sunt ꝛ potẽtissimi, vt in tẽpore adesse: ꝛ vsui pñto esse possint. Ciues vniuersos ꝛ populos tue gubernationi creditos, ea cura ꝛ diligẽtia prosequeris: vt nõ maius parentes in filios studium adhibeãt. Adeo vt omnium pater, ꝛ defensor possis appellari. Solicitus es p salute ꝛ cõmodis subditozũ (memor Homerici documẽti) nõ oportere eũ cui multi populi subsunt totã noctẽ dormire. Subditorũ querelas libẽter exaudis: preferẽs que in magistratus cuiuscunq; ordinis ꝛ dignitatis deferentur. Sic populis nõ minus gratificaris q̃ satisfacias ꝛ magistratus timidiores aciusti obseruãtiores reddis. Legati oim Italie potestatũ te ex prescripto quotidie adeũt, q̃tũ expedit, p arbitrio alloquunt ꝛ cõsulũ, ꝛ in quibuscũq; grauissimrs negotijs maximã prudẽtie tue vim experiunt. Epistolas qualescũq; vel ex ducali ditione, vel alitide ex toto terrarũ orbe delatas: siue priuatarũ rerũ sint siue publicarũ, per teipsum vis videre vel audire, nec alterius cuiusq̃ fidei credis. Ex ea credulitate sepenumero boni pncipes fallunt̃, ꝛ intẽti, in subditozũ pernicie eunt. Respõsa que singulis dictasti: postq̃ per ducales scribas trãscripta fuerint, nõ grauaris denuo retidere. Facis bono cõsilio: vt si quid minus puide, vel impetu quodã: aut repẽtina ira (q̃d tũ rarissimũ est) demãdasses: hoc interuallo: ira interim efferuescẽte oũ ad te rursus deferunt: quasi teipsuz melius collegeris: vel immutes vel emendes. Sic plene adimples Antenodozi philosophi ad Augustũ cesarẽ salutare preceptũ: q̃d diuus Theodosius Romanozũ imperator: nõ a philosopho: sed a nature munere accepit. Cũ ira te cepit: nõ asperũ aliquid statuas, nihil prius neq; dixeris neq; feceris: q̃ quatuor ꝛ viginti literas tecũ memoria recẽsueris, vt illa cõcitatio que momẽti est (mẽte alio traducta) parui temporis interiectu langueſcat. nõ tantũ viuẽtibus bene cõsulis, verũ etiã melitissimos parentes tuos: prestantissimos illos heroas, ꝛ inuictissimos duces ab interitu vẽdicas: quos p eorũ meritis immortalitati dicasti: eternis scriptorum monumẽtis eneis imaginibus ac colossi mole mirabili. Pretereo qua comitate: qua gratia, rhetores, philosophos, theologos, ad iure cõsultos, sis cõplexus: quos preter maxima stipendia summis honoribus, cõmodis beneficijsq; prosequeris. Cui enim vnq̃ veterũ principũ tantũ fuit cure: vt doctrinarũ studia floreant, etiã q̃ tibi optimo ꝛ indulgẽtissimo principi: ꝛ Cũ intelligas literas omniũ virtutũ esse fundamẽtũ, vt pote continentie: modestie: vigilãtie, patiẽtieq; magistras. Omniũ ingenuarũ artiũ pceptores, ꝛ variarũ sciẽtiarũ doctores acciuisti: quos adeo re ꝛ honore affecisti: vt te veluti latine lingue ꝛ liberalium disciplinarũ parẽtẽ celebrare ꝛ illustrare debeãt. Quare princeps gloriosissime, cũ sis nature opus mirabile: virtutũ vina imago: probitatis ꝛ fidei simulachrũ: sciẽtiarũ theatrũ, literarũ ac literatorũ asylũ: ꝛ nostri eui speculũ ꝛ exemplar: nil mirũ si te ceteri principes veris prestãt tui nominis immortalitati studẽt: ꝛ te sicuti presentib⁹ celebratũ: ita posteris imitandũ proponere cõtẽdũt. Ego tue prestãtie mancipiũ, ꝛ tue probitatis ascriptitius: cũ annis superioribus bina commentaria in sacratissimas leges tuo diuino nomini sacrasem: tertium quoq; nunc vt parenti dicandũ duxi. Tu vero princeps sapientissime: qui pro solita clemẽtia superioribus arrisisti: nec tertium fetũ aspernaberis. Me nostre legum interpretationes leto gradu, ꝛ fiducie plene ad te properant: cum intelligant vrbes ꝛ populos tuo regimini traditos: te non minus legibus armis tutari: ꝛ a te veluti a terestri numine vitam spiritumq; accepisse recognoscant.

¶ Vale princeps clementissime. Ex academia Ticinen. Idibus Februarij Anno .M.cccc.xciij.

Jasonis de Mayno Mediolanensis iurisconsulti Commentaria, in sextum Codicis, in Pisano gymnasio ꝛ Ticinensi academia, elucubrata.

¶ Prefatiuncula ad scholasticos.

ARistoteles monere solitus tradit, viri fratres ꝛ auditores dilectissimi, tribus indigere disciplinã, natura, solicitudine, ꝛ documento. Natura enim reluctãte inuitaq; Minerua studio: tũ labor in irritũ cedit. Propterea Fabi⁹ Quintilianus in proemio oratorie institutionis illud in primis testandũ est, inquit, nihil precepta atq; artes valere, nisi adiuuante natura. Quibus ergo deerit ingenium non magis hec scripta sunt, quaz de agrorum cultu sterilibus terris. Studiorum autem solertiam etsi leg alis scientia preter ceteras ob diuersa iuris volumina requirat: presens tamen annus supra alios quam maxime exigit. Sextus enim liber, C. cuius interpretationẽ aggredimur, vltimarũ voluntatum amplam ꝛ difficilem materiam cõplectitur: nec minus vtilem quam necessariam, ꝛ in forensibus controuersijs assiduam. In eo omnes pretorie ꝛ ciuiles successiones, testatorũ eulogia, supreme defunctorũ dispositiones necnõ omnes intestate successionis modi, exacto ordine ꝛ pleno, vt aiunt, comu cõtinẽtur. Qui hũc sextũ libruũ. C. diligẽter accuratecq; reuoluẽt: cognoscent se vberrimã iuris partẽ, ꝛ reliquis omnibus opulentiorem excoluisse, ex qua maximos fructus optimosq; pretentus metẽt. Documẽti vero vim ꝛ effectũ ex eo pcipit, q̃ scribit Aristoteles in sco ethicorũ, virtutẽ intellectualẽ ex doctrina in dies gñatio nẽ augmẽtũq; suscipere: ideoq; documẽto ꝛ tpe indigere. Alti⁹ pterea in aio sedẽt, que preceptorũ voce audiunt quã q̃ legunt. Nã vt morales Philosophi tradunt, aptior est sensus audit⁹ ad peipiẽdũ ꝛ memorie cõmẽdãdũ, q̃ sensus visus. Sed vtinã quãtũ vos nature indulgẽtia ꝛ studiorum vestrorũ solicitudine cõsequi possetis: tantum ego doctrina mea prestare possem. Qõ tamẽ mearũ virtũ fuerit, meeq; facultatis, saltẽ indefessum ꝛ fidele studiũ accommodabo. Verum ne lõgius q̃ par est ab instituto discedã, adeste queso fratres, ppitijs auribus, ꝛ benigna audiendi facilitate. Sicq; inuocato diuini numinis presidio, ad aliquam huius sexti libri. C. explanationem accedamus.

¶ De seruis fugitiuis. Rubrica.

¶ In gl. rubrice dic quod istam continuationem glos. sequitur Ly. ꝛ plenius Bal. ꝛ Sali. hic. sed impugnant Ange. ꝛ Fulgo. ꝛ Pau. hic, ꝛ postea Ang. aliter continuat: sed quia ista sunt sine fructu, satis est in voce referre.

2 ℣ Seruus fugiendo a domino facit suimet furtum: etiam si nõ pervenerit ad manus alicuius. ꝛ nu. 1.
3 Sicut est differentia inter baptizantem ꝛ baptizatum, ita debet esse inter presentantem ꝛ presentatum.
4 Argumentum de contractibus ad delicta valet.
5 Vulnerãs ꝛ penitens seipsum delinquit, sicut si aliũ vulneraret.
6 Seipsos interimentes non possunt sepeliri in ecclesia: nec pro eis possunt fieri orationes.
7 Stante statuto q̃ bannitus possit impune offendi: si aliquis bãnitus seipsum vulneraret, non excusatur virtute statuti.
8 Un clericus qui studiose seipsum vulnerat incidat in canonem c. si quis suadente diabolo, xvij. q. iij.
9 Si statutum dicat si quis per vim vulnerauerit ꝛc. non includit qui vulnerat seipsum: secus si simpliciter loquatur.
10 Furtum est vitium reale.
11 Crimen expilate hereditatis est grauius furto.
12 Triplex reperitur furtum.
13 Regulariter non licet sumere arg. a contrario sensu quando resultat absonus intellectus.
14 Fuga, nec quoduis seruozũ factum, debet dñm damno afficere.
15 Ex delicto famuli sui dominus non tenetur in aliquo.
16 Potestas an teneat in syndicatu p familia sua, vel eius delicto.
17 Seruus fugiendo facit furtum sui: ideo qui daret opem vel consilium tali furto, teneretur furti.
18 An ꝛ quando quis ex consilio teneatur.
19 An dans consilium teneatur eadem pena qua faciens.
20 An si aliquis instigat vel consulit aut solicitat q̃ clericus percutiatur, incidat in excommunicationem.
21 Si q̃s vult occidere inimicũ q̃ latet: an indicãs teneat de occiso.
22 Mandans homicidium fieri an tenetur de homi. quando mandatarius erat alias facturus.
23 Ad hoc vt mandans teneatur requiritur q̃ precesserit mandatum: alias pcipitas temporis non presumitur.
24 Quando consilium potest se verisimiliter habere ad bonuz ꝛ ad malum: ille qui dedit tale consilium potest interpretari.
25 In dubio actus presumitur factus tempore ꝛ loco licitis.
26 Contractus in dubio non debet censeri vsurarius.
27 Si minatus sum alicui q̃ facerem vindictam, ꝛ ille reperiatur mortuus, talia verba nihil faciunt contra me: cũ talia verba possint dupliciter intelligi.
28 Si quis digerit famulo suo nõ reuertaris vnq̃ domum nisi sentiam nouum de tali qui dño fecerat iniuriaz, si famulus occidat illũ tenetur dñs de homicidio: limita tũ sex modis: vt. j. nu. xl.
29 Presumptio violenta in ciuilibus habet vim plene probationis, licet in criminalibus non sufficiat ad condemnandum.
30 Quando iudex pcedit super delicto ex psumptione, debet multum moderari sniam suam, ꝛ nõ cõdẽnare ad penam corporalẽ.
32 Ad hoc vt quis dicat mãdasse delictũ, nõ requiritur q̃ interueniãt verba imperatiua aut pceptiua: sz sufficiũt ꝛba enũtiatiua.
33 Laudans aliquem volentem committere homicidium non dicitur mandator. ꝛ nu. 34.
35 Si debitor furripiat rem pignoratam, licet committat furtum. tamen si reuersa est ad dominum, potest vsucapi.
36 Res aliena pignorari non potest.
37 Ad hoc vt res efficiatur inusucapibilis non sufficit q̃ fiat furtũ, nisi res efficiatur furtiua.
38 Negatiue an ꝛ quando negent ꝛ affirment.
39 Serui ascriptitij qui sint, ꝛ quid differant a censitis.
40 Ad hoc vt vsucapio habeat locum que requirantur.
41 Lex vel statutũ prohibes prescriptionẽ longi tẽporis, non intelligitur prohibere prescriptionem longissimi temporis. ꝛ nu. 42.
43 Stante statuto q̃ instrumenta publica puta dotalia mãdentur executioni nulla obstante longa pscriptione, nõ poterit opponi prescriptio longissimi tpis, nedũ. xxx. imo nec etiam. xl. annorũ.
44 Seruus fugitiuus licet non possit longo tempore prescribi: põt tamen prescribi. xxx. annis: ꝛ sic longissimo tempore.
45 Donec dominus retinet ciuilem pos. rei q̃ in absentia solo aio retinetur, an ꝛ q̃n alius naturaliter possidens possit prescribere.
46 Si vasallus alienauit rem feudalẽ ignorante directo dño, sz ille in quem alienauerit possit prescribere. xxx. annis quo ad preiudicium vasalli, non tũ põt quo ad preiudicium directi domini.
47 Qñ tẽpus non est limitatum a iure relinquitur arbitrio iudicis.
48 Per longum tempus inducitur obliuio, siue agatur de damno, siue de lucro.

Seruum fugitiuũ. Cynus ex eo dixit q̃ ista lex, tanq̃ prima filia que ad nuptias venerit amplissimã dotẽ reportauit a scribentib⁹, ego tũ propria dote cõtentus extrauagantia ꝛ inutilia omittam. Ista lex communi diuisione diuiditur in tres partes. In prima ponitur antecedens. In secũda ponitur illatio que infertur ex antecedenti. In tertia ratio illationis. Scõa ibi, ꝛ ideo. Tertia ibi. ne seruozũ fuga. ¶ Summatur varijs modis non differentibus in effectu per docto. hic: maxime Bald. circa princi. Tu summa notan. vt per Bald. hic in. viij. colum. In seruo nõ cadit vsucapio temporis perfecti nec plusq̃ perfecti. hoc dicit. Et illud quod dicit de tempore plusq̃ perfecto, colligit ex text. in verbo nec longi temporis prescriptionem. † Nam in re mobili vt est seruus, tempus perfectum ꝛ accõmodatum est vsucapionis in specie, ꝛ sic triennij. Illud autez de prescriptione est tempus plusquam perfectum: quod proprie cadit in rebus immobilibus. de quo in gloss. magna in verbo prescriptionem. Et figura casum vt hic per Paul. de cast. ¶ Not. ex prima parte, quod seruus fugiendo a domino facit suimet furtum: prout etiam dicit text. in. l. ancilla. ff. de fur. allegata in glos. etiam si non peruenerit ad manus alicuius, secundum Pau. de castro hic, in. q̃. colum. Et si dicatur obstare diffinitionem furti, de qua in. §. furtum. institu. de obliga. que ex deli. ꝛ in. l. prima. ff. de furtis: vnde deberet esse differentia inter personam contrectantem ꝛ rem contrectatam: sicut debet esse differẽtia inter contrahentem ꝛ rem super qua contrahitur. l. q̃. cum ibi pulchre traditis per Bartol. ff. de stipula. seruo. † sicut debet esse differentia inter baptizantem ꝛ baptizatum. c. debitum. de baptis. sic debet esse differentia inter patronum presentantem, ꝛ presentatum. capitu. per vestras. de iure patrona. capitu. fina. de institt. Sicut ergo in contractibus debet esse differentia inter contrahentem ꝛ rem super qua cõtrahitur: ita etiam in delictis: † cum bonum sit argumentum de contractibus ad delicta, ꝛ contra. l. omnem. ff. de mdi. Respõdẽt omnes hic. ꝛ Bart. in l. qui seruo. in prin. ff.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de fur. q̄ obiectum procedit in furto regulari ꝛ proprio: sed ist. ad est furtum irregulare. Vel secundo respondit Bala. hic in parua oppo. q̄ in isto proposito non procedit equiparatio de cōtractibus ad delicta patet, quia nemo pōt secum contrahere non adiecta persona extranea: ꝛ tamen quis potest secum delinquere: pater: † quia vulnerans ꝛ percuties seipsum delinquit, sicut si aū vulneraret: de quo vltimo habes textum assignantem rationem in l. si. §. si quis autem. ff. de bonis eorum. ꝛ in l. sed si damnum. §. si ipse. ꝛ ibi glo. no. ff. de peculio. ꝛ in l. omne delictum. §. qui se vulnerauerit. ff. de re milit. ꝛ in l. j. §. excusantur. ff. ad sena. sylle. ꝛ in l. eū. §. excipitur. ff. de edi. edic. ꝛ in l. si quis aliquid. ij. §. fina. ꝛ ibi no. Bar. ff. de penis, ꝛ tex. no. in. c. si nō licet. xxij. q. v. ꝛ text.

6 in. c. placuit. iuncta glos. eadem causa ꝛ q. † Vbi habet text. cum
a gl. q̄ qui seipsos interimunt non possunt in ecclesia sepeliri: nec
b pro eis possunt fieri orationes in ecclesia: imo tenet Bal. hic in
7 viij. col. ꝛ sequuntur Sali. Ful. ꝛ Pau. hic. † quod stante statuto
c q̄ bannitus possit impune offendi, si aliquis bānitus seipsum vulneraret, non excusaretur virtute statuti. Tu ad predicta ade Jo. and. plene disputantem in addi. Specu. in tit. de penis. §. primo versic. scōo quero an vulnerans seipsum ꝛc. vbi late disputat an vulnerans seipsum incidat in penam statuti impositam vulneranti aliū: arguit pro ꝛ contra, ꝛ dicit de consuetudine seruari q̄ nō: postea refert Richar. mal. scripsisse quod ista questio euenit in quodam aduocato, qui verecundia eius alienī dū vellet seipsum occidere, vulnerauit tantum: refert fuisse obseruatum q̄ aduocatus debeat puniri sicut si alium vulnerasset: ꝛ dicit quod male fuit iudicatū: sed quod solum debeat excludi ex ordine aduocatorum, ꝛ sic de collegio. Item adde Bal. in proemio decre.
8 in. viij. colū. † Vbi querit an clericus d qui studiose seipsum vulnerat incidat in canonem. c. si quis suadente. xvij. q. iij. ꝛ distinguit quod quedam delicta committuntur contra personam delinquentis, ꝛ non continetur: quedam extra personam, vt rapina ꝛ furtum, ꝛ idē quia nemo sibi infert vim vel furtū. † Et ideo si statutum dicit si quis per vim vulnerauerit, non includitur ille qui vulnerat seipsum: sed si simpliciter loquitur dicendo si quis vulnerauerit, tunc punitur pena statuti: q̄ delinquere in se non est minus delictum q̄ delinquere in alium: vt notatur in. l. athletas. §. pomponius. ff. de infamibus. Vnde si monachus in ecclesia trahit sibi sanguinē percussiue, ecclesia est interdicta: facit qō not. per doc. in. l. sed si damnum. §. si ipse. ff. de pecu. ¶ Secūdo no. ex isto tex. rōnē quare seruus fugitiuus non potest vsucapi, nec prescribi dato quod ille ad cuius manus perueniat, vēdat talem seruum tertio bona fide ementi: nam ille tertius licet habeat titulū ꝛ bonam fidem, tamen non potest talem seruum vsucapere, nec prescribere: ratio est, quia cum seruus fugiendo faciat furtum sui: † furtum dicitur vitium reale quod taliter afficit rē vitio reali, q̄ rem semper concomittatur ad quēcūq; peruenīat. §. furtiue. insti. de vsucapio. ꝛ l. sequitur. §. qō autē. ff. eo. ¶ Iuxta illud notabile ꝛ per hunc tex. moueo altam difficultatē: nos habemus q̄ crimē expilate hereditatis nō impedit vsucapionem. si talis res ab hereditate expilata perueniat ad manus tertij titulo ꝛ bona fide, tex. est in. l. si homo cuius. ff. de vsucapio. ꝛ fm
12 Bar. illa. l. est ad hoc singu. † ꝛ tamen crimen expilate hereditatis est grauius furto. † Triplex enim reperitur furtū. Improbū, vt est simplex furtū. Improbi, vt est expilatio hereditatis. Improbissimum, vt quando res cum armis violenter aufertur, glo. est approbata in. l. si te. in glo. fina. in fi. C. de infamibus. Ideo dixit Bal. in. l. de his. j. de furtis. quod statutus loquens de furto, multomagis habet locum in crimine expilate hereditatis, quod est grauius ꝛ improbius furto. Dubitergo videtur assignare rationē diuersitatis, quare furtum impediat rem furtiuā vsucapi, vel prescribi: vt hic: ꝛ tamen crimen expilate hereditatis nō impedit. d. l. si homo cuius. Considerabā quod falsum esset assumptum, ꝛ forte nō esset ponere os in celum, tenere quod imo crimen expilate hereditatis impediat vsucapionem: quia tex. in. d. l. si homo cuius. non probat hoc in sensu directo, sed a contrario sensu. prout etiam dixit Dau. ibi, qui propterea miratur de summario Bar. summantis illum tex. q̄ crimen expilate hereditatis non impediat vsucapionem: cum ille tex. non dicat hoc in sensu
13 directo. † Et est regula q̄ non est licitum sumere argumentum a contrario sensu, quando resultat absurdus intellectus. glo. est in l. ij. C. de condi. insert. probat tex. in. l. conuenticulam. C. de episc. ꝛ cler. Tamen non pono hoc pro constāti: quia inuenio omnes istud firmare, q̄ crimen expilate hereditatis non impediat vsucapionem. Ita tenent Jaco. de ra. Albe. Comē. ꝛ Pau. in dicta l. si homo cuius. ꝛ Bal. in. l. vitia. C. de acqui. possess. ꝛ Bald. in. l. fi. adducta. in fi. infra de furtis. ꝛ licet Barto. ꝛ alij dicant q̄ō illa l. si homo cuius. sit singularis: quetamē vt dixi non probat nisi a contrario sensu. Addo tex. qui idem a cōtrario, ꝛ clarius probat, in. l. hereditarie. cum. l. sequen. ꝛ expressius in alia. l. sequenti. que incipit, his enim casibus. ff. de furtis. non respondent tamē doc. dicte difficultati: nec de ea mentionē faciunt: solus Rapha. Cuma. in. d. l. si homo cui, ꝛ difficultatē principaliter nō attingat, in discursu videtur ita respondere, q̄ ideo crimē expilate hereditatis non impedit vsucapionem: quia nō afficit rem expilatam vitio reali, sicut afficit furtum, ꝛ aliud nō dicit, sed hoc non tollit difficultatem. nā hoc modo instarem, quare crimen expilate hereditatis nō ita afficit rem vitio reali sicut furtum: ideo cōsiderabā si dici potest q̄ ratio posset elici ex his que dicit Bart. in. l. hereditarie. ff. de furtis. dum querit quare hereditate iacente nō potest furtum fieri: sed bene possunt res hereditarie expilari. ꝛ dicit q̄ ratio est propter diffinitionem furti: q̄ est contrectatio rei aliene inuito domino: sed hereditate iacente nullus est dominus quo inuito posset res contrectari. ergo non potest committi furtum. Et huic rationi addo qō licet hereditas iacēs habeatur loco domini. l. heredi. in prin. ff. de acq. hered. ꝛ. l. j. §. j. ff. si quis testa. li. esse iuf. fue. tamen hereditas iacens cum non habeat velle nec nolle, nō potest dici inuito domino contrectari, ꝛ miror q̄ Bart. nō viderit tex. assignantem istam rationez in. l. ā. ff. de cri. expil. hered. alibi tex. aliā ponit rationē quia hereditate iacente res a nemine possidentur. in. l. j. §. sceuola. ff. si quis testa. lib. esse iussus fuerit. ꝛ licet Ang. in. d. l. hereditarie. reprobet istā rationē Bart. quia etiam si heres adierit hereditatem, seu apprehēderit possessionē rerū hereditariarū, quo casu nō trāsferetur ipse iure in eum dominium. l. cum heredes. in princi. ff. de acquiren. posses. ꝛ tamen isto casu si expiletur res non fit furtum. l. ij. ff. de crimi. expil. heredi. ꝛ tamē ibi est dominus, ꝛ mīs dominus nō fit furtum. certe si Ange. vidisset q̄ ista fuisset ratio iurisconsulti. in. d. l. finali. ff. de crimine expilate hered. non reprobasset ea. ꝛ non obstat eius obiectum de herede qui adit hereditatem: sed non apprehendit possessionem, quod eit dominus: ꝛ tamen non fit furtum. respondeo q̄ heres talis non est dominus vere ꝛ de iure gentium mediante naturali actu apprehensionis rerum hereditariarū, sed est dominus de iure ciuili tantum: de quo non intelligitur diffinitio furti reprobati a iure gentium. de qua in. l. j. in verbo iure naturali. ff. de furtis. ꝛ in. §. furtū. insti. de obl. que ex delicto. Et sic ex predictis apparet quod hereditate iacente, quia contrectatio fieri non potest contra voluntatem veri domini ibi non potest cadere vitium circa res: licet persona que expilat res hereditarias delinquat, ꝛ teneatur crimine expilate hereditatis: ꝛ ideo quia tale delictum non afficit res sed personas, ideo nō impedit vsucapionem nec prescriptionem sicut facit furtum: cogita tamen qz ista radicitus non extirpant ambiguitatem. Limita tamē istum textum volentem seruum fugitiuum non posse vsucapi. vt procedat quo ad illum ad quem seruus aufugit, vel quo ad alium qui ab eo emisset vel causam habuisset, sed si talis seruus vsucapiebatur ab aliquo, ꝛ postea fugit, talis fuga medio tempore superueniens non impedit nec interrumpit vsucapionem iam ceptaz, quia licet seruus fugiat ab eo qui vsucapiebat, tamen vsucapiēs retinet ciuilem in seruo, que sola sufficit ad vsucapionez. l. prima. §. per seruum qui in fuga. ff. de acquir. posse. ꝛ de ista limitatione habes text. in. l. si a bonefidei. ff. de rei vend. ꝛ ita limitat Lyn. hic in prin. ꝛ sequuntur Fulgo. ꝛ Paul. hic. pro qua limitatione adde in simili tex. not. in. l. si fundum. ff. de fundo do. qui text. est
14 singu. secundum Ang. hic. ¶ † Ultimo no. ex tertia parte text. q̄ fuga seruorum non debet dominum damno afficere, sicut nec quoduis factum serui. ꝛ secundum Bal. hic in fi. col. in fi. notabili. istud procedit non solum in seruis fugitiuis, sed etiam in quibuscūq; subditis. p tex. in. l. j. C. vbi quis decurio vel cohortialis. ꝛ sequitur Saly. ꝛ Fulg. facit tex. in. l. omnes. C. de agri. ꝛ cēsi. li.
15 xj. † Hinc est q̄ ex delicto famuli sui dōs nō tenet in aliquo. fm Barto. in. l. ne quid. ff. de incēdio. Bal. in. l. j. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ in. l. ad inuidiam. C. q̄ metus cau. do. Anto. ꝛ alij in. c. j. de restit. spol. ꝛ ideo si famulus meus immitteret ignem in domum cōductā, ego non teneor, vt no. Bar. in. l. si seruus seruū. §. proculus. ꝛ ibi Flo. ff. ad. l. aquil. ꝛ fortius consuluit Jo. de ana. in. ij. consi. incipien. An hospes vulneratus. q̄ hospes qui tenet hospitium nō tenetur de vulnere illato per famulum suum hospitanti, nedum criminaliter, sed nec ciuiliter ad aliquas expēsas, nec ad aliquod
16 interesse. † Quid aūt in potestate, an teneat in sindicatu p familia sua vel eius delicto: ponit Barto. in. l. j. §. familie. ff. de publi. cum concor. quas dedi in. l. si familia. ff. de iurisdi. om. iudicum. ¶ Gloss. in verbo facere. diuiditur in quatuor. In prima allegat cōcor. ad text. In secunda opponit, ꝛ in effectu dupliciter soluit. In tertia ponit vnum dictum remissiue. In quarta que est ibi, quod tamen in vno dicitur respondet tacite. q. ij. ibi. sed contra. ff. eod. tertia ibi, ꝛ dic quis sit fugitiuus. Prima clara est. in secunda parte format oppo. gloss. fm Albe. ꝛ Doder. hic. nam si
17 seruus fugiendo faceret furtum sui: vt dicit text. † sequeretur qō

qui daret

qui daret opem vel consilium tali furto teneretur furti. l. is qui opem. ff. de fur. iuncta. l. sepe. vbi glo. notab. ff. de verb. signi. ꝛ tamen qui consuluit seruo fugam non tenetur furti. l. qui seruo. allega. in gl. Respondet glo. q̄ ideo est: quia nemo ex consilio tenetur. que so. reprobatur per Bar. per. l. consilij. ff. de reg. iur. que l. nihil facit fm Fulgo. ꝛ Pau. hic. melius facit quia quilibet tenetur ex consilio ad malum tendente. l. si quis vxori. §. neqz verbo. ꝛ. l. inficiando. ff. de furtis. Vnde responde fm docto. quod qui prestat opem vel consilium furto, tenetur furti, verum est in furto proprio ꝛ regulari, sed istud est irregulare: vt declarauit in. j.
8 not. text. ¶ † Hinc sumpta occasione Bal. dilatauit multū fim
a brias vestimenti examinando, an et qñ a quis ex consilio teneat ꝛ quid in persuadentefieri delictum, ꝛ quid in mandante ꝛ simili. Et de consilio ad delinquendum an ꝛ qñ quis teneatur. habes glo. not. in. §. ope. insti. de obli. que ex delic. ꝛ glo. in. d. l. sepe. ꝛ in. l. ij. in fi. ff. manda. per Dyn. in regula nullus ex consilio. Et quid in aduocato vel consulto: re qui dederunt malum consiliuz clientulo an teneatur, ponit Bar. in. l. ij. ꝛ in. l. idēqz. §. si quis ea. ff. manda. ꝛ in. l. ex maleficijs. §. si iudex. ff. de acti. ꝛ obli. Spec. in titu. de requi. consilij. §. j. ver. consiliarij. Lud. in cōsi. cc xxviij. inci. pro plena discussione. in fi. Pau. in. l. pen. C. de pact. vbi per eum. Quid in consultore electo a iudice vel a partibus, ꝛ quid in teste, ꝛ quid in notario, ꝛ an ex consilio spoliandi quis teneatur interdicto vnde vi, ꝛ possit conueniri sicut si ipse spoliasset. Bal. tenet q̄ nō. in. l. ij. in. j. colum. in. vj. q. C. de serui. ꝛ aqua. vbi tāgit an saltē teneatur condictione ex decretali querela. de
19 elec. ꝛ determinat post Jnn. ibi in. iij. col. † Et an in praticando de beat distingui, an ille esset alias delictum facturus vel ne: vt primo casu, mādans vel consulens teneatur, secundo non, remitto te ad Barto. cuius doctrina cōmuniter tenetur. an. l. non solū. §. si mandato. ff. de iniu. Bal. d. in. l. data opera. maxime in. ex. co. C. qui accu. non pos. ꝛ in. l. non ideo minus. C. de accu. ꝛ in. l. ob hec verba. vbi multa pulchra ponit. ff. de infami. ꝛ in. l. j. in prin. in lectura antiqua post Ja. but. ibi. ff. de eo per quē facerit. vbi per Bar. ꝛ Ang. in. l. j. §. persuadere. post glo. ff. de ser. cor. docto. plene in. c. j. de offic. deleg. ꝛ in. c. sicut dignum. §. si. de homi. vbi tex. ꝛ in. c. nuper. de senten. ex com. ꝛ late per Ange. de are. in tracta. maleficijs in verbo sempronium mandatorem. ꝛ alibi per domi
20 num Augu. ariminen. in suis addi. cum multis concor. † Et si aliqs instigat vel consulit aut solicitat quod clericus percutiat, incidit in excommunicationē. c. si quis suadente. xvij. qō. iij. fm Jmo. Pau. de cast. ꝛ Doder. in. l. quid ergo. §. penul. ff. de leg.
b j. qui autem dicantur consiliarij, b qui fautores, ꝛ qui participes delicti. vide glo. in clemen. j. in verbo defensauerit. de penis. habe
21 tur in. l. j. C. si rector. provin. †. Et quid in incitante, si aliquis intendit occidere immicū suū qui latet ꝛ stat in abscondito, ꝛ ego indico vbi lateat an teneat de occiso, ponit Bal. in. l. ob hec verba. vbi multa pulchra scribit. ff. de infami. ¶ Nō omitto tñ tres notabiles ꝛ vtiles decisiones quas ponit in materia Bald. hic
22 ad quem semper remittimur. † Prima est quam ponit Bal. hic in. ij. col. q̄ mandans homicidium fieri non tenetur de homicidio, qñ mādatarius erat alias facturus homicidiū absq; mēdato. Quod ex tribus colligitur fm Bal. hic. Primo qñ precedebat inimicitia capitalis inter mandatarium ꝛ eum qui est occisus. Secundo quando preceserant mine mandatarij de occidendo. Tertio quando inferior mandaret superiori, puta filius patri, seruus domino vel frater minor maiori: q̄ non est verisimile qō superior fit motus propter tale mandatum. ꝛ hoc dictuz cōmē dat Pau. hic, dicens tenendū mentiquia ex eo poteris lucrari multas pecunias ꝛ euadere amicum a morte ꝛ dicit se de facto habuisse. alij non tangunt. Adde Bald. in. l. metum. post Jaco. bu. C. quod metus causa. ꝛ in locis. s. in princ. alleg. maxime in. l. j. in prin. ff. de eo per quem factum erit. ꝛ ibi Angel. allegantem glo. meliorem de iure. l. apud celsum. in princ. ff. ex quibus causis in pos. ea. ꝛ Bartho. veroſi. incautela. lxv. ꝛ omnino Ang. in cōsil. xxij. incip. pro decisione questionis. ꝛ ibi. l. imitando dicit qō licet mandans non teneatur isto casu tanē mandans homicidium quando madatarius alias erat facturus, tamen tenetur tanē perſuasor seu instigator, puniendus arbitrio iudicis. vt ibi perſeu. Sed tu aduerte quod ista singu. doctrina Bald. procederet tenendo quod in mandāte fieri homicidiū debeat distingui an mādatarius erat alias facturus aut nō: vt primo casu mandans non teneatur secūdo ficise hoc communiter reprobatur. q̄ mādans fieri homicidium tenetur indistincte, siue mādatarius esset alias facturus, siue non: vt tenet Bartolus in. l. non solum. §. si mandato. in fi. co. ff. de iniurij. ꝛ clarius ꝛ notabilius Bald. in. l. ob hec verba. in. ij. col. ff. de infami. ꝛ magis cōiter doc. in loc is supra, in princi. alleg. Et ideo pondera q̄ Bald. met. hic. in. ij. col. nō ponit hoc pro cōstanti, sed dicit q̄ si tenemus illam opi.
30 q̄ in mandante fieri delictum debet distingui, an mandatarius esset alias facturus, tunc procedit ista singularis doctrina, alias nō. sed in consultore vel in persuadente delictū aut instigāte, qui minus delinquunt q̄ mandans fieri delictum: vt dicit Bal. hic. in. ij. col. ꝛ in. d. l. ob hec verba. licet Barto. in. d. l. non solum. §. si mandato. in penul. col. relatis varijs opi. tenuerit q̄ etiam distingui non debeat, an ille esset alias facturus vel ne: tamē in hoc qō distingui debeat, facit text. cum gloss. in. §. ope. insti. de oblig. que ex delic. fm Mateſi. in not. xcvij. ꝛ diffuse Salice. in. l. j. C. rap. virg. ꝛ melius quaz alibi Bal. in. d. l. ob hec verba. in. ij. colum. ꝛ communiter doc. in locis supra in prin. allegatis. licet aliqui varient, ad herētes Bart. Et hoc vltimo casu potest practicari singularis doctrina Bal. hic, per quam tribus modis cognoscitur
23 alias quis esset facturus. ¶ † Secundo diligenter nota illud qō tenet Bal. hic in. iij. col. dum dicit quod accusator vel inde x inquirens debent esse cauti, vt dicāt mandatum vel consilium precessisse, alias non presumitur prioritas temporis, ꝛ mādans vel consulens puniri non posset. per glo. in. l. si vero non remunerandi. §. si post creditam. ff. manda. adde quod idē dicit Bal. in. d. l. ob hec verba. in. iij. colū. vbi ad hec reputat singularem gl. d. §. fi
24 za. in clementina. j. de penis. ꝛ ibi Cardin. multum commendat. ¶ † Tertio multum no. quod singu. Bal. dicit hic. in. iij. col. qō
b si consilium potest verisimiter se habere ad bonum, ꝛ malum, ille qui dedit tale consilium potest interpretari. imo lex interpretatur in bonaz partem per regulam. l. merito. ff. pro socio. Adde qō istud dictum refert ꝛ sequitur Alex. in consi. cc xx. in. ij. volu. inci
27 pien. quoniam abunde. in. ij. co. † Cōfirmo quia in dubio actus presumitur factus tempore licito, ꝛ loco licito. non autem illicito ꝛ punibili fm Bar. ꝛ alios in. l. non solum. §. sed vt probari. cum suis concordan. ff. de ope. no. nun. Bal. in. l. precibus. in. vj. colū.
26 j. de impub. Panor. in. c. auditis. de prescrip. † Si etiam dici
c mus q̄ contractus in dubio c non debet cēseri vsurarius: imo licitus fm Bal. in. l. rogasti. §. si tibi. ad finem. ff. si certum petatur. sequitur Alex. in consil. cc xxj. in. ij. volu. incipi. super titulo que
27 stionis transmisse. in. ij. colum. ¶ † Tertio facit solennis decisio Soil. Pau. ꝛ Doder. in. l. j. per glo. ibi. C. de his quibus vt indig. vbi decidunt q̄ si minatus sum alicui quod facerem vindictam, ꝛ ille reperiatur mortuus. q̄ talia verba nihil faciūt cōtra me: q̄ talia verba faciam vindictam, possunt dupliciter intelligi. Primo de facto te occidendo. Secundo, per viam iuris, te accusando: isto secundo modo debent intelligi. ¶ Scōm istam doctrinam puto posse limitari decisi. Bart. ab omnibus approbatam: ꝛ quia vtilis est ac quotidiana recollegi. vj. fal. ad illam decisionē, quas nō inuēies. decidit enim Bar. in. l. si quis mihi bo
28 na. §. sed quid si mādauit. per illū tex. ff. de acq. hered. † Decapitatum quendam militem florentinum, qui cum iniuriam ab aliquo recepisset, dixit famulo suo, nō reuertaris vnquam mihi in domum nisi sentiam nouum de talivnde famulus occidit eū, ꝛ dominus fuit decapitatus q̄ eius mādato occidisset. ꝛ illā decisio. sequuntur Bald. Ang. ꝛ alij Doder. ibi. ꝛ Pau. de ca. in cō si. cclx. incip. videt per predicta. ꝛ Ang. de are. in trac. maleficiorum. in verbo sempronium mādatorē. in. xxj. q. ꝛ est bonus text. in. c. ex literis. quem ad hoc ibi ponderant Pet. de anch. ꝛ Panor. de excel. prela. ꝛ quem alleg. ad hoc Joan. de ana. in consil. qō allegabo. j. in fine limitationis. ꝛ Ludo. ro. in singul. dcc xx. ꝛ illam decisionē etiam sequitur Bal. in. c. veritatis. in. iij. col. in fi. de dolo ꝛ contuma. Facit quod decidit Bart. in. l. si ventri. §. fi. ff. de pruile. credi. Fortius extēdit istam decisionem Bar. Date. in not. clxxxviij. vt etiam procedat qñ dominus proferēs talia verba famulo exp̄esse inhibuisset ne occideret. per tex. singularem in. c. fi. de homi. in. vj. Bald. in. l. non ideo minus. in. xvij. q. C. de acc. ꝛ illa decisio Bar. ab oībus approbatur. ¶ Tu aduerte, licet illa decisio vt dixi ab omnibus cōmuniter approbetur:
29 tñ mihi videtur ex multis reddi dubia. † Primo ex regula q̄ habet. q̄ presumptio violēta q̄ in ciuilibus habet vim plene probationis. tamen in criminalibus non sufficit ad condemnandum: vt no. doc. in. c. quia verisimile. ꝛ in. c. afferte. de presumptio. Bal. in. l. fina. in vlti. col. C. de probatio. dominus Anto. ꝛ dominus Abb. in dicto. c. afferte. Ludo. roma. in. l. j. §. si qs in villa. ff. ad se
na. sylle. Mateſi. vbi limitat in no. cxix. dōs Alexā. in consi. xv. inci. viso processu inquisitionis forma. per potestatem Parme, in. v. col. in. j. volu. ꝛ in cōsi. cxvi. in. iij. volu. incip. in causa inquisitionis formate contra dominam Helenam. circa finem. Sed cō
ptio. argu. illius tex. q̄ propter presumptionē precedētiū minarum, vel inimicitiarum non est quis condemnādus de homicidio de quo nescitur a quo factum sit. allegat Specul. in titul. de presumptio. in versicu. sed pone. Dominatus. Tertio facit quod vult Bal. in. l. si. ad finem. C. de probatio. quod ex presumptiua
30 probatione nō infligitur mors, sed minor atur pena. † Et idem

aā iij

a ¶ Interimunt. Adde text. in. c. j. ꝛ. ij. de tornea. ꝛ ibi per Joā. de ana. ꝛ doct. gl. in. c. ex parte. el. ij. de sepul.

b ¶ Oratiōes. Ade de gl. in verbo, p valde malis. in. c. tempus. 13. q. ij.

c ¶ Posīt. Adde Bellenzinum in c. contingit. de sent. excommu. in apostillis.

d ¶ An clericus. Adde Joan. de imo in l. si vero. in. §. de viro. in. ꝛ. col. ff. solu. matri. Do. in. c. j. de vi. ꝛ hone. cle. lib. vi. doct. in. c. si quis absēdit. in. ij. no. ly. dixit, idē Do. in. c. qui partem. in. iij. no. ea. di. ꝛ dicit qō de hoc ponit Archi. in cap. si non licet. xxiij. q. v.

¶ Quando. Ade subtilem. d. Phi. deci. in. l. consilij. ꝛ que ibi satis late posui in apostillis ad eum. ff. de regu. iur. ꝛ eūdem post alios in. c. j. de offic. dele. extra.

¶ Consiliarij. ad de Jnno. in. c. ūcut dignum. de homi. lap. in. c. si sententia. de sent. excō. lib. vi. Car. Zab. i cle. j. de fo. cōpe. i. vj. quest.

¶ Dubio. Adde Joā. cal. ꝛ pe. de anc. in. c. nauigāti. de vsu. Petr. de anch. in repet. regule peccati. in ix. q. de regu. iur. lib. vi.

idē q̄ Fel. in c. pa de homi. n. 3. & Castren. in loco ibi

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Bene facies. Adde doct. in l. item si obstetrix. ff. ad. l. aquil. & in. l. j. in. §. vlt. de ser. cor. doct. in. c. tãta. lxxxvj. dist.

tenet notabiliter Inno. in. d. c. quia verisimile. de presumptioni vbi tenet ꝙ qa ꝺo iudex procedit super delicto ex presumptione, debet multum moderari sententiam suam, & non cõdemnare ad penam corporalem. & ita refert & sequitur do. Abb. in. c. audiatis. in vlt. col. de prescrip. Bald. in. d. l. ſ. in vlti. colum. C. de probatio, & est glo. no. in. c. inter solicitudines. in glosſ. fin. de purgat. ¶ Tenendo cum Bar. † Puto ꝙ illa decisio Barto. procedat in terminis, scilicet in tali famulo in quo non poterat cadere alia verisimilis interpretatio, ꝙ homicidiũ cõmittendi. Sed qñ talia verba facias ꝙ sentiam nouum de tali, essent prolata ad talem personam in qua posset cadere alius sensus: tũc statur interpretationi domini puta si iniuriatus diceret, curator suo, vel aduocato facias quod sentiam nouum de tali. ita habes ex doctrina Bal. hic declarata supra. ¶ Secundo notabiliter limita illam decisionem Bar. nisi offensa fuisset illata domino nõ cum ferro sed cum pugnis: quia dominus vtẽs verbis talibus facias quod sentiam nouum de tali famulo, intelligitur de simili vindicta cum pugno mandasse: ideo si famulus occideret non tenetur dominus. per notata in. l. j. cum similibus. C. vnde vi. ita Lomẽ. & Ludo. in. ꝺ. §. fed quid si mandauit. & ibi sequitur Alexan. in. l. j. C. de his quibus vt indignis. & in ꝺicto cõsilio. cclxx. ¶ Tertio ego limito decisi. Bar. nõ procedere quãꝺo ꝺominus passus iniuriam ꝺiceret famulo, quoꝺ acciperet vnum bastonũ, & faceret quoꝺ sentiret nouũ: illã ex genere instrumẽti qõ verisimiliter nõ est aptum aꝺ mortem inferenꝺam, ꝺñs non teneturꝫ licet eũ occideret cum illo bastono: ita singulariter Bald. in. l. cum mandati. circa fi. C. manda, ita singulariter limitat text. in. ꝺ. c. fi. de homi. Facit quoꝺ signanter vult Bal. in. ꝺ. l. ſi quis mihi bona. §. ſi coram. vbi limitando. ꝺ. c. fi. ꝺicit non procedere, quanꝺo mandasſem quoꝺ percuteret alapa vel ligno, & illuꝫ ferro percuteret. Facit ꝺoctri. Bal. in. l. non ideo minus. in penul. col. aꝺ fin. C. ꝺe accusa. vbi querit an mãꝺãs teneatur in ꝺelictis si mãꝺatarius excessit mãꝺatum: & ꝺicit ꝙ verisimiliter nõ erat in ptãte mãꝺatarij, puta mandauit qõ tantum vulnerares, certe vulnera nõ possunt inferri aꝺ mensuꝝ ãsi occideres, mãꝺans teneturꝫ ne homicidio, alias si verisimiliter erat in potestate mandatarij ne excederet, puta mandauit ꝙ percuteres alapa, pugno, vel ligno, & tu ferro occidisti: nõ tenetur mãꝺans. & sequitur Ang. ꝺe areti. in ꝺicto verbo sempronij mandatoꝝ. e. in. xvij. queſt. ¶ Quarto limita nisi famulus repuꝺiasset commissionẽ patroni, ꝫ postea inuerit, & secutum sit homicidium. ita Bal. notabiliter. in. l. ſi literas. in fi. C. manda. Quiꝺ autem si famulus a principio acceptasset mandatum, sed postea repuꝺiato mãꝺato ꝺeliquisset, an ꝺominus teneatur. vide Bal. hic in. ij. colum. in fi. post Jnnoc. in. c. aꝺ audientiã. ꝺe homi. & punctus stat in eo ꝙ mandatum presumitur ꝺurare semper, & eius vigore ꝺiceretur homicidiũ fieri nisi expresse renocet & renocationem intimet mandatario. & ꝺeclarat Bart. in. l. non solum. §. ſi mandato. ff. ꝺe iniur. cum suis concor. ¶ Quinto mirabiliter limita ꝺecisionem Bart. & nunꝙ obliuiscaris, ꝙ aꝺ hoc vt illa ꝺecisio Bart. procedat, requiritur ꝙ tria copulatiue cõcurrant. Primo ꝙ precederet inimicitia capitalis inter ꝺominũ & illũ iniurianteꝫ. Secũꝺo ꝙ ꝺñs secrete mãꝺauerit famulo, loquẽꝺo sibi aꝺ aurẽ. Tertio ꝙ incontinenti secutum sit homicidium, alias vbi vnũ ex istis ceſſaret, nõ haberet locum illa ꝺecisio Barto. ꝺato ꝙ famulus vel ꝺomesticus aut amicus homicidiũ perpetrauerit. ita est ꝺe mente Bal. hic in. ij. col. versſi. & probatur mandatum. ita intelligit notata per Bart. in. ꝺ. l. ſi quis mihi bona. §. pater seio. iunctis notatis per Bar. in. l. ſi ventri. §. fi. ff. ꝺe his que in frau. creꝺi. & ita aꝺ literam ponꝺerat & firmat Jo. ꝺe ana. in consi. liij. incip. visa inquisitione formata per magnificuꝫ ꝺominũ Capraneũ florentinũ. in. xij. co. & hoc teneas figum coꝺi. ¶ Sexto mirabiliter & singulariter limita illã ꝺecisionẽ Bar. fm Alleg. in ꝺicto cõsi. cxxx. incip. Quoniã abũꝺe. in ij. col. vt procedat qñ ꝺñs receperat iniuriam illicite. vnꝺe tũc illa verba ꝺñi facias ꝙ sentiã nouũ ꝺe tali. imporꝛãt ꝙ sicut iniuriaꝫ illicite receperat, ita viꝺeꝛ mandasſe famulo ꝙ illicite vulneraret aut occideret, alias non procederet ꝺoctrina Barto. qz qualitas precedentis iniurie arguit qualis sit animus ꝺñi in sequẽtibus. arg. c. scriptum. ꝺe electio. & ꝺ. l. ſi ventri. §. fina. & in singulari ꝺecisione ꝺeclarat Bald. in. l. ſi prẽdium. in fi. colum. C. de edi. actio. ¶ Sõꝺera etiam septimo loco ex illa ꝺecisione Bar. in. ꝺ. §. sed quid si mãꝺauit. † ꝙ aꝺ hoc vt quis ꝺicatur mãꝺasse ꝺelictũ, nõ requiritur ꝙ interueniant verba imperativa aut preceptiva: imo sufficiunt verba enunciativa quibus conjecturate appareat qõ optat fieri vinꝺictam. ita patet in exemplo Bar. ibi. & ita ponꝺerat & elicit Bald. hic in. ꝺ. ij. colũ. versic. & probatur mandatum. Alibi tamẽ Bal. in. l. ob hec verba. in. ij. col. ff. ꝺe infami. † ꝺicit ꝙ si tu volebas occiꝺere hominem, & aꝺ amicum iuisti, & ꝺixisti, ego ꝺelibero occiꝺere talem, & ille laꝺauit ꝺicenꝺo bene facies, non ꝺicitur mãꝺatum sed quꝺam laꝺatio: vt ibi ꝺicit glo. ꝺicenꝺum Bald. ꝺiligenter testes sunt examinanꝺi quibus verbis sit vsus. vt cognoscatur an fuerit laꝺatio vel mãꝺatũ. imo plus tenet Ang. in consi. xxij. incipien. pro ꝺecisione questionis.

34 ꝙ † si iuisti aꝺ amicum. et ꝺixisti, volo occiꝺere talẽ. et ꝺixit bene
a facies, & hortatur quoꝺ cito expeꝺias, alias nõ consequeris fa
ctuꝫ tuũ nisi cito occiꝺas, ꝙ aꝺhuc iste nõ tenetur ꝺe mãꝺato, & sic ꝺe homicꝺio. licet teneatur tanꝙ persuasor, vel laꝺator, vel potius tanꝙ inflammator. allegat text. an. l. sicut ꝺignum. cuꝫ gl. in versi. inflammasſe. ꝺe homici. Sꝺo. tamẽ in §. ope. instiſ. ꝺe obli. que ex ꝺelic. ꝺicit ꝙ nõ ꝺebet qs laꝺanꝺo malitiã augere. ¶ In tertia parte glosſ. bene loquitur. & aꝺꝺe glosſ. in rub. ff. eo. ꝺe seruis fugi. In vltima parte glo. ibi, ꝙ tamen in vno ꝺicitur. Aꝺuerte: gl. potest ꝺupliciter intelligi. Primo fm legem quã allegat glosſ. ꝺebet intelligi. Barto. in. l. non solum. §. ſi liberationis verba. ff. ꝺe lib. lega. & sic qui loquitur in receptante: & ita glosſ. bene ꝺicit, quoꝺ sicut punitur receptãs fugitiuum, ita receptãs erroneum. ita loquitur. l. j. §. penul. alleg. in glo. & isto moꝺo glosſ. plane procedit. Secunꝺo potest intelligi glo. referenꝺo aꝺ text. quoꝺ sicut seruus fugiẽꝺo efficitur furtiuus, ideoꝝ vsucapi non potest, qõ iꝺẽ sit in erroneo. & isto moꝺo glo. loquitur male, quia error facere
t tunc solum furtum in possessione nõ in proprietate. vt ꝺeclarat glosſ. in. l. qui inimenta. ff. ꝺe furtis. & tale furtum ratione possessionis vel vsus non impeꝺit vsucapionem: & ꝺicã in glo. sequẽti. & ita reprobat Lyn. hic, post alios per eum relatos, & plenius Sali. aꝺ quẽ te remitto. ¶ Glo. in verbo & ideo. opponit contra text. & ꝺupliciter ſoluit & sic habes tres partes: vt patet in ea. in
35 fine glosſ. habes ꝺuo. † Primo ꝙ si ꝺebitor furripiat rem pigno
ratam. licet cõmittat furtum, tamẽ quia reuerſa est aꝺ ꝺominũ, talis res potest vsucapi. l. sequitur. §. fi rem. alleg. in glo. Jn contrarium habes text. formaliter in. l. fina. ff. ꝺe vsu. pro ſoluꝺe glo. & Bar. in. ꝺ. §. fi rem. ꝺupliciter respoꝺent: & licet Barto. primam solu. impugnet eo† ꝙ res aliena pignorari nõ potest. l. rem alienam. ff. ꝺe pigno. actio. tamen non est bona impugnatio: qz res aliena potest pignorari a bonefiꝺei possi. l. ſi ab eo. in. ꝺe pigno. ꝺeclarant Bald. & Sali. in. l. certi iuris. C. loca. Secunꝺo habes ex glo. ꝙ aꝺ hoc vt res efficiatur insuscapibilis non sufficit ꝙ fiat furtum, nisi res efficiat furtiua, & ideo istuꝺ secũꝺũ gl. aꝺꝺit huic
37 l. † Lu autẽ vt perfecte intelligas consiꝺera tres casus. aliquãꝺo fit furtum & efficitur res furtiua, & cõpetit actio furti, vt qñ subtrahitur res aliena inuito ꝺomino. Aliquanꝺo fit furtum & res efficitur furtiua, seꝺ non competit actio furti: vt quãꝺo filius vel seruus surripiunt rem patris & ꝺomini. l. seruꝰ & filiꝰ. ff. ꝺe furtis. Aliquanꝺo fit furtum, seꝺ res non efficitur furtiua respectu proprietatis, vt est quanꝺo ꝺebitor furripit rem pignoratam, vt hic in glo. & l. ſi es. ff. ꝺe furtis. Aliquanꝺo non fit furtum, nec res fit furtiua: & tamẽ non competit actio furti, vt in persuaꝺente, consulẽte, et opem prestãte, in casu notabili. l. ſi quis seruo. in princi. ff. ꝺe furtis. ita ꝺeclarat glosſ. in. §. interꝺum. instiſ. ꝺe oblig. que ex ꝺelic. & glo. no. in. l. ſi quis vxori. in princ. in glo. magna quam bene nota. ff. ꝺe furtis. ꝺeclarat hic Lyn. in prima opposi. Paul. & alij, tamen quia ambe sola. glosſ. sunt vitiose, quia prima supplet aꝺ text. quoꝺ est riꝺiculum: secunꝺa que ꝺicit speciale esse, refugit aꝺ refugium miserorum: fm glosſ. in. l. filium quem. ff. ea. ercis. ideo respoꝺeo aliter absq; aliqua suppletione aꝺ text. ꝙ iste text. loquitur quanꝺo fit furtum respectu proprietatis, tale furtũ bene afficit rem vitio reali: & impeꝺit vsucapionem. ita loquitur text. hic. sed text. in. ꝺ. §. fi rem. loquitur quanꝺo ꝺebitor qui erat ꝺominus rei pignoꝛate eam surripiendo facit furtum solum respectu possessionis: & illuꝺ furtum nõ impeꝺit quin proprietas possit vsucapi. ꝺ. §. fi rem. ꝺs nõ posset preſcriꝺi quo aꝺ ius hypothece cõpetens creꝺitori, nisi purgareꝰ vitium furti reuertendo aꝺ manus creꝺitoris. secunꝺum glosſ. & ꝺocto. in. ꝺ. §. fi rem. & alios hic. ¶ † Glo. in verbo nec vsucapionẽ. ᵇ ꝺe istis negatiuis
38 b an & quanꝺo affirment, & quanꝺo non, ꝺixi in. l. manifeste turpitudinis. vbi Bald. & ꝺoꝺer. ff. ꝺe iureiurando. ponit Bald. in proemio feuꝺorum in penul. colum. Ludou. in. l. j. §. ſi quis ita. ff. ꝺe verb. oblig. Jo. and. & alij in cap. & ſi Christus. ꝺe iureiurando. & est text. in. l. ſi ꝺuo patrom. §. ziDarcellus. in verbo, que non esſe extra equitatem posita non negauerim. ff. ꝺe iureiurando. & ꝺe tribus negatiuis habes etiam text. in. l. j. ff. ꝺe cada. punitorũ. & l. nonnunquam. in princ. ff. ꝺe collatio. bonorum. Bartol. in. l. j. §. finautem. per illum text. ff. ꝺe here. institu. & Bart. in. ꝺ. l. ꝺuobus. ff. ꝺe iureiurando. & ꝺe respoꝺente positionibus cum ꝺuplici negatione ponunt Bald. & Salice. hic. & Lyn. in. l. qui se patris. & ibi Bald. in. iiij. col. j. vnꝺe liberi. ¶ Sloli. magna in verbo prescriptionem. viꝺetur formare plures questiones, & vere sunt oppo. contra text. excepta. q. quam vltimo loco formaꝺ glosſ. & licet ista glo. aꝺ rudem corticem posset ꝺiuiꝺi in quinq; partes: prout in effectu formaꝺ quatuor principales opp. contra text. & vltimo querit ꝺe vna questione: tamẽ eam ꝺiuiꝺe fm Paul. in tres

part. s

partes principales. Jn prima ꝺum text. ꝺicit prescriptionem longi temporis nõ habere locum in seruo fugitiuo: qꝛ viꝺeꝛ inepte ꝺictum. cum prescriptio longi temporis locũ habeat tãtum in rebus immobilibus glo. ponit tres solu. & sic tres intel. aꝺ text. Jn secunꝺa que est ibi, item quero. quia ꝺicitur in text. ꝙ seruus fugiendo facit furtum sui. contra istuꝺ gl. per viam questionum formaꝺ tres oppo. principales ꝙ imo talis seruus nõ possit ꝺici furtum facere, vel si facit furtum, ꝙ tale furtum est sine effectu: cũ non teneaꝫ furti. Jn tertia que est ibi, item nunquiꝺ. qꝛ ꝺicitur in text. seruum fugitiuum non posse vsucapi triennio, nec longo tempore prescriꝺi: querit an prescribatur longissimo tempore: & sic. xxx. annis, & ista vltima pars est multum vtilis & multum cõmẽꝺata a scribentibus. Jn prima parte gl. ꝺic ꝙ tres intellectus glo. magis cõiter reprobãtur. primum reprobat gloſ. & bene plenius Sali. hic: & qui sint serui ascriptitij ꝺabeã in. l. cum scimus.
19 C. ꝺe agri. & cen. lib. xi. † & quiꝺ ꝺifferãt ascriptitij a cẽsitis, ponit glo. in. l. ij. C. in quibus cau. colo. ꝺomi. accusa. posſ. lib. xi. & octo species similium colonorũ ponit glo. in rub. C. ꝺe agri. & cẽs. lib. xi. & Ang. ꝺe are. instit. ꝺe iure perso. in prin. vbi ponit formã instrumenti ꝺe talibus colonis. & licet Barto. ꝺicat ꝙ secunꝺus & tertius intellectus glo. sint satis boni, tamen secũꝺum reprobant Bal. & Sali. & Fulgo. hic: ꝺic vt per eos. ideo extra glo. Richar. posuit alium intellectum, ꝙ res mobiles possint triennio vsucapi, tamen si quis nollet triennio vsucapere: posset preſcribere longo tempore. & istum intellectum tenẽt Ang. & Bart. hic & in ꝺ. l. in seruorum. per illum textũ in ꝺictione cũ vsucapio. j. in quibus cau. ceſ. lon. tempo. preſ. & fm istũ intellectum ista lex est singu. fm Ange. hic in ꝺuobus locis. licet ꝺicat quoꝺ iste fuerit intellectus Guiꝺo. ꝺe fuga. & pro isto intellectu ponꝺerat text. in. ꝺ. l. in seruorum. in vno superfluo. & sic non necessario, quasi sentiat quoꝺ possit locum habere. & istum intellectum pulchre ponꝺerat Bal. in. c. si quis per. xxx. circa prin. in titu. ſi ꝺe feu. ꝺefun. conten. sit inter ꝺomi. & agna. quoꝺ si aliquis opponit vsucapionem & prescriptionem longi temporis, nõ ꝺicitur intẽtare remeꝺia contraria. facit quoꝺ ꝺicit Bald. hic in. viij. col. & sequit Ful. ꝙ si quis opponit prescriptionẽ lõgi tẽporis, & probet ꝺe vsucapione triennũ, ꝺebet obtinere. Jstum intellectum reprobãt Bal. & Fulg. hic: vt hic & eos. & licet eorũ funꝺamẽtis posset faciliter riꝺeri: tñ ex alio non plꝫ iste intellectus, qꝛ nõ est verisimilis: nã fatuus esſet qui posſet triennio vsucapere & nollet, seꝺ vellet preſcriꝺere longo tẽpore, maxime cũ fortior sit vsuca. triẽnij ꝙ quã acquirit ꝺirectorum ꝺominũ, ꝙ sit preſcriptio lõgi tẽpo. ꝙ quã intãtus vtile acquiritur: vt per glo. & alios in aut. nisi tricennale. ſ. ꝺe bo. mat. Et ideo Lyn. aliter recitat istum intellectum Richarꝺi: qõ si quis non posſet vsucapere seruum triennio propter malam fiꝺem, quoꝺ ꝺubitetur an saltem longo tempore. in quo tu aꝺuer-
40 te † quoꝺ cum vsucapio triennũ in rebus mobilibus ita ꝺemum caꝺat si tria concurrunt. s. titulus, bona fides, & continuata possessio. certe si vnum ex istis ꝺeficeret, vel titulus, vel bona fiꝺes: tunc ꝺe iure ciuili solum procꝺeret preſcriptio. xxx. annorũ fm Bald. in. ꝺ. l. in seruorum. Ang. in. l. seruum. C. fa. ercis. Barth. veronen. in cautela. clxxx. Ego reiectis aliorum opi. sic ꝺico aꝺ hũc text. nam licet regulariter res mobilis triennio vsucapiatur: & sic fatuitas esſet querere ꝺe preſcriptione longi temporis: tamen qz in certis casibus res mobilis que non potest vsucapi triennio, tñ preſcribitur longo tẽpore: vt in seruis ascriptitijs, in seruo se vẽꝺicante, in libertatẽ, item in preiuꝺicium creꝺitoris. vt hic in glo. secunꝺum tres intellectus. potuit ergo probabiliter ꝺubitari in hoc text. ꝺe seruo fugitiuo qui est res mobilis: ꝺato qõ nõ possit vsucapi triennio, an posſet preſcriꝺi longo tempore, sicut contigit in illis tribus casibus: & ꝺecꝺit quoꝺ sic. & sic preſcript. long. temporis. licet proprie caꝺat in rebus immobilibus, qz aliquanꝺo caꝺit in rebus mobilibus. fuit in hoc text. probabiliter ꝺubitatũ. & iste est verus intellectus aꝺ hũc text. ¶ Jn scꝺa parte glo. ibi. Jtẽ quero. forma tu clarius istam primã oppo. glo. vt p Lyn. in prima oppo. & alios. & ex so. glo. not. fm Sali. & Ful. hic. ꝙ aꝺ hoc vt cõmittaꝫ furtũ, nõ requiritur ꝙ ꝺñs vtraq; possessione priuetur: satis est ꝙ priuetur ꝺetentione. & ita limita. l. rem que nobis. & l. ſi rem aliquam. ff. ꝺe acqui. posſ. licet Paul. impugnet fine l. & ratione. in sequenti parte glo. ꝺic vt per Lyn. hic in. v. opp. ꝺeclarantem aperte glo. ¶ Jn vltima parte glo. ibi. item nunquiꝺ. ista pars est summe vtilis & multum cõmenꝺatur hic per oẽs, & facit ꝺe ea festũ Myn. in. c. ij. ꝺe regu. iur. in. vj. & Paul. hic in fi. ꝺicit ꝙ istuꝺ est melius qõ habeatur in hac lege, & vt glosſ. habeas
41 claram ex ea elicio tres notabiles conclu. ¶ † Primo not. ex gl.
a vnũ quoꝺ nõ inuenio ab aliquo ponꝺeratũ, ꝙ lex vel statutũ[a] prohibens preſcriptionẽ longi temporis non intelligitur prohibere preſcriptionem longissimi temporis. & sic. xxx. annorum. ita vult ista glosſ. relata aꝺ textũ. & pro hoc optime facit quia preſcriptio longi temporis non currit nisi mediante titulo, bona fiꝺe, & continuata possessione, seꝺ solum tempus non potest esſe causa inducenꝺe vel tollẽꝺe obligatiõis. l. obligationũ fere. §. placet. ff. ꝺe actio. & obli. ¶ Tertio principaliter habes ex glosſ. & istuꝺ est vtilius qõ habeatur in ista lege. & credo ꝙ sit magis vtile verbũ quoꝺ possit

b ¶ Vsucapionẽ. Vide Jaſ. in. §. ziDarcellus. hic allegato. Purpu.

a ¶ Statutum. Adde. ꝺ. Parp. in. l. nemo. char. xix. v. vicꝺ. ꝺe le. j. Purp.

Universidad de Deusto Biblioteca

tradi in materia prescriptionum: † quod donec dñs retinet ciuilem possessionem rei que in absentia solo animo retinetur. l. clam possidere. §. qui ad nūdinas. ff. de acqui. pos. quod alius naturaliter possidens nō potest interim prescribere: nec prescriptionem inchoare nisi transeat tātum tps per qō verisimiliter inducatur obliuio, puta decēniū. ꝛ sic perdatur ciuilis possessio. que animo tenebatur. tūc elapso decēnio per quod verisimiliter oblīuio inducitur, potest inchoari prescriptio per illum qui est in naturali possessione, ꝛ nō ante. ꝛ ista doctrina est multū vtilis in practica qñ allegatur prescriptio completa. nā ad eam excludendā habes replicare ꝙ dñs retinuit ciuilē possessionē alo tp absens, interim ergo donec durauit ciuilis possessio nō potuit naturaliter possidens suā possessionē inchoare. vt hac gl. notabili. ꝛ fm Jmo. in l. j. §. per seruū qui in fuga. ff. de acqui. pos. ista gl. est ad hoc singularis in iure. ſ3 tu adde singulares in. §. aliqñ. institu. de vsucapio. ꝛ aliam in. l. male agitur. in glo. magna circa medium. C. de prescrip. xxx. annorum. quam allegat Bar. ad hoc in. l. iij. §. ex cōtrario. in prima col. ff. de acqui. pos. ꝛ istam gloss. sequuntur antiqui Bar. ꝛ Sali. hic. Barto. in. l. celsus. in. iij. col. vbi per hoc tradit notabilem cautelam. ff. de vsucapio. ꝛ ꝓ o ista determinatione gloss. facit ratio. nam sola ciuilis possessio; que animo retinetur est potens ad prescribendum, sed non sola naturalis, ꝛ ideo ciuilis possessio in hoc censetur potētior: ꝛ nobilior naturali, secūdū Bart. in. l. si vt certo. §. si duobus. in fi. ff. commo. glo. Bar. ꝛ moderni late, vbi videas in. l. iij. §. ex cōtrario. in j. ꝛ ij. col. ff. de acq. pos. cum limitatione Bar. ibi notat glo. ꝛ ibi docto. causam. de prescrip. donec ergo durat ciuilis possessio, alius naturaliter possidēte nō pōt prescribere, alias eueniret absurdū, ꝙ duo possent eodem tpe prescribere. Et per istam gl. dicit alibi Jo. an. in addi. Spe. super Rub. de feudis. in. ij. colum. in ver. xxx. viij. quē sequūtur Angel. ꝛ Fulg. hic, ſ3 eam corrupte allegent, † ꝙ si vasallus alienauit rem feudalem ignorāte directo domino, ꝙ licet ille in quem alienauit possit prescribere. xxx. annis quod ad prejudiciū vasalli, nō tñ pōt quo ad prejudicium directi dñi. q; cū directus dñs retineat ciuilē possessionem in re feudali, interim alius non pōt inchoare prescriptionē vt hac gl. ¶ Sed aduerte q; ista glo. in terminis in quib⁹ loquit, pessime loquit, ꝛ eā reprobat Paul. hic in fi. col. qui mirat ad hoc doc. nō aduertere. nā presupponit glo. ꝙ qñ seruus fugitiuus fuit apprehensus per aliū⁹ dominus retineat ciuilē pos. animo: istud est falsum in seruo fugitiuo, quia bene dñs retinet ciuilē donec apprehēdat ab alio: sed quā primū est ab alio apprehēsus, statim amittit ciuilē. d. l. j. §. per seruū qui in fuga. ꝛ istud dicit glo. nostra in scōa parte principalis glo. ergo verū diceret in alio casu ꝙ in seruo fugitiuo, puta i reimmobili me absente, ꝛ neminē reliquissem domi. tūc ſ3 quis ingrediat domū ꝛ naturaliter possideat: ego tñ retineo ciuilē. alo. d. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. ꝛ tunc ꝓcedit glo. nostra qō donec durat illa ciuilis, impedit naturalē possessionē pscribere, ꝛ ante Paul. Ang. hic reprobat glo. in hoc ꝛ Sali. in sua distin. ꝛ etiam Fulg. Item in alio glo. male loquit. s. in prescriptione. xxx. anno. q; cū prescriptio. xxx. anno: ū nō currat ex possessione, nec titulo, nec bona fide, sed ex sola negligentia nō petētis, ideoq; ꝓcedat sine possessione: vt dixi. istud qō glo. dicit est inepte dictū. q; possessio ciuilis existens penes dñm nō pōt esse impedimento. vnde intellige pro certo ꝛ sine hesitatione ꝙ ista gl. procedat in prescriptione longi tpis. x. vel. xx. annorum: in qua requirit possessio, titulus ꝛ bona fides. vt. §. declarauī. ꝛ ideo si qs habeat naturalē possessionē, donec dñs retinet ciuilē nō pōt inchoare pscriptionē: ita Paul. hic in fi. col. ꝛ ita ante eū reprobat ꝛ bñ Bal. hic in fi. col. Et p hoc vltimū nouiter reprobo predictā decisionē Joā. an. de qua. ſ. approbatā p Ang. ꝛ Fulg. hic. q; cū loquat in prescriptione longissimi tpis. ciuilis possessio existēs penes dñm nō impedit prescriptionē vt dixi. ¶ Scdo ſ Jo. an. facit ꝛ fortius: ꝛ erit tertia limitatio ad istā gl. ciuilis possessio existēs penes directū dñm ſpedit naturaliter possidētē ne pscribat: istud est verū qñ ille vellet pscribere ꝓprietatē otra directū dñm, ꝛ sic vtile dominiū ꝙ qō dñs excludit. ita. l. ista logi: ſ3 qñ naturali possidēs vellet solū pscribere aliqs ius feudale, vel emphyteuticū, vt vsum fructū, certe ista talia iura recognoscūt directū dñm, ꝛ se cōpatiūtur cū directo dño, tūc ciuilis possessio existens penes directum dñm nō impedit talē pscriptionē, fm Bar. ꝛ alios post gloss. ibi in. d. l. iij. §. ex cōtrario. ꝛ Pa. hic in pe. co. istō ostēdo viua rōne. nā q nō est vasallus, si possideat. xx. annis rē tanq̄ vasall⁹ pscribit: ſ3 stituit acti esset vasallus. c. fi qs p. xxx. si de feu. defun. cōten. est inter do. ꝛ agna. qd ergo impedit in dcī. Jo. and. cū emptor possit pscribere[a] xxx. annis ius feudale, per qō cognoscitur directū dominiū: cogit, nisi forte dicas interesse directi dominj non mutari sibi vasallum. ꝛ illam decisionē Jo. an. etiā reprobat. Abb. pan. o. in. c. ad audientiā, in pe. col. de pscri. ¶ Quarto limita istam glo. nō procedere in prescribendis iuribus incorporalibus, puta seruitutum, qz talis prescriptio statim incipit currere non obstante ciuili possessione dominj, que statim perditur, ita singulariter ad literā Bald. in. l. si quis diuturno. in fi. ff. si seruj. vendi. quantū aūt tēpus[b] requirat ad hoc vt inducat oblīuio ꝛ sic admittat ciuilis possessio que animo retinebatur. glo. ꝛ doctores plurimū variant. nā alibi glo. tenent ꝙ requirit decennium. vt glo. in. l. si de eo. §. j. vbi doctores. ff. de acqui. pos. ꝛ glo. notabilis in. l. furtum. §. j. ff. de vsucapio. ꝛ in. l. ſ3. in fi. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ang. C. de acquiren. posses. Jnno. tamen in. c. ij. de in integ. resti. tenet quod non sit necessarium decennium: quē refert ꝛ sequitur Bal. in fi. col. alibi Jnn. in. c. querelam. de elec. tenet qō hoc relinquitur arbitrio iudicis: ꝛ istud si inspicias tenet gloss. in. d. l. furtum. ꝛ Sali. hic Bal. in. l. iij. in. ꝛ. ꝛ. j. col. C. de seruj. ꝛ aqua. ꝛ in. l. fin. C. de his q a non domi. manu. ꝛ Lyn. in. l. j. C. vbi causa status. ꝛ Pau. in. l. iij. §. si quis nuntiet. ff. de acqui. pos. ꝛ istud vltimū magis cōiter tenetur: per vulgatā regulam † ꝙ qñ tps nō est limitatum a iure, relinquitur arbitrio iudicis. l. j. in fi. ff. de iure delibe. intellige tū semper fm notabilem limitationem Bald. in. d. l. si quis diuturno. in fin. quam ꝓxime retuli. ¶ † Item aduerte[c] ꝙ illud quod dictū est, ꝙ post lōgū tēpus[d] inducatur oblīuio. limitatur valde notabiliter vt ꝓcedat vbi tractaret de dāno. Et sic in damnis euitandis quis pōt allegare post longum tempus obliuionem: secus quando agitur de iuctu querendo cū alterius iniuria: vt est in prescriptione inducēda. tūc nō est ꝓbabilis ignorantia vel oblīuio etiam post longum tps. Jta singulariter limitat Jo. de imo. in. l. qui fundum. §. seruus. ff. ꝓ empto. re. per illam tex. cum gl. quam limitationem ꝓ o singulari exclamat. ꝛ sequitur Ang. de are. in. §. si quis agens. in pen. colum. institu. de actio. Tu aduerte ꝙ ista limitatio est de directo contra glo. ꝛ doctores hic. vbi in prescriptione inducenda, ꝛ sic in lucris allegat qō post. x. annos, dominus desinat ciuiliter possidere; ꝛ sic possit contra eum prescribi. Jason Papie.

¶ De furtis. Rubrica.

1 ☞ Ex contractu seruj quocunq; modo celebrato acquirit dño.
2 Dans alicui pecunias vt emat ei domum: ꝛ emat nomine suo: cui acquiratur dominium.
3 Pro furto rei mee prodita sunt mihi duo remedia.
4 Allegans contraria non est audiendus. ꝛ nu. 12. ꝛ. 20.
5 Furtum non fit sine animo lucri.
6 Si quis cōtrectat pecuniā vel quid aliud ad vtilitatem domini, si tamen dominus nolit contractū approbare, dicitur committere furtum, licet animum furandi non habuerit. ꝛ nu. 7.
8 Ex ☽ctu seruj dño acquirit actio mandati, si ☽tū approbauit.
9 Jn casu. l. nostre an domino possit competere rei vendicatio.
10 Frater stans in cōi si emat prediū an tale prediū efficiatur cōe.
11 Actio commodati ꝛ actio furti possunt aliquando concurrere.
12 Intentans remedia contraria nō auditur, nisi incertitudo processit facto rei. nu. 13.
14 Ex quacunq; causa si creditor probabiliter dubitat, admittitur libellus incertus.
15 Sicut admittuntur actiones contrarie propter factum rei: ita admittuntur positiones contrarie.
16 Probationes contrarie vel sententia contraria non admittuntur. ꝛ nu. 18. 19.
17 Positiones alternatiue an admittantur.
20 Allegans contraria est repellendus: fallit tamen in septem casibus. vt infra. nu. 21.
22 Reus excipiendo an possit vti contrarijs exceptionibus. ta3 in criminalibus quam in ciuilibus. nu. 23.
24 Ad euadēdā penā homicidij nō sufficit ꝙ reus dicat ꝛ ꝓbet ꝙ fecit ad suam defensionem, sed oportet ꝙ dicat ad necessariam.
25 An si fiscus iudicis cōtineat cōtrarietatem admittatur. ꝛ nu. 26.
27 Si testis dicat aliquid factum mense Maij imo mense Julij. an valeat vltimum.
28 An in modo ꝓcedēdi sit licitū intentare diuersas iurisdictiones.
29 Si iudex in causa criminali procedat contra reum accusatum ex accensatione ꝛ inquisitione, processus est nullus.

Si ex pecunia. Ista lex fm quod exponitur docto. est multum vtilis ꝛ difficilis. ꝛ ſ3 p Ly. ꝛ Bal. plura scribant. tamē ego solū attingā ea q̄ pertinēt ad intellectū tex. ꝛ glo. diuiditur in duas. Jn prima ponitur decisio. Jn secūda ponit ratio decidēdi. Secūda incipit ibi, neq; eim equitas. vel secundum Sal. diuiditur in tres partes: vt in text. partes tres ponūtur. Jn prima ponitur thema, ex quo tacita questio. Jn secunda decisio. Jn tertia rō decidēdi. scd a ibi: eligere debes. tertia ibi: neq; enim equitas patitur, hoc dicit in summa fm Bar. allegans contraria non

ria non est audiendus. vel sic fm Bar. Quādo actiones sunt cōtrarie non in origine: sed in exercitio non possunt simul intētari;
1 sed actor debet vnam eligere ex his. h. d. ¶ † Ad euidentiā primo premitte fm Pau. de Cast. ꝙ ex contractu celebrato per seruum, siue cōtractus nomine dominj, siue nomine serui, siue simpliciter celebratur, semper ꝙ omni casu queritur ex tali contractu dño ignoranti ꝛ inuito. l. seruus vetāte. ff. de verb. obl. ꝛ. l. j. ff. de
2 preto. stip. ꝛ quasi per totū titulū. ¶ † Scdo premitte propter figurationē casus ꝙ si trado pecuniā meā alicui, ꝛ mando vt quo rat mihi domum ex tali pecunia mea, pone nunc ꝙ qui debebat emere nomine meo emit nomine ꝓprio: tūc isto casu nō transit in me dñium: sed transit dominium in eam cui mandaui, vnde secuta traditione non possum agere rei ven. q; nō suj dñs. ſ3 ego habeo positā actionē mandati contra illū cui mādaui vt tradat possessionē, ꝛ sic trāsferat dñium in me. de hoc habebis multos casus not. quos. j. alleg. in vlti. no. ꝛ. l. si ita qs ꝓmiserit. §. scia ca
3 uit. ff. de verb. ob. ¶ † Tertio ꝓmitte ꝓpter iuuenes ꝙ ꝓ furto rei mee prodita sunt mihi duo remedia. vnū est qō appellat⁹ condictio furtiua: que competit ad restitutionē rei: scdo cōpetit actio furti: ꝛ ista competit ad duplum vel quadruplū. ꝛ iste actiones cō petunt ad diuersa ꝛ possunt simul intētari. l. si ꝓ o fure. §. j. de cōdi. fur. licet enim iste due actiones cōpetāt ad diuersa, tamē quia tendunt ad improbandū eundē effectū, possunt simul intētari; licet tēdāt ad diuersa. ¶ † Primo no. hic secūdū omnes illud
4 a vulgatū ꝙ allegans contraria[a] nō est audiendus. concor. sunt in glo. adde tex. no. in. c. qui duas. ꝛ ibi gl. tangunt de elec. in. vj. glo. in. c. solicitudinem. ꝛ ibi ꝓcipue Bal. in vlti. co. de appel. ¶ Et pōdera tex. ibi, ex pecunia tua, ꝛ ibi tu. nam ꝓsupponit tex. ꝙ pecunia esset dñium qua. ꝓcedit qō in tex. dicit, qd si peculiaris esset pecunia serui, nūquid tūc ꝓcederet tex. ꝛ omissis allegationib⁹ dico qō sic, quod iste tex. ꝓcederet, q; ſ3 in pecunia seru⁹ habeat administrationē etiā in dānificādo dñm. l. sed si damnū. §. si ipse seruus. ff. de pecu. etiā inuitū. l. ꝛ ancillarū §. si seruus. eo. ti. tamē in ista administratione non venit alienatio ꝙ seruus possit distrahere, nisi habeat administrationē cū libera p tex. in l. si liberā. C. qō cum eo. ꝛ in. l. si cōuenerit. in. ij. §. fin. ff. de pig. ac.
¶ Scdo habetis no. ex tex. ibi, vtrum furti actionē, ꝙ si seruus mandet alicui vt ex pecunia dñi aliqd emat: ꝙ si iste mādatari⁹ sciēs faciat emptionē iste mandatarius dicit contrectare pecuniā dñi eo inuito. l. qui vas. §. vetare. ff. de fur. Sed oppo. fm Bart.
b ꝙ furtū nō fit sine alio[b] lucri. l. si quis testamētū. §. fi. ff. ad leg. agl. quo ergo isti mādatarij dñr cōmittere furtū, cum nō habuerint animū lucrādi. Ly. in. j. opp. soluit tribus modis post antiquos
5 vera solutio est † ꝙ furtū cōmittit[c] animo lucrādi sibi vel alteri.
c l. si quis quid perferendum. ff. de fur. sicut isti mandatarij in casu nostro volebāt lucrari seruo: ergo ꝛc. sunt tamē alię casus spāles quos nō tāgo nūc ibi fit furtū sine animo lucrādi: videlicet in. l. si fulo. §. q ancillā. ff. de fur. ꝛ in. l. qui saccū. eo. tit. Sed vt dixi illi sunt casus spāles. ¶ Tertio ex eodē tex. no. fm Ang. in vna lec.
6 † ꝙ hic est casus no. ꝙ si quis cōtrectat pecuniā dñi, ꝛ ad vtilitatē dñi. tū si dñs nolit contractū approbare, cōmittit furtū, etiā si non habuit animū furādi. ꝛ ꝓpterea dicit Ange. in. d. lectu. per istū tex. si aliquis ꝓ eneta familiaris dño intrauit stabulū dñi, ꝛ vēdiderit equū vitiosum dñi sine licētia dñi, ꝙ tū iste progenerata cōmittit furtū, si dñs nō approbat factum per istū progenetā. Tamē tu aduerte ꝙ iste tex. nō ꝓbat hoc. q: in tex. isto, tales mā datarij nō faciebāt vtilitatē dñi: tū autoritas Ange. est magna.
7 ¶ † Quarto not. ibi: actionem furti, ꝙ hic est casus vbi itat in voluntate dñi, an aliquis cōmittat furtū: q: in casu nostro si dñs approbat factū serui: mādatarij nō faciūt furtum, alias sic ita no. Ang. hic. in fi. ꝛ propterea Ang. hic dicit esse text. contra doct. Bar. in. l. inter omnes. §. recte. ff. eo. vbi querit Bar. iudex inqui
11 etiam subtilius Bal. ꝛ dicit ꝙ in. l. si seruus. † actio cōmodati ꝛ actio furti simul concurrūt etiam in exercitio. sed in casu nostro nō. ꝛ diuersum est q: in casu nostro vult dñs agere actiōe mandati approbat cōtractū: si vult agere furti, reprobat. sed in casu d. l. si seruus actio furti ꝛ cōmodati tendunt ad improbandū factum. vnde Bal. sentiens suum errorem dicit, ꝙ quis potest improbare qō approbauit circa qualitatē facti. secus si circa factū principale. tū Bal. errauit q: in casu. l. nostre, qñ dñs agit actione mādati: op; ꝙ approbet cōtractum, qñ agit furti: op; ꝙ improbet. Jrē in. l. si seru⁹. qñ dñs agit cōmodati, approbat vnde dic ꝙ illa lex intelligit fm istam. ꝛ ista fm illā. ſ. ꝙ in. l. si seruus. ille due actiones cōpetunt ex origine sed contradicunt exercitio vt hic. ꝛ sic patet ꝙ vltima sol. gl. est vera. ¶ Jn eadem glo. ibi. l. si mandauero. ij. §. si tibi inquantū iurisconsultus ponit casum ꝛ non decidit: vez quid si do pecuniā alicui vt cui vult tradat: si retineat ꝓ se, cōmittit furtū sed cui vult debet tradere. videatis Bal. in. l. is cui. j. eod. ¶ Jn ead. glo. ibi cum vrobique agatur, istam primam solu. tenent oēs doc. hic. quantum ad quatuor leges allegatas hic, excepta. l. si seruus. j. ff. cōmo. ex qua sol. not.
12 † ꝙ ideo in hac lege nō potest dñs effectualiter agere mādati, ꝛ actione furti, ꝛ cōditione furtiua: qz agēdo mādati approbat factū.

a ¶ Cōtraria. Ad de. l. eū qui. C. de inof. testa. l. titie. ff. de condi. ꝛ demon. l. vbi repugnantia. ff. de reiud. regu. nullus pluribus. de reg. tur. lib. vj.
☞ Sine animo. Limitat deci. in c. appellatum. in vij. nor. de app. ꝛ in. c. gratū. col. iij. lib. iij. de offi. deleg. Purp.
¶ Cōmittitur. Adde institu. de obl. que ex delic. nas. in. §. furtū. gl. in verb. furtū. ꝛ ibi Abba. in. c. ductū. el. ij. de electio. Abb. in rubri. de fur.
☞ Cōtrarium. Addō quod imo Bart. dicit verū. ꝙ non efficitur mea. fateo: tñ ꝙ venit cōcanda. ꝛ vide Jas. in. l. j. v. col. j. qui testa. fac. pos. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Canoniste. Adde diffuse ⁊ melius ꝯ alibi p Soci. in. o. c. ij. de libel. obla.

b ¶ Accusatus. Adde in terminis per Bald. in l. lacus. ff. de acq. rer. do.

c ¶ Probaret. Vide que poluj in additione ad d. Phi. Decij. j a l. nemo ex his. ff. de regu. iur.

etū seruj, sed agēdo furti ⁊ cōdictione furtiua, importat ⁊ iō tā quā ℑ ius repellit. sec⁹ in casib⁹ ℑ ijs, vbi exercitio nō sunt 2tra rie actiones: quimo in legib⁹ ℑ ijs oēs ille actiones tendunt ad eundē effectū. ſ. ad improbādum factū socij. Jſtā solu. tenet g̃lo. in. c. vt qs duas. in gl. ſi. de elec. in. vj. Puto aduertēdum, ly oēs sic transeant cū ista sol. ꝙ in legibus ℑ ijs ille actiones admittā tur. eo q: nō sunt ℑrie exercitio. mihi videtur quod doc. nō bñ dixerit circa l. iij. j. depo. inquantū volūt ꝙ ibi actio deposīti, ⁊ fur ti nō sunt ℑrie in exercitio, nec in origine: nā si sic esset, sequeretur qō g egit depositi, posset postea agere furtiper regulā. l. rei cōis. cū. l. seq. ff. pro soc. ⁊ tū in fiña tex. in. o. l. iij. C. depo. dixit opposi tū si bñ ponderēt ille tex. ⁊ tū si verū esset illud qō dicunt doc. ille tex. male diceret. ⁊ propterea puto ꝙ alia sit verior solutio ad il lud cōtrariū, qō illa. l. iij. 2cordet cū. l. nostra. Et sic quēadmodū in ista. l. actio mādati ⁊ furti a prin. origine cōpetūt: tū exercitio ℑdicunt. ita in. l. iij. C. depo. actio furti 2 depositi cōpetunt 2 origi ne sed exercitio 2tradicūt. ⁊ ratio est, vt in. l. nostra. nā si hic dñs ageret mandati, approbaret factum serui, si furti improbaret: ⁊ sic esset tibi ℑ ius: ita ibi agendo depositi cum vsuris approbat illud quod fecit depositari⁹ vtēdo re deposita: si furti improbat. Est tū verū ꝙ si ageret depositi sine vsuris posset agere ⁊ furti. ⁊ istud est qō ōt tex. in. l. rei cōis. in fi. ff. pro so. ꝙ iste due actiōes tenderent solum ad impugnandū factum depositarij. ⁊ ista est veritas. ¶ Jn ea. gl. ibi hic cōtingit hec cōtrarietas: ibi nō ista reputat scēa sol. fm doct. sed opinione mea ista est declaratio pri me solutionis: qr nō pōt agere mandati ⁊ furti: qr agendo furti agit noīe ꝓprio, agendo mandati agit noīe serui. ad qō nō ōz ad mitti tanꝯ ℑ ius: fed in casibus contrarijs semp agit noīe ꝓprio. ista solutionē reprehēdit Bar. ⁊ aliter reprehendunt Sal. ⁊ Fulg. p. l. si seruus. j. ff. ℑmo. vt hic per eos. ly de ill. a. l. fatis. ſ. dictū fuerit. ¶ Jn ea gl. ibi. l. qō in herede. ſ. eligere. dicūt doct. qō ideo in. l. j. ſ. qō autem. ⁊ intentans remedia ℑria audiť. qr incer titudo procedit facto rei. quo casu tūc ly actio intentare 2traria remedia, cū protestatione ꝙ vnū tantū remediū ꝓsequať. Circa dictū. ſ. qr autez. Bal. hic in tertia oppo. plura scribit. ponūt Bar. ⁊ alij in. l. edita. in materia cumulationis. C. de edē. ⁊ Bar. in. l. vbi autem. ſ. fi. ⁊ in. l. ſtipulatiōes nō diuidunt. in vl. q. ⁊ ibi dem ℑmo. in vlti col. ff. de verb. obl. ⁊ Jnn. ⁊ Canoniste in⁹. c. ij. de lib. obl. Bar. in. l. certi cōditio. in ꝓn. in penul. colū. ff. ſi cer pe. ⁊ in. l. ſi cū exceptione. ſ. hec autē. ff. qō met. cau. ⁊ in. l. nemo ex his. ſ. j. ff. de reg. iur. glo. in. c. abbate. in gloſſ. magna. de re iud. in. vj. vide tex. in. c. cuz causam. de emp. ⁊ ven. ⁊ in. c. conſtituturus. vbi no. Jnno. de in integ. reſti. ⁊ ibi Jnno. egregie extendit dictū ſ. qr autem. vt procedat non solum quando incertitudo prouenit facto aduersarij: ſed etiam qñ prouenit ex alio quocunq; erroꝛe probabili. Et ſequunť Jo. ⁊ Ang. de are. in. ſ. ſed iſte. inſti. de actio. Jtem adde elegans dictum Jnnocen. in. o. c. ij. de libel.

34 ob. ꝙ quādo ex quacū ℞ causa creditoꝛ probabiliter dubitat, admittitur libellus incertus. Jtem vide Jnn. ⁊ alios in. c. ex litte ris. de pig. gloſ. in. l. ſiue contra. ſ. j. in verbo senatusconſultus. ff. deliber. agno. Jtem limita. d. ſ. qr autē. vt per Ang. in. d. l. ſtipu lationes non diuiduntur. ⁊ ibi per Ang. in fine ꝓnc. refert ⁊ ſequitur Alex. in conſi. clxxxij. in. ij. volu. inci. lectis ⁊ ponderatis. Jtem adde ſingulariſſimum dictum Bal. in repet. l. tale pactū. ſ. qui p̃onouauit. ff. de pact. in. 2. col. in verſic. ſecundo queritur, pone ꝙ reus contra tentiam opponit. Dicit etiam ſignanter

35 hic Bal in. iij. oppo. ꝙ ſicut admittunť actiones cōtrarie ꝓpter factū rei; ꝙ ita admittunť poſitiones contrarie. allegat. c. ex parte decani. in verbo volo. de reſcri. cum ibi not. per Jnn. Dicit tamē Bal. ꝙ ly libellus ⁊ actiones contrarie ⁊ poſitiones cōtra

1 rie admittunť ꝓpter incertitudinē aduerſarij; ꝙ tamē dicit ꝙ nō admittuntur ꝓbationes cōtrarie ꝓ ſnia. Addo idem tenere Ant. de bu. in. c. tertio loco. ad fi. de ꝓba. Bald. in. l. ij. C. de ſen.

17 que ſine cer. quāti. ꝙ An poſitiones alternatiue admittātur: po nunt Canon. in. c. ex parte decani. extra de reſcrip. per illū text. ⁊ dicūt ꝙ ſic. dicūt tamē ibi Jmo. ⁊ Ant. de bu. ꝙ ideo ibi admit

18 tiť alternatio. qr vtrūq; remediū ſufficiebat ꝙ victoria. ꝙ Jnquā tum vult Bal. ꝙ nunq; ꝓbatio cōtraria admittatur: adde idē velle Bart. in. l. ſi rem. in fi. ff. de rei vend. Bal. in. l. ij. C. de ſen. que

19 ſine cer. qñ. ꝙ An ſnia cōtraria valeat. vide hic Bal. in. iij. oppo. ⁊ plenius in. viij. col. in ea. gloſ. ad fi. Puto iſtam ſolu. quantum ad. l. ſi ſeruus. j. ff. cōmod. ⁊ in. l. ij. C. depo. bñ dicere, quātū vero

20 ad alias leges gl. nō bñ dicit. ¶ ꝙ Extra gl. quomodo. ꝓcedat il lud qō ōz in. l. nostra. qō allegās contraria. eſt repellendus, mate ria eſt brocardica. et doc. alias theoricas tradiderunt: inter alias vī illa melioꝛ illa Bar. q distinguit, ꝙ aut quis vult intētare ℑria remedia cōtra plures, aut 2tra vnū. Jn primo casu potest in diuersis instantiꝫ. allegat. l. papinianus. ſ. fed nō impuberis. ff. de inofficio. teſta. Jul. hic dicit ꝙ ille. ſ. non meretur allegari: qr illa remedia nō sunt ℑria: ly ſe cōpatientia, ⁊ ly Fulg. nō dicat Bart. met ibi dicit: ꝙ ille. ſ. nō facit ad ꝓpoſitū. ⁊ ꝙ nō facit ad ꝓpo ſitum: probo: qr nos loquimur qñ remedia cōtraria agēdo intē tantur. ille. ſ. loquitur. qñ duo cōtraria remedia intentantur exci piēdo. Aut intentant duo remedia cōtraria ℑ vnū. ⁊ tūc quedā sunt contraria origine ⁊ exercitio, quedā contraria nō origine ly exercitio. Primo casu adhuc distinguit vt hic ꝙ cū inquantum

21 Barto. allegat. l. aurelius. ſ. fin. ff. de lib. lega. male alleg. qr nunq; origine in illo. ſ. cōpetit nisi vnū remedium, ⁊ non duo: vt ibi ita inuenio dicere Ang. ⁊ Ful. hic. ¶ Ego in hac materia capiēdo oia dicta Bar. ⁊ Ly. ⁊ Bal. ⁊ Sal. ⁊ Pau. de ca. faciam regulaz cū fallētijs. Regula est ꝙ allegās remedia ℑria nō est audiēdus.

22 concordantes allegaui in text. in notabilibus. ¶ Jſta regula Primo fallit qñ qs intētat 2traria remedia contra diuersos in diuersis instantiꝫ: qr res inter alios acta ꝛc. ¶ Scōo fallit qñ remedia sunt ℑria origine ⁊ exercitio, ⁊ qñ qs intentauit vnum remediū sibi nō cōpetens ista ignorantia, tūc admittit ad reme dium contrariū cōpetens. d. l. mater. ff. de inoff. testa. cū cōcor. de quibus hic per Bar. fallit nisi obtinuisset in isto remedio incō petēti. l. si seruus pluriū. ſ. j. ff. de leg. j. vt hic per Bar. ¶ Tertio fallit in casu. l. fin. verſi. pe. C. de codi. ¶ Quarto ista regula fallit qñ incertitudo causať ex facto aduersarij, ⁊ sic rei, tunc admittit contrarium remediū cū protestatione qō cum vno tm̃ vult obti nere. l. j. ſ. qr autem. ff. quoꝛ leg. de quo tex. ſ. late dixi. ¶ Quin

23 to ista regula fallit vbi remedia ℑria intentanť nō pure, ly ꝺditio naliter. puta si dico sniam nullā, ⁊ ſi qua est appello. de quo pun cto plura scribit Bal. hic in. iiij. opp. per totū. ⁊ plenius Bart. in l. ſi expreſſum. ff. de app. cū infinitis cōcor. ¶ Sexto fallit nisi ex gñali cōſuetudine ℑrij seruēť. ꝙ remedia ℑria intentantur. pura quis nō pōt intentare publiciana ⁊ rei vendi. tū ex cōſuetudine inductū est p. c. abbate fane. de re iud. in. vj. fm gl. que facit men tionem de hac cōſuetudine in. ſ. alie. inſti. de actio. ponit Barto. in. l. j. in ꝓinc. ff. de publica. ⁊ late Bald. hic. in. v. opp. ⁊ Jmol. ⁊ Bu. in. c. ij. de lib. obl. ꝙ dicunt Bal. ⁊ Sal. hic. ꝙ ideo ſuſtinetur iſta cōſuetudo: qr est fauoꝛ litiū minuendarum. ⁊ qr quaſi ex deꝛ probatio requirit in rei vē. ſicut in publiciana. ¶ Septimo limi ta aliis duobus modis qui colliguntť ex dictis Bar. in. l. natura liter. ſ. nihil cōe. ff. de acq. poſ. ⁊ ibi Alex. no. in. ccxvij. colū. ⁊ ibi dixi. Ad vnū tū aduerte: ꝙ ly allegans ℑria nō debeat audiri, vt dicitū ſi aduersarius nō vult eū repellere in totum sed vnum de ℑrijs acceptare. ꝙ ſe, pōt hoc facere. ita singulariter Bal. in. l. cuz pretiū. C. de liber. can. ⁊ reputat istud dictū no. dignū. ista proce

22 dunt in actore. ¶ Quid in reo nūqd reus excipiēdo posſit vti ℑrijs exceptionibus. Bar. hic tāgit ⁊ se remittit. ad. l. nemo. ff. de excep. Bal. hic tangit in. vj. q. in ver. circa fm. ⁊ vī ponere vnam regulam ꝙ sit fauoꝛe liberatiōis. ⁊ ponit multas fallētias quas

23 ponit glo. in. l. nemo ex his. ff. de reg. iur. ¶ Quid in crimina

b libus an reꝰ accusatus de homicidio posſit opponere exceptio nes ℑrias: puta negare ꝙ fecerit homicidiū, ⁊ ſi fecit ꝙ iuſte fe cit, puta ad defensionē suam neceſſariā. ponūt Bal. Sal. Dyn. ⁊ Jo. an. in regula nullus pluriꝰ. de reg. iur. lib. vj. tenēt ꝙ non. tū Bar. tenet ℑrium in aut. ℑ q proprijā. C. de nō nu. pe. ⁊ Bar. in. l. cū de indebito. in ꝓin. ff. de ꝓob. ⁊ Bar. in cōſi. inci. quidā accuſatus de adulterio. ponit An. de Jſer. ⁊ Bal. in. c. j. ſ. item ſi vaſal lus. ſi de inueſt. feu. contro. fue. do. Abb. Pan. in. c. is qui. de ſol.

24 ¶ Circa istud vltimū perpetuo no. qō ad euadendū penā ho

c micidij nō ſufficit ꝙ reꝰ diceret ꝙ ꝓbaret ꝙ fecit ad ſuā defen ſionē, ly op̃ ꝙ dicat ad neceſſariā ſuā defensionē. ita ſingulariter Bal. in. l. data opera. C. qui accu. non poſ. in. xv. col. de quo facie feſtum Ludo. ro. in ſingularibus ſuis: de cuius dicti veritate late

25 ſcripſi in. l. vt vim. ff. de iuſt. ⁊ iur. ¶ Quid in ſnia: an ſi ſentētia iudicis contineat contrarietatē an admittatur. ponit Bald. hic. in. viij. col. ⁊ Bal. in. ſ. quibus. in prima cōſti. C. ⁊ Bar. notabi li ter. in. l. duo iudices. in fin. ff. de re iud. alique lectu. habent ſub. l. preſes. vbi dicit qd ſi causa est cōmissa ad cōſiliū ſapientis vnus conſuluit vno modo, alius alio modo. ⁊ index fert ſniam fm cō ſiliū ſapientis, quid iuris. ⁊ late Jo. an. in regula nullus ex con ſilio. de reg. iur. in mercu. de hoc Cano. habent gloſ. in. c. ſi is qui preeſt. ſ. cū ergo. in glo. j. mag. ꝙ. ij. ⁊ de qua glo. facit magnū fe ſtū ⁊ eam allegat ꝓ ſingulari in ꝓpoſito Roma. in repe. ru brice de arbi. in. xxiij. col. ⁊ Roma. in cōſi. xiiij. incipiente idē de

26 iure concludendū puto. ¶ Et circa istud an ſnia contraria va leat dicit Bal. in. viij. col. ꝙ ſi index diceret cō demno imo abſol uo: ꝙ ista ſnia valet. p. l. ſtichus imo pamphilus. ff. de ma. teſt. ⁊ dicit Bal. ꝙ de hoc eſt vna glo. in decretis: volnit Bald. allegare notabilem gl. in. c. predicatoꝛ. in gl. in. xvj. q. ſ. quam glo. no. alle gat. d. Abb. Pan. in. c. innotuit. in. ij. col. in prin. extra de elec. de hoc est tex. in. l. ſi ita ſcriptū fuerit. ff. de here. inſti. in princip. vbi

27 Bart. pulchre loquit. ¶ Quid in teſte qui dicit factum mense Maij: imo mēſe Julij: an istō vltimū valeat. ponit Bar. in. l. ſti chꝰ. imo pāphilꝰ. ꝙ illū. ff. ō ma. teſt. vi. d. l. ſi ita ſcriptū fuerit ſi. prin. de

28 prin. de here. inſtit. ꝙ ſic. ¶ † An in modo ꝓcedendi ſit licitum intētare diuerſas iuriſdictiones: puta ſi iudex dicit quod ꝓcedit tanꝯ ordinarius ⁊ tanꝯ delegat⁹, vel tanꝯ arbiter ⁊ arbitrator, an valeat iſte. ꝙ. ſ. Bal. in vl. col. ⁊ vlt. q. ponit. ⁊ Bal. in. l. j. C. qui. ꝓ ſua iurisdi. ⁊ melij ꝓ alibi Bal. in. c. ſi aut inter pares. in ꝓn.

29 de le. contra. in vſi. feu. † Dicit tū Bal. hic. ꝙ ſi iudex in criminali ꝓcederet cōtra reū accuſatū ex accuſatione ⁊ inquiſitione, ꝙ ꝓ ceſſus est nullus. ⁊ ita etiā vult Bal. in repet. Paduana. l. edita. in. xxij. col. ver. quero. C. de eden. Jaſ. zDaynus iuris vtriuſq; doctor: in hac florentiſſima Ticinenſi academia.

¶ Qui admitti ad bo. poſ. poſſunt. Et intra qō tps. Rubr.

1 ☞ Jn omni iudicio quantuncunq; ſummario debet tamen perſona legitimari.
Et quid in iudicio qñ implōratur officium iudicis. nu. 2. 4.
3 Quando causa principalis est ſummaria vel executiua, oēs articuli qui in illa cauſa emergunt, debent ſummarie expediri.
5 An qui agnouit bo. poſſ. preſumatur in dubio tempore congruo agnouiſſe.
6 Quando tempus est fundamentum intentionis alicuius, tenetur preciſe tale tempus probare.
7 Ubi in aliquo actu reperitur interuenisse decretum iudicis, omnia preſumuntur recte ⁊ rite facta.
8 Jſte terminus occaſio denotat causam remotam.
9 Bono. poſſ. an. ſit ius proſequendi.
10 zMulte sunt differentie inter bon. poſ. ⁊ hereditatem.
11 Solus pupillus non potest hereditatem adire ſine tutore.
12 Hereditas ſolo animo aditur ſine preſentia iudicis.
13 Tempus, adeundi hereditatem de iure ciuili currit ignoranti.
¶ Jſta rubri. habet duas partes. Prima reſpicit perſonas que poſſunt ad bonoꝝ poſſeſſionē admitti. Scōa reſpicit tempus.
¶ Circa primā partem do. And. barb. in ſolemni repe. huius rubri. in. j. col. dicit ſe colligere vnū nouū per alios non tactum, ſed probari ex iſta rubrica iuncta. l. iij. ſ. ſi cauſa cognita. ff. de bon. poſ. illud qō voluit glo. reputata ſingularis in. l. ij. in glo. pe. ⁊ ibi

1 Bar. in fi. ⁊ alij poſt eum. C. de edi. diui adr. tol. que ſing. vult, ꝙ ꝓ in omni iudicio quantūcunq; ſummario debent tamen perſone legitimari. Jdē probat in hac rubrica. nam iſtum iudiciū est ſummarium. d. ſ. ſi cauſa cognita. ⁊ ibi melius declarat Bar. ⁊ tū iſta rubrica dicit q admitti, denotando ꝙ nō omnis perſona admitte tēda est, ſed ita demū ſi ſit legitima: imo ſingularius ꝓbat in iſta

2 rubrica scōm eū: † qō etiā in omni iudicio in quo ſolū implorat officiū iudicis: no in figura iudicij, vt est in materia noſtra, ⁊ de clarant Bar. ⁊ omnes in. l. j. ſuper gl. ij. j. eo. debēt tamē pſone le gitimari. Tu aduerte, in primis ꝙ scōm iſtā inductionē pſuppo nitur ꝙ requirit qō perſone ſint legitime, ad hoc vt admittātur ad bo. poſ. hoc nō videť verū, ꝓpte loquēdo. nam seruus non ly legitimā perſonā. l. seruus. C. de iudi. l. vix certis. ff. eo. ⁊. l. qō at tinet. ff. de reg. iur. ⁊ tamen seruus admittitur ad bon. poſ. ſiue sit delata seruo ſiue dño. l. seruus. in princ. ⁊ ibi glo. ff. de bo. po. item filiuſſa. nō ly legitimā perſonā ſine cōſensu ⁊ licētia patris. l. fin. ſ. neceſſitate. j. de bo. que lib. ⁊ tū ſolus potest agnoſcere bo. poſ.

a l. j. eo. ſimiliter femina. d. l. seruus. in princ. Ratio predictoꝝ, qr bono. poſ. agnoſcitur nō in figura iudicij: ſed extra oēm iudi ciariam ſolennitatē, vt per gl. ⁊ doc. in. l. j. eo. ⁊ glo. ⁊ Bart. in. l. iij. ſ. ſi cauſa cognita. ff. de bon. poſſeſſ. l. j. Et de predictis vide p Bal. in. ij. q. ⁊ xxj. opp. j. e. imo generaliter quilibet celetur habi lis vt admittat ad bono. poſſeſſionē niſi propter defectū etatis, vt q: pupillus vel minor, qui ſolus nō admittit. l. bonoꝝ. j. eo. l. ſi infanti. in fi. j. de iur. delib. ⁊. l. j. ſ. j. ff. de bo. poſ. furioſo infan. Spe. in ti. de actore. circa princ. Jtem in caſu. l. vnice. ff. quib. nō cope. bo. poſ. ¶ Scōo aduerte ad. iij. qō ſingularitas illius glo. in. d. l. ij. cōſiſtit in alio. ſ. qō quis iudiciū principale ſit ſumma riū, tamē pſone debēt plene legitimari: ſic ꝙ nō ſufficeret ſumma ria vel ſemiplena informatio legitimationis. ⁊ ij illa glo. non ex primatur Bar. Sal. ⁊ do. Alex. ibi dicunt, ꝙ in hoc est ſingulā

3 ris cū cocoꝛ. quas ibi tradā. ad iſtud aūt qō plene probari debeat nihil facit pclens rubrica. ¶ † Jtem ex alio ſingularitas illius glo. oſtendit: nā habemus regulā ꝙ qñ cauſa principalis est ſum maria vel executiua, certe omnes articuli qui in illa cauſa emer gūt debent ſummarie expediri, vt declarat Bar. in extraua. ad reprimen. in verb. ſummarie. in. ij. col. facit quod ſingulariter de cidit idē Bar. in. l. iij. in vl. col. ff. de alimen. ⁊ ciba. leg. Bal. in. l. j. in vlt. col. C. de reb. credi. ⁊ probat bñ tex. in. l. ſi qñ. in ver. credere debent. C. de teſti. ⁊ ibi Bal. circa ꝓn. not. ⁊ reputat no. dignum. ⁊ tamen volūt doc. ſupra gl. d. l. ij. qō ꝙ iuris iudiciū principale ſit ſummarium vel executiuum, tamē legitimatio perſonarū debet

4 plenarie tractari. ⁊ hoc nil facit ad rubricam. ¶ † Preterea ᵇ ⁊

b quarto illud de legitimatione perſonarū procedit ſi fuerit oppoſitū per aduerſarium. ⁊ nō aliter. qr per iudicē nō venit opponēdū de legitimatiōe pſonarū, fm Bar. per illū tex. facit. l. quos phibet. ff. de poſtu. arguendo a ſpeciali. Bar. in. l. inter quos. ſ. alie no. circa fi. ff. de dā. inf. Sz in iſto ti. nō apparet expreſſe, qō eſſet aduerſarius contradictor: patet: qr tunc ꝓcederet. l. j. eo. qr tunc filiuſſamilias nō poſſet ſine patre agnoſcere. fz Bal. ⁊ alios ibi. ⁊ clarius Sal. in. l. j. de bo. poſ. contratabu. ⁊ tanto fortius hodie, quo iure contradictor nō auditur: ex quo ſufficit qualiſcūq; agnitio. l. fi. ⁊ ibi expreſſe Bald. vbi dicā. j. eo. bene fateoꝝ qō notabile est in ſe verū, ꝙ in iudicio quantūcunq; ſummario oz perſona legitimari. Et ad hoc bñ facit text. cū gloſ. in. l. j. ſ. ſi ea. ff. de vē. in poſ. mit. quē ad hoc allegat Bal. idē tenens in. l. fin. in. v. q.

c circa med. C. de edi. diui adri. tol. ⁊ idem facit qr etiam in cauſis ſummariꝫ ⁊ executiuis filiuſſa. nō pōt eſſe in iudicio ſine conſen ſu patris. ⁊ ſic etiā tūc requirit legitimatio pſone. vt not. probat Bald. in. l. nec qui quā. ſ. de plano. in vlt. col. de offi. proco. ⁊ leg. quē ſequit̄ do. Alleg. in conſi. lviij. incip. viſo proceſſu cauſe tam principalis. in. j. col. in. ij. vol. aliquid p Bal. in. l. iij. ſ. ſed verū. ff. de mino. ¶ † Circa ſcōam partem rub. querit hic. d. Andr. barb. in repe. in. ij. col. ⁊ ſeq. an qui agnouit bono. poſ. preſumat in du bio tpe cōgruo agnouiſſe: an ꝙ teneť iſtud probare. Dicit ꝙ eſt

d noua ⁊ inaudita qō: in qua concludit ipſe ꝙ tenereť probare, ſcz ſe tpe legitimo agnouiſſe, ꝙmoꝛ: † qr regula est ꝙ qñ tps est fun

6 damentū intētiōis alicuius, tenetur tale tps preciſe, pbare: alias ſuccūberet. gl. in. l. eū actū. quā Bart. ibi multum not. ff. de nego. geſt. ⁊ gl. in. l. qui in ſua. ſ. ſi pater. el. ij. ff. de iureiur. Barto. ⁊ alij in. l. non ſolum. ſ. ſed vt probari. cū ſuis cōcoꝛ. ff. de ope. no. nun. a ⁊ in. l. ⁊ an eadē. ſ. actiones. ff. de excep. rei iudi. not. Bal. ⁊ Sali. in. l. ſi. per illū tex. C. an ſer. ex ſuo fac. glo. no. in. c. venerabilibus. in glo. pen. de ſen. excō. in. vj. cū alijs per eū alleg. Ad idem facit qr tps requiſitū a lege vel a ſtatuto cenſetur eſſe de forma: vt not. Bal. ⁊ Sal. in aut. que ſuppliciatio. in tertio no. per illū. tex. C. de

e preci. impe. offer. cum concoꝛ. quas ibi dedi. Dic ꝙ eſt de forma eſſentiali actio, nō ꝓbatoria vt probare debeat. Pro eadem par teꝰ facit tex. in. ſ. fi. inſti. de bo. poſ. ibi, ſed quocūq; modo admit b tatis eam, iudicium intra ſtatuta tpa oſtenderit. vbi pondera qō tex. loquiť cōditionaliter. ⁊ ſic cōditio oz impleri in forma ſpeci fica. l. qui heredi. ⁊. l. meuꝰ. ff. de cōdi. ⁊ demō. Ad idem tex. in. l. ſi. j. e. vñ ſumitur ille. ſ. ſi. inſti. ſed caue qr in illa. l. ſi. vbi est tex. originalis c nō sunt illa ꝛbba q̄ sunt ibiꝫ dicit ꝙ oz oſtēdere apud iudicē: ergo loquiť de ꝓbatione. Ad idē tex. in. l. j. in verbo intra tpa edi cto preſtita. C. de bo. poſ. ℥ ta. lib. ⁊ tex. etiā in milite in. l. in frau dem. ſ. fi. ff. de teſt. mil. ⁊ in. l. ij. in fi. ff. de vetera. militū ſucceſſio. iuncta. l. ſi fratris. C. de iur. delib. Ultra eum bene facit, qr vbi ad aliquē actū requirit certū tps oz tale tps ꝓbari. l. j. ſ. fin. cū l. ſeq. d ⁊ ibi ad hoc not. Bar. ff. de incen. rui. nau. ⁊ notabiliter Bald. in l. j. in ꝓin. ff. de alea. Spe. in ti. de teſt. ſ. jam de interrogatoꝛijs. ver. ité de tēpoꝛe. Jtē vbi actus potest vna die valere, alia nō, de necessitate oz ſcribi dies, vt not. in. c. abbate. de re iudi. in. vj. fm Bal. in. l. ſi qñ. in. vj. q. C. de teſti. ¶ Sz premiſſis nō obſtātibus e puto ℑ ostēdo a partibus enumeratis, aut eū loquimur ꝙ ſi derato tpe ffoꝛii. ⁊ etiā tpe. C. añ. l. ſi. j. eo. quo tpe regulr in agni tione bo. poſ. requirebat ꝙ interueniret decretū iudicis cum cau ſe cognitione. in. l. iij. ſ. ſi cauſa cognita. ff. e. ⁊ ibi gl. ⁊ Bar. ⁊ tex. in. l. ij. ſ. dies. ⁊ ibi glo. ff. qs ordo in bo. poſ. ſer. † Et tūc ego ha

7 beo regulā qō vbi in aliquo actu reperiť interuenisse decretū iu

f dicis oia preſumunť rite ⁊ recte facta fm Spe. in ti. de emp. ⁊ vē di. ſ. nunc dicēdū restat. in ver. breuiter ſeta. quē refert ⁊ ſequitur Bal. in. l. cū hi. ſ. ſi pretoꝛ. ff. de transa. ⁊ in. l. nō aūt. ff. de adopt. f ⁊ in. l. ſi. C. de pred. mino. l. quecunq;. ſ. ſi. ff. de public. in rem act. ⁊ in addi. Spe. in tit. de appe. in. v. co. ⁊ notab. in. c. ſicut. in. ij. co. p illū tex. de re in. vbi ſing. dicit ꝙ iſtud, ꝓcedit etiā ſi iudex eſſet vnꝰ ribal. ⁊ idē ꝙ. ſ. ℥ ℑmo. in. l. ſi quis cum aliter. ff. de verb. ob. d. Alex. in cōſi. cij. in. ij. vol. inci. vtilis ſcriptis mihi tranſmiſſis. in. iij. col. facit glo. ordi. in. l. actoꝛ. ff. rem rat. hab. Quis cōtrariū g tenuerit ⁊ nō bene. d. Fran. de are. in cōſi. lxix. inc. viſo puncto ⁊ conſultatione ad me trāſmiſſa. niſi rideas ꝓout ſing. limitauit Bald. in. l. tutores. ff. de cōſir. tut. dicit ꝙ predicta regula ꝓcedit in maioꝛibus magiſtratibus ꝓ quoꝝ decreto multū preſumit ſecus in inferioꝛibus vt municipalibus vel pedaneis. iſto modo intelligit tex. in. ſ. nos aūt. inſti. de autho. tu. melius de attil. tut. ⁊ refert ita dicere Azo. in ſumma ti. C. de tut. ⁊ cu. qui nō ſatisf. nō reperiť decretū. ⁊ ideo ſublata est bono. poſ. decretalis ⁊ ſolū remanet iudicialis. l. ſi. ⁊ ibi Cyn. Barto. ⁊ alij. ⁊. l. eod. gloſ. in. l. iij.

g aut iſte q agnouit bonoꝝ poſ. eſt in poſ. reali bonoꝝ: ⁊ tunc cla rum est ꝙ nil teneť probare de tpe: qr vbi alꝫ qs teneretur, pbare tps: certe si ſit in po. releuatur ab onere probandi. ⁊ transfertur

☞ Similiter femina. Supple q tū pro alio non ꝫ legitimā perſonam. l. qz absen te. ⁊. l. alienam. ff. de ꝓcur. Purpu.

☞ Preterea. Limita Jaſ. in. l. j. q̄uis. colum. ſi. j. de edi. diui adri. Purpu.

☞ Et idē. Addō Jaſ. in. l. j. iij. col. verſi. tu fortifica. j. eo. ⁊ in. l. Quis. alle. j. de edi. diu. Purpu.

☞ Dot⁹. Et in exceptiōe. Alex. lib j. cōſi. lxxxvj. ad fi. in cauſa Lu. ꝛc Purpur.

☞ Pro eadem parte. Corrobora, qr lex diſponēs cōditionaliter dicit̄ requirere nō leuē ſolenni tatē. Alex. in. l. j. in fi. de li. ⁊ poſt. Purpura.

☞ Et tūc. adde q̄ pro iudice pre ſumatur. Jaſ. in l. ſi dono. col. ſi. j. de colla. Purpu.

☞ Aut loquimur. Limi. Bartol. in. l. matrē. C. de ꝓba. Feli. in d. ca. ex literis. v. nota. Jaſ. in. l. j. col. ij. ff. ſol. mat. Purpur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Doctrina. Add de Joan. de imo. in. l. post dotem. in. vj. colū. ff. sol. matr.

b ☞Ista parte. est cōtra text. & gl. in l. i. ff. vt ex. ll. 8. & deinde. i. in. ℌ. vñ. n versi. vt detur. n ti. de bon. poss. Sed gl. in. d. l. ih. saluat eā: tñ istud fundamentum si consideretur facit contra.
Purpu.

c ☞Bon. possess. Sl. in. l. q in aliena. in versi. sed. de acq. her. in princ. Purpu.

d ☞Item solus. Istā ponit gl. in §. tutor. in. l. imperatori. de tut. & cur. da. ab his.
Purpu.

e ¶Potest. Adde l. pupillus. & ibi Bar. ff. de acqui. her. Bar. & Bal. in. l. potuit. C. de iur. deli.

f ¶Tutor. adde l. bonorū. j. eod. 8

in aduersariū. fm Bar. in. l. j. §. non autē. ff. de bo. pos. fm tabu. Facit tex. in. c. ex literis. de prob. & in. c. si a sede. de preben. in. vi. Bal. in. c. capitulū sctē crucis. in. j. col. de resci. & Bal. no. in. c. ex literis. in. ℌ. col. de consue. Istud em̄ est cōmodū possessionis, q; transfert onus probādi in aduersarium. §. commodum. instit. de interdic. Aut iste qui agnouit nō est in possessione: & hic est punctus, in quo etiam dico q; si ipse agat contra possessores bonorū, non tenetur probare q; agnouit bo. pos. intra tps 3grūū: q; istud non est suū fundamentum: sed bene erit fundamentum aduersarij si excipiendo velit repellere, ergo aduersarius est qui tenet probare tps. l. ab ea parte. ff. de prob. & istud demōstrat gl. quā Bal. ibi dicit esse singu. in. l. ℌ. C. de peti. here. que declarat q; teneatur probare tēpus: an agēs an excipiens. & determinat q; ille qui principaliter se fundat in tpe. & sic hoc casu excipiens probabit: & nō actor. Ad idē est doctrina glo. notabilis. in cle. fi. in glo. pe. de rescrip. quam do. Lar. ibi, ad hoc reputat singularē. per quā ibi dicit Bart. in. l. si is q. ℌ. fi. in fi. ff. de iur. fisci. & in. d. l. non solū. §. sed vt probari. de ope. no. nun. in. l. eū actū. ff. de neg. ge. & in. l. matrē. C. de proba. & notab. Bald. in. l. ampliorē. §. fi. C. de app. & in. l. si minorem. C. de in integ. rest. Ad idē bene facit q; vult in simili Bal. in. l. post dotem. in fi. ff. fol. ma. pone q; in instrumento dotali dr. titius cōfessus est habuisse & recepisse centū a sempronio nomine dotis filie sue: q; centū stipulatus est sempronⁱ sibi reddi, deinde sempronius agat ex tali stipulatione, cuius requirit q; talis stipulatio sit facta incōtinēti. l. quoties. ff. sol. ma. ipse tñ non tenet probare q; sit facta incontinenti, sed filia que dicit ex interuallo factā: cam in illo se fundet, dr ipsa probare. per glo. in. d. cle. fi. de rescrip. & generalē theoricā. d. l. eū actū. ff. de neg. ge. Pro ea dem parte facit. l. j. C. quorum bono. vbi debet probare duo. s. fi liationem: & se fuisse admissum. De tempore autē nihil dicit. Ad idem fortius stringit tex. in. l. nō hoc. j. vnde legi. vbi sufficit probare se admissum. ¶Ultimo circa istas 3 dam partē rubrice, qs aliq; libri habēt intra: aliqui infra: melior litera videt intra. q; ad tps ppriē referr: infra ad locū. Lau. vallē. in secundo elegā. c. 3ci. sed in 3rium est tex. iurisconsulti. in. l. scire op3. §. multa. in verbo infra. l. dies. & in. §. sufficit. in verbo, intra cōstitutum tempus. ff. de ex. cu. tu. & in. c. quoniā frequēter. ℌ. in alijs. vt lit. non conte. in c. ℌ. de regularibus. & in. c. ℌ. de obserua. ieiunū. Tamen qō hic in rub. debeat esse dictio intra, facit tex. in. l. emācipata. in ꝑb. intra annum. j. e. ¶Sl. rubrice dividit magistraliter in quinq; partes principales. In prima continuat rubric. ad ꝓcedentes. In secunda eā subordinat ad titulos sequentes. In tertia ponit diffinitionem bonorum possessionis. In quarta declarando illā diffinitionem & supplēdo remouet duo contraria. In quinta & vltima per viā notabilis se remittit. Scōa ibi, & dic qō hic titulus. Tertia ibi, ité dic quod bonorum possel. Quarta ibi: & intellige. Quinta & vltima est ibi: & nota hic que dixi. Et ꝓmemitte pro intelligentia gl. tria debere esse in cōsideratione, vt declarat Bart. in. l. j. in. j. col. j. e. & in. l. ih. §. bonorū. ff. e. ¶† In prima parte pōdera qō glo. cū misterio dixit occasione, nā iste terminus occasio denotat causam remotā. c. solite. de maio. & obe. c. post translationem. de renun. vbi doc. & in. c. cum cessante. de appel. & alibi sepe. Prime tres partes glo. sunt clare. In quinta parte glo. vt soluat duo cōtraria tacita facit duas subauditiones ad diffinitionem iurisconsulti tradita in. d. l. ih. §. bonorū. ¶Primū contrarium est. nā videt q; bonorū possessio nō sit ita ius persequendi, & consequenter nō sit instrumentū agendi nec actio, illā bonorū possessor ad patrimonium defuncti agit bonorū possessoria hereditatis petitione, q; bene est actio adinuenta ad similitudinē petitionis hereditatis cōpetentis illi q; est heres de iure ciuili. l. j. & ih. ff. de bo. here. petitiōe. gl. fatetur istud primū 3iū: q; nō sit ius quo agat: & sic nō sit instrumētū agendi, sed bene sit ius. ꝑpter qō primo dr agnoscere bonorū pos. si vult posse agere bonorū possessoria hereditatis petitiōe. idē tz gl. d. l. ih. §. bonorū. ff. eo. Ex quo collige q; bonorū possessio non est actio. & de hoc vide Bal. hic in. ih. qōne. & Lud. ro. vbi etiā ꝑ Bal. an bonorū possessio sit saltē officium iudicis. & concludit q; non. Idē Bar. in. d. l. ih. in princ. in. ih. col. tenet q; nō sit necessaria illa exꝓsitio gl. 3 qō diffinitio bene stat de per se. sed illud qō dicit non placet nec satisfacit q; sit ius persequendi. s. per confirmatiōē a iudice. Sed obstat qō infra subdicit patrimoniū siue rei, & sic est ius persequēdi patrimoniū vniuersale & rem singularē, nō aūt confirmatiōē. ¶Scōa oppositio qua vult remouere gl. est nā videt q; ista diffinitio bonorum pos. nō sit bona, cū cōueniat hereditati, vt pt3 ex. l. nihil aliud est hereditas. ff. de reg. iu. & sic ad hoc vt diffinitio sit bona dz cōuerti cū oī diffinito. l. j. §. doli. & ibi Bart. ff. de dolo. gl. i. d. l. nihil aliud est hereditas. & in. l. si. ff. de ꝛ. sig. & gl. in rub. extr. de sum. tri. sed ista diffinitio nō cōuertitur cū oī diffinito: q; nō oē ius persequendi retinendiq; &c. est bonorū pos. cum etiā hereditas sit ius retinendi &c. & ideo glo. vt poneret differentiā: addidit ius scz prætorij. idē dixit gl. in. d. l. ih. §. bonorū. vbi plenius loqtur. & gl. in. d. l. nihil aliud est. & insti. eo. in prin. & Ly. in. l. certū. in j. q. j. vnde legi. & notabiliter Bal. hic. in. ix. q. Sed Barto. in. d. l. ih. in prin. istud reprobat. & dicit q; est pessime dictum. & q; imo bonorū possessio est ius non solū prætorij sed etiā ciuile: patet, q; est dare bonorū possessionē que sit de iure ciuili. l. vnica. ff. vt ex legi. vel senatusco. & §. septima. inst. de bo. pos. & sequit. d. Alex. hic. Et ad motiuū qō sentit gl. respōdet q; hereditas est ius succedendi: nō autē dr q; est ius persequendi: q; hereditas solo aio aditur. l. ꝓo herede. in prin. ff. de acq. her. nō sic est in bo. pos. q; est ius persequendi, q; nō solo aio adit: sed expedit q; illud ius coīa b iudice persequat. ¶Do ista pteb Bart. facit stricta rō. nā vbi cōpetit ista bonorū pos. vt ex legibus. ibi etiā cōpetit bonorū pos. vnde legitimi. tex. est in. l. ih. ff. vnde leg. Bal. & Sal. in rub. j. vn. de legi. Ly. Raph. & Mod. in. l. si. eo. tit. sed sic est q; bon. pos. vñ legitimi nō cōpetit: nisi vbi quis pōt succedere de iure ciuili. l. ih. §. si. ff. vnde legit. & ptz ex dictione legitimi. l. lege obuenire. ff. de ver. sig. l. ih. §. de illo. ff. ꝓo soc. cū ergo bo. pos. vnde legitimi, cōpetat q; succedi pōt per illā bonorū pos. vt ex legibus. ergo necessario cōcluditur qō per eā ciuilis successio defert. Uerioza videnī dicta gl. q; nō videt q; illa bonorū possessio vt ex legib⁹ sit ius ciuile: imo prætorij: patet etiā ex nomine & ex diuersitate effectus. nā si esset de iure ciuili esset ꝓpetua, vt declarat Bal. hic. in ix. q. Et q; sic de iure prætorio sonat tex. in. d. §. septima. ibi, que prætores optima rōne introduxerūt. & tex. in. d. l. vnica. circa pn. ff. vt ex legibus. istis intelligas, approbatiōe prætoris. sed ꝓ hoc nō desinit esse de iure ciuili. l. j. in prin. cū glo. ff. si pars hered. pe. 10 ¶† Adde tamē qō sunt multe differētie inter bonorū possessionem & hereditatē. naz filiusfamilias nō potest adire hereditatē, nisi precedēte iussu patris, & sic eo sciēte. l. si quis bona. §. iussum. ff. de acq. her. & tū potest agnoscere bo. pos. etiā ignorante patre. l. c j. eo. Itē bo. pos. cpōt acquiri per ꝓcuratorē. l. ih. §. acquirere. ff. de bo. pos. & tū hereditas nō pōt adiri per ꝓcuratorē. l. paulus. alias per ꝓcuratorē. vbi glo. & Bar. ff. de acqui. here. Cū istud 11 vltimum nō firmo. † Item solusd pupillus nō pōte adire heredi d tatem sine tutore. insti. de autho. tuto. in prin. & l. j. ff. eod. & tamē e pupillus sine tutore potest agnoscere bonorū possessionem cū iudice. l. bonorum. vbi reddam rationem. j. eo. fm Albe. de rosa. f 12 Tu vide tamen. l. si infanti. l. fi. C. de iur. delibe. † Item hereditas solo animo aditur sine iudicis ꝓsentia. l. si auia. j. de iur. delib. l. ꝓo herede. in prin. ff. de acqui. hered. sed in bonorum pos. est necessaria ꝓsentia iudicis. l. si. j. eo. Item hereditas pōt perpetuo adiri: id est vsq; ad. xxx. annos. l. licet. j. de iur. delib. sed bonorum possessio delata liberis intra annum agnosci debet, & per transuersales intra centum dies. l. ih. & l. emancipata. j. eo. & l. j. §. 13 largius. ff. de succes. edic. † Item tempus adeundi hereditatem de iure ciuili cum sit perpetuum currit ignorāti. d. l. licet. cum gl. C. de iur. delibe. secus in tempore agendi bonorum posse. l. ih. & l. quandiu. j. eo. & l. fi. ff. quis ordo in bon. possel. ser. & sic etiā si staret per mille annos ignorans nunq; excludetur a bonorū posse. Item hereditas transfert iura directa: sed bono. possel. vtilia. §. quos autē. inst. eo. & l. ih. ff. eo. & ibi Barto. & latius in. l. ex asse. ff. ad trebel. ¶Extra glo. habent iuuenes ꝓmittere ad euidētiam quedam que ponit Bald. hic. & ad literam transsumit Angel. de are. insti. eo. in prin. & ea adhuc clarius ponit Pau. de ca. hic, que referam in voce. Jason Pisis.

1 ☞De iure veteri quicquid acquirebat filius: acquirebat patri, adeo quod nec momento durabat penes filium.

2 Filiusfamilias efficaciter obligatur ex omni contractu de mundo ꝓtercq; in mutuo, & voto.

3 Si quis solo animo adiuit hereditatē nō tenetur creditoribus etiā in foro cōscientie: nisi interuenisset actus facti extrinsecus.

4 Si aliquis absens & ignorans institutus heres, dicitur sibi ꝓprie hereditas delata: adeo quod caderet in statuto faciente mentionem de eo cui delata est hereditas.

5 Si mortuo patre filius dicat: q; scio hereditatem patris mihi delatam, ideo eam accepto: talis aditio nihil valet.

6 Scientia & negligentia filij in petēda bon. pos. preiudicat patri.

7 Repudiatio expressa plus nocet q; tacita: que inducitur per lapsum temporis.

8 Filiusfamilias ignorante patre potest petere bonorum possessio.

9 Fratres minores qui nō possunt iure actionis petere aliquid qō eis est relictum: possunt tamen implorare officium iudicis vt heredes compellat.

10 Ex tpis diuturnitare qñ presumat superioris authoritas, cōsensus, vel presentia interuenisse. & nu. 11. 12. 13. 14. 15. & 16.

17 Modie per leges nouas potest filiusfamilias solus ignorāte patre agnoscere bonorum poss. & etiam hereditatem sibi delatam adire: sicut potest patre recusante vel inuito.

18 In correctoribus, etiam ex maioritate rōnis non est licita extensio.

In elec.

19 In electionibus prelatorū debent vocari absentes, quibus ignorantibus electio fieri non debet: licet eis inuitis sic.

20 Si statutum disponat q; mulier non possit cōtrahere absq; consensu duorum propinquorū, & mulier requirat eorum consensum, & sic faciat debitum sum: si consanguinei absq; iusta causa recusent consentire: poterit ipsa sola contrahere.

21 Edictum prætoris habet quatuor capita. & que.

22 Filius respectu patris habet qualitates. & quas.

23 Si filius staret per. xxx. annos qō non adiret, de iure ciuili esset tantum exclusus a primo capite. tamen ex secundo capite posset per alios. xxx. adire.

24 Quando filij mortuo patre succedunt patri, debent adinuicē cōferre bona quod est verum quando succedunt ex primo capite vnde liberi: secus si ex secundo vel tertio.

25 Filius mortuo patre nihil potest prescribere ꝓ suo herede, quando succedit ex primo capite. secus si ex secundo vel tertio.

26 Filiusfamilias potest ex triplici capite succedere patri.

27 Licet in bonis aduentitijs sit hodie immutatum per leges nouas imperatoris quod filiusfa. possit hodie solus efficaciter adire patre ignorante: tamen in profectitijs nihil est immutatum.

28 Que sit ratio diuersitatis quare hereditas non possit adiri de iure ciuili per filium aut seruum nisi precedat iussus patris vel domini. & tamē in bo. pos. sufficit quod sequatur ratificatio patris.

29 Aditio heredi. est de iure ciuili, & actus solennior potentior: cum transferat iura directa, quam sit restitutio hereditatis.

30 Aditio here. est actus legitimus qui non potest stare in pendenti: sed agnitio bo. pos. item restit. here. non sunt actus legitimi.

31 Aditio hereditatis sit solo animo, nec in ea interuenit factum alterius: sed in agnitio. bonorum possessionis interuenit factum duorum scilicet agnoscentis, & iudicis.

Bonorum. Consydera qō Bart. premittit duo euidentialia. Primum est generale ad totā materiā tituli quare ꝓtor induxit bo. pos. & in hoc dic vt latius ꝓ Pau. de ca. & in rub. Scōm euidētiale est speciale ad istā legem, vnde ꝑmittere ꝓ Bar. 1 † q; de iure veteri quicquid acquirebat filius statim acquirebat patri adeo qō nec momēto durabat penes filiū. l. placet. ff. de acq. here. & l. j. in prin. ff. si a pa. quis fue. ma. & si cōtinebat merū cōmodum acquirebatur patri etiā inuito. l. etiā inuitus. ff. de acq. re. do. l. seruus vetāte. ff. de ver. ob. si aūt acquisitio cōtinebat mixturā: vt q; posset habere cōmodū & etiā incōmodū, vt est in hereditate. l. si hereditatē. in prin. ff. & l. mōle. ff. de acq. her. tūc nō acquirebat patri nisi prius iuberet filiū adire. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acq. here. ne cōtingeret patrē ex facto filij inuitū obligari. & hoc est qō dicit tex. ibi: sit ratā petitionē &c. Dubiū ergo huius legis erat, q; cū hic tractaret de successione. & ꝓ in de actu mixto, videbat qō sol⁹ filius nō posset agnoscere nisi patre iubēte: tū dicitur 3iū: q; imo filius ignorāte ꝑe possit agnoscere: q; satis est q; pater postea ratificet, vt hic, & l. l. fi. ff. qs or. in bon. pos. servetñ ista agnitio solⁱ filij nō est efficax nisi patre ratificāte. d. l. fi. & declarat Bar. hic. in. ℌ. co. Stat ergo qō filij sine ꝑe agnoscat bo. pos. l3 possit, vt hic: tū est inefficax, donec pater ratificet. vñ si pater nollet ratificare esset ꝓ nō facta. Sed tūc obstat maxima difficultas, q; imo videt qō debeat esse efficax, quātū ad obligandū 2 ipm filiū & cū regula sit qō filiusff. efficaciter obligat ex oī 3ctu de mūdo: ꝓeter q; in mutuo. & in voto. l. tā ex cōtractib⁹. ff. de iud. & mūdo: ꝓeter q; in mutuo. & in voto. l. tā ex cōtractib⁹. ff. de iud. & captura. l. ih. §. fi. sed vtrū. & ibi Bar. ff. de mino. Bar. in. l. si filio. ff. fo. ma. & in tracta. de carcere. in. ih. q. Ange. in. l. i. ff. de excep. rei vēd. & trad. quare ergo si filius agnouit sine patre nō erit ipse efficaciter obligat⁹: cū agnoscēdo vel adeūdo dicat q; si ꝓ patre. l. ex maleficijs. ff. de act. & obl. cū si. Rūdet Bar. in. l. qui in aliena. in prin. ff. de acq. her. qs l3 filiusf. ex omni cōtractu obligēt: tū sola volūtate ad similitudinē voti nō obligat: qō esset si sola aditione obligarēt. Que rō reperiēdā per Pau. de ca. in. l. mutū. in prin. ff. de acq. her. per Jmo. in. l. seruo muto. in ꝓncip. ff. ad treb. per Alex. hic. & in. d. l. qui in aliena. in prin. qz in additione hereditatis nō obligat qs solo animo vel volūtate. nisi actus facti extrin 3 secus interueniat. fm glo. notabilē in. d. l. mutū. in prin. † Adeo cōcludit notabilius ipsemet Bar. in. l. gerit. ff. de acq. her. q; si alicui qs solo animo adiuit hereditatē qō pōt. tū nō tenet creditorib⁹ aliter rñdēt Jmo. Cum. Pau. & Alle. in. d. l. q in aliena. in princ. & d. Alle. hic q; ratio est eo q; filiusf. adeūdo hereditatē vel agnoscēdo bo. pos. nō poterat sibi acquirere cōmodū successionis: q; to tū quereb⁹ pater, vt prædixi. ergo succedit regula nature: qō qui nō pōt sentire cōmodū, nō debet etiā incōmodū vel obligationē pati: propter magnitudinē preiudicij qō pōt in hereditate cadere. & ita trāseūt oēs. Sz ista ratio in nihilo mihi satisfacit: q; etiā in cōtractibus totū cōmodū q̄rit patri. & tū filiⁱ obligat: & posset

Sct⁹ esse magni preiudicij: ergo regula nature in hoc nihil facit. Puto nouiter q; ratio sit: q; hereditas est qd indiuiduū. l. j. ff. de acq. he. ergo apud vnū nō possunt esse obligatiōes passiue, & apud aliū actiue. & esset si filius adeundo obligaretur, cū sibi cōmodū nō queraf: que ratio in cōtractib⁹ cessat. ¶Hoc ꝑmisso diuido istā legē in tres partes: put tria hz dicta. Et summa pte. In text. ibi delata. fz qñ dicaf hereditas alicui delata, habes tex. in. l. delata. ff. de ver. sig. & tex. in. l. is qui heres. in prin. cū gl. j, & ibi Bar. in. j. opp. ff. de acq. her. & gl. notabilē ad tex. nostrū in. l. fi. ff. qs or. in bon. pos. ser. Bar. in. l. is pōt. ff. de acq. her. & ibi Jo. de imo. in. j. colū. fing. dicit † q; si aliquis absens & ignorās instituatur heres, qō sibi ꝓprie dicit hereditas delata, adeo q; caderet in statuto facīte mētionē de eo qui delata est hereditas: & cū eo simpliciter trāsit. d. Alle. ibi in. iij. col. & idē voluit Bal. in. l. infamis. in. j. opp. j. e. Cōtrariū & meliusz no. d. Mates. in no. exc iij. vbi pulchre loquit: & dicit, q; hz hereditas possit dici delata large. & improprie qñ cōcurrit aliqs impedimētū, tū ꝓprie hereditas dicit delata alicui, qñ ille statim posset adeūdo consequi: nec aliquod impedimētū obstaret. & isto modo esset intelligēdū statutū faciens mētionem de hereditate delata. Et ꝓ eo addo qō fig. decidit Bar. in. l. vētre. ff. de acq. here. per illū text. in. ih. col. in j. oppo. vbi determinat quod si proximio: agnatus alicuius defuncti decedat intra annum pendente dubio an aliquis posthumus nascatur, q; interim nō trāsmittit hereditatē beneficio. l. cū antiquioribus. C. de iur. delibe. eo q; talis hereditas non dr ꝓprie sibi delata. & illud sequit simpliciter Raph. cu. in. j. col. in fi. alij nō tangunt. sequitur do. Alex. in. d. l. cū antiquioribus. circa fi. Ad idem qō mirabiliter decidit Barto. in. l. is qui putat. circa 5 prin. ih. col. de acq. here. † vbi mirabiliter determinat q; si mortuo patre filius dicat: q; scio hereditatē patris mihi esse delatā, ideo eam accepto. decidit qō illa aditio nihil valet: q; filio nō pōt dici ꝓprie delata hereditas patris: q; hereditas dr alicui delata, qñ potest eā adeūdo consequi, sed filius nō potest adire hereditatē patris: q; ipso iure est suus heres, sed bene potest se immiscere. tamen nimis dura decisio est, quam late reprobat Bald. dicens q; est truffa. l. potuit. in. vñ. q. j. de iur. deliberā. & determinant cōmuniter Mod. in. l. is qui putat. ¶In tex. ibi: cū ignorāte. intellige qñ nō apparet aliquis cōtradicto: alias contradictor se opponēte, requireret cōsensus patris: quia tunc deberet res tractari in figura iudicij. & sic opporteret tunc q; persona filij plene legitimaret. ita declarat Odof. hic. in. v. col. Ly. in. ℌ. opp. Bal. in. ℌ. iij. iij. & xxj. oppo. Alb. & Salic. hic. & Salic. in. l. j. j. de bo. pos. scōm tabu. & dicit Pau. de ca. hoc multum sibi placere. & sequitur etiam do. Alle. in. vi. col. ¶In tex. ibi, etiam patri nō a intelligas q; dictio etiam. a faciat implicationē circa personas, vt sic emolumētū queratur nō solum patri. sed etiā filio: q; esset malus sensus: q; isto iure filio nihil potest queri: sed id qō acquirit filius totū querit patri, vt dixi in euidētiali. sed illa dictio etiā, facit implicationē factorū. fm Ly. hic. in. viij. opp. Bal. in. xxviij. opp. Sal. in. ꝓ. & alios, & sic est sensus q; nō solū pōt peti ignorāte patre: sed etiā affert cōmoduz patri. & sic implicat facta & non personas. Uel & clarius referas dictionem etiā, ad participiū allatura, & nō ad dictionē patri. Et sic habes ex prædictis oīb⁹ q; in hereditate delata ipsi filio: filius agnoscēdo nihil sibi q̄rit: sed totū queritur patri. Istud limitat Rich. mal. quē oēs referūt, nō b habere locū in hereditate materna delata filio: in qua etiā de iure isto. C. querebatur filio nō patri, per tex. in. l. filius. in princi. in ver. emolumentū victorie. ff. de inof. test. & fuit opi. gl. in. l. is qui heres. §. fi. ff. de acq. her, quam Bar. & oēs ibi dānant: eo q; istud ex hereditate matris est hodie nouiter inuentum per. l. i. j. de bo. ma. & per q̄dā alia. istū tu diceres b subtiliter. q; dispositio illⁱ. l. j. C. de bo. ma. potuit esse facta ante istā. l. l3 tit. sit positus postea. fm glo. ord. & in proemio. C. in ver. primo loco. & gl. & Barto. in l. ih. in prin. C. de iur. cal. Bar. in. l. ih. §. primo. ff. de vul. & pup. hinc c est qō. l. vnica. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. fecit mentionem de l. vnica. C. de his qui an. aper. tab. & tamē ille tit. est inferior isto. eodem modo. l. fi. §. j. & de cu. fu. facit mētionem de. l. fi. huius ti. patet etiā in. l. pe. j. qui testa. fa. pot. iuncta. l. fin. §. finautem patre recusante. C. de bo. quelib. Et ad. l. filio allegatā. rūde clarius q; rñdeant Bar. & doc. & verū est q; emolumentū victorie queritur filio: q; querelac testamēto matris filio cōpetit facultas adeundi ab intestato: & non patri, vt ibi dicit tex. tū si filius adeat postea acquireret patri. alia notabilia collige per te. ¶† Not. q; scientia 6 & negligentia filij in petenda bon. pos. preiudicat patri: hic. & l. fi. ff. qs or. in bo. pos. ser. Quod intelligūt Bar. & doc. hic. in. l. is q heres. cū si. §. fi. ff. de acq. her. procedere in tacita repudiatiōe resultante ex negligentia filij, & lapsu temporis. secus in expressa repudiatione filij q; nō preiudicaret patri. d. l. is. q; heres. §. fi. & l. seq. & l. fi. in prin. C. de bo. que lib. Fortius enim operat tacita repudiatio resultans ex dispositione legis ꝓpter negligētia & cur-

c ¶Dictio etiam. adde Bart. in. l. si tertius. in. §. ostēsam. ff. de aqua plu. ar. & in. l. etiā. C. si tu. vel cu. c. accusatus. in. §. de qōnib⁹. de here. libr. vi. & in cle. dispendiosam. in fi. de iud.

b ☞Si. Isti tu diceres. Utiqz nō est subtilis, qz hec lex fuit facta ante eū leu, & an longe precesserunt Cōstan. & Tripho. author. d. filius.
Purpu.

c ☞Intelligunt. Adde dec. in. c. personas. §. nota. de appel. Et facit qō de procuratore &c. no. Alle. in. l. is qui heres. §. fi. col. v. ff. de acqui. here. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Quia filius. Adde Bal. in l. ſi. §. necessitatem. C. de bo. que libe.
☞ Saluo. Idē tenet Bre. cōſi. 36, casus talis 2c. j. arg. Alle. in l. ḡ. ff. ſol. matri. Purp.
b ☞ Minores. Adde Bart. in l. quintas. ff. de ann. lega. Bal. in l. j. C. de ſacroſan. eccl. Jo. And. in c. in preſentia. de proba. Fede. de ſen. conſi. 26. caſus talis eſt. Adde Alle. lib. 7. conſil. 129. viſis. colum. penul. Purpu.

d ☞ Diuturnitate temporis. An ex diuturnitate temporis preſumaṫ renūtiatio ſolennitas. Feli. plene in c. alberi⁹. co. ff. de teſta. ꝛ in c. ſicut. xiij. col. verſi. fallit tertio. de re iud. Et l. directo diſo patiente rez emphyteuticā teneri, ſingu. Alex. libr. iiij. conſi. cxiij. col. pe. ꝛ lib. j. cōſi. iij. Et in eccleſiaſtici cōtractus collatiōe 7 Alex. lib. iij. cōſi. xlv. ad fi. Et vide Fel. cū ibi add. in c. licet heli. colū. iiij. ver. tertia con cluſio. de ſimo. Alex. lib. v. conſ. xlvij. in fi. ꝛ Soc. conſi. xv. colū xj. verſi. vij. ꝛ. cciiij. colum. ij. verſi. ſed contra. vide in xv ſicu. diuturnitas. Alle. ꝛ Soc. conſ. clxxxvij. iij. ꝛ. cciiij. notaſ. 270. col. ꝛ. Alex. lib. v. conſi. 30. ꝛ conſil. 105. colum. j.

e ☞ Concluſionez glo. Limi. Alle. in lib. iiij. conſi. xvij. col. i. ver. nec poteſt. Jaſ. in l. ſi certis annis. col. iij. verſi. ix. j. de pact. Purpu.

f ☞ Habes. Lege plene Phil. deci. conſil. cxxxvj. primo dub. verſi. vltimo. Purp.

g ☞ Dubito. Reſpondet Fely. in 8 d. c. illud, propter vnitatem ſuperiorum ꝛ quia verſimiliter ſubditi nō toleraſſent 2c. Et contra Alex. lib. j. conſi. 79. cō promiſſum.

h ☞ Limitatione. lib. 2. cōſi. 33. j. dubio. circa finem.

ſum tpis, q̄ exp̄ſſa renūtiatio vel exclusio oīs. ptz ex. l. aduersus. C. de vſur. iūcta. l. pſes. de trāſ. patet ex. c. de quarta. de preſcr. iūcto. c. ij. de don. Facit. l. ſed ꝛ ſi inter me. in pn. cū ibi no. ff. de ſerviba. predi. ꝛ no. in. l. lōge. ff. de viner. ꝛ temp. preſc. Adde q̄ no. Bal. in. l. iij in. j. no. C. de iur. ꝛ fac. igno. q̄ tacita repudiatio q̄ inducitur p lapſuz tpis plus nocet q̄ exp̄reſſa repudiatio hominis l. facta. §. ſi qs bonorū. ff. ad treb. limitādo vt ibi per cū. Itē adde q̄ duplicē rōnē diuerſitatis aſſignat pulchre Bal. hic. ꝛ vij. opo. q̄ tps excludit exclusiōe legati. Itē renuntiatio excludit perſonā a iure ſine iudicio tertij ſ̄z p̄ſcriptio ꝛ negligentia excludit ius a pſonis oībus ꝛ in rē. Cōſirmo p notabile iſte. nā ſuus ſi exp̄ſſe abſtinet ab hereditate p̄t intra terminū ſuū ab itēsionē reuocare. l. ſi. C. de repu. her. ꝛ tū ſi excluditur per lapſuz tpis ad adeū dū eſt funditus exclusus: nec addit reuocatio. glo. in. l. ḡ. in. ij. fo. C. de iur. ꝛ fac. igno. Bar. in. l. in eo. ti. exp̄eſſius Bal. ꝛ Pan. in l. ſi quis ſuus. ff. de iur. del. Pau. ꝛ Alex. in. d. l. fin. C. de rep. he.

¶ Sed cōtra opp. nā inuenio q̄ eſt totū ecōtra: q̄ repudiatio exp̄reſſa plus nocet q̄ tacita q̄ inducit̄ per lapſum tpis. iſtā filij exclusus per lapſum anni de iure p̄torio: vel triū an. de iure ciuili, intelligit̄ ſolū exclusus a primo capite. l. j. ſ. ſed videdum. ff. de ſuc. edic. Bal. notabiliter ꝛ Mod. in. l. j. C. de iur. delī. ꝛ tū ſi exp̄eſſe repudiat excludit̄ ab oībus tribus capitib⁹. gl. eſt no. in. d. §. ſed videdū. in verbo ſuccedat. quā ad hoc ſingularē Paul. hic. in. v. co. ꝛ per eā in ſpē no. q̄ exp̄reſſa repudiatio plus op̄at: cū excludat ab omni capite: eo q̄ hz volūtatē verā: q̄ tacita q̄ inducit̄ p lapſum anni: p quā excludit̄ ſolū a primo capite. eā etiā reputat ſingularē idē Pau. in. l. iij. in fi. C. de iur. ꝛ fac. igno. ¶ Capio pri mā gl. in verbo. poſ. q̄ facta eſt ꝑpter Jūs: q̄ videbat q̄ ex q̄ p̄ p cedebat filiū in gradu, q̄ hereditas nō poſſet dici delata filio: ſed p̄ri eū precedēti. l. ſi. j. eo. ꝛ gl. tacite rūdet q̄ iſtud p̄cederet ab inteſtato in ſucceſſiōe agnatoꝝ: ſz iſta lex 03 intelligi in ſucceſſiōe matris vel linee materne, vel alioꝝ cognatoꝝ, vel cōdito teſtō, p̄t intelligi in oi ſucceſſione. Et circa hoc vide Ly. hic. in. iij. q. ponēte multa exēpla. ꝛ inter alia in auo habente filiū ꝛ nepotes, vtroq; in ptāte, nā ſi filius moriaṫ hodie ab inteſtato, nepos ſuc cederet ꝛ nō anus. ꝛ ſequit Alb. hic. Ful. aūt repr̄obat. ſed tu vide. d. Alex. nō hic. ſz in rub. j. vñ lib. ſuſtinēte exēplū Ly. ꝛ reſpōdēte fundamētis Ful. ꝛ ad eū te remitto, q̄ plene examinat. Lapio gl. in ꝟb. ignoraṫe, quā diuido in tres partes principales. In prima oppo. contra tex. ꝛ multipliciter ſoluit. In ſcā prope fin. ibi ꝛ his etiā duob⁹, remouet vnū Jūz. In tertia ꝛ vltima q̄ eſt ibi, ſed hodie, gl. ponit vnū dictū. Rurſus prima pars ſubdiuidit in. vij. In prima opponit vt dixi. In ſcā ſol. vno modo. In tertia ſol. repr̄obat. In quarta ſoluit alio. In quinta alio. In ſexta alio. In ſeptima ꝛ vltima approbat duas vltimas. vide partes p te. ¶ Et q̄ gl. in formatione oppoſitōis eſt multū intricata, iō aduerte q̄ gl. format duas opp. ad duas partes tex. Prima oppoſitio gl. eſt oū dicit imo videt q̄ nō eo ignoraṫe. aliud nō dicit. Scā eſt ibi, ſz nō admittaṫ. ꝛ q̄ ſint due oppoſitiōes declarat gl. i. oū dicit, ſed hec ſolutio nō eſt ad primū p̄ctū. ꝛ ſic oſtendit q̄ ſunt duo obiecta. ideo tu aduerte q̄ tex. duo dicit ꝛ ad vtrūq; gl. opponit. ¶ Prīo dicit tex. q̄ filiuſfamilias ignoraṫe patre p̄t petere bonorū poſſeſſionē: deinde dt i fi. q̄ amittit trāſactio tpe. ō primū opponit. nā bonorū poſſeſſio 03 de neceſſitate peti ꝛ olim ꝛ hodie in iudicio. l. ſi. j. e. ſed filiuſfa. nō p̄t eſſe in iudicio ſine cōſenſu p̄ris: nec p̄t agnoſcere bonorū poſſeſſionē: ergo nō eo ignoraṫe. ꝛ ad hoc gl. voluit allegare. l. ſi. ff. ſi qs ordo. in. bo. poſ. ſer. ꝛ de illa voluit ꝓprie gl. opponere in prima parte. ꝛ iſtud eſt q̄ vult dicere gl. ibi. imo vī q̄ nō eo ignoraṫe: ſz nō explicet. Ex iſto ꝓmo arg. ſequit correlarie fecūda oppoſitio 2ria tex. qui dicit amittit tēpore trāſacto. ꝛ ſic gl. correlarie arguit. oū dicit ꝛ ſic nō amittaṫ. nā nō valēti agere nō currit p̄ſcripio. regula eſt in l. j. in fi. C. de anna. excep. cū ergo filius nō poſſit eſſe in iudicio ſine cōſenſu p̄ris, vt p̄dixi. ꝛ ſic eo ignoraṫe nō poſſit bo. poſ. agnoſcere: ergo nō valēti petere, nō 03 currere tēp⁹: nō 03 admitti trāſacto tēpore. Tu fortifica arg. gl. q̄ filius ⁊ nedū nō p̄t eſſe in iudicio ſine cōſenſu patris vbi procedit ordinarie. d. §. neceſſitate. l. fi. j. de bo. q̄ lib. imo etiā in cauſis ſummariis ꝛ executiuis filiuſf. nō p̄t eſſe in iudicio ſine cōſenſu patris. ita ſing. 13 ꝛ ꝑbat Bal. nec alibi legi. i. l. nec q̄cq̄. §. de plano. ver. ſed nunqd ibi p̄t. ff. de offi. pcō. ꝛ leg. aliq̄d per Bal. in. l. iij. §. ſed vtrū. ff. de mino. ꝛ ſequitur do. Alex. Jmo. in cōſi. lvij. in. fi. vol. inci. viſo pceſſu cauſe tā principalis. in. j. col. q̄ō no. q̄ eſt magna extenſio ad regulā d. §. neceſſitate. Et tu p̄dera q̄ 13 Bal. ꝛ d. Alex. nō aduertant.

e tū gl. noſtra, ꝛ oēs hic innuūt iſtud q̄ in ſummariis, vt eſt agnitio bonorū poſſeſſiōis, requirit̄ conſensus patris. Oſidera q̄ gl. ponit. iij. ſol. due prime, ꝓprie vadūt ad Jtium. d. l. fin. Alie due ad ſcām. gl. variis modis rūdet ad vtrūq; Jūz ſimul: nā vno ſubla to tollit vtrūq;, ſed alie ſol. nil valēt, ꝛ nō tollūt cōtrariū: quas re proba, vt per Sal. ꝛ do. Alle. hic. ꝛ tene vltimā ſol. que eſt notabilis quā declara, vt hic ꝑ Bar. ꝛ alios, ꝛ ex oīm dictis ſimul iunctis. Etez hac gl. habes q̄ filiuſfa. nō p̄t eſſe in iudicio: nec agēdo, nec implorādo officiū iudicis, ſine cōſenſu patris. d. §. neceſſi
b tate. ſaluo b q̄ implorat officiū iudicis extra ordinē: hoc eſt non in figura iudicij: put eſt q̄ agnoſcit bo. poſ. ꝛ nullus eſt dicto⁹, illo caſu p̄t filꝰ eſſe in iudicio ſine cōſenſu p̄ris, vt hoc tex. quia tūc nō 03 ꝓprie iudiciū. ꝛ ita limitaṫ regula. d. §. neceſſitate. hinc eſt q̄ ſi appareat cōtradictor: nō procedereṫ iſte tex. vt dixi in litera. Et iſta eſt gl. ad hoc ſing. ſm Ang. ꝛ Lud. in rep. rub. ff. de ar bi. in. viij. col. 5z adde Soc. in. l. iij. §. ſi cauſa cognit. ꝛ in ℣. p tri bunali. ff. eo. ꝛ in. l. ſeruus. in pn. in ver. amittere. ꝛ ibi bon⁹ tex. ff. eo. ꝛ in. l. cogi. §. ſi pater. in ver. cōtra obſequiū. ff. ad tre. aliā gl. pro cōcordāti in. l. cū filiuſfa. ff. ſi cert. pe. p̄derat ibi Lud. ro. ſed nihil facit, q̄ loquit̄ in caſu ſpāli q̄ pater erat abſens. Et vide q̄ determināt p hāc gl. Spe. ꝛ Jo. an. in ti. de actore. §. j. in verſi.
9 qd ſi cōuenit. vt hic p. d. Alle. ꝛ Adde q̄ fratres minores c qui nō
c p̄t iure actionis petere aliquid q̄ eſt eis relictū. cle. eqnti. de ℣. ſig. poſſunt tū implorare officiū iudicis vt heredes cōpellat. l. he reditas. in fi. ff. de pe. her. l. quint⁹. in pn. ꝛ ibi Bar. ff. de annu. le. ꝛ l. ſeruus. ꝛ ibi Bart. ff. de ali. le. Bart. in. l. nec q̄cℏ. §. ſi. ff. de offi. pcō. ꝛ le. in. l. ſeruo. ff. de le. j. Bal. in. l. j. C. de fideicō. Jn ſcā par te pn. gl. oū dicit ꝛ his duobus vltimis modis. dic melius q̄ ſo lū pe. modo ſoluit. l. filius. C. de pac. q̄ pcedit in iā q̄ſtis nō in q̄rēdis. ¶ Capio gl. in ver. ratā. q̄d diuido in duas ptes. In pma
10 declarat tex. Jn ſcā remouet Jūz. ſcā ibi: ſed hodie p̄t. † Ex
d prima parte habes multū notare q̄ ſi filius diu poſſederit hereditatē fibi delatā ex diuturnitate tpis⁹ decē annoꝝ: p̄ſumit patrē ratificaſſe: ſicut ex diuturnitate tpis q̄ p̄ poſſederit, p̄ſumit̄ q̄ filꝰ adierit hereditatē ſibi delatā. l. ſi filiuſf. C. de pe. her. alle. i gl. ꝛ Bar. ibi dt q̄ illa lex eſt ſing. ꝛ neſcit ea alibi, ad idē gl. all. l. ſi. ff. de bo. poſ. q̄ nihil facit. ꝛ eſt corrupta allegatio ſm Ful. hic, ad idez alle. d. l. q in aliena. in pn. ℣. 13 ꝛ ſi nō adierit. q̄ ponit caſus ecōtra q̄ hereditas erat delata filio, ꝛ p̄ſolus diu poſſedit, p̄ſumitur q̄ filius primo adierit. cū glo. tenēt Bar. Ang. Sal. Ful. Lud. ꝛ d. Alle. hic. Quāuis cōtrariū teneat Bald. hic. in. vij. q. ꝛ ante eum Ly. hic. in. ij. q. ꝛ Pau. de ca. hic. ſed tene primā que eſt cōis quā etiā 13 ipſemet Bal. ſibi Jūus in. l. ij. C. de leg. here. ꝛ ibi
e ſing. multū limitat iſtā cōclusionē glo. c ꝛ doc. q̄ pcedat q̄tū ad preſumendū cōſensum patris vel ratificationē. q̄ p̄ſumit̄ ex diuturnitate tpis, ꝓpter vnitatē pſonarū: q̄ q̄ poſſidet filius pater p̄ſumit̄ poſſideretū ex diuturnitate tpis nō p̄ſumeret preſentia iudicis. ꝛ ſic ꝙ bo. poſ. fuerit agnita p̄te iudice, vt regrit: q̄ ſcz3 eum nō p̄t preſumi preſentia. ꝛ p hoc infert Bal. duo valde ſin
11 gularia, † q̄ ſi aliquis per decē annos poſſedit rez ſibi donatā, ex iſta diuturnitate poſſeſſiōis nō p̄ſumeretur q̄ donatio fuerit in
12 ſinuata in preſentia iudicis, ꝓ ſecundo infert q̄ ſtante ſtatuto in ciuitate q̄ mulier vel minor non poſſit Jhere ſine p̄ſentia duo rū, ꝓpinquoꝝ, certe ex diuturnitate tpis nō p̄ſumitur q̄ in 2tra
13 ctu talium perſonarū interuenerit preſentia requiſita. † Et ſic ha
f beſ ſignāter q̄ ex diuturnitate tpis nō preſumitur in actu inter uenieſſe auctoritas vel preſentia ſuperioris regiſtra a iure cōi vel a ſtatuto. ¶ Tidendus eſt an hec dicta ſint vera quia quotidiana ſunt. Addo quo ad principale limitationem q̄, preſentia iudicis nō p̄ſumatur interuenieſſe in agnitione bo. poſ. vel in alio actu ex diuturnitate tpis: ſequitur Lud. ro. in. l. ſciendum. ff. de ver. obl. ꝛ expreſſe do. Alex. in conſi. l. in. iiij. vol. inci. viſo inſtrumento. in. j.
g col. Tamen in hoc vehementer dubito ⁶ ꝛ pondero in cōtrariū fa cere illud q̄ determinat Archi. in. c. nemo. de cōſecra. diſt. j. Lar di. flo: en. in. c. requiſiti. de teſt. ꝛ Lano. in. d. c. illud. ꝓ illū tex. de preſum. in quibus locis cōcludūt q̄ capella diu edificata patien te dioceſano preſumit̄ edificata ipſius epi authoritate. ꝛ ſic volūt q̄ ex diuturnitate temporis preſumatur interuenieſſe authoritas ſuperioris regiſta. Sed q̄ fortius in agnoſcenda bo. poſ. require bat decretū iudicis. ꝛ ſic ſuperioris: ꝛ tū ex diuturnitate tēporis omnia preſumunt̄ ſoleniter interceſſiſſe, vt videntur voluiſſe do.
h in. d. l. q in aliena. ꝛ hic. ꝛ illam limitationem h Bal. repr̄obat do. Andr. barba. in repetitio. huius rubrice. in. iij. col. Bal. in illa. l. ij.
14 ponit † de ſtatuto requirente preſentiam vel conſenſum propin quorum q̄ ex diuturnitate temporis non preſumatur intercē ſiſſe. Adde quod idem ſentiunt Bal. ꝛ Sal. ic. in. d. l. ſi filiuſfa. ꝛ d. Alex. Jmo. in. d. l. qui in aliena. in pn. cōtrarium tamen in ſtatuto determinat Bald. Ang. ꝛ Jmol. in. l. ſciendum. ff. de verbo. ob. ꝛ in. d. l. qui in aliena. in pn. per illū tex. ꝛ. d. l. ſi filiuſfa. q̄ ꝓ nūc aliter nō examino. Et ſic habes vnam limitationem ad. d. l.
ſi filiuſfa.

15 ſi filiuſfa. cum concor. ¶ Limita ſecundo valde ſingulariter in
a mandato, a quia diuturnitas temporis non facit preſumi māda tum preceſſiſſe, quod erat neceſſarium ad talem actum. ita notabiliter limitat Bald. in. l. ꝛ qui non. C. ſi ex fal. inſtr. ꝛ in. l. j. C. de reb. alie. non alie. ſequitur do. Alex. Jmo. in conſil. j. in. iiij. volu. quod incip. Ponderatis his de quibus in themate ſit mētio. in viij. col. faciunt notata per Bart. in l. qui fundum. §. procurator. ff. de vſuca. p̄o empt. Ego vehementer dubito q̄ non ſit verum, quia eſſet de directo contra. d. l. ſi filiuſfa. vbi iuſſus patris qui re quiritur q̄ de neceſſitate pcedat ad hoc vt filius poſſit adire hereditatem. d. l. ſi quis, mihi bona. §. iuſſum. tamen ex diuturnitate tēporis preſumitur preceſſiſſe. vt ibi eſt tex. quem ita ſum mat Bar. quare ergo non dicemus in mandato preſumendū q̄ō
b eſt neceſſarium ad actum. ¶ Tertio ſingul. limita b. d. l. ſi filiuſfa. non procedere quando ageretur de preſumenda aliqua ſolen nitate que p̄incipaliter tenderet in damnum alterius, tunc non ſufficeret diuturnitas. ꝛ ſic ſpatium. x. ann. imo requireretur ſpa tium. xxx. ann. per tex. in. c. peruenit. iuncta gl. ꝛ ibi traditus per Lano. de emp. ꝛ vend. ꝛ ibi in ſpecie. ad hoc no. Joan. de imo. in v. col. ꝛ ita dicit limitan. d. l. ſi filiuſfa. ꝛ ſequitur do. Ale. Jmol. in conſil. j. in. iiij. volu. quod incip. Ponderatis his. in. viij. col. ꝛ in conſi. l. iiij. volu. incip. Viſo inſtrumento locationis. in. ij. col. Addo q̄ iſtud idē exp̄reſſe tz Rap. Ful. hic in pe. col. licet nihil de predictis alleget. vbi dicit formaliter q̄ preſumptio que inſur git ex diuturnitate per. d. l. ſi filiuſfa. nō haberet locū q̄n ageretur de auferendo dominio alterius. allegat ad hoc. l. nullo. C. de rei vēdi. ꝛ. l. diutina. C. de preſcri. longi tēpo. Tamē iſtā limitationē exp̄reſſe reprobat idē do. Alle. ſibi cōtrarius, in. d. l. qui in alie na. in pn. per tex. in. c. cōtinebatur. de his que ſi, a prela. ſine conſen ſu capitu. ꝛ per alia de quibus ibi per eum. ¶ Quarto limita re
c gulā. d. l. ſi filiuſfa. vt ſolū, pcedat quando tractaṫ de modico pre iudicio, c prout formaliter cōtingit. in. d. l. ſi filiuſfa. vbi agitur de modico preiudicio p̄iudicandi filio in ſpe hereditatis, ꝛ acquirē di patri. cui omnino poſtea ſuccedat. ꝛ ita ēt cōtingit in caſu val de notabili, q̄d ponit gl. in. l. pe. §. cōi diui. vbi tenet gl. q̄ ex diu turnitate temporis preſumatur facta diuiſio inter fratres, q̄ iſta preſumptio eſt modici preiudicij. ſecus eſſet vbi tractareṫ de ma gno p̄iudicio. ita ſingulariter ꝛ late limitat Bar. in q̄ſtiōe q̄ū di ſputata, q̄ incipit, mulier habēs. amplū patrimoniū. in vlt. col. p totā. vbi melius q̄ alibi examinat intellectū. d. l. ſi filiuſfa. ꝛ ſequi tur do. Alle. in cōſi. p. in. iiij. vol. q̄ō incip. Viſo pceſſu iuxta p babilē conſuetudinē. in vlt. col. ꝛ in. d. l. qui in aliena. in pn. ꝛ in conſi. cv. in. iiij. volu. Viſo ꝛ diligēter cōſyderato themate. in pe. col. vbi vide. ꝛ idem exp̄reſſe tenet Rap. Fulg. hic. in pe. col. 3 de Bar. mentionem nō faciaṫ. ꝛ multu ſigna hanc limitationem, q̄ magni ponderis eſt ad euadendū diſpoſitionē. d. l. ſi filiuſfamil.
d ¶ Quinto limita illā. l. ª vt pcedat in caſu dubio. ſecus eſſet q̄n ex inſpectione inſtrumenti appareret nō interuenieſſe ſolēnia re quiſita ad actū. q̄ tunc ceſſaret p̄ſumptio. d. l. ſi filiuſfa. que alias a diuturnitate inſurgeret, ita limitat Pan. de ca. in conſi. 30. q̄ō incipit in cauſa que vertitur inter reuerēdū patrē 2c. circa mediū conſiliū. ꝛ ſimpliciter ſequitur do. Alle. in cōſi. j. in. iiij. volu. incip. Ponderatis his de quibus in themate ſit mentio. in pe. co. ꝛ eſt conſilium primum quarti voluminis. ¶ Itē ad. d. l. ſi filiuſfa. q̄ Bar. ꝛ alij ibi reputant ſingn. adde aliū tex. in. c. continebatur. ꝛ ibi Lano. de his que ſi, a prela. ſine conſenſu capituli. ꝛ vide per te multa notabilia que per illam. l. decidunt ſcribentes. ꝛ ibi re
e fert do. Alle. in. d. l. qui in aliena. in pn. ff. de acq. he. ꝛ multa pla ra per eundē do. Alle. in conſil. lxxxix. in. j. volumi. incipi. Circa primū de quo queritur. in. v. ꝛ. vj. col. ꝛ conſi. ix. in. iij. volumi. q̄ō incipit, Viſo themate. §. ſcripto. in pe. ꝛ vlti. col. in conſi. lxiij. in.
16 iij. volu. incip. Viſa facti narratione mihi trāſmiſſa. ¶ † Itē pro
e extenſione e. d. l. ſi filiuſfa. adde 2 no. q̄ō 13 emphyteuta vel vaſal lus ſi alienāt ſine conſenſu dñi poſſunt petiuari eorū iure. l. ſi. C. de iure emphy. tamen ex longa patientia. x. annoꝝ preſumitur do minū conſenſiſſe q̄ emphyteuta vel vaſallus alienaret ius ſuum. ita in ſpecie per illam. l. ſi filiuſfami. determinat do. Alle. in conſi.
17 cv. in. iiij. volu. quod incip. viſo diligēter ꝛ conſiderato themate. in pe. col. ꝛ predicta bene notabis. † Jn ſecunda parte princi. gl. habes q̄ hodie per. ll. nouas. Juſtiniani inſtitutū eſt q̄ filiuſ familias ſolus ignoraṫe patre poteſt agnoſcere bono. poſ. ꝛ etiā hereditatem ſibi delaṫam, ſicut poteſt̄ patre recuſante vel inuito. §. finaūtem patre recuſante. allegat in glo. cum regula ſin. q̄ illud q̄ō poteſt fieri nobis inuitis, poteſt etiam fieri ignorantibus. l. q̄ō pōt̄ inuitis. ff. de reg. iuris. facit. l. iiij. §. illud. ff. de fideicommiſ. li. tamen eſt differentia inter iſtos duos caſus: quia quando ſilius adūt patre recuſante: certe pater perdit vſumfruc. quem debet ha bere in omnibus bonis aduentitijs filij. l. j. de bo. mater. §. j. in ſtit. per quas perſo. no. ac. ſed quādo filius ſolus adūt patre igno rante, nō p̄ perdit vſumfru. imo illuz conſequitur ſi ratificet. iſta

a ☞ Jn mandato. Fran. cur. in trac. ſer. ḡ. col. Alex. in l. qui. in aliena. j. no. col. iij. de acqui. here. ꝛ. l. ſciendum. iiij. col. ff. de verbo. obliga. ꝛ ſequitur Bald. conſi. x lix. colū v. ver. fi. ꝛ conſil. cliij. col. iij. Purpu.
b ☞ Singulariter limita. Alex. lib. 4. conſi 17. col. 2. ꝛ lib. j. conſi. 79. in fi. 2. du bū. ꝛ in l. ſciendum. col. 4. ff. de verb. obli. Soci. conſi. 254. colū. 2. Jaſ. in. l. ſi certis annis colū. fi. §. de pact.
☞ Preiudicio. Idem vult Alle. in. l. ſi donatione. col. vi. j. de colla. Alex. lib. v. conſi. j. col. xij. Fel. in. c. illud. iij. no. verſ. j. de preſum. Alex. in. l. qui in aliena. in princ. col. iij. ff. de acqui. hered. Purpu.
☞ Illam. l. Feli. in. c. illud. iij. not. de ſſumptio. Secto limita dūmodo vltra ſcientiaz interueniat lōgū tp̄s. Alex. d. cōſi. j. v. vo. xij. col. ait. not. in. d. l. qui in aliena. ff. de acq. here. ꝛ li. ij. conſi. xij. col. fin. Septimo limita q̄ñ tractaṫ de aliquo iure q̄rendo cōtra ius cōe vel impre ſcriptibili. ita Alle xan. lib. iij. conſi. lxx. in cā. col. i. ℣. Et ſic pater. Limita. viij. vt nō faciat ſſumi cauſe cognitionē. Alle. di. conſ. lxxx. col. iij. circa medium. Nono limitat Bal. in. l. pe. in fi. pe. coliſi. C. cōmu. diui. Decimo limitat abb. in. c. al bericus. de teſta. q̄ñ alia cōiectura capi p̄t. ꝛ Alex. li. iiij. cōſi. xvj. co. iij. Limita vndecimo q̄ñ iuſta cā preceſſit: alias ſecus. Bal. in. l. So lennitas. j. q. §. de rei ven. Purpu.
☞ Extenſione. facit q̄ dicit Alex. li. ſ. cōſ. 124. co. ij. Jaſ. in. l. ſi certis annis. §. i. de pact. idem Alex. lib. 3. conſil. 30. col. pe. Purpu.
f ☞ Item facit. Adde q̄ illā glo. ſequitur Jaſ. in. l. vt liberis. C. de collatio. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

§. vbi aũt. ꝛ §. filijs aũt. C. de bo. q̃ lib. ꝛ p hoc cessat obiectũ Fulgo. q: lz filiusfa. hodie sit capax acquisitiõis: tñ non est capax administratiõis. iõ fol⁹ fine pr̃e nõ põt agnoscere vel adire. Et per hoc ostẽdo nihil facere. d. §. finaũt pr̃e recusante. alleg. per glo. ꝛ oẽs: q: bene verũ est, ꝙ qñ delata est hereditas filiofamil. ꝛ filiusfamilias interpellat patrẽ, ꝙ sibi consentiat ad adeũdũ, isto casu si pater recusat cõsentire, tũc bene verũ est ꝙ fili⁹ solus põt adire: q: tũc filiusfamilias facit debitũ suũ, requirẽdo cõsensum p̃ris: ꝛ isto casu si pater recuset, filius solus adit: quia tũc stat per ipsum patrẽ. arg. l. iure ciuili. ff. de cõd. ꝛ demõ. Et i istis terminis, ꝑprie loquit. d. §. finaũt. q̃ ratio cessat patre ignorante ꝛ nõ requisito, q: si filius posset pr̃e ignorãte adire, certe frustratoria esset legitima administratio quã hz p̃ i bonis filij. Et ꝙ hoc apparet cessare obiecta doc. q: illa regula que hz ꝙ illud qõ põt fieri in nobis ꝛc. ꝑcedit vbi est eadẽ rõ. lz in ꝑposito nr̃o lõge diuersa, vt ex p̃dictis ptz. ¶ Confirmo per optimũ simile. pone ꝙ sit statutus in ciuitate ꝙ mulier nõ possit cõtrahere sine consensu duorũ, ꝑpinquorũ, ꝛ sic faciat debitũ suum, certe si consanguinei absẽs in ista cã recusant consentire, poterit ipsa sola ℑhere. ita determinat Bar. quẽ oẽs ibi sequunt, in. l. si cum dotem. §. eo aũt tpe. ff. soluma. cũ multis conco. ibi traditis, per do. Alle. ꝛ vltra eum ponit Panor. in. c. nullꝰ. de ꝓsump. ꝛ Sal. in l. vndũ. C. de cõtrahen. emp. ꝛ ꝓpterea dicit opportune Pau. de ca. in l. j. C. vnde vir ꝛ vxor. ꝙ si statutũ ponat ꝙ in ℑctu mulierũ debeat interuenire cõsensus cõsanguineorũ: si adsunt cõsanguinei, ꝛ rogati nolunt interesse, reddũt se alienos recusando: per. l. si legatario. in fi. ff. de fideicõ. lib. Tamẽ ridiculũ esset dicere, ꝙ mulier posset ignorantibus cõsanguineis ℑhere: sicut põt eis recusantibus cõsentire. ita erit ꝓpositũ: Et ita teneo ꝛ semper tenui ℑ oẽs. Idẽ idẽ facit tex. in l. §. similiꝛ. modo. C. de bo. que libe. iuncto notabili quod ex illo tex. colligũt Cy. ꝛ Bar. vbi filiofa. militẽ recusante successionẽ castrẽsem, p̃r admittit: ꝛ tũ nõ posset filio militẽ ignorante: ergo ℨsequẽtia gl. ꝛ doc. nõ est bõa. Et põdera ꝙ ibi §. similiꝛ modo. venit post. §. finaũt pr̃e recusante. super quo gl. ꝛ docto. sefundant. ꝛ ibi tex. facit equiparationẽ de isto casu ad precedentẽ. ¶ Capio gl. ti. ꝙ est in verbo trãfacto tpe. quã diuido in quinq; ptes principales. In ꝓma declarat tex. In ſcda formatat vnã qõ. In tertia aliã. In quarta ꝙ via qõnis remouet vnũ ℑiũ. In qnta ꝛ vltima remouet aliud. ſcda ibi: ſ qñ incipit currere. tertia ibi: sed que est bo. pos. quarta ibi: item quare. quinta ꝛ vltima est ibi: at bo. pos. ¶ In ꝓma parte habes ꝙ filiusfa. ex quocunq; capite succedat de iure pretorio hz annũ: eodẽ modo aliꝰ descendẽtes in infinitũ. Quid vult dicere gl. ex quocũq; capite veniat: ꝛ debes scire ꝙ edictũ pretoris habebat ibi. iiij. capita. ꝛ ita habemꝰ iiij. titulos. Primũ erat vñ liberi, ex quo vocabãtur filij ꝛ descendẽtes in infinitũ, ꝛ ascendẽtes. Scõm est vñ legitimi, ex quo capite qñ nulli sunt descẽdẽtes nec ascẽdẽtes succedũt legitimi, i. oẽs agnati ꝛ cognati, qui cognati vocant ad hereditatẽ de iure ciuili: vt est mater in successione filij, ꝛ econtra. l. ij. §. fi. ff. vñ legi. Tertiũ caput est vñ cognatinã cũ p. l. ij. vñ cogna. nullus cognatus ab intestato succederet, sed de iure ꝓtorio deficientib⁹ duob⁹ primis capitibus, veniũt cognati p bo. pos. vñ cognati. Quartũ ꝛ vltimũ caput est. vñ vir ꝛ vxor. † Modo debes aduertere ꝙ filius respectu partis hz tres qualitates: primo ꝙ est de liberis. ꝛ istud est clarũ. itẽ est agnatꝰ patri. qr̃ingit ꝑ lineã masculinã. l. filiꝰ. ff. de suis ꝛ legi. itẽ etiã est cognatꝰ. ꝙ quilibet agnatꝰ est cognatꝰ. sed nõ ecõtra. l. inter agnatos. ff. vñ legi. ergo cũ filius habeat tres ℨlitates triũ capitũ ꝓtoris: põt venire ex triplici capite. vñ si staret ꝙ annũ ꝙ nõ agnosceret, excluderet a primo capite vñ liberi hz posset venire per secundũ caput vnde agnati. ꝛ exclusus a scõo capite posset venire per tertiũ vnde cognati q: habes tres qualitates: ꝛ ista clare dicit tex. in. l. pe. §. filiꝰ. ff. quis ordo in bono. pos. ser. dicit ergo gl. ex quocũq; capite veniat filius, siue ex primo, vel secũdo, vel tertio, semper tractat vt filius. quia semper habet annũ, dato ꝙ veniat tanquam vnde cognatus, lz cognatis non dentur nisi centum dies. l. ij. ℨ. eo. † Et per ista determinat sing. Bal. in. l. lz. in. iij. q. C. de iure delibe. ꝙ si filiꝰ staret per. xxx. annos ꝙ nõ adiret, de iure ciuili esset exclusus: vt ibi verum est a primo capite: tũ ex secundo capite posset de iure p alios xxx. annos, ꝛ sic successiue tempus. xxx. an. in dultum. l. ciuili ad adeũdũ est eiusdẽ nature put annꝰ statutꝰ a pretore. ita dicit ibi Bal. referens ita cõsuluisse Bar. an sit verũ ibi plene examinabit. Per ista reddtur dubia decisio singu. Bal. di. in. l. si emancipati. in. iij. col. in fi. iij. oppo. C. de colla. dicit enim ibi Bal. † ꝙ qñ filiꝰ mortuo patre succedunt patri, debent adinuicẽ cõferre bona, vt per totum illum titulum: dicit ibi singulariter Bal. ꝙ est verum quãdo succedunt ex primo capite vnde liberi: secus si ex secundo vel tertio, nihil tunc debent conferre. nam fm Fulg. ꝛ Lud. ibi istud videtur falsum, q: ex quocũq; capite veniant filij semp tractantur vt filij: vt hac gl. quod an sit verũ ibi dicẽt. ¶ Item per hãc glo. ꝛ reddit dubiũ illud qõ decidit Bald. in rub. C. de ꝓscri. in v. col. dicẽs esse nouũ: nec per aliquẽ tactũ. † Nam filius mortuo patre nihil potest ꝓscribere p herede. l. nihil. C. de vsuca. ꝙ here de. dicit singulariter Bal. ꝙ istud est verum qñ filij succederẽt patri ex primo capite vnde liberi esse? si ex secũdo vel tertio: q: tunc possent ꝓscribere p̃o herede ꝛ est maxima limitatio ad. d. l. nihil. ꝛ dicit do. Alle. in l. qui se patris. in. iiij. col. j. vnde lib. q̃ istud dictum est mirabile ꝛ legistis incogniũ. istud videf contra hanc glo. qz ex quocũq; capite veniat filius semper tractat vt filius: qz semper hz annũ. ¶ Posses subtiliter dicere, ꝙ filius ex quocũq; capite succedat patri, reputatur vt filius: verum est qñ est sibi vtile: puta q: hz annũ: secus qñ esset dãnosum, puta q: non posset ꝓscribere, vel teneret conferre. Stat ergo ꝙ filius ex quocũq; capite succedat patri, vel alijs ascendentibus semper hz annũ. Addde quod ista conclusio ꝓcedit nõ solũ in bo. pos. tribuentibus ius. q̃ sunt septẽ: lz etiã in bo. pos. que non tribuũt aliqõ ius: ꝛ dicuntur facti, vt est in carboniana bo. pos. ad quã cognoscendã eodẽ mõ filius hz annũ. tex. est in. l. iij. §. hec autem. ꝛ §. fi. ff. de carb. edict. gl. in. l. fi. j. de carbo. edi. Idẽ est in bo. pos. ven. noie. de qua p totum ti. ff. de ven. in pos. mit. Idem in bo. pos. gratia litis agnoscẽde. l. papinianus. vbi gl. ꝛ Bar. declarant. ff. de inof. test. ita sing. determinat Bal. in. l. certũ. in. vij. col. in ver. quo ad sextũ pũctũ. §. vñ leg. Jo. fab. i. §. fi. inst. de bo. pos. ꝛ do. Alle. in. l. ij. ℨ. e. † Itẽ aduerte quod filiusfa. qui põt ex triplici capite succedere patri, vt dixi, q: in eo cõcurrunt tres qualitates, si stet per vnũ annũ ꝙ nõ agnoscat, nõ excluditur nisi a primo capite vñ liberi: ꝛ põt venire p scõs caput, ꝛ postea per tertiũ, vt declarani ibi. allegatis in gl. istud procedit in exclusione tacita que tacite includit ꝑ lapsus tẽporis: secus est in exclusione expressa. ꝛ ideo si filius expresse ꝛ simpliciter renũciaret successioni patris, tũc excluderet ab omni capite. gl. fin. g. est in l. j. §. sed videndũ. super verbo succedat. ff. de succ. edi. quã reputat fin. Pau. de ca. hic alleg. etiam Bal. in. l. j. ti. ij. Et sic vides qõs plꝰ opaꝫ renũciatio expssa ꝙ tacita. ¶ In ſcda parte principali gl. habes ꝙ in bonis ꝑfectitijs nihil est ho die immutatũ quãtũ ad ꝓpositũ nostrũ. voluit dicere glos. † ꝙ lz in bonis aduentitijs sit hodie immutatũ p. ll. nouas Imperatoris qõ filiusfa. possit hodie solus efficaciter adire patre ignorãte, vt tenuit gl. ꝛ cõiter doc. ibi gl. ꝑcedẽti, lz in cõtrariũ tenerit, tñ in ꝓfectitijs nihil est immutatũ: q: si sit hereditas ꝓfecticia delata filio cõtẽplatione patris. nihil est hodie immutatũ: quia nõ posset talis filius inuito vel ignorante patre efficaciter adire. idẽ tenent Bar. ꝛ doc. hic. gl. ꝛ Bar. ꝛ doct. in. l. si qs mihi bona. §. iussum. ff. de acqui. her. ꝛ in. l. is qui heres. §. fi. ff. eo. ti. ꝛ gl. in. l. fi. ff. quis ordo. in bo. pos. serue. ꝛ gl. in. l. ij. C. de repu. bo. pos. Cõtrariũ tenuit Cy. ꝛ Bar. sibi ℑius. in. l. fi. §. similiꝛ modo. per illum tex. q valde vrget. C. de bo. q̃ lib. ꝛ Pau. de ca. in. d. l. fi. in prin. Et istã cõtrarietatẽ Bar. no. ꝛ põderat Jo. de imo. in. d. §. iussum. ꝛ Lud. ro. in. d. l. is qui heres. §. fi. ꝛ do. Alle. in. d. l. is qui heres. §. fi. ꝛ hic ꝛ vtrobiq; tz ꝓmã opi. ꝛ etiã Raph. Fulg. in. d. §. similiꝛ modo. Pau. de ca. ꝛ do. Alle. in. d. §. iussum. ꝛ illa prima est, communis opi. ꝛ ad. d. §. similiꝛ modo. ꝛide. ij. modis, vt p do. Alle. hic. ꝛ ibi lz ille sol. de facili subuerti possent. nã prima sol. qõ illa sunt iura correctoria est falsa: quia imo sunt limitationis in quib⁹ bene fit extensio ex identitate rõnis. Tu aũt aduerte q: Bar. qđ omnes ℳod. põderãt vt cõtrarius, põt optime saluari a cõtraria tentes nam aliud est querere nũquid si pater recuset ꝓstare consensum filio volenti adire hereditatẽ, ꝑfectitiã, solus filius possit tunc inuito ꝛ ignorante patre efficaciter adire: ꝛ dico ꝙ nõ: quia ſpectat ad patrẽ, ꝛ nõ ad filiũ. ꝛ in tali hereditate ꝑfectitia nihil est hodie immutatũ per. ll. nouas: ꝛ in istis terminis procedunt gl. nostre. ꝛ Bar. ꝛ doc. aliud est querere, qd si pater repudiet hereditatẽ ꝓfectitiã: ꝛ nolit ad se ſpectare. nõ dico nũc ꝙ recuset ꝓstare cõsensum in additione: sed applicet ꝛ repudiet: ꝛ tunc teneo quod filius possit eã acceptare: ꝛ in istis terminis loquitur Bar. in. d. §. similiꝛ modo. qui reputat cõtrarius: ꝛ licet verba Bar. ibi aliqualiter repugnent: tamẽ ita dz intelligi Bar. fm illum. §. similiꝛ modo. per quem mouetur. qui. §. loquit ꝓprie in hꝰ terminis: q: dicunt doc. ꝙ debet intelligi fm. l. quam alleg. vt inquit Bar. in. l. non solũ nostrum §. fi liberationis verba. ff. de lib. leg. cognita tñ super hoc vltimo: quia in effectu idẽ est in vtroq; casu. nam si pater recusat ꝓstare cõsensum filio ad adeundũ in effectu repudiat. ¶ † In quarta parte gl. ꝓo clara intelligentia: quero q̃ sit rõ diuersitatis quare hereditas nõ possit adiri de iure ciuili per filiũ aut seruũ nisi ꝓcedat iussus patris. vel dñi. l. si quis mihi bona. §. iussus. ff. de acq. here. tñ in bo. pos. sufficit qõ sequatur ratificatio patris, vt hic. eo. modo in restitutione fidei com. l. seruo inuito. in prin. ff. ad treb. glo. hic assignat vnam rationem Bart. ꝛ Albe. adducit aliam. Tu iunge ambas simul ꝛ habebis veritatem. † nam aditio hereditatis est de iure ciuili: ꝛ actus solẽnior ꝛ potentior, cum transferat iura directa: quo iure ciuili

ciuili est etiam patria potestas. l. nam ꝛ ciuũ. ff. de his qui sunt sui vel ali. iu. nimirũ si impedit actũ aditiõis adeo solẽnẽ ꝛ efficacem, sed restitutio hereditatis quãuis sit de iure ciuili, tamẽ non est actꝰ solẽnis: q: nõ trãfert iura directa, codẽ modo in bono. ꝓsessione p quã nõ trãferunt nisi iura vtilia. §. quos aũt. insti. ꝛ licet aliqñ trãfferat iura directa ꝛ directas actiões, qñ nullus alius de iure ciuili est futurus heres neq; re neq; spe. vt declarat Bar. post Cy. in. l. ij. ff. de bo. pos. tñ est de iure ꝓto. nõ qõ curat patria potestatẽ. ꝛ ita etiã tenet ibi. de neap. in. l. alienus. inst. de here. instit. Et ita teneas ℑ quis aliã rationem plenius assignet Bar. in. d. l. g in aliena. i ꝑn. q̃ cõiter reꝓbat ꝓ doc. ibi. ¶ Aliã ronẽ ꝛ satis ꝓbabilẽ assignat Bal. in. d. l. g in aliena. ꝛ ibi sequũtur Raph. cu. Pau. de ca. ꝛ do. Alex. ꝛ Jo. de imo. in. l. seruo inuito. i ꝓinc. ff. ad treb. ꝛ Raph. fulg. hic. † nã aditio hereditatis est actus legitimus q nõ põt stare in pẽdenti. tex. in. l. actus legitimi. ff. de reg. iu. lꝫ si posset ratificari ꝙ patrẽ staret in pendenti. sed agnitio bo. pos. item restitutio hereditatis, nõ sunt actus legitimi: ideo possunt stare in pẽdẽti, ꝛ expectare ratificationẽ patris. ¶ Aliã rõnẽ assignat Nico. de nea. in. d. §. alien⁹. ꝛ ait eum Cy. hic, in prima oppositiõe. ꝛ sequunt Fulg. ꝛ Pau. de ca. hic. nã † aditio hereditatis fit solo aio, nec in ea interuenit factũ alterius: sed in agnitione bo. pos. necessario interuenit factũ ducũ §. agnoscẽtis ꝛ indicis. l. fi. j. eo. eodem mõ in restitutione hereditatis interuenit factũ duorũ. l. heredis granati restituentis. itez fideicõ. cui restituit. vñ firmio: ꝛ sunt que a duobus fiũt ꝙ ꝙ ab vno. l. g põt facere. §. ꝙ qs. ff. de re. in. iste rõnes sunt pluasiue, sed nihil necessario ꝛcludit. ꝛ p hoc remanet expedita. l. j. Jul. ꝓbi.

1 ☞ Terminus ꝓximitas, est terminus valde generalis, tamen in iure vt plurimum capitur ꝓ cognatis.

2 Que differentia sit inter ꝓximos ꝛ consortes.

3 Licet heres ad adeundum de iure ciuili habeat. xxx. annos: tamen illud tempus est continuum ꝛ currit ignorãti: sed tempus ad agnoscẽdum bo. pos. est vtile, ꝛ non currit ignoranti.

4 Ea que de iure speciali imploꝛari possunt, non debent esse in cõsyderatione antequam impetrentur.

1 **Si bonorũ.** Hoc dicit. bo. pos. competens transfuer̃ salibus, ꝺz peti intra centũ dies vtiles cõputandos a tpe scitie mortis de functi. h. d. † In tex. ibi ꝓximitatis. licet iste terminus sit valde generalis: tñ in iure vt plurimum capit ꝓ cognatione. §. fi. cũ gl. insti. de succe. edic. ꝛ l. j. §. sed videndum. ff. de succes. edic. ꝛ l. j. in pri. ver. j. ff. de iuris ꝛ fac. igno. ꝛ instit. de seruili cogna. in prin. vbi glo. in ver. ꝓximitatis. ꝛ l. item pretor. in princip. ff. de suis ꝛ legi. ꝛ declarat Old. lau. in consi. cliij.

2 ¶ † Que aũt sit differentia inter ꝓximos ꝛ consortes. nam ꝓximi⁹ dicunt cõiũcti p lineã sanguinis: consortes vero per participationẽ dñi. ita declarat Bal. in. l. dndũ. ad fi. C. de ℑhen. empt. qõ dicit esse vtile ꝑ statuto florẽ. disponẽte ꝙ cõsortes non pñt domũ vẽdere, tñ i hoc vltimo de ꝑsorte: dic melius vt ꝑ Sal. post gl. ibi. Et põdera qõ tex. dicit tñ ꝓximitatis noie, ad denotandũ ꝙ si ex duplici vel triplici capite venire potuisset. iuxta. l. j. §. sed videndũ. ff. de suc. edi. ꝛ gl. fi. in. l. j. ff. eo. qõ filꝰ haberet duplex vel triplex tps: vñ fuisset agnatus: q: in eo est duplex qualitas: quia quilibet agnatus est cognatus, l. inter agnatos. ff. vnde cog. certe habuisset bis cẽtũ dies. d. §. sed videndũ. iste sensus plus placet ꝙ gl. qo tex. dicat ꝓximitatis tñ nomine, ad differẽtiam liberorum quib⁹ datur annus. nã sic taxatiua dũtaxat, frustra adꝺceretur in tex. ꝛ nihil importaret. Et ad ꝓdicta b ꝙ agnatus habeat duplex caput veniẽdi, ꝛ sic duplex tps: ꝑbat bñ tex. in. d. §. sed videndũ. iũcto. §. ꝓcedẽti. dũ generaliter dicit quib⁹ ex edicto. Idem videf ꝑbari in. l. octani. in prin. ff. vnde cogna. vbi gl. j. vi dꝺetur expresse hoc ꝺscerẽtũ si subtiliter cõsyderes, nõ loquit qñ vtrũq; caput intentatur in re petitorio: sed ibi primo capite vnde agnati erat exclusus de iure ciuili: vt ꝓz referẽdo ad text. ¶ In tex. ibi vtiliũ. addde ꝙ hoc tps est vtile non solũ in principio, sed in medio, ꝛ in fi. l. ij. in princi. ff. qs ordo in bo. pos. ser. ꝛ addde qõ

3 vult gl. no. in rub. ff. de diuer. ꝛ tẽp. ꝑscri. † Et ex hoc tex. habes c

c colligere vtilitatem quã afferunt bo. pos. qui licet heres ad adeũdũ de iure ciuili habeat. xxx. ann. l. licet. C. de iure deli. tñ illud tẽpus est continuũ, ꝛ currit ignorãti: ꝛ ideo si ꝑ ignorãtiã stet. xxx. an. quib⁹ nõ adiret, excluderet de iure ciuili: sed si staret per centũ an. qõ nõ succederetur de iure ꝓtorio, nunq; excluderet: q: istud tps est vtile, ꝛ non currit ignorãti, ꝛ ita declarat Bald. in. d. l. licet. ꝛ plenius in rub. ff. e. in. vi. q. Et dicit Ful. hic. ꝙ ita alias de facto allegauit, ꝛ obtinuit in quadã successione a qua quis erat quodãmodo exclusus ꝑ lapsum plusquã. xxx. an. tñ aduerte ꝙ et exclusus de iure ciuili ꝑ lapsum. xxx. an. põt ex eã iuste ignorãtie petere restitutionem in integrũ ex clausula generali si qua mihi iusta causa ꝛc. per id qđ tenet Bar. in. l. j. §. si quis ꝓpter inũdationem. cum conco. ff. de iti. actu q; ꝓtia. ꝛ est bona glo. in. l.

4 i. C. de pa. po. † Tamẽ ea q̃ de iure speciali imploꝛari pñt, nõ debent esse in cõsyderatione antequã impetrent. l. iiij. §. j. ff. de fideicõ. lib. l. exceptiones que ꝑsonę. §. i. ff. de excep. bar. in. l. fi. in ℎ. colii. C. de sententiã pass. Illud quid autẽ in dubio ad. l. nostram ꝓtelamatur scire vel ne. dic per ea. vt per. d. Alex. hic. ꝛ cõcordat eum allegatis, quibus adde Bar. in terminis in. l. in bonorum. ff. eo. ꝛ qđ dicit Bar. in. l. j. ad fin. C. ad mace. ꝑ illũ tex. Jason Pisis.

1 ☞ Bonorum poss. agnita nomine infantis illi perfecte acquirit: ideo ad heredes infantis transmittitur.

2 Infans cum non habeat intellectum equiparatur furioso.

1 **Infantis.** † Bonorũ possessio agnita noie infantis illi ꝑfecte acquirit, ideo ad heredes infantis transmittitur. h. d. Et pondera quia vt alibi dicit Bar. imperator plerunq; dabat responsa ambigua, ne ab omnibus intelligerentur: ita facit hic: qa in fi. dicit recte competere: ꝛ non declarat cui: ideo fm glo. aliqui d intelligũt cõpetere alij successori primi defuncti, sed istud est falsum: alij intelligunt cõpetere heredib⁹ ipsius infantis: ꝛ istud est

2 verũ: q: tex. est in. l. ij. §. sed si infanti. ff. ad terty. alle. in gl. † Quibium faciebat, q: infans cum non habeat intellectũ equiparatur furioso. l. in negotijs. ff. de regu. iur. eo q: vterque caret intellectu. a Sed quãdo hereditas deferꝛ furioso, licet possit adiri per eũ ꝛ ratorẽ, ꝛ furioso in vita sua acquiratur. l. j. ff. de bo. pos. furiosi in fanti ve delata. tñ furioso nõ acquirit perfecte. Patet, q: eo mortuo nõ trãsmittit ad heredes furiosi, lz ad alios: perinde acsi nõ fuisset adita nomine furiosi inuitibus alleg. in. j. parte gl. idẽ videbatur in successione delata infanti agnita per eius tutorem, ꝙ sibi nõ dicatur perfecte acquisita: ita qs eo mortuo infantia: vt dicit tex. nõ trãsmittatur ad heredes infantis: sed ad alios. contra b rium deciditur hic. ꝛ clarius in. d. l. ij. §. sed si infanti. ff. ad terty. vbi iurisconsultus expresse dicit in hoc esse differentiã quãtũ ad transmissionem inter hereditatẽ delatam furioso, que eo mortuo nõ trãsmittit ad heredes furiosi: ꝛ hereditatẽ delatã infanti: que si sit adita trãsmittit ad heredes infantis. ¶ Est ergo opere c precium videre cur diuersum sit, ꝛ que sit ratio diuersitatis. Cyn. in. l. si infanti. C. de iure deli. assignat rõnẽ quã anteeum assignat Odof. hic: sed eam reꝓbat, ꝛ bene in. d. l. si infanti. ꝛ in. l. j. ff. de bo. pos. infan. furio. ꝛc. Vera ergo ratio est quã assignat Bartol. in prędictis locis. ꝛ sequuntur oẽs hic excepto Ange. qui leuiter mordet. nam maior est potestas quam habet tutor: infantis, qui principaliter datur ꝑsonę ꝙ curator furiosi, qui principaliter datur rebus. Lin copulãdis. C. de nup. ꝛ clare ꝑbat in. l. cũ in vna. §. tutor. ff. de ap. ideo firmior est aditio vel agnitio bo. pos. agnita p tutorem nomine infantis, ꝙ per curatorẽ nomine furiosi: ideo ꝓtentiorem effectum operatur trãsmissionis. ꝛ ita teneas. Aliam tamẽ rationẽ diuersitatis assignat Bal. ꝛ Sal. ꝛ Fulg. hic: q: infantia nõ est vitium: sed furor sic. sed certe nõ est vitium pumibile, sed cui fauetur miserationis causa, vt habetur in l. ij. C. de cura. fa. Aliã ꝛ iiij. assignat Ang. hic, q: furor est impedimentũ perpetuum: sed infans ꝑperduci ad perfectã etatẽ, in qua poterit d sibi consulere per restitutionem in integrũ si hereditas est damnosa. ꝛ sic ibi non tractatur de tãto ꝓiudicio. Quinta ꝛ vltima assignat Lud. ro. hic: q: lex magis ꝓuidet his que frequentius accidunt. tex. no. est in. l. iusto. in princ. ff. de vsucap. sed frequentius contingit esse infantes (q: quilibet a ꝓinc. est infans) ꝙ furiosus: qõ est ex accidenti: ꝑsuasiua ratio est, sed nõ cõcludens. tene rationem Barto. ¶ Pro clara tamẽ intelligentia tex. ꝛ eorũ que tanguntur in glo. ꝛ eorum q̃ dicta sunt, aduerte ꝛ iste text. non poterꝛ loqui in hereditate patris: quis Odof. in aduertanter in hac. l. ponat casum in hereditate patris. ratio est: q: si esset hereditas patris delata infanti anniculo non procederet iste tex. qui dicit agnitã bo. pos. ꝛ sic requirit ꝙ agnitio sit facta nec in a esset tunc differẽtia inter infantem ꝛ furiosum: q: quilibet eorum ex potentia suitatis trãsmitteret ad heredes. tex. e est in. l. fi. §. finaũtem perpetuus. C. de cur. furio. q: hereditas patris absq; aliqua additione ipso iure perfecte acquiritur cuicũq; filio, etiã infanti furioso ꝛ trãsmittit ad oẽs. vt determinat Bal. de iure delibe. ꝛ ita male dicit in. l. fi. §. finaũtem perpetuus. ꝛ pro qui. here. alle. in gl. Debet ergo ista. l. intelligi in hereditate alte- e rius ꝓter quã patris delata infanti. c dic melius vt dixi. j. in. l. ſcessio non fuit adita vel agnita per tutorẽ, vel per alium noie innentro casu hereditas non adita trãsmittitur, vt statim plene dicam in. l. seq. ideo tex. iste cum mysterio ꝓesupponit fuisse agnitam nomine infantis. Secũdus casus est quando successio fuit adita nomine infantis, vel furiosi per tutorem vel curatorem: ꝛ

☞ Quod mulier nõ possit contrahere. addde Pau. de ca. in. l. j. C. vnde vir ꝛ vxor. bal. in. l. quoties. in. ℎ. ꝛ iij. q. in lect. an. C. de fideicom.

b ☞ Succedunt legitimi. Subtile⁹ decidit Bal. in. l. j. col. iij. versꝰ. sed quare tot capita. j. titu. j. Purpu.

c ☞ Item per hãc gl. addde qõ illud sequitur Alle. hic. ti. colũ. Jas. in. l. si emancipati. colũ. vi. ver. primo requiritur. j. de colla. Alex. in. l. si filiꝰ qui patri. col. pen. de vulga. Purpu.

d ☞ Diuersitatis. glo. videtur sequi Bal. in. c. ij. col. j. quo tem. miles.

☞ Defuncti. Istud sentit glos. in. l. j. in fin. j. de succes. edic. Purpu.

☞ Infanti. Add de Jas. in. §. rursus. col. xij. insti. de actio. Purpu.

¶ Nam ꝓmi. Addde bal. in. l. j. C. de conso. eius. lit. Spe. ti. de ap. in. §. j. versic. sed ꝛ premissa.

☞ Add predicta. Addde Alexan. ita velle in. l. aliã. de col. Purpu.

☞ Habes. adde ista esse dicta Alexan. in. l. quãdiu. vlti. colũ. qui admit. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tunc donec vterq; viuit nõ est inter eos differẽtia: q; vtriq; eorũ in vitã acquirit iurib' alle. in. ij. parte gl. Tertius casus est post eorum mortẽ. ite est casus. i. nostre: r in hoc ꝓprie est differentia inter infantẽ r furiosum: q; successio infantis agnita nomine infantis adeo illi ꝓfecte acquirit, qõ ad eũ heredes trãsmittit: vt hic text. 2 secus in successione agnita nomine furiosi: q; nõ transmittitur ad eius heredes. l. ij. ff. sed si infanti. ff. ad terty. allegata in glo. rationẽ diuersitatis. s. assignau. Istud vltimũ limita qñ furiosus est heres necessarius. tex. est in l. antistius. ff. in ver. nisi necessarius. ff. de acqui. here. q; ipso iure per. l. fit heres. ¶ Secũdo limita vt ꝓcedat quãdo successio est delata ipsi furioso immediate: secus si sit delata seruo seu filio furiosi: quia si talis seruus vel filius mãdato curatoris adeat, tunc ꝓfecte acgrit furioso, adeo q; isto casu eo mortuo trãsmittit ad heredes furiosi. ite est text. nota. in l. antistius. ff. in fi. ff. de acq. here. de quo tex. gl. opp. r non solu: r hoc modo remanet enucleata ꝑtis materia. Jason Pisis.

1 ☞ Triplex reperitur species transmissionis.

2 Sicut ipsemet filius qui repudiauit hereditatẽ patris exp:esse põt abstẽsionẽ suam reuocare intra tres annos, an ita transmittat ad heredem potentiam reuocandi abstensionem. r nume. 3.

Condicio testamenti transmittit filios ius petendi supplementum legitime, quando in testamento esset sibi minus relictum. 4

Ait portio vel successio patris que defertur ex forma statutorum filijs masculis exclusis feminis, si non sit adita p filios masculos in vita, trãsmittat ex potẽtia suitatis ad quoscunq; heredes etiã extraneos, ꝑsertim ad alias filias feminas ipsius masculi. 5

a ☞ Vision transmittit. Vide Jas. in l. j. colum. viij. de vulg. Purpu.

b ☞ Transmissionis. Addo q istã opinionem dicit veriorem Bart. 6 in. l. si quis filiũ. ff. j. de acquir. here. r in. l. si filius 8 heres. col. ij. in fi. ff. de lib. r posth. r in. l. si filius qui patri. col. pe. in fi. de vulg. Allegãd. lib. j. cons. lxxxix. viso puncto. q bal. in. l. si fratres. j. 12 de libera. lega. colum. j. r in. l. j. vbi Barto. si vr se ab here. abſti. Purpu.

Bonorum pos. non agnita regulariter non transmittitur. 7

Secunda species transmissionis est que fit ratiõe sanguinis beneficio. l. vnice. j. de his qui ante aper. tabu. 8

Tertia species transmissionis que sit, r qñ locum habeat. nu. 9.

Licet filius ad successionem patris possit de iure prætorio venire ex triplici capite: tamen si filius in vita non agnouerit bo. pos. ex aliquo ex istis capitibus, r sit transactus vnus annus, licet supsint alij anni veniendi ex alijs capitibus, tamen nullam vendicationem ex vllo capite ad heredes transmittit. 10

Bonorum pos. non agnita non transmittitur ad heredes, sicut etiam in hereditatis aditione de iure ciuili. 11

Que sit ratio quare bon. pos. non agnita non transmittatur, nec etiam hereditas de iure ciuili, nec substitutio. r bal. in. l. si fratres. j. de libera. lega. colum. j. r in. l. j. vbi Barto. si vr se ab here. abſti. Purpu. 12

☞ Condito testamento. Idem tenet angel. insti. de inof. testa. ij. colum. in prin. Purpu. c

Ait beneficium. l. vnice. C. de his qui ante aper. tab. habeat locũ in successionibus prætorijs. 18

Virtus. l. est in eius inductione. 19

Filiorum appellatione continentur nepotes. 20

In legibus nouis etiã correctorijs licita est extensio de stricta significatione vocabuli ad latam, concurrente identitate rationis. 21

d ¶ Portio. ad de Barto. in. l. titia. in. §. vluras, de leg. ij. docto. in l. j. C. de his qui ante apert. tabu. docto. canonistã in regula priuilegium. de regulis iur. lib. vi. 22 Appel. here. de qua loquitur. l. vnica. j. de his qui ante apert. tabu. saltem largo sumpto vocabulo, venit bo. pos.

☞ Adde Soci. consi. j. in. ij. parte. incip. Pulchra. Purpu. g

An filius qui de iure prætorio potest succedere ex triplici capite. eo modo beneficio. l. vnice. j. de his qui ante aper. tab. transmittat omnia tria capita. 23

Bonorum pos. non fauorabiles non transmittuntur beneficio l. vnice. j. de his qui ante aper. tabu. 24

Emancipata. Ista lex ex infra dicendis reddetur valde solennis. ad cuius euidẽtiã premitte q licet regulariter hereditas nõ adita nõ trãsmittatur. l. vnica. §. in nouissimo. C. de ca. pol. eo. modo bo. pos. non agnita intra tps debitum nõ transmittit: vt hoc tex. r. l. ij. §. acgrere. ff. de bo. pos. r idẽ in similibus vt dicã. j. in. j. no. 2 ibi assignabo rõnẽ fundamẽtalẽ huius regule. ¶ Tñ in iure nostro ꝓtũ attinet ad ꝓpositũ † reperit triplex species trãsmissionis, r sic triplici modo põt successio nõ adita trãsmitti. regulã pdictã: r ix tres species trãsmissionis aliter declaret Bald. in. l. ij. in. ij. col. j. de here. insti. r aliter in. l. cũ antiquioribus. in. viij. q. C. de iur. delib. ego tñ aliter declaro sequendo cões theoricas doc. precipue Bar. quẽ videas ꝑsertim in. l. vent re. ff. de acq. here. ¶ Prima species transmissionis est illa que fit rõne suitatis. nã mortuo ꝑre filij in potestatẽ trãsmittit hereditatẽ patris nõ aditã ad quoscunq; etiã extraneos. l. apud hostes. C. de suis r legi. l. ex militari. §. fi. ff. de test. mili. si late Barto. vbi plene dispurabo in. l. si infanti. j. ff. de iure deli. r Bart. r alij in. d. l. ventre. Et ratio est quia mortuo patre filius suus r in potestate absq; alia aditione ipso iure efficit heres, perinde acsi actualiter adiuisset. §. sui. insti. de here. quali. r dif. l. j. §. qui sunt in ꝑtẽ. ff. si quis omiss. cau. test. l. in suis. ff. de libe. r posthu. l. si filius qui pa tris. ff. de vul. r pup. ¶ Intellige sane tamen nisi filius in vita ex

cialem in ꝑsentia iudicis. l. si. j. e. r sic firmat in specie do. Alex. hic. in pen. col. qui dicit hoc esse subtile r nõ tactum ab alio. Qõ puto verũ ꝙtũ ad bonorũ pos. decretalẽ, que requirit ꝑsentiam iudicis, vt dixi. Sed qd in bo. pos. edictali relinquo cogitandũ. r per hec ego limito r emendo illud qõ dixi in. l. infantis. s. e. dũ dixi q filia lex nõ potest intelligi in hereditate patris, eo quia ꝓpter suitatem trans mitteretur, r qõ tũc non esset differentia inter furiosum r infantem dic melius q illud ꝓcedit in hereditate de iure ciuili in qua bñ verũ est q nõ esset differẽtia inter infantes et furiosum: q; in vtroq; ex potẽtia suitatis hẽditas nõ adita trãsmitteret. l. si. §. j. C. de cura. fu. sed in bo. pos. de iure ꝓtorio in successione patris puto q haberet locũ. d. l. infantis. a quicquid ibi dixerit: q; suitas ꝙtũ ad trãsmissionẽ bo. pos. nihil põt operari. r a ista est veritas. ¶ † Scõa species transmissionis est que fit ratione sanguinis, beneficio. l. vnice. j. de his q ante ap. tabu. nã si moriatur aliquis descendens quisquis sit, hereditate ascẽdentis non adita nec repudiata, illã trãsmittit ad quoscũq; descendentes. et declarat Bar. in. d. l. vẽtre. in pe. col. ver. quintus casus. r ista species b trãsmissionis se habet cum precedente tanquam excedentia r excessa. nã trãsmissio ex potẽtia suitatis fit ad quoscũq; etiam penitus extraneos heredes, ſz illa que fit beneficio dicte. l. vnice. solum fit quantum ad descẽdentes, sed non extraneos ista autem excedit illam in alio: q illa nõ habet locum nisi in hereditate patris habentis filium in potestate. ista autẽ. d. l. vnice. hz generaliter locum in hereditate cuiuscunq; ascẽdẽtis, r consequenter matris r linee materne, r sic suitas nõ est illa que operatur istam secundã trãsmissionẽ, sed solã qualitas sanguinis. Et circa hoc cadit pulchrum dubium, nũquid. l. vnica habeat locũ in successionibus prætorijs, r cõsequenter nunquid bon. pos. non agnita per emancipatum in bonis ascendentis transmittatur beneficio. d. l. vnice. r consequẽter nunquid isto casu limitetur ista. l. quem passum tangit gl. ij. ad fi. ibi referuo. ¶ † Tertia c spes transmissionis est que fit beneficio. l. cũ antiquioribus. C. de iure delibe. quando aliquis scit hereditatem alicuius sibi delatã esse intra annus quem habet ad deliberandum an velit esse heres vel ne. nã si decedat intra talem annum pendente adhuc deliberatione r sic nec adita nec repudiata illa hereditate, transmittit illud ius deliberãdi ad quoscunq; heredes intra illum annum tñ, r consequenter potentiam adeũdi. r tangit Bar. in. d. l. ventre. in vltima colum. in versi. septimus casus est. Et aduerte: q; ista transmissio est longe plenior r vtilior quo ad quid, quam sint due precedẽtes. nam ista transmissio non solum habet locum in hereditate patris, put prima, r in successione cuiuscunq; ascẽdentis, put secunda, imo habet locũ generalissime in quacũq; successione cuiuscũq; etiam penitus extranei tam ab intestato quaz ex testõ. Et ex hoc resultat alia vtilitas: quia ad hoc vt cõpetãt due precedentes, oportet probare aut defunctum fuisse filiũ r in potestate, aut fuisse ex descendentibus illius ex cuius hereditate agitur. hic non expedit probare de hoc, sed solum q ille decessisset sciens intra annus deliberãdi. vt declarat Bal. in. d. l. cum antiquioribus. in. j. colum. r idem moder. Sed in alijs duobus due ꝓcedentes sunt vtiliores, primo: q; ille transmissiones fiunt perpetuo vsq; ad. xxx. annos. sed ista tertia nõ transmittit nisi residuum illius anni q superat heredi defuncto ad deliberãdum. Item ad hoc vt habeat locum ista tertia transmissio. d. l. cum antiquioribus. requiritur q decedens expresse sciuerit hereditatẽ sibi fuisse delatam ex testamento vel ab intestato, alias non posset dici q deliberaret si nesciret. d. l. cum antiquioribus. in ver. sciens. sed due precedentes habent locum siue trãsmittens sciret hereditatem sibi delatam, siue non. † Nunquid autem ista tertia transmissio que fit beneficio dicte. l. cum antiquioribus. habeat locum in bonorũ pos. r cõsequenter in successionibus prætorijs, tangit Lyn. in. l. qui se patris. in vltima col. j. vnde liberi. ibi sub dubio forte. tenet q nõ: cuz requirat agnitionẽ d in ꝑsentia iudicis. l. si. j. e. r sequit ibi Pau. de ca. in d. l. cum antiquioribus. r Sali. in. l. j. in princ. §. de resti. milt. Et ꝓ hoc bene videtur facere, q in successionib' prætorijs regulariter non dant nisi centum dies. l. ij. §. eo. nisi in ascendentibus r descendentibus. ergo non potest conuenire remedium de anno. per. d. l. cum antiquioribus. arg. l. q cõstitutũ. ff. de testa. mili. Et propterea Ange. in repeti. d. l. qui se patris. in. xx. col. dicit q. d. l. cum antiquioribus. habet locum in successionibus prætorijs in quibus datur annus, vt in ascendentib' r descẽdentib', sed non in alijs. quẽ reprehendit Lu. ro. ibi dicẽs contrariũ qõ imo. d. l. cũ antiquioribus. habeat locum etiam in successionibus prætorijs anno, si annũ habeat, alias centũ dieb'. firmat expresse idem Lyn. in. d. l. cũ antiquioribus. in. j. q. r ibidẽ sequunt Rapha. Fulgo. r do. Alex. r idẽ Ful. in. l. ij. j. de iure deli. r Alexã. hic, ꝑter identitatẽ rõnis. r p ea que dicã in glo. j. ad si. ¶ Secundo, ppius ad tex. premitte in q tũ dicit si non agnouit intra annum, intelligit altero de duobus modis, vno modo f'm Pau. de ca. r do. Alex.

hic. iste text. debet intelligi qñ tempore quo mortua est ista filia emancipata nondum erat elapsus totus annus, sed aliqua pars puta duo vel tres menses, ita q adhuc supererat de anno alias si intelligeremus q in isto tex. fuisset elapsus tot' ann' anteq; ista filia mozeret, certe iste tex. nullã haberet dubitationẽ cum nõ potuisset transmittere si iam erat elapsus annus, r sic ipsa exclusa, r sic mors filie nil faceret, vt ergo sit tex. dubitabilis, opz ꝓsupponere q adhuc superat de anno, ita q si ipsa filia viueret posset agnoscere, r tamen hic notabiliter decidit q non transmittit ad heredes facultatẽ agnoscẽdi vitra residuũ illius anni, r dicit a Pau. de ca. q iste est ver' intellect' huius text. Credo q errent, et teneo q in ista. l. annus erat ex toto elapsus. vt text. clare dicit non violãdo eum ibi si nõ agnouit intra annum. r istud expresse tenet Bar. hic, qui dicit circa fi. q ista. l. loquitur in filia decedente post annum. Istud etiam sentit Ange. hic in lect. perusina qui post suũ summarij ꝙrit q d esset si in casu istius. l. filia decessisset intra tps bo. pos. petẽde, r sic intra pẽdentiã anni, nunquid saltẽ b residuũ transmississet, r videt q sic. r ita dicit sentire notabiliter glo. in. l. sed r si decesserit. ff. de bon. pos. contra tab. ergo vult q in casu istius. l. iam erat lapsus ann', tñ cane q illud q vult Ange. q residuum anni ad agnoscendum bon. pos. transmitteretur est falsum. r contra ista. l. put expresse dicũt Paul. de ca. r do. Alex. quos reli. ij de Ange. mentionem non faciat. Teneo ergo q in hoc text. erat ex toto transactus integer annus, vt litera dicit: nec eũ necessarium, vt dicũt Pau. r Alex. q iste tex. solũ intelligat qñ nõdũ erat elapsus tot' ann', quis etiã in illo casu posset procedere qñ verba tex. paterent. r si dicas q ergo erat rõ dubitandi in hoc tex. q fecit errare modernos, hic respõdeo qõ erat pulchra ratio dubitãdi. nã ſz esset elapsus integer annus, r cõsequenter filia esset exclusa a ꝑmo capite. r sic a bo. pos. vñ liberi. tamen ipsa habebat aditã annũ, intra quem ipsa potuisset venire ex ſcõo capite vñ agnati. ite tertiũ annũ ex capite vñ cognati. l. pe. §. fi. ff. qs o. d. in bo. pos. seruet. r declarau in. l. j. super gl. fi. §. eo. dubiũ ergo erat an transmitteretur facultas veniendi ex ſcõo capite vel ex tertio. r tex. hic sing. decidit q nullã transmittit. r hoc est qõ sin. dicit ista ibi nullã vocationẽ: pondera illam vniuersalem negatiuã nullã, r sic nedũ a primo capite, a quo filia erat exclusa per 10 lapsum anni. sed nec ex ſcõo vel ex tertio. † Et sic habes hic tex. c bene sing. in ver. nullã. q ix filius ad successionem patris potest de iure prætorio venire ex triplici capite, r intra tres annos. vt declarau super gl. fi. l. prime. §. eo. tũ si filius in vita nõ agnouerit bo. pos. ex aliquo ex istis capitibus, r sit transactus vnus annus licet supersint alij anni veniendi ex alijs capitibus, tamen nullam vendicationem ex vllo capite ad heredes transmittit, ita est hic text. solennis quem habes medullitus declaratum. Istis sic premissis venio ad textum.

Emãcipata. Hoc dicit. bo. pos. etiam liberis intra annũ cõpetẽs, non agnita, non transmittitur. h. o. ¶ † No. ex isto tex. regulam q bo. pos. non agnita d nõ trãsmittit ad heredes. vt hic. r. l. ij. §. acquirere. ff. de bo. poss. Sicut etiã in hereditate de iure ciuili, que no adita nõ transmittitur. l. vnica. §. in nouissimo. C. de cad. tol. Sic etiam in substitutione, que est secunda institutio. l. q liberis. §. hec verba. r. l. sed et si plures. in princ. ff. de vulg. r pupil. r est tex. magistralior q habeat totus mundus in. l. si ex pluribus. ff. de suis r ligi. r ibi dicit tex. aliud esse in iure accrescendi, quod transmittitur, licet nõ adi tum in vita: q; ipso iure accrescit etiam inuito, r ideo non requiritur alia acceptatio quo ad trãsmittendũ, r per hoc infertur q quando substitutio eliet iuncta cum iure accrescendi, tunc substitutio quãuis non agnita de per se nõ trãsmittat, tñ ꝑpter ius accrescendi annexum transmittitur. tex. habes. r exemplum quem Bar. ibi r omnes dicunt esse sing. r non reperiri alibi in iure. in. l. qui patri. ff. de acq. here. r dicit Bar. i. l. vnica. §. finautem aliqd. C. de cad. tol. quod in. d. l. qui patri. est casus mirabilis r singularissimus in iure. ¶ † Necessariũ est nunc videre que sit ratio predictarum regularum quare bo. pos. non agnita nõ trãsmittatur e nec hereditas de iure ciuili, nec substitutio. Bald. hic assignat agnouit videtur neglexisse, r sic quodãmodo repudiasse. allegat l. j. §. de testa. mili. cum quidam. r. l. antisti'. ff. de acqui. here. que nil faciunt, ergo non mirum si non transmittit, sicut si vere repudiasset. Ego licet leges allegate per Bal. non ꝓbent intentum suum, allego r pondero tex. optime probantẽ. in. l. illud. §. fi. cum l. seq. ff. de contra tabu. alleg. in glo. arguendo subtiliter a specialitate illius tex. vbi scriptus heres non agnoscendo bo. pos. non dicitur neglexisse, nec tacite repudiasse, imo in casu illo trãsmittit r rationem specialitatis dicã statim in glo. ergo extra illum casum qui non adit vel non agnoscit, intelligitur negligere, r tacite repudiare. ad hoc faciunt pulchra verba Barto. que videas oino in. l. ventre. in. ij. colum. in versic. venio ad. iij. r. iiij. partem simul.

a Plus illã. l. j. ad emancipatuz. Joã. de pla. in. §. emancipata. insti tu. de here. que ab intest. Purp.

☞ Et ista species. Adde alegãdo. ij. consi. lxxxix. viso puncto. i. colum. Purp.

☞ Tertia. not. Bart. consi. clxxviij. peruiñ' &c. Alex. li. iij. consil. lxxxvj. viso. colũ. ij. Purp.

☞ Ratio predictarum. Jas. in. l. si arrogator. colũ. vij. versi. his premissis. ff. de adoptio. cõtra istam est casus in l. pan tonnis. ff. de acq. here. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ista ratio mihi non placet: q non est verū presuppositum Bal. q ille qui nō adīt, vel nō agnouit, dicatur neglexisse, ex quo ēm scit adhuc sibi durare tps, puta de iure ciuili vsq; ad .xxx. an. vel de iure pretorio vsq; ad annū, vel ad cētū dies: certe si stetit per mensem q nō agnouit, nō ꝓpterea dr negleisse, nec tacite repudiasse, ex quo scit sibi durare ius suum. l. sicut. ſ. nō vr. ff. quibus
13 mod. pig. vel hyp. solui. ¶ † Sed am rationē, z magis colorata assignat Bal. hic, quā tenēt expresse Sali. z d. Alexā. hic. in. iij. col. in discursu. z ad eos assignat Ly. hic z plenius in. l. vnica. in. q. C. de his qui ante aper. ta. Nā dicūt q in bo. pos. nō agnita nō transmittit, vt hoc tex. eo q regrit actū facti extrinsecū. l. q fiat in presentia iudicis. l. ſi. j. eo. sed ea que sunt facti, vt est poss. non transmittunt ad heredes. l. j. ſ. sciendum. ff. si qs testa. liber esse inſ. fuerit. z. l. cū heredes. in prin. ff. de acqui. pos. Eodē modo aditio hereditatis, cuius inducatur solo animo. l. p herede. in princ. z. l. gerit. ff. de acqui. her. tū requirit actū factū extrinsecū declarantem animū, vt dicit glo. in. l. mutū. ff. de acqui. here. z notabiliter
14 Bar. in. d. l. gerit. † Sed tu aduerte, q̄ ista ratio sit subtilis, z ab omnib⁹ approbata, puto q nō sit vera. Nā restitutio in integrū etiā requirit factū extrinsecū. l. impetrationē a iudice, z tūc trāsmittit. l. nō solū. ff. de in inte. resti. l. pantonius. in prin. ff. de acq. here. l. qui duos. ff. de rebus dub. nisi dicas q speciale sit in restitutione. Scōo. z subtilius impugno: nam qn̄ queritur quare hereditas nō adita non transmittat, z idē in bono. pos. non intelligo ego q transmittatur ipsa aditio vel agnitio: q bene est facti. sed intelligo q trāsmittat ius seu facultas qua possit adire vel agnoscere. Et ita facultas nō requirit actus q facti extrinsecum: q cōsistit in sola potentia. Jta dicit gl. notabilis in. l. vnica. sup verb. transmittere. C. de his qui ante aper. tab. no. Bart. in. d. l. ventre. in. ſ. col. z tex. in. l. cū antiquior⁹ ib⁹. C. de iure delib. Et melius q̄ alibi declarat Paul. de ca. in. l. ſi fratris. in. j. col. z seq. C. de in. de. lib. vbi ostendit q quādo tractatur de transmissione, ipsa aditio vel agnitio non est q̄ transmittit q esset facti, sed sola facultas z sola potentia, que non requirit factum extrinsecum. Et quod istud sit verū ostendo luce meridiana clarius. nam qn̄ querimus verum bo. pos. non agnita transmittatur, nō intelligimus de bo. pos. decretali requirente presentiam iudicis, z sic actum facti, sed intelligimus de bo. pos. edictali. propter quā dabitur nobis spes consequende decretalis, vt in simili dicit gl. l. j. in glo. ſi. in. iij. pte. ſ. eo. sed bo. pos. Edictalis que datur ipso iure ab edicto pretoris mortui, non requirit factum extrinsecum, ergo ratio doct. non
15 vera. z hoc est valde subtile. ¶ † Aliam rationez assignat Bar. in. l. ſi in persona. C. de fideicom. q; suo animo z non alieno, puta per procuratorem, quis efficitur heres. l. per procuratorem. ff. de acqui. heredi. Sed ista ratio non est bona: q; bono. pos. acquiritur per procuratorem: z tamen non transmittitur. l. iij. ſ. acquirere. ff. eo. z hoc tex. ¶ Puto ergo q vera z clara sit ratio quam alibi assignat Bald. in. l. quoniam socium. C. de inre delib. Nā hereditas nobis delata, vel ex testamento vel ab intestato bono. pos. nobis competens, anteq̄ adeatur hereditas, vel agnoscatur bon. pos. non dicitur esse in bonis nostris, nec nobis acquiritur, tex. est melior de iure. in. l. pretia rerum. in prin. ff. ad leg. fal. quez tex. reputat ſin. ad hoc Bal. in. l. j. in vltimis ℞bis. C. de iuris z fa. igno. tenet Bar. in. l. post emancipationē. in prin. C. delib. leg. Bar. l. deo nobis, ad ſi. C. de epi. z cle. Bar. vbi limitat in. l. qui duos. in prin. in pe. col. ff. de re. dub. ergo illud q non est nostrum vel non inest bonis nostris nec nobis acquisitum, nō possumus ad alios transmittere, per regulā. l. id q nostrum. z. l. nemo plus turis. ff. de reg. iur. vide tamen tex. in. l. substitutis. ff. de acq. rerū do. Hinc est q̄ hereditas patris, quamuis non adeatur p filios in potestate, nec filij se immisceant, tū q; ipso iure censent sui heredes, z propter suitatem ipso iure cōtinuāt in filios dominium paternorū bonorū, ergo hereditatē patris, ℞ quis actualiter vere non agnita, transmittit ad quoscūq;. l. j. ſ. qui sunt in potestate. ff. ſi quis omiſ. causa testamenti. Et credo q ista sit melior ratio que reddi possit. Eadem rationē in effectu vult Bart. in. l. a testatore. ad ſi. ff. de condi. z demon. vbi ōt q hereditas non adita ideo non transmittitur, q; heres ante aditā hereditatē nullū ius habet. Et dicit Bar. in. l. j. in. j. col. ff. de acqui. here. q hereditas non est heredis anteq̄ adeat. Tamē subtiliter cōſyderando nec ista ratio mihi satisfacit nec me reddit ex toto clarum: quia licet hereditas nobis delata antequā adeatur nō sit in bonis nostris nec nobis actualiter quesita, z idem in bonorum pos. non agnita, z consequenter id q nostrum nō est ad alios transmittere nō possumus, nec aliquid iuris plus in alios transferre, quam ipsi habemus: tamen hic non querimus nunquid dominiuz succeſſionis transmittatur ad heredes: quia nunc militat ratio predicta, sed bene nos querimus nunquid illa facultas que competebat defuncto dum viueret adeundi hereditatem vel agnoscendi bonorum poſſ. quare illa facultas etiam non transmittatur ad heredes. ad hoc non cadit ratio predicta, z sic quare bo. pos. edictalis que ipso iure a lege defertur, z ipso iure cōpetebat defuncto dum viueret, quare illa non transmittatur ad heredes, qua mediante habetur spes cōsequende decretalis: cogita quia subtile est. Item nec ratio Bar. videtur tuta q ideo hereditas non adita non transmittatur eo q; heres nullū ius habet. Nam imo videtur q dicit habere ius, ex quo ei prescribit. l. lj. j. de iure delibe. z declarat Bar. in. l. is pōt. in. ij. z. iij. col. ff. de acquir. here. vnde idem Bar. in. d. l. is potest. in. vj. colū. in discursu sermonis dicit q ideo hereditas non adita non transmittitur: quia tunc heres nō dicitur hr̄e aliqō ius q̄situ, sed solū habet ius cōdum quod alteri nō acquiritur. Sed caue q; fideicōmissuz vniuersale ante aditā hereditatē transmittitur ad heredes. vt tenēt Bart. docto. in. l. cuz filio. in. ſ. j. de leg. j. z pbat̄ in. l. quidā ita in testō. ff. ad trebel. Et tū in fideicommiſſo vniuersali solū adest ius cogendi heredem adire z restituere, z sic est solum ius querendum, z non ius quesitū. z tū transmittit. Potes subtiliter dicere, q illud ideo ibi est: q; ad illud cogere heredem adire z restituere cōpetit officium iudicis. vt declarant gl. Barto. in. l. legatus. ff. ad trebel. sed officium iudicis iudicis sui natura est trāsmissibile. l. nō solū. ff. de in integ. resti. z illud q est trāsmissibile, dicitur quasi quesitum, z esse in bonis nostris. vt declarat Bart. in. l. q duos. in pn. in pe. col. ff. de reb. dub. limitādo. d. l. pretia rerū. in prin. ff. ad le. fal. Sed obst. q; etiā in bo. pos. competit officiū iudicis. l. j. ſ. decretalis. ff. de suc. edi. gl. z docto. in. l. j. ſ. eo. z tū bo. pos. nō agnita non transmittit. vt hic. z. l. iij. ſ. acquirere. ff. eo. Nisi subtiliter dicas, q aliud est officium iudicis q competit fideicommiſſario vniuersali. in quo aliqd petit fieri ab aduersario, z istud actionis verbo continet. l. actiōis ℞bo. ff. de act. z obli. declarat Bar. in. l. j. ff. de in. om. iudi. z in isto implorādo requiritur libellus. vt declarat Bar. in. l. nec quicq̄. ſ. vbi decretum. in. ij. col. cum concor. ff. de offi. procō. z leg. z ibi ōt Bar. idem esse in officio iudicis per quod petitur restitutio in integrum, z illud officiuz iudicis bene transmittitur, vt predixi. Nō sic est in officio iudicis inuento a pretore in bon. pos. loco iuris adeundi. vt declarat glo. z Bar. in. l. iij. ſ. ſi causa cognita. ff. e. z maxime hodie per. l. ſi. j. co.

¶ Capio glo. in ver. nullam. quaz diuido in tres partes. In prima assignat rationem ad text. In secunda per viam fallentie removet vnum contrarium. In tertia removet aliud. secunda ibi, nisi in casu. tertia ibi, sed de iure ciuili. ¶ In prima z ſcōa parte
16 habes regulam z fallentiam. † regula est q bo. pos. nō agnita regulariter nō transmittet. fallit in casu. d. l. illud. ſ. ſi. cum. l. seq. cui concordat tex. in. l. scriptus. ff. de carb. edi. z text. in. l. ventre. ff. de acqui. her. quas. ll. allega p̄o cōcordanti. glo. in. l. iij. ſ. acquirere. ff. de bo. pos. Et ratio istius fallentie est ſm Ange. Pau. de cast. Lu. ro. z Bo. Alex. hic, z ante eos sentit gl. in. d. l. illud. in. ſ. ſi. in versi. moriatur. z in. l. seq. in glo. j. z in effectu Salice. z Fulg. hic, nam ibi heres scriptus in testamento poterat beneficio posthumi preteriti contra tabulare testū, sed q; potius voluit expectare an posthumus nasceret vel ne, vt eo nō nato succederet ex testamento, z voluntas defuncti haberet effectū, propter hoc statuit tex. q si interim moriatur bo. pos. nō agnita, q; illā transmittat. Hic aduerte q; valde necessarium est. p̄supponūt bo. q in. d. l. illud. ſ. ſi. scriptꝰ heres in testō possit ℥ tabulare beficio posthumi preteriti apertis edictū institutū ad ℥ tabulandū. illud vide tur valde mirabile. q; posthumus preteritus anteq̄ nasceatur nō ℥ tabulat testamētū. l. posthumo. j. de bon. pos. ℥ tabu. quo ergo anteq̄ nascat potuit aperire edictum ℥ tabulandi heredi scripto si adhuc sibi non cōpetit. Lu. ro. z d. Alex. hic dicit quod illud probat in. l. ſi post mortē. ſ. hi qui. ff. de bo. pos. ℥ tab. que nil facit. quia loquitur in iam nato preterito, qui bene aperit edictum cōtra tabulandi scripto heredi, dato q ipse nolit contra tab. sed nos loquimur in posthumo ꝑterito, dic ergo tu q̄ illud expresse dicit tex. in. d. l. illud. ſ. ſi. dum dicit alius qui heres instituitus est bo. pos. ℥ tabulas admittere potest. quē tex. expresse ad hoc ponderat z reputat no. dignū. Bal. in. l. ſi pater. l. ix. opp. C. de instit. z substi. sub condi. fac. dices ibi esse tex. q̄ quis posthumus preteritus nō rūpat testū patris anteq̄ nascat, tamen scripto heredi aperit edictum ad ℥ tabu. anteq̄ nascatur. z idem tenet glo. z Bar. in. l. illud. ſ. ſi. z Bar. in. l. ventre. in. j. co. in ſi. ff. de acq. here. q̄ valde no. p̄ limitatio. l. posthumo. j. de bo. pos. cōtra tab. z de
17 facili teneretur cōtrariū, sed nō bene. ¶ † In tertia parte gl. habes q hereditas nō adita transmittitur de iure ciuili beneficio l. vnica. C. de his qui ante aper. tabu. ad suos. ſi intelligis suos proprie. gl. male diceret. sed intelige suos id est, ꝑpries. Jsta gl. pōt dupliciter intelligi. primo quod velit cōſtituere differentiam inter hereditatem, z bono. pos. quod hereditas non adita non transmittatur beneficio. d. l. vnica. secus in bo. pos. z consequenter velit quod. d. l. vnica. non habeat locum in succeſſionibus pretorijs. z isto modo glo. tenet contra communem sententiam. Secundo

a cundo modo⁹ potest intelligi ista gl. q ℞ quis bo. pos. non agnita non transmittat attento iure pretorio. vt hoc tex. tū bū transmittatur attento iure ciuili, z sic dispositione. l. vnice z isto mō glo. tenebit cōm ſniam: q. d. l. vnica habeat locū in successionibus pretorijs. Et hoc modo p dictā. l. vnicā, limitabit ista lex nō aūt corrigeretur. vt declarant. ſ. in. l. j. z ostendo. nā ſi in ista. l. emancipata filia non reputaſſet desc̄ndētes, sed alios heredes nō, nō
18 haberet locum. d. l. vnica. ¶ † Pro clara ergo intelligētia reassumo in dubiū nūqd beneficiū. d. l. vnice. habeat locum in succeſſionibus pretorijs. z in hoc cōis cōclusio est q̄ sic. Quā tenet Jac. de are. Pe. Ly. Jac. Ray. Butr. Bar. Bal. hic: z Ly. in. d. l. vnica. in. q ℞. Raph. Ful. Paul. de ca. z. d. Alex. hic: q; eadē rō est in vtraqz. Secundo ſm Ful. q; d. l. vnica. habet locū in heredita te, cuius appellatione venit bo. pos. l. ſi. j. eo. l. j. vnde lib. in ver. heredes extitisse. z in. l. hereditatis. secunda. ff. de ver. sign. Pro ista parte. d. l. Alexā. hic adducit tria fundamenta que per te vi
b deas. tū secundū puto quod nil valeat: quum adducit gl.ᵇ ſi. in. d. l. vnica. in ver. in liberos. que extendit illam. l. vnicam loquētem ex testamento: vt habeat locum in succeſſionibus abintestato. dū dicit q gl. sit vera: q; cōmuniter tenetur. nil facit in proposito: q; vtrūq; est de iure ciuili. vñ in habentibus symbolū facilis est transitus z sic illa. l. vnica. que loquitur ex testamēto de iure ciuili, facile extēdit ad succedentes ab intestato eodē iure ciuili. Sed nos disputamus an extendi possit ad aliud ius: z sic ad succedētes de iure pretorio. Sed tu stringe istam inductionem hoc modo: nam si illa. l. vnica que loquitur in successione ex testamento, z sic in scripto herede, extenditur ad eumqui venit ab intestato: qui non potest ex lata significatione vocabuli comprehendi. ℞to magis veniet bo. pos. que de lata significatione cōtinetur. vt j. dicam. Contrarium tenent Sali. z Lu. ro. valde debiliter moti: istam dicit Sali. q̄ius pretorium istud non disponit, nec etiam ius ciuile loquitur in bo. pos. Sed outre etiā Lu. ro. q; in bo. pos. cessat ratio. d. l. vnice. que est q descendētes fundētur in successione ascendentium: que ratio cessat cum bon. poſſ. possit venire de iure ciuili. quod mihil est dicere: si presupponeremus lapsos. xxx. annos quibus excluderetur de iure ciuili. sed non de iure pretorio vt dixi in. l. ij. ſ. eo. Pro ista parte facit q; tenendo eam sequetur q corrigeretur regula. l. iij. ſ. acquirere. ff. eod. z maxime in bo. pos. per. l. ſi. j. sed per subauditos intellectus non debet induci. l. correctio. ſm glo. in. c. cupientes. ſ. quod si per. xx. de electio. in. vj. sed dic q p hoc non inducitur correctio, sed limitatio. pt; q; d. l. vnica. nō habet locum nisi quando adsunt descendentes: ergo vbi non adessent descendentes ad quod fieret transmiſſio, per. d. l. vnicam. procederet. d. ſ. acquirere. z ista. l. ¶ Quid tenendum: teneo communem ſniam quam vltra alios multis medīs cōfirmo. z in primis
16 pōdero. d. l. hereditatis. la. ij. ff. de verb. sig. alleg. p. Fulg. † z quia virtus. l. est in inductiōe. l. nō solum. ſ. primipilū. z. ff. de excusa. tuto. quam sic allegat Bal. in repeti. l. petens. C. de pac. pondero q; in illa. l. hereditatis dicitur, hereditatis appellatiōe bon. pos. continetur: pondera ver. continetur. quod significat de propria significatione vocabuli: ita dicit singulariter Bald. in. l. cui eorum.
c ſ. affinitates. ff. de postulan. sic etiam ᶜ in verbo pertinere q̄ importat propriam significationem ſm Bar. in. l. hec verba. in prin. ff. de adul. si ergo bo. pos. de ꝑpria significatione venit appellatione hereditatis, ergo. d. l. vnica loquens in hereditate habet locum in bo. pos. Et istud vltimum expresse tenet Bar. in. l. j. ſ. bonorum. per illum tex. ff. ad trebel. per quem no. q̄ lex noua vel statutum loquens in hereditate hz locum in bo. pos. allegat tex. meliorem de iure in. l. in conditionibus. ſ. ſi patronus. ff. de condi. z demō. z cum Bar. tenent ibi alij moder. Confirmo per illud quod tenet gl. approbata in. l. ſi. super ver. legitimo. in ij. parte. C. de edi. dini adri. tol. quam expresse ibi sequitur Bar. in. vij. col. ad ſi. in ver. quero quid de testamento. z alij sequuntur: ibi dicam. vbi concludunt q beneficium. d. l. ſi. C. de edi. dini adri. tol. loquens in herede de iure ciuili, habeat locum in bo. pos. eo quia leges etiam noue loquentes in hereditate habent locū in bo. pos. Ad idem facit quod dixi. ſ. in euidentialibus q̄ beneficium. l. cum antiquio. ibus. j. de iure delib. habet locum etiam in succeſ
d sionibus pretorijs. Caue tame ᵈ ad illud quod dicit Bar. in illa. l. cui eorum. ſ. affinitates de illo ver. cōtinet probato a lege, quid importet de ꝑpria significatione vocabulinam licet non inueniam ab aliquo de mundo reprobatum puto quod sit falsum: z in contrarium pondero tex. in. l. in legibus. ff. de testibus. in ver. contineri. iuncta. l. ſi qua. ſ. j. z seq. in ver. non proprie. ff. de ritu nup. Secundo ad idem pondero fortem tex. in. l. actionis verbo. dū dicit cōtinetur. z gl. ibi dicit largissime. ff. de act. z obl. iuncta l. actio in persona. ff. eo. iuncta gl. Ald idem facit contra Bart. d. l. hereditatis. secunda. ff. de verb. sig. quam nunc econtra retoqueo. in ver. continetur. iuncta. l. ij. in versi. vice heredem. ff. de bonorum pos. l. j. z. ij. ff. de bo. pos. her. pet. z iuncto ſ. quos aūt.
20 instit. de bo. pos. † Quarto pondera q̄ text. in. l. liberorum. circa
e medium. ff. de ver. sig. dicit q̄ filiorum appellatione continētur nepo. z tamen Bar. ibi in. vij. col. circa prin. respondendo ad dicta Jaco. But. tenet quod non continetur nepos de proprietate vocabuli: sed ex extensione passiua. Et ita ponderat do. Fran. de Aret. in. l. gallus. ſ. instituens. in. iij. colum. ff. de liber. z posthu. b
f ¶ † Ad idem pro communi sententia moueo: vltra alios. nā in legibus nouis etiam correctorijs licita est extensio de stricta ſignificatione vocabuli ad latam, concurrente identitate rationis glo. ad hoc vulgaris in cle. j. in ver. liberi. iūctis ibi not. p Paul.
22 de leza. de bapti. sed sic est: † q̄ appellatione hereditatis de qua loquitur. d. l. vnica. saltem largo sumpto vocabulo venit bo. pos. quando obstinate dicere: q; non proprie. ergo ex identitate ra c
tionis extenditur ad bo. pos. z eo magis q; d. l. vnica. non est correctoria sed limitatoria: z fic extensibilis ex identitate rationis vt declarani in. l. j. ſ. eo. Ad idem vltra alios pro eōi moueo. nā etiam in correctorijs quando ratio est expressa. l. corrigente, certe ex identitate illius rationis scripte etiam in correctorijs licita d
est extensio. ita Bald. in aut. quas actiones. in. ij. col. C. de sacro. san. eccle. Paul. de cast. in. l. ℞uis. post glo. ibi. C. de fideicom. no. expresse Raph. cu. ex illo tex. l. cum mulier. ff. sol. matr. facit tex. in. l. his solis. in ver. satis etiam tacite cautum puramus. C. de re uo. don. Sed sic est quod ratio expressa in. d. l. vnica. videlicet ne propter casus fortuitos descēdētes fraudētur successione ascēdētium, illa ratio expresse militat etiam in bo. pos. vnde dato q̄ esset lex correctoria, extēderet. caue tamē q; posses dicere q̄ ratio e
assignata in. d. l. vnica. videlicet ne ꝑpter casus fortuitos filij de fraudent non est ratio finalis: sed solum impulsiua: pt; q; etiam si nullus casus fortuitus interuenisset haberet locum. d. l. vnica. ergo est ratio impulsiua: z nō finalis: que attēdi non debet, z credo vere q non sit finalis ratio. z isto modo posses respondere ali quibus fundamentis meis: q; ad hoc replico z forti⁹ q̄ saltē rō finalis. d. l. vnice. est ꝑpter coniunctionē sanguinis. illa enim transmiſſio. d. l. vnice. fit solū ratione sanguinis: vt declarani in enide tialibus, z ista ratio militat etiā in bo. pos. q; ℞uis pretor nō cu ret de suitate: curat tamen semper de coniunctione sanguinis f
naturalis: z cum sit ratio vnica. habetur pro expressa iuxta glo. reputatam sing. in. d. l. ℞uis. z ibi Bal. z Pau. de ca. C. de fidei. z Bal. in. d. maximum vitium. in. iij. col. C. de lib. prete. cōcludo ergo ex predictis, hz passus sit dispurabilis, verā esse cōem senten
23 tiā q. d. l. vnica. hz locū etiā in succeſſionib⁹ pretorijs. † Cogita tamen de per tex: q; non inuenio ab aliquo cogitatū. Stante ista communi sententia, nūquid filius qui de iure pretorio pōt succedere ex triplici capite, vt declarani in. l. j. super gloſſ. fin. ſ. eo. eodez mō beneficio. d. l. vnice trāsmittat omnia tria capita, an vnū tātū attēto q̄ materia est fauorabilis principaliter: dic q; nō cū g
24 catio capitū. tū glo. ibi extendit etiam ab intestato. ¶ † Limita tu cōm ſniam fm Bal. Ful. z do. Alex. hic: vt ꝑcedat in bono. pos. fauorabili: secus in ea que non est fauorabilis puta in bono. pos. cōtra tabulas. que non transmittitur beneficio. d. l. vnice. vt hic per eos. contra tamē istud multum facit q̄ singula. vult Bal. in. l. filio preterito. ff. de inius. rup. vt ibi expresse refert z sequitur Jmo. in penult. char. qui voluit quod beneficium dicēdi nullū testamentum patris transmittitur beneficio. d. l. vnice. Sic ius dicēdi nullū non agnitū transmittit ex potentia suitatis. hz Bal. in. c. scisc̄itat⁹. in pe. co. de rescrip. q̄ tex. in. l. ij. secundo respō so. C. de post. here. instit. respōdet do. Alex. q; ideo est q; ius dicē
g di nullum reducit nos ad ius succedendi ab intestato. Tū istud mihi non satisfacit: quia etiā bon. poſſ. in effectu reducit nos ad ius succedēdi ab intestato, q̄ tabulato testamento. Et ideo teneo q. d. l. vnica. nō habeat locū in bo. pos. ℥ tabulas: nec etiā in iure dicēdi nullū: q; verba quid de testamento. z alij sequuntur: ibi dicam. vbi concludunt q beneficium. d. l. ſi. C. de edi. dini adri. tol. loquens in herede de iure ciuili, habeat locum in bo. pos. eo quia leges etiam noue loquentes in hereditate habent locū in bo. pos. Ad idem facit quod dixi. ſ. in euidentialibus q̄ beneficium. l. cum antiquio. ibus. j. de iure delib. habet locum etiam in succeſ
d sionibus pretorijs. Caue tame ᵈ ad illud quod dicit Bar. in illa. l. cui eorum. ſ. affinitates de illo ver. cōtinet probato a lege, quid importet de ꝑpria significatione vocabulinam licet non inueniam ab aliquo de mundo reprobatum puto quod sit falsum: z in contrarium pondero tex. in. l. in legibus. ff. de testibus. in ver. contineri. iuncta. l. ſi qua. ſ. j. z seq. in ver. non proprie. ff. de ritu nup. Secundo ad idem pondero fortem tex. in. l. actionis verbo. dū dicit cōtinetur. z gl. ibi dicit largissime. ff. de act. z obl. iuncta l. actio in persona. ff. eo. iuncta gl. Ald idem facit contra Bart. d. l. hereditatis. secunda. ff. de verb. sig. quam nunc econtra retoqueo. in ver. continetur. iuncta. l. ij. in versi. vice heredem. ff. de bonorum pos. l. j. z. ij. ff. de bo. pos. her. pet. z iuncto ſ. quos aūt.

a Secundo modo. Et ita Bal. in rubr. j. de his q ante aper. tab. ix. queſt. Purpu.
b Adducit glo. Adde q illā glo. sequitur z attendit Alexan. in. l. ſi. col. vij. z vij. j. de edi. dini dini Adr. tol. Darp.
c Sic etiam ad de his duob⁹ dictis Jaſ. in. l. j. nume. j. colū. ij. ff. de vulg. Purpurat.
d Caue tamen. Adde. l. liber. ff. o reg. iur. vbi dixi z in. l. ſi qs. ff. de in rifd. om. iud. z. l. z ſi nō suis. ſ. quid ergo. ff. de auro z arg. leg. Purpu.
e Appellatiōe. Adde Bart. in. l. ſi filius tu⁹. C. ad maced. gl. in cle. j. de bapt. Jo. An. in. c. statutū. de he re. lib. vj. in none. Ant. de bur. in. c. ad extirpādas. de ſi. prieſby.
f Extensio. Ad de glo. in ver. numerandi. in. c. ſtatutum. de rescrip. lib. vj. Anton. de Bu. in. c. olim. de verb. ſig. Alexan. de Jmo. l. ſi conſtante. in princ. ff. ſol. mat.
g Tamen. Hāc limitationem ſin gulariter tz Jaſ. in. l. ij. colū. ij. j. de ſecundum tab. z. l. cū mota. col. iij. verſic. ſed audi. ſ. de trāſac. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ☞Propter incertitudinem cause testati vel intestati impeditur cursus temporis assignati ad petendum bon. pos. cum sit vtile.
2 Ignorans ꝛ dubitans equiparantur.
3 Quēadmodū iuri ꝙ qs sibi competere ignorat, nunꝯ intelligit renunciare eo modo nec iuri ꝙ dubitat quis sibi competere.
4 Quēadmodum omittens opponere exceptionem dilatoriā ante litē cōtestatam eo ꝙ ignorat sibi competere, potest eam opponere post litem cōtest. idem est etiam in dubitante.
5 Quēadmodum litigātes per ignorantiā vel errorē nūꝯ intelligunt prorogare iurisdictionem iudicis nō sui. eo modo litigātes qui sunt dubij an sit iurisdictio vel ne.
6 Prescribēs qui hz cōscientiā lesam hz esse bonefidei, ꝛ illa dubitatio superueniens non impedit prescriptionē, sicut si ignoraret.
7 Dubitans ꝛ ignorans equiparantur, nisi in certis casibus.
8 An agnoscens bo. pos. in pña iudicis debeat exprimere ex quo capite agnoscat an ꝛo sufficiat simplr dicere, agnosco bo. poss.
9 An ꝛ quando tempus statutum a. l. vel statuto currat ignorāti. Et an statutum disponere possit vt currat ignoranti. nu. 10
11 An valeat statutū gñaliter disponēs ꝙ tps curratetiā ignorāti.
12 Florentis potest petere restitutionem in integrum aduersus statutum quod ignorauerat probabiliter.

a ☞Et ex istis. Ja. in l. error. s. col. 8. de iur. ꝛ fa. igno. vbi addo. Pur. 6

b ☞Et per. ☞Del. pbat tex. in l. iij. y. is q nescit. ff. 8 lib. ho. exh. quē. j. allegatur Purp.

c ¶Dubitās. Add de Bar. in l. fi. C. de condi. indeb. Barto. ꝛ Bal. in l. manifestissimi. C. de fur. Bar. in 1 c. j. §. personam. p quos fi. inuest. in vii. feud.

d ☞Principaliter ☞Bo. Bley. in l. fi v. not. ff. de lib. ꝛ posth. Purp.

e ☞Qualiscunq;. Adde Ja. l. fi. col. iiij. j. eod. iiij. not. 4 Pur.

Quandiu. Hoc dicit fm Bar. ꝛ Ange. quā diu pōt succedere ex testō: non pt succedi ab intestato nec tpa currunt, ꝙ summariū est in se verissimū. l. ꝯdiu. ff. de re. iu. ꝛ. l. ꝯdiu. ff. de acq. here. preter ꝙ in casu. l. si quis ita heres instituat. vbi gl. ꝛ doc. ff. de here. instit. eo ꝙ testator sic exp̄sse disposuit, vt declarat bal. in l. iij. j. de impube. tz Bar. in rub. j. de succel. edic. in pe. q. in fi. Cū istud summarium Bar. nō cōcluderet elicitur de hoc text. Ideo aliter summo. Ei qui nō est certꝰ an ex testō vel ab intestato succedat, vel ex quo capite veniat nō currit tps assignatū ad petendū bo. pos. h. o. ¶☞Bo. ex isto tex. ꝙ ppter icertitudinem cāe testati vel intestati impedit cursus tpis assignati ad petēdū bo. pos. cū sit vtile. l. ij. §. eo. ꝛ. l. ij. in pri. ff. qs ordo. Limita vt dixi j. circa fi. ¶Bo. ex hoc tex. fm Ful. Pau. de ca. ꝛ. d. Bley. hic, ꝙ quem admodū ignorāti nō currit tps petēde bo. pos. l. ij. §. e. eo dem modo nec dubitanti. † Et ex istis [a] legib' simul iunctis habes notare, ꝙ ignorans ꝛ dubitās equiparanꝝ facit tex. in l. manifestissimi. §. finaūt nescius ꝛ dubitās. C. de fur. qđ Bar. ibi ad hoc no. ꝛ dicit se nescire alibi. Et per [b] illum tex. dicit notabiliter Bal. in l. leges sacratissime. C. de legi. ꝙ parcitur dubitanti sicut ignoranti, vel erranti. ꝙ reputat notatu dignum. sequitur Jo. de ana. in cons. lxxij. Vtilis ꝛ cōsideratis his que in facti narratione. in vlti. col. facit tex. in l. ij. in pri. ff. quis ordo in bo. pos. seruetur. vbi exp̄sse iurisconsultus dicit ꝙ ille qui dubitat dicit nescire Item adde tex. in l. iij. §. is qui nescit. ff. de libero homine exhibendo. Add idem tex. in l. fi. ꝛ ibi Bar. ꝛ omnes not. C. de cōd. indeb. † Hinc ex ista equiparatione dicit Bar. in d. l. manifestissimi. §. finaūt nescius. ꝙ quēadmodū iuri ꝙ quis sibi cōpetere ignorat nūꝯ intelligit renunciare. l. mater decedēs. ff. de inoffi. testa. eodem modo nec iuri ꝙ dubitat qs sibi ꝛpetere. ¶† Secūdo dicunt Cy. ꝛ Bal. in d. l. manifestissimi. ꝙ quēadmodū omittens opponere exceptionem dilatoriam ante litem contestatam: eo ꝙ ignorabat sibi competere, potest eam opponere post litem contestatam. l. ita demū. C. de procu. iuncta. l. ij. C. de cōsor. eiusdē litis. idem est etiam in dubitāte. ꝙ videtur valde fortius. Adde tertio illud ꝙ in simili decidit Bar. in l. ij. in. iij. colum. ff. si quis in ius voc. non ierit. ibi dixi. vt dicit Bar. quod † quēadmodum litigantes per ignorantiam vel per errorem nunꝯ intelliguntur prorogare iurisdictionem iudicis nō sui. l. si per errorē. ff. de iurisd. om. iu. eodē modo litigātes ꝙ sunt dubij, an sit urisdict o vel ne per hanc equiparationem. ¶† Ad idem adduco illud ꝙ expresse dicit glo. canonistarum quam reputo valde fing. in c. si diligenti. in gl. in ver. bona fides. in fi. de prescri. que singulariter dicit ꝙ prescribens qui habet conscientiam dubiā, tamen bonam, dicitur esse bonefidei ꝛ illa dubitatio superueniens non impedit prescriptionem sicut si ignoraret ꝛ propterea pōdera ibi esse glos. expressam pro eo quod sing. decidit Bar. nō recordatus de illa gl. in l. naturaliter. in. iij. col. in fi. ff. de vsur. post Jnno. in. c. fi. de prescrip. nam decret alis dicit quod malefidei possessor nunꝯ vllo tempore prescribit, vt in regula malefidei possessor. de reg. iur. in vj. dicit Barto. quod si post incept am prescriptionem quis inciperet dubitare, tamen prescriberet etiam de iure canonico. ꝛ sequitur Bal. in l. super longi. C. de prescriptio. long. temp. credo quod Barto. melius potuisset allega. glosſ. in. d. c. ñ diligenti. est verum quod. d. decisionem Barto. reprehendit. d. An. in. c. fi. de prescrip. ꝛ vide ibi late Jmo. in repe. l. vj. in. ix. q. tenentem contra Barto. quod aliter nunc non examino. Et dicit Bal. in ca. fin. in. iij. colum. de consue. quod dubius in conscientia non intelligitur facere contra conscientiam, nisi postquam monstrata est sibi veritas. ꝛ repudiat idē Bal. in. c. bone. el. ij. in. v. col. de postu. prela. ꝛ notabiliter in. d. c. si diligenti. in. ij. col. Ad idē pro predicta equiparatione addo quod decidit Bald. in l. j. in. iij. colū. in princ. C. de fal. causa adie. leg. oū ponit an stetur dubitatiuo dicto testatoris aliquid dubitatiue asserētis. ¶† Stat ergo ex predictis [c] dubitans ꝛ ignorans equiparantur. Limita tamē fm Bal. in. d. l. manifestissimi. in. iij. col. versi. vlteri' quero. nisi talis dubitans poterit de facili certiorari. ꝛ pondera illud verbum de facili. per glo. l. locus. ff. de acq. pos. in ver. mei iuris. oū dicit. Sz responde de facili ꝛc. sequitur. d. Bley. hic per tex. l. regula. §. fed facti. in versi. diligenter inquirendo. ff. de iur. ꝛ fac. ignoran. Secundo sing. limita ꝙ tum ad cōtrahentem cum aliquo: quia dubitans non excusatur sicut ignoras per predicta: imo si dubitat debet prius inquirere ꝛ certiorari de cōditione eius cū quo vult cōtrahere: alꝰ sibi imputet: ꝛ nō excusat sicut dubitās. ita Bal. in. c. j. in. §. pfonā. in ti. per quos fiat inue. in vsi. feu. ¶ Secundo [d] principaliter pondera tex. ibi: ꝛ ex quo capite pos. sit delata. hic esse tex. secundū ꝙ ponderauit Ful. Pau. de Ca. ꝛ Lud. ro. ꝛ. d. Bley. pro eo ꝙ decidit Bal. in rub. §. e. in. iij. col. in ver. his ergo visis. † vbi querit nunquid hodie agnoscens bonorū pos. in presentia iudicis debeat exprimere ex quo capite agnoscat: an vero debeat simpliciter dicere agnosco bono. pos. ꝛ 2cludit bal. quod est necesse qđ in specie exprimatur ex quo capite agnoscat, alias agnitio redditur nulla. quia cū fieri debeat coram iudice l. fin. j. eo. ergo iudex debet in specie intelligere ex quo capite agnoscat. l. coram. ff. de verborum sign. l. diem proferre. §. coram. ff. de arbi. nam pro illa decisione videtur multum stringere iste text. in ver. ex quo capite pos. sit delata. Et dicit. d. And. barba. qui sequitur illam decisionem Bal. in repe. huius rub. in. xxxv. col. ꝛ trib' vel quatuor seq. ꝙ totus mundus non respondet ad istum tex. Illā decisionem Bal. refert. d. Card. flo. in. c. fi. de de maio. ꝛ obe. quamuis aliter non examinet. ꝛ pro ista opi. d. And. barba. qui Bald. sequitur in predicto loco, addit alius tex. in l. emancipata. s. e. in ver. si non agnouit intra annum vnde liberi. bo. pos. dicit ꝙ in illo tex. deficit ingenium modernorū ꝛ antiquorum: tū si considerasmil cōcluderet probatur. ad idē allegat. l. ij. j. de suc. edi. ꝛ quedam alia leuia que nō refero. ¶ Breuiter tene cōtrarium ꝙ sufficit in iudicio agnoscere bonorū pos. simpliciter hodie, absq; eo quod exprimat ex quo capite prout tenuit Bal. sibi ꝛtrari' in l. fi. circa fi. j. e. ꝛ licet ratio sua fundata per. l. solam. C. de testi. cum gl. reprobatur per Paul. de Cast. hic tamen eius decisio est vera quam tenent Pau. de Ca. ꝛ plenius do. Bley. hic ꝛ Rapha. cu. in l. fi. p illum tex. ff. de lib. ꝛ posth. Idem tenet Alb. in. d. l. fina. iij. col. j. eo. Et pro ista sententia facit tex. in l. fi. in ꝙ. qualiscūq; testatio. j. eod. ꝛ in. §. fi. instī. eo. pondera illam dictionem qualiscunq;, ꝙ illud qđ dicit glo. not. in cle. j. in ver. aut earum parte. de foro cōpet. licet moder. faciant magnum fundamentum de illo verbo qualiscunq; testatio. tū facile respōderetur, qr intelligitur qualiscunqꝫ dūmodo idonea. Jstud in simili dicunt gl. ꝛ Bar. de statuto disponente quod sufficiat qualiscunq; ꝓbatio intelligit alias idonea. l. iij. C. de fide instr. ꝛ iure haste fis. lib. x. ꝛ Bal. in l. j. C. de fide instru. Adde bene facere glos. in. §. sed hec solennia. instī. de verb. obli. nam tex. dicit stipulationem fieri quibuscunq; verbis ꝛ glos. supplet habilibus. tū facit qđ not. Barto. in. l. ij. §. ꝓtor ait. per illum tex. ff. qui satisd. cog. de statuto disponente qō sententia arbitri qualiscūq; fuerit mandetur executioni. iunctis multis similꝫ que ibi dixi. Ad idem pro ista sentētia facit text. in. l. j. in ver. poss. agnouisti. ꝛ qđ ibi no. Bald. j. vnde le. ꝛ per illū text. ita ibi tenet Ludo. ro. ꝛ in rubri. §. eo. Facit tex. in. l. vnica. in ver. bonorum pos. agnouerunt. j. qui nō pe. par. ꝛ plerisq; similes tex. qui tamē necessario non concludunt. ꝛ tex. in. l. iij. §. de iur. ꝛ fac. igno. ad idem bene facit qđ pulchre decidit Bal. in. l. j. §. eo. in. xiij. col. in ver. circa primum punctum. vbi querit Bal. pone grossi homines vadunt ad iudicem, ꝛ dicūt dñe iudex agnosco possessionem defuncti, vel agnosco dominium rerū talis defuncti nūquid dicatur sufficienter agnita bonorum pos. ꝛ determinat ꝙ sic. Et tenendo istam partē qđ respondebimus ad istum tex. in ver. ex quo capite. Pau. de ca. dicit quod procedebat ista l. de iure antiquo. sed hodie secus p. l. fi. j. e. quasi dicat ꝙ est correcta in hoc, per illā. l. fi. Aliter respondet. d. Bley. diuinando qđ in ista l. erat mortuus frater, ꝛ nesciebat an filios reliquisset ꝛc. Ego subtiliz ando textum aliter respondeo in forma, quod iste tex. nil cōcluderet probat. nam bene dicit ꝙ ꝯdiu dubiū est ꝛc. interim nō incurrit tempus. ꝛ sic velit tex. quod ad hoc vt alicui currat tempus ad agnoscendam bonorum possel. qr est tempus vtile, ꝛ debet esse certus ꝛ ex quo capite admittatur, ꝛ cōsequenter debet scire causam. tamen per hoc necessario non probat tex. quod quando agnoscit bonorum pos. debeat hoc exprimere, data quod debeat scire ꝛ esse certus. Tolle optimum simile ad hoc vt quis posset adire hereditatem de iure ciuili debet esse certus ꝛ scire

esse causam sue additionis: ꝛ scire an ex testamento vel ab intestato, vel ex quo capite. l. si ꝛ si de sua. ꝛ. l. ꝙ si dubitet. ff. de acqui. here. ꝛ tamen tempore quo adiit nō debet exprimere, cum aditio fiat sola voluntate. attento maxime ꝙ in isto ꝓposito equiparat aditio hereditatis ꝛ agnitio bo. pos. per gl. ꝛ Bar. in l. j. vbi dicetur. j. de bo. pos. fm tab. ꝛ sic ista non est bona consequentia: ad hoc vt alicui currat tps debet scire ex quo capite sibi deferatur: ergo quando agnoscit habet necesse exprimere, istud nō sequitur quicquid dicat Paul. de ca. fortius inducēdo istū tex. Breuiter pro ista etiam sententia adde tex. in. l. iij. §. de iur. ꝛ fac. igno. per quem tex. patebit resp̄sum ad. l. emācipata. §. eo. Posses etiam dicere ꝙ si factū sit apte ꝛ sufficienter narratū, nō attēdat postea ꝙ caput exprimatur vel ne: ꝛ an aptū vel ineptum, sicut in simili dicimus: ꝙ qū factū est apte narratū, nō curamus de exp̄sse actionis, etiam si inepte exprimatur: vt gl. Bart. ꝛ omnes in l. j. in pri. ff. de edē. ꝛ ad hoc bene facit ꝙ in specie decidit Bal. in. l. j. iiij. col. j. vnde leg. nam debes scire ꝙ in hereditate matris vel linee materne nō habet locum bon. pos. vnde liberi. pone modo ꝙ filius in iudicio dicat agnosco bo. pos. vnde liberi. in hereditate matris: an per hoc vicier aditio bo. pos. videret dicendū ꝙ sic. ex quo inepto capite agnouit. Bal. ibi determinat singulariter oppositum ꝙ nō est curādū de modo nūmodo causam habeamus. l. qm̄ indignum. j. de test. ¶† Ultimo Bal. ꝛ Sali. hic [a] statuta extraaganter examinātes ꝛ qū tempus statutū alege vel a statuto currat ignorāti vel ne: ꝛ de quo per Bar. ꝛ Ange. in. l. fi. ff. si quis testamento li. esse iusſ. fue. cū mille concordāt. hic concordāt. hic tradi- tis per do. Bley. ¶† Ro. tā ad ꝓpositū nostrū, ꝙ licet tempus taxatum ad agnoscendū bo. pos. sit vtile: ꝛ per cōsequens nō curat ignoranti vel dubitanti: hoc tex. iuncta. l. ij. s. e. tamē per statutum vel consuetudinem posset induci ꝙ tempus agnoscendę bo. pos. curret ignorāti: ꝛ valeret talis cōsuetudo ꝛ tale statutū. tex. est quem ego solus pondero in. l. pe. in fi. j. eod. inducendo vt [11] ibi inducam. ¶† An aūt valeat statutū disponens generaliter ꝙ tempus currat etiam ignorāti. determinat Bal. ꝙ sic. in. l. vni ca. in pri. in. iij. col. C. de cad. tol. Alibi Bar. in. l. diu". in fi. prin. ff. de fal. determinat valere statutum disponens ꝙ non liceat alegare ignorātiam alicuius statuti. sequitur Bal. in. l. i. ff. de legi. Jmo. in. l. de pupillo. §. nūtiationē. ff. de op. no. nūtia. Dicit tamen signanter Salic. in. l. senatus. C. de his qui sibi adscribūt. ꝛ in. l. ita nobis cordi pudor. C. de adul. ꝙ tale statutū sic disponēs deberet intelligi de ignorātia crassa ꝛ iniusta: alꝰ sec⁹. de quo etiā per Lud. ro. in. l. is pōt. ff. de acq. here. ꝛ in. l. j. §. occisorū. ff. ad se [12] na. sylle. ꝛ in. l. j. §. nuntiatio. ff. de ope. no. nunt. ¶† Not. tamen perpetuo ꝙ forēsis pōt petere restitutionem in integrū aduersus statutum ꝙ ignorauerat, probabiliter: ꝛ hoc ex clausula generali: si qua mihi iusta causa ꝛc. Jsta est solennis decisio Jnno. Jo. an. ꝛ do. Ant. de bu. in rub. extra de consue. ꝛ plenius do. An. de bu. in. c. ij. in pe. char. de constit. Jo. fa. in. l. cūctos populos. in. vj. co. C. de sum. tri. Bley. in consi. xxxvij. in. ij. vol. incipien. viso ꝛ optime discusso, pcessu. in. viij. col. do. Fran. de are. in cōsi. xj. ꝙ incipit procedendum est breuiter. in. iij. col. ad fi. Jason Pisis.

1 ☞Juris ignorantia etiā mulieribꝰ non pdest in lucris. ꝛ nu. 2.
3 Juris ignorantia non excusat rusticum.
4 Juris ignorantia non excusat mulieres quando potuerūt consulere peritiores alias secus.
5 Grauior est mora que committitur faciendo ꝙ illa que committitur omittendo.
6 Potentius operatur repudiatio expressa quam tacita.
7 Mulier ꝛ rusticus qui non potuerunt cōsulere peritiores quādo excusentur: ꝛ quando non. nu. 8.
9 Si quis cōsuluit peritiores ꝛ habuit consiliū sed malū, tunc excusatur ne sibi iuris error noceat. fallit in quatuor casibus.

Juris. Juris ignorantia etiā mulieribus non pdest in lucris. h. d. Et materia huius. l. posuit in. l. iij. C. de iur. ꝛ fac. igno. ¶† Ro. summariū. Et vt intelligas summarium aduerte ꝙ error iuris in [1] damis euitādis, pdest cuicūq; nedū mulieri. l. error. in fi. ꝛ. l. regula. in pri. ff. de iur. ꝛ fac. igno. sed in lucris iuris ignorantia nemini prodest neq; ētiā mulieri, iuribus pallegatis: qr nō est eadem ratio lucri ꝛ damni. l. fi. j. de codi. ꝛ ideo qñ ꝙ error iuris pdiſ bo. pos. ꝛ consequēter successio que acqri poterat: dicit perdi lucrum: nimirū si iuris ignorātia nō, pdest. ꝛ istud procedit etiā si esset hereditas patris: qr illa nō est debita: sz quasi. ideo de ea iudicatur prout de quasi lucro fm gl. no. in. l. iij. C. de iur. ꝛ fac. igno. vbi de hoc vltimo plene dixi. ꝛ est tex. in. l. ꝛ qr in verbo quasi debita. ff. pro soc. ꝛ in. l. fi. §. finaūt perpetuus. C. de cura. fur. Bar. in. l. fi. ff. de lib. agn. idez in his que originem trahūt a lucro: licet postea damnū inferāt: vt hereditas. glo. no. iuncto tex. in. l. si duo. in [2] ver. scire potuit. ꝛ ibi Jmo. ad hoc no. ff. de acq. here. ¶† Ro. qō iuris ignorātia regulariter nō pdest mulieribus nec maribus: vt hic. ꝛ. l. iuris. la. §. ff. de iur. ꝛ fa. ign. ꝛ. l. fi. C. e. secus in errore facti. l. ꝯdiu. s. e. limita qñ est pbabile dubiū in iure. Nā tunc error: iuris equiparatur errori facti: ꝛ dicitur iustus. per no. p Jo. An. in c. j. de postu. prela. in vj. ꝛ est tex. in. c. cū dilectus. de consue. quez ad hoc ibi singularem facit do. Abb. in. iij. col. ꝛ in. c. si diligēti. in. viij. col. de prescrip. ꝛ in. c. dudū. in vlti. col. de deci. ꝛ in. c. fi. in ij. no. de ꝛsti. ꝛ in. c. de quarta. in. ij. col. ꝛ ibidē do. An. de pscrip. Jmo. in repe. c. fi. i. v. col. e. ti. de pscri. Ité adde ꝙ lz iuris ignorātia non prosit mulieribus, quominus eis currat tempus agnoscende bo. pos. † Secus est in rustico quē iuris ignorātia excusat; quamuis sibi currat tps istud. text. est fortis in. l. quicunq;. ꝛ ibi gl. expressa. ꝛ ibi Odo. ꝛ Fulg. j. eo. ꝛ idē p illū tex. Ful. ꝛ Lud. ꝛ d. Frā. de arc. hic ꝛ ibi. Et quo sequitur mirabile, ꝙ magis fauetur rusticus ꝙ mulieri. Dn regulariter equiparanꝝ. l. ij. §. fin. ff. de iure fis. l. j. in fi. ff. de eden. Hinc est ꝙ sicut mulieri nō succurritur magis ꝙ alijs, nisi in casib' a iure exp̄ressis. l. fi. C. de iur. ꝛ fact. igno. glo. i. q. iij. ꝛ. c. fi. in pri. Idem in rustico fm. d. An. in. c. ij. in iij. col. de cōsti. quē sequitur. d. Alex. in. l. si qs id qō. in princi. in iiij. col. ff. de iurisd. om. iudi. ꝛ hic est gl. in. d. c. fi. in princip. Itez pondera quod Bal. Salice. ꝛ moder. intelligant regulaz huius tex. procedere in rustico, cū loquuntur de rustico qui omisit ponere instrumentum in memorialibus fm formam statuti. Et ad tex. in. d. l. quicunq;. non potest responderi nisi cuz diuinatione. [4] a vt ibi dicetur. † Alibi etiā rusticus excusat a prescripta fraude vsurarū, propter ignorātiā iuris. gl. in. l. cū allegas. ꝛ ibi Bal. in iiij. oppo. C. de vsur. per quā gl. infert ibi notabiliter Fulgo. ꝙ si rusticus emat fundum cū pacto de retrouendēdo, nō censebitur contractus vsurarius: ꝙ not. pro limitatione eoz quę habentur in. c. ad nostraz. de emp. ꝛ vend. ꝛ in. c. illo. de pig. ¶ Capio gl. in ver. manifestum est. quam diuido in quatuor. In prima allegat concordā. In secūda remouet vnum contrariū. In tertia remouet aliud. In quarta ꝛ vltima allegat concordantem ad totam hanc. l. scda ibi: Is facti sic. tertia ibi: Sed iuris distinguez quarta ꝛ vltima est ibi ꝛ facit. ¶ In fi. gl. no. ex glo. magnam limitationē ad regulam huius tex. quę est quod iuris ignorantia nō excusat etiam mulieres: verum est si potuerunt cōsulere peritiores: alias secus. Et quido mulier moraretur in aliqua ciuitate vel loco in signi: presumeretur adesse copia peritorum. c. statutum. in princ. de rescript. in. vj. fm Bar. in l. idēqz. pro socio. ꝛ. l. si ab hostib⁹. §. j. ff. solu. mat. ꝛ in. l. in bonorū. ff. de bo. pos. Et dato quod nō adessent in loco. tenetur tamē ad aliū locū vicinum accedere: qr vt dicunt Bal. Sali. ꝛ Moder. ꝛ. d. Ant. de but. in. c. de constit. ꝛ Lud. ro. in. l. si quo. ff. de acqui. here. quēadmodū mulieres vadunt ad ciuitatē pro indulgētijs: ꝛ rustici ad nemus, pro lignis, ita debent ire ad ciuitates pro capiendis consilijs, aliter non excusanꝝ. Et pro ista conclusione alle. Lud. ro. hic text. in. l. diuus. ff. de tuto. ꝛ cura. da. ab his. Ego addo similez in. l. j. §. si qñ. ff. de magi. conue. ¶ Stat ergo cōclusio ꝙ error iuris nocet mulieribus quādo potuerūt cōsulere peritiores, alias secus. ¶ Limita istam regulam procedere in repudiatione tacita prouenient ex cursu temporis: quia si mulier non agnouit bonorū pos. inter tē pus debitū propter errorem iuris: qr nō potuit cōsulere peritiores, excusat, vt ex dictis pt3. Sec⁹ aut ein repudiatiōe exp̄essa facta errore iuris: qr dato qō nō potuerit cōsulere peritiores: valet tamen repudiatio ꝛ sibi preiudicat. l. j. j. de rep. bo. pos. que illud aperte decidit fm Pau. de cas. ibi. Et facit rō qr magis delinquit ꝙ facit ꝙ qui nō facit. p no. i. l. ij. ad fi. ff. ad sena. sy. ll. hinc [5] dicimus † ꝙ grauior est mora que committit faciēdo ꝙ illa que cō- [6] mittit omittēdo. glo. est no. in. l. si mora. ff. solu. mat. † Pro ista limitatione addo bene facere: qr potētius operat repudiatio expressa, ꝙ repudiatio tacita, nā filius per repudiationē tacitā nō excludit nisi ab vno capite. l. ij. §. fi. quis ordo i bo. pos. seruetur. tamen per exclusam excluditur ab omnibus tribus capitibus. gl. est sin. in. l. j. §. sed videndū. in verbo succedit. ff. de succel. edic. ¶ Jstis tamen nō obstantibus teneas ꝙ siue sit repudiatio tacita siue expressa facta per errorē iuris propter defectū cōsiliꝰ peritiorū, ꝙ neutra nocet. vt determinat Bart. in. l. claudius. ff. de acq. here. ꝛ. d. Alex. in. d. l. j. j. de repudiāda bo. pos. vbi dicetur. ¶ Secūdo limita predictā cōclusionē: que habet qō error iuris excusat mulierē, ꝛ pari ratione rusticū qñ nō potuerūt cōsulere [7] peritiores. Jsta regula notabiliter fallit † in omnibus his q̄ sunt inducta pro forma actus vel cōcernūt rigorē iudiciorū inductū ob publiā vtilitatē: hinc est qō si mulier faceret testm̄ ꝛ nō adhiberet septē testes: ꝛ alia que sunt inducta pro forma testi. dato ꝙ faceret p errorē iuris: ꝛ qr nō potuisset cōsulere peritiores in hoc nō, ꝓpterea excusaret mulier: nec actus valeret. vt est glo. not. in l. ambiguitatis. j. de test. eodē mō si mulier non ꝓcederet instru. vel probationes intra tempus tagatū a lege vel a statuto; quia istud respicit rigorem iudiciorum nō excusaret per errorē iuris. [8] ¶ † Jstā regulā tradit Bal. hic in fi. ꝛ millies allegat ad hoc. ꝛ

sequuntur omnes moder. & Sali. in l. pe. ff. e. & Bar. in l. j. §. nuntiatio. ff. de ope. no. nū. Et ad hoc probandum & cōfirmandū vide multas cōcor. & multa similia addita per Allegā. hic quē non refero ne sim nudus trāscriptor. Sed tu ꝓsidera ꝙ licet Bal. hic in fi. non aperiat: an istud procedat indistincte, siue potuerit cōsulere peritiores siue non: tū alij omnes: vt Fulg. Paul. de cast. Lud. ro. & ceteri mode. expresse dicūt, ꝙ isto casu in his que sunt inducta pro forma actus, vel ad rigorē iudiciorum cōseruandū, error iuris indistincte nocet etiā mulieribꝫ & rusticis: siue potuerunt cōsulere peritiores siue nō. Idē dicūt Bal. & Salic. in l. j. C. de iur. & fac. igno. ibi tamen dicit singulariter Salice. ꝙ si mulier vel rusticus nō potuit cōsulere peritiores. ꝙ ista saltē esset iusta causa: per quā deberet restitui in integrū. Et sequit Pet. de anc. in consi. cclxxv. quod incipit: visa diligenter gratia &c. ¶ Ultimo circa istam gl. & predicta attēde ꝙ si aliqs ꝓsuluit peritiores, & habuit cōsiliū, sed malū, tūc excusat & nō sibi error iuris nocet: & tūc lapsus temporis sibi nō noceret. fm Bar. in l. bonorum. ff. de bo. pos. & sequunt Bald. & alij omnes hic. ¶ Tu limita quatuor: notabilibꝫ modis predictā cōclusionē que habet ꝙ malum cōsiliū periti excusat ab ignorātia iuris. ¶ Primo fallit in eo q de per se debet scire iura: vt est in doctore: qz credendo alij perito non excusatur. fm Bar. in. d. l. bonorum. in fi. sequuntur Bal. & Sali. & alij oēs hic. Bar. Ung. & imol. in l. si conuenerit. ff. de rebus iudi. que autē sint ille persone que debent de per se scire iura declarat Bar. in l. generali. C. de tabularijs. lib. x. Secundo limita fm Bald. hic. in. fi. q. dūmodo habeat cōsiliū in iure a pluribus peritis. secꝰ si ab vno tm. & per hoc Ful. no. ꝙ iura nostra loquūtur in plurali. in l. bonorū. ff. de bo. pos. facit tex. in. c. statutuz. in prin. de rescrip. in. vj. idē dicit Rapha. cu. in l. si duo. ff. de acqui. here. Vbi ēt subdit ꝙ nō sufficit requirere plures peritos in iure sed debet habere cōsiliū a pluribus peritis. & ab his qui sunt prudentiores. per l. vtiqz. §. culpa. & ꝙ ibi no. Ange. ff. de rei vendi. quia tamē alibi tex. in l. regula. §. fed iuris. loquit in singulari. ff. de iur. & fac. igno. nam dicit si periti copiam habere potuit: ideo distingue vt per Lud. ro. & alios moder. hic per text. not. in. §. qō autem. in aut. de non alienan. an plures reperiant periti in loco vel ne. sicut in simili decidit Bar. in. l. i. §. fi. in. j. col. ff. de ver. obli. vbi sic intelligit illum tex. cum suis concor. & idem Bar. in prooe. ff. orum. ¶ Tertio limita quando habitum est cōsiliū a bonis doctoribus, & non ꝙ malis, vel parū peritis. fm Ful. & mode. hic per tex. l. ꝙ si nolit. §. si mancipiū. cum gl. in ver. adhibuerit medicum. ff. de edi. edic. Fortius voluit sing. Ang. nec alibi legi. in l. plagij. C. ad. l. plagiā. de plagia. ꝙ ille qui cōsuluit doctorez qui nō erat de peritioribꝫ ciuitatis nō excusat ꝙ bene no. ¶ Quarto & vltimo limita scōm Ang. in. l. terminato. C. de fruc. & lit. expen. vt nō procedat in eo qui consuluit aduocatos, de iure: qz suspecti sunt ꝙ qualiter procedat: dic vt per do. Alex. nunquid autem mulieri vel rustico succurratur actione in factum ad interesse contra aduocatum vel iurisperitum qui malum consilium dederit: ponit Bar. in. l. ij. in fi. & in. l. inter cautas. §. abeste. ff. mandati. in ista. l. aliud non habetis. Jason Pisis.

1 ☞ Solus tutor potest agnoscere bo. pol. nomine pupilli.
2 Solus tutor an possit repudiare bo. pol. delatas pupillo. & nu. 3.
4 Ratione consilij cōiunctorum pupilli tutor an presumitur fuisse in dolo vel in aliqua culpa.
5 Solus pupillus sine authoritate tutoris non potest agnoscere bo. pol. nisi in certis casibus. vt. j. per totum nume.
6 Quando non potest haberi copia iudicis, & in casu in quo requiritur iudex, est in defectum recurrendum ad decuriones, vel ad alios qui presunt regimini.
7 In agnoscenda bo. pol. iudex supplet defectum tutoris.
8 Si pupillus haberet tutorem in ciuitate qui sine causa recuset consentire, an in isto casu iudex poterit supplere.
9 Stante statuto quod in contractibus mulierum debeat interuenire consensus duorum propinquorum, si mulier habeat cōsanguineos, & nolint consentire absqꝫ aliqua causa, isto casu iudex poterit supplere.
10 An iudex in aditione hereditatis de iure ciuili possit supplere defectum tutoris.
11 Quando iudex intercedit supplendo defectum tutoris: non obstante authoritate iudicis si minor sit lesus: potest & debet in integrum restitui.
12 An iudex possit supplere i infante si careat tutore sicut i pupillo.
13 Lex. noster gu sit correctus per l. fi. j. eo.
14 Quem admodum solus tutor sine consensu pupilli non potest adire hereditatem, ita nec solus tutor sine pupillo maiore infante potest bo. pol. agnoscere.
15 Que sit ratio diuersitatis quare solus tutor sine pupillo nō potest adire hereditatem de iure ciuili: & tamen solus potest agnoscere bonorum poss.

☞ Limita. Limitatio Bal. i rub. §. eo. q. iq. Purpu.

b ☞ Et per hanc. Text. formalis in. d. §. sed neqz. Purpu.

Bonorū. Ista erit vtilis. l. & habet tria dicta principalia: nā primo ponitur vna decisio affirmatiua, vsqꝫ ibi ipse aūt. ibi ponitur secūda decisio negatiua. vsqꝫ ibi. nisi etiā. & ibi ponit falcidia occasione negatiua. Tutor solus agnoscit bon. pol. sed nō solus pupillus, nisi iudex scienter suppleat defectum tutoris. h. d. ¶ Nota ex primo dicto ꝙ solus tutor potest agnoscere bonorum possessionem nomine pupilli: & ratio est: qz habet plenam & liberam administrationem in persona & bonis pupilli. & ideo tutor dicitur habere mandatum cum libera lege dixit gl. no. in. l. mandato generali. in gl. vlti. ad fi. ff. de procu. Bar. in. l. inter tutores. ff. de admi. tut. Adde etiam ꝙ quamuis solus tutor possit agnoscere bonorum poss. nomine pupilli, vt hic: secus tamen est in matre. tex. est no. in. l. pe. ff. eo. ¶ Nunquid autem solus tutor sicut potest agnoscere bo. pos. nomine pupilli, vt hic: ita etiaz solus tutor possit repudiare bo. pol. delatam pupillo: qz ibi uidicatur damnosa: videretur dicendū & sic. cū regula sit, ꝙ ille qui potest adire potest repudiare: & econtra. l. is potest. ff. de acqui. here. Breuiter dicit alibi text. ꝙ licet solus tutor possit agnoscere bo. pos. nomine pupilli, tamē non potest solus repudiare. ita dicit tex. in. l. tutor. ff. de bo. pos. & ad regulā. d. l. is potest. respondeo ꝙ procedit in persona que potest libere proprio nomine adire illa bene pōt repudiare. secus est in persona que licet possit alieno nomine adire: tamen non potest repudiare. & ita declarat glo. & ibi Bal. & gl. in. d. l. tutor. plenius in. d. l. is potest. ff. de acqui. here. Et si tu vlterius queras que sit ratio diuersitatis, quare solus tutor possit agnoscere bon. pol. nomine pupilli: vt hic. & tamen nō possit solus repudiare. dicūt Albe. & Raph. Fulg. hic, ꝙ ratio est: ꝙ tutor solus possit agnoscere, vel adire nomine pupilli: istud nō pōt esse damnosum pupillo. quare: qz pupillus pōt restitui aduersus talem additionē. l. j. C. si mi. ab here. se absti. non sic esset qñ tutor repudiaret: qz si res hereditarie non essent integre, nō posset minō restitui. l. ꝙ si minor. §. fceuola. ff. de minō. l. fi. C. de repu. here. ¶ Limita & tamē istud vltimū ꝙ solus tutor repudiare non pōt: verum est solus: sed bene pōt repudiare cum iudice interuenientibus amicis vel consanguineis pupilli. glos. in. l. tutor. & ibi Barto. ff. eo. ꝙ intellige & declara vt ibi per Bar. idem tenet Bal. hic. in. iij. q. & etiā Paul. de cast. hic de quo etiam per Ly. & Bal. in. l. si pupillo. 3. in prin. ff. de rebus eo. do. adde. in no. clxxxvij. facit tex. l. iij. §. si quid minori. ff. de minō. Confirmo per illud ꝙ vult gl. solennis quā multum notant qui sunt tutores. in. l. pollā. C. de his qui. vt indi. m glo. mag. sup ver. pupillo. circa med. quam glo. Paul. de cast. ibi. in vlti. col. & not. reputat valde sing. & perpetuo tenendam menti ad excusandum tutores: ¶ qz quando habēt facere aliquod factum dubium, debent semper facere cum consilio matris vel consanguineoꝝ pupilli: qz tūc licet male succedat pupillo tutor non tenebitur de vlla culpa. illam etiam glo. summe no. Bal. ibi in. j. col. qō ratione consilij coniunctorum pupilli tutor non presumitur fuille nec in dolo, nec in aliqua culpa. ꝙ est no. dignum scōm Bald. ibi. vide etiam quod per glo. decidit not. Bal. in rub. C. de pena iudi. qui male iudi. & Sali. in. l. fi. eiusde ti. Est verū ꝙ Rapha. Ful. in. d. l. ij. tenet cōtra illā gl. ibidē examinabitur. ¶ Ex secūdo dicto tex. no. regulam negatiuaz, ꝙ solus pupillus sine authoritate tutoris non potest agnoscere bo. pos. & huius regule inuenio assignari duas rationes iuris. cō. vna assignat. in. l. more. ff. de acqui. here. quam assignat Paul. de ca. hic. nam acquisitio bo. pol. vel hereditatis non continet merum lucrum: sed mixturam: hoc est commoda & incōmoda, l. si hereditatem. in prin. ff. mand. & consequēter cōtinet obligationes passiuas etiam si hereditas sit locuples: sed sic est ꝙ solus pupillus nō potest obligari sine authoritate tutoris. insti. de aut. tu. §. nec. nimirū si pupillus non potest agnoscere bo. pol. vel hereditatez adire sine authoritate tutoris. vt hoc tex. Ista ratio a communiter accidentibus ꝓbaret: tamen non esset generaliter vera: quando esset hereditas opulenta. de qua habes glo. sing. in. d. l. si quis mihi bona. §. si seruus. fi. ff. de acqui. hered. in qua hereditate opulenta nulla sunt debita: nulle obligationes: tū qz rarissime contingit: iurisconsul. cōsiderauit frequentius occurrentia, nō que raro eueniunt. l. Illā ad ea. ff. de leg. Aliā rōnē que mihi magis satisfacit & est generalior assignat iurisconsultus. in. l. pupillus si fari. ff. de acqui. hered. qz ad hoc vt qs possit adire de iure ciuili, requirit ꝙ intelligat causam seu additionis, vtrū ne ex testō, vel ab intestato: vel ex quo capite veniat vñ si dubitat non pōt adire. l. sed & si de no. & l. qō si dubitet. & l. heres militutus. de acqui. her. sicut nec pōt bo. poss. agnoscere. l. qdam. & cod. leo pupillus solus nō potest intelligere causaz sue additionis. l. j. C. de fal. mo. ideo solus nō pōt adire vel agnoscere: sed bene misericorditer dispensatuz est quod possit si mul cum tutore. Et per hanc rationem infertur, ꝙ si hereditas esset opulenta, tamen solus pupillus non posset adire vel agnoscere

1 Nota

2 Limita

3 a Limitatio

4 Ratione

5 Ex secūdo

6 Limitatio

7 Ex tertia parte

8 Dīce se offert

9 Limitatio

b Tractib⁹

10 Limitatio

11 Limitatio

12 Limitatio

13 Ex secunda

14 Limitatio

15 Que sit

a ☞ Intellige. Cō probat decius cō fil. lxxij. viso puncto. col. ij. Purpu.

b ¶ Statuto. Ad de Bal. in. l. quoties. j. C. de fidei. Paul. de cast. in l. j. §. vnde vir & vxor. Bar. in. l. si cuz dote. in. §. eo autē tempore. ff. sol. mat.

c ☞ Et sic. Et vide Ang. hic. Feli. in. c. scisciteꝫ. col. ij. de rescrip.

scere: vt determinat Bal. in. l. potuit. j. de iure delib. & ibi dicetur quid si esset pupillus doli capax. ¶ Istam regulaz limita primo procedere in pupillo filiofami. & nūr existente sub potestate patris: qui tamen infantiaz excessisset: qz solus posset adire & agnoscere ac repudiare bo. pol. patre contradicente vel recusante consentire. tex. est in. l. ij. §. sinautem in secūda etate. C. de bo. que lib. ꝙ est valde mirabile fm Bal. ibi. & dicit idem Rapha. Fulg. ꝙ iste est singularissimus casus in iure. idem tenent Ludo. ro. & do. Alex. hic ratio est: qz ex quo filius est in potestate patris, nō potest alium tutorem habere. l. fi. in prin. C. de cura. furi. & non suffi ceret authoritas curatoris ad eundem. l. cum in vna. §. tutor. ff. de appel. & ita expresse dicit gl. in. d. §. sinautem. in secūda etate. in versū. facere. Ego puto ꝙ ista limitatio sit falsa. licet neminem vñq viderim contradicere. vnde ego teneo ꝙ solus pupillus existens in potestate patris patre contradicente nō possit sol⁹ adire vel agnoscere: qz etiam isto casu limitant due rationes. & reddite: precipue illa ratio quia non intelligit causam sue additionis vel agnitionis. ista ratio que est iuris cō. d. l. pupillus si fari. militat isto casu qñ habet patrem qui non vult cōsentire. inuenio ꝙ Raph. Ful. in. d. §. sinautē in secūda etate. ita expresse tz. Hec est verum fundamentuz. d. Alex. dum dicit ꝙ filiusfa. existēs in potestate patris nō potest habere tutorē: qz dico ꝙ ista regula procedit qñ pater vult administare. alias aūt ad illum actū quē pater non vult administrare pōt & debet dari tutor: licet regula iter ad vnum actum non detur tutor. etiam vbi non sufficit cura. vt in adeundo hereditatē. l. cū vna. §. tutor. ff. de appel. nūc debet dari tutor. Et ad hoc ꝙ qñ pater nō vult administrare ꝙ debet dari tutor. tex. est in. l. impuberi. & ibi expresse ad hoc no. Bar. ff. de tu. & cu. da. ab his. & text. in. l. cū in vna. §. tutor. ff. de app. & tex. in. d. l. si. §. sinaūt pōt esse recusante. C. de bo. que lib. optime facit tex. in. l. si. C. de sen. pas. sicut in simili dicit Ang. hic. in pupillo habēte tutorem ꝙ iudex supplere nō possit. est verum si tutor velit administrare. alias secus de quo tū vltimo. j. plenius dicetur. ¶ Limita etiā duobus alijs modis, vt per Lu. ro. & plenī⁹. d. Alle. hic. videlicet nisi tutorū ciuitatis conditū a principe aliter disponeret. idē impledo cōditionē. l. cōditionibus pupillus. ff. de cōdi. & demō. vt hic plene p oo. Alle. ¶ Quarto limita qñ pupill⁹ careret tutore. & non adesset copia iudicis: qz tunc solus pupillus posset agnoscere bo. pol. ita limitat Lu. ro. in. l. si pupillo. in prin. in addi. nouis. ff. de ope. no. nū. per gl. ibi. sup verb. rata. & istud dicit esse singulare & a nemine ponderatū. Istam reprobat. d. Alexā. hic, & ibi mor⁹: qz ꝓ. alleg. gl. in ver. rata repꝛehēdit per Bart. & oēs ibi. Sed ego clarius ostēdo ꝙ hec limitatio sit falsa. nā cum agnitio bo. pol. debeat de necessitate fieri in pūtia iudicis. l. fin. j. eo. ergo ꝓcedere nō pōt ista limitatio. & si dicas ꝙ. d. l. fin. ꝓcedit qñ adesset copia iudicis: alias fec⁹. ¶ dico ꝙ qñ nō potest haberi copia iudicis, in casu in quo requiritur iudex, debet in defectum recurri ad decuriōes vel ad alios qui presunt regimini. tex. est in. l. vbi ablunt. ꝙ quē tex. Bar. ibi multa bona decicit. ff. de tuto. & cura. da. ab his. Bal. in. c. cū oēs. in. xij. co. de cōsti. facit tex. in. §. ex hoc peruenit. in authē. vt nulli iudi. quem reputat fin. Bal. in. l. ij. C. qui inf. vel pua. & in. l. j. in. xix. q. ff. de off. cōsu. & gl. & Bal. in l. nulli. ff. ꝙ cuiusꝫ vni. & in. l. j. ff. de ado. Item contra istā limitationem facit qz cū pupill⁹ nō intelligat causam sue additionis, certe impossibile est ꝙ solus adeat: per rōnes superi⁹ adductas.

¶ Ex tertia parte tex. no. ꝙ in agnoscenda bo. pol. iudex supplet defectū tutoris: quēadmodū ēt iudex aliqñ supplet defectū prelati ecclesie ita dicit glo. alibi allegādo hūc text. in. c. si qua de rebus. in glo. ij. xij. q. ij. quā alleg. Ange. hic. Intelligē tamē istū tex. pcedere qñ pupillus nullū haberet tutorē, vel tutor esset absens in partib⁹ valde remotis. alias si tutorē haberet, non posset iudex supplere. ita tex. ꝓbat a Jtio sensu. l. fi infanti. j. de iure delib. & ita in specie declarat istū text. Bar. in. l. si curatorē habens. in. ij. col. C. de in integ. re. mino. Jo. fa. Paul. de ca. & alij moder.

¶ Dīce se offert pulchrū & necessariū dubiū: qd si pupillus haberet tutorem in ciuitate, ꝙ sine causa recuset consentire, an isto casu iudex poterit supplere. Ang. hic in lectu. florētina determinat ꝙ sic: qz paria sunt nō habere tutorem. vel habere & nolle cōsentire vel administrare. facit text. in. l. si infanti. in versi. sin vero. vel non sit tutor. j. de iure delibe. Et idem inuenio ante eū tenere Odof. hic, declarāt hunc tex. vt procedat: sine pupill⁹ nul. ū habeat tutorē. sine habeat sed negligentē. Pro ista opi. addo illud ꝙ determinat Bart. & omnes in. l. si cū dotē. & eo aūt tpe. ff. sol. ma. cū cōcor. ibi signatis. vbi vult ꝙ stante statuto ᵇ ꝙ in cō

9 b tractib⁹ mulierū debeat iteruenire cōsensus cōsanguineoꝝ certe si mulier habeat consanguineos, & nolint cōsentire absqꝫ aliqua causa. isto casu iudex pōt supplere. ista dicimus in ꝓposito. Jtā decisionem reprobat Raph. Fulg. hic. qz fm eū ista nō fuit sem per pars. nō habere tutorem, vel habere qui nolit consentire. allegat text. in. l. fi. C. de admini. tuto. tuncta glo. iij. in ver. inuitus.

10 Quid aūt si

11 ¶ Addo etiam

12 Istūquid autez

13 Capio glo. super verbo: agnoscere. quā diuido in duas partes principales. Prima remouet contrarium. l. potuit. j. de iure delibe. fatendo contrarium qō ista. l. debeat intelligi fm illam, in secunda q est in fi. ibi. & facit: allegat duas cōcor. ad tex. ¶ In pria

14 parte habes ¶ quēadmodum solus tutor sine consensu pupilli nō pōt adire hereditatez: ita nec solus tutor sine pupillo maiore infante non pōt bono. poss. agnoscere. & consequenter glo. videt restringere istū tex. vt loquat in infante: vel in eo qui nullū cōsensum habeat. idē tenet glo. in. l. sed nec ipsi. ff. ad treb. Breuiter in a cōtrarium est veritas: quia in hoc est differentia inter aditionez hereditatis de iure ciuili, que non pōt fieri per solum tutorē sine pupillo. d. l. potuit. & agnitionē bo. pol. q bene pōt fieri per solum tutorē absqꝫ consensu pupilli: dato ꝙ sit maior infante. & posset cō sentire: put tenuit glos. fi. in. d. l. potuit. & in. l. impuberi. ff. de tu- b tor. & cur. da. ab his. glo. Bart. & alij in. d. l. pupillus si fari. & doct. hic. Jsta cōclusio quod solus tutor sine pupillo possit agnoscere bonorum possessionem ꝓbatur per istum tex. in prin. indistincte procedentem. & per. l. fi. pupillo. ff. eo. & per equiparationē quā facit tex. in. l. seruus. §. impubes. ff. eo. Tamē qz ad generalitatez istaruz legum posset responderi. vt distinguat per. d. l. potuit. vt dicit gl. adeo strictus inducto tex. nostrum. ¶ In secunda parte ibi. ꝙ sine autē pupillus. pondero illam aduersatiuam authen. que debet aduersari precedēb⁹: & in iure & in facto. vt declarat Bart. c in. l. hoc amplius. §. de his authē. cū simi. ff. de dā. infec. Sed si in prin. tex. solus tutor nō posset agnoscere sine pupillo, nō esset diuersitas in iure inter primū & fm casuz: & in secūdo casu solus

Universidad de Deusto
Biblioteca

pupillus non potest agnoscere sine tutore. certe si diceremus q̃ etiã in primo casu tutor sine pupillo nõ posset agnoscere nõ esset diuersitas in iure, inter primũ ⁊ secundũ casum quã tñ denotat aduersatiua aũt. ¶ † Opportunũ ergo est inquirere que sit ratio diuersitatis, quare sol⁹ tutor sine pupillo nõ posset adire hereditatem de iure ciuili. d. l. potuit. ⁊ tñ sol⁹ posset agnoscere bonor̃ pos. vt hoc tex. Inuento assignari quatuor rõnes differẽ que fuerunt ps̃ua siue fz nõ cõcludẽtes. ¶ Prima ratio reddit p Bal. ⁊ Sali. hic. q; cũ agnitio bon. pos. debeat necessario fieri in pñtia iudicis. vt. l. fi. ſ. e. ⁊ p cõsequẽs habeat fomẽtũ iudicis: nimirũ si nõ regrit alius cõsensus pupilli, q̃ nõ est in additione hereditatis. Eãdẽ rõnẽ tz Jo. fa. in. ſ. neq;. instit. de auto. tuto. Sed eã impugnat Raph. Fulg. ⁊ Lud. ro. Alex. hic, moti q; attẽta hac rõne sequeret q̃ si aditio hereditatis fieret per tutorẽ in iudicio in pñtia iudicis, q̃ etiam tũc nõ requireret cõsensus pupilli cõtra generaliter. d. l. potuit. Sed ad istud respõde fm Bal. ⁊ dic q̃ qñ in aliquo actu de necessitate nõ requirit pñtia iudicis, certe si interueniat, nullũ fomẽtũ prestat: prout est in aditione hereditatis: secus qñ de necessitate requirit: vt in agnitione bo. pos. tunc si interueniat fomentum prestat: de primo est tex. in l. fiue apud acta. in prin. vbi dixi, C. de transactio. ⁊ ibi Bald. no. Sed hoc non est bene tutũ. per. l. si infanti. in fi. C. de iure delib. vbi iudex supplet etiã vbi non est necessaria pñtia eius. idez probatur in. l. profectitia. ſ. j. ff. de iure dot. ⁊ in. l. ait. hic, quã sequit Paul. de ca. ⁊ do. Alex. hic. ⁊ in effectu Sal. q; aditio hereditatis cõsistit in animo, nimirũ si tu interuenire animus ⁊ cõsensus pupilli cui acquirit: sed agnitio bo. pos. cõsistit i facto. nimirum si potest per aliũ expediri. ¶ Tertiã rõnem reddit Lud. ro. hic. q; aditio hereditatis de iure ciuili est actus magis potẽs ⁊ magis solennis q̃ agnitio bo. pos. patet: q; transfert iura directa, sed hereditas vtilia. ſ. quos autem. insti. de bo. pos. nimirum si in aditione hereditatis requiritur maior solennitas, ⁊ consequenter consensus pupilli non tutoris sicut in simili: quia testamẽtũ est actus potentior q̃ codicilli, ideo nõ requiritur maior solẽnitas q̃ in codicillis. l. fi. ſ. de codi. Et simili rõne vtit Bar. in. l. j. in. q̃. col. in prin. ſ. e. Istã rõnem impugnat do. Alex. q; restituto hereditatis per fideicõmissum transfert solũ iura vtilia. l. pe. ad fi. C. ad treb. ⁊ tamẽ non potest fieri soli tutori absq; pupillo. l. sed nec ipse. ff. ad treb. Ego aliter impugno. nam data ratiõe Lu. ro. p vera, sequeret q̃ qñ bon. pos. tribueret iura directa q̃ est qñ nullus alius futurus est heres de iure ciuili: vt declarat Bar. per Dy. in. l. q̃. ff. eo. sequeret tũc q̃ solus tutor non posset agnoscere sine pupillo. quod est ꝺ istũ tex. ¶ Quarta ⁊ vltima rõnem satis debilẽ assignat Jo. de Imo. in. l. restituta. ſ. fi. ff. ad treb. que fuit ante eũ Francisci tigrini de Pisis. in. d. l. potuit. q; bo. pos. est de iure pretorio: ergo pretor habens solam equitatem ante oculos, non considerato rigore iuris, attenta equitate credidit satis esse consensum tutoris in agnoscenda bonorum possessione quod est leue. Jason Pisis.

1 ☞ Statutum an possit disponere vt tempus agnoscendi bon. pos. currat ignoranti.
2 Victio alius, quando faciat relationem vel non.
3 Si testator mandat debita solui certis creditoribus huius ciuitatis, cum clausula q̃ quibuscunq; alijs creditoribus intelligitur sciliceteiusdem ciuitatis.
4 Magis fauetur rustico quam mulieri.

a ✠ Quancunq;. Adde Barb. li. q̃. cõsil. xxxvij. vbi tz arg. ⁊ hanc limitationẽ tz ⁊ regulãtz lib. j. consi. xxvij. in. j. dubio. Et idez libr. iij. consil. xxxvij. colũ. xij. ⁊ xliij. col. iij. ⁊ lxxxvij. col. v. vbi alr sub limitat regulam. consil. lix. dominus. col. v. Pur.

b ¶ Alia. Adde glo. ⁊ doc. in. l. iij. C. de ser. fu. gl. in aut. sed necq. C. de epi. ⁊ cle. glos. in. c. sacris. de sepul.

Quicunq;. Legitur in glos. iij. modis. tenet primum intellectum quẽ Bart. ⁊ cõiter alij tenẽt, fm quẽ. h. d. Ignorantia facti vel absentia vel rusticitas excusat, ne currat tps prefixus agnoscẽdæ bon. pos. h. d. ⁊ est cõis intellectus. Vel sic rusticitas, ignorantia facti, absentia, ⁊ alia iusta causa impediunt cursum temporis statuti ad agnoscendum bo. pos. h. d. Verum q; istud erat aperte decisum in. l. ij. ⁊ in. l. q̃ diu. ſ. eo. quibus legibus dicitur q̃ tale tps agnoscẽdæ bonorum possessionis, est vtile: ⁊ non currit nisi scienti. nõ autem ignoranti vel impedito. Pau. de cast. simpliciter dicit q̃ ista lex idem dicit q̃. l. quãdiu. ſ. eo. ideo non expedit vlteri⁹ laborare. Jdeo dico q̃ alius est intellect⁹ huius tex. qui in ista. l. redditur singularis, de dubitabili: ⁊ nõ inuenio vsq; adhuc fuisse ab alio ponderatũ, istam aduerte q̃ text. dum dicit in fine, qñ hec sanctio huiusmodi cõsuetudinis necessitatẽ mutauit, presupponit q̃ erat cõsuetudo, q̃ quis haberet necesse agnoscere bo. pol. intra tempus, siue esset ignorãs, siue rusticus, siue absens. Jmperator principaliter venit ad remouendũ istã consuetudinem, statuens q̃ ea non obstante, ⁊ sublata tps non currat absenti vel impedito. † Et ex hoc infero nouiter hic esse tex. singu. nec ab aliquo vnq̃ ponderatũ, q̃ lz tempus agnoscendi de bonorũ pos. sit de iure cõmuni vtile, ⁊ per cõse quens non currat ignoranti vel impedito. l. ij. ⁊. l. quãdiu. ſ. eo. tamen per consuetudinẽ ⁊ a pari ratione: per statutũ, posset induci q̃ tale tẽpus currat ignoranti vel impedito. ⁊ valeret talis cõsuetudo, alias si non valuisset frustra mutaret: p istũ tex. in fi. ⁊ sic habes hic tex. pro eo q̃ tangit Bal. in. l. vnica. in princi. C. de rei vxor. actio. qõ valet statutum disponens q̃ tempus currat ignoranti. nam casus est hic. ⁊ pro hoc facit q̃ decidit Bart. in. l. oiuus. in fi. pn. ff. de falsis. ⁊ dixi plenius in. l. q̃ diu. ſ. e. ¶ † Ro. in versi. quãcunq; aliam. fm do. Frã. de are. hic. q; licet dictio alia b de per se ⁊ absolute posita faciat relationem similitũ: vt est glo. in. l. ſi fugitiui. C. de ser. fug. ⁊ glo. ⁊ doc. in. c. sedes. de rescrip. ⁊ gl. in. l. qdam relegat⁹. ff. de reb. dub. ⁊ tex. in. c. cũ non ab hoie. de iudi. Bald. in. l. conuenticulã. C. de epi. ⁊ cle. tamẽ si habeat dictionem gñalẽ secum annexam: vt hic, quacunq; alia, que de sui natura videt importare vt aliquid plus significaret q̃ oratio absoluta: vt habẽt in. l. balista. ff. ad trebel. ⁊ in. l. generali. ſ. idem queſit. ff. de viu. ⁊ vſurf. leg. tunc non facit relationẽ similiũ. Adde tex. ci glo. melius probantẽ in. c. ſi tibi absenti. in verb. alius. de preb. in. vj. ⁊ in. l. j. ſ. debitum. in fi. ff. de consti. pe. quẽ allegat glo. in. d. c. sedes. ⁊ quod vult glo. reputata sing. in cle. j. in ver. aut earum parte. de foro compe. Sed in contrarium videtur facere g̃o. relata ad tex. in. d. l. ſi fugitiui. in verbo qualibet alia pena. Jn contrarium etiã facit quod vult Old. in consi. viij. incip. quidaz testator, † quod si testator mandat debita solui certis creditoribus huius ciuitatis, cum clausula ⁊ quibuscunq; alijs creditoribus, tamen intelligitur. ſ. eiusdem ciuitatis: z sic facit relationem similium nõ obstante vniuersali quibuscunq; sequitur do. Anto. de bu. in. c. cum dilecti. in. j. col. de do. Facit etiam quod vult Lu. ro. in consi. xiij. q̃ si statutum prohibet opponi contra instrumentũ guarentigie exceptionem doli, ⁊ quãcunq; aliã intelligit tñ de illis simili. Jtẽ no. q̃. l. sequens tollit cõsuetudinẽ prescedentem: q̃ ideo est q; facit de ea speciale mentionẽ alias videt secus: vt in. c. j. de constit. in. vj. de quo vide tex. in. l. iij. ſ. oiuus. ⁊ ibi Bar. ff. de sepul. vio. Bar. in. l. ſi. in fi. ſ. de test. ⁊ in extranaganti ad reprimẽdũ. in ver. non obstantibus. ad fi. p Canonist. in. c. fi. de consue. Jtem in cõtrarium facit q̃ vult Lud. in. l. damni. in. j. ſ. ſi is qui. ff. de dam. inre. ¶ Ultimo diligenter aduerte q̃ ista. l. in verbo p rusticitatem. iuncta. l. iuris ff. eo. notabiliter probat vnũ quod est mirabile, quod magis faueat rustico q̃ mulieri. nã si rusticus p ignorantiam iuris non agnouit intra tempus debitũ, non currit sibi tempus. text. est hic. ⁊ expresse dicit gl. ⁊ tamen non excusat mulierem. d. l. iuris. ſ. eo. ⁊ ibi expresse Fulg. ⁊ Lud. ro. firmant q̃ in hoc magis succurratur rustico q̃ mulieri. Et istud expresse tenet Odof. hic in vlti. col. Et vere si non sit violentia istud probant isti duo tex. simul iunctis tamen q; in hac materia equiparant rusticus ⁊ mulier, vt per Bal. ⁊ Sali. in. d. l. iuris. vbi dixi, ideo oportet te intelligere istus tex. sed nõ sine violentia, q̃ ideo hic parcitur rustico in ignorantia iuris: quia nõ habuit copiam cõsulendi peritiores. tamẽ alias sic noceret rustico sicut mulieri. ita intelligunt istum tex. Alb. Sali. Fulg. ⁊ Alex. hic ⁊ do. Anto. de but. ⁊ Jmo. in. c. ſi. de consti. attento quod alibi a pari procedunt rusticus ⁊ mulier. l. j. ſ. ſi. ff. de eden. ⁊. l. ij. ſ. ſi. ff. de iure fis. cum simi. vide ista. l. necessario suppletur per alias: certe isto modo non esset aliquod priuilegiũ rusticitatis prout presupponit iste tex. cum idem in alijs. l. in bonoruz. ff. eo. ⁊. l. ij. in fi. ff. si quis ordo. Jtem iste intellectus diminat ⁊ restringit istum text. vnde pro solutione considera tres casus. Aut enim certum est q̃ mulier vel rusticus habuit copiã cõsulendi peritiores, vel actualiter consuluit ⁊ tunc iuris ignorantia vtriq; preiudicat. aut certum est qõ neuter habuit copiã consulendi peritiores: ⁊ similiter neutri preiudicat. aut sumus in dubio. ⁊ tũc credo q̃ propiie loquit ista. l. q̃ in dubio presumitur qõ non habuerit copiam consulendi peritiores: secus sit in muliere. ita loquitur in. d. l. iuris ignorantia. ⁊ sic credo q̃ vtraq; lex loquitur in casu dubij: z quod qualitas loci in dubio excuset rusticum ⁊ non mulierem.

Jason Pisis.

1 ☞ Quumuiri qui sint.
2 In agnoscenda bo. pos. de necessitate requiritur presentia iudicis. rationem vide. nu. 4. ⁊ quid hodie. nu. 5.
3 In insinuatione donationis non sufficit presentia tabellionis ⁊ testium, sed requiritur presentia iudicis.
6 In bon. pos. vtris noie vel carbo. reacquiritur decretũ iudicis.
7 Excommunicatus equiparatur deportato.
8 An. l. nostra habeat locum in bo. pos. gratia litis agnoscende.
9 Si alicui sit delata bo. pos. de iure pretorio, qui nõ poterat succedere de iure ciuili, relicto tamen vsufructu titio in certo fundo hereditatis: ⁊ iste cui est delata bo. pos. iuit ad iudicem, petit sibi caueri tãquam heredi q̃ ille vsufructuarius vteretur arbitrio boni viri per istum actum intelligitur agnouisse bo. pos.
10 Qui testat se amplecti hereditatẽ ꝺ agnouisse de iure pretorio.

Sustinetur

11 Sustinetur libellus, in quo libellans agnoscit bo. pos. ⁊ sic de in re pretorio dicit se heredem.
2 Procedit libellus in quo quis dicit se here. ex testa. quare petijt se mitti in pos. bo.
3 Habens mandatum ad agnoscendum bo. pos. potest eius virtute heredi. adire de iure ciuili.
4 Non procedit libellus in quo fideicommissarius vniuersalis cui erat restituta here. ageret cõtra tertios po. ⁊ diceret se adiuisse hereditatẽ cum fideicõ. non dicatur adire heredi.
5 Si iudex simul ⁊ semel statuit actori tempus decẽ dierum ad pandum: ⁊ postea tempus decem dieruz reo: si actor statim repudiet suo termino statim incipit currere terminus assignatus reo.
16 An si plures sint habentes diuersas expectatiuas in eccle. quorum alij sunt priores, alij posteriores, si posteriores acceptãt primo excluso, an eorum acceptatio valeat.
17 Paria sunt facere ante initium temporis ⁊ post eius lapsum.

Ut verborum. Jsta lex. h. d. magistraliter summando fm verum intellectum quem. ſ. teneo. Hodie sufficit agnitio bonorum possessiõis corã quocunq; iudice etiã minimo facta, dũmõ sit facta intra tps a debita a iure veteri p̃fixa ⁊ agnitio secũdi in gradu facta intra tps primi primo postea exclusо valet perinde acsi suo tpe facta esset. h. d. ⁊ iste est ver⁹ sensus totius. l. Jn qua aduerte q̃ versi. edicti vtiq; verbis valde ambiguis, circa quoz interpretationem laborat gl. magna ponens duos intellectus, qui in se sunt veri sed non cõgrunt ifre. vt. ſ. dicetur: ideo tene intellectum notabilem ⁊ verum traditum a Lud. ro. hic, q̃ iste tex. velit hoc addere iuribus antiquis, q̃ si aliquis decessit duobus superstitib⁹ relictis quoz vnus sit prior in gradu defuncto, alius sit remotior: puta in scõo gradu: q̃ si existens in scõo gradu intra annũ, hoc est intra tps primi p̃perantius q̃ deberet agnouerit bon. pos. a postea prim⁹ excludatur vel tẽpore, vel repudiatione quod agnitio facta per secundum intra tps primi tamen remanet efficax acsi esset facta suis curribus, hoc est suo tpe: istud est quod propiie vult tex. vide per te. ¶ Item a pondera q̃ ista. l.ª in prin. corrigit. ll. antiquas q̃tũ ad decretum iudicis: q; hodie non requiritur q̃ interponatur decretũ. Item corrigit q̃tuz ad presentiã iudicis: quia hodie quilibet iudex est idoneus, sed q̃tum ad tempus vult qõ iura antiqua remaneant incorrecta: ⁊ consequẽter q̃ bo. pos. debeat agnosci intra tpa statuta a iure antiquo que declarauit in. l. ij. ſ. eo. ⁊ istud vult dicere 1 litera ibi, statuti prisco iure temporibus coarctanda. † Et dum litera facit mentionem de duumuiris, qui sint late declarati in. l. vnica. in prin. ff. si qs ius di. nõ ob. nõ repeto hic. ⁊ apud legistas duũuiri intelliguntur magistratꝰ minimi. ⁊ sic defensores villaruz vel ciuitatũ, q̃ nõ habẽt merũ vel mixtũ imperiũ, sed simplicẽ iurisd. in causis pecuniarijs. ⁊ ad hoc vide gl. in. l. j. ff. de iu. om 2 iudi. ¶ † Ro. q̃ in agnoscẽda bo. pos. de necessitate requirit pñtia iudicis: ⁊ sic qõ fiat in iudicio, alias non valet: secus est in adi b tione hereditatis q̃ p̃t fieri extra iudicũ solo aũ. ¶ Necessariũ b ergo est videre, q̃ fuerit rõ, mihi videret q̃ potius debuisset statui totũ ecõtra q̃ potius in aditione hereditatis requiratur necessaria pñtia iudicis q̃ in agnitione bo. pos. primo q; vbi est magis preiudiciũ, ibi cautius est agendũ: sed in aditione hereditatis q̃ transfert iure directo actiue ⁊ passiue tractat de maiori pre iudicio q̃ in bo. pos. que transfert solum vtilia iura regulariter, vt dixi. in. l. q̃. ſ. eo. ergo potiꝰ debebat requiri pñtia iudicis in aditione hereditatis de iure ciuili q̃ in bo. pos. Preterea pretor regulariter non sequitur rigorẽ prout facit ius ciuile sed meram equitatem. l. q̃ si ephesi. in fi. de eo q̃ cer. lo. potius ergo ius ciuile debuisset introducere talem rigorẽ q̃ aditio hereditatis fieret in presentia iudicis q̃ pretor, attẽta sola equitate. ⁊ tñ est totum econtra, cur ergo diuersum: Bal. hic circa prin. assignat rationẽ q̃ ideo pretor in agnitione bo. pos. requisiuit presentiã iudicis, eo q; presentia iudicis remouet oẽm suspicionem fraudis: vt tradit in. l. transactione. C. de trãsac. ⁊ pterea subdit Bald. q̃ agnitio bo. pos. nõ posset fieri corã tabellione ⁊ testibus. ⁊ idẽ dicit Bal. esse in insinuatiõe donationis que ꝺ fieri corã iudice p. l. sanci mus. C. de do. q; non sufficeret illã fieri corã tabellione seu notario actorum ⁊ testibus. ⁊ idẽ Cy. hic post Jaco. de are. ⁊ Albe. de ros. Et istud vltimum q̃ nõ sufficiat pñtia tabellionis ⁊ testiũ tenet latius idem Bald. hic in vlt. co. in ver. item querit. Jsta ratio Bal. nõ valet: q; idẽ deberet esse in aditiõe hereditatis ⁊ mul 3 to fortius, ⁊ ita reprehendit Paul. de ca. hic. ¶ † Ro. tñ diligeter illud q̃ volunt Bal. ⁊ Cy. hic q̃ in insinuatione donationis nõ sufficit pñtia tabellionis ⁊ testiũ sed requiritur pñtia iudicis. Adde q̃ Paul. de cast. in. l. acta. in prin. ff. de re. iudi. dicit se de facto consultum ita respondisse per rationem de qua ibi per eũ. ⁊ sequitur ibidẽ do. Alex. Jmo. ſz nullam autoritatem addũcit. ⁊ miror q̃ nõ allegauerint Cy. ⁊ Bal. hic expresse. ⁊ idem tz Jmo. in effectu in cõmẽ. c. cũ cõtingat. in pe. char. in ver. quid aũt. de iureiur. ⁊ ita alias habui de facto cõsulere. ¶ † Aliam rationem diuersitatis assignat Bal. hic, in vlti col. circa me. quã tenet Pau. de cast. licet Bal. non alleget, q̃ ideo statutum est q̃ in agnoscenda bo. pos. requiratur presentia iudicis, ne alias in totum intelligatur derogatũ autoritati pretoris, qui statuerat q̃ interponere tur decretum. l. iij. ſ. fi causa cognita. ff. e. ⁊. l. ij. ſ. dies. ff. qs ordo in bo. pos. ser. Jdeo hodie saltẽ requiritur presentia iudicis in locum decreti quod olim requirebatur. Sed ista ratio non satisfacit, imo auget dubitationẽ, quare cũ olim pretoꝛ in agnoscẽnda bo. pos. requireret decretũ, cuius loco requiritur saltẽ presentia iudicis, quare nõ sic in additione hereditatis. ¶ Unde tertia rationem assignat Alber. de ro. hic. in. iij. colũ. ⁊ respondet quod ideo in agnitione bon. pos. requiritur presentia iudicis. ne falsum fieri possit. nam posset ali quis dicere se agnouisse bo. poss. intra tempus debitũ, ⁊ tamen esset falsum, ideo statutũ fuit q̃ fiat in presentia iudicis, ⁊ quod ponat in scriptis tempus additionis. argu. l. data. C. de do. ⁊. l. in Octib⁹. ſ. pe. cũ aut. hanc aute. C. de non nu me. pe. q̃ non fuit expediens in aditione hereditatis cum ea statutum sit longissimum tempus. xxx. an. ¶ Ego cogitabam c qõ alia ratio posset colligi ex his que dicit Bar. in. l. qui in aliena. in prin. ff. de acq. her. vbi dicit Bar. q̃ nullo iure obligat quis sola voluntate, nisi de iure ciuili, cum ergo aditio hereditatis sit de a iure ciuili, nimirũ si inducit solũ volũtate absq; alia presentia in dicis, secus est in bo. pos. que est de iure pretorio, ideo nõ potest sola voluntate induci, ideo pñtia iudicis est requisita, licet iste rationes sint persuasiue, nõ tñ necessario concludũt, presertim quia assumptum Bar. in. d. l. qui in aliena. in prin. non sufficienter probatur per eum. ¶ Jn tex. ibi apud quemlibet indicẽ. adde quod huic nõ ob. tex. l. bonorũ. q̃. in ver. cõpetes iudex. ſ. eo. q; rñdetur 5 dupliciter. vt ibi dixi. ¶ † Jn text. ibi qlibcũq; testatio. alibi tex. in. ſ. fi. insti. eo. dicit quocũq; modo agnitionẽ bo. pos. hodie fieri posse. ⁊ sic habes qõ hodie sufficit simplex agnitio. ⁊ sic hodie nõ b requiritur aliquod decretum iudicis, prout olim, ⁊ consequenter hodie sublata est bon. pos. decretalis. ⁊ hodie iudicialis dicitur fm Cy. ⁊ Bar. hic. ⁊ est gl. in. l. iij. ſ. a municipibus. in gl. fi. in ſi. ff. eo. ⁊ Bart. in. l. iij. ſ. ſi causa cognita. in. q̃. opp. ff. eo. vbi alleg. do. Aso. in summa huius tituli idem tenere: debet tamẽ fieri scriptura in actis. fm Jo. fab. alleg. ⁊ doc. hic. ¶ Adde q̃ ista lex hz locum non solum in bo. pos. que ab intesto deferũtur, vel in bo. pos. fm tabulas, sed etiam, q̃ videtur mirabile, habet locum in bon. pos. ꝺ tab. que dãtur ad rumpendum testũ. ibi etiam sufficit simplex agnitio corã iudice. glo. est no. in. l. fi. ſ. j. in ver. p antiqua. ſ. de cu. fur. que gl. est fin. in iure fm Bal. in. l. j. ff. de iurisdi. om. iu. d ⁊ Ange. de are. in. ſ. fi. in. j. col. instit. de here. quali. ⁊ dif. ⁊ Ange. hic. Licet idem Ange. in. l. j. in. j. col. ſ. e. dicat se põderare aliã con cordãtem in. l. i. ff. de bo. bof. here. peti. quã etiã pro concordanti ponderat Ang. in. l. ita tñ. ſ. quoties. in fi. ff. ad treb. ⁊ idem Ange. in illa. l. j. ff. de bo. pos. here. peti. ⁊ idẽ dicit Bart. in. l. j. C. quo rũ bonorũ. ⁊ in. d. l. iij. ſ. ſi causa cognita. ff. eo. ⁊ Bald. ⁊ alij. vide Bal. in. l. j. in vlti. col. C. ſi de mo. pos. fue. appel. vbi distinguẽdo 2cor. opi. Aliud tamen est in querela inofficiosi testamen. in qua requirit accusatio ⁊ snia. ⁊ q̃ sit ratio differentie declarat Albe. de rosa. hic in. iij. col. aliam assignat Bald. in. l. fi. in pe. col. j. vnde leg. ¶ † Limitate tamen istũ tex. non habere locum in bo. pos. facti, que nõ tribuunt aliq; ius vt est in bon. pos. ventris nomine, vel in carboniana, in quibus requiritur hodie decretum iudicis sicut ⁊ olim. ita determinat Alber. hic post Barti. de fano que etiã refert ⁊ sequitur Bal. in pe. col. in fi. ⁊ in. l. fi. ver. quo ad tertium. j. vnde legi. ⁊ sequunt Paul. de ca. ⁊ do. Alexã. hic. Sed ego allego Bart. quem isti non viderunt, qui tenet contrarium. l. ſi impubes. ſ. quesituz. in prima oppõne. ff. de carb. edi. Et patet clara ratione, quia si sufficit simplex agnitio in alijs bon. poss. vt hoc text. multo fortius debet sufficere in istis pos. facti que sunt magis priuilegiate. Potes tamẽ concordare distinguẽdo prout distinguit Rapha. Fulg. hic. Aut queris nunquid in bonorum pos. facti sufficiat simplex agnitio corã iudice, ad hoc ne currat tempus anni, intra quem agnosci debet. l. iij. ſ. hec autem. ff. de carbo. edic. vt declarauit in. l. j. ſ. eo. ⁊ dic q̃ sic. ita procedit sententia Barto. Aut querimus nunquid sufficiat simplex agnitio quantũ ad transferendum pos. ⁊ dic q̃ non. imo requiritur decretum iudicis, ⁊, q̃ cum decreto transferatur pos. ventris nomine, vel impuberis, que translatio pos. non fit in alijs, sed requiritur q̃ intẽtetur interdictũ quorũ bonorũ. l. j. C. quorũ bonorũ. et declarat Bar. in. d. l. iij. ſ. ſi causa cognita. in vlt. col. ¶ † Nũqd excõicatus possit hodie bo. pos. agnoscere, videt q̃ sic. q; de plano fit nec vlla exceptio ventilanda est: vt hic. ⁊. l. seruus. ff. eo. Jn Dium facit. q; iudex non debet ei assidere, sicut nec diffidato. l. edicto. ff. de bono. poss. dic q̃ mihi potest petere: sed suum animum potest

a Jsta. l. Vide no. ad istam legẽ Cur. l. iij. pte feu. in. xxv. causa priuatiõis feud. col. pe. Et aliud bar. cõsi. cxxxvij. Statuto caueẽ gualdi. j. dubio. Purpu.

b Necessarium. Limitat Jaſ. i. l. ꝺ pupillo. in ſi. pn. ff. ꝺ nou. ope. nũc. Purp.

c Cogitabam. Bartol. dicit q̃ imo de iure ciuili quis non obligatur sola volũtate. Purp.

d Limitate. Lmito secundo vt nõ requiraẽ presentia iudicis qñ bo. poss. acquireret ipso iure Jaſ. in. l. j. iij. no. j. ti. j Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

declarare. sicut in contractibus. Ita bal. in. c. cū inter. ad fi. de excep. ¶ Tu aduerte: si excōicatus equiparatur deportato, [a] prout est gl. in. §. minor. in ꝓbo interdictū. inst. de cap. dimi. quā ffico. de nea. ibi dicit esse singularem, eā etiam dicit singularem Bald. in. c. licet vndiq; in vl. col. de offi. deleg. tūc non admitteret sicut nec deportatus. d. l. edicto. sed q; illa gl. reꝓbatur per Joā. faffico. de nega. & Ang. de are. ibi & est ratio, q; deportatus [b] nō pōt facere testamentum. l. eius qui. §. j. ff. de test. sed excōicat' sic. aut. credentes. & ibi Bar. C. de here. Bar. in. l. si queramus. in fi. ff. de test. vnde videtur ꝙ excōicatus equiparatur relegato. gl. in. c. pastoralis. in gl. fi. de appel. cum possit testari sicut relegatus. l. relegatorū. §. differentia. ff. de inter. & relega. relegat' admittitur. d. l. edicto. Contra hoc facere videt: q; excōicatus repellit nō solum a petitione iudiciali. c. intelleximꝰ. de iudi. c. cū inter. de excepti. ꝛ etiam ab extraiudiciali [c] facta coram iudice. ita not. do. Abb. & doc. in. c. cū parati. in. j. no. ꝓ illum text. de ap. habetur in. c. pia. de excep. in. vj. Inno. in. c. veritatis. de dolo & ꝓcu. Sed dic ꝙ hodie in agnitiōe bon. pos. nō requirit actio in vim petitionis ꝓprie. Adde etiā ꝙ excommunicatus succedit vt suus patri ab intestato & ex testō: quia iura patrimonij non perdit & iura agnationis retinet ſm Bald. in. d. c. intelleximus. ad fi. ¶ †Isunquid autem ista lex habeat locū in bonorū pos. gratia litis agnoscende. dic vt ꝓ Albe. de ro. & Bal. hic in pe. col. & plenius do. Alexā. ad quē te remitto. Successiue pōderat text. ibi, amplectēde hereditatis. nā hic tractatur de bo. pos. agnoscenda. & tamē text. expresse dicit ꝙ si quis coram iudice diceret: protestor ꝙ volo amplecti hereditatem, idem esset acti diceret bo. poss. q; vt dicit text. non curamus de formulis & captionib⁹ verborum. ita text. est multum no. hic. †Et per istū text. dicit Fulg. se illo anno respondisse de facto, cuz alicui esset delata bo. pos. de iure ꝓtorio, q non poterat succedere de iure ciuili[d], deinde relict⁹ erat vsufructus titio in certo fundo hereditatis, iste cui delata est bo. pos. iuit ad iudicem, & petijt sibi caueri tanq; heredi: q; ille vsufructuari⁹ vteretur arbitrio boni viri: nunqd pīstū actuz intelligaf agnouisse bonorum pos. dicit sing. Fulg. se respōdisse ꝙ sic: q; licet petierit sibi caueri tanq; heredi: & nō tanq; bo. pos. cū vnū ꝓ alio sufficit. text. est hic. & licet istam cautionem petierit ꝓpter aliud: tñ sufficit vt inducatur agnitio bo. pos. per text. istū. in ver. qualiscūq; testatio. & idem sequitur do. Alex. hic. Iz aliter & nō bene referat Fulg. Tamen ad istum. text. pōt respōderi ꝙ intelligit qualiscunq; dūmō idonea: ſm subiectam materiā: vt dixi in. l. q; diu. §. eo. ¶ †Secundo per eundem text. dicit Ful. hic se de facto in cōtingētia facti dixisse, in regno neapolitano cōiter fiunt instrumenta cōa iudice: & aliquis tenens multa castra constituit ꝓcuratorē ad adeūdā hereditatē que erat delata iam. xxx. annis elapsis, [e] opponebatur ꝙ lapsis. xxx. annis erat exclusus ne posset adire hereditatem de iure ciuili. l. Iz. j. de iure deliber. dicit Fulg. se dixisse, ꝙ Iz esset exclusus ne posset adire hereditatē de iure ciuili: tñ non erat exclusus quin posset agnoscere bo. pos. de iure pretorio, cū tale tps nō currat ignoranti. l. ij. §. eo. replicabatur qđ erat exclusus ab adeunda hereditate: ergo non poterat bonorum pos. agnoscere. Dicit Ful. se dixisse, ꝙ imo poterat per istū text. vbi q; testat se amplecti hereditatē, dicit agnoscere de iure ꝓtorio: ita dicit se defendisse illum procuratorē qui iam erat pene confusus. Pulchra est et notabilis decisio, de qua alij nō faciūt mentionē. ꝓ cui⁹ confirmatione addo eūdē Ful. in. l. nō hoc. per illū text. ſm vnum suū intellectū. j. vnde leg. Addo etiā text. no. in. l. j. in ver. heredes eos extitisse. j. vnde lib. quē text. no. ibi Bal. & doc. ¶ ꝓ sustinendis libellis in q̄bus quis agnoscit bo. pos. & sic succedit de iure pretorio: tū si dicat se heredem in libello: sustinetur libell⁹. facit quod vult Bal. in. c. pastoralis. in pe. col. de causa pos. & ꝓprie. vbi querit, †pone ꝙ in libello dico me esse heredem ex testō, quare peto me mitti in pos. bo. an procedat ille libellus, videtur qō non: quia [f] bo. pos. est ius ab omni possessione abstractū. d. l. ff. de bono. pos. cōtrariū determinat: intelligendo ꝙ sint due partes, & sic factum significabit. nam verba libelli debēt congruentius intelligi. arg. l. sed & si possessori. §. sed & si rerū. ff. de iureiu. facit ꝙ decidit Bar. in. l. j. §. bonoꝝ. p illū text. ff. ad treb. cū alijs q̄ plene dixi. in. l. emācipata. ff. e. vbi determinat Bart. ꝙ lex vel statutum loquens in herede, habeat locū in bonorū possessore: & sic bo. pos. dicitur heres. Ad idem facit text. in. l. si quis mihi bona. §. sed quid si mādauit. ff. de acqui. here. † vbi habēs mandatum ad agnoscēdam bo. pos. potest eius virtute hereditatem adire de iuri ciuili. ratio est ſm Bal. & do. Alex. ibi: q; mandatum non debet necessario impleri in forma precisa, & superficiali: sed satis est ꝙ impleatur in effectu: per illum solēnem text. per quem dicunt limitari regulā que habet ꝙ forma mādati est diligēter seruāda. d. diligēter. in princi. ff. māda. c. cū dilecta. de rescript. Contra tñ predicta facit decisio Bal. p illū text. cū gl. in. l. si non lex eliescentia. §. j. ff. de here. instit.

[a] Deportato. adde bal. in addi. Spec. in titu. de spon. versic. pariratione. Alb. in. c. pastoralis. de appel. Alb. in rubri. de testa.

[b] Deportatus. Adde Bal. ſin. l. j. in. ij. & iij. q. ꝓn. C. de sac. san. eccl.

[c] Extraiudiciali. adde doc. in. c. decernimus. de sentē. excō. lib. vj.

[d] Ciuili. Alex. in rub. §. e. col. fin. Bal. in. l. i. in ꝓma questione, §. Purp.

[e] Elapsis. Vide Per. de anch. consil. cxly. si dicta positio &c, Purpu.

[f] Bono. poss. Vbi nihil. Iz not. in. l. j. ff. de acqui. pos. sed in hoc tene oppositum ꝙ ista prepositeratio non noceret. vi⁹ Jo. fa. in rubr. de bo. pos. institu. et ibi scripsi in ꝓin. est text. in. l. si minor. ff. de acquir. here. Purpu.

dicit Ludo. ꝙ in hoc iste tex. est peregrinus & singularis ab alio nō ponderatus. & istū intellectū sensit Sali. hic. in. q. quam diffu
16 se disputat † de habētib⁹ diuersas expectatiuas in ecclesia quorū alij sunt ꝓiores, alij posteriores, quoniā si posteriores acceptant primo excluso, an eorum acceptatio valeat. quam. q. ponit Joā. And. in addi. Spec. in tit. de concess. ꝓben. super rubrica. & do. Lard. in cle. j. e. ti. istum intellectum reꝓbat do. Fran. de are. q; sicut ille qui repudiat ante tempus non videtur postea repudiare adueniente tēpore. l. qui superstitis. ff. de acqui. here. ita econtra cuz aditio & repudiatio regulenf a pari. l. is potest. ff. de acq. pos. sed ibi, q; repudiatio in vita fieri non potest, & quia viuentis non est hereditas. vt per glo. & docto. in. d. l. qui superstitis. Sed tu dic ꝙ in cōtrariū facit: q; nō est licitum ꝓuenire terminū iu
17 ris. l. si ita scriptū fit. §. j. ff. de lega. ij. † Jtē paria sunt facere ante initium temporis & post eius lapsum. ſm Bar. in. l. qui ante ka
a lēdas[a]. ff. de ver. ob. Bal. & Pau. hic. Item ſm do. Fran. de are. cōtra istum intellectū facit: q; in istis actibus & maxime in aditione hereditatis, videt spectandum initium. sicut in similidicimus. in. l. j. §. sed si filiusfa. ff. de leg. ij. & in. l. qui ex liberis. §. testamento. ff. de bo. pos. ſm tab. Sed tu de hoc dic vt per Bart. in. l. quod ait lex. §. quod ait. ff. de adul. Item ꝓ Ludo. facit. l. j. §. quibus. ff. de succes. edi. q; quādo primus repudiat, sing⁹tur acti ex eo numero non fuisset, ergo acceptatio secundi debet connalidari. Item tu contra Lud. vide quod volunt Bart. & doct. in. l. sed & si nolit. ff. de acqui. pos. Jason de mayno [b] Mediolanensis iuris vtriusque doctor in celebri Pisana vniuersitate.

¶ Quādo nō petentiū partes petentibus accrescūt. Rubrica.

1 Terminus legitima, in iure capitur variꝭ modis.
2 Quot modis deferatur legitima successio.
3 Ꝓprie dicitur legitima successio que defertur ab intestato.
4 Legitimi heredes qui dicantur.
5 Si aliquis acquireret emphyteusim prose & legitimis heredibus non veniret nisi qui sunt ꝓprie legitimi heredes. & nn. 6.
7 Si testator dicat si decesserit sine herede legitimo, de quo legitimo intelligatur, & nn. 8. & 9.
10 Qui sunt illi in quibus cessat legitima successio.
11 Inter plures qui possunt succedere de iure ciuili, habet locum ius accrescendi.
12 Que sit rō fundamētalis quare introductū fuit ius accrescendi.
13 In fisco here. instituto an habet locum ius accrescendi.
14 Deportatus nō pōt habere hēdem, qū fiscus vult habere bona deportati, alias fisco nolente venire, deportatus habet heredem.
15 Decretum iudicis interpositum super parte, trahitur ad totum per ius accrescendi.
16 Quando bo. pos. acquiritur mediante iure accrescendi, non requiritur aliqua presentia iudicis.
17 Regulariter acqsitio successiōis & repudiatio a pari procedūt.
18 Regula, nihil est tam naturale &c. ff. de reg. iur. habet locum qū vinculū est inductū secus si nō: q; tūc pōt alr tolli q̄ inducatur.
19 Qū vni cōpetūt duo iura, vni renuntiando nō vr alij renūtiare.
20 An ius accrescendi transeat ad emptorem qui partem a cohere de emit hereditatis.
21 Iuri immiscendi an preseribatur. xxx. annis.
22 Quotiescunque legislator narrat contingentiam facti, ex talibus verbis narratiuis facti non est licitum arguere, nec sumere arg. fallit tamen in aliquibus casibus. vt. j. nu. 23.
24 Jus accrescendi impedit successorium edictum de primo gradu ad secundum.
25 An potentius sit ius accrescendi quam transmissio.
26 Ad hoc vt locum habeat ius accrescendi, opus est ꝙ illa pars que debet accrescere ex toto deficiat.
27 An tacita substitutio impediat ius accrescendi.
28 Jus accrescendi quando habeat locum in bonorum possessione omissa vel repudiata.
29 Filij in potestate non possunt abstinere ab hereditate patris attento iure ciuili, quia inuiti sunt ipso iure heredes, sed bene de iure pretorio.
30 Beneficium abstinendi non competit filijs in potestate, nisi de iure pretorio, & non de iure ciuili.
31 Pater non potest relinquere filio legitimato plus quā relinquat vni filio legitimo & naturali.
32 Si quis pōt succedere duplici iure scz ꝓtorio & ciuili, quānis excludatur ab vno iure scilicet pretorio expresse vel tacite, non habet locum ius accrescendi, ex quo potest venire alio iure. §. ciuili.
e 33 Cui competunt duo iura, renuntiando vni non videtur renuntiare alteri. & nn. 34.
34 Ad hoc vt habeat locum ius accrescendi requiritur ꝙ illud ꝙ accrescit sit omnino amissum.
35 Jus accrescendi non habet locum nisi ex duplici radice, scilicet ex non facta acquisitione, & funditus resoluta.
36 Jus accrescendi non habet locum nisi vbi est caducitas.
37 Si aliquis est exclusus a iure pretorio, est locus iuri accrescendi.
38 Exclusus a iure pretorio intelligitur exclusus a iure ciuili.
39 Successorium edictum est inductum principaliter a pretore ne creditores nimium differantur.
40 Si aliquis sit exclusus a iure pretorio, dato quod possit succedere de iure ciuili, tū habet locum ius accrescendi renocabiliter.
41 Jus accrescendi competit inuitis quando portio vacabat antequam quis adiret partem hereditatis sue.
42 An in contractibus & in feudis & in emphyteusi habeat locum ius accrescendi.
43 An in iurisdictione tam ordinarij quam arbitri vel delegati habeat locum ius accrescendi.
44 In executionibus test. locum habet ius accrescendi.
a 45 Si sint electi duo ambasiatores, & vnicuiq; statutum sit salariū vno impedito vel mortuo salarium accrescit alteri.
46 An in pluribus tutoribus sit locus iuri accrescendi.

[a] Kalendas. Vide ibi Barto. qui nō dicit hoc sed oppositum. Purpu.

Quoties. Ad enidētiā ꝓmitto ꝙ ista lex in gl. legit altero de quatuor modis. ſm ꝓmū modū logt in hereditate mēna vel linee mēne. Scdo mō legit in hēdita te ꝓna vel linee pēne. s. in filijs emancipatis. Tertio mō legit in vtrisq; Iz ista Xba. cessante tia successione, denotāt cōtingētia facti. Quarto mō illa verba, cessante &c. intelligunt id est reiecta, & debēt transportari & poni in fi. Tu aūt reiectis his ambagib⁹, dic ꝙ sensus litere est clar⁹, & ꝙ illa verba, cessante legitima successione, intelliguntur in filijs emācipatis, & in omnib⁹ alijs liberis in quibus cessat successio de iure ciuili, & qui sunt isti statim declarabo, & sic est sensus, qō quādo sunt plures liberi in quibus cessat legitima successio, hoc est qui non possunt succedere de iure ciuili, sed tū de iure ꝓtorio, si aliqui ex eis omittant succedere de iure ꝓtorio, vel reputando expresse, vel tacite per lapsum anni, portio eoꝝ accrescit alij. & text. ideo dixit cessante legitima successione: q; si essent liberi qui possent vtroq; iure succedere, tā de iure ciuili ꝙ pretorio, Iz omitterent successionē de iure pretorio, tamen q; possent venire alio iure ciuili. l. snum. j. de iure delibe. facit. l. si domus. ff. de ser. vrba. pred. & sic portio eorū non esset omni iure deserta: certe non haberet locum ius accrescendi & iste est realis sensus huius textus.

¶ Secundo ad enidētiam premitte: q; tota difficultas stat in il
1 lis ꝓbis, cessante legitima successione: ideo debes aduertere † qō iste terminus legitima, de ꝙ se in iure nostro capit variꝭ modis, [b]
b de quibus per Salyc. hic. in ꝓin. Item legitima [b] successio in specie dicitur illa que defertur a. l. ciuili, seu a quacūq; parte iuris ciuilis ad differētiam iuris pretorij, seu successionis que defertur
2 a iure pretorio. vt declarant Odof. Ly. & Albe. hic. † Necessarium [c]
c ergo est scire quot modis deferat legitima successio: q; in omnibus intelliges qō loquitur ista. l. Jtē qui sunt isti in quibus cessat legitima successio. ¶ Circa ꝓmum ex mente Odof. Lyn. & Albert. hic: vt plenius loquar. dic ꝙ sex modis defertur legitima [d]
d successio a iure ciuili. ¶ Primo modo filijs in potestate. l. i suis ff. de libe. & posthu. §. sui. insti. de here. quali. & differ. ¶ Secūdo quando non essent aliqui filij, sed nepotes vel pronepotes superessent ex filijs premortuis. naz isti subintrāt locum patris & suis [e]
e tatis, vt insti. de hered. que ab intesta. §. j. q. §. admonēdi. & in §. posthumorum. insti. de exher. libe. in. l. posthumorum. ff. de inius. rup. in. §. j. in auc. de here. que ab intest. ¶ Tertio loco predictis
c omnib⁹ deficiētibus admittunt parētes & alij ascēdētes [c] plineā masculinā turbato ordine nature. l. nā etsi parētibus. ff. de inoff. test. l. cū ratio. ff. de bo. dā. l. octauꝰ. ff. vnde cognati. ¶ Quarto
d loco predictis omnibus deficiētibus admittuntur oēs agnati [d], hoc est omnes qui per lineam masculinam coniunguntur. insti. de legi. agna. suc. in ꝓin. l. legitimis. ff. vnde cogna. Item mater succedit filio, & ecōtra, licet non sint adinuicem agnati sed cognati, & ideo olim vnus non succedebat alteri: scilicet filius nō succedebat matri, & contra, sed postea per senatusconsultū tertyl vel orfi cia. & propterea in eis cadit legitima successio, q; nūc vocantur a l. ciuili, hoc est a senatusconsul. ¶ Sexto modo & vltimo dicitur legitima successio omnis illa que defertur ex testamēto, quicunque in testamēto fit institutus, etiam penitus extraneus. per l. ciuilem ex testamento succedit. l. lege obuenire. & l. legitima. ff. de verbo. significatio. iuncta l. legitima. ff. de petit. hered. Jn omnibus istis modis cadit legitima successio. Tamen [e] diligenter ad
e uerte † quod illa ꝓprie dicitur legitima successio que defert ab intestato illa autem que defertur ex testamento, & sic ex dispositione testatoris non dicit ꝓprie legitima successio, sed large, eo quia confirmata est a. l. ꝙ. tabu. vt dicit tex. in. l. lege obuenire. ff.

[b] Legitima. ad de Jas. in. l. j. v. colū. j. vnde vir & vxor. Purpu. ¶ Accēdētes. aduerte propter autthen. defuncto. j. ad terty. Purp.

[c] L. octau. Nihil facit fed. l. scripto. ff. vnde lib. Purpu.

[d] Tamen. Tangit Jas. in rub. j. vnde legi. gl. i. in l legitimam. ff. de pact. here. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de verbo.sig.propzie ergo z stricte illa dicitur legitima successio.
4 †Et illi dicuntur legitimi heredes qui tantum ab intestato a.l. ciuili vocant. ita p̄bat tex.in.l.j.in p̄in.ff.de legi.tut.z tex.est me
lio: de toto corpore iuris qui ponit istam differentiam in.l.iij.§. de illo.ff.p so.z Raph.Ful.ita expresse declarat super.l.j.§.j.ff.
5 pro socio.z dicit Bal.in.o.§.de illo.quod casus illius.§.est singu laris. Ad idem facit tex.in.l.illud.de acq.here.†Hinc resultat in practica maxim⁹ effectus: q si aliquis acquireret emphyteusim pro se z legitimis heredibus, non venirent nisi qui sunt propzie legitimi heredes, z sic qui ab intestato a.l.ciuili vocanturznon a testatore in testō, z ita in specie, per predicta determinat do. Alle. de imo. nec alibi tactum inuenio. in consi.lvj.in.ij.volu.q incipit
6 viso ꝓcessu cause vertentis inter Anto.in.ij.col.†Adde q idem do. Alex.in.l.ex facto.§.fin.ad fi.ff.ad trebel. similiter dicit q illa verba sine legitimo herede, non intelligunt de filio tm̄, sed de successuro ab intestato, nō aūt ex testō. per.d.l.iij.§.de illo. Itē adde quod vult Barto. circa illū.§.de illo.in.l.iij.in vlt.col.ff.de lega.j. Tamē Raph.cuma.in.o.l.ex facto.§.fi. dicit q habuit de facto
7 consulere †qñ testator dicit si decesserit sine herede legitimo, qō non intelligit de filio tātum, sed de omni alio qui de iure ciuili ab intestato decederet, z etiaz de extraneo herede instituto, allegat.l. j.cum glo.C.si socius imperia.lib.x.z ita limitat tex.in.o.l.ex fa
8 cto.§.fi.†Et si testator substituit⁹ titiū z eius legitimā successiō̄ quomodo intelligit illud legitimā successiōē, vide p Abb.in consil.ij.in.ij.vo.incip. Mitar in presenti causa.in.ij.dubio. Sed in Ōtium fortiter facit tex.in.o.l.lege obuenire.in verb.nō improprie.z ibi glo.tenet Ō, respon.ad.o.§.de illo. Sed do. Ful.in.o.l.j. §.j. respondet q debet intelligi minus propzie z mediante testamēto. Tu dic melius fm Alb̄e.in.o.l.lege obuenire.q qñ iste ter minus proferr a.l.tunc intelligit etiam de ea que ex testō, secus si ab hoie vel Ōnentibus. ita loquit.o.§.de illo. z rationem sibi assi gnat Bar.q hereditas que obuenit ex testō, mediāte testō defer tur, sed tāla que deferr ab intestato, obuenit immediate, z verba contrahentiū, put ad aliqd referunt debent intelligi ꝓpzie z im
9 mediate. vt ibi est tex.no.in.ij.col. †Tduerte etiam qō ista ver ba que apponunt in substōnib⁹ videlicet, si moriat absq; legiti mis filijs, vel si pater acquirat emphyteusim b p se z filijs legiti mis, talia verba filijs legitimis, nō intelligunturde filijs malcu lis tm̄, sed etiāde feminis. ita expresse declarat Jo.an.i.c.raynal dus. de testa. z ibi do. Anto. de but. in.ij. colū. z alij canoniste per multa iura per eos allegata. z sequit do. Alexā. in consil.lv. in.iij. volu. quod incipit. pōderatis his que in themate narrant. in pe. colum. Et sic habes que dicatur ꝓpzie legitima successio, z qui
10 ꝓpzie legitimi heredes. †Videndum nunc est de scōo. §. qui sunt illi in quibus cessat legitima successio, z breuiter z necessario dic q in p̄incipalibus modis z in oib⁹ istis exemplifica. z intelige istā. l. †Primo filij z alij descendētes emācipati a patre vel auo. nam emancipati scōm istā iura sunt incogniti de iure ciuili, sic in eis cessat legitima successio, ꝗuis de iure ꝓtorio admittan tur. §. emancipatos. insti. de exhere. z. §. emācipati. instit. de here. que ab intest. †Secundo descendentes ex feminis vel linea fe mmina, ideo si ex filia mea nascantur liberi vel alij descēdētes: q̄ iunguntur mihi ex pte matris tm̄ nō succedunt de iure ciuili, sed sunt penitus incogniti. Et in hoc diligenter aduerte q̄ ꝗuis ma ter admittat ad successiōē filij, z ecōtra filius ad hereditatē ma
11 tris p̄ senatusco. z sic per. l. ciuilem c, tñ excepto filio alij liberi vel descendentes nō veniunt per aliquod senatusco. z sic in eis cessat legitima successio. z ō plures nepotes in hereditate aui materni vel auie materne non succedunt de iure ciuili per aliquod sena tusco. nec ecōtra, z sic in eis cessat legitima successio. l. nepotibus. cum glo. j. vnde legi. insti. ad senatusc. ortū. in p̄inc. cum glo. ibi in verbo, liberi. vocant tñ de iure ꝓtorio, cuz sint cognati z in istis etiaz posset exemplificari regula huius tex. †Tertio modo oēs transuersales iuncti per lineam femininam, z sic cognati, puta si
12 mater habeat plures filios, itē habeat fratrem, iste frater est auū culus istis filijs, z consequēter cognatus tm̄, certe in istis liberis in hereditate aununculi cessat legitima successio, q̄ de iure ciuili nō succedūt. inst. de cogna. suc. in p̄in. sed tñ de iure ꝓtorio, z in istis etiam potest exemplificari ista. l. †Quarto modo potest ces sare legitima successio in oibus illis seq generibus in quibus. §. dixi, deferri legitimā successiōē, qñ ab ea excluderent⁹ per repu diationē expressam; q renuntiassent successioni de iure ciuili vel per lapsum .xxx. annorū. ignorātes essent excluſi a successione de iure ciuili, z sic a legitima succelliōe, nā possent tm̄ venire de iure ꝓtorio. l. suum. j. de iure deli. z in his etiaz potes exemplificare hanc. l. z sic vides qō ḡualiter intelligo istam. l. nō restringendo p̄out faciunt gl. z alij do. †Istis sic p̄missis venio ad tex. quez summa sic, illis q de iure ꝓtorio successerunt, ita demum portio omittentiū succedere eodē iure accrescit. qñ etiā successio de iure ciuili cessat. h. d. Et ratio est, quia ꝗuis coheres excludatur vno

a ¶ Substituit. Adde doct. in.l. ex facto. in.§. si quis rogatus. ff. ad treb. Bart. in l. gall⁹. in.§. etiā. de libe. z posthu. docto. in.l.si tibi decem. in.§. si pa ctus. ff. de pact.

b ¶ Emphyteusim. adde doct. in l.j. ff. de verb. sig. docto. in.l.j. C. de condi. infer.

c ☞ Per legez ciuilem. Adde ale. j. hac ea. l. in fin. ij. colū. z Jaf. in vij. colum. Idem Jaf. in. l. si emancipati. colū. iij. in fi. C. de colla. vbi istud replicat. j. col. ij. ver. nisi. Purpu.

d ☞ Jus accrescē di. adde text. in. l. z §. ff. si pars here. peta. Purpu.

e ☞ Ratio. Ista z appellat fragilē. Alle. j. col. vlt. sed eaz sequitur Jaf. iusti. de vulga. in princi. ij. addi. ad christophꝰ. Purpu.

f ☞ Ab intestato. Idem dicit Alc. hic in vlt. colū. in p̄in. Purpu.

g ☞ Rationē. Limitat Cur. consi. xxxvij. vj. colum. ver. nec ob. arg. Purpu.

iure. z sic iure pretorio, ex quo tū potest alio iure venire, certe q̄ eius portio nō esset plene defecta, non haberet locum ius accre
11 scēdi. ¶ †Not. q̄ quēadmodū inter plures q possunt succedere de iure ciuili nō habet locū ius accrescēdi. l. vnica. §. his ita. §. de cadu. tol. l. cū hereditate. ff. de acq. her. l. fermo cōis ab extraneo. z. l. fi. e. ti. z. l. si ex pluribus. ff. de suis z legi. l. si sol⁹. ff. de acq. her.
d l.j.§. si nemo. ff. ad tertz. z vt istud ius accrescēdi⁹ habeat locum in portionibus hereditarijs delatis diuersis heredibus, ita etiā habet locū in diuersis portionibus hereditarijs delatis vnimet tm̄: q si vnam ex istis partibus hereditarijs acceptat, necessario sibi inuito accrescūt alie. l. quidā eulogio. C. de iure deli. l.j. z. ij. ff. de acq. here. Et adde vnum quod videbitur tibi mirabile quod istud ꝓcedit etiam si heres in aliquo ex istis partibus haberet substitutū. exemplū pone. testator instituit me heredem in diuer sis partib⁹, deinde si heres nō ero in tali parte, substituit caium, nunquid possim acceptare alias partes omissa ista in qua habeo substitutū: videret q̄ sic: q testator dādo substitutū in illa parte, videt mihi dedisse facultatē abstinendi ab illa parte: Ōiuz tū est verum ꝓout determinat tex. mirabilis in.o.l.si solus. in p̄in. nā per dationem substituti intelligit data licētia abstinendi, qñ est datus substitutus vniuersaliter, secus si particulariter. tex. est ibi
12 cum idem iuris videatur esse de parte quo ad partē, quod est de toto quo ad totū. l. qui scit. ff. de vsur. cum glo. Tu considera qō Bar. in. o. l. si solus. in ratione qua assignat, sentit cōtrariū. Itē istud ius accrescēdi habet locū nedū qñ successio immediate no bis deferr ex ꝑsona nostra, sed etiam qñ ex persona serui vel filij. l. seruus cōis ab extraneo. ff. de acq. her. Sicut ergo ius accrescē di habet locū inter succedētes de iure ciuili. ita etiam habet locū inter succedentes de iure pretorio. casus est hic. z in. l. iij. §. fi. cum
12 l. seq. z p̄in. sequentis. ff. eo. ¶ †Ilic videamus que sit ratio fun damentalis istius regule quare introductum est ius accrescendi. dicit Lud. ro. hic, z ante eum plenius Odof. hic in. v. col. in fi. qō ratio est ne contingat qō testator decedat, ꝑ parte testatus z ꝓ parte intestatus, q̄ ius non patitur. l. ius nostrum. ff. de reg. iur. Istā rationē originaliter assignat glo. in. l. seruus communis ab extraneo. in glo. pe. ad fi. ff. de acq. he. Bar. in. l. vnica. §. his ita. C. de cad. tol. Bal. in. l. si mihi z tibi. in p̄in. ff. de leg. j. Et ꝓ ista
e ratione est bonus tex. in. l. si ex duob⁹. ff. de test. mili. z istā ratio nem etiā tenet Bar. in. l. re coniuncti. in. ꝓ. col. ff. de leg. iij. z etiā in ante. col. Et ista ratio cōiter assignatur. sed ista ratio c est falsa ex. iij. argu. ¶ Primo quia ius accrescēdi nō solū habet locum in successione ex testamento: quo casu ratio dicta posset esse colo
f rata: sed etiam habet locum inter succedētes ab intestato[f] vt pa tet ex generalitate huius. l. z. l. qui ex duab⁹. §. fi. ff. de acqui. her. sed inter succedētes ab intestato cessat ratio predicta: quia omni casu semp esset in totū intestatus. ¶ Secūdo confunditur, quia licet testator a p̄in. non posset decedere ꝓ parte testatus z ꝓ parte intestatus: tñ ex postfacto bene potest. text. est. in. l. circa. ff. de inoffi. testa. ¶ Tertio cōfunditur per tex. in ꝑal. l. si solus. in p̄inc. vbi in omni parte erat ꝓuisum per dationem substituti, vt nō posset testator decedere quo ad partem intestatus: z tamen habet locū ius accrescēdi. tex. ibi. Nisi dicas vt per Barto. ibi: qō istud sit ne stet in pēdenti. ¶ Quarto quia si predicta ratio esset vera sequeret q̄ ius accrescēdi non haberet locū in cōtractibus: z tamē istud est falsu. l. fundus ille. ff. de cōtrahē. empt. secundū tamē distinctionē Bar. z aliorum in. l. si mihi z titio. ff. de verbo. obli. per Albe. Bal. z Sali. hic. cum concor. ¶ Tu ergo dic qō duplex fuit ratio quare est adinuentū ius accrescēdi: istas duas rationes sentit clare tex. in l. vnica. §. his ita. C. de cad. tol. z Bar. in. l. j. in. j. colum. ff. de acquir. here. ꝓpter absurditatem euitan. p̄ima ratio est ne sit in potestate heredis vnaz partem accipere, z aliam omittere. quod videtur absurdum. l. j. z. ij. ff. de acqui. he red. z sic nō potest scindere: vt dicit Bar. in. o. l. si solus. tamē vere ista ratio parū est vltra dubitationē. Alia est ratio: quia heres re
g presentat personam defuncti, z fingitur eadem persona cum de functo. in aut. de iureiur. a mozi. prestito. in p̄inc. glo. in. l. cum a matre. C. de rei vēdi. ideo nō potest repzsentare in parte: z in par te non, quādo in totū potest succedere: quod esset si non haberet locum ius accrescēdi. ꝓ ista ratione⁸ facit quod licet in heredi tatibus habeat locum ius accrescēdi. l. seruus cōis ab extraneo. ff. de acqui. here. secus est in legatis. l. z ꝓculo. ff. de leg. ij. declarādo vt ibi per Bart. z Bal. in. l. vnica. §. vbi autem. C. de caduc. tollē. quia in legatis non accrescit inuito. o. l. vnica. §. vbi autē. sed in hereditate accrescit ipso iure: z inuito. o. l. vnica. §. his ita. z etiā cum onere, quod non est semper in legatis: vt in iuribus pze allega. Et istam rationem etiam tenet Bartol. in. l. mulieri z ti tio. z. ff. de condit. z demon. z notabiliter Bal. in. l. j. C. de indic. vi. tol. Tamē etiam huic rationi obstat illud qō dixi de cōtracti bus in quibus non haberet locum ius accrescendi: q̄ cessaret pre dicta rō: qō est falsu, Bal. autē in. l. vnica. §. in primo. in vl. co. C. de cadu.

de cadu. tol. dicit q̄ est ratione vnionis. Alliā rationem assignat Bald. in. l. j. C. de in di. vidu. tol. z facit text. in. o. l. ius nostrū. ibi earūq; rerū inter se naturaliter pugna est. Alliā rationē assignat breuiloque Frā. de are. in. o. l. j. ff. de acqui. hered. qui eadem res non debet diuerso iure censeri. l. eum qui edes. ff. de vsucapio.
13 ¶ †Predictā regulā limitat Lu. ro. hic. in l. j. ff. de acquirē. here. non habere locū in fisco heredis in quo nō ꝯz locū ius accrescē di. ad hoc allegat gloss. ꝓ o fing. in. l. ea sola. ff. de regu. iur. sed do. Alleg. in. o. l. j. in pe. col. ff. de acqui. her. reprehendit istā fallentiā eo q rationes pallegate habent etiam locū in fisco heredis. z dicit
a q̄ glo. in. o. l. ea sola. nō loquitur qñ fiscus veniebat tanq̄ heres sed aliter. Bene verū est a q̄ gl. in. o. l. ea sola. est fing. ad aliud ad
14 regulā q̄ habet q̄ depo: tat⁹ nō potest habere heredē. †vt sit ve rum qñ fiscus vult habere bona deportatialias fisco nolente ve nire deportatus habet heredem. ista est gl. fing. quā ad hoc alle gat ꝓ o fing. Bal. in. l. eam quā. in. vj. col. C. de fideic. z Ludo. ro. in. o. l. j. in fi. ff. de acquir. heredi. z hic. z est text. in. l. si seruus plu
15 rium. §. fi q̄s ante. ff. de leg. j. ¶ †No. ex isto text. fm Bal. qō de cretum iudicis interpositū super parte trahit ad totum per ius accrescēdi qō, pcedit in decreto interposito super bonorum pos. que est ipso iure fec⁹ si super poss. bonorū. iuxta. l. si. j. de edic. di
16 ui adria. tol. ita limitat Bal. met. j. in vlt. col. ¶ †Tertio no. ca sum in quo acquiritur bonorum pos. z non requiritur aliqua pre sentia iudicis: qñ ipso iure acquirit mediāte iure accrescēdi. z ita limitatur. l. si. §. ti. j. Facit tex. in. l. iij. §. fi. cum duabus sequē. z ibi not. Bartol. ff. eo. z. l. tutor. cum glo. ff. eo. ti. arguendo a speciali. z de hoc est tex. expressus in. l. ij §. si duo. ff. de secundis tabulas.
17 ¶ †Quarto no. q̄ licet regulariter acqsitio successionis q repu diatio a pari, pcedant. l. is potest. ff. de acquir. here. tamen in ista materia non equiparantur: quia in repudiatione bonorū pos. vel expressa, vel tacita per lapsum temporis, non requirit presentia iudicis: sicut in agnitiōe. l. fi. §. ti. j. z sic facilius inducitur p̄sumptio q̄ acquisitio. idem bene probatur in. l. puberē. inuncta. l. suum. j. de iure deli. vbi etiam non procedit a pari acquisitio hereditatis z repudiatio. Considera tū in predictis q̄ solum potest repudiari bonorū possessio edictalis. l. j. §. decretalis. ff. quis ordo in bonorum pos. seruetur. z spes habende decretalis. vt per glo. in. l. j. in gl. fi. §. ti. j. z sic ibi perditur illud quod etiam sine iudice habetur. Itē q̄ non sint paria, probatur in. l. tutor. cum glos. ff. eo.
18 ¶ †Quinto nota. declarationē ad regulam que habet quod ni hil est tā naturale b q̄ vnūquodq; tolli eo modo quo inducta fuit
b vel ligatū est. l. put. ff. de solu. z. l. nihil tā naturale. ff. de regu. iur. nam procedit posq̄ vinculum est inductum: sed ante potest aliter tolli q̄ inducitur: vt patet hic in bonorum pos. que potest sola voluntate repudiari: z tū non pōt sola voluntate agnosci: sed
19 requiritur presentia iudicis. l. fi. §. titu. j. ¶ †Sexto no. in verbo cessante legitima successiōe. a contrario sensu fm verū sensum: qō si essent liberi qui possent succedere tam de iure ciuili q̄ ꝓtorio, z omitterēt de iure pretorio, tamen nō haberet locū ius accrescē
c di, ex quo possunt venire de iure ciuili, z sic eorum portio non est plene defecta. vt. l. suum. j. de iure delibe. licet Bar. j. reprobando gloss. venit contra, z male, quod qui renuntiat succes. que cōpetit de iure ꝓtorio, videtur etiā renūtiare ei que competit de iure ciui li. per. l. puberē. j. de iure delib. z male. ꝓout est gloss. z ibi ipsemet Bar. sibi cōtrarius in. l. nec is. §. fi. ff. de acq. he. quia c quādo vni competunt duo iura, vni renuntiando non videt alij renūtiare. l. si dom⁹. z ibi no. Bar. ff. de ser. vrb. pred. z. l. si mihi. ff. de ser. ru
d sti. predi. z. l. heres me⁹. ff. de condi. z demon. Nisi rideas q̄ ve rū est qñ tendunt ad diuersa, secus si a d eundē effectū, vnde text. hic p̄supponit quod cessat legitima successio de iure ciuili, ad hoc vt repudiatio iuris pretorij faciat esse locum iuri accrescen
20 di, z iste est verus intellectus huius. l. ¶ †Circa istum text. z ei materiam quero an ius accrescēdi transeat ad emptorē qui ptez a cohērede emit hereditatis. Ray. z For. in. l. j. §. interdū. in. iij. col. ff. de vsufru. accre. tenēt q̄ non. Et ꝓ eis est q̄ venditor hereditatis remanet heres z cōuenitur actionib⁹ hereditarijs sicut ꝓius. l. ij. C. de here. vel act. vend. z. l. ij. C. de pac. ergo ad eum debet spectare ius accrescendi, sicut z ipectat substitutio. l. ex facto. §. iulianus longius. ff. de vulga. z pup. Et idem per hanc rationē tenet subtilis Pet. de bel. pertl. in. l. re cōiuncti. ff. de leg. iij. Sed ad hoc pōt responderi q̄ aliud sit in substitutione, z aliud in iu re accrescēdi: q̄ substitutio cōcernit ꝑsonā, sed ius accrescēdi con cernit rem seu portionem. l. si ex pluribus. ff. de suis z legi. Eandē opi. tenet Sali. hic sub dubio tū, forte motus q̄ venditor habet pcū portionis hereditatis vendite. z sic censet habere ipsam portione hereditatis cui debet accrescere, cum in istis vniuersali bus pcū succedat loco rei. l. si z rē. z pcū. ff. de peti. here. in. l. ij. §. peruenisse. ff. de here vel act. ven. z. l. imperator. §. fi. cū. l. seq. ff. de leg. ij. Contrariā partem tenet Bar. in. l. re coniuncti. ff. de leg. iij. in. v. q. j. qōnis principalis, motus fortiter p. l. si totū. ff. de acqui. here. vbi restituta hereditate fideicommissario, ꝗuis restituens remanet heres. tū ius accrescēdi nō competit ei, sed fideicōmissario, z ratio assignat in tex. q: rem nō videt habere. Et sic ius accrescendi portio accrescit portioni z non personam, ideo trāsmittit. Secus in substitutiōe. l. si ex plurib⁹. ff. de su. z leg. p Bar. alleg. text. in. l. ij. §. cū qs debitori. ff. de here. vel ac. ven. vbi ait ꝓtorē hereditatis vicem hr̄dis obtinere. Scōo considera tex. in rōne sui. in. l. ij. §. il lud pōt queri. ff. de her. vel ac. vē. Itē ꝓo Bar. facit q: in iure accrescēdi portio accrescit portioni z nō ꝑsone. l. si ꝑs titio. in fi. ff. de vsufru. l. interdū. ff. de vsufr. accre. l. hec scriptura. §. fi. ff. de cōdi. z demō. Tene contra Bar. q: ratio quare est inductū ius accrescēdi militat ꝓo hr̄de, z nō ꝓo ēptore hereditatis. quācunq; rōnē teneas ex his quas assignau. §. in. j. no. z maxime vltimā. Scōo contra Bar. moueo: q: in emptore hr̄ditatis nō träseunt nisi actiōes, q̄ tūc tpis cōpetebāt, nō que in futurū cōpetēt. l. here redē. cū gl. z ibi Bar. ff. man. que lex est ad hoc fing. fm Bald. in l. si in solutum. C. de act. z obli. facit. l. §. j. ff. de he. vel ac. vē. Tertio cōtra Bart. facit certa regula: q: inter succedētes inre diuerso non habet locū ius accrescēdi. l. §. quā patrono. in p̄in. ff. de bo. pos. Non ob. l. si totā. alle. ꝑ Bart. q: resp. tripliciter. Primo fm Sali. hic, q̄ aliud est in herede qui vendit hereditatē q: hz ptiū, qō in vniuersalib⁹ succedit loco rei, vt dixi, ideo cū censeat habere hereditatē, portio sibi accrescit, secus in herede posq̄ restituit hereditatē cū nō habeat aliqd ꝑcū loco rei, z hoc ꝓpzie videt dicere tex. in. o. l. si totā. in fi. Scōo tu restabis ex ꝑsonis et rōnibus ad successionē patris vel linee paterne, ratio: q: tales liberi possunt venire ex triplici capite. l. j. §. fi videūd. ff. de succes. edi. Ideo licet excluderentur repudiatiōe expressa, vel per lapsu
a temporis a primo capite. l. vnde liberi. q: tamē possent venire p alia duo capita, certe non habet locum ius accrescēdi. Jn tertia particula que est ibi. ita tū si ceteri. glo. fortiter opponit cōtra se cundā partē dicti intellectus, q̄ timo ista lex possit ꝓcedere in plu ribus liberis venientibus ad successionē patris, vel linee paterne nō obstāte fundamēto facto in scōa pte, où dicebat q̄ filij exclu sus a primo capite posset tamē venire per alia duo capita: ergo non haberet locum ius accrescendi, nā istud fundamentū nō est verū. Ista ipse filius exclusus a primo capite tpe vel repudiatione, nunq̄ pōt redire ad illud caput, vnde semel excluſus est. §. ad monendi. insti. de here. que ab intest. z alijs iur. in gl. alle. Ex primo ergo capite a quo semel fuit excluſus, amplius venire nō po test. nō pōt quoq; deuenire per successionem edictū de capite in caput ex alijs duobus capitibus: z sic ex capite vnde legitimi vt

a ☞ Verum est. Jaf. in. l. j. viij. limit. C. de hered. instit. Purpu.

b ¶ Naturale. vbi videas subtilem dominum Phi. decium. z que ibi posui in apost. ad uem. ☞ Quia. Idem dicit. j. colū. xiij. in princip. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vnde cognati. ex quo in ista l. ꝓsupponit quod erāt alij liberi in primo gradu. Et sic filius exclusus a primo capite bene potest venire per alia duo capita qñ non sunt alij liberi i primo capite: ſz qñ sunt alij liberi in primo capite non est locus secūdo. l. j. §. ſz videndum. ff. de suc. edi. Glo. huic oppositiōi voluit respōdere. z sīm Bar. Dicit ꝙ in ista l. nō erāt alij liberi, sed ista fuit esset de directo contra tex. q dicit quoties plurib⁹ liberis. Ideo ergo intelligo z est verū qđ gl. respōdet ꝙ bene erāt alij liberi, sed erant in remotioribꝫ gradib⁹. ita dicit glo. ibi. ita tamē ſ ceteri essent in remotioribꝫ gradibus: z sic vult dicere glo. ꝙ erāt oēs liberi: sed nō oēs primo gradus, sed solū ille q repudiauit vel est exclusus.

a ☞ Bart. repro bat. defende Bart. quia vult intelligere, ꝙ hi liberi erant tales vt possent excludere hunc filium veniētem per vnde cognati ex successorio edicto, cum prima cā sit liberorum in quocunque gradu. §. ad monendi. ꝛc. Purpu.

a Bar. reprobat⁹ leuiter qz cū tex. dicat plurib⁹ liberis, ergo ꝓsupponit ꝙ isti plures liberi erāt in eodē gradu. Sz certe ista nō est necessaria cōsequētia. In quarta ꝓpositiōe quę est ibi, z qđ dicit bo. pos. gl. nūc opponit contra primā ptē intellectus, inquantū dictū est ꝙ ista lex loquitur in plurib⁹ liberis venientibꝫ ad successionē matris vel linee materne. l. quoties. j. de suis: legi. gl. ad istud optime rñdet, ꝙ ista lex loquitur gñaliter de pluribus liberis succedentibus de iure prętorio: sed nō dicit in specie qđ succederent per caput. vnde liberi. tūc eīi militaret arg. vñ dicit gl. qđ isti plures liberi veniēt per bonorū possessionē vñ cognati. z ꝑtū ad hoc gl. bñ resp ondet. qz vere tex. non dicit in specie ꝙ isti plures liberi intētauerint in specie bonorū possessionē vñ liberi. In qnta z vltima ꝓpositiōe quę est ibi nec obstat. gl. etiā forte opp ositionem ꝫ primam ꝑtem intellect⁹ prędicti, quę est valde fortis oppositio. Illā ꝙ ista lex non possit loqui in plurib⁹ liberis veniētib⁹ ad successionē matris tm, patet: qz esset ꝫ tex. q dicit ꝙ in talibus liberis cessat a legitima successio. nā istud est falsum in hereditate matris: qr filij ad hereditatē matris legitimo iure succedāt: z ꝫñ de iure ciuili. l. per senatusconsultū Orfitianū. Hinc est qđ filij in hereditate matris competit bonorū possessio vnde legitimi. l. j. §. fi. ff. vnde le. Et firmauit glo. in. l. j. §. ti. j. Ergo cū in talibus filijs in successione matris non cesset legitima successio: ergo in eis nō pōt intelligi ista lex que dicit cessante legitima successione. Istud est forte argu. ad qđ gl. voluit respondere, sed respōdet obscure z nō bene. z dicit qđ verum est ꝙ filij ad hereditatē matris veniūt p senatusconsultū Orfitianū, z ꝫñ de iure ciuili: z consequēter habent vi legitimi. Nec istud glo. potest negare. Sed gl. dicit ꝙ isti liberi noluerūt venire p vñ legitimi, nec de iure ciuili per senatusconsultum: forte quia repudiauerunt, vel exclusi sunt tpe: vnde habēt bonorum possessionē vñ cognati. Unde hoc attēto ꝙ sunt exclusi volūtate ꝙ repudiationem. tex. dicit cessante legitima successiōe, qđ est diminare. Ista gl. reprobat Bar. per verba obscura: qr si verū esset ꝙ ibi liberi ꝓpius renūciassent iuri legitimo veniēdi de iure ciuili: essent etiā exclusi a iure prętorio per. l. puberē. j. de iur. delī. arguendo ab adītiōe ad repudi. z male dicit vt dixi. §. in tex. in vlti. not. Sed caue dñ Bar. allegat. ꝙ se. l. suū. j. de iure delī. illa lex dicit simum ꝙ renūcians iuri prętorio pōt venire de iure ciuili: prout etiā dicit tex. i. l. j. j. de su. z legi. Sz intellige sane Bar. hic loqui qñ adest coheres: z sic pōt habere locū ius accrescēdi: tūc vt habeat locū p accrescēdi, z ꝙ renūciat vni iuri intelligit vtrīq; renūciare: sed qñ non adest coheres, z sic cessat ius accrescēdi, tunc ꝑcedūt leges ꝫ se. Et ita declarat ipse met Bar. in. l. filio ꝑtento. in penul. col. ff. de iniust. rup. test. Et an ista opi. possit defendi dixi. j. in vlt. charta. Caue tū q. o. l. puberē. in qua se fundat Bar. nihil loquit de iure accrescēdi. Et sic vides tu ꝙuecte qđ gl. penes primum intellectū habentem duas partes formatas tres obiectiones: quarū prima vadit ad secundā partem intellect⁹, alie due oppo. vadūt ad primā partē intellectus. Secūde oppositioni gl. bene rñdet, sed nō prime nec vltime. Ideo iste intellect⁹ cōter reprobat. videditis tū. j. an possit subtiliter aliquo modo saluari. Ad de ꝛtum ad primā oppo. ꝙ ꝙis glo. nō bñ respondeat, tamē sīm Fulg. Paul. de ca. z do. Alex. hic pōt saluari gl. aliter: videl i cet ꝙ ista lex nō possit loqui in filijs in ptāte: qr ꝙis excluderētur a bonorū possessiōe vnde liberi: tū nō haberet locū ius accrescendi, eo qr possent ꝑpetuo succedere de iure ciuili, z exclusus a iure prętorio nō dicit exclusus a iure ciuili. o. l. suū. C. de iure delī. l. j, C. de suis z legi. Ista saluatio mihi nō placet: quia sīm hanc rationē ista lex etiā non haberet locū in successione materna: qr filius exclusus de iure prętorio posset ꝑpetuo venire de iure ciuili per senatusconsultū Orfitianum. Circa tertiā oppositionē etiā gl. nō bene rñdet, dum intelligit filijs non cōpetere successionem de iure ciuili in hereditate matris ꝑ senatusconsultū Orfitianum. eo qr filij noluerūt venire. nā idē posset dici in successione patris vel linee prīe. Tamen ab ista obiectione saluāt glo. Lyn. Rap. Bar. z do. Alex. hic, intelligēdo istū tex. nō in successione matris sed in alia successione linee materne. z sic gl. loquitur in linea materna, nō autē in successione matris: qr vt declarauī in euidētialibus senatusconsultum Orfitianū solū habet locū in successione filij erga matrē, sed nō in alijs liberis vel delcēdētibus. Ista saluatio est vera in se, sed nō est de mente glos. que dicit ꝙ renūciat vnde legitimi, z venit vnde agnati, ex quo ꝓsupponit ꝙ renūtia tio vnde legitimi nō pōt loqui nisi in successione matris, z non in alia linea, cū in alia linea nō habeat locū vnde legitimi, vt prędixi. Jtē quia per eā nimiū restringeret ista lex, nō solum ad lineā maternā sed ad aliā successionē ꝙ matris, ideo istū primum intellectum gl. nō teneo. Sum in secunda ꝑte ꝓncipali glos. ibi: vel pone secundo, quam subdiuido in. ij. particulas. In prima ponit secūdū intellectū ad hāc. l. ꝙ ista. l. loquat⁹ filijs emācipatis. In secunda reddit rōnem quare ista. l. nō possit loqui in filijs in ptāte. in tertia assignat aliā rationem ad idē. sed a ibi. si autem essent in ptāte. tertia ibi, item cū inuiti. Et ista ꝑte gl. habes tria. Primo sez intellectū. Secundo quod iuri immisceri nō ꝓscribit lōgissimo tpe, z sic etiā. xxx. annis. Tertio ꝙ beneficiū abstinēdi nō est de iure ciuili, sed de iure prętorio tm. Hab es ergo ex glo. sez m intellectū qđ ista lex intelligatur in liberis emācipatis. z iste intellect⁹ est bon⁹ sīm Odof. Ly. z Albe. hic. z dicit Paul. de ca. ꝙ ista lectura clare ꝓcedit z mirat de Bart. qđ ista lectura nō apparebat, sed sequat quartā lectura gl. que nil valet. Non nego tm quin etiam possit ꝓcedere in filijs in ptāte qñ esset exclusi a iure ciuili ex ꝑsē vel tacite, vt dicunt Jac. but. Bar. z Lud. ro. hic. sed dico qđ in filijs emancipatis semp ꝓcedit absq; aliqua repudiatiōe expressa vel tacita, cum a iure ciuili nō agnoscantur. Secūdo habes ex gl. duas rōnes, quare ista lex nō possit habere locū in filijs in potestate, vt declarāt Bar. z alij. Ego aūt subtilr cōsiderādo, puto ꝙ ambe ratiōes debeāt simul iungi, z quod gl. velit ꝓbare a partibus sufficienter enumeratis ꝙ ista lex nō possit vllo modo loqui in filijs in potestate: licet excluderent a iure prętorio, tamen nō haberet locum ius accrescendi, cum alio iure. l. ciuili succedere possent. z in hoc glo. vult ꝓbare quod a iure ciuili filij in potestate nullo modo excludi possint. nā quecūq; exclusio de mādo fit dupliciter: aut tacite per lapsum tpis, aut expresse per expressam repudiationē. z. sed nec tacita nec expressa potest habere locum in filijs in ptāte: igitur ꝛc. Ista in primis tacita repudiatio per lapsum temporis locū habere non potest. eo qr iuri immiscēdi se hereditati paterne de iure ciuili nō est prefixū aliqđ tempus intra quod debeat fieri, patet qr perpetuo possunt adire vel immiscere. ergo per lapsum tpis tacite nō ꝙ possunt excludi, cū ꝑpetuo admittātur. Quod aūt expresse repudiare nō possint. gl. ꝓbat ꝫ obscure. ideo opus est ingenio. nam filius b in potestate de iure ciuili est faus z necessarius heres. §. j. insti. de her. qua. z dif. ergo ipso iure etiā inuitus est heres. z licet prętor dederit beneficium abstinendi. §. sed dis prętor permittit. insti. de here. qua. z dif. tamen ille qui se mel fuit heres de iure ciuili, nō pōt remedio prętoris desinere esse heres: qr sicut prętor nō potest facere quē ipso iure heredem. §. quos aūt. insti. de bo. pos. ita nō potest facere qn ille qui fuit heres de iure ciuili, non sit semp heres de iure ciuili. l. z si sine. §. sed ꝙ papinianus. ff. de mino. glo. in. l. in substitutiōe. ff. de vul. z pup. Hinc est ꝙ filij in potestate, ꝙis abstineat ab hereditate ꝑtis beneficio prętoris, tū remanet heres de iure ciuili. l. z si ex modica. §. si filij. ff. de bo. libertor. Et istud sufficit ad cōfirmandū libertates relictas in testamēto, z ad ꝓrmādū tutelas. tex. est melior de iure in. l. cū quasi. §. sed z si quis. ff. de fideic. liberta. ergo apparet ꝙ filius in ptāte cum attēto iure ciuili sit heres etiā inuitus dato qđ repudiet expresse beneficio iuris prętorij ꝓmittentis qđ licet abstinere, per hoc tū nō definit esse heres de iure ciuili: ergo cum eius portio non sit vacua, non pōt habere locum ius accrescendi. istud est quod subtiliter cōsiderāti voluit dicere glo. licet obscure z diminute loquuta. Sed tu dic ꝙ vtraq; pars argumēti glo. nil obstat. Nā in prima ptē oū gl. ꝓbat ꝙ filius in ptāte non possit de iure ciuili excludi per lapsum tpis, si ista gl. intelligit ꝙ iure immiscēdi nunq̄ ꝓscribat, z sic ꝙ si filij c etiā staret vltra. xxx. aut centum annos, ꝙ nunq̄ ꝓscriberetur iuri immiscendi. put ista glo. intelligit Bal. hic. z etiam Ang. qui ꝓpterea reputat eam ad hoc sing. ſ ꝙ iuri immiscēdi nō ꝓscribatur etiā. xxx. annis. tunc prima pars arg. glo. esset vera, sed qr glo. dicit ꝙ perpetuo admittuntur. z allegat tex. insti. de perp. z tēp. act. in prin. vbi perpetuo intelligit d. l. xxx. annis: certe gl. inꝛellecta sīm tex. quē allegat vult ꝙ iuri immiscēdi nō ꝓscribat xxx. annis, put eam declarat Alex. hic. Et tūc qr salte posset ꝓscribi. gl. ann. ergo tēpore filius in potestate potest excludi a successione de iure ciuili. ergo prima pars arg. glo. non est vera. De hoc tamen puncto nīquidi iuri immiscēdi posset ꝓscribi aliquo tpe, est passus subtilis quē late ponam in. l. licet. j. de iure delib. z ibi concludam cōem sniam: ꝙ nullo vnq̄ tēpore ꝓscribat. etiā

gl. vel centum annorū. ibi dicetur. Similiter fēda pars arg. glo. nō est vera. quia rīdeo ꝙ ꝫ filius attento iure ciuili sit necessarius heres velit nolit, tamē qr habet beneficiū abstinendi de iure prętorio, certe licet prętor nō possit facere desinere ipso iure quin sit
8 heres est verū ipso iure tamē facit in effectu: nā filius in ptāte ꝙ abstinet de iure prętorio: ꝙuis duret here. de iure ciuili vano nomine, z illud vanū nomē ꝙ ꝫ sit in quibusdā casibus specialibus ꝑta favorē libertatis. d. l. cū quasi. §. sed z si quis. ff. de fideicō. liberta. tamen regulariter non curatur, z sic nō impedit ius accrescēdi. Et qđ sit verū patet qr inter suos heredes ꝫ locū succedendi. Et qđ sit verū patet qr inter suos heredes ꝫ locū successo. edictū. f m Bar. hic. allegat ad hoc tex. in. l. j. §. si nemo. ff. ad tertyl. qui nihil facit: qr non loquit in suis. ꝑz qr loquit in filijs in successione matris, melꝫ alle. l. cū hereditate. ff. de acquir. here. z disputabit ff. in. l. qui se patris. j. vnde libe. Ergo apparet ꝙ vanū nomē de iure ciuili nō curat: qr sic impediret successorium edictū. ergo nec impediet ius accrescēdi. Istū quid autē sit verū illud quod ꝑ cōstanti ponit gl. ꝙ filij in potestate nō possint abstinere attēto iure ciuili, sed tm attēto iure prętorio z consequenter ꝙ beneficium abstinēdi nō sit de iure ciuili, sed de prętorio tā tum dicetur statim. j. Breuiter quātū ad istū intellectū dic ꝙ est bon⁹ z ꝙ in filijs emācipatis potest exemplificari ista. l. ſz nō dico ꝙ per hoc ista. l. restringaſ ad istum casum tātum, imo pōt exemplificari non solum in filijs emancipatis qui erant exclusi a legitima successione, z sic a iure ciuili, sed etiā potest exēplificari, z debet gñaliter intelligi in oibus qui sunt exclusi a iure ciuili, vt declarauī in euidētialibus. z sic etiā possibile est qđ exēplificaretur in filijs in potestate, si ꝓsupponeres eos esse exclusos a iure ciuili ꝑ expressam repudiationē aut etiā ꝑ tacitā: vt modo dixi. In tertia parte gl. z sic in tertio intellectu ibi: vel dic tertio. ꝙ cuius introductiōe oppo. cōtra tex. z assumo oppositionē quā in principio formabat Bar. z ante eum Jac. but. sed ista oppositio solū vadit ad istā. iij. lect. z non ad alias. nam pōdera in tex. illos ablatiuos absolutos cessante legitima successione, ablatiui absoluti resolunt in conditionē. l. a testatore. ff. de condi. z demō. l. ab emptione. vbi dixi. ff. de pac. ergo est perinde ac si diceret si cessauerit legitima successio. tacite ergo innuit ꝙ si adesset legitima successio, qđ ibi cessaret ius accrescendi. z sic tacite innuit ꝙ in legitimis successoribus de iure ciuili nō haberet locū ius accrescēdi. istud autē est falsum: vt in turibus alleg. in tex. gl. ꝑpter hoc est facta: z respondet ꝙ illa verba cessante legitima successione, nō sunt apposita in tex. vt importent ministeriū iuris: sed qr ita enenit de facto. z sic imperator narrat hic cōtingētia facti. Et ꝑ tex. ibi.
22 Et ꝓpterea b tu iuuenis habes notare ex hac gl. ꝙ
b quotiescūq; legislator narrat cōtingentia facti, ex talib⁹ verbis narratiuis facti non est licitum arguere nec sumere argu. glo. est hic ordi. Et ita istam glo. ꝓbo singu. ad hoc alleg. Ludo. Rom. in repe. auten. similiter. C. ad. l. falcid. in. x. speciali pie cause inter vltimas voluntates. z in consil. cxxxiij. inci. Pro declaratione pme dubitationis. in. ij. col. z in cōsil. lxxix. quod incip. Totū fundamentū. circa fi. z in cōsi. cxci. quod incip. Spectabilis dñe mi. Sed tu aduerte ꝙ licet Ludo. Ro. vbi ꝙ alleg. hanc gl. ꝓbo sing. Ego alleg. cōcordantem magis expressam in ca. auditis in gl. in verbo ex postfacto. ad fi. de elect. z gl. expressam in ca. ij. in verb. nō teneris. z ibi Hemi. ad hoc no. de do. z cōtra. in. vj. z gl. nota. in. c. j. in verbo collationem. post medium. de rerum permutat. in. vj. Facit tex. in. l. illam. in. §. nepotibus. iuncto qđ ibi not. Bar. in. ij. nota. z do. Alex. in. l. ij. ꝫ. de colla. Idem notāt Joā. andr. z canonistę in. c. ollecti. de ꝓben. dum dicūt quod ibi tex. refert allegationē ꝑtis, que allegabat electionē non tenere tanquā factam cōtra iuramentū ꝑtis, dicunt Canoniste ꝙ ex illa allegatione ꝑtis, z ex illa ratione facti, nō constituitur lex: nec licitum est arguere. Et istud vltimum sequitur simpliciter do. Alex. in cōsi. xvi. in. ij. volu. incipi. Pōderatis narratis in themate. in. ij. col. Addo etiā ꝙ predictam regulam ponūt Jo. andr. Anto. z Panor. in. c. publicato. de elect. do. Ant. z Imo. in c. cū apostolica. de his que fi. a plat. fi. cō. capi. z Panor. in. can presentia. in. xij. col. de ꝓba. z Imol. in cōmento ca. potuit. in vij. col. de locato. Hinc dicūt Imo. z Raph. Cu. in. l. fi insulā. ff. de verb. obli. respondendo ad. l. lucius. ff. de actio. empt. ꝙ ibi non debet sumi arg. a cōtrario sensu ex his que ibi narrantur in themate. z nō in decisione. Hinc etiā dicit Raph. cu. in. l. qui romę. §. callimachus. circa prin. ff. de verb. ob. ꝙ licet Dy. z Bart. dicerent ꝙ qñ ꝓponebat⁹ questio lōga qđ erat prolixio: ꝫ. §. callimachus. dicit ibi Raph. ꝙ istud nō fuit causa scuole autoris illi⁹ tex. qui erat breuissimus: sed culpa ꝓcuratoris qui narrabat factum verbis prolixis: hinc est ꝙ ex verbis narratiuis nunquam est licitum arguere vt ibi pereum. Et cōfirmo⁹ per optimū simile z fortius. nam verba enūciatiua ꝓlata a legislatore nō dispōnunt: nec licitū est ex eis arguere. f m Bar. in. l. ext at. in vtri. colū. ff. ꝙ met. caus. z Sali. in. l. accusationē. C. de accusa. z in. l. qui se patris. in. viij. col. vbi. d. Alex. z ibi forte dicam. infra vnde liberi. quāuis ꝫrariū senserit Bar. in. l. cōficiuntur. in prin.
23 ff. de iure codi. Ct Stat ergo regula qđ ex verbis narratiuis facti ꝓlatis a legislatore, nō possit fieri licitum arguere in iure, nec ad
d decisionē causarum. Limita istā regulā⁹ nisi intentio legislatoris fundetur sup illis verbis narratiuis facti: tūc idem iudicamus ꝙ de verbis dispositiuis z decisiuis. iuxta clem. j. de ꝓba. iuncto. c. si papa. eo. tī. in. vj. tria limitat Jo. de imol. in. c. cū apostolica. de his que fiūt a ꝓla. fine cōsensu capi. d. Alex. de imol. in. l. j. in prin. in. ꝫ. col. ff. de offi. eius cui man. est iurisd. Secūdo a fingu. limita. d. regulā. ꝑcedere in verbis narratiuis facti, positis in decretalibus grego. que sepius ponunt narrationē facti: licet nō semper integrā: secus est in cle. qr ex omnibus verbis positis in cle. licitū est arguere in iure. qr ibi non ponunt narratione facti: nisi fed tote sunt decisiue. Ista fuit sing. limitatio Sui. de mō. lau. in cle. j. in verbo ꝓsentatos. de excessi. ꝓla. quā multoties ꝓ sing. alleg. d. And. bar. in script. suis: ꝑsertim in repe. rubri. §. q admi. in. ꝫ. col. in fi. z in. c. cōā. in fi. de offi. deleg. z alibi sępe. Tamen iste intellectus gl. tertius non est tenendus: qr imperator venit ad tradēdum regulā generalem, nō autem ad narrandū factū. f cōm Ly. Bar. z alios hic. Sum ergo in quarto z vltimo intellectu glo. ibi vel plenius. Istum quartū intellectum sequitur expresse Pe. Ly. Bar. Ange. z. d. Alex. qui dicit ꝙ ista est vera z plana lectura. Ego autē nullo modo teneo istū intellectum ad hunc tex. tribus medijs. Primo quia sez m istū intellectū opz trāſportare literam, z ponere ista verba cessante legitima successiōe. in fi. qđ est absurdū. Secūdo z forti⁹ ista verba legitima successiōe, imꝓprianē z restringūtur vt intelligātur ꝓ argumentis tantum: z tamen iste terminus legitima successio est generalis: z cōprehēdit omnes qui de iure ciuili possunt succedere. Tertio, quia sez m istum intellectū glo. ista lex esset de indubitabili, z poneret casum quodāmodo clari, qđ si sint plures liberi in primo gradu: deinde agnati in secūdo, z aliqui ex illi beris accipiant, z alij repudiēt, quod postio repudiata accresceret liberis existētibus in primo gradu, excluſis agnatis qui sunt in secundo: parum haberet dubitationis: quia tex. tus est clarus de hoc in. l. ij. j. vnde libe. z in. ſ. pe. instit. de bono. poſſ. quia donec possibile est quod aliqui liberi primi gradus succedāt, nūquam est locus secundo. Tamen iste intellectus est in se verus z indu-
24 bitatus. Ct Ex quo habes notare sez m Bar. z pulchrū Bal. in. vj. colū. ꝙ ius accrescendi impedit successorium edictum de primo gradu ad secundū, idē ꝑbat tex. in. l. meminim⁹. circa medium. in ver. successionis iure. z ibi ad hoc no. Bal. C. de legi. he re. Limitando tamen vt per Bal. hic in. vij. col. in ver. ad. ij. quę stio. ſz in casu aut. ꝓterea. j. vnde vir z vxor. vt hic per Bal. z
25 in. d. aut. ꝓterea. Ct Sed pulchrum z subtile dubium est: an ō tactum ab alīs hic. nunquid potentius sit ius accrescēdi quam trāſmissio. ponę enim ꝙ sint plures filij vni⁹ matris: aliqui acceꝑtant successionem pro eorum parte, aliqui mouūtur hereditate matris nec auitas: nec repudiata: z instituuntur descendentes heredes. Clarum est quod illa hereditas matris nō agnita trāſmittitur ad quoscunq; descendētes: etiam inferiores gradus. l. vnica. C. de his qui ante apert. tab. vt declarauī in. l. emācipata. §. tit. j. Quid erit hoc casu, nunquid alij liberi fratres per ius accrescēdi veniāt vt hac. l. z sic impediant ius trāſmissionis, an econtrailla trāſmissio impediat ius accrescēdi. Bal. in. d. l. vnica. C. de his qui ante aper. tabu. dicit quod trāſmissio impedit ius accrescendi: z pōderat de hoc esse tex. expressum in illa. l. vnica vbi ascendēs in testamento instituerat non solum descendentes: sed etiam extraneos coheredes: z ibi dicit tex. in vers. seu cū extraneis. z tamen portio descendentium non accrescit illis coheredibus, sed trāſmittitur ad descendentes. ergo apparet qđ trāſmissio impedit ius accrescēdi, z est potētior quā ius accrescendi. Idem tenet Paul. de cast. in. d. l. vnica. z idem Bal. in. l. ij. C. de hered. instituen. z hoc modo limita regulam tex. nostri.
26 Ct Confirmo istam limitationem: quia ad hoc vt habeat locū ius accrescēdi: opus est ꝙ illa pars que debet accrescere ex toto deficiat: sed hic nō deficit, cū trāſmittatur, z sic alius beneficio trāſmissionis potest succedere. Contrarium tamen pondera tu Bar. in. l. sed quum patrono. circa fi. princ. ff. de bono. possessio. vbi expresse nō. quod ius accrescendi non impeditur per existentiā sui heredis, z sic qđ ius accrescēdi impedit beneficiū trāſmissionis ex portia suitatis. Idē expresse dicit Bal. in. l. si fratris. in vltima col. circa medium. C. de iure deliberan. Sed concorda z est mera veritas, ꝙ quedam est trāſmissio que fit beneficio. d. l. vnice, z ista nō impedit per dationē coheredis extranei, nec per ius accrescendi, ita ꝓprie loquitur. d. l. vnica. Quedā est trāſmissio que fit ex potentia suitatis, vt declarauī in. l. emancipata. §. titu. j. z ista bene impeditur per ius accrescendi: non quia ius accrescendi sit potentius, sed illa ratione quia per dationem co-

b ☞ Et ꝓptere a. Adde Jas. in l. illam. col. iij. j. & colla. in aute. ingressi. v. col. C. de sacr. sanc. eccles. Purpu.

c ☞ Confirmo. Adde Alex. in l. ij. colum. ij. vbi Jas. j. de succes. edi. Rom. consi. cxcj. specialis. colum. j. Purpu.

d ☞ Regulam. Limi. Bart. in l. conficiuntur. §. j. ff. de iur. cod. Purpu.

a ☞ In potestate. Adde Jas. in l. qui se patris. colum. viij. j. vnde lib. Purpu.

b ☞ Intelligitur. Adde. l. oēs z. l. sicut. C. de ꝓscripti. xxx. anno. Spe. titu. de sen. i. §. viij. in fi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ☞ Suitas. hec a cōcordantia non comprehēdit casum quando co- 27 heres esset suus.
b Purpu.
b ¶ Substitutio. adde Bal. ⁊ Jo. de unoc. in l. sed si plures. in §. ad substitutos ff. de vulg. ⁊ pupil.
Adde pro limitatione l. quidam. vbi Bartol. ff. de vulg. Jas. in l. fi. v. not. §. de insti. ⁊ substi. Purpu.
c ☞ Ciuili. Beneficium abstinēdi est de iure pretorio. Jaso. in l. fin. no. §. vnde legit. Purpu.
d ¶ Abstinendi. Adde. l. defuncti. de su. ⁊ legi.
e ¶ De iure pretorio. adde insti. de bo poss. in §. quos aūt. Bart. c in. l. sed si plures. i. §. quos possūt. de vulg. ⁊ pupil.
f ¶ Quam indicas vt per Soci. i. l. i. iiij. q. vlt. q. Bart. ff. de vulg. Purpu.
g ☞ Singularis. Declarat not. d Deci. in. l. fi. not. ij. i. vnde legit. Purpu.
h ¶ Monasterij. Adde an spurij legitimet per ingressum religionis vide Guil. de cu. l. i. c. de sac. sac. ec. Ru. ro. in l. necessarijs. ff. de acquir. her. idem Lud. ro. in aut. sitr. in. vij. priuile gio. C. ad. l. fal. Bart. i. c. q. nos. in. ij. no. de test.
i ¶ Non pōt. adde de do. in. c. quintaualis. de iure iurā. Unto. ro. in tract. de legitima tione.
k ¶ Statuto. Adde Pe. de anch. in repet. ca. canonum. de constit. vers. item ex predicta.
l ¶ Matrimonium. adde Card. Alexand. post Jac. Zachū in repe. c. ꝑ venerabilem. qui fil. sint leg.

heredis extranei tollitur suitas: a fz magis cōgm conclusionē vt habetur in. l. fi fratris. C. de iure delib. ⁊. l. apud iulianū. §. idē iulianus. vbi tex. ff. ad tre. ⁊ in istis terminis loquitur Bart. in. d. l. si qui patrono. ⁊ ita est veritas. ¶ Ruquid aūt tacita substitutio b impediat ius accrescēdi. iā de expressa nō est dubiū. l. ij. §. duo. ff. de bono. pos. fm tabu. ⁊. l. vnica. §. ꝑ secundo. C. de caducu. tol. ⁊ est ratio: ꝙ substitut' venit ex expressa dispositione testatoris. ideo facit cessare ius accrescēdi, qđ venit solū ex dispositione. l. dic ꝙt substitutio tacita excludit ius accrescēdi. ita ꝓbat tex. melius quam alibi in. l. fi. C. de here. insti. in verbo partes ve. ⁊ ibi ad hoc pondera Bal. in. xxiij. questio. ⁊ Blex. circa fi. qō. nam dum dicit partē ve. apparet ꝙ habebat coheredem. Item ibi facta fuit substitutio pu. extraneo. q cū sibi nō cōueniret, cōtinet sub se vulgarē tacitā vt ibi no. Barto. in. iij. no. que vulgaris tacita impedit ius accrescendi. ad idem est gl. o. fi. innocto text. l. fi. C. de insti. ⁊ substit. ⁊ ibi Bal. in. ij. col. ad hoc eā no. Et sic ex predictis habuisti quatuor intellectus in glo. secundus est bon' generaliter tamē intelligo vt ibi dixi. ¶ Alium quintum intelectum ponit Lud. ro. hic quem dicit esse ceteris omnib' notabilior. ꝙ tūc demū in bo. pos. omissa vel repudiata haberet locum ius accrescēdi de iure pretorio. qū repudians nō pōt admitti de iure ciuili: ⁊ sic portio est penitus defecta. ⁊ hoc est qō vult dicere tex. ibi cessante legitima successione. vnde si repudiās vel omittās bo. pos. de iure ciuili, posset admitti nō haberet locum ius accrescēdi. Sz certe ponit ista intellectū gl. i. ⁊. ij. intellectu: ⁊ ibi dicto. ⁊ clare Sal. in. ij. q. vbi dicit Sali. qō ite est su' nouꝰ intellectus, ⁊ forte ceteris magis amicꝰ litere. an sit verū dixi. j. in vlt. 28 29 char. sed hic pone. ¶ Hūc reitant duo altius examināda pro plena intelligentia. primum est quia gl. ō. in secūdo intellectu firmauit ꝙ filij in ptāte possunt abstinere ab hereditate patris, attento iure ciuili quia multi sunt ipso iure heredes: sed beneficiū abstinēdi solū est de iure pretorio. idem sentit gl. in. l. q se patris. in gl. i. in fi. ⁊ ibi doc. examināt. j. vnde lib. ⁊ ibi do. Alle. in. xiiij. col. ⁊ duabus seq. Et ita est vera ⁊ cōis opiō: ⁊ ex casibus clarē in d. §. his ꝓtor ꝑmittit. insti. de her. qua. ⁊ dif. ⁊ tex. in. l. necessarijs. ff. de acq. hered. ⁊ ibi Lud. ro. ⁊ plenius quam alibi examinat do Alex. Imol. ⁊ ante eos late defendit Joā. de imo. a quo Alexander, habuerūt oia ⁊ in. l. ventre. ff. de acquiren. hered. tenuit Bal. in. c. i. an agnat' vel filij'. ¶ Paul. de ca. in. l. j. C. si mi. ab hereditā. abiti. ⁊ ibidē do. Ant. de alex. neap. Et ꝓ ista opiō ista strinxit vna rōne, qi si beneficiū abstinēdi b competeret de iure ciuili certe filius abstinēdo desineret ipso iure in totum esse heres: nō solum in effectu. sed etiā vano nomine: ⁊ sic iura directa ⁊ vtilia non essent penes eum: sed transirent in alium, ⁊ tamē cōtrarium est veritas: quia filius abstinēs remanet heres de iure ciuili vano nomine. ⁊ istud sufficit in casibus specialib' d. cū quasi. §. sed ⁊ si quis. ff. de fideicom. liber. ō. alleg. Et ista est vtilitas presentis ti. Et ita teneas quāuis multi teneant opp. ⁊ minꝰ bene: ꝙ imo beneficiū abstinendi cōpetat filijs i potestate, etiā de i ure ciuili. put tenuit Bal. hic post Jac. Bu. in. vj. col. in. iij. q. ⁊ in. l. vnica. C. de his qui ante aper. tabu. ⁊ in. l. qui se patris. in. vij. col. j. vnde libe. 2in. l. fi pater. C. de his qui a non do. manu. vbi ōt oe hoc esse text. ab alio nō pōderatū. in. l. fi. in ꝓ. ⁊ hec qđā. ibi ⁊ ex presentis legis autoritate. C. de iure delī. vbi apparet in tex. ꝙ filij in potestate habēt beneficiū abstinēdi anto. illius. l. ciuilis. Sed respōde ꝙ nil facit. quia illud ꝙ ibi dicitur presentis. l. autoritate refertur ad aliud. l. qō quis potest adire hereditatē dānosam cuz beneficio inuentarij: ⁊ nil oberit sibi autoritas presentis. l. ste est ꝓpriꝰ sensus istius tex. Eandē sniaz tenet late Sali. in. l. apud hostes. C. de su. ⁊ leg. vbi ponit alia vtilitatē presentis inuestigationis. que vtilitas sit an beneficium abstinēdi sit de iure pretorio[k] an de iure ciuili; ⁊ respondet ꝙ vtilitas est: qi si esset de iure ciuili: duraret. tex. ann. prout durāt regulariter remedia ciuilia sed si esset de iure pretorio duraret tantum annum. insti. de perpe. ⁊ tēp. ac. i pri. in. Sz ista vtilitas nihil vz fz Jmo. in. d. l. vētre. ⁊ Ludo. ⁊ d. Alex. in. l. necessarijs. ⁊ do. Alex. in. l. qui se patris. in. eiij. col. quia dato qō beneficiū abstinēdi esset de iure pretorio. fi esset perpetuū: quia tendit ad excipiendū ci creditores vel legatarij dicerent qō filius est heres ipso iure. excipiet filius qō haberet beneficium abstinendi. sed ea que tendunt ad excipiēdū semper sunt perpetua: ꝙ que annalia sunt ad agendū: sunt perpetua ad excipiendū. l. pure. §. fi. ff. de exce. do. Lādē sniam fz Sali. i. l. j. C. si minor. ab her. absti. ꝓ illū tex. q nil facit. qz est relatiuꝰ iuris pretorij: fm Paul. de ca. ibi. idē fz Lud. ro. in. l. q se patris. j. vij. lio. q tex. in. d. l. fi. §. si vero postq̄. C. de iure delībe. alleg. etiā §. j. in aut. de her. ab inte. Cui rndet. vt. ō. rndi. Eandē sententiaz fz vltimo loco. d. Lato fac' hic motꝰ: ꝙ qñ aliud addit iuri pretorio: tūc ius ciuile. l. in. s aūt ciuile. ff. d. iu. ⁊ iur. sed bñficio abstinendi additum est a iure ciuili: vz ꝙ nō habeat locū nisi quādo in vtile filio. l. si filij' qui patri. ff. de vul. ⁊ pup. ergo cenlebitur de iure ciuili. Item addit ꝙ sicut filius transmittit hereditatem nō aditam, ita transmittit beneficiū adeundi. l. siquis filiusfa. ff. de acqui. her. Ad hoc rnde dupliciter. Primo ꝙ ar. procedit qñ ali qđ additū i substātia. Sed vērū est ꝙ illudqō additū efficit de iure ciuili vitra ius ꝓtonū. Jcē ꝓ ista parte vt stringere tex. in. l. qui quinquies. ff. de iure delī. inducēdo ꝓpter eūn alio ꝓpositio inducit Ang. in repe. d. l. q se patris. nāper illā. l. est cōcessuz filijs etiā in potestate ius deliberādi intra annū: ergo per illā l. est etiā cōcessuz ius repudiādi seu abstinēdi. Et si dicis ista nō est bona cōsequētia, ptz qz de iure offic. filij' habebat ius deliberā di. toto ti. ff. de in. deli. ⁊ tñ nō habebat ius abstinēdi de iure ciuili. ptz q: si se abstinebat, nō desinebat in totū ipso iure esse heres. d. l. cū quasi. §. fz ⁊ si qs. Rndet fm Ang. ꝙ ille titul' loquit in iure deliberandi qō indulgetur heredi ad instā. substituti vel creditorū: ⁊ si medio tēpore facto hois. ⁊ illud est de iure ꝓtorio: ⁊ iō illo iure si filij' abstinebat nō desinebat esse heres ipso iure. Sed d. l. cū antiquiorib'. loquit i iure deliberādi qō indulgef ipso iure. l. ciuili absq; facto hois. vū sicut ius ciuile detulit beneficiū deliberādi. ita etiā detulit bñficiū abstinēdi. Et ad istam ōiam vide Bart. in. l. ex militari. §. fi. circa fi. ff. de test. mili. Tu dic qō tex. in. l. cū antiquiorib'. nō intēdit inducere qō filius habeat beneficiū abstinendi a. l. ciuili. imo refert se ad iura vetera. Et dicit qōz olim filij' deliberās, ꝛ interiz moriēs solū transmittebat ad suos posteros, hodie trāsmittit ad quoscūq;. in alijs stant firma iura antiqua. ⁊ ic ꝙ beneficiū abstinēdi sit cōcessuz a iure ꝓtorio. Tu ꝙ ista parte adde forte tex. in. l. cū hereditate. ff. de acqr. here. nā nisi ibi filij' abstinēdo desineret esse heres de iure ciuili, certe alij' filius ꝙ prius adueraet esset in parte heres d iure ciuili. ⁊ in parte de iure ꝓtorio. qō est absurdū. vt ꝙ Bal. hic in. vj. col. 30 †Cōcludo ergo ꝙ bñficiū abstinēdi nō cōpetit filijs in ptāte nisi de iure ꝓtorio. ⁊ nō de iure ciuili. ¶ Limita qñ esset hereditas q̄ haberet annexum feudū. nā, ꝑpter feudū statutū est in iure cōsuetudinario feu. qō iz abstinere per tex. in. c. j. ti. an agna. vel filius. quē ad hoc no. ibi Bal. in. j. col. ⁊ dicit nō reperiri alibi. tu adde similē in. c. filius. de capi. qui cur. ven. ¶ Adde tū qō est vn' census fing. g in quo filius nō pōt vllo modo abstinere, nec de iure pretorio nec ciuili, sed inuitus est heres absq; vllo bñficio abstinendi. vcz qñ filius naturalis patit le legitimari per oblationem curie, iuxta formā qđ declarat gl. magistraliter, instit. de here. q̄ ab intest. in pun. in ver. curijs. tex. est fing. in. §. z qñ varie. ibi nō finimus eos abstinere le patrū hereditate. l. aut. qb. mo. na. effic. sui. Quē tex. no. ibi Ange. ad hoc ꝓ o fin. ⁊ Bal. vbi multa pulchra dicit in. c. ꝓ tuas. de maio. ⁊ obe. Et ꝓ illū text. dicit Lu. ro. in. l. necessarijs. ff. de acq. here. ꝙ cū filius naturalis legitimet ꝑ oblationē curie, vt ꝓ time declarau, ita etiā legitimetur per ingressum monasterij. fm Guil. de cu. in. l. j. C. de sac. fan. eccl. ⁊ ibi Bal. in lec. in. v. col. Certe eodē modo legitimatus per ingressuz h monasterij[b] nō habebit bñficiū abstinēdi ab hereditate, ⁊ ita dicit se didicisse a quodā viro qui ex aspectu videbat sibi catelan' dū iret roma. a quo refert se multa alia didicisse. Tū hoc vltimū reprehendit do. Alex. in. d. l. necessarijs. in. v. col. qz qō ingressus monasterium legitimatur hoc inductum fauore monasterij: ergo nō dz retorqueri in odiū: ⁊ sic per hoc nō dz resultare qō multum monasteriū astringat hereditati. Que rō cessat in legitimatione ꝙ oblationē curie. ꝓterea nō est bonum simile de legitimato per oblationē curie ad legitimatū ꝙ ingressum monasterij. qz legitimatus ꝙ ingressum monasterij acqrit hereditatē motorat perpetuo, sed legitimatus ꝙ oblationē curie acqrit sibi ꝓpsi. ¶ Jtē attende qō in illo. §. z qñ varie. est tex. fin. ad aliud fm Angel. ibi, ꝙ pater nō pōt relinquere filio legitimato pluꝭ relinquat vni filio legitimo ⁊ naturali cui minus reliquerit. z ita etiā no. Bal. illū tex. ꝙ fing. in. c. per tuas. de maio. ⁊ obe. vbi per hoc signāter infert ꝙ stante statuto[k] qō filie femine dotate mihil possint cōsequi in hereditate patris vltra dotē, ꝙ filius legitimatus a patre nō poterit habere a patre vltra illud qō ascendit ad dotē vnius filie. ⁊ sequit Alex. vbi refert ois dicta Bal. in. l. ex facto. §. fi qs rogatus. in pe. col. ff. ad treb. ⁊ in. d. l. necessarijs. in pe. col. Limitat tñ bal. in illo. c. per tuas. ⁊ sequit do. Alex. in locis ꝑalle. tex. d. §. z qñ varie. vt procedat tantū in legitimatiōe que fit ꝓ oblationē curie. secus si fiat per subsequēs matrimoniū: ꝙ legitimatus ꝑ subsequēs mrimoniū[l] nil differt a vere legitimis. §. illud. in aut. q. mo. na. effi. le. Jnuenio ꝙ Ang. in. d. §. ⁊ qñ varie. ¶ tū ad illum tex. in primo ⁊ icōo no. est sibi aliqualiter cōtrarius. de quo valde admiroz, nam in primo no. alij' tex. vult ꝙ pater non possit relinquere filio legitimato pluꝭ relinquat filio legitimo ⁊ naturali. dicit Ang. esse verū in legitimato ꝑ oblationē curie, secus si esset legitimat' per subsequens mat. Postea in scōo not. dicit ꝙ legitimat' per oblationē curie nō hz beneficiū abstinēdi. vt ibi est tex. ōt Ang. qō illud ꝓcedit quomōcūq; facta sit legitimatio. Et hic vides ꝙ Ang. euidēter vario modo intelligit. mihi plus

mihi plus plz l vtroq; ꝙ nō ꝓdat in legitimatiōe q̄ sit ꝓ subsequēs matrimoniū. vt tenēt Bal. ⁊ alij ꝓalleg. ¶ †Secundo principaliter ꝓ intellectu tex. ⁊ ꝓductoris aduertēdū est in ꝓtū sit manu ꝙ si aliquis pōt succedere duplici iure. f. ptorio ⁊ ciuili ꝙ ius excludatur ab vno iure l. pretorio expresse vel tacite. qō tū nō hz locū ius accrescēdi: ex quo potest ventre alio iure f. ciuili. ergo ergo qō etiā cessat legitima successio de iure ciuili: ⁊ hoc est qō vult dicere iste tex. in versi. cessante legitima successione: put etiā declarāt Saly. hic in. ij. q. ⁊ Lud. ro. ꝓ o ista cōi snia facit tex. in. l. suū. j. de iure delib. ⁊ in. l. i. C. de suis ⁊ leg. in. §. i. ver. sed ⁊ remota quoq; insti. de bo. pos. ¶ †Scōo facit ꝙ eni cōpetit duo iura renunciādo q̄i nō videt alū renūciare. l. si dom'. ⁊ ibi not. Bart. ff. de serui. vr. ba. predi. l. mihi. de serui. rusti. predio. ⁊ l. heres meus. ff. de condi. ⁊ demonstra. ¶ Tertio. ꝓ ista cōmuni facit tex. in. l. vnica. §. his ita. in ver. quocūq; modo ea cuatū. C. de cad. tollen. sed intelligas ⁊ bene quocunq; s. vel per renuntiationem vel per mortem. ¶ †Quarto facit qō vult gl. in. l. si duo patroni. in prin. in ver. iurasset. ff. de iureiur. quod ad hoc vt habeat locum ius accrescēdi requirit ꝙ illud qō accrescit sit omnino amissum. ¶ Quinto facit ꝙ dicit Bal. in. c. bone. cl. ij. i vlt. col. de elec. ꝙ ius accrescēdi non habet locū nisi ex duplici radice sez ex nō facta acquisitione: z funditus resoluta. ¶ Sexto facit quia excluss ab vno remedio ꝓtorio non intelligit ab alio excluss. l. j. §. sed videndū. ff. de suc. edic. sed resp̄det ꝙ loquit qñ nō sunt alij eiusdem gradus quibus potest accrescere: vt ibi ⁊ hic in gl. in primo intellectu. ¶ †Item z septimo facit quia ius accrescendi non habet locū vbi nō est caducitas Bal. in. l. vnica. §. finautem aliquid. C. de ca. tol. Et hz omnes sic teneāt. ego semper dubitaui in hoc ⁊ puto ꝙ forte posset attentari cōtrariū: nō qñ quis est excluss a iure ꝓtorio habeat locum ius accrescēdi vel successionū edictū, nō attēto an possit succedere de iure ciuili. primo tex. est fortis, in §. cū igit. ver. z si intra hoc tēpus. instit. de bono. pos. ⁊. l. j. §. quib'. ⁊ §. qui semel. ff. de succe. edic. ille tex. in. §. cum igitur. loquitur generaliter in parentibus liberis et agnatis ⁊ cogn. quod nisi intra tempus statutū a ꝓtore agnoscant bo. pos. certeris accrescit: z dicere ꝙ in omnibus istis cessaret successio de iure ciuili, esset nimia violētia in tanta gñalitate. ¶ Secundo fortiter facit in. d. l. j. §. quibus. vbi generaliter loquit de omnibus quibus competit bo. pos. quod si intra tēpus statutū non agnouerint, tunc ceteris bo. pos. perinde competit 37 ac si ꝓtor ex eo numero nō fuisset. ¶ †Tertio. l. ij. i ꝑn. ff. de bonis. de quorum iura si non destruant videt ꝓbari. ꝙ si aliquis sit excluss a iure pretorio, est locꝰ iuri accrescendi: nec aliquid curat 38 in illis legibus an possit succedere de iure ciuili. ¶ †Quarto istud voluit Bar. hic ō dixit sub dubio forte ꝙ excluss a iure pretorio, intelligitur forte excluss a iure ciuili. per tex. l. l. puberem. in simili. C. de iure delib. vbi sicut agnoscēs d iure pretorio, intelligitur etiam cognoscere de iure ciuilisic excluss a iure pretorio intelligitur ab vtroq; iure excluss. Tū in hoc vltimo gl. ⁊ ipsemet Bart. tenent contrarium in. l. nec his. §. ff. de acquir. here. ⁊ sequit plenius do. Alex. reprobando Bart. hic. tamē idē ꝓprie quod. §. tenui vult gl. hic tertio intellectu si bene consyderes. ¶ †Quinto ad idē facit qr nisi ita diceremus nihil ꝓficeret successionē edictū, qō ꝑcipaliter est inductū a ꝓtore ne creditores nimiū differant, vt dicit tex. in. §. cū igit. instit. de bo. pos. nam cū ꝓtor videret ꝙ heres de iure ciuili poterat perpetuo adire. l. licet. C. de iure delibe. ⁊. l. fi. in ꝑn. C. de repu. heredi cum remedia iuris ciuilis regulariter sint perpetua. instit. de perpe. ⁊ tempo. ac in ꝑin. excluso primo tantū dabitur secundo: ꝓtor ne tam longa mora creditoribus fieret, statuit. qr si ꝑim' stet ꝓ annū ꝙ nō agnoscat admittit scōs ac si ꝑim' nō fuisset. ita dicit tex. in. l. j. in princip. ff. de suc. edic. sed istud non esset verum nec posset stare, si excluss a iure pretorio ꝑ lapsum anni posset venire de iure ciuili. Per ista confidera si posset teneri contra gl. ⁊ cōiter doc. qō qñ quis est excluss a bon. pos. ⁊ sic a iure ꝓtorio per lapsum anni, si habet coheredē, ⁊ sic ꝓ ōt esse locus iuri accrescendi, qō etiā excludat a iure ciuili. Et ꝙ iste sit alij' sextus intellect' ad istū text. directo cōtrarius alijs ꝙ si sint plures liberi qui omittant agnoscere bo. poss. qō certis accrescit qui agnouerunt cessante legitima successione, qr ius accrescendi competens in parte omissa de iure pretorio facit cessare legitimā successionem. fateor ꝙ prima inspectiōe inte intellectus videtur alionati- 40 ter alienus a mēte litere. ¶ Sexto ꝓ o predictis. Ad idē multum facit illud quod vult Bal. hic. in. vij. col. ⁊ sequunt Fulg. ⁊ plenius do. Blexā. hic in quantum ꝙ aliquis sit excluss a iure ꝓtorio dato ꝙ possit succedere de iure ciuili, tñ habet locū ius accrescendi, reuocabiliter tñ qz ius ciuile nō impedit qn habeat locū ius accrescēdi de iure pretorio. Iz in hoc vltimo Lud. ro. teneat hic oppositum, ꝙ ꝓ hoc alle. ꝓfati doc. in tex. l. si impubes. §. quesitū. iuncta glo. ff. de carbo. edi. ⁊ sic inter im administrabit omnia bona ⁊ erit in eorū possessiōe donec alius adhibit de iure ciuili. ibi eñ dicit ꝙ si filij' in potestate sit ꝑtenit', ⁊ ꝙ lapsum anni sit excluss a bono. pos. cōtra tabul. vel postq̄ contra tabu lauit sterit postea per annum ꝙ nō agnouit bo. pos. vnde liberi. ꝙ scripꝰ heres habebit bo. pos. fm tabul. dato ꝙ filij' ꝑteritꝰ haberet a iure ciuili ius dicendi nullum. qr sufficit qō sit excluss a remedio iuris ꝓtoris. ille text. ad hoc singularis fm Bal. in. l. j. de suis ⁊ leg. ⁊ in. c. scisceitat'. in pe. col. de rescrip. Et sic interim adminstrabit bona: ⁊ poterit agere contra debitores hereditarios, ⁊ interim lucrabit fructꝰ quos ꝛsuenit tanq̄ habēs titulū. l. ⁊ generaliter. ff. de nox. a. donec ꝑteritus expugnet de iure ciuili per ius dicēdi nullū. fm Bal. in. l. fi. in versi. est ⁊ sexto casus. C. vnde leg. Sz potes tu dicere ꝙ ibi testamētū recōciabilescit de iure pretorio ꝓpter tacitā approbationem, que insurgit ex lapsu temporis. vt. l. ij. in prin. ⁊ ver. expectādi. ff. de bon. pos. fm tab. Pro eadem parte facit tex. in. l. ij. §. fi duo. ff. de bo. pos. fm tab. Sed obstat tex. in. l. suū. C. de iure delibe. ⁊. l. j. C. de suis ⁊le. ⁊ in. d. §. in ver. sz ⁊ remota. insti. de bo. pos. vbi excluss de iure ꝓtorio potest tñ succedere de iure ciuili. posses dicere: sed nō sine aliquali diuinatione, ꝙ in illis. ll. non adeat coheres cui cōpeteret ius accrescendi. ⁊ sic respondet Bart. in. l. filio preterito. a tu antepe. col. ff. de inius. rup. tamen iste intellectus Bart. communiter dānatur. tū pōt adiuuari. qr ꝙ ibi esset coheres est facti sed facta nō ꝓsumūtur nisi probenī. l. in bello. §. facte. ff. de capti. Sz aduerte ꝙ tex. in. d. l. suū. ⁊ in. d. l. j. C. de suis ⁊ legi. ⁊ in b §. j. insti. de bo. pos. Ultra rnsionem. ā. datam potes respōdere ⁊ ista est veritas ꝙ excluss a bo. pos. nō excludit a iure ciuili, vt iurib' palleg. qr ius ꝓtoriū illud facere nō posset. sed interim est locus iuri accrescēdi, ⁊ successorio edicto. ⁊ si hoc ꝙ possit succedere de iure ciuili, nō impedit quin de iure ꝓtorio accrescat. ⁊ sic c interum adminstrabit. ⁊ satisfaciet credito. ibus. l. j. in prin. ff. de suc. edi. ⁊ faciet fructꝰ suos, vt ꝑdixi. cū autoꝛe ꝓtore possideat. iuste possidet. ff. de acq. pos. ¶ Capio gl. fi. in verbo accrescere. quā diuide in quinq; partes, put format quatuor cōnes. deinde alleg. multas concordantes in glo partes patent per se. Et dicit Pau. de ca. hic in fi. post bal. hic ista gl. est puerilis ⁊ format qua d tuor leues questiones nec aliud scribit. ¶ Jn fēda parte dū glo. ponit fallentiā[c] in casu. l. si solꝰ. §. fi. ff. de acqui her. dic ꝙ tex. ille e inepte alleg. qr ibi nō tractat de iure accrescēdi induto ex dispositione legis, vt est materia nostra, sed expressa dispositione testatoris, z ic homīs q sup vtraq; parte dispositum erat. sup vna parte z super alia sub conditione. ⁊ sic nil facit ad propositum ratio il. ius. l. fi solus. §. fi. ⁊ fm Sali. hic in. iij. q. ꝑpter inssum domini quem apparet intercedere, nam diuersus est primus iussus dominī ab isto sc̄o q nūc regrit. ¶ Jn tertia parte gl. ibi vr. j. de f impu. ⁊ alijs substi. l. j. dic ꝙ ille tex. loquit in substitutōe expssa ⁊ no in iure accrescendi. sed melius probatur qr portio accrescit portioni ⁊ nō persone. l. si totā. in fi. ff. de acqr. here. ⁊. l. titio. §. finis. ff. de vsufru. pōt etiā probari ex illa l. j. arguendo a fortiori: quia si in substitutione q̄ accrescit pſone. ideo nō trāsmittit. l. si ex plurib'. ff. de suis ⁊ leg. tū attendit portio hereditaria, quātocūq; attendet in iure accrescendi, qō ꝓprie accrescit portioni ⁊ nō pſone unib' prealle. ¶ Jn quarta parte gl. dū iz ius accrescendi copetere inuitis. alleg. l. cū hereditate. ff. de acqui. heredi. c tex. ille dicit totū oppositū[c], ⁊ est valde fing. tex. fz Bal. in. l. vni ca. §. his ita. C. de cadu. tol. ideo aduerte qō ille tex. limitat totā 41 materiā nostrā, † nam ius accrescendi cōpetit inuitis verum est qui portio vacabat anteq̄ quis adiret partem hereditatis sue. qr adeundo intelligit adire eum onere fisci. quod portio vacans sibi accrescat. l. si duo. ff. de acqui. her. Et in istis terminis. ꝓcedit gl. nostra. Si aute tēpore additionis portio nō vacabat, sed post ea cepit vacare, tunc non accrescit inuito. imo operatur ꝙ ille q semel adiuit posuit postea dimittere propter partē que vacare ce pit inuiti creditores eius parte cōtenti sint. tex. est in. d. l. cū heredi tate. ¶ Item intelligo conclusionem glo. qr portio deficiens accrescit inuito. est verum quando deficit de iure cōi. secus si deficiat per speciale beneficiū restitutionis in integ. tunc non accrescit inuito. tex. est in. l. fi minor. ff. de acqui. here. quē alle. Bng. d hic. qr beneficiū restitutionis in integ. nō debet cōcedi cū lesione tertij. l. cū filiuſſa. ff. de testa. mili. z. l. nec anus. C. de emāci. lib. e Que limita nisi minor dolo coheredis fuisset inductꝰ ad adeundum. qr si postea restituat in integrū: ⁊ sic portio sua deficiat de iure speciali tantū tūc accrescere coheredi inuito, ita singulari- 42 ter limitat Barto. in. l. qui res. in pen. ff. de solu. ¶ †Extra glo. f restarent alique cōes tradite per doc. hic, vcz an in cōtractib' 43 habeat locū ius accrescēdi. † Et qđ in emphyteusi, ⁊ in feud. de quib' qōnibus q: plene tangit per Bart. ⁊ Moder. in. l. si mihi ⁊ titio. ff. de verbo. obliga. cum suis concor. ideo hic non pono.
44 ¶ †Quid aūt sit in iurisdictiōe tam ordinarij q̄ arbitri, vel de legati, ponit Bal. hic in vlt. col. ⁊ est tex. in. c. vno delegato. ū. de

☞ Aduerte. iaſ. in. l. i. colū. fi. ſ. de carb. edict. Pur.

☞ Ponit fallētiam. Idē dicit alex. col. xiij. in fi. Purpu.

☞ Oppositum. Adde ꝙ ipso iure accrescat q. los. in. l. apud Julia. ff. de tri. Purp.

☞ Ang. ⁊ alex. col. xiij. i fi. Pur.
☞ Beneficiū. ad de iaſ. in. l. si cui capiat. colū. vij. in. j. requisito col lationis. j. de col. Purp.

☞ Extra glosſ. Sunt. q. alex. in l. si mihi ⁊ tibi. in fin. ff. de verbo. obliga. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

offi. deleg. ponit' etiam Bar. in l. imperatores. §. si magistrat'. & ibi per Ange. & Imo. ff. de appella. Bal. in. l. i. ff. de offic. consu.

45 ¶ In executionibus testamẽti clarũ est & accrescit. tex. est in. c. si,
46 §. fi. de testa. in. vj. Ange. in. d. §. si magistratus. † Eodẽ modo si
3 sint electi duo ambasiatores & vnicuiq; statutum sit salariũ: vno
e impedito vel mortuo salariũ accrescit alteri. ita no. Bart. in. l. cũ
47 vos. in fi. & illũ tex. C. de legatis. li. x. & reputat no. † Quod autẽ
sit in pluribus turoribus. habes text. in. l. si quis sub conditione.
circa fi. ff. de testa. tutela. & ista sufficiant. Jason pisis.

¶ De bonorum possess. secundum tabulas. Rubrica.

¶ Continua istam rubri. vt per gl. hic. Et quare iste titulus ponatur ante titulum de bonorum poss. contra tabulas. cum in. ff. totum e contra. declarat glo. in rubrica. j. tĩ.

1 ☞ Appellatione pendente nshil est innouandum. fallit in multis casibus. j. nu. 2.

2 Si iudex ecclesiasticus inhibeat iudici seculari ne procedat in ali qua causa. que forte asseritur vsuraria. si postea iudex eccle. revo cet talem inhibitionem. & pars appellat a tali revoca. pendente tali appella. iudex secularis non potest procedere & si procedat totum est nullum.

Licet de iure ciuili non appelletur a sententia lata in poss. est verum in possessorio facti: secus in possessorio iuris.

A sententia lata in possess. non potest appellari de iure ciuili. fallit tamen in tribus casibus.

Licet lex vel statutum requirat quod interueniat conscientia alicuius in aliquo actu. sufficit tamen illi notificare. absq; eo quod interueniat eius consensus.

4 ☞ Donec. Quo modo hic admissus sit contradictor. bal. not. in. l. j. iiij. oppo. j. qui admit. Purp.

b ☞ Innouandũ. 5 Bal. libr. j. cons. 367. ad euidẽtiã. Purpu.

6 ¶ Ecclesiastic⁹. Adde doct. in. c. a latere. qui fil. sint legiti. doct. in ca. si iudex late⁹. de sentẽ. excõ. lib. vj.

p ☞ Inhibitionẽ. Amplia quinto etiã pendẽte dubio. an sit appellandũ. quia sunt infra decẽ dies. Jas. in. l. & post. in. ij. not. ff. de transf. Purp.

z ☞ Casibus. Vide de alias limitatiões traditas p Bal. & Barb. in aditio. in. c. fina. col. j. quo tẽpo. mil. in vsib. feud.

☞ Dñs. Ita etiã reprehẽdit alex. ij. not. & a carbonana vetris nomine appellatur. Bal. li. j. cõs. 141. propterea vbis. in fi. Purpu.

g ☞ Puto. duas limitationes de possessorio retinẽde & de mixto possessorio tradit bal. lib. j. cõs. 367. ad euidentiam. Et de iure canonico ac restitutione eo. lib. cõsil. 379. sequit & pe anno. Purp.

Pendente. Donec pẽdet dubiũ super validitate testamenti, nunq; põt ab intestato succedi. h. d. ¶ Et vide re casus in hac. l. posse poni in vnamet psona q̃ voluit succedere ex testamẽto defuncti; & oppositũ fuit sibi q̃ testm̃ erat falsum: & ita pronuntiatũ est a iudice. sed ipse appellauit. vnde pendente appellatiõe ipsemet tanq; primior volebat succedere ab intestato. Sed iste intellectus nõ est bonus q; imo isto casu posset ab intestato succedere. l. illud. ff. de acquiren. here. vt plene per Odof. Ly. Alber. & alios. hic. cũ limitatiõe de qua per eos. ¶ Vnde scõo mõpone casum fm Bal. & Salic. hic. & Paul. de cast. in duob⁹ personis. q; script⁹ heres volebat succedere ex testõ. sed erat primior. q; volebat ab intestato succedere. quo casu ista. l. nil facit. ad propositum fm Fulgo. & Paul. de cast. hic. Preterea. secundo in ista. l. erat plus q̃ in illa. l. cũ falsum. q; hic erat lata sna super falsitate: q; iudex pnũtiauerat testamentũ esse falsum. dato q; appellatio pẽderet. sed in. l. cũ falsum. nõ erat lata aliqua sna super falsitate. Si tñ velles q; illa. l. cum falsum. aliquid faceret oporteret te figurare casum in hac. l. q; scriptus heres erat ille qui interim pẽdente appellatione volebat succedere ex testamento. & deciditur quod interim non potest. tunc bene obstaret. d. l. cũ falsum. tamen vere tex. nõ decidit de scripto herede: sed de primiore qui interim volebat ab intestato succedere. ideo tene scõz intellectũ. & dic q; illa. l. cũ falsum. nihil facit. ¶ Not. ex hoc tex. regulam q; pendẽte appellatiõe nihil est interim innouãdũ: b vt hic. & in toto tit. ff. nil nouã. appel. interpo. l. ex illo. & l. minime. C. de appel. Sicut nec pendẽte nullitate sne fm Bar. in. l. j. C. quãdo. quo. nõ est necesse. & Bal. in aut. que supplicatio. ad fi. C. de preci. impe. offe. Itẽ ista regula procederet ia pendẽte dubio an appellatio sit admittẽda vel ne. nedum quãdo est admissa. gl. & Bal. in. l. iiij. C. de appell. Et attenta vel innouata interim appellatione pendẽte adeo sunt nulla q̃ non reconualescunt quãuis appellatio fuerit postea desert: vel ei sit renũtiatũ tex. est de hoc no. in. c. cũ venissent. fm vnã lectu. & ibi. d. Ant. Imo. & Panor. & alij ad hoc notãt de eo qui
z mit. in pos. ¶ † Hic ex predicta regula multũ not. quia sepissi
c me cõtingit q; si iudex ecclesiasticus c inhibeat iudici seculari ne
pceda. in aliqua causa. que forte asseritur vsuraria: pone q; post
d ea ipse iudex ecclesiasticus revocet talẽ inhibitionem d. pars ap
pellat a tali revocatione ad papam: certe pendente tali appellatione iudex secularis nõ potest procedere: & si procederet totum esset nullum. ita determinat Fede. de senis in consi. lxxxviij. incipien. istico. ¶ Petri. quem refert & sequitur do. Ant. de but. in. c.
tam. in. ij. q. in verſi. quero pendente q̃one. de ordi. cog. d. Alex. in cõsi. lxiij. in. iij. vol. quod incipit. In causa & lite vertẽte inter Tho. quod not. quia per hunc inodũ poterisin effectu trahere causam a manibus iudicis secularis. ¶ † Ista tamen regula q̃ appellatione pendẽte nil sit innouandũ. fallit in multis casib⁹. e de quibus vide gl. magistri. ff. q. vj. in. c. post appellationẽ. Spe. in ti. de appel. §. pe. in prin. vbi ponit. xvi. fallentias ad hanc regulã. Canonistę in. c. bone. de appel. Bald. in. l. si quis filio exheredato. §. hi aũt. ff. de inin. rup. cũ alijs cõcor. de quibus hic per do. Alex. Itẽ quecunq; possunt attentari pendente lite non obstante pendẽtia litis. ea possunt attentari etiam pẽdente appellatione nõ ob. appellatiõe. ita dicit gl. no. in. l. creditor. in prin. ff. mãda. in verbo posse. inprin. quã reputat singularẽ. & Bal. in. c. cõtingit. in. x. col. de dolo & contu. in. c. ex pte. Alex. in. vj. col. de testi. & in. l. amplionem. ad fi. princi. C. de appel. Sz dic q; de hoc est tex. in. l. postq̃. §. imperator. ver. q; eñ. & ibi ad hoc no. Bar. ff. vt leg. no. cane. hic infero q; sicut pendẽte lite coram iudice seculari põt tamẽ haberi recursus ad eñm ratione iuramenti. put tenet no. Bal. in. l. j. in vlti. colũ. C. de rebus credi. & in aut. sacramenta puberũ. in. iij. col. C. si aduersus vendi. quia iuramentum addit forum foro. c. fi. de foro compe. in sexto. idẽ etiam erit lata sententia & pẽdente appellatione coram seculari. qõ not. ¶ Secũdo & pulchrius no. ex isto tex. fm Bal. Sal. & Lud. & do. Alexã. hic. q; sicut pendente appellatione ab actu gesto per iudicem in hs q̃ sunt voluntarie iurisdictionis. casus est hic solẽnis fm eos. Ego puto q; istud nõ bene colligatur in hoc text. quia quãuis agnitio bonorum possessionis posset esse iurisdictionis voluntarie, tamen in isto tex. sua erat lata super falsitate testamẽti. & consequẽter super eo qõ erat cõtentiose iurisdictionis. ¶ Secũdo a forti⁹ dato & sententia eẽt lata sup bonorũ possessio. tamẽ dico & agnitio bonorũ possessionis nõ est volũtarie sed cõtentiose iurisdictionis qũ apparet & tradictor. vt erat in hoc tex. vt declarat Odof. Sal. & Pau. de ca. hic. & Bal. in. l. iij. §. si causa cognita. ff. de bonorũ pos. vnde per ista duo teneo quod no. Bal. & Jhoder. non bene colligatur ex hoc tex. Et si velles sustinere q̃ illud nõ colligatur in hoc tex. oporteret presupponere q; in hoc tex. nullus esset contradictor. quod non est verisimile. ¶ † Tertio no. ex hoc tex. fm Ly. Alb. Bald. Sali. & Ro. hic qõ licet de iure ciuili nõ appellet a sententia lata in causa possessorij. vnica. C. si de momen. possess. fue. ap. illud est verũ in possessorio facti. secus est in
f possessorio iuris: vt hic. tamẽ f vt supra proxime dicebam. istud etiam non colligitur in hoc text. q; hec snia a qua fuit appellatum nõ erat lata super bono. pos. & super possessorio iuris: sed super falsitate testamenti: vt proxime declarau. Et ita istum tex. contra Ly. ponderat Bal. in. l. post sniam. C. de sen. & idẽ Bal. in. l. j. in vlt. col. vbi plenius loquit. C. si de momen. pos. fue. app.
5 ¶ † Et tamen tene mẽti; quia sepissime euenit in practica tres
g no. limitationes ad illam regulam. q; a sententia lata in possessorio nõ põt appellari de iure ciuili. Primo⁸ no. q; quãuis appellari non possit. tamen si iudex a quo fuit appellatum detulit. vel admisit appellationem. poterit appellans in eo obtinere. ita singu. limitat Bald. in. l. post sniam. in. ij. col. C. de sen. quẽ sequitur simpliciter. d. Alex. in consi. x. in. iij. vol. qs incipit ponderatis. in pe. col. ad fi. & sequẽti. & dixi in. l. patre furioso. ff. de his q; funt sui vel alie. Limita scõo q; in causa possessoria ab inordinato processu potest appellari, ita limitat Bal. sing. reputans no. dignũ in. c. ex conquestione. in. j. colũ. de resti. spo. nec alibi legi. Tertio & vltimo limita q; licet lata sna in causa possessorij non appelletur de iure ciuili, tamẽ bñ põt appellari de nullitate. fm Bal. in. d. vnica. in pen. col. C. si de momen. pos. fue. app. & in. l. j. in. j. col. vbi omnino videas Bal. C. quando pronuo. nõ est necesse. & sequitur do. Alex. imo. in prealleg. consi. x. in. iij. vol. in. iiij. colum. Et isto vltimo casu si quis simul & semel a sẽtẽtia lata in causa possessorij diceret sententiam nullam, & si qua est appellaret. aut tunc vtrunq; vitiaretur. dixi plene in. l. j. in prin. ff. de iusti. & iur. vbi reprehendit decisionem Sali. tenentis qõ isto casu vtrũq; vitiaretur. ad ibi dicta me remitto. ¶ Capio glo. in ver. bonorũ pos. quam diuide in tres partes principales. In prima declarado text. ponit triplicem rationem decidẽdi. In scda que est ibi. sed nonne. gl. per viam. q. opponit & solu. In tertia & vltima ibi. & facit gl. aileg. concordantem ad tex. ¶ In prima parte habes triplicem rationem decidendi ad hũc tex. ratio autem dubitãdi potuit esse fm Salic. hic. sententia lata in fauorẽ agnati. & quia actus cõcedendi postea pos. est volũtarie iurisdictionis. ideo facilius concedi debet. l. ij. & iij. ff. de offi. procon. & leg. ¶ In secũda parte habes q; distinctio. l. cũ falsum. ff. de acqui. her. non hs locum in bonorũ possessidem tenent Bart. & communiter doct. hic. Ly. & Paul. de cast. in. d. l. cum falsum. Quamuis cõtrarium teneat

teneat gl. in. l. cum quidam. in verbo certus. per illum text. ff. de bo. pos. Ly. Saly. & Fulg. hic quorum opiniones posset concordare distinguendo vt per Bal. hic in. ij. oppo. Quam sibi ascribit do. Alex. hic. Sed non est curandum: quia secundum Bart. & omnes ex quo hodie agnitio bonorũ pos. potest fieri sola voluntate. l. fin. C. qui admit. in ea haberet locum hodie distinctio. d. l. cum falsum. Quẽ. l. nil tamen facit cõtra. l. nostram. ex duo
6 bus que declarau. ibi. in positione casus. ¶ † Sto. etiam istam gl. dum dicit mentionem de conscientia. Nam reputat nota. Bal. in rubri. C. de exer. in. iiij. col. quod licet vbi lex vel statutũ requrit
a quod interueniat cõsciẽtia alicuius in aliquo actu [a] sufficiat illi notificare, absque eo quod interueniat eius consensus. c. cum in veteri. de elect. facit quãdo requiritur cõsciẽtia eius qui habet ius dicere quia tunc debet expectari consensus illius per hãc gl. Adde pro hoc facere quod licet vbi alias. l. vel statutũ requirit conscientiam aliquorum: non requiratur eorum cõsensus: adeo quod determinat no. Angel. in. §. emphyteusis. secundo, in aut. de alie. & emphy. per illum text. in verbo cõscientia & consensus. & sic ponuntur tanquã diuersa. quod si statutum requirit in cõtractibus mulierum conscientiam duorum propinquorum, sufficit scientia eorum, absque eo quod consentiant. de quo etiã per Ange. in. §. nõ autem aliter. in aut. quomodo opor. epis. Tamẽ vbi requiritur consciẽtia alicuius persone in dignitate cõstitute: vt puta episcopi, vel similis persone, tunc non solũ conscientia: sed etiam cõsensus requiritur. dictum fuit notabile Archi. in. c. quidã. per illũ tex. xviij. q. ij. quod reassumit Bal. in. l. fi. §. necessitate. in. vij. col. C. de bo. que liber. Ang. & Lud. in. l. si quis mihi bona. §. insuper. ff. de acquiren. here. Alex. in. l. ij. §. voluntate in ij. col. ff. fol. matr. & ita remanet expedita ista. l. Jason Pisis.

1 ☞ Dictiones non. nisi, simul posite disponunt.

2 Quando testamentum est conditum non secundum formam traditam a pretore, sed secundum formam iuris ciuilis, competit tantum vtilis bonorum possessionem secundum tabulas.

3 Testamentum an & quando probet. & nu. 4. 5. & 6.

7 Testator non presumitur fecisse nisi vnum testamentum.

8 Pluralitas actuum generaliter non presumitur. & nu. 15.

9 Pluralitas sententiarum. Item factorum. Item in proprio nomine non presumitur.

10 Confessio venientium abintestato dicentium testato. fecisse testa. sed non cum debita solennitate, an sufficiat.

11 In duobus casibus sufficiunt duo testes ad probandu mtesta. etiam si esset. q. non solum de solennitate testa. sed etiam de voluntate testatoris. & nu. 12.

13 In testa. debent esse testes rogati: si tamen oppo. quod non fuerunt rogati potest hoc probari per duos testes.

14 Si testes deponant super testa. qualiter talis testator coram septem testibus fecit testa. in quo talem heredem instituit: & quilibet testis particulariter deponat se fuisse presentem tali testamento, qui interrogati de contestibus qui alij fuerint dicant quod non recordantur: tamen tales testes bene probant testamentum: & presumuntur omnes fuisse contestes.

16 Sufficit q̃ testes recordentur de eo qõ est de substãtia negotij, & sup quo litigatur: dato q; de alijs dicãt se nõ recordari. & nu. 18.

17 Si testes in facto principali in quo consistit substantia negotij principalis in aliquo modico adinuicem contradicant, nec per hoc censentur varij, nec per hoc reprobatur dictum eorum.

18 Si testes producantur ad probandum aliquid formaliter, non sufficit quod concordent in effectu.

19 In rebus bene presumitur pluralitas.

Bonorum quidẽ. Ex testõ conditor in scriptis peritur bonorũ pos. fm tabu. directo ex edicto pretoris: autem sit testamentum nuncupatiuum, competit vtilis bonorũ possessio scõm nũcupationem. hoc dicit tex. iuncta glo. fin. Ratio primi est, q; pretor est qui introduxit istã formam testãdi in scriptis. §. j. instit. de testa. Et adde quod decidit
1 tex. in. l. si ita scripsit. §. fi. ff. eo. ¶ † Sto. ex isto tex. quod dictio
b nõ, nisi, disponit. Et sic facit cõtra notabilẽ decisionẽ Bal. in c. cũ nobis olim. in. ij. col. de elect. vbi tenet q; si testator dicat nõ lego tibi seruos: nisi stichum & Jo. q; stichus & Jo. nõ cẽsentur legati. Nisi dicas q; Bald. loquitur qñ iste dictiones separatim
2 proferuntur nõ aũt quando simul: vt hic. ¶ † Sto. ex scda parte qõ quãdo testamentum est conditum non scõm formam traditam a pretore sed scõm formam iuris ciuilis, competit tantum vtilis bono. pos. fm tab. ¶ Et propterea decidit Odof. hic in. j. col. q; si pater faciat testamentũ inter solos filios, quo casu valet de iure ciuili cõditũ cõtã duobus testibus. l. hac cõsultissima.
c §. ex imperfecto. j. de testa. l. ã. C. famil. herciscun. eodem modo c si testator in testamẽto instituat heredes alios q̃ filios, q tamen ab intestato successissent, tũc valet testũ cum quinq; testibus de iure ciuili. tex. estin. d. l. hac ꝯsultissima. §. si quis aũt. Certe quãuis tale testamentũ nõ valeret de iure pretorio: quia tamẽ valet de iure ciuili certe cõperet vtil is bonorũ possessio fm tab. ita no. probat ista. l. in. ij. parte, lz de hoc dubitauerit Bald. in. l. certum. ad fi. j. vnde legi. & ita tenet etiam d. Alex. hic. & in. l. j. supra eo. Veritas tamen pendet ab illo passu nunquid filij tunc dicãtur propie succedere ex testamẽto an poti⁹ abintestato, de quo plene dicam in. d. §. ex imperfecto. Adde qõ Lud. in. d. l. certũ. in. ij. col. & hic tenet cõtra. cũ requirat q̃ testamẽtũ sit factũ cora
d septẽ testibus⁰, alias nõ datur bonorũ possessio fm tab. vt hoc tex. Tu dic q̃ dũmodo testamẽtũ valeat de iure ciuili datur fm tab. §. sunt aũt. insti. & hoc tex. ibi a iure ciuili testamẽtũ factũ a videri hoc patet: nam ex testamẽto iure militari confecto cõpetit bonorum possessio fm tabu. l. j. iuncta gl. rub. ff. de bonorum pos. ex testa. mili. & tamẽ in eo nõ interueniunt septem testes. vt ibi. & l. j. ff. de testa. mil. gl. in. d. l. milites. C. e. Nec obstat iste text. quia loquitur scõm communem regulã. nam regulariter nisi in testamento interueniant septem testes, non vz testm̃: ideo scripti heredes non sunt iure scripti. ideo non datur bono. pos. sed in te b stamento patris inter liberos cõdito cum duobus testibus sunt iure scripti sicut in testamẽto militis, igitur &c. ¶ Sed vt istum articulũ habeas plenius & cussum arguã pro vtraq; parte. Et proparte negatiua arguitur sic. nam. l. altquid generaliter disponens nõ intelligit loqui in casu qui iure speciali valet. l. mulieri. & titio. ff. de condi. & demõ. l. ij. §. sed si coniunctim. ff. de lega. prestan. Scõo facit quia tex. iste cõditionaliter loquitur si septẽ testes affuerint. & tex. in. §. nõ tamẽ. insti. quib. mo. test. infir. & in. l. c postthumus. in prin. ff. de iniust. rup. sed quando. l. loquitur cõditionaliter, illud censetur de solennitate non leui. ita Bal. in aut. matri & auie. in. j. col. in fi. C. quãdo mu. tu. off. fun. potest. p text. in. l. pretor. in prin. ff. de colla. bono. sequitur do. Franc. de aret. in c. in causis. in. iiij. col. de testi. Tertio facit q; tex. in. §. sunt autẽ. d in. ti. de bono. pos. dicit omnibus iure scriptis heredibus. sed cũ minori numero nõ est testamentũ iure factum. l. hac consultissima. §. fi. ibi nõ quasi testamentum. C. de testa. & l. filij. & l. fi. C. famil. hercis. vt dicã in. d. l. hac ꝯsultissima. §. ex imperfecto. ¶ In cõtrarium pro parte affirmatiua que videt verio: facit: quia in e testamẽto militis videtur habere locũ. d. l. vnica. ff. de bono. posse. ex testamẽto mili. iuncta rubri. & l. in frandem. §. fi. ff. de testa. mili. & l. j. & ff. de vete. mili. succ. & tale testamentũ. militis, licet cũ minori numero, dicit recte factũ. vt insti. de mil. testa. in prin. Itẽ habetur pro perfecto. l. miles si testamentum. ff. de testamẽ. mili. Secũdo facit quia ista. l. & similes, debent recipere interpretationẽ per alias leges. & ista. appellatur interpretatio passiua. l. j. §. lex falcidia. vbi Bar. & docto. not. ff. ad. l. falci. Tertio facit quia videtur q̃ tex. in. §. aliquãdo. in verbo. recte testamento facto. instit. de bono. pos. & in. §. sunt autem. insti. eo. in verbo omnibus iure scriptis heredib⁹. dz generaliter intelligi omni iure siue communi siue speciali quo testamenta sustineantur: q; cum tractetur de cõseruatione testamenti, vt valeat etiam de iure pre
e torio certe agit de publica vtilitate. l. vel negare. ff. quãd. test. ape. gl. in. l. gallus. §. q̃ si is. in verbo vtilitate. ff. de liber. & posthu. ergo dz fieri lata interpretatio. l. hoc modo. in fi. ff. de condi. & demon. & p hoc potes respõdere ad tria fundamenta superius adducta. Quarto facit q; ex testamẽto impfecto & sic cũ minori numero. vij. testium, compertit bo. pos. cõtra tab. l. si duobus. §. si prius. ff. de bo. pos. cõtra tab. ergo fortius dz cõpetere fm tabu. que est fauorabilior: cũ sit ex voluntate testatoris. & illa est odiosa. & propter hoc nõ transmittitur sicut bono. pos. fm tabu. vt dixi in. l. emancipata. §. qui admit. patet etiam ex. l. si a milite. §. fi. & l. seq. ff. de testa. mili. iuncta. l. in frandem. §. fi. eo. tit. Tamẽ ad hec potes dicere q̃ hic sit diuersa ratio. nã cũ cõtra tab. detur ad infringendum & annullandum. l. vt liberis. in verbo rescisso. j. de colla. & l. j. in prin. ff. de lega. prestan. certe si rescinditur testamẽtum per cõtra tabu. quãdo est cũ vij. testibus, facilius rescindet quãdo est cum quinq; & sic imperfectũ. l. eius militis. §. militia missus. ff. de testa. mili. quod secus est in bo. pos. fm tab. ¶ Itẽ per istũ tex. pot dari no. extensio ad. l. posthumus. in prin. de iniust. rup. & tex. conditionaliter dicit si signatũ fuerit testamentũ & sic loquitur in testamento in scriptis. q̃ etiam si esset testamẽtum nuncupatiuum factum in presentia septem testiũ haberet locum bo. pos. vtilis fm tab. per istum tex. cum vna. l. debeat per aliam declarari. l. vtrũ. ff. de peti. here. maxime cum etiam leges noue declarentur & distinguantur per veteres. l. non est nouum. & l. fed & posteriores. ff. de legi. gl. in. l. sciendum. in prin. ff. qui satisdare cog. & in aut. de here. ab intesta. in princip. in verſ. vacãtibus. Nisi dicas qõ quãdo lex ponit casum specialem, non it facit. d. l. posthumus. q̃ tũc lex generaliter loquens nõ intelligitur loqui illo casu secundũ gl. & Bart. in. d. l. sciendum. in princi. & probatur in. l. in testamentis. j. de testa. iuncta. l. hac consultissima. in

a ☞ Aliquo actu. Adde quod pro bat aliud glo. de quo per Jas. in. l. fin. col. vj. j. vnde leg. Purpu.

b ¶ Dictio non. Adde. c. p tuas. qui fil. sint leg. c. nobis. & iure pa. Rap. Cu. consil. cxiij. inci. Ant. in. ij. volu.

☞ Eodẽ modo. Adde Alexã. in l. si. iij. col. in fi. j. vnde legi. Pur.

¶ Testibus. adde tex. & doct. in ca. cum esses. de testi.

c ☞ Utilitate. ad de Alex. in l. fin. vij. col. in fin. vbi Jas. j. de edict. diui adri. toi. facit q̃ vult Jas. in aut. preterea. col. ij. circa medium. j. vnde vir & vgo. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

princ. vbi gl. ⁊ doc. C. q. test. facere pos. Et si prima pars est vera, ita etiam potest intelligi tex. in. §. nō tamē. institu. quib. mod. testa. in fi. ibi si septē testiū signis signata sunt. ¶ Capio gl. sup ver bo potest. quā diuide in tres partes principa. prout in questione
2 per eā formata ponit tres opinio. partes patent in glos. ¶ † In fine glos. f. pro clara intelligentia presentis materie: que non bene enucleatur a doct. tu premitte aliquos casus in dubitatos. nam aliquando de testamēto est cōfecta scriptura publica per manū publici authētici notarij continens numerum septem testium: put tota die fit. ⁊ tunc tale testamentū de per se plene probat ur ad to q testes oēs sint mortui. gl. est. l. ij. in prin. in glo. nō. quā Bar. ⁊ omnes tenent. ff. quēadmo. testa. ape. illa glo. approbat Bart. in. l. j. iij. lec. 2 ibidē Bald. in. ij. col. j. de testa. ⁊ ibi Ange. ⁊ Sal. dicūt quod illa glo. est ad hoc singu. in iur. Et dicit Ang. in. d. l. j. in fi. C. de testa. in lect. florentina. q Bar. eo audiente faciebat multum signanter notari illam gl. sed habes cōcordā. ⁊ plenio rem in. l. fi. in verbo ostēdit. C. de fideicō. ⁊ tūc nihil expedit. pba re p testes, q: scriptura authētica notarij absq; eo q̄ testes exa
4 minanť. pbat: ⁊ iste casus est idubitabilis. ¶ † Aliquādo de te stamento nulla est facta scriptura: sed nuncupatio in presentia se ptez testiū: vt si fuit facta priuata scriptura ipsius testatoris vel alterius q nō erat notarius: ⁊ tūc si iudex authēticauerit talē scri pturā: ⁊ sic eā fecit publicari citatis citādis: vel dicta testium re dacta sunt ad scripturā ⁊ publicata authoritate iudicis, secūdū formā quā videbitis in. l. publicati. vbi dicā. j. de testa. ⁊ tūc etiā nō est dubiū quod talis scriptura publicata authoritate iudicis faciet semper plenā fidem: absq; q alij testes examinentur. ⁊ iste
5 casus est etiam indubitatus. ¶ † Aliquando de testamento nō est facta scriptura authētica, nec secuta aliqua publicatio iudi cis ⁊ agitur de pbando q̄ testator fecit tale testamētū in quo ti tium heredem instituit: ⁊ tunc aut aduersarij qui succederent ab intestato si nō esset tale testamentum, negant omnino testatorē fecisse testamentum. ⁊ iste casus est etiam dubitatus, quod tunc ad probandū testamentum requirerentur septem testes qui in terfuissent testamento, ⁊ deponerent de tenore testamenti: iuxta
6 doctrinā quā ponit. l. cū antiquitas. j. de test. ¶ † Aliquando ⁊ vltimo vementes ab intestato confitenť verū esse q̄ testator fe cit testamentū. sed nō fecit cū debita solemnitate: q: nō adhibuit septē testes rogatos: put requiritur: ⁊ ista est ꝓpria questio que dispūtat hic in gl. p quot testes[a] possit probari q̄ testator fuerit solēniter testatus, postq̄ contenditur de solemnitate: in quo pun cto Bart. tenuit q̄ duo testes sufficiāt qui deponāt q̄ testator fecit testamentū in presentia septē testiū. Et istā opi. tz Hostien. in summa sua. in titu. de fide instr. §. ex quibus. versi. ⁊ in tit. de testa. in. §. quot testes. in ver. sed quid si facit testamētū. ⁊ Spec. in titu. de instru. edi. §. cōpēdiose. versi. sed quid si vnus ex testi bus vni subdit, quod ista opi. Bar. seruatur de cōsuetudine. se quitur etiā gl. c. deus ostēdit §. q̄ aūt. ij. q. i. Breuiter ista opi. Bar. non videt posse ꝓcedere: quia ex quo aduersarij fatenť q̄ testator fecit testimū ꝛ nō solēniter: illi aūt testes deponūt q̄ testator fecit testamentū ⁊ solēne: ergo apparet necessario q̄ de alio testamento sentiunt aduersarij confitentes: ⁊ de alio pbatur per testes. ni si fm Bar. omnes illi testes ita coarctarent dictum eorum loco ⁊ tempore, q̄ appareret testatorē nō fecisse nisi vnum testamentū, ⁊ illud de quo aduersarij confitentur. vel nisi aduersarius confiteatur quod tantum vnum testamentum fecit, tunc sufficiet: vt hic ꝓ Bar. ⁊ omnes in. l. heredes palā. in princ. ff. de testa. ⁊ in. l. j. §. si q̄ neget. circa fi. ff. quēad. testa. aperi. ¶ † No. ex ista decisione Bar. ⁊ doc. limitatione ad regulam que habet q̄ testator nō presumitur fecisse nisi vnum testamentū: ⁊ sic non presumitur pluralitas[b] testamētorum. l. ommū. cum gl. in verbo comꝓbatur. ⁊ ibi Bar. j. de testam. ⁊ l. si inducendo. vt ibi per
8 Bal. in fi. de rebus credi. Sal. l. ij. C. de erro. aduo. ¶ imo genera liter non presumitur pluralitas actuū. c. in presentia. §. verū. el secūdo. ⁊ ibi do. Anto. de bu. in. xiij. col. ad hoc no. de probatio. gl. in. l. eum qui. §. ꝑpluribus. in gl. ma. circa mediū. ff. de iureiur. Bal. in. l. testiū. in. v. col. in fi. C. de test. ⁊ in. l. neq; natales. in. ij. col. de ꝓbatio. ⁊ in. l. edicta. C. de eedendo. Similiter nō presumitur pluralitas sententiarū secundū Bal. ⁊ Salic. in. d. l. ij. C. de er
9 ro. aduoca. † Nec pluralitas factorum Bal. in. l. qui iurasse. §. fi. ff. de iureiuran. Similiter non presumitur pluralitas in ꝓprio nomine: ⁊ sic in personis. fm Bartolum, in. l. si rem. ff. de rei ven di. ⁊ in no. q̄ne Bar. in. l. si quis seruum. §. si inter duos. in fi. ff. de leg. ij. ⁊ do. Anto. de but. c. ij. in. ij. col. in fi. de libel. obla. Fallit quādo contrarietas inter assertionē partis ⁊ dictum testium argueret pluralitatē: quia sic faceret cessare presumptionem vni tatis, cū etiam vna presumptio tollat aliam. l. duos. ff. de in in
10 tegrū restit. facit. c. cum ioannes. de fide instru. † Addē tamē q̄s ꝓ opinione Barti. cōiter reꝓbata, videt restringere, q̄s ex quo venientes ab intestato confitentur quod testator ita fecit te

stamentum. sed nō cum debita solēnitate septem testiū, videtur q̄ eorum confessio sufficit. Nam Bar. post Jaco. but. tenet in. l. j. ff. de cond. inde. ⁊ in. l. cū quis. C. de iur. ⁊ fac. igno. q̄ numer[c] septem testiū in testamento non sit de forma substātiali, sed solum de forma probatoria: quia de forma substantiali. est voluntas testatoris, institutio heredis, ⁊ q̄s eū nominet nomine ꝓprio. l. iubemus. C. de testa. si ita est, ergo vbi adest confessio partis debet sufficere. vt not. Bar. in aut. nouo iure. C. si cert. pet. q̄ solennitas probatoria non attenditur quādo constat de actu ꝓ confessionem patris. Sed dic q̄ Bar. in. l. nemo potest. in. j. oppo. ff. de leg. j. tenet q̄ numerus septem testiū in testamēto sit de forma substantiali ⁊ essentiali testamenti: cum istud sit inductū ꝓpter falsitatem euitan. l. si. C. de fideicom. ⁊ idem tenet Bald. duplici bona ratione in. d. l. cū quis. in. ij. charta. ⁊ d. Alleꝝ. in. d. l. j. ff. de cōdi. inde. q̄s patet. q̄. l. vltra ꝓcedit annullando testamentum si non intervenit numerus. vij. testium. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. in verbo ꝓ nullo haberi. C. de testa. q̄s nō esset si simpliciter requireret ad probationē. l. duo sunt titij. ff. de test. tu. ⁊ ad hoc vide Bal. in. l. vniuersa. circa mediū. C. de ꝓbati. impe. offe. ⁊ ista est veritas: q̄ ex quo lex vltra ꝓcedit annullādo, q̄ dicitur de forma substātiali. ꝓ ista parte pōdera bene fa cere. l. si vn[o]. in prin. j. de testa. vbi si ex septem testibus qui in testamēto requirunť vnus deficit. testim est ipso iure nullū: ⁊ tamē posset ꝓbari: ergo apparet q̄ est de forma substantiali. ⁊ hoc apertius ptz: q: tex. ibi annullat ipso iure testamētū, si vnus de. vij. testib[o] deficiat: ergo est de forma substātiali. Tene idē q̄s primo: q̄ numer[o]. vij. testiū nō sit de forma testamenti: tenet bal. in repe. l. j. in. xix. co. C. de sac. fan. eccl. vbi hoc ꝓbat: q: forma est q̄ dat esse rei ⁊ cōseruat in esse. l. iuhan[o]. §. sed ⁊ si q̄s. ff. ad exhi. vnde q̄ testiū fiat vno cōtextu: q̄ testator nominet heredē ꝓprio ore. l. iubemus. C. de testa. ista sunt de forma substātiali: nō numerus septem testiū. Et ꝓ eo stringit. d. l. fi. C. de fideicō. q̄s si esset de forma substātiali. nō sufficeret cōfessio heredis iurata, ex quo deficit forma substātialis. Itē aduerte q̄s isto casu videť q̄ cesset suspicio falsitatis, ob quā. l. regrit numerū. vij. testiū in testamētis. d. l. fi. ex quo aduersarius confiteť q̄ testator ita vo
11 luit. ¶ † No. tū duos casus singulares in q̄b[o] duo testes[c] sufficiūt ad plene, pbandū testim, etiā si eſſet q̄ nō solō de solēnitate testamēti: sed etiā de voluntate testatoris. Primus est q̄n testator fecit testim ī quo īstituit filiū heredē: ⁊ ī illo testō fecit legata aliqua, deinde ipsemet testator stipulat[a] est talia legata ab herede, plegatario: ⁊ sic in testō admisceť cōtrarium. prout fieri pōt scōm gl. ⁊ Bar. in. l. heredes palā. §. fi. ff. de testa. cū cōcordātia. isto casu etiā si heres totū negaret sufficerent duo testes ad probandū illa legata: q: agunt de probando stipulationē: ⁊ sic cōtractum, vbi duo testes sufficiūt. l. vbi numer[o]. ff. de testi. c. in omni negotio. extra eo. Et si dicas quomodo testator potuit alteri stipula ri. dic q: legatari[o] in re legata censetur eadem persona cū defuncto. l. id tēpus. §. j. ff. de vsuca. ita colligit ex verbis Bar. in. l. nemo pōt. in. j. col. ff. de lega. j. dū rūdet ad. l. fi. C. de fideicō. ⁊ ibi expresse no. Jo. de imo. in. ij. col. ⁊ do. Alegā. in tertia: plenius do. Bart. veronen. in cautela. clxxvij. ⁊ Bar. in q̄ne disputata que incipit statuto cauet ꝙ fenerator. in. ij. chart. ⁊ istū casum nulli[o] scribentium tradidit hic. Tu in contrarium alleg. text. in. l. j. §. si quis sub cōditione. ff. vt le. no. ca. licet nō omnino in terminis
12 videtur loqui. ¶ † Scōs casus[b] est, q̄n de testō fuisset cōdita pu
d blica scriptura manu notarij que postea fuisset perdita casu fortuito, certe talis amissio testamenti. ⁊ teno: ciuſdē testamēti, per duos testes tātum ꝓbarēť, ⁊ sufficeret: dato q̄ etiā esset questio de voluntate. per tex. in simili no. in. l. testiū. C. de testi. ⁊ ibi Bal. in. ij. col. ad hoc not. ⁊ reputat valde mirabile. ⁊ idem Sali. in vl timo no. Lu. ⁊ plen[o] Alex. hic. Raph. cu. in. d. l. heredes palā. in prin. cū alijs cōcor. de quibus per d. Alex. hic ad quem te re
13 mitto. ¶ † Addo etiam predictis q̄s cū in testamēto[c] testes de
e beāt esse rogati. l. hac consultissima. in princ. j. de testa. vbi dicā, certe si opponeretur testō q̄ testes adhibiti non fuerint rogati. sufficeret istud ꝓbare per duos testes fm Bar. ⁊ Paul. de cast. ⁊ d. Alex. hic. ⁊ Imo. in. c. cū esses. in. xxij. col. de testa. ⁊ idē expresse tenet Bal. in. l. cōparationes. in. ij. no. C. de fi. instr. quāuis cōtrarium ⁊ male tenuerit idem Bal. sibi contrarius, in. d. l. heredes palam. in prin. referens se habuisse de facto questionem istā quā sequebatur Pet. de anc. in. d. c. cū esses. vt hic plen[o] per. d. Alex. Addē etiā quod vbi agereť de ꝓbando aliquo extrinseco seu necessario ad validitatem ⁊ substantiam institutionis, q̄ tū non dependet a voluntate testato. fit, ⁊ tūc duo testes sufficiūt. puta si testator dixit, instituo titium filiū meū. ista filiatio est de substātia institutionis. l. si pater. C. de here. instī. ⁊ probabit per duos testes. ita not. Paul. de cast. in. l. cum ꝓponebatur. ff. de leg. ij. ⁊ in. l. erroze. C. de testa. Facit bene quod vult Bal. hic, q̄s si in testamēto cōtinet ꝙ testator filie reliquit decē, poterit ꝓ
bari per duos testes q̄s reliquit tit. institutionis. cum nō sit dubiū nisi de solēnitate. Scōo ad idē facit q̄s dixi. §. de rogatu testium: qui pōt probari per duos testes. ⁊ hic cadit. Adde etiā q̄s si testator dixit titius heres esto: ⁊ notarius per errorē omisit illa verba heres esto, ⁊ solum scripsit titius. q̄s ad probandū talem errorem notarij septem testes requirunt. quia nō potest esse questio de isto errore q̄n sit de substantia ipsius testamēti. gl. est reputata singu. in. l. cū ꝓponebatur. ⁊ ibi Bar. ff. de leg. ij. bal. ⁊ ceteri in. l. errore. C. de testa. ⁊ in. l. quoties. in prin. ff. de her. inst. ⁊ illa gl. est ad hoc sin. fm Bal. in. c. si q̄s feudū. in tit. si deinuesti. inter domi. ⁊ vasal. lis ori. ⁊ in. l. si. in. v. col. C. de fidei. ⁊ in. l. si. in pe. col. C. de eden. ⁊ in. c. cum ioānes heremita. in. iij. co. de fide instru. Facit q̄s vult gl. in. l. heredes palā. §. si quid post. in verb.
14 posse. ⁊ ibi not. Bar. ff. de testa. ¶ † Item diligēter attēde id q̄ signāter dicit Bal. hic quod si testes deponāt super testamēto. qualiter talis testator coram septem testibus fecit testamentum in quo talem instituit heredē, ⁊ quilibet testis particulariter deponat se fuisse presentē tali testō. Interrogati de cōtestibus qui alij fuerint testes dicāt quod non recordantur. tamē tales testes plene probāt testamentū: ⁊ presumuntur omnes fuisse cōtestes. quod dictum Paul. de ca. hic reputat multū no. ⁊ quotidianū. ⁊ dicit q̄s de hoc vidit Spe. in tit. de inquisitio. §. nūc tractem[o]. versi. super probatione autem infamie. idem tenet domi. Alexā. hic alleg. Jnno. in. c. qualiter. el grāde. de accu. ⁊ Imo. in. c. cum oporteat. eo. titu. ⁊ idem do. Alexan. in consi. cxlvij. in. ij. vol. q̄ incipit. Ponderatis. in pen. colum. ⁊ ita teneas quamuis solus Lud. rom. debilibus rationibus oppositum teneat. ⁊ male hic. ¶ Ex ista decisione Bal. ego elicio duo valde notāda. ¶ Primum est quod si testes omnes cōcordēt in dicto super quo deponunt, licet aliter nō appareat quod omnes eodem tēpore fuerint presentes, tamē iuxta dubio presumuntur contestes. ⁊ de eodē actu deponere. q̄s multū not. quia valde quotidianū est. Et idē tenet Bal. in. l. de quibus. in antepe. col. ff. de legi. ⁊ Pano. in. c.
15 cum ioannes. in. iij. col. de fide instru. ⁊ do. Alex. in prealleg. cōs. cxlvij. in. ij. vo. † Et huj[o] dicti est ratio q: in dubio nō presumit pluralitas actuū, ⁊ sic testamentorū. l. omnium. cum gl. in verb comꝓbatur. j. de testamen. ⁊ l. fi. C. si certum peta. bonus text. in. c. in presentia. §. verum. el. ij. ⁊ ibi ad hoc expresse notāt domi. Anto. de Butri. ⁊ alij de probatio. idem tenet Bal. in. l. ij. C. de erro. aduoc. vbi dicit quod in dubio non presumitur pluralitas sententiarum. ⁊ ibidem Sali. not. quod in dubio nō presumitur pluralitas actuū. no. Bal. in. l. testiū. v. col. in fi. C. de test. Et dicit Bal. in. l. neq; natales. in fin. colū. C. de ꝓbat. quod non presumitur pluralitas in actibus hominum nisi probetur: sicut nec presumit pluralitas in nomine ꝓprio fm Bart. in. l. si rē. ff. de rei vendicatione. ⁊ Bart. in pulchra questione in. l. si quis seruū. §. si inter duo. in fi. ff. de lega. ij. ⁊ ad literam do. Anto. de Butr. in. c. ij. in. ij. colū. de li. obla. Et per ista puto q̄s non sit verum illud quod cōsulendo firmat. d. Alex. nullam de predictis faciens mentionem, in consi. cxxxiij. in. ij. volu. incip. In causa ⁊ lite ver tēte inter Albericum de myriadis. in. ij. col. vbi expresse firmat ꝙ in rebus presumit pluralitas nisi identitas probetur. allegat not. per Jac. but. ⁊ Bal. in. l. j. ad fi. ff. quemadmo. testamē. ape. ⁊ in. l. demōstratio. in prin. in ver. fexto quero. ff. de condit. ⁊ demonstra. Sed nō puto q̄ sit verum ex predictis. ⁊ doct. per eum allegati non incident hoc: contra morem do. Alex. tamen si vera esset decisio sua esset magna ⁊ singularis limitatio ad predicta. quod licet in alijs nunq̄ presumat pluralitas nisi probet, fallit in iuribus in quib[o] presumitur pluralitas nisi identitas probet: sed tūc expediret inuenire rationem specialitatis. vide tamē que
16 dixi infra ad fi. huius. l. ¶ † Scōo ex doct. Bald. elicio aliud q̄ non inuenio ab alio fuisse pōderatum, q̄ sufficit q̄ testes recordēt̄ur de eo q̄ est de substātia negotij, ⁊ super quo litigatur: dato q̄ de alijs dicant se non recordari. vt expresse vult Bald. hic qui tenet q̄ sufficiat quod testes deponāt qualiter testator coꝛā septem testibus fecit testamentū, in quo instituit titium heredē istud sufficit dato q̄ nō recordētur qui alij fuerint presentes ꝓ testibus. Adde Bal. idem expressius tenentem post Cyn. ibi in l. ij. C. de do. ante nup. vbi dicit facias longam manū ad istud dictum Cy. Et isto modo limito illud q̄ vult gl. not. in. l. luci[o]. in gl. mag. circa princi. ff. de infa. expresse dicit q̄ nihil valet dictū testis qui non plene deponit super toto facto. nā intelligo sufficere q̄s deponat super eo in quo cōsistit substātia negotij ⁊ quo litigatur. ⁊ de illius gl. intellectu vide plene Bal. in. l. data opera. C. qui accu. non pos. ⁊ in. c. j. §. sacramentum. de consue. rec. feu. ⁊ in. c. j. si de inuesti. inter do. ⁊ vas. lis oria ¶ Cōfirmo predicta regulā ꝙ optimū simile. nā sufficit q̄s testes concordēt super facto principali, in eo in quo consistit substātia negotij. ⁊ dato ꝙ in alijs postea discordent, nō ꝙ hoc censentur testes varij nec re ꝓbant. Et istud millies in causis alleg. tex. est in. c. nihil obstat.
ibi Cano. oēs notant de ver. sig. facit tex. in. c. dudum. cum gl. in ver. substantia. de conuer. coniug. ⁊ tex. in. c. cum ecclesia. iuncta gl. in ver. vacillasse. de causa pos. ⁊ ꝓpte. Adde tex. no. de in re ciuili ad hoc. l. qui sententiam. quam ad hoc ibi not. Barto. ⁊ Ang. C. de pe. ⁊ illū tex. no. Ad hoc originaliter Old. lau. vt refert Bal. in. l. j. ad fi. C. si plures vna sua. Istam regulā etiā ponit Jo. de ana. ī ꝙsi. lxxvj. quod incipit. Visis ⁊ ꝙsideratis attestationibus, vbi subdit quod imo tūc melius videtur testes deponere, ne videātur eundē premeditatum q̄s sermonem attulisse contra. l. iij. §. j. ⁊ ibi Bar. ff. de testi. cū cōcordā. Istam regulam etiam ponit do. Alex. in cōs. cv. in. ij. vol. incip. Viso ac diligēter examinato. pcessu. in vlti. col. Cōfirmo etiam per illud quod ad literam decidit do. Ant. de but. in. c. cū causam. in fi. de testi. post Specu. in t. t. de testi. §. j. in ver. idē ꝙ addit aliquid de suo, vbi tenet q̄ si testis sciēter addit aliquam falsitatē in dicto suo, dummodo falsitas illa non tangat substātiam necessariā negotij super quo deponit: q̄s tamē dictū eius valet puta si interrogatur de nomine contrahentium, vel de agnatione, vel de parentela, aut de qua parochia sunt. ⁊ refert ita contigisse in persona Jo. an. ⁊ sequit ibidem Jo. de imo. Sed ante eos istud idē dicit Bar. in. l. eos. in. ij. col. circa prin. ff. ad. l. cor. de fal. ⁊ expresse no. Bal. ⁊ Imo. in. l. his verbis. §. fi. per illum textum. ff. de heredi. instī. Ego plus dico q̄ imo tales testes in nullam falsitatē incidūt. ⁊ trado tibi vtilem regulam, quo ad hoc vt testis incidat in falsitatē, ⁊ possit puniri de falso, opotet q̄s falsum deponat sup facto principali, in quo consistit substātia negotij: ⁊ propter q̄s principaliter examinatur: secus si sup alijs: quia tunc licet mentiatur, non tamen cōmittit falsum nec potest de falso puniri: sed tantū extra ordinem arbitrio iudicis, ita singulariter dicit Jac. butri. in. l. lucius. ff. de infa. ⁊ adducit terribile exemplum in teste qui interrogatus an sit attinens vel coniunctis producentis, re
a spondet q̄ nō: ⁊ tamē est falsum, q̄ non incidit in penā falsi: tamen quia mēdax est, potest puniri extra ordinem arbitrio iudicis. ⁊ istā decisionem refert ibi Ang. in. ij. col. reputans nota. dignū. tamē dicit q̄ dictū Jac. de bu. nō probatur. l. sed dz sufficere eius autoritas. illā etiam decisionē ꝓ mirabili. ⁊ singulari sequitur Ang. in cōs. cxiij. incip. Visis pcessibus. in. ij. col. Sed ego allego Bar. referentē illud dictū Jac. but. ⁊ tenentē in. l. pe. in. ij. lectu. Bar. C. de transac. Dubiū tamen est, ex quo testis in rauit dicere veritatē sup facto principali, ⁊ sup appēdicijs. Intelligē tamē ⁊ erit optimū granū salis, q̄n illud est omnino impertinēs ad causam: sed si aliqualiter tangeret, est secus. ita domini. Franc. de are. in consi. lxxj. q̄s incip. diligenter ⁊ mature prospe
17 ctis. in. ij. colum. ¶ † Item etiā in facto principali in quo consti
a tuit[a] substātia negotij principalis si testes i aliquo modico admīcē cōtradicant, nō per hoc censenť varij: nec per hoc reꝓbabit dictū eorum. ita singu. dicit do. Ant. de bu. nec alibi legi in. c. ū. de regu. per illū tex. cum gl. Et istā limitationē sequit do. Alex. cōsulēdo in mille locis in cōs. cxxiij. in. ij. vol. inci. animaduersis. in vlti. colū. ⁊ in consi. lxv. in. ij. volu. quod incip. Visis processibus. in. iij. col. ⁊ in cōs. cv. in. ij. vo. inci. Reuerēde dñe. in vlt. col. ⁊ in cōs. clxiij. incip. Viso processu vtriusq; cause. in. iij. col. ⁊ in consi. xlij. in. ij. volu. quod incipit in causa ⁊ lite vertente inter Christophorum. in vlti. col. Ego tamen alibi inueniō Bal. in. l. de quib[o]. in. xxvij. col. ff. de legi. expresse dicentē, q̄ minima differentia in testib[o] hz imaginem contrarietatis: nisi respondēdo
18 ponderares illū terminū imaginem. ¶ † Ultimo limita inquātū dictū est. ſ. q̄ sufficit q̄ testes cōcordāt in substātia, ⁊ in effectu: iuribus in quib[o] presumitur pluralitas nisi identitas probet: sed tūc expediret inuenire rationem specialitatis. vide tamē que dixi infra ad fi. huius. l. ¶ † Scōo ex doct. Bald. elicio aliud q̄ non inuenio ab alio fuisse pōderatum, q̄ sufficit q̄ testes recordētur de eo q̄ est de substātia negotij, ⁊ super quo litigatur: dato q̄ de alijs dicant se non recordari. vt expresse vult Bald. hic qui tenet q̄ sufficiat quod testes deponāt qualiter testator coꝛā septem testibus fecit testamentū, in quo instituit titium heredē istud sufficit dato q̄ nō recordētur qui alij fuerint presentes ꝓ testibus. Adde Bal. idem expressius tenentem post Cyn. ibi in l. ij. C. de do. ante nup. vbi dicit facias longam manū ad istud dictum Cy. Et isto modo limito illud q̄ vult gl. not. in. l. luci[o]. in gl. mag. circa princi. ff. de infa. expresse dicit q̄ nihil valet dictū testis qui non plene deponit super toto facto. nā intelligo sufficere q̄s deponat super eo in quo cōsistit substātia negotij ⁊ quo litigatur. ⁊ de illius gl. intellectu vide plene Bal. in. l. data opera. C. qui accu. non pos. ⁊ in. c. j. §. sacramentum. de consue. rec. feu. ⁊ in. c. j. si de inuesti. inter do. ⁊ vas. lis oria ¶ Cōfirmo predicta regulā ꝙ optimū simile. nā sufficit q̄s testes concordēt super facto principali, in eo in quo consistit substātia negotij. ⁊ dato ꝙ in alijs postea discordent, nō ꝙ hoc censentur testes varij nec re ꝓbant. Et istud millies in causis alleg. tex. est in. c. nihil obstat.

a ¶ Testes. adde bar. in. l. j. in. xj. q. a C. de test. Bart. i l. heredes palā. in prin. ff. e. ti. Bal. in. l. si. C. de fideic.

b ☞ Pluralitas. Adde Alexan. hic i fi. Jas. j. col. v. ⁊ fi. huius. l. Purpu.

c ☞ Duo testes. Jas. arg. contra. j. l. nemo. colū. v. de leg. j. Purpu.

d ☞ Casus. Jas. subhimitat in. l. 7 admonendi. in repet. columna lxxxiij. ff. de iure b iurando. Purp.

e ¶ In testō. adde l. hrdes palam. in. §. in testamētis. ff. de testa. ⁊ in aut. rogati. C. de test.

a ☞ Cōsistit. Ista fuerunt Alexan. vsq; ad ver. item attēde. in. l. iij. §. j. in. j. addit. ff. de testi. adde Jaso. in. l. sciendum. in princi. col. iiij. ff. qui satisda. cog. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in prin. in pen. col. ff. de testa. quia cũ ista sit dubia probatio, per confessũs nihil releuat, ꝛ mihil operatur. c. in presentia. de proba. l. nõ hoc. j. vnde leg. vbi dicetur. Sed sala. gl. ꝛ Bar. vt procedant quãdo duo testes deponũt quod testator fecit testamentum in presentia eorum ꝛ aliorũ quinq; testiũ. Iam si alij quinque testes sunt in rerum natura: licet forte absentes: ꝛ sic possibile est per eos probare testamentum: tunc quia dubium est de testamento, credo quod nõ possit ab intestato succedi. Sed quãdo essent, soli duo testes: tamen quia certum est quod nõ potest succedi ex testamẽto, quod non probatur nisi per duos testes. l. si vnus. ꝛ. l. hac consultissima. in princ. j. de testa. non impeditur successio ab intestato. ita loquuntur alij doct. cõtra Bar. hic. Et pro ista parte contra gl. ꝛ Bar. est bonus tex. in. l. j. ff. si tab. test.

19 nul. ex. ¶ †Ultimo attende inquãtum superius dixi quod plu-
ralitas nõ presumitur in actibus hominum, nec in testamentis,
nec in personis, nec in sentẽtijs. Et ꝓpterea reprobaui. d. Alex.
in consi. cxxxiiij. in. ij. vol. tenentẽ quod rebus bene presumitur
pluralitas, si non probetur identitas, allegãdo Bart. in plerisq;
locis in quibus non istud bene dicit. Si velles tenere illã opi. d.
Alex. quod in reb⁹ presumat pluralitas, potes allegare opportune illud quod determinant Cano. in c. auditis. de prescript. in
versi. si per illa cõsiteriet quod vallis de heuescham sit ille locus
ꝛc. per quem tex. dicit ibi Jo. An. fuisse sententiatum in ciuitate

20 Bononie contra quendam bidellum † qui conduxerat equum
pro eundo ad certum locũ: ꝛ equus in itinere naturaliter perijt,
ꝛ ita probabat per socios itineris. Locator autem respondit: tu de
probas quod equus in itinere perijt: sed nõ probasti ꝙ fuerit
ille quem tibi locaui, certe fuit lata sentẽtia contra bidellum: qui
debuit probare de illo equo per signa ꝛ colores equi: qõd est bene
notandum ad instructionem aduocatorum iuuenum. Et ista manet
decisi oneu sequitur ibi Ant. de But. in pe. col. Ida. in. ix. ꝛ alij.
ꝛ. d. Alex. in consi. cxviij. quod incip. In causa ꝛ lite vertente inter peregrinum. in vlt. col. ꝛ in consi. seq. in. viij. col. in. j. volum. ꝛ
dicam in. l. non hoc. j. vnde leg. ꝛ sic ibi canoniste per illum text.
tenent quod in rebus presumatur pluralitas: nec credo quod
quicquam melius adduci potuisset. Jason Pisis.

¶ De bon. pos. contra tabu. Rubrica.

¶ Capio glo. Rubrice quam diuide in duas partes. In prima
continuat rubricam ad precedentes. In secũda formal questionẽ. Rubrica bene respõdet. secũda ibi. Sed quare hic titulus.

☞ Liberi emancipati preteriti in testa. patris. si tale testa. cõtra tabulando expugnent, licet expugnato testa. regulariter omnia legata corruant: tamen ex equitate ꝓtoris conseruantur legata parentibus, liberis, vxori, nurui ꝛ similibus.

a ☞ Questionem. Et dũ facit mentionẽ de nobilitate reprobat ex dictis Feli. in. c. super eo. el. ij. de testi. Cur. consil. cxviij. colum. j. Purpu.

2 Hodie etiam si filius in potestate sit preteritus vel exheredatus in testa. patris: tamẽ omnia legata ꝙbuscunq; relicta cõseruanẽ.

3 Liberis preteriti testa. patris, competit bon. possef. contra tabu. ad expugnandum testamentum.

4 Legitimatus censetur vere legitimus.

5 Stante statuto quod existentibus masculis filie non succedant patri: filij legitimati excludent feminas.

6 An filius preteritus qui contra tabulat testa. patris, si succumbat debeat perdere legatum relictum in eodem testa.

7 Dictio solis est taxatiua: tamen non excludit personas similes vel conexas.

Iberi. Expugnato testamẽto p ℈ tabu. debenẽ legata psonis coniunctis expressis in edicto ꝓtoris de quo loquitur tit. ff. de leg. prestã. h. d. iũcta gl. fi. ¶ Et cõsidera qõ hic est tex. cõtra multos ꝙ dicunt talis lex est de indubitabili. q: illud est decisum in alia lege. nãm nos habem⁹ vnũ titulũ integrũ. ſ. ff. de leg. prestã. de eo qõ decidit ista. l. quã ergo dubitationẽ h℈ rũdeio facta est ista. l. q: in

1 C. nõ erat decisum alibi nisi hic. ¶ †Ito. ex ista. l. q: liberi emancipati ꝓteriti in testõ pris: si tale testm ℈ tabulãdo expugnẽt, licet expugnato testõ regulariter oia legata corruãt. l. si nemo. in j. ff. de testa. tute. ꝛ. l. si nemo. ff. de reg. iur. ꝛ. l. eã quã. C. de fideic. tũ ex eq̃tate ꝓtoris iuxta totũ tit. ff. de leg. pre. cõseruanẽ legata parẽtibus, liberis, vxori, nurui ꝛ similibus. Et rõ⁹ q̃ mouit pretorẽ est fm Odof. Pau. de cast. ꝛ zDoder. hic. Nam quia pretor fecerat iniuriam legatarijs: admittẽdo filium emancipatũ preteritũ q de iure ciuili erat penitus incognitus. ſ. emancipati. instit. de here. q̃ ab intest. l. ℈ cũ patrono. ſ. j. de bo. pos. in recõpẽsationẽ modificãdo statuit, ꝙ talis filius emancipatus preteritꝰ expugnãdo testũ per bo. pos. cõtra tab. saltẽ teneaẽ ꝓstare legata ꝓdictis cõiunctis psonis. Hinc est ꝙ qñ filiꝰ i ꝓtate erat preteritus in testõ patris: quo casu absq; remedio ꝓtoris poterat dicere testamentum nullum de iure ciuili: quãuis vtatur remedio pretoris: ꝛ sic cõtrabulet: talis filiꝰ in potestate cõtrabulãdo nõ teneaẽ ꝓstare legata liberis nec parentib⁹. tex. est in. l. is qui

b ☞ Etrõ. Idem dicit Ja. in. l. fin. col. iij. j. vnde legi. Purpu.

in potestate. in princi. ff. de leg. prest. Et ex hoc inferas: ꝙ ℈ text. iste simpliciter dicat liberi. necessario tñ debet intelligi de liberis emãcipatis: q: in liberis in ꝓtate nõ ℈ locũ. Itẽ ꝓ hoc ego ifero rõnem diuersitatis quare rupto testõ patris per querelam inof. test. legata non cõseruant liberis, nec parentibus, nec alicui persone, sed in totũ corruunt. l. papinian⁹. la. ij. ſ. pe. ꝛ. ſ. fi. ꝛ. l. filius. ff. de inoff. test. ꝛ dico qõ ratio est: q: querela est remedij inducti de iure ciuili ad expugnãdũ testm: ergo cũ nõ sit remedij ꝓtoris: sed iuris ciuilis. ideo ꝓtor nõ est qui facit iniuriam legatarijs hoc casu. ideo si nõ ℈ locum titulus de lega. prestan. non est mirũ. Et ista est melior rõ differentie ꝙ illa q̃ est assignata p Cy. hic. in. ij. opp. ꝛ ante eũ p Odof. ꝛ sequit Alb. hic q: querela est de iure ciuili: ideo i totũ rupit testm: qõ similiter est de iure ciuili. sed bon. pos. ℈ tab. est de iure ꝓtorio. ideo testm qõ est de iure ciuili. non rupit in totũ. Ista fm istam rõnem q: per ℈ tabulas nõ rumpitur in totum, deberent oibus indifferenter legata prestari. Et per istã rõnẽ ego infero vnũ nunq; ab alio cogitatũ, qõ reputo valde pulchrum: ꝛ egregium: qõ si filius emãcipatus sit exheredatus in testõ patris: quo casu testm valet de iure ciuili: nec filius emãcipatus põt querelare: q: cẽsetur penitus extraneus de iure ciuili. vt. ſ. dixi. q: ꝓtor concedit sibi bon. pos. gratia litis agnoscẽde. qua mediãte cognoscatur a iure ciuili, ꝛ possit querelare. vt declarãt gl. ꝛ Bar. i. l. papinian⁹. ſ. fi. ff. de inoff. test. Cy. in. l. ij. C. de inoffi. test. Bal. ꝛ alij in. l. fi. ℈. vnde leg. Certe cũ isto casu etiã ꝓtor faciat iniuriã legatarijs, faciẽdo per viã suam ꝙ emãcipat⁹ admittat ad querelãdũ, qui alias a iure ciuili erat exclusus. nõ esset ponere os in celũ tenere qõ isto casu emãcipatus querelãdo testm patris teneat cõseruare legata liberis, parentib⁹, nurui ꝛ vxori testatoris: q: isto casu militat eadẽ ratio iniurie ꝓtoris: ꝛ sic eadẽ equitas conseruandi legata talibus personis. Cõfirmatur istud: q: facilius debẽt cõseruari legata qñ filiꝰ est exheredatus, ꝙ qñ est preteritꝰ: q: ꝓmo casu venit cõtra expressam voluntatem testatoris: sc℈o casu venit ℈ tacitam. Et si hoc est verũ est solẽnis ꝛ inaudita limitatio ad. d. l. papinian⁹. ſ. pe. ꝛ fi. volentẽ ꝙ expugnato testõ ꝙ ꝛelã legata in totũ corruãt nec alicui conferrent: q: ꝓcedit qñ testm ꝛelatur p filiũ in ꝓtate secus si ꝓ filiũ emancipatũ. ꝛ istud est qõ bene ꝓbat tex. in illa. l. papinianus. ſ. fi. in ver. ꝛ suus heres erit. ad denotandũ ꝙ sec⁹ sit in emãcipato. Per hoc etiã habes magnã extensionẽ ad titulũ ff. de leg. ꝓstan. ꝛ ad. l. nostrã. vt ꝓcedat: nõ solũ in filio emãcipato ꝓterito ℈ abulãte testm patris, sed etiã in filio emãcipato exheredato in testõ patris, ꝛ illud querelãte: vt vtroq; casu cõseruẽtur legata cõiunctis psonis ex equitate ꝛ rõne ꝓtoris. q̃ pariter vtroq; casu militat: ꝛ caripẽderem inuenire authoritate doctoris in hoc. ¶ Aduerte tũ ꝙ dispositio illi⁹ tituli de leg. ꝓstã. ꝛ. l. nostre non semp ꝛ passim. ꝓcedũt: sed multifarie limitant. iõ sup hoc vide plenã doctrinã Bar. facientis. iiij. casus ꝓncipales in. l. is q̃ in ꝓtate. ff. de leg. ꝓstã. ponũt Ange. Raph. Ful. ꝛ Luro. ¶ Inter alias limitatiões no. illã precipue quam ponit text. no. in. l. saluius aristo. ff. de leg. prestã. Que modificat totũ illũ titulum ꝙ emancipatus ꝓteritus teneaẽ cõseruare legata ꝓsonis cõiunctis: est verũ dũmodo talia legata non sint ampliora ꝙ sit illud qõ habebit emancipatus in bonis patris: q: si legata sunt ampliora, nõ cõseruanẽ in totũ. sed eatenus quaten⁹ est illud qõ

2 emãcipat⁹ cõsequeẽ. ¶ †Et iõ pulchrũ dubiũ est nũquid ſc℈ eandẽ equitatem. d. l. saluius. debeat hodie limitari. aut. ex cã. ꝙ de libe. pret. disponens ꝙ hodie etiam si filiꝰ in ꝓtate sit ꝓteritꝰ vel exheredat⁹ in testõ patris: tñ oia legata quibuscunq; relicta conseruentur, nunquid debeat modificari: ita ꝙ legatarij nõ cõsequantur pluſq̃ ipe filiꝰ, ꝛ si legata sint ampliora debeãt resecari, vt saltem filius tantũ habeat quantũ habent legatarij. d. l. saluius. tangit ibi Bart. ꝛ relinquit cogitandũ. nihil decidit. Sed Bal. ꝛ not. Ange. ꝛ zDoder. hic. ꝛ Bald. in. d. aut. ex causa. in xliij. col. in. iij. op. tenent ꝙ illa aut. ex causa. in distincte ꝓcedat: quia imperator: non habuit istã cõsyderationẽ qõ heres debeat esse eq̃lis legatarijs: sed solũ consyderauit qõ heres detrahit falcidiam vel trebellianicam: ꝛ illis debeat esse cõtentus. Tamẽ tu ex aduerso cõsydera: ꝙ cum distinctio. d. l. saluius. sit equa multum, succedit regula, qõ leges noue etiam correctorie, ꝛ aliquid generaliter ꝛ de nouo disponẽtes, debẽt tamẽ intelligi ꝛ modificari per leges antiquas: ꝛ sc℈m leges antiquas distingui. vt est gl. approbata in. l. sciendum. in princi. ff. qui satisfda. cog. etiam si in talibus legibus nouis dicatur expresse non obstãtibus q̃buscunq; legibus fm Bart. in. d. l. sciendũ. in prin. vbi dixi ꝛ in extrauag. ad reprimendũ. in ver. non obstantibus. in. ij. col. per glo. singularẽ. in. ſ. j. in aut. de hered. ab intest. Nisi respõdeas ꝙ verum sit quando lex noua loquitur de eadem materia de qua leges antique: alias secus. glo. in. c. i. in verbo declaram⁹. ne clerici vel monachi. in. vj. ꝛ in. c. licet canõ. in verbo parochiali. de elec. in sexto. ꝛ in capit. constitutionem. de regu. in. vj. ꝛ in ca. ea que.

de reg. iur. in sexto. Tamẽ potes dicere quod satis loquitur de eadem materia in genere, scilicet conseruationis legatorum. Sz caue, ꝙ videtur dicendum ꝙ sit diuersa materia, duplici rõne. Prima ꝙ dispositio titu. de leg. prestan. est ius pretorium. Sed d. aut. ex causa. est merũ ius ciuile. Secũda ꝙ titulus de leg. prestã. solũ conseruat legata cõiunctis in psonis. sed aut. ex causa. ꝛ3er-

3 nat indifferenter legata omnib⁹ psonis. ¶ †Scõdo no. ex princ. tex. ibi liberi, ꝙ liberis preteritis in testamẽto patris ꝓtit bo. pos. cõtra tab. ad expugnandũ testm. vt hic. ꝛ. l. seq. ꝛ toto ti. ff. e. Intellige istã regulã procedere in filijs legitimis ꝛ naturalibus, secus est in filijs naturalibus tantum: q: filij naturales tantũ, licet possint aliquid consequi ex voluntate ꝛ testamento patris, tamen cõtra voluntatẽ nihil vnquã consequũtur. ideo q: preterirti non contratabulãt testm paternũ. glo. est sing. in. l. ij. in prin. in versic. naturales. ff. eo. que est sin. fm Bald. in. l. j. C. quo. bo. ꝛ in. c. innotuit. in. iiij. col. de elec. Ista gl. etiam pro elegãti sequitur Bal. in. c. j. in. xj. col. de consti. Idẽ tenet Bal. in. l. fi. in. iiij. col. j. vnde le. ꝛ probat optime in. l. fi. ꝛ ibi ad hoc not. Bal. C. de nat. lib. ꝛ illã gl. in. d. l. j. etiã sequitur ꝛ reputat sing. d. Alexã. consil. lxxiij. in. ij. vol. qõ incipit. Aliso, pcessu cause vertẽtis inter faustinam. circa fi. eam sequitur Ludo. ro. in cõsi. cxxxiij. inci. l3 natura

a filij⁹. ibi tñ determinat⁹ Lu. ro, sec⁹ esset in filio naturali legitimato: q: si sit ꝓteritꝰ in testõ patris bene h℈ ius cõtrabulãdi ꝛ dicẽdi nullũ: vt ibi per eũ. † Et ꝓ eo facit ꝙ legitimat⁹ cẽsetur vere legitimus, vt firmat Bar. in. l. si is qui ꝓ emptore. in

4 xxiij. col. ff. de vsuca. ℈ Bal. in. l. nuper. C. de natu. lib. ꝛ. d. Alle. in cõsi. ij. in. j. vol. inci. visis codicillis. in. viij. co. ꝛ seq. ¶ †Winc est ꝙ stante statuto in ciuitate ꝙ existẽtib⁹ masculis filie femine non succedant patri, certe filij legitimati vigore talis statuti etiã excludent feminas. fm Sal. in. l. cũ acutissimi. ꝛ in. l. eã quam. C. de fideicõ. tamẽ ꝓ nũc aliter nõ discutio. Ad predicta facit qõ voluit Bal. ꝛ Sali. in. l. fratres. C. de inoffi. test. Ange. in. l. j. ff. e.

b ꝙ frater naturalis cõtra testamẽtũ fratris nõ ℈ querelam, nec aliud remediũ: quis sint eodẽ patre ꝛ matre nati. Adde tamen ꝙ valeret statutũ disponẽs ꝙ filius naturalis preteritus vel exheredatus querelet vel cõtratabulet: fm Bal. in. c. j. in. x. col. de

6 consti. ¶ †Munquid autẽ filius preteritus q̃ cõtratabulat testm patris si succũbat debeat perdere legatũ relictũ in eodẽ. l. papinianus. ſ. meminisse. ff. de inoffi. test. glo. in. l. si is qui cõtra. ꝛ ibi Bart. ff. de vulg. ꝛ pup. ℈ ꝛ sic: ꝛ Pau. de ca. in. l. alia. C. de his qui. vt indi. vbi do. Alex. etiã plene examinat istũ passum: sed in contrariũ habes tex. expressum in. l. filiũ. ſ. si qs cõtra. ff. de lega. prest. per quẽ tex. expressum in. l. filiũ. ſ. si qs cõtra. ff. de leg. bon. posset. sc℈m tabu. que dicit aliud esse in querela, aliud in bonorũ pos. cõtra tab. in tex. i. l. post legata. in prin. ver. ille. ff. de his qui. vt indi. Tenendo tamẽ primã opi. Bar. eam limitat per tex. no. in. l. filius fa. substituat. ꝛ ibi Bart. ꝛ expressius Ang. ff. de here. instit. ꝛ est similis tex. in. l. ex facto. ſ. luci⁹. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ di-

7 cam plenius in. l. seq. in. ij. no. ¶ †Tertio not. ex tex. in verbo so-
b lis. iuncta gl. ꝙ licet dictio solis ꝓsit taxatiua: ꝛ sic exclusiua. l. is solis. ff. de condic. indebi. ꝛ. l. aduersus. C. si aduer. rem iudi. tamẽ non excludit personas similes vel cõexas. vnde dicit Arch. in c. ij. de accusa. in. vj. quem refert ꝛ sequitur Bal. hic, ꝙ si statutũ dicat quod solus episcopus faciat. non intelligitur excludi capitulum suum: eo ꝙ non excluditur id quod est cõexum. Et idẽ generaliter ꝓcedit in omnibus taxatiuis: ꝙ non excludãt casus similes, vel similem rationẽ habentes. l. ob es. cum gl. j. C. de ꝓdi. mino. glo. in. l. ferui nomine, ꝛ ibi Bar. ff. de vsuca. bonus tex. in. l. j. ſ. j. ff. si men. falsum mo. dixe. Barto. in. l. si cõstante. in prin. in. ix. q. ꝓ prime partis principalis. ff. fol. mat. Facit quod dicit Bal. in. l. nullus. C. ad. l. iuli. maiest. quod dictio taxatiua excludit solum dissimilia. Facit gl. no. iuncto tex. in. l. fi. C. de reuocan. donatio. que loquitur in penalibus: ꝛ sequitur Cy. ꝛ Saly. ibi. Item natura termini taxatiui est excludere extranea, sed cũcta pertinẽtia indulgere. cle. exiui. in ver. cum autem natura. de verborum significa. quem text. ad hoc reputat aureum ꝛ singularem Jo. de ana. in consi. cxxxvj. vtrum cofani. Lud. in. l. vnica. in prin. ff. si quis ius di. non obtẽ. tamen ille text. non ꝓprie loquitur de taxatiua. Item facit qõ no. Ang. in. l. si mora. ff. solut. mat. per illũ text. in verbo dumtaxat. ꝙ si aliquis esset electus rec-
c tor cum hoc qõ possit sindicari de furtis ꝛ baratarijs tantũ ꝛc. licet Jmo. ꝛ Alex. ibi aliter. Ista solu. nõ videtur bona ꝛ in ꝓposito: quia nurui ꝛ vxori cõseruatur dos ꝓlegata: per. l. j. ff. de lega. prestand. ꝛ tamen nõ sunt persone similes hic expresse: nec eadem ratione eis conseruatur: nec sub eodẽ modo. l. virilis. ſ. fi. ff. de leg. prest. ¶ Unde melius respõde sc℈m Bal. ꝙ hic nõ ponitur dictio taxatiua solis simpliciter, sed cũ modificatiõe, secũdum edictũ ꝓtoris: vnde extenditur quatenus est in edicto ad quod fit relatione als inducatur correctio iuris antiqui. quia vt not. Salic. ex isto tex. iuncta glo. dictio solis. nõ excludit casus

predictos per alias leges. vnde dictiones tales taxatiue nũquã stant taxatiue quando inducitur correctio iuris Bart. in pulchra decisione in. l. iiij ſ. cũ titio. ff. de adi. leg. quẽ sequitur Jmo. in. l. si vero. ſ. de viro. in. vi. col. ff. so. ma. Per. de ancha. in. c. canonum statuta. in. viij. col. in. xiiij. q. l3 contra Bar. in. l. viros. per illum tex. C. de diuer. offi. lib. xij. Facit qõ vult Ange. in. l. sciẽdũ. ff. de euic. ꝛ in. l. si tamẽ. ſ. in edilitijs. per illum tex. ff. de edil. edic. ꝛ in l. Paulus. ſ. j. ff. de vsur. ꝛ in. l. si debitor. ff. qui po. in pig. hab. ꝛ in. l. ita nobis cor. di pudor. C. de adulte. q: si statutũ ꝓmittat cõtra instrumentum guaren. opponi aliquas exceptiones tãtus. ꝛ sic per taxatiuam nõ videt excludere alias exceptiones similes: velvenientes ex alij⁹ statutis. Adde etiã quod not. Bal. ꝛ Ang. in. l. cum notissimi. in prin. ij. col. C. de ꝓscrip. xxx. an. per illum tex. cum gl. in verbo, solis. ꝙ dictio solis nunquã excludit quando resultat absurdus intellectus vel contrarietas. Facit gl. in. ſ. sed ꝛ ꝙ principi. insti. de iure natu. Bar. in. l. vnica. in pn. ff. si qs ius di. non ob. ¶ Tu potes saluare tex. aliter ꝙ bene dicat solis liberis ꝛ parentibus. q: alie persone. s. vxor ꝛ nurus defuncti qui bus reseruatur relictum ꝓ dote, cum dotẽ habeant nõ est ꝓpꝛie ꝛ effectualiter legatũ, sed debitũ. ptz: q: si dos vere nõ debetur quãuis legatũ valeat expressa certa quãtitate. l. iij. C. de falsa cã. adie. le. tamẽ non conseruat per istã legẽ illũ titulũ. ff. de leg. ꝓstã. tex. est in. l. is qui in potestate. ſ. j. ff. eo. ꝛ hoc est quod ꝓprie

a dicit tex. in. l. virilis. ſ. fi. eo. ti. q: mulier ad es alienum venit. ꝛ ibi est tex. quod si aliquid relinquitur vxori vel nurui ꝓter dotẽ, nõ h℈ locũ ille titulus. vide tñ. l. seq. ſ. 3 ꝛ ſi ꝓ dote. e. ti. Et sic iste tex. optime dicit ꝙ solis liberis ꝛ parentibus legata prestari debẽt. Et ista est veritas quam etiã sentit Ful. hic. ¶ Hl. j. diuiditur in b tres partes. put in effectu remouet tria contraria. in prima parte pondera fm Sali. ꝙ dictio solis quamuis sit taxatiua, tñ non excludit casus positos per alias leges. ꝛ adde cõcordan per do. Alex. hic. In secũda parte glo. ꝓfertur opponit ꝙ imo qñ filiꝰ ne-

d dum emãcipati, sed in potestate sunt ꝓteriti hodie cõseruanẽ legata facta oib⁹ psonis quãtcũq; sint p aut. ex cã. C. de lib. ꝓte. ergo male dicit tex. cõseruari legata solis parẽtib⁹ ꝛ liberis. imo oibus. gl. fatetur contrarium, qõ hodie plenius ꝓuisum est p illã aut. ex cã. ꝛ sic hodie ℈ gl. frustratoria est dispositio ꝛ ꝓuisio ti. de le. prest. ꝛ huius. l. Tu dic quod imo est vtilius in oib⁹ casibus in quib⁹ illa aut. locũ nõ h℈. presertim qñ filius est ignoranter preteritus, quo casu nõ cõseruanẽ legata p illã aut. ex causa. cõseruarẽtur tñ legata facta cõiunctis psonis, per dictũ titulum ff. de legatis ꝓstã. vt declarãt Bing. ꝛ zModer. ꝛ Pau. de ca. i. d. aut. ex causa. in. iiij. co. ꝛ Jo. de imo. in. l. filio ꝓterito. in. xxvj. co. ff. de iniust. rup. Eodem modo institutio parẽtis vel liberorũ cõ seruatur expugnato testõ per ℈ tabulas p illum titu. de lega. pre c stan. vt ibi est text. in. l. filiũ. sed ꝛ si portio. ꝛ. l. virilis. ſ. si qs ex liberis. ꝛ. ſ. seq. ꝛ. l. sed ꝛ si ꝓ dote. qõ no. etiã per aut. ex cã. ꝛ ille. ſ. sed ꝛ si portio. non est hodie correctus. fm Fulg. hic quãuis aliter teneat. d. Alex. in. d. aut. ex causa. in pe. col. vbi dicetur. ¶ Jn tertia ꝛ vlti. gl. opponit de. l. quidam. C. de fideicom. vbi si pater filium emãcipatũ ꝓteriit in testõ: q: nõ instituit filiũ, tũ granauit legatis, dicit ibi ꝙ nõ teneaẽ ad aliqua legata, ergo nõ teneaẽ etiã cõiunctis psonis. cõtra istũ tex. gl. ibi dupliciter rũdet, vera solutio est ꝙ illa. l. pe. logẽ qñ legata erãt noiatim relicta ab ipso filio emãcipato, ꝓteriro, quo casu sunt nulla, per regulam, quia quẽ nõ honoro, nõ possum grauare legatis. l. ab eo. C. de fideicõ. ꝛ talia legata nulla non conseruanẽ etiã cõiunctis personis. p tit. de leg. prestã. Nos autẽ loquimur qñ legata erant relicta ab alio instituto herede. quo casu si emãcipatus ꝓteritus ℈ abulet testamẽtũ, teneaẽ cõseruare talia legata si sunt relicta cõiunctis per d sonis. Jn istis terminis loquit ista. l. ꝛ titu. de leg. prestã. q ℈ limitari p. d. l. quidã. que hodie remanet incorrecta. fm Ang. hic ꝛ Dy. ꝛ Bar. in. l. ij. ff. de leg. iij. Jason Pisis.

☞ Determinat. adde Cur. senioꝛẽ. cons. cxxv. statuto senensi. col. ij. Purp.

☞ Solis. De dictione taxatiua. Feli. in. c. j. de cõsti. ꝛ in. c. pastoralis. in prin. de restit. Rom. consi. viij. col. fin. Alle. lib. iiij. cõsi. cxxx. col. ij. Prepo. in c. si. de ꝓb. Ang. in. l. Paulus. ſ. heres. de vsuris. Amplia per. l. fi. j. de reuocan. do. ꝛ. ſ. poro. q̃ fuit prima causa bñfi. amit. Purp.

☞ Bona. Declarat vt non excludat a consuetudine. Ro. cõsi. cxiij. j. dubio. ꝛ cxiij. Facit Bar. in. l. viros. C. de diuer. offic. Sed regulariter ob. l. lucius. ſ. qui habebant. ad trebel. iuncta. l. titio ꝛ meuio. ff. de leg. ij. ꝛ. l. j. ff. de vul. Purpu.

☞ In secunda parte glo. Collige tu ex hac glo. reg. l. decurionibus. C. de silẽtia. lib. xj. ꝛ arg. per Bal. in. l. nõ plures. in fi. ſ. de sac. sanc. eccle. Alex. consil. cxxij. iij. lib. ꝛ consi. ij. Roma, cõsil. ccccl vj. j. dub. ꝛ. ccccxcviij. ij. dubio. Purpu.

☞ Jn secunda parte glo. Collige tu ex hac glo. reg. l. decurionibus. C. de silẽtia. lib. xj. ꝛ arg. per Bal. in. l. nõ plures. in fi. ſ. de sac. sanc. eccle. Alex. consil. cxxij. iij. lib. ꝛ consi. ij. Roma, cõsil. ccccl vj. j. dub. ꝛ. ccccxcviij. ij. dubio. Purpu.

1 Infans potest emancipari a patre per rescriptum principis.
2 Licet filius naturalis non possit legitimari innuptus, tamen si sit infans poterit legitimari.
3 Posthumus antequam nascatur non est in potestate patris.
4 Nato posthumo rumpitur testamentum.
5 Quis dicatur ꝓprie preteritus.
6 Contra tab. ꝛ secundum tab. simul concurrere non possunt.
7 Bo. pos. contrab. põt agnosci per solũ tutorẽ nomine infantis.
8 Institutus non habet bo. pos. contra tab.
9 An filius preteritus possit approbare testa. ꝛ hoc modo impedire institutum contrarabulare.
10 An filius preteritus possit approbare testa. ne instituti eius beneficio habeant ius dicendi nullum.
11 Posthumus olim poterat inter ceteros exheredari, sed an de iure. C. possit exheredari.
12 Filij preteriti habent de iure ciuili ius dicendi nullum ꝙ durat triginta annis, filij autem exheredati habent de iure ciuili ius

Universidad de Deusto
Biblioteca

querelandi quod durat quinquennio.
13 Pretor fundatur in mera equitate.
14 Preteritio filij vel descendentium per lineam maternam habetur pro exheredatione, & que sit eius ratio. nu. 15.
16 Bonorum non possessor contra tab. non competit contra testa. feminarum vel linee femine.
17 Filijs vel descendentibus non competit bo. pos. vnde liberi matribus descendentibus ab intestato.
18 Si hodie mater preteriret filium in testa. sine insertione cause, testamentum est nullum de iure ciuili.
19 Etiã in correctorijs qñ sunt duo casus purificati a. l. antiqua in illa materia de qua agitur. l. noua corrigẽs expresse in vno casu exillis casibus purificatis intelligitur etiã corrigere in alio.
20 Hodie filijs preteritis sine causa competit bo. pos. cõtra tab. cõtra testa. matris sicut competit ius dicendi nullum.
21 Hodie in successione matris vel linee materne cõpetit ab intestato vnde liberi.
22 De iure ffori vel. C. filijs impuberibus ab intestato in successionem matris: vel preteritis competebat bo. pos. carbo.
23 Testamentum in quo filius in potestate est preteritus de iure ciuili est nullũ, absq; eo quod filius dicat nullũ. & nu. 26.
24 Emphyteuta ecclesie vel priuati, si nõ soluat canonẽ cadit a iure suo, domino volente & expresse petente: alias nõ. & nu. 25.
25 Licet hodie filius non possit exheredari a patre, nisi commiserit vnam de. xiij. causis ingratitudinis: tamẽ si filius consensisset se exheredari, valeret exheredatio sine alia causa.
26 Testa. in quo filius in potestate est preteritus est nullũ tam de iure ciuili quam de iure pretorio. & nu. 20.
29 Solennitas septem testium in testa. fuit a pretore inducta.
31 Testa. in quo filius est preteritus quomodo potest contrabulari si sit nullum omni iure.
32 Appellatio a sententia lata tendit ad rescindendum sententiam quando fuit aliqua, secus si fuit sententia nulla, quia tunc tendit ad declarandum sententiam nullam.
33 Unum & idem verbum relatum ad duo, respectu vnius potest stare proprie, respectu alterius improprie.
34 Licet bo. pos. contra tab. impediat scriptum heredem agnoscere bo. pos. secundum tab. non tamen impedit adire hereditatem de iure ciuili.
35 Quando bo. pos. contra tab. rumpit testa. in totum, & totam successionem aufert heredi. bo. pos. contra tab. impedit scriptum heredem intentare secundum tabulas.
36 Si preteritus & institutus sint in eodem gradu liberorũ: bo. pos. contra tab. & secundum tab. an possit simul concurrere.
37 Contrabulatio est inducta a pretore ad similitudinem iuris dicendi nullum.
38 Remissio iniuriarum facta sacerdoti in foro penitẽtiali vel conscientie non operatur in foro contentioso.
39 Hec verba facimus tibi gratiam, important simplicẽ indulgentiam remissionis pene: non autem restitutionem bonorum nisi principes de hoc faciunt tibi plenam gratiam: quia tunc recuperat bona non alienata per fiscum.

Posthumo Jta. l. est subtilis & repetibilis & pro intelligẽtia tex. premitte & ista. l. legit altero de duobus modis. vno modo fm Odof. & Alb. de ro. hic q ista. l. ponat duos diuersos casus: & sic varient ꝑsone. Prima ps logt in posthumo preterito in testõ pris: & ista est clara, quia si talis posthumus nascit: testũ rũpitur ipso iure. Jn scõa ẽo pte mutat casũ & ꝑsonas: nec logt amplius illo posthumo, sed in infante iam nato & emãcipato, preterito in testõ pris: q; vz. idzo põt Stabulari p tutorẽ noie infantis & ꝓsupponũtisti doc. q scõa ps tex. necessario debeat intelligi i infante emãcipato: q; si nõ esset emãcipat⁹; sed in ptãte & esset preteritus, test. fuisset ipso iure nullũ. & q est nullũ nõ possit expugnari nec Stabulari. l. nã & si sub cõditione. ver. post defectũ. ff. de iniust. rup. ✝ Et si dicas qño infans[a] potuit emãcipari a pr̃ꝛ̃ndet q potuit p rescriptũ principis, secũdũ formã. l. pe. ff. de emãcip. lib. Per quẽ. l. dicit ibi Bart. se als dixisse cuidã magno aduocato in tuscia, ✝ q̃ nis filij[b] natural nõ possit legitimari inuit⁹, tũ infans ꝑt legitimari. & idẽ tz Bar. in. l. iniuiti. in fi. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. Ego annis superioribus vidi de hoc vltimo magnã. q. in ciuitate parme, & multa cõsilia pstãtissimorũ virorũ cõtra Bar. cõtra quẽ tenet Lud. ro. in cõs. cxciij. inci. Jn ꝓposita cõsultatiõe primo videdũ occurrit. in quarto dubio, & late Raph. Ful. & d. Alb. Sarti. laud. in. d. l. iniuiti. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. sed qa non est materia nr̃a, aliter non examino, sed vltra predictos, vide Bald. in. l. pe. C. de eman. lib. & in aut. ꝑterea. C. de natu. lib. per Ang. in q.p eũ disputata q̃ incip. nobilis quidã gñe. & plene per. d. Ant. de rosellis doc. patauinũ in suo celebri tractatu legitimationum in duobus locis. Tũ q̃ isto modo intelligendo tex. fieret violentia litere presenti, subaudiendo q̃ iste infans fuisset emãcipatus a patre, per rescriptum principis: ideo cõsidero de mẽte doc. omnium fuisse, q̃ ista. l. ꝑsequat vnũ & eũdẽ casum: & in vnamet persona: quãuis doc. nõ declarẽt: & ita arbitror: tenẽdũ vt. j. plene dubitabitur. q; dato q̃ testm̃ in quo filius in potestate est preteritus sit ipso iure nullũ, hoc nõ obstãte põt contratabulari de iure ꝓtorio: & quo casu istud fieri possit, q̃ illud q̃ ipso iure est nullũ contrabulet, est alia difficultas q̃ declarabit. j. in glo. pe. Et fm istũ intellectũ q verius est & cõis. h. d. Per natiuitatem posthumi preteriti testm̃ pris rũpit[c] ipso iure: mihilominus põt etiã intẽtari bo. pos. cõtra tab. p tutorẽ noie talis infantis: q̃ bo. pos. cõtra tab. intentata facit vt heres scriptus in tali testõ non possit haberi fm tab. h. d. tota. l. & fm istud summariũ apparet q̃ tota ista. l. loquitur in eadẽmet persona: hoc est in posthumo nato, qui p cõsequẽs erat infans. Jn primis põdera text. qui cũ mysterio dicit posthumo nato. nã ante natiuitatẽ posthumi ꝑteriti bene valet testm̃: & rũpitur aliud precedẽs validũ. l. iij. §. sed & si stante. ff. de iniust. rup. Tũ donec nascat nõ potest adiri hereditas ex testõ, nec agnosci bo. pos. secũdũ tabu. l. vẽtre. ff. de acq. here. & l. illud. §. fi. cũ l. se. ff. eo. Et propterea pondera q̃ illud q̃ dicit tex. in. ij. parte. ibi petita est: denotat cõtingentiã facti. Nã etiã si petita nõ esset posset tũ peti, & impedire fm tabu. l. equissimũ. §. expectãdi. ff. & bo. pos. secũdũ ta. Jtẽ aduerte q̃ l3 anteq̃ nascat posthum⁹ nõ rũpat testm̃, nec ante possit cõtratabulari vt hic, tũ posthum⁹ preteritus anteq̃ nascat aperit scripto heredi edictũ ad cõtratabulãdũ: & sic tribuit ex ꝑsona sua alteri an tequã ipse habeat. tex. est in. l. illud. §. fi. & ibi gl. & Bar. ff. e. Bar. in. l. vẽtre. in. j. col. in fi. ff. de acq. her. Et illũ text. ad hoc ponderat & reputat no. dignũ Bal. in. l. si pr̃. in. ix. op. C. de insti. & sub. q̃ no. p limitatione huj⁹. l. ✝ Adde etiã q̃ l3 posthum⁹ anteq̃ nascat non sit in ptãte patris. l. fi. ff. de colla. bo. l. fi. ff. de assig. liber. tũ posthumus anteq̃ nascat est su⁹. ita est tex. & non cauille tur in. §. posthumi. inst. de here. q̃ ab intest. q̃ videt durũ & cõtra tz Bal. in. d. l. si pr̃. in. ix. op. Et pro hoc ego alleg. tex. in. l. j. §. rogaties. ff. de vẽ. in pos. mi. ibi & id q̃ in vtero est inter suos heredes futurũ erit. & in. §. sed & si incertũ. ibi edit suus futurus sit quem alleg. Bal. in. d. l. si pater. Jtẽ quia alias statim rumperet anteq̃ nasceret, q̃ est cõtra istũ tex. Facit etiã. l. antiqui. in prin. ff. si pshere. pe. Tamẽ & primo facit q; posthumi habent & natis, qñ tractat de eorũ cõmodo. l. quivetero. ff. de sta. ho. sed suitas non potest afferre nisi cõmodũ. Sed & Bal. est tex. in. l. posthumo. C. de col. ✝ Scõo no. q̃ nato posthumo[c] rũpit testamẽtũ vt hic & l. j. & totũ. j. de posth. her. inst. limita. iiij. modis. Primo nisi talis posthum⁹ nascereꝫ abortiuus. l. vxoris aborsu. j. de posth. here. inst. Jtẽ intellige in tali posthumo q̃ si nat⁹ fuisset vino testatore, agnascereꝫ testatoris: q; fuisset suus & in ptãte testatoris: alias secus puta si esset posthumus ex filio emancipato. l. ij. §. si quis ex liberis. ff. ad ofᷤicia. fm Fulg. & Bod. hic. Jtẽ q̃uis natiuitate posthumi preteriti rũpat testm̃: vt dixi: tamẽ si talis posthumus moriat vino testatore, tale testm̃ recõualescit de iure pretorio. tex. est sing. in. l. posthumus. in prin. ff. de iniu. rup. & nõ solũ recõualescit primus grad⁹, sed etiã secũdus, & sic substitutio. gl. est no. in. l. si a primo. ff. de lib. & ꝓst. quã Ang. & Jmo. ibi ad hoc no. & reputant sing. vide tamẽ ibi Alle. Est no. extẽsio ad illũ tex. Jtẽ intellige istũ tex. in eo q̃ est vere posthumus[f] & naturaliter. secus est in posthumo ciuiliter. vt est quãdo post cõditi testamentũ aliqs arrogat in filiũ: iste arrogat⁹ censet posthumus ciuiliter. vt est gl. o: di. in rub. j. de posth. here. instit. nã agnatione talis filij arrogati nõ rũpit testm̃ de iure ꝓtorio. l. nõ putauit. §. si quis emãcipatũ. iũcta glo. ff. eo. de qua gl. facit testũ Ange. hic dicens q̃ est pulchra limitatio & nunquã ab alio audiuisti. ✝ Tertio no. ex hoc tex. fm Paul. de ca. & moder. quis dicat ꝓprie preteritus[g] quia est ille qui nõ est institutus nec nominatim exheredatus. ad idẽ est tex. in. §. eadẽ. insti. de heredi. que ab intest. vnde dato q̃ in testamẽto fieret mẽtio de filio, tũ dicit preteritus qñ nõ est institutus nec exheredatus. l. quidam. vbi Bar. no. j. de fideic. Bar. in. l. ij. ff. de le. ij. Jmo si in testõaliqd sit relictũ filio, sed alio titulo qua institutionis, tz ꝑteritus. & põt cõtratabulare. l. ita tamẽ. §. q rogat⁹. ff. ad treb. & l. si q̃s filio. ff. & iniu. rup. & pcipue pura authenticorũ: vt dixi in aut. nouissima. & de inoffi. test. Jmo si filius substituat vulgariter vel pupillariter heredi scripto, dicit ꝑteritⁿ. l. ex facto. §. lucius. ff. de vul. & pup. l. si filiussa. ff. de here. instit. Lud. ro. in cõs. ccccc. xvj. q̃ inc. Jn casu ꝓposite cõsultationis in quo primo querit, &c. ✝ Quarto no. q̃ fm tabulas & cõtratabulas simul cõcurrere nõ possunt, quia sunt remedia contraria q̃ simul stare non possunt: fallit in casibus de qbus in gl. donec emꝑ põt peti bo. pos. cõtra tab. nõ l3 locũ fm tab. l. ij. §. expectãdi. ff. de bono. pos. secũdũ tabu. l. illud. §. fi. ff. de cõtrab. l. j. §. fi. ff. si tab. test. nulle ex. ✝ Quinto no. q̃ bo. possessor

pos. contra tab. põt agnosci per solũ tutorẽ nomine infantis idẽ si nõ esset infans: sed pupillus. l. bono: rũ. vbi dixi. & qui ad. & l. si infanti. j. de iure delib. Cõtra ea glo. in quib⁹ Judo. ro. & Alle. multos articulos examinãt q̃ nõ sunt de materia huius. l. sed. l. filio preterito. ff. de iniusto rup. Ego attingã illos qui ꝓprie sunt de materia. l. nostre. Capio gl. j. & oppono cõtra tex.
8 in ver. q neq; heres ifᷤtitur⁹. qui a Jnno sensit, innuit ✝ q̃ institut⁹ non habeat bono. pos. cõtra ta. d. l. si post mortẽ. §. fi. ff. eo. glo. respondet & bene q̃ institutus ex ꝑsona sua nõ l3 cõtra ta. ita loqtur tex. hic. sed ex persona filij preteriti committentis. i. aperientis sibi edictũ bene posset si vellet cõtratabulare. ita loquit contrarium: quedã emꝑ quis cõsequit ex persona alterius, que ex ꝓpria persona non haberet. l. petẽde. C. de tẽp. in integ. resti. pe. gl.
a in. l. aristo. ff. que res pig. ob. non pos. Et institut⁹[a] q̃ bũficio filij preteriti adiuuat ad Stabulãdum, põt afferre duplicẽ vtilitatẽ, scꝫ Paul. de cast. & d. Alex. hic. vna est q̃ filiꝰ esset in institut⁹ in testameto in minori parte quam esset habiturus ab intestato. nã contratabulando testm̃ in plus succederet. l. nõ putauit. §. fi. & l. ex duob⁹. in prin. ff. eo. Scõa vtilitas est: q̃ emãcipatus heres institut⁹ si veniret ex testõ teneretur ꝓstare oĩa legata omnibus sicut testator disposuit: vñ si bũficio preteriti veniat ad cõtratabulandum, nõ tenebit ꝓstare legata: nisi liberis & parẽtib⁹. l. ti duo. in prin. & l. is qui in ptãte. ff. de leg. ꝓstã. que iura sunt hodie incorrecta: vt dixi. in. l. precedẽti. Jstud vltimum limitat tex. valde solẽnis in. l. nonnunq̃. ff. de leg. ꝓstã. q̃ institut⁹ qui beneficio preteriti cõtratabulat tenet solũ ad legata cõiuncta ꝑsonis. dicit ibi iuriscõl. q̃ est verũ si etiã preteritⁿ cõtratabulat: tas
9 eo abstinẽre tenenẽ ad legata omnibus. ✝ Nũquid aũt filius
b preteritⁿ[b] possit approbare testamẽtum & isto modo ipedire institutũ contratabulare. ponũt Bal. Paul. de ca. & late d. Allegã. hic. & Bar. & omnes in. d. l. filio preterito. & cõis cõclusio est contra Bart. q̃ non possit per. d. l. si post mortẽ. §. fi. ✝ Quid aũt
9 est in iure dicẽdi testm̃ nullũ q̃ cõpetit de iure ciuili filio in potestate preterito, an talis filius preteritus posset approbare testamẽtum patris: & isto modo impedire ne instituti eius beneficio haberẽt ius dicẽdi nullũ. Spe. in ti. de test. §. j. in ver. pone Berta. ad fi. post Albertum galeoti cõcludit q̃ sic: per tex. in. l. papinianus. in prin. in ratione sui. ibi ipsius em iniuria est. ff. de inof. testa. & ibidem tz Bal. per illum tex. Tene 3iũ quia a pari procedunt ista duo remedia. s. ius contratabulãdi de iure pretorio, & ius dicẽdi nullũ de iure ciuili. vt dicam statim in gl. ij. sicut ergo filius preteritⁿ nõ põt approbare vt excludat institutos a 3o tabulando vt proxime dixi: ita nec excludat a iure dicendi nullum. ita concludit Bar. post Ja. de are. in. d. l. post mortẽ. §. fin. Ja. de bel. in. d. l. papinia. in prin. & late Lu. ro. in cõsi. xxiij. post mediũ. Glo. in verl. nominatim. diuiditur in. ij. partes. primo in effectu removet. ij. cõtraria: scõa ibi: ité no. hic q̃ nec̃ institu
11 tus. tertia ibi. idem in pretorio. ✝ Jn prima parte glo. ne gl. te decipiat dũ dicit q̃ olim posthumus poterat inter ceteros exheredari. non intelligas olim. i. de iure ffori. quia esset cõtra. l. posthumi. in prin. ff. de iniust. rup. intelligẽ ergo de iure veteri antiqissimo. Ruquid anté posthumi de iure. C. possint exheredari. sunt duo tex. contrarij. l. si quis in suo. C. de inoffic. test. in fi. qui dicit, q̃ non: ex quo posthumus nõ potest committere causam. sed tex. in. l. fi. in fi. C. de lib. ꝓt. dicit oppositũ. Sed nõ est curãdum: ex quo clare constat quod hodie per iura aut. nõ potest: ex quo nõ põt causam ingratitudinis committere. §. aliud quoq; capitulum. & §. causas. in aut. vt cum de app. cog. Jn secũda parte habes, q̃ nec institutus nec exheredato pure ab omni gradu competit ius contra ta. Juxta hãc partem occurrit dubium vehemens, quare pretor non adiuuerit in specie remediũ pretorium filijs exheredatis tam in potestate quã emãcipatis: sicut in omnibus alijs casibus plene prouidit tz ab intestato, quam institutis & preteritis. si autem sint exheredati: tex. dicunt qõ nõ est aliud remedium nisi quod habent querelam. dicit tex. in. l. j. i prin. & in. l. non putauit. in princ. & in. l. si post mortem. §. fi. ff. eo. quod est quia pretor sicut filijs preteritis tã emancipatis quã in potestate prouidit de remedio cõtratabulãdi. quare nõ fic prouidit filijs exheredatis tam emãcipatis q̃ in potestate, & maxime quia ego cõsidero qõ magis fuisset necessaria prouisio quãme
12 do filij sunt exheredati quam quãdo sunt preteriti. probo† quia filij preteriti habent de iure ciuili ius dicendi nullum: qõ durat xxx. annis. Filij autem exheredati habent de iure ciuili ius querelandi. sed non durat nisi quinquennio. l. fi quis filium. §. fin. C. de inoffic. testa. l. si quis libertatem. ff. de pett. here. Remedium ergo quod cõpetit filijs exheredatis est b: euis tẽporis. s. quinquennij: ius dicẽdi nullum est perpetuum. ergo magis fuisset expediens prouidere filijs exheredatis: qui citius excluderentur a iure querelandi de iure ciuili: quam preteritis, qui habent remedium perpetuum: & tamen filijs preteritis, vltra remedium iuris ciuilis prouidit de remedio pretorijs. s. contratabulandi: quare omnino sic in exheredatis. Et sic est duplex dubitatio: vna circa filios in potestate exheredatos, quare pretor nõ prouidit sibi de aliquo remedio cũ prouideat in omnibus alijs casibus. Secunda dubitatio est circa filios emãcipatos exheredatos. quare etiã pretor non prouidit sibi de aliquo remedio pretorio. Et si tu dicis q̃ filijs emancipatis quando sunt exheredati bene prouidit pretor, quia dedit bo. pos. gratialitis agnoscẽde, per quã amittuntur ad querelãdũ. vt est glo. magistra. in. l. papinianus. §. fin. ff. de inoffic. test. & ibi Bar. & gl. in. l. ij. ff. e. Ad qõ ego fortissime replico: quare filijs exheredatis in potestate nõ prouidit: pretor de aliquo remedio, sicut filijs in potestate preteritis: quia bono. pos. gratia litis agnoscende solũ competit emancipatis. Preterea in filijs emancipatis quãdo sunt exheredati pretor nõ aliter prouidet, nisi q̃ dat eis signum quo mediante cognoscanꝫ a iure ciuili: & possint querelare: vt declarat gl. in. d. l. papinian⁹. §. fi. quare non sic fecit pretor quando filius emãcipatus est preteritus. satis erat etiam tunc dare bono. possess. gratia litis agno- a
scende: qua mediãte cognosceretur a iure ciuili, & sic haberet ius dicendi nullum absq; eo q̃ adinueniret bono. possess. contra ta. Et si dicis q̃ de istis vltimis hodie non est curandũ quia hodie sublata est differentia emancipatiõis & pa. pote. §. nullam vero. in aut. de here. ab intestato venientibus. quia dico q̃ verum est quod est sublata q̃tum ad succedendum ab intestato. sed condi to testamento durante differtẽtie inter emãcipatos & filios in potestate. glo. est approbata in. l. si emancipati. j. de col. & gl. in aut. ex causa. j. de libe. pret. & ideo filio emancipato exheredato a patre est hodie necessaria bon. possess. gratia litis agnoscende. sicut b
olim: quia non plus habet querelam quam olim fm doc. in. l. ij. C. de inoffi. testamen. Bal. & alios in. l. si. vnde legi. Cogita multum in predictis & occurrebat q̃ ideo factũ sit quia ꝓtor fundatur in mera eqtate. l. q̃ si epheso. in fi. ff. de eo qs cer. lo. sed qñ pater i testamẽto exheredat filiũ etiã rite, nõ putauit ꝓtor equũ hoc casu prouidere: sicut qñ ꝓteriit: quasi pater hoc casu minꝰ deliquerit. sed mihi hoc nõ satisfacit. Jn tertia & vltima par- 14
te glo. habes duas conclusiones. prima est ✝ q̃ preteritio matris vel linee materne habetur pro exheredatione. §. mater. alle. in gl. eodem modo ecõtra preteritio filij vel descendẽtiũ per lineã materna habetur pro exheredatione quoad matrẽ. tex. est in. l. cũ filium. & ibi glo. Bar. & de inoffici. testa. glo. in. d. §. mater. in glo. i.
15 ✝ Que aũt sit ratio ãre talis ꝓteritio habeatur ꝓ exheredatione ponit Bar. & ibi late Ang. & Moder. oẽs in. l. in suis. ff. de li. & posth. & in. l. pater filium. ff. de inoffi. test. cũ suis cõcor. & Ful. & Lud. ro. hic. Sed q̃ attẽto iure hodierno l3 modicũ vtilitatis
16 ideo ad eos te remitto. ✝ Scõa cõclusio glo. est & hic aduerte q̃ bo. pos. 3 ta. nõ cõpetit 3 testamẽta feminarũ. vel linee femine. l. illud. §. ad testamẽta. ff. e. rationẽ ibi assignat tex. l3 tu melꝰ declara i effectu fz Bar. q̃ ideo fit q̃ ꝓteritio linee materne habetur pro exheredatione vt dixi: l3 exheredatis nõ cõpetit 3 ta. vt declarauit. Sed ex ista cõclone sequit alia, q̃ sicut cõdito testõ filijs vel descendẽtibus ꝓteritis nõ cõpetit bo. possel. 3 tab. & sic
17 cõtra testã mulierũ, ✝ ita si tales mulieres ab intestato decederẽt nõ cõpetit filijs vel descẽdẽtibus bo. poss. vnde liberi in hereditate matris vel linee mr̃ne. text. est in. l. quoties. C. de su. & le. & ratio est q̃: filij ab intestato cõpetit bo. pos. vnde liberi: qbus ꝓteritis in testõ cõpetit 3 tab. nec vllus liberi cõpetit. l. j. §. recte. ff. si tab. test. nul. exta. glos. in rub. j. vñ lib. ergo cum
18 nõ cõpetat 3 ta. vt ꝓdixi, ergo nec ab intestato vnde li. ✝ Sed opere ꝓtiũ est videre nũqd hodie de iure nouissimo aut. ista p cedãt: q̃: hodie ꝓteritio matris vel linee mr̃ne nõ hr̃ ꝓ exheredatione. §. aliud quoq; capl'm. in aut. vt cum de ap. cog. imo hodie si mater preteriret filiũ in testõ sine insertione cause, testm̃ est nullũ de iure ciuili sicut si pater ꝓteriisset. est tñ vna dria inter testm̃ patris & testm̃ mr̃is vel linee materne: q̃ si mater in testõ ꝓteriret filiũ sine insertione cause, testm̃ est nullũ, & nõ habeꝫ ꝓ exheredatione vt predixi, sed si ꝓteriret filiũ in certa causa legitima: tunc bñ haberet ꝓ exheredatiõe & hodie. ita declarat gl. magistralis q̃ est sing. & approx. in. §. exheredatos. in gl. mag. sup ẽbo noluit. in aut. de here. & fal. Dubium ergo est cum hodie ꝓteritio mr̃is sine causa non habeaꝫ ꝓ exheredatione, sed ꝓ ꝓtitione nunqd hodie cõtra testm̃ mr̃is cõpetat bo. pos. 3 ta. & sic, nunqd hodie sint correcta iura prealleg. Ange. in. l. j. in lect. Flor. & e. & l. j. §. de carb. edic. & Lud. ro. hic tenet qõ hodie 3 testamẽta feminarũ qñ pretereunt filios sine insertione cause competit bo. poss. cõtra tabul. ex quo hodie preteritio mr̃is nõ habetur ꝓ exheredatiõe vt predixi. imo hodie a patri procedũt ꝓteritio matris & patris. §. aliud quoq; capitulũ. iũcto. §. si aũt hec obseruata nõ fuerint. in aut. vt cũ de ap. cog. & qõ no. gl. in. d. §. exheredatos. Crarium expresse tz do. Alle. hic. & in. l. in suis. in vlt. col. ff. de lib. & posth. motus q̃ hodie solũ reperiꝫ immutatũ quoad ius dicendi nul-

Universidad de Deusto
Biblioteca

lum. d. l. aliud quoq; capitulū. nō autē quo ad ius cōtra ta. ergo iura antiqua remanent incorrecta. l. precipimus. in fi. C. de ap. ꝛ l. sancimus. C. de testa. Et quia nulla l. est, que dicat dari ei bon. pos. cōtra ta. Hec ultud etiā dicit glo. in. d. §. exheredatos. Et ita refert tenere Bal. in l. fi. in. iij. col. j. vnde legi. in discursu sermonis. Jstud potest fortificari: q; per subauditos intellectus nō dz induci correctio. ll. vt dicit glos. repu. sing. in. c. cupiētes. §. q; si per. ex. de elec. in. vj. ¶ Ego teneo primam sniam: q hodie filijs preteritis sine causa, sicut cōpetit ius dicēdi nullū de iure ciuili cōtra testū matris: ita etiam cōpetat ius ℈ ta. de iure pretorio. Et in primis adduco. d. Alex. qui consulēdo tz sniam Ang. ꝛ Lud. ro. in cōsi. lxxxix. in. ij. vol. incip. Viso pacto ꝛ instrumētis. in. ij. co. ¶ Et p ista sniā adduco tria bona fundamēta, quib⁹ ita tenerē qū nō esset autoritas Ang. nec Lud. ro. Primū est: q; correcta rone legis corigit necessario lex. glo. est repu. singu. in. l. j. in prin. ꝛ ibi no. ff. de legi. tut. Bal. in. l. j. ff. fol. ma. Sali. in aut. ingressi. in. j. col. C. de sac. san. eccl. ꝛ Jmo. in. l. ij. §. fi. ff. de don. ꝛ in l. si vero. §. de viro. ff. so. mat. Iz. ro. d. §. ad testamēta. quare nō haberet locū cōtra tab. erat q; preteritio matris habebat p exheredatione. glo. hic ꝛ ibi ēt glo. ꝛ expresse declarat Bar. ꝛ Bal. in. l. sicut certi. C. de testamē. mi. Hā tex. ibi dicit q; suos heredes nō habent: Hā exheredatio est introducta ppter suitatē, vnde q nō est suus nō est necessario exheredandus. vt per Bar. in. l. in suis. ff. de lib. ꝛ posth. Ergo cum ista rō sit hodie correcta, quia hodie preteritio matris nō habet pro exheredatiōe: ergo correcta rōne, erit correcta ipsa. l. Caue quia posses dicere q; i. d. §. ad testamēta. assignatur ratio q̄ etiā hodie militat. Nam vt ibi declarat Bar. tex. volut dicere, q; pretor intendit emancipatos q antea erāt sui reducere ad instar suorum, remoto obstaculo emācipationis: vt qui de iure ciuili poterant dicere nullum, si sint emācipati, veniāt per contra tab. l. ij. §. si emācipatus. ff. de cōtra tab. sed mater non potest habere filios suos qui dicant nullū de iure ciuili, vnde remedium pretoris de cōtra tabulādo ad testamēta femināru nō porrigitur. Sed dic q̄ licet ratio suitatis ita cesset hodie in feminis sicut olim: tñ pro: non tā cōsiderat suitatē quā tum effectum qui resultabat ex suitate. l. ius dicendi nullū, q; cū cessaret in femnis: certe similiter cessabat ℈ ta. Unde cum hodie contra testamēta mulierū cōpetit de iure ciuili ius dicendi nullum. d. §. aliud quoq; capitulū. similiter etiā debet hodie cōpete re contra tab. Vel clarius dic q; pretor consideravit duo. Primo q; cui ius ciuile dat ius dicēdi nullū, eidē vult dare cōtra ta. vt. j. dicam. Item cōsiderauit preto: q; de iure ciuili nō dat ius dicendi nullum nisi ratione suitatis: vnde cū femine nō habeāt suos heredes: ꝛ consequenter de iure ciuili cesset ius dicēdi nullū: sic etiam vult q; de iure pro cesset cōtra tab. Verum cū hodie per iura noua aut. competat ius dicendi nullū: etiam vbi nō esset suitas. s. contra testamenta feminarū: per consequēs ibi etiā

19 ℈ competere cōtra ta. ¶ † Scdo ꝛ fortius moueo: q; etiā in correctorijs qū duo casus sunt pacificati a lege antiqua in illa materia de qua agitur: lex noua corrigēs exp̄sse in vno ex illis casibus parificatis, intelligit etiam corrigere in alio. ita in correctorijs tenēt Bar. ꝛ oēs in. l. marcell⁹. in prin. ff. ad tre. ꝛ. l. ij. ff. de l. j. ꝛ declarau optime in aut. quas actiones. C. de sacrosan. eccl. sed a. l. antiqua. isti duo casus parificanť ꝛ cōuertuntur affirmatiue ꝛ negatiue. s. ius dicendi nullum de iure ciuili. ꝛ ius contra tab. de iure pretorio. nam quibus℈ cōpetit ius dicendi nullū de iure ciuili, competit etiā ius cōtra ta. de iure pretorio. eodē modo negatiue. l. j. in princ. l. si post adoptionē. §. j. ꝛ. l. nō putauit. in prin. ff. eo. expresse Bar. in. l. si post mortē. §. fi. ff. eo. ergo cū hodie ℞ tutum sit ℈ contra testamenta feminarū cōpetit ius dicēdi nullum de iure ciuili. d. §. aliud quoq; capitulū. ergo etiā ℈ petit ius ℈ ta. Hec hic cadit responsum: tñ. d. Alex. hic qui vidit obiectū rñdet q; illa eq̄paratio de iure dicendi nullū ad ius ℈ tab. ꝛ ecōtra procederet in liberis quo ad testamenta parentū masculorū. sed illa eq̄ratio nō pōt procedere quod ad testamēta mulierū, dico q; non bene respondet: q; imo illa equiparatio ita procedit in filijs respectu matrū, sicut respectu patrū. ita ī terminis Bar. c in. l. qui se patris. circa fi. j. vnde li. ¶ Tertio moueo: quia ita tenendo non corrigūtur ex toto iura antiqua vt presupponit do. Alex. lz bene limitent, qū mater preterit filium sine cā, talis preteritio nō habetur p exheredatiōe. imo p preteritione ita p̄cedāt sed si mater preteriret filium cū insertione cause, adhuc hodie talis preteritio haberet pro exheredatione: ꝛ tali filio preterito cum causa non competeret ℈ tab. sicut nec olim. ꝛ sic isto casu remaneret incorrect⁹. d. §. ad testā. ergo nō sum⁹ in materia mere correctoria ꝛ totū. vt p̄supponit. d. Alex. sed in tātū limitatoria, ꝛ in limitatorijs bn̄ fit extēsio f̄m Bar. in repe. l. si cōstante. in. ij. q. prime ptis p̄ncipalis. ff. so. ma. ꝛ est melior tex. de iure ad hoc in. c. cū dilecta. i. fi. nos igit. ꝛ ibi Pan. ꝛ alij ad hoc no. de cōsti.

20 uti, vel inut. ¶ Per ista infero tres infrascriptas cōclusiōes. ¶ Prima ꝙ hodie filijs preteritis sine cā cōpetit bo. pos. ℈ tab. ℈ testū matris, sicut cōpetit ius dicēdi nullū. ꝛ isto casu limitat. d. §. ad

21 test. ¶ † Scda cōclusio infert correlarie q; hodie i succession̄e matris vel linee materne ꝛpetit ab intestato vnde liberi. ꝛ sic hodie limitatur in hoc. l. quoties. C. de suis ꝛ legi. ꝛ istud expresse tenet Lud. ro. in rub. j. vñ lib. quis, d. Alle. ibi cōtrariū teneat. Quod ostendit q; illis competit ab intestato bo. pos. vnde lib. qnib⁹ preteritis cōpeteret ℈ tab. l. j. §. recte. ff. si tabu. test. nul. extra. ergo cū filijs competat cōtra ta. vt predixi, etiā ab intestato cōpetit vñ liberi. Dū in hoc secūdo vehemēter dubito nec vnq̄ cogitaui nisi nunc. Hā si filijs preteritis cōpeteret indistincte bo. pos. ℈ ta. cōtra testū matris: tūc ab intestato competeret vñ liberi: sed q; preteritis non semp cōpetit ℈ ta. vt predixi: q; aliquādo sic aliq; nō: q; si eū etiā pretereunt cōpetit: ais nō. ergo nō est licitū arguere q; cōpetat vñ liberi. ꝛ pondera q; reputo istud verbū multū subtātiale.

22 ¶ † Ultimā cōclusionē infero ex p̄dictis: q; lz olim de iure ffoꝛū vel. C. filijs impuberibus ab intestato i successiōe matris vel pre teritis competebat bo. pos. carb. l. de bonis. in pn̄. ff. de carb. edi. eo q; illis ꝛpetit carbonia. quibus etiā cōpetit bo. pos. cōtra tabu. tex. est in l. j. §. ꝛ generaliter. ff. de carb. edi. ergo cum cōtra testamentum matris nō cōpeteret cōtra ta. p cōsequēs nō cōpete bat carbonia. pos. d. l. de bonis. i pn̄. Ais cum hodie competat bo. pos. ℈ tra tabulas. vt predixi, p cōsequēs cōpeteret etiā in bonis matris carboniana bo. pos. ꝛ sic in specie fi māt Ang. ꝛ Lud. ro. in. l. j. de carb. edic. Dū ego dubito ex proxime dictis cū bonorū pos. cōtra tabulas nō indistincte cōpetat hodie cōtra testamētū matris: ergo nō est bona illatio q; debeat cōpetere carboniana: ꝛ sic potes tenere q; hodie nō sit correcta. d. l. quoties. C. de suis ꝛ legi. nec in. d. l. de bonis. §. j. ꝛ de carbo. edi. dato q; hodie sit legitimat⁹. est tex. in. l. illud. §. ad testā. ff. eo. Et p̄dicta no. q; subtilia sunt ꝛ magne vtilitatis nec per aliquē ita declarata, ꝛ ita remanet expedita ista gl. ¶ Bl. in verbo. petitā est, dividitur in. iij. ptes pn̄. In prima opponit contra tex. In secūda respōdet. In tertia infert ex respōsione. Scda ibi: rideo licet sit rescissum. tertia ꝛ vltima est ibi. hac etiā ratione. Et dū gl. in. j. pte dicit q; testū est nullū alle. ā. l. pgri. q̄ nihil facit. Credo q; glosſ. voluerit dicere sic. vt ℈ proxime in verbo rūpit. Et dū in vltima parte alle. l. fi. de lib. prete. vult allegare versic. sancimus. dū dicit vel testū ipso iure euertat, vel per cōtra ta. stare nō patiat. ¶ In fi. glo. habes ex gl. iij. principales concclusiones ꝛ erunt tres articuli de summis apicibus iuris. Prima conclusio est: q; testū in quo filius in potestate est preteritus de iure ciuili est nullū. Secunda cōclusio est, q; tale testū de iure pretorio est validū. Tertia ꝛ vltima cōclusio est q; cū tale testū valeat attēto iure pretorio

23 q; etiā iure pretorio pōt infringi ꝛ ℈ tabulari. ¶ † Assumo primum articulum q; testū in quo filius in potestate est preteritus de iure ciuili est nullū: ꝛ istud est indubitatum iuribus in gl. alleg. ꝛ l. inter cetera. ꝛ. l. si. ff. de lib. ꝛ posth. ꝛ. l. bona. §. j. ff. de capti. Sed dubiū notabile est nunquid tale testū sit de iure ciuili nullū ipso iure absq; eo q; filius preteritus dicat nullū. an ℞ ita demū sit nullum de iure ciuili si filij exp̄resse dicat nullū: ꝛ nō aliter. i hoc passu gl. varie respōdētes cōiter tenuerūt q; sit nullū de iure ciuili si filius preteritus dicat nullū, ꝛ non aliter: ita tenuit glos. in l. filio preterito. in ver. tuebitur. ff. de inius. rup. ꝛ in. l. is qui i po testate. in prin. ꝛ. l. si duo. in pnc. ff. de leg. prestā. ꝛ in. l. Iacobus. in prin. C. de inof. test. Et dicit Ang. hic in lec. florē. q; ista fuit op. gl. quā tenuit sicut euāgelium. in. d. l. ita tñ. §. quoties. ff. ad trebel. Idem tenuit Dy. in. l. gallus. in prin. dis. mag. ff. de lib. ꝛ posth. Pro ista opi. facit regula: nā quotiescūq; act⁹ annullatur fauore alicuius, nūq̄ annullat nisi ipso volente ꝛ petente, sicut in simili

24 † si emphyteuta ecclesie vel p̄uati nō soluat canonē tpe cōgruo, cadit a iure suo. verū est dño volente ꝛ exp̄sse petente: als sic. ita probat notabiliter Sal. in. l. fi. C. de iur. emphy. ꝛ Jo. de imo. in rep. c. fi. in. xxxiij. col. de prescri. ꝛ. d. Alex. col. cvj. in. iij. vol. qō inci. visto themate ꝛ utrisq; cōcessionis. imo ḡnalius ōt Bal. in. l. fi. in fi. C. de reuo. do. quod vbicunq; dicimus q; res ipso iure reuertitur ad dominū: semper tamen intelligitur si dominus voluerit ꝛ petierit, ꝛ sequitur do. Alex. in cons. clxxiij. in. q. volu. quod incipit viso themate ꝛ scripturis. in vlt. col. Ita dicam⁹ in proposito q; cum testamētū tale annulletur de iure ciuili fauore filij preteriti: ita den. um erit nullum si velit, ꝛ hoc petat: quod autem illud fit fauore filij patet ex. §. siue igitur. iuncto. §. si autē hec oīa non fuerint obseruata. in aut. vt cum de appella. cog. vñ in eis dicitur vt iniuria filijs remoueatur. Sed respondeo quod istud fit introductū p̄o forma ꝛ solemtate testamēti quod filius instituatur, vel exheredet. vt insti. de exhere. in prin. l. inter cetera. ff.

tera. ff. de libe. ꝛ posth. certe forma non seruata, actus est ipso iure nullus etiam si filius nollet. l. cū hi. §. eā. ff. de transi. gl. in. c. dilecto. de preb. habeť in. l. nemo potest. de leg. j. Vel potes rñdere: primo q; predicta regula procedit qñ aliquid annullat mero fauore alicuius. sed in casu nostro testū non annullat solo fauore filij preteriti, sz etiā in odiū patris nō seruātis formā traditā a lege. insti. de exhere. lib. in prin. p̄ ista opi. vī tex. in. l. fi. in ver. sancimus. C. de li. prete. vbi dicit vel testū ipso iure euertat, vī p ℈ tabu. bo. pos. stare nō patiat. ergo anteq̄ alterū ex iſtis remedijs intereat testū stabit. Sed certe tex. in verbo ipso iure, respōdet. Ad idē. l. filio preterito. ff. de iniu. rup. in verbo si preteritus. fratribus partem hereditatis auocauit. iuncto versic. fi. Ad idem. l. posthumo. j. de colla. ibi. patris testū rūpēti. ergo vz. Sz intelligē per cōtra tab. vt innuit in seq. ibi, emācipatum petita bo. pos. Ad idē tex. fortiter facit in. l. si duob⁹. §. si prius. ff. de bon. poss. cōtra ta. Sed rñde vt p̄xime sequit. Jstā opi. tenuit alibi Bart. restringēdo qñ in tali testō in quo preteriť est filij in p̄tate sunt instituti alij veniētes ab intestato: q; tūc tale testū de iure ciuili ita demū est nullū: si filius preteritus dicat nullū. ꝛ non aliter. ita tenuit Bar. in. l. si duobus. §. si prius. ff. eo. per illū text. quē dicit esse ad hoc sing. ꝛ se nescire alibi. vbi scdm testū in quo erat p̄teritus filius. rūpit primū testū p̄cedēs validū: eo q; erāt instituti alꝫ venientes ab intestato. ergo ibi est fortissimus text. qō tale testamentū est validū, q; si esset nullū non rumperet primū. Jstud nō est ex alio: nisi q; tale testū in quo filius in p̄tate est preteritus fauore venientiū ab intestato valet donec filius dicat nullū. idē tenuit Bar. in. l. si duobus. ad fi. p gl. ibi in ver. nō possit. ff. eo. idē visus est velle Bal. hic in. ij. ꝛ. iij. q. vbi videť velle q; idem sit qñ instituti essent pauperes Christi p. d. §. si prius. Jsta opi. Bart. est falsa: q; cōtra tex. in. l. filio preterito. ff. de iniu. rup. vbi filij erat preteritꝰ in testō patris: ꝛ erāt instituti alij fratres: ꝛ tū testū nō valet de iure ciuili. lz de eq̄tate p̄toria, si filius preteritꝰ approbet abstinendo: vt ibi dicit tex. Ad idē tex. in. l. posthumus. in prin. ꝛ in ver. idē ꝛ circa. ff. de iniu. rup. per que iura confunditur illud quod sentit Bal. hic de pia cā. Et ita in specie opi. Bart. dānāt Jmo. ꝛ Rap. cu. in. d. l. filio preterito. ꝛ Bal. in. l. certum. j. vnde leg. ꝛ ipsemet Bar. in illo. §. si prius. pretēdit ad hoc alleg. cōtra se illā. l. filio preterito. ꝛ relinquit cogitandū super eo. Nec obstat ille. §. si prius. q; ille text. hz pene infinitos intellectus: quor fere scribētium capita qui ponant in. l. si filius qui in potestate. ff. de lib. ꝛ posth. forte referā in. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. j. de testa. ꝛ ideo tex. habens tam varios intellectus non pōt allegari. scōm Canonistas in ca. capellanus. per illū text. de feriis. Et cōiter tenetur quod. §. si prius. loquatur in filio emancipato preterito: vt aliqualiter suadet natura tituli. alias debes scire q; quādo filius emācipatus est preteritus q; tale testamentū valet de iure ciuili, ꝛ etiā de iure pretorio. vt est glo. ord. ꝛ approbata in. l. filiū. in prin. in verbo cōtra emancipatū. ff. eo. ideo nimirū si tale secūdū testamētū in quo filius emancipatus erat preteritus valet ꝛ rumpit precedens. Et si tu dicas si in illo. §. si prius. erat preteritus filius emancipatus: frustra ibi tex. conditionaliter requireret q; in eo essent instituti venientes ab intestato: prout ibi tex. ꝛ p̄cipaliter ꝛ omnino requirit: q; subdit tex. q; si nō essent instituti venientes ab intestato: q; non procederet ille tex. ꝛ tamē scōm hūc intellectū si ibi filius emācipatus fuisset preteritus, testamētū valuisset omni iure, ꝛ habuisset rūpere primū precedēs, absq; alio, q; essent instituti venientes ab intestato. Sed respōde q; in illo. §. si prius. erat duplex defect⁹. f. preteritiōis filij emācipati vt predixi. Jtē erat defectus in numero testiū, vt probat ibi tex. in verb. imperfectum. tūcta. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. j. de testa. ꝛ ppter istū scōm defectū tex. ibi requirit q; sint instituti venientes ab intestato, qui pñt venire ex testō imperfecto: vt ibi est tex. Et q; ibi esset duplex defectus. f. preteritionis filij emancipati: item ꝛ numeri testiū: ptz q; si scōm testū nō labo: asset nisi vitio preteritiōis: tūc si filius extraret quicunq; esset institut⁹ in illo scdo testō. certe scōm rūperet primū. l. j. ꝛ. ij. ff. de iniu. rup. q; iurisconsul. ibi negat. Jste est cōio: ꝛ min⁹ periculosus intellectus: aliqualiter tū diuinans: quē tene. ¶ Breuiter cōcludēdo teneas q; testū in quo filius in p̄tate est preteritꝰ, de iure ciuili est ipso iure nullū, absq; eo q; filius dicat nullū. p; out sentit ista glos. ꝛ in. l. si ita scripťū. §. fi. ff. de lib. ꝛ posthu. ꝛ in. l. iij. §. fi. e. tit. ꝛ in. l. qō vulgo. ꝛ in. l. non putauit. §. si quis emācipatū. ff. e. ꝛ in. l. j. in fin. ff. si tab. te. nulle erta. ꝛ in. l. ij. ff. de excep. retiud. ꝛ in §. sunt autē. insti. de bo. pos. Et ista est vera ꝛ cōis sniā quā tenēt doc. tā citramō. q; vltramō. hic. ꝛ in. d. l. filio preterito. Pro qua opi. multi tex. stringūt. ꝛ fortius q; aliqs tex. insti. de exhere. lib. in prin. ibi q; sz ab initio nō cōstiterit testū. ꝛ tex. i. l. posthumi. in. §. ex his. ff. de iniu. rup. vbi tex. ponēs differentiā quādo preteriti sunt filij posthumi, ꝛ quādo filij iam nati: dicit, illi iniustū faciūt isti rumpunt: nā si nascunť, isti semper; ꝛ tamen non esset verū q; semper facerent nullū si requireret q; diceret nullum. Et tex. in. l. qui vgorē. circa fi. in versi. continuo. ff. de iniu. rup. ꝛ tex. in. l. ij. ꝛ. l. pe. C. de posth. her. insti. ꝛ q. illico. q; importat ipso iure f̄m Barto. ꝛ Ange. in. l. pe. C. depo. Ad idem facit tex. in. l. inter cetera. in fi. ff. de libe. ꝛ posthu. in verbo inutile est testamentū. ꝛ sic vtitur verbo p̄sentis temporis. ergo ipso iure. gl. l. in criminali. C. de iur. om. iud. Ad idē facit tex. in. l. j. in ver. nullius esse momenti. ff. de iniu. rup. ꝛ tex. in. l. j. §. hoc interdictum. in verbo ab initio inutiliter factum est. iuncta glos. ff. de tab. exhib. ꝛ tex. in. l. si a primo. ibi quasi ab initio inutiliter institutus. ff. de lib. ꝛ posthu. sed caue cum dicit quasi. Et vltra tex. ꝛ varias rōnes q̄ p̄o hoc adducuntur, confirmat subtili ratione: q; si valeret testa

a mentum de iure ciuili quo filius in ptāte est preteritus anteq̄ a diceret nullū, sequeretur q; si filius esset preteritus a primo gradu institutiōis, ꝛ exheredat⁹ a scōo gradu substitutiōis, q; rūpe do primū gradū rūperet. ꝛ icōm qui sequeret: ꝛ haberet depēdētia a primo si primus valeret: sicut dixim⁹ i posth. l. nā ꝛ si sub gradatiōe. §. fi. ff. de iniu. rup. ꝛ tū hoc est falsum. tex. est expressus in. l. iij. §. fi. ff. de lib. ꝛ posthu. Ergo necessarium est dicere quod primus gradus a quo filius est preteritus est ipso iure nullus. Ad idē vide aliā rōnem per do. Alex. hic in. ꝛ. col. d. l. si filius qui in potestate. ff. de lib. ꝛ posthu. vbi si filius in potestate est preteritꝰ in scōo testō, ꝛ viuo testatore decedit, p illud scdm testū nō tollit primū: ergo est nullū absq; eo q; filius dicat nullum, cū ibi filius precedens non potuerit dicere nullū viuo patre. Tu rñde q̄ ibi est q; ad hoc vt scdm testū rūpat primū, requirit q; sit tale, q; ex eo possit adiri hereditas. §. posterioze. instit. qui. mo. test. infir. quod nō est ibi. Hā vt ibi dicunt Bar. ꝛ doct. lz mo: tuo filio preterito posset agnosci aliquo casu bon. pos. per scriptum here. de iure p̄to. tamen non potest adiri hereditas de iure ciuili: ideo non rūpit. p. d. §. posteriore. Tamen q; nō ibi potuerit adiri hereditas, est ex ratione nullitatis procedētis ex preteritione filij. ꝛ sic arg,

26 limitat. ¶ † Facite ergo ex predictis cōclusionē qd testū in quo filius in ptāte est preteritus de iure ciuili est ipo iure nullū: absq; eo q; filius dicat nullū. Jstā cōclusionem limita. Primo ex opi. Bar. in. d. l. si duob⁹. §. si prius. ff. eo. quā retuli. ē. in hoc. e. folio. Scōo istā cōclusionem limitat. d. Alle. hic in. q̄ii. col. ꝛ ante eu Ludo. ro. nō procedere, quādo filius in potestate consensisset exp̄resse vel tacite se preteriri: valeret tunc testū de iure p̄to, ꝛ de iure ciuili: q; volenti nō fit iniuria. l. j. §. vlq; adeo. ff. de iniur. l. cū donatiōis. C. de transa. ad hoc alleg. bonum tex. in ar. l. nō puta

27 nit. §. si q; sua manu. ff. eod. que. l. hodie remanet incorrecta. Fu Jmo. in. l. filio preterito. in. xlij. colum. ff. de iniu. rup. Facit bene b illud qō tenet glo. Bar. in. l. si qñ. §. fi. C. de inoffi. test. vbi tz glos. singu. † lz hodie filius non possit exheredari a patre nisi cōmi serit vna de. xiij. b causis ingratitudinis enumeratis in. §. causas. in aut. vt cum de app. cogno. ꝛ gl. in. c. quintauallis. de iureiurā. tamen si filius consensisset se exheredari, valeret exheredatio c sine alia causa. ꝛ sequit Jmol. in loco palleg. Sicut in simili tenet Ly. in. l. si pater. in vlti. q. C. de insti. ꝛ sub. quod si filij instituat a patre sub cōditione potestatiua, pōt in eius defectū exheredari sine alia causa: q; talis exheredatio pcederet a voluntate filij, lz Salic. ibi cōtrarium tenuerit ꝛ male: vt dicetur in aut. nō licet. j. de libe. prete. ita in ppōsito si filius sit preteritꝰ eius volūtate valebit testū etiā de iure ciuili. Valde admiror: qō. d. Alex. nō alleAnge. qui p vnā col. examinat istam limitationē. in. l. qui se patris. in repe. in. xj. colū. ꝛ seq. ī. vnde lib. vbi dicit q; als repetēdo publice. d. l. filio preterito. sustinuit publice hanc limitationē, qō qñ filius in potestate consentit p̄teritioni, qō testū valet de iure ciuili. Et mouet rōnem ideo filius in prāte dz exheredari a patre: q; als oñium rerū paternarū cōtinuaret in eū. l. in suis. ff. de lib. ꝛ posth. §. sui. insti. de her. qua. ꝛ dif. dz ergo patet interrum c pere hāc cōtinuationē dñi: qñ aliū vult īstituere, ꝛ filiū exheredare nec postea duo cōcurrāt ad idē dñm. sed qñ filij erat cōtētus p̄teriri per cōsequēs tacite vult q; continuatio dñi nō fiat in eū: sicut qñ instituit sub cōditiōe ptātiua. l. iā dubitari. ff. de her. insti. ergo nimirū si vz talis p̄teritio ppter voluntatē filij interrū pētis cōtinuationē dñi. Ad hoc etiā inducit. c. quis. de pac. in vj. ꝛ tex. in. d. l. nō putauit. §. si qs sua manu. vt ibi diffuſ⁹ p eū. Caue tñ q; illa rō q; filij debeat exheredari a patre. f. vt interrū patur cōtinuatio dñi bonorū paternorū filij: fuit rō Bald. in. d. l. in suis. sed illa nō multis medijs reprobat ibi p ipsummet Ange. ꝛ alios. Pro ista limitatiōe bene facit q; qō testū in quo filius in ptāte est preteritus sit ipso iure nullū, est ppter iniuriā q; fit per testatorē filio. ita dicit tex. §. hec aūt dissoluimus. in auten. vt cū de app. co. cū ergo iniuria nō fiat violēti: vt. §. dixi igit ꝛc. Jtē quis pōt iniuriam remittere. l. nō solū. §. iniuriarū. ff. de iniu. Ad idē bñ facit qō vult Ang. in. l. si qs posthumos. §. j. ꝛ ibi Alex. in fi. ff. de li. ꝛ posth. qui tenēt q. d. §. si qs sua manu. q; logtur in eo q; cōsentit tacite se a pre exheredari: lz locū et ideo q; cō

a ¶ Inducit correctio. Adde Alexan. de Jmol. in l. vot alem. ff. fol. ma. idem Alex. in. l. testamentū. ff. de test. ordi.

b ℈ Nam quibus. Barba. lib. iij. cō si. liij. colū. ix. in versi. vlt. Purp.

c ℈ Bartol. Qui hoc nō dicit nec ex eo colligitur. Purp.

a ℈ Quasi. Ad hoc respōdet, qō est expressiuum veritas. glo. in. l. si ante nuptias. ff. solu. matr. Purpu.

b ¶ Una ā de. xiij. Adde gl. in verbo exheredaret, i. c. quintauallis. de iureiuran. Et an exheredando possit ei alimēta denegare. est tex. iuncta gl. in verbo detulerat. l. l. si quis a liberis. §. si vel pares. ff. de li. ag. Abb. in c. cū haberet. de eo qui duz. i ma. quā pol. p adult. Bart. in trac. de alimentis.

c ¶ Exheredatio. idē sub tilis dophil. decius in. l. nemo videt fraudare. ff. de re. iur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sensit se preteriri cũ sit eadem ratio in preteritione p̃out in exheredatione. ¶ Puto q̃ ista limitatio nõ sit vera.nã p̃ forma ꝛ solennitate testamenti est inductũ:q̃ filius in pt̃e debeat instituj vel exheredarj,ꝛ si pretereatur testĩ sit nullũ.l inter cetera. ff. de libe.ꝛ posthu.l.j.ff.de iniust.rup.Et q̃ istud sit de forma ptz. ex l.iij.in fi.ff.de testa.ꝛ.l.testãdi.C.de test.clarũ est aũt qõ cõsensus p̃nator:ũ nõ potest derogare forme a.l.introducte:nec facere q̃ actus valeat nõ seruata forma.l.vt.l.nemo põt.ff.de leg.j.ꝛ.l.cũ hi.§.si pretor.ff.de trãſ.Bart.in.l.de his.ff.de trãſa.Bal.in aut. iubemus.ff.de iudi.ꝛ in.l.fi.§.ꝛ hec quidem.C.de iur.delib.Non ob.si dicit q̃ illud est verũ nisi forma esset inducta in fauorẽ alicuius:vt est hic in fauorẽ filij ꝓpter eius iniuriã:nã tũc videt qõ ei possit renũtiarj:q̃ dico q̃ istud nõ est inductũ in merũ fauorẽ filij,sed etiã in odiũ patris non seruãtis formã traditã per.l.Secundo not.q̃ etiam qñ actus est introductus in fauorẽ alicuius tñ si lex illud introduxit ꝓ forma:certe per cõsensum partiũ nõ pt̃ illi renũtiarj.gl.est no.l.a diuo pio.ff.de ri.nup.quã multũ not. Bal.in.l.nõ dubiũ.in.xj.co.C.de leg.ꝛin.l.iubem⁹.in.ij.§.sane. post p̃n.C.de ſa.ſan.ec.ꝛ in.l.ea que.C.de dona.ante nup.ꝛ.in.l. cũ mulier.ff.ſol.ma.ꝛ in.c.latores.in fi.de re iudi. Tertio ꝛ adhuc notabiliꝰ dico qñ.l.aliq̃d introducit ꝓ forma:ꝛ vltra expresse ꝑcedit annullãdo actũ vt in casu isto.ꝛ clare ptz instit.de exher. lib.in ꝓnc.ꝛ in.l.i.ff.de iniust.rupt.certe tollit omnẽ dispẽsationem.ꝛ facit vt consensus partiũ nihil operet.glo.m.c.dilecto.de p̃eb.glo.in.c.ſtatutũ.in p̃ in verbo cõmittãtur.ꝛ in.c. dispendia.in verbo p̃rocessus.de rescrip.in.vj.Archi.ꝛ Bemi.in ca.cũ de beneficio.de p̃eben.in.vj.Jo.de ana.in.c.q̃ frustra.in.iij.co. de vsur.Quarto moueo:q̃ speciale est in.l.posthumus.in pũn. ff.de iniust.rup.q̃ ibi testĩ ꝓin.valuit ꝓpter ꝑteritionẽ posthumi a testatore,ꝛ sic cã efficiẽs adhuc viuit:ꝛ solum recõualescit de iure pretorio.ꝛ idem in versi.idem ꝛ circa.ꝛ in.l. filio preterito.ff.de iũ.rup.Tamẽ potes rñdere qõ ista iura intelliguntꝰ post cõditũ testĩ:ꝫ nos logmur qñ filiꝰ tẽpore cõditi testamẽti cõsentit ꝑteritioni Quinto facit.l.si qñ.§.illud.C.de ino.test.maxime põderata rõne illius tex.ꝛ q̃ in effectu esset pactũ de non succedẽdo,q̃ nõ ꝝ.l.pactũ.C.de col.Sexto adduco q̃ ꝝ Bar. in.d.l.si qñ.§.ꝛ gñaliter.vbi late cõcludit q̃ consensus filij nõ firmat testĩ q̃ꝛtũ ad nullitatem,nec q̃ꝛtũ ad remouẽdũ filiũ a querela q̃ qñ ius disputat de certa solẽnitate fermã in actibꝰ homi, non põt illi p̃ pactũ derogarj.d.l. nemo põt.Et ad.d.§.si q̃s sua manu.rñdet dupliciter,vt ibi p̃ eũ Septimo facit q̃ vult Jmo. contra Ang.in.d.l.si q̃s posthumos.ſ.j.ff.de inoff.test.qõ.d.§. si quis sua manu.loquens in filio qui a principio tacite cõsensit se exheredarj,non ꝫ locũ qñ cõsensit se ꝑteririꝰ:q̃ nõ est seruata forma.l.inter cetera.ff.de lib.ꝛ posthu.Nõ ob.gl.in.d.l. si qñ. §.fin.q̃ loquit qñ filius fuit exheredatꝰ a patre:ꝛ sic seruata fuit forma.l.inter cetera.ff.de lib.ꝛ posthu.Nõ ob.gl.in.d.l. si qñ. §.fin.q̃ loquit qñ filius fuit exheredatꝰ a patre:ꝛ sic seruata fuit forma tradita a.l. Et ꝫ alias in exheredatiõe regrak ꝓo forma inſertio cause:tamen illud procedit qñ quis exheredatur ꝓpter demeritaꝛ sic inuitus.q̃ nõ est hic.Tenẽdo istã opi.nõ ob.etiã tex.in.d.l.nõ putauit.§.si q̃s sua manu.nã aduerte q̃ in superioribus iurisconſ.ostẽdit q̃ q̃uis exheredato nõ detur ℈ tabu. procedit qñ exheredatio vꝫ.dubitaꝛ ergo si filius ꝓpria manu scripsit exheredationẽ,videꝛ q̃ nõ valeat ꝓpter se.cõsultũ libonianũ prohibẽs filiũ ꝓpria manu sibi ascribere.iuriscõſ. determinat

28 ℈ q̃ ℈ se ascripsit ꝛ sic nihil facit. ¶ † Assumo scõã cõclusionẽ:q̃ testĩ in quo filius in pt̃e est ꝑteritꝰ,q̃uis de iure ciuili sit ipso iure nullũ:ª tñ vꝫ de iure pretorio.idẽtꝫ gl.in.l.si ita scriptum.§.fi.ꝛ in.l.q̃ vulgo.ꝛ in.l.nõ putauit.§.si q̃s emancipatũ. ff.eo.ꝛ glo.in.§.sunt aũt.insti.de bo.posſ.ꝛ gl.d.l.filio preterito.ꝛ fuit cõis ſnia gl. que mote sunt ad ita tenendum.nã bo.posſ. cõtra.ta.cõpetit ad rescindẽdũ.l.vt liberis.in versi.rescisso.j. de colla.ꝛ in.l.j.in ꝓin.in ver.rescindũt.ff.de lega.prestan. sed testĩ in quo filius in pt̃e est ꝑteritꝰ põt cõtratabularj:vt hoc text.cũ similibus,ergo necesse est fateri q̃ sit validũ de iure ꝓtorio,q̃ si esset nullũ de iure pretorio,put est de iure ciuili:certe illud q̃ est nullũ nõ põt rescindi.l.nã ꝛ si sub cõditione.verſ.post defectũ.ff. de iniust.rup.Tũ huic fundamento rñdebo.j.in.ij.conclu. Stãt opi.glo.tenuerũt aliq nouissimi.studio.vt puto ℈ dicẽdi. Rapcu.in repe.l.si filius qui in pt̃e.ff.de lib.ꝛ posth.ꝛ Ludo.ro.hic moti per aliqua que refert ꝛ eis rñdet do.Alex.hic. Eãdem tenuit subtilitatũ puceps do.Christo.de castel.ꝛ do.Ja.de puteo, in.d.l.filio preterito.rñdent Ludo.ro.ꝛ do.Cato ſachus hic per aliqua non multũ stringẽtia:ꝛ ſunt quinq̃ fundamẽta que hic refert totꝰ.ꝛ tu hic pone. ¶ Teneas cõtrariã opi.q̃ imo testĩ in quo filius in pt̃e est ꝑteritus est etiã nullũ de iure pretorio ꝛ sic vtroq̃ iure tam ciuili q̃ pretorio. Istam opi. tenuerũt antiqui Bart.ꝛ cõiter oẽs do.hic tam citramon.q̃ vltramõ.ꝛ ista est vera quam etiam tenuerunt due gl.in.l.j.in fi.ff.si tab.te. nul. exta.ꝛ glo.in.l.ij.ff.de excep.rei iudi.ꝓo ista opi. omissis istis leuibus stringit fortiter text.expressius in quo pendent Leges ꝛ Prophete:in.l.j.§.fi.ibi perinde atq̃ si nullas tabulas pater reliquiſſet.ff.si tab test.nul.exta.quẽ tex.alleg.Bart.ꝛ oẽs hic. ꝛ similis text.in.l.fi.ff.de lib.ꝛ posthu.vbi quãdo filius in potestate est ꝑteritus:certe emãcipatus ꝛ exheredatus succedit abintestato per bo.posſ.vndeli.ergo testamentũ etiam de iure ptorio est nullũ,q̃ si valeret de iure ptorio.q̃ diu posset de iure ptorio succedere per fm ta.nõ succedit ab intestato per vndeli.j.§.de bono.posſ.fm tab.Istis duabus.ll.multe accommodantur solque nihil valẽt:duas diuinatiuas ponit sali.in.l.vltimis ab ortu. j.de posth.here.inſt.precipue q̃ ibi filius in potestate ꝑteritus dixerat testamẽtũ nullum ad causam intestati.qõ est diuinare:ꝛ hoc modo tex.ille esset de indubitabili.vel fm eum.ibi pendente dubio an filius preteritus vellet dicere nullũ potest exheredatus petere vnde liberi.ꝛ ita ambas sol.reprobat do. Ale. hic in q̃.col.ꝛ seq.vbi etiam reprobat opi.Sali.in hoc passu. Aliã solutionẽ dedit Raph.cu.in repe.d.l.si filius qui in potestate. quã etiam reprobat.do.Alexã.hic in.q̃.col.ꝛ bene. Istis pretermissis Ludo.ro.hic tradidit aliam subtilẽ sol.nam dicit Lud. tenendo primã opiñ.glo.qõ tale testamentum de iure pretorio valeat,dicit Lu.q̃ ista cõclusio failit in casu posito in.d.l.j.§.fi.ꝛ in l.fi. ff. de lib.ꝛ posth.qz in illo casu speciali testĩ est nullũ etiã de iure pretorio.ꝛ ratio specialitatis est subtilitas.nã cũ ibi filiꝰ in potestate esset ꝑteritus,filius vero emãcipatus erat exheredatus, certe emãcipatus exheredatus erat deſtitutus omni remedio: nõ cũ poterat cõtratabularę. quia exheredati nõ dat ℈ tabulas:vt dixi in gl.precedẽti. Item nec exheredatis cõmittit seu apperitur edictum ad cõtratabulãdum per filiũ ꝑteritũ. l. si post mortẽ. §.exheredati.ff.eo.nõ quoq̃ emãcipatus exheredatus poterat admitti ad querelandum per bo.posſ.gratia litis agnoscendo:eo quia querela nõ pot intẽtari nisi adita hereditate,ꝓ scriptũ heredẽ.l.filiũ.ver.si in adoptionẽ.ea.l.ꝛ.l.papinianus.§.si cõditionẽ.ff.de inoffi.test.ſ3 per scriptũ heredẽ nõ poterat aditi hereditas cum filius in potestate esset ꝑteritus,nec etiam bono.posſ. fm tabulas donec filiꝰ ꝑteritus potest cõtratabulare.l.equiſſimum.in pũnct.ff.de bo.posſ.fm tabu.ergo cum filiꝰ emãcipatꝰ qui erat exheredatꝰ esset deſtitutus omni remedio,ꝑeo:ex equitate concessit ab intestato bono.posſ.vnde lib.Istam solu reprehendit do.Alex.hic in.q̃.col.eo,quia nõ est absurdũ q̃ filiꝰ destituatur omni remedio:nec ꝓpterea debẽt infringi regule: ad hoc alleg.tex.in.l.filium.in pũn.ff.eo.in qua Barto.ibi ego:dik q̃ ilia est magis difficilis.l.que sit in toto inforciato. ibi emꝰ filiꝰ in potestate fuit exheredatus,emãcipatus ꝑteritus, extraneo scripto herede.Certe donec extraneus adit,vel nõ adit filius in potestate exheredatus stat in pendentiꝛ nihil potest cõsequi:cũ anteq̃ adeatur hereditas nõ possit querelare,ꝛ tamẽ isto medio ꝑteritus nõ cõsequitur bon.posſ.vnde libe. ¶ Teneo solutionem Lud.ꝓo vera ꝛ credo q̃ tex.in.d.l.filiũ.in pũn. decipit. d. Alex.ꝓpter tria:q̃ tex.in.d.l.filiũ.ponit casum cõtrariũ omnino ad.l.j.§.fi.ff.si tabu.te.nul.exta.ꝛ ad.l.fi.ff.de lib.ꝛ posthu. nam in illis duabus legibus filius in potestate fuit ꝑteritus. emancipatus fuit exheredatus:ꝛ sic testamẽtum nullũ.ſ3 in.d.l. filiũ.torũ econtra.ad hoc nõ aduertit Allegã.quia ibi filiꝰ in potestate fuit exheredatus:ꝛ emãcipatus fuit ꝑteritus.quo casu quãdo emãcipatus est ꝑteritus, testamẽtũ valet omni iure:vt ibi firmat gl.in ver.contra emancipatũ.ergo cum ibi valeret testamentũ omni iure,nedũ pretorio,sed etiã ciuili, ꝓtor noluit cõcedere ab intestato bon.posſ.vnde libe. quia sic violasset regulas nedum iuris pretorij:sed etiam iuris ciuilis,sed in aliis duabus.ll.cum filius in potestate esset ꝑteritus,ꝛ cõsequẽter testamẽtum esset nullum de iure ciuili:dato qõ alias potuisset valere de iure pretorio:pretor tamen ex equitate supradicta cõcessit ab intestato bono.posſ.vnde libe.Sed ꝛ fortius dico quod illa.l. filiũ.in princ.scriptus heres poterat adire de iure ciuili,ꝛ etiã de iure pretorio agnoscere bo.posſ.fm ta.vt ibi expresse dicit tex.q̃ testĩ erat validũ vtroq̃ iure.ꝛ sic cum ibi posſit cõpetere fm tabulas:impossibile est qõ cõpetat vil.lib.ab intestato.l.j.§. de bo. posſ.fm tab.ſ3 in illis duabus.ll.nõ poterat per scriptũ heredem agnosci bo.posſ.fm tab.nam filius in potestate erat ꝑteritus. nimirum si pretor ibi cõcedit ab intestato bon.posſ. vnde libe. Tu caue q̃ cũ ibi filius emãcipatus ꝑteritus posset cõtratabulare de iure pretorio:ergo fm tab.locũ habere nõ põt:vt hoc tex.ꝛ istud est verius.bene verũ est q̃ ibi scriptus heres poterat de iure ciuili adire:vt ibi dicit tex. ¶ Item in illa.l.filium.filius in potestate exheredatus stat in pendentiꝛ nihil potest cõsequi:cũ anteq̃ adeatur hereditas nõ possit querelare,ꝛ tamẽ isto medio ꝑteritus nõ cõsequitur bon.posſ.vnde libe. ¶ Teneo solutionem Lud.ꝓo vera ꝛ credo q̃ tex.in.d.l.filiũ.in pũn. decipit. d. Alex.ꝓpter tria:q̃ tex.in.d.l.filiũ.ponit casum cõtrariũ omnino ad.l.j.§.fi.ff.si tabu.te.nul.exta.ꝛ ad.l.fi.ff.de lib.ꝛ posthu. nam in illis duabus legibus filius in potestate fuit ꝑteritus. emancipatus fuit exheredatus:ꝛ sic testamẽtum nullũ.ſ3 in.d.l. filiũ.torũ econtra.ad hoc nõ aduertit Allegã.quia ibi filiꝰ in potestate fuit exheredatus:ꝛ emãcipatus fuit ꝑteritus.quo casu quãdo emãcipatus est ꝑteritus, testamẽtũ valet omni iure:vt ibi firmat gl.in ver.contra emancipatũ.ergo cum ibi valeret testamentũ omni iure,nedũ pretorio,sed etiã ciuili, ꝓtor noluit cõcedere ab intestato bon.posſ.vnde libe. quia sic violasset regulas nedum iuris pretorij:sed etiam iuris ciuilis,sed in aliis duabus.ll.cum filius in potestate esset ꝑteritus,ꝛ cõsequẽter testamẽtum esset nullum de iure ciuili:dato qõ alias potuisset valere de iure pretorio:pretor tamen ex equitate supradicta cõcessit ab intestato bono.posſ.vnde libe. quia sic violasset regulas nedum iuris pretorij:sed etiam iuris ciuilis,sed in aliis duabus.ll.cum filius in potestate esset ꝑteritus,ꝛ cõsequẽter testamẽtum esset nullum de iure ciuili:dato qõ alias potuisset valere de iure pretorio:pretor tamen ex equitate supradicta cõcessit ab intestato bono.posſ.vnde libe. Scõo ꝛ fortius dico quod illa.l. filiũ.in princ.scriptus heres poterat adire de iure ciuili,ꝛ etiã de iure pretorio agnoscere bo.posſ.fm ta.vt ibi expresse dicit tex.q̃ testĩ erat validũ vtroq̃ iure.ꝛ sic cum ibi posſit cõpetere fm tabulas:impossibile est qõ cõpetat vil.lib.ab intestato.l.j.§. de bo. posſ.fm tab.ſ3 in illis duabus.ll.nõ poterat per scriptũ heredem agnosci bo.posſ.fm tab.nam filius in potestate erat ꝑteritus. nimirum si pretor ibi cõcedit ab intestato bon.posſ. vnde libe. Tu caue q̃ cũ ibi filius emãcipatus ꝑteritus posset cõtratabulare de iure pretorio:ergo fm tab.locũ habere nõ põt:vt hoc tex.ꝛ istud est verius.bene verũ est q̃ ibi scriptus heres poterat de iure ciuili adire:vt ibi dicit tex. ¶ Item in illa.l.filium.filius in potestate exheredatus stat in pendentiꝛ nihil potest cõsequi:cũ anteq̃ adeatur hereditas nõ possit querelare,ꝛ tamẽ isto medio ꝑteritus nõ cõsequitur bon.posſ.vnde libe. ¶ Teneo solutionem Lud.ꝓo vera ꝛ credo q̃ tex.in.d.l.filiũ.in pũn. decipit. d. Alex.ꝓpter tria:q̃ tex.in.d.l.filiũ.ponit casum cõtrariũ omnino ad.l.j.§.fi.ff.si tabu.te.nul.exta.ꝛ ad.l.fi.ff.de lib.ꝛ posthu. nam in illis duabus legibus filius in potestate fuit ꝑteritus. emancipatus fuit exheredatus:ꝛ sic testamẽtum nullũ.ſ3 in.d.l. filiũ.torũ econtra.ad hoc nõ aduertit Allegã.quia ibi filiꝰ in potestate fuit exheredatus:ꝛ emãcipatus fuit ꝑteritus.quo casu quãdo emãcipatus est ꝑteritus, testamẽtũ valet omni iure:vt ibi firmat gl.in ver.contra emancipatũ.ergo cum ibi valeret testamentũ omni iure,nedũ pretorio,sed etiã ciuili, ꝓtor noluit cõcedere ab intestato bon

Universidad de Deusto
Biblioteca

eit Pau. in. d. l. si filius ℊ in potestate. ℊ ista est veritas lucida. licet alij dixerint multa | omnia hic. Pro ista solu. pōdero vtra eos bene facere tex. in. l. j. in prin. ver. rescindunt. ff. de leg. prestā. vbi tex. bene dicit ℊ bo. ꝓ. ſ. cōtra tab. rescindit testm: eo ꝙ illa l. ꝛ ille titu. loquūtur, quan. do filius emācipatus est preteritꝰ: vt declarani in. l. j. ℨ. eo. quo cai ū cū testamētū valeat tūc cōtra tabene rescindit. ad idē tex. in. l. iij. ℨ. si emācipatꝰ. ff. de bo. pos. cōtra tab. Tū in cōtrariū ponde ꝛabā tex. in. l. vt liberis. j. de colla. vbi tex. expresse loquitur ꝓdu. n quādo filius emācipatus fuit preteritus, sed etiam filius in pt. ūte. vt in vtroq; casu dicit ℊ cōtra tabulas rescindit testm. fic cōt ra ꝓdictā sol. † Sed nota. respōde ℊ non est absurdū ℊ vnū ꝛ idē verbū relatum ad duo respectu vnius stet ꝓprie: ꝛ respectu alteriꝰ stet impꝛoprie. gl. est approbata in. l. ℊ. ff. de offi. ꝓconſ. ꝛ lega. Non obstat etiā iste tex. in verbo rūpitur. quia ꝓcedit attēto prin. quo valuit ipſius testm. ¶ Glo. ſ. in ver. fm tab. ista gl. formal. iij. oppo. quarum due prime tēdūt ad illud qō dicit tex. ℊ bo. pos. cōtra tab. ꝛ fm tabulas simul intentari nō possunt, ꝛ ex duabus solu. gl. habes duas notabiles limitatiōes ad regulā huius tex. ¶ In vltima parte opponit ad aliud: inquantum tex. vult quod solus tutor possit agnoscere bo. pos. noīe infantis. Illā in cōtrariū videt tex. in. l. potuit. j. de iure delibe. vbi solus tutor nō pōt nisi etiam cōcurrat voluntas pupilli: ꝛ huic vltimo non respōdet. Tu respōde dupliciter. Primo ℊ aliud in bo. pos. de qua loquit iste tex. quā solus tutor pōt agnoscere: aliud est in hereditate, ℊ solꝰ tutor adire nō potest. ita loquit. d. l. potuit. Et rationē diuersitatis dixi in. l. bonorū qdē. ff. ℨ. ℊ amit. Sc̄o rīde ℊ iste tex. loquit in infante, qui nō potest cōsentire, sed cōtrariū loquit in pupillo habēte cōsensum. ¶ Redeo ad primā partē gl. ex qua habes limi-
34 tationē ad tex. nostrū. † quod licet bon. pos. cōtra tab. impediat scriptum heredē agnoscere bono. pos. fm tab. non tamen impedit adire hereditatē de iure ciuili: ꝛ sic diuerso iure. tex. est no. in. l. is qui in potestate. ℨ. sed si scriptus. alleg. in gl. Aliam subtilitatem rōnem assignāt Raph. Cu. Fulg. ꝛ do. Alex. hic quare sit quod bono. poſſ. cōtra ta. nō impediat scriptum heredem adire de iure ciuili. Nam dicūt ℊ sicut pretor nō potest facere quē directo heredē. ℨ. quos autē. insti. de bo. poſſ. ita nō potest facere definere ipso iure heredē esse illū, qui est heres de iure ciuili. glo. est ord. in. l. in substitutione. ff. de vulg. ꝛ pupil. Sed puto quod hec ratio est falsa: quia licet pretor non possit facere quē directo heredē, nec facere quod ille ℊ est heres directo de iure ciuili desinat esse heres: tamen non sequitur, ergo pretor per suū remediū non potest impedire anteq̄ quis sit heres, quin efficiatur heres: istud est falsum per regulā que hz ℊ multa possunt impediri ante q̄ fiant: que postq̄ facta sunt prohiberi nō possunt. l. parte furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. Et ℊ pretor per suam bo. poſſ. cōtra ta. possit impedire ne quis efficiatur heres de iure ciuili: ostendit Bart. viua ratione. in. l. cum in secundo. in fi. ff. de inīust. rup. Istud patet ex eo qō alibi tenent gl. ꝛ Bar. in. l. illud. in prin. in glo. secunda. ff. eod. ꝛ in. l. vt liberis. in gloſſ. prima. vbi oēs doct. ponūt infra de colla. vbi declarant ℊ bono. pos. cōtra tab. intentata ante q̄ hereditas adeatur de iure ciuili, aliquādo reducit rē in totū ad causam intestati: ergo impedit adire de iure ciuili. Puto licet nō inueniam declaratum ℊ ista est mere veritas: ℊ aliquando in testamento filius emācipatus est preteritus, ꝛ alius scriptus heres: ꝛ tunc quia tale testamētum in quo emācipatus est preteritus valet de iure ciuili, ꝛ etiā de iure pretorio, licet possit cōtra tabulari. vt. ℨ. dixi. tūc bonorum poſſ. cōtra tab. competens filio emancipato non impedit scriptum heredē adire de iure ciuili. Et in istis terminis ꝓprie loquit text. in. l. is qui in potestate. in. ℨ. sed si scriptus. allegata in gl. ꝛ ratio est: quia quando filiꝰ emācipatus erꝰ preteritꝰ, bonorum pos. cōtra tabu. quandocunq; per eum intentata, nūquam reducit rem ad causam intestati. tex. est notabilis. in. l. ex duobus. in prin. ff. eodem. Intellige tamen sane quando scriptus est heres aliquis ex liberis testatoris: quia eorū fauore ita dispositū est: ita expresse dicit tex. in. d. ℨ. sed si scriptus. dum dicit nā ꝛ pretor hac rōne eum tuetur q̄ ex liberis est. Secus quando in testamēto in quo emācipatus est preteritus scriptus est extraneus heres, quia cōtra ta. competens emancipato preterito reducit rem ad causam intestati. tex. est de hoc in. l. cum emancipatus. in princi. ꝛ ibi gl. prima alias est. ℨ. sub. l. si duobus. ff. eo. facit tex. in. l. filiū. in pulcre. in versic. nihil laturi ex hereditate. ff. eo. Aliquando in testamēto est preteritus filius in potestate, ꝛ tunc quia testamentum est omni iure nullum tam ciuili ℊ pretorio, tunc scriptus heres nō posset adire hereditatem de iure ciuili ex testamento, nec de iure pretorio: quia tūc reducitur ad causam intestati: nō eo quia contra ta. sit ulla que reducit ad causam intestati, immediate, sed est defectus forme subſtātialis: quia filius in potestate fuit preteritus. l. j. ℨ. si. ff. si tab. testamenti nulle exta. Istam differentiā posuit solus Bald. in loco peregrino. nec aliquis vidit preter eū in l. si. in pe. col. j. vnde legitimi. Ad hoc ego cōsidero ℊ omnia iura que dicūt ℊ bono. pos. cōtra tabulas competēs preterito nō impedit scriptum heredem adire de iure ciuili, ꝛ sic si nō reducit rem ad causam intestatis: semper loquuntur in filio emancipato preterito. ita loquit tex. in. d. l. is qui in potestate. in. ℨ. 13 si vnꝰ. ꝛ in. ℨ. sed si scriptus. ff. de leg. prestā. ꝛ tex. in. l. filium. in princ. ff. de bono. pos. cōtra tab. ꝛ tex. in. l. virilis. in prin. ff. de lega. ptā. ꝛ ista bene no. quia forte alias nō sic bene itelexisti. ¶ † Ex cōa parte glo. habes secūdam notabilē limitationem ad regulā text. nostri in qua cauetur ℊ bono. pos. contra tab. impedit scriptum
a heredem intentate secūd ū tab.ª quia illa regula procedit qñ bo. pos. cōtra tab. rumpit testamentū in totū ꝛ totā successionē anfert scripto heredi: prout regulariter facit. l. cum emācipatus. in prin. ff. eo. Sed si bono. pos. contra tab. non aufert totam successionē scripto heredi, sed solū illam partem legitime que spectat preterito vt apparet quādo patronus est preteritus in testamēto liberti fuit: tunc cōtra tabulando nō rumpit testm in totū: sed solū aufert legitimā que spectat patrono, vt est glo. ꝛ ibi ponam rationē fm. l. j. tit. j. Certe ꝙ tunc talis bo. pos. contra. ta. solum aufert legitimā: reliqua aūt substantia successionis dimittit scripto heredi. ideo nō impedit scriptū heredē in reliqua parte adire fm tab. l. sed qō patrono. in prin. alle. in gl. Adde bonū text. in. l. illud. in fi. prin. dū dicit ℊ in patrono secus est. ff. e. ¶ Extra gl. restat vltimo loco difficillima op. formata per Bart. hic de. l. si duo. ℨ. proinde. ff. de leg. prestā. vbi text. videtur presupponere ℊ emācipat' scriptus heres possit agnoscere bo. pos. fm tabu. ꝛ to qō filius in potestate preteritus intentet cōtra tab. qō ꝓ certo videtur longe admirabilius ex alio, ad qō non inueni aliquem aduertere. nā cū ibi filius in potestate sit preteritus, eius preterito debet omnino reducere rem ad causam intestati: vt declarani. ſ. in prima parte glo. fi. ꝛ tamen tex. ibi in illo versicu. proinde. sentit ℊ emācipatus institut' heres possit agnoscere bo. pos. fm tabu. ꝛ sic ille terribilis tex. affert duas difficultates. Primo probat ℊ cōtra ta. nō impedit fm ta. qō est de directo cōtra tex. nostrū. Sed o forti' probat ℊ preterito filij in potestate nō reducit rem ad causam intestati: ꝛ ꝓptera nō impedit emancipatū scriptū heredē agnoscere fm tab. ¶ In prima difficultate inuenio in effectu dari septē solutiones principales quas refert, ꝛ oēs reprehēdit do. Alex. hic excepta vna solutione per Ly. ℊ dicit esse minus periculosam ceteris, ꝛ eā tenet. Inter ceteras sol. bartol. hic mirabiliter respondet: ℊ in. d. l. si duo. versi. proinde filius in ptāte preteritus, ꝛ filius emancipatus institutus, erāt in eodē ꝛ in pari gradu: quo casu dicit Bart. ℊ tunc contra ta. nō impedit fm ta. tūc militat eadē ratio ꝓout est in patrono: fm ℊ declarani. ℨ. in glo. ſ. in. ij. parte. qr tūc preteritꝰ cōtra tabulādo nō rūpit testm in totū: sed rūpit in partē preteriti tantū: ideo in alia parte non impeditur filius scriptus agnoscere fm tab. Nō. pbat tū Bar. aliqua. l. vel rōne ℊ qñ preteritꝰ ꝛ institutꝰ sunt einsdē gradus, ℊ cōtra ta. nō rumpat testm in totū, sed in parte tū. Tamen idē qō hic tenuit ipsemet Bar. in. d. l. si duo. ver. proinde. ꝛ idem Barto. in. l. equissimum. in prin. ff. de bo. pos. fm tabu. Et istam sol. sequunt Ang. Sal. ꝛ Lud. ro. hic. ꝛ Ang. in. l. venīret. ff. de acquiren. here. ¶ Ex ista sol. Bar. si est vera, ego elicio tria.
31 † Primo elicio duas fing. limitationes ad regulam text. nostri. ꝛ. d. l. equissimū. in prin. cū ſ. in quibus dicitur ℊ cōtra ta. impedit fm tab. limita singulariter fm Bar. nisi preteritus ꝛ institutus essent in eodē gradu liberorum: tūc ambe possunt simul cōcurrere nec vna impedit aliā. Et ex hoc secūdo infero subtiliter ℊ si vera est sol. Bar. oportet necessario presupponere qō ista. l. in qua infans erat preteritus, ℊ erat scriptus heres vnus ℊ non erat de liberis eiusdem gradus cū infante: ℊ si esset scriptꝰ vnus de liberis vnius gradus: iste tex. non ꝓcederet: fm Bar. qr tunc cōtra tabulas competēs infanti non impediret scriptū heredē petere fm tabu. cuius cōtrariū dicit hic tex. quod non est absq; diuinatione ꝛ restrictione istius tex. Tertio ex sol. Bar. infertur limitatio ad. l. cū emancipatus. in princi. alias est. ℨ. cum emācipatus. sub. l. si duobus. ff. eo. vbi traditur regula quod bono. rum pos. contra ta. competēs liberis preteritis rumpit testamentum in totū, ꝛ totum aufert a scripto heredē. put etiam dicit tex. in. l. filiū. in princ. ff. eo. ꝛ glo. in. l. j. ſ. titu. j. qr debent illa iura intelligi nisi scriptus heres esset de liberis. Istam solutionē Bar. impugnat Ful. Pau. de Ca. Mod. ꝛ dicit Pau. de Ca. ℊ est trufa: qr est cōtra casum. l. illud. ℨ. fi. cū. l. se. ff. e. vbi institur ꝛ posthumus preteritus erant eiusdem gradus: ꝛ tamen scriptus heres non habet fm tabu. pro sua parte. Et per eundem tex. reprehendit Jmol. in. l. j. ff. de iniu. rup. ꝛ plenius in. l. ventre. in. vij. col. ff. de acq. here. Et licet Bart. in. d. l. illud. ℨ. fi. ꝛ in. l. equissimum. in princ. ff. de bono. pos. fm tab. conetur ad hoc respondere ℊ illud ibi operet spes natiuitatis posthumi ꝓteritꝰ: cecus in iam nato.

vt ibi

vt ibi latius per eū. ꝛ cū eo trāsit Lud. ro. hic. ꝛ Ang. in. d. l. ventre. ꝛ fortificant p. l. ij. ℨ. fi. ff. de lib. ꝛ posthu. tamen eius solutio nihil valet, vt ꝓ Jmo. in dictis locis. ꝛ. d. Ale. hic qr iam natus dz fortius rūpere ℊ posthumus. vt per eos. Facit. l. posthum'. in prin. iuncto ver. idem ꝛ circa. ff. de iniust. rup. nam qñ preteritus est posthum', qui moritur viuo testatore, ad hoc vt sustineatur testamētū de iure pretorio, nō requirit quod in eo sint instituti veniētes ab intestato: prout requiritur quod in eo sint insti-
37 tuti veniētes ab intestato: qñ preteritus est filꝰ ſā natus. † Pone terea cōtra Bar. facit: nā cōtra tabulas est inducta a pretore ad similitudinē iuris dicendi nullū. l. j. in princ. ꝛ. l. si in adoptionē. in fi. ff. eo. Bart. in. l. filium. ad finem prin. ꝛ in. l. si post mortem. ℨ. fi. ff. eod. sed de iure ciuili filius in ptāte preteritus, dicit testamentū nullū in totū: 13 alius filius sit institutus. l. filio preterito. ff. de iniust. rup. ergo filꝰ preteritus debet contratabulare in totum, 13 alius sit institutus: qr nō dz induci differētia inter ius ciuile, ꝛ ius pretorium in ista materia, in qua a pari procedunt, qñ nō reperitur lex que de iure pretorio aliud expresse disponat, arg. c. cū expediat. de elec. in. vj. ꝛ in. l. vnica. C. de inoff. do. Aliā solutionē ponūt Petr. ꝛ Ly. hic. quā sequit. d. Ale. dicēs ℊ est minus periculosa ceteris. sequitur etiā ℨmo. in. d. l. j. ff. de inīust. rup. ꝛ in. d. l. ventre. ꝛ inuenio qō eam etiam tenet Abb. hic nazintelligunt. d. l. si duo. ver. proinde. dū dicit tex. si cōtra tabulas nō acceperit. nō intelligunt. ergo accepit fm tabulas. qr tūc cōtrarium obstaret: sed intelligunt qō emancipato scripto heredi fuit cōseruata portio hereditatis: per tit. de leg. prestā. ꝛ. l. filiū. ℨ. sed ℨ si portio. ff. de leg. prestan. ꝛ. l. virilis. ℨ. j. ꝛ. l. nā fm. eo. tit. isto modo fm tab. nō concurrit cum contra tab. Et si dicis put dicebat Bar. qui reprehēdit hāc solutionē in illo. ℨ. proinde. qō si ibi cōseruaret hereditas vel portio hereditatis per tit. de leg. prestan. certe ille cui cōseruatur portio, nō tenet cōseruare legata nisi liberis ꝛ cōiunctis psonis. tex. est in. d. l. filiū. ℨ. fi. ꝛ tamen text. in illo. ℨ. proinde. vult qō teneat ꝓstare legata oībus. rīdet Jmo. ℊ. d. l. filiū. ℨ. fi. dz intelligi ꝛ restringi qñ ille cui conseruatur portio hereditatis erat de liberis qui nō poterāt cōtra tab. vt in liberis in successione matris, vel linee materne. l. illō. ℨ. ad testamenta. ff. eo. si aute posset cōtratabulare, ꝛ nō vult tunc dicitur frui plena voluntate: ꝛ legata tūc ꝓstat omnibus. ita loquitur. d. ver. proinde. Tamē ista est magna restrictio ad regulā. d. l. filiū. ℨ. fi. fm Fulg. ꝛ Lud. ro. hic. Pro isto intellectu bene facit tex. ibi dū dicit tuendū eū: nam illud verbū tuendū, dz intelligi fm naturam titulī: ꝛ sic per titulū illum. de lega. prestan. argu. l. imperatores. ff. de in diem adiec. glo. in. c. j. de offic. delega. in. vj. Ego puto qō ista solutio nō sit bona: per istud fundamentū: nā in illa. l. si duo. filius in ptāte preteritus fuit ille qui cōtratabulauit: quo casu nō hz locū tit. de leg. prestā. qr filius in potestate cōtratabulans nemini tenetur aliquid cōseruare. l. is qui in potestate. in prin. ff. de leg. prestā. Sed bene habet locū ille titul', qñ filius emancipatus preteritus contratabulat: iste bene tenet conservare legata coniunctis personis: qr propter eū pretor: facit iniuriam, vt declarani in. l. j. ℨ. eod. Cum ergo. d. l. si duo. loquatur in filio in potestate preterito cōtratabulādo, nō est verū qō tunc habeat locū titulus de lega. prestan. cum certe isto casu locum habere nō possit. Et si diceres qō filius in potestate preteritus: quāuis nō teneat cōseruare legata cōiunctis personis: tamē bene tenetur cōseruare institutiones: truffa esset, qr vtroq; casu militat ratio quā assignaui in. l. j. ℨ. eo. Et qr cōseruare leg. ꝛ institutiones a pari, pcedūt. tex. est in. d. l. filiū. ℨ. sed ꝛ si portio. Sed respōde fm Alex. hic. ℊ. d. l. is qui in potestate. limitatur per. d. l. si duo. vt nō procedat qñ relictū est ei qui alias posset cō tratabulare. nam tunc illa fit iniuria filio in potestate si cōseruetur portio virilis alteri filio, qui eandem esset habiturus si voluisset cōtratabulare: seu si ab intestato successisset. Item ista fo
a lutio diuinat: ad. d. l. si duo. ℨ. fi. Item nō videt rationabile[a] qō emancipatus magis onerēt in prestādo legata oībus ꝓ hoc qō habuerit facultatem cōtratabulandi, ꝛ omiserit, ꝛ sic cōtra tab.
b concessa in eius fauo: ē b reto: queretur in odiū: contra. l. qō fauore. C. de legi. ꝛ in cōtrarium videtur tex. in. l. is qui in potestate. ℨ. sed si scriptus. ff. de leg. prestan. Et ad id qō proxime dixit
c facit optime. l. si ex duobus[c]. in fin. prin. ff. de contra tab. Pterea illa verba tuendum eū in partē, intelliguntur quādo instītutus venit per bon. poſſ. fz tab. tex. est in. l. si ex duob'. ℨ. j. ff. de cōtra tabu. ꝛ in. l. virilis. ℨ. sed si vnus. ff. de leg. prestā. Preterea fm istam solutionem superflueret tex. in. d. ver. proinde. dum dicit plena fruatur voluntate: non bene flueretur voluntate q nō plena, ꝛ sic plena superflueret, vt. ℨ. declarabo. sic in simili aliud est quod procurator habeat mandatū simpliciter: aliud qō habeat plenum mandatum: quia habens plenum mandatum est actū habere liberam administrationem. l. si procurator. in verbo plenam. vbi Bart. ꝛ doc. C. de procur. Bar. ꝛ doct. in. l. procurator.

cui generaliter libera. ff. eo. Bald. in rub. C. de exerci. in vlt. col.
38 † Sic etiā in simili remissio iniuriarū facta sacerdoti in foro penitētiali vel cōfessione, nō operatur in foro contentioso quin agi possit, vt per Bar. ꝛ doc. in. l. si tibi. ℨ. j. ff. de pac. ꝛ in. l. non solū. ℨ. j. ff. de iniur. Tamē fallit qñ diceret se facere plenā remissionē fm Bal. in. c. j. ℨ. iniuria. in. ij. col. de pace iur. fir. ꝛ in. l. nō solū. ℨ. j. ff. de iniur. Lud. in. l. ij. ff. ad sena. sil. Alex. in. d. l. si tibi. ℨ. j. Tolle tertiū simile. nam simpliciter restitutio degradati ꝛ priuati bene ficio nō trahitur ad beneficiū, tamē fallit nisi fit plene restitutꝰ, ita Spe. in ti. de legato. ℨ. j. ver. qd si degradatus. sequit Jo. an.
39 in. c. Quis. ꝛ ibi Hemi. in fi. de rescr. in. vj. † Quarto accidit qō 13 d. And. Bar. in repe. c. testimoniū. in pen. char. de testi. ꝛ in. c. eā te. in. xij. col. de rescrip. vbi dicit se obtinuisse Ferrarie, qō 13 ista verba facimus tibi gratiā: imponēt simpliciter indulgentiā, ꝛ remissionem pene: nō tamen restitutionem bonorum: vt cōcludit Sal. cōtra Bar. in. l. fi. ad fin. C. de sen. paſ. tū fallit qñ princeps
d diceretᵈ facimus tibi plenā gratiā. qr tunc recuperabit bona nō alienata per fiscū. ad hoc inducit verba Bal. in titu. de pace cōstan. in verbo plenitudine gratie nostre recepimus. Quinto fac it quod dicit glo. in cle. constitutionem. in verbo fides. de elec. Aliā secundā sol. ponit Fulg. hic. Aliam Raph. cu. in. d. l. is q in potestate. Aliā Pau. de ca. ibi. ꝛ hic aliā. Sed nihil habēt sa pois vt hic per do. Alex. ¶ Quid dicendū: pro certo cōtrariū est summe difficile. ego alias dum essem scholaris Padue sub domino meo. d. Ale. Jmolensi. dedi aliū intellectū: q etiā mihi nunc nō displicet, cuius prima fronte legēti: litera aliud sonare videatur. Unde inquantū ibi dicit, proinde si cōtra tabulas nō acceperit intelligunt gl. ꝛ cōiter doc. ℊ fuit emācipatus institutus qui nō accepit contra tab. vti poterat beneficio preteriti: 13 vt frueretur voluntate testatoris accepit fm tabulas. Et isto mō intelligēdo militat fortissime contrariū: qr hoc modo fm tabulas ꝛ contra tab. concurrunt. Sed ego non intelligo tex. sic, sed aliter dū dicit proinde si cōtra tab. nō acceperit: intelligo filius in potestate preteritus: ꝛ ita etiā intelligit Pau. de ca. hic. ꝛ in. d. l. si filius. ℨ. in potestate. ꝛ Fulg. hic. quo casu subdit tex. tuēdū eum in partē. intelligo eū sc̄z emancipatū in portione preteriti abstinētis: hoc mō: nam si filius preteritus qui nō potest cōtratabulare, nō accipit cōtra tabulas, tūc emācipatus institutus pōt in totū succedere per fm tabulas. Et hoc modo succedēte qr plena fruit voluntate defuncti: omnibus etiam legata prestat. Et nisi isto modo intelligas tex. illa dictio plena, in text. posita nihil importabit. ꝛ hoc modo ille tex. nihil penitus obstat. Et si dicis qō dubiū haberet iste tex. dic qō dubiū faciebat: qr ℊ is preteritꝰ ab
a stineat a contratabulando, tamen institutus beneficio preteriti etiam abstinētis poterat contratabulare si volebat: vt vidistis. ℨ. in gl. j. quo casu si contratabulasset: videbatur qō non fuisset prestare legata nisi coniunctis personis: ergo eodē modo si noluit cōtratabulare, sed venire per fz tab. videbat qō nō tenerēt prestare legata nisi coniunctis personis: ne deterioris conditio
b nis sit qui venit ex voluntate testatoris ℊ qui contra. ita declarat gl. in. l. is q in potestate. ℨ. sed si scriptus. ff. de leg. prestā. Et si iterum dicas qō istud erat tā antea decisum in. l. nō nunq̄. ꝛ in l. is qui in potestate. ℨ. sed si vnus. ff. de leg. prestan. vbi si preteritus abstinet legata oībus prestantur: quia dic qō illi duo text. loquunt qñ institutus cōtratabulat beneficio preteriti: 13 abstinētis: tunc bene prestat legata oībus. ita loquunt p allegati
c tex. Sed. d. l. si duo. versi. proinde. loquit qñ preterito abstinēte emancipatus institutus nō cōtratabulauit: sed venit per fm ta bu. qui casus non erat ibi decisus. ita ego intelligo istum text. ꝛ hoc modo nihil obstat. Non nego tamen quin literam inspiciēti prima fronte videat aliter sonare tex. presertim in fine dū dicit pro sua parte: fz ista dictio sua, potest intelligi sc̄z emancipati vel etiam sua, scilicet filij in potestate preteriti. Et hoc modo
d intelligendo videtur fieri aliqua violentia literę propter verbū sua, quod debet intelligi scilicet ipsius emancipati preteriti. nō autem alterius: per tex. in. l. cum in testamento. ꝛ quod ibi pulcre decidit Bar. per illum tex. ff. de aur. ꝛ argen. lega. ꝛ gl. in. l. ex facto. in prin. in verbo, suum. ꝛ ibi Bart. ꝛ Jmo. ff. ad trebel. ꝛ quod Raphā. Fulgo. in alia pulchra questione. in consil. liij. inci. Quidam Baspar. non nego tamen quin cōtrarium sit vale de arduum. Jason de Mayno Mediolanensis iurisconsultus in pisana academia.

a Rationabile. Vide Bal. in d. l. quod fauore. vij. opp. C. de legib. Purp.
b Fauorē. Facit magis ꝓprie l. illud. ℨ. fi. C. eo. sed ibi ꝓpter pendentiā dubij. Purpu.
c Duob'. Jmo. ibi intelligitur quādo adiuit de iure ciuili. ꝛ alia lex | nihil facit nec est glo. ℨ. sed si scriptus. Purpu.
d Qñ princeps diceret. Adde doctor. in. c. j. de ele. in. vj.

¶ De bo. pos. contra tabulas si liberti. Rubrica.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ☞Contrariorum eadem est disciplina, ꝛ eadem est potentia: ꝛ idem ꝛ vnum statutum est.
2 Vbi exceptio non potest probari per testes ex forma statuti, si militer non poterit probari actio vel replicatio.
3 Licet quis manumittat ex necessitate fideicō. tamen habet contra tab. contra testamentum manumissi si pretereatur.
4 Dunus dicitur cum causa: donum sine causa.
5 Bo. pos. contra tab. cōpetens patrono preterito nō rūpit testamentū in totum: sed tantū competit ad legitimam ꝛ non vltra.
6 Quatuor differentie inter bo. pos. contra tab. que competit patrono preterito ꝛ illam que competit liberis preteritis.

1 **Licet ex causa.** Hoc dicit. Etiā patronus qui ex necessitate fideicōmisti manumisit, si sit preteritus a liberto, hꝫ bo. pos. cōtra tab. per quā solū auocat legitimā sibi debitā: a qua bo. pos. contra tab. excluditur per numerū ꝛ operarū ejus actionem. h. d. tot us tit. cū. l. seq. Et dubiū faciebat. l. j. q. qui manumittit seruū non ex libera volūtate: sed ex necessitate fideicō missi iniuncti nō videt habere iusp patronatus. l. j. ff. de lib. ꝛ eorū liber. ita eodē modo videbat qō si esset preterit' qō non haberet ius cōtratabulādi. contrariū decidit hic. Scdo ꝛ notabilius faciebat dubiuꝫ tex. l. si quis a liberis. §. si quis a liberti filio. ff. de lib. agno. vbi equiparantur patronus qui manumittit seruū ex fideicōmisso, ꝛ patronus qui exigit operas a liberto. sed scdo casu perdit contra tab. vt hic. l. ij. ergo videbatur etiā primo casu contrariū decidi. ¶ †Not. ex. l. j. qñ sicut reperitur bonorū poss. secūdum nuncupationem, vt. l. ij. §. de bonorum possef. secundū tabu. ita etiam inuenitur bono. pos. cōtra tabu. nam contrariorum eadem est disciplina. l. j. ff. de his qui sunt sui vel alien. iur.

a ☞Itē. Ille tex. nō probat sed. c. b sequens. in fin. ꝛ idē ponit in rub. 2 ff. de acquir. pos. Purp.

Itē cōtrariorū eadē est potēcia. l. ab emptione. ꝛ ibi Bal. ad hoc nota. ff. de pac. Itē contrariorū vnū ꝛ idē statutū est. c. cū ve nissent. ꝛ ibi Bal. in vlti. col. de iudi. vbi per hoc notabiliter infert, †ꝰ vbi exceptio nō potest probari per testes ex forma statuti similiter nō poterit probari per testes actio vel replicatio: vt ibi per eum. Facit qō no. Bal. in. c. ij. ad fi. per illum tex. de restis. ipo. q cū renūtiatio beneficij possit probari per testes. vt ibi est tex. qō eodem modo ꝛ collatio rum cōtrariorum eadem sit disciplina, qō reputat bene tenendū menti. ¶ †Secundo not. q licet quis manumittat ex necessitate fideicōmissi: tamen habet contra tabu. contra testamentum manumissi: si pretereatur. Non tamen potest operas imponere: nec eī propter ingratitudinem in seruitutē reducere. l. qui ex causa. ff. de bo. liber. ꝛ. l. ij. §. de oper. liber. ꝛ. l. j. §. de libe. ꝛ eorū libe. ¶ Postea in. l. ij. debes aduertere, qō quando patronus manumittit seruum suū, ꝛ tempore manumissionis imponit sibi aliquas operas, puta patronus habebat vnum seruū qui erat bonus pictor: manumisit eū cum hoc quod teneatur prestare omni mense decē operas pictorias. Certe per istas operas nō admittitur ius patronat' in aliquo. l. sicut. ff. de iur. patro. quicquid dicat glo. fina. in. j. opp. que nihil valet. Sed si talis patronus exigeret tales operas a liberto in vita: tunc perdit ius cōtratabulandi: vt si postea preterea tur a liberto nō possit contratabulare testamentum. Ratio est secundum Sal. qz non debet patronus gaudere liberto in vita: ꝛ etiam post mortem. Unde si vult habere operas, perdit successionem ū sit preteritus a liberto. Item ob. aliud secundū Ang. propter coercendam anaritiam patronorum. Eodē modo si patronus nō exegit operas impositas: puta operas pictorias dū manumitteret: sed elegit aliqō aliud munus: puta mercedē: eodem modo excluditur a contratabulando: ꝛ istud vult dicere. l. ij. ponens duos casus ibi muneribus electis scilicet loco operarum ꝛ operis scilicet exactis impositis per alterum istorū perdit ius contratabulandi. ¶ † Et circa hoc dum glo. tua dicit: munus dicitur cum causa. donum sine causa, alibi aliter videtur dicere tex. in. l. munus proprie. ff. de verbo. significa. z propterea Laurentius vallensis in. vj. lib. elegantiarū. in ca. cccclviij. reprehendit differētiam vtriusqꝫ iurisconsulti. Sed tu vide tex. in. l. munus tribus. ff. de verb. sig. ¶ Bl. j. declarat text. ponendo illud totum quod dicit tex. in. §. sed nostra. institit. de iuc. lib. Caue tamen dum gl. dicit: qꝫ si libertus maior centenario instituat extraneum ꝛ exheredet patronum: patrono datur contra tab. gl. est corrupta secundū Sal. hic. quia exheredato nō cōpetit contra tabu. vt dixi in. l. posthumo. §. ti. j. sed debuit gl. dicere si pretereat prout formaliter dicit tex. quem alleg. in. d. §. sed nostra. tunc bene patrono preterito datur cōtra tabulas, non autē exheredato. Et ideo cogita de per te, si libertus exheredat patronum quando est maior centenario, an contra tabu. competat. an

5 habeat querelam. ¶ †Item habes ex fine gl. quod bonorū possef. contra tabu. cōpetens patrono preterito non rumpit testamentum in totum: sed tantum competit ad legitimam: ꝛ non vltra, ideo concurrit cū fm tabu. l. sed quū patrono. in prin. ff. de bo. pos. vidistis in. l. posthumo. in gl. §. §. rit. j. Sed contra tabulas q̄ cōpetit liberis preteritis rūpit testamētū in totū, vt dixi in. d. l. posthumo. Et ratio diuersitatis est scōm Odofr. Alb. ꝛ Sal. hic: qz hereditas magis debetur liberis q̄ debeat patrono: qz debetur iure nature ꝛ iure ciuili: sed que debeꝫ patronis solū debeꝫ iure ciuili. ¶ Adde q̄ idem est in bo. pos. cōtra tab. vbi quecūque cōpetit parenti preterito: illa non rumpit testamentū in totum. sed solum quo ad legitimā. l. pantonius. in prin. ff. si a par.

6 quis fue. manu. † Et sic habes duas differentias inter bo. pos. cōtra tab. que cōpetit patrono preterito, ꝛ illā que cōpetit liberis preteritis. ¶ Adde tertiā differentiā, qz patron' preterit' si cōtratabulat testū, nō tenet ꝑstare legata alicui: etiā cōmunctis personis: etiā pro parte sua: eo qz solū vēdicat legitimā suā que nō deꝫ esse onerata legatis. §. sed nostro. instit. de suc. lib. l. si istis legatū. in prin. iuncta gl. ff. de cōdi. ꝛ demon. secus est in filio cō tratabulante: qz si sit emancipatus tenet cōfernare legata cum iunctis personis. l. j. vbi declarani. §. ti. j. ¶ Ex his not. quartā differentiam: qz ꝺ tabulas cōpetens patrono preterito nō potest intentari nisi adita hereditate per heredē. l. sine. §. excluditur. ff. de iur. patro. ratio qz nō irrirat testamentū in totum: sed aufert legitimā tantū. Ang. in. l. filio. §. contra tabulas. ff. de inoff. test. hꝫ ꝺ tab. cōpetens liberis preteritis pōt intentari etiā hereditate non adita. Lillud. §. fi. ꝛ ibi Bar. reddit rationem. ff. de bo. posse. cōtra tab. fm Cyn. Alb. ꝛ oēs Mod. hic. ¶ Ultima differentia est hꝫ nō ad propositū. qz legitima que debetur filijs deꝫ eis relinqui titulo institutionis: vt declarauī in aut. nouissima. §. de ino. testa. Sed illa q̄ debeꝫ patronis: qz non est in tantū debita pōt reling quocunqꝫ ti. d. l. sine. §. excludit. Tu vt faciat ista differentia ad propositū: dic q̄ patronus nō habet cōtra tab. si sit ei relicta legitima, licet nō titulo institutionis. l. etiā. §. fi. ff. de bo. li. ꝛ. d. l. sine. §. excluditur. secus in liberis. l. ita tamen. §. qui rogatus. ff. ad treb. Ista sunt que habes ad cortice gl. ¶ Sed aliud subtilius sentit glo. qō qñ libertus nullos liberos habet q̄ isto casu semper patronus ab intestato succedit: ꝛ sic sentit gl. q̄ patronus excludit omnes agnatos ꝛ cognatos liberti. excep. liberis: sic vult gl. ꝛ idem tenet Jo. fab. in. §. cunqꝫ ante a. insti. de bo. pos. per tex. in. l. liberto sine liberis. ff. de bo. lib. tamen dicit Jo. fab. q̄ imperator bene fecisset istud declarare. Idē sequitur do. Alex. hic: ꝛ non tamen faciunt mentionē de ista glo. Adde qō plus tenuit Raph. Ful. hic. ꝛ latius in. l. ij. §. si quid sit in fraud. pat. quod in stricta disputatione iuris: patronus excludit patrē ꝛ fratres liberti. p. d. l. liberto sine liberis. ꝛ. l. intestato. ff. de suis ꝛ legi. her. que iunt hodie incorrecte. fm eū. Ego valde admiror de tot patribus, cū in cōtrarium sit tex. expressus in. §. j. insti. de seruī. cogna. ꝛ ibi glo. ad literam. in verbo alterius. vbi est tex. ad literam quod patronus nō excludit patrem liberti. ꝛ gl. ibi tangit quid de fratre. ergo non est verum quod patronus excludat omnes agnatos liberti. cum non excludat patrem: nec secundum gl. ibi fratres liberti.

Jason.

¶Unde liberi. Rubrica.

1 ☞Quibus datur contra tab. quando sunt preteriti illis ab intesta. datur vnde libe.
2 ☞Dictum gl. vel doc. debet intelligi secundum. l. quam allegat.
3 Bo. pos. vnde lib. non habet locum in successio. matris.
4 Si actio inepta exprimatur in libello, non vitiat libellum: ex quo de necessitate non est exprimenda.
5 Quando aliquid de necessitate non requiritur, si illud interueniat ꝛ inepte non vitiat.
¶Capio gl. rub. quā diuide in tres partes principales. In prima ꝺ continuat rub. ad precedentes. In scda p via notabilis ponit vnū dictum. In tertia infert ex illo dicto. scda ibi, ꝛ no. q illis. tertia ibi, vñ in bonis maternis. In scda pte gl. ītellige hāc regulam sane q̄ quibus datur contra tab. qñ sunt preteriti illis ab intestato daī vnde liberi. alias nō posset darī vnde liberi vbi non darēt cōtra tab. text. est in. l. fi. ff. de liber. ꝛ posthu. ꝛ in. l. j. §. fi. ff. si tab. testa. nul. exta. de quarum intellectu dixi in. l. posthumo. §. de bo. pos. contra tab. quā pret. Itē adde e q̄ regula gl. ēt

e pcedit cōtra: q̄ illis datur cōtra tab. q̄ possunt ab intestato succedere per vnde liberi. l. j. in prin. ꝛ. l. nō putauit. in pn. ff. de trata. ꝛ. l. fi. in prin. ff. de lega. prestā. ꝛ est melior tex. de iure in. §. itē adoptiuos. insti. de here. que ab intest. Et ratio est, qz frustra daretur cōtra tab. si expugnato testamento postea ab intestato nō succederet per vnde liberi. Intellige etiā regulā gl. nō simpliciter. sed in liberis de quibus loquit. l. j. §. recte allega. in gl. alias non procederet: qz patrono datur contra tab. l. j. §. titu. j. ꝛ tamē non datur vnde liberi. secundum Ful. ꝛ Lud. in. l. qui se patris. in glo. fin. j. eodem. sed in contrarium facit tex. in. l. filium. §. vi

deamus.

deamus. ff. de bo. pos. cōtra tab. vbi filius emancipat' q nō pōt succedere ab intestato vna cū filio suo, nisi cōferat: tū pōt cōtra tab. vnde intellige istā regulā qñ qs excludit ab intestato, absolute ille nō pōt ꝺ tab. sed emācipatus nō excludit a successione intestati absolute: sed nisi cōferat. ꝛ vide. l. pro. in pn. ff. de collabo. ¶ Scdo fortius ob. l. nō putauit. §. in adoptiones. ff. de bo. pos. cōtra tab. vbi filius adoptiuus q̄ de iure ffoꝛū non succedebat patri ab intestato, si sit institutus, pōt intētare contra tabulas alio ꝫmittēte edictū. vnde p illū tex. scdo limita istā regulā, qō qui succedit ab intestato nō admittit ad contra tab. verū est ex psona sua: sed ex psona alterius bñ pōt admitti. quedā enim possumus ex persona alterius q̄ nō possumus ex nostra. l. petēde. C. de tēp. in inte. rest. gl. in. l. aristo. ff. que res pig. obl. pos. Et hoc modo potes etiam respondere ad. d. l. ff. de libe. ꝛ posthu.

¶Tertio limita qō q non succedit ab intestato tñ admittit ad rumpendū: qñ ei nō opponit ante lit. cont. l. posthumus. §. si qs ex his. ꝛ ibi Bar. ff. de inoff. test. Per istas tres limitatiōes habes declaratā ꝛ defensatā istā regulā. Adde tū q̄ istud vltimuꝫ nō hꝫ locū in cōtra tab. ita Ray. ꝛ Bar. in. l. filium. §. si quis cōtra tabulas. p illū tex. ff. de leg. pstā. Bal. in. l. ij. in fin. C. de fidei cō. ꝛ in. l. ij. C. de re iud. Et ratio diuersitatis tradit ex dictis gl. in. l. si seru'. ff. de bo. pos. fm tab. Jn vltima parte gl. nunqd hodie sit cōrectū, ꝛ sic nunqd hodie habeat locū bo. pos. in successione matris: ponūt Lu. ro. ꝛ. d. Alex. hic tetigit in. l. posthumo. §. de bo. pos. ꝺ tabu. quā pre. ꝛ ibi tenui cōtra do. Alex. hic. ꝛ ibi.

1 †Et cane inquantū. d. Alex. pōderat esse de mēte gl. hic. ꝛ in. l. sunt aūt. in ver. vnde liberi. insti. de bo. pos. qō etiā hodie bo. pos. vnde liberi. nō cōperat in successione matris. nā iste gl. loquunt de iure. C. pis, qꝛ alleꝗt. l. fi. C. de suis ꝛ legi. quid aūt sit de iure

2 aut. gl. iste nō dicūt, vñ nō bene pōderanꝫ per do. Ale. † dictū enim gl. vel doc. ꝺ intelligi fm. l. quā allegat, vt inquit Bar. in. l. non solū. §. fi liberationis verba. ff. de lib. leg. Sal. in. l. si ex cautione. in. ꝛ. col. C. de nō nu. pe. Jo. and. in. c. cū nuntius. de testib.

3 ¶Itē dū gl. vult † q̄ bo. pos. vñ liberi. nō hꝫ locū in successione matris. adde tū q̄ filī' fi in iudicio dicat agnosco bo. pos. vñ liberi. in hereditate matris. p hoc nō vitiat agnitio: qz nō est cuꝛādū de mō nec de noīe: dūmodo causam habeamus. l. qñ indigenum. C. de test. fm Bal. in. l. fi. in. iiij. col. j. vñ leg. Facit qō vult idē Bar. in. l. j. in. xiij. col. in ver. circa primū punctū. §. q admit. Facit etiā qz nomē bo. pos. nō est de necessitate exprimē. hꝫ qualiscunqꝫ attestatio sufficit. l. fi. §. qui admit. ergo si exprimatur ꝛ inepte, nō ꝺ vitiare: dummodo factū aperte narret, sicut in simili dicim', †ꝰ si actio inepta exprimat in libello, nō vitiat libellum: ex quo de necessitate nō est exprimenda. fm Jnn. ꝛ doctin

4 c. examinata. de iud. Bar. in. l. j. circa fi. prin. de eden. cum cōcor. Sicut generaliter dicimus qō quādo aliquid de necessitate nō requirit, si illud interueniat ꝛ inepte, nō vitiat. l. vnica. in princ. C. de rei vxo. actio. cum simi. Jason Pisis.

Si quis tuus. Filij emancipati succedunt equaliter per vnde liberi. ꝛ donec est locus successioni descendentium: alius succedere nō potest hoc dicit. cū. l. j. §. e. Et. l. ire

1 p̄ odet nepoti interroganti. ꝛ quamuis loquatur in filijs emancipatis est cōtingentia facti. idē est in liberis in pāte secundū Ly. Alb. ꝛ Salic. hic. Et cogita que fuerit ratio dubitandi in istis legibus, praelertim in prima. Certe videtur decisio penitus indubitata, praelertim exponendo text. pro rata portione heredes eos extitisse: hoc est successores de iure pretorio. fm glos. ꝛ doc. hic: qz q̄ succedit de iure pretorio nō proprie est heres: hꝫ solū largo sumpto vocabulo. §. quos aūt. in verbo vice heredū. inst. de bo. pos. ꝛ. l. ij. ff. de bo. pos. ꝛ in. l. j. in verb. velut heredes. ff. de bo. pos. heredi. pet. Quod facit fm Bal. ꝛ Sal. ꝛ Mod. hic: ad

2 sustentationē libellorū: vt late dixi in. l. fi. §. qui admi. Ego aūt sub. tilius intelligo a tex. in ver. heredes. vt stet ꝓprie: qz qñ liberi succedunt de iure pretorio, sic alius non potest succedere de iure ciuili: nec re, nec spe: illa successio de iure pretorio facit eos directe hī des ꝛ ꝓprie, vt declarat Bar. posī. Dy. in. l. ij. ff. de bo. pos. efficiūtur ergo ꝓprie tunc ꝛ directo heredes. ꝛ istud est qō facie bat subtile dubiū in hac. l. qz pretor non pōt facere quē directo heredē. §. quos aūt. inst. de bo. pos. contrariū decidit hic in verbo heredes. eos extitisse. intelligendo tex. propie iuncta doctri na Bar. in. d. l. ij. ff. de bo. pos. ꝛ in. l. ex asse. post glo. ibi. ff. ad treb. bel. per. l. pubertes. j. de iure deliber. potes etiam dicere qō ratio dubitandi fuerit in ista. l. propter nepotē qui dubitabat an propter eum deberetur patri suo maior portio q̄ alijs: quas successio esse deberet in capita, ꝛ non in stirpes.

1 ☞Quadruplex est species liberorum. nam quidam sunt sui, ꝛ in potestate, vt sunt filij, tenentes primum locum.
2 Quidam sunt liberi in potestate, sed non sui, vt sunt nepotes ꝛ pronepotes, qui sunt in potestate auꝰ sed non sunt sui. ꝛ nu. 3.

4 Quid sit suitas seu existentia suitatis.
5 Nepos nō dicitur suus heres auo, quando pater eum precedit in gradu, quantum ad hoc vt admittatur ad rumpendum testamentum: sed quantum ad hoc vt destituto testamento succedat ab

dāt dicitur fauorabile ex parte masculoꝝ: ꝛ ideo est extēdēdū.
38 Etiā qñ statutū est fauorabile verba nō debēt ip̄ropie itelligi.
39 Statutum cogens affines ad compromittendum, comprehendit eos qui sunt in secundo genere affinitatis.
60 Statutum cogens agnatos ad compromissum, comprehendit etiam eos qui large ꝛ improprie sunt agnati.
61 Si filius familias non habeat peculium castrense, ꝛ an olim ꝛ hodie possit testari.
62 Remedia que competunt filio non competunt patri.

Qui se patris. In ista.l. exordit Bart. qđ ista.l. est difficilior.l. ꝙ sit in toto.C. Et Paul.de cast. dicit qđ ista.l. cū gl. suis vt horribilis nō solū scholaribus, sed etiā doct. patronis. Dicit etiā Ly. ꝛ Bibe. hic in prin. q̄ ista reputatur difficilis: sed nō vtilis per aduocatos ignorantes qui nunq̄ studuērūt in hac.l. sed ecōtra eos est iumme vtilis ꝛ summe necessaria: ideo ad eā est diligēter aduertēdū. Tu ergo cōsidera q̄ ista l. ictus gl. suis tractat principaliter de tribus, scz de p̄sonis succedētiū: de modo succedēdi: ꝛ de successorio edicto, ita triplicia euidentialia ponā. quedā respicient p̄sonas succedentiū, quedā modū succedendi, ꝛ quedā successoriū edictū. ¶ Circa ergo personas succedentiū[a] debes p̄premittere ꝑm Bal. hic. ꝛ Bal. in. l. si filius heres. ff. de li. ꝛ posth. sed plenius loquar q̄ ipse † q̄ quadruplex est species liberoꝝ: quidā sunt sui ꝛ in ptāte. vt sunt filij tenētes primū locū vt declarat tex. in. ſ. sui. insti. de her. quali. ꝛ differt a cessantibus filijs, hoc est mortuis: nepotes vino auo subintrāt in locū filioꝝ. ꝛ isti sunt etiā sui ꝛ in ptāte. d. ſ. sui. ꝛ d. ſ. si filius. ꝛ ſ. seq. ff. de su. ꝛ leg. ꝛ. l. gallus. in prin. ꝛ per totū. ff. de lib. ꝛ posth. ꝛ. l. si quis filio exheredato. ſ. i. ff. de inīust. rup. ꝛ. l. posthumoꝝ. eo. ti. cū mille. ſi. ꝛ istud procedit etiā si sint filij legitimati, vt dixi. ſ. in fol. se. in ꝑma facie ad fi. ſ. hz hic cadit. ¶ † Qui dā ꝛ secundo sunt liberi in potestate, sed nō sunt sui, vt est auus habēs filios: ꝛ ex filijs nepotes ꝛ pnepotes, oēs isti bñ sunt in ptāte aui: tamē donec sup sunt filij q̄ tenēt primū gradū, nepotes ꝛ pnepotes, hz sunt in ptāte aui, tñ nō sunt sui heredes: quare: qr̄ iuitas est ita nobilis qđ nō capit nisi vnū gradū. l. ſ. ſ. Iciēdū. ff. de suis ꝛ leg. iuncto d. ſ. sui. insti. de her. qua. ꝛ dif. l. si quis posthumos. ff. de lib. ꝛ posth. Et sic existētes in potestate, iz nō tenentes primū locū nō sunt ꝓpie sui, largo tñ modo appel. sui. l. iuus quoq;. in prin. ff. de here. insti. gl. in. l. sed ꝛ si in condi
a Succedētiū. a Et agnati dicuntur sui. Bar. l. i. gl. viij. col. pe. Purp.
b Nepotes. Est contra casum. d. ſ. si pater. vbi emancipatus exheredatus: filij[2] in potestate ꝛ nepotes ꝛ pneteriti. ꝛ contra. l. si qs filio. vbi ab intest. iura suitatis quo ad quid habentur. Purp.
c Filius exheredatus. Adde Bart. in. l. i. in. ſ.[3] sciendū. de suis ꝛ legi.
d Singulariter. Adde Bart. in. l. i. ſ. si pater. colū. ix. ex hoc concludo. ff. de coniungen. cum eman. li. Purp.
e Secluderet filiū. Adde. l. gall. in. ſ. ꝛ quid si tātum. ff. de libe. ꝛ posth. Bar. in. l. i. ff. ad tertul.
f Si qs. Adde Ale. in. l. filius. do. rem. ſ. colū. j. de col. Purp.

tionē. ſ. nepotes. ꝛc. ti.[4] Sed tu intellige sane q̄ nepotes ꝛ pronepotes donec extant filij nō sunt sui heredes auo: verū est quā tū ad succedendū ab intestato. vel cōtra testamentū si essent pneteriti vel exheredati: sed in testamēto bene possunt esse sui heredes auo, qñ auus in testamento exheredasset filium, ꝛ instituat nepotes in testamento, tales nepotes ex testamēto sunt in heredes auo: absq; aliqua immixtione, ꝛ ratio est: qr̄ talis qui p̄cedit ex quo est exheredatus habet p̄o mortuo. l. i. ſ. si pater. ff. de cōiungē. cū emā. lib. Intellige qđ habet p̄o mortuo, qñ nepotes[b] sunt instituti: quo casu efficiant sui heredes auo: iz si essent pneteriti filius exheredat[5] nō habet p̄o mortuo donec naturaliter viuit: qr̄ nepotes ꝙuis pneteriti non rumpūt testamentū. l. si qs filio exheredato in prin. ff. de iniusto rup. d. l. si qs posthumos. ſ. i. sed qñ filius tenēs primū locū est exheredatus: nepotes aūt instituti, tūc habetur exheredatus p̄o mortuo, quātum ad hoc vt nepotes instituti censeant sui heredes auo. tex. est solēnis. in l. qui in aliena. ſ. interdū. ꝛ ibi Bar. in. iij. opp. sic declarat ꝛ oēs sequunt. ff. de acqui. her. ꝛ est mirabilis casus ꝑm Bal. ibi. Et dicit Joā. fa. in. d. ſ. sui. qđ per illum. ſ. interdum. limitant omnia iura de mundo, que dicunt qđ nepotes qui non obtinēt primū locum non possunt dici sui heredes q̄ intelligūtur ab intestato vel ex testamento contra voluntatem aui, sed secundū voluntatem quando sunt instituti bene dicuntur sui heredes. Ita illus tex. no ad hoc ꝛ reputat singulaꝛ Jo. de imo. in. c. ray nuti[a]. de testa. ꝛ in. l. sub conditione. ff. de lib. ꝛ posth. sed habes consimilem tex. ꝛ meliorem in. l. filius patroni. ff. de bo. li. qđ p̄o 2co. alle. Bar. in. l. ſ. in. iij. col. ff. de cōdi. insti. Ego vltra alios puto qđ sit alia ratio. d. ſ. interdū. nam ego considero q̄ iuitas nō capit nisi vnū gradum: ꝛ ideo donec sunt filij, nepotes nō possunt dici sui: sed cōsidera qđ exheredatio facit quem desinere esse suū heredem. iuitas enim nihil est nisi respectu hereditatis paterne cuius dominiū ipso iure continuatur a patre in filium, ideo dicuntur sui heredes: quia etiam vino patre quodammodo sunt domini. l. in suis. ff. de liber. ꝛ posth. ꝛ. d. ſ. sui. dicta ergo iuitas tollitur per exheredationē. quando filius est exheredatus a patre: ita habes textum ꝛ ibi pulchre Bar. in. l. i. ſ. sciendum ff. de suis ꝛ leg. vt. ſ. proxime referam. Quando ergo filius est exheredatus desinit iuitas esse in primo gradu: merito trāsit ad secūdum gradum. ¶ Et sic dicen. tur quod attenta ista ratione p̄o

c vera: quod filius exheredat[6] desinat esse suus: ꝛ per hoc nepos

esset suus: sequeret qđ filio exheredato nepos q̄ dicitur su[o] si esset preteritus rūperet testamentū: ꝛ tū istud est faltuz. l. si quis posthumos. ſ. i. ff. de libe. ꝛ posth. l. posthumoꝝ. ff. de inīusto rup. ꝛ istud est in quo valde admirat do. Ale. in. d. l. si quis post
4 humos. ſ. i. nā cū filius exheredat[5] debeat haberi perinde ac si nō esset in rerū natura. l. si proponas. ſ. fin. ff. de inoffi. testa. no. doc. in. l. plane vbi. ſ. si duebus. ff. de. leg. i. quare ergo filio exheredato nepos nō semper dicit suus: nec aliter nec aliud respondet. Cogitabā si posset dici: qđ filius in potestate qñ est exheredatus desinit esse suus nō facto legis: sed hominis eū exheredā tis. ideo facit locū in suitate nepotibus qñ pater istud vult: hoc est qñ nepotes instituit iuribus prealleg. Secus qñ pater vel decedit ab intestato. confirmātur p̄dicta per illud quod dicit
5 Bal. in. l. apud hostes. in. ij. col. C. de suis ꝛ leg. † vbi querit quid est suitas seu existentia suitatis. ꝛ respondet q̄ est qđ intellectuale, ꝑpter qđ quis immiscetur a lege ignorās successioni patris mediante continuatione dominij: ergo cum per exheredationē istud intellectuale tollat, p̄ cōsequēs desinit suitas. Tamē caue q̄ Bald. ibi reprobat talē diffinitionē. ¶ Adde etiā qđ in. d. l. g in aliena. ſ. interdū. est tex. no. ad alia tria. Primo q̄ filij[7] in potestate acquirit hereditatē ablq; eo qđ p̄cedat iussus patris: eo qr̄. ipso iure facit eū heredē. sicut in. l. in cōditionib[9]. ſ. si patronus. ff. de condi. ꝛ demon. ꝛ ita limitat. l. si quis mihi bona. ſ. iusium. ff. de acq. here. Secundo ibi est casus in quo filius exheredatus efficitur suus ꝛ necessari[9] heres patri exheredāti, ꝛ hoc ꝓpter ꝑsonam nepotis instituti. Tertio ibi est casus in quo iuitas confirmat exheredationem ablq; alia additione. ꝛ ita not. ibi. d. Bile. in fi. ꝛ ita limitatur. l. filium. ꝙ. sed cum exheredatio. ff. de bon. pos. cōtra tab. ꝛ. l. papinian[9]. ſ. si conditioni. ff. de inof.
5 test. ¶ † Secūdo intellige illud qđ dixi, q̄ nepos nō dicit suus heres auo qñ pater cū p̄cedit in gradu: verū est. vt dixi, quantū ad hoc vt admittatur ad rūpendū testamentū, vel qñ nullū esset conditum testamentum: sed quātum ad hoc vt destituto testamento succedat ab intestato, vt suus: sufficit qđ obtineat primū locū tēpore quo testamentū destruit: vñ si auus fecisset testamētum, in quo ex heredasset filium, nepotem pneteriisset: instituto extraneo: deinde mortuo auo mortatur filius exheredat[5] ꝛ scribatur ad cautam intestati: certe nepos efficit suus heres auo, eo qr̄ licet nō esset ꝑm[o] tēpore mortis aui in gradu: tū satis est qđ reperiat primus tpe quo testamētū destruat: ad hoc vt dicatur suus. tex. est in. l. si quis filio exheredato. ꝛ ibi Bart. ad hoc no. ff. de inīust. rup. ꝛ istum casum posuit gl. nostra post prin. allegā do ad hoc tex. meliorē de iure in. l. scripto. vbi iurisco. disputat.
6 ff. vnde lib. ꝛ in. l. i. ſ. sciendū. ff. de suis ꝛ legit. ¶ † Ultra Bal. addo aliū casum in quo filius dicit in potestate, sed nō est su[o]. ſ. quando pater exheredat filiū in potestate. nā exheredatus desinit esse suus iz remaneat in ptāte. ita expresse dicit Bar. in. d.
7 l. i. ſ. sciēdū. per illā tex. t. per quē infert Bart. † q̄ quicūq; filius
d 8 prohibitus succedere patri, vel de iure cōmuni vel de iure statutario, nō est suus. ꝛ per hoc singulaliter[d] infert Bar. ꝛ eius decisionē plurimū extollūt oēs. q̄ ſtāte statuto in ciuitate, q̄ exiſtē tib[9] filijs masculis filie femine nō succedāt patri, tales filie virtute statuti nō sunt sue, qđ est notabile ꝛ prodest scire ad multa ſm eum. Idem tenet Bal. in. l. maximū vitium. circa finez. C. de libe. p̄ete. ꝛ in. l. cūctos populos. C. de sum. trin. sequitur Jmo. in. l. ventre. ff. de acq. here. ꝛ Lud. ro. in. l. apud iulianū. ſ. idē iulianus. ff. ad treb. ꝛ ibi d. Ale. ad fi. simpliciter refert. ¶ Intelige istam decisionē. Bar. procedere quando statutum simpliciter excluderet filiā[e] existentibus masculis tūc tanꝙ exheredata a statuto nō est sua heres sed si statutū disponeret q̄ filie debeāt dotari: tūc q̄ dos succedit loco legitime. l. quoniaz nouella. vbi Sal. ad hoc no. C. de inof. test. no. doc. ꝑsertim Jmo. in. l. titio centum. ſ. titio genero. ff. de cōdi. ꝛ demō. ergo cū statutū velit filias feminas debere esse dotatas, ꝛ per consequens debere habere legitimā, certe tunc nō dicūtur exheredate a statuto. l. papinianus. ſ. si quis[f] mortis. ꝛ ibi ad hoc no. Ang. ff. de inof. testa. per consequens tūc nō desinit esse sua. imo plus mirabiliter dixit Bal. nec alibi leg. in. d. l. apud hostes. in. ij. col. q̄ si filij[9] sit institutus a patre in certa re, vel minus legitima. ꝛ agat ad suppletēdum legitime per. l. omnimodo. ꝛ. l. scimus. in prin. C. de inof. test. vel si est exheredatus. ꝛ agat querela. ꝛ obtineat semꝙ ꝛ omni casu succedit vt suus: ꝛ censetur suus ꝙuis in eum non cōtinuetur dominium. tamē nō allegant ad hoc. l. nec rationē. ¶ Scōo limita decisionē Bar. procedere nisi talis filia esset in stituta a patre in testamento: qr̄ censetur sua: qr̄ tūc statutū non p̄judicat locum: cū procedat ab intestato vel cōtra testamentū. istas duas limitationes tradit ꝛ plenius do. Ale. in cōsi. cxxxi. quod incipit transmissum est ad me nuper consilium. in primo volu. ¶ † Tertio quidam sunt e contra sui, sed nō in potestate:

vt est

vt est posthumus qui natus est post mortem patris. l. ſ. ff. de collatio. l. ſ. ff. de assigna. lib. nam qñ est natus dicit esse suus heres patri. siue ab intestato, siue ad rūpendū testamentū. l. posthumo.
19 ſ. de bo. pos. grab. q. oia iura cōseruant posthumoꝝ qñ nascit ac si esset natus viuo patre. l. antiqui. ff. si pars her. peta. ꝛ p̄o hoc vltra Bald. allegat melioꝛē tex. de iure in. ſ. posthumi. instit. de her. que ab intesta. defe. ꝛ in. l. itestato. C. de suis ꝛ legi. Ante tū ꝙ nascat posthumus nō est suus, vt expresse dicit Bal. in. l. si pater, in. ix. oppo. C. de insti. ꝛ substi. Quis cōtrariū velit glo. si subtiliter inspicias. ij. d. ſ. posthumi. duz dicit q̄ ratio est qr̄ donec est in ventre habet p̄o iam nato. de quo dixi in. d. l. posthumo
10 rū. vbi vide. ¶ † Ultra Bal. addo alios notabiles casus in qb⁹ quis est suus ꝛ nō in potestate. nā filius substitut[a] a patre pupillariter fratri suo impuberi, est su[o] z necessarius heres fratris sui impuberis, ꝛ eius hereditatē non aditam transmittit ex potentia suitatis, ꝛ tū liquidū est q̄ nō est i ptāte fratris sui. tex. est in. l. sed si plures. ſ. quos possum. ꝛ ibi Barto. ꝛ alij notant ad hoc multum. ff. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ tex. notabilis in. l. si pupillus. ad fin. p̄in. in ver. ceterū. ff. de acqui. her. Barto. in. l. ij. ad fin. princ. ff. de vul. ꝛ pup. Tu cane qđ ibi non est suus heres fratris: sed lō fratri. licet ex potentia suitatis transmittat etiam hereditatē fratris: que quantū ad hoc cēsetur eadē cum illa patris: cum ex eodem testamento deferatur. l. patris ꝛ filij. ff. de vulga. ꝛ pupil.
11 † Eodem modo filius adoptiuus, [a] ꝙuis hodie nō transeat in
a potestatē adoptantis, nisi sit adoptatus ab auo materno vel paterno. ſ. sed hodie. inst. de adop. tamē talis filius adoptiuus dicitur suus, ꝛ succedit tanꝙ suus. tex. est in. l. cū adoptiuis. in vl. col. in princip. in versic. habere eum etiam sui heredis ius. C. de adoptionibus. ꝛ ibi Bald. in. iij. col. ad hoc notans istum text. dicit esse mirabile qđ quis sit suus ꝛ nō in potestate. Idem videtur probare text. insti. quibus modis testamenta infir. in princi. ꝙuis necessario tacit. ille itelligi debeat in adoptato ab auo paterno vel materno: ita q̄ transeat in potestatem: alias nō proceꝛ deret ille tex. q̄ alias preteritus nō rumperet testamentum. d. l.
12 cum in adoptiuis. ſ. sed ne articulum. ¶ † Adde etiam qđ dicit Bal. in. l. eam quam. in. ij. colum. C. de fideicom. qđ existentia
b sui heredis hz locum in adoptiuis, ꝛ etiā in filij legitimatis[b]. quod vltimum diligenter not. quia non recolo alibi me legisse.
13 † quod legitimatus cēseatur suus heres ꝛ succedat tanꝙ suus.
c licet tex. dicat q̄ legitimatus[c] bene trāsit in potestatē legitimatis patris. ſ. generaliter. in aut. quib. mo. natu. effi. sui. sed qđ sit suus nō legi alibi ꝑter Bald. nisi tu ponderares illā rubr. qui.
14 mo. na. effi. sui. cōsideras an illa dictio sui, stet ꝓprie vl̄ ne. † Facit q̄ si aliquis acquirit emphyteusim vel feudum p̄o se ꝛ suis heredibus, qđ appellatione suoꝝ heredum venit filius naturalis vel spurius legitimatus ad feuda. Raph. cum. in cōsi. cc xvj. incipi. Reuerendus pater dominus episcopus Vincentius. in. v. col. q̄ sunt vere filij: ꝛ vere legitimi: sue ius naturale sue ius ciuile attendamus, vt in aut. quibus mod. natu. effi. sui. per totū. Faceret illō qđ dicit Bar. q̄ legitimatus censet vere legitimus,
15 vt dixi: in. l. j. ſ. de bo. pos. cōtra ta. † Hinc est q̄ legitimat[a] post
d testamentū [d] conditū rumpit testamentum, sicut si verus ꝛ propius filius fuisset preteriꝛ: ſm Bal. ꝛ Mod. in. l. filij[a] a patre. ſ. j. ff. de lib. ꝛ posth. ꝛ Bal. in. d. l. cū in adoptiuis. in. iij. colum. cum concor. quas plene ponā super rubric. j. de posth. hered. in
16 sti. vbi reseruo. ¶ † Alius casus est qñ ꝛpos viuo auo esset cōceptus in vtero: sed nō natus: iste nō est in potestate. certe si moriatur auus condito testamento, in quo exheredauerit filiū: qui etiā sit mortuus: ꝛ heres scripturus repudiet, ꝛ alter abstineat ab heredita. certe nepos natus post mortez succedit vt suus auo. ꝛ sic est suus. dato qđ nunꝙ fuerit in potestate. text. est in. d. l. si qs filio exheredato. in prin. ff. de inīust. rup. cum alijs iuribus. ſ. al.
17 leg. in secunda specie liberorum. ¶ † Alius casus est quando filius in potestate ingreditur monasteriū, nā desinit esse in potestate patris, cū transeat in potestatem abbatis. gl. est ordi. in. l. si ex causa. ſ. pe. ff. de mino. tex. in. c. indecorum. de eta. ꝛ quali. et tū durat suus heres patri: ꝛ succedit sicut suus. text. est in. l. deo nobis. C. de epiſc. ꝛ cler. ꝛ ibi Lyn. ꝛ Bald. ad hoc not. Bart. in. l. ité in potestate. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. Bal. in. l. apud hostes. in vlt. colū. C. de suis ꝛ legi. ꝛ. l. sub conditione. ff. de lib. ꝛ posth. Bal. in. d. l. cum in adoptiuis. in. iij. col. in fi. C. de adop. ꝛ Bal. hic. in. j. col. Bar. in aut. si qua mulier. in. ij. co. ꝛ ibi Bald. iij pe. col. C. de lac. lan. ec. Bal. ꝛ Ang. in. l. nepotes. ff. de his qui sunt sui ꝙuis cōtrariū ꝛ male tenet Ang. in. d. l. sub cōditione.
18 qui reprehenditur per Mod. ibi. † Similiter per episcopalē dignitatē filius eximitur a patria ptāte, vt aut. presbyteros. C. de
e epiſc. ꝛ cler. ꝛ similiter dignitas sacerdotalis [e] ordinis liberat a patria ptāte ſm Host. in. c. indecorū. de eta. ꝛ quali. ꝛ tamē iura legitimoꝝ nō perdit. ſ. illud. in aut. cōsti. que de dig. Ité ꝛ suitatem: q̄ nō desinit esse in potestate preteritus nisi est sibi cōmo

dū ꝛ nō aliter. gl. in. l. si ex causa. ſ. papinian[9]. ꝛ ibi Bar. ff. de mino. Bar. in. l. ité in ptāte. ꝛ in. l. filiū. ff. de his q̄ sunt lui. Bal. i. d.
19 l. deo nobis. ꝛ. l. apud hostes. C. de suis ꝛ legit. ¶ † Alij quarto sunt filij qui nō sunt sui nec in potestate: p̄ront sunt emācipati filij. tex. est notabilis nota ꝛ cōcepti post mortez aui. ſ. j. institu. de her.
20 quali. ꝛ dif. ¶ Et iuxta hec subiungit Bal. in fcō euidentia li reperiri tripūcē qualitatē heredū. aliq; sunt sui ꝛ necessarij: aliqui necessarij tantū: alij mere voluntarij: quos ad literā declarat tex. insti. de here. quali. ꝛ differ. ideo non refero. ¶ Debes etiā aduertere qđ circa successionem nepotum habes tria iura p̄ncipaliter. Primo, legē istam declarātem qualiter nepos ab intestato possit succedere auo. Secundū ius est. l. gallus. cū simi. ff. de libe. ꝛ posth. qui tractat de modo rūpendi testamentū aui quando nepos est preteritus. Tertiuz ius est. l. si quis filiū. ſ. fi. C. de inoffi. test. tractans de querela nō ꝓparata, que transmittitur ad nepotes. Et ista sufficiant quantū ad ꝓpositum: scz quan
21 tum ad ꝑsonas succedentiū. ¶ † Circa secundū scz circa modum succedendi: dic qđ est duplex. vnus de iure ciuili: alius de iure pretorio. Modus succedēdi de iure ciuili etiā est duplex: vnus ex testamēto. nā quicūq; institutus est heres. de iure ciuili ex testamēto succedit. l. lege obuenit. ff. de verbo. signi. iūctis pulchre declaratis in euidentialibus. l. vnice. ſ. quādo non pet. par. vbi declarau. an talis ꝓprie ꝛ stricte sit legitima successio.
22 † Alius ꝛ secundus est modus succedēdi de iure ciuili ab intestato, ꝛ hinc debes cōsiderare quatuor iura. Primum fuit ius antiquissimū. l. duodecim tabularū. quo iure ab intestato: soluz duo succedebāt. l. hi heredes: ꝛ illis nō extātibus primꝰ agnatus[f] alias statim admittebat fiscus, vt inst. de le. agn. suc. in ꝓn. ꝛ. l. ſ. ff. de suc. edi. ꝛ. l. ij. in prin. cū gl. ſ. j. ff. de suis ꝛ legi. ꝛ clari[9] patet in. ſ. si plures. iuncto. ſ. placet. instit. de leg. agna. suc. ꝛ verba cius ponuntur in. l. ꝓnuntiatio. ſ. j. ff. de ver. sig. nam verba illius. l. duodecim tab. erant ista: non existente suo herede ꝓximus agnatus familiā defuncti habeto. Versū q̄ ista. l. erat nimiū rigorosa, ꝛ nimium fauebat fisco, cū excluderet matrē a successione filij ꝛ econtra: item excludebat omnes cognatos. ideo secundo loco factū est secūdum ius civile: scilicet senatusconsultum tertyllianum: quo cautum est qđ mortuo filio ab intestato succedat mater ꝛ non fiscus: eodem modo factū est senatusconsultū orficianum: quo statutū est quod matri mortue succedat fi
c lius ꝛ non fiscus toto titulo ad senatusc̄ōsultū tertyl. ꝛ orficianum. Superuenit postea tertiū ius. ſ. ius pretoriū, quo iure excluso proximo agnato nō succedebat fiscus: sed succedebant cognati. hinc dicimus quod cognati erāt incogniti de iure ciuili: sed p̄ter eos admisit. l. ſ. vbi dicetur. j. vnde legi. l. j. in prin. ff. vnde cog. ꝛ insti. de suc. cog. in prin. Hinc cōsideraꝛ iure pretorio resultat ma prima iniquitas, ad quam pretores nō aduertūt. Pone mortuus est aliquis ab intestato relictis pluribꝰ agnatis, item relictis pluribus cognatis: pone qđ primus agnatus excludatur: alij omnes sunt excluſi. qz per. l. xij. tabularum solū ꝓximus agnatus succedebat. pone quod reperiebatur vn[9] cognatus longe inferioris gradus quam esset aliquis de agnatis f
stantibus: certe de iure pretorio iste cognatus succedebat: ꝙuis remotissimus in gradu. ꝛ nō aliqs de agnatis. ideo superuenit quartū ius: ꝛ est illud quo utimur: ꝛ est ius authēticoꝝ: quo iure sublata est differentia agnationis ꝛ cognationis ꝛ vsq; ad. ꝛ. g
gradū agnati ꝛ cognati admittuntur salua ꝓpositalia: q̄ qui est ꝓximior ꝓferꝛ, nō attēto an fit agnat[9] vel cognatus. ſ.
23 reliquū. in auth. de here. quæ ab intest. ¶ † Secundus modus succedēdi de iure pretorio: de quo tractant tituli quos legimus nūc: ꝛ iste etiam est duplex: vnus ex testamento: qui dupliciter competit primo scriptis heredibus secundum testamentum, item ꝛ preteritis contra testamentū, alius est ab intestato, ꝛ habet quatuoꝛ capita. vnde liberi, vnde agnati, vnde cognati, ꝛ vn
24 de vir ꝛ vxor: de quib⁹ videbitis in ꝑstis titulis. ¶ Adde etiā quod est alius modus succedēdi secundus legē mosaicā ꝛ sic veteris testamenti, que traditur nume. xxvij. ca. Et est iste. Homo cum mortuus fuerit absq; filijs ad filiam eius transibit hereditas. Si filiam nō habuerit habebit successores fratres suos: qđ si fratres non fuerint: debetur hereditas fratribus patris eius. Si nautē nec patruos habuerit, dabitur hereditas his qui ꝓximi sunt. Erit q̄ hoc filijs israel sanctū lege perpetua. Et ita refert Ang. in consi. cxci. super puncto videtur, prima frōte: ſm vl
g ti. col. Et no. quod inter indeos[g]. adhuc de presenti non seruantur in successionibus leges nostre. Sed ista mosaica: vt pulchre consuluit Jo. calde. in consi. xi. posito super rubrica de constit. quod incipit. Factum super quo cōsilium petitur tale supponitur. Mathesias ꝛc. Et idē Calde. in consi. x. incip. lex mosaica. in eodem titu. de con. ꝛ in tit. de consue. in consi. ij. quod incipit Consuetudo que habet. ꝛ in tit. de testa. consi. xxx. Indoui. roma. in consi. cliij. incipien. Permissum laudum. ad finez. Et re

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ☞ Ista lex ampliat ergo ad iudeos in omni casu vbi lex mosaica disponit Barba.lib.iij.§ij.ley. illo.col.pe.& fin. ¶urp.

b ☞ In suis. Limita.vt p Ang. hic.& Soci. in.l. j. colū. lxxviij. in iij.q.vlti.q.prin. ff.de vulg.¶ur.

c ☞ Gradus. Add de.ff.iura Elex. vbi limitat nisi ille gerat prior in gradu & pro eius exclusione tradatum aliqd accepisset dicēs se esse contentū, qr tūc impediretur edictū successorium. Alle.ita in l. pactū. colū. iij. ver. secundo casu.j.de colla.

d ☞ Gradatim. Nō inuenio probare in.§. placebat.instit.de leg.agna.succ.¶ur.

e ☞ Cōsiderato. Imo non cueniebat ista iniqtas. ꝛ ille agnatus secundi gradus poterat admitti tanquā cognatus.§. placebat.instit.de leg.

f ☞ Sunt sui. Jlum.§.sed si fūr. valde no. Jas. in l.precibus. colū. iij. ver. secūdus. j.de inpu. ¶urpu.

g ☞ Dictio maxime. adde .l. j. C. de rescin. ven. Rapha. cu. cōsi. lxxxvij. inci. frā. de la canipa. in vl. colum. ¶ur.

h ☞ Feli. in. c. sūt alijs. vers. fallit iij. de re iud. Ja. in. l. j. de officio ei⁹. ¶lura Abbas i. c. ij. xj. not. de fum. trini. ¶urp.

i ☞ Succes⁹. Ja. in. l. j. vers. v. fallit. de offi. eius. & in. l. j. ad fi. j. ti. j. Alex. l. j. consil. cxxxiij. in co. iiij. & in cōsi. cxv j. ani maduersus. col. iiij. lib. 5. ¶urp.

k ¶In dictiōe pertium. Adde. l. fi. de his que in testa. delen. l. in ambigua. ff. de legi. Joā. an. in addi. Spe. in ti. de testām. in. §. j. ver. item excipitur. do. ci. c. licet de for. compe. & in. c. per venerabilem. qui fi. sint legi.

fert Flor. in il. maximū vitium. C. de li. prete. ita fuisset consultū in hereditate cuiusdā iudei que erat. cxx. millia ducatorū. Dū ista lex veteris testamēti hodie nō vēdicat sibi locū inter christianos nec quo ius ciuile aliter disposuit, † cū precepta iudicialia veteris testamēti non obligent in nouo, nisi in nouo sint approbata, vt not. in. vi. o. §. his ita. & ci. fi. Et ita tenet expresse Jo. de imo. in. l. stipulatio hoc modo concepta. in. iij. col. ad fin. ff. de verbo. obli. ¶ † Item premitte qō circa successionē emancipatorum quatuor iura debent esse in cōsideratione. Primum fuit ius ciuile ffor. ii. C. vsq; ad hec tempora: quo iure filij emancipati a patre reputabant penitus extranei, ꝛ nō cognoscebantur a iure ciuili nec ab intestato succedebāt. §. emancipatos. instit. de exhereda. libero. §. emancipati. inst. de here. que ab intestato. Secundum ius est pretorū. quo iure filij emancipati sunt cogniti a pretore & succedunt sicut filij in potestate. rescissa emancipatione. instī. de bo. pos. ꝛ. l. fed quam patrono. §. j. ff. de bon. poss. Verum quia attento iure ciuili, si pater habens filium & nepotem vtrum; in potestate sui emancipat filiū, nepos statim subintrat in locum patris: & efficit suus ano. §. fui. instit. de hered. quali. & differt: ideo de iure ciuili nepos in totum succedebat auo: quia filius emancipatus licet precederet in gradu reputabatur penitus extrane⁹: pretor ergo admittēdo emācipatos, sicut si essent in potestate, fecit iniuriam nepoti: & ideo ad eam mitigandā fecit edictū de coniungendis cum emancip. liber. per quod dispo. fuit qō isto casu nepos simul & semel succedat cum filio emancipato. & super hoc erit. j. pulchrum dubium: nunquid ille titulus sit correctus: attento quod hodie de iure ciuili sublata est differentia emācipationis & patrie potestatis. & sic cessat iniuria pretoris: cum emācipatus hodie de iure ciuili succedat. Tertiū ius est in consideratione. l. meminimus. j. de leg. here. per quam statutum est nouiter, qō emancipati succedant ab intestato ad similitudinem suorum. non tamen dicit q; sint fui: ideo fuit pulchrū dubium nunquid emancipati hereditatem patris non aditam trāsmittāt ex potētia suitatis. de quo dixi in. l. emācipata. §. qui admit. Quartū & vltimū est ius antētico: quo iure sublata est omnis differētia emācipationis & patrie potestatis. §. nulla vero. in aut. de her. & ab intesta. intellige scōm naturā illius tituli quantū ad intestato. sed condito testamento durat adhuc differentia: vt videbitis per glos. in. l. emancipati. vbi declarabo. j. de colla. & hec sufficiāt quantū ad scōm; sez quantū ad modū succedendi. ¶ †. Circa tertiū, sez circa successoriū edictū, debes scire quid sit successoriū edictū: dic q successorius edictū est quo prioribus non petentibus sequentes admittuntur. tex. in. l. j. in fin. & ibi glos. vlti. j. de succes. edicto. † Et istud successorium edictum habet locum, quadrupliciter: aliquādo de capite in caput: aliqñ de gradu in gradū: aliqñ de persona in personam: aliqñ & quarto mixta cōsideratione capitis & gradus simul & semel. † Quid autē sit caput: quid sit gradus: declarat Bal. diffiniendo in ru. j. de succes. edic. circa prin. Caput enim nihil aliud est in ista materia nisi quedā digressio: puta de liberis ad agnatos: de agnatis ad cognatos. Gradus autem est dinumeratio in eadē linea per superius & inferius: & ex latere. scōm Bal. licet huic diffinitioni obstet tex. & in. l. unica. in prin. ff. si tab. testamē. nul. ext. ¶ † Circa ergo caput debes scire qō sunt quatuor capita: liberorū. agnatorū, cognatorū, & vnde vir & vxor. & in omni capite potest habere locū successoriū edictū de capite in caput: puta de deficiēte capite liberorū qr nulli sint vel fuerint exclusi ſm caput agnatorū: & sic habet locū successorium edictū. hec est quedam transgressio successionis de vno capite ad aliud. & sic successiue. l. post cōsanguineos. in prin. ff. de suis & legi. l. j. in princ. ff. si tabu. testa. nul. ext. & instī. de leg. agna. succes. in prin. Fallit in suis: b hoc est in filijs in potestate, vel in similibus: in quibus nō pōt habere locū successorium edictū: quia de iure ciuili filij in potestate velint nolint sunt sui heredes. ideo nō potest deficere eorū caput, existēti bus ergo suis, non est tractandum de aliquo successorio edicto: nec de capite in caput: nec de gradu in gradū: vt tenet gl. in rub. j. de succes. edi. ita etiam tenet Bar. in. l. j. §. post suos. ff. de suis & leg. & do. Alex. hic in prima & nona col. circa fin. & ratio est, quia suis existentibus, nō potest deficere locus: qr de iure ciuili sunt sui & necessarij heredes hinc videbimus infra, nunquid attento qō suis heredibus est datum beneficium abstinendi, qō pmittit pretor. §. sed his pretor. instit. de here. quali. & differ. † nūquid in suis heredibus hodie habeat locum successorium edictū vel ne.

c Scōo dixi qō est considerandus gradus. ꝛ naz in quolibet capite possunt esse plures gradus. excepto gradu viri & vxoris. nam in capite liberorū possunt esse filij, nepotes, & pronepotes: & deinceps. nā omnes isti sunt sub eodem capite liberorū tamē sunt diuersi gradus. Eodē modo in capite agnatorū possunt esse plures & diuersi gradus. possunt esse fratres defuncti: filij fratrū: & filij filiorum fratrum. isti omnes sunt in capite agnatorum; & diuersis gradibus. & in istis nūquid sit locus successorio edicto de gradu in gradū: dicit q; in suis attento iure ciuili, nō potest tractari de successorio edictorū ipso iure sint heredes. ¶ In capite autem agnatorum, si sint excluſi existētes in primo gradu. nil quid sequētes in gradu admittant & sic sit locus successorio edicto de gradu in gradū in agnatis. Debent in hoc esse tria iura in consideratione. Primum est ius. l. xij. tab. confirmatū de iure ffor. ii. C. vsq; ad hec tempora: quo iure filij emancipati a patre reputabant penitus extranei, &

Universidad de Deusto
Biblioteca

tuisse suus heres auo,q; tẽpore mortis aui pater nepotis precedebat eum in gradu,z suitas que est nobilis nunquã capit ni si vnũ gradũ,vt declarani.ś.in euidentialibus. Scõa rõ est:q; in suis non est locus iuc.edicto de gradu in graduz,vt declarani in euidentialib⁹.dato q̃ miles iste nepos possit eẽ suus:q̃ est falsum. Et sic stat q̃ de iure ciuili nepos ab intestato nõ poterat succedere auo tã̃ꝑ su⁹. Aut iste nepos vult succedere auo tanꝫ agnat⁹ q; iungit auo p lineã masculinã:z istud etiã facere nõ poterat de iure ciuili tpe ist⁹ legis:q; cũ tpe mortis aui pater nepotis esset proximior agnatus auo:q; erat in primo gradu:certe excluso primo agnato,admittebat fisc⁹z exclusis aliis agnatis,vt declarani i euidentialib⁹. Apparet ergo q̃ iste nepos non poterat succedere tã̃ꝑ agnatus:minus poterat succedere ẽ iure ciuili tã̃ꝑ cognat⁹:q; cognati tpe istarũ.l.nõ erãt cogniti a iure ciuili:instit.de suc.cog.in prin. Ergo apparet q̃ ex nullo capite z ex nullo modo nepos põt venire ad hereditatẽ aui intestati de iure ciuili. Querit ergo nũgd saltẽ possit venire de iure pretorio.z rñdet q̃ sic:q̃ põt venire de iure pretorio per bonoꝝ possessionẽ:intellige.s.vñ liberi,lz tex.nõ dicat vt cõueniat presenti ti. Et ratio diuersitatis est, q; licet de iure ciuili primũ caput esset plenũ z occupatũ ꝑpter suitatem: ideo nõ poterat esse loc⁹ sequẽti in gradu:tamẽ q; attẽto iure pretorio primũ caput põt dici cuacuatũ,ex quo attento iure pretorio filij in potestate nõ sunt heredes,ſz habẽt beneficiũ abstinendi, q̃ exꝑesse se abstinẽt,vel morte excludunt:put est hic:ideo nepos de iure pretorio admittit ad successionẽ aui, nõ obstãte q̃ pater ꝓcedat. Et iste est ꝓprius z verus sensus hui⁹.l. enucleatus vsq; ad ĩtimã medullã. Et ꝓpterea omissis summarijs alio
37 rum scribẽtiũ, summa istũ tex. sic pulchre z subtiliter.† Pater in potestate aui ab itestato premortui,qui obstat nepoti de iure ciuili ꝓpter ꝓximitatẽ gradus z suitatẽ,nõ ob.nepoti de iure pretorio.h.d.subtiliter ista solẽnis.l. ¶ Verũ q; hodie per iura noua statutũ est q̃ in agnatis sit locus succ.edicto de primo gradu ad sequentes.ś.placebat.insti.de legit.agna.succes. Jtẽ hodie attento iure pretorio, videt q̃ etiã in suis heredibus sit loc⁹ successorio edi. Jdeo hic insurgit maxima difficultas:nũquid hodie ista.l. sit correcta vel ne:z fic nũgd hodie iste nepos possit venire ad solã hereditatẽ aui de iure ciuili:preferẽtim tanquam agnatus:attento quod hodie excluso agnato primo nõ venit fiscus.prout erat olim z tẽpore istius.l. imo ꝑ successoriũ edictũ admittuntur sequentes agnati de gradu in gradũ, fisco excluso.quam difficultatẽ plene videbim⁹ in glo.i. ¶ Stat ergo ex predictis,quod ista.l.nullo modo põt loqui in patre nepotis q̃ adiuisset,vel se immiscuisset hereditati aui.z istud est indubitatũ. ſlõ etiã potest loqui in patre qui repudiasset, quia nunc nudũ nomen filij abstinẽtis z mortui nõ obesset nepoti de iure ciuili. Et sic videtur quod ista lex debeat intelligi in patre nepotis qui decessit hereditate aui nõ adita, nec repudiata. Sz caue q; nec iste casus procedit sine difficultate. Nã aut pater nepotis decessit intra annum datum ad deliberãdum, z tunc hereditatem aui nõ aditam transmisit ad quoscunq; beneficio iuris deliberãdi.per.l. cum antiquioribus.ĵ. de iure deliber. Aut decessit elapso iam anno ad deliberandum, z tunc cũ iste pater nepotis esset in potestate au, vt ꝓdixi. ergo erat suus heres auo:ergo hereditatem aui,licet non aditam, ex potentia suitatis transmisit ad quoscunq; .l.apud hostes.ĵ. de suis z legiti. declarani in.l.emancipata.ś. qui admit. Ergo si nepos nõ vult hereditatem patris,nõ habebit etiam hereditatẽ aui de iure pretorio:quia qui erit heres patris,habebit etiam hereditatẽ aui trãsmissam ex potẽtia suitatis. Et sic heres patris in quẽ transmittitur hereditas aui ex potentia suitatis excludet nepotem etiam de iure pretorio. Jstam difficultatem tangam in vltima particula prime partis gloſſ.prime. ¶ Jstis sic ꝓmissis licet Cyn.z Ang.diuidant istam.l.in duas partes.tu diuide melius ꝑm Bald.z Salice.in.iij. Jn prima ponitur thema,ex quo elicitur tacita questio. Jn secunda ponitur responsio negatiua attẽto iure ciuili. Jn tertia ponitur responsio affirmatiua attento iure pretorio.secũda ibi,mortui aui.tertia ibi: nisi per bon. poss.
38 Notabilia collige per te ex prime dictis.† Not.text. in verbo suscipere,quod importat non quidem apprehensionẽ nude possessionis: imo acquisitionem dominij.z hoc ideo quia adiscitur vniuersitati seu quotebonorum,a vt hic.z.l.cũ mota.z ibi Bar.in.ij.col.z ad Dod.not.C.de transac. Bar.in.l.ſi.ff.de condi.
a ¶ Bonorũ. Adde.l. hẽdes mei. a in.ś. cum ita. in ſi.ff.ad trebellia. Purpur.
ob.can.fecus si adiceretur certe rei vel speciei.tunc nõ importaret trãslationem dñij:tex.est in.l.naturalis.ś.i.z ibi Bart.no.ff.
39 de ꝓcr.verb. Bart.i.l.i.ff.de rer.per.dicti i.d.cũ mota. † Secundo no.in verbo facultates.q̃ idem importat q̃ hereditatẽ, seu vniuersalẽ successionẽ:ideo si testator dicat: reliquo titio facultates meas:intelligitur eum heredẽ instituere:facit.l.cogi. in prin. in ver. facultates.ff.ad treb.no. per Bar.in.l.si cõstãte.
40 in prin.in.ij.oppo.post glo.ibi.ff.sol.mat. ¶ † Tertio põder⁹ verbũ peruenerit:q̃ directã successionẽ de iure pretorio importat:nõ antẽ obligua seu fideicõmissariã. aliq̃ tũ stat oblique.l. heredes mei.ś.cũ ita.z.l.heredib⁹.ś.ſi.ff.ad treb.z in.l.hereditatis.ĵ.de her.instit.ideo iudicat verbũ cõmune sm Bar.in.l. cẽtũrio.in pe.col.in ſi.ff. de vulg.z pup.z notabiliter Bal.in.l.ſi.C. de fac.lan.ecc.in vlt.col.per Jnn.z Can.in.c.raymuti⁹.vbi tex. z gl.de testa.Bart.in.l.lucius.an.ij.q.prin.z ibi Bal.ff.de vulg. z pup. Bald.in.l.iam hoc iure.ś.ij.cod.titu.z in repeti.c. si pater.in.ẽy.col.de testa.in.vj. Alex.an cõsi.lvij.in.ij.vol.inci. Pro spectis.in.ij.col.z in consi.clxxj.in.ij. volu.in.ap.circa primũ dubium.in penul.col.z in ꝑsi.clxxj.in.ij.volu. Viso processu cause vertentis inter dominã Antoniam.z in consi.cxxvj.an.ij.volu. incipien. Visis themate super quo dubitari cõtingit. ¶ Sio.in verbo negat:ꝓ cuius intellectu debes scire:q̃ Accursius glo. inuenit super hac.l.glo.Jo.cremonẽsis,z eã ponit de verbo ad verbũ,postea innuenit gl.vgoli.z eam ponit de verbo ad verbũ. ideo gl.in.ij.parte repetit aliqua ex dictis in prima.z ideo secũ dũ oẽs ista glo.diuidit in duas partes prin. Jn prima ponitur glo. Jo.cremo. Jn scõa ponitur glo.vgolin.scõa ibi.item ideo dicit maxime. ¶ Expedio ꝓmo gl. Jo.z illa sm Bar.z Ange. subdiuiditur in quatuo: particulas. Sz tu subtilius subdiuide in septem particulas. Jn prima opponit cõtra tex. Jnquãtum videtur velle q̃ negãdo se heredẽ inducatur repudiatio.z fatetur cõtrariũ:subaudiendo ad text. Jn scõa q̃ est ibi.q̃nq; tũ ponit vnũ dictũ. Jn tertia que est ibi:si ergo ponas.glo.enumerat tres casus in quib⁹ ꝓcedit ista.l.quorũ duo primi sunt ĩdubitati:q̃ vterq; fuisset emancipatus, vel nepos tantũ.tertius antẽ casus est cõgruus z dubitabilis:q̃ vterq; erat in ptãte.z q; pater ꝓximior:nepos de iure ciuili excluditur. Jn quarta que est ibi nisi in duobus casibus:glo.opponit cõtra vltimũ casum q̃ quãuis filius in potestate precedat:tamen nepos de iure ciuili succedat auo z allegat tres.ll. quarũ prima.ſ.l.ſi.ff.de cõdi.inst. ponit vnũ casum.alium casum ponit alie due. ll.in glo.alleg.z respõdet glo.q̃ fallit in illis duabus. Sic melius,q̃ ista.l.ꝓcedit q̃ annus est mortuus ab intestato, z tunc cum pater precedat,nunq; nepos de iure ciuili ex ꝓpria ꝑsona succedit auo. sed.ll.alleg.in gl.loquunt q̃ annus decessit condito testamento quo casu licet pater precedat nepotem,tñ ex testamẽto in duobus casibus nepos potest succedere auo. Primus est q̃ pater fuit institutus ab auo sub cõditione potestatiua: q; nõ poterat per eum impleri vltimo vite spiritu.puta instituit eum si inierit
41 Mediolanum nam si nõ impleuit:quia stetit per eum excluditur pater,z nepos potest auo succedere.l. fin.ff. de cõdi.institu. Alius casus est quando annus in testamẽto exheredauit filium, nepotem preteriit,z instituit extraneum. nam si post annum moriatur filꝰ exheredatus: deinde scriptus heres repudiet:certe nepos qui tempore destituti testamenti reperit se proximiorꝫ succedit tanꝫ suus auo.l.scripto.ff.de libe.z.l.ĵ.ś.sciendũ.ff.de suis z leg.z istis duobus casibus Barto addit alium casum in l.intestato.ff.de suis z legi.z corrupt⁹ Bar.q; illa.l.nõ reperitur,sed debuit alle.tex.exꝑsium,in.l.ité ꝓtor.ś.ſi.ff.de suis z legi. Jn quinta q̃ est ibi,ſz cũ hodie.gl. etiã opponit q̃ ista.l. hodie procedere nõ possit,z fatet verũ esse.z sic q̃ hodie ista.l. sit correcta.z istũ idẽ repetit gl.ĵ. ponẽdo gl.vgolini. Jn sexta q̃ est ibi,etsi poneres filiũ.gl.addit quartũ casum, in quo ista.l. ꝓcedere nõ posset,z bene dicit. Jn septima z vltima q̃ est ibi. ſz in eo q̃ dicit.q̃ est magis difficilis z obscura q̃ relique glo.opponit cõtra illud q̃ iste tex.innuit a ꝺcio sensu,dum innuit q̃ si nepos nõ negaret se heredẽ patris,q̃ tũc posset habere hereditatem aui.de iure ciuili: istud videtur falsum a partibus sufficienter enumeratis, vt in gl.z sic videtur q̃ negare vel nõ negare se heredẽ patris nihil facit.rñdet ponẽdo duos casus: in quibus ſm Jo.non negãdo se heredem patris,haberet hereditatẽ aui de iure ciuili. Et caue dum gl.dicat ité in eo q̃ dicit negat. ſ.ſm suos primos casus,dic q̃ illi duo casus vere cõtinẽt tres: q; sunt tres casus in quibus gl.ã.dixit hanc.l.procedere posse.
¶ Redeo ad primã partem gl.ꝓo cuius plenioꝛi intelligẽtia reassumo articulũ dubiũ qui valde disputabilis est. † Jlunquid per ista verba nego me heredẽ,vel nolo esse heres,vel nolo adire:inducat repudiatio hereditatis vel ne, z ꝺtũ ad subauditionẽ gl.q̃ qua resoluatur ꝑs disputatio nõ fuit necessaria,vt per Jul.hic.in.ij.col.q; dato q̃ ꝑ ista verba negat se heredẽ,nõ ideo cereẽ repudiatio:tũ donec stat in ista negationereb⁹ sic se habẽtibus nõ posset ex ꝑsona ꝑis habere hereditatẽ de iure ciuili,z cõsequẽter est materia extranagãs a lege nostra: ideo perstringã articulũ nec referã per alios scripta:sed addam vbi occurret.
¶ Jn isto ergo articulo reperio fuisse sex ꝓncipales opi.quas habes relatas v.d. Alex.hic.referã duas ꝓncipales. al's vide p te. ¶ Prima fuit ista glo.nostre q̃ non inducatur repudiatio idem

a idem tenet a gl.z Bar.in l.ij.ś de iur.z fac.ign.z Bar. in.l.ſi.ś. de repu.here.z in l.ij gs suus.ff.de iure deli.z.nuit Jac.butr.vt refert Bal.in.ij.col.Ang.z Paul.de ca.hic. Ang.in.l. facta.ś. si in dãa. ſi.ad treb.Et dicit Cyn. Alb.Bal.z Ful. hic, q̃ ista opinio seruat de facto in palatijs, ꝑsertim in ciuitate Bonoñ. ¶ Pro qua opinõe multa adduci possunt que late ꝓsequitur Sali.hic in.ij.col.z quatuor sequẽtibus.z do. Alex. post enum. Jnter alia astringere videtur text.in.l.nonnunq;.in prin.ff.de colla.bono.dũ dicit sed benigniora est diuersa sententia maxime cum de bonis paterñis inter fratres disputet. cõcludẽdo q̃ etiã si agat de hereditate extranei, p similia verba nõ inducitur repudiatio.z dicit Sali.hic.in.ij.col. q; per illũ tex pũs q̃ deciditur,z quod sit tenendũ demonstrat. Ad illũ tex. respõdet dupliciter do. Alex.hic.ego aliter respondeo.ſm Raph.Cum.in l.ſi quis suus.in.ij.col.ff.de iure delibe. quod illa.l.nõnunq;. nil penitus facit.nisi cto tex.q declarat in.l.pretor. eo.tit. ff.de coll. bon.nam debes scire quod quãdo filius emancipatus est prætritus a patre in testamẽto, o iure ciuili est incognit⁹:sed de iure pretorio habet bonoꝝ possess. contra tabul.ad rumpendum testamentũ quo rupto habet vnde liberi:sed pretor qui per hoc facit vnturiã filijs in potestate vult q̃ filius emancipatus contra tabulans teneatur cõferre bona propria cũ filijs in potestate,z propter hoc pretor facit tit.de colla.bo. ¶ Dodo attẽde q̃ filius emãcipatus potest pure z statim contratabulare,sed tenetur cauere de cõferẽdo.dicit tex.notabilis in.o.l.pretor. i prin. modo nunc in.o.l.nonnunq;. queritur:pone filius emãcipatus nõ vult cauere de cõferendo,dicens se nolle conferre, nunquid per hoc repellitur ab agnitione iam facta, cũ eam facere possit ante quã caueat.dicit tex.quosdam putare quod sic.iurisconsult. decidit quod benignior est contraria sententia, q̃ dũmodo filius intra annũ prestet cautionẽ,non potuat successione pretoria ille ergo annus statuit emancipato ad cõuincendã eius contumaciã:nepte ergo allegat ille tex.q̃ p illa verba nolo cõferre,inducatur repudiatio,cũ iam prius agnouisset bonoꝝ possessio.z iste ẽ ver⁹ sensus illius tex. Preterea ille tex. loquit in bonoꝝ possess.contra tabu.que est odiosa.q; datur cõtra volun
b tatem testatoris, ideo nimirũ si faciliꝰ per illa verba nolo conferre,tollitur. ¶ Secũdo principaliter adducit tex.in.l.tutius. la.j.in princ.ff.de act.empt.vbi si legatarius legatũ ad se ptinere noluisset, nõ per hec verba inducit repudiatio legati. z Lud. ro.hic multũ extollit illum tex.dicens q̃ est singul.tex.pro decisione presentis articuli z q̃ ẽ de inuẽtione sua nona, sed salua eius pace ante eũ allegauit Salic.hic.z do. Alex.rñdet duplici ter. Ultra cũ dic clarius,q̃ ille tex.nihil penit⁹ facit,eo q; loquit in casu clari o cũ iurisconsulto.vltra ꝓcedat,dũ dicit, nec tamen liberasset heredẽ. ¶ Tertio adducit tex.in.l.celsus.ś.ſi.cũ.l. se. ff.de arbit. vbi p illa ꝟba nolo accipere. nõ inducit repudiatio. do. Alex.hic rñdet. Ego aliter rñdeo q̃ tex.ibi dicit quod non inducatur repudiatio. Unde dico quod p illa verba nolo adire,inducit repudiatio,ſz põt mora purgari.al's.l. sequẽs q̃ dicit q̃ põt eũ penitere, esset penitus de indubitabili si nõ inducereꝫ repudiatio. ¶ Et tenẽdo istã partẽ q̃ p similia verba nõ inducit repudiatio hereditatis:eã limita quatuor notabilibus modis. ¶ Primo ſz Ang. hic, nisi post terminũ heredi assignatũ ad deliberate respõdendum,responderet se nolle adire, vel similia:tũc bene inducereꝫ repudiatio hereditatis.arg.l. de etate.ś. nihil.ff.de inter.ac.z ita limita.d.l.filij mater.ś.j.ff.ad tert. Jdẽ tenẽt Saii. Bau.de ca.Lud.ro.z do. Alex.hic. Et p ista limitatiõe do. Alex.hic allegat tex.in.l.sed z si alio.in ver.plane. z ibi ad hoc in primo no.Bar.z in.l.oẽs qui.z ibi etiã no. Bar.ff.ad Trebel.z pieni⁹ Bar.z ibi Baul.de ca.in.l.si qs suus.ff.de iure delib.z in.o.l.filij mater.ś.j. Et ista ĩra ad hoc allegat ipsemet Ange.in repe.hui⁹.l.in.ij.col. Facit q̃ p ista iura vult Bart.in l.gerit.in.ig.col.ff.de acqui.here.q̃ lz per ista verba volo adire nõ inducat aditio.vt pglo.in.l.serui electione.in prin.ff.de leg. j.tñ si ista verba ꝓferant post terminũ datũ ad delibe. tunc bene inducit aditio:q; aditio z repudiatio hisdẽ passibus ambulãt, vt ibi p Bar.z.l.is potest.ff.de acqui.here.z.l.nec is.in prin.cotit. Facit etiã,q̃ per ista iura dicit Bart.in.l. serui electione. in princ.ff.de leg.j.q̃ lz per ista verba volo eligere talẽ rẽ,nõ inducatur electio:vt ibi cit glo.tñ si post terminũ datũ ad deliberandũ dicere volo eligere talẽ rẽ: tũc inducitur aditio. Sed tu aduerte q̃ ille leges notate ad hoc per Barto.z allegate per do. Alex.nihil cõcludẽter probãt:q; nihil loquunt de repudiatione,sed bene declarant quãdo heres grauatus restituere hereditatẽ dicat cõpulsus adire.z q̃ nõ: distinguunt an assignatus sit terminus ad adeundum vel nõ, z ita in proposito nihil faciunt ꝓut expresse declarat Bal.a quo didici in.l.fin.ś.cũ igitur in ĥ.col.ś. de iure delib.z ipsemet do. Alex. ad hoc postea perpendẽs fatetur alibi quod ille leges nihil probant in proposito. in l.recusare.ś.ſi quis alio.ff.ad treb.vbi simul legit dictum versic. planetamen ex mẽte Bar.illi tex.sic inducũtur:quia si per illa verba dico hereditatẽ mihi non expedire,vel hereditatẽ suspectam post terminũ datũ ad deliberãdũ inducit repudiatio hereditatis:quanto magis per ista verba nolo adire,cũ lapsu terminj ad deliberate respondẽdum. Sed re vera ille tex. de repudiatione nihil vz̃ẽter ꝓbat. ¶ Scõo limitat singulariter Pan. de ca.hic.z in.d.l.ij gs suus.ff.de iur.delibe. nisi post talia verba sint elapsi tres menses:quia talia verba concurlu triũ mensium sequentiũ bene inducit repudiatione hereditatis. per text.in.l. ſi.ś.similiq; modo.iuncta glo. ibi in verbo mensiũ.z ibi Bart.ĵ. de iure delibe. Facit bene q̃ per illũ text.dicit Bart.in.l.gerit. in.iij.col.ff.de acqui.here.q; licet p ista verba volo adire hereditatẽ, non inducatur aditio.vt per gl.in.l.serui electione.in prin. ff.de leg.j. tñ si post prolata dicta verba concurrent tres menses inducereꝫ aditio.de hoc dicit esse casum sing.in.d.l.ś.ſi.similiq; modo.qui licet loquat in repudiatione tamẽ idẽ est in aditione. Et hic adde Bar. in.l.filij mater.ś.j.ff.ad Tertyl.z Lud. Ro.hic. Jn hoc omitto q̃ do. Alex.põderat aliquos velle contrariũ. Sed vltra eum ego dico q̃ d.ś. similiq; modo. nihil penit⁹ facit, vt ibi exꝑsse declarat Bal.in.j.col.z etiã Sali.z ipsemet do. Alex.alibi de hoc perpẽdes fatetur quod ille tex.nihil facit,ſz in.d.l.recusare.ś.ſi quis alio.nã ille tex.loquit quando heres exꝑsse renuntiant hereditati.nã dicit ibi tex. quod heres qui putat hereditatẽ esse damnosam,intra spatiũ triũ mensium affignatũ ad conficiendum inuentarium, debet repudiare hereditatẽ.z erit alienus: z sic loquitur in repudiatiõe clara. ¶ Tertio limitat notabiliter Salic.hoc nõ procedere si adiceret dictio amplius:vt q; diceret nolo amplꝰ adire,vel nolo am plius esse heres: tũc bene inducereꝫ repudiatio. allegat ad hoc gl.in.l.postꝛ liti.quã etiam Sali.ibi ad hoc no.C.de pact.z idẽ Salic.in.l.accusationem.C.qui accu.non pos. ¶ Quarto mirabiliter limitat Sal.hic,z simpliciter refert z sequitur do.Alex. vt predicta cõclusio nõ procedat quando talia verba ꝓferantur in futurũ:vt si diceretur non adibo. allegat tex.in.l.ſi vnius. ĵ. in verbo neget le aditurũ.ff. quibus ex caus.in posse. eatur.z in
b l.j.ff.de cur.bo.dã. Ego⁹ in contrariũ põdero q̃ non sit differẽ- b tia quod talia verba ꝓferantur in futurũ, an de presenti cum in infinito.habes duos tex.simul iunctos.l.ſi is q.in princ.ff.de inofic.testa.iuncta.l.si maritus.ſcõa.ś.ſi negauerit.ff.de adult. ¶ Scõa ꝓncipalis fuit opi.subtiliũ vltramõ. q̃ imo p talia ꝟba inducat repudiatio hereditatis:z ita tenet Ja.de are. Pe.Cy. c Rayn. Albe.z Fulg.hic.z Pe.Cyn.z Bal.z Fulg.in.l.ĵ. C.de iuris z fac.ignor.z Bart.met.sibi contrarius in.d.l.filij mater.ś. ſi.ff.ad tertyl. Et istã ego teneo. Et ꝓ ea c ineuitabiliter stringit tex. in.d.l.filij mater.ś.j.multipliciter ponderando p ordem.dum dicit anteq̃ consanguineus vel agnatus adierit:ergo per talia verba filij negantis se heredẽ matris,fuit inducta repudiatio,aliter sequẽs agnatus non potuisset adire.l.ij.ś. si mater hereditatẽ.el primo.in ver.sed si mater.e.ti.ff. ad Tertyl.z.l.iij. ff.de acq.he.z sic.d.l.filij mater.ś.j.iũcta. cũ. d.ś. si mater. multũ stringũt. Et si dicatur si ibi filius repudiasset non habuisset locum penitẽtia.l.ij.C.de iur.z fac.igno. Respõde q̃ speciale est in filio ꝓpter verba senatusconsultj.certissima, q̃ habet locũ penitentia vsq; ad annum.d.l.filij mater.ś.j.sed in.d.l.ij.ideo nõ habet locũ penitẽtia,quia erat latens heres, vt probat ibi text.in ve bo fera preced.z ibi gl.in.ij.fol.z doc. Jtẽ si per illa verba nõ fuisset inducta repudiatio, filius per senatusc. potuisset de iure ciuili ꝓpetuo vsq; ad.xxx.annos adire, quia tanto tẽpore durat facultas adeundi de iure ciuili.l.licet.ĵ. de iure delib.z tamẽ text.ibi dicit q̃ non est licita penitẽtia nisi vsq; ad annũ: q; bonoꝝ possess.filij annalis est. Pondera etiã quia alias text. non bene diceret mutata voluntate z penitentia. si verum esset quod per talia verba non repudiasset: quia si non repudiauerat non mutasset voluntatẽ. Pro certo tex. ille fortissime stringit. Licet Salic.hic,in.vj.col. dicat quod illa verba antequã agnatus adierit.sunt verba legis enuntiatiua, que non disponunt:et ad hoc vltimum do. Alex.hic addit cap.si Papa.de ꝓmissegijs in vj.per quem tex. ita consuluit Feder.in consil.xxxviij.incipien. Viso puncto.domi.Anto.z Jmol.in cap.cum Apostolica.de his que fiunt a prelat. Diroz quod non allegauerit Bar. in.l. extat. in vltima col.ff.quod metus causa. dicentem quod verba tex.ibi ius ereditj nõ habebit.sunt verba legis enunciatiua,que non disponunt. Poterat etiam allega.glo.no.ad hoc in.c.ij.in verbo.nõ teneris.de dolo z contu. lib.vi. firmat etiã Lud. Ro. in consil.cxcj.incip. Spectabilis dom.mi. Alex.in cõsil.lxxxiij. in.iij. vol. incip. Visso processu cause vertentis inter vniuersitatem.in pen.col.ad fin.Ludo.Ro.in.l.iij.ś.Cato.in.vj.col.ff.de verb.oblig.Salic.in.l.accusationis. C.qui accusa. non pos. Tamen ego pondero Bar.in contrarium ad hoc hactenus non al-

a ¶ Jdem tenet. Verbum nullũ facit Bar. Est tamen glos. in l. q; poterat. ff.ad trebel. Purp.

b ¶ Ego. Est hoc Alle. in.ij.z iij. colũ. z vtrobiq; circa medium. Purp.

c ¶ Et p ea. Huius tex. oẽs ponderationes sunt Alex.hic.iij.col. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

legatum in.l.cõficiunt.§.j.ff.de iure codi.dicentem qõ sicut verba enũtiatiua plata a testatore disponũt.l.ex his verbis. vbi dicet.'.de testa.mili.ita verba enũtiatiua principis vel legislatoris.poterat cõgruentius respondere.Sali.quod illa erãt verba narratiua facti,que non possunt põderari ad decisionẽ iuris. vt est gl.in.l.vnica.in.iij.lect.z ibi multa dixi.ē.quãdo nõ pe.par. Sed vt ibi dixi,nentra solutio posset starecũ illa verba sint principaliter prolata,seu inferant ad rẽ de qua principaliter agit,cũ ostendant qõ nisi res sit integra nõ põt filius mutare volũtatẽ. ergo talia verba lex enuntiatiua inducunt dispositionẽ. vt cle.j. z ibi glo.antepenul.de proba.z expresse declarat Imola in.d.c. cũ apostolica. Alexan.hic.Sed ad hoc potes dicere qõ decisio illa iurisconsulti nõ fundatur in hoc an agnatus nõ adierit,sed q2 verba senatuscon.sunt suspensiua si nemo adierit,z sic text.ibi principaliter se fundat in natura verborũ suspensiuorũ.z pondera qõ tex.vbi geminam facit mentionẽ q2 extẽsiua sunt.Primo in propositione questionis.Secũdo in eĩ decisione. sed de illis verbis antequã cõsanguineus vel agnatus adierit,quãnis faciat mentionẽ in narratione facti,tamen postea nõ facit mentionem in decisione.z sic nõ videtur se fundasse in illis pront facit in ĩstis,quia suspensiua sunt.Sed caue q2 isto modo illa verba antequã agnat⁹ vel cõsanguineus adierit, essent superflua z sine virtute aliquid operandi:contra.§.quibus.in prima con. C.z.l.si quando. in princ.ff.de leg.j. z isto casu certe operatur vt patet ibi:z in.l.fi.C.de repu.here. Jtẽ aduerte q2 non tollum tur alie inductiones de illo tex.ē.facte:imo etiã in.l.gerit.ff.de acqui.hered.respõdebat sub dubio forte, qõ in illa.l.filij mater. illa verba erant deliberate prolata.ideo repudiationẽ inducũt. Sed istud est sommiare ad illũ tex.qui proculdubio est inenarabilis. ¶ Ad idẽ a facit.l.j.§.qui semel. z.§.quib⁹.ff.de suc.edi.z l.si res aliena.§.i.ff.ad trebel. z.l.in plurũ.in fi.ff.de acqu. her.z l.iij.§.si is cui⁹.in pri.ff.de sepul.vio.z.l.i.§.si nemo.ff.ad tertyl ia.z.l.si is q.in prin.ff.de inoffic.testa.z.l.pinde.§.j.ff. si cet. pet. z.l.si maritus.in.ij.§.si negauerint.ff.de adul. Nec ẽ bona solut. Salic.hic dicentis q2 in dictis iuribus fuerũt verba.l.loquẽtis. in casu certo, q2 sic posset dici q2 etiã iura allega. pro contraria parte nihil probarent, z tamẽ doct. inferũt ex verbis.l. ad verba hominis. ¶ Ad idẽ facit ista.l. nihil subaudiendo vt facit glo.licet posses respõdere ex mente Fulg.prout dixi.ē.in prin. huius articuli. ¶ Ad idẽ text.in.l.si seruum. §.si quis suus. in verbo retinere hereditatẽ nolle.ff.de acqui.here. ¶ Ad idẽ facit,q2 per ista verba volo esse heres. b vel volo hereditate,inducit additio:vt pbat in.l.tã dubitari.in fi.ff.de her.inst.z in.l. apõ ausidiũ.ff.de no.leg.per q̃ iura tenet Bar.in.d.l.gerit.in iij.col. z habẽt plenius in. d.l.seruũ electiõe.in princip.ff. de leg.j.ergo similiter per ista verba nolo esse heres,debet induci repudiatio: cũ a pari procedãt aditio z repudiatio. l.is potest. z.l.nec is. in prin.ff.de acqui.hered.§.fin.instit.de here.quali.z dif. quicquid dicat Bal.in.l.potuit.in.v.q.j.de iure delib. qõ nõ semper a pari procedãt aditio z repudiatio,vt ibi per eũ. ¶ Et ista est vera sniã, in pũcto iuris z infinitis iuribus fundata. nec in cõtrariũ est aliquis tex.qui multũ vigeat,vt patet ex respõsionib⁹. ē.da tis ad allegata in oppositũ.nõ obstat si subtiliter diceres q2 talia verba necessario nõ inferũt repudiationẽ. q2 ita rndẽs forte deliberat prout opponebat Sali.hic in.iij.col.q2 respondeo qõ imo necessario inducũt repudiationẽ, per iura proxime alleg. nõ quidem ex propria significatione grammaticali, q2 etiã com petũt deliberãti,sed ex iuris presumptione,scõm Cy.hic Albe. z Fulg. ita cõcludo reiecta distinctiõe Bal.qui tenet qõ inducatur repudiatio cõmutabilis,sed nõ incõmutabilis. nã istõ est cõtra. d.l.filij.§.j. vbi ẽ speciale in filio quod talis repudiatio sit cõmutabilis.vt etiã dicit Fulg.hic.in.ij.col. Reiicio etiam distinctionẽ Sal.hic satis verbosam,q2 dicit in effectu q2 aut negatina ẽ posita post volũtatẽ,vt q2 dico volo nõ esse heres,vel volo nõ adire:z tũc i portat repudiationẽ irreuocabilẽ, ex quo cõstat volũtate adesse,vt est gl.in.l.§.§.q2 obseruari.i gl.i.C. de iura.cal. Et pbatur sm eũ in.l.in plurũ.ff.de acqui.he. vbi per illa verba neutrã hereditatem ad se velle pertinere, inducit repudiatio. Et ita etiã tenet Salic.in.l.accusationẽ.C.qui accu. non pos.si aũt negatio est preposita:vt nolo,vel nõ volo adire hereditatem,z tũc non inducit repudiatio ante annũ.p.d.l.nõnunquã.ff.de colla.bon.cum fi.Nõ etiã satisfacit distinctio, quã hic tradit Jud.ro.qui distinguit, qõ si talia verba proferũtur post tempus datũ ad deliberandũ, tũc repudiationẽ inducunt. per tex.in.l.sed z si alio.§.plane.ff.ad treb.quẽ tex.ostẽdi.§.nil probare. Aut sunt prolata ad interrogationem partis,z idem. aut simpliciter.z tunc cũ lapsu trium mensiũ,est idem,per text.in.l. fi.§.similiꝫ modo.§.de iure delibe.quẽ tz etiã.ē. ostẽdi nil probare.Nõ etiã placet distinctio do. Alex. hic distinguẽtis inter verbum nolo,z verbũ nõ c polo. Unde teneo indistincte q2 per

talia verba inducatur repudiatio,presertim p text.in cõcussum in.d.l.filij mater.§.cui non cadit responsum. Et si placet distinctio do.Alex.erit vna limitatio ad istam cõclusionẽ.Et ita est expedita prima pars glo.Sequentes particule vsq; ad septimã sunt clare,vt dixi in diuisiõe. ¶ In septima z vltima particula glo.ibi,sed in eo qõ dicit negat,dic quod solu.Joan. nõ potest procedere:q2 si fuisset adita hereditas aui per patrẽ nepotis.z sic effectũ vnum patrimonũ,non diceretur amplius hereditas aui,nec posset pcedere ista.l.vt declarani.ē.in euidẽtialib⁹.Tamen gloss.volnit ad hoc respondere,q2 heres heredis testatoris seu primi defuncti dicit heres.l.fi.C.de here.instit. Preterea fr Bar.z doct.responsio glo.esset extra casum.l.nostre. que loquitur quando nepos nõ agnouit hereditatem patris. Tu dic qõ impossibile est q2 ista.l. intelligatur quãdo pater adiuit hereditatem aui. Et hoc per fundamentũ glos.q2 esset effectum vnũ patrimoniũ realiter. l.sed si plures.§.filio.ff. de vulg.z pupil.z sic non posset tũc procedere ista. l. quia non posset separari vna hereditas ab alia.l.ij.ff.de acq.here.z.l.quidã eulogio.j.de iure delibe.Unde respondet melius scõm docto.quod in ar.gl.ptes nõ fuerũt sufficienter enumerate:inquãtũ dicitur qõ aut pater nepotis adiuit hereditatẽ aui, aut repudiauit. nã est dare aliũ casum qũ decessit deliberans,hereditate aui nec adita.nec repudiata. quo casu verbũ negat,in text. positum importat mysterium iuris, q2 pater deliberans transmittit hereditatẽ aui non aditã vel ex iure deliberandi, vel ex potentia suitatis,z ita trãsmitteret ad nepotem si non negasset se heredem patris.z refert Cyn.hic in scõa oppositione in fine. Jac.de Aret.dicere qõ aliter nõ posset defendi ista.l. per oẽs doct. mundi quot quot sunt vsq; Parisios. Cõtra istã cõem sol.duo fortiter obstãt.Primo obstat, q2 si nepos nõ vult esse heres patris, ergo alius qui erat heres patris ad quẽ trãsmittit etiã hereditas aui nõ adita vel de iure delib.vel ex potẽtia suitatis, impediet nepotẽ succedere ano etiã iure pretorio: z sic sicut pater si vixeret excluderet nepotẽ, ita heres patris ad quẽ ex potẽtia suitatis transmittit hereditas adita,que videtur illi annexa.p text.in.l.hereditatẽ. §.j.ad finem.ff.de Castrẽ.peculio.z.l.ij.§.si quis ex liberis. ff. ad Tertyl.z.l.i.§.ibidẽ.ff.de colla.bono.z ponit Bart.in l.si filius heres. ff.de lib.z post⁹.n.z in.l.si quis filiũfa. §.j.circa finẽ. ff.de acqu. hered. in ista difficultate varie dãtur solutiões z variã intellectus ad istam.l. in primis huic difficultati respõdent Jac. de Are.Cyn.Bar.z cõiter doct.q2 verum est contrariũ,z quod ista lex debet intelligi quãdo heres patris,in quẽ facta est trãsmissio hereditatis aui, noluit hereditatẽ aui, procedit ista.l. q2 nepos de iure pretorio admittatur:sed si heres patris voluisset habere ex trãsmissione, excludisset nepotẽ,z nõ haberet locum ista.l. Idem quãdo heres patris esset exclusus tẽpore. d.l.cum antiquioribus.z.l.ij.C.de iure delibe.sm Bal.hic. vel qñ nullus esset heres patris,sm Buil.de Cu.vt hic refert Bald. Ista cõis solutio nõ placet vllo modo.Primo q2 nimiũ diuinat. Secõ quia quod deterius est,nimiũ restringitur ista lex:vt non possit procedere nisi quando heres patris noluit hereditatem aui, ad se transmissam ex suitate:quod etiam nõ est in dubio presumẽdum.Tamẽ potes dicere qõ satis est quod verbũ negat, positũ in tex.possit aliquo casu quocũq; modo euenire aliquod mysterium iuris importare.Item ad illud de trãsmissione per ius de liberandi,z sic per.d.l.cum antiquioribus,potest dici quod cum illa sit posterior z nouior. ista lex nõ potest declarari per illam. Jtẽ potest esse qõ bic pater decessit ignorans hereditatẽ aui.z sic de ea non deliberabat: sed iste sunt diuinationes. ¶ Addo etiam quod Bar.in.l.si quis filiumfa.§.j.in fi.ff.de acquir.here. dat aliud intellectum ad istum text. qõ debeat intelligi quãdo filius ab hereditate paterna erat penitus exclusus:vnde cã,nõ poterat transmittere,z sic Bart.voluit intelligere text.quando pater repudiauit. z isto modo esset in totũ exclusus qõ an possit pcedere dixi.ē. in euidẽtialibus.z ibi tenui qõ nõ. Et etiam est diuinare ad istũ textum. † Jdcirco Bald. hic in iij. col. dicit quod alias in scholis in discursu lectionũ tenebat z solebat dicere, qõ regula que habet q2 filius hereditatẽ patris nõ aditam trãsmittit ex potentia suitatis ad quoscunq;:fallit in casu istius.l.quãdo superest nepos, qui negat se heredem patris,q2 ad ipsum nepotem trãsmittitur duplici iure suitatis.z sanguinis:per.l.vnicam.C.de bis qui ante aper.tabul.Et idem vsq; ad vltimum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

q. nostra. Hec est ibi tanta ratio trāsmittendi put qñ trāsmissio fit ex potentia suitatis. Hec obstāt aliud simile de renocatione donationis que nō transit ad heredē. Mā illud facit p ista parte nam quādo donatio poterat renocari ratiōe alicui? delicti, tūc q. odiosa, non transit ad heredem, vt iuribus prealleg. Sed quā do donatio pōt renocari propter pacta non seruata, tunc facultas renocandi bene transit ad heredem. Jta tenent Bal. z Sal. in. d. l. fi. C. de renoc. dona. tū ratio assignata in. d. l. j. z in. d. l. final. videtur adhoc aliqualiter repugnare. Cutius est tamen tenere aliam partem, presertim per vltimū fundamentū qō. ē. feci. Et ex doc. Bar. in. d. l. q? tale. z in. l. j. ff. de cōsti. prin. apparet respō sio ad. l. nō solum. ff. de in integrū resti. ē. alleg. Et ita manet expedita gl. Jo. ¶ Sloss. Ugolini que incipit ibi. Item ideo dicit maxime. a qua probatur a patribus sufficiēter enumeratis, quod in ista. l. nepos etiam in poresrate non potuisset auo succedere de iure ciuili: sed hodie bene posset succedere tanquaz suus z tanquam agnatus auo de iure ciuili. z fic vult gl. duo. Primū q. ista. l. hodie sit correcta. Secundo vult gl. qō hodie in suis sit locus successorio edicto, prout etiam tenuit glo. in Rubric. j. de succes. edic. z gl. in. d. ş. placebat. z in. l. j. ş. sciendū. ff. de suis z legitimis. ¶ Contrarium in vtroq; tenuerunt subtiles vltramō tani, z secuti sunt Ly. z Albe. hic z docto. omnes Bononienū. z Baldus in repetitio. l. in suis. in. ix. col. ff. de libe. z posthu. late Pau. de cast. in repetitione. l. si filius heres. ff. de libe. z posth. in xvi. colum. z duabus sequētibus. Et propterea ista. l. erit hodie vtilis: quia ponit casum in quo est necessaria bono. possessio bo die z sic successio pretoria. Et pro ista sentētia vnū stringit, quo mouetur Lyn. hic in. ş. q. z Sali. in. ix. vel. x. col. nā si diceremus prout dicit gl. qō ista. l. hodie esset correcta, eo q. suus heres ho die habeat beneficium abstinendi, z propterea hodie in suis ha beat locum successorium edictū, certe etiā olim de iure ffori. sui habebāt a pretore beneficium abstinendi. l. necessarijs. ff. de acqui. heredi. z. l. naim nec emancipatus. ff. de leg. j. z sic etiam olim ista. l. fuisset correcta anteq̄ esset facta inepte. ergo gl. diceret qō hodie; q. istō etiā erat olim de iure ffori. Et vere credo q. vltramontani in hoc verum dicant. q. ex isto capite ista. l. non pōt di ci correcta, z Bar. respōdēdo fundamentis vltramontanorum, expresse fatet quod ista. l. non sit hodie correcta: per. d. ş. sed his pretor permittit, instit. de here. qua. z dif. Unde puto q. nec olim nec hodie in suitate cadit successorii edicti; q. suitas nunquam capit nisi vnū graduz ab intestato. vt declarani. ē. in euidentialibus, nec est possibile q. in hac. l. quātum ad nepotē nepos succedere possit tanq̄ suus, q. in eō nō potest cadere qualitas suitatis cū tempore mortis aut pater eum precederet, qui occupauit suitatem, que non potest postea migrare de persona in personā. ş. ita tū. instit. de heredi. que ab intesta. l. j. ş. sciendum. ff. de suis z legi. Et istud ego teneo tanq̄ indubitatū contra gl. qō nepos hodie tanq̄ suus nō veniret. z puto fatuum dicere q. nepos hodie veniat tanq̄ suus. Et si consideras Bart. z doc. nō cōtradicunt, nec ipsi dicunt q. nepos hodie possit venire tanq̄ suus. Et ideo in pſona ipsius nepotis, si ipse mozeret anteq̄ adiret hereditatē, nō caderet trāsmissio ex potētia suitatis, ſz Ang. hic ire peti. in. viij. col. qui reputat hoc esse. no. dignissimū. bene verū est qō non obstante qō fuerit suus: tū si se abstineat. sequens potest admitti tanq̄ agnatus: z sic illa suitas nō impedit esse locū successorio edicto, quin sequēs tanq̄ agnatus veniat: vt patet in. l. defuncti. j. de suis z legi. alleg. per Bart. in. l. ij. ş. sed si sint sui. ff. ad tertyl. quez tex. allegat Ray. de fozli. hic. z dicit esse suum te xtū vbi suo herede se abstinente, tū postea mater defuncti succedit de iure ciuili per senatusco. onicia. Et sm pdicta[a] debes intelligere illud qō dicit Bar. i. l. j. ş. post suos. ff. de suis z leg. vbi tenet Bar. qō existentibus suis nō pōt esse locus successorio edicto de capite in caput, nec de gradu in gradū. Idem tenet gl. in rub. j. de suc. edi. d. Alex. hic in. j. col. z in. ix. col. in fi. q. sic simpliciter intelligēdo diceret Bar. cōtra. d. l. defuncti. vbi casus totū dus, q. erant sui z tamē est locus successorio edi. de capite suoū in caput agnatorū. ad idē tex. in. d. l. ij. ş. sed si sint sui. debes ergo sane intelligere z declarare vt pdixi. ¶ Difficultas[b] ergo to ta cōsistit nūqd hodie de iure ciuili nepos posset venire ad successionē aut tanq̄ agnatus, attēto q. hodie in agnatis excluso primo, repudiatione vel morte, nō venit fiscus: sed sequentes agnati de gradu in gradum, z ista erit pulchra inuestigatio. Jn hoc etiam subtiles vltramō. z alij, prime relati tenuerūt cōtra gl. qō hodie nepos non possit de iure ciuili venire tanq̄ agnatus, z sic ista. l. hodie non sit correcta, eo q. pater qui precedit est suus heres de iure ciuili, nec desinit esse heres de iure ciuili. dato qō de iure pretorio habeat beneficiū abstinēdi. ergo impossibile est qō ali? eodē iure ciuili sit heres: q. sic duo eodē iure essent heredes insolidū, qō est impossibile. nec ob. ş. placebat, allegatus in glo. disponēs q. hodie in capite agnatorū sit loc? successorio edicto de gradū in gradū. Respondent subtiles vltramō. q. ille. ş. procedit in alijs agnatis qui nō habēt qualitatem suitatis: nā vno excluso, q. in totū euacuat su? bene admittit sequēs. Secus est in agnato qui est suus, q. cū semp remaneat suus, attēto iure ciuili sequētes agnati admitti nō possunt. vt hoc tex. Jmo ista lo. in. l. ego pōdero q. tex. in. d. ş. placebat. dicit q. proximo agnato repudiāte vel mortuo ceteri admittunt de gradu in gradū. Cuc sic ego, pbo necessario q. ille tex. non loquit in agnato q. est nu?: q. si agnatus suus esset mortuus, nō esset verū q. ali? sequēs admitteret, imo ille agnat? in? ex potētia suitatis trāsmitteret ad quēcūq;, exclusis sequētib? agnatis. Et credo q. nūq; auditi istū intellectū ad istū tex. Jmo ista sol. vltramontanorū. Jsta responsio ēt bi cōprobat ex principio illi? tt. vbi dicit impaio: post suos videndū est de agnatis: ergo in illo ti. nō loq? de agnatis suis, ſz de nō suis: z sic de trāsuersalib?. ¶ Bar. hic z l. l. j. ş. post suos. ff. de suis z leg. z in. l. ex ſctu. ff. de re iud. z in. l. j. in ant. pe. col. ff. de vulg. z pup. z in rub. j. de suc. edi. post gl. ibi. z in. l. j. ş. pertimittere. ff. si quis omi. cā test. tenuit opi. gl. nostre ſ vltramō tana. q. ista. l. sit hodie correcta. z consequenter quod hodie nepos tanq̄ agnatus succedat auo de iure ciuili. Et istā opi. postea tenuerunt magis cōiter reliqui oēs post Bar. nam ſz Bar. nō est absurdū q. eodem iure ciuili. duo sint heredes, sed vnus habeat iura directa, alius vtilia: z istud, pbat per tria similia de qb? hic per eū. Caue[c] tū in fcō simili inquātū tenet bar. q. si institutus adit hereditatē z restituat in integrū, q. substitut? de iure ciuili succedit. nā in ſzū est tex. expſsus q. imo tūc substitutus venit solū de iure ptorio. l. ij. ş. interdū. in ver. ergo etiā si minor. ff. de vul. z pu. Unde vt ibi per Bar. cū magna tū violētia: z tenentē idē qō hic. Ad idē adducit Bar. tex. vt ipse dicit, rotūdū in. l. de functis. j. de leg. here. Et dicit Bar. in. d. l. defunctis. qō ibi est casus p opi. gl. cui nō pōt rnderi iudicio suo. Et pōdera q. ille optimus tex. fcit in duobus. Primo ferut q. exīstēte suo, tū sequētes agnati admittunt de iure ciuili. Scō z notabilius fert in alio, z funditus destruit fundamentū vltramōtanorū: quia ibi est tex. q. de iure ciuili sunt heredes simul duo, iu? rōne suitatis, z agnat? rōne aditiōis: z sic suitas non impedit agnatos de iure ciuili succedere. z dicit Bal. hic in. v. col. q. illa. l. defunctis. est de propria bursa Bar. dicit etiā Pau. de ca. hic in. j. col. q. illa. l. fuit de ppria farina Bar. z q. ante eū nemo ppēdit de ea. di cit etiā Raph. fulg. in. d. l. defunctis. q. illa. l. est vna ex legibus quas Bar. in sua ppria arca habebat. ista. l. defunctis. vt ego video, magnā emulationē vel alterius inuidiā attulit doctoib?, z precipue Bal. nam conati sunt variis modis respondere. Jn primis Bal. hic in. v. col. dicit q. si illa. l. defunctis. intelligeret prout iacet, destruetet totū mundū. z ppterea putat q. illa. l. necessario dz intelligi sēm. l. nostrā: q. ibi agnati admittunt. verū est de iure pretorio, prout etiā dz hic, sed non de iure ciuili. Sed huic solutioni de directo repugnat tex. ibi qui dicit iure consanguinitatis succedere pōt. Sed cogita[d] si posset defendi so. Bal. vt intelligat ille tex. iure consanguinitatis. i. iure cognationis. z sic de iure pretorio. hoc pbo per. l. q. in adoptione. ff. de adop. ibi non ius sanguinis ſz ius agnationis affert. iūcta. l. iura sanguinis. ff. de reg. iu. cū gl. ibi q. exponit sanguinis. i. ius cōsanguinitatis. Ad idē est gl. oz. in. l. cū qdā. ş. qō dz. el. j. in ȳbo legitimū. z ibi Bar. ff. de acqui. her. q. uis iste terminus cōsanguineus posſit pluribus modis capi. vt. l. post cōsanguineos. in prin. cū glo. ff. de suis z leg. z. c. ad fedē. xxxv. q. v. no. Archi. z Jo. and. in. c. j. de spon. in. vi. do. Ale. in cōs. lxxxij. in. j. vol. in causa vertēte inter Pe. z Jo. vt ergo vitetur correctio huius. l. dz ista interpretatio sumi. ¶ Alio modo rnder Bald. in. d. l. defunctis. z dicit animose q. Bar. qui illā. l. allegauit cōtra vltramon. nō intellexit eam. nam dicit q. illa. l. loquitur quādo suus heres abstinuit de iure ciuili eo quia pater in testamento dedit sibi facultatē abstinēdi: z sic fecit eū volūtariū: tunc bene sequētes agnati admittunt de iure ciuili. Et si dicis pater ibi mortuus est ab intestato, qūo ergo dedit licentiā abstinēdi filio respōdet Bal. q. sufficit in quacūq; volūtate, etiam nō solēni, si talē licētiā dederit. arg. l. si. ff. de reb. cor. Et istam solu. sequītur Ang. z Lu. ro. hic. Sz ista non plz, q. somniat ad illū tex. Jtē obstat tex. dz dicit suis abstinētibus. ergo ppie erant sui. ¶ Alio modo rndet Raph. fulg. hic q. se multū inuoluit circa. d. l. defunctis. tū nihil relatu dignū affert. ¶ Alio modo respondet Pau. de ca. hic, z in. d. l. defunctis. dicēs quod iste est verus z propinus sensus huius. l. z sibi asscribit do. Alex. hic, non noians eum. nam dicit Pau. de cast. quod in ista. l. nepos volebat venire vt deliberis, z vt suus. imperator sibi respondet, quod illo modo nō pōt venire de iure ciuili, sed de iure pretorio tantum: z per hoc non negat quod si iste nepos fuisset sapiēs, z voluisset venire tanq̄ agnatus de iure ciuili bene potuisset: per. d. l. defunctis. Jta etiā tenet Paul. de cast. in repetitione. l. si filius heres. in. cxvij. colum. z seq. ff. de libe. z

a ¶ Predicta. idē repetit. j. col. xx. vel. x sm pdicta. Purp.

b ¶ Difficultas. An nepos agnatus veniat p successorij edicti. vide Bal. in. l. i. col. i. j. de his qui ante aper. tabul. Idē qō hic bart. in. l. j. ş. si qs adita. ff. ad tertyl. Purp.

c ¶ Caue. Adde q. bart. ibi sequit Alc. in. l. fi. col. v. j. vñ leg. Purp.

d ¶ Cogita. adde tamē quod in dubio cōsanguinitas capitur p agnatione. ş. pen. instit. de suc. cog. Purp.

l. be. z posthu. vbi dicit q. ista opinio fuit quorūdam antiquo rū quos gl. recitat in. l. j. ş. post suos. ff. de suis z legi. ibi alij dicunt contra. z est ipsa veritas sm eū. z ibidē Pau. de ca. reprobat opinionē Bar. z sequacium. z sequitur opinionem vltramō. z bon.

a z respondet[a] ad tria similia hic adducta per Bar. qō in illis nō fit admissio ex eadem parte iuris ciuilis, sed bene ex diuersa, vt ibi per eum. Et ita etiaz dicit Jud. ro. hic. Sed certe etiā hic ad mittitur diuerso iure, q. primus per l. xij. tab. fuit admissus, sed iste secūdus venit per. d. ş. placebat. vel per. d. l. defunctis. addo licet ipsi non dicant, quod Sal. hic, qui in. ix. col. z in. ij. sequētibus late examinat istum passum, z tenet opi. gl. z doc. Respondet de ad hūc tex. quod procedit habito respectu ad. l. xij. tab. z nō ad alia iura, quo iure dato quod filius habuisset beneficiū absti nendi: tamen nepos nō vocabatur postea ab aliqua. l. ciuili, sed a iure pretorio tū, vt hic. Et qō ista. l. habuerit respectū solū ad tempus. l. xij. tabu. dicit colligi ex subiecta materia, q. imperatores hic voluerunt solum tractare de beneficijs pretorū cōtra. l. xij. tab. nam per hoc nō negauit imperator quin nepos in casu hui?. l. potuisset de iure ciuili venire per alias leges tanq̄ agnatus, sed ista solutio minus placet ceteris: q. hoc modo ista lex adeo solennis esset imposita verbis. z nō rebus. cōtra. l. j. in fi. C. communia de leg. Item litera istius. l. repugnat: que dicit negatiue, quod nō potest habere facultates aui nisi de iure pretorio, quod esset falsum si veniēdo vt agnatus de iure ciuili admitteretur. Alio modo respondet do. Alex. z dicit q. trāsuersales agnati, vt est frater de quo loquitur. d. l. defunctis, bene admittūtur de iure ciuili filio suo abstinēte. ita propie loquit. d. l. defunctis: secus est in nepote, z alijs agnatis descēdētibus, qui non admittunt de iure ciuili. text. est hic. Et si dicis put dicebat Bald. hic qō si illa. l. defunctis, procedit in agnatis transuersalibus, quāto magis debet procedere in nepote z in alijs agnatis q. sunt de linea descendentiū, respōdet dūs Alex. quod illa. l. defunctis, est correctoria, z in correctoriis nō est licita extensio ex idēticate rationis. Sed p certo oēs predicte solutiones sunt refugia, z non reales responsiones. Et propterea ego nunc aliter respondeo. Addo tamen quod eandem opi. Bart. z glo. tenuit Ray. hic. referens ita obtinuisse Bononie contra Jac. but. per aliqua que refert do. Alex. hic. Jdem tenuit Bal. sibi cōtrarius in. l. unica. in. j. col. C. de his qui ante aper. tab. motus fundamento quod est de directo contra istum tex. inducēdo, vt per Ly. hic in pe. col. in prin. z ipse met Bal. hic in. ciij. col. in. iij. oppositione quantū ad hoc aliter z melius dixit. ¶ Ultimo Fulg. hic in. v. col. z tribus sequētibus. per multa verba videt conari sustinere opi. vltramontanorū contra Bar. qō ista. l. non sit hodie correcta, z q. in suis nō habeat locum successorij edictū. z postea finaliter cōcludendo tenet cuz gl. z Bar. per. ş. i. z ȳ. z expresſius. ş. consequens. in prin. in auc. de heredi. ab intesta. per quem tex. tenet q. sit correcta ista. l. z quod in suis habeat locum successorij edictum. Sed tu caue quia ille. ş. cōsequens. nō probat quod in suitate sit locus successorio edicto: sed bene dicit q. excluso filio alij descendentes admittuntur, sed non dicit qō veniant vt sui, z de suitate verbū nullum. Preterea ille tex. nō loquitur quādo filius fuit mortuus post mortē patris, sed potest intelligi quādo est sublatus de medio ante mortē patris, z sic nō loquitur in casu istius. l. ¶ Ego aūt reiecta consyderatione Fulgo. Ang. z aliorū, adde. z do. Alex. consyderato z teneo q. si intelligimus q. in hac. l. pater nepotis repudiauit hereditatem aui, z tunc teneo qō nepos de iure ciuili succedat tanq̄ agnat?, z in istis terminis propie loquit. d. l. defunctis. alleg. per Bar. Et ratio est, q. quando suus heres abstinet vel repudiat, sibi solum remanet vanū z nudum nomen suitatis, qō non debet sequentibus nocere. vt dicunt tex. expresse quos allegaui. ē. in primo euidētiali: z isto modo etiam procedit. d. ş. consequēs. z hoc modo intelligēdo ista lex est hodie correcta. Sed vitanda est legū correctio. c. cum expediat. de elec. in. vi. l. vnica. C. de inoffi. don. z absurdum esset dicere qō ista. l. corrigatur per. d. l. defunctis. que fuit prius facta quam ista. patet. quia illa. l. fuit diocletiani imperatoris, vt patet ex eius suprascriptione, sed ista. l. fuit Cōstātini Imperatoris, qui fuit post eum duobus aliis mediis. nam diocletianus fuit. xxxiij. Romanorū imperator. sed Cōstantinus fuit. xxxv. vt inquit Eusebius de temporibus. Et sic potius ista. l. tanquā posterior debet corrigere. d. l. defunctis. Unde pro cōcordia ista rum. ll. dic clare, z est pura veritas, quod. d. l. defunctis. loquitur expresse quando suus abstinuit vel repudiauit, quo casu nō impedit alium agnatū venire de iure ciuili: vt ibi. Ratio est: quia ex quo suus abstinuit vere, certe postea vanum nomen suitatis quod superest non debet nocere sequenti de iure ciuili. ita dicit tex. in. l. ij. ş. sed si sint sui. ff. ad tertu. cū aliis. que allegaui. ē. in vltimo euidentiali. sed ista lex loquitur in patre nepotis qui non adiuit nec repudiauit hereditatem aui. tūc nil obstaret. l. defunctis allegata per Bar. z sic ista. l. hodie remanet in correcta z nepos nō admittitur tūc ad successionē aui: nisi de equitate iuris pretorij. qz ex quo pater qui erat suus non repudiauit, certe suitas non de tūc vano nomine: imo est firma z efficax, z operatur trāsmissionē in quēcunq; heredē: z sic tūc bene impedit sequētē de iure ciuili venire. vt hoc tex. sed non de eqtate iuris prorij, nō curante de ista suitate. vt hic. Et isto modo ista. l. redditur in correcta, z valde sing. per totū mundū. Et tūc nihil obstabit nisi d. ş. placebat. cui rndeas noniter z pulchre prout rndi. ē. Istam pluadeo mihi esse veritatē, q. tū est ȝ cōem sm am relinquo illa diligētiori vestre speculationi. Et sm pdicta debes intelligere illud qō dicit Bart. in. l. i. ş. post suos. ff. de suis z legi. vbi tenet Bar. q. existētibus suis non pōt esse locus successorio edicto de capite in caput, nec de gradu in gradū. z idē tenet gl. in rub. j. de succes. edi. z do. Alex. hic. in. j. col. z in. ix. col. in fi. q. sic simpliciter intelligendo diceret Barto. contra casum. d. l. de functis. vbi erant sui, z tamē habet locum successorium edictū de capite suorum in caput agnatorū. vnde dic prout dixi. ē. in sol. scda procedēti, q. Bar. loquitur sm predicta quando suus non repudianit z

a ¶ Respondet. Adde q. hāc responsionez sequitur. Ange. ibi de vulg. in fin. prin. Purp.

46 sic suitas remansit illesa. ¶ Adde etiam predictis, inquantū dixi q. circa suitatē nō est querendū nec tractādum de successorio edicto. tū Pau. de ca. hic in. vj. col. ponit vnū casum in quo nepos in casu huius legis posset succedere auo de iure ciuili, z tanq̄ suus, quādo adesset statutū in ciuitate q. filiussa posset repudiare hereditatē patris. nam cū statutū debeat semp sic intelligi vt aliquid adhat iuri cōmuni, sm Bar. in. l. ij. ff. de vsucap. z l. iij. ş. pretor. ait. ff. de dā. infec. tale statutū intelligeret q. si filij repudiet hereditatem patris, qō in totū desinat esse heres, etiā noie, z redigatur ad similitudinē emācipati vel extranei: z sic locus eius desinat in totū re z nomine esse vacuus: per consequēs nepos tūc succederet vt suus. z sic nepos trāsmitteret talē hereditatē nō aditaz ex potētia suitatis ad quoscūq; etiā extraneos heredes. z ita ponderat velle Bal. hic in ante pe. col. ad fi. versic. ité dubitatur si statuto ciuitatis etc. Et idē dixit Pau. de ca. in l. si fratris. in pe. col. j. de iure del. be. z idem Pau. in l. ventre. ff. de acqui. heredi. Tamē istud est falsum. z repz. hēditur etiā per po. Ale. hic: q. cum tale statutū nō procedat nisi filio repudiāte, prout dicit Bald. z ipsemet Pau. hic ergo tempore mortis aui filius erat su?. vnde dato postea q. repudiet, z vigore statuti redigatur ad similitudinē extranei vel emācipati, impossibile est q. nepos efficiatur ab intestato suus heres auo. cū nō obtineat primū locum tempore eius mortis, quo tēpore suitas erat a filio occupata. ş. sui. instī. de here. quali. z dīce. z. ş. ita tamē. instī. de heredi. que ab intesta. nec contrarium dicit Bal. hic, quia non dicit q. tūc nepos veniat vt suus, sed bene dicit q. veniet de

47 iure ciuili. Et per ista remanet expedita hec gl. ¶ † Intēq̄ veniam ad glo. sequentē, qz superius tenui z adhuc teneo q. in ista l. pater nepotis mortuus est hereditate aui nec adita nec repudiata: q. superius moui aliā difficultatē, quare heres patris ad quem transmittitur ex potentia suitatis, vel ex iure deliberādi hereditas adita non excludat nepotem repudiantem hereditatem patris, ita q. eū impediat succedere de iure pretorio in hereditate aui, quia sicut pater ū vineret excluderet nepotem, ita heres patris ad quem ex potētia suitatis transmittitur hereditas adita, que videtur illi annexa: per tex. in. l. hereditate. ş. j. ad ūn. ff. de castrē. pecu. Ego quicquid alij dixerint diumando, dixi q. in hac. l. est casus singula. in iure, per quā limitatur regula, que habet q. hereditas non adita transmittitur ex potētia suitatis ad quoscunq; heredes. Quia fallit quando superest nepos ex tali filio: qa dato q. nolit esse heres patris, tamē impediet ne hereditas aui trāsmittatur ex potentia suitatis ad alios. imo ipse nepos de equitate pretoria succederet, vt hoc tex. z quia superius nihil alleganeram ad hoc, z propterea quia non erat firmatum an to ritate poterat videri ambiguum. Addo nūc quod istud in terminis tenet Albe. de ro. hic in penult. col. in versic. vltimo ex hac. l. colligūtur plura argumenta ꝛc. vbi mouēs difficultatē proxime relatā, respondet notabiliter, vt predixi. q. est speciale priuilegium nepotis in hac. l. vt impediat hereditatē aui ex potentia suitatis transmitti ad alios. Ratio priuilegij est sm eū, eo q. hereditas aui est etiā debita nepoti. allegat ad hoc. l. ij. ff. de interdi. z rele. l. si ex patronis. ş. fi. ff. de bo. libe. z l. fin. C. de codici. Et quia per tacitā seu presumptā immixtionē, que resultat ratione suitatis, nō debet nepos excludi, sicut in simili dicimus q. tacita substitutio inducta a lege non excludit matrem. l. precibus. j. de impube. alias sm eum inducereture iniquitas z absurdum cōtra ius naturale q. per illam tacitam seu de iure presumptam immixtionem nepos excluderet, sed ista absurda int. rpretatio nō debet capi. l. ij. C. de condi. inser. z. l. cōuenticulam. C. de epis. z cler. Et istud vltimum est tutius z magis color. atum quā illud qō dicit q. hereditas aui est debita nepoti. qō falliz est: cū

Universidad de Deusto
Biblioteca

tẽpore mortis aui pater eũ precederet.§.ita tamẽ.instit.de hered. que ab intest.l.si qs filio exheredato.in princ.ff.de inius. rup. t.l.si quis postḃumos.§.i.ff.de libe.t posthu. ¶ Capio secundã glo.in verb.facultates.quam diuide in quatuo: partes prin. In prima timore taciti contrarij gl.exponit text.facultates.i.hereditatẽ. In secunda que est ibi hic ait querit gl.format vnã questionem. In tertia format aliã, que est ibi,item querit an vnde liberi. In quarta t vltima ad finẽ gl.alle.cõcorda.ad tex. ibi t facit ad legẽ istam. ¶ Redeo ad primã in qua vt dixi. gl. timore cõtrarij exponit tex.vnde opp.q tex.male dicat, q nepos p bonoꝝ possessionẽ cõsequat facultatẽ aurinã tñ est dicere facul-
48 tates quãtũ bona. † Sed sic est q facultates seu bona intelligũtur sine aliquo onere: q: dicunt deducto ere alieno. l. subsignatũ.§.bona.t.l.princeps bona.ff.de ver.sig. sed bonoꝝ possessio tribuit cõmoda t incommoda,sicut hereditas.dicit tex.in.l.i.ff. de bo.pos. Propter hoc gl.t bene exponit facultates id est hereditatẽ seu successionẽ,q: si solũ haberet facultates pprie,certe haberet bona sine oneribus. ¶ In scõa parte gl.inquantũ gl.dicit nisi per Anastasiũ.vult gl. q: si sint plures fratres germani, t sic nati ex eodẽ patre,q: si aliqui fuerint emancipati a patre.l3 desinerent esse agnati quo ad alios fratres olim,hodie tñ per.l. anastasij.sunt agnati,quia vocant ad legitimã tutelã alioꝝ fra-
49 trũ,tad legitimã successionẽ,sicut si emãcipati nõ fuissent. † Et qõ emãcipati hodie ad legitimã successionẽ veniãt: est tex.in.l. fi.C.de emãci.lib.t põdera q: tex.ibi dicit t legitima iura oĩmodo habere,[a] põdera illã dictionẽ oĩmodo:vt est gl.in cle.j. de foro cõpe. Tñ gl.in hoc decipit,qz nõ est verũ q: hodie per anastasiũ inducat agnatio quo ad illos fratres qui sunt emancipati, sed bene inducit legitima successio,t legitima tutela,ac si emãcipatio facta nõ fuissetin per hoc nõ sequtur, ergo inductiur agnatio.q: nõ oẽs q habẽt legitimã successionẽ hodie sũt agnati.patet q: hodie etiã cognati admittunt a.l. ciuili sicut agnati, §.nulla vero.in aut.de here.q ab intesta.t sic habẽt hodie legitimam successionẽ:t sic nõ sunt agnati. Et istud est qõ dicit in terminis gl.rub.j. vnde legi.t ibi Bar. Et pterea dicit multũ opportune Bal.alibi.l.lege.xij.tabu.in fi.j. de leg. heredi.qõ aliud est quez esse agnatũ,aliud est quẽ habere iura agnatoꝝ. fratres enim emancipati bene habent hodie iura agnatoꝝ, ac si essent agnati vere,tamen nõ sunt agnati. ¶ Ite oĩ glo.dicit fallit in suis.voluit dicere gl.q: Quis omnes illi dicant agnati qui singũtur per lineã masculinã.§.fi.instit.de legi.agna.succes, tñ fallit in suis.nõ intelligas suis ppriẽ t stricte,sed in suis hoc est in filijs vel in nepotibꝫ,co qz cũ possint emãcipari a patre vel auo. inst. qui.mo.ius pa.potlol.in prin.certe per emãcipationem desinũt esse agnati:quis iungantur per lineã masculinã. Jstud aũt nõ põt cadere in alijs agnatis qui nõ sunt de liberis,qz in eis non cadit emãcipatio: imo esset res inepta.l.quidã cum filiũ.in prin. ff.de verb.obli.g. ¶ Posset etiã aliter responderi huic argu. q gl.respõdeat sm Cy.hic,i pe.co.q illud qõ dz qs agnati sunt q iunguntur per lineam masculinã,verum est nisi media persona per quam iungũtur sit emãcipata,t sic desierit esse agnata:vt in casu nostro nepos iungitur auo mediante persona filij masculi
50 q erat emãcipatus. ¶ † Cõcludit ergo de filio, q nepos natus t conceptus post emancipationem filij patris eiusdem nepotis nõ est agnatus auoꝝ:imo nec ipse filius emãcipatus,dato q habeat iura agnatoꝝ. Et quis aliqua glo. hic allegate per Bar. tenuerint cõtrariũ:tñ sententia gl.nostre est vera,t appabatur pobẽs.t adde Bartol.in.l.j.§.dñi.el.iij.ff.ad sena.sylla. Et his que dicta sunt. Et subiungit Bart.pro glo.nostra facere q: in emãcipatis cadit fiduciaria tutela.l.iij.§.fi,cum.l,sequen.ff.de leg.tut. ergo apparet qõ nõ sunt agnati,quia esset legitima tutela. Sed in hoc errauit Bar.qõ imo hodie inter fratres emancipatos cadit legitima tutela.t legitima successio.l.iij.t.iiij.C.de leg.tuto. alleg.in gl.sm Bal.t Bal.hic. ¶ Et vtilitas huius puncti posset esse sm Bng,hic in repetitio.t plenius Sali.quãdo testator reliquisset castrũ agnatis,t fundũ cognatis,vel quando adesset statutum qõ existentibus agnatis vsq; ad talem graduz filie femine nõ succedant, isti nõ venirent sub appellatio.agnatoꝝum: cum propriẽ nõ sint agnati:quod an sit verum patebit ex infra dicendis. ¶ Cõclude ergo quod filius emancipatus t nepotes nati t cõcepti ab eo post emancipationem nõ sunt vere nec propriẽ agnati auo.licet Bng.hic in repetitione in ix.col.mirabiliter concordando glo. contrarias supra alleg.dicat quod quãuis ipsi emancipati non sint propriẽ agnati quo ad auum,eo qz tollitur agnatio per emãcipationem quo ad eos,tamen auus emãcipatus nõ desinit esse agnatus,qz ipse nõ patitur capitis diminutionẽ. Istam opinionẽ ante Bng.refert t plenius Lyn.hic. Eam etiam ponit Joannes fab.t reliquit indecisam.in.§.fina. insti.de leg.agna.succes. Sed ista consyderatio est falsa.t eã reprehendunt Pau.de cast. Ludo.ui.roma.t domi. Alex. hic per aliqua de quibus per eos,presertim ratione correlationoꝝ. Ultra eos allegatur text.in.l.si ab eo.t qõ ibi dicit Barto.t alij.j. de leg.heredi. Et tangit etiã Cy.hic. ¶ Dicit tamẽ Jac.but. Bal.Salice,Paul.de ca. Ludo.roma.t domi.Alex.hic quod licet filius emancipatus t nepotes ex eo non dicantur ppriẽ agnati, tñ largo modo censeñ agnati cũ sint cõiuncti per lineã masculinam. Et p hoc inferũt duas pulchras t vtiles cõclusiones. Prima est,quod emancipati[b] succedunt in feudis sicut alij agnati.ratio,q: in feudis nõ attendit patria potestas:sed an sit quis de descẽdentibus per virilem sexũ.tex.est in ca.i.§.fi cliẽtulus.de alie.feu.per quẽ text.t alias rationes,sta determinat Bal.t Pau.de castr.in aut.in successione.§.de suis t legi.heredi.t in.c.i.in.§.colum.in tit.an agna.vel filius.idem tenet Fulg. hic Nico.de neap.t Moder.in.c.i.§.pe.de his qui feu.dare pos. Paul.de ca.in.l. si ab eo.§.de legi.heredi. Et vltra eñ facit bona ratio:q: in successiõibus ab intestato sublata est differẽtia emãcipationis t patrie potãtis.§.nulla vero.in aut.de hered.ab intesta.gl.in.l.emãcipati.vbi dicek.§.de colla.t glo.in aut.ex cã.§.de li.prete.in gl.§.t gl.in.l. gallus.§.t quid si tñ.ff.de li.t posthu. Et causẽ que nõ sunt decise per ius feudoꝝ, decidi debẽt p ius cõe.gl. est in.c.i. quã Bald.ibi notat t reputat no.dignã.de feu. cogni.t est tex.in.c.i.t ibi gl.no.t Bald.de succi.feu. t gra. suc. in feu.Bal.in.l.§.C.de suis t legi.t in.l.cũ oportet. in fi.prin.C. de bo.q lib.t vtrobiqz dicit Bal.q ad hoc vt dilecdaꝰ a iure cõi in causis feudalibꝫ,requirit q aliter sit expresse decisum in cõstitutionibus feudalibus. Et idẽ Bal.notabiliter in.c.i.§.pterea. in.iij.col.de probi.feu.alie.per fede. † De successione ex testõ in feudis non est querendum,cũ regulariter vasallus de feudo e stari nõ possit. tex.est in.c.j. de succes.feu.t ibi notat Bal.in.c.i. in princ.de phi.feu.alie.p § fede.in.v.col.t in.c.i.§.donare. qualiter olim feu.pote.alie.t sing.in aut.nisi rogati.§.fi.ff.ad trebe. vbi sing.limitat.t sic puto q ista prima illatio doctoꝝ sit clara.

52 ¶ † Secũdo infert sing. Bald.hic in pe.col.q stante statuto q d agnati litigãtes cõpellantur ad cõpromissum,cum tale statutũ sit fauorabile,quia inductuz ad amouẽdas lites inter agnatos. l.fi.ff.fa.ercif.certe sub tali statuto comprehenderur emancipati, licet nõ sint ppriẽ agnati,sed largo modo. Adde q licet Salihic dicat q: forte hic standum esset cõi vsui statuentiũ. t Fulgo. hic teneat contra Bal.per regulam,q: in statutis verba propriẽ sunt intelligenda t stricte,vt statim.§. dicã. Tamen alij adde. Lud.ro.Pau.de cast.t do.Alex.hic tenent decisionem Bal.q confirmant aliquibus medijs:de quibus plene hic per do. Ale. Et ita etiaz tenuit Pau.de ca.in.o.aut.in successione.t in.l.i.j. cõia de succes.t ita teneas,t est multũ pulchra decisio:vt statim intelliges. Quãuis cõtrarij tenuerit ipsemet Bal.sibi contrarius in.l.meminimus.j.de leg.heredi.per illã text.vbi tales nõ ppriẽ agnati dicunt,l3 fingãtur.vt probat ibi tex.in v.r.quasi. t in ver.ad suorum similitudinẽ,sed sic est qõ statuta debent intelligi in casu vero.non antẽ in casu ficto.vt no.Bart.in.l.iij.§. hec verba.cum mille cõcor.ff.de neg.ge.Bar.in.l.i.§.de tonte.t plenius Jmo.t Moder.in.l.gallus.§.t quid si tñ.ff.de libe.t posth. Sed posses hoc argu.reto:quere contra Bal.sm Lud.t Alex.hic.q: quãdo casus fictus t verus equiparantur a lege vt in casu nostro.l.meminimus.tunc etiaz in correctoriis,ex nona corrigens,vel statutum loquens in casu vero extenditur ad casuz fictum.tex.est in.c.cũ dilectus.t in.c.ad audiẽtiã.t vtrobiqz no.Canonistẽ ad hoc de cle.nõ resi.Joan.an.t alij in.c.fi.de cõsue.in.vi.probat bene tex.in.l.gallus.§.t qd si tantũ.t ibi Bar. t plenius Jmo.t moder.ff.de libe.t posthu. Secus esset qñ casus fictus nõ equipararetur vero,tunc procedit alia regula, qõ statuta debent intelligi in casu vero,nõ in ficto.nisi respondeas q equiparatio.d.l.meminim⁹.nõ sit in ista materia,sed in alia: vnde non sufficit.vt est glo.in.c.i.ne cle.vel mo.t in.c.i3 canõ.de cle.in.vi.t.gl.in.c.que a iure.de reg.iur.in.vi.t gl.in.c.fi.post§. §.fi.t ibi Bemi.no.de cle.in.vi.t expresse Bemi.in.c.j.in.iij.t.vi. fallen.de tempo.ordi.in.vi.Lud.in.cõsi.clxxviij.inci. Implisti me doctor.in.vi.colũ.vbi ad hoc allegat pro singu.tex.in.l.si furiosi,C.de nup.istud clare patet in auth.quas actiones.cũ glo. C.de sacrosan.eccle. iuncta.l.fi.eo.tit.vt declarat Mateꝰ.in tracta. extensionum.in.§.colum.t sic videtur militare fundamẽtũ Bal.t ista op.videtur mihi in iure sustẽtabilis. Adazime quia Baldus t sequaces Moderni solum monẽtur in vno.qz istud statutum est fauorabile,ergo est extendendum etiam ad casum impro,rium. nam istud fundamentum non videtur tutuz, ex his que statim.§.subiciam.t multe authoritatꝰ sunt etiã pro ista parte,per ea que late dixi in aut. quas actiões. C. de sacrosan.eccle. Ad idem videtur facere quod dicit Pau.de cast.in.l. fi.§.in computatione.in fi.C.de iure delibe.t in.l.lege.xij.tabul. ad fi.C.de legi.heredi.q: statuta debent intelligi sm ius cõmune.verum est regulare,t nõ extraordinarium: vnde sm eũ si statutum

tutum dicat q: existẽtibus agnatis mater non succedat t extet filius forozis,qui nõ est agnatus sed cognatus:tñ per.d.l.mcmi nimus redigit ad instar agnati. certe q: hoc est extraordinarij tꝰ exorbitãs,nõ excludet matrẽ. qõ reputat bene tenendã mẽti.
53 ¶ † Ad idẽ facit qõ vult Pau.de ca.in consi.lxix.super eo.§fi. quod querit vtrum dicti legitimati. quod tale statutũ nõ cõprehendit etiã illius legitimati motus per doctrinã Bald.in.l.quis
54 quis.C.ad le.iul.maie.quam refert. † Ad idem qz de iure cõi ne a mo inuitus[a] cogitur facere cõpromissum:vt probat Bart. in.l. furti.§.qui iussu.ff.de infami.Bal.in.l.ex stipulatione.C.de sen. t in.c.j.§.si quis vero.de pa.tenen. Bal.in proe.decreta.in.v. colum.ad fi.t ieq.probat tex.in.c.fi.t ibi bal.in.iij.col.no.de reseri. vbi nemo compellitur componere sicut nec transigere:imo trãs actio facta iussu iudicis nulli⁹ est momẽti.tex.est no.in.§. qz vero.t ibi Ang.multũ no.in aut.vt liti.iurẽt.sed cõpromissum ex transactio:ergo cum istud statutũ deroget iuri cõi debet intelligi stricte,vt minus ledat ius cõmune, ex quo statutũ de se multum operatur,vt est gl.in.l.fi.§.in computatione.t ibi Barto.t doct.j.de iure delibe.l.ij.§.de noga.t.c.cum dilectus.de consuet.
55 ¶ † Tu no.diligenter ad aliud dictum Bal. quod statutum cogens agnatos ad cõpromissum ex fauorabile, t consequẽter ex tendendũ.t idẽ tenet Bal. in multis locis,t alij plerique relati p Alex.hic ad quem te remitto. ỹ dem tenet do. Alex.in.l.i.§.lex falcidia.in.j.col.ff.ad leg.fal.t in rub.ff.lol.anat.in.vij. col.t seq. Raph.Fulg.in consi.cxxxvi.inci. Item si qua questio. Istud reputat multum sing. Pau.de cast.hic.t ex hoc dicit se alias consuluisse in ciuitate florentie,vbi est statutũ quod affines cogant ad compromissum.erant duo adinuicem affines,sed in secundo genere affinitatis,de quo ius ciuile nihil curat,tamẽ de iure canonico olim illud secundum genus affinitatis[b] erat prohibitorium nuptiarum,hodie non dicebatur quod tales affines nõ ca debant sub statuto,quia est affinitas sine effectu.dicit Paul.de ca.se cõtrarium consuluisse, ex doctrina Bal. q: quẽadmodum sm Bal.hic,statutum de cõpromissis,qz est fauorabile, extẽdit ad eos qui nõ sunt propriẽ agnati,sed largo modo:eodẽ modo statutum de affinibus extendit ur ad tales affines. ¶ Ego autẽ ex decisione Bal.t Pau.de ca.approbata p Lu.ro.t do. Alex. hic,clicio solennẽ limitationem,quam ego magnifacio,sed nõ inuenio adhuc ab alio ponderatam,ad regulam vulgatam que c habet quod in statutis q: sunt stricti iuris,verba debẽt [c] stricte t ppriẽ intelligi: vt no.Bar.in.l. qcqd astringẽde. in fi.prin.ff. de verb.obl.t declarat Bar.post gl.in.l.non dubiũ.in.iij. colum. t.iij.q.C.de leg.vbi aliqñ dixi de ista regula singulariter.Fallit nisi statutum sit fauorabile,qz tunc intelligit etiã large t impropriẽ.ita volũt expresse Bal.t pfati Moder.presertim Pau. de ca.dñ volũt expresse q: statutũ cogẽs agnatos ad cõpromissuz: q: est fauorabile,cõprehẽdit etiã emãcipatos t nepotes ex eis, quis nõ sint ppriẽ agnati. Et charipẽderẽ inuenire aliquẽ qui põderaret ad hoc,vel alibi istud dicere,bene verũ est q: alibi in
56 uenio † q: statuta que respiciũt publicã vtilitatẽ principaliter, puta que disponunt sup delictis puniendis, quis videretur tibi penalia t odiosa,tamen ego habeo q: cẽsentur fauorabilia, t nõ intelliguntur stricte,sed large t impropriẽ.istud expresse dicit Bar.in.l.quemadmodũ.circa mediũ.C.de agri.t censi.li.xi.t Bal.in.l.nõ sine.ante finẽ.C. de bo.que libe.t voluit Bar. post Dy.t gl.ibi in.l.§.exercitiũ.ff.de infa.Pau.de ca.in.l.bona fides.ff.de posi.Ludo.ro.in consi.cv.incip. Also themate proposito t allegationibus,qõ vltimum an sit verum tetigi hoc anno in.l.si quis id quod.in prin.ff.de iurisdi. om.iudi. sed qñ statutũ principaliter respicit priuatam vtilitatem, licet in consequẽtiã publicã:vt est illud de compromissis faciendis. tunc magna est fallentia,que non bene probatur iure:vnde sufficit habere regulam pro se,qõ in statutis:qz sunt stricti iuris: verba debent capi propriẽ,t nõ impropriẽ.vnde q vult dicere esse fallentiã, debet illã probare,vt dicit Bar.in.l.§.in.j.colũ.ff. si qs in ius voc. nõ ierit.t in.l.quoties.ff.qui satisda.cog. cum alijs que allegaui in glo.precedenti. Alibi etiam dz q: vbi tractatur de fauore publico,debet fieri extensio:vt declarat Bar.in repe.l.si constante. in ix.q.prime partis principalis.ff.so.ma.t ibi.d.Alle.allegat multa iura ad hoc,sed miroz qõ doc. nunq allegauerint tex. expresi
d uz melioꝝ de iure in.l.hoc modo.in fi.t ibi Bar.no.ff.de cõdi. t demon. Adde q: p ista doctrina quam ego collegi[d] qõ qñ statutũ est fauorabile,t agitur principaliter de fauore priuatoꝝ quod tale statutũ extẽdatur etiam ad casum qui large t impropriẽ venit.bene facit illud qõ voluit Bal.t Bal.t moder.in.l.ij.
57 per gl.ibi.C.de in ius vocã.cum suis concor. † vbi tenent quod statutũ disponẽs qõ existẽtibus masculis filie femine non succedãt,qz tale statutũ ex parte masculoꝝ est fauorabile, extẽdit vt etiã cõprehendat nepotes ex filio masculo, t tñ nepotes nõ veniunt[e] propriẽ appellatione filiorum,sed large t impropriẽ:sm

Bart.in.l.liberoꝝ.cum simi.ff. de verb. signi. adde etiam quod propter qualitatem persone ad quem verba referunt, recedim⁹ in statutis a propietate vocabuli, t intelligimus etiam in casu impropriissimo. Ita colligit ex decisione Bar.subtiliter intuẽti in.l.i.§.lex falcidia.t ibi multũ notat no.Alexã.ff. ad.l. falcidiam. Similiter causa honestatis cõtinuande recedimus a propio significatu,vt probatur in.l.iiij.§.parentes.cum glo. in verbo in infinitum.ff.de in ius vocã.t ibi ad hoc notant Ang. Fulgo.t Alex.t bene probat ibi, in tex.in verbo qõ t honesti⁹ est.
58 ¶ † Tamen contra principalem regulã,q: etiã quando statutũ est fauorabile:tñ verba non debeant impropriẽ intelligi.facit.l. non aliter.in prin.t ibi glo.t latius Bart.in.l. liberoꝝ.§.qñ tñ cassius.ff.de lega.ij.t.l.i.§.si is qui nauem.ff. de exer.t tamen le gata sunt fauorabilia.l.in testamentis.ff.de reg.iur.t.c.cum dilecti.de donatio.sed respõde dupliciter,vel qõ istud sit.q: testatoꝛ presumitur minus grauare heredẽ quã sit possibile. Vel iecundo qõ quando agitur de sustinendo testamento, tũc bene fit larga interpretatio.q: reipcipit publicam vtilitatem qõ testamẽta sustineant.l.vel negare.ff.quẽadmodũ testa.ape. gl.in.l.gal-
59 lus.§.qd si is qui.ff.de libe.t posthu. ¶ † Item adde decisionẽ a Pau.de ca.hic in qua dicit le cõsuluisse ex doct.Bal.qõ statutũ cogens affines ad compromittendũ,comprehẽdit eos qui sunt in secundo genere affinitatis,quãuis illa affinitas fiat sine effectu. Si vis scire qui dicantur affines in secundo genere, z aui in secundo gradu, habes glo.in.c. non debet.de consangui. t affi. Jo.and.in arbore affinitatis in secunda parte. Tamẽ hũ puto q: decisio Pau. de cast.sit vera nec bene colligitur ex decisione Bal.in qua dato q: isti sint agnati impropriẽ,tamẽ talis agnatio non est sine effectu,imo est cũ magno effectu quo ad legitimam tutelam,t legitimas successiones:vt.§. declarani. Sed in isto secundo genere affinitatis,nedum tale secundũ genus affinitatis est oino improprium, sed etiã sine vllo penitus effectu. de eo nihil penitus curatur,nõ soluz in foro ciuili, sed etiam de
60 iure canoni.sm gl.in.d.c.non debet. ¶ † Adde etiam ad decisionẽ Bal.t doc.hic de statuto cogente agnatos ad compromissum,qõ comprehẽdat etiã eos qui large t impropriẽ sunt agnati,illud quod cõsuluit Ludo.romã.in consi.lxxxix. quod incipit. Quo ad id quod queritur an Andreas tc.vbi querit t dilputat d an tale statutũ comprehendat existentẽ intra gradũ t ius agnationis respectu sanguinis,si per statutum ciuitatis erat segregatus ab illa agnatione,t finaliter determinat quod non. Et per hec est expedita secunda pars glo. ¶ Sum in tertia parte glo. Item queritur an vnde liberi.in qua aduerte quod argumẽ.glo. contra Placentinum multũ male formatum,venit a remotis: quia questio Placen.non est de filio in potestate,sed solũ de filio emancipato mortuo ab intestato.t in isto membro si aduertis glo.concordat cum opi.Placen.lz videatur eam velle impugnare. Item aduerte q: istud arg.glo.contra placentinũ est fal-
e sum in multis partibus.primo inquantũ dicitur quod filius familias miles,vel habens peculiũ quasi castrẽse,si pretereat vel exheredet patrem in testamẽto,q: eius testũ nõ valet t nõ põt querelari,vel aliter subuerti.istud procedit attẽto iure. C.ita lo quitur.l.fi.ad fi.C.de inoffic.test.alleg.in gl.Sed illa.l.fi.est hodie correcta per ius auf.fm glosi.ibi.t Cyn.t Fulgo.hic quia si hodie miles pretereat vel exheredet patres sine causa legittima, eius testamentum subiacet querele de quo dicetur in.l.sicut certi.j.de testamento milit. Item inquãtum dicit gl.quod quãdo f filius habens peculium castrense vel quasi moritur ab intestato pater non succedit filio tanquã heres,sed quoniã illa peculia aduẽtitia vel pfectitia iure isto,mortuo filio sunt propria patris,sicut erãt etiã viuo filio, dato qõ filius haberet administrationẽ,iaco mortuo filio nihil obuenit patri, quia pater capit t occupat istud quod est suum.ita etiam facit f peculio castrensi vel quasi.Et duplex est vtilitas[f] q: quãdo pater venit iure peculij,debes scire qõ viuente filio pater obligat ex contractu filij,quatenus est in peculio,t non plus.toto tit.ff. de pecu.mortuo autem filio,quia peculium est propriũ patris. pater amplius nõ est obligatus:tamen de equitate pretoria tenetur adhuc vsq; ad vnum annum quatenus erat in peculio. Jstud disponit tit.quãdo actio de peculio est anna.in occupan te ergo iure peculij pater mortuo filio non tenetur creditoribus nisi vsq; ad annum,t nõ tenetur insolidum,sed eatenus quatenus reperitur in peculio. Sed si pater succederet filio iure hereditario teneretur perpetuo creditoribus hereditarijs, nedum vsq; ad annum:t teneretur insolidum etiam vltra vires heredi tarias. Jstas duas vtilitates t differentias ponit glosi.magistra.quam Bart.not.in.l.qui pater castrense.in princip.ff.de cas pecu. Tamen istud quod glosi.dicit est hodie correctum: quia hodie filiusfamilias in talibus,t etiã in aduentitijs habet heredem ab intestato.§.j.in authen.de heredi.que ab intestato.t

[a] Habere, adde illa decisione tex.in.l.verre, in fi.ff. de acqui, heredi.Purp.

[b] Emancipati, Adde Bald. in auth. in successione.C. de suis t legitimis.

[c] Vasallus de feudo, Adde Bald. in.l.iij. in princ. C.cõia de lega.

[d] Infert,adde Jas.in.l.j.col.ij. j. de succes. edic, Purp.

[e] Utilitas. Jason in. §.accedẽtes.col.ij. de act. Purp.

[a] Inuitus.adde Joã. an.c. pe. de elec. lib. vj. in nouel.

[b] Affinitatis. Adde doct. in.c. nõ ds. de consan. t affi.t in arbore affinitatis.

[c] Debẽt. adde doct. in.c. in nostra. de iuisr. car di. 3ab. in.c. cum dilectus. in. xiij. q. de consue.

[d] Colligi. adde his limitationibus Jason. in.l. iiij.§.pretor.ff.de in ius voc.t in.l. j.co.j.de succes. edic. t in.l.quod contingit. col.ij. ff.de condict. ob caus. Purp.

[e] Nepotes non veniunt. Adde Bar.in.l.liberoꝝ. in princi.ff. de ver.sig. Bar.in.l. filius.C. ad mace. Jnn in.c.si vero.de senten.excom.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sic hodie pater non occuparet bona filij sicut peculiū: sed oporteret quod succederet iure hereditario: & tunc esset obligatus p
61 petuo, & vltra vires hereditarias, vt predixi. ¶ † Jté inquantū dicit glo. q̄ si filiusfamilias non haberet peculium castrense vel quasi, q̄ nec olim nec hodie testari poteſt, q̄ tūc omnia sunt patris. Jn hoc etiā gl. male dicit, q̄ hodie bona aduētitia nō sunt patris, quorum pr̄ habet solū vsumfruc. l. j. ff. de bo. ma. l. cū opz. in prin. j. de bo. que libe. Item multa sunt aduentitia in quibus pater nō habet vsumfructū, quos casus enumerat gl. magistra. in aut. excipit. & in aut. seq. C. de bo. que lib. Et in talibus aduētitijs quorum vsufru. non querit patri est aliud dubiū, nunquid filiusfa. possit testari vel ne. quod examinabimus in l. pe. ff. q te. face. pos. Et sic vides q̄ arg. gl. contra Placentinum nō solum obstat Placētino, q̄ venit a remotis, sed etiā est falsum in pleriq̄ partibus. ¶ Et in questione principali Placētini que est quando filius emancipatus moritur ab intestato. gl. si considēras concordat cum Placentino, q̄ patri nō solū competat bo. pos. vnde leg. sed etiā competat bo. pos. ex primo capite. s. vnde liberi. sub quo etiam parētes veniūt. Et vtilitas resultat, q̄ pr̄ isto mō posset venire ex triplici capite, & sic habere tres annos vtiles ad succedendū filio. s. per vnde liberi, pvnde agnati, & pr̄ vnde cognati. l. j. ff. sed videndū. ff. de suc. edi. declarauī in l. j. sup gl. fi. ā. qui admit. Jté interest nostra habere plura remedia. l. cū filius. ff. de lega. ij. quia renūtiando vni nō videtur alij renuntiare. l. si domus. ff. de ser. vr. predi. intelligendo vt per gl. no. in. l. j. ff. sed videndum. ff. de suc. edi. Et ita tenent magis cōmuniter doc. hic, p̄sertim citramontani, & gl. in. ff. & cum de testamentis. in verbo vnde liberi. iūsti. de bo. pos. & meli⁹ q̄ alibi Bald. in. l. fi. j. vñ legi. in. ij. col. in versi. sequitur vnde liberi. Et suadeť, quia p̄tor parentes sicut liberos. nam ita cōcedit eis vnū annū sicut liberis. l. j. ff. largius. ff. de suc. edi. Jta videretur tenendū q̄uis cōtrariū tenuerint vltramontani, & Lyn. Richar. malum. Old. Lau. & Albe. de rosa. hic. & Jo. fab. in. d. ff. & cum de testamētis. per duas rationes quibus respondet vt per Bar. hic. & Bal. in. l. fi. Et vltra respōsionē Bar. dic quod quēadmodū preteritio matris habetur p exheredatione, ideo filio in suc. matris vel linee materne non datur cōtra tabu. nec vnde liberi vt dixi in. l. posthumo. post gl. ā. de bo. pos. contra tab. quā pre. ita eodē modo ecōtra preteritio filij de matre habet p exheredatione. l. cum filiū. & ibi Bar. C. de inoffi. testa. gl. in. ij. mater. in gl. iusti. de exhere. li. ideo matri similiter nō datur ɔ tabu. nec vnde liberi. q̄ ratio cessat in patre. ¶ Si velles defendere opi. vltramontanorum, potes ita arguere, q̄ cum nō conueniāt patri verba edicti loquentia de liberis. l. j. ff. ergo non debet cōuenire dispositio. l. q̄ constitutū. ff. de testa. mili. & ibi Bar. no. & tex. in. l. si furiosi. in verbo nō loquitur. & ibi Bal. no. C. de nu. & l. iij. ij. quoties. & ibi Bar. in fi. no. ff. de dam. infe. & idem Bar. in. l. ita asit. in prin. per illū tex. ff. de admi. tuto. Facit q̄ mirabiliter tenet Bar. in. l. scimus. in fi. prin. C. de inoffi. testa. q̄ stante statuto q̄ frater excludat sororē a successione patris eā cōgruebotādo, q̄ si ex alia premortua superest nepos masculus, cum ineo non cadat dos, & consequenter in eo nō possit habere locū forma statuti, nō habebit locum ipsum statutum. d. l. ita autem. in princ. & l. constitutionibus. ff. ad mu. & tū pondera q̄ ibi erat maior ratio. de quo per. d. Fran. de are. in. l. gallus. ij. nunc de lege velleia. in fi. ff. de li. & posth. Adde etiā. l. si seruum. ij. nō dixit pretor. ff. de acquir. her. sic obstat q̄ dicit Bar. de idētitate rōnis. q̄ non est verum vt. j. statim dicam. ¶ Scō facit tex. in ij. & cum de testamētis. iusti. de bo. pos. & l. j. in prin. ff. qs or. in bo. pos. seruetur. ¶ Tertio, q̄ pater venit vt manumissor. & equipa ratur patrono quo ad contra tab. & nō rumpit contratabulādo testamentū in totū. sed quoad legitimā tantū. l. j. in prin. & l. pātonius, in prin. ff. si a paren. quis fue. manu. sed patrono nō dat vnde liberi, sed vnde legitimi. ergo idē in parēte. Facit ad hoc q̄ dicit Bar. in aut. nouissima. in pe. q. C. de inof. testa. ¶ Quarto si aliter diceremus, sequeret q̄ hodie ad successionē filij simul admittantur pater mater & frater vtrinq̄ cōiuncti, & filius fratris. aut. defuncto. C. ad tertyllianū. q̄ iſtis olim dz dari vnde liberi. alias excluderent si solū haberēt vnde legitimi q̄ vſ abstrudum quicquid dicat Bal. in. d. l. si. in. ij. colum. C. vnde legitimi,
62 ¶ † Quinto[a] facit, q̄ remedia que cōpetunt filio, nō cōpetunt
a patri. pt̄z, q̄ filius pōt detrahere duas quartas, s. trebellianicā & quartaz legitimā sm cōem sniam. c. ray nu. & c. raynal. de testa. Bar. & alij in. l. q̄ p̄ j. ad. l. fal. in. l. papinianus. s. memīnisse. cum si. ff. de inof. test. Et tū pater non pōt detrahere nisi vnā quartā, qa in patre istud nō est expſse statutū. Jta sin. Bal. in. l. si amisit. e. j. de testa. mili. de quo late p̄ do. Ale. in. l. in ratione. ij. quod vulgo. in. ix. col. ff. ad. l. falci. cū aliis per eum alleg. Jté si pater alienet in fraudē filij, & ille particpet fraudē, pōt filius revocare vsq̄ ad legitimā suā sed nō ecōtra pater. l. nō vsq̄ adeo. & ibi Bart. no. ff. si a parē. quis fue. ma. Jtem inter filios succedentes ascendētibus locus est colla. sed nō est ecōtra, q̄i ascēdētes succedūt descendētibus, q̄ lege nō cauet. ita singulariter Bal. in. l. si emācipati. & ibi Alex. j. de colla. Jté filius exheredatus trāsmittit querelā nō pparatā ad liberos. l. si q̄s filiū. in prin. & l. sciēmus. ij. ff. C. de inof. testa. secus in ascendētibus exheredatis. ita singulariter Ang. in. l. nam & is. ff. de inoff. testa. q̄uis indecisus relinquat Cy. in. d. l. scim⁹. & in vltimis verbis. Jté liberi primi gradus nō cōputant fructus perceptos in quartā⁹. l. iubemus. in prin. C. ad trebel. secus in patre & ascendētib⁹, & sic primi gradus. l. filiusfa. & ibi doc. ff. ad. l. fal. Ad fundamentū Bar. respōde q̄ nō est idētitas rōnis in patre & filio, & sic nō videt cōcurrere mēs ptoris: vt dicit Bar. facit q̄ dicit iurisco. in. l. scripto. in fi. ff. eo. titu. ¶ Caue tū inquātū Bar. 2tra vltramō. pbat q̄ patrētib⁹ debeat cōpetere bo. pos. vñ liberi. & pbat sic. nā bo. pos. vñ liberi illis cōpetit ab intestato, q̄bus preteritis in testamēto cōpeteret cōtra tabulas. alle. l. j. in pn. ff. e. melius allegasset tex. in l. j. ij. recte. ff. si tab. testa. nulle exta. sed sic est q̄ patri preterito in testō filij, cōpetit cōtra tabulas. vt iuribus alle. in gl. & l. j. in pn. ff. si a pa. q̄s fue. manu. ergo ab intestato vſ cōpetere vnde liberi. Et istud arg. l̄z videat colo. catū, tū falsum est. put etiā perpendit Rap. fulg. & Lud. hic. q̄ equiparatio bene pcedit ecōtra: q̄ illi q̄bus ab intestato cōpetit vñ liberi: si sunt preteriti in testō, tūc habēt cōtra tab. ita loquit̄ iurisco. in locis allega. Sed ista regula nō pcedit ecōtra: vt dicit Bar. hic. q̄ quibus cōpetit ɔ tabulas vt parētibus, etiā ab intestato ꝓpetat vñ liberi, falsus est: nā patrono cōpetit cōtra tab. l. ij. ff. de bo. pos. contra tab. lib. & tū patrono ab intestato nō cōpetit vnde liberi. Et quantū ad cōtrata bu. pater & patronus equiparauī. d. l. j. in prin. ff. si a paren. quis fue. manumiſi. & vere tex. in. l. j. ij. recte. ff. si tabu. testa. nul. exta. loquit̄ in liberis, q̄ quibus liberis datur cōtra tab. eis dat̄ vñ liberi, sed nō in aliis, vt patet in patrono: vt dixi. Et ſcd arg. bar. respōde tripliciter. Primo q̄ ad tollēdū cōsequētia sufficit dare institiam. gl. in. c. sicut. & vide gl. j. q. j. & hic est instandū. Scōo q̄ illa regula pcedit ecōtra, vt predixi. Tertio q̄ illa regula pcedit solum in liberis, & tunc nunquam fallit.

1 ☞ Rex apulie, & si vtile tantum habeat dominium ipsius regni tamen castra singularia sunt de dominio directo.

¶ Unde legitimi. Rubrica.

¶ Capio gl. rubrice quam diuide in duas partes. Jn p̄ma declarat qui dicant̄ legitimi, postea scō cōtinuat rub. ad pceden tes. Scōa ibi. post̄ ergo dixit. ¶ Jn p̄ma parte dic melius sm Bar. Bal. & Sal. q̄ oēs dicunt esse legitimi nō habito discrimine an sint agnati vel cognati, qui vocantur ad successionē ex alia lege ciuili, vel aliquo senatusc̄o fulto. & istud denotatur vocabuli. dicūtur em̄ legitimi quasi a lege ciuili vocati. ¶ Et si dicis si vocati a lege ciuili ad successionē veniūt per vnde legitimi q̄ ergo habebit locū septima bo. pos. extraord. vt ex legib⁹ vel senatusc̄o. q̄ cōpetit illis qui vocant̄ a lege ciuili ad bo. pos. & est extraordinaria. & nō concurrit, nec hz locū vbi habet locū alia. l. vnica. ff. vt ex leg. vel senatus. q̄. septima. iusti. de bo. pos. tangit Sali. & Pan. de cast. sup hac rub. dicā in. l. j. ij. eo. vbi pona quatuor necessaria reg̃ta que requirunt ad hoc vt illa septima bo. pos. locū habeat ex quib⁹ apparebit q̄ differat ab ista vnde legitima successio de qua statutū deberet intelligi, declarauī nota biliter in euidētialib⁹. l. vnice. ā. q̄i nō petē. par. ¶ Jté aduerte q̄ iſta rubrica habeat duas partes. Tamē de prima parte scz vnde legitimi, non habemus aliquā. l. in hoc ti. q̄ de hac tractet. sm Odo. & Pan. de cast. sup hac rub. imo q̄nq̄ leges hui⁹ ti. solum loquuntur de scōa parte, vnde cognati. prima pars rubrice omissa est, q̄ nō expediebat. Adde q̄ idē tenet gl. in. l. fi. j. eo. tū q̄ istud videť incōgrue dictū, potes dicere sm Sali. & do. Ale. in. l. j. ij. eo. & illa. l. j. tractat de prima parte. s. de bon. pos. vnde legiti. intelligēdo consobrinos non proprie, vt dicit gl. pro natis ex duabus sororibus, sed large pro fratribus amitinis, vt dicit tex. in. ij. quarto gradu. iusti. de gradi. qui sunt agnati. & veniant per vnde legi. Item. l. non hoc. j. eo. secundum Odof. ibi.

Consobrinorum. Cognati vt sūt cōsobrini per lineā transuersalem adinuicē, item cognati per lineā descendentium: vt sunt nepotes ex filia, auo materno nō succedūt nisi de iure pretorio. hoc dicūt tres leges primevsq̄ ad legem non hoc. Jnquantū textus in. l. j. dicit qui eorum possessionem agnouiſti. ponderatur per Baldum Ludoui. dominum Fran. de are, & do. Alex. hic: q̄ in agnitione bonorum possessionis sufficiat dicere agnosco possessionē, absq̄ eo quod adiciat bonorum

bonorum. & d. Alex. addit Cy. in. l. fi. in. j. q. j. eo. Jo. fa. institu. de bo. pos. in prin. & Bal. plene in. l. j. in. j. q. C. qui admit. Sed tu aduerte q̄ iste tex. probat de directo oppositum. nam cum supra dixerit intestatorū bona, deinde apponat relatiuū eorum possessionē, facit relationē ad dictionē bona: & est perinde ac si diceret bonorū poſſ. vnde si tex. dixisset simpliciter tu q̄o possessio. agnouisti, bene probaret tunc notabile doctorum: sed cum dicat eorū possessio. probat contrarium. & Cy. in. d. l. fi. & alij superius alleg. per do. Alex. loquūtur in terminis diuersis: nā dicūt nō esse differentiam an dicatur agnosco bonorum poſſ. an dicatur possessionem bonorū. ad hoc allegant. l. ij. ſ. incertum. ff. de pteto. stipu. & istud nō est ad propositum nostrum. Nisi dicas q̄ ad hoc vltimū possit induci iste tex. nam dato q̄ dicto. eorum faciat relationem ad dictionē bonorū. tamen sunt due dictiones diuise & separate, que idē importāt ac si esset simul vna dictio. & sic acsi simul diceret bono. poſſeſ, agnouiſti. & sic idē importat separata sicut vnita. Et si istud volūt notare bal. tunc iste tex. bene faceret. ¶ Gl. in verbo perſequit: concludit glo. quod bonorū pos. ad perſequendū res hereditarias competit pos. heredita. petitio: & quid sit declarauī in rubrica. ā. qui admit. Jtem competit rei vēdicatio ad res singulares. Tu aduerte: nam vtilitas resultat per istud q̄ dixit gl. eo q̄ petitio hereditatis que competit here di de iure ciuili vel bonorum poſſ. & hereditatis petitio que cōpetit heredi de iure pretorio, nō datur cōtra possidentē titulo. l. hereditatis. & ibi bar. & doc. assignāt rationē. C. de petitio. here. Bar. in. l. pro herede. in prin. ff. eo. ideo tūc necessaria est rei vendicatio: que bene competit cōtra quēlibet possidentē titulo. ɔ̄ ista rei vendicatio nō cōpetit ad vniuersitatē iuris, sicut facit petitio hereditatis: sed res singulares. l. vendicatio. ff. de rei vendi. Et que sit ratio vniuersitatis tradit subtiliter Bar. in rubri. ff. solu. matri. in vl. col. circa mediū. ¶ Et ex hac gl. iūctis hic tra ditis p doc. presertim Cy. & Moder. hic not. q̄ ille q̄ succedit de iure pretorio tūc, quāuis nō consequať directū dōium in vniuersitate successiōis: misi in casu quē ponit Dy. & Bar. in. l. ij. ff. de bono. pos. tamē quantum ad res singulares, bene iure singulari cōsequitur directum dōium: & propterea habet rei vendicationē ad res singulares vt dicit gl. ¶ Et istud[a] facit fm Bald. ad re
a gnuz apulie & licet rex in vniuersali regno sibi cōcesso in feudū
b ab ecclesia romana. iuxta clemē. pastoralis. de re iudi. habeat tātum vtile dōium, sicut regulariter habet quilibet vasallus. c. j. ſ. de inuesti. de re. alie. fac. gl. in. c. j. in prin. in gl. magna. & ibi bal. in. ſ. preterea. de capitu. conra. & text. in. c. j. & ibi gl. & Bal. de cōtro. inter vasal. & aliū. Bal. notabiliter in. l. vnica. in. xvij. colū. C. de cōfeſ. & singulariter in. l. j. in vlti. col. C. si plures vna snia. bal. in prelud⁹ feud. in. iij. col. vbi opportune dixit: tamē singularia castra regni dicuntur esse de directo dōio ipsius regis. Et ita tenuerūt antiqui doct. regni: & bene sm eū. Adde q̄s idem etiā tenet Bal. in prin. ff. orū. in. iij. col. Et ex hoc sequit vtilitas: q̄ cū habeat directū dōium in singularib⁹ locis regni, & per cōsequēs habeat ciuilem possessionem que retinetur animo. gl. in. l. j. in gl. fi. & ibi doct. C. vti pos. & glo. in. l. ij. ſ. ex contrario. & ibi Bart. in vlti. col. ff. de acq. pos. & ista ciuilis possessio que solo animo retinetur per directum dōium, facit q̄s si alius naturaliter possideret nū⁹ posset pscribere donec, ille retineret ciuilem animo: & nec sequeret obliuio: vt est gl. q̄ā Bar. & alij ibi multum cōmendant, in. l. j. in gl. magna. ad fi. C. de ser. fugi. quam reputat singu. Jmo, in. l. j. ſ. p fernū. ff. de acqr. pos. sed habet cōsociā in. l. male agitur. C. de prescrip. xxx. ann. & vide aliam in. ſ. aliquādo. inst. de vsuc. Bart. in. l. celsus. in. iiij. col. ff. de vsuc. vbi p hoc instruit aduocatum vt sit cautus. Et Bar. in. l. iij. ſ. ex cōtrario. in. j. col. ff. de acqui. pos. ¶ Intellige tamen decisionem Bal. procedere q̄n ecclesia romana solum haberet directū dōium in vniuersitate regni apulie. q̄ nō est absurdū q̄ duo habeāt directū dōium: vnus in vniuerso, alius in singulari. l. ij. in prin. ff. de rei vēd. bal. in. l. j. ſ. phāc. el. ij. ff. e. sed si ecclesia romana haberet directū dominiū nō solū in vniuersitate regni apulie: ɔ particulariter in q miniū nō solū in vniuersitate regni apulie: ɔ particulariter in q buscūq̄ ciuitatibus & locis tunc nō procederet dictū Bald. per buscūq̄ ciuitatibus & locis tunc nō procederet dictū Bald. per regul. am. l. si vt certo. ſ. si duobus. ff. commodati. sm Ludoui. & Alex. hic. & in. l. nepotib⁹. j. eo. sup dictiōe etiā, iure honorario. Alex. hic. & in. l. nepotib⁹. j. eo. sup dictiōe etiā, iure honorario. Et aduerte, q̄ dictio etiā, debet stare implicatiue. l. etiā. C. si tut. vel cu. interue. Bar. in. l. j. ſ. etiā p procu. in glo. dicit q̄ implicatiua est nouarū constitutionum. l. si defunctus. j. de suis & leg. ɔ̄ ista l. nō potuit hoc diuinare. l. iubemus. in fi. C. de testa. d. Francisc. de are. dicit q̄ hec dictio etiam, nō stat implicatiue sed expositiue, p̄ sciliset, sicut in. l. j. ſ. fi. ff. vnde lib. Tu dic q̄ implicat, & cause, p̄ sciliset, sicut in. l. j. ſ. fi. ff. vnde lib. Tu dic q̄ implicat, & causum magis dubitabilem reddit, prout debet vt dicunt Fulgo. & Ludo. in. l. qui se patris. ā. ti. j. & sic implicat quod nō solū nepotes aui paterni succedūt de iure pretorio in viriles, de quibus est dubij, cum etiam de iure ciuili admittantur: sed etiā ne minus

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ☞ Generale. no. Bar. dictū qō te
stis necessario dꝫ
cōcludere. Am-
plia etiā state cō-
suetudine contra
feli. in. c. ij. col. iij.
ꝟ ic. limita seō.
de proba. Et de
instrumēto vēd
tionis Alleg. lib.
iiij. cōsi. x. circa fi.
Cur. cōsi. b. col. vj.
Purpu.

b ☞ Dicit Bart.
adde omnibus
hic dictis Feli. in
c. in presentia. co.
ij. t. iij. de proba.
Purpu.

¶ Articul⁹. Ad 2
de tex. i. c. in pre-
sentia. de proba.
quem ad hoc al-
legat Bal. in. l. si
quis non dicam
rapere. C. de epis. ;
t cleri.

p ☞ Violēter. Ille tex. nihil facit q: ibi non potest referri ad mulierem actine. Purpu.

e Regalam. Deci. consil. pci. in fin. Jas. in. l. ij. in fin. ff. de secun. tabu. Purpu.

acquir. here. ¶ Circa secundum membrum fortius opponitur t videtur q̄ sit idē quod in primo: q̄ p hoc q̄s quis audiuit hereditatē nō per hoc probatur quod sit heres: quia potest esse q̄ nullū ius habet. Respondent Bar. t oēs q̄ iste tex. debet intelligi quando apparet q̄s hinc erat delata hereditas: quia dubitabat ne quis posset sustinere hunc text. t differentiā in eo posita: quia data pariter et terminorum: idem est in primo casu prout in secundo. nam si apparet q̄ delata sit hereditas: tunc ex possessione rerū hereditariarū. pbatur heres. l. j. ff. de repud. hered. sicut ex additione: t sic idem est in primo casu prout in secundo. aut non apparet quod sit delata hereditas: t tūc idē est in primo. put in secundo, quia etiā in secūdo casu ex additione non probat heres, sicut nec ex possessione rerū hereditariarū: t ideo Bar. t omnes dicunt q̄ in secūdo casu oportet presupponere q̄ erat delata hereditas: sed certe hoc presuppositio idem erit in primo. Dicūt tamen Fulgo. t do. Alex. hic q̄ verbū admiserit, in secunda parte tex. tollit cōtrariū: q̄ verbū admiserit, presupponit pro necessario antecedēti q̄ hereditas fuisset delata als admitti nō potuisset: vt declarat Bar. in. l. is potest. ff. de acqui. hered. Sed verbū tenuerit, positum in prima parte: non presupponit necessario q̄s hereditas fuit delata. Et istud est quantum potest dici. Sed certe Bar. t doctores non fundant se in verbo admiserit an sit differentia in hoc: t in verbo tenuerit. Preterea si vtrūq; verbū referas ad iuridicam possessionē, sicut ad iuridicā additionem, oportet psupponere in vtroq; delatā hereditatē. Si ꝟ referas ad actū facti, sicut quis potest possidere res hereditarias de facto quamuis non sit heres, nec ius habeat ita de facto quamuis non sit heres, nec ius habeat rita de facto quamuis non sit heres, nec ius habeat rita de facto quamuis non sit heres, nec ius habeat r

Universidad de Deusto
Biblioteca

eodem tit. de rescrip. ad hoc etiã allegans tex. in. c. per tuas. qui fil. sint leg. ꝛ idem do. Anto. in. c. tertio loco. ad fin. de probatio.
¶ Septimo p limitatione adde qõ not. Bal. in. l. cum virũ. per illũ tex. in. j. nota. C. de fideicõ. qõ admittitur ꝓbatio pertinens licet nõ vigeat ꝛ per hoc subsistit ꝙ positio que parum facit ad factũ reputãt pertinẽs ꝛ admittẽda[a]. adde tex. in. c. fi. in ẏbo nõ tanꝝ sufficienter ꝓbãtes sed tanꝝ vehementer adminiculãtes. de succes. ab intesta. Tamẽ ista limitatio nõ est bene ad ꝓpositũ istius regule: nec ex toto hic bene cadit ꝓo fallentia. Tũ venit hoc modo, qꝛ ista ꝓbatio non concludens non releuet in effectu, semper tũ est per iudicem admittenda. Allibi dicit Bald. in. l. ad probationẽ. j. C. de ꝓoba. ꝙ probatio dicitur pertinẽs que p se vel coniuncta cum aliis facit saltẽ admiculũ. ꝛ idem in effectu no. Bar. ibi. ꝛ in. l. si duo patroni. §. idẽ iulian⁹. vbi vide in vl. co. ff. de inreiur. Ange. in. l. iam dubitari per glo. ibi in verſ. non ab re. ff. de heredi. instit. Et dicit Bal. in. l. ordinarij. in pen. col. C. de rei vendic. ꝙ index debet admittere oẽs ꝓbationes siue faciãt plenã probationẽ: siue semiplenã, siue iudicij, siue aliquod admiculũ. Et ista dicit esse verba notabilia Jaco. butri. in. l. incerti. C. de interdictis. ¶ Octauã limitationẽ collige ex eo quod decidit Bar. in. l. nõ solũ. §. fi vt ꝓbari. ꝛ ibi late Alexã. post alios ff. de ope. noui nũtia. vbi decidit ꝙ si accusãt titius ꝙ vulnerauit sempꝛoniũ de mense Maij⁹. ꝛ ita est, ꝓbatũ: titius vero ad sui defensionem dicit, ꝙ potuit illũ percutere, quia erat bãnitus, ꝙ ex forma statuti põt impune occidi. ꝛ producit bannũ latum in medio mẽsis Maij⁹. cõcludit Bart. ꝙ ista exceptio ita dubie ꝓbata est sufficiẽs ꝓo victoria rei accusati, cum in dubio debeat interpretari qõ nõ sit delictũ. merito. ff. pro socio. Quod dictũ d. Abb. in. c. in presentia. in. iũ. col. de ꝓba. reputat singulare ꝓo limitatione istius regule. ꝙ ꝓbatio dubia nihil releuat, ꝛ latius idem do. Abb. in. c. auditis. de prescript. Bald. in. l. precibus. in vi. col. C. de impube. ꝛ alijs substi. ¶ Nono limita ex eo qõ decidit Bar. post Dy. in. l. fructus. in fi. ff. solu. matri. quod si testes deponunt ꝙ testator instituit heredẽ titiũ, postea sempꝛoniũ, ꝛ dubitẽt an fuerint due institutiones: ꝛ an vltimus tñ sit heres: ꝙ cũ illa dictio postea, [b] sit verbum ambiguũ, ꝙ in dubio ambo intelliguñ heredes. Idem tenent Bal. ꝛ Jmol. in. l. quoties. §. si quis ita. per illũ tex. ff. de here. instit. Lynus ꝛ Alber. in. l. i. ff. si cert. pet. Tamẽ illud ibi ideo non est, quia ꝓbatio que est dubia sufficiat: quia stante dubia probatione succedit dispositio iuris que declarat. Bene facit qõ no. Bal. in. l. si quis ita scripserit heredẽ. in fi. per illũ tex. ꝛ ibi Ange. ꝛ Jmo. ff. de heredi. instit. qõ si testes deponũt tres fuisse heredes institutos: sed nõ recordãtur ꝓo quibus partib⁹: licet videat dubia, ꝓbatio: tũ sufficit: ꝛ erũt heredes ꝓo equis portionib⁹, qõ est ꝓpter uo notãdũ. fm Bald. ¶ Decimo limita dictã regulã vt procedat quãdo ꝓbatio est dubia in se, ꝛ ex facto suo: secus quãdo ꝓbatio est in seipsa perfecta: sed aliqualiter offuscatur per exceptionem a reo ꝓbatã: ꝙ tamen necessario nõ concludit. licet aliqualiter elidat. Nam licet videatur facere in aliquo esse dubiã primã probationẽ tamẽ nõ tollit effectũ primæ probationis perfecte, quin sufficiat ad cõsequendum victoriam. ita probat tex. in. d. c. in presentia. ꝛ ibi do. Abb. in. ij. col. ad hoc multũ no. de ꝓoba. Tu in hoc vide melꝰ ꝛ clarius: vt per Bal. in. l. admonendi. ff. de iureiur. in. xiij. colũ. in ver. quero quid si actor ꝓbauit intentionẽ suam, cum cõcordan. ꝛ additio. quas ibi posui. ꝛ Bartol. in. l. i. in prin. per illum tex. ff. de ven. inspi. Cano. in. c. fi. de iureiurã. ꝛ ibi dicit do. Ant. opi. Bar. est cõis. ¶ Adde ad octauam limitationẽ. §. traditam, nã eam potes sic formare qõ ꝓbatio dubia releuat qñ in tam, nã eam potes sic formare qõ ꝓbatio dubia releuat qñ in

a ☞ Admittẽda. Adde Jal. in repe. l. q̃min⁹. col. vj. in princi. ff. de fluminib. Bal. in l. ij. §. qõ obseruan. vij. col. C. de iura cal. Efficit ꝙ dicit Bar. in. l. si de eo. §. si seruus. verſ. si. ff. de acq. pos. vbi addidi. Purpu.

b ¶ Postea. Adde l. fructus. ff. solu. matr. ꝛ in. l. illud. ff. de acqui. here.

c ☞ Presumatur. Presumpta debẽt allegari. Limita Alexã. in. l. qui in aliena. in prin. ff. de acqui. here. Purpu.

16 natur ꝓsuppositione iuris: vt patet ex superius dictis. ¶ † Tertio principaliter ad hũc tex. adde quod eũ allegat Bal. in. l. pen. in prin. C. si a nõ cõpe. iudi. esse dica, ꝓbari in isto tex. qõ in acqrẽdo dominio nõ sufficit animus querẽdi pos. nisi etiã sit animꝰ acquirẽdi dominiũ, ꝛ sic licet ꝓbetur ꝙ quis habuerit animũ possidendi: imo plus quod possideret: nõ per hoc ꝓbabit quod
17 acquisierit dominiũ, ita vult iste tex. in prima regula. ¶ † Allibi Bal. in. l. etiam. in. v. col. C. de execu. rei iudi. Allegat istum tex.
c ꝙ licet aliquando ex possessione ꝓesumatur dominium: vt plene declarat Bar. in. l. pen. ff. de cõdi. instit. ꝛ in. l. sicuti. §. sed si qꝛaꝛ. ff. si ser. vendi. est verũ si istud alleget: alias nõ. ꝛ simpliciter sequitur do. Alex. hic. Tamen istud vltimũ nõ ꝓbat multũ iste tex. sed hoc voluit Bar. in. l. rẽ alienã. in. ij. col. ff. de pign. actio. Alex. in cõsi. xciij. in. ij. volu. incip. in causa ꝛ lite vertẽte coram arbitris. in. iij. col. ꝛ in consi. cxxxvij. in. ij. volu. incip. in cã ꝛ lite vertẽte inter Lacelotũ. in. ij. ꝛ. ꝛ. col. facit. l. si adulteriũ cũ incest. §. idem pollioni. ff. de adult. Facit quod licet in dubio ꝓsumaꝛ bona fides. l. penul. C. de euictio. gl. ol. in. c. si diligenti. ꝛ in. c. fi. de prescrip. ꝛ insti. de vsucap. in prin. Bar. in. l. celsus. in antepe. col. ff. de vsucap. hoc est verum si allegatur: alias si non allegatur nõ ꝓsumit. Ita Bal. in. c. si quis per. xxx. in. iij. col. si ẽ feu. defunconten. sit inter dominũ ꝛ agna. ꝛ in. c. per tuas. in. ij. col. ad finẽ. de testibus. Bal. ꝛ Ang. in. l. super longi. C. de prescri. lon. temp. Ang. in. l. eum qui. §. fi. ff. de publi. in rem actio. Alegan. in consi. xciij. in. ij. vol. in causa ꝛ lite vertẽte coram arbitris. in. iij. col. ꝛ notabilius in consi. lxix. in. iij. vol. in causa ꝛ lite vertẽte inter Romeum. in. iiij. colũ. licet contra teneat domi. Abb. in. c. fi. de prescrip. Item facit quod vult Bar. in. l. cũ quid. in vlti. col. ff. si certum. Facit etiam ratio quod licet sit ꝓsumptio iuris, tamen debet allegari: quia etiam illud quod est notorium debet allegari: quia notorium licet releuet ab onere ꝓbandi non tamen releuat ab onere allegandi vel ꝓponendi, cle. appellanti. de appel.
18 Barto. in. l. i. in. ij. col. ff. de excep. ¶ † Ultimo Bald. hic inducit istam. l. ad questionem, si pater nõ restituit dotẽ vxoris mortue: an ex ista retensione videatur adijsse hereditatem nomine filiorum suorum qui sunt infantes. de qua remitto me ad Bar. in disputatione que incipit, debitor in diẽ. ꝛ in. l. gerit. ff. de acquirẽ. here. in verſi. vemo ad quartum principale. vbi per Jmol. Pau. de cast. ꝛ reliquos allodier. ꝛ plene per do. Alex. hic, cum infinitis concordantijs per eum adductis vltra quas videtur articulum hunc plene ꝛ subtiliter examinatum per do. Franciscum de arc. in consi. clxj. quod incipit in presenti consultatione videndũ ꝛc. ꝛ in consi. sequen. Jason Pisis.

1 ☞ Bonorum possessionem nemo inuitus agnoscende cogitur.
2 Citra, hec dictio quid significet: vide hic remissiue tamen.
3 Agnati succedũt vsqꝫ ad decimũ gradũ: cognati vsqꝫ ad sextum.
4 Feudum an habeat aliquẽ nouum modum succedẽdi. ꝛ se an sit aliquid immutatum in feudo: quo ad modum succedendi.
5 Bonorum possessiones ordinarie sex an tribuãt ius in possessione. ꝛ in proprietate.
6 Quid in bonorum possessorio contra tabu. ꝛ nu. 5.
7 Bonorũ possessio vt ex legibus. Quare sic appelletur. Quod requirantur vt competat ꝛ nu. 7. Quare appelletur extraordinaria. Quarto ponit exempla: omnia ista habes hic per ordinem.
8 Bonorum possessio secundum tabulas est hodie necessaria scripto heredi in certo casu.
9 Litere pape si contineant istam clausulam: prouideas tali de beneficio si eum idoneum repereris: talia verba faciunt potius ad monitionem quam conditionem.
10 Compromissum si est factum in aliquem secundum eius cõscientiam, an sententia possit fieri sine citatione.
11 Papa si mandat alicui qõ ꝓuideat alicui de beneficio si est idoneus, an ille cui mandat possit extra iudicium se informare de idoneitate: ꝛ an sit opus aliquem citare ad sciendum si est idoneus.
12 Judex quando ad sui informationem procedit vt bonus vir: non requiritur alicuius citatio.
13 Potestatem habens disponendi scẽm cõscientiã, non dz sequi conscientiã propriam, sed conscientiam publicam scilicet iurũ.
14 Statuta sunt seruanda etiam in foro conscientie.
Quid in legibus ciuilibus, post nu. 14.
15 Pene legales dupli ꝛ quadrupli, an habeant locum in foro conscientie.
16 Conscientia, istud verbum importat arbitrium boni viri, non liberam voluntatem.
17 Citatio est de iure naturali.
18 Citatio an requiratur in principe.
19 Papa quando mittit commissionem alicui adiecta clausula: si tibi constiterit: vel si ita compereris: an sint citandi illi de quorum preiudicio agitur.

Certum est. H. d. Cognati nõ succedunt nisi de iure pretorio, ꝛ nemo inuitus cogitur bon. poss. agnoscere. h. d. ponit duo
1 dicta q̃ ex summario patẽt. ¶ † No. q nemo inuitus cogit agnoscere bo. pos. cõcor. sunt in gl. Et sic not. fm Bar. qõ nemo est ẽ iure ꝓtorio necessarius successor. vt hic. ꝛ. l. nã nec emã cipatus. ff. de leg. j. ꝛ. §. sed his permittit ꝓtor. insti. de here. quali. ꝛ diffe. Adde qõ dicit Bal. in. l. qui se patris. §. vnde liberi. qõ nulla lex facit necessariũ heredem nisi. l. vũ. tabul. Sed tu dic ꝙ imo etiã alia. l. est q̃ facit necessariũ. s. in casu singulari. §. ꝛ quoniã varie. ꝛ ibi no. Ang. in aut. quib. mo. na. effi. sui. ꝛ notabili⁹ Bal. in. c. per tuas. de maio. ꝛ obedi. ꝛ extendit Lud. in. l. necessarijs. ff. de acquiren. here. vt dixi in. l. vnica. §. quando non peteneꝛ partes. ¶ † In tex. ibi citra. de ista dictione vide per Bart. in. l. celsus. in pe. col. ff. de vsuca. no. Bal. in. l. transigere. in princi. per illũ tex. C. de transact. late Bal. in. l. falsus. in. iiij. col. C. de fur. ꝛ in. l. indicia. C. de rei vendi. do. Anto. in. c. licet causam. de ꝓbatio. ¶ Sl. fina. in verbo non ẏgentur. diuiditur in quatuor: partes principales. In prima allegat concordantes. ꝛ istud est clarum. In secunda per viã notabilẽ declarat ad quẽ gradũ succedunt agnati: ꝛ ad quem cognati. In tertia enumerat quod sint bonorum pos. ꝛ enumerat singulas declarando. in quarta ꝛ vltima glo.

ma glo. declarat an bonorum possessor. hodie sint sublate: an vero adhuc hodie sint necessarie vel saltem vtiles. Secunda ibi: ꝛ nota hic tria. Tertia ibi: secũdo quot sunt bono. pos. Quarta ꝛ vltima ibi. tertio no. an sint sublate. ¶ † Ex secunda pte habes qõ
3 agnati vsqꝫ ad decimũ gradũ: cognati vsqꝫ ad sextũ succedunt. ista regula fallit in eo q̃ cõtraxit nuptias incestas: qr nõ admittunt agnati nisi vsqꝫ ad tertiũ gradũ. l. si quis incesti. C. de incestũs. fm Bal. hic in. vj. col. ¶ Secũdo fallit in milite cui nõ succedunt agnati vel cognati nisi vsqꝫ ad quintũ gradũ. l. ij. ff. de vetera. ꝛ mili. succes. fm Ang. hic in lectu. florẽ. ¶ Tertio fallit in agnatis patroni qui liberto vsqꝫ ad quintũ gradũ succedunt. §. multis. vbi glo. insti. de succes. liber. Cõsydera in fallentia pcedẽti in milite intestato quomõ in. d. l. ij. ff. de vetera. ꝛ mili. succe. equiparanꝫ agnati ꝛ cognati. cũ differãt. §. fi. insti. de succe. cog. gl. in. d. l. ij. dubitat ꝛ non respondet. Tu dic idem esse: qr in successionibus militũ attendit iusgẽ. arg. l. j. ff. de testa. milita. ꝛ fm iusgen. non constituitur differentia sexus: ꝛ sic ꝙ sit agnatus vel cognatus. arg. l. fi. C. de libe. prete. Secũdo cõsydera quare in successione militũ nõ succedũt agnati vel cognati nisi vsqꝫ ad quintum gradũ: ꝛ tũ in alijs agnati succedũt vsqꝫ ad decimũ gradũ. §. fi. insti. de succe. cogna. ꝛ sic in successione militis non daꝛ nisi dimidia pars de decẽ vsqꝫ ad quintũ gradum. Et tamẽ deberet esse totũ cõtrarium cũ lex magis faueat militibus ꝙ alijs. l. j. ꝛ per totũ. ff. de testa. mili. Consydera ꝙ ratio possit esse quare in castrensibus bonis fiscus citius admittit ꝙ in alijs bonis post quintum gradum. d. l. ij. ff. de vete. ꝛ mili. succe. eo quia bona castrensia sunt vt que plurimum ab ipso principe acquiruntur vel in castris ipsius principis. Ideo nõ miruꝫ si fiscus citius admitteꝛtur
a ꝙ in alijs bonis. ¶ Quarto fallit in feudis ꝰ vbi agnati transfuerfales nõ succedũt nisi vsqꝫ ad septimum gradum. c. primo. §. hoc quoqꝫ sciendũ. de his q̃ feudũ dare pos. ꝛ. c. j. §. hoc quoqꝫ de succes. feud. glo. notabilis. ꝛ ibi Bal. in. c. j. de feud. marchie. Bal. ꝛ alij in. c. satis bene. de prohi. feu. alie. per Lotha. Bal. in aut. de functo. in. j. col. C. ad tertul. Extende etiam si esset fundum antiquũ. vt dixi. ꝛ. prime in. ij. fallen. sed melius hic cadit ꝙ via egressionis. ¶ Istud vltimus sing. limita in successionibus regnorũ: si tota domus regia sit extincta, ꝛ adsit aliquis de sanguine antiquo: puta de domo Borbonia. ꝛ non sit alius ꝓximior: certe iste quãuis sit vltra milesimũ gradum succederet in regno: iure antiquo cõsuetudinis: vt est in regno Francorum. ꝛ licet in alijs successionibus agnatinõ admittanꝫ vltra decimũ gradũ: sed fiscus succedat: tamen in successionibus regni aliud est: quia ibi fiscus nõ est admittendus, ita dicit Bal. singu. in. c. j. in penult. colũ. ad fi. de feud. marchie. in vsi. feud. Et istud dictum Jacob. aluaro. ibi in. §. j. refert ad literam: ꝛ simpliciter sequit̃ do. Bart. laudẽ. in illo. c. j. in prin. in vlti. col. exclamat illud dictũ Bal. vsqꝫ ad celum: ꝛ dicit ꝙ non posset esse magis singulare: ꝛ cum eo simpliciter sequitur. Ego semper admiratus sum circa illud dictum Bal. ꝛ nõ recolo alibi de eo fieri mentionem: tamen mihi videtur qõ Bald. ex toto non firmat istud dictum: sed vult illud precedere tenẽdo vnam opinionẽ, quod agnati in feudis in infinitũ succedant: quam tamen opinio. Bald. ibi reprobat, ꝛ sequitur aliam, vnde si recte inspexeris precedentia verba, ex quibus postea sequitur ad presens dictum, tibi videbitur quod Bal. hoc ex toto non affirmet. quod ideo dixi vt diligentius consideres: quia est decisio magni ponderis. ¶ Secundo principaliter intellige predictam fallentiam quando feudũ non esset antiquũ, sed nouiter questum: tunc procedit quod dixi, ꝙ agnati transfuerfales non succedũt nisi vsqꝫ ad septimũ gradũ. si autẽ feudũ esset antiquũ posset probabiliter dubitari quid iuris sit. in quo puncto considera ꝙ Bal. in. d. c. j. de fea. marchie. tenet ꝙ etiam tunc agnati transfuerfales non succedãt vltra septimum gradu. referens ita tenere Jac. de bel. ꝛ ita cõmuniter tenetur. ꝛ idẽ Bald. in. d. aut. defuncto. in. j. col. Contrarium in terminis contra Bal. consuluit do. Franc. de are. in consi. penulti. quod incipit. Magnifici ꝛ excelsi dñi. in. ij. col. motus precipue p tex. ibi in eum ad hoc clarum in. c. j. de natura succes. feu. Sed mihi videtur ꝙ ille tex. nõ obstat: qr pateat clara respõsio ex verbis Bal. in. d. c. j. in pen. col. de feu. marchie. vbi ꝙ ipse dicit ꝙ agnati transfuersales nõ succedunt nisi vsqꝫ ad septimũ gradũ in feudo, nisi sint quodaꝫ modo delinea descendentium declarando vt ibi per eum. in quibus terminis loquitur ille tex. in. c. j. de natura succes. feu. vt p te videre poteris. ¶ Quinto principaliter limita cõclusionem gl. nõ procedere hodie per iura authẽticorũ p q̃ in omnibus agnati ꝛ cognati equiparãtur. §. nullam vero. in aut. de hered. ab intestato. vnde hodie omnes tam agnati quam cognati vsqꝫ ad decimũ gradum admittuntur. glos. est in. §. si vero neqꝫ fratres. in aut. de heredi. ab intestato. glo. Bar. ꝛ alij. in aut. in successione. j. de suis ꝛ legi. gl. in. §. fi. insti. de succes. lib. ꝛ Barto. ꝛ docto. hic. Et istud procedit etiam si agnati hodie venirẽt de iure pretorio:
qꝛ etiam tunc vsqꝫ ad decimũ gradũ admitterenꝫ per tex. in. d. §. nullã vero. in verbo in quacunqꝫ successione. dum dicit in omnibus successionib⁹ agnatorũ cognatorũqꝫ differẽtia vacare, vt hic plenius p. d. Alex. reprobant̃ Sali. hic. ꝙ dicebat oppositũ ꝛ male. Sed audi⁹ nouã dubitationẽ, nunquid hodie istud ꝓcedat etiã in. iiij. casibus specialibus quos. §. enumerauit, nunquid in istis etiã sit hodie immutatũ vt agnati ꝛ cognati vsqꝫ ad decimũ gradũ admittanꝫ. tex. in. d. §. nullã vero. in illis ẏbis vnuer salibus videt, ꝓbare qõ sic. Sed ego licet factũ ab alio non inueniam, puto ꝙ argui possit in cõtrarium, per regulam quã habet. ꝙ lex noua superueniens, aliqd generaliter disponẽs, nõ intelligit loqui in casibus specialibus, nec illis derogare. imo ista. l. noua generaliter disponẽs debet limitari vt nõ procedat in casibus illis specialibus. gl. est o. di. ꝛ approbata in. l. sciendũ. in prin. vbi Bar. ꝛ alij, ꝛ ibi aliquãdo dixi. ff. qui satisdã. cog. Bar. in extrauaganti ad reprimendum. in ver. nõ obstantibus. bene facit tex. in. l. in testamentis. C. de testa. iuncta. l. hac consultissima. vbi glo. ꝛ doc. C. qui testa. facere pos. in contrarium ꝛ vt dixi, facit tex. in. d. §. nulla. ꝛ. ibi. in quacunqꝫ successione, ꝛ ibi. in omnibus successionibus. Nec dicat quod illud sit nouum correctorium ꝙ quod non debet extendi, sed limitari per. ll. antiquas, vt inribus ꝓallegat. qr istud est verum nisi appareat de mente. l. noue, ꝙ velit corigere ius antiquum in materia de qua agitur. quia tunc licet verba. l. noue sint generalia, tamẽ corrigunt. l. antiquã specialiter loquentem, ita limitat Jmo. in. l. si vero. §. de viro. in. vj. fallẽ. ff. sol. mat. alleg. gl. in. c. cõtra christianos. de heret in. vj. Tu cõsidera particulariter. maz in casu. l. si quis incesti. C. de incest. nupt. nihil est hodie immutatũ, cũ illud ibi sit statutũ odio cõtrahentis incestas nuptias, ꝛ sic in eius penã, ergo nõ debet fieri extẽsio ad eꝰ
4 fauorẽ. l. relegatorũ. in fi. ff. de inter. ꝛ rele. † Similiter i feudo pu a to qr nõ sit facta aliqua immutatio: qr in feudis nõ attẽdim⁹ ius ciuile vel canonicũ qñ in ipsis feudis regrit̃ in specie aliter statutum. c. j. ꝛ ibi gl. ꝛ Bal. de gradi. suc. an feu. gl. in. c. j. ꝛ ibi Bal. de feu. cog. dixi in. l. qui se patris. in gl. ij. §. vnde liberi. Sz in milite plus videtur dubita. cum in successionibus militum semper maioꝛ fauoꝛ ꝓsetur quã in successionibus aliorũ. arg. l. j. de te. mili. b Item agit de excludẽdo fiscũ cõtra quẽ in dubio debet iudicari. l. nõ puto. ff. de iure fis. ¶ Puto ꝙ in milite nihil sit immutatũ, ꝛ sic ꝙ. d. l. ij. ff. de vete. mili. successione. remanet incorrecta. Adnecꝰ ꝓ primũ fundamẽtũ. §. facrũ. Sedo ꝛ fortius qr. d. §. nullã, solũ corrigit iura que faciebant differẽtiã inter agnatos ꝛ cognatos, ꝛ vult in quacũqꝫ successione nullã esse differẽtiã, sed vsqꝫ ad quem gradum succedaꝫ ille tex. nihil dicit. Et sic quãtuꝫ ad numerũ gradũ ille tex. nihil disponit. Unde cũ per. d. l. ij. in successione militis in testa. nõ fieret differẽtia inter agnatos ꝛ cognatos, ergo remanet incorrecta. Preterea licet de iure. C. ꝛ fforũ agnati succederẽt vsqꝫ ad. ꝛ. gradũ. d. §. fi. insti. de succes. cognatũ dispositio. d. l. ij. firma remanebat. Cogita tamẽ qr vtrq; inuenio ab aliquo tactũ. ꝛ sic est expedita secũda pars gl. ¶ Jn tertia parte gl. oũ gl. dicit ꝙ sunt tres bonorũ possessiones q̃ nõ tribuunt ius in proprietate sed in possessione. Aduerte, ista glo. vult duo. vnũ expresse, aliud tacite. ad illud ꝙ expsse, dic ꝙ male dicit quantũ ad bono. pos. gratia litis agnoscẽde, vt dixi. ꝛ in fo
5 lio sequẽti. † Tacite vult ꝙ sex bonorũ possessiones ordinarie. §. relate tribuant ius in possessione ꝛ in proprietate. dic ꝙ fallit in bonorum pos. scõm tabu. que interim competit instituto sub cõditione. l. ij. §. fi sub cõditione. ꝛ. l. si sub conditione. ff. de bonorũ possess. secũdum tab. qr in illa tribuit ius. s. administrationẽ illam que cõpetit curatori bono. l. si qs instituat heres in diẽ, in prin. ꝛ ibi gl. ꝛ melius Bar. ff. de here. instit. Cy. in. l. matres. C. de inofi. testa. † Duo sunt examinanda que egent suppletione. qr in
6 alijs gl. bene dicit. primo habemus videre bono. pos. vt ex legib⁹ circa quam quatuor breuissime videamus. Primo quare appelletur bonorum possessio vt ex legibus. Secũdo quare appelleꝰ extraordinaria. Tertio quot requirant ad hoc vt ista competat hoc declarabitur bene. Quarto ꝛ vltimo inquirẽda sunt ex̃pla. ¶ Circa primum dic breuiter quod ista bonorum possessio assumpsit nomẽ a primis verbis edicti vt ex legibus vel senatusco. sicut in interdicto vti possidetis. secũdũ Cy. hic in. ij. col. ꝛ quãnis plura verba essent in edicto ꝓtoris tamẽ prima dederũt huic
7 nomen. † Circa secũdũ quare appelleꝰ extraordinaria, dic per rationẽ de qua hic in gl. ¶ Circa tertiũ quot requirãtur, vt ista competat est valde necessariũ scire. ꝛ licet Cy. ꝛ Ang. hic dicant quod duo tantum requiruntur, aliꝰ aliter dicant ꝛ inuoluant, vt Bal. ꝛ Sali. Pau. de ca. in rub. ff. de. eo. Ego omnium dictis pensatis ꝛ retentis his que magis communiter ꝓbãtur, credo ꝙ quatuoꝛ sunt necessaria ad hoc vt ista bonorũ possessio vt ex legibus, extraordinaria sit. ꝛ si vnũ ex istis deficeret nõ haberet locũ. ꝙ bene no. ꝓpter expãla circa que inuestigãda gl. ꝛ doct. plurimũ sudarũt. Primo requirit qõ bo. possessio deferatur ex. ll.

☞ In feudis. De hac ꝛ sequenti sublimitatione late Decius con sil. lxxxv. primo dubio. Purpu.

☞ Sz audi. sub limitatio quinte limitationis que non fuit necessaria cum. §. nullã. veniat ad tollendas differentias sed in istis quatuoꝛ casibus, nulla erat differẽtia inter agnatos ꝛ cognatos, ergo de hoc non dubitanit cum verba non cõueniant. c. indemnitatibus. de elec. in. vj. ꝛ. l. iij. §. toties. de dam. infec. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nouis vel ex senatusco. Secundo requirit q tales leges sint ciuiles ꝛ nõ ptorie. nã si bonoꝝ possessio deferret a pretore, non haberet locũ ista bo. pos. vt ex legibus. Tertio requirit q per istas leges nouas deferat bonoꝝ possessio expresse ꝛ specialiter: nõ tũ in indiuiduo nosatim: alias si nominaret in specie illa nominata cõpeteret: ꝛ nõ ista. Quarto regrit, ꝛ hic aduerte ne erres, qs sit vocatus per. l. ẋij. tabu. ad hereditatẽ. Secus si vocaretur per altam. l. ciuilem. Ista quatuor requisita probãtur per. l. vnicã. ff. vt ex leg. iuncta. l. generaliter. ff. vnde legi. ꝛ iuncto. §. septima. in sti. de bo. pos. ꝛ istud quartũ requisitũ specialiter pbat text. in. d. l. unica. oum dicit ei qui ex. l. ẋij. tab. hereditatẽ habet. ista nõ cõ. petit. ꝛ ibi gl. si. declarat ꝛ pbatur in. l. iij. in verbo non etiã. ff. vn de leg. tenet Jo. fab. in. §. septima. prealle. ꝛ. d. Alexã. hic in. iiij. col. Quicquid teneat Ly. hic in. ij. col. cũ quo videt trãsire Bal. hic in. iiij. co. Ex istis quatuor requisitis clare apparet respõsio ad quartũ, scilicet inuenire exempla istius septime bo. pos. nam quodlibet exemplum in quo dicta quatuor requisita cõcurrunt est bonũ. tamen gl. ꝛ doct. plurimũ laborarũt ad vãdũ in specie exemplum. Et gl. in. d. l. unica. iũcta gl. in. d. §. septima. vbi doct. referunt sex principalia exempla, que pro maiori parte reprobãtur per scribentes: vt habes seriatim per do. Alex. hic alios refe rentem ad quẽ remitto te. Bal. hic in. iiij. col. posuit aliud septimũ exemplũ. ꝛ aliud Bal. hic in vl. col. sed ambo reprobant per Lu. ꝛ do. Alex. hic. Ego alijs prætermissis pono exemplum clarũ in quo. iiij. predicta requisita cõcurrũt, quãdo princeps nõ re cognoscit superiorẽ, ita q eius statutum censet lex ciuilis. nã sta tuta cõdita ab inferioribus puta a maꝛchisẽde unce ꝛ similibus censent ius pretoriũ. sm Bar. in. l. j. in fi. ff. de bo. pos. ꝛ in. l. v. in prin. cũ cõco. ibi traditis. ff. de verb. obl. quãdo ergo talis prin ceps statuit qõ curialis per bonoꝝ possessionẽ vsqꝫ ad. xij. gradum ꝛ vsque ad. gl. annos testamento vel ab intestato succedat hic concurrũt predicta quatuor requisita: vt per te cõsiderabis, ꝛ istud est clari exemplũ q possit anferri. ¶ Põt etiã exẽplificari sz gl. dictas in capto ab hostibus, ꝛ mortuo apud hostes, quo casu lex ciuilis bonoꝝ possessẽ. specialiter defert. l. nec nos. C. de capti. ꝛ. l. iij. §. eius. ff. de bono. pos. sm gl. prealle. ꝛ Odof. Fulg. ꝛ. d. Alex. hic. ꝛ Jo. fab. in. d. §. septima. Quicqd teneãt reprobando Jac. de are. Ly. ꝛ Ange. hic alia exempla referreest superfluum: quia vt dixi vt plurimum reprobant. ꝛ inter cetera exemplũ gl. in. d. l. unica. per. l. fed quũ patrono. in prin. ff. de bono. pos. in verbo nominatum, patrono. pos. pollicetur. licet sequa tur Jo. fab. in. d. §. septima. ꝛ Lud. ꝛ dominus Alex. hic. Sed il lud reprobat Bar. in. d. l. sed quũ patrono. in prin. tamẽ ad eius reprobationẽ respondet d. Alex. hic. Ego reprobo ex alio: quia cum ibi bonorum possessio deferatur a pretore ꝛ non a lege ciui li, deficit primũ requisitũ. §. relatum. ergo exemplũ nõ bonũ. Et eodẽ modo reprobo exemplũ aliquoꝝ modernoꝝ hic per. l. iij. §. a municipibus. ff. de bono. pos. sed obstat q: tex. ibi in fi. di cit pretoris edicto per id quod proxime dixi. Aliud exemplũ vi det posse dari in causa auc. preterea. j. vnde vir ꝛ vxor. secundũ Pau. de ca. ibi in j. co. si tex. ibi expresse decerneret bonoꝝ pos sessionẽ. Sed cum text. ibi non faciat mentionem de bono. pos sessione: ꝛ successio illa deferatur a. l. ciuilimeli est dicere q cõ petit bonorum pos. vnde legitimi per. l. ij. §. fi. cum. l. seq. ff. vnde legi. secundum Pau. de ca. ꝛ Alex. ibi. Que autẽ ratio possit as signari in quatuor regũlis. ẽ. traditis: puto esse difficile. ¶ Se cundo principaliter circa hanc. gl. est videndum quid sit bo. pos. gratia litis agnoscende, de quo dic vt in gl. in. l. Papinianus. §. j. ꝛ ibi Bar. ff. de inoff. testa. ꝛ Bal. hic. in. vij. col. ꝛ Mdoder. Ja co. bu. Ray. ꝛ alij in. l. ij. §. de inoffi. testa. Tamen vltramonta. ꝛ Ly. hic, in. ij. col. reprehendunt. ꝛ in. d. l. ij. §. de inoffi. test. q: non probat iure. ꝛ q: ius ciuile, quod est inuisibile, quo modo potest cognoscere signum pretoris. Sed forti dico q idem esse: quia dat signum emãcipato: ꝛ illud habebit recognoscere, scilicet pre tor, quod videtur absurdum. Unde ipsi vltramontani ꝛ Ly. di cunt qs bonoꝝ possessio gratia litis agnoscẽde est bonorum poss. vnde liberi, que datur filio emancipato ex heredato sub cõ ditione si obtinebit in querela: q mediante expugnato testamẽ to per querelam cogitur inuitus venire per vnde liberi. Et licet Bal. in. d. l. Papinianus. ꝛ Mdoder. ꝛ. d. Alex. hic. ꝛ Pau. de ca. in. d. l. ij. C. de inoffi. test. reprehendant: eo q: preter: dat sua re media ad similitudinem iuris ciuilis. l. j. in prin. ff. de bono. pos. cõtra tabu. sed quando filius in potestate exheredatus querelat testamentum non propterea cogitur tamen ab intestato succede re. l. quem admodum. cũ gl. ff. de inoffi. testa. Ita nec cogi debet emancipatus. ¶ Sed ad hoc potest respondere q aliud est in filijs emancipatis: aliud in filijs in potestate. nã cũ pter: faciat iniuriã institutis in testamẽto, faciẽdo qõ emãcipat exheredat q erat incognit de iure ciuili cognoscat mediãte signo pretoris ꝛ possit querelare testamẽtũ, ideo in recõpẽsationẽ talis iniurie statuit q querelato testamento inuitus ab intestato succedat, sicut p simi lem rationem dicimus, q filius emãcipatus preteritus cõtra bulando testamẽtũ, tenet prestare legata cõiunctis personis, pro pter dictam rationem iniurie. secus in filio in potestate, vt decla rauit in. l. j. §. de bo. pos. contra tab. quã pre. ¶ Tñ opinio ista vi tra mõtanoꝝ nõ, pbat iure, ideo teneas cõem. Et no. q ista bo. pos. gratia litis agnoscẽde est hodie necessaria filijs emãcipatis exheredatis, qui aliter querelare non possunt secundũ Bar. hic in fi. q: licet ab intestato sit sublata differentia emancipationis ꝛ patrie potestatis: tamen cõdito testamẽto adhuc durat. ff. in gl. vbi dicek in. l. si emãcipati. j. de colla. cũ cõco. Et ista etiã tenet Bald. in vl. col. in fi. ꝛ Jo. fa. in. §. fi. insti. de bo. pos. Buil. Ray. ꝛ Bal. in. d. l. ij. Quicqd ibi teneat Sali. p aliqua leuia. Et ibidem Pau. de ca. per aliud subtilius fundamentum. Adde tamẽ vnũ casum valde singu. in quo filius emancipatus de iure fiorũ. pore rat intentare querelã nõ agnita bo. pos. gratia litis agnoscende. in. l. Papinianus. §. quarta aũt. ver. nisi forte. fm primũ intelle ctũ gl. ff. de inof. test. ꝛ ibi sol' Ang. reputat illũ tex. sing. ad hoc, ꝛ se nescire illũ casum alibi. s. quãdo filius emãcipatus erat institutus, ꝛ dat' sibi substitutus vulgaris, ex toto eius legitima ex hausta legatis libertatũ: q si repudiet hereditatẽ, ꝛ vadat ad sub stitutũ vulgarẽ, coꝛuẽt legata libertatũ: ꝛ iste filj' qui in effectu est exheredatus ibi intẽtat ẽrelã, nec ibi aliqd debẽt de bonoꝝ possessiõe gratia litis agnoscẽde. Ratio q: cũ testato: eũ cognoꝝ uerit instituẽdo: ꝛ fic tunc erat cognitus de iure ciuili veniẽdo ex testamẽto. l. si ex duobus. in prin. ff. de bono. pos. contra ta. Bar. in. l. illud. §. fi. ꝛ. ti. eodẽ modo vbi impugnat testamẽtũ, id est fm gradũ substitutionis vulgaris, dz esse cognitus a iure ciuili: licet alias emãcipatus nõ possit intẽtare ẽrelã, niſi pri' agnita bono. pos. gratia litis agnoscẽde: que etiã hodie est necessaria secundũ eũ. Itẽ ibi est text. no. ad aliud. s. ad limitationẽ. l. si posthum'. §. qõ vulgo. ff. de lib. ꝛ posthu. qñ filj' inuenit septuari legitima p institutionẽ factã in primo gradu: cũ sit in effectu perinde ac si de eo non esset facta mẽtio: qõ etiã ibi Ang. valde no. ꝛ ibi glo. ꝛ Bar. ꝛ Pau. de ca. ibi circa fi. Et talis bonoꝝ posses. gratia litis agnoscẽde est hodie etiã necessaria emãcipatis exheredatis: litẽ posthumo alieno: ꝛ cognatis sm gl. in. d. l. Papinianus. §. j. de bet peti intra annũ: q: uis ẽrela duret quinquẽnio. l. si qs filiũ. in fi. ff. de inoff. test. sm Bal. hic. in. viij. ꝛ penul. colũ. quẽ sequit' do. Alex. licet Jo. fab. in §. fi. insti. de bonorum possessio. tenuerit in discursu ꝛtrariũ ꝛ male. ¶ Et aduerte q: ista bon. possessio gra tia litis agnoscende nõ tribuit ius, nec in proprietate nec in pos sessione: sicut faciunt alie due de quibus hic in gl. sed solum pre stat facultatẽ emãcipato qui est exheredat', vt admittat a iure ciuili ad querelandum: q: uis gl. teneat contrarium, ꝛ male secũ dũ Pau. de ca. hic: ꝛ est tex. quẽ gl. hic allega. in. l. ij. C. de inoffi. test. itẽ facit ratio q: etiã si sit filius in potestate cui cõpetit ẽrela de iure ciuili: p hoc nõ impedit heres script' quin mitti debeat in pos. bon. defuncti tẽ. est in. l. fi, j. de edicto diui adria. tol. quã to magis si est in possessione debet defendi per regulam. l. patre furioso. ff. de his q sunt sui. ¶ Sum in quarta ꝛ vltima ibi ter tio quero. In quarta parte gl. ibi. secundus: insti. qui. mo. testa. insti. §. nõ tamen. Intellige istũ casum quãdo testator: arrogat' postea factus suus declarauit coã quinqz testib' se velle primũ testamentum valere: alias secus. l. qui ex liberis. §. testamẽto. ff. de bono. pos. fm tab. Que declaratio nõ requirit quando essent instituti venientes ab intesta. tex. est in. l. posthumus. in ver. idẽ ꝛ circa. ff. de iniust. rup. Vel quando substitutio pupillaris facta filio impuberi a patre naturali extingueret per arrogationẽ impuberis: nã cessante arrogatione reconnalescit substitutio absq; declaratione noue voluntatis. l. si arrogator: vbi plene dixi. ff. de adoptio. ¶ † Et sic habes in gl. iij. casus in gb' bonoꝝ possessio fm tabulas, est hodie necessaria scripto heredi, qui de iure ci uili ex testamẽto venire nõ posset: sed solũ venit de iure pretorio. Addunt alium casum doct. in. l. filio pretorio. ff. de iniusto rup. ꝛ aliũ in. l. cũ heres, instituta. ff. ad trebe. l. ꝛ aliũ in. l. facta. §. fi in vãda. ff. eo. Allium habes in. l. pater instituto. §. fi. ꝛ ibi Bar. ff. de capti. idem Bar. in. l. si pater captus. ff. de vulg. ꝛ pup. Quoꝝ dam alios casus referũt Fulg. do. Alex. hic. ꝛ Bal. in rubri. ẽ. q admit. in. vj. q. ¶ Sed ad limitationẽ omniũ istoꝝ casuũ no. q in omnibus istis casibus ꝛ similibus in quibus bonoꝝ possessio fz tabulas est hodie necessaria scripto hered. certe si testamẽ tum esset factũ in presentia principis, in omnibus illis casibus posset heres succedere etiam de iure ciuili: ꝛ sic bono. pos. fm ta bu. non esset necessaria. gl. est sing. in. l. omnium. in gl. antepen. in verbo testibus. j. de testa. quã ad hoc allegat Bal. hic in antepe. col. reputãs no. dignum. Eam reputat singularẽ Ang. hic ꝛ in d. l. omniũ. ꝛ in. d. l. filio preterito. ꝛ ibi Jmo. in. xlij. col. Tamen tu aduerte q tex. in. l. omnium. per quem se fundat illa gl. pbat oppositum: dum dicit in fin. si ei alia nocere non possunt: ꝛ ibi gl. parua

a ✠ Posthumus. De illo tex. vide Lozn. lib. ij. conſ. clxxvj. colum. iij. Jaſ. in. l. ij. j. de posth. here. insti. ancha. conſi. cxl iij. ſi dicta poſitio. Cuius tamẽ principalis deciſio eſt contra. l. j. ꝛ ibi Fulg. ẽ. qui admit. Purp.

glo. parua in ver. non possunt. ꝛ ibi expresse Pet. ꝛ Ly. nam tex. in illa. l. omnium. qñ testamentũ fit in presentia principis, solum dispensat circa defectum numeri testium: ꝛ non circa alios defe ctus. ¶ Retenta tamen opi. glo. que est cõis quero an idẽ esset si testamentũ fieret coã iudice, seu apud acta. Bal. hic in penul. colũ. firmat q sic. Sed eũ reprehendũt Lu. roma. hic: ꝛ Pau. de cast. in. d. l. omnium. quia quãdo nõ requiritur presentia iudicis si intereueniat nil operat. l. siue apud acta. in princi. C. de transac. Sed tu caue: quia etiam in testamẽto nõ requirit pſentia princi pis ꝛ tamen si interueniat multũ operat. d. l. omnium. ergo fun damentũ moder. nõ est verũ. Item plus operatur factum in iu dicio q extra iudicium. tex. est cum glo. in. l. pacta nouissima. in verbo ꝛ maxime. ꝛ ibi Bal. ꝛ zModer. no. C. de pac. ¶ Jn glos. ibi cõtra tabulas aũt sicut olim fuit necessaria intellige gl. quan do emancipat' esset preteritus cum causa: tunc verum dicit glo. si vero sine causa, habet hodie ius dicendi nullum de iure ciuili: iuxta glo. in. §. exheredatos. in autẽ. de here. ꝛ fal. ergo tũc cõtra tabulas non esset hodie necessaria: secundũ Bal. hic in pen. co. ꝛ etiam vlr. in fi. Ang. ꝛ Bart. in aut. ex causa. j. de lib. preteri. Tu aduerte subtiliter q ꝙis omnes ita teneant, posset nouiter te neri cõtrariũ: q quãdo filius emãcipatus est preterit' sine inser tione alicuius cause: q adhuc hodie non competit sibi ius dicẽ di nullum: ꝛ sic adhuc hodie sit sibi necessaria bonoꝝ posse. con tra tab. ſſam. l. neminimus. in verbo ad fuoꝝ similitudinem. C. de legi. here. ꝛ. §. nullam. in autẽ. de here. ab intest. solũ loquũtur ab intestato. vt patet ex scriptis earum: ꝛ sic solum tollunt differ rentiam emancipationis ꝛ patrie potestatis ab intestato. ergo cõdito testamento durant differentie: vt dicit glo. ꝛ docto. in. l. si emancipati. j. de colla. ꝛ gl. ꝛ doct. in. d. authẽ. ex causa. quia cõ dito testamento nihil reperit immutatũ in filio emãcipato. ergo cum nullibi reperit q condito testamento si filius emancipatus sit preteritus etiã sine insertione alicuius cause, q habeat ius di cẽdi nullũ, certe nec nos dicere debemus: quia in correctoꝝ qõ nõ mutat quare stare phibet. l. precipimus. in fi. C. de appel. ꝛ. l. sancimus. C. de testa. Et licet tex. in authẽ. nõ licet. j. de libe. pte. ꝛ in. §. aliud quoꝝ capitulum. in aut. vt cum de appel. cog. dispo nant in patre ꝛ matre q nõ possunt preterire filios sine causa. ꝛ mater nõ habeat filios in potestate. §. femine. inst. de adoptamen nullibi tex. loquit' de filio emãcipato. Et i correctoꝝ nõ ex idẽ titate: imo nec ex maioritate rationis licitum est arguere: vt per gl. ꝛ doc. in authẽ. quas actiones. ẽ. de sacrosanct. eccle. Cogita. ¶ Item fm oẽs post glo. hodie oẽs bonoꝝ possel. sunt saltem vtiles. Et sex notabiles vtilitates ponit in specie Bal. in rub. ẽ. qui admi. in. vj. q. quas particulariter referens Pau. de cast. hic dicit q Bal. est in hoc m ius ꝛ sing. loquit' q alius de mũdo. Extra gloss. non omitto vnam bonam deciſionem quam ponit Bal. hic in. ij. col. licet sit aliqualiter impertinens: q quãdo pa pa mandat aliquem examinari si est dignus, in tali examinatio ne non est citandus aliquis: cum sufficiat probationẽ cõcludere soli examinatori. nam hec cõmissio potius est cõscientialis quã iudicialis si tamen citaretur pars per eum deberet audiri: alias posset appellare. clemen. j. de offi. deleg. ita formaliter Bal. hic. Utilis est principalis decisio Bal. sed adhuc vtilior eius ratio. q ista sit cõmissio cõscientialis. Solus Lud. ro. hic ad fi. examinat istud dictũ Bal. ꝛ tenet q nõ procedat qñ ex taret alia pars de cuius preiudicio agitur: quia illa esset citanda per illud quod vult gl. ẽ. in. l. fi. ẽ. de bo. pos. fm tab. quã pre. que dicit q ad hoc vt iudex recte determinet necesse habet informare cõscientiã suã ergo debet citare partes qua citatiõe mediãte cõpareat pars ad iudicẽ informãdũ. l. fi. C. si p vim vel alio modo: alij nihil dicũt. Addo q ista decisionẽ Bald. sequit Lo. ro. sibi cõtrarius in rep. rub. ff. de arb. in. ij. col. per hoc inferẽs vt j. proxime retuli. Eam etiam simpl'r refert ꝛ sequit' do. Alex. de imol. in. d. de vno quoꝝ. in pe. col. ff. de re iudi. ꝛ plenius in consi. cxxvij. in. vij. vol. inci. vi sis verbis. quem. j. in specie referam. Pro ista decisione optime facit illud qõ no. Bart. in. l. muto. §. j. in fi. ff. de tutelis. per illum tex. post Jo. an. in. d. cle. j. de offi. deleg. † q si in litteris pape apponãt hec clausula, puideas tali de beneficio si eũ idoneũ repere ris: q talia verba potius faciũt admonitionẽ q̃ conditionem: ꝛ istud vltimũ tenet Bal. in. l. si in diẽ. ff. de cõdi. ꝛ demõ. ꝛ i. l. neq; natales. in vlt. co. C. de. pba. ꝛ in. l. nõ dubiũ. in ẋ. sed iuxta hoc q̃ro. C. de legi. Adde Bar. in. l. eũ qui. §. filiusfa. in fi. ff. ỏ acq. he. Bal. in. l. quin quaginta. ff. de excu. tu. Adde etiã qõ Lud. ro. in prealle. rub. de arb. in. xiij. col. ad fi. refert Bal. hoc velle, ꝛ sequitur † q̃ qñ factũ est compromissum in aliquẽ fm eius conscientiam isto casu sententia sine citatione aliqua ferri posset. Et licet Lud, nõ dicat cõsidera qõ Bald. hic istud directo non dicit: sed credo q Lud. ponderauit rationẽ Bal. dum dicit q est cõmissio con sciẽtialis in qua aliquis nõ est citãd'. Pro decisione Bal. adde qõ fortius tenet idẽ Bal. in. l. ij. in. ij. col. C. qñ proꝛo. non est ne

a Statuta sunt seruanda. Adde Pe. de an. in re pe. regule posſeſſor. de reg. in. lib. vj.

¶ Item. ll. ciuiles. Adde Abb. in. c. j. in. ij. col. de consti. Abb. in. c. tuã. in fi. de vſur. Abb. in. c. reg pacificus. in. ij. col. in proe. gre.

¶ Pape legales. Adde Joan. de imol. in. d. stipulatio. in. xxx. col. ff. de verbo. obliga. mateſi. i fuis no. notabili. xxiij.

¶ Ctario est de iure naturali. ad de glo. sing. Joã. imol. in extrauagãti Bonifacij octaui. incip. rem non nouam. maria. in rub. de dilatio. Old. conſi. xliij. incipi. circa puimum cõſultationis articuluz.

¶ Princeps vel imperator. Adde Bald. in. c. j. ſi de inueſtit. inter do. ꝛ vaſal. lis ori. in vſib. feu. ꝛ per Archi. in. c. anteriorum. ij. q. vj.

b Primo mouet: q: ille cuius cõscientie aliquid cõmittitur nõ propterea potest leges transgredi: q: intelligitur de cõscientia le gibus munita, nõ de ea quã quis sibi fabricat. ita pulchre ꝛ egre gie inquit Bal. quẽ videas in. q. p eũ disputata que incipit. Sta tuto cauetur fenerator. in vl. col. ¶ † Cõfirmo vltra Bal. secun do: qui habet potestatem disponendi ꝛ prouidendi secundũ cõ scientiã nõ debet sequi cõscientiam propriam, sed conscientiam publicam iurium, tex. est iuncta gl. in. c. iudicet. ij. q. vij. Ly. in. l. c quisquis. C. ad. l. iul. maie. Bal. in. l. j. C. qui accu. nõ pos. Si ergo debet leges sequi, regula iuris est q semper in aliquo actu debet pars citari de cuius preiudicio agitur. l. de vno quoꝝ. ff. de re iu 14 di. l. nã ita diuus. cũ vulg. ff. de adopti. ¶ † Tertio istis adde qõ vult gl. in. c. que in ecclesiarũ. in gl. j. de cõsti. q statuta sunt seruã da' etiã in foro cõscientie. ꝛ illã gl. no. ibi Bal. in. j. col. ꝛ dicit qõ a b nõ reperitur alibi. Item leges ciuiles b quando sunt fundate sup o veritate, ꝛ nõ super aliqua fictione vel presumptione, seruantur etiã in foro conscientie. ita Syn. in regula locupletari. Jnno. in c. q: pleriq; de immu. ecc. Bal. in aut. ingressi. in. viij. colũ. de sac. san. ecc. ꝛ in. l. penulti. §. illo. C. de necessariis heredi. institu. ꝛ in. l. filiuz quem habentẽ. in penul. col. C. fa. ec. ꝛ plenius q̃ alibi Bal. 15 in. l. cũ quis. in. vij. ꝛ viij. co. C. de iuris ꝛ faci. igno. ¶ † Cõfirmat c quarto: quia speciale est q pene legales c duplici vel quadruplici in foro conscientie locum non habent: vt est gl. reputata sing. in 16 c. fraternitatis. xij. q. ij. ¶ † Quinto ꝛ fortius in contrariuz facit quia iste terminus conscientia, importat arbitrium boni viri, nõ liberã voluntatez. ita notabi. Bal. in. l. si. ad fin. C. de iu. dominꝫ impet. ꝛ in. l. nulli. in. iij. col. C. de epis. ꝛ cleri. Lano. communiter in c. statutum. §. assessoreꝫ. post gl. sing. ibi de rescrip. in. vj. zDo do ego habeo q quando commissio fit alicui per verba importã tia arbitrium boni viri, debent partes necessario citari. ita Bal. in. l. captatoriaꝫ. in. iij. q. j. de testamen. mili. ꝛ est de mente Bald. alia gl. in verbo figura, ꝛ istud arg. multum stringit. ¶ † Sexto 17 d facit pulchrum argumentum. nam citatio est de iure naturali d ꝛ diuino, clementi. pasto: alis. de re iudi. ergo a nullo potest admit ti. l. ij. §. si ad diem. ff. de re mili. Hinc est quod licet princeps vel e Jmperator: e non teneatur seruare ordinem iudiciorum in prece dendo, vt nota. in capitu. in causis. de re iudicata. debet tamen

Universidad de Deusto
Biblioteca

partem citare.tex.est in dicta clemen. pastoralis.alias non valet sententia principis,ꝛ potest de nullitate opponi.tex.est cum gl. notabili in.l.fi.ꝛ ibi Bal.multum no.C.de legi.ꝛ ꝙ nō teneatur seruare ordinem iudiciarium.est tex.in.c.ad petitionem.ad finē.
18 de accusa.quem valde no.Bald.in.c.ū.de noua forma fidel.† Et ꝙ in principe etiā requiratur citatio.est tex.in.c.j.in fin.de causa posset.ꝛ ꝓprie. Et pondera quod ibi est negatiua posita ante verbum possumus,que denotat impossibilitatem:vt est gl.in.c. j.de regu.iur.in.vj. Cūc arguit sic:papa, Imperator, ꝛ similes debent iudicare secundum conscientiam,ꝛ non secundū allegata,ꝛ ꝓbata,alias peccarent:ita Bar.referens sic tenere theologos in.l.vnica.ad fi.C.que desunt aduo. Ergo vbi iudicandū est secundum conscientiam,tamen necessaria est citatio. Potes tamen saluare dictum Bal.restringendo illud ad casum specialem positum per eum:non autem generaliter intelligendo: vt patet ex predictis. ¶ Adde etiaz quod dicit Bal.in.l.ū.in.iiij.not.C. de fideicommiss.ꝙ commissum ad conscientiam videtur cōmissum ad veritatem:ꝛ satis est quod sit munitus iure gentium. Et si dicis si predicta vera sunt ꝓout sunt,quid ergo operatur commissio facta secundū cōscientiā alicuius,ex predictis videtur ꝙ redderetur quodammodo superflua. Respondeꝰ operat alios effectus notabiles.ſſa ille cuius cōscientie committitur nō posset aliū substituere loco sui:ita dicit Bal. in.c.j.ſ.fi.de notis feudo.qō est multuz notabile ꝓ executoribus testamentoꝝ:quorum conscientie testatores committunt:nā alios substituere nō possent,in quo erratur in practica.ꝛ idem vult Bal.in.l.ꝛ in epistola.in fi.C.de fideicom. ¶ Item quando fit commissio cōscientie alicuius,intelligitur electa eius industria:ideo causam alteri subdelegare non posset:etiam si esset delegatus pape,aut summi principis.secūdū Jmo.ꝛ Pan.in.c.j.de offic.deleg. Pan.in.c. cum in veteri.de elec. Jmo.in.c.super questionum.ſ.porro.ꝛ sequēti.de offi.deleg.do. Lar.Flo.in cle.j.in.ɣū.q.de offic.delega. Bal.in.c.ſi ꝓ debilitate.in.iiij.col.de offi.delega.facit tex.in.l. nulli.in verbo ꝓ conscientia.ꝛ quod ibi no. Bal.C.de episco.ꝛ cleri.do. Alex.in.l.a iudice.vbi aliquando dixi.C.de iudi.ꝛ in.l. more.ff.de iurisd.om.iudi. ¶ Item est alia vtilitas:quia quando committitur conscientie alicuius ab eius sententia nō potest appellari.[a] glo.est reputata singu.in.c.statutum.ſ.assessorem.de rescrip.in.vj quam ad hoc reputat singularem Pau.de ca.in.l.de pupillo.ſ.qui opus.ff.de ope.no.nuntia. Ange.de aret.in.ſ.sed ille.insti.de act.item tenet Bal.in.c.ſi sacerdos.de offic.ordina.
19 ¶ † Septimo contra decisionez Bal.facit quia quando per romanum pontificē fit commissio alicui adiecta causula si tibi cōstiterit[b], ꝛ sit,ita comperies vel per similia verba:certe necessario citandi sunt illi de quorum preiudicio agitur:alias quicquid faceret parte non citata esset ipso iure nullum:ita dicunt Jmol.ꝛ alij canoniste communiter in.c.duduz.de presumpt.gl.ꝛ doct.in d.clemen.j.in glo.magna.de offic.delega.quam Bal.hic voluit euitare allegando:ꝛ est tex.cum gl.in clemen.j.in ver.constiterit. de censi.ꝛ ibi canoniste notant Ang.ꝛ Jmo.in.l.in illa stipulatione.ff.de verb.obliga. ¶ Per ista media que valde stringunt teneo ꝙ decisio Bal.ꝛ eius ratio sint falsē. Non omitto tamē ꝙ do. Alex.de imo.in consi.ccxviij.in.ij.vol.inci. Visis verbis ꝛc. refert istam decisionem Bal.ꝛ dicit ꝙ debet intelligi ꝛ restringi quando est clausula sonans in solam monitionem commissarij, id est illa clausula si est idoneus vel dignus,vt no. Barto.in.d.l. muto.ſ.j.in fin.cum conco.ſ.traditis. Ratio est:ꝙ tacite inerat illa monitio:etiam si non fuisset expressa a romano pontifice.c. cum adeo.cum gl.in ver.si dignus,vbi cano.de rescrip.c.causaz. ꝛ ibi notatur de elect.ergo expressio eoruz que tacite insunt.quā do exprimuntur illo modo quo insunt:nihil operatur.l.iij.ff.de leg.j. Sed si papa mihi simpliciter committeret,non adiectis illis verbis,non requireretur citatio:igitur ꝛc. Sed quando clausula adiecta per romanum pontificem cōtinet illud qō tacite nō inerat:puta dum dicit si tibi constiterit ita factū esse:vel si itareperies:tunc bene requiritur citatio partiū quarum assertione cōstare poterit:ita procedat secundū eum illud qō vltimo loco adduxi contra Bal.Et sic pondera ꝙ in principali decisione Bald.Alex.in effectu cum eo transit. Predicta bene no.q: pulchra ꝛ vtilia sunt:precipue in eo ꝙ secundo loco vult sin.Bal.ꝛ non reperies alibi,vt puto,ita cumulata ac discussa. Jason Pisis.

a ¶ Nō possit appellari. Adde Joā.de imo.in.l. de pupillo.in.ſ. qui opus.ff.de ope.nū. Joā. de ana.cōſi.xxx. iiij. incip. visis ꝛ diligenter considera.

b ¶ Adiecta clausula si tibi cōstiterit. Adde Bal. in.l.nō dubiū.in ɣ.col.C.de legi.

¶ De successorio edicto. Rubrica.

1 ☞ Judex an intra tempora primi heredis possit dare dilationē secundo vel tertio ad deliberandum an velit esse heres.
2 Dilationis plures an dari possint a iudice in successorio edicto.
3 Judex an ad instantiam creditorum hereditatis possit abbreuiare tempus heredi prefixū succedenti ex edicto pretoris. Adde nume.4.

5 Successorium edictum an habeat locū in querela inofficiosi testamenti:ita vt exclusio exheredato a querela,succedat nepos in dicta querela.
6 Nepos quem filius in potestate precedit,licet tempore mortis aui non debeat instituꝛ:vel exheredariſi tamen filius exheredatus repudiat querelam:vel excluditur tempore:ipse nepos poterit intentare querelam.
7 Successorium edictū an habebat locum in iure dicendi testamē tum nullum.

¶ Glo.rub.diuiditur in.v.partes principales. In prima continuat rub.ad precedētes:ꝛ hec est clara,ꝛ pondera ꝙ Imperator posuit istū titulū de successorio edicto.ante tit. Unde vir ꝛ ꝓpter quē ibi nō potest cadere successoriū edictū.vt patet ad sensum. In secūda que est ibi:ꝛ nota ꝙ qſqz gl.per viam notabilis declarat quot modis habeat locum succes.edictū:ꝛ ponit duos modos: dic pleni? vt declarani in.l.qui se patris.ſ.vnde liberi,vbi plene aperui hāc materiam successoriū edicti.ꝛ ibi etiam retuli intellectum Bar.in.l.fi.ff.eo.quē sequuntur Pau.de ca.ꝛ Jud.ꝛ etiaz Fulg.in.d.l.q se patris.circa quē dū Bar.hic alle.l.exheredatū. ff.de re iu.est corruptus:debuit allegare.l.ex cōtracta.ff.de re iudi. ¶ Sed caue ꝙ intellectus Bar.nō videtur posse procedere: quia ſ excluso primo per restitutionem in integrum admittitur sequēs de iure ciuili:per.l.j.ſ.ſi quis adita.ꝛ.l.ū.ſ.ſi bonorū.ff.ad Tertyl.certe etiam admittūtur de iure pretorio per dum dicit vt a primo quoꝙ ad sequentē trāſlata hereditate ꝛc.de quo tex.opponebat Ange.nec ꝛ nō solum relinquens cogitandū in lec.Flo.ſi qua solutio dari
3 poterit patebit ex dictis in sequenti.q. ¶ † Tertio onero ad instāti creditorū hereditatis possit iudex abbreuiare tēpus heredi prefixū succedenti ex edicto pretoris:qō est in descendentibus annus,in transuersalibus cētum dies.l.ū.vbi dixi.ſ.qui admit.dicunt Pau.de ca.ꝛ do. Alex.an istam glo.sentire,ꝙ iudex possit. Sed mihi videtur ꝙ glosi.istud nullo modo hoc sentiat. Punctus est ergo valde vtilis quando creditores hereditarij pertunt,ꝛ instant sibi satisfieri.cum text.in.l.j.in pn.ff.e.ꝛ in.ſ.pen. dicat ꝙ heredes nō sunt ꝓ iudicē ꝓcipitādi,si volūt deliberare, an debeant esse heredes,nunqd iudex statuēdo heredi? tēpus ad deliberādū,possit statuere min? tempus quam est prefixū ab edicto pretoris:est casus frequēs in quo Bart.l.si quis instituat heres in diem.ſ.j.per illum tex.ff.de here.insti.ꝛ ibi Jmol.in.iij. ꝛ iiij.col.ꝛ idē Bar.in.l.quādiu.vl.ꝛ ibi Jmo.ff.de acqui.hered. ꝛ ibi Bar.in.l.j.ſ.fi.per illum tex.ff.de iure delibe.ꝛ idē Bart.in l.si diu.ff.qui.ex cau.in posꝫ.catur,tenet ꝙ nullo modo abbreuiari possit per iudicē,quin filio saltē statuat annus,extraneo vero centū dies ad minus.ꝛ dicit Bart.se mille ꝓcessus in Zuim factos destruxisse.Simili? sequit Ang.de Are.i.ſ.extraneis.insti.de her.qua.ꝛ diffe. Sed Jud.Ro.in.d.l.quādiu.vltima.ꝛ in consi.ccccxciij.quod incipit:in casu consultationis ꝓposite advertendū ꝛc.repehendit Bar.in filio,cui nō debet assignari terminus anni,sed.ix.mensiū per tex.l.ſi.ſ.sed q: quedā.j.de iur.de libe.Ad quā respondet do. Alex.hic:ꝛ Pau.de ca.ibi,ꝙ nō loquitur in filio sed in extraneo.Sed ista solutio nō satisfacit.Primo diuinat ꝛ restringit istū text.sed dic quod imo necessario loquitur in extraneo: qz in filio datur annus.Secundo ꝛ fortius dato ꝙ ille tex.loquatur extraneo,adhuc durat obiectum:qz sic deberet statui terminus centū dierū,nō aūt nouē mensiū. Contra Bar.etiā facit tex.in.l.si curatoris.in fi.in verbo moderatum statuet.j.de iure delib.ꝛ ibi Pau.de ca.i fi.ad hoc no.nā si deberet dari tēs legale,tex.ibi,nō cōmitteret iudici ꝙ moderetur tēpus. Illum tex.ante Pau.ponderat ibi Ang.in lectura Perusina.vbi dicit in illo tex.aperte patere ꝙ iudex moderatur tēpus suo arbitrio.Et ideo multū mirat de opi.Bar.qui dicit qō multos processus fecit cassari:eo qz iudex statuit minus tēs centuz dierū cōtra formā.l.j.in fi.cum.l.seq.ff.de iure delibe.nā secundū Ang.imo arbitrio iudicantis debet statui:qz casus est ibi in illa
5 l.si curatoris.que lex est posterior.d.l.j.Tu dic ꝙ ille tex.nihil facit:per tex.clarū in.d.l.j.ſ.fi.iuncta.l.seq.nam in.l.j.ſ.fin. dicitur ꝙ tempus ad deliberandū est arbitrariū iudici,ꝛ in in.l.seq.dicitur dūmodo iudex nō arbitretur minus centū dierū. Ita tex.in d.l.si curatoris.in fi.in verbo moderatū statuet.intelligitur arbitrio iudicis:fateor dummodo non arbitretur minus tēpus centū dierum.d.l.ū.Ad text.[a] in.d.ſ.sed qz quidā.Tu responde qō nos loquimur de breuiori termino q possit a iudice statui.ꝛ ite non posset esse minor centū dierū:ita procedit opi.Bar.ꝛ predicta,aut queris de termino longiori qui possit a iudice statui.ꝛ il le est nonē mensiū:ita clare loquit text.in.d.ſ.sed qz quidam.intelligetamen ꝙ ille est longior terminus qui possit in extraneo statui.nam in filio non pōt ioqui:cū ad minus habeat annū vt
4 predixi. ¶ † Vera ꝛ cōis cōclusio est ꝛ hāc teneꝙ aut querum? munqd ad instāti creditorū possit iudex statuere minus tēpus heredi,ꝙ sit prefixum in edicto pretoris.ad istum finem ꝛ effe-

Sed Bar.in.l.quandiu.vlt.ꝛ ibi Ange.Jmo.ꝛ alij.ff.de acqui.hered.respondent ad illa iura ꝙ pendente prima dilatione non potest dari secunda dilatio,verū est que statim incipiat currere. Sed bene potest dari secūda dilatio que postea incipiat currere finita prima.quod est no.fm Bar.Sed ista solu.esset sine effectu quantū ad ꝓpositū nostrum.nā si dilatio non statim curreret pendente prima,non esset succursum creditoribus per istū ti. Jō Bar.in.l.ū.ad fi.ff.de re iudi.aliter respondet ꝙ pendente prima dilatione non potest dari secūda,verū est si secūda est preiudicialis prime,alꝫ secus. Tu dic plenius fm Bal.in.d.l.quādiu.vlti.
2 ꝛ hec est veritas. † Si queris an plures dilationes dari possint a iudice,si loqueris a principio:dic ꝙ sic:arg.l.nōnunqꝫ.ff.de iudi. Aut queris ex post facto postꝙ iudex dedit primam dilationē:an ea pendente possit alia dare,ꝛ tunc aut queris respectu diuersarū psonarū,ꝛ tūc potest per illud quod in simili not gl.in.l. creditor.in prin.ff.mand.ꝛ iste est ꝓprie casus noster qui loquit respectu diuersarū psonarū.ꝛ ratio est:qz tunc secūda nō est preiudicialis prime,aut queris nunquid eidemmet persone pendēte prima dilatione possit dari secunda,ꝛ tunc aut loqueris circa idem capitulum, ꝛ dic ꝙ non. ꝛ ita ꝓprie loquuntur iura.ſ. in cōtrariū adducta. Aut loqueris quo ad diuersa ꝛ separata capitula,ꝛ adhuc potest ita procedi qō no.gl.in.l.ſ.ſ.ff.de fer.gs. ita ibi perfecte Bal.licet nō ita plene. Caue ēn per tex.in.l.si plures gradus.ff.de iure deliber.dum dicit vt a primo quoꝙ ad sequentē trāſlata hereditate ꝛc.de quo tex.opponebat Ange.nec ꝛ nō solum relinquens cogitandū in lec.Flo.si qua solutio dari
3 poterit patebit ex dictis in sequenti.q. ¶ † Tertio onero ad instāti creditorū hereditatis possit iudex abbreuiare tēpus heredi prefixū succedenti ex edicto pretoris:qō est in descendentibus annus,in transuersalibus cētum dies.l.ū.vbi dixi.ſ.qui admit.dicunt Pau.de ca.ꝛ do. Alex.an istam glo.sentire,ꝙ iudex possit. Sed mihi videtur ꝙ glosi.istud nullo modo hoc sentiat. Punctus est ergo valde vtilis quando creditores hereditarij pertunt,ꝛ instant sibi satisfieri.cum text.in.l.j.in pn.ff.e.ꝛ in.ſ.pen. dicat ꝙ heredes nō sunt ꝓ iudicē ꝓcipitādi,si volūt deliberare, an debeant esse heredes,nunqd iudex statuēdo heredi? tēpus ad deliberādū,possit statuere min? tempus quam est prefixū ab edicto pretoris:est casus frequēs in quo Bart.l.si quis instituat heres in diem.ſ.j.per illum tex.ff.de here.insti.ꝛ ibi Jmol.in.iij. ꝛ iiij.col.ꝛ idē Bar.in.l.quādiu.vl.ꝛ ibi Jmo.ff.de acqui.hered. ꝛ ibi Bar.in.l.j.ſ.fi.per illum tex.ff.de iure delibe.ꝛ idē Bart.in l.si diu.ff.qui.ex cau.in posꝫ.catur,tenet ꝙ nullo modo abbreuiari possit per iudicē,quin filio saltē statuat annus,extraneo vero centū dies ad minus.ꝛ dicit Bart.se mille ꝓcessus in Zuim factos destruxisse.Simili? sequit Ang.de Are.i.ſ.extraneis.insti.de her.qua.ꝛ diffe. Sed Jud.Ro.in.d.l.quādiu.vltima.ꝛ in consi.ccccxciij.quod incipit:in casu consultationis ꝓposite advertendū ꝛc.repehendit Bar.in filio,cui nō debet assignari terminus anni,sed.ix.mensiū per tex.l.ſi.ſ.sed q: quedā.j.de iur.de libe.Ad quā respondet do. Alex.hic:ꝛ Pau.de ca.ibi,ꝙ nō loquitur in filio sed in extraneo.Sed ista solutio nō satisfacit.Primo diuinat ꝛ restringit istū text.sed dic quod imo necessario loquitur in extraneo: qz in filio datur annus.Secundo ꝛ fortius dato ꝙ ille tex.loquatur extraneo,adhuc durat obiectum:qz sic deberet statui terminus centū dierū,nō aūt nouē mensiū. Contra Bar.etiā facit tex.in.l.si curatoris.in fi.in verbo moderatum statuet.j.de iure delib.ꝛ ibi Pau.de ca.i fi.ad hoc no.nā si deberet dari tēs legale,tex.ibi,nō cōmitteret iudici ꝙ moderetur tēpus. Illum tex.ante Pau.ponderat ibi Ang.in lectura Perusina.vbi dicit in illo tex.aperte patere ꝙ iudex moderatur tēpus suo arbitrio.Et ideo multū mirat de opi.Bar.qui dicit qō multos processus fecit cassari:eo qz iudex statuit minus tēs centuz dierū cōtra formā.l.j.in fi.cum.l.seq.ff.de iure delibe.nā secundū Ang.imo arbitrio iudicantis debet statui:qz casus est ibi in illa
5 l.si curatoris.que lex est posterior.d.l.j.Tu dic ꝙ ille tex.nihil facit:per tex.clarū in.d.l.j.ſ.fi.iuncta.l.seq.nam in.l.j.ſ.fin. dicitur ꝙ tempus ad deliberandū est arbitrariū iudici,ꝛ in in.l.seq.dicitur dūmodo iudex nō arbitretur minus centū dierū. Ita tex.in d.l.si curatoris.in fi.in verbo moderatū statuet.intelligitur arbitrio iudicis:fateor dummodo non arbitretur minus tēpus centū dierum.d.l.ū.Ad text.[a] in.d.ſ.sed qz quidā.Tu responde qō nos loquimur de breuiori termino q possit a iudice statui.ꝛ ite non posset esse minor centū dierū:ita procedit opi.Bar.ꝛ predicta,aut queris de termino longiori qui possit a iudice statui.ꝛ il le est nonē mensiū:ita clare loquit text.in.d.ſ.sed qz quidam.intelligetamen ꝙ ille est longior terminus qui possit in extraneo statui.nam in filio non pōt ioqui:cū ad minus habeat annū vt
4 predixi. ¶ † Vera ꝛ cōis cōclusio est ꝛ hāc teneꝙ aut querum? munqd ad instāti creditorū possit iudex statuere minus tēpus heredi,ꝙ sit prefixum in edicto pretoris.ad istum finem ꝛ effectū ꝙ si heres intra talē terminū non adeat possit dari curator bonis qui creditoribꝰ satisfaciat.ꝛ teneꝙ sic:alias creditores ni miū longam dilationē haberēt.l.j.ſ.sane.ff.eo. Aut queris nunquid heredi possit statui minus tēpus quā illud qō est prefixum a pretore ad finē ꝙ eo elapso excludatur heres a facultate succedendi,ꝛ sic ad instantiā substituti:ꝛ dic ꝙ nō per regulaz.l.licet. j.de iur.delibe.ita cōcludūt Jac.bu.Ang.Sali.ꝛ oēs alii moder. hic.Ang.ꝛ Pau.de ca.in.l.si curatoris.per illū tex.j.de iur.deli.ꝛ in.d.l.q dū.vlti.per glo.ibi.Ange.in.l.si seruus.ꝓ illū text. ff.de bo.autho.iud.possid.ꝛ ita est magis cōis ꝛ vera ſnia fm do. Alex.in cōſi.iū.in.ij.vo.inci.videret inspectis.in.v.col. Tu subtilius[b] pondera q: isti docto.sentiunt vnū de quo sepius dubitaui:nec vnqꝫ fui bene clarꝰ,ꝙ si iudex statuit heredi ad deliberandum minus tempus quā sit inductū ab edicto ꝓtoris, dato ꝙ heres non succedat intra tale tēpus,potest bene dari curator bonis,tamen heres nō excluditur a facultate succedēdi:ergo volunt ꝙ si iudex instātibus creditoribus statuit tantū tempus ad deliberandū,quātum est prefixū a pretore puta statuit tēs anni filio,ꝙ elapso tali anno filius excludatur a facultate succedendi: ꝛ sequēs admittatur.ꝛ istud videtur sonare litera in.l.j.in princ. ꝛ.ſ.sane.ff.eo.ꝛ istud indubitanter procederet:in eo q tantū potest venire de iure pretorio,qz omnino absqꝫ iudex tamen terminum statuisset erat a lege prefixum:ꝛ eo elapso erat exclusus. ¶ Sed magnū dubiū habeo:quid si iste heres poterat etiam de iure ciuili succedere vsqꝫ ad triginta annos:ꝛ iudex ad instantiā creditorū statuit sibi terminū anni ad deliberandū:nunquid elapso anno sit exclusus ab omni facultate succedēdi,nō solū de iure pretorio:qō est expeditū:sed etiā de iure ciuili,nunqꝫ fui in hoc clares nec doc.hic aperiunt:quis Pau.de ca.hic.in versi.ꝛ si dicatur quid expedit.aliquid intra dentes attingat:sed non aperit clare,ꝛ regula videtur ꝙ nonꝙ exclusus ab vno iure non intelligitur exclusus ab alio.l.suum.j.de iur.delibe.tamen illa regula non loquitur quando tēpus est prefixū a iudice vno. Forte non esset ponere ꝛ os in celū tenere ꝙ isto casu heres excludat per lapsum anni sibi statuti a iudice ad deliberandum,ab omni facultate succedendi etiā de iure ciuili.ita ꝙ sequens in gradu admittatur.prout expresse videnꝫ dicere tex.in.d.l.j.in pn.ꝛ.ſ.quibus. ꝛ.ſ.sane.quos alias oporteret multū restringere.ita etiā fortiter ꝓbat tex.in.l.si impubes.ſ.questū.ff.de carbo.edi.ꝛ fortis text. in.ſ.cum igitur.insti.de bono.posſes. ¶ Et ꝓpter hoc cōsydera bam licet tactū nō inueniā,ꝙ ista sit ratio:quare ꝓtor adinuenerit succes.edic.fanore creditorū:vt dicūt gl.ꝛ Bar.hic.ꝛ sic trāſeo ad quartā questionē.nam cuz videret pretor ꝙ primus heres habet de iure ciuili.xxx.ann.ad adeundū.ꝛ alios.xxx.sequētes. ꝛ sic successiue:isto modo nunqꝫ satisfieret creditoribꝰ, ꝓpterea pretor ordinauit ꝙ instantibus creditoribus statuat heredibus tēs anni fi sint de descēdentibus:vel centū dierū:si sunt de trāſuersalibus:quo elapso alij admittant,vt creditores sciant quem conuenire:vt dicunt tex.prealleg.ꝛ fuit de mente Bal.ꝛ Dod. in.l.posth.ſ.de bono.pos.contra tabu.vbi rēperant ꝙ tamē primus nō excindetur irreuocabiliter.ſſo pono tamen istud,pcōstanti:qz periculosum est:ꝛ nimium restringeretur regula.l.licet. j.de in.delib.cōcedēs.xxx.an.ad adeundū de iure ciuili. Cogita a tamē:qz si est verū,est pulchrum ꝛ subtile. Tamē Pau.de casti.ꝛ Alex.hic dicūt ꝙ successoriū edictū fuit inuctū a pretore ꝓpter aliud:qz fm.l.ɣū.tab.exclusō ꝓximo agnato statim succedebat fiscus.l.post consanguineos.in prin.ff.de suis.ꝛ legi.declarant in l.qui se patris.in prin.ſ.vnde libe.ideo sepius bona vacabāt longo tēpore anteꝙ fiscus appiehenderet. Itē fiscus habet varios iudices ꝛ multiplices fauores.l.ſi cōtāte.ſ.quoties.vbi notat. ff.solu.ma.ꝛ istud cedebat dāno creditorū.ideo ꝓtor induxit suc b
cessi.edi.quod dispōsuit ꝙ excluso ꝓximo agnato nō veniat fisc?: sed veniant cognati de gradu in gradū,intra breue tēs taxatū a ꝓtore.d.l.j.in pn.ff.eo. † Extra gl.no.allud qꝫ tenet Bar.ꝙ in querela inofficiosi testamenti est locus successorio edicto.ꝛ ideo exclusō filio exheredato a querela ꝓ lapsum quinquēnij,vel mor te nepos succedit in querela.ad hoc alleg.tex.bene probantez in l.si is qui.in princip.ff.de inoff.testa.ꝛ est in.l.si non mortis.in fi. ff.eo.facit.l.qui repudiantes.eod.titu. Ad idem alleg.text.in.l.si qs filiū.C.de inoff.testa.ꝛ ibi glo.ꝛ Bar.idē tenēt. Sed consyde ra qō ille tex.ꝓbat de directo cōtrarius in verbo omne aduto riū nepotē deliquerit.ſſi? dixeris ꝙ ibi nepos volebat venire ex persona patris fuit:quod apparet clare in illo tex.vbi queritur de meritis filij ꝛ nō nepotis:sec? si voluisset ex ꝓpria ꝓsona venire.ꝛ ita respōdet gl.in.d.l.si is qui.in prin.ꝛ in.d.l.si quis filiū. in pn.Tamē multū ob.ille tex.dū vnius filiter dicit omne aduto.num.Itē dū tex.dicit ꝙ iurisconsulti inhumane hūc articulū indecisum reliquerūt.sed nulla esset inhūanitas si nepos posset venire ad querelam per successorium edictum. Sed veritas est: vt dixi,ꝙ quādo nepos volebat venire ex ꝓsona patris:tūc erat

☞ Ad tex. Fuit hec solutio de mente Jmo.in.l. quandiu.la vltima.ff.de acqui. here.ꝛ vid Alex. hic.j.col.ꝛ.ij.ꝛſi. dicebat.Purpu.

b ☞ Tu subtilius. Articul? nouus Jaſ.contra quez facit qz iudex nō potest etiam ex causa quem suo iure priuare nisi in casibus a iure expressis.ſ.cum igit.in aut.de nō elig.secun.nub. sed hoc nō rēperitur expressum, nisi dicas ꝙ non est ꝓpria prinatio ante aditam hereditatez.l.cuz heredes.in prin. vbi Alexā.ij.col. de acquir. pos.

Universidad de Deusto
Biblioteca

destitutus omni remedio: nisi fuisset. d. l. si quis filiū. sed quando volebat venire ex sua propria persona: tunc bene habebat locum successoriū edicti in querela. d. l. si is qui. in princ. z. d. l. si nō mortis. Et sic Barto. bene allegauit. d. l. si quis filium ad proban. qō semper in querela locus est successorio edicto, siue nepos velit venire ex persona propria. d. l. si is qui. in prin. siue etiaz velit venire ex persona patris. d. l. si quis filiuz. Sed tu aduerte, quia nec isto modo Bart. bene inducit illuz tex. quia ibi nepos non venit ad querelā ex persona patris per successorium edictum, sed solū per ius trāsmissionis: cū ibi de nouo statuatur qō querela nō preparata transmittatur ad liberos: cōtra regulam. l. posthumus. ff. cuz. l. seq. z sequē. ff. de inoffi. testa. z ꝙ ibi nō veniat per successorium edictū, z sic ꝙ Bar. nō bene alleget illū tex. ofteō: nā si venire per successorium edictum: etiā si pater repudiasset, vel esset elapsum quinquenniū: tamē nepos admitteretur. d. l. si is qui. in princi. z. l. qui repudiatis. ff. de inoffi. testa. z. l. ij. in prin. ff. de bo. liber. qō negat ibi tex. sed potes dicere ꝙ illud ideo fit: quia nepos veniebat ex persona patris: vt ibi dicit tex. ideo repudiatio patris vel lapsus quinquenniū nocet nepoti: secus si nepos vellet venire ex persona sua, z ita procedunt iura preallega. Tamen reuera tex. ibi loquitur ꝙ nepos venit ex iure transmissionis, z nō ex successorio edicto, z sic Barto. non bene alleg. illum text. imo tunc proprie habet locum edictum quando primus est exclusus repudiatione vel mortis: q successoriū edictum dicitur quando remediū competens primo, illo excluso defertur sequenti in gradu. l. j. eo. Et sic in successorio edicto nepos semper venit ex sua persona, z non ex persona patris. patet, quia cū pater esset exclusus repudiatione vel tempore, non potest nepos venire ex plona patris: vt in simili declarat Bart. in. l. j. ſ. si fit. ff. de colla. do. z in l. j. ſ. si sit filius. ff. de coniun. cū eman. libe. sed quando venit ture transmissionis, tunc bene venit ex persona patris. ita loquit. d. l. si quis filium. Facit bene tex. in. l. ij. de bo. libe. vbi sequēs per successorium edictū venit acsi prior ex numero nō fuissent, ergo nō venit ex persona prioris. Istam opi.[a] Bar. sequuntur cōmuniter ff moder. hic. z glo. Barto. Bald. z Ange. in. l. pater filium. ff. de inoffi. test. Bart. z Bald. in. l. in suis. ff. de libe. z posthu. Barto. Ange. Jmol. z communiter ff Mod. in. d. l. si quis posthumos. ſ. j. Cy. Bar. z Bal. in. d. l. si quis filiuz. Bald. in. l. qui se patris. in ij. colum. 3. vnde liberi. z in. l. posthumorum. ff. de iniusto rup. ¶ Tenendo istam cōem opi. sequit notabilis effectus ꝙ licet nepos qui filios in potestate ꝑcedit tēpore mortis aui non debet institui vel exheredari. l. gallus. ſ. in oibus. ff. de libe. z posthu. z l. si quis filio exheredato. in princi. ff. de iniusto rup. tamē si filius exheredatus repudiat querelam, vel excluditur tempore poterit ipse nepos intētare querelā. z circa hoc multū insistit Pau. de ca. in. d. l. si quis filiū. qō etiam videt mirabile, cum querela cōpetat illi qui passus est iniuriaz exheredationis. l. papinianus. in prin. ff. de inofficio. testa. in verbo ipsius enim iniuria est. Sed ad hec patebit responsio ex his que. j. dicam in prima limitatiōe. Et circa illū tex. z presentem passum vide ff Moder. ꝑstim Raph. cuma. z Alex. in. l. si quis posthumus. ſ. j. ff. de lib. z posthu. Sz cōtrariam opi. tenet gloſſ. in. d. l. si quis posthumos. ſ. j. z glo. in. l. posthumorū. ff. de iniuſt. rup. sequunt Guil. de cu. Jaco. butri. z Sali. in. d. l. si quis filium. precipue per illum text. vbi imperator statuit vt querela non preparata transmittatur ad nepotē, quia alias nullum remedium competebat nepoti: ergo nō est verum ꝙ nepos posset venire per successorium edictum. dic de illo tex. vt. ſ. dixi. Istam opi. per eundem tex. tenet do. Franc. de are. hic. Scōo mouetur per tex. in. l. j. ſ. si pater in potestate. ff. de comū. cum eman. libe. Sed respōde ꝙ ibi filius exheredatus nō erat exclusus repudiatione vel tempore. Nam tūc bene nepos admitteretur. per dictā. l. si is qui. in prin. z. l. qui repudiantis. z. l. si non mortis. ſ. fi. ff. de inoffi. testa. Tertio mouetur per tertē text. vbi dicit esse expressuz, in. l. scripto. ad fin. in princi. ff. vnde libe. z ibi glo. ad hoc pondera illum text. Et dicit do. Alex. in. d. l. si quis posthumos. ſ. j. qō non inuenit illū tex. in proposito ab alio allegatum, tamen eum alleg. do. Fran. de are. hic. vbi dicit tex. ꝙ filius exheredatus mortis obſt. nepoti in causa testati. licet in causa intestati non obstaret. do. Alex. in. d. l. si quis posthumos. respondet qō ibi bene decidit nepotem nō posse venire ad querelā vigore transmissionis, per. l. posthumos. ſ. fi. cum. l. sequen. ff. de inoffi. testa. sed nō negat ille tex. quin nepos ex persona sua propria posset ad querelam venire per successorū edictū. Tu dic ꝙ uno tex. fortiter viget, z negat nepotez etiā ex successorio edicto ad querelam venire posse, cum dicat filiū exheredatū mortentez obstare nepoti in causa testati. Item cum tex. dicat scriptū heredem posse adire hereditatē mortuo filio exheredato: ergo intelligitur de aditione effectuali: que nō possit per querelā infringi: alias nihil refert ꝙ filius exheredatus esset mortuus: quia etiam eo viuo pōt hereditas adiri per scriptum heredem. imo requirit ꝙ adeatur, vt querela locuz habeat. l. papinianus. ſ. si cōditioni. de inof. testa. l. filiū. ſ. sed cuz exheredatio. ff. de bono. pos. contra. Istī dicas ꝙ ideo dixi heredem scriptum posse adire, vt ostēdat testamentū nō esse nullū. l. si quis filio exheredato. ff. de iniu rup. ¶ Tene cōmunē opi. ꝙ etiā late tenet do. Frā. de areti. in. l. in suis. ff. de libe. z posth. Limita eam notabiliter vt ꝑcedat quādo querela fuit delata filio: q fuit exheredatus z superuixit post mortez patris: quo casu aperit viam ad succedendū, z facit vt ceteri sequentes per successo. edic. admitti[b] possint: secus si nō esset sibi delata: puta: q ipse fuisset institutus, vel esset mortuꝰ vi uo testatore, tunc in querela nō esset locus successorio edicto. tex. est nota. in. l. ij. ff. de bo. liber. z facit ratio q successo. edic. dicitur quando remedium competens primo: illo excluso defertur secūdo. l. j. eo. z sic succes. edic. competit in iure delato. l. i. in princ. ff. eo. z hic in glo. l. j. eo. Secundo limitat singu. Bal. in repe. l. in suis. in. ij. oppo. ff. de libe. z posthu. nisi filius primus exheredatus approbaret testamentum: q: tunc testamentum habet vires irreuocabiles. argu. l. filio. preterito. ff. de iniu. rup. z sic per sequētes non poterit amplius querelari. Istam limitationez pro valde singulari z notabili refert Alex. in. d. l. si qs posthumos. ſ. j. dicit ꝙ non reperit ab alio tactaz, sed eam reprobat, per. d. l. si is qui. in prin. in verbo nolit. z. d. l. qui repudiantis. in prin. Ad. d. l. filio[c] preterito respondet quod cū ille casus sit exorbitās, z ibi nō fiat alij preiudiciū, cū ibi essent instituti venientes ab intesta. nō debet trahi ad istū casum, quo nepoti preiudiciū infert. Ego reprobo, duplici ratione: vna quā sentit dom. Alex. nam quādo filius exheredatus expresse renuntiat querele, dicitur approbare testamentum, z tamen tūc habet locum successorium edictuz in quarela. d. l. si is qui. in prin. z. l. qui repudiātis. in princip. Secūdo moueor: q eo ipso ꝙ filio exheredato delata est querela, certe aperta est via ceteris descendentibus ad impugnādū eo excluso. ergo nō pōt eis preiudicare. l. si post mortē. ſ. fi. ff. de bono. poſſ. contra ta. z tradit plene ꝑ Alex. in. l. posthumo. ff. de bono. poſſ. 3 tab. quā pre. Ad. l. filio preterito. respōdeo aliter ꝙ ibi bū dicit ꝙ si liꝰ preterit[e] pōt approbare ad suū preiudiciū. an aūt istud aliꝰ fratribꝰ preiudicet: qn ipso possint dicere nullū, ibi nihil dicit. ¶ Dubitat etiā Pau. de ca. hic. † Illunquid in iure dicendi testamentū nullus fit locus successorio edicto. z licet Pau. de ca. hic firmet ꝙ nō, z Ange. in. l. j. in lectu. Flo. ſ. eo. tamē do. Alex. post alios ibi firmat cōtrarium. z ibidē ipsemet Pau. de ca. sibi cōtrarius. ¶ Subdit etiā Bart. hic: ꝙ eodē modo in cōtratabulis locus est successorio edicto, per tex. in. l. ij. ſ. si emancipatus. j. ff. de bo. poſ. contra tabu. z lz Fulg. dicat ꝙ idē tex. parū facit mihi videt ꝙ optime probet. ibi em filius emancipatus fuerat exheredatus eo quod vxorem ignominiosam duxerat. que erat iusta causa at tēo iure ffoziū. dicit ibi tex. ꝙ nepos qui nō debebat institui nec exheredari, cum pater eum precederet tempore mortis aui: tamē cum filius excludatur, nepos per successorium edictum admitti tur. ad contratabulādum ex persona sua propria, non patris. patet: quia ibi queritur de suis meritis, z nō filij. Poterat tamē allegari tex. magis clarus in. l. ij. ff. de bonis liber. z glossa ordina. in. l. illud. ſ. primo. ff. de contra tab. z ibi per Bar. z in. l. si ex duobus. ſ. fin. eo. tit. Tamen Fulg. in hoc etiam contradicit. Et passus non est sine dubio. z remitto etiam te ad ff Modernos, ꝑsertim dominum Alex. in. d. l. si quis posthumos. ſ. j. vbi plene de his videas. z Barto. in. l. prima. ſ. fi. si pater in potestate. ff. de conjungen. cum emanci. libe. Jason Pisis.

a ☞ Istā opi. Addē Bart. in. l. iij. ſ. emancipatus. lo primo. ff. de cōtra tab. Purpu.

b ☞ Admitti. Sz tex. allegatus facit contra: nisi dicas qō ibi illi filij patroni admittuntur ex ꝓpria persona. Purp.

c ☞ Ad. d. l. filio. Contrarium tenet Joā. fa. insti. de exhere. liber. i pin. fi. col. z facit q tractat de conseruatione volūtatis. ergo casus fauoz abilis gl. in l. gallus. ſ. qō si is. de lib. z posth, ꝙ facit pro extensione gl. in. l. si cōstante. in prin. ff. sol. ma. Purpu.

1 ☞ Frater matris tue, licet non sit tibi patruus, sed auūculus: tamen qui est patruus matris tue: hoc est frater patris matris tue, est etiam tibi patruus magnus, large z improprie.

2 ff Magnus dictio quid hic denotet.

3 Patruus magnus an dicatur proprie patruus.

4 Statutum correctorium iuris communis, debet intelligi z interpretari: vt minus ledat ius commune quam potest. z nu. ſ.

6 Proximior: in gradu quotiescunq; excluditur: sequentes etiam excluduntur.

7 Statuta recipiunt interpretationem per punctum rationis.

8 Statutum si excludat patruum simpliciter: vel amitam intelligi tur etiam excludere patruum magnum, z amitam magnam.

9 Statutuz si excludat matrē existētibus fratre defuncti vel agnatis: vigore talis statuti excludentur auus maternus.

10 Statuto disponente quod extantibus masculis filia femina nō succedat, vigore talis statuti excludentur nati ex femina.

11 Extensio est licita etiam in correctorijs: ex maioritate rationis.

12 Statutum excludens fratres simpliciter, multo magis intelligitur excludere fratres patrueles.

SI mater tua. mo gradu. sequentes in capite vel in gradu admittuntur per successo. edic. ꝫ. d. ¶ In textu ibi: patrui magni. iuncta glosſ. in verbo magni

magni. Aduerte † ꝙ licet frater matris tue non sit tibi patruus sed auunculus. tamen qui est patruus matris tue hoc est frater patris matris tue est etiam tibi patruus magnus: nō est large et improprie cum sit mediante persona matris tue: vt hic in gl. secūdū opi. Pla. que est vera fm Cy. Ray. z ff Moder. hic. z gl. in ſ. quarto gradu. in verbo aunculus. insti. de gradi. z i hoc non est vlterius insistēdū. ¶ Sed pulchrū dubiū est: nūquid patruꝰ magnus hoc est frater aui patrui dicatur proprie patruꝰ, ita ꝙ caderet in statuto faciente mentionem de patruo. Jaco. but. hic determinat ꝙ non, z ꝓpterea infert, ꝙ stante statuto in ciuitate Bononie: ꝙ si adsit patruus, mater defuncti non succedat: certe si adesset patruus magnus, nō excluderet matrē: quia statutum debet intelligi de patruo proprio, sed patruus magnus nō est, proprie patruus. Et idem tenet ex̄ esse Ang. hic. idē tenet Bal. in. l. oēs populi. in. xiij. col. ff. de iusti. z iure. Sed Bald. hic tenet qō

2 imo patruus magnus est proprie patruus † quia illa dictio magnus non denotat improprietatē: sed apponitur vt discernatur frater patris, qui est patruꝰ, a frater aui paterni, qui est patruus magnus. tenet tū cū decisione Jac. but. fm quam refert multos Bononienses cōsuluisse. sed alia ratione: quia verbū indifferēter prolatū, debet intelligi per prius, z sic de patruo magis proximo, z non per posteri[a], seu per remotum. l. qui liberis. ſ. hec verba. ff. de vulg. z pupil. Item quia istud statutū est odiosum z ꝓtra ius cōmune: quia excludit matrem a sucessione filij existēte patruo. ergo debet intelligi in patruo magis proximo, in quo est minor exorbitantia, z ratio admittēdi. Et cū vtraq; decisiōe vez quod patruus magn[a] sit proprie patruus. Item quod nō veniat tamē in presenti statuto: tenent Sali. Fulgo. Pau. de cast. do. Franc. de are. z do. Alex. hic. z Bal. in alijs locis additis per do. Alex. idem tenet Bal. in. l. iubemus. ſ. fi. per illū tex. ſ. ad treb. ¶ Ego vltra alios contra vtrunq; membrū: vt dem materiam cogitādi

3 arguo sic. † Et in primis circa primū membrum, ꝙ patruus magnus non dicatur proprie patruus, argno sic. quotiescūq; aliqua dictio non proferatur simpliciter: sed cum aliquo adiuncto, appareat qō illa dictio proprie non significat. hinc videmus qō frater patruelis proprie nō dicitur frater: q: nō proferatur simpliciter sed cum illo adiuncto patruelis: idem in fratre cōsobrino z sim. Ista est do. Bar. approbata in. l. lucius. ſ. quesitū. ff. de lega. ij. sed patruus magnus non appellatur simpliciter patruus: sed cū illa dictione magnus, z sic fm quid. ergo apparet ꝙ non est patruꝰ proprie. hinc tamē cadit respōsum si bene cogitabis verba

a Bal. hic. ¶ Circa[a] vero principalē decisionē, in qua oēs indifferenter cōcordant. ꝙ si statutū admittit patruū exclusa matre de functi, ꝙ non venit patruus magnus: ab hac ego nō dissentio: sed vt dem materiam cogitandi arguo sic. nam istud statutū ex parte patruorū est fauorabile: licet ex parte matris sit odiosum probo per simile statutum ꝙ existentibus filijs masculis filie femine non succedant, ex parte masculorū est fauorabile, z exēditur: ex parte feminarum est odiosum: ideo restringit. ita volunt Bal. Sali. z ff Moder. in. l. ij. C. de in ius vocan. per glo. ibi: cum alijs concordan. ibi traditis. modo sic si istud statutum est fauorabile respectu patruorū, habeo aliam regulā, ꝙ statutū fauorabile in eo casu in quo est fauorabile, extēditur ad casum largum z improprium. ita ponderaui velle Bal. z Pau. de ca. in. l. qui se patris. in penul. col. 8. vnde libe. vbi volunt ꝙ statutum cogens agnatos cōpromittere: quia est fauorabile, comprehendit eman cipatos: q uis large z improprie sint agnati. Idē volunt Bald. z Sali. in. prealleg. l. ij. 8. de in ius vocan. vbi statutum admittēs filios masculos ad exclusionē feminarū: q: ex parte masculorum est fauorabile, comprehendit nepotes ex filijs: qui tamen non veniunt proprie appellatione filiorū: sed large z improprie: vt declarat Bar. in. l. liberorum. ff. de ver. sig. cū simi. ergo idē dicem[a] in proposito ꝙ statutum loquens de patruo, cū eius respectu sit fauorabile, comprehendet etiā patruum magnum: dato etiā ꝙ

b improprie sit patruꝰ. Nec huic obstaret si tu subtilis respōdeas[b] ex fundamentis Bald. z do. Alex. an. hic: ꝙ cum istud statutum sit cōtra ius cōmune, debet intelligi de patruo magis proximo: in quo est maior ratio admittendi: quia dico ꝙ hoc non est verū: quia etiā statutum admittens filios masculos exclusis filiabus est contra ius cōmune, contra. l. si. C. de lib. prete. z tamē nō intelligitur de filijs magis proximis, z in quibus est maior ratio admittēdi. imo intelligitur, z in nepotibus z pronepotibus z deinceps: ergo per hoc tollunt fundamenta docto. hic. Nisi dicas[c] ꝙ aliud sibi sit, eo quia nepos subintrat in locū patris. ſ. cum filius, institu. de here. que ab intesta. ꝙ nō est in patruo magno, qui nō subintrat in locum patrui: licet re vera doctores preallegati nō videantur habuisse istū respectū: sed solū ꝙ tale statutū esset fauorabile ex parte masculorū, z consequenter tēderet ad nepotes. ¶ Secūdo cōtra cōmunē arguo. nam in isto statuto ꝙ patruꝰ excludat matrē, non potest assignari alia ratio nisi qō sit fauore agnationis. l. j. ſ. pe. ff. de ven. inspi. eo quia patruꝰ est agnatus: mater cognata, ergo ista ratio propter fauorē agnationis debet haberi pro expressa in statuto. vt statum. j. declarabo, sz ista ratio agnationis: ita militat in patruo magno sicut in patruo simpli citer. ergo vterq; admitti debet, sicut per eandem rationē dicūt doc. in statuto quod existētib[a] filijs masculis filie femine nō succedant quia rō istius statuti est fauor agnatiōis q rō militat in nepotibus pronepotibus z deinceps sicut in filio: ergo idem ius z tamen in eis adest maior ratio. patet quia pri[a] admittit filius quā nepos. Cogitabis super his pro quibus tamen non recedo a communi sententia doctorum hic. ¶ Itē vltra alios ego multum pōdero fundamētū Bal. z doc. hic ꝙ decisiōe vtilis qōnis que multis annis rotata est in ciuitate Cremone z in qua multi prestantissimi iurisc̄onsulti, z ego post eos aliquādo fuimus[a]. de qua nō habetur decisio in terminis alia: quam ego viderim, nisi vna sola Lud. ro. in consi. xv. incip. viso themate cōsultationis.

a Circa. Adde Ang. z Joā. de pla. in. ſ. j. insti. de gra. Pur.

nā in ciuitate Cremone est statutū quod existētib[a] fratribus filie femine non succedant patri, qō intelligit ille termin[a] fratribus, nūquid intelligat de fratribus filiarū, an de fratrib[a] defunctī: z sic de patruis filiarū. Lud. ro. sing. cōsuluit ꝙ intelligatur etiā de fratrib[a] defuncti z sic de patruis: z potissime monet isto fundamēto: q: talis statuti non potest assignari nisi vnica ratio

b sz fauor agnationis: vt bona cōseruent in agnatiōe patris: z sic non transeant ad feminas que mutāt agnationem z familiam. ita Cy. z alij in. l. j. C. de adul. z Jo. and. in addi. Spe. in ti. de succ. ab intesta. super rub. sed illa ratio agnatiōis ita militat in fratribus defuncti, sicut in fratribus filiarū. ambo enim sunt agnati: ergo tale statutum simpliciter z indefinite loquēs de fratrib[a] intelligit non solū de fratribus filiarum: sed etiam de fratribus defuncti z sic de patruis. Et vltra Lu. quod in predicto statuto fuerit sola ratio agnationis, z sic linee masculine. Addē Bal. in l. maximum vitiū. in. ij. col. C. de lib. prete. z in. l. titia cū testō. ſ. latius. ij. ff. de leg. ij. z in. l. cunctos populos. in. xv. colum. in prin. C. de sum. tri. z in. l. ij. C. de in ius vocā. Jmo. in. l. si vero. ſ. de viro. ad si. ff. sol. mat. Ang. in cōsi. lxv. incip. ff Martin[a] Joan. de flo. sentit Bar. in. l. ij. ſ. videdum. ver. quid de auo. ff. ad tertu. imo plus dicit Bal. in. d. l. maximum vitiū. in iij. col. qō habet perinde acsi ista ratio esset expresse nominata in statuto adeo ꝙ etiam si esset statutum correctorium, recipit extensionē ex identitate illius rationis: acsi esset expressa in statuto. istud idē vltimū volūt Bar. z Jmo. in. l. si. de heredi. insti. z Sali. in. l. ij. C. de no-

c ua. ¶ Breuiter puto ꝙ illa decisio Lud. quamuis singu. non sit vera. z fic cōfundat ex doctrina Bal. hic approbata per omnes, q: quotiescunq; in statuto prefertur aliqua decisio simpliciter z indefinite, debet intelligi per prius z per magis immediatum, z sic in eo in quo est maior ratio admittendi, ꝓpter maiorē ꝓximitatem. ergo illud statutū Cremonēse loquēs de fratrib[a] simpliciter debet intelligi per prius. z sic de fratribus ipsaz filiaz in quibus est magis ꝓxima ratio ꝙ excludant sorores quā ꝙ intelligatur per posteriores de fratribus defuncti: z sic de patruis. Ad hoc etiam me multū mouet: q: illud statutū Cremonēse ꝙ existētib[a] fratribus filie femine non succedant patri intellexit solus de fratribus vnius modi. z sic aut intellexi de fratrib[a] defuncti, aut de fratribus filiarū, quia de viuis solis fratribus intellexit. ergo qs dubitat ꝙ intellexit de fratrib[a] filiarū: Ad idem coadiuuat: q: statutum loquens de fratribus: intelligitur de fratribus ꝓximis z non secundis vel vteriozib[a], fm Bart. in. l. lucius. ſ. quesitum. ff. de lega. iij. cū concordan. ſ. ꝓxime adducendis. Itē z quarto cū tale statutū veniat ad exclusionem filiarū ergo illa dictio fratrib[a]. intelligitur fm cōditionē persone ad quā refert. l. plenū. ſ. equitij. ff. de vsu z habi. l. ex militari. ſ. fi. ff. de testa. milī. l. penult. ff. de ali. leg. ergo dictio fratribus intelligēt de fratribus filiarū ad quarū exclusionem dirigitur sermo, licet posses dicere ꝙ etiā sermo dirigatur ad patrem defuncti. ¶ Ultimo multū stringit q: statutum correctorium iuris communis debet intelligi vt minus ledat ius cōe quaz sit possibile z minus corrigat. vt. no. in. l. ij. C. de noxali. z in. c. cū dilectus. de cōsuetu. sed intelligēdo illud statutum in fratribus filiarū, minus corriget ius cōmune quā si intelligas etiā in fratrib[a] defuncti, z sic in patruis, q: isto modo non solū fratres filiarū, sed etiam patrui excludēt filias feminas. contra. l. si. C. de libe. prete. sed intelligendo secūdo modo de fratribus filiarum, minus leditur z corrigitur ius cōmune ergo ista interpretatio capi debet ex istis fundamētis puto veritatem esse contra Lud. sed durum atq; difficile est respōdere eius fundamēto, dum dicit ꝙ ratio predicti statuti est vna sola ratio sz fauor agnatiōis, que habet ꝓpressa in statuto. z illa cōprehēdit vtrūq; casus. nā si recte cōsideras fundamēta Bal. z doct. hic volūt de directo oppositū, sed istud est multiplicare cōtraria z non soluere, vt dicit glo. in. c. sicut vigeri. j. q. i. z gl. in. l. creditori. ff. de ope. no. nuntia. Unde respondeo ꝙ non est verum quod

c Bzeuiter puto ꝙ illa decisio Lud. quamuis singu. non sit

☞ Nisi dicas. No. ampliationem ad. ſ. cum illius. Nunc limita: vt illud brocicum nō habeat ex persona patris, sz a. l. Bar. in. l. qui superstitis. de acq. here. Sed contra predictā ampliationē facit Alle. li. ij. nu. cciij. col. ij. in fi. Pur.

a ☞ Agnationis. a Addo quod ista rationes de agnatione voluit Alex. in.l.gallus.§.qõ si is.i.ij.col.j.nõ. ff. de libe.& post hu.& in.l.ij.colũ. vlti. ſ. de in ius voc. Soc. in rub. ff.fol.mat.col.ij. ver. secunda con clusio Alex. vbi de alio statuto in l.illam. colũ. ij. in fin.ſ. de collatio. Purpu.

b ☞ Ad idẽ. Adde Jas. in.l.ij.colũ. iij. in fine.ſ.eo. Purp.

c ☞ Primo. Aduerte q hec regula non videtur generaliter vera. vide decisiões ale. in.l.illã.col.iij.c. Jaſi.l.ſi emãcipari.co.j.ſ. de col la.& ideo Alex. in d.l.illã. v.col. declarat hoc proce dere quando ſequentes in gradu ſuccedunt loco excluſorum,& erat quedam repreſentatio in excluſis. Purpu.

d ¶ Licita est ertẽsio. Adde Ant. de bar.l.c. olim. 6 de xpo.fig. Alex. c de inol.in.l.ſi cõ ſtante.in prin.ff. Salu.matri.

e ☞ Ideo. videcõtra hanc primã. 8 c.tna nobis. de conſang. & affinita. Purpu.

ista fuerit ratio statuti: scilicet favor agnationis, a ex quo nõ fuit expreſſa in statuto.& ita literam dicit singa. Bal.in.l.liberorum. ff. de ver. ſigni.in.vij.col.in verſi. his premiſſis. ad fin. illius ver. quem bene ſigna.& Bal.in.l. defunctis. in vl.col.C. de ſuis & leg. & expreſſe do. Fran. de are. in cõſi. cxxvij. incip. proponit ex facto. in.j col. ad ſi. Alex. in conſi. lxxx. viſo & oppo: tunc animadverſo. in.vj.col.in.j. volu. licet contrarium teneat Paul. de ca. in conſil. cccxxxvj. preſens caſus modicã. in.j.col. Sed dictũ Bar. ego cõfirmo ex alio qõ ſingulariter dicit Sali. in.l. ſi ſervi veſtri. C. de noxa. i. q quando aliquis dicit nõ fuiſſe niſi vnicam rationẽ ſtatuti, nõ creditur: quia preſumuntur fuiſſe plures niſi ipſe hoc aperte oſtẽdat. Et iſtã deciſionẽ Sali. extollit, p valde ſing.& ſequitur do. Alexã. Jmo. in.l.ſi conſtante. in princ. ff. ſolu. matri. in.vj.col. ad ſi. Tamen nec iſta reſponſio eſt in toto ſecura, pter magnas,& multas authoritates. ã. in oppoſitũ adductas, quas negari nõ poſſit q reddat dubiũ an illa ſola fuerit ratio ſtatuti.

¶ Redeũdo ad principalem queſtionem doc. hic a qua ſum digreſſus: ſi queratur nunquid ſtatutũ faciens mẽtionẽ de patruo comprehendat patruũ magnũ vel ne. Ego ſic diſtinguo genera lius q̃ doct. aut ſtatutũ admittit patruum ad ſucceſſionẽ: aut eum excludit. Primo caſu quando ſtatutum admittit patruũ prout formaliter contingit in queſtione docto. hicin qua admittitur patruus excluſa matre,& tunc in actu practico.& conſulendo teneo quod ſub tali ſtatuto non comprehendatur patruus magnus. Et vltra Bal.& alios hic. iſtud optime declarat Bal. in.l. quod vero contra. ff. de legi. vbi refert Bal. omnes doc. Bononienſes.& eum conſuluiſſe.& ſtatutum priuilegians patruũ in ſucceſſiõe, nõ videtur priuilegiare patruũ magnum: quia minor ratio eſt in remotiori gradu ad includendũ quam in proximiori. Et idem ſequitur do. Alexan. in conſil. xcvij. in.ij. volu. incipit. viſo themate ſupraſcripto.& ſtatuto ciuitatis. Jmo. in pen. col. Ad idem facit quod vult Bal. in.l. hac edictali. ſ. verſi. quam obſervationem. C. de ſecun. nup. vbi vult q̃ ſtatutũ loquens de nouerca non extendat ꝫ comprehendat nouercam magnã. Ad idem facit quod vult Bart. in. d. l. lucius. §. queſtum. per illũ text. vbi tenet q̃ ſtatutũ loquens de fratribus ſimpliciter, intelligitur de fratrib⁹ primis.& vltra cõcordãtes ad hoc traditas per dominũ Alex. hic. Adde notabiliter Bal. in. c. que in eccleſiarum. in fin. col. de conſti. vide plene Ludouicum. in conſi. ccccxcv. incipiẽ. qua tus ſunt que refragantur premiſſe concluſioni.& in. d. conſi. xvj. & plenius q̃ alibi allegan. in prealleg. conſi. xcvij. in.ij. volu. Ad idem b & quarto facit regula philoſophi. q̃ vbi aliquid dicitur de duobus: de vno per prius,& de alio per poſterius: intelligendum eſt de eo quod eſt per prius. l. hoc legatum.& ibi Bar. ff. de leg. iij. & l. legatum. vicesimo. ff. de lega. ij. † Quinto facit ratio de qua. ſ. in principio huius pagine, quia cum illud ſtatutum ſit correctoriũ iuris cõmunis: quia de iure cõmuni mater excludit patruos in ſucceſſiõe filij. §. ſequẽs. in auc. de here. ab inteſtato. auc. defuncto. C. ad tertyl. ergo debet reſtringi vt minus ledat ius cõmune quam ſit poſſibile. ca. cum dilectus. de conſuetu. not. in.l.ij. C. de noxa.& ſic intelligitur de patruo ſimpliciter. non autem de patruo magno. Et q̃ vtis in practica ſic ſit tenẽdum: tamẽ in oppoſitum multum vigent nec fundamento que ſuperius ad oppoſitum adduxi. ¶ Aut vero ſtatutum excludit patruum ſimpliciter, tunc credo q̃ comprehendat magnum patruũ. Iſtud. pbo.

¶ † Primo. c regulã q̃ quotieſcunq; excludit. primitor in gradu certe ſequentes etiam excluduntur. l.j. in prin.& ibi glo. not. in verbo fiſco. ff. ſi quis ali. teſt. probi. ¶ † Secõ. pbo p regulã. l. de acceſſionibus. ff. de diuer. & tempo. preſcrip. Confirmantur predicta quia ſtatuta recipiunt interpretationem per punctum rationis: ſm Bal. in. c. j. in. vj. col. de conſti. & in aut. ingreſſi. in. j. colũ. C. de ſacroſan. eccle. ¶ † Tertio probo ex eo qõ decidit Bald. in d.l.qõ vero contra. vbi tenet qõ ſi ſtatutum excludat patruũ ſim pliciter: vel amitam aut materteram, intelligitur etiã excludere patruum magnum,& amitam magnam: quia ſtatutum non repugnat, & maior ratio minorem includit. l. cui pacto. ff. de ſeruis expor. & ſequuntur Ludo. & do. Alex. hic. ¶ † Confirmo pillud quod decidit Bart. in.l.ij. §. videndum. ff. ad tertyl. & Bald. in l. illam. ſ. de collati. vbi concludunt q̃ ſtante ſtatuto q̃ frater de functi,& alq agnati excludãt matrem, certe vigore iſtius ſtatuti excludent auum maternum. ¶ † Confirmo etiam per illud qõ tenet Bar. in. d. ſ. videndũ. vbi tenet q̃ ſtante ſtatuto q̃ exiſtentibus maſculis filia femina non ſuccedit. certe vigore talis ſtatutimulto minus ſuccedent filij ex femina. ab ſurdum enim eſſet qõ nepos ex filia eſſet in meliori gradu quam ipſa filia. l. ſi vina matre. circa medium. C. de bonis mater. prout tenet etiam Bar. in. l. liberorum. in. vj. col. & ſeq. ff. de verbo. ſignifi. Bald. in. l. maximum vitium. C. de liber. prete. & Joan. an. in addi. Spe. in titulo

11 de ſucceſ. ab inteſta. ſuper rubri. in. j. colũ. ¶ † Quarto confirmo per punctum rationis: quia etiam in correctoriis ſaltem egmato-

d ritate rationis licita eſt extẽſio, d de ſtricta ſignificatione vocabuli ad latam, glo. eſt in clemen. j. in verb. eligatur. de electio. glo. in anſ. vt hi qui obli. ſe. in prin. in ver. ad curationem. quam ad hoc

12 not. Ange. ¶ † Quinto ad idez facit: quia ſtatutum excludens fratres ſimpliciter, multomagis intelligit excludere fratres patrueles,& alios remotiores: vt conſulit Angel. in cõſi. cccxliij. quod incipit. rotum predictũ ſtatutum, in iſtis terminis intelligę Joan. andre. in titu. de ſucceſſio. ab inteſtato. ſuper rubri. in. j. col. Bal. in. l. ſcimus. ad finem prin. ſ. de inofficioſo teſta. ſecus quando ſtatutũ admittit fratrem: tunc intelligitur de proximiore ſeu de primo tantum. ita Bart. loquitur in. d. §. queſtum.& hoc modo etiam cõcordo iſtã contrarietatẽ Barto. in. illo. §. queſtum.& Jo. and. in prealleg. loco. ¶ Gloſ. ſi. diuiditur in quinq; partes principales. In prima declarat quid ſit ſucceſſorium edictũ. In ſecunda declarat quomodo in hac lege locũ habeat ſucceſſorium edictum. In tertia per viam limitationis remouet vnũ contrariũ. In quarta opponit & dupliciter ſoluit. In quinta & vltima allegat concordãtia. ad hunc text. ſecunda ibi, & eſt in hac. l. tertia ibi, vnde intellige, quarta ibi, ſed videtur. quinta, & vltima eſt ibi, & facit. ſ. qui admit. ¶ In tertia parte inquantum gloſſ. reſtringit iſtum text. quãdo non erant aliqui agnati illius patrui prede functi: dic melius q̃ imo iſto iure ſi fuiſſent agnati. tamen filius matris qui erat cognatꝰ patrui magni fuiſſet admiſſus. vt dicit text. eo q̃ iſto iure excluſo primo agnato ſequentes agnati nõ venirent: ſed venirent tantum cognati. l. poſt conſanguineos. in princi. ff. de iuris & legiti. declarati in. l. qui ſe patris. ſ. vnde liberi. & multomagis procederet iſta. l. attento iure authenticorũ, quo ſublata eſt differẽtia agnationis, & cognationis. §. nullam vero. in auc. de heredi. ab inteſtato. attendo q̃ iſte erat proximior cognatus. ¶ In quarta parte glo. dic melius quod imo hereditas dicitur delata furioſo, & potest per eius curatorem adiri: vt declarat in. l. infantis. ſ. qui admitti. ſed non dicitur delata quãtum ad hoc vt al. quid temporis currat furioſo: ita loquitur. l. ff. de bo. poſſeſſ. furio. infantive dela. nec dicitur delata quantum ad hoc vt curatores eius poſſit repudiare. ita loquitur. l. j. furioſi. allega. in gloſſ. ideo q̃ ſi decedat furioſus non ſecuta adicione, vel effectus ſane mentis repudiet. locus eſt ſucceſſorio edicto: ita loquitur iſta lex. Jaſon P. iſis.

1 ☞ Succeſſiones diuiduntur in tres ſpecies. nam quedam ſunt aſcendentium: quedam deſcendentium, quedam tranſuerſales.iuz.

2 Tranſuerſales ſunt in triplici differentia inter ius canonicum & ius ciuile. Qualiter vide.

3 Computationes graduum: quoad iſtam legem.

4 Frater auie in ſucceſſione nepotuz ex filio maſculo auie excludit filium alterius fratris premortui.

5 Nepos non ſuccedit in locũ patris premortui in iure patronat⁹.

6 Filius fratris non ſuccedit regulariter in locum fratris.

7 Libellus obſcurus: incertus ipſo iure procedit ſi nõ opponatur.

8 Adire inutiliter, & non adire ſunt paria.

9 Filius fratris an dicatur propie nepos. & nu. 10.

11 Copula eſt illius nature vt intelligatur in precedenti illa qualitas que in ſequenti proxime ponitur.

12 Statuta ſunt intelligenda ſecundum communẽ vſum loquẽdi.

Si auie frater. Iſta lex primo aſpectu videt difficilis, propter computationem graduũ. ideo premitte q̃ ſucceſſionũ tres tantũ ſunt ſpecies: aſcendentium, deſcendentium, & tranſuerſalium: vt in aut. de here. ab inteſta. in principio. & l. j. in prin. ff. de gradi. & in aſcendentibus, & deſcendentibus non eſt difficultas: nec aliqua differẽtia inter ius canonicum & ciuile: q̃ vtroq; iure filius eſt in primo gradu. nepos in ſecũdo. & deinceps. Sed in tranſuerſalibus eſt differentia: q̃ duo fratres de iure canonico inuicẽ ſunt in primo gradu. ſed de iure ciuili in ſecundo. filij fratrũ de iure canonico ſunt in ſcdo gradu. ſz de iure ciuili ſunt in quarto. ¶ † Ideo c aduerte qõ quantũ ad tráſuerſales triplex eſt differẽtia inter ius canonicũ, & ius ciuile. nã de iure ciuili ſi vis ſcire in quo gradu ſunt admittẽdi duo tráſuerſales neceſſe eſt inuenire ſtipitem. ſ. illum a quo omnes iſti deſcendunt: tũc oportet te aſcẽdere numerando vſq; ad ſtipitẽ. Deinde a ſtipite deſcẽdere numerãdo vſq; ad iſtã perſonã de qua queris. Sed de iure canonico nõ inquirit ſtipes. Et conſidera q̃ licet glo. in. l. in riſconſu. ſ. j. in gl. magna. in verbo item liberi. que eſt magiſtra. ff. de gradi. dicat q̃ ſtipes nõ cõnumerat pro vna perſona. & idẽ dicit Bal. in aut. ſi quas ruinas. in. ij. co. in princ. C. de ſacrolan. ec. Ang. de aret. in. ſ. hactenus. inſtit. de gradi. & do. Alex. in. l. j. in prin. vij. col. ff. de iur. om. iud. Ego dico q̃ imo ſtipes conumerat. ita dicit expreſſe text. in. ſ. ſunt. & ex laterib⁹. in. d. l. riſconſult⁹, in x. idẽ facit. & ita tenẽt glo. & oẽs hic ſi aduertis doc. 2 quotione. Sed dic q̃ ſi 2 putat ſtipes p vno gradu, tũc pme perſone a qbus incipis 2putationẽ nõ 2putabunt. alias ſec⁹, & ita 2 corda

tis iſtam

bis iſtã differẽtiã. ¶ Sed a differẽtia eſt: q̃ ſm ius ciuile ſit cõputatio p gradus ad ſimilitudinẽ ſcalaz. aſcendẽdo de gradu i gradũ & poſtea deſcẽdẽdo, ideoq; eſt ppria cõputatio. Canoniſte autẽ nõ 2putãt p gradz. ſz 2putãt p ſaltus: ſaltãdo de vna linea ad aliã. nõ eſt imp⁹ria cõputatio. ¶ Tertia differentia eſt, q̃ ſm nos vna queq; perſona facit gradũ, ſz ꝺ iure canonico due pſo

a ne faciũt gradũ: rõ q̃ mouet canoniſtas eſt: q̃ eoz cõputatio a regl⁹ſit ꝑpter mſimoniũ in qb⁹ due pſone 2ſiderant. Cõparatio aũt q̃ ſit p ius ciuile ſit regl⁹ reſpectu ſucceſſionũ: ideoq; qlibet perſona gradũ facit. ita declarat Bal. in. l. meminim⁹. C. de leg. here di.& do. Chriſto. inſti. de gradi. in pn. in. iij. co.& Paul. de ca. hic in fi. hinc eſt & 2putatio ꝺ iure canonico ꝑcedit in materia mrimoniali. ſz 2putatio iuris ciuilis in materia ſucceſſionũ. ſm gl. i §. hacten⁹. inſti. de gradi. in. l. iuriſconſultus. §. j. Et ſ. ꝑdictis vide bonã gl. in. c. ſi. de coſan.& affi.& gl. i. d. l. iuriſconſult⁹. §. j. in gl. magna.& ſimilẽ in §. hacten⁹. in gl. magna. inſti. de gradi. plene per Jo. an. in arbore ꝓſanguinitatis. per Bal. i. c. j. in. ix. col. & ſeq. &

3 iud. ¶ † Ut ergo in iſta. l. inuenias 2putationẽ, opz añ oĩa ſuenire ſtipitẽ a quo oẽs pſone, de qb⁹ in text. pceſſerũt, iſte eſt pr̃ auie qui habuit iſtã auiã filiã, & duos maſculos, ex auia natus eſt filꝰ ex filio nepotes, de quoũ ſucceſſione hic q̃rit, ſr ergo iſtius auie quo ad illos nepotes eſt in quarto gradu, q̃ aſcẽdit ad pr̃em, et eſt vnus grad⁹: poſtea deſcẽdit ad auiã ſoꝛoꝛ fratris, & eſt ſecundus gradus: poſtea ad filiũ auie, & ſic tertiꝰ. deinde ad nepotes, & ſic eſt quart⁹ gradus. ¶ Iſtis ſic ꝑmiſſis iſta. l. ꝓ. d. i ſumma. Si exiſtẽs i gradu anteriori nõ agnouit poſſeſſionẽ: vel agnouit, ſz nõ eo modo quo debuit: ſequẽs admittit̃ ꝑ ſucceſſoriũ edictum, ſecus ſi debito modo agnouit. h. d. Et 2ſidera qũ põt̃ ꝑcedere text. q̃ ꝺt q̃ ex teſtõ nepotũ falſo adĳt hereditatẽ, qũ potuit eſſe teſtiũ nepotum, & eſſe vnum teſtiũ pluriũ perſonarũ. Caſum clare

4 figurat gl. Bar. & alĳ. † Nõ. ex tota iſta. l. q̃ frater auie in ſucceſſione nepotum ex filio maſculo auie, excludit filiũ alteri⁹ fratris premortui: nec q̃ frater qui venit eſt in quarto gradu quo ad illos nepotes, filius aũt fratris eſt i quinto. & ſic in remotiori: vñ

b prior ſequẽtem excludit. ¶ Sed oppono b cõtra text. ꝓ eius intelligentia. nã frater mortu⁹ ſi vixeret, equaliter ſuccederet nepotibus cum iſto alio fratre ſuo. ergo eodem mõ filius fratris premortui, cũ habeam⁹ regulam q̃ filius ſuccedit in locum pr̃is ſui & eo modo admittit̃ ꝓcut ſi eius pater viueret. ſ. cum filius. in-

c iſti. de heredi. que ab inteſt. Reſpõde q̃ regula. d. ſ. cũ filius. c pcedit qñ tractat̃ de ſucceſſione aſcendentiũ, ſecus qñ tractat̃ de ſucceſſione tráſuerſaliũ. tunc filius nõ ſuccedit in locũ patris ꝑmortui nec equaliter admittit̃ cũ patruo ſuo. text. eſt. in. §. ſi plures. inſti. de legi. agna. ſuc. & in. l. anunculo d. j. cõia de ſucce. & text.

d eſt hic. ¶ Sz aduerte q̃ iſta iura hodie limitant nõ. pcedere qñ tractat̃ de hereditate patrui, vel aunculi, ſeu amite, vel matertere: q̃ tunc filiꝰ vel nepos ſuccedit loco pr̃is, & ſimul & ſemel ad mittit̃ cũ aliis patruis equaliter. text. eſt in aut. & in corpe vñ ſumit.

e C. de legi. heredi. Quantũ e aũt ad alios tranſuerſales filꝰ vel ne pos non ſuccedunt in locũ patris ꝑmortui, imo excludunt̃ ꝑ patruos qui viuunt. text. eſt in aut. poſt fratres aũt. & ibi Bar. C. de legi. here. & no. declarat Cy. in. d. aut. ceſſante. in fi. Bald. in. l. iij. C. de legi. here. & Jo. fa. i. d. ſ. cũ filiꝰ. Et ſi dicis q̃ eſt ratio diuer

f ſitatis, f quia qñ tractat̃ de hereditate aſcendentiũ filius & nepos & deinceps ſuccedũt equaliter cũ patruis. d. ſ. cũ filius, ſecus qñ tractat̃ de ſucceſſiõe aliorꝫ collateraliũ. Saluis, ꝓme dictis inuenio q̃ ibi. c. de nea. in. ſ. j. inſti. de legi. agna. ſuccel. & Joã. fa. in §. ceterũ. eo. ti. qui licet directo cõnen non fomentem tamen in diſcurſu verboꝝ ſic reſpondet, q̃ ius quod habet pater in ſucceſſione tranſuerſalium, non eſt ita potẽs: q̃ non ita debeã ſucceſſio tranſuerſalũ ſicut aſcendentiũ: ideo nõ tranſmittit̃ vt ex pſona eoꝝm patris, filij vel nepotes veniant, prout venũt in ſucceſſione aſcẽdentiũ, vbi filij nepotes venũt ex perſona patris premortui. Sed caue quia errant in fundamento: quia qñ dicimus q̃ filius vel nepos ſuccedit in locũ patris premortui. d. ſ. cũ filius. intelligitur q̃ ſuccedit in locũ, hoc eſt in gradũ, acſi eſſet in eo gradu in quo erat eoꝝ pater, ſed non ſuccedit ex perſona patris. nepos. ergo dato q̃ ſubintret locum patris, non ſuccedit vt pater, ſed vt nepos. ita declarat Bart. in. l. j. §. ſi ſit nepos. in. j. col. ff. de

5 col. do. & in. l. j. §. ſi ſit filiꝰ. ff. de q̃ſtiõ cũ emãcli. † Itẽ addo q̃ filꝰ

g in iure patronat⁹ nepos g nõ ſuccedit in locũ patris premortui. nec nepotes ex filio premortuo ſimul admittuntur ꝑ alio filio. text. eſt no. in. l. ſi libert⁹ preterito. §. j. ff. de bo. libe. & in. l. a duob⁹. ff. de ope. liber. & in. l. iij. §. proinde. ibi glo. ff. de legiti. tut. Ratio ſpecialitatis eſt ſm Joã. fa. in. d. ſ. cũ filius. quia ius patronatus non defertur iure hereditario. l. vt iuriſurãdi. §. fina. ff. de oper. liber. iſta ratio non placet, q̃ fendũ defertur agnatis iure hereditario, cũ poſſint agnati feudũ obtinere repudiata hereditate. c. j. an agna. vel filius, & tamẽ in fendo in agnatis filius ſuccedit in locũ patris. c. j. §. his vero. de ſuccel. fra. vel gradi. ſuc. in feu. et

a ☞ Computatio. Jta dicit text. in. c. ad ſedem. col. j. xxxv. q. v. Purpu.

b ☞ Oppono. Oppo. Jaſ. circa. ſ. cum filius. inſti. de here. que ab inteſt. de quo. ſ. vide Alex. in ver. feudum. lib. j. conſi. lxxxiij. col. ij. Purpu.

c ☞ Cum filius. Limita illum. ſ. cũ filius in eo q̃ defertur iure hereditario, alias ſecus. Et ita in emphyteuſi tradit Alle. lib. v. conſi. cxxix. ſi conceſſum eſt. Ludo. Bolog. cõ

c. j. circa pri. de ſuccel. feu. Credo q̃ melior ratio ſit ſpecialitatis quã aſſignat Jo. fa. in. ſ. ſi. inſti. de ſuccel. liber. ꝑter ampliorẽ libertatẽ, ne liberꝰ plures patronos habeat. Itẽ addo q̃ per ea que dicta ſunt. ſ. põt inferri an vera ſit gl. notabilis in. l. cũ ita legatur. ſ. in fideicõmiſſo. ff. de leg. ij. q̃ vult in fideicõmiſſo relicto familie filij f fratris ſimul admittit̃ cũ alio fratre. p aut. ceſſante. d C. de legi. heredi. quã gl. ſequit Bal. in cõſilio caſus talis eſt quidã titius deceſſit. Jo. de imo. ibi Alex. xxv. cõſi. in. iij. vol. incip. videret fortaſſe. Sed Bal. in. d. ſ. in fideicõmiſſo. in fin. reprobat illã gl. q̃ dicta aut. ceſſante. loquit̃ vbi nõ cõſyderat affectio ſz iuris diſpoſitio, hic aũt in fideicõmiſſis cõſideraꝫ affectio que e maior eſt ad fratrẽ quã ad filiũ fratris. allegat etiã ad hoc. l. iij. §. ſi duo. ff. de legi. tuto.& cũ Bal. cõtra illã gl. tenet etiã Rapha. cu. ibi, & in notabili caſu in cõſi. lxxj. mulier inſtituit maritũ. in. ſ. volu. idẽ tenet Alex. in cõſi. cciij. in. ij. vol. cõſideratis. in. iij. col. & in cõſi. iij. in. iij. volu. Põderatis verbis teſtamẽti. in. iij. colũ. Frã. de are. in cõſi. clxij. diligẽter & mature diſcuſſis. in pe. colũ. f

6 † iſta opinio videt verior, cũ regulariter filius fratris h nõ ſuccedat in locũ fratris. vt. ſ. declaraui, niſi in caſib⁹ ſpecialibus. ã. relatis. ſ. q̃ agitur de ſucceſſione aui, & ſic aſcẽdẽtis, vel patrui, & nõ aliter. Et ſic põdera q̃ nõ ſolũ cõſiderata affectione, vt cõſiderat Bal. ſed etiã nõ cõſiderata affectione, procedunt predicta. ¶ In text. ibi ſi auie, dic q̃ iſta erat auia reſpectu nepotũ eiꝰ filij ꝓmotui de quoũ ſucceſſiõe hic tractat. ſz nõ erat auia reſpectu ſupplicatis. de quo i text. ſz erat auita: q̃ ſoꝛoꝛ fratris ꝓmotui, ex quo fratre ꝓmotuo ſuperat iſta nepos. ¶ In text. ibi ve lut ex teſtõ. no. ſm Bal. poſt antiquos. ſ. Marti. de fano, & ſtic. de matha. per eũ relatos q̃ qui agit petitiõe hereditatis, & ſic petit hereditatẽ, ꝺz in libello dicere, an ſit heres ex teſtamẽto vel ab inteſtato. alias ſuccũberet, vt hic. Sed tu addc q̃ text. iſte nihil p

i bat, & inepte põderat̃ q̃ antiquos. & Bal. hic, eo q̃ text. iſte nõ loquit̃ de petẽte hereditatẽ, ſed loquitur de eo qui adĳt. ita expreſſe dicit text. ibi ex teſtamẽto adĳt hereditatẽ ſ. actio fit ſolo animo. l. pro herede. in prin. & l. gerit. ff. & acqui. heredi. nec ibi regri

7 tur expreſſio. † Preterea cũ libellus generalis & incert⁹ & obſcu

k rus ipſo iure, pcedat, ſi nõ opponat̃ a patre. l. ſi. in fi. C. de anna. exce. ergo procederet libell⁹ agẽtis petitiõe hereditatis, dato q̃ nõ declaret vtrũ ſit heres ex teſtõ vel ab inteſtato. vt eſt text. in. l. ex ſtante. in prin. & ibi glo. no. ff. de excepciõ. rei iudi. ſz ſi oppo nat̃ per reũ conuentũ, ita demũ tenebit̃ agens declarare vtrũ ſit heres ex teſtamẽto vel ab inteſtato, qũ aliter reus cõuentus non poſſet deliberare an cederet an cõtenderet. alꝰ aũt adhuc agens h nõ teneꝫ declarare. text. eſt in. l. ſi defenſor. ff. illũ. & ibi Bar. declarat. ff. de interro. actio. Bal. Pau. de ca. & Roder. in. l. ſi is ad quẽ. ff. de acqui. heredi. Cano. in. c. ij. de lib. obla. ¶ Item no. ex eodẽ text. in verbo veluti ex teſtamento. q̃ additio inualida facta i ex teſtamento falſo nõ cõuertitur in additionem ab inteſtato valida. m, per quã ſuccedere poterat. In contrarium pro intelligentia opponit. nam ſucceſſio facta ex teſtamẽto inualida ſuſtinetur & conuertitur in ſucceſſionẽ ab inteſtato. l. nõnunq̃. ff. de le. preſtã. l. ij. §. ſi ſub cõditione. & l. ſi ſub cõditione. ff. de bon. poſſ. ſm tab. & l. filius emãcipat⁹. in pn. ff. de colla. bonis. Reſpondet notabiliter Jac. de are. hic, q̃ text. cum myſterio preſupponit q̃ ibi frater ex teſtamẽto adĳt hereditatẽ, & ſic de iure ciuili. quẽcũ ſit inualida nõ conuertitur in bona: um poſſe. ab inteſtato. ideo ſm eum ſi iſte agnouiſſet bon. poſſeſſ. ex teſtamento. prout vult dicere text. in fi. illa inualida cõuerteret in bonorum poſſ. ab inteſtato. q̃ vna bonorũ poſſeſſio inualida, bene cõuertitur in alias validam. ſed additio de iure ciuili inualida, nõ poteſt cõuerti in k bo. poſſ. ab inteſtato. Ratio diuerſitatis: q̃ bono. poſſeſſ. nõ poteſt fieri ſine preſentia iudicis. l. ſi. §. qui admit. Si ergo facta ſit cum preſentia iudicis, & ſit inualida, poteſt conuerti in aliã valĳdam. ſed additio hereditatis fit ſolo animo abſq; preſentia iudicis. ideo ſi non veniet non põt conuerti in bono. poſſ. ¶ Et ſi tu ſubtilis dicas, iſta additio hereditatis ex teſtamẽto de iure ciui li q̃dis non poſſit conuerti in bonorum poſſeſſ. ab inteſtato. p ra tionẽ ꝑdictã, quare ſalte nõ cõuertit in ſucceſſionẽ ab inteſtato de iure ciuili. in qua ceſſabit obiectum ꝑdictũ. & ſic quare ſucceſſio ex teſtamẽto de iure ciuili valida, nõ cõuertitur in aliã ab inteſtato de iure ciuili validã. dato q̃ non poſſit conuerti in bo. poſſeſſ. propter defectum preſentie iudicis. Reſponde q̃: in iſto text. frater auie reſpectu nepotũ auie de quoũ ſucceſſione agitur erat cognatus, q̃ illis iũgebat mediãte perſona auie, & ſic p lineã femininã, ergo erat cognat⁹. inſti. de leg. agna. tutel. ſ. ſinautem

l Nepos. Adde Bal. in. l. ij. C. de ſuis & leg. doct. in cle. ij. de iu. pa. Ant. rol. in tract. de ſuc. ab inteſta. in. ij. colũ. docto. in c. cũ berthol dus. de re iud.

m Filius fratris. Adde Salice. in aut. poſt fratres. la. j. C. de leg. her.

n ☞ Ponderatur Adde q̃ ſi ponderatio antiquorum & Bald. eſt: quia ille q̃ adĳt ex teſtõ quando poterat tantũ ab inteſtato nihil agit vt hic. ergo vt ſciatur an legi time adierit, debet hoc exprime re. Purp.

o Libellus generalis. Adde. Pau. de caſt. in l. ij. ff. de edẽ. Ange. in. l. j. C. quãdo prouoca. non eſt neceſ. Lanfr. in repe. cap. quoniam contra, de probatio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

agnati. Ité emancipatus,ꝛ quilibet extraneus condito testamẽto bene cognoscũtur de iure ciuili. ſ. extraneis. inſti. de here. qua. ꝛ diffe. Bar. in l. illud. ff. de bo. poſ. cõtra tab. ꝛ gl. in. c. cũ emãci patus. in prin. eo. tit. ſed ab intestato cognati sunt penitus incogniti, ꝛ non admittunt de iure ciuili ſm iſta tẽpora. inſti. de ſuc. cog. in princ. ideo impoſſibile eſt in hoc tex. q̃ ſucceſſio de iure ci uili ex testamẽto inualida ſuſtineaꝫ, ꝛ cõuertatur in ſucceſſionẽ ab intestato de iure ciuili; q̃z in hac. l. cognat⁹ ex testamẽto bene de iure ciuili ſuccedere põt: ſed ab intestato de iure ciuili nullo mõ ſucceditideoq̃z talis cõuerſio fieri nõ poteſt. Et tunc habes optime declaratam ſolutionẽ Jaco. de are. ¶ Ea tamẽ repręhẽdunt Cy. Barto. Albe. ꝛ Ange. quia iſtud ſpecialiter reperitur in filijs q̃ bonorum poſſeſſio ex testamento inualida cõuertatur in bo. poſ. ab intestato validam. Et male repręhendant: cum idẽ ſit in alijs ſucceſſionibus vltra filios. d. l. ſi ſub cõditione. Vide ergo melius ſm Bal. Sali. ꝛ oẽs moder. hic. ꝛ Bald. ꝛ Pau. de caſt. in. d. l. ſi is ad quem. ff. de acqui. here. ꝛ ante eos Bar. in. l. iij. ſ. ſi ſub ea. ff. de bono. poſ. ℈ tab. q̃ q̃n ſucceſſio ex testamẽto eſt peni tus inualida ſiue ſit facta de iure ciuili ſiue de iure pretorio: vt eſt in hac. l. in qua testamẽtũ erat falſum ꝛ tũc nũq̃ cõuertit in ſucceſſionẽ vel bo. poſ. ab intestato ꝛ validã. ita loquit̃ tex. noſter. ꝛ ra tio eſt: q̃z q̃ eſt nullũ nõ poteſt cõuerti in aliquid. l. iij. ſ. qui fidei cõmiſſariam. ff. de hered. inſti. ſed quãdo ſucceſſio ex testamẽto vel ſm tab. a principe. fuit valida: licet poſtea reddaꝫ inualida, bene tunc conuertitur in bo. poſ. ab intestato validã: ita ꝓprie loquũtur iura. ℈. ad oppoſitũ alle. ꝛ iſta eſt veritas. Confirmo ratione: quia illud quod a principio valuit. ſemel faciliꝫ ex poſt facto cõ firmatur quam illud quod nunq̃ valuit. ita ꝓbatur in. l. poſthumus. in prin. iuncto ver. idẽ ꝛ circa. ff. de inia. rup. idẽ probatur in. l. qui ex liberis. ſ. testõ. ff. de bo. poſ. ℈ tab. ꝛ in. ſ. non tñ. inſt. q̃ui. mo. teſt. tollr. iũcta. l. i. ſ. ℈ ſi filius ſa. ff. de leg. iij. ¶ † Ultimo no. ex hoc tex. ſm Ba. Sali. Fulg. ꝛ alios hic. q̃ paria ſunt non adire, vel nulliter adire, ſeu via incompetẽti. q̃z ordat. l. fin. in ℞b. nil agit. ff. de libe. ꝛ poſthu. ꝛ tex. in. l. filius emãcipat⁹. in princi. ff. de colla. do. Sicut in ſimili paria ſunt nõ cauere vel ſatisfacere, aut vitioſe. l. quoties. cũ his que ibi dixi. ff. qui ſatisda. cog. Ité paria ſunt aliquid nõ eſſe factũ, vel eſſe factũ: ſed perperã, ꝛ nulli ter. tex. eſt not. in. l. ij. ff. de autho. tu. in. l. quãuis. ℈. nõ quenis. ff. de bo. poſ. ℈ tab. Jrẽ paria ſunt⁵ nõ cõparere aut min⁹ legitime cõparere. c. nicolao. ꝛ bii no. Bal. de appel. Ité nihil ꝛ inualidũ ꝛ inualidũ equipara nt̃ l. ſi aũt nullum, ꝛ Bal. no. C. de legi. heredi. ¶ Gloſſ. j. ponit caſum ꝛ clara eſt. Jn quãtũ tũ filiũ fratris premortui nepotem ap pellat, reaſſumo in dubium † nunquid filius fratris⁶ dicaꝫ ꝓprie nepos. ꝛ ſic non quid q̃admodũ qui venit̃ per lineã deſcendẽtiũ appellant̃ ꝓprie nepotes: ita etiã appellent̃ ꝓprie nepotes q̃ deſcendunt per lineã tranſuerſalẽ: vt eſt filij fratris, ꝛ quia ꝑſens paſſus eſt valde vtilis ad multa. ideo eum plene examinandum duxi. Jn hoc paſſu inuenio fuiſſe quinq̃ principales opi. quas paſſim ꝛ cõfuſe referunt ad Dodder. preſertim do. Alex. hic. Ego poſtremo ponã ſniam meã. ¶ Prima fuit ſententia g̃offarũ ſcz gl. hic. ꝛ in. l. poſt emãcipationem. in glo. ij. ꝛ in. l. cum quis deceꝫ dens. ſ. codicillis. in gl. j. iuncto tex. ff. de leg. iij. ꝛ in. l. aunculo. ff. de mor. cau. dona. que glo. tenuerunt q̃ filius fratris dicatur nepos: ꝛio q̃⁹ Bal. ꝛ Sali. hic allegant. iij. iura. de iure ciuili: ſcilicet. l. illam. C. de coſſa. l. pe. ſ. de dona. que ſub modo. l. ꝛ ideo. ſ. ſi. cũ. l. ſeq. ff. de in rẽ verſo. ꝛ. l. ſi inſtituta. ſ. fi. ff. de inoff. teſt. q̃ non probãt: q̃ loquũtur reſpectu ani: ſed nõ reſpectu patrui vel amite. put dicit Bar. in. l. ſi inſtituta. ſ. de inofficioſo. el. ij. ff. de inoff. teſta. Joã. and. in. c. fundamenta. de elect. in. vj. eſt nouel. et Raph. Fulg. ꝛ Dodder. hic tamen ꝛio gloſſis ſunt multi tex. de iure cano. tex. in. c. ꝛua nos. ꝛ in. c. quod ſuper. de cõſan. ꝛ affi. ꝛ in. c. non ſine. de arbi. in. c. dilecto. in prin. de ꝓbẽ. in c. felicis. ſ. ceterũ. de penis. in. vj. in. c. j. de ſchiſma. eod. lib. ꝛ in. c. duo pue ri. de deſpon. impub. ꝛ in. c. per tuas. in fin. de ꝓb. Sed de iure ciuili habes etiã tex. notandum. in. c. j. ſ. ſimiliter. in ver. nepotẽ. l. filiũ fratris. q. mo. feu. ami. ti. j. ꝛ dicit ibi bal. q̃ eſt magis expreſſum ibi q̃ reperiaꝫ alibi de iure ciuili. ꝛ q̃ aduocati Bononiẽſes multũ allegãt illũ tex. Et iſtũ corrupte allegat Bal. hic. in. j. co. Et q̃ illũ tex. refert ibi Jaco. de belui. ſe obtinuiſſe Bononie q̃ ſi aliquis eſt priuilegiatus ꝓ ſe ꝛ nepotibus, veniunt in tali priuilegio. Quis ſtricti iuris ſit, etiã nepotes ex fratribus. Idẽ tenet Jo. de imo. in. l. ſi dotali. ff. ſol. matri. per tex. in. ſ. ſimiliter. ꝛ quia ita ſe habet cõis vſus loquendi. Idẽ tenet Bald. qui pluries variauit in repe. c. ſi pater. in. xix. col. de teſt. in. vj. Idẽ tenet Pano. in. d. c. nõ ſine. in ſecũdo notabili. vbi dicit q̃ iſtud ſem per fuit ſecutus ꝓpter cõem vſum loquẽdi: quicquid fm eũ tenuerit Federi. de ſenis in conſilio. j. allegando. Et ita etiã tenet idem do. Abb. in. d. c. per tuas. in vlti. notabili. Tamen ad tex. in. d. ſ. ſimiliter. poteſt reſponderi quod cum ius feudorum ſit conſuetudo poſtea redacta in ſcriptis. cap. j. in prin. de feu. cog. illud ibi procellit ex communi vſu loquendi ꝛ nõ de ꝓpio ſignifi catu. vt pater ex. c. j. de ſucceſ. fra. vel gradi. ſucceſ. i feu. ꝛ. c. j. ſ. j. de feu. mar. ¶ Secunda principalis fuit opi. q̃ filius fratris nõ dicaꝫ ꝓprie nepos, ꝛ alij in aduerſũ alle. q̃ iſtã tenet Bart. in d. l. ſi inſtituta. ſ. de inofficio. el. ij. ſed caue q̃: Bart. ibi nõ firmat imo potius tenet oppoſitum dicens: q̃ in nulla parte iuris repe rit̃ q̃ filij fratris dicaꝫ nepos ſed ſolũ in quadã cõſtitutione Fe. ꝛ nõ allegãt vbi ꝛ in. c. j. de ſchiſmati. in. vj. voluit Bar. allegare tex. in prealleg. c. j. ſ. ſitr. Jſtã etiam opinio. alleg. Jo. an. tenuiſſe in prealllega. c. fundamenta. de elec. in. vj. in nouella. Jſtã firmat Bal. ſibi cõrarius. in. d. l. ſi notali. q̃ nepos ꝓprie dicitur qui deſcendit ex filio, nõ autẽ ex fratre. tex. eſt in. l. iuriſcon. ſ. ſecũdo gradu. ff. de gradi. Et hoc oſtẽdit etymologia vocabuli ſm Sa li. hic. dicitur eñ nepos quaſi natus poſt patrẽ. Item infert ibi Bart. quod ſi aliquis accepit vel acquiſiuit emphyteuſim ꝓ ſe ꝛ nepotibus, nõ veniunt nepotes ex fratre. allegat ita cõſuluiſſe Dyn. addẽ qõ eſt in cõſilio. cvij. incipien. diligenter. in vlti. colũ. Jſtam opi. etiam tenet Cy. in. d. l. ſi inſtituta. in additio. quẽ ibi refert ꝛ ſequitur Bal. ꝛ ꝓfertim quãdo eſſemus in ſtatuto pe nali, ꝛ ſic odioſo. Idem tenet Fede. de ſenis in cõſilio. cxxix. inc. Viſo puncto predicto ꝛ motiuis, per tex. tum in prealleg. l. iuriſ conſultus. ſ. ſcẽo gradu. per tex. in. l. liberoꝝ. ff. de verb. ſig. ideo pulchre cõcludit q̃ in ſtatuto excludente ſororem extante nepo te, non comprehenditur nepos ex fratre. ꝛ adiura cano. ℈. addu cta reſpondet quod loquit̃ ur impꝛopꝛie. ꝛ ſunt verba narratiua facti dicta a partibus, ſeu enunciatiua papę: que nõ conſtituũt ius: vt plene dixi in. l. vnica. ſuper tertio intellectu. gloſſ. ſi. dando ℥on peten. partes. ſed iuriſcon. in. d. ſ. ſecundo gradu ponit verba aſſertiua ꝛ conſtituentia ius, ꝛ principaliter ꝓpter hoc adducta. ideoq̃z illis ſtandum eſt. Et cum Federico tenet Joan. de imo. in. d. c. non ſine. in vlti. col. de arbi. Et Ang. hic in lectu ra Floren. reputans hoc notandũ ad ſtatutum diſponens q̃ filij, ꝛ nepotes excludant feminas: q̃ tamen nepotes ex fratribus feminas non excludent. Eandẽ opi. tenet Raph. Ful. hic dicẽs q̃ nõ meminit ſe nõ legiſſe q̃ filij fratris i iure dicaꝫ nepos, niſi cõmunis vſus loquendi patrie aliud induceret. Eandẽ tenet do. Fran. de are. in. d. c. per tuas. in. ij. col. ꝛ duabus ſequentibus. de ꝓba. ¶ Tertia fuit principalis diſtinctio Bal. in. c. j. ſ. ſitr. pre alleg. q̃ dicit q̃ quãdo aliquis accepit emphyteuſim, ꝛ habet ne potes ex filijs, ꝛ nepotes etiã ex fratribus, ꝛ tunc inutiliter in dubio de nepotibus ꝓprie, ꝛ ſic de nepotibus ex filijs quod vl tra eũ põt cõfirmari ex doctri. Bal. in. l. i. ℈. e. q̃ verba in dubio deberent intelligi ꝓ prius. ſi autẽ nõ haberet nepotes niſi ex fra tribus, tũc de illis intelligeretur, per textũ no. in ſimili. in. l. here dibus. ſ. fi. ff. ad trebel. ꝛ in hãc ſniam inclinat etiã Jmo. in. d. c. non ſine. in. j. col. ꝛ do. Fran. de are. in. c. per tuas. in. ij. col. de ꝓba. ¶ Aliã diſtinctionẽ ponit Pau. de ca. in. d. l. ſi dotali. relata ꝑ do. Alle. hic. ¶ Quinta ꝛ vltima diſtinctionẽ ponit Bal. hic: faciens tres caſus principales. ꝛ cũ eo tenet Salicet. ꝛ Panl. de ça. hic. ꝛ do. Allex. qui dicit Bal. in hoc melius locutum eſſe quã aliquis alius loquatur. ¶ Ego vltimo omniũ dictis peſatis fa cio in hac materia vnã concluſionẽ, ꝛ tres fallentias. Concluſio eſt q̃ filius fratris ꝓprie nõ dicit̃ nepos. ꝛ ideo nõ venit regula riter appellatiõe nepotis: nec in ſtatutis: nec in cõtractib⁹: nec in alia materia. d. l. iuriſcõſultus. ſ. ſecũdo gradu. ꝛ. l. liberoꝝ. ſ. ſed ꝛ papirius. ff. de v̄. ſig. cũ alijs adductis. ℈. in ſcõa opin. ¶ Jſta concluſio procedit quãdo terminus nepos ꝓfert ſimpliciter, ſz nõ q̃ ꝓferatur ſimul cũ termino filius: vt q. in aliqua materia fiat mentio de filijs ꝛ nepotibus. Si aũt iſte terminus nepos, ꝓ ferr̃ cum dictione fratris, vt q̃ aliquis acquirat emphyteuſim ꝓ ſe fratribus ꝛ nepotibus: tũc q̃ precedentia declarant ſequentia. l. ſi ſeruus plurium. ſ. fi. ff. de lega. j. teneo† quod appellatione ne potũ veniant filij fratrũ, q̃ etiã ſuadeꝫ ex illa copula: ꝛ q̃ ſtat augmentatiue latine. l. ea tamẽ adiectio. ff. de leg. iij. vt ergo augeat erut ſenſus q̃ iſte nõ ſolũ voluit acquirere ꝓ fratribus ſuis: ſed et ꝓ nepotib⁹ fratrũ. ita cõcludũt Bal. Sal. Pau. de ca. do. Alex. hic. ꝛ Pau. de caſt. in. d. l. ſi dotali. facit bene tex. in. c. j. de feudo marchie. Accedat q̃ de natura copule ꝛ, eſt exequare copulata ꝛ ea ad equalitatẽ reducere. l. quãuis. vbi Bal. C. de impu. ℞alijs ſub. ꝛ Bal. in. l. offilius. in fi. ff. ne quis eũ qui. Sali. ꝛ Lu. in aut. ex testamẽto. poſt g̃o. ibi. C. de colla. ꝛ eſt tex. no. in. l. ſeie. ℈. caio⁹ ff. de fun. in fin. ꝛ gl. in. l. ij. in ꝑn. ff. de op. leg. Bar. in. l. fin. ſ. cui dulcia. ff. de ſtatu. vi. ꝛ ole. ꝛ ſic copula ꝛ, facit vt vtrũq; intelliga tur de linea trãſuerſali. † Facit q̃ dicit gl no. i. l. ſi ſic. in gloſſ. j. ff. quẽad. ſer. amit. q̃ notabiliter vult q̃ natura copule⁸, eſt vt intelli gaꝫ in p̃cedẽti illa qualitas q̃ in ſequẽti ꝑmo ponit̃. ¶ Scõo limito⁹ q̃n diſpoſitio als. nil operaret niſi nepotes intelligereꝫ filij fratru, vt eſt q̃n quis acq̃ſuit emphyteuſim ꝓ ſe ꝛ nepotib⁹ ꝛ nullos hẽret nepotes ex filijs, nec habere ſperaret: foꝛte nullos habens

habens filios, ꝛ ipſe eſſet ſeꝛ agenarius: tũc dictio nepotibus: in telligeretur de filijs fratrũ ſm Sali. ꝛ Ludo. hic. ꝛ iſtud etiãvult Bal. in. d. c. j. ſ. ſimiliter. ꝛ ad hoc bene facit tex. notabilis in fili in. d. l. heredib⁹. ℈. fi. quẽ tex. reputat ſingularem Bal. in. c. paſtoralis. in. j. col. in fin. de app. q̃ verba vt aliqd operenť q̃nq; tra hãtur ad impꝛopriũ ſignificatũ. Facit tex. in. c. ſi ciuitas. de ſen. excõ. in. vj. vbi verba cõtra naturã, ꝛ ſuã ſignificationẽ late inter pretaťq̃ an do alias diſpoſitio redderet fruſtratoꝛia. ꝛ ita illum tex. allegat Abb. c. ſi. ad ſi. de ꝓben. etiam in materia penali et odioſa ut a ibi eſt tex. ¶ Tertio limita⁴, ꝛ hãc dñi ſigna: niſi cõis vſus loquẽdi ſit q̃ nepos intelligatur filius fratris: vt eſt cõiter apud nos q̃ filij filiorũ ablatici appellãtur filij aũt fratrũ appel lantur nepotes. ſm Bal. ꝛ alios oẽs hic, ꝛ in locis. ℈. allegatis. ꝛ Bal. in. l. vgoꝛ. ℈. qui accu. nõ poſ. nã fm iſtũ cõem vſum loquen di intelligerenť verba cõtrahẽtiũ. l. ſi ꝓius. ℈. placuit. cũ ibi not. per Bar. ff. de aqua plu. arcen. ꝛ. c. ex literis. de ſponſa. q̃o. no. in 12 c. nõ nulli. in verbo duas dietas. de reſcrip. ꝛ † ſcõm illũ vſum lo quendi intelligerenť ſtatuta loquẽtia de nepotib⁹, q̃ ſtatuta in b tellĩgẽda⁵ ſunt ſcõm cõem vſuꝫ loquẽdi. vt eſt gl. no. in. l. libroꝝ. ℈. q̃ tamẽ. in ver. nõ cõtinebuntur. vbi Bar. ff. de leg. iij. Idem Bart. in. l. labeo. ff. de ſuppel. leg. ꝛ. l. j. ff. de ſuis ꝛ legi. ꝛ. l. j. C. de iura. ca. ꝛ alibi ſepe. Etiã ſi ſtatutũ eſſet penale ꝛ punitoriũ, ꝛ ſic odioſum vt notabiliter vult Bar. in ſtatuto puniẽte occupãtem rem alterius. in rub. ff. de ope. no. nun. in. ij. col. cum multis con cor. ibi ad ductis per Dodder. ꝛ dicit Abb. in. c. ũ. in ꝓin. de arb. in quo omni materia ꝛt odioſa ꝛ penali ſemp ꝺ attẽdi in cõis vſus loquẽdi. Ité habet locũ, etiã ſi adeſſet ſtatutũ q̃ verba ſta tutoꝝ intelligaꝫ ad literã ꝓut tacent: adhuc eſſent intelligen da ſcõm cõem vſum loquẽdi. ita ſingulariter oſtendit Jaco. bu. in ꝓoe. ffoꝝ. q̃ẽ refert ꝛ ſequitur. ℥. Ant. de but. in ꝓoe. decre. in. ix. col. in prin. ꝛ ibi do. Abb. ℙano. facit q̃ inquit notabili ter Bal. in. l. omnes populi. ff. de iuſti. ꝛ iur. in. ij. col. in fi. decla rando ſtatutũ diſponens q̃ verba ſtatutoꝝ cõ intelligantur ad li teram: inter cetera dicit q̃ intellectus literalis idem eſt q̃ intelle ctus vulgaris. ꝛ idẽ dicit Bal. in. d. l. omnes. in pe. col. in prin. q̃ ſtãte dicto ſtatuto q̃ verba ſtatutoꝝ intelligantur ad literã, q̃ litera intelligitur ꝓut vulgo exponitur. Limita tamẽ q̃ dicti ſtatuta eſſe intelligenda ſcõm cõmunes vſus loquẽdi: vt procedat niſi adeſſet ſtatutũ generale q̃ verba ſtatutoꝝ intelligant ꝓpꝛie, vel ſcõm ꝓpriũ ſignificatũ, q̃ tũc ſtatuta nõ intelligerentur ſcõm cõem vſum loquẽdi. ita tenuiſſe Bal. in. l. labeo. in. ij. co. ꝛ idem Bar. in. l. cum de lanionis. ℈. a fin. ff. de fun. inſtr. Et ꝓpterea dicit alibi Sal. in. l. cum antiquioribus. ℈. fi. in. vlti. col. in prin. C. de iure delibe. q̃ opi. Barto. tenẽtis q̃ ſtatutum loquẽs de intestato, compręhẽdat etiã pupillũ, ꝛ aliũ qui teſtari non poteſt. propter cõem vſum loquẽdi: non haberet locum in ciuitate Bononie. vbi adeſt ſtatutũ generale q̃ verba ſtatutoꝝ ꝓpꝛie intelligãtur. Secũdo limita niſi adeſſet aliud ſtatutum diſponens q̃ verba ſtatutoꝝ non intelligantur nullo ex trinſecus addito vel intellectoꝝ: tũc non intelligerentur ſm com munem vſum loquẽdi: q̃ ille eſt extrinſecus intellectus, ita ſing. limitat Jaco. but. in prealle. ꝓoe. decre. quem referunt ꝛ ſequun tur. d. Anto. Panoꝝ. in. d. ꝓoemio. ¶ Gloſſ. fin. in ver. perijt. quã diuide in quinq; partes principales. Jn ꝑma declarat text. ꝛ remouet tacitum contrarium dum dicit niſi ignoraſſet ius in quo dic melius quam gl. vt per Bart. in. l. clodius. ff. de acquirẽ. here. per Jaco. butri. ꝛ Sali. in. l. j. ſ. de repudiã. here. Jn ſecunda que eſt ibi: Item not. q̃ hos gradus glo. refert quorũdam com putationem circa gradus huius text. ꝛ reꝓbat. Jn tertia que eſt ibi: alij dixerunt. glo. ponit quorundam intellectum ad hunc tex. q̃ iſte ſupplicans eſſet nepos: id eſt natus ex filio fratris pre mortui ꝛ male dicunt, quia eſſet in ſexto gradu: vnde erat filius fratris premortui, ꝛ nõ nepos. Jn quarta que eſt ibi: tu ergo cõ puta. gl. ponit veram computationem. Jn quinta. ꝛ vltima ibi: ſi queris gloſſ. circa illam computationem queritur, bene ſoluit. dic vt in ea. Jaſon Pliſis.

¶ De carboniano edicto. Rubrica.

1 Carboniana bonorum poſſeſſio quibus competat.
2 Carbonianum edictum an hodie habeat locũ in bonis matris.
3 Carbonianꝰ edicti vtilitas que, ꝛ qualis ſit.

¶ Capio gloſſ. Rubri. quam diuido in duas partes. Jn prima glo. continuat rubricã ad precedentes. Jn ſcõa declarat quare c dicatur carbonianũ. Scõa ibi, ꝛ dicitur. Ald euidentiã⁶ totius ti 1 tuli ꝓmittę † carboniana bonorũ poſſ. cõpetit impuberibus. quibus moueꝛet queſtio de ſtatu ꝛ de bonis ſimul in hereditate patris, non autem in hereditate matris nec fratris. ꝛ hoc quan do non ſunt inſtitutꝰ nec ęhęredatꝰ: ſed preteriti. ꝛ preſumptiue ex ſummaria cognitione apꝑaret eos eſſe filios. iſtis omnibus copulatiue cõcurrentibus tribuitur carbonia. bonorum poſſeſ. ſecus ſi aliquid ex predictis deficeret. ſm Bal. ꝛ Sali. hic. ꝛ Ly. in. l. j. ſ. eo. in. j. q. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ang. ¶ Dixi q̃ carboniana cõ petit impuberibus ꝛ hoc fuit ſtatutũ a ꝓtore ex magna equita te q̃: mortuo patre relictis filijs impuberib⁹: vt plurimum agna ti qui eos iuuare deberent: curãt eos priuare ſucceſſione: ideoq̃z mouent queſtiones. ꝛ q̃ in ea etate ſe neſciunt defendere, ſtatuit pretor vt differatur donec efficiantur puberes. ¶ Dixi ſecundo q̃ requiritur q̃ impuberi moueatur ſimul q̃ſtio de ſtatu perſone ꝛ de bonis. nam ſi ſolum moueretur queſtio de hereditate, non differretur in tẽpus pubertatis. eo modo ſi moueꝛet queſtio de ſtatu tm: nõ habet locum carbo. edictum: ſed tũc prouidetur ex alijs cõſtitutionibus. no. in. l. iij. ℈. j. ꝛ in. l. de bonis. ℈. ita demũ. ff. eo. gl. Jaco. butri. Ange. ꝛ alij in. l. j. ſ. eo. Copulatiue ergo re quiritur moueri queſtionem de ſtatu ꝛ de bonis, ad hoc vt com petat directum remediũ carbo. poſſeſſionis. Elliquando tũ com petit quando mouetur queſtio de patria poteſtate ꝛ de bonis. tex. eſt no. in. l. deceſſit. ff. eo. ¶ Dixi etiã q̃ competit in ſucceſſio ne patris ꝛ nõ matris. vt. l. j. ſ. ꝛ generaliter. ꝛ. l. de bonis. ff. eod. gl. in. l. ſi. in ver. patris. j. eo. Ratio eſt, ꝛ hic attende q̃: bonorum poſſeſſio carboniana nõ competit ex hereditatis, ratio ratiõis: q̃ quando impubes ęhęredatur a patre: repellitur a ſucceſſiõe ꝓ pter aliam cauſam quam ſtatus perſone: ita quod etiam ſi eſſet maioꝝ ęhęredaretur, excluderetur. ideoq̃z pariter impuberiꝰ heredato nõ competit carbonia. l. j. ſ. pomponius. ff. eo. ꝛ. l. qui de inofficioſo. ff. de inoffi. teſta. Cum ergo preteritio matris ha a beatur pro ęhęredatione. ℈. mater. inſti. de ęhęre. liber. ergo in 2 bonis matris locũ habere nõ põt, iurib⁹ prealle. ¶ † Hinc inſur git pulchꝛum dubium. cũ hodie preteritio matris facta fine cau ſa non habeatur pro ęhęredatione: nunquid hodie in ſucceſſio d ne matri.⁹ habeat locum carbo. bo. poſſ. in quo Ange. ꝛ Ludo. b ro. in. l. j. ſ. e. tenuerunt q̃ ſic. Dic de hoc vnum dixi in. l. poſthu mo. ℈. de bono. poſſ. contra ta. quã pre. ¶ Dixi ſucceſſiue q̃ iſta carbo. nõ cõpetit inſtitutis nec ęhęredatis. ſz preteritis tm. qua re non cõpetat ęhęredatis declarauit. quare nõ cõpetat inſtitu tis. habes tex. declarantẽ in. l. cũ ſine. ff. eo. Dicit tamen not. Bal. in. l. j. in. ij. oppo. j. eo. q̃ ſi inſtitutio impuberis revocaret in du bium, pura q̃ impubes eſſet inſtitutus vt filius, ꝛ nõ eſſet filius. c iuxta. l. ſi pater. j. de here. inſti. q̃ tũc bñ competeret carbo. nihil alleg. ſed tn. alleg. tex. in. l. j. ℈. põnimus. in ver. niſi forte. ꝛ ibi ad hoc not. Bar. ff. eo. no. Alng. ꝛ Ludo. in. l. j. ſ. eo. ꝛ. l. iij. in prin. ff. eo. quia iura loquuntur in poſthumo inſtit. Tamẽ ſm Bal. idẽ põt dici in izm nato. quando eſſet inſtitutus vt filius, alias ſec⁹. ꝛ ita etiã ꝺt Bar. l. d. l. j. ℈. põponi⁹. cũ ſit readẽ ratio. put in poſt hu. ꝛ per tex. in. l. iij. ℈. huius. ff. eo. Et nũc occurrit vnũ q̃ nõ re colo legiſſe ab aliquo tactũ, q̃ iſto caſu etiã in hereditate matris põt competere carbo. bonorũ poſ. quãdo inſtituiſſet mater filiũ, cui moueꝛet queſtio ſtatus. ita limito. d. l. de bonis. q̃ tũc ceſſat ratio ſupra adducta, quare in hereditate matris locum habeat, quando filius impubes eſt preferitus a matre. ¶ Adde etiã q̃ d iſta bonorũ poſſ. carboniana locũ habet ab intestato. ſcõm Bal. ꝛ Sali. hic. tex. eſt in. l. de bonis. ℈. j. ff. eo. oſtendit ratione: q̃ car boniana competit illis quibus cõpeteret contra ta. l. j. in prin. ff. e. Sed cõtra tabulas cõpetit illis quibꝰ ab intestato competeret vnde liberi in ſucceſſionibus parentũ. l. j. ℈. recte. ff. ſi tabu. teſta. 3 nul. exta. ¶ Utilitas autẽ iſtius carboniane bonorũ poſſeſ. eſt multiplex. Prima: q̃ per eam differtur queſtio ſeruitutis oppo e ſite impuberi. ne interim poſſit tractari, ſed differri debeat, quo ad efficiatur pubes. in. l. j. in fi. j. eo. Item interim debet mitti in poſſeſſionẽ omniũ bonorũ patris. ac ſi in veritate eſſet filius. l. j. j. e. ſcõm formã iti tradicã. ꝛ interim poſſidebit omnia bona pa tris, ꝛ illis fruetur ꝛ aletur ſine controuerſia vſq; quo ſit pubes. ꝛ poſtq̃ fuerit pubes, dato q̃ declaretur non eſſe filij⁹, vt ſi decla retur eſſe, ſeruus, non tenebitur reſtituere ſumptus ſen expenſas alitoꝝ tantum que percepit, vt dicit glo. ſi. in. l. ij. ℈. eod. que alleg. multos tex. ad hoc. Et talis filius virtute carboniane etiã poſ e ſidebit. interim feuda⁶ patri conceſſa. ita ſingula. Bald. in. c. j. in vj. col. in titu. an agna. vel filius. in vſibus feudoꝝ. ꝛ ſequitur ſimpliciter pro ſing. do. Alle. in. l. j. in fi. j. eo. Sed quando nõ ha beremus authoritatẽ Bal. iſtud ego probo vna ratiõe. q̃ in ma teria feudali. ſi contingat aliquis caſus non expreſſe deciſus in feudis, deciditur ꝛ regulatur ſcõm ius cõe. glo. eſt no. ꝛ ibi Bal. no. in. c. j. de feu. agna. ꝛ tex. gl. ꝛ Bald. in. c. j. de ſuc. fra. vel gra di. ſucceſ. in feud. ergo cum iſtud non ſit expreſſe deciſum in feu dis, alio modo ſeruabit regulam iuris communis, ita quod in feudis etiam habebit locum carbonianum edictũ: ſicut in alijs bonis allodialibus. Jaſon Pliſis.

1 Impubes ſi non vult vel non poteſt ſatiſdare, an ſtetur eius iuratorie cautioni.
2 Impubere non ſatiſdante, aduerſarij ſimul cum eo mittuntur in

a Ultio. Quar tum no. Alex. fa cit ſimile q̃ parũ ꝛ nihil equipara tur. Jaſon poſt Bal. in aut. ꝓter ea. col. ij. ℈. vnde vir ꝛ vxor. Pur.

b ¶ Paria ſunt. Adde ca. pen. de procur. ꝛ in. c. cũ dilecti. de do. et contu.

c ¶ Cõſtunquid fi lij⁹ fratris. Adde Bald. in. l. j. in. ij. co. de cõdi. in ſer. 8 bal. in. c. j. in. ℈. ſi a militer, qui. mo. feu. ami. ti. j. Jo. in arbo. re. doct. ta. c. j. ſ. ſchiſma. libr. vj. Ant. roſ. in tracta. de ſuc. ab intest. in. glij. col. Wy. cõſi. ſuo b incipien. diligen ter cõſidera. ꝛ eſt conſilium. cvij. in q. dine. 9 c

d Caio. Adde q̃ ilium. ℈. caio. aliter intelligit Jaſ. in. l. ſi pater. col. ij. ſ. de inſti. ꝛ ſub. Purp.

e ¶ Copule, ꝛ Add de Bar. in. l. ſi ſi nita. in. ℈. elegan ter. ff. de dõ. inſe. Jã. de gre. in diſputatione inci. quidam paterfa mil. fecit teſtamẽ tum. Raphael Fulg. conſi. viij. incip. d. Petrus longus.

f Limito. Jſtã limitationẽ in telligo in contractuſec⁹ in ſtatu to. Jtẽ Alex. hic ij colũ. Et ratio diuerſitatis eſt q̃ ſtatutũ ſi nõ ope reꝛur hodie, poteꝛit in futuꝛũ opa ri. l. arriani. C. de here. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

possessionem portionis impuberis.
3 Actor in certo casu an potest mutare libellum inuito reo:etiam post litem contestatam.
4 Sententia lata contra matrem an preiudicet impuberi.
5 Carboniana bonorum possessio an possit simul intentari cū alia bonorum possessione ordinaria.
6 Sunt tres casus in quibus bonorum possess. carboniana potest cōcurrere cū bo.pos.scōm tabulas: q̄ script⁹ heres pōt intētare.

Si tibi ¶ Ad euidētia litere ⁊ gl.prime,afferentis duos intellectus ad hunc tex.aduertendum est, quod litera videtur cōtradictionē cōtinere inquantū dicit q̄ filius vendicabit successionem:ergo erat actor:alias posidebat postea cum dicit aduersarios filij restitutionem postulare ergo p̄supponitur q̄ filius possidebat.ista autem sunt contraria ⁊ impossibilia;nisi p̄supponeres p̄out alias intelligebā istum tex.quod possessio istorum bonorum non erat penes filiū: nec penes aduersarios:sed penes tertium.ideo p̄o tollenda hac contrarietate,glo.ponit duos intellectus.vnus est.Joannis.qō filius possidebat,⁊ erat in possessione,⁊ tūc vēdicat,impropriatur:scz retinendo.Alius est sensus in glo.qō aduersarij possidebant,⁊ tunc tex.qui dicit restitutionem postulari per eos,impropriatur postulari,scz se defendendo.vnde quēcunq; intellectum teneas impropriatur aliqua dictio tex.nam si teneas primū impropriat dictio vēdicat.si teneas scōm,impropriat dictio postulari.⁊ ideo neuter videtur tenēdus.Quis Barto. ⁊ alij sic communiter transferint. ¶ Sed tu aduerte q̄ litera clare procedit absq; vlla impropriatione,referendo ista duo verba ad filium, p̄out vere referri debent.nam imperator respondens supplicationi matris,que nomine filij impuberis cui mouebatur questio status, intentauerat rei vendicationem contra consanguineos istius filij possidentis bona paterna.⁊ petebat subito restitutionem fieri.Imperator dicit q̄ vsa est malo remedio,q̄ premature postulauit restitutionē rerū quas filius vendicat velut de successiōe patris.hoc modo referēdo hec omnia verba ad solū filiū litera est plana:nec resultat aliqua contrarietas p̄out resultat si verbū vendicat referat ad filiū,⁊ verbum postulari, referatur ad aduersariū.⁊ licet istum intellectū sibi adscribat do.Alex.hic tū ante eum posuit Ange. hic in lectura florētia in apostillatione tex.⁊ istum sensum tene:q̄ planus est,alios reīcias. ¶ Secūdo aduerte circa text.qui dicit q̄ filio mouetur questio stat⁹ ab his cōtra quos supplicatur.nec aliter declarat qui essent isti qui mouerent questionem status.solus Fulgo.tangit,⁊ dicit q̄ erāt alij filij fratres istius impuberis.⁊ hoc subtiliter p̄obat pōderando tex.in ver.portionē,qui vult q̄ impubes petebat portionē:ergo non totā hereditatē patris,istud nō pōt esse nisi q̄ alios fratres habebat:alias si illi nō fuissent pariter filij,ipse impubes totam hereditatem,⁊ nō portionē postularet,qō est valde subtile p̄o intellectu huius tex.Tu aduerte q̄ Odo.intelligit q̄ erant alij cōsanguinei vel agnati defuncti.Alb.de ro.post Ja.de are.intelligit q̄ erat frater defuncti.Et sic patet q̄ ille tex.nō est de necessitate intelligēd⁹ qñ erāt alij filij fratres impuberis:imo vī q̄ iste tex.nullo modo intelligi possit qñ illi alij erāt similiter filij cōtra Fulgo.q̄ si fuissent alij filij:decisio tex.stare non posset:q̄ distinguit tex.q̄ si impubes intētans carbo.non p̄estat satisdationē, mittitur in possessionem oim bonorum;ᵃ⁻² ⁊ sic solus. Si autē nō p̄estet satisdationem,aduersarij mittūtur in possess.simul cū eo. Primo ergo casu p̄estita satisdatione aduersarij cum impubere non mittuntur in pos.ergo euidenter apparet q̄ nō erāt filij: quare q̄ si fuissent ⁊ ipsi filij,siue impubes satisdet,siue nō,semper mittuntur in pos.simul cum impubere.tex.est in.l.sed ⁊ si is, in prin.ff.e.ergo clare liquet q̄ isti aduersarij nō erāt filij:sed consanguinei,vel aliter agnati,vel etiā extranei.nec obst.tex. in verbo portionē inductus subtiliter per Fulg. q̄ licet als dubitarem nūc puto q̄ nō obstet.q̄ tex. nō dicit q̄ iste impubes postulauerit portionē bonorū:imo superius in prin.dicit, q̄ vendicabat successionē rerū patris,⁊ sic indifferēte,sed tex.postea in verbo portionem:dicit q̄ si impubes non p̄estat satisdationem,ab omnibus portionē quā vēdicat possideri,quasi velit dicere text, q̄ vnusquisq; habedit portionem suā de bonis que pupillus vēdicat.⁊ iste videt verus sensus istius tex.Tamen litera aliquali ter repugnat,que sonat q̄ in portionē petitā ab impubere eo nō satisdante ceteri aduersarij simul cū eo in possessionē mittuntur. nā dicere ⁊ intelligere tex.q̄ impubere non satisdāte,vnusquisq; mittatur in portionem suā,esset ineptū.nā siue satisdet impubes siue non,certe aduersarij habent portiones suas,de quibus non est contentio.sed solum est contentio de portione ipsius impuberis.⁊ ita decidit iste tex.q̄ impubere nō satisdāte ceteri simul cū eo mittūtur in possessionē illius portionis.ergo isti alij similiter erant filij.⁊ isto modo videtur q̄ procedat intellectus Fulg.

a ☞ Bonorū. Caret hoc verbū in tex.Et facit q̄ in prima pte dicit tex.rerū quas ⁊c. quod relatiuum solet restringere, l.ea tamen adiectio.de le.iij.ideo teneo cum Ful,⁊ a secūdum eius intellectū declara, l. sed si is. qō eo cui fit questio nō cauente alij ffes mittentur ⁊ erūt in possessione hereditatis paterne nedum p̄ viribus,sed etiā p̄ portione impuberum cui fit q̄stio. Purp.

b ¶ Iuratoria cautio. Adde Bal.i auē. generaliter. C.de episc. ⁊ cle. bal.in auē.cui re dictū.C.de iudi, ad istum tex.Et per ista habes bene enucleatum sensum istius.l. Istis premissis diuide istam.l.in quatuor partes princi. In prima imperator vt dicit gloss.respondet matri supplicanti p̄o filio impubere,⁊ ostendit quod mater elegit malam viam agēdo rei vendicatio.⁊ in cōsequentiam petendo restitutionem rerū:⁊ sic agendo via ordinaria.In secunda que est ibi:cum si.in pupillari cōsulit matri q̄ p̄o impubere intentet carbo.bonorū pos. cuius effectus erit:q̄ p̄estita satisdatione incōtinenti mittetur in possessio.In tertia q̄ est ibi:vel hac non oblata.declarat quis sit effectus carboniani edicti si non p̄estatur cautio vel satisdatio,eo q̄ impubes non velit vel non possit.nam tunc solus non admittitur in pos.sed aduersarij simul cum eo.In quarta ⁊ vltima que est ibi:seruitutis causa respōdet tacite questiōi. ¶ Hoc dicit:si impubes status controuersiam patiatur debet bona patris persequi per remediū carboniane pos.per quam p̄estita satisdatione,mittitur in possessionem solus,sed ea nō p̄estita mittitur simul cum aduersarijs,⁊ vtroq; casu,questio status differ
1 tur in tempus pubertatis.h.d. ¶ †Nō. ex isto text.in verbo vel hac nō oblata.fm Fran.de are.q̄ si impubes nō vult vel nō potest satisdare,nō statur eius iuratorie cautioni:sed simul cū aliis mittit in possessionē. ⁊ istud est loco satisdatiōis.l.de bonis.ff. qui pupillo.ff.eo.titu.Et sic scōm eum hic est vnus de casibus, vbi si nō pōt satisdari nō statur eius iuratorie cautioni.qō ō est q̄ de alio remedio p̄uidetur:alias regula est in oppo.vt habet in aut.generaliter.C.de epis.⁊ cle.⁊ in.l.j.ff.qui satisd.cog.Tu cōfirma q̄ verū est q̄ vbicūq; pōt alio remedio esse cōsultū cessat iuratoria cautio.vt est tex.in.l.filiusfa.ff.diui.el.j.ver.tidē princ pes.ff.de leg.j.⁊ ibi Bal.Ange.⁊ Imo.ad hoc notāt illum text. notat Bal.in.l.fina in fi.in.ff.⁊.iij.no.per illū tex.C.de ordi.cog. bene facit tex.in.l.si cōstāte.ff.quoties.⁊ ibi no.Paul.de ca.ff.so. matri.Dic etiā ad istū tex.qui tamē nihil dicit de iuratoria cautione altero de duobus modis.Primo q̄ nunq̄ iuratoria cautio
b p̄estita p̄opter impotētia satisfādi sufficit,vt arctet aduersariū ad aliquid faciendum,vel dimittendum,vel p̄standū.ita Bal.in.l.ij.in secundo no.C.de vsur.⁊ fru.leg.secūdo dic q̄ iura loquētia de iuratoria cautione,loquūtur qñ quis venit in causa p̄opria,⁊ nomine p̄opio:secus in alieno,vt in ꝓcuratore, fm Bal.in.c.j.in.ij.col.de procu.⁊ plenius in.c.coā.in.ij.col.de off. deleg.⁊ in.d.l.ij.C.de vsu.⁊ fru.leg.quicq̄d tenet Alex.post Jac. butri.non faciens de p̄dictis mentionem.l.actionē.C.de pcu.
2 †Sēdo no.in ꝟbo ab omnib⁹ q̄ vēdicat possideri q̄ impubere nō satisdāte aduersarij simul cū eo mittunt in possessionē portionis impuberis.ℨ:q̄ duo nō possunt eādē partē insolidū possidere.l.ij.§.ex cōtrario.ff.de acqui.pos.ppter hoc gl.in.l.i.§.j.in verbo simul.ff.eod.dicit q̄ simul sunt in possessiōe.sed dissimilr vult dicere,q̄ impubes erit vetus possessor,sed aduersarij erunt in possessione solum causa custodie,⁊ loco satisda.vt dixi in p̄ cedēti notabili.Item aduersarius nō est deipsis bonis alēd⁹.ſz impubes sic.l.de bonis.§.q̄ pupillo.ff.eo.⁊.l.ij.§.eo.⁊ gl.hic. Et q̄ impubes cōstituat verus possessor.facit tex.in.l.ij.§.missum. ⁊ ibi declarat Bar.ff.e.⁊ Bar.hic in summario.sIec ob.q̄ hoc tex.verbū possideri,referat ad vtrūq; ⁊ in.l.ſz ⁊ si is.§. quoties. ff.eo.q̄ nō est absurdū q̄ idē verbū ad duos relatū in vno intelligat ꝓprie,in alio improprie.l.ij.cū glo.ff.de offi.procon. ⁊ leg.

¶ Gl.j.in verbo si tibi.diuiditur in quatuor partes. In prima declarat text.⁊ est plana.In secunda que est ibi:⁊ dic casum, ponit primum casum Jo.In tertia que est ibi, vel fm alios ponit scōm intellectum ad tex.In quarta ⁊ vltima q̄ est ibi.ſz huic positioni.gl.opp.⁊ dupliciter soluit.Prima cōiter tenet.quamuis non careat diuinatione.Ex secunda parte dum gl.intelligit tex. vēdicat.ſ.retinendo.no.qō remediū introductū ad adipiscendū possessionē, cōpetit ēt illi qui actualiter possidet:vt in teli pos. cōfirmetur ⁊ manuteneatur.ideoq̄ facit fm Cy.Bart.⁊ oēs hic qō heres ſcriptus qui ostenso testamēto nō abolito nec cancellato habet beneficiū.l.fin.C.de edic.diui adri.tol.⁊ statim mitti debeat in pos.Certe si reperiatur in possessione,adhuc ei competit illud remediū.d.l.fi.vt possessio manuteneatur ⁊ confirmet.⁊ dicit Ang.qō istud nō p̄obat alibi clarius quam in hac.l.⁊ idem tenet Bar.in.l.j.§.satisdatū.per illū tex.ff.quoꝝ leg.⁊ in.l.fi.in iij.col.C.de edic.di.adri.tol.⁊ in.d.l.ij.§.missum.per illum tex. ⁊ in.l.de pupillo.§.qui opus.post glo.⁊ Alex.ibi.ff. de ope. nountia.⁊ licet Bal.in.d.l.fina.in.vi.⁊.vij.oppo.refragetur huic conclusioni:tamen addo Bal.idem tenentem.l.j.in.j. colū. circa medium.C.cōmunia de leg.⁊ eūdem Bal.hic:circa prin.Adde etiā qō in simili volunt Ang.⁊ Imo.in.d.§.qui opus.per gl.ibi qō ille qui obtinuit sententiā p̄o se a qua non fuit appellatum potest petere a iudice confirmationem ipsius sententie,⁊ semel ⁊ his ꝛ operabitur talis confirmatio,qō dicetur habere tres sententias conformes,⁊ sic nō poterit obiici aliquid de nullitate cōtra executionem earum.iuxta cle.j.de re iudi.bene facit qō notat Bar.
a in.l.si

in.l.si quos.C.de decu.lib.x.per illū tex.vbi dicit esse casum qui non reperit alibi,q̄ parentes possunt petere a iudice q̄ committet cōtractū p eos factū,qñ dubitat ne altera pars petat.Sed infringi ex aliqua cā,puta deceptiōes vel simi. vt ibi plenius p eū.⁊ in.l.iulianus.§.si quis colludēte.per illū tex.ff.de ac.empt.

¶ Et ꝓterea dt idē Bal.in.c.ñ.de phi.feu.alie.per Lotha.q̄ quāuis.§.sequens.insti.de interdi.ponat solum tres species interdictorū,q̄ per istū tex.est dare quartū interdictū.l.cōfirmāde.⁊ istud oportet addere ad dictū.§.ex.hic in.ñ.q.Alb.⁊ Ful.hic q̄ sententia lata cōtra matrē nō plene p̄iudicat filio:affert tū aliquale p̄iudicium saltē p̄sumptionis.aliter nō posses tex.euadere.

5 ¶ †In tertia parte dum gl.† querit nunqd carbo.possit simul intentari cū alia ordinaria bono.pos.alle.duos tex.p̄o cōtrarijs.l.si impubes.§.ñ.⁊.l.ij.§.missum.⁊ melius in.§.sequen.qui incipit,hec aūt.Dic q̄ isti tex.nō sunt cōtrarij,sed sunt diuersi. nā.§.hec aūt.dicit q̄ si impubes beneficio etatis intenteret car bo.bo.pos,ꝓpter qua constituitur possessor habet tū possēa necesse venire per ordinariā bo.pos.si vult consequi diuum rerū, ⁊ ita ibi declarat Bar.in.ij.col.⁊ istud est q̄ voluit dicere gl.hic dum ponderat verbum oportebit,futuri temporis in illo text. sed tex.in.l.si impubes.§.ñ.loquit in casu valde diuerso:quādo pater in testamento scripsit extraneum heredem filium autem impuberem p̄eteriit,nūquid scriptus heres possit venire remedio ordinario,intentando bo.poss.ex testamēto:ex impubes intentare carbo.⁊ text.ibi decidit q̄ sic in tribus casibus ibi.ergo loquitur in diuersis personis,non in ipsomet impubere:p̄out loquitur.d.§.hec autē.Et in secūdo quantū ad intellectum.d.l. si impubes.§.questum.Bald.hic in vltima qōne ⁊ etiā Sal.in vlti.col.tenent q̄ carbo.bo.pos.competens impuberi p̄eriteto,non impedit scriptum heredē intentare fm tabu.tamē licet scriptus heres possit interim agnoscere scōm tabu.carbo.differt effectum illius ordinarie in tēpus pubertatis.d.l.ij.§.missum.⁊.§.sequen.ff.eo.Tu aduerte q̄ illud q̄ dicit Bal.sic simpliciter intelligendo est cōtra casum.l.expressum.in.l.scriptus. ff.eo,vbi dicit tex.q̄ carbo.bono.pos.competens impuberi,cui mouet questio status,impedit scriptum heredē ne possit agnoscere secundum tab.tamen quia per eum non stat si interim decederet,transmitteret bo.pos.secundum tabu.non agnitam ad
a heredes:de quo vltimo dixi.ſ.in.l.posthumo.ſ.de bo.pos.con tra tab.quam pre.Item videtur obstare:quia carbo.ª bon.pos. competit impuberi p̄eterito,cui etiā competit contra tab.sed donec possibile est q̄ possit intentari contra tab.impossibile est q̄ scriptus heres habeat secundum tab.l.equissimū.in prin.⁊.ſ. expectādi.ff.de bo.pos.fm ta. ¶ Dic ergo melius q̄ tex.in.d.l.
6 si impubes.§. questum.† ponit tres casus,in quibus carbonia. bonorum pos.competens impuberi concurrit simul cum bono. pos.scōm tab.quam scriptus heres potest intentare. Primus casus est quādo impubes nō est filius in veritate.Intellige tamen scōm Bar.ibi post glo.quando erat tamen p̄sumptio filiationis:vt est tex.no.in.l.ij.§.cause.in ver.summatim.ff.e.Et tunc quod bono.poss.contra tabu.p̄sumptiua ⁊ non vera non impedit scriptum heredem intentare fm tabu.tex.est in.d.§.fi. in scōo casu,⁊ ibi Bar.in fi.sic declarat:q̄ tunc remediū extraordinarium cōpetens ex sola p̄sumptione,quādo veritas est in oppositum.non impedit ordinarium,⁊ sic scōm tabu.tex.est ibi fin.ad hoc:⁊ isto modo oportet necessario intelligere.l.scriptus.ff.eo.que alias cōtra hūc primū casum ineuitabiliter repugnaret. Scōs casus est in illo.§.questū.qñ impubes stetit per annū q̄ non agnouit bon.pos.contra tab.quando erat preteritus.Tertius casus est,quando stetit per annum q̄ nō agnouit bo.pos.ab intestato.istis tribus casibus nō impeditur scriptus heres agnoscere bono.pos.secūdum tab.ex testamento.Ratio, q̄ cum impubes sit exclusus a remedio iuris p̄torij, scriptus heres habet fm tab.Et si dicis si ibi impubes erat exclusus tēpore qūo habet carbonianam.responde dupliciter. Primo secundum gl.ibi,q̄ habet mediante restitutione in integ. Scōo q̄ licet esset exclusus a facultate veniēdi de iure p̄torio:tñ nō erat exclusus a facultate de iure ciuili,que durat.tex.ann.⁊ ꝓterea habet carbo.tamē facultas veniendi de iure ciuili nō impedit scriptum heredes alio iure succedere,scilicet p̄torio:iste est ꝓprie casus.d.§.questum.ad quem omnino videas Bal. optime declarantem ⁊ ponentē casum illius.§.questū.in.l.fi.in vij.col.⁊.vnde legi.tamē p̄cedens sol.videtur tutio:q̄ carboniana bo.pos.sicut cetere non durat vltra annum.l.ſ.in.fi.ff.eo. gl.in.l.ij.j.c.est verū q̄ circa illum tex.versatur alia difficultas
b nunquid impubes exclusus⁹ per lapsum anni a facultate succedendi de iure p̄torio intelligatur etiaz exclusus de iure ciuili, ⁊ Bar.ibi tenuit q̄ sic.per illum.§.questum.⁊ idem Bart.in.l. filio p̄terito.ff.de inofficio rup.q̄ qñ filius p̄teritus exclusus erat per annū,excludebat non solum a iure p̄torio,sed etiā a iure ciuili.tū ista opi.Bar.est cōiter dānata per alios:vt late per ita ibidem nunquid carbo.quarta ⁊ vltima ibi, sed nonne etiā. ¶ In secunda parte gl.dum cōcludit † q̄ sententia lata cōtra matrem nō p̄iudicat impuberi p̄o certo fortiter obstat.l.j.in fi.ff.eo.gl.violando illum tex.respondet q̄ ibi fuit lata sententia contra matrē ⁊ cōtra filium:illa ergo sententia que fuit lata cōtra filiū bene p̄iudicat filio.Sed ista solutio nō vz:q̄ durā te tpe pubertatis non debuit ferri inia cōtra impuberē. Unde necesse est respōdere fm Cy.hic in.ñ.q.Alb.⁊ Ful.hic q̄ sententia lata cōtra matrē nō plene p̄iudicat filio:affert tū aliquale p̄iudicium saltē p̄sumptionis.aliter nō posses tex.euadere.

¶ Carboniana. Adde Bald.i.l. qui de inofficioso.ff.de inof.test.

¶ Nunquid ipubes exclusus. ad de doct.in.l.pater filio.ff.de heinstit.⁊ in.c.cum in fi.ff.de iniust. testa.

¶ Carbonianum edictum facilius conceditur impuberi, qui iam erat natus tēpore mortis patris, quam cōcedatur impuberi nato post mortem patris.
2 Carbonianum edictū vt competat,requiritur summaria p̄obatio filiationis legitime.

Carbonianū. Imperator in.l.p̄cedē cū declarauit carb. quādo cōperit impuberi qui iā erat nat⁹ tpe mortis patris. Hic tractat qñ erat i vtero tēpore mortis p̄ris sed postea nat⁹ est,qualiter puberi postea nato post morte patris detur carbo.Et tex.hic declarat q̄ datur tribus cōcurrētibus.Qñ est natus ex matrimonio certo.Ité part⁹ fuit diligēter custoditus a personis legitimis,ita q̄ alius part⁹ supponi nō potuisset.Tertio qñ ad eū spectaret legitima successio. si in veritate esset filī? illi?.Unde cōsyderato an ſistud tertiū requisitū videat supſtuū qñ ꝙstat de matrimonio indubitato,⁊ q̄ part⁹ nō est supposit⁹.glo.hoc vī fateri,dū dicit q̄ istud certū sequit ex duob⁹ primis,nisi dicas q̄ oportet p̄bari legitimā succession.ſ.q̄ nō fit ali⁹ de liberis anteriores:ex sic p̄bare q̄ ipse p̄decedit alios.Nā pōdera q̄ iste tex.nō loquit expresse de successiōe

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ☞ Scõo no. ꝫ cane q̃ ista facilitas consistit pp diuersam rõne. Primũ requirũ nõ exigit in l. si cedẽs. q. ibi filij a nat⁹ est in prãte filiationis. l. si vi cũis. ff. de nupt. Scõz nõ pt nato zuenire. l. iiij. ff. toties. ff. dã. in fec. Tertiũ autẽ resultat vtrobiq; ex precedẽti. Pro isto tñ no. facit: q̃ magis fauetur natis q̃ nascituris. Joã. fa. in. ff. ij. q̃. in. insti. de exhe. libe. Purpu.

b ☐ Tollat. adde c. duo mala. xij. di. 2 in. c. non so- 2 lum. xvij. q. iij.

c ☐ Maritꝰ vxori. adde Bar. in aut. ꝫ. C. de iur. do. Bal. in aut. preterea. C. vnde vir ꝛ vxor.

d ☐ Si moriat̃ clericꝰ, adde do. i. l. iij. de here. decu.

e ☐ In marito occidẽte. adde ant. rosel. i arbore eõ sang. l. lxxxi. col.

f ☐ In spõsa ꝺ futuro, adde Bal. i. l. deo nobis. C. de epis. ꝛ cle. bal. i. l. si vero. soluto ma. Bal. in. l. certũ. i vl. col. vñ cognã. Ant. rosel. i tract. de suc. ab intesta. in. xciij. col.

g ☐ Cõsuẽrit. adõ tex. i. c. quos deꝰ. xxxiij. q. ij. ꝛ in. c. ꝗto. de trãsla. ꝓla. ꝛ sũt xxba ori- 1 gialia Matth. 2 xix. ꝛ Marc. x. c.

h ☐ Matrimoniuꝫ duret. adde. l. p 3 lo. l. cũ duobꝰ. ff. idẽ ñdit. ꝛ gl. in 5 ver. nũq̃. in. c. li- 6 cite. xxxij. q. vñ. do. in. c. fraterni 7 tatis. de frigi.

i ☐ Quãdo mari 8 tus. adde Bar. ꝛ 9 doc. in. l. si ab hostibus. ff. fol. ma.

k ☐ Fallit i feudꝫ. 10 adõ alex. ꝺ imo. 11 i aut. ꝓterea. j. e.

l ☐ Ex quib. can. Adõ gl. ꝛ doc. i c. cũ haberet. de eo q̃ ducit i matrimoniũ. Scõa ibi, Bal. in scõo notabili. no. de app. vbi episcopus habebat excusationẽ ꝛ nõ paruã: q̃ fuerat in seruitio regis. ꝛ tñ q̃ excusatio nõ erat iusta, punit vt cõtumax ꝛ excõicat. ad idẽ fortis tex. in l. ij. ff. si quis in ius voc. nõ ꝛe. vbi statuit qõ rusticitas. qñ nõ interest citantis ex̃cusat a vera cõtumacia, ergo nõ quelibet excusatio excusatio. dixi plenius in. ꝺ. hoc iudiciũ. Item fortius facit illa. l. ij. in pñ. vbi ille nõ comparuit, q̃ non erat de iurisdictione citantis, ꝛ sic habuit iustã causam: ꝛ tamen nõ excusat a vera cõtumacia quin possit mulctari. Mo. etiã in fi. illud vulgatũ fm Ang. q̃ tollat b minus incõueniens vt maius eniteꝛ: eõcordat tex. in. l. j. ff. toties. ver. sed ꝛ si incertũ. ff. de ven. in pos. mitt. ꝛ tex. in. l. sed ꝛ si is. ff. an autem. ff. de car. edi. ꝛ. l. quoties ni hil. ff. de reg. iur. ꝛ. c. duo mala. ꝛ. c. nerui. xvij. di.

☐ Unde vir ꝛ vxor. Rubrica.

☞ Bonorum possessio debet agnosci intra centum dies.

Maritus ꝛ vxor succedunt sibi inuicem, deficiente omni parẽtela legitima, vel naturali, in certis casibus, vt hic: ꝛ consequenter vsq; ad septimam fallentiam inclusiue.

Maritus ꝛ vxor nõ sunt ppie ꝓpinqui: ꝛ multominus illi q̃ efficiuntur affines per eos, nec veniũt appellatiõe ꝓximorũ. 4.

Vxor an dicatur de familia viri.

Testator si legat omnibus de cippo, an vxor vnius de cippo veniat ad partem legati.

Lex faciens mentionem de successione viri ꝛ vxoris, intelligitur si matrimonium durauerit vsq; ad mortem.

Intelligitur, hec dictio an ꝛmportet veritatem.

Statutum ciuitatis senarum disponens qõ mulier non possit testari de dote sua nisi de quarta parte in preiudicium filiorum suorum, an habeat locum in vidua.

Persone excludentes fiscum, que sunt vltra maritũ ꝛ vxorem.

Statutum si disponat qõ contractus vxorum, seu mulierũ nõ valeant sine consensu proximorũ, non sufficit cõsensus quorũcunq; ꝓpinquorum: sed requiritur consensus ꝓximorum.

Maritus. Ista. l. diuiditur in duas partes. In prima ponitur decisio. In secunda modificatio decisionis. Scõa ibi, quoties. In tex. ibi ꝓ antiquo iure. dic quod licet antiquũ regulariter capiatur ꝓ. xij. tabu. l. j. §. si nemo. ff. ad ter tyllianum. ꝛ. l. pe. vel fin. ff. de regula catonia, hic tñ antiquũ ius capitur ꝓ iure ꝓtorio ꝓ-

c sito in. l. j. ff. eo. q̃ maritus ꝛ vxor si vel ecõtra nõ succedit aliquo iure ciu. sed ꝓtoꝛio iũ. ꝫ Et ex hoc resultat effectus q̃ ds bo. pos. agnoꝛi intra centum dies. l. j. §. largius. ff. de succ. edi. fin Rayn. in. l. j. ff. eo. ꝛ do. Allexã. hic in casu aut. ꝓterea. j. eo. vbi admittitur de iure quilibet ergo vsq; ad. xxx. annos, ꝛ ibi ad hoc no. Bal. reputans no. dignum sequitur do. Alex. hic, ꝛ plenius do. Nico. de vbaldis de perusio in suo tractatu de succes. ab inte. in. j. ꝛ. ij. col. Et si queras que fuit ratio quare maritꝰ ꝛ vxor ad inuicẽ non succedant de iudiciali, sed de iure ꝓtorio tantum. dic fm prealle. do. Nico. de vbal. ꝛ ante eũ Odo. hic, q̃ ius ciuile nõ admittit aliquẽ ad succedendũ ab intestato, nisi sit de ascẽdentibus vel descẽdentibus vel trãsuersalibus, ꝛ istos tres ꝓximos gradus ꝓpie volnit notare tex. ꝺũ ꝺt quoties deficit parẽtũ, ꝛ sic ascẽdẽtiũ, vel liberoꝝ, ꝛ sic descẽdẽtiũ seu ꝓpinquorũ, ꝛ trãsuersaliũ, sed inter maritũ ꝛ vxorẽ nõ est aliqua affinitas, sed ꝓncipiũ affinitatis. l. non ideo minus, ibi dicitur. j. de here. instit. ꝓpter hoc de iure ciuili nõ succedit. ꝓtor. aũt q̃ sem per equitatem considerat. l. q̃ si epheſi. ff. de eo quod certo loco. cõsiderault q̃ maritꝰ ꝛ vxor ꝛ inuicẽ sunt socij diuine simul ꝛ humane dom⁹. l. j. ff. de ritu nup. l. aduersus. C. ꝺ cri. expi. here. Ite infortunia vnius debẽt esse cõia alteri. l. si cũ dotẽ. §. si aũt in seuissimo. ff. so. ma. ꝓp has rõnes ex equitate ꝓtor motus est ad statuẽdũ q̃ maritꝰ ab intestato succedat vxori ꝛ ecõtra, fisco exclusõ ꝛ ꝓ istũ tex. ꝺt Odof. in summa sua in ti. de succes. ab inte. ad fi. q̃d refert ꝛ simpliꝛ sequit Alb. hic, q̃ si moriat̃ clericꝰ ꝺ cõ d iugat⁹, eius vxor succedit exclusa ecclesia. tu vide tex. in. l. si qs ꝓsbyter. C. de epis. ꝛ cle. ☐ Ista. l. j. fallit in marito occidente ꝛ vxorẽ ẽt cũ cã, q̃ faciẽdo sibi ius ꝓpria authoritate, perdit successionẽ q̃ sibi deferꝛ ex ista lege. l. si ab hostibus. §. si vir. vbi Bar. ꝛ alij. ff. so. ma. Bar. in. l. si. in vlti. col. ff. de his, q̃. vt indi. l. fi. circa mediũ. ff. si qs aliquẽ testa. phi. Bal. Pau. de ca. ꝛ Lud. ro. hic tũ iste casus nõ est sine dubio. ꝛ pleriq; oppositũ tenent: precipue Sal. ꝛ do. Alex. hic. Et veritas pẽdet ab illo passu nũ quid ius sibi dicẽs, ꝓpria authoritate pdat lucrũ legale. habes tex. no. q̃ sic. l. interdũ. la. ij. §. q̃ furẽ. ff. de fur. an cõtrariũ est fortis tex. in. l. q̃ vas. in fi. ff. de furtis. ꝓ quoꝝ cõcordia vide oĩno do. Mathe. in no. lxxiij. remitto ergo te, ꝓ veritate hui⁹ fallentie ad plenã scripta in. ꝺ. l. si ab hostibꝰ. §. si vir. ☐ Scõo ista regula fallit in spõsa de futuro. ꝺ q̃ ds alias dicat habere ꝓuilegia cõpetẽtia ꝛxoꝛi tex. est no. in. l. j. §. fi. cũ. l. seq. ff. de priui. cre. tũ nõ ds ꝓiuilegiũ succedẽdi spõso ab intestato: q̃ nõdũ est ꝓfecta aliqua affinitas. l. q̃ seruus. ff. de cõd. ob cã data. fm Bal. hic in. ij. q. Sal. ꝛ mod. hic. Ly. an. l. nõ sine. C. de bo. q̃ li. Bal. in l. si. in pe. col. §. vnde legi. ☐ Tertio fallit in concubina, q̃ licet parũ distet ab vxore. l. item legato. §. parui. ff. de leg. iij. tũ non succedit cõcubinario, nec ecõtra. fm Ang. in. §. cõsideremꝰ. post gl. ibi. in aut. de trien. ꝛ semi, sequitur Lud. ro. do. Alex. hic. Et istud est qõ vult tex. in. l. j. in pñ. ff. e. in ver. iustũ esse matrimoniũ. ꝛ illa gl. in. ꝺ. §. cõsideremus. est ad hoc singularis fm Lud. ro. hic. eam etiam dicit ad hoc esse singularem ꝛ nõ reperiri alibi. Bal. in. c. ꝓ tuas. circa fi. de maio. ꝛ obe. ☐ Quarto fallit qñ fieret reparatio thori ex mala gratia, qz ꝫ hodie attẽto iure canonico nõ ꝓmittat diuortiũ: q̃ quos deus cõiũxit ᵍ homo nõ separet: tñ cũ separatio thori succedat loco diuortij: certe pdit successio de qua hic. istud. pbat tex. in. l. j. ff. e. requirẽs q̃ matrimoniũ duret ʰ vsq; ad tps mortis, ꝛ ita tenẽt Ly. Sal. ꝛ alloder. hic. ꝛ facit qõ dicã in seq. fallẽtia. ☐ Quinto fallit qñ maritus ⁱ expulisset vxorẽ de domo sine cã perdit eius successionem. ita Bal. in. l. vnica. §. fed scimus. per illũ text. C. de lati. liber. tol. Bal. in. l. qõ in vxorẽ. C. de neg. gest. ꝛ in aut. dos data. in. ij. col. C. de do. ante nup. Pau. de ca. ꝛ do. Alex. hic. ☐ Sexto notabili fallit in feudis. ᵏ tex. in. c. j. q̃d ad hoc ibi no. Bar. in. j. no. in tit. an maritus suc. vxori in beneficio ꝛ tex. in. c. i. in ver. sed q̃us als̃ est. c. q̃us. de inuesti. de re. alie. fac. Bal. in. c. imperialẽ. in pñ. in. iij. col. si de feu. defun. cõtẽ. fit inter do. ꝛ agna. ꝛ in aut. res q̃. in. ij. col. C. cõia de leg. ☐ Septimo videret posse limitari ista. l. ex oĩbus causis ꝛ quibus maritus põt denegare vxori alimenta, q̃ enumerant in. l. si cũ dotẽ. §. si nauteꝝ. ff. soluma. vt eis denegẽt successio de qua hic. Istud ꝓbat ex alia regula que habet q̃ ex quib⁹ ˡ causis possunt filijs alimẽta denegari, ex eisdẽ causis possunt exheredari ꝛ priuari successione patris. gl. est no. in. l. si qs a liberis. §. si qs ex his. in verbo detulerat. ff. de libe. agnol. z melioꝛ glo. in. §. siue igit oẽs memoratas. in ver. habere. in aut. vt cum de app. cog. Quod etiam strictius firmatur: q̃ fanoꝛabilioꝛ est causa alimentoꝝ quam successionis. patet: q̃ multis alimenta debenẽ qui tamen ꝓhibentur succedere. patet in aut. licet. C. de natu. libe. in. §. si quis igitur. in aut. qui. mod. na. effi. sui. led ista limitatio non potest congruere ad hunc textum: ꝛ eam reꝓbo in sequen. charta quia multi sunt qui succedũt vt agnati ꝛ tamen eis nõ debentur alimẽta.

¶ Nunquid

¶ Nunquid autem in hac. l. si nõ extaret vir aut vxor, sed socer extaret succederet genero excluso fisco. Bal. hic mirabiliter tenuit quod sic, leui consideratione: q̃ nomen soceri a matrimonio deducẽdo. l. cui eorum. §. affinitates. ff. de posth. Nec obsta gnila. l. affinitatis. j. communia de suc. respondet q̃ illa regula procedit in affinibus trãsuersalibus: secus est in affinib⁹ ascẽdentium: vt est in socero qui locũ patris obtinet. Eius opinionẽ prehẽdunt oẽs moderni hic: q̃ ad hoc vt habeat locũ ista. l. requiritur quod matrimonium duret tempore mortis. l. j. ff. eo. §. vt autem. ꝛ glo. hic, facit gl. in. l. sed hoc ita. in glos. ij. ff. de re iudi.

a Sed fragilis ᵃ videtur impugnatio. quia. ꝺ. §. vt autẽ. intelligit q̃ nullũ sit factũ ꝺnoꝛtium. sed duraueꝛit matrimoniũ vsq; ad tempus mortis eius cui succeditur, tamen quando succedit necessarium est q̃ morte alterius solutũ sit matrimoniũ. Ego teneo contra Bal. alia ratione. nã cõsidero quod ratio quare ꝓtor induxit q̃ maritus succedat vxori ꝛ ecõtra, est q̃ sunt socij diuine ꝛ humane domus: vt dixi. §. sed ista rõ cessat in socero. Preterea habemus alibi tex. qui dicit q̃ tex. loquẽs de viro ꝛ vxore nõ hz locũ in socero q̃ expresse nõ caucꝛ. l. si vero. §. de viro. ff. so. mat. Et ꝓpterea contrarium ꝛ melius tenet ipse met Bald. in. l. si. in. v. col. in ver. item queritur an sit innouire. §. vnde legi. Licet alibi Bal. istud reliquerit indecisum. in. ꝺ. l. affinitatis. j. communia de succes. Et istam vltimam partem tenuit etiam do. hic. de vbal. de puteo in ꝺcto trac. de suc. ab intest. in. ij. col. ☐ Aduerte etiam inquantum Bal. hic alle. vnam gl. in. §. mariti. in verbo postea. instit. de nu. nã Ang. ibi reputat illã gl. multũ singularem: ꝛ hic. de neapo. ibidem ea summe extollit, ꝛ dicit q̃ nõ recolit se vidisse simulem gl. in toto mundo. fm Jo. fab. ꝛ Ang. de are. ibi illa gl. vult mirabiliter ꝙ nedum maritus ꝛ vxor adinuicem succedẽdo excludant fiscum, vt hic: sed etiam cognatos viri. qui licet efficiantur affines vxoris. tñ cognati viri non efficiuntur affines aliis cognatis vxoris, tñ ad inuicem succedunt exclusõ fisco. qõ est sum me mirabile, ꝛ summa extensio ad hunc textũ. Sed illam gl. reꝓbabant Jo. fab. ꝛ Ang. de are. ibi, eo quia illa gl. fecißũ eos nullo iure ꝓbatur. Sed vltra eos facit fortius, cũ inter eos nulla sit penitus affinitas: ergo nulla successio. nã etiam vbi esset affinitas, non concedit successio rõne affinitatis. ꝺ. l. affinitatis. j. cõ. de succes. ego tamen dum legerem instit. dixi, ꝛ adhuc dico quod illa gl. male notatur per predictos docto. ꝛ qõ aliud dicit quam ipsi referãt, nec meretur reꝓhendi. dicit enim illa gl. fm realem sensum ꝙ licet omnes cognati mariti efficiantur affines vxoris, ꝛ ecõtra, omnes cognati vxoris efficiãtur affines marito, tamẽ per hoc inter cognatos mariti ex vna parte, ꝛ cognatos vxoris ex altera quantũ ad eos nulla affinitas cõtrahitur, ꝛ ideo adinuicem nõ succedunt, nisi ficut vir ꝛ vxor cõtracto matrimonio: vt hic. nam vult dicere gl. q̃ agnati viri non succedũt cognatis vxoris nec econtra: q̃ nullam adinuicem habẽt affinitatẽ nisi contingeret q̃ cognatus vxoris cõtraheret matrimonium. cũ cognata mariti. tunc ꝓpter tale matrimoniũ bene succederẽt: q̃ sunt vir ꝛ vxor: vt hoc text. Iste est verus sensus illius gl. cuius aliter ꝛ inepte, vt puto ꝓcallegati doc. illã glo. intellexerint, ꝛ ꝓterea circa eã diligentius cõsiderabitis. ¶ Circa tamen. vij. ꝛ vltimã fallentiam in qua dixi q̃ videbar istã. l. posse limitari ex omnibus causis ex quibus alimẽta possunt denegari. Laue q̃ illa limitatio nõ põt cõgruere ad tex. nostrũ: q̃ tex. iste loqꝛtur ab intestato, sed ea q̃ ibi dixi procedit condito testamento, q̃ cõdito testamẽto põt qs exheredari ꝛ priuari successiõe, ex illis causis ex quibus possunt alimẽta denegari. ergo cũ ista. l. ab intestato loquat: ergo. ꝺ. l. limitatio nõ cõgruit. Limita tñ in alio, inquãtũ textus vult q̃ vxor nõ succedat marito existẽtibus liberis, istud fallit in casu singulari, ex quo existẽtibus liberis tamen vxor succedit marito in quarta parte bonoꝝ. tex. est in. §. quoniã aũt. ꝛ ibi gl. in aut. q. mo. na. effi. legi. q̃d tex. alle. ꝛ reputat sing. solus Albe. de rosa. hic: sed alium simile videbitis in aut. preterea. immediate sequẽ. ☐ Primo no. ex tex. in verbo ꝓpinquorum q̃ maritus ꝛ vxor nõ sunt adinuicẽ ꝓpinqui, ꝛ multominus q̃ efficiunt affines per eos, q̃ est notabile fm Bar. ad statuta requirẽtia cõsensum ꝓpinquoꝝ in cõtractibus minoꝝ. vel mulieruꝫ. dic vt per enim: facit tex. in. l. si. ver. sed etiã his deficientibus. quem ad hoc ibi ponderat Bar. z alij post eũ. §. de ver. sig. Fortius volut hic Bal. q̃ statutũ cogens b affines ad cõpromittendũ, per dictionẽ affines, eos non cõprehendat. Sed male dicit in hoc, ꝛ reprehendit ꝓ Paul. de ca. ꝛ do. Alex. hic. ad quos te remitto, ꝛ cõtrariũ tenuit ipsemet c Bal. in. l. affinitatis. C. cõ. de succes. odẽ mõ marit⁹ ꝛ vxor ᶜ nõ veniũt appellatione ꝓximorũ, vt ꝓbat tex. in. l. cũ ré aliená. C. de leg. Quẽ ad hoc notat Sal. ꝓ statutis facientibus mẽtionem 4 ꝓximorũ. eodẽ mõ † nõ veniũt ᵈ appellatione attinentiũ. fm d Pau. de ca. hic. ꝛ in. l. ij. §. de ver. sig. in. nil allegar. sed est gl. in. l.

amite. in versi. nam si. j. cõia de succes. quis cõtrariũ teneat do. Alex. hic. Adde tamen q̃ veniũt appellatione cõiunctoꝝ. tex. est in. l. ij. §. cũ aũt in cõmodo. ff. de fur. quem ad hoc ibi no. Sali. ꝓ statutis, ꝛ ibidẽ Bal. in. §. ij. gl. in. quintus. pñmatin gl. ij. ff. de auro ꝛ arg. leg. Tamẽ difficile esset assignare rõnẽ diuersitatis inter ista. ideo posses dicere fm Ang. ꝛ nud. hic: q̃ etiã nõ veniãt appellatiõe cõiunctoꝝ. nisi subiecta materia suadeat largã interpretationẽ debere fieri. Ad hoc bene facit. l. stid qõ. a §. si q̃ in pueros. ff. de do. inter virũ ꝛ vxor. ☐ Adde etiam q̃ vxor e dicit̃ de familia viri tex. est in. l. quicũq;. ꝛ ibi Bart. C. de re milit. lib. xij. imo sponsa f nondũ nubilis etatis ꝺ de familia sponsi. l. an etiã in patrẽ. quã ad hoc not. ibi Bal. ff. qõ fal. tuto. alias est. §. iulianus. sub. l. pe. facit tex. in. c. hec imago. ꝛ. c. manifestũ. xxxiij. q. v. Istud vltimũ limita pcedere in materia fanorabili. secus est in materia penali ꝛ odiosa. vnde si ex forma statuti ꝓ tali delicto debeat exbãniri aliquis cũ tota eiꝰ familia, b sub nomine familie non cõtineret vxoꝛita no. Albe. de rosa. in l. pronuntiatio. §. familie. ff. de ver. sig. ꝛ in vltima parte statuto rum. vltima col. in. q. que incipit. Quid si statuto caueat qõ familia bannitoꝝ. ꝛc. facit qõ vult Bar. in. l. ij. in ver. tertio du c bitatur. j. de ver. si. † Et in. l. si. ponũt etiam Angel. ꝛ pau. de ca. an maritus ꝛ vxor veniant appellatione vulgari de cippo. si testato legat omnib⁹ de cippo aliquid tale: nunquid vxor veniat d illoꝝ de cippo veniat. ☐ Capio gl. primã que intelligit istũ 7 tex. si matrimoniũ erat tempore mortis. ☐ † Ro. ex ista gl. q̃ l. faciens mentionem de successione viri ꝛ vxoris, intelligitur si matrimonium eoꝝ duraueꝛit vsq; ad mortẽ. ꝛ ita dicit tex. in. l. j. ff. eo. quem gl. allegat. Istam gl. induxit Nico. de mutina ad statutum mutinense, disponens q̃ si mulier transl. at ad secundum maritum: ꝛ habeat filios ex vtroq; matrimonio, teneat̃ relinquere dotem equaliter filijs vtriusq; matrimonij, nunq̃ habeat locum si talis mulier erat vidua, quasi secundus maritus erat iam mortuꝰ. ꝛ determinat per istam gl. q̃ non. q̃ cum per mortem aurea secutã esset solutum matrimonium, etiã dos nõ potest esse fine matrimonio. l. si. in ver. sicut enim dos. §. de do. ante nup. ꝛ. l. iij. de iure dotium. ergo nõ iumus in casu statuti Mutinensis loquentis de matrimonio. cum hic non esset matrimonium tempore mortis. vt hac glo. ꝛtem loquẽtis de dote, e ꝛ hic non esset dos, vt predixit: que non potest esse sine matrimonio. Mouetur etiam q̃. l. faciens mentionẽ de affinitate intelligitur de preterita. l. cui eorũ. §. affinitates. ff. de post. Ista deciſionẽ reprehendit Bal. hic. ad finẽ, eo q̃ mulier ꝺ dotata etiã postẽ dotẽ recuperauit. l. si. §. cõia vtri. iudi. ꝛ. l. si socius pro fi f lia. ff. pro socio. ꝛ. l. filie dotẽ. j de colla. ꝛ q̃ sic se hz cõis vius lo quẽdi, quia mulier dicitur habere dotem dato quod sit vidua, ꝛ 8 Sal. hic in fi. referens istam opi. Bal. s dicit quod multum sibi placet. eam etiã tenent Jul. Pau. de cast. ꝛ Lud. rom. hic. adde g quod ꝓ ista deciſiõe videt facere text. melioꝛ de iure in. l. etiã. in princ. ff. de fun. do. vbi dicitur etiã dirempto matrimonio pre diũ dotale intelligitur. quẽ text. ad hoc allegat Iolus Jul. hic. Sed tu consydera quod ille tex. loquitur ioiut. matr. ante tamẽ quam dos per ipsam mulierem exigatur. Secũdo potest ꝛ subtilius dici q̃ tex. ille vtitur verbo intelligit, sed vbi dicit intelligitur, denotat fictionẽ. vt expresse dicit bart. in. l. si quis ꝓ empto re. in. xij. co. ff. de vinca. Bal. in. l. furti. ꝛ in. l. quoniam. ñ. de infa. Lu. ro. in cõsil. cccv. incip. ꝓsuppositis tꝛ minis fortioribus. Abb. in consil. xx. in. ij. volu. inci causa. in effectu sic ꝓponit: in ij. col. ꝛ est bonus tex. in. l. si tibi homo. §. cum seruus. ff. de leg. j. ꝛ in. l. nec emptio. in vlti. verbo. intelligit. ff. de cõtrahẽ. empt. ꝛ tex. in. c. ex studijs, iuncta glo. j. de ꝓsump. per fictionẽ, ergo nõ ꝺ habere locũ in statuto: ꝛ hoc mõ ille text. fortiter retorquet 8 ꝛta doc. Sed rside dupliciter. † Primo q̃ ibi dictio intelligit, h importat veritatem. ꝓpter implicatiuã dictionẽ etiã, ibi posi tam. Scõo rside ex doc. no. Bal. in. c. bone memorie. in pe. col. de appe. vbi dicit, q̃ verbũ intelligit, in his que iuris sunt ꝛmportat veritatẽ, sed in his que sunt facti, refert, aut est tale quid quod per aliũ plene acquirit, ꝛ idẽ, vt. l. certe. §. si procurator. ff. de preca. aut non plene acquirit, ꝛ tũc importat fictionẽ. Adde tñ q̃ istã deciſionẽ Bal. sequit Paul. de ca. in rub. ff. fol. mat. in. j. col. ꝛ ibi dem simpliciter. ꝺ. Allex. in. xij. col. Idẽ sequit do. Alex. in 2si. liij. incip. consyderatis verbis dicti statuti. in pe. ꝛ vlti. colũ. in j. volu. ꝛ in cõsi. ch. in. iij. vol. quod incip. sup eo de quo queritur, 9 vcz an statutũ. in. j. col. † Et per istã deciſionẽ Bal. dicit Pau. de ca. hic se vidisse consultum in ciuitate Senarum vbi est statutũ h quod mulier nõ possit testari de dote sua in preiudiciũ filiorum etiam ꝓ aĩa, nisi de quarta parte dotis, qõ etiã si esset vidua, quo casu sine matrimonio nõ vr q̃ sit dos, tñ haberet locũ statuti, ꝓpter matrimoniũ ꝓteritũ, vt ꝓz in toto ti. ff. so. mat. quẽadmodũ dos ꝓtat, ꝛ per alia de quib⁹ hic ꝓ Bal. ꝛ qz etiã põt dici dos destinatiõe ante matrimoniũ, qñ aliquid esset relic

a ☞ Fragilis. De clara qꝛstio matrit⁹ deceßit vxore relicta ꝛ filijs. ide filij ꝛ postea vxor, ꝛ superuiente socero. Pur.

☐ Statutum cogens. adde bart. in. l. quod seruꝰ. ff. de condi. cau. da.

☐ Maritus et vxor. adde Sal. in. l. si. j. de furt.

☐ Quod modo nõ veniũt. adde l. penu. cũ gl. ibi. doc. ff. de do. inter vir. ꝛ vxo. do. in. l. qõ attinet. ff. de re. imm. ☞ Sustien. in sum. tit. de const. ꝛ affini. versicu. qualiter ipsa. Ylla gl. loquiſ in fratrib⁹. Aldõ Baldeschi. consi. cxij. co. pe. i fi. Pupu.

☐ Quod vxor. adde. c. hec imago. xxxiij. qõ. v. bal. in. l. ꝛtiaz. C. de testa.

☐ Spõsa. Alde Bar. in. l. imperatores. in. §. iij. ff. ad mu.

☞ Bal. hic tribus turib⁹. Bal. rsdet. ꝓmo ad. l. si socius, q̃ ibi loquitur ꝓpter ipsẽ lectiõi matrimonij. ꝙ quo cõsi rmatur, ꝛ i quo data tã dotẽ defert ad primũ tertio ad l. ille dotem tñ q̃ nõ aperit an matrimonium esset solutum aut nõ Purp.

☞ Statutum. Statutum q̃ mulier nõ possit testari in preiudiciũ filioꝝ etiã q̃ animarũ quo vltimo credo non valere. Bart. in repe. l. j. in. v. q. j. princi. §. de sac. san. ec. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ctum p̄ dote. nam talis mulier diceretur dotata aũ sequtus matrimonium, ſm Bar. in l. tritio cētũ. §. titio genero. ff. de cō. & demon. & qz sic le hz cōis vsus loquēdi. Et istā vltimā decisiōnē statuti Senēsis ēt p̄z idē pau. de ca. i rub. ff. sol. ma. in. i. col. gādē decisiōnē statuti Senēsis t̄z Pau. de ca. in. l. si ppt̄r illus tex. ff. qñ actio de pecu. est an. qz adhuc pōt dici dos, lz nō ppria ilia q̄ semel fuit dos, quātū ad hūc effectum, vt in ea habeat locū statutum dispones de dote, qñ ad eā pōt cōgrue adaptari p illam. l. Itē qz quousque stat in viduitate, censet stare in priori matrymonio. l. si. C. de bo. mater. & q̄ hi no. Bal. qō istud statutum est inductum vt consultat liberis, & nō ppter aliā cām. & iō cū vidua habeāt liberos merito statutū ad eam extēdit. Adde q̄ opinionē ibi. de math. reprobatā per bal. & alios t̄z. o. Fran. de are. in rub. ff. sol. ma. in. i. & col. vbi dicit q̄ lz soluto matri. anteq̄ dos exigāt per vxo. duret nomen dotis. l. j. in fi. & l. & ibi. ff. de fun. dota. sī postq̄ dos fuit exacta. & vnita cū reliquo patrimonio vxoris, non potest amplius dici dos, sicut heredit̄as postq̄ semel fuerit apprehenſa per heredē, nō dicit ampli⁹ hereditas: nec p ea pōt ampli⁹ agi petitiōe hereditatis. vt est gl. no. in. l. j. & ibi Bar. ff. de fideic. heredi. peti. ergo cum statutum vetet relinqui dotem: vel stare dote in preiudicium filiorum oportet q̄ tēpore quo relinquit illa sit dos, qz qualitas adiūcta verbo dē. terminat ſm tempꝰ verbi. l. in delictis. §. si dānum extraneus. ff. de noxa. & l. titius. & ibi Bar. ff. de test. mili. & plenius Bar. in. l. ex facto. in prin. ff. de vul. & pupil. adducit q̄ no. vult Bal. in. l. j. C. sine cē. vel re. q̄ postq̄ res dotalis est restituta vxori nō hz locū priuilegiū. l. ulti. de fun. dota. qz desijt esse dos. ¶ Teneas cōem opi. Bal. & aliorū. qz etiā postq̄ dos fuit exacta remanet dos. l. si socius p filia. in prin. ff. pro so. hoc etiaz patet in aut. sed quāuis. C. de rei vxo. act. & q̄ vult gl. & no. Cy. & Bal. in. l. rem q̄. C. de iure dō. q̄ si pater recuperauit dotē filie sol. ma. per mortē vri. nō pōt eā alienare: etiā dato q̄ de alia quantitate posset eam dotare: vt ibi per cū. & sic adhuc remanet dos. Itē cum statutum mutinense. & relatum sit factum vt seruet̄ qualitas inter filios vtriusq; matrimonij, ppriē tūc hz locū in dote restituta, prout proprie probant iura hic allega. per Bar. & q̄ post soluti matrimonij dicat dos, t̄z bar. in. l. si mari. o. §. j. ff. so. ma. vñ p veritate cōsidera q̄ aliq̄ hereditas nulli est ver hereditē restituēda, & tūc postq̄ est per heredē apprehēsa & cōmixta cū aliis eius bonis, qz est effectū vnicū patrimoniū. l. sed si p plures. §. filio. ff. de vul. & pu. non dicit amplius hereditas vt per gl. in. d. l. j. cum aliis concor. Aliquādo hereditas venit aliq̄ restituēn. puta per fideicōmissum vniuersale, & tunc quāuis sit apprehensa per heredem, & tamen durat hereditas, toto tit. ff. & C. ad treb. Sic etiā est in dote, qz si per mulierē non est aliq̄ restituenda postq̄ fuerit per eā exacta, & cū aliis bonis administrata: desinit esse dos, lz q̄ est aliq̄ restituēda, vt in casu isto ex forma statuti, tunc etiā si sit per patrē vel mulierē exacta, tñ semp durat dos. & ita loquunt tria iura alle. per Bar. & eā que superius addidi. & facit tex. in. l. si cū dotē. §. si post. ff. sol. ma. Tenendo istam partē que est cōis & vera non ob. ista gl. z. l. j. ff. cod. qz respōde q̄ procedit q̄n sit mentio solū respectu viri mulieris tunc bene requiritur q̄ matrimonū duauerit vsq; ad mortem vt ibi. sed hic fit mentio matrimonij nō respectu viri & vxoris lz respectu liberorū. qui liberi dicunt ēt si prius sit soluti matr. igitur &c. ¶ Tu p opi. istico. de mutina cōtra cōes cōsidera fortiter. nā rō istius statuti fuit, ne mulier inducat p̄m maritus ad relinquendū filijs suis ex secundo matrimonio, qz pariter tenetur relinquere vtriq;, ista rō cessat q̄n mortuus est marit & mulier dotē suā recuperauerit. Nec dicas q̄ ratio fuerit ne seducatur a filijs secūdi matrimonij: qz verisimiliter & a cōiter accidentibus erunt tunc minores. sed rō suspicionis statuti fuit ne seducant ab ipso secundo marito: que suspitio cessat eo mortuo, & dote iam per vxo. exacta. Ad id facit argumēdo de peculio ad dotem. vt arguit gl. in. l. q̄ō debē. ff. de pecul. vñ succedit decisio tex. in. l. fi. ad fi. C. de inofficio. test. q̄ priuilegiū cōcessus peculio non durat lz durent bona, sī nō cū ista qualitate peculij. Tamen per hoc non recedas a cōi, & hic dicta sint ad excitā. ingenia audientium. ¶ Glo. in verbo naturalis. diuidit in duas partes. In prima timore taciti contrarij exponit text. In secūda per viam fallentie remouet aliud contrarium. secūda ibi, lz hoc fallit. ¶ In prima ergo parte q̄ tex. dicit, legitima vel naturalis. de natura alternatiue est vt cādat inter diuersa q̄ non est hic. qz legitima, & naturalis successio, non sunt diuerse: qz etiaz legitima successio defertur iure naturali. l. scripto. in fi. ff. vnde liberi. ideo vt illa alternatiua bene stet, intelligit gl. quod legitima succes. sit patris, naturalis sit matris. Nic melius, legitima intelligitur q̄n de iure ciuili defert: vt declarauī in. l. vnica. §. vñ non peten. par. naturalis illa que defertur de iure pr̄orio considerante naturalitatem sanguinis solam. iō tex. voluit dicere q̄ quando deficit omnis successio tam de iure ciuili q̄ pretorio. tūc maritus & vxor adunicē succedunt. ¶ In secūda parte addē q̄ idē t̄z gl. in. l. j. ff. e. sequunt Ja. bu. & Bar. hic, cōtrariū & melius tenet gl. in. l. j. C. si libera. impe. sol. sine here. decess. lib. & ibi Jo. de platea. sequunt Pe. Ly. & Ray. & oēs moder. q̄ vxor preferat illi socio ppter maiorē societatē, & per alia de quibus hic per eos. ¶ Solo. in verbo excluso. diuidit̄ in duas partes. ¶ In prima gl. addit alias personas q̄ excludunt fiscum & vltra vxorem, de quo habes gl. plenioꝛē. in. l. j. C. de bo. va. li. z. Adde tex. in. l. si quis filio exheredato. §. eiꝰ. ff. de inius. rup. p̄ quē no. ibi Bar. arg. q̄ si moriatur aliqs artifex sine aliis heredibus: quod collegiū illius artis succedit fisco excluso. Et idē Bar. in. l. j. C. de here. decu. no. & illo tex. q̄ si decedat aliqs ex consiliarijs sine herede, q̄ vniuersitas succedit excluso fisco. Limitaꝰ tñ singulariter Bal. in. l. j. §. fi. C. de cōsti. pe. vbi dicit, q̄ si decedat mercator sine herede qō succedit collegiū illiꝰ mercantie excluso fisco. verū est in bonis suis in illo loco, & non in alijs. p tex. opti. in arg. iuncta gl. in. l. vnus. ff. de iure fi. Itē deficientibus alijs, tutor succedit pupillo excluso fisco. gl. est sing. in. l. quo tutela. ff. de re. iu. que gl. nō reperit alibi secūdū Ny. ibi z Alberi. hic z illam gl. sequitur Bal. hic. z in. d. l. si quis filio exheredato. §. ejus. z. l. cum in eo. in fi. ff. de pac. z no. in. l. si. in v. col. §. vnde leg. z in. l. si qua. C. ad orfi. Tamē illā glos. late reprehendit Bar. in. d. l. quo tutela. & idē Bal. in. l. nutritoribus. vbi per alios omnes vxoras. C. cōia de succes. & Ang. & Lu. hic. ¶ In secunda parte gl. ibi ergo no. gl. per viā notabilis colligit tres casus in quibus maritus succedit vxori & econtra. Cane tamen dum ista glossa vult, quod persone posite in titulo ſ. de here. decu. q̄namuis vincat fiscum, tñ vxorē nō excludūt. lz gl. in. l. j. §. eo. contrarium teneat. Tene gl. hic per tex. in. l. si qs presbyter, §. de episcopis & clerī. & tenent Bart. & omnes hic. ¶ Extra glo. inquantum Bar. & alij hic inducunt istum text. ad statuta requirentia consensum propinquorum in contracti bus vxorum vel mulierum: vt. §. retuli. nō omitto q̄ Jac. but. hic dicit, z est solennis decisio, q̄ stante statuto predicto, nō sufficeret interuenire consensum quoruncunq; propinquorum, sed oportet q̄ proximiores proping consentirent, qz cū ad eos spectet successio de iure, fidelius se habebunt in p̄stando cōsensu quā ceteri remotiores. Subijcit tū q̄ istud non seruatur de vsu, q̄ sufficit consensus quoruncunq; propinquorum. Istam decisionem de verbo ad verbum similiter cum attestatione contrarie consuetudinis refert & sequitur Sal. hic z in. l. vidue, C. de nup. idem no. tenet Bal. in. l. fi. j. de ver. si. cū aliis concor. quas ponit. d. Alex. in. l. fi. C. de testa. mil. vbi etiam Sal. idem repetit. Tu pondera quod Bar. expresse vult contrarium, quod ēt de iure non requiratur consensus propinquorum qui magis proximi sunt, nisi statutum expresse requirat in. l. transactionē. C. de transac. z q̄ ibi ordinarie tetigi de hoc. ad ibi dicta me remitto. Jason de Mayno Pisis.

1 ¶ Mulier que est sine dote succedit marito in certā partem ſz tenorem huius aut. si dotē habeat, secus. Quid in nouerca. z. Quid si dos sit parua. z.

4 Lex vel statutum loquēs de dote intelligitur de dote cōgrua.

5 Mdrans ecclesiā vel altare dote parua, an efficiat eā pfonus.

6 Dispositio hui⁹ aut. an habeat locum si matrimonium sit sine dote, maritus p̄de functus locuples, vxore superstes nil hz, lz eius pater est dives. z nu. 7.

8 Filia potest petere se dotari a patre, licet sit nupta sine dote.

9 Pater non potest dici inops, quando hz filios diuites. & ad ipsum spectat vsufructus omnium bonorum filiorum, tamen hab. & quartam de dispositione huius aut.

10 Dos licet non possit esse sine matrimonio, matrimonium tamē bene potest esse sine dote.

11 Maritus & vxor succedunt sibi inuicem de iure ciuili vno casu & ex hoc sequitur effectus: qz perpetuo admittentur.

12 Mulier quando intelligitur omnia bona sua dedisse in dotez.

13 Liberi prioris matrimonij non impediunt dispositionē legalem, seu illud quod a lege defertur.

14 Statuta recipiunt interpretationem passiuam a iure cōmuni.

15 Argumentum licet sit bonum de pacto ad statutum affirmatiue, secus tamen negatiue.

16 Statutum vtens dictione precisa a taxatiua, ea non obstante interpretatur ne fiat derogatio.

17 Aut. preterea. C. vnde vir & vxor. loquitur nedum ab intestato sed etiam condito testamento.

18 Legatum computatur in quartam que debetur ex dispositiōe huius aut.

19 Liberalis nemo existit in necessitate.

20 Debitor necessarius relinquens aliquid creditori suo in testamento censetur relinquere in compensationem debiti.

Quid pe

21 Quid de donatione facta inter viuos. & nn. 22. 23. 24. 25.

26 Maritus si ex forma statuti debet lucrari certam partē dotis, vxor vero aliquid & leget in testamēto, tale legatum quamuis simpliciter factum computatur in lucro talis statuti.

27 Pauper quis dicatur.

28 Extensio an sit licita in correctoriis ex maioritate rationis.

a Preterea. Ista aut. a est subtilis pulchra & utilis, in qua additur casus limitans. l. j. §. eo. nā ibi maritus & vxor nō succedūt nisi vltimo loco, deficientibus omnibus alijs successoribus. hic ponitur casus in quo inuicem succedūt, etiā ex ētibus liberis, quādo tria cōcurrunt de quibus in tex. Quem diuide in tres partes. In prima ponitur decisio. In secūda limitatio. In tertia rūdeē incidenti questioni. Secunda ibi, vt tamen eiusdē. Tertia est ibi, z imputabitur. Nec breuius potest summari. In primis pōdera tex. ibi si matrimonium sit absq; dote. pro cuius intelligētia ante oia inquirendū est quare tex. requirat q̄ ad hoc vt habeat locum hic aut. requirat q̄ matrimonium sit sine dote. rūdent Pau. de ca. Lud. ro. & do. Alex. hic, q̄ ratio est, qz si matrimonium esset cū dote, & premoriatur maritꝰ, vxor rehabebit dotem suam, & sic non poterit dici laborare inopia, vt presupponitur in tex. ecōtra autē si premoriatur vxor, filij habebūt dotē. sed vsufructus in totum spectabit ad patrem. l. j. & eo. titu. C. de bo. mater. ideo cum pater habeat vsumfructū, nō poterit etiam tūc dici laborare inopia. Dinc est quod si nulli extarent liberi, & mulier fuisset dotata, & maritꝰ ex forma statuti vel ex pacto nō lucraretur dotem, sed deberet restitui alteri, tunc haberet locū ista aut. dato quod mulier fuisset dotata. gl. est sing. in. l. licet. in glo. j. iuncto tex. C. de iure dot. quam ad hoc ibi not. Lyn. Bal. & Salic. & Alber. & omnes moderni. hic, qui dicunt illam gl. nō esse alibi in iure. & dicit Sali. hic in. §. q. quod illa gl. est tenēda mente: quia non reperitur alibi in iure. idem tenet Pau. de ca. i. l. §. in prin. ff. solu. matri. Et ita transeunt omnes vsq; ad presentia tempora. Et ex istis tu intelligis quare cū mysterio requirat tex. q̄ matrimonium sit sine dote. Sed ego in hoc vehementer dubito, nec huius vnquam vidi respōsum, nam pone q̄ mulier nullam dotem dedit marito, eo quia maritus nō curauit de dote, sed eam accepit ex sola affectione vt expresse dicit tex. in. §. q. vero legē. in aut. vt liceat matri & auie. vnde sumitur ista auth. deinde pone q̄ ista mulier locuples decedit, nō est dubium q̄ filij succedunt matri. Item quod pater habebit vsumfructū in istis bonis. l. j. & per totum tit. j. de bonis mater. sic tūc nō laborabit inopia: ergo tunc nō deberet habere quartā, cuius contrarium decidit tex. hic: & sic nō video quid referat an mulier locuples dederit dotem vel non, quia vtroq; casu filij sui succedūt, & vtroq; casu pater habet vsumfructū, cum ista sint bona aduētitia. & tamē in primo casu quando dedit dotem, in qua filij succedunt, & pater habet vsumfructum: volunt prefati doc. quod nō habeat locum ista aut. sed quādo non dedit habeat locum. & tamen isto secūdo casu pariter filij succedūt in hereditate matris, & pater pariformiter habet vsumfructum. & sic nō potest dici laborare inopia. nō vidi vnquam nec video quomodo huic difficultati respōderi possit. Consyderā si potest dici q̄ quādo matrimonii est cū dote, & premoriē vxor, ideo nō hz locū ista aut. q̄ dato etiā q̄ patri nō deberetur vsusfructus, tñ nō pōt dici laborare inopia, ex quo nō pōt marit⁹ exigi in dote nisi dedu cto ne egeat. l. maritum. ff. sol. mat. secus quādo matrimonium est sine dote. & sunt filij alteriꝰ matrimonij. Vel potest teneri vt cessat difficultas, quod ista aut. solum procedat quādo mari tus premoritur & superest vxor: quo casu res est clara: quia si habet dotem nō pōt dici laborare inopia, sed nō procedit ecōtra. prout sonat tex. in. l. quoniā vero. in auth. de exhiben. & introduc. reis. vnde sumitur ista auth. licet gl. j. hic. & in. §. quia vero le gē. in auth. vt lic. matri & auie. teneat quod vtroq; casu procedit ista aut. alsi nimiū restringeretur, & obstaret natura correlationis: cōtra. l. fi. C. de indi. viduitate tollē. licet ad hoc vltimū pateat respōsum ex diuersitate rationis. Sed q̄ ista auth. habeat locum in vtroq; dicit clare tex. in. §. quoniā vero. in fi. in auth. de exhiben. reis. vnde sumit ista auth. ¶ Inuenio etiā q̄ Ang. hic in lectura sic ētina apostillando istū tex. dicit q̄ iste text. cū mysterio loquitur, quando supersunt filij alterius matrimonij, sed nō istius. nam ſm Ang. si superessent filij eiusdem matrimonij, tenerētur alere patrē vel matrē. l. si quis a liberis. §. fi. vel parens. ff. de liber. agnoscen. ideo parens nō posset tūc dici laborare inopia, sed iste tex. loquitur in filijs alterius matrimonij, & sic in priuignis. quo casu priuigni non tenentur alere nouercā: & si nō esset prouisio istius authen. nouerca laborauerit inopia. Sed granīter errat Ang. & admiratur Fulgo. & Lud. roma. hic, quia dicit expresse contra tex. nostrum ibi cum liberis communibus alteriusve matrimonij, nisi forte vt dicit Raph. Ang. non habuit illud liberis cōmunibus, in libro suo: quod nō est credēdū cū etiā sit in auth. vnde sumitur. ¶ Preterea in nouerca posset attentari, sed non firmo: qō cū in vita mariti laborauerit inopiare sic maritus eam teneretur alere. l. si cum dotē. §. sinautem in seuissimo. ff. solut. matri qō etiam priuigni heredes mariti ex pietatis officio eam alere debeant. per. l. si quis a liberis. §. item rescriptum est. ff. de libe. agnoscē. non pono tū pro cōstanti. Et a circa istam difficultatem que semper me turbauit relinquo vos cogitantes. ¶ Adde etiam quod illud qō dicitur hic, quando matrimonium est sine dote, procedit etiam in dote parua b: q̄ parum & nihil equiparant. l. quāuis. ff. de condi. & demon. vt late p b Bal. hic ad fi. in vltima q. per aliqua similia. Idē tenet Salic. hic, qui dicit hoc apertius probari. §. quoniam vero. in versicu. si vero quasdam c ego. forsan habeat a contrario sensum auth. de exhiben. reis. Idē tenet Lu. ro. in. l. dinoꝛtio. in prin. ff. so. mat. Item Pau. de cast. Ludo. rom. & Alex. hic, z Pau. de ca. in dicta. l. dinoꝛtio. in prin. facit qō vult Bal. in simili in authē. sed tā necesse. C. de dona. ante nup. qō licet debitor possit iurari suspectus: fallit tamē in debito parno. ¶ Facit tex. in. c. terrulas, ēxti. q. ij. Item vide quod decidit Bal. in. l. eam. quā. ff. de fideicō. in. vij. col. in prin. in versi. consuenit queri. ¶ Tertio, p ista parte vltra alios facit, quia lex vel statutum loquēs de dote simpliciter, intelligitur de dote congrua: secus si statutum dicat quod c mulier sit contenta dote data: quia intelligitur etiā de cōgrua. ſm Bal. in. l. si. in. ij. col. C. de dot. promiſ. z nuda pos. idē Bart. in auth. res que. in penult. co. C. cōia de leg. ¶ Quarto facit in d simili. nam licet per dotationē ecclesiæ vel alterius acquiratur ius patronatus, vt est gl. in. c. pie mētis. xvi. q. vij. z. ij. ij. distinc. in summa. Inno. & Canoni. in rubri. extra de iure patro. tamē il le qui dat modicam dotem ecclesie vel altari, non per hoc efficitur patronus. gloſſ. est no. in. c. quicunq;. el. ij. xvi. q. vij. quā pro singulari alleg. do. Abb. in consil. cvj. in. ij. volu. calus super quo consilium de iure postulatur. in. ij. col. Item istud vltimum vltra adducta per alios hic potes cōprobare per multa pulchra similia q̄ recollegi in. l. sciēdū. in pn. super quarta. q. glo. mag. ff. qui e tatisd. cog. que habeant hic pro repetitis. In contrariū tñ facit q̄ not. Bal. in. c. si proponēte. arg. illius tex. de restri. & mulier dotata etiā si sit dotata in vno nūmo: & statutū excludēs mulierem dotatā excludit eā, presertim si statutū fauet testamento e paterno. arg. glo. singula. in. l. si quis prioze. ff. ad trebel. ſm eū. 6 ¶ Quid aũt esset si matrimonium esset sine dotes marit⁹ prede f 5 functus locuples, vxor superstes nil hz, sed eiꝰ pr̄ est dives. nūqd. p̄cederet dispositio huius aut. est noua. q. quā tāgit Ra. cu. in. l. in suis. per illū tex. ff. de liber. & posth. in vtraq; lectu. vbi dicit, q̄ lz viderit fuisse cōsultū p quēdam doc. q̄ sicutpse tñ determinat cōtrariū, q̄ tūc nō haberet locū ista authē. qñ pater vxoris est dives, mouetur per illud qō vult gl. hic & Bar. in. l. si cōstante. in prin. ff. sol. ma. vbi tenet q̄ an vxor superstes sit pauper, standum est opinioni vulgi. nemo aũt reputabit filiā pauperē qñ pater est dives. Idē t̄z. d. Alex. hic, per gl. in. l. ij. C. q̄ eta. vel pfe. se exclu. lib. z. de qua gl. multa dixi in. d. l. sciendū. in prin. movet & do. Alex. q̄ in isto casu inopie filie dz potius succurri p patrē, & in bonis patris q̄ mariti pdefuncti: p ea que dicūt Dy. & Bar. 7 in. l. quēadmodum. ff. de lib. agno. ¶ Adde q̄ idē qō. §. cōsuluit g idem Raph. cu. in cōsi. cevj. inci. duo fratres habēt bona communia. qz si pater mulieris dives est, nō pōt dici filia inopia laborare: cū filij reputentur quodāmodo diui vino patre. d. l. in suis p quā dicit Alb. de rol. se de consi. aliorū peritorū Bergomi consuluisse, quod filius cuius pater habebat in bonis plusq; trecenta: posset eligi ad officiū ad quod nullus potest eligi ex forma statuti nisi habeat in bonis trecenta, & qz filius regis dicitur &c. ēxtiū. q. i. c. fi. Subdit Raph. q̄ istud procedit nō solum quādo pater dives vixit, sed etiā si esset mortuus, cū filia debet succedere saltem in legitima de iure cōi, vel ex forma statutorū, cum nō h dicatur inopia laborare. que ex bonis patris tantū habet quod sufficit ad victum & vestitū congruū, prout dicit Bald. hic in fi. 8 ¶ Douetur etiā † quia filia potest petere se dotari a patre quā tumcunq; sit nupta sine dote. prout tenet gl. cōiter approbata in l. obligamur. §. j. ff. de actio. & oblig. & lz Bart. ibi eā reprobet tū eam sequitur Bal. & Ang. in authē. res que. C. cōia de leg. & in l. j. ff. sol. mat. & q̄nis maritus eam nō petat, qui illā gratis accepit: potest tū filia implorare officium iudicis, vt a patre congrue dotetur, & tic cessabit beneficium istius authē. ¶ Subditb etiā Raph. q̄ ad excludendū beneficiū huius auth. est aliud remedium q̄ vxor faciat ab alio dotem sibi constitui, vel qō maritus in instrumēto confiteatur se dotē recepisse, vt ibi per eum. Idē quod Raph. cu. tenet simpliciter Corneus hic, in antepe. col. dicēs qō vidit nonullos modernioꝛes & legēdo & consulendo sequi dictum Raph. cu. Et sic habes limitationem ad hanc authē. vt nō procedat quādo vxor inops superstes haberet pa-

& Ista auth. en. Adde pulchre Soci. cōsi. cvij. Purp.

& Quartā. Vide questionē de marito volēte fraudare hāc quartā per Corneū li. j. cōsi. clxxviij. i hac cā. & toti. Amplia etiā si post mortē viri vxoꝛ dines efficiatur nouiter. Decꝰ cclxiij. Purp.

& Vel potest. Ampliatio aut. glo. j. facit, qz vxoꝛ ita tenetur alere maritū inopem sicut mariꝰ vxoꝛē. Alex. in. l. si cū dotem. §. sinautē in seuissimo. iij. not. ff. so. mat. Purp.

¶ In dote parua. adō Lud. ro. in. l. dinoꝛtio. in prin. ff. sol. mat.

¶ Quasdā. Sed text. nihil facit: qz intelligit ō viro iope succedē te vxoꝛi diuiti, vt ibi dicit glos. Purpu.

¶ Per donationē eccl'ie. Adde Anto. de but. in rub. de iudi. doc. in. c. fto. eo. tit. Barb. in. c. q̄stū. in. iiij. col. de rerū permut.

¶ Esset sine dote. Adō Raph. cu. l. fi. in fi. C. de ipub. & aliꝰ sub. idē in. l. ij. de leg. her. idē i. l. dixi mus. in. §. j. ff. de excusa. tut. Feli. in. c. j. in. j. no. de mag. Purp.

¶ Subdit. Cautela contra hanc auth. quā repro ba per dicta. & in ar. de dote minima. & per. l. i fundo. ff. de rei vendi. & p. l. si forte. ff. de cast. pec. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Laborare ino pia. Adde i quo differunt paup & inops: vide Paul. de cast. in l. id quod pauperibus. C. de epis. & cleri. & per Archid. in cap. quo iure. viij. dist.

b ¶ Matrimonium sine dote. Adde. c. nostra. 9 tes. xxx. q. v. gl. a in ca. 2 si necesse. de do. inter virū & vxo. Innoc. in c. per ve. co. situ. Jo. an. in regula accessorium. de reg. iur. lib. vi. in mercu.

c ¶ Tertio. Adó Jas. & Alexā. in l. i. no. 3. eo dez. Purp.

p ☞ Item. Comprobatio tertie ampliationis. & facit. §. quinq; vero. in auth. vt liceat matri et auie. vbi ista quarta potest esse vsque ad centum libras auri. Purp.

e ¶ Quarto. Ad de qō licet iste dicat istam glo, communiter dā nari quod Bar. vbique se remittit adillam qō. vbi eam saluat quando matrimonium aliud precessisset i quo illa bona essent data in dotem. 11 Et contra illam c glosā Alexan. lib. v. cō. si. ex litis. i. dubio. Purp.

f ☞ Est verū. alex. li. v. cons. ex litis. vltimo dubio. vide plene decium consi. xix. & latis consil. cclxxxiij. & diligenter. vide in tra. stat. But. in verl. lucrum. p multos no. So. lib. iij. cōl. xxv. visa narratione puncti. Purp.

g ¶ Statuta recipiunt. adde bal. in. Lex repudiatōe. C. de fideic. doc. in ca. statutum. & in. c. constitutio. de elect. & lib. vi. Innocen. in. c. cum causaz. de rescrip.

trem diuitem. a quo debent alimenta filie prestari. ¶ Cōsydera an ista limitatio sit vera & an cōfundat per hūc tex. vbi si premoriat vxor locuples vel ecōtra: filij q succedūt & sunt diuites tenent alere patrē vel matrē. vt. §. declarauit: tamē quāuis pater debeat habere alimenta a filijs, nihilominus dicitur laborare inopia. & procedit ista auth. Imo plus nedū si pater debeat habere alimenta, imo quando habet integrum vsumfru. in bonis aduentitijs hereditatis materne filiorū: adhuc tū hz locum hec authen. vt. §. declarauit, vnde ego existimo quantū ad hanc authen. cōtra bal. & Raph. ca. & etiā cōtra Sal. hic in. vij. q. qui dicit quod rō huj' auē. est ne superstes. & sic infelix cōiunx cogatur mēdicare, qō per hoc q superstes debeat habere aliunde alimenta non dicretur per hoc desinere inopia laborare. ¶ Ité nō vz pater laborare inopia a qū hz filios diuites. & ad eum spectat vsufructus omnium bonorum ipsorū. & tū hz quartā ex dispositione huius auth. ergo sibi ecōtra qū hz patrē diuitē. & iste casus est. fortior. quod patet, quia filia viuo patre nihil potest petere, imo vz habere alimenta solum, & non legitimā nec aliquez vsumfruc. sed pater viuo filio in potestate vz habere vsumfructum omnū bonorū. Tamē pro Raph. magis facit: q filia vz habere dotē quod non est in patre. vt. §. dixi. Et pro ista limitatione adde tex. in. §. fi. in auē. de exhiben. re. ibi nā si aliūde forsan habeat &c. & subdit non erit iustū grauare filios p succes. ni si dicas qō ibi habebat in actu, hic solū i poten. Illud ēt ergo credo & pono. p constātā q decīo istius auē. nō sit facta ppter alimēta tū: nec consyderatione alimētorum, qz vt. §. demōstrauit. dato quod superstes posset aliunde alimēta consequi non p hoc desinit inopia laborare quin cōsequat quartā de qua i hoc tex. vū ego puto qō ista auth. processerit nō propter sola alimēta, iz in recōpentatione matrimonij preteriti: ppter qđ honorē matrimoniale ista auth. statuit q superstes pauper deberet habere quartā partē bonorum coniugis predefuncti: qz valde absurdum videbat q predefunctus fuisset diues, & supstes pauper, etiā si haberet alimenta. Quod ēt cōfirmat: qz alimēta haberet necesse consequi per manus heredū. istā aūt quartam pro prio iure habebit. Et circa hoc oportet subtiliter instare, qz est valde necessarium pro intellectu huj' tex. & adde hic q statim j. sequitur. ¶ Limita tū istā auth. non procedere in bonis feudalibus per jura que. s. alleg. in. l. j. §. eo. in. ij. fallētia. per q iura dicit Lud. hic se contra pluries cōsuluisse. & sequitur simpli-
10 citer do. Alex. hic in fi. ¶ † Secūdo nota ex isto tex. qō iz dos non possit esse sine matrimonio. l. fi. §. de do. ante nup. & in. l. iij. ff. de iure do. & bene potest esse matrimonij sine dote. vt hic in corpore vij limitur: determinat tū no. Bal. in cap. quauit. in ij. col. de pro. quod si aliquis iurauit accipere aliquamin vxorem nulla facta commemoratione dotis, quod tū nō teneat eā accipere in vxorē nisi sibi det dotē secūdū facultates & cōditiones ipsius mulieris. iuxta glo. in. l. obligamur. §. lege. ff. de act. & ob. & quia dos est quid connexum matrimonio. l. quod seruus. ff. de cōdi. can. da. vt ibi plenius per eū. ¶ † Tertio not. ex isto tex. casum in quo maritus & vxor de iure ciuili adinuicē succedunt & sic effectus erit. qz perpetuo admittenturitra no. Bald. hic in ij. col. & reputat no. dignū. & plenius Bal. in. l. ij. in. vj. col. §. vnde legi, sequuntur Sal. Pau. de ca. & omnes moder. hic. & Lud. in. l. diuortio. in prin. ff. fol. ma. & Alc. de ybal. de prescrip. & tract. de succes. ab intestato, in. ij, col. Tamē secūdū Paul. de ca. & do. Alex. hic et iam isto casu posset venire de iure pretorio intra cē tum dies per bo. pos. Sed dubiū est q sit ista bono. pos. cū nulla ex ordinariis ab intestato hic competere videatur, nec septima extraordinaria. cum de bono. pos. non fiat expressia mentio in tex. vt declarat in. l. fi. §. vnde legi. Vū do. Fran. de aret. hic dicit q sicut bonorum possessio fm ta. inuenta a pretore, vbi est conditum testamentum in scriptis. tamē extenditur ex identitate rōnis ad testiū nuncupatiuū. l. ij. §. de beno. posset. secundū tab. & l. j. §. de bono. pos. cōtra tab. liber. ita bonorū possessi. vnde vir & vxor delata a pretore extenditur ad casum in quo defert vxori nona successio de iure ciuili, cum sit eadem ratio. Lu dicq imo competit bonorum possessio vnde. legitimi. l. j. §. fin. & l. iij. ff. vnde legitimi. & sic non est opus extendere istam vū vir et vxor. que rō cessat in iuribus alleg. per do. Fran. cū ibi nō posset pro uideri alio remedio iuris pretorij abiqz extensione, ideo in illis legibus necessaria fuit extensio. Et quod cōpetat isto casu bonorum possessio vū legitimi. tenēt ēt Pau. de cast. & Alex. hic. ¶ Ité adde bis que dixi in precedenti notabili: quod facultas percipiendi alimēta in casu huius auē, nō excludit quartam de qua in hoc tex. que debetur ob reuerentiam prioris matrimonij: quod vltra superius adducta ostenditur aliter ex hoc tex. nam si alimēta excluderent quartā huius legis, sequeretur qō si contigit precedens, qui erat valde locuples, fecisset amplū legatum superstiti, quod tū esset intra quartā, cū ez tali legato
12 consideratio facultas alimentorū percipiendorum. ¶ Quare principaliter istum tex. pulchre ponderat Pau. de cast. contra gl. que reputatur fin. in. l. mulier bona. ff. de iure do. q vult q si mulier habens magnum patrimoniū simpliciter nubat, intelligatur omnia bona dedisse in dotem. & alleg. Arist. in topicis. nam secūdū Pau. de ca. illa gl. est cōtra istū tex. vbi mulier erat valde diues. & tamē nō intelligitur omnia bona dedisse in dotem cum tex. dicat quod matrimoniū erat sine dote. Puto quod iste tex. nihil concludenter probet contra illam gl. q̄ loquitur qū mulier simpliciter matrimoniū cōtrahit. sed in hoc tex. fuit expresse actum q matrimonium esset sine dote, qz vt dicit tex. in. §. qz vero legem. in auth. vt liceat matri z auie. vū sumit. hec auth. contractum fuit matrimoniū ex sola affectione. & pterea actum fuit vt dos non constitueret, prout etiā declarat Ang. hic. Secundo qz pōt esse quod in hoc tex. de pacto tractat matrimonij mulier nō habebat istas facultates, iz postea 3cto matrimonio sibi pronenerunt ex successione, vel aliter, ita q iste tex. nil concludenter probat. Bene verū est q gl. d. l. mulier bona cōiter dānatur, & eā reprehendit Bart. in qōne disputata p eū que incipit, mulier habens amplum patrimoniū. z. l. mulier bona. ff. de iur. do. & in l. pe. §. vxor. vbi alij moderni. ff. sol. ma. & Bal. in. l. fi. in vlti. co. C. de sen. que pro eo q interest. vt in aut. res que. in. ij. col. C. cōia de leg. & in. c. j. an mar. suc. vxo. in benefi. Ange. & Imo. in. l. j. ff. sol. ma. Ang. de are. in. §. fuerat. instit. de actio. 13 ¶ Quinto principaliter pondera tex. ibi, alter inive matrimonij: secundū Bal. hic. in. iij. col. hic esse tex. valde menti tenendū fm eū, q liberi prioris matrimonij nō impediūt dispositionem legalem, seu illud q a. l. deferē, & per hoc infert qō licet mulier habens filios ex prioze matrimonio nō possit dare bona in dotem secūdo marito, cum pacto expresso quod maritus talia bona post eius mortem lucretur. imo non obstāte pacto maritus nō pōt plus cōsequi quā aliqs filiorū q min' habeat. tex. est no. in. l. hac edictali. i prin. C. de secū. nu. tū si adesset statutum in ciuitate q mortua vxore maritus lucret dimidiam partem dotis, certe liberi ex prioze matrimonio nō impedirent tale lucrū delatū a statuto. nec possent filij prioris matrimonij dicere q dos debet diuidi inter filios & priuignū: & quod priuignus non potest plus habere q̄ habeat aliquis filiorum qui minus hz: qz quamuis vxor istud p pactū facere nō possit. d. l. hac edictali. tū sec' est p. l. vel per statutū. Tū Bal. hoc non firmat. imo arguit ad oppo. vt hic per eum. Tu aduerte quod tex. iste nihil probat pro sententia Bal. qz si bene consideras in isto tex. nunquam priuignus habuit plus q̄ aliquis filiorum prioris matrimonij. cum tex. dicat q si sunt tres liberi aut pauciores, coniunx superstes hz quartā. Si aūt filij sunt plures, hz virilem, hoc est tantū, quātū quilibet filiorū. Et ita respōdet Pau. de ca. hic, & bene dicens q contra Bal. in hoc se hz cōmunis opi. Est verum quod contrarium tenet Bar. in. d. l. hac edictali. in prin. vbi per illum tex. qđ dicit esse ad hoc multū notādum, tenet, q quemadmodum si vxor fecerit pactum cum secūdo marito q ea mortua maritus totā dotem lucretur, tū si sunt filij ex prioze matrimonio obstant, licet adsit pactū. codē modo qū adesset statutum quod maritus lucretur dimidiā partez dotis, vel totā: tū vir non pōt lucrari ex forma talis statuti vltra illud quod acquiritur vni ex liberis primi matrimonij. Et dicit Bar. se plene dixisse de hoc in questione disputata q̄ incipit, mulier his amplum patrimoniū. sed errat: qz ibi nil tangit de hoc. Idem tz Ang. in. §. qz vero. el. i. in auth. de nup. & Lud. ro. in cons. cxliij. q incipit ex supra narrato themate vnū elicit dubium. in. ij. & iij. dubio principali. Idem tenet ipsemet Bal. in. c. j. an mari. suc. vxo. in benefi. Idem & latius tz Bal. in. l. vni ca. in. iij. q. C. de inoffi. do. in consi. suo qō incip. in christi nomine an lex &c. Adde quod pro ipsa sententia videtur facere cōis
14 regula, que hz q̄ statuta recipiunt interpretationem passiuā
g a iure communi. l. si serui vestri. C. de no. & cū dilectus. de cōsuet. gl. z doc. in. l. fi. §. i cōputatione. C. de iure deli, Bar. in. l. de pos populi. in. iij. q. princi. ff. de iusti. & iur. & in. l. j. §. lex falcidia. per illū tex. vbi plenius Modern. ff. ad. l. fal. bonus tex. in ca. ad audientiam. vbi Canoniste, presertim Pan. de cleri. nō resi. ergo istō statutum deferens simpliciter dotis lucrum marito, recipiet interpretationem passiuam. & d. l. hac edictali. in prin. videl. nisi supersint filij ex prioze matrimonio. Tamen huic fundamento posses respondere & retorquere ad oppositum, qz illa regula q̄ hz statuta recipiunt interpretationem passiuam a iure cōi. singulariter limitatur nisi tale statutum venzat derogatiue ad ius cōmune. qz tūc tale statutū veniens ad derogationē iuris cōis nō interpretat fm ius cōe, cui venit denegādo, ita egregie limitat

tt Bal. in. l. maximum vitiū. in pe. col. C. de libe. preteri. quem nullū no. & sequit Pau. de ca. in. d. l. ij. §. in comparatione. & Jo. in consi. ccc xix. incī. vt presens cōsultatio reddat clariorem. & de. col. idē tz Bal. in ca. cū nō liceat. in vlt. col. de pīcript. sed sic est in casu isto in quo statutū deferēs lucrū dotis marito venit derogando inri cōi: qz de iure cōi mortua vxore dos dz restitui ius filijs vel heredibus. l. assiduis. C. qui po. in pi. ba. l. vnica. i prin. C. de rei vxo. act. c. j. §. t. c. nuper. de dona. inter vi. & vxo. de dote post diuo. resti. ergo cū istud statutū sit derogatoriū iuris cōis, nō accipiet interpretationē ab illa. l. hac edictali. ista sol. nō est bona q predicta limitatio est falsa. qō apparet: qz si statutū disponat q filiusfa. possit testari, est derogatoriū iuris cōis: qz ptra. l. veniū. in fi. j. q. te. fa. pol. & tū interpretat a iure cōi dūmodo septē testes liberi, puberes, masculi, rogati iterueniāt vt expresse dicūt Bar. & oēs in. l. j. §. lex falcidia. per illū text. ff. ad. l. fal. cū cōcordā. Et illā limitationē bal. repehēdit in specie Jo. de imo. in. l. si vero. §. de viro. in primo membro principali. ff. sol. ma. & Lud. ro. sibi cōtrarius in. l. si qs prioze. ff. ad ty eb. vbi dicit se cōtra Bal. apud valentiā consuluisse. & contrariū tz do. Alex. in. d. l. si in cōputatione. in. viij. & ix. col. & idē do. Alex. in. l. inter cetera. ff. de liber. & posth. & plenius quā alibi in. d. l. fi qs prioze. & sic fundamētū adductū pro cōi sniā firmū remanebit.

¶ Sed cōtra istā opi. tz Bal. in. l. ea lege. in. iij. q. C. de cōdi. ob can. motus per tria, precipue per generalitatē statuti, vt iz mulier per pactum non possit in preiudicium filiorū prioris matrimonij, tū possit ex generali prouisiōe statuti, vt ibi p eū. istaz opi. tz Jo. pe. de ferrariis in practica sua in forma libelli quo vxor agit ad dotē, in verbo dicte domine Margarite. Et dicit p istam partē approbauit longissima cōsuetudo totius lōbardie, & qō ista. q. habuit de facto in monteferrato. mouet nā cum statutū disponat q maritus lucret dotē, & fit factum vt multeres facilius reperiant maritū, per cōsequēs vt remouere oēm. l. p quā possit impedirī tale lucrū. sic. d. l. hac edictali. & nō est dubium qō statutum pōt tollere dispositionē. d. l. hac edictali. & venditoz. §. fi cōstat. ff. cōia predi. & Lomnes populi. ff. de iusti. et iur. Tu subtilius consydera ex ista cōis snia solū fundatur i. d. hac edictali. in prin. & vt q tex. ille nihil facit. Ibi em dz, q fi mulier hūs filios ex primo matrimonio det bona sua in dotem secūdo marito, cū pacto expresso quod maritꝰ post eius mortē dotē lucret. dicit ibi tex. q mulier non pōt istud facere per pactum inter viuos, nec istud disponere in vltima voluntate, qz liberi prioris mariti impediūt, vt ibi tex. sed nō dicit. argumt a pa
15 co mulieris ad statutū p illā. l. vt q nō fit bona ar. & q̄ iz bo
a num sit ar. a pacto ad statutum a affirmatiue. fm glo. & Bart. in nb. C. de decre. decu. lib. x. & in. l. nec ex preterito. ff. de re. in. z. l. nō impossibile. ff. de pac. & melior tex. de iure in. l. fin. ad fin. & ibi vt. Bal. C. de fideiuss. Bar. in. l. oēs populi. in. iij. q. in prin. ff. de iusti. & iur. tū negatiue non est bonū arg. qz esset arguere de re nimori ad maius negatiue. nā nō sequitur istud nō pōt fieri per pactū hoīs, ergo nec per statutū, nō est bonū argu. l. non est singulis. ff. de re. iu. & q negatiue ar. de pacto ad statutum non tenet dicit expresse Bar. in. l. alia. §. eleganter. ff. sol. ma. & qō negatiue ar. non procedat ex multis ostendit, que multum magistraliter recollegit Bal. quē oīno videas in repe. l. de quib'. in fi. col. & seq. ff. de legi. ergo nō vī bona ar. Barto. & doc. de pacto ad statutum negatiue, nam non sequitur mulier nō potest dre per pactum tertiam partem bonorum secūdo marito i preiudiciū filiorum primi matrimonij, ergo & istud fieri non potest pr statutū. nō vī bona ar. ex predictis. qz iz. d. l. hac edictali. resta tali pacto mulieris, & velit q nō obstāte pacto maritꝰ nil vtra habeat quam vnus filiorū qui minus hz, tū nō resistit dispositiōi statuti, nec est dubiū q statutū posset nedū partē, imo totum deferre secundo marito, nō obstātibus filijs prioris matrimonij, qō etiā fortificat: qz statutū simpliciter & de per se tantum potest operari quantum pactū cum iuramento. sing. vult Bar. z ibi soleo notare in. l. si. in. iij. col. C. de pac, Bal. in. l. cunctos populos. in. xv. col. C. de sum. tri. ergo apparet q maioris
b esse efficacie statutū q̄ pactum de per se. ¶ Dico veritatē istius articuli consyderata tres casus principales. Aliqñ est statutū clare expresse loquitur, qz maritus lucret totā dotē, vel dimidiaz partē dotis, & si sint filij prioris matrimonij, & isto casu qñ statutum ita clare loquitur, tenēo quod maritus lucrabit, qz dato q ipsa mulier nō possit istud facere per pactū expressum. d. l. hac edictali. in prin. tū statutū bene pot istud facere: vt. §. dixi cōtra Bar. nec isto casu statutū recipiet declarationē vel interpretationē per. d. l. hac edictali. in prin. qz in claris nō est opus cōiecturis. l. cōtinuus. §. cū quis. ff. de ver. ob. Et tale statutū isto casu potuit moueri bona rōne, vt tales mulieres vidue querentes liberis possunt facilius reperire maritos, quos forte aliter nō ita de facili reperirent. nisi secundi mariti deberent lucrari dotem

vel partem dotis non obstantibus liberis prioris matrimonij,
c aliqn & ideo statutū simpliciter loquit, & tic teneo q tale statutum simpliciter loquēs hīs recipiat limitationē & interpretationem per. d. l. hac edictali, in prin. nisi supersint filij prioris matrimonij: qz tunc non pōt maritus lucrari pl' de ista dote. q̄ habeat vnus ex illis liberis prioris matrimonij. Et in istis terminis q cedit opi. Bar. & cōis in. d. l. hac edictali. Et facit tū rō, qz statutū simpliciter loquēs recipit interpretationē passiuā a iure cōi, vt superius dixi aliqñ & tertio statutū dicit qō mortua vxore maritus omni casu lucretur dotē, vel partē dotis prout disponit statutū ciuitatis mutine. Et isto casu tz Lud. ro. in. d. cōsil. xliij. incī. ex. §. narrato themate. in tertio puncto. q p illa verba vniuersalia oī casu, marit' lucrauit dotē nō obstāte q adessent liberi ex primo matrimonio. per vulgatā regulā q̄ dicit q totū dicit nihil excludit. La procuratore. C. mā. c. solite. de ma. & obe. & isto casu tale statutū pp verba vniuersalia oī casu, nō interpretabit fm ius cōe. hoc est secūdū. d. l. hac edictali. in pri. si nō recolo alibi legisse, tū nō puto q sit verū. qz habem' regulā q. l. nouna quāuis gñaliter loquat. & vtat terminis vniuersalibus, puta oēs, vel oī casu, vel glibet. tū recipit interpretationē & declarationē. presertim vt minus deroget iuri cōi q̄ sit possibile. glo. est ozdi. in. l. si. z ibi Bal. in. j. co. C. sine cē. vel reli. & Bal. in rub. C. qui ac. nō pos. in pe. z vlt. col. Bar. & alij in. l. j. §. nuntiatio ex hoc. ff. de ope. no. nū. & illi tex. qui dicit olim diebus sl dicit non tū feriatis. cū suis cōcordātibus. ergo dato q statutum apponat verba vlia oī casu, put adest statutū i ciuitate mutine, vt ibi refert Lu
16 do. tū vt min' derogēt iuri cōi, illa vniuersalis poterit ilmstari nisi supsint filij prioris matrimonij. † Qō cōfirmo ex eo q singu
c lariter decidit Bar. i. l. iij. §. cū ttio. ff. de adi. le. phi statutū rēs dictiōe pcīsa & taxatiua. ea nō obstāte interpstāt ne fiat derogatio. vt ibi p eū. de quo vide tetigi i l. vnica. i pri. ff. si qs ius di. nō obtēpe. Et si tu subtilis dixerīs, qd opabūt illa vba vniuersalia oī casu, in statuto sic vniuersali posita. nō potes dicere qō b
statutū debeat intelligi port'. vt sit supsitū q̄ qs ldebite dānū patiat iuxta gl. & Bar. vbi dicā in. l. fi. §. fi. & in cōputatiōe. J. de itr. deli. qz hic filij prioris matrimonij nō patiunt dānū, dato q pdāt lucrū, qz etiā hereditas patris nō de debita. iz quasi debita filijs, & iudicat prout de lucro, nō prout de dāno: vt & gl. c
no. approbata, vbi dixi de hoc in. l. iij. §. de iuris & fac. qz respōdeo qō illa verba omnī casu, in dicto statuto mutinēn possunt multū operari absq eo q excludant filij prioris matrimonij cōtra ius cōe. nā possent operari, vbi aliter maritus nō lucraretur dotē, nisi sibi actualiter fuisset data. & sic nō lucrauit dotē promissam. iuxta tradita p Bar. in. l. subem'. §. sane. l. i. C. de sacrosc. eccle. cū cōcor. quas ponit do Alc. ad hoc in. l. si donaturus. ff. de cōdi. can. da. vbi etiā Pau. de cast. ponit. Ité vbi alias maridotis non lucraretur dotem & sequuto matrimonio, nisi vxor & tra
d duxisset domū, iuxta no. p Bar. & alios post gl. ibi in. l. nihil. ff. rerū amot. per Canonistas in. c. j. de spōsa. cū cōcor. Certe istud statutū mutinēse ad tollendū tales ambiguitates oper abitur quod omni casu maritus lucrabitur dotez. hoc est sine fit data, sine promissa tm. sine sit sequuta traductio ad domū, sine non. z hoc non minus derogabit iuri cōi sic intelligēdo, q̄ filij prio
17 ris matrimonij excludi debeāt, & iura supra adducta. & p hec vt d
puto habes hūc vtilē articulū satis bene discussum. ¶ † Quinto principaliter no. ex. fi. tex. dū dicit imputabitur legatū, duo principaliter. Primo qō ista auth. loquitur non solū ab intestato, sed etiam condito testamento: vt pbat tex. in dictione legatum. qō aliter relinqui nō potuisset nisi condito testamento. & ita effectualiter tenet Bal. hic in. j. col. Quis dicat posse fieri ad hūc tex. q loquat de legato relicto i codicillis. Et qō ista auth. posset procedere ēt cōdito testamēto, tenuit gl. expresse in. §. fi vero expressim. in verbo heredē. in aut. de here. & fal. tenēt Sal. & omnes Moder. hic. & Lud. ro. in. l. diuortio. in prin. ff. sol. ma. & vtrobiq Lud. ro. alle. bonū tex. in. §. fi. in auē. de exhi. reis, vū sumitur ista authē. in verbo vir autē legatū ei aut aliquā partē institutionis reliquerat. Sed ille tex. nihil facit, quia nō loquitur in casu huius auth. sed qū vxor superstes dotē nō dederat, & tū nō erat inops: nā tūc dicit ibi tex. q mulier nihil pōt auferre, filijs de hereditate defuncti, nisi defunct' aliqd legasset. vel partē institutiōis reliquisset supstiti. Quāuis cōtrariū teneat Iolus Ang. hic in lec. fig. & tinq; eo. qz ista auē. venit ad interpretationē. l. vnice. §. eo. ergo oz intelligi fm. l. interpretatā. in auth. de cōsan. & vte. fra. i prin. in auē. ita p. C. cōmu. de succes. sed illa l. vnica loquitur ab intestato: cigit &c. Sed istud fundamētū nō placet: qz nō est verū q ista auē. i aliquo interpetet illā. l. vt pra. Ideo formo m. lius arg. & dico sic: ista auē. ponit vnam fallētiā ad. d. l. vnicā. que dicit q maritus & vxor adinuicē nō succedit ex tātibus liberis. nam ponitur fallentia in qua ex tātibus liberis maritus succedit vxori & ecōtra. sed ego habeo quod ad hoc

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Et, qd Quarta ampliatio principalis aut. ale. quã cõprobo: qr argumentum ts hac quarta ad legitimam filij a Bar. in l. si cum dotẽ. ff. si pater. ff. oppo. fol. mat. sed in legitima illa verba. ne pl' petere possit. nihil operantur. 18 do. Alex. ad quẽ te remitto. ¶ † Ultimo no. ex eo, ver. si. q legatũ cõputat in quarta debet ex dispositiõe huius aut. Jn cõtrariũ fortiter ob. l. vnica. ff. scieñdũ. C. de rei vxo. ac. z tu pondera fortius rõnẽ tex. ibi: qz manifestissimũ est q maritus gnõ exhibuit vxori vt ruĩnã voluisse cõsequi, quo casu cũ rõ sit gñalior, dz intelligi z generalius q casus ibi: vt no. Bal. z Bar. in l. regula. ff. z l. ff. de iu. z fac. igno. cũ cõcor. alias tradita. Ad idẽ facit tex. in oppositũ in l. creditorem. ff. de leg. ij. vbi legatũ relictum a debitore creditori, nõ intelligit relictũ animo cõpensandi cum debito nisi expresse fit dictum: ergo cõtra tex. nostrũ. Ad hoc respondent Bar. z doc. hic. z in l. si cũ dotẽ. ff. si pater. ff. solu. ma. z in l. hmõi modi. ff. cũ pater. ff. de le. j. Pau. de ca. in consil. ccc xxxj. j. ista dña. Alia. z in cõsi. cccl xxxvij. Jn cã q vertit Bononie. qõ qñ aliqs est debitor ex facto suo ad hoc principali tẽdente, qr tũc ro debitor voluit ari?, si aliquid legat: nõ intelligit legare aio cõpensandi ex illo debito volũtario, nisi istud expresse dicat. ista loquitur duo inra ad oppositũ adducta. aliqñ qs est debitor ex dispositione alicuius legis vel statuti. vt hic, quo casu cesset debitor: necessarius, z tũc si aliqd legat in testõ, intelligitur semper legare aio cõpensandi. tex. est hic. sicut qñ pater aliquid relinquit in testamẽto filio, illud semper imputat in legitimã. l. o. modo. z. l. qñ. nonella. ã. de inoffi. test. z. l. etiã. j. ff. de 19 jur. pa. † Et non eundo per mendicatas rationem vt facit do. Alle. hic, puto q ratio sit clara, qr in necessitatibus nemo liberalis b existit. l. rem legatã. ff. de adi. leg. in fi. q rõnẽ etiaz tenet Jmo. in. o. l. si cũ dotem. ff. si pater. Et p hoc infert Bar. hic, z in d. ff. si pater. qõ stante statuto q decedente vxore in matrimonio maritus lucret certa parte dotis, si vxor in testõ aliquid legaret marito, tale legatũ cõpensaret in lucrũ talis statuti. p istã aut. z. d. l. si cũ dotẽ. ff. si pater. ¶ Sz attende, qr in intelligenda ista doc. Bar. z doc. vertitur magna difficultas. nã quod in ista authen. z in casu. d. statuti, qui est debitor ex dispositione legis vel statuti censeatur debitor: necessarius, satis plenũ videt. sed punctus est intelligere diuersitatẽ inter casum. o. l. vnica. ff. scieñdũ. q ibi maritus censeat debitor: voluntarius, eo qr fit factus debitor facto suo, z casum. d. l. si cũ dotẽ. ff. si pater. qr ibi pater exegit dotẽ absente filio, z sic effectus est debitor: mediante facto suo. hoc est mediante illa exactione. z tũ Bar. z doc. volunt q dicat debitor necessarius. z propterea legatum p̃ eũ factus cõputatur in dotẽ. inter istos duos casus quomodo cadat ista diuersitas Bar. z doc. q in. d. ff. scieñdũ. fit debitor voluntari?. z in. ff. si pater. fit debitor necessarius. cũ vtroq; casu interuenerit factum hois. f. exactio dotis, nõ inuenio bene declaratũ. Et sic punctus est videre cur diuersum sit in marito z in patre. Rapha. cu. in. d. ff. si pater. qui non bene vidit differẽtiã inter istos casus Bar. z doc. dicit quod ista doc. est falsa que confunditur per istos duos tex. simul iunctos. s. per. d. ff. scieñdũ. z. d. ff. si pater. qr ibi do. Bar. z doc. in vtroq; casu deberet censeri debitor: voluntarius propter factum hois q interuenit, z tũ vno casu est necessarius scilicet in dicto. ff. si pater. in alio est voluntarius. sz in dicto. ff. scieñdũ. z aliã moder. q fecerunt post Rap. nõ defendũt in hoc aliter differentiam do. Bar. z doc. ¶ Considerabaz q ista fuit intentio Bar. z si istud nõ voluit, nõ video qõ saluari possit. nã in casu. d. ff. scieñdũ. post cõtractũ matrimonium maritus nõ necessitatur a lege ad recipiendũ dotẽ. qr põt stare sine dote. vt hic. z in. d. l. si. C. de do. ante nup. si ergo recipiat dotẽ, interuenit factum mariti, quo mediante obligat postea ad restitutionem. z sic vides quod istud factum mariti est volũtarium mere, istud est ergo qõ dicit Bar. q in illo. ff. scieñdũ, mariti tus censetur debitor voluntarius, eo qr obligat ex facto suo ve re volũtario, sz in casu dicte. l. si cũ dotẽ. ff. si pater absente filia exegit dotẽ: cum euenisset casus exigende dotis, puta morte mariti vel aliter, z sic etiam ibi interuenit factus patris. hoc est exactio dotis per quã obligat pater ad dotẽ, sz illud factũ patris non fuit mere voluntarij, imo necessarium: qr licet mortuo marito actio de dote sit communis patris z filie. l. ij. in pric. z. ff. volũtate. ff. fol. ma. tamẽ qñ filia est absens, vt erat in casu. d. ff. si pater, tunc solus pater presens tenet z astringit ad legendam dotem, z eam conseruandã filie. aut. sed quãuis. C. de rei vxo. act. z sic illud factũ patris in illo. ff. si pater. nõ est mere voluntarium, sed necessarij ex necessitate legis sic disponentis ibi ergo pr̃ censet debitor necessarius. sz in. d. ff. scieñdũ. censetur voluntarius. Et nũq̃ audiuisti istã doctrinã hoc modo declarari, z nisi ista fuerit intentio Bar. z doc. ut scio q aliud dicere aut sentire voluerint. ¶ Et sic ex istis stat cõclusio, q qñ debitor necessarius aliquid relinquit in testõ, semper tale legatũ intelligitur factũ vt cõpensẽt cũ debito: qr vt dixi in necessitatib? nemo p̃sumit velle liberalitatẽ exercere. d. l. rẽ legatã. in fi. ff. de adi. leg. ¶ Ad istã cõclusionẽ adde, q si pr̃ filiã prius dotatam postea instituat in legitima simplr̃ heredẽ, q intelligit cõputata tã dote. ita no. determinat Bal. in l. qñ in prioribus. in vl. col. C. de inoffi. test. per istum tex. z. d. ff. si pater. legr̃ Pau. de cal. in l. qñ nonella. in. j. co. C. de inoffi. test. facit. l. hmõi. ff. cũ pr̃. z qõ ibi Bar. z doc. ff. de leg. i. Addebonũ tex. in. l. j. ff. pe. ff. de colla. do. quẽ reputat mirabilẽ z sin. Lu. ro. in. l. post dotẽ. z ibi fin. d. Alex. in. xix. col. ff. sol. matri. est tex. q si pr̃ premisit dotẽ p filia. deinde decessit, filio z filia heredibus institutis, vel ex testõ, vel ab intestato, q onus soluendi dotẽ promissaz nõ pertinet ad filiam pro dimidia pro qua est heres, sed totũ est in parte ipsius filie. Item extende istã conclusionem, q sicut obligatus efficaciter obligatione legali, quicquid relinquit, intelligit relinquere aio cõpensandi cũ illo debito necessario, vt procedat etiam si sit debitor in foro cõsciẽtie tm̃, qr qñ aliquis scit se ex lege cõscientie esse obligatũ ad aliqd restituendũ, certe legando vt p̃ pter cõscietie exonerationẽ legasse, cũ aia cũctis rebus p̃ferat. l. sanctimus. la. j. C. de sacrosanc. eccl. Jta mirabiliter extẽdit Frã. de are. in cons. cciij. incip. viso legato facto. in. j. co. in fi. Dubitõ cum nõ sit debiti efficax, z exigibile sicut illud qõ debet ex dispositione legis vel statuti. Jtẽ aduerte tz ipse nõ dicat, q tũ põt istud exemplificari, qñ esset statutũ q mulier nõ possit contrahere nec se obligare sine pñtia z cõsensu duoꝝ pximoꝝ. uz. nã tenet mulier in foro cõscientie non seruata forma statuti. dũ modo fraus non intercesserit. fm do. Alb. in. c. relatũ. j. in. vj. co. de testa. z in. c. porrectũ. in. ij. col. post gl. ibi de regula. z l. j. ad si. de in integ. restitu. post Jnn. in. c. q; propter. de elec. sz cane q; tũc ista obligatio erit ex cõtractu, z sic volũtaria. z debitor voluntarius non intelligit relinquere aio cõpensandi. per regulã l. creditorum. ff. de leg. ij. sic põt dari exemplũ in quo quis obligatur ex. l. sium. ff. de iure. z fac. igno. cũ si. vnde dicit Bald. in aut. dos data. C. de do. ante nup. q maritus nõ sustinens onera matrimonij nõ lucratur partem dotis vigore statuti vel pacti. Alibi tñ dicit Ang. in. ff. ascriptitio. ad fin. in aut. de nup. q lucrum statuti nõ deferr̃ pter onera matrimonij, cũ sit lucrum, z qõ propter onera matrimonij p̃stantur fructus dotis. d. l. pro oneribus. C. de iur. do. Sed primũ q talia lucra statuti deferantur pter onera matrimonij, tz expresse Bar. i trac. de duobus fratribus. i. v. q. ¶ Cõtrariũ disputãdo tenuit Fede. de scalis. de bon. in disp. que incipit, questio talis est statutũ est in ciuita te q mortua vxore sine liberis. qđ sequit Bal. hic, z in. l. titia. la. j. ff. inuita. ff. de le. ij. z plenius q̃ alibi Bal. i. l. vxor. C. q accusa. non pos. z in. l. si donaturus. ff. j. ff. de cond. cau. da. z late Rapha. cu. in. d. l. si cũ dotez. ff. si pater. sz Bal. ibi nihil decidat. Et pro hac parte multa adduci solẽt quibus rñdetur per alias hic z in. d. ff. si pater. Jnter cetera adducit tex. l. d. l. vnica. ff. scieñdũ. z in. d. l. creditorem. nec ob. solutio data per Bar. hic. z in. d. ff. si pr̃. oñ dicit q in illis iuribus erat debitor ex facto suo: z sic voluntarius. sed in questiõe statuti erat debitor ex dispositione legis. z sic necessari?: qr replicat ad hoc subtiliter Raph. cuma. a partibus sufficienter enumeratis. Aut consideras tempus ꝛcte obligationis: aut tẽpus facti legati. si cõsideras primuz tẽpus, s. contracte obligationis, z vtrobiq; tã in. d. ff. scieñdũ. q̃ in qõne presentis actus fuit volũtarius. s. ipsuz cõtrahere mr̃imoniũ. a z ista causa tangẽ originalis dz pcipue attẽdi?. l. si seruũ. ff. de ac. emp. aut consideras tempus facti legati, z vtrobiq; erat debitũ necessariũ respectu dotis. Circa istud multũ se inuoluit Jmo. i d. ff. si pater. z primo dicit nõ esse verũ q hic debeat attendi illa originalis causa: qr esset contra istũ tex. iuncta. l. de die. ff. tutor. cũ. l. seq. z iuncta. l. si fideiussor. ff. si necessaria. ff. qui satisd. cog. Sz b ista fol. b Jmo. m̃lius cõprobat: qr attẽdi dz cã proxima ad iudicandũ debitũ volũtariũ vel necessariũ. ar. l. socis qui in eo. ff. pro soc. Tamen ius solu. nõ euacuat obiectũ. ideo plani? respõ 22 de ex declaratiõe quã proxime feci ad doc. Bar. ¶ † Scõo pro ista parte contra communẽ facit: qr si tale legatũ intelligeret factum animo cõpensandi cũ lucro statutiz certe tale legatũ esset penitus inutile, sz in dubio dz capi p̃sumptio vt actus valeat non pereat. l. quoties ide. ff. de reg. iur. z. l. in ambigmis. la. j. ff. de regu. iur. Sz̃ potest aliter rideri niſi fatẽdo verũ esset q legatũ est inutile. nec istud videat absurdũ: qr etiam in hac aut. legatũ 23 reddit inutile. simile in. l. qñ nouella. C. de ino. test. ¶ † Tertio p ista pte facit: qr lucrũ dotis, puenit ex dispositione statuti: legatũ aũt puenit ex dispõne testatoris: z sic ex diuerso fonte. ergo vnũ nõ dz cũ alio cõputari, sicut in simili in quarta falcidie nõ cõputatur niſi illud qõ prouenit indicio testatoris nõ aũt qđ aliũde ex diuerso fonte. l. in quarta. z. l. qõ autẽ. z. l. id aũt. ff. ad leg. fal. Ad hoc respõdẽt Mod. q fundamentũ nõ est verũ: per hũc tex. z. d. l. quoniã nouella. Sed istud est multiplicare icõuenies z nõ realiter respõdere. Unde rñde meli? ex mẽte Bar. in d. ff. si pater. retorquẽdo arg. ad oppositũ: q aliud est in quarta falcidie, q debet iure hereditario: z in ea bene pcedit qõ dixi. sz in omnib? aliis quartis, vt est in quarta legitime: in quarta tre bellianice: in quarta de qua in hoc tex. z in omnibus aliis, semp cõputatur quicquid ex quocũq; fonte: sz diuerso: puenerit. d. l. in quartam, z ibi Bar. in. iiij. col. assignat rationẽ diuersitatis: z Bal. in. l. filiũ qđ habentẽ. in. iij. col. z. iij. oppo. C. fami. ercis. ¶. 24 ¶ † Quarto p ista parte tu ret orquẽ cõtra cõem sniam tex. huius aut. z. d. ff. si pater. in quibus dicas q; ideo legatũ cõputat eo qr. l. vltra. pcessit ita expresse disponendo q cõpensaret: ergo vbi nõ pcedit vltra, vt in casu statuti: videtur q legatũ non sit compensandũ: niſi tu dixeris, q in istis iuribus: ideo. l. processit vltra dispõnẽ. eo qz erat debitũ ex dispositiõe. l. z sic necessariũ. b que ratio militat etiã in casu statuti. Uel clarius potes dicere, prout etiã fatentur Mod. q tex. huius aut. nil obstat. naz ideo hic cõpensat legatũ: eo qz cessat ratio inopie, ppter quã pcessit dispositio huius aut. Uel tertio põt subtiliter rñdere fm Frãc. de are. hic, q hic coniunx capit istaz quartã iure hereditario, vt dicit tex. vnde sumit ista aut. in. ff. si de exhi. reis. ibi ex hac lege heres extiterit. nimirũ si legatũ qõ est lucrũ vniforme, z vtcũq; c debet post mortẽ, imputar alteri z diminuit aliud, sed lucrũ qõ defert ex dispositione. l. vel statuti: hoc ipso q fuit data dos videtur quesitũ sub cõditione moz. ar. l. cũ maritus. ff. ff. de pact. do. z est magis diffozme a legato: ideo nõ ita de facili videt extenuati ar. eoꝝ q habent in. l. paulo callimacho. ff. si. ff. de leg. 25 iij. z p Bar. in. l. fideicõmissa. ff. cũ ita. e. ti. ¶ † Adde etiã q Angr. hic, z in. d. ff. pr̃. z in cõsi. cccxij. qõ incipit quedã dña Margarita. tenuit etiã cõtra Bar. noua cõsideratione: naz dicit Ang. q ex quo vxor soluerat dotẽ actualiter marito, solutione eiꝰ qõ debet ois tollir obligatio. insti. q. mo. tol. obli. in pcin. z pc ipsa vxor nõ erat amplius debitrix: z sic marito de dote nõ. est credit rix, sed debitrix. vnde si pater fecit legatũ marito: non est verũ qõ debitor legaret tũc creditori. z hoc modo dicit Ang. q dolus fit quẽdã aduocatũ q dicebat oppositi: z nõ aduert; bat q dos esset soluta: nã si nõ esset soluta, sed tm̃ promissa, tũc bñ pcederet cõis snia. Sed ad hoc rñdet vr per Fulg. Ludo. z Mod. hic: z Jmo. in. d. ff. si pater. Et cõfirma fm do. Frã. de are. hic a fortiori ratione: q certũ est q dote tradita marit? ou. nimo moriente muliere ea lucrabit ex forma statuti: sz nõ sic in dote promissa: qz de illa est dubiũ, vt p Bal. i. l. iubem?. ff. si. quis. el. j. C. de sac. san. 26 ec. ¶ † Stat ergo cõis snia: q si maritus ex forma statuti dz lucrari certã partẽ dotis, z vxor aliqd ei legẽ. i testõ, tale legatũ, q̃ uis simpliciter factũ, p̃sumat in lucro tali? statuti. Adde z ampliã istã cõem sniam, vt pcedat nõ solũ q̃ in vtrũq; esset in q̃titate pute mille ducatorũ, sed etiã qñ dos esset in q̃titate: legatuz aũt esse in spẽ: puta: qr legata esset vna dom?: nã sz dicam? q de q̃titate ad spẽm vel ecõtra nõ fiat cõpẽsatio: nec ecõtra. l. si cõ uenerit. ff. de pig. a ct. l. fi. cũ gl. C. de cõpen. illud procedit qñ cõpẽsatio fit a lege: parte inuita: sec? qñ fit ex p̃sumpta voluntate legis, vt in p posito nostro. ita sing. tenuit Jmo. in. d. l. si cũ dotẽ. ff. si pater. z in. l. cũ pater. ff. de leg. ij. sequunt Lud. ro. Frã. de are. z plenius. d. Alex. hic post Bar. z alios qui aliter sentiunt in. l. huiusmodi. ff. cũ pater. ff. de leg. j. z Bal. i. d. c l. quomã in prioribus. in vl. col. z in. d. l. vxor. ¶ Limita c istã cõmunẽ sententiã valde sing. nõ pcedere quãdo vxor in testamẽto diceret hoc modo, lego marito de bonis mei vr ex bonis meis tm̃: puta mille. tunc tale legatũ factus talibus verbis nõ cõputaretur marito in lucrũ dotis ratio: qr illa verba de bonis meis sunt ponderãda, qr bona mei intelligitur deducto ere alieno. l. sub signatũ. ff. bona. z. l. princeps bona. ff. de ver. sig. ergo tunc legatũ intelligit deducto ere alieno, z sic deducto debito statuti. ita limitat Bal. in. d. l. si cũ dotẽ. ff. si pater. quẽ refert z repr̃hendit solus Rapha. cu. ibi, qr illa verba ex bonis meis, itelligũtur. i. ex hereditate. per. l. cogi. in pcin. z. l. naz qõ. vbi doc. ff. ad trebel. Ego pro limitatione Bal. addo bene facere illud q̃ fin. decidit Bar. in. l. vt iurisurãdi. ff. si liberi. ad si. ff. de ope. liber. vbi refert se consuluisse in solenni casu: pater in testamẽto reliquit certas res filie, que alcẽdebat vltra eius legitimã, z in testamẽto iussit z voluit q filia remaneret cõtenta pro omni z toto eo qõ dicta eius filia posset quouis modo petere in bonis suis. filia accepta uit legatũ, postea vult petere dotem matris. nunquid possit: dicit Bar. se consuluisse q sic, motus, qr pater ordinauit q filia nihil amplius petere posset de bonis suis, bona autem intelligũtur deducto ere alieno, vt prędicti, sed illa dos materna dicitur

¶ Attendi. adde. l. j. i pcinc. vbi plene do. Scar. ff. de iust. z iure. Purp.

b ¶ Ista fol. sed tunc nihil facit qr etiã in. l. credit orẽ. est necessariũ respectu cause secunde. Purp.

¶ Limita. Limitatio. iiij. Bart. Sz tene cũ Jul. quẽ sic declarat. bonoꝝ appellatiõe in hereditatib? venit etiã iura passiua. z sic debita. l. naz qõ. ff. si. ff. ad trebel. sz in hac aut. matrimonia est heres. ff. si. in aut. de exhiben. reis. ergo idẽ in lucro statutum. ex quo de vno ad aliud sic doctores arguunt, nisi dicas quod tũc nõ est heres, qr non esset merum lucrũ. l. here ditatem. ff. manda. tñ hereditas dz lucruz. l. inter stipulatẽ. ff. si rẽ. ff. de ver. obl. Secundo adde qõ Bar. in. ff. si liberi, nihil facit qr Bart. loquit de repellendo filiaz ab hereditate matris debita ex hominis promissione z legis dispositione. l. assidui. C. qui po. in pig. hic autẽ loquimur de admittẽdo ex dispositione statuti tantũ inter que est diuersitas ratio, vt. ff. de statuto penali dicit Alex. Tertio p Bal. tñ facit qr si la verba, ex bonis meis alias nihil operarentur. do. ff. si quando. de lega. j. Purp.

c

Universidad de Deusto
Biblioteca

es alienũ: ergo peti poterit: ꝛ sic vides ꝙ non esse verũ illud qđ ỏt Raph. cu. reprobando Bal. ꝙ de bonis meis intelligat de hereditate: ꝛ credo ꝙ pro limitatione Bal. nil melius dici potuit set, ꝛ istã decisionẽ Bar. refert ꝛ sequit Bal. in. l. qm̃ nouella. C. de inoffi. test. de quo ylti. vide tamẽ plenius quã alibi Bal. in. l. libertus. vj. C. de opẽ. libe. ꝛ omnino Ang. cõtra Bar. in. xviij. col. Tamen do. Frã. de are. hic dicit ꝙ ꝛ illa decisio Bart. in. d. §. si liberi. sit vera, non tamen in casu nostro sequit ꝙ legatũ capietur de bonis, prout sonant verba: ꝛ nõ extenuabit quartam: qr nõ est de bonis: qr hoc dicere videt cõtra tex. in. l. scimus. §. re pletionẽ. C. de inof. test. ¶ Tertio limitat. d. Frã. de aret. nisi le
a gatũ factũ marito[a] nõ sit permansurũ penes eũ: tunc eni quo ad ipsum nõ cõsideratur. l. fi. §. vl. C. de bo. que li. l. mulier. alias sul pitius. ff. de do. inter vi. ꝛ yro. bũ facit qõ habetur per doc. in. l. hac edictali. in prin. C. de secũ. nup. ꝛ tex. in. l. cogi. §. hi qui solidum. ff. ad treb. si tamen diu esset permansurũ penes eũ, vel aliquo tpe, imputaret ei cõmodũ interfuturũ medũ tẽporis. sicut dicimus in trebellianica. l. mulier. la. j. §. alia. ff. ad treb. no. in. l. in fideicõmissaria. eo. ti. facit. l. in quãtitate. §. magna dubitatio. ff. ad leg. fal. S3 dic ꝙ ista limitationẽ ponit Ang. in. d. l. si cũ do
27 tẽ. §. si pater. ¶ Sl. in verbo locuples, in fi. de. hoc quis dicatur
b pauper, [a] qr in hoc glo. sunt multũ varie, vide Bart. qui omnes refert, in. l. si constante. in prin. in. fi. q. j. partis principa. ff. so. ma. cũ cõcor. de quibus per do. Alex. ibi: ꝛ hic, ꝛ tenent cõiter ꝙ relinquit arbitrio iudicis: de hoc vide text. in. l. in fundo. ff. de ver vend. quẽ Ang. ibi ad hoc no. in. j. col. dicit esse melior̃ text. de corpore iuris: ꝙ ad probãdũ paupertatẽ sufficit articulare ꝛ p bare cessationẽ ꝛ fugã: qua sepe vtunt mercatores florẽtini. Itẽ vide oĩno glo. solemnem. §. si vero absunt. in vers. subſtantiã. in aut. de her. ꝛ falci. que dicit ꝙ ad hoc vt testis ꝓductus dicatur idoneus testis, debet habere tantum in bonis quantũ valet causa sup qua deponit: ꝛ illã expresse sequitur do. Alle. in cõs. xv. in. volu. qõ inci. viso processu cause inquisitionis: ꝛ istam gl. exclamat Ang. in. §. hinc nobis. in aut. de here. ꝛ falci. ꝛ dicit qõ illa gl. apertius declarat quã alia que sit in corpore iuris, qualiter iudex debeat arbitrari an testis sit diues vel pauper, quod si nõ habet tantum in bonis quantũ valet causa super qua deponit reputatur pauper: istã gl. etiã sequitur ꝛ reputat singulare Lud. ro. in. l. j. i pin. ff. quisqs. cog. Facit simile qõ ibi adducit glo. de tutore qui nõ dicitur idoneus, si non habet tantũ in bonis quantũ pupillus. §. sed ꝛ propter paupertatẽ. ꝛ ibi gl. in fi. de excu. tuto. ꝛ. l. paupertas. cum gl. ff. eo. Ad ides facit simile: quia ad hoc vt fideiussor de iudicio sisti vel alius similis sit idoneus, requiritur qõ habeat tot immobilia in bonis que ascẽdat ad valorẽ cause pro qua intercedit. gl. in. l. ij. in prin. ꝛ ibi expressius Lud. ff. qui iatisd. cog. Ego nõ recolo vidisse doct. magne authoritatis reprobãtes illã gl. tamen puto ꝙ sit falsa: nã licet verum sit ꝙ testis qui nõ hz tãtũ in bonis quãtũ valet causa super qua deponit: d ebeat cẽseri pauper, habito respectu ad ipas causam: tũ propter solã paupertatẽ [b] testis nõ repellitur a testimonio. glo. est ord. ꝛ approbata in. c. si qui tacẽtium. in glo. fi. de testi. Spe. in titu. de teste. §. j. ver. item quid ẽ pauper. ꝛ qõ propter solam paupertatem testis nõ repellatur. expresse firmat. d. Franc. de gre. in cõsi. viij. incip. vilo diligenter themate. in. j. colum. ꝛ subtiliter ꝛ plene in. d. c. si qui testium. post alios ibi.
28 ¶ Sl. fi. in ver. non dotantibus. diuidit in duas partes: put
b duas formãt questiones. secũda ibi, itẽ quid nullus. ¶ In prima parte Sali. hic. in. ix. q. no. hic esse gl. ꝙ in correctorũs vt est hec aut. licita est extensio ex maiozitate rationis: nã si cõiunx hz istam quartã extantibus liberis multomagis debet habere si nõ extant liberi: sed ascendentes: quibus minus deberet succedi. l. nam ꝛ si parentibus. ff. de inof. test. ꝛ ita trãsit. ꝛ male, qr in contrariũ est cõis sententia: de qua dixi in aut. quas actiones. vbi gl. ꝛ doc. C. de sac. san. eccl. ꝛ gl. in. l. tã is. §. j. ff. de don. causa mortis. Et ad istam glo. vide responsionẽ quã ponit Imo. in. l. nemo potest. ff. de leg. j. in. j. col. ꝛ refert do. Alex. an. hic. qõ tex. in. §. quoniam vero. in aut. de exhibẽ. re. vnde sumit ista aut. dicit cõiugem superstitẽ succedere in quartã, siue plures siue minꝰ filij fuerint: sed verbũ minus, comprehẽdit istũ casum quando nulli essent filij. l. illud. §. si cuius. de tribu. ꝛ. l. minꝰ. ff. de ver. sig. tu ad hoc adde qõ decidit no. Bald. in. l. fin. ad fin. in princ. ff. si cer. pe. qõ stante statuto qõ habẽtes libram a centũ ꝛ supra tenuant. ꝛ. ꝛ. habentes minus soluant. y. quod sub illo minus. etiã nullam libram habẽtes cõtineri videntur. nisi illud onus esset impositũ persone pro libra, vt ibi per eũ. Vel secundo responde qõ ista aut. nõ est correctio. sed limitatoria in casu spãli de quo hic: quo casu bene verũ est qõ ipsa limitatoria ꝛ ponẽtia fallentias exẽduntur ex idẽtitate rationis, ſm Bar. in. l. si cõstante. in. ix. q. prime partis prin. ff. sol. matri. ꝛ est melior̃ text. de iure. in. c. cum dilecta. §. nos igitur. ꝛ ibi ad hoc multũ not. Pan. de confir. vti. vel inuti. ꝛ licet do. Alexan. in. d. l. si constante. in. vj. col. conetur ostẽdere ꝙ tex. in. d. c. cum dilecta. §. nos igitur. nõ probat: ꝛ male põderatur per Pan. tamẽ tu omnino vide Pa nor. in. c. ad audientiã. in. j. no. de cleri. non resi. pulchre loquentem in hoc: ꝛ etiam notantem. d. c. cũ dilecta. ad hoc. ꝛ ipsemet do. Alex. in. l. j. in. xxxj. col. ff. de offi. eius cui manda. est iur. no. ꝛ in. l. certi cõditio. §. si nummos. in. ij. col. ff. si cer. peta. ꝛ in. l. singularia. in. vij. col. eo. ti. ad idem est bonus tex. in. c. post translationem. in ver. quãꝫ. ꝛ ibi Bal. ad hoc dicit esse valde no. de rennun. Adde tamen ꝙ Raph. Fulg. in. l. cũ pe nono. C. de legi. ꝛ in. l. nõ sine. C. de bo. que lib. ꝛ in. l. de quibus. ff. de legi. tamẽ cõtra cõmunes sententiã, ꝙ etiã in correctorũs ex idẽtitate rationis licita sit extensio nedũ ex maiozitate per tex. in. d. l. non sine. C. de bo. que libe. dixi in. d. aut. quas actiones. ¶ In secũda parte tene sententiaz Placen. per tex. in. l. j. in ver. propinquorũ. ꝛ ibi declarauit. ẽo. ꝛ adde gl. in. §. qr vero. el. ij. in vers. in. talibus. ꝛ ibi Jaco. de bel. in aut. vt liceat mat. ꝛ auie. Extra glo. c restaret videndũ an in casu huius aut. si alij filij repudiarẽt in quibus accresceret. in quo dic vt p Bal. hic. in. ij. col. ꝛ late Ful. ꝛ Bald. in. l. vnica. in. ij. q. ꝛ ibi Lud. ro. ẽ. quãdo nõ peten. par. per Jac. de bel. in. §. qr vero legem. in aut. vt liceat mat. ꝛ auie. Et remanet expedita per hec ista aut. Jason de Mayno iuris vtriusq; doctor. Pisana vniuersitate.

¶ De repudianda bonorum possessione. Rubrica.

¶ Glo. rub. diuidit in duas partes. In prima continuat rubri. ad precedentes. In secunda per via notabilis dicit de qua bon. pos. loquatur. ꝛ que bonorum possessio repudiari possit.

1 ☞ Repudiatio bonorum possessionis an possit infringi pretextu errozis iuris resultantis ex eo quod renuntiãs nõ potuit peritiores consulere.

2 Dominus an possit repudiare bonorum possessionem delatam seruo absque ipsius seruj consensu.

3 Seruus an possit repudiare bonorum possessionem sibi delatam absq; consensu domini. *l. i.*

Emancipatus. In ista. l. est vidẽdũ an repudiatio bono. pos. possit infringi pretextu errozis iuris, resultãtis ex eo ꝙ renuntiãs non potuit peritiores consulere. quod examinãt Ful. Pau, dec. ꝛ. d. Alex. hic. ꝛ Bar. in. l. clodius. ff. de acquiẽn. here. ꝛ dixi in. l. iuris ignorantiam. §. qui admit. ¶ Ex. l. ij. no. ꝙ pater nõ põt repudiare bon. pol. declarã filio: ꝙ intellige non solum in hereditate aduentitia, sed etiaz in profectitia. l. is q heres. §. neq; filiusfa. vbi late Bar. ꝛ alij. ff. ỏ acq. he redi. quãuis glo. hic aliter sentiat. dixi in. l. j. §. gl. fin. vel alij ponunt. §. qui admit. Secus ☨ tamẽ est in hereditate delata seruo quã solus dñs bene põt repudiare ſm glo. hic. ꝛ glo. in. l. is qui heres. §. neq; filiusfa. ff. de acq. her. ꝛ glos. ꝛ Bar. in. l. tutor. ff. de bo. poss. ꝛ in. o. §. neq; filiusfa. ꝛ p tex. in. l. j. §. per seruũ. ff. de iuedic. per quẽ tex. Bar. ꝛ magis cõiter alij tenent in. l. legatũ. ff. de leg. j. ꝛ ibi laborant in reddenda ratione diuersitatis qõ sol pater nõ potest repudiare hereditatem etiã profectitiã filij: sed dñs sic. Sed tñ caue: qr. d. §. per seruũ. decepit gl. ꝛ doc. qr tex. ibi nõ dicit ꝙ dñs possit repudiare bo. pol. delatam seruo. sed bene dicit ꝙ per seruũ dñs põt repudiare hereditatẽ per seruum hoc est non solum per se. sed etiam per seruum: prout dicit Sal. hic: cuius intellectũ sibi ascripserunt Moderniores in. d. l. legatũ. Idem tz Lud. ro. in. l. j. §. qui admit. ꝛ ibi ascribit: ꝛ est verus intellectus: lz Alexã. hic eum non bene referens, reprobet. Et ꝙ sit verus intellectus ptz: qa precedentia declarant sequentia. l. si seruus plurium. §. fi. ff. de lega. j. sed in. §. precedenti iurisco. posuit an bo. pol. possit repudiari per procuratorem. deinde in. §. seq. ꝛ sic in. §. per seruum. an dñs possit repudiare bono. pol. per seruũ, ꝛ respondet ꝙ sic. Et sicut bo. pol. potest acquiri per procuratorẽ. l. iij. §. acquirere. ff. de bo. pol. ita ꝛ repudiari. Item supra scriptus intellectus cõprobatur nedũ ex. §. precedenti vt predixi sed etiã ex. §. postea sequenti. vbi ponitur an bo. possel. possit repudiari per tutorem. ¶ ☨ Pulchrius ꝛ subtilius dubiũ esset quid econtra: nunquid solus seruus absq; cõsensu domini possit repudiare hereditatem in preiudicium domini, cõtra ipsius domini voluntatẽ: quãdo ille seruus institutus hz substitutũ vulgarem, an verõ requiratur iussus dñi: sicut requiritur in additione: qa seruus adire nõ potest: nisi precedat iussus dñi. l. si qs mihi bona. §. iussum. ff. de acquiren. hered. dixi in. l. j. §. qui admit. Breuiter tex. in. l. cum proponas. j. de here. inst. videtur probare prima inspectione ꝙ solus seruus bene possit repudiare heredi tatem: quamuis solus adire non possit: nisi precedat iussus domini. Jbi videbitis de veritate huius subtilitatis: ꝛ ibi tangunt.

gunt Sali. Pan. de ca. ꝛ do. Aler. ¶ Et adde etiã tex. in. l. seruus dotalis. ff. sol. ma. quẽ tex. in proposito eduxit in lucem solus Raph. cu. in. d. l. legatũ. ff. de leg. j. Adde etiam text. in. l. qui autem. §. si seruum. ff. de his que in frau. cred.

¶ In istis legibus alius non habetis.

¶ De collationibus. Rubrica.

1 ☞ Collatio: hoc verbum capitur in iure multis modis.
2 Titulus de collationibus quare fuit inuentus a pretore.
¶ Pau. de cast. hic dicit se putare ꝙ iste tit. ꝛ ti. ff. de transf. sint difficiliores rituli qui sint in to. C. ille ꝓpter subtilitates: iste ꝓpter multiplicitatẽ iurii. que iura recolligunt Bar. ꝛ alij in. l. si emancipati. j. e. ¶ Et imperator in hoc titulo sic procedit. Primo ponit iura vetera ꝙ etiã fuerũt tẽpore ffozũ vsq; ad. l. vt liberis. j. e. Ab illa. l. vt liberis. vsq; ad fi. tit. postea ponit iura nouiter edita ab imperatoribus. ¶ † Ad euidentiam totius tit. premitte ꝙ iste terminus collatio capit varijs modis in iure: de quibus plene per Albe. ro. in dictionario: in ver. collatores. ꝓ Bald. ꝛ Sal. in. l. si emãcipati. j. e. Aliter tamen capitur apud
a canonist. aliter apud legistas. nam apud canonistas collatio, [a] propriae est beneficij ecclesiastici assignatio, vt in. c. fi. de inst. Archi. in. c. a collatione. de appel. in. vi. ꝛ in. c. cũ in illis. de prebẽ. in. vi. ꝛ ad quẽ de iure spectet collatio bñficij ecclesiastici. habetur in. c. si tibi absenti. j. responso. ꝛ in. §. j. ꝛ in. c. licet. ꝛ in. c. statutum. ꝛ in. c. mandatum. de preben. in. vi. ꝛ in. c. nec captãde. ad fi. de concess. preb. Apud legistas aliquando reperitur collatio publica. Et ista dicitur oneris seu muneris publici impositio. l. cõ petit. C. de prescrip. xxx. anno. l. j. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ de ista loquit titulus in aut. de collatori. Aliqñ capitur pro diuisiõe librozũ: nam liber authenticozũ est diuisus in nouẽ collationes. Aliquã
b do capitur [b] collatio propriẽ: ꝛ tunc est contributio. ꝛ de hac loquit iste tit. ꝛ. ff. eo. ꝛ ista dicitur rei propriẽ in cõmune latio, vt diffinit gl. in rub. ff. eo. Bar. in. l. pater filiũ. ff. de colla. dotis. l.
2 omnes. in. l. si emancipati. j. eo. ¶ † Scdo premitte ꝙ iste titul fuit principaliter adinuentus a pretore propter iniuriam quaz fecit pretor filijs in potestate: admittẽdo ad successionẽ patris
c filios emancipatos, [c] qui de iure ciuili erant penit incogniti ꝛ extranei. nam vltra hoc ꝙ filij emancipati admittebãtur ad successionẽ patris simul cũ filijs in potestate: resultabat alia iniquitas: quia filij in potestate quicquid acquisierant: patri in totuz acquisierant: vnde post mortem patris filij emãcipati habebãt etiam dimidiam de bonis acquisitis per filios in potestate, que reperi: bantur in hereditate patris. filij autem emancipati quic quid acquisierant vino patre erat eozum propzium. Jdeo pretoz adinuenit istud principaliter propter filios emãcipatos, vt dicit tex. in. l. j. in princi. ff. eo. vt mitigaret iniuriam predictam. statuit enim qõ ita demum filius emancipatus admittat ad successionem patris: si cõfert omnia illa bona que acquisiuisset patri si in eius potestate remansisset: ꝛ ideo castrensis vel quasi nõ conferuntur. l. j. §. nec castrense. ff. eo. nec hodie bona aduentitia nisi quo ad vsumfruc. l. fin. j. eo. Et ex his habes meliozem con
d nationem tit. nostri ad precedentes ꝙ glos. ponat. nam prezoz cum principaliter adinuenerit bonozum poss. propter filios emancipatos: qui alias de iure ciuili erãt penitus incogniti, ꝓpter quos fiebat iniuria filijs in potestate: pretoz per istũ tit. de colla. mitigat talem iniuriam: ideo congruenter post bonozum poss. subnectit istum tit. de colla. ¶ Hinc est ꝙ si filius emãcipatus non afficiat iniuria filium in potestate: sed potius cõmodo non tenetur conferre. tex. habes ꝛ exemplus in. l. j. §. pater filiũ. ꝛ. §. totius. ff. eo. que iura sunt hodie incorrecta secundum Oy. ꝛ Bald. hic. Jason Pisis.

1 ☞ Collatio de iure. C. non hz locum inter succedentes in testõ.
2 Pater in testamento an potest derogare collationibus. *l. i.*

Emãcipatos. † Not. ex isto text. ꝙ inter succedentes ex testamẽto [d] de iure. C. habet locum collatio. ꝛ cõcordat. l. filie dotẽ. j. eod. ꝛ. l. si filia. ff. de colla. do. ¶ Et istud pcedit etiã in filij in potestate. l. filiam testamẽto. j. eo. ꝛ. l. filie dotẽ. j. eo. ꝛ declarat gl. hic. Et dñi dicit tex. fratri. intellige. l. in potestate, qr si essent emancipati inter eos non haberet locum collatio. l. si emãcipati. j. eo. qz tunc cessat ratio. j. assignata. ¶ Et triplicẽ rationes tex. assignat Bal. hic: ꝛ pro scda eius ratione facit tex. in. l. cum hic status. in prin. in ver. cõfirmatũ. ꝛ ibi gl. ff. de don. inter vi. ꝛ vxo. tamen due vltime rationes nõ placent: qz qui non infirmat actum: bene intelligit tacite cõfirmare qñ esset in eius potestate infirmare si vellet: sed pater nõ posset infirmare donationem factã filio emãcipato qz statim valet, vt dicam in aut. se
d quen. ergo nõ est verũ qđ intelligatur cõfirmare. l. titia. la. j. §. lucia. ff. de leg. ij. declarat Cy. in aut. ex testamẽto. in. ij. col. ad fi. j. eo. Aliam ꝛ quartã rationẽ assignat Barto. in. l. si emancipati. in pe. col. j. e. ꝛ in. l. pat. ꝛ filiũ. in pe. col. ff. de col. do. Aliã funda mẽtalioꝛ assignat Pau. ỏ ca. ꝛ. d. Ale. hic. ꝛ Raph. Ful. plen in aut. ex testõ. in. j. col. j. eo. qz qñ pf in testõ instituit filios emãcipatos, tũc cessat ratio iniurie, ppter quã pretor adinuenit istũ titulũ. naz emancipatus ex testamẽto est cognit: ꝛ succedit de iure ciuili. §. ceteri. inst. de her. qua. ꝛ dif. l. si ex duob. in prin. ff. de bo. pos. ꝛtra ta. Bar. in. l. illud. §. fi. eo. tit. Et per hoc ptz qõ illud qõ no. Fulg. hic: ex isto tex. ꝛ ꝙ pater in testamẽto põt derogare iurĩ publico. l. collationi: nõ est bene dictũ. ¶ Tu aduer
e te ꝙ ista vltima ratio, lz subtilis, tamen est periculosa: qr si bene cõsyderas pretor admittendo filios emancipatos fecit duas iniurias filijs in potestate. vna est: nã de iure ciuili emãcipati erãt penitus incogniti, ꝛ non successissent patri. ꝛ in hoc bñ verũ est ꝙ quando pater fecit testamentum cessat ista prima iniuria pretoris: qr emancipati instituti in testamẽto bene sunt cogniti de iure ciuili. ista procedit ratio Mod. hic. Secunda iniuria pretoris est, que sit admittendo filios emancipatos. nam filij in potestate quicquid acquirũt: acquirunt patri. sed mortuo patre filij emancipati qui admittunt a pretore habent dimidiam istorum bonorũ quesitorũ per filios in potestate: ꝛ tamẽ filij emãcipati quicquid acquisierant erat eorũ propriũ. idẽ pretor per hunc ti
a tulum ordinauit qõ emancipati teneant conferre fratribus, qui remãserũt in potestate patris, illud quod acquisiuissent pr̃i si nõ fuissent emancipati. ꝛ ista seõa iniuria nõ cessat dato qõ pater fecerit testamentũ. ergo ista ratio Mod. nõ est vera: dum dicunt qõ cõdito testõ cessat rõ iniurie ppter quam adinuẽta est collatio. b nã bene cessat prima: sed nõ secunda propter qđ immediate est inuenta collatio a pretore. ¶ Itẽ aduerte qõ predicta rõ procedit quo ad filios emãcipatos: sed in filijs in potestate est alia ratio. l. vt equalitas seruet iter liberos. l. vt liberis. ꝛ. l. illud. j. e. ꝛ c
e ne tñ pcedentẽ opi. Mod. ꝛ eozũ rationẽ: qr vtriusq; iniurie pretoz nũc nõ est cã: ꝛ cessante causa ꝓpter quã ꝓtoz introduxit collationẽ ꝓ cõsequẽs cessat ipsa colla. l. adigere. §. quis. ff. de iure pat. qz tũc vtriusq; iniurie pater oz causa, si qua iuria põt dici: q̃ tu dicinõ põt: ex quo pater ex testamento vocauit: q̃ sicut isti tuit emãcipatũ: ita potuisset quẽlibet extraneũ instituere: q in nihilo fuisset obligatus cõferre. Aide tamẽ pro limitatiõe tex. in. l. si. C. cõmunia vtriusq; ind. qui fm Bar. omnes ibi. est singu. ꝛ non reperitur alibi: prout etiam dicit Ang. in aut. ex testamento. j. eo. Item vide tex. in. l. ex parte. §. j. ff. fam. erc. gl. i ver. d indiuisum: dic melius qõ etiam si sine errore ab intestato successissent dummodo ab intestato non consequant plusq̃ habuissent ex testamẽto: adhuc cõferre nõ tenent. fm Mod. hic. ꝓ tex. in. l. si filia fuerit. ff. de coll. dot. ꝛ. l. si filius q mãsit. ff. si qs omiſ. cau. test. quicquid dicãt Jac. but. ꝛ Sali. hic. Jason. Pisis.

1 ☞ Collatio hodie cessat, sine ex testamento: siue ab intestato, si pater hoc expresse prohibuit: ergo a contrario sensu si pater nõ prohibuit collatio habet locum.
2 Pater si permittit filio percipere vsumfructum de bonis aduẽtitijs qui de iure debet acquirj patri, intelligitur tale? vsumfru ctum donare filio.
3 Donatio simplex facta a patre vel matre: ipsis mortuis in quibus casibus debet a filio conferri fratribus. ꝛ nu. 5.
4 Donare: ꝛ concedere in peculium qualiter differunt.
6 Donatio simplex facta ꝓ patrẽ filio hz in potestate viz relicti.
7 Quid si non interuenit traditio.
8 Falcidia an possit detrahi de donatiõe facta filio a patre: sicut detrahitur de legatis.
9 Donatio simplex facta a patre filio in potestate: an debeat conferri fratribus mortuo patre.
10 Cautela quare filij poterit retinere libros datos sibi a pfe. ibi.
11 Donatio librozũ facta filio an censeatur donatio simplex, vel ob causam studiorum.
12 Femina an possit habere peculium castrense: vel quasi.
13 Donatio facta ab imperatore: an extendatur ad regem, quo ad preeminentiam.
14 Donatio simplex facta filio emancipato: an debeat cõferri fratribus. hec est longa disputatio vide eam diligenter.

Extestamento. Ista aut. est summarium. §. illud. in aut.
1 ỏ trie. ꝛ semis. vnde sumit. ideo nõ summo. ¶ † Nota. ex isto tex. ꝙ hodie ex testõ vel ab intestato [e] cessat collatio inter fratres: qñ pater ꝓhibuit expresse. ergo a contrario sensu si pater non prohibuit expresse, habet locum collatio etiam condito testamẽto: ꝛ sic in hoc corrigitur. l. j. §. eo. Et ex

a ☞ Marito. Ad de. l. si pars. in fi. ff. de inoffic. test. Purp.
b ¶ Quis dicatur pauper. adde gl. in verbo, impare. instit. de excu. tu. §. fi. ꝛ ptor. ꝛ ibi. d. in. c. ꝓ hẽnẽ. ij. qõn. j. Archi. in. c. pauper. ij. q. iij. Pe. de anc. ꝛ Car. in ca. fi. de malefic. Bal. in. c. significanthus. de off. delega.
c ¶ Paupertatẽ. Adde gl. in. l. iij. in verbo egens. ꝛ ibi Flo. ff. de testa. Cy. in. l. iij. in vij. q. C. de re. credi. o. in. c. si testes. §. testiũ. in verb. locuples. iiij. q. iij. c. Extra glos. Extra glo. for mo. q. in. uidita. a me, dicit hic ꝙ si extent liberi ex iusdẽ matrimonio proprietas quarte eis seruatur: si vero nõ ex text. sed alterius matrimonij, acquirit pleno iure patri. quid si extet pupus ex eodem matrimõio, ꝛ alter ex alio. an proprietas quarte spectabit vtrique? dicas ꝙ sic. ad ꝙ vide Jas. in. l. si emãcipati. colũ. iij. ꝛ iiij. ver. not. diligenter. ꝛ ver. ad idem quero. ꝛ ver. xv. j. de coll. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc subtiliter no. Lud. ro. hic. q licitum est sumere argumentū a cōtrario sensu ad correctionē iuris antiq, quando lex noua in sensu directo nil operaretur, vt in hac aut. z fuit ante eum doctrina Bald. in. Lobserue. ſ. proficisci. in. iij. q. ad fin. ff. de offic. procōſul. z leg. iſtō plene examinaui in. l. j. in pr̄in. ff. de off. eiꝰ, ideo nō pono hic. ¶ In tex. ibi z aliorum datorū. iubdit Bng. in lect. florentina † q ſi pater [a] permittat filiū percipere vſumfruc. de bonis aduētitijs, qui de iure debet acquiri patri. l. j. z totū. C. de bon. mater. intelligitur donare talē vſumfruct. filio: adeo q mortuo patre nō tenebitur fratribus cōferre. l. cū oportet. ſ. finautem. vbi ſing. tex. de hoc, j. debo. que liber. Adde qō iſtud idē expreſſe tenet Bal. hic in duobus locis: ſc̄ in. ix. z in xiiij. col. Sed tu aduerte, credo eos decipi, z errare nam bene ve rū est quod iste est vnus caſus ſingularis in quo donatio inter patrem z filiū in poteſtate ſtatim valet licz in vſufructu aduētitiorū. tex. est ſing. in illa. l. cum oportet. in hoc bene dicunt: z dum ſubiūciunt q mortuo patre filius non teneatur cōmunicare ſeu cōferre, male dicunt, qz in oībus caſibus in quibus ſtatim vz donatio inter patrē z filiū in poteſtate: regulariter filiꝰ tenetur tale lucrū cōferre, vt ſtatim. j. firmabo. z. d. Alex. hic. in. iiij. col. enumerat inter alios dictū caſum. l. cū oportet. z in illo dicit q̄ filius mortuo patre teneꝝ cōferre: tū nō facit mentionem de Bal. z Bng. tenentibus contrarium. ¶ † Iſol. in verbo datorū. iſta glo. principaliter fuit facta, ppter cōtrariū. l. illud. ſ. ſi. j. eo. vbi deciditur q̄ donatio ſimpleꝝ facta a patre vel matre, eis mortuis nō vz per filiū cōferri aliꝭ fratribus: niſi in duob caſibus. Primus eſt qñ pater hoc expreſſit. Secundus ratione equalitatis ſeruande: q̄ aliꝰ filius haberet donationē ob cauſam, quā vz cōferre: ſed iſta aut. in eius generalitate vult cōtra riū. propter illud Nīſi facta eſt hec glo. que recitat duas principales opi. Una eſt: q donatio ſimpleꝝ etiā hodie nō vz cōferri: ſic illa. l. illud. hodie eſt incorrecta nec corrigitur per hanc aut. q iſta aut. nō loquit de donatione ſimplici: ſed de donatiōe facta ob cauſam: dū dicit de donatiōe cā dotis: z ſubiūgit z aliorum datorū, nā dictio aliorū: eſt repetitiua ſimilīa. gl. in. l. ſi fugitiui. ſ. de ſer. fug. etiā ſi adijcit dictio vniuerſalis, vt dixi in. l. pe. ſ. q adinit. intelligit ergo de aliꝭ datis ob cām: vt in donatiōe ꝓpter nuptias: vel qñ pr̄ donat cauſa militie: vel cauſa ſtudij. Et ſic vides q̄ donatio que ſit ex aliqua cauſa eſt minus ꝓiudi legiſlata q̄ ſit ſimpliciter: qz pma mortuo patre vz cōferri cū fratribus: ſecunda nō. ¶ Et ſic apparet q̄ iſta aut. q̄ loquitur in donatione ob cām que vz conferri; nō corrigit. d. l. illō. ſ. ſi. que loquit de donatione ſimplici, z vult q̄ illa nō debeat cōferri, dicit tamē gl. q illud fallit in tribus caſibus. ¶ Primus eſt clarꝰ. Secūdꝰ eſt qñ pater tpe quo donauit expreſſit hoc: qz volebat illud donatū debere cōferri: alle. l. ſi qñ. ſ. ſi. ſ. de inoff. teſt. que dicit q̄ donatio ſimpleꝝ facta p patrē filio in poteſtate cōputat filio in legitimā, qñ pater hoc expreſſit, vt dicit ille tex. modo regulā habemꝰ: q̄ quicquid cōputat in legitimā etiā conferturꝛ. l. illud. ſ. ꝛ ſi. j. eo. tamē iſta limitatio expreſſiꝰ probatur in illa. l. illud. in ſi. Tertiꝰ caſus eſt ſm glo. z eſt valde difficilis, quādo pater donat filio [c] vt filio: ſine vt habeat i peculio ꝓfectitio. alleg. l. ſi donatione. j. eo. ¶ Hic aduerte, nam quādo pater donat filio: ſed nō vt filio: hoc eſt nō moueretur pater ad donandū affectione filialis: ſed ꝓpter aliqua merita filij erga patrem: z ſic pater donat contemplatione meritorum filij, z perinde ac ſi donaret extraneo, z cenſetur aduentitium. glo. eſt no. z ibi dicetur in. l. ſi donatione. j. eo. oportet ergo q̄ pater donet filio vt filio, z ſic ſolū ꝓpter reſpectum filialem, q: filius eſt. z iſto caſu pater nō intelligitur donare: ſed concedere in peculiū. † Iam debes ſcire q̄ differētia eſt inter donare z cōcedere in peculium: nam donare eſt abdicare a ſe in totū rem que donatur, z eius dñium z ꝓprietatem in aliū tranſferre. nō ſic eſt concedere in peculiū. nam cōcedere rem in peculiū: eſt permittere ali cui vſum z adminiſtrationem rei: retētō tamen ſibi dominio. dicit ergo glo. z iſta eſt mens eius. q̄ quando pater dat aliquam rem filio vt filio, nō intelligitur eā ſibi donare: ſi ſolū cōcedere in peculium: z iſto caſu tenetur cōferre cū fratribus: ſic intellige l. ſi donatione. j. eo. in. ij. reſpōſo. z q̄ iſtud videtur diuinare ad illū tex. ibi declarabo. Tamen glo. inepte locuta eſt: quia cū pecūlio remaneant in dominio patris, vt dixi: mortuo ꝑ patre diui diūtur ſicut alie, res patris ideo in eis nō cadit ꝓprie collatio. l. certum. ſ. fami. erc. ¶ Item z quarto intelligit gl. illud quod dictum eſt donationem ſimplicem nō eſſe conferendā, qñ fuit facta filio in poteſtate: ſi aut̄ fuiſſet facta filio emācipato: tūc dicit glo. q̄ ex quo talis donatio inter patrē z filium emācipatū ſtatim valet. l. pater. ſ. de inoff. dona. non tenetur emācipatus eam cōferre: etiaz q̄ eſt fortius ſi pater iſtud expreſſiſſet. In hoc glo. in vtroq; male dicit. imo qz donatio facta filio emancipato ſtatim valet: illa eſt que debet ꝓprie conferri mortuo patre. l, vt liberis. in ſi. j. eo. z multo magis quando pater iſtud expreſſiſſet: ſaluo qñ emācipatus nollet eſſe heres. l. pe. z ſi. de colla. do. ſm Bng. z Bodet. hic. ¶ † Quod autem donatio ſimpleꝝ facta filio in poteſtate non debeat cōferri fratribus mortuo patre ꝓbat glo. fundamentis duobus, ibi. Ité qz. ¶ Primus eſt qz iſta aut̄. quis ſit nouus: z diſponat oīa data a patre debere cōferri: tū iſta. l. noua dz diſtingui per leges antiquas: z ſic limitari per. l. illud. ſ. ſi. j. eo. vt nō habeat locū in donatione ſimplici. Et vltra glo. ego fortius firmo. nā lex noua generaliter coꝛrigens, nunq̄ intelligitur corrigere leges aliquis ſpecialiter diſponentes: imo potius debet limitari vt nō habeat locū in illis caſibus ſpecialibus. glo. eſt in. l. ſciendū. in pr̄in. ff. qui ſatisd. cog. ergo iſta aut̄. noua z generaliter diſponēs nō intelligitur loqui in donatione ſimplici: z ſic in caſu quem ſpecialiter ponit d. l. illud. ſ. fi. ¶ † Secundo mouetur gl. nam donatio ſimpleꝝ facta per patrē filio in poteſtate habet vim legati ſeu relicti. z iſtud aſſumptū ꝓbat gl. dupliciter. Primo: donatio talis in vita patris nil valet: ſed bū cōfirmatur morte patris. l. papinianus. cū gl. ff. de don. inter vir. z vxo. ergo cōfirmet morte aſſimilatur legatis: qui etiā morte teſtatoris robur capiūt. † Tamen iſtud fundamētū nō generaliter militaret, qz donatio facta per patrē filio in poteſtate tunc demū cōfirmatur morte patris q̄ſ interuenit traditio, q̄ pater viuus quādo donauit tradidit. illa bene cōfirmatur morte: alias ſecus. gl. eſt approbata in. d. l. papinianus. ¶ Secundo z fortius: q̄ verū ſit aſſumptū q̄ donatio ſimpleꝝ habeat vim relicti. ꝓbat glo. nā ſicut de legatis detrahit quarta falcidie per heredē: ita etiā detrahit de tali donatione. alle. gl. l. pe. j. ad leg. fal. q̄ nil facit: debuit allegare. l. in donationibus. eo. ti. ſi ergo donatio ſimpleꝝ habet vim relicti, non habemus q̄ relicta, q̄ acquiruntur poſt mortē patris: non conferunt. glo. ad hoc alle. l. a patre. j. eo. que nihil facit melius facit. l. nec emancipati. j. eo. Tamē iſtud fundamentū gl. nō eſt firmū. nam donatio ſimpleꝝ z legatum in multis differunt, vt declarat glo. magiſtra. in. l. ſi maritus. la ſecūda. ſ. de don. inter vir. z vxo. patet qz talis donatio ſi excedat ſummā quingētorū aureorū: debet fieri cū inſinuatione. tex. eſt in. l. donatiōes quas parētes. ſ. de do. inter vir. z vxo. ſed in legatis nō requiritur inſinuatio, vt in. l. modeſtinus. ff. de dona. Iſta fuit prima opinio Bandini z aliorū quos recitat gl. ¶ Alia z ſecunda opi. principalis fuit Jo. cremo. z Marti. q̄ imo hodie donatio ſimpleꝝ facta per patrē filio in poteſtate cōferri debeat fratribus: ꝓ iſtā autheꝫ. z ſic q̄ hodie eſt correcta. d. l. illud. ſ. ſi. Et dicunt Bal. z Sal. hic q̄ gl. noſtra ſequitur iſtā opin. ex quo eam vltimā recitat, vt no. Bar. in. l. bonafides. per illum tex. ſ. depoſi. glo. ſi. in. l. qui filium. ſ. fabinus. ff. ad trebel. cum mille ſimi. Sed decipiunt qz glo. met. in. l. qui pater. in glo. mag. ad fin. ff. fami. erc. dicit ſe tenere primā opi. Et quod. d. l. illud. ſ. ſi. ſit hodie correcta per hanc aut̄. ꝑbat gl. vulgato ar. per generalitatē huius aut. ite qz indiſtincte loquit. ergo indiſtincte dz intelligi. tamē ex dictis in precedentibus ad hoc ptz reſponſum. ¶ Ité mouetur gl. qz dos data per patrem filie exiſt de patrimonio. tamē confertur. ergo multomagis donatio ſimpleꝝ. Sed reſponde q̄ ideo eſt, qz dos tradit per patrē filie ex neceſſitate l. gis. q̄ neceſſitas ceſſat in donatione ſimplici, vt declarat Bar. in. l. j. ſ. nec caſtrēſe. in. iij. col. in fi. ff. eo. z ante eum Cyn. in. l. filie licet. in. j. q. j. eo. ſic habes declaratā totam glo. † Iſtic reaſſumo in dubiū nunqd donatio ſimpleꝝ facta per patres filio in poteſtate: mortuo patre debeat conferri cū fratribus vel ne: z ſic totus pūctus eſt videre nunqd. l. illud. ſ. ſi. j. e. ſit hodie correcta p hāc aut. z in corpoze vnde ſumitur. Et vt clariꝰ habeas: diſtingue in duos articulos principales. Primus eſt qd in donatione ſimplici facta filio emancipato. ¶ Circa[e] primum licet Bald. dicat q̄ varie fuerūt opiniones: tamē due principales ſunt. vna Jo. z Mar. relata in ſi. gl. q̄ ſic. z ſic q̄ ſit correcta. d. l. illud. ſ. ſi. Et iſtā ſniaz tenuit Ra. hic, qui multū audacter dicit, q̄ ſi bñet cōſulere, conſuleret ꝓ hac parte: p tex. d. ſ. illud quoq; iuncta eius ratione in aut. de trien, z ſemiſ. vnde ſumit iſta aut. cui reſpōde vt per. d. Alex. hic. Iſtam opi. etiaz tenet Jac. de bel. in. d. ſ. illud. Pro iſta opinio. multa adducuntur per Lyn. hic: que per te videas.

¶ Sed vnus fortiſſime ſtringit, q̄ per alios non ſatis enucleatum. l. tex. in. l. ſi donatione, in. ij. reſponſo. j. e. in quo tex. videre meo vertitur principaliter difficultas. ibi enim dicit q̄ fundus donatus a patre filie in poteſtate nō debet eſſe precipuus, ergo debet conferri. Et ſi dicas ꝓ: out dicunt docto. quod ibi fundus non fuit donatus filie: ſed cōceſſus in peculium: dico q̄ iſte cōmunis ſenſus ſtare non poteſt. primo quia diuinat ad illum tex. Secūdo z fortius, quia eſt directo cōtra verba clara illius tex. dū dicit q̄ fundus filiefamilias fuit a patre donatus: ergo nō cōceſſus in peculium. Tertio quia ſi tex. ille loqueretur quādo fundus

fundus non fuerat donatus: ſed cōceſſus in peculiū. tex. ille remaneret de inhabitabili, q̄ ille caſus erat expreſſe deciſus. l. precedēti. Pro certo tex. ille multū ſtringit. Poſſes dicere q̄ dato q̄ dicta. l. ſi donatiōe deciderat q̄ donatio ſimpleꝝ deberet cōferri: tamen illud fuit expreſſe correctū. per. d. l. illud. vbi tex. expreſſus de hoc. ¶ Tamē q̄ vita ſta eſt legi correctio. c. cū ex pedtat. de elec. in. vi. l. vnica. in ſi. C. de inofficio. don. ne incidam[b] in hoc abſurdū, ego ſuſtineo cōm intellect. z dico q̄ in. d. l. ſi donatione. in. ij. reſpōſo fundus non fuit donatus filie: ſed conceſſus in peculium. z iſtud videbitur tibi prima frōte valde durū: q̄ verba text. ſunt clara dū dicit donatus. ſed hic erit verus, z hoc oſtendo vna ratione: nam ego habeo q̄ a hoc vt pater intelligatur donare rē filio, oportet q̄ vel eā emerit nomine filij, z filio tradiderit, tūc tantū intelligit donare t. z. eſt ſcōs cōmunē intellectū in. l. filie cuius. ſ. fam. ercū. vel quādo pater donat ꝓpter benemerita filij, que precedūt, alias ſi nō appareat q̄ pater emerit rē nomine filij, vel q̄ precedūt benemerita filij: pater dando ſimpliciter rē filio, etiā ſi vtaꝰ verbo donare, q̄ expreſſe dicat dono, tamē nō intelligit donare, ſed cōcedere in peculiū tantū. ſic nō dz te mouere verbū dona. ibi in tex. poſitum. tex. eſt clarius de hoc in. l. q̄ fructuarius. in ſi. ff. de acqui. re. do. z. l. ſi. ff. de pecu. leg. z in. l. cū pater. ſ. pater pluribus. z ibi glo. z Bar. de hoc. ff. de leg. ij. ſed in illa. l. ſi donatione. ij. reſponſo. nō apparet q̄ fundus fuerit emptus nomine filij. Item non apparet q̄ precesſerint benemerita filij nec iſta preſumi debent, q̄ facta nō preſumuntur niſi probentur. ergo cū ille tex. loquatur in caſu dubio, quis vtatur verbo donatus: non tamē intelligitur donatus, ſed cōceſſus in peculiū, z iſta eſt pulchra z ſubtilis inductio de illo tex. Cui nō obſt. ſi dicas q̄ iſtō erat deciſum in. l. precedēti. qz reſpondeo ſingn. q̄. l. precedens loquit quādo pater expreſſe cōceſſit in peculiū. ſed. d. l. ſi donatione. ponit pulchrum caſum quid in dubio dato quod pater vtatur verbo donat. ¶ Sed ꝓ iſta ſententia ſtringit tam donatio ſimpleꝝ q̄ morte cōfirmatur cōputatur filio in legitimā. l. filiū quē habentem. ſcōm tertiā lec. C. fam. erc. ꝓbat in. l. etiā. ſ. ſi debita. verſi. ſed z ſi mortis. ff. de bo. lib. Bart. in. l. in quarta. in vlt. col. ff. ad leg. falc. ſed ea que cōputant in legitimā illa cōferri debent. l. illud. in prima regula. j. eo. Reſpōdet do. Alex. hic, q̄ illa equiparatio nō procedit in his que habēt vim relicti. ꝓz: qz relicta computātur in legitimā, z tamē nō conferuntur. l. filie licet. z. l. filiam cū fratribus. j. eo. Vel poteſ reſpondere rectius ad argumentum, q̄ imo donatio ſimpleꝝ nō computetur in legitimaz niſi expreſſe ſit dictū. l. ſi qñ. ſ. z generaliter. ſ. de inofficio. teſta. z l. ſi nō mortis. ij. reſpōſo. ff. de inoffi. teſt. z. l. etiam. ſ. ſi debita. ff. de bo. lib. z tunc quando eſt expreſſe dictū etiā cōferr. d. l. illud.

10 in ſi. ¶ † Scōa principalis opi. vera z cōmunis eſt. q̄ talis donatio [a] ſimpleꝝ facta in filio in poteſtate nō dz conferri mortuo patre: quam expreſſe firmat gl. in. l. que pater filio. in gl. magna. ad ſi. ff. fam. erci. hāc ſequunt antiqui. z Mod. doc. hic, z Jo. an. in addi. in tit. de dona. ſ. i. in addi. que incipit: z ſcias. Old. lau. qui dicit hāc opin. eſſe cōiorem in conſil. cli. incip. ſi quis verba donationis diligenter attentet. Bar. in. l. j. ſ. nec caſtrēſe. in vlr. col. ff. e. Bal. in. l. quonia nouella. in pr̄in. z in. l. oīmodo. ſ. impu tari. ſ. de inoff. teſt. z in. l. filie cuius. ſ. fa. erc. z in. l. ſi donatione. in. j. col j. e. ¶ Pro iſta ſua multa adducit ꝓ Cy. hic. z dicit. d. Alle. q̄ eſt tex. ꝓpter quem nō eſt opus diſputare in. d. l. illō. ſ. ſi. j. eo. z in. l. filie. ſ. fa. erc. Sed errat: q̄ dubiū eſt nūquid illa l. illud. ſit correcta hodie: z ſic cū iſtō ſit ꝓprie de quo diſputat, an illa. l. illud. ſ. ſi. ſit hodie correcta, ideo nō poteſt de illo text. fieri fundamētū. Preterea Lud. ro. in. l. ſi emācipati. j. e. ſubtiliter probat q. d. l. illud. ſ. ſi. neceſſario loquitur in donatiōe ſimplici facta filio emācipato: nō aūt filio in ptāte, vt dicā. j. in art. ſeq. ¶ Pro iſta ſententia bū facit: q̄ donatio ſimpleꝝ nō vz in vita patris: ſed tantum confirmatur morte, ergo tanq̄ queſita poſt mortē patris cōferri nō dz. l. nec emācipati. j. eo. nec dicas q̄ trahatur retro, ergo conferri debeat. l. ij. ſ. id quoq;. ff. eo. q̄ verū eſt q̄ trahit retro quo ad fructus tantū, vt declarat Bart. in. l. ſub cōditione. ff. de ſol. ¶ Pro iſta ſententia vltra alios videtur ſtringere. nā collatio dz hodie fieri ratiōe equalitatis ſeruāde inter fratres. tex. eſt in. ſ. illud quoq;. el. j. in aut. de trien, z ſemiſ. vū ſumitur hec aut. ſed habeo q̄ ratio equalitatis militat quādo alius frater hz donationē ob cauſam. tex. eſt in. d. l. illō. ſ. ſi. j. e. ergo donatio ſimpleꝝ de perſe conferri non dz: qz ceſſat ratio equalitatis. Sed cane q̄ aliter ſumitur ratio equalitatis. in illo. ſ. illud aliter. in. d. l. illud. ſ. ſi. ſi vbi conſiderabis. ¶ Stat ergo cōis concluſio, z donatio ſimpleꝝ facta p patrē filio in poteſtate, mortuo patre non dz fratribus conferri ex quo de facto nō vz in vita patris, ſed per mortē cōfirmatur. ¶ Iſta cōcluſio fallit in caſibus poſitis hic in gl. qui ſunt tres. ¶ Quarto limita niſi pater donaſſet filio in poteſtate, z dehinc eum emācipaſſet

a ¶ Donatio. ad de Bar. in. l. j. ff. de collat. Bal. in. l. j. ff. lo. mat. Bald. in. l. macedoniani. C. ad maced. Bal. in. l. omnimodo. i. ſ. imputari. C. de inof. teſtamē. Pan. de caſ. ſſi. lxxxiiij. inc. vide tur dicēdū q̄ dicti libri. Bal. ꝓ. lxxi. incip. qui nō queruntur. in. iij. volum.

b ¶ Emācipato. Adde Bald. in quodā conſil. incip. pūctus talis eſt. Bald. in. l. ij. cōſa dele. doc. in l. ad eū. i. ſ. auia. ff. de dona.

c ¶ Studiorum. Adde Bal. in. l. cū opz. in. ſ. j. C. de bon. que libe. Bal. in. l. fori. C. de aduoc. diuer. iudic.

d ¶ Libro. ſi. Ad de Bar. in. l. donationes. ij. in. ſ. pater. ff. de don. Bal. in. l. j. ff. lo. mat. Bald. in. l. macedoniani. C. ad maced. Bal. in. l. omnimodo. i. ſ. imputari. C. de inof. teſtamē. Pan. de caſ. ſſi. lxxxiiij. inc. vide tur dicēdū q̄ dicti libri. Bal. ꝓ. lxxi. incip. qui nō queruntur. in. iij. volum.

e ¶ Facta. Adde Barto. in. l. iij. ſ. ad ꝓxoris. ff. de dona. inter vir. z vxo. Bart. in. l. nec vtilem. ff. ex quib. can. maior.

f ¶ Regis. Adō Lud. ro. in repe. c. ſ. de viro. in. l. ſi vero. ff. ſo. ma. Jo. an. in addit. Spe. in ti. de do. in. ſ. j. in ver. hoc ſcias. Lud. rom. conſ. cc. xlvi. incip. primus preposite conſultationis articulus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

bo. que libe. vbi singu. decidit q̄ quelibet donatio facta p̄ imperatorē nō solū filiorimo cuilibet extraneo, nō solū masculo imo femine, hz̄ naturā castrensis peculij: z̄ censetur peculium castrē-
12 se. ¶ Et propterea Bal. dicit ibi no. hic casum sing. in quo femina potest habere peculium castrense vel quasi. ergo cēsetur peculium castrense, clarū est q̄ castrensia vel quasi nō conferunt. l.
13 j. §. nec castrēse. ff. eo. l. filie §. j. eo. ¶ Et licet tex. in. d. l. cum multa. loquat in donatione facta per imperatorē, tamē extēdit ad regē: ex doctrina elegāti Bal. in. l. pe. C. de donat. inter vir. z̄ vxo:. z̄ ita in specie cōsuluit Old. in cōsi. cclv. z̄ in specie ad. d. l. cū multa. firmat Alnd. de iter. in. c. j. in. iiij. col. de his qui feu. da. pol. z̄ pariter extendi dz̄ ad omnē altū principē qui superiorem nō recognoscit de iure vel de facto: q̄ hz̄ vim imperatoris. sm Bar. in. l. hostes. ff. de cap. ¶ Limita[b] etiā in oībus alijs casib' in quibus donatio statim valet inter patrē z̄ filiū in p̄tē quos enumerauī in. l. frater a fratre. ff. de cōdi. inde. in oīb' illis casibus dz̄ cōferri fratribus cū statim valeat: z̄ etiā firmat Ale. hic in. ij. col. Nisi in vno casu, quādo pater donasset filio propter benemerita filij: q̄ valet statim donatio, sicut si extraneo donasset: sed censet peculiū aduentitiū, quasi quesitū industrijs filij. scōm glo. l. si donatione. vbi dicit z̄ glo. in auc. vnde z̄ si parens. C. de inoff. testa. sed aduentitia hodie nō conferuntur. l. fin. j. eod.

¶ Septimo limita quando pater fecisset donationē simplicez filio emancipato: emācipatus tenetur cōferre: certe si etiā fecisset donationē simplicem filio in potestate: tunc filij in potestate teneret conferre emācipatis rōne equalitatis: sicut emācipatus cōfert. l. illud. §. fi. j. eo. Et licet ille tex. loquatur q̄si alt' frater habebat donationē ob cām que conferri debet, q̄ tūc donatio simplex cōferatur, tū extēdet ad casum predictū p̄ Rapha. Fulg. Pau. de ca. z̄ do. Alex. ibi Et sic habes expeditū primū
14 principale articuli. ¶ †Secūdus articulus est: quid in donatione simplici facta filio emācipato: nunquid illa debeat cōferri: clarū est q̄ talis donato statim vz̄. l. ij. scō respōso. ē. de ino. dona. cum alijs allega. ē. in. iiij. limitatione precedētis articuli. Nec ista causa potest intelligi q̄ pater donādo concesserit in p̄culiū, vt dicebatur in articulo precedenti: q̄ emācipati peculiū habere nō possunt: z̄ si habeant desinit esse. l. fi. C. de inof. testa.

¶ Iste est subtilis passus, z̄ longe difficilior q̄ precedens articulus: in quo gl. hic tenuit q̄ nō teneat emancipatus conferre talē donationē simplicē: ex quo statim vz̄. q̄ est fortī' etiam si pater donatus hoc expresserit: z̄ vtrūq; reprobaui in glo. Istā opi. gl. q̄ emancipatus nō teneat cōferre donationē simplicē, tenuit Old. hic: qui dicit sic sepius fuisse cōsultū Padue per se z̄ alios iurisperitos: prout refert Bal. hic. in. iiij. col. Istā opin. tenet Nico. Mutinen. z̄ Jaco. de are. in. l. vt liberis. j. eo. put ibi refert Cy. z̄ Bar. ¶ Pro ista sniā tria valde stringūt omissis leuib'. Primo stringit tex. in. d. l. illud. §. fi. vbi dicitur q̄ donatio simplex nō conferī: nec dicas q̄ loquat in donatione simplici facta filio in p̄tē. nā in illo tex. nō curatur de patria potestate: pt̄z q̄ loquitur de donatione facta nō solū a patre: sed etiā a matre. z̄ clarū est q̄ mater nō hz̄ [b] filios in potestate. §. semine. instit. de adop. z̄ sicut valet statim donatio facta per patrē filio emancipato, ita valet donatio facta a matre filio. l. si constante. C. de don. inter vir. z̄ vxo. ¶ Huic fundamento respōdet Bal. hic. in. iij. col. q̄ ibi. l. illud quaten' loquit de matre, loqtur in his qui nec sunt sui nec emācipati: sed participāt de natura extraneorū nimirū si nō cōferunt. z̄ aliud nō dicit. ¶ Alia respōsionem tradit Bar. in. d. §. nec castrense. in pe. col. que sequitur Fulg, Ludo. ro. z̄. d. Alex. hic: sequitur Paul. de castr. in. d. l. vt liberis. j. e. vbi dī q̄ nō posset dari melior ratio q̄ sit illa Bar. nam dicit Bar. q̄ aliud est in filijs emācipatis, qui bene tenentur cōferre donationem simplicē, vt est text. melior de iure. d. l. vt liberis. in fi. aliud est in filijs respectu matris: q̄ nec sui sunt, nec emancipati. nā tales filij olim de iure ffōrum nihil penitus cōferre tenebatur: vnde per. d. l. illud. satis fuit statuere q̄ teneatur donationē simplicē cōferre: q̄si emergeret inequalitas quā cessante nō tenenē cōferre: sed emancipatus olim iure ffōrū oia cōferre tenebatur, nimirum si tenetur cōferre hodie donationē simplicem. d. l. vt liberis. §. fi. ¶ Ego assigno clariorem rationē diuersitatis, quā cogitaui dū essem scholaris, z̄ multū placuit preceptori meo. d. Alex. imo. nam ratio[c] quare pretor statuit in emancipato, q̄ teneaf omnia conferre, est propter iniuriā qua fecit filijs in potestate admittendo ad successionē emancipatos qui de iure ciuili erant incogniti. ita dicit text. in. l. j. in p̄in. §. e. declarauī in. l. i. §. eo. ideo in recōpēsationē statuit q̄ tales emācipati teneanf oia cōferre: sed ista iniuria pretoris cessat in filijs in successione matris: quia filij succedūt matri de iure ciuili absq; pretore per senatusconsl. Tertyl. ideo in filijs in successione matris seruatur idem, prout in filijs in potestate in successione patris: quia vtrobiq; cessat iniuria. sicut ergo filij i potestate, in successione patris nō cōferunt donationem simplicē: nisi quādo emergit inequalitas: ita pari modo filij in successione matris non conferunt donationem simplicē nisi emergat inequalitas. tex. est qui propter hoc equiparat vtrūq; casum. in. d. l. illud. §. fi. j. eo. z̄ ita respōsio est fundamētalis z̄ multum mihi placuit.

¶ Et si dicis data ista ratiōe pro vera sequeretur quod nec etiā donationē ob causam debet teneri conferre: cū in ea cesset ratio iniurie pretorie, qō est cōtra istam aut. z̄ in corpore vnde sumitur: dico quod tex. in. §. illud. in aut. de trien. z̄ semis. vnde sumitur ista aut. vult in donatione simplici seruari iura antiqua dū dicit scōm quod olim dispositū est, z̄ sic stante firma decisione d. l. illud. §. fin. z̄ quia subdit omnibus que de collationibus sancita sunt in sua virtute manētibus: sed in donatione ob causas vult collationē fieri ratione equalitatis seruāde, vt ibi ōt text. z̄ declarat Bart. in. l. pater filium. ff. de colla. do. Bald. in. d. l. illud. circa princ. que ratio militat in filijs in successione matris. Tamen caue: q̄ adhuc vnū ob. nam ideo donatio patris collata in filium in potestate nō cōfertur, q̄ non statim valet. z̄ ideo assumit naturā relicti: sed illa que fit a matre statim vz̄ vt predixi. Tutius tamen est tenere rationem Bart. pro minus peri culosa. ¶ Scōo p̄ista parte stringit fortiter tex. in. l. j. in. §. responso. ē. de inoffic. dona. vbi est text. q̄ si pater filio emancipato fecit immēsam donationē, eo mortuo fratres possunt eā revocare tanq̄ inofficiosam, quo ad partē spectantē ipsis fratribus: ergo ibi probat q̄ filius emancipatus nō tenetur donationē simplicē fratribus cōferre: q̄ si habuisset cōmunicare fratribus: fratres non revocarent tanq̄ inofficiosam. Tamen potes clare respondere q̄ loquitur quādo filius emancipatus qui habebat tantā donationem nolebat succedere patri, prout est verisimile: q̄ tunc cōferre non teneatur. l. pe. z̄ fi. ff. de colla. bono.

¶ Tertio p̄ista parte stringit ista aut. que loquit in filio emācipato, qō pbo: q̄ venit ad correctionē. l. j. §. eo. Sed respondeo, ista aut. loquit in donatione ob causam, vt declarauī in pceden ti articulo: nō in donatione simplici. Adde q̄ istam opin. tenet Lud. ro. nō hic: sed in. l. emācipati. j. eo. z̄ ibi audacter dicit q̄ si casus sibi contingeret ita cōsuleret: z̄ ita iudicaret. z̄ eum refert do. Alex. ibi in vlt. col. motus. per text. in. d. l. illud. §. fi. vbi dicitur q̄ donatio simplex non dz̄ cōferri. Et si replondeas q̄ text. ille loquatur in donatiōe facta filio in p̄tē: nō filio emācipato dicit ipse, z̄ p certo egregie z̄ subtiliter, q̄ imo text. ille loq̄t in donatione simplici facta filio emancipato: z̄ probat sic. nam tex. in fi. dicit q̄ donatio simplex nō debet cōferri, nisi huiusmodi legē donator: tēpore donationis imposuerit. pōdera illud tē pore donatiōis. nā si loquereē in donatione facta filio[1] in potestate nō esset necessariū q̄ pater donator: tēpore donatiōis ista limposuisset. q̄ q̄admodū pater nō potest quandocūq; talē donationem revocare: ita nō posset quandocunq; talem legem donationi interponere, etiā ex intervallo post donationē: dz̄ ergo intelligi in donatiōe facta filio emācipato: in qua bene reqritur q̄ pater tpe donatiōis talē legē imposuerit: quia si nō imponeret, tūc nō posset postea imponere. l. perfecta. C. de do. que sub modo. Et hanc inductionē tenet Ludo. cōtra cōem sniam.

¶ Pōdera tu si vera est z̄ subtilis inductio. q̄ō. d. l. illud. §. fin. nō loquereē in donatione simplici facta in filio in potestate: sed solū facta filio emācipato, q̄ esset de directo cōtra oēs in duobus. Primo inquātū doc. in articulo pcedēti tenent q̄ donatio simplex facta filio in potestate nō cōfertur alicui. d. l. illud. §. fi. intantū q̄ dicit. d. Alex. q̄ de hoc nō est opus ampli' disputare: ipse illū tex. certe sm inducit onē Lud. ille text. nihil probat: q̄ loquit in filio emācipato: z̄ hz̄ eius inductionē nō pōt loqui in filio in potestate. ¶ Scōo oppono cōtra cōem opi. in isto iccūdo articulo, q̄ imo emācipat' nō tenet donationē simplicē cōferre. Respōde ad inductionē Lud. q̄ text. in. d. l. illud. §. fi. loqtur in donatiōe simplici facta filio in p̄tē: nō autē loquit de facta filio emācipato: q̄ sic corrigeret. l. vt liberis. §. fi. j. eo. q̄ō non est dicendū. ¶ Nec ob. illud q̄ tex. dicit nisi huiusmodi legē donationi tpe donationis imposuerit: q̄ rndeo q̄ō q̄. l. loq̄t aliquo casu, rōne frequētiozis vsus: q̄ ita solitū fit magis frequēter fieri, nō per hoc negat quin idē sit in alio casu omisso. ista est doctrina glo. no. z̄ approbate in de. i. in ver. presidētes. de rescri. z̄ ibi. d. Anto. de bu. Car. z̄ imo. ad hoc not. sed habes aliā de iure ciuili melioz de iure. in. l. j. in gl. i. C. de his qui ad eccl. cōfu. gl. aut. cassa z̄ irrita. in verb. per totā Italiā. ē. de sacros. eccl. z̄ glo. in. l. vnica. in verb. spōsam. C. de rapt. virg. Bal. z̄ doct. in. c. j. §. si qs xo rnstic'. de pac. ten in vsi. feu. q̄ ergo frequēter euenire solet q̄ pr̄ quo tpe facit talē donationē: talē. l. apponit, ideo illud q̄ est appositū ppter frequētationē, nō excludit qn idē esset, si pater postea diceret seu faceret illā. l. z̄ p hoc limitat regula in c. nōne bene dicim'. de prescriptionibus. d. Fran. de aret. in. d. l. si emācipati. in pen. col. j. e. z̄ recitat istā opi. Lud. z̄ reprobat. nā dicitur

dicitur q̄. d. §. fi. in. d. l. illud. intelligit quādo donatio fit a matre vel linea materna: quo casu statim valet: z̄ sic effugitur cōtrarium. Sed certe violatur ille tex. qui superius loquit' est tā de matre q̄ de patre: z̄ sic de vtroq;: tamē ipse. d. Franc. dicit q̄ ille est cōis intellect' ad illā tex. ¶ Scōo, p ista sniā cōtra cōem mouetur Lud. ro. nā filius emācipat' tenet cōferre illa que habuisset necesse cōferre si remānisset in potestate patris: z̄ nō alia. tex. est not. in. l. si fratres. §. idē Papinianus. lib. eo. ait. ff. p loc. sed si remānisset in potestate patris nō habuisset necesse cōferre donationē simplicē: vt firmaui in articulo precedēti: ergo etiaz cōferre nō tenebit nūc. Potes tripliciter respondere. Prio qō tex. tus ille loquitur de iure ffōrū. ante. l. vt liberis. j. eo. Sed hec nō placet: q̄ sic presupponerem correctum esse illū tex. Secundo respondeo q̄ ille text. loquitur in bonis castrēsibus vel quasi, vt patet ibi in ver. stipēdia. ceteraq; salaria. ¶ Tertio respōdeo q̄ illa equiparatio procedat quādo militat idētitas rōnis, alz nō. sed in proposito cessat. nam si remansisset in potestate patris ideo non debuisset conferre donationē simplicem: eo q̄ statim non valuisset: sed post mortē patris. z̄ sic habuisset vim relicti: quod nō confertur que ratio cessat in emancipato: quia statim valuisset. Eandē opi. tenuit Fran. tigrini de Pisis in. d. l. illud. motus per illud fundamentum: cui respondeo, vt per do. Alexā. in. d. l. si emancipati. in vlt. col. ¶ Alia est cōmunis sententia z̄ vera quam tene, q̄ filius emancipatus donationem simplicem cōferre teneatur. text. est ineutabilis in. d. l vt liberis. §. fi. z̄ istā opi. tenēt Bart. z̄ alij omnes antiqui z̄ nouiz in. d. l. vt liberis.

¶ Hec dicas q̄ō tex. in. d. l. vt liberis. §. fi. nō loquat in donatione simplici facta filio emācipato: sed loquatur in donatione facta propter emācipationē: z̄ sic ppter causas, prout respondebāt tenētes primā partē. Quia dic q̄ imo talis donatio est simplex. procedens ex mera liberalitate: tex. est in. l. fi. in verbo liberalitatis. C. de emā. li. z̄ dicit ibi Bal. q̄ de hoc nō reperit melior text. in iure. facit tex. in. l. vnica. C. de integra. lib. z̄ tex. no. in. l. j. C. de
a offic. preto. patet q̄ si esset donatio ob cām, nō regreret infinuationē. l. aquilius. cū glo.[a] ff. de dona. cū concor. sed donatio facta tēpore emācipationis vel propter emāc. talis donatio bene requirit insinuationē. l. data. z̄ ibi Bal. C. de do. plenius Bal. in. l. illud. in. §. q. C. de sacrosan. eccl. ¶ Ad idē bene facit text. in. l. j. §. eo. vbi emācipatus ideo conferre non tenet: q̄ pater fecerat testamentū. ergo alias fuisset obligatus cōferre: z̄ ibi ponderat illā tex. Raph. Fulg. z̄ Pau. de ca. z̄ d. Fran. de are. ibi: q̄ addit rationem quam dicit esse manifestā. nā emancipatus preter castren. z̄ quasi omnia sua bona tenet cōferre. l. j. in p̄in. z̄ l. ij. §. id quoq;. ff. e. ergo multo fortius tenebit cōferre ea que habuerit origine a patre, z̄ a substātia paterna, vt. l. fi. §. cōmunia vtri. iudi. z̄ hoc patet de se scōm eū. pro eadē parte arguit. d. Franc. de are. qui ea tenet in. l. si emācipati. in vlt. col. j. eo. nā de iure anti quo vtiq; ad. l. illud. oēs fatētur q̄ emācipat' tenet cōferre donata. sed tex. in. d. l. illud. §. fi. nō potuit nouā regulā in materia, q̄ probat: q̄ nisi emergebat inequalitas non fiebat collatio de donatiōe simplici, ergo illa regula nō de nouo inducit sed erat de iure antiquo. de quo iure certū erat q̄ emancip. donatione cōferebat. z̄ hc regula illa de hoc non poterat intelligi z̄ hoc est subtile z̄ verissimū scōm eum. ¶ Limita istā cōem sententiā vt procedat si emācipatus vult succedere patri, tunc bene tenetur conferre donationē simplicē. tex. est in. l. pe. z̄ fi. ff. de coll. bonis. iuncta. l. i. secūdo respōso. ē. de inof. dona. Scōo notabiliter limita z̄ int. llige predictā cōclusionem q̄ emācipatus teneatur cōferre donationē simplicē, verū est filio in potestate. ita videt loqui. d. l. vt liberis. §. fi. in verbo pro tenore precedentiū legū. j. eo. nam precedentes leges istud dicebāt, q̄ emancipatus tenetur conferre filio in potestate: sed alio filio emancipato non tenetur cōferre talem donationem simplicem: quia emancipatus emancipato nihil confert: q̄ vnus nōn facit magis iniuriā alteri q̄ econtra. l. si emancipati. in p̄in. j. eo. ita limitat Zinge. in repe. d. l. si emācipati. z̄ ibi sequitur Ludo. ro. idē tenent Fulg. z̄ Pau. de cast. in. d. l. vt liberis. ¶ Licet dispūtādo possit hc tenēri: tamen in cōtrarium se habet communis sententia: q̄ emancipatus teneatur conferre donationē simplicē: nō solū filio in potestate: sed etiam emācipato. Ita cōmuniter cōcludit post glo. que recitat varias opi. in hoc in. d. l. vt liberis. vbi Ang. z̄ Sali. istud firmant. Idē clare tenet Bart. in. d. l. si emācipati. in. j. col. ad fi. z̄ ibi Cy. in. §. q. qui respōdet ad allegata in oppositū. z̄ ibi vide late do Allex. in antep. z̄ pe. col. ad quē te remitto: qui dicit q̄ dispūtando vtraq; opi. est sustentabilis. ¶ Tertio limita. d. cōmunē sententiā vt procedat in donatione simplici facta p patrem filio emancipato tēpore emancipationis, aut post emācipationē in istis terminis proprie loquit. d. l. vt liberis. ad fi. secus est in donatione quā fecisset pater filio ante emācipationē deinde postea filium emancipasset, q̄ licet per emācipationem subsequentē reconualescat statim talis donatio. l. sine emācipatis. C. de do. l. donationes. la. §. pater. ff. de dona. Tamen talē donationē nō tenebit emācipatus cōferre: eo q̄ istō nulla l. caueatur: z̄ vbi nō habemus. l. cessat collatio. l. illā. j. e. q̄ vt dixi. d. l. vt liberis. §. fi. loquitur solū in donatione facta tēpore emācipationis vel post emancipationē, nō aūt de ea q̄ ante facta fuisset. ita limitat do. Alex. nō hic: sed in. d. l. si emācipati. in pe. col.

¶ Sed tu aduerte q̄ō ipse met. d. Alex. hic. in. iiij. col. z̄ net aperte contrariū. Sed ei saluo a contrariete. nā in. d. l. si emancipati. in pe. col. loquit. d. Alex. de donatiōe facta ante emācipationē: an secuta emancipatione debeat cōferri per ipsum emancipatum alio emācipato: z̄ in istis terminis concludit singulariter q̄ non: sed hic loquit an debeat cōferre filio in potestate, z̄ concludit q̄ sic. tamē illa limitatio do. Alex. est multū periculosa, nec mihi satisfacit. ¶ Quarto limita predictā conclusionē procedere in donatione simplici: q̄ illam bene emācipatus tenetur cōferre. secus est in donatione causa mortis: quā emancipatus non tenetur conferre: eo q̄ illam acquirit post mortem patris, z̄ non in vita. z̄ sic est eadē ratio p̄ onit in donatione simplici facta filio in potestate tex. est in. l. pen. cū glo. ff. eo. ¶ Et p hec remanet expedita hec subtilis auc. Jas. de Mayno Mediolanensis vtriusq; censure doctor in gymnasio Pisano. 2.

Si pater. Hoc di. Dos promissa confertur liberando vel cauendo. h. d. Not. ex hoc tex. cum gl. q̄ dos que nō potest actualiter conferri, dz̄ conferri eo modo quo pōt. ¶ Adde q̄ eodē modo ad euadendā penā sufficit implere promissionē eo modo quo impleri pōt, vt pbat text. in. l. quidā cū filiū. in verſ. fi. z̄ ibi Bar. no. ff. de ver. obli. Similiter sufficit implere conditionē eo mō quo pōt. l. mulier. in p̄in. z̄ ibi Bar. ff. de cond. insti. facit tex. in. l. heredibus. in fi. ff. ad treb. z̄. l. quib' diebus. §. dōs seruo. ff. de cond. z̄ demō. ¶ Et istō facit sm Bal. ad. q. de eo q̄ promisit
b liberare[b] fideiussor. z̄ sub pena cū quo Sali. z̄ Dod. tenent cum a cōcor. additis per. d. Alex. hic. z̄ in. l. facere posse. ff. sol. ma. gbus adde Bal. in. l. ij. §. j. ad fi. ff. si cer. pe. ¶ Limita istam. l. z̄ similes in casu. l. ex parte. §. j. ff. fami. er. Et cogita an ille tex. sit correct' hodie per aut. ex testamēto. z̄ in corpore vñ sumit. §. e. gl. dubitat, de hoc nil clare decidit, videt tamē tenere q̄ non. Tamē at- b tenta ratione quam ad illā aut. assignat Bar. in. l. si emācipati. in pen. col. j. eo. z̄ in. l. pater filium. ff. de colla. do. posset dici oppositum. primū verius est. nam cum illud ibi specialiter statutū sit: non intelligitur correctū. per. l. nouam positea generaliter loquentem glo. in. l. sciendum. in princ. ff. qui satisd. cog. c

1 ✠ Renuntiatio hereditatis facta a filio patri sine iuramento an valeat.

2 Pactum de non succedendo: de iure ciuili non valet.

3 Pactum de non succedendo an firmetur iuramento.

4 Pactum negatiuum de non succedendo nō valet: sex rationibus, hec est regula, que fallit septem modis. vt hic per ordinē.

5 Statuto dispone inter q̄ mulieres non possint contrahere vel se obligare sine cōsensu duorum propinquorum: etiam cum iuramento si filia contrahat cum patre: vel renuntiet patri. an habeat locum statutum.

3.

Pactum dotali. Diuidit tres partes. In p̄ia ponit decisio. In secūda ponit illatio. ibi, nec it est ato. In certia ponit decisionis modificatio ibi dotē sane. ratio dubitadi erat: q̄ quilibet pōt renūtiare fauori filio. l. pe. C. de pact. Ratio decidendi ponit ibi, iuris autoritate improbat. iuncta. l. si qñ. §. pe. ē. de inoff. testa. ¶ Pactū q̄ filia dote cōtenta nō succedat patri, nō valet: ideo nō obstāte succedit: z̄ dotē cōfert. h. d. ¶ Et cogita c quā dubitationē habeat hic text. si filia erat in p̄tāte patris, q̄ō in dubio p̄sumit. l. si emācipati. in verbo tex̄ emancipatū probatū fuerit. vbi dicetur. j. eod. q̄ etiam si pactū nō esset improbatū a iure, vt dicit tex. tamē ex quo erat factū inter patrē z̄ filium in p̄tāte, erat de se inefficax: quia inter patrem z̄ filiū in potestate nō nascit obligatio efficax: sed naturalis tātū. l. frater a fratre. in p̄in. ff. de cōd. inde. Propter hoc puto q̄ō Odof. dicat q̄ necessario iste text. debet intelligi i filia d
d emancipata. d tūc est diuinare: pīertim cū in dubio filia non p̄sumatur emācipata. ¶ †Et per istum tex. infert Odof. q̄ quidam scholaris cremonēsis decepit patrē suū cōmendabili falla cia: cū haberet nouercā in sidiātē, que phibebat patrem subministrare pecuniā necessariā filio studenti, venit ad patrē, z̄ dicit, sum cōtentus renūciare successioni paterne cum hoc q̄ des de presenti tantā pecuniā que sufficiat pro expensis studij. nouerca vt propriis filijs totā successionem arrogaret, persuasit patri vt faceret: perfecto studio mortuo patre filius partem hereditatis obtinuit: q̄ renūtiatio nō valuit: nisi iuramentū interuenisset. Debet tamē computari in partem suam illud quod expen-

✠ Cū gl. Adde Christofori no. insti. de oblig. ij. col. in pane. Purp.

¶ Liberare. adō Bal. in. l. labeo. in. §. fi. ff. de arbi. Sal. in. l. si p ea. C. man. vj. q.

✠ Et cogita. Adō q̄ imo hic probat eā emancipatā in. ō. hac ratione. quasi dicat secus: q̄ filia emācipata. quia tūc nō de iure ciuili sed pretorio. §. emancipatos. instit. de exhere. lib. z̄ j. ver. fratribus qui in p̄tāte manserūt, q̄ secus in filia que exiuit. l. cū pter. ff. de iud. ideo q̄ debemus intelligere de pacto valido. l. iij. §. com modi. ff. de re iudica. Purp.

✠ Emancipata. Illatio dom. Odof. ad quam vide Alexan. in aut. quod locuz. in fin. j. eod. Purp.

a ¶ Ad regē. Adde Bal. in margarita. in verbo rex. z̄ per Jnno. in. c. ex rescripto. de iureiur.

b ✠ Limita. Sub limitatio, contra quaz facit q̄ dispositio. d. l. fi. non loquitur q̄n illa aduētitia puenerūt ab eo ō cuius hereditate agitur. l. vt liberis. vbi text. j. eod. qui tū hoc non dicit. Purp.

c ✠ Isto casu. ad de gi. quā Bart. sequit in. l. vt liberis. j. eo. in pn. glo. magne. Purp.

d ¶ Non hz̄. Adde instit. de pat. pote. fallit q̄si est tutrix filij sui. tex. est sing. cū gl. in. c. ex parte. de appel. quē text. allegat sin gula, ibi. Phi.

e ✠ Iam rō. Ista ratio videtur nō d valere, q̄ nulla fit iniuria filio i potestate: nam si emācipatus mā fisset in potestate ista donatio valuisset in vim relicti. l. in donationibus. §. ad legal. z̄ ita non conferretur. l. filio. j. eo. Jniuria autē cōsideraī a ptore de donatis ab alijs que nō acqrebantur pr̄i nisi filij essent in potestate. l. placet. de acqr. her. Nec dicas q̄ pr̄ non e potuit eā revocare q̄ emācipato facta: z̄ si potuisset, revocasset: q̄ respondeo hoc nō presumi. l. lucius. in fi. de legat. ij. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

g ☞ Eo. Et idem tz Alex. in add. sub litera. b. in. l. j. ꝯ. nec castrense. col. iij. ff. eo. Purp.

b ¶ Succedendo. Adde text. in. c. j. de fil. nat. ex li. vē. z in. c. filij nati. ſi de feud. defun. conte. ſit inter do. z agna.

c ☞ Con. ludit. Adde ſimile gl. in. l. ex eo. ſ. de inuti. ſtipul. vbi ar. de pacto de non ſuccedēdo ad pactū de ſuccedendo: z dicit verū que cōtra bonos mores. Idē bar. ſibi cōtrarius in l. pactū qō dotali cōtra. de pact. idē per glo. in. l. ſi qñ. ſ. j. ſ. de inoffic. teſt. Purp.

d ¶ Succedēdo. Adde diffuſe p Georgi. natā. in repe. ca. ꝙuis. de pact. lib. vj.

e ☞ Quamuis. Amplia. ca. ꝙuis ad filiū, cui nihil dareť. bar. ꝛſi. xvij. quid. de collatio. Purp.

f ¶ Facere. adde Jo. an. in addit. Spec. in titu. de fuc. ab inteſta. in ſ. ſi. z diffuſe per Car. Ale. in rep. c. per venerabilē. qui fil. ſint leg. Ant. roſ. in tracta. de legitima.

g ☞ Mulieres. Queſtio Baldi ō ſtatuo, ꝙ mulier non obligeť ſine cōſenſu proꝓinquorum. Jaſ. in. l. preſes. ij. col. ſ. de tranſ. Purp.

h Contra. mo. Adde. l. j. ſ. de Inſpectione. ff. de vent. Inſpi. Purp.

i Reuerentialis. Adde bar. ij. tracta. de Tirania. q. v. Purp.

dit in ſtudio, propter renūtiationē factā, que expenſa alias nō cōputareť filio: q; preſumereť facta a patre affectiōe paterna z animo donādi. l. que pater. ff. fami. erc. z idē tenet Bal. hic in. g. z. ꝛj. q. Sal. z Paul. de ca. qui reputat no. dignū. d. Alex. in aut. qō locū. ad ſi. j. eo. Solus Ly. hic tenet ꝙ impēſa ſtudij etiam in hoc caſu nō cōputetur illi in partē ſuā ꝙ tex. in. l. j. ſ. cōferūt. ff. eo. melius facit. l. ij. ſ. de illis, cū glo. not. ff. eo. Sed teneas primā opi. vt dicēt in aut. ꝙ locū. j. eo. a ¶ Ho. ex hoc tex. qō pactū de nō ſuccedendo b de iure ciuili nil valeť. cōcordātes habes in gl. ¶ Et vnā rationē aſſignat iuriſcon. in. l. ſi. de ſuis z legi.

¶ Aliā aſſignat tex. in. l. ſi qñ. ſ. z generaliter. C. de inoffi. teſta.

¶ Aliā aſſignat Bart. in. l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. ff. de verb. ob. ¶ Aliam aſſignat Bald. hic. in xix. qō. z Paul. de caſt.

¶ Quintam rationē aſſignat Salic. in. l. pactū quod dotali. ſ. de pac. per. l. hereditas. C. de pac. cōuen. ¶ Tu adde. vj. rationē additio z repudiatio a pari ꝓcedit: q; ille pōt repudiare poteſt adire, z ecōtra. l. nec is. z. l. is pōt. ff. de acqui. her. ſed viuētis nō poteſt hereditas adiri. l. qui ſuperſtitis. ff. de acqui. here. ergo ēt viuentis nō poteſt hereditas repudiari. Hinc eſt ꝙ ſi pater eſſet defunctus: poteſt hereditas patris defuncti repudiari. text. eſt in. l. de fideicōmiſſo. z ibi Bart. ad hoc no. C. de tranſa. z tex. in. l. ſi quādo. ſ. j. ſ. de inoffi. teſta. facit. l. j. C. de pac. l. qui rome. ſ. duo fratres. ff. de ver. ob. Alias limitatiōes. j. breuiter recolligā. ¶ Sl. j. in verbo improbatur, diuiditur in quatuor partes. In prima aſſignat rōnem ad tex. z eā extendit. In ſecūda formāt vnam quēſtionē. In tertia formāt aliam. In quarta z vlti. opp. contra tex. z tripliciter ſol. ¶ In ſecunda parte concludit c glo. ꝙ pactuꝫ de nō ſuccedēdo d nō firmāt iuramēto: imo iuramētū interpoſitū nihil valeť. glo. bene dicit attēto iuri ciuili: ſed de iure cano. pactū de nō ſuccedēdo bene firmāt iuramēto, tex. eſt in. c. ꝙuis. e de pa. in. vj. propter quē tex inoleuit ꝙſuetudo. f m Ang. per totam Italiam ꝙ quādo filie tradūtur nuptuī, renūtiant hereditati patris cum iuramento. Et ꝙuis Ly. dubiteť quomodo poſſit. d. c. procedere. q; pactū eſt improbatū a iure ciuili: q; eſt cōtra bonos mores: nō debet poſſe firmari iuramento etiam de iure cano. Sed errat: ideo aduerte: qō pactū negatiuū de nō ſuccedēdo: nō eſt improbatū a iure ciuili. eo qō fit cōtra bonos mores: ſed eo ꝙ filiꝰ ꝓ modico preſenti de facili renuntiaret magne hereditati patris: z ideo tale pactū firmatur iuramēto de iure cano. ita loquit. c. ꝙuis. ꝓalleg. ij pactum affirmatiuū de ſuccedendo, illud eſt cōtra bonos mores, q; inducit votū captāde mortis, z iſtud nō firmatur iuramēto, etiā de iure cano. ita declarat Bar. in. l. ſi. in. iij. col. C. de pac. z in. l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. in. j. col. ff. de ver. obl. z Bal. hic. in. xix. q. Limitať tū. d. c. ꝙuis. variis modis, vt per ☞ Hod. z ꝓcipue. d. Alex. in. d. l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. nō pono. hic.

¶ In tertia parte glo. itē quid ſi cū vxore, inquantū glo. alle. c. imperialē. ſ. ſi. de prohi. feu. alie. per Fed. debuit alleg. text. in c. j. de filijs natis ex matri. ad morg. cōtracto. z text. in. c. filij nati. ſi de feu. defū. cōtē. ſit inter do. z agna. p ꝙ iura limitať regula text. noſtri ꝙ ij pactū de nō ſuccedēdo non valeat, tū conſuetudine firmari pōt: ille tex. in. d. c. j. facit ſꝫ Paul. de caſt. Lud. ro. z plenius. d. Alex. hic, z ante eos. d. Ant. de bu. in. c. per venerabilē. in. xxx. col. in ver. ſed eſt dubiū an pater &c. q; fil. ſint leg. qō pater nō pōt facere e legitimari filiū naturalē cum pacto qō patrinō ſuccedat, vel ſuccedat, put patri placuerit: z valet legitimatio, vt hic plenius p. do. Alex. cū multis cōcor. per eū alleg. Et vltra allegata p eū addo Paul. de ca. in. l. ſolet. ff. de iuriſd. om. iu. z. d. Alex. in cōſi. xxv. qō incipit: circa primū dubiū: quo querit an exiſtētib⁹ &c. in. iij. col. in. j. vol. z in cōſi. xxx. in. iij. vo. lu. qō incipit. iuxta ea q̄ alias &c. z. d. Bart. vero. in caute. clvij. Bene facit qō vult Bar. in. l. ſi. in vlt. col. ff. de cōd. ſine cauſ. vbi tenet ꝙ filius natꝰ ex nuptijs inceſtuoſis, cenſet quo ad aliqua legitimus: z quo ad aliqua nō. facit qō not. Bart. z Bald. in. l. cōmunī. in ꝓin. per illū text. C. de natu. lib. vbi cōcludunt ꝙ ſi gs legitimat virtute alicuius ſtatuti, erit legitimus quo ad bona z ꝓſonas illius loci in quo viget ſtatutū. z nō alibi. Aduerte tū inquātū ꝓncipaliter doc. mouenť per illū text. d. c. j. de fil. nat. ex ma. ad morg. male allega. text. illū. q eſt feudorū: q; iura feudorum: q; ſunt ſingularia: nō poſſunt allegari ad deciſiones aliarū cauſarū q̄ feudaliū: vt expreſſe dicit Bart. in. l. vt iuriſiurādi. ſ. vt liberis. ff. de ope. lib. Bald. in aut. ſi quas ruinas. C. de ſacroſan. eccl. ꝓcipue: qñ iura feudalia nō ſunt fundata in rationē naturali: z iuſta, vt pulchre firmat Lud. ro. in cōſil. ccxij. incip. quo ad primū quo querit. in ſecūdo dubio. ſed ſic eſt quod text. d. c. primi. nō fundať in rōne naturali vel iuſta, imo ꝓtinet inimitatē, vt ibi dicit Bal. ergo male alleg. p doct. ad qōmen legitimationis. ¶ In quarta z vlt. parte gl. ibi, itē opponiť. aduerte qō tex. in. d. ſ. ſi parēs. ponit duos caſus qui obſtant contra regulam text. noſtri. ¶ Primus eſt: quādo pater accepit pecuniā vt filiꝰ emanciparet, ꝓpter hoc repelliť a ſucceſſione filij. ad iſtū caſum vadit tertia ſolutio gloſ. qō pater repelliť nō vi pacti: ſed qz turpiter facit accipiendo pecuniā ꝓo emancipatione filij: ideo repellitur a cōtratabulādo: ſicut qñ patronus accepit pecuniam: vt manumittat ſeruū: repellitur a contratabulando teſtamentū liberti. l. ſi quā. ibi glo. magiſtra. C. de ope. li. eo maxime qz cōtra cabu. datur patri ad inſtar patroni. l. j. in ꝓin. ff. ſi a parē. quis fue. ma. Et iſtā ſol. etiā approbat Bart. in. l. ſi. in. iij. col. C. de pac. z ly alibi ſit text. in. l. virū turpē. ff. de ver. obl. q dicit ꝙ ſi pater accepit pecuniā ꝙ emācipatiōe filij nō turpiter facit, ꝙ quē tex. Jmo. ibi z Lud. hic reprobant iſtā ſol. tu defende vt ꝓ do. Alē. hic. ¶ Scōs caſus ponit in illa. l. j. ſ. ſi parēs. qñ pater accepit a filio emancipato qō eſt ſatis: z tunc reſponde ꝙ pater repellitur a cōtratabulando teſtamētū filij ꝙuis ſit ꝓteritus: eo ꝙ tantū habuit quātū aſcēdit legitima ſua. ſecundū Bar. ibi, z in. l. ſi. ſ. de pact. z ſequit. d. Alex. hic. in cōſ. clix. in. ij. vol. incip. circa primum dubiū. in. xj. col. Tamen q; fortiter obſtat tex. in. l. ſi quando. ſ. fi. C. de inoffic. teſt. ideo dic melius vt per Salic. hic. z plene examinaui in. d. l. ſi. C. de pact. ¶ † Et ex his oīb⁹ q̄ dicta ſunt in text. z gl. facbreuiter regulā z aliquas fallentias. regula eſt ꝙ pactū negatiuū de nō ſuccedendo: non valet per ſex ratiōes poſitas in text. ¶ Fallit primo niſi haberet mixturā delicti. d. l. j. ſ. ſi parens. in primo caſu. ¶ Secundo quando tantū accepiſſet paciſcēs, quantū capit ſua legitima. d. ſ. ſi parēs. in. ij. rūſo. ¶ Tertio fallit quando interuenijſſet iuramentū. d. c. quāuis. de pac. in. vj. ¶ Quarto quando adeſſet conſuetudo: q; ſuetudine tale pactū poſſet validari iuriſ⁹. ſ. alle. ¶ Quinto qñ fieret pactū ſuper hereditate patris vel alterius iam defuncti iuribus in tex. alle. ¶ Sexto qñ filiꝰ legitimareť, cū pacto ꝙ patri non ſuccederet, valeret, vt. ſ. dixi. ¶ Vltimo fallit in iure primogeniture: cui pōt ꝙ pactū renuntiari, ſicut fecit Jacob. qñ renūtiauit Eſau, vt ē in veteri teſtamēto. z glo. in l. quoties. ff. de hered. inſt. z tex. in. c. quā ſit periculoſum. vij. q. j. habes in qbus cō ſiſtat ius ꝓmogeniture. ita determinat Ang. in. l. ſtipulatio hoc modo cepta, in ſuis recollectis. ff. de verb. ob. z ꝓ eo optime facit: q; primogenitura eſt ius quod cōpetit ex ꝓuilegio facili⁹ ergo tollit ꝙ pactū: quā ius cōe. l. eius militis. ℌ. ſi militia miſſus. ff. de teſta. mil. ita teneas ꝙuis cōtrarius teneat Lud. rom. in. d. l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. in. z. col. z ibidem ☞ mol. q; iudicialia veteris teſtamenti nō aſtringūť niſi q̄ ſunt apta, vt habetur in. c. ſi. ℌ. his ita. vj. diſt. z. c. ſi. de conſuet.

¶ Extra gl. nō omitto vnū qō dicit Bal. hic: in vlt. col. in. xxi. q. qō ē multū vtile in practica, † q̄ ſtāte ſtatuto q̄ mulieres ſ nō poſſint ℌere vel ſe obligare ſine cōſenſu duorū ꝓpinquorum etiā cū iuramēto: ſi filia ℌeret cū patre vel renūtiaret patri: nō requiriť cōſenſus ꝓpinquorū: nec habet locum iſtud ſtatutū ꝓpter naturalē affectionē: q̄ veriſimiliter cadit in ipſo patre. ꝓ tex. in. l. aurelius. ſ. titius teſtamēto. ad ſi. ff. de ll. le. z per. l. qdā cū filiū. ff. de here. inſti. cū alijs hic alleg. ꝓ eū: ſed in alijs ꝓximioribus hū requireret: ſiue fiat cōtractus: ſiue diſtractus: ſiue liberatio. ℳagna limitatio ē ad ſtatutū ſic q̄aliter diſponēs. Jſtam deciſionē Bal. attingit ſolus Lud. ro. hic. ad ſi. aliꝰ nihil tangunt. z idē Ludo. eam ſequitur in. l. ſi quis mihi bona. ſ. ſed quid ſi mādauit. ff. de acq. here. ſequit. d. Alex. ſimpliciter nullo addito: in cōſi. qō nō reperiť incip. quoad preſens ſtatū dubitatione facit ad ſi. z cōſi. xxix. in. iij. vol. incip. preclare. in pen. col. ſequit etiā. d. And. barb. in. c. cauſam matrimonij. in. iij, col. vbi nihil addit. de offi. deleg. ¶ Poteſt cōfirmari: q; nullus amor vincit paternū. l. ſi. in ꝓinc. C. de cur. fur. Itē pater plus diligit filiū q̄ ſeipſum. l. iſti quidem. in ſi. ff. qō met. cauſ. Itē filius non debet plus cōfidere de alio q̄ de patre. l. quidā cū filiū. ff. de her. inſti. Nō inuenio aliquē cōtradicere. Tamē valde dubito, per rationē tex. in. l. dat. C. de don. Secundo q; ratio. d. l. ſtatuti eſt eo q; mulieres vel minores facile ſeducūť: quādoq; minis, quā doq; blāditijs. item equiſſima ſunt ſtatuta que diſponūť quod debeat interuenire conſenſus duorum ꝓpinquorum: ita dicit Bal. in. l. ij. in. ix. q. C. de reſcin. vēd. idē Bal. in. l. ij. circa ſi. C. de adop. ſed facilius poſſunt filie deduci a patre quā ab alio, ideo ibi potius eſt neceſſaria. puiſio ſtatuti q̄ in alijs. nā vbi maius eſt periculū ibi cautius ē agēdū. l. ij. ſ. due autē ſunt cauſe. ff. de car. edi. Cōfirmo tertio ꝙ illō qō ſing. decidit Sali. in. l. tranſactionē. C. de trāſac. vbi z ꝓſentia cōſanguineorū vel coniunctarū perſonarū, qñ minor mulier cōtrahit, debeat interuenire ne mulier dicať inducta metu vel blāditijs ad contrahendū, vt ibi eſt tex. z ibi not. doc. tamē dicit Salic. q; ſi filia cōtraheret cum patre nō ſufficeret preſentia conſanguineorū: q; maior eſt reuerentia patris q̄ illorū. licet. d. Alex. ibi per aliqua leuia impugnet. Quarto facit q; preſumitur metus reuerētialis in patre z marito. ſim gloſ. z Bart. in. l. ſ. que onerande. ff. quarū rerum actio non da. imo preſumitur metus reuerentialis i etiā in fratre qui

tre qui eſt maior natu, z gubernat minores. Fran. de Are. in cō ſil. xxiij. incip. quatuor dubia. ad ſi. in. j. co. ad ſi. z ſeq. l. Quinto facit: q; l. magis cōſidit de tutorē q̄ de patre. patet: q; pupillus obligatur efficaciter cum autoritate tutoris: ſed non cū autoritate patris. tex. eſt de vtroq; in. ſ. pupillus. inſtit. de inuti. ſtip. z ibi glo. aſſignat rōnem: q; qui tutorem habet obligatur: ſi male autoꝛatur: ſed non patrem. l. cum oportet. ſ. ſub hac tamen. C. ō bonis que libe. Et ad id q̄ dixi de metu reuerētiali patris, adde tex. in. l. ſi cum dotem. ſ. eo autem tempore. ff. ſol. matri. l. ſi patre cogente. ff. de ritu nupt. iuncta. l. pe. ff. de fur. cogita diligentius ſuper varietati huius dicti. Jaſon Piſis.

e ☞ Dos profectitia eſt: que a patre vel eius comtemplatione ꝓficiſcitur.

2 Aduentitia an hodie conferantur.

3 Filia tenetur conferre dotem nō ſolum ꝓfectitiam: ſed etiam aduentitiam fratribus qui remanſerunt in poteſtate: nō autem fratribus emancipatis.

4 Bonoꝛ poſſeſſio cōtra tabulas an reducat rē ad cām intestati.

5 Statuto diſponente q̄ exiſtētibus maſculis filia femina nō ſuccedat ab inteſtō, ſi pater fecit teſtū in quo inſtituerit filios: z filiam preterūt: filia an debet expectare q̄ fratres adierint heredi tatem: z poſtea q̄eſt preterita: dz cōtratabulare teſtamentum.

6 Emancipatus nihil confert emancipato. z nu. 7.

Filie dotē Iſta. l. fm Bar. z Paul. de ca. eſt clauis z fundamentum totius huius ti. aperit eīm materiā: z multas leges declarat. ¶ Filia tenetur conferre dotem perfectitiam z aduentitiā filijs in poteſtate: ſed emancipatis confert ꝓfecti tiam tantū. h. d. Et habet tria ꝓin. dicta. ſecundū eſt ibi. nec dubium eſt. tertiū ibi: his etenim qui in familia. ¶ Et aduerte ꝓo intelligentia ſcdi dicti inquātū tex. dicit ꝓfectitiā ſeu aduentitiam a patre datam vel conſtitutā: hoc enim valde neceſſariū eſt intelligere. nā illa verba a patre datā, neceſſario ſunt tranſportāda: z dicūr referri ad illud q̄. ſ. dixerat dotē ꝓfectitiā. ſ. a patre datam † nam ꝓfectitia dos eſt que a patre vel eius cōtemplatione ꝓficiſcit. vt eſt tex. in. l. ꝓfectitia. in ꝓin. ff. de iu. do. nō autem debēt referri ad illud q̄ immediate ꝓcedit ibi adnētitia dotem: q; male diceretur a patre datam. q; aduētitia dos nō data a patre: ſz a matre vel auo materno, aut extranea ꝓſona. ita intelligunt z declarant iſtū tex. Paul. de ca. z do. Alex. hic z aliꝯ eos Ange. in aut. q̄ locum. j. eo. z idē eſt de mēte Odof. hic, alij nihil tangūt. Et ſm hanc declarationē habes ex hoc tex. vnum q̄ Paul. de ca. dicit z merito eſſe valde mirabile: q; ſi filia ſuccedat in hereditate patris ſimul cū fratribus qui erant in poteſtate patris, q̄ iſta filia non ſolū teneť cōferre dotē habitā a patre vt dē tex. ibi ꝓfectitiā a ſed etiā dotem aduentiam habitam a matre, vel auo materno: vel alia extranea perſona. z iſtud addit iſta. l. de nouo ad oīa iura ff oꝛ. nā z ſz de iure ff oꝛum filia in dote aduentitia eſſet capax pleno iure: q; ēt de iure ff oꝛū dos aduentitia in totū acquirebat filie: nec actio de dote erat communis patris z filie. l. caiꝰ. ff. ſol. ma. gl. in. l. ij. ſ. q̄ ſi in patris. in gl. j. ff. ſol. mat. ſed in dote ꝓfectitia: licet talis dos dicaťb ꝓpriū patrimonium filio. l. pōponius philadelphus. ff. fa. creſ. tū actio eſt communis patris z filie. d. ſ. q̄ ſi in patris. tū z de iure ff oꝛū, ita eſſet ſtatutū in dote aduentitia, nullibi tū habet de iure ff oꝛ. an talis dos aduētitia debeat fratribus cōferri. iſtud ergo de nouo decidit ius in hac. l. mirabilitas ſtat in hoc: q; ſi tractaretur de ſucceſſiōe matris: q̄ dos aduētitia habita a matre deberet ꝛferri ſatis poſſet pcedere, ſiſr ſi tractaret de hereditate aui materni, q̄ dos aduentitiaᶜ habita ab auo materno cōferri debeat, vtiq; rationabile eſſet: q; illa dos debet cōferi. i. que eſt habita ab illo, de cuius ſucceſſione agitur text. eſt notabilis in. l. vt liberis, circa medium. in ver. de cuius hereditate agitur. j. eo. ſed in hoc tex. ſtat mirabile q̄ agit ō hereditate patris. z tū dos aduētitia habita ab alio, a matre vel auo materno debeat conferri, tamen iſtud corrigit ꝙ illa. l. vt liberis. in ver. de cuius hereditate agit. j. eo. fm Paul. de caſt. hic in tribus locis. idē ꝙ omnia dicit Paul. de caſt. in. l. ſi emancipati. in vlti. co. j. eo. z in. d. l. vt liberis. in. iij. col. ide tenet do. Alē. hic in primo notabili. z in. d. l. vt liberis. in j. col. alij nil tangūt. ¶ Ego puto q̄ iſte ſenſus non ſit verus nec tenendus ad hūc text. Primo facit violentiā litere quā oportet tranſportare. ¶ Secūda q; reſultat illa mirabilitas que poſtea corrigit per illā. l. vt liberis. Et ideo intelligo literā plane ꝓut iacet abſq; aliqua tranſportatione litere. z intelligo ꝓfectitiā ſeu aduentitiā a patre datam vel cōſtitutā: q̄ verāq; ſeu ꝓfectitia ſeu aduentitiā a patre data vel cōſtituta. Et ſi dicas quomodo pōt eſſe aduentitia dos ſit data a patre. Et ſi dicas quomodo pōt eſſe aduentitia dos que ſit data vel conſtituta a patre: iſtud eſt ꝙ decepit iſtos doc. Sed reſpōdeo ꝙ pōt eſſe. ꝓfectitia dos z etiā aduētitia que ſit data a patre: nā ſi pater dat dotē filie ꝓpter benemerita filio: iſta ō: aduētitia dos. z nō ꝓfectitia. glo. eſt ordi. in. l. ſi donatiōe. j. eo. z in aut. vnde z ſi parēs. ſ. de inoff. teſt. alias dicit ꝓfectitia: z de iſta loquitur ꝓprie tex. noſter. z iſtud eſt ꝙ vult dicere tex. ꝙ filia teneť cōferre dotē ꝓfectitiam habitam a patre. tanꝯ filia: z iſto modo litera plane ꝓcedit ſine trāſpoꝛtatione. Et iſto modo tex. nō probabit illud notabile ꝙ notant Paul. de ca. z do. Alexā. hic: ꝙ ſū tractaē de hereditate patris ꝙ dos habita ab alia ꝓſona: puta matre vel auo materno. confertur. iſtud nō dicit iſte tex. ſed loquitur ſemper de dote habita ab ipſo patre: de cuius hereditate agit: z fm hoc iſte tex. non corrigitur per illam. l. vt liberis. vt dicūt iſti Mod. Et inuenio ꝙ Raph. Fulg. in. d. l. vt liberis. in. j. col. licet nō aliter declaret iſtū tex. expreſſe dicit. ꝙ iſte tex. nō corrigiť per. d. l. vt liberis. Bene fateoꝛ ꝙ quātū ad id ꝙ in hoc tex. dicit ꝙ dos aduētitia confertur. Jſtud eſt bene hodie correctum per. l. ſi. j. eo. vbi ō no ſtatuitur † ꝙ aduentitia hodie nō cōferūtur: z iſtud expreſſe dicit gl. hic approbata per oēs. Itē bene fateoꝛ ꝙ iſta. l. declarat vnum quod nō eſt alibi bene expreſſum: ꝙ filia quādo ſuccedit in hereditate ꝓfis ſimul cū fratribᵒ in poteſtate retentis, ꝙ non ſolū tenetur cōferre dotē ꝓfectitiā, ſed etiā dotē aduētitiā quam habuit ab ipſo patre ꝓpter benemerita: z ſic tanꝯ extranea. Et de hoc q̄ dixi q̄ iſta. l. ſit in hoc correcta per. l. ſi. j. eo. dic melius vt ibi dicetur. Et hoc modo habes enucleatū ꝓpium z verū intellectū huius tex. quem non inuenies ab aliquo ſic declaratum:

3 ¶ † Ho. ex tota. l. q̄ filia tenetur cōferre nō ſolū dotē ꝓfectitiā: ſed etiam aduētitiam fratribus qui remāſerūt in poteſtate patris: fratribus aūt emācipatis tenetur ſolū proferre ꝓfectitias z iſtud vltimū addit iſta. l. de nouo ad iura ff oꝛ: q; de iure ff oꝛ. iſtud nō erat clare deciſum. z ideo tex. noſter ōt in ſi. poſt varias prudentiū opiniones. ¶ Et ſi dicas quepōt eſſe ratio diuerſita b tis, quare fratribus in poteſtate debeat conferri non ſolum dos ꝓfectitia: ſed etiā aduentitia. emancipatis autem ſolū debeat conferri dos ꝓfectitia cui diuerſum: reſpōdens Odo. z Alb. hic: q; ratio eſt: q; filij in poteſtate ſi ſuccedūt patri cū ſoꝛore, nulla fit ſoꝛoꝛi iniuria. ſed quando emancipatus admittitur de iure prętorio ad ſucceſſionē qui de iure ciuili erat incognitus, fit iniuria ſoꝛoꝛi in poteſtate. dicit tex. in. d. l. j. in ꝓin. ff. e. ideo cū i vno grauetur, in alio alleuiatur q̄ teneatur tantū dotē ꝓfectitiam fratribus conferre. nec melioꝛ ratio poſſet cogitari in mundo.

d ¶ Limitaᵈ iſtum tex. z ſimiles z titulū. ff. de col. dot. in quo dicitur q̄ filia tenetur cōferre dotē cū fratribus: z iſtud dicunt multe. ll. huius ti. ſed non eſt aliqua. l. que melius diſtingat quā iſta.

e Jſtaᵉ iura fallūt in vno caſu ſin. quā nō inuenio tactū i tota ma c teria collationū: fm quā poſſet practicari vtilis cautela quando pater teſtatoꝛ in teſtamento ſuo reliquiſſet mille ſimpliciter filie ſue, vt dixiſſet ꝓ eo dote, nō facio vim: deinde poſtea idē pater viuens ſoluiſſet mille ꝓo dote filie: z ſimpliciter ſoluiſſet: certo teſto d caſu quia ipſa datio z ſolutio 8 mille venit ad iplemētū legati facti in teſtamēto. l. lucius. j. ff. de leg. ij. ſumit ergo naturam legati: ſed legata non conferuntur. l. a patre. cū ſim. j. eo. iſto, ſingulari caſu ergo dos nō debet conferri fratribus. ita ſing. dicit Bald. in. l. filia. in. j. notabili. C. de lega. z reputat eſſe valde notabile.

¶ Sali. in. l. filia. in vlti. q. dicit ꝙ ſi iſtud dictū Bald. eſt verum, eſt multum notabile: ſed ꝙ nō putat eſſe verū: eo q; pater viuēs ſoluendo intelligitur ſoluiſſe vt legatum tolleret. ita dicit tenere gl. in. d. l. lucius. Jtem putat ꝙ filia in tali pecunia ſoluta nō habeat titulū legati, ſed titulo dotis: ſed poſito qō adeſſet titulus legati, tum titulus dotis tanquam dignior: trahit ad ſe titulum legati. ar. l. precipimus. ver. ex eo. C. de app. z. l. queritur. ff. de ſtahomi. z ita reſidet Raph. fulg. vbi dicit ꝙ illud dictum Bal. eſt ſingulariſſimū z perpetuo not. dignū: ſed non putat ꝙ in ſtricta diſputatione ſit verū: eo q; cum illud qō erat legatū nondū eſſet debitū, nō pōt dici ꝙ pecunia ſit ſoluta ꝓo eo ꝙ nondū debeba e tur. z aliud nō dicit. Alij ibi nihil tangūt de hoc. nec do. Alexā. ibi nec in. l. huiuſmodi. ſ. cū pater. ff. de leg. j. nec alibi in alio loco quē legerim. puto ꝙ illud dictū nō ſit verū: etiā fatendo ꝙ ve ro, qō tū nō affimo, ꝙ talis pecunia ſoluta per patrē fuerit ſoluta cauſa legati. nā puto aduertendum, q; ratio quare legata non conferunť eſt q; acquiruntur poſt mortē patris. l. filie licet. z. l. vt liberis. j. eo. iuncta regula. l. nec emācipati. j. e. ſed ego habeo qō talis pecunia ſoluta a patre acquiritur in vita patris: ergo debet cōferri. Hoc fortius confirmo: q; quandocunq; illud qō eſt legatum in teſtamento ſoluitur ſimpliciter per teſtatoꝛē in vita, talis ſolutio tranſit in ſpeciē donatiōis inter viuos nec amplius poſſet renocari. ita ad literā dicit Bar. poſt Dyn. in. l. legatum. ff. de leg. ij. Bald. in. l. ij. in. iij. colū. C. de iu. do. z in. l. j. pe. col. C. ſi quis omiſſa cā te. ſi ergo aſſumit ſpeciem donatiōis inter viuos, eſt irreuocabilis: ergo recedit a natura legati: ergo cōferri debet: cum nō ſit donatio ſimplex. ſed ob cauſam dotis. ¶ Sl. in ver. vel cō tra tabulas diuiditur in tres partes. In prima declarat tex. z ex eo infert. In ſecūda opp. z duplr ſoluit. In tertia per viā fallentie

Universidad de Deusto
Biblioteca

remouet aliud cõtrariũ. Scõa ibi: sed contra. j. e. Tertia ibi, sed in casu qui venit. ¶ In scõa parte gl. teneas secũdã cõsultionẽ
4 ꝛ de hoc nũquid bo. pos. cõtra ta. reducta ré ad causam intestati ti dici ꝛ limitaui in. l. posthumo. ff. de bo. pos. ℨ tab. quã pre. Et
a ꝙ reducat habes tex. notabilẽ in. l. filiũ. in ver. pe. ff. de bo. poss. ℨ tab. vbi dicit tex. qõ qui ℨtabulat testamentũ mero iure heres intestato existit pondera illud mero iure: ꝛ magis cõiter solet teneri reseruatis his que dixi in. d. posthumo. ꝙ si primo heredi tas sit addita a scripto herede: ꝛ postea intẽtet bo. pos. ℨ tab. nõ reducit rem ad causam intestati. ita tenet Barto. in. l. illud. ff. de bo. pos. cõtra ta. do. in. l. vt liberis. j. eo. ꝛ dDod. hic. ¶ Istud inducit ꝙ Ang. hic ! lec. floretina ad vtile decisionẽ † stante statu
5 b to ꝙ existẽtib⁹ masculis filia femina nõ succedat patri ab intestato. si pater fecerit testamẽtũ. in quo instituerit filios, ꝛ filiam preterierit: filia debet esse cauta expectare ꝙ fratres adeant here ditatẽ patris ex eius testamẽto: postea q̃ preterita est, cõtrata bulare testamentũ: q̃ isto casu nõ ꝓprie dicetur ab intestato ve nire ꝛ sic iste casus nõ est cõprehẽsus in statuto. secus si cõtrata bularet ante aditã hereditatẽ. ita etiã tenet Bal. in. l. si emãcipati. in. iiij. col. j. e. ¶ Ista decisio Ang. est falsa, ꝛ removbãt cõiter per oẽs hic, ꝛ alibi vbiq; Bal. met ꝛ ipse Ang. cõtrariũ tenent vt habes ditfuse relatũ per do. Alex. hic. ꝛ 2tra Ang. duo strin gunt. nã ꝓsupponit Ange. vnũ ꝙ est falsum, ꝙ filia que vigore statuti nõ possit ab intestato succedere, si sit ꝓterita in testamẽto patris possit illud cõtrata. sed istud est falsum: q̃ ille põt con tratab. qui põt ab intestato succedere. l. j. §. j. ff. de bon. poss. con tra tab. bonus tex. in. §. itẽ adoptiuos. insti. de her. que ab intest. Secũdo facit q̃ille põt de iure pretorio cõtra tab. q̃ de iure ciui li habet ius dicendi nullũ. nã sicut pretorio de iure ciuili ꝓtit ius dicendi nullũ, ita de iure pretorio competit ius ꝓtabulãdi, sublato obstaculo emãcipationis. preto: enim indurit remediũ contratabulandi ad similitudinẽ iuris dicẽdi nullũ de iure ciui li: ita ꝛ tex. i. d. l. j. in pn. ꝛ. §. j. ff. de bo. pos. cõtra ta. sed sic est q̃ huic filie ꝓterite nõ cõpetit ius dicẽdi nullũ de iure ciuili: eo q̃ ius dicendi nullũ deducit ré ad causam intestati. ꝛ filia abintesta to virtute statuti succedere non põt. ita cõcludũt Bart. ꝛ oẽs in l. gallus. §. ꝛ quid si tantũ. cũ suis cõcor. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ dif fuse Bal. in. l. fi. in vlt. char. C. de libe. ꝓtte. sicut ergo nõ cõpetit de iure ciuili ius dicendi nullũ, ꝓ cõsequẽs, nec de iure pretorio ius contratabulandi: ergo cũ ꝓsuppositũ Ang. sit falsum, falsa redditur eius decisio q̃d reprobẽt omnes dDod. Et ꝛtra Ange. se hz cõmunis opi. q̃d tenet Bar. in. l. fi. in vlti. col. ff. ad ter tyl. ꝛ Bar. ꝛ alij in alijs locis relatis hic per. d. Alex. quibus ad de ꝙ idem de ꝛbo ad verbũ tenet do. Alex. in cõsi. clvij. in. ij. vo. incip. abunde. in pe. col. vbi etiam dicit ꝙ ista est cõis opi. cõtra Ang. ꝛ allegat formaliter easdẽ authoritates q̃s hic. ita etiã fa cit in. l. gallus. §. ꝛ quid si tantũ. idẽ tenet Ludo. in consi. xiij. q̃d incipit idẽ videt mihi de iure concludendũ. ꝛ do. Fran. de are. in consi. clx. incip. lõga est cõsultatio. in. xiiij. col. ꝛ seq. in. xj. dubio. vbi etiã dicit ꝙ ista est cõmunis opi ℨ Ang. Sed tu aduerte vt subtilius inuestiges. tota vis contra Ang. stat in vno fundamẽto, ꝙ ille qui non de iure ciuili succedere ab intestato, vel habere ius dicendi nullum. ille etiã non potest cõtratabulare ℨ iure pre torio. si hoc est verum, sententia Ange. est falsa. Sed tu pondera ꝙ contra hoc in terminis est decisio Bar. quã subtiliter cõside rabis. in. l. j. in pn. in. ij. col. ff. de coniung. cũ emã. li. vbi querit Bar. pone morit auus habẽs filiũ emancipatum. ꝛ nepotem ex eo in potestate retentũ de iure pretorio per illũ ti. filius emãcipa tus ꝛ nepos in potestate cõiungebãtur, ꝛ simul succedebãt auo sed hodie de iure ciuili nepos non succedit auo, sed solus filius emancipatus. ꝛ si ambo essent ꝓteriti nepos non haberet ius di. nullum. Querit Bar. pone ꝙ ille filius emancipatus sit exclu sus a remedijs iuris ciuilis, forte per lapsum tẽporis, vel per ex pressam repudiationem: vel q̃ non velit, nũquid nepos de iure pretorio simul admittatur, ꝛ nũqd huic nepoti de iure pretorio competat ius contra tab. determinat expresse Barto. ꝙ ficsergo ibi expresse Bar. vult ꝙ ille qui nõ succedit ab intestato de iure ciuili, nec habet ius di. nullũ. tamen de iure pretorio potest ℨtra tabulare: ergo contra predicta, ꝛ ꝓ certo subtilis ꝛ pulchra est ponderatio: cui nõ puto ꝙ aliud possit responderi, nisi ꝙ Bart. ibi male dicat per regulas. ff. adducta: quas ipse met Bar. ꝛ alij sequuntur in. d. l. gallus. §. ꝛ quid si tantũ. ꝛ ita illam decisionem Bar. in. l. j. repehẽdit Imo. Raph. cu. ꝛ. do. Alex. in. l. fi. ff. de libe. ꝛ posth. ꝛ do. Fran. de are. in ꝓcal. cõsi. clx. in. xv. col. licet di cat posse aliter euadi: vt illa decisio Bar. non contradicat predi ctis, tamẽ illa sua euasio nõ satisfacit, ꝛ melius est dicere ꝙ bar.
6 ibi male dicat. ¶ † Bloff. in verbo nõ sunt aliqualiter obscura, principaliter est facta ꝓpter contrarium. l. si emãcipati. j. e. cui gl. tripliciter respondet, nam dicitur hic in fin. q̃d filia in potesta te his qui non sunt in familia defuncti profectitiam tantum dotem confert cõtra: q̃ si emãcipatus emãcipato nihil penitus confert. d. l. si emãcipati. in pin. ergo mulcomin⁹ filia in potesta te debet teneri emancipatis ad cõferendum. glos. primo fatetur contrarium esse verum. ꝛ q̃ iste tex. non loquitur de filijs emãci patis, nec istud dicit, sed bene dicit his qui in familia defuncti non sunt vnde loquitur de nepotibus natis ex femina filia q̃ nõ sunt in potestate ani. Contra istud gloss. obscure opponit. nam quomodo potest ista. l. intelligi de nepotibus ex filia, nam quod nepotibus ex filia debeat conferri non erat decisum per. ll. anti quas ffo: um vel codicis, pront est ista. sed istud fuit hodie adin uentum per. l. vt liberis. ꝛ. l. illam. j. eo. Glo. verbis obscuris fate tur. ꝛ dicit, ꝙ istud fuit additum per illos iurisco. quibus impe rato: dicit facultatẽ componendi. ll. C. Sed q̃ est violentia ꝛ di uinatio ad tex. hec non valet. Sed ℨa fol. gl. est, ꝙ iste tex. loquitur in filijs emãcipatis, ꝛ tunc nõ obstat cõtrarium: q̃ verum est ꝙ emãcipatus regulariter conferri non debet. fallit in dote, vt hic. Sed hec est falsa: q̃ emancipatus emãcipato non confert etiam
7 dotem vt videbitis in. l. vt liberis. j. eod. ¶ † Tene ergo tertiam solutionem gl. ꝙ emancipatus emancipato nil ! confert. eo quia vnus non plus facit iniuriaz alteri ℨ econtra. ita loquitur. d. l. si emãcipati. sed filia in potestate bene cõfert emãcipato dotẽ ꝓ to fectitiã. ratio est: q̃ cum emancipatus conferat omnia aduentitia ꝛ profectitia fm tempora haruz legum. in recompensationẽ statutum est hic, ꝙ filia in ptãte illi emancipato teneatur saltem conferre ꝓfectitiam dotem fm Jac. bu. do. Alle. ꝛ Pau. de cast. hic. ¶ † per hec remanet expedita ista. l. Jason. S.

Dotis. Hoc dicit. Dos soluta marito que re cuperari nõ põt cõstãte matrimonio, confertur tãhominus accipiendo. h. d. Et distingue tres casus vt totũ habeas fm bar. ꝛ alios hic. Jaso.
1 ℨt Aduersatiua coniunctio sed. est huiusmodi nature: ꝙ denotat diuersum factum, ꝛ ius diuersum.
2 dMulieri quando potest imputari culpa vel negligẽtia dotis nõ exacte: illa computatur in partem.
3 ¶Pater si dedit pecuniam filio vt emat libros: si filius illam pecuniam inutiliter consumpsit: talis pecunia tempore diuisionis debet sibi imputari.
4 Expẽsa doctoratus an imputetur filio in sua parte hereditatis.
5 Expensa studij facta per fratres fratri mortuo patre qui remanent simul in bonis paternis indiuisis an possint per eos repeti.
6 Fratres mortuo patre si sunt socij omnium bonorum vtrum de bent considerare ꝙ vnus facit maiorem expẽsam ꝓ alter, vel ꝙ alius lucretur plusquam alius.
7 Filia si perdidit dotem sua culpa vel negligentia: pater non te netur eam amplius dotare.
8 Alimenta debentur filio a patre de iure naturali.
9 Filiafamilias potest agere sine consensu patris in vno casu, vt hic licet regulariter sit contrarium.
10 dMinor. xxv. annis nõ potest esse in iudicio agendo ad dotem.
11 Filia potest esse in iudicio sine consensu patris. ꝓ dote aduentitia habita a matre vel ab auo materno.
12 Pater si non vult consentire filie volenti agere de dote: filia non videtur habere remedium.

Quod locum. Ista aut. est valde not. fm Pau. de Castr. est sing. in iure, ꝛ venit nõ corrigẽdo legẽ Codicis, sed limitãdo: vt patebit ex diuisione quẽ nunc dicã. Di uido ergo in tres partes ꝓncipales. In prima ponit duos casus in quibus procedit illud q̃d fuit decisum in. l. C. precedenti. vbi fuit decisum q̃d dos soluta marito cõputatur soiori in eius par tez, ꝛ ꝓterea tãtominus accipit de hereditate patris, ꝛ sic dos est periculo mulieris. posset enim contingere ꝙ maritus non el set soluendo, ꝛ sic in effectu dos esset inanis. dicitur hic q̃d illud procedit in duobus casibus. Primus est indubitatus: quando maritus est soluendo. secundus, quando maritus non est solue dos: sed mulier fuit in culpa non exigendi dotem: quam ex. l. in stiniani poterat cõstãte matrimonio exigere. In scõa q̃ est ibi ꝙ ei licet. tex. enumerat quatuor casus in quibus filia potest exi gere dotem absq; patre. ꝛ ꝓterea si non exigit fuit in negligen tia, ꝛ sic sua culpa sibi nocet. vnus est clarus: quãdo filia non est in potestate patris, ꝛ est legitime etatis. alij tres casus sunt in fi lia que est in potestate: vt habes in tex. ꝛ gl. declarat. In tertia ꝛ vltima que est ibi: hec obseruãtur. ponitur extensio ad predicta. ¶ Et aduerte ꝓ intellectu tex. in quarto casu dũ ext. dt. q̃d si dos est magna inuito patre filia potest petere. Pondera illã ad
c 1 uersatiuam c † sed, de natura aduersatiue sed: quando ponitur sine copula, est denotare diuersum factum ꝛ diuersum ius. gl. in l. sed ꝛ si lege. in principio. cum concordantijs. ff. de petitio. here di. Bartolus in. l. hoc amplius. ff. de his autem. ff. de dam. infe. modo sic: si debet notare diuersum ius a precedẽtibus, ꝛ dica tur: sed

tur: sed si dos est magna potest filia inuito patre petere. ergo in precedẽtibus alijs casib⁹ filia inuito patre nõ debet posse age re. ꝛ tamẽ gl. z magis cõiter doc. dicit ꝙ hic ponuntur casus in quibus filia in potestate põt agere inuito patre, ꝛ hoc nõ põt ne gari, saltem in primo casu: q̃ est sui iuris ꝛ legitime etatis. Si ita est ergo aduersatiua male stat in tex. debuit addi copula ꝛ, q̃ cum non sit littera valde repugnat. Et sic tu subtilis⁹ dicas: quam uis in hoc tex. sit ista aduersatiua: ꝛ si dos est magna: fuit posita per hyrneriũ qui nõ habuit ptãtem in hoc. nã in corpore vn de sumit. in. §. illud quoqz. in aut. de equali. dot. nõ habetur ista aduersatiua. sed si magna. id⁹ debet attendi ille tex. ꝛ nõ iste: q̃ dico ꝙ imo etiã in corpore vñ sumit est aduersatiua, sicut hic, in ver. si vero maior forte. Et istud alꝛs me multũ fecit dubitare in hoc tex. nec super hac difficultate ad istũ tex. quisq; aduertit: pu to ꝙ possit tripliciter respõderi. ¶ Primo respondeo ꝙ aduer satiua bñ aduersaꝛ ꝛ in facto ꝛ in iure: sed aliter ꝙ. §. induxi. nã pondera ꝙ tex. dicit hec cũ dos est pua, quasi limitet casus an tecedẽtes procedere in dote pua. que tñ limitatio si bene cõsideres: non est adaptabilis nisi ad vltimũ casum, de dote materna, nã alij precedẽtibus nõ cõgrueret. vel dic subtilius ꝙ cũ tex. dicat in plurali hec cũ dos ꝙ refert ad oẽs casus precedentes: hoc modo: ꝙ q̃libet dos est pua est necessariũ vnũ de illis tribus casib⁹, ad hoc vt filia possit agere: vel ꝙ filia sit sui iuris ꝛ legitime etatis, vel ꝙ pr̃ consentiat filie agenti. vel ꝙ dos sit mina, sed quãdo dos est magna semper filia põt agere inuito pre. Item pondera q̃d quãdo tex. dicit hec cũ dos est parua. duo dicit, vnũ expresse, aliud tacite. ꝛ a ℨto sensu expresse vult quod filia põt agere ad dotẽ: si interueniat vnũ de illis tribus tacite: ꝛ a contrario vult quod ext ꝛ a illis tres casus filiũ non põt agere de dote. Ad istud tacitũ aduersaꝛ in ista ille ver. sed dotẽ. in facto autẽ clare aduersaꝛ, ꝛ sic pt⁹ q̃ ista ille ver. sed dotẽ denotat diuersitatẽ in iure, non in hoc ꝙ possit filia agere inuito patre: q̃ ideo in duobus precedentibus casibus in hoc nõ est diuersitas iuris: sed diuersi tas iuris est: q̃ precedẽtes casus de iure nõ procedunt, niũ in do te parua: in tribus casibus. §. positis. ergo alij casus tacite exclu dunt. ꝛ ad istud tacitũ bene aduersaꝛ. Sed ℨcõ potes dicere q̃d ver. hec cũ dos est parua. intelligitur solũ in aduentitia dote. sed ver. sed dotẽ. loquit⁹ in quacunq; dote. siue aduẽtitia, siue ꝓfectitia. ꝛ hoc modo denotabit diuersitatẽ in iure ꝛ in facto. Tertio dic ꝙ tex. in corpore vnde sumit. ista aut. bene aduersatur prece dentibus in illa aduersatiua si vero maior forte. q̃ ibi non ponit casus de dote materna: qui fuit additus in ista aut. Byrne. ℨcõ Nico. Bal. ꝛ Alex. hic. prima rñ solutio verior est. ¶ In primis
2 pondera ex prima ꝓte tex. in ver. imputari: † q̃ mulieri potest imputari culpa vel negligentia dotis non exacte, illa cõputaꝛ in
3 partẽ ꝙ uis sit inanis: q̃ maritus nõ sit soluẽdo. ¶ † Et ꝓpter ea per hũc tex. decidũt Bal. Alb. ꝛ Bal. hic ꝙ si pater dedit pe cuniã filio studẽti vt emeret libros: ꝛ filius ꝓaue consumpsit. ꝙ talis pecunia tempore diuisionis fiende debet sibi imputari in partẽ: per hũc tex. Sed tu fortius stringe inductionẽ huius tex. nam in isto tex. filia solũ fuit in culpa negligẽdo exigere dotẽ: ℨ in. q. predicta filius fuit in culpa faciẽdo: sed grauius est delictũ ꝙ cõmittit faciẽdo, q̃ ꝙ cõmittit omittendo. gl. est in. l. si mora. cum. ff. fol. mat. ꝛ in. l. lege cornelia. in pin. ff. ad sena. sylla. si er go dos perdita in hoc tex. cõputaꝛ in dotẽ filie: q̃ solũ fuit in culpa negligẽdo: quanto fortius cõputabit filio qui deliquit faciendo. ꝛ idẽ ℨ Bal. in aut. ex testamento. in. xvj. q. ℨ. e. facit tex. in. l. j. ℨ. conferr. ꝛ in. l. ij. ℨ. de illis. ꝛ ibi bona gl. ff. e. Pau. de ca. hic ℨ contrariũ, ꝛ dicit se mirari de Bar. q̃ decisio Bart. possit procedere: in omni filio a'terius exercitij, ꝙ in filio studente. ꝛ sic non põt procedere in pecunia data filio ꝓ libris emẽdis: eo q̃ etiam si talis pecunia data ex taret, filius nõ teneret eã conferre: nec sibi cõputaret in partẽ. l. que pater filio. ꝛ ibi gl. ff. fa. erci. ꝛ. l. si vni. ℨ. neratius. ꝛ ibi gl. ff. eo. bar. in l. j. ℨ. nec castrẽse. in. iiij. col. ff. eo. Bal. in aut. ex testamẽto. in. xv. q. ℨ. eo. Et per hoc apparet fm eum non obstare istũ tex. qui loquitur in dote. nã dos etiã si ex taret deberet cõferri, ergo si sit cõsumpta cõputatur in partẽ. sed nõ sic est in pecunia semel data causa studij: q̃ etiã si ex taret non cõputaret in partẽ iuribus ꝓcal. Et istud est ꝙ volunt Lyn. in. l. pactũ. vt ibi retuli: ℨ. eo. Alle. rñdet: nõ ꝓ: o certo vt decet tñ virum, quod decisio Bar. debet restringi ꝛ intelligi in casibus in quibus pecunia missa causa studij nõ intelligit donata: q̃ semp fm eum non intelligitur donata: vt dicet in. l. si donatione. j. eo. Et si sic cõsideras fatetur. d. Alex. ꝙ cũ regulariter intelligatur donata regulariter non procederet doctrina Barto. ꝛ doct. hic. ¶ Ego aliter defendo Bar. ꝛ doc. hic. ꝛ dico q̃d regula que ha bet ꝙ pecunia missa causa studij filio studẽtiꝛ expẽsa facta cau sa studij regulariter nõ imputaꝛ in partẽ filio studẽti: sive extet, sive sit cõsumpta, intelligo q̃ est consumpta in bonos vsus: sed quãdo filius talẽ pecuniã ꝓdigit in ꝓfanos ꝛ flagitiosos vsus:

tunc sibi computaꝛ in partẽ ꝓper hũc tex. ꝛ istud est ꝓprie ꝙ vo luerunt dicere Bar. ꝛ alij. Et ratio est pulchra: q̃ tũc causa ꝓ pter quã erat donata pecunia nõ est secuta, ꝛ sic intelligit tacite revocata sicut dicimus in legato facto ob causam. Ista cessante causa videt tacita volũtate ademptũ. l. ij. ꝛ. iij. ff. de his qui. vt in dig. Confirmo per illud ꝙ notabiliter tenet Ang. in. l. filie. ℨ. j. e.
a vbi tenet ꝙ licet libri empti per patrẽ nomine filij studentis, ꝛ a
b sibi traditi censẽtur sibi donati. ꝛ donatio cõfirmet mortẽ: q̃ filius in diuisione debz habere tales libros ꝓcipuos: vt per Bar. in. l. j. ℨ. nec castrẽse. in. j. col. ff. eo. Bar. Alb. ꝛ ceteri. dDod. in. l. si donatione. j. eo. istud intelligit verũ Ang. q̃ filius ad perfectio nem studij ꝛ doctoratus apicẽ peruenit. secus si miser ꝛ ignoraz permãserit, quasi cẽsẽtur donatio ob causam que cessauerit. tõ tunc non debet habere libros ꝓcipuos. ꝛ sequit Raph. cuma. in consi. cc. xvj. cuidã filio studẽti empti fuerunt libri. Alle. in. d. si donatione in pe. col. j. e. ꝛ ita habes primã limitationẽ ad regu lam predictã. ¶ Scõa limita nisi filio habẽti aliunde de ꝓprio puta ex successione matris pater pecuniã mittat: q̃ tũc talis ex pensa studij bñ cõputaꝛ in ei⁹ partẽ. ita limitat Bart. in. d. ℨ. nec castrense. in. iij. col. ¶ Tertio limita no. nisi filius ꝓpter expen sam studij renuntiasset successioni paterne: q̃ licet talis renũtia tio facta sine iuramento nihil valeat: operaꝛ tñ ꝙ talis expensa computetur in eius partẽ: q̃ tunc presumit facta a patre nõ ani
b mo donãdi sed ꝓpter renũtiationẽ. fm Odof. in. l. pactũ. ꝛ ibi Bal. in. ꝛ. t. ij. q. Sal. ꝛ Pau. de ca. vbi dixi. ℨ. e. Raph. Ful. hic etiã cõtradicit determinationi Bar. ꝛ doc. arguẽdo a partibus sufficienter enumeratis: vt refert do Alex. precipue. q̃ fm eũ nõ reperitur in iure ꝙ pecunia cõsumpta cõputetur in partem: sed bene ꝓ utaꝛ q̃ ratum. nihil boni allegat. ponit alle. tex. in. l. filie licet. in fi. in ver. ꝛ in eadẽ causa durãtes: ꝛ ibi Ful. ad hoc no. j. e.
Sed respõde clare ꝙ loquit⁹ q̃ nõ interuenit in culpa in cõsumẽ
4 te. vt hic, ꝛ iuribus. ℨ. alleg. ¶ † Item ꝙ dictum est de expensa c
b studij⁹, que regulariter non imputaꝛ filio studenti in eius partẽ, nisi in trib⁹ casibus. ℨ. relatis. fo: tius procedit in expẽsa doctoratus⁹, quã pater viuus fecit, illa multominus cõferr aut com putatur filio in partem: imo censetur quasi castrensis peculij fm d
Bar. in. d. §. nec castrẽse. in. iij. col. ꝛ in. l. fi. ad fi. C. de silen. lib. ẽj. Bal. in aut. ex testamẽto. in. xv. col. in fi. ℨ. e. ꝛ in. l. si societatẽ vni uersarũ. in lect. anti. ff. ꝓ: soc. ꝛ in. l. ex parte. ℨ. filius. ff. fa. ercis. ꝛ in. l. omnimodo. ℨ. imputari. in. iij. col. ℨ. de inoff. testa. Alu. in re pe. l. si emãcipati. ꝛ in. l. illud. j. e. Ista tamẽ intellige in expensa doctoratus facta per patrẽ. ¶ Quid in patruo mortuo patre si patruus fecit expẽsam doctoratus ꝓ nepote: an remaneat cre ditor: talis expẽse: ita q̃ ipse vel eius heredes possent repetere: an intelligatur eã fecisse animo donãdi. istũ casum in specie tãgit solus. d. Alex. nec alibi legi in consi. cxlij. in. ij. volu. inci. circa primam dubitationem. in. vl. col. ꝛ est duplicatum in cõsi. ciij. in iij. vol. qõ incipit circa primã. ꝛ ibi do. Alle. arguit ad partes: fi naliter determinat quod istud sit arbitrariũ iudici per. l. ex duo bus. ℨ. tritium. ꝛ q̃ ibi Bal. no. ff. de neg. ge. ꝛ per ea que habẽtur in. l. vtrũ. ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo. ꝛ. l. si paterno. ℨ. de neg. gest. vbi Bal. ponit pulchram decisionẽ: quã ponã in. l. fi. j. e. si appa reat patruum fuisse protestatum q̃s talẽ expensam doctoraꝛ fa ciebat animo repetendi: vel si exposuit eam in libro rationũ sua rum, poterit eam repetere. alias index debet presumere quod fa cit animo donandi. Et hoc modo habes ampliatam decisionẽ
5 Bar. precedẽtẽ circa doctoratum. † dMaius dubium quid de ex
d pensa studij⁹ facta per fratres mortuo patre qui remanent simul in commune, ꝛ remanent bona paterna indiuisa: nunquid post ea talis expensa cõputabitur in eius partem. Clarum est enim quod si filius viuo patre inchoauit studium, eo mortuo alij fra tres non tenentur sibi facere de communi expẽsam in studio: sed debet eã facere de sua parte. ita Bar. determinat i. d. ℨ. nec castrẽ se. in vl. col. ꝛ Bal. in. d. l. omnimodo. ℨ. imputari. ꝛ i. l. filie cuius. ibi pulchre ponit ad fallẽ teneant emere libros de communi. ℨ. fa. er. Questio ergo est quando fratres sunt cõtenti quod frater perficiat studium: ꝛ ijdem subministrãt expẽsas fratri in studio de communi patrimonio: an computabitur in eius partem vel ne. Et istud procedat quãdo est contracta societas cmnium bo norũ quod qualiter cognoscatur patet ex doctri. Barto. in. l. ti tium. ꝛ meum. ℨ. altero. ff. de admini. tuto. ꝛ in. l. si patruus. vbi etiam alij ponunt. C. cõ. utri. iudi. cum multis concoz. alꝛs si non essent socij omnium bonorum, res esset expedita q̃s talis expen sa intelligeretur facta de sua parte, ꝛ nõ de communi Jn. iij. q. Spec. ad quem semper recurre in materia simili. in tit. de iudi. in tiij. parte. Spe. in. ℨ sequitur. in ver. quid si vnus ex heredibus. ꝛ net ꝙ talis expẽsa in totũ computetur in eius partẽ. ꝛ nõ intelli gatur facta de cõmuni. Bal. aũt in infinitis locis semper tenuit contrariũ. ℨ. q̃ si sunt socij omnium bonorũ talis impensa intel ligitur facta de cõmuni: nec in diuisiõe põt illi soli imputari in-

Universidad de Deusto
Biblioteca

partem. illud tenuit Bal. in trac. de duo. fra. quem perfecit post mortē Bar. ⁊ Bar. p̄ius inchoatū. in pe. co. ⁊ in. o. l. si patruus. C. cō. vtri. iu. ⁊ tō. l. filie cuius. ℭ. fa. erci. ⁊ in. d. l. omnimodo. ℣. imputari. ⁊ alibi sepe. ¶ dot⁹ per illud fundamētū q̄ est potissimū in materia collationū, † q; q̄ plures fratres moꝛtuo patre sunt
a socij omniū bonoꝝ. nō debēt attēdi q̄ vnus faciat maiora expē-
sam q̄ alius: vel q̄ vnus faciat maius lucrū alio, omnia equali-
ter vadūt in cōmune, donec stāt in societate omniū bonoꝝ nec
in diuisiōe ꝓpter ista aliq̄d plus petit. istā regulā ponit ad lite-
ram Bal. in p̄eal. tractin. viij. colū. in fi. per tex. in. l. si socius p̄o
filia. in p̄in. iūcta glo. ff. p̄so. vbi est melior tex. de corpore in. idē
dicit Bald. in. d. l. patruus. in vlti. col. ⁊ ℣. de anc. in consi. cc-
lxxxix. inci. materia de qua queritur nō est noua. ⁊ Lu. ro. in ℣. clxxij. q̄ incipit in proposito themate stricti. in vlti. dub. Et p̄o
istis factis solēnis dec. Bal. iūctis que ibi dicā in. l. i. ℣. S3 istā
opi. Bal. circa expēsam studij ⁊ doctoꝝ tus reprobat Ludo. ro.
in cōs. clv. inci. ℙresentis cōsultationis. vbi sequit opi. Spe. de
qua. ℣. damnata sniа Bal. q̄ imo moꝛtuo patre dato q̄ fratres
stent in communione, ⁊ sint socij omniū bonoꝝ tū expēsa studij
⁊ doctoꝝtus cōputabit illi fratri in parte suā: nec intelliget fa-
cta de cōmuni. motus per tria fundamēta, ⁊ inter cetera q̄ quā-
do fratres moꝛtuo patre sunt socij omniū bonoꝝ: ita demū im-
pēsa intelligit facta de cōi patrimonio: si talis expēsa est necessa-
ria: aut saltē vtilis ipsi societati: alias secus, ⁊ ita limitat regula
in locis p̄eal. illud probat per tex. in. Mi fratres. ℣. per cōtrariū.
⁊. l. adeo. ℣. qs in alia. ff. p̄o soc. probat etiam per similē: q̄ si fra-
tres sunt socij omniū bonoꝝ, vnus non pōt maritare filiam de
cōmuni patrimonio: ℥ de sua parte tm̄ vt dicā nunc: eo q̄ illud
maritare filiā nō est impensa necessaria: aut vtilis societati: sed
eg. edit societatē: ita erit in proposito in expēsa studū aut doc-
tor⁹: illa nō cedit in vtilitatē societatis: q̄ postea quā frater erit
doctor, quicquid acquiret: erit suū, ꝓpriū, ⁊ nō acquirit in cōmu-
ne. l. si. C. de inoff. test. iunctis traditis p̄ Bar. in. d. ℣. nec castren
se. in. ij. col. ¶ Quid tenendū: p̄o perfecta intelligentia predicto
rum examino plenius illud q̄ Lud. ro. p̄o fundamento p̄esup-
ponit: q̄ moꝛtuo patre plures fratres stant in cōione: ita q̄ effici-
ant socij omniū bonoꝝ. an filia[b] vnius ex fratrib⁹ debeat ma-
ritari de cōmuni patrimonio. ⁊ cōi expēsa: taliter q̄ si postea ad
diuisionē veniāt nihil imputet in partē patris filie maritate: an
vero debeat maritari de eius parte. Lud. ro. in p̄eal. cōsi. cxlv. ℥
q̄ non debeat maritari de communi patrimonio: cōtrariū tenet
Bal. in. d. trac. de duo. fra. in pe. col. in p̄in. vbi querit de expēsis
q̄ licite fiunt ⁊ honeste: puta in studio: vel in maritāda filia, nun
quid debēāt fieri de cōi patrimonio, ⁊ determinat q̄ nō nisi sint
socij omniū bonoꝝ: ergo vult q̄ q̄i fratres sunt socij omniū bo
noꝝ: non moꝛtuo patre plures fratres stant in cōione: ita q̄ effici-
ant socij omniū bonoꝝ, an filia[b] vnius ex fratrib⁹ debeat ma-
ritari de cōmuni patrimonio, ⁊ cōi expēsa: taliter q̄ si postea ad
diuisionē veniāt nihil imputet in partē patris filie maritate: an
vero debeat maritari de eius parte. Lud. ro. in p̄eal. cōsi. cxlv. ℥
q̄ non debeat maritari de communi patrimonio: cōtrariū tenet
Bal. in. d. trac. de duo. fra. in pe. col. in p̄in. vbi querit de expēsis
q̄ licite fiunt ⁊ honeste: puta in studio: vel in maritāda filia, nun
quid debēāt fieri de cōi patrimonio, ⁊ determinat q̄ nō nisi sint
socij omniū bonoꝝ: ergo vult q̄ q̄i fratres sunt socij omniū bo
noꝝ: ergo vult q̄ q̄i fratres sunt socij omniū bonoꝝ. vel q̄ vnus
ex fr̄ibus. ℙet. de peru. in tract. societatis. in. iij. parte. in. xiij. co.
⁊ in. vj. ptc. q. ig. ¶ Alimenta. ¶ Adde Bar. in. l. j. in. ℣. huius stu-
dij. ff. de iustit. ⁊ iu. bar. in. l. si q̄s a liberis. i. ℣. parens. ff. de lib. a-
gno. Bal. in. l. si. ℣. ipsius. C. de bo. que lib.

b ¶ Annis. adde doc. in. l. fin. C. de an. p̄stā. Joā. de san. ⁊ doc. i. c. certis de causis. ℣. q. iij.

c iij. in. iij. vol. q; nō est cōsiliū do. Alex. ideo nō reperit, q̄ icipit an dos. vbi refert Bal. in plusq̄. xij. cōsiliū idē tenere. refert etiā
Ang. in duobus cōsiliꝭ tenere idē: sed ego nō inuenio. eandem
opi. tenet do. Alex. in cōsi. lvj. in. iij. vol. inci. viso themate. ℭ. for
mato. sed credo q̄ istud vltimū nō sit cōsi. d. Alex. sed cuiusdā
do. Siluestri de florētia: vt patet ex subscriptiōe illius cōsilij. Et
istā teneo per fundamēta ⁊ rationes de qbus in dictis locis pe
cipue per. d. l. si socius p̄o filia. in p̄in. iūcta gl. ¶ Tenendo istā
parte quā puto magis cōmunē: limita eā, p̄cedere q̄n talis dos
p̄estaret filie vnius fratris in quātitate, ⁊ sic in pecunia numera
ta. secus si dos constitueret in aliqua specie, que sit cōis: puta in
aliqua domo cōr vel in aliquo p̄dio: tūc si alij fratres consentiāt
fratri dotāti filiā suam de talibus cōibus bonis: ibi p̄sumit q̄
vident cōsentire animo donādi: nisi ille alius frater esset minoꝝ.
tunc restitueret ℣. aduersus talem cōsensum. Ité dato q̄ videātur
consensisse quo ad istā filiā maritatā, nō intelligunt tamen cōsen-
sisse quo ad alias filias que restāt maritāde. Istā differentiā po-
nit Pau. de ca. in cōs. cxx. facit tex. l. si seruꝰ cōis. ad si. ff. de do.
inter virū ⁊ vxo. Et p̄dicta tene multū cordi q; frequentissime
occurrūt. ¶ † Sedo no. hoc ex eo tex. q̄ si filia perdidit dotē cul
pa sua aut negligētia, q̄ pater non tenet amplius eā redotare. ⁊
istū tex. ad hoc alle. Bar. in. l. si cū dotē. ℣. si post. vbi alij ad hoc de.
ff. sol. mat. secus si filia perdidisset dotē sine culpa sua: q; ℥ tunc
denuo redotari per patrē si filia trāseat ad aliud matrimonium.
Secus si primū duraret: cū possit esse sine dote, ⁊ in istis termi-
nis intelligat gl. in. l. si. ⁊ ibi per Bald. in. iij. col. C. de do. p̄omi,
quo pūcto etiā tāgunt Bal. Sali. ⁊ Pau. de ca. hic, ⁊ bal. in. l. j.
℣. ff. so. ma. Ang. in. l. pater. ff. de enic. Sic videm⁹ in simili: q̄i
pater in vita assignauit filio legitimā suā: si filius eā cōsumpsit
non tenet pater amplⁱ assignare vel relinquere: fm Bar. ⁊ alios
in. d. l. si cum dotē. ℣. si post. in fi. vbi etiā ad hoc alle. istū tex. ⁊ no
tabiliter. bal. in aut. ℥ cū rogatus. in. ij. co. C. ad treb. ⁊ in. l. scim⁹.
in p̄in. C. de inof. test. ⁊ in aut. si captiui. in fi. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in
l. ij. ℣. j. ff. sol. ma. ⁊ in. l. j. ℣. ius naturale. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ Ang.
in. d. l. pater. ff. de enic. Imo plus tenuit Bald. in. d. auc. contra
cum rogatus. ⁊ in. d. l. si cū dotē. q̄ q̄i filius turpiter aut culpose
consumpsit legitimā suā sibi a patre in vita assignatā, si talis fi-
lius reuertat ad patrē: pater nedū nō tenet ad aliā legitimā: imo
non tenet eū alimētare sicut dicim⁹ in simili de marito: vt q̄ius
non exigat vltra quā facere pōt deductione egeat, tamē si mari-
tus culpose cōsumpsit bona sua tenetur vltra quā facere possit.
l. si rerū. ff. de re iud. Tamen in hoc vltimo de al. mētis tene cō-
trariū. p̄out tenuit idē Bal. in. l. sciuus. in p̄n. p̄eal. in. vj. q. ⁊
in. d. autē. si captiui. idē tenet Lud. ro. hic per. l. si furioso pube-
ri. ff. de cura. fur. que nihil facit. † Et ita teneas cū alimenta[c] de-
8 c beātur filijs de iure naturali: q̄ nullo eūctu tolli pñt. l. eas obli-
gatiōes. ff. de cap. dimi. Facit bñ tex. in. l. imperator. ff. ad treb. ⁊
q̄ filius etiā cum iuramēto nō renūciaret alimētis de futuro, ℥
Spe. in ti. qui filū sint leg. in ver. sed pone quidā. Bal. in. l. pactū.
in vlt. q. ℣. e. ¶ † Tertio p̄incipaliter no. ex scīs par. tex. ibi, qs
ei licet. tex. melioꝝ de corpore iuris ponētem casus ſpeciales in
quibus filiafamilias pōt agere sine cōsensu patris, q̄nis regu-
la sit ℥ oppositū. l. fi. ℣. necessitate. C. de bon. que lib. ⁊ vltra casus
positos in text. qui sunt tres, adde quartum quando pater esset
absens. ar. l. si longius. ℣. j. ff. de iud. fm ℙe. Cy. Alb. Bal. Sal.
⁊ ¶ dod. hic, ⁊ Bar. in. l. si cōstante. in p̄in. l. iij. q. scde partis pn.
ff. so. ma. vbi ad hoc alle. tex. in. l. sed si vnius. ℣. filio fami. ff. de in
iur. facit tex. in. l. filiuſſa. ℣. sed ⁊ filiafa. ff. de p̄ocu. Intellige tñ
sane: dummodo filia caueat q̄ pater habebit ratū ⁊ firmum. fm
Bar. in p̄eal. l. si constante. Quintus casus est quando pater es-
set p̄sens, sed esset turpis ⁊ abiecta persona: tunc enim consen-
sus non requiritur. d. ℣. sed ⁊ filiafa. ⁊ d. l. si cum dotē. ℣. eo autem
tempore. ff. so. ma. ⁊ expressiōr tex. in. l. sed si vnius. ℣. filiofa. ff. de
iniur. Sextus casus est quando pater nō haberet instam causaz
contradicēdi. fm bal. Sali. Ful. ⁊ Pau. de ca. ⁊ Lu. ro. hic. ℥ in
hoc vltimo contrariū est verius. per gl. fin. in. d. l. si cū dotē. ℣. i. in
gl. i. vbi ℣y. Bal. Imo. ⁊ Pau. de ca. ⁊ Ang. idē tenēt. ⁊ Bart.
⁊ Raph. cu. in. l. nō solū. ff. sol. ma. ⁊ ibi plene do. Alex. ad quē te
10 remitto. ¶ † Quarto no. ex hoc tex. ibi: cū ⁊ sui iuris est ⁊ legiti
D me etatis hic esse tex. not. ⁊ expressum q̄ minoꝝ. xxv. annis[d] nō
potest esse in iudicio agendo ad dotē: nec in causa dotali intelli-
git habere personā legitimā, ⁊ ita ad hoc no. istū tex. Bal. hic in
vij. q. sequuntur Ful. ⁊ Pau. de cast. hic, ⁊ ante eos ad hoc not.
istam tex. Bar. in. d. l. si cōstante. in. vij. q. tertie partis p̄inc. Et
stringe, q̄ si nō admittitur in casu istius autē. vbi periculū est in
mora, ⁊ agit causa dotis: minus ergo regulariter admitteꝫ vbi
cessat periculū. in cōtrariū fortiter vꝫget tex. in. c. fi. ad si. de iu-
in. vi. vbi est tex. q̄ in casibꝰ spiritualibus vel mixtus spirituali-
tate minoꝝ. xxv. anno. maioꝝ tū. xiij. ann. habet legitimam per-
sonam standi in iudicio. ⁊ gl. ibi expresse exemplificat in dote. ⁊
est gloss.

est gl. iij. ℙropterea Ludo. ro. hic, ⁊ in. d. l. si ℣state. in p̄n. ôt tex.
nostrū procedere de iure ciuili, secus est de iure can. per. d. c. fi. cō-
trariū indistincte q̄ imo in causa dotis vtroq; iure maior. xiij.
an. habet legitimā personam standi in iudicio. ℥ Imo. in. l. j. ⁊ ibi
plenius do. Alex. in. ℣. col. ff. sol. ma. post An. ibi, ⁊ cano. cōiter
in. c. de prudētia. de do. inter vi. ⁊ vxo. per tex. d. c. fi. cui standum
est etiā in foro ciuili. idem ℥ Lu. ro. in. l. j. ℣. q̄ si in patris. ff. sol.
a ma. ⁊. d. Alex. hic. ¶ Ego aūt, a teneāt alij quicq̄d velint, teneo
q̄ si principaliter agit causa matrimonialis, ⁊ in cōsequētia cau
sa dotis: tūc, p̄cedat opi. precedēs. ⁊ gl. iij. o. c. fi. ⁊ tex. in. c. nuper.
⁊ in. c. de prudētia. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ facit tex. i. c. ex parte.
de rest. spo. ⁊ tex. in. c. j. ⁊ ibi Bar. vt li. nō conte. ⁊ in. c. accedēs.
el. ij. ⁊ ibi bal. no. e. ti. si aūt questio dotis moueꝫ principaliter, ⁊
de per se, sine aliqua disputatiōe matrimonij, ita q̄ sit questio de
causa pecuniaria dotis sine spiritualitate: tūc censetur mere fori
secularis: vt pulchre ostēdit ℙe. de anc. in cōsi. cvij. inci. ꝓ solu-
tione. ad fi. ℣. d. Lar. ſo. in cle. ij. in vl. char. in. ℣. q. de iud. ⁊ isto
casu teneo q̄ procedat tex. noster, q̄ minoꝝ. xxv. an. nō possit ita
li causa dotis stare in iudicio: vt hoc tex. qui requirit q̄ sit legiti
me etatis. ⁊ tex. in corpore vnde sumit, requirit q̄ sit etatis pfe-
cte: iūcta. l. si. C. de his q̄ ve. eta. impe. ⁊. l. ℣ his verbis. C. qui. di.
le. ⁊ gl. magistra. in. c. j. in p̄inci. de pa. iu. fir. in vsib. feu. Ad hoc
facit q̄ no. dicit Bal. in. l. in cōtractib⁹. ℣. si. in fi. C. de nō nu. pe.
vbi dicit q̄ eps non est iudex in causa dotis nisi in defectum iu
dicis secularis, vel nisi causa dotis incidat simul cū causa matri
monij coꝝ epo mota. hec pulchre determinat ℙan. in. c. ecclesia
sancte ℳarie. de cōsti. q̄ valet. l. ciuilis disponēs circa dotē: q̄
disponit circa tēporalia q̄ accidit ad actū spiritualē matrimo-
nij. vt ibi per eum. ⁊ per do. Ant. ⁊ Imo. in. c. clerici. ad si. de iud.
Hec isto casu distingo aut sumus in terris imperij, aut ecclesie
1 ℙ pout distinguit do. Alex. in. l. j. in. ix. col. ff. sol. ma. ¶ † Quinto
not. in ver. ⁊ cū mater. hic esse tex. notabile ⁊ fm ℙau. de ca. est
sing. in iure, q̄ in dote adūtitia habita matre vel auo materno
filia pōt esse in iudicio sine cōsensu patris. licet glo. j. in fi. sub du
bio forte aliter tenuerit. mīgl. in ver. mater. exp̄esse firmat. idē te
net Bar. ⁊ doc. hic, ⁊ gl. ij. ℣. q̄ si in patris. ff. sol. ma.
⁊ gl. in. ℣. illud. ⁊ ibi Jac. de bel. in auc. de equali. do. ⁊ gl. i. l. fi. ℣.
necessitate. C. de bo. que libe. Bald. in. l. si. in p̄n. C. de iure do. Et
ista est cōis sniа: vt per. d. Alex. ⁊ alios hic. ⁊ in. d. l. ij. ℣. q̄ si i pa-
tris. Lu. ro. hic refert q̄ Bal. in suo nota. cōi. inci. domina. Al. in
protestate patris cōstituta: cōsulit p̄o cōi opi. tali fundamēto:
q; in his in quibus patri nō queritur vsuſſr. filiuſſa. habet legiti
mam personam stādi in iudicio. c. si. ad si. de iudi. in. vj. ℥ in dote
aduentitia patri nō querit vsuſſr. tñ Bald. p̄o hoc nihil allegat:
sed Lud. dicit de hoc hic esse tex. sing. in. l. si. ver. si tamē. C. omu.
vtriusq; iud. vbi heredes patris tenenꝫ restituere fructus perce
ptos ex dote patri restitutæ: ergo p̄obat ille text. q̄ vsuſſr. dotis
aduentitie nō pertinuit ad patrē: q; sic pater fuisset functus fru
ctu a solo separato. l. si vsufructuarius messem. ff. qui. mo. vsuſſr.
amit. do. Alle. dicit q̄ istud nullo modo p̄obat in tex. d. l. si. ⁊ q̄
verius est q̄ vsuſſr. dotis aduētitie spectat ad patrē per regulam
generalē q̄i vsuſſr. oīm aduentitioꝝ acquiritur patri. l. cū opor
tet. in p̄in. C. de bo. que lib. Sed dic q̄ illa regula est facta ꝓpter
bona aduētitia, que olim pleno iure acquirebantur patri: ⁊ hec
solū acquirant quo ad vsumf. l. cū oportet in p̄in. j. de bo. q̄li. ⁊
insti. per quas perso. no. acquir. ℣. j. cū ergo de iure ffoꝝ in dote
aduētitia nō acquireret p̄prietas patri: ℥ esset p̄opriū patri mo-
nij filie. l. p̄oponius philadelphus. ff. fa. erc. ⁊. l. caius. ff. sol.
ma. ergo illa regula nō habet locū in dote. ⁊ ita sentit ℙap. ful.
in. d. l. si. ℣. necessitate. C. de bo. que li. ⁊ q̄ in dote aduētitia de iu
re ffoꝝ nihil acqrēret patri: imo nec actio esset cōis patris filie
patet per. d. l. caius. vbi potest solui filie si tū esset cōis actio sibi
solui non posset. l. si cū dotē. ℣. j. ff. so. ma. ité per tex. in. l. ℥ cunq;.
C. de bo. que lib. sed certe nō loquit de dote aduētitia data filie:
sed loquit de lucro q̄ facit maritus de dote: vel vxoꝛ. ℣ donatio
ne ꝓpter nuptias: in quib⁹ lucris bene acquirit patri vsuſſr. vt
ibi dicit tex. sed talia lucra non habēt eādem causam fauoris, p̄
ut ipsa dos. tu aduerte dum Bal. ⁊ Lud. dicunt q̄ vbi patri nō
acquiritur vsuſſr. ibi non requiritur eius cōsensus. per. d. c. fi. in fi.
verū dicūt, q̄ est gl. o. in. l. iij. ℣. si filiof. in glo. ij. cōmo. ⁊ declarat
Bar. in. l. fi. ℣. pupillus. ff. de ver. obli. ⁊ in. d. l. si. ℣. necessitate. ⁊ di
cit deinde Lu. q̄ dotis aduētitie fructꝰ teneꝫ restituere. per. d. l.
fi. ℣. si tū. certe ille tex. nullibi loquitur de restitutione fructuū. fm
Fran. de are. ⁊ Alex. hic: p̄eterea ille tex. loquit etiā in dote p̄o
fectitia reuersa ad patrē: que pleno iure est patris: licet eā teneaꝫ
cōferre p̄o scdo matrimonio. auc. sed q̄uis. C. de rei vxo. ac. sed
ibi nō pōt dici q̄ vsufr. nō sit patris: ergo idē in dote aduētitia:
cū pariformiter determinet. p̄eterea ibi est casus ſpecialiter in-
ductus p̄opter quādā equalitatē seruādā inter filios, non q̄ pa
ter nō habeat vsumfr. vt ibi in tex. illo pt̄s. ¶ Considera q̄ non

esset ponere os̄ celū tenere cōtra gl. ⁊ doc. q̄ imo ad dotē aduē-
b titiam nō possit filia in potestate patris b agere sine consensu pa-
tris: cū regula sit q̄ filia in potestate patris non possit agere sine
cōsensu patris. d. l. si. ℣. necessitate. vbi in bonis aduētitijs q̄uis
actio sit ꝓpria filij tū exercitiū actionis spectat ad solū patrem.
Nec ibi excipit iste casus in dote aduētitia. nec aliqd facit text.
noster: q̄ ista verba c cū mater. nō sunt in corpore aut. vnde su-
mitur hec antē. ℣. Byrne. addidit ex suo capite fm hic. de neap.
Bal. ⁊ Alex. hic ideo de talibus verbis additis nihil est curan-
a dū. ℙeterea ⁊ scōo iste tex. in aduersatiua ℥ q̄ sequit probat de
directo oppositū nisi rūdeas, ⁊ bene, vt dixi in p̄in. istius aut.
ℙeterea ⁊ adhuc fortius, dato q̄ ista essent verba legislatoris
in hoc tex. dico q̄ probāt oppositū, q̄ tex. iste loquit in casu spe-
ciali: q̄i adhuc durat matrimoniū. sed maritus vergit ad inopiā,
quo casu ꝓpter periculū filie dispēsat: q̄ filia sola sine cōsen
su patris possit agere isto casu: quo adhuc dos deseruit onerib⁹
matrimonij: cū matrimoniū adhuc duret. ⁊ sic non est vera in ex
actione dotis: cū dos exacta adhuc debeat deseruire oneribus
matrimonij. l. vbi adhuc. C. de iu. do. ⁊ sic pater nō est habitur⁹
aliquē vsumfr. ergo istis cessantibus in cōtrarium erit ius cōe. ⁊
do. Alex. hic fatet q̄ ista tex. nō probat. si ibi etiā facit tex. in
l. caius. quē ad hoc ℑmo. ⁊ Lu. ro. ibi no. ff. so. ma. q; licet tex. ibi
dicat cōpetere filie actionē vti. tamen nō dicit q̄ eidē competat
exercitiū talis actionis, ⁊ sic ℣ filia possit eā exercere sine cōsen
su patris: p̄out etiā ôt Alexā. hic nisi tu subtiliter inducas, q̄ô
cum ille tex. dicat dotē posse illi solui filie, ergo patet ℣ q̄ibet so-
lus filie ⁊ nō cōis patri ⁊ filie: ℣ tūc non posset soli filie solui. l. si
cum dotē. ℣. j. ff. sol. ma. sed hoc nō ob. q̄ actio sit solius filie, ibi
12 tamē nō probatur ℣ filia possit in iudicio deducere. ¶ † Sexto b
no. ex hoc tex. q̄ qū pater nō vult cōsentire filie volenti agere de
dote, nō videt filia habere remediū: nisi dos sit magna. istū tex.
intelligit do. Frā. de are. hic: vt ꝓcedat constante matrimonio
sed eo finito videt ℣ index possit dare licētiā, si sine causa pater
contradicat. l. si cū dotē. ℣. eo autē tēpoꝛe. ⁊ ibi Bar. ff. so. ma. sed
tu aduerte q̄ multo fortius in casu istius autē. iudex debet cōce-
c dere licē, cū maritus vergat ad inopiā ⁊ sic periculū sit in mora.
Tene cōmunē sniam: non per istū tex. qui re vera nō probat. per
duo ꝓxime adducta: non etiam per. d. l. cains. vt prediximus per
aliud fundamentum q̄. ℣. adduxi: q̄ vbi patri non acquiritur
vsuſſr. nō est pater legitimus administrator: ⁊ cōsequēter non est
tunc necessarius eius cōsensus. ⁊ tūc filiafa pōt esse in iudicio sine
cōsensu patris: vt. ℣. probaui: sed in dote aduentitia patri non
acquiritur vsuſſr. per rationē quā. ℣. retigi. nā imperator qui sta-
tuit de nouo q̄ in aduentitijs patri solū acquiratur vsuſſru. illud
statuit fauoꝛe filioꝝ. olim em totū acqrebat p̄ri pleno iure. l. cum
oportet. in p̄in. C. de bo. que lib. ⁊ insti. per quas p̄so. nob. acqui.
in p̄in. hodie solū vsumfr. ergo illa puisio imperatoris non ha-
bet locū in dote aduētitia vbi iure antiquo nihil acquirebat pa-
tri. per. d. l. caius. inducendo vt. ℣. induxi: ergo in ea causa hodie
nō acquirit vsuſſr. ista est veritas. Istā cōmunem sniaz ex tēde vt
etiam p̄cedat in dote p̄fectitia quā pater stipulatus est red-
di soli filie: ℥ Bal. ⁊ do. Alex. in. j. no. ⁊ etiā ℑmo. in. d. ℣. q̄ si in
patris. ⁊ per do. Alex hic: ⁊ vltra allegata p̄ eū adde bonū text.
in. l. si extraneus. in fi. ibi Lu. ⁊ do. Alex. ad hoc no. ff. de cond.
ob caū. ℣ ille tex. probat fin. plus q̄ isto casu q̄i pater dedit dotē
p̄o filia. ⁊ stipulatus est soli filie reddi: actio ⁊ exercitū actionis
non solum competit filie post moꝛtē maritⁱ sed etiā competit in
casu non secuti matrimonij quod est fm Lu. ro. ibi. ⁊ per hec
fit expedita ista anten. quia gl. nihil habent. Jason.

1 ¶ † Conferri debent solum ea bona que reperiuntur penes fra-
tres tempoꝛe moꝛtis, ⁊ non alia.
2 Filia succedens ex testamento patris non tenetur conferre.
3 Collatio bonorum omissa: debet fieri officio iudicis.
4 Verba legis vel statuti quando referuntur ad iudicem, tunc oꝛ-
tur officium iudicis, ⁊ non actio.
5 Statutū si disponat q̄ capitaneus: vel potestas aliquid faciat:
ex tali statuto oꝛitur officium iudicis, ⁊ non condictio ex statu-
to, vbi loquitur contra opinio. Bar. Adde. nu. 6.
7 Diuisio si sit facta per arbitriū inter ptes: si aliq̄s res que debue-
runt conferri, fuerint occultate dolo vel culpa: poterit peti, vt cō
ferantur officio iudicis: non ob stante tali diuisione.

6 Ea demum. Hoc dicit Emācipati tene-
tur conferre oīa q̄ habēt tem
poꝛe moꝛtis patris: deducto tū p̄ius ere alieno. hoc
primo filia ex testamento succedēs non tenetur cōfer
re, hoc secundo. ⁊ si in diuisione facta a partibus vel a iudice sit
omissa collatio, ɔ denno fieri offi. iudi. h. d. cū duabus legibus
seq. vsq; ad. l. emācipati. ¶ † Ho. ex. l. ea demā. q̄ soluz debent
c cōferri ea bona que reperiunt penes fratres tēpoꝛe moꝛtis, ⁊ non
alia q̄ limita fm Ly Bal. ⁊ alios hic: nisi filius esset stipulatus

Universidad de Deusto
Biblioteca

sub cõditione: q̃ huius cõditio eueniat post mortẽ patris: tamẽ q̃ trahit retro ad tps cõtractus, debet cõferi l.ij.§.id quoq;. ꝛ §.si sub conditione.ff.e. Sc̃do limita nisi aliquid esset cõsumptũ dolo vel culpa vnius ex fratribus: q̃ illud computat ei in eius partẽ. l.ij.§. de illis. iuncta gl. ff.e. dicitin aut. q̃ locũ. in. i. no. ẽ.e.

2 ¶ † Sc̃do no. ex. l. filiã. q̃ filia succedens[a] ex testamento patris non tenetur conferre: verũ q̃ istud erat decisum. l.j.§.e. quasi supplna reddit decisio huius tex. nisi eas intelligas loqui in filia in potestate. cũ. l.i.§.e. loquat in filijs emãcipatis. Intellige tñ istũ tex. nisi filia instituta beneficio preteriti cõtra tabularet. ꝛ cõtra tabulãdo plus cõsequeret ab intestato quã esset habitura ex testamento: tũc bene tenet cõferre: ita loquitur tex. in. l. in adoptionem. ff. de col. do. de qua. l. gl. hic opponit, ꝛ multipliciter sol. sed teneas scõm sol. quã retuli, quam tenet gl. hic ꝛ cõiter doc. Nec dicas quod ista sol. diuinet: p̃out dicit Fulg. hicmã pondera qs tex. in. l. ista dicit q̃ filia data in adoptionem ꝛ instituta confert sicut emãcipata: ꝛ emãcipata instituta nõ cõfert: vbi q̃ aperto per filiũ preteritũ edicto ipsa contra tabulat plus cõsequit q̃ eẽt ex testamẽto habitura: ita declarat tex. in. l. que sequit. l.i. si filia. ff. de col. do. Tamẽ decisio huius legis est correcta per authẽ. ex testamẽto. ẽ.e. ¶ † Tertio not. ex. l. si soror. q̃ collatio bonorũ omissa dz fieri omissio iudicis: intelligo ver. q̃ si ille qui tenet cõferre, possidet bona: alias si nõ possideret, ꝑ ellerek cõferre dene gãdo sibi actiones. l. posthumo. q. l. filie. j. e. fz Bar. ꝛ omnes hic.

4 ¶ † Quarto no. ex hoc tex. iuncta glo. ſi. que tota die allegat ad hoc, q̃ vbi verba. l. vel statuti referunt ad iudicẽ, ibi semp oritur officiũ iudicis, ꝛ nõ aliqua actio. idẽ ỏt gl. in. l. si res obligata. in glo. vlti. in fi. ff. de leg. j. ꝛ plene Bar. in. l. vnica. in. iiij. col. ff. de cõdi. ex. l. cum multis cõcor. alle. p. d. Alle. hic: vltra quas adde bar. in. l. j. in prin. vlti. col. ff. si quis ius di. ꝛ. l. ait prꝛtor. ff. de postu. tex. in. l. metũ. §. sed q̃ prꝛtor ait. ꝛ ibi Bar. ad hoc no. ff. de met. cau. Adde etiam text. in. l. si minor. §. fi. de mino. Lan. oniste in c. j. de offi. iud. ꝛ illum tex. in. d. l. q̃ si minor. §. fi. alleg. Bar. in. d. l. vnica. Et pulchre Bar. in. l. folent. in. ij. col. ff. de ali. ꝛ cib. leg. p hanc regulã † q̃ si statutũ[b] disponat q̃ potestas vel capitaneus ale quid faciat, ex isto statuto oritur solũ officium iudicis: ꝛ nõ condictio ex statuto. ꝛ ita tu limita doc. Bar. in. l. omnes popu. in vlti. q. ff. de insti. ꝛ iur. dum concludit oriri actionẽ que dicitur cõdictio ex statuto. Adde etiã ad hãc regulã glo. in. l. cũ satis. C. de agri. ꝛ cẽsi. li. xj. quã Bart. ibi in ij. col. multũ no. pro statutis dicentibus q̃ iudex prouideat ne dãna dentur: iniurie inferant, q̃ vigore ipsius statuti nulla nascatur actio. sed solũ põt officiũ iudicis implorari. subdit tamẽ notabiliter Bar. q̃ si statutũ diceret q̃ iudex debeat tueri tales iniurias patientes: tunc ex tali statuto oritet actio, ꝛ exceptio per. l. statuas. ff. de acqui. rer. do. Pro certo magna est differentia quã Bart. ibi in hoc cõstituit. ꝛ puto q̃ etiã in isto casu Bar. male dicat. nam q̃ ipse ỏt procedere quando statutũ imperſonaliter loqueretur: sed verba diriguntur ad iudicẽ, exprẽsse videt q̃ oriri officiũ iudicis: p istam regulam hic traditam: quã limita procedere quãdo verba legis vel statuti relata ad iudicẽ essent affirmatiua. secus si negatiua: vt no. ibi per Bar. in. d. l. vnica. in. iiij. col. ꝛ p̃ ista limitatione est tex. in. d. l. metum. §. sed q̃ prꝛtor. vbi Bart. no. ff. q̃ metus cau. cõtra tamẽ istam regulam soleo ponderare duos text. vnus est in. l. si pascenda. ad fi. in ver. per iudicẽ. C. de pac. vbi ꝑba. l. ex presse referuntur ad iudicẽ, ꝛ tamẽ ibi oritur actio p̃o socio, vel p̃scri. ver. fm glo. ꝛ omnes: ibi dicit de responsione, itẽ in cõtrarium facit tex. in. l. si tibi. cum glo. in verbo iubebit. j. de loca.

¶ † Item per istam regulã cõfunditur decisio[c] Bar. in. l. nõ solum. per gl. ibi. ff. de rei ven. ꝛ. l. ij. §. si rem. per gl. ibi. ff. de leg. iij. in quibus locis tenet Bar. q̃ si statutũ disponat q̃ victꝰ victor: i condenetur in expensis, prout etiam dicit ius cõmune, intelligit statutum nisi victus habuerit licitã causam litigãdi. nã statutũ satis operatur vltra ius cõmune: cum ex eo oriatur noua actio. condictio ex statuto. nam hec doc. Bart. confunditur per hãc regulam. nam cũ statutũ dicat q̃ victus victor: i condemnetur in expẽsis: verbũ condẽnetur intelligitur necessario a iudice: ergo debet oriri officiũ iudicis, ꝛ non actio: per istã regulã huius glo. per quã reprehendit Bar. Matheſi. in no. j. fz põt saluari Bar. quando statutũ loqueretur per alia verba quã dicit Barto. puta q̃ diceret q̃ victus victor: i sit obligatus in expensis. ille terminus obligatus, excluderet officiũ iudicis: q̃ nullã presupponit obligationẽ: ita dicit Bal. in l. terminato. in pe. co. in. fi. C. de fru. ꝛ lit. expẽ. Et dum ista gl. subdit per verba valde obscura. q̃ etiã potest intẽtari rei vẽdicatio, ad res que debebãt conferri tẽpore diuisionis. ꝛ sic opponas de diuisione: replicabitur q̃ ei qui nõ vult cõferre denegãde sunt actiones. l. posthuma. j. e. ꝛ sicut denegande sunt actiones; ergo etiã exceptiones: que veniunt appellatione actionis. p̃o ista glo. videtur facere tex. in. l. si donatiõe. in verbo vẽdicare. j. e. ista fuit intẽtio gl. licet per verba obscura sed reprehenditur per Abod. ꝛ bene. q̃ cũ per diuisionẽ translatũ sit dominiũ in eũ cui ex diuisione res deuenerũt: ergo alteri qui nõ habet dominiũ nõ põt cõpetere rei ven. q̃ prosequere vt hic per do. Alex. post Fulg. q̃ conant sustinere hãc gl. ¶ † Ultimo no. q̃ diuisione facta per arbitrũ inter partes, si aliq̃ res que debuerunt conferri fuerint occultate dolo aut culpa non obstante tali diuisione poterit peti officio iudicis vt cõferant: q̃ licet iudicis diuisioni stãdũ sit propter authoritatẽ sententie, etiã si assignate sunt res que nõ deberẽt, ꝛ in quibus pars nõ habere tius[e]. l. cuz putarẽ. ff. fa. er. de qua. l. gl. opponit ꝛ tripliciter soluit: ꝛ tamẽ per hoc nõ recedit a sententia, vel ab authoritate sententie: imo sniare manet firma ꝛ valida: dato q̃ peterentur cõferri res que omisse fuerunt dolo aut culpa. ꝛ ista est vera omissis aliꝰ sol. gl. ¶ Itẽ adde q̃s Bal. in. c. cõquerẽte. in vl. col. de offi. ord. dicit q̃ hic est gl. fin. q̃ in iudicio p̃iuerſali exceptio que minuit bona põt opponi post sniam. † Tu no. si ex isto tex. cũ glo. fm. d. Frã. de aret. hic: q̃ ius q̃ nõ impugnat sniam, sed limitat vel minuit ex. potest opponi post sniam: non solũ per viã exceptio. vt. l. nesenni[9]. §. fi. ꝛ ibi gl. ꝛ Bar. ff. de re iud. ꝛ. l. si fideiussores. §. idẽ respõdit. ff. de fideiuſ. ꝛ. l. ex diuerso. §. fi. vbi doc. ff. so. ma. ꝛ no. Bar. in. l. j. C. de in. ꝛ fac. igno. sed etiã per viã petitionis. tex. est hic: cũ glo. per quã ampliatur regula. ll. p̃eallegatarũ. intellige nisi tale ius fuisset ante sniam oppositũ: ꝛ per iudicem reiectũ. tũc nõ posset amplius post sniam in executione opponi. gl. est in. d. l. nesenni[9]. §. fi. Bar. ꝛ doc. in. d. l. ex diuerso. §. fi. ꝛ no. Bal. l. l. ab executiõe. in pe. col. C. quo. ap. nõ re. ꝛ q̃ no. bar. l. l. si filiuſſa. ff. q̃ cũ eo. Et ita remanẽt expedite iste leges vsq; ad. l. si emãcipati. Jaſ. Pi.

¶ Hic reponenda esset lectura. l. si emancipati. que est infra post. l. si.

A Patre. Ista lex. h. d. fm Bart. ꝛ Ange. hic que in vltima volũtate relinquunt, nõ cõferuntur. ꝛ ad hoc istum text. alleg. gl. in aut. ex testamẽto. ẽ.e. Hoc summariũ est verũ in se [f] p. l. filie licet. ꝛ ver. neq; relictũ. ꝛ. l. filia fratribus. j. e. sed non cõgruit ad istum tex. vbi dicitur de collatione dotis: ꝛ non de collatiõe relicti. Ideo Jac. but. reprobato isto summario, aliter summat. Tu summa sic. filia petens illud q̃ per fideicommissum est relictum in codicillis, non tenetur dotem conferre. Et pondera q̃ tex. videtur assignare rationẽ: q̃ extero iure capit. ꝛ sic non tanq̃ filia: sed tanq̃ qulibet extranea[g]. Sz ista nõ est bona ratio: quia etiã si filia capiat vt extranea: tamen bene tenetur conferre. ratio ergo est ea: q̃ filia nõ succedit titulo vniuerſali in hereditate, sz titulo singularis relicti: conferre non tenetur. l. ex causa. C. fa. ercif. ꝛ l. si. ff. de colla. do. ¶ Jn tex. ibi: extero iure. ego intelligo tex. sic. q̃s filia non volebat ab intestato succedere patri simul cum aliꝭ fratribus sed erat contenta solum consequi legatum factum in codicillis: sicut si esset extranea. ꝛ si nolebat vti iure filiatiõis: dicitur quod non tenetur conferre: vt habes in tex. Jaſon.

1 ☞ Posthumus antequam nascatur non est suus.

2 Conferre qui tenetur: si non vult cõferre quomodo compellatur. Et an talis exceptio impediat litis ingressum post. nu. 3.

P Osthumo. Hoc dicit filias emancipat[a] tenet conferre posthumo: ꝛ si non faciat denegatur sibi actio. h. d. melj[b] quã per Bar. qui summat q̃s posthumus preteritus confert. cum iste tex. dicat q̃ ipsi posthumo nato debeat conferri: ꝛ non econtra. Dubiũ faciebat q̃ edictũ prꝛtoris disponit q̃ emãcipatus tenetur gferre filio in potestate. l. j. in prin. ff. e. sed posthumꝰ natus post mortẽ patris nũq̃ fuit in eius potestate. l. ij. ff. de col la. dot. hic deciditur contrariũ, q̃ satis est q̃ posthumꝰ sit talis cõditionis: q̃si natus fuisset viuo patre debuisset cõferre. p̃out dicit tex. ¶ † ista. hic bonũ tex. q̃ posthumus anteq̃ nascit non est suus cum tex. dicat qui sui futuri essent viuino patre nati fuissent: ꝛ ita tenet Bal. in. l. si pater. in. j. op. C. de insti. ꝛ sub. ꝛ hoc examinaui in l. post humo. in primo no. ẽ. de bo. pos. ꝛ ita. quã pie. ¶ † Sc̃do no. ex tex. ad fi. ibi, denegãdas actiones: q̃s quis tenetur cõtere cogitur ad collationem per denegationẽ actionũ.

3 † Et ex hoc dicit bal. se credere q̃ ista exceptio impediat processum: ꝛ sic li. contẽ. idẽ simpliciter not. Sa. Ful. hic: ex quo enim actio denegatur: videtur per consequens impediri litis contest. cum agere sit litẽ contestꝛ. l. amplius non petiũ. ff. rẽ ra. ha. Barto. in. l. nã ꝛ postea. in prin. in. i. no. ff. de iureiur. Bal. in rubri. de excep. pla. in vl. col. ꝛ est gl. in. l. si postea. ff. de pec. quam reputat sing. Bal. in. c. quoniã contra falsam. de proba. in. vij. co. Tu dic melius ex mente do. Fran. de are. hic: q̃s quando exceptio cõcludit actionem ipso iure non competere: tunc q̃ sine actiõe nemo experitur. l. si pupilli. §. itẽ videamus. ff. de ne. ge. ꝛ. l. quoties. §. itẽ si tẽpore. ali. ff. de admi. tu. ista exceptio bene impedit. p̃cessum: ꝛ lit. con

lit. cont. vt declarat Jnn. in. c. vnico. de lit. cont. in. vj. ꝛ no. Bar. in. l. cum querebatur. ad si. p̃in. ff. iudi. sol. ꝛ in. l. nam ꝛ postea. in p̃in. ff. de iureiu. ꝛ in. l. papinianus. §. si quis impubes. per illũ tex. in ver. nõ admittẽdũ. ꝛ in. l. mater. ff. de inof. tes. ꝛ in. l. si vn⁹. §. ante omnia. per illũ tex. ff. de pac. ꝛ in. d. §. itẽ videamus. sz nõ sic est in proposito vbi ius ꝛ actio competit ipsi iure. l. prꝛtor. in p̃in. ff. eo. ꝛ istud est regulare: q̃ q̃i. denegat actionẽ in dubio, non videtur auferre actionẽ ipso iure. sed solũ dare exceptionẽ que elidat actionẽ. l.j. in prin. ꝛ ibi Bar. ff. ad mace. idem Bar. ꝛ Abod. in. l.j.§. sublata. per illũ tex. ff. ad tre. ꝛ i. l. cũ lex. circa fi. ff. de fideiuſ. ꝛ in. d. l. nam ꝛ postea. in p̃in. ergo ista nõ est talis ex ceptio que possit opponi ad processum. ꝛ impedire lit. contest.

1 ☞ Onus quando est aliquid intrinsecum actioni vel exceptioni, debet etiam nemine opponente impleri.

2 Castrensia: vel quasi castrensia, non conferuntur.

3 Libri empti filio a patre quando ꝛ in quibus casibus debent cõferri. ꝛ nu. 4.

5 Filiuſfamilias in potestate non potest facere testamentum. Clericus simplex p̃me tonsure potest facere testamentum: licet sit in potestate patris. rationem ponit post nu. 5.

6 Adde ad idem cautelam vt filiuſfa. possit facere testamentum.

7 Libri empti, ꝛ traditi per patrẽ filiofamilias clerico studẽti, quãuis nõ sit clericus beneficiatus, sz clericus simplex: donatio statim ꝛ irrenocabiliter valet ꝛ censetur peculium quasi castrense.

8 Filiuſfamilias si nõ sit doctor: sed licẽtiat[a]: an in eo habeãt locũ que dicũtur de doctore, quo ad collationẽ exp̃ẽsarũ seu libr. otũ.

9 Licentiatus etiam qui breui est doctorandus: an veniat appellatione doctoris.

10 Filius in casibus in quibus tenetur conferre libros, non tenetur p̃cise libros cõferre: sed sufficit q̃ cõferat estimationẽ eorum.

11 Pater si legat in testamẽto expẽsas studij filio, aut q̃ facte sunt aut quas fieri velit: an in tali legato comp̃ehenduntur libri. 7.

F Ilie licet. Hoc dicit filia dotata a p̃re eo mortuo debet fratribus dotem conferre: si vult cum effectu agere ad partem hereditariam: hoc primo. ꝛ peculia profectitia non cõferuntur: sed sicut alie res patris hereditarie inter fratres diuidãtur. hoc sc̃do. ꝛ peculia castrẽsia vel quasi itẽ legata non conferuntur nec diuiduntur: sed p̃cipua sunt. h. d. ¶ † Not. ex tex. ibi vnde consulte collationẽ offeres. hic esse tex. fm Bal. q̃ sñ on⁹ aliqs est intrinsecũ actioi vel exceptioni. debet etiã nemine opponẽte impleri. patet in hoc tex. vbi onus cõferẽdi dotẽ procedit ex eo q̃ filia vult succedere. ergo tãq̃ sit intrinsecũ debet p̃ius impleri vel offerri: etiã si nõ petat. Per hoc decidit Rapha. Ful. q̃ eim pto: volẽs agere actione ex empto ad rẽ vendit̃, vt sibi tradat, debet p̃ius soluere vel offerre p̃etiũ: etiã si nõ opponat al's sibi nõ cõpetit actio ex empto. q̃ vltimũ est falsum vt examinaui in l. iurisgentiũ. ff. de pac. vbi videas. ꝛ iste tex. nõ ob. fm Lu. ꝛ do. Alexã. hic: q̃ dum dicit negari actiones, intelligitur. s. ope exce

2 ptionis nõ ipso iure. ¶ † Sc̃do no. ex tex. in ꝥo nec̃ castrẽse. q̃ castrẽsia vel quasi nõ conferũtur: vt in. l. j. §. nec castrẽse. ff. eo.

4 Unde facit iste tex. fm Cy. Bar. ꝛ alios hic: q̃ filius studẽs[a] nõ tenetur cõferre libros sibi tradit̃ a patre causa studij: sed mortuo patre deberẽt esse sui p̃cipui. p̃out tz gl. o: di. in. l. filie cui[9]. §. fa. erc. ꝛ istud probat Cy. hic: aliquibus medijs que leuia sunt. ꝛ Ray. in. l. si donatione. j. e. ꝛ ibi Alexã. late examinat istũ passum. Unde cõcludendo solet in hoc teneri cõiter doc. Bar. in. d. §. nec castrense. in. j. ꝛ. ij. col. quã tenẽt Bal. Pau. de ca. ꝛ late do. Alex. in. d. l. si donatione. j. eo. ꝛ Bart. in. d. l. filie cuius. ꝛ ibi plenius Sali. Jn qua doctrina vltra ea que late scribit do. Alex. in

3 d. l. si donatione. ego aliqua addo. † Jn primis cõsidera q̃ licet Bar. ibi faciat quatuor casus principales, tamẽ solum in primo casu libri debent conferri, q̃n pater emit libros nomine filij: sz ibi non tradidit remanẽt in dominio patris. ideo diuiduntur mortuo patre sicut alie res hereditarie: in aliꝭ casibus Bar. ibi nũ quam conferũtur, sed sunt p̃cipue illius cui pater donauit: est tamen differẽtia: q̃ si talis filius erat doctor, vel est effectus doctor in vita patris, cũ doctor possit habere peculiũ quasi castrense. l. fi. §. de inof. test. tales libri transeunt in peculiũ quasi castrẽse filij statim donatio irreuocabiliter valet, adeo q̃ si pater vellet non posset amplius reuocare talem donationẽ. ꝛ sic nõ solum libri sunt p̃cipui filij existentis doctoris: sed etiã irreuocabiliter sunt sui. Sed in vltimo casu quãdo filius erat scholaris tãtum, cui pater emit libros ꝛ tradidit. quo casu intelligit donasse filio tũc talis donatio inter patrẽ ꝛ filiũ in potestate posset reuocari per ipsum patrẽ tamẽ si nõ reuocetur, cõfirmatur morte patris: ideo nõ confertur sicut nec alia donatio que morte patris confirmatur. vt dixi in aut. ex testamẽto. ẽ.e. ꝛ idẽ sequitur vltra palleg. do. Alex. in cõsi. cxlij. in. ij. vol. inci. circa primam dubitationem. in pe. col. ꝛ est duplicatum in cõsi. ciij. an. iij. volu. Jta tenet Pau. de ca. in consi. clxxxij. Raph. cu. in cons. ccxxv. cuidã filio studenti empti fuerunt libri. licet idem dubitauerit circa vltimũ membrum Bar. in. l. illud. j. eo. cũ censeatur donatio ob causam studij: ergo cõferri debet sicut alia donatio ob causam. l. vt libertis. j. e. ꝛ aut. ex testõ. ẽ.e. Respondet multipliciter. d. Alex. in d. l. si donatione. vera solutio est, q̃s illud procedit in donatione ob causam: que statim valet. ¶ Limita illam doc. Barto. de libris donatis filio doctoris: aut qui postea in vita patris est effectus doctor: q̃s eius p̃cibus sunt ꝛ donatio statim irreuocabiliter tenet: vt sit ver. nisi pater p̃mo emisset libros p̃o alio filio, hoc expresso q̃ volebat q̃ teneret tales libros conferre: si postea eos sc̃o loco simpliciter tradidit huic sc̃o filio, qui perfecit studium vino patre: tamẽ tenebitur conferre: q̃ intelligunt transiti cum illa cõditione quã habebat p̃imus vt teneretur conferre. Jta limitat Bar. in. l. caio. in prin. per illũ tex. ff. de ali. le. ¶ Secundo doc. Bar. limitat no. Ang. hic: vt procedat q̃n filius ad perfectionẽ studij ꝛ doctoratus apicem peruenit: secus si miser ꝛ ignorans permãserit, quasi cẽseatur donatio ob causam que cessauerit: ideo non debet libros habere p̃cipuos: ar. l. ij. ff. de his qui. vt indi. sequitur Raph. cu. in. d. cõsi. ccxxvj. Alex. l. si dona

4 tione. in pe. col. j. eo. ¶ † Sed audi nouã questionẽ ꝛ valde vtilẽ in cuius decisione forsan adiuuaberis: quid in filiofamilias clerico studẽti: cui? nomine pater emit libros vt tradidit: an fit idẽ a p̃ront in filiofamilias doctore: vt statim donatio talis irreuocabiliter valeat, vt libri sint eius p̃cipui. ꝛ puto q̃ sic: nam põdero q̃ Bar. in. d. §. nec castrense. in. ij. col. dicit q̃s aliud est in simplici scholari, eo q̃ scholaris non potest habere quasi castrense peculium: sed ego habeo q̃ filiuſfamilias clericus quicquid conseq̃tur a patre vel alijs de, censetur quasi castrẽse peculiũ. l. cum lege leoniana. ꝛ aut. presbyteros. ꝛ. l. sacrosancte. ẽ. de epis. ꝛ cler. ꝛ istud in terminis inuenio tenere in cõposito nostro solũ Alb. in b

5 l. si donatione. in vlt. col. in discursu. j. eo. ibi examinat nunquid libri donati filio studẽti per patrẽ cõferri debeant, ꝛ longam ponit distinctionẽ, dicit q̃s si essent donati filiofa. clerico q̃ censeretur quasi castrẽse peculium. ꝛ licet ipse nõ declaret: puto q̃ istud non solũ procedat in clericis, beneficiatis, sed etiã in clericis simplicibus p̃me tonsure: q̃ q̃uis tales remaneãt in patris potestate: vt est gl. in. c. cum volũtate. in gl. fi. de sent. excõ. tamẽ quãtũ ad propositũ idem puto iudicandum p̃out in clericis beneficiatis, quantum ad hoc vt illud q̃ donat eis a patre vel ab alio sit eorum p̃oprium ꝛ censeat quasi castrense. ꝛ licet istud vltimum in

5 specie tactũ nõ inueniã, tamẽ probo. † nam filiuſfamilias[b] in po

b testate patris non potest facere testamẽtum. l. senium. in fi. C. qui

c testa. fac. pos. ꝛ tamẽ ego habeo q̃ simplex clericus[c] p̃me tõsure potest facere testamentũ. q̃uis sit in potestate patris: eo q̃ illud q̃s habet censeatur quasi castrense peculium: vt predixi ꝛ de c quasi castrensibus filiuſfamilias testari potest. l. si. §. de inof. test. q̃: in illis habetur p̃ patrefa. l. ij. ff. ad mace. ꝛ q̃s talis clericus p̃me tonsure possit testari tenent canoniste Host. do. An. Pe. de anch. Jnn. ꝛ Pau. in fi. c. q̃ nos. de testa. per generalitatẽ illius tex. permittentis clericos omnes simpliciter testari: ergo de quocunq; clerico intelligitur. istud idem in generalitate sui vult glo. fin. xxx. q. vlt. in. c. q̃ ingredientibus. gl. super verbo testandi. d

6 dum permittit clericis in potestate constitutis facultatem testãdi. Et istud multũ probat Cy. hic: aliquibus medijs que leuia sunt. ꝛ Ray. in. l. si donatione. j. e. ꝛ ibi Alexã. late examinat istũ passum. Unde cõcludendo solet in hoc teneri cõiter doc. Bar. in. d. §. nec castrense. in. j. ꝛ. ij. col. quã tenẽt Bal. Pau. de ca. ꝛ late do. Alex. in. d. l. si donatione. j. eo. ꝛ Bart. in. d. l. filie cuius. ꝛ ibi ple

d nius Sali. Jn qua doctrina vltra ea que late scribit do. Alex. in

3 d. l. si donatione. ego aliqua addo. † Jn primis cõsidera q̃ licet Bar. ibi faciat quatuor casus principales, tamẽ solum in primo casu libri debent conferri, q̃n pater emit libros nomine filij: sz ibi non tradidit remanẽt in dominio patris. ideo diuiduntur mortuo patre sicut alie res hereditarie: in aliꝭ casibus Bar. ibi nũ quam conferũtur, sed sunt p̃cipue illius cui pater donauit: est tamen differẽtia: q̃ si talis filius erat doctor, vel est effectus doctor in vita patris, cũ doctor possit habere peculiũ quasi castrense. l. fi. §. de inof. test. tales libri transeunt in peculiũ quasi castrẽse filij statim donatio irreuocabiliter valet, adeo q̃ si pater vellet non posset amplius reuocare talem donationẽ. ꝛ sic nõ solum libri sunt p̃cipui filij existentis doctoris: sed etiã irreuocabiliter sunt sui. Sed in vltimo casu quãdo filius erat scholaris tãtum, cui pater emit libros ꝛ tradidit. quo casu intelligit donasse filio tũc talis donatio inter patrẽ ꝛ filiũ in potestate posset reuocari per ipsum patrẽ tamẽ si nõ reuocetur, cõfirmatur morte patris: ideo nõ confertur sicut nec alia donatio que morte patris confirmatur. vt dixi in aut. ex testamẽto. ẽ.e. ꝛ idẽ sequitur vltra palleg. do. Alex. in cõsi. cxlij. in. ij. vol. inci. circa primam dubitationem. in pe. col. ꝛ est duplicatum in cõsi. ciij. an. iij. volu. Jta tenet Pau. de ca. in consi. clxxxij. Raph. cu. in cons. ccxxv. cuidã filio studenti empti fuerunt libri. licet idem dubitauerit circa vltimũ membrum Bar. in. l. illud. j. eo. cũ censeatur donatio ob causam studij: ergo cõferri debet sicut alia donatio ob causam. l. vt libertis. j. e. ꝛ aut. ex testõ. ẽ.e. Respondet multipliciter. d. Alex. in d. l. si donatione. vera solutio est, q̃s illud procedit in donatione ob causam: que statim valet. ¶ Limita illam doc. Barto. de libris donatis filio doctoris: aut qui postea in vita patris est effectus doctor: q̃s eius p̃cibus sunt ꝛ donatio statim irreuocabiliter tenet: vt sit ver. nisi pater p̃imo emisset libros p̃o alio filio, hoc expresso q̃ volebat q̃ teneret tales libros conferre: si postea eos sc̃o loco simpliciter tradidit huic sc̃o filio, qui perfecit studium vino patre: tamẽ tenebitur conferre: q̃ intelligunt transiti cum illa cõditione quã habebat p̃imus vt teneretur conferre. Jta limitat Bar. in. l. caio. in prin. per illũ tex. ff. de ali. le. ¶ Secundo doc. Bar. limitat no. Ang. hic: vt procedat q̃n filius ad perfectionẽ studij ꝛ doctoratus apicem peruenit: secus si miser ꝛ ignorans permãserit, quasi cẽseatur donatio ob causam que cessauerit: ideo non debet libros habere p̃cipuos: ar. l. ij. ff. de his qui. vt indi. sequitur Raph. cu. in. d. cõsi. ccxxvj. Alex. l. si dona

4 tione. in pe. col. j. eo. ¶ † Sed audi nouã questionẽ ꝛ valde vtilẽ in cuius decisione forsan adiuuaberis: quid in filiofamilias clerico studẽti: cui? nomine pater emit libros vt tradidit: an fit idẽ a p̃ront in filiofamilias doctore: vt statim donatio talis irreuocabiliter valeat, vt libri sint eius p̃cipui. ꝛ puto q̃ sic: nam põdero q̃ Bar. in. d. §. nec castrense. in. ij. col. dicit q̃s aliud est in simplici scholari, eo q̃ scholaris non potest habere quasi castrense peculium: sed ego habeo q̃ filiuſfamilias clericus quicquid conseq̃tur a patre vel alijs de, censetur quasi castrẽse peculiũ. l. cum lege leoniana. ꝛ aut. presbyteros. ꝛ. l. sacrosancte. ẽ. de epis. ꝛ cler. ꝛ istud in terminis inuenio tenere in cõposito nostro solũ Alb. in b

5 l. si donatione. in vlt. col. in discursu. j. eo. ibi examinat nunquid libri donati filio studẽti per patrẽ cõferri debeant, ꝛ longam ponit distinctionẽ, dicit q̃s si essent donati filiofa. clerico q̃ censeretur quasi castrẽse peculium. ꝛ licet ipse nõ declaret: puto q̃ istud non solũ procedat in clericis, beneficiatis, sed etiã in clericis simplicibus p̃me tonsure: q̃ q̃uis tales remaneãt in patris potestate: vt est gl. in. c. cum volũtate. in gl. fi. de sent. excõ. tamẽ quãtũ ad propositũ idem puto iudicandum p̃out in clericis beneficiatis, quantum ad hoc vt illud q̃ donat eis a patre vel ab alio sit eorum p̃oprium ꝛ censeat quasi castrense. ꝛ licet istud vltimum in

5 specie tactũ nõ inueniã, tamẽ probo. † nam filiuſfamilias[b] in po

b testate patris non potest facere testamẽtum. l. senium. in fi. C. qui

c testa. fac. pos. ꝛ tamẽ ego habeo q̃ simplex clericus[c] p̃me tõsure potest facere testamentũ. q̃uis sit in potestate patris: eo q̃ illud q̃s habet censeatur quasi castrense peculium: vt predixi ꝛ de c quasi castrensibus filiuſfamilias testari potest. l. si. §. de inof. test. q̃: in illis habetur p̃ patrefa. l. ij. ff. ad mace. ꝛ q̃s talis clericus p̃me tonsure possit testari tenent canoniste Host. do. An. Pe. de anch. Jnn. ꝛ Pau. in fi. c. q̃ nos. de testa. per generalitatẽ illius tex. permittentis clericos omnes simpliciter testari: ergo de quocunq; clerico intelligitur. istud idem in generalitate sui vult glo. fin. xxx. q. vlt. in. c. q̃ ingredientibus. gl. super verbo testandi. d

6 dum permittit clericis in potestate constitutis facultatem testãdi. Et istud multũ probat Cy. hic: aliquibus medijs que leuia sunt. ꝛ Ray. in. l. si donatione. j. e. ꝛ ibi Alexã. late examinat istũ passum. Unde cõcludendo solet in hoc teneri cõiter doc. Bar. in. d. §. nec castrense. in. j. ꝛ. ij. col. quã tenẽt Bal. Pau. de ca. ꝛ late do. Alex. in. d. l. si donatione. j. eo. ꝛ Bart. in. d. l. filie cuius. ꝛ ibi ple

d nius Sali. Jn qua doctrina vltra ea que late scribit do. Alex. in

3 d. l. si donatione. ego aliqua addo. † Jn primis cõsidera q̃ licet Bar. ibi faciat quatuor casus principales, tamẽ solum in primo casu libri debent conferri, q̃n pater emit libros nomine filij: sz ibi non tradidit remanẽt in dominio patris. ideo diuiduntur mortuo patre sicut alie res hereditarie: in aliꝭ casibus Bar. ibi nũ quam conferũtur, sed sunt p̃cipue illius cui pater donauit: est tamen differẽtia: q̃ si talis filius erat doctor, vel est effectus doctor in vita patris, cũ doctor possit habere peculiũ quasi castrense. l. fi. §. de inof. test. tales libri transeunt in peculiũ quasi castrẽse filij statim donatio irreuocabiliter valet, adeo q̃ si pater vellet non posset amplius reuocare talem donationẽ. ꝛ sic nõ solum libri sunt p̃cipui filij existentis doctoris: sed etiã irreuocabiliter sunt sui. Sed in vltimo casu quãdo filius erat scholaris tãtum, cui pater emit libros ꝛ tradidit. quo casu intelligit donasse filio tũc talis donatio inter patrẽ ꝛ filiũ in potestate posset reuocari per ipsum patrẽ tamẽ si nõ reuocetur, cõfirmatur morte patris: ideo nõ confertur sicut nec alia donatio que morte patris confirmatur. vt dixi in aut. ex testamẽto. ẽ.e. ꝛ idẽ sequitur vltra palleg. do. Alex. in cõsi. cxlij. in. ij. vol. inci. circa primam dubitationem. in pe. col. ꝛ est duplicatum in cõsi. ciij. an. iij. volu. Jta tenet

(Studens. Add de Bal. cõsi. cxi. inci. quinq; que runt. in. iij. volu. Pau. de ca. cõsi. clxxxiij. inci. vt dicendũ q̃ dicti libri.

(Filiuſfamilias. Adde Bal. in. §. fin. instit. de test. mili. Bal. in l. fin. in. §. fili⁹. C. de bo. que li. bal. in. §. pꝛeter hos. instit. qui. non est per. fa. test. Speci. de instr. edi. in §. ẋij. ver. v. pau. de ca. §. si. p̃cip. ad p̃imum quesitum videt respondendum.

(Clericus. Add de Bal. in auth. licentiam. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ abb. in. c. j. de te. Abb. in. c. literas. de resti. spo.

☞ Et l. z. Tenet illam restrictionem Bart. p̃mo per dictã. l. sacro sancte. in ver. in eodẽ clericatus gradu. secundo p regulã. l. plenus. §. egtij. ff. de v̄u ꝛ ha. ad generalitatem quaz iste ponderat, respondet de q̃ recipiũt restrictionẽ de habilitate. l. j. cũ gl. §. de sac. san. ecc. sed clerici in potestate sunt inhabiles. nisi in que sitis rõne clerica tus. l. q in potestate. ff. de testa. Purp.

(Sed licentiatus. Adde bal. in. l. i. ff. sol. mat. Bald. in. c. quidam. de renun.

Universidad de Deusto
Biblioteca

idem iudicamus de licentiato q̄ de doctorato. secus in materia odiosa; vnde fm eū si episcopus faceret ex cōmunicari doctores, nō veniret licētiati, z idē q̄ in materia fauorabili z lata, licētiatus veniat appellatiōe doctoris: tenet Jmo. z Hemi. post Pet. de anc. in pio. vj. in. iiij. col. z Bal. in auf. habita. m. vij. col. C. ne filius q̄ patre. z Raph. j. l. mulier. §. j. ff. ad tre. z fm hāc distinctionem intelligeilud q̄ no. Bal. in. l. athlete. in prin. ff. de excu. tu. per illū tex. in ver. coronata: quē ōt facere in arg. cōtra licētiatos[a] qui nō habēt priuilegiū doctorū nisi pileum doc. assumāt: vt dicit vlt. ramon. z q̄ decidit Bal. in. l. j. §. pe. ff. de test. vbi concludit † q̄s licentiatus etiam qui breui est doctorandus nō venit appellatione doctoris. Unde fm eū nō sufficit potestati[b] q̄ ducat secum licentiatū pro vicario, eo casu quo debet ducere doctorem; cū licētiatus nō habeat insignia doctoris. Adde et ibi Bald. q̄ decidit Bar. in. l. qui indign[a]. ff. de sena. Alds z notabilē tex. in. l. j. C. de cōsu. li. z̄. q̄. nullus. Alu. de are. in. §. quedā. in. z̄. q. insti. de act. pro decisione. q. quā dicit contigisse in ciuitate Ferr. z alias vt accepi, fuit de facto in ciuitate Papie. in persona magnifici domini Guinifortī de Zanchis: q̄ si aliquis sit licētiat[c] iam tribus annis elapsis, z isto medio tēpore aliqui efficiunt doctores: postea iste licentiatus post illos tres annos assumit gradū doctoratus, debet precedere omnes alios qui medio tēpore fuerūt doctorati ante eum. per. d. l. j. §. caue q̄ tex. in. d. l. j. male alleg atur per Alg. de are. q̄. in illo tex. tā prima q̄ scōa erat dignitas tam consulatus q̄ patriciat[a]: nimirū si scōa supueniēs trahitur retro ad tempus prime: sed in questione nostra licētiatus nō habet dignitatē pro ut doctoratus. z propterea vide Lud. ro. ad hoc z predicta que aliter videt sentire in cōs. cccxxxiij. inci. quo ad primum articulū in quo querit. in vlt. col. ¶ Jtē attēde, q̄s in omnibus casibus in quibus tenetur precise libros cōferre cū fratribus, nō tenet precise libros cōferre, sed satis est q̄ cōferat estimationē libroꝝ, z pōt libros retinere: ita no. cōciduit bal. in. l. macedonigni. C. ad mac. vbi putat istud sin. in libris conferēdis, vt sufficiat eorū estimationē vel valorē cōferre: per illud q̄ vult gl. sin. in simili. in. l. nepos. pculo. ff. de ver. sig. Jtē sequit Sali. in l. filie cuius. §. fa. erc. z do. Alex. in. l. si donatio. in fi. j. e. Sed Lu. ro. in. d. auf. ex testamēto. de quo 99. Alex. nō facit mētionē. dicit se valde admirari de Bal. qui ōt istud esse speciale in libris cōferendis, q̄ sufficiat eorū valorem prestare. nā dicit Lud. ro. q̄s imo istud est regulare in quacūq; re que cōferri debeat: stat sic eius valorem conferre. per tex. in. l. i. §. iubet. circa fi. in ver. sed et si tantū forte. ff. e. Tu aduerte q̄s Bart. ibi in illo. §. iubet. dicit illum text. esse necessario intelligendū quando hereditas erat in quātitate: tunc z illud etiā q̄ conferri debebat, erat in quātitate: tum bene sufficiat tantum remitti de hereditate, quātū est illud q̄ cōferri debebat: secus est si illud q̄ cōferri debebat cōstebat in specie: q̄ aliud pro alio cōferri nō pōt fm Bart. z pro ista so, videntur sonare verba tex. ibi tantum z quātum que sunt de natura quātitatis. Vel scōs ōt Bar. ibi q̄s tex. ille debet intelligi quando illud fit de voluntate illius cui debet cōferri: secus est eo inuito. vel forte posset dici q̄ tex. ille loquitur quo ad relevandum aliquē a prestatione satisdationis. nam qui vult succedere nō est admittēdus: nisi prestet satisdationē de bonis suis cōferēdis: vt patet ibi ex precedētibus: vnde bene releuatur a prestatione satisdationis tantūdem prestādo, vel remittēdo. vt ibi est tex. non aūt relevatur ab ipsa collatione. ¶ † Quid autē si pater legat in testamēto expēsas studij: aut que facte sunt, aut quas velit fieri: an in tali legato 2 prehēdant libri: ponit Bar. in. l. quibus diebus. §. j. per illum tex. ff. de condi. z demon. Bal. in rub. C. de verb. sig. in. vj. q. Bal. in. l. cum successores. C. de emic. z quod no. Bart. in. l. his verbis. §. i. ff. de le. iij. illud est expeditū q̄s ex quo pater misit filium ad studium, tenetur ei libros necessarios emere: gl. est in. l. sed iulianus. §. quod dicitur. in verbo solebat. ff. ad mace. z gl. in. l. macedoniani. in ver. nō recusaret. z ibi bar. Bal. z alij. C. eo. z per hec est expedita ista lex. Jason Pisis.

¶ Affectio paterna licet sit maxima: non tamen est tante efficacie quod faciat donationē effectualem presumi.

Fundus concedi in peculiū, z non donari: qualiter intelligatur.

Donatio facta per patrem filio in potestate ob merita filij, vt hodie statim irreuocabiliter valeat, quot requiruntur.

Pater si confiteatur in instrumento donationis se recepisse seruitia a filio: an stetur eius confessioni.

Statutum si disponat quod filius familias mercato: possit efficaciter obligari: ū in instrumēto dicatur quod filius fam. contrahens erat mercator: an stabitur in hoc instrumento.

Pater si in specie exprimat merita filij cui donat, z cum iuramento: an heredes cogentur stare eidem.

Prelatus si cum capitulo confiteatur se dum de quo aliquē iuestit esse antiquum. licet tali confessioni non steatur: si tamen interueniat iuramentum, valet.

Donatio facta extraneo non confirmatur morte.

Si donatione.

Ad euidentia p̄ intelligentia litere premitte q̄ iste tex. h3 duo respōsa. Primum est clarū, q̄ filia que acquisiuit fundū, post mortē patris non tenetur illum conferre, z hoc est clarū. cū attēdi debeat tēpus mortis patris: ideo acquisita post eius mortē nō cōferunt. l. ea demū. §. e. l. nec emācipati. j. eo. Scōm aūt responsum q̄ est ibi, nam si is in quo dicitur q̄ fundus donatus a patre filiefamilias non debet esse eius precipuus: est valde difficile z dubitabile: precipue propter tex. in. l. filie cuius. in. j. relp. §. fa. er. de quo tex. gl. op. vbi decidit cum contrarium huius: q̄ filia cuius nomine pater emit fundum habet eū precipuum: propter quē tex. inuento q̄ ad hec iura traduntur sex varij intellectus quos refero. j. in glo. Jtē alia magna difficultas est cōtra istud fm responsum. quia donatio simplex facta per patrem filio in ptāte, cū non valeat in vita patris: sed cōfirmetur per eius mortē. z sic habet similitudinē relicti: nō debet cōferri. l. illud. §. fi. j. e. dixi in auf. ex testō. §. eod. hic autem dicitur contrariū: q̄ fundus donatus simpliciter p patrē filie in potestate, nō tñ est suus precipuus. ergo debet cōferri. ¶ Propter has difficultates tex. nostri in. j. e. ij. resp. intelligit per glos. hic. z omnes doc. q̄ p. gl. z omnes in auf. ex testamēto. vbi tetigi de hoc. §. e. q̄ in ista. l. iste fundus non fuit donatus filie sed solū concessus in peculiū p̄ profectitiū. hoc est dicere q̄ pater bene concessit filie: q̄ filia haberet vsum z administrationē talis fundi: sz nō dominiū. Sed q̄ iste intellect[a] omniū videtur diminere: imo plus videtur cōtra verba tex. ibi: tibi a patre donatus sustinēdo communē intellectū dicas nō p̄ out dicit Bar. z Ful. hic: quod opus est hac subauditione. l. q̄ hic donauit: hoc exp̄esse: q̄ habeat in peculiū. z q̄ istud sustinetur ineuitabiliter per puncta rationis: vt declarani in illa auf. ex testamēto. nā fundus donatus per patrē filio in potestate, nō intelligitur effectualiter donat[a]: nisi q̄s pater emit fundū nomine filij, z illū sibi tradidit: vt j. dicetur. Vel q̄s pater donauit filio, ppter benemerita filij: alias extra istos duos casus, dato q̄ pater vtatur verbo dono, vt hic: nō intelligitur donatus: sed cōcessus in peculiū tantū: vt sic filius habeat nudū vsum: sed nō dominiū. z verbū donatus impropriat i. concessus. ita probat tex. in. l. quod fructuari[a]. ff. de acq. re. do. quē corrupte alleg. Bar. hic: in eius distinctione. z text. in. l. fi. de pecu. le. z in. l. cum pater. §. pater pluribus. vbi gl. z Bar. ff. de le. ij. z idē Bar. in. l. j. §. nec castrēse. in pe. col. ad fi. ff. eo. ergo cum in ista. l. nō appareat q̄ pater emerit tal: fundū nōie filie: idem nō apparet q̄ p̄esserint benemerita filie: nā ista cū sint facti in dubio nō p̄sumunt. l. in bello. §. facte. ff. de capt. ergo apparet q̄s iste tex. loquēs in dubio debeat per puncta rationis necessario intelligi: vt intelligūt gl. z doc. hic. q̄ hic fund[a] fuit solū cōcessus in peculium, z sic in administratione filie, z sic verbū donatus: positū in tex. exponitur. i. cōcessus: iurib[a] pręal. ¶ Et hoc modo subtiliter defensatur cōmunis intellectus, fm quem. h. d. fundus acquisi. post mortē patris non debet cōferri fratrib[a]: secus si pater cōcessit in peculiū filie: q̄ nō debet esse precipuus ipsius filie: sed debet diuidi sicut alie res patris. h. d. fm cōmunē intellectum gl. z doc. hic. † Et quo habes q̄ affectio paterna [b] circa filium, sz sit maxima. l. isti quidē. in fi. ff. q̄ me. can. iuncta. l. quidam cum filium. ff. de here. insti. tamē nō est tante efficacie q̄ faciat p̄sumi donationē effectualem: sed simplicē administratio nē peculiarē: dato q̄ pater vtatur verbo dono. nisi benemerita filij p̄esserint: aut talis res sit empta nomine talis filij. z sibi tradita z donata. alias nō obstāte affectione paterna, z non obstāte q̄ pater vtatur verbo dono: tamen intelligetur concessio in peculium, z nō donatio. z tex. est sing. fm cōmunē intellectum gl. z doc. z si dicas tenēdo cōmunē intellectū gl. z doc. q̄s hoc non fuerit re vera donatio: sed concessio in peculiū: q̄s ite tex. erit de indubitabili, cum iam esset hoc decisum in. l. precedēti. Respon de sin. q̄ in. l. precedenti pater exp̄esse concessit in peculiū. sed in ista. l. ponit casus non. q̄s sumus in casu dubio, z pater est vsus verbo dono, z hic est tex. no. q̄ adhuc censetur concessio in peculium, z sic talis fundus nō debet esse precipuus ipsius filie. Tu caue[c], q̄ fm istum cōmunē intellectū gl. z doc. multū restringūtur due regule communes: prima q̄s donatio simplex facta per patrem filio in potestate non confertur. l. illud. §. fi. j. eod. dixi in aut. ex testamento. §. eo. nam in donatione ppter benemerita nō potest procedere: q̄ statim valet vt ibi dixi. solum ergo procedet quando clare apparet q̄ pater voluit esse donationē, z non concessionem in peculiū. similiter restringetur alia regula que h3 q̄s donatio inter patrē z filium in potestate statim non valet: sz cōfirmetur morte. l. pap. cum gl. ff. de do. inter virum z vxo. ¶ Et isto tex. no. q̄ verbum donatus ppter subiectam materiā exponitur concessus in peculium, facit. l. insulam. z ibi Bar. ff. de prescrip. verb. l. si olei. vbi gio. z Bart. C. loca. z. l. si vno. in princi. ff. eo. z

De collationibus. 35

eo. z in. c. cōstitut[a]. de reli. do. Jtē ad primā restrictionē duarū regul. arū supradictarū adde q̄ Bart. illud fatet in distinctione per eū hic tradita. ¶ Gl. in verbo postulas. sup gl. iij. dū all. g. l. vt liberis. j. eo. dic vt per. d. Alex. hic. Jtā gl. fin. dicit de in sex partes principales. in prīa opponit 5 text. z soluit. in scōa iuxta sol. querit de vna qōne. in tertia ponit vnū dictum. in quarta reprobat qōnem quorūdā sup hoc. in quta opponit cōtra tex. z respondet remissiue. in. vj. alle. cōcor. tex. scōa ibi: si q̄ras quare. tertia ibi: nec tz ab initio. quarta ibi: q̄ distinctionē. quinta ibi: ite tz. §. de inoffi. do. sexta z vlt. ibi, z facit. ¶ In prīa pte gl. est valde difficile contrarium glo. hic per verba satis obscura rūdet, z fm Bar. z clarius Sal. z Dod. hic tz gl. videat ponere vnam solutiōn re vera sunt due declarando vt hic per eos, z q̄ velut sint due dictiones separate. Ego aūt aliter intelligo z declaro hāc solutionē, z dico q̄ in ista lege fundus nō fuit donatus filie: sz cōcessus in peculiū. ita q̄ haberet vsus z administrationē: sz nō diuū, dato q̄ tex. vtat verbo donat[a]. z istud declaratiū in euidentialibus. §. q̄tus ad hūc tex. sz in. l. cōtraria. fundus fuit donat[a] filie. z si dicis que ōria est an fundus cōcedat in peculiū filie: an vero donet. glo. vt puto, hic iuncto eo q̄ dicit. j. in. ij. pte rūdet: q̄ fundus cōcedit in peculiū, z sic nō donat. illa cōcessio nō confirmatur p mortē patris donātis, sicut alie donatiōes: sed q̄ fundus donat p patrē filie: q̄uis donatio statim nō valeat in vita patris: tñ cōfirmat p mortē patris: q̄ si pater aliter nō reuocet, videt ex supremo iudicio tacite cōfirmare. z istud est q̄ vult dicere glo. dum dicit cōferēs supremū iudicū. cū ergo talis donatio cōfirmet morte patris vigore supremi iudicij, assumit naturam relicti. ideo nō p̄fertur, z sic vno verbo vult dicere gl. in isto text. fuit simplex cōcessio in peculiū. que nō statim valet quo ad transferendū dōiū. z nō cōfirmat morte. z sic nō cōfert in supremū iudiciū sed in. l. Itē, fundus fuit donatus. z q̄uis donatio statim nō valeat cōfirmat morte ex tacito supremo iudicio. ideo etiā assumit naturā relicti post mortē. iō nō cōfert. z si dicis q̄s ista solutio diuinat ad vtrūq; tex. nā diceret hic q̄ fund[a] fuit cōcessus in peculiū est magna violētia ad hūc tex. nisi declarā sic: vt. §. in euidētialibus. Jtē dicere q̄ in. §. io. d. l. filie, fund[a] fuit donatus filie in magis q̄ hic, est diuinare, p̄fertim cum in dubio p̄sumat cōcedi in peculiū. z nō donari. vt declarani. §. in euidētialibus. glo. vt puto voluit ad hoc rūdere. dicant doct. q̄cunq; velint q̄ verū est † in dubio fundus p̄sumitur cōcedi in peculium, z nō donari: est verū nisi p̄cedāt bīmeria filie: tūc ēm p̄sumitur donari. Tū q̄ istud vltimū est diuinare ad illū tex. cū ibi nō magis appareat q̄ hic q̄ benemerita p̄esserint. z ista sunt facta, q̄ in dubio p̄sumunt. ideo lz alij doc. hic trāseant cū solutione gl. hic, ego eā nō teneo. ¶ Et ppterea inuenio q̄ alia datur solutio ad. d. l. filie cuius. q̄ ibi fundus fuit empt[a] nōie filie: vt clare dicit tex. ibi, z etiā per patrem fuit fact[a] traditio filie: z istis duob[a] cōcurrētibus. q̄ sit res empta nōie filie z sibi tradita tunc intelligit donata. z tūc bñ cōfirmat morte, z h3 vim supremi iudicij. z ideo nō cōfert. ita loquit. d. l. filie. Sed i ista. l. q̄uis fundus fuerit donat[a], z sic tradit[a] p̄ p̄ez filie: tū nō erat empt[a] nomine filie: q̄ istud non dicit tex. hic: put dicit in. d. l. filie. ergo nō intelligit donatus sz cōcessus in peculiū. ergo nō est cōfirmabilis morte. Jtā sol. vult Bar. hic: i distinctione quā facit. z expressius Bar. in. d. l. filie. vbi dicit q̄ tex. ibi dum dicit comparauit. dz intelligi z manualiter traditū: alias videret tūn nomē filij in instrō ac dicit loquitur de benemeritis de preterito. vt exp̄esse declarat Bal. hic in vlti. col. sed. d. §. que tutoribus. loquitur in beneméritis de futuro. Secundo rel̄ndeo z melius, q̄ ibi substitutio filij non potest p̄sumi facta p̄opter tutelam: eo q̄ frater omnino est fiduciarius tutoris a lege alterius fratris, absq; eo q̄s pater eum tutorem constituat. insti. de fidu. tu. §. quo defuncto.

¶ † Silo. tamē diligēter ad hoc vt donatio facta per patrē filio in potestate ob merita filij hodie statim irreuocabiliter valeat: vt tenet gl. ordi. in. d. aut. vnde z si parens. tria copulative requrūtur. Primo q̄ talia merita vere appareant: nec in hoc staretur assertioni patris: vt dicam statim in gl. Secundo q̄ talia benemerita[b] sint equiualentia rei donate. hoc est q̄ filius fecerit tale meritū patri, q̄ si fuisset extraneus tantū fuisset lucratus. c. relatū. cl. ij. in ver. iuxta seruitū meritū. de testa. a alias illud donatiū q̄s excedet meritum non esset aduentitiū. nec valeret fm Bal. z Sali. in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. z late Jmo. in. l. aquilius regulus. ff. de dona. cū multis additis per do. Alex. hic: z per hoc apparet nō esse verū illud q̄d tenuit Bal. in aut. ex testamento. in. iij. col. §. eo. z sequitur Lud. hic, sufficere q̄ benemerita filij nō sint infra dimidiā rei donate. ar. l. ij. C. de rescin. vēdi. z in specie reprehenditur per do. Alex. hic quē per te videas. Tertio requiritur q̄ talia benemerita non sint obsequialia, ad que tenetur filius. quia non exigunt remunerationem. l. filia. C. de pat. pote. se cūdū Bal. z Dod. z Bal. in. d. l. filie cuius. ¶ † In gl. ibi: rideo si pesserint merita. no. ex gl. q̄ quā do p̄cedūt benemerita filij erga patrē: lz pater simplr donet filio, z nō exp̄imat ppter beneficia. tūc intelligit donare ppter benemerita, z nō ex affectione paterna. z sic donatio hodie statim valet. fm gl. i aut. vnde z si parēs. §. de inof. test. z cū ista gl. trāseūt Bar. z Alg. hic. z bar. in. l. si tibi. §. si pact[a]. ff. de pact. facit tex. in. l. si vero nō remunerādi. §. idē Papinian[a]. ff. mā. Istō rep̄hēdit Lud. ro. hic per tex. in. l. tutor: petitus. §. tutoribus. ff. de excu. tut. vbi si pater instituat filiū, z eū ordinet tutorē alterius fratris relictū p̄sumitur factum ex affectione paterna z non propter meritū tutele. rūdet. d. Alex. q̄ ille text. loquit in institutione filij, quam pater tenetur facere, qui debet filium instituere: vn de non p̄sumitur fecisse ob tutelā. Sed tu aduerte, q̄ hec solutio procedit quatenus institutio filij esset vsq; ad legitimam, nō vltra: nam si sit vltra, pater non tenetur eam facere, vt. l. parentibus. C. de inoffi. testa. Ideo dupliciter respondeo ad illum text. primo q̄ gl. hic loquitur de benemeritis de preterito. vt exp̄esse declarat Bal. hic in vlti. col. sed. d. §. que tutoribus. loquitur in beneméritis de futuro. Secundo rel̄ndeo z melius, q̄ ibi substitutio filij non potest p̄sumi facta p̄opter tutelam: eo q̄ frater omnino est fiduciarius tutoris a lege alterius fratris, absq; eo q̄s pater eum tutorem constituat. insti. de fidu. tu. §. quo defuncto.

¶ † Silo. tamē diligēter ad hoc vt donatio facta per patrē filio in potestate ob merita filij hodie statim irreuocabiliter valeat: vt tenet gl. ordi. in. d. aut. vnde z si parens. tria copulative requrūtur. Primo q̄ talia merita vere appareant: nec in hoc staretur assertioni patris: vt dicam statim in gl. Secundo q̄ talia benemerita[b] sint equiualentia rei donate. hoc est q̄ filius fecerit tale meritū patri, q̄ si fuisset extraneus tantū fuisset lucratus. c. relatū. cl. ij. in ver. iuxta seruitū meritū. de testa. a alias illud donatiū q̄s excedet meritum non esset aduentitiū. nec valeret fm Bal. z Sali. in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. z late Jmo. in. l. aquilius regulus. ff. de dona. cū multis additis per do. Alex. hic: z per hoc apparet nō esse verū illud q̄d tenuit Bal. in aut. ex testamento. in. iij. col. §. eo. z sequitur Lud. hic, sufficere q̄ benemerita filij nō sint infra dimidiā rei donate. ar. l. ij. C. de rescin. vēdi. z in specie reprehenditur per do. Alex. hic quē per te videas. Tertio requiritur q̄ talia benemerita non sint obsequialia, ad que tenetur filius. quia non exigunt remunerationem. l. filia. C. de pat. pote. se cūdū Bal. z Dod. z Bal. in. d. l. filie cuius. ¶ † In gl. ibi:

¶ Filie cuius. dicto bal. obstat l. j. C. de castren. pecu. lib. z̄. Purp.

† Ibi no. istihil ibi nec in. l. q̄ de suo. §. j est tex. z glo. in. l. donationes. §. fratres. ff. de donatio. Purpuratus.

† In secunda. Adde Jas. dicē tem ita donata esse adueūtia in l. filie dotem. q̄. col. §. e. Purp.

† Benemerita. Item Jas. in l. petens. col. vj. §. de pac. Alex. lib. j. consi. ij. col. iij. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ☞ Pater. Adde de Alex. lib. j. cõ filio. lv. col. ij. Purpu.

b ☞ Ratio. Plene Lur. cõsi. xlv. col. ij. ver. pacta.

c ¶ Ecclesie. adde Bal. in. l. j. in ij. col. de ijs qui feu. da. pos. i vsi. feu. Pe. de anc. & Abb. in. c. vt super. de rebus eccles. non alie. & ibi per Joan. de Imol.

nec inspecto si dixit pater &c. ista gl. tota die alleg. pro valde no. q si pater[a] in instrumẽto donationis confiteatur se recipisse seruitia a filio, in hoc nõ statur confessioni patris: sed oportet q̃ be nemerita vere, ꝓbent. & istã gl. dicit Ang. in lect. sto. esse bene notandam: q̃ quotidie patres donant filijs ꝓ̃o beneméritis et seruitijs filiorũ, que confitent̃ ab eis recepisse: talis cõfessio nihil ꝓbat: vt hac gl. no. & põt reddi duplex ratio: prima q̃ q̃ñ confessio procedit inter personas ꝓhibitas, nõ valet niſi veritas ꝓbetur. l. qui testamẽtum. ff. de prob. Sc̃da rõ̃ est: q̃ quotiesc̃q̃ cõfessio vel assueratio fit a ꝓhibita ꝑsona que nõ põt libere talem actũ facere, sed ita demũ si interueniret illud q̃ cõfitetur talis cõfessio est suspecta, & ei nõ statur: q̃ ꝑsumit facta in fraudẽ legis: ad hoc vt ille act⁹ possit fieri: qui aliter fieri nõ poterat: ita ꝓbat tex. no. quẽ ad hoc. no. Bar. in. l. si forte. ff. de castren. pe. gl. & Bar. & oẽs hic & idem Bar. in. l. per diuersas. C. mãda. & in aut. si quis in aliquo. circa fi. C. de edẽ. Bal. in. aut. hoc ius ꝓ rectum. C. de sacrosan. eccle. & in. l. cum aliquis. C. de iure delibe. Joã. And. in addi. Spe. in ti. de rebus eccle. non alie. super rub.

5 ¶ Et p hoc infert Bar. & sequunt̃ mod. q̃s si statutũ disponat q̃ filiusfamilias quando est mercator: possit cõtrahendo efficaciter obligari, certe si i instrumẽto diceret q̃ talis filiusfamilias contrahens erat mercator, nõ stabit tali cõfessioni: ꝓut etiã t3 Jo. And. in addi. Spe. in ti. de sent. ꝓpo. la. §. vt antẽ. in addi. prima. cũ alijs additis hic per do. Alle. & vltra eũ & alios addo illõ q̃ notabiliter decidit Bal. in ꝓlud. feudo. circa. xv. co. in. ij. di

d uisione feudo: um: nã scitis q̃ ꝓlatus ecclesie[c] nou põt infeudare res ecclesie: nisi de antiquo ita solite sint infeudati. cap. ij. de feud. pone nunc q̃ episcopus vel ꝓlatus ecclesie inuestiat alicuem in feudum de certo castro, tanc̃ de feudo antiquo, asserẽs in instrumento q̃ antecessores istius ab antiquo tenuerũt in feudum: q̃ huic confessioni ꝓlati nõ est standũ: ex quo ꝓlat⁹ nõ potest libere infeudare & per multa alia de quibus ibi pulchre p eum. que omnia hic opp̃otune cadunt: sequitur do. Mar. franc. de. c. j. in. vij. col. de ijs q̃ feu. da. pos. & Jo. de Imo. in. c. ij. in antepe. col. de feu. vbi refert do. Car. ita cõsuluisse. & do. Alexã. vbi egregie limitat in cõsi. x. in. iiij. vol. q̃ incipit. põderatis his que in themate narrant. in. ij. & iij. col. Adde idẽ facit q̃ fin. dicit bal. in. l. iubemus. §. j. C. ad treb. q̃ si pater faciat cessionẽ filio in ptã te de aliqua re acquisita, & cõfiteat ꝓtestũ ex burlatũ de pecunia

6 filij: nõ statur cõfessioni patris per ꝓdictã regulã. ¶ Istã regulã sic ampliatã limitat primo bal. hic in. j. col. ad fin. & põdera bene in quibus terminis loquatur, q̃ñ pater exp̃imeret in indiuiduo speciem & qualitatẽ meritorũ, & hoc cũ iuramẽto: tũc hæredes tenent̃ ei stare. autẽ. q̃ obtinet. C. de ꝓb. q̃ nihil facit fm d. Alex. cum ibi non fieret fraus legi, sed solum damnũ her. & in contrarium adducit illud q̃ vult Bar. in. l. cũ quis decedens. §. Titia. ff. de leg. iij. de marito cõfitente se esse debitorẽ ex dotis cũ iuramento. nã tali cõfessioni licet iurate nõ statur q̃ est inter ꝓhibitas ꝑsonas. vt ibi tenet Bart. & in alijs locis hic alleg. per do. Alex. quibus adde Lud. ro. in consi. ccv. incip. quo ad primũ quis melius ius ꝓtendat. Sed tu aduerte quia Bal. loquit in terminis quando pater enumerauit benemerita filij in specie, & in qualitate cũ iuramẽto, cum etiã sine iuramento sufficeret specificare benemerita & eis staretur fm bal. in. l. illud. in. iij. col. C. de sacrosc. eccle. & in. l. cum aliquis. C. de iure delibe. Joã. And. in addi. Spe. in ti. de rebus eccle. non alie. super rub.

¶ Et p hoc infert Bar. & sequunt̃ mod. q̃s si statutũ disponat q̃ filiusfamilias quando est mercator: possit cõtrahendo efficaciter obligari, certe si i instrumẽto diceret q̃ talis filiusfamilias contrahens erat mercator, nõ stabit tali cõfessioni: ꝓut etiã t3 Jo. And. in addi. Spe. in ti. de sent. ꝓpo. la. §. vt antẽ. in addi. prima. cũ alijs additis hic per do. Alle. & vltra eũ & alios addo illõ q̃ notabiliter decidit Bal. in ꝓlud. feudo. circa. xv. co. in. ij. di

d uisione feudo: um: nã scitis q̃ ꝓlatus ecclesie[c] nou põt infeudare res ecclesie: nisi de antiquo ita solite sint infeudati. cap. ij. de feud. pone nunc q̃ episcopus vel ꝓlatus ecclesie inuestiat alicuem in feudum de certo castro, tanc̃ de feudo antiquo, asserẽs in instrumento q̃ antecessores istius ab antiquo tenuerũt in feudum: q̃ huic confessioni ꝓlati nõ est standũ: ex quo ꝓlat⁹ nõ potest libere infeudare & per multa alia de quibus ibi pulchre p eum. que omnia hic opp̃otune cadunt: sequitur do. Mar. franc. de. c. j. in. vij. col. de ijs q̃ feu. da. pos. & Jo. de Imo. in. c. ij. in antepe. col. de feu. vbi refert do. Car. ita cõsuluisse. & do. Alexã. vbi egregie limitat in cõsi. x. in. iiij. vol. q̃ incipit. põderatis his que in themate narrant. in. ij. & iij. col. Adde idẽ facit q̃ fin. dicit bal. in. l. iubemus. §. j. C. ad treb. q̃ si pater faciat cessionẽ filio in ptã te de aliqua re acquisita, & cõfiteat ꝓtestũ ex burlatũ de pecunia

6 filij: nõ statur cõfessioni patris per ꝓdictã regulã. ¶ Istã regulã sic ampliatã limitat primo bal. hic in. j. col. ad fin. & põdera bene in quibus terminis loquatur, q̃ñ pater exp̃imeret in indiuiduo speciem & qualitatẽ meritorũ, & hoc cũ iuramẽto: tũc hæredes tenent̃ ei stare. autẽ. q̃ obtinet. C. de ꝓb. q̃ nihil facit fm d. Alex. cum ibi non fieret fraus legi, sed solum damnũ her. & in contrarium adducit illud q̃ vult Bar. in. l. cũ quis decedens. §. Titia. ff. de leg. iij. de marito cõfitente se esse debitorẽ ex dotis cũ iuramento. nã tali cõfessioni licet iurate nõ statur q̃ est inter ꝓhibitas ꝑsonas. vt ibi tenet Bart. & in alijs locis hic alleg. per do. Alex. quibus adde Lud. ro. in consi. ccv. incip. quo ad primũ quis melius ius ꝓtendat. Sed tu aduerte quia Bal. loquit in terminis quando pater enumerauit benemerita filij in specie, & in qualitate cũ iuramẽto, cum etiã sine iuramento sufficeret specificare benemerita & eis staretur fm bal. in. l. illud. in. iij. col. C. de sacrosc. eccle. & in. l. cum aliquis. C. de iure delibe. Joã. And. in addi. Spe. in ti. de rebus eccle. non alie. super rub.

5 ¶ Et p hoc infert Bar. & sequunt̃ mod. q̃s si statutũ disponat q̃ filiusfamilias quando est mercator: possit cõtrahendo efficaciter obligari, certe si i instrumẽto diceret q̃ talis filiusfamilias contrahens erat mercator, nõ stabit tali cõfessioni: ꝓut etiã t3 Jo. And. in addi. Spe. in ti. de sent. ꝓpo. la. §. vt antẽ. in addi. prima. cũ alijs additis hic per do. Alle. & vltra eũ & alios addo illõ q̃ notabiliter decidit Bal. in ꝓlud. feudo. circa. xv. co. in. ij. di

d uisione feudo: um: nã scitis q̃ ꝓlatus ecclesie[c] nou põt infeudare res ecclesie: nisi de antiquo ita solite sint infeudati. cap. ij. de feud. pone nunc q̃ episcopus vel ꝓlatus ecclesie inuestiat alicuem in feudum de certo castro, tanc̃ de feudo antiquo, asserẽs in instrumento q̃ antecessores istius ab antiquo tenuerũt in feudum: q̃ huic confessioni ꝓlati nõ est standũ: ex quo ꝓlat⁹ nõ potest libere infeudare & per multa alia de quibus ibi pulchre p eum. que omnia hic opp̃otune cadunt: sequitur do. Mar. franc. de. c. j. in. vij. col. de ijs q̃ feu. da. pos. & Jo. de Imo. in. c. ij. in antepe. col. de feu. vbi refert do. Car. ita cõsuluisse. & do. Alexã. vbi egregie limitat in cõsi. x. in. iiij. vol. q̃ incipit. põderatis his que in themate narrant. in. ij. & iij. col. Adde idẽ facit q̃ fin. dicit bal. in. l. iubemus. §. j. C. ad treb. q̃ si pater faciat cessionẽ filio in ptã te de aliqua re acquisita, & cõfiteat ꝓtestũ ex burlatũ de pecunia

6 filij: nõ statur cõfessioni patris per ꝓdictã regulã. ¶ Istã regulã sic ampliatã limitat primo bal. hic in. j. col. ad fin. & põdera bene in quibus terminis loquatur, q̃ñ pater exp̃imeret in indiuiduo speciem & qualitatẽ meritorũ, & hoc cũ iuramẽto: tũc hæredes tenent̃ ei stare. autẽ. q̃ obtinet. C. de ꝓb. q̃ nihil facit fm d. Alex. cum ibi non fieret fraus legi, sed solum damnũ her. & in contrarium adducit illud q̃ vult Bar. in. l. cũ quis decedens. §. Titia. ff. de leg. iij. de marito cõfitente se esse debitorẽ ex dotis cũ iuramento. nã tali cõfessioni licet iurate nõ statur q̃ est inter ꝓhibitas ꝑsonas. vt ibi tenet Bart. & in alijs locis hic alleg. per do. Alex. quibus adde Lud. ro. in consi. ccv. incip. quo ad primũ quis melius ius ꝓtendat. Sed tu aduerte quia Bal. loquit in terminis quando pater enumerauit benemerita filij in specie, & in qualitate cũ iuramẽto, cum etiã sine iuramento sufficeret specificare benemerita & eis staretur fm bal. in. l. illud. in. iij. col. C. de sacrosc. eccle. & in. l. cum aliquis. C. de iure delibe. Joã. And. in addi. Spe. in ti. de rebus eccle. non alie. super rub.

5 ¶ Et p hoc infert Bar. & sequunt̃ mod. q̃s si statutũ disponat q̃ filiusfamilias quando est mercator: possit cõtrahendo efficaciter obligari, certe si i instrumẽto diceret q̃ talis filiusfamilias contrahens erat mercator, nõ stabit tali cõfessioni: ꝓut etiã t3 Jo. And. in addi. Spe. in ti. de sent. ꝓpo. la. §. vt antẽ. in addi. prima. cũ alijs additis hic per do. Alle. & vltra eũ & alios addo illõ q̃ notabiliter decidit Bal. in ꝓlud. feudo. circa. xv. co. in. ij. di

d uisione feudo: um: nã scitis q̃ ꝓlatus ecclesie[c] nou põt infeudare res ecclesie: nisi de antiquo ita solite sint infeudati. cap. ij. de feud. pone nunc q̃ episcopus vel ꝓlatus ecclesie inuestiat alicuem in feudum de certo castro, tanc̃ de feudo antiquo, asserẽs in instrumento q̃ antecessores istius ab antiquo tenuerũt in feudum: q̃ huic confessioni ꝓlati nõ est standũ: ex quo ꝓlat⁹ nõ potest libere infeudare & per multa alia de quibus ibi pulchre p eum. que omnia hic opp̃otune cadunt: sequitur do. Mar. franc. de. c. j. in. vij. col. de ijs q̃ feu. da. pos. & Jo. de Imo. in. c. ij. in antepe. col. de feu. vbi refert do. Car. ita cõsuluisse. & do. Alexã. vbi egregie limitat in cõsi. x. in. iiij. vol. q̃ incipit. põderatis his que in themate narrant. in. ij. & iij. col. Adde idẽ facit q̃ fin. dicit bal. in. l. iubemus. §. j. C. ad treb. q̃ si pater faciat cessionẽ filio in ptã te de aliqua re acquisita, & cõfiteat ꝓtestũ ex burlatũ de pecunia

6 filij: nõ statur cõfessioni patris per ꝓdictã regulã. ¶ Istã regulã sic ampliatã limitat primo bal. hic in. j. col. ad fin. & põdera bene in quibus terminis loquatur, q̃ñ pater exp̃imeret in indiuiduo speciem & qualitatẽ meritorũ, & hoc cũ iuramẽto: tũc hæredes tenent̃ ei stare. autẽ. q̃ obtinet. C. de ꝓb. q̃ nihil facit fm d. Alex. cum ibi non fieret fraus legi, sed solum damnũ her. & in contrarium adducit illud q̃ vult Bar. in. l. cũ quis decedens. §. Titia. ff. de leg. iij. de marito cõfitente se esse debitorẽ ex dotis cũ iuramento. nã tali cõfessioni licet iurate nõ statur q̃ est inter ꝓhibitas ꝑsonas. vt ibi tenet Bart. & in alijs locis hic alleg. per do. Alex. quibus adde Lud. ro. in consi. ccv. incip. quo ad primũ quis melius ius ꝓtendat. Sed tu aduerte quia Bal. loquit in terminis quando pater enumerauit benemerita filij in specie, & in qualitate cũ iuramẽto, cum etiã sine iuramento sufficeret specificare benemerita & eis staretur fm bal. in. l. illud. in. iij. col. C. de sacrosc. eccle. & in. l. cum aliquis. C. de iure delibe. Joã. And. in addi. Spe. in ti. de rebus eccle. non alie. super rub.

p ☞ Maritus. Contra Socyn. cõsi. cxvj. col. vij. Purpu.

ne facta sine iusinuatione, etiã sit iurata: licitũ est venire cõtra factũ ꝓpriũ etiã iuratũ: q̃ñ factũ est lege impediente. fm Fed. de senis. in consil. clxxij. q̃ refert & sequit̃ Imol. in cõmento. c. cũ ꝓtingat. in. vij. char. in fi. de iureitur. Sed ad ꝓpositũ nostrũ ad uerte, q̃ q̃uis cõfessio patris de beneméritis filij sit inspecta, tñ nõ credo q̃ dicat cõtra. l. sicut in simili parer, ꝓhibẽt cõtrahere cũ filio in ꝓtẽtu si cõtrahat nõ est cõtra. l. sed ꝓter. l. nã ortũ natu ralis obligatio. l. frater a fratre. & ibi declarat Bart. in pe. q. ff. de cõdi. indeb. que natura lis nõ oriret̃ si ꝙtract⁹ esset cõtra legẽ. l. si nõ sortẽ. in ꝓ. ff. de cõdi. inde. facit q̃ dicit Bal. in. c. fælicita tus. in. ij. col. de rescrip. q̃ si in instrumẽto donatiõis apponant illa verba ꝙ benemeritis & seruitijs, tñ donatio nõ est falsa: licet merita nõ interuenerint. & idẽ tz Bal. in. l. i. in pe. col. ff. de cõdi. ob cãm. vbi notabilius loquitur. tu adde tex. no. in. l. in summa. ff. id quo q̃s. ff. de cõdi. inde. & in. l. dam⁹. & ti. Veri⁹ est q̃ dicat cõtra. l. cũ sit in fraudẽ. l. p. l. q. testamẽtũ. in fi. ff. de ꝓb. & q̃d q̃ decidit Bar. in. l. cũ q̃s decedẽs. §. titia. ff. de le. iij. ¶ Ego vltra alios limito tertio q̃ cõfessio facta a ꝑsona que nõ põt libere actũ facere, ꝓsumit falsa, & ei nõ stat. ista regla ꝓcedit in ꝑsonis ꝓuiatis: secus est in iudicib⁹ vel in alijs habẽtib⁹ iurisdictionẽ de publico: q̃ si faciat cõfessionẽ in actu in quo libere nõ põt di sponere, tũ stat eorũ cõfessioni: imo plene, ꝓbat. hinc est q̃ ptãs vel ali⁹ ordinari⁹ nõ põt delegare cãs meri vel mixti imperij: nisi ex necessarie absentie: vel alteri⁹ iusti impedimenti: ꝓpone & ptãs delegat. & in instrumẽto delegationis õt qualiter est impeditus legitime: nunq̃ stabit huic cõfessioni. dico q̃ sic: q̃uis nõ pos sit libere actũ delegationis facere. gl. est de hoc solẽs & ordi. in c. pastoralis. in ꝓin. in ver. exonerare. de offi. deleg. Bal. in. c. de causis. in. xv. col. e. ti. tenẽt Bui. & Albe. & do. Alex. & ibi dixi in l. i. in ꝓin. ff. de offic. ei⁹. Et nõ diuersitatis est: q̃ lex multũ plus ꝓsumit ꝓ iudice quã facit ꝑ ꝓuato. ita egregie inqt Bal. in rub. de off. deleg. in pe. col. & no. ista limitatiõnẽ q̃ eã nõ tradũt in specie nec hic nec alibi doc. ¶ In tertia parte gl. ibi. nec tenet ab initio. ista pars gl. põt dupliciter intelligi. primo vt referatur ad illud quod dixerat gl. ff. de donatione facta ꝓpter beneméri ta, q̃ñ de beneméritis nõ apparet, & isto modo referẽdo istã glo, fm Ang. hic in lect. perusina est sing. notãda ad vnũ ad q̃s alij nõ põderãt. fm eũ: q̃ si pater donauit filio ꝓpter bñmerita ei⁹: que postea nõ apparẽt, talis donatio nõ confirmat̃ morte: sicut cõfirmant̃ alie simplices donatiões. ratio est: q̃ censẽt simulata

8 itẽ censẽt facta tanc̃ extraneo. ☨ sed donatio facta extraneo nõ confirmat̃ morte. idẽ q̃ ꝑ hãc gl. tenet Ang. in. l. ij. §. fi vero pa ter. ff. ꝓ donа. & ibi Raph. cu. qui limitat. Sed ista cõclusio est falsa & reprehẽdit ꝑ Fulg. & plenius per do. Alexã. hic ad cuius dicta me remitto. ¶ Alio & sc̃do modo & melius intelligit ista ter tia pars gl. q̃ referat̃ ad illud q̃d dixerat. ff. q̃ñ pater cõcedit rem filio in peculiũ: & tunc bene dicit gl. q̃ nõ tenet a ꝓin. nec confir matur morte: sicut alie similes donationes. q̃ñ donatur a patre, & istud pater ex sequẽtibus verbis gl. ibi, quã distinctionẽ. & ita intelliget̃ vt declarauit in ꝓin. hui⁹ gl. ¶ In quarta ꝑte glo. ibi, quã distinctionẽ ado q̃ Ang. hic in lec. sto. no. ex ista gl. q̃ si pa ter donet filio emãcipato in peculiũ: cũ peculiũ in eo non cadat: illa adiectio peculiũ nihil operat̃: sed remanet donatio simplex. ¶ Adde similem gl. in. l. vt liberis. in gl. fi. in ꝓin. & ibi do. j. eo. sicut quando mater donat filie in peculium, remanet simplex donatio, fm Bal. in. l. cum vinum. C. de fideicõmiſ. Jason, may nus in ciuitate Pisarum.

1 ☞ Collationis beneficium transit ad heredes. 14.

Si maritus.

Jus petẽdi collationẽ transmittit̃ ad hæredẽ etiam post humũ natũ post mortẽ patris. hoc ꝓmo. & emãcipa ti quesita post mortem patris nõ tenent̃ cõferre. hoc sc̃do. & codicilli collationẽ nõ impediũt q̃uis in eis relicta non sint cõferẽda. h. d. tertio. cũ. ij. ll. sequẽtibus vsq; ad. l. vt liberis.

1 ¶ Flo. ex. l. si marit⁹. q̃ beneficiũ collationis trãsit ad hæredẽ d actiue, addẽ q̃s etiã transit contra hæredẽ passiue. l. cum eman cipati. in ꝓin. ff. eo. & q̃ actiue. adde tex. in. l. j. §. ibidẽ. ff. eo. titu. Et. l. filiam. no. q̃ codicilli non impediunt collationẽ. adde glo. in. l. si emancipati: in verb. iudicium. s. e. secus est in testamento fm hec iura. Et que sit ratio diuersitatis. Lud. ro. in illa. l. si emã cipati. labo: at: ꝓ dicit q̃ difficile est assignare rationẽ diuersita tis. Sed ratio est clara: q̃ in testamento disponit̃ plenarie de tota uolũtate. ideo si testator: nõ ordinaret q̃d fieret collatio, cessat. fm Bart. l. si emãcipati. in pe. col. & eo. sed in codicillis nõ plene disponit̃. Hinc est q̃ si in codicillis testator ordinaret plene to tam uoluntatẽ codicilli impedirẽt collationẽ sicut testamentũ. tex. est no. in. l. ex pte. §. j. & ibi Bart. in summario. ff. fa. ercis. nisi in codicillis exp̃esse ꝓhiberet: q̃ cõtra uoluntatẽ exp̃essam defuncti nun q̃ fit collatio: vt dicitur in. l. si emãcipati. & eo. vbi gl. in verbo iudicium. istud tenet si bene inspiciatur. Jason.

Filius

1 ☞ Filius an teneatur conferre donationem ꝓpter nuptias.
2 Emancipati an hodie conferant inuicem donationem ꝓpter nuptias. & nu. 3.
4 Vduentitia hodie debent conferri emancipatis.
5 Nepotes, pnepotes, & alij q̃ teneanť adinuicẽ ꝙferre: & quando.
6 Dos & donatio ꝓpter nuptias quando conferri debeant.
7 Attendendum est quod fieri solet.
8 Papa si motu ꝓprio aliquid fieri velit intelligitur tamen q̃s fiat vt est consuetum.
9 Procurator: constitutus ad fideiubendum, potest renuntiare beneficio ordinis.
10 Papa si consueuit in inuestituris quas facit vicarijs vel princi pibus super terris, & oppidis ecclesie: cõcedere iurisdictionẽ pu blicationis bonorũ. & vltimi supplicij: ista veniũt in simplici in uestitura facta per papam: licet in inuestitura non exp̃imatur.
11 Concessio facta ꝓ se & filijs: intelligitur facta etiã ꝓ filijs fra tris: si ita sit consuetum.
12 Conductio simpliciter facta de aliqua domo: intelligitur facta ꝓ pensione consueta.
13 Notarius simpliciter rogatus de instrũ, intelligitur rogatus vt apponat oẽs clausulas que de consuetudine sunt solite apponi.
14 Notarius in instrumẽto dotis debet apponere hypothecariam: etiam si a partibus non sit dictum, si consuetum est apponi.
15 Bonorum possessio quando intentatur antequã heres scriptus adeat. tunc res deducitur ad causam intestati.
16 L. pater filium an corrigatur per hanc. l.
17 Consanguinei sponse si donant aliquid sponsoi an videãtur donare contemplatione sponsi. 17.

a ☞ Tliberis. Scõm Bar. & doct. vsque ad hanc. l. tradita sunt nobis iura antiqua, & etiã reperiebanť de iure ffori. sed ab ista. l. in antea vsq; ad fi. ti. traduncť iura noua edita nouiter ab imperatore: ib⁹. fs Bar: sic gñ aliter loquẽs errat: q̃ ista. l. precedit. l. filie dotẽ. s. eo. que ponit aliqua noua que nõ erant de iure ffori. vt ibi declarani. & ista. l. fuit ꝓposita a Leone imperatore. vt faciat mentionẽ tex. in. l. qm̃ nouella. ff. de inof. te. Et introdu

a cit ista. l. quatuor de nouo que nõ erãt de iure ffori. ¶ ☨ primo addit ad totũ ti. ff. de col. do. vnũ q̃s ibi erat omissum. ibi in illo ti. erat statutum q̃s filia que habuerat dotẽ a patre tenebať talẽ dotẽ fratribus conferre: put etiã dicũt multe. ll. istius ti. per istã l. additã, q̃ eodẽ mõ filij⁹ teneť cõferre donationẽ ꝓpter nuptias. istud nõ poterat statui de iure ffori. q̃ donatio ꝓpter nuptias nõ erat cognita de iure ffori. ſz fuit inuẽta ꝑ tit. C. de do. ꝓpter

b nup. & vt oĩa equaliter seruenť in donatiõe ꝓpter nupt. q̃ in do

c te. l. fi. cũ aut. ibi posita. C. de do. ꝓpter nupt. ficut ergo de iure ffori. filia teneť cõferre dotẽ quã habuit a patre. e. ti. ff. de co. do. & mulris. ll. hui⁹ ti. per hãc. l. inducitur de nouo q̃s si filiuffa. habuit donationẽ ꝓpter nup. a patre vel a mre vel quo teneť eã cõ ferre: q̃ñ tractať de hereditate illi⁹ a quo talẽ donationẽ habuit.

2 ¶ Sc̃do de nouo inducit ista. l. q̃ licet emãcipati inter se oliz

d nihil ꝙferẽt, eo q̃ neuter alij iniuria afficiebat. l. si emãcipati. in ꝓin. s. eo. hodie statuit ꝑ hãc. l. q̃ ferãt adinuicẽ donationẽ ꝓpter nuptias. & do. simpliciter: put dixit hic gl. mag. in. iiij. par

3 te. ¶ ☨ Tertiũ est: q̃ de iure ffori in successione mris vel li nec mre nihil statutũ erat de collatione: vt etiã dicit Bar. in. l. j. §.

4 nec castrẽse. i pe. col. ff. e. & hodie ꝑ hãc. l. introducit. ¶ ☨ Quar

e tũ & vltimũ est & lz olim solũ ꝓfectitia⁹ veniret emãcipatis cõ ferẽda. l. filie dotẽ. ad fi. s. e. hodie ꝑ hãc. l. inducit̃ q̃ etiã aduẽti tia emancipatis cõferri debeãt. q̃ñ tractať de successione i⁹ius a quo talia aduẽtitia ꝓuenerũt. & ad ista vide Bar. in. l. si emanci pati. in. ij. col. & seq. s. eo. Illud aũt q̃d dicit. i. gl. ad fi. & sequitur Ang. q̃ ꝑ hanc. l. de nouo statuať vt intẽtata q̃rela locũ habeat collatio. & sic ꝑ hãc. l. corrigit. l. ꝑ filiũ. ff. de col. do. est male di

5 ctum: vt tangeť in illa gl. j. ad fi. ¶ ☨ Itẽ aduerte q̃ in hac. l. di sponit̃ q̃s nepotes, ꝓnepotes & alij teneanť adinuicẽ cõferre. in tellige vere q̃ñ quibus hic per eũ. Ultra quem adde tex. in. c. cũ

g ☞ D. ferrariensis. in ver. sicut consuevit. de constitutio. quem tex. Bal. d. Alex. Imo. & ceteri dicũt esse meliorem de corpore iuris q̃ istud q̃ solet apponi in contractu habetur ꝓ apposito etiã si nõ sit appositũ in instrumẽto ꝙtractus: facit tex. in. l. si ꝓius. §. placuit. & ibi no. Bar. ff. de aqua plu. arc. cũ multis iur. que ad hoc solẽt allegari. Jmo generaliter dicit Inn. in. c. olim. in ꝓin. de verb. sig. quem refert & sequitur Alb. Pan. in ca. certificari. in ꝓin. de sepul. q̃ omnis dispositio de mundo sine legalis sine vl timarum voluntatũ sine contractuũ accipit interꝑetationem: &

8 supplementũ a cõsuetudine, & ab eo q̃ fieri solet. ¶ ☨ Similiter videm⁹ q̃ omnes clausule que solẽt apponi in bullis apostolicis si sint omisse, subintelliguntur in eis, & habenť ꝓ expressis. ita i probat tex. in. c. accepim⁹. & ibi do. Ant. ad hoc no. de eta. & qua li. & probat tex. in. d. c. cum. ☞ D. ferrariensis. do. Alexã. in consi.

h ¶ Limitat⁹ ꝓma ꝙclusionẽ q̃ñ statutũ simpliciter diceret q̃d mulier dotata nõ succedat ex tante masculo: vel q̃ñ statutum di ceret q̃ frater excludaret sororẽ dotatã: nec vltra, ꝓcederet: ꝓut loquitur Bal. in. d. l. j. secus si statutũ specificaret ꝑsonas a qua g mr̃e nihil statutũ erat de collatione: vt etiã dicit Bar. in. l. j. §. nec castrẽse. i pe. col. ff. e. & hodie ꝑ hãc. l. introducit. ¶ ☨ Quar tũ & vltimũ est & lz olim solũ ꝓfectitia⁹ veniret emãcipatis cõ ferẽda. l. filie dotẽ. ad fi. s. e. hodie ꝑ hãc. l. inducit̃ q̃ etiã aduẽti tia emancipatis cõferri debeãt. q̃ñ tractať de successione i⁹ius a quo talia aduẽtitia ꝓuenerũt. & ad ista vide Bar. in. l. si emanci pati. in. ij. col. & seq. s. eo. Illud aũt q̃d dicit. i. gl. ad fi. & sequitur Ang. q̃ ꝑ hanc. l. de nouo statuať vt intẽtata q̃rela locũ habeat collatio. & sic ꝑ hãc. l. corrigit. l. ꝑ filiũ. ff. de col. do. est male di

5 ctum: vt tangeť in illa gl. j. ad fi. ¶ ☨ Itẽ aduerte q̃ in hac. l. di sponit̃ q̃s nepotes, ꝓnepotes & alij teneanť adinuicẽ cõferre. in tellige vere q̃ñ quibus hic per eũ. Ultra quem adde tex. in. c. cũ

g ☞ D. ferrariensis. in ver. sicut consuevit. de constitutio. quem tex. Bal. d. Alex. Imo. & ceteri dicũt esse meliorem de corpore iuris q̃ istud q̃ solet apponi in contractu habetur ꝓ apposito etiã si nõ sit appositũ in instrumẽto ꝙtractus: facit tex. in. l. si ꝓius. §. placuit. & ibi no. Bar. ff. de aqua plu. arc. cũ multis iur. que ad hoc solẽt allegari. Jmo generaliter dicit Inn. in. c. olim. in ꝓin. de verb. sig. quem refert & sequitur Alb. Pan. in ca. certificari. in ꝓin. de sepul. q̃ omnis dispositio de mundo sine legalis sine vl timarum voluntatũ sine contractuũ accipit interꝑetationem: &

8 supplementũ a cõsuetudine, & ab eo q̃ fieri solet. ¶ ☨ Similiter videm⁹ q̃ omnes clausule que solẽt apponi in bullis apostolicis si sint omisse, subintelliguntur in eis, & habenť ꝓ expressis. ita i probat tex. in. c. accepim⁹. & ibi do. Ant. ad hoc no. de eta. & qua li. & probat tex. in. d. c. cum. ☞ D. ferrariensis. do. Alexã. in consi.

De collationibus. 54

mo, & emancipati tenentur cõferre ea que ante emancipationẽ a q̃ post, in vita tñ patris, a parentibus ꝙsecuti sunt. h. d. in effectu ista. l. ¶ Et cõsidera ꝓ limitatione huius. l. vnũ quod non innue nio ab illo ponderatũ: nã Bar. in. l. si emancipati. in. ij. co. in ver. superuenit postea Imperator Leo &c. s. e. declarando ista. l. dicit eius fuisse rationem: nã z considerauit Imperator Leo, q̃ inter filios emancipatos vel in potestate vna filia posset habere maio b rem dotẽ altera, & vnus filius maiorẽ donationẽ ꝓpter nuptias quam alter, & similiter in emancipatis posset contingere, quo ad donationẽ simplicem. Ideo vt inter eos equalitas obseruet̃, sta tuit ꝓ inter eos fiat collatio. ita dicit ibi Bar. Põdera vt subti lius inuestiges: q̃ Bar. sentit q̃ ita demũ ꝓcedat ista. l. q̃ñ ab vtraq; parte vteri⁹ filiorũ habeť donationẽ ꝓpter nuptias: vel c vna q̃ueq; filiarũ habet dotẽ. sed vnus habet maiorẽ altero: nam vt ad qualitatẽ rediganť, statuit inter eos debere fieri collatio. ergo sentit q̃ si vnus non haberet donationes ꝓpter nuptias, vel altera tñ dotẽ, cessaret collatio. & si istud est verũ esset mirabi lis limitatio ad istam. l. & ad totã materiã collationis. Tamẽ q̃ per hoc destruerenť multe leges, & ista nimiũ restringeretur, non puto verũ. dicas q̃ si fieri debet collatio q̃ ab vtraq; ꝑte adest dos vel donatio ꝓpter nuptias: sed vna est maior altera, ꝓpter inequalitatẽ: certe maior inequalitas surgeret q̃ñ solum vna filia hz dotẽ, & vn⁹ filij⁹ hz donationẽ ꝓpter nuptias, alius nõ. tõ ma gis hoc vltimo casu collatio desideranda est. Nec existimãdus est

6 q̃ alia fuerit mens & intentio Bar. ¶ ☨ No. diligẽter tex. ibi cui⁹

f de hereditate agit̃ q̃ limitat & declarat multas leges huiꝰ tit. ff. de collatio. do. q̃ tũc demum dos & donatio ꝓ nuptias dos cõtrahi, q̃ñ tractatur de hereditate illi⁹ a quo est ꝑfecta, & non aliter. d Facit q̃ dicit tex. allegãdo istã. l. in. l. quomã nouella. in fin. C. de inof. test. q̃ dos vel donatio ꝓpter nuptias ꝓutat̃ in legitimã q̃ñ est ꝑfecta ex substãtia ei⁹ de cui⁹ hereditate agit̃. adde q̃ iste tex. bñ facit. ꝑ ea q̃ dicit Bal. in. l. j. C. de legi. her. statutũ simpli

g citer disponẽs q̃ existẽtib⁹ masculis & femine nõ succedãt: intelligit̃ ꝑ hereditate dotãtis, & nõ alteri⁹: q̃ demũ sequit̃, & reputat notabilissimũ Alex. in. l. j. §. veteres. in antepe. co. ff. de acq. pos. idem tz Ang. in cõsi. cxxv. incipit. testamẽti factio. Pet. de anc. cõ si. lxxvij. retẽto ordine. & Pan. de ca. in. cõsi. xij. sup ꝓmo dubio & in cõsi. cccxl. ꝑ eosdem casus modicã dubitationẽ. in. iij. col. & l cõ si. eccl. in pũcto querit̃ de multiplici hereditate. in vlt. col. Lu. ro. in cõsi. ccccl xxxv. i casu ꝓpositę cõsultationis. Alex. in ꝑ. lxxix. quoniã abũde. in. iij. & vl. col. in. j. vol. & in cõsi. cliij. in. ij. volu. vi so themate sup: ascripto & allegationibus elegãtissimis. Rapha. cu. cõsi. cxxxvij. itẽ & quelibet hereditas. Facit q̃ decidit Bald. in. l. negs mater ꝓ filia. C. & iu. do. q̃ stãte statuto q̃ filia dotata a patre nõ habeat regressum ad bona patris, q̃ si pater dotauit filiã de bonis vxoris, habebit regressum: q̃ nõ est in effectu dota f ta de bonis patris: vt ibi. simr̃ si statutũ dicat q̃ soror dotata a fratre nõ succedat fratri, & frater dotauit sororẽ de ꝓpria portio ne sororis, succedat: q̃ statutũ per verbũ dotare, significat ius & nõ actum nudi ministerij. ar. l. pater ex ꝓuincia. ff. de ma. vin.

h ¶ Limitat⁹ ꝓma ꝙclusionẽ q̃ñ statutũ simpliciter diceret q̃d mulier dotata nõ succedat ex tante masculo: vel q̃ñ statutum di ceret q̃ frater excluderet sororẽ dotatã: nec vltra, ꝓcederet: ꝓut loquitur Bal. in. d. l. j. secus si statutũ specificaret ꝑsonas a qua g mr̃e nihil statutũ erat de collatione: vt etiã dicit Bar. in. l. j. §. nec castrẽse. i pe. col. ff. e. & hodie ꝑ hãc. l. introducit. ¶ ☨ Quar tũ & vltimũ est & lz olim solũ ꝓfectitia⁹ veniret emãcipatis cõ ferẽda. l. filie dotẽ. ad fi. s. e. hodie ꝑ hãc. l. inducit̃ q̃ etiã aduẽti tia emancipatis cõferri debeãt. q̃ñ tractať de successione i⁹ius a quo talia aduẽtitia ꝓuenerũt. & ad ista vide Bar. in. l. si emanci pati. in. ij. col. & seq. s. eo. Illud aũt q̃d dicit. i. gl

Universidad de Deusto
Biblioteca

ne. ꝛ acqui. lega. facit tex. in. l. j. ff. de his que in testa. delent. ℣sta a omnia repetit in l. certi condictio. ff. in summos. iij. no. ff. si cer. pet. l. fin. ff. si quis alitesta. p. hi. Jaſ. in. l. addi. in repe. colū. lxxiij. ff. de iureiuran. Alex. tenet regn. libz. j. conſi. lxxiij. j. dubio. in fi. pen. col. b

a ¶ Si motu pio. adde doct. in ca. propoſuit. de concef. prebe.

b ☞ Dicimus. Adde Feli. in. c. c j. col. xj. de ſpon. Alex. iij. vol. conſil. j. ꝛ plura pono in repe. in ℣. contractus. ſ. j. Purpu.

c ☞ Secundo. Addo in his de procuratore que ponit Jaſ. in. l. j mora. col. j. ad fi. ꝛ. l. j ij. in. iiij. not. 9 ff. ſol. mat. Alex. in. l. iij. ℣. ſi pcurator. iij. not. ff. quod quiſq; iur. facit. l. idem q. ℣. ſi procurator. ff. manda. Alex an. in. l. j. C. de eden. ꝛ ibi Landr. ad dit ad Bar. Fel. in. c. j. colū. vij. de proba.
Purpu.

d ¶ In contractu emphyteutico. Adde diffuſe p Barba. in. c. potuit. de loc.

e ¶ Iſtum text. Text. ille nec ibi Barto. non vti tur tacitiua, ſed p. o Jaſ. hic vide enumerata in. l. j. in princ. col. iij. verſi. tertio limita. ff. ſi quis ius e di. non obtē.
Purpu.

f ☞ Limita. Tertio limito ꝛ alias limitani de facto, in iuramē to. q. l. ℣ ſoleat pre ſtari tamē ſi non ſit pſtitū notari non ☞ ponere

xxvij. in. ℣. vol. inci. in cauſa q lite. ꝛ in cōſi. cvij. in. j. vol. q notarius pro inueſtigatione predictoū. in. viij. col. Sic etiā in clauſula ſolita apponi incerto loco, ſi tranſponatur, habet tū pro apposita in loco proprio ꝛ ſolito: ita. p bat tex. in. c. cauſam que. ꝛ ibi cano niſte ad hoc notāt. de referi. Simile dicim. in papa. q. ēt ſi motu proprio aliquid reſcribēdo cōcedat, non pſumit tū velle aliter quā ſit cōſuetū referibi, ꝛ iō ſi clericus ſecularis impetrauit bñficium nō ſolitū dari clericis ſecularibus: nō valet talis impetratio: dato q papa etiā motu proprio cōceſſerit: ita determinat bar. in. l. fideicōmiſſa. ſ. ſeruo. ff. de le. iij. Tu adde ad hoc tex. in. c. cū de beneficio. de preb. in. vj. ꝛ q dicit gl. in. c. poſſeſſiones. in glo. ℣. de re. eccle. nō alie. ꝛ ibi tex. Similiter ſi eps citauit aliquē non expreſſo loco intelligit vt citatus ☞pareat in loco conſueto: ſm Pe. de anc. in. c. cū eps. de off. ordi. in. vj. facit tex. in. l. pen. ff. de iuſti. ꝛ iu. Similiter alibi Bar. in. l. magiſtrat. ff. ad munic. pulchre no. ex illo tex. q officia intelligunt cōcedi ſm conſuetudinē: ſicut ℣ctus ſimpliciter cōceſſi intelligunt ſm conſuetudinem: vt ibi per eū. Simile etiam dicimus cōtractus ſimpliciter facti intelligunt inuiti ſm q cōſueuerunt fieri in illo loco. ita habes ex deciſione Bar. in. l. nemo eſt q neſciat. ff. de duo. reis. ꝛ ita expreſſe no. ꝛ ſequit Pan. in. c. ad noſtrā. de reb. ec. nō alie. ꝛ. l. o. cū. Alex. ferrarienſis. ꝛ ad hoc allego bonā gl. in. l. iij. ſ. in cōmiſſoria. ff. de. l. cōmiſ. ¶ Hinc ēt in ſpecie Bal. in. l. j. in. ℣. q. C. p ſo. q ſi ita cōſuetum eſt, intelligit facite actū in contractu q p conſuetudinem facite pactū induci videt. l. lz. la. j. C. loca. ꝛ alibi bal. in. l. incendium. circa fi. C. ſi cer. pet. ingt q illud pſumit factū q fieri cōſueuit in loco. ¶ Hinc ſecūdo dixit Ang. in. l. bene a zenone. C. de quadr. pſcri. ꝛ deciſio hec eſt in lec. Bal. p illū tex. in ver. pacta emptionalib. ibi eſſe tex. expreſſum q ꝓcurator ſimpliciter cōſtitut ad vēdēdū vel ad emēdū: pōt tū in inſtrumēto apponere oia pacta etiā penalia, q̄ ſunt ſolita apponi in ſi. inſtr. q dicit Ang. eſſe valde quotidianum: q̄uis dicamus q ꝓcurator nō poſſit egredi fines mandati. l. diligenter. ff. mā. idem dicit Ang. in. l. ij. ff. de iuriſ. om. iu. Idē Ang. in. l. ſi qs heredem. C. ō inſti. ſub condi. factis. dt q ꝓcurator qui hz ſimpler mādatum in vno actu vel ſtractu, pōt tū apponere oēs clauſulas, ꝛ oēs pe nas que de ☞ſuetudine ſolite ſunt apponi. Et ad hoc vide quod decidit Pan. de ꝓlatis ꝛ ambaſiatoribus in. c. ij. de ꝓcurāt. ¶ Hinc ꝛ tertio dixit ſm. Bar. ſentiſſe in cōtingētia facti in. l. ſi fraudator. ff. de his q in fra. cre. ⁊ q ꝓcurator cōſtituit ad fide iubēdū, pōt renūtiare bñficio ordinis, ꝛ talis renūciatio ꝓiudicat bit ꝓncipali ſuo: q de cōſuetudine eſt q fideiuſſores ſimiles ꝛ renūciationes faciāt. ꝛ ſequit Pan. in. c. j. in. ix. col. vt lit. nō cōt. ꝛ Bal. in rub. ſ. de reuoc. his q in frau. cre. in vlt. col. imo ſingularius ex predictis egregie cōſuluit Lud. ro. in cōſi. lix. q̄ incipit. Ad diſcutiēdū. in. ij. col. ⁊ q papa ☞ſueuit inueſtituris quas facit vicarijs vel principibus tpalibus ſuper terris ꝛ opidis eccleſie, cōcedere iuriſdictionē publicationis bonoū. ꝛ vltimi ſupplicū: q iſta duo veniūt in ſimplici conceſſione facta p papam: dato q in inueſtitura nō exprimant. q. no. facit tex. in. c. ij. ꝛ veretiā ſi nō apponat. ꝛ ibi no. Jo. de imo. de reſcri. ¶ Hinc ꝛ quarto videmus q ꝓmiſſio ſimplex facta p platū eccleſie de renouanda emphyteuſi, intelligit ſm q eſt cōſuetudo: ita no. Ang. in. ℣. emphyteuſim. in auc. de non alie. Imo fortius decidit ſingulariter Bal. nec alibi legi. in addi. ſpe. in ti. de locato. q conceſſio in emphyteuſim ſimpliciter facta per prelatū eccleſie cenſet facta vſq; i tertiā generationē, ſi ita erat fieri cōſueti. ¶ Hinc alibi dixit ſingulariter Jmo. in. c. potuit. de locato. q ceſſio facta ꝓ ſe ꝛ filijs, intelligit etiā de filijs fratris: ſi ita erat ☞ueti. Hinc etiam dixit Jmo. in cōmēto illius. c. potuit. ad fi. q licet cōceſſio facta ſimpliciter ſi emphyteuſim ꝓ ſe ꝛ filijs, intelligat de filijs maſculis, ꝛ nō femininis: eo q in cōtractibus vt eſt in ꝓtracto emphyteutico maſculinū nō cōcipit femininū. ꝛ fuit deciſio Archi. in c. ſi quis ſuadēte. xvij. q. iij. de quo alias plene ſcripſi, ꝛ multa addi. in. l. ij. C. de iure emph. dixit Jmo. q iſtud fallit q̄n aliter eſſet cōſuetū fieri: q̄ tūc etiā femine cōprehenderent. ¶ Hinc videmus ꝛ ſexto q cōductio ſimpliciter facta de aliqua domo, intelligit facta ꝓ penſione cōſueta q̄ ſolet pſtari. l. excepto. ꝛ ibi gl. no. C. lo. ꝛ ill. tex. Bal. ibi ad hoc reputat ſing. Hinc etiā decidit alius tex. in. l. q̄ſi predioū. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij. C. de agri. ꝛ cēſi. lib. xj. q ſi aliquis colonus cōduxit ꝑdiū meū, pacto expreſſe apposito q teneat ſoluere cēſum in frumēto tū. puta. xij. ſaccos frumēti annuatim: certe nō obſtāte pacto poterit ſoluere pītū frumēti in pecunia inuito dño: q̄ ita ſoluere erat cōſuetū. ꝛ no. illum text. ¶ Hinc alibi dicit Bal. in. l. liberti. in. ℣. co. C. de ope. li. q cōducēs operarios ſimplr, tenet eis pręſtare victū, ꝛ ferramenta ſi ita erat conſuetū. ¶ Similiter videmus q notarius ſimplr rogatus de inſtrumēto intelligit rogat ꝛ apponat oēs clauſulas q de conſue tudine ſunt ſolite apponi in tali inſtro. ꝛ illas tenetur apponere. tex. ad hoc in. l. ſi. vbi gl. ꝛ Bal. multum no. C. de fideiuſ. ¶ Hinc

dixit Bal. in. l. j. ad ſi. ff. ſol. ma. q notarius in inſtrumēto dotis dz apponere obligationē hypothecariā. ēt ſi nō ſit dictū a ptib. ſi ſoler apponi in ſi. inſtrumētorū. Et alibi bal. in ru. C. de reuo. his q in frau. cre. in vl. col. dt q̄ notarius ſimpliciter rogat de inſtrumēto pōt in inſtrumēto apponere oēs renūciatiōes cōſuetas apponi: cū limitatione, ꝛ declaratiōe de qua ibi p Bal. alibi Bal. in. l. ita demū. ſ. j. C. de ꝓcu. dt q̄ notarij poſſunt apponere oēs clauſulas cōſueras, q̄ſ ſunt plene rogati de inſtro. Et ad iſta adde. l. hmōi. in ꝓn. ff. de le. j. ꝛ ibi Dod. ꝓſertim. d. Alexā. multa copioſe dicunt. que videas p eos. Et vide q no. dicit Joan. in addi. ſpe. in ti. de inſtrumētorū edi. in. ſ. inſtrumentū. in. ij. col. q in ſimplici rogatione notarij de inſtrumēto veniūt cōſuetā apponi. puta clauſula p̄carij: declarando tū vt ibi per eū. Et iſtud vltimū de clauſula p̄carij, ꝛ de clauſula conſtituti ꝓmiſſa a notario, vidi multoties q̄ſtionē de facto. ¶ Per iſta puto q̄ſ fallū vnū q̄ not. Ang. de quo nō inueniō aliquē vſq; adhuc mētioné feciſſe. Ang. i. l. lz. la. j. C. loc. dt ibi eſſe caſum expſſū ſz vnū intellectū, q̄ ſi in ciuitate mos eſt in inſtrumētis adijci certa verba q̄ ſi reperiat inſtrm abſq; illis verbis: q̄ talia verba nō dſit ſupplere ex conſuetudine ciuitatis q̄ eſt valde notabile fm eū. Sz puto q aperte ex ꝓdictis cōſundat. ¶ Limita tū ꝛ intelige ꝓdicta oīa vt ꝓcedāt i ꝛſuetis cōiter, ꝛ vt plurimū nō in his q raro ſolēt fieri. ita limitat Bar. in. l. cū. ſ. medico. p illū tex. ff. de annu. leg. aut ſaltē poteris hāc limitationez eruere ex verbis Bar. ibi. facit tex. in. c. q trāſlationē. in verbo ſepe. de offi. deleg. ¶ Scdo limita ꝓdicta, q̄ pcipue dū dixi de ꝛctu, q̄ intelligatur inuitus fm ☞ſuetudinē. limita vt ſin. q Ang. in. d. l. lz. C. loc. fm intellectum tex. q ſi fm mo. ꝛ regionis aut ciuitatis ſolitum eſt aliquē contractū celebrari ſub certa forma: ſi ℣ctus aliquis re periatur celebratus ſub alia forma, nō obſtāte ☞ſuetudine ſtabit tur litere cōtractus. Et vltra Ang. puto q ratio ſit: q̄ in contractus eſt celebratus ſub alia forma, certe in claris nō eſt opus cōiecturis. l. continuus. ſ. cum quis. in fi. ff. de verb. obli. Et predicta omnia peculiaria teneas, q̄ quotidie ſeruiunt in queſtionū contingentia. Itē de predictis dixi in. l. certi condictio. ſ. ſi num mos. ff. ſi cer. pe. ¶ Sło. ij. in verbo: petita. diuidit in tres partes principales, in prima opp. cōtra tex. ꝛ ſoluit. in ſēe perviā nota bilis remouet aliud cōtrariū, q̄s fieri poſſet cōtra tex. q̄ videt di minutus inquati vult q̄ inteſtatus efficiat duob. modis. imo ſeptē. ꝛ gl. dicit q poſt aditā hereditatē nō ſit q̄s inteſtatus niſi duobus modis. vt hic. ante vero alijs q̄nq; modis. in tertia que eſt ibi: tē q̄ ſubjcit. gl. etiā opponit cōtra tex. ꝛ ſol. ¶ In prima parte gl. inquantū gl. ad ꝓbandū q̄ q̄ bono. poſ. cōtra tab. intentat anteq̄ heres ſcriptus adeat, q̄ tunc res deducit ad causam inteſtati. allegat tex. in. l. illud. in ꝓn. ff. de bo. poſ. cōtra tabulas. Sed ego puto q̄ gl. bene allegauerit tex. in. d. l. illud. in ꝓn. ſed aliud inquātū dixerat q̄ bo. poſ. ℣. pōt intētari anteq̄ adeat: expreſſe dicit text. i. d. l. illud. ꝛ ad hoc gl. alleganit. In cōtrariū videbat per ſimile. nā ſi rela inofficioſi nō pōt intētari per filiū ex heredatū, aliq̄ ſcriptus heres adeat. l. filiū. ſ. lz cū exheredatio. ff. de bo. poſ. cōtra tab. ſed dic aliud eſſe in bo. poſ. tra tab. aliud in querela. Et ratiōnē diuerſitatis aſſignat Bar. in d. l. illud. in ꝓn. Et de hoc puncto an bo. poſ. cōtra tab. reducat rē ad cām inteſtati: ꝛ an impediat ſcriptū heredē adire de iure ci uili: dixi in. l. poſthumo. ℣. de bo. poſ. cōtra ta. quā ꝓcpoſt gl. ꝛ Bar. in. d. l. illud. in ꝓn. ponūt Ang. ꝛ alij ☞Soder. in. l. filie dotē. ℣. eo. cū concor. ibi traditis per. d. Alex. in quo aduerte quā dū iſta gl. dicit q̄ſi bonoū poſſeſſ. cōtra tabu. intentet antequā ſcriptus heres adeat hereditatē de iure ciuili: q̄ tūc reducit rez ad cām inteſtati, nō intelligas gl. velle ſi ſit petita bo. poſſ. cōtra tab. q̄ per hoc impediat ſcript heres adire hereditatē de iure ciuili. put voluit Bal. in. l. certū. in pe. col. C. vij legi. ꝛ male. ꝛ in l. is qui in ptāte. ſ. ſi ſcriptus. ꝛ in. l. virilis. ſ. ſi adierit. ff. de le. pſtā. ꝛ pbat in. l. filiū. in ꝓn. in verbo. repudiauerint. ff. de bon. poſ. cōtra ta. iūcta regula. l. is pōt. ff. de acq. here. ꝛ ita tenēt bal. ꝛ Salt. ꝛ oēs ☞Sod. hic poſt Ly. in. l. filie dotē. vbi Ang. ꝛ ☞Soder. ſ. eo. idē tenet bart. in. l. illud. in ꝓn. ff. de bo. poſ. cōtra tab. Pau. de ca. ꝛ Alex. in. l. j. ſ. de bo. poſ. cōtra ta. liber. Iſtud cōfirmat ratiōe fz. d. Frā. ō are. hic: q̄ ſi bo. poſ. cōtra ta. tolleret ius adeūdi hereditatē ex teſtamēto ō iure ciuili: certe qua rōne inſtituti expectāt ꝑteritos vt non poſſint interim petere fm tab. l. ij. ſ. expectādi. ff. de bo. poſ. fm tab. eadē ratione deberēt ſimiliter eos expectare vt nō poſſent ante eos adire ſi remediū ℣ ta. eſſet eis ꝓiudiciale. Vñ diſtinctio gl. dz ſtelligi vera, nō ꝓcīſe vt dixi: ſz bū occaſionaliter: ſi pp bo. poſ. ℣ ta. nō agnitā. hꝛs ſcript repudiet de iure ciuili tūc bī res reducit ad cām inteſtati. d. l. filiū. in pn. ꝛ iſtud veriſimiliter cōtingit ex quo effectualiter ille hꝛs ſcript nihil latur: eſt ex hꝛditate: ꝛ ſic ſit futur heres de iure ciui

li vano

li vano nomine tm̄ pro ut dicit tex. in. d. l. filiū. in princi. in verbo nihil latur ex hereditate. q eſt tex. no. in. l. is qui in ptāte. ſ. ſi. ff. de leg. prēſtā. hinc infero lz in ſpecie nō inueniā a doct. declaratū q tūc bo. poſ. ℣ tab. intētata ad aditionē hereditatis de iure ciuili reducit rem ad cām intestati: vt hac gl. q gl. in. d. l. illud. in ꝓn. ff. de bo. poſ. cōtra ta. procedit q̄ in teſtamēto eſt ſcriptus aliquis heres extraneus. ꝛ ita ꝓprie loquit tex. in. d. l. filiū. in ꝓn. ꝛ tex. in. l. cū emācipatus. in ꝓn. ꝛ ibi gl. ff. de bo. poſ. ℣ ta. per rationē. ꝓri. aſſignatā. ſecus q̄ in teſtō eſſet ſcriptus aliqs ex liberis. tex. eſt in. l. is qui in ptāte. in verſ. ſi ſcript. ff. de leg. prēſtā. ibi: nā ꝛ ꝓter hac rōne cū tuet q ex liberis eſt. Ex predictis etiā ptz q nō bene loquit gl. in. d. l. illud. in ꝓn. que dicit q ſi bo. poſſ. contra tab. intentet ante aditā hereditatē per ſcriptū heredem, quod facit ipſo iure non valere teſtm̄. nam nō eſt verū quod facit ipſo iure non valere teſtm̄. nam nō eſt verū quod facit ipſo iure non valere teſtm̄. nam nō eſt verū
16 predixi. ¶ In vltima pte gl. ꝛcludit q lz olim de iure ff oz. in tentata ꝛela p filiū ex heredatū ceſſaret collatio. d. l. pater filiū. allegata in gl. ſecus eſt de iure iſto: per hanc. l. ꝛ ſic vult glo. q. d. l. pater filium. corigatur p hanc. l. Et idem tz Ange. hic in lect. ſto. ꝛ dicit q iſtud eſt quintū q de nouo inducit iſta lex. Sed iſta glo. male dicit, ꝛ fm Ly. ꝛ Pau. de ca. iſta gl. ſomniauit. Unde dic quod quando per querelā inofficioſi teſtamēti, teſtm̄ reſcinditur in totū: ita q in totū ab inteſtato ſuccedit: tūc ꝓcedit iſta l. q: tunc hz locū collatio, in iſtis terminis loquit iſta. l. ſed q̄ ꝙ querelā teſtamentū nō reſcindit, ꝓ o vna parte, ꝛ ꝓ o alia remanet firmū: tūc ceſſat collatio. ita loquit. d. l. pater filium. Et ſi dicis quomodo cognoſcam quādo querela rumpit teſtamentū in totum, ꝛ q̄ſ in parte. reſpōde q̄ſ vnus filius eſt exheredat. in teſtamēto patris, ꝛ in eo eſt inſtitutus extraneus: tūc ꝙrela rumpit teſtamētū in totū, ꝛ in totū reducit rem ad cauſam intestati: ℣liqn̄ in teſtamento p̄ris eſt exheredatus vnus filiꝰ, ꝛ alius eſt inſtitutus, ꝛ tūc ſi filius intētet querelā inofficioſi teſtamēti: nō reſcinditur teſtm̄ in totum: teſtat ſed pro parte ſua dimidia, ꝛ pro alia parte dimidia teſtamētū remanet firmū, ꝛ iſto modo ex poſt facto pater decidit ꝓ parte teſtatus, ꝛ ꝓ parte inteſtatus. l. circa. ꝛ ibi gl. ff. de inoffi. teſt. ꝛ gl. in. d. l. pater filiū. ☞Sodo in ꝓpoſito, cū in. d. l. pater filiū, vnus filius eſſet inſtitut, ꝛ alius exheredatus, ꝛ ſic per querelā ibi teſtamētū reducat ad cām intestati ſolum ꝓ o dimidia filiꝰ exheredati, ꝛ ꝓ o alia dimidia teſtamētum remanet firmum, ꝛ ſic ibi vnus filius venit ab inteſtato: ali autem inſtitutus ſuccedit ꝓ o parte ſua ex teſtamēto, nimirum ſi in caſu. d. l. pater filiū: ceſſat collatio: nō ꝓpter querelā: vt dicit glo. ſed ꝓpter aliā duplicē rationē. prima q̄ ibi filꝰ ſuccedunt diuerſo iure: vnus ex teſtamēto: ali ab inteſtato, ꝛ de iure ff oz. inter ſuccedētes diuerſo iure ceſſat collatio. l. filiū. ſ. videam. ff. de bo. poſ. ℣ ta. item per aliā rōnem: q̄ ex quo alius filꝰ inſtitutus heres ſuccedit in ſua dimidia ex teſtō. certe de iure ff oz. ꝛ. C. quādo ſuccedebat ex teſtō nūc habebat locū collatio. l. j. vbi di ℣. ſ. e. Ita indifferēter tenēt oēs doc. in hac. l. ℣ gl. Et ſic ſi bene pōderas volunt doct. q. l. noſtra ne corrigat. d. l. pater filiū. intelligatur quando querela reſcindit teſtm̄ in totū, ꝛ ſic in totum reducit rē ad cauſam. quo caſu ab inteſtato oz eſſe locus collationi: ergo volunt q̄ iſta. l. debeat intelligi q̄ſ filius fuit exheredatus, ꝛ extraneus fuit inſtitutus: tunc querela reſcindit teſtamentum in totū: vt declarauī. nā ſi alius filius eſſet inſtitutus, aliud eſſet, ꝛ eſſem̄ in caſu. d. l. pater filiū. Sed quis renelauit doct. q in iſta. l. extraneus fuit inſtitut, ꝛ filius exheredat: iſtud eſt diuinare ꝛ reſtringere iſtuz tex. Niſi dicas iſta fore neceſſariū, vt in ra iuribus cōcordāter, ꝛ eniteꝰ correctio. d. l. pater filium. nā euitanda eſt legū correctio. l. vnica. C. de inoffi. don. ¶ Secundo ꝛ fortius ſi in iſta. l. fuit extranꝰ inſtitutus, ꝛ filius exheredatus: quid eſt tractādum de collatiōe, cū extraneo nil debeat cōferri. Item cum filius exheredatus iterū reducat rē ad cām intestati, certe ab inteſtato ille extranꝰ eſt excluſus. cū q ergo habebat filius conferre. Niſi reſpondeas ꝛ bene, q̄ intelligēdus eſt tex. q̄ plures filꝰ erāt exheredati, ꝛ extranꝰ inſtitutꝰ. tūc querelato teſtamēto in totum tractari oz de collatione inter eos, ac ſi penitus ab inteſtato pr̄ deceſſiſſet. Et iſte eſt verus intellectus ad hunc text. Et quod hic eſſent plures liberi exheredati. ptz. quia tex. loquitur de liberis in plurali. Cōſidera q: retēto iſto intellectu ꝓ o vero, poſſet attentari q̄ data pluralitate filiorum exheredatorum idē eſſet in caſu. d. l. pater filium. q̄ inter ipſos filios exheredatos haberet locum collatio: quia tunc ceſſarent due rationes illius tex. ſup quo tamē cogita. Et ſic ſtat ex ꝓdictis omnibus. quod. d. l. pr̄ filium. non eſt hodie correcta p hanc. l. Sed nunquid ſit correcta p autēt. ex teſtamēto. ℣. eodē. vbi hodie ſtatuitur: quod ſiue ſuccedatur ex teſtamēto: ſiue ab inteſtato quomodocunq; ſemp habet locū collatio videret quod ꝛ quia ratio quare in. d. l. pater filium. ceſſabat collatio: erat vt predixi: eo quia aliter filius ſuccedebat ex teſtamento, ꝛ quando ſuccedeba

tur ex teſtamēto de iure ff oz. ꝛ. C. ceſſabat collatio, ergo hodie omni caſu ſit collatio, ſiue ab inteſtato, ſiue ex teſtamēto. ergo vi dek q illa. l. ſit hodie correcta: q̄ correcta ratiōe. l. intelligit correcta ipſa. l. vt eſt gl. in. l. j. ꝛ ibi Bar. ff. de leg. tut. Sed circo ſu q reperiūtur due rationes: licet vna tollatur vel corrigatur: ſi alia remanet firma: remanet etiam firma legis diſpoſitio glo. eſt in ſ. affinitatis. cum text. inſtit. de nup. gl. in. l. ſi ventri. ſ. fin. ff. de priui. credi. ꝛ tex. melior de corpo. iur. in. l. ſi nō lex eliaſ ſentia. in ꝓn. ff. de here. inſti. ergo dato q ſit correcta vna ratio. d. l. pater filium. ſcz ratio teſtato: is teſtātis in parte ſi reſtat rō. q diuerſo iure ſuccedūt. vnus ex teſtamento: alius ab inteſtato. ergo cum iſta ratio adhuc militet hodie illa. l. non erit correcta per aut. ex teſtamento. ſ. eo. Hoc tū nō obſtante cōiter doc. tenēt oppoſitū. q. d. l. pater filiū. ſit correcta per. d. aut. ex teſtō. ita tz Ly. hic in ℣. op. ꝛ Paul. de ca. idē tenet Bar. in. d. l. pr̄ filiū. in vlt. col. ꝛ ibi etiā tenet q̄ correcta ſit illa regula, q̄ſ q̄ diuerſo iure ſuccedit ceſſet collatio. idem tz Ly. in. l. ſi emancipati. in. iij. q. ꝛ ibi Lud. ꝛ cōiter ☞Soder. ſ. eo. Quāuis ſolus Raph. fulg. in. d. l. ſi emancipati. teneat q. d. l. pater filiū. nō ſit correcta p aut. ex teſtamēto. motus: q̄ lex loquens de ſimplicibus nō cōprehendit caſum mixtū. l. vim paſſam. ſ. preſcriptione. ff. de adult. plene traditur in. l. iij. in ꝓn. ff. de verb. obli. ergo. d. aut. ex teſtamento. que loquitur in caſibus ſimplicibus, vt ſiue ex teſtamento ſiue ab inteſtato ſuccedatur, loc fit collationi: nō ꝓpriēdit cauſam mixtā d. l. pater filiū. vbi ſuccedit ſimul ꝛ ex teſtamēto ꝛ ab inteſtato. Sed facilis eſt reſponſio: q: imo in materia fauorabili ꝛ fundata in rōne eq tatis: vt eſt iſta, ſub ſimplicibus cōprehendit caſus mixtus. l. ſi ita ſcripſit. ff. de lib. ꝛ poſth. ꝓtera q̄ duo ſunt: quorum vnū quodcūq; de p ſe nocere nō pōt, certe etiā ſi cōcurrant nō nocent nec impediūt. l. q̄ ſi dubitet. ꝛ. l. ſed ꝛ ſi de ſua. in ꝓn. ff. de acq. here. quo arg. voluit vti Bar. in. d. l. pater filiū. in vlti. col. ¶ Capio glo. in ver. ſponſos. quam ꝓ o ſingulari pōderat
1 Aug. hic in lect. no. ſi. ꝛ attīnētes ſpōſe q̄ſ donāt aliq d ſpō
a ſo: intelligit donatū cōtemplatione ſpōſi: ꝛ ei acquirit: non autē contemplatione ſponſe: q̄uis eius attinentes ſint niſi appareat q̄ contemplatione ſponſe ſit donatū, ꝛ ſic cōtra decīſionē bart. in. l. ſed ſi plures. ſ. in arrogato. ad fi. ff. de vul. ꝛ pup. ſub. ℣ quem a etiā dicit eſſe tex. expreſſum. de quo Bar. nō fuit recordat in. l. ſi ſeru. cōſ. in. ij. riſo. ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo. quem tex. ſibi appropriauit Lud. ro. hic. idē tenet. ꝛ idē contra Bart. conſuluit Lud. ro. in cōſi. clxxij. incip. ꝓpoſitū the mate ſtrictū ꝛc. ꝓ text. q̄ dicit ad hoc eſſe nouū. ꝛ ſing. in. d. l. ſi ſeruus cōis. Per quē etiā Bap. cu. in. d. ſ. arrogato. tenuit etiā contra Bar. Contra quem etiā tenuit Bal. ꝛ Sali. in aliquibus locis relatis per do. Alex. hic tamen nō recedas a diſtinctione Bar. q̄ magis cōiter tenēt per alios ibi: cū cōcordāte de quibus ibi p do. Alē. nō obſtat iſta gl. quia loquitur in patre donante ipſi ſponſo: nō aūt in cōiunctis ſpōſe. nihil etiā facit. d. l. ſi ſeruus cōis. cū loquat quādo ipſemet maritus donat ſponſe q̄ſtio eſt q̄ſ tertius relinquat, ibi videas. ¶ Sl. in verbo cōſequūtur. iſta gl. eſt difficillis ꝛ intricata. ℣ro eius introductione aduerte q̄ duob modis intelligit per ſcribētes, hic aliqui tenēt q̄ iſta gl. ſit facta ad declarationē tex. que dicit ꝓ tenore precedentiū. ll. vt reſpondeat q̄ſtioni: q̄s ſit iſte tenor: precedentiū. ll. ita intelligūt Odof. Jac. but. Cy. Ang. Alb. ꝛ Sali. hic. Alij vero vt Bar. ꝛ Bal. ꝛ Pau. de caſt. hic dicunt q̄ iſta glo. eſt facta, vt rideat. ff. de lib. ꝛ poſth. ꝓtera q̄ duo ſunt: quorum vnū quodcūq; de p ſe nocere nō pōt, certe etiā ſi cōcurrant nō nocent nec impediūt. l. q̄ ſi dubitet. ꝛ. l. ſed ꝛ ſi de ſua. in ꝓn. ff. de acq. here. quo arg. voluit vti Bar. in. d. l. pater filiū. in vlti. col. ¶ Capio glo. ſi in ver. ſponſos. quam ꝓ o ſingulari pōderat
1 Aug. hic in lect. no. ſi. ꝛ attīnētes ſpōſe q̄ſ donāt aliq d ſpō
a ſo: intelligit donatū cōtemplatione ſpōſi: ꝛ ei acquirit: non autē contemplatione ſponſe: q̄uis eius attinentes ſint niſi appareat q̄ contemplatione ſponſe ſit donatū, ꝛ ſic cōtra decīſionē bart. in. l. ſed ſi plures. ſ. in arrogato. ad fi. ff. de vul. ꝛ pup. ſub. ℣ quem a etiā dicit eſſe tex. expreſſum. de quo Bar. nō fuit recordat in. l. ſi ſeru. cōſ. in. ij. riſo. ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo. quem tex. ſibi appropriauit Lud. ro. hic. idē tenet. ꝛ idē contra Bart. conſuluit Lud. ro. in cōſi. clxxij. incip. ꝓpoſitū the mate ſtrictū ꝛc. ꝓ text. q̄ dicit ad hoc eſſe nouū. ꝛ ſing. in. d. l. ſi ſeruus cōis. Per quē etiā Bap. cu. in. d. ſ. arrogato. tenuit etiā contra Bar. Contra quem etiā tenuit Bal. ꝛ Sali. in aliquibus locis relatis per do. Alex. hic tamen nō recedas a diſtinctione Bar. q̄ magis cōiter tenēt per alios ibi: cū cōcordāte de quibus ibi p do. Alē. nō obſtat iſta gl. quia loquitur in patre donante ipſi ſponſo: nō aūt in cōiunctis ſpōſe. nihil etiā facit. d. l. ſi ſeruus cōis. cū loquat quādo ipſemet maritus donat ſponſe q̄ſtio eſt q̄ſ tertius relinquat, ibi videas. ¶ Sl. in verbo cōſequūtur. iſta gl. eſt difficillis ꝛ intricata. ℣ro eius introductione aduerte q̄ duob modis intelligit per ſcribētes, hic aliqui tenēt q̄ iſta gl. ſit facta ad declarationē tex. que dicit ꝓ tenore precedentiū. ll. vt reſpondeat q̄ſtioni: q̄s ſit iſte tenor: precedentiū. ll. ita intelligūt Odof. Jac. but. Cy. Ang. Alb. ꝛ Sali. hic. Alij vero vt Bar. ꝛ Bal. ꝛ Pau. de caſt. hic dicunt q̄ iſta glo. eſt facta, vt rideat. ff. de lib. ꝛ poſth. ꝓtera q̄ duo ſunt: quorum vnū quodcūq; de p ſe nocere nō pōt, certe etiā ſi cōcurrant nō nocent nec impediūt. l. q̄ ſi dubitet. ꝛ. l. ſed ꝛ ſi de ſua. in ꝓn. ff. de acq. here. quo arg. voluit vti Bar. in. d. l. pater filiū. in vlti. col. ¶ Capio glo. ſi in ver. ſponſos. quam ꝓ o ſingulari pōderat
1 Aug. hic in lect. no. ſi. ꝛ attīnētes ſpōſe q̄ſ donāt aliq d ſpō
a ſo: intelligit donatū cōtemplatione ſpōſi: ꝛ ei acquirit: non autē contemplatione ſponſe: q̄uis eius attinentes ſint niſi appareat q̄ contemplatione ſponſe ſit donatū, ꝛ ſic cōtra decīſionē bart. in. l. ſed ſi plures. ſ. in arrogato. ad fi. ff. de vul. ꝛ pup. ſub. ℣ quem a etiā dicit eſſe tex. expreſſum. de quo Bar. nō fuit recordat in. l. ſi ſeru. cōſ. in. ij. riſo. ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo.

Primo. q̄ requirit tactum gl. in ver. corporali. in. c. vt circa. de ele. in. vj. Secūdo q̄ non pōt pręſtari per relationē ad aliud ꝛ ſic per tacitum cōſenſum partis. text. cum gl. in. c. pe. de iureiur. ergo nec cō ſuetudo aliquid operatur. l. de q bus. in ver. tacita. ff. de leg. Tertio, q̄ verba requiruntur in iuramento. Paul. de ca. ꝛ ibi Curt. in addi. Alex. in l. j. in princ. ff. de acquir. poſ. alias de verb. obli. Et de hoc vide So cin. conſil. lxxxvij. ꝛ xxiij. poſt Jmol. in. d. c. j. vbi Abbas. colū. ij. Quarto limitat Alex. lib. ij. cōſi. xxvij. viſo ꝛ ꝓhabito. col. iij. verſi. confirmantur.

¶ Attinentes. ſpōſe. Adde Bal. in. l. cum te. C. de do. iter vir. ꝛ vx. Bald. in. l. ſi do nate. ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tanturin legitimâ.ista debẽt cõferri,ꝛ ecõtra.l.illud. in prin.ff. dic ꝙ ista equiparatio fuit adinuenta post ista.l.per.d.l. illud.ergo hec sol.nõ est bona. Tertia sol.gl.hz etiã duas partes. Prima quãtũ ad hoc rñdet,ꝙ ista.l.fog ẽ in filijs emãcipatis.sed.d.l.illud.loquit in suis. Et hãc tz Bar.sic simplr referens ꝛ alij cõter. Sed tu aduerte.si intelligis sol.gl.ꝛ Bar.sic simpliciter protulacet ꝙ.d.l.illud.loquatur in suis,ppie,esset pessima solutio: cum illa.l.loquaꝛ tam in donatis a matre ꝙ a patre.ꝛ in filijs respectu matris nõ est saltas. Debes ergo intelligere ꝙ gl.loquaꝛ in filijs emãcipatis a patre:ibi in illis qui nõ fuerũt emancipati. siue sint sui respectu patris:siue qui nõ possint emãcipari respectu matris.ꝛ ista est vera.ꝛ rõnẽ vltra Bar.assignaui in autẽ. ex testamento.ff.de bo.pos.ℨ tabu.plene tetigi in.l.post humo.ff.de bo.pos.ℨ tab.quã pre. Et tñ in successiõe matris vel linee materne hz locũ collatio,vt hac.l.sed non de iure ffori:vt dicit Bart. in.l.j.ff.nec castrẽse.in pe.col.ff.e. Pro certo dictũ ꝛ rõnes, glosatores in hoc reddunt euidẽter falsę. Et ꝓpterea dicit Pau.de ca.se valde admirari de hac gl.Et non inuenio ꝙ aliqs scribentium aliter declaret vel defendat ista gl. ¶ Sed ego puto ꝙ glo. bene intellecta bene dixerit:sed alius fuit eius sensus quẽ doct. nõ perpẽdert. Nõ em credo ꝙ glossator fuerit sic supin',ꝙ diceret ꝙ filij sui de iure ffori nõ tenerent cõferre,ꝛ ꝙ non haberent cõtra tab.ꝙ vtrũq; fuisset falsum ꝛ fatuitas. Sed alius est sensus gl.in his verbis. Nã vt ps ex sequẽtib⁹ verbis glo. facit tres species filiorũ:quidã sunt sui.quidam emãcipati, ꝛ isti duo sunt clari: qdã sunt q nõ appellant nec sui nec emãcipati:vt sunt filij vel nepotes in successione matris vel linee materne,vel clari⁹ ne potes ex filia. Isti nec sũt sui.nec emãcipati, ꝛ ita istas tres spẽs ꝓsequit gl.in sequẽtib⁹. Dicit ergo gl. nec sui,hoc est ista tertia species filiorũ non cõferebat de iure ffori. ꝛ verũ dicit:ꝙ de iure ffori,in successione matris vel linee mrne nõ habebat locũ collatio,ꝛ tũc bona erit ratio gl. ꝙ cõtra tab.nõ habẽt. Nam cõtra testamentũ matris nõ cõpetit ius cõtra tabuladi. d.l.illud.ℨ.ad testamẽta. Et ꝓptera gl. dicit nec sui suis:cũ nõ habeãt ℨ tab.ꝛ ideo est immuratũ ꝙ hanc.l.vt dicit.j.gl. ꝛ silr intelligo illud qõ dicit gl.nec sui emãcipatis Ang.reꝓẽhẽdit:ꝙ imo sui ꝛ ferebãt emãcipatis dotẽ. Licet Alex. rideat ad hoc:hz iste nõ est sensus gl.sed intelligit in tertia specie filiorũ hoc est in successione mris vel linee mrne,ꝛ tũc obiectũ cessat. Et ꝙ ista fuerit intẽtio glosatoris clarius aperit gl.in.l.si emãcipati.in gl.si.ℨ.e. Et sic subtiliter dicas ꝙ ista saluatio est bona ꝙtũ ad illõ nec sui. Sed ꝙ gl.dicit nec sui suis,subdit ꝙ nec sui nõ conferũt suis:istud non põt intelligi in successione matris vel linee materne: in qua non põt cadere suitas: Oportet ergo ꝙ gl.diceret vtrũq; negative, nec sui nõ suis:ꝙ in successione matris vel linee mrne filij adinuicẽ nõ conferebãt de iure ffori. sed cũ gl.dicat nec sui suis:ista saluatio nõ videt posse stare. Respõde ꝙ imo gl.bene dicit nec sui suis. Nã pone ꝙ moriaꝛ aũ relictis filijs in potestate:vel eis nõ existentibus:relictis nepotibus in ptãte:isti sunt sui.ℨ. sui.in fine.de here.quali. ꝛ differ. Itẽ ex ista ꝓmotua relictis filij vel nepotib⁹ isti quo ad hũc aũ maternũ sunt nec sui. certe iste nec sui.nõ conferunt illis suis de iure ffori.sed bene hodie per istam l.ꝛ clarius per.l.illã.j.eo. Ista est veritas,ꝛ ꝓpria mens ꝛ intentio huius gl.quã nunquã audiuisti isto modo a doct. nec a tuis ꝓceptoribꝫ declarari. Et hodie per istã.l.ꝛ sequentẽ statim etiã vbi non habet locũ contra tab.,put est in successione matris,vel linee materne:tamen habeat locum collatio. vt ꝓdixi. Jason de mayno ex Mediolanensis iurisconsultus in Pisano gymnasio.

1 ℨ Casus huius.l.ponuntur. nu.1.2.3.
4 Casus.l.vbi est expressus:nulla potest esse dubitatio.
5 Conferre nemo cogitur,nisi lege caueatur.ꝛ nu.6.
7 Aduocatus vnius partis si dicat,hoc ita debet fieri: debet aduocatus alterius partis respondere:doce vbi de hoc caueatur.
8 Doctori non est credendum quamuis sit magnus, nisi dictum suum probet per autenticam scripturam.
9 Judex potest iudicare contra communem opin. si communis opinio non habet casum legis.
10 Ratio legis si allegatur:an sufficiat, quando legẽ non habem⁹.
11 Allegare vnam.l.de pluribus sufficit.
12 Pena priuationis alicuius iuris beneficij aut priuilegij, non habet locum,nisi l.ꝛ hoc expresse dicat.
13 Casallus non perdit feudum:nisi expresse hoc iure caueatur.
14 Leges loquentes in aununculis, non habent locum in patruis.
15 Jura ex obitantia non extenduntur ex identitate rõnis. vide expli.
16 Legislator qñ narrat ea q allegabantur a partibus ex tali narratione facti:ꝙ nis in iure sit posita:nõ tñ est licitũ arguere.ꝛ.n.17.
19 Nepoti si sit facta donatio vel data dos:nõ ab auo,de cuiꝰ successione agitur,sed ab eorũ matre vel patre, an debeat conferri. 19.

Illam.

Ista.l. debuit videri iuuenib⁹ difficilis in tex.tũ re vera nõ est. ¶ Ad cuiꝰ dẽtiã premitte,ꝙ imperator in.l.vt liberis.ℨ.e. determinauit ꝙ nepos q adinuicem succedũt, cũ alijs nepotibus eiusdẽ gradus tenentur conferre. sed q: nepotes aliqñ succedũt auo simul cũ eorũ patruis vel auũculis. qualiter hinc inde fiat collatio decidit in hac.l.Ista ergo.l.loquit qñ succedit auo.ꝛ istud põt ꝗtingere tripliciter. aliqñ succedit auo paterno. aliqñ auo materno:aliqñ ꝛ tertio auie paterne vel materne. Et põdera ꝙ in auis sit differẽtia inter auũ paternũ ꝛ maternũ:sed ꝙtũ ad animã nõ est differẽtia an sit paterna vel materna. Jdeo ꝓ clara intelligẽtia fac tres casus ꝓncipales ex quib⁹ clare percipies intellectũ huius tex. ¶ † Aliqñ cũ ex filio masculo ꝓmotuo superfunt plures neptes vel nepotes,ꝛ ꝙtũ ad eos auus dicit paternus.ꝛ tũc si moriaꝛ iste auus ꝑnus relictis filijs primi gradus, ex vno filio ꝓmotno relictis nepotib⁹: clarũ est ꝙ isti nepotes, q viuo auo successerũt in primũ locũ patris ꝓmotui, ꝛ effecti sunt sui heredes auo.l.post humorũ. in prin.ff.de inius. rup.isti succedunt auo in totũ in illa parte in qua succẽssisset eorum pater si viueret. tales ergo nepotes succedũt cũ patruis vel auunculis,amitis vel materteris in tota portiõe que obuemisset patri,defuncto auo,sine vlla diminutiõe. ꝛ iste casus nihil facit ad hanc.l.nec iste casus ponitur hic. ¶ † Secũdus casus est qñ moriꝛ auus maternus,hoc est pater matris defuncte,ꝛ sic qñ ex filia ꝑdefuncta sunt relicti plures nepotes,ꝛ sic iste auus mortuus decessit relictis pluribus filijs,ꝛ ex filia ꝓmotua relictis nepotibus. clarũ est ꝙ fm.l.ꝗ.tab. tales nepotes ex filia existẽtibus patruis vel amitis in nihilo succedebãt auo materno.ꝛ rõ erat ꝙ fm.l.ꝗ.tabu.ad successionẽ defuncti solũ due ꝑsone admittebant:quib⁹ ex clusis admittebat fisc⁹. vt declarani in eudẽtialib⁹.l.qui se patris.ℨ. vnde li. solum enim admittebant sui heredes, hoc est illi qui erãt sui ꝛ in ptãte.ꝛ eis nõ existẽtib⁹, admittebat solũ ꝓxi. agnatus:sed in casu isto nepotes ex filia nõ erant sui nec agnati.itẽ erãt alij filij qui ꝑcedebãt qui erant sui ꝛ agnati:ergo bene stat ꝙ fm.l.ꝗ.tab.nepotes ex filia nõ succedebãt auo materno. Sed q: istud est vsum valde rigorosum imperatoribus,ꝙ nepotes ex filia in nihilo succederẽt ano materno. ꝛ tñ si eorũ mater viueret succederẽt:ideo statuerũt de nouo ꝙ tales nepotes ex filia debeant succedere:cũ patruis vel amitis, in illa parte in qua successẽsset mater sua. sed nõ integraliter: sed di minuit tertia ꝑs eius partis quã mater integrã habuisset.ꝛ illa diminutio accrescit patruis vel amitis. ita decidit in.l.si defunctus,ℨ. de suis ꝛ legi.in.ℨ.item vetustas. insti.de her. que ab intesta.ꝛ istũ casum ꝓ primo ponit tex. ibi. nã si intestatus qs defunctus. ¶ † Tertiꝰ casus est quãdo moritur auia siue paterna siue materna:ꝙ hic non est differẽtia. isto casu nepotes siue sint ex filio masculo ꝓmotuo, quo casu erit auia paterna: siue ex filia quo

2

3

Illam.

lia que casu erit auia materna in successione talis auie paterne vel materne:Quis olim nõ admitterent:ꝙ nõ erãt sui nec agnati:hodie tñ admittunt:sed diminuit tertia ꝑs ex illa ꝓte quã eorum pater vel mater integrã habuisset iuribus ꝓxi.alleg. ꝛ istuꝫ casum ponit ſcdo loco text.ibi.vel si qua intestata. Et si dicas quare in successiõe auie ꝑne nepotes ex filio masculo ꝓmortuo nõ admittũt sine diminutiõe illius tertie partis,sicut admittũtur eorũ paternicũ nec illi sint sui nec agnati magis ꝙ isti nepotes. Dicit3 doc.nõ tãgant ꝙ illa potuit esse ratio: ꝙ patrui admittũt ad successionẽ eorũ matris ꝑ senatusconsultũ. vacat fi lios,sed non nepotes. put dicit tex.insti.de senatusconsulto. ibi. in princ. Et cur diuersum positiuũ est:nec aliud dici nõ ꝑt fm Jul. in.l.vnica.ℨ.qñ nõ petẽ.par. Et sic vides ꝙ ista.l.loquit in duobus vltimis casibus:sed nõ in ꝓmo. ¶ Dis ꝓmissis diuide hãc in septẽ ptes. In ꝑma ꝓmittit ,premiũ ad duas questiões inferius decidẽdas. In ſcda que est ibi: nã si intestat⁹. ponitur questio ꝛ decisio de casu nõ dubitato.ſ.qualiter nepotes ex filia mortua succedunt auo materno cũ auũculis vel materteris. In tertia que est ibi:vel si qua intestata.ponit etiã alia decisio indubitata.qualiter nepotes ex filio vel filia ꝓmortuis succedũt auie paterne vel materne cũ patruis vel auũculis. In quarta que est ibi de collatiõe:ponit questio dubitata qualiter inter tales ꝑsonas fieri debeat collatio. In quinta que est ibi.supstitibus quidez filijs,arguit ꝙ vtraq; ꝑte. In ſexta que est ibi tale igit.ponit decisio. Jnn.vij.ꝛ vlti.que est ibi:vt cõmixtis ponit ꝓctica decisionis.h.d. Nepotes ex filia succedũt auo materno cum auũculis vel materteris in illa ꝑte de qua successissẽt eorũ mater diminuta tertia illius ꝑtis que aununculis ꝛ materteris accrescit. ꝛ similiter succedũt nepotes ex filio vel filia auie paterne vel materne cũ patruis auũculis vel amitis ꝛ materteris:ꝛ vtrũq; est indubitatũ.ſ. qualiter inter eos succedũt hoc ꝓmo. Et tales ꝑsone sic succedentes debẽt adinuicẽ cõferre dotẽ ꝛ donationẽ ꝓpter nuptias.ꝛ de eis 03 fieri vnus acerus:ꝛ ex eo ꝑte ſibi tãgentẽ quilibet anferre 03.h.d. ¶ † No.ex tex.ibi, minime dubitabat.ſucto tex.ſ.ibi,iam posita cõstitutione.ꝙ vbi est casus.l.ibi nulla põt esse dubitatio.ꝛ iste tex.melius ꝓbat fm Jul.ℨ.l.ancille.quã ad hoc no.ibi Bal.C.de fur.vbi Bal.ad hoc no.in.ij.no.Et cõsydera in tertia ꝑte tex.dũ litera dicit:sed ẽt illud asserentibus. Nã ex ista respõsione nepotũ apparet ꝙ patruis eorũ duo allegabãt. primo ꝙ ipsi patrui nõ tenebãtur ꝛferre nepotibus eo ꝙ nulla cõstitutio legis hoc dicebat.ſcdo ꝙ cũ ipsi nepotes bene tenebãtur cõferre ipsis patruis: ꝓpter cõstitutionẽ Arcadij ꝛ honorij quã non habemus: nepotes autem ecõtrario totũ dicebãt ꝛ respõdebãt ꝙ cõstitutio Arcadij ꝛ honorij solũ loquebaꝛ in auũculis.ergo nõ erat extendẽda ad paruũ. ¶ † Nota ẽt ex isto tex. regulã,ꝙ nemo cogitur conferre nisi.l.caueat. Ratio ꝙ id ꝙ nostrum est,non tenemur inuiti alijs cõicare nisi ꝑ.l. disponaꝛ.l.ꝙ nostrum.ff.de reg.iu.l.in re mãdata.C.mãd.ꝛ.l.dudũ.C.de contrahẽ.emp. ¶ Itẽ inquantũ tex.iste dicit.eo,ꝙ nulla cõstitutio sup huiusmodi collatiõe posita est,tota die allegaꝛ ad illud vulgatũ. † ꝙ erubescim⁹ cũ sine lege loqmur.ꝛ ita notat ex isto tex. Bart.ꝛ alijs oẽs hic. Sed tu aduerte ꝙ iste tex.male allegaꝛ ad hoc:quia iste tex. nõ ꝓbat.eo ꝙ ista erat allegatio nepotũ:sed non imperatoris.imo impator.j.decidit 3ium:ꝛ ideo male allegatur tex.iste ad hoc,put ipsemet Bart.ꝺt in.ij.not.ꝛ statim dicã. Jstud ergo ꝙ erubescimus cũ sine lege loqmur,expressius dicit tex.in.ſ.cõſyderem⁹.in aut.de trieꝛ.ꝛ semiſ.ꝛ vide Bal.ꝙ ad hoc plura iura alleg.in suo diuino consilio schismatis. ꝙ ponit post rub.j.ſi qs alt.test.phi.in.j.col.ad fi. Ultra eũ facit tex.in.l.dissentẽtis.in verbo nulla iuris ꝓcipit ꝛstitutio.ꝛ ibi ad hoc no. Alb.C.de repu.ꝛ text.in.c.illa.in verbo cũ nullꝫ inueniaꝛ cautũ iure.extraneſe.vac.ꝛ tex.in.c.is q.in ꝺbo cũ nõ sit expressum in iure.de sen.excõ.in.vj.facit in simili text.in.l.vnica.ℨ.finaurẽ ad deficiẽtis.C.de cad.tol.ꝛ tex.in.l.ſi seruũ.ℨ.nõ dixit ꝓtor.ff.de acq.here. † Et dicit Ange.hic in lec.florẽ.ꝙ istꝺ notabile ſtruit aduocatos in modo allegãdi. nã ſi aduerſarij dicat debere fieri de iure:ad uocat⁹ ꝺz rñdere:doce:q: hoc nulla.l.cauet.imo gl.in l.sed licet.ff.de offi.ꝓcſi.inuehit ꝛtra doct.ꝛ scholares qui male facit⁹ dũ allegãt⁹ gl.vbi habem⁹ leges.ꝛ idẽ dicit Arch.in.c.no lite timere.ɣ.q.iij. magis ergo erubeſcẽdũ est allegare autoritates doc.cũ habem⁹ legẽ. Itẽ ad istud notabile adde ꝙ ꝺt Arch. in.d.c.nolite.ɣ.q.iij. † ꝙ nõ debem⁹ credere⁹ alicui doctori licet magno,nisi dictũ suũ ꝓbet ꝙ autẽticã scripturã:vt ibi.ꝛ.c.ego solus.ix.di. Allibi dicit Bal.in.l.respublica.C.ex quib.caus.ma. ꝙ nõ est credendũ gl.qñ aliquã.l.nõ allegẽt.alibi aurẽ Bald.in c.nihil.in vlti.col. de elect ꝙ in.l.nõ caueꝛ.in ꝓactica nõ habẽt. Allibi dicit irregulariter Bal.in.c.in genesi.in vlti.col.de elec.ꝙ paria sunt aliquid fieri sine.l.ꝛ cõtra.l. † Adde etiã ꝛ signa quod possumus iudicare cõtra cõem opi.si nõ habet casum.l.vel vere non ꝓbatur,secundũ.d.Ant.de butr.in.c.tua nos.in.ij.col.de

De collationibus. 56

vsur. Barb.in cõsi.ꝛ.secũdi voluminis.ꝙ inci.ꝓclare scribitur apud psalmustã in vlt.col. ¶ Limita nisi ꝙ erubescim⁹ cũ sine.l. loquimur:vt dicit Salic.qui sine.l.loquimur vel ratione:nihil allegat. ¶ Tu dic ꝙ sufficit allegare⁹ rationẽ vbi.l.nõ habem⁹.ita dicit gl.in.c.ex eo.in verbo rationis.de elec.in.vj.ꝛ gl.in.c.cõsuetudo.l.di. Adde etiã tex.in.l.cũ ratio.in prin.ff.de bo.dã.ibi ratio naturalis⁶ quasi lex q̃dã. Et tex.in.c.ſi.de trãſa. Et tex. notabilẽ in.l.scire oportet.ℨ. sufficit. in ꝺbo ex ipsa naturali iustitia. ff.de excu.tu.ꝙ quẽ tex.notat ibi Bal. post Ly.ꝛ Jac.de raueſi. qõ sufficit allegare naturalẽ rõnẽ,hz qs legẽ nõ alleget. Et dicit And.de ſer.in ꝓmio feudorũ. in vlti.colũ.ꝙ rationabile dictũ dz ita mouere iudicẽ ad iudicandũ sicut ipsa lex:ꝙ lex est omne ꝙ ratione cõstitit:als erubescimus si ꝙ dicimus.l.nõ ꝑbem⁹.vt hic fm eũ. Alibi dicit Ang.allegãdo Arist.in cõsil.ccxvij.incipit.in.q.vertẽte inter illustres ꝓcipes.in.iij.col.ꝛ in cõſ.cclxxiij.incip.thema super quo ꝙ filiũ petif.in vl.col.ꝙ querere.l.vbi naturaliter sentim⁹, nil aliud est ꝙ infirmitas intellect⁹. Alibi dicit Jac.bu.ꝛ Bal.i.l.nemo iudex.i.j.no.C.de sen.ꝛ inter.om.iud.ꝙ francigene leges nõ allegãt,sed bene seruãt rationẽ legis,non qꝛ l.hoc dicat:nec qꝛ Imperator hoc statuerit:sed qꝛ ratio sic vult: ꝛ a ratione naturali nemo subduci põt. Et idẽ Bal.in.c.j.ſ. ad hec.in.iij.col.de pa.iura.fir.ꝺt ꝙ leges no allegãtur i curijs ꝓncipũ aut regũ ꝓ autoritate,hz ꝓ ratione sui. ¶ † Itẽ limita fm ſlic.de neapo.post Andr.de pisis.ꝛ est in lecturis Bar.in.l.scire oportet.ℨ.fi.ad fi.ff.de excu.tuto.vbi notat argu.illius tex. ꝙ de plurib⁹ legib⁹ ſufficit vnã referre.ff.de fal.facit tex.notabilis in l.ita vulneratus.circa fi.ff. ad legẽ aquil. Et ꝓptera do. Car. ſlo.in cle.ſepe.in prin.de verb.ſig.dicit ꝙ leges multe nõ ſunt ad vnũ ꝓpositũ nec ꝓpter vnã.sed sufficit dicere iura ſunt vulgaria:vt ibi facit gl. ¶ Itẽ limita ꝛ tertio ꝙ erubescimus sine lege loqui: etiã si allegemus gl.vbi ex reperit:tũ qñ tex.iuris nõ repit.de hoc sufficit allegare gl.ita ꝺt Jo.de imo.in l.j.in.ij.col.ff.de vulg.ꝛ pup.Et de autoritate gl.multa scripsi in l.ex hoc iure.ff.de iuſti.ꝛ in.cõtra Dan.ꝙ cõtrariũ tenet in.c.ca pellanus.ex illo tex. de fer. Itẽ ꝓ diffinitione ꝛ decisione dubũ vbi.l.deficit,sufficit allegare autoritatẽ maiorũ:ita no.Ange.in l.si idẽ cũ eodẽ.in prin.ꝓ illũ tex.in verbo fabino.ff.de iurisd.om. in.ꝺ.Ant.in.c.j.de dec.imo quãdo.l.deficit sufficit allegare autoritatẽ,nõ solũ doctorũ,sed etiã alterius.gl.est in.l.mulier bona. in prin.ff.de iure dot.per Bar.ꝛ doc.in.l.j.ff.ſi cer.pet. ¶ † Ad de ad regulam ꝓdictã bene facere:qõ pena priuatiõis⁶ alicuiꝰ iuris bñficij aut priuilegij, nunqꝫ hz locũ,nisi vbi lex ipsud expresse dicit.tex.est in.ſ.cũ igit. ibi nec quelibet lex est tale qd dicens. in aut.de nõ eligẽ.ſcdo nubẽ.per quẽ tex.ita dicit Bal.in auten. ex testõ.in pe.col.C.de secũ.nup.sequit Alex.in.l.etiã.ℨ.j.in.iij. co.ff.solu.ma.soleo ꝓ hoc allegare tex.notabilẽ in.l.at si quis. ℨ.diu⁹.in verbo penã tñ in eũ statutã nõ esse.ff.de reli.ꝛ sum.fu. ¶ Hic dicit gl.notabilis in.c.ſi.de iure patro.ꝙ multũ notãt Cano nisteibi ꝓcipue Pau.qẽa reputat singu.ꝙ ad hoc vt pena priuationis iuris eligendi vel presentandi imponaꝛ alicui:requiritur ꝙ expresse sit cautũ in.l.vel canone. Allibi dicit gl.cix.q.j. in summa, ꝙ nisi lex specialiter exprimat debere imponi penã ꝓ dictionis:nõ dz vnq̃ quis deponi. † Hinc inferꝰ ꝙ omni cõtrafactione vasalli etiã si veniat cõtra iuramentũ fidelitatis: tamẽ nõ perdit vasallus feudũ. nisi in casibus specialib⁹ in qb⁹ iura hoc expriműt.vt ꝓbatur in.c.j.ſ.illud.ꝙ fuit prima causa brñſi.admitt.ꝛ expresse And.ꝺ ſer.i.c.j.qualiter domi.ꝓ.feu.pri. ꝛ do. Allex.in cõſ.ciij.qõ inci.videtur ꝑma cõſyderatione dicẽdũ.in.xij.col.in.j.vol.licet in ꝛtrarũ videaꝛ esse fortis tex.in.c. j.ſ.porro.ver.ꝓdictis.ꝛ in ver.sed qꝛ natura.ꝛ qõ ibi not.Bal. in.iij.col.ꝙ fuit prima cau.beneſi.amit. ¶ † Quarto no.in versi. neporibus.fm Bal.ꝙ leges loquentes in aununculis nõ habent locũ in patruis.Et ex hoc notat Fulgo.ꝛ do. Alex.an.hic in iij. notabili. ꝙ lex noua corrigens:ꝓout secũdum eos erat lex Arcadij Jmperatoris:non extenditur ex identitate rationis. Sed aduerte qꝛ non erat.l. corrigens:sed bene erat lex noua ꝛ ꝓ:obitans. ideo singularius ꝓbarent iste tex.quod.l.noua aliquid de nouo inducens non extẽditur ex identitate rationis. Et ꝙ iura ex obitantia nõ extendanꝰ ex identitate rationis:tenet Ant.de Butri.in consſ.xxvj.vlſo ꝓdicto legato.vbi tenet quod dispositio cle.dudum.ver.huiusmodi.de sepul.que vult † ꝙ etiã fratres minores⁶ ꝛ predicatores teneantur de legatis eis factis soluere quartam parochialem:cum sit ex obitans:nõ extenditur ad fratres ſeruos⁶:quamuis in eis sit eadẽ ratio.contra communiter tenentur:ꝙ in ex obitantibus ex identitate rationis fiat extensio. l.libertum.ℨ.senatus.ff.de ritu nuptia.ꝛ per multa alia iura ꝓ nit late Ludouicus in repetitio.autentice similiter.C. ad legem falcidiam.in.ij.speciali.pie cause inter vltimas volũtates. Sed caue vt dicit Barto.hic in secundo notabili.text.iste nihil ꝓbat de ꝓdictis:eo ꝙ ista erat allegatio partium,ꝛ nõ ꝛmpera

Cũ allegant. Adde doc. in.l. j.ꝛ est ibi text.ff. de offic. eius cui mã.est iurisd. Jo. de imol. in.l.j.in ĥ. col. de vulg.ꝛ pupil.

Credere. Ad de Lardi. zaba. consi.lxxvij.

ℨ Erubescim⁹. Prima limitatio cui adꝺ.l. cũ pacto.ff. de feru. expoz. Panor. i c. possessionem. col.ix. de ꝓba. ꝛ ea q̃ sunt ꝑ naturaz manifesta non egent ꝓbatione. Purp.

Sufficit alle. adde ca. frustra. vij. distinc tio. ꝛ in. c. si romanorum.xix.dist.

Ratio naturalis. adde gl. in verbo ar.in.c.forus. de verb. sig. tex.in cle. pastoralis. de offi. ord. doct.in clement. j. de censi.

Pena priuationis. adde bal. in. l. si qs nõ dicam rapere. C. de epis. ꝛ cle. bal. in l.iij. C. de institꝛ. ꝛ substi. bal. in addi. spe. in titul. de disput. ꝛ alle. do. in. c. relatũ. xxxvij. di. de test. idẽ do. xlvij. distin. in gl. summe.

Fratres mi. adde diffuse per petr. de ꝓbal. in tracta. de canon. episcopali.

Universidad de Deusto
Biblioteca

toris patet quia imperator decidit cõtrariũ. † Et ex hoc tu not. q̃ ex narratione facti q̃ legislator: narrat quę allegabatur a partibus, ex tali narratione facti quãuis in iure posita non est licitum arguere de quo plene dixi in l. unica. in tertio intellectu gl. ibi. ſ. quando nõ pe. par. ¶ Ultimo circa istã. l. aduerte. nã tex. iste videtur prętermittere vnũ casum, quando moritur auus paternus. nã vt dixi in euidentialibus solũ loquit in auo materno. z in auia, siue paterna, siue materna, ſz de auo paterno qui moritur relictis filijs z nepotib⁹ in ptãte ex alio filio premortuo, clarũ est q̃ tales nepotes sunt sui heredes auo: q̃ subducto filio de medio subintrãt locũ primũ: z sic effecti sunt sui heredes. z oſir succedãt in totũ sine aliqua diminutiõe, sicut succederet eorũ pa-
17 ter si viueret. l. pohumorũ. in pn. ff. de inuſt. rup. † ſz nũquid teneant cõferre cũ aljs patruis, z an patrui teneant talibus nepotibus oferre: ista. l. omittit. nec doct. tãgũt: nec casus iste decidit in terminis & iure ffor. z ppter ea videret q̃ cessare deberet collatio. cũ nulla. l. cautũ sit. Et si dicas q̃ illo mõ quo succedit illo mõ oz offerri: certe frustratoria fuisset decisio isti⁹ tex. ex q̃ de successione erat indubitatũ: vt dicit lra. Tũ puto q̃ inter istos fieri debeat collatio. q̃ ſ arg. pñt adduci aliq tex. ffor. quos adducã statiz in gl. Et q̃ in duob⁹ casib⁹ positis i hac. l. cessat hodie illa diminutio tertie ptis: vt ot aut. hic posita: z tũ durat adhuc collatio. ergo idẽ dicã in istis nepotib⁹ aui paterni: vt licet succedãt in totum in locũ patris: tamen debeant conferre. ¶ Glo. in verbo mortua. ista gl. formatur duas. q. ad tex. necessarias. que omittunturin tex. prima est q̃ tex. noster bene decidit q̃ nepotes teneantur conferre patruis vel auunculis dotẽ vel donationẽ propter nup. q̃ erat data eorũ patri vel matri: qđ autẽ si auus matter nus vel auia dedisset dotem vel donationẽ propter nup. ipsimet nepoti vel nepti. nũquid eã cõferre teneanẽ cũ patruis vel aunculis. z gl. determinat q̃ olim tenebantur cõferre. per. l. ſ. ſed ſi sit. melius allegasset. ſ. fi. ff. de cõiungen. cum eman. libe. tamẽ q̃ ille ti. de coniungendis est hodie correctus. glo. determinat contrariũ. Sed certe correctio illi⁹ ti. nihil facit ad propoſitũ. nã ille ti. disponebat q̃ quãdo moritur auus relicto filio emancipato, z nepote in potestate. attento iure ciuili filius emancipatus erat incognitus, nepos ergo in potestate in totũ succedebat auo, sed
2 q̃ prętor: ita admittit emãcipatũ sicut in potestate: z per hoc fecit iniuriã z damnũ nepotibus recõpensatione, statuit per illũ ti. q̃ filius z nepos cõiunganẽ z equaliter auo succedãt: sed q̃s per iura noua authẽticorum filius emãcipatus succedit etiã de iure ciuili absq̃ prętore: z sic absq̃ beneficio illius tit. ergo ille ti. remanet sublat⁹: sed istud nihil facit ad questionẽ nostrã de nepotibus cũ patruis, q̃ teneanẽ patruis cõferre: put etiã est tex. in l. ſ. ſed si sit. ff. de colla. do. z sic fundamentũ gl. non est verũ. Circa hoc do. Alex. hic refert varias opi. vide per eum, z tene distinctionẽ Bar. cõmuniter approbatã in. l. ſi emãcipati. in pe. z vlti.
18 col. ſ. eo. z in. d. l. ſ. ſ. sed ſi sit. ¶ Secunda questio gl. est. † qd si huic nepoti vel nepti fuit data donatio vt dos: nõ ab auo de cuius successione agitur, sed ab eorũ matre vel patre: an oz cõferri: z concludit q̃ sic, z male: q̃ cũ hic nõ tractet de successione illi⁹ patris vel matris a quibus talis dos processit: sed tractetur de successione aui, ergo dos aliunde habita nõ debet conferri. l. vt liberis. ſ. eo. fm oes hic. z Bart. in. l. ſ. ſ. ſi sit in ſi. ff. de col. do.
¶ Extra gl. Bal. hic examinat. ij. q. circa quas Pau. de cast. z Moder. se extẽdunt, sed q̃ nil dignũ additione occurrit, prętermitto. † prima questio est stante statuto q̃ extantibus agnatis
19 mater nõ succedat filio: quid si extarent cognati qui essent proximiores agnatis, qui excluderent per matrẽq̃ fuit questio Bar.
20 in. l. ij. ſ. videndũ. ff. ad tertyl. † Secunda questio est an dos vel donatio propter nuptias data patri vel matri premortuis cõputetur nepoti vel nepti in eorum legitimam. de qua per Bart. z alios in. l. in quartam. ff. ad. l. fal. per do. Alexan. hic. z ibi. z in consi. xxiij. quod incip. visis dubijs. in. j. volu. ꝛc. Jason Pisis.
1 & Impetrauit a papa bñficiũ vsq̃ ad valorẽ centũ florenorum annuorũ, si sit aliq̃ beneficij ex quo percipiũtur trecẽte coibes frumenti, valentes trecentos aureos: tũ expense ascẽdũt vsq̃ ad ducentos aureos: an dicatur habere in reddituibus vltra cẽtum.
2 Conferri debent fratribus omnia que condito testamẽto computantur in legitimam filio vel filie.
3 Conferri non debent omnia ab intestato illa que debent in legitimam computari. z nu. 4.
5 Pater si emit aliq̃ oſſm filio, an tale oſſm debeat cõferri frib⁹.
6 Pater si emit filio rome vnã scriptoriã, p mille gngẽtis ducatis, an mortuo pre talis filius teneat conferre aliquid fratribus.
7 Pater dedit vni filio: ũ pecuniã ad mercãdũ: filius multa lucratus est ex illa pecunia. an teneatur conferre fratribus.
8 Frater maior: si diu gubernauit res paternas, & vino pre: an in diuisione bonorum possit petere salariũ. pro tali gubernatione.
9 Donatio simplex nõ cõfertur, nisi in duobus casibus: vide hic.

Illud sine. Insta. l. premitte aliqua ad euidentiam ſm Bal. z Salt. hic.
b ¶ Diuide istã. l. in. v. ptes pricipales. In prima ponit regla affirmatiua, q̃ impator approbat: q̃ oia que codico testamẽto cõputarenẽ in legitimã filio quiveller ꝙre lare testamẽtũ, eo q̃ esset exheredatus. vel q̃ haberet minꝰ legitima: oia illa debẽt conferri quãdo pater est mortuus ab intestato q̃ de iure. C. nõ fit collatio nisi ab intestato. In scõa q̃ est ibi, q̃ tunc. ponitur exemplũ cũ extensione. In tertia que est ibi, hec autẽ regula. ponit alia regula. q̃ non oia que conferunt ab intestato cõputantur in legitimã filio, quãdo conditũ est testamẽtũ z talis filius reperit se exheredatũ vel institutũ in minus legitima. In quarta que est ibi, ea enim. ponitur ratio huius secunde regule. In quinta que est ibi, ad hoc. ponit alia principalis decisio, q̃ donatio simpler non oz conferri fratribus, nisi in duob⁹
c casibus de quibus in tex. h. o. Omnia que computãtur filio in legitimã cõferunt: sed nõ ecõtra, z donatio simplex habita apatre nõ cõferr cũ fratrib⁹, nisi ratione equalitatis de qua in text. vel nisi donãs hoc expresserit. h. o. tota. l. ¶ In tex. ibi, occasiõe militie. legislator: vel imperator: solet appellare militias quas dam officia que dabantur de publico, ex quibus aliquod emolumen tum annuatim pcipiebaẽ. vt hic. z in. l. omnimodo. ſ. imputari. z ibi Pau. de ca. declarat. C. de inof. te. post Bal. ibi: z late bart.
1 in. l. i. ſ. nec castrẽſe. in. ij. z. iij. col. ff. e. ¶ † No. ex isto ver. primo huius. l. uncta gl. in verbo lucrũ. id q̃ per eã decidit Bal. in. l. i. in. ij. col. in vers. pone impetrauit a papa. C. de fru. z litiũ expẽ. q̃ si impetrauit a papa beneficium vsq̃ ad valorẽ florenoꝝ centum in anno: q̃ si sit aliquo bñficium ex quo percipiunt trecẽte coibes frumenti valẽtes trecẽtos aureos: tamẽ tot expẽse regrunt que ascendunt vsq̃ ad ducẽtos aureos. certe nõ dico: habere in redditibus nisi centũ florenos, ita dicit esse casum hic in ver. primo. adde bo. tex. in. l. nõ amplius. in pn. ff. de leg. i. z ibi Pau. de ca. z Moder. z notãt illũ tex. pro illa decisione Bal. tamẽ dicit Pau. de ca. q̃ forte romana curia istud non amitteret, cũ tales gratie sint odiose, z cõsequẽter restringende. c. quãuis. el. j. de preb. in. vi. z vide de ista. q. per Jo. an. in addi. Spe. in ti. de con-
2 cess. preb. super rub. in vl. q. † ¶ Not. ex hac. l. duas regulas. vnã affirmatiuã, aliã negatiuã. affirmatiua est. q̃ omnia que cõdito testamento cõputãtur in legitimã filio vel filie, omnia illa ab intestato debent cõferri fratribus. z hoc est planum. † Alia est, q̃s nõ omnia que ab intestato debẽt cõferri illa debẽt in legitimam cõdito testamento cõputari. z de hoc videbitis multa exempla
3 in gl. Et dicit Bal. in. l. illã. ſ. e. z hic in euidentialibus, q̃ ratio istius regule secunde est q̃: legitima debet euelli de bonis patris z sic respicit bona patris defuncti. l. in quartã. ff. ad le. fal. collatio autem fit de bonis ipsius filij. q̃: conferri dicit q̃ est propriũ conferentis: cũ collatio sit rei ppie in cõmune latio. gl. in. l. i. in pin. ff. e. als deberet diuidi. l. filie licet. ſ. eod. Sed tu consydera, prima regula similiter stare non posset secũdum hãc rationem.
4 ¶ † Et ad istã secũdã regulã tex. q̃ multa cõferunt cũ fratrib⁹ ab intestato. que cõdito testamẽto nõ cputarenẽ filio in eius legitimã: vltra exẽplũ q̃ habes in gl. in verbo hec aũt. z alia duo que ibi addam. pone notabile exemplũ in feudo z emphyteusi. nam debes scire q̃ feudum acquisitũ per patrẽ filio suo, taliter q̃ etiã in vita patris acquiratur filio: tale feudum mortuo patre debet cũ aljs fratrib⁹ cõferri quo ad eius estimationẽ. nã feudũ ipsum actualiter nõ cõferr. z idem in emphyteusi, sec⁹ qñ feudũ esset acquisitũ, p se z aljs: si in vita patris acgrerẽ filijs: ſz post eius mortẽ, tũc illud nõ oz cõferri, cũ acqsita post mortẽ patris nõ cõferanẽ, nisi sit acqsitio que fictione iuris trahaẽ retro. l. ea demũ. ſ. e. iũcta. l. ij. ſ. id quoq;. ff. e. Ita de feudo z emphyteusi determinat expresse Bart. in duob⁹ locis in. l. i. ſ. nec castrẽſe. ff. e. i. iij. col. bal. z Sali. in. l. oimodo. ſ. imputari. C. de inoff. testa. Pau. de ca. z Alexã. hic: certe tale feudũ q̃ acquirit filio in vita patris, q̃us ꝙferri debeat quo ad estimationẽ cũ fratribus. z si
d militer in emphyteusi⁹, tũ cõdito testamẽto nõ cõputaret filio in eius legitimã: z sic in eius ptẽ. q̃ regula est. q̃ feuda z iura emphyteutica que transeũt in filium vt filiã, etiã dato q̃ nolit esse heres pri, nunq̃ sibi ꝙtanẽ in eius legitimãcõdito testamento a patre. ita probat gl. solẽnis in. l. si patroni. in pin. in gl. i. in fi. ff. ad treb. p quam gl. Ange. ibi ita expresse decidit in feudo z emphyteusi: z dicit hunc casum esse valde quotidianum. q̃ de isto casu Bar. non facit mentionem. in. l. in quartã. ff. ad le. fal. z sequuntur Raph. cu. z Pau. de ca. in. d. l. si patroni. in pri. z idẽ not. Ang. in. ſ. optime, per aliam gl. que est ibi. in auth. de nup. Et licet. d. Alex. late examinans istũ passum in. d. l. si patroni. in princ. aliter legendo tenere videatur, tamẽ consulẽdo semper tenet istam decisionẽ Ange. ita tenet in consi. lxxxix. in. iiij. vol. incip. vtrum emphyteusis ecclesiastica. in. ij. col. z in cõsi. viij. in iij. vol. q̃ incip. visis subtilissimis. ponũt etiã Bal. z Sali. in. l. omnimodo.

omnimodo. ſ. imputaui. ſ. de ino ſi. testa. z sic vides optimũ exemplũ pro secũda regula huius tex. q̃ feudũ vel emphyteusis aliquãdo mortuo patre cõferr cũ fratribus. quo ad estimationẽ: z tñ cõdito testamẽto nõ cõputar quo ad ei⁹ legitimã. Et nota bene hoc exẽplũ. Et pot assignari ratio diuersitatis, ex eo q̃d dicit Bal. hic in euidentialib⁹. z in. l. illã. ſ. e. c. vt. ſ. retulit: q̃ legitima oz euelli de bonis patris. l. in quartã. ff. ad. l. fal. collatio aũt fit de bonis ꝓpijs ipsi⁹ filij, cũ sit rei ppie in cõe latio. gl. in. l. i. in pin. ff. e. Ultio. ex secũda regula hui⁹. z. q̃ plura cõferunt q̃ imputent in legitimã. Ratio: q̃ collatio fit tantũ certis personis: vt. l. si emãcipati. ſ. e. sed imputatio fit respectu omniũ heredũ fin Bar. in. l. quoniã nouella. C. de inofi. testa. Et in. d. l. si emãcipati. dicitur post Bal. q̃ collatio fit solum inter liberos.
¶ Bl. in verbo lucrũ. Ista gl. videtur ponere duas solutiones ad cõtrariũ. l. i. ſ. sed an id. alleg. in gl. sed re vera nõ est nisi vna solutio: quia secunda est declaratio primedicto eas iunge z eas
5 sic declara: q̃ glo. obscure loquitur. † pone. pater emit aliquam militiã seu aliquod officium pro filio, z exposuit pecuniam: puta emit aliqđ feudũ vl aliqđ officiũ in ciuitate. hic possunt tria cõsyderari. primo nũquid ipsum officium debeat cõferri ipsis fratribus. z dic q̃ nõ: q̃ nõ est personale. ita loquit cõtrariũ. d. ſ. ſz an id. Et queris: nũqd iste filius debeat tãta pecuniã exponere. z cõferre, quãta eius pater exposuit pro acquirẽdo officio. z dic q̃ nõ: q̃ nõ attẽdit quãtũ pater exposuit: ſz quãtũ valeret tpe mortis patris. z quãtũ tũc quis exponeret. Aut qris nũquid. puentus qui percipiunt ex tali officio debebũt cõferri, z dic q̃ si fuit collata estimatio: tũc prouẽtus pcti non possunt: sed q̃ estimatio nõ fuisset collata: tunc prouẽtus qui percepti oz prestari filio p exercitio ei⁹ persone quã prestitit in ei⁹ officio. z sic intellige istã gl. ¶ Vel potes vltra glo. cõcordare hos tex. vt loquantur in diuersa militia. z sic in diuersis officijs, cũ ſm Bar in. d. ſ. nec castrense. in. ij. col. z in. iij. quã sequit Bal. in d. l. oimodo. ſ. imputari. quadruplex reperiatur militia seu officiũ: quedã est militia que ad personã mere referr. vt si pater fecit expẽsam vt filij efficiat doctor, vel miles, aut ep⁹, z istud cõ ferri nõ oz, ẽt quo ad estimationẽ: q̃ coheret persone, z nõ pot vendi nec ad aliũ trãsferri. In aljs oibus tribus militijs debẽt cõferri pũctus deducta industria persone, etiã si esset officiũ q̃ posset vendi: sed nõ trãsmitteret ad heredes, vt si in ciuitate qs emeret officiũ salis vel custodie portarũ. z multomagis qñ posset vẽdi. z ad heredes trãsmitteret. vt quãdo quis expresse emisset officium salis pro se z filijs z heredibus. z idẽ ecõtra qñ esset officium q̃ tranſmitteret ad heredes: sed non posset vendi, vt est in feudo. in tribus istis vltimis cõcludunt Bar. q̃ puẽt⁹ talium officiorũ bñ cõferr cũ fratribus, deducto exercitio persone
6 vel eius estimatio. fin tps mortis ptis. ¶ † Vinc se offert pulchra dubitatio a quid sit pater emit in ciuitate Rome vnã scriptoriã z postolicã pro mille, z quingentis ducatis, pro vno filio: nunqui mortuo patre debeat aliquid cõferri fratrib⁹. Ite casus tangit in Spe. per. d. istico. de vbal. de Pernsio aducatũ consistoriale in suo tractatu successionũ ab intestato. in. pvñ. col. z seq. vbi dicit q̃ de ista qõne fuit heri in cõtingẽtia facti interrogatus, z q̃ satis de hoc dubitat, q̃ nõ dedit clarũ rñsum: tũ inclinat q̃ talis filius nil debeat cõferre. per predictã doctrinam Bar. q̃ quotiescũq; officiũ emptũ a patre est tale q̃ nõ transmittit ad heredes, z nõ pot alteri cedi seu vẽdi in tali offo nulla collatio oz locũ: ita dicit Bar. in primo mẽbro sue distinctiõis
7 ¶ † Per hanc gl. examinatur vtilis qõ qd si pater dedit vni filio
b rum. pecuniam ad mercandum: talis filius mediãte pecunia patris exercuit mercantias, z multa est superlucratus, nũqd teneat cõferre fratribus, z quãtũ ad pecuniã habitam a patre nõ est dubium: q̃ est peculium prefectitium: quod semper remãsit in dõio patris: ergo mortuo patre debet diuidi inter fratres sicut alie res patris. l. certum. ſ. fa. er. Punctus ergo est de lucro inde acquisito. an illud etiam censeatur profectitium, vt sic diuidi debeat, an vero censeatur aduentitium. tanquã acquisitum aliunde. quã immediate ex pecunia patris, scilicet ex industria z exercitio filij: nam aduentitia hodie nõ cõferunt. l. ſi. ſ. eodẽ. pulchra est z quotidiana q̃s, in qua reperio quatuor principales opi. ¶ Prima fuit gl. in. l. cum oportet. in pnin. gl. magne. j. de bonis que liber. que tenuit q̃ lucrum factum p filium mar catorem mediante pecunia patris, censeatur profectitiũ, z sic diuidendum sit equaliter inter fratres, z idem tenuit Spe. in. iiij. parte. Spec. in ti. de iud. in. ſ. sequit videre. in verbo qd si alter filiorũ. Pro ista opinione facit bene tex. in. ſ. i. in vers. ancitũ. insti. per quas per nobis ius acqui. vbi expresse dicit tex. si quid ex re patris ei obuenerit totũ patri acquirit. sed põdera q̃ tex. ibi dicit ex re patris dictio ex, denotat causam immediatam. l. j. ſ. ex incendio. ff. de incendi. rui. naufra. l. nõ dubiũ. vbi Bart. no. C. de legi. sed istud lucrũ non immediate processit ex re patris, sed ex industria, z mercantia filij: vt statim per exemplũ. ſ. a
a declarabo. ergo tex. ille retorqueretur ad oppositũ. Sz tu strin ge ineuitabiliter iungendo istum tex. cũ alio. nam optimus est modus arguendi qui sit ex coniunctione duarum. ll. simul iuncta rum. Ita notant Bar. z Moder. in. l. gallus. ſ. ille casus. p illum tex. ff. de libe. z posth. iunge cum illo. ſ. tex. in. l. ex re. ff. de vsufr. vbi dicit q̃d illud oz prouenire ex re q̃ prouenit ex negotiatione. Ad idẽ ex multis. ll. quas allegat Spe. in locis pallega. facit. l. si ita legatus. ſ. fi. ff. de vsu z habitõ. vel ex pecunia nostra negotiari q̃s sit ex quicquid eo modo acgserit, i peculio nostro sit. z in. l. per fernũ. ff. de acqui. re. do. Sz vide vt p Bart. in tract. de duobus fratrib⁹. in. ſ. col. circa mediũ. q̃ predicta iura loquuntur in seruo qui nil proprij habere pot: lec⁹ in filiofa qui potest habere castrensia, vel quasi ité aduẽtitia. Eandẽ opi. tz Bal. in. l. certum. in. j. q. z Ti. ij. col. s. familie erci. motus, q̃ peculium est quid vniuerſale, z crescit. tũ est semper. l. peculiũ. ſ. in pin. ff. de leg. ij. et peculium nascit. ff. de pecu. Quod communiter
b tenetur. ¶ Filiorũ. adde Pet. de Vbal. diffuse in tractatu societatis.
matur, q̃ argumentum debet esse eius nature cuius est principale. l. etiã. ff. de iure do. l. si conuenerit. la. ij. ff. de pig. ac. Tamẽ respond e q̃ arg. procedit in eo q̃ accrecit ex peculio: vt est i di midiam lucri q̃ pecunie dat, sec⁹ est in alia q̃ industrie ascribit.
¶ Secũda principalis est opinio Bart. hic. z vbiq;. q̃ aut sumus in casu claro: quo filius acquisiuit absq; opera sua. z absq; labore persone, puta q̃ pecuniam locaret apud campsorem. et tunc illud lucrum censetur profectitium. Ita procedit glo. i. d. Cum oportet. Sic constat q̃ filius totũ lucrũ fecit ex solo labore personẽ: tunc totũ est aduentitium. Aut sumus in dubio z hic est aduertendũ. q̃ quemadmodũ in societate medietas lucri attribuitur pecunie, z alia medietas persone industrie. glo. est in. l. i. C. pro socio. iuncto tex. in. ſ. qõ aũt. initi. q̃ quãs pro. no. acquisibi. ne q̃ et suis laboribus vel prospera fortuna. z tex. in d. l. cũ oportet. in prin. ibi, z filij nõ lucrabũt. q̃ ex suis laboribus sibi possessa sunt. z vltra Bar. facit tex. i. l. societas. ſ. societas. in. l. si nõ fuerint. ff. pro so. z tex. in. d. ſ. de illa lanc. initi. eo. idem erit i ipso lucro diuidiũ attribuit pecunie: erit z pfectitiũ. aliud diuidiũ persone filij: z erit aduẽtitiũ. Ita cõcludit Bar. hic. i. d. ſ. nec castrẽſe. in. ij. col. z in. d. l. cũ ops. i pn. z i. l. si tibi. ſ. si pact⁹. ff. de pactis. z in tract. de duo. fra. in. j. z. ij. co. z et i. ij. q. principalis. vbi plenius quã aliq; in cõl. suo q̃ incipit cruciarẽ illus. Idem tenent Fulg. z Pau. de ca. hic, z dicit Pau. de cal. q̃ ista opin. Bar. est equissima. Ea ẽt tenet Ang. in consi. lxxxv. incipiẽ. pr habẽs plures filios ad mercaturã. in vl. col. Ange. z Paul. de ca. in. d. l. cum oportet. in principio. Abb. in consi. cccxxv. in. ij. volu. circa primum dubiũ. Idẽ late tz Lu. ro. in cõl. ccccl xix. q̃ incip. quo ad primũ. pposite cõsultationis articulũ. vbi dicit q̃ tz aliter legendo semp tenuerit: tũ cõsulẽdo nõ recedit a Bart. in quo semper esse tolet substantia veritatis. ¶ Tertia est princ. opi. Bal. qui in hoc ar. vbiq; deridet Bar. in. d. l. cũ oportet. in prin. iiij. col. vbi dicit q̃ opi. Bar. pcessit ex sua ceruice. z est rusticana: q̃ fecit sicut rustici q diuidũt qõnẽ p mediũ. vt inqt gl. i. in. l. nelennius. ff. de neg. gest. z idẽ Bal. in aut. ex testõ. in. ſ. col. ſ. e. dicit q̃ opi. Bar. processit ex fui capitis equitate. Et in l. oimodo. ſ. imputari. in pe. col. ſ. de inof. test. z in. c. i. circa mediũ. de beneñ. fratris. vbi dicit q̃ tz alias cõsulẽdo tãꝑ discipulus bar. fuerit secutus opi. magistri sui: tamẽ q̃ nõ est vera. Et idẽ Bal. l. j. in. ij. q. C. pro soc. Et in oibus istis locis concludit Bal. q̃ nõ semp diuidiã pars lucri oz attribui persone filij, et alia dimidia pecunie patris: sed istud relinq oz arbitrio boni viri, seu iudicis, q̃ cõsyderet quãtitatẽ principalis pecunie, z quãtitatẽ lucri, z quãlitatẽ psone filij. Quid enim si cẽ cẽtum ducatis filius mille lucratus sit, diuisio Bar. stare nõ posset. Et ad iura Bar. respondet Bal. q̃ loquuntur in societate in qua in dubio

bene videtur actum de dimidia, sed inter patrē ⁊ filiū nulla est contracta societas. Et ista3 opi.⁊.d. Alex. hic. ⁊ tu cōsidera q̄ ista opi.non discrepat in effectu a sententia Bart. q̄ bart. fatet q̄ si posset apparere an ex sua pecunia, an ex persona filij lucrū processisset. sta ertur certo, ſz in dubio alio mō apparēte procedit dict. Bar. ¶ Ulti. est opi. Lu. in aut. ex testō. ſ. ⁊. l. seq. ff. qui ex facto tutorū, ¶. ll. nihil faciunt. q̄ ibi est offīi necessarij. Preterea ſz filj de beat pſi operas reuerētiales ⁊ obſequales, tū nō tenet operari i operibus artificialib⁹, vt declarat Bal. in aut. ex test. in. ⁊. col. ſ. eo. aut filius negotiat cū pecunia patris: ſz nolle propio ipſi filij ⁊ eius periculo tūc totū lucrū fit filij. nihil all. ſz debuit allegare decisionē Bar. in. l. q̄ poterat. ſ. fi. ff. ad treb. aut filj negotiat cū pecunia pſis cōi nolle, ⁊ cōi periculo. ⁊ isto casu procedit distinctio bar. ¶ Tu aūt tenetis distin. Bar. in casu dubio q̄ aſſ nō apparet, vñ tale lucrū pceſſerit. ¶ Limita tū nō pcedere q̄ filj negotiaret cū pecunia pſis ⁊ nolle pſis. eo q̄ ita ex pmittit: vel eo q̄ ita scribit libro rōnū. ⁊ tūc totū est lucrū pſis. ita in terminis decidit Ang. in pcal. cōſi. lxxxv. an. ſ. col. ⁊ Lu. in. d. aut. ex testō. ¶ Scō limita q̄ filj negotiat vīo propio nomine, ⁊ suo periculo tm. tūc ēt totū lucrū est suū filj, vt prime dixi. ⁊ Bar. an. d. l. q̄ poterat. ſ. fi. facit. l. postulante. ſ. fin. in ver. q̄ suo periculo. ff. ad treb. ⁊ tex. no. in. l. ſi vnus ex socijs. ſ. i. ff. p socio. ⁊. l. idē. q̄. ſ. ſi mādauero. ff. mā. ¶ Tertio limita q̄ lucrū pcederet illicite puta ex vſuris, vel ex maleficio. tūc nihil q̄ritur patri, nec est fratribus cōicādū. ita limitat bar. in. l. q̄ seruus. p illū tex. ff. de acq pos. ¶† Scō principaliter p ista doctrinā gl. ⁊ Bar. decidit solus Rap. Ful. hic pulchrē. ⁊ notabile casum, qui frater pot corrigere, ⁊ nō recolo me alibi legisse tactū in ſpecie. pone q̄ vnus h3 multas possessiones q̄ est decrepite etatis, filius maior natu ola gubernat. tam domestica negotia, quā curā possessionū: alius filj forte infans, aut paulo maior, nihil facit in domo, ⁊ ita ille frater maior natu multis annis se exercuit. mortuo patre isti fratres veniunt ad diuisiones bonorū pfnorū. iste frater maior natu dicit q̄ longo tpe administrauerit curā rei familiaris, ⁊ ppterea aī patrē petit tātum salarij quātū pater dedisset vni negotiozū gestori. decidit Ful. q̄ debeat habere tale salariū: mot⁹, q̄ sicut ſi exercuisset psonā iuā circa pecuniā patris, lucrum aliquod debereť exercitio persone, ita q̄ exercuit circa possessiones paternas. dicit tū Fulg. q̄ vix posset obtineri. ⁊ quod aliquādo petitū a fratre maiore natu, videt, q̄ non obtentum. Adde p ista decisione facere q̄ in simili decidit ing. Lu. ro. in cons. clxix. incī. circa primum quo queritur an renunciatio in vlt. dubio. vbi q̄rit pone q̄ sint plures socij vnius mercantie qui posuerunt pecuniā cōiter ad mercandū, vnus ex istis exercebat mercātiā, vel stabat ad syndicuz ad vendendū: alij nō impediebāt se, iste petit ante oia tūc salariū q̄tū daret vni istitorū. dicit Lu. q̄ de tali salario iure cautio nō reperit. sed bene putat q̄ ratione opere, ⁊ industrie pſone illius

Universidad de Deusto
Biblioteca

z vnus eorum habebat duos filios laborantes, alius nullos, de
ci. it notabiliter bal. quod fructus ex cultura percepti debet tē
pore diuisionis diuidi in capita, z non in stirpes, z sic ille frater
qui habebat duos filios habebit tres partes, z alius vnaz z nō
habebit nocere quod illi duo filij essent i potestate patris: quia
per hoc non debebit facere quod filij fraudentur fructibus la
borum suorum per l. cum oportet, in pnc. ff. de bo. que lib. Ad
de etiam Bal. in cod. tracta. de duob. fratri. in vlti. col. vbi re
fert se dixisse in. l. si societatē mecuz. ff. pro soc. quod si. sunt duo
fratres rustici, z vnus habet filios qui quotidie laborāt in agro
quem communiter colunt, z alter non habet filios: quod ille q
habet filios: quia plus de opera ponit, debet etiam in diuisiōe
plus percipere de lucro, z illud plus intelligitur arbitrio boni
viri, iuxta versimilem operarum qualitatem. Et idē tenet bal.
in. l. si patruus. in pe. q. C. commu. vers. quz in. Adde etiam bal.
in. l. j. in. ij. q. C. pro so, vbi querit pene duo fratres mortuo pa
tre habent predium cōmune: itē conduxerunt duo predia ad
laborandum, vnus istorum fratrum habebat duos filios labo
rantes, alius nullum habebat, z ex fructibus predictorum multa
acquisierunt: qualiter tempore diuisionis diuidētur inter eos
ista lucra. Et respondet notabiliter quod si queris de fructib⁹
perceptis ex predio cōi: q medietas attribuitur proprietati, il
la equaliter diuidet per capita non solum fratrū sed filiorū: q
ista est natura societatis quod diuidantur lucra per capita de
aliis vero fructibus perceptis ex predijs conductis ad laboran
dum, tz q lucrum diuidat per capita fratrum filiorum, z sic ille
frater qui duos filios laborantes habebat cōsequeret tres par
tes, z alius frater vnā. Et istam vltimam decisionem Bal. legē
d. Alex. in consi. cxxxiij. in. ij. vol. incip. Titul⁹ cōnis talis est.
Predicta etiā sequitur late do. Alex. in consi. xcix. in. ij. vol. q̄
incipit habita super narratis. z ibi reprobat decisionē Bald. in
prealle. cap. i. circa mediū. de beneficiis. fra. in vi. feu. Et predictas
decisiones not. quia solent frequenter contingere in facto.

Jason Pisis.

a ☞ Allegantl aliquem decessisse ab intestato, in: umbit onus probandi.

Filius presumit esse in potestate patris: nisi pbat emancipatus.

Emancipatus emancipato nihil confert: quia vnus non facit iniuriam alteri.

Consequitur quis ex persona alterius, quod ex sua cōsequi nō potest.

Excommunicati z non excommunicati si sint sepulti in vno ci
miterio: omnes debent ibi remanere, si non possunt discerni.

Causa quando est communis monasterij z laici: tunc monach⁹ potest esse procurator: laici in illa causa. z nu. 8.

Socius omnium bonorum hz excusationem a muneribus pu
blicis propter personā socij: secus in duobus fratribus.

Fratres duo habentes feudum ab vno principe, z vnus cōmit
tit feloniam cōtra dominum: q reliquit dominū periclitantez
alter eum, p sua probitate defendit vterq; retinebit feudum.

Quid in ciuitate habente feudum.

Clericus z laicus si sunt patroni vnius ecclesie: elegat⁹ pape nō
pōt illud beneficius alteri cōferre, ppter laicū. ☞ Multa alia silia
adducit ad confirmationē supradicte regule. s. q̄ cōsequitur
per alium quod per se consequi non potest. vsq; ad nu. 24.

Extranei penitus succedens cū filio: non tenet illi cōferre.

Collatio nunquam habet locum, nisi inter descendentes succe
dentes ascendentibus z non inter alios.
Inter transuersales succedentes transuersalibus, non habet lo
cum collatio. nu. 27.

Collatio an habeat locum inter ascendentes succedentes trans
uersalibus. z nu. 29.

Collatio inter descendentes vt habeat locum: tria requirūtur
copulatiue. z nu. 32.

Jd est, hec dictio non solum est declaratiua, sed etiā restrictiua.

Statuto caueturq existentibus filijs masculis filie femine nō
succedant patri ab intestato. Si pater instituat masculum, z si
liam heredes collatio non habet locum inter eos.

Stante tali statuto an talis filia preterita habeat ius contra
tabulandi.

Collatio vt habeat locum inter descendentes, requiritur q ta
les descendentes succedant titulo vniuersali: alias secus.

Emancipationis z patrie potestatis differentia: quod hodie
sit sublata.

SJ emancipati. Jsta. l. est clauis to
tius ti. q gl. z pleni⁹
doc. posuerūt in ea fundamēta presentis tituli, que
tiam ponit Bar. in. l. pater filium. ff. de colla. do. et
habet duo dicta seu duas decisiones. secunda ibi, si aūt frater tu⁹.
h. d. Emancipatus emancipato nil cōferre tenetur: sed hō emā
cipatus fratri tenendo in potestate, quando ab intestato succe
dit. h. d. Figura casuum in prima parte in terminis valde dubi
tabilibus prout facit Bal. hic. z Paul. de ca. l. z de Bal. mētio
nem non facit. Pone pater duos habebat filios. vnum iam
annis. xx. preteritis emancipauerat, z sic talis emancipat⁹ tan
to tempore multa acquisiuit, que sunt sua propria: alium filiuz
retinuit in potestate: q intra istos, xx. annos multa acquisiit: q
pater: postea per duos menses ante eius mortē pater emancipa
uit istum secundū filium, z sic tpe mortis patris ambo filij repe
riunt emancipati: inter eos ex quo probabilis. q. tpe diuisionis:
q. de bonis q̄stis p illū q̄ remansit in potestate, cū fuerint acq
sita patri, alius frater medietatē hz: nunquid ratione equalita
tis obseruande teneat alius frater, q tāto tpe fuit emācipatus
et ipse cōferre illa bona q sibi acquisiit saltē an emācipationem
secūdi fratris. in ista. l. decidit sing. q nō q. emācipat⁹ nil cōfert
emācipato: nec attendit illa differētia acquisitionis: q lex nō se
adaptat ad omnes casus qui pōt cōtingere, patet. nā iō eman
cipatus tenet cōferre filio in ptāte ppter iniuriā: eo q. filius in
ptāte totū acquierat patri: vt declarauit in. l. j. ff. eo. Ponam⁹ q
filius in potestate nil vnq; a. quisiuerit patritū emancipatus
tenebit sibi cōferre. z isto modo prima decisio huius tex. reddit
sin. ¶ †Ho. ex isto tex. ibi nec vllū testimū relictū fm Ly. u. ro. q al
leganti quē decessisse ab intestato incubit onus pbandi: ita p
bat iste tex. iuncto verbo infra. pbatū fuerit. Sz errat Lu. nō re
cordat⁹ q cōtrarium determinat Bar. in. l. is pōt. in pe. co. ff. de
acq. hc. quē seqt. d. Alex. hic. z ibi in vlti. col. Et ostendit euidē
tiōne nā q aliqs fecerit testimū istō est facti. facta aūt nō p̄sumū
tur nisi probent. Lin bello. ff. facte. ff. de cap. Sed quō rideb⁹ir
ad hunc tex. d. Alex. nil rūdet. Js in. d. l. pōt. in vlti. col. solū di
cit q iste tex. nihil facit: z aliter nō rūdet. Forte putauit q illud
verbum probatū fuerit nō referat ad illud q. s. dixi. nec vllum
testimū, cū sint due oationes perfectez copulate. Et hoc est pla
nū si in tex. habet verbū est, als verbū pbatū fuerit. j. positū ad
vtrūq; vt q referri debeat: cū als nō haberet rōnē pfectam, nisi
sit verbū est. ¶ †Secūdo no. ex tex. ibi: teque emancipatū p
batū fuerit. hic esse tex. melioz de inuentu in dubio filī⁹ p̄sumit
in ptāte patris, nisi pbet emācipat⁹: vt dicit hic tex. quē sic no.
Ful. z domi. Alex. hic. facit. l. si filius. ff. de pba. Ald idē pōdet
Ang. in gl. in. l. sed z si de sua. in gl. j. ff. de acq. he. tū illa glo.
nō probat fm Jmolā Lud. z Raph. ibi q̄ hz gl. dicat q p̄ ali
quos in dubio p̄sumit viuere si nō pbet mortuus: q in dubio
quilibet presumit viuere vsq; ad centū annos: per hoc illa gl.
nō probat q filij presumitur in potestate, q̄ ista stant simul q
pater viuat. z tū filius nō sit in ptāte: vt q̄ sit emācipatus vel
q̄ sit naturalis tm. Ad idem facit: q emancipatio est facti. fa
cta autē nō p̄sumunt nisi probent, vt dixi. ¶ Limita tū istud
notabile nisi filius esset in quasi possessione existente sui iuris:
quia tunc transfert onus probandi in aduersarium. glo. est in. l.
Titia. in gl. ff. ff. sol. ma. sequit bar. in. l. is pōt. in vi. col. ff. de ac.
here. cū concor. de quib⁹ per. d. Alex. hic q simpliciter trāsit cū
ista limitatio. sed ista limitatio nō est vera z eaz reprobāt Pe.
Bar. z ipsemet Alexā. in. d. l. Titia. q. primeuus status nature
cōtradicit huic quasi possessioni. l. itē in potestate. ff. de his qui
sunt sui vel alie. iur. ergo nō releuat ab onere probādi. iuxta gl.
in. l. sicuti. ff. sed si queratur. ff. si fer. ven. no. Bartol. in. l. si pri⁹.
in quinq; oppositionibus tertie partis. ff. de ope. no. nunciat.
d ¶ Tu limita nisi filius⁹ habituerit seorsum a patre p decem
annos tunc presumitur emancipatus si hoc alleget. Jta Bald.
in. l. post mortē. ad fi. ff. de adop. z in. l. j. C. si aduer. rem in. z ita
declarat tex. in. l. iij. in pnc. ff. ad macedo. adde bene facere tex.
in. l. j. in verbo diu passus. C. de pa. pote. Et in istis termin. si po
test saluari gl. in. d. l. Titia. Item ad notabile tex. Adde etiam
q in cōtrariū vī facere tex. in. l. si vxor. in verbo monstret: z ibi
Raph. Ful. j. de condi. inser. ¶ †Jsta faciunt ad notabilē pra
ticā z cautelā quā tradit Ange. in. d. l. sed z si de sua. dicens q̄
ex ea poteris consequi magnum honorem si scieris practica
re, nam de iure communi in certis casibus z spe forma statuto
rū filiusfamilias pbatur facere contractus, certe quando erit
in iudicio prope finem instantie debes esse cautus: vt opponas
q aduersarius tuus est in potestate patris z istud in dubio p̄
sumitur vt hic: z q ipse nō poterit se probare emancipatū, quia
tempus non supereſt ad probandum. succumbet in causa. Et hz
Jmola Raph. z Lu. ibi reprobent per tria fundamēta, tū ad il
la respondet. d. Alex. ibi z plenius do. Bart. veronen. in caute.
clxiiij. dic vt ibi per eos. Sl. in verbo cessat. diuidit magistraliter in quinque partes. In prima infert vnum ex v. z. In secūda
que est ibi: sed contra gl. formal duas oppo. q̄ tamē nō simul ve
niunt, sed tendunt ad diuersa. Prima op. de. l. filie dotem. s. c.
nō venit cōtra tex. sed solū cōtra illationē quam gl. fecerat ex
tex. Secunda vero oppo. de. l. j. ff. pe. ff. de coniun. cū eman. lib.
tendit de

tendit de directo contra tex. sed vtriq; oppositioni simul respō
det. In tertia que est ibi: vel quod ibi gl. respondet fm mō sci
de op. In quarta q̄ est ibi, vel dic nepoti. gl. tertio modo respō
det secūde op. In quinta z vltima q̄ est ibi. Jtē cessat collatio.
gl. ponit vnum dictum valde generale in materia collationū.
forte timore taciti contrarij q dicā nūc. ¶ Redeo ad duas pri
mas partes gl. z hz gl. simul formet illa duo contraria, z simul
vtrique rideat: ego tamē separo vt clari⁹ habeatis. dz in text. †
q emancipatus fratri emancipato nihil cōfert. z rō est: q⁹ vi⁹
nō facit iniuriā alteri. l. j. in pnc. ff. e. si ita est. ergo sequit q̄ mul
tominus suus tenet cōferre emācipato. q⁹ su⁹ iniuriā facit si re
cipit ab emancipato. dicit tex. in. l. j. in pnc. ff. e. hinc est q̄ eman
cipat⁹ potius cog⁹ ad cōferendū: q̄ suus, vt habuistis in aut.
ex testamēto. s. eo. Jn cōtrariū habemus in tex. q̄ suus tenetur
cōferre emancipato dotā pfectitiā. l. filie dotē. s. e. ergo si illud
de quo minus vī inesse inest: ergo fortius illud de quo magis
ergo cū su⁹ cōferat emancipato, vt dixi: ergo multo forti⁹ vn⁹
emancipatus dz cōferre alteri emācipato q̄ est cōtra istū textū
gl. rūdet q tex. noster hz generaliter dicat q emācipat⁹ nil con
ferat emācipato. tū dz intelligi. z limitari fm. d. l. filie dotē. qō
verum est q̄ nihil cōferūt nisi sint bona pfectitia: q illa tenent
adinuicē cōferre: sicut su⁹ cōfert emancipato. Et sic vult glo. q
emācipato bñ cōfert rat pfectitia. z male dicit z cōtrariū, z melī⁹
tenuit gl. met. j. in gl. fi. magna. in pnc. e. q̄ de iure fori. ante. l.
vt liberis. j. e. emancipatus emancipato nihil penit⁹ cōferebat.
vt hic. z. l. j. §. portiones. z. l. j. §. si tres. ff. e. Vera est ergo sol. fm
Jac. but. z Bar. z oēs hic. q̄ emācipat⁹ emācipato nihil peni
tus cōfert: vt hic sed suus emācipato bñ cōfert pfectitia. ita lo
qtur cōtrariū. d. l. filie dotē. in fi. Et rō diuersitatis est: vt etiam
ibi declarauit, q̄ cū emācipatus sua oia cōferat. in aliquale com
pēsatione statutū est, q̄ suus illi cōferat saltē pfectitia, q̄ rō ces
sat q̄ ambo sunt emancipati, z ita teneas. z fic illatio quā gl. §.
in pnc. facit nō est vera, cū sit diuersa rō, fm Bar. z doc. ¶ Scōz
cōtrariū tēdit de directo cōtra tex. de. l. j. §. pe. ff. de cōiu. cū emā.
liber. vbi erāt duo filij vn⁹ emācipat⁹: alius in potestate, z ex fi
lio premortuo duo nepotes: vn⁹ in potestate: alius emācipat⁹.
ibi decidit q̄ patruus emācipatus nō solū cōfert nepoti in ptā
te: hz etiā nepoti emācipato: ergo ibi emācipat⁹ cōfert emācipa
to: ex est cōtra hūc tex. gl. tripliciter rūdet. primā soluit. s. prime
a reprobaui. Scōa so. gl. vltra reprobationes doc. est notorie fal
sa: q si nepos erat in ptāte patris a quo fuit emācipatus vt di
cit gl. ergo nō poterat esse in ptāte auī, z si erat in potestate ani:
nō poterat esse in ptāte patris. filius enim nō potest emācipare
nepotē ex eo, nisi eū habeat in potestate: sed habere eū i potesta
te nō potest, nisi ipse filius sit emācipat⁹, z nepos cōcept⁹ post
emācipationē. §. fi. instit. mo. ius pat. pote. sol. z sic esset penitus
extraneus auo: vt etiā dicit Bal. hic. l. si qs filio exheredato. in
pnc. ff. de iniu. rup. z sic nō succederet tūc auo. z sic multominus
sibi dz cōferri. Tertia sol. gl. q̄ ibi nepoti emācipato conferat
ex persona patris sui premortui qui bene erat in potestate aui:
licet teneatur per Cy. z Salic. hic tū reprobāt per alios oēs: q
cū ipse fuerit mortuus vivo auo: eo viuo nullā ius habet succe
dēdi. ergo ex persona patris nepos nō pōt admitti necessario:
ergo nepos admittit ex persona sua pprie: licet succedat in lo
cū patris. Vera ergo sol. est fm Bar. Bal. z oēs doc. cōiter. q̄ il
li duo nepotes cōpūtant loco vnius. z sic ibi patruus emācipa
tus cōfert emācipato nepoti: nō ppter illū sed ppter aliū ne
potē in ptāte: cū ambo illi nepotes in stirpes succedāt. z non in
5 capita, z sic loco vnius habeant. ¶ †Ho. tu diligēter ex ista so.
b Bar. z omnīū hic, vnā pulchrā regulā, q̄ qs⁵ cōsequit ex perso
na alterius illud q̄ ex p̄sona sua cōseq nō posset, nā hic nepos
emācipat⁹ ppter aliū nepotē in ptāte cōsequit, vt ei p patruū
emācipatū cōferri debeat: q nō cōsequeret si solus esset emanci
6 patus per hūc tex. Adde tex. in. c. pe. z ibi per Bal. de appeld. †
Jtē adde text. in. c. in sacris. de sepul. q vult q̄ vbi sunt sepulti
in cemiterio excōicati, z nō excōicati, q̄ oēs dīt remanere si nō
7 possunt discerni. ¶ †Facit etiā tex. in cle. si religiosus. de proc.
vbi dī q̄ qñ cā est cōis monasterij, z laici, q̄ monach⁹ procurat⁹
monasterij potest esse procurator laici in illa cā. Sūiliter di
cit Jmo. post alios l. c. fi. de postu. q̄ laici z ecclesia hñt causaz
8 communē, facerdos poterit esse aduocat⁹ p tali cā. † Jtem ad
istā regulā adde q̄ illico q̄ p me cōsequi nō possum nō impe
dior cōsequi p aliū. l. j. in pnc. in ver. si qs igit. ff. de ver. ob. z ibi
moder. ad hoc notāt. precipue Alex. in. vij. no. Facit. l. aristo. in
fi. ff. que res pig. ob. nō pot. de quo tū vide tex. ibi z latius gl. in
9 l. labeo. in fi. ff. de vsucapio. | Addo tertio ad hanc regulā bene
facere gl. fin. in. l. fi. C. de mune. z bono. cū cōcor. li. z. que singu
lariter dicit q̄ socī⁹ omnīū bonorū habet excusationē a mune
ribus publicis. propter personā socij. secus in duob⁹ fratribus.
10 †Ad idē facit quarto q̄ vult fin. Bal. in. c. j. in. iij. col. q. mod.

c feu amit. q̄ si sunt duo fratres habentes feudū ab vno princi a
pe z vnus cōmisit feloniā: vt possit priuari, q̄ dereli. q̄ dominū
periclitantē: alter vno sua phibitate eū defendit q̄ vterq; reti
nebit feudū, z iste qui cōmittit feloniā non pōt priuari propter
11 alium q̄ bñ no. †Similiter dicit ibi Bal. q̄ si ciuitas habēs
d castrū in feudum, habeat nobiles, q̄ populares, q̄ si nobiles sint
rebelles, populares non, q̄ propter talem mixturā nobilitū z po
12 pularium feudū nō applicat domino. † Ad idē quinto facit q̄
vult Abb. Panor. in. c. fi. de iure patro. vbi tz q̄ si laicus z cleri
cus sunt patroni vnius ecclesie, quod legatus pape nō potest il
lud beneficium alteri conferre ppter laicū. q̄ vbi esset clericus
patronus solus bene potuisset, z ita dicit tenere Fede. de senis b
in consi. lxiij. z idem tenet Bemi. in. c. i. ad fi. de iure patronā. in
13 vj. Sic etiā z sexto videmus quod si clericus z laicus sunt here
des vnius, debet laicus coram episcopo conuenīri ppter cleri
cū. ita Bar. decidit in. l. precipimus. §. e. obseruando. p illā tex.
C. de app. z in. l. solet. ad fi. ff. de ali. leg. z in. l. si is qui duos. ff. de
lib. leg. z in. l. si cōem. ff. quemadmo. ser. amit. z in. l. j. si vnus ex
plu. app. z idem tenet Pet. de anch. in. l. ea que. in. xxvij. col. de
14 reg. iur. lib. vj. z in. c. romana. in. xiij. col. de appel. in. vj. † Sic et
e videmus z septimo q̄ qū laicus⁹ z clericus⁹ sunt executores vni⁹
testamēti. iudex ecclesiasticus est iudex laicī propter clericū. ita
Card. fio. dicit in. c. cum Joannes. de test. quē refert. z sequitur
15 And. Barb. in rub. de off. deleg. in. ij. col. † Sic etiam videm⁹ z
octauo q̄ creditur testi domestico ratione alterius testis non
domestici. fm Ange. in cōsi. per tex. in. l. si qs ex argentarijs. §.
j. z quod ibi in simili notāt Bal. Ang. z Jodoc. z ibi dixi. fō
eden. Bal. in. l. j. C. de testi. Lud. ro. in. l. j. §. si stipulanti. de verb.
16 ob. li. † Sic etiam videmus, z nono q̄ iudex als ab arbitrio in c
ris nō appelletur de iure ciuili: vt no. Bar. z alij. l. cū speciali.
de iud. cum concor. alias per me ibi traditis tamē si cuz illo ar
bitro iuris simul iudicauerit alius cōpromissarius arbiter, pōt
appellari a sententia vtriusq; secūdū Ludo. ro. in. l. arbitro. ff. q
17 satisda. cog. † Sic etiam videmus, z decimo q̄ quando p̄inat⁹ d
habet ius cōe cū ecclesia romana, q̄ licet alias cōtra p̄inatum
prescriberetur. z. vel. xx. annis: tamē propter ecclesiam nō p̄scri
bitur etiā contra istā p̄inatū nisi centum ann. Jta dicit Jnno.
18 per illū tex. in. c. ad audientiā. de p̄scri. † Facit. xi. q̄ vult Ab
ba. Panor. in. c. j. de p̄scri. de capitulo habente bona cōmunia
cū prelato mortuo, q̄ sicut sede vacāte nō currit p̄scriptio cō
tra prelatū: ita nec cōtra bona capituli illi cōnexa: cōtra q̄ bene
19 curreret p̄scriptio si essent separata. † Duodecimo facit q̄ in
stitue⁹ beneficio preteriti pōt cōtra tabulare testamētū patris.
vbi ex persona sua nō posset. l. si post mortē. §. fi. ff. de bo. pos. cō e
tra tab. gl. z doc. in. l. posthumo. s. de bo. pos. cōtra ta. quam pre.
20 † Decimotertio facit q̄ vult gl. no. i. c. j. in gl. fi. de iur. patro. in
vi. q̄ si ecclesia z patron⁹ laicus simul habēt p̄sentare, q̄ ratio
ne cōmunionis p̄uilegiū ecclesie trāsibit ad laicū. z sic laicus p
pter ecclesiā habebit sex menses ad p̄sentandū. vbi als de p se
nō haberet nisi quatuor mēses. argu. l. si cōmunē. ff. quemadmo
dum ser. amit. vbi in simili idem statuitur in habente rē cōmunē
21 cū pupillo. † Decimoquarto facit q̄ cōsulnit collegiū p̄sūnī f
inter cōsilia Ang. iij. cōsi. ccx. inci. statutū suū. q̄ state statuto q̄
patruus excludat matrē successione filij quādo extat patru⁹ ma
ter. z soror vtrinq; cōiuncta q̄ ppter sororē mater equaliter suc
cedet iuxta aut. defuncto. C. ad tertyl. z excludet patruus. Inter
alias rationes ista ibi assignat. q̄ q hz per aliū q̄ per se habe
re nō pōt. facit bene tex. in. l. si. §. si sit agnatus. z. §. si sit cōsangui
nea. ff. ad tertyl. vbi extabat pater in alīa familia qui nihilomi
nus matrem excludebat vt in. d. l. j. §. obijcit. z tamē si cū matre f
extabat sororcōsanguinea, q̄ tāq; agnata excludebat patrē cer
te succedēt pariter mater z illa sororcōsanguinea. Et cū illa de
cisione Ange. tenet Pet de anc. in cōmento. c. canonū statuta.
de cōsti. iuxta ti. in. xiiij. q. p̄in. in ver. inter cōsilia q̄ habeo. Idē
tenet Alex. in. l. illā. j. eo. z in cōsi. lxxx. viso z opportūe animad
uerso in. j. col. in. j. vol. z multū subtiliter Fran. de are. in cōsi. clxx.
22 viso pūcto ad me trāsmisso. in. iij. col. † Decimoquinto, facit q̄
no. decidit Bar. in. l. filiū quē. in. ij. q. ff. de bo. po. cōtra ta. q̄ si sta
tutū excludit sororem vtrinq; cōiūctā a successione fratris extā
te fratre cōsanguineo, q̄ si etiā extat mater de qua nō loquit sta
tutū, z que de iure cōi excludit fratrē cōsanguineū cōiūctū ex la
tere patris tātū. aut. defuncto. C. ad tertyl. certe ppter matrē so
ror defendit a statuto. z succedit equaliter cū matre, excluso illo
fratre consanguineo nō obstāte statuto. mouet Bar. per tex. in. d.
§. si sit cōsanguinea, z idē tenet Ba. in. d. l. si qs filiū. ad fi. C. de in
23 offi. test. † Decimosexto facit q̄ vult Ba. in. l. quicū. z. in. iiij. co.
C. de ser. fugi. q̄ state statuto q̄ existēte patruo nō succedat au⁹
maternus, q̄ si aliqs decessit superstitib⁹ patruo, z auo mater
no. z auia maternā de qua nō erat facta mētio si statuto, certe tūc
admitteī auus z auia, q. auia, nō excluſa trahit ad se auū exclu

☞ Reprobationes. Ab hoc posset gl. cōfendi exē plificando in ca su. l. iij. §. si quis titio. ff. de cōtratab. sed q. z glo. etiam hoc diuinat tene communem.
Purp.

☞ Quod quis. Adde quod fere oia ad hāc regulam dicta aggreganit. Alex. in. l. precipimus. §. codex obseruādo. in apost. j. de appel. Et adde bar. in. l. prēgnātem. ff. de penis. z q̄ vult gl. fi. ca. cū subit. §. j. extra de clandesti. despōsa.
Purpuratus.

¶ Si sunt duo fratres. Adde Bald. in. l. si is q duos. ff. de leg.

¶ Ciuitas habens feu. Adde no. per Bar. in fi muli. in. l. omnes populi. ff. de iustit. z iur. Bart. in aut. facta. in. §. fi. ff. de pe. doc. in. c. in nostra. ō iniu.

¶ Quando laicus. adde Bart. in. c. dilectus. in pe. col. de offi. de le. idē Barba. in. c. verum. in. xiiij. col. de foro cō. per eundem barba. consi. suo incipiē te. viso pūcto. qō consilium est insertū inter consilia Alex. de imo. cōsil. cxxij. in. iiij. volu.

☞ Facit. Adde hāc cōprobationibus vsq; ad vltimam exclusiue alex. in. l. illam. col. iiij. j. eod.
Purp.

Universidad de Deuto
Bibliote

sum:z facit excludi patrum.l.fi.§.i.C.de legi.here.qs est not.
24 fm eum.decimoseptimo facit text.in.c.per tuas.de arbi.vbi z laicus de per se nō possit esse arbiter super spūalibus,tū vna cū alio clerico pōt.z alium tex.Abb.ibi reputat ad hoc singu.Et ista similia sint tibi peculiaria,qz i seruitute ad multa. ¶ In quanta r vltima parte gl.dicit cessat:pro eius intentu opponit cōtra secundā partē tex.in qua decidit q emancipatus teneē cōferre fratri in ptāte retēto.cōtra.nā talis emācipat⁹ dz extraneus a.l.vnica.§.extraneum.ff.de rei vxo. Sz extraneus nō teneē cōferre.l.fi.§.cōm.vtriusqz iud.ergo contra tex.Sluq forte sentit obiectum bū fateē verū esse q qū filius succedit cū extraneo extraneus nil dz cōferre per.d.l.fi.z nō rūdet arg.§.facto. Unde tu responde q qū filius succedit cū extraneo,verū est qd extrane⁹ nihil teneē cōferre,qū est penit⁹ extrane⁹:z filī⁹ emācipatus quāmis censeaē extraneus,quo ad qd.s.respectu fuit atis patrie potestā.d.l.vnica.§.extraneū.tū nō est extrane⁹ respectu filiationis:qz z§ sit emācipatus tū est filius:ergo teneē cōferre.ita loquit⁹ hic tex. ¶ † Et sic stat cōclusio ex gl.q penit⁹ extraneus succedens cū filio nō teneē illi cōferre.r istā gl.teneē bar.r ode⁹ hic.r idē Bar.in.l.pē filiū.in pl.col.ff.de colla.dotis. ¶ Hec gl.cōclusio inspecto iure.C.r.ff.nulli⁹ est vtilitatis:qz extraneus non pot⁹ admitti ad successionē una cuz filio,nisi pater faciat testm̄ r ambos instituat.z§ cōdito testō nō solum extraneus nō teneē cōferre:z nec etiā aliqs filī⁹ de iure ffoz.ū. vt hic.r.l.i.§.eo.vt ergo ista gl.afferat vtilitatē,intelligēda est hec conclusio vt procedat ēt de iure nouo aut ēticoz:quo iure siue succedat ab intestato:siue etiā ex testō,locus est collationi. auf.ex testō.r in corpore vñ sumit.§.eo.r time cōclusio glo.crit magne vtilitatis:qz extraneus succedēs ex testō cū filio nihil ei teneē cōferre.r in hoc ista gl.est sing.fm Ful.hic.Sed tu alle ga de hoc tex.in.§.illud.el.i.in verbo alio modo.ibi gl.in verbo oīno.in fi.in auf.de trie.r semif.r ibi gl.expresse dicit q regula d.l.fi.cōia vtrinqz iudi.q extraneus nihil cōferat:nō est hodie correcta.r idē dz gl.in.d.l.fi.in verbo oīmodo.Et sic stat qd nedū olim,z ēt hodie extrane⁹ succedēs simul cū filio nihil tenet cōferre. ¶ Cōfirmo z facio vnā necessariā regulā que illuminat totū istū tit.per quā videbis quēadmodū angustetur
26 tota pīa materia collationū.regula ergo est,q collatio nūq̄
b hz locū inter alias pīonas,nisi solū inter solos descēdētes succedentes ascendentibus,r non inter alios,r istud nō hz etiam cū mīa copulatiue cōcurrāt,vt statim declarabo.r nō cōferunt nec bona castrensia nec quasi:nec hodie aduētitia regulr̄ solum ergo profectitia cōferūt.intellige regulariter:r sic vides q̄tum abbreuiet materia collationū:q̄tū ad personas,r q̄tum ad res. Dico ergo q solū descēdētes q succedūt ascēdētibus sunt illi qui teneē cōferre,r nō alij.r in istis terminis procedūt oēs leges huius tituli.r.ff.e.isto modo intellige tex.in.l.illud.i prin. in verbo coheredibus.j.eo.l.liberis. Hinc est q inter transuersales succedētes trāsuersalibus† nō hz locū collatio.pone sunt
27 tres vel quatuoz fratres:moritur vnus,alij fratres succedūt fratri pr̄ edefuncto ab intestato:nunquid bona que habuerunt in vita illius premortui teneantur cōferre.certe non,q inter trāsuersales non est locus collationi quando succedūt transuersali.glo.est sin.in.l.i.in gl.fi.j.de leg.here.quam sequitur Paul. de ca.ibi r hic. Hinc est fortius:quod si ascendentes⁹ succedūt descendentibus premortuis, inter tales ascendentes non habet locū collatio.r ō si auus paternus r auia vel mater:r pater succederēt filio vel nepoti predefunctis:inter istos non habebit locū collatio,r ō dotē vel donationē habitā a filio vel nepote,r sic profectā ab eo de cuius successione agit,nō tenent cōferre.ita tenet Cy.hic.an antepenul.q.Bal.in.x.col.r indifferēter ceteri omnes Moderni sequuntur.idem tenet Bar.subtiliter intuenti in.d.l.pater filium.in vltima colum.in.v.qō.tertie questionis principalis.Bal.in rub.§.eo.ad fi.Bal.in.l.quonia nouella.in.i.col.§.de inoffi.testa. Et ista sententia totus mundz,cuius solus Ang.in.d.l.vt liberis.ad finē.in lec.flo.tenuerit contrarium.abi enim querit si pater,r mater facto adinuicē diuortio succedāt filio vel nepoti,nunquid intereos habet locuz collatio r determinat q sic.propter equalitatē.sicut enim ex testamento,r ab intestato bodie succedunt.§.i.in auf.de heredi. ab intesta. Ista ratione equalitatis dz inter eos fieri collatio. sed istam opi.Ang.reprehendit do.Alex.hic.r tz precedētes, quia nulla.l.cauet.r dispositū in descēdētibus nō hz locum in ascendentibus. Hinc est q licet testū cōditū inter descēdentes valeat cum duobus testibus.l.hac consultissima.§.ex imperfecto.j.de test.secus si fiat inter ascendentes.vt dicā in illo.§.ex imperfecto.nā dispositum in vno ex correlatiuis nō intelligit̄ dispositum in alio,qū subest diuersa rō.vt no.in.l.curatoz.C.de interdi.matrimo. ¶ Antequā descēdā ad veritatez huius siue primo,r ante omnia inquirendū putaui que rō potuit mouere
c ☞ Ascēdentes. Adde Jaso.in auf. nouissima. col.x. ver. cōfirmo.§.de inofficioso.item.r in.l.quidnoīz.colla.pe.§.vnde libe.r in
27 l.filium quē habentem.colū.iiij. versi.limita eam sing.C.fa.erci. Purp.
d ¶ Filio ita succedat.adde bal. in l.j.in pe.col.C.si quis ali.te.phi. bal.i.l.si matre. C.de suis r legi. Spe.in ti.de test. in.§.iij.ver.cum hic etiā.r sequē.

maiores nostros ad ita tenendū.q inter ascēdētes qū succedāt descendentibus non habeat locū collatio super bonis q̄ a tālibus descendentibus habuerūt.r inueniō notari tres rationes. Unam tenēt bar.hic i vlt.col.r in specie ponunt Paul.de ca. r do.Alex.hic.eo q istud nulla.l.caueē.r in materia collatio.dicimus q nnnq̄ hz locū collatio nisi expressa.l.caueat.vt vidistis in.i.illa.j.e.sed hinc rōni.j.clare respondebo. ¶ Alia rōnē volunt Bal.hic.in.iij.col.q inter eas personas hz locū collatio,quibus legitima debeē.inter alios nō.hinc infert sing.q si testator instituit filiū in legitima tm̄.r nepotes masculos ex filio instituat heredes vniuersales,q inter istos nō erit collatiōi eo q istis nepotibus nō debeat legitima.imo poterāt penitus preteriri,ex quo pater in ptāte eos pcedebat in gradu,r collatio solū sit inter eos quibus legitima tm̄ debeē,si oēs leges mīi de bene cōtractabis.fm Bal.r ō iter filiū r extraneū nō fit collatio.vt hac gl.nec inter trāsuersales eadē rōne.Sz ista rō bal. est falsa ad propositū nostrū.qa ascendentibus debeē legitima. l.nam z si parentibus.cū si.ff.de inoffi.test.r tū inter ascēdētes nō hz locū collatio vt ipsemet Bal.r alij tenent.Scōo in cōtrium facit:qz fratrib⁹ debeē quarta.qū sunt institute turpes psone.l.fratres.§.de inoffi.test.r tū inter eos nō est locus collationi.vt §.proxime dixi.Alij intelligas Bal.loqui quo ad descendentes tm̄,vt tm̄ inter eos descendentes sit locus collationi quibus legitima debeē. ¶ Alia rōnē assignat Lu.ro.hic.q in ter eos est locus collationi qbus pteritis cōpetit cōtra tab.al. l.i.§.quoties.ff.e.q nihil facit.debuit allegare gl.in.l.vt liberis. in gl.fi.circa medium.dū dicit q cōtra ta.nō hīt.j.eo. Ista rō etiā est falsa:qz ascēdentibus daē cōtra ta.r tū inter eos nō hz locū col.vt predixi.Scōo qz in successione matris vel linee materne iure ffoz.ū.r.C.nō cōpetit bonoz̄ pos.cōtra ta.l.illud.§.ad te
28 r.l.illā.j.e. ¶ † Sed aduerte:z ois sic cōiter teneāt.quod iter ascendentes qui succedunt descendentib⁹ nō sit locus collatiōi. presertim:qz nulla.l.caueē.puto q saltē dispntando posset attēdi cōtrariū.attento q eis debeē legitima sicut descendentib⁹. r ita ab intestato succedent.r superest ratio equalitatis.que in materia collationis precipue attendi debet.l.vt liberis.j.e.itē hoc suadet natura correlationis.l.fi.vbi dixi.C.de indi.viduita. tol.Ad idē facit tex.in q neralitate sui.in.l.i.§.inter eos.ff.eod. Ad idē.l.illud.in.l.regula generaliter intellecta.j.e.Preterea considera q iure ffoz.ū.C.sub istis tit.de collationibus,nulla l.tractat de collatione inter ascendentes,eo quia de iure ffoz.ū r.C.solus pater succedebat filio exclusa matre,r idē in auo exclusa auia.l.fi.§.obijcit.ff.ad terty.§.preterunt.insti.eo.in.l.fi.C. e.r ideo cū solus pater succederet non erat persona cū qua deberet cōferre.ō nulla.l.cautum reperit ur.Sed q de iure nouo
d autenticorum est statutum q filio ista succedat⁸ mater sicut pr̄. auē.defuncto.r in corpore.vnde sumit.C.ad terty.r statutum est qō equaliter succedant.si ergo equaliter,ergo bona profecta a filijs vt sunt dos vel donatio propter nup.ex quo de filiorum successione tractat,debent conferri,vt equalitas seruet̄ inter patrem r matrem.que rō equalitatis potissime attenditur in materia collationis.sic dato q.l.expressum nō fit.satis est pbare ratione vt limitani in.l.illam.vel scōo rūde q istud est satis expsum in.d.l.j.§.inter eos.ff.eo.Et si dicas q ille tex.non pōt intelligi,vt loquatur in casu.d.auf.defuncto.q nō potuit diuina re de eo q postea statutum fuit.l.iubemus.in fi.C.de testa.rūde q.l.semper logr.r semper est in viridi observātia.l.arriani.in fi. C.de hereti.Et ideo cū hodie loquatur,potest intelligi r hodie exemplificari in casu.d.auf.defuncto.facit.l.nō est nouū.et l.sed r posteriores.ff.de legi.Adde etiā tex.in.l.si qs filiū.ff.eo. Nō recedas tū a cōi sinia,r tenendo cōem sniam eā confirma ex pluribus,que dixi in.l.qui e patris.in gl.pe.§.vnde libe.ex q bus probauī q dispositā in descēdētibus nō hīt locū ecōtra in
29 ascēdētib⁹. † Et sic stat q collatio nūq̄ hz locū inter descendētes nec inter transuersales.r multominus inter extraneos.solum ergo hz locū inter descendētes filius de cuius successione agit.puta inter filios nepotes vel pronepotes defuncti,r non
30 inter alias personas. ¶ † Sz aduerte q3 etiā ad hoc vt habeat locū collatio inter descēdētes,adhuc tria copulatiue requirunt r sic videas q̄tum restringit̄ hic ti. ¶ Primo requirit̄ q tales succedentes veniant ex primo capite vnde li.si aūt essent exclusi a primo capite,r venirēt ex secōo capite vñ agnati.vel ex tertio vñ cognati.vt.l.j.§.iij videū.ff.de suc.edi.r declarani in.l.i. post gl.ibi.§.q admit.certe inter eos nō haberet locū collatio.sicut nō hz locū inter agnatos vel iter cognatos.ista sin.dicit bal. hic.in.iij.co.r aliud nō allegat.sequit̄.d.Alex.r.d.Frā.de are. hic in vl.col.sicut videmus q ēnis filij nō possint vsucapere p herede.l.nihil.C.de vsuc.pro herede.si tū veniāt ex secōo capite vnde agnati,vel ex tertio vnde cognati,possunt p̄scribere pro herede

herede.ita bal.in rub.extra de p̄script.in.v.col.Pulchre,r sub tilis est hic passus.Raph.Ful.hic ad fi.dicit q dictū Bald.est singulare sed periculosum:per tex.in.l.vt liberis.in prin.in ver
c si.quocunq̄ iure.j.eo.do.Alex.r do.Franc.de are.respondēt q ille tex.nihil facit:eo q procedit se declarādo dū subiicit.i.aut testamento penitus non condito r.c.aut recisso.Tu potes firmare istam solutionē† q3 dictio.i.a non solū est declarativa sed
31 a restrictiua:vt no.Bar.in.l.j.ff.ad.l.aquil.r plenius Bar.in.l.q situm.§.fi quis fundū.ff.de fun.instr.Tu pōt ēt inducere q ille tex.fortiter strigat cōtra Bal.nā cōsydera q ille tex.dicit duo.
b vnum vniuersaliter,dū dicit quocunq̄ iure.i.ad illud q dicit imediate ibi,intestate successionis.vñ declaratio q ibi segr in tex.nō refert ad illud qō dicit quocūq̄ iure:i.ad illud q dicit imediate ibi,intestate successionis.nā qūo cōtingat successio intestati declarat:id est,siue nō sit cōditū testm̄,siue recissum.declaratio ergo que ibi sequitur in tex.venit ad illud intestate successiōis r illud patet clare:qz quocūq̄ iure,id est ex quocūq̄ capite suc cedatur siue ex capite vñ liberi:vel vñ agnati:vel vñ cognati, semper intestato succeditur:ergo ibi est tex.fortis cōtra Bald. q quocunq̄ iure veniāt liberi,r sic siue veniāt vt liberi siue vt agnati.siue vt cognatisemp hz locū collatio ab intestato.Secūdo cōtra Bal.moueē Ful.qz ex quocūq̄ capite veniāt liberi semper tractant vt liberi,non vt agnati:vel extranei.p̄z:quia agnatis vel extraneis ad succedendū de iure pretorio danē solum cētū dies.l.i.r.l.emancipata.§.qui admit.tū liberi excluſi a primo capite,si veniāt ex secūdo vñ agnati,vel ex tertio vnde cognati.semper hīt annū.alle.l.i.§.largius.r.§.fi.de suc.edi. p quē tex.ēt Lud.ro.t3 cōtra Bal.hic:r melius allegasset text. in.l.si coheredi.§.filius.ff.quis ord.in bo.pos.Rñ.d.Alexā.qz q̄uisio anni est indifferenter fauorabilis liberis:ió ex quocūq̄ capite veniant ea,datur ann⁹,sed collatio nō est eque fauorabi lis liberis:imo damnosa his qui grauant conferendo nō semp habet locum ex quocunq̄ capite liberi succedāt.Sz tu aduerte q hec sol.do.Alex.vr;et ad propositum.nā si collatio que non est eque fauorabilis,tū hz locū qū filij veniūt ex primo capite, in quo minus essent grauand i:ergo multo forti⁹ dz habere locum qū veniūt ex alijs capitibus.Eandem solutionē in effectu ponit do.Franc.de are.hic in fi.sed ea melius probat.nā qū p̄inileguū conceditur cum onere,r grauamine alterius,est stricte intelligendum.l.fi.r ibi p doc.ff.de consti.prin.l.cū filius fa. ff.de test.mil.r.l.fi.§.fi quis a principe.ff.ne qd in loc.pu.bñficiū ergo anni quod non est in p̄iudiciū alicuius,bñ cōpetit filio etiam si veniat vt cognatus.Sed non sic est beneficium collationis,quod grauat emancipatū ad cōferendū.vñ nō extendit vitra q̄ sit expressum.l.illā.§.eo.Jō crederem q defensibilis eēt hec opi.gl.contra Bal.Et pro ista opi.adde bonū text.in.l.de bonis.§.j.in fi.ff.de carbo.edi.in verbo sui sunt.vbi est tex.nota. qui forte non est alibi,q filij non solū quādo veniūt ex primo capite vñ liberi:z ēt quādo veniūt ex inferioribus capitib⁹ pu ta capite vñ agnati:tamē semper sunt sui.si ergo semp sunt sui, ergo semper iudicantur vt liberi:cū in alijs nō cadat suitas.§. sui.insti.de hered.quali.r diffe.Confirmat per tex.notab.in.l.j. in prin.ff.vñ legiti.vbi si filius exclusus a primo capite vñ liberi veniat ex secūdo capite vñ legitimi:ōr venire quasi legitim⁹ r sic tunc filius nō succedit vt agnat⁹:sed vt quasi agnatus:ió in gradu agnatorum preferē oībus q non esset si propzie succederet vt agnatus.l.octaui.in prin.in tex.r gl.ff.vñ cognati.Et per ista apparet non oēstare fundamentū Bal.dū dicit q qū liberi veniūt ex secūdo vel tertio capite,p veniunt tanq̄ agnati vel tanq̄ cognati:z inter agnatos vel cognatos nō hz locum collatio:q imo qū filij veniūt ex secūdo vel tertio capite,non veniunt propzie vt agnati vel vt cognati vt predixi.patet:q semper sunt sui,r i agnatis propzie non cadit suitas:vt insti. de legi.agna.suc.in prin.r insti.de leg.cogna.suc.in principio. ¶ Tertio pro eadem opi.cōtra Bal.facit:qz etiā vbi nō succeditur ex capite vñ liberi,sed ex secūdo capite vnde legitimi.tū habet locū collatio ap est de directo contra fundamētū Bald. hoc probatur.nam in successione matris vel linee materne non hz locū bonoz̄ pos.vnde liberi.l.fi.C.de suis,r legi.z bonoz̄ pos.vñ legi.l.j.§.fi.r.l.seq.ff.vñ legi.r tū non habet locum collatio.l.vt liberis.r.l.illam.j.eod.imo fortius z filij in successio ne matris admittantur per senatusc.on.oxicia.r sic de iure ciui li,r hac rōne eis cōpetit bonoz̄ pos.vñ legi.vt predixitū exce pto filio,alij liberi vel descendentes nō veniūt p aliqō senatusc. r sic in eis cessat bonoz̄ pos.vñ leg.l.nepotibus.cū gl.§.vñ leg. r insti.de senatusc.on.in prin.cū gl.in verbo liberi.sed eis cōpetit solū bonoz̄ pos.vnde cognati,put etiā tenēt Lyn.Ray. r Bar.r Alex.in.l.vnica.§.qñ no pēē.partes.r tū in eis hz locum collatio.d.l.vt liberi.r.d.l.illā.ergo etiam inter eos si non possunt venire ex primo capite:sed tū ex secūdo,vel tū ex ter-

c ¶ Dictio idem. Adde doct.in.l. tres fratres. ff.e pac.r per doc.in c.ñ.de coha.cle.r mulie.

b ☞ Quocunque. Ista pōderatio tollit q ille genitiuus non regit sed regit ab illo ablatiuo quocunq̄.gl.in §.quinto.instit. de gradi. Pur.

☞ Obstare. Imo nihil obstat:qa ibi dicit q erat omissum ab oratore,r sup pletū a constitutionibus, nisi aliter capias oppo. Purp.

d ¶ Existētibus masculis. Adde bal.in.l.j.C. de legi.per Alexā.de imol.in.l.j. in §. veteres.ff.de acquir.posse. Ange. consi.cxxvj.incipit testamēti factio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

derandum in ista materia collationis.z sic istud nō vt tutum ex his que.ff.retigi vbi pbaui q nō est bona ꝓia debeꝫ legitima: ergo hꝫ locum collatio.nam ascendentibus debeꝫ legitima.ité trāuersalibus instituta tu pi persona.z tū inter eos nō hꝫ locū collatio.vt dixi nisi dicas qō illud ar.Bal.z Alex.ꝓcedit negatiue hoc modo.istis nō debeꝫ legitima,ergo inter eos nō hꝫ locū collatio ꝫ ecōtra:arguēdo affirmatiue,nō est bona argumētatio:q nō sequit istis debeꝫ legitima:ergo inter eos hꝫ locū collatio.vt patet ex instantijs.ff.ꝓxime relatis. Sed cauē q.imo etiā negatiue nō ꝓcedit ista argumētatio.pōt ꝑma frote disputādo ostēdi,p.illā.ff.de dū logē de nepotib' ex filia reipectu aui materni. Ité propter.l.vt liberi.ff.eo.dū logē de nepotibus in successione matris vel linee materne.iuncto.ff.mē.a instit.de ephere.lib. Item ꝓ ista parte 3tia bal.facit:nā hꝫ.ll. expresse nō dicāt collationē fieri inter liberos quib' legitima nō debeꝫ tū gīliter dicūt fieri inter liberos. Jō aūt non dicunt expresse de eis quibus legitima nō debeꝫ:q isti nō succedūt ab intestato.z vñ auf.ex testō.ff.de iure fisci.z.C.nō fiebat collatio inter succedētes ex testō,vñ.d.auf.ex testō,z in corpore vñ sumitur indūcēs de nouo vt cōferat iter succedētes ex testō,vt inducere qō cōferat inter liberos,hꝫ eis nō debeat legitima q nihilominus pōt ex testō succedere. Tertio ꝓ ista parte 3tia bal. facit etiā fatēdo q eius fundamētū sit verū:q inter eos habeat locū collatio,gbus debeꝫ legitima,z nō alr. Illā cōsydera rōnē quare olim fiebat collatio solum inter eos quibus debebat legitima illud erat rōne iniurie quā faciebat emācipat' suo succedendo cū eo.ita dicit tex.in.l.i.in prin.ff.eo.cū esset incognita de iure ciuili:ꝫ illa rō hodie nō hꝫ locū,q emācipat' succedit de iure ciuili.§.nulla.in auf.de here.ab inte.st.z hic.in gl.fi.hodie aūt rō est ꝑpter equalitatē seruādā.l.vt liberis.ff.eod.z hoc dicit expresse tex.in.§.illud.el.i.in auf.de trie.z semi.q rō equalitatis seruande procedit etiā inter liberos quib' legitima nō debeꝫ vt ptz in.l.cū oportet.in prin.C.de bo.que lib.que loquitur etiā de his liberis qui non obtinēt primū locū.Tū caue ad primum fundamētū qō.ff.feci per.d.ff.mater.q ꝓsupposituꝫ nō est verū.nā hꝫ tex.ibi dicat q mater vel auus possint liberos omittere,hoc est verū ꝙtū ad hoc vt testū valeat:q ꝑteritio matris vel linee materne habeꝫ ꝓ exheredatione,tō liberis tūc datur querela acsi essent exheredati.vt ibi dicit tex.z in.l.iij.et in.l.parentibus.z in.l.filiam.C.de inoffi.test.z in.l.si mater.C. de inoffi.dona.si ergo cōpetit ꝙrelar:ergo eis debet legitima.d. l.parentibus.z istud est planū.vñ alia fundamēta ꝓtra bald.videtur disputādo tutoria.nisi forte attēderes q hꝫ filio in successione matris debeat legitima,vt in uribus ꝓeal.tū nepotibus in successione aui vel aue materne nō debeꝫ legitima:q legitima dicitur q debeꝫ a iure ciuili.l.lege obuenire.ff.de verb.signꝫ isti a lege ciuili nec ab aliquo senatusc'ulto nō admittunt',hꝫ solum de iure pretorio ꝓ vñ cognati.l.nepotibus.C.vñ legitimi.z instī.de senatusc'o.ꝛ.fi.in prin.doc.in.l.vnica.C.qñ nō peten.par.hꝫ hoc non est tutū,nec verū.p.d.§.mater.q logē nō solū in mre sed etiā in linea materna.z patet':q: eis ꝓteritis vel exheredatis cōpetit bonorū posſsia litis aq nolcen.de vt est gl. in.l.papinianus.in prin.ff.de inoffi.test. Circa ꝛo illationē d.Alex.quā facit ex dicto bal.z tq ꝙ state statuto,q existētib' masculis filia femina ab intest.patri non succedat:q si instituta tur heres in testō patris simul cū filijs masculis,q inter eos nō hꝫ locū collatio:q nec legitima debeꝫ,vt.§.declarani.Ego pō dero' qō in cōtrariū fortiter facit illud qō tz ipsem et.d. Alexā. in cons.cxxxj.inci.trāsmissum est nuper ad me cōl.in.j.vol.vbi limitat decisionē Bal.in.d.i.§.sciēdū.in fi.ff.de suis,z legi.vbi dicit Bar.q state dicto statuto talis filia desinit esse sua pri, dicit do.Alex.illud est verū ꝙtū ad succedendū ab intesta.vel ꝙtū ad succedēdū ex testō sm volūtatē testatoris,hꝫ qā ageret de succedendo ex testamēto sm volūtatē patris:vt q: ꝑ instituisset filiā vna cū fratrib',vt in casu isto,tūc talis filia instituta est sua heres,z iō sm eū isto casu hereditatē pris nō aditam ex potentia suitatis transmitteret ad quoscūq;,si ergo est sua, ergo est fallum q hic dicit q sit extranea.Ité dicit ibidē dom. Alex.in dicto cōl.cxxxi.in.j.vol.q decisio Bar.in.d.§.sciēdū, ꝓcedit q filia vigore talis statuti definit esse sua,qñ statutū in totū exclauderet filiā femina existētib' masculis,sec' si statutus vult filiā debere dotari,put statuta cōiter disponūt,q tūc dos succedit loco legitime,vt ꝓ Bar.in.l.titio cētū.§.titio genero. ff.de cōdi.z demon.z sic cū filia nō sit in totū ꝓinata a statuto, z nō habeat ꝑ exheredata,ꝑ ꝙis isto casu erit sua.ita tz ibi Alex.ergo est sua,ergo nō extranea,ergo ista decisio hic nō ē vera. vñ cōsydera q etiā posito q dictū principale Bal.esset verū, tñ ex eo nō seqt illatio quam facit do.Ale.ad casum de filia exclusa ꝑ statutū,duplici rōne. Prima q bal.logē in nepote cui non debeꝫ legitima:cuꝫ ꝑ suus eum precedat in gradu.l.si quis filio exheredato.in prin.z.l.posthumo.ff.de inīu.rup.sed huic filie debeꝫ legitima seu dos,que succedit loco legitime,ꝑdixi. ergo non iudicat ꝓ extranea ꝓout nepos existente filio. Secūda rō q nepos non est suus,cū pater instītutus eū ꝓcedat in gradu.§.sui.insti.de hered.quali.z dif.z.l.i.§.sciendum.ff.de inīs z legi.sed ista filia qī est instī.a patre de sua non ob.statuto q eam excludit ab intest.vt.§.dixi sm ipsummet.d.Alexā. igitur ꝛc. Tertio principaliter requirit ad hoc vt inter descendentes habeat locū collatio q tales descendētes succedāt patri titulo vniuersali,si aūt succederēt tit.singulari,puta acceptarent legatum vel fideicōmissum eis relictū a patre:ꝛ aliter nollent esse heredes vniuersales patris,certe tales descendentes q sic succederēt titulo singulari nō tenerent cōferre.text.est in.l.a patre.sm verū sensum.z in.l.filiā cū fratribus.§.e.iuncta l.fi.ff.de collatio.do.z ita tz Alb.de ro.hic.in.fi.co.z tex.in.l.ex cā.vt ibi no.bal.C.fam.erc.Et istas cōclusiones tāq precipuas totius tituli teneas mēti:q vt ꝓdicti illumināt totū istū tit. Sl.super verbo iudicū. Ista gl.obscura,z dupliciter soluit Jziū q j.format.vñ hꝫ tres partes,in quib' puerso ordine procedit.nam ponit duas solutiones,deinde format cōtrarium.secunda est ibi,vel dic testm.tertia est ibi,nō aūt simp'r.Incipio ergo illa tertia,z oppono cōtra tex.qui dicit quod qñ est relictum testm vel nouissimum iudiciū nō hꝫ locū col.3 codicilli dicuntur vltima voluntas,z sic vltimū iudicium.l.fi.ad fi.j.de codi.z tū codicilli nō impediūt collationē.l.filiā cū fratribus. vbi rōnē assignaut.j.e.ergo cōtra tex.Et si dicis q tex.dū logē de vltimo iudicio nō dz intelligi de codicillis.sed de testō, dico q ō istud est fallum:q de testamento expresse dixit tex.dū dicit:nec vllum testm,z sic vniuersali deinde subdit vel nouissimū iudiciū. Sl.dupliciter rndet.z primo dicit iudiciū de inhibēda colla.vult dicere gl.q vltimū iudiciū vt sunt codicilli nō ipediunt collationem,verum est nisi testator in illis codicillis impediat z sic vult dicere gl.quod codicilli simpliciter facti nō impediūt collationē,nisi in ipsis impediat collatio.istud vult dicere gl.ibi de inhibenda colla.Scda solu.est clara. Sl.fin.in ver.veniente quā diuido in tres partes principales.In prima ꝑ via fallentie remouet vnū cōtrariū.nec alr assignat rōnem fallentie:q in tex.ipsius.l.cōtrarie.assignat.In secūda q est ibi z no.in hac.l.gl.ꝓ via notabilis,declarat inter quas ꝑsonas et de quibus bonis olim haberet locū collatio,z qñ nō.z facit quque casus z ita subdiuides in quinque particulas. In tertia et vltima q est ibi, hodie idē. Sl. declarat quid iuris hodie.ꝑficiendo doctrinā partis precedentis. In prima parte gl.aduerte quod in illa.l.filiū.in gl.alle.ponunt duo casus ꝑales,in quibus emancipatus non cōfert filio in ptāte,z sic nō hꝫ locuꝫ regula huius tex.primus est in.§.videamus.qñ filius emancipatus preteritus cōtratabulauit,z q extraneus heres institutus noluit adire,cōsideras q in effectu ꝑpter cōtra tā.intētatā nihil habebit.Et tō exheredatio alteri' filij reddit irrita. vterque ergo succedit ab intestato,sed diuersa via.tō nō est loc' collationi.sm Bar.hic.z.l.ꝑ filiū.in.j.col.ff.de colla.do.Bald.in rub.s.e.Ité ibi emancipatus nō facit iniuriā filio in ptāte.imo vtilitatē.nā q intētauit cōtra tab.fecit scriptū heredē nō succedere z sic exheredatio filij in ptāte fuit irrita.z ꝑpterea emācipatus ibi nō tenet cōferre,q solū tenet cōferre qñ facit iniuriā filio in ptāte.l.i.in prin.z.l.ꝑ filiū.§.toties.ff.eo.Et ita scda est etiā rō secūdi casus positi ibi.in.§.z hoc sit cōsequēs,qñ filij in ptāte erat institutus in multū modicā partē,si ꝓpter emācipatū ꝑteritū,ꝑpter qđ testm cōtratabulat filius in ptāte multo plus cōsequit de bonis patris.ideo isto casu emancipat nō cōpellitur ad cōferendū sibi. In scda parte gl.ibi,vt ex filia nepotes.gl.verum dicit ꝙsiderato tpe ffori.z.C.ante.l.vt liberis. z.l.illam.j.e.p que iura istud hodie immutat,vt voluit dicere gl.i. Ité dū gl.dicit q emācipati cōferūt suis oia,est verum attento iure ffori,z.C,hodie aūt etiā emācipati nō cōferūt ad uētitia.per.l.fi.j.e.q hꝫ locū ēt in emācipatis sm doc.ibi,z ibi de veritate disputaui,z istā opi.tādē firmaui ibidē. Ité dū gl. dicit q sui emācipatis cōferūt ꝑfectitia:q ꝑfectitia ꝑnt habere tribus modis.illud q dicit ꝓcedit tñ primo mō.vt declarat Bart.hic,in vl.co.qđ ꝑ te videas. In tertia parte dū gl.dicit nec obstat auf.no.bene istā gl.que declarat qñ intelligas ius nouū auf.i.§.nulla.in auf.de here.ab inte.vbi dr quod hodie sublata est differentia emācipationis z patrie potestatis:q: dz intelligi verū ꝙtum ad succedendū patri:q hodie ita succedit filij emācipati,sicut filij.in potestate,sed nō est sublata differentia quātū ad cōferēdū. Addet q similiter per.d.§.nulla est sublata differentia agnationis z cognationis,intelligitur quo ad succedēdū ab intestato,nō quo ad alia.sm Bar.in.l.cū ita.§.fi. ff.de le.ij.z.j.statim dicā. Et si ita subtilꝫ dicas que potest esse rō huius differentie gl.quare quātum ad succedendum sit sublata

lata differentia:sed non quātū ad conferendū: dic sm Bal.hic subtiliter.in.iij.opp.q ratio est:q in succedēdo agit de bonis patris defuncti:sed in cōferēdo tractat de bonis ipsius filiorū: ergo de vno ad aliud nō est bona illatio:ꝑsertim i correctorijs. z sic ꝙnis.d.§.nulla.corrigat quo ad succedēdum patri: non tī corrigit ꝙtū ad cōferēdū.z sic habes ꝓmā limitationē ad.d.§. nullā. Scō limita vt ꝓcedat q tū ad succedendū ab intesta to tñ.ibi sublata est differētia emācipationis z patrie potestatis,hꝫ cōdito testō durat differētia.vt hic voluit gl.z clari' glo. in aut.ex cā.in gl.i.magna.circa prin.z ibi plen' doct.j.de libe. ꝓcte.z gl.in.l.gallus.§.z qđ si tñ.z ibi plenius doc.ff.de libe.z posthu.z glo.in.l.fin.j.de codicillis. Tertio limita sing.Lyne alibi legi.in.l.qui se patris.§.vnde liberi.in pe.col.ante me. verſ.nec obstat si dicat.vt ꝓcedat ꝙtū ad emācipatos existentes in primo gradu,ꝙtū ad illos est bene sublata differētia: sec' quo ad alios emācipatos. ꝓ certo magnū verbū est z magna limitatio ad.§.nullā vero. Quarto limita ꝙtū ad trāsmittendū b ibi est differētia:q filius in ptāte bū trāsmittit hereditatē ꝑis nō aditā ex potēcia suitatis:vt dicet in.l. si infans.j.de iure delī.secus est in emācipato.hꝫ Ang.Paul.de ca.z do.Alex. hic cū concor.ibi per eū alleg.Tertigi in.l.emācipata.§.qui admit.Quis Bar.semper hoc vltimo reliquerit cogitādū.in.l.venire.in pe.co.ff.de acqui.hered. Extra gl.querit bar.hic post Cy.de quinq; principalib' circa materiā collationuꝫ,que satis declarata sunt ex supradictis.z reassumit idē Bart.in.l.pater. ff.de colla.do.dic vt hic ꝑ eum.eo addito.qđ dum in secunda.q. quo iure sit inuenta collatio.Bar.consyderat sex iura.Bal.plenius in rubr.§.eo.consideran noua iura.z ita etiam facit Paul. de ca.hic:vt ꝑ te videas.vide etiam septem notabiles regulas in presenti materia collationum quas tradit Bal.in.l.quonia nouella.in.j.col.§.de inoffi.testa. Jason Pisis.

De testamento militis. Rubrica.

Circa hanc rubri.inquātū Bart.reddit rationē quare ꝓius imperator hic tractauerit de testamētis militū,quā de testamētis paganoꝝ.non est mirū,con.fecit econtra.z dicit q ratio est:q etiaꝫ imperator est miles.Sed nō est bona ratio ꝑpter titulos hic,z instit.eo.qui editi sunt ab imperatore.z tñ ibi seruat' ordo iuriscon.Dic ergo q ratio est:q impator in institutionib':z in iuriscō.in libris ffiorū ꝓcedūt tradēdo doctrinā,z in mō tradēde doctrine.ꝓmo ponit regula.deide exceptio:vnde ꝓmo videndū est de testamētis regulariter:z sic in genere:postea de ꝑcialib' z sic de testamēto militū in ꝑcie.Sed ꝑator in.C.nō ꝓcedit per viā tradende doctrine:sed solū sm occurētiā casuum:z ideo incipit a testamentis militū:tāꝑ milites sint digniores:z eoꝝ testamēta magis ꝑiuilegiata.quare autē impator hic ꝓius ꝓ fuerit ꝓtorias successiones in titulis precedentibus.sed iuriscō. fecerūt totū ecōtra.dic:q iuriscō.cōsideraueruꝫ,q ciuiles successiones pri' fuerūt adinuēte,ꝙ ꝓtor:ideo de eius pri' fuit tractandum. Sed imperator consideranit q ꝓtorie fundātur in equitate,z sunt pauce respectu ciuilium:de quibus latissime in sequentibus ti.erat tractaturus:ideo ꝓtorias ꝓmisit:vt etiā declarat Sali.hic. Jason Pisis.

1 Decedere quis non potest ꝓ parte testatus:z ꝓ parte intestatus.
2 Miles si ynum instituat in bonis paganicis:alium in castrensibus,cessat ius accrescendi.
3 Testator qui potest decedere testat' ꝓ parte:z ꝓ parte intestatus:vt est miles potest ꝓhibere ius accrescendi.z nu.4.
5 Jus accrescendi non procedit a voluntate defuncti.
6 Miles instituendo vnum in bonis castrensibus:censetur in bonis paganicis decedere intestatus.
7 Miles si ꝑteritat matrem:talis ꝑteritio non subuertet testm.
8 Miles nō ꝓsumitur vti iure cōmuni:sed ꝓuilegio singulari.
9 Probatio vbi liquida requiritur an sufficiat ꝓsumptio.
10 Presumptio legis an dicatur ꝓpria z vera probatio.
11 Argumentum bonum est de re ad tempus.vnde miles si vnū instituit in certa parte temporis heredem:intelligitur in reliqua parte temporis intestatus decessisse.z nu.12. Adde nu.13. l. 1. 6

Frater. Jsta lex diuidit in tres partes. In prima ponitur thema z decisio.In scda que est ibi:modo si in eius.ponit duplex limitatio.In tertia que est ibi:nam volūtas militis.ridet tacite obiectiōi ꝙ statiz declarabo.h.d.Instituto a milite in bonis paganicis non accrescunt bona castrensia,siue in illis fuerit aliqs instītutus z repudiauerit:siue nullꝫ fuerit istitut':quo casu bona vadunt ad venientes ab intestato:q: miles cuius volūtas seruat' ꝓ.l.potest decedere ꝓ parte bonoꝝ testat',z ꝓ parte inte

Procedat Idem vult hic Alex.i fi.ff.col. Jas.in.d.§.z qd sit tātum.viij.col. Purp.
Aid trasfinit tēdū. Adelius li mita vt p Bald. in.l.ij.col.fi.§.de iur.z fact.igno.z subtilius per cū in auf.in succe.ꝙ de suis z legiti. q.vj.Purp.
Quis non potest decedere.ade Bart.in.l.j.in v.qō.princ.C.de fac.san.eccle.bal. in auf.defuncto. ad fīnē.C.ad ter tyl.

Voluntas cū insūlibet.adde do. in.l.j.C.de ꝛ.ob.

Quid in pagano.adde Angel. in.l. penult.ff.de iniust.testa.ang. l. l. sed si plures. in.§. si ex asse.ff. de vulg.z pup.ꝙ Pau.de ca.in.l. si posthumus.in prin.ff.de libe.z posth.Bal.in.c. si pater.in.x.col. de testam.lib.vi. Pet.de Anch. z Joan.de Imo. in.c. Raynuti'. de testa.Fede.de senis.§.cxxxi.in c. casus talis est: testō in testamē to ꝛc.ang.consi. cxliij.inci.revocatur in dubiū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

relicti fructꝰ vniꝰ fundi ad alimẽta: vno repudiãte vel mortuo nõ accrefert alteri. l. 3a. §. j. ff. de vſuf. ratio eſt ſm Bal. ibi: qle gatũ alimẽtorũ dicit hꝝ tagatiua: ideo impedit ius accreſcẽdi p text. in. d. §. j. habebat. Tu aduerte q̃ tex. in. d. l. lucius. §. qui habebat. nõ loquit in dictione tagatiua tñ: ſed in dictione limitatiua. ita tñ ſm q̃ declarat Bart. in. l. vnica. in prin. ff. ꝙ ius dicit. nõ ob. z hoc mõ ille tex. reddit ſingulariter, q̃ nõ ſolũ dictio tagatiua impedit ius accreſcẽdi: ſz etiã dictio limitatiua. ita tñ: z ita allegat z mult⁹ Aug. poſt Bal. de cu. in. l. nulla. ff. de legi. vt p eũ. ¶ †Septimo no. ex eadẽ. l. ij. ſz Ang. q̃ ſi miles ſterit ma 7
trẽ talis ſteritio nõ ſubuertit teſtm militis: z hoc fauore militie ſm eũ. tu dic q̃ imo idẽ in pagano ꝓ ereũte matrẽ: q̃ preteritio habet p eph̃ datiõe. l. cũ filiũ. z ibi Bart. multũ no. C. de inoff. teſta. gl. in. §. mater. inſti. de eph̃. lib. z in auẽ. ex cã. C. ô lib. pter. bñ diſſeritia eſt: q̃ in pagano hñet locũ ꝓla: vt ibi. ſecus in milite. l. ſiñ. C. de inof. teſta. qõ hodie an ſit correctũ p. §. z hoc quidẽ. in auẽ. vt cum de appel. cog. dicã. in. l. ſicut certi. j. eo. z illo 8
ſecũdo mõ intellige Ang. ¶ †Octauo no. q̃ miles nõ ꝓſumit vti iure cõi. ſed ꝓuilegio ſing. z ratio eſt vt ſtatim dicã in gl. ij. z ad limitationẽ huius. l. cũ ſeq. vide qõ decidit Lud. ro. in conſi. lxxxi. incip. qõ reliqua hereditas. ¶ Sl. in ꝟbo phatur. q̃ tex. iſte videt reqrere q̃ ligdo phẽt teſtatorẽ hic voluiſſe alia bona ei accreſcere ei cui? Sed vult. l. ſequẽs: ablz̃ vlla phatiõe volũtati. ideo gl. videt ponere tres ſolutiones: ſed ſecũda eſt declaratio primæ. vnde dum gl. dicit. dic miles inſtituẽdo vnũ in vno patrimonio: z aliũ i alio: hoc ipſo declarat ſe velle vti ꝓuilegio mili. cũ i paganis nõ cadat iſta diſtinctio patrimoniorũ. Iuriſ peritos. ſ. cũ oĩnibus. ff. de excuſ. tuto. ſed q̃ teſtator inſtituit vnũ heredẽ in vna vncia: aliũ in duab⁹: vel vnũ in certo fundo, iſta diſpoſitio cadit ẽt in paganos: ideo tũc itelligit iure cõi vti, ſic intelligit. l. quãꝗ. j. eo. ſm Cy. Jac. but. Alex. z cõiter doct. z iſta eſt melior ratio ꝙ ratio gl. fundata in. l. cũ pretor. ff. de iud. q̃ ſfundit p. d. l. quãꝗ. Et ad iſtũ tex. dũ regrit q̃ ligdo phẽtur ſm vtrãq; ſolutionẽ, rñdet q̃ ligdo dicit phari eo ipſo q̃ Ziũ nõ phat: z tũc cõcordabit. l. ſequẽs. Tñ ꝓdicta rõ doct. videtur ſfundi. p. l. ſi duob⁹. ff. eo. niſi reſtringas illã text. ſm ſolutionẽ primã glo. ibi. ¶ Et hoc no. ª Ang. z Lud. z do. Alex. hic: phari ex hoc text. iũcta gl. q̃ vbi requirit ᵇ ligda phatio nõ ſufficit ꝓſumptio. l. facit. l. ligatorẽ. z q̃ ibi Bar. ff. de leg. j. z. l. ſi ꝙ locuples. §. fin. ff. de manu. teſta. z tex. in. c. cũ dilecti. z ibi Abb. in. j. no. de dona. z tex. in. c. j. z ibi Abb. in. ij. no. de cẽſ. Adde for tius q̃ ꝓſumptio. l. dicit eſſe veritas. text. eſt. no. iũcta gl. in. l. ſi. §. ſi in. ſ. ff. de pha. qũ tex. didici a quodã magno aduocato papiẽſi. Hinc dixit gl. in. l. ſi tuto: petit⁹. in glo. ſi. C. de pericu. tu. q̃ ꝓſumptiones legũ ſunt liq̃diſſime phatiões. quã gl. reputat ſing. z meliorẽ de iure Imo. in locis hic alleg. p do. Alex. ſcz in l. queſitũ. ff. de re iudi. z in. l. in tps. §. j. z in. l. ſi ita qs heres inſtitutus fuerit excepto fundo. ff. de here. inſti. illã gloſ. etiã ad hoc nõ. bal. in rub. extra ô ꝓſum. in fi. ¶ †Iſtunqd ᶜ aũt ꝓſumptio. l. dicaꝫ vera z ꝓpria ꝓbatio, ita q̃ caderet in ſtatuto regrẽte ꝓbationẽ. Ludo. ro. hic: z plenª do. Alex. determinat q̃ nõ. per alia qua hic adducta p do. Alex. ego vtra eos allego in fortioribus terminis Bal. in. l. j. C. de fideico. in. iiij. col. ver. quero qd ſi ſtatutum. vbi ſingu. determinat q̃ etiã ſi ſtatutũ regrat ꝓbationẽ inſtrumẽtalẽ, ſufficit hꝝ ꝓſumptionẽ. l. ꝓ text. in. l. iij. C. de apochis publ. lib. z. facit etiã in Ziũ tex. in. d. l. ſi. in fi. cũ gloſ. ff. de ꝓba. Quia tñ ſolu. glo. videtur deſtruere literã. dicit Fulg. qõ quis litera tex. cõiter habeat negatiua, dũ dicit nolluiſſe, debet eſſe affirmatiua voluiſſe. z ita habeo tex. z tũc Ziũ ceſſat, z dicit q̃ in ſecreto cõſcietie iſtud pl⁹ placet. ¶ Alia ſol. gl. ibi: aliꝫ dicũt, ſz aliter intelligãt z reprehendãt per do. Alexã. hic. tñ vult dicere put ipſamet gl. ſe declarat. in. l. ſeq. in verbo poſſidebit. z intelligũt Cy. Sal. z Fulg. hic: q̃ in iſta. l. teſtator inſtituit vnũ in paganicis: z iſte ꝙ ius accreſcẽdi nõ põt ptẽdere q̃ alia bona caſtrenſia tanq̃ a ceſſoria ad ſe ſpectẽt: ſed in. l. ij. j. eo. fuit to. ũ econtra. quia ibi fuit vnus inſtitutus in caſtrẽſibus. Sed iſtam differentiam glo. met. j. reprobat in ſeq. gloſ. z reprobat Cyn. z Fulg. hic: quia caſtrẽſia ſunt eque principalia ſicut paganica: z ecõtra. l. heredes. §. j. alleg. in glo. ſequenti. ¶ Glo. ſiñ. in verbo militis. diuidit in duas partes principales. Jn prima remouet vnum cõtrarium. Jn ſecunda magiſtralem diſtinctionẽ ponit, que habet quatuor combinationes. z ita ſecundã in tres particulares ſubdiuide per te. ¶ Jn ſecũda parte z ſecũdo mẽbro gl. dũ dicit q̃ miles inſtituit vnũ ex vncia: alterũ in caſtrẽſib⁹, ſm Jac. but. z ꝏdoer. debuit dicere vnũ in vna vncia, aliũ in duabus. ꝓout loquitur. l. quãꝗ. quam glo. alleg. Et licet Bal. Ange. z ꝏdoer. tenentur ſaluare glo. non refero, quia parue vtilitatis eſt. Ex hac parte gloſ. habes concluſionẽ valde dubiam, z valde diſputabilẽ, q̃ ſi miles in ſ. teſtamẽto inſtituit vnũ heredẽ in certa re, aliũ in alia, z de reſiduo nihil diſponat, intelligitur iure cõmuni vt z idẽ erit q̃ in pagano. q̃ detracta rerum mentione illi erũt in totũ heredes. z ita tenuit etiã gloſ. in. l. ſi miles vnum. ff. eo. z ſecuti ſunt communiter doct. hic vſq; ad nouiſſimos, per iura alleg. in gl. Vbi gl. tenuit de directo cõtrarium in. l. j. §. ſi ex fundo. in gl. j. ad fi. cuius ſentẽtiã tenet Imo. ibi de here. inſti. z in. l. cogi. §. ſz z ſi miles. ff. ad treb. Tenẽt Fulg. Lu do. do. Alex. z dis Cato Saccus hic eam tenet Rapha. cu. in d. l. ſi miles vnũ. z. l. ſi duob⁹. ff. e. ¶ Do iſta parte vt ſtrictio ra attingãt fortiter vrget. d. l. ſi miles vnũ ex fundo. in deciſione principali text. z in ratione quã tex. ibi aſſignat. z reſpõde, put glo. z doct. hic: credit⁹ enim ita a iure probetur militem ita vo luiſſe. facit violẽciam ad illum text. Propterea eũ redderet de indubitabili. ¶ †Ad idẽ ſtringit ſm Fulgo. nam bonum eſt 11
arg.ª dere ad tempus: ſed miles ſi vnum inſtituit in certa parte d
temporis heredẽ, intelligitur quo ad reſiduum tẽpus inſtitutus deceſſiſſe. l. miles ita. in princ. ff. eo. ergo idem quantũ ad bona. Ad idem facit tex. in. l. ij. ſm Ludo. hic ſed reſponde q̃ loqui tur quando teſtator inſtituit vnum in patrimonio caſtrenſi. ſed queſtio noſtra eſt quãdo inſtituit in certare. vbi detracta mentione rei, videtur in totum inſtitutus. z ſimiliter reſpõde ad. d. l. ſi duobus. quam Rapha. cu. ibi ad hoc ponderat. Quarto ad idẽ g̃llegatur. l. qui nõ militabat. in prin. iuncta gloſ. ff. de here. inſtitu. quã ad hoc ibi ponderat Imo. reſponde q̃ parum facit. qõ gl. ibi dicit. aliud in milite. vult dicere qõ paganus non põt habere patrimonia diuerſa: que diuerſo iure cenſeantur. Jdeo nominando patrimonium idẽ eſt acſi fieret nominatio rerũ: z ſic detracta mẽtione rerũ habetur ꝓ vniuerſaliter inſtituente ſecus eſt in milite, q̃ poteſt habere patrimonia diuerſa, que diuerſo iure cenſeantur: z iſtud eſt qõ ꝓprie dicunt. ll. ibi in glo. allega. ¶ Quinto ô iſta parte facit tex. in. d. l. ſi duob⁹. ff. eodẽ. inducendo vt ibi ſubtiliter inducit Rapha. Cuma. nã ibi miles fuerat teſtatus de omnibus bonis ſuis: z vno heredẽ repudiãte non habet locum ius accreſcendi. ſic glo. ius accreſcendi non ha bet locum eo caſu quo miles a prin. teſtatus eſt de omnibus bo nis: z ſic qua ndo apparet militem velle in totum decedere teſta tum. ergo multominus debet habere locũ ius accreſcẽdi. quando miles ſolum inſtituit heredes in certis rebus: z de aliis nihil diſpoſuit. Sed reſpõde: vt dixi, q̃ ibi loquitur in inſtitutiõe facta de patrimonio: ſed ſec⁹ quãdo iſta eſt in inſtitutiõe in certa re. illec ꝺcludit argumẽtatio facta de iure accreſcẽdi qõ proce dit ex poſtfacto. ex eo quod vn⁹ heredum omittit adire preter iſtentionẽ teſtatoris, ad ius accreſcendi quod a princ. procedit, ex eo q̃ teſtator ſolum diſpoſuit de certis rebus. Item ad. l. ij. j. eodẽ. reſponde adhuc melius, q̃ ibi clare patet quod voluit vti ꝓuilegio militis, ꝓpter diſtinctionẽ patrimoniorũ quã fecit. vt dixi ſuper precedẽti glo. ¶ Alibi Ang. in. l. ſed ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ff. de vulga. z pupil. diſtinguit aut inſtitutio militis fuit facta in certa re. z tũc pcedit. d. l. ſi miles. aut fuit facta p certas quotas z tũc procedit. d. l. q̃. j. eod. Quam diſtinctio nem reprobat, vt per. d. Alexand. hic. ¶ Ultima fuit opi. Salic, hic, de qua gloziat multũ. z dicit q̃ vellet habere ſequaces. z q̃ lectori nõ torto oculo inſpicienti bona videbitur. z eam refert z ſequit Ang. de arc. in. §. hereditas. inſti. de here. inſt. quod aũt in teſtamento militis intruenit ſolẽnitas requiſita iure cõmu ni, z tũc miles preſumit teſtatus iure cõmuni. ſic intelligẽ. d. l. q̃. j. e. fallit quãdo apponeret dictio tagatiua tãũ. e ſic intelligit. l. ſeq. in verbo tãummodo. aut in teſtamento mili. nõ in e
teruenit ſolẽnitas iuris cõmunis, ſed militaris tãũ. z tũc pro cedit opi. huius gl. niſi de cõtraria militis volũtate doceatur, ſic intelligit. d. l. ſi miles. z. l. ſi certarũ. in princ. ff. eo. ſed hec diſtinctio nõ hꝫ ſapore: q̃ diuinat ad predicta iura, preſertiz ad. l. q̃. j. eo. vbi nõ apparet quod miles adhibuit ſolemnitates iuris cõmunis. Preterea licet miles adhibeat ſolemnitatẽ iuris cõis, nõ per hoc videt recedere a ꝓiuilegio militari. l. iij. ff. eodem. circa medium. in implicatiua etiã, ponderãt Bal. z ꝏdoer. in. l. quãꝗ. j. eo. Et iſtam opi. reprobat etiã Imo. in repe. d. l. j. §. ſi ex fundo. ff. de he. inſt. ¶ †Quid tenẽdũ, teneo ꝑmã ſentẽ 12
tiã que eſt cõmunis, cõtra iſtos nouiſſimos. per tex. clarũ. in. d. l. ſi certarũ. in prin. ff. eo. nec eſt vera ſolutio Imo. z ꝏdod. ad illũ tex. qõ ibi deberet eẽ dictio certarũ: q̃ tũc male diceret text. ibi, nam ſi vnus fuiſſet inſtitutus in ceteris rebus, vt ipſi dicũt, aliꝰ duo fuiſſent loco legatariorũ. l. quoties. j. de here. inſti. z ſic eis nil accreuiſſet. qõ eſt cõtra tex. ibi. Niſi dicas, q̃ regula. d. l. quoties. procedat in pagano, ſecus ſit in milite. vt ibi. aduerte etiã quia Imo. z ꝏdod. forte voluerũt dicere, quod inſtitutio fuerit in ceteris rebus, nõ quidẽ vniuerſalis de ceteris rebus, ſed par ticularis de aliis rebus, puta miles habebat qnq; fundos, inſti tuit vnũ in vno fundo, aliũ in alio fundo, z aliũ in aliis tribus fundis, z hoc mõ teſtat⁹ eſt de oĩb⁹ bonis, z nullꝰ eſt heres vniuerſaliter inſtitutus, quo caſu detracta mentione rerũ habetur acſi fuiſſent

8 ☞ Hoc no. Adde 9
de late Fe. in ru. a
de pba. col. j. z. ij. b
ver. ſecunda con
cluſio. Purp.

b ¶ Vbi requirit. Adde Joan. de Imo. in. l. queſi tum. ff. de re iud.

c ☞ Nũqd. Adde 10
Alex. limitãt c
in. l. licet. ij. col.
ij. not. de legat. j.
Purp.

d ¶ Bonũ eſt ar gu. Adde. l. miles ſi teſtamen tum. ff. eo. tit.

e ¶ Dictio taga tiua tãtum. adde bar. in. l. j. ff. ſi qs ius dicen. nõ ob. Jo. de Imol. in. l. ſi quis. C. de pre ſcrip. xxx. vel. xl. ann. doct. in. c. cũ Eccleſia ſutrina. de cã. poſ. z pro prie. Cardinal. Alex. in. c. mos eſt in notabili. j. diſtinct.

acſi fuiſſent ſine partib⁹ vniuerſaliter inſtituti. z iſta videt me lior ſolut. tñ cõſidera. ſicut ibi detracta mentione rerum habent ꝓ vniuerſaliter inſtitutis, ita debet eſſe hic, q̃ aliqui ſunt inſti tuti in certis rebus. z dicet q̃ ibi diſtributio fuit de omnib⁹ bo nis. hec videt ſola diuerſificatio caſuũ. tñ in effectu non videtur realis reſponſio. diſputãdo tñ iſta ſol. ſatis pcederet. Secundo dico q̃ ſi tex. diceret ibi certarũ, neceſſario eſſet exponẽd⁹. l. cer tarũ. vbi dicit Barto. iuxta illud qõ ꝓrime dixi: z quia ibi dicit tex. in prin. ſi certarũ rerũ: z ſic apparet q̃ miles nõ diſpoſuerat de oĩb⁹ bonis: z poſtea ſubdit velnti, que eſt dictio declarativa. ¶ Scõo facit. l. quãꝗ. j. eod. nec eſt bona ſolu. Imo. z ꝏdoer. ad illũ tex. quã ſoln. ante eos ponit gl. in. d. l. ſi miles vnũ ex fun do. dũ dicit q̃ miles intellexit ibi de vnciis groſſis, ſub quibus vniuerſa hereditas cõphẽdi põt, q̃ text. ibi expſſe refragat: nec de reſiduis portionibus qcquã ſignificauit. z ita ſentit ibi Bar. in ſuo ſumm. preterea videtur obſtare ille tex. in verbo ex ſextãte. cuius ſignificatio reſtringit ad vncias minutas, niſi dicas q̃ il la verba ex ſextãte, ſunt verba impatoris: nõ aũt militis teſta toris. cuius verba ſupra poſuit ibi filiã ex duab⁹ vnciis: z vtorẽ ex vncia. ¶ Tertio ad idẽ põt diſputatiõis gratia induci tex. in auẽ. ſi qua mulier. C. de ſa. ſan. eccle. in ver. qõ in eis nõ dederit monaſterio cõpetet inducẽdo vt ibi inducit Bald. in. vi. q. ſz reſponde q̃ ibi eſt ſpãle fauore monaſterij z religionis. vt ibidẽ dicit Bald. Niſi replicaueris q̃ ibi bene eſt ſpãle qõ in aliis bo nis monaſterij ſuccedat: ſed nõ eſt ſpecialitas monaſterij q̃ ibi teſtator decedat pro parte bonoũ teſtatus: z p alia parte inte ſtatus. Niſi dicas q̃ ibi correlarie vnũ ſequat ex altero. ¶ Ad idem reſtringit. l. cogi. §. ſed z ſi miles. in verb. ex certa re. c. actio neſcẽ ei dabũtur. ff. ad treb. quẽ tex. alleg. gl. in. d. l. ſi miles vnũ ex fundo. nec vꝫ ſoln. Imol. ibi oĩ intelligit ex certa re. ſ. vniuer ſaliter aut alia ſol. do. Alex. q̃ diuinat z reſtringit illũ tex. ¶ Fa cit etiã q̃ in dubio miles ꝓſumit vti iure cõi, z nõ ſingulariter. niſi pbet de Ziã eⁱ⁹ volũtate: vt eſt tex. in. l. in teſtõ. mag. in. ſ. ij. co. z ſtatim dicã in. l. quã ꝓ. j. eo. z tenẽdo iſtã partez eſt difficile rñ dere ad. l. ſi miles. in Ziũ adducta. ſed neceſſariũ eſt, ꝓpter tantã cõtrarietatem reſpõdere vt reſpõdẽt glo. z doct. hic credit, z verũ eſt ſi, pbet. z ita eſt neceſſe dici ꝓpter duo. Primo ꝓpter regulã quã ꝓri. dixi. q̃ miles ꝓſumit i dubio vti iure cõi, ſi nõ, pbet de Ziã volũtate. Scõo ꝓpter text. §. in Ziũ allegatos. maxime ꝓpter. d. l. ſi certarũ. in prin. z. d. l. cogi. §. ſz z ſi miles. poſſes etiã diſputãdo rñdere q̃ iſte tex. loquit de ptãte mi. l. quod ita poſ ſit. vt patet ex rõne decidẽdi nõ aũt de volũtate: qõ ita velit: z ex quo tex. ponit contingen. facti. deinde aſſignat rõnem de po tentia: certe primũ videtur eſſe de volũtate. ne ratio ſit eadẽ cũ dicto. cõtra gl. in. l. labeo. §. ncratius. ff. de vſucap. z. l. ſi. ff. de of. procur. ceſaris. z ſi dicis qõ ſilo modo illa. l. ſi miles vnũ. erit de indubitabili z ſeruiet de vẽto. dic q̃ ante illã nõ erat adhuc ali bi deciſum, q̃ miles poſſet decedere ꝓ parte teſtat⁹: z pro parte intestatus. ergo cũ hoc ibi decidaꝫ latis ſeruiet illa. l. nõ nego tñ quin paſſus ſit ambiguus: z quin diſputãdo vtraq; opin. poſſet ſuſtineri. † Et ſibi reſponde ad arg. Fulg. quod bonũ eſt ar. de re ad tps, vel ſecũdo dic q̃ iſta argumentatio pcederet data pari tate terminorũ. nã ſi miles inſtituęret a centum infra, cẽſeretur a centũ ſupra prohibuiſſe: ſicut ibi dicit de tẽpore: ſed non loqui mur q̃ miles ſimpliciter inſtituit in vna re. quo caſu non ceniet in ceteris denegatis. prout magis videtur in caſu precedẽti, vbi clari⁹ apparet de volũtate militis prohibitiua. z ſic. d. l. miles. loquitur vbi voluntas mili. erat clarior ad prohiben. ius accre ſcendi. tamen iſta ſo. non procedit ſine ſcrupulo: ꝓpter. l. ſicut certi. j. eo. vbi inſtitutio ad tẽpus fuit ſimplex z abſoluta. z ta men valet. ergo idem quando ſimpliciter inſtituit in re certa.

1 ☞ Teſtamentum militis, quãdo poteſt intelligi vt valeat iure cõmuni z valeat iure ſinguari: in dubio debet capi vt valeat iure communi.

2 Princeps in dubio non preſumitur velle vti plenitudine pote ſtatis: ſed iure communi tantum.

3 Populus Romanus nunquã eſt vſus plenitudine poteſtatis: nec in iure ciuili reperitur talis forma.

Militibus quare eſt remiſſa ſolemnitas iuris in teſtando ſcili cet ratione ſimplicitatis, z ignorantie iuris. z num. 4.

5 Cardinales in teſtando gaudent ꝓuilegio militũ: cum mili tent in ſacro conſiſtorio Pape.

1 Quanquam. Jnſtitutio facta a milite ꝓ quottas trahit ad bona vniuerſa. b. d. ¶ †No. ex hac. l. q̃ qñ teſtm militis poſ teſt i: elligi vt valeat iure cõi. tẽ vt valeat iure ſingu lari, in dubio ꝺz capi preſumptio qõ miles voluerit vti iure cõi: z ꝓterea Salic. reputat iſtũ text. ad hoc no. dignum. z ad hoc allegat iſtũ tex. Bal. in. l. ꝓb⁹. in. z. col. in. zi. oppo. j. de impu. z ali. ſubſti. Adde tex. in. l. in teſtamẽto. magna. in ſi. j. eo. z dicit ibi Paul. de caſt. in vlt. no. qõ illud melius probatur ibi q̃ alibi in iure. ¶ Obſtat tñ. l. ſi duob⁹. z. l. ſi miles vnũ. z. l. ſi miles. ita heredẽ. in prin. ff. eo. z. l. ij. ſ. eo. in quibus. ll. nõ capitur preſump ptio eo qõ miles voluerit iure cõmuni vti. z ſuper hoc volo qõ 2
bene cogites. z ita dic vt dixi in. l. j. ſ. eo. † Facit ª hic tex. in arg. a ª Facit. Illatio
qõ princeps in dubio ᵇ nõ ꝓſumitur velle vti plenitudine pote a Jaſo. in. l. cãs. ſ.
ſtatis: ſed iure cõmuni tñ. prout dicit Jnno. in. c. innotuit. cir b de tranſ. z in. l. in
ca prin. de elect. quẽ refert z cõmendat do. Abb. Pano. in. c. ad ſtitia. ff. de inſtit.
hec. de reſcrip. z in. c. illa quoꝝ liana. in. j. col. in. ij. no. de elect. et z iur. z vtrobiq;
Ang. in. l. bene a zenone. C. de qua. præl. Bald. z Paul. de ca. in ij. col. Purp.
l. ſi teſtm. ꝓ illum text. j. de teſta. vbi limitãt verum, niſi princeps b ¶ Princeps in
apponeret in reſcripto clauſulam nõ obſtante. vt ibi per eos. z dubio. Adde gl.
per do. Ant. z Imol. in. c. que in eccleſiarũ. de conſtit. ad ꝓdicta zenze. in extraua
optime facit illa elegãs z ſin. doctrina Jnno. z ibi Jo. And. in gãti. lo. xxij. que
cap. dudum. de deci. quam canoniſte z Pan. ibi not. z reputãt incipit, ad oũes.
ſing. z dicit. d. Ant. de but. ibi qõ illa doctrina non reperitur de Sp. ti. de leg. in
facil. alibi. nam dicũt q̃ qñ cõfirmatio pape põt referri ad actũ §. nunc oſtenden
validum. z ad actũ qui eſt nullus: debet referri ad actũ validũ, z dum. verſ. quæ
nõ ad actum nullum. ne papa intelligatur diſpenſatione cõ ꝺ. leq. z p archi.
tra ius facere: z ſic vt potius cõfirmatio ſit ſine emolumẽto. qõ c. enuomaniem.
dictũ etiã commemorat Bal. in. l. bonoũ quidẽ. ꝟ. qui admit. z lxx. diſtin.
Bal. in. c. j. in. j. col. vbi limitat duobus modis in tit. ꝓ nos fiat
innest. Paul. de ca. l. l. princeps. ff. de leg. Rap. cu. l. l. ex facto. in
prin. per illum no. text. ff. de vulg. z pup. iſtud dictum etiam cõ
probatur rõne: q̃ diſpẽſationes c ſunt odioſe, z reſtringende. c. ſi. c ¶ Diſpenſatio
in fi. de fil. preſbr. in. vj. gl. in. c. ordinarij. de offi. ordi. in. vj. iſtud nes. Adde Ant.
dictũ etiã ſequitur z cõmendat do. Alex. hic. iſtud dictũ etiã ſe de But. in. c. cũ in
quitur do. Alex. in cõſ. xxxix. in. iiij. vol. inc. viſo ſtatuto. in. iiij. cãctis. in. ſ. cum
col. z in conſil. xxxij. in. iiij. vol. incip. viſo puncto z accurate põ vero. de elec. car.
derato. in vlt. col. Ad predicta bene facit: q̃ princeps debet ra zab. in. c. quia cir
ro vti plenitudine poteſtatis. ſecundũ Bal. in. l. ij. circa mediũ. ca. de conſang. z
C. de cõmunium rerũ ali. vnde dicit Bal. in tit. de pace conſtan. affin.
in. xxiij. col. in verbo nõ obſtãt. † q̃ populus romanus nũqua 3
vſus fuit iſta clauſula de plenitudine poteſtatis: nec in iure ciui
li reperitur forma vt ibi per eũ. Itẽ adde qõ dicit glo. ſolennis
in c. paratus. in glo. iiij. xxiij. q. i. quod verba apposita in referi d
pto ᵈ debemus cõformare iuri z equitati: licet verba hoc nõ pa d ¶ Verba appoſi
tiant. ſequitur Old. lan. in cõſil. cxvij. queſtio eſt vtrũ p priuile ta in reſcripto. Adde fe
giũ. ad ſi. ¶ † Secũdo no. ex iſta. l. quãꝗ. in verbo ꝓpter ſimpli lin. in. c. quã ſit. i
citatẽ. fm Lud. z Alex. hic rationem quare militibꝰ eſt remiſſa vl. col. i ij. ꝺ indi.
ſolennitas iuris cõmunis in teſtando. ſ. ration. ſimplicitatis et dicas in ſta
ignorãtie iuris quam iuſte pretẽdit miles. vt hic, z. l. ſi. in prin. tutis. vt eſt text.
C. de iure deli. Et per hoc inferũt quod doct. z aduoc. licet dicã ſing. ſecũdũ Bb.
tur militare. l. aduo. ſ. de aduocatis diuer. iudi. tñ nõ poſſent te in. c. cũ dilectus.
ſtari ſine ſolẽnitate iuris cõis: q̃ in eis nõ tollerat iuris igno. l. de conſue.
ñ. ſ. ſeruius aũt ſulpit⁹. ff. de oꝛi. iur. idem tenent Cy. z Salic. in
l. j. in. v. q. C. de iur. z fac. igno. ¶ Ego per hoc infero nõ eſſe ſim
pliciter verũ illud qõ vult Bal. in cõſil. ſuo incip. Jn primis vi
dẽdũ eſt an onus fideicommiſſi. † vbi tz qõ cardinales in teſtan 5
do ᵉ gaudẽt ꝓuilegijs militũ, cũ militent in ſacro ꝟconſtorio pa e ¶ Cardinales in
pe. Non credo verũ per iſtũ tex. z ꝓdicta, cum eis nõ cadat ſim teſtando. Adde
plicitas z iuſta ignorãtia iuris. Itẽ fortius facit tex. inſti. eo. in guindiſalũ qui
prin. in verbo ꝓpter nimiã imperitia. ¶ Scõo infero quod fuit auditor ſacri
ſi aliqs eſſet miles z doctor. vt in ſimili dicit Bal. in. l. ſed z mi palatij in tracta.
lites. in prin. ff. de excu. tu. qõ ſimiliter nõ poſſet teſtari ſine ſo de excellẽ. car. in
lennitate iur. cõis. vt hic. z. l. profeſſio. cũ glo. C. de mu. pa. lib. x. ij. q. in. viij. colũ.
Secũdo facit qõ notabili. decidit Bal. in. l. ſi quis decurio. i vit. mart. de mar. de
col. C. de fal. qõ ſi ſunt duo ſtatuta, vnũ qõ miles poſſit toz̃ri lau. in tractat. de
aliud qõ doctor nõ poſſit toz̃ri q̃ ſi aliqs doctor z miles deli card. q. viij. barb.
ctũ cõmittit, indifferẽter debet attẽdi illud qõ magis conuenit in tracta. de pre
iuri cõi q̃ facilius cõſtat ius ſingulare ꝓ ius cõe. Eius militis. ſtantia. car. in. iij.
§. ſi militia miſſus. ff. de teſta. mi. ſegtur Pet. de Anch. in repe. q. baſilica prime
canonũ ſtatuta. de cõſti. in ꝟbo quero de ſtatuto quo cauetur. partis. viti. col.
z contra decretũ Alex. in conſi. ci. in. iij. volu. ex inſpectione dic
torum ſtatutorum. in fi. Vide tñ ad predicta glo. no. in. l. j. §. eſt
z alius. ff. ſi a paren. quis fuerit manu. quã hic ſequitur Ray. z
Bar. qõ ſicut teſtamenta militũ nõ pãt cõtratab. nec querelari:
idẽ in teſtamẽto doctoris vel aduocati. Et illam gl. alleg. etiã
doc. in. l. miles. in pan. ff. de re iu. vbi Alex. Sed tu conſidera, q̃
ratio qua gl. z bar. ibi mouent: eſt q̃ bifficiũ eſt latiſſime interp
tandũ. l. ſi. ff. de conſt. prin. Jſtud fundamentum ſtringe ad op
poſitũ. Primo quia etiam ſi eſſet beneficium, ſeu ꝓuilegium.
Secũdo quia etiam ſi eſſet beneficium, bene debet latiſſime in
terpretari in preiudiciũ principis concedẽtis. d. l. ſi. ſed quoties
reſpicit preiudiciũ tertij, vt hic, debet ſtricte intelligi. c. ex tua
rũ. de anto. z vſa palliꝰ. Jnno. z doc. in. l. cũ dilecti. de donat. z in
c. olim tibi. de ver. ſig. bar. in. l. ſi qñ. j. C. de bo. vac. lib. x. z in pro
pẽſis terminis tex. in. l. cũ ſilliuſſa. in fi. ff. de teſtamẽ. mili. Aliud
nota. colligẽ ex textu in implicatiua etiam. vt hic per Bal. z d.
Alex. poſt alios per eum relatos. Jaſon Piſis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ☞ Priuilegium duplex q̄ concurrit in vna persona: vnū permittens: aliud prohibens: preferri debet illud quod prohibet.
2 Regule due q̄ in aliquo actu cōcurrūt: vna que nocet: alia que prodest: illa attenditur que nocet.
3 Jura duo vel statuta duo quando reperiuntur adinuicez cōtraria: prefertur illud quod est magis speciale.
4 Priuilegiū alicui cōcessum nō debet taliter interpretari q̄ per illud tollatur aliud priuilegium ei debite competens.
5 Statutum disponens q̄ scholares tractentur pro ciuibus, q̄o intelligendum sit. z nu. 6.
7 Habeatur, hoc verbum positum super vero: significat veritatē: sinautem super ficto, significat fictionem.

Siruffinus. Jsta. l. diuiditur in tres partes put habet tria dicta que patēt in litera. h. d. Nō remittitur militi minori. z. annis illō q̄ in fauorē ei⁹ prohibitū est ppter ꝓfectū imbecillitatē. h. d. ¶ †Sed. ex secūdo dicto hui⁹. l. pulchrā regulā: ad quā tota die allegat ista. l. fm Bal. z Jul. z do. Alex. hic: q̄ vbi in eadē persona cōcurrit duplex priuilegiū: vnū permittens: z aliud prohibēs preferri oz illud q̄ prohibet. q̄ est no. fm Bal. hic cū i milite reperiatur priuilegiū amplū. q̄ possit libere sine legū solennitate testari. aliud priuilegiuz reperitur: q̄ nullus minor. xx. ann. possit ꝓstare libertatē seruo, nisi subsit iusta cā. Certe in milite minori. xx. an. attendit priuilegiū prohibitiuū: z casus est hic. Sic in filī q̄ i aliqua materia reperiūtur due regule, vna ꝓmissiua, alia prohibitiua. attēdi oz illa que prohibet. ita. z pbat tex. i l. iij. in prin. inver. sed si patronū. z ibi ad hoc do. Ja. de are. Qnus z Bar. ff. de suspec. tu. iuncta. l. j. §. q̄is. eo. titu. nā vna regula est permissiua, q̄ quilibet pōt accusare tutorē de suspecto. §. q̄is. reperireſ alia regula prohibitiua: q̄ libertus nō possit accusare patronū sui. l. qui accusare. ff. de accu. nūquid libert⁹ poterit accusare patronū de suspecto, si sit tutor. certe nō: q̄ attenditur regula prohibitiua. d. l. iij. in prin. caue tū i hoc vltimo: q̄ istud ibi videt esse q̄ regu. pmissiua est valde gñalis. reg. autē prohibitiua est spālis in liberto. ideo q̄ attēdi oz. eo q̄ generi p̄ speciē derogatur. ¶ Vide etiā z adde aliā regulā, q̄ vbi in aliquo actu cō currunt due regule: vna que nocet, alia q̄ ꝓdest: attēdit illa que nocet. l. si quis in graui. §. si. z ibi no. Bar. ff. ad syllei. l, pedius. §. i. ff. ō arb. l. ij. §. si a pupillo. ff. ō vsu. p emp. l. cū pr. §. meuio. ff. de leg. ij. l. auia. §. i. ff. de ꝓb. z de. declarat Bar. i. l. si vir vxori. p tex. ff. de vsu. pro dona, z i. l. nō intelligit. §. si quis palā. per illū tex. ff. de iur. fis. ego aūt vltra alios nouissime ꝓsydero q̄ alia sit rō⁹ huius tex. quare in milite minoze. xx. an. attēdat regula

Universidad de Deusto
Biblioteca

pupilli:tamē in persona pupillorū continet pupillarē: que fuit expressa duplicitratione. Prima q cum pupillaris fuit expressa: certe in claris nō est opus cōiecturis.l.cōtinuus.§.cuz ita.in fi.ff.de vb.obli.Scōa z subtilior ratione:q licet ista posuit appellari reciproca substitutio:ea cōsideratione:q reciproce facta est: tū q facta ē etiā sub tēporū dinumeratiōe ibi i pupillari etate vel alias qūcūq:certe poti⁹ ē cōpēdiosa q tacies expressias pupillarē z fideicōmissariā.vt no.in.l.cēturio.ff.de vulg.z pupil.z in.l.precib⁹.j.de impu.Ita no.limitat Raph.cu.in consi.cxxvj. Jo.quondā vitalis.Tu adde q Bīū in terminis consuluit Richar.z Sali.in cōsilio:quidā testator habēs tres filios.Ubi cō suluit quod si testator habēs tres filios duos impuberes z vnū puberē eos heredes instituat:z postea dicat,si quis eorū in pupillari etate vel postea qūcūq decesserit,alios superstites substituo:q tū in illius psona cōprehēdet pupillaris substitutio: quia nō pōt o ibus cōuenire:cuius fecerit mentionē de etate pupillari.allouet pluribus fundamētis:z potissimū fundamēta est,ratione equalitatis seruande.Ista decisionē refert,z p nota bili sequit.d.Alex.hic in fi.Itē aduerte q fundamentū Raph. cuma.nō videt verū:q ista fit potius cōpēdiosa q breuiloqua: quia imo est mixta vtraq substitutio tam breuiloqua q cōpendiosa:vt declarat Bal.hic in.iij.q.dicēs q testator miscuit plures species substitutionis:vt q⁹ minus comprehēdebat in vna suppleat per aliam:nūmodo equalitas seruetur:ista dicit Bal. Unde licet cōpēdiosa facta de per se cōprehendat pupillarē:vt tenet Bar.in.d.l.cēturio.in.xxiij.co.in ver.fi.opponit ad predicta.in consi.nellus philippi.Tū qñ est simul cū breuiloqua:z est facta psonis imparib⁹,tūc rōne equalitatis, que requirit in breuiloqua,nō cōprehēdit pupillaris.Nō obst.aliud fundamētum Raph.cum.inq tū dicit q hic est expressa pupillaris:z q in claris nō est opus coniecturis:quia respōde q illa verba si in pupillari etate,bene sonāt in pupillarē substitutionē qñ substitutio talis fieret.de per se z vni:sed qñ simus in breuiloqua substitutione,z psone sunt impares:tūc talia verba nullius psone importāt pupillarē substōnes:put etiā Richar.z Sal.z Alex. quos.s.retuli.no.bñ pdicta.q casus ē frequēs z quotidianus.

5 ¶ †Scōo ex hoc tex.corelarie no.illud ad q tota die allegat ista.l.qō vna substitutio,z sic vna determinatio recipicies plura determinabilia:da illa equaliter determinare: vt hic.z.d.l.iam hoc iure.ver.sed si aliter.vbi oēs notāt:z.l.luci⁹.ff.ō vul.z pup. z.l.quis.z.l.hereditatē.j.de impu.Adde q ista regula habet locum etiā in statutis.fm Ange.in cōsi.cxliij.tria videntur impugnare.ad finē.Sic in sitī qū duo vocabula veniunt ad determinationē eiusdē verbi,debēt sit intelligi:vt vnifomiter operēt.tex. est in.d.l.fi.C.de sen.z interl.omn.iud.quē Bar.ibi ad hoc no.z dicit se nescire alibi illū tex.Ad idē facit tex.in.l.si legatari⁹.§. cum ita.ff.de leg.iij.per quē tex.Bar.ibi decidit no,q.z eius decisionē sequit Lud.ro.in.l.qui hoc anno.ff.de verb.obl. ¶ Limita istā regulā a niſi maior fauor sit in vno ex determinabilibus. tex. habes in.l.si ita scriptū.ff.de manu.test.quez ad hoc ibi no. do.Bene.de plū.z reputat ad hoc sing.sed est silis tex.in.l.si seruus liber.ff.de sta.lib.quē allegat glo.in.d.l.si ita scriptū.z legatur do.Alex.hic in consi.in.ij.volu.qō incip. Uiso instro trāsactionis. ¶ Secūdo ista regula limitatur qñ subesset eadez ratio pariter determinādi in vtroq: secus qñ in altero esset maior ratio:ita limitat Jmo.in.l.caius.in.iij.col.ff.solu.ma. Ang.in.§. hinc nobis.in vltimis verbis per vnā gloſſ.ibi in aut.de here.z fal.Sed ista fallentia est cōtra istū tex.z alios.s.alle.vbi erat di uersa ratio in pupilla:q in fratre.z tñ sit equalis determinatio in vtroq.Unde plenius dic vt per.d.Ale.hic,post Jmo.in locis per eū alle.z plenius per.d.Alex.in.l.gallus.§.quidā recte. in.v.z.vj.col.ff.de libe.z posth.z per eundem in.d.l.iā hoc iure.

¶ Tertio no.ex tex.in xbo interest.ſz Ang.Sal.z oēs moder. hic q⁹ etiā pupilla b que nō pōt testm facere:tñ dicitur intestata decedere.q⁹ facit ad.d.statutū de quo per Bart.in.l.i.ff.de suis z legi.per Bar.z alios in.l.gñaliter.j.de insti.z substi. ¶ †Alti mo nota ex fi.tex.q miles in dubio nō p̄sumit vti p̄iuilegio militis:sed iure cōi:nisi,pbet eū voluisse vti p̄iuilegio, z dicit Pau.de ca.hic in.vj.col.i.vlt.no.istud melius pbat in hoc tex. q⁹ alibi in iure.adde.l.quanq̄.z ibi dixi.s.e. ¶ Sil.in ver.heredibus.ibi:nisi mater esset in medio.si referatur ad tex.p:probat q miles si vult nō pōt maiori directo substituere post aditam hereditatez,qū mater est in medio:z istud tenet Jmo.in.d.l.centurio. dicēs q est nona sua inuestigatio:z de iure vera.cōtrariū cōiter tenet:q si miles vult eam substituere matrem existente in medio pōt:sed nō p̄sumit.ita Sal.hic, Fulg.z do.Ale.hic.z doct.in.d.l.centurio. qō nō examino aliter. ¶ Sil.si.in verbo senserit.ista gl.est diffi cilis z intricata ſz doc.z aliquas.ll.inepte allegat ſm scribētes. Et p eius ingressū aduerte q glo.in p̄ima parte oppon it de.l. pcibus.j.de impu.z soluit,z in hoc oēs concordant. Sed in secunda parte ibi,sed in quo erit p̄iuilegium. Barto.hic cū quo alij trāseunt,dicit q istagl.debuit opponere de.l.iam hoc iure. duobus modis.z non oppositi nisi vno modo.z ſm Bart.illi opposi.omisse nūdet duobus modis:postea positionē q expresse formauit respondet. ¶ Puto q nō sit verum istud quod dicit Bar.q gl.debuerit bis formare contrariā.de.d.l.iam hoc iure.eo q duob⁹ modis obstet.nā prima op.quā inducit Bar.est inepta,nec illa.l.in illo cōtradicit isti,nā oppo.formata p Bar. pcedit in breuiloqua facta personis impuberibus.tunc cōtinet vulgarem z pup.etiaz si nihil de volūtate probetur.sed ista lex loquit in breuiloqua facta personis imparib⁹.s.impuberi z maiori,quo casu requiritur pbatio voluntatis,z istud idez dicit.d. l.iam hoc iure.vū quātū ad hoc illa.l.nō contradicit isti. Unde teneo q tm vnū sit cōtrarium.s.q⁹ ista.l.vult q in milite pbata eius voluntate sit p̄iuilegiū.q nō obstāte disparitate p̄onarū intelligatur pupille post aditā substituisse.ſz certe in hoc nullū est p̄iuilegiū militis,q idē est in pagano substituēte breuiloq in paribus psonis,q pbata eius volūtate intelligit substi.ita dicit ad literā tex.i.d.l.iaz hoc iure.ver.hoc ita q casu.z ad istud contrariū tēdunt ordinate tres solutiones gl.quicquid dixerit Bar. Primo respondet gl.q p̄iuilegiuz militis cōstitit in hoc q in milite substituente in paribus psonis nō est opus aliquid pbare de ei⁹ volūtate,sicut i pagano.ſz in isto casu iō ds proba ri volūtas militis:quia aderāt aliquę p̄sumptiones in Bīū.Tamen istud est diminare.Uñ scō dicit gl.q in milite satis pbat coipso q Bīū nō pbat:ſz in pagano vere ds pbari.ſz istud etiā nil est.Sequit tertia sol.ibi:ſz tu dicas q clare pt⁹ i gl.z sic mihi videt q iste tres solutiones tendant ad idē cōtrariū. ¶ Unde dicit istam gl.in tres partes principales.in prima facit quod dictum est:q⁹ opponit de.d.l.pcibus. In scōa q est ibi.Sz in quo erit p̄uilegiū.gl.opponit alio mō cōtra tex.z tripliciter so.z circa tertiā solu.refert quandā opi. P̄ilei quā reprobat.In tertia z vlt.ad fi.ibi:Item quero glo.formatur.q.z non soluit. Rursus prima pars principalis,cuius videatur tota cōtinuatiue procedere,z nō habere nisi vnam solutionē,tamen subtiliter intuenti subdiuiditur in quatuor partes principalis:prima est clara.alie sunt valde difficiles,z vix ex verbis gl.intelliguñ. In prima ergo nūdet cōtrario.d.l.precibus.vno modo. Inſecūda q est ibi expresse, aut vult gl.declaratio est obscura,z est difficilio:particula q est in tota glo. In tertia particula q est ibi,idem si tacite.glo.bene intellecta ponit secūdā solu.ad.l.precibus. In quarta q est ibi: que quodāmodo sunt expssa.licet vt dixi gl.cōtinuatiue loquatur z vix possit perpendi:tamē subtiliter intelligenti ponit tertiam so. Et quod in illis verbis ponatur tertia so.declarat bar. in prima oppositio.Cy.in.ij.Bal.in.iiij.co.in p̄in.in.ij.opp.z Salic.in.v.colum.z.vj.oppositio z statim inducam in scriptis. Rursus secūda pars principalis que est ibi,ſz in quo erit p̄iuilegiū,subdiuiditur in octo particulas. In prima opponit cōtra tex. In secunda soluit vno modo,que est ibi.respondeo hic aliq̄ que p̄esumptiones. In tertia respondet alio modo.ibi:aliū dicūt. In quarta ibi, Sz tu dicas.respōdet tertio modo. In quīta ibi,ſz Pileus dixit gl.circa vltimam solutionem refert opinio. Pylei cōtrariam. In sexta que est ibi.z p̄o eo.gl.q opi. Pylei allegat duo iura.que inducas z inducit Cy.hic.i.i.questiōe. In septima que est ibi,sed certe.ibi gl.respōdet ad illa duo iura vno modo. In vltima parte ibi.Item satis habet lex.gl.alio modo respōdet ad illa duo iura.z istam vltimā solutio.declarat Bal. hic in.iiij.co.in iij.opp.alias p teipsum vix vnquā intelligeres istam solutionem. ¶ Redeo ad p̄imā partē:z p̄o eius ingressu op.cōtra tex.nam p̄supponitur in hoc tex.matrem filie p̄e defuncte extare.Item pōdera tex.in fi.in verbo senserit q⁹ non dicit expresserit:z sic loquitur de tacita substitutiōe z sic vult q tacita † substitutio militis excludat matrē a successiōe filie pupille.Cōtra.quia si testator miles substituet filie pupille vulgariter.hoc modo:si filia mea pupilla heres non erit.titiuz sub stituo:licet alias sub expressa vulgari facta mō quo.s.videlicet si heres non erit,comprehendatur tacita pupil.valet etiā si pupilla sit heres:z moriatur in pup.etate,illi substituatur:quia regulariter sub expressa vulgari cōtinetur tacita pupillaris.z ecō tra.tamen quādo mater est in medio,tacita pupil.contenta sub expressa vulgari matrem nō excludit.tex.est in.l.precibus.i Xnā nō est incerti iuris.j.ō impub.Si ergo tacita substitutio matrez nō excludit.ergo contra istum tex.in fi.in verb.senserit.qui loquitur de tacita.z tamē matrem excludit.Et vltra.d.l.precibus.quod tacita substitutio matrem nō excludat.ostendit clara rationem:nam lex,c dispētiatiue permittit patri quod possit facere testamentum p̄o filio suo pupil.substituēdo sibi pupillari ter:z quod possit substituere quēcūq extraneū:z excludere matrē a luctuosa hr̄ditate filij sui pupilli.l.papinian⁹.§.ſz nec impuberis.ff.de inoffi.testam.c.si pater.de testa.in.vj.vnde cū iste

talcs

a tales dispensationes que sunt contra ius sint odiose:z per ꝯs sunt restringēde z stricte intelligēde.c.i.in fi.de p̄bly.in.vi.gl. in.c.ordinarij.de offi.ord.l.vj.ideo sequit q substitutio pupillaris facta per patrē nō excludat matrē de legitima hereditate filij sui pupilli,nisi quādo expresse est facta.z ideo tacita substitutio matrē nō excludit,q in istis dispēsationib⁹ odiosis nō sufficit cōiecture z tacite interpretatiōes.gl.in.i.sol.fatet cōtrariū. qō tacita nō excludit matrem.Sed in hoc tex.oportet pbare q miles expresse hoc voluit.que solutio repugnat xbis text.dū ōt senserit:z exponere senserit.i.expresse voluerit.ē ponere albū p nigro. Preterea ista solutio p̄supponit q iteruētus matris istud faciat in hoc tex.Sed est falsum:q etiā si mater nō esset in hac.l. procederet iste tex.nā est imparitas personarū,que facit q post aditā hereditatē alia substō nō intelligat:nō aūt iteruet⁹ matris, q⁹ de ea nō est curādū quātū ad hāc.l.que p̄cederet siue mr esset in medio siue nō:put etiā dicit gl.in.l.lucius.i verbo duplex.ff. de vulg.z pup. Preterea z tertio ista lex esset sine dubio si miles expresse disposuisset. ¶ In scōa particula ibi expresse aūt vult glossa declarare precedentez solutionē,quādo dicatur expresse 8 sensisse:z qñ tacite.z in effectu vult glo.† q⁹ qñ substitutio est facta per verbū mere directū,vt est verbū heres esto:tunc apparet militē velle vti p̄iuilegio militari.ratio est,q⁹ paganus nō pōt per verba mere directa facere talē substōnem:tacite aūt diceret velle,qñ miles in substone vteret verbo cōi:vt est verbus substituo.Sz ne equinoces:aduerte:quia ista pars est obscura,z recedit gl.ab expō.l.nostre.q⁹ casus.l.nostre nō est de lucio z seiano,prout glo.exemplificat. Itē istud exemplū gl.nō cōuenit reciproce substōni:que debet sub eadē determinatione salte duas substones in duabus personis sōtinere.Unde si vis ordinare istud exemplū gl.vt cōuenīat.l.nostre.z vt sit exemplū reciproce substōis.sic dicas,q miles post⁹ instituit lucium fratrem heredē z filiā pupillā postea substituit hoc mō:q si alter eorū decesserit adūiuicē heredes essent:tunc per hec verba intelligit expresse voluisse post aditā vtriq substitnere.vt intelligas illud super quo sē fundat gl.aduerte:q⁹ sensus gl.est:q⁹ in ista.l.substitutio breuiloqua fuit facta p verbū cōe substituo:z q⁹ illud sit verbū cōe cōuenies tam directe quā oblique substōni,est tex. in.d.l.iaz hoc iure.in verbo hoc cōi verbo.z in.l.generaliter.ff. z ibi gl.j.de instit.z substi.z gl.in.d.l.precibus.Sz in exemplo gl.substitutio est facta per verbum directum.l.heres esto.z qō sit verbū directū est gl.in.l.verbis ciuilibus.l gl.pe.ff.de vulga. z pup.Et patet rōne q⁹ per istud verbum heres esto,directo sit heres.z nō habet necesse capere de manu alterius.Uñ vult dicere gl.q qñ miles vtit verbis directis.apparet ex talib⁹ xbis directis expresse,q vult vti p̄iuilegio militis:q⁹ miles habet posse ſm:qō pōt substituere directo post aditā hereditatē.z ad istud probandū vadit due.ll.allegate in gl.f.d.l.miles ita.ff.j.z.d.l. fraudē.ff.pe.q dicūt q miles post aditā hereditatē pōt directo substituere.ita est intētio huj⁹ pticule gl. ¶ In tertia pticula ibi idē si tacite.habes scōas solutionē ad Bīū.d.l.pcib⁹.que est ista † q substitutio tacita solū p̄sumpta matrē non excludat.ita 9 loquitur Bīū.sed substitutio tacita pbata per aliquas alias cōiecturas,ita q nō sit mere inducta ex sola dispōne.l.bñ excludit matrē.ita loquit hec.l.in fi.z idē no.gl.in.d.l.precibus.in xbo omnimodo.Et istam solu.tenent Bart.z quasi oēs hic,z dicit Ang.hic in.ij.col.in lec.no.q ad hoc ista.l.est singularis p limitatione.d.l.precibus. ¶ Sum in quarta particula gl.ibi,que quodāmodo sunt expssa.gl.cōtinuatiue p̄cedit:nec videt aliaz solutionē ponere etti vt.s.retuli ſm Cy.Bar.z Bal.z Sali.gl. in istis verbis ponit tertiā solutionē:que mihi plus placet quā due p̄cedentes.z eam plenius sic declara.nā verū est q⁹ tacita pupillaris sub expressa vulgari p̄eta illa matrē nō excludit.ita loquit.d.l.precibus.ratio est q⁹ tacita pupillaris que cōtinetur sub expressa vulgari est omnino tacita.z verbis specialib⁹ z verbis generalibus:imo verba vulgaris substitutiōis sunt de directo Bīta xbis pupille.vulgaris enim sit hoc modo.si filia heres nō erit talē substituo. Pupillaris autez sit econtra.si heres erit z in pupillari etate moriatur.&c.quia ergo verba vulgaris expresse repugnāt pupillaribus,z illa pupillaris est olno tacita: ideo matrē nō excludit.d.l.precib⁹,sed nos loquimur in substone pupillari.que cōtinet sub breuiloqua ista:z q⁹ sit tacita quo ad verba specialia:ita vt dicit gl.nostra,est quodāmodo expressa sub generalitate verboz:q illa xba generalia vos iuicē sub stituo,sub generalitate hanc cōprehendūt.vt etiā tenet Bar.z alij cōiter hic.z gl.in.d.l.precibus.cū cōcordat.z ista bene excludit matrē. Casus est hic:z tex.in.d.l.lucius.in fi.in p̄in.z ibi glos.z Pau.de cast.hic,in.vij.colum.z plenius domi.Alexā.hic tenēt quod in hac lege probata voluntate militis,in persona vtriusq locū habeat directa militaris,eo quia in breuiloqua substitutiōe debet seruari equalitas:z intelligi talis substitutio que equaliter vtique conueniat.vt hoc text.Item secundus Paulum de castro.

10 glo.in.d.l.lucius. ¶ Sed aduerte q Ang.z Lud.hic tenēt † q licet regulariter pupillaris cōprehēsa i breuiloqua sit expssa vt dixi:tamē qñ reciproca sit personis imparibus:de iure nō comprehēdit pupil.nisi probetur ex cōiecturis:ergo dicet tacita:tū propter cōiecturas pbatas matrē excludet ſz eos. Sz aduerte q Bar.z Pau.de ca.hic sentiūt q etiā isto casu dicit expressa, z hoc est verū:cū etiā isto casu sub generalitate xbo⁹ compreh endat:z pbatiōes sunt necessarie ad tollēdū obstaculū imparitatis personarum qō restringebat generalitatem verboū vt statim dicam z ita tene.Et si dicas si substitutio tacita cōtenta sub breuiloqua excludit matrez:eo q⁹ dicitur quodammodo expressa saltē verbis generalibus:quare est q in.l.nostra requirat pbatio volūtatis:dic q est ppter imparitatē personarū que facit q⁹ hec pbatio requiratur:z tunc si probetur per coniecturas de quibus dicā in.d.l.precibus.mater excludit per hanc tacitā. casus est hic. ¶ Limita tamen istud quod dicit gl.z declarant quod pupillaris p̄tenta sub breuiloqua dicitur quodammodo expressa verbis generalibus:vt limitat Bar.in.d.l.lucius.i pe. cōl.in vers.pone qō instituo duos impuberes.z sequunt alij ibi z Jmo.in repe.c.ray mutius.de testamētis.in materia reciproce substitutionis.vbi reputat not.dig.z refert z sequitur.d.Alex. hic.z in.l.precibus.in.xiij.col.C.de impub.z al.substi.idez tenet Albe.de ro.in repe.rub.ff.de vul.z pupi.in materia breuiloque. in.xv. ¶ Sum in secunda parte glo.ibi,sed in quo erit p̄iuilegiū.q opponit cōtra tex.vno modo tm.vt declarau.i.in diuisione.Et caue dū ēt p̄o oppositiōe alle.l.scenola.est ineptaa llegatio secundum Bal.Sz Jac.Bar.z Cy.hic in p̄ima oppo.z Alb.z.d.Alex.dicūt q ibi colligit alia oppositio ad tex. Puto quod ista oppositio possit fortiter sic induci.Naz substitutio breuiloqua qñ nō pōt p̄tinere substitutiones directas,benigne interpretat vt cōtineat fideicōmissarias:ita ibi est tex Ergo cū in.l.nostra ista breuiloqua nō possit cōtinere substitutiōes directas,propter imparitatem personarū debet benigne interpretari,vt fideicōmissarias cōtineat q vtriq⁹ psone cōuenīt. Reſpō dē q Bīus p̄cedit qñ breuiloqua est facta in codicillis:vbi non pōt valere aliqua substitutio iure directo.l.qdā in suo.§.fi.ff.de condi.inst.§.fi.de codi.ideo necessario cōtinet fideicōmissarias: sed hic breuiloqua fuit facta in testamēto vbi pōt cōtinere directas z continet.l.vulgares.licet nō pupillares propter imparitatem. ¶ Pro clara intelligentia huius scōe partis:q gl.multa ponit q nō bñ declarat. Jdeo duo sunt p̄incipaliter videda in quibus cōsistit tota vis. Primo erit videdū,probata volūtate militis,que substitutiones locuz habeat in persona vtriusq;an due militares,z sic equaliter in persona vtriusq;,an vero in p̄so na pupille habebit locum directa pupillaris,sed in persona fratris maioris habebit locuz directa militaris.Et vtilitas est duplex. Prima,q per directā militarē solū succeditur in bonis q fuerunt militis,z non in bonis aliunde p̄uentis.l.milites ēt. z.l.miles ista.§.ex heredato.ff.e.z.l.cēturio.ff.de vul.z pup.Sz per pupillarē substitutionē succedit pupille nedū i bonis obuētis a patre,sed vndecunq.l.sed si plures.§.ad substitutos.ff.de vul.z pupil.eo q⁹ pupillaris substitutio cēset testamētū ipsius pupilli.l.patris z filij.ff.de vul.z pup.l.papinian⁹.§.ſz nec impuberis.ff.de inof.testa.Itē pupillaris substō durat tantū tpe p̄ pillaris etatis.l.pupillari.ff.de vul.z pupil.Sz directa militaris semper durat vsq; ad mortē instituti.l.centurio.ff.de vulga. z pupi.Et talis pupillaris ēt fi fiat a milite expirat aduenīēte pubertate.d.l.cēturio.iuncta.l.cū filiuſ.ff.de test.milit.z in examinatione istius passus aperiā bñ intellectū huius tex.Scōo corelarie erit videñ,pbata volūtate militis,in quo cōsistat p̄uilegium militis,cū i.ē videat in pagano pbata eius volūtate per iura alleg.in gl. ¶ † Circa p̄imū,qñ miles breuiloq substituit p̄sonis imparibus,z probat eius voluntatez fuisse,qō etiā post aditā hereditatē substitutio locū habeat nō obstāte imparitate, que substitutiōes tūc itelligaṅ;dic q magis cōiter cōcluditur, q tūc in p̄sona pupille habebit locū pu.directa,p quā pupille in oibus succedenī.sed in persona fratris maioris habebit locū militaris directa. Ita sentiūt Cy.hic.in p̄ma op.z clarius l.ñ.q. z Bar.in alio p̄posito ad fi.hic sup vlt.q.gl.ſz Bar.loquatur qñ cōstat q⁹ voluit limitate substituere vsq; ad tpe pubertatis. quo casu tz qō in filia pupilla valeat iure directo pupillaris,q ali sit verū.j.dicef.Sed istā opin.clarius videt velle Bald.hic in.j.q.li.in.j.co.videat vacillare. Jdē tz Sal.i.vj.co.Rap.Ful. in.iiij.z.vj.co.dicens qō ista est communis opin. Idē aperte tenet Ludoui.roma.hic,z ita teneo.Sed Ang.z clari⁹ Pau.de cast.hic,in.vij.colum.z plenius domi.Alexā.hic tenēt quod in hac lege probata voluntate militis,in persona vtriusq locū habeat directa militaris,eo quia in breuiloqua substitutiōe debet seruari equalitas:z intelligi talis substitutio que equaliter vtique conueniat.vt hoc text.Item secundus Paulum de castro.

¶ Dispensationes ꝯtra ius.ad de ant.de but.in c.cū in cūctis.in §.cū xbo.de electio.car.3ab.i.c. q⁹ circa.de ꝯsan.z alibi.

a ¶ Limita istā regulā.Adde bar. in.l.ex empto.in j.qō.ff. de actio. emp.z per Joā. de imo.z doct.in l.stipulatio ista. in .§.alteri.ff.de verbo.obliga.

b ¶ Sō etiam pupilla . adde.l. si frater.C.qui test. face.possel.z ibi pau.de ca.z spe. ti.de pig.in cōsi. iij.ver.verum.

c ¶ Istam lex.adde pe.de vbal.in repel.c.raynutius. de test.

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc probatur in hoc tex. vbi patet q frater per modū replicationis dicebat se debere admitti ex militari substitutiõe ad successionẽ filie. Sed istud nõ dicit tex. ¶ Ultra eos ꝑ hac opinadde tria fundamẽta. Primū est. Nam substitutio breuiloqua ratiõe mutue recipiocationis, & ꝑpter vnitatẽ ꝛatiõis, desiderat equalitatẽ quātū potest. d. l. iam hoc iure. §. i. modo in ꝓposito, substitutio directa militatis sit a milite ex speciali ꝓuilegio vt declaraui. §. in cuidẽtialibus huius legis: sed substitutio pupillaris q̄ fit pupille sit de iure cõmuni. Itẽ per directā militarem solū succeditur in bonis militis: sed per pupillarem etiã in bonis pupille: vt dictū est. §. ꝓxi. Itẽ militaris durat per tẽpus vsq; ad mortẽ instituti, sed pupillaris durat solū vsq; ad tẽpus pubertatis. ergo in casu nostro probata volũtate militis simpliciter & absolute nõ debemus dicere: ꝙ testator miles voluit ꝓuidere de substitutionibus tã diuersis & tã difformibus. argu. l. paulo callimacho. §. i. ff. de le. iij. ꝓsertim vt dixi in breuiloqua: que de sui natura ꝓpter vnitatẽ ꝛermonis equalẽ determinationẽ requirit. Secũdo ꝓ ista opi. facit, ꝙ si dicere mus ꝙ in persona pupilli habeat locum pupillaris: ꝛ in persona fratris haberet locũ directa militaris: ſequꝛet absurdũ: ꝙ miles voluisset facere in testamẽto melioꝛẽ cõditionẽ fratris, qui est de linea trãsuersali: ꝙ filie que est de linea descẽdẽti patet: ꝙ frater per pupil. succederet pupille non solũ in bonis obuẽtis a milite: sed etiã in bonis ꝓꝓrijs pupille exclusa matre: Ecõtra ante filia vigoꝛe directe militaris nõ ꝓsset succedere fratri nisi in bonis obuentis a milite: sed ita ꝓsumere videret absurdum, & contra. l. si viua matre. circa mediũ. C. de bon. ma. ꝛ. l. publius. §. ii. ff. de condi. & demonst. ergo ne sequatur absurdũ tale, debemus dicere ꝙ in persona vtriusq; equaliter habeat locum directa militaris. Tertio & fortius ꝓ eadem opinione vidꝛtur stringere ꝛeq; si in isto tex. in persona pupille haberet locũ directa pupillaris: ꝛ non directa militaris: certe nullũ esset ꝓuilegium militis in hac. l. vt dicit textus. nam ꝓbata voluntate, ita paganus sicut miles põt substituere pupille pupillariter, istud non est ꝓuilegiũ respectu aliquo. Nec põt dicere ꝙ hic esset ꝓuilegiũ respecu fratris: cũ in hac. l. substitutio respectu fratris, non habeat locũ in actu: sed solũ in potẽtia. ¶ Ego teneo ꝓmã sentẽtiã: ꝙ in ista. l. ꝓbata volũtate militis in persona pupille ꝑdefuncte, habeat locum pupillaris substitutio: ꝛ nõ militaris: ꝙ ꝓbo ꝓmo ꝓ vnũ fundamẽtũ. Fulg. hic. in. iiij. co. adam bonũ est argumẽtũ de personis ad tẽpus & ecõtra. l. qui plures liberos. in ꝓin. ff. de vul. & pup. & ibi Bar. ad hoc no. sed quãdo miles facit substitutionẽ cõꝓhendẽtẽ plura tẽꝓoꝛa: vel intra tẽꝓoꝛa pupillaris & tatis iure pupillaris: ꝛ postea iure militaris, tex. est in. d. l. cẽturio. quasi videretur magna cõformitas. ergo idem dicẽdũ in plurib⁹ personis. Tu strictius induces istud argumentum maioꝛ est vnitas in eadem persona ꝙ in diuersis. ergo in eadẽ persona substitutio intelligit diuersimode facta: sm diuersa tpa: vt est tex. in. d. l. cẽturio. ergo multo fortius in diuersis personis, i quib⁹ nõ est tãta vnitas. Sz respõde ꝙ dicta. l. cẽturio. loquitur in substitutione cõpẽdiosa facta vni. Nos in reciꝓoca facta duobus: ꝛ natura reciꝓroce est velle equalitatẽ: z hinc inde qo nõ est in cõpẽdiosa: q̄ fit sub enumeratione pluriũ temꝓoꝛũ: qꝛ ñt per distributiuũ q̄cũq; ꝙ est distributiuũ tẽꝓoꝛũ. l. sicut in annos. in ꝓin. ff. ꝙb⁹ mo. vsufr. amit. ideo nimirũ si variat ꝑ̃ curiuꝫ temꝓoris. l. pater seuerinã. §. cõditionũ verba. ff. de cõd. & demon. Preterea in ista materia non ꝓcedit arg. de tpe ad personas[a]. vt declarat Jmol. in. d. l. centurio. in. xviij. col. ꝑ̃ textũ ibi iuncto, c. si pater. de testa. in. vi. iuncta. l. ꝓecibus. j. de impu. & aliꝫ substi. ¶ Secõ, & fortius ꝓ ista opi. stringit: quia ista. l. tractatur de successiõe pupille, & nõ de successiõe militis iz ꝑ militarẽ nõ succedit pupilleꝛ. §. declarauꝛ huic ar. do. Ale. ꝛá. post Paul. de cast. conatur respõdere trib⁹ modis: ꝛ inter cetera dicit ꝙ in hoc tex. ben. mater erat illa q̄ ꝓtẽdebat successionẽ filie: sed frater non curabat de successione filie. Sed volebat bona que fuerãt militis ex substitutione militari. Sz ista sol. mihi videt cõtra tex. istũ, vbi nõ solũ mater sed frater ꝓtendebat successionẽ filie. & ā ỏt tex. ꝛ mater qdẽ intestate filie sibi successionẽ defendat. tu aũt sc3 frater ex substitutione ad te ꝑtinere cõtendas: ꝛ sic tex. vult ꝙ successio hereditatis filie erat in contentiõe tã fratris ꝙ matris. Quto tũ ꝙ melị⁹ posset dici, ꝙ cũ ista filia mortua sit paruula viuẽte adhuc matre, nõ est ꝓsumẽdũ ꝙ aliũde bona haberet ꝙ militis patris: ꝛ sic nõ videtur referre an habeat locuꝫ pupillaris vel militaris. Tamẽ quia potuisset esse qõ post mortẽ patris bona aliũde obuꝛisset huic filie, in illis nõ succederet ex militari: iz bñ ex pupillari. ¶ Tertio ꝑ eadẽ parte facit: qz in hoc etiã versat̃ ꝓmodũ ipsi⁹ pupille: ꝙ in eius ꝓsona habeat locũ directa pupillaris: qꝛ est ꝓuisio: ꝛ eius testamẽtũ. l. ij. in ꝓin. ꝛ. l. patris ꝛ filij. ff. de vulg. & pup. ꝛ. l. papinian⁹. §. iz nec ipuberis. ff. de inoff. testa. licet posset respõderi ꝙ ar. ꝓcederet qñ nõ extaret mater ab intestato successura, que est magis cõiuncta filie pupille ꝙ patruus. arg. eius qõ dicit gl. in. d. l. lucius. in verbo nõ ad matrẽ, & ibi Bar. & doc. & ꝓ arg. §. facto, & substitutio pupillaris sit ꝓnouisio & vtilitas pupilli. facit Lex tribus, & ibi gl. C. de inof. testa. nõ ob. ar. Paul. de cast. & do. Alex. de equalitate substitutionũ, q̄ debet itelligi i breuiloqua qꝛ retoꝛqueo istud ar. cõtra eos. qz in substitutione recipiꝓoca bñ debẽt intelligi substitutiões, q̄ equaliter vtriq; ꝓsint cõuenire. istud est verũ in casu dubio, & ideo in casu dubio qñ ꝑ. one sunt inequales solũ intelliguntur ille substi. q̄ vtriq; cõueniãt, ita ꝓcedit eoꝛũ fundamẽtũ, sed ꝓbata voluntate, etiam in pagano qõ est plus, nõ obstãte disparitate ꝓsonaꝛũ habebit locũ substitu. que vtriq; nõ cõueniet. tex. est in. d. l. iam hoc iure. in versi. pe. quãtomagis hic in milite ꝓbata eius volũtate, & istud tene. Secõ, ꝓ alia ꝛespõsione cõsidera ꝙ iuriscõsultus in. d. l. iã hoc iure. §. i. solũ hz ꝓ incõgruo ꝙ in vna ꝓsona sit duplex substitutio, in altera vna sola. nõ aũt hz ꝓ incõgruo ꝙ in ꝓsona vn⁹ sint diuerse substitutiões: ꝙ in ꝓsona alteri⁹, dñmodo sint equales numero. cũ tex. solũ cõsideret equalitatẽ in numero. & nõ inequalitatẽ. Tertio ꝓ ꝓcẽdẽti solutiõe ꝙ dera facere istũ tex. q̄ in ꝓncipio dicit ꝙ pagan⁹ substituendo breuiloqueꝓsonis imparibus, vi detur facere substitutionẽ q̄ pariter vtrique cõueniat ꝓstea ponit aduersatiuã sz cũ ex testõ. que aduersat̃ in iure: ergo vult qõ ꝓbata volũtate militis, in breuiloqua contineant substitutiões q̄ vtriq; nõ cõueniãt: ergo in ꝓsona pupilli directa, pupillaris, etiam in persona fratris directa militaris. Et istud erit quartũ arg. de isto tex. ꝓ ista ſntentia. ¶ † Circa ſm vicẽdũ est ꝓbata volũtate militis in quo cõsistit ꝓuilegiũ militis, cũ idez vi deat in pagano. d. l. iam hoc iure. Et licet gl. circa hoc ꝓ̃ponerit tres solutiões, tũ ille nõ euacuãt difficultatẽ. Ideo dic ꝙ ꝓuilegiũ militis cõsistit in hoc. & ita teneo. ꝙ ꝓbata voluntate militis, in istis duabus ꝓsonis imparibus habebunt locum due substitutiones directe inequales. i. directa pupilli in ꝓsona pupille, & directa militaris in ꝓsona fratris maioris, & d in pagano ꝓbata voluntate nõ sic esset. vt plenius declarat istud vltimum: dñs Alex. hic. in. ix. col. & seq. reꝓbãdo Sal. ꝓ hic ꝓ eum. & uro. dicit se tradere pulch. cũ colo: ratũ sint lectũ ad hunc tex. quẽ dicit vsq; ad tpa sua ab alio ñ fuisse imaginatũ. nã fm cũ nõ est credẽdũ ꝙ imꝓator in hac. l. veniat ad decidendã qõ miles possit ex ꝓuilegio directo maioꝛi substituere post ad. tam here. qz istud erat dubiũz de iure. ff. in multis. l. i. l. cẽturio. ff. d. vul. & pup. in. l. milites etiã, & l. l. miles ita heredẽ. & in. l. in fraudẽ. in. §. penult. co. hz venit ad decidẽdũ casũz fm quẽ iste tex. in fi. reddit singulaꝛ peregrin⁹, ꝙ si miles duabus personis imparibus. hoc est pupille & fratri maioꝛi breuiloq̄ hoc mõ substituat, vos inuicẽ substituo: ꝛ frater ꝓbet ꝙ miles voluit ipsi fratri maioꝛi directo substituere ex ꝓuilegio hic ꝓbato tñ. l. ꝙ voluit facere directã militarẽ i ꝓsona fratris, dato ꝙ de ꝓsona filie nil ꝓbet: cũ ꝓ hoc ꝙ ꝓbet milite voluisse fauere militarẽ in persona fratris, dicit ꝓbasse ꝙ ea ꝓ voluit directã pup. habere locũ i ꝓsona pupille, & hoc mõ habebit successionẽ pupille. casus est. hic fui. hz casus pupille esset omissus, ꝓpter hoc. d. Alex. dubitat de intellectu Lud. quasi ca ius omissus relinquat dispositiõi iuris cõis. Sed istud est ꝓpter naturã breuiloq: in qua Lud. se fundat: iz nõ sic est in paganoꝛ: q̄ paganus substituit breuiloq minoꝛi & maioꝛi. & sic ꝓsonis imparib⁹ hoc mõ, vos inuicẽ substituo: hz ꝙ detur ꝙ volũtas pagani fuit ꝙ in maioꝛe post aditã hereditatẽ, habeꝛet locũ filiecõmissaria: q̄ de directa in pagano post aditã tractari nõ põt, nõ segi: ergo pariformiter voluit in ꝓsona pupille habere locũ pupillarẽ, ꝓp nimiã difformitatẽ q̄ est inter fideicõmissariã & pu. cũ vna sit obliqua, altera directa. q̄ nõ est iter militarẽ & pup. cũ ambe sint directe. Et ꝑ certo subtilis & coloꝛat⁹ est intellectus Lud. hz. d. Alex. vt dixi, ỏ eo dubitet. Et adde ꝙ istũ intellectũ satis sentit Bal. hic in. ij. q. principali. Sz ꝓdera ꝙ ꝛta istũ itellectũ facit iste tex. circa fi. ibi etiã heredib⁹ extraneis in illa implicatiua etiã. iñcto tex. in fi. ibi. sed tibi, ꝓbãdum est an ita frater tu⁹ sentẽrit. ¶ Secũdo ꝓdera ꝙ iste intellect⁹ ex alio ad hũc tex. nõ vꝛ posse ꝓcedere, q̄ dato ꝙ ꝓbet ꝙ miles voluerit post aditã hereditatẽ fratri directo substituere: ꝛ sic in eiꝫ ꝓsona facere directã militarẽ: nõ sequit̃, ergo similiter ecõtra voluit substituere filie pupille: q̄ respect⁹ idẽ matri sno est quo ad fratrẽ. put quo ad filiã maxime tenendo ꝙ in eius ꝓsona hz locũ pup. vt. §. tenui. Unde melị⁹ est tenere ꝙ in hac. l. requirãtur ꝓbatio: ꝙ invtriusq; persona voluerit substitutionẽ facere. tamen istũ intellectum Ludo. refert do. Fran. de are. hic. & dicit qõ est multũ amicus litere & eum sequit̃ respondendo ad vnam obiectionẽ de qua hic per eũ. Per ista vides in quo constat ꝓuilegiũ militis in hac. l. ꝓbata eius volũtate. ¶ Bal. hic in. ij. col. dicit ꝓuilegiũ militis consistere in alio: qz ad ꝓbãdum istam volũtatem militis, duo testes sufficiunt in faciendo testamento

a ¶ Argumentuz de tempoze ad ꝓsonas. adde doꝛto. in. l. qui plures liberos. & ibi elegãter per bar. ff. de vul. & pupi. bal. i. l. miles ita. in. §. & qꝛ dicim⁹. ff. de tel. mil. bal. in. l. cõuenticulã. C. de epis. & cleri cis.

mento. l. milites. cũ gl. j. eo. iz in pagano reqrunt̃ septẽ testes, sicut in ei⁹ testõ requirunt̃. l. cũ ꝓponebat. ff. de leg. ij. Et idem ỏt Paul. de ca. hic in vlt. col. iz de Bal. nõ faciat mẽtionẽ, & sequit̃ do. Alex. in. ij. col. & ante eos idẽz Bar. in. l. ij. i ꝓin. ff. de vul. & pup. in pe. col. in ver. quero & reuoco in dubium quot testes requirãtur. Tu tamen vide ꝙ vult Bar. in. d. l. lucius. in vj. col. in ver. sed cõtra ꝓdicta ꝓponit. vbi ỏt ꝙ an talis substitutio contineatur in breuiloqua est quedam declaratio gñalitatis breuiloque. iz declaratio põt fieri sine noua solẽnitate: vt. l. heredes palã. §. sed & si notã. ff. de test. ¶ Itẽ dato ꝙ istud in se esset bñ dictũ sed nõ credo ꝙ tex. noster habuerit respectũ ad istud, sc3 ꝙ ꝓxime legiũ cõsisteret in modo ꝓbãdi, vel in qualitate vltra ea q̄ tanguñt per gl. & doc. moueo difficultatẽ cõtra hũc text. nã vꝛ qõ in isto tex. & in pagano & in milite iste frater deberit in effectu semp obtinere successionẽ filie: exclusa matre: etiam absq; eo qõ aliquid ꝓbet ỏ volũtate militis: eo q̄ ista substitutio breuiloqua facta ꝓsonis imparib⁹: iz nõ poterit post aditã hereditatẽ continere pupillarẽ substitutionẽ eo ꝙ vtriq; eoꝛũ nõ cõueniãt: tũ saltem potuit cõtinere duas fideicommissarias substitutiões, que vtriq; cõueniãt, ꝓsertim cũ in hoc tex. substitutio breuiloqua fuerit facta ꝙ verbũ cõe substituo. Queniõs ita fideicommissarie sicut directe. Ꝙba ergo substitutiõis, itẽ persone equaliter patiũtur fideicõmissarias substit. qd est ergo quare frater in hac. l. ex fideicõmissaria substitutione que non semper excludit matrẽ in effectu absq; alia voluntatis ꝓbatione: ꝓcipue attẽto ꝙ ista filia que defuncta est parnula, nõ verosimiliter habuit aliunde bona quã q̄ sibi obuenerũt ex successione patris. ¶ † In ista difficultate inuenio doc. cõcludere qõ substitutio breuiloqua facta simplr ꝓsonis imparibus, nunquã continet fideicõmissarias substitutiões: nisi fiat sub dinumeratiõe tpm: & nisi simul apponat cõpẽdiosa substituti: vt qꝛ dicatur q̄cunq; alter vestrũ decesserit vos inuicẽ substituo: tunc ꝓpter dinumerationem tẽꝓoꝛũ: & sic ꝓpter cõpendiosaz: bñ sub breuiloqua qua ꝛtinenẽ fideicõmissarie. De primo qõ breuiloqua simpliciter facta personis imparibus nõ comꝓhẽdat fideicõmissariam. ꝓbat text. in. l. iam hoc iure. §. fi. & alter. in verbo in vulgarẽ tantum modo. & tex. in. l. ij. in ꝓncipio in vnũ casum dũtaxat. & melị⁹ ibi ad tẽꝓora pubertatis ꝓrigi nõ põt. l. de impub. & aliꝫ sub. & ibi Bar. no. ꝓ vno magno nouo: dicens se ita pridie in facto iudicasse. & ibi declarabo verba Bar. q̄ tibi videbunt̃ repugnare. Tamen ille tractatiue parũ obstãt: q̄ excludũt alias directas. ¶ De secõdo ꝙ quando adiũctur dinumeratio temꝓoꝛũ qõ nũc cõꝓhẽdat fideicõmissarias. declarat Bar. in. d. l. lucius. in duobus locis. in ij. col. & ꝓlenius in vltima. & Bal. ꝓsit Ray. in. d. l. iam hoc iure. & Sali. Paul. & Abb. in. d. l. ij. de impub. & aliꝫ substitu. & Bal. hic in. iij. q. & Paul. de ca. in. iij. col. & Imo. in. d. c. Raynutius. Quãuis fortissime obstet ad oppositũ text. in. l. qui plures heredes. in verbo in omnẽ casum. ff. de vulg. & pup. cui cũ violentia rñdent Bar. & alij in. d. l. lucius. in vlti. col. ergo cum in. l. nostra substitutio breuiloqua sit facta simplr & de per se, ergo non comꝓhendit fideicommissarias. ¶ Sz aduerte iz maioꝛes nostri sic teneãt ꝙ substitutio breuiloqua simpliciter facta nõ contineat fideicõmissarias. tũ non video, quid repugnet quare sicut breuiloqua continet & vulg. & pup. & exemplarias. q̄ disparitas personarũ nõ repugnat. quare etiam non contineat fideicõmissarias, postq̄ persone patiuntur, & verba conueniunt. Et ista cõclusio cõtra oẽs põt defendi & ꝓdicta. Et ꝓcipue per tex. in. l. q plures. Solus Pau. de cas. licet difficultatem non attingat, tñ in verbis suis sentit solu. in. d. l. ij. de impuber. & aliꝫ substitu. Dicit eñ quare est q̄ breuiloqua non cõtinet fideicõmissarias substitutiones: & rñdet q̄ breuiloqua de per se facta nunquã continet nisi directas substitutiones: & certe ista est eadem ratio cũ dicto. ifti declares Pau. de cas. velle, quod cum breuiloqua sit directa substitutio, & nõ ꝛtineat tractũ tẽꝓoris: ideo ꝛtinet solũ substitutiones directas. q̄ ille ꝓꝓrie substitutiones, non autẽ fideicõmissarias, q̄ nõ sunt directe, & sunt impꝓꝓrie substitutiones: vt ꝓbat̃ in rub. C. de insti. & substi. & restitutionibus. cum copula cadat inter diuersa: vt est gloss. in rub. ff. de iur. & fac. ign. & in. c. querelã. de simo. & q̄ sint impꝓꝓrie substitutiones not. Bal. & Sali. Paul. in rub. j. de impube. & aliꝫ substi. Et ꝙ hoc nõ obstat si diceres ꝙ cõpendiosa est directa substitutio: & tamẽ cõꝓhẽdit fideicõmissarias. l. centurio. ff. de vulg. & pup. & l. ꝓcibus. j. de impub. qz rñdetur ꝙ cõpendiosa sit sub cõmemoratione mortis. per dictionẽ q̄cũq;: vel similẽ importantẽ tractũ temꝓoris, vltra aditã hereditatẽ vsq; ad mortẽ heredis instituti. ideo necessario fideicõmissariã importat. hoc modo intelligẽdo & declarando: ista videtur esse vera & bona ratio: & ꝓsta ratio nem bene infertur ad illud qõ volunt doc. vt §. retuli. ꝙ q̄ cum breuiloqua sit simul cõpendiosa: qꝛ tunc ꝓpter cõpendiosaz que habet tractũ tpis vsq; in futurum & vsq; ad mortem, tunc bene

cõꝓhendũtur fideicõmissarie. Secõ in contrariũ facit. qꝛ ea q̄ volunt doc. posse esse vera ꝓcedere q̄ substitutio breuiloqua fuerit facta verbis directis vt declaraui in secunda particula ꝓxime partis gl. tunc verũ esset ꝙ nõ contineret fideicõmissarias: q̄ verba repugnarẽt. Sed cũ i casu nostro substitutio breuiloqua fuerit facta ꝙ verbũ cõe substituo, aptũ fideicõmissarie sicut directe, nõ video ex quo oĩa cõueniũt & verba & ꝓsone, qua re nõ cõtineanẽ fideicõmissarie. rñdet. vt. §. ꝓxime dixi. ꝓtes etiã quãtũ est ad tex. nostrũ huic difficultati rñdere ꝙ cũ in tex. nostro tractet̃ de successiõe filie: & ꝑ fideicõmissariam substitutionẽ, que est onus & grauamẽ, nõ succedaꝛ pupille, sed testatoꝛi. l. coheredi. §. cum filie. ff. de vulg. & pupil. ergo fideicommissaria nõ faceret ad ꝓpositũ text. Sed nec istud ex toto satisfacit: cũ hec filia mortua sit paruula: & vero similiter non habebat bona nisi militis patris: & sic fideicõmissarius frater i effectu excluderet matrem, quantũ ad illa bona que fuerãt militis, iz tũc mater posset detrahere quartã trebellianicã de fideicõmiss. p totũ titu. ff. & C. ad treb. Cogita in istis qꝛ reputo satis subtilia. ¶ In eadem gl. ibi: sed Pileus dixit. habeo opi. Pilei ꝙ in hac. l. ad finem etiã ꝓbata volũtate militis non habet locũ dicta directa militaris: sed fideicõmissaria tantũ. ꝓ hoc allegat text. in. d. l. cẽturio. & ỏt ꝙ substitut⁹ capiet. Pile⁹ vult ducere illũ tex. q̄ sim pliciter dicit ꝙ substitut⁹ capiet. Pile⁹ ex sua pharetra intelligit: capiet. i. iure fideicõmissi. & nos ex nostra subdit Cy. dicem⁹ capiet. i. iure directo. Ad hoc etiã allega. d. l. ꝓcib⁹. in fi. sed ibi nõ loquit̃ in breuiloqua: iz in cõpẽdiosa: q̄ fuit facta filio pupillo q̄cũq; moꝛiat̃. Unde si fili⁹ moꝛiat̃ effectus iam pubes: tũc post pubertatẽ valet iure fideicõmissa tantũ: qꝛ satis habuit ꝛq ꝙ intra tẽꝓoꝛa pup. etatis valuerit iure directo. & istud est ꝙ voluit dicere glo. j. que est diminuta in fine solutione. Glos. dupl⁹ respõdet ad hec iura. Primo ꝙ in illis legib⁹ mater erat in medio. Sed certe istud nõ apparet in. l. cẽturio. quod ibi adfit mater. Fatẽr gl. ꝙ vera est opi. Pilei ꝙ in ista. l. nullũ sit ꝓuilegiũ, ꝓpter matrẽ. Sed certe istud qõ dicit gl. de matre est ineptum: qꝛ imo si ꝓbaꝛ de volũtate militis, etiã mater excludit̃ per substitutũ. l. papinianus. §. iz nec impuberis. ff. de inoffi. test. Ideo gl. ponit secũdã solutionẽ ad alia duo iura ꝓ verba obscura, & dicit item satis habet lex qõ vsq; ab pubertatem voluit iure directo: vult dicere gl. que dz sic suppleri: put eam declarat Bal. in. iij. col. in tertia oppositione. ꝙ in legib⁹ cõtrarijs, ꝙuis filij, tẽꝓoꝛe mortis patris esset pupillus: & tũ effectus postea maioꝛ, decessit adult⁹: vñ satis habuit lex ꝙ tpe quo fuit pupill⁹ substitutio valuerit iure directo, sicut & hic: licet postea post pubertatẽ valuerit iure fideicõmissi tantum. Bzeuiter istã opin. Pilei reꝓhendit Bar. ꝓ tex. in. d. l. centurio. in ver. fructib⁹. qꝛ si ibi haberet locum fideicõmissaria substitutio, nõ veniret fructus in restitutione fideicõmissi. l. iubemus. C. ad treb. vt etiã ꝓ Bar. in. d. l. centurio. in. ij. col. vbi etiam Bal. & Imo. in. d. l. ꝓcibus. in. iij. col. vbi etiã Bal. Sali. & Ang. hic in fi. Sed errat Bar. quia. l. centurio. loquit̃ in fructibus inuẽtis in hereditate: nõ autẽ post aditã hereditatẽ perceptis, vt dicit text. in ver. inuẽtis in hereditate, quia post aditã non est ꝓꝓrie hereditas. Et qꝛ si tales fructus nõ restituuntur fideicommissario qui successit fm regulas iuris cõis. l. in fideicõmissaria. & l. ita tũ. §. j. ff. ad treb. & l. in fideicõmissi. in ꝓin. & ibi gl. ff. de vsur. quantominus debent restitui si succedat de iure singulari ex speciali ꝓuilegio militis. arg. l. eius militis, §. si militia missus. ff. de testa. mili. Et ratio diuersitatis: est quia q̄ fructus extabãt in hereditate tpe mortis testatoris, erãt bona testatoris: & sic pars hꝛditatis vnde veniũt in restitutione sicut alia bona testatoris. Sed fructus percepti post aditã in vita ab herede, nõ censẽt de patrimonio defuncti, sed de ꝓꝓrio patrimonio heredis, qꝛ postq̄ adiuit effectũ est suũ patrimoniũ: ita tenet ipsemet Ang. in. d. l. centurio. & communiter ibi. & Doder. & Fulg. & Paul. ỏ cast. & Lud. ro. hic. Tamẽ opi. Pilei est falsa ex alio, per tex. hic in fi. & in. d. l. cẽturio. dum vtrobiq; loquitur de ꝓuilegio militis. Nã si loquerẽt de fideicõmissaria nullũ esset ꝓꝓ uilegium militis. Que etiam ex alio hic locũ habere nõ põt: nã hic tractat̃ de successiõe filie: in qua per fideicõmissariã nõ succeditur: vt. §. declaraui. ¶ In vltima parte gloss. ita queritur inquantum glo. formet q̄nem & nõ rñdet. Bar. ad fi. rñdet distinguẽdo quatuoꝛ casus. Sed aduerte in ꝛeso: dũ dicit ꝙ si apparet ꝙ miles voluit substituere directe post aditam hereditatem, sed limitatiue vsq; ad tẽꝓs pubertatis filie: tũc in ꝓsona filie durabit vsq; ad tẽꝓs paubertatis tũ, sed in maioꝛe erit ꝓdicto fact durabit perpetuo: nisi mꝛ sit i medio: & sic erit inequalitas in tempoꝛe. Et idẽz Cy. hic. Sz Jac. But. Bar. Sali. Fulgo. & Lud. Ro. & cõiter alloꝛ. hic reꝓhendũt Bart. ꝙ imo non durabit etiã in ꝓsona maioꝛis vltra pubertatẽ filie: vt ferueꝛ equalitas. Sed ꝓ opi. Bar. facit qõ no. decidit idẽ Bar. in. l. lucị⁹. in ver. quare habeo plures filios. ꝓallegata tamen Bar. ibi loquit̃ in

Universidad de Deusto
Biblioteca

subſtitutionib⁹ pupillarib⁹, in quib⁹ nō eſſet tanta diſparitas: ſicut eſſet hic ſi duraret perpetuo. argu. l. niſi. §. fi. ff. de tute. & ra. diſtrac. fm Bal. hic. Et iſtud qđ in oppoſitū adducit de equalitate procedit in caſu dubio. ſecus qñ de voluntate apparet: qđ tñ etiā nō eſt attendendū quib⁹ verbis vtaſ: vt dicit Bar. qđ qñ ſenſus eſt clarus de verbis non eſt curandū. l. iſţ. C. de lib. preter. fm Ful. hic. Preterea ſicut nō curaſ inequalitas reſpectu bonoꝝ: qz in pupillari ſubſtitutiõe veniūt nō ſolū bona ꝓpria teſtatoris ſed etiam bona ꝓpria ipſius pupilli: in directa militaris: ſecus eſt: ita eodē modo nō eſt curandū, de inequalitate reſpectu longioris tpis. Cum bonū ſit arg. de reb⁹ ad rēs. l. miles ita. in pnc. ver. & qđ diximus. & ibi Bar. ad hoc no. ff. eo. Preterea ſicut ſubſtitutio pupillaris ex vna parte eſt pinguior reſpectu bonoꝝ vt prędixi: ita directa militaris ex ptę extranei maioris debet eſſe pinguior reſpectu tpis: vt qui in vno alleuiatur in alio grauetur. l. eum qui. in pnn. ff. de iureiur. ¶ Potes cõcludere qđ qñ appavet de volūtate militis: & miles aliter non militauit ꝑ tps: teneo qđ duret vſq; quo alter eoꝝ deceſſerit. vnde ſi filia moriat impubes, habebit locū pupillaris ſubſtitutio: vt dixi. Si poſtea, habebit locū ſemper militaris: ſed in perſona fratris maioris ſemper durat militaris. iſta eſt doctrina iuriſconſulti quam ſequor in. d. l. ćteruꝝ. & tţ ea Ful. hic. In aliꝭ mẽbris Bar. vide ꝑ Alex. hic poſt doc. per eū relatos. ¶ Extra gl. poſſent tãgi multę queſtiones in materia breuiloquę ſubſtitutionis. de quibus per Bald. Ang. Sali. & Lud. Ro. hic: & aſſi eos Bar. in. d. l. luci⁹. ꝛ ꝑ Bal. in materia recip: oce ſubſtitutionis⁹ in. c. ſi pater. de teſta. in vi. ꝑ canonistas, maxime Jmo. i. d. c. Raynuti⁹. per Jo. Fab. i. §. quarõne. in. viij. & ix. col. inſti. de pupil. ſubſti. d. Alex. in cõſi. xxx. in ij. vo. inci. viſo teſtamẽto. in. j. col. per Ange. in cõſi. cxj. teſtator. & in. l. here ditatem. in lectura Florentina. j. de impu. & aliꝭ ſubſti. latius ꝑ Albe. de Roſa. in repe. rub. ff. de vulga. & pupil. in materia reciproce ſubſtitutionis. per Ang. de Are. in. §. j. inſti. de vulg. & pupil. ſubſti. ¶ Una queſtionē nō omitto que eſt valde diſputabilis. pone teſtator duob⁹ filiꝭ impuberib⁹ in poteſtate exiſtentibus recip: oce ſubſtituit: deinde vnum emancipauit: & ſic in ei⁹ perſona pupillaris ſubſtitutio fuit extincta: an ſimiliter finiatur in perſona alterius impuberis in poteſtate retẽti, an vero duret ſubſtitutio pupillaris in perſona filij qui remanſit in poteſtate. ¶ Et parte negatiua qđ nō extinguat ſubſtitutio in perſona alterius in poteſtate retẽti, tenet Bal. hic in. §. q. per tex. i. l. ſi. ff. de duob⁹ re. vbi tenet ꝙ licet vnus ex pluribus coheredibꝰ deberi exigatur ab obligatiõe: tñ aliis non liberatur. ita in ꝓpoſito, ſi vnus pupillus eximat a ſubſtitutione pupillari: tamẽ aliꝰ nō erit exemptus. Et pondera qđ etiā vbi in duobus reis ſeruatur equalitas. l. reos. §. cum in tabulis. ff. de duob⁹ reis. §. j. & ij. inſt. de duo. reis. Sed reſpõde, qđ. d. l. ſi. nō videt facere. qz vbi exẽptio vnius debitoris nō ꝓeſſit ex voluntate creditoris cui erat acqſita obligatio, ſed per depoſitationē, vel aliā ca. vi. Sz in caſu noſtro exẽptio ꝓceſſit ex volūtate, & ex facto ipſius teſtatoris: & cuius volūtata depẽdet an ſubbreuiloqua cõtineat pupillaris. d. l. iam hoc iure. in pnc. & §. j. ff. de vulg. & pupil. ſcõ Bal. allegat tex. in. l. tribunus. §. ſi. ff. de teſta. milꝭ. vbi ſi miles in aliquib⁹ partibus ceſſat teſtamentū prius factū, in aliꝭ non caſſatis valet, & cõfirmat diſpoſitio. Ita hic caſſando vnā ſubſtitutionē pupillarē, aliā videt cõfirmare. Reſpõde vt per Alle. in. d. l. lucius, in. vij. col. Tertio mouet Bal ꝙ ſubſtitutio pupillaris eſt fauor & ꝓuiſio ipſius pupilli. vt no. gl. in. l. ex tribus. C. de inoffi. teſt. ergo debemus dicere ſubſtitutionē pupillarem durare in perſona impuberis in poteſtate retẽti. Eadem opi. per iſta fundamenta Bal. tenet Ange. in. d. l. lucius. & hic in lect. Perugina. vbi addit rationē. Illa principio cõtenta eſt pupillaris in perſona amborum ꝓpter paritatē & cõiecturatā voluntatē teſtatoris. d. l. iam hoc iure. in pnn. ergo. ex poſtfacto nō pōt pagan⁹ eā tollere nuda voluntate: vel per talē factū emãcipationis. l. ſancimus. j. de teſta. & §. ex eo autē ſolo. inſtitu. quib⁹ modis teſta. infir. ſecus ſi eſſet miles. l. militis codicillis. §. veteran⁹. & l. eius militis. §. j. ff. de teſtamẽ. milꝭ. vt hic per eum. Eandē opi. tenet Ange. in lectura Floren. in. l. hereditatem. in. ij. col. j. de impu. & aliꝭ ſubſti. Notus, qz circa voluntatem teſtatoris nihil legit. vnde non ꝓeſumitur eam mutaſſe. vt. l. fideicõmiſſa. §. ſi rem. ff. de leg. ij. ſecus ſi teſtator declaraſſet eā noluiſſe ab initio includi. l. heredes palam. §. ſed & ſi notā. ff. de teſta. ¶ Pro iſta parte diſputationis gratia plura poſſunt adduci. Primo quia inequalas que ſuperuenit ex poſtfacto nō vitiat. l. eandē. §. j. ff. de duo. reis. reſponde: vt per Barto. in. d. l. lucius. ¶ Secundo qz licet imparitas perſonarum impediat a principio ne pupillaris cõtineatur, vt hoc tex. & in. d. l. iam hoc iure. in principio. & §. j. tamẽ facilius durat aliquid quãdo eſt in eſſe de. num. ꝙ ſi de nouo inducatur. l. patre furioſo. ff. de his qui ſunt ſui. capi. ad apoſtolicam. de regula. Facit bene tex. notabilis in. l. ſi fundum. ff. de fundo dota. Item tex. notabilis. in. l. ſi. ff. vñ lib. iuncto eo qđ ꝑ illū tex. decidit Bal. in. l. ſi matre ſuperſtite. C. de ſuis & legi. Sed rñde ꝙ argumentū ꝓcederet qñ act⁹ habuiſſet ꝓfectū eſſe, qđ nō eſt hic: ſi ambulatoria ſit volūtas teſtatoris vſq; ad mortẽ. z. l. cū hic ſtatus. §. ait oratio. ff. de do. inter vir. & vxo. In cõtrarium facit. d. l. ſi fundū. ¶ Tertio facit: qz qñ duo extrema ſunt neceſſaria ad cauſandū vnum actum, ſi illa duo extrema concurrūt, & actus ipſe cauſet: licet poſtea deficiat vnū: nō tñ corruit act⁹. l. ſi vētri. §. in bonis. & ibi Bar. ff. de priui. cre. l. liberoꝝ. in pnn. & ibi Bar. ff. de infa. l. ſi non lex eliã ſcentia. ff. de hereditatis inſti. §. affinitatis. inſtitu. de nup. ſed ita eſt quod ad cauſandum pupillarem ſubſtitutionē in breuiloqua regrunt duo extrema. Primo paritas ꝑſonarū. Secundo ꝓeſumpta voluntas teſtatoris: ita qnō refrageť. d. l. iã hoc iure. §. j. & l. Lucius. ſed in caſu noſtro iſta duo extrema iter uenerunt a principio tempore facte ſubſtitutiõis breuiloquę: ergo licet poſtea deficiat vnum extremum, non tñ debet actus ſic ficere. Reſpondetripliciter. Primo ꝙ argumentū ꝓcederet qñ actus fuiſſet perfecte cauſatus in eſſe: qđ nō eſt hic. vt. §. prope me dixi. Secõ rñde ꝙ hic deficit nō ſolū vnū extremū: imo deficiūt ambo extrema. Primo enim deficit paritas perſonarum. Item deficit volūtas teſtatoris: vt. §. dicã. Tertio & notabilius reſponde ꝙ vbicunq; ꝓinceps⁹ vel legiſlator: mouet ex duabus cauſis ſimul cõſideratis: illarū altera deficiente ceſſat diſpoſitio: quãdo altera de per ſe non erat ſufficies ad actum: vt probat in c. qñ frequẽter. §. porro. iuncto. §. ſin autem. vt lit. non contẽ. ita no. Abb. in. d. §. porro. in fi. & in cõſi. clxxviij. ad de iure queritur. ¶ Quarto facit: qz nō ꝓeſumit volūtas teſtatoris mutata niſi probetur. & ſic ſemel incluſum ex volūtate teſtatoris ſemper durare ꝓeſumitur. l. cū tacitū. & l. eū qui. ff. de prob. facit. l. qui ex liberis. §. teſtō. ff. de bo. poſ. ſecũdū ta. ¶ Quinto ſtringit fundamentū. §. adducti⁹ per Ang. hic in lectura Perugina: quia ſi dicerem⁹ q⁹ per emancipationē facta de vno ex filiꝭ ſubintelligitur ſublata ſubſtitutio pupillaris in altero, ſequeretur q⁹ hereditas poſſet adimi in minus ſoleni volūtate quã in teſtamẽto. & ſic per tacitā voluntatē, que reſultat ex hoc actu emancipationis. & tamẽ iſtud eſt falſum: qz hereditas neqz datur neqz adimit: preterq⁹ in teſtamẽto. l. quidã in ſuo. §. fi. ff. de cõdi. inſti. preterq⁹ in certis caſibus, in quib⁹ tacita volūtas excludit heredē ope exceptionis. l. noſtra. & ibi dicetur. j. de teſta. lex parte. ff. de adi. leg. ergo impoſſibile vī q⁹ emãcipatio reuocet ſubſtitutionē directã. Bar. in. d. l. lucius. in. v. col. ſentit iſtã oppoſitionem. nã & Bar. opponendo: certū eſt q⁹ illa ſubſtitutio pupillaris cõtinetur ab initio in breuiloqua: quomodo ergo poteſt eam reuocare ſine noua ſolẽnitate. rñdet illud quod continetur in breuiloqua eſt quedam declaratio huius ġnalitatis: ſed declaratio poteſt fieri ſine noua ſolẽnitate:

Universidad de Deusto
Biblioteca

non est verum quod actus denenerit ad casum a quo scipere nõ potest. q. quod in breuiloqua facta personis imparibus nõ continetur pupillaris non est ex defectu potestatis. nam tunc argu. procederet. sed est ex defectu presumpte voluntatis. nã testator si vellet posset: non obstante imparitate personarum. d. l. hoc iure. §. j. ff. l. Luci⁹. ¶ ibi hoc dicit Bar. in. vj. col. Ex istis habes plenè articulũ bñ ad vtraq; partẽ discussum. In quo scda opi. est cõis penes doc. ¶ ab ea durum esset iudicãdo ¶ cõsulendo in practica recederetur si fundamẽta vtriusq; partis adinuicem cõferantur, firmiora ¶ meliora sunt fundamẽta pme partis: ¶ credo illam esse de iure verior: em ¶ ideo illam amplector: ¶ teneo.

¶ Verba enuntiatiua quando disponunt vel non.

Verba enuntiatiua prolata principaliter propter aliud, regulariter non disponunt: imo nihil operãtur.

Notarius si in instrumento dicat: titius procurator caũ promisit sicuta in verba notarij non probant titium esse procuratorẽ caũ, etiam si sint assertiua.

Verba enũtiatiua vbicũq; disponũt, hoc pcedit ꝛ fauorabili dispositiõe: ¶ sic in odiosis: aut in materia penali nũq̃ disponerẽt. Verba enuntiatiua a teste prolata non disponũt neq; probant. Quid in verbis enuntiatiuis prolatis a lege vel statuto.

7.

Ex his verbis.

Ista lex diuid it in tres ptes. In prima loquit̃ in verbis enuntiatiuis q̃s, pferunt a pagano. In scda q̃s, pferunt a milite. scda ibi: at em. ¶ Verba enuntiatiua principal⁹ ppter aliud, plata in pagano nõ disponunt. sec⁹ est in milite nõ errãte. h. d. ¶ † Et ppmitte ad eidẽ tiã q̃ aliq̃s yba enũtiatiua[a] pferunt principal⁹ ppter se, hoc est ad hunc solũ finẽ: vt enũtiet illud q̃d proferut ¶ tũc talia verba enũtiatiua a etiã in pagano bñ disponũt. tex. habes ¶ exemplum in. l. ex hac scriptura. ff. de dona. ita põt intelligi. l. tale pactũ in pin. ff. de pac. de qua gl. opp. ¶ non solut. Aliq̃ verba enũtiatiua pferunt ppter aliud, ¶ est hic, vbi incidẽter dictũ est quod esset libertas. ¶ tũc ista verba incidẽter prolata in pagano nil disponũt, ꝛ in milite sic, sed iste tex. videt intelligẽdus: vt pcedat cõcurrente fauore libertatis[b]. sic intelligunt istum text. Ange. ¶ Pan. de ca. ¶ do. Alle. ¶ Lud. hic. ¶ Bar. in. d. l. ex hac scriptura. in. iij. col. Et p hoc iferũt q̃ idẽ esset i testamẽto pagani, si ꝑcureret publica vtilitas. allegãt ad hoc. l. si hereditas. §. fi. ff. de test. tute. ¶ l. l. gdã. in pin. C. de necess. ser. here. instit. tũ ista iura nõ videtur facere: q; in illis nõ sunt verba enũtiatiua. Ité istũ tex. videnẽ generaliter intelligere Bar. Bal. Sali. hic. vt ex summarijs eorũ pt⁹. ¶ Imo. in. d. l. ex hac scriptura. vide tũ tex. cũ gl. in. l. lucius. §. j. ff. e. Sumẽdo isto scdo mõ, ppter verba enũtiatiua sunt quedã adiectio in oratiõe aliud principal⁹ q̃ ipsum significãs. ita diffinit Bal. in. l. si volũtate. C. de fideicõ. li. Alr diffinit bal. in. l. j. in. ij. col. C. de fal. cau. adie. le. ¶ † Fac ergo regulã. q̃ yba enũtiatiua principal⁹ ppter aliud, plata regulr non disponũt. ¶ nihil operanr. casus est hic. Ista regula[b] recipit varias limitationes quas potes colligere ex traditis p Bar. ¶ alios in. d. l. ex hac scriptura. p Bal. ¶ Ang. hic p glo. ¶ doc. in. l. j. in glo. magna. ad fi. C. de falsa cau. adie. ¶ in. c. post cessionẽ. de pbat. ¶ in. c. si papa. de priuile. in. vj. ¶ in cle. j. de pba. per Hemi. in. c. j. vbi notabilem decisionẽ ponit de procu. in. vj. p Cy. Ang. ¶ Sal. in. l. verba. C. de test. per Cano. in. c. fi. de suc. ab intest. gl. in cle. j. iuncto text. de ꝓb vbi habes aliã fallẽtiã q̃ yba enũtiatiua ꝑerãtur a principe. Addẽtu plures alias fallentias que in his locis cõiter non traduntur. ¶ Primo ergo limita nisi talia[c] verba enũtiatiua sint geminata: tũc disponunt. ita dñs Bar. ¶ Ang. in. l. cũ scimus. C. de agri. ¶ cẽs. li. j. sequit Pau. de ca. in. d. l. ex hac scriptura. Lud. ro. in. l. gerit. ff. de acq. here. ¶ in cõs. lxv. inci. viso themate ꝓpositio. circa id. de quo dr Panor. in. l. si cautio. ad fi. de fide instru. ¶ in repe. c. per tuas. in. ix. col. de arbi. vbi ad hoc allegat bonus tex. in. l. j. C. de plus peti. in ver. ¶ scõis cõfessionib⁹ sine insinuate sint, sine nõ. ¶ Secõ singulariter fallit in dote cuius[f] fauore verba enuntiatiua etiã inter alias personas ꝛ ppter aliud, plata bene disponunt. l. ij. cũ gl. C. de do. p mis. per quã ita expresse tr Bar. in cõs. suo q̃s incipit: factũ sic se hz. titius ¶ feius venerunt ad diuisionẽ. sequit Lu. ro. in. l. j. ff. fol. ma. ¶ ibi simplr do. Alex. in. vij. col. ¶ in cõs. iiij. in. ij. vol. inci. vcs inspectis. l. vij. col. Pau. de cast. in cõs. lxxvij. Iuus de bellais. ¶ Tertio limita q̃ licet verba enũtiatiua inciderẽt ppter aliud a pagano ꝓlata nõ disponãt: tamẽ saltẽ faciunt semiplenã, pbationẽ, in fauorẽ testiũ. Ita singulr tenet Bar. in. l. admonẽdi. ff. de iureiu. in. viij. col. in ver. ité quero quid si in instrumẽtũ publicũ nõ est factũ: inter ipsas personas ꝛc. ¶ sequunr cõiter Cano. in. c. fina. de iureiur. accedat tex. in. d. l. desiderium. C. de posti. Et de huius veritate dixi plene in. d. l. admonendi. ¶ Quarto singu. limita quando essemus in antiquis[g] tunc verba enũtiatiua bene disponunt. tenet Ant. de bu. in. d. c. si, de succes. ab intest. ¶ in. d. cle. j. de pba. ¶ in clementi. summus pontifex. de sen. excõ. ¶ ita tenet do. Alex. in. ¶ sil. lxxv. in. iij. vo. q̃ incipit: visis ¶ ponderatis narratis in themate. in ij. col. Et istud opinr cõprobãt q̃ instrumenta de antiquo ¶ quantũ tps requirat. ¶ Quinto limita fauore pie cause[h] sicut hic in milite. ita tenet singu. Bar. in repe. l. j. in pe. col. ¶ est in. ij. q. vlt. questionis principalis. C. de sacrosan. ecc. pbat tex. in. d. c. fi. ¶ ibi Host. Jo. an. ¶ alij ad hoc notant, de suc. ab intesta. Idẽ tenet Panor. in cõsi. xj. inci. in causa q̃ vertit inter hospitale. in. iij. col. in. j. vo. Idẽ firmat do. Card. Flore. in. c. undicante. in. iiij. ¶ v. col. de test. Sicut in simili fauore libertatis. l. vnica. §. similiq; mõ. el. ij. C. de lat. lib. tol. ¶ §. fi. instit. de adop. ¶ Sexto fallit q̃n verba enũtiatiua essent iurata, tunc disponunt, siue testator enũtians iuret, siue asserat se iurasse. ita limitat Ang. hic in lec. Perusina. mouetur p aut. q̃ obtinet. C. de ꝓba. ¶ q̃ iramentũ[i] habet vim clausule vt actus valeat o imodo. ex. l. cũ pater. §. filiq; matrẽ. ff. de leg. ij. adde q̃ idẽ ante eũ tenet Bar. i. d. l. ex hac scriptura. ¶ duobus locis. §. in. iij. ¶ lati⁹. in. iij. co. De. de Anch. in cle. j. de ꝓba. Bal. hic in. j. col. facit. l. cum quis decedens. §. codicillis. ¶ q̃ ibi Bart. ff. de leg. iij. considera tñ: q̃ q̃ interueniret iuramentũ illa enuntiatio diceret principaliter fieri. ¶ Septimo limita q̃ sunt verba enuntiatiua que requirunr ad valorem ¶ substantiã actus q̃ gerit̃ur, vt est, regulariter nemo potest alteri stipulari nisi sit seruus. pone q̃ in instrumentũ stipulationis enuntiatiue dicatur titi⁹ seru⁹ sempronij stipulat⁹, certe ista verba enuntiatiua ꝓbant istũ esse seruũ sempronij, quantũ ad validandũ illum actum, ¶ plene probant, nisi aduersarius contrariũ ostendat. sed si inter me ¶ sempronium litigaretur principaliter super cõe talis serui, nihil probãt. ita probat in. l. optimam. C. de contrahen. ¶ cõmit. stip. ¶ istã doctrinã tradit do. Ant. in. c. illud. de ꝑsump. quã sequit̃ do. Abatẽs. in notabili. lxxx. adde q̃ idẽ dicit domi. Ant. in. d. c. fi. de suc. ab intes. Et idẽ q̃ d. Ant. tenet etiã expresse Bal. in. l. ad probationẽ. C. loca. in vlt. col. ¶ ver. quero si instrm dicit. ¶ idẽ Bal. hic. in. j. col. ¶ in. c. series. in. j. col. de test. vbi dicit q̃ d. l. optimã. est ad hoc singularis. Ang. in. l. iurisgẽtium. §. q̃ fere. ff. de pac. Alex. in. pñ. lxxx. in. j. vo. incip. viso. ¶ examinato processu. in. q̃. col. ad fi. ¶ seq. ¶ in cõsi. ccij. in. ij. vol. incip. super causa ¶ lite. in. q̃. col. Facit q̃ vult Spe. ¶ Jo. And. in tit. de locã. §. nunc aliqua. ver. ij. fed cauet: q: ista limitatio videt cõfundi p istũ tex. vbi ad validitatẽ actꝰ, ¶ sic ad validitatẽ legati, regrit q̃ talis seruus sit liber, ¶ tũ istud enuntiatum quod sit liber, necessarium ad substantiã ¶ valorẽ actus scz legati, vt. l. seruus. C. de leg. non inducit nec probat. tex. est hic, cogita: q: prima fronte videtur aliquid in oppositum facere, maxime q: hic pendet a voluntate testatoris facere eum liberũ, ibi non. ¶ Octauo limita predictã regulam vt procedat q̃n enuntiatur aliq̃d factũ q̃ potest aliter haberi quã volũtate proferentis, secus quando profertur enuntiatiue aliq̃d incidẽter q̃ pẽdeat a nudo ¶ mero animo proferentis, vt est in eo qui est institutus hr̃s. pone q̃ in instrumẽto incidẽter dicat ego heres talis ꝛc. nunq̃d istud verbũ heres, simplr prolatũ inducat dispositionem adeo quod probet hunc adiutile. certe sic. ita singulariter tenet Barto. in. l. gerit. in iij. col. in versi. circa secundũ scilicet qualiter probetur. ¶ in versi. seq. ff. de acquir. here. vbi inducit ad multa. ¶ multũ no. d. Date. si in no. xxxv. ¶ Nono limita q̃ verba enuntiatiua incidẽter proferuntur per modũ cause, tunc bene disponũt. text. habes et exemplũ in. l. emptor. §. a ncilla. ¶ ibi Bar. ¶ Bal. ad hoc notãt. ff. de rei ven. idem Bar. in. l. cũ tabernã. §. idem quesijt. per illũ tex. ff. de pig. ¶ in. l. qui volebat. ff. de here. instit. ¶ l. si socer. §. lucius. vbi alij oes. ff. fol. ma. ¶ in. l. demonstratio falsa. §. j. ff. de cõdi. ¶ demo. ¶ in. d. l. ex hac scriptura. ¶ Decimo fallit q̃n verba enuntiatiua sunt prolata p modũ cõditionis, tunc disponũt, sal tem ad inducendã exceptionẽ. tex. habes ¶ exemplum in. l. pen. ¶ ibi Bar. ff. de colla. do. de cuius intellectu vide no. do. Alex. in cõsi. cxix. in. j. vol. in. ¶ videtur prima facie respondendũ. in pen. col. ¶ vide latius p Bar. in. d. l. ex hac scriptura. ¶ Undecio fallit in matrimonio[k] ſm Bal. in. c. series. in. ij. col. de testi. per glo. ibi inducendo: vt ibi per eum. ¶ ideo si in instrumento continet, qualiter Berta promisit centũ titio noie dotis ꝓ matrimonio inter eos. Dcto: certe pistud fundamentũ probatur nõ solũ. pmis sio dotis: sed ipsum matrimonium: licet non fuerit tunc contractum. Puto nõ esse verũ, pulchra ratiõe. nam matrimoniũ debet euidentius probari q̃ filiatio. gl. est valde not. in. l. j. §. si ea. ff. de ven. in pol. mit. quã ita no. Bal. ¶ sequitur in. c. per tuas. in fi. de ꝓba. Iz yba enũtiatiua[l] nõ probãt filiationẽ. l. neq; profess sio. C. de testa. ¶ l. nõ nudis. C. de ꝓba. ergo minus probãt matrimoniũ. nisi rudeas q̃ non probãt in prẽudiciũ aliorũ, Iz inter ipsos sic. ¶ q̃ per tuas. de ꝓba. vel nisi dicas q̃ imo yba enũtiatiua probant

probãt filiationẽ nisi Iuñ probet: ita tz gloss. not. in. c. michael. de filijs presby. ¶ ita intelligit leges prealleg. ¶ Jtẽ in materia aduerte q̃ si notarij[3] in instrumẽto dicit titius ꝓcurator caũ promisit sic ꝛc. talia verba notarij etiã assertiua nõ ꝓbãt eũ esse procuratorẽ. Ita tz Bal. in rub. C. de fide instru. in. iiij. col. mot⁹ p duo. Primo q̃ istud esse ꝓcuratorẽ, est narrativũ: sed q̃ sunt alio tpe gesta nõ probant̃ p ista instrumenta: q: quo ad ea nõ habet diẽ ¶ cõsule. vt no. in. c. q̃n cõtra falsam. de ꝓba. Secũdo allegat q̃ in sitũ vult Inno. in. c. cũ iure peritus. ff. de offic. deleg. vbi tz q̃ si sitia[a] dr quẽ esse procuratorẽ: hoc nõ ꝓbat. ¶ seq tur istud vltimũ Ang. in. §. a hoc insup. in. ij. col. in aut. vt spon. lar. Et idẽ q̃ talia verba notarij non probãt illũ procuratorẽ: tz Bal in. c. j. in. j. col. de ꝓcur. ¶ notabl⁹ in. c. series. in duob⁹ locis. vbi videas. de testi. Pet. de Anch. in cle. j. de ꝓba. Fort⁹ tenet. d. Car. flore. in. c. fi. de fide instr. in vlt. col. in ver. quero vltimo. pone q̃ tabellio. ibi refert se dixisse in cõe de facto, procurator fecerat quendã substitutũ, ¶ in instrumẽto substitutionis dicebat notarius q̃ titi⁹, procurator caũ vt cõstat instrumẽto publico manu talis notarij a me viso ¶ lecto: q: ad hoc ꝓ ista yba nõ erat ꝓbatũ de mãdato, ꝓcuratoris: q: est testimoniũ reddere: nõ autẽ mandatũ autẽticare: vt ibi p eũ, qui dicit hoc esse bñ notãdum: q: sepe videbis de facto. Et q̃ ꝓcedit quo ad extraneos; nam inter partes rogantes notariũ bene ꝓbat de illo mandato sic enuntiato. Ista intelligit dictũ Spe. in tit. de fide instru. §. restat. ver. pen. Tu adde ad hoc tex. no. in. l. ne fatisda. ¶ ibi Ang. ff. rem ratã habe. quem facit sing. Lu. ro. in singu. cccl xij. incip. reuerẽdus Card. sancti Marcelli. ¶ vide p Lud. ro. in cõsi. lxij. incip. solũ est videre. vbi limitat q̃ ꝓuis directa verba nõ ꝓbãt ad suũ fauorẽ ꝛ distinctis: vt p Spe. in loco per eũ allegato: tũ bene, ꝓbant cõtra eũ: etiã quo ad tertium. p. d. l. ne fatisdatio. Item contra Cardi. q̃si notarius diceret vt cõstat tali instrumẽto a me viso ¶ lecto. facit q̃ vult Bal. in. d. c. series. circa fi. faciunt not. in aut. si q̃s ¶ aliquo. C. de edẽ. Caue tũ in ꝓdictis p. d. l. optimã. vt dixi. ¶ s. in. vij. fallen. ¶ Unũ etiã bene not. in predictis limitationib⁹ ¶ in alijs similibus, q̃ vbicũq; verba enũtiatiua disponũt, ꝓcedit ex fauorabili dispositiõe, vnde in odiosis aut in materia penali nunq̃ disponerent. ita Bal. in. l. ij. C. de necessa. ser. here. instit. ¶ † Jtẽ not. q̃ verba enũtiatiua plata a teste nunq̃ disponũt nec ꝓbãt. Ita sing. Bar. in cõsi. q̃ incipit: statuto ciuitatis Florentie cauet q̃ forẽsis. Et rõ est clara: q: dictum testis dz de necessitate ꝓcludere. l. nõ nudis. vbi dixi. C. de ꝓb. † Quid autẽ sit in verbis enũtiatinis[b] ꝓlatis a lege ¶ statuto: dixi in. l. vnica. sup. iij. lectu. ibi. §. q̃ nõ petẽ. par. ponit Sali. ¶ Alex. in. l. q̃ se patris. §. vnde lib. cũ concor. ¶ † Quid autẽ in verbis adulatorijs: dic q̃ fauore libertatis tñ disponunt. text. in. l. paul⁹. §. paul⁹. ¶ ibi no. Bar. ff. de fideicõ. libe. Adde tex. i. l. gñali. in pricũ gl. ¶ ibi Bar. ff. de vsufru. leg. Et per. d. §. paul⁹. Ange. ibi dicit vnum singulare q̃ est notatu dignũ: q̃ si princeps cõmittat oratori suo q̃ gratias agat cõmunitati sue de ꝑ bñmerite, intelligitur mandasse q̃ eam facit exemptã: ꝓ quo adde aliũ text. in. l. vnica. circa mediũ. in ver. sin vero gratias agendo. C. cõmune manu. tũ q: iura speciali⁹ sic disponunt, fauore libertatis non debẽt extẽdi: vt hic p. d. Alex. ¶ Similiter yba gñalia plata ad adulationẽ: seu ad vulgarẽ libertatẽ nihil disponũt. ¶ in nihilo ꝓiudicãt: vt cũ dicit se ¶ oia sua esse ad beneplacitũ tuũ: ¶ q̃ disponas put plz. tex. est in. c. cũ venissent. circa mediũ. vbi Joã. an. do. Ant. do. Car. ¶ etiã ibi Imo. ¶ Panor. notãt. extra de iudi. Adde gl. in. l. ij. in ver. ipũ sunt. C. in q̃ b⁹ cau. co. cẽ. do. accu. pos. lib. xj. Ang. in. l. si cui. ff. de ser. ti gñali. Et p illũ text. in. d. c. cũ venissent. refert Lud. i rep. rub. ff. de arbi. in. iiij. col. fuisse determinatã questi. dũ aliqs peteret a me q̃ donarẽ sibi libr̃um ¶ rñdi nõ tm libr̃ũ: sed oĩa q̃ habeo nil importãt. Sed in Iñ facit tex. notabilis in. c. cũ in iuramẽto. ¶ notãt Cano. de homi. Sed concord. dup̃r rñdebo: ¶ p. d. Alex. in. l. ita stipulatus. in. ij. col. ff. de ver. ob. vbi dr q̃ nõ reperit istud Iñ ab aliquo formatũ.

¶ Secõ principaliter no. multũ ex tex. ibi, Iz dãde libertatis animũ habuit mirabilr ꝓbari: Iz aliq̃ nõ aduertãt: q: ¶ pagano yba enũtiatiua ꝓpter aliud, plata nõ disponũt: etiã si cõstaret de voluntate paganꝰ: cui hoc sit plane trãsit simplr. d. Alex. hic. Sed certe idẽ mihi mirabile q: ex hoc singulr sequit q̃ ¶ pagano yba enũtiatiua nõ disponere, est ex defectu ꝓtis nõ volũtatis: q: etiam ex voluntate nõ disponũt. Isõ pono tñ pro cõstanti: q: si cõsideres tex. nõ dicit q̃ cõstaret q̃s miles habuerit talẽ animũ: sed illud q̃ dicit si dãdo libertatis animũ habuerit, di: it ppter illud q̃ diꝛerat dũmodo nõ ꝑ erro: ẽ dicat: sed sciẽter et̃ qua sciẽtia ꝑsumitur animus. nõ tñ dicit tex. oportere probare sic fuisse volũtatem in litis q: probata volũtate idem esset in pagano. Jason.

Certi iuris.

Miles põt decedere pro parte tpis testatus, ¶ ꝑ parte intestatus. h. d. cõcordã. sunt in gl. ¶ aliud nõ habetis. Jason.

1 ☞ Miles ¶ paganus qualiter differunt: quo ad preteritionem filiorum in suo testamento factam.

2 Pater si pretereat ignoranter filium etiam si filius expresse postmodum approbet testamentum: an tamen reconualescat: quia deficit substantia id est voluntas testatoris.

3 Argumentum a statutis ad vltimas voluntates, an sit validũ.

4 Preteritio facta a milite de filio scienter, dr exheredatio tacita.

5 Tacitum quod dicatur.

6 Preteritio facta a sciente non solum habetur pro exheredatione, imo filius institutus in testamento patris censetur in effectu exheredatus: ¶ sibi competit querela: quando est institutus vano nomine heredis. ponit exemplum.

7 Filius emancipatus si sit preteritus sine insertione cause legitime: testamentum est ipso iure nullum.

8 Testamentũ ad hoc vt valeat, dz reling filio iure instit̃utionis.

9 Correctio legis non debet induci per subauditiones.

10 ☞ Militis ꝓuilegiũ de testãto est clausum in corpore iuris: ¶ iõ nõ intelligit̃ ei derogatũ per verba quãcũq; gñalia. ¶ nu. 11.

12 In derogatione ꝓuilegiorũ quantũcũq; generali, siue speciali, nunq̃ intelligitur derogatũ ꝓuilegijs cautis in corpore iuris.

a ¶ Si sententia. Adde Innoc. in c. super literis. de reseri. Jnn. in. c. ex parte decanei. ti. Spe. tit. de syndi. in. §. j. versquid si iudex.

7.

Sicut certi.

Docuit preteritio militis facta[c] huno sciẽter, habeẽt ꝓ exheredatione: sec⁹ si sit facta ignoranter. ¶ si miles aliquid legauerit filio preteritus[1] scientia habuisse. h. d. cũ. l. seq. ¶ † Istor. differẽtia inter militẽ ¶ paganũ. nam si miles pretereat sciẽter filiũ: valet preteritio: q: habeẽt ꝓ exheredatione: sed si ignoranter, tũc nõ differt a pagano. imo preteritio reddit testm nullũ. Ratio, q̃ cũ tuc voluntas absit, ppter ignorantiã, presumit noluisse testari. l. milites codicillis. l. miles in supremis. ff. e. ſm Moder. hic post Bar. in l. cũ q̃s. i. iiij. col. C. de iuris ¶ fact. ign. Tũ de hac rõne dubitari posset ppter tex. in. l. cũ mr̃. in pin. ff. de inoff. test. facit. l. si. ff. de he. inst. sed ad hoc vide Bar. p solutiõe i aut. ex causa. in. ij. col. j. de lib. ꝑte. veritas hui⁹ pẽdet ab his q̃. j. ꝓxime examinabunt.

¶ Per has leges Bal. in ista. l. z in. l. si cũ vel in vtero. ¶. e. infert[2] vnum q̃ dicit esse notũ ¶ mirabile ꝓ q̃ si ꝑ ꝓtereat ignoranter filiũ ¶ ato q̃ fili⁹ expresse postea approbet testm: tũ nõ recõualidat testm: cũ deficiat substãtia id est voluntas testatoris. ¶ ita singulr limitat. l. filio ꝓterito. ff. de inin. rup. Sequit Pau. de cast. reputãs singulare ¶ tenendũ ment⁹: cũ limitatione de qua hic q̃ eũ, quã etiã refert ¶ sequit Alex. hic. Ange. vero hic tz Iñ: imo tex. in. o. §. miles in supremis. ¶ per tex. in. l. filiusta. miles. le. ij. in verbo rumpat. ff. eo. vbi natiuitate posthumi ignoranter a milite ꝓteriti rumpit testm: ergo erat aliq̃d. l. nã ¶ si sub cõditione. ver. post defectũ. ff. de iniu. rup. si erat aliq̃d. ergo habebat volũtatẽ defuncti. d. Alex. dicit q̃ ista ratio Ang. est fragilis: q: clarũ est q̃ ibi testm erat aliq̃d ante nativitatẽ posthumi: q: vsq; ad illud tps aderat voluntas testõis: ideo õ: rũpi q: valuit a principio: ¶ potuisset nasci abortiu⁹. l. vxoris abortu. j. de posthu. here. instit. Sed certe mens Ange. videt fuisse alia voluit em dicere q̃ si esset verum ¶ testamẽtum annullaret. eo q: abesset vel deficeret volitas testatoris. certe tex. pre alleg. non dicerẽt rumpit: sed dicerẽt q̃ testamentum destituit, vel sile. Jtẽ adde q̃ opi. Bal. ꝛc probat etiã subtilr. d. Frã. de are. hic per istũ tex. iuncta gl. dum tex. dicit si est in ꝑte. ¶ gl. dicit si esset filius emãcipatus tũc testamentũ vz: ¶ ideo rũpit per Iñ tabulas: modo si esset verũ illud q̃ dicit Bal. q̃ testm tali casu annullaret: q: abesset volũtas testatoris: certe ita annullaret q̃ esset ꝓteriti⁹ filius emancipatus, sicut filij⁹ in ꝑte. ¶ sic nõ haberet locũ Iñ ta. l. q̃ vulgo. ff. de bo. pos. Iñ tab. Tũ ꝓ opi. Bal. vt facere tex. in. l. cum iur. ff. de inoff. test. ¶ in. l. si. ff. de here. instit. in gl⁹ iurib⁹ nõ põt dici q̃ testamẽtum annullet ex alia cã, q̃ ex defectu volũtatis. Sz aduerte q̃ Bar. l. aut. ex cã. in. v. col. j. de lib. ꝓt. tz q̃ l. d. l. cũ mater testm annullet ppter defectũ cause. Retẽta tñ opi. Bal. ꝓ ea limitat Pau. de ca. hic: vt pced at q̃n instituisset extraneũ, nõ ꝑas habere filios. argu. l. si vnq̃. C. de reuo. do. ¶. l. tale pactũ. §. fi. cũ ibi no. ff. de pac. Sec⁹ autẽ si instituisset aliũ filiũ: q: vero simuliter eandẽ instituisset etiã si sciuisset se habere altũ filiũ quẽ ignorabat, ¶ cũ ista limitatione trãsit simplr. d. Alex. hic. Sed certe idẽ vr dicẽdũ istituto alio filio, nõ respectu tot⁹ hr̃ditatis: Iz respẽctu dimidie: q: vero similiter nõ instituisset nisi i dimidia quẽ in totum instituit rideo ꝓ ista dimidia censẽt cessare volũtas ar. l. que, de tota. ff. de rei ven. attento q̃ miles põt testari in parte bonorum. l. j. ¶. §. eo. ¶. l. miles ita heredẽ. in pin. ff. eo. Jtẽ aduerte q̃ contra opi. Bal. etiã facit: q: voluntas etiã erroꝛe causata, est ramẽ volũtas. p Iñ, q: altbi nõ impedit trãslationem dominij toto titu. de condi. indebi. ¶. l. q̃ meo. §. si furioso. in fi. ff. de acq. ren. pos. Et isto argu. contra Bal. ve ntur quidam docto. noui Perusini hic. Sed istud ar. non valet: q̃ ꝓcedit q̃n est erratũ in causa: nã erroꝛ in cã nõ impedit cõsensum nec translationẽ dñij.

b ¶ Verbis enũtiatiuis. Adde gl. in. l. j. C. quãdo non pe. par. Jo. an. in. c. inter cetera. de ꝓbẽdis.

☞ Secus. declarat Alex. lib. iij. consi. xxj. col. fin. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

si credo me esse debitorē ꝛ nō sum ideo soluo. ita loquit tit. ff. de cōdi. inde. l. cū tale. §. falsam. el. j. ff. de cōd. ꝛ de. ꝛ. l. ij. §. circa. ff. 8 excepti. doli. secus qū errat in plona, vt hic: tūc errātis null⁹ est consensus. l. si per errorē. ff. de iurisdi. om. in. q: tūc censet esse erratum in causa finali institutionis: ꝛ sic in substātia. facit. l. si pater tuus. j. de here. insti. Et istā differētiā facit late ꝛ notabl⁹ Bart. in. l. j. post gl. ibi. ff. de offi. pcur. cesa. ꝛ scōm eius doctrinā intelligo que dixi: q: posset dicere qō hic testator nō errauit circa personam instituti: sed cām: q: nō instituisset extraneū si scuisset se habere filium p: optimū. sed certe ista erat cā finalis institutionis, causata rōne plone filij ignorātis. ¶ Successiue aduerte q: decisio⁹ text. nostri ꝛ predicta loquunt in actu odioso. puta preteritionis vel exheredatiōis: opere pretiū est videre gd esset in actu fauorabili: pone pater in testamento instituit heredes vniuersales filios: an isto casu intelliget etiā instituisse filiū quem ignorabat se habere, ꝛ quē credebat mortuū. text. notabilis in. l. si quis ita. §. pen. ff. de test. tut. pbat ꝙ nō. ibi eū dicit ꝙ pater in testamēto puidēdo de tutore filijs suis in genere, nō intelligitur dedisse illi filio quē ignorabat se habere. ꝛ tū datio tutoris est fauorabilis filius: ꝛ illū tex. determinant ibi Dy. ꝛ Bar. ꝙ idē fit in institutione: q: institutio de filijs facta simplr̄ a patre. nō cōprehēdit filium quē pater ignorabat habere. imo talis filius censet preterit⁹ ꝛ testamentū est nullū. Et idē in terminis tenet gl. ordi. in. l. titius. in prin. in gl. fi. ff. de libe. ꝛ posth. quam ibi sequuntur Dy. Aico. de neapo. Ra. cu. ibi. ꝛ dicūt ita fuisse determinatum vltra mōtes ꝛ illā gl. multū no. Bal. hic in fi. Idē tenet Cy. in. l. si pater. in. ij. q. C. de here. insti. facit tex. in. l. q filiab⁹. in prin. in vers. si mētionē aliqua parte testamēti posthume fecit. ff. de leg. j. Et ita se habet magis cōis sn̄a. ¶ Tamē disputando pōt teneri cōtrariū. Et ꝛtraria est magis eq ꝛ fauet testamēto ꝛ filijs. Et istā opi. tenet Pau. de cast. hic fauore testamēti ne rūpat: ꝛ q: istud nihil nocet ꝛ alijs prodest: ꝛ per hoc respondet ad. d. l. si quis ita. q: loquitur in tutela: ꝛ licet datio tutele sit fauorabilis pupillo: tamen est onerosa respectu tutoris: facit scōm eū. l. ij. C. de inoffi. testa. Eandē opi. tenēt Imo. Pau. de ca. ꝛ d. Alex. in d. l. titius. in prin. arg. d. l. ij. ꝛ bene facit. l. si. vbi bonus tex. C. de posth. here. insti. ꝛ tex. in. l. cū mater. iūcta gl. ff. de inoffi. test. vbi gl. loquitur in filio iā nato. Istā opi. sequor: cōtra Bar. ꝛ sequaces. Et ꝙ ea facerē in cōsultēdo aut iudicādo: q: vbi diuerse sunt opi. doct. in aliquo passu, tenenda est opi. que fauet testamēto. l. si pars. in prin. ff. de inoff. testa. Scōo mouet me doctrina gl. reputate singularis in. l. tale pactū. §. fi. ff. de pac. cum cōcor: quas ibi dedi. Vbi statutētes p̄sumunt statuisse l casu omisso, q̄si verisimiliter statuissent q̄n fuissent interrogati. † Sed bonū est argu. a statutis ad vltimas volūtates. scōm Bar. in. l. j. vbi dicetur de his qui. vt indi. ergo testator qui simpliciter istituit filios, dz intelligi ꝙ instituerit filiū quē ignorabat. q: debet p̄sumi ꝙ instituisset si fuisset interrogat⁹. dz ergo haberi p̄o instituto cū verba testatoris. in plurali numero cōprehēdant etiā illū filium. Et ista opin. est valde equa ꝛ rationabilis: ꝛ per eam sustinetur testamentū. Et tenēdo istā partē non obstat tex. in. d. l. si qs ita. §. pe. super quo se fundant Bart. ꝛ alij: q: ad illū text. dupliciter respōde. Primo respōde ex doctrina ipſi⁹ Bar. ꝛ Alex. in. d. l. qui filiabus. in prin. vbi ipſimet dicūt qō in. §. pe. si pater det tutorē filijs simplr̄: ideo nō intelligit̄ dedisse filio quem ignorabat: q: agit̄ de p̄iudicio tertij: hoc est eius qui est ordinat⁹ tutor: cuius respectu tutela est on⁹: sed hic nō resultat alicui p̄iudicium, si etiam filius quē pater ignorabat intelligit̄ institutus: Vel scōo respōde ꝙ tex. in. §. pen. loquitur in casu qui nō fuit de necessitate. ita ꝙ eius omissio nō vitiat testamētum: dato qō pater omitteret datiōnē tutele in testamēto. non vitiat testamētum: ꝛ ideo dato ꝙ ibi filio quem pater ignorabat se habere: nō intelligatur datus tutor. per hoc non vitiabit testamentū: ꝛ poterit sibi de tutore prouidere: sed nos logmur in casu in quo nisi filius intelligatur institutus, testamētum est nullū. Nam sub illa institutione filiorū simpliciter facta. Isti intelligatur etiam filij quem testator ignorabat, testamentū est nullum. Ergo vt actus valeat, ꝛ testamentū sustineatur, dicimus talē filiū comprehēdi. Et ista secunda solutio mihi magis satisfacit. ꝛ isto secūdo modo etiā respondeo ad. d. l. qui filiabus. ꝙ ibi in legato facto filiabus, dato ꝙ nō cōprehendatur filia quam pater ignorabat, per hoc testamentū non vitiatur, ita teneo ꝛ concludo contra Bar. ꝛ sequaces. ¶ Nūquid aūt distinctio que fit in milite in hac. l. precedat in testamento cōdito ad piam causam. ponit Pau. de ca. hic: ꝛ ante eum Bart. in repe. l. j. C. de sa. san. eccle. in. ij. q. quinte

4 questiōis principalis. ponūt Ca. in. c. cū esset. de testa. ¶ † Not. etiā ex isto tex. i verbo. tacite. f. m. d. Frā. de are. hic ꝙ preteritio facta a milite scīēter de filio dicitur tacita exheredatio. quod facit ad notata per Bartol. in aut. ex causa. in. ij. ꝛ. iij. colum. j. de liber. preter. ꝛ in. l. filio preterito. ff. de iniusto rupto. vbi ponit triplicē esse exheredationē. Et sic miles qui preterit filium scienter non vt eum formaliter exheredare: sed in effectu ꝛ tacite: sed nō expresse. ¶ † Et ex hoc no. vnū ꝙ reputat perpetuo tenēdū mēti. qō illud dr tacitū qō nudis verbis cōprehendi non pōt: lz veniat in cōsequentiā necessariā ad actū expſsum. ꝛ sic qī cōsequēs necessariū resultans ex aliquo actu, dicit tacitū ꝛ nō expressum. nam hic miles instituēdo extraneū videtur de necessitate priuare filium suū hereditate: ꝛ tamē in isto tex. dicit tacite fieri ꝙ facit ad materiā qī quid dicat̄ expressum vel tacitū: vt per Bart. in. l. i. in prin. in. ij. q. princi. ff. de vulg. ꝛ pup. Tu adde Bart. in. l. sed ꝛ si quis. §. quesitū. in. vj. colū. ff. si q⁹ cau. vbi dicit ꝙ illud est expressum, qō voce pfertur, vel ꝙ per scripturā apparet ad oculum. l. j. in prin. ff. de his q̄ in testa. delen. illud aūt qō colligitur solum p rationem intellectus dicit tacitū. facit. l. vnica. ff. si ta. testa. nul. exta. Bar. tū in. l. pretor. in prin. ff. de ope. no. nuntia. no. ex illo tex. ꝛ gl. ꝙ istud est expressum ꝙ continet ex mente. l. vel sub generalitate verborū: vt vbi per eū cum concor: d. vbi signatis.

6 ¶ † Itē ad istum tex. adde ꝙ nō solum preteritio facta a scīente habet p̄o exheredatione: imo filī⁹ instituтus in testamēto patris censetur in effectu exheredatus. ꝛ ubi cōperit querela, qī est instituꝰ vano noīe, ꝛ hereditas est in totū exhausta. puta quia pater nō hz in patrimonio nisi seruos, ꝛ oīa⁹ reliquit libertates. tex. est in. l. papinianus. §. quarta aūt. ꝛ ibi Bal. in. ij. no. ad hoc no. ff. de inoffi. test. facit qō no. in. l. qui volebat. ff. de here. instit.

7 ¶ † Glos. in verbo si fit. bū dicit attēto iure. ff. ꝛ. C. hodie autem attēto iure authentico, si filius emācipatus sit preteritꝰ sine insertiōe cause legitime, testū est ipso iure nullū: sicut si esset filī⁹ in prāte, sed si esset preteritus cū insertione cause legitime: tunc valet ꝛ opus est vt ꝛ tab. intra annū. ꝛ in hoc differt a filio in potestate: qui quoquo modo pretereat in testamēto patris: sine cum causa, sine sine causa, testū est nullū. ita declarat glo. singu. ꝛ approbata in. §. exheredatos. in aut. de here. ꝛ fal. quam sequuntur Bal. ꝛ alij in aut. ex causa. j. de libe. p̄et. Sed doctrinā illius singularis glo. limitat Sing. Ang. in hac lec. Flozen. vt p̄cedat in filio emācipato: qī p̄teritio est inofficiosa ꝛ iniuriose facta: qō est qī pater sciebat se habere filium emācipatū. Secus si esset facta ab ignorāte: lz cū causa: testū esset nullū, ꝛ sequitur Pau. de cast. hic sed do. Alle. late repeobat ꝛ bū remitto te ad eū. ¶ Glos. fi. in ver. exheredauit. quā diuido in duas partes principales. put duo remouet contraria. scōa ibi: ité hodie est cōtra. ¶ In prima parte dic ꝙ illud ꝙ vult gl. ꝙ in priuato sufficiat si aliqd relinquatur tit. legati, † ad hoc vt filī⁹ nō dicat̄ exheredat⁹ vel preteritꝰ

8 p̄dit attēto iure. C. sed attēto iure autēticoꝝ est falsum: quo iure nō sufficit relinqui titulo legati: imo oportet qō filio relinquat aliqd titulo institutiōis, al's testamētū est nullū, vt est doctrina gl. in. l. ij. §. fz vtrū. ff. de min. scm Ly. ꝛ alios hic: ꝛ gl. in aut. nouissima. vbi dixi. C. de inof. test. Et i hoc bene pōt esse differētia inter testamētū pagani ꝛ testamentum militis: qi in primo oportet ꝙ relinquat filio titulo institutiōis: in milite in quo attendit solū iusticiū istud nō regrit etiā hodie: lz sufficit quocūq⁹ modo relicti vt declarari in. d. aut. nouissima. ¶ In scōa pte gl. habes aduertere ꝙ gl. respōdet dupliciter cuidā cōtrario, qō est: nā exheredatio de qua in tex. cū sit facta sine insertione cause legitime, dz annullare ipso iure testamētū: q: hodie testū est nullū i quo filī⁹ est exheredat⁹ siue preterit⁹ sine insertiōe cause legitime. aut. nō lz. ꝛ i corpore vnde sumitur. j. de lib. p̄e. gl. primo rādet. fatēdo ꝙ hodie est cōtra. q. d. ista iura hodie sunt correcta p iura autēticoꝝ. scōo dicit gl. ꝙ iura autēticoꝝ regrētia insertionē cāe legitime p̄cedūt in testamēto pagani: lz nō i testamēto militis: ꝛ hoc modo ista iura remanēt ico: recta. ¶ Quid tenēdū: pūct⁹ est videre nūqd iura noua que disponūt nulla esse exheredatione siue preteritionē si fiat sine insertione cause, nunqd habeāt locū etiā i testamēto militis: ꝛ sic nūqd hodie iste leges sint correcte. gl. vt vides nō clare sē firmat. Sed subtiles vltramō. ꝛ Ly. tenēt ꝙ iura noua p̄cedūt etiā i milite. ꝛ p̄sequēter ꝙ hodie i hoc sūt correcte iste leges: ꝛ istā tenēt cōiter oēs etiā citramō. nā olim li cebat exheredare etiā sine cā: patet ꝙ posthumi poterāt exheredari. l. ij. in prin. ff. de iniust. rup. posthumo. §. de bo. pos. contra. quā p̄e. ꝛ. l. si. j. de lib. p̄e. sed cū hodie isertio cause sit de substātia testamēti. ꝛ aliud quoꝝ capitulū. i aut. vt cū de app. cog. aut. nō lz. j. de lib. p̄e. ergo hodie p̄teritio militis nō expſsa causa nō habetur p exheredatiōe. Et est cōis opi. ꝛ vera scm Sali. ꝛ Raph. Ful. hic. ¶ Solus Lud. ro. hic tenet cōtrariū: eo ꝙ tex. qui requirit insertionē cause. l. tex. in. §. aliud quoꝝ capitulū. in aut. vt cū de app. cog. nō loquit i milite: ergo iura correctoria nō debēt extēdi etiā ex maioritate rationis. vt notat̄ p gl. ꝛ oēs i aut. quas actiones. cū si. C. de sacrof. ec. q: si imperator idē voluisset in milite, expressisset. vt dicit tex. in. l. vnica. §. pe. j. & cad. tol. ꝛ in. c. inter co: po: ralia. post medium. extra de transl. prele. sicut expſsit in matre. cuius p̄teritio olim habebaꝫ p̄o exheredatiōe. §. mater. insti. de exhere. liber. Ité ius nouū debet interpretari fm antiquū. l. nō est nouū. ꝛ. l. nā ꝛ posteriores. ff. de leg. ¶ Tu p ista opinione Lud. Zoēs. adde primo ad idē stringe, q: l. noua gñaliter corrigēs ꝛ disponens: nunqd intelligit corrigere casus antiquarū legū spāles. gl. est approbata in. l. sciendum. in prin. ff. qui satisd. cog. ergo iura noua nō intelligerentur corrigere istas leges spāliter loquētes i militib⁹: qī testamēto militū dz attēdi merum iusgentiū. l. j. ff. e. ꝛ hoc ꝑpter nimiā simplicitatē ipſorū militū: vt dicit tex. insti. eo. in prin. ꝛ. l. si. in prin. C. de iure delib. nō autem debet attēdi ius ciuile. ꝛ sic. d. §. aliud quoꝝ capitulum.

9 ¶ † Tertio facit ꝙ p subauditiōes nō dz induci legū correctio. vt in gl. in. c. cupientes. §. qō si per. ex. de elec. in. vi. Et ista opi. stricta iuris dispositione est sustentabilis contra cōem. Pro ista opi. Lud. cōtra oēs. ¶ † Quarto adde etiā facere, q: istud primi legiū militis est clausum in corpore iuris: vt hoc tex. ergo nō in-

11 telligit ei derogatū p verba quantūcunq⁹ gñalia. † Et hoc pbo dupliciter. Primo q: p̄o quantūcunq⁹ ampla ꝛ gñalia nō intelligit derogatū priuilegijs, nisi de eis fiat spālis mētio. tex. est in l. ij. ꝛ ibi gl. C. de silē. lib. xij. quā gl. ad hoc reputat sing. Bal. in c. ecclesia sancte Marie. in. iij. col. de cōsti. ꝛ l. c. cū ordinē. in pe. col. de rescrip. ꝛ in. c. lz cām. in. xv. col. de ꝓba. ꝛ in. c. j. in fi. quo tē pore miles. in vsi. feu. ꝛ idē dz Bal. in. l. nō plures. C. de sacrof. ec. cle. ꝛ in. l. fi. C. si ius vel vti. pu. ꝛ in fēda. Institutione. C. in ver. si qua vero. p illū tex. ꝛ in. c. j. i pe. col. de reseri. ꝛ est bon⁹ text. in. d. c. cū ordinē. Facit qō dicit gl. no. i. c. vnico. in verbo. Consuetudine. de cap. mona. in. vi. p cōsuetudinē. ꝛ traria tolli statutū, sed non

12 priuilegiū. ¶ † Quinto ꝛ fortius facit, q: in gñali derogatione quorūcunq⁹ priuilegiorū siue gñaliū: siue spāliū: nūqd intelligit derogatū priuilegijs clausis in corpore iuris: vt est istud. gl. est approbata in. l. ij. §. legatis. ꝛ ibi Bar. ꝛ in. l. heres absens. in prin. ꝛ ibi Bar. ff. de iud. ꝛ gl. ꝛ Bar. in aut. qua in. pulcia. C. vbi de cri. agi opor. o. Alex. hic retēta cōi sentētia ꝛtra Lu. Ro. pō derat facere text. per quē destrui videnī omnia supradicta i preallē. §. aliud quoꝝ capitulū. i vers. fz hec qdē. vbi tex. dicit ꝙ ea que dicta sunt habēt etiā locū in filijs q possunt testari. necessario ergo intelligit ille tex. in filijs militib⁹. nā de filijs emācipatis loqui nō pōt: q: obstabat tex. dū dicit de reb⁹ i qb⁹ habēt li-

a centiā testādi. nā emācipati⁹ de omnib⁹ possunt testari. ergo ne-

b cessario loquit de filijs i potestate, bq nō de omnib⁹ possunt testari. Ité nō pōt intelligi de bonis adūtitijs etiā quoꝝ vsufructⁱ nō acquirit patri: q: & his testari nō pōt fm cōem sententiā. vt disputabit in. l. pe. in fi. ff. ti. i. necessario ergo loquit de castrēsibus bonis: ꝛ sic de filiofamilias militer: ergo ibi est tex. apt⁹ cōtra Lud. Sed aduerte q: Jo. de imo. in. l. filio preterito. ff. de iniusto rup. in. xxvij. col. in ver. sed hic cōcurrit dubiū. multa ꝛba effundens, in hoc passu, tandē respōdet ad illū tex. in ver. fz hec

c quidē. ꝙ ille tex. loquit in quasi castrēsib⁹ que habēt doct. ꝛ adnocati: ꝛ possunt testari. ꝛ isto modo i milite nil erit correctū fm eū. Sed tu aduerte: nā castrensia vel quasi castrensia equiparant in ista materia. tex. est in. l. fi. C. de inof. testa. ꝛ equiparatio ibi fit quo ad duo. s. quo ad potestatē testādi. ꝛ quo ad querelā. ergo d. §. aliud quoꝝ capitulū. corrigēs in vno, intelligit in vtroq⁹ corrigere virtute equiparationis. l. antique facte in hac materia. secūdū Bar. in. l. marcellus. in prin. ff. ad treb. ꝛ in. l. ij. ff. de leg. j. ꝛ in aut. fz cū testatoꝝ. ad. l. falci. Et ego opportune declarau in d. aut. quas actiones. Sed sustinendo opi. Lud. tu subtiliter dic ꝙ in. d. l. si bene equiparantur castrēsia ꝛ quasi castrēsia in materia illa fauorabili: scilicet vt neutro casu habeat locum querela. ꝛ sic ex testamēta expugnari possint. Sz in. d. §. sed hec quidē. est materia odiosa. s. quod testamenta querelentur ꝛ expugnentur vñ a materia fauorabili vbi fit equiparatio. in. d. l. fi. nō est bonū arguere ad materiā odiosam. l. cū quidā. ff. de lib. ꝛ posth. Item p̄o sustinenda opi. Lud. cōsidera ꝙ miles non hz istud p̄uilegium, qō p̄tertio sciēter facta habeat p̄o exheredatiōe, nisi qī est in expeditione militari occupat⁹. tex. est in. §. sed ſ in expeditione. ꝛ ibi gl. insti. de exhere. lib. vnde dicendū est ꝙ tex. in. d. §. sed hec quidē. loquit qī filiusfamilias miles fecit testū sed non erat in expeditione militari. ꝛ isto mō iste leges nō erūt correcte. ꝛ talis interpretatio dz fieri vt eniteī legum correctio. ꝛ iura in-

13 ribus cōcordent. c. cuz expediat. de elec. in. vj. in. l. vnica. C. de in offi. don. Et si dicat qō est diuinare ꝛ restrigere. d. §. sed hec quidē. dicere ꝙ ibi filiusfamilias miles non erat in expeditione militari: dico ꝙ nulla est diuinatio: qō ostēdo. nā tex. ibi simplr̄ loquitur de filio: modo dicere ꝙ ibi esset in expeditiōe militari occupat⁹ istud est facti: lz facta nō p̄sumunt nisi ꝓbet. l. in bello. §. facte. ff. de capti. Et iste est verus ꝛ pulcher intellectus ad. §. fz hec quidem. Et sic tu pondera quod etiam si. d. §. sed hec quidē. expresse loqueretur de milite adhuc non obstaret: quia deberet intelligi vt predixi. quanto minus obstabit cum in illo tex. nullum verbum sit de milite. Item sustinendo pumam solutionem Imo. §. relatam potes dicere, dum dicebatur ꝙ castrēsia ꝛ quasi castrēsia equiparātur. Ergo lex noua corrigēs in vno, intelligitur corrigere in alio, dicit ꝙ ar. procederet quādo lex noua corrigeret in castrensibus, que sunt illis equiparata, sed non sequitur econtra ꝙ corrigendo in quasi castrensibus, ꝛ sic in eo qō est minus intelligatur etiam corrigere in castrēsibus, quibus plus est tributum. Et per ista mea fundamenta habes bene ꝛ noviter defensatam opin. Lud. contra omnes non solum est disputādo sustentabilis, vt p̄dixi, sed etiam puto quod sit de iure verior.

1 ¶ Captatorie institutiones etiā in testamēto militis nō valēt.
2 Captatoria institutio que dicatur ꝛ quotuplex sit.
3 Legatum captatorium in testamento militis, an valeat.
4 Captatoria institutio, quot modis fiat. ꝛ nu. 5.
6 Statutum si prohibeat ne maritus possit in testamento relinquere vxori vltra certam quantitatem, vel quod nihil possit ei relinquere, maritus non potest soli vxori dare facultatem distribuendi p̄o anima ipsius testatoris, ne fraus fiat statuto.
7 Testator si relinquat tribꝰ trecētas, ꝛ rogauit eos vt de illa summa disponerēt. put eis ordiauit i secreto, an tale legatū valeat.
8 Testator dixit in testamento quod volebat erogari centum per titium illis personis quas ei dixit in secreto, titius non potest cogi illas personas specificare.
9 Captatoria institutio sit quando quis alium instituit spe alterius institutionis.
10 Institutionis substantia licet non possit conferri in expressam conditionem voluntatis alterius tertij, potest tamen cōferri in tacitam ꝛ velatam.
11 Libertas directa captatoria collata in voluntate tertij, valet.
12 Captatorie dispositio an valeat facta ad pias causas.

Captatorias. Ista. l. non potest diuidi nec breuius summari.

1 ¶ † No. ex hac. l. q: captatorie institutiōes etiā in testamēto militis nō valēt. Et si dicat ꝙ ea q̄ sunt iuris cuius positiui nō obseruant in testamēto militis, lz solū ea que sunt iuris gē. l. j. ff. co. rū detur, q̄ est verū nisi talis dispositio iuris ciuilis sit p̄oficua ipsis militibus. l. si ruffinus. §. eo. ꝛ. l. di

2 uus. ff. eo. ¶ † Que aūt dicat⁹ captatoria institutio, ꝛ quotuplex sit declarat bal. in. l. j. C. de sacrosan. eccl. in pe. col. ver. iuxta hoc quero. vbi dicit ꝙ nō dicit captatoria volūtas, cuiꝰ fola declaratio, sed cuius essentia ꝛ existentia est posita in alteriꝰ volūtate. Et idē Bal. in rep. eiusdē. l. j. in. vij. col. super. ix. questio. prime patris principalis. Et fm Pau. de ca hic, dz captatoria: q: ex ea testator sepe remaneret captus. i. deceptus. Idem dicit do. Abbas in. c. cū tibi. de testa. ꝛ. gl. j. in. d. l. captatorias. ff. de here. insti. lz aliā rōnem assignet glo. in. l. illa institutio. eo. ti. ff. de her. insti. ꝛ ibi Imo. in. d. l. captatorias. post Ang. in vtroq⁹ loco. Et b quemadmodū reprobat̄ institutio captoria, ita etiā captatoria legatū est nullū. l. captatorie. ff. de leg. j. ꝛ. l. nōnunq⁹. ff. de cōdi. ꝛ demō. Licet nōnulli Moderni attēdauerint nouā opi. in pagano: q: ꝙuis instructio captatoria nō valeat, secus tū in legato captatorio. p tex. ad literā in. l. senatus. §. legatū. ff. de lega. j. sed cōter rūdetur. vt p glo. ibi ꝙ legatū potest conferri in alienam voluntatem. l. ipsius legatarij, q censet alienus ab heredetū non est sine violentia tex. Et idē stringit. l. j. ff. de leg. j. vbi disputat iste passus. cōiter tū tenet ꝙ verba ibi posita in tex. stent interrogatiue. Eodē modo ademptio captatoria nil valeat. l. legata inutili ter. §. quibus ex causis. ff. de adi. leg. fm Bal. hic in. vi. q. ꝛ Sali.

3 ¶ Sed pulchrū dubiū esset nouū, retēta cōi opinione, ꝙ legatū captatoriū in pagano nil valeat, † qd in milite, dato qō institutio captatoria in milite sit ꝓhibita vt hic: nūquid eo legatum captatorium valeat. ꝛ videret posse dici, ꝙ sic. ex quo nulla. l. pro c hibitū reperit in milite. ꝙ ꝙis reperiat̄ prohibita institutio, eo q: est maioris p̄eiudicij. tū nō sic videt in legato captatorio, qō est minoris p̄eiudicij. In Zium tū facere vī ratio, quare ꝓhibita est institutio captatoria in milite, est q: istud est p̄oficuū militibus ne capteni: ꝛ sic ne decipiant: ꝛ leges ciuiles q̄ sunt vtiles militib⁹ in milite locū habēt. ista ratio etiā militat in legato. Logita tū q: noua questio est nec per aliquē tacta. ¶ Blo. j. in ver- d bo captatorias. Ista glo. primo declarat qd sit captatoria institutio, ꝛ vt ponere tria exempla, sed fi subtilius cōsideres vult 4 declarare † quot modis fiat captatoria institutio: ꝛ rūdet ꝙ tribꝰ modis: quos declara vt per Pau. de cast. hic. ꝛ. j. ꝑ. i. subtiliā. ꝛ in hoc videt mihi ꝙ perfectius locuta sit ista gl. ꝙ Bald. in. l. j. in pe. co. C. de sacrosan. eccl. vbi dicit ꝙ duobus modis fit, postea in sequentib⁹ glos. remouet tria cōtraria ad text. ex quib⁹ habes colligere tres limitationes ad regulā huius tex. ꝛ sic glos. habet quatuor partes. secunda ibi, sed in preteritū hoc valet. tertia ibi, item secus si dicatur, quarta ibi, ité libertas valet. Et vltra tres fallentias glo. adde quartā, nisi statutum disponeret ꝙ valeat fz Ange. ꝛ Imo. in. l. captatorias. ff. de here. instit. ꝛ plenius refert

¶ Nā emācipati. Adde spe. tit. in. §. ij. vers. alia quoqz. Fallit in preindicio p̄is secundum Bal. in. l. si. C. de fru. ꝛ lit. expen.

¶ De filijs in potestate. Adde Bald. institit. quinō est per. fa. testa. i. §. pter hos. Bar. i aut. i succession. C. de su. ꝛ le. Bart. in. l. q i potestate. ff. de test. Bartol. in. l. imperator. ff. ad treb. Spec. tit. de instr. edi. i. §. ij. versi. v.

¶ In quasi castrensibus, adde doc. in. l. aduocati. C. de aduo. diuer. indi. ꝛ Abb. in rub. d pec. cle.

¶ Que aūt dicatur. Adde Anconsi. cci. anci. viso themate.

Universidad de Deusto
Biblioteca

z sequitur. d. Alex. hic: lz in cõtrarium videaꝫ facere, q vbicũq; aliquid, phibeꝫ eo q: contra bonos mores: vel q: aliquid illicitũ inducat, illud sicut non põt pacto fieri, ita nec statuto induci. vt declarat Bar. in. l. oẽs ppli. i. iũ. q. principali. ff. de iust. z inr. z. j. tangã. ¶ Allio z quinto mõ limitat Ange. in. l. cẽtesimis. ℈. fin. ff. de verb. ob. dicẽs q lz nõ valeat istitutio captatoria hoc modo, instituo seium si titius voluerit: tamẽ bene valet si dicaꝫ hoc modo, instituo seiũ si caius declarauerit se velle. Sed istud reprehendit z bene per Jmol. ibi. z per. d. Alexã. hic circa fin. ¶ Rede ad primã partẽ glo. in qua habes diligẽter notare q captatoria institutio põt fieri trib⁹ modis. ¶ Primo modo qñ substantia ipsius substitutiõis conferꝫ in voluntatẽ tertij. vt in primo exemplo. instituo te ſ titius voluerit: vides q tota substãtia institutionis cõfertur in voluntatẽ merã tertij. z ista proculdubio nil valet. ¶ Scõo modo põt fieri captatoria institutio, qñ electio personarũ cõferꝫ in voluntatẽ tertij. vt in scõo exẽplo gl. bñ instituo illos quos titi⁹ voluerit. hoc est quos titi⁹ elegerit. hic etiã substãtia institutionis cõfertur in volũtatẽ tertij. z ista etiã nõ valet: vt. l. illa institutio. que allegaꝫ in gl. z ad hoc intẽdit. Intellige tamẽ istũ scõm casum quãdo ꝯmittit electio incertarũ personarũ, z de incertis. Si autẽ cõmitteretur electio incertarum personarũ: sed de certis, tunc bene valeret. l. fideicõmissaria. la. ℈. fin. ff. de fid. lib. z. l. vtrũ. ℈. cũ quidã. ff. de rebus dub. z istud est q volũt Ly. z Bar. hic: in. q. In qua volũt q ſi aliquis instituat pauperes eligendos per priorẽ, valet talis institutio. eo q: nõ subſtãtia institutionis cõferꝫ in voluntatẽ prioris: sed distributio z electio personarũ. Sic debes intelligere Bart. hic q talis al's cõtradiceret huic gl. z diceret cõtra tex. in. d. l. illa institutio. ff. de hered. institu. z ita se declarauit Bar. in. d. l. illa institutio. in vl. col. Et ratio diuersitatis inter hos casus est in prõptu. Nã in primo casu quãdo testator cõmittit incertos de incertis eligẽdis arbitrio titi⁹: vt q: dicat istituo illos quos titi⁹ elegerit. ista institutio & captatoria: eo q: testator possit decipi: eo q: titius forte nullos eligeret: z ſi nullum eligat, null⁹ poterit esse heres. aꝫ oẽs hoies de mũdo deberẽt esse heredes. ℈. z vnũ. cum gl. insti. de here. insti. Sz in scõo casu qñ quis instituit incertos de certis eligẽdos voluntate titi⁹. puta instituo duos ex liberis meis quos titi⁹ elegit, vel quos titi⁹ voluerit: vel instituo duos de familia mea quos titi⁹ voluerit: ista bene valet: q: nõ põt sequi captio testatoris: q: dato qõ titi⁹ neminem velit eligere certe omnes liberti intelliguntꝫ instituti: vel oẽs de familia. l. ſi titio. la. ij. z. l. cum quidã ita. ff. de lega. ij. z in institutione pauperũ spãle est vt nõ vitieꝫ ꝓpter nimiã incertitudinẽ. l. id qõ pauperib⁹. C. de epiſ. z cle. ¶ Aduerte tñ q ſi statutũ phibet ne marit⁹ possit in testamẽto reliquere vxori vltra certã quãtitatẽ. vel q nihil possit ei reliquere, certe marit⁹ nõ possit ſoli vxori dare facultatem distribuẽdi pecuniã p: o anima ipsi⁹ testatoris: ne fiat fraus statuto cõtra. l. nõ dubiũ. C. de legi. z. l. fraus. z. l. cõtra legẽ. e. tit. ff. de legi. Ita determinat Joã. and. i addi. Spe. in tit. de instru. edi. ℈. nũc vero aliqua. post mediũ. in additiõe incip. ad istũ finẽ. Albe. de ro. in. ij. ꝑte statutorũ. q. cxij. inci. statuto cauet q null⁹ possit relinquere vxori. z in. q. le. d. Alex. in cõſi. lvij. in. ij. vol. prospectis. in. iij. colũ. z seq. z in. l. cogi. ℈. hi qui solidũ. in vl. co. ff. ad treb. quicqd ibi teneat Paul. de ca. intellige qñ vxor sola haberet distribuere: secus si simul cũ alijs psonis. q: tunc cessat suspicio fraudis. ar. c. pudẽtia. de off. dele. z. c. ij. de sta. mo. scõs doc. in locis prealleg. ¶ Adde glo. in. l. lucius. ℈. fi. z ibi Bart. z. ff. de leg. j. quã glo. Jmol. ibi dicit esse singu. z pea decidit qõnẽ de facto, q ſi testator relinquat tribus trecẽtis, z roganꝫ eos vt de illa pecunia disponerẽt, p̃ont eis ordinauit in secreto: q: noluit aliũ scire: qõ valet tale legatũ. lz videat aliqua suspicio fraudis. facit bñ tex. in. l. quẽ heredi. z no. bar. ff. de re. du. ¶ Adde etiã Pe. de anch. in ꝑſi. cccv. incip. in his dubijs. q ſi testator dixit in testamento q volebat centũ erogari per titium illis personis quas ei dixit in secreto, q titius nõ poteſt cogi illas psonas specificare: z no. Spe. in ti. de instru. edi. ℈. nunc vero aliqua. versi. lz quid ſi ille vinẽs. z ver. seq. Accedit ad prædicta, quãdo testator ordinauerit q heres soluerꝫ ea que sunt ſcripta in ſchedula dimissa apud guardianũ fratrũ minorũ. vl iuſſit q ſoluat omnib⁹ debẽtibus habere: z q de hoc ſtetur dicto fratris sui: a an valeat ponit Bar. in. l. theopompus. ff. de dote præleg. z in. l. ſi ita ſcripſero. ff. de condi. z demon. cum concor. hic traditis per. d. Alexan. hic. z in cõſi. lxij. in. ij. vol. inci. circa id quod vertitur. vltra quos adde Abba. in conſi. xij. in. ij. vol. in. q. que vertitur. Paul. de ca. in. l. hac conſultiſſima. ℈. per nũcupationem. j. de testa. d. Fran. de are. in. l. heredes palam. in ꝑin. ff. de testa. ¶ Tertio modo ſit captatoria institutio quando quis alium instituit ſpe alterius institutionis. vt in tertio exemplo glo. quando instituo te heredẽ ſi me instituerisꝫ. ista etiam non valet: q: est captatoria. Et ratio est ſcõm Paul. de ca. hic: q: deceptio poteſt esse in hoc ego te instituo ſi tu instituas me. pone qõ instituis. z est impleta cõditio. certe ex interuallo postea pores me decipere, renocando institutionẽ quã fecisti de me: q ſemper põt reuocari vſq; ad vltimũ vite ſpiritũ. l. cũ hic ſtatus. ℈. ait oratio. ff. de do. inter vir̃ z vxor. z. c. cũ matre. de cele. miſſa. ſic etiã poſſum te decipere reuocando postea. Sed ista ratio mihi nõ placet: q: ea attẽta ſequeretur q nõ valeret collata in ꝑteritũ puta instituo te heredem ſi me instituiſti. eo q: etiã iſto caſu poſſet ſequi illa met decẽptio ex reuocatiõe institutiõis: z tñ est falſum. q: collata in ꝑteritum valẽt. lille autẽ. alleg. in gl. Jdeo putoqõ ſit melior: ratio quã aſſignãt Bar. z ipſemet Pau. z. d. Alexã. nõ hic: ſed in l. cũ donationis. C. de trãſac. vbi dicũt. q teſtamẽti factio debet eſſe oĩno libera. nõ ſolũ a metu pene, ſz etiã a ſpe premij futuri. z iõ ſicut nõ valeret institutio facta metu pene: ita nõ valuerit institutio facta ſub ſpe lucri: q: nõ dicit libera. d. l. ille autẽ. An tamẽ iſta vltima rõ ſit vera: quia aliqui impugnãt, z vr refragari. d. l. ille autẽ. in exẽplo qñ ſtituo te ſi aliũ tertiũ inſtitueris, dixi i d. l. cũ donationis. z defendi rationem Bar. Et ibi habes gl. quod poſito q institutio ſub ſpe lucri nõ valeat, qd ſit in ℈cu: nunquid valeat ℈ctus, puta trãſactio: ſub cõditiõe ſi me inſtituteris heredẽ. ibi videas, vbi diſputaꝫ. † ¶ In tertia parte gl. habes q lz ſubſtantia institutiõis nõ poſſit cõferri in exꝑſſam cõditionem volũtatis tertij: tñ põt cõferri in tacitã z velatã, puta inſtituo te ſi titius capitoliũ aſcẽderit. valet. l. nonnunq;. alleg. in gl. z. l. ſi quis ſempr̃oniũ. ff. de hered. inſti. Et ratio ponit ibi in tex. q: multa exꝑreſſa nocent, que nõ exꝑreſſa nõ nocẽt. Tamẽ dicit Ly. in. l. in vendentis. in. ij. col. poſt Jac. de ra. C. de ℈hen. empt. q: ratio poſita per iuriſconſultũ in. d. l. nõnunq;. habet minus ratiõis, q; alia ratio q̃ ſit in corꝑore iuris. Sed iſta ratio cõiter ſic declaraꝫ, qõ ideo non valet institutio collata in meram volũtatem tertij: ſed bñ collata in factũ exꝑrinſecũ tertij: qz ſi primo caſu ad hoc vt inſtitutio valeat opus eſt q titius velit: z abſq; ei⁹ voluntate conditio inſtitutionis nõ põt impleri. Sed in ſecũdo caſu, qñ ego inſtituo te heredẽ ſi titius aſcenderit capitoliũ: iſta ꝯditio põt impleri dato qõ titi⁹ nihil ſciat de iſta institutione. nam pone titius ignorans aſcẽdit capitoliũ, certe eſt purificata ꝯditio: z ego ſum heres. q: ergo ſecũdo caſu cõditio põt impleri abſq; ſciẽtia tertij, in primo nõ: ideo ſcõa valet, ſed nõ prima. ita declarat Bal. hic in. ij. opposi. z Paul. de caſt. in. j. col. Ly. z Bal. in. d. l. in vendentis. Ang. Jmo. z alij. Modeꝛ. in. l. centeſimis. ℈. ſi. ff. de ver. ob. z notabiliter Ang. in ꝑſi. cc xxij. incip. interceteracontineꝫ. vbi multa pulchra ſcribit in materia captatorie institutionis. Jſtud eſt etiã qõ in effectu vult Bal. in. d. l. ſi quis ſempr̃oniũ, vbi dicit qõ in primo caſu cõfertur in liberã volũtatẽ tertij. ideo nõ vr. ſcõo caſu in velatã. Et iſtud vltimũ pulchre declarat Ang. in. d. l. cẽtesimis. ℈. ſi. ff. de verbo. obli. vbi dicit qõ illa dicit volũtas nõ velata q̃ ſtat in nuda volitione: illa vero dr voluntas velata: q nõ ſtat in nuda volitiõe, ſz in aliquo facto ex trinſeco, z ad aliud principaliꝫ tendẽte, vt ſi titius capitoliũ aſcẽderit, iuribus palleg. ¶ In vltima pte gl. habes tertiã fallẽtiam ad hunc tex. in libertate captatoria q̃ bñ valet. l. fideicõmissaria. ij. alleg. in gl. Circa quã. l. q: difficilis eſt, aduerte, q: hz quatuor reſpõſa principalia. Jp̃imũ ponitur in ꝑin. q fideicõmiſſi libertas põt relinqui in voluntatẽ heredis: quãuis aliud relinqui nõ poſſit. Secundum eſt q libertas põt relinqui in volũtatẽ ipſius ſerui, ſi ſeruus voluerit. z iſte caſus nullum dubiũ hz: nec in hoc ſpãle eſt in legato libertatis collato in voluntatem ipſius ſeruit: imo quodlibet legatũ põt conferri in voluntatẽ legatarij. l. ſi ita legatũ. ℈. illi ſi volet. ff. de leg. j. Tertiũ reſponſum ponit in verſ. ſed z ſi ita. vbi dicit q legatũ libertatis põt cõferri in voluntatẽ tertij. z in hoc bñ eſt ſpãle in legato libertatis: in alio eſſet ſecus: vt dixi in tex. Et cane ne tex. te decipiat: qz ſimilitudo q̃ ponitur ibi ꝯ ver. quẽadmodũ. venit hoc mõ: ſpeciale eſt i libertate collata ſub cõditione exꝑreſſa, ſi tertiꝰ voluerit vt valeat, quẽadmodum valeret aliud legatũ ſub cõditione velata. puta ſi titius capitoliũ aſcẽderit. Quartum reſpõſum ponit in verſ. qõ ſi ita. vbi dicit q nõ vr legatũ libertatis collatũ in volũtatẽ, ipſiuſmet heredis lz valeat bñ collatũ eſt in voluntatẽ tertij. Ratio diuersitatis eſt. q: verisimile ſit q heres de cuius prejudicio agit nunq̃ diceret ſe velle. ſec⁹ eſt i tertio, q nullũ prejudiciũ ſentit. ar. l. a titio. ℈. ſi. ff. de verb. obli. Bene facit qõ dicit Ly. in. d. l. in venden tis. in. ij. col. C. de ℈hen. emp. vbi vult q accidentalia cõtractus nõ poſſint cõferri in voluntatẽ contrahentiũ: ſed bene tertij: per rationẽ ſuprãdictã. Subdit tamẽ tex. i illo ver. q ſi ita. qõ qñ libertas relinquit in voluntatẽ ipſius heredis: aut relinquit in liberam z abſolutam voluntatẽ: puta ſi heres voluerit, z tunc nõ valet. Aut relinquit per verba importãtia arbitriũ boni viri, z valet. vt ſi heredi placuerit. l. thais. ℈. ſocrate. ff. de fideicom. liber. Et que ſint illa verba q̃ importãt liberam z abſolutam voluntatem, z que important arbitrium boni viri⁹ declarat Bar. in. l. ſi fic. in ꝑin. ff. de le. j. Et ſi dicis que poteſt eſſe ratio diuersitatis inter vnũ z aliũ caſum: quare nõ valeat ſi relinquaꝫ in liberã volũtatem heredis. ſecus ſi tanquã arbitrio boni viri. rõ eſt: qz in primo caſu non põt recedi a volũtate heredis: z q verisimiliter heres non vellet: ideo nihil vr. Sed iſcõo caſu põt haberi recurſus ad bonũ virũ, ſi heres nõ faciat qõ facere debuerit: ſcõm mentẽ teſtatoris. l. ſi titio. ff. de leg. ij. iunctis plene not. in. l. j. ff. de leg. ij. ¶ Nunc ſupereſt maxima difficultas ꝛcordare principiũ. d. l. fideicommiſſaria. cũ ver. qõ ſi ita, q de directo ſunt ℈tij. in iſta difficultate inuenio quinq; principales intellectus. Ego poſtremo ponã ſegtũ meũ intellectũ. Primi tres intellect⁹ in effectu mihi videntꝰ q ad idẽ tendãt. ¶ Primus eſt intellectus gl. prime ibi, qõ verũ eſt qõ legatũ libertatis collatũ i volũtate heredis nihil valet: vt in verſi. q ſi ita. nec obſtat illud q dixerat tex. in ꝑin. q poſſet dari. quia verũ eſt q poſſet dari. an valeat nihil ibi decidit: ſed decidit ur poſtea qõ nõ. in verſi. q ſi ita. Iſtũ intellectũ reꝑobat. d. Alex. q: imo in ꝑin. l. decidit qõ valet. z hoc ꝓbat ex ſeq. aduerſatiua, vbi dr quis nihil aliud in teſtamẽto fit, põt valere. Sed hoc nõ multũ vr̃get: q: ſtat ſimul qõ in ꝑin. tex. formet queſtionẽ: ſed nihil decidit: lz aduerſatiue dicat ꝓ conſtitutiõ quis nihil aliud poſſit poni in voluntatẽ heredis. tñ quid ſit in fideicõmiſſaria libertate relicta in volũtate heredis. tex. in pri. nõ decidit. ſed relinq; indeciſum tanq̃ magis dubiũ. ſed poſtea decidit in ver. qõ ſi ita. Jta poſſet rñderi ſuſtinendo intellectum gl. lz ꝓ reꝑobatiõe do. Alex. faciat. q: aduerſatiua dr importare diuerſitatẽ in iure z in facto: vt per Bar. in. l. hoc amplius. ℈. de his autem. ff. de dam. infec. ergo vt importet diuerſitatẽ in iure, eſt neceſſarium qõ in precedenti ponatur decisio. ¶ Secũdus eſt intellectus qui cõiter tenẽt: ſed in effectu nil diſcrepat a primo: quẽ ponit Bar. in repetitione. l. j. j. C. de ſacroſan. ecc. i. iũ. q. v. principalis. z in. l. lucius. j. ff. de fideicõ. liber. ſequitur Jmo. vbiq; in locis hic alleg. per. d. Alex. z iſtũ tenẽt Aud. z. d. Alex. hic. ſcz qõ non valet legatũ libertatis collatũ in voluntatẽ heredis. d. verſ. qõ ſi ita. z lz tex. dixerit in principio valere, tñ poſtea plenius inueſtigando decidit qõ nõ valet. Sed iſte intellectus q eſt cõis mihi minus placet, q aliquis alius. q: nõ eſt verisimile q iuriſcon. tam cito, in eadẽmet. l. ſeipſum contexerit. l. nõ ad ea. ff. de condi. z demon. p: out dicit Bald. hic in tertia oppoſitione. ¶ Alius eſt tertius intellectus qui ad idem cum precedẽtibus tẽdit, ſed magis color at⁹, q fuit And. de ℙiſis: quẽ refert z ſequitur Bal. hic in. j. col. in. iij. oppoſitione. z ſequit Sa. hic: z Ja. de are. z Alber. de roſa. Ang. in. d. l. fideicõmiſſaria. q vere tex. in ꝑin. decidit valere legatũ libertatis collatũ in voluntatẽ heredis. q̃ uis nil aliud valeat. vt pateat i aduerſatiua, q̃ uis: ſed poſtea iuriſcon. in ver. qõ ſi ita. non corrigit: ſed limitat illud qõ in ꝑin. dixerat. nam ibi in ꝑin. dixerat valere legatũ libertatis ſi heres voluerit iſtud limitat in ℣. qõ ſi ita. ꝓcedere nõ q̃ teſtator vſus eſſet verbo importante liberã volũtatẽ, p: out dixerat in ꝑi. ſi volueris. q: nõ valeret: ſz bene valet ſi vr̃aſ ꝓbo importãte arbitrium boni viri. Et licet Jmo. in. d. l. illa institutio. z. d. Alex. hic: aliter z male referant hunc intellectũ: z ꝓpterea dãnãt tamen relatus vt dixi hz aliqd coloris. Et ſi cõſideras nõ diſcrepat in effectu a primo⁹. ¶ Quartũ intellectũ ponit Bal. hic in j. col. in. iij. oppoſitione. Licet do. Alexã. inaduertenter aſcribat Ang. in. d. l. illa inſtitutio. q: ver. qõ ſi ita. nõ referaꝫ ad legatum libertatis, ne ſ dicat ei qõ tex. i principio dixerat. hz referatur ad alia legata de quibus in ver. quẽadmodũ. ſed iſte intellectus vr̃ ℈ tex. ibi, nõ dubitabimus quin libertas debeaꝫ. ergo loquit de legato libertatis. Et ita reꝑobat Jmol. i. d. l. illa iſtitutio. dom. Alex. hic. ¶ Quintũ z nouũ intellectum tradit Benedictus ℈ plũb. in. d. l. fideicõmiſſaria. qõ aut relictũ libertatis ꝯmittit in volũtatẽ heredis præſentis. qñ ſit teſtm̃ z annuentis: z tunc bene valet q: heres præſens intelligitur acceptare, tãq̃ bonus vir. ſecus ſi cõmittatur in volũtatẽ heredis abſentis. q aũt in ꝑin. legis ibi heres eſſet præſens, patet: q: ibi teſtator eũ alloquitur in ſecunda perſona: dum dicit fidei tue ꝯmitto ſi tu volueris. quod aũt in ver. qõ ſi ita. heres eſſet abſens. ꝓz q: ibi teſtator vtit verbis tertie perſone: z ſic denotantibus abſentiã heredis. Sed caue. q: gl. ibi in ver. q ſi ita. exꝑreſſe damnat iſtam differentiã que etiã cõfundit ex alio ſm do. Alex. hic: q: nõ ſequitur heres erat ꝓſens: ergo cõmittitur tãq̃ bono viro qui teſtator vtitur verbis importantibus abſolutam volũtatem. ¶ Ego vltimo loco conſiderabam poſſe dari ſextum z nouũ intellectum: qui pre ceteris quinq;. ℈. relatis mihi magis ſatisfacit: nam ego dico q ꝑi. ille text. exꝑreſſe loquitur in fideicõmiſſa. libertate: vt ibi clare dicit tex. fideicom. libertas. z iſta bene poteſt conferri in voluntatem heredis. ita loquitur ꝑin. clare poſtea in ver. qõ ſi ita. iuriſcõſul. loquitur in directa libertate: in qua debet diſtingui: vt. ℈. declarani. Quod autem tex. in ver. quod ſi ita. mutet caſum principij, z loquatur in directa libertate: illud ꝓbo ex duobus que põderat ibi tex. primo q: tex. dicit qõ ſi ita: z ſic loquit ꝓout in ver. ꝓxime precedẽti. vbi dicit ſeius voluerit liberũ eſſe, volo illud liberum eſſe: volo eſt directa libertas q: preſtaꝫ a teſtatore. Item z clarius oſtendo, q: in iſto verſ. quod ſi ita. non adeſt oratio perfecta: ergo neceſſario ſuppleda eſt ex ver. precedenti. qui vt dixi loquitur in directa libertate. z ſic iſte videꝫ mihi verus ſenſus, qõ fideicõ. libertas bene poteſt reliñ in volũtatẽ heredis abſolutã: ita loquit ꝑin. ſed directa libertas non põt conferri in abſolutã voluntatem heredis: ſed bene tanq̃ in arbitrium boni viri. ita ꝓ ꝓxie loquitur verſi. qõ ſi ita. Et rõ diuerſitatis eſt quare in primo caſu valeat, q: verisimile eſt qõ heres vo'et: q: iple efficieꝫ patronus liberti. z ſic ſaltẽ habebit cõmodum patronatus, q̃ in multis prodeſt, ꝑcipue in operis, z quantum ad ſucceſſionem. ℈. fi. inſti. de ſingu. re. per ſi. reli. z notaꝫ in l. plane. in pũnci. vbi libera videtur obtẽre. ff. de leg. j. Sed ſecus eſt in libertate directa que prestatur a teſtatore, iſta non poteſt committi in abſoluta volũtatem heredis: quia verisimiliter heres nõ volet: q: nullum commodum reportaturus, nec habiturus ius patronatꝰ. Et quãto magis conſidero illum tex. plus placet iſte intellectus. Nec obſtat tex. dum dicit libertas debeatur. z ſic in futurũ: quia intelligẽ ex teſtamento, nec ob. verbũ volo. quod q̃ uis fideicõmiſſu⁊ importare poſſit. ℈. fi. inſti. de ſingu. re. z. l. ij. in ꝑin. C. cõ. de le. q: eſt verũ quando referꝫ ad heredem, vt q: teſtator dicat volo heredẽ facere ſic, tũc importat fideicõmiſſum. ſecus ſi dicat liberũ eſſe volo, tunc directã libertatẽ importat, vt ibi in tex. Aliqualiter tñ ob. q: tex. ibi in ver. ſeq. ſemper loquitur de fideicõ. libertate. Et inueniõ qõ iſtũ meũ intellectũ ſenſit in duob⁹ verbis. Nã pha. cuma. in. d. l. illa inſtitutio. ad ſi. † Stat ergo ex predictis qõ directa libertas captatoria collata in volũtatẽ tertij vr̃. ſecus ſi in abſolutã voluntatẽ heredis. ¶ Sed operepretiũ eſt videre qd in diſpoſitiõe captatoria ad pias cauſas. videreꝫ ſimℓr nõ valeret, cum bonũ ſit ar. a libertate ad piam cãm. z ecõtra. vt no. Bart. in. l. ꝓxime. ff. de his que in te. z. l. vnus. ad fin. ℈. de teſt. cum concor. z eſt bonus tex. in. l. i. ℈. pe. in verbo ad hãc rõnẽ pie tatis. z ibi ad hoc no. Bal. C. de cõmuni ſeruo ma. alibi tñ bart. in repe. l. j. in. iij. q. v. q. principalis limitat ſingulariſſime, vt ſit verũ qñ legatũ libertatis ſit ꝓ anima, vel amore dei, tunc ceſſer pium al's ſecus. ſed ℈tium vult Bar. in locis prealle. z facit tex. in contrarium. in. l. j. ℈. pe. prealle. vbi libertas nõ erat relicta ꝓ aſa. z tñ dicit tex. q est legatũ ad piã cãm. z in terminis reꝑhẽdit Jmo. in. d. l. captatorie. ff. de leg j. ¶ † Breuiter quantũ ad principale ꝓpoſitũ, magis cõis ſnia est q diſpoſitio captatoria ad pias cauſas valeat. z ita late firmat Bar. in. d. re. l. j. in. iij. q. v. q. ꝑin. z in. l. theopõp⁹. ff. de do. prele. z in. l. quidã. z in. l. vtrũ. ff. de reb⁹ du. z Bar. z bal. in. d. l. capta torie. ff. de le. j. z bal. i. d. l. illa institutio. z in re. c. ſi pater. in mat. compendioſe. de teſt. in. vj. c Ang. in. d. l. captatorias. z do. Alex. hic, z in cõſi. xiij. incip. circa ꝑimum dubiũ quo querit nunqd dicta donatio. in vlti. co. in j. vol. vbi dicit quod ita ſemper eſt ſolitus tenere. z qõ iſta vr̃ magis cõis ſnia. Totũ fundamentũ Bar. z aliorũ eſt in. c. cũ tibi. de teſta. qui tex. ꝓ certo nihil facit ꝓ eo: qz hz varios z multiplices intellectus, vt ibi per gl. z doc. z regula eſt q qñ lex vel canõ, habet varios intellectus, nõ põt allegari ad decisionẽ canſur̃ ſecũdũ Bar ℣ in. l. in ambiguo. ff. de rebus du. z Bal. in. l. j. in. ij. co. C. qñ ꝓuo. nõ eſt ne. Jmo. z Aud. in. l. cũ patris. p illũ tex. ff. de re in. hinc dixit bal. in. c. ſi. de conſti. q ſtatutũ ambiguũ. c non meretur allegari in palatio, nec eſt nulla ſnia ℈ ipſum lata. Hinc etiam eſt q lz ignorantia iuris neminẽ excuſet. etiã mulierẽ. l. iuris ignorantia. ℈. qui admit. tñ ignorantia iuris obſcuri & z habẽtis varios intellectus quemlibet excuſat. ita dicit do Card. Roꝛc. in cle. ſi. in. iij. q. de regula. in clem. j. ℈. ſane. in. iij. oppoſitione. de vſur. z in cle. j. in. ex v. q. de rebus eccle. non alie. Hinc etiam eſt. q qui facit contra. l. precepti. in cui⁹ intellectu ſunt varie opin. non peccat. c. capellanus. ſcũ gl. z ibi Jo. an. z alij ad hoc norãt de ferijs. do. Alex. in conſi. j. in. j. vo. incip. circa primũ dubiũ. in. v. co. Secundo reſpondeo q in illo tex. de pia cauſa verbũ nullũ. Tertio reſpondet Bal. hic in. ij. q. quod ibi nõ fuit cõmiſſa in alteri⁹ voluntate: vnde valet. vt. ℈. examinaui. z cũ hoc cõcordat intellectus Jnno. approbatus cõiter per canoniſtas. in. d. c. cũ tibi. q g ille in cuius voluntate cõmittitur, intelligitur inſtitutus heres, cum hoc q bona diſtribuat in primã cauſam. Quem intellectũ ſequitur z limitat ſingu. Bar. in. d. repe. l. j. in. iij. q. v. q. principalis: quam limitationẽ refert z ſequit do. Alex. hic. in. vj. co. Rapha. cu. in cõſi. ccv. incip. magiſter Joan. Et ideo do. Alex. aperte fatetur ſe tenere iſtam partem no. p tex. d. c. cum tibi. q re vera nihil facit. vt ex predictis patet. ſed eo q: in diſpoſitionibus ad pias cauſas, nõ attendimus diſpoſitiones iuris ciuilis, ſed ſolũ iuriſgentilis. c. cum eſſes. z. c. relatum. el. j. de teſta. ſlec ob. q etiam in milite attendatur ſolum iuſſgen. l. j. ff. eo. z tamen in teſtamento militis non valet diſpoſitio captatoria: vt hic. Quia reſpon-

a ¶ Fratris ſui. Adde Bal. in. l. iuſiurandum q ex conuentione. in ꝑin. ff. de iure iurã. Bal. in. l. j. i ij. col. C. de ſen. q 7 ꝓ eo quod inter. Bal. in aut. iubem⁹. C. de iudi. Jo. an. in ad. ſpe. ti. de ꝓba. ℈. videndum. ſuper ver. quid ſi ibi. Ant. de but. in. c. finẽ litibus. de do. z contu. in pen. col.

b ¶ Boni viri. a Adde Bar. in. l. ſi qs arbitratu. ff. de verbo. obli. Bar. in. l. lucius. ff. ſi fideiuſ. Bal. in. l. in vendẽtis. 9 z. l. ſi. C. de cõtra hend. emp. Bal. in. l. vxorẽ. ff. de leg. iij.

a ¶ Volo. Adde bar. in. l. cũ qs. ℈ lega. iij. bart. in. l. apud ausidium. de op. lega.

b ¶ Diſpoſitio. adde Bal. in. l. vt in epiſtola. C. de fideicõmiſ. bal. i marga. in verbo teſtator.

¶ Canon. adde Feli. in ꝓoe. decre. iiij. col. verſi. dixit no. bal.

¶ Secundum bar. hoc nõ dicit Bart. Jdeo dãno Jaſan. l. pen. ver. ſi. ꝓmitte. ℈. de pact.

¶ Ambiguum. adde Felin. in ꝓoe. decret. in iij. co. ver. ſi. ſta turũ ambiguum.

¶ Mulierem. adde. gl. ſi. in. l. error. ff. de iur. z fa. ign. z in. l. ſi emancipata. C. eo. tit.

¶ Obſcuri. ad de Fel. in ꝓoe. decre. in. ij. co. ℣. z ideo ignorantia iuris obſcuri.

10 11 12

det qđ ideo est in eo, q dispositio militis est subiecta. ll. ciuilib⁹, saltē de ea specialiter loquētibus. qđ nō est in pia causa. fm bar. in rep. d. l. j. in vl. q. Pau. de cas. hic refert ambas opin. ꝛ nullā clare firmat. p:o ista opi. facere in cōsulendo ꝛ iudicando: q: qñ in aliquo articulo sunt varie opi. doctoꝝ: tenenda est in illa que fauet plus causę. l. sunt personę. ff. de relig. ꝛ sumptu. fu. ¶ Allias est ꝛta opi. quem puncto iuris mihi magis placet. q etiā ad pias cās nō valet dispositio captatoria, qđ substātia dispositionis cōfertur in volūtatē tertij, ꝛ istā tenet Bal. hic. in. q. q. Sa. ꝛ Ang. ꝛ Bald. in. l. j. in pen. col. de sacrosan. eccle. in lect. ꝛ latius in. d. rep. in. iq. q. j. partis principalis. eo q: nullo iure istud reperit in pia cā. Et in cōtrariū stringit istud qđ dictum est de libertate arguendo de ea ad piam causam: vt. §. deduxi. Unde vī concludēdum p:out in libertate distinguit iuriscōsul. in. d. l. fideicōmissaria. Et ita tenet Jmo. in. l. captatoꝛie. ff. de lega. j. ꝛ in. l. captatoꝛias. ff. de here. instit. ꝛ Lud. ro. hic nec obstat fundamentum do. Alex. quod ad pias causas non seruētur regule iuris ciuilis: q: respōde formaliter secundum Bar. in rep. d. l. j. in vlti. q. quod est verum nisi tales regule iuris ciuilis repugnēt bonis moꝛib⁹: quia tunc etiam ad pias causas seruande sunt. ¶ Quasdā alias questiones in materia captatoꝛie institutionis habes per Bal. Sali. ꝛ aliquid do. Alex. hic, per Bart. in. d. l. theopompus. per Canonist. in. d. c. cum tibi. per Ange. in consil. ccxxij. inter cetera continetur per Bart. in. l. si ita scripſero. ff. de condit. ꝛ dem. ꝛ in l. quem heredi. per illum tex. ff. de rebus dubijs. Jason Pisis.

1 ☞ Falcidie detractio non habet locum in testamento militis.
2 Falcidie detractio an potuerit olim prohiberi: ꝛ quid hodie.
3 Quid autem hodie iure aut. an falcidia habeat locum in testamento militis: ꝛ an etiam trebellianica.

12.

1 **In testamento.** †In testamento militis non habet locū detractio falcidie: tamē heres vltra vires hereditarias, non tenet. h. d. Et habes duas partes que patent in tex. Secunda ibi: sane si quid. Cōcordat tex. in testamēto. l. j. ad le. fal. ꝛ ibi vide gl. ſi. magistram que enumerat quasdam alios casus similes in quibus cessat detractio falcidie. ¶ Cōtra istū tex. moueo pulchrā difficultatē. quā mouet. d. Christopho. instit. ad leg. falc. in prin. in. j. col. ꝛ seq. vbi dicit se mouisse in publico quoddā examie cuiſdā scholaris. istā clarū est q oēs. ll. fauorabiles militib⁹ habēt locū in testamēto militis. l. si ruffinus. ꝛ l. captatoꝛias. §. eo. Sed qđ i testamētis habeat locū detractio falcidie, trebelliānice istud est fauorabile: ꝛ testatoꝛibus ꝛ testamētis. q: alias heredes, qui nihil essent detracturi nunquā adirēt hereditates: ꝛ sic testamēta destruerent. Sed cū heredes semper sint habituri saltē quartam fal. aut quartā trebel. propter eā

2 faltem inuitabantur ad adeundū. † Hinc est q olim testatoꝛ nō poterat etiā expresse prohibere ne falcidia detraheret. l. q de bonis. §. fi. ff. ad leg. fal. cum ergo detractio falcidie ꝛ treb. sit inducta fauoꝛe testatoꝛum: ergo tāq fauorabilis dz habere locū etiā in testamento militis: cōtra istū text. d. l. in testō. Et refert qđ in illo examine dabātur tibi due solutiones. ipse vero dat tertiā. ꝛ dicit se putare quod ex quo lex disponit q in testamēto militis esset falcidia ꝛ trebel. intelligitur velle q heres inuitus posſit cogi adire fauoꝛe militū. Que solutio apud me est falsa: quia p:iuilegium mⁱ. tū vel alterius nunqđ debet intelligi in damnū tertij. tex. est in. l. cum filiuſſa. §. ſi. ff. e. facit. l. nec aqua. C. de emā. libe. quod esset si tertiꝰ iuitꝰ sine emolumēto cogeret adire. ideo puto qđ tex. hic in ver. sane, ponit responsionē. nā in alio herede si adeat, tenet in solidū etiā vltra vires hereditarias de suo pꝛo pꝛio solueꝛe: ideo ꝛpuit ipſum pericu lū nemo vnquā adiret hereditatem, nisi saltem sperareꝛ lucrum falcidie. aut trebel. sed in herede militis est istud singulare: q: vltra vires hereditarias nō tenetur quicqđ dicat gl. hic in verb. sane. allegando. l. si. in prin. §. de iure delibe. que nihil facit. q: loquitur in testamento pagani. Et ita tenet Pau. de cast. hic. Et ratio potest esse duplex secūdum Pau. de ca. q: p:iuilegium militis non debet alteri esse nociuū. l. impuberi filio. ff. de admi. tut. ꝛ. l. cū filiuſſa. in fi. ff. de testa. mil. sed si heres militis teneret de suo soluere creditoꝛibus: ꝛ legataꝛijs quatenus essent vltra vires hereditarias, dānificareꝛ: qđ esse non debet. Scōa ratio est: q: qui in vno grauatur, in alio aleuiatur. l. eū qui. in princi. ff. de iureiuran. cum ergo heres militis graueꝛ vt nō posſit detrahere falcidiam vel trebellianicā, certe in alio aleuiatur: vt non teneatur creditoꝛibus vel legataꝛijs vltra vires hereditarias. Facit. l. j. §. deniq. ff. ad trebel. ¶ Hoc. l. in verbo fideicōmissis. quam diuido in duas partes. In prima declarat tex. In secunda oppo. ꝛ sol. Scōa ibi: sed cōtra. in eadem lege. In prima parte dic quod tex. in. d. §. pe. non expresse loquit de treb. nec etiā tex. noſter: q: iuris. d. Alex. dicat q melⁱ. pbet in hoc tex. quam alibi in iure. tamē etiam iure tex. non vꝛget: q: qđ

3 dicit fideicommissis, intelligitur. l. particularibus. ¶ Sed circa hoc nō expedit instare: q: hodie p iura authēticoꝝ iste leges sunt correctę: q: hodie etiā in testō militis habet locū nedū falcidia sed etiā trebellianica: per tex. in. §. pe. in auc. de here. ꝛ falcidia in versi. militari. uncta gl. ꝛ iz tex. loquat in falcidia tm̄, ppter equiparationem extenditur, ꝛ ad trebellianicā. ꝛ ita ſ vtroq; tenet Jac. de bel. ꝛ Ang. ibi. ꝛ Dy. Bart. Jmo. ꝛ Mod. in. l. j. §. filij. ff. ad trebel. ꝛ Ang. hic. ꝛ Ly. ꝛ Salv. in. d. l. in testō. j. ad. l. fal. ꝛ Ly. in l. precibus. in. q. col. ꝛ ibi Sali. in. vj. ꝛ Pau. de cast. j. de impu. ꝛ ali. subſt. quāuis Straticꝰ tenuerint ꝛ male. Ang. ꝛ Raph. cum. in. d. §. in filij. ꝛ ang. in rep. d. l. j. §. hec stipulatio. ff. si cui plusq̄ per. l. falc. vbi Jmo. super hoc relinquit cogitādum. ¶ In secūda parte dum gl. dicit quo ad alia remedia. dic quod sunt quinque, que enumerat gl. magistra. in. l. in testamento. in gl. j. §. ad le. fal. ꝛ Bart. in. l. j. in prin. ff. ad trebel. Jason Pisis.

1 ☞ Beneficium curatum habens, si impetrat aliud beneficium curatum quod est incompatibile: ꝛ si postea impetrat dispensationem a papa: quod possit tenere duo beneficia curata: an talis dispensatio trahatur retro.
2 Papa quod approbat: ꝛ nos approbare est necesse.
3 Notarius si sit damnatus de falso: an sibi possit reseruari in sententia facultas instrumenta conficiendi.

V.

Et militibus. Militi capitaliter dāmnato potest reseruari testamenti factio in castrensibus bonis: in alijs fiscus succedit. Et in testamēto militis no requiritur solēnitas iuris cōis. ꝛ ideo ex testamēto nō solēni potest adiri hereditas: p q̄ excludunt venientes ab intestato. h. d. cū. l. seq. ¶ Et intelligit tex. q talis miles dānatus capitaliter de crimine militari. poterit testari et cū p:iuilegio militari. text. est in. l. ex militari. in princ. ff. eo. ꝛ in. l. si quis filio ex hereda to. §. irritū. ff. de inuto. rup. nec ob. regula. l. si qñ. vbi gl. notabilis. C. de inoffic. testa. q: respondet Bar. in. d. l. ex militari. in fi. prin. q istud. puenit. ppter cōditionē persone militis. ꝛ sentit ibi tex. nā cum ei, imo ex tali reseruatione testamentū antea factum recōualidatur absq; declaratione noue volūtatis tex est. in. d. l. si quis filio ex hereda to. §. irritū. in vers. quarōne. Per quē notabiliter limitat regula l. qui ex liberis. §. testamento. ff. de bono. pos. fm tab. ꝛ. §. nō tm̄. instit. quib⁹ mo. testi. nfir. fm Bar. in. d. l. si quis filio. §. quaten".

1 † Et p illū tex. decidit singl. Pau. de ca. hic: q si habes beneficiū curatū si ipetret aliū beneficiū curatū q̄ est icōpatibile pone q postea ipetret a papa dispensationē q possit obtinere duo bñficia curata: nunqđ ista dispensatio trahet retro ad cōualidādū illud scōm beneficiū curatū, qđ obtinuerat ante dispensationem pape, cōcludit q sic. Facit qđ p illū tex. decidit idē Pau. de ca. in. l. hec conditio filiꝰ mee. §. si ſic. ff. de condi. ꝛ demō. vbi decidit q si papa concedat cardinali vel episcopo licētiā qđ possit facere testm̄ de fructibus beneficiorum suoꝝ, ista licentia trahet ad testamētū quod fecerat ante dispēsationē: ꝛ sequitur simpliciter Alex. hic: que bene not. Sed certe tex. in. d. versi. qua ratiōe. non bene probat hanc decisionem. qđ ibi testamētum a principio valuit. l3 postea efficiatur irritum. vnde facilius reconualesceꝛt testamentū quod a principio valuit: l3 postea efficiat irritū: q̄ illud q a principio fuit nullⁱ: vt probat. in. l. posthumus. in prin. uncto versi. ide ꝛ circa. ff. de inuf. rup. Et hāc ratione leuit Jmo. i. d. §. irritū. onn oppo. de. l. j. §. j. ff. de l. g. iij. Preterea

a est dubium an papa possit cōcedere licentiā cardinali vel epo vt teſtet de fructibus seu redditib⁹ ecclesie: q: videt. phibiti. per. c. relatū. el. ij. de testa. ꝛ est glo. magistra. in. c. presenti. de offic. o. di. in. vj. ꝛ in. c. si. vbi cano. de pecu. cle. Et istud disputat Abb. in repeti. c. cum eſles. de testa. dices q nō reperit hoc per doct. declaratū. Sed posito q papa hoc possit, p:out re vera tenet Hostie. in summa de penitē. ꝛ remiſ. §. cui cardinalis. verl. cōsiteri antē. Ang. ꝛ Jmo. in. l. si seruus cōis meus. in princi. ff. de stipul. ser.

2 † Et quod papa approbat: ꝛ nos approbare necesse est. vt dr gl. j. in. c. si romanoꝝ. q. ix. dist. claue tñ non errante. vt dicit gl. in. c. quanto. de iureiuran. ꝛ in. c. non est. de voto. Tamen cum iste dispēsationes sint odioseb⁹. c. j. in fi. de prebẏ. in. vj. gl. in. c. ordinarij. de offi. ordi. in. vj. ꝛ in eis non fiat extensio etiā ad causam habentem maiorem rōnem: p:out tenent canonistę in. c. postulastī. de rescrip. Abb. in. c. ad aures. e. ti. ꝛ in. c. at si clerici. §. de adultęriis. in. v. col. vbi limitat de iudi. Pe. de anch. in gñ. xvj. incipit. dominus noſter. in vlti. col. ergo non videtur q bene fiat illatio ad hunc casum. per tex. in. §. irritum. in vers. qua rōne. cum ibi illa reseruatio testamēti possit de iure cōi fieri a quocūq; iudice. quod non est in casu isto. Itē ibi testamētum a principio valebat quod non est hic vt predixi. ¶ Intellige tamē istum tex. procedere in milite damnato alio crimine q̄ ideirupte. tex. est in. d. l.

3 ex militari. in. §. rufo. ff. eo. ¶ Hinc dubitat Barto. post antiquos, an notario dānato de falso possit reseruari sñia facultas instrumenta conficiendi cū iuret legaliter officium exercere. ca.

ad aud

ad audictiā. de prescrip. ꝛ sic taliter dānatus videat dānatus de fide rupta. ꝛ determinat q sic. per. l. diuus. vbi etiam Bart. ff. de iniur. Sed ille tex. pbat. 3ciū. nisi tūgas illud q dicit glo. ſi. ibi ꝛ clarius Bar. quod ideo ibi nō valuit: q: fuit facta p errorē. ꝛ sine

a causę cognitiōe intelligetñ qñ notarius⁹ fuit dānatus de falso, ex falsitate cōmissa in alio q̄ in officio suo, puta q: depositi testimoniū falsum. secus si falsificasset instrumenta, tūc sine cā nō posset amplius referiari sibi facultas ꝛficiēdi instra. d. l. ex militari, quia qui semel deliquit in vno officio, semp est suspectus: vt nō possit amplius ad illō aspirare. l. quotiescūq;. ꝛ. l. si aliqd. C. de suscepto. ꝛ arca. li. x. Requireret ergo tunc aliqua iusta cā ex his que numerantur p Bar. in. l. qđ ergo. §. pena grauior. ff. de infa. fm Dy. bar. ꝛ ange. in. d. l. diuus. ꝛ Bart. in. l. si qs in prin. §. miles. ff. de le. iij. ꝛ plenius per. d. Alexā. hic: cū aliis cōcor. p eū adductis. quamuis cōtrariū ꝛ male teneāt Ang. ꝛ Lu. hic: in. l. si a fratre. ¶ Cogita q̄ fuerit ratio dubitādi q ex testamēto militis non solenni possit hereditas adiri. cum istud esset clare decisum in. l. ex testō. ꝛ. l. q̄ꝝ. §. e. nisi dicas quod dubium hic faciebat. eo quia filius militis erat preteritus, sed nec istud sufficit. cū habeatur p:o exheredato. l. sicut. ꝛ. l. sequēti. §. eo. Item forte faciebat dubium: quia iste frater erat verinq; coniunctus: ꝛ sic volebat excludere sororem coniunctam ex vno latere tātum: quod hodie posset facere ab intestato, per iura noua authēticoꝝ. in auc. defuncto. ad tertyl. Cogita. Item intellige quātum ad militem, secus quantum ob heredē scriptūm quo dispositiōes in ris bene seruande sunt. l. in fraudem. §. fi. ff. eo. Jason Pisis.

1 ☞ Milites licet in testamentis suis non teneantur obseruare solennitates iuris ciuilis: tenentur tamen obseruare solennitates iurisgentium.
2 Potestas non potest aliquem ponere ad torturam: nisi ad sint legitima indicia: vigoꝛe cuiuscunq; ampli arbitrij quod habet potestas: vel commissarius.
3 Statutum si disponit quod potestas in criminalibus libere possit inquirere tamen per illud aduerbium libere. non poterit inquirere non precedente fama, vel indicijs.

VI.

Milites, Milites in expeditiōe existentes habent p:iuilegiū testandi: q̄ō volunt: ꝛ q̄ō possunt. h. d. intellige tamē sane dūmodo aliqd turpe vel illicitū vel dz bonos moꝛes nō disponatur. tex. est no. in. l. si a milite. §. edictum. ff. e. quem text. inducit Ang. hic ꝛ ibi, ad tellectū statuti fiorētini pmittētis magnū arbitriū certis casibus dz magnates: vt p eū. ¶ Glo. ſi. no. istam gl. magi

1 stralem, ꝛ similem habes in. l. j. ff. eo. † Et ex ista gl. iucto tex. habes diligēter notare, q: iz in testamentis militū p:esertim quādo fiunt in discrimine belli sint remisse omnes solēnitates iuris ciuilis, ꝛ tamen habent locū solennitates iurisgētium, ꝛ ideo cū

b de iuregentium in ore duoꝝ vel triū constat omne verbū: regrātur saltē duo, vt tres testes. vt hāc gl. no. Et sic ud notat Bar. hic: ꝛ in. l. j. ff. eo. ꝛ in. l. neq3. §. deportati. ff. e. ad statuta quod in maleficijs potestas nō teneat obseruare aliquas solēnitates iuris quid importet tale statutū. ꝛ certe iportat q̄ solēnitates iuris ciuilis intelligunt remisse: sed non ille que sunt de iuregen. vt diuino. puta q vnī soli testi credat. Circa q̄dā specie aliqua. q. examinant Bar. Jmo. ꝛ Lud. ro. in. l. filiuſſa. in. §. col. ꝛ seq. ff. de dona. vbi inter cetera querunt an vigoꝛe talis statuti intelligant̄ sublate ferie inducte in honoꝛē dei: ita quod in talibus diebꝰ p

2 cedi possit: ꝛ credere testi sine iuramento. quas questiones plene p:osequit do. alex. hic cū concoꝛ. per eū additis. ꝛ in cōſ. cc xv. in. ij. volu. incip. nec arguendi summus. in. iiij. col. ꝛ no. Bal. in. c. consanguinei. ad fi. de re iudi. ꝛ l. i. C. si ꝓpter pu. pēsi. vbi ponit no

tabilē decisionē Ju. ro. in. rub. ff. de arb. in. xvij. q. † Ilo. tamē vnum quod ipsi omittūt: q̄ vigoꝛe cuiuscūq; ampli arbitrij q̄ habet potestas vel cōmissarius circa maleficia nō poterit ponere aliquem ad torturam: nisi habeat legitima indicia. allegat ad hoc Bal. i. c. j. in. j. co. de offi. ordi. vbi nihil dicit de hoc vt statim j. referā. sed istud dicit in terminis Albe. de gandino in tractatu suo maleficiorum. in. c. inci. itē quero, vtrū potestas qui hz arbitrium. dum tractat de tormētis. ꝛ expresse pau. de ela. za. i. c. gravis. in pe. co. de posito. vbi allegat q̄ habet in. c. venientes. ꝛ in c. quintaua allis. de iureiu. ꝛ quod habeꝰ per gl. in cle. sepe. de verſig. Refert ꝛ sequit do. Alex. consi. ccxv. incip. habita. §. contentis. in. ij. col. in. j. vo. q̄ teneas cordi. quia valde quotidianū est. Et reperio quod idē tenet Raph. fulg. in cōſ. lxix. super que-

3 stione formata. ad fi. † Adde etiā quod si statutū dicat q̄ potestas in criminalib⁹ libere possit inquirere, tū ꝓpter illud aduerbium, libere, non poterit inquirere nō precedente fama: vel p:ius quā sint indicia. ita Bal. in. c. j. de offi. ordi. per illum tex. in verbo libera. cum glo. Alibi notat Bal. in. c. licet vndiq3. per gl. ibi: de offi. ordi. q licet papa mādet inquiri in genere: tamē hoc māda tū pape debet intelligi ꝛ limitari fama precedēte nō aliter. Itē

requiritur citatio, ꝛ testes debēt esse idonei. vt ibi per eū Jason.

1 ☞ Cancellarij capitaneoꝝ genere, non gaudent p:iuilegijs militum. licet sint descripti in matricula.
2 P:iuilegium concessum alicui persone, non extenditur ad eius ministros, vel familiares tempoꝛales ꝛc.
3 Bidelli vel notarij vniuersitatis, an gaudeant p:iuilegijs scholarium.
4 Artem non exercens. nō gaudet p:iuilegijs artis. licet sit descriptus in matricula artis.
5 Scholares non intrantes scholas, vel non studentes, non gaudent p:iuilegijs aut. habita. licet sint descripti in matricula.
6 Clerici non seruientes in diuinis, non debent habere fructus beneficiorum suoꝝ.
7 Scholaris qui non intrat scholas, sed studet domi, an gaudeat p:iuilegijs scholarium. ꝛ nu. 8.
9 Nullatenus, hec dictio posita in lege, vel canone quid importet.
10 Causa p:iuilegij cessante p:iuilegium.

Scriniarios, Notarij vel apparitores militum. q̄ius sint descripti in matricula militum, tamen in condendis testamentis non gaudent p:iuilegijs militum. hoc p:imo ꝛ beneficium testandi quomodo volunt ꝛ possunt indulgeꝰ militibus, quando sint in expeditione militari. aꝛs secus. h. d. cum l. seq. vsq; ad fi. Et intelliguntur scrinarij vt dicit glo. f. notarij

1 militū quos hodie scribas vel cancellarios appellamus. † Ex quo habes quod cancellarij capitaneoꝝm guerre non gaudent p:iuilegijs militum, dato etiam quod sint in matricula descripti. † Ex quo no. q̄ p:iuilegium concessum c alicui persone nō

2 c extenditur ad eius ministros vel familiares tempoꝛales, vel etiā ad beneplacitum. secus forte si essent ministri perpetui, vt cōuer si vel similes. vt est tex. not. in cap. per exemptionem. in princi. de p:iui. in. vj. vide tamen in. l. ij. C. de epi. ꝛ in. c. j. de fo. cōp. ꝛ in c. si. de ver. sig. in. vj. Jo. de placen. in. l. ij. C. de mu. patri. li. x. apparitores autem dicuntur illi seruitoꝛes qui de publico sunt deputati ad citandum, vel ad similia officia publica. l. si apparitoꝛ. cum glo. C. de cohoꝛta. li. xij. hic aūt credo q̄ capiuntur p:o his

3 q publice seruiunt militibus. † Quid aūt sit in notoriis, vel in bi-

d dellis⁹ vniuersitatis nostre, an gaudeant p:iuilegijs scholarium ponūt Pau. de ca. ꝛ Bal. ꝛ Ang. hic, ꝛ plenius ceteris. d. Ale.

4 No. ex text. ibi. ꝛ si noīa eoꝝ matriculis militaribus referri videant. secundum Ly. Bar. Bal. ꝛ alios, q̄ q nō exercet artē quā nis sit descriptus in matricula illius artis: tū nō gaudet p:iuilegijs artis. † Et ideo scōm eos scholares qui non intrant, e vel nō b

5 e student: q̄uis sint descripti in matricula, tū nō gaudent p:iuilegijs scholarij positis in aut. habita. C. ne filij ꝓpa. nec alijs p:iuilegijs. ꝛ idē est in mercatoꝛe. put dicit Bart. in. l. qui sub ꝓtex. C. de sacrosanc. ecc. ꝛ ponit Lud. ro. do. Alex. hic, ꝛ idē Bar. in. l. j. C. de colleg. li. xi. ꝛ in. l. penu. circa fi. ff. eo. Bal. in ꝓmio ff. oꝝ. in ij. col. ꝛ in aut. habita. in. vj. col. C. ne filius ꝓo parte. adde quod vult Spec. in tit. de reo. ver. sed quid si scholaris. q̄ dispositio. l. j. C. qui etate. li. x. nō ꝓcedit in scholari nō studente. p. c. gloria. xij.

6 q. ij. facit. c. cauete. xxij. q. v. Itē adde † q notat Bal. i. l. j. in prin c mo notabili per illū text. C. de his quibus vt indig. q̄ clerici qui

f non seruiunt in diuinis, ꝛ omittunt officium, f non debēt fructꝰ beneficiorū lucrari. imo tanq̄ indigni tenentur ad restitutionem omniū fructuū. Facit tex. in. c. fi. in prin. ꝛ ibi ad hoc not. Semideſcri. in. vj. ꝛ tex. in rōne sui. in. c. j. ꝛ ibi ponderat Joan. cal. de celeb. miſſ. ꝛ bonus text. in. c. si canonici. §. scituri. ꝛ ibi Semi. in prin. ad hoc no. de offi. ordi. in. vj. facit quod pulchre tenet Pet. de anch. in consi. ccxxij. Primo inquirendum est. ꝛ tex. in. c. cum

7 ex eo. de ele. in. vj. cōtrarium tamen per plures rationes tenet. d. Abb. in. c. j. in vlt. col. post Card. ibi de cele. miſ. † Quid de scho d lari qui non intrat scholas, sed studet domi. an gaudeat p:iuilegijs scholarium. vide Bald. in. l. si cum dies. §. arbiter. ff. de arbi. vbi queritꝰ quid si scholares stantes in studio habent p:iuilegiū, e vt percipiant fructus prebendarum: ꝛ aliquis habens prebēdas venit ad studium, non tamē intrat scholas. sed studet in camera, an habebit ibi istud p:iuilegiū. ꝛ determinat q̄ sic, si erat scholaris p:ouectus. ꝛ dubia explanabat cum doctoꝛibus que nō potuisset explanare in ciuitate sua. alias secus. Item aduerte cōmuniter doctoꝛes hic male colligunt illud q̄ dixi supra de scholare ꝛ f

8 mercatoꝛe. nam antiqui notarij in hoc tex. erant descripti in matricula militum tanquam milites. ꝛ matricula esset falsa: q: ipsi non sunt milites. aut sunt descripti in matricula militū tāq̄ notarij vel simpliciter. † ꝛ hoc modo iste textus nihil facit ad illationē doctoꝛum de scholari ꝛ mercatoꝛe. quia ibi erat vere scholaris. ꝛ vere mercatoꝛ. vnde ad hoc vt ista illatio bene sumeretur ex hoc textu oporteret inferre quod si notarius scholarium describeretur in matricula scholarium tanq̄ notarius. vel simpliciter, p hoc non dz gaudere p:iuilegijs scholarium. Alibi tū not. Bar.

a ¶ Possit. Adde Baldualdū qui fuit auditoꝛ Rote. in tract. de excellentia cardinalū. in. iq. q. mar. lau. i trac. de cardinalibus. quest. lviij. Barba. in trac. de p:estātia cardinaliū. in. iij. q. basilica. j. partis. in vlti. col.

b ¶ Odiose. adde Anto. de bu. i. c. in cunctis. in. §. cum vero. de ele. Car. zaba. in. c. q̄ circa. de cōsang. ꝛ affinitate.

a ¶ Quando notarij. Addō Angel. in. l. ꝛ si seueriō. ff. & his qui no. inf.

b ¶ Altrin. Adde. c. cum esses. ꝛ in. c. relatū. el. j. & test. originaliter deuteronomij. xix. ꝛ ad coꝛinthi. xiij. ca. ꝛ mathe. xvij. c.

c ¶ Cōcessus. Add de doc. in. l. inter eos. i. §. j. secūdū vnā lec. ff. ex qui. caus. ma. doct. in l. non alias. in §. j. ff. de iud. Lyn. ꝛ bal. in. l. j. §. de vꝛo. militum.

d ¶ Vel in bidellis. Adde doct. in. c. j. de loc.

e ¶ Intrant. Add de Jo. de lig. in pre. cle. ꝛ Felꝛ. in c. clerici. in. j. col. de iudi. ꝛ doct. in pꝛoe. decre.

f ¶ Officium. ad de Card. in. c. j. in ix. q. de cele. miſ. car. iij. c. cum tu. in ver. circa diuinum offi. de vſu. do. xl. di. in glos. summa.

Universidad de Deuto
Biblioteca

a ¶ Nullatenus. Adde ō ista dictione doct. in. l. si qua mulier. C. ad velleia. cardi. 3ab. in. c. sup literis. de rescript. in xiij. notab.

b ¶ Os pupillus. ads bal. i. l. si. e. gl. i. l. sed z milites. in. §. qui autem. de excu. tut. Bar. in. l. j. C. de au. coo. non cō ti. lib. g.

c ¶ Militia. adō Bart. in. l. ex eo. de mili. test. doc. i. l. j. C. & in. z fac. igno. Ab. i. c. q̄to. de magistr.

d ¶ Pupillus. Adde diffule p Ant. corse. sicuti i repe. c. grādi. & sup. negli. prelato.

e ¶ Regis. Adde Bart. in. l. quidam cōsulebant. ff. de re in. Bald. in. l. j. de confes.

f ¶ Causas. Adde Barbat. post Pe. de anc. in. c. quia ingredientibus. de te. Pe. de an. in. c. si pater. de test. lib. vj.

g ¶ Statutum. Adde Bald. in repe. l. j. C. de sacrosan. eccle.

h ¶ In capitulo. Adde Bar. in. l. i spurij. in. §. minores. ff. de decur. Bal. in. l. fi. C. de testa. Bald. in. l. exigendi. C. de p cura.

in. l. j per illū tex. C. de tironib⁹. li. xij. do. ant. de bu. z alij in proemio decre. vbi notāt q̄ scholaris vag⁹ gaudet priuilegijs scholarīū. q. scholaris est. Adde Hemi. in proemio. vj. in vlt. col vbi post alios per eū relatos tenet, q̄s scholaris matriculat⁹ q̄ itrat z defert habitū scholasticū, gaudet priuilegijs scholarīū, q̄uis nihil studeat. per tex. ibi in verbo cōmoratibus. qui nō dixit studentibus. Et ita refert de facto fuisse obtentum. Adde q̄ in contrariū facit tex. in. c. cum ex eo. in verbo studentes. de cle. in. vj. z in. c. generaliter. in verbo non denegātes. xvj. q. j. ponit Abb. in proemio decretaliū. z in. c. j. in vlt. col. de iud. Jo. de lig. z alij in proc. cle. ¶ Circa mercatores descriptos in matricula: z nō exercētes arte. adde plus ad hoc vt mercator descriptus in matricula mercatorum gaudeat eorum priuilegijs, nō sufficit quod arte exerceat: imo requirit q̄ maiorē partē habeat fortunaꝫ suarum in illa negotiatione. ita Bar. in. l. semper. §. negotiatio. p illū tex. ff. de iure immu. z idē Bar. in rub. C. de nauicularijs. li. xi. z do. Ang. in cōsi. ij. in. v. vol. inci. viso themate supra scripto. ¶ Jtē requiritur z quarto q̄ talem mercaturam ipse exerceat z nō per factores seu institores suos. text. z ibi Bartol. est in. l. fin. in verbo per semet. ff. de excusat. tuto. per quem tex. ita tenet Lu. rom. hic. z in. l. diem functo. ff. de offic. assel. z do. Franc. de are. hic, q̄ est valde notabile contra mercatores nostri temporis. Quaqua do. Alex. in. d. l. diem functo. circa. xi. col. respondeat ad fi. duobus mobis, de quibus ibi per eum. ¶ Tertio pondera text. in verbo nullatenus⁹ qui videtur pugnare contra vnam regulā que alibi traditur: quod dictio nullaten⁹, appōsita in lege vel canone tantum importat quātum clausula decreti annullatiua. z sic tollit facultatem dispensandi. ita tenēt do. Ant. de but. z Imol. in cle. j. de sequest. posit. z fru. z sequitur ibi do. Cardin. ño. in. §. si quis autem. in. vj. qō. archid. in. c. quoniam. in verbo nullaten⁹, de immunni. eccle. Hemi. in. c. romana. §. pen. post Jo. an. de appell. in. vj. facit festum Jo. de ana. in. c. quia frustra. in. ij. colū. de vsu. potest cōfirmari: q̄ dictio nullatenus, est vniuersalis negatiua. z sic videtur importare idē q̄ dictio nullo modo que similiter impedit dispensationem, vt est glos. in clem. ij. de eta. z qua. q̄ pro sin. allegāt Ang. z Imo. in. l. si queram⁹. ff. de test. Imol. in. c. ij. de testa. Alex. an. in. l. fi. j. ec. Jsta regula nō videtur semper vera vt patet per istum tex. vbi. l. ytitur dictione nullatenus. z tamen admitteretur dispensatio in contrarium. l. fi. ff. eo. Et cōtra vult glo. in. d. clemē. j. in verbo nullatenus. z Be. in. c. quoniam. de immunni. eccle. in. vj. ¶ Quarto no. ex. l. ne quidam. z cōcor. allegatis in glo. quod cessante causa priuilegij, cessat priuilegiū. facit tex. in. l. titia seio. §. vsuras. z ibi Barto. ff. de lega. ij. hinc est quod priuilegia concessa filijs propter parentes, nō durāt mortuis parentibus. gl. in. l. ij. in fi. z ibi Bart. C. de epis. z cle. similiter priuilegium concessum propter paupertatem, cessat superuenientibus diuitijs. l. cura. §. deficientium. ff. de munc. z honor.

1 ☞ Pupillus potest creari miles.
2 Pupillus potest esse tribunus militum.
3 Pupillus an possit creari miles per electionem principis: vel regis.
4 Curato: licet non detur inuito, tamen regi debet dari ꝛc.
5 Pupillus licet sit miles, tamen non potest facere testamentum neque codicillari, nec donare causa mortis.
6 Princeps an possit dispēsare cū pupillo vt possit testari, absq; eo quod apponat clausulam non obstante vel similem. nu. 7.
8 Statutum an possit disponere quod pupillus doli capax possit testari.
9 Pupillus si sit maior infante: an habeat vocem in capitulo.

13.

Jcet. Pupillus licet sit tribun⁹ militū tamen testari non potest. h. d. z est bona z notabilis lex. ¶ No. ex ista. l. quod pupill⁹ pōt creari miles. Et si opponatur z tra: miles qñ creatur debet iurare se nō euitaturum mortem propter rempublicam: vt est gl. in. l. penul. ff. ex quib. cau. maio. z gl. in. §. pena. in aut. de mā. pn. sed sic est quod pupillus nō pōt iurare. l. qui iurasse. in prin. ff. de iureiuran. Respondet Bald. hic in prima oppositio. z sequitur Sali. Pau. de ca. z Lu. qō iste text. debet intelligi in pupillo qui creatus est miles a principe vel a rege: qui psumit secū dispēsasse. z faciunt que not. Bar. in. l. quidā cōsulebāt. in. ij. oppositiōe. z melius in pe. col. ff. de reiud. Et ad hoc vide Bal. in. l. fi. C. sen. rescin. nō pos. ponētem circa hoc aliqua notabilia. presertim an papa, cōcedendo impuberi dignitatē, intelligat secū dispēsasse.
2 z est materia satis trita. ¶ Sedo not. ex text. q̄ pupillus pōt creari tribunus militum. cōtra: ego habeo q̄ talis tribunat⁹ est
c dignitas. nā licet verū sit q̄ simplex militia⁹ non sit dignitas nisi sit romana equestris dignitas. gl. in. l. vnica. C. de equestri. digni. li. xij. z in. l. j. C. si seruus aut liber. eo. lib. nisi militia esset iuncta notabilitati. puta: q̄ vnus nobilis creat miles. tūc bene militia est dignitas. ita valde singulariter limitat Alber. in. l. milites. C. loca. quem sequit do. marti. Lau. in tractatu suo de principibus. sub rub. de militibus. tū si quis sit tribunus militū bene est dignitas. tex. est in. l. p orientē. C. de offi. ma. mili. quē ad hoc multum no. idē Bartl. lau. in loco p̄allegato. sed pupillus non potest habere dignitatē. l. ad rempubli. ff. de mune. z ho. l. ij. impuberes. ff. de iure immu. Respondet Bal. post Odof. q̄ verū est q̄ pupillus non potest habere dignitatem cū administratione, vt actualiter administret. l. cū pretor. §. j. ff. de iudi. sed habere dignitatem quę sit sine administratione sic vt est tribunat⁹ patet: quia potest esse canonicus, ꝛ non habeat vocē in capitulo. c. ex eo. de ele. in. vj. z in. c. ij. z ibi notat de eta. z qualitate. z vide per bar. in. l. j. C. q eta. li. x. Bal. in. l. fi. C. sen. rescin. nō pos. z in. l. exigēdi. C. de. pcu. z adde. l. j. z. ij. C. de tut. z cura. illa. persona. Sz caue cū pupillus nō possit creari notarius cū hoc, q̄ possit exercere qū erit maior. prout determinat Bar. in. l. impuberem. in prin. ff. de falsis. vnde tutius puto respōdere. vt in prēdicti. Sed quo, q̄ istud sit ex dispēsatione principis. ¶ Jlliquid aūt pupillus⁹ possit crea
3 d ri miles per elec. principis vel regis. nam per successionem est expeditum. Bal. hic determinat q̄ sic. p. c. grādi. de suppl. neg. prela. quamuis videatur dubitabile, per. c. indecorum. de eta. z qua. Tamen talis pupillus debebit regi per eius tutores. d. c. grādi. sicut dicit Bal. hic. in fi. si moriat rex relicto posthumo i vtero, interim dandus est curator per patritios regni nunquid autem in rege vel in principe tutela finiat. in. xiij. an. sicut finit in alijs. l. j. z fi. C. quādo tutor vel cura. esse desi. z instit. quō⁹ mutā. fi. in prin. dispu. at. Old. lau. in consi. ij. inci. questio talis est
e an tutela regis ꝛc. z ibi per aliqua argunt, q̄ tutore regis. ☞ non finiat in. xiij. anno. sed demū elapso. xxv. anno. tū Old. istud nō tenet. sed tenet q̄ finiat in. xiij. anno. sicut in alijs. z post finitā tutelam dandus est curator. p tex. d. c. grandi. † Dicit tamē vnū
4 q̄ est bene notabile, q̄ ꝛ curator nō det inuito. §. inuiti. institut. de cura. tū isto casu regi inuito dāti sunt curatores per tex. in. d. c. grandi. q̄ est singl⁹ ad limitationem. d. §. item inuiti. z totū qō ponit Old. refert de verbo ad verbū. Jo. an. in add. Spe. in ti. de tutore. super rubri. sequit Hemi. in. d. §. grādi. Jo. de ana. in rub. de delictis puerorum. in. j. col. Lu. z Alex. hic. Et idem qō post xiij. annum dandi sint curatores qui administrēt. tenet bar. in. l. quidam cōsulebāt. in vlti. col. in pe. q. cū limitatione de qua ibi per eū. ff. de reiud. quē refert z simpliciter sequit Paul. c. cū vi
5 gesimū. ff. de off. dele. ¶ Ultimo no. ex hoc tex. q̄ pupillus dato quod sit miles vel tribunus. tū non pōt facere testm. eodē mō nec posset codicillari, nec donare causa mortis. l. j. ad fi. pū. z ibi Bal. ff. de tute. z ra. distra. quē reputat singularē Imo. in. l. ij. ff. de leg. j. Bal. in. c. cum oēs. in. vj. col. de cōsti. sed tu adde similē tex. in. l. discretis. j. qui test. fa. pos. z ibi Abbod. notant quod qui est. phibit⁹ testari, intelligitur etiā phibitus donare cā mortis. intellige verū qñ impedit impedimēto necessario alias sec⁹. l. tā is. §. j. ff. de do. cau. mor. z. l. filiusfa. §. pari. ff. de don. imo pupill⁹
f etiā si sit. p. rim⁹ pubertati non pōt testari, et ad pias causas. vt cōcludit Bar. qué vide in repe. l. j. in. ij. q. prime partis principalis. C. de sacrosan. ec. z idē t3 Bal. p hūc tex. in. l. si pater. j. ti. j. cā
6 no. in. c. ij. de test. ¶ † Nunq aūt princeps. posset cum pupillo dispensare vt possit testari, vt poterat per antiquas leges quādo erat miles. vt dicit tex. hic. Bald. in. l. vnica. C. de cōfes. circa. xx. gl in ver. quero q̄ sint exēpla. determinat singulariter q̄ ēt princeps nō possit cū eo dispensare, per istū tex. quē ꝛ Bal. aliter nō inducat. tu pōdera tex. in fi. ibi, hoc fieri nullo modo cōcedim⁹. nā illa verba, nullo mō, sunt tāte importātie qō ostendunt q̄ nō pōt dispēsatio in ꝛ nū fieri. gl. in cle. ij. in ver. concedat. de etate z qualitate. quod no. Jmo. in. c. ij. de test. z de ea dicam in. l. fi. j. de test Sed Ang. hic limitat verum, nisi pupillus esset doli capax vt late per. d. Alex. hic, quē per te videas. † Et adde q̄ fortiuste
7 net Pau. de ca. in. l. rescripta. C. de prec. imp. offe. vbi tenet pl⁹ quod princeps posset per rescriptum cōcedere pupillo facultatē testandi, etiā absq; eo quod apponit clausulam nō obstante, vel simile. licet dicat Bal. ibi sentire cōtra, monet: q̄ istud rescriptū nullius preiudicium tāgit, sic qñ concedit indulgentiam criminis. q̄ veniētes ab intestato nullum ius habent viuente pupillo als essent soliciti de hereditate viuētis. z sic nō possent cōqueri. Sz istud vī directo ꝛ rationē hic assignatā in tex. ibi. ex tali licē
8 tia parētibus forte suis. vel alijs. ppings nocere. ¶ † Similiter
g statutū⁹ posset hoc disponere, q̄ pupill⁹ doli capax, possit testari. vt ponit Bar. in. l. si queramus. ff. de testa. z cano. in. c. ij. in eo. ti. Et an valeret statutū quod pupillus sine authoritate tutorū possit adire hereditatem, ponit Ang. z alij in. l. more. ff. de acq. here. † Et an pupillus si sit maior infante habeat vocem in capi
9 h tulo? tangunt Ly. z Albe. hic, z est glo. ordinaria. vbi cano. in. c. ex eo. de elec. in. vj. z glo. in cle. ij. de etate z qual. ponit Bar. in. l. de pupillo. in prin. ff. de ope. noui nuntia. cum concordan. hic z ibi tradit⁹ per do. Alex. Jason Pisis.

Qui

¶ Qui testamenta facere possunt. Rubrica.

1 ☞ Testari an aliquis possit vel non.
2 Papa an possit sibi eligere successorem.
¶ Gloss. rubrice cōtinuat rub. ad precedentes: ſz nō perfecte. ideo eā perficiendo sic dicas. ā. in tit. precedenti. visum est de his qui possunt testari iure speciali: modo videndū est de his q̄ possunt testari de iure cōi: z q̄ primo videdū est de psonis. l. si queram⁹. ff. e. z. l. quidam refert ff. de iur. codi. ideo primo tractat in hoc tit. que persone possunt facere testamentum: z que nō. deinde in
i ti. sequen. tractabit de testamentis. ¶ † Circa hanc rubricā moueo difficultatem: z videtur q̄ null⁹ possit testari: q̄ paria sunt quid fieri tpe. phibito vel in tps prohibitum cōferri. l. q̄ sponse. C. de dona. ante nupt. vbi Bart. dicit q̄ istud nūq̄ fallit: sed qui q̄s facit testamētū cōfert eius effectū post mortē. nā testū mortē cōfirmat. c. cum matre. de celebr. missa. l. cum hic status. §. ait oratio. ff. de dona. inter virum z vxorem. q̄ vltēris nulla est hereditatis. l. qui superstitis. ff. de acqui. here. ſz post mortem cū nō habeat bona nec habitu, nec actu creditur penit⁹ inhabilis. no. in aut. ingressi. C. de sacrosan. eccle. cum illo tempore nō habeat nec velle nec nolle. §. pen. in aut. de nup. iuncto. c. fi. de testa. in. vj.
2 † Facit quod vult gl. no. viij. q. j. c. apostolica. §. his omnibus. q̄s
a papa non potest⁹ in vita sibi eligere successorē: q̄ effectus cōfertur in tempus quo non erit papa. facit etiam quod dicit Bart. in repeti. l. j. C. de sacrosan. eccle. in. §. q. prime questionis principalis. vbi tenet q̄s pupillus doli capax, z proximus pubertati, non potest testari etiā ad pias causas. z quod in hoc non proficeret authoritas tutoris: q̄ effectus vltimę volūtatis cōfert post mortem: z sic tutoris authoritas cōfertur post tempus finite tutele: quod non ſz, dicta. l. q̄s spōse. istud obiectum sentit glo. in. l. illa institutio. in verbo pēdere. ff. de here. instit. Propter hāc opositionem subtilitatū. princeps dom. Christofo. de castel. cui⁹ sententiā sequntus est do. Christofo. porcius. inst. de testamētis. in prin. tenuit q̄ de rigore iuris nullus potest facere testamētum per rationes. ō. adductas: sed ob necessitates hominū, z ob graauem, z sic ex quadam equitate cōtra rigorē iuris est a lege dispē satum: z sic facultas testandi est hominibus quasi gratiose concessa. idē tenet Abbs. in rub. extra de testa. in. j. col. z hoc etiā voluit gl. d. l. illa institutio. in prin. Sed tu dic quod etiam de rigore iuris quilibet habilis potest testari nec obstat q̄s effectus testamēti conferatur in tempus inhabile. videlicet in tempore in quo testator non habebit bona, nec actu, nec habitu. q̄ respōde quod semper erit hereditas iacens, que fictione iuris representat personam defuncti. l. hereditas. ff. de acquiren. rerū do. z. l. mortuo. de fideiusso⁹. vel heres, qui censetur eadem persona cum defuncto. vt in auth. de iureiuran. a morti. presti. in princi. z. l. vnica. C. vt actio. ab heredibus z contra heredes. z ita respondet Bal. z Rapha. cu. in. d. l. illa institutio. z quantum ad voluntatem satis est quod habuit effectum. ideo non vitiatur licet deuiat ad causam a qua incipere nō posset: vt notatur in. l. pluribus. §. z si placeat. ff. de verbo. obli. facit. l. eandem. ff. de duobus reis. quia quantum ad volūtatem nihil aliud desideratur. Jason Pisis.

1 ☞ Societas conuentionalis, vel incidens non impedit testamenti factionem.
2 Testari quis potest: licet habeat bona communia: quid quod commune est, quo ad dispositionem partis, dicitur esse meum.
3 Statutum disponit si quis vulnerauit aliquem in domo percussi, quod amputetur sibi manus, tale statutum habet locum si domus sit communis cum alio quam cum vulnerante.
4 Funduni communem habens cum alio si legat totum fundum nominando z confinando fundum in totum: an intelligatur legare totum fundum.
5 Fratres si simul habitāt mortuo patre in domo paterna: an videantur in itu cum contraxisse societatem. in hac questione examinat singulariter quemlibet casum. nu. 6. 7. 8. 9. z. 10.
11 Duo fratres simul habitantes: qui ambo negotiantur: si vnus eorum emat fundum proprio nomine ipsum communicare non tenetur: sed est suus proprius. nu. 12. z. 13.
14 Patruus z nepos si simul morantur: z fructus simul percipiūt de communi: patruus vero sagacior vendit fructus, z emit inde predia suo nomine tantum: tenebitur communicare si erant soci omnium bonorum. z nu. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
21 Socius vendens rem suam quam habet communem cum alio si facit venditionem simpliciter: an intelligatur totam rem vendidisse.
22 Emphyteuta si simpliciter vendit: an intelligatur tantum vendidisse ius emphyteuticum.
23 Quid econtra si dominus vendit titio rem quam alteri concesserat in perpetuam emphyteusim: quid intelligatur vendidisse.
24 Frater meus z ego habemus domum cōmunem: ipse recedit z locat partem domus cuidam stipendiario: an teneat illum stipendiarium admittere.
25 Socij duo habent domum communem: vnus vult locare, alter non. quid iuris.
26 Quid si habent fundum communem, alter vult quod seminetur, alter vult quod non seminetur: quid erit.
27 Socij duo, vel fratres si habent communem: z vnus totam domum inhabitat: non tenetur soluere pensionem locationis socio, vel fratri.
28 Scholares plures si conducant domum simul: z vnus eorum recedat ad patriam: an alij teneantur soluere totam pensionem domus.
29 Quid si duo habent castrum commune: an alter possit vendere partem suam ad emulationem alterius.

Quanquā. Jsta lex habet materiam vtilē z amenam. diuiditur in duas partes. Jn prima loquitur de societate conuentionali, seu expressa. Jn secunda loquitur de societate incidenti. Secunda ibi: Item q̄ non idcirco. hoc dicit. † Societas cō
a uentionalis vel incidens non impedit testamenti factionem. de vtraq̄ habes tex. z exemplum. in. l. vt sit. ff. pro soc. z in. l. heredes. §. non tantum. ff. fami. ercis. ¶ Hor. ex isto tex. fm quosdā modernos. z. d. Fran. de are. contra stipendiarios qui arbitrantur q̄ propter factam fraternitatem vel vniuersalem societatem bonorum, q̄ bona premortui essad se pertineat. nam hoc est cōtra istum tex. z concor. alleg. in gl. nam societas morte finitur. l. actiōe. §. morte. ff. pro soc. z ideo de parte socij pertinet ad socium post mortem socij. l. cum duobus. §. idē respondit societatem. ff. pro soc. Limita notabiliter nisi inter stipendiarios esset alia consuetudo in castrensibus bonis. z p Ang. in questione per eū disputata que incipit renouata guerra. z Imol. an. l. ille autē. in vlti. col. ff. de hereditis. instit. z ibi dat aliam notabilem limitationem q̄ si duo armigeri, vel alij contrahunt inuicem fraternitatem, z iurant se tractare vt fratres: iuxta. l. quidā cū filiū. l. ff. de verbo. obli. quod licet per hoc non contrahatur fraternitas, nec ab intestato succedatur: tamen si in testamento preteriret eū instituta turpi persona: iuxta. l. fratres. C. de inofficio. testa. posset agere contra heredē ad penam si promissa est. vel ad interesse. secundum. d. l. quidā cū filiū. de quo p. d. Alex. in. l. ij. C. de pac. z de istis fraternitatib⁹ iuratis quas precipue armigeri cōtrahūt: vide etiā per Bal. z Ang. in. d. l. ille autē. per Ful. z do. Alex. in. l. nec apud p
2 illū tex. j. de here. instit. ¶ † Ho. q̄ qui habet bona communia[b], z cum alio indiuisa tamen potest testari. eo q̄ s cōe est quo ad dispositionem partis mee, dicitur meum. l. illud. in ver. nō proprie. ff. de ri. nup. l. duo fratres. ff. de acqui. here. et glo. no. in. l. id q̄ nostrū. ff. de reg. iur. De quo pūcto ordinarie ponit per Bar. z alios in. l. serui electione. §. labeo. ff. de leg. j. z ij. c. cū illis. §. fin. Jn gl. fi. vbi notant doc. de preben. in. vj. Ly. z Ang. hic cū concor. de quibus plene per. d. Alex. hic. z in. d. §. labeo. tamen nō dicitur, p̄prie meū: sed ficte. fm Ang. z moder. hic. Bart. z Abbo der. in. d. §. labeo. per. d. l. illud. in verbo nō proprie. z gl. in. d. l. id
3 quod nostrū. ¶ Et istud inducit Bald. in questione, q̄ si quis vulnerauit aliquem in domo percussi. q̄ amputetur sibi manus q̄ istud statutū locū habebit etiā si sit domus cōis cū alio quā cū vulnerante. sequitur Angel. z Sali. z plenius do. Alex. hic. z in. d. l. serui electione. §. i. q̄ uis tamen. z Jud. ro. vt
b hic z ibi videas per do. alex. Et q̄ istud sit per fictionē. Adde etiā tex. in. l. extraneo. §. j. ff. de questi. que vtitur verbis importātib⁹ fictionē hunc consulit notabiliter Abbs. in cōsi. xxxiij. in. ij. volū. quod incipit: disponente statuto terre collis. qō si statutū disponat quod transiens per territorium talis loci, teneat soluere certā gabellam sub pena, non habet locum in transeūte per locū qui est communis cum alio. ¶ Item istam legem limitat Bart. vt procedat in his que sunt cōia pluribus vt singulis: secus si vniuersis. de quo l. ij. si hac. §. qui manumittit. vbi dixi. ff. de iniust vocan. z in. l. per fundum. ff. de seruit. vrb. predio. Accedit qō vult Pet. de ancha. in consi. cc. vitis ponderatis. quod si domini veneti promiserunt nō ponere officiales in certis terris regis vngarie nec se impedire de eis sub pena tamen si vnus ciuis venetus est electus ab hominib⁹ illius terre potest accepere tale officium: quia nihil fit nomine dominū veneti tanq̄ nomine vniuersitatis, sed ab illo vt a singulari. ¶ Extra glo. Bal. z Ange. hic: tangunt nonnullas bonas z vtiles questiones quas concludit
4 z viriliter expedit. ¶ † Primo querit bal. an qui habet fundū communem cum alio, z legat totum fundum nominando z cōfinādo fundum in totum, intelligatur totum fundum legare. Et notabiliter determinat quod intelligatur solum relinquere partem quā habet in fundo. eo q̄ ratio demonstratio non ampliat legatum quod est est limitatum a iure: vt quis cēseat legare illud qō habet, nō plus. l. si domus. §. fi. ff. de lega. j. l. vxor patrui. j. &

a ¶ Non pōt. adō arch. i. c. si trāsitus papē. lxxij. dist. Jo. de lig. in cle. ne romani. de elec. abb. in. c. accepimus. in vlti. col. de pac. ab. in rub. de testa. in. j. col.

b ¶ Bona cōmunia. adde pau. de ca. in. l. serui. electiōe. i. §. j. & le. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

leg. Et cũ eo trãsit Paul. de ca. hic: ꝛ reputat ꝙ sit fin. decisio. ꝛ idem Paul. de ca. in. d. l. sern electõe. §. cũ fundus. licet ibi male referat Bal. ꝛ cum eo sic male relato transeat. Sed tu dic in hoc vt plenius per Bal. in. l. cũ rem aliena. in vlti. col. §. de leg. iuctis his ꝙ dicunt ꝑ Bal. ꝛ oẽs in. d. l. serui electiõe. §. j. ¶ † Secũdo
a querit Bal. an fratres[1] mortuo patre simul habitãtes in domo paterna intelligant adinuicẽ contraxisse societatẽ: ꝛ q; pluries pollicitus sum hãc questionem: q; quotidiana est: plene examinare. ideo eã accurati⁹ prosequar. ꝛ similiter queritur ꝙd de patruo qui simul moratur cum nepotibus: ꝛ sic filia alteri⁹ fratris ꝑ em ortui. in qua materia varie doctrine traduntur posite per Old. ꝛ Richar. mal. ꝛ alios antiquos: vt hic refert Bald. ꝛ plenius Alb. de ros. Et istud est expeditum, ꝙ fratres mortuo patre retinendo hereditatem patris in communi: per hoc non intelliguntur societatem contraxisse. tex. est melior de iure in. l. ex parte. §. filius. ff. fa. ercis. ꝛ in. l. cum duobus. §. fi fratres. ff. ꝓ socio. alias icipit. idẽ papinian⁹ si fratres. alias est lex de p se. ¶ Subiungit Bal. hic solẽne verbũ post Bicol. de mutu. qõ ex quo fratres simul habitauerũt diu seu longo tempore, ꝛ oĩa bona simul habuerunt, ꝛ communibus expẽsis sine computo vixerũt, ꝛ negotia sic promiscue exercuerũt: ex istis presumitur inter eos cõtracta societas. l. j. in fi. cum. l. seq. ff. de his qui deiec. vel effu. ꝛ. c. si quis. de beneficio fratris in vsi. feu. ꝛ dicit quod ita cõsuetudo obseruat de maioꝛib⁹. qõ diligẽter not. ꝛ sequitur simpliciter. d. Alex. in cõl. xxiij in. ij. vol. inci. Sideratis his que in processu. in ij. col. ¶ Verũ q; ex istis non remanet clare expedita ista materia. ideo Bart. ad quẽ semp habet recursus posuit plenioꝛẽ doctrinã. l. in. l. cũ duobus. §. idẽ papinian⁹. alias in. §. fi fratres. ff. ꝙ socio. ꝛ in. l. patruus. C. cõmunia vtri. iud. ꝛ melius ꝛ plenius, quã alibi in. l. titiꝰ ꝛ meuiꝰ. §. altero. ff. de admi. tut. ꝛ in istis locis Bar. facit quatuor casus principales. Et si ꝛsideras doctrinã Bar. nũquã in aliquo ex istis quatuor casib⁹ intelligitur cõtracta societas omniũ bonoꝝ. niſi hoc expresse sit factũ. ꝛ ad istud volo te attẽdere: q; hoc modo nunquã habet locũ societas oĩm bonoꝝ inter fratres: nisi expresse sit actũ, an sit verum dicam. §. ¶ † Examino de p se vnũ quẽq; casum Bar. vt melius habeas principium casus est, quado ibi⁹ fratres nõ sunt omnes maiores: b
sed alter eoꝝ est pupillus, alter maior. tñe cõcludit Bart. in locis prealleg. quod inter eos nõ est cõtracta societas. l. vt in cõductionib⁹. ff. ꝓ socio, sequit Ange. in cõsi. lx. incipi de pluribus fratribus socijs oĩm bonoꝝ. Lud. ro. in cõsi. xxviij. qõ incipit in casu proposito premittẽdũ est. ꝛ Paul. de ca. in cõsi. clxxxiij. vbi ponit quando fratres mortuo patre habẽt apothecam cõem in qua se exercẽt. ꝛ eoꝝ frater minoꝛ. lꝫ sit pupill⁹, tñ etiã in ipse exerçet se in apotheca. ꝙ tñ etiã tũc nõ intelligatur inter eos cõtracta societas. ¶ Ampliat istam cõclusionem Bar. ꝛ intellige, ꝙ procedat etiã si vtilitate pupilli tractaret: q; ꝛ si valde conduceret ꝙ intelligeretur cõtracta societas: adhuc non intelligeret, ita ampliat Bal. in. l. cũ oportet. in princ. in. ij. co. C. de bo. q̃ lib. ¶ Limita c nũc istum primum casum Bar. quatuoꝛ notabilib⁹ modis. Primo limita nisi talis pupill⁹ haberet tutoꝛẽ qui cõicaret alijs fratribus, ꝛ alij sibi cõicarent. tunc intelligeret cõtracta societas. tex. est in. l. vt in conductionibus. ff. ꝓ soc. Bal expresse in. l. patruus. in vlti. col. nec obst. si dicat ꝙ tutoꝛ debet interponere autoritatẽ pupillo verbis. l. j. in fi. ff. de auto. tut. quia respõdet Bal. in. d. l. si patruus, quod verum est quo ad actꝰ qui expediunt verbis. secus quo ad ea que expediũt factis. vt hic. ꝛ l. istud. §. fundum. ff. de contrahen. empt. ꝛ ita etiam tenet ꝛ re spondet Bal. in. l. mandatũ. in. ij. oppositione. C. manda. ¶ Secũdo notabiliter limita, niſi paterꝰ mãdasset cõi noie exerceri. q; quo nomine iussit testatoꝛ, eo noie factũ psumit, nõ obstante qõ aliqs esset pupill⁹. tex. est. l. l. q negotiationem. i princ. ff. de admi. tuto, quẽ tex. allegat formaliter Bal. ita limitãs in. l. cũ oportet. in. ij. col. C. de bo. q̃ lib. sequit. d. Alex. in consi. xxiij. cõsideratis his que in processu. in. j. col. ¶ Tertio limita dictã conclusionẽ procedere in pupillo. secus est in adulto carente curatoꝛe. per regula. l. si curatoꝛẽ habẽs. C. de in integ. resti. mino. ita in specie limitat do. Alex. in consi. clxx. in. j. volu. incip. mature. in. iij. colũ. ꝛ in preceden. ꝛ etiam in. d. cõsi. xxiij. in. ij. col. ꝛ idẽ do. Alex. in prealle. consi. xxx. in. ij. vo. attentat aliam limitationẽ quo ad fructus: vt ibi p cũ. Ultimo limita predictã cõclusionẽ, ꝙ lꝫ pupillus[c] non possit expresse vel tacite societatẽ cũ fratrib⁹ cõtrahere tñ si aliqd secũ cõicatũ sit, vel cõi noie factũ. poterit pupillus quãdo pupilli aꝛẽ etatẽ expresserit ratum habere. si fuerit bene gestũ. ita notabiliter limitat Bal. in tracta. de duobus fratribus. quẽ prefecit post Bar. qui incõpletũ dimiserat. allegat ad hoc. l. si pupillus. in princ. ff. de noua. ꝛ refert ẽt ꝛ sequitur. d. Alexã. in
7 prealle. consil. xxiij. in. ij. vol. in. ij. col. ¶ † Secũdus casus principalis Bar. est, qñ oẽs fratres sunt maiores natu: sed neuter eoꝝ tñ negotiatur: q; sunt nobiles ꝛ diuites. ꝛ tũc concludit bar. in locis prealle. ꝙ quis hereditatẽ paternã indiuisam possideat, tñ non presumit inter eos cõtracta societas, niſi expresse sit dictũ p tex. in. d. l. ex parte. §. filius. ff. fami. ercis. ꝛ cũ Bart. tenẽt Raph. Ful. ꝛ Paul. de ca. in. d. l. si patruus. Confirmo per illud ꝙ in fortioribus terminis vult signãter Sal. in. d. l. si patruus. in vlti. col. vbi fortius tenet, ꝙ si fratres oẽs fructus ꝛ redditus possessionũ paternarũ, imo etiã iucra admicẽ cõcent, tñ per hoc nõ intelligitur cõtracta societas. cũ ista talis cõicatio habeat causam dis continuam. niſi legitimo tpe talis cõicatio sit facta, ꝛ sit factavt de fructibus rei cõis. arg. l. cũ de in rem verso. ff. de vsu. ꝛ. l. si certis annis. C. de pac. vnde concludit Salic. quod sola cõicatione fructuũ, vel aliarum lucroꝝ non inducitur tñ societas omniũ bonoꝝ, imo nec etiã illoꝝ singulariũ bonoꝝ ex quib⁹ fructus ꝛ redditus percipiuntur. nec propterea ad cõtendũ in futurum teneꝛentur. argu. l. itaq; s. ff. ꝓ socio. Et istam sentẽtiam Sali. refert simpliciter ꝛ sequitur. d. Alex. in consi. cxiij. incipi. visis dubijs probabiliter electis: ad fi. in. j. vol. ꝛ in cõsil. clviij. in ij. volu. qõ incipit, diligenter perspectis. in vlt. col. Sed aduerte quod in hoc secundo mẽbro contra Bar. ꝙ imo societas possit tacite contrahi etiã inter eos qui nõ negotiant, ꝛ ex alijs actib⁹ possit apparere socialis effectus. tenuit Bald. in. d. l. si patruus. in penul. col. circa fi. ꝛ seq. vt ẽt secũdum eum inter nobiles. qui nõ faciũt questuarias mercãtias. tñ ẽcunq; dona, quecũq; salaria, ꝛ quascunq; dotes in cõi conferũt nemo negare potest quin isti sint sociales actus, ex quibus presumatur intẽtio ꝛ voluntas. ar. l. si duo fratres. ff. de acqui. hered. cum etiam factis declaret ipsa voluntas. l. reprehendenda. C. de insti. ꝛ substi. ꝛ ita refert tenere tres doc. Jac. de are. Richar. ꝛ Oldr. Idẽ per oĩa tenet idẽ Bal. in tractatu de duobus fra. in. viij. col. Sed Raph. cu. in. d. l. titiꝰ ꝛ meuium. §. altero. in vl. col. refert primo opinio. Pe. de an. in consi. cclxxxix. incipiẽ. materia de qua querit nõ est noua. idẽ expresse tenet. d. Alex. in consi. clxx. in. j. vo. qõ incip. mature põderatis. in. iij. co. ꝛ in dicto consi. xxiij. in. ij. vo. in. ij. co. in fi. ꝛ idẽ est de mente Ang. in consi. cxiij. inci. Vanutius ꝛ Ant. fratres. ꝛ Sali. in. d. l. si patruus. ¶ Tu ergo ex pdictis oĩbus in isto secundo casu Bar. facias conclusionẽ, cũ vna limitatione. fratres omnes maiores natu, quoꝝ neuter mortuo patre negotiat quãquis indiuisam hereditatem paternam possideant cõiter, tñ non censetur inter eos cõtracta societas, iurib⁹ ꝛ authoritatib⁹ post Bar. §. alle. Limita nisi interuenirent alij actus, lꝫ non questuarij aut mercantiales, vt per Bal. ꝛ alios in locis prealle. Limita secundo nisi ex dinersitate tẽporis ꝛ communi vsu viuendi, ꝛ cõcurrẽte cõiũctione sanguinis: q; fratres sunt ex istis tribus absq; alia negotiatione etiam inter eos censebit ẽcta societas, per regulã. l. procula. ff. de proba. iuncta. l. si seruus cõis. ff. de dona. inter virum ꝛ vxoꝛ. iuctis his que traduntur in. l. que doris. ff. so. mata tenet Old. lau. hic quem referunt Alber. de rosa. ꝛ Bal. hic, idem tenet Sal. in. d. l. si patruus. in pe. co. cuius verba. §. retuli.
8 ¶ † Tertius casus principalis est, qñ mortuo patre alter ex fratribus tantũ negotiatur, alter non. ꝛ isto casu concludit Bar. in locis prealle. quod inter eos non est contracta societas, cũ alter nihil ponat. l. j. in fi. ff. ꝓ socio. ꝛ ille qui negotiatur magis videtur donare quã contrahere. vnde questa ab altero qui negotiatur non debẽt communicari. d. l. si patruus. ꝛ. d. l. cum duobus. §. si fratres. ꝛ cũ Bar. transeunt simpliciter Raph. Ful. ꝛ Paul. de ca. in. d. l. si patruus. sed Bal. in. d. l. si patruus. in vlti. col. ꝛ in tractatu de duobus fra. in. viij. col. tenet ẽtiã in hoc cõtra Bart. quod etiam isto casu quando vnus fratrũ negotiat, alter nõ, inter eos intelligitur cõtracta societas, dũmodo ille frater qui nõ negotiatur cõferat in commune omnia que sibi vndecunq; ꝑueniunt puta vel ex donis, vel ex redditibus prebẽde ecclesiastice, vel ex salario quod percepit. nam ex istis actib⁹ recipiocis simul cum negotiatione alterius presumitur inter eos contracta societas. Et idẽ Bal. contra Bar. tenent expresse Pet. de anc. ꝛ do. Alex. in consi. allegatis in membro precedenti. tamen ista
9 etiam est potius limitatio quã reprehẽdo Bar. † Adde illud ꝙ pulchre no. Bal. in. l. pretor. §. sed ꝛ si filiusfa. per illum text. ff. de edendo. vbi dicit ꝙ si sunt duo fratres simul habitãtes mortuo patre: quorum vn⁹ est notarius, vel aduocat⁹, vel mercator: ꝛ lucrum suum ponit in communi: quod ex hoc intelligitur ꝛ presumitur quidam socialis consensus inter eos: ꝛ plus non dicit.
10 ¶ † Quartus ꝛ vltimus casus est, ꝛ ceteris frequẽtioꝛ ꝛ utilioꝛ
f quando omnes fratres mortuo patre negotiantur: ꝛ in hoc concludit Bar. ꝙ inter eos presumitur contracta societas: sicut in dubio presumitur contractũ matrimonium inter virũ ꝛ mulierẽ simul

simul habitantes. l. in cõcubinatu. ꝛ ibi Bart. in fi. etiam ad hoc no. ff. de concub. ꝛ. l. in libere. ff. de rit. nup. ꝛ qẽ est actus qui non põt geri circa ius: ꝛ nomẽ societatis. ar. l. ꝓ herede. in prin. ff. de acqui. here. Item q; hic nõ cadit iudicium fami. ercis. nec cõ diuidundo, que tenduntad diuidẽda: sed hic agit de communicanda. ergo intelligitur inter eos contracta societas: vt plenius per cũ. Subdit tñ, ꝛ hic iacet punctus: q̃ nõ intelligat per hoc cõtracta societas oĩum bonoꝝ: vt quidã putãt: sed solum illius negotiationis vel mercantie que exercet: eo q; act⁹ nostri volũtarij non extendunt vltra quam gerunt. l. j. §. si quis hoc interdicto. ad fi. vbi etiã Bar. ad hoc no. ff. de iti. actuq; prima. † Et per hoc infert in specie Bar. multũ vtiliter: q̃ si ex istis duobus fratribus qui ambo negotiantur aliter emeret fundum ꝓpꝛio noĩe ꝛ de cõi pecunia: licet pecuniã conferre teneat. l. cum proponas. vbi pulchre per Bar. ꝛ alios. C. ꝓ socio: tamẽ fundum cõicare nõ tenet. imo tenet suus propꝛius: secus esset fm Bar. si fundũ emisset cõi noie: tũc nõ esset dubiũ. Et subdit idẽ esse in tpe: q; a tpe quo ceperũt simul negotiari, intelligit simul cõtracta societas ꝛ non ante. Subdit postremo Bar. † ꝛ hoc signa ꝙ post q̃ isti ambo fratres ceperũt simul cõiter negotiari, si postea ex interuallo vnus negotietur cõiter alius vero incipiat seoꝛsum ꝺ p se negotiari tũc dicit Bar. ꝙ esset seruãdũ illud ꝙ hꝫ i. l. actione. §. diximus. ff. ꝓ soc. ista sunt dicta Bar. in preall. §. altero. que
13 alibi nõ dicit. ¶ † Videamus nũc ꝑticulariter de vno in vnũ: an Bar. bene dixerit vel nõ. ꝛ in primis diligẽter attende in quãtam Bar. cõcludit ꝙ si mortuo patre oẽs fratres sint grandiores natu, ꝛ oẽs cõiter negotient: q; inter eos intelligat ẽtracta societas tacita, tamẽ nõ intelligit cõtracta societas oĩm bonoꝝ: sed illius negotiationis tantũ que exercet. ꝛ sic acquisita tantum ex illa negotiatione debẽt cõferri: alia nõ: ꝛ sic societas tacita restringitur ad actꝰ sociales tñ qui exercent. Bal. in. d. l. si patruus. in vlt. col. ꝛ in dicto tractatu de duobus fratribus. in. viij. colũ. ꝛ sequen. intelligit ꝛ inducit egregie: vt sit verum[a] in actibus vnifor- a
mibus. qñ istri fratres negotiantes oẽs exercent in eadẽ mercantia vel negotiatione, puta q; oẽs se exercent in mercãtia bonoꝝ vel tenẽt apothecã: tũc verũ est ꝙ intelligeret solũ ẽcta societas tantũ illius negotiationis. ꝛ in istis terminis ꝑcedit doc. Bart. sed in actib⁹ difformib⁹ ꝛ varietatẽ habẽtib⁹ credit Bal. qõ intelligat societas oĩm bonoꝝ cõtracta, si lucra vndecũq; peruenientia ex diuersis exercitijs in cõe cõferanꝫ: q; ex actib⁹ ita, pmiscuis ꝛ indifferentibus debet presumi societas generaliter contracta oĩm bonoꝝ. Sali. in. d. l. si patruus. in pen. col. referens vtrãq; doctrinã. ꝛ Bart. ꝛ Bal. dicit ꝙ ant non intelligit qd ve lint, aut ꝙ eoꝝ doctrina est irrationabilis. eo q; sẽm cum nũq̃ capitale dz intelligi cõicatum, dato ꝙ ꝑceptio lucroꝝ adinuicẽ cõicet. nã sẽm eum si duo fratres habeãt apothecã cõem mortuo patre: ꝛ vnus habeat mille in dotẽ vxoris sue, alꝫ vero frater sit doctoꝛ, vel ꝛaduocatus, seu notariꝰ: dato quod oĩa lucra in cõe ponant: non credit inter eos ẽctã societatẽ quoad capitale. vt lati⁹ ibi, plequit. ¶ Quid tenẽdũ adde qõ cõclusionẽ Bar. tenet domin⁹ Abb. Panoꝛ. in cõsi. lxvj. qõ incipit: attingã brevi sime decisionẽ huius dubij. in. j. vo. ꝛ do. Alex. in. 2si. lxxviij. i. ij. vol. inci. discussis. mihi magis plz doc. Bal. ꝙ in actibus diffoꝛmib⁹ qui oẽs fratres negotiant: ꝛ diuersas negotiationes exercent: ꝛ lucra conferunt: q; inter eos intelligatur cõtracta societas oĩm bonoꝝ: ꝛ istud per quatuoꝛ rones cõprobat Lu. ro. in 2si. cccj. incip. cum ista fratres. vbi plenius quam alibi videas: ꝛ ibi tenet Lud. ro. in cõsi. cccclxx. quod incipit. cum isti fratres lucra ex negotiatiõibus. Et si casus mihi ꝛingit: ita solitus sum consulere. nõ cõtra Bar. sed ꝑter. Secundo intellige ꝛ limita non solũ Bart. sed predicta omnia vt procedant quando fratres grãdiores natu negotiationẽ exercuerunt mortuo patre: sed si vivo patre omnes negotiabant: ꝛ mercaturã, lꝫ diuersam exercebãt: tũ inter eos per hoc nõ cẽsetur cõtracta societas, nec ad debita vnius, alter tenetur, vel ecõtra. eo q; cũ vivo patre fructus aduẽtitios debeantur ipsi patri: intelligunt tales filij negotiati ꝓ patre. ꝛ sic inter eos nõ censet aliqua societas cõtracta. ita limitat Bal. in. l. cũ oportet. in prin. in. iij. col. C. de bo. que liber. ꝛ in. l. certũ. in. ij. col. ꝛ in. l. filie. circa. vi. col. C. fa. ercis. ꝛ in. l. cũ duob⁹. §. fi. in lec. antiqua. ff. ꝓ soc. ꝛ in. l. si filiꝰ, ꝙ patre. C. de neg. gest. ꝛ in ꝑalleg. tractatu de duobus fratribus. ꝛ idem tenet Lud. ro. in cõsi. cccclxxj. incip. lucrum aũt ex dote ꝓueniens. ¶ Secõ in quãtũ Bar. sub dubio forte tenet ꝙ si vnus ex fratrib⁹ cõiter negotiãtibus emerit suo ꝓpꝛio noĩe fundũ, lꝫ de pecunia cõis negotiationis. quod nõ cogit tale fundũ cõicare. sed bene pecuniã q̃ ex negotiatiõe ꝓcesserit. l. si vnus ex socijs. §. j. ff. ꝓ so. Adde qõ idẽ tenet Salic. in. d. l. cũ duobus. §. j. si fratres. alias incipit idẽ papinian⁹. alias est lex. ff. ꝓ socio. ꝛ Jo. de ana. in cõsi. lxv. qõ incipit: viso ꝑcto i quo promittit. Tu aduerte q; hec decisio Bart. si est vera, est valde sing. sed Bar. dubitatiue loquit ꝙ verbũ foꝛ-

te, sed puto quod hec decisio sic indistincte nõ sit vera, nã in primis nõ potest procedere in socijs omniũ bonoꝝ. quãuis Bar. non loquat in istis terminis, nõ etiã potest loqui in emptiõe facta ex pecunia communis negotiatiõis, quãdo est facta suo nomine per vnũ ex plurib⁹ fratribus altero ignorante, ꝛ ista cõpro
b bo ex. §. adducẽdis. primo ex vno qõ decidit bal. ⁶i. l. j. C. si qs alteri vel sibi. vbi decidit quod si duo fratres mortuo patre stãt simul, ꝛ sunt socij omniũ bonoꝝ. ꝛ vn⁹ de pecunia cõi emit vnuꝫ fundũ ꝓ se solo seoꝛsum, quamuis ipso iure nõ acquirat alteri
14 fratri, tñ per actionẽ ꝓ socio, tenet illi cõicare. † Ad idem facit ꝙ decidit Bal. in. l. si vt ꝓponis. in fi. C. de rei vendi. q; si patruus ꝛ nepos simul stãt, ꝛ fructus simul percipiũt de cõmuni, ꝛ patruus magis sagax vẽdidit fructus ꝛ emit inde predia suo noĩe tantũ, q̃ tũ tenebit cõicare si erant socij omnium bonoꝝ, ꝛ fm eũ intelligit talis tacita ꝛ ꝓsumpta societas esse in dubio
15 contracta ex equis partibus. l. si non fuerint. ff. ꝓ socio. † Ad idem facit quod decidit Bald. in. l. si socius. ff. si cer. pet. ꝙ si plures sint fratres socij omnium bonoꝝ, ꝛ vnus emit fundum alterο ignorante, ꝛ recipit chartam ꝓ se tantũ. certe qõ emit ꝓ se tãtũ, ipse est, sed de iure societatis cõicare tenet ꝙ ignorãtib⁹ fratribus non potuit distrahere societatem. secus si hoc fecisset
16 illis volentibus ꝛ parentibus. † Allibi idem Bal. in ꝓallega. l. cum duobus. §. si fratres. in lectura antiqua post Cyn. ibi, dicit quod alias accidit questio de facto: quia duo fratres remanserunt in communione in hereditate paterna, quorum vnus maior natu ibat ad emendũ merces, alter domi stationem tenebat ꝛ exercebat maior: frater qui pecuniam retinebat, ꝛ expendebat, fecit quasdam emptiones fundorũ, ꝛ instrumenta faciebat fieri in sua persona tantum, fratre ignorante, ꝛ his ꝓdijs solo suo noĩe emptis promiscue vtebatur cum alijs fratribus, tandẽ frater minoꝛ decessit relicta vna filia, ꝛ frater maior dicebat illas res empras suo noĩe esse suas ꝓpꝛias, ꝛ dicit Cy. cõsuluisse pro fratre minoꝛe. seu ꝓ so fua filia. ꝛ sequitur simpliciter Bartol. ꝛ Balan. d. l. cum oporteꝛ. refert ita tenuisse Richar. ꝛ Cy. in. d. §. si fratres. Idem tenet Bal. in. l. si. §. quatuoꝛ. per illum text. ff. de
17 leg. ij. † Ad idem facit quod vult Bal. in. d. l. si patrunus. vbi not. a ex illo tex. ꝙ si sunt plures patrui vel nepotes socij, ꝛ vnus clam, ignorante alio emat pos. ꝓ se ꝛ suis hereditibus, ꝙ nihilominꝰ talis possessio debet communicari: quia clandestina emptio nõ debet sibi patrocinari, cum non potuerit altero inscio renuntiare societati. Et ita contra Barto. in eo qui emit fundũ nomine ꝓpꝛio. quod imo teneatur communicare quando omnia ante ꝛ post fuissent hincinde collata, tenet in terminis Pet. de an. iu prealleg. consi. cclxxxix. incip. materia de qua queritur. ꝛ An. in consi. cxxxvij. inci. filius hugonis. ꝛ plenius quam alibi do. Alegan. in consi. xlix. in. j. vol. quod inci. mature in pe. ꝛ vlti. co. ꝛ in
18 prealle. consi. xxiij in. ij. vol. in pen. col. ¶ † Tertio aduerte, inꝑtum tenet Bar. ꝙ si alter fratrũ fecit emptionẽ fundi cõi nomine, ꝙ tunc etiam huius negotiationis intelligitur contracta societas: ꝛ tenetur talem fundũ cõicare. adde Bar. in. l. ij. ff. cõi diui. vbi no. ex illo tex. quod si eminus aliquam rẽ simul, dicimur esse socij in illa re. quod est bene tenendum menti secundum eũ. Intellige tamen sane si talis emptio sit facta animo cõtrahendi de societatis, alias secus, puta si incontinenti vel paulo post diuiserunt rem emptam, vt declarat Raph. cu. in. l. reos. in prin. ff.
19 de duob. reis. ¶ † Quarto ꝛ vltimo aduerte qõ inquãtũ Bar. vult quod si ex fratribus cõiter negotiãbus, vnus continuet cõicare lucra, alter vero sibi retinet, sed societati expresse non renuntiat, quod seruãda est decisio. l. actiõe. §. diximꝰ. ff. ꝓ socio. Tu clarius conclude ꝙ imo tenẽ cõicare socio totũ illud ꝙ sibi retinuit clam, cum ex fratribus ignorantibus non possit distrahi societas. vt no. Bal. in. l. si socius. ff. si cer. pe. ꝛ in. d. l. si patruꝰ. Anto. de bu. in cõsi. lxxj. inci. primo vidẽt. do. Fran. ꝛ notabiliter Lu. ro. in cõsi. lxxj. inc. cũ isti fratres. in pe. co. Ubi decidit qõ si post cõtractã societatẽ oĩum bonoꝝ aliqs suo ꝓpꝛio noĩe quedam agere incipit, ꝙ ex hoc solo nõ vr dissoluta societas, imo illa ve
20 ntũr cõicãda vt ibi per eũ. ¶ † Et ex his habes bene expeditã ꝛ enucleatã doctrinã Bar. ꝛ vltra predicta de hac materia, an ꝙñ fratres mortuo patre simul habitãtes intelligãtur ẽre societatem, ꝛ qñ nõ, ꝛ ex quib⁹ actibus perpendit. adde alber. Bal. ꝛ Sal. in. d. l. cũ duobus. §. si fratres. qui alias est lex. vt dixi. ꝛ bal. in. l. eius q; in prouincia. ff. si cer pe. ꝛ in. c. duo fratres. de duo. fra. a capi. inuest. Specu. in ti. de offi. iudi. ꝛ ibi Bal. ꝛ Spe. in ti. de iudi. in quarta parte Spe. §. sequit. in ver. vt autẽ circa hoc. ꝛ in ver. seq. ꝛ Jo. de ana. in consi. lxv. inci. viso ꝑcto in quo permittitur. Adde etiã predictis Bal. in. l. ex diuerso. in prin. ff. so. mabi no. ex illo tex. in ver. socia. societatem nõ solum inter fratres masculos, sed etiam inter mulieres posse cõtrahi. Et sic prestat ar. ad questionem fratrum rusticorum simul cũ sororibus habitãtium, ꝛ faciẽtium omnia communiter, quod mulieres rustice

a ☞ An fratres. Questio Bal. de tacita cõmunione. adõ lariſſime de istis. q. Bald. barb. li. ij. consil. xxxvij. ꝑclare scribitur. j. dub. Parp.

b ☞ Quando isti fratres. Corne. li. iij. cõ. ccli. Pur.

c ☞ Limita. Limitationẽ, hanc declarat restringẽdo. barb. lib. iij. consi. x. illud referam. viij. du. ꝛ hanc alias posuit Decius cõsi. xxi. col. i. Et istã declarat ac restringit limitationẽ ponit Cor. cõsil. i. in. j. vol. ꝛ illã sextã cõprobat ꝛ ad
6 dit septimã So- b
ci. cõsi. lxvj. in pe
nsi ꝓsultatione. per ordinem. l. ij. ij. ꝛ. iij. dub. Octauam limitationẽ Corne. li. j. cõsi. xij. quã quam. Purp.

d ☞ Nisi pater. vide Soc. lib. iij. consi. iij. quan- c
tum ad primuꝫ. Purp.

e ☞ Licet pupillus. Corn. lib. iij. consi. clxxxvij. videtur in hac. ꝛ lib. iij. consi. xxx iij. quia de pluribus. vbi declarat. Purp. d

f ☞ Quãdo oẽs. Sequitur alex. in. l. si. §. de colla. Dec. cõsi. lxvj. ꝛ cõsi. 98. Purp.

a ☞ Ut sit verum. Decius cõsi. cccxiij. in casu ꝓpo sito. ij. du. Par. ☞ Decidit bal. Adde ꝙ quinq; dicta Bald. hic relata ipse Jalo. commemoꝛat in l. j. in. ij. co. ver. ꝛ ad id quod. dixi. §. de fur. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sint ligonizãtes in predio sicut masculi, qõ cum eis intelligit cõ
tracta societas sicut cũ masculis, & ita debent femine ad portio
nem lucri cõputari sicut masculi. de qua decisione habes tex. in
l. alimenta. §. fin. ff. de ali. & cibaria lega. ¶ Quid aũt esset si post fa
ctam bonorum diuisionẽ inter fratres & executã, denuo ipsi frã
tres communiter & pro indiuiso possideant, an censeatur inter
eos inducta recõio sicut prius. Lu. ro. determinat quod sic in cõ
sil. ccccxviij. incipiẽ. in eo quod queritur an executa possessione.

21 ¶ † Tertio succedisse querit Bal. an ille qui vendidit rem quã habet cõmunẽ cum alio, & venditionẽ simplr fecit, an intelligat totã rẽ vẽdidisse, an vero eã partẽ q̃ ad eũ solũ spectat. Et distin
guit inter emptorẽ scientẽ, & ignorantem. vt primo casu tantum partẽ sibi spectãtem emisse intelligat. Scõo vero casu totã rẽ in dubio aũt ex quãtitate precij ppendi põt, an totã vendiderit, an solum eius partem. vt hic plenius per eũ, cũ quo trãseunt Ang. in lectu. perusina, & Pau. de cast. hic. Et pro distinctione Bald. est bonus text. in. l. si. in versi. nescienti. C. de comm. rerũ alie. ista est materia que ordinarie examinatur per Bal. & alios in. l. si do
mus. §. si. vbi plene per. d. Alex. ff. de leg. j. cum conco. dan. ibi fi
gnatis. ponunt Lano. in. c. pastoralis. de dona. vbi bonus text.
de donante rem quam habet cũ alio cõmunẽ. de quo vltimo po
nit etiã Bar. in. l. predia. C. de loc. predi. ciuili. vel fis. lib. xj. Bal.

22 in. l. j. ff. de sta. ho. ¶ † Quid autẽ sit in emphyteuta simpliciter vẽdente: an intelligat solũ vẽdere ius emphyteuticũ. Est qõ quã ponit Ly. in. l. fi. in. iij. q. & ibi plenius Sali. in. iij. col. vbi dixi. C. de iure emphy. ponit Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. ver. ẽciã. Sali. in. l. j. C. de Jhen. emp. Pau. de cast. in. l. ferui electiõe. §. fi.

23 ff. de leg. j. ¶ † Quid autẽ si tertius contra, in domino directo, q̃ simpliciter vendidit titio rem quã alteri prius in perpetuã emphy
teusim concesserat, an intelligat solũ vendidisse ius directum qõ sibi spectabat, an vero totam rem cũ oĩ dñio: ponit singulariter Bal. in. l. vnica, §. quando nõ pete. par. in antepe. col. in versi. qd

24 si dñs. ¶ † Quarto querit Bar. de questione q̃ posset frequẽter cõtingere. frater meus & ego habemꝰ domũ cõmunẽ pro indini
sa, ipse recedit, locat partẽ suam cuidam stipendiario, ego nolo pati quod stipẽdiarius inhabitet, eo q̃ sto ibi cũ vxore, filiabꝰ & familia mea, & sic nõ est honestũ q̃ stipẽdiarius simul inhabitet. ipse ex aduerso riidet, q̃ nõ inuenit aliũ conductorẽ: & petit aut ego capiã partẽ suã & solutã, vel q̃ admittã illũ stipendiarium cõductorẽ. Et similis q̃stio põt formari in duobꝰ socijs. Arguit Bart. ad partes, & nihil clare decidit, tũ magis inclinat q̃ non teneat admittere illum stipendiarium, vel q̃s fieri debeat diuisio domus inter nos. Bzeuter licet glo. in. §. fi. insti. loca. tenuerit qõ

a ¶ Recedens. Adde gl. fi. in. §. fi. insti. loc. Spe. tit. de iud. in. §. j. & circa hoc. Jo. an. in. c. inter dile a cros. in gl. pe. de. fide instrumen.

tenear admittere aliũ conductorem: tn cõis opi est qõ si quẽ ido
neũ ponat, tenear admittere. alꝰ secus. l. non aliter. cum glo. ff. de vsu. & habi. ita determinat Ly. in. l. viã veritatis. C. locat. Bal. in l. nemo phibeꝰ. C. eo. tit. Pau. de cast. in. l. & hec distinctio. §. cuꝫ fundũ. ff. loca. Et an sit idoneꝰ relinquit arbitrio iudicis, p regu
lã. l. j. in fi. ff. de in. deli. Et idẽ decidit in pluribꝰ scholaribus so
cijs. an vnus recedens a possit aliũ in camera suiloco surrogare.

25 ¶ † Quinto q̃rit Bal. si duo socij vel frates habẽt domũ cõm vel hospitiũ cõe qõ cõtigit locari, & vnus vult locare, alius non vult q̃ locetur: concludit Bal. hic in fin. q̃ prefertur ille qui vult locare attẽta consuetudine precedẽti. l. arboribus. §. vsufructua
rius. cum ibi no. in gl. ff. de vsuf. Adde q̃ idem tenet Bar. in. l. & hec distinctio. §. cum fundum, & ibi Pau. de ca. ff. lo. Bal. & An
ge. in. l. duo fratres. ff. de acqui. hered. & idem Bal. in. c. cum oẽs. in. vj. col. de consti. & in. c. j. §. fi. quis de manso. si de inuesti. fen. cõ
tro. fue. Limita tamẽ singulariter Bal. in. l. sabinus. in vltimis verbis, per illum text. ff. cõi diui. nisi esset discordia inter fratres. quia vnus vellet inhabitare domũ, alter vero vellet q̃ locaretur prefertur ille qui vult inhabitare. Dicit etiam singulariter Sa

b ☞ Duo fratres. Adde Alex. in l. serui elect. §. j. col. ij. quest. iiij. de legatis. j. Jason ibi colũ. iiij. idem de silua. Purp.

li. in. l. iubemꝰ. la. §. in prin. C. de fac. san. eccle. † q̃ si duo socij ha
bent fundum communem, & vnus vult q̃ colat & seminet prout debet, alter vero qui est rixosus, dicit q̃ nõ vult q̃ pars sua semi
netur, & dicit fratri q̃ faciat coli & semmari partẽ suã, iam fun
dus erat communis, & pro indiuiso, vt faciat questionẽ dubita
bilem, ponit q̃ pater in testamẽto prohibuerat ne talis fundus
posset inter eos diuidi vsq; ad decem annos sub pena pmutatio
nis, que disp̃sitio q̃ adest tps valet. vt no. Bal. & ang. in. l. cũ duo. per illũ tex. ff. de condi. inde. dixi in. l. si non sortẽ. §. si cẽtus. ff. de cond. inde. pone q̃ alius frater qui est prudentior fecit totũ fundum coli & seminari, nunquid teneãt rndere de fructibus saltẽ pro parte ꝺnica. determinat ibi singulariter Sal. q̃ nõ, & ita decia

c Simile ponit Salicetus in hac allegata in mo do log q̃ semina Purp. pro domus & fundi & qui sat & q̃ est —

27 dit sentire glo. ibi pro certo fortis decisio est. ¶ † Subdit etiam

d ☞ Possit saluari. Jason in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iure. col. iij. ☞ Purp.

b Pau. de ca. hic in fi. q̃ si duo fratres, bꝰ vel duo socij habeãt domũ cõem pro indiuisa, & vnꝰ eoꝝ totã domũ inhabitat, q̃ nõ te neãt ad aliquã pensionem fratri vel socio pro parte ipsius. in tertio casu. vt vel socij cũ vtatur re cõi ad vsum destinatum. l. sabinus. ff. cõi di uidun. adde quod idem tenet Bald. & Angel. in. l. duo fratres. ff. de acqui. here. vbi refert Bal. post Richar. ita alias in cõtin
gẽtia facti fuisse indicatũ. idẽ tenet Bal. in. c. j. §. preterea duca
tus. in pe. col. de phi. feu. alie. per Fed. Lud. ro. in cõs. clxviij. in
cipien. circa primũ quo querit an renunciatio domine Katha
28 ne. in vltimo dubio. ¶ † Quid autẽ si sunt plures scholares so
cij qui cõducũt domũ: & vnus recedit: & reuertit in patriã: an alij socij qui remanẽt, teneant soluere totã pensionẽ etiam pro parte illius qui recessit: vide Jo. an. determinãtẽ q̃ nõ: in addi. Spec. in ti. de iudi. in q̃sta pte. Spe. in. §. sequit. in addi magna. Ange.

20 i. d. l. duo fratres. ¶ † Ultimo ppetuo no. illud quod singulari
c ter vult Bal. † hic circa fi. in pe. q. de duobus habẽtibus castrum cõe & vnus nõ põt partẽ suã alicui vẽdere, qñ talem venditionẽ solũ facit ad emulationẽ socij vel fratris: & nõ ad cõmodũ prin
cipaliter, q̃ specialissimũ est fm Bal. in iurisdictionibus castro
rum, q̃ vnus nõ possit ad emulationẽ alterius vendere partem suam: & facere de parte sua & moderari prout libet: allegat ad hoc. l. quicũq; castellorum. C. de fundis limit. li. xj. Quod dictũ si est verum: est valde egregium: & multum limitaret vulgatã re
gulam quod in re propria quilibet est moderator & arbiter. l. in re mandata. C. mandata. etiam abutendo. l. sed & si lege. §. cõsuluit. in verbo cum re sua se abuti putant. ff. de petit. heredi. q̃ iustum est vnicuiq; sua committere. l. nemo exterius. C. de iudeis. Sed puto quod istud dictũ Bal. nõ sit verum: & illud reprobat Ange. hic in lec. perusina. in. j. col. q̃ imo ad emulationẽ priuati licitum est facere de sua pte quolibet. tex. est in. l. cum eo. ff. de ferui. vrba. pd. nisi in duobꝰ casibus: vt ibi in gl. nec obstat. d. l. qcũq; castellorum. p quã mouet Bal. quia loquit q̃n qs facit ad emu
tionem reipublice: tunc verum est q̃ non licet: vt est gloss. ordi. in l. p quincias. C. de edifi. priua. Puto tn qõ dictũ Bal. possit sal

d nari in casu quem ponit Bar. in. l. ij. per illũ text. C. ne siceus vel respub. per quem dicit Bart. sepe contingere: quod duo fratres habent castrum commune: & vnus expellit alium de castro: frater expulsus vadit ad aliquem principem vel ad aliquam com
munitatem, & vendit ei partem suam quam habet in castro pro certo precio. talis venditio non valet per illum text. eo quia frater non vendit: nisi quia expulsus est: & ideo tale castrum sic liti
giosum prohibetur superior: puta princeps vel cõmunitas eme re per illum notabilẽ tex. & sequũtur ibi simpliciter Ful. & Pau. de cast. & domi. Alexan. & dicit Pau. quod istũ casum vidit de facto Florentie: licet Fulgo. dicat quod ille text. non sufficienter probat dictum Bart. in istis terminis intelligendo: puto quod procedere possit & saluari dictum Bal. Jason' Pisis.

1 ☞ Furiosus licet non possit facere testamentũ si tamen quis fe
cerit testamentum dum est sane mẽtis: furor: postea superuenies non infringit testamentum.

2 Committens delictum pro quo ingeri debeat pena mortis, si seipsum interficiat, efficitur intestabilis.

3 Qui non potuit vnius mozari in ciuitate: non potest in illa ciui
tate sepeliri.

4 Uxor debet lugere maritum per annum: & per annũ deferre ve
stes lugubres.

5 Uolens seipsum occidere si fuit prohibitus, an idem sit, ac si se ipsum actualiter occidisset.

6 Lex licet habeat aliquem pro confesso ac si confessus esset deli
ctum, hoc tamen non obstante admittit probatio in contrariũ.

7 Bannitus non tantum est admittendus ad probandum de sua innocentia: imo quicunq; extraneus pro ipso.

8 Committens delictum publicum & capitale: si seipsum occidat antequam accusetur & deprehendatur in delicto: an eius bona debeant publicari.

9 Condemnatus si quis sit de crimine publico: an eius bona sint publicanda.

10 Condemnatorum ex forma statuti, bona an debeant confiscari.

11 Eucharistica bona damnatorum. C. de bonis damna. an corrigat istam. l. & similes.

fateri, vt. l. fi. post prin. in verbo veluti confesso. ff. de bo. eo. qui ante sen. mor. sibi consci. & ex ista ficta confessione habetur pro condemnato. vnde si vere fuisset condẽnat' esset effect' seruus pene. & sic testamentum eius fuisset nullum. l. eius qui. §. j. ff. de test. intellige tn sane quod qui seipsum occidit metu delicti cõ missi, habeẽ pro confesso & cõdẽnato. verũ est quantũ ad hoc vt censeat seruus pene. & quantũ ad bona: sed non quãtũ ad impo
nendã sibi penã corporalẽ: q̃ ex quo delictũ morte extinctum est. l. defuncto. ff. de pub. iu. nõ dz amplius affici pena corpora
li. l. j. & ij. fire' vel accu. mor. fue. & l. ex iudicijs. ff. de pub. iud.

a Jõ fm Cy. & Pet. post Ja. de are. errãt iudices maleficiozus. nam pone quod aliquis est in carceribus pro delicto pro quo dz suspendi eius cognati vel affines qui nolũt sustinere tantã verecũdiã publice faciunt eũ in carceribus torturari, vel ipse in
terimit: iudices tn faciunt cadauer suspendi & male faciunt: q̃ ẽtum ad penã corporalem delictum est morte extinctum. & ta
le cadauer q̃ oĩ sensu caret non est pena afficiẽdũ. Et dẽ sequit bal. & ang. in locis hic additis per. d. Ale. quibus adde bonum tex. in. l. vniuersi. in fi. in ver. viuus cõcremeꝝ. l. vbi cau. fisca. licet Bal. hic in. j. co. in fi. dixerit quod est in arbitrio iudicis cũ tale cadauer sit seruum pene. alle. not. in cle. j. de peni. & remis. Et li
cet Ful. dicat quod nihil inueniat illa cle. q̃ sit ad ppositum: tn dic quod est gl. in verbo penitentie. q̃ dicit q̃ post q̃ aliqs fuit publice suspensus propter delicta, põt iudex facere q̃ sic mor
tuus remaneat suspẽsus: & sic post mortẽ vt addi pena. Jta te
neas quicq; teneat Lud. ro. q̃ dicit q̃ in famoso latrone, q̃ vi
tra publicã mortẽ etiã punitur, q̃ eius cadauer nõ põt sepeliri: sed dz dari feris & volucribus laniandum: vt est tex. in. l. fi. ff. ar
bo. fur. cesarum. in alio etiã q̃ publico latrone: adhuc tz cõtra Ly. q̃ dato & q̃ quis se occidat, & alter mortuus sit, tũ cada
uer dz suspendi: q̃ lz oĩ sensu careat: tũ videmus q̃ etiã illud q̃ rõne caret, pter delictũ publice punit, tex. est. l. c. mulier. xv. q. j. vbi si animal irrationabile: puta canis ascẽderet mulierem, dz cõburi. Facit in simili text. in. c. cum ad monasteriũ. §. j. de sta. mo. vbi si monachus nõ reddidit in vita rõnes administratio
nis bonorum ecclesie, post mortẽ etiã punit, q̃ dz extra cimite

b rium in stercore sepeliri. b Et fuerunt iura p Jmo. adducta in. l. defuncto. ff. de pub. iud. Tenuit ẽt Lud. ro. l. i. si vero. §. de viro. in. xvij. fal. ff. sol. ma. Sz tu dic q̃ isti sunt casus speciales q nõ

3 sunt ad cõsequẽtia trahẽdi. ¶ † Alibi tn habes tex. q̃ Bar. ad hoc no. in. l. ij. ff. de cadaue. punito. q̃ qui non potuit viuꝰ in ciuitate mozari, si sit mortuus non põt in illa ciuitate sepeliri.

4 ¶ † Adde etiã pro distinctione quã facit hic tex. simile, quod vxor dz per annũ lugere maritum mortuũ: & per annũ deferre vestes lugubres. est verum nisi seipsum occiderit maritus con
scientia delicti per eũ cõmissi. tunc nõ tenet eũ lugere. l. libero

c rũ. §. non solet. ff. de infa. ¶ Adde tiñ q̃ hec di. text. nostri. non hz locũ ẽtum ad denegandũ sepulturã: q̃ qũcũq; quis se oc
cidat, siue impatientia doloris: siue propter delictum a se com
missum, non dz in ecclesia sepeliri. c tex. est in. c. placuit. iuncta

d gl. no. xxiij. q. v. ¶ † Quid aũt si aliquis voluit ipsum occide

5 re e lz fuit occursum. Ly. hic. in. q. tz & idẽ sit actu actualiter se oc
cidisset. p tex. in. l. si. §. fic aũt. ff. de bo. eoꝝ. c. l. de delictus. §. q̃ se vulnerauerit. ff. de re mil. per quos text. idẽ simpliciter tenent Albe. Fulg. & Pau. de ca. hic. tu allega expressiõe text. in. l. si quis aliquid. la. ij. §. fi. ff. de pe. ¶ Sh. ij. in ver. probationibꝰ. di
uidit i duas partes principales. Jn prima dupliciter rndet ad cõtrariũ. l. j. ff. de bo. eo. q̃ est i ver. si. & ibi nisi de crimine fuerit probatum. Jn secũda que est ibi: & est hic annectẽda distinctio. gl. ponit trimembrem distinctionẽ in hac materia. Jn prima Ful. tz primam solutionẽ gl. Sal. & Pau. de ca. tenent secũdã. sed natura vt posse stare. nam prima destruit tex. secunda diui
nat. Jdeo Pet. & Ly. hic. in. j. opp. quorum doctrina magis cõ ter tenẽt & eã approbat. d. Alle. distinguunt q̃ aliqñ qs seipsum occidit anteq̃ esset deprehensus vel acculatus de crimine. & tũc onus probandi pertinet ad fiscũ: ita loquit cõtrariũ. Aliquan do quis se occidit post q̃ fuit deprehensus vel accusatus: & tũc onus probandi pertinet ad eius heredes: qui debent ꝓbare de innocentia sua. & in istis terminis loquitur tex. hic. Mihi videt q̃ ista sit prꝓprie declaratio secunde solutionis gl. dum dicit q̃ ideo hic heredes tenent probare innocentiã occisi: eo q̃ erant presumptiones contra eũ. Nõ essent presumptiones declara tur, q̃ fuerat accusatus ante q̃ se ocideret. Tamẽ ista solu. mi
hi non satisfacit: q̃ diuinat, diuinare est quod i isto text. iste fue rat accusatus vel deprehensus. istud nõ dicit tex. & ió est diuina re. Jtẽ cõsidera quod cõtra istã distinctionem vt facere illud q̃ alibi totũ ecõtra distinguit Bar. in. l. j. in prin. ff. de bo. eoꝝ.

f & sequitur do. Mathesila. in no. cclviij. & est doctrina approbata quã assessores obseruant: nunquid fugã faciat presumptiones: aut saltem iudicũ cõtra fugientẽ ita vt possit torqueri. distin

guitur totum ecõtra. Aut quis effugit añq̃ fuerit accusatꝰ de delicto & fuga. & facit indicium & presumptionẽ. gl. in. l. lege cor nelia. ff. ad sena. sylu. & i. l. admonẽdi. vbi o. portune dixi. ff. de iu reiu. Sz si aliquis aufugit post q̃ fuit accusatus. vel post q̃ est inculpatꝰ: & fuga nullũ indiciũ facit fm Bar. in. d. l. j. in princi.

6 cogita q̃ bñ põt rideri ex predictis. ¶ † Et ex isto text. habes diligenter nota & fm Ang. Sal. Pau. de ca. & do. Alex. hic q̃ dõ
l. aliquis habeatur a lege pro confesso & convicto, ac si, esset cõ fessus delictum, tñ nõ obstante admittit probatio in cõtrariuz a de innocentia eius. Et propterea facit secundũ Ang. & Paul. de ca. hic pone ex forma statuti ciuitatis ✠ Mediolani & totius dñi principis ✠ Mediolani, si aliquis accusatus vel inquisit' pro aliquo delicto fit cõtumax in cõparẽdo, habeẽ pro confesso et cõuicto: pone ergo q̃ talis ex cõtumacia habitus p cõfesso sit positus in banno publice, hoc nõ obstãte admittit pbatio eius in contrarium, si velit ostendere & probare de innocẽtia sua: nõ b obstante q̃ habuerit publice bannũ. Sicut in simili q̃ est contu max in respondendo positionibus, habeẽ pro cõfesso. ca. si post prestitum. de confes. in. vj. tñ nõ obstãte ficta cõfessione põt pba re cõtrariũ si vult. Jta expresse tenet Jo. and. in addi. Spe. iti. c depos. §. nono. versi. verũtamẽ. Bal. in. l. ñ. §. q̃ si actor. p illum tex. C. de iur. cal. Anto. & Pau. de ca. hic & idẽ q̃ dz a lege vel statuto quis habeatur pro confesso & cõuicto, & debeat banni

5 ri. q̃ etiã post bannum s possit probare cõtrariũ: & ostendere de d innocentia sua, tz late Jmo istud disputans in. l. fi. §. iusſus. ff. ô appel. & do. Ant. in. c. fi. in vlt. col. de confes. & Bald. in. iij. locis hic alleg. per do. Ale. & plene & notabiliꝰ per do. Frã. de are. in consi. cclv. incip. visa cõsultatione & statutis ad me trãsmissis. i c

7 toto primo dubio prin. ¶ † Et aduerte diligenter q̃ nõ solum ipse banmitus est admittendus ad probandũ cõtrariũ de innocentia sua: imo qui cunq; etiã penitus extraneꝰ admittendus e est ad eũ excusandũ, & allegandũ cãs innocẽtie sue. q̃ lz regula sit quod regulariter in criminalibus nõ admittit procurator. l. pe. §. ad crimẽ. ff. de pub. iud. presertim apud ✠ Mediolanenses ex forma decreti ducalis: fm quod reus primo debet ie persona f liter in carceribus ponere: & ma mẽ aliã regulã habes, q̃ vbicunq; de iure cõi vel ex forma statuti potest procedi contra absentem z potest absens cõdenari tunc qualecũq; crimẽ sit admittitur excusator ad allegandũ cãs innocẽtie illius absentis: dũmodo nõ cõpareat tanq̃ procurator. & sine mãdato. Jsta regula ꝓba tur in. l. seruũ quoq;. §. publice. ff. de pcur. fm intellectũ Bar. pe regrinũ quem dat ibi per illũ tex. & idem latius tenet Bar. in. d. l. pe. §. ad crimẽ. in. iij. col. & in extrauag. ad reprimẽ. in ver. legi time. & Jo. an. in addi. Spe. in ti. de procur. super rub. Et lz ali qui cõtradicant: tñ ista est vera & cõis sententia. quã etiã tenet do. Frã. de are. in prealleg. cõl. clxvij. in. iij. co. Quod patet quia etiã iudex ex mero officio non obstante q̃ quis, sit habitus pro cõfesso nõ obstante etiã q̃ sit conclusum in causa nõ solũ põt: imo dz ex mero officio assumere probationes & informationes g innocẽtie absentis. l. j. §. si quis vltro. vbi Bart. no. ff. de q̃stio. & idem Bar. in. d. §. ad crimen. in. iiij. col. & in. l. iiij. §. hoc autẽ iudi cij. vbi ✠ Mod. ff. de dã. infec. & tomagis dz iudex admittere q̃ cõparet tertius excusator pro tali absente. Et ista bene not. q̃ ex eis poteris euadere amicũ qui aufugit, & nõ audet cõparere

h coram pot estate. ¶ Et sic stat b cõmunis theorica legistarũ & ca nonistarum q̃ cõtra fictã cõfirmationẽ delicti inductã a lege vel statu to admittũtur probationes in contrariũ de innocentia. Solus d. Alle. hic reprehendit prefatos doc. dũ loquunt de ficta cõfes sione. nã dicit q̃ impropie: imo & male loquunt, q̃ ℨ fictionez h que dicitur esse q̃ lex fingit super certo, nõ admittit ꝓbatio, in cõtrariũ: lz admittat ꝓbatio contra prescriptionẽ iuris: tamen cõtra fictionẽ nunq̃ admittit ꝓbatio in ℨiũ. gl. sunt approba te in. l. sine possidetis. C. de prob. gl. in. l. fi. in prin. ff. q̃ met. cau. & gl. in. c. is qui fidem. de spon. debuerũt ergo loqui doc. de pre sumpta cõfessione, que cadit vbi est dubiũ. fictio aũt cadit vbi lex est certa, tamẽ fingit cõtrariũ, vt est gl. o. in. l. vnica. §. acce dit. C. de rei vxo. act. Tu aduerte q̃ aut nõ intelligo quid velit dom. Ale. aut crebo & erret: dõ putat ꝓfatos doc. debuisse loq de ꝓsumpta cõfessione, & nõ de ficta. ego puto totũ ecõtra: q̃ in isto ꝓposito si doc. fuissent loquuti de ꝓsumpta cõfessione, ma le dixissent, ℨ bene loquuti sunt de ficta cõmissiõe retinẽdo do ctrinã gl. approbatã i. d. l. vnica, §. accedit. q̃ fictio dicat q̃ lex fingit super certo in cõtrarium tamẽ veri. plumptio est sup du bio. mihi videt q̃ in istis terminis sit fictio & nõ ꝓsumptio. po ne aliquis est cõtumax. nã quãdo absens a. l. vel a statuto repu tat pro cõfesso, non est q̃ sit dubiũ an sit cõfessus vel nõ: imo est certũ q̃ nõ est ꝓfessus: tũ lex fingit q̃ cẽseat cõfessus & habeat pro cõfesso. dico q̃ ista est mẽtio legis cõtraria veritati. Et nõ obstat fundamentũ do. Alle. q̃ contra fictionẽ. l. non admitti tur probatio in cõtrarium: q̃ est verissimum: sed ad istud funda

☞ Errant iudices. Idem simpliciter dicit ange. in. §. interdũ. Insti. de heredi. que ab intest. Purp.

¶ Sepeliri. Add de gl. in ver. peculiare. in. c. Jo. de regula.

☞ Adde tñ. Add de Bar. in. l. miles. ff. de adul. Purp.

¶ Sepeliri. Add de gl. & doc. in. c. ex parte. el. ij. de sepul. c. prohibe mus. de deci. gl. in. c. quicunque. xxiij. q. viij.

¶ Occidere. Add de. c. j. & ij. vtroque. per doct. de tonsea.

¶ Fuga. Adde Bar. in. l. lege cornelia. ff. ad sena. sylla. l. quoties. propter rẽ. ff. de iureiur. Jo. and. in add. Spec. in tit. de presum. in §. ij. vers. violẽta. Ant. de but. in. c. ex literis. de pig. Ant. de but. in. c. veritatis. de do. & contu.

¶ Bannũ. Adde Bald. in. l. ita demũ. C. de procur. Bal. in. l. iubemus. la. §. in. §. sane. el. ij. C. de sacrosan. ecc. Joã. an. in add. Spec. in ti. de depo. in §. iij. ver. verum.

☞ Et sic stat. Quando statutum habet aliquem pro confesso admittit probatio contraria &c. Adde Dec. in cap. j. primo no. de proba. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mentum respondent do. Ant. in. d. c. fi. in vl. col. de cõfes. ꝛ Jo. de imo. in. d. l. fi. iuſſus. ff. de appel. ꝛ. d. Frã. de are. in pr̃eal. cõſi. cxlvij. in. iiij. col. in quibus terminis expreſſe monet iſtã diffi cultatẽ: dicunt quod qñ lex vel ſtatutum fingit aliquẽ eſſe con feſſum, ꝛ mediante dicto ꝛ cõfeſſione eũ cenſeri conuictu: bene verũ eſt q̃ ſ illã fictã ꝓſumptionẽ nõ admittit probatio in cõ trarium: q̃ ſi quis vellet probare q̃ non eſſet confeſſus, fateor q̃ nõ admitteretur, pbatio in cõtrariũ: q̃ verum eſt, q̃ non eſt confeſſus: ſed lex ita fingit: tũ lex non fingit q̃ delictũ ſit verũ, ꝛ ideo ꝑtũ ad ipſum delictum poteſt pr̃obari cõtrarium: de in nocentia delicti, ſaluo niſi ſtatutum vltra procederet, diſponẽ do quod iſte contumax nõ ſolũ habeaꝫ p cõfeſſo: ſed etiã deli ctum verũ cenſeaꝫ. ¶ † In ſcõa parte pr̃i. gl. q̃ verum poſuit tri mẽbre diſtinctionẽ. ex ſecundo membꝛo gl. no. qõ ſi aliquis cõ miſit delictum publicũ ꝛ capitale, qõ qñ ſic declarat tex. in. l. i. ꝛ. ff. de pub. iud. ꝛ inſti. e. in pr̃in. ſi ſeipſum occidit anteq̃ accu ſaretur vel deprehenderet in delicto, eius bona non ſunt appli canda fiſco. Et cum gl. tũc ſimpliciter Bal. hic. S3 Ly. ſ ulg. ꝛ alĩ moder. hic reprehendunt gl. q̃ qñ crimẽ eſt publicũ ꝛ ca pitale bona ſemper ſunt publicanda etiã ſi non ſit accuſatus in vita, vt hac. l. iuncta. l. cum hic ſtatus. ſ. ſi maritus. el. ſ. ff. de do. inter vir. ꝛ vxo. Bene verũ eſt quod accuſatio que præceſſit i vi ta, tranſfert onus pr̃obandi heredi de innocentia eius: vbi al's ſecus ſi accuſatio vel deprehenſio non præceſſiſſent, onus pro bandi ſpectaſſet ad fiſcum. ita loquitur tex. qui gl. decipit in. l. ſi. de do. ce. qui ante ſen. mortẽ ſibi cõſcíue. ¶ † In vltimo mẽ bꝛo gl. adde q̃ eã ad hoc reputat ſing. bal. in. l. iij. poſt medi. C. ſi pen. appel. mozs interue. q̃ qñ quis condemnatur ex crimine non enumerato inter publica crimina. in. l. i. ꝛ. ij. ꝛ per totũ. ff. de pub. iud. nunq̃ venit publicatio vel confiſcatio bonorũ. Hinc dixit bal. in tit. de pac. conſtan. in ver. criminalibus. quod con demnatus ad mortem ꝓ furto ex forma ſtatuti: ꝛ ſic ꝓ cri mine ꝓuato, non patitur publicationẽ bonorũ. ¶ † Fortius generalius dixit Bal. hic. in fi. vnum qꝫ in practica valde notã dum reputa. qõ cõdẽnatorũ ad mortẽ ex forma ſtatutorum bo na ꝑtum publicantur: niſi nominatim in ſtatuto caueat: q̃ ſm oĩa ſtatuta ſunt leges ꝓuatorũ iudiciorũ: ꝛ in condemnatis ꝓuato iudicio non venit cõfiſcatio bonorũ, vt hac gl. ꝛ ibi in fert qõ tunc non eſt neceſſaria prouiſio. auẽ. bona dãnatorum. C. de bo. proſcrip. q̃ reſeruat bona dãnatorum: vt nõ applicent fiſco[a], ſ ſpectẽt ad agnatos vſque ad tertiũ gradũ tm̃: q̃ ſm de iure cõi agnati ſuccedẽt vſq; ad. x. gradũ ab inteſtato, qõ eſt notandũ ſm eũ. Et ſequunt Ang. ꝛ Sal. hic. ꝛ Bal. Ang. Sa. Pet. de an. Imo. ꝛ Pau. de ca. in locis hic additis per domi. Alex. ꝓo confirmatione vltra al's addo bñ facere illud qõ vult bal. in. l. vnica. C. ne ſine iuſ. pr̃in. ꝛ in. c. i. in pr̃in. de pac. te nen. qõ ſ ꝓinceps cõcedat alicui puta cõmiſſario liberũ arbi triũ. cõdẽnandi aliquẽ nunq̃ venit publicatio bonorũ niſi pr̃in ceps exꝑreſſerit. S ꝛ in vltimo faciat in ẽiũ gl. in. ſ. in ſumma. de inſtit. quã gl. multi reprobãt: aliꝫ tenẽt de quo per Imo. late impugnanteꝫ in. l. ij. ff. de pub. in. plenius cano. in. c. ex literis. de conſti. cum ſuis concoꝛ. licet pecl. bal. ſit egregia, tũ vꝛ dubita bil. s:ꝛ eã reprehendit Pau. de ca. hic qui dicit q̃ S ſit ſingula ris, tũ non putat q̃ ſit vera, q̃ ſi teneꝛnus q̃ in caſu ſtatuti non habeat locũ auẽ. bona dãnatorũ: vt preſupponit Bal. tũ añ illã auẽ. dãnat' patiebat cõfiſcationẽ bonorũ, dũmodo ꝑ tali crimi ne eſſet pena mortis. ꝛ hoc nõ habita differentia an tale crimẽ eẽt publicũ, an vero ꝓuatũ ita vꝛ dicere foꝛtis tex. i quo ſolo pẽ det veritas hu' paſſus. in. l. ſi. circa pr̃in. ibi quolibet crimine dãnat', ꝛ ſic in illa vniuerſali quolibet. C. de bo. pſcr. ſuper qua l. poſita eſt. d. aut. bona dãnatorũ. Idẽ in effectu ꝛtra Bald. S3 d. Alex. hic. qñ qs eſſet damnatus ꝑ lenis ꝑbarionib' ad penã capitalẽ. mouet ꝓtex. in. d. l. ſi. ſecus ſi eſſet cõdẽnat' extra cradi nẽ, vt hic per eũ allegãtẽ etiã cõtra Bal. Joan. an. in addi. ſpe. vt hic ꝑ eũ. ꝛ Ang. in. q. diſputata q̃ incipit duo inuicẽ litigan tes. in. ſ. dubi. Tu potes tenere ꝓmã decĩſionẽ Bal. ꝛ ad text. d. l. ſi. C. de bo. pſcri. vbi eſt punctus. nõde dũ tex. ibi dicit quoli bet crimine. ſ. publico, vt hac gl. in fi. iuncta. l. ſi. in pr̃in. ff. de bo nis eo. ad quẽ conaĩ. d. Alex. nõdere, ponderando tex. in verbo modici furti. Et ꝑ hoc ſtringeret: q̃ in dubijs opi. doc. tenenda eſt illa opi. q̃ eſt ſ fiſcũ. l. nõ puto. ff. de iur. fiſ. ꝑtim q̃ tractat de lucro mediante cõfiſcatione bonorũ: vt plene examinat do. Alle. in. l. j. ff. ſol. ma. ꝛ al's dixi. Tũ qõ dicit Bal. ſtatuta oĩa eẽ leges ꝓuatorũ iudiciorũ intelligẽ ſane ꝛ limita ſm ſing. doc. Bar. in. l. j. in pe. q. ff. de pub. iud. ¶ † Extra glo. reſtat neceſſa riũ dubium, nunq̃ iſta. l. in fi. ꝛ ſimiles ſint hodie correcte. per ſ. fi. in auẽ. vt nul. iud. vũ ſumiẽ auẽ. bona dãna. ſ. de bon. ꝑſcrip. Jac. de ra. vt refert Ly. in. q. t3 q̃ illa auẽ. nil faciat in ꝓpo ſito: q̃ hic interuenit duplex delictũ ꝓmo delictũ antea cõmiſ ſum. deinde q̃ ſeipſum occidit. ergo grauius puniendum. l. ne mo. la. j. C. de epi. audi. ibi añt intervenit vnũ delictũ tm̃. Pet. ꝛ Ly. hic tenent cõtrariũ, cũ quibus concoꝛdãt Ray. ꝛ Alb. de roſ. hic. Tu aduerte q̃ qñ quis ſeipſum occidit ꝓpter delictũ a ſeipſum commiſſum iſta. l. ꝛ ſimiles duo diſponebant. ꝓmo q̃ eius bona confiſcabañt. ſecundo q̃ reddebatur inteſtabilis. Quãtũ ad ꝓmũ, ꝛ ſic quãtũ ad bona. iſte leges bũ ſunt hodie correcte: q̃ ſi vbi vere quis fuerit dãnatus ꝓ delicto tm̃. bona non confiſcañt. d. auẽ. bona dãnatorũ. ergo etiã non publicabũ tur in caſu iſto: ne plus operet fictio in caſu ficto quã veritas i caſu vero. l. qui ad certũ. ff. loca. ꝛ ita t3 gl. no. in. l. eius qui. ſ. j. in ver. publicabuntur. ff. de teſt. ꝛ ita gl. mag. C. de ĩu. fiſ. lib. x. ꝛ Bar. in. l. ſi. ſ. j. in vltĩ. q. ff. de bo. eo. ꝛ Bal. hic. ꝛ cõiter alĩ. Se cundo vero caſu quantũ ad factionẽ teſtamẽti dic q̃ iſte. l. nõ ſunt in aliquo correcte. eo q̃ publicatio bonorũ nõ erat cã que olim irritaret teſtm̃: ſed eo q̃ ꝑ condẽnationẽ efficiebaꝫ ſeruꝰ pene: ꝛ ſic inteſtabilis. que rõ hodie militat: q̃ in hoc nihil eſt immutatũ. ꝛ ita t3 gl. in. d. l. eius qui. in. ſ. j. Angel. ꝛ mod. hic et Bal. in. l. iij. C. ſi penden. appel. mozs interuenit. Jaſ. ſ iſis.

1 ☞ Habens ſanã mentẽ ꝛ intellectum, licet aduerſa valetudi ne grauetur, poteſt tamen facere teſtamentum.

2 An ſtabitur verbis notarij dicentis q̃ ſanũ mente, ꝛ intelle ctu, ſ aduerſa valetudine grauatus condidit teſtm̃ ꝛc.

3 Notario non creditur niſi de his que fuit rogatus a patre.

4 Filiuſſa. non poteſt facere teſtamẽtum.

5 Filiuſſa. an poſſit ad pias cauſas teſtari.

6 Filiuſſa. poteſt ſibi eligere ſepulturam ſine conſenſu patris.

7 De iure canonico in diſpoſitione ad pias cãs patria ptãs eſt in conſyderatione.

8 Filiuſſa. ſ non poſſit teſtari cum conſenſu patris, poteſt tamẽ cum eius conſenſu cauſa mortis donare.

9 Que ſit ratio quare filiuſfamilias poteſt donare cauſa mortis patre conſentiente.

3. Senĩũ etatis. Iſta. l. dividit in duas partes ꝑt duas deciſio nes h3. Senectus vel infirmitas corꝑoris in hoie ſa ne mẽtis teſtamẽti factionẽ nõ impediũt: ſed bene

1 patria ptãs. h. d. ¶ † Ex prima parte no. q̃ ſi aliqs habeat ſa nam mentẽ ꝛ intellectũ: ſ aduerſa valetudine grauet: ꝑõt face re teſtamẽtũ. ¶ † Circa hoc occurrit pulchra qõ: pone q̃ nota

2 rius ꝓnunciemp ſit de cõſuetudine in ꝯcordio ſcripture teſta mẽti: dicit titius ſane mente ꝛ intellectu, ſ corꝑoris egritudi ne grauatus voles ꝛc. nunq̃ ſtabit iſtis verbis notarij: ꝛ an ꝑ babunt teſtatorẽ fuiſſe ſane mẽtis tpe cõditi teſtamẽti. Joã. de imo. in. l. ij. ff. de teſt. ſub dubio tũ foꝛte tenuit q̃ ſic. eo q̃ quãdo creatur notarij iurãt. in pr̃in. fideliter exercere officũ tabellionaꝫ, ꝛ nõ cõſcire inſtãa illoꝝ quos nõ ſane mẽtis eſſe cogno uerint. c. ad audientiã. de pſcr. ergo ſtãdũ eſt dicto notarij ꝓponẽtis ſup eo ad qõ offm̃ ſuũ iuratũ ſpectat. c. cũ parati. de app. c. qñ. de ꝓb. ꝛ poterit fm̃ eũ notariꝰ ex verbis teſtatoris co gnoſcere an ſit ſane mẽtis vel ne. Cõfirmat iſta opi. q̃ creditur

b nuntio iuratoꝝ q̃ aliquẽ citauerit, q̃ ſpectat ad offm̃ ſuum, vt. l. oẽs. ſ. verũ ſi apparitoꝛ. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ in. l. magis puto. ſ. ne tñ. ff. de reb. eo. Bar. i. l. i. ſ. cura carnis. ff. de offi. ꝑſe. vꝛ. ꝛ i. l. tres denuntiationes. ad ſi. C. qño ꝛ qñ iu. ꝛ in extraua. ad repri. i ꝙ. nũtium. ꝛ eſt tex. in. d. c. cũ parati. ꝛ ibi canoniſte. ibi tñ Bal. di cit qõ iõ eſt q̃ tractaꝫ de leui pr̃eiudicio. ſ. de citatione. Sed in

3 caſu noſtro tractaꝫ de graui pr̃eiudicio. ¶ † Cõiter tenẽt Sziuz q̃ nõ ſtet dicto notarij nec illa verba aliqd ꝑbãt. ita tenẽt bal. Ang. ꝛ Raph. cu. in. d. l. ij. ff. de teſt. eo q̃ an aliquis ſit ſane mẽ tis vel ne, eſt qd inuiſibile. q̃ nõ percipiꝫ ſenſu coꝛporis: ſ ma gis intellectu. ergo ẽt nõ obſtareẽ dicto teſtis. vt no. in. l. lolã. C. de teſti. Jtẽ no. t3 Bal. in. l. vnica. in. ĩg. col. ꝛ ſequẽ. in ver. mo do ſequitur alia queſtio ad ſi. C. de cõfel. ꝛ in. ſ. itẽ furioſi. inſt. e. ꝛ Sal. in. l. furioſum. j. e. ꝛ Ang. in. l. quidã in ſuo. ff. de condit. inſti. vbi dicit Ang. caueãt notarij faciẽtes inſtm̃ teſtamẽti ꝑ eo q̃ nõ eſt ſane mẽtis: q̃ ſ in ſcriptura atteſtenẽ q̃ erat ſane mẽtis, eis nõ credeẽ q̃ nõ ꝓtinet ad coꝛũ officiũ. Idẽ t3 domi. Alex. in cõſ. cxlj. q̃ inci. mature. in pe. ꝛ vl. col. in. i. vo. ꝛ in cõſi. lxxxv. in. ij. vol. incip. viſo themate ꝛ dubijs, ad ſi. Eãdẽ opi. t3 d. Frã. de are. in. l. ij. ff. de teſt. ꝛ ꝑ ea adducit nouã rõnẽ. nam de qualitatibus ꝛ rebus naturalibus nõ ꝑõt notariꝰ conficere in ſtrumentum. ad inducendum effectum qui non ꝺependet a po teſtate partiũ rogantiũ. ita tenet ſltic. de mutina. vt refert Bal. in rub. C. de ſi. inſt. in. ij. char. Joã. an. in addi. Spe. in ti. de inſt. edi. ſ. poſtq̃. ver. itẽ nunqd. ſ ꝙ teſtatoꝛ poſſit facere vel non facere teſtm̃, hoc nõ ꝺependet a voluntate ipſius teſtatoris: ſ ab oꝛdinatione. l. vt. l. ſi queram'. ff. de teſta. ergo etiã ſi teſtatoꝛ exꝑreſſe cognouerit notariũ vt ſcribat q̃ eſſet ſane mẽtis, iſtud nihil ꝓꝺeſt. Et ſ teſtis poſſit ꝺeponere ꝺe ſanitate coꝛporis aſpectum, vt ꝑ Bar. in. l. queſtum. ad ſi. ff. de re iud. tamẽ no

tarius

libet vltima voluntate: ergo etiã in teſtamẽto. qꝛ ſi papa ibi i telleꝛiſſet de dona. cã moꝛ. iſtud exꝑreſſiſſet. ¶ Eandẽ t3 Lud. ro. hic. ꝛ in. l. pe. j. eo. motus per tria. Pr̃imo ꝑ tex. in. d. c. ij. ſ. fi. a contrario ſenſu. Et ſi dicis q̃ tex. ibi a cõtrario ſenſu vo lens q̃ filiuſſa. cum conſenſu patris poſſit ꝺonare ꝑ anima, ve rum eſt ꝑ ꝺona. cã moꝛ. ne ius ciuile corrigatur, ꝛ vt iura iuri bus concoꝛꝺentur. ꝺicit Lud. q̃ iſtud ſtare non poteſt: q̃ tunc verbum ꝓo anima poſitum in tex. eſſet ſuperfluum: q̃ fili uſſa. a cũ cõſenſu patris poteſt indiſtincte ꝺonare cã moꝛ. ꝺato quod non ꝺonet ꝓo anima. l. tam is. ſ. j. ff. de ꝺona. cã moꝛ. l. filiuſſa. ſ. pari. ff. de ꝺona. Secũꝺo mouet ꝛ foꝛtius, q̃ cum tex. ibi ge neraliter ꝺicat inꝺicare, ꝺz generaliter intelligi, etiã ꝺe teſta mẽto: ꝺato etiam q̃ corrigatur ius ciuile. q̃ vbicunq̃ tractaꝫ ꝺe fauore anime vel pie cãe: etiã in correctoꝛibus licita eſt exten ſio, vt colligitur ex ꝺictis per Bar. poſt gl. in auẽ. ſacramẽta pu berum. vbi ꝺixi. C. ſi aꝺuer. ven. cũ concoꝛ. ibi traꝺitis. Et iſtam regulã ponit ꝺo. Ant. ꝺe bu. in cõmẽ. c. ſi. ꝺe conſue. ¶ Tertio mouet. qꝛ in ꝺubijs opi. ꝺoc. ſequẽꝺa eſt illa opi. que eſt ꝓpria cã. l. ſunt perſone. ff. ꝺe reli. ꝛ ſum. fu. ¶ Eãꝺẽ opi. tenet late. ꝺ. Alle. hic per quatuoꝛ, vt ipſe ꝺicit fundamẽta: ſ z in effectu ſunt tria. Pr̃imo ponꝺerat in. ꝺ. c. ſ z exceptionẽ. q̃ ponit in ver. niſi peculium caſtrenſe aut quaſi caſtrenſe habeat. nã exceptio ꝺe b clarat regulã in quo caſu loquat. l. nã qõ liquiꝺe. ſ. fi. ff. ꝺe pecu. leg. Jtẽ exceptio firmat regulã: ergo illa exceptio niſi peculiũ caſtrenſe, q̃ cõuenit ita teſtõ. ſicut ꝺonationi cã moꝛtis. ꝺeclaꝛat q̃ illa verba inꝺicare: non ſolũ pecuũ in ꝺonatione: ſ z etiã in teſtõ. ꝛ z ſibi aſcribat, tñ eſt fundamẽtũ fede. ꝺe ſe. in pr̃eal. cõſi. cxcvij. Lu. roꝛ. in repe. auẽ. ſimiliter. C. ad leg. fal. in. fin. ſpe ciali pie cãe inter vltimas voluntates. ¶ Secũꝺo mouet ꝛ foꝛ c tius, q̃ qñ. l. vel canon nil operaꝫ in ſenſu ꝺirecto: vt eſt in. ꝺ. c. z. ſ. fi. tunc licitũ eſt ſumere. arg. a ꝙrario ſenſu: etiã ad corrigẽ ꝺum ius cõe, ne alĩs lex vel canõ ſint ſupfluꝰ. vt firmaui in. l. j. in pr̃in. ff. ꝺe offi. eius. cui ergo in illo. c. z neceſſario ꝺz ſumi arg. ꝺ a contrario ſenſu, ꝺato q̃ corrigat ius cõe. Jſtud fundamẽtum ꝛ corroboraꝛ: q̃ ſumenꝺo ibi ar. a ꝙrario ſenſu, non erit corrige re z limitare ius cõe. nã ius cõe ꝺiſponit q̃ filiuſſ. nõ poſſit te ſtari cũ cõſenſu pr̃is, vt hic. Jſtud limitaꝫ p illũ tex. niſi filiuſſ. teſteꝫ ꝑ aĩa. hoc nõ erit coꝛrectio, ſ z limitatio iuris cõis: ꝛ ꝺato q̃ alias in coꝛrectoꝛibus nõ fiat exꝑreſſio, tñ fit in limitatoꝛibus. c. cũ e ꝺilecta. ſ. nos igiſ. vbi Paſi. notat ꝺe cõſir. vti. vel inuti. c. poſt traſlationẽ. ſ. ꝓꝓ. ꝛ ibi bal. no. ꝺe ren. ¶ Tertio mouetur qꝛ in ꝺiſpoſitione vel in teſtõ ad pias cauſas cõꝺito, nõ attẽꝺit ali qua ꝓhibitio ſeu ꝺiſpoſitio iuris ciuilis. ſ z tñ attẽꝺit iuſgẽ. vt canonicũ. vt ꝓbat bar. in repe. l. j. in vlti. q. C. ꝺe ſa. ſanc. ec. ergo nõ attẽꝺim' q̃ ius ciuile ꝓhibeat filiuſſa. teſtari, ſed oĩb' iſtis fundamentis ꝛ aliis. ſ. aꝺꝺuctis ꝺabit ſtatum cõgrua reſponſio. ꝛ iſta vt ꝺixi ꝛ magis cõis ſnia. Pro iſta e cõi ſentẽtia ꝑt aliter põꝺerari. text. in. ꝺ. c. licet. ſ. fi. ꝺũ ꝺicit q̃ filiuſfamilias nõ põt iuꝺicare ꝑ aĩa ꝑeter patris aſſenſum. nã qũ precedit oratio ne gatiua, ꝺictio ꝑeter, ſtat incluſiue. l. nã qõ liquiꝺe. ſ. fi. ff. ꝺe pe. leg. ꝺeclaraꝛ Bar. in. l. actionẽ. C. ꝺe tranſ. ꝛ in. l. ſi eũ. ſ. q̃ iniuria rum. ff. ſi quis cau. ergo tex. ibi in recto ſenſu includit filiuſſa. poſ ſe cũ ꝛlenu patris teſtari: ꝛ ſic nõ venit a contrario ſenſu: ne foꝛ te ꝺicas q̃ arg. a contrario ſenſu ibi ſumi ꝺebeat. ¶ Secunda principalis fuit ſentẽtia Bar. in. l. qui in poteſtate. in fi. pn. ff. ꝺe teſt. quã ſimpliciter tenet Pau. ꝺ caſt. hic q̃ aut loquitur in bo nis aꝺuẽtitijs, in quib' nõ q̃rit vſuſfru. pr̃i in caſib' qui enume rãtur per gl. in auẽ. excipit. j. ꝺe bo. q̃ li. ꝛ in illis põt filiuſ. cũ vo lũtate patris teſtari ad pias cauſas. alias ſecus p tex. ꝺ. c. ij. q̃ hoc modo reſtringeret. Sc ꝺo, q̃ ratio quare filiuſſa. cũ cõſenſu patris teſtari non poteſt, eſt q̃ vltima volũtas nõ ꝺebet pẽꝺere ex alieno arbitrio. l. ſi ſta ratio ceſſat aꝺ pias cauſas, vbi captato ria voluntas penꝺens ab aliena voluntate valet. c. cum tibi. ꝺ te ſta. ꝛ probatur: q̃ iꝺẽ in libertate que põt pẽꝺere ex alieno ar bitrio. l. ſi ꝺeicomiſſaria libertatis. la. ſ. in pr̃i. ff. ꝺe fi. lib. ꝛ bonũ eſt ar. a libertate aꝺ pĩa cauſam: vt no. Bar. in. l. pꝛgine. ſ. j. ff. ꝺe his q̃ in teſtõ ꝺele. ꝛ in. l. ſi vn'. j. ꝺe teſta. Sz vita opinio ſeipſam cõfunꝺit: q̃ attenta ratiõe Bar. ſiue ſint aꝺuẽtitia quoꝝ vſuſ fru, queꝛatur patri, ſiue nõ, vtroq̃ caſu ꝺicunt poſſe teſtari cum cõſenſu patris: q̃ vtroq̃ caſu militat ratio Bal. Pꝛeterea nõ eſt firmũ q̃ captatoꝛia voluntas aꝺ pias cauſas valeat, ꝛ tenui cõtrariũ. l. captatoꝛias. ſ. ti. j. Tertia fuit opi. ipſiuſmet bartoli: ꝺirecto pꝛecꝺẽti cõtraria quã tenui in repe. l. j. C. ꝺe ſacroſan. ec cle. in. ij. q. pꝛime partis pꝛincipalis. vbi in effectu conclꝺit q̃ ô aut loquimur in aꝺuentitijs in quibus queꝛitur vſuſfruc. patri: pꝛout eſt regulariter. ꝛ in illis poteſt teſtari aꝺ pias cauſas, ſed cum conſenſu patris. aut loquimur in bonis aꝺuentitijs in qui bus non queꝛitur vſufruc. patri: ꝛ ſic que ſpectant pleno iure aꝺ ipſum filiũ: ꝛ in talibus poteſt filiuſfamilias inꝺiſtincte teſtari aꝺ pias cauſas ſiue cũ cõſenſu patris ſiue ſine. Ad otus per text.

☞ Non creꝺit teſti. Jſta ſunt fundamenta. ꝺ. ale. cõſ. cxlj. co. ſi. Pur.

¶ Filiuſſa. Adꝺe Bal. iſti. qꝫ non eſt p. fac. teſ. in. ſ. pꝛeter hos. bal. in. ſ. fi. ꝺe teſ. mil. Abbatem i rub. ꝺe teſt.

¶ In ꝺote. aꝺõ Bal. in. l. pꝛo he reꝺitarijs. in pe. col. C. ꝺe he. act.

d ¶ Cauſas. Adꝺe Bar. in. l. i. ſ. j. ꝺe leg. iij. Bart. ꝛ ꝺoct. in. l. qui i poteſtate. ff. ꝺe teſtamen.

☞ Pro iſta. ad ꝺe quod mulier pꝛohibita a ſta tuto teſtari ſine pñtia ꝺuorum agnatorum. fallit in pia cauſa ꝺe qua Jaſon ꝺubitat in. l. fi lius. ſ. ꝺiuꝰ. xiij. col. ꝺe lega. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dal.i.in ver.liber.inducēdo, vt ibi per eū. Ista opi.tz Jmo.in.c. ij.de testa.z late Ludo.ro.in repe.aut.similiter.C.ad leg.fal.in xix.speciali pr̄e cāe inter vltimas voluntates. Et ibi:in vlt.colli⁹ ipālis mouet inter⁹cetera per tex.in ca.si.de iudi.in.vj.vbi est tex.qō filiusfa.in spiritualibus z beneficialibus causis pōt esse in iudicio sine cōsensu patris:eo q̄ in talibus pater nō hz te intromittere:ergo idē erit in aduentitijs:in quibus nō q̄ritur vsusfru.patri,q̄ in eis pf nō hz se intromittere,z subdit q̄ ille tex.subtiliter inductus decidit presentē questionē. Sed certe parū.imo nihil facit:q̄ ex illo tex.nil ad testamēti factionē inferre poteris.Et propterea Lu.q de hoc ppēdit,roborat argumētū suū:q̄ in talibus aduētitijs quozū vsufru.nō q̄rit pr̄i⁹ filiusfa.hz legitimā pſonā sine patre,vt sine eo possit esse in iudicio,vt no.gl.z plenius bar.z alij in l.ij.§.necessitate.j.de bo.que lib.ergo multomagis habebit legitimam pſonā in testādo.Et vltra eum potes hoc cōfirmare:q̄ facilius est testari quā esse in iudicio.pt3,q̄ adult⁹ hūs curatorē pōt testari sine curatore.l. aurelio.§.catius.vbi gl.z bar.no.ff.de lib.leg.z.l.i.frater.vbi dicetur.j.e.z tū sine curatore nō pōt esse in iudicio.l.j.C.q̄ le.pso. ha.stan.in iudi.Jtē testari qs pōt in,xiij.anno.l.qua erate.ff.ō testa.sed in iudicio esse nō pōt nisi post.xxv.annū.l.ij.C.q̄ legitimā pſonā.Jtē iudicia funt stricti iuris,z cōtentiose iurisdictionis.l.inter stipulātē.§.j.ff.de ver.ob.hz in testamētis sit benigna z lata interpretatio.l.in testamentis.ff.de reg.iu.z.c.cū dilecti.de don.Sz tu attende,q̄ si fundamētū Ludouici esset verū procederet etiā si filiusfamilias testaret ad nō piā cām:cōtra l.pen.z ij.cū ibi no.j.eo. ¶Quarta z vltima fuit opi.Jo.and. in.c.ij.de sepul.z in.c.si pater.de test.in.vj.in nouel.q̄ filiusfa. etiā ad pias cās cū cōsensu patris non pōt testari:hz bene donare cā mortis.z ista tenet Pet.de an.in.d.c.hz.vbi dicit q̄ opin. Jo.and.est magis tuta.z q̄ ita de facto interrogatus respōdit Eam etiā hz Pet.de anc.in.c.ij.de testa.Eamtz Jo.de imo.in d.l.qui in potestate.in prin.ff.de testa.z in.l.tā is.§.j.ff.de dona. cā mor.eo.q̄ tex.in.d.c.hz.non probat nisi a cōtrario sensu,q̄s argumētum a Ꝺcto sensu fieri nō dz ne resultet absurdus intellectus secūdū gl.in.l.ij.C.de condi.inser.Et ad tex.ibi dum dicit p anima,dz subaudiri dictio maxime[a] Secundo mouetur q̄ duabus rōnibus prohibet filiusfa.testari,vt hic.in gl.ergo hz vna sit correcta:q̄ ad pias cās vltima volūtas pōt dependere ex alieno arbitrio:tū restat alia rō,q̄ testamēti factio est publici iuris,z mlitat in pia cā:ergo ꝛc.Eandē opi.tenet Rap. Ful.hic,z in.l.j.ad fi.C.de fac.lanc.eccle.per hunc tex.in.l.pe.in ver.nullo modo.j.eo.quibus iuribus non reperitur derogatuz in pia cā.z ad.d.c.hz.respondet q̄ non dz sumi arg.a contrario sensu per rōnē.§.relatā.Et sumēdo a cōtrario sensu dicit q̄ verbum indicare,non dz intelligi de testamēto:hz de donatione cā mortis:vt iura iuribus concordētur.Jstā eādē opinionē tenet Franc.de are.in.d.l.qui in ptāte.motus noua consideratione circa verbum iudicare:positū in.d.c.hz.nā ibi eū Ꝺcatio negatua,q̄ filius non potest aliquid iudicare pro anima.in illa ergo ōratione negatiua verbum iudicare indefinite positū equipollet vniuersali negatiue.l.si pluribus.ff.de leg.ij.z sic vniuersaliter cōprehendit q̄ nullā speciē vltime voluntatis pōt filiusfamilias facere sine consensu patris:z sic nec testari,nec codicillari:nec donare cā mortis.hz si sumas arg.a Ꝺcto sensu Ꝺcatio affirmatiua non equipollet vniuersali.Rō diuersitatis:q̄ primo modo tu nō offendis ius:secus sit sumēdo arg.a contrario sensu,vniuersaliz:q̄ sequeret q̄ cum consensu patris filiusfami. posset testari.vñ licet sine consensu patris nullā possit vltimaz voluntatē facere,ergo aliquā dispositionē vltime voluntatis cum consensu patris pōt facere,z sic ōratio indefinita sumitur vniuersaliter:non tñ sic affirmatiua:que colligitur a contrario sensu,ex quo est diuersa ratio.Jstud probat p duos text.primo per.l.discretis.in fi.j.eo.vbi dicit q̄ mutus a natura velex accidenti si sit peritus literarū pōt omnia facere id est testari z codicillari:z tñ a contrario sensu nō intelligitur,q̄ si non sit peritus: q̄ nihil possit facere:q̄ imo pōt codicillari z legare.l.mutu.ff. de leg.iij.§in doc.ibi.Secūdo adducit tex.in.l.ij.§.filijs autē.j. de bo.q̄ lib.vbi dz q̄ filiofa.nō dat ptās testandi,nec aliter disponendi de aduentitijs quozum vsusfru.acquiritur patri cōtra parentum voluntatē.et tñ non sumitur ibi arg.a cōtrario sensu ita vniuersaliter:ergo cum voluntate patris poterit testari,q̄ esset contra.l.pe.z fi.j.eo.§in cōem op.ibi:sed bene poterit quedam alia facere.Tu istud arg.vno verbo clarius inducas.nam contrarium vniuersalis negatiue est particularis affirmatiua, non autem vniuersaliter affirmatiua vt si dicam imperator non iit nullum iri exercitum,contrarium huius est quod si imperator velit nō nullus ibit:z sic aliqs nō antē infertur q̄ oēs ibūt. Iste sunt maiorum nostrorum sententie. ¶Quid tenendum, Ego in iudicādo z cōsulendo non auderem recedere a prima

a ¶Maxime. ad de doc.in.c.cum olim.ō testi.doc. in ca.auditis.de ele.Abb.in.c.cū cōtingat.de fo. cōpe.Abb.in ca. quoniā frequenter.in.§.porro. vt lit.non cōtel. Abb.in.c.dāna mus.de summa trini.

b ¶Filiusfami. Adde Bart.z Andre.l.j.in.§. fuit questum.ff. ad treb.Bart.z doc.in.l.tam is. in.§.filiusfa.ff.ō dona.cau.mort. Dy.in.l.j.de le. iij.Spe.ti.de instr.edi.in.§.com pēdiose.in.§.vi.

c ¶Sepulturaz. Adde tex.in.c.licet.de sepul.lib. vi.Bar.in.l.qui in potestate.de testa.

sūia que est magis cōis,vt dixi precipue,q̄ iudicādū est in pro pria cā.tū in stricta disputatione puto q̄ vltima opi.Jo.an.sit verior in pūcto iuris:q̄ filiusf.ēt cū cōsensu patris nō possit ad pias causas testari.Et q̄ tota difficultas pēdet circa tex.d.c.hz. qua sublata res remanet clara.ostēdo q̄ tex.ille nihil facit:z tollā oia.§.adducta.Jn primis ergo aduertēdū est q̄ tex.ille principaliter venit ad decidēdū nunquid filiusfa.possit sibi eligere sepulturā:p tout suadet natura tit. Jta considera q̄ dū text.ibi excipit peculiū castrēse vel quasi:de mēte pontificis ibi est referre potius ius antiquum q̄ de nouo statuere. Jstis sic pr̄suppositis videt intelligēdū necessario illud ꝑbū iudicare,p donatiōe causa mortis:vt minus ledatur ius cōe.z iura iuribus cōcordēdetur.z si dicis,put subtiliter dicebat Ludo.q̄ isto modo text.ille esset de indubitabili:z q̄ verbū pro aia esset superfluū:q̄ indubitabile est q̄ filiusfa.cū consensu patris pōt donare cā mor.da to q̄ nō donet p anima.q̄ rūdeo z hic aperio intellectū illius tex.z dico q̄ ille tex.in sensu directo est multū dubitabilis:imo singularis:z q̄ illud,p aia,est valde necessariū.nā clarū est q̄ filiusfa.b nō potest donare cā mortis:nisi ī eruenīat cōsensus patris.iuribus p calle.i illo tex.fuit ꝓbabiliter dubitatū.pone q̄ filiusfa.velit donare cā mortis,p aia:nūqd poterit donare sine cōsensu patris dubium faciebat:†q̄ ci filiusfa.posīt sibi elige re sepulturam[c] sine cōsensu patris,videbat q̄ etiā pro aia posset donare cā mortis,tū hoc nō obstāte decidit ibi tex.qs etiā pro aia p̄ter patris assensum nō pōt.illud ergo pro aia,erat q̄ facie bat dubitationē:z sic in sensu directo z negatiuo.tex.ille multū opatur z decidit casuz q̄ adhuc nō erat decisus:sed si tu sumas arg.a Ꝺcto sensu,ergo cū cōsensu patris:fateor q̄ i illo sumpto a Ꝺcto sensu nil operabit:q̄ cū ꝯsensu patris etiā sine aia potest donare cā mortis:sed de hoc nō est curādū:q̄ sufficit mihi q̄ il le tex.in sensu directo multū operet:dato q̄ in eo q̄ sumitur a Ꝺcto,nihil operet.Et p hoc vides q̄ nihil obstat illud q̄ dicit d.Alex.hic:q̄ qñ lex vel canō nō operat in sensu directo:tūc sumit arg.a cōtrario sensu etiā ad corrigendū ius cōe:q̄ istō strin git 2tra eū.ex quo tex.ibi i sensu directo multū operat.Et isto modo intelligēdo etiā exceptio ibi posita in tex.erit bona:z de regula,q̄ filiusfa.etiā p aia nō possit donare cā mortis,nisi habeas peculiū castrense vel quasi:q̄ si hz potest donare cā mortis etiā sine cōsensu patris:z sic verbū iudicare,intellectū p donāte causa mor.remanebit sine difficultate.z hoc mō cessant q̄ in cōtrariū.§.adducebant. ¶Restat vltimū fundamētū.d.Alexdum dicebat q̄ in testamentis cōditis ad pias causas nō attēditur ius ciuile:sed iusgentiū vel canonis:ergo nō dz attendi q̄ p ius ciuile z filiusfa.prohibeat testari.Quia si istud fundamentuz esset verū,sequeretur q̄ filiusfa.posset testari ad pias cās etiam sine cōsensu patris:z tñ istud est cōtra tex.in.d.c.hz inductum vt ipsi inducunt.Sc̄o sequeret q̄ miles in cuius testō etiā nō attēditur ius ciuile sed ius gentiū.l.j.de test.mil.posset testari in aduentitijs:z tamen est falsum.§.j.z.§.preter hos.instī.quibus nō est permissum.face.test.Tertio respōde Jm Bar.in rep.d.l.j.in vlt. q̄ nō attendit ius ciuile:est verū nisi aliqd disponat q̄ bonis 7 moribus cōueniat. †Preterea z quarto ēt de iure canonico in dispositione ad pias cās patria potestas est in cōsideratione vt probatur in.d.c.hz.§.fin.vbi filiusf.nō pōt donare etiā pro aia:z sic ad pias causas sine cōsensu patris.Nisi dicas q̄ ideo ibi reqūritur cōsensus patris propter p̄iudiciū vsusfru.in aduentitijs,z proprietatis i profectitijs.Preterea q̄ quinto nō est ita simpliciter verū q̄ in testamentis ad pias cās attēditur merū iusgentiū pt3,q̄ pupill⁹ q̄uis sit doli capax,tū nō pōt testari ad pias cās.z no.concludit Bar.in rep.l.j.i.ij.q.j.partis p̄in.C.de sac. lanc.eccle.Bal.in.l.si frater ad fi.j.eo.Pe.de anch.z Jmol.in c.ij.de testa.vnde attendit iusgentiū q̄tum ad numerū testiū:q̄ duo vel tres testes sufficiunt.c.cū esses.z.c.relatum.de testamē. ¶Nō recedas a cōi sniaz:q̄ retēta esset videdū quid si filiusfamilias cum consensu patris fuerit testatus ad pias cās,hz in testamento etiā fecerit legata aliis personis,nunquid valeant:z si nō valent,an accrescant pie cause,vel quibus debeant.quā que stionē ponit Bal.hic.in fi.z alij post eum:ego ponā in.l.hac cō sultissima.§.ex imperfecto.vbi bonus ad hoc text.j.de testamē. ¶Sed in ver.nō posse.quā diuide in tres partes pnc.Jn pma extendens tex.respōdet tacite questioni.Jn secūda que est ibi, sed donare potest.remouet tacitū contrarium.Jn tertia z vltima que est ibi:sed q̄ est nō,assignat duas rōnes diuersitatis qua re filiusfa.cum consensu patris pōt donare cā mor.z nō testari. 8 ¶†Ex secunda parte habes q̄ hz filiusfa.nō possit testari cum cōsensu patris,pōt tū donare causa mortis patre cōsentiente,vt dicit tex.in gl.alle.Et hāc cōclusionē tenēt oēs.sSouissime ex cellētissimus inter alloder.Raph.cu.tētauit nouā z mirabilez opi.Sed oēs:q̄ imo sicut filiusfa.nō pōt testari etiā cum cōsensu patris,ita etiā nō possit donare causa mortis,etiam cū cōsensu patris.

patris.ita tenuit in.l.qui in potestate.in prin.ff.de test.z in.d.l. tam is.§.j.Et q̄ est publica z subtilis opi.z als̄ publice defensa riezgo ea penitus p̄sequar,q̄ Rapha.breuius trāsit z ita tenēdo nō esset opus q̄rere de rōne diuersitatis. ¶Pro ista sententia vr restringere tex.in.l.j.ff.de tu.z ratio.di.vbi traditur regula negatiua,quod qui nō pōt testari etiā cū cōsensu alterius non potest.et donare cā mortis.z ille tex.est ad hoc sing.scōm Jmo.in.l.ij.ff.de leg.i.Jm Bal.in.c.cū ocās.in.vij.col.in fin.de constit.Cōfirmo p tex.in.l.discretis.in ver.nec mortis cā donationē.j.e.Nec hic plz mihi risio quā dāt Bar.z gl.in.d.l.tam is.in prin.z Alex.in.l.si frater.j.e.qui dicunt q̄ illa regula qui non potest testari.non pōt donare cā mortis:procedit in aliis q̄ in filijsfami.z aliud non dicit:q̄ istud est solū dicere diuersitatem facti simpliciter.Scōo facit[a] q̄ donatio cā mortis est a vltima voluntas.l.ij.C.de do.cā mor.vbi tex.p oia eqparat donationem cā mor.vltime voluntati:sed vltima voluntas nō potest pēdere ex alieno arbitrio.ergo nec donatio causa mortis. imo nec legatum pōt dependere ex alieno arbitrio.l.captatorie.ff.de leg.i.z.l.nūnam.ff.de cōdi.z demon.no.in.l.i.ff.de le. ij.Tertio multum distinguit q̄ ista equiparantur legatū,sen fi deicommissum,z donatio cā mortis.l.legatū.la.iij.ff.de leg.i.hz sic est q̄ q nō pōt testari,nō pōt etiā legare vel fideicōmittere. l.ij.ff.de leg.i.ergo etiā nō dz posse donare cā mortis.z ad hoc facit tex.equiparās hec tria.in.l.discretis.j.e.Quarto ista opi. cōprobatur ex multiplici equiparatiōe qui sit inter vltimas voluntates z donationē cā mortis,vt pt3 ex.j.diccndis.Hinc videmus quod q pōt capere ex testō,pōt etiā capere ex donatione cā mortis.l.olibus.ff.de do.cā mor.z qui hz p̄uilegiū in testando vt est miles,habet etiam in donando cā mortis:z econtra. l.marcellus.in prin.ff.de dona.cā mor.z quemadmodum in legato dominium transit in legatarium recta via.l.a titio.in fin. ff.de fur.idem in donatione cā mor.l.ij.ff.de pub.in rem actio.z quemadmodum in vltimis voluntatibus habet locum ius accrescendi.l.re coniuncti.ff.de leg.iij.ita etiam in donatione causa mor.tex.est in.l.vnica.§.fi.de cadu.tol.de quo Bar.nō fuit recordatus in repe.d.l.re cōiuncti. Jtē quemadmodū in vltimis voluntatibus reiicitur iuramentū cōtinēs quid turpe:ita in donationibus cā mortis.l.ij sub cōditione.§.hoc edictum.ff.de cōdi.in.sti. Jtē distinctio que fit an per alienationē testatoris intelligatur renocatum legatum,an sit alienatio voluntaria vel necessaria.l.fideicommissa.§.si rem.ff.de leg.iij.habet etiā locū in donatione causa mortis.dictū fuit singulare Dy.in.l.stichū qui mens erit.ff.de le.j.q̄ dicti Bal.ibi reputat aureū,z alij sequūtur. Punctus est respōdere ad.d.l.tam is.§.j.z ad.d.l.filiusf familias.§.pari.quibus videtur quasi impossibile respondere cuz tex.nō possent esse clariores.sed respōde clarius z plenius quā Rapha.cu.q̄ illi tex.loquūtur in donatione causa mor.ipsius patris,z de re patris:quā filius pōt facere tā p̄ ōrganuz patris: sed nō potest testari tā p̄ ōrganū ipsius patris:z ista est propria differentia quā ibi constituit iurisconsultus:q̄ filiusfa.donando cū cōsensu patris cēseat ōrganū patris:est tex.in.l.in edib⁹. §.pe.ff.de dona.z in.l.si quis hac lege.§.j.ff.qui z a quibus.Jtez q̄ ibi donet de re patris pt3:q̄ de iure ff̄oū filiusf.nihil,p̄uū habebat q̄ posset donare cā mortis donabit:ergo de re patris. verū de iure.C.filiusf.potest habere bona aduentitia propria.z isto casu tenet Rapha.cu.quod sicut in his non potest testari cum cōsensu patris,ita nō possit donare causa mortis.Et huic cōclusioni nihil aliud obstare videtur.Si tamen vis tenere cōmunē instaz a qua nullo modo est discedēn.hz predicta sint pulchra z subtilia ad acuendū ingenia scholariū:primo habes aduertere in p̄tū Raph.vult q̄ pater possit vti ōrgano filij in donando causa mortis,sed nō in testādo:ita intelligitur.d.l.tā is. certe confunditur per fundamentū ipsiusmet Raph.arguendo negatiue:qui non potest testari,non potest etiam donare causa mortis.sicut ergo pater prohibet vti ōrgano filij in testādo,ita etiā dz prohiberi in donando cā mor.Nisi tu respondeas q̄ illa argumētatio negatiua procedit in eo qui facit actū noie pp̄rio secus si faciat noie alieno.l.patris.Sed ista nō est realis responsio sed sola diuersificatio casuū.Jtē durū est reddere rationez diuersitatis.nā si dicas q̄ ideo fit,eo q̄ testū sit act⁹ solēn⁹:z alioquin fortiter obstabit:q̄ sequeret q̄ pater legando z fideicōmittendo p̄tis in codicillis vel ab intestato posset vti ōrgano filij sicut donādo causa mortis.z tū nō est verū.Et ad regulā.d.l.j.§. i.ff.de tut.z ratio.dist.qui nō pōt testari,nō pōt donare cā mor. Respōdet q̄ illa regula est vera q̄n quis p̄hibet testari ex defectu nature,vt est in pupillo propter imbecillitatē intellectus.ita loquit.d.l.j.§.i.eodē modo in eo qui est furdus z mutus a natura rationis proprie loquit.d.l.discretis.j.eo.hz filiusfam.nō prohibetur testari ex defectu nature:hz ex prohibitione legali ppter patriam potestatē.z istud est qō debuerunt dicere gl.z Bart.in.d. l.tam is.in princ. Ad alia oīa fundamēta respōdeas vno verbo: z est cōmunis doctrina,q̄ donatio cā mor.post⁹ē est in esse deducta,cēsef vltima voluntas.patet,q̄ nō habet effectū nisi post mortem donantis:numerū si regulatur regulis vltimarū voluntatū.ita procedit oīa similia.§.adducta.sed donatio causa mortis prout in esse deducitur equiparatur contractibus z nō vltime volūtati.q̄ requirit p̄sentia donatarij z eius stipulatio.l. inter mortis.in prin.ff.de do.cā mor.z tū in aliis vltimis voluntatibus est secus:quia possunt fieri absenti z ignoranti.l.cū pater.§.furdo.ff.de leg.ij.ista est doctrina glo.approbata in.l.ij.in p̄inc.ff.de dote prelega.plene scribitur in.l.ij.ff.de lega.primo. 9 ¶†Jn vltima parte gl.p̄o eius intelligētia queroq̄ sit rō quare filiusfa.possit donare cā mortis cū cōsensu patris:z tū nō pōt testari cū cōsensu patris.gl.assignat duas rōnes. Prima ratio est.q̄ testamētū est publici iuris sed un his que sunt publici iuris cōsensus p̄uatorū nihil facit.l.fi.ff.de suis:leg.z.l.ius publicū.ff.de pac.Sc̄da ratio gl.est verior:z cōior.nā testamētū est vltima volūtas:sed vltima volūtas nō potest dependere ex alieno arbitrio:q̄ esset captatoria.l.illa institutio.ff.de her.inst. a ¶Scōo facit. Jstud corruit p l.fancim⁹. la vlti.ſ.de sac.sanc. eccle.Purp. lucta.l.captatorias.§.de test.mil.sed donatio causa mortis.put inesse deducit cēsetur esse cōtractus.prout statim.§.dixi:hz contractus possunt dependere ex alieno arbitrio.l.si.cū gl.mag.C. de contrahen.emp.l.si quis arbitratu.ff.de verb.ob. ¶Contra istā cōem rōne mouco quatuor alias difficultates. Jn primis subtilis Raph.cu.reprobat istā communē rationem in.d.l.q in potestate.in prin.z in.d.l.tam is.§.j.j.eo.Quia ista nō gl.z doc. probat oppo.istā illud q̄ dicit q̄od vltima voluntas nō potest dependere ex alieno arbitrio:q̄ esset captatoria:verus est de futuro:q̄ posset fequi captio:sed de p̄senti vel de p̄terito potest dependere.z valet.l.ille autem institutiones.in princ.ff.de here.instī. Ratio,q̄ qñ est consensus de p̄terito vel de p̄senti tunc nulla potest esse deceptio:z sic talis dispositio nō est captatoria:z per cōsequens nō est prohibita. Dunc sic pone q̄ pf cōsentiat filio testanti,ista voluntas nō pendet ab alieno arbitrio de futuro,imo statis est pfecta. Et iz Raph.nō dicat innio ante eū istā cōem rōnē p istud fundamentū latius in ductū adhuc reprobat Bal.vbi videas i rep.l.j.C.de sa.lan.ec.i.vj.col. in verb.iuxta hoc quero incidēter quare filius.vbi inter cetera dicit,quod illa bene est dispositio captatoria,que est collata in alienū arbitriū de futuro.Secus si de p̄terito vel de p̄senti. ista eīi nō est captatoria volūtas in qua testator perfecte exp̄imit animi sui votū.l.clemēs patronus.§.fi.ff.de hered.inst.Sed illa dispositio dicitur captatoria in qua substātia dispositiōis ꝓfertur ad secretū aliene volūtatis.l.captatorias.z.l.si quis semp̄ronium.de her.inst.Cum ergo hic p̄sens cōsensus patris interueniat de p̄senti:idē puto,ergo predicta ratio hz eū nō est vera.Sed rūde huic difficultati q̄ poēderet q̄ⁿ pater post⁹ē p̄stit cōsensum de p̄terito vel de p̄senti nō posset illū amplius renocare.hz ex quo pater pōt in futurū renocare,vt statim.j.subnēctā,hoc respectu dz a futuro pēdere.Unde dicendum est in p̄posito,q̄ imo si posset filiusfa.testari cū consensu patris, sicut donare cā mortis:q̄ pēderet ex alieno arbitrio de futuro.Pro bo q̄ sicut q̄n pater cōsentit filiusfa.donāti causa mortis potest solus p̄ iuito filio saltē donec filius viuit renocare.vt declarat Dy.in.l.nec fratris.C.de don.cā mor.z Bal.hic.in.i.col.z Bar. in.l.ij.§.fin vlti.q.ff.de don.Jta penderet ab eius voluntate renocare testū:q̄n fieret eius cōsensus:z hoc respectu dicitur pendere de futuro ex alieno arbitrio. Preterea in.d.l.ille autē.in p̄n. dispositio nō pēdebat ab alieno arbitrio etiam in p̄senti vel in p̄terito:quia ibi dixit instituo meuiū heredem pro illa parte p quatitius me heredē instituit.z sic ista est potius designatio quote hereditatis facta per regulā ad institutionē alterius, q̄ dispositio in alterius voluntatem collata,vt pt3 ex.l.ij.ff.de here.inst. ¶Scōo vltra doc.moueo aliam difficultatē.Nā si vel filiusfa.ideo posset donare cā mortis,eo q̄ donatio cā mor.dum in esse producitur cēseat esse Ꝺctus:sequeretur q̄ sicut filiusf.pōt facere oēs Ꝺctus z obligare se efficaciter sine consensu patris,nisi in mutuo.z voto.l.tam ex cōtractibus.ff.de iudi. l.filiusf.ij.ff.de act.z obl.Ergo deberet posse donare cā mor.sine cōsensu p̄is:z tū est falsum:q̄ in donatione cā mortis requirit cōsensus patris.Ad hoc respōde q̄ ideo in donatione cā mor. necessario requirit cōsensus patris:eo q̄ tractat de p̄iudicio ipsius patris,cum filiusfa.nihil p̄opriū habeat,quia aut sunt bona profectitia z illa cēsentur esse patris.idē si aduentitia quorum vsusfru.acquiritur patri cum illis ratione vsusfr.paterni sit filio interdicta oīs alienatio,tā per viā cōtractus.q̄ vltime voluntatis sine cōsensu patris:ergo in istis necessarius est cōsensus patris ad hoc vt possit mortis cā donare.l.ij.§.filijs autē.C.de bo.que li.Sz in alijs Ꝺctibus orit solū obligatio p̄sonalis:et iaz p̄sona filij obligat,z Ꝺ cā sit executio,vt est gl.ordi.in.l.ij.§.sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

vtrum.z ibi declarat Bar.ff.de mino.z tex.in.l.fi.vbi bar.C.qui bo.ce.pol. Hinc est q hodie filiussa.habēs bona aduētitia quo rum vsufru.nō querit patri,pōt illa donare cā mor.sine cōsensu patris.tex.est in auc.vt lice.ma.z auie.in prin.sūcta gl.z expsse Raph.cuma.in.o.l.tam is.§.i.z Ludo.ro.in auc.similiter.C.ad leg.fal.Pau.de ca.hic.quicqd teneat do. Alex.i.l.pe.vbi dicaz J.e.Et si dicat q etiā ex donatiōe cau.mor.causaf obligatio personalis.vt est gl.in.l.j.ff.de do.cā mor.z in.l.legatū.la.j.ff.ō leg. ij.Et hoc ptz,q oriā actio psonalis ex testō.l.i.C.ō do.cā mor.z per bar.in.o.l.j.ff.de do.cau.mor.q responḍeo q talis obligatio personalis in doñ.cau.mor.nō est efficax,sicut in aliis cōtractibus:vt possit fieri aliqua executio in psonā:ptz,q pōt ex pe nitentia qcūq; revocari.l.qui mortis.z.l.nō videtur.de dona.cau.mor.z.l.non ois.in prin.ff.si cer.pe. ¶ Pro cōfirmatiōe predictorū adde bene facere illud qō tenet Rapha.Fulg.hic.q filiussa.rē aliena sine consensu patris pōt donare causa mortis,z inter viuos,nūmodo interueniat cōsensus illius dñi cuius est res:z ex hoc infert q cōsensus patris i donatione cā mor.nō requiritur ad habilitationē filij,sed occasiōe rerū. ¶ Tertia difficultas est:q si verū esset q filiuss.posset donare cā mortis cū cōsensu patris,eo q donatio can.mor.put inesse deduciī censeat̄ ℈ctus:sequitur q sicut pupillus cuz autoritate tutoris pōt facere oēs ℈ctus de mūdo.insti.de auto.tut.in prin.ita etiā deberet posse donare cā mor.z tñ est falsum:q ℈ tex.l.j.§.ff.de tut.z ra. distra.Huic obiectiōi dupliciter rñde.Primo dic q pupillus cū autoritate tutoris pōt facere oēs ℈ct⁹:est verū qñ sunt tales cōtractus ex qbus saltē potētia z aptitudine pōt resultare vtilitas ipsi pupillo:℈ qñ sunt ℈ctus mere preiudiciales nō potest. Hinc est q cū donatio sit spēs dilapidationis,nō pōt pupillus cū autoritate tutoris donare.tex.est in.l.nō omni.z ibi doc.C.ō admi.tuto.per quē tex.ita in terminis declarāt Jo.fab.Ric.de nca.z Ang.de are.insti.de auto.tut.in prin Hinc est q vbi donatio non lapit dilapidationē,z qñ sit cōiunctus psonis,vel pter benemerita:vel pter honorē,pōt tūc pupillus cū autoritate tutorū donare.ita dicit tex.in.d.l.j.§.j.z tex.in.l.cū plures. §.pe.ff.de admi.tu.Sc̄o rñde q ideo pupillus cū autoritate tutoris nō pt facere donationē cā mortis,sicut pt facere alios cōtractus eo q donatio cā mortis cōferī post mortē pupilli:z sic autoritas tutoris iueniret quo ad effectū iterposita eo tpe quo mortu⁹ est pupillus,z sicquo tpe finita est tutela.ideo nō valet. istam rationem assignat in simili gl.in.l.si frater.z ibi Bal.j.eo. Bar.in repe.l.j.in.ñ.q.i.q.princ.C.de sacrosan.eccle. ¶ Quarta difficultas est.nā si filiuss.ideo permittitur donare cā mortis cū consensu patris:eo q donatio causa mortis cēseat esse cōtract certe multo fortius debet permitti q possit testari cū ℈sensu patris.nā facilius permittit testari ℈ cōtrahere.istud assumptum probatur.naz adultus habēs curatorē cū equiparatur pupillo. l.si curatorē habens.C.de in inte.resti.minor.nō pōt cōtrahere sine autoritate curatoris,vt ibi,z tñ pōt testari sine autoritate curatoris.l.aurelio.§.caius.ff.de libe.leg.z.l.cū pater.§.curatoris.ff.de leg.ij.Item in minori etate quis admittitur ad testandum.§.in.xiiij.anno cōpleto.l.qua etate.ff.de testa.sed nō ad cōtrahē.nisi sit legitime etatis.l.j.z.l.fi.C.de his q ve.eta.impet. Sed rel℘de q ideo est:q minor.xxv.annis testādo nō potest ledi:cū semper p libito possit illud revocare.ℨ gl.in.d.§.caius. z dicam in.l.seq.ℨ nō sic est in cōtrahendo.Et contra predicti assumptum facit:q filiussa.in bonis aduentitijs in quibus patri non acquiritur vsufructus pōt cōtrahere:z esse in iudicio. c.fi.in fi.de iud.in.vj.l.fi.§.filius autē.C.de bo.que lib.z tñ non potest testari.l.pe.j.eo.Jsto modo habes defensatā rōnē gl.et mundatā ab omnibus spuris. ¶ Ultra gl.adde q aliam rōnez diuersitatis assignat Jac.de are.vt refert Ly.hiceo q actus testandi est solēnior q̄ donatio cā mortis.Sℨ hec rō est falsa:q ea attenta sequeretur q̄ posset facere legata z codicillos cū cōsensu patris ꝓtra.l.ij.ff.de leg.j.z gloss.z Barto.in.d.l.tā is.§.j. ¶ Quartā rōnē late psequit Ful.hic ℨ ieffectu vult dicere:q testāmēti factio est de iure ciuili:vt fm eū ꝓbat tex.in.l.iij.ff.de testa.dum dicit testū est iuris publici.nā fm eū intelligit.i.iuris ciuilis.ꝓbat in.l.qui testō.§.seruus.ff.de test.eodē modo patria potestas est ēt de iure ciuili:quo ad tēto,cū psona filij sit diminuta:ideo testari non pōt,ℨ donatio cā mortis cēset ꝓtract iuris§tē.l.ex hoc iure.ff.de iusti.z iu.z de iure gentiū patria ptās nō est in cōsideratiōe.imo illo iure filiussa.est integra psonarū pōt quolcūq; ꝓtract facere.Tñ hec rō est periculosa q̄ ꝓsupponit testāmēti factionē eē de iure ciuili.imo est de iure gētiū. fm Bar.in.l.interdū.vbi dixi.ff.de condi.indebi. Quicquid teneat in.l.ex hoc iure.ff.de iustit.z iur.vbi dixi.Duas alias rōnes diuersitatis assignat alibi Bal.in repeti.l.i.in.vj.col.C.de sacrosan.eccle.in ver.iuxta hoc quero incidenter quare filiussa. Quas per teipsum videas:q videnī persuasiue ℨ nō vrgētes.

a ☞ Pupill⁹. Et quid de maiore hebetis ingenij Pau.de ca.hic. Dec.in cōl.cxij. j.dubio.in.c.pastoralis. co.pen. de iudi.in.l.humanitatis.j.de impu.col.j.Distinguit Alciatus in.l.j.ff.de ver.ob.char.vij. ver.secunda conclusio.Purp.

b ¶ Non potest. Adde Spec.in tit.de pign.in.§. ij.in ver.verum.

c ¶ Pupill⁹. adde Bar.z Pau. de ca.in.l.i.§.j.de leg.iij.Bar.in.l. j.§.exigit.de bo. pos.secun.tab.

1 ☞ Pupillus non potest facere testamentum.
2 Adultus etiam habens curatorē potest facere testamentum.
3 Licet adultus habens curatorē in vita nō possit alienare res immobiles sine autoritate curatoris z iudicis decreto:tamē potest in testamento dare licentiam executoribus suis alienandi res immobiles sine curatore z iudicis decreto.

a **J frater.** Pupillus[a] nō pōt testari sed bñ adultus lz malitia non suppleat etatem:vel nondū sit.xxv.anno.h.d.fm intellectū glo.z doc.Item eunuchus pōt facere testamentū. hoc icdo.Et testū i quo imperator̄ institutus est heres potest mutari:z imperator in testamēti factiōe tā actiue q̄ passiue vtit iure cōi.h.d.cū.ll.seq.vsq; ad.l.hac cōsultissima. Et de materia istius.l.si imperator̄ vide z sequere distinctionē Bar.i.l.quod principi.ff.de le.ij. ¶ Sic o.ex.l.si frater.q pupill⁹ nō pōt̄ facere testamēti,vt hic z iuribus in gl.alleg.Et si fecerit testamētū nō recōualescit testū qñ postea est factus pubes.tex.est in.§.ꝑterea.inst.quib.nō est permiss.fa.test.z.l.i.§.sed si filiussa.ff.de le. iij.Istud ꝓcedit etiā si pupillus sit miles.l.si.§.de test.mil.Item nō pōt etiā cū autoritate tutoris.l.i.§.i.ff.de tut.z ra.distr.Eo q vltima voluntas nō potest dependere ex alieno arbitrio, vt de clarauī in.l.precedēti:z ista est melior ratio quā gl.hic:cui qua in effectu cōcordat rō Bald.hic.cui dicit q ratio est q: nihil valet autoritas que in id tps cōferī quo nō erit tutor:cū post mortē incipiat status vltime volūtatis.Et istā rōnē etiā ponit Bar.i rep.l.j.C.de fac.san.ecc.i.ñ.q.i.q.prin.Jmo plus.z bñ signa etiā si pupillus sit doli capax:z sit talis q̄ ex malitia supleat etatem:adhuc nō pōt testari etiā cū autoritate tuto.etiam ad pias causas.ita signanter decidit Bal.hic.z Lud.z sequunt̄ can.maxime Pe.de anch.z Jmo.in.c.ñ.de testa.z Bar.in repe.l.j.ñ. prime partis principalis.C.de fac.san.eccl.Et ꝓpter hoc inanis dubitatio Pau.de ca.in.l.qua etate.in prin.ff.de test.duz dubitat an pupillus[c] doli capax in quo malitia supplet etatē prout cōmuniter sunt pueri riorentini:possit testari etiam ad nō pias causas. ¶ Sc̄o no.q adultus potest facere testamētū. Intellige etiā si curatorē habeat.z curator cōtradicat ℨ Bal.Ang. Sal.Fulg.z Pau.de ca.hic per tex.in.l.cum pater.§.curatoris. ff.de leg.ij.z.l.aurelio.§.caius.ff.de li.leg.Nec sibi cōpetit restitutio i inte.aduersus tale testū:nō,q potest illud revocare: fm glo.in.o.l.aurelio.§.caius.z Bar.in.l.verba cōtrarēt.per illū tex.ff.de verb.signi.z in.l.j.§.fuit quesitum.ff.ad treb.Si tamē talis adultus dolo inductus fuerit vt aliū instituet heredes, succurritur venētib⁹ ab intestato per actionē de dolo.l.lucius. la.ij.§.sempronia.cum glo.in ver.actionem.ff.de leg.ij.fm Bal. Fulg.z.o.Alex.hic,facit tex.in.l.eum.z ibi Ang.ad hoc no.ff. de inoff.test.glo.z Ly.in.l.quicquid.in verb.acquisierint.C.arbitrium.tut. ¶ Et nota mirabile,qō licet adultus habens,curatorē non possit i vita alienare res immobiles sine autoritate curatoris z decreto iudicis.l.lex q̄ tutores.C.de admi.tuto.z.l. magis puto.ff.de reb.eo.tamen adultus in testamento pōt dare licentiā executorib⁹ suis alienare res imobiles sine curatore z decreto iudicis.Ita concludit Bal.in.l.predium.C.quando de creto opus non est.z ibi dicit hunc passum non esse ab aliis factum.sed adde quod idē tenet Bal.in.l.j.in prin.ff.de reb.eoñ. q̄ bene no.ita ꝓ limitatione iurium prealleg. Jason Disis.

1 ☞ In testamento ceci requiruntur specialiter quatuor solenni tates vltra requisitas in testamento aliorum.
2 Si in instrumēto reperiatur quod pater ꝓmo donauit,z post ea emancipauit,quod istorum dicatur ꝓcessisse.
3 In dubijs opi.doc.tenenda est illa que fauet testamento.
4 An cecus possit facere testū inter liberos cuz duob⁹ testibus.
5 Quod non potest fieri per pactum,nō potest etiam fieri per statutum vel consuetudinem.
6 Si per statutum fieret simpliciter immutatio circa formam testandi,non intelligitur immutatum de testamento ceci.
7 Cecus potest facere omnes contractus inter vinos.
8 Qualiter poterit probari quem esse cecum,quando habet oculos claros in capite:remissiue.
9 Lex nostra procedit sine quis a natiuitate sit cecus vtroque lumine.sue ex accidenti fuerit executus.
10 An solennitates requisite in testamento ceci, sint necessarie si velit facere codicillos.
11 Rei satis demonstrate frustra aliquid adiicitur.
12 Demonstratio facta per nomen valde singulare, sufficit: nisi aliud requireret statutum.

Hac cōsultissima. Ceci vtroq; lumine carētes a natura vel accidēti possunt cōdere testamētū per nūcupationem,seruatis solēnitatibus de qbus in hac.l.h.d. diuide istā.l.in septē partes,vt per Ly.z Albe.hic. ¶ Et dicit Bar-

Bar.quod ista.l.est multum tenenda menti.z quod ex ea poteris magnū honorē cōsequ:q sepe hoies excecati faciūt testamētum fm formam iuris cōis qō erit nullū per hanc.l.ideo ne erres in practica.aduerte qcqd dicant Ang.Bal.z Pau.de cas. hic:q vltra solēnitates q̄ de iure cōi regrūt in testamētis aliorū considera qō quatuor specialiter requirunt in testō ceci q̄ in aliorū testamētis nō requiruntur. ¶ † Primo requirit q cec⁹ cōuocatis septē testibus z notario dicat se velle testari sine scriptis:z dz ista verba ante omnia pferre:vel similia.z hoc est speciale i ceco.fm Ly.Ray.Bar.Ful.z Pau.de ca.hic.z.d. Bart. vero.in cautela.cxxvij.secus est in testamentis aliorū.l.in testamentis.j.ti.i.z tangitur hic.in gl.ij.licet Salic.hic teneat q̄ in hoc ista.l.sit correcta.p.d.l.in testamentis.que est posterior vt ex ordine deprehendi potest.Sz credo q̄ male dicat.q cū iste ll.sint sub diuersis titulis,non sequit ista lex est in posteriori titulo,ergo est posterius facta fm gl.§.in prin.C.in ver.primordio.cum concor.Preterea dato q̄ illa lex esset posterior.z grāliter loquatur:tamē non corrigeret istā.l.ponētē cām spālē iuxta gl.in.l.sciēdū.in prin.ff.qui satisd.cog.Tamē credo put dicit.d.Alex.hic.quod ista sit leuis solennitas,cuius omissio nō vitiaret testamentum ceci:vt patebit ex his que dicam i sequē. notab. ¶ Scō requiritur:z istud est plus q̄ fit in hac.l.q notarius se subscribat huic testamētor:et vltra notariū etiā testes quilibet de per se dñt se subscribere manu ꝓpria:z istud nō se natur in alio testamento q̄ ceci nūcupatiuo,alias regulariter vbi notarius rogatur de actu nō requrīt subscriptio testiū.satis est q̄ notarius se subscribat.l.in donationibus.z ibi gl.z Bal. C.de dona.z gl.in.§.si vero absunt.in aut.de instrumen.cautela z fide.z gl.no.in.l.generali.C.de tab.lib.z.Canoniste in.c.cum Joannes.de fide instrumen. ¶ Tertio specialiter requiritur q̄ in locum notarij qui non reperiatur adhibeatur octauus testis qui sciat scribere. ¶ Quarto vī requirere tex.quod nomina heredis vel heredum debeant in prin.ante alia legata vel fideicō missa describi:lz in testamentis aliorū non sit vis.§.añ heredis. instit.de leg.z.l.ambiguitates.j.de testa.Et q̄ istud quartū requiratur in testamento ceci,alʒ testū annullatur:tenent Lyn. Richa.Bar.Alb.z Ful.hic.An.de are.in.§.ante heredis.z in §.secus.inst.qui.nō est pmiss.fa.test.z.o.Bartho..veron.in cau. cxxviij.z Rico.de mu.vt refert Bal.hic.in.iij.col.z pōdera tex. in ver.ex ordine.Tu melius pōdera istū tex.circa fi.ibi,ante la e forme.contrariū late tz Bal.hic:q̄ sequuntur Pau.de ca. Lud.ro.z do.Alle.hic.motus precipue q̄ istadicitur leuis solēnitas:ergo eius omissio nō vitiat actū.l.j.§.fi.ff.de vent.inspi. qō aūt sit leuis solennitas probat notabiliter Bal.q illa dicit leuis solēnitas,que nō est ratione munita.z istud multū notat z sequitur do.Alle.in consi.iiij.in.ij.vol.incip.viso z considerato themate suprascripto.in vlt.col. ¶ Ego etiam teneo istam secūdam partē cōtra Bal.z sequaces.z ita alias de facto cōsului in ciuitate Cremone.mot⁹ pcipue authoritate speculatoris q̄ est pater practice.vbi ponēs formā testamēti cōdēdi a ceco incipit a legatis z fideicōmissis.z vltimo loco ponit heredes.ita Spe. vbi videas practicam huius legis in tit.de instr.edi.§.vt autē. ver.illud quoq; nō est ignorandū.Secūdo motus fum:q omissio leuis solēnitatis nō vitiat actū.qō aūt ista sit leuis solennitas,vltra Bal.hic ptz ex doctrina Bar.post Old.in.l.j.§.fi plures.in.iij.q.ff.de exerci.z in.l.cū hi.§.si ꝓtor.ff.de transl.vbi dicit q̄ illa est leuis solēnitas cuius omissio facti substātiā nō mutat.Alibi dicunt Bar.z Ang.in.l.fi.§.si vero postq̄.j.de in.deli.qō ilia dz modica vel leuis solēnitas:z non est substantialis, cuius omissio est modici vel nullius preiudicij:z put est in casu nostro.Tertio multū mouet me iste tex.in fi.vbi ponit rō quare iste forme sint adinuēte in testamēto ceci,sc̄z ꝓpter falsitates euitandas sed falsitas nō potest cōmitti dato q̄ nomina heredis scribātur in fine magis q̄ in ꝓncipio testamēti.Quarto mouebat me tex.in.o.§.ante heredis.in ver.hoc vitiū emādauim⁹. nā si illud vitiosuz est,qūo imperator istud adinuenisset in testō ceci contra.l.altius.ff.si ser.vend.z.l.ij.§.fin.in fin.C.de inuramen. cal. † Quinto facit qō notabiliter determinant Ly.Bal.z Ange.in.l.cū in testamēto.§.hec verba.per illum tex.ff.de her.inst. pone q̄ in instrumēto emācipatiōis inuenit q̄ pater primodonauit,postea emacipauit,qō istorum dicatur ꝓcessisse.z intelige qñ in donatione nō interuenit traditio:z sic nō potuit confirmari donatio emācipatione:sicut nec morte.iuxta gloss.in.l. papinianus.ff.de don.inter vir.z vxo.z in.l.j.C.de inof.do.Bz uiter determinant ꝑfati doc.quod licet penes ordinē scripture instrumēti ꝓcedat donatio z postea emācipatio:cū fingitur illū actū ꝓcessisse qui facit actū valere:z sic emancipationem ꝓcessisse.quod Bal.ibi reputat no.dignum z tenēdum menti perpetuo.sequitur Alex.in consi.lxxx.in.iij.vol.lecto z discusso laboriosoꝓcessu.in.v.col.z in.l.diuortio.in prin.in.iij.col. ad

fi.ff.sol.matrimo.vb dicit quod est mēti cōmendan. q nō meminit alibi ita in terminis legisse.Facit gl.no.in.l.vt iurisiurādi.in prin.z ibi pulchre Bar.ff.de oper.lib.Ita in ꝓposito non attēto ordine scripture debet censeri institutio ꝓcēsisse. Sexto facit doctrina Bar.z doc.in.l.j.§.ꝓinde.ad fi.ff.de vulg.z pup. cum concor.per Bal.in.l.ꝓposteri.j.de testa.Ultimo multuz adiuuat istam opi.† q̄z in dubijs opi.doc.tenenda est illa que fauet testamēto.l.si pars.ff.de inoffi.test.ad hoc vt testamēta valeant,z nō pereāt. ¶ Quinto iste text.videt requirere istud testamentū q̄uis nuncupatiuum,de necessitate fiat in scriptis per notariū si reperitur:alias per octauū testē,de quo dic.vt in gl.i. ¶ † Sz pone q̄ pater[a] sit cecus,z faciat testū inter liberos:nūqd teneat seruare formā huj⁹ legis, an vero possit facere testū inter liberos cum duobus testibus,iuxta.l.hac cōsultissima.§.a ex imperfecto.j.tit.j.z.l.ij.§.fam.erc.per quos text.z Bar.de fa. quī disputauit hunc passum arguebat q̄ hic.in cōtrariū monebatur:q̄ ille sunt leges generales in quocunq; patre.ista tamen est specialis in testamento ceci:ergo generi per speciē derogat.l.sanctio legū.ff.de pe.nec aliquid determinauit:z ista fm pliciter refert Alb.hic:qui etiā nihil decidit.Sed Bart.hic,in j.col.tenuit q̄ imo pater cecus si fiat testamentū inter liberos, possit testari cū duobus testibus tm̄ absq; alia forma.d.§.ex imperfecto.eo quia fm Bal.nō est verum q̄ illa sit generalis:ista ꝑcialis.imo secūdū eū ambe sunt ꝑciales sed inter species il la derogat alteri q̄ est specialior.ℨ Bal.z nota multū hec verba Bal.q subdit,illa dispositio dicit magis specialis cui⁹ ratio est magis fauorabilis.Et ad hoc aliq̄ pulchra addidit i.l.si rufinus.ff.de test.mil.sed ratio.l.nostre est,ne falsitas cōmittat,vt dicit tex.hic.i fi.ratio aūt.d.§.ex imperfecto.est,q̄ filij omnino ab intestato succederēt:z sic qñ pater testat inter filios, dato qō sit cecus,cessat timor falsitatis cū deberent succedere ab intestato.Item fauor liberorum qui est de iure naturali,z fundat in veritate z eqtate scripture:sed metus ne falsum cōmittat fundat in fictione z magis in rigore q̄ in equitate:ergo dispositio.d.§.ex imperfecto.tanq̄ magis fauorabilis est attēdēda.Et istā opi.sequūtur Ang.Sal.Pau.de cast.z do.Alle.hic.pro ista opi.addit Pau.de ca.rationē que in effectu est Bal.vt predixi:qō qñ testatur inter liberos cessat suspicio falsitatis:propter qua fuit inuēta solēnitas huius.l.q̄ etiā si nō fecisset testū liberi essent ab intestato habituri.nec curādū est fm eōs an eōs istituat equa liter vel inequaliter:postq̄ nō immisset extraneos.arg.l.ij.C.de secū.nup.Sz certe data magna inequalitate militaret ratio suspitionis in eis:imo maior q̄ in alijs.arg.l.j.C.de dona.inucta l.cū opz.in prin.§.de bo.que libe.cōtrarium tenet Rapha.Ful. hic dicens q̄ re integra.cōsuleret ceco testanti etiā inter liberos qō seruaret formā.l.nostre.Iz si testū fecisset fm.d.§.ex imperfecto.z iā esset mortu⁹.Dicit Ful.q̄ lz authoritas Bal.sit magna tñ nō sic iudicaret.motus q.d.§.ex imperfecto.nō pōt loq in testamēto ceci.Quod ꝓbat sic.nā in.§.ex imperfecto.ponit exceptio a prin.illius legis:sed principiū illius.l.loquit in testamēto in scriptis:ergo etiā.§.ex imperfecto.loquit in testamēto in scriptis:alias nō esset bona exceptio:ℨ sic est q̄ cecus nō pōt cōdere testamētū in scriptis,sed nuncupatiuū.vt hoc tex.Sed istud nihil obstat,ꝑter tex.l.fi.C.fa.erc.vbi cessat inductio sui. Item q.§.ex imperfecto.loquit tam in testamēto cū scriptis, q̄ sine scriptis,vt ibi tenet gl.j.loquēdo de vtroq; erit bona exceptio,secūdo mouet Ful.q̄ in hac.l.posita forma testamēti ceci, nō subjcitur ista exceptio,valet nisi testeī inter liberos,sicut fit in.l.hac cōsultissima.j.ti.j.vbi posita forma q̄ de iure cōi requrit in testamēto:ponit exceptio in.d.§.ex imperfecto.Lud.Ro. hic etiam tenet cōtra Bal.z sequaces:motus q̄ ista lex est magis specialis q̄ fit.d.§.ex imperfecto. Quod ꝓbat subtiliter sic: nā illud dicit minus speciale qō habet pauciores indiuidua subse.ℨ plures reperiuntur partes testātes inter liberos q̄ reperiātur hoies,ceci:ergo illā cēsetur generalior q̄ ista. Subdit tamē Lud.quod in iudicando sequenda esset opin.Bald.q̄ nō habet cōtradicentem:z q̄ in dubijs est iudicandum pro testamento.l. si pars.ff.de inoffi.test.z.c.fi.de re iud.Tu aduerte si consideras psonas testātiū actiue,fateor q̄ illo respectu illa est generalior ista:q̄ plures reperiūtur patres testātes inter liberos q̄ ceci:ℨ si cōsideras psonas heredū,illa est specialior ista:q̄ ille.§.nō habet locū nisi quādo filij institunt heredes:sed ista lex generaliter procedit quicunq; heres instituetur a ceco.Et ad hoc vltimum Bal.habuit respectum,q̄ si cecus non faciat testamētum instituendo extraneos,sed inter solos liberos,z sic habito respectu ad hr̄des,illa sit specialior istis.Et sic teneas ꝓmā opi.Bal. z sequaciū.quā tz Ang.de are.in.§.cecus.instit.eo.ꝓ quo facit vt dicit Lud.quia in dubijs opi.tenenda est illa que fauet testamento.d.l.si pars.ff.de inoffi.testa.z.c.fi.de re iud.tamen prō opi.Fulg.z Lud.cōtra cōmunem pondera quod text.in.d.§.ex

a ☞ Nō pf. Pro limitatione vide Soc. consi.clxvij. nō fuisset opus. Lom.lib.iij. cōsi. lxxxv.quamuis. col.j.z fin. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

imperfecto. & melius in. l. fi. C. fa. erc. dum dicit q parés sine solẽnitate potest condere vltimá volũtaté inter liberos, disponit circa solẽnitaté requisitá in actu illá remittẽdo. Ergo nõ intelligitur de solennitate resp'ciẽte psonã ipsius testatoris. arg. eius quod vult glo. reputata singularis in cle. j. in fi. de sequestra. pos. & fruc. de qua late p Jmo. & Doder. in. l. de pupillo. §. qui nuncupat. ff. de ope. no. nũ. Confirmatur q dispẽsatio facta circa vnũ defectũ. nõ porrigitur ad aliũ. l. cũ propter, vbi ita no. Bar. iuncta. l. precedẽti. ff. de leg. prestã. Jtẽ adde q̃ istam eãdẽ opi. cõtra Bal, tenet Raph. cu. in cõsi. incip. si testator fecit primũ testamentũ. & Douetur per tex. in. §. cecus. instit. quibus nõ est permissa. test. vbi dicitur q̃ cecus nõ põt facere testm̃, nisi per obseruationẽ huius legis. & sic negat absolute potẽtiã facta vna tm̃ exceptiõe. ideo generaliter dz intelligi. l. de precio. ff. de pub. in rẽact. Scõo mouetur q tex. in. o. l. hac consultissima. j. ti. j. l. loquitur. in prin. in nõ ceco. & etiam in. §. si ergo. similiter dz intelligi d. §. ex imperfecto. qui est medius, in nõ ceco. q precedẽtia. & sequẽtia declarant mediũ. l. si seruus pluriũ. §. fi. ff. de leg. j, Jtẽ cũ ibi ponatur exceptio a principio illi. Iergo ad hoc vt exceptio sit bona, dz intelligi vt sit de cõtentis sub regula. l. nam quod liquide. §. fi. ff. de pe. leg. per Dy. in rubr. de reg. iur. Tertio princi paliter mouetur, q sicut testamentũ ceci est separatũ, & diuersus a testamento alio. ũ facto de iure cõi, ita pariter debet esse separatum, & diuersum a testamẽto facto iure spẽlicũ nõ sit nõ differẽtie. Et p hoc dicat tolli rationẽ Bal. q. imo. d. l. est generalior q̃ ista. q̃ est spẽlis, & loquit̃ in ceco. & sic derogat generi. ¶ Tu circa istã rõnẽ tertiã, q. in aliis facilis est respõsio cõsidera tenẽdo cõem opinionẽ q imperator in testõ ceci circa numerũ testiũ nihil de nono induxit. Iz vult q̃ id obseruetur quod in aliis testamẽtis. dũ dicit ista. l. in princi, ibi, presentibus septẽ testibus quod aliis quoq; testamẽtis interesse iuris est. sed solũ q̃ addere rem tabellio vel eius loco alius testis. & sic vult tex. q̃ in testamento ceci sufficiant tot testes qui sufficerẽt in alio testõ non ceci. dũ vltra adsit tabellio vel ali⁹ testis. Ergo cum in testamẽto patris inter liberos sufficiant duo testes. d. §. ex imperfecto. vł q̃ cecus inter liberos possit coẽ duob⁹ testibus testari, dũmodo addat tabellionem vel eius loco aliũ testẽ. & alia obseruet de quib⁹ in hac. l. & ista põt esse tertia opinio principalis in presenti articulo. ¶ Retenta cõi opinione habes primã limitationẽ ad hãc. l. vt nõ procedat in testamẽto patris ceci testãti inter liberos: vbi duo testes sufficiũt absq; alia solẽnitate. & ẽ magna limitatio ad hãc. l. ¶ Scõo limita istam. l. nõ procedere in testamẽto ceci cõdito ad pias causas. q̃ relinqueret pũs & venerabilib⁹ locis. in quib⁹ cessat suspitio falsitatis. Secus si aliis priuatis personis pauperib⁹, que ppter egestatẽ, ad delicta declinãt: ita limitat singulariter Ang. hic. in lec. perusina. sed. d. Alex. generaliter tz, q̃ ista lex nõ habeat locũ in testõ ceci ad pias causas qualescũq; psone instituãtur: cum in eis nõ attẽdatur prohibitio iuris ciuilis: iz obseruetur iusgen. c. cũ esses. & c. relati. el j. de test. ¶ Tertio limita q̃ in. p statutũ sublata esset forma huius legis. q. cũ ista forma sit posttiua & iuris ciuilis põt tolli p statutũ & cõuetudinẽ. Ita Pet. de ancha. in. c. j. de test. & do. Alex, hic: moti ex doctrina Bar. in. l. si queramus. ff. de testa. In contrariũ videretur facere: nam illud † quod nõ potest fieri per pactũ, non potest etiam fieri per statutũ vel consuetudinem, q̃ per pactum fieri nõ potest: eo q̃ sit cõtra bonos mores: vt q̃ sit nutritiuum alicui⁹ falsitatis: tunc etiam fieri nõ potest per statutũ vel cõsuetudinẽ. Ita est doctrina Bar. approbata in. l. oẽs populi. in. ij, q. jũ. questiõis principalis. ff. de iust. & iur. sed dispositio huius. l. est propter falsitatem cuitãdã, vt dicit text. in fin. sicut ergo cõtrariũ nõ posset induci per pactũ: ita nec p statutũ. Sed colligo resp̃sum ex his que dixi in. l. j. §. de summa tri. responsione habes per Bar. ibi. ¶ Nõ. tamen quod si per statutũ simpliciter fieret immutatio circa formã testãdi, nõ intellige ret immutatum de testamento ceci, nisi specialis mentio fieret: quia per. ll. generales nũquam intelligitur derogatum legi ponenti casum specialem. fm glo. in. o. l. sciendum. in princ. & ita in specie Bal. Jmo. & Raph. in. o. l. queramus. & Pet. de anc. & Jmo. in. o. c. ij. & d. Alex. ¶ † Adde quod licet cecus nõ possit testari nec vltimã volũtatẽ condere, nisi fm formã huius. l. tamẽ põt donare inter vinos: & omnes contractus facere sicut quilibet alius, saluo quod nõ potest esse aduocatus. l. j. §. casus. ff. de postu. Jta declarat do. Alex. in consi. xij. inci. viso instrumento donationis. in. ij. col. ¶ † Qualiter autẽ poterit probari aliqué esse cecũ q̃ habet oculos in capite claros. declarat Bar. in. l. ij. ff. de bo. pos. q̃ fue. infan. per Jmo. in. l. j. §. fi. ff. de ver. ob.

¶ † Secũdo principaliter no. ex tex. ibi seu modo vel ita nati, q̃ dispositio huius. l. dz locum sine quis a natiuitate sit cecus vtroq; lumine, sine per infirmitatẽ ex accidẽti fuerit excecatus. ¶ Quid autẽ si propter delictum commissum fuerit excecatus vtroq; lumine: an po terit testari fm formã huius. l. respondeo q̃ si fuit delictũ graue, tunc absq; eo quod fuisset cecus efficit intestabilis: cecus si q̃ misit furtũ vel aliud delictum propter q̃ non venit pena vite neq; libertatis neq; amissio ciuitatis. Let⁹ qui. §. fi. C. l. is cui. §. fi. vbi bar. ff. de test. q̃ quis vltimo casu efficiat infamis dãnatus: tũ infamis potest facere testamẽtum. l. j. vbi videas Bal. notabiliter in. fi. col. C. de secun. nu. & Bald. in l. fi. C. si a nõ cõpe. iud. fu. appel. nisi fuerit talis infamia que reddat eum inhabilem. tex. est in. l. is cui. §. fi. vbi Barto. ff. de testa. ita in proposito nostro de excecato vtroq; lumine propter delictũ cõmissum determinant Spec. in titu. de instru. edi. §. cõpendiose. versi. quid de excoculatis. & Richa. malum. & Alb. hic.

¶ Tertio principaliter no. ex secunda parte tex. in ver. que et in eundẽ modum. quod si fiscus vult codicillos facere: & nõ testamentum, in eundem modum dz facere. Pro clara intelligẽtia huius ver. † Quero pone quod cec⁹ vult facere codicillos. nunquid debeant interuenire septem testes, notarius, vel si notarius non reperiatur debeant interuenire octo testes sicut si testaretur. Gl. hic in ver. codicillis. ponit. ij. opi. Primam opinionem quod in codicillis requiruntur octo testes, vel septẽ cũ notario: tenent Jac. bu. Bal. Ang. Fulg. Lu. ro. & do. Alex. hic. p istum tex. qui dicit que in eundem modum erunt seruãda. Contrariam opi. z sic fm glo. tenet Sali. & Pau. de ca. hic per istum tex. in ver. que in codicillis habetur congrua. fs cõgrua ordinatio in codicillis est quinq; testium. l. fin. §. fi. j. de codicil. ad hoc respondet. d. Alex. quod tex. qui dicit que in codicillis habentur cõgrua, habuit respectũ ad heredis institutionẽ. q̃ nõ est cõgrua in codicillis. Sed. d. Alex. non bene inspexit tex. q. de he rede expresse dicit ibi: quamuis nõ heredes instituere &c. Pro ista secunda opinione multum mouet me: q̃ sequeretur magnus absurdũ, q̃ iperator: maiorẽ solẽnitatẽ induxisset in codicillis ceci, vbi tractatur de minori preiudicio, quã in testamẽto: ptz q̃ in testamento ceci ẽtrum ad testes vltra ius cõe nõ addidit nisi q̃ adhibeat vnus testis vel notarius: sed si idẽ requireret in codicillis, maiorem solẽnitatem induxisset, cum in codicillis solũ quinq; requirãtur: essent adducti illi tres. Et ad hoc cõfirmãdũ cõsidera doctrinã Bar. approbatam per oẽs in casu cõtrario. in l. j. ff. de leg. j. vbi dicit. pone quod ñat statutũ quod in testamẽtis quinq; testes sufficiãt, nunquid virtute istius statuti intelligantur diminuti testes in codicillis, vt tres sufficiãt. dicit quod non. Ita e contrario in casu nostro statutum augẽs numerũ testium in testamento debet intelligi q̃ augeat etiaz in codicillis tantundem numerũ. Tertio mouet me z hic facio capitale, q̃ si in codicillis ceci tanta solennitas & idem modus requireretur: prout in testõ: certe cecus posset instituere heredẽ directo in codicillis cõtra hunc tex. q̃ si diceret se facere codicillum nõ esset codicill⁹, sed testm̃: q̃ tunc nõ esset differentia nisi in noie, iz nõ in forma. l. testamentũ nõ ideo. vbi not. ad hoc Bal. & Sal. j. tit. j. dicam in. l. non codicillũ. j. tit. j. ¶ Bene iter quicquid alij teneant in hoc ego puto, quod alia sit mens & sensus istius ver. dũ dicit q̃ & in eundem modũ erunt seruãda, q̃ cecus codicillos facit. nam nõ intelligo q̃ debeant; interuenire. vij. testes. prout in testamento. sed põdero quod text in hac. l. in testamento. ceci circa numerum testium nihil de nouo induxit: sed voluit quod tot testes sufficerent in testõ ceci, put in testõ nõ ceci. istud clare dicit tex. in princ. dũ dicit presentibus septẽ testibus, quos aliis quoq; testamẽtis interesse iuris est. postea subdit tabulario. etiã ecce q̃ in testamẽto ceci vltra ius cõe addit tabularium nũc in isto ver. dicit que in eundẽ modũ erunt obseruanda. fs q̃ adhibitis his q̃ sunt cõgrua in codicillis: & sic adhibitis quinq; testibus: qui requiruntur de iure cõi, dz addere tabulariũ & sic teneo quod in codicillis ceci vltra quinq; testes requisitos a iure cõi: debeat etiã interuenire tabellio, sicut in testamẽto vltra septem testes requisitos a iure cõi: dz etiã interuenire tabellio. Jtẽ sicut in testamento debent omnia clare exprimi, postea notarius & etiã testes debẽt se subscribere: ita etiam in istis codicillis & testes & notari⁹ debẽt se subscribere: & ista etiã bene sunt specialia in codicillis ceci. & istud vult dicere tex. ibi que in eũdẽ modus sunt obseruanda: iunctis illis verbis que in codicillis habentur congrua. nõ autẽ voluit dicere q̃ requirantur. vij. testes sicut in testamento: & iste est verus sensus huius ver. & sic nõ adhereo in totum prime vel secũde opi. ¶ Quarto principaliter no. ex ver. at cum humana fragilitas, aliã formã testãdi faciliorem, quaz ita declara, q̃ imperator in principio dixerat q̃ cec⁹ cõuocatis testibus & notario debeat ola palã dicere, & postea dixerat q̃ bus olbus ex ordine vno eodemq; loco & tpe factis: & sic vult q̃ cec⁹ debeat de olbus bonis tũc simul disponere. Certe istud in multis nõ posset obseruari. Pone quod sit cec⁹ multũ diues. habẽs bona in multis locis, & eoipso q̃ venit ad testãdũ, cogitat de morte, & eius recordatione turbatur, nec posset de omnibus vna die recordari: qño poterit expedire se vno cõtextu. dicit imperator q̃ debet facere sicut faciũt alij, q̃ per aliquos dies ante debet bene cogitare super factis suis, & vocare vnũ scriptorẽ, & facere scribi quicquid vult p multos dies. deinde conuocare notarì & septem testes, & facere exhiberi illã scripturã, & seruare formã de qua hic. & iste est ppriꝰ sensus huiꝰ. l. Iz Ang. in vtraq; lect. dicat se dare nouum intellectuz ad istũ versiculũ. at cũ humana. quẽ fm eũ maiores nostri nõ cõsiderauerũt. §. q̃ iste versi. restringatur quando cecus laboret in extremis. & iz ipse nõ dicat, certe etiã Odof. ita intelligit istũ tex. & male: vt ex pdictis ptz. & reprehendũt in specie Sal. do. Fran. de are. & do. Alex. hic. & gl. met in versi. at cũ humana. facit text. in. §. illud. in aud. de trien. & semis. ¶ Glos. prima clara est quam videas per te. ¶ Glos. in ver. indicia. & no. istã gl. iuncto text. ad duo q̃ bñ signabis & tenebis mẽti. ¶ Primũ est q̃ iz in testõ ceci regrat & exprimãtur nomina heredũ dignitates & alia indicia, cũ vbi adesset vnũ nomen valde singulare q̃ alteri non conueniret, sufficeret illud solum ponere: † eo q̃ rei satis demõstrate frustra aliquid adijci tur. l. j. in fi. ff. de dote preleg. & l. j. in fi. ff. de actio. empt. & ita istã glos. pro not. alleg. Bart. in. l. libellorũ. in principio. in. §. & vlt. col. ff. de accu. & in. l. demõstratio falsa. in principio. in. vij. q. ff. de condi. & demon. facit. l. cum seruo. §. fi. & ibi bar. ff. de contrahen. emp. ad hoc vide multa similia p do. Alex. hic. ¶ Scõo vltra doc. pondera istã glo. iuncto tex. ad vnũ ad quod nõ inuenio ab alio põderatũ. & ad cõfundẽdũ vnã limitationem que cõmuniter tenetur. nã illud q̃ dicitur † q̃ demõstratio per nomen val de singulare sufficit, limitatur per doc. nisi statutũ p forma expresse requireret, quod instrõ debeat apponi nomen proprium contrahentium & cognomen. item nomen patris aꝰ cõtractus sit nullus. tunc dato quod nomẽ esset valde singulare, vt gallo pressus, nõ sufficeret q̃ statutũ ita requirit p forma. ita tenet Ludo. ro. hic, & do. Alex. in. §. cõlũ. & Bald. Ange. & Jmo. in l. quoties. §. fi. quis nomen. ff. de here. instit. Pet. de anch. in cõmento. c. canonum statuta. de cõstit. in ver. quero etiã si statuto caueat. & ita expresse fr̃mat do. Alex. in cõsil. xcviij. in. iij. vol. incipien. viso & cõsiderato themate suprascripto. in vlti. col. nã ego pondero contra istam limitationẽ esse hic de diretro glo. iuncto tex. et ista glo. approbatur per omnes hic, quã sic incoꝰnam in testamento ceci requiritur pro forma q̃ exprimantur specialiter nomina heredum, & dignitates & singulorũ indicia, q̃ ista requirantur pro forma: probat text. circa fin. in verb. ante late former: & tamẽ iz ista. l. requirat pro forma, tñ q̃n est nomẽ singulare sufficit: vt hac glo. & eo ipso q̃ lex requirit pro forma, dato q̃ vltra nõ pcedat annullãdo: tñ perinde est ac si vltra pcederet annullãdo. dicit tex. in. l. nõ dubiũ. C. de legi. Secũdo in contrariũm pondera. nã in criminalibus requiritur p forma & pro substantia libelli, quod in libello accusatorio ponat̃ locus loci vbi cõmissum est delictũ, & si nõ inseratur lex pcedit vltra annullando libellũ. text. est in. l. libellorũ. in prin. iuncto vers. q̃ si libelli. ff. de accu. tñ si locus cõmissi delicti sit valde insignis et notoriꝰ: puta palatiũ potestatis, vel platea magna. sufficit demõstratio per istos locũ insignem. Nec requiritur q̃ apponatur locus loci, dato q̃ lex requirat pro forma. ita tenet Bar. & alij post eũ in prealleg. Liberorũ. ergo de diuerso contra predictam communem limitationẽ, & ista nõ põderatur hic: nec in in. l. j. ff. de libe. & posthu. tamen ad ibi plenius dicta me remitto. Ad idẽ bene facit tex. in. l. si. §. fi. ff. mandꝫ. Jason Pisis.

1 ☞ Furiosus testari non potest etiam ad pias causas.
2 Que differentia sit inter furiosum, & demẽtem, & fatuum.
3 Quando nõ apparet quo tempore furiosus fuerit testamentũ: an tempore quo habeat dilucida interualla, an tẽpore furoris quo tempore sit indicandum.
4 Furor non potest probari nisi per actus & signa.
5 Testis qui deponit de furore, qualiter debeat deponere.
6 Testi deponenti de furore nõ creditur, nisi assignet rationẽ dicti sui, etiam si non interrogetur.
7 Delinquens qui penã mortis meretur non est decapitandus, si post delictum efficiatur furiosus.
8 Furiosus eq paratur mortuo.
9 Mors ciuilis non equiparatur naturali, nisi in casibus in iure expressis.
10 Si animal irrationale ascẽdat super mulierem, debet morte puniri, quamuis sit irrationale.
11 Testamentum est actus individuus.

Furiosum.

Furor impedit testm̃ inchoa-
1 ri & inchoatũ pficì, & valet testamẽtũ factũ tẽpore quo quis habet dilucida interualla. h. t. ¶ Nõ. furiosus testari non potest. concordat. l. qui potest. §. j. ff. de testa. Et ratio est, quia ad hoc vt quis possit testari requiritur q̃ habeat sanã mẽtem. l. senium. §. eo. que sanitas nõ est in furioso: q̃ furiosus habeat loco absentis & quiescentis. l. ij. §. furiosus. ff. de iure codi. Jtẽ habet loco mortui, fm Bal. in. l. humanitatis. in. viij. co. ver. quarta differẽtia. j. de impub. & ali. substi. Alibi Bar. equiparat furiosum dormienti & vnì lapidi in. l. j. §. per eũ. ff. de acqui. pos. Jtẽ furiosus est sicut dormiẽs. dicit Bal. in. l. iancim⁹. in prin. C. ad treb. Et a
a in tm̃ phibẽt furiosus testari, q̃ etiã ad pias causas testari non potest fm Bar. in repe. l. j. C. de sac. san. ec. in. j. q. j. q. prin. imo p statutũ nõ posset induci q̃ furiosus testari valeat fm Bar. in. l. si queramus. ff. de testa. Adde q̃ idẽ est in demẽte vel frenetico: q̃ donec homines sunt in freneti nil possunt testari vel disponere. ita õt bal. in. l. ij. in. §. q. C. de resc. ven. adde q̃ vult Bal. in l. humanitatis intuitu. C. de impub. & ali. sub. vbi ponit an frene
2 tico possit fieri substitutio ex ẽplaria sicut furioso. ¶ † Que aũt sit differentia inter furiosum & dementem. dic q̃ proprie dicitur furiosus ille qui est cum rabie furoris euidẽtis, sed mẽtecaptus dicitur cui mens z cõsilij deficit, tñ nullum furoꝛ ostendit. Ita declarãt doc. precipue Bal. in. l. si furiosi. C. de nup. & in. l. humanitatis. in. iij. col. ver. venio ad quartũ notabile. j. de impub. & ali. substi. & in. l. sed & milites. §. iã autẽ. ff. de excu. tut. d. Alex. in cõsi. liij. in. j. vol. incip. ad questiũ breuiter cõcludo. ¶ Limita primo nisi furiosus habeat dilucida interualla, q̃ in illis dilucidis interuallis põt testari, & aliã quãcũq; vltimã volumtatẽ condere. vt dicit tex. hic. & Spe. in tit. de instr. edi. §. cõpẽdiose. ver. verũ dicit talis furiosus habẽs dilucida interualla põt in illis esse iudex & iudicare. l. cũ furiosus. ff. de iudi. dicit tñ ibi gl. mirabilis q̃ licet furiosus habẽs dilucida interualla possit esse iudex & iudicare tñ nõ põt esse arbiter per rõnẽ de qua per gl. & Bar. ibi dicit q̃ dictum glo. est valde nouũ. est verũ q̃ Ang. ibi & aliꝰ moder. reprobant illã glo. Jtem si pater filius furiosus fecerit ex̃plariam substitutionẽ, deinde furiosus superuenant dilucida interualla, põt ẽ illis dilucidis interuallis renocare substitutionẽ fm Bal. in. l. humanitatis. in. ix. col. in. viij. differẽtia. imo fm Bal. ibi renocat ipso iure: & an curatoꝛ datus furioso extinguat̃ si superueniãt dilucida interualla. est tex. an. l. j. cũ aliis. §. de cura. fu.

¶ Scõo limita nisi qs fecerit testm̃ ante q̃ efficeret furiosus: q̃ b
furoꝛ postea superueniẽs testm̃ iam factũ nõ annullat. text. est b
in. §. furiosi. inst. eo. pbat text. in. l. j. §. si qs aũt. ff. de bono. pos. se cun. tab. & tex. in. l. fi. vbi no. mode. §. eo. Et facit ratio: q̃ multa facta tenẽt q̃ de nouo fieri nõ possent. l. pre furioso. ff. de bis q̃ c
sunt sui vel alie iur. & c. ad apostolicã. de reg u. ¶ Tertio singulariter limita istã. l. nõ pcedenꝰ in fatuo: Quis fatuo, ita pariter dicatur: sicut furioso & demẽti. l. j. in fi. z. l. fi. ff. de posth. ita fin c
gulariter determinat Jtã. fab. in. §. pterea. instì. eo. & sequitur ibi Ang. de are. Iz non referat Jo. fab. facit tex. in. l. si frater. in scõo dicto. in ver. licet vigorus nodum emerisset vestigia. §. eo. & ibi Pau. & do. Alex. notant ex illo tex. q̃ maior. xiiij. annis licet habeat imbecillitatẽ sensus, tñ potest testari, q̃ imbecillitatẽ sen- d
sus in maiore. xiiij. annis lex nõ videt cõsiderate. Nec inuenio cõtradicẽte in hoc. tñ nõ est sine dubio, cũ parũ discrepet a demente, nec ibi adsit sanitas mẽtis facit. l. fi. §. de test. milit. Itẽ facit quia gl. in. d. l. ij. ff. de posthu. ex̃plet furiosi. & mente captus. & mente captus nõ põt testari. vt. §. dixi. Tñ tenendo opi. Jo. fab. & Ang. de are. q̃ fatuꝰ possit testari. nõ ob. q̃. §. dixi, q̃ fatuo datur curatoꝛ sicut & furioso. q̃ rñde q̃ dato curatoris sola nõ est que impediat testamẽti factionẽ, q̃n nõ subest aliud impedimẽtũ: patet, q̃ adultus habẽs curatorẽ, q̃n nõ p hoc impeditur testari. Laurelio. §. caius. vbi glos. & Bar. ff. de lib. leg. j. cũ pater. §. curatoris. ff. de leg. ij. & l. j. §. fi. frater. cũ gl. §. eo. ¶ Quarto limita nisi furiosus rite & recte in omnib⁹ & p oia testaꝰ esset, sicut homo sane mẽtis valet nõ obstãte q̃ esset furiosus. ita limitat Jo. an. in. c. fi. de suc. ab intest. referens ita fuisse obseruatũ a senatorib⁹ romanis. & ita refert dicere Valeriũ, q̃ dictũ refert & cõmendat Bal. in. c. j. in prin. p quos fiat inuesti. & simpliciter sequitur hic Lud. & d. Alex. in. j. col. Cõfirmo p illud q̃ dicunt canonistę q̃ sñia lata a furioso vel insano vz, q̃ sñiauit eo modo quo sentẽtiasset quilibet sane mẽtis. Ita volũt Jo. an. Dano. & aliꝰ in. c. iij. de consue. dũ cõmendat sñiam illius pariẽsis insani. Ego dubito, q̃ si iste furiosus habebat dilucida interualla põt ẽ pcedere dictũ Jo. an. sed si non habebat dilucida interualla, credo q̃ nõ valeat testm̃. Et inuenio q̃ ipsemet Bal. in. §. itẽ furiosi. instì. eo. ita tenet. vbi multa egregia in proposito scribit. & dicit q̃ si furiosus nõ habens dilucida interualla, dato q̃ recte & rite testaꝰ sit, sicut quilibet sapiẽs, imo plus dato q̃ notarius diceret talis sanus mẽte: tamẽ tale testamentũ nõ valet.

¶ † Quid aũt si non apparet quo tpe furiosus fecerit testm̃, an 3
tpe quo habebat dilucida interualla, an tpe furoris. Iz Bal. hic post Old. distinguat, q̃ aut tẽpus testamẽti fuit vicinũ furori aut remotũ, tamẽ hec distinctio reprobatur per Ang. & omnes moder. hic. ideo Bart. in. l. ij. circa fin. ff. de bono. pos. q̃ infan. fu,

¶ Furiosus. Adde. l. qui testamẽto. in. §. nec furiosus. ff. e. ti. Spe. de instr. edi. in. §. xij. ver. itẽ verũ. & in. c. vl. & ibi doc. de succ. ab intest.

Furor. Adde Bal. in. l. humanitatis. in. iiij. q. C. de impu. & ali. subst. Bal. in. l. q in ptãte. in. §. furdus. ff. de testa.

¶ Tenent. adde l. nõ dubiũ. C. de legi. & l. xi. c. quãdo modũ. de iureiu.

¶ Nõ pcedere. Philip. Deci⁹ in ca. pastoralis. iij. no. de iudic. & cõsi. cxij. j. dubio. Purpur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

trãdidit in hoc doctrinã satis obscurã, de cui⁹ intellectu multũ dubitat in practica. ⁊.d. Alex. hic. ⁊ in locis. j. adducẽdis laborat in declarãdo. Tu dic ꝙ intẽtio Bar. ẽ ista. Aut apparet ꝙ ꝓbaꝛ aliquẽ fuisse furiosum, nõ tẽp, sed aliquo mõẽto tẽporis, puta vna vel duab⁹ horis, vel vno die, vel duob⁹. Et tũc ex tali furoꝛe q nõ fuit successiũ⁹ nil ꝓbaꝛ. ⁊ talis furoꝛ nõ attẽdit. i. ꝓtia rerũ. ff. ad. l. fal. Aut apparet aliquẽ habuisse furoꝛẽ succes
a ſuũ. licet aliqua interualla habuisset, ⁊ tũc qcqd egit ꝑ sumꝫ fecisse tpe furoꝛis, put tenet glo.ª in. c. si. in ver. cõpotẽ. quã oẽs tenẽt. de suc. ab intest. ⁊ gl. in. c. indicas. iij. q. ij. cũ infinitis ꝛcoꝛ dãtibꝫ traditis ꝑ do. Alex. ℣ intellige nisi ex qualitate actus vel dispositiõis arguat sanitas mẽtis. vt qz fecerit actũ cõueniẽtẽ homini sane mẽtis. Et istõ vltimũ tenet etiã Bar. in trac. de test. in. c. qõ inci. opposita prudẽtie tenẽt Ang. ⁊ moder. Ista est qõ vult ibi Bar. quẽ prolixius declarat Alex. hic. ⁊ in cõl. cxlj. inci. mature. in. iiij. col. l. i. vol. ⁊ pleni⁹, quã aliꝫin cõsi. lxxxiij. in ij. vol. qõ incip. viso themate ⁊ dubijs attestationib⁹. ꝑ totũ illõ consiliũ. ⁊ in cõsi. lxxxvj. in. ij. vol. incip. visis dubitationib⁹ elegãtissime formatis. in. iiij. ⁊. v. col. ⁊ vide ꝑ do. Frã. de aret. post Jmo. ⁊ Pau. de ca. in. l. q testamẽto. ℌ. nec furiosus. de test. vbi do. Fran. de are. etiã declarat intẽtionem Bar. in. d. l. ℌ. prout. ℌ. dixi. ¶ ℣erũ qz furoꝛ nõ potest ꝓbari nisi ꝑ actus ⁊ signa
4 videndũ est qualiter ꝓbet quis furiosus, vel mẽtecaptus, aut demẽs, ⁊ ex quibus cognoscaꝛ. ⁊ de hoc habes tex. in. l. ob q̃ vitia. ff. de ed. edic. ⁊ Ang. dicit ꝙ ille tex. est melioꝛ tex. qui sit in coꝛpoꝛe iuris, ita dicit Ang. hic, ⁊ in. l. ſi cũ dotẽ. ℌ. ſi maritus. ff. ſol. ma. ⁊ in illo tex. dicit furiosus q ꝑ vicos moꝛe insanoꝝ loqꝫtur vel deridẽdo vadit. Alibi q ꝓiecit lapides per viã. text. in l. ij. C. de iudeis. gl. in. l. ſi cũ dotẽ. ℌ. ſi maritus. in ver. ferẽdus. ⁊ ibi Bal. Ange. ⁊ moder. ff. so. mat. Itẽ qui tenẽt in cõpedib⁹. l. diuus. ⁊ ibi Bal. no. ff. de off. presi. Itẽ q iuſſit cadauer ſuũ ꝓiici in mari. l. quidã in suo. ff. de cõdi. instit. Itẽ qui nomẽ ſuũ ignoraꝛ. l. ſi. C. de here. instit. Itẽ iudicaꝛ furiosus qui nõ respõdet ad ꝓpoſita, ſm Semi. in. c. j. ℌ. ſi ℣o. ꝑ illũ tex. de cle. egro. in. vi. ⁊ in. c. iij. ꝑ illũ text. de here. in. vi. Itẽ ſi infirmus ꝓhibẽt ne aliqꝫ medicine sibi dent in infirmitate, ꝓsumit furiosus. ita gl. in. c. ꝓuidẽtũ. in verb. inferas. lxxxiij. dist. itẽ ex ſermonib⁹ quis ꝓsumit furiosus. ℌz gl. in. l. nec codicillos. in gl. magna. ad ſi. C. õ co di. ⁊ tex. in. l. apud iulianũ. ℌ. j. ⁊ ibi Bar. in. j. no. ff. de leg. i. glo. in. c. gonſardus. xvij. q. ij. ⁊ gl. in. c. legim⁹. xciij. di. ⁊ ibi ẽ text. in prin. qõ fatn⁹ est qui fatua loquit. ⁊ ibidẽ gl. no. Et de ista materia vltra ꝓdicta vide ꝑ Bart. in. l. nec codicillos. ℌ. de codi. ⁊ in. l. his qui. ℌ. ſi. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab his. ⁊ in. l. ſi quidẽ. C. ſol. ma. Bar. ⁊ Bal. in. l. mutũ. ff. de acq. here. alex. in cõſi. lüj. in. j. vo. ad queſitũ breuiter cõcludo. ⁊ in conſi. cclj. incip. mature. in. j. vol. u. Vide etiã in ꝓpoſito illud qõ decidit Lud. ro. in. l. j. in princ. in vj. col. ff. de verb. ob. vbi ponit de illo paduano, q in testamento inter cetera ordinauerat qõ eo moꝛtuo cadauer ſuũ deberet fine plãctu deferri ad eccleſiã cũ cãtibus ⁊ ſonis, dicit Lu. fuisse iudicatũ qõ esset furiosus. ipse tenet contrariũ, cũ de iure cadauera debeãt deferri ad sepultuꝛã cũ ſonis ⁊ cantibus ꝓallentiũ. text. est in. c. q diuina. xiij. q. ij. vbi notabilis text. ⁊ in. c. vbicũq;. eadẽ causa ⁊ queſtione. sequitur ſimpliciter Alex. in. d. l. ſi cũ dotẽ. ℌ. ſi marit⁹. in vlt. col. sed Pau. de ca. in. l. nõ opoꝛtet. ſ. de hẽdius. vt indig. dicit ꝙ fuit vnus doctoꝛ paduanus q fecit illud testa-
3 mentũ, ⁊ fuit ei⁹ diſpoſitio beſtialis ⁊ minime seruãda. ¶ ℣ota tamẽ illud qõ dicit multũ signãter Bal. in. d. ℌ. itẽ furiosus. qõ ſi testis deponat aliquẽ esse furiosum, nõ ſufficeret qõ interroga tus diceret, eo qz proſciebat lapides per viã, vel faciebat ſimilia niſi diceret ꝙ moꝛe insanoꝝ faciebat, qz posset esse ꝙ qs ꝓficeret lapides, ⁊ tamen nõ esset furiosus: ſequitur ⁊ reputat tenendũ menti Alex. in. d. l. ſi cũ dotem. ℌ. ſi maritus. in pe. col. in fi. ⁊ cõfirmat: qz etiam ſapientes aliquando lapides proſciunt ꝓ tuitiõe coꝛpoꝛis ſui, aut alia rationabili causa. Adde quod ꝑ hoc facit tex. in. l. ob que vitia. in verſi. moꝛe insanoꝝ. de edil. edic. Ego tãtũ inuenio Ang. in. ℌ. ſi quis de ꝓdictis. in auth. vt cũ de appella. cog. vbi põdera ibi tex. in verſi. aliquis viderit. Et dicit ibi esse tex. expreſſium, ꝙ furoꝛ ꝑ visum percipitur: ideo secũdũ eũ ſi quis testis interrogetur ſi Titius erat furiosus, di-
6 cat ꝙ sic eo qz vidit eum furentem, iſte testis ꝓbat. ¶ ℣ota etiã quod non creditur testi deponenti ſuper furoꝛe ſi non aſſignat rationẽ dicti ſui, etiã ſi non interrogetur. ſm Bal. Fulg. ⁊ Pau. de ca. hic, ⁊ eundẽ Bald. in. j. ſol. in. j. col. C. de testi. ⁊ in. l. qui testamẽto. ℌ. ſi. ff. de testa. ⁊ in. l. cũm hi. ℌ. j. ff. de transac. ſequitur Floꝛ. l. in. ſed ⁊ ſi quemcunq;. ℌ. igitur. ff. ad legem aquilliam.
7 ¶ ℣ltimo nõ omitto vnũ qõ examinat Bal. hic. pone, aliqs commiſit homicidiũ vel aliud delictũ ꝓpter qõ debeat decapitari vel ſuſpẽdi, postea realiter efficitur furiosus, nũquid iſte ſic effectus furiosus debeat ſuſpẽdi vel decapitari? Bal. hic determinat ꝙ nõ ꝓſſit puniri in ꝑsona, ſed bene in bonis: eo qz nõ debet addi afflictio afflicto. dicit tex. in. l. diuus. ff. de offi. ꝓ
b ſi. Idẽ tenet Bal. in. l. humanitatis. in. xiij. col. in ver. tertio q̃ritur ſi furiosus. ℌ. de impub. ⁊ in. c. j. an ille q interfecit fratrẽ do. ſui. ibi sequit Jac. alua. ℑ mo. in. l. ex facto. in pe. co. ff. de vulg. ⁊ pup. multa dicit ꝑ ⁊ contra. sed relinquit indecisum. Idẽ Jmo. in. c. Raynuti⁹. in materia exẽplaris ſubſtitutionis. de testa. ⁊ cũ Bal. qz furiosus habeꝫ loco absentis, vt dixi, ⁊ absens⁹ non põt puniri. l. absentẽ. ff. de penis. imo plus ſi aliqs fecisset delictũ dũ esset ſane mẽtis, ⁊ esset cõdẽnat⁹ postea efficeret furiosus in executione: ℑ Jmo. ꝙ nõ deberet puniri, ℌz esset conſulẽdus ꝓnceps. ꝑ. l. diuus. verſi. ſi vero. de offic. preſi. que nihil facit.
8 Eandẽ opi. tenet do. Alegã. hic motus ⁊ qz furiosus equiparaꝛ moꝛtuo: vt dixi in ꝓin. ſed moꝛtu⁹ puniri nõ dz in ꝑſona ſecũdũ Cy. in. l. ſi. vbi dixi. ℌ. eo. ab iſta sententia nemo diſcrepat excepto Lud. ro. hic, qui dicit qz ℌz iſta deciſio seruaꝛẽ in practica ꝑpter autoꝛitatẽ Bal. cũ ſm eũ nõ videãt vera, qz qualitas ſupeueniens post delictũ cõmiſſum nõ immutat penã. l. j. in prin. in ver. ꝑ cõtrariũ. ff. de pen. Sed ad hoc respõde sustinẽdo Bal. ꝙ Bal. nõ vult ꝙ mutẽt pena, ſed ꝙ impediaꝛ ꝓceſſus, cõdẽnatio, ⁊ executio ꝓpter soꝛoꝛẽ. ⁊ sic ꝑpter fictã absentiã, vt ꝓdixi. Adde qõ idẽ cõtra Bal. tenet Lud. ro. in. l. ꝑe. ff. si ex noxa. cau. aga. Adꝛ⁹ ꝙ doctrinã Bar. ⁊ doc. ibiꝛ in. l. j. ꝑ illũ tex. ff. de pe. vbi cõcludit ꝙ in publicis delictis in quib⁹ est determinata pena a iure, attẽdit tempus cõmiſſi delicti, nõ obſtãte variatione ſtatus ꝓsone: ⁊ sic dz attendi tẽpus cõmiſſi delicti quo erat ſane mentis. Sed ad hoc etiã respondet ꝓ prędicta dixi. ℌ. Ego a cõmuni sentẽtia in actu practi. nõ auderẽ recedere ꝓcipue cũ in penis ⁊ in delictis mitioꝛ pars ſit tenẽda. l. interpretatione. ⁊. l. ſanctio leg. ff. de pen. Tamẽ in pũcto iuris arbitroꝛ cõtrariũ posse attẽtari, qꝫ nõ obſtãte furoꝛe q ſupuenit debeat coꝛporaliter puniri. ꝑ tex. clarum in. d. l. diu⁹. in ver. ſi vero. ibi: nec moꝛbo ei⁹ dãda est venia. ⁊ ibi ſupplicio afficiend⁹. Nec ob. tex. ibi in prin. iuncta ratione, dũ dicit ꝙ ſatis furoꝛe ipſo puniꝫ, qz loquit qñ in furoꝛe cõmiſit delictũ. ꝓ ꝙ certo tex. ibi hãc differẽtiã ponit, ꝙ ſi cõmiſit delictũ tẽpoꝛe furoꝛis, nõ dz puniri: sed ſi cõmiſit dũ esset ſane mentis, dato ꝙ furoꝛ ſupuenerit, puniendus est. Et ꝙ ℑ illo tex. puniaꝫ qñ est furoꝛe ꝓpt⁹, qz tex. dicit nec moꝛbo ei⁹ dãda venia. ſi moꝛbo, ergo furoꝛi qz q̃litas adiũcta ꝛbo intelligiꝫ ſm tẽpus verbi cui adiũcit. l. in delictis. ℌ. ſi dãnuꝫ extrane⁹. ff. de noxa. ⁊ Bar. in ſumma. qõ ponit ſub. l. cõgruit. de offi. ꝓto. hoc vult. Niſi dicas ꝙ cũ ille tex. velit esse cõſuleũ. ꝓncipẽ, g ꝑpter immunitatẽ criminis, qz ibi matrẽ occidit, ſupplicio afficiet: ergo datur intelligi qõ ibi nõ esset tãta immanitas criminis, nõ esset ſupplicio afficiẽdus. Ita potes enadere illuz tex. Secũdo moneo: ex deciſione Bar. in fortioꝛibus terminis in. l. nũquã. la. ij. ℌ. ſi vi aut clã. ff. de vſuc. ꝙ cũ illic

Universidad de Deusto
Biblioteca

pmiā opi. per iſtam. l. que in muto ꝛ ſurdo ſimul a natura nō ſolum phibēt in vltima voluntate diſponere, ſed etiā inter viuos etiā ī actu fauorabili ita eſt ꝙ. ibi nec libertatē ſue p vindictā ſiue alio modo inponere. ¶Ddera text. ſiue per vindictā: ergo nō pōt manumittere inter viuos nec alio mō. ꝛ ſic nec in vltima voluntate, ſi ergo nō pōt donare libertatē inter viuos q̄ ē fauorabilis, ergo min⁹ poterit aliā rē donare, ꝛ ſic alios cōtract⁹ facere. Aliī dupliciter reſpōdeas. Primo q̄ rex. loquitur de manumiſſis vindicta celebrata nō inter viuos, ſz in vltima voluntate, vt pz ex cōtinuatione tex. ſicut ꝛ aliī cōtract⁹ poſſunt in teſtamēto celebrari. vt eſt gl. in. l. heredes palam. §. ſi. ff. de teſta. Secūdo reſpōde q̄ in talib⁹ pſonis aliud ſit in libertate q̄ in aliis reb⁹, nec hoc eſt incōueniens, cū ꝛ alīs habeamus q̄ minor. xx. annis vel hodie. xviij. non poſſit manumittere ſeruū, etiam ſi ſit miles, ꝛ tū pōt de aliis rebus in vltima voluntate diſponere. §. i. inſtitu. quib⁹ ma. licet vel non, ꝛ. l. ſi ruffinus. ff. de teſta. militis. Nō obſt. dum dicebat ꝙ mutus ꝛ ſurdus ſimul pōt contrahere matrimoniū. vt probat tex. in. d. c. cū apud. cū vtatur verbo ſingulari poſſit. Ité pōt donare. d. §. mut⁹. q̄ rūdeo quod illi text. bene loquūtur q̄n erat mutus ꝛ ſurdus ſimul, ſed nō loquuntur quando a natura. nā mutus ꝛ ſurdus a natura ſimul, nullū matrimoniū cōtrahere pūt nec carnale, nec ſpirituale: ꝛ ſic nec religionē intrare ſm Bal. Ang. Fulg. ꝛ Lud. hic. vt. j. retuli: q̄ nō pōt intelligere ſpirituale vinculū matrimonij, put ſonat in ius, ſecus ſi ex accideti eſſet mut⁹ ꝛ ſurdus ſimul, quia pius iſta potuit intelligere, ita etiam in ſimili in donatione. dicit gl. in. d. l. qui id q̄. §. mutus. lz videatur aliqualiter refragari. tex. in. c. cū apud. in ratione ſui q̄ videtur generalis etiā ad mutum ꝛ ſurdū
3 ſimul a natura. ¶ Scō not. ibi, neq; mortis cauſa donationē. q̄. phibit⁹ teſtari nō pōt ēt legata relinquere, vel facere donationē cauſa mortis, cōcordat. l. i. §. i. ff. de tute. ꝛ ratio. diſtr. ꝛ l. ij. ff. de lega. j. dixi in. l. ſenū. §. e. ꝛ intelligе ꝛ limita vt ibi dixi.
4 ¶ Tertio not. ex ver. vbi autem. quod mutus ꝛ ſurdus ſimul ſed nō a natura ſed ex accidenti p̄opter aliquā infirmitatē: ita demum poteſt teſtari. ſi ſciat ſcribere, ꝛ nō aliter. Adeo q̄ ꝑ ſtatum nō poteſt induci q̄ poſſit teſtari ſi neſciat ſcribere, q̄ eſt de ſeruatis principi. l. ſi mut⁹. ff. de teſta. ſm Bar. in. l. ſi quera mus. in vlt. col. ff. de teſta. ſequuntur Pet. de anch. ꝛ Imo. in. c.
5 ij. de teſta. ¶ Deinde no. text. in ver. ꝙ ſcimus. ꝙ nō reperitur aliquis adeo ſurdus quod nō aliquid audiat ſi ſuper eius cereb̄um proclametur. ꝛ vide in ꝓpoſito de illo mirabili muto quē refert Bal. in. c. i. §. fin. in tit. epiſcopū vel abbatē. Et quod dicit Bar. de dño Lelio de eugubio. in. l. i. in pr̄inc. ff. de verbo. oblig.
6 ¶ Ultimo not. ex quarta parte tex. q̄ mut⁹ a tū, ita demum poteſt teſtari, niſi ſciat ſcribere manu ſua. ꝛ nō aliter. q̄ nutu nemim permittitur teſtari etiā patri inter liberos: vt dicā in. l. inbemus. j. tit. j.
a Mutus. Limita in pla cauſa Felin. in ca. in preſentia. xviij. col. de proba. Purp.
7 ¶ Quid autē ſi mutus poſſit nutu codicillos facere. Bal. hic tenet ꝙ ſic p. l. nutu. ff. de leg. iij. idē tenet Imol. in. c. ij. de teſta. ꝛ idē Imol. in. l. ſi mutus. ff. de teſta. ꝛ ibi do. Fran. de are. in vlt. col. Cōtrarium tenent oēs moder. hic. ꝛ Paul. de ca. in. d. l. qui in potestate. §. i. per iſtū text. dū dicit nil prohibet eum ſcribētem omnia facere: ergo a contrario ſenſu ſi neſciat ſcribere nihil potest facere. Et idē facit regula negatiua. l. ij. ff. de leg. j. iſti dicas q̄ illa regula ꝑcedat vbi non eſt diuerſa ratio vt eſt hic: vbi legata ꝛ fideicō. poſſunt reling nutu, ſz nō her edis inſtitutio. Iubemus. C. de teſta. Et idē facit, q̄ de mēte imperatoris eſt, q̄ in iſtis perſonis vbi prohibet ne poſſint teſtari, prohibet etiā codicillare ꝛ donare cauſa mortis: vt in principio huius. l. i. §. i. ff. de tut. ꝛ ra. diſtra. Idē tenet Bart. in. l. nutu. ꝛ reſpōdet ad illū tex. vt ibi per eū. q̄ nō loquitur de muto omnino, ſed in eo qui ꝓpter infirmitatē ad tempus loqui nō poterat. ꝛ ita etiā reſpōdent moder. hic. ꝛ Paul. de Caſt. in. l. ſi mut⁹. ff. de teſta. Sed obſtat tex. ibi in verb. morbus ſuperueniens. ducto iſto tex. in verb. morbus ſuperueniens. Item ſm do. Frāc. de are. in. d. l. ſi mutus. obſtat tex. in. l. ſeruo inuito. §. ſi pupillo. ff. ad trebel. vbi videtur equiparare quo ad potentiam gerendi actum eum qui pō poteſt fari ad tempus, illi qui non poteſt fari in perpetuum, ergo ſicut vnus poteſt codicillari
8 d. l. nutu. ita ꝛ alter. ¶ Plunquid autem mutus poſſit contrahere matrimoniū. not. in. c. cū apud. de ſpon. ꝛ in. l. qui id q̄. §. mut⁹. de do. ꝛ in. l. i. in pr̄in. de ver. obl. ꝛ quādo eſt mut⁹ ꝛ ſurd⁹ a natura ſimul. nullū matrimoniū poteſt cōtrahere, nec carnale nec ſpirituale, ꝛ ſic nō poteſt religionem profiteri. ſcō Bal. Ange. Fulg. ꝛ Lu. ro. hic. Si autē ſint ſeparata dic vt p Dy. in regula vbi nō voce. ff. de reg. iur. ꝛ Ang. Bald. ꝛ moder. in. l. ex facto. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ in. l. mutū. ff. de acqui. hered. ꝛ in. d. c. cū
9 apud. de ſpōſa. ¶ An aūt mut⁹ poſſit eſſe teſtis ꝛ qualiter iurare debeat. ꝛ qualiter examinari. eſt gl. iij. q. ix. ꝛ teſtes. Spe. in tit. de teſte. §. j. verſ. quid de muto. do. Ant. in. d. c. cum apud. de ſpon. Bal. in rub. ff. de iureiur. Jo. fab. in. §. teſtes. inſtit. de teſt.

moder. in. l. qui iurasse. in pr̄in. ff. de iureiur. per Cyn. aliquid in
10 aut. ſacramenta puberū. C. ſi aduer. vendi. ¶ An autē mutus poſſit tollequeri. ꝛ an per confeſſionē factā ſignis poſſit corporaliter puniri de delicto. tradit Bal. in. l. vnica. in. viij. col. C. de confeſ. ꝛ in. l. humanitatis. in. xiij. col. in ver. iij. queritur ſi furio
11 ſus. j. de impube. ꝛ aliis ſubſti. ¶ Et qualiter notarius d. beat conſcere inſtrumentum de actu geſto per mutū ponit Bal. hic ꝛ Bart. ꝛ aliī in. l. mutum. ff. de acquiren. hereditat. ꝛ in. l. nutu. in pr̄inc. ff. de legat. iij.
1 ¶ Filiuſſa. non poteſt etiam in aduentitijs teſtari, etiā in his quorum vſufructus non queritur patri. nu. 2.
3 Adultus habens cura. legitimū. eo nō obſtante poteſt teſtari.
4 Filiuſſa. poteſt donare cauſa mortis ſine conſenſu patris de bonis aduentitijs quorum vſufructus non queritur patri.
5 Quando. ll. C. ſunt in eodem titulo, tūc apparet de ꝓpietate ꝛ poſteriori tate: ſecus ſi ſub diuerſis titulis.
6 Teſtamentum conditū de caſtrenſibus vel quaſi caſtrēſibus an ſubiaceat hodie querele. ll.

b **Nemo ex lege.** Filiuſſa. b nō pōt hodie de aduētitijs teſtari ſed bene de caſtrēſib⁹ vel quaſi, in quib⁹ etiā teſtamētū nō ſubiacet querele. h. d. cū in ſi. ¶ In ter. ibi ſiue ſine patris cōſenſu bona poſſideāt ſecundū noſtre legis diſtinctionem aliqui intelligūt q̄ ſit diſtinctio que ponitur in. l. ſi. poſt pr̄in. in ver. ſiue ecōtrario patre recuſante. j. de bo. q̄ lib. Aliqui intelligūt q̄ ſit. l. cū oportet. ſi naūt res. j. de bo. q̄ lib.
1 ¶ No. ergo q̄ filiuſfamilias etiā in aduentitijs nō poſſit teſtari. Iſta cōcluſo clare procedit in bonis aduētitijs quorū vſufru. queritur patri. idem dicit text. in. l. fin. §. filijs autē ibi: nec de
2 iſcēr. b⁹ teſtari. j. de bo. q̄ lib. ¶ Sz dubiū eſt ſubtile ꝛ diſputabile, quid iuris ſit in bonis aduētitijs, quorū etiā vſufructus nō queritur patri. ꝛ ſunt decem caſus quos enumerat gl. magiſtra. in aut. idem eſt. j. de bo. que lib. ꝛ ſic quando ſunt bona aduētitia que ſpectāt in totū pleno iure filiofamilias, ꝛ quo ad ꝓpietatē. ꝛ quo ad vſumfructū: nūquid in illis poſſit hodie teſtari. Et in hoc cōmunis opi. eſt gl. ꝛ doct. nemine diſcrepāte q̄ nō. Ita gl. Bar. ꝛ doct. in. l. qui in potestate. in pr̄inc. ff. de teſta. ꝛ in. l. j. §. in filij. ff. ad Trebel. ꝛ glo. in auth. vt lice. mat. ꝛ ante. in pr̄in. ꝛ in. l. ſi. §. filijs autem. C. de bon. que libe. Joan. de Imo. in l. §. Titio. ff. de dona. ꝛ in. l. tam is. §. j. de don. cauſa mortis. ꝛ in. c. poſt tranſactionem. de renū. late Ludo. in repet. auē. ſimiliter. C. ad leg. fal. in. xix. ſpeciali pie cauſe inter vltimas voluntates. Idē tenet Bar. qui non allegat in. l. imperator. ff. ad Trebel. Pro iſta cōmuni ſententia multa adducuntur precipue per do. Alex. ſed ante eum omnia hec fundamenta, ꝛ quidam alia adducit Lud. Roma. in repe. auē. ſimiliter. C. ad leg. fal. in. xix. ſpeciali pie cauſe inter vltimas voluntates. ¶ Inter cetera ſtringit fortiter tex. noſter, cui nō poteſt reſponderi, inducendo enm quadrupliciter. Primo duz dicit que parentibus acquiri non poſſunt in generalitate iui. Secundo ꝛ fortius facit iſte tex. duz dicit ſiue ſine patris conſenſu bona poſſideant ſecundum noſtre l. diſtinctionem. nam ſiue referas ad. d. l. cum oportet. §. ſinautem res. vtro biq; ponitur caſus quo in aduentitijs vſufru. non queritur patri. ꝛ tamē dicit iſte tex. q̄ teſtari nō poteſt. Deinde t. rtio facit iſte tex. dū ſubiungit, ſed antiqua lex per omnia conſeruetur. pōdera vniuerſalem per omnia, ꝛ quod nulla lex antiqua in aduētitijs permittat filiofamilias teſtari. Tamē qui vellet tenere diſputando contra communem opinionem, diceret q̄ō verū eſt q̄ ſecundum iſtas leges filiūſfamilias non poterat teſtari etiā in aduētitijs in quibus patri nō querit vſufructus, tamen hodie eſt ſecus per iura noua authēticor. ſcilicet per tex. in auē. vt lice. matri ꝛ auie. in. ſi. pr̄in. de quo tex. j. dicetur. vel q̄ō ſecus eſt ꝓ text. fortem in. l. ſi. §. filijs autem. j. de bo. que lib. de quo tex. etiā j. dicetur. Quarto modo pōt induci iſte textus qui in ꝓoemio demōſtrat cauſam finalem. Lvt. l. ſi. ꝛ ibi Bar. no. ff. de here. inſt. cum ſimi. ſed ſi iſta lex loqueretur in aduentitijs quorum vſufr. queritur patri. certe nemo dubitaſſet quod nō poteſt teſtari. q̄ tex. eſt clarus. in. d. l. ſi. §. filijs autem. C. de bo. que lib. ¶ Secūdo. ad idem facere videtur fundamētum q̄ō fuit ex ingeniaſter gl. in auē. vt lice. mat. ꝛ auie. in pr̄in. ꝛ ſibi aſcribunt Lud. Ro. ꝛ do. Alex. hic. nā q̄ēadmodū filiuſſamilias q̄ habet bona aduēti
tia quorū vſufr. queritur patri. tamē nō pōt de ſola ꝓpietate teſtari que ad eū ſpectat, ita non dz poſſe teſtari de ꝓpietate ꝛ vſufru. quādo vtrūq; ad filiū ſpectat. Et ſi dicas q̄ ratio diuerſitatis ſit, q̄ primo caſu pater eſt legitim⁹ adminiſtrator: ratione vſufru. ad eū ſpectātis, ſcō caſu nō. q̄ ad hoc reſpōdeō ꝛ dicit q̄ legitimus adminiſtrator nō eſt impedimēto factioni teſtamēti. ¶ Hinc eſt q̄ adultus habēs curatorē legitimū eo nō
3 obſtante poteſt teſtari. Laurelio. §. cauſa. ꝛ ibi gl. ꝛ Bar. ff. de l. b. leg. ſcōm

leg. ſm d. Alex. hic. Tamē cōtra hoc ego replico, q̄ verū eſt q̄ legitimus adminiſtrator qui ſolū habet nudā ꝛ ſimplicē adminiſtrationē nō impedit quē teſtari: ita loquit. d. §. cai⁹. Sed pater qui eſt legitimus adminiſtrator aduētitiorū filij, nō ſolū habet adminiſtrationē, ſed etiā habet ius in talibus bonis, q̄ ad eū ſpectat vſufruct. ꝛ vſufruct⁹ cēſetur pars rerū. l. iij. ff. de vſufru. notatur in. l. i. §. vſufructuari⁹. ff. de oper. no. nun. ¶ Tertio facit bonus text. in. §. preter hos. inſti. quibus nō eſt permiſſum face. teſta. ¶ Quarto poteſt induci text. in. l. ſi. §. filijs autē. j. de bo. que lib. in ratione ſui ꝓpter alimēta ad que tenetur pater: que ratio generaliter militat etiā in aduētitijs in quibus patri nō acquiritur vſufructus. ꝛ ſic debet attendi ratio generalis legis q̄uis lex poſtea ſpecialiter loquat: vt no. Bar. ꝛ Bal. in. l. regula. §. ꝛ licet. per illū text. ff. de iur. ꝛ fact. igno. Et ſi dicas illa rō alimētorū nō pōt ad teſtamētū referri, cū mortuo filio quo tēpore teſtū habet effectū, nō ſit tractādū de alimētis filij mortui. Dic q̄ imo militat ratio alimentorū etiā mortuo filio, cū ex eo poſſint ſupeſſe nepotes quos au⁹ tenebit alimētare. l. ſi q̄s a liberis. §. vtrū. ff. de libe. agno. ꝛ. l. j. ꝛ. §. C. de alē. lib. ſm Lud. Aliſi tu reſpōdeas q̄ ex teſtamēto eorū p̄ris iſti nepotes ſaltē debet habere legitimā ex qua alētur, alꝫ rumperēt illud teſtamentū, tāq̄ preteriti vel exheredati indebīte. ¶ Quinto pōt p cōi addi tale fundamētū, q̄ ſi diceremus q̄ filiuſſa. poſſet teſtari i aduētitijs quorū vſufru. nō queritꝫ patri. certe ſequeret abſurdum, q̄ ſi iſte filiuſfa. habeat alia bona aduētitia, quorū vſuſfr. ſit patris, quia ꝓcedet ꝓ parte teſtatus ꝛ ꝓ parte inteſtatus cōtra l. ius noſtrū. ff. de reg. iur. Et ſi dicis nō eſſe incōuenīs ꝓpter diuerſitatē patrimoniorū ſicut i milite. l. i. §. ij. vbi dixi. §. de teſta. mili. dico q̄ hoc ſolū reperit permiſſum in milite. duplici rōne. prima q̄ in eo ſolū attēdit inſigen. l. i. ꝛ. l. ure militari. ff. de teſt. militis. Item q̄ ꝓpter fauorem publicū reputatur ꝓ patrefa. l. ij. in pr̄in. ff. ad mace. ꝛ ſtatim dicam, ſed ambe rationes ceſſant iſto caſu. Sed pulchre reſpōde q̄ quo ad alia nō dicetur inteſtatus. cū de eis non poſſit teſtari. l. i. in pr̄inc. ff. de ſuis ꝛ legi. ꝛ ſic regula. d. l. ius noſtrū. procedit in eo qui de omnib⁹ pōt teſtari. Et ita alibi not. reſpondet Bal. in. l. j. in. xij. col. in fi. C. de ſum. tri. facit tex. in. l. i. C. de natu. lib. ¶ Sexto ꝓ cōmuni poteſt induci tex. in. c. licet. §. ſi. de ſepul. in. vj. vbi textus eſſet diminut⁹ qui ſolū exeꝑipit peculiū caſtrēſe vel quaſi ſi filiuſfa. poſſet etiam teſtari de aduētitijs quorū vſufruct. non queritur patri, non ſolum ꝓ anima, ſed etiā aliter. ¶ Septimo facit tex. in. l. imperator. ff. ad trebel. vbi filiuſfa. in bonis in quibus nihil acquiritur patri equiparatur filiofa. militi: ſed filiuſfa. miles poteſt teſtari. vt. l. ſi. j. e. Bar. ibi rūdet ꝙ illa equiparatio ꝑcedit quo ad agē. ꝛ defendeu. ſed nō quo ad teſtan. vt hoc tex. ¶ Stat ergo cōis opi⁹ ſnia q̄ filiuſfa. nō pōt teſtari etiā de illis bonis aduētitijs quorū vſufru. nō queritur patri. Et ſi dicis que eſt ratio diuerſitatis quare filiuſfa. pōt teſtari. de caſtrenſibus vel quaſi, vt hic: ꝛ. l. ſi. ꝛ tū nō poteſt teſtari de aduentitijs quorū vſuſfructus nō querit patri, ꝛ ſic pleno iure ſpectāt ad filiū, cū tamē habeamus q̄ in iſtis habet integrā pſonā, pt; q̄ in illis pōt agere queniri ꝛ eſſe in iudicio ſine cōſenſu patris. tex. eſt in. c. fi. §. fi. de iudic. in. vj. ergo cū in iſtis ſit integra perſona, quare nō poteſt ita teſtari ſicut in caſtrēſib⁹ vel quaſi, corroboratur difficultas, quia in talib⁹ bonis equiparat filiofa. mili. text. in. l. imperator. ff. ad treb. in verb. filio militi cōparari debuit. ꝛ ibi Bart. notat licet reſpōdeat q̄ illa equiparatio ꝑcedat quo ad agendū ꝛ defendendum: ſed nō quo ad teſtādū. per iſtū tex. Reſponde q̄ ratio diuerſitatis eſt quia in caſtrenſibus vel quaſi filiuſfa. habetur ꝓ patrefa. tex. eſt in. l. ij. ff. ad maced. ergo nimirū ſi in illis poteſt teſtari. Sed in aduētitijs dato q̄ vſufructus non ḡrat patri. filius tū nō habetur ꝓ patrefa. ergo nimirū teſtari non poteſt ꝛ ſi inſtas, que eſt ratio rationis quare magis in caſtrēſibus vel quaſi lex habeat eū ꝓ patrefa. Reſpōde fauore publico, ꝛ ſic fauore publice vtilitatis ꝛ publici officij, quia caſtrēſia de publico acquiruntur eodē modo quaſi caſtrēſia acquiruntur ratione publici officij, cū in quaſi caſtrēſibus filius dicatur ita militare ſicut in caſtrēſib⁹, l. aduocati. C. de aduo. diuerſ. iudicio. Sed iſta rō publici officij ceſſat in aduētitijs, q̄ iure primato obueniunt. Et ſi inſtas quare filiuſfa. in iſtis aduētitijs, in quibus patri nō acquiritur eſt magis habilitatus ad cōtractus ꝛ iudicia. d. c. fi: §. fi. ꝛ nō quo ad teſtandū. Reſponde ad hoc, in aduētitijs quorum vſufructus nō queritur patri, filiuſfa. cenſetur habere intergram perſonā quo ad cōtractus ꝛ iudicia: ꝓout loquitur text. in. d. c. fi. in fi. de iudi. in. vj. tū nō ſic eſt quo ad vltimas voluntates. ꝓpter maiorem excellētiam ꝛ ſolennitatem teſtamētorū. ¶ Contra tamen communē ſniam multū ſtringit tex. in. l. ſi. §. filijs autē. j. de bo. q̄ libe. in illa taxatiua, dūtaxat in quib⁹ vſufru. queritur patri: ſi ergo filiuſfa. phibetur teſtari in illis dūtaxat in quibus vſufructus queritur patri. ergo in aliꝭ aduētitijs in quibus pater non habet vſumfructū debet poſſe teſtari. alꝭ ſi in omnibus aduentitijs filiuſfa. ꝓhibetur teſtari, ſiue in eis queraꝭ vſufruct⁹ patri ſiue nō. tex. ibi inepte ꝛ ſuperflue poneret illam taxatiuā. ꝛ diceret in eis dūtaxat caſibus in quibus apud parentes vſuſfr. eſt, teſtari ꝓhibetur. Dūrū eſt reſpondere ad illū text. d. Alex. reſpōdet dupliciter. Primo q̄ taxatiua ibi fuit appoſita ob caſtrēſia vel quaſi. Sēdo dicit q̄ ille tex. debet referri ad oia illa in illo tex. poſita, preterq̄ ad actū teſtādi. Sed nō bñ reſpōdet, ppter tex. q̄ expſſe dicit nec; de his teſtari pmittimus: ꝛ ſic expreſſe loqtur de actu teſtādi ꝓhibendo. Vel tertio reſpōde ſm Fulg. Lud. ꝛ do. Alex. q̄ō in. d. §. filijs aūt. nō debet ſumi arg. a contrario ſenſu, q̄ reſultaret abſurdus intellectus, ſcilicet correctio iſti⁹. l. Unde q̄n inducitur correctio iuris nūq̄ ſumitur arg. a cōtrario ſenſu. c. vnico. de eta. ꝛ qualit. in. vj. Sz iſta ſolutio nō ſatiſfacit, q̄ nō ſum⁹ i correctorijs, vt ſtatim dicā. Preterea ibi nō eſt ꝑpter arg. a contrario ſenſu, ſed ꝓpter taxatiuā, cuius natura eſt vt ſi appoſitio affirmatiue illud ponat, ꝛ omne aliud negat ꝛ excludit ꝛ Bar. ꝛ doct. in. l. vnica. in pr̄in. ff. ſi quis ius di. nō ob. ibi tū Bart. ſubdit, verū niſi cauſa euitande contrarietatis alterius. l. Potes aliter reſpondere, q̄ō ex dictionib⁹ taxatiuis nō eſt licitū arguere, q̄n ita arguendo inducitur correctio alicui⁹ ſtatuti vel iuris. ꝓout ſing. determinat Bar. in pulchra queſtione ſtatuti. in. l. iij. §. lucius titi⁹. ff. de alim. leg. cū cōcor. Tamē nec hoc ſatiſfacere videtur. Primo q̄ in. d. §. filijs autē. nō iumus in correctione iuris cōis, ſz limitatione: q̄ tū limitare⁹ ius cōe in aduētitijs quorū vſuſfru. nō queritur patri ⁊ de illis teſtari poſſit. Iſto nō eſt corrigere ius cōe, ſed tū limitare. iſto caſu tamē vere eſſet corrigere iſtam l. pe. Preterea nō euadit arg. ſuperfluitatis, q̄ ſuperflue dixiſſet tex. in his dūtaxat caſib⁹ in quibus patri queritur vſuſ. Sz reſpōde q̄ ꝓ hoc text. nō eſt ſupfluus, ꝑter alia que ibi ſubiungit, phibēdo alienationē iter viuos ꝛ hyꝑothecā: que phibitio alienationis inter viuos nō habet locum niſi in illis aduētitijs quorū vſuſfr. acquiritur patri. cogita: q̄ fortis eſt tex. ¶ Scō contra cōem opi. facit tex. in auē. vt lice. matri ꝛ auie. in fi. pr̄in. in verbo quo volūt modo diſponere. Et ſi dicas ille tex. intelligitur de diſpoſitiōe inter viuos. ꝓout glo. ibi ꝛ oēs intelligūt. ꝛ hoc cōprobat. d. Alex. dupliciter. Primo q̄ lex noua genera liter loquens recipit diſtinctionē ꝛ limitationē per leges antiquas ſpecialiter loquētes. l. ſed ꝛ poſteriores. ff. de legi. gl. in. l. ſciendū. in pr̄in. ff. qui latil. cog. Secūdo ꝛ fortius pondera text. ibi, ſi quidē pfecte ſunt ętatis. nā pfecta etas dicitur. xxv. ann. l. fi. C. de his qui ve. eta. impe. ſed ad teſtandū ſufficit. xiij. annorū. tas. l. qua etate. ff. de teſta. Aduerte, hoc modo intelligendo illū tex. eſſet reſtringere illum tex. in ver. diſponere. q̄ ꝓprie refert ad vltimas voluntates. §. quoniā infirmas. ꝛ. §. diſponat. in auē. de nupt. Item reſtringerētur illa verba vniuerſalia quo volūt modo. Nō enim omnimodo quo vellēt poſſent diſponere, ſi ſolū poſſent inter viuos cōfirmatur ꝛ fortius. Nā q̄ō in aduentitijs in quibus patri nō acquiritur vſuſfru. filius poſſit inter viuos diſponere. illud erat iam cōceſſum per. l. ſi. §. ſiue econtrario patre recuſante. ꝛ. §. filijs aūt. C. de bo. que lib. Unde quādo lex noua cōtinet diſpoſitionē actus iam conceſſi, tūc nō recipit reſtrictionē, eſt doctrina Bar. approbata. l. i. §. nūtiatio aūt. ff. de ope. no. nū. ſlec ob. tex. in verb. ꝑfecte. q̄ aliter ꝛ aliter intelligitur ſm ſubiectā materiam. vt. j. ſtatim dicā in ſequēti art. Tertio eſſet reddere illum tex. de indubitabili, q̄ clarū eſt q̄ō in aduentitijs in quibus non queritur vſuſfr. patri. filiuſfa. poteſt cōtrahere. l. ſi. §. ſiue ecōtrario patre recuſante. ꝛ. §. filijs autē. C. de bo. que lib. Et ſi dicis ꝓout dicebat Lud. ro. q̄ ibi inducitur. de nouo q̄ poſſit donare cau. mor. certe hoc modo corrigit. l. tā is. §. j. ff. de do. cau. mor. ꝛ. l. filiuſf. §. pari. ff. de do. Suſtinēdo cōmunē opi. dicit q̄ ille tex. ꝑncipaliter venit ad decidē. an aduētitia poſſint reling filiofa. cū hoc q̄ patri nō acquiraꝭ vſuſfru. ꝛ decidit q̄ ſic: illud autē q̄ poſſit quo velit modo diſponere, eſt incidēter dictum, ꝛ ſatis eſt quod tex. in principali deciſione operatur. Et dubitationē magnā faciebat text. in. d. l. ſi. §. filijs autē, in ratione ſui: que ratio videtur generaliter militare etiā in aduētitijs in quibus non acquiritur vſuſfru. patri nec eſt verum q̄ corrigatur. d. l. tā is. §. j. ſed limitatur vt nō procedat hodie in aduētitijs in quibus patri nō acquiritur vſuſfr. ꝓper tex. in. d. auē. vt lice. matri ꝛ auie. Ad quē text. adde que ſtatim dicā in ſeq. artic. ¶ Retēta cōſententia q̄ filiuſfa. nō poſſit teſtari etiā in aduētitijs quorū vſuſfru. nō querit patri, ſuccedit dubiū, nun quid ſaltē filiuſfamilias poſſit hodie de ſ talibus aduētitijs quorū vſuſfru. nō queritur patri donare cauſa mortis ſine conſenſu patris. do. Alex. hic dicit q̄ nō reperit iſtū paſſum ab aliis bene diſcuſſum, ſed ipſe concludit quod etiam in talibus aduētitijs nō poſſit hodie donare cauſa mortis, niſi cū conſenſu patris, eo q̄ non habet integram perſonā. ergo debet integrari mediante

cõsensu patris. sicut olim debebat, sed cũ reuerẽtia erat. ꝛ istud stringit cõtra eũ, qua imo in talibus aduentitijs in quibus nõ queritur vsusfruc. patri habet integram personam, quãtum ad contractus ꝛ iudicia, licet nõ quãtũ ad testandũ. c. fi. in fi. de iudi. in. vi. ꝛ ipsemet. d. Alex. ℣. in. ij. col. expresse firmat, sed donatio causa mortis prout in esse deducitur equiparatur contractui. vt dixi in. l. seniũ. ℣. eo. ergo q̃tum ad donãdũ cau. mor. in talibus aduẽtitijs quorum vsusfructus nõ queritur patri, habet hodie integrã personam, ergo sine consensu patris potest hodie donare, nec consensus patris aliud faceret prout etiã probat text. in auc. vt liceat ma. ꝛ auie. in prin. ꝛ ibi gl. firmat. ¶ Et intellige illã tex. prout facit do. Alex. de actibus inter viuos, tamẽ est nimiũ restringere. tex. in ver. quo velit modo disponere. Itẽ esset reddere illũ tex. de indubitabili. nisi respondeas, prout respondẽ in precedẽti articulo. ¶ Nec refragatur tex. in verb. perfecte etatis: q̃ fm subiectã materiã intelligatur de etate. xiij. annorum. vt. l. cum filiofa. de leg. iij. ꝛ ad materiam testãdi intelligitur de etate. xiij. annorũ gl. est ord. in. c. j. in prin. in gl. iij. de pa. iur. fir. sic per fundamentum quo mouetur do. Alex. teneo cõtra eum. ¶ Mouetur etiã per regulam, q̃ qui non potest testari nõ potest donare causa mortis. l. j. ℣. j. ff. de tute. ꝛ ra. distra. ad hoc rñde vt dixi in. l. seniũ. ℣. eo. quod illa regula negatiua procedit quãdo quis impeditur defectu nature: ꝛ sic intellectus tũc ficut prohibẽt testari, ita prohibetur donare causa mortis. ita prout loquitur. d. l. j. ℣. sed illusfa. nõ prohibetur testari propter defectum intellectus, ꝛ sic nature: sed ꝓpter dispositionẽ legalem, ꝛ rationes que assignãtur p glo. ꝛ doct. in. d. l. seniũ. ℣. eo. ¶ Mouetur etiã, q̃ leges nostre essent sine effectu, ꝛ sic essent imposite verbis ꝛ nõ rebus, si diceremus q̃ filiusfa. in talib⁹ aduentitijs nõ posset testari, sed donare causa mortis: cum in effectu nil refert. Sed eius fundamẽtum apparet falsum per. l. tam is. ℣. j. ff. de dona. cau. mor. vbi filiusfa. non potest testari cũ consensu patris ꝓpter magnã solennitatem ꝛ obseruãtiam testamentorũ, tamen potest donare causa mortis. tamẽ si istud fundamẽtũ esset verũ, certe cũ filiusfa. posset donare cau. mor. d. l. tã is. ℣. j. ꝛ. l. filiusfa. ℣. pari. ff. de dona. certe essent elusorie ꝛ sine effectu leges que dicũt q̃ filiusfa. non potest testari. etiã cum consensu patris. l. q in potestate. ff. de test. ꝛ instit. quib. nõ est pmis. fac. test. in prin. ꝛ. l. seniũ. cũ glo. ℣. eo. ꝛ tñ hoc est notorie falsum ꝛ in iuribus prealle. facilius ergo permittit lex ꝛ dispẽsat q̃ filiusfa. possit donare cau. mor. que in sui ordinatiõe accedit ꝛtra ctui vt dixi in. d. l. seniũ. q̃ qõ possit testari, ꝓpter maiorẽ vim ꝛ maiorẽ solennitatẽ testamentorũ, ꝛ sic ne circa testamẽtũ nimiũ derogetur legib⁹ ꝛ qõ ita sit ptz: q̃ posset etiã donare inter viuos, q̃ effect⁹ est maior, cũ sit reuocabilis, q̃ donatio caus. mortis. ¶ Et sic cõcludo cõtra. d. Alex. q̃ in talibus aduẽtitijs põt hodie filiusf. donare causa mortis sine cõsensu patris. ꝛ ita tenet Raph. cu. licet alijs medijs moueat, ꝛ nõ fundat se in his que dixi in. d. l. tã is. ℣. j. ꝛ in. l. q in ptãte. ff. de testa. ¶ Bau. de ca. in. l. seniũ. ℣. e. ꝛ Lud. ro. in repe. d. auc. similiter. in ti. ¶ Ipãli pie cause inter vltimas volũtates. ¶ Limita tũ decisionẽ tex. nostri singulariter nõ ꝓcedere in lucris nuptialib⁹, que pater facit ex forma statuti disponẽtis q̃ marit⁹ decedẽte vxore in matrimonio lucref certã partẽ dotis, dato q̃ adsint filij, q̃ si postea marit⁹ acciperet scõam vxorẽ, trãseũdo ad secũda vota priuat isto lucro ista tuti ia quẽsto, ꝛ illud lucrũ vadit ad filios ꝓioris matrimonij, qui in talib⁹ possunt testari, q̃uis sint in potestate patris: ita probat tex. in. ℣. quoniã infirmitas. in vers. disponat. in auc. de nu. ꝛ tex. in. l. in quibus. C. de sec. nup. ꝓ que iura ita dicit Ange. in. ℣. veniẽt. in auc. de nup. sequit. d. Alex. hic. ꝛ in. l. j. ℣. hoc aũt. ff. ad Treb. ¶ Tũ cõsidera q̃ illa iura nõ simpliciter cõcedit filiũfa. q̃ possint vltimã volũtatẽ cõcedere, sed bene disponere p qb⁹ portiombꝰ inter filios habeat fieri diuisio, sicut ꝛ alꝫ in auc. si qua mulier. C. de sa. san. eccl. ¶ Scõo limita istas leges [a] q̃ phibent filiumfa. testari vt nõ habeãt locum in filijs francigenarum vel britonũ: eo q̃ fm leges quas seruãt francigene vel britones, nõ habẽt filios in potestate. gl. est insti. de pa. pote. ℣. ius aũt. i vers. ciuiũ romanorũ: quã pro sing. allegat Bal. in. c. ij. circa fi. nõ fra. de no. benefi. inuesti. ꝛ in. c. j. an marit⁹ succe. vxo. in benefi. ita limitat Lud. ro. ꝛ. d. Alex. hic. Sed tu cauẽ, q̃ limitatio est ꝛ sine vera, sed nõ est ad ꝓpositũ istarũ legũ que loquunt de filijsfa. ꝛ sic de filijs in ptãte. l. nã ciuiũ. ff. de his q̃ sunt sui, sed filij fracigenarũ vel britonũ nõ sunt in potestate parẽtũ. gl. preall. ergo nõ facit ad ꝓpositũ nostrũ. ¶ Secũdo principaliter põdero ꝓ istã l. probari regulã q̃ alibi traditur, q̃ quãdo leges in. C. lunt in eo. ti. tũc apparet de ꝓpietate ꝛ posteritate. sed quãdo sunt sub pijersis ti. C. istud nõ põt argui. ſ. q talis. l. sit anterioꝛ. eo q̃ sit in ti. anteriori. ita dicit gl. ℣. in. l. cõstitutione. C. in verbo, pri mordio. ꝛ gl. ꝛ Bar. in. l. ij. j prin. C. de iura. cal. ista regula ꝓbat hic, nã iste tex. est in ti. anterioze. ꝛ tñ est facta post. l. cũ nõ solũ. vel. l. fi. ſ. de bo. q̃ lib. patet q̃ eas refert, ꝛ sic q̃uis ille leges sint in posteriori titulo, nõ per hoc sequitur q̃ posterius sint facte, istu. ſ. etiã ptz in. l. vnica. ſ. in nouissimo. C. de cad. tol. vbi tex. facit mentionẽ. d. l. vnica. C. de his qui ante aper. tab. tamẽ iste tit. est inferior. Istud etiã patet in. l. fi. ſ. j. C. de cura. furio. que facit mentionẽ de. l. fi. C. qui admit. que est in tit. inferiori. ¶ Tertio no. [b] ex. l. fi. duplex ex ꝓiulegio q̃ habet filiusf. in bõis castrẽ sib⁹, vel quasi. primũ est quod de eis potest libere testari. secũdũ q̃ ei⁹ testamẽtũ nõ subiacet querele, vt hic: ꝛ. l. fi. ſ. de inof. test. ¶ Hinc infert [c] q̃ cũ bona donata a rege vel impatore filiofa. habẽt natura quasi castrensis peculij. vt est text. in. l. cum multa. q̃ Bal. ibi dicit esse sing. ſ. de bo. que lib. ꝛ dixi in auc. ex testamento. ℣. de colla. q̃ de talibus poterit testari. ꝛ ita firmãt Lu. ro. ꝛ do. Alex. hic. ꝛ Lud. in prealleg. auc. similiter hinc ꝛ secundo notabilius infertur q̃ cũ filiusfa. presbyteri censeãtur habere bona iura quasi castrẽsis peculij. auc. presbyteros. ꝛ. l. sacrosancte. ꝛ. l. cũ leoniana. C. de epis. ꝛ cle. etiã si sint clerici [d] prime tonsure, q̃ poterãt testari, prout etiam probatur in. c. q: nos. et ibi canoniste de testa. gl. in. c. q: ingrediẽtibus. in ver. testãdi. xix. q. vlt. ꝛ expresse no. do. Barth. veronen. in cau. lxvj. de quo pũcto plenius dixi in. l. filie licet. ℣. de coll. ꝛ ibi tetigi an istud ꝓcedat in bonis aduenitijs aliũde q̃ causa clericatus. post Bart. in d. l. sacrosancte. ꝛ no. istud inter vltima superius dicta p limitatione istius. l. pe. ꝛ aliarũ dictarum legum similium, q̃ de facili filiusfa. poterit fieri cleric⁹ prime tõsure, ꝛ hoc modo poterit testari: ꝛ sic vides q̃ de facili eluderentur iste leges. ¶ + Istud tũ q̃ secundo loco dixi ex tex. q̃ testamẽtum cõditum de castrensibus vel quasi nõ subiacet querele est hodie correctũ per. ſ. sed hec qdẽ. cũ se. in auc. vt cũ de app. cog. fm bar. ꝛ alios in auth. ex causa. in. ꝛ. col. j. de libe. ꝓt. vbi dicetur. Ang. ꝛ Dodeꝛ. hic q̃ Ang. singulariter limitat hoc vltimũ in filiofa. ſ. byterο, vel clerico: q̃ adhuc hodie si exheredet patrẽ vel matrẽ in testamẽto, testamentũ nõ subiaceat querele, sed pater vel mater agunt solũ ad eorum legitimã, condictione ex le. scilicet ex. d. auc. presbyteros. ꝓallegata. ꝛ in corpore vnde sumitur. q̃ cũ sit posterior ꝓ ſ. sed hec quidem. remanet incorrecta, ꝛ cũ Ang. tenet Lud. hic, ꝛ Raph. Fulg. hic tenet contrariũ: ꝛ pondera q̃ text. in. d. auth. presbyteros. ꝛ in corpore vnde sumit, dicit ita tamen vt parentes habeant legitimã portionem q̃ si non fecerint est locus precedẽti. auth. ꝛ sic in omnib⁹ est locus querele. p. o. ſ. sed hec qdẽ. Idẽ tenet Sali. i. d. auc. ex causa. j. de lib. pre. Tu vltra eos põdera q̃ cõtra Ang. facit q̃ cum equiparentur hodie a iure testamẽtũ presbyteri, ꝛ alterius testantis de quasi castrensibus: per. d. auc. presbyteros. ergo q̃ in vno corrigitur per. d. ſ. sed hec quidem. intelligitur ꝛ in alio correctũ esse: quia q̃ duo casus parificant a. l. antiqua in aliqua materia, certe. l. noua cor rigens fm Bar. in. l. ij. ff. de leg. j. ꝛ in. l. Marcell⁹. in pn. ff. ad treb. ꝛ in auc. sed cum testatori. C. ad. l. fal. Sustinẽdo. Ang. potes dicere q̃ parificatio q̃ fit de testamẽto presbyteri ꝛ alterius testãtis de quasi castrensibus, fit in materia fauorabili vt nõ habeat locũ querela ꝛ sic testamẽta expugnari nõ possint: ergo nõ debeat fieri ex tẽtio ad casus odiosum. d. ℣. sed hec quidẽ. vbi disponitur q̃ testamenta possint querelari ꝛ expugnari per regulã. l. cum quidã. ff. de lib. ꝛ posth. Et vide que dixi in. l. sicut certi. in vlti. col. C. de testamen. mili. Jason Pisis.

¶ De testamentis. Rubrica.

1 ☞ Ubi concurrunt veritas ꝛ communis opinio tanq̃ diuersa, ꝓfertur communis opi. veritati.

2 Ubicunq̃ requirit certa qualitas in personis adhibitis aliquo certo limitato tempore, debet precise probari quod illa qualitas limitato tempore interuenit.

3 Exceptio seu positio debet concludere non tantum de veritate sed etiam simul ꝛ semel, de communi opi. alias nihil operat.

4 Regulariter seruus non potest esse testis in testamento.

5 Error non presumitur.

6 Qui vult repellere aliquẽ ꝓpter inimicitiã, nõ sufficit q̃ ꝓbet iij genere inimicitiã, sed oꝛ etiã ꝓbare in specie eius qualitates.

7 An testis nũcupatiuũ redactũ in scrip. ꝓbetur p solã scripturã.

8 Regulariter by aliqua res est mea, sed non possum probare licitum est mihi recuperare eam furto.

C. i.

TEstes, Diuide in tres ptes. In pma ponit thema ꝛ decisio. In secũda que est ibi, cũ eo tẽpore. ponitur ratio decidẽdi. In tertia que est ibi, nec quisq̃. rñdetur tacite obiectioni. Et q̃ in illa tertia respõdeat tacite obiectiõi, dicit Bar. hic i vlt. co. h. d. In spicit cõditio testis adhibiti i testamẽto qualis fuerit vere ꝛ putatiue tempore quo adhibitus fuerit: hoc dicit ista solẽnis lex.

1 ¶ Nota ex ista. l. duo generalia ad que vulgo allegatur primũ est, quod vbi cõcurrit veritas ꝛ cõis opinio tanq̃ diuersa, ꝓfertur cõis opinio veritati. ꝛ istud est fauore testamẽti, q̃ causa sustinẽdi testiũ respicit fauorẽ publicũ. ꝛ vbi tractat de testõ sustinendo dicit ibi tractari de fauore publico cum publice interesse q̃ testamẽta sortiãt effectũ. l. vel negare. ff. q̃ead. testa. aper. ꝛ de hoc est glo. valde no. in. l. gallus. ſ. qd si is. in ver. vtilitatẽ. ff. de libe. posth. als aũt cessante fauore testamẽti ꝛ sic publico, nũquid ꝓferat opinio veritati, remitto te ad Bart. in. l. is qui putat. ꝛ in. l. gerit. ff. de acq. hered. Aliud gñale habes ex hoc
a text. prout etiã no. glo. hic q̃ cõmunis error [a] facit ius ꝛ habet ꝓ veritate, cõcordantes sunt in glo. vide Bar. ꝛ Jac. Butr. in l. Barbarius. ff. de offic. pret. Bal. hic in. iij. q. ꝛ late Fulgo. hic per Lyn. in. l. decernimus. ℣. de sacrosan. eccle. aliquid per Bar. in. l. ij. ff. de sepul. lega. Salic. in. l. zenodorus. ℣. ad maced. Bal. omnino. in. l. ij. C. de sent. Ange. de Aret. in. ℣. sed cum aliquis. insti. eo. per canonistas. in. c. ad probãdum. de re iudi. plene per d. Ant. de But. in commento. c. consultationibus. de iure pat. ꝛ
2 tetigi in. d. l. barbarius. ff. de off. preto. ¶ + Secundo diligenter not. ex tex. ibi cum eo tẽpore, fm Bart. hic in vlti. col. ꝛ Bal. in iij. no. hic notabiliter probari q̃ vbicunq̃ requiritur certa qualitas in personis adhibitis aliquo certo limitato tẽpore, debet precise probari quod illa qualitas limitato tempore interuenit. ꝛ non sufficeret probare quod interuenerit ante illud tẽpus vel post. vt dicit hic tex. in vers. cum eo tempore. Ad idem facit text. in. l. ad testium. ſ. j. in verbo tunc. ff. eo. faciunt que notant Bart. ꝛ alij in. l. non solum. ſ. sed vt probari. cum suis concor. ff. de operis noui nunt. ꝛ vide que dixi in rub. ℣. qui admit. Limita tamen istud not. per text. sing. ꝛ ibi Jnno. ꝛ do. Ange. ad hoc põderant in. c. proposuit. de cleri. ex com. ministr. quod licet requiratur certa ꝛ determinata qualitas certo tẽpore, ꝛ requiratur ꝓ forma, certe talis qualitas probatur in esse presumptiue, non dico cõcluderter illo tempore probando quod olim fuit. ꝛ ita illum tex. ad hoc no. do. Franc. de Aret. in consi. ij. incip. videtur dicendum. in. j. col. ¶ Tertio pondera text. in vers. signabatur hic colligt q̃ ista. l. loquitur de testamẽto in scriptis, quia testamentũ nũcupatiuũ nõ signatur nisi in testamento cecidit. hac consultissima. vbi dixi. ſ. tit. j. fm Raph. Fulg. hic, ꝛ idem tenet Jmo. in. l. ad testium. ſ. conditionẽ. ff. eo. tamen glo. ꝛ cõmuniter doc. hic intelligunt q̃ ista lex procedat etiam in testamento nũcupatiuo, cũ sit eadem ratio de quo dicetur. j. in glo.
¶ Quarto pondera text. ibi, omniũ cõsensu, ꝛ intellige sane nõ omniũ hoim de mũdo, sed oim qui verisimiliter eũ cognoscũt. fm Bar. ꝛ alios hic. ꝛ est gl. no. in. l. cũ quidã. ℣. quod dicitur. ex ñ. in ver. obstetrices. quã ibi no. Bar. ff. de acqui. hered. traditur in. l. j. ℣. nuntiatio autẽ. ff. de oper. no. nun. Jmo plus nõ requiritur q̃ omnes cognoscentes istum testem reputarent eum liberum, sed sufficit q̃ maiorꝰ pars cognoscentium. l. iij. in prin. ff. ad maced. iuncta. l. ij. C. e. fm Ray. ꝛ Alb. de rosa. hic. ꝛ late Joan. fab. in. ℣. sed cum aliquis. in. vij. col. insti. eo. cum concor. de quibus per do. Alex. hic. ꝛ idẽ tenet do. Frã. ó are. in. d. l. ad testiũ. ℣. j. Quãuis cõtrarium tenuerit Jmo. in. l. ad testium. ſ. j. quem
3 sequitur Ang. de are. in. d. ℣. sed cũ aliquis. in vlt. col. ¶ + Item extẽde istã l. vt procedat nõ solũ q̃ vnus vel duo ex septẽ testibus erãt servi, imo procedit ista lex etiã si oẽs septẽ testes testabãtur fuissent oẽs servi, vel aliter inhabiles: oĩmodo cõi opinion reputarent habiles. Et ad hoc bene põdera istũ tex. in prin. dũ
b dicit testes, ꝛ sic i plurali. Itẽ indefinite ergo equipollet acsi di
c xisset oẽs testes. inr. vulgarib⁹. Et q̃ est bonũ argu. [c] de parte ad totũ vbi est eadẽ ratio. l. qui scit. in prin. cũ iuribus ibi alleg. in glo. ff. de pfur. ꝛ. l. que de tota. ff. de rei vend. ꝛ. c. pastoralis. in prin. ff. de offic. de leg. bona glo. in Clem. si vna. in ver. defensor. de reb. eccle. nõ alie. ꝛ ita tenet Ly. hic in. ij. q. ꝛ sequitur Raph. Fulg. ꝛ Jo. fab. in. d. ℣. sed cũ aliquis. ¶ Item procedit ista lex non solũ quãdo in testibus testamentarij erat defectus seruitutis, sed etiam quãdo interuenisset alius defectus, puta q̃ aliqs
d in veritate esset femina, ꝛ reputaret masculus vel esset infamis
e ꝛ cõcubinatus ꝛ cõmuni opi. reputaret habilis. ita cõcludit Ly. Bar. Bal. ꝛ magis cõiter alij per gl. reputatã sing. in. l. cũ lege. in glo. si. in verb. putant. ff. eo. quã glo. cõiter sequunt doc. hic, ꝛ eam reputant sing. Bal. in. c. super eo. de testi. cũ concor. de quibus per do. Alex. hic. Quãuis contrariũ teneant Ang. ꝛ Fulg. hic põderando tex. in. d. ℣. sed cũ aliquis. in verb. libertate. Sed
f hic põderando tex. in. d. ℣. sed cũ aliquis. in verb. libertate. Sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

simul copulatiue tractaret qō ita sint habiti ⁊ reputati. Potuit etiā moueri Bar. per istū tex. hoc modo. nam seruus nō prohibet simplr esse testis in testō, sed cū ista qualitate si ita habet ⁊ reputat. tex. est in hac. l. p quā supplet. d. l. qui testō. §. seruus. sed vbicūq; requirit qualitas in actu nō sufficit act⁹ sine qualitate. nec cōtra. tex. est in. l. fulcinius. §. ij. ⁊ ibi no. Bar. ff. de qui. cau. in pos. ea. ⁊ in. l. j. §. ait prtor. ⁊ ibi no. Bar. ff. ne quid in flum. pu. ⁊ in. c. licet causam. ⁊ ibi Abb. in. vij. no. de pba. ⁊ tex. in. l. Titi⁹. ff. de test. mil. ergo nō sufficit opponere de seruitute vl infamia testis aut iudicis nō qualificata. ⁊ hoc mō iste text. bene faceret pro opi. Bar. † Itē ꝺ Bar. facit, qz cū error nō ꝓsupponitur. l. si adulteriū cū incestu. §. incestū. in verb. vtiq; si error allegatur. ff. de adul. vnde qui errorē allegat debet eū probare. vt no. in. l. error. j. e. Ergo in isto tex. q allegat q̄ tēpore testamēti habebat q̄ libero: debet illud probare. Sed aduerte qz Jo. And. ⁊ Abb. ꝛ. d. Ant. but. in. c. fraternitatis. de testi. tenēt idē qō Bar. in iudice. §. q̄ opponēs exceptionē ꝺ iudicē q̄ erat excōmunicatus, debet etiā pbare q̄ habeat ꝓ excōmunicato per text. vbi dicunt esse casum. in. c. ad pbādū. de re iudi. Sed in teste verior sit cōtraria opinio, ex quo nō reperit cautū in teste put in iudice. per. d. l. ad probādum. ita tenet do. Fran. de Aret. in. d. l. ad testium. in pzin. Ista differētia nō placet, qz faciliꝰ repellit iudex q̄ testis: qz facilius pōt haberi alius iudex, sed nō ita possunt haberi alij testes. gl. est in. c. insinuate. ⁊ ibi ímo. ⁊ doc. de of. deleg. ⁊ gl. in. c. vno. ⁊ canonistę in gl. §. e. ti. Bal. in. c. de cautis. in. ix. col. eo. ti. si ergo non sufficit opponere ꝺ iudicē q̄ erat excōmunicatus, nisi etiā probet q̄ ita habeatur ꝓ excōicato per tex. in. d. c. ad probandū. ergo multomin⁹ sufficiet cōtra testē per rationē. ꝺ. alle. ⁊ ita ex oibus. ꝺ. dictis potes tenere cū Bar. ⁊ ꝓ eo faciet text. in. d. c. ad pbādū. in vtroq; dicto tā in iudice q̄ in teste, inducen do: vt ꝺ. induxi. ¶ Aduerte etiā ꝑ dictis, qz. d. Frā. de are. in. d. l. ad testiū. in pzin. si bene inspicię in exceptiōe excōicatus nō cō stituit differētiā inter iudicē ⁊ testē, imovult q̄ doctrina bar. p cedat ⁊ in iudice ⁊ in teste, q̄tū ad exceptionē excōmunicatiōis per. d. c. ad probādū. sed in exceptiōe infamię vel seruitutis que opponitur contra testem, cōtra Bar. qz lex nō requirit tunc q̄ reputetur ꝓ out in exceptione excōicationis. d. c. ad probandū. Dicit etiā Bart. hic in fine, q̄ nō sufficit opponere exceptionē in genere q̄ aliqs sit infamis. ⁊ ita reputabat: nisi in ꝑecie deducātur cause infamie: hoc est ex qua causa sit infamis. per tex. in. c. ꝓsentiū. §. testes. in verb. sigillatim. de testi. in. vi. ⁊ idē tenet Bal. hic in. ij. q. ⁊ alij. ⁊ Lud. ro. in cōi. cc̄c. inci. in casu proposite cōsultationis breuiter dicendū. adde gl. in cle. constitutionē, in verbo circunstantiarū. de elec. Pau. de ca. vbi limitat, in cōi. cc̄vij. visa appellatione. in. ij. col. Facit qō no. vult Bal. in. l. ut pia, post gl. ⁊ Bar. ibi. ff. de leg. j. qō statutū puniēs diffamantē aliquem, intelligitur qñ deuenit ad specificationē delicti. Facit etiā qō no. vult Bal. in. l. si quis testiꝰ. ad fi. §. de testi. q̄ si quis vult repellere ꝓpter inimicitiā nō sufficit pbare inimicitiā i genere, sed debēt pbari in ꝑecie eius qualitas, imo fortiꝰ voluit Bar. in. l. iij. §. lege Julia. ff. de testi. ⁊ in. l. j. ff. de excep. in. ij. col. iij ver. pone qō aliqs excipiēdo opponit q̄ etiā tenet exprimere qualitates ⁊ circunstātias criminis. Itē locū ⁊ tēpus, sicut in li bello accusatorio: ꝺ quo vltimo qz dubiū est, vide Bal. q cōtrariū tenet in. l. edita. C. de eden. in reperi. Paduana. in. viij. col. ⁊ in. ⁊. oppo. ⁊ in aut. si testis. in fi. C. de testi. Canonistę in. d. c. ꝓsentiū. §. testes. ⁊ in. c. fin. de purga. canonica. ¶ Ult. antequam venias ad glo. ad istam. l. adde qō dicit signanter Ang. in cōi. j. inci. poꝛrecta fuit petitio. in. ij. col. qō si sit oppositū cōtra testes q̄ nō sunt omni exceptione maiores, [a] vel quod sunt infames. ista est inepta exceptio. Dictio em̄ qō nō sunt, denotat tempus ꝓsens. vt. l. cū stipulamur. ⁊. l. si a colono. ff. de ver. obli. ⁊. l. si ita. ff. de auro ⁊ arg. leg. nō autem dicit q̄ tempore iuramēti eoꝝ, ⁊ depositionis nō essent oi exceptione maiores. Unde posſibile est q̄ nūc nō sint omni exceptione maiores, ⁊ tūc fuerint. Un de dicta exceptio est inepta, qz conditio testis inspicitur ſm tēpus productionis ⁊ iuramenti. per istam. l. si arbiter. C. de sent. Item ⁊ notabilius tenet idē Ang. in consi. cccvij. factū tale est. Christophorus, vbi plus tenet qō etiā si dicatur sunt ⁊ fuerūt, adhuc nō ob. q̄ illud verbum fuerunt potest intelligi post testificatum. Hinc Bart. in ista. l. quādo ponit formam exceptionis contra testem, dicit q̄ tunc tēporis quando tulit testimoniū ⁊c. Slo. in ver. adhuc. diuiditur in duas partes ꝓncipales. In prima declarat tex. ⁊ hec est plena. In secūda que est ibi. ⁊ nota quod licet glos. per viā notabilis fortiter opponit contra text. Rursus illa secunda pars diuiditur in tres particulas. In pri ma vt dixi. gl. per viā notabilis fortiter opponit, ⁊ fatetur contrariū: quod licet sufficiat seruos fuisse habitos ꝓ liberis tem pore quo adhibiti sunt in testāmēto, tamen detecta postea eoꝝ seruitute nō poterūt in iudicio examinari, cum sint serui. l. quo

a ¶ Omni exceptione maiores. Adde q̄ dicitur testes omni exceptione maiores. vide glo. in vers. maiores. in. c. j. ō cōsan. ⁊ ff. gl. in a ỹ. idoneos. insti. de inut. stip. hab. in. l. admonendi. de iureiur. Alex. de imo. ꝺ. xvij. inci. viso ꝓcessu cause vertentis, inter Ant. quon ds Joā. Berini, in. j. vol.

b ¶ Cōsciētie. Ad de gl. in. c. iusgen tiū. i. dist. Abb. i c. j. de jniur. xvij. col. Fel. i. c. quoniā, in. iij. col. de si. doct. in. c. q cū fure. ō fur. Arc. in. c. dominꝰ nos ster. xxiij. q. ij.

niā liberi. ꝺ. de testi. ⁊ ic ꝓ eos nō ꝓterit tale testamētū ꝓbari. in secūda que est ibi, ⁊ si dicas gl. per viā questionis fortiter opponit cōtra illud qō renuit gl. in parte precedenti, qz nihil ꝓdesset, qō sufficiat seruos fuisse habitos ꝓ liberis tēpore condi titi testamēti, si postea per eosdē nō posset testamentū ꝓbari, nec possent in iudicio produci, glo. ad hoc ponit primā responsionē, ⁊ sic primū intellectum, qō ista lex loquatur in testamento nuncupatiuo redacto in publicā scripturā per manum publici notarij: in quo aduerte qō gl. dicit ꝙ consuetudo sic se habet, quod ꝑ instrumentū publica manu notarij confectū ꝓbetur testamentū absq; septē testibus. ⁊ ad istud cōprobādū vltra consuetudinem gl. alleg. tres leges in quibus dicitur q̄ vbi adest publicū documentū nō expedit habere aliā probationem per testes. Vel dicit gl. quādo aduersarij fateretur, vt habes in ea. In tertia ⁊ vltima que est ibi, alij dicūt gl. ponit secundā solutionē, ⁊ sic intellectū, qō ista lex loquatur in testamēto in scriptis: vt probat text. in ver. signabatur. qō bene probatur ꝓ scripturā publicā notarij, ⁊ nō ꝑ testes. qz non stat in auribus testium. Deinde gl. reprobat precedentē intellectum q̄ testamentum nuncupatiuum possit probari ꝑ solam scripturā notarij, q̄ solū obtinet vim duoꝝ testiū, cū in testamēto. vij. requirātur. ¶ In ſi. gl. habes ex tota ista gl. a ꝓin. vsq; ad ſi. ꝛclusiue, q̄ si testes in testamēto adhibiti ⁊ veritate sint serui, vel aliter inhabiles, ꝓpter illam communē opinionem sustinetur testamentū valere, tamē ꝑ tales seruos nō poterit ꝓbari. qz detecta eorum seruitute testes serui nō possunt in iudicio produci. l. quoniā. alleg. gl. Et si dicis que vtilitas est q̄ testamētum in se valeat, si nō potest ꝓbari ꝑ testes, qz in effectu ꝓaria sunt aliquid non esse, vel esse sed nō posset probari. l. duo sunt. Titij. ff. de testa. tute. Item paria sunt nō esse, vel nō apparere. l. in lege. ff. de cōtrah. empt. ⁊ c. solennitates. el. j. de consē. dist. j. nam aduersario negāte testamētū, ꝓout faciet verisimiliter, si nō poterit ꝓbari illud quod valeat, nihil relenabit. gl. ponit tres vtilitates.

7 † Prima subintrat illam difficultatē nūquid testamentū nuncupatiuum redactū in scriptis ꝓbetur ꝑ solam scripturā, de quo plene per gl. ⁊ doc. in. l. heredes palā. in pzinc. ff. eo. ⁊ per gl. in. l. si. C. de fideicō. ⁊ in. l. ij. vbi dixi. ꝺ. de bo. poſ. secūdum tabul. quē pre. Secūda vtilitas si aduersarius fateatur testamentū nō est verisimilis. Tertia vtilitas qō ista lex loquatur i testamēto in scriptis redacto in scripturā publicā, est verissima in se, ⁊ ita tota die videm⁹ q̄ sola scriptura notarij publici ꝓbat testamentuꝫ ⁊ eius defectū, etiā si omnes testes essent mortui, vt dicā statim in. l. seq. ¶ Alia vtilitatē vltra gl. tradit Bal. hic i. ij. col. qz qñ testamētū valet, licet nō posset ꝓbari ꝓpter detectā inhabilitatē testiū, tū heres qui in veritate est heres, dato q̄ in iudicio obtinere non posset: tū quocunq; ingenio pōt. ⁊ est sibi licitū in foro ꝛcietie[b] furari res hereditarias, ⁊ nō peccat. qz regula est vbi aliqua res veritate est mea: sed nō possum ꝓbare licitū est mihi ⁊ recuperare eā etā furtiue ⁊ nō pecco. ſm Jnno. in. c. olim. el. j. de testi. ſpo. ⁊ ibi do. Ant. de but. in. vij. col. qui dicit plus. q̄ nō solū possum rem meā furtiue recuperare imo aliā rē equiua lētē mee, qñ meā habere nō possum, dūmodo nō sequatur icandalū. ⁊ refert ita tenere theologos, sequitur Flo. in. Lita. ff. ad leg. aquil. ⁊ Pau. de ca. in cōi. cc̄xxv. in. iij. col. ⁊ do. Ale. in cōsil. cc̄xxv. inci. circa ꝑmū dubiū. in. j. vol. vbi cōsului de famulo qui nō poterat consequi salariū a patrono, ⁊ ex capsa furtiue pecuniā assūmpsit. ⁊ idē qō Bal. sequitur simpliciter do. Abb. in. c. j. in. ij. col. de his que vi metusue causa. Jstū intellectū gl. sic declaratū, sequunt Jac. bu. Ray. Bart. Raph. Ful. ⁊ Lu. ro. hic. iste intellectus est verus in se, ſz nō est tenēdus ad hūc tex. qz nō est ꝓsumēdū q̄ Jmperator in hac. l. ⁊ similibus dispoſuerit sic so leniter valere testamētū, in quo adhibiti sunt testes serui, q̄ reputabātur liberi: niſi etiā intellexiſſet q̄ per eos posset testamē tū ꝓbari. nec est ista lex facta ꝓpter casus ſpeciales. ꝺ. enumeratos. ¶ Unde oportet nos tenere q̄ testamētū valeat, ⁊ possit ꝓbari nō obstāte q̄ detecta sit seruitus vel inhabilitas testiū, ⁊ si oportet nos deponere ad. l. qñ liberi. ꝺ. de test. ⁊. l. ij. §. due autē sunt cause. ff. de qua difficultate varij varia dixerūt. Et ī effectu reperio quinq; principales sol. Et in ꝓmis do. Alb. in sum. tiſtius de test. circa ſi. dicit nō obstare. d. l. quoniā liberi. qz loquit qñ erāt serui vere ⁊ putatiue. sed hic reputabātur liberi. Et ſi di cis dato q̄ putarent liberi tēpore cōfecti testamēti tū nūc tem pore quo debēt examinari detecta est eoꝝ seruitus, ⁊ sic dz attēdi tēpus quo ꝓducunt in testes, ⁊ ſi illo tpe reperiūtur inhabiles nō admittūtur. d. l. ij. §. due autē sunt cause. ver. singe. Respō det ipse q̄ illa lex procedit qñ testis mutauit cōditiones culpa sua. qz effect⁹ est infamis vel excōicat⁹. ſz hic nō intercessit mutatio culpabilis, ſz solū detectio inhabilitatis. Jsta gl. tenēt Ly. ⁊ Bar. hic et Bar. i. d. l. ij. §. due autē sunt cāe. istū intellectū reprobāt Ange. Fulg. ⁊ Lud. Ro. hic. Jmol. in. d. l. ad testium. §. conditionem

§. conditionem. ꝓpter generalitatē. d. l. quoniā liberi. ⁊. d. l. ij. §. due autē sunt cause. tū istam opi. Ita etiā tenet Bal. in. c. ꝓsentiū. circa ſi. de testi. lib. vj. allegnūdet Ly. Jaco. de are. ⁊ Bar. in. d. l. ad testiū. §. cōditionē. q̄ aliqñ testes adhibitē ad solēnitatē alicuius actus, vt in testamētis. ⁊ satis est q̄ ꝺ illo tpe factifactū sit solēnitati legis: quia nil est q̄ posſit tunc imprtari. vt dicit tex. no. in rōne sui in. c. j. an remoueri deb. ⁊ tes q̄ pa. esse desi. in vſi. feu. ⁊ tunc casus superueniēs etiā ex sua culpa vel ex suo delicto nō nocet. Ratio, qz dictū eoꝝ trahit retro ad tps quo adhibiti sunt. ⁊ satis est quod illo tempore sit sanctū solennitati legis. ⁊ ad hoc vide aliqua similia addūcta per domi. Alle. hic sed vbi testes adhibentur nō ad solēnitatē actus: sed ad probationem: prout regulariter fit in contractibus vel similibus: vbi testes ad hibentur, non quia requirantur pro solēnitate: sed vt possit per eos probari res gesta. ⁊ isto casu requiritur q̄ sint habiles, nō solum tpe quo adhibiti sunt: sed etiā tpe quo in iudicio producentur ita ꝓprie loquunt̄ cōtraria. Ista fol. sequit Bal. hic in. ij. col. ⁊ Pau. de ca. ⁊. d. Alle. hic ⁊ Jo. fab. in. d. §. sed cū aliqs. i. vij. col. ⁊ magis cōmuniter tenēt. Sed eā reprehendit Jmo. in. d. §. conditionē. ꝓpter ſinalitatē. d. l. quoniā liberi. ⁊. d. §. due autē sunt cause. vbi nō apparet an testes erant adhibiti ꝓ solennitate, vel ad probandū. ꝓpterea ⁊ fortius data ista sol. ꝓ vera se querentur multa absurda. sequeretur enim ꝙ in testamēto cōdito a patre inter liberos vbi duo testes adhibentur non ꝓ solēnitate: sed ad probādū. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. ſ. e. ⁊ l. ſi. C. fa. eccl. itē in testamēto condito ad pias causas. ide in testamēto militis, in omnibus istis testes adhibentē solū ad. pbādū. sequeretur q̄ ista. l. nō haberet locū q̄ non sufficeret q̄ testes fuerint habiti ꝓ habilibus, qō videt absurdū ſm Rapha. cu. in. d. §. cōditionē. quiper hoc reprehēdit istū intellectū. cui etiā fortiter refragat ratio. d. c. primi. an remoueri de testa. q̄ militat etiā quādo testes nō adhibētur ad solēnitatē. ¶ Tertia fuit sol. bal. in. d. §. cōditionē. qui dicit q̄ ideo in hac. l. testes inhabiles etā a post decretā[a] inhabilitatē admittūtur ad. pbandū, eo q̄ erāt ad b hibiti in testamēto, ⁊ in testamēto[b] requirit qō testes sint rogati aut. rogati. ꝺ. de testi. ⁊. l. hac cōsultissima. in pzin. in ver. rogatis. j. e. vnde succedit regula q̄ quādo partes roganerūt aliquos in testes, etiam si essent inhabiles, tamē intelligunt̄ eos taliter approbare qō nō possunt amplr eis opponere de inhabilitate. Bles. sing. in. ſ. ⁊ licet. in ver. supplicijs. in aut. de testi. quā gl. dicit esse ordinariā ⁊ sing. Bal. in. c. ij. de testi. ⁊ An. hic. de cui⁹ gl. veritate vide Bal. in. l. parētes. C. de testi. ꝺ. Ant. de but. ⁊ Jmo. in. c. ex literis. de trāſa. Sed quādo testes adhibiti nō sunt rogati, tūc detecta eoꝝ seruitute vel inhabilitate bene repelli possunt put est quādo adhibentē in cōtractibus vel in alijs actibus in q bus nō requirit testes esse rogatos, dicta aut. rogati. ⁊ tūc loquūtur cōtraria. Et hāc sequit etiā Sali. in. l. quoniā. C. de her. facit qō signāter vult Bar. in. l. lucius. ad ſi. ff. de fideiu. Ita ſolutionē reprobāt Jmo. ⁊ Pau. de ca. i. §. cōditionē. ⁊ Lud. ⁊ d. Ale. hic in aliquibus medūs satis fragilibus hic relatis ꝙ do. Alex. Sed ego vltra eos reprehēdo: qz si verū esset qō in ista. l. ideo fer ri possunt esse testes ⁊ possent in iudicio produci: eo qz fuerūt in testamēto adhibiti: in quo testamento debēt esse rogati. ⁊ qō illa rogatio faceret: vt eis nō posset amplr opponi: sequerent̄ duo absurda. Primo sequeret qō cū i omni testamēto testes debeāt esse rogati: vt dixi q̄ semp serui ⁊ inhabiles possent esse testes. cōtra. l. qui testamēto. ff. e. in. §. seruus. ⁊. l. hac cōsultissima. in pn. j. e. Scō ⁊ fortiꝰ nō esset opus qō reputarent̄ ꝑ liberis, si sol⁹ rogatus sufficeret: qō est cōtra istū text. Item testes fuerūt rogati a testatore: nō aūt a venientibus ab intestato. qui nunc opponūt. Preterea ⁊ quarto quando testes adhibent̄ solū ad probādū vt in cōtractibus: tūc ꝓcedit illa gl. qō partes rogando tales testes cēsent̄ eos habilitasse: sed qñ testes habiles requirunt̄ ꝓ solennitate: vt in testamēto. l. hac cōsultissima. in pzin. j. eo. tunc rogatis partiū nihil facit. l. nemo pōt. ff. de le. j. ⁊. l. ius publicū. ff. de pa. Item illa glo. ꝓcedit quādo testes tēpore quo actus gerit sunt inhabiles: tūc eo ipso qō a partibus roganꝰ, videnꝰ approbari. sed nos loquimur quādo testes tēpore act⁹ gesti reputabant̄ habiles: sed postea detecta est eoꝝ inhabilitas: vnde partes rogando tales testes non possunt videri approbasse. respectu defectus postea futuri. c. nulli. de electio. in. vj. ⁊ in. c. insinuante. de of. del. ſm Jmo. ⁊ Frā. de are. in. §. cōditionē. ⁊ Lud. hic: facit. l. de cta te. §. ex causa. ff. de interroga. actio. ¶ Quarta fuit sola. bal. hic: in. iij. col. post ſlic. de mata. quā sol. ſibi ascribit Joā. de imol. in d. §. cōditionē. qō cōtraria sunt vera: qō detecta inhabilitate te stiū, nō per eos posſit actus probari: siue loquamur in cōtractibus siue in vltimis voluntatibus, sed speciale sit in testamēto in scriptis, de quo loquit̄ ista. l. vt patet in verbo signabat, ⁊ declarat gl. in. §. testes. instit. eo. Et ratio specialitatis est, qz testamentū nūcupatiū stat in auribus testiū. l. heredes palam. in pzin. ff. eo. sed in testamēto in scriptis testes nihil sciunt de his que in te stamēto cōtinent̄: ideo mi habēt deponere ꝺ tenore testamēti: qz serui nō admitterent̄: ad illud probandū, sed solū habent cognoscere sua signa ⁊ subscriptiones, ⁊ sic habēt deponere de facto ꝓ prio. vnde habes aduertere, qō licet seruus nō possit esse suus in iudicio, est verū quādo deponit de facto alieno, secus quādo de facto ꝓprio. l. seruos. C. de test. ⁊. l. interrogati. C. de q̄stio. Adde a gl. i. l. serui. j. respōſo. ff. de te. istū intellectū qō fiat differētia iter testamētū nūcupatiuū, ⁊ testamētum in scriptis. tenet ante oēs gl. in. d. §. testes. insti. e. Itē ꝓ isto intellectu adde bene facere illō q̄ ad hāc. l. dicit Bal. in. c. sup eo circa mediū. de tes. vbi dicit q̄ ideo in hac. l. valet depositio istoꝝ testiū postq̄ est detecta eoꝝ inhabilitas: qz ista lex loquit̄ i testamēto i scriptis, in quo testes se subscripserūt. ideo fingunt̄ retro deposuisse. Itē adde q̄ dicit Bal. in. c. ꝓsentiū. in. ſi. de testi. lib. vj. vbi dicit q̄ in ista. l. testes etiā infames ⁊ serui examinant̄ in iudicio, eo qz deponūt sup fa cto ꝓprio. i. sup ꝓpria subscriptiōe testamēti. quā fecerūt tpe quo erāt legitime fame. ideo valet. vt hic, ⁊. l. quero. §. fi. ff. de edi. edic. ⁊. d. l. serui. j. respōſo. ff. de testi. Sed tu vltra reprobatiōes Lud. ⁊. d. Alle. hic, ⁊ do. Frā. de are. in. d. l. ad testiū. §. cōditionē. aduerte q̄ ista solutio licet videatur cōgruere huic. l. in versic. signabatur. tamē nō cōgruit quantū ad. l. testiū. §. cōditionē. que nō magis loquit̄ de testamēto i scriptis quā de nūcupatiuo. Se b cundo qz etiā secundū hunc intellectū, ideo serui possunt in iudicio probare, eo qz in testamēto in scriptis solū deponūt de facto ꝓprio, solū recognoscēdo sigilla, si ita esset. ergo etiā si cōi opiniōe nō fuissent reputati liberi, admitterent̄ tanq̄ deponētes in facto ꝓprio. qō est cōtra hunc tex. ⁊. §. testes. insti. eo. itē ipse in tellectus procederet si ista. l. solū loqueretur quādo inhabilitas testis est ꝓpter seruitutem, sed cū ista. l. generaliter habeat locum in quac ūq; inhabilitate, vt firmaui in tex. scō m omnes, pone q̄ detegatur inhabilitas quod vnus testis sit femina solutio nō pcedit. Preterea tenio credit̄ de facto suo, misi in subsidiū ⁊ cum dōmētis. l. serui respōſo. vbi gl. no. ff. de testib. ⁊. l. cū pbatio. ff. de proba. ꝓout etiam dicit do. Fran. de are. in. d. §. conditionē. Preterea ⁊ adhuc fortius nō est verum q̄ in testamēto in scriptis testes habeant solū deponere de facto ꝓprio, imo habēt etiam deponere de facto alieno, videlicet an testator se subscripsit, ⁊ quod testator dicit q̄ illud quod in illa scriptura cōtinebatur volebat suū testamentū. l. hac cōsultissima. in pzin. j. eo. itē habēt deponere de ꝓsentia ⁊ subscriptione dicti testiū vt firmant Jac. bu. Bal. ⁊ Fulg. j. l. pri. ¶ Ultima fuit solu. Ang. hic. ⁊ in. d. §. cōditionē. quam dicit esse suā nona opini. per quā omnes leges ſm eum cōcordātur. ⁊ ad hanc in examinib⁹ scholariū recurro, qō in quocūq; actu vel dispositione mutatio status testis vel detectio impediat testē examinari ⁊ produci in iudicio, iuribus ad cōtrariū adductis. Fallit in fauore testamēti, vt hac. l. q̄ conseruatio testamēti respicit publicam vtilitatē: vt dic c gri in tex. in. j. no. ⁊ qō sit speciale dicit expresse tex. in. §. sed cū aliquis. in vers. subuenire se ex sua liberalitate testamento. instit. eo. quem etiam ibi ad hoc ponderat Jo. fab. in pzin. iij. col. qui idē tenet. facit tex. hic in verbo ex sua causa. licet aliqui libri habeāt libertatē. ꝓout gl. que dicit. ſ. putatiua. sed vera litera est libera litate. quamuis aliqualiter obstet. d. c. j. an remoue. deb. testes. secundum do. Alex. hic in. ix. co. vnde quacūq; teneas res nō trā sit sine dubitatione. Jason Pilis.

1 ⁊ Exemplatio instrumenti quid sit.
2 Apertura instrumenti quid sit.
3 Quid sit publicati testamenti.
4 Jnstrumenta pub. ⁊ authentica non publicantur. d
5 Quando exempla testamētoꝝ vel publicatio esset de antiquo, tale exemplum factum per manum notarij plene ꝓbat.
6 Publicatio testa. fides perpetuo adhibetur, etiam si originale sit deperditum.
7 Testamentum non potest publicari nec aperiri viuo testatore.
8 Quando pater in vita facit legitimari filios, non requiritur alicuius citatio.
9 Aut. l. nostra habeat locum in codicillis sicut in testa. 2.

Publicati. Ad euidentiā ꝑmitte q̄ in iure nostro reperiunt̄ tria, que ꝛz vi deanꝰ idē sunt tū valde diuersa. ſ. ⁊ exēplatio instrumēti, aptura, ⁊ publicatio. c exēplatio dicit quoties 1 peto ꝙ notarius q̄ nō est rogatus[b] de instrumēto principali, sed c alius det mihi alicui[a] copiā instrumēti. de ista exēplatiōe nō est materia nostra: sed aut. si qs in aliquo. C. de edē. ⁊. c. firde ſi. instr. 2 ¶ Scō regnit apertura: qñ petit testamētū ēssicti aperiri, ad hoc vt videat q̄ in eo sint scripti heredes, ⁊ vt possint ō iure fieri trāſactiones inter legatarios ⁊ heredes: que nō pōt de iure fieri niſi inspectis. vijſq; verbis testamenti. l. j. in ꝓin. ff. quēadmo. tes. ape. ⁊. l. de his, vbi dixi. ff. de transa. ⁊ in ista aptura testamēti

a Post detectam. idem videtur tenere domi. Abb in. c. super eo. el. j. in. j. nota. de test. Purp.

b ¶ In testamento. Adde. l. heredes palam. in. §. in testamētis. ff. de testa. Anton. de bu. in. c. indicante. de test. idē Anto. de but. in c. cum esses. e. tit.

nō regrit magna solēnitas: q etiā nō facta recognitiōe subscriptionis p oēs testes poterit coīa iudice aperiri, vel coīa idoneis viris de mādato ipsi⁹ iudicis, fm.l.cū ab initio.cū seq.ff. quēadmo.test.ape.z in ista aptura nō requirit citatio aliar psonarū fm Bar.z Aln.z ibi plen⁹ Jmo post Bal.in.l.j.in prin.ff. quē admo.test.ape.p illud qō ibi vult gl.in ver.alieno. Et qd erit hoc casu si vn⁹ ex legatarijs vadit ad notariū z petit q⁹ p̄mittat sibi videre testū, vt videat an in eo sit sibi aliq̄d legatū. notari⁹ dicit ego nolo ostēdere: z si vis tradā tibi in formā publicā. ꝓstita mihi mercedē: aliter nolo ꝙ videas: nūqd cogatur sibi ostēdere. ponit no. ¶Dan. de ca. nec recolo alibi vidisse in.l.j.ſ. quēad. test.ape. quē ibi simpliciter sequit. d. Alex. z de ista aptura ita.l. nihil loquit. ¶ Tertio reperit publicatio testi. z de ista loquit ista.l. z hic attēde, q⁹ z⁹ iste termin⁹ publicare, varijs modis capiatur: tū in hac.l. z ista materia publicare, est aliqd in publica documēta redigere ad istū fīnē z effectū. vt tali instō fides adhibeat etiā si testes moriant, ita declarat Bart. in.l. gesta. circa prin. C. de rei ud. post gl. ibi: z sic publicare, idē importat hic qō authēticare.

4 ¶ Hinc est ꝙ instra publica z authētica nō publicant: q: cū ō p se fidē p̄stāt habeāt, nō expedit in hoc publicatio. Et vt tituli gas aduerte, qō aliqū de testō vel nūcupatiuo vel in scriptis, est rogat⁹ notari⁹ publicus in p̄sētia septē testiū: z talis notari⁹ fecit publicū instrm̄, tūc nō est opus remedio ijstius. l. nec dispositione. l.j. ff. eo. q. dato q⁹ oēs testes sint mortui, absq; solēnitate hui⁹. l. instr̄z publicū factū in manu publici notarij de p̄se plenā fidē facit. Et plene ꝑbat. gl. est fin. z approbata in. l.ij. i prin. vbi Bar. z alij not. z sequunt. ff. quēadmo. test. ape. Tenēt Bart. z oēs in. l.j. ſ. e. z ibi Bal. Sali. z ¶Dan. de ca. reputant illā gl. esse ad hoc sing. in iure. Et dicit ibi Ang. in lect. 80z. in fi. qō Bar. eo audiente multoties faciebat signāter notari illā gl. sed adde glo. plenior. in. l. fi. in verb. ostēdit. C. de fideicō. Et ideo, q⁹ tēp⁹ ib⁹ nostr⁹ semp notarū publici rogant: vt conficiēr instrm̄ publicū testiū dispositio isti⁹. l. z. l.j. ſ. eo. de consue. raro vel nunq⁹ locū hz. Sz aliqñ euenit ꝙ testator efficit testū nūcupatiuū absq; noīatio in p̄sētia septē testiū: z tūc heres instituit⁹ p̄t petere ad me moriā rei eternā, nec cōtingeret aliqñ ex testib⁹ mori vel absentari, ꝙ tales testes examinent citatis citādis: quib⁹ examinatis z redactis in scripturā iudex interlocutorie p̄nūtiabit illā scripturā testamēti, que p̄ius erat priuata. haberi p publica. z perpetuo talis scriptura fidem faciet sic publicata: dato quod testes moriant. Et de ista publicatiōe logit ista. l. Que publicatio: vt vides fit vt ꝑpetuo fides adhibeat: eo mō in testō in scriptis, pone ꝙ testator manu sua propria scripsit testū suū, vel fecerit scribi p manū alterius priuati: deinde etiā scripturā testi clam in pūa. vſj. testiū fecit claudi, z subscribi, ac sigillari per testes. q⁹ tū ignorāt quid in illa cōtineat. Certe mortuo testatore res ibidē script⁹ p̄t petere qō authoritate iudicis aperiat: deinde facere q⁹ citatis citādis testes ibidem scripti veniant ad recognoscendū sigilla z subscriptiōes: quib⁹ recognitiōibus factis z redactis in scriptis index p̄nuntiabit illā scripturā testamēti, que p̄ius erat priuata. haberi p publicata z perpetuo fidē facere. De qua publicatione vitra tradita p Bal. z alios hic recurrelate ad Specu. in ti. de instr. edi. ſ. offense. ver. z qñ de publicatione, vſq; ad fi. ſ. z in. ſ. vt aūt. ver. ad huius. p Jnn. z alios in c. ſi. de side inſt. Bar. in. l.j. in prin. z. l.ij. in princ. z. ſ. ſi dubitef. fīt. quēad. test. ape. ¶ Nota tū diligēter ex predictis: q⁹ qñ exēplatio testamēti⁹ vel publicatio esset de antiquo, tale exēplū factū p manū notarij plene ꝑbaret, eo q: propter antiquitatē oīa fīsume renī soleniter acta. etiā qō est: tūc etiā si notarius in tali testō non renūciaret vel attestaret solēnitates in exēplādo vel publicādo aiure requisitas interuenisse. nec posset tunc opponi ꝙ publicatio testamēti nō fuerit soleniter facta. z hoc ꝑpter longinquitatē tp⁹, ꝑpter quā eēt impossibilis: aut valde difficilis, ꝑbatio ita colſ. ex dictis can. in. c. alberic⁹. de testi. z ita in specie cōsuluit d. Frā. de are. de testō cuiusdā cardinalis q⁹ erat de antiquo: z op ponebatur ꝙ nō interuenerāt solēnitates requīte. Jta tz in cōsi. ccxxvj. inci. casus talis est, ꝓsupponit in facto. in. ij. dubio. Sicut in simili ꝓsumit ꝑ p̄sūa q̄ fuit lata de antiquo, etiā si solennitates nō sint in sua enūtiate. fm. d. Car. de Aln. de bu. z alios in. c. qñ cōtra falsam. de ꝑba. habet in. c. cū inter. vbi tex. de re iu. tradit in. l. sciendū. ff. de ver. ob. ¶ Quādo aūt dicat de antiquo⁹ dicam. l. cū aliqnis. j. de iur. delī. ¶ Do. ista lex, publicato testō fides ꝑpetuo adhibet etiā si originale sit depditū. h. d. ¶ Jn text. ibi. casu qui ꝑbat intercedit. innuit litera q⁹ publicatū testū tūc demū fidē faciat qñ originale est pditū z hoc tenuerunt Odofr. Alb. z Aln. hic. Tu dic melius qō semper plene ꝑbat. z qō dicit in tex. de notat cōtingētia facti fm Cy. hic in. ij. q. Bart. z alios z Bart in. l. ij. in prin. ff. quē adm. test. aper. nisi quis vellet redarguere instrm de falso: tunc posset petere originale exhiberi. l. fin. vbi Bartol. z alq̄. C. de side instrumen. Joan. andre in additio. Spec. in ti. de instru. edi. ſ. post q̄. ver. vbi autem. z glo. in cle. j. in ver. cōpellēdos. de vsur. An⁹ tamē est casus mirabilis z singularis in quo exemplū nō probaret, nisi probet originale deperditū in causa. ſ. quādo cōtractus esset celebrat⁹ in scriptis. in gta. l. cōtractus. C. de fi. instr. vel testamētū esset ꝓditū in scriptis per manū notarij. tūc nisi probet illā originalē scripturā esse casu fortuito deperditā, nō ſtatur trāſumpto. per hanc. l. z q⁹ ista lex loquat in testamēto in scriptis patet ex tex. ibi, materia in qua primus a testatore scriptū: q⁹ in originali cōſtit subſtātia. ita sing. Bal. in rub. C. de fi. inſt. in. vj. col. ver. secundo quero. qō dictū sequitur z exclamat Lud. Ro. in. l. fernādū. in vlt. char. ff. de ver. ob. in cōſi. clxxiij. inci. amplissime doctor. in. iij. col. Sed hoc dictū est verū q⁹ instrumentum exemplarū manu einsdē notarij qui fuit rogatus, censet originale: z nō exemplum. l. vnum. cū gl. ff. eo. c. dudum. de cōuer. cōiug. firmat Bar. in. l. ſi quis ex argētarijs. ſ. preter. ff. de edē. z in. l. in fraudē. ſ. neq; instrūmēta. ff. de iure fil. bar. z alij in auſ. ſi qs in aliquo. C. de eden. z ita etiā reprobat Alex. in. d. aut. ſi quis in aliquo. in. iij. col. ¶ Sl. in verb. publicari. dicit diuiditur magistraliter in quatuor partes. Jn prima ponit coīa quo iudice debeat fieri ista publicatio. Jn ſcē a quomodo fiat. Jn tertia quis sit effectus istius publicatiōis. Jn quarta z vltima an possit fieri viuo testatore. secunda ibi: vt testamētum aperiatur, tertia ibi: z proderit. quarta ibi: alij dicūt. ¶ Jn prima parte ibi: vt coīa iudice ordinario c dic q⁹ etiā ꝑ tot fieri coīa delegato. c. fin. in. ij. delegato. z ibi cāmōſſte ad hoc notāt. de fide inſtr. tenet Specu. in tit. de instr. edi. ſ. ostēſo. ver. z quoniā. de publi. z patet clara ratione: q⁹ cum cōpetat cuilibet magistratui ordinario. ſ. nulla. in aut. de defen. cini. gl. in. l. testamenta omnia. ſ. eo. ergo pōt delegari. per. l.j. ver. que vero. ff. de of. eius fm Cy. z ¶Dodeer. hic. licet Fulg. de hoc dubitet. z est ratio. d. Alex. tamen huic rationi posset responderi, quod cōcessum est cuilibet magistratui ꝑpter periculū: q⁹ testes possent mori: vt dicit Ba. in. l. ij. in prin. ff. quē admo. test. ape. ꝑ hoc nō sequit ꝙ possit delegari. sicut in simili in. l.j. z. l. iij. ſ. duas. ff. de dom. anfec. z in simili in. l. ius dādi. iūcta. l. nec mandāte. in princ. ff. de iuto. z cura. de. ab hic Jtē ad de quo licet istam rationē sibi ascribat do. Alex. tamen ante eū ponit ipsemet Fulg. hic: z super ea relinquit cogitan. ¶ Jn vltima parte habes, qō testamētū nō pōt publicari nec aperiri viuo testatore. Hinc dicit singulariter Bart. nec alibi legi in. l. fi. ſ. j. in. v. col. C. de edi. diui adri. tollen. quē sequitur Sali. z Paul. de ca. ibi: ꝙ licet alīs difficile sit probare mortē testatoris tamē si heres ostendit instrumentū testamēti, hoc ipso ꝓsumitur testatore esse mortuum. qō valde no. z an sit verū ibi dicā. Limita ramē cōclusionē gl nisi de voluntate testatoris. l. omnium. ſ. e. secūdum Cy. z alios hic: z Bar. in. l. ij. ſ. ſi dubitef. in fi. ff. quēad. testa. aperi. tū tex. ſ. d. l. omniū. nihil facit: q⁹ dicit publicauit. i. manifestauit. fm gl. ibi subdit Fulg. hic sub dubio forte, ꝙ eo casu quo testamētum aperitur vel publicatur viuo testatore, de eius voluntate, tunc nullius citatio requiritur: puta veniērium ab intestato mouetur: q⁹ tunc videtur testari apud acta: z valet testamentū. l. omniū. z. l. sancimus. j. e. Tu melius cōfirma: q⁹. d. l. sancim⁹. loquit quādo cōcurrit lapsus longi tēporis, z tres testes. Cōfirma per bonum simile † q⁹ quādo pater in vita[d] facit legitimari filios, nō requiritur alicuius citatio. fz Bar. in. l. gallus. ſ. z quid si tantū. in vlti. col. ff. de lib. z posth. quē sequītur alīs ibi. z Bal. in. l. ſi. C. quibus res ind. nō nocet. z do. Aln. in. c. per vene rabilē. qui fil. sint legi. bar. in. l. iij. ꝑ illū tex. ff. de iur. an. an. Ité pater pōt petere cōfirmationē status liberorū, nec est op⁹ citari agnatos: etiam si filij sint incestuosi. l. qui in prouincia. ſ. j. cū gl. ff. de ritu nuptia. qui tex. est ad hoc solitarius: fm Bal. in. c. j. pr. col. de confir. vti. vel inuti. ad idē bene facit: quia non oportet citari illos quibus inuitis potest act⁹ experiri. l. iij. ſ. illud. in p̄cip. ff. de fideicom. li. z regula, qui potest inuitis. ff. de regu. inris.

9 ¶ Ultimo pro complemento istius. l. queritur vtrum ista. l. habeat locum in codicillis vt similiter petantur publicari sicut testamentum. vide per Bal. in. l. nec casu. ad. ſi. C. de discus. li. z. vbi dicit quod alias obtinuit de facto: quod non tamen aliter determinat vt ibi per eum. Jason Pisis.

1 ✠ Nobilitas in statuti non facit vt ex imperfecto testamēto possit hereditas adiri.

2 Donatio que excedit summam quingentorum aureorum nōva let sine insinuatione. nisi fiat ab imperatore.

3 Lex loquens in imperatore, an habet locum in principe nō recognoscente superiorem.

3. Ex imperfecto

Nobilitas istituti etiā si sit iperator nō facit vt ex testō ipfecto possit hēditas adiri. h. d. ¶ Jn text. ibi. hereditatē vēdicare. istud. z vbi vēdicare, est multū generale cōuenies ad oēs actiones reales. siue singulares sint: vt rei vēdicatio: siue vniuersales. vt petitio hēditatis: sed re vēdicatio in specie nō cōpetit p̄o vniuersitate ius. vt est hereditas. l.

a ¶ Testi. Adde Anfrā. in rep. c. qñ cōtra falsam.

b ¶ De antiquo. Adde Jo. an. in c. alliō. de ꝑsump.

c ¶ Ordinario. ad de doc. c. cū in iu. de off. dele. z per Jnn. in. c. ſi. ō. test. Afran. in rep. c. qñ cōtra. de ꝑb.

d ¶ Jn vita. adde albe. de ro. in tra. de legitimatiōe. Bal. in. l. naz ita diu⁹. ff. de adop. Bal. in. l. rescripta. ſ. de p̄sec. ip. off. Bal. in. j. C. de inuiſ. om. iud. Bal. in. l. eam ꝙ. C. de fideicom.

tas. l. vendicatio. ff. de rei ven. l. ſi peculiū. in prin. ff. de pecu. leg. z rationē assignat Bar. subtiliter intuēti in rub. ff. fol. ma. in. vl. col. ¶ No qō etiā Imperator instituit⁹ heres ab aliquo ꝓuato in testamēto pōt hereditatem adire: per rationē de qua in text. ¶ Pro cui⁹ intelligētia cōsidera quatuor casus principales si vis scire quādo princeps vel Imperator dicat solut⁹ legib⁹: aut enim loquerīs de actu qui fit ab ipso principe vel imperatore: et cōfert in ꝓuatū, z in isto dic ꝙ est solutus. ll. Hinc videmus qō l⁹ marit⁹ nō possit donare vxori, nec marito vxor. nihil valet donatio: toto tit. ff. z. C. de donatione vir. z vxo. tū si principes donat vxori: statim valet: q: actu quē ipse princeps facit nō est subiectus. ll. l. donatiōes quas parētes. C. de do. inter vi. z vxo. sicut valet donatio quā facit princeps filio in potestate. fm Bal. l. c. j. ſ. ite sacramēta. in pe. co. de pa. iur. fir. seqt Lud. vbi dixi in auſ. ex testamēto. ſ. de colla. † Hinc etiā videm⁹ q⁹ l⁹ donatio q excedit summā quingētorū aureorū sine insinuatiōe nihil valeat. tū si fiat ab imperatore nō regrit insinuatio. l. sancimus. in pn. C. donā. z l⁹ ille tex. loquat in donatiōe facta ab imperatore: tū extēdit vt etiā habeat locū in rege in suo regno: vel in ꝑncipe sub suo ꝑncipatu: q⁹ si superiorē nō regnosceret. ita extēdit Ol. i cōſ. ccxxxi. inc. vt eius de quo querit aliqualis notitia habeat. Jo. an. in ad di. Spe. in ti. de instr. edictio. ſ. porro. in addi. q⁹ inci. hic sabūcio. Jmo. in cōmēto. c. cū cōtingat. in pen. char. magna. de iureiurā. Lud. ro. in cōſi. lix. q⁹ incip. ad discutiēdū. in q̄nto dubio. z do. Alex. in. l. cēturio. in. ꝑ. col. ff. de vulg. z pup. z aliquid Bal. in. d. l. sancimus. Bene. de plumbi. in. l. ſ. rogatus. ſ. consul. ff. de ma. vin. Adde ꝙ similiter valeret testamētū cōditū a principe l⁹ nō absit numer⁹. vſj. testiū: vel alie solēnitates iuris ciui. sicut ꝑ suā ꝓsentiā facit in alijs valere. fm ¶Pau. de ca. hic. z in. l. ſi qs impetrator. ē. ti. j. dicet Fulg. hic teneat cōtra z male: q⁹ dicit ꝙ solū loquitur in principe in donatione ꝙ nō trat iure cōi. vt ꝓdixi. ergo secus in alijs. facit qō vult Bal. in. d. l. sancim⁹. C. de do. de testamēto cōdito a quodā dño de vrsinis. † Sicut in simili dixi qō. l. cū multa. C. de bo. quē. loquēs in imperatore extēdit ad regē. ita dixi in auſ. ex testamēto. ē. de colla. Aut loquimur i actu qui fit a ꝓuatore cōfertur in principē, z in isto seruat ius cōe. z ita ꝓprie loquitur ista. l. z. l. nolum⁹. j. e. z. l. si quis imperator. z l. seq. ē. ti. j. Aliquādo z tertio loquimur de actu qui fit inter principē z ꝓuatū vt est in cōtractibus qui celebrantur inter principē z ꝓuatum. z in istis non est magis solutus ꝙ sit alius ꝓuatus. l. cesar. ff. de publica. c. j. de natura feu. c. j. de ꝓbb. ratio q⁹ licet princeps sit solutus legibus, nō tamē est solut⁹ cōtractibus. dicit Cy. in. l. digna vox. C. de legi. q⁹ licet de⁹ subiecerit. ll. imperator: tamē nō subiecit cōtractus. fm Bal. in. l. ij. in. ix. ca. C. de serui. z aqua. aliquādo z quarto loquimur de actu qui fit in p̄sentia principis: z tūc loquitur. l. omnium. j. eo. habetur in. l. ſi. C. de legi. z in ca. in causis. de re iudi. Jason.

1 ✠ Error in nomine proprio, vel pronomine, vel cognomine, nō vitiat si de corpore constat: limitat tamen: vt. ſ. nu. 2.

3 Error in nomine regionis vel confinij vel in patria vel in ſylla ba, an vitiet.

4 Si testator apponat nomen proprium, z nomen officij, z in altero erraūit, an talis error vitiet.

4.

1 Jn nomine † Error in nomine ꝓprio vel pronomine cognomine nō vitiat si de corpore cōstat. h. d. Jsta regula secūdū gl. hic, generaliter ꝓcedit in omni materia: vt hic: z. l. in venditionibus. circa mediū. ff. de contrahen. emp. z. l. his verbis. ſ. ſi. de here. instī. z. l. dem ostratio falsa. in p̄in. ff. de cōdi. z demon. q: ratio est generalis z indifferēs: qō ex quo cōstat de

2 corpore error nominis nō dz vitiare. ¶ † Limita nisi sit erratum in nomine ꝓprio ipsi⁹ testatoris. q: talis error arguit stultitiā. l. ſi. z ibi Bar. z doc. ad hoc notāt. C. de here. instī. Idē qñ errāt in nomine proprio filij sui: fm Bal. z Ang. in. d. l. ſi. in. ij. col. pillā tex. ex idē itrare rationis. sequit Lu. hic. ¶ Scō limita in testamēto ceci. q: error in nomine proprio here. dispositionē vitiat. secūdū Ang. z Frā. de are. hic ꝑ tex. in. l. hac cōsultissima. in pri. ſ.

c ti. j. ¶ Tertio limita qñ est erratū in nomine appellatiuo. c qe nō imponitur ad beneplacitū, sicut nomē proprium. l. ſi quis in fundi vocabulo. i p̄in. vbi gl. z doc. ff. de leg. j. z. l. quoties. in pn. ff. de her. inſt. ¶ Quarto notabiliter limita ex eo ꝙ tenet Jo. an. in addi. Spe. in ti. de rescrip. ꝓsenta. ſ. ratiōe causę. ver. qd si indubitate. post Jo. de deo. in li. j. q̄stionū. q. ſlj. vbi tenet ꝙ si impetrauit rescriptū sup ecclesia ꝓua ꝓbyterū, si errauit in nomine ꝓprio ꝓbyteri: z cōſtet de ecclesia: nō valet rescriptū: ꝙ est strictī iur. c. signīficāte. z. c. Rodulph⁹. ō rescri. z dicit Jo. an. qō vere ita practicat. z no. illā rationē q: rescripta sunt strictī iuris z litis restringende: qua etiā assignat gl. in. d. c. significāte. in glo. magna. circa

d fi. Quid aūt si papa mandat⁹ puideri de beneficio in dioceſi bono. B. scholari Bonoñ. z ille. B. sit Paduanus studēs Bononie, an per hoc vitietur rescriptū. ponit Jo. an. Anc. de bu. Car. Jmo. z Semi. in. d. c. significāte. z tenet ꝓbabiliter Abb. in cōſi. xciij. in. ij. vo. in q̄stione que ad ꝓsens vertit inter capitulū. in vl. co. Et limita. d. c. signīcāte. vt per Bar. in. d. l. demōstratio falsa. in principi. in. vj. col. adde etiā ꝙ dicā infra in fi. ¶ Quinto limita in baptiſmo. nā si baptizās intendit baptizare masculū z ei imponit nomē petri⁹, cū sit puella, nō est baptizata ipsa puella est qñ baptizās intēdebat masculū z nō feminā baptizare. Rō: q: oportet ꝙ intētio baptizātis fundet sup vero. de cōſecra. di. iij. c. quāuis. z in. c. ſolēt. sec⁹ si de hoc nō cogitabat, sed simpliciter baptizabat ita determinat Host. in summa de baptiſmo. in. ſ. que sit ei⁹ forma. ver. qd ergo si qs puter. Sexto limita vt infra ꝓxime

a dixi. ¶ Quid si erret in noīe regionis, vel cōſinis, vel in patria aut parochia, etiā qd in errore ſyllabe. tangūt Alb. ¶Pau. de ca. z Aln. hic, z plenius doc. in. d. l. si qs in fundi vocabulo. ¶ Ité vltra. ē. datas limitatiōes limita istū tex. nō ꝓcedere quado erratūr i cōditiōe ꝑsone desinātē cām finalē ꝓpter quā testator motus est ad instituēdū, vt ꝙ credebat illū qui instituit esse filiū q nō erat talis error: bene vitiat. vt dicā ſ. l. se. z ponit ¶Pau. de ca.

4 z Alex. hic, in fi. ¶ Quid aūt si testator apponat nomē ꝓpriū z nomē officij. sed in altero erraret, distingue vt habes tex. fin. in l. pe. z ibi Bar. ff. de reb. dub. Et per illum tex. decidit ibi Bart. b dicēs se ita dixisse in. q. de facto, ꝙ si dux ducatus fecit mentionem cōtra Titium potestatem assiſij, cum in veritate vocetur sempronius, qō magis inspicimus dignitatem ꝙ nomē ꝓprium. vt ibi per eum. Et illū tex. ¶Pau. de ca. hic, in fi. dicit esse singularem. Et nō est alibi fm Bal. in. c. quoniā Abbas. de offi. delega. Et adde quod dixi. ē. in quarta limitatione. Jason.

1 ✠ Sola affirmatio vel asseueratio non sufficit ad probandum quem esse filium.

2 Qualis possessio filiationis non sufficit in decisorijs, sed in prepa c ratorijs iudiciorum sic, nisi coadiuuentur alia probationes.

3 Filiatio semper debet probari per asserentem se esse filium, siue agat siue conueniatur.

4 Sola nominatio filij quid operatur.

5 Relictum alicui vt filio qui non est, non valet quia filiatio presumitur esse causa finalis relicti. d

6 Illullum est maius mentis nostre testimonium quam qualitas inspecta verborum.

7 Ubi habemus sonum verborum non egemus interprete.

8 Si. ll. doctor adoptauit aliquem in filium, z adoptio fuit nulla propter defectum iuris, si postea in testamento dixit, instituo talem filium meum, cum in veritate non sit, vitiatur institutio.

9 Verba enunciatiua non inducunt adoptionem in p̄eiudicium illorum quos testator grauare non potest.

11 Verba enunciatiua an z quando disponant.

e

5. Ex ꝓfessio.

c Jn tex. ibi neqz ꝓfessio, neqz asseueratio qñ ista inter se differāt, dic vt per gl. j. in. l. nō nudis. ē. ō. ꝑba. Jsta. l. hz. ij. dicta. † Et primo no. q ꝓ e

1 fessio auctus asserentis aliquem esse filium suum non ꝑbat eū esse filiū. Et sic sola affirmatio vel asseuratio non sufficit ad probandum quem esse filium. facit in simili bo. tex. in. l. cauſs feir. ff. de iurepa. Eodē modo publica fama que est ꝓ ciuitate non sufficit ad ꝑbādū aliquē esse filiū alicuius, puta ꝙ per ciuitate publice dicit ꝙ iste est filius talis ista fama sola nō ꝑbat eū esse filiū, nisi sit coadiuncta alīs adminiculis. Jta fin. dicit Sal. l. j. in p̄in. in. ij. col. ff. de testi. qō dictū nō ignorauit. d. Alex. qui cōmēdat in cōſi. cxv. in. iij. vol. inci. in causa vertente inter Aluto. in pe. co. tamē ista asseueratio licet nō ꝑbet filiationē, inducit aliq̄ ꝓsumptionē. vt hic, in gl. j. Et plenius p Cy. z Bal. in. l. nō epistolis. C. de ꝓbb. cū infinitis cōcor. de quibus hic per do. Alex. f

imo plus. talis asseueratio cōstituit quēm quasi pos. filiationis. z ideo trāſfert onus, ꝑbādi in aduersarū. vt habes ꝓ Bar. in. l.j. ff. de lib. agno. in. ſ. idē per contrariū cū limitatione de qua ibi per eū. Sequitur ¶Pe. de an. in cle. si summas pōtifex. de sen. ex. Canoniste in. c. trāmisse. qui filij sint le. gl. in. c. michael. de fi. ꝓbr. Limita singulariter z non oblīuiscaris, quādo filiatio venit in dicio incidēter, sed si principaliter litigaret super filiatiōe, secus esset. Jta limitat Bar. in. l. nō nudis. in prima lec. quā expresse

2 non habent z in. j. oppo. nec alibi legi. C. de ꝓbat. ¶ † Illo. etiā diligēter pro limitatione predictorū, q⁹ quasi ꝓssessio filiationis nisi nō sufficit in decisorijs, sed in ꝓparatorijs iudiciorū sic, nisi coadiuuatur alia probatione. fm Bal. in. c. per tuas. in. iij. co. de

3 ꝓbat. post Cy. in. l. nō nudis. C. de ꝓbat. ¶ † Illud etiam multū no. q⁹ filiatio semper debet probari per asserentē se esse filiū siue agat siue cōueniat. Jta no. Ang. in. l. liberorum. in p̄in. post gl. ibi. ff. de iuris qui no. inf. ¶ Jnuenio tamē ista. l. notabiliter limitata f ꝑ per do. Ant. de bu. in. c. trāſmisse. qui fi. sint leg. post Jnnocen. ibi, z in. c. per tuas. de ꝓbat. vt ista l. procedat. eo quia talis

✠ Non possit. Adde his omnibus Jaſ. in tractatu in emphy. col. xv. z in. l. ex testamēto. col. v. ver. quinto limita. ē. de collatio. Purp.

¶ Donatio que excedit. Adde Bald. in. l. illum. C. de do. Paul. de ca. cōſi. cxxij. inci. omisso ordine supraſcriptorum dubiorum.

¶ In nomine appellatiuo. adō Bar. in. l. que extrinsecus. ff. de verbo. obli.

¶ Quid si papa mandat. Adde Rotam ti. de rescrip. decis. xvj. in antiquis. z eo. ti. decis. xij. in antiquioribus. z decis. xv. tit. de concess. preben. in antiquis. Legi. bene me. decisiōe Rote. clxij.

¶ Neqz profesſio. de materia istius. l. adde gl. z Jnno. in c. michael. de fi. ꝓbr. Bart. in. l. j. in. ſ. j. ff. de libe. agno. Jnno. in. c. quoniam contra. de ꝓbat. doct. in. c. per tuas. eo. titu.

✠ Limitatam. Adde Fe. in. c. per tuas. col. pe. Socyn. libz. j. consil. lxxxix. in causa agitata. col. j. in fi. ver. ij. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

assueratio vel nominatio fuit facta in legata. Sed si aliquis in testamẽto ⁊ institutiõe dixisset instituo titiũ filiũ meũ ista nominatio facta in institutiõe ꝓbaret eũ esse filiũ. Ratio diuersitatis est q; in vniuersali institutione nõ ꝓsimiliter appellaret filium si nõ esset: secus in legato. Ad hoc etiã adducit doct. Bar. l. j. ſ. idẽ per cõtrariũ. ff. de li. agno. ℙuto q̃ equinoct, q; doc. Bar. loquit q̃ verba sunt ꝑlata circa actũ qui nõ ꝑt conuenire nisi circa filiũ: vt ex heredatio: q; exheredatio in extraneo est res inepta. l. q̃dã cũ filiũ. ff. de ver. ob. similiter emãcipatio. ⁊ q; p emãcipationẽ aliqs ꝓbet filiꝫ, tz Bal. in. l. nõ põt. ff. de ado. ⁊ Pet. de anc. in. d. cle. si summus põtifex. Sz nos loquimur in actu q etiã cõuenit in extraneo. l. extraneũ. la. ℔. C. de he. insti. vcz in istitutiõe vel legato: que necessario nõ ꝓbãt quẽ esse filiũ, vt hic in ver. testõ relinquũtur. qui tex. põt log nõ solũ in legato: ſ etiã in institutione p gl. no. in. ℔. si vero nulla. in verbo relictis. in aut. de here. ⁊ fal. ⁊ gl. in. l. his verbis. in pcin. ff. de here. insti. Tamẽ pro opinione. d. Ant. adde q; vult Bal. in. c. ex trãsmissa. in. ℣. col. de resti. spo. qõ ex institutiõe ꝓbaꝫ filiatio. q; est actꝰ appropriatꝰ filiationi. l. quidã cũ filiũ. ff. de ver. ob. ⁊ idẽ Bal. in. c. ꝑ tuas. in vl. col. de ꝓba. vbi ẽt ponit sup hoc questionẽ quã dicit pẽdere tunc de facto. tũ. d. l. quidã cũ filiũ. hoc nõ ꝓbat imo potiꝰ cõtrariũ, vt prędiximus etiã de extraneo possit fieri institutio. l. parẽtibus. C. de inoffi. testa. Aduerte etiã qõ vbi posthumꝰ nomine baptismali vocat nomine paterno ꝓsumitur filius. tex. est solẽnis. i. l. y. ro. ẽ. ff. de ma. te. quẽ ad hoc reputat mirabilẽ, ⁊ alibi non reperiri in iure. Bal. in. c. tuã. in pe. col. de o. di. cog. sed certe. d. l. y. rotem. nõ ꝓbat. q; ibi alia cõcurrebãt. precipue q; agnitꝰ est vt filiꝰ a matre ⁊ auia paterna ex qua agnitione potius ꝓsumit filiꝰ. l. etiã matris. ⁊ ibi gl. ff. de ꝓba. Itẽ ad id qõ. ℟. ꝑme dixi. an ex institutione ꝓbetur filiatio. adde tex. in. c. ꝑ tuas. ⁊ ibi aliqd per doc. q filꝫ sint le. ¶ †Nota tu qõ tz sola nominatioᵃ vel assueratio nõ ꝓbet aliquẽ esse filiũ qui nõ est, vt hic alibi tũ solum nominare aliquẽ esse filiũ multũ operaꝫ. q; ſ pater habeat filium naturalẽ, ⁊ in aliquo instrumẽto publico vel ꝓuato scriptorum triũ testiũ appellet simpliciter filiũ suũ, intelligiẽ eũ legitimarẽ ⁊ ex. est in aut. ſi quis. C. de naturali. li. que sumit ex. ſ. ad hoc. in aut. vt liceat matri vel auie. glo. ⁊ doc. in. c. ꝑ tuas. q fil. sint legi. vbi glo. limitat hoc verũ q̃n pater ita nominãs nõ tz alios filios legitimos ⁊ naturales. Ratio autem. d. ſ. ad hoc est, ibi in tex. q; l. ꝓsumit matrimoniũ. Limita tũ valde sing. vt sit verũ q̃n tales filij naturales sunt nati ex tali muliere cũ qua pater potuisset honeste cõtrahere matrimoniũ, attẽta eius dignitate: alias secus esset. ratio est q; tex. in. d. ſ. ad hoc. dicẽs cũ qua nupturi cõsistere possunt debet intelligi honeste ⁊ scẽm bonos mores ciuitatis. l. ſi filius. ff. de condi. instit. Ita cõsuluit Bar. ⁊ plures alij ꝛ sibi scripserunt in cõſ. q; inci. neraciuꝫ co: raducti. sequit Bal. i l. ũ. in. ix. op. C. quibus res iud. nõ nocet. ⁊ est tex. de hoc. in. ſ. j. i verbo neꝛ digniã. ⁊ ibi Ang. pulchre no. in aut. quib⁹ mod. natu. effi. leg. ⁊ idẽ Ange. in. d. ſ. ad hoc. sequit do. Nico. de perusio in tractatu successionũ ab intestato. in. qlẽ. col. ⁊ seq. Vide tũ. latiꝰ Bal. in. d. c. i. nnotuit. in. iij. ℣. v. co. de elect. vbi alio modo limitat dicta iura, vt ꝑcedãt q̃n pater nominat talẽ filiũ cũ adiectione suũ: vbi est ius: secus si simpliciter notat filiũ. Rõ est ſm bal. q; dicẽdo suũ, vult dicere in sua potestate: ⁊ per consequens legitimum: ⁊ sic constitetur eum legitimum. ſ. fui. insti. de here. qua. ⁊ diffe. põderãdo ergo qualitatẽ importatã per dictionẽ susũ. tũc vt ſ. ⁊ pater, statim legitimãt eum iuribus prędicalleg. scẽm eum.

¶ †Ex scõ dicto not. qõ relinquitur alicui vt filiõ q̃ui nõ est, nil valet: q; filiatio ꝓsumitur fuisse causa finalis relicti. ergo si fit falsa vitiat relictum vt hic: ⁊ in. l. ſi pater. ſ. de here. insti. Et istud procedit nõ solum si erretur in filiatione naturali, sed etiã si erretur in filiatione ciuili: puta q; aliquis credat aliquẽ esse filium adoptiuum qui non est. l. eam quam. ſ. de fideicom. Limita tamen[c] istũ tex. ⁊ prędicta procedere in casu dubio. sed si cõstaret q; testator sciebat eum non esse filium: tunc licet appellauerit filium qui non est nõ vitiatur relictum, q; ꝓsumitur ex dilectione appellasse filium. eo q; diligit vt filiũ. l. nemo. ſ. qui frater. alleg. in gloss. sic intellige fortem tex. in. l. j. ſ. pomponius. ff. de cardo. edic. vbi ſ. instituo aliquẽ vt filium, siue sit filius siue non valet institutio. ⁊ ita etiam intelligit illum tex. ℙau. de ca. hic qõ no. q; alꝫ obstat ad. l. ſi pater. ſ. de here. insti. ¶ Subdit vltimo loco Barto. qõ in dubio ꝓsumitur quis credere qõ nomine expressit. l. labeo. ff. de sup. leg. Adde quod dicit Bal. in rubr. extra de testib. ⁊ in. c. super literis. in. v. colum. de rescrip. †qõ nullũ est maius mentis nostre testimonium quam qualitas inspecta verborum. Alibi dicit Bal. in. l. volũtatis. ad fi. C. de fideicõ. qõ nõ credimus hominem velle nisi illud quod dicit. Alibi dicit Bal. in. l. ea que. circa ꝑin. C. quomodo ⁊ qñ iud. q; ꝛ: o: est mẽtis eui dentissimũ arg. †alibi dicit Bal. in. c. i. in. vi. col. de cõsti. qõ vbi habemus sonũ verborum non egemus interprete. vt ibi per eũ.

Alibi dicit Bal. in. c. ex trãsmissa. de resti. spo. qõ vox est instrumentum ꝺatũ homini ad significandũ per labia co: ⁊ volũtatẽ. Item ſm philosophũ voces sunt nota earũ que sunt in animo passionũ. vt inquit Bal. in. c. mandatũ. in. j. colũ. de reſcri. ⁊ in. l. vnica. ℔. vbi aũt. C. de cad. tol. ⁊ in consi. schismatis. in. viij. col. i ver. hoc itaq; premisso. Itẽ põdera dum Bar. vult qõ in dubio testator ꝓsumitur credere q; nomine expressit. loquit q̃n agit de actu annullando. ⁊ ita etiã loquit gl. quã Bar. allegat in. l. ne mo. ſ. j. ff. de here. instit. ⁊ sic etiã qñ resultat annullatio actus, testator ꝓsumit credere qõ nomine expressit. ⁊ ita notabiliter limitat regula que habet qõ in dubio dz capi ꝓsumptio vt actꝰ valeat. l. quoties idẽ sermo. ff. de reg. iur. ⁊. l. quoties. ff. de ver. ob.

8 †Facit qõ tenet Ang. in. l. eã quã. in. v. col. C. de fideicõ. dicẽs se ita cõsuluisse inclyta ciuitate Ferrarie. qõ si legũ doctor adopta uit aliquẽ filiũ, ⁊ adoptio fuit nulla ꝓpter defectũ iuris. si post ea in testamẽto dixit in instituto talẽ filiũ meũ, tz sit doctor ⁊ ꝑsuma tur scire iura: ⁊ cõsequẽter põt: q; talis adoptio nõ vz. tũ ꝑsumit credidisse illꝰ q; ꝛbo expressit. l. eũ esse filiũ. ⁊ ideo cũ nõ sit: vitiat institutio. ⁊ ita cõsuluit ipse Ange. in cõsi. xciij. inci. visis ⁊ inspectis supradictis oibus. in. v. ⁊. vj. col. q; no. q; est magna extẽtio ad cõclusionẽ bar. vt ꝑcedat etiã si esset ꝓsumptio in ctrariũ.

9 ¶ †Ex. l. verba testamẽti. no. q; verba enuntiatiua, non inducũt ademptionem in ꝓiudicium illorum quos testator grauare nõ potest, ⁊ circa hoc Bal. Albe. ⁊ Sali. late examinãt verbis enũtiatiuis ⁊ an ꝙdo disponant. que materia plene tradit. ur per Bar. ⁊ alios in. Lex hac scriptura. cũ concor. ff. de do. tetigi aliquid in. l. ex his verbis. ſ. de testamento mili.

1 ☞ Error notarij regulariter non nocet.

2 Sententia in qua omissum est aliqõ verbũ substantiale, nõ valet.

3 In sententia interlocuto, non requiritur de necessitate scriptura tamen bene requiritur verbum condemno, vel absoluo.

4 Sententia que est incerta si potest certificari ex actis bene valet.

5 Si in eadem causa vterq; litigator: um esset victor: ⁊ victus, iudex dicat victum victori ꝛc. ⁊ aliter non declarat, neuter erit condemnatus.

6 Quãdo in testamẽto aliquid est omissum error notarij, quot testes requirantur ad ꝓbandum errorem, ⁊ ad eum supplẽdum.

7 In testamento ꝓ substãtia ⁊ forma requirunt septem testes.

8 Si testator dixit in test. instituo titium filium meum, necesse erit probare q; Titius sit filius testatoris, alias institutio nõ valet.

1 ℟ Error scribentis, † Error notarij non nocet testamẽto. h. d. ⁊ pone casum q̃n reperiꝫ in testõ q; testator: post multa legata facta dicit in alijs oibꝰ bonis meis mobilibꝰ vel immobilibꝰ titiꝫ: ⁊ nõ reperiꝫ plus: valet. q; ex precedẽtibꝰ colligiꝫ q; voluit dicere heres esto: q; ꝑsumit to tũ fuisse dictũ a testatore: ſ fuerit omissum a notario. Itẽ exrẽde istũ tex. vt procedat nõ solũ q̃n testator totũ dixit, ⁊ notarius minus scripsit: ⁊ sic q̃n est plus nũcupatũ ⁊ minus scriptũ: sed etiã ꝑcedit q̃n ipsemet testator scripsisset testiõ: ⁊ per errorẽ omisisset scribere illa verba heres mihi esto: ⁊ solũ scripsisset nomẽ Titiꝰ, quãdo ex precedentibus vel sequẽtibus istud necessario suppleꝛ: vel quãdo talis error posset probari: licet esset difficilius. Ita probat tex. no. in. l. quoties. ℔. j. ff. de here. insti. idẽq; est ipse testator: minus scribat, cũ plus vellet ascribere. vbi ꝓbat iuꝛctis prędcedentibus idẽ esse siue ipse testator errauerit minus scribendo siue notarius: quãdo est plus nuncupatum ⁊ minus scriptus. ad hoc etiam pondera istum tex. qui generaliter dicit errorẽ scribentis testamentũ: ⁊ sic põt intelligi de notario vel testatore vel tertio qui scripsisset. Nec refragantur tex. dum dicit plus nũcupatũ ⁊ minus scriptũ videꝛ: q; potuit esse q; testator nuncupauit here dem coram testibus: ⁊ tamẽ scriptura sua erat diminuta in hoc. Et procedit istud clarius tenendo q; ista. l. habeat locum etiã in testamento in scriptis: vt per Alex. hic post alios docto. per eum relatos. ¶ †No. q; error notarij regulariter nõ nocet vt hic: ⁊ l. ſi libr arius. ff. de reg. iur. vbi etiam habes late per Bar. qualiter notarius[e] possit errorẽ suum corrigere. ⁊ l. Imperator. la. j. vbi Barto. ⁊ alij. ff. de sta. homi. cum multis concor. per do. Alexan. hic. Et no. q; si notarius omittat aliquid in instrumẽto apponere q; noceat parti, tenetur parti de dãnis ⁊ interesse. tex. est vnicus ⁊ sing. in iure ſm Bar. ⁊ alios ibiñ. l. ſi. C. de magistra. cõue. Circa quem tex. diligẽter aduerte, quod si ꝓbetur dolus notarij, hoc est q; notarius dolose omiserit: tunc de interesse ⁊ de damnis statur iuramento partis. ſm Bald. ⁊ Alex. in. l. qui accusare. C. de eden. Sed si culpa omisisset interesse, deberet plene ꝓbari. ſm Bald. in. l. ſi. in pe. colum. C. de eden. per tex. quem ad hoc reputat singu. in. l. argentarius. ℔. cum autem. vbi etiã Bal. ⁊ Ange. ff. de eden. quẽ etiam reputat singu. Bald. in. c. cum venerabilis. in vlti col. de excep. Sed iste intellectus ad. d. ℔. cum autẽ. qõ ibi interesse debet plene probari per testes vel instrumenta. eo q; non fuit

nõ fuit in dolo sed in culpa: cõfundit̃ per illũ tex. iuncta. l. vbi exigitur. eo. ti. ff. de eden. Jdeo. d. Alex. in. d. l. qui accusare. in fi. dicit qõ si dolus notarij fuit in omittẽdo, tũc dãna ⁊ interesse debẽt plene probari. d. ſ. cũ aũt. Si aũt dol⁹ notarij fuit in faciendo, qui est grauior: iuxta gl. in. l. ſi mora. ff. fol. ma. ⁊ in. l. lege cornelia. in pũc. ff. ad sena. sỽl. tunc interesse probaꝫ contra talẽ dolosum per solũ iuramentũ. l. semper. ſ. in hoc interdicto. ff. qo vi aut clã. l. ſi quãdo. C. vnde vi. ⁊. c. ſi. qõ met. causa. ⁊ ita etiã tenent Ly. Bal. ⁊ Sali. in. d. ſ. cum autẽ. Sed istã differentiam reprobat Ang. in. d. ſ. cũ autẽ. ⁊ ibi do. Alex. sibi cõtrarius p tex. in. l. qui restituere. ff. de rei ven. vbi erat dolus in nõ restituẽdo ⁊ sic in omittendo: ⁊ tamen ibi de interesse statur iuramẽto in litẽ. Tu respondẽs qõ illud ibi statuit ꝓpter authoritatẽ iudicis cõtemptam. zd Jagis videtur obstare tex. in. d. ſ. cũ autem. dũ equiparat casum cautionis surrepte vel corrupte, ⁊ sic quando in faciendo, ⁊ quãdo in omittendo. ſ Misi dicas quod ibi equiparatio illa est quo ad qd: nõ simpliciter. Dic ergo meliꝰ fz Ang. ℙau. de ca. ⁊ Alex. in. d. ſ. cũ aũt. qõ cõtra dolosum q; originaliter tenetur iure actionis, interesse probaꝫ solo iuramento. d. l. semper. ſ. hoc interdicto. cum concor. ſ. alle. secus si originaliter tenetur officio iudicis. ita loquitur. d. ſ. cum autẽ. ⁊ fuerunt verba Bar. in. l. ſi pius. in. ij. q. ⁊ ibi Jmo. ff. de op. no. nũ. Et dixi in. d. ſ. cũ autem. Jn dubio autem potius ꝓsumit errorꝰ ⁊ nõ dolus nota rij. secũdum Bar. in. l. quoties. ℔. j. per illũ tex. de here. insti. Bal. ⁊ An. in. l. iuris gentiũ. ℔. quod fere. ff. de pac. tex. in. l. q; adhibitus. in fi. C. de his qui sibi in testa. asscri. que. l. est no. ad excusatiõ nẽ simpliciũ tabellionũ: ſm Bal. in. l. j. ff. de legi. ⁊ in. l. ij. in. ſ. no. C. de errore aduoc. facit regula. l. quoties. ℔. qui dolo. ff. de ꝓba. Et quotiescũq; instrumẽtũ põt saluari, vel iuuari, debet tolerari quãtũ põt ſm Bal. in. d. ℔. quod fere. ⁊ in. l. j. C. de sacrosan. ec cle. Et potius ꝑsumit diuersitas tẽporis vel loci q; q̃ instrumẽtum ꝑsumat falsum: dicit Bal. in. l. imperator. la. ſ. in. iij. col. ff. de stat. ho. Et ſi dicas quomodo possibile est q; notariꝰ aliquid omittat ꝓpter qõ pars possit prętendere interesse cũ habeam? regulam qõ si notarius in instrumẽto omittat aliquã clausulã solitã apponi, talis clausula habetur ꝓ apposita. tex. est in. l. fin. cum glossa. ver. simplicitas. quam ibi no. Bald. C. de fideicõ. Bal. ⁊ alij in. l. hmõi. in pcin. ff. de leg. j. Respõde qõ possit omitti aliquid ꝓiudiciale parti, q; tamẽ de cõsuetudine nõ soleret apponi. Eodem modo si omittatur in actu aliquid qõ sit de solẽnitate: puta in testamẽto nõ adhibeantur nisi sex testes: quãuis sit omissum errore vel simplicitate notarij: nõ habet tunc locũ glo. in. d. l. fin. imo talis solennitas omissa vitiat. glo. est no. in. l. ambiguitates. ℔. eo. ℙau. de ca. ⁊ do. Alex. hic. De notario aũt q nimis abbꝛeuiate scripsit protocollum an teneatur, ponit Joã. an. in addi. Specu. in tit. de instru. edi. in addi. que incip. ad intel lectum. ¶ Sloss. in ver. esto, diuiditur in. iij. Jn prima ad cõtrarium. l. j. ſ. finautem. ponit tres solutiõ. Jn secũda notat. Jn tertia ⁊ vltima cõtra illud oppo. secunda ibi, nota ergo. tertia ibi: ſz cõtra. ff. de iure codi. Jn prima parte dic qõ prima solutio est cõtra istum tex. qui dicit qõ deerat totũ illud heres esto. Allie due solutiones diuinãt ad tex. Itẽ in secũdo, nullus fuisset errorꝰ vel defectus vel in testatore vel in notario: quia tantum est dicere: etiãs hereditatis mee dẽis etõ, quãtũ dicere heres esto. vnde per Bar. ⁊ magis cõiter doc. hic tenetur solutio quã ponit glo. in. d. l. j. ſ. finautẽ. quã ibi sequunt etiã Bar. ⁊ cõiter doct. qõ q̃n testator omisisset ista duo heres esto, ⁊ solũ apponit nomẽ vitiat institutio. ita loquit. d. ſ. finaũt. secus si ista duo sint omissa p errorẽ notarij. ita loquit ista. l. ista cõis solu. mihi nõ satisfacit. ad. d. ſ. finaũt. vbi totus tex. loquit cõtinuatiue. ꝓsequẽdo eundẽ casum q̃n plus est nũcupatũ ⁊ minus scriptũ: ⁊ dicit qõ si sit scriptũ lucius heres, vcz postea in ver. ⁊ si ita. dicit qõ eodẽmodo valet si sit scriptum lucius esto: q; creditur plus nũcupatũ ⁊ minus scriptũ. Deinde sequit ver. ergo ⁊ si ita, qui dicit qõ si solũ nomẽ p ꝓriũ sit appositũ, tunc vitiatur. Et sic in. d. ſ. finautẽ. fuit omissum a notario, ⁊ nõ a testatore: sicut ⁊ hic. Unde puto dicẽdũ si sit scriptũ solũ nomẽ ꝓpriũ. ſ. lucius, desit illꝰ totũ heres esto. si istud totũ etiã sit omissum a notario, ⁊ nõ possit suppleri ex ꝓcedẽtibus, vitiaꝫ institutio. ita loquit. d. ſ. finaũt. Sed si illud po test suppleri ex precedẽtibus, vel aliter ꝓbari possit bene vz. vt patet in tex. dum dicit ideo recte testõ facto. puto ſm Jul. ℙau. de ca. ⁊ dico, exempli gratiã: si testator: multa legata ꝛ fideicõ. fecit postea dicit in oibus alijs mobilibus ⁊ immobilibus titius: ex precedẽtibus suppleꝛ heres esto. Et idẽ tenet in effectu Ly. ⁊ Ang. hic: ⁊ ad hoc etiã tendũt verba Bar. hic in fi. Saluãdo tamen cõmuniter solutionẽ glo. ⁊ doct. in. d. ſ. finautẽ. ⁊ doc. hic: adueꝛte q; glo. ⁊ Bar. ⁊ alij in. d. ſ. finaũt. intelligũt q; ille. ſ. loquatur in testamẽto in scriptis, ⁊ sic q̃n ipsemet testator: scripsit testamentũ suũ. tũc totũ cõtinuatine ꝓsequeꝛ eundẽ casum. ⁊ in. ℣. ergo ⁊ si ita. logiꝫ vt dicũt gl. ⁊ doc. q̃n ipsemet testator omisit illa

duo verba heres esto: ⁊ solũ posuit nomẽ ꝓpriũ Titius. ⁊ sic ibi omisso facta fuit a testatore, hic a notario. Et ita fuit intẽtio gl. 3 ⁊ doc. in. d. ſ. finautem. ⁊ doct. hic. ¶ Quid aũt in sententia que de necessitate debet ꝓferri de scriptis recitatiõe. l. j. ⁊. ff. C. de ſẽ. et breui. rec. Pone q; sit omissum verbũ substãtiale cõdẽno, vel absoluo: vt q; reperiat̃ sniã in qua sit scriptũ victũ victor: nõ est dictũ absoluo vel cõdẽno magis cõis sniã est q; talis sententia nõ valet. sed vitiet ſm Bal. hic in vlt. q. Bar. in. l. ꝓeses. C. de sen. Bal. ⁊ Ang. ⁊ cõiter alij in. d. l. j. ſ. finaũt. Lud. ro. in. l. j. ff. de re iud. Ang. de are. in. ℔. curare. in. vij. col. insti. de act. Quamuis aliqui zIoder. cõtra, ⁊ nõ bñ. ¶ Allegaꝫ tamẽ Bart. vt sit sibi cõtrarius in. d. l. j. ſ. finautẽ. ⁊ istã cõtrarietatẽ Bar. no. Jmo. in l. iudex postea ℣. in. iij. col. ff. de reiud. ⁊ Lu. ro. in. l. j. ff. de re in. ⁊ minus bene. q; Bart. nõ est sibi cõtrarius. q; in casu quẽ ponit Bart. in. l. j. ſ. finaũt. erãt plura verba ex quibus necessario supplebatur verbũ cõdẽno. iam ibi fuerat scriptũ victũ victor: ⁊ tatiõe expẽsarũ nobis ⁊ successoribus nostris reseruata. Et ista opi. est cõmunis ⁊ seruat in ꝓactica: vt attestatur Jmo. in. d. ſ. finaũt. ea retẽta obstãt tres difficultates. ¶ Primo ob. iste tex. nec placet mihi solutio. d. Alex. ad tex. nostrũ que fuit ante eũ. Ang. in. d. l. j. ſ. finaũt. dũ dicit q; ista. l. loquit in vlti. volũtate, que est fauorabilis: secus in sentẽtia, que est odiosa ⁊ cõtẽtio seu iurisdictionis. Hã si ista solutio esset vera, sequeret qõ nũq; esset bonũ argumentũ a sentẽtia ad vltimas volũtates ⁊ ecõtra: ⁊ tñ hoc est falsum. l. nõ est mirũ. in fi. ff. de pig. acti. expresse Bar. i. l. centesimis. ſ. fi. ff. de ver. ob. Jdeo aliter respõdet do. Alle. sequẽdo solutionẽ Bar. in. d. l. ꝓeses. vbi dicit qõ in ꝓposito aliud est in vltimis volũtatibus quã in sentẽtia. q; vltime volũtates fiũt a testatoribus mortis cognitione turbatis. l. hac consultissima. ſ. at cũ humana fragilitas. ſ. tit. j. ⁊. ſ. illud. in aut. de tri. ⁊ semiſ. sed sniẽ debẽt fieri deliberate scribi ⁊ emẽdari. l. ij. C. de sen. ex breuicu. reci. Jdem in illis nõ suppletur nec subaudiꝫ verbũ cõdemnatũ. Jsta ratio Bar. ⁊ do. Alex. nõ est bona: q; q̃n ipse testator omitteret nõ suppleꝛ verbũ substantiale. l. fin. ff. de iure codicil. ⁊ istud firmãt Ly. Bar. ⁊ oes indifferenter hic: sed bene q̃n omittitur a notario: vt hoc tex. ⁊ in notario cessat ratio Bar. de cogitatiõe mortis. Unde tu i forma aliter respõde, ⁊ forte ita põt saluari Bal. in. d. l. ꝓsens. q; imo bonũ est arg. ab vltimis volũtatibꝰ ad sententias ⁊ ecõtra, nisi sit diuersa ratio: vt in ꝓposito nostro vbi error scribẽtis nõ vitiat testamẽtũ, vt hic: ⁊ tamẽ vitiaret sententia. eo q; sentẽtia dz fieri cũ maxima deliberatione ⁊ maturitate. c. ſi. de re iudi. in. vj. Jdeo error in ea non sic toleratur ꝓout in vltima volũtate. ¶ Scdo cõtra istã cõem sentẽtiã Jo. de imol. in. l. iudex postea ℣. in. iij. col. ff. de re in. mouet difficultatẽ ⁊ nõ respõdet. nã sententia que ferꝛ sup expẽsis est interlocutoria. gl. ⁊ a doc. i. l. q; iussit. ff. de re iu. plene Jmo. post Ang. in. l. Paulus. la. j. ff. de re in. sed si est q; ꝑ in sentẽtia interlocutoria non requiritur de necessitate scriptura. ª gl. est in. l. ij. ff. de ap. reci. Bar. in. l. ij. in fi. C. de sen. ex peri. reci. Dixi anno. in. l. nec quicq̃. ℔. vbi de cretum. ff. de offi. ꝓco. ⁊ le. ergo dato q; cõis sentẽtia ꝓcederet in sniã diffinitiua, tñ expẽsis do. in cõdẽnatione expẽsarũ, cũ sit sniã interlocutoria cessat fundamentũ doc. q; ista de necessitate nõ dz in scriptis ꝓferri. Ridet. d. Alex. hic fatẽdo ar. Jmo. ⁊ dicit q; verũ est q; in sniã interlocutoria nõ requirit. tñ requirit saltẽ verbũ cõdemno, vt hic per eum. Sed ista sol. Alex. non tollit in aliquo difficultatẽ. q; bene verũ est q; in sniã interlocutoria requirit verbum cõdemno, q; sit viua voce, platũ. sed nõ qõ de necessitate debeat in scriptis, ꝓferri: vnde aliter ⁊ clare ego rñdeo in forma, iuxta quam dicit Jmo. qõ sentẽtia expensarum est interlocutoria, fateoꝛ. ⁊ dum dicit q; sentẽtia interlocutoria nõ requirit de necessitate scripturã. Rñdeo verũ q̃n talis interlocutoria fertur de per se, sed q̃n ferꝛ simul cum diffinitiua, tunc etiã interlocutoria dz de necessitate in scriptis ꝓferri: q; tũc interlocutoria tanq; sequela diffinitiue cẽsẽt eiusdem nature. ita no. Ang. ⁊ Jmo. in. l. patris ⁊ filiꝫ. in pcin. ar. illiꝰ tex. ⁊ ibi. d. Alle. in. ℔. not. ff. de vulg. ⁊ pup. Ang. in. d. l. qõ iussit. secus si separatim ⁊ ꝺ per se, per glo. in. d. l. ij. ⁊ p tex. in. d. l. patris ⁊ filiꝫ. ⁊ in istis terminis loquunt doc. prealle. ¶ Tertio vltra alios contra cõmunẽ sentẽtiam põt argui, q; si index in sententia dicat victũ victori, ⁊ nõ 5 dicat plus, tenẽt oẽs q; sententia sit nulla. †Contra: q; regulam habemꝰ q; sentẽtia que est incerta debet certificari ex actis, ⁊ valeꝛ. l. ait ꝓetor. ſ. si iudex. ff. de iu. ⁊ eo. tit. C. de sent. que sine cert. quãti. l. ij. ergo ex actis poterit deprehẽdi vtrũ victus habuerit iustam causam litigandi, ⁊ sic censeatur absolutus, alias censeatur cõdẽnatus, ergo sententia debet suppleri per relatationẽ ad acta, ⁊ nõ vitiari. Respondet sing. Lud. in. l. j. ff. de re iud. q; regula que habet q; sentẽtia incerta debet certificari per relatationẽ ad acta, ꝓcedit q̃n sentẽtia est incerta in quãtitate. ita loquitur iura ꝓealleg. secus si sit incerta: q; desint verbum absoluo, vt cõdemno, tunc non certificatur per relationem ad acta. ita appa

a ¶ Sola nominatio. adde Jo. an. in. c. cũ scõm. de ꝓben. in nouel. a vo. in. c. bone. el. j. de elec. ar. in. c. non omnes. ℣. q. vij.

b ☞ Ut filio. De legitimato nulliter vide ℙau. de cast. in. l. ℔. l. eã quam. j. de fidei. ℙlura deci⁹ cõsi. clxxvj. viso themate. eo. Et cõsil. cclxxxviij. queritur in effectu. col. ij. ver sij.

Purpuratus.

c ☞ Limita etiã. Limitatio angeli consil. xciij. visis inspectis omnibus. col. ij.

Purp. 5

d ☞ Adde Ter. etiam ampliationem de legitimato nulliter. ℙau. de cast. in. l. eã ℚ. C. de fideicõ. Be. ci. consil. clxxvj. viso themate. eo. iij. cons. cclxxxviij. queritur. col. ij. Purp.

e ¶ Qualiter notarius. adõ Jo. an. in. c. inter dilectos. de fid. instr. Ant. de bu. in. c. 6 ex literis. eo. titu. Bar. in consil. in ci. ex facto appositõ. idẽ Bar. cõsi. inci. requiritur 7 instrumentum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ret de mête doc. in locis p̃cal. Que solutio ex toto nõ satisfecit: q̃ primo restringit iura allegata, nec affert rõnes diuersitatis. Nisi dicas q̃ rõ diuersitatis sit q̃ qñ in snia deficit ꝑbũ absoluo vel cõdẽno: deficit illud qd̃ est substantiale: ideo tũc nõ supplet. sec̃ qñ solũ est icertitudo in q̃titate: q̃ illa bñ declarat ex actis.

6 ¶ †Quid aũt esset si in eadẽ cã vterq̃ litigatorũ esset victor: & victꝰ: puta q̃ in vno. c. q̃s succubuit, in alio vicit, & inde q̃ dicit victi ctũ victori cõdẽnam̃ in expẽsis, & aliter nõ declarat. vide singu. Bar. in l. si legatario. §. fi. ff. de fideicõ. li. vbi decidit q̃ neuter in telligitur cõdẽnat̃. sequit Jmo. in. l. inde q̃ posteaq̃. i. v. co. ff. de re iud. & Lu. in. d. l. i. e. ti. Bal. in. c. i. de plus peti. Sali. in. l. j. i vl. q. C. de plus peti. ¶ Matheſi. in no. iiij. ¶ In vltima parte gl. dic q̃ cõiter tenẽt solutio glo. Vel dic q̃ ibi fuit totalis omissio: q̃ nil penit̃ scripti est quantũ ad institutionẽ: & sic etiã ꝓprium nomẽ nõ fuit descriptũ. Sed ꝓ prima solutiõe gl. & doc. q̃. d. l. fin. ff. de iure codicil. debeat de necessitate sic intelligi q̃ institutio heredis fuit omissa ab ipso testatore: q̃ si ab ipso non fuisset omissa, sed a notario, tũc ille tabule nõ valerẽt etiã iure codi. vt ibi dicit tex. q̃ ex quo apparet q̃ testator voluit facere testm̃ ex ꝓprio nomẽ heredis, & illud testm̃ nõ valuisset i vim testamẽti: certe etiã nõ valuisset in vim codicillorũ. tex. est i. l. j. ff. de iure codi. Tũ in cõtrariũ multũ ob. tex. i. l. fi. q̃ dicit si palã heres nũcupat̃ sit, & postea subdit tabulas testamẽti nõ intelligi quibus heres scriptus nõ est: & sic apparet qõ ibi nõ fuit omissio a testatore sed a notario. vñ plus plz scõa sol. quã supra dedi. ifiec ob. d. l. i. ff. de iure codi. q̃ loquit̃ qñ apparet qõ testator voluit facere

7 testm̃, & noluit valere iure codicillorũ. ¶ †Extra gl. restat necessario videre, qñ in testõ aliq̃d omissum est error̃e notarij, & ad eũ supplendum: in quo plz Cy. & Bal. & etiã Bar. hic sub dubio forte dicãt duos testes sufficere p. l. quoties. in ꝓn. & §. i. ff. de here. instit. q̃ parũ facit sed melius facit regula. l. vbi numer̃. ff. & testi. Sz Ray. Jul. & Pau. de ca. tenẽt q̃ requirãtur. vij. Breuiter vera & cõis est distinctio quã ponit Bart. in. l. cũ ꝓponebat. ff. de leg. ij. & est vera & cõiter approbata. q̃ sequunt̃ Bal. Ang. & Jmo. & l. quoties. in ꝓn. ff. de here. instit. & d. Alex. hic. cũ alijs per eum allegatis: qõ aũt agit de ꝓbanda substãtia seu volũtate testatoris omissa errore notarij, & hic in testõ requirũtur. vij. testes: in codicillis quinq̃. Ita ꝓcedit gl. que in hoc est fin. in. d. l. cũ ꝓponebatur. in verbo scriptura. quã glo. reputat sing. Bald. in. c. cũ Joannes heremita. in. iij. col. de fide instr. q̃ nõ pot ꝓbari iste error notarij quin ꝓbeť volũtas testatoris & sic substãtia ipsius testamenti. imo plus nõ sufficerent simpliciter. vij. testes qcũq; sint: sz op3 q̃ sint. vij. testes de illis qui fuerũt rogati. fm Bal. in. d. l. cum ꝓponebatur. in. ij. col. & ibidẽ sequit Jo. de imo. Bald. in. c. j. §. itẽ si vasall̃. in. iij. col. si de inuest. feu. contẽ. fue. vbi dicit q̃ tales testes sunt substãtiales. ergo debẽt esse rogati. facit q̃ dicit Bal. in l. ij. ad fi. C. de bo. pos. f. 3 ta. quã pre. Aut ꝺo agit de ꝓbãda aliq̃ qualitate, & tũc duo testes sufficiũt. gl. est notabilis in. l. heredes palã. §. si qd post. in ver. posse. & ibi bar. ff. e. ¶ Limita tũ primũ mẽbr̃ q̃ substãtiale testamẽti nõ pot̃ ꝓbari minori numero quã vij. testiũ rogatorũ: est verũ qñ est tale substãtiale qõ cõstit in volũtate testatoris. Si aũt sit aliud substãtiale secus est. ¶ Hinc est q̃ cũ in testõ ꝓ tali substãtia & forma requirant̃. vij. testes: sed istud nõ pẽdet a voluntate testatoris: pone q̃ notarius per errorẽ non apponit nisi sex. certe iste error pot̃ ꝓbari per duos testes tãũ & sufficiũt fm An. in. l. ambigunitates. j. eo. facit̃ que dixi in. l. ij.

9 post alios. §. de bo. pos. fm ta. quã pre. † Hinc etiã infero q̃ si testator dixit instituo titiũ filiũ meũ: necesse est ꝓbare q̃ titius sit fil̃ testatoris: alias institutio nõ valet. vt dixi in. l. neq̃ ꝑfessio. §. e. certe istud substãtiale pot̃ ꝓbari ꝑ duos testes tãtũ. ita tenet Pau. de ca. in. d. l. cum ꝓponebať. & idẽ Pau. de cast. hic. adde glo. in. l. fideicommissum. in simili. j. de fideicom. Jason.

1 ¶ Propter necessitatẽ dispositio iuris suspenditur ad tempus sed non tollitur in totum.

2 Si aliquis sit effectus morbo, potest de ciuitate expelli ꝓpter publicam vtilitatem.

3 **Casus.** † D. d. ꝓpter necessitatẽ dispositio iuris suspẽdit ad tps: sed non tollit in totũ. Et pot̃ intelligi ista. l. & iste morbus caducus: qui deterruit testes cõtingit in ꝑsona vnius̃ testiũ: pot etiã intelligi & euenit in ꝑsona testatoris. vt per Sali. Pau. de cast. & do. Alex. hic. facit. l. cũ antiquitas. j. e. tũ Jul. in. l. furiosus. 3. tit. j. tenet cõtrariũ: & ista. l. nõ haberet locũ qñ talis morbus supuenisset ipsi testatori & fm eum quilibet interrogatus diceret cõtrarium. per istã. l. ꝓ hoc ponderat q̃ tex. in. d. l. cũ antiquitas. j. eo. loquit̃ de morbo comitiali testiũ, nõ autem ipsius testatoris. ad hoc etiã pẽderat tex. in. d. l. furiosum. in verbo aduersa valetudine. Nisi de ꝓ ibi loquit̃ de aduersa valetudine q̃ causaret furorẽ & dementiam. quã non causat morbus caducus de quo loquitur ista. l. & d. l. cũ antiquitas. licet in illo instanti durãtis morbi mens sit alienata. put & in homine dormiẽte. & sic ista. l. generali ter procedit ex identitate rationis, siue iste morbus euenerit in ꝑsona vnius̃ testiũ siue testatoris vt hic. Et ita illã opi. Fulg. refert & & reprobat Alle. hic. Et dic q̃ dictio casus est casus, genitiui. & tũc ostructio erit clara. ¶ Et hoc tex. no. Lu. do. Alleg. q̃ si aliquis sit infectus morbo pot̃ de ciuitate expelli, ꝓpter publicã vtilitatẽ, ne alios inficiat. tñ iste tex. parũ ꝓbat tũ idẽ tz Bus. & Bal. in. l. nullus. ꝑ illum tex. circa fi. de sum. trini. Jason.

1 ¶ An valeat statutum vel consuetudo q̃ quis possit testari, cũ duobus testibus.

2 Scriptura facta in loco secundũ priuilegium loci, probat vbiq;.

3 Cõsuetudo que dat robur ꝓbationi scripture, facit q̃ illud robur ꝓbandi habeat locũ nõ solũ intra territoriũ sed etiã extra.

4 Si sit statutum in curia mercatorum q̃ priuata scriptura eorũ faciat plenam fidem, tale statutũ valet, & debet seruari in quolibet foro tam seculari, q̃ ecclesiastico.

5 Testes debẽt esse in presentia & in aspectu testatoris: alias testa. non valet.

6 Testator ꝑotest testari coram teste non intelligente eius sermonem, dummodo signis intelligat.

7 Si testes non vident testa. ꝓpter cortinam vel aliud aliquid, testa. nõ valet: secus tamen est in codicillis vel do. cau. mor. n. 8.

9 In contractibus seu actibus inter viuos non solum cortina, sed etiam paries medius non vitiat dicta testium.

10 Testes qui deponunt aliquid vidisse de nocte, si dicãt q̃ erat lumen accensum vel luna, possunt reprobari tanq̃ falsarij.

11 Que dicatur ꝓpria terra & que ꝓpria patria.

Si non speciali.

Testes debent esse in conspectu testatoris q̃ fit testm̃, nisi ex speciali ꝓuilegio aliud sit concessum. h. o. fm Bar. & Ang. hic. Vel melius testes testamẽtarij dicit fungi eorũ officio in subscribẽdo & sigillãdo in ꝑsentia testatoris, nisi ex ꝓuilegio aliud sit inductũ. h. d. & melius ex mente Sali. & Ful. Pau. de ca. hic. Et est de mente Bal. hic, in vlt. col. reprehendentis Cy. q̃ nõ bene intellexit istã. l. ¶ Not. ex hoc tex. q̃ licet ꝓ solennitate testamẽti sit inductũ q̃ testes fungant eorũ officio in ꝑsentia testatoris, & hoc ratione falsitatis euitãdi: tñ istud pot̃ tolli ꝑ statutũ ciuitatis. Et sic facit sczz Bal. & Moder. hic: ad illã disputabilẽ. q. nunq̃ valeat statutũ vel cõsuetudo. d. Venetorũ qõ cum duobus testibus possit q̃s testari. nam iste tex. facit qõ sic. Tu aduerte q̃ punctus est in cõstructione huius text. nam si intelligis speciali ꝓuilegio patrie tue, qõ illud genitiuũ patrie tue, regatur ab illo nomine ꝓuilegio & sic qõ patriã & istud induxerit: tũc ꝓbaret notabile ꝓdicti, pot & aliter intelligi iste tex. q̃ illud genitiuũ patrie tue, referat ad participiũ relaxata: hoc modo. Si nõ spãli ꝓuilegio est relaxata observatio iuris patrie tue, hoc est nisi ꝓ ꝓuilegiũ Imperatoris sit cõcessum patrie tue, tũc nihil ꝓbat. q̃ Impator̃ bñ posset disponere: sz nõ posset disponi per statuta ciuitatũ & locorũ. de qua q̃stiõe plene dixi in. l. j. post Bar. ibi. in. ij. q. C. de sum. tri. hic nõ pono. ¶ Sedo no. ex tex. ibi patrie tue. arg. sz bar. & Ang. q̃ testamẽtũ factũ in patria scõm ꝓuilegiũ patrie vbiq; valet: & sic etiã extra patriã. & ꝓsequẽter trahit ad bona alibi sita de quo Bart. se remittit ad ea q̃ dixi in. l. j. in. ij. q. C. de sum. trini. & ibi dixi. Adde q̃ generalius notãt ex isto tex. bal. & Sal. q̃ scriptura facta in loco scõm ꝓuilegiũ loci, ꝓbat vbiq;. Sal. l. ij. C. quem ad. testa. ape. & l. j. C. de emã. li. Tu adde qõ singulariter tenet Jo. an. in addi. Spec. in ti. de instr. edi. §. nunc dicendũ. in addi. mag. circa fin. que incipit. priuatorũ. q̃ stante statuto vel cõsuetudine qõ priuate apothece mercatorũ vel libri mercatorũ plenam fidem faciant ꝓ scribẽte vsq; ad certã summã. certe sitabitur cõsuetudini vel statuto in scriptis in illo loco factis: etiã si alibi agat vel alibi producatur. all. l. j. C. de emã. lib. & & c. cũ dilectus. de cõsue. Idẽ tenet. d. Ant. de But. in. c. ij. in. iij. col. de fi. in stru. ¶ † Scõo adde Bal. in. l. exemplo. C. de ꝓba. vbi per istã. l. tenet qõ cõsuetudo que dat robur ꝓbationi scripture, facit qõ illud robur ꝓbãdi habeat locũ nõ solũ intra territoriũ sed & extra. vt ibi no. per eũ: vbi videt hoc limitare verũ quo ad illos qui sunt subditi effecti ratione cõtractus, vel alia quacũq; ratione: cũ habeat vim ꝓuilegij. c. super quibusdã. §. ꝓterea. de ꝓ. fig. & idẽ Bal. in rub. C. de fi. instr. in vl. col. do. Ant. de but. in. d. c. ij. in. iij. col. de fi. instr. ¶ † Tertio adde qõ no. Bal. in. l. ij. in. ij. col. C. de constit. pe. qõ si sit statutum in curia mercatorũ q̃ priuata scriptura mercatoris faciat plenã fidẽ, q̃ istud statutũ valet & debet seruari in quolibet foro nedũ seculari sed etiã episcopali. ꝓ illud qõ vult gl. no. in. l. ex ea. ff. de postu. nisi statutũ referat se solũ ad. ꝓrios iudices: puta q̃ diceret qõ cõsules mercatorũ credãt priuatis scripturis mercatorũ: vt ibi no. ꝓ eũ. ¶ † Tertio no. ex isto text. qõ testes debent esse in ꝑsentia & cõspectu testatoris & videre

& videre oculata fide ipsum testatorẽ: alias testamẽtũ nõ valet: q̃

6 posset fraus cõmitti. vt hic. in. l. si vn̄. j. e. † Adde tñ tex. no. in. l. q̃ testamẽto. §. fi. ff. e. q̃ testator ꝓt testari cora teste nõ intelligẽte ei̇ sermonẽ: puta latin̄ cora greco, dũmodo signis intelligat vel interpres adhibitus sit. gl. tamẽ restringit illũ tex. vt ꝑcedat in testamẽto in scriptis: cũ in illo regulariter testes nõ sciant qd cõtineat. l. hac cõsultissima. in ꝓn. j. e. sec̃ in testamẽto nũcupatiuo q̃ stat in aurib̃ testiũ. l. heredes palã. in ꝓn. ff. e. ¶ † Jtẽ

7 adde qõ ꝓtũ tex. probat quarto q̃ si cortina esset circa lectũ testatoris vel linteũ, ita q̃ testes nõ viderẽt testatorẽ, nõ valeret testamẽtũ. Et ꝓpterea dicũt Cy. & Albe. hic. qõ Bononie ꝓpter hoc fuit cassatũ testamẽtũ, q̃ aliqui possent simulare vocẽ testatoris. Et dicit Cy. se cognouisse hominẽ: q̃ ita simulabat vocẽ mariti, q̃ sepe vxor ꝓpria credebat esse maritũ. Et ꝓptereа i hoc reꝑhẽdit gl. in. l. ij. §. idẽ labeo. el. j. in ℵ. audierint. ff. de aqua plu. ar. fm Cy. Bar. & cõiter oes hic. & Cy. in. l. testiũ. in. iij. q. C. de testa. ¶ Limitat tñ singulariter bal. hic vt ꝑcedat qñ cortina erat ita cõclusa qõ testes nullo modo poterãt videre testatorẽ: sec̃ esset si poterãt videre: & cũ aliq̃ difficultate. puta ꝓ primulã. ita saluat gl. in. d. l. ij. §. idẽ labeo. Sic in simili si aliqs fabricabat falsaz monetã in camera: & nõ poterãt videri nisi ꝑ vnã parnulã rimulã ostij: vel cõmittebat adulteriũ: certe si testes ponẽt qõ vnus post aliũ vidit, ꝑbant. fm Cy. in. l. hac cõsultissima. in ꝓncipio & ibi Ang. & Fulg. j. e. Bar. in. l. querebať. in fi. ꝓn. ff. de test. mil. & in l. si plures. ff. de iniur. Cy. in. l. testiũ. in. v. q. C. de test. Jnn. in. l. si pater captus. & in. l. si is qui. l. j. §. j. ff. de vul. & pup. Bar. in. d. l. testiũ. in. vl. co. & in. c. cũ dilect̃. in. j. col. de causa pos. & ꝓpte. alb. dero. in. l. ob carmẽ. §. fi. ad fi. ff. de test. & ẽst gl. o. iij. q. ij. c. nihilo

8 min̄. in gl. fi. in ꝟbo simul. ¶ † Scõo sing. limita istud ꝑcedere in testamẽtis tãtũ, in quibus cortina media vel paries medi̇ inter testatorẽ & testes, dato milies q̃ testes habeãt notã vocẽ testoris, vitiant testamẽtũ: secus tñ est in codicillis, in donatiõe cã mortis. q̃ iurã solũ loq̃untur in testamẽto in quo maior solennitas requirit. ita limitat do. ad̃ tes. in no. ex. iij. & simpl̃ seq̃t̃ do. Alex. hic. ¶ Et istud multũ no. in practica ꝓpter clausulã codicillare que apponitur cõiter in testamẽtis: quia cortina media plz faceret qõ nõ valeret iure testamenti, saltẽ valebit iure codicillorũ. Puto q̃ illud qõ dicunt de donatione causa mortis sit bene dictum: q̃ equiparat cõtractibꝰ sed in codicillis plus dubito, ꝓpter regulã. l. ij. ff. de leg. j. tũ q̃ nõ inuenio contradicentẽ, & tarẽ

9 huic decisioni in practica. ¶ † Adde etiã q̃ plz ꝓdicta ꝑcedãt in vltima voluntate: tñ secus est in actibus inter viuos: q̃ non solũ cortina media: imo nec paries medius vitiat dictũ testiũ. dũmodo habeat notas voces cõtrahentiũ. in istis terminis saluať gl. d. l. ij. §. idẽ labeo. fz Bar. & alios ibi. quicq̃d ibi teneat Jmo. idẽ tenent cõiter Canon. in. c. ex literis. de cõsuetudine. & in. c. ꝓterea. de test. quicq̃d ibi teneat. d. Abb. & vide per eũdem abb. Pa nor. in. c. cum cãm. eo. ti. late Bal. in. l. conueniculã. in. vij. co. C. de epis. & cle. & d. Alex. in cõs. c. ñ. iij. vo. inc. in casu ꝑdicto tria sunt pertinenda. in. ij. col. & est duplicatũ in cõs. xxix. in. iij. vo. & ibi ō: & est dictũ Alex. neuñ doctoris Vicẽtini. ¶ Hinc dicit Spe. in specie in ti. de teste. §. j. versi. qõ ergo si viro. q̃ si vir & mulier erãt in certa camera clausi, & testes qui erãt extra cameră deponunt qõ audierũt qualiter vir dixit, desponso te in vxorẽ meã & vxor dixit. sum contenta, ꝑbãt plz murus esset in medio. & nõ vi derint. ¶ Hinc etiã dicit Pau. de ca. hic. in fi. & diligẽter no. q̃ vidit istum casum de facto, dũ quidã credito: esset infirmus, & non poterat probare creditũ aliquo mõ: fecit venire duos testes qui potuerunt se in camera vicina: deinde fecit vocari debitorẽ ad se & interrogauit an deberet sibi centum: & q̃ iste nullos vidit astantes cõfessus est qõ erat debitor. de cẽtũ. certe illi testes q̃ cognouerunt eũ per vocẽ & viderũt exire de camera. probãt: no obstante q̃ esset murus medius. No. q̃ est pulchra cautela qua poterit̃ serius vti. Limita tñ singulariter nisi tales testes deponãt super matrimonio ad eius separationẽ: q̃ paries medius facit vt nõ plene probent sine alijs adminiculis. gl. est sing. in. d. c. ꝓterea. de testi. iunctis verbis clarioribꝰ. Jo. an. ibi. vbi Jmo. põ

10 derat & simpliciter sequitur. d. alex. hic. ¶ † Nota ẽt dictũ Oldr. qui dũ esset aduocatus in curia romana dicit se reprobasse multos testes a qui depositerũt se aliquid vidisse tempore noctis. nã naturaliter reprobãtur ranq̃ falsarij: nisi deponerent q̃ erat lumen accensum: vel luna ita clare luceret vt bene videret. qõ not. qñ homicidiũ est cõmissum de nocte, quod dictũ refert & sequit Bal. hic in. j. co. circa mediũ. qui tñ subdit sub dubio forte q̃ forte facerent indiciũ ad torturã, si dicerẽt se cognouisse voces. Ad de istã decisionẽ Oldr. Bald. & Ange. in. l. fi cũ exceptione. §. in hac. per gl. ibi. ff. qõ me. cã. & Bald. in. l. arethusa. ff. de stat. homi. & in repe. l. de quib̃. ff. de legi. Bal. in. c. j. §. porro. in. j. col. ad fin. que fuerit prima causa beneficii. amit. & in. l. j. ff. de his qui sunt sui vel alien. iur. & in. l. non ignorat. C. qui accusa. non poss. angel. in l. i. §. interdum. ff. si pars here. pe. Ang. in consi. cxciij. qõ incipit visis ꝑcessibus. in. iij. col. Ange. de are. in tract. maleficio. in verbo comparent inquisiti. ad fi. Adde etiam Bal. C. de emẽ. iustinia. codi. vbi per illum tex. in verbo noctis obscuritate colligit ar. ad

11 testes q̃ ꝓpter nimiam obscuritatem eorũ fides vacillet. † Jn quantum etiam Bal. hic, in pe. & vlti. col. & Pau. de ca. tangũt que dicatur ꝓpria terra, & que dicať ꝓpria patria. adde spe. in ti. de citatione. §. j. ver. quid si reus.

1 ¶ Testamentum validũ non rescindit̃ per rescriptũ principis.

2 In dubio in principe rescribente vel ꝑcipiente, an ꝑsumatur causa. & nu. 2.

4 Vbi papa dispensat super ꝓhibitis a solo iure positiuo, tunc sufficit eius voluntas.

5 Princeps non potest ꝓuare vasallos feudis sine cã legitima.

6 Testamentum sunt de iuregentium.

7 Testamẽtum nõ vitiatur, licet ab alio fuerit furto subtractum.

Si testamentũ.

Testũ validũ non rescindit̃ per rescriptum principis. h. d. Idẽ in trãsactione. l. causas. C. de trãs. Idẽ in sententia. l. si. C. sentẽ. rescin. non pos. quãuis sit

1 de iure ciuili. gl. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iur. † Et dicit Fulg. se cõsuluisse in questione que fuit de facto in ciuitate Tridẽtina q̃ est imperatoris. q̃ imperator ꝑ rescriptũ nõ potuit derogare testamẽto. cũ sit de iuregẽ. vt hic. & §. ꝑen. insti. de iure na. gen. & ciui. Et dicit Ful. q̃ in hac fuiam est inclinãdũ, cũ hodie principes potius moneant̃ voluntate quã ratiõe. ¶ † No. ꝓbari in hoc tex. vnũ q̃ est cõtra regulã legitarũ a canonistarũ, q̃ in dubio in principe rescribẽte vel ꝑcipiẽte nõ ꝑsumitur causa. ita sub

b tiliter ꝓbat iste tex. hoc modo, nã princeps per rescriptũ b suũ, nõ solũ pot̃ tollere ea que sunt iuris ciuilis, sed etiã ea que sunt iurisgentiũ. dũ tñ cã. ita gl. & doc. in. l. fi. C. si cõtra ius vel vti. pub. & in. l. si. ff. de cõsti. ꝓn. gl. & doc. in. c. que in ecclesiarũ. de cõsti. cl. & tñ hic dr. q̃ princeps per rescriptũ nõ pot̃ tollere testm̃ rite factũ. ergo nõ ꝑsumit causa. q̃ cũ cã bene posit, vel cũ clausula nõ obstante. † Et tñ in cõtrariũ se hz cõis regula tã legitarũ a

3 quã canonistarũ. q̃ semper in principe ꝑesumit causa in dubio etiã si nõ exprimat. ita dicit Cy. & Bal. in. l. rescripta. l. iij. & iij. q. C. de ꝑcl. imp. off. & d. Ant. de bu. & Jmo. in. c. cũ inter. & nõ renũ. d. Ant. in. c. cõstitut̃. de reli. domi. & in. c. q̃ plerique. in pen. col. de immu. ec. Panor. in. c. cũ olim. in. viij. co. & in. c. in causis. in. ij. no. de re iudi. & c. quãto. in. iiij. col. de iureiu. & in. c. cũ venissent. in. iiij. col. de iudi. & in. cũ inter. de excep. & in. c. nisi. in. ij. col. de offi. leg. Semi. in. c. grãdi. in. ij. col. de sup. negli. prelato. in. vj. Alex. in cõsi. ccxvj. in. ij. vol. nec arguendi sumus. in. vij. col. j. vj. imo plus dicit gl. sing. in. l. relegati. in gl. fi. quam ibi sequit̃ bart. ff. de penis qõ sola voluntas principis dicitur esse iusta causa. Jtẽ ad iustificãdũ placitũ principis, sufficit quecunq; occasio. fm Bal. in. c. ecclesia sancte Marie. i pe. co. vt ibi nõ contest. qui refert ita facere illustrẽ. d. Marchionẽ mõtis ferrati nobilibus c valniache, quos tenet extra castrũ eorũ: cã per eũ inuẽta quãuis iniusta, vt ibi per eũ. Sed quomodo respõdebimus ad hũc text. qui fortiter ꝓbat q̃ in principe nõ ꝑsumat iusta causa, inducẽdo vt induxit. nõ inuenio ab aliq̃ in ꝑcte tactũ. ¶ Sed puto & tu cogitabis, qõ pot̃ dupliciter respõderi. Primo pot̃ dici qõ ꝑdicta cõmunis regula q̃ habet q̃ in dubio in principe semper ꝑesumit iusta causa. intelligo verum qñ princeps aliquid scribit, vl̃ ꝑcipit circa ea q̃ sunt positiui iuris: vel qñ rescribit ꝑeter ius, vel quãdo rescribit contra ea que sunt iuris ciuilis. Jn istis omnibꝰ credo q̃ ꝑesumat iusta causa, licet nõ sit expꝛessa. & qõ

d sola voluntas principis habeatur tũc ꝓ iusta causa. Jstud ꝓbo: quia vbi ꝑ papa dispensat̃ super ꝓhibitis a solo iure positiuo: tunc sufficit eius volũtas ꝓ causa. Jta dicit Jnn. in. c. cũ

4 ad monasterii. circa medium, de sta. mo. quẽ sequit̃ Spec. in tit. de legato. §. nũc �either. ad fi. ver. xv. in voto. Car. in rep. c. perpendimus. in. ij. col. de sen. excõ. Ant. de but. in. c. j. in vlti. col. de cõst, & ibi Jmo. in. q̃ij. co. Ab. in. c. fraternitati. de cẽsuma. & ibi Jo. de ana. in. ij. col. ad Donẽtur ꝑcipue per tex. in. c. cum nostris. de cõcel. ꝓe. in verbo ex indulgẽtia ꝑli sedis apostolice vel ex alia iusta cã. de quo etiã ꝑ Abb. in. c. de multa. i. iij. co. de ꝓbẽd. & in. c. ꝑ venerabilẽ. post alios. ibi qui fi. sunt legi. Secus puto qñ princeps rescribit cõtra ea q̃ sunt iurisgẽtium, cõtra que nõ pot̃ libere agẽs facere, tunc teneo q̃ nõ ꝑesumitur causa in principe, nec libera voluntas principis habeatur ꝓ iusta causa: imo teneo q̃ requirat quod exꝑimat cãm, & qõ causa sit iusta, alias tũc in dubio nõ ꝑesumitur. Sic intelligo istũ text. eo quia testm̃ est de iuregentiũ. vt dicã in sequen. not. Jstam solutionẽ ꝓbabe per optimum simile. nã qñ princeps est obligatus ex contractu, & sic de iuregentium, certe si rescriberet cõtra talem contractum, non valeret. nec tunc ꝑesumeretur iusta causa in principe, si non esset exꝑessa. alias de facili ꝓnceps ꝓlicet intringere omnẽ contra-

a ¶ Quot testes requirantur. adde Bal. in. c. si quis fendũ. in tit. si de inuesti. inter do. & vasal. lis ori. Bal. in. l. fi. C. de fideic.

b ¶ Barb. j. li. cõ si. xxix. Illud. ij. dubio. Purp.

b ¶ Si nõ speciali. Et hoc tz Feli. in. c. cũ colũ. iij. ver. Limita secũdo. de ꝓba. dũ allegat Ange. & Jmo. in. l. ij. de testa. Purp.

c ¶ Secũdo no. Adde Panor. in. §. cuz olim. de cleri. coniug. Jaſ. in. l. i. co. v. in lec. padu. C. de sum. tri. Purp.

a ¶ Testes. Testes deponentes ō tẽpore noctis. Jason in. l. non minorẽ. in fi. §. ō transac. Purp.

b ¶ Nã princeps per rescriptum. Adde Paul. de ca. consi. cv. inci. circa bona q̃ fuerunt dñi Uberti.

c ¶ Sẽper in principe. Adde abb. in. c. de multa. de preben. Ant. de but. in. c. pervene rabilẽ. qui fi. sint legi. Det. ō anc. in. c. postulastis. de concel. prebẽ.

d ¶ Ubi papa dispẽsat. Adde car. in repeti. licet. de elec. idem Car. cõsil. cxlj. inc. quod secundũ theologos.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ☞ Causa legitima. Limita, qõ cã præsumitur in 5 principe, verũ est a habenti iura imperialia. Allegã. ff. voiu. cons. ciij. vitis scriptis. co. iij. Et aliã limitationem ponit Are. in cõsi. clxv. Sequitur Curt. consi. xlix. col. ij. Purp.

b ☞ Allegatur. Alex. lib. j. cõsil. lx. viso. ar. col. vj. b versi. róms. Purp.

c ¶ Ultimo barba. lib. ij. consi. xx. ad fi. Purp.

d ¶ Quid sit cãcellare. adde. l. inducẽtum. C. de solu. doc. in. l. j. c. ij. ff. de his q in test. delen.

e ¶ Vellet diuisiã meã portare. ad de An. de bu. in c. dilecta. de excess. prela.

f ☞ Adde gl. dicentem qõ fidem facit in cap. post cessionẽ. & phat & limitat glos. qñ nõ habet ꝓpriũ in c. fin. xcviij. distin. Purp.

g ¶ Vn notarius. Adde Bal. i disputatione incip. accusatus de vi turbatiua. in. iij. col. Archid. in. c. cũ redẽptor. xvj. q. ij.

ctum cum eo celebratum. contra. l. cesar. ff. de publica. & in. c. j. de proba. Ita in hoc vlti. dicit Abb. Panor. in. d. c. que in ecclesiarũ. de cõsti. † vbi ꝑ hoc infert ꝙ princeps nõ posset priuare vasallos feudis sine causa legitima: nec tuc inrescripto principis pri
nante vasallum feudo præsumeret iusta causa eo q dicit in feudo formari quidã cõtractꝫ inter principẽ & vasallũ. c. de forma. xxij. q. v. Istud etiã est de mente Pau. in cle. j. de pba. de principe re
scribente contra ius vel enunciante cõtra ius tertij. Hinc dixit Bal. c. j. de natura feudi. ꝙ Federicus primus imperator. q fecit cõe Papie comitẽ in certis castris, non põt reuocare sine culpa expressa cõmissa ꝑ comitẽ. & non præsumit cã iusta in principe. Et dicit Lu. ro. in cõsi. ccclij. inci. Queritur primo ad fi. cõsilij. q si resolutio cõtractꝫ initi cũ principe ẽet in ptãte principis, eo q in dubio ꝑsumeret iusta cã certe non reperiret aliquis q vellet cũ principe contrahere. & sic princeps careret cõmercio hominũ qõ esset graue. l. hi q. C. de apostatis. Cõfirmo per illud ꝙ not. dicit Bar. hic & pluries allegat: b ꝙ vbicũqꝫ inferioꝛa summo prin
cipe põt aliqd facere vel scribere cã cognita, istud idẽ põt imperator de ordinaria ptãte absqꝫ clausula nõ obstãte. & in hoc satis est principẽ putare cãm subsistere: & de sua opinione mãdet. Sed in inferioꝛa summo principe dꝫ cã liquere: vocatis his quoꝝ
interest. l. legatus. la. j. ff. de admi. re. ad ciui. perti. qꝫ dictũ sequit & commẽdat Pau. de ca. hicidẽ tꝫ Bal. in. d. l. rescripta. in. iij. q. & do. Alex. in cõsi. xciij. qꝫ incip. cõsyderatis his que in themate narrant. in pe. col. in. j. vol. vel aliter plenius rñde qõ in princi
pe bene præsumit iusta cã: vt iuribus ꝓallegatis: sed ista cã præ
sumpta nõ sufficit ad tollendũ. ea que sunt iurisgentiũ: vt ꝓbatur hic inducẽdo vt. s. sed requirit causa vera & iusta. ¶ Secũdo intellige & limita dũmodo in principe possit verisimiliter aliqua causa ꝑsumi. alias secus. ita limitat Jmo. post do. Ant. in. c. nã cõcupiscentiã. in. ij. col. de cõsti. ¶ Limita ꝙ in principe præsu
mitur iusta cã: verũ est respectu subditoꝝ, nõ aũt respectu alioꝝ fm Panor. in. c. cũ a nobis. in. ij. co. de test. & in. c. inter quatuor. in. ij. col. de maio. & obe. & in. c. ad audiẽtiã. in. ij. col. de prescrip. & in. c. ij in ecclesiarũ. de cõsti. ¶ Ultimo limita dũmodo prin
ceps rescribat motu ꝓprio. secus si ad instantiã vel supplicatio
nem partis. qꝫ præsumit tũc potius ad importunitatẽ ꝙ ex iusta causa scribere. Ita limitat Lu. ro. in consil. cccc xxxvj. qꝫ incip. ꝙ indultũ petri. in. vj. col. ꝑ text. in. l. j. C. de peti. bo. subla. li. x. & idẽ Lu. ro. in. l. si vero. ff. de viro. ff. sol. ma. Et ꝓ hoc ego addo bonũ text. in. c. cũ nostris. in ver. nos vero. in verbo iusta cã & necessaria. de cõcel. pbẽ. † Secõ no. ex eo. tex. pbari, ꝙ testamenta sunt de iure gẽtiũ. qꝫ ꝓbat sic: qꝛ si essent de iure ciuili: possent indistincte tolli per rescriptũ principis. & ita ad hoc subtiliter in
ducit Ful. & Lu. ro. hic tenet Bar. in. l. iterdũ. vbi aliquãdo dixi ff. de condi. inde. Veritas est qꝛ testamẽta inuenta sunt de iure gentium. ideo non possunt a principe tolli: vt hic. sed solẽnitates requisite in testamẽtis sunt adinuẽte de iure ciuili: vt insti. de testamẽ. in ꝓin. ideo per principẽ tolli possunt. l. si non spãli. §. e. & ꝓpter hoc deportatus testari non põt: quãuis retineat eaque sunt iurisgẽ. l. eius qui. in ꝓin. ff. de testa. eo qꝛ non põt adhibere solẽnitates que sunt de iure ciuili: sine quibus testamentũ non põt valere. Ita concludunt Cano. in rubri. extra de testa. & Jldo
der. in. l. i, §. e. dixi in. l. ex hoc iure. vbi Bar. in. iij. col. aliter tenet

7 & male. de insti. & iur. & Ful. hic. ¶ † Ex. l. non id circo. nota qõ testamẽtum non vitiaꝫ: licet ab alio fuerat futuro subtractũ nec ꝑ hoc inducit ꝓsumptio falsitatis. facit. l. vnica. §. ille aute. C. de lati. lib. tol. l. si ꝙ de possessiõe. & l. ad ꝓbationẽ. la. j. C. de ꝓba. & l. argentarius. §. cum aute. ff. de eden. tamen legatarius occultans instrumentũ testamẽti perdit legatũ. l. si legatarius. j. de lega. Itẽ subtrahens tale instrumẽtum incidit in penam falsi, l. paulus. ff. de fal. Sicut incidit in falsum notarius rogatus de instrumento, si neget se rogatũ. scõm Jo. an. in addi. Specu. in titu. de instru. edi. §. instrumentum. in ꝓinci. & Pau. de ca. hic.

1 ☞ Quid sit cancellare: & que differentia sit inter cancellare, inducere, & circunducere.

2 An mercator possit licite vti alienis signis in ballis suis.

3 Defectus forme quãtũcunqꝫ modicos ipso iure vitiat actum. & nume. 4.

5 Numerus septem testium in testamento est de forma essentiali.

6 Cancellatio vel subscriptio que reperitur in testa. non vitiat testamen. in totum.

7 Testamentum cancellatum præsumitur de voluntate testatoris esse cancellatum: fallit. vt nu. 9.

8 Bonum est argu. de libertate ad pias causas.

Si vnus. Defectꝰ solẽnitatis requisite, etiã si vnus solus testis deesset, facit totũ testũ non valere. Interlineatura vero vel cancellatio vel supscriptio nõ dicitur defectus solennitatis: & ideo nõ facit testũ deficere in totum. Sed si queratur an facia-

saltem deficere illã partẽ que reperiꝫ cancellata, distinguit an sit cancellata ꝓpria voluntate testatoris: & tũc ꝙ ꝓsumiꝫ testatorem pentuisse, deficit illa pars. si aũt procellit ꝓ inadueretiam vel facta sit ab aliquo extraneo, tũc nõ vitiat testamentũ. h. d. §3

1 Pau. de ca. hic. ¶ † Et qd sit cancellare, b & que differẽtia sit inter cancellare, inducere, & circunducere, & similia declarat glo. in l. si quis libertatem. in ver. inducat. ff. de pe. here. Jn tex. ibi, sno vel alieno annulo. cõcordat. l. ad testiũ. §. si ab ipso. ff. eodẽ. † Et nunquid mercator possit licite vti alienis signis in ballis suis & quid si aliquis vellet portare diuisiã meã & que ab antiquo esset domus mee, an possim eum ꝓhibere. tangit Barto. in tractatu de insignijs & ar. & ibi determinat qõ sic. sequitur Bal. in. l. j. C. q res ven. nõ pos. cũ concor. de quibus hic per do. Alex. qui etiam

f tangit an notarius nouiter creatus possit assumere signũ alterius notarij, vel suum mutare, vt hic per eũ. ¶ Not. qõ omissio vnius ex septẽ testibus in testõ vitiat ipso iure testũ. Et ex hoc infertur qõ defectus forme quãtũcũqꝫ modicus ipso iure vitiat actũ. Ratio, qꝛ forme nihil addi vel detrahi põt. fm Bal. i. l. fi. in. ij. col. C. de suis & legi. Alibi not. Ant. de but. in. c. ꝓlantis. in

3 vij. not. ꝑ illum tex. de res. ꝓspo. † Qõ omissio forme in qualibet minima ꝑte vitiat totũ actũ: & totũ ꝓcessum. Jn cõtrariũ facit qõ omissio leuis solẽnitatis nõ vitiat actũ. l. j. §. fi. ff. de vẽ. insp. Fulg. in multis locis dat vnũ intellectũ. prima fronte coloratũ, ad. d. l. j. §. fin. & imo omissio lenis solennittatis vitiat, ꝓterqꝫ in rustico & si mos regionis aliter se habeat. ita dicit velle illũ text. in fi. & ita refert tenere ibi Jaco. de are. ita tenet Rapha. Ful. cõtra oẽs in ꝓoemio. C. in. ij. col. & in. l. fi. in ꝓin. C. de iure delibe. & in. l. cũ hi. §. si ꝓetor. ff. de transactio. Sed certe tex. in. d. l. j. §. fi. ꝓbat cõtrariũ: ꝓnt ibi declarat Ly. nã vult ꝙ sicut qñ omittatur a rustico qõ non sit leuis solẽnitatis, qõ nõ vitiat sicut qñ omittitur ab alio id qõ est leuis solẽnitatis. ergo vult ꝙ si omit

4 tatur ab alio lenis solẽnitas ꝙ nõ vitiat: & ita tenẽt cõmuniter doc. ibi. & in. d. l. fi. in ꝓnc. & ibi in specie Alle. C. de iure deli. vnde secũdo modo põt rñderi qõ leuis solennitas nõ vitiat. d. l. j. §. fi. nisi sit inducta causa falsitatis euitande. vt hic: iuncta. l. fi. C. de fideic. & isto casu qõ nõ est leuis solennittatiimo grauis patet: qꝛ illa dicit leuiꝫ solẽnitas cuius omissio est nullius vel modici ꝑ iudicꝫ fm Bar. & Ang. in. d. l. fi. §. sin vero postꝫ. C. de iure del. vel quãdo nõ est rõne munita. vt no. inquit Bal. in. l. hac cõsultissima. in. ij. co. in fi. §. tit. j, sequitur Allegã. in cõsi. xiij. in. ij. visso & cõsiderato themate supascripto. in vlt. col. Tertio modo respõdeas ex mente Franci. de are. hic: qõ illud ꝙ inducit ꝓ solennitate vel ꝓ forma substantiali actus, si in aliqua sui parte etiam minima omittatur, semper vitiat. vt hic: & in aliis supra allega. sed quando aliquid nõ esset de forma substãtiali, sed sui na

5 tura esset lenis solẽnitatis: tũc eius omissio nõ vitiat. d. l. fi. † Secundo pondera probari in hoc tex. qõ numerus septẽ testiũ in testamento sit de forma essentiali, & substantiali ipsius testamenti: & nõ de forma, pbatoria solũ. pt3 hic, vbi deficiat vnus testis de septem, testamẽtũ est ipso iure nullũ: & tamẽ posset probari ꝑ sex maxime iũcta cõfessione veniẽtiũ ab intestato. ergo apparet qõ est ex forma substantiali testamẽti. & ita tenet Bar. in. l. nemo põt. in. j. oppositio. ff. de leg. j. Bal. in. l. cũ qs. in. ij. char. C. de iu. & fac. igno. & cõfirm. & fortius: qꝛ tex. hic annullat ipso iure testamentum, si vnus testis de septem deficiat. ex quo ergo. l. vltra ꝙ cedit annullando, ergo apparet qõ est de forma substantiali: qꝛ alias nõ annullaret. l. duo sunt titꝰ. ff. de testamẽ. tut. de quo pũ

6 cto dixi plenius in l. ij. §. de bono. pos. fꝫ tab. ¶ † Nota tertio ꝙ cancellatio vel supascriptio que reperiꝫ in testamento nõ vitiat testamentũ in totũ. qꝛ nõ est defectus in solẽnitate. sed illã partẽ cui cancellatã, ita demuꝫ vitiat, si sit facta de voluntate testatoris: alias secus. Limitat Barto. quod sit verum quando contenderetur de ꝓpria tetate: si aũt cõtenderetur de possessione: qꝛ aliquis vellet obtinere possessionem vigore talis testamẽti. certe cã cellatio in quocunqꝫ loco sit etiam nõ suspecto, facit qõ quis nõ obtineat in possessorio. qꝛ ad hoc vt quis obtineat possessionẽ debet ostendere instrumẽtũ nõ oblitũ, nec cancellatũ, nec in aliqua sui parte vitiatũ. tex. est in. l. fi. C. de edic. diui adria. to. Sed Bar. inaduertẽter locutus est: & lapsũ lingue vt dicit Ful. hic qꝛ imo etiã in possessorio iudicio qũ defectus instrumẽti nõ est in loco suspecto: puta in exordio, qõ notarij ad ornatũ testamẽti ꝑ ponunt non impediat etiam in possessorio. gl. est ordin. in. d. l. fi. in ver. vitiatum. & ibi ipsemet Bart. in. ij. col. & Bald. & omnes Moder. hic. Sed quando cancellatio est in loco suspecto, tunc procedit differẽtia Bartol. hic: an sumus in iudicio possessorio

7 an in petitorio. † Sed pone quod non appareat qõ instrumẽtũ testamenti sit cancellatũ de voluntate testatoris, an per inadvertentiã: qd ꝑsumemus in dubio. Dicit Bar. qõ in dubio ꝑsumit cancellatum voluntate testatoris. & sic nihil valet. fallit quando contineret legatum libertatis: qꝛ fauoze libertatis ꝑsumeretur incõm

inconsulto cancellatum. l. proxime. in ꝓin. ff. de his que in testa. delen. & dicit bar. se cõsuluisse qõ idẽ esset in legato ad pias causas. Idẽ tenẽt in hoc de pia causa Ang. & Jldo. hic. Bar. Bal.

8 & Jmo. tenẽt in. d. l. ꝓxime. §. j. † Et sic not. fm bar. qõ bonũ est

a ar. a de libertate ad piam causam. idẽ tenet bart. in. d. l. proxi. §. j. & in. l. j. circa medium. C. de bo. vac. lib. & in. l. titio vsufructus. §. j. ff. de cõdi. & demon. bal. in. l. ij. & in. l. pe. C. de fideic. lib. & in. l. si ꝙ re. C. de testa. ma. & in. l. vnica. §. j. in vl. col. C. de cad. tol. Spe. iti. de instru. edi. §. nunc aliqua. ver. & scias. el. ij. ꝓ hoc est bon tex. in. l. j. ad fi. in verbo rationẽ pietatis. & ibi Bal. ad hoc not. C. de commu. ser. ma. & tex. in. l. cõtra voluntatem in verbo iura pietatis. C. de testa. ma. ꝙ que impugnatur vna singularis lumitatio Bar. in. l. j. in repe. C. de sa. san. ec. in. iij. q. v. questionis principalis. vbi dicit ꝙ legatum libertatis non censetur ad pias causas nisi sit relictũ ꝓ anima. nam in dictis iuribus dicitur pia causa. & tamen non erat ꝓ anima. Et illam limitationẽ bar. in spe
cie reꝓbat Jmo. in. l. captatoie. ff. de le. j. & qõ legatũ libertatis dicitur ad pias causas semper dicit etiã Spe. in loco ꝓallegatis. ibi dicit expresse Bal. in. d. l. vnica. §. j. in vlt. col. qõ libertas, & ecclesia equiparantur. sequitur Alex. in cõsi. lxxvj. in. iij. vol. põderatis his de quibus in themate. in. vj. col. tu cõsidera fortius qõ imo fauoxabilius est legatum libertatis ꝙ sit legatũ pie cause. nam legatum ad pias causas non diminuit legitimã filij. qꝛ q ecclesiam vult instituere, & filium vult exheredare &c. xvij. q. vl. c. fi. gl. in. l. si quis ad declinandã. C. de epis. & cle. & in. l. papinian. §. j. ff. de inof. testa. & in specie qõ legata ad pias causas b non di

b minuãt legitimã filij: firmat Alex. in cõsi. ꝙ nõ reperiꝫ. ccccciij. inci. nõ minuitur legitima. dic qõ imo reperitur in. iij. volu. nu. xvij. & tamen legata libertatum nõ solum diminuunt legitimã filij, imo in totum ꝓiuant. text. est in. d. l. papinianus. §. quarta autẽ. & ibi Raph. Ful. in. iij. no. exꝑesse no. ꝑ illũ tex. qõ fauoxabilius est legatum libertatis ꝙ legatum pie cause. ꝓeterea legata libertatum sunt fauoxabiliora, ꝙ legatũ legitime. tex. est in d. §. quarta aũt. & ibi Ful. & Pau. de cast. in. iij. no. ad hoc notãt & ibi Pau. reputat hoc esse mirabile, & tamẽ legitima filij est fa noxabilior, ꝙ legatũ pie cause. vt prediꝛi. & probat in aut. si qua mulier. & ibi bal. & Sal. ad hoc not. C. de sac. san. ec. Et istis posset nouiter attentari ꝙ licet sit bonum ar. de legato pie cause ad legatum libertatis. nõ tamen econtra: qꝛ esset arguere de minus fauoxabili ad magis fauoxabile: contra Bart. & omnes in locis ꝓcal. non tamen firmo. Caue tamẽ qꝛ gl. & communiter doct. in d. §. quarta aũt. dicunt qõ hodie legata libertatum non minuũt legitimam filij ꝑ. l. ij. ff. de inof. testa. & ibi Paul. & Ful. & Alex. in cõsi. xxxvij. in. ij. vol. põderatis his de quibus in themate. in. vj. col. tu cõsidera fortius qõ imo fauoxabilius est legatum libertatis ꝙ sit legatũ pie cause. nam legatum ad pias causas non diminuit legitimã filij. qꝛ q ecclesiam vult instituere, & filium vult exheredare &c. xvij. q. vl. c. fi. gl. in. l. si quis ad declinandã. C. de epis. & cle. & in. l. papinianus. §. j. ff. de inof. testa. & in specie qõ legata ad pias causas b non di

b minuãt legitimã filij: firmat Alex. in cõsi. ꝙ nõ reperiꝫ. ccccciij. inci. nõ minuitur legitima. dic qõ imo reperitur in. iij. volu. nu. xvij. & tamen legata libertatum nõ solum diminuunt legitimã filij, imo in totum ꝓiuant. text. est in. d. l. papinianus. §. quarta autẽ. & ibi Raph. Ful. in. iij. no. exꝑesse no. ꝑ illũ tex. qõ fauoxabilius est legatum libertatis ꝙ legatum pie cause. ꝓeterea legata libertatum sunt fauoxabiliora, ꝙ legatũ legitime. tex. est in d. §. quarta aũt. & ibi Ful. & Pau. de cast. in. iij. no. ad hoc notãt & ibi Pau. reputat hoc esse mirabile, & tamẽ legitima filij est fa noxabilior, ꝙ legatũ pie cause. vt prediꝛi. & probat in aut. si qua mulier. & ibi bal. & Sal. ad hoc not. C. de sac. san. ec. Et istis posset nouiter attentari ꝙ licet sit bonum ar. de legato pie cause ad legatum libertatis. nõ tamen econtra: qꝛ esset arguere de minus fauoxabili ad magis fauoxabile: contra Bart. & omnes in locis ꝓcal. non tamen firmo. Caue tamẽ qꝛ gl. & communiter doct. in d. §. quarta aũt. dicunt qõ hodie legata libertatum non minuũt legitimam filij ꝑ. l. ij. ff. de inof. testa. & ibi Paul. & Ful. & Alex. in cõsi. xxxvij. in. ij. vol. põderatis his de quibus in themate. in. vj. col. tu cõsidera fortius qõ imo fauoxabilius est legatum libertatis ꝙ sit legatũ pie cause. nam legatum ad pias causas non diminuit legitimã filij. qꝛ q ecclesiam vult instituere, & filium vult exheredare &c. xvij. q. vl. c. fi. gl. in. l. si quis ad declinandã. C. de epis. & cle. & in. l. papinianus. §. j. ff. de inof. testa. & in specie qõ legata ad pias causas b non di

9 vere non loquitur in libertatibus. & gl. ibi aliter tenet. ¶ † Limita doctrinam Bar. in quantum vult qõ cãcellatio in dubio ꝓsumitur facta volũtate testatoris, vt procedat quãdo instrumẽtum testamenti reperitur penes ipsum testatorem: tunc bene ꝓsumitur facta volũtate testatoris, vt procedat quãdo instrumẽtum testamenti reperitur penes ipsum testatorem: tunc bene ꝓ
s

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ☞ Qui instituit vl exheredat, intelligit testari, z nō codicillari.
2 Appellatione testamenti venit quelibet vltima voluntas.
3 Actus non iudicatur secundum denominationem verbalem, sed secundum formam z effectum.
4 Si actus vltime voluntatis non valet eo modo quo agitur: non valet etiam eo modo quo valere potest.

14.

Non codicillum. Qui instituit vel exheredat intelligitur testari z nō codicillari. hoc. d. ¶ † Plus dicit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de instr. edi. §. cōpēdiose. in addi. que incipit ad intellectū. q̄ si testator cōuocatis septem testibus instituat filios heredes, z legata faciat: deinde dicat istis testes: q: facio codicillos, z volo hanc meam dispositionē valere iure codicillorum, non obstante q̄ appellauerit codicillos: valebit vt testamentū, z erit testamentū, z ita refert Dy. disputasse, z determinasse per hāc. l. facit. l. testamentū nō ideo. quā Bal. z Sali. ad hoc no. §. eo. vbi plus si testator dicet coram septē testibus istis testes huic meo cōtractui: tamē esset testamentū cū limitatione, z declaratione, de qua per d. Alex. hic post alios per eum relatos. cui adde q̄ per hanc. l. dixit Ang. in. l. illud. §. tractari. ff. de in. cod. q̄ si testator instituat heredes, z notarius dicat talis volens codicillos facere: ista verba notarij enunciatiua nō impediunt quin valeat testamentū. sequitur d. Alex. in cōsil. cxlj. inc. mature. in vlt. col. in. j. vol. facit q̄ p hūc tex. dicit Bal. in. l. imperator. la. j. in. ij̄ col. ff. de sta. ho. q̄ si notarij rusticani dicat, ¶ Martinus volēs testatus decedere, fecit hūc codicillum, in quo titiū suum heredem vniuersalē instituit. nō obstāte q̄ in epte appellauerit codicillū, tamē actus valebit, z erit testamētū: q: potius valet q̄ apte sentit, q̄ vitiet q̄ profert inepte: vt not. in. l. si libzari. ff. de re. iu. sed cōtra. Quid si aliquis cōuocatis septē testibus, z notario eos rogauit vt essent testes suo testamēto. z notarius scripsit hoc est testamentū talis: deinde ibi nō cōtinetur institutio heredis: sed varia legata, z fideic. an istadispositio valebit vt codicillus. Istam questionē tāgit Pan. de ca. in l. proxime. ff. de his que in testa. delen. z refert q̄ illis diebus fuit interrogatus de hoc. z q̄ quidam dicebāt q̄ ex eo q̄ adhibuit septē testes ideo legata non valere: per istam. l. ipse determinat contrarium: q: hic sumiturtestamentum pro codicillis. nam co dicilli largo modo dicuntur testamentum gl. est in. l. j. ff. eod. per quam gl. Bal. ibi in terminis dicit saluari instrumentū notarij, quo cauetur q̄ talis sanus mente suum condidit testamentū: in quo legauit vel reliquit titio. x. z aliter heredem non instituit. q: intelligitur testamentum tanq̄ vocabulum generale pro vltima voluntate, z sic pro codicillo. Et ad istum tex. respōdet Pau. de ca. q̄ loquitur quando instituit heredem, z nō coram septem testibus. tunc enim propter institutionem bene apparet q̄ voluit facere testamentum. ideo si non valet iure testamenti, non valet iure codicillorum, si non fuit dictum. † Adde pro ista decisione Pau. de ca. q̄ appellatione testamenti quelibet vltima voluntas significetur, z sic etiā codicillus. gl. in. l. ij. in prin. z ibi Bal. ad hoc no. C. com. de lega. z gl. in. l. ij. circa fi. in verb. ita omnes. C. de consti. pec. z gl. in. c. quāq̄. in gl. fi. de vsur. in. vj. z notabiliter Sali. in. l. filij. in. j. not. per illū tex. cum gl. C. fa. er. vbi dicit se de facto consuluisse in ciuitate Ferrarie, q̄ habens fundum in emphyteusim ab ecclesia cum potestate relinquēdi cui vellet in suo testamēto, q̄ potuit reliquere in codicillo: quia codicillus largo sumpto vocabulo est testamentum: vt ibi: cum sit testatio mentis. Scdo pro ista decisione adde bonum tex. in. l. si. ff. de in. codi. Tertio † Adde bonam rationē: q: actus nō iudicatur ex denominationem verbalem: sed ex forma, z effectu. z sic actus non cognoscitur a nomine: sed ab eius essentia: vt not. declarat Bart. in. q. per eum disputata que incipit publicanus quidam. z in. l. cotem ferro. §. qui maximos. in. ij̄. q. ff. de publi. z sic remanet corroborata decisio ¶ Pau. de ca. tribus bonis fundamentis.

¶ † Ultimo no. ex isto tex. iūcta gl. q̄ si actor vltime volūtatis non valet eo modo quo agitur, nō valet etiam eo modo quo valere potest. z ideo si non valet vt testamentum, nō valebit etiam vt codicillus saluo nisi testator apposuisset clausulam codicillarem: de qua per Bar. z alios in. l. j. §. si quis ita. ff. de ver. ob. z ibi Bar. respondet ad. l. si tam angusti. ff. de serui. gl. opponit, z non soluit. Sed dic q̄ quando actus habet defectum formę: tunc si non valet eo modo quo agitur, non valet etiā eo modo quo valere potest. secus si defectus sit in materia. ita loquitur. d. l. si tam angusti, de quo late per Cy. Bald. Alb. z Sal. hic, z Canonistas in. c. cum super. de offi. deleg. Jason Pisis.

☞ Verba directa, z verba obliqua seu inflexa dicūtur altero de duobus modis.
Verbum volo est verbum precarium.
Qui laborat in extremis, dato q̄ lingua ingrosserur, z dato q̄ incipiat balbutire: tamen potest facere testamētum, z notarius potest illud licite scribere.
Contractus possunt fieri vsq̄ ad vltimum vite spiritum, si memoria non sit lesa.
Licet quicquid acquirit filius acquirat patri: tū si pater esset cōstitutus in extremis, si filius tūc acquireret, nō acquireret patri.
Testa. potest scribi in quacunq̄ materia.

15.

Quoniam. Sublata antiqua forma verborum, hodie non refert quibus verbis testamentū fiat q̄ pōt scribi in quacunq̄ materia. l. p. d. ¶ † Et aduerte dū text. dicit vtrū imperatiuis z directis vbis fiat, an inflexis: debes scribere q̄ verba directa, z verba obliqua seu inflexa dicunt altero de tribus modis. Primo dicuntur verba directa que sunt preceptiua. que autem sunt exhortatiua dicuntur inflexa. Itē scdo verba directa dicūtur que fiūt per casum nominatiū, vt sis heres. inflexa que per accusatiū vel gentiliū. olim ergo nō valebat testamentum nisi institutio fieret verbis p̄ceptiuis, z in casu nominatiuo: oportebat dicere volo q̄ titius sit heres me: hodie est sublatū. Et iste due differētie procedunt quantū ad primā institutionē. Sed in substitutionib⁹ verba dicunt directa qū important q̄ qs possit propria autoritate capere: sed qū important qs substitutus habeat capere de manu heredis appellātur obliqua: vt q̄ testator dicat volo qs heres meus restituat tali. certe istud restituat, est obliquū, ita declarat Bar. in. l. ij̄. C. com. dele. z bal. hic. z subiūgit Bar. hic qs verbū volo, est directum. z d. Alex. reprehendit Bar. nisi fm eū salues aliter q̄ ad tex. nostrū. Ego aūt puto qs Bar. optime dixerit etiā ad propositum tex. nrī. nā dixit q̄ verba intelliguntr directa altero de tribus modis, z ego dico q̄ verbum volo. Captitudine pōt esse directū in omni casu ex tribus. z ista est mens Bar. primo cū illud dicit verbū directū q̄ est p̄ceptiuū, z istud est in verbo volo. Itē scdo illud dicit p̄ceptiuū qs sit per casus rectos. z istud pōt esse in verbo volo, si dicat volo qs sit heres. secus si diceret volo te esse heredē. Itē tertio illa dicunt verba directa que importāt q̄ substitut⁹ possit propria autoritate capere, secus si importāt vt capiat de manu heredis. istud pōt cōtingere in verbo volo: vt si testator dicat si cōtingat filiū meū institutū mori, volo qd talis sit heres. istud est verbum directū, z sic vides qd verbū volo, aptitudine pōt esse directū in omni ex tribus casib⁹ supradictis. z ita fuit mens Bar. de quo etiā per eundē Bar. in. l. cēturio. in pe. col. z in. l. verbis ciuilib⁹. ff. de vul. z pu. tex. tū in. d. l. ij̄. in prin. C. cō. de leg. loquēs de verbis directis, z de verbis precarij, ponit verbū volo inter verba precaria. facit. l. quidā iber⁹. ff. de fer. vrb. pre. z sic videt † q̄ primo modo verbū volo nō sit directū sed precariū. z qd̄ isto primo modo bar. nō bene dicat. ¶ † Scdo diligēter no. illa verba tex. que seminecis⁹ z balbutiēs lingua, p fudit: q: hic habes tex. val de solennē, q̄ q laborat ex tremis, dato q̄ sibi lingua ingrosset dato q̄ incipiat balbutire, tamē pōt facere testamētum, z notarius pōt illud licite scribere. Et ad hoc iste tex. est vnic⁹, z singularis in iure fm Ang. z omnes alii. hic. eū etiā reputat singularem Lu. ro. in cōsi. clxxix. inci. amplissime doctor. in. ij̄. col. ta men ad idē facere videt text. in. l. pāphilo. §. propositū. in ver. in discrimine vite cōstitutū p infirmitatē. ff. de le. ij̄. z tex. in. l. si pater. §. fi. in ver. in extrema esse valetudine. ff. de fideic. lib. z tex. in. c. raynutius. in ver. in extremis positus. z tex. in. c. nos quidē. in ver. de hac luce migrāte. de testa. z tex. in. c. fi. in verb. agēs in extremis. de suc. ab inte. intelligit tū sane dūmodo talis semimortuus habens linguā balbutientē sit intelligibilis, z intelligatur illud q̄ dicat alias si nō bene intelligeret, z articulate nō posset facere testamentū. l. iubemus. in ver. neq; articulate loqui potest mortuo similis est. j. e. vbi Bar. z alij ad hoc multū notāt. z dicit Bar. qd vidit de facto. Ange. z Imo. in. l. in aduersa. ff. e. Ang. in. l. in fraudē. §. sicut. ff. de testa. mil. z Lud. ro. in consi. cccvj. qd inci. proposita cōsultatio hoc solum querit. z not. d. Alex. in cōsi. cxxxij. in. ij̄. vol. inci. pōderatis verbis vltimi testamēti. in. ij̄. col. Pau. de ca. in consi. cccl xvi. viso puncto, z allegationibus. z Ang. de are. insti. de testa. in prin. ¶ † Item adde q̄ similiter cōtractus possint fieri vsq̄ ad vltimū vite spiritum, si memoria nō sit lesa. tex. est in. l. seia. §. fi. in verbo in extremis vite constitutis. ff. de do. cau. mor. qđ text. ad hoc not. z reputat singularē Bal. in. c. quoniam frequēter. in prin. in. v. col. vt li. non cōe. Alibi dicit gl. in. c. j. in ver. mut⁹. in ti. episcopū vel abbatē. qd̄ quilibet in articulo mortis efficit mut⁹. ¶ † Itē licet quicquid acquirit filius, acquirat patri. l. placet. ff. de acq. her. z. l. j. in prin. ff. si a pa. quis fu. ma. tamen qū pater est cōstitutus in extremo vite, si filius tūc acquireret nō acquireret patri. tex. est no. i. l. fi. in fi. C. de bo. que lib. per quem text. ita dicit Bal. in. l. fi. ff. de consti. instit. do. Fran. de are. in cōsi. clxj. inci. in presenti consultatione dicēdum est. in. vj. col. circa fi. Alibi. tamē tenuit Bal. in. l. fi. in prin. in vl. col. C. de bo. que libe. qđ si sit delata aliqua hereditas vel successio filio

filiofa. z talis filius laboret in extremis vite: qđ tamen pater eius nomine, potest illo instanti adire hereditatē. z etiam agnoscere bo. pos. Sed in hoc vltimo male dicit, z reprehenditur per Jul. z Dod. ibi dic tu melius: vt per Bar. in. l. fi. in. ij̄. col. ad fi. z seq. ff. de cōdi. inst. ¶ † Ultimo no. ex tex. ibi. in quacunq̄ materia. qđ testamentum potest scribi in quacunq̄ instrumēti materia, z sic non solum in charta bona, sed etiam in papyro, z cōcordat. l. j. in prin. z. l. charte. ff. de bo. pos. fm tab. z tex. in. l. in cō modato. §. sicut. z ibi not. Bar. ff. cōmo. Spe. in tit. de instr. edi. §. instrumentum. ver. item q̄ est scriptum in papyro. plene do. Ant. z alij in. c. j. de fide instru. Jason Pisis.

1 ☞ Bonum est ar. de contractibus ad vltimas voluntates.
2 Prohibitus cōtrahere cum certo genere personarum, non videtur prohibitus eis in testa. vel in vltima voluntate relinquere.
3 Stante statuto quod res ciuium existentes in estimo communis non possint forēsibus vendi vel donari: tamen poterunt per viam vltime voluntatis legari, vel donari causa mortis.
4 Heres duobus modis dicitur approbare relicta in testa. inutili.
5 Si in testa. inutili sint relicta plura legata, heres vnum agnoscendo non intelligitur alia approbare.
6 Regulariter ex testa. inutili, vel minus solenni non debentur legata nec fideicom. nec peti possunt efficaciter.
7 Coniunctio sanguinis vel licita affectio in persona valde dilecta testatori, habet vim clausule codicillaris.
8 Si testator fecit primū testamētū, i quo apposuit clausulā derogatoriā volūtatis, z potestatis, si faciat fm testa. i quo instituat personam valde dilectā, videtur reuocasse primū testamentum.

16.

Non dubium. Dignitas instituti non nocet testō, z approbanti testamento relicta. h. d. ¶ † Dubium faciebat in prima parte gl. fm Bart. z doct. q̄ bonum est argumentum⁹ de cōtractibus ad vltimas volūtates. l. seruū filij. §. eum qui chirographū. z. l. que de legato. ff. de le. j. sed prohibiti⁹ est cōtrahere cum talibus personis in dignitate cōstitutis. l. j. C. de contracti. iud. z in. l. nō licet. ff. de contrahē. emp. z. l. fi. C. de rescin. ven. z in l. aufertur. §. quod a preside. ff. de in. fi. z intellige vt ibi declarat Bar. item q̄ tales persone in dignitate constitute prohibentur munera accipere. l. plebiscito. ff. de off. presi. fm Ang. z Sal. hic. z etiā Cy. z Ful. hic. vnde scribitur deute. xv. c. fm Ange. hic qđ munera excecant oculos sapientum, z mutant verba iustorum.
2 ¶ † Ex isto tex. iunctis predictis no. q̄ prohibit⁹ cōtrahere cū certo genere personarū, nō videtur prohibitus eis in testamēto vel in vltima voluntate relinquere: quia testamentū nō est contractus nec econtra. l. verba contra gerunt, gesserunt. ff. de ver. signi. l. testamētum nō ideo. z ibi Bal. z ¶ Dod. ad hoc no. j. e. prohibitio aūt de alienando incertas personas videtur generalior: q̄ comprehendit etiam transmissiones iure hereditario. l. codicillis. §. matre. ff. de le. ij̄. z declarat no. Bar. in. l. peto. §. fratre. e. tit. z in. l. si ita quis. la. ij̄. §. ea lege. ff. de verb. obli. z in. l. ea lege. C.
3 de cōdi. ob can. † Et ad p̄dicta adde q̄ notabiliter vult Bal. in c. q̄. in vlt. col. circa fi. de indi. qđ stante statuto qđ res ciuitū existentes in estimo communis nō possint forensibus vendi vel donari: tamen poterunt per viam vltime voluntatis legari: vel donari causa mortis: licet videatur eadem ratio: vt ibi per eum: qui reputat bene notandum: q: sepe contingit de facto. tu vide in. d. l. si ita quis. §. ea lege. q: ex ibi dictis apparet nō esse verū. ¶ Bl. in verbo agnouerit. diuidit in duas partes principales. In prima timore contrarij ponit duplicem declarationem ad text. In
4 secunda que est ibi, sed nūquid. gl. format questionē. ¶ † Ex prima parte habes duos modos quibus heres dicitur agnoscere z approbare relicta in testamēto inutili. z ly vter q̄ modus sit in se verus, tamen solus scds cōuenit huic legi: vt per Bar. z alios hic. z dū gl. subdit si heres extra iudiciū promittat q̄ nō astringitur: procedit quādo promitteret per errorem facti. ita loquuntur duo iura alle. in gl. Si autem sciēter promitteret presentibus legatarijs: tunc efficaciter teneretur. qđ patet, q̄ ex inutili testamento orta est falte naturalis obligatio, ergo ex promissione bene redis etiam facta ex nudis verbis inducitur constitutum. secus quando in absentia legatariorū, pmitterent nudis verbis: q: esset pollicitatio, que nō astringit. ita tenet gl. in. l. ij̄. C. de fideic. z Sali. Ful. z. d. Alex. hic: quicqd Ang. hic z Ang. z Pau. de castr.
5 in. d. l. ij̄. ¶ † In scda parte gl. habes qđ si in testamento inutili sint relicta plura legata, heres vnū agnoscēdo nō intelligit alia approbare. z licet gl. hic nihil alleget. tamē gl. in. l. ij̄. in ꝟbo prestiterunt. j. de fideic. allegat bona iura ad hoc: vltra que bene facit tex. in. l. lucius. la. ij̄. §. testator. scdm intellectum Bar. ff. de le. ij̄. quem tex. alleg. Bal. in. v. op. z Pau. de ca. in fi. Et ad aut. sed cum testator. vltra gl. z Bar. hic. respondet q̄ questio gl. hic procedit quādo defect⁹ erat in forma, z solennitate testa. q: testamētum non valebat. sed in aut. sed cū testator. testamentū erat validum, z solum erat defectus in materia. qui defectus facilius purgatur q̄ defectus forme. Contra istam cōmunē conclusionē glo. z doc. fortiter vigget tex. in. l. in testamēto. ff. de fideic. lib. Sali. refert quosdam dicere q̄ ideo ibi fit q̄ plura legata erāt eidem persone relicta. ideo vnum approbando, intelligitur alia approbare. Sed reprobat per. l. creditoris. C. de vsur. melius facit. l. j. de fideicom. quam ita pōderat do ¶ Dateis. in no. ex xiij̄. Unde respōdet Sali. z sequitur Alex. qđ ibi fit, q̄ legatum pecuniarium factum seruo nō poterat valere, nisi valuisset legatum libertatis z effectū habuisset. l. seruis. C. de lega. Ideo talia legata habētur loco vnius rationē connexitatis: z prestita libertate debet aliud legatum prestari. q̄ legatū libertatis videtur prestitum tanquā necessarium antecedēs ad legatum pecuniarū. Et istud est qđ in effectu vult etiam Lu. in rep. aurē. similiter. C. ad. l. fal. i. xvij̄. speciali pie cause inter vltimas volūtates. dum dicit qđ ibi est quia legatum pecuniarium veniebat in consequentiam legati libertatis: z satis apparet in dictiōe illatiua ideo, ibi posita. † Et si ista
6 solutio est vera, est magna limitatio ad cōclusionem supra tradi tam. mihi tamē nō placet: q: non est verum q̄ legatum pecuniarium habeat connexitatē cum legato libertatis imo unum separatum est ab altero, bene verum est qđ legatum pecuniarium deberi nō potest nisi prestita libertate. nec est verum q̄ vnius loco habeatur. q̄ quod legatum libertatis sit antecedēs ad legatū pecuniarium. nam ista confundūtur, per tex. in. l. si ita scriptum. ff. de manu. test. vbi valet legatum libertatis, z libertas debetur z tamen non debetur aliud legatum pecuniarium, nisi dicas quod in. d. l. si ita scriptū. tex. loquitur quando libertas debetur quodā iure singulari z fauorabili. vnde talis fauor non extēdit ad aliud legatū, vbi cessat illa ratio fauoris. arg. l. eius militis. §. si militia a missus. ff. de test. mil. Sed certe etiā in. d. l. in testamēto. libertas debetur iure singulari. vt patet ex tex. ibi, testamento quidam q̄ perfectū nō erat. istis dicas q̄ in. d. l. si ita scriptum. illud ius singulare statuatur ratione rei, z sic ipsius libertatis. ideo non extēditur ad aliud legatum. sed in. d. l. in testamēto. fit propter personam, vt statim dicam in sequēti solutione. Ideo tu respōdeas aliter, z dicas quod ex testamēto inutili vel non solenni regulariter non debētur legata nec fideic. ne peti possunt efficaciter. Fallit in casu singulari illius. l. in testamento. quando legata vnius vel p̄ra relinquuntur persone valde dilecte testatori quia illa affectio facit vt ex testamento non solenni quecunq̄ legata debeāt. vt ibi dicit gl. no. in scda sol. quam approbāt omnes doct. in l. eam quam. C. de fideic. vbi est gl. que idem dicit in verbo tradi tur. in. x. fallentia. que dicit quod in. d. l. in testamēto. est speciale propter pietatē z affectionem. not. bene gl. in. d. l. in testamento.
7 ¶ Ex illa gl. no. iuncto tex. no. secundum singulare. † q̄ coniunctio sanguinis, vel licita affectio in persona valde dilecta testatori, habet vim clausule codicillaris, z tantum operatur ac si in testamēto esset apposita clausula codicillaris. Et ita illam glo. ad hoc no. z dicit alibi nō reperiri in iure. Bal. in. l. si iure. C. de testa. ma. z ibi eam restringit, z alia relicta pietatem cōcernentia. Illā gl. etiam intellige sane, quantum ad legata z fideicommiss. sed si talis persona valde dilecta testatori esset instituta heres in testamento non solenni, certe illa affectio non faceret valere institutionem, cum speciale sit in filijs instituto in testamento nō solenni. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. z in fi. j. e. ita not. declarat
8 d. ¶ Date. in not. xlij̄. ¶ † Tertio z adhuc singularius no. ex illa gl. iuncto tex. quod si testator fecisset primū testamētum in quo apposuisset clausulam derogatoriam volūtatis z potestatis: q: dixisset quod si contingat eum facere aliud testamentū nō vult illud valere, nisi apponant in eo certa ꝟba: pone quod faciat secundum testamentum in quo instituat personam valde dilectā dic sicut affectio habet vim clausule codicillaris, ita habet vim reuocationis clausule derogatorie in testamēto primo contēte. Ita signanter extendit illam gl. Lud. ro. in consi. clxxix. inc. amplissime doctor. in pe. col. z alle. Bal. in. l. si iure. C. de testa. manu. qđ est valde sin. ad. l. si quis in principio testamenti. cum his que ibi no. Bar. ff. de le. ij̄. z. l. sancimus. cū his que ibi videm⁹. j. e. sed certe Bal. ibi nihil dicit de hoc vltimo. nec credo verum.

1 ☞ Appellatione contractus non venit testa. nec econtra.
2 In nominibus app. immutatio non pendet a facultate nostra.
3 Abundans cautela non nocet tam in contractibus quam in vltimis voluntatibus.
4 Ex renuntiationibus insolitis presumit instrumentū suspectū.
5 Juramenta exorta contra antiquā consuetudinem presumuntur impressiua.

17.

Testamētum. Testamentum non vitiatur ex superflua apositiōe, sed si necessaria omittatur, sicut etiā tūc vitiant cōtractus. h. d. Et potest exemplificari primo

a ¶ Bonum est argu. add. l. pac. inter heredem. ff. de pac. z in. l. iure ciuili. z vtroq̄ p doc. ff. de cond. z demon.

a ☞ Quid si alius quis. vide Cor. lib. iij̄. consil. ccj. quanquam. Purpu.

b ☞ Seminecis. Existens in articulo mortis et balbutiēs etiam potest matrimonium cōtrahere. Alex. in. l. si quis posthumos. ff. & lib. z posthu. z examinari in testem. bal. in. l. j. de pace const. in vſ. vasalli. col. fi. ver. 2 quero vtrum. Et b vide late Bar. in repetitione rubrice. §. qui admitti. colū. lxj. ver. sed vnum est &c. Purp. 3

c ¶ Appellatione testamēti. adde l. si quis in grauibus. in. §. si quis codicillos. z ibi doc. ff. ad sen. syl. 4

d ¶ Verbum volo. quid importat istud verbū. adde. l. j. ff. manbart. in. l. si post dotē. in. vj. q. ff. solu. ma. Jo. an. in ca. ab excōicato. de reseri. Jo. 1 an. in. c. ex literis. de spon. Joan. 2 an. in. c. significauit. de testi. 3

Universidad de Deusto
Biblioteca

pars, vt q̄ dicēt hoc est meū vltimū testamētū, mea vltima volū
tas, meū culogiū, z mea vltima dispositio. nā primū sufficiebat.
z alia sunt superflua, tamē nō vitiant testamētū. Quod facit fm
Pau. de Cast. hic ad excusandū notarios q̄ sepe apponūt hmōi
1 superflua. ¶† Ilo. ex isto tex. in ver. contractus. fm Bal. Sal. z
Pau. de Cast. hic q̄ si testator cōuocatis septē testibus z here
de instituto ac aliis dispositis postea dicat sitis testes huic meo
cōtractui, iz testamētū appellanerit cōtractū, per hoc non vitia
tur. z valebit vt testamētū. z idē sequit. d. Alex. i. l. nō codicillū.
ff. eo. Sed tu aduerte q̄ ista lex inepte ponderat ad hoc: q̄ nō di
cit hic tex. q̄ testator appellanerit testamētū cōtractū. Sed bū
dicit tex. q̄ sicut necessaria omissa minuūt cōtractū, ita nocēt vl
time volūtati. Et sic imperator arguit a cōtractib⁹ ad vltimas
volūtates. z ita declarat gl. hic z ipsemet bal. z alij. Mod. Nota
ex ista gl. q̄ appellatione cōtractus nō venit testamētū, nec ecō
tra. Et ideo si statutū faceret mētionē de cōtractu, nō veniret te
stamētū: put etiā not. Bal. in l. j. C. de lege fus. ca. z satis probat
dū iste tex. arguit a cōtractib⁹ ad vltimas volūtates, ergo vult
q̄ sint diuersa. tū gl. hic. all. per Bal. in. c. j. §. itē sacramēta. in gl.
mag. in verbo super cōtractibus. post me. de pa. iu. fir. dicit q̄ te
stamentū enumerat inter cōtractus. per. l. eadē. ff. de uuo. re. Itē
aduerte q̄ bal. Sali. z Pau. de ca. nō colligūt primū notabile
supra relatū ex hoc tex. immediate in illo verbo cōtract⁹: prout
male refert z sequitur Alex. in. d. l. nō codicillū. ſ. e. vt hic potes
2 per eos videre. ¶† Scōo ista. l. facit fm Bal. ad dictū Inn. i. c.
petitio. de procu. sed nō est dictū Inn. sed Host. ibi: q̄ ſ fi instru
mento procurationis. dicatur ego cōstituo titiū, z vbi deberet
dicere procuratorē meū, dixit afinū meū ad agendū, z defendē
dum ꝛc. valeret cōstitutio procuratoris: tamē iste tex. nō multū
facit. z idē tenet Bal. in. l. id q̄ pauperibus. in pe. col. s. de epis.
z cle. z in. l. neq̄. in vl. col. C. de pcu. Et licet istud dictū cōmuni
ter reprehēdatur, q̄ in nominibus appellatiuis immutatio nō
pendet a facultate nostra. l. si quis in fundi vocabulo. in prin. de
le. j. vbi. d. Alex. late reprobat istud dictū. z Ful. z d. Alex. hic z
d. Ant. z Jmo. in. d. c. petitio. in prin. tamē alibi. d. Alex. sequi
tur istud dictū in cōsilio q̄ nō reperitur. cccc. lxxviij. inci. visis z
ponderatis his que cōtinētur in processu. in. viij. colū. z Lu. ro.
in. l. si quis mihi bona. §. sed quid si mādauit. ff. de acqui. hered.

a ¶ Abundans cautela. Adde gl. in verbo exprimere. in. l. si cum dies. in. §. plenū. ff. de arbit. 3

a ¶† Ultimo no. ex text. illō ad quod tota die allegat in ista. l. q̄ abundās cautela⁴ nō nocet. tam in ꝛ tractib⁹ q̄ in vltimis volū tatibus. z vltra pcedātias alle. in gl. adde tex. in. l. si. z ibi Bar. in fi. ad hoc no. C. de pd. famia. li. xj. hic pulchre dicit tex. i. l. pe diculis. §. labeo. ff. de au. z arg. leg. q̄ nō mutat substantiā rerū nō necessaria ꝛbozū multiplicatio. Adde q̄ dicūt Host. z Jo. an. in. c. nimis. el. j. in fi. de exce. prela. z ibi. d. Ant. de bu. in. §. op po. q̄ in instrumētis, z priuilegijs nō possunt nimis specificari specificāda, ad tollendū sophisticā interpretationē malignorū: fm eos. Intellige tamē nisi apponātur contra naturam vel formam actus. ita loquuntur iura all. in gl. faciūt etiā clausule inso
lite, b presumi fraudē, z dolū. fm gl. in. l. si quis sub cōditione. in gl. j. ff. de cōdi. insti. fm Bal. z Sali. z Paul. de ca. hic. z illā gl. ad hoc ibi no. Bal. z Ang. idē Bal. in. l. iij. C. plus va. q̄ agit. z in. l. etiā. in. §. col. C. de exce. rei iud. z. l. cū de consuetudine. z in l. nam ad ea. ff. de legi. z in. c. j. ad fi. pric. de feu. dato in vicē legis cōmis. z no. i addi. Spe. in ti. de arbi. in. §. nimia cautela. Jmo. in. c. ad nostrā. in. xij. col. de emptio. z vēdi. z dicit Bal. in. c. ex li teris. in. §. colum. ad fi. de cōsuet. quod vbi abūdātio⁵ cautillatio ibi euidētio: est fraus. z idē Bal. in. c. tertio loco. in vltim. col. de
4 proba. dicit gl. pr allegatā esse no. dignā. †q̄ ex renuntiationi bus insolitis p̄sumit instrumētum suspectū. Et idē Bal. in. c. q̄ verisimile. de presum. dicit q̄ illa glo. est singularis q̄ p̄sumitur dol⁹ ppter nimias cautelas, z insolitas clausulas: que poti⁹ ca
uillationes dici debent. Itē per illā gl. dicit Bal. in. l. rogasti. §. si tibi. in. xij. col. ff. si cer. pet. q̄ nimia cautela, z insolita clausula facit aliquādo p̄sumi cōtra cōtractum, z cōtra scripturā. Alibi no. Bal. in. c. j. circa prin. qualiter vasallus in. deb. domi. fide. per illū tex. in ver. sicut debet esse vasall⁹ quē ad hoc reputat aurenum
5 †Quod iura mēta extorta cōtra antiquā cōsuetudinē p̄sumunt impressiua. z ita dicit respōdisse cuidā magnifico viro eum in fa cto arduo ꝛsulēti. Alibi singulariter Ang. in. l. si. C. de cano. largi. ti. li. z. q̄ excusat citatus nō cōparens quando citatio habe bat verba non cōsueta. puta cū de stylo illius loci diceret⁶ in ci tationibus sub pena. z. libraru. z in ea diceretur sub pena eris, z persone. z idē dicit de bulla insolita. z istud vltimū no. etiā Bal. in. l. fideicōmissa. §. si seruo p illū text. ff. de leg. iij. Alibi dicit. d. Ant. de bu. in. d. c. ad nostrā. de empt. z ven. q̄ si notarius in in strumēto yēditionis dicit q̄ titius vere vēdidit fundum caio. z nō simulate, q̄ talis cōtractus p̄sumit simulatus. z idē vult Bal. in. d. l. emptione. C. plus valere quod agitur. q̄ valde not.
1 ☞ Illa demum iurisdictio potest prorogari ab his qui adue

ne sunt quam ille index habet in subditos suos.
2 Jurisdictio specialiter concessa in certo genere causarum non videtur posse prorogari ad alterum iudicem eiusdem loci.
3 Licet clerici et volētes nō possint simplr citari coā iudice secu lari, tū bñ p̄t cansaliter: puta q̄ ꝓpareat si sua putant interesse.
4 Proclama generale factum per iudicem secularem vt omnes quorum interest talem carceratum non relaxari compareant, comprehendit etiam clericos.
5 Si in publicatione alicuius testa. citandus sit clericus, talis pub. potest fieri coram iudice seculari: qui cauebit non clericum sed eum hortabitur.
6 Si defuncto successerunt varij heredes, quorum aliqui sunt cle rici, aliqui seculares, coram quo debebit iudicium agitari.
7 Si simul pronuntietur contra clericum, z laicum, ad quem erit appellandum.

12 Testamenta omnia. Publica tio testi z insinuatio debet rome fieri coā magistro census, z si fuerit facta coā alio iudice, vitiat testamētum. h. d. Et dū dicit tex. in eo. loco referuenī. expone. i. coram. concordat
1 l. cōsulta diualia. ſ. eo. vt hic. in gl. ¶† In text. in vers. trāslatio. no. fz Lyn. Bal. Sal. z cōiter alios hic, q̄ illa demū iurisdictio pōt progari ab his q̄ aduene sunt, quā ille index habet in subditos suos. Et ibi p̄ hūc tex. dicit Lyn. in. l. j. C. de iurisd. om. iud. q̄ ſtate statuto q̄ iudex mercatorū nō cognoscat nisi de causis mer catilibus: cerre si partes de cōi cōsensu vellēt litigare de alia cau sa nō mercatili nō possent p hunc tex. licet Pau. de ca. hic ꝛtra riū in aduertēter dixerit vt p. d. Alex. hic. z illā decisionē Lyn. p valde notabili sequit Jo. de imo. in ca. P. ꝛ B. in. cxxiiij. col. de off. dele. z ibi Paul. in. ix. col. ad fi. Bal. in. c. de causis. i. xij. col. de offi. dele. z videtur ibidem sequi. d. And. barb. in. cxvij. col. fz postea in. lxxiij. col. z per duas sequētes reprobat istā decisionē Ly. fz mihi q̄ videat adducit, p ista cōi opi. facit q̄ vult Bal. in. l. certa ratione. C. quā. puo. nō est ne. vbi tenet q̄ sit statutū limitat q̄ talis sit index vsq̄ ad tātā summā, z abinde supra sit talis: q̄ tunc in iudicē minoris summe nō posset per partes fieri prorogatio ad maiorē summā istā cōmunē opi. reprobat Ful. li cet se nō firmet. z forte q̄ ista. §. opi. est de iure verior. nā iurisdi tio pōt prorogari de re ad rē. l. de quare. §. j. z. ij. ff. de iud. bar. in l. ij. in prin. ff. de iud. Bal. in. l. si q̄ ex cōsensu. in. xij. col. C. de epis. aud. scōo facit. l. j. C. de iurisd. om. iud. vbi iurisdictio ꝓcuratoris cesaris ꝓgaf ad causas nō fiscales: imo p̄uatas. tertio facit. l. si per errorē. ff. de iurisd. om. iu. iuncta gl. que dicit puta vbanus pretor: pro peregrino. Quarto, q̄ etiā iurisdictio voluntaria po test prorogari ad nō subditos. l. j. C. de emā. lib. z. l. emācipari. §. j. ff. de adop. cuius contra. dicit Bal. hic. vt dicā in seq. no. Et ad istum tex. pōt responderi vt dicā in seq. no. tenēdo tū cōmunem opinionē vltra. ſ. allegata. adde bene facere: q̄ progatio debet fieri in his que sunt eiusdē speciei. fm Bar. in. l. inter q̄enientes. ff. ad muni. no. in. c. hi qui auctoritate. de preb. in. vj. ¶ Limita ta mē istū tex. z similes inquātū volūt q̄ publicatio, z insinuatio testamenti facti coā alio iudice ꝙ magistro census, nihil valet, nisi tale officiū vacaret. puta ꝑpter suspicionē pestis, vel alia cā tunc posset fieri coā alio iudice. z valeret per. l. vbi absunt. ff. de tu. z cu. da. ab his. z. l. si vacātia. C. de bo. vac. li. x. vbi Ang. limi tat. ar. illius tex. in. viij. col. z dicit q̄ cōsultus de facto ita respō dit. z sequit simpliciter. d. Alex. hic. tu ꝙfirma q̄ optimū simile. nam vbicūq; ex forma statuti act⁹ debet celebrari in certo loco alias alibi celebratus nō valeret, tamē vbi nō pōt haberi copia illius loci ꝓpter iustū metū partiū: tunc si celebreť in alio loco valet z tenet actus. Itē per septē principalia media egregie cōsu luit Lu. ro. in cō si. ccccc. xxxiij. inci. quo ad primū q̄ sufficiat publicationē. Itē ꝓ ista limitatio. adde q̄ decidit tex. not. in. §. ex hoc puenit. in aut. vt nul. iud. quē text. alleg. ꝓ fin. Bal. in. l. ij. C. q̄ fil. vel pri. Accedat q̄ not. tenet Bald. in. c. bone. el. ij. in viij. col. de post. prela. q̄ vbi in aliqua terra non reperitur alius iudex q̄ spiritualis. q̄ ille habet ét tēporalē iurisdictionē. vt ibi no. p eum. ¶† Scōo no. ex eodē verbo q̄ iurisdictio specialiter
2 cōcessa alicui in certo genere causarū, nō videt posse prorogari ad alterū iudicē eiusdē loci. Et ratio est duplex fm Bal. prima: q̄ de specie ad aliā diuersam speciē iurisdictionis nō fit progatio. l. solemus. §. latrūculator. ff. de iudic. Scōa ratio: q̄ iisti sunt actus voluntarie iurisditiōis, in quibus nō datur ꝓpie mediū per q̄s fit prorogatio iurisditionis: vt est cōtestatio litis, z fi. fm Ly. in. l. vbi absunt. §. j. ff. & tu. z cu. da. ab his. z Bal. in. l. si q̄ ex cōsen. in. xij. col. C. de epi. au. subdit Bal. hic idem esse de notario deputato ad scribendum: q̄ non possunt partes in alium nota rium deputatum ad aliud genus actorū prorogare officiū scri bendi nō suum, vt probatur in. l. repetita. z ibidē gl. z Bal. C. de epi. z cle. z idem tenet Bal. in. l. j. C. de spor. vbi alleg. bonū text.
in. l. in

in. l. in fraudē. §. quoties. in verbo manu cōmentariēsis. ff. de iu. fisc. quem etiā alle. hic: q̄ p eandē Bal. in. l. j. ff. de offi. ꝓsu. in. xvij. q. vbi alle. gl. in. §. si vero absunt. in verbo inuentarium. in aut. de
3 here. z fal. ¶† Ultimo ppetuo teneas mēti illud q̄ fin. decidit Bal. hic, in vl. col. pio magna limitatione. c. si diligēti. de fo. cōpe. in aut. statuim⁹. C. de epis. z cle. quib⁹ iuribus disponitur q̄
a nullo modo clerici⁹ possunt citari coā iudice laico, etiā si cōsen tiant. dicit hic fin. Bal. q̄ istud est verum si citarentur simpliciter: secus si non citentur precise sed cansaliter: hoc modo. q̄ com pareant si sua putant interesse. vel si aliq̄s ius pretendunt, valet istacitatio. q̄ potius est quedā admonitio quā astrictio. Jdeo infert Bal. q̄ si statutū ciuitatis disponeret q̄ mortuo testato re heres teneatur facere insinuari testamentū coā potestate loci citatis creditoribus: pone q̄ ex creditoribus aliqui sint clerici: nūquid potestas coā quo debet insinuari testamētū poterit fa cere citari coā se illos clericos si sua putāt interesse, vt ꝓpareāt: dicit q̄ sic: q̄ ista nō est citatio precisa, sed potius est quedā mo nitio. Et istud dictū multū commēdat Pau. de Cast. hic, dicēs alibi nō reperiri. z q̄ ita alias cōsuluit Florentie, licet ignoraret decisionē Bal. hic, z alij timuerūt consulere. Jdē tenet Salic. in l. consulta. ſ. eo. z do. Alex. hic. z in simili Ang. in. l. j. ſ. hec stipu latio. vers. fm hoc restat videre. ff. si cui plusq̄ per. l. fal. vbi deci dit, q̄ cū heres in inuētarij cōfectione teneatur facere citari creditores, q̄ si aliqui creditorū sunt clerici, possunt p iudicē laicū citari, modo quo supra. Pro ista decisione Bal. adde bene face re illud q̄ vult gl. no. in. c. cū causa. i. gl. j. circa mediū. de offi. dele gat. que facit differentiā inter citationē z monitionē, nā moni tio nō arguit superioritatē monētis. z ideo pōt fieri pari: vt ibi
4 dicit gl. ¶† Adde etiā Pau. de Cast. cōſ. xliij. incip. in cā Egidij laici de alemania, vbi cōsuluit q̄ proclama gīale factum per iu dicem secularem q̄ compareāt omnes quorū interest talē carce
5 ratum nō relaxari cōprehendit etiam clericos. † Itē adde Bal. no. in. c. si. de fi. instr. in. j. col. ad fi. vbi querit pone q̄ in publica tione alicuius instrumēti citādus est clericus: an talis publica tio poterit fieri coram iudice secularis: tenet q̄ sic: z q̄ iudex se cularis nō citabit clericū, sed hortabitur. z per hoc inducēt eius scientiam que sola inducet preiudicium. l. sepe. ff. de re iud. Itez z si citatio nō valeat vt citatio, valet vt scictia: q̄ facta est. z nul la iuris constitutione, phiberi pōt. putat tamen cautius esse si p episcopū faciat citari. sed si episcopus nō vult citare, procederet decisio precedēs: presertim si periculum est in mora. ita ibi Bal. similiter putarē cutius esse in cōtingētia facti in terminis supra dictis q̄ potestas loci coā quo debet insinuari testamentū ipse immediate nō faciat citari clericos coā se, q̄: putarem periculo sum: sed deberet scribere iudici ecclesiastico q̄ iudex ecclesiastic⁹ eos citaret. z moneret si vellent aliquid opponere tali in sinuatio ni pro eorū interesse. l. oēs. §. executoribus. ver. verum si appari tor. C. de epis. z cle. sicut q̄ aliquis est in alieno territorio, non de bet citari per potestatē istius loci: sed debet bene scribi potestati alterius territorij vt citet, z declarat Bar. in. l. j. ff. de requi. re. ita in proposito ad dictū Bal. dixit. z melius do. Bartho. veron. in
6 caute. xcviij. ¶† Quid aūt fit q̄ defūcto succesſerūt varij here des, quorū aliqui sunt clericiali⁹ seculares, coā quo debeat tūc iudiciū agi. ponit Bar. in. l. precipim⁹. §. eodē obseruando. C. de
7 app. z dixit in. l. si emācipati. §. de coll. † Et quādo simul pronū tiatur cōtra clericū z contra laicum ad quem tūc debeat appel lari: ponit Sal. z ibi. z plenius Pet. de Anch. c. cum. C. laicus. in secundo dubio. de fo. compe. z not. Jud. ro. in cōsil. cclxv. q̄ incip. in casu proposito aduertendum. z q̄ volunt Bart. Bal. in l. ij. per illum tex. C. vbi z apud quos. Jason Pisis.

12 Si primum testa. habeat clausulam derogatoriam potestatis ad sequentia testa. condēda, z secundum sit in actis insinuatum per testa. licet in secundo non sit facta mentio de clausula dero gatoria contenta in primo, tamen preualebit secundum.
13 Dispensationes sunt odiose. ideo dispensatio facta circa vnum defectum non porrigit ad alium: nec fit extensio etiam ob cau sam habentem maiorem rationem.
14 Testa. in dubio presumit vltimū si aliud posteri⁹ nō ostēdatur.
15 Si testa. sit cōditum in presentia principis: vel apud acta infe rioris vel superioris iudicis, z in tali testa. non reperiuntur de scripti aliqui testes: an tale testa. valeat.
16 In casibus in quib⁹ est specialiter necessaria bon. poss. in illis si testamentū sit cōditū in presentia principis nō est necess. bo. pos.
17 Priuilegia principis non intelliguntur cum preiudicio tertij.

1 2 Omniū. Divide in sex partes: vt per Barto. alios. ¶ Testamētum cōditū coram principe seu principi per supplicationē insinuatum valet z tenet: dūmodo sit vltimū, z nō appareat reuocatum. z pōt ex eo bo. pos. peti, z adiri hereditas, dūmodo saltē per eos testes probet q̄ principi fuit insinuatū. h. d. scōm communem sensum saluis infra decendis. Et aduerte q̄ glo. scōa in telligit q̄ supplicatio porrecta principi solū hoc cōtinebat q̄ significabat principi q̄ talis volebat testari. Tu melius intelli ge q̄ in tali supplicatione erat insertus tot⁹ tuto⁹ testamenti vt probat iste tex. in fi. dū dicit cū oblatas pces fm volūtatē defun cti. z ita tenēt Ly. z Ful. hic. z dū tex. dicit q̄ insertū mera fide, vult dicere q̄ supplicatio debet esse vera z facta bona fide. q̄ si perfalsitatē z mediū fuisset supplicatum principi, istud haberet infringere testamētum. ¶ In scōa parte tex. dum dicit actis cu insc̄ipz iudicis. expone. l. maiozis. z dum subdit aut numquid. intellige pro magistratibus villarū. z sic iudicū inferioꝝ: z dum subdit aut aurib⁹ priuatorū. est sensus litere: q̄ si valet testamē tum cōditū apud acta magistrat⁹ ville absq̄ quod appareat de alia presentia septē testiū: itē si valet testamentū cōditū extra iu diciū coā aurib⁹ septē priuatorū: quāto magis debet valere cō ditū in presentia principis: vbi tot nobiles persone circunstant.
1 ¶† Ilo. primo ex tex. ibi, inter tot nobiles, q̄ in presentia prin ci
b pis p̄sumit adesse copia nobiliū. Et vt dicit Bal. eo ipo q̄ gs adhesit alteri principis nobilitatur, z efficitur nobilior. vt. l. j. C. de prepo. laborū. li. xij. facit. l. i. C. de mā. pric. Et princeps potest nobilitare quem vult fm Bald. in. l. sacrilegij. C. de diuer. refer.
2 ¶† Scōo no. ex tex. ibi, cōscientiā. iūcto ſ. nec sane, fm Bal. q̄ de cōscictia alicuius videt factū, qui factū est in eius presentia, iz expresse nō approbet. Et sic videt factum cū cōscientia iudicis, id q̄ est factū eo sciēte licet tacēte, nisi qū requirit⁹ q̄ iudex loqua tur. vt no. in. l. ij. de bo. pos. fm ta. Adde q̄ no. Ang. in. §. emphy teusis. per illū tex. in aut. de ali. z emphy. q̄ si statutū disponit q̄ mulier nō possit cōtrahere sine cōscientia duoꝝ cōsanguineoꝝ
c sufficit eoꝝ cōscictia, nec requirit eoꝝ cōsensus. vt ibi per eū. z p d. Alex. in. l. ij. ſ. voluntate. ff. fol. mat. Itē adde q̄ vult Bald. in rub. C. de exer. in. xij. col. in fi. vers. quid si verba dicunt. q̄ vbi ali
c quid⁵ debet fieri cū cōscictia alicuius, sufficit notificatio. nec re
3 quirit⁹ eius cōsensus limitādo vt ibi per eū. ¶† Dū text. subdit
d vt dato iure q̄ in nostris est scriptis ꝙstitutū. nota q̄ millies allega
e tur, q̄ princeps e presumit habere oia iura in scrinio pectoris vt expressius dicit tex. in. c. j. in prin. de cōsti. in. vj. z tex. in. c. sepe. de app. Alibi dicit tex. quod imperator est totus philosophie ple nus. in. l. pe. circa me. ver. bellissimū. C. de his qui. vt ind. alibi dicitur prouidētissimus. z iuris religiosissimus. in. l. vnum ex fami lia. §. fi. ff. de le. ij. licet alibi erret in iure. l. ij. ſ. fi. cū gl. ff. de sup. le. e q̄ intellige, vt per gl. cxxiij. di. c. preterea. Bal. in. l. prescriptiōe. in. vj. col. C. fi cōtra ius vel vti. pu. Abb. in. c. ex parte. el. j. de offi. dele. Alibi dicit Bal. in. c. j. in vlt. co. de cōsel. q̄ licet papa sit do ctor vtriusq̄ iuris. eoipso q̄ est Papa, tamē est doctor autoritа te. z nō scictia. ¶ In tertia parte in verb. nec sane. no fm Bart. z
4 alios † q̄ qñ testamētū vel donatio vel ali⁹ actus f insinuat coā f
f iudice. non est necesse q̄ aliquid iudex dicat vel faciat. iz sufficit q̄ eo presente fiat scriptura in actis. idē dicit Bar. in. l. modestinus. circa mediū. ff. de do. Bald. in. l. illud. in. iij. col. C. de ſa. sanc. ec. z in. l. iij. C. de diuer. refer. z in. l. cū hi. in prin. ff. de trāſa. z not. in. l. nec quicq̄. ſ. vbi decretū. ff. de off. pcō. z le. iij. co. vbi limitat vt statuentes absq̄ licentia z consensu superioris.
7 Papa vel princeps confirmando priuilegia antiqua, non intel ligitur aliquid de nouo dare. sed p̄iunt confirmare.
8 Ubicunq̄ in aliqua dispositione apponitur clausula annullati ua a superiore, cōsensus ambarum partium nihil ibi operatur.
9 Quando a principio requiritur autoritas superio. in statuendo similiter requiritur in reuocando.
10 Statuentes si volunt redire ad ius commune possunt reuocare statutum licet sit confirmatum a superiore.
11 In correctorijs fit extensio quando redit⁹ ad ius commune.

a Nullo modo clerici. Adde gl. in ver. clericales. in. c. vnico. de cleri. coniu. lib. vi. z in. c. contingit. z ibi docto. de sen. excom.

b ☞ Host. primo. Primum notabile, ex quo colligi potest contentare qō in eius vita teneatur copia. Alex. in. l. fi. iij. col. vbi Jas. j. o edic. diui Adria. tol. Purp.

c ¶ Ubi aliquid. adde Ang. consi. cxliij. incipi. ad primum.

d ☞ Dum text. Adde Jas. not. in. l. preiscriptiōe. col. iij. ſ. fi contra ius. Purp.

e ¶ Quod princeps. adde gl. in verbo insufficiēte. in. c. j. de renū. lib. vj.

f ¶ Actus. Ad hoc istum textū not. Bal. in. l. j. in v. oppo. ſ. qui admit.

Universidad de Deuso
Biblioteca

a ¶ Licet testamẽtum. Adde ad hoc istum text. no. Bal. in. l. i. in v. oppos. ſ. quidam. Purpu.

insinuatio nõ valeret. ita sing. limitat bal. in. d. ſ. vbi decretũ. in iij. col. Alibi etiã Bal. in. c. cũ in veteri. in. iij. col. de elec. tenet q̃ quãdo in insinuationibus non requiratur decretũ iudicis: tamẽ requiritur eius autoritas. ⁊ sic apparet q̃ iudex loquatur: q̃ autoritas desiderat expressionẽ verborũ. vt no. per glo. in. l. vbi nõ voce. ff. de reg. iu. ⁊ sic ⁊tra illud q̃ tenẽt Bar. ⁊ doc. hic. Et an sufficiat insinuationem fieri coram notario bãchi: ⁊ testibus absq̃ presentia iudicis: dixi in. l. fi. ſ. qui admit. post Cy. ⁊ Bal. ibi cũ cõcor. ¶ In quarta parte tex. ibi: ne post sententiã nostrã inhibitũ. videatur. no. solẽne tex. ⁊ q̃ licet testamentũ sit cõditũ in presentia principis, ⁊ de eius ꝛsensu, tamẽ põt libere revocari per testatorẽ absq̃ cõsensu ipsius principis. ⁊ Jdeo facit secundũ Bar. q̃ statuta ciuitatis cõfirmata per superiorẽ. possunt revocari per statutes, absq̃ licentia ⁊ ꝛsensu superioris. ⁊ licet bal. hic cõtrariũ teneat: q̃ eadẽ solẽnitas requirit in revocãdo que in condẽdo. l. si vt proponis. ħ. C. de nup. ⁊ sequitur Lud. ro. in l. more. ff. de iurisd. om. iudic. in. ij. col. Tu vltra scripta aliorũ: ⁊ cõcordãtias. d. Alex. in primis aduerte. q̃ tex. iste parũ probat: imo potius probat cõtrarium propter duo. primo q̃ in testamẽto de necessitate nõ requiritur presentia principis. scõo ⁊ fortius dato q̃ interuenit presentia principis, tamen princeps expresse nõ cõfirmauit testamentũ: sicut cõfirmanit statuta. Et hoc est q̃ propie dicit tex. in ver. nec sane. vbi respondet tacite obiectioni: q̃ nõ nocet testamẽto si rescripta nostra nihil de eadẽ volũtate respondent expresse approbãdo tale testamẽtũ vt dicit gl. ⁊ subdit tex. voluntates enim hominũ audire volumus non iubere ⁊ rationẽ assignat: ne post sententiã nostrã inhibitũ videaꝫ cõmutationis arbitriũ. Et sic tex. vult clare q̃ si Jmperator cõfirmaret tale testũ. q̃ nõ posset postea reuocari per scõm testamentũ. Et sic iste tex. de directo probat ⁊tra Bart. ⁊ doct. Nisi dicas q̃ istud clare nõ decidit sed potius vult dicere, q̃ si testamẽtũ ꝛfirmaretur per rescriptũ principis, posset esse dubiũ an videt inhibitũ revocationis arbitriũ ⁊ sic q̃ posset postea dubitari, an per hoc q̃ princeps cõfirmauerit testamẽtum, videt inhibitũ 2mu rationis arbitriũ. Jdeo ne de hoc contingat dubitari, princeps non vult cõfirmare, ⁊ sic text. nõ ponit hoc pro constanti. prout sonãt illa ꝥba ibi, ne post sententiã nostrã inhibitũ videat cõmutationis arbitriũ. sed hoc dicit ne detur materia dubitationis. tamen q̃ nõ cõgruit legũlatori ponere dubitationẽ sine decisione, tenẽdũ est q̃ḍ text. ita vere decidat. ⁊ sic tex. vr̃gebit cõtra Bar. ⁊ doct. communiter in hoc pũcto distingue vt distinguit Bar. ad quẽ ipsemet Bar. se remittit in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ in. l. iij. q̃. principali. ver. circa tertiũ. cũ quo trãseũt Bal. ⁊ Jmo. in. l. ex facto. in prin. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ oẽs ẓDod. hic cũ cõcor. d. Alexã. qõ aut statutes poterãt de p se statuere sine cõsensu ⁊ autoritate principis tũc dato q̃ sint cõfirmata a superiore, possunt sine eo libere revocari. alle. tex. in. c. cũ accessissent. de ẓfti. ⁊ ibi Abb. ad hoc no. ⁊ sequit. facit tex. i. c. cũ. ẓd. ferrariẽsis. ⁊ ibi Abb. in ij. col. ad hoc no. eo. ti. Jdẽ no. Abb. in. c. dilecto. per illũ tex. a cõtrario sensu. de prebẽ. vbi dicit probari q̃ statuta collegij cõfirmata per superiorẽ, possunt revocari per solũ collegiũ: nõ obstãte predicta confirmatione. Cõfirmo per illud q̃ vult Bar. in. c. cum ẓtingat. in. iij. col. de iureiu. ⁊ in l. ex placito. in. iij. col. de re. pmu. q̃ si papa cõfirmãt statuta alias valida, q̃ per hoc nõ dicerẽtur statuta papalia. † fact gl. no. in. l. ex verbis. C. de do. inter vi. ⁊ ꝛgo. q̃ papa vel princeps cõfirmãdo ꝓuilegia antiqua nõ intelligit aliqd de nouo dare, sed ea ẓfirmare ꝓout sunt. Facit q̃ tũc cõfirmare, nõ est de nouo dare. tex. est no. l. l. si donate. ſ. j. ff. de dona. inter vi. ⁊ ꝛgo. ⁊. l. ⁊ q̃ gl. latiꝰ Bar. ⁊ doc. ff. de in risd. omn. iu. ad ista bene facit simile, quia solus prelatus potest renocare ꝓcuratorem constitutũ ab eo vna cũ capitulo, quando est constitutus in his. que poterãt per solũ prelatũ geri: ⁊ solus habebat exercitiũ actionis. ita Jnn. in. c. ẽ. de test. in. vj. ⁊ ibi Hemi. in. ħ. col. Bar. no. in. l. actor. in vlt. col. ff. rẽ ratã ha. ⁊ in. l. si p epistolã. per illũ tex. ff. de acqui. he. ⁊ ibi Jmo. ⁊ ẓDod. Bar. in. l. neq̃. circa fi. C. de ꝓcu. Abb. in. c. vnico. in. iij. col. de syndi co. ⁊ no. gl. in cle. fi. de ꝓcu. Si aũt requiritur autoritas in statuẽdo ita requirit in revocãdo: q̃ eadẽ autoritas requirit in revocando, que requiritur in faciẽdo. l. ab emptione. ff. de pact. l. j. ⁊. ħ. C. q̃ li. ab emp. discedere. Et simili distinctione vtit Bald. quãdo episcopus[b] simul cũ capitulo aliquid statuit, an possit solus episcopꝰ statutũ revocare. in. c. cũ omnes. in. xvi. co. de cõsti.

¶ Limita tamẽ predicta omnia procedere nisi in cõfirmatione statutorũ facta per principẽ esset adiecta clausula decreti annullatiua. vt q̃ princeps diceret in cõfirmatione approbam⁹ ⁊ cõfirmamus: ⁊ si secus factũ fuerit sit irritũ ⁊ mane. tunc ꝓpter talem annullatiuã clausulã nõ possent statutes revocare: etiã dato q̃ alias haberẽt facultatẽ libere statuẽdi. ⁊ id. debẽt esse caute cõtractes q̃ si fiãt cõfirmari statuta a principibus, vt nõ permittãt appom clausulã decreti[c] annullatiuã. tex. est. in. c. dilecto.

b ¶ Quãdo ẽps. 7 adde Petr. de Anc. in rep. c. canonum. de cõsti. in. clxiij col. ver. primo quero. ⁊ per Cald. in tit. de consti. cõsti. ħ.

c ¶ Clausulã decreti. Adde diffuse in trac. clausularum.

d ¶ Os vbicũq̃. Adde Alexã. de imo. in. l. cũ lex. ff. de fideiusso. in apo.

e ¶ Jsta turale. vbi videas subtilem domi. Phil. de cium. ⁊ que ibi posuit in apo. ad eum.

ad ſi. in ver. nisi forte. ⁊ ibi gl. in ver. clausula. de prebẽ. quẽ text. ꝓ singulari ad hoc no. d. Anto. Jmo. ⁊ alij ibi. ⁊ Joã. de imo. in. l. ex facto. in prin. ff. de vulg. ⁊ pu. etiã si cõfirmatio sit facta mero ⁊ puro fauore statuentiũ, tñ per dictã clausulã annullatiuã videtur superior habere ꝓ illicito quicquid postea statutes in oppositũ attentarẽt. fm Abb. in. d. c. dilecto. in. iiij. col. ⁊ no. Jo. de ana. in. c. q̃ frustra. in. iij. col. de vsu. † Cõfirmo predicta per regulam que habet q̃s vbicunq̃s in aliqua dispositiõe apponẽ clausula annullatiua a superiore. tũc consensus ambarũ partium ibi nihil põt opari. gl. est no. in. c. statutũ. circa fi. prin. in ver. cõmittantur. de reseri. in. vi. ⁊ gl. in. c. j. in gl. j. ⁊ in. c. dispẽdia. in ver. processus. eo. ti. ⁊ li. no. Guil. post Arch. in. c. cũ de beneficio. de prebẽ. in. vj. ⁊ de hoc nos iuriste habemus glo. no. in. l. a diuo pio. in gl ij. in ver. actionẽ. ff. de ri. nup. de qua gl. multoties memi nit Bal. ꝓcipue. in. l. nõ dubiũ. in. ẋ. col. C. de legi. ⁊ in. l. iubem⁹. ij. ſ. sane. post prin. C. de ſa. ſan. ec. ⁊ in. l. ea q̃. C. de don. an. nup. ⁊ in. c. lator. in fi. de re. iu. Et puto q̃ ratio istius regule sit. q̃ vbi cunq̃ in aliquo iure vel statuto apponit clausula decreti annullatiua. tũc illud intelligitur datum ꝓ forma substãtiali actus. Jstud est q̃ notabiliter volũt Bal. ⁊ Ang. i. l. j. ff. de lib. ⁊ post. Quos refert ⁊ sequitur Pe. de anch. in cõmẽto. c. canonũ statuta. de cõsti. ver. quero statuto cauetur. vbi dicũt q̃ si statutũ disponat q̃ḍ nõ valeat cõtractus celebratus nisi in instrumẽto apponatur nomẽ propriũ cõtrahẽtiũ, vel agnomẽ, ⁊ nomẽ partiũ nunq̃d sufficiat si esset vnũ nomẽ singulare. ⁊ dicunt referre aut statutum simpliciter requirit. ⁊ tũc nõ refert: aut vero statutũ requirẽs apponat clausulã annullatiuã. tunc talis clausula annul latiua actꝰ facit vt illud adeo cẽseaꝫ de forma substãtiali, q̃ nõ sufficeret nomẽ singulare. q̃ vt dicũt etiã non sufficeret consensus partiũ ⁊ hoc nõ est vius sentire. d. Alex. ibi. q̃ reprobat per l. nõ dubiũ. C. ꝛ legi. Si ergo clausula annullatoria decreti facit vt istud cẽseaꝫ de forma substãtiali, ego habeo q̃ vbicunq̃ aliquid est datũ ꝓ forma substãtiali. vbi cõsensus ambarũ partiũ nihil facit: ⁊ illud non põt cõsensu partiũ tolli aut immutari. ita Bar. in. l. de his. ff. de trãsa. Bal. in. aut. audem⁹. C. de iud. ⁊ in. l. fi. ſ. ⁊ hec quidẽ. C. ħ in. deli. gl. ⁊ doc. in. c. de causis. de offi. dele. 9 ⁊ in. l. ꝓlata. C. de ſen. † Jtẽ dũ in fine mẽbro vult Bar. q̃ quãdo a principio requirit autoritas superioris in statuẽdo ꝙ simiter requiratur in renocãdo. Jn hoc bene dicit q̃ vt etiam dicit Bal. hic eadẽ solẽnitas requiritur in renocãdo que in faciẽdo. d. li vt proponis. scõa. ⁊ ibi Bal. ⁊ Sal. C. de nup. ẽ. interim. in aut. de defen. cini. ⁊ aut. ecõtra si filiũsa. C. de repu. Adi idẽ facit tex. in. l. ab emptione. ff. de pact. ⁊. l. j. ⁊. ħ. C. quã. lic. ab emp. di. c. e Adi idẽ facit regula. l. nihil tã naturale. ff. de re. iu. ⁊. l. put. ff. de sol. Per ista apparet nõ bene dicere Bar. in. l. item eorũ. ſ. q̃ si actor. ff. q̃ cuius. vniuer. ⁊ vbi ex illo tex. iũcta gl. dicit esse diligẽter notandũ q̃ licet decretũ decurionũ requiraꝫ in constituendo syndicũ vniuersitatis. l. nulli. eo. ti. tamẽ nõ requiritur in renocãdo, ⁊ male. ⁊ cõtrariũ ⁊ melius tz Bar. in. d. l. actor. in vlt. col. ff. 10 rem ra. hab. quem retuli. ſ. in mẽbro precedenti. Bar. ¶ Item inquantũ Bar. ibi dicit, ⁊ est notabile verbũ, q̃ statutes qui nõ habẽt facultatẽ statuẽdi, ⁊ statutum sit cõfirmatum a superiore si volũt illud renocare ⁊ redire ad ius cõmune, qõ possunt sine consensu principis. alle. l. hac cõsultissima. ſ. fi. ſ. e. Ad hoc be ne facit q̃: res de facili reuertitur ad naturã suã, ⁊ ad ius cõmune. ⁊ ad hoc multa adduxi in. l. si vnus. ſ. pactꝰ ne peteret. ff. de 11 pac. vbi tex. ⁊ c. ab ẽpiscopo. vbi gl. ẋxv. di. † Facit q̃ etiã in correctorijs fit extensio quãdo redit ad ius cõmune: quasi materia sit fauoꝛabilis. gl. est no. in. c. statutũ. in vers. numeradũ. de prebẽ. in. vj. d. Anto. de Bu. in. c. olim tibi. de verb. sig. Alex. in. l. si ẋstãte. in prin. in. vj. col. ff. sol. ma. ¶ Jtẽ per istã. l. dicit notabiliter 12 Bal. in. l. sanctimus. in vlti. col. post mediũ. ſ. eo. q̃ si primũ testamentũ habeat clam derogatoriã potestatis ad sequentia testamenta condẽda, si seruꝰ testamentũ sit in actis insinuatũ ꝙ testatoꝛ: licet in eo nõ sit facta mẽtio de clausula derogatoria contẽta in primo: tũ scõm testametum prelalebit vi actorũ. per istã. l. ⁊. d. l. sancim⁹. ver. sinautẽ. in medio. ⁊ cũ eo trãseũt Ful. ⁊ Paul. de ca. ibi: ⁊ reputãt singulare. ⁊ cõfirmat Ful. q̃ non est verisimile q̃ testator velit fallere principẽ vel publicas personas sed hoc parum facit. ex quo nõ vertitur eorũ preiudiciũ nec interesse fm Alex. ibi. melius facit, q̃ nõ est verisimile q̃ testator insinuasset istud testamentũ coram principe vel publicis ꝑsonis, nisi voluisset illud prealere. ergo isto modo colligit inutatio. ⁊ renocatio voluntatis. puto q̃ḍ iste tex. pbet cõtra Bal. multipliciter inducẽdo: primo q̃ iste tex. nihil disponit circa dependẽtia a voluntate testatoris. vt patet ex tex. ibi voluntates enim hominum audire volumus nõ iubere. ⁊ ex tex. ibi: nec cõtra iudicium suũ defuncius ꝛc. sed clausula derogatoria est de dependentibus a volũtate testatoris, vbi requiritur expressa renocatio. l. si quis in princ. testamẽti. ff. de le. iij. Secundo inducitur iste tex. dum dicit cum hoc ipsum

hoc ipsum q̃ per supplicationem nostris auribus intimatur ita demũ firmũ sit si vltimũ cõprobatur. sed nõ videt vltimũ ꝓpter clausulam derogatoriã primi. ⁊ sic in effectu nõ est vltimũ: q̃ in eo videtur abesse volũtas. vt dicit tex. in. l. si mihi ⁊ tibi. la. j. ſ. in legatis. ver. interdũ. ff. de lega. j. Tertio facit iste tex. in fi. ibi si ei alia nocere nõ possunt. ⁊ ibi gl. fi. Quarto facit q̃ iste tex. dispensat in tali testamẽto circa solẽnitates requisitas in testamẽto puta numerũ septem testiũ, ⁊ q̃ sint rogati, ⁊ circa publicationem. vt patet ex serie tex. iuncto prin. ibi. omniũ testamentorũ solennitatem. ergo in aliis nõ censetur dispẽsare: prout dicit tex. in fi. vt. ſ. retuli. ergo nihil dispẽsat circa clausulã derogatoriã. ⁊ alia 13 impedimenta. Confirmatur ⁊ q̃ dispẽsatio facta circa vnũ defectum nõ porrigitur ad alium. ita no. Bar. in. l. iiij. per illũ tex. ff. a de leg. prest. ⁊ est ratio q̃ dispẽsationes[a] sunt odiose. ⁊ sic restringẽde. c. i. in fi. de fil. presby. in. vj. gl. in. c. ordinarij. de off. oꝛ. in. vj. Jdeo in dispẽsationibus nõ fit extẽsio ob causam etiã habentẽ maiorẽ rationẽ. fm Cano. i. c. postulasti. de rescrip. Abb. in. c. ad 14 aures. e. ti. ¶ † Jta no. ex ea parte ibi. si vltimũ cõprobatur inuita gl. q̃ḍ testamentũ in dubio presumitur vltimũ. si aliud poste rius non ostendatur. facit. l. si. ⁊ ibi Bal. ad hoc not. C. si cer. per. ¶ In quinta parte tex. in ver. nequid sane. aduerte q̃ sensus huius ver. est obscur⁹. nã prima inspectione videt sonare litera, q̃ quando testamentũ est cõditũ in psentia principis, nõ debet fieri controuersia heredi scripto, ⁊ q̃ḍ nõ cõpetat bono. pos. de iure pretorio: q̃ satis est q̃ possit adire de iure ciuili, ⁊ adeũdo de iure ciuili omnia cõsequetur. q. o. nõ est tunc curandũ de bon. pos. Et ad istum sensum inclinat gl. pe. fi. in fi. que plus vult: q̃s etiã in casibus specialib⁹ spãlib⁹ põt adiri hẽditas ꝙ iure ciuili, ⁊ sic ẽt tunc nõ curaꝫ bono. pos. Tamẽ licet iste sensus satis cõgruat litere, nõ est tenẽdus: q̃ sic scripto heredi in testamẽto condito in presentia principis minus faueret. si solũ de iure ciuili posset adire. ex. ⁊ nõ de iure pretorio, cũ bono. pos. sint valde vtiles. presertim q̃ tẽpus nõ currit ignorãti. vt declarani in. l. fi. ſ. vnde legi. ⁊ sic minus faueretur huic heredi q̃ alijs. ¶ Unde Fulg. dedit aliũ c intellectũ. ⁊ dicit q̃ imperator ponit dictũ, ⁊ rationẽ tacite hoc modo etiã dubiũ põt esse nũquid heredi scripto in testamẽto condito in presentia principis, cõpetat bo. pos. de iure ꝓtorio. ⁊ dubium facit, q̃ illa nõ cõpetit nisi q̃ testamẽtũ est conditũ coꝝ septẽ testibus. l. ħ. ſ. de bo. pos. fm tab. sed hic nõ interuenerũt septem testes. vt dicã in glo. ergo videbatur q̃ de iure pretorio bo. pos. nõ cõpetit: tamẽ fꝛ eũ hic decidit contrariũ. q̃ quotiesc̃q̃ testamẽtũ valet de iure ciuili, dato q̃ nõ ꝛpetat directa bo. pos. tamẽ cõpetit vtilis. d. l. ħ. ſ. de bo. pos. fm tab. Isto ergo casu cõ peret vtilis bo. pos. ⁊ iste est sensus hui⁹ ver. fm eũ. Tamẽ mihi nõ videtur qõ ista sit mens huius ver. presertim q̃ in eo nihil dicitur de vtili vel directa. ¶ Alio ⁊ tertio modo intelligunt Cy. Rich. ⁊ Albe. hic. ⁊ istũ intellectũ sibi ascribit Paul. de ca. hic. Istos habemus regulã q̃ q̃n testamẽtũ de rigore iuris nõ valet, sed sustinetur solũ de equitate, ibi heres nõ põt succedere de iure ciuili sed tantũ admittit de iure pretorio. ꝙ bo. pos. q̃ pretor sequit equitatẽ. Jstud patet in. l. filio preterito. ⁊ in. l. posthumus. in prin. ff. de iniu. rup. ergo cũ isto tex. testamentũ dispẽsatiue valeat, ⁊ sic ex quadã equitate cõtra rigorẽ iuris, cũ deficiat solẽnitas requisita a iure ciuili: videbat q̃ isto casu necessaria esset bo. pos. ⁊ cõsequenter q̃ scriptus heres nõ posset adire de iure ciuili. sed de iure pretorio tantũ, imperator tamẽ hic decidit cõtrarium: q̃ imo etiã poterit adire de iure ciuili, ⁊ sic gerere ꝓ here de. q̃ isto casu testamẽtũ valet de iure ciuili, sicut qñ miles facit testamentũ cũ duob⁹ testibus. ⁊ iste est magis cõis sensus. ⁊ minus habet absurditatis. ¶ In gl. in versic. publicauit. dic q̃ iste tex. nullo modo patit fm intellectũ gl. qui. q̃ḍ de publicatione ꝓprie de qua loquit. l. ħ. ⁊. l. testamẽta. ẽ. co. patet. q̃ tex. dicit aut auribus ꝓnatorũ ⁊c. publicauit. sed coꝝ ꝓnatis nõ fit illa publicatio, sed coram habẽtibus iurisditionẽ, ⁊ ad hoc deputatis. ¶ Slo. in verbo testibus. quã diuide in duas partes. Jn pria ponit duas opi. circa istũ tex. Jn scõa retẽta prima opi. formal questionẽ. scõa ibi, quid ergo fm primos. ¶ Jn prima parte ꝓ clara intelligẽtia reassumo in dubiũ. ⁊ est valde necessariũ 15 ꝓ intellectu tex. † pone q̃ḍ testamẽtũ sit cõditũ in pseñtia principis. vel apud acta inferiorꝭ, vel superiorꝭ iudicis, ⁊ in tali testamẽto non reperiũtur descripti aliqui testes. nũquid tale testamentũ valeat. gl. nostra ponit duas opiniones, ⁊ nulla clare firmat. in fi. tũ videt tenere q̃ requirãtur testes, sed nõ aperit quot b testes requirãtur. Bar. in. j. no. ⁊. d. Alex. hic. ⁊ in effectu Bal. tenet q̃s saltẽ duo testes requirãtur[b]. Ang. tenet q̃s requiranꝭ septem, ⁊ male. q̃ expresse cõtra tex. q̃ equiparat paria esse vel q̃ḍ testamẽtũ fiat apud acta: vel q̃ḍ fiat coꝝ aliquibus ꝓnatarũ ꝓ lonarũ, ⁊ sic coꝝ septẽ testibus. ergo in precedẽti casu nõ requiruntur septem testes. Sali. tenet q̃ḍ requirãtur tres. per tex. in. l. sancimus. ſ. eo. ibi. ⁊ hoc vel ꝙ testes idoneos nõ min⁹ trib⁹. sed ille tex. probat cõtrariũ dũ subdit vel inter acta manifestauerit. vbi vult quod quando sit apud acta nõ requirãtur testes. ẽdi hi autem videtur per. d. l. sancimus inductã vt induxi. ⁊ per hũc tex. esse de mente huius. l. quod quãdo testamentũ est cõditum in presentia principis, vel est conditum apud acta maiorũ iudicis vel municipalis, q̃uis in eo nõ sint descripti aliqui testes tamen testamentũ valeat. Et ita exꝑsse no. ex hoc tex. Raph. Fulgo. ⁊ Paul. de ca. hic in. ij. nota. Et ratio est, q̃ qñ actꝰ fit apud acta, nõ requiritur descriptio testiũ: q̃ semper presumitur adesse multitudo personarũ. l. in donationibus. C. de donat. gl. in. l. fi. C. de re iud. Cõfirmo q̃ alibi per istũ tex. decidit Spe. in tit. de a instr. edi. ſ. restat. vers. sed cum literis episcopoꝝ. qõ quando instrumentum publicum fit coꝝ populo, vel in publico parlamẽto: vel in generali cõsilio, non est necesse qõ notarius aliquos testes apponat ex quo ꝙ nõ requirant testes. Ad idẽ facit illud q̃ ꝓtulit tex. vul. Bal. in. l. sancim⁹. in princ. in. ij. col. C. de don. vbi refert cõsuluisse Bar. per hanc legẽ, qõ testamẽtum conditum a quodã domino de vtinis, qui habebat merũ ⁊ mixtũ imperium in multis castris valuerit q̃uis nõ fuerit coꝝ superiore insinuatũ vel apud acta. Et ibidẽ refert bal. per istam legem fuisse inductũ, qõ in bullis pape nõ apponãtur testes. q̃ proceres coram eis semper adesse presumuntur: q̃ nihil occulte fieri potest coꝝ ipsis, vt hic in prin. cum gl. in verſ. inter tor. Jtẽ ista opinio cõfirmatur ⁊ tertio alia ratione. nam ratio quare in testamẽtis per legẽ requirantur septem testes. est timore falsitatis euitãde. l. fi. circa fi. j. de fideicõ. Sed iste timor videtur cessare quando testamẽtum fit coram principe: vel qñ fit publice apud acta coꝝ iudice. propter interuentũ multarũ ꝑsonarũ. ⁊ istam rationẽ videtur considerare iste tex. in prin. ¶ Sed cõtra predi b cta facit q̃ illud qõ dicitur, q̃ quando actus geritur apud acta iudicis, aut in presentia principis, qõ ibi nõ requirant testes, eo q̃ presumitur adesse copia ꝑsonarum. inribus prealleg. Jstud procederet quando in tali actu sufficeret quicũq̃ testes etiã foꝛ tuiti. prout regulariter sufficiũt, sed cũ in testamẽto[c] requirat pro solennitate, ⁊ forma qõ testes sint rogati. aut. rogati. ſ. de testi. vt dicam in. l. hac cõsultissima. in prin. ſ. eo. ⁊ sic non sufficiũt quicunq̃ testes etiam fortuitiergo videtur q̃ predicta procede re nõ possint. Itẽ dicatur qõ testes nõ presumãtur rogati: quia falsum est. ⁊ dicã statim in illa. l. hac consultissima. Et propter hoc solus Albe. de rol. hic reprehendit predicta. ⁊ prima frõte ar. est laris coloꝛatum. Sed respondẽ qõ quando testamentũ fit in presentia principis. vel apud acta iudicum. nõ requirunt testes vt dixi. ergo nõ requiritur q̃ sint rogati. Preterea dato q̃ requirantur testes, tamẽ in tali testamento, testes nõ debent esse rogati: q̃ nõ requirunt̃ur ad essentiã vel solennitatẽ. sed ad probationem. ita in terminis nostris tenet in individuo. Salic. in. d. l. hac 16 consultissima. in prin. ſ. eo. ¶ † Jn vltima parte gl. no. perpetuo istam gl. q̃ in casibus in quibus specialiter est necessaria bo. pos. qui enumerantur p gl. ⁊ doct. in. l. fi. ſ. vnde legi. in illis casibus specialibus si testamentũ sit conditus in presentia principis non c est necessaria bo. pos. q̃ poterit de iure ciuili succedi. Et istã glo. reputat ad hoc sing. Ang. hic, ⁊ plenius in. l. filio preterito. ⁊ ibi Jmo. in. q̃ḍ. co. ff. de iniu. rup. ⁊ Raph. Ful. hic dicit q̃ est singularissima. dixi ẽ ea post Bal. ibi in. d. l. fi. ſ. vnde legi. vbi etiã teneꝫ gi an dictum gl. procederet si testamentũ esset conditum apud acta cuiuscunq̃ iudicis. Tamẽ aduerte q̃ dictũ gl. procedit tenẽdo primũ intellectũ ad ver. ne quid sane. sed illum non tenuit: vnde tenendo communem intellectum quẽ retuli. ſ. in text. dictum gl. nõ probaretur in tex. nec esset verum. Jtem iste tex. fm Pe. ⁊ Cy. nihil facit, ⁊ forte probat cõtrarium: dum circa finẽ dicit, si ei alia nocere non possunt vbi videtur q̃ tantũ sit dispensatũ circa numerum testiũ, non autem circa alios defectus. Ad idem facit fm Ful. tex. dum dicit omnia que scriptis heredibus competũt eos habere. Facit etiam iste tex. circa fi. ibi. ⁊ stabile sciat esse qõ fecerit ⁊ sic loquitur quãdo testamentum a principio erat validũ. q̃ nõ est quando filius in potestate est preteritus, vbi a principio est nullum. ⁊ sic in casu. l. filio preterito. ⁊. l. posthumus. ver sic idem ⁊ cieca. ff. de iniu. rupt. alle. in gl. Nec dicas qõ presentia principis facit principio valere testamentum in quo filius in potestate est preteritus. per ea que dixi in tex. Jtem quia ꝓuilegiũ principis non intelligitur cum preiudicio tertij. l. nec anus. C. de emanc. lib. ⁊. l. cum filiussa. in fi. ff. de test. mil. cum simi.

¶ Jason Mayn. doc. in Pisano arioꝑago. 20.

Nolumus. Fortis ⁊ difficilis ẽ intellectus Bar. h. o. testamentum primum solenne. non tollitur per aliud ſcõm non solenne, licet in eo sit scriptus heres imperator. h. o. Et dicãt alij ẽ tum velint: ꝓ isto intellectu

a ¶ Dispensatione. Adde ant. de butr. in. c. cum in cunctis. in. ſ. cũ vero. de ele. Carzaba. in. c. q̃ circa. de consan. ⁊ affi. alex. de imo. consi. cxxix. incipit. viso statuto. in iij. col. in. iiij. vol. idem Alex. cõsi. cxxij. incipit. viso pũcto ⁊ accurate ponderato. in vj. colum. in eo. volumi.

b ¶ Duo testes requirant. adõ hic an vꝫ testamẽtũ conditum ¡cum duobus testibus ⁊ notario ꝓ paro chiano. vide Jo. an. I addi. spe. tit. de instr. edi. in. ſ. cõpendiose. vers. sed nisi quid de cõsuetudine. ⁊ ẋ. se. Old. cõsi. cclvij. in. c. presuppo sita consuetudine. ang. cõsi. cxxvj. inci. testamenti factio. idem ange. cõsi. cxxxiij. in ci pũctus esti.

¶ Testamento. Adde. l. heredes palam. in. ſ. in testamentis. ff. de testa. Anto. de but. in. c. indicante. de testa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

est tex. ad literā sumpt⁹ ex hac lege in §. fi. inst. qui. mo. test. in fi. ver. neq; tabulas nō legitime facras. ⁊ ȳ. neq; ex vlla scriptura cui iuris auctoritas desit. Et si dicis, qd dubiū haberet ista. l. secūdū ꝙdc intellectū: dic ꝙ dubiū erat, qr ex quo in scō testamēto est script⁹ heres imperator, licet alias nō sit solenne, tamē qr imperator est solut⁹. ll. videt ꝙ valeret, ⁊ tolleret primū. ¶ Hoc nō obstāte decidit⁹ contrariū. ⁊ istud expresse dicit tex. in. o. §. fi. in fin. vbi sub dicit: licet enim, inquit, legib⁹ soluti sumus, tamē legib⁹ viuimus. Et ꝓ certo in illo. §. fi. referēdo tex. nostrū, ꝓpie ponit istum intellectū gl. ⁊ Bar. tamē qr scēm istū intellectū ista. l. nihil de nouo adūceret, cū istud esset iam decisum in. l. ex impfecto. §. e. ⁊ in. l. cū heredes. §. ti. j. ꝓpterea per alios omnes doc. reprobat. ¶ Isti dicas ꝙ ista. l. satis operat, qr deterret testes, instruit iudices, ⁊ etiā partes ne timeant imperatorē vel potētes. Ideo alius est intellectus ad hāc legem ſm Ly. ⁊ Bal. ⁊ Sali ⁊ alios omnes indifferēter, Et istū intellectū etiā sequit. d. Alex. i cōsil. cv. in. iiij. vol. inci. viso, ac diligēter cōsiderato themate. in pe. col. ſm quē intellectū ista. l. h. d. Testamentū in scriptis solēniter cōditū nō tollit per scēm testamētū sine scriptis cōditū in presentia testiū in quo sit institut⁹ heres imperator. h. d. Ratio est qr. l. suspicat qd de facili reperirētur testes, qui vt gratificenē imperatori vel magistratibus falsum deponerēt testimoniū: vt ibi dicit tex. falso astruere. qd non sic presumit qūdo internenit notarius, ⁊ testamētū est in scriptis cōditū: qr in notario lex nō ita de facili presumit subornatiōē. Sed ego ī hoc intellectu cōmuni dubito: qr ratio istius tex. que est qd lex suspicatur qd cōtemplatione imperatoris vel magistratuū reperirentur de facili testes q falsum deponerēt, militat siue precedēs testamētū esset cōditū in scriptis, siue in presentia testiū: si bene cōsideras. Et tamen ſm istū cōmunē intellectū ista. l. solū procedit qūdo primū testamentū est in scriptis. prout etiā sonāt verba tex. Ita in contrariū vigет tex. in. o. §. fi. insti. q. mo. testa. infr. ibi neq; ex nuda voce: neq; ex vlla scriptura. ⁊ sic loquit siue scēm esset nūcupatiuum, siue esset cōditū in scriptis. tenēdo tamē istū cōmunē intellectū, sin. limita istū text. nō procedere, qūdo in scō testamēto condito coā testib⁹ esset instituta pia causa: tūc tolleret primū precedēs testamentū, qūuis esset cōditū in scriptis. eo qr ista. l. cū sit ciuilis nō debet habere locū in testis cōditis ad pias causas vt no. Mosti. Jo. an. ⁊ alij in. c. fi. de fol. ⁊ ita in specie limitat do. Alex. in pr. eal. cōsi. cv. in. iiij. vol. in pe. col. ¶ Quid aūt esset si nulla precederet testamentū: sed adessent agnatiuel alij venientes ab intestato: nunqd haberet locū ista. l. qō princeps vel aliquis ex magistratibus nō admittat ex testamēto coā testib⁹ facto sine scriptis. pulchrū, ⁊ necessariū dubium est ꝓ intellectu huius. l. in quo Bal. ⁊ Sali. hic in discursu tenēt ꝙ tūc ista. l. nō haberet locū. imo tūc princeps admitteretur ad succedēdum, ⁊ istud expresse firmat. d. Alex. hic per generalitatem. l. nō dubiū. ff. eo. ⁊ l. cū heredes. §. ti. j. Cōtrariū tenent Ful. ⁊ Pau. de cast. hic ꝓ istū tex. q fōmaliter dicit nemo itaq; relictus heres. vel. ll. ad successionē vocatus. pōdera illud ad successionē vocat⁹. ll. qz loquitur de veniēte ab intestato. Respondent Bal. ⁊ Sal. ⁊ do. Alex. qō dictio vel, abundat in tex. vel sēm intelligit de iure pretorio, ⁊ ciuili. Utraq; sol. destruit tex. iō tenēd⁹ est sensus Fulg. ⁊ Pau. de ca. q ēt ista. l. ad exclusionē impatoris vl magistratuū habet locū ista si nō, pcedat aliud testamentū in scriptis solēne, sed supsint venientes ab intestato. Et idē expresse tenēt Ly. Ja. de are. Richar. mal. ⁊ Alb. hic. Et miror q de eis. d. Alex. nō fecerit mētionē, q dicit qō ita intelligēdo istū text. ista. l. erit sancta, ⁊ optima. Et facit ratio qr si in prudiciū primi testamēti in quo sunt instituti extranei heredes, nō admittunt imperator vel magistratus ex testamēto coā testibus cōdito, multominus admittētur ad excludendū venientes ab intestato. Et si istud est verū, prout magis cōmuniter tenet, ex eo habes magnā ⁊ mirabilē limitationē ad. d. l. nō dubiū. ⁊ l. cū heredes. §. ti. j. Quibus iuribus dicit q imperator scriptus heres in testamēto succedit vt illa iura debeāt restringi qūdo tale testamētū est in scriptis. secus si esset ꝙditū coā testibus, ⁊ precederet aliud testm solēne, ⁊ in scriptis: vel nullū testm precederet, sed adessent venientes ab itest. tū ꝓ certo sit minima restrictio, ⁊ violētia ad illos tex. Ja. ꝑi.

a ¶ Debēt esse rogati. adde. l. here des palā. in. §. in testamentis. ff. e. t. Ant. de bu. in c. indicante. de testa.

b ¶ Et. vij. numero. adde tex. in. c. cū esses. de test. Ray. in sua summa. in tit. de numero testium. ar chi. ū. q. iiij. ā ſsumma. Bald. in. l. fi qui. C. de inoffic. test. Lu. ro. i aut. similiter. C. ad. l. falci.

c ☞ Testes. Cozne. li. iij. consi. ccc viij. ꝓ decisiōe. ¶ Purpu.

1 ☞ Que requirantur in confectione testa. in scriptis.
2 Tam in testa. in scriptis ꝙ nuncupatiuo, testes debent esse rogati, alias forsitan non sufficiunt.
3 Rogatio. vij. testium potest ꝓbari per duos testes.
4 In testa. requiruntur. vij. testes regulariter: fallit tamen in aliquibus casibus.
5 Testes testa. debent esse liberi.
6 Fratres an possint esse testes in testa.
7 Testes testa. debent esse puberes, ⁊ masculi.
8 ¶ Mulier non potest esse testis in testa. nec in scriptura priuata: nec in feudis, sed bene in codicillis, ⁊ in testa. condito inter liberos ⁊ ad pias causas.
9 In in terris ecclesie mulier possit esse testis in testa.
10 Quando sit testa. in scriptis, testes non debent scire que continentur in eo.

¶ Hac consultissima. Ista. l. habet iij. partes principales. In prima tractat de forma testandi in scriptis. In sēda ponitur de testamēto nūcupatiuo ⁊ de eius forma. In tertia que est in. §. fi quis aūt. ponitur dubiū ad vtrūq; testamentū, ⁊ illud remouet. In quarta ⁊ vl. que est in fi. l. in verb. illud etiā. ponit dictū qō etiā est cōmune ad vtrūq; testamentū. Istud prin. vsq; ad. §. ex impfecto. subdiuidit in. iiij. particulas. nā primo tradit formā testādi in scriptis, postea remouet tria dubia. scda ibi, nec ideo informari. tertia ibi, qō si litteras testator⁹ ignoret. quarta ibi in omnibus autem testamentis.

1 ¶ Hoc. d. testamētū in scriptis debet ordinari ꝙ formā hic tradit. h. d. ⁊ est cōe summariū. ☩ ⁊ Pau. de ca. hic colligit. xiij. requisita q regrunt in testamēto in scriptis, ex verbis huius principij: sed eius formā, ⁊ practicā ponit Spe. in ti. de instr. ed. §. vt aūt. ver. testamētū. ⁊ Jo. fab. in. §. possunt. insti. e. Et qualiter debeant ordinari chorodule ⁊ sigilla declarat gl. not. in. l. j. §. fi linū. ff. de bo. pos. ſm tab. ¶ Not. ex tex. ibi, eamq; testibus rogatis. iunctis sequētib⁹ verbis tex. quatuor qualitates quas debēt habere testes testamētarij q ponunt in tex. ſ. vt debeāt esse rogati

a b a ⁊ vij. numero⁹, ⁊ liberi homines, itē puberes. ¶ Circa primā qua-

2 litatē qō testes debeāt esse rogati, ⁊ sic fortuiti nō sufficiāt. ☩ Ad de q̄ pcedit nō solū in testamēto in scriptis, sed etiā in testamēto nūcupatiuo, vt probat in. l. heredes palā. §. in testamētis. ff. e. gl. in §. fi. in ȳ. adhibitis. insti. eo. ⁊ late Lu. ro. in repe. aut. simili ter. C. ad. l. fal. in. vij. speciali pie cause inter vltimas volūtates. ⁊ do. Alex. hic ꝙ⁹ is Sal. de hoc dubitauerit. Falliī in testamēto cōdito a patre iter liberos, in quo testes nō debēt esse rogati gl. est not. in. l. fi. ad fin. j. de cōdi. cū aliis que dicā in. §. ex impfecto. j. eo. Sicut qī testamentū sit a milite in ꝑiculo belli fec⁹ si fieret intēstato. l. diuus. ff. de test. mil. Et in dubio testes⁹ testamētarij

c nō presumunt esse rogati: qr ista est solēnitas extrinseca que non presumit, ſm Ly. ⁊ Bal. ⁊ omnes Mod. hic. ⁊ Bar. ⁊ oēs. in l. sciendū. ff. de ȳ. ob. Ang. ⁊ Sal. in aut. rogati. §. de testi. Et ideo dixit singulariter bar. in. l. diu⁹. ad fi. per illū tex. ff. de testa. mili. qō si testes testamentarij producētur ad probandū testamētum ⁊ deponerent qualiter fuerūt ꝑsentes tali testamento, ⁊ dicerēt tenorē tū nō dicerēt qō fuerūt rogati a testatore vt essent testes. dicit ibi Bar. qō isti testes nihil ꝓbarēt, ⁊ ideo debes esse cautus ꝙ faciat dicere testes fuisse rogatos, etiā si nō fuissent interrogati: alias nō ꝓbāt. Intellige tū nisi in instrumēto testamēti dicerēt cōuocatis talib⁹ testibus: qz est per inde acsi diceret rogatis. l. diu⁹. in ver. cōuocatis. ff. de testa. mil. ⁊ gl. no. in. l. nullū. in gl. magna. in fi. ff. de diuo. ⁊ repu. ⁊ Bal. hic. Itē limita scēm Bal. post Odof. in. l. j. ff. de here. instit. qū notarius est peritꝰ in iure, ⁊ similiter testator: ⁊ sunt instituti hi de quib⁹ est verisimile tūc testes ꝑesumuntur rogati. Quod dictū licet sit notabile tū cōiter nō tenet: ſm Frā. de are. in. l. heredes palā. §. fi. ff. eo. Limita etiā alio modo: vt per Bal. hic ⁊ plenius tradit in. l. sciēdū. ꝑ alle. qū testis se subscripsit, vel passus est se subscribi: tūc ꝑesumitur rogatus. ar. l. cū ostēdim⁹. §. fi. ff. de fide. tu. de quo vltimo vide per Fran. de are. qui reprobat. in. d. l. heredes palā. §. fi. ff. eo. ⁊ hic. ¶ Et debent testes testamentarij esse rogati a testatore vel a notario. gl. est in. d. aut. rogati. in gl. j. ⁊ ibi Sal. Bal. in. l. parētes. in. §. co. C. de testi. Jo. fa. in. §. fi. insti. e. d. Alex. in cōs. cxxiij. in. iij. vol. qō inci. pōderatis verbis vltimi testamēti. in. vj. ⁊. vij. co. imo plꝰ dicit Pau. de ca. in. l. heredes palā. §. in testamētis. ff. eo. qō nō solū sufficit testes fuisse rogatos vel a testatore vel a notario, vt prędixi, imo sufficit eos fuisse rogatos a quocūq; ex tranео presente ⁊ patiēte testatore. refert ⁊ sequitur Alex. in cōs. clvij. in. ij. vol. inci. abūde. in. ij. col. Tu cōtra predicta allē. tex. in §. ⁊ licet. in ver. neq; igitur. in aut. de testi. ibi sed exigimus ꝙ de precatum est ab eo qui dedux it testes. ⁊ ibi glo. per illū tex. no. ꝙ partes ipse rogāt testes ibidem per illū tex. ⁊ no. expresse Ang. qō nō sufficit testem rogari, nisi rogetur a parte. ꝙ vbicunq; testis debet esse rogatus, necesse est ꝙ rogetur per illū qui actū facit: ⁊ ideo nō sufficeret si tabellio testes rogaret ſm eum. Rectā tamen precedenti opinione que est magis cōmunis aduerte diligēter in practica ꝙ si aliqui testes deponūt testes testamētarios fuisse rogatos a notario: aliq dicūt fuisse rogatos a testatore, nō sunt cōtrarij: nec ꝙtradicūt. cū sit possibile fuisse rogatos ab vtroq; cū sit act⁹ reiterabilis ſm Ang. in cōsi. cclxxiij. incī. thema super quo consiliū petit⁹ tale est. in. v. co. Et per eandē rationem dixit ibidē Ang. in pe. col. in duobus locis: qō si aliqui deponūt ꝙ testes fuerunt rogati ante publicationē testamēti, aliq post similiter nō sunt contrarij: qō valde not. Itē sufficit testes fuisse

fuisse rogatus ante testamētum vel incōtinēti post: vt pulchre decidit Bal. in. l. si in pe. col. ad fi. C. de fideicō. ⁊ pro hoc facit, qz paria sunt aliquid fieri ante vel incōtinēti aut paulo post. glos. in. l. pōponius. §. ratihabitionis. ff. de procur. cū multis silibus

3 q̄ alis addūgi ad hoc. ☩ Itē rogatio septē testiū pōt ꝓbari solū p duos testes ex §. scriptis in testō, ſm Bal. in. l. oparatiōes. in iij. no. C. de fide instr. ⁊. l. ij. §. de bon. pos. ſm tabu. ¶ Circa ſm

4 requisitū dū dicit ꝙ requiritur ꝙ sint septem testes: tū gl. magistra. hic colligit multas fallētias, in qb⁹ aliqñ plures, aliqñ pauciores. quib⁹ adde qn in testō cōdito ad pias causas duo testes sufficiūt. c. cū testes. ⁊. c. relatū. el. iō testa. Itē in oib⁹ testamētis cōditis in terris subiectis ecclesie, lz nō ad pias causas, cū ꝑsby tero parochiano. ⁊ istō nō lz dubiū. d. c. cū esses. ¶ Sz dubium

a est an sufficerēt. iiij. testes a sine parochiano. Spe. determinat ꝙ sic in tit. de instr. ed. in. §. cōpēdiose. ver. Itē si p ius canonicū, ⁊ suadet rōne: qr si sufficiūt duo testes cū ꝑsbytero, multomagis debēt sufficere quatuor. ⁊ ita firmant Jmol. ⁊ Panor. in. d. c. cū esses. Jo. cal. in cōsil. viij. cōdito super rub. de testamentis qō incip. testator in loco de tēporali iurisdictiōe ecclesie. Jo. fab. in. l. si vnus. §. eo. Lu. ro. in repet. aut. similiter. C. ad. l. falc. in. xxxiij. speciali pie cause inter vltimas volūtates. do. Alex. in ꝑs. xvij. in. iij. vol. incip. ponderatis bis que in themate narrant. in. vj. ⁊ vij. col. in ꝑs. li. in. ij. vol. qō inci. viso ac diligēter cōsiderato themate. in. vj. col. ad fi. ⁊ seq. lz Jmo. nō sit ausus firmare i. l. nemo pōt. ff. de leg. i. per fundamentū cui do. Alex. respondet in loco prealle. Et do. Ant. de bu. dicit i. d. c. cū esses. qr opi. Spe. fuerūt in practica. Jmo plꝰ putat ꝙ de iure i terris subiectis ecclesie, si solū adessent duo vel tres testes sine presbytero, valeret tū istud vltimū nō pono ꝑ cōstāti. Itē alius casus sing. est in quo sufficiūt duo testes et ad ꝓbādū totū tenorē testamēti, qñ instr⁹ in testamēti soleniter cōfectū casu fortuito esset deperditū, ⁊ istō ꝑbaret ꝑ duos testes, tūc tenor talis testamēti ꝑbaretur ꝑ illos duos testes si fuerūt testamētarij: ita in silī. ꝑbat tex. sing. in. l. testium. C. de testi. ⁊ ibi pōderat ad hoc Bal. in. ij. col. ⁊ ibi dicūt Ang. ⁊ Sal. sec tur simplr do. Alex. in. l. si vn⁹. §. e. ⁊ pleni⁹ in. l. ij. §. de bo. pos. ſm tab. ꝑ pre. vbi dixi. Itē est ali⁹ casus i pegrinis qui vadūt Rōmā ꝑ indulgētijs, qz in itinere infirmari pōt coā duob⁹ testib⁹ testari, sicut milites i expeditiōe degētes. ſz Ang. in aut. oēs pegrini. C. cōla de suc. ꝑ illū tex. i ꝛb. liberā habeāt facultatē. sequit Pau. de ca. in. l. nutrito: ib⁹. et. i. Ang. ibi limita in. §. qō aūt. in aut. ō nō alie. Ale. i. l. si. in pe. col. ⁊. e. nūgd aūt in testō cōdito tpe pestis sufficeret duo testes, plene disputa

5 bo i. l. ij. ī. e. ☩ Dixi tertio qr testes debēt esse liberi, qz serui nō pūt esse. l. q testō. §. ſeruꝰ. ff. e. nisi cōi opi. reputarēt liberi. l. i. §. e. adde tñ qr fratres minores mēdicātes possunt esse testes i testamētis: qz cle. exiui. ō ꝛb. sign. nō inhibet eis nisi actꝰ p quos pūt pecuniā cōtrectare. ita tenet Bal. in repe. l. j. C. de sac. san. eccle. in vi. col. in ver. sup. ȳ. q. de quo vide Frā. de are. in ꝑs. clx. inc. lon-

6 ga est ista cōsultatio. in. xiij. col. ⁊ seq. ⁊ ꝙ fratres minores⁹ pos-

b sint esse testes nō dico in testō. est tex. in. c. nup. ubi Bal. ⁊ alij no. de testi. Itē fratres seruorū sancte Marie pūt esse testes i testō: ſz do. Signor. de homodeis de Mediolano, vbi arguit ad partes, in cōsil. xij. inci. factū sic se hz qdā fecit testm. Silr monachi pūt esse testes in testō. ſm Bal. in aut. ingressi. in. j. col. in fi. C. de sac. san. ecc. ꝑ gl. no. in. §. cogitādū. ia ꝛbo testes. i aut. de mo. vī no. Ang. in ꝑs. ccxxxiij. inci. qdā dña Margarita. in. j. col. ⁊ limita vt ibi no. ꝑ eū. ⁊ ꝑ monachi possint cē testes in testō, t enet Bal.

7 in rep. d. l. i. C. ō sac. san. ec. l. xvi. col. i ꝛō. sup nono ꝙsito. ¶ ☩ Itē

8 debēt esse puberes. ⁊ sic maiores. xiij. annis. ¶ ☩ Adde quintū reqsitū qō tex. omittit: qr oēs testes debēt cē masculi, qz mulier

c nō pōt cē testis⁹ in testō. l. q testō. §. mulier. ff. e. §. testes. ⁊ ibi gl. insti. e. gl. in. c. fo. nus. ad fi. in vers. nō femina. de ꝛb. sig. Sicut nō pōt esse testis in scriptura priuata a trib⁹ testibus subscribēda. tex. est in. l. scripturas. in ꝛbo virorū. ⁊ ibi Bal. ⁊ doc. no. C. qui

d pōt esse testis⁹ in feudis. c. i. ⁊ ibi no. Bal. in fi. qui testes sint ne-

e cessar. ff. de inrein. Tū mulier pōt esse testis in codicillis. ⁊ gl. est i l. fi. C. de codici. ⁊ in. d. l. qui testō. §. mulier. vbi Bar. eodē modo pōt esse testis testamēto cōdito a patre inter liberos. gl. est in. §. ex impfecto. cū aliis que ibi dicā. j. ea. l. Et pari rōne pōt esse te-

f stis in ſ testō ꝙdito ad pias causas: qz ibi nō attenditꝰ ius ciuile. sed iusgen. vel diuinū. ita decidit Bal. in. l. j. C. de sac. san. eccl. in lec. in fi. ⁊ i repe. eiusdē. l. j. in. ꝙc. col. ꝛō. sup prima qstiōe. Paul. de ca. in cōs. cccl xij. inc. dubiū facit. ⁊ multū late Jud. ro. in repe. aut. similiter. C. ad. l. falc. in. xvi. speciali pie cāe inter vltimas vo luntates. sequit do. Alex. in cōsil. lj. in. ij. vo. quod inci. viso ac di

9 ligēter cōsiderato themate. in. vj. co. ¶ ☩ Quid aūt esset si testm nō esse conditū ad pias causas. sed essemus in terris ecclesie: an de iure canonico mulier possit esse testis in tali testamēto. Alb. determinat qō nō, i prima parte statutorū in. q. xxx. quē simpliciter sequit do. Alex. in cōs. lxx. in. ij. vo. inc. viso ꝙ silio alias per me reddito. i. vj. ⁊. vij. col. ⁊ i ꝑs. cxxvij. i pmo vo. qō ici. viso testō mihi exhibito. ad fi. ⁊ male. cū ibi nō attendat ius ciuile, sed ius diuinū, vel iusgentiū. quo iure nō sit differētia, an testes sint masculi vel femine. ⁊ ꝙ tenet expresse Pan. in. d. c. cū esses. in. j. col. ⁊ ibi ꝑ. de anc. in. iiij. no. ⁊ ibidē Jmo. ⁊ alij cōiter. ⁊ idē Pan. in. d. c. relatum. in. j. col. plus voluit Pan. in. d. c. cū esses. si bene inspicias, in. j. col. ⁊ ē singulare verbū qr etiā isto casu sufficeret, si tale mulieres essent testes absq; aliquo masculo. per illū text. vbi papa solū se fundat in scriptis sanctorū patrū, ⁊ iuregenti. ⁊ nō curat de iure ciuili: lz aliqui ſm eū cōsuluerint cōtrarium:

a ☞ Quatuor testes. Vid Decij consil. cclxxxiij. consil. cclviij. ¶ Purp.

b ¶ Quod fratres minores. Adde Spe. in tit. de teste. in. §. j. v. Itē excipitur quod ē monachus.

c ¶ Mulier nō pōt esse testis. Adde Ant. de bu. in. c. qñ aliqua. de testib. Additio. de quo vide subtilē do. Phil. Decij consil. lij. ff. de reg. iu. ꝛ que ibi poīni in q. o. ad eum. col. iiij. ꝛ. v. ver. decimoquarto mulier. ꝛc.

d ¶ Nō pōt esse testis i feudis. Adde Spe. ti. de teste. i. §. j. ver. Itē quod est talis.

e ¶ Pōt esse testis i codicillis. adde bal. i. l. fi. C. de codi. Jo. an. in addi. Spe. ti. de teste. in. c. i. vers. qd de codicillis.

f ¶ Pōt et testis in. Sdō ang. cōsi. cc xxxiij. inci. pñs ctus est qdā dña Margareta.

g ☞ Ex impfecto. Ampliat Alex. li. v. ꝑs. clxxxvij. Pōderatis. ⁊ cō filio clxxvi. viso multipliciter. Nec. cō. dcxxvij. in casu ⁊ stiōe. Adde de Ripe i trac. de peste. ij. part. q. ij. ⁊ Barba. lib. j. consi. illud. ij. dub. Alle. consi. cv. libr. vij. sup his. Purp.

h ☞ Scō extēde. Ampliatio scō cui adō Jas. in. l. ij. in princ. col. v. de vulg. Purp.

Ex imperfecto.

¶ Testamētū imperfectū ratione solennitatis omisse va let inter liberos tantū. hoc dicit. Et cōtinua ad vers. non subiciī

1 ptū. in fi. prin. hui⁹. l. ſm Ly. ¶ ☩ Adde qō iste. ꝙ habet locum etiā si in tali testamento imperfecto pater faciat substitutionē pupil. filio pupillo: ⁊ aliū fratrē substituat. ita singulariter bar. in. l. ij. in prin. ff. de vulg. ⁊ pupil. versi. vi. dixi qō requirit. sequit Salic. in. l. si testa. j. de impu. ⁊ ali. sub. sequit Jmol. in. c. raynutius. in materia pup. substi. de testamētis. dubium tū facere vī, qz substitutio pupillaris dicit testm filij, ⁊ non patris. ꝙ. igit. insti. de pup. sub. ⁊. l. patris ⁊ filij. ff. eo. Itē videtur testm cōditum inter fratres, ⁊ nō inter filios: ergo nō vī ꝙ habeat locū iste. ꝙ. Et istō obiectū facit Sali. in. d. l. si testō. ⁊ nō ſoluit, sed rūdet prout rūdet tex. i. l. papinian⁹. §. ſz nec ipuberis. ff. de inof. te. ¶ Secūdo ☞ extēde istū tex. i spurio legitimato: qr cū exhtimet legitimat⁹, pōt institui heres a pre coā duob⁹ testib⁹. ſz bal. i. c. cō cansis, in pe. col. de offi. dele. ☩ Cōfirmatur, qz legitimat⁹ ꝺz vere legitimus ⁊ non per fictionē. ſm Bart. in. l. si is qui. p emptore. ff. de vsuca. in. xviij. col. dū tangit an fictio fingat circa eaq; sunt iuris. idem tenet Bal. in. l. nuper. C. de natu. lib. z in. Leā quam. in. ȳ. col. C. de fideic. Et testō, qz. l. etiā loquens per verba fictionis in actu dependente a ptāte. l. ꝺz vere facere ⁊ non ficte, sc̄m Bal. in. l. si marit⁹. la. ij. §. fi. ff. de adul. do. Ant. de bu. in cōs. xx. equitas valde ſsuggerit. Ad idem bene facit, quia legitimat⁹ est

a ☞ Limita. Ve a defectu voluntatis, Decius late cõl. cccl. xxxviij. in causa. ij. dub. hãc ⁊ alias limitatiões cõl. clxix. videtur prima facie. j. ubi. j. dub. Purp.

b ☞ Non habere. Adõ Jas. in. l. si emãcipati. col. v. ꝺ. hic est. ꝺ. ō col 3 la. ⁊ in auc. nouiss ima. col. x. ꝺ. cõfirmo. ꝺ. de inof. test. Alex. i. ꝺ. l. si emãcipati. ꝺ. col. 4 Purp.

Tex. nõ habere. Ad. Jo. de imol. in. c. cuz esses. in viij. q. de testam. Ab. in. c. cũ ꝑ. tabellio. i. iij. col. de fid. istr. Pau. de ca. in ꝓ. cccl. incipiẽ. super co quo queritur.

☞ Bar. i. l. j. col. vj. ꝺ. de sum. tri. Pan. in. c. ij. col. iiij. de proba. Purp.

d ¶ Duo testes. ad de glo. in ver. ab intestato. in. l. fi lij. ꝺ. fa. ercisc.

☞ Adde Jas. in l. pciꝺ. in. ⁊. col. j. de impub. ⁊ cõ proba. qz magn⁹ amor hoc opaꝛ. Jas. i. l. exigẽdi. ꝺ. de pcu. led nul lus vincit pater nũ. l. ti. ꝺ. de curatur. Et adde De ciũ ꝺ. ccclxij. col. fi. Et faciũt dicta Jason. in. l. sanci mus. j. e. co. vj. in vi. fall. dixi consi. cxxx. in fi. Pur.

e ☞ Testamenti. Adde Jo. an. in addi. Spe. in tit. de inst. edi. i. ꝺ. cõ pẽdiose. versi. qd si filius. Old. ꝺ. cxix. incip. titius condidit testm.

f ☞ Ultra Jas. limita. septimo qñ pr̃ istituit ẽqualiter Deci⁹ in. l. j. ꝺ. nota. ꝺ. vñ li. ꝺ. ꝺ. cxxxi. Cassus ybi allegat. Ro. ꝺ. cclxxv. in casu pmissio. col. ꝺ. ver. ꝺ. principaliter, ⁊ ide⁹ Dec. consil. cv. colũ. fi. Caue q Spe. loquit̃ qñ vnũ pretert̃ ⁊ Rom. qñ ꝺ. 5 ꝺimit iã relicta,

suus. fin Bal. in. ꝺ. l. eã quã. in. ꝺ. col. ⁊ dixi in. l. qui se pr̃s. ꝺ. vñ liberi. ⁊ phatur ex rub. in aut. qb. mo. na. effi. sui. ¶ Limita a istũ text. pcedere qñ testamentũ est imperfectũ ratione solẽnitatis omissẽ q̃ causa intestati foret ⁊ adinuat causam testati. iecus si testamẽtũ partis esset imperfectũ ratione volũtatis, qr mor te pueuentus nõ potuit voluntatẽ perficere, tunc etiã inter liberos nõ valet. glo. in. l. si is qui. vbi Bart. ⁊ alij. ff. eo. glo. in. l. ñ. in glo. parua. in ver. neq; impletum. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. ꝺ. fam. ercis. Bar. Alb. ⁊ Ang. hic. ⁊ Ang. ꝺe are. in. ꝺ. ex eo antẽ. instit. qui. mo. testa. ingr. ⁊ not. Abb. in consi. xx. in. ñ. vol. casus in facto sic proponitur. Et ratio est qr in testamẽto cõdito a patre inter liberos nõ attẽduntur dispõsitiones iuris ciuilis. ⁊ cõsequenter nec solennitates testamẽtorũ. qr ille sunt adinuente de iure ciuili. sed attendimus solũ iusgen. ⁊ per cõsequens attendenda est voluntas patris, an sit perfecta vel ne. † Sicut in simili dicim⁹ in examinatiõe testis. que si nõ sit completa nihil probat. c. per tuas. de testi. iuncta. l. in citile. ff. de legi. Et i terminis Sui. ō cu. ⁊ Ang. in. l. veluti. ⁊ ibi Bal. in lec. antiqua. ff. de eden. ꝺ. Alex. in consil. lxiij. in. ij. vol. incip. Et si celeberrime doctor. in penu. col. † Et aduerte diligẽter q si pater fecerit scribi volũtatẽ suã inter liberos: ⁊ dñ notarius vellet eã legere interim est mortuꝰ pater: ⁊ sic nõ fuit lecta nec publicata tamen valet testamẽtum patris inter liberos, qr est defectus solẽnitatis ⁊ nõ volũtatis, ideo valet inter liberos. ita decidit Jo. de ana. in cõsi. lvij. quod incip. vitis ⁊ cõsideratis. ad ñ. cõsi. Bart. in. ꝺ. l. si is qui. Et per predicta ego alias tenui nouã opi. cõtra glo. ⁊ doc. ⁊ nũc sum in eadem sententia, ⁊ puto verã: quod quãdo pater facit testamentum inter liberos, quãuis nõ relinquat titulo institutionis, teneo tamẽ quod ẽstamẽtũ valeat, qr est defectus solẽnitatis requisite a iure ciuili. ergo inter liberos nõ debet attẽdi, ꝙuis gl. in auth. nouissima. C. de inof. testa. tenuerit q̃ in parte testante inter liberos relinquitur q̃ relinquat titulos institutiõis, alias testamentũ nõ valet. ⁊ istã sententiã secuti sunt omnes ꝙz ad mea tẽpora: sed credo q̃ non sit verũ, vt late pbaui ⁊ fusiuus in ꝺ. auth. nouissima. ¶ Scõo limita ⁊ intellige istũ text. procedere q̃ pater testatur inter filios legitimos ⁊ naturales. Si autẽ haberet filios naturales tãtũ, ⁊ inter eos testaretur, nõ haberet locũ iste. ꝺ. qui cũ loquaꝛ de filijs simpliciter, debet intelligi de filijs iustis. l. filiũ eũ diffinimus. ff. de his qui sunt sui. quod est verũ respectu pr̃is: sed cũ iste. ꝺ. habeat locũ etiã in matre, certe filij respectu matris dicũtur legitimi, saluo nisi esset ꝑsona illustris, cui esset dedecori tales filios habere. l. si qua illustris. vbi Bal. ꝺ. ad ozi. ita cõcludũt Bal. ⁊ Ang. hic. ⁊ dicit Ange. quod ista questio fuit de facto peruisa: ⁊ omnes doctores ita cõsuluerunt, qõ iste ꝺ. nõ haberet locũ in patre testãte inter filios naturales tantũ. idem tenet Bal. Sal. ⁊ Pan. de ca. in. l. si. ꝺ. fam. ercis. ⁊ Bal. ⁊ Jmol. in. l. qui testamẽto. ꝺ. mulier. ff. eo. Jmol. in. l. ex facto. ꝺ. si qui rogatus. in vlt. charta. ff. ad treb. ⁊ in. l. filio pterito. i antep. char. post Ang. ibi. ff. de iniust. rup. ⁊ ita teneas: quãuis Spe. tenuerit q̃ iste. ꝺ. habeat locũ in filijs naturalibus tãtum, in titu. de instru. edi. ꝺ. compendiose. in ver. quid si pater naturalis. eius opinionẽ sequitur Pan. de ca. hic ad fi. dicẽs q̃ est satis rationabilis. tenuit Bal. in. l. humanitatis. C. de na. lib. ⁊ Lud. ro. in cõsi. clxxix. inci. amplissime doct. in. ix. col. ⁊ de isto passu vide lati⁹ Alex. in. ꝺ. ꝺ. si quis rogatus. in. xxxi. col. ⁊ seq. do. Fran. de are. in. ꝺ. l. qui testamẽto. ꝺ. j. ff. eo. ¶ Limita tertio istũ text. nõ habere b locũ qñ pater esset cecus, ⁊ testaretur inter liberos, non haberet locũ iste text. imo deberet seruare formã. l. hac cõsultissima. ꝺ. tit. j. ⁊ ō hoc ibi dispũtani. ¶ Quarto limita istũ text. nõ habere c locũ ecõtra quãdo filius testaretur inter patrẽ ⁊ matrẽ, ⁊ sic nõ habet locũ in descendẽtibus qui testantur inter ascẽdẽtes: qr ibi nõ sufficeret solẽnitas huius tex. ⁊ sic duo testes non sufficerẽt, sed saltem essent necessarij quinq; testes, qr in omnibus alijs succedẽtibus ab intestato exceptis filijs requiruntur quinq; testes. text. est in. ꝺ. ñ quis a utem. ꝺ. ea. l. ⁊ ibi Bal. ⁊ alij. ⁊ Spec. in. ꝺ. ꝺ. cõpendiose. in ver. quid si filius. Bal. ⁊ Sali. in. l. fin. ꝺ. fam. ercisc. ⁊ Bald. in. ꝺ. l. si qua illustris. ¶ Quinto limita in patre manifesto vsurario, qua etiã si tenetur inter liberos nõ valet eius testamẽtum nõ ꝑstita cautiõe, c. ꝺ. ꝺ. de vsur. in. vj. fm do. Ant. de bu. Illud dispũtatem in consi. xxv. ad primum dubium cõfirmo, qr iste tex. dispẽsat circa testamẽtũ patris inter liberos quãdo est defectus in numero testiũ, vel in alia simili solẽnitate testamenti, non quãdo est defectus in persona patris testãtis, ne multiplicẽtur ꝑsonalia cõtra regulam. l. j. cum gl. C. de do. promiss. ⁊. l. cum post. ꝺ. gener. ff. de iure dot. Scõo facit, qr debet attendi potius dispositio ꝓoh. d. e. quãquam. ꝙ permissiua huius tex. per regulam ☞ Dyn. ⁊ Bar. in. l. ñ. in ꝓin. ff. de susp. tut. ⁊. l. si ruffin⁹, vbi Bal. ⁊ ☞ Moder. ꝺ. de testa. milit. † Tertio facit, quia qñ reperiuntur in aliqua materia duo iura cõtraria, attẽdi debet illud quod est magis spe

ciale: ⁊ illud dicitur specialius in quo est maior ⁊ euidẽtior vtilitas, vt not. Bart. in extrauag. ad repri. in ver. nõ obstantibus. cũ concor. quas dedi. in. ꝺ. l. si ruffinus. ¶ Sexto limita quãdo testamentũ est imperfectum ratione preteritionis alterius filij. l. filio ꝓterito. ff. de inuis. rup. ⁊. l. j. in fi. ff. si tab. te. nul. exta. quia tũc iec⁹ de iure naturali. iuxta. l. scripto. in fi. ff. vnde libe. ita tenet glo. in. l. si filius qui in potestate. ff. de liber. ⁊ post hu. Bald. Ang. Raph. ⁊ Pau. de ca. hic. Jmo. in. ꝺ. l. filio ꝓterito. in antepe. char. 6

¶ Itẽ in. ꝺ. nostro quãdo parentes testantur inter liberos sufficiũt duo testes. ᵇ sine sint masculi sine femine sufficiẽnam hic attẽdimus solum iusgentium. glo. in auth. qõ sine. ⁊ ibi Bal. ⁊ alij. ꝺ. eo. glo. in. ꝺ. ⁊ qõ sepe. in auth. de trien. ⁊ semi. ⁊ glo. in. l. ñ. ꝺ. fa. ercis. ⁊ Bar. ⁊ alij. hic. Item nõ queritur q̃ illi duo testes sunt rogati, etiã si fortuna reperiant se, sufficit. glo. est valde no. in. l. ñ. j. de codi. Bal. ⁊ Sali. ⁊ Fulgo. in auth. ꝙ sine. ꝺ. eo. Ang. ⁊ Pan. de ca. hic. ⁊ Ang. in auth. de te. imperfec. in ꝓinc. † ex hoc infertur fm Pau. de ca. hic, magis fauetur parentibus qui testantur inter filios, vbi duo testes non debẽt esse rogati, quod fauẽatur militi testãti in expeditione, nõ dico in discrimine belli, vbi requirit̃ q̃ duo testes sunt rogati. tex. est 7
l. duus. in versi. conuocatis. ff. de testamento mili. glo. in. l. mili tes. ꝺ. de testamẽto mili. ⁊ ratio est licet ipse non dicat, quia si in testamento militis sufficerẽt duo testes nõ rogati, de facili posset cõmitti falsitas: vt dicit tex. in. ꝺ. l. duus. ⁊ est text. in. ꝺ. j. insti. de testa. militis. quod periculũ cessat inter liberos: quia oino ab intestato succederent. ⁊ istam rationẽ tenet licet aliam as 8
signat Bal. in auth. quod sine. j. eod. ¶ † Adde q̃ vltra puinelgium q̃ habet testamentum parentum conditum inter liberos per hunc text. aliud puinelgium est: quia in testamento cõdito inter liberos semper intelligitur clausula codicillaris, si non va e
leat iure testamẽti ᵉ valeat iure codicillorum, dato q̃ ista clausula non sit apposita. glo. est solemnis ⁊ fing. in. l. coheredi. ꝺ. fi lie. in versi. non valuit. ff. de vulg. ⁊ pupill. quam glos. ibi exclamat Jmo. ex ea generali⁹ colligẽs, q̃ in testõ inter liberos sem per intelligitur clausula si non valeat quod ago vt ago, valeat omni meliori modo quo potest. ⁊ idẽ in. c. Raynutius. in. xxix. col. post do. Ant. ibi de testamentis. do. Alex. hic in fi. ⁊ in. l. fi. in. ñ. col. C. de codi. ⁊ Raph. Fulg. in. l. filiũ. ff. fami. ercis. vbi põderat concordanter glo. ibi in ver. ab intestato. que non sufficien ter probat. Sed ego in contrariũ allego tex. qui vsq; adhuc nõ fuit ponderatus ad hoc, in. l. si frater. in secundo dicto. C. de fideicõmiss. iuncta. l. fcen ola. ff. ad treb. super quo tex. volo qõ cõsideres an possit responderi. nam posses dicere quod ibi dispositio nõ erat inter solos liberos. ꝙz esset magna diuinatio ad illũ f
textũ vt dixi ibi. ¶ † Secundo principaliter no. ex secũda par te in versi. si vero in huiusmodi. quod licet quando pater testaꝛ inter liberos valeat testamentũ imperfectum cũ duobus testibus: tamẽ si admitteret extranea persona, que cũ filijs institue retur, vel ei aliquid relinqueretur, quãtum ad extraneos nil va 9
let sed accrescit filijs. cõcordat. l. ñ. ꝺ. fa. ercis. ¶ † Pro clara intelligentia huius tex. forma pulchram. q. nã testamentũ in quo est instituta pia causa valet cum duobus testibus. c. cum esses, ⁊ c. relatum. el. j. de test. dixi in ꝓin. huius. l. pone: aliquis fecit testamẽtũ in quo instituit heredẽ ad pia cãm, deinde in testamẽto fecit varia legata multis personis laicis nunquid talia lega ta valeãt: ⁊ si nõ valeant quid fiet de his, ⁊ sic nunquid habebit tũc locum iste tex. probat quod legata non valerent, ⁊ legata ac crescerẽt ecclesiæ vel pie cause. Sali. in auẽ. cassa ⁊ irrita. C. de sacr. san. eccl. in. iiij. col. ⁊ Jr. q. tenuit sing. qõ talia relicta laicis personis valeãt, ⁊ eis debeãtur, ꝙuis in testamento non interueneret nisi duo testes. ⁊ mouetur per auẽ. quod sine. j. ea. l. ad istuz tex. tripliciter respondet vt statim referam. ⁊ si hoc est verum. est magna ⁊ singul. limitatio ad. ꝺ. nostrum. Idem tenuit solus. ꝺ. Anto. de bu. in. c. q̃ clericis. in antepe. col. de fo. compe. sequitur ꝺ. Alle. in consi. xlj. in. j. vol. incip. viso tenore allegati ꝛ producti instrumenti. in. iij. col. in ꝓin. ⁊ in consi. cv. in. iiij. volu. quod in ci. vso ac diligenter considerato themate in duobus locis. in. v. col. ⁊ etiam in vlti. Et a sententia ista non inuenio aliquẽ discre pare. Ego tñ, puto q̃ predicta decisio non sit vera. imo teneo q̃ talia legata nihil valeant per istum tex. cui nõ cadit risum. ⁊ qz tex. in auẽ. quod sine. nõ ob. dicã nũc. nã Sali. ad istum text. tradit tres solu. prima est, ⁊ simul iungo scdam. qz ad idẽ tẽdit: q̃ qñ quis testaꝛ ad pias causas cũ duob⁹ testibus vz de iure cõ ⁊ ibi succedit ex testõ. ⁊ ꝓterea ibi etiaz legata vaiẽt iz relicta laicis, sed in tex. nostro testm̃ nõ vz de iure cõ qñ est cõditũ inter liberos, nec succedit ex testõ, sed ab intestato. vt hic tenet gl. ideo legata aliꝭ facta nihil valent. ⁊ licet Salice. nõ dicat pu to q̃ hę solutiones possunt colorari. nã testamẽtũ cõditus a pa tre inter liberos nõ appellaꝛ testamentum simpliciter: sed cum illa qualitate imperfectum, sed testamẽtũ cõditum ad pias cau sas appellatur

sas appellatur testamentũ simpliciter, ⁊ nõ imperfectum. tamẽ puto q̃ vtraq; solutio in vtroq; mẽbro sit falsa. nam in primis inquantũ dicit Sali. q̃ quãdo quis testaꝛ ad pias causas valet testamẽtum. ⁊ õ ꝓpter ista testamentum. istud est falsum, prout declaraꝛ Bar. qui cõtrarium tenet in repetit. l. j. C. de sac. san. eccl. in pe. col. ver. quarto quero. Item nõ est verũ fm mẽbra dũ dicit quod in isto. ꝺ. succedit ab intestato, qz ꝺicum tenẽs oẽs qz succeditur ex testamẽto. ⁊ in hoc reprehenditur gl. nostra. ⁊ contrarium tenet glo. ordi. in. l. ñ. in ver. ab intestato. ⁊ ibi doc. C. fa. ercis. nam etiã ex vera sol. Salic. dũ dicit q̃ iste. ꝺ. in hoc est correctus per authẽ. quod sine. j. eo. errat, vt qz ibi declarabo: ⁊ oẽs dicunt. illa authen. loquit̃ qñ testamẽtum a patre fit in scriptis: fm formã ibi traditã: tunc legata vel fideicom. in eo relicta valent: sed quãdo pater testaretur nuncupatiue coram duob⁹ testibus, iste. ꝺ. remanet in correctus. oporteret ergo saluãdo opi. Sali. ⁊ aliorũ restrigere q̃ testm̃ ad pias causas fieret i scriptis. nõ dico tamen q̃ legata isto casu accrescant ecclesie, sicut accrescũt filijs, qz diuersum est, ⁊ rõnem diuersitatis statim dicã. Secundo ꝓ ista opi. cõtra Sali. ⁊ alios omnes adduco simile nõ multum remotum ab isto ꝓpositio: nam pone q̃ filiuisfa. cũ consensu patris faciat testm̃ ad pias causas, qõ põt fr̃ magis cõem opi. licet tenuerim ẽ. ñ. ꝺ. l. senũ. ꝺ. tit. j. pone q̃ faciat testamẽtum ad pias causas, ⁊ legata alijs personis. certe talia legata ni hil valent. nec tamen accrescũt pie cause, ꝙz vadunt ad venientes ab intestato. Ita firmat Bal. in. l. senũ. in fi. ⁊ ibi sequũtur Sali. ⁊ Pau. de ca. ⁊ do. Alex. per tex. sing. in. l. mulieri. de condi. ⁊ demon. Idẽ Bal. in repe. l. j. in. ix. col. C. de fac. san. eccl. ⁊ Jmo. in. l. tã his. ff. de do. can. mor. in. ꝺ. j. ⁊ in hoc nemo discordat. Et tenẽdo istã partẽ qd rũdebimus ad istũ tex. vbi legata q̃ relicta sunt extraneis, accrescunt ipsis liberis, ⁊ tñ legata relicta laicis nõ accrescunt ecclesiæ. ꝙz non inuenia tactum. q̃ puto q̃ posset dici quod ideo sit, eo qz q̃ testamẽtũ fit ad pias causas. testatoꝛ: pos sit decedere ꝓ parte testatus, ⁊ ꝓ parte intestatus, vt conclu dit Bar. in repeti. l. i. C. de sac. san. eccle. in. v. q. quinte questionis principalis. sicut videm⁹ in milite. in. l. i. ⁊ ñ. C. de test. mili. ergo nil obstat quare venientes ab intestato nõ habeant illa legata, sed illud non repetit in parente testãte inter liberos, sed cogita quia nõ pono ꝓ constanti, quia eadẽ ratio vtrobiq; est, quia attendit̃ ifsgent. quo iure nõ ceratur q̃ quis decedat ꝓ parte testatus ⁊ ꝓ parte intestatus. In casu autẽ econtrario res esset expedita, q̃ si testaꝛ cũ duob⁹ testibus tñ faceret testm̃, in quo institueret heredẽ vnum laicum, nihil valeret, si in illo testõ relinqueret legata ad pias causas, nõ valerent illa legata, cũ nõ valeat caput testamẽti. ⁊ sic tũc nõ haberet locũ. d. c. cũ esses. fm Sal. in auth. cassa. palle. ⁊ do. Ant. de bu. in. d. c. q̃ clericis. sequitur. d. Alex. i cõsi. clxxvij. ñ. vo. inci. viso themate mihi exhibito. in. iij. col. ⁊ in consil. cclx. in. ñ. vol. qõ inci. statutis. in. vij. col. Jn ꝛium tñ facere vr̃ qõ notabiliter decidit Bar. in. l. i. in. v. q. ꝓn cipali. C. de sum. tri. de cuius veritate vide p̃ do. Ant. ⁊ Jmol. in ca. ecclesia sancte Marie. de cõsti. ⁊ per Jmol. in. c. q̃ clericis. de fo. compe. Itẽ vide qõ per istũ t. q. decidit Bart. in. l. titia cum testõ. ꝺ. ñ. in. ñ. col. ff. de leg. ñ. in vers. quero pone q̃ testaꝛ inuiti tuit extraneũ. ⁊ idẽ Bar. in. l. si ita scriptũ. ff. de ma. test. ⁊ sequit 11
simpliciter Jmo. in. c. ñ. in. xiij. col. de pig. ¶ † Tertio ⁊ vltimo subtiliter no. ex isto tex. in ñ. in ver. accrescere. hic eẽ tex. si subti liter inducas, q̃ ꝙz regula sit q̃ ad hoc vt habeat locũ ius accrescẽdi, requiraꝛ q̃ ꝙz illa pars deficiat in totũ ꝛ ipso iure: iuxta glo. fing. in. l. ñ duo patroni. i ꝓin. vbi dixi. ff. de iureiu. declaram in l. vnica. ꝺ. qñ nõ pe. par. traditur in. l. plane. la. j. ñ duobus. ff. de leg. j. tamẽ est tex. q̃ sola naturalis obligatio nõ impedit ius ac crescẽdi. quod sic induco. nã legata que relinquũtur in testamen to imperfecto, debent saltẽ naturaliter ꝓpter volũtatẽ defuncti: vt fi mãt Bar. ⁊ alij in. l. j. ff. de cõdi. ind. ⁊ in. l. cũ qs. C. de iur. ⁊ fact. ignо. Cano. in. c. ñ. de solut. ⁊ ꝓ tex. in. l. in testõ. ff. de fideic. lib. ⁊. l. j. in ꝓin. ⁊. l. ñ. ff. de reb. eo. ⁊ tñ ista est naturalis obliga. ⁊ sic dato q̃ legata naturaliter debeãtur, hoc nõ impedit ius accre scendi. tex. est hic quẽ ad hoc põderat Bal. hic in. ñ. col. ⁊ repu tat notãdũ. ⁊ Sali. hic in fi. ⁊ ad idẽ habes tex. in. l. ñ. ad ñ. ꝺ. fa. ercis. Quãuis aliter dicat Fulg. vt hic per eũ, ⁊ credo melius. nã dicit quod in isto tex. liberi nõ habẽt portionẽ extranei per ius accrescẽdi, ꝙz q̃ efficit caducũ qõ extraneis relinquit̃, ideo rema net penes filios heredes. l. vnica. ꝺ. in ꝓimo. ⁊. ꝺ. ꝓ secũdo. C. de cad. to. ¶ Itẽ no. ex isto tex. q̃ persona extranea admixta filijs 12
no. in fi. † Et sic no. ex isto tex. q̃ persona nõ ꝑuilegiata cõcurrẽs cũ ꝑuilegiata nõ gaudet eius ꝑuilegio, etiã q̃tũ ad hoc vt actus sustineaꝛ. ad idẽ text. in. l. ñ. C. fa. ercis. Et p hoc respo bo gl. l. iiij. in gl. ñ. C. õ inof. test. ex qua colligit̃ q̃ vbi l aliqua dispositione cõcurrũt persona ꝑuilegiata, cuius fauore actus

inualidus sustineaꝛ, ⁊ ꝑsona nõ ꝑuilegiata, certe prodest etiã nõ ꝑuilegiato vt actus sustineaꝛ. Ista regula cõfundit̃ur per istũ tex. Et illã gl. repro. ant Sali. Ful. ⁊ Paul. de ca. ibi q̃is nõ allegent istum tex. vide que dixi in. l. si emãcipati. ꝺ. de colla. Dicit in gl. no. si est vera. in. l. j. C. si in cõi causa emẽs causa. † q̃ 13
causa est indiuidua restitutio cõpetens minori, cõpetit etiã ma iori. ¶ Itẽ not. ex text. ibi q̃tũ ad illã nõtaraꝛ permittã ꝑsona q̃ limitata causa limitatũ. pducit effectũ. facit. l. in agris. ff. de acq. eoo. l. age. vbi no. Bal. ⁊ alij. C. de trãſ. vbi dixi. ⁊ multa re collegi. ¶ Sl. in ver. liberos. quã diuido in tres partes. Jn. ij. po. cõtra tex. ⁊ dupl̃r soluit. Jn. ñ. que est ibi. itẽ q̃ hic dicit. alle gat cõcordãtẽ ad istũ tex. Jn. iij. ⁊ vltima q̃ ẽ ibi, sed ꝺ. ff. de le. ñ. gl. et opp. ⁊ tripliciter sol. tene scdam sol. que vera est in. j. parte. a
quidã dicũt esse codicillũ ⁊ nõ testm̃. a † Pro clara intelligẽtia 14
realsumo in dubiũ. pone pater cũ. ñ. testibus tñ facit testm̃ inter liberos, nunquid valeat vr̃ testm̃. an vero succedatur ab intesta to tñ. Glo. hic tenet q̃ nõ valet vr̃ testm̃, sed ab intestato succe ditur. Pro qua op. bene facit tex. in. l. ñ. in ver. ab intestato ad successionẽ liberi vocentur. ꝺ. fami. ercisc. Sed rãde vt per Cyn. in. l. quoties. j. de hered. insti. quod quicquid esset per illã. l. ho die est aliud inductum per istum. ꝺ. vel responde vt per glo. in. l. filij. ꝺ. fam. ercii. Ad id. in fortiter facit tex. in ꝺ. si quis autem. in versi. nõ quasi testm̃ sed quasi voluntatẽ vltimã intestati. j. ea. l. ⁊ licet glo. in. ꝺ. l. filij multipliciter refuõdeat. Tu rãde notabili ter, quod ibi loquitur in aliꝭ venientibus ab intestato, ⁊ nõ in filijs. patet, qr ibi requirunt. v. testes. ⁊ tñ hic duo sufficiũt: vt. ꝺ. dixi. Breuiter opi. gl. reprobaf ab oibus. ⁊ dicunt Bar. ⁊ Sali. hic, q̃ est vna truffa: qr truffa est quod in codicillis fieret in titu lo, si valeret, vt testamentũ, cõtra eũ Fulg. alle. tex. in authẽ. de testa. imperfe. in pun. quẽ tex. ante eum alleg. ⁊ inducit gl. in. ꝺ. ex eo. inst. quib. mod. testa. infir. Et istam communem opi. tenet a gl. in. l. filij. in ver. ab intestato. ⁊ ibi Bal. Sal. ⁊ Fulg. ꝺ. fam. er cisc. ⁊ illa est solẽnis glo. quam sing. reputat Jmo. in. l. filius. q̃ in potestate. in. ñ. col. ff. de lib. ⁊ posth. ⁊ in. l. filio pterito. i antepe. char. ff. de iniust. rup. ⁊ eãdem tenent Cy. ⁊ Ang. in aliquibus locis. de quibus per do. Alexã. hic. ⁊ ista cõis conclusio est valde vtilis in practica, qñ extaret statutũ quod existẽtibus filijs masculis vel agnatis vsq; ad. iiij. gradũ filie femine non inc dant patri ab intestato, pone q̃ pater faceret testamentum imperfectum inter filios masculos, ⁊ feminas: nũquid femine admittant. predicta conclusio facit q̃ sic, eo qz pater dicat decedere cum testõ ⁊ nõ ab intestato: ⁊ sic sumus in casu statuti loquẽtis ab intestato: ⁊ suaderetur rõne, qz filia que prohibeẽ ab intestato succedere ꝛtute statuti, tñ qñ instituit̃ a patre, ꝙz testm̃ sit impfe ctũ. qz ꝙz volũtatẽ pr̃is, nõ tractaꝛ vt extranea. ꝓ text. in simili in. l. nõ putauit. ꝺ. in adoptionem. ff. de bono. pos. Sed ꝛ istud in terminis ꝙz Raph. ful. in. ꝺ. ꝓ nuncupationẽ. j. ea. l. ꝛ simpl̃r seqꝛ tur. ꝺ. Alex. hic. adde q̃ idẽ colluit Lud. ro. in cõsi. clxxix. inci. amplissime doctor. in. viij. col. ⁊ seq. vbi inter cetera põderat ad hoc tex. in auth. de te. impfe. in. ñ. col. Ex predictis habes cõm cõclu ioné esse q̃ testm̃ imperfectũ cõditũ a patre inter liberos habet effectũ testamẽti. ⁊ ibi succedit̃ ex testõ. Jn cõtrariũ vr̃ sa tis stringere. l. ñ. ꝺ. fa. ercisc. inducẽdo vt. j. induxi. nũquid autem
b dicat ꝓprie b testm̃ ita vt caderet in statuto facieẽte mentionẽ de b ☞ Proprie. adõ glo. in. l. ñ. in ☞. depositionibus. vbi Bart. ꝛ. q. dicit haberi ꝓ perfecto. ⁊ ibi alij trãſeũt. j. de edi. diui Adri. col. Aquen. in. l. imperium. iij. col. ff. de iurisd. om. iud. Purp.

testamẽtis, ⁊ ex prime relata decisione statuti tradita per fulg. Lu. ⁊ do. Alle. videret colligi arg. q̃ sic. Scõo facit qr in illo te stamẽto cõdito a patre inter liberos attendit merũ ius gentiũ, nõ aũt ius ciuile ꝙz Bar. ⁊ doct. hic. sed attẽto iure gẽtiũ ꝙz dici ꝓprie testm̃: qr illo iure gẽt. in ore duoꝝ vel triũ stat oẽ verbũ. c. cũ esses. ⁊ c. relatũ. el. j. de testa. Tertio ꝓ ista parte adde tñ face re illud qõ tenuit Bald. in auth. ex causa. j. de lib. prete. in vlti. col. in ver. extra querunt quidã. vbi querit Bal. pone q̃ in testõ ꝓtereantur vel exheredẽtur filij, ⁊ fiãt legata varijs personis: certe hodie ꝓ illam auth. ex cã rupit̃ testm̃ quãtũ ad institutio 15
nem tñ, cetera legata remanent firma. † Querit Bal. nũqd tale testamentũ valeat vr̃ testm̃ ꝓprie. ita q̃ caderet statutũ facien te mẽtionẽ ꝺ. testõ. ꝛ cõcludit notabiliꝛ q̃ sic, ꝙz fm eũ qdã dicãt ꝛtiũ q̃ impropríe ẽ testm̃. ¶ Sꝛ ꝓdictis nõ obstãtib⁹ ꝛtiũ ẽ ve rius. Primo per illõ qõ in fortioribꝰ terminis tenet Bar. in re petitio. l. j. C. de sacrosl. eccl. in pen. col. in vers. quarto quero. vbi tenet q̃ si fiat testm̃ ad pias cãs sine solẽnitate iuris ciuilis cum ñ testibus tantũ, non ẽ ꝓprie testm̃, sed large inter cetera alle gat istũ in. ꝺ. ñ. Pro quo vltra Bar. facit tex. in. l. ñ. ꝺ. ñ. ff. quem admo. testa. ap. ibi. Itẽ imperfecta solemnis testamẽta dicere, ꝙz posses respondere quod verũ est de iure ff̃oñ. aliud ꝓ hunc tex. ad idẽ stringit: qr qñ aliqd nõ ꝓferi simpl̃r, sed cũ aliquo adiuncto illõ nõ est ꝓprie, ꝙz impropríe. doctrina est Bar. approbata in. l. Lucius. la. ñ. ꝺ. questiõ. ff. de leg. ñ. ergo cum testamentum im perfectũ nõ appellet testm̃ simpl̃r, sed cũ qualitate, imperfectũ ergo ostẽdit qõ nõ est testm̃ propríe. Ad idem vide tex. sup quo

Universidad de Deusto
Biblioteca

cogita in l. miles. ff. testamentū. ff. de test. mili. Ad idē facit tex. in l. si. fam. ercis. nec est bona solu. quā ad illum tex. dat Bald. in l. filiꝰ. e. ti. q dicta. l. si. intelligitur qñ nō apparebat patrē voluisse testari, qz nō fecerat instōnes heredū. nā cōfundit pr illū tex. dū dicit siue ceptū nez impletū testimū, ergo apparet q volebat testari, z sic qō fecerat instōnes heredū, alias esset superfluū qō ibi ꝺ de testō z codicillis. Nō quoqꝫ videt bona sol. quā ponunt Ly. z Ang. in aut. q sine. j. eo. dum dicūt q per. d. l. n. fuit inductum qō valeret vt volūtas ab intestato, z q per istū text. fuit inductū qō valeat iure testamēti: q dico q per istū text. nihil inducit de nouo, nisi de parētibus vtriusqꝫ sexus, z sic de testimonis. z ita attestat imperator: referēs vtrūqꝫ tex. in aut. de test. imperfec. in pr̄in. z gl. hic. Ad idē est bonus text. in. l. filiꝰ. eo. ti. C. fam. ercis. puto cōcludēdū q si statutū loqueret de testō nō cōprehēderet testiꝰ imperfectū inter liberos, ꝑ ea q vltimo adduxi. eo modo propriepater isto casu nō ꝺz mori ab intestato: z sic in qōne statuti. ſ. formata teneo decisionē Fulg. z Lud. quia pater etiam nō ꝺz ab intestato decedere: z sic ista erit mixta species vel casus medius. ita potes ex predictis p te perpēdere. nā quem admodū non ꝺz proprie testimōnia nec ꝓprie ꝺz intestatus decedere. nō enim ꝺz oīno de testatus qui fecit testimōniū: z imperfectū, ꝑz q ei ex testō succedit, ſm cōem opi. doc. superius relatā.

¶ Ytē predictis adde qō decidit Bal. in. l. licet. ad fi. C. de pac. vbi querit, an cōuentio de inuicē succedendo que inter milites ꝑz, vt ibi etiam est text. sit proprie testiꝰ. refert quoslā dicere qō sic, cum ex eo adeatur hereditas. alij dicūt q est vltima volūtas in genere innoiata: vt ibi est text. sing. quod facit ſm Baldū ad statutū disponēs q vltime voluntates valeant coram duobus testibus: erit tū vltima volūtas innoiata habēs vim testameti, etiā quo ad heredis institutionē: ex quo statutū nō facit expresse mentionē de testō. Ex ita decisione Bal. infero in ꝓposito nostro, q si statutū loqueret de vltima volūtate, tūc bene cōprehederet testū imperfectū: de quo loquitur iste tex. bene facit qō dicit Bar. in repeti. l. j. C. de sac. san. eccle. in pen. col. in versū. quero. ¶ In ea. gl. abi: tu dic illā. l. qui a patre corrigi. idē tenet gl. in. l. j. C. de cōsir. tu. Sium tz gl. in. l. j. in gl. mag. ſ. e. Turnde vt per Ly. Bar. z cōiter doct. hic. z Alex. in 2ſi. ex. l. sup testō ser Rico. vel melius iunge solēne gl. z doc. simul vt hic p Paul. de ca. Sed aduerte q̄ solu. cōis vī inposita verbis z nō reb⁹: qō istud priuilegiū filiorū non ꝺz redūdare in pr̄eiudiciū tutorū, cui tutor ſit extranea ꝑsona. nā ꝓ certo ibi nō resultat effectualiꝫ ꝓiudiciū aliqō. patet, qz si datio tutele ibi ex testō impfecto non valet, tamen omnino confirmandus est: vt ibi text. dicit. z sic nō videt in effectu referre quantū ad pr̄eiudicandū tutorī, an sit tutor ex testamēto imperfecto: an vero cōfirmetur. Jason Pisis.

¶ Si in capsa patris reperiatur schedula scripta manu patris que continebat diuisionem bonorum inter filios, est standū tali schedule, secus si sit scripta manu alterius etiam manu notarij si ne subscriptione patris.

An sit standum schedule sine testibus continenti dispositionem ad pias causas.

Regulariter in priuata scriptura non requiritur quod apponatur dies nec locus, nisi contineat testamentum patris.

Quod sine. No. ex hac auth. iuncta auth. si modo. ſ. fa. ercis. que simul cum ista legi ꝺz, q si reperit aliqua schedula priuata cōtinens volūtatem patris, z sit sine testibus, q̄ si est scripta manu ipsi⁹ patris vel filiorū, vel tota scripta manu pris probat voluntatem patris inter liberos [a]. † Et ex hoc infert Bald. ad casum quotidianū de quo pluries interrogatus sum, q si in capsa patris reperiatur schedula scripta manu patris, que cōtineat diuisionē bonorū inter filios, stādū est tali schedule, secus si esset scripta manu alterius q̄ patris, et manu notarij sine subscriptione patris. per auth. si mō. pr̄alleg. z per hoc reprobat deasionē Bar. in. l. fideicōmissa. ſ. j. ff. de lega. iij. vbi Bar. sub dubio forte tenuit q in scripturis notarij reperiat aliqua scriptura que dicat hoc est testiꝰ talis, z nō sit subscripta testibus, forte vꝫ inter liberos, z male. cū quo tenet Paul. de ca. hic in fi. Tu autē pleni⁹ cōsidera tres casus [b] circa talē schedulā q reperit in capsa patris. si quidē illa scriptura apparet q erat scripta manu ipsi⁹ ꝑis: tūc Bal. verū dicat. p tex. hui⁹ auth. z idē tz Bar. z Paul. ō ca. in. l. si is qui. ff. eo. z ꝺo. Alex. in. ſ. ex imperfecto. ſ. ea. l. quicquid ibi teneat Sali. qñ ergo scriptura est scripta [c] manu ꝓpria patris, z ibi nō requirunt aliqui testes. verū est quantū ad ipsos filios, sed si in tali scriptura essent aliqua relicta etiā ad pias causas: vt dicit hic tex. in fi. loquens de legato libertatis: tūc quantum ad hoc vt talia legata valeāt, de necessitate requiritur duo testes. ita declarāt hunc text. ꝺo. Ale. Jmol. in cōsi. lxxvi. in. iij. volu. incip. pōderatis his de quibus in themate. in. vj. col. post Bal. z alios p cē relatos. Si aūt dubiū sit an talis scriptura sit scripta manu ꝓpria patris, negat scriptura patris, debet probari per duos testes. glo. est in. ſ. l. in ver. diuīsiōe. in auth. de testa. imperfe. ſm Bal. z Raph. ful. hic. [d] Et an isto casu sufficeret probare scripturā patris per cōparationem aliarum literarum ipsius patris. ponit egregie ꝺ. Alex. in pr̄alle. cōl. lxxvi. in. ij. vol. Si aūt talis schedula q̄ reperit i causa patris sine testiꝰ sit scripta manu alterij⁹ q̄ patris, etiā notarij, z tūc si est subscripta manu ꝓpria ipsius patris, aut ipsoꝰ filiorū, idē est per. ꝺ. aut. si modo. vbi casus clarus. Tertiꝰ casus est, z iste est multū dubitabilis, quādo talis schedula reperit in capsa patris sine testiꝰ nō est scripta manu eius nec subscripta. z i hoc cōcludit magis cōiter q̄ talis scriptura etiā inter liberos nihil probat. ſz Bal. z Paul. de ca. hic. z Jmo. z Paul. de ca. i. l. si is. ff. eo. Pe. de anc. z Jmol. in. c. ij. in. viij. q. de testa. z in hoc reprehenditur decisio Bar. in. ꝺ. l. fideicōmissa. ſ. j. ego limito hoc esse verū nisi probaretur q̄ talis schedula esset scripta a notario vel tertio de mandato ipsius testatoris, qz teneo q̄ valeret tanq̄ testiꝰ nūcupatiuum inter liberos. per. ſ. ex imperfecto. ſ. ea. l. qui in hoc nō est correctus: vt in glo. z ibi dixi. sed nō valeret tanq̄ testiꝰ in scriptis, [e] per hāc auth. z vtilitas est ꝓpter legata relicta extraneis qui in testō nūcupatiuo imperfecto nihil valent. ꝺ. ſ. ex imperfecto: z tamen valerent si esset testamentum patris imperfectū in scriptis. vt hoc tex. in fi. z i istis terminis saluo Bar. an. ꝺ. l. videt cōmissa. ſ. j. ¶ † Quid aūt esset si talis schedula sine testiꝰ [f] cōtineret dispositionem ad pias causas q̄ ponit Bart. l. in testō. ff. de fideicom. liber. Bal. in repe. l. j. C. de sacro san. eccle. in vltima charta. in. vj. q. ij. partis. in pein. c. in. l. si iure. C. de testa. manu. Ang. in repe. l. si certis annis. in vlt. char. C. de pactis. Joan. de ana. in cons. lvij. incip. visis, z consideratis. Pau. de ca. in consi. cccl. z. q̄ incip. sup eo q̄ queritur. Lud. ro. in ꝺ. auth. de. sīr. C. ad legē fal. in. xvij. speciali pie causē inter vlt. vol. z late Alb. i. ſ. si. j. ea. l. z istud idē voluit Bar. in. l. si is qui. in. ij. col. circa mediū. ff. e. ¶ † Scdo no. ex text. in verbo tpis. q̄ ꝫ regulariter in priuata scriptura [g] nō requirāt q̄ apponaf dies nec locus. l. cū caberna. ſ. idem quesit. vbi Bar. no. ff. de pig. tamē hic est specialis casus in quo priuata scriptura cōtinente testamentū patris requiritur tps quo facta est. simile habes in. ſ. quātum. in auth. quib. mo. nat. effi. legi. ſm Bal. Ang. z oēs hic. z Ang. in auth. de test. imperfe. in pr̄in. z ꝺo. Alex. in cons. cxvij. incip. discussis hesitationibus. in. iiij. col. in fi. in. j. vol. z in pr̄allega. cōl. lxxvi. in. iij. vol. in pen. col.

Jason Pisis.

[1] ☞ Testa. factū inter liberos reuocatur per secundā voluntatē solennem clausula derogatoria, fallit tamen vt infra. nu. 2.

[3] Licet alias secundum testamētum solenne factum cora ſeptem testibus tollat ipso iure precedēs, tamen quando precedit testamentū conditum inter liberos, requiruntur expressa derogatio.

[4] Ad renoc. testa. cōditi inter liberos, requiritur quod secundum sit solenne, licet primum fuerit de iure speciali.

[5] Aliqñ tollit facilius qō valet de iure cōi, q̄ qō de iure speciali.

Hoc inter. † Testamentū factū inter liberos reuocat per secundā voluntatē solēne cū clausula derogatoria. h. ꝺ. vel sic. Testamentū factū inter liberos a patre nō reuocat per aliud cōm testamentū nisi duo copulatiue concurrant. Primo q̄ pater reuocet, expresse primū, z ſm factū sit cū. vij. testibus. h. ꝺ. z est singularis ſm Paul. de ca. hic. Et amplia istā auth. vt p̄cedat nō solū qñ agit de reuocatiōe institutiōis: sed ēt qñ agit de adēptione prelegati facti filio in primo testamento: adeo qō tale legatū nō posset postea reuocari a patre i codicillis cora. v. testibus, sed requireret. vij. testes. ita tenet Ludo. ro. vbi plura scribit ad materiā isti⁹ auth. in pr̄i. clxxix. amplissime doctor. in viij. col. z duabus seq. monetur precipue per istū t. x. t per. ſ. z si quidē. authē. de testa. imperfe. quib⁹ generaliter cauetur qō ad hoc vt renocet volūtas patris facta inter filios. vij. testes requiruntur. Scdo pōdera istum tex. in verbo infirmatur, q̄ verbum secundū eum verificatur nō solū in toto testō sed etiā in qualibet eius parte. allegat tex. in. ſ. quoniā infirmas. iuncto. ſ. optime vero. in auth. de nup. Scdo pro ampliatiōe istius auth. adverte q̄ testiꝰ cōditum a patre inter liberos cū solennitate aut. qō sine. ſ. e. nō tolleret nec ipso iure, nec ope exceptionis per inciſionem seu cācellationem testamēti. sed requiritur solennitas de qua in ista auth. vt patet in text. ꝺū dicit z alia ꝺisponit volūtatē. z ita tenēt Ang. z Alex. in. l. nostrā. j. e. cōtra Paul. de ca. ibi per aliam rationē de qua ibi per Alex. ¶ Puto q̄ ratio vtriusqꝫ sit, q̄uis nō inueniā declaratū, pmo requirit q̄ fiat expressio primi testamēti. ſz regulariter scdz testiꝰ ipso iure tollat primū, ſz de primo mētio nē nō faciat. ſ. posteriore. instit. q. mo. test. infir. l. si qs prioze. in pri nc. ff. ad treb. sed hoc requirit fauore filiorū q̄ erāt instituti in primo testō. Et sic est casus singularis quod

ris qō licet secūdū testiꝰ tollat ipso iure primū, vt iurib⁹ pallet. hic requirit derogatio: vt. j. dicā fauore filiorū. Et p hoc non ob. si diceres quod facultas que cōpetit in condēdo actū, multo magis cōpetit in reuocādo illum. l. in fraudem. ſ. sicut. z ibi no. Ang. ff. de test. mili. q̄ istud est verū qñ illa esset mero fauore testantis, sed hic est fauore filiorū. ¶ Ratio autē secundi quesiti quare requirāt qō adsint septem testes in secundo, cū in primo aut nulli interfuerint, aut duo tm̄. vt in auc. p̄cedēti. Ratio est quia in isto secūdo erāt instituti extranei, z aliquid relictum filijs, z ideo in testamēto in quo institui unt extranei, sumus in regula cōi q̄ requirant. vij. testes: vt hac. l. in pr̄in. Et p hoc infero primā limitationē z declarationē ad hāc aut. vt p̄cedat qñ i isto testō sunt instituti extranei heredes: si aūt in isto scdo essent instituti filij, sicut in primo, z scdm testiꝰ esset magis fauorabile filijs, tūc secundū indistincte tolleret primū, nec requirerent tūc ista duo requisita hui⁹ text. z rō est, q̄ cū ista auc. sit facta fauore liberorū, non debet in eorū damnū retorqueri. l. quod fauore. C. de legi. ista i terminis limitat z intelligit ista auc. gl. valde sing. in auc. de te. imperfec. in pr̄in. quā gl. ibi sequitur z multum no. Ja. de bel. z alij post eū. eam approbāt Ly. z alij cōiter hic: z illam gl. exclamat pro sing. Lud. Ro. in consil. clxxix. incip. Amplissime doct. r. col. z no. in cōsi. cccl xxxv. quod inci. In casu pre misso quo queritur an secūdū testiꝰ. z ꝺo. Alex. in cōsil. cxlvj. in ij. vol. incip. viso themate. in pe. col. z in consil. cv. in. iiij. volu. q̄ incipit, viso z diligenter considerato themate. in. vj. col. Et vide quod dicit Jo. an. in addi. Spe. tit. de instru. edi. ſ. compēdiose. ver. quod si pr̄ius. ¶ † Secūdo limita istā auth. procedere quādo primū testiꝰ conditū a patre inter liberos fuit cōditū in scriptis: hoc est scriptū manu ꝓpria patris, aut scriptū sua manu iuxta auth. precedentē. tūc secundū perfectū nō tollit primū ni si de eo faciat speciale mētioné. z in istis terminis loquitur ista auth. z ptz in dictis hoc etiā testiꝰ. que est relatiua similiū. Si aūt primū testamentū patris inter liberos fuisset nuncupatiū tm̄: vt q̄ pater in pr̄tia. ſ. testium cōdidisset testamentū nuncupatiū inter liberos: iuxta. ſ. ex impfecto. ſ. ea. l. tūc indistincte tolleretur per scdm testiꝰ cōditū a patre cora. vij. testibus. quāuis in eo nō fieret mētio specialis de primo. ita singu. limitat solus Angel. hic dicens se in hoc tenere contra omnes. Et inuenio q̄ ista limitationem Ang. sequitur ꝺ. Alex. in cons. clx. in. v. vo. quod incip. viso themate. in pen. col. Confirmo istā limitationem per optimā simile, qz z alibi video q̄ si primū testamentū sit in scriptis difficilius reuocaf p scdm in quo instituaf imperator: vel aliqs de magistratib⁹: z tū si erat nūcupatiū reuocaf. tex. est in l. nolumus. ſm cōem intellectū: vt ibi dixi. ſ. eo. Ad idem facit, qz si pōderas tex. hui⁹ auc. in fin. ꝺū dicit nō referre an ſm testiꝰ sit fine scriptis vel in scriptis, ad denotandū qō est differētia in primo: tū oēs tenent cōtra Ange. vt ipsemet fatetur, z in specie ꝺo. Alex. hic fibimet Jsius. ¶ Tertio limita istā auth. procedere q̄ ꝺicta. ſ. requisita debeāt cōcurrere, qū ageret de reuocando testō, sec⁹ qñ ageretur de reuocādo codicillos, in quib⁹ pater instituisset filios equis portionib⁹. ita limitat ꝺo. Alex. in pr̄eallega. cons. clxvj. in. ij. vol. in pen. col. qz cum ista auth. sit ex ꝺibus ās a regulis iuris cōis. vt. ſ. declarauī, nō ꝺebet extendi extra casum in quo loquit. ¶ Quarto sing. limita istā auth. vbicunq; in scdo testamento esset facta institutio ad pias cās, z in aliqua parte filij essent instituti, tūc ista auth. nō haberet locū, imo istō secūdū testamentū indistincte tolleret primū conditū inter liberos q̄uis isto scdo testō nō esset facta specialis mētio de primo. z ratio est, qz de iure cōi scdm testamētū tollit primū ablq; commemoratiōe primi. vt. ſ. declarauī. vnde ista. l. que est imperialis statuens aliquid nō habet locū in ecclesijs vel ecclesiasticis personis, qz lex imperialis aliquid statuēs q̄ possit afferre pr̄eiudicium ecclesijs vel pīs locis, nō cōprehēdit ecclesias ad pias causas, nisi talis. l. sit approbata ab ecclesia vel a summo pōtifice. ita ꝺicunt Hosti. Jo. and. z alij in. c. ſi. de solu. z ita in specie limitat istā auth. ꝺo. Alex. in cōsi. cv. in. iiij. vol. q̄ incip. viso ac diligēter considerato themate. in. vj. col. ad fi. z seq. bene facit quod dicit Jo. an. in. ſ. fin. in. iiij. limitatione. [a] ¶ † Scdo principaliter not. hic cā in. ſ. fin. in. iiij. limitatione. [a] ¶ † Scdo principaliter not. hic esse tex. sing. quod ſz alias secundū testamentū solēne factū cora ram. vij. testibus tollat ipso iure precedēs testiꝰ, vt iuribus. ſ. in pr̄in. alleg. z ꝺicetur in. l. sancimus. j. eo. tū qñ precedit testiꝰ cōditū inter liberos, requirit expressa derogatio. Et sic pondera hic esse tex. singularē q̄ testiꝰ cōditū a patre inter liberos cēsetur in effectu habere clausulā derogatiuā ad sequentia testamēta. qō valde no. ad ea que tradītur p Bar. in. l. si quis in pr̄in. testamē ti. ff. de lega. iij. z p Modern. in. l. si mihi z tibi. ſ. in legatis. ff. de leg. j. z hoc est fauore filiorū facit qō ꝺixi. ſ. in prima limitatione. [4] ¶ † Tertio no. q̄ ad renocationem testamēti cōditi inter liberos requiritur testamētum solenne, licet primum factum fuerit de iure speciali. Et ex hoc infert q̄ maior est fauor filiorū q̄ militis. vt ptz ex hoc tex. iuncta. l. ei⁹ militis. ſ. si militia missus. ff. ō test. mil. z qō firmior est ꝺispositio pris inter liberos q̄ mili a tis. Et sic vī qō nō sit bona argumentatio quā facit Bart. in. ſ. fi. vbi ꝺicetur. j. eo. ꝺū arguit de milite ad testiꝰ facti inter liberos, Sz nō renocaf facili? primū testiꝰ cōditū a patre inter liberos ꝺe iure speciali, q̄ si esset cōditū ꝺe iure cōi. Et sic iste tex. ꝺz facere ꝺ regulā. ꝺ. ſ. si militia missus. † vbi ꝺicitur qō facili? tollitur qō valet iure ſpāli, q̄ qō valet iure cōi. Jason Pisis.

[1] ☞ Si testator conuocatis septem testibus ꝺicat sitis testes, q̄ illud qō ego ꝺimisi in quadā schedula apō guardianū fratrū minorū volo esse z q̄ sit meū testa. testes ꝺeponant q̄ guardianus produxit vnam schedulam an valebit vt testa. nuncupatiuum.

[2] In appella. ab interlocutoria ꝺebet expr̄imi causa pro forma.

[3] Si testator cepisset facere testa. in scriptis, z nō adhibuisset oēs solennitates requisitas, an tale testa. valebit vt nuncupa.

Per nuncupationē.

Testamētū nuncupatiuum ꝺebet fieri vno eodemq; tēpore. vij. testibus. z presentibus z audientibus voluntatē testantis. h. ꝺ. Et istud seruatur in vsu, z formam ponit Spe. in ti. de instr. edi. ſ. vt autē. ver. instrumentū. ¶ † Quid ergo esset si testator cōuocatis. vij. testib⁹ ꝺiceret, sitis testes q̄ illud quod ego ꝺimisi in quadā schedula apud guardianū fratrū minorū, volo esse z q̄ sit meū testiꝰ: z testes ꝺeponunt q̄ guardianus produxit vnā schedulā: nungd valebit vt testiꝰ. Et vī qō nō, a partib⁹ fuisse ciēter enumeratis. Nā nō pōt valere vt testiꝰ in scriptis, qz in eo regrit p forma q̄ solēnitate q̄ testes manu ꝓpria se subscribāt z sigillent: vt hac. l. in pr̄in. Nō ēt pōt valere vt testamētū nūcupatiuū, qz ꝺz qñ testator expr̄essit voluntatē cora testibus z testes sciunt: vt hoc tex. Item posito quod esset testamentū, non ꝺeberet valere, qz esset captatorium, quia penderet a voluntate tertij, scz guardiani qui posset captare z ꝺare vnā schedulam pro alia. Et ideo quando non esset ad pias causas tā captatoria ꝺispositio nil valeret. l. captatorias. ſ. ꝺe testa. mili. Istis nō obstātibus Paul. de ca. hic determinat quod valebit vt testamentū nuncupatiuum, qz sufficit q̄ testes sciant voluntatē testatoris expliciter: vt hoc tex. vel per relationē alterius instr̄i vel schedule. ꝺūmodo constet qō illa sit schedula de qua ꝺixit testator: ita q̄ nō posset sequi captio. p. l. asse toto. ff. de here. instī. iuncta. l. certū. ff. si cer. pet. z ita refert tenere Bart. in. l. si ita scripsero. ff. de condi. z demon. ¶ Sed errat Paul. de ca. Primo qz Bart. ibi nō loquitur in testamēto nec in institutione, sed loquīt in legato. nā in testamēto z institutione p:out loquitur Paul. de ca. est falsa decisio. per text. in. l. iubem⁹. j. eo. vbi traditur p forma z solēnitate q̄ testator ꝑz in ꝺo. expresse ꝺz cora testib⁹ noīare noīa heredū, sed in legato nō est sic: p:out ibi ꝓprie loquīt bar. qui queritː pone q̄ testator grauat heredē suū ad ꝺandū. z sic relinquit legatum illis personis z illā summā, put cōtinet i schedula relicta apud guardianū. Et qō Bar. ibi loquit in legato tantū z non in testō. hoc ibi expresse declarāt Jo. de imo. z Raph. cu. Et ita expresse seipsum ꝺeclarat Bart. in. l. si. in fi. per illum tex. z ibi Sali. C. de fideic. z ipsemet Paul. de ca. in. l. vol aūt nō apparet. ſ. sed qui vinū. per illū tex. in arg. ff. de ver. obli. z idem simplr sequūtur ibi Jmo. z Raphā. Cumtū qō idem etiam sit in institutione heredis, tenet Bal. z Ang. in. ꝺ. l. asse toto. per illū tex. tū primū est verius, p:out etiā tenet ꝺo. Fran. de are. in. l. heredes palā. in pr̄in. ff. eo. q; in legatis nō requirit formalis expressio put in instōne, vt probat in. l. nutu. ff. de leg. iij. iuncta. ꝺ. l. iubemus. Scdo contra Paul. de cast. z eius fundamentū facit, qz vbi aliqd ꝺz expr̄imi p forma non sufficit expressio per relationē ad aliud: vt est bonus tex. in. c. pen. z ibi ꝺoc. ꝺe iure tur, z in specie ibi Abb. ꝺicit, q̄ ideo in iuramēto nō sufficit relatio ad aliud iramentū, sed requiritur expressa iuratio, vt ibi: q̄ forma iurādi est ꝺe substātia. vt vbi per eū. ¶ † Cōfirmat. Nā cū in appellatione ab interlocutoria ꝺebeat expr̄imi causa pro forma. cle. appellāti, ꝺe appel. nō sufficit expressio per relationē ad acta. ſm Bald. in. l. minoribus. C. ꝺe bis quibus vt indig. Ant. ꝺe bu. in. c. vt debit⁹. ꝺe appel. Sz in testamēto requirit pro forma z solennitate q̄ testator ꝺz pr̄opio nominet nomina heredū cora testibus. ꝺ. l. iubemus. j. eod. igitur &c. Potes tamē limitare per tex. no. in. l. quoties. ſ. si quis nomen. ff. ꝺe here. inst. vī. indubitabili signo. ¶ † Quid autē esset si testator [b] cepisset facere testamētū in scriptis, sed nō adhibuit oēs solennitates requisitas, puta q: oēs testes se nō subscripserūt vel sigilla. nā valebit saltem vt testamentum nuncupatiuum, que nō fiūt ꝺispositiones cōtrarie, sed ꝺiuerse. Hoc ꝺisputat late Lyn. hic post Ja. ꝺe are. Et finaliter cōcludit q̄ sic. z sequitur Alb. z Moder. z Fulg. reputantes no. ꝺignum. Idē tenet Bart. in. l. si. ad fi. ff. ō iure codi. Ant. z Jmo. in. l. j. ſ. finautē. ff. ꝺe here. instī. z Raph. cu. in. l. heredes palam. in pr̄in. ff. eo. in vtraq; lectura, q̄uis vnā male referat Ly. hic. z est bon⁹ tex. in. l. iij. ff. ꝺe te-

☞ Limitatione. Vide quintā limitationē sing. co. libz. iiij. cōsil. xxi. videt in hac qñ secūdū nō valet vt testamētū. ſz vt codicillus. Purp.

☞ Si testator. Alex. in. l. q̄ ꝺotis. v. col. ff. solu. ma. no. Soc. lib. j. cōl. clxij. reuerē dissime pater. Purp.

a ☞ Liberos. Ampliat ale. ad nepotes. lib. vij. ſ. cxiij. visa scriptura. Et ad venientes ab intestato. Alex. consi. xiij. viso testamento. Purp.

b ☞ Casus. Cōtra ista, vide Alexā. cōsi. cxxiij. discussis. col. iij. z iiij. Purp.

c ¶ Scripta. Adꝺō Bal. in. l. questionē. in pe. col. ꝺe fideicō. ver. qd ꝺe scriptura manu testatoris facta.

ꝺ Fulgo. hic. et li. vi. cons. is 4. visa criptura. 2 Purp.

e ☞ In scriptis. Nī reperitur testamentū tātum scriptū z nō presentatū, vide ꝺe cīū cōsi. clix. col. i. z fi. Alex. li. vi. cō si. xiij. cōsideranda tis his que i theo mate. Purp.

f ☞ Pias causas. Decius in. c. ſi. ō fide instr. col. iiij. versi. vlt. z ibi qō exigit hec scriptura diem. Purp.

b

g ¶ Scriptura. adō glo. in. c. quoties cordis oculus. j. q. vij. Ang. c in. l. j. in. ſ. editiones. ff. de eden. Jo. de imol. in. l. ñ. ff. quemadmo. test. ape. Abb. in l. j. ad fi. ꝺe prob.

Universidad de Deusto
Biblioteca

stamen. milit. circa quem tex. vide tamẽ quod dicit Bar. in. l. j. in fi. v. q. ff. de iudi.

1 ☞ Testamentũ perfectum non tollitur per secundum imperfectum, nisi in eo sint scripti veniẽtes ab intestato, cotã quinque testibus: fallit tamen infra. num. 2.

3 Si pater filio pupillo in testamẽto substituit pupillariter extraneos deinde in codicillis reuocauit talem substitutionem, & substituit fratres pupilli, valebit talis reuocatio.

Si quis aũt testõ. ¶ Iste. ff. est singularis & mirabilis fm Pau. de ca. hic & est sing. ad duo hz oẽs presertim ad Dod. hic. ¶ Iudicitur in quatuor partes. In prima tradit regula qõ fm testũ qõ est imperfectũ nõ tollit primũ validũ & pfectũ. In scõa que est ibi, nisi forte. ponit limitatio. d. regule. In tertia que est ibi, eo ẽsi casu, ponitur declaratio. d. limitatiõis. In quarta & vltima ibi, illõ etiã. ponitur alia decisio q testũ nõ solũ latine, sed etiã grece fieri põt. h. d. ¶ † Testũ [a] perfectũ nõ tollit p scõm imperfectũ nisi in eo sint scripti veniẽtes ab intestato cotã quinq; testib⁹. h. d. ff. solẽnis. Et hz etiã de iure fori ãn istũ tex. esset declarãdum q̃ p scõm testũ imperfectũ in quo essent instituti venientes ab intestato tolleretur primũ pfectũ. l. ij. ff. de iniusto rupt. l. si duob⁹. ff. si prius. ff. de bo. pos. & tabu. tũ iste tex. addit duo de nouo in qbus est sing. Primo q in tali scõo impfecto requirũtur. v. testes. & q̃ sit ratio statim declarabo. Scõo additur q tale scõm nõ valeat ppie vt testũ, sed proprie ab intestato succeditur: vt. ff. declarabo in tex. Amplia istũ tex. vt pcedat nõ solũ q̃ in scõo testõ testator instituit eos q als erãt ab intestato successuri, eos specialiter exprimẽdo, sed ẽt si solã cotã quinq; testib⁹ dixisset volo intestat⁹ decedere, tolleretur primũ testũ, & veniẽtes ab intestato ex hac vltima voluntate venirẽt. & ita no. tenet Bar. in. l. militis codicillis. ff. veteranus. ff. de test. mili. qõ dictũ notat & dicit signãdũ. & q̃ est magna ampliatio ad hunc text. q nõ loquitur in his terminis. Alex. in. l. si ita scriptum. ff. regula. in vlt. col. ff. de lib. & posth. u. dic vt ibi p eũ post Raph. cu. in repeti. l. si filius q in ptãte. ccxxvj. col. e. ti. idẽ tenet Pan. de ca. in l. sanctimus. & ibi Alex. in pe. col. j. eo. ¶ Scõo amplia hũc tex. vt hz in plurib⁹ verbis litere loquat q̃ istud fm testũ erat iscripti: vt ps in tex. ibi in verbo scribere. & i verbo scriptura posterior. & i verbo scripti. ita ẽt loquit tex. l. j. ff. de iniu. rup. i verbo vel in eo script⁹ ẽ. & tex. in. d. l. si duob⁹. ff. si pri⁹. tũ iste text. gñaliter intelligit p doct. vt pcedat ẽt in testõ nũcupatiuo, & ita in specie tenet Raph. hic ex idẽtitate rõnis. Cõfirmatur, q̃ pulsio isti⁹. ff. hz exorbitãs. tũ est fauorabilis, q̃ inducta fauore venientiũ ab intestato & vltime volũtatis. ideo est extendẽda. l. hoc mõ, in fi. ff. de cõdi. & demõ. no. Bar. & doct. in repe. l. si cõstante. in. ix. q. prime partis prin. ff. sol. mat. ¶ Limita istũ. ff. sex notabilib⁹ modis. † Primo q̃ scõm testũ nõ est impfectũ rõne numeri requisiti vel est imperfectũ rõne subscriptionis, q̃ oẽs testes nõ se subscripserũt. tũ si sunt instituti veniẽtes ab intestato tollit primum: & in istis terminis loquitur iste tex. Secus autem si scõm testũ peccaret rõne preteritiõis filij. glo. est ordi. & ibi doc. in. l. si filius qui in ptãte. ff. de libe. & posth. ista est alta difficultas illi⁹ terribilis tex. in. l. si duob⁹. ff. si pri⁹ prealle. ibi Bart. multa singularia scribit ad materiam huius. ff. multa examinãt Fulgo. & Pau. de ca. hic. Et ad. d. ff. si prius. rñde q̃ loquit in filio emancipato: vt ibi per Bar. & p Fulg. & Pau. hic: plene tractãt in. d. l. si filj⁹ q in ptãte. vt dixi in. l. posthumo. ff. de bo. pos. & ta. q̃ pre.

¶ Scõo sing. limita istũ. ff. nõ pcedere q̃ scõm testũ esset imperfectũ solẽnitatis defectu, vel rogatu notarij vel ob defectum persone testãtis, tũc nõ tolleret primũ. q̃uis in isto secũdo essent scripti venientes ab inte. ita limitat Ludo. ro. in cõsi. cccvj. quod incl. ppõsita ꝯsultatione hui⁹ solũ querit. & sic põdera q̃ Lud. ro. vult vnũ q̃ nõ inuenio ab alio tactũ ad istũ. ff. q̃ i eo regratur q̃ notarius & quinq; testes sint rogati. istud tñ nõ ꝓbatur in hoc tex. nec alibi vbi legerim. & i. ff. ex impfecto. ff. ea. l. dixi q̃ ibi. ff. testes nõ debẽt esse rogati; q̃ ibi nõ attẽdit ius ciuile hz merũ iusgẽ. tñ dicta est inter. ff. ex impfecto. & istũ. ff. vt statim declarabo. ¶ Tertio limita istũ. ff. pcedere q̃ in pmo testõ pfecto erãt instituti extranei hrẽdes: & i scõo impfecto sunt instituti veniẽtes ab intest. eoz fauore scõm imperfectũ tollit pmũ. ita loquit iste tex. sec⁹ ergo si in pmo ẽt essent instituti veniẽtes ab inte. ita exprime vult iste tex. a pio sensu. & firmat Raph. Ful. & do. Ale. hic in vlt. co. qui p hoc allegat glo. q̃ dicit esse sing. in. l. si filj⁹ q in ptãte. in prin. in gl. fin. in pn. in prima fol. iiicto tex. ff. de lib. & posth. q̃ ad hoc ibi põderet Raph. cu. hz certe illa gl. parũ ꝓbat aut cũ magna violentia. Sed ego allego de hoc glo. ordi. & expressam in. ff. ex eod. in verbo pfecte. instu. q. mo. te. infir. ita teneas q̃uis pau. de ca. tenuerit hz. subaudiẽs ad istũ tex. dictionẽ maxime. & in fi. ccclxvj. incip. dubiũ facit in supascripto pũcto, quem sequitur et male. d. Alex. in cõsi. clxvj. in. ij. volu. q̃ incipit, viso themate, in vlt. co. ¶ Quarto sing. limita istũ. ff. nõ pcedere q̃ i primo testamento pfecto condito cotã. vij. testib⁹ esset instituta pia causa seu eccle. in scõo perfecto cõdito cotã. v. testibus essent instituti veniẽtes ab intestato, presertim si nõ essent liberi, tũc secundum imperfectũ nõ tolleret primũ, eo q̃ fauendũ est magis pie causẽ. & sic anime testatoris quã eius agnatis trãsuersalibus. ita limitat do. Abb. Pan. in cõsil. xj. incip. in cã que veritatur inter hospitale S. Adarie. in pe. col. idẽ tenet Raph. cu. 2si. clxxvij. inci. & idẽ ego Rap. ray. ego aũt gñalius puto q̃ etiã si in scõo testamẽto imperfecto cõdito cotã quinq; testib⁹ essent instituti liberi vel filij, q̃ adhuc isto casu nõ reuocaret primũ testũ perfectũ cõditũ cotã septẽ testib⁹, in quo essent instituta pia causa, & filj in aliqua parte instituti. Et moueo duplici fundamẽto. Primo q̃ iste tex. cũ sit. l. imperialis nõ habet locũ in ecclesijs vel pijs causis, q̃ esset ius ꝑuidiciale, hz attẽdit ius cõe, vt docta raui in aut. hoc inter liberos, in vlt. fal. §. e. Secũdo moueo q̃ pẽepta legitima, hoc est dumodo filij habeãt legitimã suã, magis fauetur pie cause q̃ filijs. nã qui vellet ex heredare filiũ, & sic priuare legitima, & instituere ecclesiã aliã q̃rat ꝑ cõsilio q̃ Augustinũ. vt dicit gl. in. l. si quis ad declinãdam. C. de epis. & cle. sed excepta legitima vt dixi magis fauẽ Ecclesie vel pie cause vbi tractat de aia testatoris q̃ filij. ita exp̃sse Bar. tenet in re. l. j. C. de sacrosan. eccle. in antep. col. in vlti. q. princ. circa princ. probat tex. in auẽ. si qua mulier. ad fi. & ibi Bald. & Dod. vbi plene dixi. C. de sacrosan. eccl. & no. Pet. de anch. in cõsi. xliij. inci. prima facie videt. ergo debeat cessare dispositio hui⁹. ff. q̃ qui pcedit q̃ in scõo testamẽto sunt institute persone magis dilecte testatori q̃ in primo. secus q̃ ecõtra vt dixi. & in. iij. fal. ¶ Quinto limita istũ. ff. pcedere q̃ in scõo testõ impfecto essent instituti venientes ab inte. qui obtinent primũ locũ. secus si a. j. ita Bar. in d. l. si duobus. ff. si prius. ad fi. & sequitur hic oẽs Dod. ¶ Ultimo limita quãdo sunt instituti omnes veniẽtes ab intest. secus si aliqui & non oẽs: per istũ text. qui vtitur indefinita q̃ equipollet vniuersali, vt in turib⁹ vulg. ita limitat Raph. cu. in. d. l. si filius q in potestate. in antep. char. ff. de lib. & posth. do. Alex. hic. in. ix. col. tñ. & Fran. de are. in. d. l. si filj⁹ q in ptãte. tenet Zum: sed pcedẽs opi. plus placet. ¶ In tex. ibi no quasi testũ hz quasi volũtatẽ vltimã intestati. iste due diminutiue quasi, videt habere sensum q̃ nõ fit ppie testũ, nec ẽt ppie ab intest. succedat, quasi ista sit media spẽs. hz Bal. & Sali. hic. & Pau. de ca. intelligũt istũ tex. q̃ quo ad legata seruetur dispositio testi impfecti, secus est in institõne, q̃ instituti nõ succedẽt pro portionib⁹ designatis. idẽ Raph. cu. in. d. l. si filius q in ptãte. in pe. chart. p. l. ff. de iniu. rup. hz tu teneas q̃ imo ẽt instituti q̃uis in testamẽto nõ perfecto succedãt: tñ fm volũ. & dispositionem testatoris. ita tz Bar. in. d. l. si duob⁹. ff. si prius. in vlti. col. circa mediũ. per illũ tex. qui optime facit. facit. l. filij. cũ gl. & l. si. ff. fa. erci. & tamẽ Fulg. & d. Alex. hic cõtra & ostẽdetur fm Ful. q̃ si verũ esset qõ intestat⁹ decederet nõ tolleret primũ testũ vt dicit tex. & faciũt q̃ dixi in. ff. exp̃sse protexit. ff. ea. l. tñ. & ista rõne Fulg. facit qõ dixi. circa prin. in prima ampliatiõe hui⁹ tex. ¶ In tex. ibi in qua volũtate. v. testiũ iuratorũ depositiões. opponit de. ff. ex impfecto. ff. ea. l. vltima & ibi Bar. & oẽs volũt q̃ imo duo testes sufficiãt. facit l. si. in ẽ. gbus cũq; ẽbis vel iudicijs. cũ gl. ff. fa. ercif. rñdet Bal. hic in prima opp. & pau. q̃. ff. ex impfecto. loquit q̃ testũ est cõditũ iter filios: & tũc duo testes sufficiũt. hic aũt q̃ cõditũ ẽ iter alios veniẽtes ab inte. exceptis filijs: ibi. v. reqrũt. & idẽ tz. gl. in l. filij. in vers. ab intesta. in vna fol. ff. fa. erci. Ang. in aut. ẽ testa. impfectis. in prin. Pau. in aut. hoc inter liberos. ff. e. t. d. Alex. in. ff. ex impfecto. in vl. col. ff. ea. l. & ista est cõis sol. fm q̃ multũ restringit gñalitas istius tex. vt pcedat solũ in alijs veniẽtibus ab intestato, exceptis liberis. Tu aũt gñaliter itelligas istũ tex. pcedere in qbuscũq; veniẽtib⁹ ab inte. etiã cõputatis liberis: et dic q̃ ideo in. ff. ex impfecto. duo testes tñ sufficiũt, eo q̃ illi filij instituti erant oĩno ab inte. successuri: & sic ibi cã intestati admittebãt cãm testati. vij nimirũ si duo testes sufficiũt: sed i isto text. nõ erãt ab inte. successuri, q̃ aderat aliũ testũ. vnde cum in hoc scõo oporteat duo facere. i. tollere primum testũ: deinde vocare istos, iõ nimirũ si. v. testes requirũt. ar. l. i. C. de his qui sibi in testamento adscrip. ita intelligit Raph. Fulg. hic. & in. ff. ex impfecto. ff. ea. l. & notabilius Lud. ro. in prealleg. consi. cccvj. in. ij. col. in fi. sentit Old. lau. in cõsi. cxix. quod inc. Titius cõdidit testũ. ¶ † Ultimo per istum tex. dicit Bar. hic. & in. l. multis codicillis. in prin. per illũ tex. ff. de mili. test. se obtinuisse in ciuitate Perusij quãdam hereditatem cõtra oẽs aduocatos, cum pater in testõ filio pupillo substituisset pupillariter quosdã extraneos, deinde in codicillis reuocauit talem substitutionẽ, & substituit fratres pupilli vel sororẽ, & diceretur q̃ in codicillis non poterat directo substituj nec substitutio directa reuocari, p regulã. l. hereditatẽ. ff. cod. & ff. pe. isti. e. bar. dicit se obtinuisse. Zuũ p hũc tex. vbi q̃ precedit

precedit testamẽtum solẽne in quo sunt instituti extranei, certe secunda volũtas licet sit minus solẽnis in qua sint instituti veniẽtes ab inte. vt est in ꝓpõsito nostro, tñ ipso iure tollit precedẽs testũ solẽne, nec ẽ curãdũ q̃ sint codicilli vel testũ, sicut in milite qui potest directã institutionem & substitutionẽ facere in codicillis. l. militis codicillis. in prin. de mili. testa. Et istã opi. sequũtur Ful. Pau. de cast. do. Alex. hic. Fran. de are. in auth. hoc inter liberos. ff. co. & in. l. coheredi. ff. cum filie. per glo. ibi in verbo nõ valuit. ff. de vulg. & pup. & Raph. cu. in. l. ij. post Bar. ibi. ff. de iniust. rupt. & in. d. l. militis codicillis. Lõtrariam opi. tenent oẽs alij Bald. & Ang. in. ff. ex impfecto. ff. ea. l. Bald. & Sal. in. l. filij. ff. fa. ercif. Ang. & Imo. in. l. j. ff. de iniu. rup. & Bal. Ang. & Sali. in alijs plerisq; locis hic all. & per do. Alex. & Lud. ro. in consi. clxix. incip. amplissime doctor. in. v. & vj. col. per aliqua non multum v; gentia de quibus per eos. ego autem vltra alios ꝓ opin. Bart. pondero bene facere tex. in quo se fundat Bar. in. d. l. militis codicillis. in prin. vbi in milite statutũ ẽ qõ possit directo in codicillis substituere. Et si dicis priorum dicunt Bal. & Ang. q̃ ibi speciale ẽ in milite, dico q̃ hoc est falsum, cũ sit equiparatio a testõ mili. ad testũ patris imperfectũ inter liberos. tex. est in. l. j. ff. de inia. rup. hz q̃ ad illũ text. põt rñderi quod nõ sit equiparatio in ista materia istud probat vna rõne, nã ideo miles põt directã substitutionem facere in codicillis, eo q̃ in milite attendit solum iulgen. & nõ ius ciuile. istamet ratio militat in patre disponẽte inter liberos. vbi etiam attendit merum iusgen. vt dixi in. ff. ex impfecto. ff. ea. l. istud mihi multũ stringit per Bart. Sed potes rñdere q̃ istõ permittat in milite ꝓpter fauorẽ pub. ex quo ꝓ repu. pugnat qui fauor cessat in patre inter liberos. Idẽc est q̃ miles põt decedere cũ duob⁹ testamẽtis. Itẽ pro parte testat⁹, & ꝑ parte intestatus. I. iure mili tum. ff. de te. mili. & tũ ista nõ reperiunt in patre testante inter liberos. põt cõfirmari ex eo q̃ notaui i anꝯ. hoc inter liberos. ff. eo. p illã tex. iuncta. l. ei⁹ militis. ff. si militia missus. ff. de test. mil. Itẽ in testõ mili. nõ detrahit falcidia nec trebel. l. in testõ. ff. de test. milit. l. in testõ. j. ad. l. fal. & tñ ista phibitio non reperitur in testõ patris. adde etiã p Bar. q̃ cũ in oi volũtate ꝙdita a patre inter liberos itelligit clausula vt act⁹ valeat oi mõ quo pl⁹ põt in ꝛta glo. sing. in. l. coheredi. in. ff. cũ filie. & ibi Jmol. ff. de vulg. & pup. & dixi in. d. ff. ex impfecto. satis videt posse etiã in pucto iuris defendi inia Bar. ¶ Ulo. in verbo sancimus. diuiditur in tex partes prin. In prima q̃ impator nõ vi istõ & nouo sancire q̃ testũ impfectũ in quo sunt instituti veniẽtes ab inte. tollat primũ pfectũ, cũ antea esset statutũ in. l. ij. ff. de iniu. rup. glo. ponit. ij. sol. dic vt dixi in tex. ¶ In scõa que est ibi, sunt & alij. gl. addit. ij. fal. in quibus testũ impfectũ tollit primũ pfectũ, postea glo. formal. iij. opp. & soluit. partes patent in gl. ¶ In quarta parte dũ gl. dicit q̃ in. l. cũ quidã. hz testũ erat perfectũ. dicit cõtra illũ tex. in ver. neq; superius testũ ruptum. ideo rñde me lius fm Bart. ibi, & oẽs hic. q̃ ideo ibi secundũ testũ non tollit primũ: vt ibi dicit tex. eo q̃ scõo erãt instituti heredes idigni: tñ q̃ faciẽdo hz testũ vt iudicasse primos nõ esse dignos nimirũ si et primi repellũt. ¶ In vltima parte gl. ẽtũ ad. l. claudi⁹. q̃ solu. gl. diuinat. & dic melẽ hz moder. hic, q̃ ibi illa opinio impatoris nõ est approbata per iurisconsultũ, imo Zuũ ibi dicendit iurisconsul. licet obscure: vt ibi per Bar. & alios. Jason Pisis.

1 ☞ Legatarij & fideicom. possunt esse testes in testa. & nu.
2 Fideicom. vniuersalis an possit esse testis in testa.
4 Quis est idoneus testis quando cõmodum cause principaliter non spectat ad se, licet in consequentiam sic.
5 Rector vniusecclesie potest producere rectorem aliarũ ecclesiarum ad probandum consuetudinem generaliter istius ciuitatis, de non soluendis decimis episcopo.
6 Creditor est idoneus testis in causa debitoris.
7 Aduocatus procurator & procuratoris in causa.
8 An fideiussor possit esse testis cum alio fideiussore ad probandũ quod non fideiusserunt principaliter.

Dictantibus. Dictãtibus & testib⁹ testamentarijs põt in testõ relinqui. h. d. Et hz duo dicta prin. q̃ patẽt in tex. ¶ Intellige primũ dictũ pcedere in eo qui solum dictat, secus si etiã scriberet testamentũ, q̃ incideret in penã falsi, vt hic in gl. & ꝑ gl. & Bar. in. l. j. ff. ex illa. ff. de fal. cũ cõcor. ¶ † Ex secũdo dicto no. q̃ legatarij [a] & fideicõ. põt esse testes in testõ. concordat tex. in. l. si testõ. in prin. ff. eo. in. ff. legatarijs. insti. & tex. de iure in. l. si qs ita. ff. de reb. dub. & ibi no. ꝓbat q̃ etiã si lior tex. de iure in. l. si qs ita. ff. de reb. dub. & ibi no. ꝓbat q̃ etiã si oẽs septẽ testes testamẽtarij essẽt legatarij, adhuc valeret testũ oẽs septẽ testes testamẽtarij essẽt legatarij, adhuc valeret testũ fm Jo. fab. in. d. ff. legatarijs. Abb. in. c. insup. in pe. col. de testi. Sec⁹ est in herede q̃ nõ põt esse testis testamẽtarius. ff. hz neq;. est in herede q nõ põt esse testis testamẽtarius. ff. hz neq;. Sec⁹ insti. eo. & d. l. qui testõ. in prin. Itẽ secus in fideic. vniuersali, cũ locũ heredis habeat. l. si necem. ff. de bo. lib. fm Bal. hic fa-

cit. l. si filiusfa. ff. qõ cũ co. l. itẽ veniũt. ff. de peti. here. facit q̃ ꝓdictio. l. loquẽs de herede hz locũ in fideicõmissario: vt notãt Bar. & doc. in. l. j. ff. de illo. per illum tex. ff. ad tre. facit. l. si heres ab eo. in fi. prin. & l. postulante. ff. pe. eo. tit. ff. ad tre. licet autoritas Bal. sit magna & nõ hz Ddicentẽ. ¶ Tñ posset attẽtari contrarium, q̃ imo fideicõmissarius vniuersalis possit esse testis in testõ. Primo per gñalitatem huius. l. & similiũ. Secõo facit tex. in. ff. sed neq. magistre in rõne iui. inst. e. Tertio q̃ illud qõ sing. tenet Ang. in consi. clxxxiij. incip. thema sup quo cõsilij petit tale est. in pen. col. Ubi tz q̃ ẽt substitutus ordinarius dicto põt esse testis in testõ. qñ cõtendit nõ de ipsa substitutiõe, hz de iuribus testamẽti, hz in cõsequentia posset aliquo tpe cõmodũ consequi, per hoc non repellit. alle. tex. an. ff. legatarijs. instit. eo, vbi fm eum legatarij & fideicõ. nõ solũ particulares, sed etiam vniuersales, possunt esse testes in testamẽto. Confirmatur q̃ quando iudicium agitur cũ herede, substitutus nõ est citandus. text. est notabilis in. l. j. ff. pe. in verbo nõ etiam substituto. ff. de ven. inspi. per quem text. ita tenet Bart. in. l. in diem. ff. de aqua pluvia. Ang. & Imo. in. l. filiusfa. ff. diui. ff. de leg. j. Jmo. in. l. decẽ. ff. de verb. obli. Alex. in consi. cxxiij. discussis hesitationib⁹. in. iiij. col. in. j. vol. Inno. & Bal. in. c. humilis. de ma. & obed. & est bona glo. in. l. de vnoquoq;. in glo. ij. ff. de re iud. quã Ang. & Imol. et Dodeer. ibi multũ notant. Accedit etiã glo. in. c. Quis. in glo. si. de pact. in. vj. quã multũ ibi notat Hemi. in. vj. col. pro prima tñ opin. Bal. potes ponderare tex. an. d. ff. legatarijs. in rõne sui. q̃ nõ iuris successores sunt. iuncta glo. vbi ideo legatarij põt esse testes, q̃ in eos non transeunt iura hereditaria: vnde cũ in fideicõ missarijs vniuersalẽ trãseant iura hered. & restituta. insti. de fideicõmissarijs, per cõsequens vi & nõ possit esse testis in testõ. Tamen palia opi. facit, q̃ in duobus opinionibus &c. l. gallus. ff. qd si is. ff. de lib. & posthu. ¶ Lõtra istũ text. fortiter facit, q̃ regula ẽ q̃ nemo põt eẽ testis in cã ppria: imo imre repellit. l. oib⁹. C. de test. & l. nullus. ff. eo. hz causa testamẽti dz esse ppria respectu legatarioꝝ. tex. est in. l. a inia. in prin. ff. de app. Jn hac difficultate varie solutiones afferunt ꝓ doc. hic, & in. d. l. q testõ. in prin. ff. eo. ꝓ cano. magistre Abb. i. c. insup. de testi. Prima est gl. in. l. q testõ. palle. Et qua sequẽ mirabile q̃ in testõ ꝙdito a pre inter liberos, & i testõ militis, & i testõ ad pias causas, cũ duo testes adhibeãtur, nõ pro solẽnitate sed solũ ad pbandũ, q̃ tũc ista. l. nõ haberet locũ. & istud firmat Bar. in. d. l. oib⁹. in bona lec. Bar. & si verũ esset, esset magna limitatio ad hũc tex. ¶ Alia & secunda fuit solutio Bar. i. d. l. oib⁹. in bona lec. & Jo. fab. in. d. ff. legatarijs. q̃ ꝛ legatarij põt eẽ testes, hz in causa ppria, ꝓpter magnũ numerũ, q̃ septẽ debent intervenire. Et adde q̃ si oẽs. vij. essent legatarij valeret testũ. tex. est no. in. d. l. si quis. ita tz expresse Jo. fab. in. d. ff. legatarijs. Ab. in. c. insuper. in pe. co. de testi. vbi etiã & ff. retuli. Pro ista so. bñ facit qõ signãter volunt Bal. & Ang. & moder. in. l. si quis ex argẽtarijs. ff. co gent. ff. de eden. vbi volunt q̃ domesticus [b] possit esse testis qũ ei⁹ defect⁹ suppleat ꝑ numerum aliorũ. Sic in testibus amicitia cõiunctis numeri defect⁹ suppleat fm Ja. bu. in. l. iij. in prin. ff. ꝛ testi. Hinc sequit hz Bar. in. d. l. oibus. qõ ista. l. nõ haberet locũ in testamẽtis in quibus duo tm testes sufficerẽt. Sz hec solutio mihi nõ placet: q̃ tex. in. ff. legatarijs. insti. & q̃ dispont idẽ q̃ hic, fundat se in numero, sed q̃ legatarij nõ sunt iuris successores: vt statim dicã. Non obstant nop. per Bal. Ang. & Dodeer. in. d. ff. cogẽtur. per illum tex. q̃ loquunt vbi reperiũtur plures testes vltra numerũ requisitum. qõ nõ est hic, vbi nõ erãt plures q̃ septem testes requiriti [b] in testõ. ¶ † Ad cõis solu. & gl. in. d. ff. legatarijs. & in. l. null⁹. ff. de testi. & in. d. l. si quis ita, vbi Bar. ꝓ ideo legatarij põt esse testes in testõ, eo q̃ principali⁹ nõ ẽ eoꝝ causa, hz heredis: hz in cõsequẽtia, ipse etiã cõmodũ reportãt. q̃ si nõ valeret testũ etiam legata corruerẽt. Et multa in ꝙtiã ꝙcedunt q̃ principali⁹ nõ cõcederent. tex. in. l. j. in prin. ff. de auth. tut. & istam solu. propriae voluit tex. in. d. ff. legatarijs. ibi q̃ iuris successores nõ sunt inuicto. ff. hz neq;. & ti. ibi, q̃ totũ negotiũ. Hinc ẽ q̃ si principali⁹ dubitẽt & legato, tũc nõ essent idonei testes. & ista solu. tenet Bar. & cõmuniter alij in. d. l. qui testõ. in prin. & doc. hic. Alex. in cõsi. clxxxvij. in. vij. vo. viso themate mihi exhibito. i. ij. col. Hinc dicũt Bal. & Ang. in. l. j. ff. huius studij. ff. de iusti. & iur. q̃ si legatarius productus in testem interrogatus an ad eũ spectet causa, rñdeat q̃ nõ: certe ꝓ hoc nõ est falsari⁹, q̃ intelligit q̃ principaliter nõ spectat ad eũ, sed bene in ꝙsequentiã. ¶ † Ex ista cõi solutione collige notabilẽ regulã, q̃ qs est idoneꝰ testis qũ cumodũ cause principaliter nõ spectat ad se, licet in cõsequẽtia sic: eo q̃ attẽdimus illud qõ principali⁹ agit. l. si qs nec cãm. ff. si certũ pe. Sic in sili dicim⁹, q̃ illi q̃ sunt ꝛ vniuersitatẽ põt esse testes in cã vniuersitatis, eo principali⁹ nõ spectat ad eos tanq̃ ad priuatos, hz Bar. i. l. intim. ff. vniuersitatis. ff. de rerũ diui. & in. l. hz si lege. ff. q̃ manumittit. ff. ꝛ in ius voc. cano. ꝓcipue abb. i. c. insup.

[a] Legatarij. adde Bar. in. l. ff. in fi. col. de fideicom. ☞ Jas. in. l. si qs nec causam. col. iij. ff. si cert. pe. dixi in. d. ff. legatarijs. insti. & testa. Ampliat singu. Alex. i. lib. consi. cxlj. col. fin. Purp.

[b] Domesticus. Adde Alber. male. in tracta. de teste. in. ff. super. est nũc videre. in vij. col. vers. vltra predicta.

¶ Vniuersitate. Adde Spe. ti. de teste. in. ff. i. vers. nũquid in causa vniuersitatis. & i ver. quid si oẽs. & p Bar. in marg. in verbo testis.

a ¶Rector ecclesie. 5 Alex. lib. j. consi. 72. col. 5. ¶Repe a rio. & lib. 2. consi. 175. et lib. j. consi. 78. ¶Purp.

b ¶Creditor. ad 6 de Jaſ. in l. quoties. in vlti. col. b ver. ad. idē fa. C. de iudi. Alex. lib. j. consi. 78. col. j. ¶Purp.

c ¶Procurator. Addō Flo. in l. j. ff. de testib. Bal. in auf. ſz nono in re. in. iij. colū. C. sicer. pet. Jo. and. 7 in reg. cū qd vna cvia. de re iur. lib. vi. in mercu. abb. i.c. fraternitatis. in fi. de cle. nō resid. z per Ro. de cisio. cxxij. incip. ité ſi pcu. in no.

d ¶Aduocatus. 8 Addō Sal. in. c. ſi. de testib. libr. vj. e doct. in. c. ex literis. de trāſa. Alnto. de but. in. c. cū a nobis. de testib. Jnn. in. c. ij. de arbit. Ale. de imol. cōſi. cxxxiij. inci. in cauſa z lite ꝓ tēte inter Albe. in. ij. vol.

e ¶Proxeneta. Adde Spe. z ibi Jo. an. in add. in fi. de teste. in. ſ. j. ver. quid de pxeneta. Ant. ō bu. in. c. cum dilecti. in. vij. col. ō elect. Anto. de Butr. in. c. dilectoꝝ. in fi. col. ō test. cog. Alex. male i tracta. ō teste. i. ſ. ex v edita iij. parte prime princip. in vj. col. versi. sicut dicimus.

f ¶Fideiussor. ad de Spe. tit. de teste. in. ſ. j vers. qd ſi fideiussor. Ange. in l. ab executore. in. ſ. j. ff. de appellat. Ang. z Jo. ō imol. in. l. ſi fideiussor. in. ſ. fi. ff. de lega. i. Joā. de imo. in. l. a sententia. in pnn. ff. de appellat.

g ¶Expreſſum. addō Sal. in. l. nō ideo minꝰ. C. de accuſa. Joan. de imo. in. l. post do tē. ff. so. mat. Jo. ō imo. in cle. j. de ho. Bart. in. l. nō ſolū. in. ſ. ſi mandato. ff. de iniur.

testibus. † Ad idez facit quod decidit Jo. and. in regula sine poſſeſſione. in mercu. vbi cōcludit q ſi eps petit decimā contra vnā eccleſiā, z rector illius eccleſie opponat q generalis cōſuetudo illius ciuitatis eſt q decime non ſoluant epo: pōt ad pbā dū itām cōſuetudinē pducere in testes alios rectores aliarum eccleſiaruꝫ: z ſequit do. Alex. in consi. cxxvij. in. ij. vol. inc. virtus. z opportune diſcuſſis. † Ad idez facit quod ſing. vult Ang. post Ja. bu. in. l. nō ſolum. ſ. querit. per illū tex. ff. de pcu. vbi tenet q creditorꝰ ſit idoneus teſtis i cauſa debitoris ſui, iz creditoris in terſerit habere debitorē locupletē, z ſoluēdo. Sequitur. D. Alle. in consi. lxxvij. incip. in cauſa z lite vertente inter Bal. in. ij. col. in. j. vol. ¶Sed aduerte iz oēs ſic tranſeunt, ego ſemp vehemēter dubitaui, z dubito, qō iſta pīt pcedere quod legatarij pīt eſſe testes in testāmēto, eo qꝛ principaliter nō ſpectat cōmodū ad eos, ſed ad heredem: ſed qñ eſt principalis cauſa non eſt idoneus teſtis. mihi videtur q iſta cōclusio ineuitabiliter cōfunda tur ex eo qō alibi tenetur. q qñis cauſa principalis nō ſpectet ad aliquē, tñ ſi verisīl' habet animū vel affectionē ad cām nō eſt idoneus teſtis. † Hinc eſt q ille qui fuit procurator' in vna cauſa, vel fuit aduocatus, vel fuit pxeneta, iſti non pīt eſſe testes, z ītā cauſa principalis nō ſpectat ad eos, imo nec cōmodū ſperāt. Iz q verisīl' affectionem habent, repelluntur ſm gl. z Bar. in. l. deferre. ſ. item decreuerūt. ff. de iu. fi. z Bar. in. d. l. omnibus. in bona lect. imo qui fuit pcurator in cauſa principali nō pōt eſſe testis in cauſa appellationis, Iz in ea non ſit procurator, ppter preſumptā affectionē. tex. eſt in. c. romana. de test. in. vj. z ibi gl. Bal. in. d. l. oībus. z in. c. ſi inter pares. de. l. cōradi. lvſi. feu. Jnn. Jo. an. z alij in. c. inſup. de teſti. † Sīr aduocatus⁹: vt eſt gl. i. c. ſtatuendū. inver. cognitor. ij. q. vj. Sic etiā pxeneta⁹ ſz Bar. vbi. ſ. z do. Ant. z Jmo. in. c. cū a nobis. de testi. z Albe. in. l. ſi ti bi. ſ. de pignore. ff. de pac. Et etiā qō eſt forti⁹ ſi pxeneta nullus cōmodū, nullū ſalariū eſſet habitur⁹, adhuc nō poſſet eſſe testis ſm Jo. and. & Ant. z Jmo. i. c. dilectoꝝ. de testi. cogen. Jmo. in l. ſi cui legeꝫ. ſ. ſi titio. ff. de le. j. z pleni⁹ in. c. ex literis. post alios ibi de transac. & Alex. in consi. xiij. quod incip. ex his que in the mate narrata ſunt. in. x. colum. in. j. vol. tex. eſt argnēdo a ſpecia li in. c. j. z ibi gl. in ver. cinuliter. de testi. i. vj. Si ergo iſti ad quos non ſpectat cauſa principalis ꝓpter affectionem quā in conſequentiaz habent, repelluntꝫ ne poſſint eſſe testes, quanto magis legatarij quibus ſpectat cōmodū z verisīmilē affectionē habēt. Et ſic dubito multū qō testis cēſetur idoneus, qñ cōmodū cause nō ſpectat ad eū principalr, ſed in ꝓtiaz, z propterea Jo. an. z do. Anto. in. c. in ſuper. de testi. tenet expreſſe ītum, qō testis cui ſue pupilarīter ſine incidēter ſpecter cōmodū nō ſit idoneꝰ testis. Cogita. Et ītem qō Bar. tenet de pxeneta, tenet Bal. in. d. l. omnibus. vbi Bal. dicit Bar. grauiter erraſſe in hoc. z in contrarium tenet gl. in. ſ. pe. z ibi Jac. de bel. z Ang. in auth. de testi. aliam quartam ſolut. ad principale ītium tradit Bal. i. l. ſi municipes. ff. quod cuiuſ. vniuer. quod one qualitates cōcurrētes faciūt legatarium eſſe teſtem integrū in testō. vna ponit in d. ſ. legatarijs. qz loquitur qñ queſtio nō eſt ſuper legato, ſed ſup inſtōne heredis: z ſic cū eo nō ꝓncipaliter agitur de iuribꝰ testāmēti, ſed per quandā ītam. Secūda eſt approbatio teſtatoria qua facit de pſona, rogādo vt ſit testis in testō. ad hoc bene facit quod vult glol. reputata ſing. in. ſ. z licet. in verbo ſuppliēs. i aut. de testi. de qua dixi in. l. j. ſ. e. z q no. Bar. i. l. ſi pater. in pnn. ff. de fale. mihi quoqꝫ plz qō ideo legatarij z fideicō. pīt eſſe testes in testō, vt hic cū cōcor. quia multa copulatiue cōcurrunt. Primo qz nō ſunt iuris ſucceſſores. z cauſa teſtamēti eos principaliter nō tāgit, iz heredē: vt dicit text. in. d. ſ. legatarijs. Secūdo fauor vltime voluntatis. Tertio approbatio teſtatoris quā facit rogādo teſtes vt ſtatim dixi. Quarto magnus numerus aliorū conteſtium: vt. ſ. in. ij. ſolu. nō ergo vnumquodqꝫ de per ſe ſufficit, nec habetur in cōſideratione, ſed omnia iſta ſimul iuncta, z credo quod iſta ſit veritas. ¶Quid autē in fideiuſſore? an poſſit eſſe testis cū alio fideiuſſore ad pbādū q non fideiuſſerunt principaliter. cōiter concludit q ſic, per Ly. Bal. Ang. z Sal. hic. z Bar. in. l. ſi qs ita. per illū tex. ff. de reb. dub. Bal. in. l. ſi. ſ. j. in. ij. col. C. de exce. rei iudi. cū limitatione de qua ibi per eum. Sequitur. D. Alex. in prealleg. conſi. lxxvij. in. ij. col. in. j. vol. quānis contrarium tenuerit Ang. de are. in. d. l. legata. ītis. z in contrarium faciunt que. ſ. adduxi. Jaſon Pīſis. 23-

Conſulta. Pro inſinuatione teſtamenti q debet fieri coꝝ magiſtro cenſus nil debet ei ſolui niſi hereditas ſit vltra cētū aureos, z inſinuatio facta coꝝ incōpetenti iudice eccleſiaſtico vel ſeculari ē ipſo iure nulla, niſi poſtea fiat coꝝ iudice ꝓpetenti. h. d. Et dō tex. vult q nemo debeat ſe itromittere i facto alieno ꝓut dicit tex. in. l. ſolemnus. ſ. latrūculator. ff. de iud. Adde tex. no. in. l. ij. C. de exec. z exacto. li. xij. Ité verborū ambiguita- 6

durare in eadē volūtate ēt poſt lōgū tpoꝛ: vt hic. z. l. iij. z. l. eum qui volantarē. ff. de prob. Et ad hoc vide q notabiliter decidit 7 Bar. in. l. cato. in pnn. per illā tex. ff. de adimē. leg. ¶ Lex ſecūda pte tex. quarto principaliter no. in ver. ſinaūt in medio. q: ſt amētū ſm validū z perfectū tollit ipſo iure testū precedens. cō. or. ſ. pe. inſt. qui. mo. test. infir. Et ideo ſuperflua eſt clauſula notarioꝝ q dicit ſi caſſans z annullās oē aliud testū ſi q prī fecerat. nam cū ipſo iure intelligat annullatū, vt hic fruſtra hec clauſula adiicit. ¶ Intelligz tamē ſane niſi ſm tō teſtō adeſſet cla derogatoria ad ſequētes vltimas volūtates, vt qz testō dixiſſet in primo teſtō, q ſi cōtingeret eū facere aliud teſtū nolebat illud valere: niſi talis clauſula eſſet ſpecialiter adiecta. l. ſi qs in pnn. testamēti. vbi plene p Bar. ff. de le. iij. ¶ Istud vltimū a limitat⁹ Bal. hic quatuor ſing. modis q alibi traditi nō repe 8 riunt ſm Pau. de ca. z. d. Alle. hic. ¶ Primo fallit niſi ſcōo testō eſſet appoſitū iuramētū: qz iuramētū hz vim ſpālis derogationis ad clauſulā antecedētis testamēti. z ſequītur omnes ad. Dod. ꝓo iſta limitatione. d. Alle. addit qō vult Jo. an. in regula qō ſemel. in fi. in mercu. Bar. in. l. ſi quis in pnn. test. tit. de leg. iij. ad fi. z in. l. oēs populi. in. ij. pnn. ad fi. ff. de iuſt. z iu. q in ramētū appoſitū in testō hz vim clauſule derogatorie ad ſequē tia. ergo pari rōne ſi apponit in rū i ſequēti testō dz habere vim derogationis ad clauſulā pcedētis testamēti. allegāt in ar. l. cū 9 pf. ſ. fili⁹ matrē. ff. de leg. ij. ¶ Tu vltra alios adde bi facere illō qō ſing. dicit Bal. in. l. j. C. cōmo. vbi dī q iuramētū hz vim expreſſe. per tex. in. d. ſ. fili⁹ matrē. q nis ītra hoc vltimū faciat qō volūt Bar. z doc. ſi ſubtiliter inſpicias. in. l. ſi. ſ. defenſionē. C. de admi. tu. ¶ Scōo cōfirma ar. d. Alle. q in vltimis volūtatib⁹ facilius inducit revocatio q cōceſſio, vt pbat tex. no. in. l. ſi fuerit. ff. de reb. dub. Iz iſta limitatiōne Bal. fortiter facit. nam ideo ſm testū ſimpliciter factū nō tollit primū in quo adeſt clauſula 10 derogatoria⁹: eo qꝛ lex ꝓſumit q in ſcōo testō deficiat volūtas testatoris. ꝓout etiā dicit Bal. hic. Bar. in. d. l. ſi quis in pnn. te ſtamenti. z Dod. in. l. ſi mihi z tibi. ſ. in legatis. ff. de leg. j. Iz ſic eſt q vbi deficit cōſensus iuramentum ſupplet. l. ſi. C. de nō nu. pec. declarat Bar. in. l. ſi qs ꝓ eo in pnn. in vlt. col. in. viij. mēbro. ff. de fideiuſ. Jmo. in. c. ꝓ tuas. de arb. z in. c. j. de iud. Ad idē facit. qz vbi deficit cōſensus, tūc nō hz locū. d. ſ. fili⁹ matrē. nec tūc iuramentū aliqd operat. ſm Lud. in conſi. cccc. xvij. in caſu ꝓpoſite cōſultationis. in. ſ. col. a. j. ſi. z pnn. leq. z rā. de are. in cō ſi. xxiiij. quatuo: dubia. in. ij. col. Ad idē facit q ꝓprie vult bal. 11 in. d. l. j. in. ij. q. C. cōmo. † q vbi actꝰ nō vz ex ꝓumptiōe defectꝰ cōſensus, ibi iuramētū nihil operat: ſec⁹ ſi adeſſet cōſensus in ge nere, vt ibi p tū. ¶ Tertio ad idē facit q volūt Bar. z doc. in l. iz z ſi quis. ſ. ad queſitū. ad ſi. ff. ſi qs cau. Jo. an. z alij in. c. j. de 12 cōmo. † qñ in generali enūtiatione apponit iuramētū q regula riter nihil opat per. d. l. ſi. C. de nō nu. pe. ¶ Quarto in ītū facit regula qā tradit idē Bal. in. d. l. ſed z ſi qs. ſ. queſitū. in vlt. 13 col. † q iuramētū gñale nihil operat in his q debēt ſpecificari: ita dicit eſſe gl. ordi. in aut. ſacramenta puberū. C. ſi aduer. vē. Iz hoc in ſcō testō requiritur ſpālis expreſſio clauſule derogato 14 rie, vt dicit tex. in. d. l. ſi qs in pnn. testamēti. † Ꝓo habēda ve rītate ꝓdictoꝝ cō. ydem q vbi nō adeſt cōſensus nec in gñ., nec in ſpēcie iuramētū nihil opat. d. l. ſi. C. de nō nu. pecu. ſecus qñ adeſt cōſensus ſaltē in gñe. ar. l. q iure militari. ff. de teſt. mil. ita declarat Jmo. in cōſēto. c. cū cōtingat. in. ij. vij. char. de iure in. z in. d. j. de cōmo. do. Alle. in. l. j. ſ. ſi qs ita. in. v. col. ff. de ꝛb. ob. z in effectu Bal. z Sal. in. l. j. in vlt. col. ſ. cōmo. vñ p cōcor dia eſt in ꝓpoſito aduertēdū, q ſi testō facies ſm testū diceret in gñe q renocat oē aliud testū: illud nō ſufficeret, ꝓpter clauſu lā derogatoriā qz eſt in pcedēti testō. d. l. ſi qs i pnn. testamēti. tū ſi apponeret iuramentū, ſufficeret: eo quo adeſt ſaltē plenius in genere. ita intellige Bal. hic. Sīr qñ faceret ſm testū: z dice ret q vult ceteris testamētis que fecit ꝓualer: z ita iurat. Sec⁹ qñ faceret icō testū ſimplr cū iuramēto, z nō fieret cōmemoratio alteri⁹ testamēti nec in gñe nec ſpē, tūc pcedit alia in ītū adducta. ita cōcordat predictas varietates. Et credo q ita ſit 15 veritas. ¶ Scōo limitat Bal. niſi ſupueniſſet noua cā ad mutandū primū testū: puta q heres ſcripꝰ offendiſſet testatorez, iuxta. l. ex parte. cū gl. no. ff. de adi. leg. tūc valeret hz testū abla to. hoc renocaret clauſula derogatoria precedentis testamenti. q ō bene no. ¶ Tertio limitat Bal. niſi icō testū fieret apud acta vel in preſentia iudicis. ſequunt Ful. z Pau. de caſt. hic. Et iz d. Alle. reprobet per iſtū tex. vbi ſit equiparatio q testū fiat apud acta aut coꝝ trib⁹ testib⁹: z tū ſi icōa volūtas renocatoria prie fieret coꝝ ſeptē testib⁹ nō diceret derogatū primo testō habēti clam derogatoriā: ergo nec in alio caſu qñ ſit apud acta. Sz rñ de qō tex. iſte nō facit, qz equiparatio huiꝰ tex. pceditquo ad pbandū volūtatē vltimā defuncti, iz nō ſit equparatio q̄tū ad effectū renocādi. ſicut in ſimili dicit gl. ſing. in. d. l. iz z ſi poſſi. ſloni. ſ. durare

ité ſi ſuruenero. ff. de inoffic. Ego z hāc limitatiōnē adduco tex. q mihi magis ſtringit. d. l. ſi mihi z tibi. ſ. in legatis. ff. de leg. j. Iz ſic eſt q vbi deficit cōſensus ſupplet quo ad numerū. dūmodo alia nō noceant: z ſic ꝓtia principis aut iudicis nō facit q testū valeat nō obſtante numero testiū: z ſic ſupplet quo ad numerū. dūmodo alia nō noceant: z ſic ꝓtia principis aut iudicis nil operat quo ad alia impedimēta q̄ numeri testiū: ergo nil opat qñ in primo testamēto adeſſet clauſula derogatoria. pōt z aliis trib⁹ vel ītmodis induci. d. l. oīm, z Bal. put ibi dicit: vbi plenius examina vi iſtam limitationem z reprobaui. ibi videas. ¶ Quarto fallit d ſm Bal. z multū no. qñ testō ꝑ oditiſſet primū testū cū clauſu la derogatoria, z poſt tale testū eſſet lapſum decennium: quia ſi a poſt decēniū testator: faceret ſm testū, valeret q̄uis nō derogaret clauſule primi testamētico q: ꝓpter lapſum tāti tpis ꝓſumitur testator: eo nō ita poſte recordari de clauſula derogatoria, z q̄ decemnij hz aliqe opari p hāc legē. z ſequnt Raph. fu. l. z Pau. de caſt. hic. z dicit Fulg. q ita de facto occurrit ſibi tūc in q̄ne ſatis ardua, in qua dicit q mīt. bat auctoritate Bald. z hu e tus legis. Idem ſequit. d. Alex. nō hic, ſz in cōſi. cv. iiij. vol. inci. viſo ac diligenter conſiderato themate. in. ij. co. in pnn. Iſta limitatiōne repe hēdit z forte melī⁹. d. Frā. de are. hic ꝓ iſtū tex. vbi cū curſu decēnij regrit ītia volūtas. ſed cla derogatoria appoſita in pcedēti testō facit videri in ſcōa volūtate cōſensus⁸ testatoris deficere. d. l. qs in princ. testamēti. l. pacta non iſſima. C. ō pac. cū gl. ibi vltra Bal. Addē gnā fallēdā, q̄ pcederit vnicū tñ testū hūs clām derogatoriā: tunc valeret ſm ablatā derogatiōe illi⁹ cle. q: tūc pinde eſt acſi illi cle eſſet ſpālr derogatū: ex quo nō pcedit vnū testū ar. regule. l. ij. ff. de lib z poſth. Iſta ſing. limitat Bar. i. d. l. ſi qs in princ. testamēti. in. ij. col. ſequit Lud. ro. in cōſi. cccl xxxv. q. inci. in caſu pnūſio quo ītr ad fin testū. z. d. Aleg. de quo nō mediocriter admiror, in cōſi. cxxxiiij. incip. pnūſio themate. in. vj. col. in. j. vol. ad fi. Cū Bar. etiā tz do. Card. fio. in cle. j. in. iij. q. de ſepul. late do. Bīdi. cap. in cōſi. cxxxi. inci. c puncius: quedā dña Magdalena. z. d. And. ſicin. in. cū eſſet. in xxxvj. co. de test. Iſta limitatio eſt falſa z cōiter dānata: qz nunq̄ pōt dici q pcedat niſi vnū testū, cū alia ſemp ipſo iure renoceāt, vt hic. Sz fortī⁹ iſta limitatio eſt ꝫ tex. aptū in. d. l. ſi qs in pnn. testamēti. vbi qō eſt fortī⁹, etiā ſi vnomet testō in pn. apponaꝫ cla derogatoria, certe dīſpoſita in illomet testō non valent, niſi illi cle ſpālr derogeꝫ. z ita in ſpē reprobat Ang. Jmo. z alij Dod. in. d. l. ij. ff. de lib. z poſt. Bal. in. l. humanis. C. de legiz. in auth. hoc inter liberos. ſ. e. z Ang. in cōſi. cccxij. nc. q dña dña Jana vxor. z Raph. cu. in. d. l. ſi qs in pnn. testamēti. z ipſemet do. Aleg. ſibi cōtrari⁹ in cōſi. xxv. in. ij. vol. inci. viſo testō cōdito per Angelutin. in. ij. z. ſi. co. z ibi dicit q cōtra bart. eſt coīs d opi. ooc. quā ſemp dicit ſe fuiſſe ſecutū z legēdo z cōſulēdo. Ita ēt tz idē. d. Aleg. in cō. vij. in. iiij. vo. qō in. c. videret prima fron te dicendū q pcedēs testū. in vlt. col. ¶ Sexto fallit vbicūqꝫ in ſcō testō eſſet inſtituta ꝑſona valde directa testōri, tūc hz vim derogatorīs ad clam derogatoriā pcedētis testamēti. ita dt ſi gnāter Aug. ro. in cōſi. clxxix. nc. amplīſſime doctor. iu. p. c. o. p gl. in. l. in testō. ff. de adeō. lib. alleg. etiā Bal. q hoc nō dicit i. l. e ſi fure. C. de test. ma. dixi in. l. nō dubiū. ſ. ¶ Et hac fallētia in fero aliā ſeptimā fallētiā, qñ ſcōm testū fieret inter liberos, re uocaret ſm primū etiā habēs clauſulā derogatoriā, q̄uis de ea nō fieret mētio z ad hoc allegatur in ipē p sing. gl. in. ſ. z ſi qdē. in ver. pfecta. z ibi Ang. in aut. de test. impfec. Bald. Sal. z alij i aut. hoc inter liberos. ſ. e. cū cōcor. quas ibi dedi. Iz gl. ꝓdicta mihi nō vr getter hoc pbet. Sz iſta limitatio pōt cōīmari pulchra rōne. nā clarū eſt q in testō ꝑis inter liberos ineſt clauſu la derogatoria ad ſequēta testamēta. aut. hoc inter liberos. ſ. e. ergo ſimiliter hz pari rōne hāc vim clauſule renocatorie derogationis cōtēte in priori testōrio. ſi mīttet idē fauor in ſcōm. Item vt Sticzi eadē ſit diſciplina. l. j. cū ſimi. ff. de his qui ſunt sui vel alie. iur. ité q in vltimis volūtatib⁹ facilior eſt renocatio q cō ceſſio. vt pbat tex. no. in. d. l. ſi fuerit. ff. de reb. dub. Ité ſimile in ductione de iuramēto facit Alex. hic vt dixi. ſ. in prima limita tione. ¶ Octauo fallit qñ testō i ſcō testō dixit q volebat q ſm oīno valeret, z q contenta in eo ſortiēnt effectū. Ita notabi liter Bal. in cōſi. qō inci. reperiē q gdā dixit: q̄ perinde eſt ac ſi ipāli expreſſiſſet de cla derogatoria, q nō regrit vbi pōt de mē to testōris conſtare. z dicit qō hoc voluit Jo. an. q fuit vtriuſqꝫ iuris fons z tuba in. c. j. de cōſti. in. vj. Sed in ītū facit q ēt nō ſufficeret ſi in ſcō testō diceret nō obſtāte q̄cūqꝫ testō manu cu uſcunqꝫ notarij ſub gbuſcūqꝫ ꝑbis z ſub quacūqꝫ ꝑborū forma concepto ſm Frā. de alber. de are. in. d. l. ſi qs in princ. testamēti. vbi refert eſſe de mente Bar. ibi idē tenet ꝓpau. de ca. in ꝓ. cc. lxj. inci. quedam dña in ſuo testō. ¶ Nono fallit qñ testō i ſcō testō dixit q volebat illud eſſe pcīlum. q: dicta ꝑba habent vim eſſe derogatorie. ſm Jac. de are. in. l. oēs pph. ff. de iuſ. z iur. q̄ refert z ſequit Abb. in. c. ij. de referi. Idem tenet Bald. in. l. cla-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ri.C.de fideicō.facit qđ vult Jo.and.in.c.j.ad fi.de excel.pla.in vj. ¶Decimo fallit qñ in scđo testō diceret cassans ⁊ irritans omnē aliā vltimā voluntatē,nō obstātibus quibuscūq; verbis derogatorijs in ea positis:etiā si de ipsis verbis derogatorijs ⁊ de toto tenore testāmēti esset de verbo ad verbum faciēda spālis mētio.tunc sufficeret.ita tenet Fede.de Sesin cōl.clvij.habita super casu predicto collatione cōueniēti:vt ibi no.p eū. Facit q̄ de dicta clausula no.Bal.⁊ Ang.in.l.Loēs.C.de preseri.xxx.vel xl.an.per illum tex.ad hoc melioꝝ de iure ſm eos: de quo alʒs plenius dixi. ¶Aliam.xj.fallen.colligetur verbis Bald.in.l.q in aliena.§.fi.ff.de acqui.he. ¶Ultra hæc fallē.no.q licet in eo dicitur nil directo posſit testō disponere.l.hereditatē.C.de co di.§.pe.instit.eo.tñ clausulā derogatoriā appositā in testō pōt testator in codicillis renocare:adeo q̄ si ponitur a faceret aliud testamētū valeret abſq; alia derogatione. Ita sin.⁊ Salic.in.l.ſi. C.de codicil.qđ refert ⁊ sequit Ang.in.§.pen.instit.de codicil.

15 ¶Quinto no.ex tertia parte tex.ibi,ſinantē q̄ ʒ regula fit, † q̄ si testō facit testm validū ⁊ solēne,z postea conuocatis.vij.testib⁹ diceret ego nō volo q̄ primū testm valeat:vl̄ me penitet: tñ nō itelligit renocatū testm:nisi incideret illud,vel faceret ƒʒ a tex.est in.§.ex eo aūt⁹ solo.instit.q mo.test.inſir. Et rōne cū prima voluntas fuerit dispositiua ⁊ pfecta:secunda antē sit nuda voluntas,nō pōt tollere primā q̄ firmior est. Jdtud tñ limitat p hūc sing.tex.q nō hꝫ alibi in corpore iuris,nisi post scam nadā volūtatē trāsiuisset decēnia:q nuda voluntas nedū expſſa corā septē testib⁹:imo corā tribus tm,simul cū lapſu decēnij inducit renocationē primi testamēti validi ⁊ solēnis.cal⁹ est vij cus ⁊ solēnis in hac.l. Jtud decēnū incipit currere,q̄ vī mira bile,a tpe cōditi primi testamēti:nō aūt a tpe mutate voluntatis ſm vltimā opi.posītā hic in gl.ſi.sequnt Ly.hici ſi.Ang. ⁊ magis cōiter alij. ¶Limita tñ istū tex.vt pcedat qñ testōr ex toto recesſit a primo testō:q̄ tūc cū lapſu decēnij primi renocaſ secus autē ſi nō ex toto recesſisset:sed limitatiue:puta detrahēdo aliq̄ capſm,q̄ nō obstāte lapſu decēnij remanebit testm in alijs capitulis.ita limitat istū tex.Abb.Pan.in cōſi.xj.inci. in cā q̄ vertit inter hoſpitale sancte Marie.in.j.col.in.j.vol.et ʒ ipse nō dicat:p ista limitatione facit tex.in.l.alūne.§.q filias. ff.de adi.leg.q̄ tex.gl.i.hicin ſi.alle.pro cōtrario ad text.nostrū.tñ somnianit:q̄ imo cōcordat cū tex.nostro ſm Ly.⁊ oēs hic. Adde etiā p ista limitatione facere q̄ statim dicā. ¶Secundo limita istā legē nō pcedere qñ testō:i ipſitia trīū vel qua tuor testium diceret se velle suū testm mutare:⁊ nolle suū testm alias factū valere modo ⁊ forma quo cōditi erat:tūc p ista verba ēt cū lapſu decēnij nō intelligit testm irritati,q̄ ista lex pcedit qñ testōr simplr dixit q̄ nō volebat prius testm stare,put dicit iste tex.i isto ver.ſinaūt. Sec⁹ ergo qñ testō: solū dixit q̄ vo lebat mutare.⁊ q̄ nō volebat primū valere mō ⁊ forma quo cōditū est. Tunc nō secuta alia mutatiōe primū testm stabit firmū q̄ mutatio testaméti nō fit sola volūtate:ʒ regrit alia testamēti factionē.l.heredes palā.§.ſi qd post.ff.e.ibi oia ex tegro agēda sunt ſi qd post testm factū mutare placuerit.Jta egregie limitat istā legē Rap.Ful.in cōſi.clxxvij.in ppōsita qōne videt prima fronte dicendū.⁊ ibi dē Raph.cu.in cōſi.leq.q̄ incip.Et idē ego Raph.raymūdus. ¶Tertio cogita ſi pōt limitari ista l.vt non habeat locū qñ primū testm esset cōditū ad pias cās: q̄ cū ista.l.ſit ciuilis,vī q̄ nō ʒ habere locū in testamētis conditis ad pias cās,put tenēt Host. Jo.an.⁊ alij in.c.ſi.de solut.⁊ dixi in aūt.hoc inter liberos.§.eo. Jn cōtrariū fortiter facit:q̄ cum hic nō simus in materia peccati:nec in materia ſpūali: nec cōtrarium ſit statutū de iure canonico:certe ista.l. ʒ seruari ēt in foro cano.c.j.x.ij.⁊ ibi no.de ope.no.nū. Bal.in.l.priuilegia. C.de fac.sanc.ec.no.in.c.per venerabilē.qui ſil.sunt legi.d. Abb. in.c.qđ per nouale.in.ij.no.vbi limitat de verb.sig. Accedit ista regula.l.cūs militis.§.ſi militia missus.ff.de test.mil. ¶Bl.in ver.ipso iure.ista glo.oppo.cōtra tex.⁊ fol.quinq; modis.⁊ sic hꝫ sex partes princa.q̄ patent in glo. ¶Jn ſi.glo.multū labora uit ⁊ bene senserat veritatē in.iiij.⁊.v.fol.ʒ nihil aperuit. Unde aduerte qđ ille tex.in.§.testō.alle.in gl.ponit duos casus principales.Primus mi facit in ppōsito. Secūdus aūt q̄ ponit i ſſ. nō secus.iūcto ỹ.nec putauerit glq̄ vī obstare:sed re vera nihil facit.nā tex.ibi presupponit q̄ testator fecerat primū testm:deinde facit ſm:an illud ſm tollat primū.tex.nil dicit.⁊ sic nō facit nec pro nec cōtra. Sz postea bene subiungit q̄ si testator incidat ſm testm,vt primū valeret:q̄ ex quo primum erat sublatum p ſm.vt hic.nō resuſcitat ipso iure:ʒ ope exceptionis tm ⁊ sic nō cōtradicit:ʒ concordat cū nostra lege. Jal.Pisis.

1 ℞ Donatio causa mortis debet fieri vno contextu.
2 Donatio causa mortis an equiparet ℣ctui an vltime volūtati.
3 Jn testō vel vltima volūtate an possunt celebrari aliꝰ cōtract⁹.
4 Jn testamento potest cōstitui pignus.

5 Jn testamento potest fieri pax.
6 Pena que imponitur committēti falsitatē in testamēto,habet locum in committente falsum in cōtractu qui fit in testamēto.
7 Appellatione victus non venit medicina,quimmo nec potio.
8 Quando aliqui testes testamētarij ex necessitate remouētur an teq̄ totū testamētū compleatur:deinde alij testes surrogantur omnia prius acta debent denuo repeti,⁊ prius recitari.
9 Una pars testamēti nō potest probari per septē testes dicentes se illud scire ⁊ non plus,alia pars per alios septem.
10 Testes nō sunt ℣n⁹ ʒ vnus deponat minus de facto q̄lter.
11 Media pars testamenti non pōt pbari per septem testes,⁊ alia dimidia per illos septem testes.
12 Quālus in testamēto inscriptis regrat̄ p forma ⁊ solēnitate q̄ testator subscribat manu ppria,vel adhibeat p eo octau⁹ testis si nesciat scriberetur q̄ testator:torum testm scripsit,⁊ ita attestatus est in testamento,non requiritur aliqua subscriptio.
13 Lex penalis loquens in scriptura manu alicuius,vendicat locum in scriptura que fit manu alterius,sed ſit subscripta.
14 Paria sunt quod notarius rogatus de principali instrumēto ipsemet exemplet ſua manuan vero faciat scribi p alium notarium.⁊ postea ipse subscribat.
15 Subscribens schedule per alium scripte,intelligit omnia contenta in ea approbare ac ſi actualiter totam scripſisset.
16 Una subscriptio est sufficiens ad autorizandum omnes contractus precedentes.
17 Sola subscriptio habet eandem virtutem acſi tota schedula esset propria manu scripta.

27

Cum antiquitas. Ista lex hꝫ tres partes. In pria recitat regulā iuris antiqui tradita in.l.heredes palam.ff.eo.q̄ diſponit q̄ testm aut quibet vltima voluntas dꝫ fieri simul vno cōtextu. Jn scda q̄ est ibi:si qd aut:limitat istam regulā nisi casus necessitatis cōtingeret in personis testatoris vel testis. Jn tertia ⁊ vltima q̄ est ibi:cū aut̄ constitutum. Jmperator ponit aliā decisionē principalē,p quā limitat alia regula iuris q̄ hꝫ q̄ ad hoc vt testm in scriptis valeat,regritur q̄ testator propria manu scribat:vel si nescit scribere adhibeat p⁹.eo octauus testis.l.hac consultissima.in pria.§.e.istud limitatur nisi testator totū testamētum sua manu scripsisset, ⁊ hoc attestaret in scriptura.tunc nō requiritur alia subscriptio. Et q̄ ista lex est valde prolixa.ideo ea breuiter summa sic. Jn testamento ⁊ qualibet vltima voluntate condenda debēt necessaria ⁊ nō ſuperflua nec extranea vno cōtextu intervenire.hoc primo fallit ſi sit interuallū pcedēs ex necessitate nature cōtingens testatori vel alicui ex testibus:q̄ nō virtiat testm,⁊ si in teste talis necessitas in breui tpe posſit expediri expectādus est ipse testis:alias eius loco alij⁹ est surrogādus:cui repeti dēt oia prius gesta.hoc ſcđo. Et si testōr manu ppria testm scripserit ⁊ hoc in testō ſignificauerit,nō requirit alia eius subscriptio.l.

1 d.tertio ⁊ vltimo tota ista lex. ¶†No.ex tex.ibi,vel vltima q̄dā dispositio,qđ cū ista verba nō possint intelligi nisi in donatione cā mortis:q̄ de omni alia specie vltime voluntatis fecerat specialē mētionē:hic est tex.ſm Ang.in lec.Perusina.⁊.d. Alex.q̄ ſit donatio cā mortis dꝫ fieri vno cōtextu sine alio extraneo actu,sicut in testō. Per hoc ego pondero hic esse text.Jdoc.gl.ab oib⁹ cōiter approbate i.l.ij.ff.d.o.ple.quā approbāt

2 doc.magis cōiter.in.l.iij.ff.de le.j.†q̄ donatio cā mortis qñ ſit ⁊ inesse deducīt,egparat̄ ℣ctui ⁊ nō vltie volūtati:ʒ postq̄ est facta ⁊ inesse ꝑductaūc bene egparat̄ vltime volūtati: hic est tex.vtra hāc doc.nā donatio qñ ordinat.⁊ sic in esse deducit egparat̄ vltime volūtati.cū debeat fieri vno contextu absq; alio extraneo actu:⁊ nō egparat̄ ℣ctib⁹.sup hoc tex.cogita:q̄ nō credo qđ vſq; adhuc fuerit ponderat⁹ iste tex.ad hoc.Sed potes respondere q̄ ēt sunt alīq ℣ract⁹ qui dēt fieri vno cōtextu:vt est stipula.l.ij.§.j.⁊.l.cōtinuꝫ.in prin.ff.de ver.ob.eo.mō duo rei.l.duos.§.j.ff.de duo.re. Et istud est satis sicut in ſiſi donatione cā mortis regrunt quinq; testes.l.ſi.ad ſi.C.de codicil. Per hoc tū nō definit egparari ℣ctui.cū etiā alīq sint ℣ractus in quibus.v.testes regrunt.l.ſi.cū aut.ibi posita.C.ſi cer.pe.ſia in hoc vltimo solet dici p Mod.in.d.l.ij.ff.de le.j. Et q̄ ista sol. nō solū sit vera ʒ ēt sit necessaria:ptz q̄ dona.cā mor.pōt fieri sine stipulatiō.l.inter mortis.in prin.ff.de do.cā mor.gl.in.l.cū pr.§.meuio.ff.de le.ij.sed in stipulatione regrit̄ q̄ fiat vno cōtextu.iuriſ⁹ pal.aduerte ēt q̄ iste tex.i verbo.vel vltia q̄dā dispō. nō est de necessitate intelligēd⁹ i do.cā mor.⁊ dicit Ang.⁊ do. Alle.q̄ pōt itelligi vbi ē vltia dispō i gñe.ita q̄ nō sit ꝑpe testm vr i casu.l.hac ꝑsultissima.i.§.ex ipfecto.⁊ melī⁹ i.§.ſi.ē.⁊.l.ſi. ℣.fa.er.gl.i.l.ſiliꝰ.e.ti. ¶†Scđo pōdera tex.ibi,q̄ supſua sūt tū ctis pcedētib⁹,hic videri tex.q̄ i testō vl̄ i vltia volūtate nō posſit expediri expectādus est ipse testis:alias eius loco alij⁹ est surrogādus:cui repeti dēt oia

contra⁹.erunt.ff.de ver.ſi.Sl.tñ in.l.heredes.palā.§.ſi.in ver.sic. alienū.ff.e.tz q̄ valeat ℣ractus in testō:ʒ an p hoc vitiet testm:nil dicit:sed Ly.Bal.⁊ Sal.hic.⁊ Bal.i.l.heredes palā.⁊ ℣pe.de anch.⁊ ℣mo.in rub.extra de test.tenent q̄ etiam

3 non vitiet testm q̄ illud qđ ꝺʒ in hoc text.q̄ extranē⁹ act⁹ vitiat vltimā voluntatē,ꝺʒ intelligi qñ est lōgi tpatis:secus si breuiter posſit expediri.leq̄ Lud.ro.in cōſi.clxxi.incip.q̄ decisione cōſultationis ꝓpositę aduertēdū cēseo.⁊ in cōſi.cclxxxiij.q̄ incip.presupposito q̄ dictū legatū.⁊ ibi alle.bo.tex.⁊ ad hoc in.l.

4 ex ſnia.§.j.cū gl.ff.de test.ru. †Hinc videmus qđ in testamento pōt cōſtitui pignus.l.nō est mirū.ff.de pig.ac. ℣mo in vltima volūtate pōt cōſtitui duo rei.l.eadē.ff.de duo.re.l.iij.§.cū igit. iuncta gl.ff.de vi ⁊ vi ar.ſm Ang.in.l.hac cōſultissima.in prin.

5 in le.Perusina.§.e.vbi dicit se ita de facto senis ꝺsuluisse.†Ha

b cit q̄ dicit Bal.in.l.ſi tibi.§.j.ff.de pac.q̄ pax pōt fieri in testō⁵

c sicut ⁊ ℣ct⁹.ſili⁹ ſm eū iniuria pōt remitti⁸ in testō:ſm Bar.in l.nō solū.§.j.ff.ō iniur. Adde q̄ ſi in testō fieret ℣ract⁹,irritato

6 testō nō irritaret ℣ct⁹,ita no.bal.i.l.ij.p illū ter.de re.eo.† Adde ēt tex.no.in.l.impuberē.§.q liberti.ff.de fal.vbi pbat ſm q̄ō ibi no.Bar.q̄ pena q̄ imponit cōmittēti falsitatē in testō,hꝫ locū in cōmittente falsum in ℣ctu q̄ fit i testō.⁊ tū ille tex.nō multum facit:q̄ assignatio liberti:de qua i illo tex.nō est ℣ct⁹:imo est act⁹ q̄ ita pōt fieri in vl.volūtate sicut inter vīuos.l.j.§.assignare.ff.de assi.li.⁊.l.assignare.cū gl.ff.de ver.ſi.Bar.intelligit hāc cōclusionē q̄ in vltima voluntate celebrāt act⁹ vel ℣ract⁹ q̄ aliquo mō pertinet ad vltimā volūtatē.vt q̄ testōr dicat lego titio dimidiā talis fundi,⁊ aliā dimidiā sibi vendo p cētuꝫ: certe si titi⁹ sit ꝑsens ⁊ acceptās,valebit vtriq;. Sitr̄ si testōr dicat volo q̄ post mortē meā,⁊ ita est mee intētionis,talis res sit vendita tali:⁊ nunc vendo.ita cōcludūt Bal.Jmo.⁊ Paul.de ca.in.d.l.heredes palā.§.ſi.Ang.Pau.⁊.d. Alex.hic.Lud.ro. in.l.ſtipulo hoc mō cōcepta.in.j.char.ff.de ver.ob.cū concor.et d.Alex.i cōſ.cliij.in.ij.vo.vī prima cōſideratiōe.ad ſi.⁊.d.Frā.

7 de are.vbi aliqua addit.in.d.l.heredes palā.l.§.ſi. ¶†Tertio no.ex tex.ibi,vel victus necessarij:vel potiōis vī medicaminis. q̄ appellatiōe victꝰ nō venit medicina:quimmo nec potio q̄ est fortius.de iure tū verbo victꝰ ista cōtinent.nā de potu est tex. in.l.verbo victꝰ.ff.de ver.ſi.de medicinis est text.no.i.l.ſi cū dotē.§.sinaūt̄ in ſenissimo.ff.ſo.ma.⁊ ibi Bar.⁊ Mod.⁊ Bar.i.l.

8 legatis.ff.de ali.⁊ ci.le. ¶†Quarto no.ex isto tex.ibi:ab eo vel

d ab eis.qđ q̄ alīq testes:⁸ testamētarij ex necessitate remouent

9 anteq̄ totū testm cōpleat deinde eorū loco alij testes surrogāt: q̄ oia prius acta dīt denno repeti ⁊ prius recitari. ¶†Hinc decidit signāter Bal.hic.Nunq̄ obliuiscaris.vna pars testamēti nō pōt pbari p septē testes,dicētes se illud scire ⁊ nō pl⁹,⁊ alia ps per alios septē:q̄ testes testamētarij nil pbāt nisi pbēt totū tenore testamēti pfecte. Et p hoc infert singlr idē bal.q̄ ſi alīq testes testamētarij pbēt plus dictū alīq min⁹ q̄ illīq min⁹ deponūt totū nescīut:nō vident esse testes legitimi. Et q̄ ēt nō,p bāt illō ī quo deponūt:q̄ nō videt interfuisse toti testō:ex quo totū nescīut:p hāc legē.q̄ ōt esse mirabile ⁊ cogitandū relinqt. Et cū eo trāsit Pau.de ca.hic.Sed.d. Alexā.hic valde exclamās hoc dictū:limitat illud procedere,qñ ex dicto ipſius testiū nō apparet q̄ fuerūt ꝑsentes toti testō.ʒ ſi apparet q̄ fuerunt ꝑtes in tota ordinatione testamēti:dūmodo recordēt de quo cōtēdit:ʒ de alīs nō recordentur:illō pbāt.q̄ satis est q̄ testes teneāt i memoria illud in quo cōſtitit substātia negotij de quo cōtendit:ʒ de alīs nō recordent put decidit Ly.in.l.ſi ꝑsidi.in ſi.C.de do.aūmup.⁊ ibi Bal.in ſi.dicit multum no.⁊ facias lōgā manū. Ad hoc ē facit qđ no.Bal.⁊ alij in.l.ſi quis ita scripſit he redem.per illū ter.in.l.ſi.ff.de here.instī.Tu adde qđ decisionē Bal.sequit Lu.ro.in cō.lxxx.incī.visis an pcura.actis.d.Alle. in cōſi.clxxvij.in.ij.vo.inci.viſo themate mihi exhibito.i.iij.co. Tu ex decisione Bal.collige pulchrā limitationē ad regulam quā tradūt Cano.d. Ant.de bu.⁊ Jmo.in.c.i.per gl.ibi,de of.

10 dele.vbi tradūt regulā:†q̄ testes nō sunt cōtrariꝰ:ʒ vn⁹ deponat minus de facto q̄lter:q̄ in eo in quo cōcordāt plene probant.sequit.d. Alle.in cōſi.liij.in.ij.vo.qđ incip.visa cōſultatione premissa.in.iij.col.⁊ in cōſi.ccv.in.ij.vo.inci.visis pbatibꝰ⁹. i.ij.col.q̄ limita illā regulā pcedere in testib⁹ testamētarijs.vbi

11 si alīq deponerēt pl⁹ dictū:alīq minus:nō pbant etiā in eo de quo deponunt cū non videan⁸ interfuisse toti testō:vt prediximo.etiā diligēter ex decisione Bal.q̄ media pars testamēti nō posſet pbari p septē testes.⁊ alia dimidia per alios septē testes q̄ arguereť q̄ nō fuit vnus cōtext⁹ in cōfectione testamēti q̄ sic apparet qđ primi septē testes solū fuerūt ꝑtes vsq; ad dimidiā partē testamēti.⁊ postea alij septē testes fuerūt surroga ti in alia media parte. Et idē ʒ Pau.de ca.hic. Ego cōfirmo p aliud q̄ decidit Bal.in.l.obseruare.in vl.col.C.quo.appel.non recip.stante statuto quod si aliqs inerit de tali loco ad talem

locū amputeť sibi pes.pone duo testes deponunt qđ viderūt talem ire de tali loco vsq; ad mediā viā.alij duo testes dixerunt q̄ viderūt ire ad alia media vsq; ad locū ꝓhibitū:nūqd iste debeat puniri.⁊ sic nunq̄d ista dicta de beāt simul iungi:⁊ dicat probatum esse,iuisse de tali loco ad talē locū.⁊ determinat q̄ nō:q̄ testes q̄ nō viderūt istū a principio vsq; ad finē nō probāt.imo tales testes nō pbarēt acq̄sitionē seruitutis vie, q̄ reputat valde notabile.Nec ob.qđ dicit circa probādos grad⁹:q̄ si duo testes deponant quarī talis masculus est ūn tali gradu, alij testes deponunt q̄ femina est in tali gradu: tales testes plene probant cōsanguinitatē.⁊ gradus.c.ſi⁊ eq̄adam.de testi.q̄ illud est eo q̄ ambo testes in sua specie ꝑfecta deponūt. Jn ℣tū tñ ponderā facere illud quod decidit idē Bal.in.l.testiū.C.de testib.in.v. col.ver.circa primas interrogationes.vbi querit Bal.pone vo lo pbare q̄ possedi talē fundū decē annis ⁊ plr̄ presciptī. pone duo testes deponunt q̄ viderūt me possidere quinq; annis:alij duo testes deponunt q̄ viderunt me possidere alīs quinq; annis sequentibus.nunqd dicta istorū cōiungātur vt dicat̄ pbata ꝑscriptio.determinat q̄ ſi.sicut iunguntur dicta testiū ad probādū gradū consanguinitatis,vt.ſ.retuli.Et vide multa pulchra dicta per Bal.circa appōſitū in.l.j.viij.q.per totū.ſ.eo. ¶†Ultimo no.ex tertia parte tex.in ver.cū autem.q̄ quis in testō in scriptis requirat p⁹ forma ⁊ solēnitate q̄ testator se subscribat manu ppria,vel adhibeat p eo octauus testis ſi nesciat scribere. l.hac consultissima.in prin.ſ.eo.tū qñ testator:met ppria manu totū testm scripſit,⁊ ita attestatus est in testō, nō requiritur aliqua subscriptio.Simile dicunt Bald.⁊ Moder.qñ schedula est tota scripta manu alicuius.tunc ibi nō requirit aliqua eius subscriptio.Et idē dicit Bar.ſub dubio forte in.l. cū taberna.§.idē quesiit.⁊ ibi Ang.⁊ Sal.ff.de pig.⁊ Bal.p hūc tex.in prin.ff.oz. in.x.q.in vlti.col.⁊ do.Ant.in.c.j.in.ij.col. de ſi. instr. Qđ fallit in notario:ʒ totū instm manu ppria scripserit,tū requirit qđ etiā illud subscribat.hꝫ Pau.de ca.⁊.d.Alle.hic:⁊ est tex. in l.ij.in ver.tabularius nō subnotauit.C.de cōueni.ſil.debi.lib.x. q̄ē ad hoc alle.Bal.in.l.ij.⁊.iij.col.qñ ſil.vel prima.tener gl.ord. in.l.generali.C.de tabu.lib.x.cū cōcor.de quib⁹ per.d. Alle.hic. ¶Et eodē modo ecōtra si aliqs se subscripsat schedule vel scripture scripte manu alteri⁹,illa sola subscriptio tūm operat ac ſi totam manu ꝓpria scripſisset ⁊ subscripſisset.ſm Pau.de cas. do.Alex.hic.Jdē not.Bar.⁊ alij in.l.empto.§.lucius. per illū tex.cū gl.in ver.habebit.ff.de pac.facit tex.in aūt.ō sine.§.ūcta aūt.ſi modo.C.fa.erc.⁊ tex.notabilis i.§.j.instī.de ɔtrahen. em.⁊ in.l.ſi per epistolā.ff.de acq.her.⁊ in.l.ſicut.§.nō videtur.⁊ ibi no.Bar.ff.g mo.pig.vel hypo.ſol.⁊ in.l.j.ff.de cōſtit.princi. ⁊ in.c.ſi quis ſibyrtorum.cū gl.in ver.ſubscripserit.de re.ec.nō alie.gl.in.c.ex literis.de transl.⁊ in.c.quāto.de his q̄ fiunt a pla.

13 †Hinc dixit singulariter Bal.in aūt.cōtra q̄ propriā.in.iij.co. C.de non nu.pec.q̄ dispositio illius authētice loquēs in negāte scripturā ppriā hꝫ locū i eo q̄ negat scripturā scriptā manu alterius ſʒ manu ſua subscriptā.per hunc text.Et pondera qđ Bal.ibi loquitur in materia penali.⁊ sing.vult qđ lex penalis loquens in scriptura manu alicuius.vēdicat locū in scriptura q̄ſit manu alterius,sed ſit ſibi subscripta.q̄uis Sal.ibi,in.ſ.co.

14 teneat q̄tra Bal. ¶†Facit gl.notabilis i.§.in his vero.i aūt. de instru.cau.⁊ ſi.per quā dicit signanter Ang.in.l.ſi quis ex argentarijs.§.preto: ait.⁊ in.l.quedā.§.nihil intereſt.ff.de edē.qđ paria sunt vel qđ notarius rogat⁹ de principali instrō ipſemet exemplet ſua manu:an vero faciat scribi per aliū notariū,vt tota die fit:⁊ postea ipſe subscribat.q̄ ex tali subscriptiōe ē pinde

15 acſi instrumētū ꝓpria manu scripſisset.¶Et quod subscribēs schedule per aliū scripte intelligat oia in ea cōtenta approbare acſi actualiter totā scripſisset.adde Ang.in.l.pluribus.in prin. ⁊ in.l.ſi ita stipulat⁹ fuero ſi turius.§.chrilogonus.ff.de ver.ob. ¶Limitat mirabiliter Bal.in.l.diuus.la.i.§.itē senat⁹.p illuz tex.ff.de fal.q̄ ad hoc vt subscriptio ꝓtūdicet,opz q̄ sit spālis ⁊ ꝓpterea ſi tu scripſisti schedulā in qua cōtinēť aliqua ad fauore tuū ⁊ aliqua in fauore meū,ſi ego subscribo schedule,⁊ dico me approbare oia in ea cōtenta.que dico esse scripta mea voluntate,istud nō ſufficit:ʒ opz q̄ ſpāliter in subscriptione faciam mētionē de ℣ractu.Tū ista limitatio cōiter reꝓbēdit⁹ p Ang. Jmo.Pau.de ca.⁊.d. Alex.in.d.l.ſi ita stipulatus fuero ſi tit⁹. §.chrilogonus.cū multis cōcor.de qb⁹ ibi p.d. Alle.Et ʒ tenet Bal.in aut.ſi qs in aliquo.C.de eden.⁊.d. Alle.in cōſi.clvij.in

16 ij.vol.q̄ incipit pōderatis.in.ij.⁊.iij.co. †Et dicit opportune bal.in aut.ʒ nouo iure.p illū tex.C.ſi cer.pe.q̄ vna subscriptio

17 est ſufficiēs ad authorizādū mille cōtract⁹ pcedētes. ¶†Sor tius per predicta qđ sola subscriptio habeat eādem virtutē acſi tota schedula esset ꝓpria manu scripta.dixit sing.Angel.in.d. §.chrilogonus.⁊ ibi sequit̄ Jo.de imo.in.iij.col.Pau.de ca.et in effectu.d.Alex.q̄ stāte statuto i ciuitate Flo.q̄ schedule scri

Universidad de Deusto
Biblioteca

pte manu p̄pria mercatoris vel artificis habeant executionē sicut si esset ſnia diffinitiua: qđ idē erit in ſchedula ſic rescripta manu alterius ⁊ ſubscripta manu artificis appⁿobātis oia i ea cōtēta: q̄ virtualiter est idē actꝰ ipse manu p̄pria ſubscripti set. Sed cōtrariū in terminis ⁊ forte melius tenet Ang. hic in lec. Flo. eo q̄ qđ ſubscribens habeatur ac si ſchedulā scripsisset, istud est p̄ fictionē. l. diuus claudius. in p̄nc. ⁊. ſ. scribere, ⁊. ſ. item senatus. ff. de fal. que fictio nō cadit in statutis. l. ult. ſ. hec verba, ⁊ ibi gl. ⁊ Bar. ff. de ne. gest. Saluo nisi ille tertius p̄sente mercatore ⁊ eo specialiter mandante scripsisset schedulas, ⁊ mercator illi ſubscripsisset, vt hic notabiliter p̄ eū. Tu p̄o hoc pondera tex. notabilem in. l. si ego. ſ. dotis. ff. de in. do. in versi. ⁊ velut chirographum eius. cum dictio velut, importet fictionē ſm Bal. in. l. pe. C. de inter. ma. Jason Pisis.

1 ¶ Qui non potest articulate loqui: non potest facere testamētum, quia mortuo ſimilis est.

2 Quando dicatur testator non articulate loqui.

3 Si testator habet linguā ingrossatā ⁊ incipiat balbutire, eiꝰ testamentum valebit si testes intelligant eius verba.

4 Testamentum non potest fieri signis aut nutu, sed oportet qđ fiat per vocis expressionem, aut per ſolennem ſcripturam.

5 Testamētum nutu, aut ſignis factū ad pias causas vꝫ ⁊ tenet.

6 Legata nut⁹ facta an valeant.

7 Valet dictū testis qui interrogatus de facto antiquo deponit ⁊ dicit se ſcire: q̄ reperit ſcriptū in quodam ſuo memoriali.

8 Natura legis vel statuti est dare formam futuris negotijs, non autē p̄teritis, etiā si effectus actus p̄teriti cōferatur in futurū.

9 Notarius non punitur de dolo, nisi in casib⁹ in iure expressis.

10 Si notarius vel aliꝰ in p̄sentia testatoris exp̄imat vel legat nomina heredū, ⁊ testator expresse confirmet ⁊ approbet, videtur ac si testator ipse expressisset.

11 Ubi lex dicit quod aliquid debeat fieri p̄pria manu, non p̄t fieri per aliū: etiam cum speciali mandato.

12 Ubicūq; a lege vel statuto aliquid requiritur ſub certa forma. qua non ſeruata lex vltra p̄cedit annullando, nō ſufficit quod illa forma impleatur per equipollens.

a ¶ Loq̄ testiḇ, Nō. nationē qua re testamētū exigit ſpēt testes l. vt euitetur falsum. Jaſon i. l. i. col. vij. in lectura Paduana. C. de ſum. trini. Pur.

b ¶ Si testō. Ad de pau. de ca. cō. ccclxvi. inci. viſo puncto ⁊ allegationibus. Alex. de imo. cō. xxiij. inci. ponderatis verbis vltimi testamenti. in. iij. vol.

c ¶ Fieri nutu. ad de Bar. in. l. i. C. de ſac. ſan. eccle. Bar. in. l. iure militari. C. de testa. mi. Bar. n. l. i. ſ. i. ſi quis ita. de ✠. ob. Jo. de imol. in. l. in eo. circa p̄inc. ff. de testa.

d ¶ Ad pias cās. adde bal. in. l. di ſcretis. ℨ. qui te. face. poſ. ⁊ in. l. ſi poſt. C. de iur. et fac. igno. bald. et Jo. de imo. in. l. ſ. ff. de te.

e ☞ Puniſ. Limi tatio tex. dū punit notariū. Ad de vidēdā Alex. lib. i. conſi. lxxiij. non puto ꝛc. Pur.

mihi manū. ⁊ ita fecit: fuit iudicatū Peruſij q̄ tale testū nūl valeret: ſm Bal. Ang. ⁊ oēs alios. hic: ⁊ Ang. in. l. in fraudem. ſ. i. per illū tex. cū glo. ff. de testa. mil. Bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. ⁊ in epiſtola. C. de fideicom. Idem in milite qui nō p̄t nutu testari. l. in fraudē. ſ. i. cū glo. ff. de test. mil. † Tamen ad pias causas ᵒ valet
d testū conditū nutu aut ſignis. gl. eſt reputata ſing. in. c. cū tibi, de testa. quā Cano. ibi cōiter tenet. ea tenet ſing. ⁊ ſequit Bal. in. l. i. in. ij. col. C. de ſacroſan. eccle. Pet. de anch. ⁊ Imo. in. c. ij. de testa. Ang. ⁊ do. Alex. hic: cū cōcor. de quib⁹ hic per eū. Ex iſtis tu intellige q̄ magis fauetur testamēto cōdito ad pias cauſas, q̄ faueatur testamēto patris condito inter liberos vel testamento mili. q̄ primū factū etiā nutu valet, alias nō. ⁊ hodie pōdera p̄o. d. Bar. q̄ alibi tenet q̄ excepta legitima filioꝝ magis fauetur eccl̄ie ⁊ pie cauſe q̄ liberis, vt dixi in. l. ſancimus. ℨ. e. † Quid
6 in legatis, vide hic per. d. Alle. ¶ † Scō not. ex versū. ſed ne aliqua bonū tex. p̄o teſte qui interrogat⁹ ſuper facto antiquo deponit ⁊ dicit ſe ideo ſcire, q̄ reperit ſcriptū in quodā ſuo memoriali: p̄out faciunt p̄oxenete: ſm Bal. in vlti. col. ⁊ oēs alios. ⁊ ante eos ita pōderat iſtū tex. Bar. in. l. i. in pe. col. ff. ſi cert. pet.

7 ¶ Tertio no. ex ver. pe. ibiq̄ in poſterū: q̄ forma tradita p hāc l. ſolū hz locū in testamēris cōdēdis in futurū: nō autē in testamentis retro cōditis in p̄teritū. ⁊ rōnem aſſignat tex. qđ enim peccauit antiquitas ꝛc. ¶ Et ex hoc habes notare ſm Bal. in vlti. col. Ang. ⁊ Sal. q̄ vbicunq; lex noua tradit ius alicui⁹ forme, ſolum cōp̄ehendit actus in futurū expediendos non autē p̄teritos: q̄ natura legis vel ſtatuti est dare formā futuris negotijs, non gothis non p̄teritis. l. leges ⁊ conſtitutiones. ℨ. de legi. cōcordat. l. i. C. de cura. fu. ⁊. l. vnica. in fi. C. de ca. tol. ¶ Tu autem collige ex hoc tex. no. q̄ regula que hz q̄ ſtituntio noua vel ſtatutum nouū reſpicit futura tm̄, ⁊ nō p̄terita. d. l. leges ⁊ cōſtitutiones. ⁊. c. ſi. de conſti. ⁊ gl. o. in. c. ℨ canon. in ver. de cetero. de elec. in. vj. p̄cedit etiā ſi effectus actus p̄teriti cōferaꝝ in futurū: ⁊ ſic poſt ſtatutū nouiter conditū, ita nobiliter ꝑbaꝝ in hoc tex. vbi forma data in cōfeſſione teſtamētorū p̄ hāc legē nō hz locū in testamentis antea cōditis: ℨ pendeāt vſq; ad mortē testatoris, ⁊ eius effectus cōferaꝝ poſt mortē. ⁊ ſic effect⁹ nō accidiſſet tpe cōdite huius. l. Ita ad hoc ponderat hūc tex. Ange. in auf. vt cū de appel. cog. in p̄in. ver. aduerte p̄o declaratione. et Abb. Pan. in ca. ſi. de cōſti. ⁊ ſic habes q̄ ſi tpe quo fuit cōdita iſta. l. adhuc ſupueniebāt testatores q̄ teſtaməta fecerāt, ⁊ quorum effectus erat poſt cōditā hāc. l. tū talia teſtaməta valēt: ℨ nō ſit ſeruata forma huius. l. ⁊ ita multū no. iſtū text. Paul. de ca. hic. in. vj. col. Adde q̄ vult bal. in. l. ſi quis heredē. circa me. J. de inſti. ⁊ ſub. vt dicā in. l. ſi. j. e. ¶ Limita ſingulr iſtū tex. p̄ dicta procedere, q̄n testator q ſuperuixit poſt legē nouiter conditam non habuit facultatē mutādi teſtū: eo q̄ mors fuit ſibi repentina. Sz ſi aliqs feciſſet teſtū ante iſtā legē vel anteq̄ eēt cōditū ſtatutū nouū, in quo diſponeret q̄ in testamētis ſeruet certa forma alias nō valeāt; ⁊ poſt iſtā legem vel poſt ſtatutum nouū testator superuixit tāto tpe q̄ potuit teſtū mutare, ⁊ adhibere nouaꝫ formā; certe ſi nō fecit, teſtū eſt nullū. ita ſin. limitat Ang. in. ℨ. j. per illum tex. a ℨzio ſenſu. in auf. vt facte noue conſtitutiones. Itē q̄ ſm eū cum voluntas testatoris ſit deambulatoria vſq; ad mortē. l. cū hic ſtatus. ℨ. ait oratio. ff. de donat. inter vi. ⁊ vxo. certe iſpecto tpe mortis teſtōis. qō fuit poſt ſta tutū cōditū: certe vt quodāmmodo teſtū poſtea conditū quod no. p̄ limitatione huius legis. Sed aduerte q̄ Pau. de caſ. hic in vlt. col. de ange. nullam mentionē faciēs, ꝛz expreſſe ℨzū per iſtū tex. nā dicit q̄ hic eſt caſus no. q̄ ſi hodie fieret ſtatutum in iſta ciuitate q̄ in teſtamentis ſeruetur certa noua forma, ⁊ aliter facta non ualeant: certe ſi aliquis feciſſet teſtū ante iſtud ſtatutum: ℨ poſtea ſupuixerit poſt ſtatutū, ⁊ poterit ſeruare formaz ſtatuti: ⁊ nō fecerit: qō tū teſtū ſuū valet: q̄ nō arctaꝝ ad hoc: q̄ ambulatoria ꝛc. Facit vt predixi illud qđ ꝛz Bal. in. l. ſi qs here dem. circa me. J. de inſti. ⁊ ſub. ⁊ in ſi. tex. in. l. furioſum. in verſi. ſi vero. ℨ. i. j. Adhi plus placet limitatio ang. per rationē quam aſſignat iſte tex. quare iſta lex non habeat locū i teſtamētis ante factis: q̄ nihil peccauit q̄ huius legis inſci⁹ priſtinā formā nō ſeruauit. ergo ille qui ſciuit ⁊ ſupuixit poſt legē nouā nō excuſaꝝ. iſtud vī mihi q̄ velit expreſſe iſte tex. In vl. parte text. in ✠. ſciturus. aduerte p̄ intellectu tex., ſtā Bal. in vlt. co. poſt Richar. malū. intelligit illum tex. p̄cedere in duob⁹ caſibus. Primus q̄n forma huius. l. nō fuit ſeruata in teſtō, ⁊ tamē notari⁹ e atteſtaꝝ q̄ fuit ſeruata: tūc q̄ falſarius eſt, punit⁹ de falſo. Alii caſus eſt, q̄n in veritate ſeruata eſt forma huius. l. p teſtatorem tū notarius vt teſtū infringeret dolo omiſit ipſam apponere: iſtis duobus caſibus q̄ eſt in vero dolo punitur de falſo. ita loquitur iſta. l. alias aūt ℨ fieret teſtū nō ſeruata forma huius. l. q̄us notarius eſſet in dolo p̄ſumpto: tū nō puniē de falſo: q̄ ex dolo p̄ſumpto notari⁹ de falſo puniēd⁹ nō eſt. l. nec exēpli. C.

de fal

de fal. ⁊ idem tenet Raph. Ful. hic dicens q̄ iſte eſt humanior ſenſus ad hanc legem. Sz tu intellige tex. generaliter p̄out ſonāt verba litere. ⁊ reſtringunt alij oēs hic: ⁊ Bar. in. l. ſi librari⁹. circa mediū. ff. de re. inr. ⁊ Bar. Bal. ⁊ alij. l. ſi poſt diuiſionē. C.

9 de inr. ⁊ faci. gno. ⁊ videas Ang. de are. inſti. de test. in ſi. p̄in. † Et ſic hic eſt vnus caſus ſing. in quo notarius ex dolo p̄ſumpto punitur de falſo. ⁊ aliuz habes in. l. nulli. ⁊ ibi Bart. no. C. de mune. ⁊ actua. li. xij. alias aūt p̄cedit regula ſupradicta q̄ notarius non punit̄ de tali falſo niſi in casib⁹ ſpāl̄ expreſſis in iure. Jta Bar. no. in. l. oēs. p illū tex. C. de pe. bo. ſubla. li. x. Et rō eſt q̄: falſum nō cōmittit̄ ſine dolo. d. l. nec exemplū. ⁊ dol⁹ non p̄ſumit̄ p̄ſertim in notario: ſz poti⁹ error. ſm Bar. in. l. quoties. in p̄in. cū cōcor. ff. de her. inſt. ⁊ errare circa ea q̄ ſunt iuris non eſt dolus ſz culpa, vt dixi in. l. qō te. ff. ſi cer. pe. ¶ Bl. in verſi. in eius. in fi. gl. q̄ ſe in voluit tradēdo tres ſol. que nihil valent: rūde ſcēm oēs qō ꝛtrariū loḡ in teſtō impfecto rōne voluntatis: q̄ teſtator moriū⁹ eſt anq̄ potuerit totā voluntatē expⁿimere. Sz in caſu noſtro eſt ſec⁹: q̄ teſtator p̄fecit totā ſuā voluntatē: ſed circa nomina quoꝝdā heredū ſeruauit formā iſti⁹ legis, q̄ expreſſit vel ſcripſit in aliis nō: certe vz teſtm̄ quo ad illos heredes in quibus ſeruata eſt forma huius legis: ꝛ illi totā hereditatē habēt. ¶ † Bl. in ver. queadmodū. habes ex hac gl. q̄ ſi
a notari⁹ vel aliꝰ in p̄ſentia testatoris exp̄imat⁹ vel legat noīa heredū: ⁊ testator expreſſe cōfirmet ⁊ approbet, vī ac ſi testō. ipe expreſſiſſet. ⁊ iſtā opi. tenēt oēs hic. ⁊ Bar. ⁊ doc. in. l. heredes palam. in p̄in. ff. e. ⁊ ibi Bar. dicit q̄ iſtud obſeruaꝝ. idē tz Ange. in. l. in fraudē. ſ. i. ff. de teſt. mil. d. Ant. ⁊ Imo. in. c. cū tibi. de testa. Lud. ro. in. l. i. ſ. ſi qs ita. ff. de ver. ob. ⁊ idē Lu. ro. in ℨſi. cccvj. inci. p̄oposita cōſultatio hoc ſolū q̄rit. in vl. col. late Ange. de are. inſt. eo. i p̄in. Et dicit Ang. hic: q̄ iſta cōis opi. ⁊ qō ap
10 probaꝝ in iudicijs ⁊ in ſcholis. Eam etiā tenet ⁊ dicit eſſe cōem opi. d. Alex. in cōſi. xij. ſ. alleg. in. iij. col. in. j. vol. ⁊ pleni⁹ q̄ alibi in cōſi. xxxiij. in. iij. vol. inci. ponderatis verbis vltimi testamēti. p̄o iſta cōi opi. facit tex. q̄ē gl. alle. in. l. hac cōſultiſſima. ſ. at cuz humana fragilitas. ℨ. ti. j. ibi, vbi tenor eoꝝ cūctis innotuerit eulogiū ipſe ſuū, p̄iteaꝫ agnoſcere. Sz rūde q̄ ille tex. loquit̄ q̄n teſtator primo facit p aliū ſcribi, vt p Cy. ⁊ Bal. hic. Scō facit q̄ iſte tex. eqparat in ver. q̄eadmodū teſtm̄ nūcupatuum teſtō in ſcriptis. ⁊ tex. in. l. heredes palā. in p̄in. ff. eo. ſicut ergo qs p̄t ſcribere nomē heredis p aliū, vt aut. ⁊ nō obſeruato eo. ſ. e. ita dz poſſe nūcupare p aliū. Cōfirmaꝫ ⁊ fortius iſta inductio. nā p legē antiquā equiparanꝫ in iſta materia teſtm̄ in ſcriptis. ⁊ teſtm̄ nūcupatiuū, vt hac. l. ergo. d. aut. ⁊ nō obſeruato corrigēs in vno, intelligit corrigere in alio. iuxta gl. in. l. ſi quis ſeruo alieno ſuaſerit. C. de fur. Bar. in. l. marcell⁹. in p̄i. ff. ad treb. in. l. ij. ff. de le. ij. Sz rūde dupliciter. primo ſm glo. in. ſ. q̄ vero ante hāc. in auf. vt ſpon. lar. vī ſumit̄ iſta auf. q̄ p̄cedit q̄n teſtator p̄ius expreſſit id qō erat p aliū ſcribēdū, vt ibi in glo.
b vel ſcō ⁊ meli⁹ rūde q̄ tex. in. d. ſ. q̄ vero. vī ſumit iſta auf. dicit q̄ reditur ad priſcū ius. ſ. ad. l. hac cōſultiſſima. in p̄in. ſ. eo. vbi q̄n teſtator vult facere ſubſcribi per alium, dz adhiberi octauus teſtis. q̄ nō eſt hic in teſtō nuncupatiuo. Tertio facit. l. ne mo. in p̄in. ff. de he. inſti. ⁊ regula. ſ. preterea. inſti. de inu. ſtipu. Quarto Bar. in. d. l. heredes palā. ⁊ doc. hic: ⁊ ibi allegāt tex. i
h l. pamphilo. ſ. ppoſitū. ff. de le. iij. Sz ad illū tex. rūde triplici ter. Primo q̄ p̄cedebat an iſtā legē. Jſta ſol. nō plz: q̄ ſic inducereꝫ legū correctio contra. l. vnicā. C. de inofſi. do. ⁊ ca. cum expediat. de elec. in. vj. Scō rūde q̄ in illo tex. multa cōcurrebant. vt dicit Raph. cu. ⁊ adhuc. in. l. ſerui electione. in p̄inc. ff. de le. j. Tertio ⁊ clarius rūde q̄ ille tex. nihil facit q̄ logē in legato q̄ p̄t et nutu reling. l. nutu. ff. de le. iij. ⁊ hic q̄ ſl. ⁊ mod. hz q̄ noſtra eſt in inſtitutione heredū, in qua iſta lex introduxit p̄o forma q̄ teſtator p̄oprīa voce exp̄imat nomina heredū: q̄. forma nō eſt introducta in legatis. ¶ Ego tū cōtra cōes ſniam diſputatiōis gr̄a moueo duas difficultates. Prima eſt, tex. hic tradit p̄o forma q̄ teſtator p̄pria voce exp̄imat nomina
11 heredum: ⁊ vltra p̄cedit annullādo teſtm̄ caſu quo iſta forma nō ſeruet. Tūc ſic ego habeo q̄ vbi lex dicit q̄ aliquid debeat fieri p̄pria manu, illud nō p̄t fieri p aliū etiā cū ſpāli mādato. tex. eſt in. l. ūbemus p hāc. in ver. p ſuā manū. quē Barto. ibi ad hoc multū no. C. de ero. g. mil. anno. lib. xij. ſegē Ludo. ro. in. l. i. ſ. ſi quis ita. ff. de ver. ob. ⁊ in conſi. cclij. qō incip. queritur primo nūquid dñi Auuionēſes. in. i. dubio facit tex. in. l. i. ſ. ne autem. in ver. ſuis manib⁹. C. de cad. tol. ⁊ in. l. i. in p̄in. ver. ſuis manibus. ff. de eo per quē fac. erit. ⁊ in. l. ſi qs id quod. in p̄inci. in ver. ſuis manibus. ff. de iuriſdi. om. iud. ⁊ in. l. j. ſ. deieciſſe. ff. de vi ⁊ vi ar. Jo. an. ⁊ alij in. c. ſicut dignum. ſ. i. de homici. Bal. in. c. j. ſ. iniuria. de pace iur. firmand. ⁊ in. c. ſi quis deceſſerit. ſi de feud. defun. conte. ſit inter domi. ⁊ agna. cum ergo tex. hic req
rat quod teſtator p̄pria voce exp̄imat: nō debet ſufficere quod exp̄imatur per notarium. Tamē reſponde q̄ hic loquitur q̄n a notarius exp̄imit preſente teſtatore: quo caſu eſt perinde ac ſi teſtator exp̄imeret. Sed ſnia loquunt q̄n quis debet expedire actum ſuis manib⁹. ⁊ eſt abſens ⁊ mittit nuntium, nihil facit.
12 ¶ Secundo cōtra cōem ſniam arguit̄ ſic ꝛ fortius: † vbicunq; aliquid requiritur a lege vel a ſtatuto ſub certa forma qua non ſeruata. l. vltra procedit annullādo vt hic nō ſufficit m illa forma impleatur per equipollens. Et ita tenet do. Alex. in. l. ſi. C. de procur. idem do. Alex. in. l. j. per ibi tradita per doctor. ff. de libe. ⁊ poſth. vbi concludit q̄n aliquid eſt p̄o forma requisitū nō ſufficit impleri per equipollens. ⁊ eſt gl. in. c. i. in ver. iij. ō vi b ta ⁊ honeſt. cle. ſoleo allegare tex. i. l. qui per ſalutē. ff. de iureiu. Ad idem. facit glo. cōiter approbata in. c. vt circa. de elec. in. vi. que dicit q̄ vbicunq; cōſtitutio exigit in iuramento tactū ſcripture, nō eſt cōſtitutioni ſatisfactū ſi p̄ſtatur iuramentū ſine tactura. Facit q̄ no. gl. in cle. j. de hereti. In cōtrariū ſti ponde ra videri tex. in. l. ſi. ff. ff. man. iuncta. l. diligenter. in p̄n. ⁊. ti. di c cetur de iſta materia in. l. ſi mater. ℨ. de inſtitu. ⁊ ſubſti. tradit per Bar. ⁊ doc. in. l. gall⁹. ſ. ⁊ quid ſi tantū. ff. de li. ⁊ poſth. Et iſtud ar. mihi multum ſtringit cōtra cōem opinio. Poſſet tamē dici q̄ ex quo notarius nominat heredes preſente teſtatore, ⁊ teſtator expreſſe cōſentit, quod ipſe teſtator oz nominare. ar. l. falſus. ſ. i. ver. ſed ⁊ is. ff. de fur. ⁊. l. q̄ō meo. ſ. ſi venditorem. ff. de acgrē. poſ. ⁊. l. ſi procuratori preſentis. ff. de ver. ob. Cōfirmat optime per id qō notabiliter vult Bald. in. l. ij. ſ. j. C. qūo ⁊ qñ ind. nam ibi eſt gl. fin. q̄ ſi index oz p̄oprio aliquē citat, talis citatio hz vim trine citationis requiſite ad audiendū ſniam. dicit ibi bal. idem eſſe ſi citatio fiat a nuntio preſente iudice ⁊ eius mandato. Sed iſta ſolutio tollit fundamentū quod feci. nā procederet qñ teſtator p̄ius mandaſſet notario q̄ ipſe exp̄imeret nomina heredū. vt. ſ. proxime retulit dicere Bal. qō nō eſt hic. Secūdo dico q̄ iſtud q̄ dictum eſt, quando alius exp̄imit nomina here dū preſente teſtatore oz exp̄imere, iſtud nō eſt p veritatem ſed per fictionē: vt dicit tex. notabilis in. l. quod ſtatuliberi. in fi. ff. de do. cau. mor. habeē in. l. ſingularia. ff. ſi cer. pe. ergo non ſufficit hic, vbi lex requirit p̄o forma. Preterea iſtud eſſet impleri per equipollēs, cū vere nō ſit idē. ergo nō ſufficit vt p̄dixi. Tertio p̄o iſta parte cōtra cōmunē facit, nā iſta lex ideo introduxit p̄o forma qō teſtator debeat oz p̄prio nominare ⁊ exp̄imere noīa heredū, vt euitet falſitas: que alias in teſtamentis poſſet cōmitti q̄ qñ ipſe teſtator exp̄imit, cōſtat de eius voluntate. ergo ſi ſufficeret aliū poſſe exp̄imere preſente teſtatore aperuretur via ad falſitates cōmittēdas: cū teſtatores qñ teſtanꝫ mortis co gitatione turbati facile decipiant. ſ. illud. in auf. de trie. ⁊ ſemiſ. ⁊. l. hac cōſultiſſima. ſ. at cum humana fragilitas. ℨ. tit. j. Conſi dera q̄ p iſta fundamēta p̄t teneri cōtra opi. gl. ⁊ omniū doc. ⁊ forte q̄ in puncto iuris iſta opi. eſt verior. ¶ Tenendo tū cōem opinionē glo. ⁊ doc. Limita iſtam concluſionem cōes procedere
h qñ teſtator p̄ius exp̄ſſit id qō erat p aliū ſcribēdū, vt ibi in glo. vel ſcō ⁊ meli⁹ rūde q̄ tex. in. d. ſ. q̄ vero. vī ſumit iſta auf. dicit q̄ reditur ad priſcū ius. ſ. ad. l. hac cōſultiſſima. in p̄in. ſ. eo. vbi q̄n teſtator vult facere ſubſcribi per alium, dz adhiberi octauus teſtis. q̄ nō eſt hic in teſtō nuncupatiuo. Tertio facit. l. ne mo. in p̄in. ff. de he. inſti. ⁊ regula. ſ. preterea. inſti. de inu. ſtipu. Quarto Bar. in. d. l. heredes palā. ⁊ doc. hic: ⁊ ibi allegāt tex. i l. pamphilo. ſ. ppoſitū. ff. de le. iij. Sz ad illū tex. rūde triplici ter. Primo q̄ p̄cedebat an iſtā legē. Jſta ſol. nō plz: q̄ ſic inducereꝫ legū correctio contra. l. vnicā. C. de inofſi. do. ⁊ ca. cum expediat. de elec. in. vj. Scō rūde q̄ in illo tex. multa cōcurrebant. vt dicit Raph. cu. ⁊ adhuc. in. l. ſerui electione. in p̄inc. ff. de le. j. Tertio ⁊ clarius rūde q̄ ille tex. nihil facit q̄ logē in legato q̄ p̄t et nutu reling. l. nutu. ff. de le. iij. ⁊ hic q̄ ſl. ⁊ mod. hz q̄ noſtra eſt in inſtitutione heredū, in qua iſta lex introduxit p̄o forma q̄ teſtator p̄oprīa voce exp̄imat nomina here dū: q̄. forma nō eſt introducta in legatis. ¶ Ego tū cōtra cōes ſniam diſputatiōis gr̄a moueo duas difficultates. Prima eſt, tex. hic tradit p̄o forma q̄ teſtator p̄pria voce exp̄imat nomina
11 heredum: ⁊ vltra p̄cedit annullādo teſtm̄ caſu quo iſta forma nō ſeruet. Tūc ſic ego habeo q̄ vbi lex dicit q̄ aliquid debeat fieri p̄pria manu, illud nō p̄t fieri p aliū etiā cū ſpāli mādato. tex. eſt in. l. ūbemus p hāc. in ver. p ſuā manū. quē Barto. ibi ad hoc multū no. C. de ero. g. mil. anno. lib. xij. ſegē Ludo. ro. in. l. i. ſ. ſi quis ita. ff. de ver. ob. ⁊ in conſi. cclij. qō incip. queritur primo nūquid dñi Auuionēſes. in. i. dubio facit tex. in. l. i. ſ. ne autem. in ver. ſuis manib⁹. C. de cad. tol. ⁊ in. l. i. in p̄in. ver. ſuis manibus. ff. de eo per quē fac. erit. ⁊ in. l. ſi qs id quod. in p̄inci. in ver. ſuis manibus. ff. de iuriſdi. om. iud. ⁊ in. l. j. ſ. deieciſſe. ff. de vi ⁊ vi ar. Jo. an. ⁊ alij in. c. ſicut dignum. ſ. i. de homici. Bal. in. c. j. ſ. iniuria. de pace iur. firmand. ⁊ in. c. ſi quis deceſſerit. ſi de feud. defun. conte. ſit inter domi. ⁊ agna. cum ergo tex. hic req
rat quod teſtator p̄pria voce exp̄imat: nō debet ſufficere quod

1 ☞ Exp̄imat Vide Com. late. ff. lxxvij. viſo dicto tham ate. iiij. lib. Et late p̄o teſtō exiſtentis in articulo mortis. Barb. iib. iij. conſil. xiij. illud quōd. Pur.

2 ☞ Quādo teſtator. Cor. li. i. cōſ. lxxiij. viſis ⁊ dilgenter. Socin. iij. lib. conſi. xix. Pur.

3 ☞ Limita. Jſtaz limitatione tz et alia dat Socin. parte. ij. cōſ. ccxx iij. vī p̄io aſpectu. ℨ. vj. ver. vi. Hanc duas alias Soc. p̄te. iij. cōſi. xcij. in cā. d. Anto. columna. viij. verſi. poſtremo. Cor. li. i. cōſ. ccxix. vī p̄ia facie. Limitat etiā poſt Pau. de ca. hic Cor. libr. iiij. conſi. cccxix. In hac cōſultatiōe. vbi dz yoze que maritū inſtituit. Et vide p limitatione Cor. lib. j. conſi. cccxix. vī p̄ima facie. col. iij. Et ampliat cōez duplr ℨre. in. l. hēdes palā. in p̄n. ff. ex. col. ſi. Late diſtinguit Salicula in. l. j. ō ver. ob. ſ. ſi quis ita. iij. notab. vbi Soc. j. co. Et ad limitationem de multū grauato Soc. lib. iij. conſi. xxviij. viſo teſtō. col. pe. Et q̄ſ aliud teſtm̄ procederet Socin. ℨſ. lxiij. viſo testa. ⁊ Soc. lib. iij. conſi. xcviij. alias cōſi. lui. colum. iiij. Et quid in legatis. Cozn. lib. iiij. cō ſi. j. Et ſecundaz limitationem in eo qui morbo pe ſtifero, laborat tradit Cozn. lib. iij. conſil. lxxxvj. quamuis. col. iij. Pur.

Nostram. Quādo ſigna vel chorodule teſtamēti in ſcriptis ſunt inciſe volūtate teſtatoris: rūpit teſtm̄, ſi ſecus nō. h. d. Et aduer te q̄ aliq̄n charta in qua eſt deſcriptū teſtm̄, vitiatur vt q̄ ſint cācellationes vel inter lineatiōes, aut aliqd deletū vel abraſum: ⁊ tunc an p hoc vitiet teſtm̄ vidiſtis tex. in. l. ſi vn⁹. l. ij. rū. ℨ. eo vbi dixi. Et de hoc loquit̄ totus tit. ff. de his que in test. delē. ſed de hoc nil ad p̄poſitū hui⁹ legis. aliqn reperīt incīſuz linū, hoc eſt i illa chorodula cum qua teſtm̄ in ſcriptis circūliga-

a ¶ Testib⁹. Adde Bar.in.l. conficiuntur,in.§.o dicilli,in fi. de iure cod.Bal,in.l. qui testamento. j in.§.fi.ff. de test.

b ¶ Efficere tur. Adde Bal. i. §. fi.inst.it.de testa.

c ¶ In scriptis. Adde diffuse p Barba.in.c.cum esset de testa.

d ¶ Femine. Adó 2 Ang.o.de but. in ca.quoniam alig ua.de test,

ri debet: iuxta formã quam tradit gl.magistra.in.l.j.§.fi linũ.ff. de bo.pos.fm tab. Item illa chordula in qua vnusquisq; testiũ debet appendere sigillum suũ: qꝛ qñ fit testm in scriptis,dñt esse tot chordule quib⁹ appẽdãtur sigilla omniũ testiũ: ſi tales chordule reperiant incise,an testm reddat nullũ? de hoc ppzie tuit ista.l. ¶ Silo.in versi.non valere.habet duas partes. Jn prima remouet vnum ẋiũ. Jn secunda q̃ est ibi. Jté quibus applicabitur.gl.bene disputat vnã questionẽ. ¶ † Jn pria parte nabes qꝰ qñ testator incidit signa vel chordulã,testamẽtum non tollit ipso iure ʒ ope excepr. Pro ista opinione facit qꝰ qñ lex vtitur verbo nõ valere intelligit in effectu:nõ ipso iure. glo.in l.vniuersa.ꝛ ibi Bar.no.vbi dixi.C.de pzeci.impe.offe. Cõtrarium tꝫ gl.in.l.iũ.§.nõ solũ.in ver.nuda.ff.de adi.legat. Tu dic qꝫ si testm nondũ erat pfectũ ꝛ absolutum,ipso iure reuocatur: alias non ualuo nisi testator expresserit ſe sic fecisse:qꝫ vult intestatus decedere. Jta barto.distinguit in.l.j.§.ff.de bis q̃ i testa.delen.ꝛ in effectu ¶ Sy.Bal.ꝛ Pau.de cast.hic. † Et an istud pcedat qñ testm esset cõditũ a patre inter liberos,remitto te ad d.Alex.hic.post Ang.ꝛ pau.de ca. ¶ Jn vltima parte habes qꝫ qñ est dubiũ ꝛ nõ apparet qua intentione testator incideritꝫ signa vel chordulas testamẽti,qꝫ in dubio ñscus admittit.quasi in dubio pzesumat testator: sic fecisse eo qõ heredes indignos reputauerit. Jdẽ ʒ gl.in.l.hereditas.j.de his q.vt indi.c.l.pzime.ff.de his q̃ in testa.delen. Contrarium tenent vbiq; doct. cum maior: sit fauor veniẽtium ab inteſtato:quibus est magis debita successio. Et qꝫ in dubio nemo pzesumit indignus.l.peto.§.fratre.ff.de fi.ꝛ l.cãcellauerat.in pzin.ff.de his que intest. delen. Nec ob.l.pzime alleg.in gl.qꝫ loquitur in terminis valde diuersis:quãdo testator solũ cancellauit nomina heredũ. Et sic videtur voluisse q̃ legata valeãt. Et istud non posset esse nisi fiscus admitteret ex testõ:ʒ hic testator fecit actum p quem totum testamẽtũ annullat:ſcz incidendo sigilla testiũ:per quã incisionẽ in totum periit fides testamenti.ꝛ ad hanc qõnẽ oino vide Jo.an.in ti.de instru.edi.§.compendiose.ver.quid si pri⁹. ꝛ bal.ꝛ Sal.hic. ¶ Sl.in ver.ad hereditatẽ.bene dicit.Nam si vino testatore signa sint incisa per alium,aut fortuito casu sine voluntate testatoris:tunc bene põt hereditas adiri de iure ciuili:non potest peti bono.pos.de iure pretorio. Aut istud contingit post mortem testatoris:ꝛ tunc ſi semel testamentum fuit in iudicium productum cõa iudice sine alieno defectu:tunc ex eo non solũ potest adiri hereditas de iure ciuili: sed etiam potest peti bo.pos.iuribus alleg.in gl.Si autem nunq̃ fuit presentatum in iudicio sine defectu:ꝛ tũc reperiantur incisa signa,bñ potest adiri hereditas hoc iure ciuili:sed non bonorũ pos. Ratio est,qꝫ agnitio bo.pos.de necessitate oportet q̃ fiat cõa iudice. l.ſi.§.q admi. Unde ſi iudex videat testm sine debita forma, cui signa sint incisa,nõ admittit. Sꝫ aditio hereditatis fit solo animo:ideo valet qñ testamẽtũ erat pfectũ tpe mortis testatoris. Quid ergo esset in casibus in quib⁹ nõ põt succedi de iure ciuili:sed de iure pretio tãtũ,vt in casu.l.posthumo.ff.de iniu. rup. ꝛ in alijs enumeratis per gl.magistra in.l.ſi.§. vnde leg. Quid fieret tunc incisis signis ſi solũ de iure ciuili succedi posset. Dicunt Sy.ꝛ Ang.hic:qꝫ tunc deberemus consulere imperatorẽ vel superiorem qui super hoc nouam legem conderet.l.cum de nouo.C.de legib. Jason Pisis.

1 ¶ Rusticanis existentibus in villa permissum est cõa quinq; testibus testari,ꝛ dicuntur rusticani,siue sint nobiles,siue rustici qui pro maiore parte anni habitant in villa.

2 Qui nascitur in ciuitate,ſi tamen nascitur ex patre rustico,dicitur rusticus.

3 An tempore pestis quo testes nõ possunt de facili haberi, si fieret testamentum cum minori numero septem testium : valeret tale testamentum.ꝛ nu.4.ꝛ.j.

6 Propter immnentiam pestis recedit ur a iure communi.

7 Ubi pro forma ꝛ solemnitate actus aliquid requiritur:tamen si propter necessitatem non seruetur,valebit actus.

8 Stante statuto quod contractus minorũ vel mulierum nõ valeat nisi intercedant duo notarij rogati ꝛ subscripti:ſi tempore pestis nõ possit haberi nisi vnus,valebit ille ℈ctus cũ illo solo.

9 Testamentum rompete valet cum duobus testibus.

10 An valeat statutum vel consuetudo quod valeat testamẽtum cum duobus testibus.

11 Rustici potest testari cum quinque testibus,licet in villa reperiantur sex,ꝛ non plures.

12 Leges generales intelligũtur tollere consuetudines speciales lo.ꝛ.ꝛ etiam statuta:quando princeps est certior⁹atus de eis. Jta bartholus.

Permissum est rusticis in rure facere testm cõa quinq; testib⁹,si septẽ haberi nõ possunt ſm formam hic traditã.h.d.Et est bona.l.ſm Bart.

Jtem est singu.l.ꝛ non reperitur alib⁹,vt dicit Pa u.de cast.hic. ¶ No.ex hac.l.qõ rusticanis existentibus in villa permissum est, cõa quinq; testib⁹ testari.† Et dicunt rustican i, sine sint nobiles sine rustici,qui toto tẽpore aut p maiori parte habitant in villa ſm Ray.Ang.Sal.ꝛ Pau.de ca.hic.Bar.in.l.2ficiunt. §.codicilli.ff.de iur.codi.Jac.de bel.in.§.j.in aut.quib.mo. nat. effi.sui.ꝛ in sua disputatione quam ibi ponit que incipit rex concessit.† Jtẽ qui nascitur in ciuitate,ſi tamẽ nascitur ex patre rustico dicitur rusticus:ſm Bar.in consi.suo inci.ſi filius alicuꝰ comitatensis. ¶ Extende istam legẽ quatuor seu quinq; notabilibus modis. ¶ Primo vt procedat etiã in ciue, qui cõtinue habitat in villa,ſm Ang.hic post Ly.ꝛ per Jac.de bel.in.§.j.in aut.qb.mo.na.effi.sui.ꝛ tenet Ray.ꝛ Sal.hic:an ista pzima extensio sit vera patebit ex his que dicam in sequenti extensione. ¶ Secundo ꝛ fortius extẽde istã legẽ vt habeat locũ etiã in ciue inhabitate ciuitatẽ:sed reperiꝫ in villa.ꝛ ibi infirmus condit testm.qꝫ poterit cũ quinq; testibus testari p hãc legẽ,ʒ Ly.hic ponderantẽ ad hoc rationem in hac lege expressam.qꝫ si plures haberi nõ possunt,quinq; debẽt sufficere.Et p eãdẽ rationẽ idẽ tenet Alb.Bal.ꝛ Sal.hic. Ponderant etiã Bal.ꝛ Sal.tex.ibi ad dei humanitatẽ respicientes.ꝛ sic ista lex videtur se referre ad ius diuinũ. Tñ hec vltima põderatio nõ videt bona : qꝫ si verũ esset qꝫ ista.l.haberet respectũ ad ius diuinũ, certe sufficeret cũ duob⁹ testibus testari.c.cũ esses.ꝛ.c.relatũ.el.j.de testa.ꝛ tñ hic requirunt quinq;.Tene contra hanc extẽsionẽ:ꝛ cõtrariũ tenet Jaco.de are.Bar.ꝛ Fulg.ꝛ.d.Alc.hic.ꝛ etiã.d.Fran.de are.hic per tex.in.l.conficiuntur.§.j.ꝛ ibi etiam Bar.ff.de iure codi.ꝛ qꝫ priuilegiũ huius legis nõ est cõcessum loco simpliciter,ʒ perionis:hoc est rusticis in loco.ꝛ ita tenet Jac.de bel.in.d.§. j.i aut. qb.mo.na.effi.sui.ꝛ Raph.cu.in.l.ſi.ff.de testa.mili. Jtẽ facit qꝫ iste tꝛt.multis vicibus repetit de rusticanis:ergo nõ debet esse idem in alio non rustico. Nec est bonũ fundamẽtũ partis ꝛ rie ponderantis istum tex.quãdo plures haberi nõ possunt : qꝫ aduertendũ est qõ in isto tex.duplex est ratio in rusticanis,vna est ꝓpter simplicitatẽ:ꝛ ista colligit ex proemio.l. qõ importat cãm finalẽ,vt est tex.in.l.ſi.ꝛ ibi Bar.ꝛ Bal.ꝛ alij ad hoc no. ff. de here.inſt.ſi.ꝛ sic sola necessitas nõ vꝫ sufficere. Et per hoc vltimũ reddit etiã periculosa prima extẽsio qua dedi. ¶ Tertio extẽde istã legẽ vt pcedat qñ tpe cõditi testamẽti alig; erat rusticus,ꝛ moriabat in villa.nã licet postea efficeret⁹ ciuis, tamẽ valeret testm per eũ prius cõditũ cũ minori numero septẽ testiũ per hanc legẽ.qꝫ sufficit qꝫ tpe cõditi testamẽti esset rusticꝰ ꝛ in villa. Jta tenet Bald.in.l.ſi qs heredẽ.circa medi.C.de institꝛ subsiti.Et sic põdera qꝫ quo ad solennitatẽ testamẽti attẽdim⁹ tps conditi testamẽti,nõ aũt tps mortis,ʒ testator mutet qualitatẽ:qõ cõfert ad ea q̃ dixi in.l.iubemus.ver.pe.ſ.eo. Pro ista extensione vltra Bal.adde tu rationẽ. nã qualitas rusticitatis adiecta vbo dispouerit,in hac.l.circa ſi.intelligit ſm tps verbi cui adiicit.l.in delictis.§.ſi dãnũ extraneꝰ.ꝛ ibi Bar.ff.de noxa. l.titi⁹.ꝛ ibi Bar.no.ff.de test.mil.ꝛ latiꝰ Bar.in.l.ex facto.in pn. in.q̃.col.ff.de vul.ꝛ pu. ¶ Quarto extẽde istã legẽ,vt pcedat genoraliter,nõ solũ qñ rusticꝰ testaret in scriptisc,sed etiã qñ testare tur sine scriptis,ꝛ sic nũcupatiue.ſm Ly.hic.ꝛ Bar. qꝰ dt sic seruari de cõsuetudine.ꝛ sequunt alij,ꝛ Bar.ꝛ alij in.l.pe.ff.eo.ꝛ in d.§.codicilli.ad ſi.Licet glo.in.l.q tẽdo.§.ſi.ff.eꝛ tenuerit qꝫ ista lex solũ habeat locũ in testamẽto in scriptis.ꝛ sic ſapprobauerit opi.Alꝫ relatã hic in gl.in ẋ.scriptura.q̃ hic nihil clare firmat. Pro cõi opi.facit:qꝫ regulariter bonũ est arg.de testamento in scriptis,ad testm nũcupatiuũ ꝛ eo.l.iubemus.ẋ.quẽadmodũ.ꝛ ibi gl.ſ.eo. ¶ Limita nunc istã legẽ ꝛ restringe vt solũ habeat locũ in illis villis ꝛ castris in qb⁹ antea vigebat cõsuetudo diminutiua solennitatis testorũ.locus est in alijs villis.ita tꝫ glo. sup ver.ſi.ita tñ ꝓ istũ tex.in ver.antiquã eorũ cõsuetudinẽ.quã seqr Jul.hic.ꝛ vꝫ sequi Bal.ʒ nõ clare firmet in.d.l.cõficiũ.§. codicilli.Sed ista restrictio est falsa ꝛ reprehenditur p Ange.ꝛ Sal.Pau.de ca.ꝛ.d.Alc.hic.ꝛ añ eos pleni⁹ Bar.in.d.§. codicilli.qꝫ als ista.l.redderet sine effectu:ꝛ esset modice aut nullꝰ vtilitatis.Et sic erit quta extẽsio ad hãc legẽ. ¶ Scõo ꝛ notabiliter limita:qꝫ ʒ rusticis testantibus in rure sit dispẽtatꝫ ꝓ hãc legem in numero testiũ,qñ nõ habeãt copia plonariũ : put in ciuitatibus.ſ.qõ coram quinq; teſtib⁹ possint testari:tñ per hanc legẽ nõ est dispensatũ quo ad idoneitatẽ testiũ. nã illi quinq; testes debẽt saltẽ esse idonei,ꝛ habere quinq; requisita q̃ declaraui in.l.hac cõsultissima.in pzin.ſ.eo.vnde femine nõ possent esse testes in tali testamento rustici nec serui.qꝫ quod nõ mutatur quare stare pzohibẽt.l.sancimus.ſ.eo.ꝛ.l.pzecipimus.in fi.C.de appe. Ad idẽ tex.in.c.cũ esses.de test.in ver.idoneis.vbi licet in aliquo sit diminutus numerus testiũ.tñ circa idoneitatem nihil est immutatũ,vt declaraui in.d.l.hac ꝟiultissima.in pn. Ad idẽ facit regula.l.ſi qñ.in pn.ſ.de ino.te. Et ita in ſpẽ ꝓ femineꝰ nõ possint

possint esse testes in testamẽtis,rusticorũ,vt determinat.d.Alc. in consi.lxx.in.ij.vol.inci.viso cõsilio als ꝓ me reddito.in.vij.co.

3 ¶ † Sic se offert pulchra ꝛ vtilis.q.nũqd si fieret testm tpe pestis,quo tpe non possunt testes de facili haberi:valeret testamẽtũ cũ minori numero septẽ testiũ Bal.hic singulariter determinat ꝓ sic:ꝓpter necessitatẽ:in qua se fundat ista lex. Et idem dicit esse in eo qui tenet in carceribus a quodam tyranno. nam cũ ibi in carcerib⁹ nõ habeat copia testiũ,valeret testm cũ minori numero septẽ testiũ. Jta tenet Bal.hic.hoc vltimũ his repetẽs: primo in pzin.huius.l.ij.ꝛ in fi. Et istud vltimũ sequit Sali. hic. Tamen de hoc tex.nõ põt fieri fundamentũ imo probaret contrariũ:qꝫ sola necessitas nõ est sufficiẽs nisi concurrat simplicitas rusticana,vt.ſ.declaraui.Sed pro sententia Bald. q̃ testm conditũ tpe pestis cũ minore numero septẽ testiũ valeat.facit tex.in.l.ſi.ff.de testa.mil.ꝛ in.l.j.ff.de bo.pos.ex test.mili. vbi existens in actu guerre dato qꝫ non sit miles,põt testari cũ minori numero septẽ testiũ.ꝛ nos habem⁹ qꝫ tẽpus guerre vigẽtis inter homines ꝛ tẽpus mortalitatis seu pestis equiparantur:qꝫ tunc censẽt esse bellũ inter deũ ꝛ homines.nã sicut primo tpe nõ currit prescriptio:ita nec ſcõo.ita notabiliter equiparat Bart. in.l.naturaliter.in pe.col.ff.de vsuca.Can.in.c.ex transmissa.de pzescr.Tamẽ hnic fundamẽto respõdet Alex.hic:ꝓ in illis. Il. illud pcedit fauoze publico,in illis qui pzeliant pro republ.data ꝓ non sint milites:que ratio cessat in priuatis hominib⁹ tẽpoze pestis. Et per hoc infert nouiter do. Atre.† ꝙ ſi tẽpoze pe- 4
stis aliqui remanssent in ciuitate pro republi.puta aliqui officiales,tunc possent testari ci nõ minori numero:qꝫ tũc isto casu minor ita in eis ratio.d.l.ſi.ff.de testa.mili. Ad idẽ pro sententia Bal. facit illud qõ singulariter decidit Ang.in rep.l.ſi vacantia.in.ꝛ. col.C.de bo.va.lib.ẋ.vbi determinat qꝫ ſi sit statutũ in ciuitate ꝙ non possit fieri testamẽtũ nisi illud scribatur per notariũ matriculatũ,qꝫ si tpe pestis nõ reperiat aliquis notarius matriculatus,poterit fieri testamentũ ꝓ aliũ notariũ nõ matriculatũ, ꝛ istud opportune ad propositũ adducitur. Tñ.d.Alex.respõdẽdo dicit qꝫ illud dictum Ang.est falsus:per tex.in.d.l.conficiũt. §.codicilli.ad quẽ statim respõdebo. Preterea ibi saltẽ adhibuit alium notariũ loco matriculati. Tñ clarius respondẽ ꝙ in casu Ang.testato:dicitur bene testat⁹ inspectis regulis iuris cõis: qꝫ vbi actus ʒ fieri coã certo officiali,certe ſi ille nõ reperitur in ciuitate poterit talis actus expediri coã alio.tex.est in.l. vbi absunt.ff.de tuto.ꝛ cura.dat.ab his. quod nõ est in casu nostro.

¶ Cõtrariã opi.cõtra Bal.qꝫ imo tẽpoze pestis nihil diminuitur i testamẽtis circa solẽnitatẽ:ꝛ cõsequẽter ꝙ nõ valeat testm tñc cõditũ cũ minori numero septẽ testiũ.tenent Raph.Fulgo. a
Pan.de cast.d.Fran.de are.ꝛ.d.Alc.hic.Et propter[a] hoc dicit Raph.Ful.hic in vna lectura qꝫ dña Aquila vroꝛ dñi Signorol.de homodeis de Mediolan.infecta peste,ꝛ ꝓpterea non valens habere testes,fecit se portari extra domũ in viã publicã,vt b
ibi testaret habens audiẽtes suã voluntatẽ. Jandeb opi.contra Bal.tenet expresse Ang.in.d.l.cõficiunt.§.codicilli.ꝛ Lud.roq̃ late disputat istũ passum in repe.aut.similiter.C.ad leg. fal. in.xxxiũ.speciali pie cause inter vltimas volũtates.ꝛ dicũt esse de mente Bart.in.l.j.ff.de bon.pos.ex test.mili. ponderãdo qõ Bar.ibi dicit qꝫ vtile esset ista statuere,qꝫ tẽpoze pestis valeret testm cũ minori numero.ergo ꝓsupponit qꝫ de iure cõi non valeret. Jandẽ opi.tenet Raph.cu.in.l.ſi.ff.de test.mili.ꝛ eam cõsulendo tenuit.d.Alex.in consi.clxxvij.in.ij.vol.inc.viso themate mihi exhibito.in.iij.col.ꝛ in cõsi.lxx.in.ij.vol.qõ inci.viso ꝙ silio als per me reddito.in.vij.col.vbi dicit magnũ verbũ.ſ.istam esse cõem opi.qꝫ ꝛ testamẽtũ fiat tẽpoze pestis,tñ nõ est dispẽsatum circa solẽnitatẽ requisitã a iure cõi.alle.Ly.in.d.l.cõficiũt.§.codicilli.ꝛ ibi etiã tenet fortius singulariter Alex.qꝫ tẽpoze pestis nõ possit mulier esse testis in testamẽto. In cõtrariũ tñ facit, qꝫ mulieres admittunt in testes in subsidiũ, quãdo mares haberi nõ possunt. Jdeo ʒ in criminalibus mulier nõ possit esse testis in cã capitali.c.fœmas.ad ſi.de ver.sig.xxxiiij.q.vj.c.mulierem.tñ admittit qñ p mares probari nõ põt ſm Jo.an.in addi.Spe.in ti.de teste.§.j.in addi.que incip.ferr Jac.de aret.sequit Alex.in cõſi.xxxiũ.in.ij.vol.aiaduersis.in.iiij.col.facit bonus tex.in simili.in.c.ſi.de test.cog.iuncta.l.qñ liberi.C.de test.vbi idẽ decidit ꝺ 7
socio criminis. Jandẽ opi.tenẽt Lud.ro.ꝛ.d.Alc.in.l. casus. ſ. e.ꝛ sentit ẽt Pau.de ca.ibi:nõ tñ aperte loquit de tẽpoze pestis p illũ tex.vbi est casus qꝫ ʒ cõtingat casus necessitatis, nõ ꝓpterea remittit aliqd de nmero testiũ. Et p ista sententia ꝛtra Bal.precipue adducit tex.pro potissimo fundamẽto in.d.l.cõsiunt.§.codicilli.ʒ respõde qꝫ ʒ tex.ibi dicat qꝫ nõ aderant in pũtia nisi quinq; testes:ꝛ sic nõ poterat testari ʒ bene codicillaris:tñ ibi nõ aderat ista necessitas:qꝫ ʒ cõtingẽter esset ꝙ ibi non adessent nisi quinq; testes:tamẽ nõ negat litera quin plures potuissent reperiri.Et sic ibi nõ aderant plures testes actu:sed hic in qõne nostra non aderãt nec actu,nec habitu.ꝛ sic nec potẽtia cõsiderabili per verisimile.Nec ob.tex.ibi,in versi.facultatẽ. qui vꝫ refragari:qꝫ intelligit.l.cõmoditate vel opportunitatẽ. ad quetur etiã qꝫ spale est fauoze publico in illis q̃ ꝓ repu.militãt.d. l.ſi.ff.de testa.mil.ergo secus vbi cessat iste fauor:publ.vt in casu nostro.ꝛ sic sol⁹ casus necessitatis ibi non sufficit. Pro ista opi. facit vltra alios.Oder.quia cuz regula sit generalis ꝙ in testamẽto requirant septem testes:ꝛ Jmperator hic in versi.sancimus,disponat qꝫ istud seruẽ in oĩb⁹ ciuitatib⁹ ꝛ castris romani imperij.sed ꝙ tpe pestis possit fieri testm cũ minori numero.nulla lege caueat.ergo cũ ista exceptio de tpe pestis nulla lege pzibeat standum est regule.vt dicit tex.in.c.ad decimas.in fin. de restit. spo.ꝛ in.l.suns quoq;.ver.puto.ff.de heredi.instit.Bald.in.c.j.in iij.col.de alie.iud.mu.can.fac.Et dicit Bal.in.l.ſi tutor. in ſi.C. de seruo pig. da.ma.qꝫ regule iuris sunt tenaciter obseruande: nisi in cõtrarium appareat exceptio vel dispositio specialis. Et istud est quod in proposito ꝓprie vult dicere Bart.in.d.l.ſi.ff.de bo.pos.ex testa.mil.dum dicit qꝫ bonũ esset puidere qꝫ testa. nõ solenniter facta tpe pestis.valeãt.nam cõsiderauit Bar.qꝫ esset equũ qꝫ de hoc fieret lex:sed cũ nõ sit lex q̃ hoc dicat,Bar.voluit ponere istam exceptionem sine lege,cũ regula sit qꝫ testm nõ vꝫ si solũ vnus de septem testibus deficiat.l.ſi vnus.ſ.eo. Secundo pro ista parte vltra alios potes inducere istum tex.in quo se fundat Bal.cõtra eum hoc modo inducendo.naz ſi sola necessitas vbi nõ põt haberi copia testiũ esset causa sufficiens vt qs posset testari cum minori numero septẽ testiũ,certe cũ ista lex loquit in locis in quibus raro põt haberi copia peritorũ : frustra tor.ie requireret alia qualitatẽ persone.ſ.qꝫ sint rustic⁹ani:ꝛ tñ qõ sint rustic⁹ani est alia causa finalis:vt pt⁹ ex premio hui⁹ legis: qõ de notat causaz finalẽ:ꝛ qꝫ pluries repetit de rusticis,vt.ſ.dixi.ergo aperte ꝓbat iste tex.qꝫ sola necessitas ꝛ carẽtia personarũ nõ sufficiat vt qs possit testari cũ minori numero septem testiũ.nisi etiã aliud ẋcurrat. Jtẽ aduerte ad aliud qõ. ſ. adductũ fuit qõ speciale est fauoze publico,in.d.l.ſi.ff.de test.mil.põt dicere verũ esse qõ sit spale.ſ.vt testet iure militũ.qõ nõ est hic. cũ debeãt adesse quinq; testes. ¶ † Quid tenendũ:ʒ passus sit valde ambiguus:ꝛ tamen magna equitate nitit prima opi. Bal.ꝛ si casus cõtingeret pro ea cõsulere qñ tpe pestis esset tale q̃ multi testes a
ꝓpter ingens periculũ verisimiliter haberi nõ possent. Ultra Bal.adde idem tenere Raph.cu.in.d.l.cõficiunt.in.§. codicilli. ꝛ dicit qꝫ ista est equior:ꝛ humanior sententia.Eã multũ late tenet Florzia.de sancto petro.in.l.milites.per illũ text.ſ. de testa. b
mili.qꝫ sicut in milite in cõductu belli testãte remittit solẽnitas ita ꝛ in testãte tpe pestis:cũ illo tẽpoze plures haberi nõ possent.Jdẽ tenet do.Alex.sibi ẋi⁹ in.l.scriniarios.in vlt. col. per gl.ibi.ſ.de test.mil.ꝛ ibi tenet plus. ꝙ etiam tunc tẽpoze pestis valeret testm cũ duobus testibus.pzout est etiã de mẽte Florzia. in.d.l.milites.quãuis Bal.hic loquat de quinq;. ¶ Pro ista opi.nia moueoꝛ p tex.d.l.casus.ſ.eo.quẽ alⁱod.ponderãt pro eorũ opi.sed ego retoꝛqueo cõtra eos.nam in testamẽtis inter alias solennitates due requirunt. Prima requirit numerus septẽ testiũ.Scõo requirit ꝙ testm fiat vno contextu.pone ꝙ ppter necessitatẽ,puta ppter cõtagionem remoueant aliqui testes:certe nil dispẽsatur in numero testiũ:eo qꝫ alij possunt haberi ꝛ furto gari,sed bene dispensatur in alia solennitate, ꝙ testm fiat vno cõtextu.ex quo necessitas que superuenit impediuit contextu. vbi ergo necessitati puidere põt,nõ dispẽsat.ꝓ.d.l.casus.sec⁹ qñ verisimiliter prouideri nõ potest,vt in casu nostro.Et ſi dicatur ibi ppter necessitatẽ nõ tollitur solẽnitas.sed solũ suspenditur ad tps:dico ꝙ imo tollitur ex quo testm nõ est factũ vno contextu ꝓout debebat.Et ſi iterũ instas ibi nõ tollitur ʒ aliquid relaxatur de solennitate.dico ꝙ etiã in casu nostro non in totũ tollitur solẽnitas numeri testiũ:sed aliquid diminuit ppter necessitatẽ. † Secũdo moueoꝛ:qꝫ ppter imminẽtiã pestis recedit 6
a iure cõi.l.de etate.iuncta.l.pcedẽti.vbi no.ff.ad treb.qꝫ vulgatũ est ꝙ necessitas nõ ʒ legẽ nec subiacet legi.l.j.ꝛ ibi Bart.in fi.C.de ope.lib.ẋ ibidẽ pulchre Bal.ꝛ in.l.j.ff.de offi.consu.ꝛ.c. qõ nõ est licitũ.de reg.iur.ꝛ ibi glo.no.multa iura allegat. Jtem necessitas facit probabile illud qõ alias non esset ꝓbabile,dixit Bal.in.l.ſi testm.ſ.e. † Tertio pro hac parte ꝓncipaliter ꝛ fortius facit,qꝫ etiã vbi aliqd pro forma ꝛ solẽnitate actus requrit, tñ ppter casum necessitatis valet actus gestus nõ seruata illa solẽnitate.nã ꝓ solẽnitate ſnie requirit ꝙ ferat iudice ꝙ sedẽte in loco maioꝛi,ꝛ alr lata non ʒ.l.ſi vt ꝓponis.el.ij.C.qõo ꝛ qñ index.l.pe.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ tñ metu periculi vite alibi lata tenet. puta super turri.ſm gl.in.l.j.C.de sen.ex bzeui.reci.ꝛ licet Bar. ibi astringat illã glo.tñ Bal.ꝛ magis cõiter alij ibi intelligunt simpliciter illã gl.procedere vt rei necessitas hoc permittat, argu.l.cesar.ff.de publi.ꝛ idẽ tenet glo.in.c.ſi.in ver.sedẽdo.de rejud.in.vj.Posses tñ dicere ꝙ ibi omissio illi⁹ solẽnitatis nõ sit

a ¶ Et propter. Alc.lib.ij.consil. lx.vilo consi.col. penul. Dur.

b ¶ Eandẽ. Deci.lib.iij.consi.ccl xxiij. Ampliat Lot.lib.iij.cons. clxx. tantum in hac.vide dist. de Ripa in tracta. pestis.ij.parte.ij. partis. Pur.

c ¶ Ambiguus. facit quod dicit Bald.nouel.in tracta dotis.parte.vj. pzinulegio zj.col.ix. Purp.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

tãti preiudicij quãti omissio septẽ testiũ in testamẽto l.ſi.C.de fideic. Sz ista differẽ. nõ est bona: ex quo vtrobiq; lex vltra pcedit: nullando: neutro casu põt dici legis solemnitas. vt no. in l.j.ff.de lib.z post. Quarto prio ista cadẽ pte in actu practico z in iudicando stringit: q; in dubijs opi tenẽda est illa que fauet testamento. l.ũ. pars. in prin. ff. de inoffi. test. c. ſi. in arg. de reiud. quia cã conseruationis testamẽti cõcernit publicã vtilitatẽ l. vel negare. ff. quẽadmo. test. ape. gl. in. l. gallus. ſ. quid ſi is in
8 verbo vtilitatẽ. ff. de lib. z post. †Quinto moueor per illud qõ decidit Ang. in. ſ. quod autem. in aut. de non alie. per illũ text. in ver. aut etiam vno ſi vnum solum ciuitas habeat. vbi determinat q; stante statuto q; nullus cõtractus minorum vel mulierũ valeat nisi interueniãt duo notarij rogati z subscripti: cum te si tempore pestis non posset haberi nisi vnus notarius, valeret cum illo solo. ita decidit per illum tex. z per tex. nostrũ. Nec huic vadunt solutiones tradite per do. Alex. hic ad illud qõ vult Ang. in. ſ. ũ vacãtia. Et ita parte puto equioze z verioa rem. ¶†Iſlo. etiã casum in quo valeret testamẽtum cõditũ cuz duobus testibus tantum: qñ rompeta aliquo castro in itinere infirmarei: valeret testamẽtum cũ duobus testibus: propter famorem cultus diuini ad similitudinẽ militũ tpaliũ: ita determinat Ang. in aut. oẽs peregrini. per illũ tex. C. cõia ò suc. Pau. de ca. in. l. nutritoribus. eo. ti. z ibi limitat verũ ſi moriatur. sec⁹ ſi superuiuant. facit tex. in. l. milites. ſ. de test. mi. Scõ limitat no. Ang. in. d. ſ. quod autẽ. in aut. de non alie. vt sit verũ quan
10 plures testes commode haberi non possunt. ¶†Secũdo prin cipaliter inducitur illa. l. per Bar. z alios q; non valeat cõsuetudo vel statutũ ciuitatis Venetiarũ qua disponitur: q; possit fieri testamẽtũ cũ duobus testibus. nam dicit Bart. q; est cõtra hanc. l. vbi consuetudo rusticoru diminuens numerũ testiũ non valebat, niſi fuisset confirmata per Imperatorem hac. l. Sz certe inductio Bar. de hoc tex. nõ multũ valet. eo q; ista. l. loquit in rusticis qui non habent potestatẽ condendi legẽ vel cõsuetudinem: sed debent vti statutis z legibus ciuitatis cui subsunt. ita Spe. per illũ tex. in ti. de instru. edi. ſ. cõpendiose. ver. Sz nũquid dicemus. quem sequitur Bal. in aut. defuncto. ad ſi. C. ad Treby. ò quovlcũmo per Bar. in. l. minus. populi. in. ij. col. ff. de iust. z iur. z Bal. in. l. j. in prin. C. que sit lon. consue. z in. l. de quibus. ff. de legi. Tamẽ dicit Bal. in. l. ſi certis annis. in pe. co. C. de pac. q; etiã cõsuetudo rusticoru est seruãda. Vel scõ rñdet ſm Bal. z Pau. de ca. hic, q; ideo consuetudo rusticoru fuit hic cõfirmata ab iperatore. eo q; fuit inducta a rusticis legũ ignaris: vñ videbat erroze iuris inducta. l. qõ nõ ratione. z. l. qs vero contra. ff. de legi. Magis facit iste tex. ponderatus. in versi. vsq; ad, quinq; modis omnibus testes z ver. minus aũt nullo modo cõcedimus. que verba geminata multũ debent operari. l. balista. cũ ſi. ff. ad treb. Per q; verba videt impator derogare cõsuetudini future: p ea q; tradiũt in. l. ſi mihi z tibi, i. ſ. lega. ff. ò le. j. Itẽ dicta verba nullo modo sunt tãte importãtie q; intelligatur prohibita dispensatio. in Ziũ gl. est fin. in cle. ſi. de eta. z quali. quã prio sing. alle. Imo. c. cũ esses. de testa. Istã qõstionẽ aliter nõ disputo hic: q; plene examinaui in. l. j. C. de sum. trini. vbi Bar. ponit. in. ij. q. z ibi Bar. respondet ad istã legẽ q; hic cõsuetudo preterita limitat, nõ autẽ futura prohibetur: ſm Ly. in. l. dudum. C. de Jhẽ. emp. ¶†Tertio principaliter no. vnuz mirabile ſm Pau. de ca. ex hoc tex. in ver. ſi nauteꝛ. in nullo, q; ſi in villa nõ reperiant septẽ testes, ſz sex tãtũ: quinq; sufficiũt. Et ratio est ſm do. Alex. q; in vltimis voluntatibus nõ reperitur q; in aliquo requirantur sex, sed duo aut tres vel quinque vel septẽ tũ sum mariũ Bar. innuit Zriũ: niſi intelligat ſm istũ text. ad quẽ referri dz. Itẽ p isto notabili facit: q; iste numerus quinque testium, in qualibet vltima voluntate regritur. l. ſi. ad ſi. C. de codi. ¶†Altio ista lex facit ſm Bar. z alios post pet. z Ly. hic, q; leges generales intelligunt tollere cõsuetudines speciales loci, z pariter statuta, q; princeps est de eis certio: ratus. in ẽtra. c. j. in prin. de const. in. vj. tũ Bar. in. l. aũ. ſ. diuus. ff. de sepul. vio. dicit q; ista. l. cũ violentia ad istud allegatur. De quo puncto vide Bar. in. l. de quibus. in. ij. col. z ibi dixi z alij ponunt. ff. de legib. z in e trauag. ad reprimendum. in verbo non obstantibus. ad ſi. z Canoniste in. c. ſi. de consuetu. Jason pisis.

¶De heredibus instituendis. Rubrica.

¶Continua rubricam quo ad duas sui partes, vt per Ly. Sal. Fulgo. z Pau. de La. hic.

Deportatus est incapax hereditatis z legati. fallit tamẽ in multis casibus.

Dictio tanquam, regulariter est nota impropietatis.

Quando deportatus est institutus heres: ad quem pertinet hereditas, cum ille sit incapax.

4 An banniti nostri tempozis equiparentur deportatis.
5 Bãnitus qui potest impune offendi ex forma statuti, nõ perdit successiões prouenientes de iure cõi: sed bene pueniẽtes de iure mũicipali: qñ bona illius successiõis sunt extra territoriũ. nu. 6.
7 Quando bannitus potest offendi: potest non solũ in persona, sed etiam in bonis.

l.j.

QUi deportãtur. Institutio deportati é pro nõ scripta. h.d. ¶†No. q; deportatus est incapax hereditatis z legati. z sic nõ hz testamen i factionem passiuã, vt hoc tex. hoc est nõ
d testamẽti factionẽ actiuã: hoc est nõ posset facere testm. l. eius qui. ſ. j. ff. de test. Ratio aũt quare deportat⁹ nõ põt institui est, q; hereditas siue ex testamento siue ab intestato deferat semper est de iure ciuili. Lege obuenire. z. l. verbis legis. ff. de verb. sig. z glo. no. in. l. j. ff. de acq. re. do. ſz deportatus hz naturaliter viuat, tamẽ per. l. ciuilẽ habetur p mortuo. l. j. ſ. pe. ff. de bo. pos. ℈ tab. l. ſi necẽ. ſ. ſi deportat⁹. ff. de bo. lib. ideo perdit oia q; sunt iuris ciuilis z retinet ea q; sunt iuris gentiũ. l. quidã sunt. ff. de pen. z. l. ſi mandauero tibi. ſ. is cuius. ff. mã. z ista ratione ponit gl. hic.
¶Ista regula ꝓmo fallit qñ ſnia deportatiõis statim effectus liter valet, ita q; non eget cõfirmatione. secus esset ſi egeret confirmatione, z ideo ſi preter deportasset aliquem in insuiam, z q; nõ habebat insulã sub se requirebat confirmatio principis interim ergo oũ cõfirmaret ſnia a principe valet institutio. l. j. ſ. deportatos. ff. de le. iij. gl. no. in. l. illicitas. ſ. q; vniuersias. ff. de offi. preſi. bon⁹ tex. in. l. ſi quis filio exheredato. ſ. eius. ff. de iiu. rup.
¶Scõ limita istã legẽ, pcedere in deportato. sec⁹ aũt est cõtra
e hanc. l. vbi consuetudo rusticoru diminuens numerũ testiũ non valebat, niſi fuisset confirmata per Imperatorem hac. l. Sz certe inductio Bar. de hoc tex. nõ multũ valet. eo q; ista. l. loquit in rusticis qui non habent potestatẽ condendi legẽ vel cõsuetudinem: sed debent vti statutis z legibus ciuitatis cui subsunt. ita Spe. per illũ tex. in ti. de instru. edi. ſ. cõpendiose. ver. Sz nũquid dicemus. quem sequitur Bal. in aut. defuncto. ad ſi. C. ad Treby. ò quovlcũmo per Bar. in. l. minus. populi. in. ij. col. ff. de iust. z iur. z Bal. in. l. j. in prin. C. que sit lon. consue. z in. l. de quibus. ff. de legi. Tamẽ dicit Bal. in. l. ſi certis annis. in pe. co. C. de pac. q; etiã cõsuetudo rusticoru est seruãda. Vel scõ rñdet ſm Bal. z Pau. de ca. hic, q; ideo consuetudo rusticoru fuit hic cõfirmata ab iperatore. eo q; fuit inducta a rusticis legũ ignaris: vñ videbat erroze iuris inducta. l. qõ nõ ratione. z. l. qs vero contra. ff. de legi. Magis facit iste tex. ponderatus. in versi. vsq; ad, quinq; modis omnibus testes z ver. minus aũt nullo modo cõcedimus. que verba geminata multũ debent operari. l. balista. cũ ſi. ff. ad treb. Per q; verba videt impator derogare cõsuetudini future: p ea q; tradiũt in. l. ſi mihi z tibi, i. ſ. lega. ff. ò le. j. Itẽ dicta verba nullo modo sunt tãte importãtie q; intelligatur prohibita dispensatio. in Ziũ gl. est fin. in cle. ſi. de eta. z quali. quã prio sing. alle. Imo. c. cũ esses. de testa. Istã qõstionẽ aliter nõ disputo hic: q; plene examinaui in. l. j. C. de sum. trini. vbi Bar. ponit. in. ij. q. z ibi Bar. respondet ad istã legẽ q; hic cõsuetudo preterita limitat, nõ autẽ futura prohibetur: ſm Ly. in. l. dudum. C. de Jhẽ. emp. ¶†Tertio principaliter no. vnuz mirabile ſm Pau. de ca. ex hoc tex. in ver. ſi nauteꝛ. in nullo, q; ſi in villa nõ reperiant septẽ testes, ſz sex tãtũ: quinq; sufficiũt. Et ratio est ſm do. Alex. q; in vltimis voluntatibus nõ reperitur q; in aliquo requirantur sex, sed duo aut tres vel quinque vel septẽ tũ sum mariũ Bar. innuit Zriũ: niſi intelligat ſm istũ text. ad quẽ referri dz. Itẽ p isto notabili facit: q; iste numerus quinque testium, in qualibet vltima voluntate regritur. l. ſi. ad ſi. C. de codi. ¶†Altio ista lex facit ſm Bar. z alios post pet. z Ly. hic, q; leges generales intelligunt tollere cõsuetudines speciales loci, z pariter statuta, q; princeps est de eis certio: ratus. in ẽtra. c. j. in prin. de const. in. vj. tũ Bar. in. l. aũ. ſ. diuus. ff. de sepul. vio. dicit q; ista. l. cũ violentia ad istud allegatur. De quo puncto vide Bar. in. l. de quibus. in. ij. col. z ibi dixi z alij ponunt. ff. de legib. z in e trauag. ad reprimendum. in verbo non obstantibus. ad ſi. z Canoniste in. c. ſi. de consuetu. Jason pisis.

¶De heredibus instituendis. Rubrica.

¶Continua rubricam quo ad duas sui partes, vt per Ly. Sal. Fulgo. z Pau. de La. hic.

Deportatus est incapax hereditatis z legati. fallit tamẽ in multis casibus.

Dictio tanquam, regulariter est nota impropietatis.

Quando deportatus est institutus heres: ad quem pertinet hereditas, cum ille sit incapax.

4 An banniti nostri tempozis equiparentur deportatis.
5 Bãnitus qui potest impune offendi ex forma statuti, nõ perdit successiões prouenientes de iure cõi: sed bene pueniẽtes de iure mũicipali: qñ bona illius successiõis sunt extra territoriũ. nu. 6.
7 Quando bannitus potest offendi: potest non solũ in persona, sed etiam in bonis.

l.j.

QUi deportãtur. Institutio deportati é pro nõ scripta. h.d. ¶†No. q; deportatus est incapax hereditatis z legati. z sic nõ hz testamen i factionem passiuã, vt hoc tex. hoc est nõ
d testamẽti factionẽ actiuã: hoc est nõ posset facere testm. l. eius qui. ſ. j. ff. de test. Ratio aũt quare deportat⁹ nõ põt institui est, q; hereditas siue ex testamento siue ab intestato deferat semper est de iure ciuili. Lege obuenire. z. l. verbis legis. ff. de verb. sig. z glo. no. in. l. j. ff. de acq. re. do. ſz deportatus hz naturaliter viuat, tamẽ per. l. ciuilẽ habetur p mortuo. l. j. ſ. pe. ff. de bo. pos. ℈ tab. l. ſi necẽ. ſ. ſi deportat⁹. ff. de bo. lib. ideo perdit oia q; sunt iuris ciuilis z retinet ea q; sunt iuris gentiũ. l. quidã sunt. ff. de pen. z. l. ſi mandauero tibi. ſ. is cuius. ff. mã. z ista ratione ponit gl. hic.
¶Ista regula ꝓmo fallit qñ ſnia deportatiõis statim effectus liter valet, ita q; non eget cõfirmatione. secus esset ſi egeret confirmatione, z ideo ſi preter deportasset aliquem in insuiam, z q; nõ habebat insulã sub se requirebat confirmatio principis interim ergo oũ cõfirmaret ſnia a principe valet institutio. l. j. ſ. deportatos. ff. de le. iij. gl. no. in. l. illicitas. ſ. q; vniuersias. ff. de offi. preſi. bon⁹ tex. in. l. ſi quis filio exheredato. ſ. eius. ff. de iiu. rup.
¶Scõ limita istã legẽ, pcedere in deportato. sec⁹ aũt est cõtra
e hanc. l. vbi consuetudo rusticoru diminuens numerũ testiũ non valebat, niſi fuisset confirmata per Imperatorem hac. l. Sz certe inductio Bar. de hoc tex. nõ multũ valet. eo q; ista. l. loquit in rusticis qui non habent potestatẽ condendi legẽ vel cõsuetudinem: sed debent vti statutis z legibus ciuitatis cui subsunt. ita Spe. per illũ tex. in ti. de instru. edi. ſ. cõpendiose. ver. Sz nũquid dicemus. quem sequitur Bal. in aut. defuncto. ad ſi. C. ad Treby. ò quovlcũmo per Bar. in. l. minus. populi. in. ij. col. ff. de iust. z iur. z Bal. in. l. j. in prin. C. que sit lon. consue. z in. l. de quibus. ff. de legi. Tamẽ dicit Bal. in. l. ſi certis annis. in pe. co. C. de pac. q; etiã cõsuetudo rusticoru est seruãda. Vel scõ rñdet ſm Bal. z Pau. de ca. hic, q; ideo consuetudo rusticoru fuit hic cõfirmata ab iperatore. eo q; fuit inducta a rusticis legũ ignaris: vñ videbat erroze iuris inducta. l. qõ nõ ratione. z. l. qs vero contra. ff. de legi. Magis facit iste tex. ponderatus. in versi. vsq; ad, quinq; modis omnibus testes z ver. minus aũt nullo modo cõcedimus. que verba geminata multũ debent operari. l. balista. cũ ſi. ff. ad treb. Per q; verba videt impator derogare cõsuetudini future: p ea q; tradiũt in. l. ſi mihi z tibi, i. ſ. lega. ff. ò le. j. Itẽ dicta verba nullo modo sunt tãte importãtie q; intelligatur prohibita dispensatio. in Ziũ gl. est fin. in cle. ſi. de eta. z quali. quã prio sing. alle. Imo. c. cũ esses. de testa. Istã qõstionẽ aliter nõ disputo hic: q; plene examinaui in. l. j. C. de sum. trini. vbi Bar. ponit. in. ij. q. z ibi Bar. respondet ad istã legẽ q; hic cõsuetudo preterita limitat, nõ autẽ futura prohibetur: ſm Ly. in. l. dudum. C. de Jhẽ. emp. ¶†Tertio principaliter no. vnuz mirabile ſm Pau. de ca. ex hoc tex. in ver. ſi nauteꝛ. in nullo, q; ſi in villa nõ reperiant septẽ testes, ſz sex tãtũ: quinq; sufficiũt. Et ratio est ſm do. Alex. q; in vltimis voluntatibus nõ reperitur q; in aliquo requirantur sex, sed duo aut tres vel quinque vel septẽ tũ sum mariũ Bar. innuit Zriũ: niſi intelligat ſm istũ text. ad quẽ referri dz. Itẽ p isto notabili facit: q; iste numerus quinque testium, in qualibet vltima voluntate regritur. l. ſi. ad ſi. C. de codi. ¶†Altio ista lex facit ſm Bar. z alios post pet. z Ly. hic, q; leges generales intelligunt tollere cõsuetudines speciales loci, z pariter statuta, q; princeps est de eis certio: ratus. in ẽtra. c. j. in prin. de const. in. vj. tũ Bar. in. l. aũ. ſ. diuus. ff. de sepul. vio. dicit q; ista. l. cũ violentia ad istud allegatur. De quo puncto vide Bar. in. l. de quibus. in. ij. col. z ibi dixi z alij ponunt. ff. de legib. z in e trauag. ad reprimendum. in verbo non obstantibus. ad ſi. z Canoniste in. c. ſi. de consuetu. Jason pisis.

¶Testẽ⁹. Adde Ang. in aut. qño opz episco. Alex. de imo. in l. scriniarios. C. de testa. mil.

b ¶Venetiarum. 9 Adde quod hoc a non habet locũ in Venetis: q; nõ recognoscũt superiorẽ in tẽporalibus, secundum Bart. in. l. hostes. ff. ò cap. Bar. in. l. ij. C. de bo. va. Et per cõ b sequens habent vim supremi imperatoris in suo territorio. Sed iperator põt statuere q; valeat testamentũ cum duobus testib⁹: secundũ doct. in c. que in ecclesia rũ. de consti. z in l. ſi. C. ſi gtraius vel vti. pu. Ergo idẽ possunt Venetis ex quo non recognoscũt superiorẽ, vt in iuribus. ſ. alle.

c ¶Quod deportat⁹. Adõ Bar. in. l. ſi deportati. ſ. feruo. ff. ò le. iij. Spec. tit. de instru. edic. in. ſ. cõpendiose. vers. ij. deportatus.

d ¶Testamenti, 11 Adde. l. eius q; in. ſ. j. ff. de testa. Bal. in. l. j. in. ij. z. iij. qõ. princ. C. de sacrosan. eccl.

e ¶Relegatus. Adde doc. in. l. nemo. C. de epis. 12 z cle. Spe. tit. de cessio. act. in. ſ. j. ver. illud,

f ¶Pro mortuo. Adde. l. actiõe. in. ſ. publicatione. ff. pro so. l. j. in. ſ. qui habebant filium. ff. de bo. pos. cõtra ta. z in. c. placuit. z ibi Joã. de fan. pvj. q. j. 1

g ¶Ciuilis. Adõ Bal. in auten. ſi 2 qua mulier. C. de sacrosan. ecc. gl.

ff. de acqui. her. z pro illa gl. est tex. in. l. ſi seruus pluriũ. ſ. ſi quis ante. z ibi doc. presertim Mode. de leg. j. Sed cõtra istã limitationem vltimã videt fecere rõ quare deportat⁹ nõ põt institui. q; perdit oia que sunt iuris ciui. vt. ſ. declarani, sed ista rõ mili-
2 tat etiã isto casu qñ fiscus nõ vult habere. ¶†Hl. in ꝛb. tanq;.
a de ista dictione tãq⁹, vide bonã gl. in. c. solite. in verb. tanq;. de maio. z obe. gl. z Bar. in. l. ſi vero. ſ. item quicqd. ff. sol. mat. z in l. tutor. ſ. que tutoribus. ff. de excu. tu. Bal. in. l. apud antiquos. in pe. col. C. de fur. Albe. in dictionario suo. in ver. tanq;. z text. cũ gl. ſi. in. c. cũ pro cã. de ſen. excõ. z in. c. ex parte. de ſponſa. Regulariter dictio tãq;. est nota impropietatis. ſz Bal. i. l. oẽs populi. in vlti. char. ff. de in. z in. per tex. in. l. pecuniã. in ver. tanq;. ff. ſi cer. pe. Alex. in cõſi. xv. viſo. pcesſu in qſtionis. in. ix. col. in j. vol. Accedit q; dicit Bal. in. c. nõnulli. in. ij. col. de rescript. z re puta tenendũ mẽti: q; ſi statutũ simpliciter dicat q; aliquis puniatur tanq; falsarius, nõ intelligitur de pena. l. cor. sed de pena arbitraria per illũ tex. iuncta expositione Jo. an. ibi qui dicit illum puniendum nõ vt falsariũ: sed tanq; falsariũ. ¶Hl. in vers. nõ pñt. hz duas partes. In prima declarat tex. assignãdo duas rões. In. ij. opp. z bñ ſol. vide eã p te. ¶Hlosi. ſi. in ver. fuissent.
3 †Pro clara intelligẽtia gl. pone quod deportatus sit institut⁹ heres in testõ, clarũ est q; ipse deportatus ꝓtum ad commodũ suum non est capax: quero ad quẽ spectabit ista hereditas. nunquid admittet fiscus, an vero alij venientes ab intestato. Utilitas est duplex. Prima ſi fiscꝰ succedit oia legata ex testo presta bunt. l. prime. ff. de his que in testõ delẽ. sed ſi succederet ab intestato omnia legata corruerẽt. Scõa vtilitas est: q; ſi dicim⁹ qõ hereditas spectet ad fiscũ. null⁹ poterit opponere de indignitate nisi fiscus. z ſi fiscus nollet esse heres, deportatus effectualiter succederet. vt dixi in tex. in vltima limitatione. Hl. hic cõcludit q; qñ deportatus instituit heres mero iure vz institutio: sed non in effectu. q; fiscus aufert ab eo. z ad hoc gl. alle. l. hereditas. j. de his quibus vt indig. qnã sic inducas: nã posito q; venientes ab intest. deberẽt admitti. tñ ex quo testator instituerat in testõ deportatũ, apparet qõ venientes ab intestato, non voluit esse suos heredes. z sic quodãmodo est vilus reputare eos indignos. z sic fiscus ab eis auferret. sed ille tex. loquit qñ testator expresse reputauit z dixit heredẽ esse indignũ. Istã opi. hz aliqui tenuerint. hz Buil. de cu. Ja. bu. z Ray. hic. Et hz dicat Jo. de imo. in. l. ſi seruus eius. ff. de acq. he. z in. c. ſi. ad ſi. de testamẽtis. quod de iure sit ſustentabilis, z eam teneat do. Christo. de caste. per aliqua ad quẽ rideas vt per. d. Alex. hic. Tamen contraria opi. est vera z cõis, q; imo qñ deportatus instituit heres mero iure z penitus est incapax, z vt dicit tex. noster, est perinde ac ſi nullus esset scriptus heres, z ideo venientes ab intestato succedunt, z ita tenent Bar. z alij oẽs hic. z in. l. ſi seruus eius. ff. de acq. here. cũ cõcor. de quib⁹ per. d. Alex. Pro ista opi. Bar. z antiquoru. l. ſi in metallũ. ff. de his q; pro nõ scrip. z. l. in metallum. ff. de iur. fiſ. fortiſ cando vt hic per eum. Item q; deportatus habeat ꝓ mortuo. l. j. ſ. pe. ff. de bo. pos. ℈ ta. ſz rñdeo verũ quo ad cõmodũ suũ ne sibi acqrat. Ad idẽ facit ista. l. in ſi. ibi, ſi scripti nõ fuissent. nã p nõ scripta nõ vadunt ad fiscũ. sed venientes ab intest. l. vnica. ſ. j. C. de cad. tol. z. l. ij. ff. de his que pro nõ scriptis habenꝰ. Sed rñde qõ iste tex. intelligit q; habenꝰ p nõ scriptis quo ad cõmodum suũ: vt nõ possint capere: sed nõ quo ad cõmodum fisci. vt dicit gl. Et hoc modo potes etiã rñdere ad. l. edicto. ff. de bon. pos. ſz d. Alex. dicat q; ibi fit optim⁹ tex. nã loqꝰ de bo. pos. effectuali, ad quam ille cui aque z igni est interdictũ q; est ſimilis deportato, nõ admittit q; nõ in effectu admittit: sed an ad ꝓmodũ fisci. tex. ibi nihil dt. Sed o z melꝰ rñdet, q; ibi loquit in successione ab intestato, vbi facilꝰ repellitur q; ex testamẽto. vt pz in emãcipato qui de iure ciuili ab intestato nõ succedit. ſ. emãcipatos. insti. de here. que ab intest. z tñ ex testõ sic. ſ. certi. instit. de here. qua. z differentia. l. ſi ex duobus. in prin. ff. de bo. poſſ. ℈ tab. gl. z Bar. in. l. illud. ſ. ſi. e. tit. Sed vltra alleg. cõiter per doct. p ista ſnia cõi stringit tex. ineuitabilis in. l. nã ſi miles. in princ. ff. de in iuſt. rup. quã alleg. Alex. hic in. viij. fundamẽto. sed nõ inducit. hic. q; qñ deportatꝰ istituit heres q; nõ valeat institutio quo ad deportatũ: tñ valeat quo ad fiscũ: q; fiſc⁹ ei⁹ loco succedit, vt dispputabit sup illa gl. ſi. nã ista lex tũc pcedet q; deportatus nõ erit in effectu capax hꝝditatis z legati, verũ est fiscꝰ volẽte ipaz hereditatẽ, sed ſi fiſc⁹ ipsaz nõ vellet: deportat⁹ esset capax hꝝditatis z legati i effectu, alſ nec alꝰ posset opponere indignitatẽ nisi fiscus. iuxta gl. in. l. bis ꝑr. ſ. ſi. ff. fa. ercise. Et isto casu fiscꝰ nolẽte succedere q; deportat⁹ sit capax effectualꝰ hereditatis z legati, tene glo. solẽ. in ea fola. ff. de reg. iur. quã pro sing. ad hoc alleg. Bal. in. l. eã quã. in. vj. col. C. de fideicom. Lud. ro. in rubri. ff. de

ista etiam parte cõi parum facit tex. in. l. neqꝫ. ſ. ſi. ff. de test. mili. arguendo a speciali vt inducit Alex. nã bene ibi est speciale q; deportat⁹ instituit heres in testõ militis, q; mero iure sit capax z etiã in effectu, q; fiſc⁹ ab eo nõ põt auferre: quod non est hic. Sed ꝓcõi opi. facit q; cũ sint opi. doc. in isto articulo z iura varia, in dubio indicãdũ est ꝓ ra fiscũ. l. nõ puto. ff. de iu. fiſ. no, ma tesi. in no. lxxij. Raph. cu. in. l. j. z ibi Alex. j. z. ij. col. ff. sol. mat.
¶Contra cõem sniam ex aduerso fortiter stringit. l. ſi deportati seruo. ff. de leg. iij. ad quem tex. posset viz responderi. z danꝫ sex solutiones quas refert d. Alex. hic z reprobat. z vere nulla est q; bene, pcedat Bar. hic z ibi rñdet z sequunt Bal. z Ang. hic. qõ concluſio doc. pcedit qñ deportat⁹ est immediate institut⁹, tũc a
4 veniẽtes ab intestato succedũt: aliud qñ institutus est seruus de portati. tũc fiscus admittitur. l. ſi deportati seruo pzeal. Et ſi dicis qñ seruus instituitur nõ inspicim⁹ personã serui sed eius capacitas z incapacitas pẽdet ex psona dñi. l. ſi mihi z tibi. ſ. regula. ff. de leg. j. z. l. debitor. ſ. seruo. ff. de le. ij. l. nõ minus. ff. de heri. insti. z. l. neqꝫ. ſ. eo. rñdet Bar. q; illa regula procedit qñ persona dñi aliqñ ex capax, aliqñ incapax. sed quando dñs est penit⁹ in capax, vt in deportato: tũc seruꝰ nõ põt cõsiderari ſm qualitatẽ domini, que nulla est. vt pulchre declarat bal. hic in pe. col. z istã tz Pau. de ca. hic. Et potes confirmare optimo ſimili. Nã aliqñ vz legatũ factũ seruo: ſz ſi fieret ei⁹ dño nõ valeret. nã ſi aliqui legetur res sua legatũ non vz. l. ꝑpias. cũ ſi. j. de leg. Et tũ ſi legẽt eius sermo vz. d. l. debitor. ſ. seruo. ff. de leg. j. z ibi est tex. multũ not. in materia. q; seruus recipit capacitatẽ a dño in genere, sed nõ in specie. Unde ſi dñs est capax in genere: ſz nõ ad illã speciẽ, tñ ad eã seruus admittit z reputat capax. Et istud est q; Bart. ibi multũ no. Istam sol. Bar. reprehendunt Fulg. hic. z Lu. ro. in. d. l. ſi seruus eius. fatis debiliter, precipue q; restringat regulã d. l. ſi mihi z tibi. ſ. regula. Et ad eoꝝ fundamenta rñdet Alex. hic quod tenet istam sol. ꝓ minus periculosa. z assignat rõnẽ differẽtie. q; qñ dñs est in totũ incapax, put est deportatus, tũc q; habeꝫ ꝓ mortuo. l. j. ſ. pe. ff. de bo. pos. ℈ tab. Ideo ei⁹ persona non põt cõsiderari: sed qñ in totũ nõ est incapax nõ habetur ꝓ mortuo. ideo eius persona cõsiderari põt. Ista ratio euidẽter cõfundit. q; ſi deportatus retinet dominiũ istius serut. d. l. ſi deportati. Item deportato potest acquiri per contractus iuris gen. l. ſi mandauero. tibi. ſ. is cuius. ff. mandati. ergo non põt dici q; dominus deportat⁹ saltẽ quo ad seruũ z respectu serui habetur ꝓ mortuo. Preterea ſi dicimus q; deportatus isto casu habetur ꝓ mortuo: tunc eius seruus esset liber: z hoc est falſuz. q; sibi acquireret: aut esset fiſci. z hoc etiã est falſum: q; nõ efficit seruꝰ fiſci: niſi post mortẽ deportati. l. deportati. j. de bonis. pſcr. Pau. de ca. hic. z put et ò. ſ. d. Alex. hic, z per. d. l. ſi mãdauero tibi. ſ. is cui⁹. ergo interim est deportati. Et illud q; ò q; deportatus habetur ꝓ mortuo. d. l. j. ſ. pe. pcedit q; tũ ad hoc vt deportatus sibi nõ acquirat, non q; tum ad alia. Tu autem repzehende ex verbi⁹ met Bar. ipsiusmet Bar. solutionem. Nã ſi verus est: vt dicit Bar. qõ quantum ad seruum debet inspici conditio domini, quando põt aliquando esse capax, aliquando incapax. Ego habeo q; deportatus est huiusmodi: q; deportatus nõ est semper incapax: imo põt esse capax in fallẽtijs quas dixi in tex. precipue in testamento mili, in testamento ad pias causas, in relictis alimentoꝝ: ſi ita est: ergo solutio Bar. seipsam confundit. Nã ſi verũ esset q; deportatus nullo vnq; casu posset esse capax, pcederet solutio Bar. sed falſuz est. Niſi intelligas Bar. loqui quando dominus est in totũ incapax in casibus regularib⁹ vt est deportatus: nõ in casibus specialibus, quasi de casib⁹ specialibus nõ curauerit Bar. Item contra Barto. facit tex. in. l. ſi seruus eius. ff. de acqui. heredi. vbi in seruo herede instituto consideratur capacitas ex persona domini, qui tamen erat in totum incapax. Patet q; postea subiũcitur casus quãdo domin⁹ erat incapax in parte. Alias quinq; solutiões vide z reprobas vt per d. Alex. hic. z posset in examinibus satis defendi glo. nostra per d. l. ſi deportati seruo. sed iudicando non est discedendum a communi. Posset tamen disputando defendi sol. Raph. ful. hic. q; concluſio doc. hic pcedit in hereditate, z aliud fit in legato. ista loquitur. d. l. ſi deportati seruo. Et hz funda. Ful. non sit verum. recte reprobat per. d. Alex. hic. Potest tamẽ alia via defendi. nã in hereditate vt ipse dixit consideranꝫ. ij. tempora, z ſi vno tpe non erat capax, institutio erat ꝓ nõ scripta z irrita. l. ſi alienũ. ſ. in extraneis. ff. de her. insti. vnde qñ deportat⁹ instituit. institutio nunq; habuit existentiã: sed in legato in quo non considerabitur niſi vnum tempus. l. quo cedit. l. interuenit. ff. de leg. prestan. interim ergo legatũ valet. Et hz tempora quo cedet tempus legati ſi legatarius reperiatur non capax, legatum efficiatur quaſi caducum, z vadat ad veniẽtes ab intestato. l. vnica. ſ. j. C. de cadu. tolle. z. l. cellus. ff. de legatis. ij. tamen fallit quando est caducum vel quaſi caducum ratione delicti. vt in deportato. tũc illud

in verbo competeret. z ibi Abba. in cle. ne ro mani. de cle. Archi. in. c. preſbyter. lxxxij. distin. z p Ant. de but. in. c. licet vndiq;. in pe. col. de offi. deleg.
a ¶Deista dictione tanquam. ad de Barto. in. l. is qui pro emptore. ff. de vſu. ant. de butr. in. c. nuper. in fin. de big. Raph. cu. cõſil. clvj. incip. Simon elias. in. iij. colum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quasi caducum vadit ad fiscum propter delictum deportati. d. l. si deportati seruo. Tamē nec ista sol. trāsit sine dubitatione. z iurium restrictione. Preterea etiā in legatis videt q̄ nō solū attendit tps cedētis legati vt dixi sed etiā tps testamenti. §. legari. insti. de leg. ¶ † Extra gl. querūt doct. hic qd de bānitis ānī temporis, z punctus vī in eo cōsistere, an egparētur deportatis qui petunt ciuitatem z bona. qz non possunt habere heredē. l. ij. §. de bo. pscr. z dicunt deportati quasi de ciuitate portati fm Bar. in l. legatorū. ff. de inter. z relega. Alias dicuntur apolides. l. j. §. hi quib⁹. z ibi declarat gl. quare sic dicant. de leg. iij. An vero equi parentur legatis in insulā qui retinent bona z ciuitatē, sed non possunt de insula recedere, z propterea dicunt quasi ibi relegati. l. relegati. z. l. seq. ff. de inter. z rele. Breuiter aduerte q̄ tēporib⁹ nostris sunt quidā qui dicunt cōfinati, z isti sunt qui nō possūt exire de loco eis destinato possunt equiparari vel deportatis vel relegatis, scōm qō ostendet snia confinationis. z isti largo modo z abusiue appellant etiā bāniti. vt vident intelligere doc. hic. proprie tamē bānitī sunt exules seu in auxilū missi. l. iij. de inter. z rele. Ita declarat bar. in questione per eū disputata q̄ inci. Statuto ciuitatis Lucane. z idem Bar. in tracta. suo de bannitis, quicquid dicat Bal. hic in. j. z. iij. q. Sed capiendo bānitos large quid iuris sit in eis cōiter ponit per do. Bar. cū multis cōcor. de quib⁹ per. d. Alex. hic. ¶ † Inquantū ergo Bar. z doct. volūt q̄ bānitus qui pōt impune offendi ex forma statuti non perdit successiones illi prouenientes de iure communi: sed bene perdit municipalia illius ciuitatis. z sic pdit successiōes que iure statutario illi deferūtur. quia sicut hostis romani imperū. vel bannitus de romano imperio qui habetur pro hoste imperū. vt habet in. l. ij. C. de deserto z occua. plib. xij. perdit oīa intra Romani imperū. vt. l. amissione. §. qui deficiūt. z ibi Bar. ff. de cap. di. z. l. certa forma. z ibi Bar. C. de iure fi. lib. x. non tamē perdit iura gen. vel beneficia iurisgen. seu naturalis. l. si mādauero tibi. §. is cuius. ff. man. qz superiora sunt ad ius ciuile vel Romanorum. Ita proportionaliter iste particularis hostis vnius ciuitatis perdit iura municipalia z singularia illius ciuitatis. nō amittit perdit iura cōia supiora ad ius municipale. vnde si ex forma statuti existētib⁹ ma. fe. nō succedūt, vel agnati preferuntur cognatis, vel maritus lucrat dotē vxoris premortuerte qui est inde bannitus nō pōt gaudere beneficio talū statutorū, z vltra alle. per Hoder. hic. vide no. p do. Bellū de san. Ge. in tractatu bannitorū. in pma pte secūdi tpis. q. xxvij. z se. Similiter talis bānitus nō poterit testari fm formā iuris municipalis z statuti illi⁹ loci a quo est exbannitus. sed bene poterit testari fm formam iuris cōmunis. fm Bar. z alios in. l. eius. §. §. j. ff. de test. de quo vl timo dic vt ibi pleni⁹ p Jmo. z dd. † Intellige verū z teneas eo:di qñ bona illius⁹ successiōis sūt extra territoriū a quo est bānitus si aūt essent intra illud territoriū, nō admitteret etiā de iure cōi. qz cū sit hostis illius ciuitatis, nō ↄ a iudice illius loci audiri z ↄ cōe illi⁹ ciuitatis non possit tollere bānitos, ius cōe pōt tamē in suo territorio offuscare z obūbrare, taliter q̄ effectū nō sortiat. limitat Pau. de ca. hic referēs se ita ↄpluribus cōsuluisse in ciuitate Florentie. z fm eum est bene notandum: qz Bart. hūc casum nō tāgit. Idē ante eū z3 Ray. hic z Jo. de imol. in. l. gallus. §. ille casus. ff. de lib. z posth. z in. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad tre. z3. d. alex. i. cōl. xxiij. inci. opportune cōsideratis. in. vi. col. ad fi. z seq. in. j. vol. z refert se ita ↄsuluisse apud Mutinā. z q̄ illi consilio se plures solēnes doc. subscripserunt. z ita vere cōsulit apud Mutinā in alio ↄsi. lxxv. q̄ incipit visis z diligēter pspectis i. v. col. in. j. vo. z in. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad tre. z Lu. hic. in. xv. col. Angel. in qōne p eū disputata q̄ incipit duo adinuicē litigātes. in. ix. col. Not. qō etiā est magna limitatio ad doctrinā Bar. z cōem q̄nis Sali. hic z do. Alex. sibi contrarius oppositum teneant. z Pet. de ancha. z Jmo. in. c. ħ. de testa. ¶ † Item inquātū Bar. in fi. sub dubio forte z3 q̄ cōe illius loci ex quo qs bannitus est auferret in effectu successionē huic bannito de iure cōi delata tāq̄ ab indigno. z cum eo z3. d. Alex. hic in fi. Et pro Bar. bū facit, qz qñ bānitus pōt offendi, pōt nō solum in persona, sed etiam in bonis, z quilibet pōt ab eo auferre bona fi inuniet vt tenet Barto. in. l. vt vim. in. j. col. ff. de insti. z in. vbi dixi p gl. singulare in. c. j. §. fi vero vasallus in gl. fi. de mili. vasal. qui contu. est. ergo eodem modo cōe poterit talia bona hereditaria ab eo auferre. Nam qui possunt in persona offendi, fortius pūt rebus z bonis spoliari. l. nec in ea. §. j. ff. de adul. z. l. in fuis. in fi. z ibi Ang. z Mod. no. ff. de li. z posth. ¶ Contra bar. z3 Bal. hic in pe. col. in. iij. q. qz nemo censetur indignus nisi in casib⁹ expressis in iure. z iste nō est de illis nisi ꝓbet. l. ab ea parte. ff. de ꝓbā. Idem tenet Bellus de sancto Ge. in tractatu bannitorum. in. j. parte secundi temporis. q. xxxix. pro ista opi. contra Bart. facit fortis ratio que sumitur ex fundamēto prin. Bar. nam sicut ab hīs qui sunt hostes imperū romani non auferuntur tanquā ab indignis bona postea acquisita ex cōtractu iurisg. d. l. si mandauero tibi. §. is cuius. ff. man. z. d. l. si deportati seruo. in prin. ff. de leg. iij. Ita nec in bānitis vni⁹ ciuitatis, qui postea adepti sunt hereditatē de iure cōmuni, debet illa ciuitas posse auferre vt ab indignis, qz sicut se habet bannum imperiale ad iusgentium qō est superi⁹ ita se habet bannū ꝑticulare ciuitatis ad ius cōe. fm Bar. z doc. hic. z in locis cōcordātib⁹. ¶ Nō ob. fundamētū. §. factum pro Bar. q̄ si ex forma statuti pōt impune offendi in ꝑsonam: ergo fortius debet posse in bonis derobari. q: respondē q̄ fm istud fundamētū istud vnicuiq; priuato liceret impune facere, z fiscus non auferret ex capite indignitatis, qz ex capite indignitatis nemo pōt venire nisi fiscus: vt est gl. in. l. bis cōsequenter. §. fi. ff. ad. fa. ercif. Secūdo respondeō q̄ ↄ talis derogatio vel rapina trāseat impunita, nō tamen propterea est in se licita. longe enim ista inter se differūt, vtrū aliquid sit licitū, vel fiat impune. vt habef in. d. l. vt vim. ff. de insti. z iure. preterea hostis public⁹ pōt impune derobari. c. ab illo. xiiij. q. iij. l. hostes. ff. de capti. z tamē fiscus nō aufert ei bona inuitor: vt ab indigno. l. ij. C. de bo no. proscrip. Pro habēda veritate considera q̄ licet Bart. simpliciter loquatur z dicat q̄ cōmune potest auferre tanquam ab indigno: debet intelligi quando talia bona sunt intra territoriū eorum: q: si essent extra, cōfiscatio talis nō admitteretur. per doctrinam Bar. in. l. j. ad fi. C. de sum. tri. Bald. in. l. iuris ꝑitos. §. cum oriundus. per illum tex. ff. de exca. tut. z in. l. fi. sed si plures. §. in arrogato. per illum tex. ff. de vulg. z pupil. Canonistē in. c. postulasti. de foro comp. vnde quādo bona sunt intra territorium pōt defendi opi. Bar. alias secus: per limitationē Pau. de cast. supra relatam cū concordan. §. proxime traditis. Jason Pisis.

1 Residui appel. continetur totum.
2 Ceterorum appel. continetur totum.
3 Dictio amplius, continet totum.
4 Dictio plus, continet totum.
5 Appel. patris continetur totum.
6 Si testator habēs plures filios eos equaliter instituit heredes, deinde disposuit quod si aliquis filiorum meorum moriatur, volo hereditatem meam distribui inter pauperes. si vnus ex liberis moriatur, illa dictio hereditatem. exponitur pro parte hereditatis que illi filio obuenit.
7 Si debitor in centum soluat. xx. dicat se soluere pro residuo, z creditor recipiat pro residuo, illa dictio, pro residuo, probat qō totum fuerat solutum.
8 Quando testator instituit in parte aliquem qui est incapax, z residuo alium, ille habebit totum excluso fisco.
9 Quādo spurius simpliciter instituitur heres, an erit locus fisco,

Pater tuus. † Not. ex tex. q̄ appellatione residui⁹ cōtinef totū concor. l. q̄ si meni⁹. ff. e. Et qō hic dicit in verbo residuū. hz locū in ver. super suū. fm Rapha. cu. in cōsi. cv. inci. Ant. benedicto filio. † Et idē est in dictione ceterorum. l. ceterorū. ff. de verb. sig. Sic etiam appellatione reliquorū totū cōtinef. text. est ad literam in. l. cum optio. ff. de opt. leg. z in. l. reliquorū. de verb. sig. z in. l. ij. cū gl. C. si ꝑpter pnb. pensita. hz q̄nq; non omnia sed reliqua tantū contineat. l. predīs. in princi. z ibi glo. ff. de leg. iij. † Sic in dictione ampli⁹, totum cōtinetur. l. j. §. hec verba. z ibi glo. ff. si cui plus q̄ ꝑ. l. fal. Sic etiā in dictione virilis. nam si testator: ista tuat duos heredes in viriles, hz sensus sit. i. equales. si vn⁹ eorū capere nō possit alius totū habebit. l. virili appellatione. ff. de verb. sig. † Item in dictione plus. nā si statutū dicat q̄ si ptās condēnauerit aliquē in plus debito. teneatur ad penā quadrupli, certe si in totū condēnabit indebite, habebit locū statutū. Ita Bar. in. l. si fernus legatus. in prin. ꝑ illū tex. ff. de leg. j. bo. tex. in. d. l. j. §. hec verba. † Adde z forti⁹ q̄ etiā appellatione partis totū continetur. vt est tex. hic in residua parte. vnde si testator in testō legat illā partē domus vxoris. qua fecum viuens inhabitare solebat. certe si totā domū inhabitabat. z nulla partē solit⁹ erat locare, tota dom⁹ venit in legato. tex. est no. in. l. vxori. in prin. z ibi gl. z Bar. ff. de leg. iij. late Bart. z alij in. l. plures. ff. de dam. infec. Eodē modo econtra quādoq; totū ponit pro parte. l. titia. z ibi no. d. Alex. ff. ad. l. fal. l. Iuci⁹ titius. cum gl. in ver. hereditatis. ff. de leg. j. z ibi sin. Bal. inducit ad decisionē no tabilis. q. Pone testator habens plures filios eos instituit heredes equaliter, deinde disposuit, q̄ si aliquis filiorum meorum moriat, volo hereditatē meam distribui inter pauperes. certe si vn⁹ ex liberis moriat, illa dictio, hereditatē, q̄uis totā importet. tamen exponit pro illa parte hereditatis que illi filio obuenit, z sequitur. d. Alex. in. d. l. titia. dicens q̄ est perpetuo tenendū mēti. q: sepe de facto cōtingit. ¶ † Itē ad istū tex. qui vult q̄ appellatione residui totū cōtinef. no. diligēter qō si aliquis in veritate est debitor tuus in centum, z det. xx. dicēs se soluere pro residuo, z tu accipis pro residuo, illa dictio, residuo. probat q̄ totum fuerat solutum, z ideo creditor dz esse cautus q̄ nō apponatur illud verbum pro residuo: qz in totum sibi preiudicat. tex. est in. l. si ex pluribus. in prin. iuncta glos. in verbo soluisse. ff. de accepti. per quē tex. ita dicit ibi Ray. Ang. z Jmo. Pau. de ca. z d. Alex. hic, z Bal. z Sali. in. l. si qdē. in fi. C. de ꝓcess. bal. i. l. ab anastasio. ad fi. C. mā. z do. Bar. vero. in cau. clxxvij. Et hoc modo habes multa bona similia ad tex. ¶ Hūc aūt limita istū tex. inquātum dicitur quod appellatione residui totū continetur: istud est verū quando potest continere. sed qñ nil superest nil continet. z ideo si testator institueret aliquem in asse vel in oibus. vħ. vncijs hereditatis. z alīū institueret in residuo, ille nil habebit. l. itē qō sabinus. §. sed si asse expleto. z. l. qui non militabat. cum duabus ll. seq. ff. eo. ¶ Secūdo limita regulā huius tex. q̄ appellatione residui totū cōtineat, vt procedat qū fumus in materia fauorabili z cuius effectus pendeat a futuro, z vbi posset ztingere absurdū qō testator decederet pro parte intestatus, z pro parte testatus, in istis terminis. pcedit regula huius tex. circa quod vltimum dic vt statim dicā. secus quando essem⁹ in materia in qua debet fieri stricta interpretatio, z sic extra materiam fauorabilē in qua fit larga interpretatio. tūc alias secus est. vnde si debitor de. xxx. dedit duos fideiussores, vnus ꝑmittit. z. alius residuū certe si primus fideiussor nō pōt soluere secundus fideiussor nō tenebitur ad tota. xxx. sed solum ad. xx. eo quia quando obligatio fideiussoris est a principio inter eos diuisa: certe factū vnius non preiudicat alij. l. inter fideiussores. cum gl. si. z. l. inter eos. in prin. ff. de fidei. Ita limitat Guil. de cu. hic. qđ refert z sequit d. Alex. hic. z Bal. in. l. si. §. j. in. iij. col. C. de ꝓsur. rei iud. ¶ Tertio limita ex eo q̄ not. decidit Pau. de ca. in. l. cum stipulamur. per illum text. ff. de verb. obli. vbi refert q̄ alias consuluit in tali casu, testator iussit solui omnia debita de pecunijs quas habebat in mōte dīe postea dixit q̄ illud qō restaret de dicta pecunia solutis debitis relinquebat cuidam hospitali: tpe testamēti, solutis debitis restabant mille, postea testator superuixit per multos annos, z multas alias pecunias in mōte acquisiuit: ita quod solutis debitis restabāt tria millia. certe non obst. verbo restaret, quod ad totū pōt referri: vt hic fuit iudicatum q̄ hospitali deberentur solū mille: cum in illis potuerit tunc operari dicta dispositio tēpore testamēti, sec⁹ si tēpore testamēti nihil restasset per. l. si debitor. §. verisimile. ff. de contrahē. empt. Item secus si dixisset q̄ restituerit per. l. solemnus. cum ibi no. ff. de cōdi. z demon. ita Pau. de ca. in. d. l. cū stipulamur[a]. ¶ Secūdo prin. aduertendum est pro intellectu huius tex. que fit ratio huius text. dicunt Bal. z Pau. de ca. q̄ ratio hui⁹. l. est ne cōtingat quod testator decedat pro parte testatus, z pro parte intestat⁹: cōtra. l. ius nostrum. ff. de reg. in. Sed certe hec non fuit ratio. vt ptz ex hoc tex. in fi. nam residui tc. Et patet clarius ex. l. certo⁹. ff. de ver. sig. alleg. in gl. que loquitur in legatarijs. z ibi dicitur qō ceterorum vel reliquorū appellatione totū continef. z tamē ibi nō ꝓcedit dicta ratio, ne decedat ꝑ parte testatus, z pro parte intestatus. vt dixi in. l. vnica. §. qñ non pe. ptes. sic ergo q̄ dubitatio huius. l. erat, qz erat institutus ex residua pro parte quā alter capere nō posset, z sic cū esset restitutus in pte, z nō in toto, z alius nihil posset capere, videbat q̄ ad totū non posset admitti. cōtra riū hic decidit: qz commemoratio residui totuz admittit: ex quo sumus in materia fauorabili. vt. §. dixi. Itē poterat esse dubitatio: qz cum esset in parte institutus incapax: vt dicit tex. videbatur q̄ fieret locus fisco, qui cū excludat substitutum. l. ex facto. §. iulianus lōginus. ff. de vulg. z pu. fortius dz excludere coheredē institutum in residua parte. cōtrariū decidit in hoc text. qui loquitur in penitus incapace. puta vt gl. exēplificat in nato ex nepharia coitu. aut. ex cōplegio. C. de incest. z iunti. nup. vñ nō pōt fiscus venire: sed venit coheres seu substitut⁹ in totū. vt hoc tex.

8 † Tertio prin. no. ex hac. l. quod qñ testator instituit in parte aliquē q est incapax, z in residuo aliū, ille totū hz excluso fisco. Quod Bar. hic dicit esse vtile qū quis vult instituere filium spurium vel incestuosum, z vult q̄ vt fiscus nō possit ab eo auferre: dz seruare formā huius. l. Et dz dare coheredē de quo cōfidat. vt late per Bart. in. l. gallus. §. q̄ si tis. ff. de lib. z posth. z in cons. qō incip. Oducius. z sequunt Bal. z alij hic. Tu pōdera Barto. et doc. in hoc sentire, † q̄ qñ spuri⁹ simpl⁹ instituit heredes, q̄ locus sit fiscus: qua si spuri⁹ reputet indign⁹. ergo fiscus dz auferre. l. papinian⁹. §. meminisse. ff. de inof. test. z. l. cū tabulis. §. fi. ff. de his qui. vt indig. veritas est in cōtrariū: fm Ange. hic: qz spuri⁹ est penitus incapax. ideo institutio est pro nō scripta. §. fi. in aut. qui. mo. na. effi. le. z. §. fi. in aut. q. mo. na. effi. sui. ergo ex quo institutus est penit⁹ incapax, nō admittit fiscus. l. j. C. de sec. nup. Et ita i specie tenet Bar. in. l. si. ff. de his qui. vt indi. Bal. z doc. in. l. hereditas. j. de his qui. vt indig. Ideo cautela Bart. z doct. est bona ad excludendum venientes ab intestato potius quā fiscū: aliā cautelā ponit Ang. hic: sed periculosam. circa quam vide. d. Alex. hic. cū cōcor. de quib⁹ per eū. Aliā nouā cautelā ponit Pau. de ca. i. l. nō min⁹. §. j. p il. tū tex. ff. e. nec alibi legi. Aliā tradit bal. in. l. iij. §. j. ff. de li. z posth. Aliā bar. in. l. si is q duos. p illum tex. ff. de li. leg. Alios plures q̄z modos ponit Bar. in. l. si. ff. de his qui. vt indig. Sed vide. d. Bar. vero. in cau. lxiij. vbi ex omnium scriptis recolligit. xij. modos, seu. xij. cautelas, z quasi omnes reprobat vna excepta. Jason Pisis.

1 Si testator instituat seruum here. quē credebat liberū, talis error non vitiat test. idem etiam est si instituat monachum incedentem habitu seculari: cum eum crederet esse secularem. nu. 2.
3 Conditio negatiua que ponitur in substitu. vulga. i. si heres non erit exponitur. i. si noluerit, vel non potuerit, que vltima expositio intelligitur. s. quomodocunq;, z qualitercunq;. num. 4. fallit tamen vt. j. nu. 8.
5 Substitutio exemplaris concepta in vnum casum furoris, habet locum in alio casu furoris.
6 Tacita vulgaris contenta sub expressa pupil. non tollit suitatē.
7 De materia vulgaris substi. notabilis casus. nu. 8. z. 9.
10 Substitutio facta si filius nō esset in rerum natura trahitur ad alium casum quando filius esset in rerum natura. z pupil. etate.
11 Substi. vulg. facta sub conditione si heres non erit prolata a testatore errante, intelligitur siue ipse heres institutus non erit, siue alium non fecerit.
12 Si sit institutus filiuſſa. z sibi datus substitutus vulgaris. si pater acceptet. excludit substitutus.
13 De iure fori. z. C. filiuſſa. institutus debebat iussu patris hereditatem adire, z tunc adeundo vel agnoscendo querebat patri.
14 Si filiuſſa. fit institutus heres in parte heredit. z in alia beadet coheredem, si repudiat: coheres qui venit per ius accrescendi excludit patrem.
15 Dispositio correctoria iuris cōis nō extēdit ex identitate rōnis.
16 Pater z filius censetur eadem persona.
17 Quicquid acquirit filius, statim acquirit patri sed non econtra.
18 Si aliquis sit institutus heres z si heres nō erit datus, sit ei vul. substitutus: si heres institutus moriatur intra annum datū ad deliberandum, transmittet here. non aditam beneficio iuris deliberan. z ille in quem sit transmissio excludet substitutum.
19 Hereditas non adita non transmittitur.
20 Si seruus sit institutus heres, ita demum acquiritur here. domino: si talis seruus adeat: aliter non.
21 An dispositio. l. si. §. j. C. de bo. que lib. habeat locū in monacho.
22 Si testator instituat heredem illum qui vere est seruus, sed credat esse liberum z heres non erit dedit sibi substitutum: quod in casu ou bio quando non apparet que fuerit voluntas testa. debet hereditas diuidi in quatuor partes.
23 An valeat institutio quando testator instituit aliquem quem credebat esse seruum, z vere erat sui iuris, z si heres non exit dedit substitutum.
24 Quotiescunq; testator instituit seruum: presumitur instituisse domini contemplatione, z non serui.

a ¶ Bannitis. Adde glos. insti. qui. mo. ius pat. po. solui. in. §. relegati. Bar. in. l. illicitas. §. q vniuersas. de offic. presid. Bal. in. l. j. in. j. q. de here. insti. Bart. in. l. si qua. ff. de his q sunt sui vel alieniuris.

b ¶ Successiōes. Adde Dy. in. l. si queram⁹. ff. de test. Bal. i. c. domino guerram. in tit. hic finitur lex. i vſi. fen. bal. in extrana. q sint rebelles. in versi. rebellandū. Jac. de bella p. in disputatiōe sua in cip. semptonius z titius inimici capitales.

c ¶ Qi bona illius. Adde bar. in disput. incip. lucane ciuitatis statuto.

d ¶ Residui. adde. l. ceterorū. ff. de verb. sig. z in c. j. de te. gl. in. c. quanquā. de vsu. lib. vj.

e ¶ Appellatione partis. adde. l. cū quidā. C. de impu. z ali. sub. do. in. c. nec aliqua. xxvij. q. j.

de. d. Alex. hic. cū cōcor. de quib⁹ per eū. Aliā nouā cautelā ponit Pau. de ca. i. l. nō min⁹. §. j. p il. tū tex. ff. e. nec alibi legi. Aliā tradit bal. in. l. iij. §. j. ff. de li. z post. Aliā bar. in. l. si is q duos. p illum tex. ff. de li. leg. Alios plures q̄z modos ponit Bar. in. l. si. ff. de his qui. vt indig. Sed vide. d. Bar. vero. in cau. lxiij. vbi ex omnium scriptis recolligit. xij. modos, seu. xij. cautelas, z quasi omnes reprobat vna excepta. Jason Pisis.

1 Si testator instituat seruum here. quē credebat liberū, talis error non vitiat test. idem etiam est si instituat monachum incedentem habitu seculari: cum eum crederet esse secularem. nu. 2.
3 Conditio negatiua que ponitur in substitu. vulga. i. si heres non erit exponitur. i. si noluerit, vel non potuerit, que vltima expositio intelligitur. s. quomodocunq;, z qualitercunq;. num. 4. fallit tamen vt. j. nu. 8.
5 Substitutio exemplaris concepta in vnum casum furoris, habet locum in alio casu furoris.
6 Tacita vulgaris contenta sub expressa pupil. non tollit suitatē.
7 De materia vulgaris substi. notabilis casus. nu. 8. z. 9.
10 Substitutio facta si filius nō esset in rerum natura trahitur ad alium casum quando filius esset in rerum natura. z pupil. etate.
11 Substi. vulg. facta sub conditione si heres non erit prolata a testatore errante, intelligitur siue ipse heres institutus non erit, siue alium non fecerit.
12 Si sit institutus filiuſſa. z sibi datus substitutus vulgaris. si pater acceptet. excludit substitutus.
13 De iure fori. z. C. filiuſſa. institutus debebat iussu patris hereditatem adire, z tunc adeundo vel agnoscendo querebat patri.
14 Si filiuſſa. fit institutus heres in parte heredit. z in alia beadet coheredem, si repudiat: coheres qui venit per ius accrescendi excludit patrem.
15 Dispositio correctoria iuris cōis nō extēdit ex identitate rōnis.
16 Pater z filius censetur eadem persona.
17 Quicquid acquirit filius, statim acquirit patri sed non econtra.
18 Si aliquis sit institutus heres z si heres nō erit datus, sit ei vul. substitutus: si heres institutus moriatur intra annum datū ad deliberandum, transmittet here. non aditam beneficio iuris deliberan. z ille in quem sit transmissio excludet substitutum.
19 Hereditas non adita non transmittitur.
20 Si seruus sit institutus heres, ita demum acquiritur here. domino: si talis seruus adeat: aliter non.
21 An dispositio. l. si. §. j. C. de bo. que lib. habeat locū in monacho.
22 Si testator instituat heredem illum qui vere est seruus, sed credat esse liberum z heres non erit dedit sibi substitutum: quod in casu ou bio quando non apparet que fuerit voluntas testa. debet hereditas diuidi in quatuor partes.
23 An valeat institutio quando testator instituit aliquem quem credebat esse seruum, z vere erat sui iuris, z si heres non exit dedit substitutum.
24 Quotiescunq; testator instituit seruum: presumitur instituisse domini contemplatione, z non serui.

a Stipulamur. Adde quartam limitationē bal. in. l. si. §. j. col. pe. j. de exec. rei iud. Purp.

Cum proponas.

Ista est solennis lex. h. d. Si testator instituit seruum cōem existimans q̄ puū libertū. z ei aliū vulgariter substituit, ex testōis volūtate substitutus in totū admittit, vel in totū repellit. h. d. Et dimidetur ista l. in. iiij. ptes. vt p Bal. hic: qui statū figurat casum in hac. l. Item aduerte q̄ ista. l. in decisione ponit duos casus claros pendētes in facto a volūtate testatoris. Mā si §tat q̄ voluntas testatoris fuit, q̄ eo casu quo seruus quem credebat libertū non posset ipse esse heres, noluit q̄ ex eius persona alius admitteretur: tunc locus est substituto. Si autē volūtas testōis fuit fm q̄ ius dispondit de seruo. s. q̄ siue ipse per se, siue per alium faciat heredem qō substitutus excludatur seruo adeunte, erit substitutus excl⁹us, isti duo casus loquuntur qñ cōstat de voluntate testōis. Quid aūt in dubio qñ nō cōstat qualis fuerit voluntas testatoris. tex. omisit hunc casum: sed eius decisionem habes in. l. si paterfa. cū l. seq. ff. eo. z in. §. fi. insti. de vulg. sub. ¶ † No. q̄ si testator instituat heredem aliquē terū quem credebat liberum q̄ talis error nō vitiat institutionē. ¶ Sed tūc oppo. cōtra. d. §. fi paterfa. z. l. nec apud. j. e. l. neq; professiō. §. de test. quibus iuribus dicit q̄ si aliquis instituit aliquē heredē tāq̄ filiū suū, cū non sit: q̄ talis error vitiat institōnem. z sic error circa qualitatē instituti vitiat institutionē. ergo eodē mō dz hic vitiare. R. si. §. Cy. hic in. iij. oppo. Bal. in. iij. col. Sali. in. l. pe. Ful. z Pau. de ca. hic. q̄ ista loquunt q̄ testō. errauit circa qualitatē sanguinis vel filiatiōis: eo q: presumit q̄ filiatio fuit cā finalis institōnis: ergo si erret, error i cā finali vitiat institutionē. S3 hic nō errat circa qualitatē sanguinis, per quā heres instit⁹ cōtingat testatoris: sed erratur in alia qualitate. l. an sit liber vel seruus. z ista nō presumit fuisse cā finalis. z ideo nō vitiat. † Et per hoc infert Pau. de ea. hic. in

Universidad de Deusto
Biblioteca

ij. col. q si aliquis in veritate sit monachus alicui⁹ monasterij, ꝛ sed extra monasterium incedat in habitu seculari, ꝛ testator instituat eū heredē credens eum laicū, cuj in veritate sit monachus, iste error nō impedit institutionē: imo valebit ꝛ acquirit monasterio. Et idē ꝛ Pau. de ca. in. l. cū aliquis. in. j. col. per illū tex. j. de iure delt. Ista solutio non plene satisfacere prima fronte videtur. q? videt q etiā in hoc tex. testator instituerit iulianū: eo q credebat libertū, ꝛ ista potuit esse causa si. q? si credidisset seruum fratris non instituisset: eo q? frater nō videt dilexisse cum in aliquo nec instituerit, nec substituerit. Cogita. Itē adde q ista oppositionē originaliter formatur gl. in. l. eā q̄. in glo. fi. circa fi. C. de fideicō. ꝛ ibi Bar. in pe. col. ꝛ alij. rident. vt. s. q̄ si fit error in cōiunctione pſone, ꝛ talis error vitiat institōnem: vt ibi est tex. ꝛ in alijs turibus. S. alleg. Aut errat in alia qualitate, vcz an sit seruꝰ vel nō, ꝛ talis error: non vitiat institutionem. vt hac. l. Ratio q? inter tales errores magna est differētia. l. iuste. i prin. ff. de vuc.

8 ¶ Secūdo nota ex tex. ibi noluerit vel nō potuerit. fm Bar. ꝛ Bal. ꝛ alios hic q̄ conditio negatiua que apponit in substitutione vulgari, cū dicit si heres nō erit, talis substitutio hz duas expositiones. l. si heres nō erit. i. si noluerit, vel nō potuerit. ꝛ ita ad hoc no. istum tex. Bar. ꝛ alij cōiter. ꝛ Bar. in. l. j. in prin. in. ij. q. prin. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ in. l. iij. §. fi. ff. de libe. ꝛ posth. ꝛ alibi sepe. Tū iste tex. parū facit, eo q? testator expresserat ambos istos duos casus in substitutiōe: vt ptz in tex. ibi his verbis, fm Jul. ꝛ Pau. de ca. hic, ꝛ ideo istud no. melius probat in. l. si paterfami. ff. e. 4 ¶ Itē adde q̄ in substitutiōe vulgari ille casus impotētie si heres esse nō poterit, intelligit quōcunq; ꝛ qualitercūq; nō possit esse heres semper admittit substitutus: siue hoc contingat in capacitate heredis: siue errore testōis: vt hoc tex. siue cōtingat, q? testū sit nullū a primo gradu institutiōis: vt q? ab eo filius in ptāsit preteritus. tex. habes ꝛ exemplū. in. l. iij. §. fi. ff. de lib. ꝛ posthu. Sive istud contingat occasione nature: vt q? testator instituat posthumū qui nōdū sit natus, ꝛ non nascat, vel natus moriat. l. sed ꝛ si in cōditione. ff. e. l. si. vbi tex. bonus. j. de insti. ꝛ substi. ita Bar. hic declarat. ꝛ pleni⁹ Bal. i. j. col. ꝛ primo no. ꝛ adhuc plenius in vlt. col. ver. vlti. scias. Bar. in. l. iij. §. fi. p illū tex. ff. de libe. ꝛ posth. Imo plus, substitutio vulgaris facta in vnum casum expresse etiā cōprehendit aliū casum ꝛ gnaliter oēs qui possunt adaptari. eo q? in substitutionib⁹ directis larga interpretatio ꝛ extēsio fieri dz. glo. est ordi. in. l. gallus. §. ꝛ quid si tantum. ꝛ ibi Bart. ꝛ alij. ff. de lib. ꝛ post. per quam gl. ita dicit Bal. hic in vlt. col. ꝛ sequunt Pau. de ca. ꝛ. d. Alexā. hic, ꝛ facit l. fi. §. ti. j. vbi Bar. ꝛ alij. ꝛ Bar. in. l. j. i prin. in. ij. q. prin. ff. ꝛ vul. ꝛ pupil. Ang. ꝛ Imo. in. l. si. in prin. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ in. l. si paterfa. ff. eo. de here. inst. ꝛ oēs in. l. si mater. §. i. ff. de vulg. ꝛ pupil. Similiter tenet Bal. in. l. humanitatis. j. de impu. ꝛ ali. subst. q̄ substitutio exēplaria cōcepta in vnū casum furoris, habet locū in alio casu furoris. p. d. §. ꝛ quid si tū. Dicit tū sing. Bald. hic, in. ij. col. in fi. q̄ si fiat substitutio vulgaris in casum impotentie, quo casu tacite intelligit si noluerit, certe iste casus tacit⁹ nō impedit trāsmissionē ex potentia suitatis. Sicut ius accrescēdi est similiter casus tacite, qui nō impedit trāsmissionē. l. si fratris. j. de iure deli. Et ōt Bal. q̄ ista vera sunt subtilia ꝛ bona, sequitur Imo. in. l. si paterfa. ꝛ in. l. iā dubitari. ff. eod. Alex. in. l. filius heres. in. xiij. col. ff. de libe. ꝛ posthu. licet in cōtrariū videat facere tex. in. d. l. iā dubitari. quia cuz sit in potestate filij, an sic, vel non sit heres: siue expresse, siue tacite: videt de necessario fieri voluntarius. ꝛ sic videt tolli suitas fm Frā. de are. hic. q tū dicit q̄ dictū Bal. sit tenendū menti. Puto q̄ dictum Bal. sit verum.

6 ¶ q: lz per dationez vulgaris substituti tollatur suitas. l. si filius qui patri. cū similibus. ff. de vulg. ꝛ pup. tamen tacita vulgaris contenta sub expressa pupillari non tollit suauitatē. l. filius q̄ se paterna. ꝛ. l. pupillus. ff. ꝛ acq. here. no. Bar. in. d. l. gallus. §. ꝛ quid si tantum. ff. de lib. ꝛ posthu. Imo fortius tz sing. Ang. l. l. papinianus. §. quarta aūt. in vlt. col. ff. de inoffi. test. q̄ vulgaris contēta sub breuiloqua vel cōpendiosa non facit cessare existentiam suitatis: q? lz dicaꝫ verbis gñalibus expressa, non tū specialibus ꝛ specificis. ꝛ q? cōtinet fauore testatoris. ergo nō est contra eum reto: quē. de cuius veritate vide Raph. cum. ꝛ Pau. de ca. in. d. l. si filius heres. ꝛ ibi Alex. in vlt. col. vbi idem consuluit in cōpēdiosa apud burgum sancti Sepulchri, sed in breui loqua tenet contrarium. ꝛ idem Alex. in. l. Incius. in. vj. col. ff. de vulg. ꝛ pup. Et no. multū ista extensionē ppter cōnes quas statum dicam. 7 ¶ Istam regulam ꝛ illud notabile sic extēsum limita nō ꝓcedere q̄n subtō vulgaris esset expresse facta in vnū casu: puta si heres esse noluerit, ꝛ esset institutus alius verisimiliter dile ctus testatori: puta aliqs ex descendentibus, vel frater ipsius testatoris, ꝛ substitutus sit vnus extrane⁹. certe isto casu substitutio facta in illū casum si heres esse noluerit, nō cōprehēdit alios casus. puta impotētie: quia si diceremus comprehēdi, resultaret absurdū q̄ pſona extranea ꝛ min⁹ dilecta testatori preferret. de hoc est gl. no. in. l. si mater. §. primo. in glo. mag. ad fi. iuncto tex. quam ibi sic ponderat Bart. ff. de vulg. ꝛ pup. sequit simpliciter do. Alex. hic. Sed aduerte: q: ista nō videtur fuisse rō tex. in. d. l. si mater. §. j. cum glo. sed rō est quia testator voluit q̄ ita demū substitut⁹ admitteret. si etiā prim⁹ nō esset heres. nā p additionez primi exprimūt oēs gradus substōnū. l. cū in testō. ff. e. ꝛ ita intelligit Bar. in. l. j. in prin. in. v. q. prin. i prin. ff. de vulg. ꝛ pu. ꝛ Bar. in. d. l. si mater. §. j. in suo summario. Tamen tenendo istaz limitationem pro ea. adde q̄ alibi idē cōfirmando dixit sin. Pet. de anc. in cōsi. cccxl. q̄ incip. ex serie testamenti. q̄ substitutio vulg. facta a testatore in aliquem casuz non comprehendit alios, vbicunque tractat de excludendo personam magis dilectam testatori: q̄ sit ipse substitutus. per tex. in. l. si. ad fi. C. de insti. ꝛ substi. qui bn probat. vbi substitutio vul. facta in vnū casum est facta in hereditate: tunc cōprehēdit alios casus, ac si essent expressi: secus est autem q̄n substitutio vulg. est facta in aliquo legato vel fideicommisso particulariter: tūc nō hz nisi vnā expositionem expressam a testatore. ꝛ tunc facta in vnū casum nō cōprehendit alios casus. tex. est de hoc sing. in. l. pater seuerinā. in princ. fm Ray. ibi. ff. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ dicit Pau. de ca. ibi in lectu. Paduana q̄ vidit in ciuitate Papie fieri de illo tex. magnā verecūdiā vni lectori. nam d. Phi. q̄ pi⁹ legerat ciuitate Papie, postea legerat Padue. vltimo reuersus Papiā q̄ erat doc. alior doc. fecit quodlibetū i materia substōnū. ꝛ Bal. cōcurrēs ei⁹ interrogauit eū vbi esset casus q̄ substitutio vulgaris facta in aliquo legato in vno casu expresso nō cōprehenderet alios casus, ꝛ nō haberet aliā expositionē. ꝛ refert quod obmutuit. ꝛ Bald. aperuit interdiatū ꝛ legit sibi illū tex. ꝛ hoc modo remāsit confusus cū magna verecūdia. Et p illa differētia q̄ aliud sit i hereditate, aliud in legatis, facit similis differētia, q: testator nō presumit se incōtinēti corrigere quantū ad institōnem. l. non ad ea. ff. de cōdi. ꝛ demon. secus in legatis. dicit gl. no. in. l. si te solū. ꝛ. l. si q̄s instituatur. ff. e. tamē q: nō posset reddi cōgrua ratio diuersitatis. ideo ista differētia inter hereditate ꝛ legata cōiter repehēdit. ꝛ tenetur q̄ substitutio vulg. facta in hereditate cōprehēdit alios casus. Idē in legato. l. vt heredibus. ff. de leg. ij. fm Bart. ꝛ alios ¶ Dod. in. d. l. pater seuerinā. in prin. ꝛ Bar. in. d. l. gall⁹. in. §. ꝛ quid si tantū. ꝛ ipse met Bal. hic in vlt. col. multū not. ꝛ Imo. in. l. ex facto. pma. ff. eo. Unde dic melius ad illū text. vt dicā nūc in sequenti fallētia.

¶ Tertio ergo limita predictā regulā procedere in substitutionesiue hereditatis siue legati. secus aūt vbi nō esset substō, sed translatio legati facta vni in aliā personam in penam huius. q̄ nō vult parere cōditioni adiecte. vt q: testator ordinat q̄ si filia nolit nubere elio. q̄ legatū sibi factū auferatur ei, ꝛ trālferatur in eium. isto casu non cōprehēderet alium casum, q̄ nō potest nubere, qa mortua sit ante pubertatē: ꝛ duplex ratio ea: q: cū talis trālatio fiat in penam, certe in penalibus debet liquidissime constare. l. in testō. prima. ff. de cōdi. ꝛ demō. que est sing. ad hoc fm Bal. in c. j. qualiter dño prop. in vſi. feu. ponit. d. Alex. in. l. si in note. §. de test. Scda ratio: q: vbi est delictū, ibi nō est pena. l. aliud est fraus. ff. de verb. sig. ꝛ in istis terminis ppie loq̄t tex. singu. in. d. l. pater seuerinā. fm Bar. ꝛ alios ¶ dod. ibi. ꝛ in. d. l. in prin. in. ij. q. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ not. Bal. hic in vltima col. ꝛ Imo. in. d. l. ex facto, prima. ff. e. 2 ¶ Quarto singulariter limita ꝛ hic attende. d. regulam non ꝓcedere: q̄n substitutio vulg. est cōcepta expresse sub vna cōditione. nam nō includit sibi cōtrariam cōditionē, quamuis vter q; casus pertineret alias ad substitu. vulg. simpliciter factā. eo q: substitutus in defectū alicuius cōditiōis non censet inuitatus in casu ecōtrario in quo extet talis conditio, quāuis purificetur post mortē heredis, ꝛ sic habeat perinde ac si nō extitisset. puta testator instituit aliquem pure in media parte hereditatis: in alia media parte substituit eundem sub cōditione, si Imperator venerit in Italiam, ꝛ si nō venerit, substituit eaum, iste heres mortuo testatore adiuit partē hereditatis in qua erat pure institutus, deinde mortuus est anteq̄ purificaretur conditio ea pendente: quo casu quando heres mortis pendente conditione non trāsmittit. sed est perinde ac si defecisset. l. vnica. §. finaute sub cōditione. C. de cad. tollen. pone q̄ post mortē heredis euenerit conditio: q: imperator venit in Italiā, certe heres heredis ex iure accrescendi totam hereditatē obtinebit, ꝛ substitutus excludetur: q: lz paria sint non purificari cōditionē, vel purificari mortuo herede, tamen quia substitutus erat substitutus in casum deficientis conditionis, non admittitur in casu isto in quo conditio adueniat, dato q̄ perinde sit ac si defecisset tex.

a vr Limita. Limito quinto vt per Anch. quez sequitur Phil. decius cōsi. lxiij. colum. j. Purp.

cisset. tex. est in. l. q ex duabus. i prin. fm primū intellectū gl. ibi. ff. de acq. here. ꝛ ibi Bal. Ang. ꝛ ¶ dod. ad hoc no. ꝛ ponderant p̄o limitatione regule supra tradite. ꝛ dicit ibi Imo. q̄ ille tex. ad hoc est valde sing. ꝓ limitatione de qua. §. ꝛ sequit simpliciter do. Alex. hic. Sed aduerte: q: ista nō videtur fuisse rō tex. in. d. l. si mater. §. j. cum glo. sed rō est quia testator voluit q̄ ita demū substitut⁹ admitteret. si etiā prim⁹ nō esset heres. nā p additionez primi exprimūt oēs gradus substōnū. l. cū in testō. ff. e. ꝛ ita intelligit Bar. in. l. j. in prin. in. v. q. prin. i prin. ff. de vulg. ꝛ pu. ꝛ Bar. in. d. l. si mater. §. j. in suo summario. Tamen tenendo istaz limitationem pro ea. adde q̄ alibi idē cōfirmando dixit sin. Pet. de anc. in cōsi. cccxl. q̄ incip. ex serie testamenti. q̄ substitutio vulg. facta a testatore in aliquem casuz non comprehendit alios, vbicunque tractat de excludendo personam magis dilectam testatori: q̄ sit ipse substitutus. per tex. in. l. si. ad fi. C. de insti. ꝛ substi. qui bn probat. vbi substitutio vul. facta in vnū casum est facta in hereditate: tunc cōprehēdit alios casus, ac si essent expressi: secus est autem q̄n substitutio vulg. est facta in aliquo legato vel fideicommisso particulariter: tūc nō hz nisi vnā expositionem expressam a testatore. ꝛ tunc facta in vnū casum nō cōprehendit alios casus. tex. est de hoc sing. in. l. pater seuerinā. in princ. fm Ray. ibi. ff. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ dicit Pau. de ca. ibi in lectu. Paduana q̄ vidit in ciuitate Papie fieri de illo tex. magnā verecūdiā vni lectori. nam d. Phi. q̄ pi⁹ legerat ciuitate Papie, postea legerat Padue. vltimo reuersus Papiā q̄ erat doc. alior doc. fecit quodlibetū i materia substōnū. ꝛ Bal. cōcurrēs ei⁹ interrogauit eū vbi esset casus q̄ substitutio vulgaris facta in aliquo legato in vno casu expresso nō cōprehenderet alios casus, ꝛ nō haberet aliā expositionē. ꝛ refert quod obmutuit. ꝛ Bald. aperuit interdiatū ꝛ legit sibi illū tex. ꝛ hoc modo remāsit confusus cū magna verecūdia. Et p illa differētia q̄ aliud sit i hereditate, aliud in legatis, facit similis differētia, q: testator nō presumit se incōtinēti corrigere quantū ad institōnem. l. non ad ea. ff. de cōdi. ꝛ demon. secus in legatis. dicit gl. no. in. l. si te solū. ꝛ. l. si q̄s instituatur. ff. e. tamē q: nō posset reddi cōgrua ratio diuersitatis. ideo ista differētia inter hereditate ꝛ legata cōiter repehēdit. ꝛ tenetur q̄ substitutio vulg. facta in hereditate cōprehēdit alios casus. Idē in legato. l. vt heredibus. ff. de leg. ij. fm Bart. ꝛ alios ¶ dod. in. d. l. pater seuerinā. in prin. ꝛ Bar. in. d. l. gall⁹. in. §. ꝛ quid si tantū. ꝛ ipse met Bal. hic in vlt. col. multū not. ꝛ Imo. in. l. ex facto. pma. ff. eo. Unde dic melius ad illū text. vt dicā nūc in sequenti fallētia.

¶ Tertio ergo limita predictā regulā procedere in substitutionesiue hereditatis siue legati. secus aūt vbi nō esset substō, sed translatio legati facta vni in aliā personam in penam huius. q̄ nō vult parere cōditioni adiecte. vt q: testator ordinat q̄ si filia nolit nubere elio. q̄ legatū sibi factū auferatur ei, ꝛ trālferatur in eium. isto casu non cōprehēderet alium casum, q̄ nō potest nubere, qa mortua sit ante pubertatē: ꝛ duplex ratio ea: q: cū talis trālatio fiat in penam, certe in penalibus debet liquidissime constare. l. in testō. prima. ff. de cōdi. ꝛ demō. que est sing. ad hoc fm Bal. in c. j. qualiter dño prop. in vſi. feu. ponit. d. Alex. in. l. si in note. §. de test. Scda ratio: q: vbi est delictū, ibi nō est pena. l. aliud est fraus. ff. de verb. sig. ꝛ in istis terminis ppie loq̄t tex. singu. in. d. l. pater seuerinā. fm Bar. ꝛ alios ¶ dod. ibi. ꝛ in. d. l. in prin. in. ij. q. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ not. Bal. hic in vltima col. ꝛ Imo. in. d. l. ex facto, prima. ff. e. 2 ¶ Quarto singulariter limita ꝛ hic attende. d. regulam non ꝓcedere: q̄n substitutio vulg. est cōcepta expresse sub vna cōditione. nam nō includit sibi cōtrariam cōditionē, quamuis vter q; casus pertineret alias ad substitu. vulg. simpliciter factā. eo q: substitutus in defectū alicuius cōditiōis non censet inuitatus in casu ecōtrario in quo extet talis conditio, quāuis purificetur post mortē heredis, ꝛ sic habeat perinde ac si nō extitisset. puta testator instituit aliquem pure in media parte hereditatis: in alia media parte substituit eundem sub cōditione, si Imperator venerit in Italiam, ꝛ si nō venerit, substituit eaum, iste heres mortuo testatore adiuit partē hereditatis in qua erat pure institutus, deinde mortuus est anteq̄ purificaretur conditio ea pendente: quo casu quando heres mortis pendente conditione non trāsmittit. sed est perinde ac si defecisset. l. vnica. §. finaute sub cōditione. C. de cad. tollen. pone q̄ post mortē heredis euenerit conditio: q: imperator venit in Italiā, certe heres heredis ex iure accrescendi totam hereditatē obtinebit, ꝛ substitutus excludetur: q: lz paria sint non purificari cōditionē, vel purificari mortuo herede, tamen quia substitutus erat substitutus in casum deficientis conditionis, non admittitur in casu isto in quo conditio adueniat, dato q̄ perinde sit ac si defecisset. tex. est in. l. q ex duabus. i prin. fm primū intellectū gl. ibi. ff. de acq. here. ꝛ ibi Bal. Ang. ꝛ ¶ dod. ad hoc no. ꝛ ponderant p̄o limitatione regule supra tradite. ꝛ dicit ibi Imo. q̄ ille tex. ad hoc est valde sing. ꝓ limitatione de qua. §. ꝛ sequit simpliciter do. Alex. hic. Sed adueṅte: q: ista nō videtur fuisse rō tex. in. d. l. si mater. §. j. cum glo. sed rō est quia testator voluit q̄ ita demū substitut⁹ admitteret. si etiā prim⁹ nō esset heres. nā p additionez primi exprimūt oēs gradus substōnū. l. cū in testō. ff. e. ꝛ ita intelligit Bar. in. l. j. in prin. in. v. q. prin. i prin. ff. de vulg. ꝛ pu. ꝛ Bar. in. d. l. si mater. §. j. in suo summario. Tamen tenendo istaz limitationem pro ea. adde q̄ alibi idē cōfirmando dixit sin. Pet. de anc. in cōsi. cccxl. q̄ incip. ex serie testamenti. q̄ substitutio vulg. facta a testatore in aliquem casuz non comprehendit alios, vbicunque tractat de excludendo personam magis dilectam testatori: q̄ sit ipse substitutus. per tex. in. l. si. ad fi. C. de insti. ꝛ substi. qui bn probat. vbi substitutio vul. facta in vnū casum est facta in hereditate: tunc cōprehēdit alios casus, ac si essent expressi: secus est autem q̄n substitutio vulg. est facta in aliquo legato vel fideicommisso particulariter: tūc nō hz nisi vnā expositionem expressam a testatore. ꝛ tunc facta in vnū casum nō cōprehendit alios casus. tex. est de hoc sing. in. l. pater seuerinā. in princ. fm Ray. ibi. ff. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ dicit Pau. de ca. ibi in lectu. Paduana q̄ vidit in ciuitate Papie fieri de illo tex. magnā verecūdiā vni lectori. nam d. Phi. q̄ pi⁹ legerat ciuitate Papie, postea legerat Padue. vltimo reuersus Papiā q̄ erat doc. alior doc. fecit quodlibetū i materia substōnū. ꝛ Bal. cōcurrēs ei⁹ interrogauit eū vbi esset casus q̄ substitutio vulgaris facta in aliquo legato in vno casu expresso nō cōprehenderet alios casus, ꝛ nō haberet aliā expositionē. ꝛ refert quod obmutuit. ꝛ Bald. aperuit interdiatū ꝛ legit sibi illū tex. ꝛ hoc modo remāsit confusus cū magna verecūdia. Et p illa differētia q̄ aliud sit i hereditate, aliud in legatis, facit similis differētia, q: testator nō presumit se incōtinēti corrigere quantū ad institōnem. l. non ad ea. ff. de cōdi. ꝛ demon. secus in legatis. dicit gl. no. in. l. si te solū. ꝛ. l. si q̄s instituatur. ff. e. tamē q: nō posset reddi cōgrua ratio diuersitatis. ideo ista differētia inter hereditate ꝛ legata cōiter repehēdit. ꝛ tenetur q̄ substitutio vulg. facta in hereditate cōprehēdit alios casus. Idē in legato. l. vt heredibus. ff. de leg. ij. fm Bart. ꝛ alios ¶ dod. in. d. l. pater seuerinā. in prin. ꝛ Bar. in. d. l. gall⁹. in. §. ꝛ quid si tantū. ꝛ ipse met Bal. hic in vlt. col. multū not. ꝛ Imo. in. l. ex facto. pma. ff. eo. Unde dic melius ad illū text. vt dicā nūc in sequenti fallētia.

¶ Tertio ergo limita predictā regulā procedere in substitutionesiue hereditatis siue legati. secus aūt vbi nō esset substō, sed translatio legati facta vni in aliā personam in penam huius. q̄ nō vult parere cōditioni adiecte. vt q: testator ordinat q̄ si filia nolit nubere elio. q̄ legatū sibi factū auferatur ei, ꝛ trālferatur in eium. isto casu non cōprehēderet alium casum, q̄ nō potest nubere, qa mortua sit ante pubertatē: ꝛ duplex ratio ea: q: cū talis trālatio fiat in penam, certe in penalibus debet liquidissime constare. l. in testō. prima. ff. de cōdi. ꝛ demō. que est sing. ad hoc fm Bal. in c. j. qualiter dño prop. in vſi. feu. ponit. d. Alex. in. l. si in note. §. de test. Scda ratio: q: vbi est delictū, ibi nō est pena. l. aliud est fraus. ff. de verb. sig. ꝛ in istis terminis ppie loq̄t tex. singu. in. d. l. pater seuerinā. fm Bar. ꝛ alios ¶ dod. ibi. ꝛ in. d. l. in prin. in. ij. q. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ not. Bal. hic in vltima col. ꝛ Imo. in. d. l. ex facto, prima. ff. e. 2 ¶ Quarto singulariter limita ꝛ hic attende. d. regulam non ꝓcedere: q̄n substitutio vulg. est cōcepta expresse sub vna cōditione. nam nō includit sibi cōtrariam cōditionē, quamuis vter q; casus pertineret alias ad substitu. vulg. simpliciter factā. eo q: substitutus in defectū alicuius cōditiōis non censet inuitatus in casu ecōtrario in quo extet talis conditio, quāuis purificetur post mortē heredis, ꝛ sic habeat perinde ac si nō extitisset. puta testator instituit aliquem pure in media parte hereditatis: in alia media parte substituit eundem sub cōditione, si Imperator venerit in Italiam, ꝛ si nō venerit, substituit eaum, iste heres mortuo testatore adiuit partē hereditatis in qua erat pure institutus, deinde mortuus est anteq̄ purificaretur conditio ea pendente: quo casu quando heres mortis pendente conditione non trāsmittit. sed est perinde ac si defecisset. l. vnica. §. finaute sub cōditione. C. de cad. tollen. pone q̄ post mortē heredis euenerit conditio: q: imperator venit in Italiā, certe heres heredis ex iure accrescendi totam hereditatē obtinebit, ꝛ substitutus excludetur: q: lz paria sint non purificari cōditionē, vel purificari mortuo herede, tamen quia substitutus erat substitutus in casum deficientis conditionis, non admittitur in casu isto in quo conditio adueniat, dato q̄ perinde sit ac si defecisset tex. est in. l. q ex duabus. i prin. fm primū intellectū gl. ibi. ff. de acq. here. ꝛ ibi Bal. Ang. ꝛ ¶ dod. ad hoc no. ꝛ ponderant p̄o limitatione regule supra tradite. ꝛ dicit ibi Imo. q̄ ille tex. ad hoc est valde sing. ꝓ limitatione de qua. §. ꝛ sequit simpliciter do. Alex. hic. Sed adueṅte: q: ista nō videtur fuisse rō tex. in. d. l. si mater. §. j. cum glo. sed rō est quia testator voluit q̄ ita demū substitut⁹ admitteret. si etiā prim⁹ nō esset heres. nā p additionez primi exprimūt oēs gradus substōnū. l. cū in testō. ff. e. ꝛ ita intelligit Bar. in. l. j. in prin. in. v. q. prin. i prin. ff. de vulg. ꝛ pu. ꝛ Bar. in. d. l. si mater. §. j. in suo summario. Tamen tenendo istaz limitationem pro ea. adde q̄ alibi idē cōfirmando dixit sin. Pet. de anc. in cōsi. cccxl. q̄ incip. ex serie testamenti. q̄ substitutio vulg. facta a testatore in aliquem casuz non comprehendit alios, vbicunque tractat de excludendo personam magis dilectam testatori: q̄ sit ipse substitutus. per tex. in. l. si. ad fi. C. de insti. ꝛ substi. qui bn probat. vbi substitutio vul. facta in vnū casum est facta in hereditate: tunc cōprehēdit alios casus, ac si essent expressi: secus est autem q̄n substitutio vulg. est facta in aliquo legato vel fideicommisso particulariter: tūc nō hz nisi vnā expositionem expressam a testatore. ꝛ tunc facta in vnū casum nō cōprehendit alios casus. tex. est de hoc sing. in. l. pater seuerinā. in princ. fm Ray. ibi. ff. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ dicit Pau. de ca. ibi in lectu. Paduana q̄ vidit in ciuitate Papie fieri de illo tex. magnā verecūdiā vni lectori. nam d. Phi. q̄ pi⁹ legerat ciuitate Papie, postea legerat Padue. vltimo reuersus Papiā q̄ erat doc. alior doc. fecit quodlibetū i materia substōnū. ꝛ Bal. cōcurrēs ei⁹ interrogauit eū vbi esset casus q̄ substitutio vulgaris facta in aliquo legato in vno casu expresso nō cōprehenderet alios casus, ꝛ nō haberet aliā expositionē. ꝛ refert quod obmutuit. ꝛ Bald. aperuit interdiatū ꝛ legit sibi illū tex. ꝛ hoc modo remāsit confusus cū magna verecūdia. Et p illa differētia q̄ aliud sit i hereditate, aliud in legatis, facit similis differētia, q: testator nō presumit se incōtinēti corrigere quantū ad institōnem. l. non ad ea. ff. de cōdi. ꝛ demon. secus in legatis. dicit gl. no. in. l. si te solū. ꝛ. l. si q̄s instituatur. ff. e. tamē q: nō posset reddi cōgrua ratio diuersitatis. ideo ista differētia inter hereditate ꝛ legata cōiter repehēdit. ꝛ tenetur q̄ substitutio vulg. facta in hereditate cōprehēdit alios casus. Idē in legato. l. vt heredibus. ff. de leg. ij. fm Bart. ꝛ alios ¶ dod. in. d. l. pater seuerinā. in prin. ꝛ Bar. in. d. l. gall⁹. in. §. ꝛ quid si tantū. ꝛ ipse met Bal. hic in vlt. col. multū not. ꝛ Imo. in. l. ex facto. pma. ff. eo. Unde dic melius ad illū text. vt dicā nūc in sequenti fallētia.

¶ Tertio ergo limita predictā regulā procedere in substitutionesiue hereditatis siue legati. secus aūt vbi nō esset substō, sed translatio legati facta vni in aliā personam in penam huius. q̄ nō vult parere cōditioni adiecte. vt q: testator ordinat q̄ si filia nolit nubere elio. q̄ legatū sibi factū auferatur ei, ꝛ trālferatur in eium. isto casu non cōprehēderet alium casum, q̄ nō potest nubere, qa mortua sit ante pubertatē: ꝛ duplex ratio ea: q: cū talis trālatio fiat in penam, certe in penalibus debet liquidissime constare. l. in testō. prima. ff. de cōdi. ꝛ demō. que est sing. ad hoc fm Bal. in c. j. qualiter dño prop. in vſi. feu. ponit. d. Alex. in. l. si in note. §. de test. Scda ratio: q: vbi est delictū, ibi nō est pena. l. aliud est fraus. ff. de verb. sig. ꝛ in istis terminis ppie loq̄t tex. singu. in. d. l. pater seuerinā. fm Bar. ꝛ alios ¶ dod. ibi. ꝛ in. d. l. in prin. in. ij. q. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ not. Bal. hic in vltima col. ꝛ Imo. in. d. l. ex facto, prima. ff. e. 2 ¶ Quarto singulariter limita ꝛ hic attende. d. regulam non ꝓcedere: q̄n substitutio vulg. est cōcepta expresse sub vna cōditione. nam nō includit sibi cōtrariam cōditionē, quamuis vter q; casus pertineret alias ad substitu. vulg. simpliciter factā. eo q: substitutus in defectū alicuius cōditiōis non censet inuitatus in casu ecōtrario in quo extet talis conditio, quāuis purificetur post mortē heredis, ꝛ sic habeat perinde ac si nō extitisset. puta testator instituit aliquem pure in media parte hereditatis: in alia media parte substituit eundem sub cōditione, si Imperator venerit in Italiam, ꝛ si nō venerit, substituit eaum, iste heres mortuo testatore adiuit partē hereditatis in qua erat pure institutus, deinde mortuus est anteq̄ purificaretur conditio ea pendente: quo casu quando heres mortis pendente conditione non trāsmittit. sed est perinde ac si defecisset. l. vnica. §. finaute sub cōditione. C. de cad. tollen. pone q̄ post mortē heredis euenerit conditio: q: imperator venit in Italiā, certe heres heredis ex iure accrescendi totam hereditatē obtinebit, ꝛ substitutus excludetur: q: lz paria sint non purificari cōditionē, vel purificari mortuo herede, tamen quia substitutus erat substitutus in casum deficientis conditionis, non admittitur in casu isto in quo conditio adueniat, dato q̄ perinde sit ac si defecisset tex.

ipse sit heres, siue aliū faciat. excluditur substitutus vt hic, ꝛ me 12 lius in. l. si paterfa. ff. e. §. fi. instit. de vulg. sub. ¶ Hinc infertur fm Bar. q̄ si fit institutus filiusfa. ꝛ sibi datus substitutus vul. Quo casu debes scire, qó hodie p iura noua codicis est statutū qó si filiusfa. institutus heres repudiet hereditatem: pater pōt eam acceptare. l. fi. §. j. C. de bo. que lib. Certe pater acceptans hereditatē quā filiusfa. repudianit excludet substitutū. eo q: licet si liusfa. institut⁹ ipse nō sit heres, facit tū patrē heredez beneficio d. l. fi. §. j. ergo substitut⁹ dz excludi. Idē tz Bar. in. d. l. j. in prin. in. ij. q. pn. vbi Imo. idē tz ꝛ Alre. ff. de vulg. ꝛ pu. Bar. ꝛ Imo. in. d. l. si paterfa. ꝛ gl. no. in. d. l. fi. §. i. vbi etiā Bar. ꝛ alij. C. de bonis que lib. Idē tz Bal. hic in. ij col. per quedā alia leuia fundamēta, ꝛ sequit Raph. Fulg. hic. Imo. in. c. raymundus. i ma. vul. substi. de test. Pro ista parte bū facit tex. in. d. l. ij. §. similiqz modo. ibi, quasi ipe pater ab initio fuisset heres substitut⁹, ꝛ sic mutat pſona ꝛ no grad⁹, nec pōt filꝰ pindicare patri vt ibi. ¶ Contrariā opi. tz Ang. hic. q: qñ institur⁹ est homo liber, ꝛ si heres non erit dat⁹ est substitut⁹ vulg. certe ad hoc vt substitutus vulgaris excludatur, opus est q̄ ipse sit heres. ꝛ adeat. vt hic. vel mutata cōditione aliqm heredez facat. tex. est in. l. si paterfa. ff. e. sed hic non mutauit conditionē. igitur ꝛc. Et cū Ang. tz Alex. in puncto iuris liceat dicat q̄ in practica stet cū cōi. in. d. l. in princ. ff. de vulg. ꝛ pup. Idem etiam tenet Pau. de ca. hic in pe. col. dicit tamen q̄ in iudicando non est recedendū a communi. Tamen ad istud fundamentum Ange. ꝛ sic ad. d. l. si paterfa. respondebo in seq. qōne. Idem tenet Ang. in. d. l. si paterf. ꝛ in. l. fi. in prin. ꝛ ibi Pau. de ca. j. de bo. que lib. Adde q̄ istam contrariā opi. prius tenuerunt Bui. de suza. Bui. de cu. Ja. de belui. ꝛ Alb. de rosa. in. d. l. fi. in princi. j. de bo. que lib. Moti precipue q: substitutus venit ex expressa prouisione testatoris: pater aūt venit solum ex prouisione. l. Sz expressa prouisio testatoris: tollit prouisionē legis. l. ex facto. §. item quero. ff. de vulg. ꝛ pu. ꝛ. fi. C. de pac. couen. Sed o mori q: pater in veritate est heres legalis: q: l. facit cū he redem. ꝛ non defunctus: sed. l. prius vocat substitutus z quā here dem legalem. §. fi vero instō. in aut. de here. ꝛ fal. aut. hoc amplius. C. de fideicom. tū ad ista respondet Bar. in. d. l. j. in. iij. q. q̄ testator non videtur prouidisse hoc casu de substituto: ex quo licet filius institutus nō sit heres, fecit tamē patrē heredem suo mysterio. per. d. l. si paterfa. que solutio nō videtur satisfacere vt patet ex his que. j. p̄time sub ūcio. ¶ Pro ista parte que videt disputādo q: quādo testator expresse puidit de substituto tūc nūq̄ vocātur illi qui alias per legem vocarēt: ita dicit tex. in. l. fi. C. 13 de necessa. her. insti. ¶ Sedo pondera q. d. l. fi. §. j. ponit nonum casum contra regulā iuris ffozū, ꝛ iuris antiquis. Illā olim de iure ffozū ꝛ codicis. filiusfa. institutus heres debebat in sua patris hereditatē adire, ꝛ tunc adeundo vel agnoscēdo patri quere batur nō aliter. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acq. here. ꝛ l. j. §. qui admitti. Modie est aliter statutum per dictū. §. j. ergo dz stricte intelligi qō quādo filiusfami. heres institutus repudiauit hereditatem, qō pater possit eam acceptare, vt procedat quādo nullus est aut⁹ substitut⁹ ipsi filio. ꝛ in istis terminis procedit d. l. fi. §. j. Sed quando testator instituit filiūfa. ꝛ si heres nō erit expresse substituit aliū tūc filio repudiāte substitutus dz admitti. ꝛ non pater per rationem supraiscriptam: q: substitutus venit ex expressa pūsione testatoris, pater aūt venit solus ex prouisione legis. Sz sic est ꝙ prouisio expressa testatoris facit cessare prouisionē legis. Hinc videmus q̄ substitut⁹ excludit ius accrescēdi per rationem predictā. tex. est in. l. ij. §. si duo. ff. de bo. pos. fm 14 tabu. ¶ Confirmatur per illud quod per hanc ꝛ alias notabiles rationes. tenet Bal. in. l. ij. C. ad officia. vbi concludit, q̄ filiusfa. sit institutus heres in parte hereditatis. ꝛ in alia habeat cohere dem. pone q̄ filiusfami. repudiet. tz Bald. qō c

Universidad de Deusto
Biblioteca

vt minus ledatur eo ℓ. precipim⁹. in fi. C. de appel. & sic nō extēdi ad casum qñ adeit substitutus: qr satis est q ille tex. multū operet & inducat de nouo qñ filius ℓ. nullū h3 substituti. ¶ Quō to facit tex. ibi quida ita in testō scripserat. in prin. ff. ad treb. vbi substitutus excludit illā trāsmissionē, quē tex. alle. Raph. cu. in d. ℓ. si pater fa. in vlti. col. & ante eū alleg. Bal. in. l. papinianus. §. quarta. ff. de inoffi. test. Ité ad propīe dicta. q. d. l. §. ℓ. sit ius correctorū & corrigat iura ffori. & C. cōfirmat expresse Aug. i pl. Ityg. inci. sctā carmelitarū religio. ¶ Si tū vis tenere cōes opi. Bart. & aliorū, q filio recusante pr admittit excluso substituto. Aduerte q p cōi fnia facit. Nā clarū est q dispositio. d. l. si. §. j. inducēs q filiof. repudiante hereditatē sibi delatā admittit pr, est inducta in fauorē patris volētis adire. Sz si dicerem⁹ q existēte substituto sol⁹ filj⁹ posset repudiare hereditatē sibi delatā, & admittere⁹ substitut⁹ excluso patre: sequeretur absurdū, q ille. l. que manifeste est inducta fauore patris reto: quereť in eius odiū: contra. l. quod fauore. C. de leg. Nā ante illam. l. solus filj⁹ repudiādo nō preiudicabat patri. l. is qui heres. §. fi. ff. de acqr. here. & sic per solā repudiationē filij non fiebat locus substituto vulgariter ne ergo hoc sequat: adherēdū est cōi opi. Scdo cōsidera q pticus stat in tex. in. d. l. si. §. similiq modo. in quo se fundat Bar. loquatur qñ erat substitut⁹. Dic q ille text. loquit etiā qñ erat substitut⁹: cū dicat pinde ac si pater fuisset ab initio institutus. sed si pater fuisset institut⁹ excluderet substitutū. l. q dā. in. la prima. ff. de acqui. here. Sed posses disputando dicere, q pater habet perinde ac si esset a principio substitutus: est verū vbi nō adest substitut⁹. Hoc modo inducēdo illū tex. patet rnsio ad allegata in oppositū, dum dicebat q expresse ꝓuisso testatoris efficit cessare prouisionē. l. q dō pater venit ex ꝓuisione legis: ité venit ex priuilegio singulari. Ista fundamēta procederent nisi. d. l. §. similiq modo. vellet qō filio recusante pater admittit quasi ab initio institutus: sed si esset institutus clarū est q excluderet substitutū. & q predicta fundamēta cessarent. Similiter pōt responderi ad aliū q. d. l. §. j. sit ius correctorium, quia hic nō fit extensio, sed est lex ipsa que loquitur. Scdo & melius dico qō. d. l. si. §. potius dicit esse ius limitatoriū quā correctoriū: prout et dixi in. l. j. §. qui admit. Non ob. tex. in. d. l. quidā ita in testō. Q: rnde q nō loquit̄ ℓ simplici substitutione: sed logē in trālatiōe. vt patet ex text. ibi in verbo translatum esse & in verbo ad matrē transferri: & inter ista est differētia vt dixi. §. in tertia limitatiōe. Non obstat quod ius accrescendi excludat matrem, ergo forti⁹ substitutio. vt dicit Bal. in. l. ij. per illum tex. C. ad orficia. Quia respōde fm Jmo. in. d. l. si paterfa. q. d. l. ij. non facit in ꝓposito: qr nō loquitur qñ filius expresse repudiauit, ita q pater admitti posset: sed loquit̄ qñ mortuus est hereditate nō adita. ¶ Retenta cōi sentētia. §. q isto casu pater excludat substitutū, eam limita nō procedere qñ filius nō esset institutus cōtemplatiōe patris: sed ℓua rm: vt q sit institutus a matre, & ipsi filio sit substitutus alius cōiunctus testatoris: puta frater matris: q tūc nō est verisimile cōiunctū debere excludi a patre filj. arg. l. tale pactū. §. fi. cū glo. ff. de pac. isto casu pater ex coniecturata mente testatoris nō excludet substitutū, sed substitutus admittet. Ita fuit limitatio notabilis tradita per Guido. de suza hic: quā late refert & sequitur Bal. hic in. ij. col. & idem Bald. in. d. l. si. §. j. & ibi Pau. de ca. ℓ. de bon. que lib. Et ad hanc limitationē bene faciunt que dixi. §. in secundo no. in prima limitatione. Et cum ista limitatione trāseunt cōiter doc. & dicit Jmo. in. d. l. si paterfa. in antepe. col. qui idē tenet, & sequunt̄ Mode. in. d. l. j. ff. de vulg. & pup. Ista limitatio licet sit communis & equa, tamē mihi in pūcto iuris nō placet: qr pater admittitur ac si ipse fuisset institut⁹, ita clare disponit. l. in. d. §. similiq modo. Sed institut⁹ nō attēta affectione prefertur substituto, & imputet sibi testator qui nō prouidit de excludēdo patre. ¶ Sed iterum retēta cōi sententia occurrit noua questio nō tacta. doct. An idem sit econtra, qō si pater institutus repudiat hereditatē sibi delatam q filj⁹ admittitur excluso substituto: videtur q sit ratione correlationis: vt illud q est statutū in patre procedat econtra in filio. l. si. cum simi. vbi dixi. §. de indi. vidui. tol. Scdo stringit tex. i. d. l. si. §. similiq modo. §. de bon. q lib. ibi, quasi ipse pater ab initio fuisset heres institutus. Nam nō potes dicere q illud ibi sit nisi ratione vnita
16 tis. & ibi dicunt doc. † Quia pater & filj⁹ censentur una persona. l. si. §. de impu. & alijs substi. §. ei vero qui. insti. de inuti. stipu. sed ista ratio militat cōtra. Nec ob. si dicas q in. d. l. si. illud ideo ibi sit ratione vsufr. & q pater est legitim⁹ administrator. Et quia ibi illud est statutū propter grauamē illatū patri cui iuri ffo: um omnia aduentitia pleno iure acquirebantur, l. placet. ff. de acqr. here. ideo in recōpensationem grauaminis fuit statutū qō filio repudiante pater admittatur. Que rationes omnes cessāt econtra. q: dico quod omnia ista tolluntur per text. in. d. §. similique modo. qui loquitur cum duplici qualitate, & sic loquitur in filio fa. milite instituto in casi rēsibus bonis: vbi pater nō h3 vsumfr. nec est legitim⁹ administrator. nec iure codicis fuit pater in alquo gravat⁹: cū in castrensibus habeatur pro paterfa. l. ij. ff. ad macedo. & tū quis ibi essent omnes iste rationes, tū filio repudiāte amittit pater. & subdit tex. quasi pater ab initio fuisset heres institut⁹: ergo istud ibi nō fuit statutū nisi sola rōne vnitatis personarum: que ratio militat similiter econtra in filio. Nō obst. si in contrarium allegetur tex. in. l. vnica. j. de his qui ad aū aper. tab. in verbo si tū hereditatē nō recusauit. q: respondē q intelligitur, sc̄z illi in quos fit trāsmissio: ad hoc vt relatio fiat ad ꝓxima. de quo tex. isto anno alias plenius dixi. Si ista opi. est vera, que videtur sustentabilis, ꝓfecto est pulchra & nova, & p eā datur magna extēsio ad cōem conclusionē. Si velles tenere contrarium, qō forte esset tutius, posses dicere qō pater in castrensibus fuit etiā grauatus, nec sibi acquiruntur. Ideo imperator in. d. l. si. illud q principaliter statuit in aduētitijs extēdit ad castrensia, & ideo dicit similiq modo. Unde dicit in alio proposito. d. Alex. in. l. j. in vlti. col. §. qui admit. q ideo in. d. §. similiq modo. lex ibi in castrensibus fauet patri, cui preiudicauerat fauore militie, vt in eo pater nihil iuris haberet contra regulas iuris cōmunis. & d. l. placet. que ratio cessat econtra in filio. Tenendo tamen primam opi. que est subtilior, potes aliter respondere ad. d. l. vnicā. C. de his qui ante aper. tab. quod si filius vellet venire ex iure in eum trāsmisso per patrem, & tunc nō posset quando pater repudiauit: vt ibi, sicut nec econtra si pater vellet venire ex iure in eū trāsmisso per filiū, puta ex dispositiōe. l. cū antiquioribus. C. de iure delib. & similiter nō posset quando filius repudiauit, vt ibi: seu si filius vult venire nō iure in eum per patrem trāsmisso: sed ex dispositione. d. l. si. & tunc non ob. repudiatione patris potest filius venire: sicut econtra pōt pater venire nō obst. repudiatione filj. Posset etiam in predictis cōsiderari circa tex. d. §. similiq modo. q ls rō illi⁹ tex. videat esse, ꝓpter vnitatē: q: pater & filj⁹ censeantur vna persona: vt predixit: tamē cū tractetur de acquirēdo
17 non est licitū arguere a patre econtra ad filiū. patet, nā † quicquid acquirit filius, acquirit patri. d. l. placet. & tamē istud nō est econtra. vt quicquid acquirat pater, illud statim acqrat filio. Tamen ad istud pōt responderi, qō acquisitio que fit per filiū patri non procedit ratione vnitatis personarū: sed rōne patrie potestatis. insti. ꝓ quas pso. nob. acq. in prin. que patria ptās est a patre in filiū: sed nō econtra a filio in patrē. Idē ad predicta vide Bar. in
18 d. §. similiq modo. ¶ † Scdo per istū tex. infert Bart. hic: q⁹ si aliqs sit institutus heres, & si heres non erit datus sit ei vulgariter substitutus. Certe si heres institutus moriat intra annū datum ad deliberandū, quo casu beneficio iuris deliberandi transmittit hereditatē nō aditam ad quoscunq. per. l. cū antiquioribus. j. de iure delibe. declarani in. l. emancipata. §. qui admit. certe ille in quem fit transmissio excludet substitutum vulgarem: qz licet ipse ꝓximus non fit heres: facit tū alium heredem beneficio iuris deli. idem tenent Bal. & omnes Mode. hic. & Bald. in. d. l. cum antiquioribus. in. ij. q. & in. l. apud hostes. in. ij. col. C. de suis & legi. Bar. in. l. j. i prin. in. iij. q. prin. ff. de vulg. & pu. vbi cōmuniter alij Bar. & Jmo. in. d. l. si paterfa. & est glo. in. l. q dīu. la prima. in glo. j. iuncto tex. quā ad hoc ibi no. Bal. & Pau. de ca. ff. de acq. here. Idē tq Jmo. in. d. c. raynuti⁹. in materia vulg. substi. & idem videť sequi Ange. in. l. sed si plures. §. filio. ff. de vulg. & pupil. Quāuis contrarium tenuerit vbiq Ange. hic, & in. d. l. si paterfa. & in. l. j. & in. l. in prin. ff. de vulg. & pup. & in. l. q dīu. ceꝛlviij. incip. quidā Mic. Motus illo solo fundamento: q: text. in. d. l. si paterfa. requirit qō institutus mutata conditione faciat aliū heredem. sed quando moritur non mutat conditionem: sed extinguit. Bar ibi respōdet q illud de mutatione persone non excludit casum nostrum, vt hic: sed illud ibi posuit vt decideret casum magis dubitabilem. Eandē contra tenuit Sali. in. d. l. cum anti quioribus. motus p text. in. l. vnica. §. cuꝫ autē in superiore parte. in vlti. col. j. de cad. tol. vbi hereditas nō adita tūc transmittitur quando non erat substitutus: sed text. ibi ponit exceptionem in transmissione que fit ex. l. Theodosiana. vt statim inducā. & sic in casu nostro vt patet per text. in eadē lege vnica. §. in nouissimo. Contra cōmunem sūlam videnť facere argumenta & fundamēta que adduxi in precedēti questione, & precipue q cū substitut⁹ veniat ex expressa prouisone hois, & sic testatoris. item veniat de iure cōi. ille aūt veniat ex iure transmissionis: sic ex dispositione legis, & sic iure priuilegiato: ergo ꝓuisio hois, & de iure cōi debet facere cessare prouisionem legis. Nisi dixeris qō testator: noluit prouidere de substituto, nisi qñ primus heres nō esset heres per se. nec aliū quouis modo heredē faceret. dic vt dixi in precedenti arti. quem quia plenius discussi, ideo in isto scdo breuꝫ transeo. Pro ista opi. Bar. & cōi. est text. bonus decidēs istā qōnem in. l. vnica. §. cū aūt in superiore iuncto. §. in nouissimo. in versi. here
19 ditatem. C. de cadu. tol. † vbi traditur regula iuris, qō hereditas non adita

non adita nō transmittit̄. a qua regula tex. excipit duos casus. primus qñ transmittitur ad descendētes beneficio. l. vnice. C. de his qui ante aper. tab. secūdus qñ fit transmissio beneficio iuris deliberādi. per. d. l. cum antiquioribus. deinde in. §. cum autē in superiore. traditur doctrina ad quos deuoluatur hereditas que non transmittitur. & dicit tex. qō exceptuatis personis in quas trāsmittit̄ positis in parte superiori. l. hereditas. Primo deuolvitur ad substitutum. Secūdo ad venientes ab intestato. Tertio ad fiscum. & sic ibi est tex. totiēs quodita demum admittitur substitutus si non sit in qđ transmittit̄. Et illū tex. originaliter
b 20 ita ad hoc ponderauit Bene. de plum. in repet. l. si fratris. C. de in. deli. ¶ † Quarto no. ex tex. ibi, potuit enim duo ꝑncipaliter. vnū est q si seruus institutus est heres ita demū acqrat hereditas eius dō si talis seruus adeat hereditatē, & nō aliter. & sic qñ seruus est institutus heres, dīs seruī siue voluntate eius & sine aditione eius non potest acquirere hereditatē. Intellige & limita istud, pcedere in directa institutione facta de seruo. secus autē est in fideicommissaria. nā si aliquis sit institut⁹ heres & grauatus restituere hereditatem seruo: pōt illā restituere eius domino absq volūtate serui. tex. est in. l. seruo inuito. in prin. ff. ad treb. & ibi vide Bar. assignantē rōnem differētie. & Alico. de neap. in. §. alien⁹ quo qz. insti. e. de here. insti. ¶ Scdm habes q si seru⁹ sit institut⁹ heres pōt repudiare hereditatē & pīudicare dño inuito. ita expresse sonāt verba litere ibi, potuit em. quāuis inbente dño nollet adire. Et ex hoc resultat, q hic erit casus mirabilis secundum Salic. contra regulā q ille pōt repudiare hereditatē qui libere pōt adire. l. is pōt. & l. nolle. & l. is qui. ff. de acqui. her. & qō hic sit casus cōtra istam communē regulam patet, quia seruus institutus heres nō pōt libere adire hereditatē solus & de per se: sed requiritur qō proceda tiussus dñi. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acqui. her. dictū fuit in. l. j. §. q admit. tū solus seruus potest inuito dño repudiare. Et si dicas q in cōtrariū sit tex. q seruus inuito domino nō possit repudiare, imo dīs pōt eū cogere & facere coacte adire. l. j. §. i. ff. si qs omiſ. cau. te. hic alle. in glo. pe. & l. seru⁹ dotalis. ff. sol. ma. rīder Salic. quod in illis legibus seruo instituto non erat datus substitutus, tunc verū est qō non pōt inuito dño repudiare secus qñ seruo datus est substitut⁹: vt in casu nro. Ista fnia Sali. & dictū no. reprehendi solet: q: seruus nō pōt pīudicare dño inuito, nec eo inuito repudiare: scdm Paul. de ca. & d. Alex. hic. & Jo. de imo. & l. si pffa. in. iij. col. ff. eo, q: filiusfa. institut⁹ heres habebat pl⁹ iuris ēt tpe ffori, quā haberet seru⁹. ita no. gl. & doc. in. l. cū filiofa. ff. de le. j. & tū filiusf. solus institutus heres nō pōt repudiare inuito patre. l. is qui heres. §. fi. ff. de acq. here. ergo multominus poterit seruus. qui minus iuris h3. Sed aduerte quia in. d. l. is qui heres. §. fi. filiusfa. non habebat substitutū, vt est in casu isto, & in substituto funda tur principaliter opi. Sali. & sic facile esset tenere cū Sali. cū grano tī salis. qñ substitutio est facta expressa conditione si noluerit, vel non potuerit: put fuit in hac. l. q: eo nolēte adimpleta est cōditio substitutionis. q: tales ꝓditiōes si voluerit. cū sint facti, pōt cadere in psona serui & filjfa. & p eos impleri. l. cōditionib⁹ pupillus. ad fi. ff. de cōdi. & demō. §. sed cū factum. insti. de stipu. ser. facit. l. si. in prin. ff. de verb. ob. notāt scribētes. in. l. iulian⁹. ff. de le. j. Sz tū cōfunderet regula. d. l. is pōt. si vis tenere opi. Also de. q. seru⁹ instituť heres &c. qd rndebim⁹ ad hūc text. in fi. rndēt pfati Mod. diuinādo: q in hoc tex. ad instātiā substituti assignabat dilatio seruo instituto p iudicē, & si intra tps nō adeat preiudicabit dīs & substitut⁹ admittet. p. d. l. q dīu. cū gl. magn. ff. de acq. her. & hoc mō dicūt q practicabit iste tex. & ita intelligūt istū tex. q est somniare. Unde tu rnde clari⁹ q text. & nō dicit q

parte habes ex glo.q̄ si testator instituat heredē illū qui vere est seruus, ⁊ credebat esse liberū, ⁊ si heres nō erit, dedit ei substitutū: q̄ in casu dubio quando non apparet que fuerit voluntas testatoris, dz hereditas diuidi in quatuor partes, ⁊ tres assignātur domino heredis instituti, ⁊ alia quarta pars substituto. ⁊ hec diuisio fit ꝑpter repugnātiam regularū q̄ attēta opinio testatoris substitutus deberet totū habere. attenta autē veritate deberet vtiq; dñs serui instituti totum habere. vnde eligitur via predicta. ⁊ est dare tūc casum in quo institutus ⁊ substitutus simul concurrunt. tex. est in l. si paterfa. cum. l. seq. ff. e. ⁊ in §. fi. instit de vulga. substi. Ratio autē quare assignent tres partes dño serui instituti: substituto autē nō assignet nisi vna quarta pars, est quia in persona dñi plures cōcurrunt. s. veritas ⁊ iuris dispositio. sed in persona substituti nō cōcurrit nisi opinio testatoris: que cum sit erronea, facit vt substituto debeat quarta pars. ¶ Itē adde q̄ distinctio illarū legum que sit in seruo hz etiā locum q̄ testō instituisset aliquē qui vere esset filiusfa. aut monachus, ⁊ si heres non erit dedit substitutum. nam eodē modo hereditas debebit diuidi in quatuor partes. gl. est no. in. l. si quis filiumfa. in p. in. in glo. j. ⁊ ibi Bar. ff. de acqui. here. ⁊ Lud. ro. ibi. ⁊ Raph. cu. dicūt quod illa glo. est ad hoc sing. quā etiam tenet Barto. in. l. cum filiosa. versi. venio ad cōtaria tertie partis. ff. de leg. j. ⁊ ibi Bal. ⁊ Jmo. reputant illā glo. ad hoc sing. quā sequit Ly. hic in. iij. q. ⁊ Ange. ⁊ Bart. Illa glos. in filiofa. clare procedebat attento iure fforum. quo iure totū acquirebat patri: sicut seruus dño. Sed cū hodie filiusfa. heres in ſtitutus non acquirat patri nisi vsumfr. ⁊ sibi ꝓprietatē. l. j. C. de bo. que lib. x. §. j. insti. per quas ꝓso. nob. acqui. dicit Paul. de ca. q̄ illa gl. hodie nō est vera. Dic melius fm Bal. in. o. l. si quis filiumfa. quē sequūtur omnes. Modo. ibi: q̄ cētum ad vsumfr. spectantem patri procedit diuisio in quatuor partes. vt ꝓdixi. nō in ꝓprietate que est filū: quicquid teneat Fulg. hic. Et si cōtingeret filiū institutū repudiare, quo casu pater totam hereditatem pōt obtinere beneficio. o. l. si. C. de bo. que lib. tūc etiā fieret distinctio inter patrē ⁊ subſtitutū fm formā. d. l. si paterfa. ⁊ ibi Jmo. ⁊ ff ilg. hic. ¶ Quid autem esset si testator instituit aliquem quē credebat esse seruum, ⁊ vere erat sui iuris, ⁊ si heres nō erit, dedit substituti. gl. in. §. fi. insti. de vul. sub. dicit q̄ institutio vz. ⁊ institutus acgrit totū excluso substituto: quia tunc magis extendit veritas q̄ opi. ⁊ dicit ibi gl. q̄ iste casus est indubitabilis. idem tz Bar. Ang. ⁊ Sali. ⁊ Fulg. ⁊ Bart. in. d. l. si paterfa. per tex. in. l. j. §. si quis filiū. ff. de carbo. edi. a simili. Tamen Jaco. de are. Petr. ⁊ Ly. hic in. ij. q. ⁊ Albe. tenēt contrarium. ⁊ rident ad. d. §. si quis filiū. q̄ ibi error: non variabat voluntatē testatoris: imo augebat: q̄ sic esset extraneus, sic filius ipse idē erat heres vt testator volebat. secus est in q̄ne nostra, vbi testō credebat esse seruū, ⁊ talis error bene variat voluntatē testatoris. ¶ Cōfirmat vltra eos: q̄ quotiescūq; testō instituit seruū ꝓsumit instituisse cōtemplatione eius domini ⁊ nō serui. l. filiofa. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ l. cum aliquis. j. de iure deli. sicut etiā monachus in dubio censet institutus cōtēplatione monasterij. ca. requisisti. de test. Si ergo reperiat q̄ sit liber. illud variat voluntatē testōris. ⁊ in hoc cogita. Itē tenedo istā opi. vltramon. aduerte q̄ fundamētum Bart. nō videturbonū, dū dicit q̄ ex quo acquirere ſ fibi hereditas si esset manumissus ante additionē. d. l. si paterfa. ergo multo magis queritur sibi existenti libero. Ista cōsequētia nō videt bona p illāmet. l. si pater fa. in ver. at qui. tūcto ver. si. ibi cū dz q̄ si testō: instituit heredē eum quem liberum putabat, intelligit velle significare si ipse sibi hereditatē acquisierit, vel mutata cōditione aliū heredē fecerit ⁊ tū istud nō ꝓcedit vbi ab initio fuisset seruus: vt ibi dicit tex. in si. sed hereditas diuidit vt ibi. ita in ꝓposito: q̄ q̄s instituit seruū qui erat liber tanq̄ seruū, licet si vere fuisset seruus sibi postea effecto libero acquireretur hereditas, tñ nō sequitur si tpe testamēti fuit liber: q̄ hereditas sibi acquiratur. imo debet diuidi ꝓ ount ⁊ ibi decidit ur in seruo. in. d. l. si paterfa. Jason Pisis.

1 Error in coniunctione naturali vitiat institutionem, ⁊ idem etiam si erraſ in cōiunctione ciuili: sine in facto siue in ius. nu. 2.
3 Appel. filij non continetur nepos: nisi avus tractasset ⁊ nominasset nepotem filium: quia tunc venit appel. filij.
4 Assertio testatoris facta in testa. per quam dicit aliquem esse filium suum, inducit ꝓsumptionem filiationis.
5 Si pater instituat filiū nō nominādo eum filiū. valet institutio.
6 Ignominiosa institutio filij valet: nisi descensum sit ad speciem ignominie.
7 Un pater maledicendo filium in test. ꝓpter talem causam dicatur exheredatus.
8 Exheredatio in extraneum, nil valet.
9 Error: non excludit culpam delinquentis.
10 Si testator: errans instituit aliquem tanquam filium: qui non est, debet sibi auferri successio.

a ☞ Jn cōtractu. Addō q̄ iste tex. etiā ꝓcediti matre. Jaſ. in ru. C. de suc. edi. q̄. col. Purp.

b ☞ Illa vetula. Unde Soc. in. l. si cognatis. ff. de reb. du. col. j. Purp.

c ☞ Filia vera. Quod testibus ꝓbetur filiatio in casu huius legis, Jaſ. ponit in. l. q̄. col. iij. ꝑ. Addē etiā. ē. de secun. tab. Et limitat ⁊ ampliat hāc. l. bart. i aut. nouissima. col. vij. ver. ij. op. C. de inoff. test. Et q̄ ꝓteritus vel exheredat⁹ tanq̄ non filius cū tū esset. Cur. iuniores. ff. exrij. videtur. Purp.

d ¶ Appellatiōe filij. Addegio. in cle. j. de bap. bal. in. l. liberorū. ff. de verb. sig. Joā. an. in. c. statutū. de here. lib. vj. in c. noue. Anto. de but. in. c. ad extirpandas. de ſ. ꝓbi.

e ☞ Ꝓteritus. Un filius dicat ꝓteriti⁹ nō nominat⁹. vide oīno bal. lib. j. cōſ. cxxxiij. Jn primo testamento. Purpu.

f ¶ Maledicēdo. Addē barba. in c. quintauallis. de iureiurā.

cut quando cum implet legata ⁊ fideicōmiſ. aut. hoc amplī. C. de fideic. Sed ex alio puto quod dictum Bal. nō sit verū. nam ꝓcederet quādo maledictio esset in genere seu simpliciter ꝓlata rita loquit. d. l. his verbis. §. j. ⁊ ibi Bar. ita summat: oū dicit verba maledictionis vniuersalia. secus q̄ descēdit ad speciē maledictionis exprimendo demeritum in specie: vt in casu Bald. l. quoties. §. si quis nomen. ⁊ ibi in specie gl. no. declarat. ff. e. ⁊ gl. x doc. in. l. iij. in p. in. ff. de lib. x posth. Preterea tex. ille loquitur quando filius esset institutus, licet sub termino maledictionis: quod non est in casu Bal. vbi non est institutio. Item quod in d. c. hz non sit exheredatio, ptz: q̄ nulla cā erat incerta de. xiij. §. aliud quo q̄s capitulū. in aut. vt cū de ap. cog. ¶ Jn tertio dicto gl. dic ratio est: q̄ tunc exheredaret vt extraneum hz exheredatio in extraneū nil valet. l. quidā cum filium. ff. de ver. obl. fin Sali. hic. ¶ Sl. in verbo auferēdā. dicūdit in tres. Jn prima alleg. tres concor. ad tex. est clara. Jn scā dī, sed ar. cōtra. glo. op. ⁊ non soluit. Responde tu q̄ ideo ibi error: non excusat, eo quia ille debat operā rei illicite. ¶ Unde error: non excludit culpā delinquentis per illū tex. in. d. §. iniuria. determinat no. Bald. in. l. respiciendum. §. delinquūt. in fi. ff. de pens. q̄ cū vellem percutere Titium, si percussi Seiū, q̄ debeo puniri. ex quo oīno dabam operam rei illicite. ad hoc etiā alleg. tex. in. l. scientiam. §. pe. ff. ad l. aq. q̄uis de hoc alibi Bar. relinquat cogit. andū in. l. illud. §. fi. ff. de iniur. Facit q̄ per. d. §. si iniuria. decidit idem Bart. in. l. duus. ff. ad. l. cor. de sic. q̄ cū vellem solum percutere vel vulnerare vnum eum interfeci, vel cum vellē percutere vnū percussi duos, debeo puniri fm rei euentum, ⁊ non fcm animū. facit tex. in. c. fi. de homi. in. vj. Jtem adde ꝓ distin. Bar. q̄s aut dabam operam rei licite, aut illicite. bene facit tex. in. l. si cum ferno. ff. de iniur. vbi dicit tex. q̄ cū vellem ꝓcutere pugno seruū meū percussi te in ꝓximo stantē, q̄ nō teneo: tibi iniuriarū. nō q̄ in genere non habui animū cōmittende iniurie cū vellem pugno percutere seruum, q̄ mihi licebat. gl. tū ibi dicit q̄ hz nō teneat iniuriārū tū teneo. l. aquilia. per. d. l. scientiā. §. sed si defendēdi. Nō q̄ ad hoc vt quis teneaſ. l. aqlia. sufficit qualiscūq; culpa, etiam leuissima. l. in. l. aquilia ⁊ leuissima. ff. ad. l. aqui. Et cum opi. Bar. tenet Jo. de ana. in. c. ij. in. xvj. co. de maled. Idem tenet Bal. in. l. si quis nō dicam rapere. in pe. col. C. de epi. ⁊ cle. per. d. §. si iniuria. ⁊ ne delictū remaneat impunitū. q̄ in delictis sufficit dolus in genere, licet sit erratum in corpore. alleg. Jo. an. in regula cū q̄s. de reg. iur. in merc. Sz aduerte q̄ Ang. in. d. l. respiciēdū. §. delinquunt. ⁊ latius idem Ang. in. d. l. si cum seruo. ff. de iniu. no. illum tex. q̄ offendēte mediatores rite quos nō credebat nec volebat offendere: q̄ non tenetur. Et rep: hendit opi. Bar. q̄ si dabat operam rei illicite puniturāliās secus. nā est contra. d. l. scientiam. §. sed si defendēdi. cū gl. vbi dabat operam rei licite. l. defensioni, ⁊ tamē peruenit ad punit. Rnde verū q̄ punit. l. aquilia ad interesse. cum ibi sufficiat quelibet culpa etiā leuissima, vt ꝓdixi. sed ꝑ hoc non sequitur q̄ criminaliter puniri dz. Concludit ergo Ang. in vtroq; loco, q̄ puniet solus ꝓ culpa arbitrio iudicis, ⁊ fic extra ordinem ꝓ ista opi. Ang. qui est mitior. adde q̄ tz Bal. in. l. iij. §. quacunq;. ff. de in. iur. vbi examinat ꝓplures q̄nes casum qui fm eum vertebat tūc in facto: qui est talis. Berta rixans cum seio: volens ꝑcutere seiū ꝓiecit lapidē, qui in muro ꝓiectus ex casu fecit vulnus in capite cuiuſdā puelle parue: an puniri debeat de vulnere fm formam statuti illius loci. determinat in. iij. q. q̄ nō: q̄ nō ꝓsumit in dolo sed in culpa: de qua nō intelligit statutū loq: q̄ in criminalibus nō exparat dolo. vt no. in. l. in actiōib⁹. ff. de in lit. in. ⁊ q̄ in criālib⁹ requirit ꝓcise dolus. vt ibi ꝓ cū. Ly. in. d. l. si q̄s nō dicā rapere. Nō facit q̄ signāter dicit Bal. in. l. fi. ꝓ gl. ibi. ff. ꝙ gl̄s inr. q̄ statuta penalia semp intelligunt habere cłaz ise, si deiecta dolo ꝙmissa fuerint. Jsta scōa opi. vī tenēda: q̄ in criminalib⁹ mitior ps est tenēda. l. interpretatione. ⁊. l. si ꝑs. ff. de pe. Cōfirmat q̄ statutū punēs homicidiū vel aliq̄s delictū cōpale itelligit si dolo sit cōmissum, nō si casu aliter ēt si culpa iteruenerit. l. cū aūt. §. excipit. ff. de edi. edi. Bar. in. l. q̄d ergo. §. pena grauior. in. iij. col. ff. de in fa. cū multis alijs 2cor. ⁊ bonis decisionib⁹ quas posui in. l. iij. §. q̄ ꝓtor. post Bal. ⁊ Modo. ibi. ff. ne qs ex q̄ iusuo. ē. ¶ Jn tertia ibi, ⁊ cum auferaſ. gl. respondet tacite cōni, ⁊ valde neceſſarie ad hunc tex. vbi dr| q̄ si testator errās instituit aliquē tāq̄ filiū qui nō ē, dt tex. sibi auferēdā successionē, ⁊ nō apit a q. q̄o ergo cui dicta gl. ⁊ doc. ad hāc. l. applicari nō pūt, a ptib⁹ sufficiēter enumeratis. aut ēn pī instituerat istū q̄ vere erat filiⁱ, aut eū ꝓteriterat aut ex heredauerat. Si instituerat eū filiuz verū heredē in aliqua pte: dēde ꝑ bet aliū filiū istitutū eē supposituz: ego habeo q̄ portio filij putatiui dz accrescere ꝺo filio istituto. p. l. j. C. q̄n non petē. partes. ⁊ tūc vanū est dicere illud q̄ dicūt gl. ⁊ do. q̄ ab inteniāt venientes ab intestato: cui hic sit alius ver⁹ filiⁱ instituⁱ. Nec dicat q̄s q̄ ex quo alius filiⁱ erat subdititius, ⁊ fic indign⁹, ergo fiscus dz venire qui impediet ius accrescēdi. l. si sequēs. vbi Bar. ad sena. fpll. e. ꝑ bat q̄ fiscus capiēs partē idigni impedit substitutū venire. vt ibi est tex. multomagis dz ipedire ius accrescēdi. §. si duo. i. l. ij. ff. de bo. pos. sec. ta. q̄ rūdeo ex doctr. do., hic p oēs approbata, q̄ ar. ꝓcederet q̄n eēt idignitas, ꝓcedēs culpa ⁊ delicto heredis instituti: q̄ illa imitaret fiscū, ⁊ ipediret ius accrescēdi. d. l. si sequēs. sz q̄n ista indignitas de qua in hoc tex. ꝓcederet solū culpa testōris, nō inuitat fiscū: vt dicūt oēs hic. ergo nō impediet ius accrescēdi. ergo hoc casu ver⁹ filius in aliquo institutus haberet totū. nec id q̄ dicūt gl. ⁊ doc. q̄ succederet ab intestato posset stare. Aut volumus dicere q̄ iste filiⁱ fuit ꝓteriti⁹ a patre in testamēto: ⁊ tūc testū esset ipso iure nullum: ⁊ tūc siue esset aliū institutus, siue nō: siue crederet filiū, siue non: testamētum esset ipso iure nullū, ⁊ nō ꝓcederet ista. l. Aut vis dicere q̄ ꝑ exheredauit in testō illū verū filiū: tūc aut nullū dedit cohere dem cuius additione posset confirmari exheredatio, ⁊ talis exheredatio est nulla, ⁊ testū nullum. l. filiū. §. sed cum exheredatio. ff. de bo. pos. con. ta. Aut dedi coheredē qui adiuit: ⁊ cui⁹ additione fuit confirmata exheredatio veri filij, ⁊ tūc necessariū est dicere q̄ portio filij putatiui accrescat heredi instituto per ius accrescēdi: ergo non est verum q̄ voluit gl. ⁊ doc. q̄ sit locus venientibus ab intestato in casu huius. l. Unde si consideras: aut testamētū fuit nullū ex ꝓteritione veri filij, aut fi valuit. vel ipse verus filius vel alius debuit esse heres, ⁊ tāto magis: q̄ si verus filius fuisset exheredat⁹ a patre frustra supplicasset imperatori, vt facit hic. Rursum est respondere, ⁊ alias in publico examine post multas variasq; responsiones vltimo dicebaī q̄ necessarium erat dicere q̄ in hac. l. bene verum est q̄ verus filius erat in aliquo institut⁹: sed q̄ iste verus filius repudiauit institutionem: ⁊ hoc casu ꝓcederent gl. ⁊ doc. Sed certe hoc in nihilo satisfacit. Primo q̄ dixi nu. at. Secundo quia si verus filius fuisset in aliquo institutus, non est in dubio ꝓsumendum q̄ repudiauerit. Quia nemo ꝓsumit iactare suū. l. cū de indebito. §. fi. ff. de ꝓba. Ꝓterea et fortius si iste verus filius repudiasset frustra supplicabat ipse ratori. filij dicteris q̄ licet repudiasset ex testamēto volebat ab intestato venire. ¶ Sz istud est multiplicare diuinationes ad hūc tex. tum. placet mihi verus intellect⁹ ad hūc tex. nō violando litteram: q̄ in hoc tex. verus filiⁱ supplicaret Imperatori cōsulendo

a ¶ Ne delictum. adde. l. si lōgius. in glos. in verbo impunita. ff. de iudi. tex. in. l. ita vulneratus. ff. ad leg. aquil. text. ⁊ gl. in. c. vt fatue. de sent. excom.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quid iuris sit super hereditate in qua filius putat⁹ est institutus heres. ¶ Et imperator⁹ respõdet auferendam ei successionē, intelligo. l. a fisco: put sonat vis vocabuli auferē. ⁊ p̄out etiam decidit tex. in. d. l. aufertur. in pn. qui tex. vt etiam. s. dixi, q̄uis nihil dicat de fisco: tñ q̄ debet intelligi fm naturam tituli sub quo situata est. l. imperator. ff. de in diē addi. ⁊ q̄ istud importat verbum aufert, ⁊ verbū ab indigno. ideo intelligit q̄ auferā a fisco. Nec ob. l. nec apud. ſ. eo. per quā gl. doc. mouentur ad tenendum q̄ admittantur venientes ab intestato: q̄ respõdetur p̄out fuit de mente ſul. hic ⁊ supra retuli q̄ in. d. l. nec apud. nihil interuenit q̄ possit soluare in delictum, ⁊ q̄ō possit inuitare fiscū: ex quo solus error iuris in testatore interuenit. sed hic ⁊ in. d. l. aufertur. arguitur delictum quod inuitat fiscū. ſ. suppositio partus. Ista videtur esse vera ⁊ iens istorum iurium, intelligendo ea sine violentia ⁊ diminatione. Jason Pisis. 5.

Non ideo. Si vero instituitur tanq̄ affinis ⁊ non sit vere affinis: sed principiam affinitatis: tamē valet, eo q̄ idem iudicamus de eo q̄ est causa alicuius actus, de ipso actu. l. quod seruus. vbi dixi. ff. de condi. ob can. ⁊ ibi tēnēt an teneat in statuto faciente mentionem de affine. Jason Pisis. 6.

Si compēsandi. Institutio facta pare hereditati animo compensandi cum toto debito, totū debitū extinguit ꝯ. d. Et intellige sane q̄n testō ita expressit. q̄n autem istemus in dubio secus esset: per. l. si ab eo. C. de neg. ge. Quid autē si debitū esset maius, tangūt Pau. de ca. ⁊ pleni⁹ Alex. hic. ⁊ gl. ⁊ oēs ordinarie in. l. creditorem. ff. de leg. ij. Alexā. in consilio cxxxij. in. ij. vol. inci. viso instrumēto diuisionis. Et dū glo. ad illud opponit ⁊ nō soluit de. l. ꝯ de bonis. ſ. cum fideicōmissum. ff. ad. l. fal. dic ꝑ fm scḥam lec. gl. ibi approbatam a doc. concordat cū ista. l. q̄ ibi sit cōpēsatio sicut hic, fm antē primam lectu. que vult q̄ ibi non fiat cōpensatio de illo fideicō. matris, dic q̄ ibi speciale est fauore primi gradus, in cuius preiudicium nō poterat pater illam compensationem inducere. 7.

Ec apud. Expedita est i. l. si pr. ſ. eō. ⁊ dū tex. ōt nec apud peregrinos. super illa dictione pegrinos. gl. ponit varias expositiones seu declarationes. Vel dic ex mēte Ly. ⁊ text. voluit dicere q̄ nec ēt apud pegrinos. i. barbaros. nā ꝯ adoptarem aliquem in fratrē: q̄ p naturā fieri nō posset: dato q̄ apud barbaros leges nostre nō ſeruent⁹ ad denotādū q̄ multominus apud nos. Et circa hoc tāgit ſul. gd de istis fratrib⁹ iuratis. dic melius vt ꝯ Jmo. i. l. ille aut. ff. e. ⁊ Alex. i. l. si pr. ſ. e. ⁊ dixi i. l. ij. ſ. q̄ test. fa. pos. Vel potes intelligere tex. in illo vbo peregrinos. q̄ō in ciuitate romana erāt multi ptores aliq̄n nu. cxvj. aliq̄ dicebāt ptores vrbani, ⁊ isti reddebāt iura ciuilib⁹, aliq̄ pegrini, ⁊ isti reddebāt iura pegrinis ⁊ extraneis. l. ij. deide cū placuisset. ff. de oti. iu. ⁊ gl. i. l. si p errorē. in gl. j. ff. de in. oi. iu. ⁊ ita itelligit Sali. hic.

a ¶ Collegiū. Add de ō materia isti⁹ l. vide Jnn. in. c. dilecta. de excess. prela. idē Jnn. in c. cū ab ecclesiarum. de off. ord.

b ¶ Dictio quis. Adde. l. j. ⁊ ibi Dyn. C. de sum. trī. ⁊ in. c. qui recedit. de pe. dis. i. Raph. Ful. ſ. fil. clxvij. inci. ser michael, con ser Stephanum.

Collegium. Omne collegium⁹ censet⁹ capax hereditatis. h. d. Et ratio est: q̄ omne collegium p̄sumitur illicitū, nisi licitum probetur. dicit glo. in. l. j. ff. de colle. illicitis. cum concor. de quibus per do. Alex. Jason.

Si quis instituatur heres cum heres morietur, adiectio temporis reȷcitur ⁊ non suspendit institutionem: secus tamen est in legato facto quando ipse legatarius morietur. ⁊ nu. j.

Legatum factum alicui quando ipse legatarius morietur, valet. fallit tamen in legato liberta. ⁊ vsufructus.

Si quis instituatur ad diem certam: valet institutio, ⁊ adiectio temporis reȷcitur.

Si testō relinquat vxori sue vsumfructū oīs bonoꝝ. ⁊ post mortē vxoris instituat fratrē vel aliū heredē, an valeat tale legatum. Doctori illustri attestanti de consuetudine credendum est.

Extraneū. Ista. l. ſ. si quis in fi. tū est subtilis. ⁊ legitur in gl. duobus modis: ꝯ glo. videatur ponere plures intellectus. alio ⁊ tertio modo. ⁊ melius legitur fm doc. Extra glo. fm intellectū doc. quē teneo. h. d. vꝫ institō facta sub die ſcerta mortis tertij. ⁊ eius euētus tanq̄ conditionem inducēs expectādus⁹ est. h. d. fm verū intellectū doc. de necessariis supplentib⁹ ad text.

1 † Et hoc m⁹ dictio q̄b⁹, stabit. ꝑpue ad tex. ⁊ intelligit cū q̄ sit certius. Et dictio etiā, nō est referēda ad dictionē extranei: q̄ implicaret ꝯ eodē modo filj⁹ et posset institui ꝯ est falsum. vñ iūgi vꝫ cū se. ¶ Gl. vnica, ista gl. vī ponere varios intellectus ad tex. ꝯ re vera nō sunt nisi duo, ⁊ scōs ponit in fi. gl. in vltimis verbis. nā alia q̄ p̄cedūt tēdūt ad declarationē primi intellect⁹. Ut ergo gl. bene exp̄lices, diuide istā gl. in duas partes principales put duos principales ponit intellect⁹: scḍa est i gl. fi. ibi, vel cū mortē testator. ¶ Prima p̄ncipalis subdiuidit in. vj. In p̄ia ponit primus intellect⁹ q̄ aliquis potest institui sub cōditiōe cū ipse heres moriet. In scḍa ponit vnū dictū. ſ. q̄ adiectio illi⁹ tpis reȷcitur in institōne. In tertia ponit dria institōnis ⁊ legati. In quarta ponunt due fallētie ad illud q̄ dixi de legato. ⁊ cause q̄ aliqui libi hūt nisi libertate sit relicta q̄ ꝑ pura hēr. ⁊ hoc mō gl. est coꝛrupta: q̄ expresse dt ō tex. quē alle. ꝺ3 ergo dicere gl. q̄ ꝑo nulla hēr. In quinta ponit opi. Alꝫo. Jsta est⁹ q̄ dixerat gl. in scḍa ꝑticula. ſ. q̄ imo adiectio tpis nō reȷcit. In sexta ⁊ vltia alt⁹ exceptificat p̄mū itellectū, ⁊ sic ne erres nō credas q̄ sit itellect⁹ ꝺ ꝑ se, ꝫ est declaratio p̄mi intellect⁹, scḍa ibi, q̄ adiectio. tertia ibi, ꝫ in legato distinguat. q̄rta ibi, nisi libertate. quinta ibi, aliq̄ dicūt. sexta ibi, aliq̄ cū moriet. ¶ Ex p̄dictis ꝑ habes plura p ordinē notare.

¶ Primo habes primū intellectū ad tex. q̄ est bon⁹ in se. ꝫ nō cōgruit lr̄e. l. nr̄e. ꝑpter dictionē qs. positā i tex. q̄. necessario itel ligit de alio ꝙ de hēr. de. ¶ † Scḍo habes ex gl. dictam inter institutū ⁊ legatū: q̄ si qs instituat heres cū ipse heres morietur, adiectio tpis reȷcit. ⁊ nō suspendit institōnē, ꝫ q̄ alicui est legatum quando ipse legatarius moriet. certe adiectio tpis nō reȷcit de legato: imo suspēdit legatū. ⁊ facit ꝙ interim non debeat. Et rō diuersitatis est, q̄ si institōne reȷcereꝰ adiectio tpis, testō⁹ posit⁹ est mortu⁹ decederet ꝑ parte tpis testat⁹, ⁊ ꝑ pte intestat⁹. q̄ō in pagano. l. nō tolerat. l. milites ita. l. pn. ff. de te. mi. ⁊ iō ne hoc cōtingat subducit adiectio tpis, ⁊ remanet pure institutus: que rō cessat in legato. ¶ Tertio habes ex glo. ꝙ ꝫ legatum relictum alicrꝰ q̄n ipse legatar⁹ moriet⁹ valeat, facit in legato libertatis, ⁊ legato vsusfructus. Nō fallētiarū est: q̄ in aliis legatis q̄ relinquunt cū legatar⁹ moriet⁹, certe q̄n legatar⁹ est in vltimo vite spū adimpleta est cōditio, ⁊ sic trāsmittet legatū ad heredes. ⁊ sic ꝙ uis legatar⁹ nullū cōmodū habeat, hūt tñ eius heredes: sed q̄ legatū libertatis non est transmissibile, sīr nec legatū vsusfr. firmāt mortē iō istis vltimis casib⁹ legatū nil ꝙ. ¶ † Quarto habes ex gl. diuersitatē opinionū q̄n qs instituit sub cōditione cū moriet⁹, nūqd adiectio tpis reȷciat⁹, ⁊ in testō remaneat pura: nā gl. ſ. in pnc. tenuit ꝙ sic. ꝫ Jo. Alꝫo ꝫ Jnū. Et ad. l. hereditas ex die. ff. e. rīdet ꝙ log⁹ q̄n dies est certa: q̄ illa bū reȷcit. Sꝫ ꝛcord dat ista opi. diuersas nō ꝫ as. Aut em qs instituit heres q̄n ipe heres moriet. ⁊ p̄cedit p̄ia opi. gl. ꝙ tpis adiectio reȷcit. Nō q̄ certū est oīno hāc ꝺitionē extitura, ⁊ purificabit⁹ i vltio vite spū heredis. Aut qs instituit heres cū qs tertius moriet. ⁊ ista adie ctio tpis nō reȷcit: q̄ posset euenire ꝙ heres moriat ante mortē tertij. ⁊ sic non purificata cōditione. ⁊ sic q̄ nō est oīno certū istā conditionem debere impleri in vita heredis, q̄ posset mori post heredem, ideo tempus non reȷcitur: sicut in primo casu. ¶ † Et si dicas q̄ est rō ꝙ fi qs instituat ad diē certā: puta ego instituo te heredē hinc ad. ꝛ. an. ita ꝙ nō incipias esse heres nisi lapsis. ꝛ. annis, vꝫ testū, ⁊ adiectio tpis reȷcit: ac si pure esses institut⁹. l. hereditas ex die. ff. eo. ⁊ tū posset euenire quod tu moriaris ante euentū illius diei: q̄ nō est certū diē vēturū te vivo, ⁊ tamen reȷcitur. quare nō sic reȷcit q̄n tertius moriet⁹ dato q̄ sit incertum. an ille tertius moriat ante vel post. Rīde, ⁊ est subtile: q̄ primo casu est dies certa: an ⁊ q̄n. in ſcḍo casu dies mortis est certa: an sed non q̄n. dies ergo incerta hēr ꝙ cōditione. l. dies incertus. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ Bar. in. d. l. hereditas ex die. Et rō est q̄ cōditio vī si se ꝫ adesse. ⁊ nō esse. iō q̄ cēseri in ꝑteritū vel in p̄sens non est ꝑpue conditio. l. cū ad p̄sens. ff. si cer. pet. Pōt ergo esse ꝙ veniet herede vivo. ⁊ eo mortuo. iō cū facit⁹ conditionē, institutio remanet in suspēso. sed dies certa nō pōt censeri cōditio. Tñ caue vt ꝑdixi q̄: incertū est an tps. ⁊. an. eueniat eo vivo vel mortuo. ⁊ sic in eūtu eo viuo vel mortuo vī ꝙ pariformiter sit incertitudo. Jō est alia rō. ⁊ subtilior: q̄re dies certa ex iūō ne reȷciat: q̄ si eueniret dies, certe testator⁹ diceret ꝑ parte tpis antecedentis decessisse intestatus. ⁊ p̄o alia ꝑte testatus: ideo ne istud absurdū sequat, statuit. l. q̄ adiectio tpis certi subducat ō medio. Idem est q̄n qs est institutus in certo fundo. nā detracta mentione rei remanet heres in totū eadem rōne ne contingat testatorem decedere p̄o parte test. puta in illa re, ⁊ in aliis intestatum. l. j. ſ. si ex fundo. ff. eo. Jsta rō cessat q̄n adūcitur tps incertū, q̄: cū illud tps habeat ꝙ ꝺitionē, ⁊ cōditio in institōnibus trahatur retro q̄cūq; eueniet. l. heres quoq;. ff. de acq. her. ergo cū trahatur retro nō pōt dici ꝙ testō: ꝑ pte tpis decedat testatus, ⁊ p̄o parte intestatus. Ly vltramontani ꝑe. Lyn. ⁊ Alb. hic. ⁊ Ly. in. l. si pater. in. vī. q. j. ti. j. facerent differentiā: inter si ꝛ cū, ta men ista differentia cōmuniter reprehenditur per Bart. ⁊ alios hic. ⁊ Bar. in. l. quodcūq;. ſ. si. ff. de ver. obl. ⁊ in. l. ita stipulatus magna. in. ij. q. pn. ver. iuxta hoc quero. ⁊ in. iij. q. ꝓin. ff. de verb. oblig. ¶ In altera parte glo. dic q̄ iste secūdus intellectus gl. non valet ꝓpter dictionē quis positam in text. que nō potest referri nec ad heredem nec ad testatorem: sed referenda est ad tertiam. Item quia iste intellectus est sine effectu: cum semper institutiones fiant post mortem testatoris. Teneas ergo cōmunē intel

intellectum declaratū. vt. s. ¶ Extra gl. Bal. Sali. ⁊ pleni⁹ do. Alex. hic examinant aliquas questiones Bar. in. l. hereditas ex die. ff. eo. ⁊ in aliquibus reprehēdūt Bar. vt hic plenius per do.

5 Alex. ⁊ Pau. de ca. in. l. q̄ ture mercatores. ff. de test. milit. ¶ † Unam
a non omitto que est valde vtilis. pone testō: a reliquit vxori sue vsumfructū oīm bonoꝝ. ⁊ post mortē vxoris instituit fratrē vel aliū heredē. nunqd valeat istud legatū vsusfru. Dubiū facit q̄ tale legatum vsusfr. nō cedit nisi adita hereditate per heredē. ſ. nouissimo. C. de cad. tol. l. j. ſ. j. ff. quādo dies leg. ce. sed heres nō pōt dare hereditatem nisi post mortē vxoris. ⁊ sic legatum incipiet deberi illo tempore quando finitur. ergo videtur nullum. l. titio cum morietur. ff. de vsufr. Jstā qōnē disputauit Dy. in cōsi. ix. quod incipit, qō talis est, quidam testator condidit testamētum. quod consilium refert Bal. hic, dicendo ꝙ Dy. in illo consilio nihil firmauit, ꝫ vadit tāq̄ musipula sup prunas. Jn ista difficultate inuenio. iij. principales fuisse sentētias. ⁊ prima fuit Bal. hic ꝙ legatū valeat, ⁊ dato ꝙ hereditas nō possit adiri de facto: q̄ regula est ꝙ quādo conditio non potest de iure impleri sufficiat eas impleri de facto. l. mulier. ſ. si quis hereditatium. ff. ō condi. insti. ⁊ quandocūq; heres vere addeat apparebit vsq; retro eum fuisse heredem. l. heres quoq;. ff. de acqui. here. vel cum non sit quis ex cuius manibus capiat legatū, poterit ꝑpria authoritate accipere vel officio iudicis. vt hic plenius ꝑ Bal. Jtē etiā ꝫ Sal. hic. idē ꝫ Bal. ⁊ Ca. in. d. l. hereditas ex die. ⁊ Anb in. l. gallus. ſ. j. delib. a posthu. ¶ Secunda opinio est. Bal. in. l. id quod pauperibus. in. vj. col. in. ij. q. C. de epi. ⁊ cleri. vbi diffuse examinat istum passum ꝙ plenius ꝙ alibi. ⁊ dicit quod questio est dubitatissima, ⁊ ꝙ Jed. de senis noluit in ea cōsulere, tamen cōcludit Bal. ꝙ legatum vsusfr. valeat eo q̄ testator: qui voluit cōsequēs, scilicet vxor: habeat vsumfru. videt vel le omne antecedēs necessariū ad illud. ⁊ ꝙ videtur velle quod heres possit adire in vita vxoris, sed non habere commodū hereditatis. Jdem tenet Bal. in. l. filius a patre. in pnn. ff. de libe. ⁊ posth. ⁊ ibi sequitur Paul. qui dicit quod in questione de facto dat ista opi. diuersas nō ꝫ as. Alut em qs institutus heres q̄n ipe heres moriet. ⁊ p̄cedit p̄ia opi. gl. ꝙ tpis adiectio reȷcit. Nō q̄ certū est oīno hāc ꝺitionē extitura, ⁊ purificabit⁹ i vltio vite spū heredis. Alut qs instituit heres cū qs tertius moriet. ⁊ ista adie ctio tpis nō reȷcit: q̄ posset euenire ꝙ heres moriat ante mortē tertij. ⁊ sic non purificata cōditione. ⁊ sic q̄ nō est oīno certū istā conditionem debere impleri in vita heredis, q̄ posset mori post heredem, ideo tempus non reȷcitur: sicut in primo casu. ¶ † Et si dicas q̄ est rō ꝙ fi qs instituat ad diē certā: puta ego instituo te heredē hinc ad. ꝛ. an. ita ꝙ nō incipias esse heres nisi lapsis. ꝛ. annis, vꝫ testū, ⁊ adiectio tpis reȷcit: ac si pure esses institut⁹. l. hereditas ex die. ff. eo. ⁊ tū posset euenire quod tu moriaris ante euentū illius diei: q̄ nō est certū diē vēturū te vivo, ⁊ tamen reȷcitur. quare nō sic reȷcit q̄n tertius moriet⁹ dato q̄ sit incertum. an ille tertius moriat ante vel post. Rīde, ⁊ est subtile: q̄ primo casu est dies certa: an ⁊ q̄n. in ſcḍo casu dies mortis est certa: an sed non q̄n. dies ergo incerta hēr ꝙ cōditione. l. dies incertus. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ Bar. in. d. l. hereditas ex die. Et rō est q̄ cōditio vī si se ꝫ adesse. ⁊ nō esse. iō q̄ cēseri in ꝑteritū vel in p̄sens non est ꝑpue conditio. l. cū ad p̄sens. ff. si cer. pet. Pōt ergo esse ꝙ veniet herede vivo. ⁊ eo mortuo. iō cū facit⁹ conditionē, institutio remanet in suspēso. sed dies certa nō pōt censeri cōditio. Tñ caue vt ꝑdixi q̄: incertū est an tps. ⁊. an. eueniat eo vivo vel mortuo. ⁊ sic in eūtu eo viuo vel mortuo vī ꝙ pariformiter sit incertitudo. Jō est alia rō. ⁊ subtilior: q̄re dies certa ex iūō ne reȷciat: q̄ si eueniret dies, certe testator⁹ diceret ꝑ parte tpis antecedentis decessisse intestatus. ⁊ p̄o alia ꝑte testatus: ideo ne istud absurdū sequat, statuit. l. ꝙ adiectio tpis certi subducat ō medio. Idem est q̄n qs est institutus in certo fundo. nā detracta mentione rei remanet heres in totū eadem rōne ne contingat testatorem decedere p̄o parte test. puta in illa re, ⁊ in aliis intestatum. l. j. ſ. si ex fundo. ff. eo. Jsta rō cessat q̄n adūcitur tps incertū, q̄: cū illud tps habeat ꝙ ꝺitionē, ⁊ cōditio in institōnibus trahatur retro q̄cūq; eueniet. l. heres quoq;. ff. de acq. her. ergo cū trahatur retro nō pōt dici ꝙ testō: ꝑ pte tpis decedat testatus, ⁊ p̄o parte intestatus. Ly vltramontani ꝑe. Lyn. ⁊ Alb. hic. ⁊ Ly. in. l. si pater. in. vī. q. j. ti. j. facerent differentiā: inter si ꝛ cū, ta men ista differentia cōmuniter reprehenditur per Bart. ⁊ alios hic. ⁊ Bar. in. l. quodcūq;. ſ. si. ff. de ver. obl. ⁊ in. l. ita stipulatus magna. in. ij. q. pn. ver. iuxta hoc quero. ⁊ in. iij. q. ꝓin. ff. de verb. oblig. ¶ In altera parte glo. dic q̄ iste secūdus intellectus gl. non valet ꝓpter dictionē quis positam in text. que nō potest referri nec ad heredem nec ad testatorem: sed referenda est ad tertiam. Item quia iste intellectus est sine effectu: cum semper institutiones fiant post mortem testatoris. Teneas ergo cōmunē intellectum quem ponit Bal. hic. ⁊ Ca. in. l. q. ꝓima facie videt satis colorata: qui dicit ꝙ ꝫ heres non possit adire hereditatem de iure ciuili

b ante mortē vxoris. pōt tamē agnoscere bonoꝝ. fm tab. que herede scripto etiā pendente cōditiōe cōpetit. l. si q̄s instituat heres. ff. e. ⁊. l. ij. ſ. si sub cōditiōe. ff. de bo. pos. fm ta. ⁊ agnoscēdo bonoꝝ pot. de iure ꝑtorio, firmabitur legatū vsusfr. istam opin. Ang. reprobat ꝑ Pau. de ca. ⁊ bene in cōs. cccxxxix. inc. visis dubiis. ⁊ Lu. ro. in cōsi. lxxj. inci. visis dubiis. ꝓpositis ⁊ elegantissime consultis. ⁊. d. Alexā. in consi. clxij. vol. quod incipit. circa primum dubiū in quo querit⁹ an quo ad dimidia. in. ij. col. Et q̄ iura p̄eal. que dicūt scripti heredē sua cōditiōe posse pendente conditione venire de iure ꝑtorio intelligunt quo ad administrā dū bona tīn ad satisfaciendū creditoribus: non aūt ꝙ per talem agnitionē cōfirmet testm. ¶ Quarta ⁊ vltima est opinio directa ꝫ ita olbus ꝑcedentibus: ꝙ tale legatum vxoris sit nullum. et istā ꝛ Jo. an. in addi. spe. in tit. de pig. ſ. si. ver. porro vsufructua rius. quam opi. ꝛ Ang. in. l. qui filio. in pnn. ff. eo. Jmo. in. l. filius a patre. in pnn. ff. de lib. a posth. in. d. l. ſ. hereditas. ff. e. ⁊. d. Benedi. de plumbi. in. l. qui duos. in pnn. ff. de ma. testa. Pet. ō anch. ⁊ Jmo. in. c. si. de pig. Jstam ꝛ late Alexā. hic qui dicit se ita pluries cōsuluisse. ⁊ latius idem do. Alex. in. l. filius a patre. in pnn. ⁊ in consi. clxij. in. ij. vol. incip. circa primū dubiū. Et ꝓ ista opi. adducitur tex. in. l. qui filio. in pnn. iuncta gl. ibi. ff. eo. in quo tex. pendet pōdus huius qōnis. Tu aduerte quod ille text. nihil facit: sed bene glo. vī cōsidera ꝙ ille tex. ponit duos casus. primus qñ filio ꝙ heredato testator⁹ leguit seruū, ⁊ post mortem filj seruū instituit heredē. iste casus nihil facit: q̄ vt ibi ot Bart. necesse est intelligere ꝙ ibi erat institutus alīqs in vita filj ex hēdatio. scōs casus est qñ testator⁹ leguit seruū alicui, ⁊ post mortē illi⁹ instituit seruū hēdē

c f state: q̄ ꝙ leguit seruū alicui, ⁊ post mortē illi⁹ instituit seruū hēdē fine libertate. gl. ibi concludit ꝙ legatū illius serui nihil valet q̄ nemo est heres cuius aditione possit cōfirmari legatum: nec ante, nec post. Jta in casu nostro. Sed ego rīdeo, q̄ ideo ibi legatum non valet. eo q̄ serui legatus erat institutus post mortem legatarij: vnde si post mortē legatarij adiret hereditatem, institō tacite ꝙ uis legatar⁹ aditione. ¶ † Quarto habes ex gl. diuersitatē opinionū q̄n qs instituit sub cōditione cū moriet⁹, nūqd adiectio tpis reȷciat⁹, ⁊ in testō remaneat pura: nā gl. ſ. in pnc. tenuit ꝙ sic. ꝫ Jo. Alꝫo ꝫ Jnū. Et ad. l. hereditas ex die. ff. e. rīdet ꝙ log⁹ q̄n dies est certa: q̄ illa bū reȷcit. Sꝫ ꝛcord dat ista opi. diuersas nō ꝫ as. Alut em qs institutus heres q̄n ipe heres moriet. ⁊ p̄cedit p̄ia opi. gl. ꝙ tpis adiectio reȷcit. Nō q̄ certū est oīno hāc ꝺitionē extitura, ⁊ purificabit⁹ i vltio vite spū heredis. Alut qs instituit heres cū qs tertius moriet. ⁊ ista adie ctio tpis nō reȷcit: q̄ posset euenire ꝙ heres moriat ante mortē tertij. ⁊ sic non purificata cōditione. ⁊ sic q̄ nō est oīno certū istā conditionem debere impleri in vita heredis, q̄ posset mori post heredem, ideo tempus non reȷcitur: sicut in primo casu. ¶ † Et si dicas q̄ est rō ꝙ fi qs instituat ad diē certā: puta ego instituo te heredē hinc ad. ꝛ. an. ita ꝙ nō incipias esse heres nisi lapsis. ꝛ. annis, vꝫ testū, ⁊ adiectio tpis reȷcit: ac si pure esses institut⁹. l. hereditas ex die. ff. eo. ⁊ tū posset euenire quod tu moriaris ante euentū illius diei: q̄ nō est certū diē vēturū te vivo, ⁊ tamen reȷcitur. quare nō sic reȷcit q̄n tertius moriet⁹ dato q̄ sit incertum. an ille tertius moriat ante vel post. Rīde, ⁊ est subtile: q̄ primo casu est dies certa: an ⁊ q̄n. in ſcḍo casu dies mortis est certa: an sed non q̄n. dies ergo incerta hēr ꝙ cōditione. l. dies incertus. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ Bar. in. d. l. hereditas ex die. Et rō est q̄ cōditio vī si se ꝫ adesse. ⁊ nō esse. iō q̄ cēseri in ꝑteritū vel in p̄sens non est ꝑpue conditio. l. cū ad p̄sens. ff. si cer. pet. Pōt ergo esse ꝙ veniet herede vivo. ⁊ eo mortuo. iō cū facit⁹ conditionē, institutio remanet in suspēso. sed dies certa nō pōt censeri cōditio. Tñ caue vt ꝑdixi q̄: incertū est an tps. ⁊. an. eueniat eo vivo vel mortuo. ⁊ sic in eūtu eo viuo vel mortuo vī ꝙ pariformiter sit incertitudo. Jō est alia rō. ⁊ subtilior: q̄re dies certa ex iūō ne reȷciat: q̄ si eueniret dies, certe testator⁹ diceret ꝑ parte tpis antecedentis decessisse intestatus. ⁊ p̄o alia ꝑte testatus: ideo ne istud absurdū sequat, statuit. l. ꝙ adiectio tpis certi subducat ō medio. Idem est q̄n qs est institutus in certo fundo. nā detracta mentione rei remanet heres in totū eadem rōne ne contingat testatorem decedere p̄o parte test. puta in illa re, ⁊ in aliis intestatum. l. j. ſ. si ex fundo. ff. eo. Jsta rō cessat q̄n adūcitur tps incertū, q̄: cū illud tps habeat ꝙ ꝺitionē, ⁊ cōditio in institōnibus trahatur retro q̄cūq; eueniet. l. heres quoq;. ff. de acq. her. ergo cū trahatur retro nō pōt dici ꝙ testō: ꝑ pte tpis decedat testatus, ⁊ p̄o parte intestatus. Ly vltramontani ꝑe. Lyn. ⁊ Alb. hic. ⁊ Ly. in. l. si pater. in. vī. q. j. ti. j. facerent differentiā: inter si ꝛ cū, ta men ista differentia cōmuniter reprehenditur per Bart. ⁊ alios hic. ⁊ Bar. in. l. quodcūq;. ſ. si. ff. de ver. obl. ⁊ in. l. ita stipulatus magna. in. ij. q. pn. ver. iuxta hoc quero. ⁊ in. iij. q. ꝓin. ff. de verb. oblig. ¶ In altera parte glo. dic q̄ iste secūdus intellectus gl. non valet ꝓpter dictionē quis positam in text. que nō potest referri nec ad heredem nec ad testatorem: sed referenda est ad tertiam. Item quia iste intellectus est sine effectu: cum semper institutiones fiant post mortem testatoris. Teneas ergo cōmunē intellectum quem ponit Bal. hic. ⁊ Ca. in. l. q. ꝓima facie videt satis colorata: qui dicit ꝙ ꝫ heres non possit adire hereditatem de iure ciuili ante mortē vxoris. pōt tamē agnoscere bonoꝝ. fm tab. que herede scripto etiā pendente cōditiōe cōpetit. l. si q̄s instituat heres. ff. e. ⁊. l. ij. ſ. si sub cōditiōe. ff. de bo. pos. fm ta. ⁊ agnoscēdo bonoꝝ pot. de iure ꝑtorio, firmabitur legatū vsusfr. istam opin. Ang. reprobat ꝑ Pau. de ca. ⁊ bene in cōs. cccxxxix. inc. visis dubiis. ⁊ Lu. ro. in cōsi. lxxj. inci. visis dubiis. ꝓpositis ⁊ elegantissime consultis. ⁊. d. Alexā. in consi. clxij. vol. quod incipit. circa primum dubiū in quo querit⁹ an quo ad dimidia. in. ij. col. Et q̄ iura p̄eal. que dicūt scripti heredē sua cōditiōe posse pendente conditione venire de iure ꝑtorio intelligunt quo ad administrā dū bona tīn ad satisfaciendū creditoribus: non aūt ꝙ per talem agnitionē cōfirmet testm. ¶ Quarta ⁊ vltima est opinio directa ꝫ ita olbus ꝑcedentibus: ꝙ tale legatum vxoris sit nullum. et istā ꝛ Jo. an. in addi. spe. in tit. de pig. ſ. si. ver. porro vsufructua rius. quam opi. ꝛ Ang. in. l. qui filio. in pnn. ff. eo. Jmo. in. l. filius a patre. in pnn. ff. de lib. a posth. in. d. l. ſ. hereditas. ff. e. ⁊. d. Benedi. de plumbi. in. l. qui duos. in pnn. ff. de ma. testa. Pet. ō anch. ⁊ Jmo. in. c. si. de pig. Jstam ꝛ late Alexā. hic qui dicit se ita pluries cōsuluisse. ⁊ latius idem do. Alex. in. l. filius a patre. in pnn. ⁊ in consi. clxij. in. ij. vol. incip. circa primū dubiū. Et ꝓ ista opi. adducitur tex. in. l. qui filio. in pnn. iuncta gl. ibi. ff. eo. in quo tex. pendet pōdus huius qōnis. Tu aduerte quod ille text. nihil facit: sed bene glo. vī cōsidera ꝙ ille tex. ponit duos casus. primus qñ filio ꝙ heredato testator⁹ leguit seruū, ⁊ post mortem filj seruū instituit heredē. iste casus nihil facit: q̄ vt ibi ot Bart. necesse est intelligere ꝙ ibi erat institutus alīqs in vita filj ex hēdatio. scōs casus est qñ testator⁹ leguit seruū alicui, ⁊ post mortē illi⁹ instituit seruū hēdē ſtam, tunc valebit ⁊ tunc vxor erit heres nō solū in vsufr. sed etiā in ꝓpietate. ar. l. si ita q̄s heres institut⁹ fuerit ex certo fundo. ff. e. ⁊ insti f tutio fratris resoluit in fideicomissum: ⁊ est pinde ac si vxor instituta esset grauata post mortē fratris restituere. Jta limitat Sa. hic ad fi. in vlt. q. Jdē in terminis firmat Ang. i. l. filj⁹ a pre. ff. ō lib. a posth. ⁊ vī velle Bal. in. l. id q̄ pauperib⁹. i. cviij. q. ⁊ est de mēte Bal. ⁊ Ang. ꝑ gl. ibi. in. l. ij. ff. si pars her. pe. ⁊ ita exp̄lic firmat. d. Alē. vbi diffuse examinat hāc limitationē: ⁊ tenet in pl. trahitur, nec est q̄ repugnet. d. l. heres quoq;. ¶ Quid tenendū passus p̄o certo est dubi⁹ ⁊ est de apicibus iuris fm do. Frā. de are. hic q̄uis pe nō examinet, ꝫ se remittat. Jn isto passu teneo ꝙ legatū valeat. q̄: si bñ ꝫ sideras. iij. pmas opi. oēs reincidūt in idē ꝙ legatū valeat ꝫ aliter ⁊ alr. Et ōt Bal. in. d. l. id ꝙ pauperibus. iij. q. p̄o ita limitat sin. Benedic. de plūbi. in. d. l. qui duos. in pnn. ff. de manu. test. ⁊ sequit do. Alexā. hic. Cōfirmabit ꝙ vera sntia est ꝙ qñ testō: instituit vxorē sua dñam ⁊ vsufructuariā, pt vxor ꝑpria authoritate capere vsumfructū apprehēdere pot. ita ang. in. l. rerū amotarū. ff. rerū amo. alleg. spec. fic tenere in tit. q. fi. sint leg. Idē tenet Alb. in auf. hoc locum. in. ij. col. C. si mu. sc̄do nu. ⁊ Bal. in. c. si. in. x. col. de cōsue. Jsta limitatio nō videt vera q̄ illā dictionē dñam, vxor ceſeret instituta. d. l. ex verbis. in pnc. qñ ali⁹ nō esset institut⁹ sed alio instituto secus. Unde formaliter no. Bal. Jmo. ⁊ Mod. in. l. his verbis. in pnn. in. ij. no. p illū tex. q̄ si testō: nil o alio instituto dicat relinq̄ vxorē mea dñam ⁊ vsufructuariam bonoꝝ meoꝝ, q̄ censeret heres vniuersalis secus est si alius puta filj⁹ fit institut⁹. sed hic est ali⁹ vniuersaliter institutus, ꝫ sub cōditione que impedit alium interim fieri heredē fm Bar. in. l. si qs ita scripserit. ff. eo. Sc̄do q̄ si testō: in testamēto reliquat vxorē dñam ⁊ vsufructuariā bonoꝝ suoꝝ ꝑ illā dictionē dñam, nō importat dñium. ꝫ quedā pmissa in domo. idē ꝫ spec. in ti. q. fil. sint leg. Bar. in. l. titia. ſ. titia. ff. de leg. ij. si ergo nō importat dñium ergo nec heredis institō. ſ. pe. institut. de here. qua. ⁊ dif. ¶ Tertio principaliter limita dictā opi. p cedere, qñ testator: dixisset relinquo vxori mee vsumfru. oīm bonoꝝ q̄ post mortē suā instituo fratrē meū heredē vniuersalē. isto casu legatū vsusfr. nihil vꝫ. ⁊ in istis terminis loquūtur doc. p allegatos. esset⁹ qñ testator: dicret relinquo vxori mee vsumfru. oīm bonoꝝ. ⁊ post mortē eius instituo fratrē meū heredē vsum, tunc valebit ⁊ tunc vxor erit heres nō solū in vsufr. sed etiā in ꝓpietate. ar. l. si ita q̄s heres institut⁹ fuerit ex certo fundo. ff. e. ⁊ insti f tutio fratris resoluit in fideicomissum: ⁊ est pinde ac si vxor instituta esset grauata post mortē fratris restituere. Jta limitat Sa. hic ad fi. in vlt. q. Jdē in terminis firmat Ang. i. l. filj⁹ a pre. ff. ō lib. a posth. ⁊ vī velle Bal. in. l. id q̄ pauperib⁹. i. cviij. q. ⁊ est de mēte Bal. ⁊ Ang. ꝑ gl. ibi. in. l. ij. ff. si pars her. pe. ⁊ ita exp̄lic firmat. d. Alē. vbi diffuse examinat hāc limitationē: ⁊ tenet in pl.

¶ Testator. Add de Pet. de anch. ⁊ sua disputatione inci. testō. idē Pe. de anc. in. c. fin. de succes. ab intest.

¶ Jsta dicta ⁊ limitationes ponit Alex. in. l. filius a patre. col. iij. ff. de li. ⁊ post hu. ⁊ Ang. examinat in. ſ. hēs. col. ij. insti. de here. insti. ⁊ de hoc argu. remissime Ro. cōsi. ccvj. ꝫ latissime decius cōsi. cclxxvij. nō leuis ꝓpter ista. Lati⁹ picus in repe. dicti. ſ. titia. questio. xxj vj.

¶ Secundum tabul. ad illud. ſ. si sub cōditione. limitationē tradit Capra consi. ci. ⁊ ſi excellentissime. Purp.

¶ Testator. Add de Pe. de anch. c. cū esses. de test. Jo. de fanto in

Universidad de Deusto
Biblioteca

clxvij in.ij.vol.inc. circa primum dubiū quo queritē an quo ad dimidia. z in cōl.ij.q.iij.in.iij.vol.inci. visō themate supra scripto.
¶ Quarto z vltimo limita pdi. opi. vt pcedat ī terminis supra scriptis. secus aūt esset qñ testator reliqueret vxori vsumfr. roīm bonorū. z aliū instituerat heredē in certa re. deinde post mortem vxoris instituerat fratrē vel aliū heredē vniuersalē tunc legatum bene valeret. q: is heres vniuersalis non posset adire hereditatē añ mortē testatoris tū heres institut⁹ in certa re pure pōt statim adire. z per eius additionē cōfirmabit̄ legat⁹ ū z totū testim: q: ad hoc vt confirmetur testamētū sufficit vnū ex heredib⁹ adire: q: ceteris nō adeūtibus potuerūt illi accrescē. l. si nemo. la. j. ff. de testa. tut. z. l. si legato. §. j. z. l. testamēto in anumissus. ff. de ma. test. post. ꝫ instituti⁹ in re certa admit nō pōt ampl⁹ deficere testamētū. q: hr̄de vniuersali nō adeūte totū siot accrescet. vt dicē in l. quoties. j. e. z dato q̄ instituti⁹ in certa re pūs decederet ante quam heres vniuersalis repudiet. tū illo qñcunq; repudiante accrescet heredi heredis. Ista cōueniunt esse magis cēis opin. Iz qui dā tenuerint cōtrariū: q̄ si in re certa institut⁹ adeat, sed alij non adeunt q̄ p eius additionē nō cōfirmet testim. tamen prima communio: est: vt dicā in. l. quoties. j. eo. z ita in terminis nostris in specie q̄ tali casu valeat legatū vsufr. qū qs est in re certa institutus pure. Iz heres vniuersalis sit institut⁹ post mortē vxoris. egregie cōsuluit Alex. in. cōl. lvij. in. iij. vol. inci. habita sup narratis in themate opposita cōsideratione. in. j. z. ij. co. Jason. Plisi.

10. **Nec per se.** H. d. qui non pōt capere hereditatē de per se, nō pōt etiā per alium. h. d. Et que sint ille psone declarat gl. in. §. legari. insti. de leg. Et ratio est: q: capacitas z incapacitas seruī pendet a capacitate z incapacitate dominī. l. si mihi z tibi. §. regula. ff. de leg. j. fuit dictum. l. j. §. e. Tamen consequitur quis ex persona alterius id quod de per se z sua persona cōsequi non posset, vt per multa bona similia firmaui in. l. si emācipati. ff. de collatio.

11. **Extraneum.** Extraneus etiā penitus ignotus potest heres institui. h. d. z nihil habet vltra. Jason.

12. **Hereditatis.** Quelibet ciuitas: t quelibet vniuersitas est capax hereditatis. Itē est capax donatio: z legati, z ꝯ libet alio titulo particulari. h. d. vsq; ad. l. quoties. Jason.

a ¶ Ut hr̄dibus. Limitat ro. cōsi. clxxxix. stante. Purp.

b ¶ Coheredem. Querit Bal. hic qd si testō: instituit filiū suū heredē vlem, z fratrē legauit mille, z ecclesiā substituit in quinq; libris, filio sublato de medio, an si filius moriat debeatur tota hr̄ditas ecclesiæ in re certa substitute alio nō dato substituto. z ōt q̄ nō, q: habebit eā frater testatoris quem magis dilexit. Et ita z barba, inter cōsilia alex. lib. iiij. cōl. lij. col. vij. Iz ista decisio videt falsa, q: testato: tū videt habere affectionem ad piā cām sicut ad filios legitima excepta. anch. consi. cliij. prima facie. sm Jas. in. l. tale pactum. §. fin. ff. de pact. Et sic magis quam fratri. ergo &c. Purp.

c ¶ Substituto. adde q̄ substitutus i re certa habet loco legatarij. vide alex. in. l. licet. col. ij. in fi. de leg. j. Purp.

a Extraneus. Ad hoc. l. si quis. §. j. ff. de vulg. z pup. in. vj. col. vel si. quero vltra quod si testator substituit aliquē sub cōpēdio. z in. xv. col. vel. quero vlterius qd si subst̄o cōpēdiosa. cū cōcor. de quibus ibi. z sequit̄ Ro. in cōsi. lviij. inci. visis narratis in puncto. z in cōsi. cc. quod inci. quia valerinus testator. d. Alex. in consi. clv. incip. habita super his de quibus dubitari cōringit. in. vj. vol. ¶ Tertio limita ista regulā non ꝓcedere quando aliquis esset scriptus heres vniuersalis, postea mortuo testatore orta esset controuersia inter scriptū heredē z venientes ab intestato, ꝓpter quā esset facta transactio ꝙ scriptus heres haberet aliquam rem particularem de hereditate, z vniuersum daretur venientibus ab intestato certe scriptus heres qui non habet nisi certam sclam rem propter hoc nō haberetur loco legatarij. imo loco heredis. z posset conuenīri a creditoribus: q: regula huius tex. procedit quādo a testatore quis est institutus in certa re: secus quando procedit facto heredis: puta mediante transactione: vt dixi, quia factū heredis nō debet ꝓiudicare creditoribus z legatarijs. Ita limitat Dan. de cast. in. l. cōtrouersia. in vlti. colum. per glo. ibi. ff. de transac. ¶ Aliam limitatio ponam. j. in gl. j. ¶ † Secundo nota tex. vbi alij vero ex certa parte. nil supplēdo ad tex. vt facit gl. hic esse tex. notabilē: q̄ si in testō duo reperiant instituti, vnus est in certa re z quota hereditatis, puta in tertia vel in quarta et de residuo nihil dispositum testō:, z residuū accresceat instituto in quota: q: ille est qui censetur heres, non instituto in certis rebus. sm Sali. z Mode. hic: z Jmo. in repeti. d. §. si ex fundo. in ꝓv. col. ¶ † Tertio no. ex tex. ibi actiōibus hereditarijs, vt sc̄z Bal. dic. in pcin. q̄ instituti⁹ in re certa vel certis reb⁹, dato coherede vniuersali nō censetur ꝓpositus heres: patet quia ille ꝓprie dicitur heres qui representat personam defuncti. in aut. de iureiur. a mo. ꝓcessi. in pcin. z sic ad quem spectāt iura hereditaria actiue z passiue. l. cū a matre. vbi gl. notabilis. C. de rei vend. Sed cum ad institutum in re certa nō pertineant iura hereditaria actiue z passiue, vt dicit tex. ergo apparet q̄ nō sunt ꝓpriæ heredes. Hinc alibi dixit gl. nāter Bal. in. l. filium quem habētem. in. pr. coll. C. fami. erc. ꝙ quamuis filius institutus grauat⁹ de restituendo per fideicōmissū restituere, nō pōt detrahere. ¼. quartas ex equitate canonica. per. c. raynutij. de test. z tenet Bar. z cōiter in l. ꝓ. C. ad. l. fal. Bar. in. l. papinianus. §. meminisse. cum §. ff. de inof. test. tū qī filius esset institutus in certa re, puta in fundo. z grauatus p fideicōmissū restituere, nō pōt detrahere duas ārtas ex quo nō censet̄ ꝓpie heres. Item quia non est heres vniuersalis. z dicit Bal. se plures ita cōsuluisse. Similiter institut⁹ in re certa non est ꝓpriè legatarius. cū tex. dicat legatariū tū loco. z aliud est esse talē, aliud habere loco talis. l. mercis. la. ij. ff. de ver. sig. z. l. si maritus. la. ij. §. j. z ibi no. Bar. ff. de adul. Et sic ex istis nota q̄ cū institut⁹ in re certa dato cohēde vniuersali nō sit ꝓpe hr̄s: itē nō sit ꝓpe legatari⁹. vt ꝓdixi. ergo ꝛificāt opi. bart. c ¶ hic, q̄ est tertia spēs. de q̄ opi. j. dicē. ¶ † Ultrio not. ex fi. tex. qs portio instituti in re certa nō minuit̄ pp creditores vel onera hereditaria, ad que legatarij nō tenent̄. l. fi. C. de he. ac. Intellige sane qñ hr̄ditas est soluēdo, alias sec⁹. l. vniuerse. C. de le. ¶ Ponderā et hic eē tex. ꝫ doctrinā⁹ Bart. tradita hic z cōiter appro: batā. vt j. inducā. ¶ Slo. in verbo legatarios simpliciter opp. 8 aut. nouissima. §. de inof. test. nec aliud rūdet. Ta aduerte q̄ illa autē. nihil facit, sed debuit allegare no. per gloss. ibi in ver. relicti titulo. Et ꝓo clara intelligentia opp. fortiter contra tex. qui dicit q̄ institutus in re certa hr̄ loco legatarij. cōtra: nā ad hoc vt hodie valeat testim patris, op3 q̄ in testō aliq̄d relinquat filio titulo institutionis: nec sufficeret q̄ titulo legati. z tū si filius instituat in certa re, valet testim, sic ibi st gl. z est tex. in. §. certorū. i. auten. vt cum de appel. cog. ergo instō in re non censet loco legati: q: testim esset nullū. ¶ In ista difficultate inuenio quinq; principales solutiones. ¶ Prima fuit gl. in. l. si qs prior. ff. ad treb. quā Ang. hic, z ibi reputat singularem, q̄ filiꝰ vel alius institut⁹ in certa re habetur in oibus loco legatarij: vt hic. saluo nisi quantū ad hoc vt non dicat̄ ꝓteritus. Si ista solutio est vera, sequītur ex ea. viij. not. effectus. Primo q̄ quamuis hereditas nō adita non transmittatur in legatū sic. l. j. §. in nouissimo. C. de cad. tol. certe si institutus in re certa haberet loco legatarij trāsmitteret. Secundus effect⁹ erit, z est ratio primi, q: in legatis ḋsiū recta via trāsit in legatarium. l. a titio. in fi. ff. de furt. Tertio detrahet falcidia, put de legatis. l. quoties. §. fa. erc. Quarto cessabit remedium. l. fi. C. de edi. di. adri. tol. Quinto quia additione hui⁹ instituti in certa re, si haberet loco legatarij, nō cōfirmaret testim. l. testamento manumissus. ff. de manu. test. Sexto q: si heres vniuersalis institutus repudiaret, non accresceret instituto in re certa si haberetur loco legatarij. q: inter succedentes diuerso iure nō ḥz locum ius accrescendi. l. sed quū patrono. in pcinc. ff. de bono. pos. Septimo nō posset apprehēdere illam rem ꝓpria authoritate: z si apprehēderet incideret in interdictū quor⁹ legator. Octauo q: si institut⁹ in re certa haberet loco legatarij: sequeret̄ q̄ cū hodie statutum sit q̄ qī testim annullatur ex causa ꝓteritiōis vel ex heredationis legata tū sustinent̄ per auf. ex cā. j. de libe. prete. sequeretur ergo q̄ institutiones in re certa sustinerentur per illā auf. ex causa. ¶ Ista primam solutionem reprobant Bar. z oēs hic. z in. l. ex facto mag. ff. eod. q̄ imo † institutus in re certa non habetur quo ad alia ꝓter querelā, loco legatarij. patet q: si heres vniuersalis repudiaret vel moreret non adita hereditate, totum accresceret instituto in re certa: ergo non haberetur in alijs loco legatarij. qō aūt ei competeret ius accrescendi, alleg. doc. in. l. j. §. si ex fundo. z. l. quotes. §. si duo. ff. e. ¶ Sed diceret aliquis subtilis, ista iura allegata ꝙ Bar. z doc. nil penitus faciūt quia illa iura non loquuntur quando quis est institutus in re certa, z da tus est heres vniuersalis: ꝓtunc loquimur nos. Sed illa iura loquuntur quando aliquis est institut⁹ in re certa, z nullus est datus coheres vniuersalis. tunc in illa iura bene dicerent qō detracta rei mentione ille hz totū. ergo nil penitus ad ꝓpositū notrum. ¶ Preterea ibi nō loquit̄ aliquid de iure accrescēdi, ꝫ solū de iure accrescēdi. ergo nihil ad ꝓpositū nostrū. Credo q̄ Bart.

z doc. nō sine causa allegauerint illa iura. Unde inducas illa iura ꝙ pter. Primo in ratione. nā verū est q̄ in illis iuribus nō erat coheres vniuersalis, sed ratio illoꝝ iuriū quare institutus in re certa detracta rei mentione. totū habeat, est ne alias testator decedat ꝓ parte testatus z ꝓ parte intestatus. vt no. gl. hic. z in. l. seruo. cōis ab extraneo. ff. de acqui. here. istamet ratio militat q̄ institutus in re certa debeat totū habere qñ coheres repudiauit: a q: alias testator decederet ꝓ parte testatus z ꝓ parte intestatus. z sic ratio illoꝝ iuriū, q̄ bat instituto in certa re posse competere ius accrescēdi. Tamen ad hoc posses dicere ex quo institutus in certa re habet loco legatarij, videt cessare ista rō. Scōo z subtili⁹ illa iura possunt induci. nā loquunt qñ quis est institut⁹ in certa re. z null⁹ est oār sibi coheres vniuersalis: Iz ergo habeo ꝓpria sunt, vel ꝙ qs nullū habeat coheredē vlez, vel habeat z ille repudiet vel excludat̄ morte. l. ij. §. fed si sunt sui. ff. ad sena tertyl. §. pe. inci. cū aūt. C. de cad. tol. Item paria sunt aliquē a ꝓncipio nō extitisse. vel extitisse sed nō habuisse effectum: vt q: repudiauit. l. si qs sub cōditione. ff. de testa. tu. l. si qs in senatorio. z. l. eos q. ff. de vi. nup. Et ista vr subtilio: inductio. Tū inuenio qō subtilissim⁹ inter modernos Rapha. cu. in. l. ex facto mag. ff. e. dicit q̄ in ꝓposito nostro ista non sunt paria, q̄ qs sit institutus in certa re, z habeat coheredē vlem q̄ postea repudiet. an vero a ꝓncipio nullum coheredē vlem habeat. z ꝙbat sic. nā qñ institut⁹ in re certa habuit coheredem vlem, assumpsit natura legatarij ꝓpter coheredem vlem. vt hic. vñ Iz postea coheres vlis repudiet: tū natura legatarij semel assumpta in re certa ꝓ institutū, nō pōt postea immutari. sec⁹ est qñ a principio institut⁹ in re certa nullum habuit coheredē vlem, q: tunc nunq̄ sumpsit naturā legatarij. Ita subtil⁹ ꝙ more suo dānat doc. Comē. vbi. §. Sz potes respōdere q̄ errat in quārtō st ꝙ institut⁹ in re certa a principio assumat naturā legatarij, qñ Iz coheredē vlem. hoc non est verū nisi cum heres vlis adūt. ita loquat ista. l. Sed qñ repudiat z sic qñ institutio vlis est acta non esset facta: secus est. vt iuribus ꝓallē. ¶ Ultra Bar. cōtra istam primā so. glo. fortius obstat fm Sali. hic: Iz in alio ꝓposito: q: si verum esset q̄ institut⁹ in re certa in omnibus habeat loco legatarij, ꝓter ꝙ ad querelā, in vanū laboraret ius nouæ, z essent imposita verbis: dū statuit filiū sālē debere institui in re certa, si in oīb⁹ haberet loco legatarij: q: istud esset sine effectu. z sic illa iura essent imposita verbis z nō reb⁹ cōtra. l. j. in fi. C. cōia de leg. Sed ista prima opi. gl. pōt saluari ab impugnatiōe Bar. in casu qñ heres vlis adiuisset hereditatē, z sic testamentū esset confirmatum, tūc institutus in re certa habeat ꝓ legatario quo ad oīa. tūc enim cessaret ius accrescēdi quo se fundat bar. z ita in specie Iz Alnge. hic. z Jmo. in d. l. j. §. si ex fundo. Ité ad rg. Salic. potes rūdere. qō institutio in re certa quamuis habeat naturā legatarij: Iz tamen hāc vtilitatem, q̄ pōt eam ꝓpria authoritate capere. qō non est in simplici legato: vt dicā infra circa finē hui⁹ legis. ¶ Duas alias solutiones, vnam vltramontanorum, aliam Adar. fili. z Jac. de bu. referunt z reprobāt Bar. z alij hic, z in. d. l. ex facto mag. vbi gl. ff. eo. Sed aduerte inquantū Bar. z Alng. reprobant opi. Adar. fili. bene dicunt q: legitima dicitur quota bonorum, z nō quota hereditatis: q: debet deducto ere alieno. l. Papinian⁹. §. quarta. ff. de inof. test. z. l. subsignatum. §. bona. ff. de ver. sig. ergo non est verum fundamentum Adar. fili. quod quando filius est institutus in re certa habetur loco heredis, eo quia succedit loco legitimæ: que est quota hereditatis. Sed Baldus saluat opi. Adar. fili. quia differentia Bar. est casualis z non generalis. pone enim quod in hereditate non sunt debita: tamē est hereditas. Ista saluatio non satisfacit: cum a communiter accidentibus in hereditatibus reperiantur debita z credita. l. si hereditate. in pcinc. ff. man. vnde secundo modo saluat opi. Adar. fili. q: dato qō legitima sit quota bonorum, z non hereditatis, adhuc procedit opi. eius. q: institutio in re certa trahitur ad quotam bonorum que habet similitudinem cum quota hereditatis. sed in habentibus simbolum facilioz est transitus. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ¼. quod z in specie. ff. de pac. l. in rem. §. ité quecunq;. ff. de rei vendicati. vnde institutio in re certa de filio, facilius trahitur vt sit loco heredis ꝙ in extraneo: vbi institutio in re certa non est loco alicuius quote, nec hereditatis nec bonorum. Item tenet Rapha. cu. in. l. ex facto mag. ff. e. quia non est differentia inter quotam bonorum z quotam hereditatis, nisi quo ad vexationem. Ista saluatio etiam non videtur tuta. q: non videtur verum qō quota bonorum habeat similitudinem cum quota hereditatis. imo videtur dissimilis z cōtraria. patet, q: quota hereditatis includit iura actiue z passiue. l. si quis seruum. §. fin. ff. de leg. ij. sed quota bonorū excludit oīa iura passiua. d. l. subsignatū. §. bona. z. l. princeps bona. ff. de ver. sig. ¶ Quartam nouam solutionē z nouum intellectū posuit Alng. de are. in. §. sed z si qs ꝓpone. in vlti. col. insti. quib. mo. test. infir. qui dicit q̄ gl. z doc. errant cir-

¶ Heres. Adde Bald. in. l. si non speciali. in vlti. col. C. de te. ¶ Doctrinā. ad istū text. vide late Jgne. in aut. ex causa. col. ꝛc. vij. cū sequenti. §. de inoffi. testa. Purp.

¶ Intestatus. Adde Bart. in l. j. in. v. q. princi. C. de fac. san. ec. z docto. in. l. ius nr̄m. ff. de re. in.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ca.§.ceterū.in aut.vt cum de appel.cog.dum credunt quod sufficiat filium institui in certa re a patre,dicit q̄ est falsum,quia loco legatarij haberet vt hoc tex.Nec ob.d.§.ceterū. q̄ respondet subtiliter Ang.q̄ in.d.§.ceterū.pater primo instituerat filiū simpliciter & sic testamentū valebat,postea instit q̄ esset certis rebꝰ contētus,p illa sua institutione prius facta:vt ad literam ibi dicit tex. Unde q̄ institutio simplex non precessisset,& solum esset institutus in rebus certis,testamētū nullū esset:q̄ haberetur loco legatarij vt hic.Et ōt q̄ ista intellectus est verus & tenēdus, ℔ contrariū cōmuniter teneaē.Et si diceres q̄ hoc modo intelligēdo tex.ille nihil induceret de nouo fateē esse verū.Et ostendit q̄ imperator qui cōposuit iura authēticoū erat totꝰ pōpa plenus q̄ aliquid de nouo inducebat,ex verboū pōpa ostēdebat aperte.Sed tu sustinendo hunc intellectū Ang.dic q̄ ille.§.ceterum.inducit de nouo & singulariter q̄ si pater instituit filiū simpliciter,deinde instit eū certis rebus esse cōtēt? pro institione sua:certe si filius acceptaret illa res.dato q̄ esset minꝰ legitima sua,sibi nō per hoc p̄iudicaret.Imo posset agere ad supplemē tum legitime.tex.est ibi sing.de hoc fm Bal.in.l.si q̄s.§.z generaliter.C.de inoff.test.& in.l.hac edictali.§.quā obseruationē.C. de secun.nup.Ang.in.l.inbemus.C.ad treb.Imo.in.l. q̄ de bonis.§.cum fideicommissum.ff.ad.l.fal.& Alex.in cons xlix.inc. super p̄ro dubio quo querit? an dicta agnes.in.j.vol.Iste intellectus Ang.℔ sit subtilis,& peregrinus & ꝓba illius tex.p̄ia fronte applaudere videanꝫ tñ est falsus.Nā si verū esset q̄ in.d.§.ceterum.filius primo fuisset institutus simpliciter,vt ipse dicit:dein de iussus fuisset certis rebus esse cōtētus p̄ sua institutiōe certe effectus esset,q̄ intelligeretur per fideicō.grauatus retentis illis rebus residuū restituere.l.peto.in p̄in.ff.de leg.ij.Unde si filius inueniret illas res esse minus legitima sua:certe omnes fideicommissi ipso iure reꝛcerē vsq; ad legitimā suā:Cū omne grauamē fideicommissi ipso iure reꝛciat.l.quoniā in p̄cipibus.ē.de inof. test.Ergo si onꝰ ipso iure reꝛcit,male diceret ibi tex.t. qui ōt q̄ si ille res nō sufficiāt ℔ agere ad supplementū legitime. Cū em illud ipso iure haberet,cessaret supplemētum legitime.ergo cum ibi tex.dicat q̄ si minus est in illis rebus,q̄ agit ad supplementū legitimeːergo nō est verū q̄ ibi p̄cesserit simplex institutio. Preterea in effectu nō videt esse differētia:an filius a principio fuerit institutus in certis rebus,an vero fuerit instituꝰ simpliciter,& postea fuerit iussus esse cōtētus certis rebꝰ. Q̄ paria sunt aliquid a principio nō fuisse,vel fuisseːsed nō habuisse effectū,p pter reuocationē vel aliter.l.si quis sub cōditiōe.ff.de testa.tu. et l.si quis in senatorio.ff.de ritu nu.Cogita q̄ sine diuinatiōe nō he neeuades p̄mam inductionē.Itē iste intellectus esset cōtra istum tex.tenendo intellectum Ful.& Pau.de ca.hic & Rapha. cu.in.l.ex facto mag.ff.eo.tñ intellectum supra reprobaui.Ideo in isto intelle.nō facio fundamētū. ¶ Quīta & vltima fuit opin. & solutio Bar.hic qui ōt semp veritatē & idē Bart.in.l.ex facto magna.& ibi Bal.& Imo.ff.eo.sequuntur Ang.Sal.& Pau.de ca.hic.& Alex.hic q̄ instituꝰ in re certa non censet in totū loco heredis,nec in totū loco legatariꝰ:vt hic p eū:sed ℔ mixtā naturā.Et idē cū bar.℔ Bal.in repe.c.si pater.in ver.& plenꝰ.in.g. col.de test.in.vj.Imo.in repe.d.§.si ex fundo.ff.eo.Et sic in effecta vult Bar.q̄ quo ad reſpiciēdū ipsam rē habet loco legatarij:sed quo ad alia extrinseca habet loco hr̄dis.Tu ℨ doctrinā Bar.pondera facere istū tex.nā dicit Bar.q̄ in his que nō respiciunt ipsam rē,sed veniūt extrinsecus,q̄ haberet loco heredis, istud videt de directo cōtra hūc tex.nā actiones hereditarie cōpetentes creditoribꝰ sunt mere p̄sonales,& sic nō respiciūt ipsam rē.l.j.§.si heres percepto fundo.ff.ad treb.& §.j.instit.de act.& tū quo ad illas institutio.in re certa nō habet loco heredis:℔ loco legatarij quo ad eas.ergo nō est vera doctrina bart.q̄ in his que non respiciunt rē ℔ extrinsecus veniunt q̄ habeat loco heredis
6 & nō legatarij cōtra istū tex.cogita. ¶ Itē inq̄tit Bar.℔ institutio a re certa cōpetere ius accrescēdi. Adde q̄ idē tenēt Sali. & Mod.hic,& Bar.Bal.Ange.& Imo.in.l.ex facto magna.in p̄n.ff.e.& bar.in.l.quoties.§.si duo.ff.e.& Jo.an.in addi.Spe.in ti.de teste.§.in primis.in.j.addi.mag.in p̄n.Ange.& Imo.in.d. l.j.§.si ex fundo.ff.e.Bal.in rep.c.si pater.in.xvj.co.de test.in.vj. Imo.in.c.Ray.sup gl.ij.de test.Pro ista opi.facit tex.in.l.j.§. si ex fundo.& in.l.quoties.§.si duo.ff.e.q̄ iura inducas vt dixi ℨ.in p̄ma opi.Et p̄sertim in rōne ibi dicta ne testator decedat p parte testatus,& p parte intestat?.Quamuis aliqui antiqui.l. Ray.Jac.but.Fran.de rāpo.Bic.de mat.& Ful.hic.& Cum. in d.l.ex facto ma.teneant contrariū.Sz nil afferūt dignū relatu. & eo:nisi fundamentis respondet Ang.& Imol.in.d.§.si ex fundo. ¶ Precipue inquātū illi antiqui dicebāt & mouebant q̄ inter succedētes diuerso iure nō habet locum ius accrescēdi.l.sed quū p.trono.in p̄in.ff.de bo pos.nam pōt responderi scōm Ang.& Imo.vbi.ē.q̄ satis ambo dicuntur succedere eodē iure, ex quo
7 ambo sunt instituti.Unde teneas cōmunem opinio. ¶ † Imo fortius sentit not abiliter Bar.hic in fi.institut? in certa re agnouit rem in qua est institutus,q̄ eius additione taliter cōfirmatur testamentum q̄ nō pōt amplius deficere.ergo sentit bar. subtiliter intuenti.q̄ si talis institut? in re certa postēa rē agnouerit de cesserit:deinde post eius mortē coheres vniuersalis repudiet:q̄ ad heredē p̄mi instituti in re certa trāsmittit ius accrescendi.idē tz Bar.in.d.l.ex facto.& in effectu Sali.hic.in.iij.q.& plenꝰ do. Alex.& d.Ant.in.c.Ray.per.l.si ex pluribus.ff.de suis & le. Et dicit.d.Alex.in cons.i.vij.in.iij.vol.inci.habita sup narratis in themate opportuna ꝓsideratione.in.ij.col.quē plenius retuli in lex traneū.la.j.ē.e.q̄ ista opi.& legēdo & cōtulēdo sequnt? est cōtrariū tenēt Ang.& Imo.in.d.§.si ex fundo.& in.d.l.ex facto.& Imo.in.d.c.Ray.Adori q̄ cū heres vniuersalis in vita instituta re certa nō repudiasset per ꝙs non erat sibi delata hereditas.l. delata.ff.de ver.sig.p cōsequēs nō potuit eā trāsmittere.d. Alexrīdet sustinendo Bar.& cōz:q̄ imo instituto in re certa erat de lata hr̄ditas vniuersalis sub tacita ꝺitione q̄ inerat a.l.si ille repudiaret.q̄ tacita cōditio nō ipedit trāsmissionē,ℨ in hr̄ditate non solū delata sub tacita cōditione,sed etiā pure delata,nisi sit agnita nō trāsmittit.l.vnica.§.in nouissimo.C.de cad.tol. Sustinendo.d.Alexrīdet q̄.§.nouissimo.p̄cedit q̄ hereditas imediate deferē ex dispositione testatoris:secus q̄ principaliter ex dispositione.l.vt in casu nostro ex iure accrescēdi. q̄ tūc etiā nō agnita trāsmittit? pp ius accrescendi.d.l.si ex plurib?.ff.de suis & leg. put ēt in legato ōr. Ite aduerte q̄ Bart.in hoc vltimo vr̄ p̄ma frōte sibi ℨt.vcz nūqd ius accrescēdi nō agnitū trāsmittat:nā primo ōr Bar.q̄ institut? in re certa trāsmittit illā nō agnitam: q̄ in ea sapit natura legati p̄cularis:nō aūt trāsmittit in eo ius accrescēdi sine agnitione:q̄ in eo sapit natura institōis vniversalis.sed in fi.Bar.vult ℨtiū inducēdo.vt.§.induxi.vnde Sal.hic tz q̄ imo ius accrescēdi trāsmittit p institutū in re certa qui iam agnouerat rē sibi relictā.p regulā.l.si ex pluribus.de suis & leg. & q̄ accrescit ipso iure sine nona agnitione.Et in hoc reprehendit Bar.q̄ voluit ℨtiū.q̄ imo requirit nona agnitio.& male fz eū. Sz aduerte:q̄ Bar.nō est sibi ℨtius,nec mereī reprehendi.nam Bar.primo loquit q̄ institut? in re certa nō agnouit rē,& sic nō adiuit:q̄ tz trāsmittat illā rē,cū habeat natura legati,nō tñ trāsmittit ius accrescēdi sine agnitiōe.loquit? sine agnitiōe ipsi? rei. q̄ nō adiuit ex instōne.ℨ in fi.loquit? q̄ adiuit ex ꝙa institutiōe & post ei? mortē heres vltis repudianit:tūc bene vult q̄ ad ei? heredē trāsmittit.& bñ vt superi? proxime dixi.Aduerte etiam q̄ Bar.in hac sua doctrina vr̄ seipsum cōfundere.nā dicit q̄ in his que nō respiciūt ipsam rē habeē loco heredis.Et p hoc infert q̄ ℨ ius accrescēdi,hoc videt inepte dictum, cum ius accrescēdi crescat portioni & nō persone.l.si totā.ff.de acqui.her.l.si titio.§. j.ff.de vsufr.l.hec scriptura.§.fi.ff.de cōd.& demō.hinc est q̄ ius accrescēdi q̄ respicit rē,trāsmittit,ius aūt substōnis:q̄ respicit personam nō trāsmittit?,aut de vtroq; est text.in.l.si ex plurib?. ff.de suis & leg.sustinēdo & declarādo Bar.aduerte q̄ in iure accrescendi p̄opio & vero,portio accrescit portioni.vt dixi.Sz in institutus in re certa nō habet portionem hereditariam,ideo portio nō accrescit portioni.ideo non est dare p̄opriū ius accrescēdi ℨ q̄ institut? in re certa coheredē repudiāte efficit heres vniuersalis,acsi a principio esset vltr institut? sine mētione rei.l.j.§. si ex fundo.ff.e.ideo hoc casu ius illud accrescēdi non respicit rē q̄ rei nō accrescit.sed respicit ꝓsonā q̄ de herede vniuersali particularis efficit? vniuersalis.hoc respectu dicit nō respicere,sed vere extrinsecus.illa fuit intentio Bar.& q̄ in ista materia dicat ius accrescēdi p̄oprium,firmat Ang hic.Tamē Imo.in.d.§.si ex fundo.in alio p̄opósito dicit q̄ sicut in iure accrescēdi p̄prio portio trahit ad se residuū,ita an ist̄o iure accrescēdi impr̄opio ipsa res singularis trahit ad se residuum.Et si hoc tenerem? eēt
8 cōtra Bar.hic. ¶ † Itē inquātū Bar.incidēter tāgit an institutio in re certa competat beneficium.l.fi.C.de edic.diui adr.tol.q̄ gl.in illa.l.si.in versi.ex parte.& ibi Bar.in.ij.& alij ordinarie ponunt ibi referuo. ¶ Caue etiam ad doctrinam Bart.inquantum ℨ q̄ in his q̄ respiciūt rem institutus in certa re habetur loco legatarij. Facit in cōtrarium q̄ institutus in re certa pōt p̄opria authoritate capere,nec incideret in edictum quorū legatorū,vt faceret legatar?.ita inquit Bar.in.d.l.ex facto mag.in.ij. co.& ibidem Imo.& Bal.in.c.si pater.in.xij.col. de testa.in vj. Imo.in.l.j.in repe.§.si ex fundo.in fi.ff.e.& in.c.Raynutius.super gl.ij.de testa.Pau.& Alex.hic.Quamuis cōtrarium,& male tenuerit Bal.in.d.l.ex facto.p rationē de qua truffat Imo.in locis p̄alle.Saluando Bar.dic q̄ etiam legatarius pōt capere legatū p̄pria authoritate,quādo ad id cōcurrit volūtas testatoris

a ¶ Instō, in re certa.adde bart. in repe.c.Rayn. de test.& p Felin. de peru.& Bene. ca.in.c. si pater. de testa.lib. vj.& Pet.de anch.in c.Ray.eo.titu.

toris.glo.& Bar.in.l.titia cū testō.§.lucius.ff.de leg.ij.Ang.no tabiliter in.l.hec si res.per illū tex.ff.de rei vend.& non solum ex pressa sed etiam tacita.vnde dicit Bal.in.c.i.in pe.col.de confir. vti.vel inuti.q̄ si testator qui legat constituat se p̄cario possidere p̄o legatorio:licet non valeat vt p̄carium:quia nemo rem suam p̄cario rogare potest:tamē legatarius potest mortuo testatore ingredi possessionē p̄opria authoritate:q̄ testator pōt p̄uenire mortē tradendo.l.lucius.la.j.de leg.ij.dicit Bal.q̄ hoc est suum nouū dictū.Sic in ꝓposito satis apparet volūtas testōris,q̄ in stituꝰ in re certa p manꝰ suas capiat,p̄pria authoritate:ex quo instituit,& institutio directa hoc importare videt. ¶ Scōo limita singulariter doctinā Bart.in quātū vult q̄ filius istitutus in certa re habeatur loco heredis,quantū ad hoc vt nō dicaē prete ritus,& quantum ad alia vt per eū.intellige vero vt nisi pater instituēdo filiū in certa re retulisset verba institutionis,nō ad ipsum filium sed ad heredē vniuersale:q̄ filius ℨ institutꝰ i certa re cēsereē p̄teritus.& testū esset nullum.nec tūc haberet locū.§. ceterum.p̄eal.puta si pater in testō diceret instituo titium heredem vniuersalem,& volo q̄ titius sit cōtētus q̄ filius meus sit institutus in tali domo,& sic in certa re.certe q̄ verba institutiōis particularis non sunt relata ad filiū:filius nō habetur p̄o instituto, sed p̄ preterito.& testū nihil valet.tex.est reputatus singularis in.l.pater filium.§.si.in versi.ex causa fideicommissi.& ibi ad hoc no.Bar.ff.de leg.iij.Item no.Ang.hic.in.j.col.in lec.fio.& legtur Alex.in pe.col.reputans no.dignū.Adde q̄ idem ℨ Paul. de ca.vbi hoc reputat tenendū mēti,in aut.nouissima.in.ij.colū. C.de inof.testa.& ibi dicit q̄ ita reperitur consultū per.d.Joānē parisiensem de senis q̄ fuit doctor bal.Nota,q̄ est singularis imitatio ad.d.§.ceterum. Adde ℨcordantē tex.in.l.lucius.§.fi.ff. de leg.iij.licet Bart.in.d.l.pater.§.fin.dicat q̄ ille tex.forte alibi
9 non reperitur. ¶ † Nunq̄ autē si in aliqua dispositione puta in cōtractib? fieret mentio de herede,puta q̄ quis acquireret emphyteusim p̄o se & suis heredibus,nūqd appellatiōe heredis contineret institutus in re certa.ponit Paul.de ca.hic,& ante eū Bart. in.d.l.iurisiurandi.§.si liberi.ff.de ope.lib.Ang.Pau.& Alex.& alij in.l.q̄dā.§.nihil.ff.de edē.Sal.Ang.& Imo.in.l.gallus.§.etiā si parēte.& ibi mod.ff.de lib.& posth.Sal.in.l.ij.in.xx. q.C.de iu.emphy.& Ang.hic & lec.flo.& late alex.i cōs.viij.in.iij. vol.inci.visis subtilissimis dubitationibus. Jason Pisis.

1 ☞ Error in nomine p̄oprio vitiat institutionem.
3 Heres heredis primi testa.censetur heres.& nu.2.4.5.
6 Testator substituendo alicui,non per hoc videtur eū instituere.
7 Substitutio vulgaris fit verbis affirmatinis.
8 Substitutio pupillaris que non potest fieri extraneo,continet in se vulgarem tacitam.
9 Nō solū substitutio exꝑssa excludit ius accrescēdi,ℨ etiā tacita.
10 Qñ verba substōnis sunt dubia,& sic substō pōt intelligi vt sitdi recta.item & vt sit obliqua:in dubio intelligitur vt sit directa. 4.

Cum in libris. Ista lex diuiditur in quatuor partes: vt per Bal.& Sal.hic.In p̄io ponit thema:ex quo elicit questio.In scōa opinio antiquoꝝ.In tertia reꝑsobatio.in quarta & vltima ponit vera decisio iperatoris.scōa ibi: veteres q̄dē existimabāt.tertia ibi,ℨ hmōi sniam.quarta ibi:ℨ si quidē. ¶ Doc.o.Si testator in testō disposuit aliquē esse here
b dem tertiꝰ:valet institutio in duobus casibus.Si testator bilius tertiꝰ heres fuerit,vel illū heredē fecerit:als institutio est nulla: q̄ erraturin noīe p̄opio quod eius fatuitatem ostendit.h.d.& fm Paul.ista lex est singularis:nec hz paré aut cōcordantē,& ea multa colligunt.Et istū tex.etiā reputat singularē Bal.in.c. iurauit.in pe.col.de ꝓba.,put referā.j.in q̄rto notabili. ¶ Pre suppone q̄ intellectu lr̄e q̄ testator vocabat titius,seu alio noīe q̄ plocius,& dubiū faciebat:q̄ putabāt antiq q̄ licet testator vocaretur titius,& dixisset plociū:q̄ iste error nō deberet nocere:per
1 regulā habentē † q̄ error in p̄opio noīe nō vitiat.l.si in noīe.§. de test.l.si quis in fundi vocabulo.ff.de le.j. hic tū decidit ℨtiū,
2 q̄ est error nimiū supinꝰ.† Et sic nota ex isto tex.fm Bart.& cōi
c ter doc.q̄ error in noīe p̄pioc vitiat institōnē.q̄ arguit fatuitatē vt ℨ ex tex.in ꝛbo stult?.Et fm hoc limita p̄dictā regulā nō p vt ℨ accrescit ipso iure sine nona agnitione.Et in hoc reprehendit Bal.hic.in.ij.col.& Alegā.& Ro.in.d.l.si in noīe. Nisi talis filiꝰ esset natus absente patre.l.titi.§.lucius.& ibi no.Bald. ff. de
d lib.& post.Et adde ēt idē esse in errore nominis patris. d ℨ Ro. in cōsi.clxxix.q̄ inc.Amplissime docto:in.j.dub.Redeūdo ad notabile huiꝰ tex.adde q̄ ℨtiū tenent Fulg.& do.Fran.de aretio hic,& Rapha.cu.in.l.iiij.ff.de lega.j.quod imo error in nomine p̄oprio ipsius testatoris non vitiat institutionē:qñ apparet q̄ testator errauit.licet in dubio ita.l.faciat istam p̄sumptionē.q̄ nemo sit ita supinus qui nomen suum p̄opriū ignoret.tñ si cōstaret de errore.& sic si cōstaret de co:pore nō vitiaret instō scōm eos.Addo p̄o ista opi.bene facere istū tex.in fi.ibi. cum nō est verisimile.Itē iste tex.post p̄in.in verbo existimauimus.Itē fa a cit q̄ imperator in hac.l.procedit cōiecturā:nō aūt annullando.Facit etiam q̄ vult Bal.hic in.j.q.q̄ si testator decesset sem p̄onius mei plocꝰ vel mihi plocio heres esto.q̄ ex quo,pter illud,pnomē mihi cōstat de corpore:q̄ tunc error in nomine p̄p̄io non vitiat institutionem.Hec ob.q̄ talis error arguat stultitiam vel fatuitatam.q̄ per hoc nō sequit q̄ institutio vitieē ptz in.l.naz & his.ad ff.de inof.test.Si tamē vis tenere no.Bar.& doct.hic cōiter pōt inducere subtiliter istum text.iuntua.l.iij.in p̄in.ff.de le.j.hoc mō & ibi q̄ error in noīe p̄opio non vitiat q̄ constat de corpore:error aūt in noīe appellativo vitiat, etiaz
e si constat de corpore nisi data p̄sentia rei.fm gl.Bar.& magis b communiter alios ibi.Ratio q̄ talis error arguit stultitiam vt ibi dicit tex.in verbo stultus.ergo ibi,p̄batur.quod vbi est talis error qui arguit stultitiam vitiat etiam si constat de corpore:sed in casu nostro iste error arguit stultitiā vt dicit iste text.in verbo stultus.ergo ℨ vitiare institutionem,ℨ quis cōstet de errore.Nec c ob.dū dicti fuit q̄ iste tex.p̄cedit cōiecturādo nō aūt annullando:q̄ est ℨ istum tex.circa fi.ibi nullius esse momenti. ¶ † Secū
5 e do no.ex antiqua regula q̄ heres heredis primi testōris censeē heres.Et facit ad sustinēdū libellos vt per Ly.Bar.& alios hic. Adde tex.in.l.paterfa.§.fi.& ibi Bart.& alij ad hoc no.ff.de vulga.& pu.& tex.in.l.iij.& ibi gl.magna circa medium.& ibi Bar.ff. de peti.here.& tex.ibi Bar.in.l.si quis filium.§ fi.ff.de acqui.he. late Bal.qui.q.& sequentibus cum concor.adductis per Alex. hic respondentem ad.l.amite.j.e.de succes.adductam in oppositum per Fulg.hic Raph.cu.in.l.paterfa.§.fi.ff.eodem.Et vltra tex.per cū adductos adde tex.in.c.j.in p̄in.de homici.in.vi.per quem no.ibi Bart.in.iij.nota.quod quis pōt se appellare succes e sorem alicuius licet per infinitos medios sic successoꝝ:sicut ibi Jnno.papa appellat se successorem Petri,& tamen fuerunt in finiti medij.Et ex hoc habes primaz ampliationē ad hunc tex. Secundo extende regulam huius tex.vt procedat etiā in eo qui non est heres heredis,sed ei succedit alib titulo vniuersali quam hereditario:tū ℨ heres principalis defuncti,quamuis nō sit heres heredis.tex.habes & exemplum in.l.j.ff.de castr.pecu. quem tex.p̄o sing.ad hoc no.Jnd.in sing.ccccc.xcij.incip.heres here
f dis. ¶ Tertio,p alia extēsione adde tex.in.l.si statulibera.§.nō solū.in fi.& in.§.filiuſka.ff.de statulibe.vbi p̄obatur q̄ licet conditiones debeāt impleri in forma specifica.l.q here.i p̄n.& l. me uius.ff.de cōdi.& demon.tamen dando heredi heredis dicūtur impleri.adde tex.exꝑssionem in.l.cū ita datur.§.fi.ff.de cōdi.& demon.vbi etiam plus decidit:q̄ etiam si adiciatur p̄opriū nomen:q̄ dicaē si heredi titio.ℨ dederit:adhuc dādo hr̄di heredis impleturcōditio.secus qñ nomē p̄opriū p̄cessisset. fm gl.f & Bar.ibi per.l.si cōis seruus.ff.de stipu.serno.Adde etiam p̄o hac extensiōe tex.in.l.si peculiū.§.heredi.ff.de statuli. ¶ Quarto extende istam regulam q̄ etiam si dicatur scriptis heredibus tū venit heres heredis.tex.est in.l.i.in verbo scriptis heredibus, & ibi Bal.notat.C.quorum leg.Limita tamen istam regulā dupliciter. ¶ Primo nisi fieret mentio de herede cum adiectione sup:ascriptis vel infrascriptis.tunc non venirent heredes heredum.fm Bar.in.l.qui liberis.§.hec verba.ff.de vul.& pu.& in cō si incip.Andreas ꝺMartini.& multum notat Imo.in.l. si quis filiam.§.fi.ff.de acqui.hered.Tu tamen in contrarium pōdera tex.in.l.cum filio.in.ver.scriptos.ff.de vul.& pu.& proterea glo. ibi que istud sensit exponit tex.scriptos.i.institutos.ℨ facit violēter litere. ¶ Secundo limita in penalibus.nā si testator gravasset heredē sub pena aliquid facere,non cōpreheniturheres heredis:q̄ in penalibus,& sic in materia odiosa nō procedimus ita per cōiecturas,sed debet in eis liquidissime cōstare.l.in testa g mento.p̄ima.& l.vlti.in p̄in.ff.de cōdi.& demō.fm Bal.hic in ext̄u.q.Sed melius distingue vt per Barto.in.d.cōsi.Andreas m.rtini.quē late refert & sequit do.Alex.hic.& Ro.in.l. si quis filium.§.fi.ff.de acqui.hered.& vide tex.in.l.ad diem.& quod ibi no.ff.de verb.obli. ¶ † Quid aūt sit in p̄ohibitione testatoris
4 & si testator rem puta domum vel p̄edium p̄ohibuit alienari sub pena p̄nationis:nūqd illa p̄ohibitio transeat ad heredē heredis,& sic successiue.illud q̄ determinat Bal.quem proxime retulit facit q̄ nō,cum ista sit materia penalis.tamē cōiter distinguitur an testator fecerit p̄ohibitionē nominatine,& tūc nō trāsit ad heredem heredis.aliasi secus.fm Bart.& alios in.l.filiuſka.§. diui.el.ij.in vlti.col.ff.de leg.j.l.lucius.§.j.ff.de lega.iij.sequit do. Alex.in consi.lxvj.incip.consideratis verbis testamēti in.ij.col.
5 ¶ † Nota tamē diligenter q̄ si testator in testō p̄hibuit simpliciter rem alienari,subiciens causam,eo q̄ vult eam perpetuo in familia remanere.quamuis ista p̄ohibitio cum nō sit nominatim facta p̄ehēdat heredē hr̄dis:tū nō durat nisi vsq; ad q̄rtum gradū.lapso quarto gradu pōt fieri alienatio.text.est nota-

¶ Heredis.Adde doc.in.l.si plurib?.ff.de le.j.& spe.in tit.de testa.in.§.in primis. versi.pone.& in fine.Adde Alex. lib.v. consil.cxij. Crot.in rub.ff.& lega.j.col.v. Purpu.

☞ Testator.Adde Bart.ij.l.si.q. iiij.i.de edict. diui Adria.tollen. Purpu.

¶ Proprio.Adde.Cardi.3ab.& Ant.de bu.in.c. significante.de rescrip.abb. consil. xciij.incip.in.q.q̄ ad p̄ns vertitur inter cap̄los. in ij.vol.

¶ Pisis.Adde Bal.in.l.si.C.de here.insti.

¶ Heredis.adde Old.cōsi.xxj. inci.thema tale est testō: ℨ fratres.Pe.de anc. cōsi.cxxij.inci.in x̄pi noīe.p ℨ. ang.cōsi.clxxxv. incip. clarissime frater.Additio. adde subtilē do. Phil.decij & q̄ ibi posui in apo. ad eū in. l. quip succession.ff. de reg.iur.

☞ Extensione. adde.l.sub diuersis.§.fi.ff.de ꝺdi. & demō.& l. cum ita dar.§.fin. illo e.ti. vbi ponitur q̄nta extensio ēt si heres mozeret. Jaso.ibi vltra ex tēdit vt dicaē ve re.l.filius.§.diui. col.xvij°. de lega. j.Alex. vr̄ dicere ℨ in. l. q liberis. §.hec ꝛba.j.not. de vul.Purp.

☞ Prohibitio ne. Prohibitio facta hr̄di. adde late Ro. consil. ccclxij°. extra ꝓpositam. iij. dubio.Alex.ij. vol. cōsil.xxiij.consideratis.& j.volu. cōsil.lv. pondera tis.iij.dubio. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Limita tamẽ. a Ads̃ tertiã limitatiõẽ. qñ testator phibet alienari. q̃ vult. puidere heredib⁹. q̃ intelligit de here de testatoris tñ. Alex. ℊ. vo. cõñ. xiij. cõsideratis. d. Parp. in. l. fi liuisa. ℊ. diui. iiij. pagina. de leg. j. Alis limitatiões Alex. ponitli. v. consi. clxxij. visa facti narratione. Purp.

b ¶ Ultra quartũ gradum. Adde Ja. 30ch. i. c. non dz. de conſang. ⁊ affinit.

c ¶ Qñ negatiua. Adde doc. in ca. cum in eccleſia. ℊ causa pol. ⁊ propie.

bilis ⁊ sing. in. ℊ. j. ⁊ ibi ad hoc no. Ja. de bel. ⁊ Ange. in autẽ. de resti. fideicõ. ⁊ hoc bene not. quia prima fronte quilibet diceret cõtrariũ ex quo testator ỏt q̃ volebat perpetuo. ¶ Limita tñ singulariter niſi testator prohibuerit liberos vel alios heredes alienare adiecta causa. eo. q̃ vult talẽ rẽ perpetuo trãſire ad oẽs descendẽtes. tũc phibitio extẽderet vltra quartũ gradũ ⁊ deinceps in infinitũ: ppter illũ terminũ descendentes. eo q̃ nomẽ de scendentiũ infinitũ extendit. ℊ. j. in aut. de heredi. ab intest. ⁊. l. fi. C. de suis ⁊ legi. ita singulariter limitat Jac. de bel. i. ℊ. j. in aut. de resti. fideicom. quem refert ⁊ sequitur Alex. in prẽal. cõñ. lxvj. inci. consideratis verbis testamenti. in. ij. col. in. j. vo. ⁊ in consi. liiij. in. iij. volu. incip. ponderatis verbis testamenti. in. iij. colũ.

¶ † Tertio no. ex text. ibi, niſi prius herede plocio sibi instituto, q̃ testator substituendo alicui nõ per hoc videt eũ instituere. Adde text. no. in. l. ex facto etiam. ff. eo. Et ſi dicatur cõtra q̃ qui vult consequens intelligitur velle omne necessarium antecedẽs ad illud. l. ad rem mobilem. ⁊. l. ad legatum. de procu. ⁊. l. illud. ff. de acqui. here. ⁊ bonus text. insti. e. in princi. vbi testator instituẽdo seruum suum simpliciter, intelligitur illi libertatẽ reliquiſſe. eo q̃ istud est necessarium antecedẽs. Respondẽt Salic. ⁊ Alex. q̃ hic. quod. d. regula procedit quando consequens est de per se validum. ſed non aduertunt quod dicunt contra text. instit. eod. in princ. vbi cõsequens. i. institutio serui non erat validum de per se. Aliter respondent Sali. ⁊ Alex. ℊ. hic. qõ. d. regula procedit niſi antecedens ſit tale quod requirit ſpecificationẽ ⁊ expreſſionem vt est quod ad hoc vt quis intelligatur instituꝰ requiritur q̃ testator eũ propio nomine exprimat. l. iubemus. ℊ. de test. Aliter ⁊ tertio reſpõdet Bal. hic. in. xv. op. quod qui vult cõſequẽs, intelligitur velle omne necessariũ antecedẽs ad illud. est verũ q̃ põt fieri ſine ſubauditione perſone. nam perſona nũq̃ extrinſecus ſubintelligitur. l. ſi ita ſtipulatus fuero ſi titi⁹. ℊ. chriſogon⁹. ff. de verb. ob. ¶ Ego propter aliud aliq̃ dubitaui in iſta regula: ⁊ tu cogitabis. q̃ imo testator qui vult cõſequẽs nõ intelligit velle antecedẽs. per tex. in. l. pe. ℊ. illo. C. de ſeruis neceſ. her. inſti. nam licet testator inſtituẽdo ſeruum ſuum propriũ intelligat ſibi relinquere libertatẽ. insti. eo. in prin. tamẽ in. ℊ. illo. eſt tex. q̃ ſi testator faciat legatum ſerno ſuo proprio, nõ per hoc intelligitur ſibi relinquere libertatem. qõ tñ eſt neceſſarium antecedens. Sed reperi poſtea Ludouicũ in. l. illud. vbi limitat illã regulam quod qui vult cõſequẽs intelligit velle neceſſariũ antecedẽs ad illud. vt ſit verum niſi antecedẽs ſit maius. ad hoc alleg. tex. pro notabili in. d. l. penulti. ℊ. illo. Pro iſta limitatione facit quod in ſimili vult Bar. in. l. ij. in. j. col. in fi. ff. de iurisd. om. iud. Itẽ. p iſta ſolutione Lud. adde tex. in. ℊ. idẽq̃. in ver. cum non ſit veriſimile. inſti. ex qui. cau. manu. non licet. ¶ Limitat tũ tex. ⁊ predictũ notabile quod testator substituendo alicui non per hoc intelligitur eũ instituere. vt ꝑcedat in extraneo. Sed in filio, ex quo testator ei substituit, intelligit tacite eũ istituere. Ita videt tex. no. in. l. cũ in teſtamẽto. ℊ. her verba. ff. e. ⁊ tex. in. l. coheredi. ℊ. fi. fm vnam lec. Bar. ff. de vulg. ⁊ pup. Qõ tamen an ſit verũ dic vt ibi plenius per doc. ⁊ in. l. gallus. in prin. ff. de lib. ⁊ poſth. Item ad iſtum tex. ⁊ iſtud notabile vide. d. Fran. de are. in. l. j. in prin. ff. de vulg. ⁊ pupil. in. iiij. q. in ſcõo effectu dum opponit de. l. ex facto etiam. iuncta gl. ibi approbata per Bal. ⁊ Jmo. ff. eo. Et rñdet ibi per eum. nã iſte text. vult q̃ ſubſtitutio ſemp̃ nõ valeat niſi ꝑcedat institutio plocij. Et ſic hic eſt tex. q̃ ſubſtitutio vulgaris q̃ videretur facta primo heredi ſi eſſet institutus, nõ valet quando nulla reperitur ꝑceſſiſſe institutio. Sed in cõtrariũ facit tex. i. d. l. ex facto. ff. iũcta gl. ibi cõiter approbata ꝑ doc. ꝑcipue ꝑ bal. ⁊ Jmo. ibi. Vbi ſi fiat ſubſtitutio ei q̃ nullo mõ fuit ſcripꝰ valet talis ſubſtitutio, ⁊ ſuccedit ex fecũdo gradu ſubſtitutionis q̃ ſub cõditione fuit ſubſtitutꝰ q̃ extitit, ⁊ qa omnis ſubſtitutus ỏz inſtitutus. Confirmat oppoſitio: qr ſi ſit inſtituta perſona mortua tẽpore teſtamẽti inſtitutio eſt. ꝑ nõ ſcripta. l. vnica. in prin. C. de cad. tol. ⁊ tamẽ qui eſt ei ſubſtitutꝰ admittit ex ſubſtitutione. ⁊ teſtamẽtũ incipit a ſcõo gradu. vt. l. iij. ℊ. fi. ⁊ ibi doc. ff. de lib. ⁊ poſth. Bar. in. l. j. ff. de vulga. ⁊ pup. in ſcõo effectu. in iiij. q. prin. Iſta ſubſtitutio ſi fiat ei qui nullo modo ſuit ſcriptus debet valere, ⁊ teſtamẽtũ incipiet ab illo ſcõo gradu ſubſtitutionis. Quic difficultati rñdet. d. Frã. de are. in. d. l. j. in. ff. de vul. ⁊ pu. in ſcõo effectu quarte qõnis bar. q̃ ideo in hac. l. nõ admittitur ſubſtitutus nõ precedente inſtõne: q̃ ſi diceremus ſubſtitutionem valere admitteretur duplex ſpecialis circa idem. Prima eſt q̃ in iſta. l. verba ex ſui figura nõ poterãt ꝑtrahere vulgare niſi imp̃opriarent. Scõa q̃ ꝑter naturã ſubſtitutionis vbi teſtator nõ fecit primũ gradũ, haberet locũ ſcõs. cõtra. d. l. j. in ꝑn. ff. de vulg. ⁊ pu. Tu dz enius rñde q̃ ideo in. d. l. ex facto etiã. admittit ſubſtitutꝰ q̃ ꝑſtabat q̃ teſtor eũ ſibi in bonis ſuis ſubſtituerat. ſz in iſta. l. teſtator nõ ſubſtituerat ſibi. ſed tertie ꝑſone ſ. plocio, vnde non poterat ſubſtitutꝰ ſuccedere teſtatori niſi plocius fuiſſet inſtitutꝰ a teſtatore, put hic in tex. ỏz. Vel potes dicere q̃ in. d. l. ex facto etiã. ibi nõ eſt ꝓprie ſubſtitutio, ſed inſtitutio: vt dicit. d. Alex. in. d. l. j. in prin. in. ix. col. ff. de vul. ⁊ pu. Et ſuccedit vt cõditionaliter inſtituꝰ, fm Bal. ⁊ Imo. in. l. ex facto. etiam bene facit tex. in. l. quoties. ℊ. ſi q̃s primũ. ff. de here. inſtit. q̃ alleg. Areti. in. d. l. j. in antep. col. Tñ iſtud nõ tollit difficultatem de iſto tex. nõ rñde vt ſupra ꝓxi. dixi. ¶ † Quarto no. ex tex. ibi, tunc etenim exiſtimãdũ eſt. hic eſſe tex. fm gl. q̃ ſubſtitutio vulgaris ſit verbis affirmatiuis. hoc modo: ſempoñ⁹ plocij heres eſto. cũ tñ regulariter ſubſtitutio vulgaris fiat ꝑ his negatiuis hoc modo: ſi plocius heres nõ erit ſempoñ⁹ ſubſtituo. Facit. l. Titius. ff. e. ⁊. l. ſi pater impuberes. ff. de vul. ⁊ pu. bal. in hoc ſe multũ inuoluit hic. Alibi Bal. in. c. inrauit. ꝑ pe. col. de. pba. ỏt hic eſſe tex. ſingulare q̃ negatiua c q̃ q̃z conſiſtit in verbis affirmatiuis vt cũ dico Titi⁹ plocij heres eſto: q̃ exponit ⁊ interpretatur hoc modo. i. ſi plocius heres nõ eſt, titius heres eſto. Et ſic q̃ affirmatiua exponit ꝑ negatiuã, ⁊ in ipſam digredit ⁊ confunditur. Breuiter tu dicas q̃ iſte tex. nil probat. ⁊ gl. male, not. ex tex. q̃ in quacũq̃ ſubſtõe duo ſunt cõſideranda. Primo perſona cui fit ſubſtitutio. Scõo perſona que ſubſtituit, quãtum ad primam, verba ſemper ſunt remotiua vel priuatiua. ⁊ ſic ſemper habẽt effectũ negatiuũ. Sz cõſiderata ſcõa ꝑſona ſemp ſubſtitutio hz affirmatiuũ ſenſum: ſed in hoc tex. ponitur ſolum ſcõa pars, ideo affirmatiue cõcipit. nam in hoc tex. omittit prima pars, vt ita declarat magiſtraliter Bart. in. l. j. in prin. in. iij. q. ff. de vulg. ⁊ pu. Alibi tamẽ gl. in. l. verbis ciuilibus. in. ℊ. fi. ff. õ vulg. ⁊ pu. appellat ſubſtitutionẽ de qua in hoc tex. eſſe dubiã. ⁊ illam gl. alle. Bar. hic. ſed nõ declarat quare iſta ſubſtitutio ocia tur dubia. ideo Bart. in. d. l. j. in princ. in. iiij. queſtiõe. prin. dicit q̃ ideo ſubſtitutio de qua in hoc tex. dicitur dubia: eo q̃ contingit vulgari ⁊ pupillari ſubſtitutiõi. ⁊ ſequitur Alex. hic. Sed errat Bar. quia imo ſubſtitutio de qua in hoc tex. non conuenit niſi pupillari ſubſtitutioni: quod patet: quia per vulgarem ſubſtitutionem ſuccedit teſtatori. Sz cũ hic teſtator dixerit ſempoñ⁹ plocij heres eſto. voluit ſuccedi heredi ⁊ non teſtatori. ⁊ ita expreſſe tenet Bar. hic. in. iiij. no. ⁊ alij ode. ſequuntur. Unde dicit Ang. hic q̃ alio reſpectu ſubſtitutio de qua in hoc tex. dicitur dubia. eo quia poterat conuenire fideicommiſſarie, ſt directe ſubſtitutioni. Dic vt dicetur in ſequenti notabili. q. iſtud quod dicit Ang. nõ etiam videtur verum: cum in hac. l. verba ſubſtitutionis eſſent directa. ſ. heres eſto. vt diceret. ſ. in ſeptimo notabili. ¶ † Quinto principaliter no. ex eodem text. fm Bar. quod ſubſtitutio pupillaris que nõ poteſt fieri extraneo, continet in ſe vulgarem tacitã. nam ex iſto tex. ſubſtitutio erat pupillaris. patet quia per pupillarem ſucceditur heredi per vulgarem autem teſtatoris vt dixi in precedenti notabili. tamen q̃ non poteſt valere vt pupillaris valet ſaltem vti tacita vulga. Dicit tamen quod quidam tenent contrarium per. ℊ. extraneo. inſti. de pup. ſubſtit. ⁊ nõ reſpõdet. Reſponde q̃ extraneo no põt directo ſubſtituti: verum eſt vt valeat tanq̃ pupillaris: ſed bene vt valeat tãquam vulga. ſi poteſt. Idem ⁊ plenius tenent Bar. in. l. j. in fin. in prin. in vlti. q. ⁊ ibi Jmo. ⁊ alij oder. ff. de vulg. ⁊ pu. Bal. in. l. ſi. in vlti. q. j. ti. j. ⁊ in. l. humanitatis. in pe. co. j. de impu. ⁊ alijs ſub. Salic. in. l. ſi teſtamẽto. e. ti. Jmo. in. c. Raynut⁹ in materia pupillaris ſubſtitutiõis. de teſt. Bal. ⁊ alij hic. ⁊ Bar. in cõſ. ſuo inc. nardus. ⁊ Alexã. hic. ⁊ ibi quicquid teneat Pau. ℊ. ca. hic. ⁊ in. l. iam hoc iure. ff. de vul. ⁊ pu. vt hic ꝑ do. Alex. Cogita tamẽ quis reuelauerit Bar. q̃ in iſta. l. plocius eſſet pupillꝰ. ad hoc vt poſſet dici pupillaris. Et in iſtis reſpectibus poſſes dicere q̃ ſubſtitutio de qua in text. dicatur dubia: vt dixi in precedẽti no. ¶ † Sexto no. ex tex. ibi. parte ve. intelligẽdo tex. q̃ in alia parte haberet coheredẽ: hic eſſe tex. melio⁹ de iure, q̃ ſubſtitutio expreſſa excludit ius accreſcendi. l. ij. ℊ. ſi duo. ff. õ bo. poſ. fm tab. ratio q̃ ſubſtituꝰ venit ex expreſſa diſpoſitiõe teſtatoris. vnde excludit coheredem qui vult venire per ius accreſcendi ex ſola diſpoſitione legis. hic habes tex. q̃ etiã tacita ſubſtitutio excludit ius accreſcẽdi. ⁊ ita ad hoc no. iſtum text. Bald. hic. in. xxiij. q. idem tz Bal. in. l. ſi. in. j. col. j. ti. j. ibi tamẽ nõ allegat iſtum tex. ſed mouetur per gl. ibi. Et licet Bal. non inducat. declara ſic. nã vt dixi in precedenti no. tenere Bar. ⁊ doc. hic iſta ſubſtitutio ꝓprie erat pupil. tamen q̃ facta extraneo non potuit valere vt pupillaris. continet ſub ſe tacitam vulg. iſta tacita vulga. impedit ius accrescendi. tex. eſt hic. Allibi tamen habes caſum mirabilẽ in quo ẽt ſubſtitutus expreſſe nõ impedit eũ q̃ velut ex diſpoſitione legis j. ⁊ ibi multũ põderat. ꝑ ſingulari Pau. de ca. ℊ. de his qui ante aper. tabu. Tamen ille tex. non bene probat. ¶ † Septimo not. ex iſto tex. fm Sal. Fulg. ⁊ do. Fran. de are. q̃ qñ verba ſubſtitutionis ſunt dubia, ⁊ ſic ſubſtitutio poteſt intelligi vt ſit directa, item vt ſit obliqua, in dubio intelligitur vt ſit directa. Nam hic teſtator dicendo ſempoñ⁹ plocij heres eſto poterit videri gra-

naſſe plotium inſtitutũ, vt reſtitueret hereditatẽ ſempronio. l. ex facto. in prin. ff. ad treb. ⁊ tũ hic imperator interpretatur q̃ ſubſtituerit directo. Et de hoc eſt tex. clarus in. c. ſi ꝑ. de teſta. in. vj. Facit q̃ verba in dubio dñt intelligi in potẽtiori ſignificatu. l. j. ℊ. qui in perpetuũ. ff. ſi ager vecti. ⁊. c. pe. de ſen. excõ. Itẽ adde quod ante eos iſtum tex. ad hoc no. gl. i. l. verbis ciuilib⁹. in gl. ſi. ad fi. ff. de vulg. ⁊ pu. vbi per iſtam. ⁊ notat q̃ dubia ſubſtitutio interpretatur vt ſit directa. Dic melius fm bald. hic. in vlt. no. q̃ in hac. l. erat certũ q̃ verba ſubſtitutionis erãt directa ſed dubiũ erat de voluntate teſtatoris ad quẽ ſenſum teſtor talia verba directa exꝑſſerit: ⁊ quid ſignificare voluerit. Tamen notabile ſupradictum eſt in ſe verum: ⁊ approbatur etiam in. l. iam hoc iure. in prin. ff. de vulg. ⁊ pup. ¶ Ultimo no. ex tota. l. duos caſus in quibus teſtator ſi vocabat: puta titi⁹, ⁊ dicat ſempronius plocij heres eſto, valet ſubſtitutio. Tres illos cãs ad de per Ang. Sal. ⁊ Jmod. hic. Et per hoc ſit expedita iſta. l. et conſequẽter iſte titulus. q̃ gl. nihil habet. Jaſon Pliis.

¶ De inſtitutionibus vel ſubſtitutionibus ſeu reſtitutionibus ſub conditione factis. Rubrica.

1 ¶ Fideicõ. ſubſti. nõ eſt ꝓprie ſubſtitutio, ſed improprie.

¶ Iſta rubrica hz tres partes principales. De prima parte ſcilicet de inſtitutionibus q̃ fiunt ſub conditione loquuntur quaſi oẽs. ll. huius ti. De ſecuda vero parte. l. de ſubſtitutionib⁹ directis factis ſub cõditione, logẽ ſolũ. l. ſi. j. e. De tertia vero parte. l. de reſtitutionib⁹ ſub cõditione factis: hoc eſt dicere q̃ primus hz res granatus eſt ſub aliqua cõditione reſtituere heredi tatem alteri, loquitur ſolum. l. q̃naliter. j. eo. alie oẽs leges huiuſ. loquunt ſolũ de prima parte rubrice. ¶ Et aduert. qõ aliq̃ cõditio adiicit inſtitutionib⁹, ſubſtitutionib⁹ ſeu fideicõmiſſis vniuerſalibus, ⁊ tunc logẽ iſte titulus ⁊ tit. ff. de cõditio. inſtit. Aliq̃ cõditiones apponuntur legatis vel fideicõmiſſis particularibus. ⁊ tunc loquitur ti. j. de cõditio. inſer. ⁊ tit. ff. de cõdit. ⁊ demon. ⁊ ſic vides que ſit differentia inter iſtum tit. ⁊ tit. ff. de condi. ⁊ inſtitu. ex vna parte. ⁊ titulum infra de cõditio. inſer. et

1 tit. ff. de condi. ⁊ demon. ex alia. ¶ † Item no. ex hac rub. quod fideicommiſſaria non eſt ꝓprie ſubſtitutio ſed improprie pa-

a tet hoc ex dictione ſeu, a poſita in verbo ibi ſubſtitutio ſeu reſtitutio. ⁊ ita tenent Bal. ⁊ Sal. j. in rub. titu. ſequen. ⁊ ibi Paul. de ca. ad hoc expreſſe no. hanc rubricã. ⁊ dicit eſſe notandã pro ſtatutis facientibus mentionem de reſtitutio. Adde gl. in rub. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ ibi Jod. ad hoc no. ⁊ glo. in. ℊ. qua ratione. inſtit. de pup. ſub. dum dicunt quod ſubſtitutiones ſunt quinq̃. ergo ſentit quod fideicommiſ. non ſit ꝓprie ſubſtitutio. ⁊ patet quia alia quinq̃ ſunt directe. iſta vero obliqua: in qua heres quando reſtituit detrahit trebellianicam. toto tit. ff. ⁊ C. ad tre. que detractio non fit in aliꝭ ſubſtitutio. directis. Et qõ fideicõ miſſaria non dicatur ꝓprie ſubſtitutio. Adde tex. in. l. generaliter. in prin. in duobus. ſ. e. licet gl. parua ibi in verbo reſtitutioni. deſtruendo tex. dicat quod ibi dictio vel, b ponitur ꝓ vt.

b Se quo puncto dic vt plenius per Alex. in. d. ru. infra titu. j. Jaſon.

1 ¶ Que differentia ⁊ quotuplex ſit inter cõditionem ⁊ modũ.
2 Conditio mixta dicitur multipliciter.
3 Quando conditio mixta dicitur multipliciter, aliquã do ỏz mixta illa que partim pendet a caſu ⁊ a fortuna, ⁊ partim a voluntate debentis implere. vt habes caſum ⁊ exemplum in d. l. ſuus quoq̃. vt ſi inſtituo filium meum exiſtentem vltra mare, ſi venerit in patriam: qr partim pendet a voluntate ſua, qõ velit venire, ⁊ etiam a caſu ⁊ a fortuna: qr dato qõ vellet venire forte non poſſet. de iſta loquit. l. ſi pater. j. eo. Alio modo dicit conditio mixta illa cuius implementum conſiſtit ex voluntate alterius, ⁊ etiam inſtituti. ⁊ ſic dicitur mixta alio reſpectu quaz precedens. ⁊ de hac loquitur iſta. l. Dicitur etiã mixta aliꝭ modis de quibus infra. ¶ Debes etiam tertio premittere pro euidentia id quod dicit Barto. hic. in. j. ℊ. oppoſitione, ⁊ clarius in. l. in teſtamento. ſe cõda. ff. de condi. ⁊ demon. per. l. q̃ ſub condi tione. ℊ. quoties. ff. de condi. inſti. qz ibi iacet fundamẽtũ huius legis, ⁊ preſentis materie. ¶ Dico dicit. Cõditio mixta cõſiſtẽs ex facto inſtituti, ⁊ alterius tertij debet impleri ant ipediri per factũ illi⁹ tertij, ad hoc vt inſti. admittat. h. d. ¶ In tex. ibi cum auum materñ. ⁊ tex. cum myſterio locutus eſt in auo materno, cuius preterit o habetur pro eẽ heredatione: q̃ ſi nõ inſtituit nepotes, vel neptes, ex quo preterit intelligitur eos exheredare: vt valet teſtamentum. ℊ. mater. inſtit. de exh. lib. ⁊ ſit q̃ ratio tradit plene per bar. ⁊ alios in. l. in ſuis. ff. de li. ⁊ poſth. ⁊ in repe. l. pater filiũ. ff. de in offi. teſt. Nam iſte tex. nõ poſſet loqui in auo paterno vel in patre. ratio q̃ auus paternus nõ poſſet inſtituere nepotem vel neptem eius, in poteſtate conſtitutos ſub conditione mixta. de qua in hoc tex. ſaluo niſi in debitum conditionis eos expreſſe exheredaret. ⁊ ratio eſt: q̃ alias poſſet cõtingere caſus in quo preteriti reperirẽt. ⁊ quotieſcũq̃ pater vel auus paternus preterit filium vel neptem in poteſtate, teſtamentum eſt nullum. l. ſi pater. vbi dicetur infra eod. ⁊ iõ tex. oppoñtune locutus eſt de auo materno. qui potuit nepte n ſub iſta cõditione mixta inſtituere, dato q̃ in eius defectũ non exheredet. ⁊ tũ valet teſtm. eo quia vt dixi preteritio habẽt pro exheredatione. ¶ † Secundo nota quod quando conditio mixta ꝓcta deficit per factum eius in cuius perſona debet impleri, habetur pro impleta. de qua materia habetur per Dyn. in regula imputari. de reg. iur. lib. vj. ꝑ Bar. in. l. in teſtamento. ſecunda ff. de condi. ⁊ demon. per gl. Cy. ⁊ doc. hic. Iſtud notabile recipit aliquas limitationes de quibus dicetur in gl. contra iſtud notabile Bar. format duas oppo. ⁊ reſpondet vt hic p eũ. Dicã

4 in gl. in dict. quam ibi ponam. ¶ † Ultimo no. ex tex. quod licet mulier e metu pene non poſſit cogi ad matrimoniũ cõtrahẽ-

e dum. l. titia. in prin. ff. de verb. ob. eo qr matrimonia f debent eſſe omnino libera. c. gemina. de ſponſa. tamen mulier bene poteſt ſub ſpe hereditatis, ⁊ ſic ſub ſpe premiſſ inuitari ad matrimoniũ g vt hoc tex. ⁊. l. ſeq. ⁊. l. titia centum. in prin. cum multis ſim. ff. de cõdi. ⁊ demon. intelligẽ tñ ſemper quando inuitatio ad matrimoniũ ſpe premiſſ fieret per tertium: tunc valeret: vt hic: ſecus ſi fieret ab altero ipſorũ cõiugum qr nõ valeret. qr. l. ſuſpiceretur tunc qñ illud premiũ offerat ab altero coniugũ occaſione libidinis ⁊ nõ aliter. l. ſi ita ſtipulatus fuero et ſiſti. ℊ. ſi. ⁊ ibi Bart.

5 no. ff. de ver. ob. ⁊ no. Ang. ⁊ Fulg. hic. † Quid añt ſit in matrimonio ſpirituali, ⁊ an ſpe premiſſ ⁊ inſtitutionis poſſit ad id qs

6 inuitari: ponit Bar. in. l. ſeq. ⁊ ibi dicetur. ¶ † Circa iſtã. l. quero nunquid haberet locũ in cõtractibus. puta promitto mulieri certũ ſi matrimoniũ cõtraxerit cũ titio. mulier vult nubere: ſz titius recuſat: an cõditio habeat pro impleta, ⁊ ſic mulier dz habere illa centũ. Jac. de raue. Cy. hic in. iij. q. tenẽt qõ nõ. qr dos

5 non põt eſſe ſine matrimonio. l. iij. ff. de iure do. alias ſequeret q̃ ſi pmitto titio cẽtũ pro dote Berte, ſi ſecũ matrimoniũ Zhe ret: ⁊ ſtaret p Bertã ⁊ nõ p titiũ qõ titi⁹ deberet habere talẽ dotẽ. cõtra. d. l. iij. Idem tz Ang. hic in vna lec. ⁊ Fulg. per. l. ſi ſpõ ſalibus. in prin. ff. de iure do. Idem tenet Raph. cuma. in dicta l. in teſtamẽto. ſecunda. Iſta ratio Cy. ⁊ doc. non vr eſſe bona pront ẽt dicit Jmo. in. d. l. in teſtamẽto. qr ꝑcederet qñ aliqd eſſet promiſſum pro dote: pront loquitur. d. l. ſi ſponſus. ſed in iſta. q. promiſſio de centum fuit facta ſimpliciter ſine commemoratione dotis, ⁊ illa poteſt mulier habere etiã ſi nõ ſeq̃t inſtituꝰ. Iſtã opi. Cy. reprobat Jmo. in. d. l. in teſtamẽto. q̃ tex. in. l.

a ¶ Ex dictione ſeu. Adde Bar. i. l. ſi ita. ff. de au. ⁊ ar. le. Cyn. in. l. conuenticulam. C. de epiſc. ⁊ cle. Car. in clem. i. in ℊ. porro. de ſum. trini. Arc. in ca. ſtatutuz. in. ℊ. cũ vero. de reſcrip. lib. vj.

b ¶ Dictio vel. Adde glo. ſi. n. c. in. de ele. c. ex tripande. de ꝓbẽ. Archi. in. c. j. de immu. ecc. Joã. and. in. c. vlti. de conſu.

c ¶ Quod conditionũ. Adde gl. in rub. ff. de condi. ⁊ demõ. Bar. in. l. j. ff. eo. tit.

d ¶ Auum materñum. Limitatio tex. ⁊ eſt intellectus bar. in conſil. qi ij. ex facto. gl. j. in. l. ij. ff. de condi. ⁊ demon. Bar. in. l. murilegulũ. de murilegu. lib. x. C.

Purp.

e ¶ Matrimonia. Adde. c. cum locum. ⁊. c. requiſiuit. de ſpon. ⁊ in c. ij. qõ met. cã.

f ¶ Dos nõ põt eſſe. Adde tex. i l. ſi. C. de do. ante nup. tex. in. c. no ſtrates. xxx. q. v. gl. in. c. ⁊ ſi neceſſe. õ do. inter vi. ⁊ vxo. Inn. in. c. per veſtras. i gl. ſua. ff. eo. ti. Joã. an. in regula acceſſoriuz. de reg. iur. li. vj. in mer.

Universidad de Deusto
Biblioteca

iure ciuili. ad ſi. ff. de cõdi. ⁊ demon. vbi in iſto propoſito iuriſcõſultus eqparat cõtractus vltimis voluntatib⁹: quo ad hoc vt conditio vtrobiq; habeatur pro impleta: quando nõ ſtat per iplere debentẽ. d. Alex. tz opi. Cy. que eſt magis cõmunis. motus. qz cum in dubio maior ſit fauor in vltimis voluntatib⁹ q̃ in contractibus. l. in teſtamẽtis. ff. de re iu. ¶deo latior ſit interpretatio. c. cum dilecti. de do. ¶deo iſto caſu nõ ꝓcedit argumẽtum de vltimis voluntatibus ad cõtractus. Et ſic in cõtractibus requiritur verũ implemẽtũ: q̃uis in vltimis voluntatibus ſit diſpenſatum per hãc. l. ⁊ iſtud ante eũ fuit fundamẽtũ Fulg. hic. ¶tenendo iſtã partẽ nõ ob. l. iure ciuili. alle. ꝑ Jmo. vbi equi parantur in hoc cõtractus, ⁊ vltime voluntates. qz logẽ quando cõditio impeditur impleri per ipſum ꝓmiſſorẽ, q cõditionẽ appoſuit, tz nos loqmur qñ cõditio eſt implenda cum tertio, et ſtat per ipſum tertiũ: quo caſu nulla eſt culpa ꝓmiſſoris: nec eſt quod ꝓmittentis imputari poſſit. ⁊ ſic ceſſat tũc ratio. d. l. iure ciuili. ¶ Cõfirmatur iſta ſolutio per tex. ſing. i. l. cũ proponas. C. de nau. fe. vbi eſt tex. qñ qs paciſcit quod alter ſuſcipiat inſe periculũ caſus fortuiti, nunq̃ intelligitur de caſu qui habet originem a facto ipſi ſtipulantis. d. Fran. de are. hic tz opi. Jmo. quã putat veriorẽ, ⁊ equiorem. ¶Donetur duplici funda mento. ¶Primo per tex. vbi dicit eſſe caſum in. l. labeo ſcribit ſi mihi bibliothecam. ff. de contrahen. emp. Sed reſponde quod licet ibi eſſet conditio que penderet ex facto tertij, tamẽ ibi ſtetit non per illũ tertium tz per ipſum cõtrahentẽ: tũ habeẽ ꝓ impleta. ſed nos loquimur quando ſtetit per illum tertium, ⁊ non per ꝓmiſſorem, ⁊ ſic nihil põt imputari ꝓmiſſori. Secõdo mouetur qz ſic conditio in contractibus fauorabilius ſe habẽ quam in vltimis voluntatibus. vt patet in. l. ſi filiuſſa. in ꝓin. ff. de ẋbo. ob. ⁊ in. l. vnica. C. vt actio. ab here. ⁊ contra here. facit. ſ. ex cõditionali. inſti. de ver. ob. ergo ſimiliter debẽt cõcedi vt ille q tenetur implere conditio. ex contractu, ſatis ſi per eũ nõ ſtet: tz ꝑ tertium: ſicut in vltima voluntate. Tu dic q primo cõditio in vltimis voluntatibus fauorabilius ſe habẽ q̃ in ẽtibus: ptz, qz conditio impoſſibilis vitiat contrarium. ſ. impoſſibili. inſti. de ver. ob. ⁊ tamẽ non vitiat vltimas voluntates. l. i. ff. de cõdi. inſti. et l. obtinuit. ff. de cond. ⁊ demon. Et ſic tenet opi. Cy. quã confirma: qz in vltimis voluntatibus facilius fit extenſio de vno caſu ad alium: vel de vna re ad aliam quã in ẽtibus. hinc eſt q in vltimis voluntatibus cõceſſo vno videt cõceſſi alius ſine quo conceſſum nõ haberet effectũ, puta acceſſio. l. illud. ff. de acquir. here. ⁊. l. ꝓo here. ſ. ſi cũ gl. eo. ti. ⁊ tamẽ ſecus eſt in cõtractibus. l. in vẽdẽdo. ff. de cõtrahen. emp. ⁊ declarat Barto. in. l. i. ad ſi. ff. de ſerui. leg. ⁊ in. l. via cõſtitu. ſ. i. per illũ text. ff. de ſerui. ruſtti. pred. ¶Sil. in verbo manifeſtũ. diuidit in duas partes prin. In prima aſſignat rationẽ ad tex. ⁊ alle. cõcordantes. In ſcõa que eſt ibi. ſed contra. j. de cõdi. inſer. opp. contra text. Iſta ſcõa pars eſt difficilis, ⁊ gl. cõfuſe procedit, ideo vt eã clare habeas ſubdiuide eam in nouẽ particulas. In prima fortiter op. contra tex. de. l. legatũ. In ſcõa ſol. vno modo. In tertia alio. In quarta ponit veram diſtinctionem Jo. ⁊ proſequitur primũ mẽbũ diſtinctionis. In quinta proſequitur ſcõm membrũ diſtinctionis Joan. vbi ponitur vera ſol. In ſexta format tria contraria, que non tendũt cõtra iſtũ tex. ſed cõtra deciſionẽ. d. l. legatũ. tamen tertiũ nõ poteſt venire cõtra hanc l. In ſeptima extẽdit diſtinctionẽ ſupra tradita. In octaua limitat hãc. l. ex qua limitatione traditur tacitũ contrariũ. In noua ⁊ vltima reaſſumit in vno verbo veram ſolutionẽ huius tex. que colligitur ex diſtinctiõe. ſcõa ibi, ſolutio hic erat alias relicturꝰ. Tertia ibi, vel ibi fuit in mora. Quarta ibi: tu diſtingue ſm Jo. Quinta ibi, ſi vero cõſiſtat in facto eius. Sexta ibi, ſed ar. cõtra. ff. de le. j. Septima ibi, idẽ eſt in illa cõdi. Octaua ibi, tẽ q̃ dicit hec. l. Nona ⁊ vltima ibi. planius dic. ¶Prima pars gl. clara eſt. ¶In ſcõa parte principali ibi ſolutio hic erat alias. iſtã dãnant doc. tanq̃ diuinatuam: licet Ful. eã ſaluet a diuinatione. nam cũ in iſta. l. iſta eſſet neptis huius aui, ꝓetumitur ꝓpter coniunctionem ſanguinis q̃ auus erat alias relicturus: dato q̃ neptis nõ adim pleſſet conditionẽ. tz in. l. cõtraria legatũ fiebat extranee ſi nuberet filio ſuo. facit. l. cũ rem alienã. j. de leg. Sed tu aduerte qz ẽt in. l. contraria patruus relinquebat nepti, ⁊ ibi erat veriſimilitudo ꝓpter cõiunctionem ſanguinis. ⁊ ſic non eſt verum dum dicit Fulg. q̃ ibi erat extraneus: q̃uis iſte tex. loquatur de coniunctione in linea deſcendenti. Ibi in linea tranſuerſali. ¶ Nor. tũ ex hac ſol. que vera eſt in ſe, magnam limitationẽ ad iura que dicũt q̃ cõditio habeatur ꝑ impleta quãdo nõ ſtat per implere debẽtẽ: vt iuribus alle. in ꝓin. gl. q. d. iura debẽt limitari quando teſtator erat alias relicturus, ⁊ eſt magna limitatio ad illas ll. ⁊ ſequitur Ang. ⁊ Ful. hic. ſimilẽ gl. habes in. l. que ſub cõditione. ſ. quoties. ff. de cõdi. inſti. facit tex. in. l. cũ tale legatum. ſ. fallam ꝙ ditionẽ. ff. de condi. ⁊ demõ. ¶In gl. ibi, vel ibi fuit in mora. hec etiã diuinat. eſt tamẽ vera in ſe. ⁊ ex ea no. ſm Ang. ⁊ Ful. limitationẽ ad hanc. l. vt procedat niſi iſta neptis fuerit in mora nubendi. Et ſi mulier ſemel fuit i mora adimplẽdi iſtã conditionẽ, licet poſtea velit purgare moram, quod tũ non admittetur ad relictum, facit tex. in. l. ꝓ ſ. i. ff. de cond. ⁊ demõ. q̃ gl. j. alle. ¶ Et ex hoc no. cõcluſionẽ q̃ in cõditionib⁹ nõ admittitur purgatio more. Et poteſt duplex ratio aſſignari. Prima q̃ diſpoſitio conditionalis q̃ formaliter impleri, ⁊ ſic in termino ſtatuto ⁊ non vlterius. l. q heredi. in ꝓin. ⁊. l. meuꝰ. ff. de condi. ⁊ demon. Secũda rõ est q̃: illud q̃ eſt in cõdi. non eſt in obligatione. l. ſi quis ſub cõditione. ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. et vbi nulla eſt obligatio, ibi nulla eſt mora. l. lecta. ff. ſi cer. pe. ⁊. l. ſi pupillus. ff. de ver. ob. per conſequẽs ibi nõ cadit ꝓprie purgatio more. ¶Pro iſta cõcluſione eſt tex. in. l. thais. ſ. intra. ff. de ſi. lib. ⁊ tex. in. l. ſi ſuper poſſeſſione. ⁊ ibi Bal. in ſi. ad hoc nota. C. de trãſ. limita tũ Bal. in. l. ſi plures. in pe. co. C. de cõdi. inſer. q̃ infra modicũ tempus põt mora purgari. facit text. in. l. ſi ita qs ꝓmiſerit. ſ. ſeia cauit. ff. de ẋbo. ob. ⁊ in. c. potuit. de loca. Ad idem facit tex. in. d. l. thais. ſ. intra. in verbo poſtea. q̃ denotat interuallũ. l. nõ erit. in. ſ. ſi. ff. de iurein. Bar. in. l. fructꝰ. in ſi. ff. ſo lu. ma. ergo ſecus ſi intra modicũ tps tũ huic limitatiõi vident refragari rõnes pdicte ꝑtim ſecũda. Sz in hoc me nõ extendo: eſt materia. l. ſi inſulã. ff. de verb. ob. ¶Potes ⁊ aliter limitare vt per Jmo. in. l. hec cõditio. la. ĩ. poſt Bar. ibi. ff. de cõdi. ⁊ demõ. Idẽ circa ſcõam rõnẽ. ſ. aſſignatã recti⁹ cõſidera qz imo in diſpoſitione conditionali cadit mora. vt eſt tex. in. d. l. pe. ſ. i. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ hec allegata in gl. nõ qdẽ precisa, tz cauſalis, ſi vult ad relictũ admitti. ⁊ hoc reſpectu põt ẽt de purgatione more tractari. vñ prima rõ videt eſſe tutior, ꝓprie tũ non eſt mora nec purgatio vt ꝓdixi. ¶Quid añ eſſet ſi iſta neptis voluit nubere filio aut illi, ſed ipſe recuſauit: poſtea ipſe eſt contentus ẽ here matrimoniũ nũc iſta neptis recuſat. nunquid iſta neptis pdat ſucceſſionẽ. tz Cy. hic in. iĩj. q. tenuerit q̃ ſic: q̃ vltima mora nocet. l. ſi ſeruũ. ſ. ſegẽ. ⁊. ſ. de illo. ff. de ver. ob. ⁊. l. illud. ff. de peri. ⁊ commo. rei ven. tũ Jtiũ cõiter tenẽt: qz ſufficit cõditionẽ ſemel impletã dato q̃ nõ durauerit niſi momẽto. l. ſi quis heredẽ. j. e. ſm Bal. hic. in vlt. q. ⁊ oẽs alle. ⁊ Jmo. in. l. i teſtõ. ĩ. ff. de cõdi. ⁊ demon. vt hic plenius ꝑ do. Alex. cũ limitatione de qua ꝑ eum. Sequitur etiã. d. Alex. in cõſi. ciij. incl. viſis et ponderatis his que narrantur in themate. in. j. ⁊. v. col. ¶ Sũi quarta particula ibi, tu diſtingue. vbi gl. ponit verã ſolutionẽz quã breuibus verbis in fine reaſſumit. ꝓ clara intelligentia huius partis ⁊ perfecta notitia totius materie, ex mẽte Bart. plenius in. d. l. in teſtamẽto. ĩ. ff. de cõd. ⁊ de. tz ego pleni⁹ attingam, ſi querat⁹ q̃ aliqs inſtituit ſub aliqa ꝺõne vel ei ſit legatũ ⁊ cõditio deficit, an ⁊ q̃ debeat habere inſtitutiones ⁊ q̃ non: habes cõſiderare tres caſus. Aliq̃n eñ qs inſtituit vel ei ſit legatũ ſub ꝺõne mere caſuali. aut ſub ꝺõne mere ptãtiua, aut ſub cõditione mixta. ¶Primo caſu fac regulã q̃ q̃ qs inſtituit ſub conditione mere caſuali. puta ſi cõſul fact⁹ fuerit. ⁊ tũc q̃ocũq; deficiat ꝺitio ſine ꝑ mortẽ ſiue ꝑ factũ tertij ſine qua liercunq; cõditio habeẽ ꝑ defecta. ⁊ cõſequẽter perdit inſtitutio vel legatũ. tex. eſt in. l. vnica. ſ. ſinaũt aliqd ſub cõditione. C. de ca. tol. Et ratio eſt qz teſtõr q̃ inſtituit ſub cõditione caſuali cõſyderauit caſum, ⁊ nullo modo factũ inſtituti. ⁊ ſic qualiterq̃ deficeret cõditio. etiã ſi per caſum mortis, noluit inſtitutũ admitti. Adde tu q̃ iſtud fallit in caſu valde ſingulari. l. ſi. j. de nec. ſer. he. inſti. q̃ ſeruꝰ eſt inſtitutꝰ pure tz libertas eſt relicta ſub cõditiõe caſuali, certe ſi cõditio deficit, tũ fauoze libertatis cõſequet libertatẽ. tz nõ hereditatẽ vt ibi, ⁊ ad hoc illa. l. eſt ſin. ⁊ peregrina ſm Ang. hic, in lec. Ro. l. iĩj. co. ¶Aliq̃n ⁊ ſecõ quis inſtituit ſub cõdõne mere ptãtiua puta ſi ſeruũ tuũ manumiſerit. nã iſtud pẽdet a ſola volũtate ſua. ⁊ tũc ſi impediat per caſum mortis tũ cõſequet hereditatẽ vel legatũ. tex. eſt. l. i. que ſub ꝺõne. ſ. quoties. alle. in gl. Etrõ eſt q̃ teſtõr apponẽdo ta lẽ ꝺõnẽ cõſideraũit tũ factũ inſtituti, ⁊ eius volũtatẽ: an p eũ ſtaret an nõ. ſi ergo nõ ſtetit ꝑ eũ, ſed ꝑ caſum mortis, cõſequet inſtitutionẽ ⁊ legatũ: ſaluo niſi mora ꝓceſſerit. vt dicit gl. Item niſi teſtator⁹ q̃tatẽ ꝺõnẽ apposuit expſſe dixit q̃ volebat illã vere impleri, ⁊ ſic vere manumitteret ſeruũ, tũc ſi ſtaret ꝑ mortẽ nõ cõſequeret legatũ. ita limitat ſin. Bal. in. l. ſi pr. in. iĩj. q. ad ſi. j. e. Jurib⁹ ꝑ eũ alle. ꝑtim. l. in his. ⁊. l. ulian⁹ ait. verſic. quaſi dederit. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ¶Aliq̃n ⁊ tertio qs inſtituit ſub cõditione mixta ⁊ intellige ꝺõnẽ mixtã q̃ pẽdet a facto debẽtis implere ⁊ alterius tertij. vt in exẽplo tex. noſtri. ⁊. l. ſeq. ⁊ in hoc ſicut cõditio eſt mixta iter duas ꝓcedẽtes, ita eligiẽ media via. nã ſi gdẽ iplemẽtũ ꝺõnis mrimonij ipediat ꝑ caſum mortis, nõ debet inſtõ nec legatũ, ita ꝓprie logẽ tex. i. l. legatũ. j. de condi. inſer. Si añ deficiat facto tertij cũ quo mrimoniũ dz ẽhi: vt q̃ ille recuſet, tũc habeẽ ꝑ impleta: caſus eſt hic. ⁊ ſic vt ꝺt iſta gl. i ſi. in. l.

a ¶ Quod conditio. Adde glo. paruam. in. l. legatum. de cond. inſer. Pur.

b ¶ Concluſionẽ. Concluſio tacita gl. que hac gl. non probat cum in. l. legatum. de qua in glo. is, erga quẽ potuiſſet purgari ſi eſſet mortuus. Purpu.

c ¶ Ratio. Iſta ratio cõuenit q̃i tractareẽ de mora dare debentis ſed hic querim⁹ de mora eius cui dari dz. Et adde q̃ in conditione cadat mora. l. q concubinam. ſ. pe. de leg. iĩj.

d ¶ Quid antez. Queſtio prima Alex. Adde pro prima opinione l. ſi peculium. ſ. quedã. de ſta. lib. Purpu.

e ¶ Teſtator. Limitatio gl. Alex. ⁊ Jaſ. in. l. iĩj. co. iĩj. circa medium. j. cod. Purp.

ſi in. l. cõtraria implemẽtũ conditionis deficit per caſum mortis. hic per factũ tertij. Et multo magis iſtud ꝓcedit qñ caſus mortis euenit in ꝑſona heredis, ⁊ legatarij: vt ſi ille q erat inſtitutus ſi matrimonium cõtraheret moriat, multo fortius cõditio habetur ꝓ defecta: tex. eſt in. l. ſub diuerſis. ſ. ſi. ff. de cond. ⁊ demõ. q̃ gl. j. alle. ¶ Et ex hoc no. cõcluſionẽ q̃ in cõditionib⁹ nõ admittitur purgatio more. Et poteſt duplex ratio aſſignari. Prima q̃ diſpoſitio conditionalis q̃ formaliter impleri, ⁊ ſic in termino ſtatuto ⁊ non vlterius. l. q heredi. in ꝓin. ⁊. l. meuꝰ. ff. de condi. ⁊ demon. Secũda rõ est q̃: illud q̃ eſt in cõdi. non eſt in obligatione. l. ſi quis ſub cõditione. ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. et vbi nulla eſt obligatio, ibi nulla eſt mora. l. lecta. ff. ſi cer. pe. ⁊. l. ſi pupillus. ff. de ver. ob. per conſequẽs ibi nõ cadit ꝓprie purgatio more. ¶Pro iſta cõcluſione eſt tex. in. l. thais. ſ. intra. ff. de ſi. lib. ⁊ tex. in. l. ſi ſuper poſſeſſione. ⁊ ibi Bal. in ſi. ad hoc nota. C. de trãſ. limita tũ Bal. in. l. ſi plures. in pe. co. C. de cõdi. inſer. q̃ infra modicũ tempus põt mora purgari. facit text. in. l. ſi ita qs ꝓmiſerit. ſ. ſeia cauit. ff. de ẋbo. ob. ⁊ in. c. potuit. de loca. Ad idem facit tex. in. d. l. thais. ſ. intra. in verbo poſtea. q̃ denotat interuallũ. l. nõ erit. in. ſ. ſi. ff. de iurein. Bar. in. l. fructꝰ. in ſi. ff. ſo lu. ma. ergo ſecus ſi intra modicũ tps tũ huic limitatiõi vident refragari rõnes pdicte ꝑtim ſecũda. Sz in hoc me nõ extendo: eſt materia. l. ſi inſulã. ff. de verb. ob. ¶Potes ⁊ aliter limitare vt per Jmo. in. l. hec cõditio. la. ĩ. poſt Bar. ibi. ff. de cõdi. ⁊ demõ. Idẽ circa ſcõam rõnẽ. ſ. aſſignatã recti⁹ cõſidera qz imo in diſpoſitione conditionali cadit mora. vt eſt tex. in. d. l. pe. ſ. i. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ hec allegata in gl. nõ qdẽ precisa, tz cauſalis, ſi vult ad relictũ admitti. ⁊ hoc reſpectu põt ẽt de purgatione more tractari. vñ prima rõ videt eſſe tutior, ꝓprie tũ non eſt mora nec purgatio vt ꝓdixi. ¶Quid añ eſſet ſi iſta neptis voluit nubere filio aut illi, ſed ipſe recuſauit: poſtea ipſe eſt contentus ẽ here matrimoniũ nũc iſta neptis recuſat. nunquid iſta neptis pdat ſucceſſionẽ. tz Cy. hic in. iĩj. q. tenuerit q̃ ſic: q̃ vltima mora nocet. l. ſi ſeruũ. ſ. ſegẽ. ⁊. ſ. de illo. ff. de ver. ob. ⁊. l. illud. ff. de peri. ⁊ commo. rei ven. tũ Jtiũ cõiter tenẽt: qz ſufficit cõditionẽ ſemel impletã dato q̃ nõ durauerit niſi momẽto. l. ſi quis heredẽ. j. e. ſm Bal. hic. in vlt. q. ⁊ oẽs alle. ⁊ Jmo. in. l. i teſtõ. ĩ. ff. de cõdi. ⁊ demon. vt hic plenius ꝑ do. Alex. cũ limitatione de qua ꝑ eum. Sequitur etiã. d. Alex. in cõſi. ciij. incl. viſis et ponderatis his que narrantur in themate. in. j. ⁊. v. col. ¶ Sũi quarta particula ibi, tu diſtingue. vbi gl. ponit verã ſolutionẽz quã breuibus verbis in fine reaſſumit. ꝓ clara intelligentia huius partis ⁊ perfecta notitia totius materie, ex mẽte Bart. plenius in. d. l. in teſtamẽto. ĩ. ff. de cõd. ⁊ de. tz ego pleni⁹ attingam, ſi querat⁹ q̃ aliqs inſtituit ſub aliqa ꝺõne vel ei ſit legatũ ⁊ cõditio deficit, an ⁊ q̃ debeat habere inſtitutiones ⁊ q̃ non: habes cõſiderare tres caſus. Aliq̃n eñ qs inſtituit vel ei ſit legatũ ſub ꝺõne mere caſuali. aut ſub ꝺõne mere ptãtiua, aut ſub cõditione mixta. ¶Primo caſu fac regulã q̃ q̃ qs inſtituit ſub conditione mere caſuali. puta ſi cõſul fact⁹ fuerit. ⁊ tũc q̃ocũq; deficiat ꝺitio ſine ꝑ mortẽ ſiue ꝑ factũ tertij ſine qua liercunq; cõditio habeẽ ꝑ defecta. ⁊ cõſequẽter perdit inſtitutio vel legatũ. tex. eſt in. l. vnica. ſ. ſinaũt aliqd ſub cõditione. C. de ca. tol. Et ratio eſt qz teſtõr q̃ inſtituit ſub cõditione caſuali cõſyderauit caſum, ⁊ nullo modo factũ inſtituti. ⁊ ſic qualiterq̃ deficeret cõditio. etiã ſi per caſum mortis, noluit inſtitutũ admitti. Adde tu q̃ iſtud fallit in caſu valde ſingulari. l. ſi. j. de nec. ſer. he. inſti. q̃ ſeruꝰ eſt inſtitutꝰ pure tz libertas eſt relicta ſub cõditiõe caſuali, certe ſi cõditio deficit, tũ fauoze libertatis cõſequet libertatẽ. tz nõ hereditatẽ vt ibi, ⁊ ad hoc illa. l. eſt ſin. ⁊ peregrina ſm Ang. hic, in lec. Ro. l. iĩj. co. ¶Aliq̃n ⁊ ſecõ quis inſtituit ſub cõdõne mere ptãtiua puta ſi ſeruũ tuũ manumiſerit. nã iſtud pẽdet a ſola volũtate ſua. ⁊ tũc ſi impediat per caſum mortis tũ cõſequet hereditatẽ vel legatũ. tex. eſt. l. que ſub ꝺõne. ſ. quoties. alle. in gl. Etrõ eſt q̃ teſtõr apponẽdo ta lẽ ꝺõnẽ cõſideraũit tũ factũ inſtituti, ⁊ eius volũtatẽ: an p eũ ſtaret an nõ. ſi ergo nõ ſtetit ꝑ eũ, ſed ꝑ caſum mortis, cõſequet inſtitutionẽ ⁊ legatũ: ſaluo niſi mora ꝓceſſerit. vt dicit gl. Item niſi teſtator⁹ q̃tatẽ ꝺõnẽ apposuit expſſe dixit q̃ volebat illã vere impleri, ⁊ ſic vere manumitteret ſeruũ, tũc ſi ſtaret ꝑ mortẽ nõ cõſequeret legatũ. ita limitat ſin. Bal. in. l. ſi pr. in. iĩj. q. ad ſi. j. e. Jurib⁹ ꝑ eũ alle. ꝑtim. l. in his. ⁊. l. ulian⁹ ait. verſic. quaſi dederit. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ¶Aliq̃n ⁊ tertio qs inſtituit ſub cõditione mixta ⁊ intellige ꝺõnẽ mixtã q̃ pẽdet a facto debẽtis implere ⁊ alterius tertij. vt in exẽplo tex. noſtri. ⁊. l. ſeq. ⁊ in hoc ſicut cõditio eſt mixta iter duas ꝓcedẽtes, ita eligiẽ media via. nã ſi gdẽ iplemẽtũ ꝺõnis mrimonij ipediat ꝑ caſum mortis, nõ debet inſtõ nec legatũ, ita ꝓprie logẽ tex. i. l. legatũ. j. de condi. inſer. Si añ deficiat facto tertij cũ quo mrimoniũ dz ẽhi: vt q̃ ille recuſet, tũc habeẽ ꝑ impleta: caſus eſt hic. ⁊ ſic vt ꝺt iſta gl. i ſi. in. l. cõtraria implemẽtũ conditionis deficit per caſum mortis. hic per factũ tertij. Et multo magis iſtud ꝓcedit qñ caſus mortis euenit in ꝑſona heredis, ⁊ legatarij: vt ſi ille q erat inſtitutus ſi matrimonium cõtraheret moriat, multo fortius cõditio habetur ꝓ defecta: tex. eſt in. l. ſub diuerſis. ſ. ſi. ff. de cond. ⁊ demõ. q̃ gl. j. alle. ¶ Et ex hoc no. cõcluſionẽ q̃ in cõditionib⁹ nõ admittitur purgatio more. Et poteſt duplex ratio aſſignari. Prima q̃ diſpoſitio conditionalis q̃ formaliter impleri, ⁊ ſic in termino ſtatuto ⁊ non vlterius. l. q heredi. in ꝓin. ⁊. l. meuꝰ. ff. de condi. ⁊ demon. Secũda rõ est q̃: illud q̃ eſt in cõdi. non eſt in obligatione. l. ſi quis ſub cõditione. ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. et vbi nulla eſt obligatio, ibi nulla eſt mora. l. lecta. ff. ſi cer. pe. ⁊. l. ſi pupillus. ff. de ver. ob. per conſequẽs ibi nõ cadit ꝓprie purgatio more. ¶Pro iſta cõcluſione eſt tex. in. l. thais. ſ. intra. ff. de ſi. lib. ⁊ tex. in. l. ſi ſuper poſſeſſione. ⁊ ibi Bal. in ſi. ad hoc nota. C. de trãſ. limita tũ Bal. in. l. ſi plures. in pe. co. C. de cõdi. inſer. q̃ infra modicũ tempus põt mora purgari. facit text. in. l. ſi ita qs ꝓmiſerit. ſ. ſeia cauit. ff. de ẋbo. ob. ⁊ in. c. potuit. de loca. Ad idem facit tex. in. d. l. thais. ſ. intra. in verbo poſtea. q̃ denotat interuallũ. l. nõ erit. in. ſ. ſi. ff. de iurein. Bar. in. l. fructꝰ. in ſi. ff. ſo lu. ma. ergo ſecus ſi intra modicũ tps tũ huic limitatiõi vident refragari rõnes pdicte ꝑtim ſecũda. Sz in hoc me nõ extendo: eſt materia. l. ſi inſulã. ff. de verb. ob. ¶Potes ⁊ aliter limitare vt per Jmo. in. l. hec cõditio. la. ĩ. poſt Bar. ibi. ff. de cõdi. ⁊ demõ. Idẽ circa ſcõam rõnẽ. ſ. aſſignatã recti⁹ cõſidera qz imo in diſpoſitione conditionali cadit mora. vt eſt tex. in. d. l. pe. ſ. i. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ hec allegata in gl. nõ qdẽ precisa, tz cauſalis, ſi vult ad relictũ admitti. ⁊ hoc reſpectu põt ẽt de purgatione more tractari. vñ prima rõ videt eſſe tutior, ꝓprie tũ non eſt mora nec purgatio vt ꝓdixi. ¶Quid añ eſſet ſi iſta neptis voluit nubere filio aut illi, ſed ipſe recuſauit: poſtea ipſe eſt contentus ẽ here matrimoniũ nũc iſta neptis recuſat. nunquid iſta neptis pdat ſucceſſionẽ. tz Cy. hic in. iĩj. q. tenuerit q̃ ſic: q̃ vltima mora nocet. l. ſi ſeruũ. ſ. ſegẽ. ⁊. ſ. de illo. ff. de ver. ob. ⁊. l. illud. ff. de peri. ⁊ commo. rei ven. tũ Jtiũ cõiter tenẽt: qz ſufficit cõditionẽ ſemel impletã dato q̃ nõ durauerit niſi momẽto. l. ſi quis heredẽ. j. e. ſm Bal. hic. in vlt. q. ⁊ oẽs alle. ⁊ Jmo. in. l. i teſtõ. ĩ. ff. de cõdi. ⁊ demon. vt hic plenius ꝑ do. Alex. cũ limitatione de qua ꝑ eum. Sequitur etiã. d. Alex. in cõſi. ciij. incl. viſis et ponderatis his que narrantur in themate. in. j. ⁊. v. col. ¶ Sũi quarta particula ibi, tu diſtingue. vbi gl. ponit verã ſolutionẽz quã breuibus verbis in fine reaſſumit. ꝓ clara intelligentia huius partis ⁊ perfecta notitia totius materie, ex mẽte Bart. plenius in. d. l. in teſtamẽto. ĩ. ff. de cõd. ⁊ de. tz ego pleni⁹ attingam, ſi querat⁹ q̃ aliqs inſtituit ſub aliqa ꝺõne vel ei ſit legatũ ⁊ cõditio deficit, an ⁊ q̃ debeat habere inſtitutiones ⁊ q̃ non: habes cõſiderare tres caſus. Aliq̃n eñ qs inſtituit vel ei ſit legatũ ſub ꝺõne mere caſuali. aut ſub ꝺõne mere ptãtiua, aut ſub cõditione mixta. ¶Primo caſu fac regulã q̃ q̃ qs inſtituit ſub conditione mere caſuali. puta ſi cõſul fact⁹ fuerit. ⁊ tũc q̃ocũq; deficiat ꝺitio ſine ꝑ mortẽ ſiue ꝑ factũ tertij ſine qua liercunq; cõditio habeẽ ꝑ defecta. ⁊ cõſequẽter perdit inſtitutio vel legatũ. tex. eſt in. l. vnica. ſ. ſinaũt aliqd ſub cõditione. C. de ca. tol. Et ratio eſt qz teſtõr q̃ inſtituit ſub cõditione caſuali cõſyderauit caſum, ⁊ nullo modo factũ inſtituti. ⁊ ſic qualiterq̃ deficeret cõditio. etiã ſi per caſum mortis, noluit inſtitutũ admitti. Adde tu q̃ iſtud fallit in caſu valde ſingulari. l. ſi. j. de nec. ſer. he. inſti. q̃ ſeruꝰ eſt inſtitutꝰ pure tz libertas eſt relicta ſub cõditiõe caſuali, certe ſi cõditio deficit, tũ fauoze libertatis cõſequet libertatẽ. tz nõ hereditatẽ vt ibi, ⁊ ad hoc illa. l. eſt ſin. ⁊ peregrina ſm Ang. hic, in lec. Ro. l. iĩj. co. ¶Aliq̃n ⁊ ſecõ quis inſtituit ſub cõdõne mere ptãtiua puta ſi ſeruũ tuũ manumiſerit. nã iſtud pẽdet a ſola volũtate ſua. ⁊ tũc ſi impediat per caſum mortis tũ cõſequet hereditatẽ vel legatũ. tex. eſt. l. que ſub ꝺõne. ſ. quoties. alle. in gl. Etrõ eſt q̃ teſtõr apponẽdo ta lẽ ꝺõnẽ cõſideraũit tũ factũ inſtituti, ⁊ eius volũtatẽ: an p eũ ſtaret an nõ. ſi ergo nõ ſtetit ꝑ eũ, ſed ꝑ caſum mortis, cõſequet inſtitutionẽ ⁊ legatũ: ſaluo niſi mora ꝓceſſerit. vt dicit gl. Item niſi teſtator⁹ q̃tatẽ ꝺõnẽ apposuit expſſe dixit q̃ volebat illã vere impleri, ⁊ ſic vere manumitteret ſeruũ, tũc ſi ſtaret ꝑ mortẽ nõ cõſequeret legatũ. ita limitat ſin. Bal. in. l. ſi pr. in. iĩj. q. ad ſi. j. e. Jurib⁹ ꝑ eũ alle. ꝑtim. l. in his. ⁊. l. ulian⁹ ait. verſic. quaſi dederit. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ¶Aliq̃n ⁊ tertio qs inſtituit ſub cõditione mixta ⁊ intellige ꝺõnẽ mixtã q̃ pẽdet a facto debẽtis implere ⁊ alterius tertij. vt in exẽplo tex. noſtri. ⁊. l. ſeq. ⁊ in hoc ſicut cõditio eſt mixta iter duas ꝓcedẽtes, ita eligiẽ media via. nã ſi gdẽ iplemẽtũ ꝺõnis mrimonij ipediat ꝑ caſum mortis, nõ debet inſtõ nec legatũ, ita ꝓprie logẽ tex. i. l. legatũ. j. de condi. inſer. Si añ deficiat facto tertij cũ quo mrimoniũ dz ẽhi: vt q̃ ille recuſet, tũc habeẽ ꝑ impleta: caſus eſt hic. ⁊ ſic vt ꝺt iſta gl. i ſi. in. l.

in. j. col. ⁊ cum eum ceperunt mori, ⁊ mortua eſt, magis adimpleta eſt conditio quam deficiat. Facit tex. in. l. ſtich⁹ nutricis. ſ. ſi. ff. de alimen. le. Et ita in effectu vt tenere Ful. hic. Tu dic q̃ hec conſideratio ſtare nõ poteſt. nã q̃ aliquid annuũ relinq̃tur, plura ſunt relicta: ꝓpter plures ſunt annui. in ſingulos. ff. de annuis le. ſecus in ẽtibus ſeu in ſtipulatione. l. ſi ſtichũ. ſ. ſtipulatio. ff. de ver. ob. vnde ꝑ annis ꝓteritis ſeu ꝓcedẽtibus be ne dicitur fuiſſe impleta conditio, tz non ꝑ annis futuris: cum legatum annuũ ſit cõditionale vt ꝓdixi: vt q̃ quod mortua matre non debeatur, cum ꝓpter caſum mortis conditio deficiat. vnde ſol. gl. videt non ſolum vera, ſed etiam neceſſaria. q̃ ſpecia a le ſit fauoze alimentoꝝ, qñ relicta ſunt fauoze legatarij. vel ſimus in caſu dubio, in quo caſu ꝓſumuntur relicta fauoze legatarij, d. l. illis libertis. cum aliis. ſ. alle. ¶In eadem parte dum gl. oppo. de. l. vter ex fratribus, aduerte ne gl. te decipiat. Jſtud tertium contrarium tendit ad aliud quam ꝓcecedentia. qz duo ꝓcecedentia veniunt contra. d. l. legatũ. iſtã. l. venit ſ. l. nſam. vt oſtendit ſol. gl. q̃ ibi cõditio deficit ꝑ factũ tertij, ⁊ nõ ꝑ caſus b mortis. Et tz do. Alex. dicat q̃ illa lex obſtet in duobus ſ iſtã l. tamẽ ſi conſideras ſecũdã inductionẽ do. Alex. cõcordat cum l. noſtra. ⁊ ſic ſolũ ob. vno modo. Nam ibi teſtator dixerat vter ex duobus fratribus cõſobrinam in vxorẽ accepit, habeat octo partes hereditatis tantum, ⁊ alius quatuor: pone vnus eorum accepit conſobrinam in vxorem. alius q̃ nõ accepit dz tũ habere quatuor ẽncias. contra imo vt quod debeat habere octo, acſi c conſobrinã in vxorem accepiſſet. eo qz non ſtat per eũ, ſed ꝑ factum conſobrine que potius voluit alteri nubere. ergo cõditio debet haberi pro impleta. Sed reſpondet Bar. ibi Ange. ⁊ do. Alle. hic: q̃ ibi teſtatoris volũtas repugnat q̃ cõditio habeatur ꝑ impleta. Et iſto modo limitatur iſta. l. per illã. Et in hoc illa. l. eſt ſingularis ſm Ang. hic. Tu reſpõde pulchrius. ⁊ ſubtilius ſm Raph. cu. in. d. l. vter ex fratribus. nã q̃ conditio habeatur pro impleta, quando non ſtat per implere debentes: tũc ſtat per ſictionẽ: qd. fingit haberi ꝑ impleta: vt in prin. gl. Sed ſic eſt quod vbi non poteſt habere locum veritas, ibi nõ põt habere locum fictio. l. qui ad certum. ff. loc. l. ſi pater naturalis. ff. d de adop. Tunc ſic in illa. l. vter ex fratribus. illa cõſobrina nupſit vni, nõ ſtat per aliũ, nũq̃ habebitur ꝓ impleta, certe nõ: qz cum in perſona eius conditio illa amplius nõ poſſet vere impleri poſtẽ nupſit alteri: ergo ẽt ꝑ fictionẽ nõ põt fingi q̃ habeatur ꝓ impleta. ⁊ idẽ ſentit Raph. hic in vlt. col. vel adhuc planius reſponde q̃ cũ ibi cõditio fuiſſet impleta q̃ vnum vere

Universidad de Deusto
Biblioteca

pendet a facto debentis implere, & etiam a casu & a fortuna, puta quando filius existens in partibus remotis fuerit instituꝰ si in patriam reuerterit, & sub ista institu nō poterit. & in istis terminis propie loquitur. d. l. si pr. ff. e. Quedam est conditio mixta alio respectu. l. que pendet a facto instituti, & alteriꝰ tertij. & si sit tale factū q̄ semper possit impleri, & verisimiliter ille tertius implere pōt vt in exemplo gl. Instituo filium si. x. dederit titio. & ista quodammodo cēsēt potestatiua. & sub illa pōt filiꝰ institui. ita loquuntur iura prealle. ¶ Scō & fortius cōtra cō clusionē gl. facit q̄ ista q̄stō si dederis. x. titio debeat dici mere potestatiua, & non in aliquo mixta. & moueor p illud quod vult Bar. hic. in. ij. op. quē oēs sequunt. vbi vult q̄ si aliqs instituat heres sub conditione si manumiserit seruū suum, q̄ ista dicitur cōditio mere potestatiua: eo q̄ licet pendeat etiā i facto serui, tñ seruus verisimiliter cōsentiet. ita debet esse in hac cōditione si decem dederit tertio: q̄ licet videat pendere a facto illius tertij, tñ verisimiliter tertius accipiet pecuniā. ergo debet censeri mere potestatiua. Et si dicas q̄ in primo casu seruus non pōt refutare libertatē. per. l. fi. C. de testa. manu. alleg. per Bar. & tñ ille tertius bene posset refutare accipere pecuniā: q̄ rñd. q̄. d. l. si pater. est. l. noua. C. sic anteq̄ esset illa. l. bene seruus poterat refutare libertatē. & sic de iure. ff. tamē illa condtio si manumiseris seruum tuum, fit mere potestatiua. d. l. q̄ sub cōditiōe. ff. quoties. Cogita nisi respondeas q̄ maior similitudo verletur in persona serui, qui magis verisimiliter accipiet libertatē: qua mihil melius p̄stari potest. l. plane. ff. de le. j. non sic est vel tanta verisimilitudo acceptandi pecuniā. d. l. ij. ff. de condi. insti. Itez p ista opi. videtur tertio facere tex. in. l. si cui pure. ff. si. ff. ad tre. Nō tamē recedas a cōi opi. In aliꝭ duabus partibus gl. bene dicit. ¶ Qualdam alias q̄ones extra gl. examinat Lyn. & alij doc. hic & Imo. & Raph. cu. in. l. in testō. ff. de cōdi. & demon. & quibus remitto te ad do. Alex. q̄ nihil adderes. Vide etiā i materia duas alias questiones per Bal. in. l. si quis ad declinandam. C. de epi. & cle. Et an ista. l. sit hodie correcta: tangunt Ange. & Ful. in. l. repehendenda. j. eo. & per hoc remanet ista difficilima lex. Jason Pisis.

a ¶ Matrimonia. Adde. c. cuꝫ locum. & in. c. requisiuit. de spō. in. c. ij. quod me. cau.

b ¶ Illa censetur esse communis opi. Adde. c. capellanus. de fer. Abbas in. c. tua nos. de visuris. Abb. in. c. nonnullus. de ver. sig. Abb. in ca. cum sint. de deci. abb. in. c. ij. de cō. spi. Abb. in. c. venien. de cēsi. abb. in. c. j. de consti.

c ¶ In dubijs opi. Adde. l. sunt persone. ff. de re. & sum. fu.

d ☞ Statur cōsensioni. No. Bart. de confessione in l. i. j. de cōfes. Et de confessione in positionib⁹ not. Alex. lib. iij. cō. lxxi. Bald. in. l. postq̄ liti. v. opposi. C. ó pac. vbi dicit q̄ impedit litis ingressum. Plura, Cur. cōs. l. col. xxiij. Et ió solet poni clausula vt asserit &c. de qua plene Deci. in. c. ad hec. de rescriptis. & in. c. iuranit. col. pen. de proba. limitat Ang. in. ſ. si minus. in ſt. ó actio. co. & fely. in. c. ex causa. ó iud. limitat Ly. consi. ccxliij. col. pen. Purpu.

Jason Pisis.

☞ De iure ciuili non est turpe nec prohibitum matrimonium cum consobrina.

Spe premiꝰ potest mulier inuitari ad matri. contrahendum.

Si monasterium instituatur heres sub conditione, si talē filiaꝫ acceperit in monialem, talis cōditio tanq̄ turpis reiicitur.

Statur confessioni facte in libello suppli. porrecto principi sicut statur confessioni facte in libello conuentionali.

Narrata in rescripto pro impetrante faciunt fidem contra eū, etiam si rescriptum appareat subreptitium.

Quando mulieri sit legatū, vel instituitur sub conditione si nupserit tali, intra quātum tēpus ꝺz talem cōditionē adimplere.

Si pater acquireret emphyteusim p se & filijs masculis & feminis nubentibus intra territo. cōcedentis, mortuo patre filie femine puberes debent nubere in territorio intra triennium.

2. Onditioni. Ista. l. diuidit in tres partes. pnn. In prima ponitur thema & decisio. In scda queritur ibi: nec em videri potest respōdetur tacite obiectioni. In tertia ibi, nec extraordinario. respondetur alteri tacite quelioni. h. o. ¶ Si heres instituatur sub cōditione mixta & nō turpi, & eius facto nō pareat conditioni, locus est substituto. ¶ In tex. vbi viduitatē tibi indixisse. sensus litere est ꝺz q̄ declarāt Sali. & Pau. de ea. q̄ cū mater ordinasset q̄ filia nuberet cōsobrino, p cōsequēs nō volebat q̄ alteri posset nubere. l. cū ita legatū. ſ. j. ff. de cōdit. et de. vñ q̄ turpe videbat cōsobrinā iūgi consobrino, in effectu cogebat remanere in viduitate sine matrimonio: sed sic est q̄ dispōnes inductiue viduitatē reprobatur a iure toto titulo. ff. de indic. vid. tol. tamē hoc nō obstāte hic decidit cōtrariū, & cū de iure ciuili nō sit turpe nec prohibitū matrimoniū cū cōsobrina: secus de iure cano. vt dicit gl. & propterea litera dicit probabili cōsilio: q̄ matrimoniū erat legitimū, & inductū ad bonum finez & effectū. ¶ Ho. q̄ spe premiꝰ pōt mulier inuitari ad matrimoniū contrahendum vt hic. & l. precedenti. & l. titio cētū. in pnc. ff. de cōdi. & demō. licet nō metu pene. l. titia. in pnn. alleg. in gl. pro cōtraria. & gl. non soluit. eo q̄ matrimonia debēt esse libera ab omni pena. c. gēma. de spō. Adde secus esse in matrimonio spirituali, in quo monasteriū nō pōt inuitari spe lucri ad recipiēdum aliquem in monachum: q̄ esset simonia. c. nō. satis. de simo. Sicut nec spe premiꝰ pōt testator inuitari ad aliquē instituēdū. l. ille autē. in pnn. cum gl. ff. de here. insti. ¶ Subdit tamen Bar. & aduerte q̄ est pulcher passus, vbi monasteriū instituatur heres sub cōditione si talem filiam acceperit monialem, q̄ ista cōditio tanq̄ turpis reiicitur, per regulam. l. reprehēdēda. j. e. & institutio valet & remanet pura. Cōtrariū de directo q̄ imo talis cōditio nō reiiciat. imo vitiet institutionē, & Bartol. sibi contrarius in. d. l. titio centum. ſ. j. & ibidē Imo. motus p. d. l. ille autē. in pnn. & ibi Ang. & Imo. idem tenēt inducēdo vt ibi per eos. & dicit. d. Alex. hic q̄ ista cōis opi. ꝺ bar. hic, & q̄ etiā sub dubio forte & Jo. de ana. in. d. c. nō satis. in vl. col. ꝺz credo q̄ erret do. Alex. & potius opi. Bar. hic sit magis cōis, saltē apud doc. Nā illa cēset esse cōis opi. ᵇ q̄ pluriū doc. testimonio cōprobat. l. j. ver. & sane credo. & apud veteres opi. est. & ibi ad hoc not. Bal. ff. de offi. questo. & in ca. nouim⁹. in verbo opi. a pluribus approbata. & ibi Anto. de bu. ad hoc no. de ver. ſ. & tex. in ca. de iudicijs. in verbo i quo plurimi cōcordāt. ij. q. iij. Idē em tenet Bar. in. l. vxore. ſ. heres. ad ſi. ff. de le. iij. Idē & bal. in. l. j. j. col. & eo. & fm Bal. ista nō ꝺz simonia. imo ꝺz dispositio pia & p aia testatoris. Idē & Ang. in. d. l. j. in. j. co. & eo. & ibidē Pau. de cas. q̄uis clare se non firmet. Idē expresse & Raph. Ful. in. d. l. j. motus, q̄ in dubijs opinionibus tenenda est sentētia q̄ fauet testō, & sic institutioni. l. si pars. ff. de inoffi. te. Idē motus & secū doz. in dubijs opi. amplectanda est illa q̄ fauet religiōi. l. sunt persone. ff. de rel. & sum. c. fi. de re eu. Eandē opi. & Raph. cu. in d. l. titio centū. ſ. j. & ibi aperte Pau. de ca. in lec. paduana, dicēs q̄ ista opin. est magis in vsu. & magis approbat. Facit bū q̄ dicit bart. in. l. titia. ad fi. pnn. ff. de ver. ob. & in consi. suo q̄ incipit Domina minuta. Et tenendo ista fm iam facile est respondere ad. d. l. ille autē. q̄ ideo ibi vitietur institutio, eo q̄ cēsēt captatoria, vt dixi in. l. captatorias. ꝺ. de testa. mil. & in. l. cū donationi. post gl. & alios. C. de transa. ¶ Scō no. ex tex. ibi cēsēt ex his pēbus q̄ in libello cōplexa est q̄ statur cōfessionⁱ facte in libello supplicatorio porrecto principi sicut statur confessioni facte in libello conuentionali. l. cum precum. C. de lib. cau. datō q̄ cōfessio sit facta absente parte, eo q̄ facta est in scriptura q̄ semp loquitur vt declarat Bar. in. l. certum. ꝺ. si quis absente. ff. de cōfes. & in. l. ij. ſ. fi. de in. fi. Canoniste in. c. fi. de confe. Adde q̄ idē est ex parte rei, nam si reus in exceptionibus suis aliquid confiteatur, plene probat. tex. est in. l. j. & ibi Bar. & alij ad hoc no. C. de his que pe. no. Bar. in. d. ſ. si quis absente. in fi. Lud. ro. in cō si. lix. inci. ad discutiendum. in vltimo dubio. & in consi. ccxxxv. q̄ incipit. quo ad primū quo queritur an stichus. in. vij. dubio.

Item adde q̄ etiam narrata in rescripto pro impetrante faciunt fidem contra eum, etiam si rescriptus appareat surreptitium. ita tenet Jo. an. & ibi canoniste in. c. cū in positionibus. de iureiur. in. vj. q̄d etiā sequitur Abb. in cons. xxxviij. incip. in q̄stione que ad presens vertitur. Posset tamē talis cōfessio pretextu erroris corrigi & emendari. iuxta gl. no. l. l. error. & ibi do. & ibi ordinarie posui. C. de in. & fac. igno. cum cōcor. ibi traditis. Dummodo reficiantur expensse. iuxta gl. in. l. cura. & ibi Bar. C. de om. ag. deser. li. xi. Et q̄ talis confessio pretextu erroris possit corrigi: declarat bar. in. l. ij. ſ. fi. ff. de in. fi. & Bal. in specie in. d. l. error. in vj. co. & pau. de ca. & do. Alex. hic. ¶ Ultimo circa hanc. l. & precedentē. & quasi alias leges huiꝰ ti. † Quero q̄ mulier sit legatum vel instituitur sub conditione si nupserit tali intra quantum tempus debeat talem conditionem implere: & an perpetuo admitti possit. Istum passum tāgit solus Pau. de ca. hic alij mentionem non faciunt, & post multa & effectu cōcludit quod nisi mulier fuerit interpellata ab illo cui debet nubere, vel nisi limitatū sit sibi tēpus a iudice ad instantiā credito rum vel substituti, vel nisi mortuus sit ille cui debebat nubere, anteq̄ ipsa procuraret matrimonium: q̄ō extra istos tres casus potest quandocunq̄ conditionē implere: & quandocūq̄ ipleat semper admittetur. Nec ob. regula. l. hec cōditio si in capitoliū. ff. de condi. & demon. vbi traditur regula quod cōditio debeat statim impleri q̄ primum potest: quia respōde quod illa regula procedit in legatis & in fideicom. particularibus: secus in institutione in qua tractatur de maiori preiudicio, ita limitat gl. o. & sing. in. l. si quis institutur heres in diem. in pnn. in gl. in ver. prefinit tempus. ff. de he. instit. Bar. in. d. l. hec cōditio. bal. ij. l. si pater. in. v. q. & ibi Ly. in. iij. q. j. eo. Nō meminit Pau. de ca. q̄ō cōtra eū est casus in terminis decidens q̄ō. suam. in. l. ij. ſ. ad filiozum. quem ibi expresse bar. & alij ad hoc no. C. q̄ & t. qui. quar. pars. de. li. x. vbi ista conditio si nupserit, habet limitatum tempus: q̄ō mulier post pubertatē debet intra triennū nubere & implere conditionē. & sic non est verum q̄ō conditio si nupserit, possit semper implere. q̄ limitatur a iure vsq̄ ad triēnium. Et dicit ibi Jo. de platea. q̄ ille tex. est de hoc vnicus. & sin. in iure. Et per illum tex. infert idē Jo. de pla. post bar. ibi, q̄ si pater acq̄reret emphyteusim pro se & filijs masculis & feminis nubentibus intra territozium concedētis, q̄ mortuo patre filie femine puberes ꝺbt nubere in territorio intra triennij: alias nō admitterentur ad emphyteusim, per illum tex. quod singulariter nō. q̄ de facili ꝺixisses oppositum. Et sic decisio Pauli de castro,

castro, nō est vera in terminis in quibus loquit. ſ. in conditione si nupserit: q̄ illa ꝺz limitatā tempus triennij, vt predixi in. d. ſ. ad filiozum, sed in alia conditione apposita institutione satis posset procedere. Alij dicas q̄ō ille tex. loquatur in casu speciali. tū Bar. & doc. ibi generaliter no. ex illo tex. Limita tū illum tex. procedere in ista conditione si nupserit: que adiecta mulieri debet intra triennū impleri. Secus autē est in conditione institutionis: quando testator instituerat filiā vel vxorē si cōtinēter vixerit. nā videbat q̄ō satis esset si intra triēniū ꝓtineret: per. d. ſ. ad filiozum. tū requirit q̄ perpetuo cōtineat: & stet in viduitate. fm Bal. ita limitantem in. c. j. ad ſi. de sum. tri. & fi. cath. Confirmat ista limitatio: q̄ aliud est querere intra quantum tps ꝺz impleri cōditio, & tunc loquitur. d. ſ. ad filiozū. & alia que superius sunt allegata: aliud est querere an implemento conditiois requiritur perseuerantia, quando ꝺz tractum successiuum. & tūc loquitur. l. si quis heredem. cū materia. j. e. ¶ Sil. in verbo indiges. diuide in tres. In prima declarat tex. In scda p via limitationis remouet vnū ꝺubiū. In tertia opponit ꝺ tex. & nō soluit. Scda ibi. & hoc si honeste. Tertia ibi, ité arg. contra. ¶ Ex prima parte gl. no. q̄ eo casu in quo cōditio institutionis & legati vere non impletur, tū habet pro impleta, q̄ tunc comprit officiu⁹ iudicis: vt hoc tex. in ver. extraordinario auxilio. † nā ex traordinariū auxiliū intelligit officiū iudicis. l. si cui legatum. in pnn. vbi gl. in ver. extraordinē. ff. de condi. & demon. l. cum filia. ſ. viaticum. iuncta gl. ff. si cer. pet. ¶ Ista gl. ad hoc no. & dicit non esse alibi Bar. in rub. ff. de offic. iudi. in. ij. col. ad fin. & cū ea simpliciter trāsit. Dānē bar. & magis cōiter doct. in. l. in testō. ſ. in fi. ff. de cōdi. & de. & in hac. l. & in locis. ſ. allegandis tenent q̄ō imo isto casu cōpetit actio ex testō, sicut si vere q̄ōne impleuisset. per tex. in. l. si peculium. ſ. is cui ioru⁹. in fi. ff. de ita. libe. qui tū posset inducī ad oppositum in ver. ex constituto potius iure & ex testō. allegāt & t. l. cuꝫ pupillus. que magis facit in ver. iure communi. ff. de condi. & de. Sꝺ tu aduerte q̄ ista decisio doc. non pōt cōuenire heredis institutioni de qua loq̄t hic tex. q̄ heredi impleta conditione nunq̄ cōpetit actio ex testō, sed petitio hereditatis. & rei ven. ſ. decisio doctorū posset habere locum in legato impleta conditione: q̄ tunc cōpetit actio ex testamento ad legatū, secus q̄ō haberetur pro impleta aliquo iure singulari. Sed in institutione heredis quando heres est instutus sub aliqua conditione quā vere non implet. tū habetur pro impleta, nun. q̄d posset adire hereditatē: ꝺz distingui. Aut em conditio habet pro impleta etiā de iure ciuili. & tunc potest adire hereditatem de iure ciuili. Sed si solum habeatur pro impleta de iure pretorio, vt q̄ solus pretor talem conditionē reiiciat & tunc solum potest agnoscere bo. pos. casum habes. & exemplū in. l. facta. ſ. si in danda. ff. ad tre. ita vult bar. in. l. in testō. la. ij. i fi. ff. de condi. & de. Bal. in. l. j. ſ. e. Ang. in. l. si mater. j. e. & plenꝰ quā aliquis, Pau. de ca. hic. & do. Alex. reprehendens Imo. tenentē alr in. d. l. in testō. ij. per tex. in. l. stichus. ſ. si stichus titie. i verbo ex testō. de sta. lib. dic plenius per enm. Tu p cōi opi. ad de bonum simile. nā q̄ iuramētum est remissum per parte. quo casu habetur p prestito: ita oritur actio & exceptio sicut si iramentum esset actualiter prestitū. l. nam & postea. ſ. i. ff. ó iureim. ergo quantum ad dandum actionē eādē, paria sunt: vel q̄ act⁹ vere fit factus, vel q̄ habetur pro facto, eo q̄ steterit p partez. In vltima parte gl. rīde vt dixi in tex. q̄ ꝺz mulier spe instituto nis vel alterius premij possit inuitari ad matrimoniuꝫ, vt hoc tex. cum similibus: tamen non potest metu pene astringi: ita loquitur. d. l. titia. q̄ aliud est spe premij inuitari: aliud metu pene astringi. l. titio cētū. in pnn. ff. de cōdi. & de. Jason Pisis.

1 ☞ Si mater instituat filios heredes sub conditione si emancipati fuerint a patre, etiā si non emancipent, tū aliter efficiantur sui iuris, vel per mortē ciuilē prīs: cōditio habetur p impleta.

2 Si testator instituit filios heredes, & relinquit vxorī vsumfructum certi fundi pro toto tempore vite sue, si caste & honeste vixerit, & vitam viduales seruauerit, & post mortē vxoris talē fundum reliquit titio. pone q̄ talis vxor cōtrahat secūdum matrimoniū. nunq̄ titius debeat statim habere legatum an expectare vsq̄ quo vxor moriat.

3 Non refert quid ex equipollentibus fiat. nu. 4. 2. 6. J.

5 Additio hereditatis dicitur ius & non facultas.

a ¶ Si mater. a Ho. dinstitutio collata in vnum casum refertur ad alium sibi simillem. ¶ Vel sic non refert quid ex equipollētib⁹ fiat. ho. ¶ Vel sic & pinguius. Institutio facta sub q̄ōne emancipationis, purificatur non solū secuta emancipatione: ꝺz etiā per mortē patris naturalē, vel ciuilē. h. o. ¶ † Not. ex hac

1 lex. q̄ si mater instituat filios heredes sub conditione si emācipati fuerint a patre, q̄ etiā si non emancipent tū si aliter efficiant sui iuris, vel per mortē ciuilē patris, & sic per deportationē: vel per mortē naturalē, conditio habetur pro impleta. & cōsequenter institutionē. Dubiū ᵇ faciebat ꝺz Ang. & Pau. de ca. q̄ cōditiones debent impleri in forma specifica, vñ si institutio aliquem heredem si decem dederit seruo titij, certe si datur ista. x. titio dño seruj, conditio non ꝺz pro impleta, ꝺz opus est q̄ō formaliter det ipsi seruo q̄ is in effectu intelligatur data titio, cū per seruum titio acquiranꝫ. l. q̄ heredi. in pnn. & l. i. menius. ff. de condi. & de. hic tū ꝺnū decidit: q̄ magis testator consideravit effectum q̄ formā, ideo enim mater in hac. l. istituerat filios sub hac conditione si emanciparētur a patre, eo q̄ nolebat p filios queri hereditatem patri. sed idē effectus sequit q̄ocūq̄ filij efficiatur sui iuris. & quotiescunq̄ idē effectus sequitur. nō refert quid ex equipollentibus fiat. Facit tex. in. l. si. ad ſi. ff. man. sec. q̄ testō. consideravit potius formam q̄ effectū. d. l. qui heredi. & l. menius. ff. de condi. & demon. Et si vis intelligere q̄ testator dicatur consyderasse effectum potius q̄ formam, & quando ea, vide bart. declarantē in. l. gallus. ſ. & quid si tñ. cum suis concor. ff. de libe. & post. vel dic q̄ ꝺnes q̄ cōsistit in dato: quia sunt magis precise, ille dsit impleri in forma specificata. ita log. l. qui heredi. & l. menius. secus est in aliis conditionibꝰ q̄ nō cōsistunt in dando: q̄ possunt impleri vel sua forma vel per equollentes. vt hic tradit per Bart. in. d. ſ. & q̄ si tñ. ¶ † Facit ista. l. ita declarata ad q̄ōne sepius occurrētē, de qua dicit Paul. de ca. se fuisse sepius interrogatū, pone testator instituit c filios heredes, & reliquit vsumfr. certi fundi vxori. pro toto tēpore vite sue, si caste & honeste vixerit, & vitā vidualem seruauerit. & post mortem vxoris talem fundum reliquit titio. pone q̄ talis vxor cōtrahat secūdum matrimoniū. nunq̄ titius debeat statim habere legatum an expectare vsquequo vxor moriat. Ité q̄ interim filij instituti vel venientes ab intestato possideant. Ista q̄ō d impugnatur Richar. mal. in quadā q̄ōne q̄ incipit. quidā i testamento suo. & ibi adducit sex fundamēta p parte titij, q̄ō statim habere debeat. & alia sex ad oppositum. finaliter concludit q̄ō titius statim debeat hre fundū nō expectata aliter morte vxoris: eo q̄ testor q̄ religt fundū titio post mortē vxoris credidit q̄ vxor deberet diutius in viduitate. & iō donec vxor haberet nō e luit Titium consequi, ergo q̄ocunq̄ desinat vxor habere siue per mortē siue per transitū ad sōas nuptias: certe Titius admitteꝫ. p regulā test. nostri. Et cōfirmat q̄ cessante cāe dilationis ꝺz cessare ipsa dilatio. l. a filia. ſ. alīno. ff. ad tre. & nouē & principaliter per tex. no. in. l. mulieri. in pnn. ff. de cōdi. & demō. & in. l. si ita esset. ff. q̄ō dies leg. ce. vbi si filij sint instituti hīdes si efficiantur sui iuris per mortē prīs. certe consequunt instōne si pater viuus eos emancipet. Et illā disputationē Richar. mal. refert & sequit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de sec. nup. super rub. et latius Alb. in aut. hoc locū. C. si mul. scḃo nu. Et cū illa decisione tꝫ Pau. de ca. hic. & dicit se ita pluries de facto consuluisse. Idem tenet Paul. de cast. in. l. si quis heres ita scriptus. & Frā. de are. ff. de acq. here. Idē tenet Bar. in rep. d. auf. hoc locum. in. vj. col. vbi etiā p alios. Ité ꝺz do. Alex. hic & simpliciter. i. d. l. mulier. la. j. ad ſi. pnn. ff. ad tre. & in. d. l. Gallus. ſ. & quid si tantum. in. vj. col. vbi dicit q̄ō pridie de hoc cōsultus ita respōdit. Idem do. Alex. in consi. xij. in. ij. vol. inci. attentis verbis testamenti. & in cōsi. c. in. iiij. vol. & incipit vista prima parte testamenti. in. ij. co. ad fi. & seq. Et ista est cōis sīia scribētiū. Sꝺ in casu vī facere tex. in. l. vxori vsumfr. ff. de vsu & vsufr. leg. & q̄ idē tenet. Ité opi. tꝫ Lu. ro. in. d. l. si q̄s heres ita scriptus. Frā. de are. ff. de acq. here. Idē tenet Bar. in repe. d. auf. hoc locum. in. vj. col. vbi etiā & alios. Ité & ꝺz do. Aler. hic & simpliciter. i. d. l. mulier. la. j. ad ſi. pnn. ff. ad tre. & in. d. l. Gallus. ſ. & quid si tantum. in. vj. col. vbi dicit q̄ō pridie de hoc cōsultus ita respōdit. Idem do. Alex. in consi. xij. in. ij. vol. inci. attentis verbis testamenti. & in cōsi. c. in. iiij. vol. & incipit vista prima parte testamenti. in. ij. co. ad fi. & seq. Et ista est cōis sīia scribētiū. Sꝺ in casu vī facere tex. in. l. vxori vsumfr. ff. de vsu & vsufr. leg. & q̄ idē tenet. Ité opi. tꝫ Lu. ro. in. d. l. si q̄s heres ita scriptus. & Frā. de are. ff. de acq. here. Idē tenet Bar. in repe. d. auf. hoc locum. in. vj. col. vbi etiā & alios. Ité & ꝺz do. Alex

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Equipollenti bus. Adde.c.li cet ex quadam. de testa. Pano. in.c. post cessio nem.de proba.

b ¶ Pro forma. Adde aliam li mitationem per l.ieruo.ff.de con di.indebi. aliter limitat Curt.in tracta. Jurispe.qy.ver.cõtrin git.

c ☞ Ex.anno. Quarto not.qõ mozs naturalis ꝛ ciuilis equipa rantur qñ habẽt eundẽ effectum. 3 Adde ale.in.l.si a deceſſerit. col.ij. ff. qui ſatisdare cogan. Quinto 4 no.q dictio ali⁹ põt eſſe repetitiua ſimilium re ſpectu effectus ly non reſpectu facti. Purp.

d ☞ Si vendatur b res. Adde Jaſ. in.l. petens. col. iiij. ver. circa iſtã ſ. de pact. plene do. Parp. ar. cõ tra in. l. nemo. charta. ẏig. verſi. ſeptimam. ff. de leg.j. Limita ẽt l.ij. C. de pac. in ter emptorem ꝛ ven. vt non proce dat ſi emptor pẽ dẽte tẽpore quo promiſit vende ret alij. Alle.j.vo. cons. ꝛ. Ad qõ fa c 5 ciunt dicta Alc. j.vo. cõſi. xcij. per ſpectis. Et dicta Jaſ.in.l. filius. ſ. diui.vj.col.verſi. aduerte.de leg.j. d Dec.cõſi.clxiij. in tracta. præſcri ptionum. Purp.

e ¶ Cõditionum. Adde gl. in ru. ff. de condi.ꝛ de. Lyn.in.l.j. C. de condi.inſti.

f ¶ Filius in ptã te. adde.l.lucius. ff. de condi.ꝛ de. ẓ in.d.l.ſuus quo que.in prin.ff. de hered.inſti.

alia conditio ſi vitã vidualẽ ſeruauerit. ergo cum hic adſit du plex conditio non dz ſufficere qõ vna ſit purificata.l.ſi heredi plures.ff.de condi.inſti.ꝛ.l.ſi ita quis ſtipuletur.ff.de ver.obli. ergo non ſufficit ꝙ vxor deſierit caſte viuere, niſi etiã copulari ſit impleta alia cõditio mortis: preſertim cum iſta ſcõa ſit po titus relata ad ſecundũ legatũ ꝙ prima. Nã diceres pront dicit Bal.in.c.ij.in pe.co.de reſcr.ꝙ potius eſt inſpicienda mẽs quã copula verborũ. q2 coniunctiones ac aduerbia ſepe ponunt im propriẽ, ꝛ vnum pro altero. vt dicit gl.in.l.eas cãs.ff.de cõdi.ꝛ de mon. Vel dicas ꝙ cũ iſte copulatiue non ſint reſpectiue ad inuicẽ, ió nõ requirit cõcurſus. Sm doc. Bar.in.d.l.ſi heredi plu res. Tñ aduerte q2 ſi doc. habent reſpectum ad primã cõditionẽ, ꝛ propter eius defectum volunt titiꝰ debere admittier go fortius dz haberi reſpectus ad primã ꝛdõnẽ mortis, q̃ imme diate reſpicit legatum titĩ. Tertio pro iſta parte facit fortius tex.in.l.fideicommiſſaria. ſ.ſi cui ita fuerit.ff.de le.iij. Sm quẽ vr ꝙ intelligi dz tex.in.d.l.mulier.in prin.ꝛ in.l.ſi ita eſſet. ſ. alleg. pro cõi. dũ volũt debere fideicommiſſum. verũ eſt mero iure. ſed nõ i effectu donec purificet realiter ꝛditio p mortẽ patris. Nec ſolutio gl.ꝛ Bar. q̃ tradit in.d.ſ.ſi cui ita fuerit. vbi poſſe ſtare: q2 deſtruit illum tex. Nõ tñ per iſtã recedas a cõi ſnia q̃ iudican do ꝛ conſulendo eſt amplectanda. ¶ Secũdo no. ex hac.l. illõ ad qõ alleg. iſta.l. ꝙ nõ refert qd ex equipollẽtib⁹ a fiat. cõcordã tes habes in gl. Et adde ꝙ dicit Bar.in.l.ab emptione. in vlti. col. ff. de pac. de qua regla remitto te ad plene ſcripta per Bar. ꝛ alios in.d.l.gallus. ſ.ꝛ quid ſi tñ. ff. de lib.ꝛ poſt. ¶ Adde ꝙ iſta regula eſt in tantũ vera, qõ illud qõ eſt equipollens nõ intelligitur excluſum etiam per dictionẽ taxatiuã tãtũ: vel ſi milem: vt pulchre conſulnit Pau. de ca. in conſil. cccxcvj. Et ad hoc vltimum benefacient q̃ dixit. in.l. vnica. in prin. ff. ſi qs ius di. non obtem. de ſtatuto loquẽte per dictionẽ taxatiuã: qõ tñ non excludit caſus equipollentes vel ſiles. ¶ Limita tñ iſtam regulã qñ aliquid requireret pro forma b a lege vel ſtatuto, ꝛ vl tra procederet annullando. tunc non ſufficeret illud impleri ꝙ equipollens. iſta limitatio clare colligitur ex deciſione Bald. Bng. ꝛ Alex. in.l.j. ff. de li. ꝛ poſt. vbi volũt ꝙ ſi ſtatũ regre ret ꝙ forma ꝙ in ſctu apponat nomẽ ꝛ cognomẽ ẓhẽtiꝰ, ꝛ pa tria al⁹ ſct⁹ ſit nullus: certe nõ ſufficeret equipollens. puta ſi eẽt nomẽ elegãs vel ſingulare. ꝛ. d. Alex. in pe. co. expſſe no. iſtã li mitationẽ. Et ad hoc adducit multa alia q̃ per te videas. Facit tex.i.l. ꝙ ſalutẽ. ff. de iureiu. Sz i ẓrũ põdera tex. in. l. iubem⁹. ſ de teſt. vbi. lexpſſe regrit pro forma ꝛ validitate teſtamẽti: qõ teſtato: proprio nomine debeat nũcupare nomina heredũ: ꝛ tamẽ ibi gl. approbata per omnes tenet ꝙ ſufficeret ſi notari⁹ coꝛã teſtatore nũcupauit: ecce qõ ibi lex requirit pro forma: ꝛ ta mẽ põt impleri per equipolles, ꝛ nihilominus. l. vbi vltra pe dit annullãdo ibi bene tetigit, ꝛ examinauit: ideo hic nõ reputo.

5 ¶ Ultimo no. tex. in ſi. ix. ius adeũde hereditatis: qõ aditio hereditatis dicitur ius nõ facultas. ꝛ ideo cũ ſit ius ſequitur qõ poſſit preſcribi. xxx. an. per regulã. l. ſicut. ꝛ. l. omnes. C. de pſc. xxx. an. nã ſi eſſet facultas, facultati nunq̃ preſcribit etiã mille annis. l. viã publicã. ff. de via pu. no. Bar. poſt gl. in. l. cũ notiſſi mi. in prin. C. de preſcri. xxx. an. Et quomodo aditio hereditatis ſit ius, vide Bar. declarãtẽ in. l. is põt. ff. de acq. her. ꝛ q̃ aditioni. xxx. an. preſcribat: q2 eſt paſſus ſubtilis. ẓ diſputabilis. di ſputãdo in. l. l3. vbi tex. prin. j. de iu. deli. Sicut ẽt ſi vendat res cũ pacto qõ vendẽs vel eius heredes poſſint quãdocũq̃ oblato pretio redimere, certe tale ius redimẽdi, non obſtãte q̃ ſit dictũ quãdocũq̃: q2 nõ eſt mera facultas. tollitur preſcriptione. xxx. an. Ita ſignãter cõſuluit Aug. in cõſi. lv. q̃ inci. Guil. ꝛ Franc. ꝛ cõſuluit q̃ iſtud procedit etiam ſi iſtud pactũ ſit iuratũ imo fo titus etiã ſi ſit dictũ qõ quãdocũq̃ ẓ ſine aliqua preſcriptione, ꝛ ibi plenius per eũ, ꝛ ſm illud cõſiliũ pluries de facto interroga tus reſpõdi, ꝛ ſtatui. Imo pl⁹ tenet Pet. de anc. in cõſi. cccxxxij. incip. viſis diligẽter actis, ꝛ actitatis. in. ij. col. qõ talis facultas redimẽdi ré vẽditã tollitur per lapſum decẽnij, ꝛ lapſo decẽnio venditor dicit cõſtituí in mora ad redimendũ: rõnibus de quib⁹ ibi per eũ. ¶ Glo. in verb. ſua cauſa. quã diuide in quatuo: par tes. In prima declarat tex. In ſcõa no. ex tex. In tertia alle. cõ cor. In quarta, ꝛ vltima format. ij. opp. ꝛ non ſoluit. Scõa ibi, ꝛ ſic no. ex hac. l. Tertia ibi, ꝛ facit. ſ. de inoffi. teſt. Quarta ꝛ vltima ibi: ſed ar. cõtra. In vltima parte reſponde ſm Ly. ꝛ latius

6 Alb. hic. † qõ quando caſus equipollẽtes ſunt einſdẽ effectus, ꝛ tunc procedit regula non refert quid ex equipollentibus ñat vt in tex. ſecus autem qñ nõ ſunt einſdem effectus, vt apparet in legibus in glo. alle. de qua materia recurre ad Barto. ꝛ alios in. d. l. gallus. ſ. ꝛ quid ſi tantum. Jaſon Diſis.

☞ Tres reperiuntur ſpecies conditionum.

Filius in poteſtate poteſt inſtitui ſub conditione ſi fecerit teſt. dato quod in defectum non ſit exheredatus.

3 Que cenſeantur facta facilia ꝛ que difficilia.

4 Filius in poteſtate non poteſt inſtitui ſub conditione caſuali, tamen bene ſub poteſtatiua. nu. 5. ꝛ ſub quacunq̃ conditione, dummodo in defectum exheredetur. nu. 6. ꝛ 11. ꝛ nu. 16.

7 Filius emancipatus poteſt inſtitui ſub quacunq̃ cõditione ca ſuali vel mixta, dato qõ in defectum non exheredetur. ꝛ nu. 14.

8 Mater vel au⁹ maternus poſſunt filios vel nepotes inſtituere ſub quacunq̃ ẓdõne, ẽuis in effectum nõ exheredenẽ. ꝛ nu. 13.

9 Si filius in poteſtate eſt inſtitutus ſub cõditione poteſtatiua conſiſtente in facto, ꝛ non obſtet per negligentiam ſuã ſed p ca ſum vt non impleat, habetur pro impleta. ꝛ ſuccedit.

10 Inſtitutus ſub ẓdõne ſi moriat ea pendente nihil transmittit.

12 Filius poſthumus poteſt inſtitui ſub quacunq̃ conditione: dũ modo purificẽ ante eius natiuitatem.

15 Licet ſtet per filium quominus impleat conditionẽ mixtã ſub qua eſt inſtitutus, an poſſit adire ab intestato.

17 Si filius in poteſtate ſit inſtitutus ſub iſta conditione mixta ſi in patriam redierit. teſtamentum eſt nullum.

18 Hodie ẓdõ caſualis vel mixta apposita in inſtõne filij in pote ſtate nõ vitiat teſtamẽtũ: ſz reſcit q̃tũ eſt legitima filij. ꝛ nu. 9.

20 An ẓdõ caſualis vel mixta adiecta i teſtõ mſis reſciat hodie.

21 Stante ſtatuto q̃ exiſtentibus filijs maſculis filie femine non ſuccedãt, nõ debeãt dotari a patre, ꝛ eſſe contente dote. ſi pr̃ in teſtamento relinquat filie ꝙ dote, filia mortuo patre non debe bit ſtatim habere relictum ꝙ dote, ſed differtur in die nuptia rum: nec talis dilatio aut conditio ſi nuptie ſequantur reſcitur.

22 Filius inſtitutus ſub conditione caſuali vel mixta ſuccedit ab intestato: qui ſi non obſtante tali conditione approbet teſtamẽ tum, tunc ſuccedit ex teſtamento de iure ciuili. nu. 23.

Si pater. Iſta. l. eſt repetibilis, ꝛ habet mate riam in ea Bar. exponitur: quod hz materiam in qua qui plª ſcit plus dubitat. Et dicit Raph. Ful. in re. huj. l. in. ij. char. Bart. veraciter iſtud dicere plus intelligentem in

1 hac materia plus dubitare. ¶ Ad evidentiam habẽt premit tere inuenes, quod quatenus pertinet ad ꝓpoſitũ noſtrũ condi

e tionũ tres reperiuntur ſpecies. Quedã eſt mere potestatiua, que pendet a ſolo facto ꝛ voluntate debẽtis iplere. Quedã eſt me re caſualis. que tota pẽdet a caſu ꝛ a fortuna. Quedã eſt mixta vt dicit tex. ad literam in. l. vnica. ſ. finaurem aliquid ſub condi tione. C. de ca. tol. ꝛ in. l. ſuus quoq̃. p totũ. ff. de here. inſti. Cõ ditio autem potestatiua q̃dã cõſiſtit in dãdo. ꝛ iſta põt qñq̃ impleri etiã in vltimo vite ſpiritu. Itẽ põt impleri p aliũ text. eſt in. l. ſi. ff. de cond. inſt. Quedã eſt q̃ cõſiſtit in faciẽdo. tũc cõ ſidera quod q̃dã ſunt factu facilia, que frequenter ꝛ vt in pluri bus de facili poſſunt impleri. ꝛ talia cẽſent eſſe ẓditionis mere ptãtiue. ꝛ ſub tali põt ẽt filius inſtitui, dato ẽt ꝙ factũ ſit tale ꝙ nõ poſſit impleri vltimo vite ſpiritu. tex. eſt ita diſtinguens in

2 d. l. ſuus quoq̃. † Hic eſt qõ filius in poteſtate f põt inſtitui ſub

f ẓdõne ſi fecerit teſtamẽtũ, dato ꝙ in defectũ nõ ſit exheredat⁹. tex. eſt melior de iure ſm do. Alexan. hic in. l. ſi libertus. la. j. ſ. ſi libertinus. in ver. exiſtimo. ff. de bo. lib. ꝛ tñ facere teſtñ eſt act⁹ qui nõ põt vltimo vite ſpiritu adimpleri. liubemus. ſ. de teſta. ꝛ declarat late Ly. hic. l. j. q. Sz tu aduerte ꝙ ille tex. parũ facit in propoſito, licet etiã alleget per doc. hic: q2 logt in filio eman cipato. vt pluries repetit ille. ſ. ſi libertinus. ſed clarũ eſt eman cipatum poſſe inſtitui ſub cõditione caſuali vel mixta, ꝛ valet teſtamẽtũ. l. iij. ſ. ſi ſub ea. ff. de bo. poſ. cõtra ta. ꝛ dicẽ. j. in. ij. no. tex. q2 iſte tex. l. cũ myſterio logt ó filio in poteſtate. Et ꝙ dict⁹ ver. exiſtimo loquat in emancipato: licet etiã Ful. in repetitiõe huius. l. in. j. char. in fi. reprehendens doc. ꝙ male alleget illum tex. hic. Et qõ loquat i filio emancipato: vltra ꝙ tex. ſ. pluries repetat, ſuadet. q2 ẽt tex. in. ſ. ſeq. loquitur de filio emancipato. ſlec ob. ſi ſubtiliter dicat ꝙ imo tex. in. d. ver. exiſtimo. in fi. loq tur de filio in ptãte: q2 dicit niſi filius ab eo nominatim exhere datus fuerit, qn nõ põt intelligi i filio emãcipato: patet: q2 emã cipatus inſtituit ſub cõditione caſuali vel mixta, nõ eſt neceſſe q i eiꝰ defectũ exheredet. d. l. iij. ſ. ſi ſub ea. alias ñ eſſet tũc diffe rẽtia iter emãcipatũ, ſic inſtitutũ ꝛ filiũ i ptãte. ꝛ tñ tex. iſte ꝛ ſi miles volunt eſſe differentiã. Et hoc mõ eſt neceſſe intelligere ꝙ in. d. ver. exiſtimo. mutet⁹ caſus. ꝛ ibi logt de filio in ptãte: lz ſ. locutus ſit de filio emancipato. ꝛ iſto modo intelligendo illũ ver. exiſtimo. erit bene alleg. per doc. Tu aduerte q2 dicere ꝙ in ver. exiſtimo mutetur caſus: iſtud eſt diuinare ꝛ deſtruere illum tex. nã totus procedit ꝓ ſequẽdo eũdẽ caſum. alias deciſio inrili cõſulti ꝓcedẽs eſſet imperfecta. Nec ob. fundamẽtũ ſupra factũ, q̃ ille tex. in ver. exiſtimo. in fi. loquereꝫ de filio emãcipato inſtituto ſub cõditiõe caſuali, nõ eſſet neceſſe q̃ eius defectũ exheredet. d. l. iij. ſ. ſi ſub ea. q2 reſpõdeo eſſe verũ q̃tũ ad validitatẽ teſtamẽti, vt teſtñ valeat. ꝛ ad hoc vt ei detur ſm tab. vt ibi. ſed

quantum

quantum ad hoc vt deficiente illa conditione admittaꝫ ſubſti tutus bene eſt neceſſariũ q̃ in defectũ cõditionis fuerit exhere datus. ita propriẽ loquitur ille ver. exiſtimo. in fi. Et qõ ſit ve rũ pt3 q2 ſi filius emãcipatus nõ eſſet exheredatus in defectum talis cõditionis, certe deficiente cõditione nõ admitteret ſubſti tutus vt clare ibi dicit tex. in ver. ſi deficiente conditione. ad cu ius declarationẽ ſeqt ver. exiſtimo. Et iſta eſt veritas. ¶ Que dã ſunt fctã difficilia, ꝛ iſta ſi apponanꝫ in cõdõne inſtõnis red

3 dunt cõditionẽ mixtã. ꝛ de iſtis ꝓprie logt iſta lex. † Que aũt cẽſeant facta facilia, ꝛ q̃ difficilia nõ põt tradi certa doctrina, ſz relinquitur arbitrio iudicis. d. l. ſeruus quoq̃. ꝛ declarat Bzo. in ſumma huius ti. ¶ Itẽ in ſcõo pro intelligentia tex. debes aduertere ꝙ ſi in caſu. l. noſtre pr̃ ſimpl⁹ inſtituit filium ſub con ditiõe mixta, ſi in patria reuertatur: nec aliud diſponit: iſta. l. nulla cõtineret vtilitatẽ reſpectu inſtitutionis. q2 ſiue dicam⁹ teſtñ valeret, ſiue non: vtroq̃ caſu filius ſuccedet in totũ patri. vt ergo iſta lex vtilitatẽ cõtineat nõ ſolũ reſpectu legatoꝝ, ſz etiã reſpectu inſtitutionis, preſuppone qõ filius habebat cohe redem. ꝛ tunc vtilitas eſt: qz ſi teſtñ vz, filius in ptãte nõ obti nebit niſi partẽ in qua eſt inſtitutus. ꝛ coheres aliã partẽ. Si aũt teſtñ nõ valet filius ab intestato ſuccedit in totum. Nec di cas qõ ſit diuinatio qõ filius habebat i hac. l. coheredẽ. nã iſtud neceſſariũ eſt preſupponere ꝓpter aliũd: q2 ſi filius eſſet inſtitu tus ſub cõditione caſuali vel mixta, ꝛ in defectum exheredat⁹: certe non ſufficeret: vt dicit tex. niſi adeſſet coheres vel ſubſtitu tus cuius aditione poſſit cõfirmari exheredatio. Et ſic verbum exheredatũ poſitũ in hac. l. impo: tat dationẽ coheredis: q2 alꝫ nõ valeret. vt l. filiũ. ſ. ſz cũ exhẽdatio. ff. de bo. poſ. ſz ta. ꝛ l. iij. ſ. ff. de libe. ꝛ poſt. ꝛ ita in ſpecie ad hũc tex. tz Ly. hic. in. ij. op. Bal. in vij. q. ꝛ ſequunt oẽs ẓdod. ꝛ doc. in. l. filiꝰ a patre. in pn. ff. de li. ꝛ poſth. ¶ Iſtis breuiter pmiſſis venio ad tex. Iſta. l. fz gl. in verbo ci ant. ꝛ y. Alb. bal. ꝛ Sali. diuidit in duas partes. Vel fz Ful. Pau. ꝛ ca. ꝛ do. Alle. hic põt diuidi in tres. In pri ma ponit dictũ in genere. In ſcõa ponit deciſio in ſpecie. In ter tia ponit illatio ex deciõe. Scõa ibi, cũ aũt tradis mare. Tertia ibi, ꝛ ideo non adire prohiberis. Tu dinide fundamentalius in tres partes. In prima ponit vnũ dictũ in genere, ex quo eliciũꝫ quinq̃ regule, vna expreſſa que eſt negatiua. ꝛ alie quatuor a cõtrario ſenſu, que ſunt permiſſiue: vt dicam ſtatim in. j. not. In ſcõa ponit expõi, ꝛ deciſionẽ prime regule expreſſe, qñ filiꝰ in poteſtate eſt inſtitutus ſub cõditiõe mixta, ꝛ in effectu nõ eſt ex heredatus. In tertia ꝛ vltima ponit illatio, qõ cũ teſtamẽtũ ſit tũc nullũ, perinde eſt ac ſi filiꝰ fuiſſet preteritus. ꝛ qõ talis filius ab intestato ſucceſſionẽ obtinebit. per. l. j. cũ ſ. ff. de inju. rup. Vel quarto ꝛ ſubtilius diuiditur iſta. l. in tres ptes. In prima ponit maiorẽ propoſitionẽ. In ſcõa ponit minorẽ. In tertia ponit cõ cluſionẽ, ꝛ ſic erit pfectũ argumẽtũ ſyllogiſticũ. Partes nõ mu tãtur. h. d. filius in poteſtate non põt inſtitui ſub cõditione, que nõ ſit in eius poteſtate, puta ſub caſuali vel mixta niſi in eiꝰ de fectũ ſit exheredat⁹, al⁹ teſtamẽtũ eſt nullũ, ꝛ põt hereditas ab intestato adiri. h. d. Caſum in terminis figurat Bal. hic qñ vide per te. ¶ No. ex prima parte quinq̃ regulas. vna ponit ex

4 preſſa in tex. alie colligunt tacite a cõtrario ſenſu. † Regula ex

a preſſa eſt ꝙ filiꝰ a in poteſtate nõ põt inſtitui ſub cõditiõe caſua

5 li vel mixta, niſi i defectũ exheredet. cõcor. habes in gl. ¶ Se cunda regula cacita eſt ꝙ filiꝰ in poteſtate bene põt inſtitui ſub cõditiõe poteſtatiua dato ꝙ in defectũ nõ exheredet, ꝛ dato qõ talis cõditio nõ poſſit ꝓ alĩ impleri nec i vltimo vite ſpiritu.

6 ¶ Tertia regula eſt qõ filiꝰ in poteſtate põt inſtitui ſub qua

7 cunq̃ cõditiõe dummodo in defectũ exheredet. ¶ Quarta re gula eſt ꝙ filius emãcipatus põt inſtitui ſub quacunq̃ cõditiõe caſuali vel mixta ẽuis in defectũ nõ exheredet. ꝛ valet tale teſta

8 mẽtũ. l. iij. ſ. ſi ſub ea. ff. de bo. poſ. ſz ta. ¶ Quinta regula eſt ꝙ mater vel auus maternus, ex quo non habet filiũ vel nepotẽ in poteſtate, poſſunt eos inſtituere ſub cõditiõe caſuali vel mixta ẽuis in defectũ nõ exheredentur. Et iſtud patet. in. l. ij. ꝛ iij. ſ. e. de quo dicet in ſeq. no. ¶ Pro clara intelligẽtia neceſſariũ eſt ſcire que ſit ratio ꝑdictarũ regularũ, ꝛ preſertim prime. gl. par. na hic in ver. nõ vr aſſignare rationẽ q̃ ſecuti ſunt cõmuniter doc. q2 ſi filiꝰ inſtituit ſub cõditione caſuali vel mixta. pone qõ cõditio deficiat: certe deficiẽte cõditione filius reperit preteritꝰ cõditio filij i poteſtate reddit teſtamẽtũ nullũ. ſaluo niſi in ſz preteritio filij i poteſtate reddit teſtamẽtũ nullũ. ſaluo niſi in defectũ cõditiõis ſit exheredatus: q2 tũc omni caſu reperit aut inſtitutus aut exheredatus, ꝛ ſic ſatisfactũ eſt forme legis. alias vero nõ: q2 poſſet cõtingere caſus in quo filius reperiatur prete ritus. Et ſic põdera tu prouecte qõ ad hoc vt teſtamentum pa tris ſit ipſo iure nullũ, nõ eſt neceſſe qõ filius omnino ſit prete ritus, imo ſufficit qõ potẽtia poſſit cõtinere caſus preteritiõis ad hoc vt teſtamẽtũ ſtatis ſit nullũ. nã ſola potẽtia qõ poſſit cõ ad hoc vt teſtamẽtũ ſtatis ſit nullũ. nã ſola potẽtia qõ poſſit cõ ſidera quod q̃dã ſunt factu facilia, que frequenter ꝛ vt in pluri

a ria ſunt vel nõ exheredare, ꝛ ſic preterire: vel facere exheredatio nẽ que nõ poſſit habere effectũ. nã talis exheredatio eſt etiã pte ritio. l. nõ putauit. ſ. nõ quenis. ff. de bo. poſ. ẓtra tab. ideo debet eſſe coheres vel ſubſtitutus vt declarau. ſ. in euidentialibus.

¶ Scõo mouent: q2 attẽta ratiõe cõi ſequereꝫ ꝙ filius in pote ſtate poſſet inſtitui ſub duabus cõditiõibus caſualibus contra rijs: hoc modo. Ego inſtituo filiũ ſi nauis ex aſia venerit. ꝛ ſi nõ venerit adhuc eũ inſtituo: q2 tũc nullo caſu filius reperit ſe pte ritum. ꝛ tũ eſt falſum fz eos. ergo ratio cõis eſt falſa. Sed rñde dupliciter. Primo fatẽdo verũ eſſe ꝙ filius in ptãte põt inſtitui ſub illis duabus cõditionibus cõtrarijs. ita firmat Pau. de caſ. hic. Tñ q2 nõ puto tutũ, reſpõdeo aliter: dũ dicunt ꝙ qñ filius eſt inſtitutus ſub duabus cõditionibus cõtrarijs, ꝙ tũc nõ põt dari caſus in quo filius ſit preteritus, dico qõ errãt: imo interiꝫ dicit preteritus, anteq̃ purificet aliqua ex iſtis cõditionibus, ꝛ ideo ſi in eius vita neutra purificet erit preterit⁹. tex. eſt in. l. hu iuſmodi. ff. qñ dies leg. ced. ¶ Monent tertio. ꝛ iſtud forti⁹ eſt ꝙ adducãt. Pone ꝙ filius nt inſtitut⁹ ſub ẓditiõe caſuali ꝛ in defectũ ẓditiõis ſit exheredatus dato coheredẽ, certe tũc teſta mẽtũ valet vt hoc tex. ꝛ tũ attenta ratione gl. ꝛ cõi teſtamẽtum nõ deberet valere. q2 põt cõtingere caſus in quo filius reperiat preteritus. Pone enim ꝙ monat anteq̃ ẓditio aduenerit vel defi ciat, ꝛ ſic ea pẽdẽte, certe filiꝰ dicit preteritus. q2 nec habuit lo-

b ☞ Filius. Alle. lib. iij. conſil. xiij. ij. dub. colũ. iiij. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cū institutio nec exheredatio. Et si dicis q̄ quādocūq; eueniat cōditio qō trahit retro. Dicūt ipsi q̄ verū est in cōtractib⁹ nā in cōtractibus cōditio quādocūq; eueniēs trahit retro vsq; ad cō pus celebrati cōtractus. l. si filiusfa. vbi doc. ff. de ver. ob. lec⁹ est in vltimis volūtatibus, in quibus ꝑm eos conditio nō trahitur retro. tex. est in. l. i. §. ii. ff. ad l'l. l. que legata. ff. de reg. iu. Sz grauiter errāt: q; bene verū est q̄ i legatis z fideicōmissis ꝙditio nō trahit retro. sic loquunt iura per eos alle. sed in institutionibus cōditio apposita institutioni qſcūq; eueniat bene trahit retro, l. heres quoq;. ff. de acq. here. z ita in specie declarat Bal. hic in viii. q. z tenet Pau. de ca. an. ij. col. z ante eos idē firmat Bar. in d. l. suus quoq;. in princi. z in. d. l. i. §. i. ff. ad fille. Et ratio diuersitatis[a] est in ꝓpūt: q; in institutionibus nisi cōditio traherēt retro testatoꝛ reperiretur ꝑ pro parte tēporis testatus, z ꝓ parte intestatus. z ideo ne hoc absurdū relultet trahit retro. q; ratio cessat in legatis z fideicō. particularibus. z ita declarat Bart. in repe. si is qui ꝓ. in. v. q. ꝓn. in. xvi. col. z seq. ff. de vsuca. tradit in. d. l. si filiusf. z ideo in casu. l. nostre cōditio institutiōis quādocūq; veniat trahit retro. alias filiꝰ aliquo tēpore reperit ꝓpteritꝰ. ¶ Ego vltra eos cōtra cōmunē rationē facio fundamētū cui nunq; vidi respōsus, q̄ omiserūt prefati ¶ Quod. resumēdo fundamētū ꝓme adductū, q̄ si filius sit institutus sub cōditiōe casuali, z in defectū exheredatus dato coheredē, testamētū valet vt hoc tex. z tamē ego dico q̄ est dare casum in quo reperit ꝓpteritus. l. si moriat pēdēte adhuc cōditione. nā ca pēdēte nō habet locuꝫ institutio nec exheredatio, ergo interim est ꝓpteritꝰ. Et si dicis qō qſcūq; eueniat cōditio q̄ trahet retro vt. §. declarauī, dico q̄ hoc est verū si cōditio purificaret in vita filij, tunc bene traherēt retro, sic ꝓcedūt predicta. sed post mortē filij q̄ deficit extremum ad qō, cōditio nō pōt trahi retro. l. huic scripture. ff. ad. l. aquil. z in terminis nostris in indiuiduo declarat Bar. in. d. l. si is qui ꝓ empt. circa. iiij. vel. v. co. ver. expediti. de postlimnio. z in. d. v. q. ꝓn. i. xvi. co. z in trio⁹ seq. ¶ Vnde est qō institutus sub conditione si moriat ea pēdēte nihil trasmittit: q̄ cōditio tūc si euenīat nō pōt trahi retro: q̄deficit extremū ad q ꝓ mortē. l. vnica. §. finaūt aliquid sub cōditiōe. C. de ca. tol. Per istā rationē q̄ etiā ponit Pau. de ca. hic cōfirmat z verificat intellectus, qué tradidit. C. hoist. de castel. Fulg. z Paul. de ca. ad illā. l. filius a patre. vbi dicit tex. qō filiꝰ a patre erat in stitutus sub cōditione casuali z in defectū exheredatus, z pēdē te cōditione mortiꝰ est, dicit tex. q̄ testū nō valet credo q̄ non fit ex alio nisi q̄ cū interim mortuus sit reperit ꝓteritꝰ, cū cō ditio nō possit amplius trahi retro. Et. l. z gl. z cōiter doc. ibi. et late. d. Alex. hic teneāt q̄ ideo ibi testū sit nullū, eo q̄ filiꝰ ibi nō habeat coheredē, vel substitutū cuius additione posset cōfirmari exheredatio, z ꝓbāt ibi in illa aduersatiua herede autem. Nunq; putauī verū. Primo q̄ tex. ille esset de idubitabili. si nō habuisset coheredem vel substitutū. Et patet arguendo a fortio ri, per tex. in. l. si ita scriptū. §. fi. ff. de lib. z post. vbi dicit tex. qō illa exheredatio est nulla z nullius momēti q̄ nō nisi post mor tē filij heredis additione cōfirmari pōt, quāto fortiꝰ qñ nullo ca su etiam post mortē cōfirmari pōt. q; nemo coheres vel substi tutus datus est. Scōo q; principio si testū fuisset nullū nec ibi di ceretur pendere: cū exheredatio nō cōfirmabilis censeat ꝓtere ritio. l. non putauit. §. nō queuis. ff. de bo. pol. cōtra tab. Nec di cat q̄ sit subaudire, intelligere qō ibi habebat coheredē: q; nūd. q̄ etiā in hoc tex. nō apparet in litera qō eēt coheres, z tū ꝑ oēs subaudit q̄ hic esset coheres. Nec ob. aduersatiua aut, que vt ad uersetur precedentibus in iure z in facto ɔz intelligi qō. §. i. pre cedenti casu non habeat coheredē: q; respondet q̄ multum ad uersatur in facto dato q̄ vtrobiq; esset coheres q; in ver. heredē autem. loquitur tex. qñ coheres fuit datus filio post mortē filij. ſz in ꝓn. qñ coheres fuit datus in vita filij, z sic patet de euidē ti diuersitate facti. z q̄ in illo tex. esset coheres sicut hic, ipoztat ti diuersitate facti. z q̄ in illo tex. esset coheres sicut hic, ipoztat ti diuersitate validate. l. ultimū. verbū exheredat⁹. qō intelligit de exheredatione valida. l. ultimū. §. cōdēnatū. ff. de re in. ergo qñ est coheres. l. filiū. §. ſz cū exhere datio. ff. de bo. pol. ℈ ta. l. papinian⁹. §. si cōdōni. ff. de inoffi. te sta. alꝫ exheredatio esset nulla. † Et si ita teneamus opz multū limitare regulā tex. nostri, z eā restringere in q̄tū dicitur q̄ filiꝰ in potestate pōt institui sub cōditione casuali, vel mixta, ꝺūmo do in defectum exheredetur, z valet testū, ɔz intelligi verū dū modo cōditio impleatur vel deficiat viuo filio. alꝫ testū efficit nullum, ex quo in effectu postea cēsetur ꝓteritus. Nec istud vi detur absurdū. Nā z alias valet testū in quo extraneus est ifti tutus sub quacunq; cōditione. z testator dicitur iure testatus, z tū si moriē pēdē. cōdi. hr̄ditatē nō trāsmittit. l. vnica. §. finaūt aliqd sub cōditione. C. de ca. tol. Imo adeo valet testamētū in quo est institutus extraneus sub quacūq; cōdi. vt rūpatur testa mētū ꝑcedēs, dato q̄ cōditio deficiat. l. cū in scōo. ff. de iniu. ru. §. posterioze. insti. qui. mo. test. infir. Interum ergo donec moriat iste extraneus. z donec pēdet ꝺdi. valet testamētū. Similiter si instituit filiꝰ sub cōdi. potestatiua, que nō pōt vltimo vite ſpiri tu impleri, interim valet testū. z tū si moriat nō impleta tali cō di. patrē intestatū reddit. d. l. suus quoq;. in prin. Ita in ꝓposi to non est absurdū q̄ si instituit filius sub cōdi. casuali vel mixta z in defectū exheredet, q̄ valeat testū: tū si cōditio non impleatur vel deficiat viuo filio, qō posteā testū irritet. Tamen ista si milia nō videnī multū facere: q; loquunt in extraneo, qui nō de bet de necessitate institui vel exheredari ꝓout filius. Et qñ filiꝰ instituit sub cōdi. potestatiua si reperit ꝓteritus, ꝓcedit cul pa sua: vt superi⁹ dictū est. ¶ Volēdo sustinere rationē gl. z cō munē pt attētari, q̄ si cōdi. insti. vel exhe. eueniat etiā mortuo filio, q̄ adhuc trahit retro, q̄uis sit mortuus filiꝰ: nec per hoc di cit deficere extremum ad qō: ex quo superest heres filij qui eū re ꝓsentat vt in auc. de iureiu. a mo. ꝓest. in ꝓn. iūcta. l. vnica. C. vt ac. ab her. z cōtra here. Dico hoc alle. tex. in. l. ꝓponebat. in ver. gbus ita ꝓmissis. z vers. seq. z in. l. heredit. §. pater. ff. de ca. pec. Illā in. l. ꝓponebatur. dicit q̄ si mutus sit filiusfa. miles: ō peculio castrēſi testatus z de libertate, scripto heredē deliberate pater militis decesserit: deinde scriptus heres repudiet: decidit ibi q̄ retro trahitur tale peculiū castrēse ad patrē: z sic ad patris heredē pertinere, nō quasi nūc aduenerit: sed quasi retro patris bonis accesserit. Et subdit nec est nouū vt ex post facto aliqs suc cessoꝛē habuisse videat. z adducit similiter de filio capto ab ho stib⁹. Et sic ibi est tex. q̄ fictio trāslatiua de tēpore ad tēpus tra hit retro, q̄uis deficeret extremū ad qō, per mortē patris: cū su peresset ei⁹ heres. Et per hoc apparet nō obstare tex. in. l. huic scripture. in ꝓn. ff. ad. l. aql. l. quo se principaliter fundat Bart. in. d. l. si is qui ꝓ emp. q̄ loquit in seruo: qui cū nō posset habe re heredē: bene verū est q̄ eo mortuo i totū cessat extremū ad q̄, sicut etiā in. l. quoties. ff. de noua. Ideo bene cessat fictio trāslati ua. ſz aduerte q̄ Bar. in. d. l. ꝓponebat. formatista oppositio nē: q̄ mortua persona patris nō debet posse fingi retro q̄stū. z respōdet q̄ ibi non fingit patri questū: ſz singulariter in bonis eius semp fuisse. ideo sufficit extare bona patris. licet ꝑsona sit extincta. Ista so. ſz colozata, nō vī posse stare, ꝓpter tex. qui di cit nec est nouū. vt ex postfacto aliquis successoꝛem habuisse vi deat. pōdera illud successoꝛē. ex quo enim dicit successoꝛē, habe tur respectus ad ꝑsonā. z sic fingit acquisitū ꝑsone patris, z ei⁹ heredi. alias nō esset bonū simile q̄ postea subiūgit ibi in tex. Nisi dicas q̄ loquit de successione peculij mediātibus bonis pa tris. ¶ Scōo z fortius ob. cōtra so. Bart. simile qō ibi subiūgit tex. de filio captiuꝰ qui moriē vino patre, si postea moriat pater in captiuitate, certe in ꝑsona filij iā mortui fingit q̄ fuerit pa terfa. z q̄ vsq; retro habuerit legitimū successoꝛē: z in cōsequentia bona ipsi filio quesita videbunt. Nō pono tū hoc ꝓ cōstāti, sed relinquo vt posteri sup hoc habeāt cogitare. Et sic apparet in ꝓdictis omnia esse difficillima, z de summis apicib⁹ iuris. Ité ad predicta qñ filius pēdēte cōdi. moztuus est videas etiaz tex. in filio eman. in. l. si libertus. la. j. §. si libertin⁹. in ver. vel ad huc pēdēte cōditione. ff. de bo. lib. Alia rationē assignāt prefati do. Chri. z Jul. hic. z Raph. cu. in. d. l. su⁹ quoq;. z ante eos fuit Ra. Ja. de are. vt refert Alb. hic, cōseruator antiquitatis in. ſo. p. eo q̄. l. statuit p forma filiū debere institui vel exheredari: z certo iudicio debere admitti vel repelli. l. sub ꝙditione. ff. de bo. pol. ɔtra ta. vnde qñ pater instituit filiū sub ꝙditiōe casuali vel mixta simpliciter nō dicit fatilfactū legi regrēti filiū certo iudi cio debere institui, nisi etiā in defectū cōditiōis sit exheredat⁹. Tamen si consideras in effectu hec ratio nō discrepat a ꝓcedē ti cōtra eādē militat difficultas. §. mota: q̄ qñ filius instituitur sub conditiōe casuali vel mixta: z in defectū exheredat, certe si interim moriat, non est certū iudiciū patris: cū tūc veniat casus in quo nec est institut⁹ nec exheredat⁹, z sic ꝓterit⁹. tū ꝝ testū, vt hoc tex. ¶ Ex ꝓdicta rōne fundamētali, ad regulas huius tex. redeo iterū ad ꝓmā regulā, que est q̄ filiꝰ in potestate nō pōt institui sub cōd. casuali vel mixta, nisi in defectū exheredet. alias testū est nullū. vt ꝓz in hac. l. cū dicit iure testatus nō vī q̄ vera ostendūt eē defectū in solēnitate z forma, z sic testū esse nullū. vt dicit tex. in. l. i. ff. de iniu. rup. Ita etiā ꝑbat tex. in. l. lucius. in verbo nullius esse momēti. ff. de con. z de. alle. in glo. ¶ In ꝺmm tū vī fortiꝰ vzgere tex. in. l. si qs heredē. in. §. rñi. i. e. vbi filia fuit instituta sub cōstitione mixta, si nupserit. z ꝝ testū q̄uis ibi in defectū nō fuerit exheredata. in quo text. ma ioꝛes nostri laborauerūt. Cy. ibi rūdet q̄ talis filia erat emāci pata, z emācipatus filius pōt institui sub quacunq; ꝙdōne etiā casuali vel mixta. q̄uis in defectū nō exheredet, vt dicā in seq. no. Ista sol. est vera in se, ſz diuinat ad illū tex. Pzeterea cōsun dit, q̄ filiꝰ i dubioꝫ nō ɔz psumi q̄ sit emācipatus, imo q̄ sit in ptāte nisi de emācipatione ꝑbet. l. si emancipati. vbi dixi. §. ō co. Pau. de ca. ibi dicit q̄ ſpāle est i illa ꝙdōne si nupserit sub qua bene

bñ filia pōt institui dato q̄ in defectū nō exheredet. q; ē fauoꝛa bilis filie nec ꝺtinet grauamen. Ista solutio reꝓbatur per do. Alex. hic aliter dicūt ibi Ful. z Paul. de ca. i. j. no. z ascribit sibi Alex. hic. qō in illo tex. oportet ꝓsupponere q̄ filia instituta sub cōdi. si nupserit, erat in defectū cōditiōis exheredata: z licet tex. nō dicat. tū sēm eos oportet ita ꝓsupponere. ex quo tex. ꝓsupponit testū valere. Ista solu. nō placet q; est nimia ſubau ditio ad illū tex. Nec est necessariū ita ꝓsupponere: vt dicā. j. in vlt. sol. Tu aliter respōdeas, q̄ ibi text.[a] nō loquit in testō pris, vnde dico q̄ intelligit in testō aui materni, vī matris, aut liuee materne. nā tales ꝓsone possunt instituere filiā sub quacūq; cō ditiōe casuali vel mixta, cū earū ꝓteritio habeatur ꝓ exhe redatione. l. j. §. xij. §. eo. Et si dicat q̄ ista sol.[b] nō pōt procede re ad illū text. cū in ꝓn. dicat si quis. Ité loquit de testatoꝛe: z non de testatrice. Respōde q̄ in auo materno nihil obstaret. Scōo z meli⁹ dic qō ille tex. ponit duos casus. Primꝰ est i ex tranco q̄ instituit aliquem sub cōdi. si tutius factus fuerit cōsul. Et quātū ad istū casum loquit per dictionē si quis, z de testa toꝛe. Scōs casus ē de filia instituta sub cōd. si nupta erit: z quā tum ad istum casum loquitur simpliciter absq; dictione si quis vel termino testatoꝛe. nisi ex precedētibus ſuppleas. Vel aliter z quarto z planius respōdeas: q̄ quando filius in potestate est institutus sub cōditiōe casuali vel mixta: z nō est in defectū ex heredatus: q̄ testamētū est nullū: vt hicillud est verū nisi filius sic institutus agnouit iudiciū patris: z illā cōditionem migtam impleuit: tūc valet testamētum etiā de iure ciuili, ex quo est ap ꝓbatū per filiū mediāte impleṁto cōditionis. put tenet hic gl. fing. vbi dicetur: z glo. no. in. l. suus quoq;. in ꝓn. ff. de here. insti. in verbo faceret. Et ita est ꝓpzie casus in. d. l. si quis here dē. vbi filia fuit instituta sub cōdi. mixta, si nupta erit. vnde cū approbauerit testamentū patris implēdo talē conditionē, ideo valet testamētū quāuis nō fuerit in defectū cōditionis exhere data. Et ista ē vera solu. ad illū tex. Et sic habes vnā limitatiq nē ad ꝓmā regulā huius tex. Et de eius veritate dicetur infe rius super gl. fin. ¶ † Limita scōo predictā cōclusionē z regulā huius tex. nō ꝓcedere in filio posthumo, q̄ bñ pōt sub quacunq; condi. institui, dūmodo talis cōditio purificetur ante eius nati uitatem. l. cū posthumus heres sub cōditione. z. l. posthuma. cū gl. ff. de lib. z posth. z rō est q: posthumus donec est in vtero nō rūpit testū. aliꝭ nascat. l. i. z. ij. j. de post. here. insti. sed iste post humus natus nunq; se ꝓteritū reperit igit⁹ &c. Ita expresse limi tat Bal. hic in. iiij. oppo. p alias ratiōes de quib⁹ hic p eū. z idē Bal. hic. in. ix. opp. sequit Paul. de ca. hic in. iij. col. ℈ de Bald. mētionē nō faciat. Et idē tz Alex. hic in pe. col. in ꝓn. nullā de Bal. z Pau. de ca. facies mentionē. ¶ Tertio limita nisi cōdi tio casualis vel mixta sub qua institut⁹ est filiꝰ nat⁹ viuo adhuc testatoꝛe purificet. q; tale testū recōualescit salte de equitate p toria: si ille filius ꝓteritꝰ moriat. z in illo testō sint instituti ve nētes ab intestato. arg. l. posth. in ꝓn. in ver. idē z circa. ff. ō in iu. rup. scōm Ang. z plent⁹. d. Alex. hic. quicquid teneat Pau. de ca. z tu vide in simili tex. in. l. etiā. §. si patronus. ff. de bon. lib. ¶ Scōo principaliter pōdera tex. ibi q̄ē in potestate habebat ex quo elice duo principaliter. † Primū ē q̄ mater vel auus ma ternus bñ possunt instituere filiū sub cōditiōe casuali vel mixta dato q̄ in eius defectū nō exheredet. Ratio q; eoꝝ ꝓteritio habeꝫ ꝓ exheredatione. z ita est tex. in. l. i. z. ij. vbi dixi. §. eo. nam mater vel auus maternus nō habēt filios in potestate. Et istud de matre vel linea materna indubitanter procedit considerato tēpore. C. z. ff. quo iure. vt dixi, ꝓteritio materna, habetur ꝓ exheredatiōe. verū quia hodie exequata est linea paterna z ma terna de iure auten. hodieq; ꝓteritio matris annullat etiā testa mentū. §. aliud quoq; capitulum. in auc. vt cum de app. cogno. mētum. §. aliud quoq; capitulum. in auc. vt cum de app. cogno. mētum. §. aliud quoq; capitulum. in auc. vt cum de app. cogno. mētum. Ideo Ang. in. l. reprehendenda. j. co. tenuit q̄ iste. ll. hodie sint correcte. Sed. d. Alex. hic in vlti. col. tenet oppositū. eo quia. d. §. aliud quoq; capitulū. loquit de ꝓpria ꝓteritiōe, q̄ filiꝰ nul lo modo est institut⁹: sed ista iura loquūtur q̄ est institut⁹ sub cōditione casuali vel mixta. z ista non est oīmoda ꝓteritio. vt dicā statim in glo. Et ꝝ ipse nō dicat, adde qō Ang. met. hic in dicā statim in glo. Et ꝝ ipse nō dicat, adde qō Ang. met. hic in vlti. col. in lec. flo. sibi ō directo cōtrarius firmat istā opi. z alleg. ff. de vulg. z pu. ¶ † Scōo elice ex eo tex. qō pī pōt instituere si liū emācipatū sub quacūq; cōdi. et casuali vel mixta. Ratio est q̄ Bar. z doc. q̄ emācipat⁹ ꝓteritꝰ nō habet ius dicēdi nul lū. sed ius cōtra tabulādi. Ideo cū pēdēte cōditione habeat ſm ius cōtra tabulādi. Ideo cū pēdēte cōditione habeat ſm tab. l. §. §. si sub cōditiōe. z. l. si sub cōditione. ff. de bo. pol. ſm tab. tab. l. §. §. si sub cōditiōe. z. l. si sub cōditione. ff. de bo. pol. ſm tab. merito sibi nō cōpetit cōtra ta. Adde ad istō no. tex. in. l. iij. §. si sub ea. ff. de bo. pol. cōtra ta. z ibi dicit tex. q̄ valet testamētum: z q̄ pendente condit. potest agnoscere bono. pol. ſm tabul. que tribuit. ratio, q̄ in extraneo deficiente cōdi. nil esset habituruꝫ, secus in emancipato. l. si qs ita heres instituatur. cum glo. ff. de here. inſ. ſm Cy. hic in vlt. q. z Pau. de ca. in. j. co. Et lati⁹ Bar. in. d. l. j. §. si sub conditione. ff. de bon. pol. ſm tab. ¶ In tex. ibi iure testatus nō videt. Adde, z sic testamentū vsq; ab initio est ipso iure nullū: prout expresse dicit tex. in. l. lucī⁹. ff. de cōdi. z de mon. z in. d. l. suus quoq;. in ꝓn. z ideo ab intestato succedit fili us ſm verū intellectū gl. fi. † Et sic correlarie no. ex isto tex. q̄ li cet stet per filiū quominus impleat ꝙditionē migtā sub qua est a institutus, q̄ tamē nō potest adire ab intestato, ex quo vt dixi, testamentū a ꝓn. nō valuit qō est cōtra opi. Bal. relatā in gl. z. in gl. fi. de quo dicet infra super gl. j. ¶ Hl. j. in ꝛbo nō erat, di uidit i. vj. partes principales. In prima declarat tex. In scōa q̄ est ibi. z sic no. glo. colligit nota. ex tex. quod hz tres partes. In b tertia que est ibi. z sic exheredatio glo. remouet cōtrariū qō sta tim inducam. In quarta que est ibi quid antē de nepote. gl. for mat. q. In quinta ibi: Bul. tū distinxit. gl. reprehendit quādā di stinctionē Bul. In sexta z vltima q̄ est ib⁹: hodie vero. gl. remo uet aliud ꝓtrarium fatēdo illud. ¶ † In tertia parte gl. vt dixi remouet ℈ū: nā tex. vult q̄ filius in ptāte possit institui sub cō ditione casuali vel mixta. dūmodo in defectū cōditionis exhe rederetur: z sic pater pōt instituere filiū hoc modo. Instituo filiū si nauis ex asia venerit: z si non venerit ei exheredo. z vult q̄ va leat exheredatio facta sub ista cōditione, si nauis ex asia venerit. cōtra exheredatio debet fieri pure. z si fit sub condi. vitiosa est. z nō valet. l. iij. §. pure. alle. in gl. z ratio est, q̄ filiū certo iudicio re moueri debent ab hereditate patris: nō aūt ꝙditionaliter. l. sub conditione. ff. de bo. pos. contra tab. gl. respondet q̄ si exheredatio fiat de per se ō pōt cōditionaliter fieri. Ita loquitur cōtra c rium. ratio. q̄ vt dixi filius tunc nō esset sub certo iudicio remo tus: sed si precedat institutio cōditionalis, certe in defectū illius cōditionis bene potest filius exheredari. Ita loquit hic tex. ra tio. q̄ tunc certum est iudicium patris: q̄ nullo casu pōt esse ꝑte ritus. nam si cōditio eueniat erit institut⁹: si ꝺcta declarat erit exhere d datus. Istud est qō voluit dicere glo. hic. z ita declarat Lyn. in ꝓma z scōa oppo. z Bal. in. viii. ¶ In quarta parte gl. ibi q̄ aūt de nepote. ꝓ. cui[e] intelligentia reassumo in dubiū: q; pal ſus est disputabilis, nunq̄ nepos[e] quē nemo ꝑcedit in gradu, z sic est su⁹, pōt institui sub cōditiōe casuali vel mixta: dato quod in defectū non exheredet: an vero testamētū sit ipso iure nullū: put z in filio in ptāte. gl. hic tenet q̄ nō possit. z idē tenet Cy. hic in. v. q. Bar. Salic. z Paul. de ca. z gl. z Bar. in. l. sed z si in e cōditione. §. nepotes. alleg. in glo. Et dicit Fulg. z Raph. cu. quamuis ipsi legendo oppositum teneāt, qō ista ꝓma opi. est te nēda in iudicādo. ¶ Pro ista cōmuni sententia videt stringe re fortiter tex. in. d. §. aliud quoq; capīm. i auc. vt cū de ap. cog. quē tex. alleg. originaliter Bal. hic. in. vj. oppo. vbi est tex. q̄ si cut ꝓteritio filij i potestate vitiat ipso iure testamētū: ita etiā ꝓteritio nepotis obtinentis ꝓmū locū, z sic q̄ est suus. Facit l. si. in vers. sancimus. C. de lib. prete. Sed respōde quod loquitur quando nepos[e] est omnino ꝓteritus. z sic loquit de mera ꝑte e rītione. secus est quando nepos est institutus sub cōditione ca suali vel mixta q̄: tunc non est mera ꝓteritio, sed mixta cū isti tutiōe. Ratio est q̄. l. magis habet odio omnimodā ꝓteritionē quam istā, que est mixta: patet q; si filius sit omnino ꝓterit⁹ nō habet bo. pol. scōm tab. z tamen si sit institutus sub cōditiōe ca suali: nec in defectū exheredatus: tamē ea pēdēte habet bo. pol. secūdum tab. l. iij. §. si sub ea. ff. de bo. pol. ſz tab. Ita in simili re spondet Bar. hic in. v. oppo. ¶ Scōo p ista parte stringit tex. in. l. posthumoꝛū. ff. de iniu. rup. circa mediū ibi: sicut ipsius filiū. z ibi probat plus tex. quod si tēpore testamēti nepos nō obti neat ꝓmū locuꝫ. q; tamē viuo testatoꝛe posset pater ꝓmoꝛi. f ideo etiā tūc debet istitui vel nominatim exheredari sicut filiꝰ. Et per illuꝫ tex. videtur confundi tertia opinio quā ponit Bal. hic in. vj. oppo. qui cōſyderat q̄ō aut nepos tempoze cōditi te stamenti obtineat ꝓmū locū: z tūc nō possit institui sub con di. casuali vel mixta: sicut nec filius. aut nō obtinebat ꝓmū lo cū tempoze cōditi testamēti, licet postea viuo adhuc testatoꝛe ceperit obtinere: z tunc bene pōt institui sub ꝙditiōe casuali vel mixta. eo q̄ ꝓncipium est multum ꝛsy derādū. Et dicit Pau. de ca. q̄ ista est pulchra cōsyderatio. Sed ante Bal. ista fuit di stinctio glo. nostre. Sed hec distinctio cōfunditur per illā tex. z per tex. in. d. §. nepotes. ver. redigantur. non violando literā. vt ibi facit gl. Tamen respōde. ad. d. l. posthumoꝛ. q̄ dictio sicut⁹, f ibi posita nō facit omnimodā similitudinē quo ad omnē qualitatem in ꝑcie. vt dicit glo. alleg⁹ in scriptura. sancta in. l. si cuꝫ venderet. §. fin. ff. de pigno. actio. z. in. l. si cū exceptiōe. §. quod si homo. ff. q̄ō met. cau. Et ꝓz cū tex. ibi loquat de nepote nō te nēte primū locū tpe testamēti: quē cōstat sub quacūq; cōdi. isti tui posse. vt est tex. in. d. l. sed z si i ꝙditiōe. §. nepotes. ergo ꝙstat

a ☞ Ratio diuersitatis. adō Pe. Christ. ibi. z io. a fa. in. §. heres. in sti. de here. insti. ¶ Illa exheredatio. Nihil facit: quia sicut institutio non valet post mortem. glo. z doc. in. l. extraneum. §. de her. instī. ita nec exheredatio. §. i. insti. de his qui sunt sui vel alie. iur. Purp.

b ☞ Ponebatur. Respōde ꝓmo ad. §. pater. quia ibi pater viuebat. z ita nō facit. Ad l. ꝓponebatur. respōde, quod ratio illius fictionis est quia peculium nō videtur exīsse illo casu, sed mansisse in bonis patris. ita text. ibi vers. sed cum nihil. Purp.

c ¶ Successoꝛes. adde appellatione successoꝛis in dubio de quo intelligit. viō bal. in. l. emptorem. i pe. co. ℈i. quid si instī. m. C. locat. Jo. de imo. in. l. qō ꝺda. l. ij. in vl. col. ff. de ꝛb. ob.

d ☞ De filio captiui. Ibi propter fictionez postliminiū. ita textus in. §. si ab hostibus. insti. de pat. pot. ¶ Purp.

e ¶ Filius in dubio. Adde Bal. in. l. ij. C. de patr. pote.

[a] Ista so. Respōde planius, quia cuz loquat in materia indifferēti, que cōpetit tam masculo quam femine. l. qua etate. ff. de testamen. dictio fi quis, potest etiā cōprehēdere. Jaſ. l. i. si quis maior. §. de transi. ¶ Purp.

[b] Per dictionē si qs. adō Rap. ſul. in consi. xlvii. inci. ser Mi. cōtra ser Stephanū. ¶ Nunquid nepos. Adde pau. de ca. i. l. posthu. de ino. test. Bal. instit. ō exhe. lib.

[c] Quando nepos. Alex. v. colum. ver. i specie. sed plani⁹ respō de quod ibi loqtur de nepote na sciturο, ergo nō potest tex. intelligi quod necessario esset institutꝰ dus sub cōditiōe potestatiua. naz esset contra. l. si sub conditione. §. nepotes. de he re. insti. vide ista responsa ad arg. sequens. Purp.

[d] Dictio sicut. Adde bald. in. l. edita. C. de eden. Abb. in. c. inqui sitiōi. de acc. ant. de bu. in. c. pisanis. de rest. spo. Lud. ro. in consi. ccxxx. icip. ꝓsup ponitur primo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Clausula seques. adde bar. i l. ff. de reb. du. bar. l. l. prop. la. ff. vi bo. rap. bal. l. l. j. C. de lib. pt. ipe. n. de depo. in §. j. ℣. xj. Jo. de imo. i. c. 1. ℣ pact. Bo. i. c. j. ℣ post. pla. li. vj. bar. §fi. v. als. iij. inci. an ge. idē Bar. §fil. lxxxij. inci. i feti contingētia. Lu. ro. §l. cxxix. inci. licet magna apō me fuerit dubita tio sp. idē Ludo. ro. §l. cx. inci. qō cōsultatiōis pro ponite. i ca. bulg.

b ☞ Adducit tex. Sed nihil valet, q hic q̄rim⁹ an ab ipo principio testm̄ sit nullum, q̄n̄ suus instituit sub ꝺditione casuali, vel mixta, put tz glos. ma. hic: z Jal. §. iij. no. Sed caue, q imo ille tex. extē dit ad filiū. Alle. in col. pe. ℣. que ern alio modo.

c ☞ L. suus. Rīde ad l. §n⁹. q in telligitur de suo large z ipropie. Jal. in. l. q se pa tris. col. j. versꝰ. z sic. §. vnde lib. Purp.

d ¶ Nullus pt diʒ aci iij⁹. adde q dicane sui. vide gl. ij. in. c. ſt u deat. l. dif. bar. in. l. a ita qs promiserit. in §. e. l. de ver. obl. z q̄n veniant ap pellatiōe suoꝝ. vio diffuse p fel. i. c. decetero. i fi. vlt. col. de testi.

e ☞ Tollitur. Nō tollit, q. altō est q̄rere an quis vt extraneus, an qs b vtꝰ⁹ posset in stituī sub ꝺditione. Et ponde ra p Alexā. ꝺ. §. sciendū. dū dicit filiū sub cōditio ne ptātiua, vt ne potē sub ꝺditio ne, ꝺz intelligi ō oi, ēt nō potesta tiua, cū vel. inter diuersa ponatur glos. in rubri. ff. si ag. vec. vel em phyt. petat.

c Purp.

qō illa dictio sient, nō pōt facere oīmodā relationē in qualitate.

¶ Tertio p̄ista parte videt stringere, q. rō quare si filius in potestate instituat sub conditione casuali vel mixta debet in defectū exheredari, est q. alias deficiēte cōditione reperiret se pretēritū. z pteritio annullat testamētū, istamet rō militat in nepote qui obtinet primū locū. z sic qui est suus: q. etiā si reperiat pretērit⁹ ipso iure annullat testm̄. ꝺ. l. posthumoꝝ. Alias vana fuit⁹ set positio galli. qui instituit q. nepos ita debeat institui vl ex heredari sicut filⁱ. l. gallus. ff. de lib. z posth. Nec ad hoc potes respōdere put. §. respōdi primo argumēto: q. q̄n nepos qui obtinet primū locū repit se pteritū, q. annullat ipso iure testm̄: verū est quādo reperit se oīno pteritū, q. nō est hic, cū hic non habeat respectus ad tps future pteritiōis. ¶ Quarto p ista parte pōt adduci aliud fundamētū. nā filius emancipatus ideo pōt institui sub cōditiōe casuali vel mixta: quāuis in defectū nō exheredet: ℞ bar. z doc. hic: eo q. emācipatus pteritus nō hz ius dicēdi nullū: cū sit incognit⁹ a iure ciuili: ℞ hz ius cōtrabulādi. Jō cū pēdente ꝺdi. habeat fm tab. l. §. j. si sub conditiōe. ff. ꝺ bo. pos. fm tab. z. l. iij. §. si sub ea. ff. de bo. pos. ℞ tab. Ideo nō pōt habere ℞ tab. fm ista rōnē Bart. z doct. sequit⁹ q. nepos suus nō possit institui sub cōdi. casuali vel mixta: nisi in defectū exheredet: q. nepoti suo nō cōpetit pēdēte cōdi. bo. pos. fm tab. q. iura palleg. loquunt⁹ in filio emācipato. z sic non hīt locū in filio vel in nepote q. sunt in potestate. Et si dicat q. imo in nepote in ptāte est decīum q. pēdēte cōdi. casuali sub qua est institutus, q. interim habet fm tab. l. in. ꝺ. l. iij. §. si sub ea. in verſic. sed z si nepos. vbi ꝺz q. si nepos sub hmōi cōdit. sit scriptus heres. q. idē erit dicēdū. Respondeť q. loquit⁹ in nepote emancipato. Nec ob. q. dicit Fulg. z. ꝺ. Alex. hic, qui adducunt illū tex. pro parte cōtraria: q. si ille tex. loqueret in nepote emancipato, esset superfluus. q. ille casus satis fuisset decīus per id q. ꝺctū erat. §. ꝺe filio emācipato. nā certe nō est incongruū q. illud q. primo fuit decīum in filio emācipato decidit postea in nepote emācipato. patet in. l. gallus. §. idem credendū. ff. de lib. z posth. Et q. ill: verſ. loquatur in nepote emācipato probatur per illam aduersatiuā sed z si nepos. nam de natura aduersatiue est facere repetitionē qualitatū que sunt in p̄cedenti oratiōe, cum sit dictio coniunctiua. Ista est doctrina notabilis Bal. vbi per hoc pulchre infert ad statutū: in. l. omnes populi. in. xv. col. ff. de iusti. z iure. per gl. notabilem in. §. item lapilli. insti. de rerū ꝺuī. sequit ꝺ. Alex. ꝺcēs hāc doctrinam nō reperiri alibi. in. l. si filius a pa re. in p̄in. in. q̄. col. ff. de lib. z posth. z Pe. de anc. in cōmēto. c. canonū statuta. in ver. q̄rit ertiā Bal. vtra vnū statutum. de consti. ergo qualitas emācipationis posita in p̄cedenti oratiōe intelligit repetita in illo verſic. sed si nepos. p̄elertim cum ibi sit aduersatiua iuncta cū copula. iuxta gl. in. l. sed z si lege. in p̄in. cū similibus. ff. de peti. here. Bart. in. l. hoc amplius. §. de his aūt. ff. de ꝺam. infec. Confirmatur: q. clausula sequēs simpliciter posita ꝺclaratur secūdū p̄cedentē. l. vtrū. ff. de pertio. hered. z. l. sete. §. Caio. ff. de fund. instruct. ¶ Quinto facit q. sequeret maximū absurdū, q. nepos qui est suus, z sic obtinet primū locū, si instituit⁹ sub cōditione casuali vel mixta: z non est in eius defectū exheredatus, esset omni remedio destitutus. naz non haberet ius dicendi nullū si vera esset opi. cōtraria: ité nec cōtra tab. q. non ꝺatur institut⁹ sub cōditione casuali vel mixta sed omino pteritus. l. sub cōditiōe. ff. de bo. pos. cōtra tab. ℣ tē nec fm tab. vt. §. ꝺemonstrau. Et sic in casu isto suitas in nepote esset inanis cōtra putiōnē galli. z. l. velleie. z omnia iura mūdi. Dñ potes ꝺicere q. imo cōpetit fm tab. per. l. ij. §. si sub ea. in verſic. sed z si nepos. vbi ꝺz q. si nepos sub hmōi cōdit. sit heres. q. idē erit ꝺcēdū. Respondeť q. loquit⁹ in nepote emancipato. Nec ob. q. dicit Fulg. z. ꝺ. Alex. hic, qui adducunt illū tex. pro parte cōtraria: q. si ille tex. loqueret in nepote emancipato, esset superfluus. q. ille casus satis fuisset decīus per id q. ꝺctū erat. §. ꝺe filio emācipato. nā certe nō est incongruū q. illud q. primo fuit decīum in filio emācipato decidit postea in nepote emācipato. patet in. l. gallus. §. idem credendū. ff. de lib. z posth. Et q. ill: verſ. loquatur in nepote emācipato probatur per illam aduersatiuā sed z si nepos. nam de natura aduersatiue est facere repetitionē qualitatū que sunt in p̄cedenti oratiōe, cum sit dictio coniunctiua. Ista est doctrina notabilis Bal. vbi per hoc pulchre infert ad statutū: in. l. omnes populi. in. xv. col. ff. de iusti. z iure. per gl. notabilem in. §. item lapilli. insti. de rerū ꝺuī. sequit ꝺ. Alex. ꝺcēs hāc doctrinam nō reperiri alibi. in. l. si filius a pa re. in p̄in. in. q̄. col. ff. de lib. z posth. z Pe. de anc. in cōmēto. c. canonū statuta. in ver. q̄rit ertiā Bal. vtra vnū statutum. de consti. ergo qualitas emācipationis posita in p̄cedenti oratiōe intelligit repetita in illo verſic. sed si nepos. p̄elertim cum ibi sit aduersatiua iuncta cū copula. iuxta gl. in. l. sed z si lege. in p̄in. cū similibus. ff. de peti. here. Bart. in. l. hoc amplius. §. de his aūt. ff. de ꝺam. infec. Confirmatur: q. clausula sequēs simpliciter posita ꝺclaratur secūdū p̄cedentē. l. vtrū. ff. de pertio. hered. z. l. sete. §. Caio. ff. de fund. instruct. ¶ Quinto facit q. sequeret maximū absurdū, q. nepos qui est suus, z sic obtinet primū locū, si instituit⁹ sub cōditione casuali vel mixta: z non est in eius defectū exheredatus, esset omni remedio destitutus. naz non haberet ius dicendi nullū si vera esset opi. cōtraria: ité nec cōtra tab. q. non ꝺatur institut⁹ sub cōditione casuali vel mixta sed omino pteritus. l. sub cōditiōe. ff. de bo. pos. cōtra tab. ℣ tē nec fm tab. vt. §. ꝺemonstrau. Et sic in casu isto suitas in nepote esset inanis cōtra putiōnē galli. z. l. velleie. z omnia iura mūdi. Dñ potes ꝺicere q. imo cōpetit fm tab. per. l. ij. §. si sub ea. in verſic. sed z si nepos. vbi ꝺz q. si nepos sub hmōi cōdit. sit scriptus

Universidad de Deusto
Biblioteca

de ver. obli. Sexto modo resp̃detur q. d. ſ. cñ aũt. p̃cedit in cõditione que nõ eſt oĩno incerta: q̃ incerta q̃n̄, ſed certa. an. l. j. ff. de cõdi. ⁊ dem. q̃ nihil eſt. Pro iſta parte etiã bene facit tex. in d. l. oĩmodo. in p̃in. in verb. inofficioſum. vel alio modo ſubuertẽdum. vbi patet q̃ p̃onidetur nõ ſolum quãdo querela habet locũ cõtra teſtũ: ſed etiã q̃n̄ aliter ſubuerti põt. ergo ſimiliter de bet intelligi. d. l. q̃n̄ in p̃rioribꝫ. que venit ad eius interpretatiõnem. Tamẽ iſte tex. nõ multũ ſtringit, vt patet ex relatis. ſ. maxime ſm. d. Ant. de but. ¶ Cõclude ergo verã eſſe ſniam Bart. q̃ ſi hodie filius in poteſtate inſtituatur ſub cõditio. caſuali vel mixta nec in defectũ exheredet, q̃ hodie vꝫ teſtamentũ. q̃z talis cõditio vſq; ad concurrẽtẽ quãtitatẽ legitime reſicitur. Et ſi di cas quid erit de reſiduo hereditatis. Ang. hic in vlt. col. in lect. Florẽ. refert Bart. tenere q̃ in reſiduo expectetur conditio. ⁊ male ſcõm eſt. cum in oẽm euentũ filius ſit habiturus totũ: etiã ſi conditio deficiat, cũ teſtator non poſſit decedere p̃o parte teſtatus, ⁊ p̃o parte inteſtatus. vnde fruſtra expectaret cõditio cuius euentus nihil poteſt operari. l. aliquãdo. ff. ad Uelle. Allñ nihil tãgunt. Tu aduerte q̃ deciſio Ange. procederet q̃n̄ nullus eſſet datus coheres vel ſubſtitut⁹ ipſi filio. ſed quãdo eſt data coheres vel ſubſtitutus filio: credo quod tũc Ang. male dicat, q̃ tũc debeat expectari cõditio: ſi teſtator non poſſit tunc decedere p̃o aliqua parte inteſtat⁹. ⁊ ita in ſpecie tenet Paul. de ca. in. d. l. ſuus quoq; in p̃in. in pen. col. licet de Ang. nullaz mẽtionem faciat. ⁊ ita decidit tex. in. d. l. ſcimus. ſ. cum autem.

¶ Quid autẽ eſſet in conditione caſuali vel mixta adiecta, in teſtamẽto matris, an reſiciatur hodie. Et quid in conditione ſi filiꝰ voluerit. remitto te ad. d. Alex. hic: poſt Bar. ⁊ alios in. l. ſi mater. in p̃in. ff. de vulg. ⁊ pup. ¶ Limita cõclusionẽ Bar. que eſt vera ⁊ cõis: vt nõ p̃cedat quãdo filius in poteſtate eſſet inſtitutus ſub cõditiõe turpi vel reprobata a iure. q̃ dato etiã q̃ eſſet poteſtatiua tamẽ hodie nõ reſicitur. imo vitiat inſtitutionẽ q̃ patet. quia licet alias cõditiones turpes tanq̃ de iure impoſſibiles reſiciãtur. l. cõditiones. la. ff. de condi. inſtit. l. obtinuit. ff. de cond. ⁊ dem. ⁊ l. reprehendẽda. ſ. eo. tamen quando adiiciuntur in inſtitutione filij in poteſtate nõ reſiciuntur. imo vitiãt inſtitutionẽ. tex. eſt in. l. ſi filius. ff. de condi. inſti. que. l. hodie remanet immutata ſm Bal. hic in. ĩ. col. ⁊ Paul. de ca. in. d. l. conditiones. qui reputat hoc not. dignũ. ¶ Scõo notabiliter limita q̃ cõditio caſualis vel mixta hodie reſicitur de inſtitutiõe filij in poteſtate vſq; ad legitimã. iſtud, p̃cedit quãdo remota cõditiõe diſpoſitio remaneret in ſua eſſentia: ſecus ſi remota 2ditione etiã remouetur ſubſtãtia diſpoſitionis. tũc conditio nõ reſicitur etiã hodie de inſtitutione filie. vñ ſi pater relinqueret filie in poteſtate mille p̃ dote q̃ dos nõ põt eſſe ſine matrimonio. l. ſi. C. de do. p̃miſ. certe nõ poſſet habere illa mille niſi ſequuto matrimonio: nunq̃ illa cõdi. matrimonij reſiceret hodie: certe nõ, imo oporteret eã expectari ſ3 Ang. hic in vlt. col. in lec. ño. ſubſiciẽte idẽ eſſe ſi pater relinqueret veſtimẽta vidualia filie. q̃ remota viduitate corrueret ſubſtãtia diſpoſitiõis. vt refert Ang. q̃ dũ ita. q. ſibi de facto occurriſſet q̃ Bal. frater ſuus ita conſuluit: nec aliud allegat. Concludit ergo Ang. q̃ ſi pater relinquat filie in poteſtate mille p̃ dote, q̃ illa mille nõ debeant ſtatim, ſed demũ ſequuto matrimonio. ⁊ q̃ illa conditio nõ reſicit etiam hodie. ⁊ ſic iſto caſu nõ habet locum. d. l. q̃n̄ in p̃rioribus. ⁊. d. l. ſcimus. ſ. cũ aũt. Refert ⁊ ſequit Jmol. reputãs notabile. in. d. l. ſuus quoq; in p̃in. Iſte eſt pulcher ⁊ vtilis paſſus. Ad de licet Ang. non dicat q̃ tenet ſingulariter Bar. in. l. titio cẽtum. ſ. titio genero. in vlt. col. ff. de cond. ⁊ demon. vbi tenuit et multũ ſignãter ⁊ q̃ ſtante ſtatuto q̃ exiſtẽtibus filijs maſculis filie femine non ſuccedãt, ſed debeãt dotari a patre, ⁊ eſſe cõtente dote: ſi pater in teſtamẽto relinquat filie p̃ dote: filia mortuo patre nõ debebit ſtatim habere relictũ p̃ dote: ſed differt in diẽ nuptiarũ: nec talis dilatio aut talis conditio ſi nuptie ſequãtur reſiciunt̃ per. d. l. q̃n̄ in p̃rioribꝫ. ⁊ mouet Bar. q̃ ſm oẽs ſtatutũ põt diminuere legitimã in q̃ntitate. ſed nõ in totũ tollere: vt ibi per eũ. Sicut ergo ſtatutũ põt minuere legitimã in q̃ntitate non põt diminuere in tpe: vt ſic dos q̃ ſuccedit loco legitime non debeat niſi in diẽ nuptiarũ. ⁊ nõ añ. Idẽ tenet Jo. de imo. ibi in effectu cũ aliquali modificatiõe. Sequit̃ do. Fran. de are. in con ſi. xliij. inci. placet mihi cõclusio cõſultoris. Idem tenet Paul. de caſt. in. d. l. quoniã in p̃rioribus. Raph. cu. in cõſil. cxxv. inci. domi. Anton. de Verona. do. Abb. in conſi. xcij. in. ĩ. vol. incip. illi indubitari iuris eſt. do. Alexan. in conſil. lxvij. in. ĩ. vol. incip. circa premiſſam conſultationem preſuppono. in pen. colum. Sed aduerte q̃ licet iſte paſſus ſit dubius, tamen in puncto iuris puto q̃ illa deciſio Bart. non ſit vera. nam p̃cederet quando ſtatutũ ita expreſſe diſponeret. ſed ex quo ſtatutum ni hil diſponit circa grauamẽ dilationis temporis, ⁊ tale ſtatutũ multũ operaret cõtra ius cõmune: q̃ exiſtentibus maſculis feminas excludit cõtra. l. maximũ vitiũ. ĵ. de lib. p̃et. certe dicendũ eſt q̃ iſte caſus tanq̃ relictus a ſtatuto relinquat̃ in diſpoſitione iuris cõmunis. l. cõmodiſſime. ff. de libe. ⁊ poſthu. l. ſi cum dotem. ff. ſolu. matri. ſed ius cõmune diſponit q̃ omnis cõditio reſiciatur de legitima. d. l. quoniã in p̃rioribus. Sed aduerte q̃ Bar. volunt inducere hoc modo. nã ex quo ſtatutũ diſponit q̃ debeat dotari: ⁊ dotatio non poſſit fieri ſine matrimonio. l. ĵ. ff. de iure do. ⁊. d. l. ſi. C. de dotis p̃miſ. per cõſequens ſtatutũ voluit inducere dilationẽ in tẽpus nubilis etatis. ⁊ certe ſtatutũ potuit diminuere in tpe, ſicut põt in quãtitate. ¶ Item contra Bar. tenuit Bal. in. l. ſancimus. la. ĵ. C. de nup. motus fortiori ⁊ ſtrictiori fundamẽto. nã dicit q̃ equiparatio Bart. in p̃posito nõ eſt bona: dũ dicit Bar. q̃ ſicut ſtatutũ põt diminuere legitimã in q̃ntitate, ita põt diminuere in parte tpis, ad hoc vt dos nõ debeat niſi in diẽ nuptiarũ. nam cũ hic dos ſit collata in tpe incertũ: ⁊ poſſet cõtingere quo filia mozereſ anteq̃ eẽt nubilis etatis: certe ſi decederet ante iſtud tẽpus incertũ, nil trãſmitteret. per. l. vnicã. ſ. ſinaũt aliqd ſub cõditione. C. de cad. tol. ⁊ iſto modo p̃uaret tota dote ⁊ ſic legitima. vñ hic non agit̃ de ſola diminutiõe. imo põt agi de p̃uatiõe totius. Et iſtã opinionẽ cõtra Bar. tenet late. d. Alex. ſibimet contrarius in conſil. ly. in ĩ. vol. q̃ inci. viſo titulo queſtiõis in antep. co. 2 pen. facit optime quod diſputãdo determinauit Richar. mal. crem. cuius diſputationẽ ſequunt̃ Bal. ⁊ Cy. in. l. ſancimus. la. ĵ. C. de nup. vbi querũt ſtãte dicto ſtatuto q̃ pater filie in poteſtate etatis infantis relinq̃at titulo inſtitutionis mille ſi nupſerit. nñq̃id talis q̃ãtitas moztuo patre debeatur ſtatim filie infanti anteq̃ nubat, reiecta illa cond. ſi nupſerit. determinant q̃ ſic: q̃ cum dos ſuccedat loco legitime, ſicut ꝺ legitima reſiceret illa 2ditio: ita de dote. ⁊ in hoc ius cõmune interpretatur ius ſtatuarium, vbi plene p̃ eos. ⁊ illã deciſionẽ refert ⁊ ſequit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teſtamẽtis. ſup Rubrica in ver. ſcire debes. q̃ Richar. ſequitur Alb. de ro. in. ĩ. parte ſtatu. in. q. citñ. inc. adhuc ex codẽ themate. Non omitto etiã q̃ ipſemet Ang. in conſil. cxx. quod incip. domina Antoniana quondam Blaſij. alias eſſet in conſ. cxix. tenet q̃ ſi p̃ inſtitutis filijs maſculis relinquat filie ſi nupſerit, ꝺ teſtamentũ ſit nullũ. ⁊ q̃ conditio nedũ nõ reſiciatur, vt dicit Bart. ſed q̃ filia tanq̃ inſtituta ſub conditione mixta, cum non ſit exheredata, tanq̃ preterita dicet teſtamentũ nullũ: per hũc textum. ⁊ ſic pondera q̃ Ange. ibi tenet cõtra cõclusionem glo. ⁊ Bar. quia ſupra dixi cõmunẽ, q̃ cond. non reſiciatur vſq; ad legitimã. ⁊ in hoc male tenet, vt in ſuperioribꝫ firmani.

¶ Tertio notabiliter limita concluſionẽ Bart. ⁊ magis communẽ q̃ cõditio caſualis vel mixta apposita in inſtitutiõe filij reſicitur ipſo iure vſq; ad quantitatẽ. Iſtud p̃cedit quãdo filius acceptat legitimã ſuã. ſi aũt filius nõ vult habere legitimã, ſed renuntiat, ⁊ pater reſtituiſſet filio in legitima. nam debes ſcire, q̃ pater non ſolum poteſt ſubſtituere pupillariter filio ſuo pupillo, eo q̃ ſubſtitutio pupillaris eſt commodũ filij. l. ex tribus. cum gl. notabili. C. de inoffi. teſta. imo poteſt in legitima filij eo caſu quo nõ vult ſuccedere, ſubſtituere vulgariter. l. ſi poſthum⁹. ĵ. q̃ vulgo. vbi doct. ff. de lib. ⁊ poſthu. Iſto ergo caſu quando legitima puenit ad ſubſtitutũ, certe cõditio nõ reſicitur de legitima: quia illud quod concluſum eſt conditionẽ reſici de legitima, p̃cedit filio acceptante legitimã. ſecus ſi renuit, ⁊ perueniat ad ſubſtitutũ. iſtud, phaĩ per optimũ ſiẽ. nã cõditio reſicit de legitima patroni, verũ eſt ſi patronus acceptat, ſed ſi pueniat ad ſubſtitutũ patroni, nõ reſicit. tunc tex. eſt in. l. cũ patronus. ff. de leg. ĩ. ⁊ ibi in ſpecie ſolus Paul. de ca. in vtraq; l. notat illũ tex. p̃o limitatiõe. d. l. q̃n̄ in p̃rioribus. ⁊ eorũ que trahunt hic, ⁊ in lect. Bonoñ. reputat eſſe no. dignũ. dixi in. d. l. q̃n̄ in p̃rioribus. vbi etiã Paul. de ca. in vlti. col. idẽ tenet. Facit ibi in ſimili text. in. l. ſi fundũ per fideicõmiſſum. ĵ. ſi. cũ. l. ſeq. ff. de leg. ĵ. ¶ Quar to limita p̃dictam cõclusionẽ Bar. p̃cedere quãdo perſona filij inſtituti ſub condi. caſuali vel mixta eſt certa. nã talis conditio bene reſicit vſq; ad legitimã ſuã. ſi aũt perſona filij ſic inſtituta nõ eſſet certa, ſ3 certificãda ex aliquo futuro euẽtu, z ille euẽtus nõ contingeret. certe q̃ tunc filius eſt preteritus. teſtamentũ eſt nullũ ⁊ cõditio nõ reſicit. Ita ſubtilr collige ex eo q̃ dicit bart. hic in. q. quã dicit ſibi euenijſe de facto ⁊ cõſuluiſſe contra Ray. de patre q̃ inſtituerat poſthumũ ſi naſceret, ⁊ intraret monaſteriũ ⁊ q̃uis illa talis cõditio cenſet poteſtatiua, ſed nõ facilis vt declarat Bart. in. l. ſi. in ſi. ff. de condi. inſti. certe ſi naſceatur filia ſed non intret monaſterium, conditio non reſicitur. q̃ conditio reſiceretur quãdo eſſet adiecta perſona filij certa. ſed hic erat incerta, ⁊ certificanda futuro euentu, ⁊ tũc nõ reſicit, ſed filia tanq̃ preterita in caſu omiſſo a teſtatore annullat teſtamẽtũ. p. l. commodiſſime. vbi idẽ notãt Bart. Ang. Jmol. ⁊ ꝺ. Alex. ff. de lib. ⁊ poſthu. ſequit̃ ſimpliciter Ang. hic in vlti. col. ⁊ do. Alex. hic q̃uis cõtrarium tenuerint Raph. Fulg. hic ⁊ Paul. de ca. hic. ⁊ male: vt

male. vt per d. Alex. ⁊ cum Bar. vſ ẽt trãſire Bal. hic. in. ĩ. col.

¶ Sĩ. in verbo nõ phiberis. quã diuidio i quatuor ptes principales. nã cũ tex. in ſi. dicat ⁊ tõ nõ phiberis adire ⁊ non declarat vtrũ ex teſtõ an ab inteſtato. gl. in. ĵ. pte refert opi. hẽ nerij q̃ tenebat q̃ filiꝰ ex teſtõ ſuccederet. ⁊ iſta opi. p̃cedit tenẽdo diſtinctionẽ Bulg. relatã in p̃ima gl. magna. in vltima pte. ſ3 illã diſtinctionẽ ibi reprobauit ⁊ p̃ ꝑs iſta opin. eſt falſa. Jn ſcõa q̃ eſt ibi, ſ3 dico tñ ab inteſt. gl. ponit verã opi. Jn tertia ibi: ſ3 ꝺ hoc ẽ valde gl. opponit p̃ma opiniõe. ⁊ rñdet vno mõ. Jn quarta ibi, vel dic q̃ ex teſtõ. glo. ponit aliã ſolu. ſm quã ſaluaĩ opinio hẽnerij vno caſu. Jn tertia pte gl. ibi, in emãcipato dicit male loq̃ĩ. q. tex. ille loquit̃ ẽt in filio in pt̃e. vt ibi apparet in text. ⁊ declaraĩ gl. in. d. l. ſub cõditiõe. ff. de lib. ⁊ poſt. Bart. ⁊ Jmol. in d. l. nus quoq; in p̃in. Ray. ful. ⁊ alex. hic. Jn vltima pte gl. dñ dicit ⁊ ſiſ. notaui. ſ. ꝺ bo. poſ. ꝺ ta. in. l. ĵ. ibi nihil notat ad p̃oſitũ ſ3 debuit allegare notata p gl. in. l. filio pterito. l gl. ſi. ff. ꝺ iniu. ru. ⁊ i. l. ſi duo. ff. de le. ſſt. ¶ Et ſic habes ex iſta vltima pte gl. duas cõclusiões. ¶ Prima eſt q̃ filiꝰ in pt̃e inſtituꝰ ſub 2ditiõe caſuali vl mixta ſuccedit ab inteſtato. eo q̃ teſtm erat nullũ ipſo iure. ⁊ in hoc gl. dñ dicit. ¶ Scõa cõclusio gl. eſt q̃ ſi talis filius nõ obſtãte tali cõditiõe approbet teſtm, q̃ tũc ſuccedit ex teſtõ de iure ciuili. Bar. hic in ſi. reprehẽdit, p duo fundamẽta. ⁊ idẽ Bar. in. d. l. ſuus quoq; in p̃in. Sz tu aduerte q̃ bar. i fundamẽto ſuo omittit caſum, q̃n̄ 2ditio fuit impleta ⁊ purificata. ⁊ iſto caſu ſi filiꝰ vult approbare teſtm ſuccedit ex teſtõ etiã de iure ciuili. Et iſto caſu ꝺ Bar. tenẽt doc. antiqui. ⁊ mod. hic ⁊ i. d. l. ſuꝰ quoq; eo q. d. l. filio pterito. cũ ſi. q̃ vult q̃ q̃n̄ teſtamẽtũ ẽ nullũ p̃teritione filij in pt̃e, ſi filiꝰ p̃teritus approbat ſuccedit tm̃ ex iure p̃torio, z nõ de iure ciuili: p̃cedit q̃n̄ filius eſt oĩno pterit⁹. quo caſu ſi approbat: nõ approbat ad vtilitatẽ ſuã. ſed ad vtilitatẽ frarrũ vel aliorũ qui inſtituti ſunt. ita loquit̃. d. l. filio pterito. ſ3 nos logmur q̃n̄ filiꝰ nõ eſt oĩno pterit⁹. imo inſtitutꝰ ſub cõditione caſuali vel mixta: quo caſu filiꝰ approbat eã ad vtilitatẽ ſuã. ⁊ q̃ ẽt ipſe ſuccedit, ideo nimirũ ſi tunc teſtm valeat etiã de iure ciuili. Et ad hoc eſt iſta gl. reputata ſing. per Ang. hic. ſ3 hz cõſimili in. d. l. ſuꝰ quoq; in ver. faceret. ⁊ ibi gl. vult vnũ q̃ eſt ſingulariꝰ ad hoc põderanꝫ ꝺ doc. p̃ſertim. Jmo. ibi q̃ iſta approbatio etiã p̃t coheredi, nõ ſolũ filio ſubſtituto ſub cõditione: q̃ eſt ſingulare. ſcõm Jmol. ibi. Et adde Bal. hic in. ĵ. ĵ. ĵ. ĵ. ĵ. oppo. Salic. an. ĩ. q. Jaſon Piſis.

1 ſ Cõditio turpis reſicit de inſtitutione, ⁊ inſti. remanet pura.
2 Quamuis filia poſſit ſpe lucri inuitari ad matrimoniũ, tamen non poteſt tempore inſtitutionis inuitari ad dirimendum.
3 Partes poſſunt remittere iuramentum teſtibus.
4 Cõfeſſio facta ſacerdoti in foro penitẽtie, nihil ꝑbat in foro iudiciali: niſi ſit in cauſa mr̃imonialiꝫ ad mr̃imo. confirmandum.
5 Magis puniendus eſt qui committit delictum vel exequitur qui p̃cipit vel ordinat.
6 Honeſtas p̃ferri debet omni lucro.
7 Voluntas dicitur facto intelligi.
8 Non debet quis in malefacto perſiſtere.
9 Nõ requirit perſeuerãtia cõditionis q̃n̄ talis cõditio eſt turpis.
10 Aliud eſt damnum pati, aliud lucrum amittere.

Reprehẽdenda.

Cõditio turpis eo q̃ reputat impoſſibilis de iure reſicit de inſtitutiõe: ⁊ inſtitutio remanet pura ⁊ ſi inſtitutꝰ eã ꝺ facto impleuit, nõ ꝺ ſi ipleme to turpi pueuerare. h. d. ſ Quo aũt cõditio turpis adiecta inſtiutũi vl legato tãq̃ ſit impoſſibilis ꝺ iure reſiciat, ⁊ diſpõ rematneat pura, dixi in. l. p̃cedẽti. in vlti. pte gl. in prima fal. ⁊ ibi limitauit niſi ſit adiecta filio i pt̃e. p. l. filiꝰ. ff. de cõdi. inſti. ¶ Nõ. q̃ ẽuis filia poſſit ſpe lucri: ⁊ ſic ſpe hr̃editatis inuitari ad matrimoniũ ẽhẽdũ. l. j. ⁊ ĵ. vtrobiq; dixi. ſ. ẽ. tñ nõ põt ſpe inſtitutiõis inuitari ad dirimẽdũ matrimoniũ. q̃ iſtõ eſt turpe. Et ſic vides q̃ cã ẽhendi mr̃imoniũ ꝺ licita. cã aũt ſoluẽdi ꝺ turpis ⁊ reprobata a iure. Cõfirmo p duo bona ſimilia. Primũ ẽ. ⁊ nã regulã habemꝰ q̃ ptes pñtꝰ remittere iuramentũ teſtibꝰ. ⁊ tunc ita plene ꝑbãt ſicut ſi iurassent. tex. ẽ in. c. tuis, de teſti. gl. in. l. ĵ. ſ. ſed q̃ veremur. C. de iura. cal. gl. in. l. iuriſiurãdi. C. de teſti. gl. in. l. i. ſ. j. ⁊ ibi Bar. vbi dixi. ff. de feriis. tñ iſtud nõ p̃cedit indistincte in cã mr̃imomali: ſed diſtinguit aũt teſtes p̃oducunt ad matrimoniũ ꝑbandũ ⁊ confirmãdũ, ⁊ iſto caſu q̃n̄ agit de matrimonio cõfirmãdo, põt remitti iuramẽtũ teſtibꝰ p ipſas partes. Sed vbi teſtes, pducerent ad impediẽdũ mr̃imoniũ: tunc ambe partes nõ pũt expreſſo cõſenſu remittere iuramẽtũ teſtibꝰ. Ita Spe. in tit. de teſte. ſ. ſi. ver. ⁊ nota q̃ nõ ꝺ teſtimoniũ. p Pan. in. d. c. tuis. in. ĩ. col. ⁊ aliqd per Alber. in. d. l. ĵ. ĵ. ĵ. ĵ. ĵ

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Ad veritatē alternatiue. adō gl. in cle. i. de cō cel. pb. Joā. and. in. c. venerabiles. sup verbo vel no luerit. ō elec. dicit hoc esse verū in affirmatiua, secus in negatiua: in qua dz vtriq; pbari. vt in. c. interceteras. z ibi docto. de re iudi.

b ☞ Vera ratio. Adde Ale. li. iij. cō si. xxij. col. j. v. z nō ob. l. genera liter ꝛc. Purp.

c ¶ Per dictionē etiā. Adde doct. in cle. i. de pb. ab. in. c. vnico. de cō mo. Cal. cō si. iij. inci. de pbendis.

d ¶ De gñali cōsuetudine. Adō diffuse p Pe. de ybal. i repe. c. raymundus. de testa.

e ¶ De statuto. Adde Cyn. in. l. j. C. q̄ sit lōga cō suetudo. z p Anto. de but. in. c. fi. i. j. fallentia. de cōsuet.

f ☞ Cum autem. Ampliatiōes et limitationes ponit Alex. in. l. ex facto. §. si qs rogatus. co. v. z. vi. ff. ad tre. Et hoc extende ēt si ascēdens testatoris substituť sit. ar. l. scripto. ff. vnde lib. Alexā. lib. j. consil. xcj. Purp.

g ☞ Liberi. Etiaz si filius nō sit instituts quia ad huc nō text. militat, vbi potest adaptari. Alre. cō si. vlti. col. ij. circa medium. Purpur.

h Dorotarie. Adde Felyn. in. c. in presentia. col. j. ō probatio. Purp.

t ¶ Ad veritatē alternatiue vel disiunctiue sufficit vna impleri vel verificari. l. si heredi plures. ff. de cōdi. instit. isto tū casu recedimus a natura disiuncti ꝛ resoluit in coniūctā. z necesse est q̄ oēs cōditiōes copulati ue deficiāt. ad hoc vt sit locus substituto: vt hic. z. d. l. lucius. vltima. Disiuctiua eñ capit. p cōiuncta. vt deseruiamus psumpte voluntati testatoris. l. sepe. ff. de verb. sign. z. l. eas cās. cū glo. ff. de cōdi. z dem. Simili. alternatiua posita inter psonas honoratas a testō re resoluit in cōiunctā. l. pe. C. de ver. sig. z ſ. ibi est tex. p eo quod voluit Arch. z Se. in. c. pastoralis. vij. q. j. q. ſ Papa cōfert bñficiū illi vel illi, vter; habebit bñficiū. z dictio vel. tūc ponitur ibi copulatiue. ¶ Opere preciū ergo est videre q̄. si rō glo. ſi. hic dicit q̄ rō est q̄ alternatiua parit incertitudinē. l. vbi aūt nō apparet. ſ. q illud aut illud. ff. de ver. obli. ne ergo volūtas testatoris remaneat in incerto, statutū est q̄ alternatiua in cōiuncta resoluať. z pōdera q̄ istud est vsus dicere text. nr̄, ibi vt incertus successiōis ꝛc. Sz ista rō est falsa. q̄ ea attēta sequereť q̄ semp in vltimis volūtatib⁹ disiunctiua resolueret i coniunctā. q̄ cōtra d. l. si heredi plures. Itē. z forti⁹ q̄ primū euenit vna ex alternatiuis cōditionib⁹ semp sum⁹ certi. z sic nō est curādū de incertitudine q̄ ex futuro euentu declarabit. Unde vera rō a quā assignat Bar. hic, z ante eū Jac. bu. z Ray. hic. z sequuntur Doder. z Ang. z Imo. in. d. l. lucius. Old. cōsil. clxxxix. ppter psumptā voluntatē testatoris: ex quo inter alias cōditiōes apposuit illā si sine liberis decesserit. i qua faciēdo intētionē de liberis colligit ex psumpta mēte: q̄ nisi oēs cōditiōes defecerint nolueritq; substituto admitti. q̄ apparet q̄d voluerit facere liberis instituti, ēt extranei: z eos pferre substituto. d. l. lucius. in fi. z no. gl. in. l. filiūſſ. ſ. cū qs. ff. de le. j. Et ex hoc habes magnā limitationē ad istū tex. z ad. d. l. lucius. q̄ alternatiua posita inter plures cōditiōes cū adiectiōe substituti resoluit in copulā. illud est q̄ inter illas ꝛditiōes apponit illa ſi sine liberis decesserit. i qua natura. ¶ Secō ex ista doctrina habes declarationē gl. cōiter approbatā i. d. l. luci⁹. q̄ filiꝰ positi in cōditiōe nō cēseāť p hoc vocati a testatore de qua dixi in. l. j. C. de pac. nā operāť saltē alienā effectū. q̄ faciūt alter natiuas ꝛditiōes resolui i cōiūctas. z q̄ filiꝰ positi in ꝛdi. nō cēseanť p hoc vocati a testatore, pbat tex. iste i ybo fructu pr̄no. fm do. Frā. ō are. nā nō dicit auito. q̄ auo testatore nō cēsent vocati, ꝛ pr̄i ab itestato succedūt. ¶ Tertio singulariter no. q̄ ista cōditio si decesserit sine liberis, posita cū aliis ꝛditionib⁹, nedū ipa stat propriē sed etiā attribuit eundē fauorē filiorū aliꝰ cōditionib⁹ alternatiue positis vt nisi oēs copulatiue deficiāt nō sit locus substituto. Facit q̄ vna ps ex alternatiuis: altera alternati ue of onis dubiā partē declarat tex. est in. d. l. j. ff. de reb. dub. q̄d ad hoc reputat singulare Lud. ro. in cōsil. cxxxj. inci. ꝑmissoꝝ doc. cōclusionē. Aliā rōnē q̄ hoc sit ppter dictionē etiā: Bar. hic nō ponit. p cōstantib⁹ fecit: ppter. d. l. luci⁹. vbi non est dictio etiā sm Ang. z Alex. hic. Aliā rōnē antiquorū q̄ sequunť Cyn. z Alb. hic q̄ pcedat ppter cōditiōes multas cū hic essent plures q̄ due: z ideo ne heres nimiū graueť alternatiua resoluit in coniunctam: reprobatur. per. d. l. lucius. vbi in effectu erāt tantū ſi. vt. ſ. declarau. Alia rōnē tradita p Salic. hic reprobatur. vt per do. Alex. ¶ Secō no. ex text. ibi, oi pene fructu pr̄no defraudari. hic clare probari q̄ filius grauatus post mortē restituere hereditatē, non pōt de iure ciuili detrahere duas quartas: q̄ sic eius filius haberet dimidiam totius hereditatis. z sic nō dicere tur omni pene fructu carere. vt dicit tex. ad idē est text. in. l. iubemus. in verbo dodrās restituať. z ibi Bald. z Pau. de ca. ad hoc notāt. C. ad treb. z pbať in aut. res q̄. v ī Bald. z Mod. ad hoc notāt. C. cōla de leg. z ibi dicit Bal. vlt. co. q̄ ꝛz de iure canonico z de gñali ꝛsuetudine⁹ detrahant due quarte per. c. raymutius. de testa. tū est ꝛ oēm veritatē iuris ciuilis. Et dicit Paul. de ca. in. l. filiū quē habentē. in. iij. col. C. fa. erc. z in. l. q̄p. C. ad. l. fal. q̄ iura ciuilia videť oīno pbare q̄ nō detrahāt duplex quarta: ꝛz de ꝛsuetudine aliō seruet. z idē tenet Old. in cōsi. ccv. inc. i. dubitatio est. z est de mēte Bart. in. l. papinianus. §. meminisse. ff. de inof. testa. dixi in. d. aut. res que. ¶ Sol. i. q̄ videť fateri superfluitatē tex. quasi idē sit dicere intestatus vel sine testamēto: dic q̄ istam gl. reprobant. d. Christo. de caste. Ful. z Pau. de ca. hic: eo q̄ verbū intestatus, referť ad personā, ꝛz verbū sine testamēto, referť ad actū testādi. z istō poset induci ad aliā. q̄. de statutoꝝ faciēte mentionē de intestato: an cōprehēdat pupillū quā ponit Bar. in. l. j. ff. de suis ꝛ le. z pleni⁹ ꝑsequit do. Alex. hic ad quem te remitto. z in cōsi. ccv. in. ij. vol. inc. Circa dubitationē de qua querit cū concor. de ḡbus hic. z ibi p eū. z vltra eū q̄ incipit. visa municipali cōstitutiōe. in primo dubio. z Pan. in cōsi. lxxvj. incip. primo est videndū de modo succedēdi. in. viij. col. in. j. vol. per Raph. Fulg. in cons. xvij. inci. In questione posita. in. iij. col. c notabiliter z subtiliter Ang. in consil. ciij. incip. statuto communis burgi cauetur.

1 ☞ Si pater instituit filium legitimum z naturalem, siue etiā naturalem tantum: z grauet eum fideicom. post mortem suam: liberi postea suscepti faciunt cessare hanc substitutionem fideic. ex psumpta voluntate testatoris.

2 Juris psumptio est q̄ nemo velit posteritatem alienā, successiōni sue aut filiorum pferri.

3 Liberi postea suscepti z mortui an faciant deficere fideicō. z an sit necesse q̄ sint instituti.

4 Appel. filiorū simplr probata a. l. nō veniūt filij naturales tātū.

5 Filij naturales filij naturalis tantum instituti, non excludunt substitutum.

6 Nō solum in successione vniuersali, sed etiam in successiōe singulari psumitur quis alium velle pponere sue posteritati.

7 An filius naturalis sed legitimatus facit cessare substitutionē. z hic addit q̄ debēt ee legitimi z naturales. z q̄ nō solū filij ꝛz etiā nepotes z pnepotes, z deinceps. Tertio addit in fi. z multū not. q̄ decī. pap. q̄ loq̄bat in pr̄ditate habeat locū etiā in legatis z fideic. pticularib⁹. Et istū fi. multū not. Bal. i. d. l. cū acutissimi. z dicit q̄ nō reperit alibi i iure. z ego iferi⁹ notabo. ¶ Ultra tres exteōnes positas i hoc tex. adō quīq; alias notabiles exteōnes. Prio amplia vt ista decisio pcedat nedū q̄ filij⁹ institut⁹ ē grauat⁹ restituere alicui extraneo, ſi etiā si esset grauat⁹ restituere alij filio testōris q̄ uis ibi videat paritas fauoris. z sic par affectio vī facere cessare puilegiū huius tex. l. nō solū. ſ. de ymo. ff. de rit. nupti. ēt isto casu filij postea suscepti faciūt cessare fideic. Ita extendit Bal. in. d. l. cū acutissimi. i. j. co. circa fi. z ibidē Sal. z Jmol. z Ludo. ro. in. l. si cui. als ei cui. ff. de do. cā mor. p gl. quā ad hoc reputat sing. in. l. j. in gl. magna. C. ō do. cā mor. q̄ nō loquit isto casu ꝛz alio: vt statim dicā. Sz nō eūdo p medicata suffragia. de hac exteōne ex tex. in. d. l. cū anus. z ibi raph. cu. ad hoc no. dicit Pau. de cast. in. d. l. cū acutissimi. se valde admirari. q̄ doc. palrent per medicata suffragia, cū ibi sit text. de hoc: quē etiā alleg. Lud. ro. cōsi. cclxvij. incip. in proposita cōsultatione videť prima frōte dicendū dictū Lud. ¶ Secundo correlarie b ex precedenti exteōne videť inferri posse, quod idem multomagis esset in Ecclesia substituta, si pater instituat filium z eum grauet post mortē suā restituere hr̄ditatē tali ecclesie, si iste filiꝰ postea liberos ꝓreauit, q̄ si liberi postea ꝓcreati excludāt Ecclesiā vel aliā piam cām, sicut excludunt alios filios⁹met testatorii: q̄ licet

Ecclesia

ecclesia habeať loco filij. ſ. z hoc pūti. in aut. de sanctiſ. episco. auc. nūi rogati. vbi doc. C. ad treb. c. in pstia. de probat. nō ci filij postea suscepti excludūt filios testatoris substitutos. eo mō excludēt ecclesiā vl aliā piā cāz substitutā: est magis fauemus filijs q̄ ecclie: iurta auctoritatē Augu. positā. cvij. q. iij. c. quunq; vult. refert glo. in. l. ſi qs ad legē falcidiā. ff. de epiſ. z cleri. z in. l. papinian⁹. ff. de inof. teſt. ꝑterea q̄ ecclesia habeať loco filij p fictionē. Si ergo liberi ꝑterea suscepti excludūt filios ⁊os substitutos, q̄ tomagis fictos, vt ē ecclia. Et q̄ ista tex. z similes pcedāt si ecclesia vel alia pia cā fuisset substituta filio instituto: q̄ liberi postea suscepti ea excludāt. firmat expresse Bal. in. d. l. cū acutissimi. in. j. col. z ibi Paul. circa fi. z Raph. cu. in. d. l. cū au⁹. Ego dubito de hac exteōne: z puto per infrascripta tenere contrariū. ¶ Primo fundamētū Bal. z sequētiū est falsum. nō dicit q̄ magis fauet filijs q̄ ecclesie: vel pie cause: p q̄ auctoritatē auctu. relatā. ſ. nā illō pcedit q̄n id legitimā filiorū tū. q̄ vult exheredare filiū: z sic pmare legitima vt instituat ecclesiā, aliū q̄ rat ꝙ cōsilio q̄ aug. sed excepta legitima magis fauet ecclie q̄ filijs: cū tractet de fauore alie q̄ dilectioni filiorū ꝑferēda ē. z ita in ſpē ꝛz Bar. ī repe. i. j. C. de sa. san. ec. in ante. co. i. vj. q. ꝑn. cū cō cor. quas ibi aliq̄ dedi. z ē tex. q̄ vtriq; pbať in aut. ſi qua mulier. ī ybo excepta legitima filiorū to. ſi. illi⁹ tex. z ibi ad hoc no. bal. z dixi. C. de fac. san. ecc. Et p istud fundamētū ita in spē cōsulnit Pe. de anc. cōſi. clxiij. q̄ incipit ꝓma facie vī. ſ. q̄ ista. l. z. d. l. cuz anus. nō habeāt locū q̄n ecclia ē substituta. q̄ excepta legitima filiorū magis fauet ecclesie quā filijs. Et inuenio q̄ ista decisio. Pe. de an. refert. d. Alex. q̄ſi. pcō. in. iij. vo. q̄ inci. sup eo de quo querit in superiori⁹ themate. an. iij. col. Et pōt corroborare: q̄ in dubijs opinionib⁹ doc. tenēda ē illa q̄ fauet ecclesie z pie cause. l. sunt pſone. ff. de rel. z sump. fu. Tamē p prima opi. q̄ ista iura habeāt locū ēt q̄n eccla ēt substituta. facit optimū fil. q̄ dona tio facta monasterio vl ecclie, renocať p supueniētiā z natiuitatē filiorū. iurta. d. l. ſi vnq̄. saltē vsq; ad legitimā filiorū. Ita firmat Bar. i. l. iij. ſcio. ſ. imperator. in pe. col. i duob⁹ locis. ff. ō le. iij. mor⁹ p gl. in. c. quibus q̄q; vult. cvij. q. iij. ꝙ gl. fequit ¶. ro. in repe. in aut. filij. C. ad. l. fal. in octauo ſpāli pie cāe iter 3ct⁹. Idē tenet Bal. in. l. j. in. iij. col. C. de reu. don. Pan. in. c. ſi. z ibi gl. fenetit ō don. imo pl⁹, q̄ p supueniētiā filiorū talis donatio renocef i totū, ausus ē firmare bal. i aut. ſi qua mulier. i. j. col. C. de sa. san. ec. allegādo ad hoc gl. i. c. ſi gs irascit, in gl. i. xiij. q. ij. Tū ad istud ſic pōt rndere q̄ loquať in filijs susceptis, q̄b⁹ a donatore debeť legitima. Sz in casu nr̄o liberi postea suscepti sunt tales q̄b⁹ nō debeť legitima ab auo. Itē p ista scōa opi. ō. Bal. z pau. de ca. q̄ ista. l. z ſites nō hñt locū qñ eccla vel pia cā esset substituta, moueo: vltra p̄dicta: q̄ q̄ eccl̄ia ē substituta, certe ista. l. z similes cū sint ciuiles z impatorie nō hñt locū i diſpoſitiōib⁹ ad pias cās, put tenēt Post. Jo. an. z alij in. c. ſi. de ſol. z dixi in ſili in. l. nolum⁹. z in aut. hoc inter liberos. C. de test. Nec ob. ſi dicať q̄ qñ aliq̄ est clare decisus de iur. ciuili: p illō dz seruari de iure can. ēt in eccl̄is, dūmō nō sim⁹ in materia ſpūali vel in materia peti. c. j. z. ſ. z ibi no. doc. de ope. no. nū. q̄ rndeo hoc ēt verū nisi talis lex⁹ impatoria sit p̄udicialis vl danosa eccl̄is: q̄ tūc leis nō ē recipiēda: nisi sit p rōnē pōtī. ex ꝑsse approbatā. ita no. ca. in. d. c. ſi. ō so. z. d. Alb. in. d. c. j. in. iij. no. de op. no. nūc. ¶ Tertio exteōe istā. l. vt pcedat nō solū in pfe istitutēe filij z granāte fideic. ſz ēt hz locū i mre. ita firmat gl. ij. hic i ybo substituit. Odo. z Cy. hic. i. j. q. ang. z Ful. hic. bart. Jmo. z Raph. cu. i. d. l. cū au⁹. Et bñ facit iste tex. dū dicit q̄ ista decisio hz locū etiā qñ institu ti sunt filij naturales tm: ergo apparet q̄ nō curať ō p̄ia ptāte. Ad idē facit tex. i. d. l. cū acutissimi. i ybo ſi qs. nā dictio ſi qs ita cōphēdit feminā sicut masculū. vt declarat bar. i. l. j. cū pcor. ff. de ver. ſi. ¶ Quarto exteōe istā. l. z ſites vt pcedāt ēt in donatiōe cā mor, q̄. est notabilis in. l. j. in gl. magna. in ybo actio. C. de do. cā mor. z bñ facit iste tex. in fi. q̄ vult q̄ ista decisio habeat locū i legatis pticularib⁹: ꝛz legatū z donatio cā mor. eq̄parať. l. legatū. la. j. ff. ō le. ij. q̄ donatio ē in esse deducta iurta gl. i. l. ij. in pn. ff. de do. ple. ¶ Quito z vl. exteōe istas leges vt p Pau. de ca. in. d. l. cū acutissimi. ad ſi. in. q. quā dicit se habuisse ō facto q̄ pater habebat filiū z nepotē. z instituto filio, grauauit vt to tā hereditatē restitueret nepoti: certe ſi post testū nati sunt alij nepotes, alij nepotes postea suscepti renocāt substitutionē. z cū illo admittūť. vt ibi p eū. Et sic ex istis oīb⁹ habes octo exteōes ad regulā huius tex. ¶ Nūc assume o. to notabiles fallentias. Primo limita singulariter istam regulam papi. nō procedere quādo testō⁹ habebat filiū, z ex eo nepotes ꝛz natos: z testator: sciebat habere tales liberos q̄ desceādēres. nā ſi instituat filiū, z grauet restituere alij extraneo: tūc certe licet liberi post testamentū nati facerent deficere fideicommissum: tū liberi q̄ iam erant nati aī testū, z quos testō⁹ cognouit, non faciūt desistere fideiō. eo q̄ cessat tūc rō assignata in text. ubi nō esset verisimile patrē ſi de nepotib⁹ cogitauerit talē fecisse substitutionē ergo ſi de nepotib⁹ cogitauit cessat ꝓsumpta mēs defuncti: super a qua se fundat ista. l. z similes. per quē text. ita limitat Lud. ro. in cōsil. ccclx. incip. in proposita cōsultatione prima frōte dicēdū. Facit bñ iste text. i prin. in ybo liberorū ex his pereādorū. i ſſi. pater efficiatur. z in ver. liberos sustulerit. fec⁹ ergo ſi in pteritum habuit. z istā limitationē late ꝙsequit z tz. d. Anch. barb. in cōsi. co. d. l. cū acutissimi. in primo articulo. lz ref. rat Raph. cu. in. d. l. cū anus. Sz iuis cōsuluisse. Adde q̄ Sziū etiā tz Raph. cu. in. d. l. cū anus. Motus: q̄ ista est benigniōr opinio. z q̄ testōr p̄supponit iurisperit⁹ nō addidit istā cōditionē: q̄ scīebat eā a iure itelligi. ¶ Ito ista opi. bene facit iste tex. dum dicit z nō aliter substitutiōe locum accipiēte nisi ipsi liberi sine ulla sobole decesserint. Nisi dicas q̄ tex. itelligit ō ista sobole in futurū, pceāda. vt pti⁹ in pulrib⁹ partib⁹ tex. ſ. no. ad idē fortiter stringit tex. i. d. l. cū au⁹. in fi. ibi q̄ minus scripti q̄ dicti fuerat inueniret. q̄ rō fortiter militat quando nepotes erant iam nati: z sic nati ipsi testatori. ¶ Tertio facit q̄ ista. l. z similes fundantur in psumpta affectione testatoris. d. l. cū acutissimi. in fin. z. d. l. cū anus. in verbo cōiectura pietatis. mō sic. ſi ista. l. z similes hñt locū in posthumis postea natis, fortius dz habere locū in iam natis. q̄ maior affectio testōris psumiť esse in iā natis: ꝙ in nascituris. l. q̄ filiabus. in prin. z ibi gl. z doc. ff. de leg. j. Non ob. iste tex. in ybo nō esse verisimile, qui fortiter vrget. q̄ respōde p̄dicit respectu nepotū nascturorū. de q̄b⁹ ſi testōr cogitasset verisiū nō fecisset talē substitutionē. ſi q̄ sunt nepotes q̄ erāt nati tpe testamēti, ipsi nō admittūť tāc ex cōiectura hui⁹ tex. sed ex cōiectura d. l. cū anus. in fi. vbi tex ꝓsumit q̄ ō fuerit dict⁹, licet nō inueniatur scripti. Cogita q̄ habeo istam passum pro dubio z ego ret imperatoria decisione. ¶ Quarto ꝓ ista parte considera q̄ tex. in. d. l. cum anus. z in hac. i. videtur inter se connectuari: nā iste tex. fundat se q̄ testator: veriſiē nō cogitauit de talibus liberis seu nepotibus. sed tex. in. d. l. cū anus. in fin. fundat se in ratione q̄e est de directo contraria. qa plus dictū z minus scriptū. ſi ergo plus dictū ergo cogitatū. l. labeo. ſi idem tub ero. ff. de supp. leg. Cogita de cōcordia. Item ſi dicatur vt dixi. ſ. in secūdo fundamento ista iura reducēur ad concordiā. ¶ Secūdo limita istā e l. z similes. z est necessaria limitatio: vt procedāt quando filius institutus est grauatus restituere alteri post mortem ipsi⁹ filij: tunc liberi postea ex eo suscepti faciunt deficere fideicōmiſſ. Tū ita loquit ista. l. secus esset si filius institutus esset grauatus in vita restituere. gl. in. d. l. cum acutissimi. in glo. ſi. q̄e ibi approbat f per omnes. z sequitur Bar. in. d. l. cū anus. z est tex. in. l. liberto. ſ. ſi. ff. de annu. leg. Et ro diuersitatis est: q̄ primo casu qñ grauat filiū suū post mortē, ꝓsumit magis dilexisse filiū ꝙ substitutū. Sz isto casu qñ grauauit in vita magis dilexit substitutū ꝙ filiū. si ergo magis dilexit substitutū, ergo liberi postea suscepti nō debēt posse excludere substitutū, q̄ tunc cessat ꝓsumpta vo luntas testatoris de qua in hoc tex. ſi eñ ecclesiā sit ipsius filiū. ergo multo fortiꝰ nepotes ex eo. vt. l. ſi vnus mre. C. ō bo. ma. ¶ Tertio singulariter limita istā. l. z ista etiā est necessaria limitatio, vt pcedat qñ testator ipsummet filiū institutū grauat restituere fideicō. nec esset si testator grauaret aliū post mortē filij: tūc liberi postea suscepti ex filio nō faciūt deficere fideicō. imūcta nō filio, sed tertio. tex. est in. l. q̄ filium. ſ. labinus. z ibi Bar. ad hoc no. ff. ad trebel. z ille tex. nō reperit alibi fin Bal. Ang. hic. Idē tenēt Jmo. z Pau. de cast. ibi. z Paul. in. d. l. cū anus. Licet Raph. a. cuma. ibi dubitat de veritate huius limitationis. ¶ Puto q̄ in. d. ſ. fabinus. illud pcedat ex alio: ex quo colligo quartam limitationem ad istā. l. Ibi eñ mater debebat restituere hereditatē filio cū esset. xx. annoꝝ. z sic ibi hereditas iure fideicōmiſſi nunq̄ puenerat ad filiū. ideo nimirū fi liberi ex eo suscepti non ita faciūt deficere sicut in hac. l. cū simil. vbi filiꝰ erat institutus: z consecutus hereditatē: quę ibi iure fideicom missi ad filium nō peruenerat. licet post mortē matris iure legitimo succedat: q̄ſic ibi non erat facta restitutio ipſi filio: z sic ibi non erat adhuc acquisitū ius de ꝓsenti. ideo nimirum ſi sic de facili non trāſit ad eius filios sicut hic. argu. l. fin. ff. vnde liberi. z. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. ¶ Quinto limita istā regulā procedere in filio instituto z grauato restituere hereditatē vel certam quotā. secus ſi esset grauatus post mortē restituere rem singularem certe filij postea suscepti non facerēt cessare fideicommissum rei singularis. Ita limitat singulariter solus Albe. de rosa. post Matesil. in. d. l. cū acutissimi. motus: quia illa iura solū loquuntur in hereditate. vnde non debēt extendi ad rē singularem: q̄ a tus pure gesti non accipiunt conditionē nisi lege caueať. Moueť etiā per simile: q̄ reuocatio donatiōis que fit per natiuitatē liberorū nō habet locū q̄n esset de natares singularis. Et vsq; in presens non inuenio q̄ aliquis faciat mētionē de illa limitatione Alb. Sz puto q̄ limitatio sit

g Cū magis faueamus filijs. ad de archi. in. c. nō liceat. ꝙ. q. j. do. in. c. ſi qs ꝓhybite rom. de reb. eccle sie non alienan.

h ¶ Ecclia habeatur. Adde Bar. in. l. filiū. i pe. co. ff. de his q̄ sunt sui vel ali. in. do. in. c. in presentia. de probat.

i ¶ In dubijs opinionibus. Adde l. ſi ps. ff. de inof. testam.

k ¶ Nisi talis lex. Adde Anto. de bu. abb. z Jo. de imo. in. c. ꝙ cleri cis. de for. comp. Cald. in disputatiōe incipiēte statuto cauet. ab. cō sil. cxxiij. incip. ꝑsens dubiū. i. j. vol. alex. ō imol. cōsi. cxxiij. incip. Rō redēptoris nr̄i inuocato suffragio. circa primum dubiuz. in v. volu.

l ¶ Dictio si qs. adō raph. ful. cō sil. clvij. incip. ser Michael. cōtra ser Stephanum.

m ☞ Quando testator adde ut p cedat tex. i fideicōmissaria substitutione, secus in pupillari. Alc. in l. precibus. co. ſi. z ibi Jaſ. pen. ſ. ti. i. Et p ista prima limitatiōe facit q̄ cōprobat Rap. cuma. vt refert Barba. in. d. l. cuz acutissimi. q̄ ſi pr̄ hz duos filios, q̄b⁹ substituit, z vni apponit conditionem ſi sine liberis, z alteri non, certe non subaudiť, z illa nō pceditex quo patet q̄ de filijs cogitauit. Et refert Soci. in subscriptione cōſi. Frā. Curtij. Purpu.

n ☞ Contrarium. Adde Lar. cōſi. cxci. lib. iij. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

falsa.z de directo ꝺtra istū text.in fi.loquētē in legato particula ri.Quare miradū est ꝙ tātus doctor nō aduerterit ad istū text. Nec est verū sile adductū p eū.ꝙ.p.d.l.si vnꝯ. nō habet locū in do natione certe rei. Istō est falsum,qz imo hꝫ locū in certa re. ꝛta determinat Bar.in.l.titia seio.§.imperator.in vlt.col.in prin.ff. de leg.ij.q.ad hoc pondꝛat.d.l.si vnꝯ.in ver.bona oīa vel parte cū ille cui legat pars certa nō sustineat onera hereditaria actue nec passiue.z sic pnde est acq̄ donaret certa res.l.non amplius. §.i.ff.de le.i.z idē tenet Jo.de imo.in.c.fi.in.viij.co.de don.z.d. Alex.in cōsi.lxxj.in.iiij.vol.inc. cōsideratis his q̄ narrāt in the mate.Cōfirmāt.qz cū text.in.l.si vnꝯ.dicat parte aliquā, ꝑpter dictionē aliquātintelligit i qualibet minima inꝛta gl. reputatā sin.in cle.i.in verbo aut earū parte.de fo.cōp.ꝙ in ꝑpositō not. Bal.d.l.si vnꝯ.z in.d.l.j.i pe.co.C.ō inof.do.Imo.in.d.c.fi.in viij.col.ff.de don.Se.in.c.fi.§.j.ō dect.in.vj.Cōtra tñ illā glo.loco leg.ij.q.ad hoc ponꝺrat.pe.d

Universidad de Deusto
Biblioteca

alia ibi per eum allegata qō in cōditionibus attēdimus principium prime existentie: ꝛ non curamus postea successum eius: ꝛ
1 istud pōt esse aliud summarium huius tex. ¶ †Adde etiā bene facere tex. in. c. statutū. in prin. de rescrip. in. vj. vbi dicit ꝙ papa non delegat causas nisi existenti in dignitate: vt ibi. tñ sufficit ꝙ tpe cōmissionis sit in aliqua dignitate, licet postea priuet: ꝛ ad idem glo. in cle. ꝛ si principalis. de rescrip. per quā ibi no. Pan. qō non est necesse qualitatē requisitam ad actum semper durare sed satis est qō illa qualitas fuerit in prin. actus. Item facit predicta regula ad notabilē questionē traditā per Lyn. in aut. sed ꝛ si quis. in vlt. q. C. de secun. nu. q̄ si rex cōcesserit castrum alicui militi ꝛ herede ex eius corpore nato: ꝛ si cōtingat militē mori sine heredi ex eius corpore nato: qō castrum reuertatur ad regem pone mortuꝰ est miles relicto filio ex se nato: deinde postea mortuus est filꝰ absq; filjs. nūquid castrū debeat reuerti ad regem. determinat qō non: qr ex quo semel fuit purificata conditio fuit excluſus rex. ꝛ licet postea fuerit mortuus si ius nō debet redire ad regem. per regulam nostrā quā sequitur Bald. ibi. ꝛ in. l. fi. in ꝛꝛ. q. C. de heredi. instī. est verū ꝙ in illa. q. Lyn. ꝛ Sal. ibi. in illa aut. sed ꝛ si quis. tenet cōtrariū. ꝛ cōtrariū consuluit dñs Alex. in cōsi. ꝛxix. in. iiij. volu. ꝙ incip. visis ꝛ cōsideratis his que in
4 prescripto themate narrantur. in. ij. ꝛ pe. col. Quod pro nūc aliter non examinabo: qr tempus non patitur. ¶ Facit etiā regula huius tex. ad aliā notabilē. q. statuti Senensis loquentis in creditore cui assignata sit possessio debitoris ex primo ꝛ secūdo decreto: an sufficiat fuisse creditorē tpore assignatiōis. de qua vide do. Abba. Pano. in consi. lxx. q̄ incip. videtur primo dicē
5 dum quod sic. in. j. volu. ¶ †Item facit regula huius tex. ad decisionē questiōis quā nō reperio bene examinatam in terminis: ꝛ in ea multoties fui de iure interrogatus: quod si testator instituit aliquem heredē: ꝛ eidē substituit alium sub conditione si fuerit mortuus sine filjs: regula huius tex. facit qō sufficit eū habuisse filios licet sint mortui, vt substitutꝰ excludatur perpetuo: ꝛ ita decidit Oldra. lauden. in consi. ꝛxi. inci. thema tale est testator. ꝛ in consi. cxli. qō incipi. thema tale est do. S. cuius verba refert ꝛ sequit Jo. an. lz eum non alleger. in addi. Spec. in ti. de teste. ꝛ in primis. ad fi. Idem tenet Pan. de cast. in cōsi. clxx. alias ꝛxvij. quod inci. ne imp: op: hjs vtamur vocabulis. in. ij. col. ꝛ in cōsi. lxxix. incip. Casus iste frequenter contingit. Item tenet do. Alex. nullam de predictis mentionē facies. de quo valde admiror. in cōsi. ꝛxx. in. iij. volu. quod inci. ponderatis his que in themate narrantur. in. j. colū. ¶ Pro ista sn̄ia adde bene facere tex. in. l. heredibus. in prin. ff. ad trebel. ꝛ tex. in. l. cum vxori. C. quando di. leg. ce. Ad idem secundo facit qō tenuit singu. Bal. in. c. j. §. quinetiā. in titu. epīn vel abbatē. in vsibus feud. vbi tenet qō si
a testator fecerit substitōnem filio, si sine liberis obierit, ꝛ mortuus fit relicto filio qui nō vixit nisi vno momēto: tū substitutio fideicom. extinguit perpetuo: ꝛ illud momentū sufficit. vt ibi per eū. Ad idem tertio facit qō no. idem Bal. in eodē. §. quinetiā. in. ij. no. per illū tex. Vbi no. †q femina semel excluſa a masculo semper durat excluſa, dato etiam qō masculus moriat. mors masculi sibi non patrocinat. qō est no. dignū. vnde infert ex illo tex. ad statutū disponens ꝙ existētibus masculis filie femine nō succedant patri: qō si moriatur pater relicto masculo ꝛ feminis, dato ꝙ masculꝰ moriat tamen nūq̄ femine admittētur ad successiōnem patris. possent tū admitti tanq̄ ad successionē fratris. Idē tenet Bald. in aut. sed ꝛ si quis. in. ij. col. ꝛ in. l. in quibus. C. de se
cun. nup. tamen pondera ꝙ contra istud vltimum facit illud qō ff. decidit Bart. in. l. ij. §. sed ꝛ si sint sui. per illum tex. ff. ad trebyl. vbi decidit ꝙ stāte dicto statuto ꝙ existentibus masculis filie femine non succedant patri. dicit Bart. debere tale statutum intelligi quando masculi effectualiter sunt heredes patris: nec sufficeret potentia, ad hoc vt filie excludantur. vnde oporteret te restringere decisionē Bart. quādo filius masculꝰ fuit heres effectualiter patris. quomodo ergo debeāt itelligi illa decisio Bar. in. §. sed ꝛ si sint sui. vide Bal. ꝛ alios eam declarantes in. l. substitutione. ff. de vul. ꝛ pup. ꝛ omnino. d. Alex. in consi. ꝛx. inc. visto processu cause vertentis inter Raymundū. in. viij. col. in. j. vo. ꝛ omnino do. Fran. de are. in consi. clxj. ꝙ incipit, in presenti cō
sultatiōe videndū est. in penu. ꝛ vlt. col. Que nō attingo ne egre
diar terminos questiōis propositę. ¶ †Ad idem pro principa-
7 li questione ꝛ his que proxime dixi quarto facit quod tenet do. Fran. de are. in consil. clx. incip. viso puncto ad me transmisso. in pen. co. circa fi. vbi determinat ꝙ stāte statuto quod filia nō possit venire ad successiōem patris, vel ad aliquā diuisionē bonorū paternorū: ꝛ hoc si sint masculi, ꝛ si remanserunt ex eis heredes: certe si mortuus sit pater existente masculo qui heredem filium relinquat: licet postea moriatur filius sine descendentibus: tamē non succedunt femine. eo quia sufficit semel conditionem fuisse impletam, ad hoc allegat Bartol. in. l. fina. ff. ad tertyl. vbi tenet

8 Bart. †qō stāte statuto qō masculꝰ excludat feminā a successione patris: satis est qō tempore successiōis extiterit masculus, ad hoc vt femina excludat. Ad idē facit quinto qō decidit Barto. in. l. titia scio. §. imperator. in vlt. colum. ff. de leg. ij. vbi queritur Bart. donatio reuocatur ipso iure per superueniētiam liberoꝝ. l. si vnq̄. C. de reuo. do. ꝛ dixi in. l. generaliter. §. fi. ff. ē. pone quod filij nati: duorum natiuitate fuerit reuocata donatio. incontinēti moriantur, an confirmetur donatio. arguit pro ꝛ cōtra. finaliter concludit ꝙ non reconualescat: qr sufficit extitisse liberos dato ꝙ incontinenti sint mortui: vt ibi per eum. Et istam decisionē Barto. sequitur Jmo. in. c. fi. in vlti. col. de dona. de quo etiā per Bal. in. l. j. in. v. col. C. de inoff. do. Pan. de cast. in. l. ij. C. de post
9 hu. here. in fi. ¶ †Ad idem videt facere sexto ꝙ stāte dicto statuto ꝙ existentibus masculis filie femine non succedant ab intestato. certe etiā condito testamento filia preterita nō pōt dicere testū nullum: nec illud contratabulare. fm cōem sententiam de qua per Barto. ꝛ doc. in. l. gallus. §. ꝛ quid si tantum. ff. de lib. ꝛ posth. dixi in. l. filie ls. §. de colla. ista conclusio non solum procedit viuente masculo filio: sed si superfuerit masculus qui postea mortuus fit, fm Bal. in. l. si auus. C. de libe. prete. ꝛ in. l. si quis filium. in prin. C. de inoff. testa. Ang. ꝛ Jmo. in. l. ei qui solnēdo. ff. de hered. instituen. ponūt zDoder. in. l. si quis posthumos. §. si filium. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ do. Fran. de are. in consil. clx. incip. ꝛ longa ista est consultatio. in. xv. colum. ad fi. ista sunt que principaliter pro hac parte adduci possunt. ¶ In Jtū qō subfitu-
b tus bnō excludat. vt facere tex. valde clarus in. l. ex facto. §. si qs autē susceperit. ff. ad treb. ꝛ tex. in. l. filiusfa. §. cū quis. ff. de leg. j. ꝛ gl. in. d. l. ex facto. §. si qs rogatus. el. j. in versi. ex volūtate. ibi
10 dum gl. dicit dūmodo vinat post mortē testatoris. † Ad idem facit qr in dubijs opinionibus tenēda est illa que fauet cause testati, ꝛ sic substōni. l. si pars. in prin. ff. de inoffic. testa. facit gl. l. l. gallus. §. qd si is. in verbo vtilitatem. vbi Ang. ꝛ zDoder. not. ff. de lib. ꝛ post. ¶ Ad idem facit ꝙ volunt Cy. ꝛ Alb. hic. in. iij. questio. vt. j. statim referam. Ad idē pro parte negatiua facit. qr verbum si decesserit, respicit terminum instantaneū mortis: qui nō habet tractatū vel durationē ante: vt dicit Bart. in. l. §. ff. credituꝝ. ff. ti. cer. pe. ergo solū dz ispici tps instāris mortis: an decesserit cū liberis: ꝛ nō tempus precedēs. Ad idem fortiter stringit ꝛ illud me semp facit dubitare: qr quando testator: substituit alicui si decesserit sine filjs: certe licet antea filios susceperit: tamē si decesserint, verum est dicere eum decessisse sine filjs: ꝛ consequēter cōditionem fideicō. nō esse impletam. vt dicit tex. in. d. §. si qs autē susceperit. Ad idē facit. l. in substōne. in fēa pte. ff. de vulg. ꝛ pup. vbi qñ agit de excludendo substitutū nō sufficit cōditionē semel fuisse impletā. fm intellectum Bal. ibi: quē ibi sequunt zDoder. nisi dicas qō ille tex. loquit qñ agit de sustinē. substitutiōe pupillari, q̄ est mere fauorabilis. facit etiam qr qualitas adiecta verbo intelligit fm tps cui adijcit. l. in delictis. §. si damnū extraneus. ff. de noxa. l. si titius. ff. de testa. mil. Bart. in. l. ex facto.
11 in prin. ff. de vulg. ꝛ pup. ¶ † Quid tenendum: placet distinctio quā colligo ex mente Ang. in. l. gñaliter. §. cum autē. in lec. Flo. ē. eo fm quā predicta optime concordātur. nā puto aduertēdum sub quibus verbis sit concepta cōditio substōnis: aut eñ testator dixit hoc modo, si filius meus liberos nō susceperit, vel non habuerit, tale substituo. ꝛ isto modo amplecterer primā partē. ꝙ si filios habuerit: ꝙuis sint mortui etiā eo viuo ꝙ tū substituꝰ excludat: qr cōditio ita cōcepta si filios nō susceperit, deficit susceptis liberis ꝙuis mortui sint. ita loquit tex. in. d. l. heredibus. in prin. ff. ad treb. ꝛ tex. in. d. l. cū vxori. vsuffructꝰ. ꝛ tex. in. d. l. heredib. in prin. videt loqui qñ erat apposita cōditio si decesserit sine liberis: tū dum postea verba testamenti aliter sonant. aut conditio substōnis fuit cōcepta hoc modo: si decesserit sine filjs talem substituo, ꝛ iste casus est magis dubius: in quo licet Oldra. ꝛ alij supra relati cōsuluerint, quod si filios habuerit lz sint mortui, substitutū excludit: ego tñ aliter dico: qō aut tpe mortis filij superāt filij q superuixerūt. ꝛ tūc lz postea mortui sint: credo substitutionem penit⁹ euanuisse. ꝛ istis terminis sequor ꝛ limito decisionem Oldra. cum concordā. ꝛ istud est qō ppie dicit glo. ꝙ signa in preal. l. ex facto. §. si quis rogatus. el. j. dū dicit gl. dūmodo vinat post mortē. pro isto mēbro bene facit decisio ¶ Cyn. in aut. sed ꝛ si quis. in vlt. q. C. de secund. nup. quam. §. retuli. Item facit decisio Bal. in. c. j. §. quinetiam. in titu. epifcopi vel ab. quā etiam. §. retuli. Item pro isto membro est tex. in. l. filiusfa. §. cum quis. ff. de lega. j. aut vero liberi suscepti pmortui sunt ante filiū. ꝛ tūc credo substitutū debere admitti. qr filius antea liberos suscepit, tamē si premortui sunt verū est dicere eum sine liberis decessisse, ꝛ consequenter conditionem substitutionis esse impletā. tex. est in. d. l. ex facto. §. si quis autem susceperit. vbi etiā Paul. de cast. in vl. col. in lectura Paduana tenet istam distinctionem. licet nō ita plene. ibi enim opponit de isto tex. ad illū. ꝛ pro solutione

tione dicit qō si substitutio esset facta sub cōdi. si liberos nō habuerit: ꝛ tunc pcedit ista. l. qr sufficit grauati habuisse filios, licet non duraverint. vel si facta fuit substitutio si decesserit sine liberis: tūc requiritur ꝙ habeat tpe quo decedit vt euaneſcat substitutio: qr qualitas iuncta verbo intelligit fm tps verbi. l. in dictis. §. si dānū extraneus. ff. de noxa. pro ista cōcordia adde bene facere illud qō determinat Cy. ꝛ Albe. hic in. iij. q. ꝛ Bald. in q. de lucro dotis, vel donationis ppter nup. qō ex pacto dz consequi mulier sub cōditione liberorū: nam debent referre: aut cōditio pacti est concepta primo modo quo dixi, sz si liberos susceperit. ꝛ tūc ꝙuis mortui sint, dicit impleta cōditio: ꝛ dicit liberos suscepisse. si autē sit ꝛcepta sēdo modo, sz liberos relinqrit: ꝛ tūc nil facit qō habuerit filios: qr ex quo liberi premortui sunt verū est dicere eam decessisse sine liberis. ista distinctiovr cōsona
12 non solum iuribus ꝑalleg. sed rōni. ¶ †Ultimo predicta regula tex. nostri inducit per Bar. hic ad. q. q̄ relicto facto alicui si tale monasteriū intrauerit: an si illud sit ingressus: ꝛ postea exiuit legatū cōsequat. ꝛ regula huius tex. facit qō sic. in Jtū dicit strin
gere. l. reprehendēda. §. eo. vbi qr cōditio fuit turpis, nō requirit pseuerātia implemēti: ergo si cōditio non fuisset turpis: vt in posito, nō satis fuisset cōditionem semel impletā: sz exigueretur perseuerātia implementi. ꝛ super illo tex. relinquit Bart. cogitā-
a dum. cū eo qō videt tenere Barto. ꝙ ingrediēdo monasteriumª consequat legatū: dato ꝙ postea egreat: tenet simplr. Ludo. ro. in l. permiscere. §. species. ff. de acqui. pos. omissa relatiōe opinionū quas seriosius refert do. Alexā. hic. tu cōsidera ꝙ ista qō potest dupliꝛ formari. aut eñ format: vt facit Bart. in relicto facto alicui si tale monasteriū intrauerit: ꝛ tunc cōcludit zDod. sz ff. il. Pau. ꝛ Alex. hic. ꝛ Jmo. ꝛ Alex. in. d. l. in substōne. ff. de dnoz. vbi dicit text. qō illud
b dꝛ pprie diuortium qō fit eo alio vt perpetuo coniuges ab inicem discedāt, lz ergo diuertēdo sit impletū factum negatiū, ꝙ habet tractū ꝛ durationē in futurū vsq; ad mortem alterutrius cōtrahentiū, vndenimirū si ibi requireretur perseuerātia nisi cō
ditio contineret turpitudinem pro ista solutione bene facit qō dicā infra in quarta limitatio. ¶ Ex predictis oib⁹ habes bene ampliatam regulam tex. nostri, qō sufficit conditionem semel
14 fuisse impletam, dato quod non duret implementum. †nūc limita regulam huius tex. quatuor notabilibus modis. ¶ Primo limita eam procedere quādo cōditio nō durat impleta sed tamē absq; culpa cius qui impleuit, secus si implementū non duraret culpa ꝛ causa eius qui impleuit. Et ꝓpterea ista. l. dz intelligi qū mulier que semel contraxit matrimoniū: ꝛ sic semel conditionē impleuit, diuertit culpa non sua sed mariti, secus si culpa sua, p
c cessisset. ita limitat Bald. ꝛ expressius Sali. ꝛ etiam Ang. in quibusdam lecturis hic. sic concordantes istam. l. cum. l. reprehendēda. §. e. Cōtrarium de directo ꝙ imo regula huius. l. indistincte procedat, siue culpa legatarij vel heredis procedat ne duret implemētū siue nō. tenet Ang. in cōsi. ꝛxxiij. qō incipit Cōstātius herculani. ꝛ istud vltimum videtur tutius propter. l. istam. ꝛ. l. i
d substitutione. ff. de vulga. ꝛ pupil. q̄ indistincte loquūtur. ¶ Secundo limita regulā huius legis nō procedere qū heres vel legatarius impleuit conditionē: sed animo non perseuerandi in im-
e plemento, sed solū vt cōsequeretur legatum, ꝛ tūc qū isto animo impleuit non sufficit. argu. l. debito. ff. de pigno. ꝛ presumeretur istum animū habuisse si post cōsecutū legatū incōtinenti cessauerit ab implemēto conditionis. arg. l. si ventri. §. fi. cum his que ibi not. Barto. ff. de priuileg. credito. ité limitant Fulgo. Pau. de ca. ꝛ do. Alexā. hic. ꝛ Jmo. ꝛ Alex. in. d. l. in substōne. bene fa
cit tex. in. l. pleriqs. ff. de ritu nuptia. ꝛ. l. iij. ff. de diuor. ꝛ sic intelligunt istū tex. pcedere, qū qs a principio impleuit cōditionē animo perseuerandi in implemēto. qō tamē nō caret diuinatione ꝛ restrictione ad istū text. ¶ Tertio notabiliter limita regulam
f huius tex. procedere, ꝛ est pulchra ꝛ pulcha limitatio: qū cōditio fuit adiecta simplr nō adiecta aliqua persona, vt in exēplo huius. l. in quo fuit dictū si filia nupta erit: ꝛ nō fuit dictū cū qua persona deberet nubere: tunc procedit regula huius tex. qō sufficit semel adimplesse cōditionē: lz nō duret implemētum. ita loquitur iste tex. secꝰ qñ cōditio fuit cōcepta respectu certe persone specificate, vt si fuerit dictū si filia nupserit Sempronio, ꝛ tūc qr condi
tio ista censetur cōcepta non solum respectu legatarij, sed etiam illius alterius persone, ꝛ tunc non sufficiat talem conditionē semel fuisse impletā: sed requirit ꝙ duret implementum cumilla persona saluo nisi esset turpis. ita loquitur. l. reprehendēda. §. e. ita subtiliter limitat Jo. de imo. in. d. l. i substōne. ꝛ licet nō dicat ante eū, ita limitat Ang. in prealleg. cōs. ꝛxxiij. incipiē. Cōstātius. ꝛ pro certo mirabilis est limitatio ad istum tex. ꝛ fortius ad d. l. in substitutione. tū caue, qr refragari videtur. d. l. in substōne. in qua fuit facta conditio respectu certe persone, ꝛ tū sufficit cōditionem semel fuisse impletam. nisi diceres ꝙ specificatio certe persone non fit prouidendo illi, que solutio ex toto mihi non sa-

pp ij

---

a ☞ Si testator. Adde Jaſ. in. l. non tantū. col. j. j de leg. ꝛ in. l. ij. ī fi. j. de post. here. instī. Purp.

b ☞ Substitutus. Adde tex. expſsum in. c. Raymundus. de testa. Purp.

a ¶ Ingrediendo mōasteriū. Adde doc. ī c. ī pſentia. de proba.

b ¶ Tangunt canoniſte. Adde Jnn. ī. c. ex trāſmiſſa. de renun. Lap. alleg. lxij. Rota deci. j. in antiquoribꝰ. Cal. cōſil. ꝛxiij. in tit. de reg. ꝛ per eūdem Cal. conſil. ꝛxvij. eo. tit.

☞ Qui vouit. Cōtra Feli. in. c. in preſentia. col. ꝛiij. de proba. Et idem Jaſ. in. l. ſi ab arbitro. col. ſi. ff. qui ſatiſd. cog. Purp.

¶ Si intrat ꝛ exīt. Adde glo. in ca. ad noſtrā. de regula.

¶ Quod ille qui vouit. adō Ray. in ſua ſumma in tit. de voto terre ſancte. ī. ſ. querit circa votum religionis. ver. quid ſi non apparet.

☞ Limitatio. Pro qua facit deciſio Alexā. in l. j. col. xiij. verſi. ꝛ querunt. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ☞ Perseueranda tia. Addo quitã limitationem qñ instituit psonã si viuat continenter. Jaſ. i.l.ij. col. ſi.ſ. eo. ꝛ Jaſ. in l.ſi ab ar. col.ſi.ff. qui ſatisd. cogãt. Purp.

b ¶ Dictio ſecũdũ. Adde Bar. i.l. eũ q.i.ſ. iulian⁹ quoq; de cõſti.pecu.

c ¶ Dictio ſi. Add de Bar. in.l.j. ff. de cõdi. ꝛ demõ. Joã. and. in.c. ex parte. de reſcrip. Lardi. in.c. verũ. de cõdi. appoſi.

d ¶ In dictione dummodo. Add de Bart. in.l. quibus diebus. in.ſ. fi. de condi. ꝛ demon.

e ☞ Si iudex. add de Jaſ. in.l. ſi qs in aliquo. in fin. C. de edẽ. facit. l. ſi. cum gl. in ver. difficultabit⁹. ꝛ ibi Diſcar. j. de edict. diui adri. tol. Purp. 1

f ¶ Sicut. Adde Jo. an. in.c. damnamus. in.ſ. cũ ergo. de ſumma tri. idẽ in.c.j. de ſac. vnc. in gloſſ. in verbo ſicut.

tiſſacit. ¶ Quarto no limita regulã huius tex. cum ſi. non ꝓcedere qñ eſſet cõditio vel diſpoſitio habẽs tractũ ſucceſſiuũ: puta ſi mo. abierit cũ filijs: ꝛ tũc nõ ſufficit momẽtaneũ implemẽtũ, ſz requirit ꝓſeuerãtia[a]. l.ſi qs ita legauerit. ff. de cõdit. ꝛ demõ. ꝛ l. ſi a te. ff. ſi ſer. vẽd. ſm Bal. in. l. humanitatis. in. v. co. ſeq. j. de impu. ꝛ al. ꝛ in. l. fin. C. de indi. vi. tol. ꝛ eſt clare de mente Jmo. ꝛ Paul. de ca. poſt Bal. ibi. ꝛ in. d. l. in ſubſtõe. per illũ tex. ꝛ ita expreſſe limitat. d. Alex. in cõſi. xlij. in. iij. vo. inci. cõſideratis q̃ in ꝑſcripto themate narrant. in vlt. col. hinc eſt q̃ i tex. noſtro appoſita eſt cõditio ſi mapſerit: que momẽto põt expediri. ſecus ſi fuiſſet dictum ſi in matrimonio durauerit, vel ſi durauerit in cõſulatu.

¶ Scõo ꝓin. põdera text. ibi, vel ita filiũ ſuã hereditẽ inſtituerit. hic videri text. cõtra regulã. l. ſi pater. cũ ſi. ſ. e. q̃ filij in ptãte põt inſtitui ſub ꝺditione mixta: dato q̃ i eĩ defectũ nõ exheredet. circa qõ Cy. ꝛ Fulg. varie reſpondent: vt retuli in. d. l. ſi pater. dic vt ibi rñdi. vbi vltra doc. dedi duas ſolutiones. ¶ Glo. vnica diuiditur in duas partes principales. in prima timore cõtrarij. l.ij. ff. de cõdi. ꝛ demõ. gl. ponit diſtinctionẽ que eſt bona. In ſcõa que eſt ibi. Itẽ no. gl. colligit vnũ notabile ex tex. Et iſta ſcõa ſubdiuidit i ouas particulas. In prima colligit notabile. In ſcõa cõtra illud opponit, ꝛ nihil ſol. ibi: ſz arg. contra. ff. de in rem verſo.

¶ In prima parte dic q̃ diſtinctio gl. eſt bona. inq̃tũ tñ cõcludit q̃ cõditio cõſiſtẽs in facto de facili ꝺz impleri poſt mortẽ teſtatoris, nõ ſufficit fuiſſe impletã in vita eius. intellige. gl. verum dicere qñ eſt factũ reiterabile: ſecꝰ ſi ſit factũ non reiterabile: puta manumittere ſeruũ ſuũ: tunc iſto caſu ſufficit: licet impleat in vita teſtatoris. text. eſt in. l. que ſub cõditione. §. quoties. ff. de cõdi. inſti. glo. in. l. ſi iam facta. in ver. ꝓmiſcuas. vbi not. Bar. ff. de cond. ꝛ demon. Jmo. in. l. ij. co. ti. Pau. ꝛ Alex. hic. ꝛ facit q̃ no. Bart. in. l. iij. in ꝓin. ff. de adimẽ. lega. Itẽ aduerte inq̃tũ iſta gl. ponit exemplũ poteſtatiue cõditionis nõ facilis cõſiſtẽtis in faciẽdo: ꝛ dicit vt ſi titius conſulauerit errat glo. ꝛ miror qõ doc. nõ aduerterint: q̃ imo iſta conditio eſt mere caſualis. poſtea gl. addit aliud exemplum. vt ſi manumiſerit. ꝛ iſtud bene eſt bonũ exemplũ: ſed tunc deciſio eſt falſa. per. l. que ſub cõditione. §. alleg. alij libri habẽt ſi nupſerit illi. ꝛ tunc exẽplum eſt bonum. ꝛ ita nõ eſt conditio caſualis ſed mixta: vt declarant in. l. ſi pater. §. eodẽ.

¶ In glo. reſponde ad contrariũ ſcõm Cy. ꝛ Ja. bu. dupliciter. Primo qõ ibi immediata cauſa ꝓpter quã mater tenetur ex contractu filij eſt cõſenſio in eius vtilitatem: ideo nimirum ſi requiritur qõ duret, ſed hic immediata cauſa eſt teſtamẽtum non impleműqõ cõditiõis: q̃ illud ꝓcedit mediate. Et ſimilis diſtinctio traditur in. l. conditionibus pupillus. in ꝓin. ꝛ ibi declarat Barto. ff. de cond. ꝛ demon. ¶ Secundo reſponde ſcõm eos, q̃ eſt ſpeciale in patre qui in vno grauatur: ſcilicet qõ tenet ex alieno facto: ideo nimirum ſi aliud in compenſationem requiritur: ſcilicet quod duret verſum. ¶ Vel tertio reſpõde ſecundũ Jac. bu. ꝛ Sali. hic quod hic cauſa cõſummauerat effectum: ideo nõ curamus ſi poſt habitum effectum non duret implemẽtum: ſecus ſi iam non fuiſſet habitus effectus. de hoc ꝺocardo vide Ang. late in lectu. Flozen. Jaſon Piſis.

☞ Si teſtator inſtituit aliquem heredem ſecundum conditiones infraſcriptas: licet poſtea nullas conditiones ſcribat, nihil ominus voluntas teſtatoris eſt perfecta.

Dictio ſecundum, non facit conditionem, ſicut dictio ſi.

Receptus in ciuem dummodo ſoluat datia ꝛ collectas, etiam eis non ſolutis eſt ciuis: licet cogi poſſit ad ſoluendum.

Si iudex condemnauerit ruſticum ad ſoluendũ omni anno de cem ſaccos frumenti, ſcõm qõ anteceſſores ſui faciebãt: dato qõ anteceſſores ſui nil ſoluerint: tamen ruſticus tenebitur ſoluere.

Si ſtatutum diſponat q̃ tale quid ꝺebeat ſolui intra. x. ꝺies ſub pena quarti plus, ſcõm q̃ cõtinet in antiquo ſtatuto: licet antiquum ſtatutũ nõ reperiatur: tamen vendicabit ſibi locum pena.

Si epiſcopus conceſſit in feudum vel emphyteuſim ius eccleſie decimandi ꝛ percipiẽdi quoſcunq; redditus ꝓeſertim feni, ꝓout anteceſſores ſui ſoliti erant percipere: dato quod anteceſſores nunquam de feno perceperint: tamen licite poterit percipere.

Si cõcedatur in emphyteuſim vel feudum fundus ſecundũ formam ꝛ conſuetudinem quam habebãt tui anteceſſores, quãuis nõ appareat de forma anteceſſorum: tamen iſta cõceſſio valebit.

Victus, territorium, ꝛ ſimilia: habent duos ꝓprios fines.

Teſtamentum ꝺebet fieri vnico contextu: ideo non refert in qua parte teſtamenti apponatur conditio.

Si teſtamẽtũ.

Diuide iſtam. l. in. tres partes. In prima ponitur vna deciſio. In ſcõa illa ꝓbatur ſimile. Pap. ibi, ꝛ argumẽto vtimur. In tertia ibi: ſinaũt. ponitur alia deciſio. h. ꝺ. Valet teſtũ ſi teſtator nõ inſeruerit cõditiones vel confinia que prius ꝓdixerat ſe velle apponere: cõditio ꝛ in quacunq; parte teſtamẽti poſita reꝺdit inſtitutionẽ cõditionatam. ¶ Ho. ex iſto tex. ſm Bar. Bal. ꝛ Sali. qõ ſi teſtator inſtituat aliquẽ heredẽ nõ ſumptr: ſed ſm cõditiones infraſcriptas: ſz poſtea nullas cõditiones ſcribat, nihilominus volũtas teſtatoris eſt ꝑfecta. qõ eſt notabile. q̃ ſi eſſet imperfecta ratione voluntatis nõ implere teſtũ non valeret. l. ſi is qui deſtinauerat. ff. de teſta. ꝛ. l. furioſum. §. qui teſta. fa. poſ. tu pondera ſingularius tex. in verbo morte preuẽtus, qõ ſz alias qũ teſtator mortẽ puentus nõ potuit perfecte diſponere id qõ intendebat, eius diſpoſitio tãq̃ imperfecta ipſo iure vitiet. d. l. ſi is qui. Jſtud limitatur per hũc tex. ſi teſtator tunc in ipſa confectione teſtamẽti erat dictus, ſecus ſi referuabat in aliud tẽpus. nam referuatio nõ arguit imperfectionẽ volũtatis: quin tale teſtũ ꝺicat perfectũ. ex quo teſtõ: tũc nihil aliud diſponere intẽdebat de preſenti. ita eſt tex. ſing. hic ſm do. Frãc. de aret. hic. ꝛ probat clareiſte text. ibi, alia ſcriptura ſe ꝺeclaraturũ promiſit. ꝛ text. in. l. cum pater. §. fin. in verbo alia ſcriptura. ff. de leg. ij. ¶ Secũdo no. ex iſto text. vnũ ad qõ tota ꝺie allegat iſta. l. qõ ꝺictio ſm. [b] nõ facit cõditionẽ, ſicut ꝺictio ſi. [c] cõcor. tex. in. c. abbate ſancti Syluani. de ver. ſig. de qua ꝺictione ꝺic vt per Bar. in extraua. ad reꝓmẽ. in verbo ꝓout. Bal. hic. in. q̃. no. Cy. in. l. q̃. C. de ſhend. ꝛ cõmit. ſtipulat. Adde idẽ eſſe in ꝺictione ꝺũmodo, [d] que nõ facit cõditionẽ. gl. in. c. nõ põt. in verbo retinere. de preben. in. vj. Bal. in. c. ꝺuduni. el. q̃. in. xij. co. de elec. ¶ Ubi p hoc ꝺecidit no. q. quã ꝺicit fuiſſe ꝺ facto quod ſi aliquis receptus fuit in ciuem ꝺũmodo ſoluat ꝺatia ꝛ collectas: qõ etiã eis nõ ſolutis eſt ciuis: ſed cogi potest ad ſoluendũ. per Bart. in. l. j. in. q̃. q. ꝓin. ad ſi. ff. de condi. ꝛ demon. ¶ Jſtud no. tex. facit ad pulchrã ꝺeci. ſi iudex[e] cõdemnauerit ruſticum ad ſoluẽꝺi omni anno. q. ſaccos frumẽti, ſm quod anteceſſores ſui faciebant, ꝺato q̃ anteceſſores ſui nil ſoluerint, tũ ruſticus tenebitur ſoluere: q̃ ita ꝺictio ſm nullam cõditionem facit ſm Buli. de cu. ꝛ Bart. in. l. eum qui. §. iulianus quoq;. ff. de cõſti. pec. per illũ tex. ꝛ ibi. Jdẽ tz Jo. an. in add. Spe. in ti. de feu. in ꝓin. ꝛ Frã. tig. Albe. Ang. ꝛ Pau. hic. ꝛ ꝺo. Alex. in conſi. cxlv. in. q̃. vol. incip. qñ abũde. Vide ſimilẽ. q. feudalẽ per ꝺictionẽ ſicut[e] per Old. Iau. in cõſi. cxxj. qõ inci. ad. q. in ſecundo ꝺubio. ¶ Similiter facit iſte tex. qõ ſi ſtatutũ diſponat qõ tale qꝺ ꝺebeat ſolui intra. xv. ꝺies ſub penã quarti plus ſm qõ cõtinetur in antiquo ſtatuto, ſz ſtatutũ nõ reperiat: tũ vendicat ſibi locũ pena. ſm Bar. in. l. admonendi. in. q̃. co. ff. de iureiur. vbi ꝺixi. ꝛ ibi mouet Bar. per iſtum tex. ꝛ minus benecũ tex. iſte lo quat in materia mere fauorabili, ſed illud ſtatutũ loquit in materia penali. ꝛ ſic odioſa. l. cũ quiꝺã. ff. de lib. ꝛ poſth. ¶ Similiter facit ad. q. ꝺe facto in qua Pau. refert ſe cõſuluiſſe in. ꝺ. l. ad monẽꝺi. in. v. col. ꝺe epiſcopo q̃ cõceſſit feudũ vel in emphyteuſim ius eccleſie ꝺecimãꝺi ꝛ percipiẽꝺi quoſcunq; redꝺitus, ꝑſertim feni, ꝓout anteceſſores ſui ſoliti erãt percipere: ꝺato quod anteceſſores nihil vnq̃ ꝺe feno perceperint, iſta tũ licite percipere poterit: nõ curãꝺo ꝺe illa qualitate aꝺiecta ꝓtionẽ fm: imo ſingulariꝰ ſi verũ eſt ꝺecidit Pau. hic. ꝛ quoꝺ ſi concꝺatur fundus in emphyteuſim, vel in feuꝺũ fm formam ꝛ fm conventionem quã habebãt tui anteceſſores, q̃nis nõ appareat ꝺe forma anteceſſorum, tũ iſta conceſſio valebit: q̃ ꝺictio fm nõ eſt caſualis, ſed exponitur p q̃ anteceſſores tui habuerũt. ꝛ tz ipſe nõ ꝺicat, inuenio qõ ante eum Ang. iꝺẽ ꝺetermĩat in lec. ſio. Allij nihil tangũt, eſſet aꝺuertenꝺũ q̃ iſta cõceſſio nihil valet ꝓpter incertitudinẽ penſionis ꝓeſtanꝺe, nam ſicut non valet emptio vel venꝺitio nõ cõſtituto ꝓtio. itẽ ſicut nõ valet locatio nõ cõſtituta mercede, ita nõ vꝫ Jctus emphyteuticus ſine pẽſione. l.i. vbi Bar. ꝛ alij. C. ꝺe iure emphy. ꝛ. l. ſi merces. ff. loc. vnꝺe puto cõſiꝺerandum eſſe, aut cõceſſio fuit facta ſimplr ſm formã antecessorum. ꝛ ꝺe illa forma aliter nõ apparet. ꝛ tũc teneo q̃ cõceſſio ſit nulla p omnimoꝺã incertitudinẽ pẽſionis, q̃ nõ ꝺeclarank ꝺe q̃ ſe, nec per relationẽ antique forme, ꝺe qua nihil cõſtat. arg. l. certum. ff. ſi certum peta. ꝛ. l. aſſe toto. ff. ꝺe here. inſti. aꝺ pẽſio fuit ſpecificata ꝛ alia opportuna ꝺeclarata, ꝛ iſto caſu poſſet ꝓcedere deciſio Ange. ꝛ Pau. ꝺe ca. hic. ꝺato qõ ꝺe forma anteceſſorũ aliter nõ appareat, ex quo Jctus hz ſua requiſita expreſſa. vide tũ aꝺ hoc quoꝺ ꝺecidit Bal. in. l. Jctus. C. ꝺe fiꝺe inſtr. i. iij. col. ꝛ ſm ei[o] ꝺeciſionẽ intelligo ꝛ ſin. limito q̃ ꝓxime ꝺixi. † Hoc tertio ex ſcõa parte tex. qõ vicus, territorium, ꝛ ſimilia, habẽt ſuos ꝓprios fines. Et ideo facit ſm Bar. ꝛ alios hic. q̃ ſi accuſas aliquem q̃ mouerit exercitiũ vel caluacatam ꝺ aliquod caſtrum vel aliquam terram, ſufficit ꝺicere in bello territorium p cõfinibus, abſq; eo qõ alius loc⁹ ſpecialis apponatur, eo q: tale ꝺelictum vniuerſum territorũ reſpicit. ꝓout etiã tenet Jo. an. in. c. cũ aꝺ fedẽ. ꝺe reſti. ſpoli. in nouella. ¶ † Ex tertia parte tex. no. qõ cũ teſtũ ꝺebeat fieri vno contextu. l. cũ antiquitas. §. ꝺe teſta. non refert in qua parte teſtamẽti apponaꝫ cõꝺitio. l. quibus ꝺiebus. in ꝓin. ꝛ. §. quiꝺam titio. ff. ꝺe cõꝺi. ꝛ ꝺemon. ſecus eſt in cõtractib⁹. gl. eſt no. in. l. ij. in ꝓin. in gl. magna. aꝺ ſi. ff. ꝺe in ꝺiẽ aꝺꝺic.

aꝺꝺic. ¶ Glo. prima ꝺiuiꝺitur in. v. partes. nam opponit cõtra tex. q̃ quatuor ſol. ponit. partes patent in glo. j. ſol. falſa eſt: qa continet correctionẽ. ſecũꝺa etiã non placet, quãuis Bar. Ang. Fulg. ꝛ Alexã. viꝺeãtur eã tenere. iij. ſol. ibi vel aliter hoc ꝺixit. Aꝺuerte iſtã ſol. gl. habetur ꝺuobus moꝺis. Uno moꝺo qõ te ſtator: fuit vſus verbo pũctis tẽporis: q̃ ꝺicit titi⁹ heres eſto. ſm cõꝺitiões infraſcriptas. ꝛ q̃ fuit heres nõ vitiat: ideo q̃ cõꝺitiones nõ fuerint appoſite: ſed in contrariovſus eſt verbo futuri tẽporis ſi titius heres erit. Jſtam ſol. ita intelligit ꝛ ſequit Ang. hic. Sed iſta ſolu. nõ viꝺet bona, per. l. quoniã in ꝺignũ. §. ꝺe teſta. vbi ꝺicit tex. nõ referre an teſtator ꝺicat heres eſto: an heres erit: ꝛ ſic in futurũ. Alio moꝺo habet ſol. gl. ꝛ ita habuit Bar. q̃ eam tenet. ꝛ ſimiliter ſequuntur Ang. Pau. ꝛ Alexã. hic: q̃ in hac. l. teſtator: appoſuit ꝺictionẽ ſm, q: ꝺixit titi⁹ hꝰs eſto ſm cõꝺitiões infraſcriptas. tũc q̃nis omittant cõꝺitiones, valet in ſtitutio: eo q: ꝺictio ſm, non facit conꝺitionẽ: vt ꝺixit in tex. ſed in. l. cõtraria teſtator: appoſuit cõꝺitionẽ ſi: quia ꝺixit titi⁹ heres eſto ſi conꝺitiones infra aſcripſero: ꝛ tunc ſi cõꝺitiones nõ ſunt aſcripte. ꝛ ſic conꝺitio nõ ſit impleta, vitiat inſtitutio. tolle ſimile, nam falſa cauſa aꝺiecta legato non vitiat legatum: ſecus in cõꝺitione aꝺiecta legato, que bene vitiat. tex. eſt no. ꝺevtraq; in l. ꝺemõſtratio falſa. §. q̃s aũt. ff. ꝺe cõꝺi. ꝛ ꝺemõ. Tolle ſm ſimile. pone. lego tibi centũ arbitratu titij, valet legatũ q̃nis titi⁹ nõ arbitretur: ſecus ſi cõꝺitiõaliter. l. j. ff. ꝺe leg. ij. Et ex hac ſol. collige per te pulchram limitationẽ aꝺ hũc tex. Cõtra iſtã cõmunẽ ſolu. ſtringit tex. in. l. q̃. in ꝓin. ff. ꝺe here. inſt. vbi ꝺicit tex. quoꝺ nõ eſt ꝺifferẽtia: an oꝛicak inſtituo tales heredes ex partiꝺ⁹ quas aſcripſero, vel ſi aſcripſero: q: vtroq; caſu q̃nis mi aſcribatur: tamẽ valet vtroꝺiq; inſtitutio: ꝺeuiter omiſſis multis ꝺictis per ꝺocto. in. ꝺ. l. q̃. quos ꝺiffuſe refert ꝺo. Alex. hic vera ſol. eſt. quãꝺo cõꝺitio immediate apponit ipſi inſtitutioni, tunc ſi omittat vitiat inſtitutionẽ. ſz. ꝺ. l. q̃. ꝓpter loquit qñ conꝺitio eſt appoſita nõ inſtitutioni ſed ꝺiſtributioni partiũ. ꝛ ita reſpõꝺet Bar. in. l. ſtichũ qui meus erit. ff. ꝺe legat. j. ꝛ in effectu Paulus hic.

¶ Contra iſtam communem ſolu. aliqualiter obſtat: quia ꝺicere quoꝺ in ꝺ. l. quoties. §. tantũꝺem. ibi teſtator: vſus ſit cõꝺitione ſi, non caret ꝺiuinatione aꝺ illũ tex. Et Jmo. in. l. cũ pater. §. fi. ff. ꝺe leg. ij. non tenet iſtã communem ſolu. tamen cum nõ poſſit ſine ꝺifficultate reſpõꝺeri, hãc ꝓ: o min⁹ periculoſam teneas.

¶ Quarta ſolu. glo. eſt falſa, q: ſic magis attẽꝺeretur ſcriptura q̃ voluntas teſtatoris, qõ non eſt ꝺicendum. Aliã ſolu. ponunt Barto. ꝛ Jmo. in. ꝺ. §. tantundem. quam ſequũtur Pau. ꝛ Fulgo. hic: ſed nil eſt: ideo non refero, quaſꝺã alias ponit Ange. hic in lectu. ſio. que omnes ꝺiuinant. Jaſon Piſis.

1 ☞ Sub expreſſa vulgari quomoꝺocunq; facta, ſiue ſimpliciter, ſiue in aliquem caſum, ſemper continetur tacita pupil. ſed non habet effectum contra matrem.

2 Vulga. quantuncunq; ſit conceptain vnum caſum inꝺiuiꝺuũ ſiue ſpecialẽ. tũ per hoc nõ ſtat excluſiue: imo omnes caſus vulga. ſubſti. tacite continentur ac ſi ſubſti. ſimpliciter fuiſſet facta.

3 Vulga. in caſibus tacitis non admittitur contra matrem ea viuente: ſed bene ea mo: tua cantate.

4 Caſus ſubſti. tacitus qui continetur ſub expreſſa vulgari: etiam non admittitur contra matrem.

5 Subſtitutus vulgaris tacita que continetur ſub expreſſa pupillari bene excluꝺit. matrem: ſed vulgaris tacita que contineretur ſub vulgari expreſſa matrem non excluꝺit.

6 Subſtitutus excluꝺit coheredẽ q̃ vult venire p ius accreſcẽꝺi.

a

Cum quidam.

Iſta. l. eſt valꝺe ſubſtilis ꝛ ſpeculatiua in eius intellectu. ꝛ eſt[a] vna ex principaliorib⁹. ll. q̃ allegank in materia ſubſtitutio. Diuiꝺe eã in tres partes ꝓncipales. In prima ponit thema ꝛ elicit qõ. In ſecũꝺa ponitur ꝺubitatio Pa. hz Ulpia. ꝛ ratio ꝺubitãꝺi ibi tam Ulpiano. In tertia ꝛ vltima ponitur ꝺeciſio Imperatoris cũ ꝺiſtinctiõe ibi: nos itaq; in hac ſpẽ. Legitur aliter o ꝺe quatuor moꝺis. vno mõ fm glo. ſ. eſt cõis. ſecunꝺo moꝺo fm Bart. ꝛ vterq; intellectus eſt pulcher ꝛ ſubtilis ꝛ valꝺe ꝺiſputabilis. tertio mõ legitur fm Ang. in vtraq; lec. ſ. flo. ꝛ plenius in perufina. Et ꝺicit Ang. q̃ eſt ſuus nouus intellectus fm quẽ iſta. l. reꝺꝺit ſing. ꝛ nõ hz cõſociã. Ego quarto loco. j. ſubiũcta aliũ intellectũ. ¶ Primo moꝺo legit fm gl. ꝛ ꝺoct. tam antiquos q̃ ⁊ Moꝺer. inꝺifferẽter excepto Bar. qõ in hac. l. fuit facta expreſſa vulgaris ſubſtitutio ꝛ in hoc nemo ꝺubitat. ꝛ iſta expreſſa expraunit eo q: natꝰ fuit poſthumus: ꝓout ꝺicit tex. ꝛ aꝺiuit hereꝺitatẽ. ꝛ hic eſt punctus cũ litera nõ exꝑimat. quo caſu p aꝺitionẽ hꝛꝺitatis, pculꝺubio expirat vulgaris. l. quãuis. ꝛ. l. poſt aꝺitam. j. tit. j. ſolum ergo erat ꝺubiũ: q: regula eſt q̃ ſi teſtator: faciat vulg. ſubſt. expreſſam q̃ ſub expreſſa vulgari ꝛinetur tacita pup. tex. eſt in. l. iam hoc iure. in ꝓin. ff. ꝺe vulga. ꝛ pupil. ꝛ. l. quãuis, vbi ꝺicetur. j. tit. j. ꝺubiũ ergo erat in hac. l. quãuis expreſſa vulgaris exꝑiraueratꝫ eo quia natus erat poſthumus ꝛ aꝺiuerat hereꝺitatẽ: nũq; faltem ſubſtitutus aꝺmitteret ex tacita pupillari contenta ſub expreſſa vulgaricũ iſte poſthumus mortuus ſit impubes: ꝛ ꝫnr potuit eſſe loc⁹ ſubſtõi, pupilliari. ꝛ in hac. l. ꝺecidit q̃ q̃uis verũ ſit q̃ ſub expreſſa vulg. cõtineat tacita pupillaris iuribus pallega. tñ illa tacita pupillaris nõ aꝺmittitur ꝫ matrẽ nec eã excluꝺit. Et fm iſtum cõem intellectũ iſta. l. h. ꝺ. ſubſtitutus vulgariter non ſuccedit ex tacita pupillari, q̃ iuris preſumptiõe cõtinet ſub expreſſa vulga. ſi mater exſtat. Sed ea premo: tua ante pupillũ, bñ ſubſtitutus aꝺmittitur ex illa tacita pupillari ſubſtitutiõe. h. ꝺ. fm communem ꝛ verũ intellectũ. Vel ſic ꝛ ꝺicit[a]: tacita pupillaris cõtẽta ſub vulgari facta i vnũ caſum ſpãlẽ nõ aꝺmittit ꝫ matrẽ. h. ꝺ. Et tenẽꝺo iſtum intellectũ, oꝛ te preſupponere tria in hoc tex. tu. Primo q̃ in hac. l. hereꝺitas fuit aꝺita per tutores ꝓioris poſthumi. ꝛ ꝫnr inquãtũ tex. ꝺicit poſt: pumus natus impubes ꝺeceſſit: ꝛ nõ aperit vtrũ aꝺita vel non aꝺita hereꝺitate, ꝺebet neceſſario intelligi. ſ. poſt aꝺitam hereꝺitatẽ. Scõo oꝛ preſupponere q̃ cũ hereꝺitas fuit aꝺita, qõ ꝓ aꝺitionẽ hereꝺitatis exꝑirauit vulgaris ſubſtitutio: ꝛ quelibet eius ſpẽs: nõ ſolum in caſu expreſſo, ſed etiã i caſu tacito. Et ꝫnr oꝛ te ꝓſupponere qõ in hac. l. nil tractet de vulga. ſubſti. nec in caſu expreſſo: nec i caſu tacito, nõ exꝑirauit pupil. ſubſti. cõnẽta ſub expreſſa vulgari: q: illa ꝺurat etiã poſt aꝺita hereꝺitatẽ: ꝺumoꝺo pupillus moriat i pupillari etate. Et ꝺ iſta tacita pupillari ꝺubitat i hac l. nũquiꝺ ex ea ſubſtitut⁹ aꝺmittãt ꝛ matrẽ excluꝺat. tertio oꝛ te preſupponere qõ in hac. l. agat ꝺe ꝺuabus ſubſtitutionibus, ſcz ꝺe vulgari expreſſa. Itẽ ꝺe pupillari tacita ſub ea intellecta.

1 ¶ † Ex iſta. l. fm cõem intellectũ no. qõ ſub expꝛſſa vulgari quo modocunq; facta ſiue ſimplr ſiue in aliquẽ caſum, ſemper in illa expreſſa vulgari continet tacita pupillaris: ſiue mater ſit in medio ſiue nõ. ibi a in iſta. l. mater erat, ꝛ tamẽ continetur tacita pupillaris: qõ ꝓz ex iſto tex. in ſi. vbi ꝺicit q̃ ſi mater ꝓmoriat an te impuberẽ qõ ſubſtitur⁹ aꝺmittit ex tacita pupi. Ergo hic eſt tex. q̃ q̃uis mater aꝺfit: tñ ſub expreſſa vulg. contineꝫ tacita pupil. ſed non habet effectũ ꝫ matrẽ: ſed ea bene mortua ꝫ alios. ꝛ ita aꝺ hoc no. iſtũ tex. Bar. nõ hic: ſed in. l. precib⁹. j. tit. j. i. j. col. Et ex hoc apparet male ꝺixiſſe gl. in. l. cẽturio. ff. ꝺe vulga. ꝛ pupil. in glo. ſi. magna ſuper verbo dũtaxat. circa meꝺium. que ꝺicit qõ ſub expreſſa vulgari nõ ꝛtinet tacita pupillaris, q̃ mr eſt in meꝺio. nã ꝺicit ꝺe ꝺirecto ꝫ iſtũ tex. niſi ſalwes illã glo. q̃ non cõtinetur, ſcz cũ effectu: eo q̃ effectũ nõ hz cõtra matrẽ. ꝛ ita ſaluauit illã gl. Bald. ꝛ Pau. hic. ¶ Scõo habeo ar. hac. l. fm iſtũ cõem intellectũ vnũ qõ Bar. ꝺicit ſe neſcire alibi: p qõ no. ꝺeclarãtur oẽs leges iſtius materie. nã nos bene habemus regulã qõ q̃ſubſtitutio vulg. expreſſa eſt facta ſimplr ſub illo caſu indefinito: ſi heres nõ erit: tunc bene cõtinet tacita pupillaris. Et ecõtra. ꝺ. l. iã hoc iure. in ꝓin. ꝛ. ꝺ. l. q̃nis. j. ti. j. illa autẽ cõꝺitio vulgaris: ſi heres non erit, hz multos caſus ſpãles ſi heres non erit, eo q: nõ velit: vel eo q: nõ poſſit. l. cũ ꝓponas. vbi caſus in ꝓin. §. ꝺe here. inſti. poſtea ille caſus ſi heres eſſe nõ poſſit, ſubꝺiuiꝺit in plures caſus: ſi heres eſſe non poſſit: eo q: nõ ſit natus, vel eſt icapax vel alijs modis. Hic habes caſus ſm. q̃ ſi ſubſtitutio vulgaris fiat ſub illo caſu inꝺiuiꝺuo ſi heres eſſe non poſſit, q: non naſcat: q̃ etiã tunc cõtinet tacita pupil. ſicut ſi vulgaris expreſſa ſa facta fuiſſet gñaliꝛ indefinite. caſus eſt i hac. l. Et ita etiã no. Bar. in. l. j. in ꝓin. ff. ꝺe vulg. ꝛ pupil. in. üj. q. ꝓin. in tertio effectu ſubſtõis vulgaris. Et circa hoc vide multos quotiꝺianos caſus in practica quos poſui in. ꝺ. l. cum ꝓponas. ꝛ bene caꝺerent etiam hic. ꝛ ibi etiam feci mentionem ꝺe vna ſing. ꝺeciſione Fulg. hic poſita per eum, in qua ꝺicit quoꝺ habuit conſulere ꝺe facto. ¶ Iſta lec. ꝫ ſit cõiter approbata, tũ Bart. ꝺiuini ingeniꝰ ꝺicit q̃ q̃uis iſta lec. ſit cõis ꝛ vera in ſenſi putat qõ non ſit bona aꝺ hãc. l. nã fm eũ: q bis reperit iſtuꝺ arg. nõ eſt veriſimile q̃ Ulpi. ꝛ Pap. ſummi. ll. vtroq; caſu ꝺubitaſſent ꝺe iſto caſu. ꝺe q̃ eſt text. legis. l. an tacita pupillaris cõpreheſa ſub expreſſa vulgari matrẽ excluꝺeret. tex. eſt in. ꝺ. l. precib⁹. j. tit. j. vbi caſus aꝺ literã. Corroboꝛatur iſta inꝺuctio: q̃ ſi tacita pupillaris non aꝺmittitur cõtra matrẽ: quãꝺo mater nõ fuit coheres inſtituta. ꝺ. l. precibus. ergo minus erat ꝺubitãꝺum q̃ mater eſt inſtituta coheres quo caſu ceſſetur magis ꝺilecta a teſtatore. vt ꝺicit tex. hic. in ſi. enim. Et ſi ꝺicis iſtuꝺ arg. Bar. viꝺetur fragile, quia iſti iuriſcon. fuerunt lõgo tempore anteq̃ eſſet facta illa. l. precibus. quia l. precibus. eſt lex Diocletiani imperatoris: ſed Papi. fuit tempore Octaniani: ꝛ Ulpia. tpe Alex. qui fuerũt multos tẽpore añ Dioꝺletianũ: qꝺ ergo ſciri potuerũt. Et ꝺe illa. l. põt ꝺicere omit tẽꝺo illos iuriſcõſultos, vt ipe ꝺicit, q̃ ex quo iſte caſus erat ꝺeciſus clare ante iſtam. l. certe Juſtinianus huius. l. autoꝛ qui fuit lõgo tempore poſt Dioꝺlet. non ꝺebuit ꝺubitare ꝺe hoc cũ eſſet clare ꝺeciſum in illa. l. precibus. Secũꝺo ꝛ aꝺhuc ſubtilius ſuſti

b ☞ Et eſt. Uide Socy. lib. ij. cõſi. lix. viſis. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a Intellectum. Ti de Bar. cõsi. xxxvij. quidaz colla. Purp.

ne fundamentũ Bart. in forma, quam iurisc̃on. non debuerunt de hoc dubitare: q̃ põdera q̃ Bart. nõ p̃miscuiter allegauit. l. precibus. tanq̃. l. Diocletiani. sed põderauit q̃ tex. ibi dicit: nã nõ est incerti iuris q̃ mater p̃ substitutionẽ tacitã non excludit: ergo cũ tex. ibi p̃supponat q̃ illud nõ erat incerti iuris: ergo illõ erat ante. l. precibus. ergo isti iurisc̃o. de hoc non dubitassent. Et quod in specie sit melius q̃ subtilẽ q̃ hic. inducit ipsam. l. precibus. Bar. in. l. j. i p̃in. ff. de vulg. q̃ pup. in. v. q. iiij. q. p̃in. Dan. de ca. nõ hic: sed in illa. l. precib⁹. in. j. col. in fi. ¶ Et propter hoc
a Bar. posuit aliũ intellectũ quẽ ipse solus tenet: nec habet cũ eo aliũ tenentẽ. Et sc̃m intellectũ. Bar. h. d. Vulgaris expressa in vnũ ex multis specialibus casibus qui continent sub vulgari, non porrigit ad aliũ casum nõ expressum, q̃ mater est in medio que sit coheres. h. d. sc̃m intellectũ Bart. vel sic. vulgaris tacita cõtẽta in vulgari expresse facta in vnũ casum tm̃, nõ admittitur cõtra matrẽ impuberis q̃ sit data coheres. h. d. sc̃m intellectũ Bar. sc̃m quẽ iste tex. necessario debet intelligi. q̃ pupillus nõ adiuit hereditatẽ patris: q̃ si adiuisset, ea adita, expiraret quecunq̃ substi. vulga. in quocunq̃ casu: siue expresso siue tacito. l. post aditam. j. ti. j. & sic tunc non posset tractari de aliqua vulgari substitutione, an aliquo casu locũ habeat cõtra matrẽ: & sic dũ tex. dicit q̃ posthumus impubes decessit. debet intelligi: sc̃z non adita hereditate. Et vltra Bar põt p̃obare: q̃ adire hereditatem est facti: facta nõ p̃sumunt nisi probent. l. in bello. §. facte. ff. de capti. vnde aditio hereditatis ex quo tex. nõ dicit. p̃sumi non d̃z: p̃out declarat Barto. in. l. is põt. ff. de acqui. here. Item suadet alio fundamento: q̃ text. in. d. l. precib⁹. dicit q̃ patris heres extitit, q̃s nõ dicit in hoc tex. Jrẽ etiã i suo nõ p̃sumit immitio: vt declarat Bar. post gl. in. l. necessarijs. ff. de acqui. here. Et si tu dicas dato q̃ in hoc tex. nõ appareat q̃ iste adierit hereditatẽ patris: & sic per aditionẽ fecerit cessare vulgarẽ substitutionẽ: tũ nõ põt negari gn posthum⁹ esset heres vigore suitatis patri: q̃ efficit su⁹ heres p̃ri sicut si ipse esset nat⁹ viuente patre. §. posthumi. inst. de here. que ab intest. Unde ex potentia suitatis trãsmittit hereditatẽ ad quoscũq̃. l. apud hostes. j. de suis & legi. dicam in. l. si infanti. j. de iure delibe. ergo substitut⁹ dz excludi q̃ substitut⁹ vulgaris excludit sue instituẽ⁹ sit ipse heres, siue aliũ faciat heredẽ. l. cũ pponas. §. de hered insti. Respondebat Bar. hic i fi. q̃ cũ iste impubes haberet matrẽ coheredẽ. & sic extraneum: certe datio coheredis extranei sustulit effectũ suitatis: & sic potentiã transmittẽdi. l. apud iulianũ. §. idẽ iulianus. ff. adtreb. Et sic sc̃m istũ intellectũ Bar. in hac. l. nihil tractat de pup. substi. tacita: sed solũ tractat de vna substitutione vulgari & ptz in tex. qui i sin gulari dixit substitutionẽ. Et sc̃m intellectũ Bar. hic est tex. sing. q̃ lz regulariter substitutio vulgaris nõ cõcepta sub illo genere nec sub illo indefinito si heres non erit: sed cõcepta in vnũ casum speciale & individuũ: tacite tũ cõprehẽdit omnes alios casus vulgaris substitutiõis: lz videret q̃ expressio vnius casus alios excluderet: hic nõ excludit, imo oĩs alios cõtinet: sed illi casus taciti vulg. substi. cõtẽti sub illo casu expresso nõ excludũt matrẽ, nec faciũt admitti substitutũ cõtra matrem donec vinit: sed ea mortua bũ habẽt effectũ: ita est casus in hac l. melior. de iure, sc̃m intellectũ Bar. quẽ clari⁹ Bar. repetit. in. l. j. in p̃in. ff. de vul. & pup. in. iiij. q. p̃in. ver. quero q̃ de vulgari partim expressa. ¶ Tenẽdo istũ intellectũ Bar. qui & per
2 to est sing habes ex isto text. multa sing. notare. ¶ †Primo q̃ vulgaris quãticũq̃ sit cõcepta in vnũ casum individuum, siue specialem: q̃ hoc nõ stat excludere: imo omnes casus vulgares, sub
3 sti. tacite cõtinent, ac si substitutio simplr fuisset facta. ¶ †Sc̃o habes q̃ vulgaris in illis casib⁹ tacitus nõ admittit contra matrẽ: nec matrẽ excludit donec ipsa vinit: sed ea mortua bene ad
4 mittit cõtra alios. text. est hic. ¶ †Tertio habes notare q̃ quẽ admodũ non habemus tex. l. q̃ tacita pupillaris que cõtinetur sub expressa vulgari cõtra alios: tũ contra matrẽ nõ admittitur. tex. est clarus in. l. precib⁹. in ver. nã nõ est incerti iuris. j. titu. j. ita hic habes tex. sing. q̃ casus substi. tacitus qui cõtinet sub expõssa
5 vulg. etiã non admittitur cõtra matrem. ¶ †Quarto habes ex hoc correlarie notare pulchrã limitationẽ ad id q̃ tenet glos. si. hic ad fin. que dicit q̃ substitutio vulgaris tacita bene excludit matrem: q̃ tunc tractatur de successione mariti. Ylla gl. sane intelligitur in sensu suo: sc̃z in tacita vulgari que cõtinetur sub expressa pupillari in illa verum dicit q̃ excludit: sed pupillaris tacita que continetur sub vulgari expressa matrem non excludit, text. est hic. Et cogita tu p̃ouecte que sit ratio diuersitatis cũ vtroq̃ casu mutet. ratio gloss. approbata per omnes: quia vtroq̃ casu in vulgari semper tractatur de sola successione viri, & non impu
6 beris: & mulier non est p̃uilegiata in hereditate mariti: sed solũ ipsius filq. ¶ †Quinto principaliter not. ex isto tex. secundum intellectum Bartol. pulchram limitationem ad regulã. l. ij. §. si duo. ff. de bon. poss. secũdum tab. vbi traditur regula quod substitutus excludit coheredem qui vult venire per ius accrescendi. ratio quia substitutus venit ex expressa p̃uisiõe testatoris & ô iure communi: sed ius accrescẽdi est p̃uisio. l. ergo p̃uisio expressa hominis debet facere cessare p̃uisionẽ. l. imo p̃out etiã dicit Bal. substitutio quantuncunq̃ inualida impedit ius accrescendi. l. pe. ff. de inju. rup. hic habes contrarium. nam in ista l. mater fuit data coheres posthumo. nato posthumo & eo impubere mortuo mater ad patrem impuberis non potest venire, nisi per ius accrescẽdine testato: decedat p̃o parte intestatus: & tamen mater hic excludit substitutum, que venit per ius accrescẽdi contra regulam p̃edi. Et si tu subtilis diceres verum est q̃ ius accrescendi non excludit substitutũ expressum: & sic quando substitutus venit in casu expresso a testatore. quia tunc verũ est quod p̃uisio hominis expressa facit cessare, p̃uisionẽ. l. nã etiã istud est in isto tex. quia si eueniat casus expressus a testatore: & sic si posthumus nõ nascatur, substitutus excludit matrẽ. vt dicit tex. in fin. Sed q̃ substitutus venit in casu tacito. cum etiam tunc veniat ex p̃uisione. l. ex voluntate tamẽ defuncti p̃esumpta: certe tunc ius accrescẽdi potest impediri illum casum tacitũ substitutiõis. cũ etiã ius accrescẽdi sit tacita substitutio. l. si titio & meuio. §. iulianus. ff. de leg. j. & sic nil est sing. i hoc text. qa dico q̃ assumptũ est falsum. q̃ quẽadmodũ substõ expressa in casu expõsto facit cessare ius accrescẽdi. d. §. si duo, eodẽ modo substitutio tacita impedit ius accrescẽdi. tex. est in. l. si. in versi. partẽ ve. & ibi Bald. in. gxx. q. & ibi notaui in specie. §. de here. inst. & tũ hec substitutio in casu tacito non impedit ius accrescẽdi: imo est hic casus singu. in quo mater venit ex iure accrescendi. q̃uis nõ impediat substitutũ in casu expresso substõis: tũ excludit in casu tacito. Et istud ideo est fin Pau. de cast. hic in vlti. col. quia tria concurrebant. primo q̃ mater. sc̃do q̃ coheres. tertio q̃ ille substituẽ⁹ veniebat ex tacita volũtate: p̃o ter hec tria p̃ocedit notabile p̃dictũ, fm intellectũ Barto. sed tu caue q̃ in vulgari cũ non tractet de hereditate filij, sed mariti: illud q̃s esset mater parũ videt ad p̃opositũ. & super hoc vl. cogita nisi dicas q̃s istud q̃s sit mater nõ sit cõsiderandũ in hereditate mariti. istud est verũ nisi sit instituta coheres simul cũ filio: q̃. p̃ter hãc institutionẽ inducit p̃esumpta affectio etiã in hereditate mariti: vt quẽadmodũ vxor plus diligit, p̃pter filios. l. cũ quis. C. de nat. l. ita vo uerit substitutũ excludi. Et per istũ modũ tollitur vnũ funda. Bal. & aliorum hic, per quod impugnabant intellectum Bar. quia videbatur q̃ non posset venire per ius accrescẽdi. cũ adesset substitutus qui impedit ius accrescendi. sed dic vt dixi.

¶ Jstũ intellectũ probat Bar. ex quatuor ex quibus confundit cõem intellectũ. primo q̃ vt dixi nõ est verisimile q̃ isti iurisc̃õ. dubitassent de casu. l. precibus. j. tit. j. q̃s fundamẽtũ inducas vt s. induxi: tũ potes respondere tenendo cõem intellectum, quod dato q̃ esset casus in. d. l. precib⁹. tũ adhuc nõ fuit vana decisio istius. l. eo quia licet illud esset primo decisum in principio illius l. & tacita pupillaris contenta sub expressa vulg. non excluderet matrem, p̃out dicit̃ ista. l. quedam alia decidit que non erãt ibi decisa. Primo decidit̃ illud singulare quod Bart. dicit se alibi nescire, & alij omnes sequuntur. q. §. retuli: q̃ nedum vulgaris plene concepta in suo genere continet sub se tacitã pupil. sed etiã vna pars vulgaris & vnus casus spãlis ex multis cõtinet sub se tacitã pupil. & istud est q̃s sing. decidit ista. l. sc̃do erat bene decisum in. d. l. precibus. q̃s tacita pup. nõ excludebat matrẽ quãdo mater vinit. q̃d aũt iuris si mr̃ premoriatur, nõ erat ibi decisum nec alibi. sed in hac decidit in fi. tertio vt dicũt Angel. & Jmol. & do. Alex. in. d. l. j. in p̃in. ff. de vul. & pup. & sequit̃ do. Alex. in pe col. hic in alio. p̃posito erat bene decisum q̃ tacita pupil. non excludebat matrẽ q̃n mater nõ erat coheres. d. l. precibus. quid aũt q̃ est coheres, deciditur in hac. l. quod adhuc idẽ: sc̃z Jstũ potest videri: q̃ ex quo testator eã fecerat heredẽ, videt̃ q̃ voluerit q̃ ipsa sit p̃ẽta ea parte & substituẽ⁹ admittat in alia parte. sed sc̃ium decidit in hac. l. & nõ ponit in ver. si em̃. Sed certe & ista fuisset frivola dubitatio: q̃. p̃uisio testatoris, & sic hoĩs tollit tacitã. p̃uisionẽ. l. que est circa idẽ. l. fi. cũ si. C. de pac. có. sed circa ius diuersum non tollit. vñ per hoc q̃s mr̃ fuerit instituta heres a testatore non vr̃. p̃hibita succedere filio suo impuberi in ipsius hereditate ab intestato. Hec dicatur q̃ vna censeatur hereditas. arg. l. p̃ris & filij. ff. de vulg. & pupi. q̃ bene vnũ d̃z testiñ, q̃ pater in suo testõ substituti pupillariter filio suo impuberi: vt ibi: tamẽ nõ d̃z vna hereditas, imo diuersa: quia hereditas filij est luctuosa matris: sed nõ illa mariti. vt j. p̃ime dicet. & q̃s sint diuerse hereditates, est tex. in. l. sed si plures. §. filio. ff. de vulga. & pupil. Et sic q̃ dictus vides q̃d non est vana decisio huius. l. tñ tu subtiliter cõsidera q̃ principalis dubitatio huius. l. esset vana: q̃. p̃incipaliter hic dubitabat nũquid tacita pup. contẽta sub expressa vulgari matrem excludat: & de principali dubitatione orta inter matrẽ & substitutũ, casus erat legis in. d. l. precib⁹. & istud est q̃s

considerauit Bar. & principali dubitationi que attendi debet. l. si quis nec causam. ff. si cer. pet. nõ opportune rũdet. ¶ Et ideo Ange. hic in vtraq̃ lect. sed plenius in Perusina dicit se ponere nouũ intellectũ ad hãc. l. per quem euacuat fundamẽtũ Bar. fm quẽ casus istius. l. erit valde fin. nec decisus in. d. l. precibus, nec alibi. nã dicit aduertendum q̃s in hac. l. substitutio vulgaris fuit cõcepta hoc modo si posthumus natus nõ erit. vnde si euenisset cõditio, institutio fuisset p̃o nõ scripta: q̃ impossibile erat nõ nãscẽte posthumo q̃s aliqua pupillaris & tacita haberet locũ. q̃ nõ nascẽte posthumo verba istius substõnis & rerũ naturã erãt impossibilia q̃s cõprehẽderent substitutionẽ pupillarẽ: & tũ hic erit casus singu. q̃s substitutio vulgaris facta in casu esset p̃ non scripta: tũ cõprehendit pupillarẽ. & verba repugnãtia sed non habẽt effectũ matre viua, sed mortua sic: & hoc modo casus erit sing. in hac. l. nouiter põderat⁹. fm Ang. qui nõ erat decisus in d. l. p̃recib⁹. & de isto casu bene multum dubitauerũt iurisc̃on. relati in tex. Et dicit Ang. istud nunq̃ aĩs audiuisse. & iste intellectus Ang. q̃nis in sepositum esse bonus: tũ ista rõsio non placet: quia si tacita pupillaris q̃ cõtinet sub vulgari expressa in eo casu quo potest pupillarẽ cõprehendere: tũ non excludit matrem: & hoc est iuris indubitati: vt dicit tex. i. d. l. p̃cib⁹. certe multomnus est dubitãdũ, q̃ vulgaris expõssa fuit facta in eũ casum q̃ p rerũ naturã pupillarẽ cõprehẽdere nõ poterat: vt dicit Ang. nã si extẽdat vt tũ pupillarẽ tacitã cõprehẽdat: certe lõge minꝰ dubiũ fozet q̃ matrẽ nõ excluderet: & sic adhuc per hũc modũ magis fuisset supina dubitatio illoꝝ iurisc̃onsultorũ. & sic si bene cõsideras iste intellectus Ang. magis auget & cõfirmat arg. Bart. & si diceres q̃ p̃incipalis dubitatio huiꝰ. l. esset fm Ang. an fuo substitutio vulgaris facta in casum qui si eueniat nõ põt per rerum naturã cõprehẽdere pupillarẽ: an extẽdat ad aliũ casum qui pupillarẽ comprehẽdere põt: & sic cõprehẽdat tacitã pupillarẽ: & sic p̃incipalis dubitatio fuerit: an tunc cõprehẽdat tacita pupil. q̃ si sic esset tunc p̃incipis dubitatio nõ fuisset, p̃pter matrẽ existentem in medio: an substitutus ex pupillari debuerit admitti. sed cũ ista sit p̃incipalis dubitatio in hoc text. p̃pter matrẽ existẽtẽ in medio: & iste casus esset adhuc multominus indubitat⁹: ergo ittellect⁹ Ang. stare nõ põt. vñ cred oꝝ ad istud primũ fundamẽtũ Bar. tutius esset rũdere, q̃s in. d. l. precib⁹. in ver. nã nõ est incerti. non est clare decisum q̃ tacita pupillaris cõtenta sub vulgari excludat matrẽ: ex quo de pupillari ibi verbũ nullũ: nec ibi d̃z q̃ filius q̃ mortu⁹ est esset pupillus: fm q̃s ibi dicẽt pleniꝰ post Fulg. Pau. de cast. & Alexander. licet ille tex. possit ad hoc induci: tũ nõ fuit incõueniẽs q̃ de hoc ponereꝫ decisio clara in ista. l. maxime cum in ea decidantur multa alia singularia vt supra⁹ retuli. ¶ Sc̃do mouet Bar. q̃ tex. simplr dicit decessit. & nõ dicit post aditã hr̃ditatẽ. Sz rũde q̃d dato q̃d tex. nihil dicat de aditione: tũ istud nõ hz obstare quin substõ pupillaris locũ habeat: q̃ ad esse pupillaris substõnis non requirit q̃d pupillus adeat vel nõ adeat hereditatẽ. l. iul. ff. de acqui. here. Bar. in. l. j. in p̃in. in ver. quart⁹ effectus. & in. l. ij. ver. iiij. queritur. ff. & vulg. & pupil. Preterea dato q̃d non adiuisset: tũ suitas operat: vt statim deducã. ¶ Tertio mouetur Bar. q̃s tex. dicit luctuosam hereditatẽ. & non aperit an loquat̃ de hereditate impuberis an mariti. tũ istud põt retorqueri ꝫ Bar. q̃d imo loquat̃ de successione filij: vt ptz ex tex. ibi: ad eius venire successionẽ. iunctis precedẽtib⁹. nã hereditas filij est illa que d̃: luctuosa matri. l. fin. C. cõia de suc. Et dicere eius sc̃z mariti. nõ esset bene dictũ: cũ relatio debeat fieri ad. p̃xima. Jtẽ dum tex. loquitur de hereditate mariti, nõ appellat eã luctuosam: vt ptz ibi, substantie sue partẽ. neq̃z em̃ hereditas mariti semper d̃: luctuosa. l. pater feuerinã. §. socrus. vbi gl. ff. de condi. & demon. Preterea & fortius si tex. in verbo luctuosam hereditatẽ. loqueretur de hereditate testatoris certe nõ ꝓcederet tũc a fortiori, quo argumẽto vtebat Papinian⁹: vt ptz ex tex. ibi: multomagis. sed esset argumẽtũ a parisi: sed si intelligimus q̃d loquat̃ de luctuosa hereditate filij imputeris: tũc certe procedit argumẽtũ a maiori⁹ hoc mõ: q̃ si testator voluit matrẽ succedere sibi & l hr̃ditate sua: ergo a fortiori videt voluisse q̃s succedat hr̃ditate filij, q̃ magis debeꝫ de quo argumẽto q̃ fuit Frãc. de are. hic. §. plem⁹ dicẽt. Sz aduerte deffendendo fundamẽtũ Bar. si tu diceres, si tex. intelexisset de luctuosa hereditate mariti, & nõ filij certe etiã appellasset luctuosam illã partẽ in qua vxor fuit instituta heres: & tũ illam non appellat luctuosam: q̃ eã hz mediãte morte filij. alia vero portio in qua est instituta acgrit sibi etiã viuente filio: ideo nõ appellat luctuosa.

¶ Ultimo mouetur Bart. q̃ tex. dicit in singulari substitutiõe. ergo apparet q̃ de vna tũ q̃rit: ergo non de pupillari tacita: sed de vulgari. rũdet Pau. de ca. in pe. col. in fi. q̃d attẽta conceptione verboꝝ vna d̃: substitutio exp̃ssa: sicut in breuiloquas: licet plures contineat. d. l. iam hoc iure. vltra Bart. multũ stringit: q̃

a ¶ Argumentũ a maiori. Adde glo. aũ in. c. cum in cũctis. de elec. i. c. fi. i. q. iiij. dist.

b ¶ Duo vincula. Adde. l. fin. C. de adop. bal. i. l. nemini. de aduoca. iudi. abba. i. c. clerici. in. j. col. de iudi. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in prin. aut. itaq3. C. cõmunia de suc. ꝛ in. c. i. cũ gl. de treu. ꝛ pa. Item que no profunt singula multa iuuãt. l. ij. §. fi. ff. de excu. tu. Item etiã intellectũ Bar. qõ nõ adaptet ad istã. l. impugnat. d. Franc. de are. in. l. j. ff. de vul. ꝛ pupil. in. iij. q. principali. Bar. in quarto effectu vulgaris substõnis: mor' vltra docto. fortissima ratione vt ipse dicit. istã tex. hic dicit q; si testator reliquit vxori substantiã suã faciendo eam coheredẽ. multo fortius videtur relinquisse sibi luctuosam hereditatem: que verba de necessitate intelliguñ de hereditate filij. Quod ꝑbat: q; si intelligerent ō hereditate testõris: tũc nõ esset fortior ratio cur mater deberet succedere ex iure accrescẽdi excluso vulgari substituto: sed esset par ꝛ eadem ratio: q; totũ esset substantia testatoris. Quinimo esset minor ratio in excludendo substituto: q; in prima dimidia parte hereditatis mulier fuisset vocata ex iudicio expresso testatoris: ſz in alia parte filij vocaret ex tacito: ex iure accrescẽdi. Unde ne dũ nõ esset maior rõ: ſz nec eadẽ oĩno. vt ergo argumẽtatio iperatoris ꝛ illorum iuris cõsultorũ nõ reddat falsa: necesse est dicere q; hereditas luctuosa intelligitur de hereditate filij: ꝛ tunc bene procedit argumẽtũ a fortiori: q; si testator vocauit vxorẽ ad bona sua, vna cũ filio: fortiꝰ videt eã vocasse ad bona filij que sunt magis debita matri quã bona mariti. Ex hoc manifeste apparet scõm eũ q; intellectus cõis est melior: q; ista. l. loquak in tacita pupillari. Istud est fundamẽtũ cõtra intellectũ Bar. quẽ facit Frã. de are. hic: ſz nõ sic plene. Sunt qui resp̃ondeãt q; imo intelligẽdo tex. totũ. in hereditate maritit: text. in verbo multo magis: ꝛ sic argumẽtũ a maiori, pcedit hoc modo. Pã si pater filio superexistẽte voluit vxorẽ succedere ĩ dimidia hereditatis, ꝛ patrium filium ea priuare, cui iure nature deberet l. scripto. ff. vnde libe. ꝛ. l. cũ rõ. ff. de bo. dam. Fortiꝰ voluit eũ succedere in alia dimidia: non existente filio: quo casu nõ cõtingit priuatio filij propter vxorẽ. Et superest maior rõ pietatis ꝓpter luctuosam matrẽ filij. Ista fol. nõ videt satisfacere: q; cõdito testõ dũmodo filius habeat legitimã suã, põt pr̃ de residuo disponere, put vult: ꝛ relinquere etiã penitus extraneo. l. parẽtibus. ꝛ. l. cũ queritur. C. de inoff. test. Ex quo ergo pater cõdito testõ relinqt dimidiã here. filio suo: certe instituendo vxorẽ in alia dimidia nõ dicit priuare filium aliquo debito. Preterea hereditas patris nõ est debita filio: sed quasi debita. l. ꝛ quals inci. sed q;. ff. ꝓ socio. l. fi. §. finaũt perpetu'. C. de cu. fur. gl. in. l. iij. ꝛ ibi Bar. ꝛ do. C. de iur. ꝛ fac. ig. gl. in. l. si duo. ff. de acq. here. tu potes dupliciter respõdere. Primo qõ in ver. si em. illa argumẽtatio a fortiori est Papiniani cõtra vulpianũ, vnde oriebat dubitatio. ſz impator: tollens hãc dubitationẽ nõ fundat se in hac ratione. ideo de ea nõ est curandũ. sed hec solu. nõ placet. Unde scõo respõde q; argumentatio a fortiori non fit in hoc tex. respectu magis debiti: sed respectu magis p̃sumpte voluntatis defuncti. nõ em fit argumẽtũ ex eo: q; hereditas impuberis magis debeaꝫ matri quam hereditas sui mariti: sed argumẽtatio principaliter fit a maiori coniectura p̃sumpte volũtatis: vt dicit tex. ibi. cum opinabat Papi. ideo testatorẽ voluisse ꝛc. ꝛ ista maior coniectura resultat ex hoc: q; testator magis dilexit vxorẽ q; extraneũ substitutum, qõ probat: q; vxori relinquit partẽ substãtie sue faciẽs eã equaliter coheredum cũ filio: ꝛ sic eã pretulit extraneo substituto: ergo multo fortius p̃sumit voluisse q; in alia parte hereditatis, que obuenit mediãte morte filij: ꝛ sic est luctuosa matri, ratione pietatis, mater ꝓferatur substituto: ita videt clare sonare verba huius litere. Ultra alios cõtra intellectũ Bar. mihi multum stingit nec video reale resp̃õsum: nam si in hac. l. tractatur solum de vulg. substi. prout vult intellectus Bar. Certe nõ video quare mater nõ deberet excludi per tacitã, sicut, alia persona quecũq3 esset cõiuncta testatori, attẽto q; per vulgarẽ succedit testatori: ꝛ sic marito: nõ aũt impuberi filio. l. coheredi. §. cũ filie. ff. de vulg. ꝛ pupil. Sed qũ tractaꝫ de successiõe mariti, mater nullũ h3 p̃uilegiũ. ffam illud solũ habet qũ tractaꝫ de luctuosa hereditate filij. l. p̃ecibus. j. tit. j. ꝛ firmat glo. fi. hic in fi. approbata per oẽs: Ego nõ video quare si tractaret de vulgari substitutiõe siue expressa, siue tacita, in hac. l. ista mulier non deberet excludi p substitutũ: ergo tenendus est cõis intellect', q; iste tex. loquaꝫ de luctuosa hereditate filij impuberis, in qua mr̃ est p̃uilegiata: q; tacita substitutio eam nõ excludit. d. l. p̃ecibus. ꝛ ĩtud vltra alios stringit cõtra Barto. ideo nõ recedas ab intellectu cõi. Nec huic fundamẽto obst. si diceres q; glos. fi. infra procedit qñ mater nõ erat data coheres: tunc vulgaris tacita bene eã excludit: secus si esset data coheres: q; dico q; imo illa glos. necessario loquaꝫ qñ erat coheres: vt ibi statim dicã. Aliũ quartũ intellectũ: ꝛ pro certo prima fronte ceteris notabilior: ẽtradidit insignis doctor do. Bar. de raynerijs de perusio ad istã. l. prout eũ referunt doc. perusini hic: q; ista lex tractat de tacita pupillari: vt volunt gl. ꝛ docto. Item tractat de tacita vulgari, vt tenet Bartol. ꝛ dicidit vtrunq3 dubitationẽ ſz q; matre existente in medio nõ ac mitatur substitut' neq3 ex pupillari tacita filio adeũte, neq3 ex vulgari tacita filio se abstinẽte, si mr̃ esset data coheres. istud p̃z ex hoc tex. in fi. dum dicit q; dicta substitutio h3 tiũ locuz in duobus casibus. Primus si posthumus natus nõ fuisset. q; tũc haberet locũ vulgaris expressa. Sc̃o si pubes decessit post mortẽ matris: quia tũc habet locum tacita pupillaris. si ergo impubes mortuus esset superstite matre, non haberet locũ tacita pupilla. vel si viua matre repudiasset, vel si abstinuisset, non haberet locũ tacita vulgaris: sed mater superstes vtroq3 casu ꝓferretur. quia coheres: ꝛ qr magis dilecta testatori, vt. §. fuit declaratũ ꝑm istũ intellectũ. h. d. generaliter. tacita substitutio non excludit matrẽ coheredem: hoc dicit. intellige qñ est oĩno tacita. vt excludatur illa que cõtinetur in breuiloqua vel cõpendiosa. vt hic in glo. fin istum intellectũ videnr̃ cessare ea que adducebantur cõtra communem intellectum. Item que adducebantur contra intellectũ Bar. itẽ hoc modo decisio huius tex. ꝛ eius dubitatio nõ erit vana. item qõ impubes decesserit. Item q; mater esset coheres ista importabãt iuris mysteriũ. Ite vtraq3 substitutio posset cõtineri, tex. nihil dixit de aditione hereditatis, sed solũ quod impubes decessit. Sed ad hũc intellectũ vnũ vꝛget qõ. ꝛ adduxi cõtra intellectũ Bart. q; imo tacita vulgaris debet excludere matrẽ quãuis coheredem: cũ tractetur de successione mariti. vbi nõ est p̃uilegiata. vt hic in glo. fi. nisi diceres, qõ illa glo. non dicat verum. sed cum approbetur per omnes doc. istud dicere nõ esset tutum. vnde teneas intellectum glos. ꝛ communem. Glosl. in verbo prior. diuidit in tres partes princ. In prima declarat tex. In secũda que est ibi, sic ergo no. gl. colligit ex tex. notab. ꝛ istud notabile postea ampliat, siue mr̃ sit coheres siue non. deinde illud limitat. Et sic hec secũda subdiuidit i tres particulas quas signa per te. In tertia ibi: ſz nũquid tacita. glo. formatur qõ. ꝛ bene respondet. In secunda parte glosl. no. qõ nũq3 tacita pupillaris cõrẽta sub expressa vulgari excludit matrem: siue mater sit coheres siue nõ: puto qõ sit ratio, ſz declaratum nõ inueniãt: nam debes scire quod lex dispensatiue permittit patri cõtra regulas iuris qõ possit facere testũ ꝓ filio suo pupillo, illi substituendo pupillariter: q; substitutio pupillaris est testũ pup. l. patris ꝛ tiã. ff. de vulg. ꝛ pup. itẽ permittit q; possit substituere filio pupillo quẽcunq3 extraneum, ꝛ excludere matrẽa luctuosa hereditate filij sui pupilli sine cã, qõ ipse filius nõ posset. l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffic testa. cap. si pater. de testa. in. vj. vnde cũ iste tales dispensationes[a] sint cõtra ius: ꝛ sic odiose per oĩa sunt restringende. c. j. in fi. de prebẽ. in. vj. glo. in. c. ordinarij. de offic. or. in. vj. ideo sequit qõ quando pater facit expressam pupillarẽ, illa bñ excludit matrẽ: sed nõ tacita. q; in istis dispensationibus contraius, ꝛ sic odiosis non sufficiunt coniecture ꝛ interpretationes. vt iuribus prealle. Ex ista ratione infero tria. primo q; falsa est opinio Fulgo. que proxime sequit. ꝛ ita cõmuniter reprobatur. Sc̃o infero rationem quare expressa pupil. excludat matrẽ, ꝛ non tacita. de qua dubitabat Bar. ꝛ doc. in. l. cũ turio. ff. de vulg. ꝛ pupi. tertio infertur quare secus in tacita vulgari vltra rationem glo. hic est verũ q; Raph. Fulg. hic tenet q; imo substitutus ex tacita pupillari excludit matrem, nisi mater esset coheres: vt hoc tex. Sed in cõtrariũ stringit tex. in. d. l. p̃ecibus. vbi mater nõ erat coheres, ꝛ tũ ex tacita pu. nõ excludit. Fulg. conatur respondere ad illũ tex. sed diuinat. ꝛ ante eum illã sentẽtiam posuit Ange. hic, ꝛ istam. q. examinãt plene Pau. de castro ꝛ Aller. hic: sed q; pendet ab intellectu. l. p̃ecibus. j. titu. i. ideo ibi dicã. In vltima parte gl. habes duo notare. Primo qõ tacita vulgaris contenta sub expressa pupillari matrẽ excludit, ꝛ in hoc omnes approbãt gl. Sed aduerte q; ẽstio gl. debet necessario intelligi in terminis. l. nostre, quãdo mater erat data coheres alias esset fatua dubitatio gl. nam quis dubitaret qõ in successione mariti mulier non debet contẽdere cum substituto ex quo mulier non venit ad successionẽ mariti nisi vltimo loco, quãdo nõ essent agnati vel cognati: vt. l. j. §. vnde vir ꝛ vxor. vt ergo questio gl. nõ sit vana, oportet p̃supponere, quod mater erat coheres. ꝛ sic per ius accrescendi volebat aliam partem. ꝛ ita in specie declarat Rapha. hic. in. iiij. col. ꝛ bñ. Scõo habes ex glo. quod quemadmodum per vulgarem expressam succeditur testatori, ꝛ non in bonis impuberis, nec impuberi: eodẽ modo per vul. tacitam contentam sub expressa pupil. succeditur marito. non aũt impuberi. ꝛ licet Dy. ꝛ aliqui in hoc tenuerint contra. tamen ista est vera ꝛ communis sentẽtia: vt plene firmat Bar. in. l. j. in prin. i. iij. q. prin. i ꝑ. ite ꝛo an tacita vulgaris cõprehẽsa in pupillari expressa. Bal. ꝛ Sali. hic. ꝛ Bal. in. l. quedã eulogio. in. vij. col. C. de inre delib. ꝛ per hec est expedita ista lex.

De impuber. ꝛ aliꝭ substitu. Rubrica.

Capio gl. Rubrice que licet breuis, tamen diuiditur in tres. In prima

[a] Dispensationes. Adde But. in. c. cum in cũctis. in. §. cũ Xo. ō elec. Alex. ō imo. 2ꝑ. xxxix. incip. viso statuto. in. iij. col. i iij. vol. idem Alex. cõs. cxxij. ici. viso pũcto ꝛ accurate ponderato. in vlti. col. i. iij. vol.

In prima declarat rubricam quo ad primam partem: quod idẽ sit dicere de impub. substi. ac si dixisset de pupillari: prout dicitur in rubri. ff. eo. Dicit ergo opportune potest queri cum imperator hic dicat de impuberũ: ꝛ iuris cõsultus in. ff. ꝛ imperator in insti. dicant de pupillari substitutiõe: que sit magis propria rubrica: an congruentius dicatur de substitutione: impub. an vero de pupillari: ꝛ puto quod attenta proprietate vocabuli melꝰ stat rubri. ista de impube. substi. per. l. pupillus. in prin. ff. de ver. sig. In secunda gl. declarat secundam partẽ rubrice. In tertia ponit vnum dictum quod multe sunt substitutiões. adde vt per gl. in. §. qua ratione. instit. de pupilla. substi. ꝛ in. c. Raynu. de testa. ꝛ in. c. si pater. e. tit. in. vj. ꝛ aliqualiter Bal. Sal. ꝛ alios der. hic. ꝛ tertigi in euidentialibus. l. in testamẽto. la. j. §. de testa. mili. ꝛ quia gl. nõ continuat rubricam. Bar. cõtinuat vno modo sed melius Ly. ꝛ Salyc. hic. Jason Papie.

1 Partes adiecte in institutionibus primis intelliguñ etiã in substitutionibus repetite: intellige tamen vt infra. nu. 2.

Cam heredes. Partes adiecte in institutionibꝰ primis intelliguntur etiã in substitutionibꝰ repetite. h. d. ꝛ gl. ponit casum ꝛ rõ est: q; sicut testator eos dilexit in institutiõe rita etiã p̃sumitur in substitutionibus diligere. ꝛ dicit Bar. et Ang. hic qõ istud procedit ex interpretatione declarantis[a] sicut in. l. si seruus. §. fi. de leg. j. non aũt extẽsiua: vt. l. talis scriptura. §. fi. eo. tit. volunt dicere quod qñ verba testatoris ꝛ mens cõueniũt, ibi nõ fit extẽsio: sed declaratio. ſz si verba repugnãt mẽti testantis congruit, ibi fit extẽsio. ꝛ illud tũc pcedit ex interpretatione extensiua, nõ declarativa: ꝛ cuius veritatis sit, declarat Bar. in. l. oẽs populi. in. vj. q. prin. ff. de iusti. ꝛ iure. adde etiã qõ regula huius tex. non solum procedit in substitutionibus directis: ſz etiã in fideicõmissarijs: vt patet in legibus in gl. allega. ꝛ est text. in. l. lucius. §. pater. ff. ad treb. intellige tamen sane dumodo instituti ex institutiõe partes suas acceptẽtaꝫ si nõ acceptarent ex institutiõe, nõ veniret ex substitutione. l. qui plures prima. vbi gl. ff. e. vbi tex. not. Pau. ꝛ Alex. plicalitas limitatiões dicam in gl. Ite ad istã. l. adde quod decidit Bar. in. l. fin. ff. ad treb. ꝛ in. l. lucius. in penul. col. in fi. ff. de vul. ꝛ pupil. Glosl. j. dividitur in quatuor. In prima ponit casum ꝛ exẽplũ in hac. l. ꝛ alle. cõcordã. In secũda infert ex tex. In tertia per viã limitationis removet ẽstiũ. In quarta p viã limitatiõis removet aliõ. sed a ibi: sic ergo p̃ta volũtas. tertia ibi: ité hoc verũ. quarta ibi: ité secus. In prima parte oum glo. vtitur verbo accrescent. ꝛ sic p̃supponit qõ in hac. l. heredes admittant ex iure accrescẽdi, nõ substi. inepte loquitur: aut saltẽ large: q; cũ sit hic facta expressa substitutio: ꝛ sic expressa, pulso testatoris cessat ius accrescendi: vt dixi in. l. fi. §. cit. j. vtilitas est q; ius accrescẽdi non põt ꝑmitti: sec̃ in substitutione. intelligendo tamẽ vt dicã in. l. testõ. j. eo. Item ius accrescẽdi trãsmittitur nõ substitutio. l. si ex plurib'. ff. de suis ꝛ legi. vbi tex. not. iproprie. ergo dicit gl. accrescẽt.

Ex aliꝭ partibus gl. habes duas fallentias ad regulã huius l. Tu aũt vt perfecte habeas istã materiã facit sex casus aliqñ pluribus institutis substitutio fit nominibꝰ appellatiuis: aliqñ propriꝭ, aliqñ mixtim. aliqñ fit nolꝰ indiscretis. aliqñ quidam substituitur nobis propriꝭ, ꝛ quidam appellatiuis. aliqñ sum' in dubio. Primo casu qñ substitutio fit nolꝰ appellatiuis: exemplũ, testator plurib' institutis dicit si contingat aliquem ex heredibus institutis non esse heredẽ, alios heredes meos ei substituo. ecce ibi heredes meos. vnde ꝓbis appellatiuis: ꝛ ita pcedit regula hui' tex. qr ifti sic simpliciter substituti sunt, facta assignatione partium, intelliguntur substituti pro tot partibus pro quot erant instituti: vt hic cum concor. in gl. alle. Fallit nisi in substitutione esset omnibus equaliter onus iniunctũ: qr rõne oneris equaliter iniuncti p̃sumunt equaliter substituti: non attentis partibus institutionum. l. quoties. ff. ad treb.

Secũdo no. limita, nisi aliquis[b] ex istis heredibus essent conjuncti a testatore re ꝛ verbis: vt qr testator in prima institutiõe duos simul ꝛ cõiunctim instituit in parte. nã ſz postea heredes adiunicẽ substituat: tũ si vnus ex istis duob' cõiunctus decedat, admittitur pro alius cõiunctus: sed si ambo decederẽt tunc alij admittitur pro aliis cõiunctis: sed si ambo decederẽt tunc alij heredes equaliter admitterentꝫ. text. est sing. in. l. coheredi. §. qui discretas. vbi Ray. Rico. de neapo. Bal. ꝛ alij. ff. de vul. ꝛ pup. ꝛ ista est cõmunis. ſz aliqui cõtra: de quo vide Bar. in. l. lucius. in vlti. q. ff. de vulg. ꝛ pup. Bal. Ang. Sali. in. l. in testamẽto magna. §. de testa. mili. Ray. ꝛ Bal. in. l. iam hoc iure. ff. de vulg. et pup. vnde regula huius l. pcedit nisi coniunctio aliud inducat. ꝛ intellige de cõiunctiõe facta ꝓpter dispositionẽ testatoris, nõ aũt de coniunctione sanguinis, vt quia essent duo fratres. l. lucius de coniunctione sanguinis, vt quia essent duo fratres. l. lucius aũt

amplia regulam. l. nostre. ꝛ ad istam distinctionem vide Bal. in d. l. turpia. §. fi. ꝛ ibi Doder. Ang. de are. in. §. ꝛ si ex disparib⁹. instit. eo.

Jason Papie.

1 ☞ Breuiloqua substitutio facta personis imparibus cõtinet vulgarem substitutionem, que vtriq; conuenit: sed non pupilla rem, quia maiori non congruit.

2 Si testator instituat filium impuberẽ, ꝛ alium extraneum maiorem: deinde eos adinuicem substituat: sub ista breuiloqua facta istis imparibus continentur vulg. tantum.

2.

Hereditatem. Diuidit in tres. In prima ponitur decisio, In secunda respondetur tacite obiectioni. In tertia ponit rõ decisiõis. sed a ibi: substitutio em. tertia ibi: q; ipso ꝛ alos. ¶ Substitutio breuiloqua facta per hec ẏba vos inuicem substituo personis imparib⁹: quarum vna sit impubes: intelligit in casu qui possit vtriq; cõuenire: ꝛ sic tunc nõ cõtinetur pupillaris q̃ soli spueri ꝛ nõ alĳ posset conuenire. h. d. sm cõem intellectum, sm quẽ querebat in hac. l. de pupillari substitutiõe: an per eã mr excluderet. ꝛ ita in specie declarant Ang. ꝛ Sal. pau. ꝛ Alex. hic. Sed duo fortiter vrget Ja istũ cõem intellectũ. Prio tex. ibi: ad tpa pubertatis. Ergo ptz q̃ non tractatur de pupillari: q; p pubertatẽ excludit. ꝛ exponere tex. p; out facit Pau. pubertatis. i. impuberis est destruere text. ꝛ exponere albũ p; o nigro. Jdeo Odof. ꝛ Alex. hic dicunt q; tex. vult denotare tpe pupillaris etatis, vsq; ad pubertatẽ: ꝛ sic subaudienda est dictio vsq; a. Secũdo obĳt. q; nullibi in hoc tex. dr de pupillo, ꝛ p hoc videt etiã q; Ang. in lec. Perusi. Pau. ꝛ Alexã. hic nõ bñ põderat istũ tex. in ẏbo intestati q; pupill⁹ dicat hinc status decedere, cũ vt dixi de pupillo in tex. verbũ nullum. imo tex. vult ẓ istũ in ẏbo ad tpa pubertatis. ꝛ iõ vr q; potiꝰ tractet in hac. l. de substõne fideicõmissaria. q̃ durat q̃cũq; moriat filiꝰ: ꝛ ẏrat an per eã veniat substituꝰ mortuo filio post tpa pubertatis: ꝛ istũ intellectũ innuit Barto. hic in casu notabili, in quo dicit se consuluisse: dũ dicit q; in breuiloqua substõne tali casu non continetur fideicõmissaria: q; hũc tex. ꝛ vere multũ me turbat dictio pubertatis. in tex. posita: nã p cõ intellectu pondera duo, p; que necessario intelligit text. q; filiꝰ decesserit ipubes. Primo q; hoc tex. dubitat de hereditate ipsius filĳ: vt dicit tex. ibi hereditatẽ quidẽ intestati filĳ: sed i hac. l. tractaretur de substitutione fideicõmissaria, p eã nõ succedit filio: ẓ solũ testator: ꝛ sic in bonis pris. l. coheredi. §. cũ filie. ff. e. ergo ptz q̃ hic filius mortuus est pupillꝰ: q; solũ in pupillari substõne tractat de hereditate pupilli. Sedo sm cõem intellectum suadet rõ decidẽdi in tex. ibi q; ipso ꝛ alĳs nõ eiusdẽ cõditionis ꝛc. ex qb⁹ verbis ptz q; alter erat pupillus, alter maior: ꝛ sic nõ eiusdẽ cõditiõis. cõsidera tũ ꝓpter dictionẽ pubertatis, super qua dubito multũ. ¶ Iflota tenẽdo cõem itellectũ. q; breuiloqua substitutio facta personis imparib⁹ b cõtinet vulgarẽ substõnem q̃ vtriq; ꝛuenit: ẓ nõ pupillarẽ: q; maiori nõ cõgruit. ꝛ sic vna determinatio respicies duas psonas dz facere determinationẽ eã liter. q̃ vtriq; possit cõuenire. vt hic. ꝛ in. l. i testõ. la. ẓ. §. de testamilit. ꝛ ex hoc habes correlarie q; inequalitas psonarũ impedit vt nõ cõtineat substitutio q̃ vni pson posset cõuenire: sed non alĳ. Adde sec⁹ esse in ẽlitate portionũ: vt. l. ĳ. §. ꝛ. l. q plures. la. ẓ. l. fin. ꝛ. l. coheredi. §. ex his verbis. ff. eo. declarat Bar. in. l. cum ius. in. vĳ. col. ff. e. Similiter nec inequalitas etatis ipedit ambas substõnes cõprehẽdi sub breuiloqua. d. l. lucius. ꝛ Ang. hic ꝛ cõfirmat: q; bonũ est arg. de re ad tps ꝛ eẓ. l. miles ita hr̃dẽ. ff. de testa. milit. ¶ Secũdo not. vnũ ad quod Bart. multũ notat hũc tex. ꝛ dicit se ita cõsuluisse: q; si testator instituat filium impuberẽ, ꝛ aliũ ẽt extraneũ maiorẽ: deinde eos adinuicẽ substituat: sub ista breuiloqua facta istis imparib⁹ continet vulgaris tm: vt dicit in tex. ibi: in vnũ casum dũtaxat. Ergo apparet q; tm: vt dicit in tex. ibi: in vnũ casum dũtaxat. Ergo apparet q; tm nõ cõtinent fideicõ. substõnes: ẓ fideicõmissaria posito vtriq; cõuenire, ꝛ ẏba ꝛ psona nõ repugnẽt. de quo dixi, ꝛ dubitaui i. d. l. in testamẽto. la. ẓ. §. de testa. milĳ. ex quo q̃tũ ad fideicõmissariã sunt persone equales: sicut q̃ ad vulgarẽ. Dic vt ibi. vbi limitaui verũ, q; breuiloqua fit simplr: sec⁹ si adĳciat q̃cũq; puta q̃cũq; alter vestrũ decesserit vos inuicẽ substituo: ꝛ ibi multa allegaui: sed hoc ideo dixi vt caueas, ne verba Bar. hic te decipiãt dũ dicit: ꝛ q̃cunq; vnus decesserit. ꝛ sic adiecit verbũ q̃cũq; ꝛ tũ vult q; nõ contineat fideicõmissaria: q; Bar. dũ ponit exẽplum breuiloque, nõ ponit dictionẽ quãdocũq; licet postea ĵ. ad maiorẽ declarationẽ dicat: ꝛ q̃cũq; vnus decesserit: causa ostendendi quãdo fideicõmissaria locũ habeat. Jason Papie.

1 ☞ Si institutus prio loco veniat ab intestato, cũ deberet ex testa. venire, facit vt substitutus vulga. admittatur.

2 Substitutus excludit omnes venientes ab intestato.

3 Illa verba si heres non erit, posita in pupillari substitutiõe, intelliguntur si heres non erit scilicet ex testamento.

4 Exclusus ex testa. potest tamen agere ad suum creditum.

5 Filius qui renunciauit hered. patris ex testa. vel ab intest. põt legitimam suam petere.

3.

6 Si pater leget aliquid filie prio omni eo qõ cõseq posset. ꝛ iubẽs eam esse contentam ꝛc. licet filia tale relictum simpliciter acceptet, per hoc non prohibetur petere supplementum legitime.

Heres instituta. Qui repudiat ex testõ facit locũ substituto. tũ creditũ nõ phibetur petere. h. d. ¶ Flot. qõ si institutus primo locoveniat ab intestato, cũ deberet ex testamẽto venire, facit vt substitutus vulgaris admittat. Hinc prio intellectu tex. quero quid si institutus primo loco repudiat successionẽ ex testõ de iure pretorio, quo casu põt tamẽ de iure ciuili vsq; ad. xxx. annos ex testõ succedere, nũquid ista. l. habeat locum, vt substitut⁹ admittatur. gl. in. l. fuũ. ĵ. de iure deli. tenet quod sic. ẓ oẽs eam ibi reprobãt. ꝛ Bar. in. l. ĵ. in pe. col. ff. e. ꝛ in. l. nec is. ff. de acqui. here. ꝛ Pau. hic: q; quãdiu institutus põt venire ex testõ aliquo iure ciuili vel ꝓtorio, nunq̃ admittit substituꝰ. l. quãdiu. §. j. ff. de acqui. her. ꝛ de re. iur. l. quãdiu, nec ob. iste tex. quia aduerte quod hic filia nõ solũ omisit ex testamento venire, sed ab intestato expresse succesit. quo casu intelligitur renũciasse omni testamẽtarie successioni. ideo tũc substitutus admittitur. ¶ Secũdo noto q; substitutus excludit omnes venientes ab intestato: q; quãdiu põt ex testõ succedi, et sic quãdiu potest habere locũ expressa dispositio testatoris. nũquã ab intestato succedit, ꝛ sic nunq̃ hz locũ. puisio. l. saluo nisi testator sustinuerit aliquẽ in casu in q̃ legitimi nec ex testõ, nec ab intestato succederẽt. tex. est sin. in. l. si qs ita heres ĩstituat fit legitimus. ff. de here. instit. vbi doctor. ꝛ Bald. Ang. ꝛ alĳ hic.

3 ¶ Tertio no. secundũ Bar. q; illa verba si heres nõ erit, posita in pupillari substitutiõe: intelliguntꝫ si heres nõ erit. l. ex testõ: patet q; nõ sufficeret q; ab intestato succederet. vt hoc tex. credo quod Bar. sit corruptꝰ. ꝛ debeat dicere i vulgari, vbi magis cõgruit quã in pupillari. ¶ Quod noto ex scõa pte tex. qõ excluso testõ põt tũ agere ad suũ creditũ. vñ facit iste tex. sm Cyn.

4 5 Alb. Bal. Sal. ꝛ Mod. hic, ꝛ q; si filiꝰ renũtiauit hereditati patris ex testõ vel ab inte. tũ põt legitimã suã petere. de quo dic vt per Bar. in. l. ĵ. in princ. in. iĳ. q. prin. ff. de vul. ꝛ pupil. ꝛ in. l. gerit. in. iĳ. q. principali. ff. de acqui. here. cũ multis cõcor. de quibꝰ per Alex. hic. ꝛ ponit late Lud. in. l. ĵ. ff. de acqui. here. ꝛ facit: q; in omni generali renuntiatione nunquam filius intelligitur renuntiasse legitime, nisi de ea specialẽ mẽtionẽ faciat. ꝛ Hinc est qõ si pater leget aliquid filie prio oi eo qõ cõseq posset. ꝛ iubens eam esse cõtẽtam ꝛc. licet filia tale relictum simpliciter accepet, per hoc nõ prohibetur petere supplementum legitime. quia vt dixi legitime per talia verba nõ censetur renuntiatũ. tex. est sin gu. in. §. ceterũ. in aut. vt cum de ap. cog. quem. notant Bald. et alĳ in. l. si qñ. §. fi. ff. de inof. test. dixi in. l. quoties. ff. de here. instit.

1 ☞ Si testator facit vulga. substitution ẽtantum, non potriget etiam ad pupilla. tacite, nec econtra.

2 Sub expressa vulgari continetur tacita pupilla. ꝛ econtra, ex interpretatione extensiua.

3 Pupilla. que continetur sub expressa vulga. dicitur omnino tacita ꝛ econtra. secus tamen est in pupilla. vel vulga. q̃ continet sub breuiloqua.

4 Vulga. tacita sub expressa pupilla. licet excludat matrẽ impuberis. tamen tacita vulga. cõprehensa sub expressa pupillari nõ excludit matrem testa.

5 Tacita pupilla. contra sub expressa vulgari excludit etiam matrem, nisi quando est mater coheres.

6 Si vulga. fiat duobus personis simul, cũ nõ possit fieri nisi mediante copula, licet vnus eorum nõ sit heres: tamen non admittitur substitutus.

4.

Quãuis placuerit. Diuide ĩ tres. Jn prima premittit regulam anteq̃ veniat ad deci. casus propositi. Jn scõa ponit fallentiã ab illa regula ibi, si modo nõ ẓuã. Jn tertia ex pmissis ponit decisionẽ principalis qõnis ibi, cũ tũ. pponas: ꝛ sic in figuratione casus incipias ab hac tertia. Jn expressa vulgari cõtinet tacita pupillaris, nisi volũtas testatoris refragef. q; colligit ita esse qñ sit psonis imparib⁹. h. d. ꝛ differt ista. l. a. l. ĵ. §. e. q; ibi loquit de breuiloqua facta psonis iparib⁹, sed hic de vulgari facta psonis imparib⁹. Et ex hoc colligit secũda differentia q; substitutiões que continent sub breui loqua non sunt omnino tacite, ẓ non sint expresse verbis specialibus, tamen sub generalitate verborum cadunt, sed pupillares que continent sub expressa vulgari sunt omnino tacite: nõ solũ verbis specialib⁹, ẓ generalib⁹. q; patet: q; verba vulgaris que concipiuntur si heres non erit, de directo repugnant pupillari: que regulariter concipitur si heres erit ꝛ moriatur in pupillari etate, que

1 etate, que omnia plenius declarabo in. l. precibus. ĵ. eo. ¶ Flo. regulã magistralẽ in tota materia substitutionum: q̃ si testator facit vulgarẽ substitutiõnẽ tãtũ: tũ potrigit eã ad pupillarem tacite ꝛ econtra. Hinc dr q̃ sub expressa vulgari continet tacita pupillaris: ꝛ econtra. cõcordat. l. iam hoc iure. ff. eo. tradũt Bart. ꝛ alĳ in. l. gallus. §. ꝛ quid si tm. ff. de libe. ꝛ posth. vbi respondent obiecto q̃ posset fieri, q; casus omissus a testatore debet haberi prio omisso. l. cõmodissime. ff. de libe. ꝛ posth. l. si cũ dotẽ. i pri. ff. so. ma. dic prout ibi per eos. ¶ Jsta regula fallit quatuor modis, quoꝝ duos habes hic i tex. ¶ Primo nisi appareat de volũtate cõtraria testatis: vt etiam dr in. d. l. iam hoc iure. §. pe. ꝛ fi. ꝛ no. diligenter qõ ad probandũ cõtrariã volũtatẽ testatis. i. qõ noluerit sub expssa vulgari ẽtineri tacitã pupillarẽ, ꝛ cõtra: duo testes sufficiũt: ẓ videat q; de probãda volantate testantis. ita Bal. Ang. ꝛ Sali. hic. Bar. in. l. ĵ. in prin. ver. quero ꝛ reuoco in dubiũ quot testes. ff. eo. Bal. ꝛ ibi Ang. Sal. in. d. l. precibus. facit gl. not. in. l. heredes palã. §. si quid post. i verb. posse. ff. de test. ꝛ que dixi in. l. ĵ. §. de bon. pos. sm tab. ꝛ satis[a] dr probari de volũtate testatis. qũ, pbaẽ q̃ testator: posuit taxatiuam dũtaxat, ꝛ similes. sm Hulg. ꝛ Alex. hic ꝛ idẽ tenet Sal. in. d. l. precib⁹. p illum tex. in verbo tantũ. sed sm Alex. hic. ille tex. non pbat: q; illa sunt verba imperatoris nõ testatoris. vñ sm eũ istud pbat. d. l. iam hoc iure. ꝛ ibi hoc ponderat Pau. sed etiã ibi sunt verba tex. noui testatoris. ¶ Sedo fallit regula in hoc tex. qñ vulgaris substitutio sit personis impuberibus. ¶ Tertio fallit qñ testator expresse prouidit de substituto: ꝛ in casu vulgaris ꝛ pupillaris substõnis. l. cũ ex filio. ĵ. filio. cũ gl. not. in verbo ꝛ alius. vbi Bar. ꝛ doct. notant. ff. eo. glo. ꝛ oẽs hic. ¶ Quarto singulariter fallit qñ adesset statutũ in ciuitate q̃ verba testatoris intelligerenf ad literam, prout iacent, tũc nunq̃ sub expressa vulgari continet tacita pupillaris nec econtra: ita sing. Bal. in. d. l. precibus. in. v. col. ꝛ sequit Alex. in. d. l. iam hoc iure. ꝛ i. l. post additã. ĵ. eo. sed Jmo. hoc reprobat in. c. Rayn. in materia pupillaris. de testa. eo. q; per illa verba statuti, q; testamẽta intelliganf put iacent, intelliganf tm reiecte friuole interpretationes: nõ autem legitime. ꝛ sic a iure approbate. vt in text. nostro. ꝛ vltra eũ facit regula q; statuta recipiunt interpretationẽ passiuã a iure cõ. l. ĵ. cum si. C. de nox. tene limitationẽ Bal. q; ẓ Bar. in. l. oẽs populi. ff. de insti. ꝛ in. in pe. col. dicat id qõ dicit Jmo. q; solum friuole interpretationes intelliguntꝫ reiecte: tũ illa doctrina Barto. recipit multas limitationes: ꝛ inter illas vnã quam ponit in. l. ĵ. in. ĵ. col. C. de patribus qui filios distrahe. nisi statutũ diceret, vt ꝓxime retuli, q; verba intelliganf ad literã, put iacẽt. nã id dicitur ad literã. qõ põt oculis corporeis videri. l. j. in pn. ff. de his q; in testõ delẽ. ergo nõ venit hoc qõ nõ põt legi in litera. ¶ Secũ

b 2 do diligẽter põdera tex. b in verbo porrigi. sm Ange. hic ꝛ qõ regula que ẓ q; sub expssa vulgari ẽtinet tacita pupillaris ꝛ econtra, ꝓcedit ex interpretatione extensiua: vt ꝓbat illud verbũ porrigi. qõ est idẽ qõ extendi. ꝛ est tex. in. d. l. iam hoc iure. nõ aũt, p cedit ex interpatione declaratiua. ratio est: q; illud dicit venire ex interpretatione declaratiua: qñ mens testatoris cõgruit, ꝛ verba non repugnãt. vt dixi. §. in. l. i. sed in ꝓposito mẽs testatoris presumpta bene colligit, q; sub expssa vulgari cõtineat tacita pupillaris ꝛ econtra: vt hoc tex. tũ verba repugnant: q; verba vulgaris repugnant pupillari ꝛ econtra: ergo stat bene q; hoc venit ex interpretatione extensiua, nõ aũt ex declaratiua. Et vtilitas stat ex verbis Bar. in. d. l. oẽs populi. in. vi. q. principali. q; si statutũ ciuitatis reiecit oẽs interpatiões itelligeret reiẽcere interpatiões extẽsiuas, nõ declaratiuas: q; qui declarat nihil dat. d. l. heredes palã. §. si qs post. ¶ Hinc infero q; fubstõnes que cõtinent sub breuiloqua veniũt ex interpretatione declaratiua: eo

3 q; mens ꝛ verba patiunt. ¶ Sedo infero q; pupillaris que cõtinet sub expssa vulgari dr oino tacita, ꝛ econtra: secus est in pupillari vel vulgari que cõtinent sub breuiloqua. vt dicã in. d. l. precib⁹. intellige q; dixi q; vulgaris que cõtinet sub expssa pupillari dr oino tacita: q; verba pupillaris, repugnãt vulgari: vt sit verum qñ pupillaris expressa est facta hoc modo, si filius me⁹ pupillus heres erit, ꝛ in pupillari etate decesserit, substituo titium: tũc pupillaris facta per hec verba, si heres erit, ꝛ cõprehẽdendo vulgarẽ substitutionẽ: illã vulgaris erit oino tacita: ẓ si testator non posuisset ver bũ si heres erit: ẓ dixisset in stino filiũ meũ pupillum: ꝛ si decesserit in pupillari etate substituo catiũ: tunc cõtinerent due substitutiões ꝛ ambe essent expresse: sc̃z expressa pupillaris, ꝛ expressa vulgaris: q; ista verba, si decesserit in pupilla ri etate, recipiunt equalr vtrũq; sensum, sc̃z si decesserit in pupillari etate hereditate non adita: vel si decesserit. adita hereditate: verba vtrũq; patiunt, ꝛ nil repugnat: ergo ambe substitutiones vulgaris, ꝛ pupillaris, sunt expresse: ꝛ ista nõ erit pupillaris expressa: imo erit cõpendiosa limitata ad tps pupillaris etatis. ita singulariter Bal. in. l. precib⁹. in. xvĳ. co. ĵ. e. ꝛ ibi Pau. in. v. col.

summe extollit, ꝛ dicit q; ita consuluit Florentie cũ multis doc. magne autoritatis, ꝛ illud dictũ refert ꝛ sequit Card. Flo. in. c. Raynutꝰ. de testa. Et ex hoc habes notare q; mentio pupillaris etatis habita in substitutione, nõ arguit q; sit pupillaris substitutio. ꝛ sic ẓ testator: dixerit si filius pupillus moriat in pupillari etate, tale substitutio. ista verba conueniũt pupillari etati, tũ non sequit est pupillaris, cũ et conueniant vulgari. ad hoc ergo vt sit pupillaris, in specie, requirunt duo, q; dicat. si heres erit ꝛ moriat in pupillari etate, tale substitutio. isto casu non est nisi pu

a pillaris expressa, ꝛ tũ pupillaris substitutio põt fieri, ẓ pupillus a ☞ Et satis. ade hinc ꝛ tertie fallentie decium consil. cccxv. superioribus diebus. Pur.

4 non sit heres. vt dixi. in. l. fi. §. ti. j. ¶ Sedo habes ex hac differentia notabile effectũ: q; vulgaris tacita sub expressa pupillari, ẓ excludat matrem impuberis, ꝛ sic vpore testatoris, vt ẓ gl. approbata in fi. gl. l. fi. in fi. vbi dixi. §. tit. j. tũ tacita vulgaris cõprehensa sub expressa vulgari non excludit matrẽ testatoris. ita sing. Bar. in. l. j. in prin. ff. de vulg. ꝛ pupill. in tertia. q. quarta. q. prin. in quarto effectu. in fi. tũ si esset expressa vulgaris excluderet ẽt matrẽ testatoris. ꝛ sic videas magnã vtilitatẽ an vulgaris sit tacita vel expressa. tũ decisio principalis Bal. in. d. l. precib⁹.

5 reprobat per Alexã. ibi vbi dicã. ¶ Tertio noto ex tertia pte tex. secundũ Fulgo. ꝛ Pau. hic videritur. prio opinione nouissimorum. l. do. Christo. ꝛ Fulg. qõ imo tacita pupillaris cõtenta sub expressa vulgari excludit etiam matrem, nisi qñ mater est coheres, vt in casu. l. fi. §. ti. j. Et induco tex. nã hic fuit facta expssa vulgaris, ꝛ dr hic ꝙ expressa vulgaris non continet tacitam pupillarem que excludat etiã vpore testatoris: q; substitutio vulgaris simul ꝛ semel fuit facta filio impuberi, ꝛ vpori, ꝛ sic impari b ☞ Põdera tex. adde Jas. in. l. pcibus. ĵ. no. ĵ. eo. Purp.

bus, ꝛ ppter imparitatẽ personarũ, dicit tex. q̃ sub expssa vulgari non potuit contineri tacita pupillaris que excluderet matrẽ. ergo si nõ fuisset imparitas personarũ, sub vulgari cõtineret tacita pupillaris, que habuisset excludere ist am eliã. ergo hic est tex. q̃ sub expressa vulgari ẽtinet tacita pupillaris ad excludẽdũ matrẽ pupilli. nisi imparitas, phibuisset. rndẽt Ful. ꝛ Pau. hic ꝛ sibi ascribit Alex. in. l. fi. circa fi. §. ti. j. q̃ iste tex. nõ obstat: q; non apparet ꝙ hic mater esset pupilli ista elia. cum tex. dicat q; erat vpor testatoris, ꝛ sic poterat esse nouerca: q̃ sol. mihi non satisfacit. Primo q; diuinat ꝙ hic testator: habuerit duas vpores, ꝛ q̃ filius esset natus ex alia vpore. Secundo si ista elia fuisset nouerca, ꝛ nõ mater pupilli defuncti, q̃o contenderet cũ sub stituto. q; nouerca in substitutiõe ptinigni pupilli nũq̃ admittit. Et dicas q̃ hic erat coheres huius pupilli, vt dicit tex. ꝛ sic videbat q̃ ex iure accrescẽdi preferret. p. l. fi. §. cit. j. q; dico q; est error petio: prioꝛe q; cũ in isto text. pupillus adiuerit hereditatẽ patris, sicut expranit vulgaris substitutio, ita ꝛ ius accrescẽdi. ergo q̃ esset coheres nihil facit in ꝓposito. Tũ cõsidera q̃ licet tex. in. l. ĵ. §. eo. loquat̃ quando erat contentio inter matrẽ pupilli ꝛ substitutũ, tñ in hac. l. nõ dr cũ quo substitutus haberet cõtrouersiã de hr̃editate pupilli, an cũ ipsa elia an cũ alio. Sz dicit tex. q̃ cũ substitutio vulgaris esset simul vtriq; facta, cõprehẽdit tũ vulgarem, non pupillarẽ. Posito ergo q̃ substitutus nõ admittat̃ ex pupillari tacita, non dicit tex. ad quem spectet hereditas pupilli. Et sic si teneremus q̃ elia non esset nouerca cessaret sm obiectum. de principali articulo dicam in. d. l. precibus.

6 ¶ Ultimo nota vnũ q̃ Bar. ex clamat prio multũ singulari, c ẽst ẏbũ vile in materia substitutionũ, q; si vulgaris fiat c duabus personis simul, cum non possit fieri nisi mediante copula, ẓ vnus eorum non sit heres, non admittit substitutus, sed ad hoc vt admittat̃ substitut⁹, opz q; vter q; eorũ nõ sit heres. tũc substitutus in vtroq; admittit, ergo vult Bar. q; si vnus nõ sit heres cum substitutus non admittat̃, ergo necessario vult q̃ ali o cohereș veniat ex iure accrescẽdi, cũ alio iure nõ possit venire. ꝛ dicit ita velle gl. hic in verbo in eum. q; sic intelligebat Ja. bu. ꝛ patet q̃ gl. alleg. l. cũ quidã. j. eo. ꝛ an gl. istud velit multa dicunt Pau. ꝛ Alex. hic, quos vide. nec obstat regula. l. lucius. §. caio. ff. ad treb, vbi si fiat substitutio duob⁹, vno excluso admittit substitutus. nec requirit q; ambo excludant̃. ridẽ q̃ notabile Bar. procedit solum in vulgari substitutiõe, facta simul duobus, secus in fideicõmissaria, vel etiam in pupillari. d. §. caio. rõ diuersitatis est: q; vulgaris hz locum si heres non erit, ꝛ sic ante adirã hereditatẽ, quo casu hz locũ ius accrescendi, sed alie due habẽt locũ post aditã hereditatẽ. quo casu nõ põt habere locũ ius accrescendi. vt dicit Bar. in. l. pe. j. eod. vbi dicẽ. Puto q̃ dictum Bart. si est verũ sit. vale singulare ꝛ necessarii in materia substitutionũ q̃ simplr tenet Ange. hic, ꝛ cũ eo simplr vr trãsire Fulg. hic. Tũ caue. q; tex. iste nõ ꝓbat, nec notabile bar. põt fundari in hoc tex. Quia decisio huiꝰ tex. fundat̃ in regula ꝓposita in ꝓin. huiꝰ. l. que nõ facit ad ꝓpositũ Bart. ideo ipse met Bar. an. l. hoc articulo. ff. de here. ĩsti. dicit q̃ iste tex. nõ ꝓ d bat, tñ ꝙ dictũ est verum ꝓpter copulam d ꝛ q̃ requirit concursum vtriusq; copulati. l. si heredi plures. ff. de cõdi. insti. ꝛ sic ¶ Propter copulã. Adde bar. ꝛ Bald. in. l. j. ff. de iust. ꝛ iu. bar. in. l. his verbis. ff. de leg. iĳ. Anto. de but. in. c. ĵ. de resci. Raph. Fulg. consil. viĳ. incip. dominus Petrus lõgus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

requirit q cõditio verificetur in persona vtriusq; ad hoc vt substitut⁹ admittat: ꝛ idẽ ibi simp͂r tenẽt Jmo. ꝛ comẽ. ergo apparet q ꝑ dictũ Bar. sustinet pp copulã: ergo tex. noster nil facit q nõ fe fundat super copula. Tũ notabile Bar. Js non inueniã bene examinatũ, mihi vr quod ℨ illud multum stringat. l. pe. ff. eo, vbi dr ꝛ oĩs tenent, qõ ꝑale est ibi qñ in substõe est adiecta dictio collectiua vterq; vt ibi dicit tex. qõ tunc nunq̃ admittatur substitutus, niſi vtroq; excluſo: Ergo qñ nõ est dictio collectiua vterq; vt in dicto bar. ſola copulatiua nõ facit qõ ſit neceſſe qõ vterq; nõ ſit heres, ad hoc vt admittat ſubſtitut⁹: imo q̃ primũ vnus non ſit heres, ſubſtitut⁹ ex vulgari expreſſa ſit heres: ꝛ ſic licet teſtator ꝑpter copulã videat cogitaſſe: vt dicit Bar. ꝛ tex. ĩ d. l. pen. in verbo cogitaſſet⁹ punctus ſtatim dictiõe vterq; q; tamẽ tex. ille loquit in pupillari ſubſtõne nec aũt in vulgari in ter que eſt clara ratio diuerſitatis: de qua. ff. ideo veritas pendet ab his que dicam in. d. l. pen. ibi dicit. ¶ Gloſ. in verbo in eum. diuidit in duas. In prima declarat tex. In ſecũda opp. ꝛ nõ bene ſoluit. ꝓ o intelligentia ſecunde partis oppono contra tex. nã pluralis ſermo reſoluitur in ſuas ſingularitates. l. falſa. ff. alleg͂ata in gl. ergo dato q̃ ſubſti. vulg. ſit facta ſimul duob⁹. in hoc tex. tamen reſoluendo pluralitatẽ in ſuas ſingularitates, eſt pin de ac ſi pater de p ſe ſubſtituiſſet pupillo. Sed ſi de per ſe ſubſtituiſſet, ſub vulgari cõtineret tacita pupillaris. iuxta. l. iã hoc iure. ff. pe. ꝛ ff. eo. gl. reſpondet quod illa regula fallit hic. nec aſſignat rõnem fallẽtie. Jdeo Bar. in. d. l. falſa. ff. ꝛ in. l. pe. ff. ꝛ. l. ſi ſeruus. ff. ff. ſi quis cau. ꝛ Salice. in. l. in teſtamento. la. ff. de teſt. milit. reſpõdẽt qõ illa regula q̃ pluralis ſ̃mo reſoluit i ſuas ſingularitates: procedit qñ reſpicit diuerſos effect⁹. que ſolũ vr confundi per hũc tex. vbi ſubſtitutio reſpicit diuerſos effectus. Aliter reſpondent Bald. ꝛ Salic. hic: q̃ illa regula ꝓcedit niſi mens loquentis ſit in contrarium. vt hic ratione equalitatis ſernande. Sed plenius reſponde ſecundũ Fulg. ꝛ Paul. hic quod pluralitas reſoluitur in ſuas ſingularitates, verũ eſt eiuſde nature ꝛ cõditionis: ꝓiont erat in ipſa pluralitate. Jaſon Papie.

1 ☞ Subſtitutiones vulgares ꝛ ſic directe expirant adita hereditate.

2 Etiam fauore pie cauſe poſt aditam hereditatem non poteſt directo pia cauſa ſubſtitui.

1 **Post aditam.** †Nota regulam q̃ ſubſtitutiones vulgares: ꝛ ſic directe expirant adita hereditate: ꝛ huius eſt triplex ratio. Prima eſt pia ſm Odof. Ful. hic: quia ſubſtõ vulgaris ſit ſub conditione ſi heres nõ erit. ergo ſi ſit heres: ꝛ ſic adita hereditate cum deficiat cõditio ſubſtitutionis, neceſſario ſubſtitutio expirat. Sunt qui aliam dant rationẽ, eo q; adita hereditate bona efficiant ꝓpria heredis, adeo q̃ cẽſent ꝓpriũ patrimoniũ heredis. gl. in. l. j. ſ. veteres. ff. de acq. poſ. Sed ſi teſtator poſſet ſubſtituere poſtq̃ adiuit, ꝛ ſic poſtq̃ effect⁹ dñs, diſponeret de reb⁹ alienis. cõtra autenticã ingreſſi. ſ. de ſacroſan. Sed iſta rõne attẽta nõ poſſet ẽt poſt aditã ꝑ fideicõmiſſum ſubſtitui. ℨ iſtũ tex. i verbo directe. Tertia fundamẽtalio: ratio eſt quare poſt aditã hereditatẽ non poſſit directo ſubſtitui, ſed per fideicõmiſſum, q; adita hereditate qs efficit⁹ directo heres: ꝛ ſic directo dñs. Et poſtquã qs eſt effect⁹ heres directo, nõ põt deſinere eſſe ẽt ſi i integrũ reſtitueret. l. ꝛ ſi ſine. ſ. ℨ qõ papinian⁹. ff. de mino. gl. no. in. l. in ſubſtõne. ff. de vulg. ꝛ pupil. ſi ergo poſt aditã poſſet directo ſubſtituere, reperirẽtur duo directi heredes ꝛ inſolidũ: q̃ eſt impoſſibile. ¶ Vnde eſt q̃ poſt aditã hereditatẽ põt ſubſtitui ꝑ fideicõmiſſum: q; vnus põt eſſe directo, alĩ⁹ vtiliter. vt ℨ in toto ti. ff. ad treb. itã rõnem ſentit Bar. in rep. l. j. C. de ſacroſan. in. vj. q. v. ꝓin. vbi ꝑ hoc ſing. decidit q̃ etiã fauore pie cauſe poſt aditã hr̃ditatẽ nõ poſſet directo pia cã ſubſtitui. q; regule nõ patiunt. per. d. rõnem, q̃ aliter nũc nõ examino. iſtã rõnem ponit Ange. hic in lec. Flo. ꝛ plen⁹ in. l. ꝑcib⁹. in. j. col. ſ. eo. iſta regula fallit in milite, q̃ poſt aditã põt directo ſubſtituere: ꝛ appellat directa militaris. l. cẽturio. ff. eod. l. in teſtõ mag. ſ. de teſt. mili. ꝛ. d. l. ꝑcib⁹. ꝛ rõ eſt: q; miles põt facere que heredẽ ad tempus, ꝛ facere ꝑ q̃ ſemel fuit directo heres deſinat in totũ eſſe heres. l. miles ita heredem. ff. de teſtat. mili. Et an iſta fallentia extẽdi debeat ad Card. dix. i in. d. l. cẽturio. Scõo fallit i alĩs duob⁹ caſib⁹ poſitis in gl. ſi. Primo eſt, qñ heres adita hereditate fuit negligẽs adimplere volũtatẽ defuncti itra annũ: q̃ tũc locus eſt ſubſtitutioni. ſ. ſi vero inſtitutio. i autẽ de hered. ꝛ fal. vñ ſumiñ aut. hoc amplius. C. de fidei. Et ratio eſt, q; ꝑpter delictũ lex ꝓinat primũ ac ſi nunq̃ fuiſſet heres. Secũdus caſus eſt qõ poſt aditã hereditatẽ expirat ſubſtitutio vulgaris. Verũ eſt qñ durat additio primi heredis: ſed ſi primus heres ſit minor, ꝛ reſtituit in integrũ, loc⁹ eſt ſubſtituto: vt i gl. q: reſtitutio reponit omnia i priſtino ſtatu. l. q̃ ſi minor. ſ. reſtitutio. ff. de mino. ꝛ ſic eſt perinde ac ſi primus heres nunq̃ adiuiſſet. ꝛ plenius per gl. in. l. ꝛ ſi ſine. ſ. ſed qõ papinian⁹. ff. de minorib⁹. declarat bart. in l. ſ. j. ff. eo. ꝛ in. l. ex contractu. ff. de reiudica. ¶ Gl. in verbo directe. diuidit in tres. In prima exponit textum ꝛ allegat cõcordantem, ꝛ iſta clara eſt. In ſecunda ibi, ſed etiam in impuberib⁹ remouet tacitũ cõtrariũ. quod ſic induco. nã tex. dicit quod vulgaris ſubſtitutio facta nõ impuberibus expirat adita hereditate, ergo a contrario ſenſu vult quod ſi vulgaris eſſet facta impuberi, non expiraret adita hereditate, quod eſt falſum, vt patet. ff. l. prima. gl. voluit reſpõdere. licet obſcure, quod ideo tex. dicit non impuberibus: quia quando ſubſtitutio vulgaris ſit maiori, adita hereditate in totũ expirat: quia aliam ſub ſe continere non poteſt, ſed quãdo expreſſa vulgaris fieret impuberi, licet per additionem tolleretur vulgaris expreſſa, tamen non tollitur tacita pupillaris in ea contenta vt ſupra. l. proxima. ꝛ ſic non in totum extat. iſta eſt intentio gl. In tertia ibi. illud tamen verum eſt ponit dictum quod eſt verum. Jaſon Papie.

1 ☞ Inter inſtitutos ꝛ inuicem ſubſtitutos eſt locꝰ iuri accrefcẽdi.

Testaméto. Inter inſtitutos ꝛ inuicem crescendi. h. d. ꝛ ratio dubitandi fuit: quia ex quo teſtator iſtos heredes adinuicem ſubſtituerat, videbatur quod inuitis non deberet accrescere: quia nemo cogitur accꝑtare ſubſtitutionẽ. l. nec emere. ff. de iure delibe. vnde videbatur quod ꝓpter ſubſtitutionem eſſet in poteſtate heredũ acceptare. contrarium hic decidit. nam quod dixi ꝓcedit qñ eſt ſubſtitutio de per ſe. ſed cum hic ſit tũcta cum iure accrefcendi, ꝓpter ius accrefcẽdi inuitis accrefcit, ꝛ habetur in ſimili. l. qui patri. vbi tex. fin. ff. Bar. ꝛ omnes ibi. ff. de acqui. her. Collige tria notabilia, vt hic per Bar. quẽ vide per te. ¶ Gl. diuidit in quatuor. In prima allegat quatuor concor. In ſcõa ibi, ꝛ etiã inuitis. ponit vnũ dictũ quod hic expreſſe habetur in text. In tertia ibi, ſed ſi ſuã partem velint. limitat hũc text. principaliter timore contrarij. l. cum hereditate. ff. de acqui. her. vbi decidit ut dicto cõtra iſtum tex. ibi enim dicitur plus, quod licet alias ille q̃ ſemel fuit heres nõ poſſit deſinere eſſe heres, nec abſtinere tamẽ ſi ſunt plures heredes, ꝛ vn⁹ adiuit ꝓ parte ſua, quod ſi alius coheres repudiat partem ſuam, q̃ nedum portio repudiata nõ accrefcit heredi inuito, cõtra iſtũ text. imo illa portio repudiata facit vt ille qui primo adiuit poſſit repudiare partẽ quam ſemel adiuit. gl. dicit qõ iſta lex ℨ intelligi ſcõm illam. ſi velit retinere partẽ ſuam. ſecus ſi velit repudiare. dic melius. ꝙ ibi loquitur qñ erant plures tantum coheredes. hic aũt non ſolum erant coheredes, ſed erãt adinuicem ſubſtituti. ꝛ ſic hic erant duo vincula, q̃ magis ſtringunt quam vnum, ꝛ ſic faciũt vt nedum nõ poſſit repudiare, ſed etiã inuito accrescat. Ex quo collige per te pulchrã limitationẽ ad. d. l. cum hereditate. quam Paul. dicit ſingularẽ ꝛ mirabilem cum concordanti. vt hic per Alex. intellige etiam iſtam gl. ꝛ tex. noſtrũ, vt per Bar. in. l. quidam eulogio. in. ij. col. per illum tex. j. de iure delibe. ¶ In quarta parte ibi, ſed nunqd hoc caſu. gl. format queſtionem ꝛ reſpon. † ex qua nota quod cũ in hac. l. ſi plures coheredes eſſent adinuicem ſubſtituti, portio per vnum repudiata competit heredi duplici iure, ſcilicet iure accrescendi, item ſubſtitutionis iure: cõcludit gl. quod coheres poteſt repudiare ius accrescendi, ꝛ venire ad illam partem iure ſubſtitutionis tãtum. ꝛ effectus eſt: quia quãdo pars repudiata obuenit iure accrescendi, certe ius accrescendi accrescit cum omnibus oneribus legatorum. l. vnica. ſ. his ita. j. de cadu. tollen. non ſic eſt quando obuenit iure ſubſtitutionis: quia legata relicta ab inſtituto nõ adinuicem tũgitur repetita a ſubſtituto. l. licet imperator. vbi notatur. ff. de le. j. contrarium eius quod hic tenet glo. in. l. ſi quis heres inſtitut⁹. in pn. ff. de acqui. here. Bar. hic. cũ quo alĩ cõcordãt diſtinguit. qõ aut iſte heres acceptauit pte ſuã, aut nõ: per eus. Et ſi dicas quomodo põt coheres venire iure ſubſtõnis, niſi primo acceptet partẽ q̃ ℨ iure inſtõnis. l. q̃ cõplures. ff. e. in tellige verum qñ ſubſtitutio eſt facta nominib⁹ appellatiuis: q; tũc intelligit facta cõtemplatione prime inſtitutionis. ꝛ tunc nõ admittitur ex ſubſtitutione: niſi accepta inſtitutiõe. d. l. qui cõplures. ꝛ ibi Bar. ſecus ſit facta ꝑ noĩa ꝓpria. l. ſi tu ex pte, ꝛ ibi Bal. ff. de acqui here. cum cõcordantiis. Jaſon Papie.

1 ☞ Per pupilla. ſubſtitutionẽ ſucceditur pupillo ex teſta. ꝛ excluduntur venientes ab intestato.

2 Medio pupilla. etatis conditionaliter facta arguit pupillarem ſubſtitutionem.

b **Si testamẽto.** b Per pupillarem ſubſtitutionem ſucceditur pupillo ex teſtamento, ꝛ excluduntur venientes ab inteſtato. h. d. ꝛ cogita que ſit ratio dubitãdi in hoc tex. niſi dicas qõ de pupillari ſubſtitutione nihil erat tractatum ante hanc. l. ꝛ nota bene quod mẽtio pupillaris etatis facta demonſtratiue nõ arguit pupillarẽ ſubſtitutionẽ: ſed requiritur qõ fiat conditionabiliter

a ¶ In dictione vterq;. Aldo. l. ꝛ ideo. in. ſ. item ſi ſeruus. ff. rerum amo. ꝛ ibi doc.

b ¶ Si teſtamento. de materia ſilius. l. adde diffuſe per Barba, in. c. ragnutius. de teſta.

cõditionaliter: ideo ſi teſtator dicat ſubſtituo filio meo pupillo, ꝓ hoc non dicitur ſubſtitutio pupillaris: ſed ſi dicat ſi filius me⁹ decedat in pupillari etate talem ſubſtituo: tunc mentio pupillaris etatis conditionaliter facta arguit pupillarem ſubſtitutionem. ita Bal. in. l. precibus. in pe. col. in fi. j. eo. Jaſon Papie.

1 ☞ Tacita pupil. contenta ſub expreſſa vul. matrem nõ excludit.
2 Dicto omnino, importat idem quod omni caſu.
3 Per datio. vulga. ſubſti. pupillo tollitur ſuitas.
4 Pupilla. expreſſa matrem excludit, etiam ſi ſit cõtenta ſub compendiola. nu. j.
6 Sub expreſſa vulgari continetur tacita pupillaris: dato quod mater ſit in medio.
7 Licet ſub expreſſa vulga. contineatur tacita pupil. etiam matre in medio exiſtente, tamen illa tacita pupillaris que haberet contra alios effectum, contra matrem non admittitur.
8 Tacita pupillaris excludit matrem, ſi probetur de voluntate teſtatoris volentis tacita pupilla. matrem excludi.
9 Miles non poteſt non ſolum filio ſed etiam cuicũq; maiori directo ſubſtituere poſt aditam hereditatem.
10 Compendiola ſub compedio ꝛ breuitate verborũ continet duas ſubſtitutiones: pupillarem ꝛ fideicommiſ.
11 Subſtitutio compendiola facta a pagano filio, per verba mere directa an poſt pubertatem poſſit valere iure fideicommiſſi.
12 Compendioſa facta a pagano per verba cõmunia cẽſetur omni tempore ꝛ poſt pubertatem ꝛ ante fideicommiſſaria.
13 Valet argumentum de tempore ad perſonas ꝛ econtra.
14 Compendioſa facta a pagano per verba communia, ꝓ tpe pupilla. etatis, valet iure directo, ꝓ out de iure cõmun põt valere.
15 Si paganus ſubſtituat filio compendioſe per verbum commune ſi contingat filium mori in pupillari etate, admittitur ſubſtitutus ex directa pupillari.
16 Compendiola facta a pagano filio cum adiuncto quãdocunque ſine liberis deceſſerit, omni tempore cenſetur fideicom.
17 Jus patronatus eccleſie non tranſit in fideicommiſ. reſti. here.
18 Pupil. contenta ſub compẽdioſa vel breuiloqua dicit expreſſa.
19 Pupillaris contenta ſub breuiloqua matrem excludit: niſi in aliquibus caſibus.
20 Quando filius teſtat. eſt ſubſtitutus fratri: ꝛ ſic filio impuber. teſta. tunc ex tacita pupillari matrem excludit.

Recibus. Iſta lex ẽ ſolennis ꝛ repetibilis. ꝛ dicit Pau. quod eſt ſolenior: que ſit in toto. C. ꝛ vtilior in ſua materia. ¶ Ad cuidẽtiã premitte qõ iſta. l. fm. Ly. ꝛ Bal. hic tractat de trib⁹ ſubſtitutionib⁹. Pau. dicit ꝙ de quatuor. Ego puto ꝙ imo tractet de quinq̃. nã in verſ. nã nõ eſt incerti iuris. fm cõs ſenſum tractat de vulgari ſubſtitutiõe expreſſa. Itẽ de pupillari tacita ſub ea cõprehenſa. deinde in ver. ſi ꝛo ſubſtitutio. tractat de pupillari expreſſa. Itẽ cõpẽdioſa, poſtea fm cõem intelectũ tractat de fideicõmiſſaria. principaliter tñ tractat de cõpendioſa. ꝛ iſta erit principalis materia ſup qua verſat gl. mag. ꝛ ſi. In ea pluries articuli. j. examinabunt. Et quare dicatur cõpendioſa ſubſtitutio: ꝛ an ſit ſpecies ſubſtitutiõis: declarat Bar. hic in iij. co. ꝛ in. l. cẽturio. in. ij. q. ff. eo. vbi plenius. ¶ Premitte ſcõo ꝓius ad tex. qõ iperator appellat ſubſtitutionẽ ꝓmũ caſu⁹, vulgarem: in ſecundũ caſum, appellatur ſubſtitutio pupillaris. in tertiũ, appellat cõpendioſa: ꝛ ſi dicas vnde ꝓcedit hec diuerſitas. Bal. hic in. iij. no. poſt Old. tertio: ſed non clare pũgit. aliquid Pau. hic, dic clare vt per Cyn. hic in euidentialibus. nam mortuo teſtatore primus caſus eſt nõ adite hereditatis. ſecũd⁹ eſt aditiõis hereditatis. anteq̃ eñ heres adeat, op⁹ quod precedat primum tps: nõ aditiõis p rerũ naturã: ſaluo niſi eſſet ſuus heres: quia tũc inter mortẽ teſtatoris ꝛ additionẽ nõ eſt dare medium: quia lex ipſo iure facit ſuũ heredẽ. gl. eſt no. ꝛ eã ibi no. Bal. diũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

testate considerato tempore testamẽti ⁊ mortis patris: q̃ tũc ni si filius fuisset pupillus ⁊ in potestate, nõ potuisset substitui pupillariter nec expresse nec tacite. vnde fateor quod tpe testamẽti ⁊ mortis patris erat pupillus ⁊ in ptãte: sed per hoc non sequit ergo q̃ mortuus est filius erat pupillus: q̃ poterat esse effectus pubes: ⁊ fic iste tex. non probatur in qua etate filius fit mortuus: ⁊ hoc quo ad casum qui ponit in isto ver. nã non est incerti iuris: lz in verſ. ſed vbi mutatur casus, bene loquatur q̃n filius decessit in pupillari etate. aliã solutionem ad hunc tex. ponit Salic. hic: qõ ideo in hac. l. tacita pupillaris nõ excludit matrem: quia pater substituerat vulgariter tm̃, adiecta illa dictione taxatiua tm̃. vt patet in tex. in verbo tantũ, quo casu q̃n pater substituit vulgariter tantum adiecta taxatiua, tunc sub vulgari non continet tacita pupillaris: ſz nec iſta valet: q: sunt duo ꝺ̃a impatoris nõ testatoris: vt dixi in. l. quãuis. ſ. eo. b: euiter puto ꝙ iste text. ꝓbet communem ſniam, ꝙ tacita pupillaris contenta sub vulgari nõ excludit matrẽ. Primo q: alias imperator fuisset multum defectu⁹. nam intendẽdo ponere oẽs casus q̃ poterãt cõtingere in pũcti themate, omisisset casum ceteris oĩb⁹ magis necessarium, ſcz qd de tacita pupillari ꝓtenta sub vulgari: qui casus añ iſtam. l. nõ erat clare decisus. Imperator nullo modo debuisset casum tam necessarium omittere. Scõo põt suaderi ex verſ. seq. ſi vero. vbi decidit qõ expſſa pupillaris matrẽ excludat: ergo innuit a ↄrio, qõ tacita pupillaris non excludat: alꝫ ſi excluderet matrẽ tacita pupillaris: indubitata eſſet deciſio illius verſ. v. reli
3 qua in hoc paſſu dicam. ¶ † Tertio pondera tex. ibi ⁊ patri heres extitit. hic, ꝓbari quod cũ pupillo datꝰ eſſet vulgariter ſubſtitutꝰ ꝙ talis datio vulgaris ſubſtituti ſuſtulit ſuitatem. quia ſi nõ fuiſſet ſubſtata ſuitas, text. non requiſiuiſſet ꝙ filius extitiſſet heres patri: q: ſuitas feciſſet eum heredẽ de quo aliq̃ dicam in l. ſi fratris. ſ. de iure delib. ¶ † Quarto no. i ꝓ. ſi ꝓ ſubſtitutio.
4 quod pupillaris expreſſa matrẽ excludit: ita ꝙ matri tãꝙ ꝑterite nõ datur q̃rela. licet talis preteritio habeat ꝙ exheredatione. l. cũ filium. ſ. de inofficio. teſta. iuncto. ſ. mater. inſtit. de exhere. li. ratione ponit tex. in. l. papinianus. ſ. ſed nec impuberis. ff. de inof. teſt. ⁊ pleni⁹ declarat Bar. in. l. q̃. in pri. in tertio effectu ſubſtitutionis pupillaris. ff. e. ⁊ eſt tex. in. c. ſi pater. de teſtamẽtis. in. vſ.
5 ¶ † Quinto no. ex text. quod nedũ pupillaris expreſſe facta de per ſe matrẽ excludit, ſed etiã contenta ſub compendioſa: q: non ꝺ̃: tacita ſaltem verbis generalibus: vt. ſ. dicet loco ſuo. ¶ Glo. in verbo oĩmodo. diuidit i duas ptes. In prima opponit cõtra tex. ⁊ ſoluit. In ſecũda formatꝫ qõnem ibi: ſed an poteſt admitti probatio. In gl. in ſi. habes ex tota iſta gl. tres principales cõclu. Prima eſt qõ ſub expreſſa vulgari ſemp ꝓtinet tacita pupillaris: ſiue mater ſit in medio ſiue nõ: ⁊ ſic mater nõ obſtat qn ſub vulgari cõtineat tacita pupillaris. idẽ tenet gl. i gl. ſi. ſ. ti. j. ⁊ in. ſ. q̃ rõne. inſt. de pupil. ſubſti. ⁊ doct. citram̃. ⁊ canoni. i. d. c. raymutius. ⁊ iſta eſt vera ⁊ cõis ſnia. ꝙ qua eſt tex. ineuitabilis in. l. ſi. i ſi. ſ. ti. j. vbi mr̃e ꝓmortua ſubſtituꝰ admittit ex tacita pupillari: q: alꝫ nõ admitteret niſi cõtineret: ita teneas, lz gl. ſi. in verſ. dũ taxat. in. l. centurio. ff. eo. quam ſequunt vltramon. vt refert Ly. hic. in. q̃. opp. teneãt ↄ: per duo leuia, quib⁹ rñdet Bar. in. d. l. cẽturio. in. q̃. col. ⁊ clari⁹ Salic. hic nec placet id qõ tenet Bal. hic: in. q̃. col. ⁊ q̃. oppo. ⁊ ſibi aſcribit Fulg. i. v. col. ꝙ nõ cõtineat pure: ſed cõditionaliter, ſi mater moriatur. ⁊ ita ſaluãt gl. in. d. l. cen
6 turio. ¶ † Stat ergo vera ⁊ cõis ſnia, ꝙ ſub expreſſa vulgari cõtinet tacita pupillaris: nõ ob. ꝙ mater ſit in medio. hinc ex iſta cõcluſione reſultãt tres notabiles effectus. Primus eſt quod ſi mater ꝓmoriat añ filiũ, qõ ſubſtituꝰ admitteret ex tacita pupillari. ⁊ alios excludet. de quo eſt tex. indubitatus in. d. l. ſi. ſ. ti. j. in. fi. ¶ Secundo notabilio: effectꝰ eſt ꝙ ẽt ſi mater nõ ꝓmoriat. ſed renuntiet ſucceſſioni filij, ſubſtitutus ex tacita pupillari veniet: q: non videtur differẽtia an mater ꝓmoriat. an vinat ⁊ renũtiet hereditati filij. l. q̃. ſ. ſed ſi ſint ſui. ⁊. ſ. ſequẽti. ff. ad tert. ita no. tenet Bar. in. d. l. centurio. in. q̃. col. ⁊ ibi Ang. ſibi ↄrius.
8 ff. eo. Bal. i. j. oppo. hic: ſed hoc vltimũ ſpugnat Ang. hic: q: ex quo per exiſtentiam matris ſemel fuit aperta via matri ab inteſtato veniẽdi: ergo non poteſt cauſa teſtati amplius reuiuiſcere. caſus eſt in. l. demiq̃. ff. de inia. rup. nec ſecũdũ eũ obſt. d. l. ſi. ſi. ſ. tit. j. q: ibi mr̃ nõ ſuccedit ab inteſtato: ⁊ ſic nõ fuit apta via teſtati: ſed ibi declarauit. Bzeuiter tene ſniam Bart. cũ quo etiã tenet Pau. hic: in. q̃. col. ⁊ ſubtiliter Cum. in. d. l. cẽturio. in vſ. col. eo quia illud quod dicit Ange. quod ſemel aperta eſt via matri ꝙ inteſtato, eſt verum ſi mater veniat cum effectu: ſecus ſi non accepter ſucceſſionem filij: vt q: ꝓmoriatur: vt in ſimili eſt tex. no. in. l. ſi quis ita heres inſtituatur ſi legitim⁹. ff. de here. inſti. ⁊ cõtra Ang. põdero tex. in. l. filio preterito. ff. de iniuſto rup. vbi ꝓpter preteritionem filij in poteſtate erat aperta via veniẽdi ab inteſtato, ⁊ tamẽ ſi filius ibi abſtineat, ſuccedit ex teſtamẽ.

a ☞ Pupillaris expreſſa. Item bar. conſi. ccxiij. preſupponit qõ lippus. Purpu.

b ☞ Tertio no. cõcluſio. Quã ſequitur bart. ponẽdo vnã cõiecturam conſil. xv. pater habẽs filios. circa ſi. Purpu.

c ☞ Plã cauſam. Adde Alex. lib. iij. conſil. ccij. ſuper eo. col. j. Cõtrariũ eſt de mẽte bar. in. l. centurio. de vul. i. q. de paup. chriſti. dũ le fundatin verbis. ⁊ Ang. ſequitur Alexã. lib. ij. cõſi. lxvj. viſo teſtamẽto. col. iij. in verſi. non obſtat ſidicatur. ⁊c. Purp.

quod tenet glo. ſi. hic in ſi. que tenet ꝙ ſi ſubſtitutus fuiſſet alius filius teſtatoꝛi ꝙ ille filꝰ ex tacita pupillari matrem excluderet tanquam magis dilectꝰ. Quod vltimum ibi examinabo. iſtam deciſionẽ Ange. ſequit ⁊ reputat notabilẽ Pau. hic. in. iij. col. ⁊ tenet Alexã. in conſi. xxxviij. in. j. vol. incip. Viſo themate de quo. ſ. omiſſo longo ⁊c. in. iiij. col. ⁊ cõſi. xij. in. iij. vol. inci. Atte tis verbis teſtamenti. in. viij. colũ. ⁊ in cõſi. xcij. in. iij. volu. Super eo de quo queritur in ſuperioꝛi themate. in. iij. col. i ſi. nec ab iſta deciſione Ang. inuenio quenquam diſcedere. ¶ Sed inuenio qõ in contingentia facti eã dupl⁹ limitat Frã. de are. in conſi. clv. inc. Periculoſum eſt. ad ſi. Primo limitat vt deciſio Angel. ꝓcedat tm̃ qñ teſtatoꝛ ſubſtituit ꝙ anima ꝓ ejoneratione conſciẽtie male ablatoꝝ̃, ſiue quoꝝ̃ reſtitutiõe anima teſtatoris nõ poſſet ſaluari. alꝫ nõ, ꝓcedit dictũ Ang. quod dicit pater ee ex verbis Ang. hic aduerte: q: Ange. hic vere loquitur qñ teſtatoꝛ habebat cõſcientiã pollutã ex cõſciẽtia male ablatoꝝ̃ in certoꝝ̃. Et lz. d. Frã. ꝓ o iſta ſua limitatiõe nil aliud allegeꝛ: ego addo facere ꝙ voluit Bal. egregie in. l. filio ꝑterito. in. q̃. col. ff. de iniuſt. rup. vbi tenet, ⁊ eſt ſolẽne verbũ, qõ lz ſi teſtatoꝛ i teſtõ preteriſt ignoꝛãtes filium poſthumũ, natiuitate talis poſthumi ignoꝛanter ꝑteriti rũpatur teſtũ in totũ ⁊ oia legata coꝛruãt: nec ſuſtineat ꝓ aut. ex cauſa. j. de libe. prete. dicit Bal. ꝙ id verũ eſt qñ ſunt legata voluntaria: ſecꝰ ſi ſunt neceſſaria facta ꝓ reſtõne
a vſurarum⁹ vel male ablatoꝝ̃: talia eñ legata ſunt neceſſaria: nõ preciſe: ſed cauſatiue: ſi vult aiam ſuam ſaluari. talia legata ſuſtinent, ꝑ. d. aut. ex cauſa. q: teſta. preſumit magis dilexiſſe aiam ſuam quã filios, ⁊ ſequunt ang. ⁊ Jmo. ibi ⁊ Bal. Ang. ⁊ Jmo. in. l. titi⁹. in pin. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ Jo. de ana. in cõſi. xxvij. incip. Viſis ⁊ põderatis. in pe. col. ⁊. d. Frã. de are. in cõn. xciij. ici, viſo legato. in. j. col. iſtud videtur bene facere ꝓ o limitatiõe do. Frã. de aret. ſed puto qõ dictũ Ang. gñaliter ꝓcedat. nõ reſtrin gẽdo ad terminos limitatiõis do. Frã. quia teneo ꝙ qñ teſtatoꝛ ſubſtituit filio pupillo eccleſiã vel pauperes: licet non fecerit ꝓ o male ablatis, qõ tũ talis pia cã veniat ex tacita pupillari, ⁊ matrẽ excludat: q: talis ſubſtitutio omni caſu cẽſet ad pias cauſas: ⁊ ſic ꝙ aĩa teſtatoris: q: qcqd relinquit eccleſijs, vl pauperib⁹. lz non relinquat ꝓ o male ablatis, vel ꝓ o vſuris extoꝛtis: tũ ꝺ: ad pias cauſas: ⁊ ſic ꝓ o anima: ⁊ tamẽ nõ eſt ꝓ ablatis. ſi ergo omni caſu eſt ꝓ o aĩa teſtatoris militat fundamentũ Ang. qõ teſtatoꝛ magis ꝓſumit dileꝛiſſe animã ꝙ vꝛoꝛem: niſi dicas qõ qñ ſubſtitutio fit in pauperes, vel in piam cãm ꝓ o male ablatis ⁊ vſuris extoꝛtis, ꝙ tũc relictum ꝓ o anima ꝺ: neceſſariũ cauſatiue. ſ. di
9 ſi: q: alꝫ periculũ eſſet anime: que ratio ceſſat qñ non ſit ꝓ male ablatis. vl vſuris extoꝛtis. no. bene iſtã limitationẽ. d. Frã. q: vti lis eſt. ¶ Secundo limitat idem do. Fran. in. d. conſi. vt deciſio Ang. ꝓcedat qñ ſubſtitutio pie cãe facta filio eſſet facta vniuerſitati: q: eccleſia in vniuerſum eſſet ſubſtituta. iſto caſu facili⁹ ec cleſia, vel pia cã adminiſtreꝛtur iure directo ex tacita pupillari excludẽdo matrem: ſecus ſi eſſet facta vniuerſitati: vt ſ caſꝰ de quo ibi per eum: nihil penit⁹ tamẽ allegat, ſed ſine. l. ⁊ rõne procedit. vñ vltra id ꝙ vulgo dicit, erubeſcim⁹ cũ ſine. l. loqmur. l. illã. ſ. de col. occurrit qõ ſingulariter dicit Bald. in. c. in geneſi. de elect. ꝙ parua ſunt, vel ꝙ aliqd fiat ↄ. l. vel ſine lege. ¶ Glo. in verſ. fidei cõmiſſi. quia difficilis eſt: tiõ vt bene ⁊ explicite enucleet diuido in tres partes prin. In prima tractat de cõpẽdioſa ſubſtitutione facta a militeꝛ: ⁊ durat vſq; ibi: ergo cõpendioſa. ibi eſt ſcõa
b pars: in q̃ gl. ſummatim tractat materiã cõpẽdioſe: ⁊ durat vſq; ibi: ſed in pagano dic. ibi eſt tertia pars ꝓncipalis, ſi q̃ gl. tractat de ſubſtitutiõe ꝓdioſa facta a paganoꝛ: durat vſq; ad fi. ⁊ fic lz gl. videatur cõtinuatiue ꝓcedere, tñ opz intellectualiter diuidere vt dixi. ¶ Reſpondeo ad primã partẽ difficultiõe: ꝓ cuius introductione premitte qõ tota iſta prima pars eſt facta principaliter ꝓpter vnũ ↄrium qõ conat ſoluere: qõ eſt. nã dicit tex. in fi. qõ ſi teſtatoꝛ miles ſubſtituit compendioſe filio ſuo, ⁊ filius ſit moꝛtuꝰ poſt pubertatẽ ꝙ ſubſtituꝰ hꝫ neceſſe capere bõa q̃ fue
rũt militis, ex cã fideicõmiſſi de manib⁹ matris: ⁊ ſic ꝙ ſubſtitutus non põt directo venire: ⁊ ſic capere ꝓpria autoꝛitate. Cõtra iſtõ fortiſſime facit. † nã miles hꝫ ſpãle priuilegiũ, qõ nõ ſolũ filio, ſz cuicũq; iſtituto maioꝛi poſt adita põt directo ſubſtituere. l. cẽturio. ff. e. l. in teſtõ. la. j. in ſi. ff. ad. tert. ⁊ eſt rõ: q: miles põt facere ꝙ ꝙ ſemel fuit heres directo, in totuꝫ deſinat eſſe heres. l. milites etiã. ff. de teſt. mil. ⁊ ſic poſt adita põt miles maioꝛi directo ſubſtituere. ſi ita eſt, quare ergo in iſta. l. in fi. ſubſtituꝰ nõ ve nit iure directe ſubſtitutiõis: ⁊ ſic nõ capit iure directo ꝓpa au
toꝛitate, ⁊ tũ hic in fi. dicit ꝙ venit iure fideicommiſſi. ergo directa ſubſtitutio ẽt in milite locũ habet. ꝓpter hoc ↄrius facta eſt gl. in tota prima parte principali. q̃ in effectu ponit tres ꝓncipales ſolutiones. Prima eſt ꝙ cõtrariũ procederet niſi mater eſſet in medio: q: fauoꝛe matris illa ſubſtitutio militaris q̃ alias valeret iure directo, obliquaꝫ, vt valeat iure fideicõmiſſi, ⁊ iſtã videt am plecti gl. ſed nihil valet. q: cũ in iſta. l. in fi. agatur de ſuccedendo non filio, ſed militi defuncto: ⁊ in eius bonis tũ, vt dicit tex. in fi. Certe qñ agit de ſucceſſione mariti, vꝛoꝛ q̃ nõ admittit niſi poſt oĉs. l. vnica. ſ. vñ vir ⁊ vꝛoꝛ. nullũ hꝫ priuilegiũ. prout tenet glo. approbata i. l. fi. in gl. fi. in fi. ſ. ti. j. Jdeo inepte ꝺ: q hoc fit fauoꝛe matris. Quia ſi ageret de hereditate filij tũc fauoꝛe matris bene ꝓcederet. vt eſt in ſimili quod dicit glo. ꝙ tacita pupillaris nõ excludat matrẽ: q: ibi agit de ſucceſſione filij, ſed cũ hic agat de ſucceſſiõe militis, inepte loquitur de matre, ſed ꝺeberemus loq de vꝛoꝛe que nõ hꝫ priuilegiũ. ergo iſta ſolutio nõ eſt bona, ⁊ ni hil valet ſimile gl. Secunda fuit ſolutio ↄri, que fm Pau. debeꝛet abiradi de libꝛo, quia dicit ↄ leges. ſ. adductas. nã negat ↄri. opp. eſſet verã, ⁊ dicit ꝙ imo miles nõ põt puberi directo ſubſtituere poſt aditã, cõtra tex. ſ. adductos. Tertia ſolutio ponit per gl. cum diſtinctiõe, ſed parũ diſcrepat a prima, niſi ꝙ primã plenius explicat. ¶ Jſta eſt in cõfuſo inẽs totius prime partis glo. quã nũc ex premiſſis ſubdiuide in. v. particulas. In prima timore. d. opp. gl. ponit primã ſolu. ꝙ in hac. l. fit ſpeciale fauoꝛe matris. Jn ſecunda iſtam ſolu. pbat per ſimile de tacita pupillari. ⁊ eſt ibi ſic ⁊ alꝫ fauek. tũ ſimile nõ eſt bonũ, vt põdixi. Jn tertia ibi. a ſz ibi fuit vulgaris. ponitur tertia particula que eſt valde obſcura, in qua gl. opp. cõtra ſimile, prime adductũ, dũ fuit dictũ ꝙ fauoꝛe matris tacita ſubſtitutio non admittit contra matrem. naz iſtud ſimile eſt ↄ iſtam. l. vbi pupillaris, que cõprehendit ſub cõpendioſa, eſt tacita, ⁊ tũ matrẽ excludit. tex. eſt hic in ver. pe. glo. riidet ſuſtinendo ſimile, qõ loquit ſimile de tacita pupillari contenta ſub expreſſa vulgari, ⁊ illa matrẽ nõ excludit. Sed iſta. l. loquitur de pupillari que continet ſub compẽdioſa, ⁊ illa bene excludit matrem. ⁊ bene dicit glo. ratio eſt quia primo caſu principali eſt oĩno tacita. Secunda licet ſit tacita verbis ſpecialib⁹, tñ eſt expreſſa verbis ſaltẽ generalib⁹. Jn quarta ibi. ↄri. tũ ponit ſecundã principalem ſolutionez ↄri. euidenter falſam. Jn quinta ibi, vbi ergo puberi, ponit tertiam ſolutionẽ per viã diſtinctionis, ſed in effectu debet ſimul iungi cũ prima: quia eſt amplificatio prime ſolu. Rurſus ſecunda pars principalis gl. ſummat, ⁊ breuiſſime ponit materiã cõpẽdioſe ſubſtitutionis, lz pauca verba habeat ſubdiuiditur in. v. Jn prima ponit quare dicat cõpendioſa. Jn ſecũda ponit quot ſubſtitutiones cõpendioſa ſub ſe cõtineat. Jn tertia quib⁹ verbis fiat. Jn quarta q̃bus pſonis. Jn quinta an ſubſtitutiones cõtente ſub breuiloqua ſint expreſſe vel tacite. ſecũda ibi, ⁊ ſic duas cõtinet. tertia ibi, ⁊ ſit directis verbis. quarta ibi, ⁊ pupillo tm̃. quinta ibi, ⁊ ſic pupillaris. Rurſus tertia pars principalis, in qua gl. per viam diſtinctionis tractat de cõpẽdioſa facta a pagano, ſubdiuidit in quatuoꝛ, put in effectu via diſtinctionis ponit quatuoꝛ ꝙſtiones. Jn prima tractat de cõpendioſa facta a pagano ꝙ verba directa an ⁊ quo iure valeat. Jn ſecũda qd qñ facta eſt per verba cõia. Jn tertia qd quando facta eſt ꝙ verba ſiue directa ſiue cõia, fed cõ adiectiõe ſi ſine liberis deceſſerit. Jn quarta qd quãdo ſubſtitutio eſt facta ſub expreſſa enumeratiõe tpoꝝ̃. ſecũda ibi, ſed ſi ita ſubſtituat. tertia ibi, ſi vero ita ſubſtituat. q̃rta ibi, ſi ꝺo ſic dicat. ⁊ iſta diuiſio eſt valde neceſſaria, ⁊ ennucleat medullã totius gl. ¶ Redeo b ad primã partẽ principalẽ gl. que vt dixi timoꝛe tꝛactaꝫ. ſ. forma ti ponit tres ſolutiones. tota ergo difficultas ſtat in hoc, quare
b in hac. l. in fi. cõpendioſa ꝓfacta a milite nõ vꝫ poſt pubertatẽ in re directo, cũ miles poſſit maioꝛi poſt aditam directo ſubſtituere: iuriby⁹ in gl. alle. & eſt tex. clar⁹ in. d. l. centurio. i fi. Ubi dicit ꝙ cõpendioſa facta a milite filio impuberi vꝫ poſt pubertatẽ, ſpãli militis priuilegio: ergo iure directe militaris: ſz text. hic in fi. dicit ꝙ vꝫ iure fideicõmiſſi. Tota ergo difficultas eſt concoꝛdare iſtũ tex. in fi. cũ. d. l. cẽturio. in iſta ſumma difficultate inuenio ſe ptẽ ſol. ⁊ ſic ſeptẽ opi. ¶ Prima eſt ſolutio gl. ꝙ hic mater erat i medio ⁊ fauoꝛe matris. ⁊ obligaꝫ, vt valeat iure fideicõmiſſi tm̃, ſed in. d. l. centurio. de matre verbũ nullũ, ⁊ verũ eſt. iſta ſol. nihil vꝫ nec ſimile gl. vt. ſ. oſtẽdit: cum hic tractet de hereditate mariti militis, non filij. ¶ Scõa ſo. Pi. eſt ↄ leges. ſ. allega. ¶ Tertia ſol. eſt qõ hec cõpẽdioſa nõ fuit facta maioꝛi: ⁊ ſic puberi: ſz pupillo, quo caſu lex ſatis habuit ꝙ ꝙ tpe pupillaris etatis valuerit iure directo, ſz poſt pubertatẽ fauoꝛe matris obliquaꝫ. Et ſic gl. reuertitur ad primã ſolutionẽ. Sz addit ꝙ hic fauoꝛe matris hoc ſit. ⁊ quia hic cõpẽdioſa fuit facta minoꝛi. idẽ tꝛ gl. in. d. l. cẽturio. ⁊ in. c. ſi pater. in gl. mag. de teſta. in. vj. ⁊ antiq quos refert ⁊ ſequitur Ly. hic. ⁊ iſtã ſolutionẽ tenet inaduertenter Bart. hic in. q̃. col. ſed iſta ſnia eſt falſa ⁊ cõiter repꝛobat. quia quoties cõ

a ¶ Pro reſtitutione vſurarum. Adde doc. in. c. quãquã. de vſur. lib. vj. ⁊ in cle. j. ti. ⁊ ibi doc.

b ☞ Compendioſa. Quare hic cõpendioſa nõ valeat iure directo poſt pubertatẽ, ⁊ glo. hic tenet ⁊ Alex. li. iij. conſi. xij. col. vj. Pur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

pendiosa fit a milite verbis directis, p:our loquit glos. tunc non refert an fiat maiozi, vel minozi. Item an mater sit in medio vel nō: q: de matre nō curat, cū nō tractet ō hereditate filij: vt. ff. di. xi. z ibi ad pti ez. o. l. cēturio. vbi erat tacta impuberi: tñ ō matre ibi verbū nullum. z ita tz Bar. in. o. l. centurio. vbi Bald. Ang. Dan. Bart. in. l. in testō. mag. in fi. vbi Alex. in pe. col. ff. de test. mi. z Pau. hic. z ita tene contra gl. hic. z concor. ¶ Quarta fuit opi. Bar. in. o. l. centurio. z in. o. l. in teit. o. in fi. qui distinguendo tres casus in effectu 2co: dat istā legem cū. l. cēturio. Et dicit qō in. o. l. cēturio, ibi substitutio cōpendiosa fuit facta verbis mere directis: z ideo ibi valet iure directo: sed in ista. l. substitutio compēdiosa fuit facta a milite verbis cōibus, nō directis: vt est verbum substituo: z sic verbis ita conuenientibus directe ℈ fideicōmissarie substituiō, z tūc quia mater est in medio, fauoze mris obligat: vt valeat iure tm̄ fideicōmissi: z hūc dicit esse. ppriū huius. l. casum. Et sic qō in hac. l. valet iure fideicommissi, est. ppter duo. Primo qz facta est verbis cōib⁹. Sc̄o fauoze matris. Et ista solu. tz Card. in. o. c. raynuti⁹. z Alex. in. o. l. cēturio. dicēs q licet in hac difficultate non audeat loqui. tñ qz tenet istam opi. Bar. tanq̄ pauc⁹ibus spinis carentē. q etiā tenet Jmo. in. o. l. cēturio. z in. o. c. raynuti⁹. Si tū in t. z. habet verbū substituit. vt ps̄upponit Bar. sed dicit Jmo. q q: cōiter libri habēt verbū constituit, alind videt. Sed caue: q sine tex. dicat substituit, siue cōstituit. sunt verba legislatoris nō testatoris. Istā nullaten⁹ teneo ex infra dicēdis. z q: fundamentum Bar. z existētia matris reperobat p̄ont reprehendit gl. hic. ¶ Quinta fuit solu. Salice. hic, qui tenet cōtra Bar. q: imo in hac. l. substitutio cōpendiosa fuit facta verbis directis, non cōibus, vt ponderat tex. in verbo heredē scripsisse. z in verbo eos habeat heredes. que verba sunt directa nō cōia: vt patet ex doctrina Bart. i. l. j. C. cōia deleg. Et istā. l. cū. o. l. cēturio. cōcordat hoc modo. istā dicit q ideo in hac. l. substitutio cōpēdiosa facta a milite verbis directis nō v3 post pubertatē iure directo: sed fideicōmissi tm̄: q: imperator: p:eluponit militē i hac. l. nō voluisse vti p:iuilegio militis ſz iure cōi. Et quod ita sit p3: q: imperator: posuit hāc. l. sub hoc titulo vbi non tractat de p:iuilegijs militū: ats imperator: posuisset in tit. ff. de testa. mili. Ultra cū pōt hoc cōprobari euidentius: q: si imperator: in hac. l. loqueret qñ miles vtitur p:iuilegio militis, nō rexquisiuisset tex. q: filius esset in potestate patris: put pluries dicitur i tex. Q: miles ex p:iuilegio ita pōt substituere filio emācipato, sicut filio in potesta. l. miles ita. ℈. ex hereditato. ff. de testa. mili. z tū paganus nō posset. l. ij. in pin. ff. de vul. z pup. hoc est arg. Cy. hic in pe. col. sed ad illud propositū. Sed in. l. Hzia. ſz in. o. l. centurio. ibi miles voluit vti p:iuilegio militis: ideo ibi v3 iure directe militaris. Si dicas apparet qō in. o. l. cēturio. magis voluit vti p:iuilegio quā hic: rñdet diuinādo: quod ibi miles hoc expressit: vel ibi nō adhibuit testes qui sunt necessarij de iure cōmuni: Tñ eā nullatenus tene, que euidētissime cōfundit: q: si verum esset quod in hac. l. substitutio cōpēdiosa fuisset facta a milite verbis directis. z miles voluisset vti iure cōi: vtēdo iure cōi, post pubertatē substitutio eu annullasset: nec valuisset iure fideicom missi. qō p3: q: cōpendiosa facta a pagano verbis directis post pubertatem expirat: z est nulla: nec valet iure fideicōmissi: vt dicā in prima particula tertie partis p:in. Jtē non est verū q: ideo hic miles nō vtat p:iuilegio quia ista. l. sit posita sub isto titulo non sub titulo de test. mili. falsum est p:opter. l. centurio. que fm ipsummet loquit de p:iuilegio militis: z tñ ponit in titulo substitutionū sicut ista: z opin. Salic. vltra euidentes diminationes etiā in seipsa est falsa euidēter. ¶ Sexta fuit opi. Bald. hic q q mirū est in isto articulo in ista. l. sepe variat: postea videt distinguere inter substitutionē factā per directa ℈ba directo q̄ sunt illa q̄ sunt inuēta. a. l. duodecim tabularū: vt est vbi heres esto. z per ℈ba directa vtiter inuēta postea ex vsu gentiū. q̄ fuit distinctio Bar. in alio articulo in. o. l. centurio. quā differentiā tāquam captiosam ex solis verbis reprobāt Jmo. z communiter ad̄der. in. o. l. centurio. z Sali. hic. ¶ Septima fuit opinio veriſima Ful. hic in. viij. col. z sequenti quā aliqui putāt fuisse dñi Chriſtophori de castellioē istā Ful. verū dicit q̄ ista. l. cōcordat cū. o. l. cēturio. q: etiā in hac. l. cōpendiosa facta a milite v3 post pubertatē iure directo: z sic iure directe militaris: sicut in. o. l. centurio. q: pondera q̄ tex. dicit cū mysterio vel ut ex causa fideicōmissi. istā dictio velut: notat simulitudinē. S3 nullū filē est idē. l. qō nerua. ff. depo. c. capīm sancte crucis. extra ō resci. Ergo p3 qō tex. non dicit qō valeat iure fideicōmissi, nec iure directo: sed ad simulitudinē fideicōmissi. Et sic tūdo stat in hoc: q: sicut per fideicōmissariam nō succedit filio, sed testatori. Jtē nec in bonis filij, sed testatoris tm̄. l. coheredi. ℈. cū filie. ff. e. Jta ad sic̄tudinē fideicōmissarie per hanc directā militarē post pubertatē nō succedit filio, nec in bonis filij ſz militis, z i bonis militis testatoris tm̄: vt dicit tex. hic in verbo patris eius. z tex. in. o. l. cēturio. Jtē similitudo stat in alio: quia sicut i fideicōmissaria debēt restitui bona testatoris cū fructib⁹, nisi fructus sint peepti iudicio testatoris: vel ex negligentia fideicōmissarij. l. in fideicommissariam. Fad treb. l. ubemus. C. eo. ita hic in ista directa militari debēt bona testatoris restitui cū fructib⁹ inuēris in hereditate. z hoc dicit tex. in. o. l. centurio. in verbo cū fructib⁹. z dixit Fulg. hic in pe. col. quod in secreto sue ꝓscientie nō pōt recedere ab isto intellectu ad hāc. l. z idē i. ij. col. dicit istum esse ppriū sensum hui⁹. l. hactenus a ceteris non cogitatū. istū intellectū refert z sequitur Cuma in. o. l. cēturio. in. v. col. z dicit qō dū esset scholaris Bal. qō istū intellectū ita cogitaut, anteq̄ vidisset scripta Ful. z istū teneo. z per eū optime cōcordat ista. l. cū. o. l. cēturio. nā alie solutiones sunt inepte vel false vel diuinatiue. Et tenēdo istū intellectū singulare peregrinū z verū: non obstat vnū per qō Paulus hic in. viij. col. eū reprobat, z Alex. i. o. l. cēturio. sibi ascribēs: q: si verū est qō dicit Ful. qō in. o. l. post pubertatē substitutio compendiosa valeret iure directo: certe in hac. l. substitutus caperet bona militis iure directo. nec deberet petere a matre vt dicit tex. hic in fi. q: ista est ꝓpria differentia inter substitutionem directā z fideicōmissariā: q: in fideicōmissaria opz. qō fiat restituto substituto: z sic quod substitutus capiat de manu heredis. l. facta. z. l. restituta. ff. ad treb. sed i directa, sicut succedit heres iure directo, ita capit bona testatoris iure directo: z ꝓpria autoritate. l. cum hereditate. in prin. ff. de acq. her. q: hoc fundamētū nō ignorat Fulg. hic imo ipse fo: m aliter adducit: z rñdet notabiliter sed plenius respōdebo: nā in hac. l. filius adiuit hereditatem patris, quo casu bona ꝑris z bona filij sunt effecta vnū patrimoniū. l. sed si plures. ℈. filio. ff. e. deinde mortuo filio mater ab intestato appetēdit vniuersa bona: z ideo substitut⁹ ſz veniat iure directo, habuit necesse petere de manib⁹ matris: z hoc est quod dicit iste tex. ibi te ei? successionē obtinēte. z ista est ꝓprias omissa solutio. quadā Ful. hic: secundum quā ista. l. est sing. vt hic per eum. z ita teneo in hac difficultate: z cōcordo istā legē cū. o. l. cēturio. ¶ Sum in secūda ꝓinc. parte gl. ibi ꝺ: ergo cōpendiosa in qua aduerte: dum tenet gl. † q̄ compendiosa sub compendio z breuitate verborū cōtinet duas substitutiones: pupillarem pupillo morīēte in pupillari etate, postea fideicōmissariā. dic meli⁹ quod si est facta a milite cōtinet postea directā militarem: vt dixi in precedēti parte. Jtē pōt ꝺtinere vulgarē post pubertatē: vt declarat Bar. in. o. l. cēturio. in. xiiij. col. Bal. hic in. xij. Jtē pōt continere exemplariam si fit furioso. vt declarat Bal. in. l. Inci⁹. in. iij. q. ff. eo. z dū gl. subdit qñ compendiosa fit verbis directis. prout etiam tenet glos. ℈. in verbo casum: dic quod imo pōt fieri non solum verbis directis imo z cōibus. vt. j. gl. tangit. z tex. in. o. c. raynutius. de testa. vbi compendiosa est facta per verbū substituo cederent: quod est cōe. vt probat Bart. in. o. l. cēturio. in fi. colū. Item dū subdit gl. q̄ cōpēdiosa fit publico tm̄: intellige quo ad hoc vt pupillus in ea cōprehendat: alias fit maiozi z minozi. vt hic. z. o. l. centurio. Jtē dum gl. dicit q̄ pupillaris contenta sub compendiosa ꝺz tacita: adde q̄ gl. ſi. in fi. ſ. dicit ꝺtra. dicā ibi ſz Bar. hic ponat. in. ij. col. ¶ Sū in tertia principali parte gl. ibi, sed in pagano. que vt dixi, per viā distinctionis ponit quatuoz questiones valde disputabiles, quas alias plene examinaui: nūc autem procedā cōclusiue, z assumo primā qōnem gl. que est † q̄n substitutio cōpendiosa fit a pagano filio per verba mere directa: an post pubertatem possit valere iure fideicōmissi: q: paganus post pubertatē nulli directo pōt substituere. l. post adītam. vbi rationem dixi. ℈. eo. z. l. ſ in hoc passu sint quinq̄ opin. tñ q: fundamēta sunt valde leuia. z istas quinq̄ opi. recitat Alex. in. o. l. centurio. ideo cōclusiue procedendo dico q̄ vera z cōis sniа est quā tenet gl. hic: z magis communiter tenetur: quod adueniēte pubertate expiret. sicq̄ nō valet iure directo: nec fideicōmissi. ita firmat gl. hic. z ibi tā apud nos ℈ apud canonistas z magis cōmuniter: quos refert Alex. in. o. l. centurio. vbi eā ipse tenet: z ita consuluit Alex. in cōsi. lxxxij. in. ij. vol. inci. prescriptis his que in themate sup: ascripto ꝛc. z tenet Ludo. vltra alios in. l. cogi. ℈. fi. ff. ad tre. z sequitur Ful. hic. in. x. colū. p q̄ vltra varios tex. qui adducuntur: sed leuiter rñdet: q: dum dicit post pubertatē frustra fieri vel non valere: respondetur. l. iure directo: tamen valent iure fideicōmissi: inter alios stringit text. in. l. ſi seruus legat⁹. ℈. fi seruus alienus. cū gl. de leg. i. quē ad hoc notat glo. in. l. seruo. C. de testa. manu. z originaliter alleg. in. o. l. centurio. vbi si testator relinquit libertatem seruo alieno directo, nō valet etiam iure fideicomissi, etiā fauoze libertatis: multominus substitutio compēdiosa facta a pagano p verba directa. ꝺz valere post pubertatem iure fideicommissi. durū est rñdere. rñdet tū Alex. in. o. l. cēturio. sed plenius dicā: q̄ ibi loquit qñ dispositio semp z oī pe fuit nulla: sed in qōne nostra ꝓpēdiosa facta a pagano p ℈ba directa fuit a ꝓinc. valida, p̄o tpe pupillaris etatis: ideo id quod a ꝓin. fuit aliquod facilius sustinetur z resoluitur, quā id quod semper fuit nullū p regu. l. ā. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui. ſz huic solutiōi fortiter obstat. l. scenola. ff. ad treb. vbi substitutio directa facta in codicillis semp fuit nulla, z bū obligat z valet iure fideicōmissi: ergo id qō a principio fuit nullū tū obligat. Aliter rñdet Alex. in. o. l. cēturio. q̄ in. o. l. ſi ꝛus⁹ legat⁹. illud ibi ideo est: q: imputat testatori q̄ seruo alieno libertatē directā reliquit: q: aut debebat relinquere fideicōmissariā: z valuisset: aut debuit ipsum redimere. ideo cū nō fecit, relictū libertatis est nullū, z nō obligat ad fideicōmissum. ſz ista solu. est debilioz pima: q: etiā hic ꝛnputandū est testatori pagano q̄ fecit substitutionē directe. nā debebat post pubertatē facere verbis obligs. z sic teneas istā cōem. als. v. vide p te. ¶ Limita tū si ꝛnāter istā cōem sniam, q̄ compēdiosa facta a pagano verbis directis post pubertatē expirat: nec etiā valet iure fideicōmissi: vt sit vere nisi in testamēto esset posita clausula codicillaris: q̄ cōiter ponit de stilo notarioꝝ: tūc trahit ad fideicōmissum: sicut esset facta in codicillis. p. o. l. scenola. ita tenet gl. o. di. in. ſ. masculo. in versi. substō. insti. de pup. substi. p quā glo. ita tenēt Ange. z ad̄oder. hic: z dicit Fulg. se ita de facto rñdisse, p text. optimū in. l. ſi frater. C. de fideicō. idē tz not. Bal. in. l. verbis. vbi alij sequuntur. z ibi exclamat Jmo. ff. eo. idē tenet Ang. in. l. j. ff. de iure codi. vbi Bar. in. xvi. q. ſi inspicias. z Ang. in. l. in pupillari. ff. e. Jmo. in. o. l. cēturio. in. xv. col. in fi. z in. o. c. raynutius. de ista limitatiōe fecit festū ad̄ate. ſi. in no. clxviij. eā tenet Alex. in cons. lxxxij. in. ſi. vol. incip. perspectis his q̄ in supascripto themate. Ex ista limitatione q̄ vera est z bona, nouiter infero qō idē esset qñ in testamēto⁸ nō eēt posita clausula codicillaris: ſz esset positū iuramentū, cū iuramēto habeat vim clausule codicillaris: vt est tex. in. l. cū pater. ℈. filius matrē. cū cōcor. ff. de leg. ij. ¶ Secūdo infero q̄ eēt qñ in testamēto nō esset posita clausula codicillaris sed testm̄ esset cōditū inter liberos, b cū ibi subintelligat clausula codicillaris, z habet eūdē effectū, ꝑm gl. in. o. l. coheredi. ℈. cū filie. in verbo nō valuit. ff. e. quā reputat sing. Jmo. ibi: z in. o. c. raynutius. in. xxviij. col. de qua z eius veritate dixi in. l. hac con sultissima. ℈. ex impfecto. vel in auf. qō sine. ℈. de test. ¶ Capio c sed am qōnē⁸ eiusdē ordis glo. q̄ est ibi. sed si ita substituat, ha- 12 bes ex gl. † q̄ substitutio cōpēdiosa facta a pagano p verba cōmunia, vt est verbū substituo, censet omni tpe z post pubertatē z ante esse fideicōmissaria. Et aduerte dū gl. dicit z e alia q̄ cōpēdiosa. qd velit dicere gl. certe vult dicere: q̄ cū non contineat nisi vnā substitutionē fideicōmissariā oi tpe, qō est alia q̄ compēdiosa: eo q: natura cōpēdiose est qō sub cōpēdio. i. sub breuitate multas substōnes cōtineat. cū ergo ista nō cōtineat nisi vnā ergo est alia q̄ cōpēdiosa. ſz istud reprobāt Bal. z Pau. quia imo dicit cōpēdiosa: q: sub cōpēdio multa tpa cōplectit: ſz vnā tātū substitutionē cōtineat. l. fideicōmissariā. Jtē isto casu continet nō solū fideicōmissariā: ſz ēt pōt vulgarē cōtinere: si cōtingat filiū maiozē mori nō adita hereditate: tunc nil repugnat q̄n sit locus vulgaris substitutiōis. vt cōcludit Bar. in. o. l. cēturio. in. xiiij. col. z Bal. hic in. xij. Jtē fm fundamētū gl. qō ideo censeri ꝺz oi tpe fideicōmissaria, vt sic semp valeat: nō est verū: q: ēt si aī pubertatē valeat iure directo, ꝺz oi tpe valere. Iste passus est disputabilis in quo habes quatuoz opin. quas hic referunt d Bar. z oēs in. o. l. cēturio. Et p ſnia gl. hic, quā etiā tenet ⁹ glo. ſz multi quos refert Alex. in. o. l. cēturio. vnū multū stringit. † nā e valet arg. ᶜ de tpe ad psonas, z econtra tex. est in materia substitutionū in. l. vel singulis. cū. l. seq. ff. e. ſz sic est in psonis, q̄ si substitutio fiat psonis imparib⁹, sic intelligit qō oib⁹ equaliter cōueniat. l. ſ. z. l. q̄uis. ℈. e. l. tā hoc iure. ff. eo. ergo idē in tpe. qñ cōpēdiosa fit sub pluralitate tēpoꝝ: debet sic intelligi vt relultet equalitas tēpoꝝ. Jmo. in. o. l. cēturio. z ibi Alex. multas sol. affert. Tu respōde q̄ arg. habet locū in breuiloqua, vel in vulgari que fit inter plures psonas, ibi presumit qō equaliꝛ fiat. secus in cōpēdiosa que fit eidē sub diuinumeratione tēpoꝝ, ideo p tpa debet variari. vt patet hic. z in. l. cēturio. z in. o. c. raynutius. z in. o. c. ſi pater. P:o ista parte adde multa argumēta Bar. in repe. l. ſi arrogator. in pen. char. ff. de ado. z dicit Bald. in. o. l. iam hoc 14 iure. istā esse cōem, z ita cōsuluisse: sed errat. † Bzeuiter z conclusiue tene indubitāter q̄ cōpendiosa facta a pagano p verba cōia, p̄o tēpoze pupillaris etatis valeat iure directo: prout de iure cōi potest valere: postea autē obliquatur vt valeat iure fideicōmissi tantū. z ita tenet glos. in. ℈. qua ratione, in gl. magna. circa fi. insti. eo. tenēt Ang. Jmo. Pan. Cum. z Alex. in. o. l. cēterio. vbi Pau. dicit q̄ ita sepe consuluit vltra Cy. Jo. And. z Oldra. ibi alleg. idem tenent Sali. z ad̄od. hic. z dicit Fulg. q̄ intrepide indicādo sequeret istā partē: quā tenēt Card. z Jmol. in. o. c. raynutius. vbi Jmo. dicit se ita cōsuluisse, z ita etiā cōsulunt Alex. in cons. xij. in. ij. vol. incip. attētis verbis testamenti. in. vij. col. z seq. cū multis concor. ad hoc per eum adductis. z in cons. cxcvj. in. ij. vol. incip. ponderatis his que in themate ꝛc. z in. v. col. hāc etiā tenet in effectu Fran. de Are. vbi multū diffuse z multū subtilius quā alius de mūdo, in consi. clv. incip. periculum est. z p̄o ista cōi opi. stringit. o. c. raynutius. vbi substitutio fuit facta per verbū cōe, vt tenui in ꝑcedēti parte gl. z tamē vno tpe valeat iure directo, z post pubertatem valet iure fideicōmissi. Ad idē tex. in. o. c. si pr. in rōne dū dicitur q̄ substitutio q̄ potest valere aliquo tēpoze iure directo, semp debet interpretari vt iure directo valeat. tū magna altercatio est. an ibi sit facta substitutio p verbū directū an p cōmune, vt tradit in locis allegat. Ad idē q: hec interptatio magis fauet filio qō p tēpoze pupillaris etatis valeat iure directe pupillaris. q̄ est puilio z fauoꝛ filij. l. patris z filij. ff. eo. q̄ p valeat iure fideicōmissi, qō est onus a z granamē. l. coheredi. ℈. cū filie. ff. eo. l. ex trib⁹. cū gl. ℈. de inoff. testa. Plura alia p̄o hac parte vide in dictis locis, maxime per Bart. in. o. l. si arrogator. in pen. z fin. char. nec placet distinctio Ja. de Are. relata p Bar. hic. z in. o. l. centurio. q̄ substitutio est facta simpl⁹ aut adiecto termino q̄cunq̄. q: vltra re probationē Bar. in. o. l. cēturio. z in. o. l. si arrogator. dū dicit q̄ nō est ve b rū q̄ distributiuū q̄cunq̄ faciat censeri plures substitutiones: magis moueoꝛ: qa nō video qño possit dici cōpendiosa sine distributiuo q̄cunq̄. vel equipollēti. † S tat ergo ex pdictis vera 15 z cōis cōclusio: q̄ si paganus substituat filio cōpēdiose p verbū cōe substituo: si cōtingat filiū moꝛi in pupillari etate admittit substitutus ex directa pupillari: post pubertatē aūt solū habet f locū fideicōmissaria substitutio. ¶ Istā cōclusionē f limitat no. Bar. hic. z in. o. l. si mater. ſi in medio reperitur mater, eius fauoꝛ c re cēsef talis substitutio oi tpe fideicōmissaria, etiā pupillo decedēte in pupillari etate: q̄ fauoꝛe matris sic ꝺz interptari licut in simili in. l. q duos. ℈. j. cū gl. ff. de reb. du. Jste est pulcher z vtilis passus. Adde q̄ idem q̄ Bar. tenet Bald. hic. in. xviij. col. z Ang. in cōsi. xiij. incip. Jac. z in cōsi. cxlviij. inci. q̄da Nicolaus. idē tenet Jo. de ana. in cōsi. lxxix. incip. casus sic se hz. post multos p eū allegatos. Et ibi dicit q̄ ista z cōis opi. z q̄ ita doctores cōsulūt. idē tenet. o. Frā. de Aret. in. o. ℈. il. clv. in fi. col. circa fi. vbi dicit q̄ ista z cōis opi. p qua est autoꝛitas Bar. patris iuris: sed errāt. Tu tene ꝺ Bart. ꝺ q̄ ē: in hoc se habet cōis sniа: d q: q̄ cū tractemus de cōpendiosa substitutione, sub qua pupillaris q̄ ꝺtinet dicit expressa, saltē verbis generalib⁹: talis pupillaris excludit etiā matrē. tex. est hic. z in. o. l. si pater. Alio est in tacita pupillari, q̄ cōtinet sub vulgari, vt dixi i. l. ſi. ℈. ti. j. z i. o. l. q duos. ℈. j. ponit casus diuersus non aduersus. z istam opin. ꝺ Bar. tenent Frā. de rāpo. Sali. Fulg. Pau. hic. z Ang. z Jmo. Cum. Pau. z Alex. in. o. l. centurio. z Oldr. in cōsil. xcix. z etiā in cōsi. cxxv. in ppōsito themate. z Card. z Jmol. in. o. c. raynutius. z ista est magis cōis opi. contra Bar. de matre. Retēta tamen limitatiōe Bar. q̄ si mater sit in medio: ei? fauoꝛe compendiosa facta a pagano p verbū cōe censeat omni tpe fideicommissaria: etiā si pupill⁹ moꝛiat in pupillari etate: cōsideranda an posset limitari opi. Bar. vt nō pcederet qū mater trāsiret ad secundas nuptias: vt p talē trāsitū pderet tale bñficiū: q̄ mulier trāseundo ad secūda vota dicit cōtristare animā viri z filioꝝ, z eis iniuriā afferre. ℈. i. si quidem. z ℈. soluto. z ℈. si antem tutelam. in aut. de nup. z ℈. prohibemus. in aut. de nō eligendo secūdo nubēt. per q̄ iura videtur pbabiliter istud posse dici. Quod confirmo ex eo quod in fortioꝛib⁹ terminis dicit Ange. q̄ licet tacita pupillaris cōtēta in expressa vulgari matrem non extendat: ꝺz cōem opi. de qua tetigi in glo. in verbo omnimodo. ff. Ang. q̄ hoc sit verū nisi mater ad secūda vota trāsiret, q: tunc tacita vulgaris cōtenta sub expressa vulgari matrē excluderet: ex cōiectura mente defuncti: z per iura p̄allega. ita tenet Ange. hic in f lectura Perusina. z in. l. ij. ℈. fin. ff. eo. Confirmo tertio per aliud. nam pone q̄ descendens: puta filius, instituat ascendentē heredem: puta patrem vel matrem: z ei substituat: certe si ascendens p̄eauit liberos: tales liberi faciunt cessare substitutionem. fm vnam opi. quā nō tenui in. l. generaliter. ℈. cum aūt. ℈. tit. j. dicit Ang. in illo. ℈. cū autem. in lect. Flor. quod istud est verū nisi talis ascendēs transeat ad secunda vota. cum per talem transitum cōtristetur aīa testatoris: vt dixi. z dicit Ang. q̄ est suum nouū dictū z verū: qō ēt tenet i. Lex facto. ℈. si quis rogat⁹. ff. ad treb. nō audeo tamen firmare hāc limitatiōnē: q: licet mater trāseat g ad scōa vota, tamē per hoc nō perdit successionē filij ex primo matrimonio. l. femine. ℈. fin. C. de sec. nup. z sic ille trāsitus ad secūda vota quo ad successionē filij nil obstat. z id qō tenet Ang. in. o. locis, q̄ tacita pupillaris contēta sub expressa vulgari excludit matrē tranſeūtē ad scōa vota, cōiter reprobatur z in specie reprobat Jmo. in. o. l. ij. z ibi Alex. in. xxv. col. cū aliis per eū alle. o. Fran. de Aret. in. o. cōsi. clv. in. ix. col. Item retento eo in quo omnes cōcordant: q: licet reperiantur quatuoz opi. in hoc articulo: tamē quod cōpendiosa facta a pagano p verba cōmunia post pubertatē valeat iure fideicommissi, in hoc oēs concor. Pupp.

& Quando in testamēto. Adde in terminis Jas. in. l. cū quā. col. ij. ℈. de fideic. Pupp.

& Inter liberos. Infero idē si valde amicus esset substitut⁹. Jas. in. l. exigentur. ij. col. ℈. de procur. Pupp.

& Secūdā questionē. Secunda questio z conclusio tertie partis glo. de cōpēdiosa facta p verba cōia. Bart. cōtra consi. xxx. vanutius. Pupp.

& Et p̄o sententia glos. Adde Bar. cōtra tenentem consil. xxx. Vanutⁱ⁹. sed gl. tenet idem cum Bart. consil. liij. Ange. z Alex. j. vol. cons. xiv. in tantū. z lib. ij. cōsil. lxxj. ad fīnē. Pupp.

¶ Argumentū. Adde doct. in. l. qui liberis. ff. de vul. z pup. Bar. in. l. miles ita. in ℈. z qa diximus. ff. de test. mili. in l. cōuenticulam. C. de epis. z cleri. Bal. in repe. c. si pater. de testam. lib. vj.

& Cōclusionē. Limitatio cōis cōclusionis contra gl. Bart. per l. qui duos. Bal. in. l. ſi. j. de codic. col. j. versi. modo pono. ꝛc. Bart. consi. xxx. an fin. Pupp.

& Contra quē. Pars cōtraria quā tenet Alex. libr. iij. consil. xij. attentis verbis. col. v. versi. scōo, respondeo ꝛc. et xvij. col. Pōderatis his. col. iij. ver. ideo dico ꝛc. Pupp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dant. ¶ Jn ista cõi cõclusiõe occurrit pulchrũ ⁊ subtile dubiũ: an tale ademptũ missum intelligat relictũ ab ipo filio: an ab herede filij. vtilitas est: q ñ intelligit relictũ a filio, detrahit legitima in qua nõ potest onus imungi: is si diximus onus fideicõmissi esse immactũ heredi: vel substituto filij, nõ detrahit legitima. in qua licet filius nõ possit grauari: põt tamẽ eius heres vel substitutus. ⁊ p. elt fing. in. l. si fundum per fideicõmissum. ff. fin. cum. l. seq. ff. de leg. j. Facit. l. cũ patronus. a simili. ff. de leg. iij. tetigi in l. si arrogator. ff. de adop. Jstũ passum ponit Bal. in. l. ex trib⁹. in fi. col. 3. de inof. test. referens se ita cõsuluisse apud Viterbiũ. ⁊ non aperte decidit, sed relinquit sub dubio. Bzeuiter aduerte q si substitutio sit facta nominatim filio: puta quãdocũq filius meus moriat sine talẽ substituto: ⁊ tũc fideicõmissum relictũ dicitur a filio. ⁊ detrahit sine dubio legitima: ita etiã si esset iniunctũ heredi vel substituto filij clarũ esset. Sed quid in dubio, an onus fideicõmissi censeat imungi filio vel eius heredi, qñ inũgitur post mortẽ filij. in quo Bar. reperitur contrarius. nam in. l. coheredi. §. cũ filie.ª ver. q si heredẽ. ff. ⁊ q ibi dubio cẽset relictũ a filio, per illũ tex. ⁊ reputat notandũ. ita etiã tenet Bart. in l. codicillis. in prin. ff. de vsu ⁊ vsufr. leg. per illum tex. ⁊ Pau. in cõsil. ccc viij. incip. in casu plenti. Cõtrariũ ⁊ melius q qñ inungit post mortẽ filij intelligat ab herede filij, tenet ipse Bart. in l. qui duos. in fi. ⁊ ibi Jmo. ⁊ Pau. ff. co. ⁊ Jmo. ⁊ Pau. de cast. ⁊ cõmuniter alij in. d. l. coheredi. §. cũ filie. ⁊ Jmo. in. d. c. raynutius. circa fi. in materia vulgaris. ⁊ ulg. in. l. eam quã. j. de fideicõmi. ⁊ Cum. an. l. i. §. fi. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ Alex. in cõsil. xij. in iij. vol. incip. attẽtis verbis testamenti. in pe. col. 2 latius quam alibi do. Frã. de Arct. in. d. consi. clv. in. viij. col. 2 plenius in. xi. col. 2 dnabus sequentibus. ⁊ istud est vtile ⁊ necessariũ in plenti materia: vt scias an compẽdiosa facta filio per verba cõmunia. que post pubertatẽ filij valet iure fideicommissi: an de tali fideicõmisso veniat detrahẽda legitima filij: necne. ¶ Timira tamẽ istã vltimã cõclusionẽ q talis cõpendiosa post pubertatẽ valet fideicõmissi iure ẽm oẽs. vt pcedat nisi testator: dixerit q̃ volebat torã vel integrã hereditatẽ spectare ad substitutum. nã per talia verba ptz testatorem velle q valeat iure directo: quia si valeret iure fideicõmissi, esset detrahenda quarta trebellianica: ité legitima: q trebellianica nõ detrahit in substitutiõe directa. ita cõcludit Bar. hic. ⁊ in pleris̃q consiliis allega. per Alex. in. d. l. centurio. ⁊ cũ Bar. in hoc tenet Lud. in cõsi. cxxx. incip. viso testamẽto predicto circa qõ queritur. Bzeuiter in hoc Bart. male loquitur ⁊ cõiter reprobat: q̃ per illa verba totã ⁊ integram hereditatem, bene videt phibuisse trebellianicã. iuxta gl. singularẽ in. l. decẽ. in prin. ff. de fideco. libe. cũ concor. nõ aũt per hoc videtur voluisse quod post pubertatẽ substitutio valeret iure directo, q̃ sic esset nulla. ita tenet Bal. hic in. xviij. col. ver. procedo viterius. ⁊ in aut. hoc visus. §. de sac. san. ec. Ang. notabiliter in cõsi. cxxv. incipi. hoc est testiñ. ⁊ in. d. l. centurio. vbi plene Ale. ⁊ in. l. nã quod. §. fi. ff. ad treb. ⁊ per hec habes vtiliter expeditam istã secundam questionẽ glo. cui⁹ practica vide per Bal. in. l. fi. §. de

16 codicil. in. i. col. circa fi. vers. modo pone aliud ex plũ. ¶ † Sum in. ij. q. gl. bi. si vero ita substituat, ex qua habes q compẽdiosa facta a pagano filio, cũ adiũcto qñcunq; sine liberis decesserit, nõ facta differentia an fiat directis verbis: vt dicat, ille sit heres vel fiat verbis cõibus: vt q̃ dicat illum substitutũ omnimi tempore ⁊ post pubertatẽ, ⁊ ante: censet fideicõmissaria. isti ad probat glo. quatuor ratiõib⁹. Iz videat inculcate loqui. ¶ Prima est, qa fideicõmissaria substitutio de facto: ⁊ de iure talibus verbis fieri cõsuerit qõ nihil est. ¶ Scoa ratio est: q̃ talis substitutio non põt valere post pubertatẽ iure directo: ergo nec ante semp. ergo valet iure fideicõmissi. que ratio est cõtra istã. l. ⁊ expressius contra. d. c. raynutius. ⁊ d. c. si pater. vbi post pubertatẽ nõ põt valere substitutio nisi iure fideicõmissi: ⁊ tamen ante valet iure directo. ¶ Tertio ratio gl. est: q̃ cũ ista substitutio sit vna, nõ debet diuortio sed eodem iure cẽseri. l. eum qui edes. cũ vulgaribus. ff. de vsufcap. ergo ne diuersio iure cẽseat, debet censeri omnẽ tẽpore fideicõmissaria. qõ etiã est cõtra iura predicta. nam cõpendiosa multas substitutiones suo se cõtinet, vel verius multa tẽpora. ideo diuersimode censetur. ¶ Quarta ratio gl. est, ppter verbũ sine liberis, qõ fundamẽtũ valet: qẽo attẽto etiã ante pubertatem nõ valeret iure fideicõmissi, cum ante non posset liberos procreare. Jdeo ista cõclusio gl. reprobat per Bar. ⁊ omnes hic. ⁊. d. l. cẽturio. cum concor. vt ibi per Ale. ⁊ cõtra ᶜ glo. etiã facit dum vult q̃ cõditio si decesserit sine liberis, intelligat post pupillarẽ etatẽ: q̃ ante in. pleri non potest. istud procedit a cõiter accidentibus: que debẽt haberi in cõsideratione. l. nam ad ea. ff. de legi. tamen possibile est per rerũ naturã q femina in. xl. anno procreet liberos: ⁊ si liberos procrearet faceret cessare substitutionem. ita Bar. in. l. in pupillari. in fi. vbi alij sequuntur. ff. eo. ⁊ Bal. Jmo. ⁊ Pau. in. l. ex facto. in prin. per illuz tex. ff. e. ⁊ Bal.

hic circa princ. in scõa oppo. ⁊ in penult. col. ⁊ in. l. humanitatis. in. xj. col. j. eo. ⁊ in. l. nec est. ff. de adop. ni licet cõclusio gl. ᶜ cõiter reprobetur: p ea tamẽ stringit tex. cui nõ video solutionẽ in. l. credenda. §. fi vero maritus. ff. qui pe. tut. vbi substitutio erat facta sub cõditione, si decesserit sine liberis. Jtẽ ibi etiam erat pupillus, qõ patet qua alias ibi frustra tractaretur de tutela. ⁊ tamẽ ibi decidit qõ substitutus ex causa fideicõmissi admittitur: ergo multũ ibi probatur, q̃ etiã pro tẽpore pupillaris etatis valet iure fideicommissi. ⁊ dicit Paul. hic, quod alias vidit Bald. patronum suum allegasse illũ tex. contra quendam qui publice istã. l. repetebat. nunc põt rñderi nisi cũ violentia intelligendo: vt per Bart. ibi post gl. ⁊ sic est expedita ista questio glo. ¶ Jn quarta ibi vero sic dicat. in qua dic qõ gl. bene dicit, ⁊ reputat singularis, ⁊ ab oibus approbatur hic. ⁊ pro ea facit tex. in. l. si frater. j. de fidei. Reputat etiã singularem Alex. in. d. l. centurio. in. xlj. col. ⁊ sequit Ful. hic licet aliqua in oppositũ adducat quibus respondet ipse. ¶ Glo. si. dividit in quatuor. Jn prima declarat tex. Jn secũda timore taciti cõtrarij ponit quatuor vtilitates: an habeat locum directa substitutio, an fideicommissaria. Jn tertia per viã notabilis ponit aliud cõtrariũ. ⁊ ponit in effectu tres solutiões. Jn quarta de distinctiõe se remittit. Secunda ibi, restituit ergo mater. Tertia ibi: ité norant hic quidã. Quarta ibi: vltimo distingue. Pro introitu secunde partis op pono cõtra text. q cõstituit differentiã: an substitutio valeat iure directo: an iure fideicommissi. contra: nã licet in alio q̃ in milite inter istas substitutiones videat differẽtia: tamen in milite nõ videtur referre. nã in testamẽto alterius qũ substitutio valet iure directo, nil detrahitur: sed qñ valet iure fideicõmissi detrahitur quarta trebellianica. sed ista quarta cessat in testamẽto militari. l. in testamẽto. el. ij. §. de testa. milit. ⁊ in. l. in testamento. §. ad le. fal. ergo nõ videt referre. Scõo cõfirmaᷣ. q̃ nõ sit differentia. nã sicut in fideicõmissaria substitutione nõ veniũt bona filij sed testatoris tãtũ. l. coheredi. §. cũ filie. ff. eo. ita in directa militari veniunt tanti bona testatoris. l. miles ita. §. ex heredato. ff. de testa. mil. l. centurio. ff. de vulg. ⁊ pup. ergo non est differẽtia in milite an valeat iure directo vl iure fideicõmissi. ¶ Bl. tradit ppter hoc tollendum quatuor vtilitates: sed prima ⁊ tertia nõ sunt bone. ⁊ gl. met. primã reprobat: q̃ tenebãt aliqui q̃ etiã in testamẽto militis haberet locũ quarta trebell. sed falsum est vt in iurib⁹ in gl. alleg. intellige tamẽ gl. vt pcedat ẽm iura fori. ⁊. C. sed p iura autenticoꝝ videt correctũ: per. §. fi. in aut. de here. ⁊ falci. examinãt Bar. ⁊ alij in. l. j. §. an filij. ff. ad trebel. dixi in d. l. in testamento. el. ij §. de testa. milit. ¶ Secũda vtilitas est ppter iura sepulchroꝝ, que nõ transeunt in fideicõmissarium. l. q̃ a perinde. allega. in glo. per quem tex. dicit ibi fing. Bart. ⁊ repu-

17 tatur verbũ solenne: † qõ iura patronatus ecclesie nõ transeunt in fideicõmissarium restituta hereditate, sed remanẽt penes directum heredem. ⁊ sequit Jmo. in. l. si patroni. in prin. ff. ad trebel. vbi reputat singulare. ⁊ no. dignissimum. ⁊ dicit q̃ nõ memini esse tacitũ a Canonistis. sequit Bal. in. l. si. in pen. co. in prin. C. de edi. diui Adri. tol. ⁊ in. l. cum virum. j. de fideico. in fin. col. Confirmo per bonũ simile. nã simile videmus in iure patronatus quod habet patronus in libertos suos, illud nõ trãsit in fideico. Jz remanet penes directũ heredẽ. glo. est in. l. sciendũ. ᵇ ff. de ver. sig. ⁊ l. si patronᵘ. la. j. in pri. vbi bon⁹ tex. ff. de bo. q̃ lib. eodẽ modo ⁊ hoc ẽ etiã vtile in emphyteusi, ⁊ in feudo. q̃ talia iura nõ transeunt in fideicom. ẽm Paul. hic. ⁊ Bart. ⁊ plenius xlvod. in. d. l. si patronus. in pri. de quo dixi plene in proemio feudoꝝ. ideo hic attingo. ¶ Tertia vtilitas glo. est falsa vt declaraui in oppositionib⁹. ¶ Quarta vtilitas glo. est, q̃ in fideicõmissaria nõ venit legitima filij. ratio est, q̃ fideicõmissum cẽsetur merũ grauamẽ. l. coheredi. §. cũ filie. ff. eo. sed de legitima filij omne grauamen reijcit. l. qñ in priozib⁹. §. de inoffic. testa. Tu considera q̃ ista glo. vult duo. vnum expresse, aliud tacite. a contrario expresse vult qõ in fideicõmissaria substitutione non venit legitima filij. Tu intellige verũ qñ onus fideic. est iniunctũ nominatim filio: cui filij in sua legitima nõ possit grauari: secus si sit iniunctum heredi filij: q̃ substitutus filij post mortẽ filij põt grauari in legitima, tex. t. est fing. in. l. fi feudũ p fideicõmissum. §. fin. ff. de leg. j. ⁊ optimũ sile in. l. cũ patronus. ff. de leg. ij. Quid aũt sit in dubio dixi in gl. precedẽti. ¶ Secũdo subjicit bar. qõ id qõ dicit glo. pcedit in alio q̃ in milite. caue tamẽ, q̃ Bar. loquif dubitative. q̃ miles Jz ista iura poterat priuare filiũ legitima: qõ ptz: q̃ si miles exheredauerit filiũ ẽm iura fori. ⁊. C. nõ cõperit exheredato querela. l. fi. §. de inoffic. test. ⁊ id qõ dicit Bar. sequitur Fulg. hic sine dubitatione. Contrariũ tamẽ ⁊ melius tenent Aug. Pau. Alex. hic ⁊ originaliter Bal. hic. in. xij. col. quod Jz miles possit priuare filiũ legitima, quãdo exprimit vel qñ expresse exheredat, nõ tamen sequitur. ergo substituendo per fideicõmissum intelligit grauare in legitima. simile in. l. sed quẽs

a ☞ Cũ filie. Als a in. §. qõ si heredem. cõtra Bar. vide gl. istam circa fi. Dñ dicit tan b tum detracta. Purp.

b ☞ Quando inungitur. Opinio bar. in. l. qui duos. Ange. ipsi. de nuptijs. in principio. colũ. iij. Alle. li. iij. cõs. xvi. col. ãn. ⁊ consilio xxiij. col. pen. ⁊ reperitur idẽ lib. iiij. consilio. xiij. ⁊ lib. i. cõs. lxvij. Purp.

c ☞ Et ẽtra. Ancõsi. xlvj. Purpu.

d ☞ Conclusio gl. Alle ⁊ ex. nihil facit, q̃ ibi erat expressa fideicommissaria. Et adde contra gl. bar. consi. liij. Angelus in secundo c dub. Purp.

e ¶ L. sciẽdũ. Dicta lex sciẽdum. nihil dicit nec illa lex si patron⁹. ff. ad treb. Purpu.

quẽs questio. in prin. ff. de leg. ñ. ⁊ põdera q̃ Bar. in hoc tenet cõtrariũ. in. d. l. cẽturio. in. ij. col. dum allegat. l. coheredi. §. cũ filie. ff. eo. ¶ Secũdo vult ista gl. tacite a contrario. aliud singulare: q̃ si substitutio facta a milite voluisset directo, tunc veniret etiã legitima filij. ⁊ in hoc istam gl. multum not. Jmo. in. d. l. centurio. in. ij. col. ⁊ in cõmento. c. raynutius. de testa. in mate. compendiose. ⁊ late sequit Alex. hic. ego cõtrariũ teneo. ⁊ innitor q̃ contrarium ⁊ melius ⁊. net. Cum. in. d. l. cẽturio. ⁊ Paul. hic: eo q̃ directa militaris videtur gravamen sicut fideicõmissaria substitutio: q̃ sicut per fideicõmissariã succedit solũ testatori, ⁊ in eis bonis tatũ, sic in directa militari, vt hoc tex. in fin. vnde assumo fundamẽtũ quo vtebar ⁊ tra Bar. statim, ⁊ Alex. vtit: ⁊ nõ perpendit. q̃ Jz miles posset grauare filiũ in legitima si expresse vellet, tamẽ substituẽdo fideicõmissario non presumitur velle grauare in legitima ita in directa militari. cũ in illa solũ veniant bona testatoris sicut in fideicõmissaria. ⁊ istud stringit. ¶ Ultra gl. Bar. hic addit quintã vtilitatẽ de fructibus. in quo Bar. cõmuniter reprobat. vt dixi in testamẽto. el. j. §. de testa. mil. ponit oẽs in. d. l. cẽturio. ⁊ Paul. hic. ¶ Subdit Bart. aliã vtilitatẽ quãdo esset debitũ naturaliter tantũ: ⁊ bene dicit. ¶ Septima vtilitas est ẽm Ang. ⁊ Pau. hic. q̃ dãdũ causa cõditionis implẽde debet ẽstari heredi, non fideicõmissario. Exẽplũ. testator reliqt titio fundũ si dederit decẽ heredi, cui debent solui ista decẽ. an heredi, an fideicõmissario facta restitutiõe hereditatis. dicũt Ang. ⁊ Pau. q̃ debito heredi. per tex. not. in l. qui heredi. §. cũ hereditas. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ ratio potest esse, q̃ cõditiones debẽt impleri in forma ppria ⁊ specifica. d. l. qui heredi. ⁊ d. l. melius. sed fideicõmissarius non est heres: sed loco heredis. l. postulante. §. j. ff. ad trebel. l. filiusfa. ff. quod cuj⁹ eo. nec in hoc inuenio contradicentẽ. Ego tamẽ in cõtrariũ allego tex. fortẽ in ratione sui in. l. is qui. §. fi. ff. de leg. prest. põderãdo rationẽ text. ibi. ¶ Alia est vtilitas: q̃ directo substitutus põt applẽdere bona hereditaria ppria autoritate apprehendere nili restituta hereditate re aut verbo. l. facta. ⁊. l. restituta. ff. ad trebel. ergo fideicõmissario nõ cõpetit remediũ. d. l. fi. vt tenet glo. in verbo ex parte. vbi doc. ¶ Sũ in tertia parte gl. ibi: ité notãt hic qui-

18 dam ex qua habes † q̃ pupillaris cõtenta sub compendiosa vel

b breuiloqua. dicit expressia. ᵇ cuius cõtrariũ voluit gl. magna. §. in scõa parte principali. quas glo. Bar. hic. in. ij. col. cũ quo oẽs tenent cõcordat, q̃ quedam est pupillaris que nullo modo exprimitur: nec verbis generalibus nec specialibus, vt est illa que cõtinetur sub expressia vulgari. ⁊ ista dicit omnino tacita. ⁊ matrem nõ excludit. patet, q̃ verba vulgaris non cõueniunt pupil

c lari. imo sunt cõtraria. quedã est pupillaris ᶜ q̃ licet nõ exprimatur verbis specialib⁹, exprimit tñ verbis generalibus: vt est illa que cõtinetur sub compẽdiosa. s. quãdocũq; filius meus decesserit talis sit heres: vel illa q̃ continet in breuiloqua. vt vos inu-

19 icẽ substituto. ⁊ ista excludit matrẽ. ¶ † Jstã conclusionem qõ pupillaris cõtenta sub breuiloqua matrẽ excludit, limita singulariter vt sit verũ quãdo breuiloqua est facta simpliciter sic, vos inuicẽ substituto. locus si esset facta verbis negatiuis cõuenientibus vulgari. vt q̃ testator instituit duobus filijs dixit si alter vestrũ heres nõ erit vos inuicẽ substituo. tũc pupillaris contenta sub ista breuiloqua cẽsetur omnino tacita. ⁊ matrẽ nõ excluderet. ita singulariter tenet Bar. in. l. luci⁹. ff. eo. in fi. col. ver. pone, q̃ instituo duos impuberes. qõ est notandũ ẽm Jmo. ibi. in d. c. raynutius. in materia breuiloqe. ⁊ Alex. in. d. l. in testamẽto. in. ix. col. §. de test. mil. ⁊ hic in. xiiij. col. ¶ Secõ singulariter limita id qõ vult Bar. ⁊ omnes, q̃ pupillaris que cõtinet sub expressa vulgari sit omnino tacita, codẽ modo tacita vulgaris sub expressa pupillari cõtenta: nã hoc limitat multum egregie Bal. hic in. xvij. col. ver. vnũ etiã adueritet. pcedat quãdo substitutio pupillaris esset concepta hoc modo. l. si pupillus heres erit, ⁊ in pupillari etate decesserit titiũ substituo. tũc propter id si heres erit, qõ directo repugnat vulgari, q̃ sit si heres non erit, tunc vulgaris que continetur sub illa pupillari dicitur omnino tacita. secus si nõ esset adiecta illa verba si heres erit: sed solum fuisset dictũ si filius moriatur in pupillari etate talẽ substituo. tũc ista censetur cõpendiosa limitata ad certũ tempus, sc̃z vsq; ad pubertatẽ: ⁊ tũc cõtineret pupillarẽ ⁊ vulgarẽ: ⁊ ambe essent expresse: q̃ illa verba si filius moriatur in pupillari etate, ita cõuenit vulgari sicut pupillari: q̃ pupillus posset mori in pupillari etate ante aditã hereditatẽ ⁊ post aditã. ⁊ istã decisiõ. sequitur ⁊ cõmẽdat Pau. hic. in. v. col. dicẽs: q̃ ita cõsuluit Florẽtie cum plerisq; doctoribus Perusinis. Tu considera qõ dictum Bald. ẽ verũ ⁊ singulare: sed ratio nõ bona: sed alia ratio qnã podixi. nã sub illis verbis si filius moriatur in pupillari etate talẽ substituo, cõtinetur pupillaris ⁊ vulgaris: ⁊ ambe sunt expresse verbis generalibus: que verba possunt vtrinq; adaptari. ⁊ illõ dictum sequitur Lard. in. d. c. raynutius. ⁊ ibi Jmol. in materia compendiose. sed ratio Bal. est mala, dũ dicit qõ ista dicit com

d pẽdiosa ᵈ substitutio limitata ad etatẽ certam. sc̃z pupillarẽ. ista ratio falsa est cuidẽter. nã cõpẽdiosa dicitur que sub compẽdio verborũ multa tẽpora cõplectitur: vt hic per Bar. in. iij. col. ⁊ dixi. in magna gl. sed quãdo est dictũ si filius moriatur in pupillari etate talẽ substituo: ista nõ põt dici compendiosa: cũ cõplectatur tamtũ vnũ tẽpus pupillaris etatis. ⁊ ita p multa Alexã. hic. ⁊ in cõsi. xlvij. in. ij. vol. inc. abunde. in fi. col. reprobãt Bal. ⁊ cauet: quia licet Alle. videat reprobare decisiõ. Bar. tamẽ reprobat solum eius rationem. Jstũ passum de isto dicto Bal. an sit verum late examinaui in. d. l. centurio. ad ibi dicta me remitto.

20 ¶ † Jtẽ põdera dũ ista gl. dicit secus ergo in extraneo vulgariter substituto. nã eã multũ cõmendat Bar. hic. in. ij. col. pro limitatiõe omniũ legũ dicentiũ q̃ tacita pupillaris contenta sub expressa vulgari nõ excludit matrẽ: vt. §. late tetigi. nã illa iura debẽt intelligi qñ filio esset substitut⁹ vulgariter extraneus. secus si esset substitutus alius filius testatoris: quia iste ali⁹ filius ᵉ ex tacita pupillari matrẽ excludit. q̃ presumitur qõ pater plus diligit filios suos qnẽ vgo: ẽ matrẽ filiarũ. ⁊ idẽ tenet gl. in. l. luci⁹. in verbo nõ ad matrẽ. ff. e. ⁊ p ista conclusione facit qõ tenui in glo. in verbo oĩmodo. in fi. vbi tenui q̃ ex tacita pupillari mater excluditur. quãdo vulgariter fuisset substituta Ecclesia vel pia causa. ⁊ põdera q̃ licet Bart. hic nõ aperiat de qua tacita pupillari loquatur: an de tacita pupillari cõtẽta sub breuiloqua vel cõpẽdiosa: tamẽ puto q̃ intẽtio Bar. sit loqui de cõtenta sub expressa vulgari. alias q̃ no. Bart. nõ esset singulare, sed indubitabile. q̃ si loqueret de tacita pupillari cõtẽta sub cõpẽdiosa vel breuiloqua, non regreret q̃ esset frater pupilli: q̃ etiã glibet penitus extraneus substitutus matrẽ excludit. debes ergo intelligere Bar. in tacita pupillari cõtẽta sub expssa vulgari. ⁊ in hoc erit tũc singularis limitatio, qõ alius frater filij instituti ex tacita pupillari matrẽ excludit. ⁊ istud aperte p hãc glo. tenet Bar. in. l. ñ. in fi. prin. ff. e. ⁊ Ly. in. l. fi. §. ti. j. Ang. in. l. in testamẽto. mag. §. de test. mili. ⁊ hoc Pau. in fi. d. l. lucius. ¶ Cõtrariũ tenet Bal. hic. in. iiij. col. qõ imo etiã frater pupilli ex tacita pupillari q̃ cõtinetur sub expressa vulgari nõ excludit matrem. ⁊ in hoc credo bene ratiõ, q̃ in pupillari tractatur de successione filij q̃ magis ẽ debita matri q̃ fratri pupilli. patet q̃ si mater pteratur a filio habet querelã. l. cũ filiũ. §. de inof. testa. secus in fratre, si ab alio fratre pereat. l. fratres. §. de inof. testa. ideo licet in fideicõmiss. substitutiõe in qua tractat de successione patris pselumat qõ voluerit pferre filios vxori. l. cũ avus. ff. de cond. ⁊ demon. cum fi. secus in pupillari. ⁊ idẽ tenet Jmo. in l. ij. ad fi. prin. ff. co. ⁊ in. d. c. raynutius. in materia pupillaris substitutionis. ⁊ hoc puto melius cõtra Bar. Subdit postea Bald. qõ gl. hic. ⁊ in. d. l. lucius. nõ loquitur de tacita pupillari contẽta sub expressa vulgari, sed sub breuiloqua. sed errat, vt puto q̃ tũc non requireretur quod esset substitutus frater pupilli. imo glibet substitutus tũc excludit matrem: q̃ non est omnino tacita, tamen Alex. sequendo intellectũ Bal. ad istam gl. cõfirmat: quia ẽm intellectũ Bar. tradictũ ad glo. hic. in. d. l. lucius. sequeretur quod in breuiloqua substitutione ita demum ex pupillari mater excluderet qñ esset substitut⁹ alius frater pupilli. ⁊ tamẽ est fallum: quia substitutus penitus extraneus matrẽ excludit. ⁊ isto fundamẽto cõtra Bar. vtitur Ang. hic. in lectu. Flo. ⁊ sic volunt Ang. ⁊ Alex. quod etiam extraneus in breuiloqua substitutiõe ex tacita pupillari in ea cõtenta matrẽ excluderet: sed aut nõ intelligo, aut errãt in terminis. nam ad hoc vt sit breuiloqua oportet quod fiat saltẽ duabus personis: vnde ponam: qõ sit pupillus filius, ⁊ vnus extraneus institutus: ⁊ dicat testator: vos inuicẽ substituo: ista ẽ breuiloqua, ⁊ dicũt Ang. ⁊ Ale. q̃ non solũ si alius frater esset substitutus pupillo breuiloqua, sed si etiã si vnus extraneus, qõ ex tacita pupillari contẽta sub ista breuiloqua matrem excludet: quia ista pupillaris nõ est omnino tacita. sed errant: q̃ quãdo est extraneus non põt contineri tacita pupillaris sub breuiloqua: quia ad hoc vt contineatur pupillaris, oportet quod ambo essent pupilli: ⁊ filij in potestate testatoris. ita quod vtriq; cõueniret pupillaris. Jz si pre-

suppons qõ vnus sit pupillus, alius extraneus, pupillaris nõ potest vtriq; cõuenire: ergo cũ sit impãritas personarũ nõ põt pupillaris sub breuiloqua cõtineri. l. ñ. §. eo. l. iam hoc iure. ff. e. vnde dico qõ ad hoc vt pupillaris possit contineri sub breuiloqua ⁊ excludere matrẽ, necesse est qõ ambo sint pupilli, ⁊ in potestate testatoris. vñ qñ loquimur de extraneo, tũc sub breuiloqua nũq; cõtinetur. tacita pupillaris. vnde nescio quo vultu dicant Ang. ⁊ Alex. hic: q̃ sub breuiloqua cõtinet pupillaris: nedũ si frater sit substitut⁹, Jz etiã si extraneus. ⁊ dt Alle. qõ ita in-

ª ☞ Ut hoc text. Qui nihil facit. sed. l. miles ista. §. ex heredato. ff. de teit. mil. Purp.

b ¶ Expssa. Sequitur Alex. lib. iij. cõsi. xxj. col. vj. Purp.

c ¶ Pupillaris. Adde Bar. cõs. xxx. Joann. ti⁹. Purp.

d ☞ Compendiosa. Respõde qõ etiã dicitur compendiosa, q̃ sub compendio multas substitutiones comprehendit, sic. hic in verbo fideicõmissi. sed ista est huius modi ergo ⁊c. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tellignt omnes. d. l. Iucius. ¶ Item cane qđ Bar. pŏderat istã gl. in aliis verbis ꝑ perpendant Bal. z Alex. hic. nã Bar. pondérat verba gl. ibi secus ergo in extraneo vulgariter substituto vbi glo. loquitur de vulg. expressa. nõ autẽ ponderat verba precedentia glo. in quibus loquitur de pupillari contenta sub breuiloqua vel compendiosa. Jason Papie.

1 ☞ Que requirãt ad hoc vt possit fieri exemplaris substitutio.
2 Lex nostra non habet locum in filio frenetico.
3 Que differentia sit inter furiosum z mentecaptum.
4 Filio mentecapto de ordine fratrum minorum nõ potest exemplariter substitui: qz sibi non debetur legitima.
5 An si pater relinquat filio mẽtecapto minus legitima, per hoc virtutur exemplaria substitutio.
6 Quemadmodum in pupillari substitutione, que quo ad quid, censetur testamentum patris z nõ filij, non habet locũ querela: ita nec in exemplaria.
7 Que differẽtie sint inter exemplariã substitutionẽ z pupillarẽ.

a ¶ Humanitatis. Adde de materia isti⁹ legis vide Pet. de perut. in repe. c. raynutius. de testa.

[H]Umanitatis. [a] Diuidit in tres. In prima declarat que per sone possint facere exẽplariã substitutionem. z quibus fieri potest. Jn secunda qñ finiatur exemplaria substitutio. Jn tertia que ꝑsone debeãt exemplariter substitui. Scõa ibi: sita tamen. Tertia ibi: sed si filij. Parentibus vtriusq; sexus permittitur filijs nepotib⁹ vel pnepotibus mẽtecaptis, ih legitima tamẽ institutis exemplariter substituere: que substitutio finitur si ille mẽtecaptus ad sanã mẽtẽ peruenit. z si mentecapt⁹ habet filios debet testator eos aut vnũ ex eis substituere: vel nõ existẽtibus filijs fratres mentecapti. h. d. ista. l. que tractat materiã exemplarie. de qua ex text. in. l. ex facto. ff. eo. z in §. qua rõne. insti. eo. z quare dicat exẽplaria, cũ poti⁹ deberet dici exemplatarẽ exẽplar dicat originale vnde aliud exemplatũ sit iuxta gl. in. l. ij. ff. de fide instr. declarat Bal. hic. in prima oppo. qđ vide z Bar. z alij in. d. l. ex facto. † Et pŏdera ꝑ in hoc tex. quatuor requirunt ad hoc vt possit fieri exẽplaris substitutio. Primo qđ qui eam facit sit ascendens vt pater vel mater: vt hic: secus ecõtra. qz si fili⁹ vel nepos haberet patrẽ vel matrẽ aut aumm mentecaptos, licet cura ascendentiũ ad descendentes pertineat. z ric filius esset curato: patris mentecapti. l. is cui. ff. de cura. furio. tamen iste filius nõ posset substituere exẽplariter patri vel matri. licet esset emãcipatus. z sic posset facere testamẽtũ. ita Bar. in. d. l. ex facto. Bal. Ang. Pau. z Alex. hic. z Jmo. in. d. c. raynutius. in materia exemplarie. ratio est quia deberet substituere seipsũ patri. que ratio nõ videt fortis ex. j. di. edis. Hinc late disputat Jo. Fab. in. §. qua ratione. in. vj. col. insti. eo. an pater qui est in potestate aui si habeat filiũm mentecaptum possit ei exemplariter substituere z post multa determinat qp nõ potest sibi facere testamẽtũ: ergo min⁹ alij. Scõo requiritur in tex. qp talis mẽtecaptus [b] perpetuo morbo laboret vt dicit text. in verbo perpetuo sit. ratio est qz si nõ laboret perpetuo morbo: habet dilucida interualla in istis interuallis ipse sibi posset facere testm̃. l. furioso. §. qui testa. fa. pos. ergo pater non posset sibi in ista substituere exẽplariter. † Hinc infertur qp ista lex non haberet locũ in filio frenetico: qz si pater vel mater habeat filiũ vel nepotẽ freneticiũ non possent ei exemplariter substituere ꝑ Bal. hic. in. §. qz nõ laboret perpetuo morbo: vt requirit tex. noster. z ly alij nõ attingãt ego tñ aliquã dubito: qz cum frenetic⁹ nõ possit testari ꝑ Bal. in. l. ij. in. §. de rei vendi. z dixi nesi. Jn principali tñ articulo. ꝑ. in furioso. Ang. in. l. ex facto. ff. eo. tenet mirabiliter. qp nõ: qz lex nostra ponit casum qui ex obitat a iure cõi. reg⁹ enim maioris nõ pŏt substitui. l. ij. in ꝓin. ff. e. vnde tenet quod furioso nõ potest mater vel pater exemplariter substituere nisi impetraret a principe. Pro quo multũ stringit. l. si furiosi. §. de nup. vbi ima exorbitãtia qđ loquitur in mentecaptis nõ habẽt locũ in furiosis. Tene ꝫtra qđ ista lex multo magis habet locũ in furioso per tex. in. l. si. post ꝓin. vbi gl. in verbo cõstitutio. C. de cura. furio. z p text. in. l. j. §. ij. iuncta. l. seq. ff. de cura. furio. z qz ratio huius legis fundat in humanitate vt ex hoc tex. in ꝓin. queratio fortius militat in furioso qp in mẽtecapto. ita Bal. hic. in. ij. co. z sequunt Mod. hic. Bal. z Cu. in d. l. ex facto. in ꝓin. ¶ † Que aũt sit differẽtia inter furiosum z mẽtecaptũ dixi in. d. l. furiosum. nam ſm Ange. hic ille dz mẽtecaptus q habet furorẽ interius nõ tamẽ facit exterioꝛa ꝓicien di lapides, z similia. vt facit furiosus: vt dixi in. d. l. furiosum. Adde qđ eodẽ modo procedit ista. l. in muto, z pdigo: vt ly iure ffor. pater nõ posset ei substituere nisi a principe ꝑ tres tñ per hãc legẽ in distincte pŏt propter rationẽ humanitatis que hoc casu locuꝫ habet. ita Bal. hic. in. iij. col. in. xiij. pe. z ſi. sequuntur Pau. z Alex. hic. z Bal. in. d. l. ex facto. Jo. an. z alij in. d. c. raynutius. ly Cy. hic. in. iiij. q. z Abb. teneãt ꝫtrariũ z male. ¶ Tertio regrit qp tali filio mẽtecapto relinquãt legitima a patre. ex quo habes qp exheredato nõ pŏt exemplariter substitui. ex quo habes differẽtiã inter exẽplariã z pupillarẽ: qz pupillaris pŏt fieri exheredato. l. j. §. pe. z. l. ij. si plures. §. ad substitutos. ff. e. §. nõ solũ. insti. de pup. subst. z duas ratiões diuersitatis pnasuas ponit Bar. hic. Aliã subtiliorẽ assignat Ray. hic. qz pupill⁹ qũ est doli capax pŏt cõmittere cãm ingratitudinis, per quam pŏt exheredari nõ sic in mẽtecapto. Sz fallit in vtroq; primo in pupillo restrigeret dicta iura ad pupillũ doli capacẽ. Jtẽ ẽt mẽtecaptus z furiosus possunt exheredari. l. si. §. sed cũ antiquitas. §. de cura. fur. l. de creationibus. §. de epis. audi. Jtẽ per hũc tex. loquẽtẽ de legitima, videt ꝑfundi decisio Bar. in. d. l. ex facto. in. iiij. col. ff. eo. vbi tenẽt qp pater potest exemplariter substituere filio mẽtecapto: ẽt naturali tm̃ eo qz nõ curat in ista exẽplaria patria potestas: ly solũ humanitas. z idẽ tenet Bald. hic in. xvij. col. Sal. etiã. Sed ob. iste tex. cũ filio naturali tantũ non debeatur legitima. l. vxorẽ. §. pf naturalis. ff. de leg. iij. l. iij. C. de natu. lib. z ita ꝫtra Bar. tenẽt Ang. z Cu. in. d. l. ex facto. Confirmo per id qđ dicit Bar. in. l. ij. in fi §. de here. insti. † vbi tenet qp si pater habeat filiũ mẽtecaptũ q sit in ordine fratrũ minorũ qp nõ posset ei exemplariter substituere: qz sibi non debet legitima. z idẽ dicit Bal. esse in aliis similib⁹. Jn alio aũt filio mẽtecapto qui esset monachus pater pŏt exẽplariter substituere: ly sit in prãte abbatis, z monasteriũ habeat loco filij. ita egregie Bal. hic. in. xiij. col. in. vij. q. ¶ † Quid aũt si tali filio mẽtecapto pater reliquisset min⁹ legitima. an per hoc vitiet exẽplaria substitutio. gl. hic. in ver. legitima. oũ dicit ad min⁹. sentit qp sic. idẽ tenẽt Ang. Jmo. z Cum. in. d. l. ex facto. z Jmo. in. d. c. raynutius. in materia exẽplarie. z plenius Jo. fa. in. §. qua ratione. insti. eo. ly ꝫtrariũ teneat Bar. in. d. l. ex facto. vſi. septimo regrit ur. Ang. Sal. Pau. hic: qz pŏt agi ad supplemẽtum legitime per regulã. l. omnimodo. §. de inof. test. ly ꝫo. fab. respondeat qp d. l. omnimodo. loquitur in eo qui testatur de iure cõmuni: sec⁹ si iure regulari. z pro ista opi. Bart. facit qz in dubijs opinionib⁹ sequenda est illa q̃ fauet testamẽto. l. si pars. ff. de inof. test. z ideo Jmo. in. d. c. raynutius. dicit qp opi. Bart. est cõmunior z equior. ¶ Quarto requirit in hoc tex. qđ si mentecaptus filios habeat, qp pater vnũ ex eis substituat. z super hoc dicit glos. sibi videri mirabile, quod alij preteriti debeãt. ideo intelligit gl. qđ alijs dz etiam legitima relinqui vel debent exheredari. z idẽ tenet Bar. in. d. l. ex facto. in. xj. col. ad fi. ver. itẽ quinto dixi qp pater. z Bal. hic. in. iiij. col. Ang. Sali. z Alex. z Jo. fab. in. d. §. qua ratione. vbi Ang. in. j. col. attẽto qđ ista lex fundat in humanitate: tamen litera hic expresse cãtat cõtrariũ: qđ vnum sufficiat substituere. z dicit hic Bar. in fi. qp munitet tenetur cõtra istã glo. z cõtra eam tenẽt Richar. Lyn. Ray. Bart. Fulg. z Pau. hic. z Jmo. in. d. l. ex facto. in ꝓinc. per hũc tex. vt dixi. z per rationẽ. l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inof. test. vbi dz, qp illi ꝑteriti filij cõqueri nõ possunt: qz pater hoc ei fecit testamentũ. tamẽ respõdetur qp ibi loquitur in pupillari substitutione: que pcedit ex rigore iuris: sec⁹ in ista exẽplari, que procedit ex humanitate. z tenendo istam glo. Respõde ad hunc text. in verbo vnum. qp verum est qp pater dz saltem substituere vnũ ex filijs mentecapti. verum est in diuerso. alijs tamen dz aliqua res vel legitima relinq aut exheredari. ¶ † Scõo principaliter põdera tex. ibi nulla q̃rela. z. qp quẽadmodũ in pupillari [g] substitutione, que quo ad quid censetur testamẽtũ patris nõ filij, non habet locum querela. d. l. papinianus. §. ij nec impuberis. z. c. si pater. de testa. in. vj. ita nec in ista exemplaria. z per hoc videtur [h] qp si mater ⁿ sit preterita qđ excludetur per exẽplarẽ substitutionẽ, nec sibi competet querela: sicut nec in substitutione pupillari: iuribus allegatis. ita tenet Bar. in. d. l. ex facto. ver. q̃o vtrũ mater. Ang. Paul. z Alex. hic. z Jo. Fab. in. §. qua ratione. z Jmo. in. d. c. raynutius. z Bal. met. i rep. d. c. si pater. in materia exẽplarie. moti per equiparationẽ huius text. quem fortius induco. nã tex. dicit nulla querela contra eorũ testamẽtũ oriatur. nã pŏdero partibus enumeratis qp ista tex. non potest loqui in filijs mentecaptis: qp ipsi preteriti rumperent testamentũ, vt dixi in precedẽti notabili. ergo necessario videtur qp iste tex. intelligatur in matre z fratribus mentecaptis. Contrariũ dz Bald. met, qui in hoc est solus hic. in. x. col. in secunda differentia: motus fundamẽto quod ego stringo. nã licet mater per pupillarẽ substitutionẽ excludatur. d. §. nec impuberis. qz illa fundatur in rigore iuris. cũ nõ debeat excludi per exemplarẽ fundatam in humanitate. qđ ostẽditur: qz si mentecaptus habeat fratrẽ pater necessario illũ fratrẽ substituere tenetur: alias substitutio est nulla, vt hoc tex. quãtomagis si mentecaptus habeat matrẽ, tenebitur illã substituere: qz in successiõe filij mater sine dubio ꝑfertur fratri, z alijs collateralibus. l. ij. §. fin. ff. ad tertyllia. z ista nõ mihi satisfacit: licet in hoc tex. nil sit dictũ de matre. ¶ Tertio not. ex ver. ista tamẽ. qp si mẽtecaptus resipiscat extinguitur exẽplaris substitutio: qz tunc potest sibi testari. vt. §. dixi. Adde qp ita extinguitur si mẽtecaptus filios susceperit: qz natiuitate filiorũ talis substitutio irritatur. d. l. ex facto. in ꝓin. z gl. hic. in verbo cesset. Sicut in simili substitutio pupillaris extinguit, si pupillus, quis raro accidat, sibi filios ꝓcrearet. ſm Bar. in. l. in pupillari. iu. ſi. ff. e. cũ 2coꝛ. allega. per Ale. hic. z dixi. Sic tamẽ tales filij nati mentecap. to moriãtur viuo patre testatoꝛe, talis substitutio exemplaria saltẽ de equitate recõualesceꝛ. ſm Bal. hic. in fi. col. z Alex. z Jmo. in. d. c. raynutius. in materia exẽpla
7 rie: licet cõtrariũ z male teneat Sali. hic. † Quarto ex tota lege colligẽ quinq; differentias inter exemplariam substitutionẽ et pupillarem. Prima est: qz exemplaria fundatur in humanitate, pupillaris in rigore, vt dixi. Secũda est, qp exemplaria pŏt fieri etiã a matre: secus in pupillari quã mater facere non potest. l. si mater. in ꝓin. ff. eo. z ratione differentie pretenſam, vide per Bar. hic. z m. d. l. ex facto. Ex hoc colligitur tertia differẽtia: qp exẽplaria potest fieri etiã filio nõ existẽti in potestate, cũ a matre nat: z sic potest fieri etiã emancipato: secus in pupillari: que nõ potest fieri nisi filio in potestate. l. j. ꝓin. ff. eo. Quarta differẽtia ẽ: qz exẽplaria nõ pŏt fieri filio exheredato, pupillaris sic. vt dixi in. j. nota. Quinta differẽtia est: qz in pupillari quilibet potest substitui, etiã exclusa matre: secus in exẽplari vbi filij vel frater mẽtecapti debent substitui. Quasdã alias differẽtias ponunt Cy. z Bal. hic. z Ang. hic in lect. Flo. Bart. z alij in. d. l. ex facto. quibus adde notabilem differẽtiam: qz si filio mẽtecapto fit facta exemplaris substitutio: deinde talis mentecaptus proꝑeret filios, etiã naturales tantũ: postea suscepti facturi cessare exemplariã. ita Bar. in. d. l. ex facto. in fi. col. vel in fi. pe. motus: qz cũ tex. ibi dicat qp si mẽtecaptus filios susciꝑiat, extinguitur substitutio exẽplaris. sã ſm eũ ille text. nõ pŏt intelligi nisi de filijs naturalibus tantũ: qz mẽtecapti nõ possunt matrimoniũ cõtrahere: cũ nõ habeãt cõsensum, qui in matrimonio requirit. l. nuptias. de re. iur. z sequitur Ang. hic: nõ sic in pupillari substitutiõe: qz ly vers fit. qp si pupillus procrearet filios extingueretur pupillaris substitutio, vt. §. dixi: tũ requiritur qp tales filij sint legitimi z naturales. nã naturales tantũ nõ facerent extingui pupillarẽ substitutionẽ. ita signanter Bald. in. l. nec ei. ff. de adop. z hic circa. p. col. in quarta differentia. nec obst. si dicãt qp si testator: substituerit alicui si o decesserit sine liberis, qp filij naturales tm̃ faciãt deficere substitutionẽ. Lex facto. §. ex facto. ff. ad treb. qz rideo qp logtur in dispositione testatoris: secus qñ filij ex dispositiõe legis faciũt deficere substituti, vt in casu nostro. tex. est in. l. generaliter. §. cũ aũt. §. tit. i. ita respondet Bald. in. d. locis. z per hoc vltimum semper dubitaui, an esset vera decisio Bar. in. d. l. ex facto. in pe. col. z Ang. hic. dũ dicit qp filij naturales tm̃ faciũt cessare exẽplariam substitutionẽ: qz cũ illud procedat ex dispositione legis videt qp naturales nõ sufficiãt: per. d. §. cũ aũt. nec obstat fundamentũ Bart. qp mẽtecapti nõ possunt habere nisi filios naturales tantũ: ex quo nõ possent matrimoniũ Sherẽtũ possent habere vxorẽ: qz demẽtia superueniẽs non tollit priꝰs cõtractum matrimoniũ. l. patre furioso. ff. de his q sunt sui. z inuenio quod Cum. in. d. l. ex facto. reprobat Bar. in hoc: licet predicta non alleg. Jason Papie.

1 ☞ Licet per pupillarem substitutionẽ succedatur soli filio pupillo, z in bonis pupilli, non autẽ testatoris: tamen si testator dicat instituo filiũ pupillum z si moriatur in pupillari etate talẽ mihi substi. per dictionem mihi, non definit esse pupillaris substitutio. z dictio mihi reijcitur.
2 Si testatoꝛ instituat filiũ pupillum: deinde dicat si filius meus moriatur in pupillari etate substituo mihi z sibi: que substitutio censebitur ista.
3 Dictio vterq;, est collectiua: sed dictio alter z alteruter, est distributiua.
4 Si pater duobus filijs pupilliter substituit, substitut⁹ nõ admittitur, nisi substitutio in persona vtriusq; locum habeat.
5 Si testator simp⁹r dicat instituo filios meos impuberes, z ille deceſſerint in pupillari etate titiũ substituo: sine dictiõe vterq;: an vno mortuo i pupillari etate statiꝫ admittat substitut⁹. z nu. 6.
7 Si vir z vxor carentes liberis intrauerunt religionẽ, cũ pacto quod post mortẽ illoꝝm bona spectarẽt ecclesiam: an vno ex eis mortuo pars sua statim ecclesie acquiratur.
8 Si testator plures sibi instituit heredes: nec eos aliter adiunicẽ substituit: sed solũ dixit, qp si oẽs sui heredes decesserint sine liberis: qp bona sua deueniãt ad talẽ ecclesiam, an per hec verba si omnes sine liberis ꝛc. intelligantur adiuncti em substituti.
9 Si fideicommissum est relictum post mortẽ omnium heredũ, vel si omnes heredes decesserint sine liberis, tale fideicõmissuꝫ intelligitur relictum ab vltimo moriente.
10 Pluralis locutio resoluitur in suas singularitates 10.

a ☞ Dictio mihi. An dicto mihi impediat pupillare. Jtẽ Jaſ. in. l. j. col. iij. de pul. Alex. in. l. precibus. §. de impu. col. iij. Et quid si dicat mihi z sibi. Roman. consil. cccclxxx. ij. dub. Purp.

b ¶ Dictio ergo. adde gl. in. c. sup questionibus. de of. dele. doc. in. c. j. ô of. o. Car. Saba. in. c. dñam⁹. in. j. opp. ô sum. tri. ☞ Bona mea. Alex. cõsil. clv. pe riculosum. v. col. vide in repertorio meo, in verb. pupillaris z Socyn. consil. non potest negari. Alex. lib. j. cõsil. clvij. abide Socyn. cõsil. cxvi. col. ij. Et limitat. d. Purp. in. l. precibus. co. xvij. ver. viij. §. eod. Aide Pan. de ca. cõsi. celvi. Ang. cõsi. cccclxxxviij. ale. j. lib. cõsi. xxxviij. z xci. lib. iij. cõsil. xj. z xciij. libr. v. consilio clxvij. z clxxv. Purp.

¶ Dictio vterque. Adde. l. si duo. in. §. item vide Barb. libr. j. consil. lv. Preclare. col. viij. Purp.

Cum quidam. Bart. exordit qp ista. l. z sequens habẽt difficiliora. Scia qp lex q fit in corpore iuris, diuiditur in quinq;. Jn prima ponit thema. Jn secũda refertur dubitatio a. quoꝝ. Jn tertia refertur opi. Sabini. Jn quarta assignatur ratio illius opi. Jn quta approbat opi. Sabini. Scõa ibi, dubitabatur. Tertia ibi, z placuit Sabin. Quarta ibi, cogitasse eũ patrẽ. Quinta ibi, nos eiusdẽ Sabini. Substitutio facta duobus impuberibus sub nomine collectiuo, nõ bz locũ nisi cõditio purificetur in persona vtriusq;. h. d. ista. l. notabiliter.

1 † Alot. diligẽter in tex. in ver. sibi esse hẽredẽ. hic esse tex. ſm Sa b li. Pau. z Alex. q ly p pupillarẽ substitutio. succedatur soli filio pupillo: z in bonis pupilli: si aũt succedat testatoꝛi. tũ si testator dicat instituo filiũ pupillũ: z si moriat in pupillari etate talẽ mihi substituo: ꝓpter dictionẽ mihi, nõ definit esse pupillaris substitutio. z dictio mihi, reijcitur. tex. est hic. vbi testatoꝛ dixit si vterq; impubes decesserit illũ sibi esse hẽredẽ. tamen est pupillaris. z nõ succeditur sibi sed pupillo. qõ est valde not. ſm c Sal. hic. Aliqui tñ dicũt qp hoc tex. nõ probat: qz dictio sibi ita pŏt referri ad filiũ sicut ad testatoꝛẽ: sed errãt: qz cũ in hoc text. essent duo filij impuberes, q̃bus pater pupilliariter substituit: si ad eos fiat relatio, deberet dicere eis, nõ sibi. ergo cũ i singulari
b dicat, sibi refertur ad testatoꝛẽ. dictio ergo. ꝓ sibi reijcitur. Adde gl. in. l. j. §. heredis. in verbo mihi. ff. e. vbi Ang. Paul. z Alex. in iij. z. v. col. z Bar. hic in lect. Flo. Bart. z alij in. d. l. ex facto. quibus adde notabilem differẽtiam: qz si filio mẽtecapto fit facta exemplaris substitutio: deinde talis mentecaptus proꝑeret filios, etiã naturales tantũ: postea suscepti facturi cessare
c exemplariã. ita Bar. in. d. l. ex facto. in fi. col. vel in fi. pe. motus: qz cũ tex. ibi dicat qp si mẽtecaptus filios susciꝑiat, extinguitur substitutio exẽplaris. sã ſm eũ ille text. nõ pŏt intelligi nisi de filijs naturalibus tantũ: qz mẽtecapti nõ possunt matrimoniũ cõtrahere: cũ nõ habeãt cõsensum, qui in matrimonio requirit. l. nuptias. de re. iur. z sequitur Ang. hic: nõ sic in pupillari substitutiõe: qz ly vers fit. qp si pupillus procrearet filios extingueretur pupillaris substitutio, vt. §. dixi: tũ requiritur qp tales filij sint legitimi z naturales. nã naturales tantũ nõ facerent extingui pupillarẽ substitutionẽ. ita signanter Bald. in. l. nec ei. ff. de adop. z hic circa. p. col. in quarta differentia. nec obst. si dicãt qp si testator: substituerit alicui si o decesserit sine liberis, qp filij naturales tm̃ faciãt deficere substitutionẽ. Lex facto. §. ex facto. ff. ad treb. qz rideo qp logtur in dispositione testatoris: secus qñ filij ex dispositiõe legis faciũt deficere substituti, vt in casu nostro. tex. est in. l. generaliter. §. cũ aũt. §. tit. i. ita respondet Bald. in. d. locis. z per hoc vltimum semper dubitaui, an esset vera decisio Bar. in. d. l. ex facto. in pe. col. z Ang. hic. dũ dicit qp filij naturales tm̃ faciũt cessare exẽplariam substitutionẽ: qz cũ illud procedat ex dispositione legis videt qp naturales nõ sufficiãt: per. d. §. cũ aũt. nec obstat fundamentũ Bart. qp mẽtecapti nõ possunt habere nisi filios naturales tantũ: ex quo nõ possent matrimoniũ Sherẽtũ possent habere vxorẽ: qz demẽtia superueniẽs non tollit priꝰs cõtractum matrimoniũ. l. patre furioso. ff. de his q sunt sui. z inuenio quod Cum. in. d. l. ex facto. reprobat Bar. in hoc: licet predicta non alleg. Jason Papie.

1 ☞ Licet per pupillarem substitutionẽ succedatur soli filio pupillo, z in bonis pupilli, non autẽ testatoris: tamen si testator dicat instituo filiũ pupillum z si moriatur in pupillari etate talẽ mihi substituo: ꝓpter dictionem mihi, non definit esse pupillaris substitutio. z dictio mihi reijcitur.
2 Si testatoꝛ instituat filiũ pupillum: deinde dicat si filius meus moriatur in pupillari etate substituo mihi z sibi: que substitutio censebitur ista.
3 Dictio vterq;, est collectiua: sed dictio alter z alteruter, est distributiua.
4 Si pater duobus filijs pupilliariter substituit, substitut⁹ nõ admittitur, nisi substitutio in persona vtriusq; locum habeat.
5 Si testator simp⁹r dicat instituo filios meos impuberes, z ille deceſſerint in pupillari etate titiũ substituo: sine dictiõe vterq;: an vno mortuo i pupillari etate statiꝫ admittat substitut⁹. z nu. 6.
7 Si vir z vxor carentes liberis intrauerunt religionẽ, cũ pacto quod post mortẽ illoꝝm bona spectarẽt ecclesiam: an vno ex eis mortuo pars sua statim ecclesie acquiratur.
8 Si testator plures sibi instituit heredes: nec eos aliter adiunicẽ substituit: sed solũ dixit, qp si oẽs sui heredes decesserint sine liberis: qp bona sua deueniãt ad talẽ ecclesiam, an per hec verba si omnes sine liberis ꝛc. intelligantur adiuncti ẽm substituti.
9 Si fideicommissum est relictum post mortẽ omnium heredũ, vel si omnes heredes decesserint sine liberis, tale fideicõmissuꝫ intelligitur relictum ab vltimo moriente.
10 Pluralis locutio resoluitur in suas singularitates 10.

a ☞ Dictio mihi. An dicto mihi impediat pupillare. Jtẽ Jaſ. in. l. j. col. iij. de pul. Alex. in. l. precibus. §. de impu. col. iij. Et quid si dicat mihi z sibi. Roman. consil. cccclxxx. ij. dub. Purp.

b ¶ Dictio ergo. adde gl. in. c. sup questionibus. de of. dele. doc. in. c. j. ô of. o. Car. Saba. in. c. dñam⁹. in. j. opp. ô sum. tri. ☞ Bona mea. Alex. cõsil. clv. periculosum. v. col. vide in repertorio meo, in verb. pupillaris z Socyn. consil. non potest negari. Alex. lib. j. cõsil. clvij. abide Socyn. cõsil. cxvi. col. ij. Et limitat. d. Purp. in. l. precibus. co. xvij. ver. viij. §. eod. Aide Pan. de ca. cõsi. celvi. Ang. cõsi. cccclxxxviij. ale. j. lib. cõsi. xxxviij. z xci. lib. iij. cõsil. xj. z xciij. libr. v. consilio clxvij. z clxxv. Purp.

¶ Dictio vterque. Adde. l. si duo. in. §. item vide Barb. libr. j. consil. lv. Preclare. col. viij. Purp.

a ☞ Adoriat. Declara secundum Sall. hic col. pe. qō filius superueniens non venit ex tacita substitutione, ꝛ ex successione ab intestato, ꝛ a pte cōseruata. Et sequit Alex. lib. i. cōsi. xci. col. v. ver. ꝛ p hoc ꝛc. Purp.

b ☞ Alius frater. add de Alex. li. v. ꝑ. clxvij. videre. co. ff. Barb. li. iij. ꝑ. clxvij. col. v. ꝛ ꝑ. lxxxi. col. v. Idem Purp.

c ☞ Extraneo. Ale. lib. i. ꝑ. xci. recepta. li. iij. ꝑ. xi. pō deratis. co. ff. ver. vi. ꝛ col. vj. ver. nō obst. quod. li. iij. ꝑ. lxi. col. pen. li. v. cōsi. clxxv. pspectis. col. iij. Purp.

d ☞ Preferenda mater. Infertur ꝑm Bald. hic, qñ vnus filiorū fecerit testm̄, in quo ꝓtulit extraneū, tunc substitutus admittet. Alex. lib. i. cōsi. xci. col. ij. ver. vi. colū. vj. ℞. nō obstat hic. ꝛc. Et idē lib. iij. cōsi. xcij. ℞. ec. col. pen. idē Dec. ꝑ. ccclxxxiij. co. pe. Purp.

e ☞ Procedūt, ad de Bar. cōsil. liij. picardus. ꝛ cōsi. lvij. anūcul⁹. alex. lib. v. cōsi. clxvij. Purpu.

f ¶ Et vxor. adde Pet. ꝛ anch. ꝑ. lxiij. inci. subtiliter ad plenū. idē Pet. de anc. ꝑ. ccclxxij. incip. qz Ysabe. Ang. ꝑ. ccclincipie. dña Philipp.

g ☞ Opponit op positio qñ fit inducta tacita substi. Bar. li. iij. ꝑ. lxxxv. colū. pen. Ale. li. j. cōsi. cv. pspectis. col. j. ꝛ fi. li. iij. cōsi. xcij. li. iij. cōsi. lv. col. viij. Purp.

h ☞ Et Ale. plene Ale. in. l. pater filiā. ff. col. 7 j. ff. ad leg. falc. ꝛ Paul. sequit Socyn. cons. lxxvij. col. v.

admittitur substitutus nisi cōditio eueniat in persona vtriusq; aliud est in pupillari substitutiōe facta duob⁹ pupillis simplici ter. qz si cōditio eueniat in ꝑsona vnius tātū. qz vnus eoꝝ moriatur[a] in pupillari etate, statim admittit substitutus. nō diuersitatis. qz in vulgari vel fideicō. nō tractat nisi de vno effectu qz cū per tales substitutiones succedat solū testatori. d. l. coheredi. ff. cū filie. ff. eo. certe cum tractetur tm̄ de vno effectu, substitutio nō pōt habere effectū nisi in ꝑsona vtriusq; verificet conditio: sed in pupillari facta duob⁹ pupillis tractat de duplici effectu: qz per pupillare nō succeditur testatori. sed pupillo: ergo cū sint duo pupilli, tractatur de duplici hereditate: ergo vno mortuo substitutus admittetur hereditate illius. qz hic nō est hereditas vnius. tm̄ ꝓout in vulgari ꝛ fideic. sequitur Ang. in. d. ff. cū ita. Bzeuiter illa opi. Bar. cōiter reprobatur. ꝛ cōsequenter tene qd decisio huius legis procedit etiā si nō esset dictio vtercꝫ, ꝛ hoc tenet gl. valde sin. in. l. si pater impuberes. in gl. j. ff. eo. sequitur Sal. Ful. ꝛ plenius Alex. hic. ꝛ ℑmo. ꝛ cōmuniter ff. d. in. d. heredes mei. ff. cū ita. nam pondera qꝫ lz text. in narratione facti ponat decisionē vtercꝫ: tamen in ratione decidendi nō fundat se in dictione vtercꝫ: sed in ratiōe ꝓsumpte volūtatis testantis, vt patet in ver. cogitasse enim ꝛc. ꝛ cōfirmatur euidēter: qz quotiescūcꝫ in aliqua dispositione sunt due rōnes finales: lz vna cesset: si tñ alia militat hz locū decisio glos. in. ff. affinitatis. inst. de nup. ꝛ in. l. si ventri. ff. de ꝓinu. credi. ꝛ ista est tex. est melior: de iure ꝑm Bald. ibi, in. l. si nō lex elia sentia. ff. de here. inst. tñ cū, dato qꝫ in decisione huius legis militarent due rationes finales, vt ℣. declaraui: vna earū cessante ꝛ sic cessante ratiōe dictionis vtercꝫ: tñ cum militat alia. ſ. ꝓsumptio voluntatis de functi: ꝓpter cōiunctionē sanguinis instituto militabit dispositio huius legis. ꝛ sic cū militet ratio ver. cogitasse enim militabit decisio huius legis. ꝛ hoc satisfacit mihi. ¶ † Et ex his oibus no. ampliationē ad hunc tex. vt ꝑcedat dato qꝫ in substone nō sit posita dictio collectiua vtercꝫ. ¶ limita tñ hūc text. ꝑcedere qñāli⁹ frater esset talis cōditionis qꝫ ab intestato succederet alteri fratri. nā tunc nō admittit substitutus: nisi vtrocꝫ defuncto in pupillari etate: qz tūc bene pater ꝓsumitur conseruasse ius legitime successionis inter eos. ꝛ sic voluisse qō vno decedēte in pupillari etate, alius frater sibi succedat: sed postea ambobus mortuis in pupillari etate substitutus vtriꝫ succedat. ꝛ hoc est qō dicit tex. in ver. cogitasse: sec⁹ ergo esset nō dico extraneo: ꝓout alij dicūt cū extraneo nō possit fieri pupillaris substitutio. ſ. extraneo. insti. eo. sed secus dico esse qñ essent tales fratres qui adinuicē nō succederent ab intestatore: vt qz essent fratres nō cōuenci adinuicē ex vtroꝫ parente: sed ex alio tantū: quo casu mater eū excludit. iuxta anē. defuncto. C. ad tertyl. hinc est qō si pater haberet duos filios impuberes natos ex diuersa matre, ꝛ si nō decederent in pupillari etate aliū substituerent matre existēte certe si vnus moriat substitut⁹ statim admittit: qz tunc cessat ratio hui⁹ tex. in ver. cogitasse. tūc nō pōt ꝓsumi qd vno mortuo voluerit cōseruari inter eos ius legitime successiōis ab intestato: qz ab intestato frater non succederet: sed mater. d. anē. defuncto. ita Bal. hic. in fi. col. post ſlico. de mili. ꝛ Pau. Fulgo. ꝛ Ale. hic. cogita tamē isto vltimo casu quid iuris esset qñ essent fratres nō vtrinqꝫ cōiuncti: ꝛ sic qui adinuicē nō succederent ab intestato matre existēte: qd si esset posita dictio vtercꝫ, quo casu lz cessēt vna ratio sc⁹ ver. cogitasse. limitat tñ alia sc⁹ dictiōis col lectiue vtercꝫ. ꝛ si dicas qꝫ tūc habeat locū iste tex. dicas quo iure vno mortuo alius sibi succedit: nam ab intestato non potest: qz est preferēda mater⁹ nō etiā pōt tractari de iure accrescēdi cū illud procederet qñ tractatur de hereditate testatoris: lz hic tractatur de hereditate duoꝝ pupillorū. ꝛ ideo nō hz locū ius accrescēdi: ꝓpter hoc si cogitas inuenies qꝫ prima rō dictionis vtercꝫ, parum facit. nisi cōcurrat ius legitime successionis ab intestato: qō pater ꝑmo loco videt cōseruare: ꝛ sic nisi cōcurrat. d. rō ſ. cogitasse. in qua sola cōſideratiōe impato se solū fundat ꝛ ista sunt pulchra ꝛ subtilia ad intellectū hui⁹ tex. Adde ad ꝓdicta limitationē qꝫ ista. l. nō ꝑcedat qñ essent fratres nō vtrinqꝫ cōiuncti: ꝛ sic ex diuersa matre,, tz Alex. qnē oino vide in consi. xcij. in. iij. vol. incip. super eo de quo queritur in superioꝝ thema te. in. iiij. col. ꝛ in simili Pau. in. l. qui duos. versi. sed oppono qꝫ ℑmo. ff. eo. ¶ Ité ꝓdicta ꝑcedūt[e] in substitutiōe pupillari, quid aūt in vulgari: ꝛ qd in fideicō. facta pluribus sub nōe collectiuo, ꝓponūt Bar. ꝛ alij in. d. l. heredes mei. ſ. cum ita aliquid, Bal. hic. ꝛ multi. late Alex. hic ad qnē ꝛe remitto. † Et predicta faciunt ꝑm Cy. Alde. ꝛ alios hic: qꝫ si vir ꝛ vxor carentes liberis intrauerūt religionē cum pacto qꝫ post mortē eoꝝ bonorū bona spectarēt ecclesie: an vno ex eis mortuo pars sua statiꝫ ecclesie acquiritur. ꝛ cōis cōclusio est qꝫ sic, ꝑm Cyn. Buil. Alber. ꝛ Bal. hic. in pe. qꝫ. ꝛ est tex. in. l. luci⁰. ſ. cato. vbi Bar. ff. ad trebel. Imo. ꝛ Pau. in. l. fi. ſ. filium. ff. de lega. ij. Albe. in. l. si seruus. ſ. si plurib⁹. in. ſ. col. ff. si quis cau. Spe. in tit. de loca. ſ. nunc aliqua. ver. lxij. ꝛ Jo. an. in. c. ſ. pater. de test. in. vj. i nouel. ¶ Pro plenori intelligētia predictoꝝ ꝛ cōtra istum tex. in ver. cogitasse.

g opponitur, qꝫ etiā si isti fratres non essent tales qui ab intestato adinuicē succederēt: ꝛ sic dato qꝫ legitima successio ab intestato nō haberet locū inter eos: qꝫ tñ ꝑcederet iste tex. qz intelligitur tacite adinuicē substituti. ꝛ sic venire ex tacita substitutione qō ita ꝓbo: qz intelligit substitutio tacita facta vltimo morienti, vt dicit tex. in. l. qui duos. in. ij. respōso. ff. eo. sed quando substitutio fit vltimo morienti, vel post mortē omniū, vt si ambo decesserint intelligit tūc vltimus tacite substitutus. ꝛ sic intelligitur facta substitutio. l. titia seio. ſ. seia libertis. ff. de leg. ij. qui est tex. sing.

h ☞ Bar. ibi respōdet Pau. ꝛ Ale. hic. ꝛ fuit so. Bar. post Dy. in. d. ſ. seia. qō. d. ſ. seia. loquitur in fideicō. substitutione: que si facta sit per hec verba si omnes decesserint, intelligit induci tacita recip⁹oca substitutio. nos autē loquimur in directa pupillari. ratio diuersitatis est ꝑm Pau. hic: qz fideic. substitutio pōt fieri tacite per cōiecturas. l. cū ꝓponebat. ff. de leg. ij. sec⁹ in directa qꝫ nō pōt ex cōiecturis induci, sed dz exprimi. l. subemus. ℣. de testa. de qua lege opponit gl. in. d. ſ. seia. ꝛ lz nō respōdeat, tū doc. antiqui, vt dicit Pau. hic, ita respōdent: ꝛ istam rationem diuersitatis ponit ante Pau. Bal. in. l. vnica. ſ. pro fcō. in pe. col. j. de cad. tol. pro qua allego tex. nota. in. l. publius. ſ. fi. ff. de cond. ꝛ dem. vbi foztius vult tex. qꝫ in substitutione fideicōmissaria ꝓpter cōiecturas recedim⁹ a verbis testatoris. Istā sol. quā sequit Alex. hic, ipse Alex. reꝓbat in. l. potest. ff. eo. sed etiā in directa substitutione sufficiat cōiecturata mens testātis. lā hoc iure. ꝛ. l. quidā testamēto. ff. eo. ꝛ vltra eum istā differētiam inter directā ꝛ fideicōmissariam reꝓbāt Bald. ꝛ ℑmo. in. d. ſ. seia. vnde Bar. in. l. vel singulis. ff. eo. respondet, ꝓ ideo in. d. ſ. seia. resultat tacita substitutio: qz facta erat i toto fundo. ꝛ ideo nisi alij intelligerent adinuicē substituti, non posset substitutus venire ad totū fundū. ꝛ ista sol. tenet ℑmo. in. d. l. seia. Paul. in l. si pater impuberes. ff. eo. ꝛ Aleg. hic: ꝓo qua addo facere id qꝫ singulariter tz Bar. in. l. quidā testamēto. ff. e. vbi dicit qꝫ regula que habet, qꝫ si sit facta substitutio fideicōmissaria duob⁹ simpliciter, certe in quociēs eoꝝ ꝛ de ꝑ se purificetur cōditio fideicommissi. admittitur substitut⁹. l. lucius. ſ. Caio. ff. ad treb. ꝛ l. fi. ſ. filiū. de leg. ij. dicit singulariter Bar. qꝫ hoc est verū nisi esset dictū qꝫ substituit in oibus bonis: qz tūc illi duo intelliguntur ꝓinus adinuicē substituti. ꝛ idē tz Bal. hic. in pen. col. tñ hoc cōiter reprobat ꝓpter tex. in. d. l. heredes mei. ſ. cū ita. in verb. qcqd. i ꝑn. l. ꝛ sic ibi erat signū vniuersale. ꝛ ita ibi Ang. ꝛ Imo. ꝛ Dod. reꝓbēt Bart. ꝛ Alex. hic. ꝛ oino vide Bate. in no. clxix. ꝛ ℣. Alex. hic. in consi. xci. inci. pōderatis his de quib⁹ in themate. in. ſ. col. in. j. vol. ꝛ cōsil. xcij. in. iij. vol. incip. super eo de quo queritur in superioꝝ themate. in fi. col. qꝫ cōis opin. in hoc est contra Bar. cōtra quē legēdo ꝛ cōsulendo semper tenui mihi autē in. d. ſ. seia. magis placet dicere qꝫ ibi duo concurrebāt: qz ibi substitutio fuit facta post mortē omniū. ꝛ in oib⁹ bonis. ideo ibi inducitur tacita substitutio. ita dicit ipse Pau. in. l. si pr impuberes. ff. eo. ¶ † Predicta omnia inducunt ad vtilitatem

8 ꝙotidianā qōne: tota die ꝛtingit qꝫ testāt⁹ plures sibi istituit heredes, nec eos aliter adinuicē expresse substituit: qz si expresse substituisset nō esset quest⁰: sed solū dicit qꝫ si oēs sui heredes decesserint sine liberis vult qꝫ bona sua perueniāt ad talē ecclesiā: an ꝑ ista verba si oēs decesserint sine liberis, intelliganē adinuicē substituti. solus Pau. hic dicit: qꝫ habuit de facto consulere in ardua qōne trāsmissa sibi ex Bononia: an videant adinuicē substituti, solū ꝓpter ꝛba: si oēs decesserint sine liberis: volo qꝫ bona mea inter pauperes distribuant. ꝛ tūc qꝫ intelliguntur tacite substituti. ꝛ qꝫ est tex. in. d. l. titia seio. ſ. seia libertis: lz ꝑm eū doct. Bononie multa verba sup hoc effundāt ꝓ istū text. ꝛ similes: qui loquunt in directa substitutione. sed qō nostra procedit in fideicōmissaria, inter quas est differētia, vt ex ꝓdictis ꝑm eū ꝓz. ꝛ tūc qꝫ illi doctores hoc nō intellexerūt: ꝛ qꝫ est valde notata consulunt Pau. in cōsi. eccl. incip. duo videnda sunt. primo vtrū ex tenore testamēti. idē tenet in. l. potest. ff. eo. Istā decisionē Pauli refert Alex. in. l. si pater impuberes. ff. e. vbi etiā tz cū aliquali distinctione, vt ꝑ eū. Pro ista egregia decisiōe stringit vnū: qz quoties fideicōmissus est relictū post mortē oīm heredi, vel si oēs heredes decesserint sine liberis, tale fideicōmissum intelligitur relictū ab vltimo morīēte. test. est not. in. l. codicillis. in ꝑn. vbi Bar. ff. de vsu ꝛ vsufr. lega. qnē text. ad hoc alle. Pau. hic. in. j. col. ꝛ in ꝑsi. cxcvij. incip. in casu presenti. ꝛ Alte. in d. l. ij. pater impuberes. sed sic est qꝫ quoties fideicōmissus relinquit ab vltio morīēte tūc sumus in casu. d. ſ. seia libertis. qꝫ ex quo ab vltio morīēte ē relictū, itelligāt facta adinuicē substō. ꝛ tenēdo istā decisionē nō ob. regl. a. l. fi. ſ. filiū. ff. ō leg. ij. ꝛ. l. luci⁰. ſ. caio. ff. ad treb. qb⁹ iurib⁹ dz: qō qñ substitutio fideicōmissaria fūt pluribus

fit pluribus, vno morīēte admittit substitutus nec illi heredes intelligūtur adinuicē substituti. qz rīdeo qꝫ in illis legibus nō erat posita dictio oēs, vel ambo. vel vtercꝫ. i. nō erat dictū si oēs decederent. q dictiones faciūt censeri tacitas substitutiones adinuicē factas. ꝛ tenēdo istā qō. Pau. limita. vt limitat ipse in. l. q duos. ver. lz oppono qꝫ ℑmo. ff. eo. qꝫ limitationē refert ꝛ sequtur Alex. in cōsi. xci. j. allegādo. in. j. vol. Ista aūt sunt que possunt adduci ꝓ corroboratione huius decisionis Pau. qd tenēdus habui sepe hāc qōnē de facto: ꝛ tribus vicibus cōsului ꝓ ista decisionē Pau. ꝛ prima vice cōsului Parme sup magna hereditate dñi Bidicti de ꝙabolis, que vertebaē coā cōsilio secreto Mediolani. ꝛ contra istā decisionē tenēt Ang. ꝛ ℑmo. in. d. l. si pater impuberes. ff. e. qz per illa verba si oēs decesserint sine liberis, solū intelligit cōseruati ius successionū legitimarū ab intestato, si erāt tales qꝫ possent ab intestato succedere: nō aūt qō intelligāt tacite substituti, vt. l. q duos. ff. eo. ſ. vel singulis. inst. eo. ꝛ hoc tex. ver. cogitasse. q intelligit ab intestato. Ad idē tex. in. l. pater filiā. ſ. fi. in verbo legim⁹. ꝛ ibi Ang. not. ꝛ tenet. ff. ad leg. fal. ꝛ ibi ℑmo. pōderans glo. ibi. in verbo substitutū. Idem in terminis tenet ipse Pau. sibi ℑsius, cū limitatiōe quā statim dicam, in. d. l. si pater impuberes. idem in terminis ꝛ indiuiduo tz Petr. de anc. in cons. cxix. inci. ꝓo clarioꝝ deci. dubñ de quo ē, per duo. vt ibi ꝓ eū. Idem ad literā late cōsuluit Alex. in cōsi. xci. inci. ponderatis his de quib⁹ in themate fit mētio. in. j. vol. ꝛ fine dubio tenui, ꝛ teneo qꝫ ista sit veritas: que clare patebit ex responsionibus q dñis ad fundamēta Pauli. non ob. ergo dū ōt de hoc tex. i. d. ſ. seia. qz vt ptz ex supradictis ibi occurrebat duo. Primo qz substitutio erat facta post mortē oīm. ꝛ hoc nō sufficit. Ité erat facta in oib⁹ bonis, vel in toto fundo. Istis duobus cōcurrētibus bene inducitur substitutio. ꝓout ipse Pau. declarat in. d. l. si pater impuberes. ideo debes cōsiderare verba testāmēti nō ob. tex. in. d. l. codicillis. i ꝑin. de qua fit magnū fundamētū. ꝓ decisiōe Pau. hic: qz rīdeo qꝫ ibi tex. loquit † qñ fideicōmissaria substitutio fuit facta post mortē oīm in vsufr. vel in habitatione: tunc fideicōmissus bene intelligit relictū ab vltio moriente. secus si fideicōmissaria substitutio esset facta ex ꝓprietate post mortē oīm, vt in casu nostro: tūc nō intelligit facta ab vltimo morīēte. ita declarat Bar. in. d. l. codicillis. ꝛ in. d. l. here des mei. ſ. cū ita. ꝛ assignat rationē diuersitatis. qz postq̄ emolumētū ꝓprietatis semel est acquisitū, non hz locū ius accrescēdi: secus in vsufru. ꝛ habitatiōe. l. j. in fi. ff. de vsufru. accres. ꝛ ita ille tex. inenitabiliter reto: quē cōtra decisionē Pau. hic: ꝛtra qñ ēt vī facere limitatio qnā nūc dicā. Tene mēti ꝑdicta, qz frequēter occurrūt: nec ita inuenies examinata. Ultra ꝑdicta adde ēt

a ꝓ limitatiōe[a] solēnt huius. l. ꝛ ꝑdictorū qō dicit Bal. in repe. c. si pater. de test. in. vj. ꝛ. cvij. co. ver. qro de vno. ꝓ declaratiōe text. vbi dicit ℞ū notabile: qꝫ nō est necessarius cōcursus oīm decedentiū id est nō est necesse qꝫ oēs heredes decedāt qñ substituti sunt pauperes ꝛpinisi qñ est substō vulgaris facta ꝓ nomē collectiū. lz in fideicōmissaria substōne vel in pupillari vel in cō pēdiosa semp tales substituti admittunē ad partes decedentis.

10 qō mirabile est si verū est. ¶ † Quarto ex ista. l. no. limitatiōne ad regulā. l. falsa. ſ. fi. ff. de cōd. ꝛ dem̄. vbi dz ꝙ pluralis locutio[b] resoluit in suas singularitates. hic nō fit ista resolutio. naz si fieret vno decedente admitteret substitut⁹, qꝫ iō hic esset propter plumptā volūtatē testatoris, vt hic in ver. cogitasse. ¶ Ultimo pondera tex. in fi. dū ōt nisi vtercꝫ eoꝝ in prima etate decesserit. nā iste tex. vī velle qꝫ vtercꝫ filioꝝ decessisset i pupillari etate, qꝫ substitut⁹ nō admitteret. ꝛ sic vī velle tex. qꝫ si ꝓim⁹ filius decessisset pubes, ꝛ scōs impubes: nō admitteret substitutus qz vtercꝫ nō decessit i pupillari etate, vt dicit tex. sup quo dubitat Fulg. hic. in fi. Tu aūt tene qꝫ dūmodo vltim⁹ moriēs decedat impubes, qꝫ substitut⁹ admittit. qz de ꝓio nō curat: ex quo ꝓximus in quacunqꝫ etate decedat ei scōs iure sanguinis succedat. d. l. hr̄ des mei. ſ. cū ita. ita Bal. hic. in. j. col. ꝛ in. j. q. ꝛ Paul. hic. Nec ob. iste tex. qz verū ē si incipiat a ꝓimo, nō sufficit qꝫ ꝓim⁹ sit mortuus impubes, nisi scōs etiā moriat in pupillari etate. lz si incipias a scōso, sufficit scōm esse mortuū in pupillari etate. ꝛ si incipias a scōso, sufficit scōm esse mortuū in pupillari etate. ꝛ ista inceptio est potius verbalis si bñ cōsideres. ¶ Sl. in ver. cū vtercꝫ, diuidit in tres. In prima alle. ij. cōcor. ad tex. lz dū gl. al legat. l. seius. ff. ad treb. nihil facit. In scōa ibi: lz ꝛtra. ff. de iniu. rupt. opponit ꝛ dupliciter soluit. In tertia ibi: ꝛ hoc scōo mō. ponit quatuor sol. ad aliō difficile ℑnū. In scōa pte dic qō prima so. vera. ꝛ qꝫ. d. l. pe. parū facit. qz ibi substitutio fuit facta nominatim vnicuiqꝫ: qz vni hr̄di substituit vnū, alij substituit alū de ꝑ se. vno igitur morīēte, substitut⁹ admittit. lz hic vtercꝫ est substitut⁹. ꝛ pbatur ista sol. in. l. si posthum⁹. a primo. ver. nam ꝛ cū duob⁹. ff. de lib. ꝛ posth. ꝛ ista est bona sol. lz vltramon. vt refert Cy. dicāt qꝫ ista so. dūmet. lz male. ¶ In tertia pte ꝓ intelligētia ei⁹ opponit fortissime ℑ istū tex. de. l. heredes mei. ſ. cuz

ita. alleg. in gl. vbi substitutio fuit facta per nomē collectiuū sicut hic nā fuit dictū si vtercꝫ filioꝝ decesserit sine filijs, bona pueniat ad talē. ibi dz ꝙ si ꝙditio eueniat i ꝑsona scōi moriētis ꝛ nō ꝓimi: tamē substitut⁹ admittit. cuius ℑmi hic decidit: vbi substitutus nō admittit nisi i ꝑsona vtriusq; filij cōditio substituti eueniat. glo. ponit quatuor so. Prima est qꝫ dz solui vt scōo mō soluit pcedens: est fatuitas: quia ibi fuit facta substō filijs sicut hoc. Scōa sol. qꝫ ibi fideicōmissari⁹ cōditionalis pdecessit aūq̄ cōditio eueniret: nil facit quo ad so. ℑmi adducti. lz venit ad tol lēdā aliud cōtrariū qō posset fieri quare de. d. ſ. cum ita. ex quo ꝓim⁹ filius decessit cū filijs, quare scōo filio postea fine liberis moriēte nō admittat ꝓimus, vel eius heres: ex quo testator dispōsuit qꝫ ille q haberet filios succederet nō habēti. ꝛ ad hoc gl. rīndet, qꝫ ideo est qꝫ filius ꝓim⁹ decessit aūq̄ eueniret ꝙditio in ꝑsona scōi: ꝛ sic anteq̄ decederet sine liberis: quo casu fideicommissari⁹ decedēs pdente cōditione nil trāsmittit, per regulā. l. vnice. ſ. in nouissimo. j. de cad. tol. Tertia sol. qꝫ ibi extitit cōditio i ꝑsona scōi, qꝫ mortuo scō ꝓimo sine liberis: hic aūt deficit: ꝛ dz defecisse qñ scōs nō moriat i pupillari etate. hāc sic declara: nā quoties fit substitutio duob⁹ cū adiectione terminī collectiui vtercꝫ ꝑm rigoꝛ verbozū nunqā substitutus admittit nisi in persona vtriusq; locū habeat. qꝫ quoties oratio summē ex vniuerso, vī ex aliquo termino collectiuo: nūq̄ dz verificari oratio nisi vniuersaliter ꝛ i vtroꝫ collectiuo sit verificata. l. si is q ducēta. ſ. vtrū. ſ. item si paterfa. ff. de reb. dub. tñ qz in vltimis voluntatibus magis attēdit mēs testātis q̄ rigoꝛ verboꝝ: certe lz filī⁹ ꝓim⁹ sit mortuus cū liberis, tñ si postea secūdus sit mortuus sine liberis, cui ꝓimus nō pōt succedere, scōs ex benignitate admittit, iste ē casus. d. ſ. cū ita. qꝫ ibi ex quo ꝙditio euenit i ꝑsona scōi, satis ē vt substitutio loc⁹ fiat. lz in casu legis nostre nō est sic. imo est ecōtra. lz em̄ cōditio euenerit in ꝑsona ꝓimi: qꝫ ꝓim⁹ filius mortuus sit impubes, nō sufficit, nisi etiā in ꝑsona scōi purificet cōditio. ꝛ sic nisi etiā scōs impubes decedat. ita logī iste text. in fi. ita teneo istā sol. gl. omissis infinitis qꝫ solent referri in hoc ℑnū. Quarta sol. qꝫ hic loquat in directa substitutione, ibi in fideicōmissaria, vera ē in se, qz ita loquit vtercꝫ tex. ꝛ ista so. vī tenere gl. in. l. pater filiā. ſ. fi. ff. ad leg. fal. lz cōiter reꝓbat. qz qñ substitutio fit cū termino collectiuo vtercꝫ, nō est differētia inter directā ꝛ fideicōmiſ. sed bene qñ fit sine termino collectiuo, vt declarāt Bar. ꝛ alij in. d. ſ. cū ita. ꝛ late Alē. hic. ꝛ qb⁹ potes colligere qd ꝓpter collectiua vtercꝫ, ad ea q̄ dixi, in. iij. nota. lz ℑmo. in. d. ſ. cū ita. videat defendere ista solut. vt hic. ꝓ Alē. q postea videt tradere nouū intellectū. q fuit Old. ꝑm Sal. hic. ꝛ de hac materia quo ad vulgare ꝛ fideicōmissariā substitutio[a] nē vltra Bart. ꝛ ℑmol. in. d. ſ. cum ita. ꝛ plenius Alex. hic. vide Bald. in. l. j. in fi. C. de condi. inser. ꝛ Petr. de Ancha. in consil. cccl. xxxiij. incip. quia Ysabella. ꝛ in consil. lxiij. incip. subtiliter ad plenum. ꝛ Ange. in consil. cccvj. incip. subtiliter. ad plenum. Jal. de ℳayno in Ticinensi gymnasio.

1 ☞ Que sint nomina collectiua, distributiua, ꝛ propria.

2 Pater ꝛ filius censentur vna eademqꝫ persona.

3 Stāte statuto qꝫ absens a ciuitate nō gaudeat ꝓuilegijs, si qs sit absens ꝛ habeat filios in ciuitate perinde est ac si sit ꝓsens.

4 Qñ plures vocāt sub nōie collectiuo simul cū aliquo tertio, illi plures reputantur pro una ꝑsona. ꝛ nu. ſ. limitat tñ, vt. ſ. nu. 10.

6 Si statutū ꝓponat penā, puta decē ancianis ciuitatis ꝛ capitaneo: illi anciani reputātur oēs pro vno, ꝛ capitaneus pro alio. b

7 Si rector ꝛ vniuersitati scholariū datur potestas eligendi notarium, tantam vocem habet rector solus, quātam tota vniuersitas, nisi aliud apparet ex de mente statuentium.

8 Si papa cōdemnat abbatem ꝛ conuētum in centum, dimidiam soluet abbas, ꝛ aliam dimidiam conuentus.

9 Si prelatus ꝛ capitulum incidit in penam, capitulum tenetur pro dimidia, ꝛ prelatus pro alia.

II.

Si quis duobus. Diuiditur in quatuor. In ꝓma ponit vna dubitatio. In scōa alia. In tertia rīdet prime dubitationi. In quarta rīndetur ꝛ secunde. Secunda ibi: alia tz. Tertia ibi: nobis aūt qdē in prima. Quarta ibi, in secunda autem specie. Si cum pluribus institutis tertius substituat cū adiectiōe nois distributiui, glibet vocat in virile. ꝛ si patri ꝛ filio simul institutis tertius adiiciat in institutione, tūc pater ꝛ filius: qz loco vnius habenē: vnā tātum portionem recipiūt. h. d. Et ꝑm Bar. est mirabilis lex, ꝛ hz fortissima contraria, ꝓ cui⁹ intellectu scias, ꝛ hic iacet sensus legis, qꝫ qñ plures vocantur sub nōie collectiuo cū alio, illi plures si collective vocati nō repsentāt nisi vnā ꝑsonā, ꝛ vnā tm̄ partē habent. hinc est qō si dico substituo fratres ꝛ Titium etiā si essent decem fratres: qz tamen omnes sunt simul vocati sub vno termino collectiuo fratres, nō repsentant nisi vnam ꝑsonā ꝛ vnā tantum

☞ Pro limitatione. Limitatio contra quam facit cōsiliū Bart. lvij. dum se fundat in alijs rōnibus. Et eam bona ratione tenet Alex. lib. iij. consil. xcij. sup eo de quo. col. pe. versi. nec etiam obstat quarto. Purp.

¶ Locutio. Adde in. l. j. in. ſ. initi⁰. ff. de postu. gl. in. c. omnes. j. di. do. in. l. si seruus. ff. si qs cau.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quisqs. Ad de doct. in.c. qñ. de coniug. lepro. Bar. in.l. qui liberis. in prin. de vulg. ⁊ pupillari. Bar. in.l. i. in. ff. colū. de condi. ⁊ demon. Bald. in b l. ſi. C. de impub. ⁊ al. ſubſtitu.

b ☞ Pater. Ad c de not. de. Bal. in ſ. ſi. vl. col. ver. ſi ꝑ pone. in titu. de prohi. feu. alien. ꝑ Fed. d. Parp. l. l. ꝛ imperator. i. no. de leg. i. Feli. late in. c. affer te. ſi. not. de preſum. Alex. lib. i. cōſi. clxviij. ⁊ pulchre Barba. lib. iiij. conſil. lxxij. Purp.

c ¶Una caro. Ad de gl. in cap. ſuper eo. el. ſi. de teſtib. Fel. in. c. i. de magi. in. ſ. co.

d ☞ Collectiue. Vide Saly. in. l. j. ſ. co. Dec. in conſi. cxxij. diligēter conſideratis. Purpu.

e ☞ Reducendo. Late Dec. in conſi. ccexx. dū eſſem Papie. ⁊ conſil. cclxxxij. verba. Purpu.

parte capiunt. l. interdū. vbi text. principalis. ⁊. l. liber homo. ſ. titius. el. i. ⁊ ibi Ang. ⁊ Imo. ff. de hered. inſti. videbat ergo in. i. dubitatiõe tex. q ex quo duo heredes inſtituti erant vocati ſub noīe collectiuo heredes, qz teſtato: dicit heredes meos ⁊ titium ſubſtituo filio: videbat q duo heredes vocati ſub vno termino collectiuo heredes, non haberentur niſi pro vno. ⁊ ſic non habe rent niſi vnam partē, ⁊ titius aliam. ⁊ tamen hic dicit q habent duas partes: ⁊ titius tertiā. ratio eſt, qz dicta regula procedit qñ filij plures ſunt vocati ſub noīe collectiuo ſimplr: ſec⁹ ſi adiiciat termin⁹ eque vel equaliter. nā ſi dicat ſubſtituo fratres meos, ⁊ titium equaliter: dictio equaliter facit q quilibet fratrū in viriles admittatur. d. l. interdū. in prin. vel niſi adiiciatur diſtributiuū quiſquis: ⁊ vt hoc tex. cuius natura eſt diſtribuere vnicuique in viriles, nō ob. termino collectiuo. ⁊ iſte eſt caſus propie hui⁹ tex. ⁊ ideo Bart. de fano, rūdit ad 3ia glo. q dictio ſiquis, in tex. poſita tollit cōtraria regulariter qñ nō eſt terminus quilqs vel equipollens plures vocati ſub noīe collectiuo reputant p vna ꝑſona: ⁊ vnā tñ partē habēt. † Que aūt ſint noīa collectiua diſtributiua: ⁊ q̄ ꝓpria, dic vt p Bal. hic. circa pn. ⁊ facit ꝑdicta regula ad multas deciões de qb⁹ dicā i gl. ¶ † Scō not. ex tex. vulgatā regulā ad quā allegat iſte tex. q pr⁹ b ⁊ filⁱ ceſſent vna eadēq ꝑſona ⁊ ideo vox patris ceſſet, vox filij. ⁊ ecōtra. ff. ei qui. inſt. de inut. ſtip. alias cōcordabes in glo. alibi pater ⁊ filius ceſſent vna caro c. Scilicīt. ſ. hac autoritate. xxxv. q. iij. Facit text. in. l. cū ſcimus. ad fin. C. de agri. ⁊ cenſi. lib. xi. ⁊ q̄ ibi ſignāter decidit Bar. p illū tex. † ſ ſtatuto diſponēte q ſi gs ſtet abſens a ciuitate: qz ſi nō portet onera ciuiū: nō gaudeat priuilegijs: q ſi gs ſit abſens, habeat filios tamē in ciuitate, perinde ſit acſi ſit preſens. Facit etiā q p iſtā regulā decidit Bal. hic. in fin. allegās gl. quā ſemp hz in ore. in. l. ſi. C. qui eta. li. x. q eſtimō patris ceſſet filij ⁊ ecōtra. qō vltimō examinaui plene in. l. ſciēdi. in pn. in pe. q. Bar. ff. qui ſatiſf. cog. cū multis ꝑcor. ibi allegatis. limita tñ ꝑdictā regulā ꝓcedere quo ad ea q̄ ſunt iuris. ſecus ſi facti. l. cū heredes. in prin. ff. de acqu. poſ. hz 3iū ⁊ male dicat gl. in. l. cum miles. ſ. i. ff. ex quib. can. ma. ¶ Scō intellige iſtā regulā in filijs in ptāte. ſecus in emācipatis. l. qui in ptāte. ſ. de in ius vo. gl. in. l. his nulla. ff. de iud. Tertio limita nō ꝓcedere quo ad ea que ſunt iuris publici. l. nā qō. in princ. ff. ad treb. declarat Bar. qualiter intelligi dz in. l. ſentū. ſ. q teſt. face. poſ. ⁊ ſi dicatur ſi pr⁹ z filius ceſſent eadē ꝑſona, vt hoc tex. quare ergo pater non tenetur ad oēs obligationes filij ſicut vidimus in herede qui tenetur ad oīa debita defuncti: q fingitur idē cū defuncto, in auc. de iureiu. a mor. preſt. in prin. rūde qō de rigore pater tenetur ad oīa debita filij ⁊ ecōtra, ſicut heres tenet ad oīa debita defuncti: tamē q iniquū videt quē teneri ex ℥tu vel facto alteri⁹: ideo in

a ¶Quisqs. Ad de doct. in.c. qñ. de coniug. lepro. Bar. in.l. qui liberis. in prin. de vulg. ⁊ pupillari. Bar. in.l. i. in. iij. colū. de condi. ⁊ demon. Bald. in b l. ſi. C. de impub. ⁊ al. ſubſtitu.

b ☞ Pater. Ad c de not. de. Bal. in ſ. ſi. vl. col. ver. ſi ꝑ pone. in titu. de prohi. feu. alien. ꝑ Fed. d. Parp. l. l. ꝛ imperator. i. no. de leg. i. Feli. late in. c. affer te. ſi. not. de preſum. Alex. lib. i. cōſi. clxviij. ⁊ pulchre Barba. lib. iiij. conſil. lxxij. Purp.

c ¶Una caro. Ad de gl. in cap. ſuper eo. el. ſi. de teſtib. Fel. in. c. i. de magi. in. ſ. co.

d ☞ Collectiue. Vide Saly. in. l. j. ſ. co. Dec. in conſi. cxxij. diligēter conſideratis. Purpu.

e ☞ Reducendo. Late Dec. in conſi. ccexx. dū eſſem Papie. ⁊ conſil. cclxxxij. verba. Purpu.

qui cōplures. in gl. magna in verbo hereditarias. in ſecū da ſol. ⁊ ibi Bart. ⁊ alij tenent. q ſi ſubſtitutiones erāt facte ꝓ partibus hereditarijs, ideo ibi illi coheredes in parte dimidia ad eos ſpectāte: postea veniūt ꝓ ꝓpartibus hereditarijs. ſecus in. l. qui cōplures. ¶ In tertia parte gl. ibi. Itē ℥ hnc ſecūdo opponit cōtra vltimā partē tex. ⁊ ſoluit. quē ſo. reprobat Bart. ⁊ Dau. hic. q inquantū iſta gl. intelligit, q in. d. l. ſi quis titio. illi heredes crāt heredes titij legatarij non teſtatoris: dicūt q gl. ſing. ſ. dicit contrariū. ego ſaluo has gl. a cōtrarietate. q. glo. hic loquitur quo ad caſum poſitum in prin. illius. l. ſi quis Titio. ſed gl. ſi. ſ. loquitur quo ad vltimum caſum. Iſtam ſol. glo reprobat Alex. ꝑ alia duo, ego vltra eū reprobo ex alio: q impoſsibile eſt qō ille tex. intelligatur de heredibus legatarijs, cū legata rius vixerit: nā vīctis nō eſt heres. l. i. ff. de heredi. vel act. vendi. vera ergo ſol. eſt q in. d. l. ſi quis titio. in prin. illi heredes veniūt z cōputantur ꝓ vno tantū: q ibi nō eſt diſtributiuum quiſquis. ꝓcnt in hoc tex. vt reſpondi ad precedens contrariū.

4 ¶ † Ex oībus predictis ſtat firma regula q qñ plures vocātur ſub noīe collectiuo, puta heredes, vel fratres ſimūl cum aliquo tertio, q illi plures reputātur ꝓ vna perſona: ⁊ vnā tñ partē habent titius aliā: niſi ſit diſtributiuum quiſquis: vel niſi ſit dictū equaliter, vt. ſ. dixi cōtra iſtam regulam fortiſſime obſtant duo tex. primo. Iantep. ſ. lucius titius teſtamento. de leg. ij. quē tex. ſ. in prin. gl. allegat ꝓ cōcordāti. ⁊ cōfundit dictā regulā: vbi plures liberti ſunt vocati ſub noīe collectiuo liberti, ſimul cū vno tertio. ſcū ſcia alīāna: nec ibi aderat diſtributiuū: ⁊ tñ illi plures liberti nō reputantur ꝓ vna perſona imo veniūt in viriles ſimul cum ſcia. difficile eſt cōtrariū ſuper quo multa dicun tur in primo Cyn. ⁊ Bar. hic dicit: quod ibi plures liberti ideo vocantur in viriles ꝓpter relatiuum quos, ibi poſitum: q dictum eſt libertis libertabuſq; quos hoc teſtamento manumiſit: quaſi relatiuum quos faciat relationē in viriles. acſi eſſet diſtributiuum, ſed male reſpondēt q relatiuum quos, nunquā facit vocatos ſub nomine collectiuo venire in viriles. text. eſt clarus. in. l. ſi pater. la. j. de vulg. ⁊ pup. Scō reſpōdent gl. Dy. ⁊ Bar. ibi, ⁊ Bart. ⁊ Paul. hic: q ꝑdicta regula vera eſt qō plures vocati ſub noīe collectiuo d nō habent niſi vnā partē: procedit nīſi cōiectura teſtatoris colligatur in oppoſitum, vt ibi. ⁊ conſentiā dicunt eſſe ex eo, q teſtator ibi prohibuit fundū alienare extra familiā. Sed dicant doct. quid velint, nō bene percipio quę cōiectura ſit iſta, q ꝑ hoc q ꝓhibeatur alienatio illi liberti in viriles admittantur. Tertio modo z debilius reſpōdent Cyn. ⁊ Alber. hic: q ideo ibi illi plures liberti ſinguli in viriles ſucce dūt quia teſtator ſimul eos in teſtamento manumiſit qō nihil eſt. Unde inuenio q Aud. in cōſi. ⁊ c. incip. viſo queſtionis ꝓpoſite themate circa id de quo querit ⁊c. aliter rūdet ⁊ ante eū fuit ſol. glo. ibinā intelligit qō dicit ibi text. q liberti habēt virilē, dz intelligi id eſt vnā partē. qō nihil eſt: qz exponit albū ꝓ nigro. ⁊ contrariū ꝓ 3io. Alio modo rūdet mirabiliter Cuma. in. d. ſ. lucius. nā dicit q illa ſeia alīna erat etiaz ipſa liberta teſtatoris. quo caſu cū etiā ipſa cōtineret ſub nomine collectiuo, nō dz habere maiorē partē q alij liberti vel liberte. ideo oēs viriliter ſuccedūt. ⁊ ſic regula. ſ. poſita procedit qñ ille tertius nō cōtinetur etiā ſub noīe collectiuo. tamē non ſatiſfacit, primo qz nō probatur q ſeia eſſet vtiq; liberta. Itē dato q eſſet liberta, ex quo deeſt facta mentio de per ſe, non continebatur amplius ſub nomine collectiuo ꝓcecēdēti. l. queſitū. ſ. pe. vbi late Bar. ff. de fun. inſtr. tradit Cano. plene in. c. i. de reſcr. cogita de meliori ſol. qz difficile ſine violentia eſt rūdere. Scō ⁊ forti⁹ 2tra dictā regulā obſt. tex. fortiſſimus in. l. quidā. ſ. ſi. cū. l. ſeq. ff. de reb. du. vbi eſt tex. q ſi teſtator relinquat poſthumo naſciturō. ⁊ tertio aliqd: pone q naſcāt tres poſthumi: dicit ibi tex. q illi poſthumi habēt tres partes: ⁊ tertiꝰ vnā partē tantū, ⁊ tñ ſub illo noīe collectiuo ꝓlato in ſingulari poſthum⁹, oēs tres poſthumi cōtinent: ⁊ tñ nō reputātur ꝓ vno: imo habēt tot partes quot ſunt poſthumi. Dy. ⁊ Bar. ibi rūdent. ⁊ ſequūtur Paul. ⁊ Alex. q dicta regula ꝓcedit q vocati ſub noīe collectiuo ꝓ vno habētur: verū eſt qñ illi plures ſunt nati, ſec⁹ in naſciturīs, ratio: qz vero ſimiliter ignorat teſtator quod ſint naſciturī, ⁊ ſic neſcis puidere, patet q tex. ibi dicit poſthumus, ⁊ tñ tres ſunt nati: ⁊ tamen veriſimiliter teſtator ibi nō potuit cogitare q tot eſſent naſcituri. Iſta ſo. nō placet. qz dz teſtor nō poſſit cogitare quot poſthumi ſint naſcituri, tñ poterat eis puidere diſponēdo q quotquot poſthumi naſcerent ſinguli in virilē admittant, iſtud etiā puto valde difficile 2trariū. ¶ Ex predictis oībus reducēdo e iſtam materiā vtilem, ad regulā ⁊ fallētias: fac regulā cū ſex fallentijs.

5 † Regula ſit q in quacūq; materia regulariter plures ſunt vocati ſub vno noīe collectiuo ſimul cum alio tertio, illi plures habēbūt loco vnius tñ. † Ex iſta regula decidit Bal. hic poſt Jaſbu. Pet. ⁊ Cy. q ſi ſtatutū imponat penā: puta decem anciamis

6 ciuitatis

d vocati ſub noīe collectiuo d nō habent niſi vnā partē: procedit nīſi cōiectura teſtatoris colligatur in oppoſitum, vt ibi. ⁊ conſentiā dicunt eſſe ex eo, q teſtator ibi prohibuit fundū alienare extra familiā. Sed dicant doct. quid velint, nō bene percipio quę cōiectura ſit iſta, q ꝑ hoc q ꝓhibeatur alienatio illi liberti in viriles admittantur. Tertio modo z debilius reſpōdent Cyn. ⁊ Alber. hic: q ideo ibi illi plures liberti ſinguli in viriles ſucce dūt quia teſtator ſimul eos in teſtamento manumiſit qō nihil eſt. Unde inuenio q Aud. in cōſi. ⁊ c. incip. viſo queſtionis ꝓpoſite themate circa id de quo querit ⁊c. aliter rūdet ⁊ ante eū fuit ſol. glo. ibinā intelligit qō dicit ibi text. q liberti habēt virilē, dz intelligi id eſt vnā partē. qō nihil eſt: qz exponit albū ꝓ nigro. ⁊ contrariū ꝓ 3io. Alio modo rūdet mirabiliter Cuma. in. d. ſ. lucius. nā dicit q illa ſeia alīna erat etiaz ipſa liberta teſtatoris. quo caſu cū etiā ipſa cōtineret ſub nomine collectiuo, nō dz habere maiorē partē q alij liberti vel liberte. ideo oēs viriliter ſuccedūt. ⁊ ſic regula. ſ. poſita procedit qñ ille tertius nō cōtinetur etiā ſub noīe collectiuo. tamē non ſatiſfacit, primo qz nō probatur q ſeia eſſet vtiq; liberta. Itē dato q eſſet liberta, ex quo deeſt facta mentio de per ſe, non continebatur amplius ſub nomine collectiuo ꝓcecēdēti. l. queſitū. ſ. pe. vbi late Bar. ff. de fun. inſtr. tradit Cano. plene in. c. i. de reſcr. cogita de meliori ſol. qz difficile ſine violentia eſt rūdere. Scō ⁊ forti⁹ 2tra dictā regulā obſt. tex. fortiſſimus in. l. quidā. ſ. ſi. cū. l. ſeq. ff. de reb. du. vbi eſt tex. q ſi teſtator relinquat poſthumo naſciturō. ⁊ tertio aliqd: pone q naſcāt tres poſthumi: dicit ibi tex. q illi poſthumi habēt tres partes: ⁊ tertiꝰ vnā partē tantū, ⁊ tñ ſub illo noīe collectiuo ꝓlato in ſingulari poſthum⁹, oēs tres poſthumi cōtinent: ⁊ tñ nō reputātur ꝓ vno: imo habēt tot partes quot ſunt poſthumi. Dy. ⁊ Bar. ibi rūdent. ⁊ ſequūtur Paul. ⁊ Alex. q dicta regula ꝓcedit q vocati ſub noīe collectiuo ꝓ vno habētur: verū eſt qñ illi plures ſunt nati, ſec⁹ in naſciturīs, ratio: qz vero ſimiliter ignorat teſtator quod ſint naſciturī, ⁊ ſic neſcis puidere, patet q tex. ibi dicit poſthumus, ⁊ tñ tres ſunt nati: ⁊ tamen veriſimiliter teſtator ibi nō potuit cogitare q tot eſſent naſcituri. Iſta ſo. nō placet. qz dz teſtor nō poſſit cogitare quot poſthumi ſint naſcituri, tñ poterat eis puidere diſponēdo q quotquot poſthumi naſcerent ſinguli in virilē admittant, iſtud etiā puto valde difficile 2trariū. ¶ Ex predictis oībus reducēdo e iſtam materiā vtilem, ad regulā ⁊ fallētias: fac regulā cū ſex fallentijs.

5 † Regula ſit q in quacūq; materia regulariter plures ſunt vocati ſub vno noīe collectiuo ſimul cum alio tertio, illi plures habēbūt loco vnius tñ. † Ex iſta regula decidit Bal. hic poſt Jaſbu. Pet. ⁊ Cy. q ſi ſtatutū imponat penā: puta decem anciamis

6 ciuitatis

ciuitatis ⁊ capitaneo: certe illi anciani reputantur oēs ꝓ vno ⁊ capitaneus ꝓ alio. ⁊ ſic quilibet ſoluit dimidiam. Ita ſi ſtatutum imponat penā hominib⁹ ville, ⁊ ſyndico, ſi nō denūtiāt malefactozē qō etiā tenet Bal. in auth. cā que ſit cū monacho. in. ij. col. ſ. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. ſi quis titio. ff. de vſuf. acc. Ange. ⁊ Imo. in. l. liber homo. ſ. titius primo. ff. de here. inſt. Joan. de pla. ⁊ Ang. in. ſ. ſi plures. inſti. de here. inſti. vbi ex predictis de cidit, q ſi aliqd cōmittāt ancianis ⁊ poteſtati, tātā vocē hz ꝓ teſtas ꝓtam anciani. ⁊ ad hoc allego bonū tex. in. l. qui iudices. iuncta gl. in ver. ſoluturo. ⁊ ibi no. Bald. C. de appel. ⁊ prędicta

7 etiam tenet Ang. hic. † Similiter dicunt Ang. ⁊ Imo. in. d. l. liber homo. ſ. titius. per illū tex. q ſi rector ⁊ vniuerſitati ſcholarium datur poteſtas eligendi notariū tantā vocē hz rector ſol⁹ ꝓtam tota vniuerſitas. Niſi fin Imo. de mente ſtatuentiū appareat aliud fuiſſe. ar. l. cum virū. C. de fideicō. idem tenet Alex. in. l. ſi pater filio. per illū tex. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ ibi limitat alio modo. per tex. notab. in. l. quidam relegatus. ſ. ſi tibi. cū. l. ſeq. et ⁊ ſeq. ff. de re. du. Itē adde Bal. in. l. ſi quis titio. per illū text. ff. de vſufr. accre. q qñ imponitur pena capitaneo ⁊ antiquis, vel

8 datur arbitriū capitaneo, ⁊ priozibus, quilibet eſt ꝓ dimidia †. Item adde qō dicunt Ja. bu. Bal. ⁊ Ang. in. l. qñ iudices. C. de appel. q ſi papa cōdēnat abbatē ⁊ cōuētū in cētū, dimidiā ſoluet abbas, ⁊ aliam dimidiam conuētus. Et dicit ibi Salic. q ſi poteſtas cum ſuis officialibus condēnat in cētum: q poteſtas

9 ſolvet dimidiam. † Similiter dicit Bal. in. c. j. de his q feud. dare poſ. q ſi prelatus cum. c. incidit in penā. l. ſi quis in tantā. C. vnde vi. capitulum tenetur ꝓ dimidia, ⁊ prelatus ꝓ alia. Item adde qō no. Bal. in. l. ſi plures. l. ij. lec. p illū tex. ff. de pac. q ſi aliquid pertinent ad capitulū ⁊ prelatum tñ pōt ſolus pla tus ꝓtum totum cap. Item adde qō decidit. d. abb. in cōſ. cxxvij. in. ij. vol. inci. Caſus in effectu talis eſt. ¶ Itē ex predicta regu la conſulit Lud. in. d. cōſ. cxix. inci. viſo qōnis ꝓpoſite themate. q ſi teſtor ꝓ puellis maritandis reliquit certas pecunias, et ordinauit executores illarū pecuniarū cōſules aromatarie et ſuos heredes, q tantā vocē hāt heredes, lz nō eſſent niſi duo, ſi cut hāt illi conſules etiam ſi eſſent decem. ⁊ ꝓ predictis facit tex. in ca. poſtulaſti. de conceſſione preben. ⁊ ibi Host. Jo. andr.

a ⁊ alij ad hoc notant. ⁊ tex. in cle. plures. de iure pa. vbi ſi electio alicuius ꝓlatiª ſpectat ad capitulū certe eccleſie ⁊ platū, tamē capitulū eccleſie licet plures canonicos ſub ſe habeat nō hz niſi vnam vocē, ⁊ ꝓlatª aliam. Accedat gl. in ver. plures. in ca. paſtoralis. de reſcrip. ⁊ de qua Paū. ibi facit feſtū. ex quo not. qō qñ plures ſunt deputati ad vnū officiū tanq̄ vnū corpus, ⁊ alij plures tanq̄ aliud corpus, illi plures hāt vnā vocē tm. ⁊ tūc nō

1 attendit regula q attendit qō ſit a pluribus numero. nam tunc numerus nō attenditur. vt ibi p eū. accedat ēt tex. in. c. ſcripti. cum ibi notatis per Inn. ⁊ alios de electio. vbi ſi ad duas eccleſias pertineat electio perſonarum, ⁊ in vna eccleſia ſint plures canonici q̄ in alia, nō reputantur habere plures voces. ¶ Pre dicta etiā cōferunt ad deciſio. Bar. in. l. quidā. ſ. ſi tibi. ff. de reb. dub. vbi decidit q ſi teſtor in teſtō ordinauit, quod ſi contingat filium ſuum mori ſine filijs, ⁊ vult qō hereditas ſua veniat ad titium ⁊ caium ⁊ eorum liberos, mortuo titio vel caio, liberi lz multi numero ſint, non habent niſi vnam partem. vt ibi per eū plenius. ¶ Iſtā regulā ſi ampliatam limita primo procedere quando illi plures ſunt vocati ſub nomine collectiuo ⁊ ſimpliciter. i. ſine aliquo adiuncto: ſecus quando eſſet adiectum diſtributiuum quiſquis vel quilibet vt hoc tex. vel quando eſſet dictum equaliter. d. l. interdum. in prin. ff. de here. inſtit. ¶ Scō limita notabiliter dictā regulam non procedere, qñ aliqua cur

b rerent ꝓpter que veriſimiliter diſponens⁹ vellet recedere a dicta regula. tex. habes ⁊ exemplum in. l. qui complures. in prin. ⁊ ibi Bar. ff. de vul. ⁊ pup. vbi alīq poſt cū, quando plures ꝑſone primo loco eſſent inſtitute, ſed in diuerſis partibus: deinde eſſent ſubſtitute ſub noīe collectiuo heredes, nō ſimplr: ſi ꝓ partibus hereditarijs, tunc venirent in viriles, ſm partes hereditarias q: tunc non ſunt ſimpliciter ſub noīe collectiuo vocati, ſed eſt adiecta declaratio. ſ. ꝓ partiū hereditarijs. tñ iſte nō ſunt ꝓprie fallentie, cū regula ꝓcedat qñ plures ſunt vocati ſub no

c mine collectiuo. ¶ Tertio limita dictā regulā nō ꝓcedere qñ eſſet alia coniectura teſtatoris, vt q teſtator ꝓhibuit rē ſimpliciter alienari extra familiā. nā ex tali prohibitione ſimpliciter facta ꝑſumitur qō voluerit alios vocatos ſub noīe collectiuo i viriles ſuccedere. l. antepe. ſ. lucius. el. j. ff. de le. ij. ſm intellectū Dy. ⁊ Bal. ſ. relatum. ¶ Quarto ſingula. limita dictā regulā ꝓcedere qñ plures ſunt vocati ſub noīe collectiuo cum tertio qui tertius non continetur ſub illo nomine collectiuo. ſecus ſi etiam ipſe contineretur tunc nō ſit melioris conditionis q̄ alij, omnes equaliter admittunt. tex. eſt ſing. in. d. ſ. lucius. ſm aliuz intellectum Raph. ibi. ¶ Quinto limita dictā regulā ꝓcede-

re qñ illi plures vocati ſub nomine collectiuo ſunt nati. ita qō diſponens potuit de eis cogitare. ſecus ſi eſſent naſcituri. text. eſt ſin. in. l. quidā. ſ. ſi tibi. iuncto ꝓin. l. ſeq. ⁊ ibi Dy. ⁊ Bart. ff. de reb. dub. ¶ Sextā fal. collige ꝓte ex fol. Cy. z Albe. hic tradita ad. d. ſ. lucius. vt ſ. retuli. Septimo limita notabiliter per Bar. in. l. ſi ſeruus cōis ita. ff. de ſtip. ſer. in pe. col. in ver. Et iſta faciunt ad qōē. ⁊ ſequit ibi Imo. in. ij. co. ¶ Sl. ſi in ver. filijs. dividitur in. v. ¶ In prima opponit 2tra tex. in ſi. ¶ In ſecū da ſoluit vno modo. ⁊ fol. reprobat, ⁊ bñ: q dictio vna. ibi poſita q̄ exponitur ꝓ ſimul. deberet facere q titius ⁊ heredes ſoluz vnam partē haberent. ¶ In tertia ibi. tu dic. ſoluit alio modo ⁊ iſta eſt vera ſol. ⁊ eā tene aliꝭ ambagibus omiſſis. q hic teſtor ſubſtituit titiū cū filijs. ſ. titij, ⁊ tunc bene ꝓcedit tex. hic. q cū titius ⁊ eius filij cenſeantur eadē perſona. q̄ oēs ſimul nō hāt niſi vnā partē. ſed in. l. cōtraria relinquitur titio ⁊ eius heredib⁹, nō titij: hz diſponētiſmet. cū ergo ibi nō eſſent heredes titij: et ſic non ꝓit cenſeri eadē perſona cū titio: ideo titius hz vnā partez ⁊ heredes aliam: ⁊ iſta eſt clara ſol. ⁊ aduerte q poſtēp gloſſ. po a ſuit iſtā ſol. annecti ꝓ poſtea vnā. q. ꝓ qua parte illi heredes admittantur: id eſt in illa parte que eis obuenit. qualiter iter eos diuidat. ⁊ reſpon. ꝓ parte hereditaria. ſed poſtea gl. in vlti. par te reaſſumit eandē. q diſtinguendo an illi heredes ſint vocati ꝓ b noīa ꝓpria vel ꝓ appellatiua. ¶ In quarta ibi, vel ibi dicit he redibus ponit aliā ſol. q̄ cōiter reprobāt. ⁊ gl. ⁊ doc. reprobāt, lz Frā. tigri. ⁊ Sal. conati ſint ſuſtinere: vt hic ꝓ Alex. ¶ In gn ta ibi, vel refert. videt ponere aliā ſol. ad 3iū. ſ. formatū. ⁊ non c ponit. ſō ne decipiat te gl. aduerte, qz gl. hic plenius examinat. q. tactā. ſ. in tertia parte, nā cum in illa. l. ſi quis titio. dicat q titius habeat vnā partē, ⁊ heredes diſponētis aliā: querit qualiter iſti heredes diuidāt inter ſe illā partē ad eos ſpectantē. et gl. diſtinguit: aut ſunt vocati ꝓ noīa ꝓpria, aut ꝓ appellatiua. ⁊ ſic vſq; ad iſtā partē ſunt oppoſite ſol. ad 3ium. hic aūt ponit d diſtinctio ad qōē poſita in tertia parte. Extra glo. aliā mirabi lem ſo. ad. d. l. ſi quis titio. ponit Sal. hic, ſed reproba vt hic per Alex. ⁊ de ii tellectu. d. l. ſi qs titio. in. j. riſo. vide omnino bart. Imo. ⁊ Bode. in. l. huiuſmodi. ſ. ſi titio. de leg. j. ⁊ in. l. gall⁹. ſ. ſ. ff. de libe. ⁊ poſt. ⁊ Bal. late in. l. j. ſ. vbi aūt. j. de ca. tol. ⁊ Ang. ibi ponit aliam in tel lectum ad. d. l. ſi quis titio. in conſ. clxxij. incip. Dhariſſime frater. Titulū ſequentē vide per te. quia facilis eſt, ⁊ nihil boni habet. Jaſon Papie.

¶ De liberis preteritis vel exheredatis. Rubrica.

1 ☞ Que ⁊ quot requirantur ad hoc vt exheredatio valeat.

¶ Continua rubricam plenius q̄ gl. ſ. in titulis precedētibus viſum eſt de teſtamentis. ⁊ quomodo cōficiātur. Item viſum eſt de inſtitutionibus heredum, ⁊ de ſubſtitutionibus tam directis q̄ fideicōmiſſarijs. verum quia in teſtamentis aliqñ filij preteruntur, ꝓpter quā ꝓteritionē teſtm redditur nullū. Ideo ponitur prima pars rubrice de libe. pret. Aliqñ liberi exheredantur: quo caſu vz teſtamētū: q̄ pater debet vel inſtituere vel exheredare filios. inſt. de exhere. lib. in prin. ⁊. l. gallus. ſ. in omnibus. ⁊ Linter cetera. ff. de lib. ⁊ poſth. Tamē q̄ nō ſufficit filiū exheredare, ab vno gradu, ſed oportet ab omnibus exheredari: vt dicit in. l. j. Ideo ſubijcit vel exheredatis. quare aūt iſta rubrica ſit cōcepta ꝑ participiū preteritis vel exhere. ⁊ aliter in inſtitutionibus: dū dicitur per nomen verbale de exhere. lib. ⁊ aliter in inſtitutionibus: puto qō poſitiuū ſit, quicquid dicāt Moderni in Rubrica. ff. eo. ¶ Que aūt ⁊ quot requirantur ad hoc vt exhereda 1 d tio valeat, licet Sali. hic ponat ⁊ Cy. ⁊ Alb. in. l. j. j. eo. vide gl. in. l. iij. ſ. ante heredis. ff. eo. Jaſon Papie.

1 ☞ Si exheredatio ſit ab omnibus gradibus tacite vel expreſſe valet teſtamentum.

2 Exheredatio facta in fine teſta. trahitur ad omnes gradus precedentes, adeo quod non admittitur probatio in contrarium. Quemadmodum exheredatio facta in princi. teſt. ante gradus trahitur ad omnes ſequentes: ita quando eſt facta in fine quod procedit etiam in mate. odioſa. j. nu. 6.

3 Clauſula in fine poſita trahitur ad omnia precedentia capitula limita vt. j. nu. 9.

4 Clauſula in princi. poſita eſt maioris potentie ad determinandum ſequentia, quam clauſula in fine poſita ad determinandus precedentia.

7 Quando finis. l. determinat aliquam penam, ⁊ precedunt multa capitula, videntur omnia determinata ea pena.

8 Ubi ſtatutum in impoſitione pene enumerat plura prohibita ⁊ vltimo prohibito adiungit aliquam qualitatem reſtrictiuam il la qualitas reſtringens reſtringit ad omnia enumerata.

10 An teſtamentum poſſit aliquando incipere a ſecundo gradu, ⁊ ſic a ſubſtituto.

c ¶ Electio alicuius prelati. Ad de doc. i. c. poſthu. de concel. ſ.

d ☞ Diſponēs. vi de Alex. lib. iiij. conſ. lv. co. j. Purp.

e ☞ Alia cōiectura. vide Soc. lib. iij. ꝑ. ccviij. caſus talis eſt. ſer Frā ciſ. carauita. Purp.

f ¶ Que antez ⁊ quot. Adde Jo. de Imo. in. c. qn tauallis, de iureiuran.

a ¶ Posita. adde diuise p Alex. o. timo. i. l. talis scriptura. in. §. fin. ff. de leg. i.

b ☞ Clausula. clausula posita in fine refert ad pcedētia. limita qñ esset diuersa rō bar. vbi plura. q. liij. ange. Et re gulā tz and. bar. iter ꝓsilia ale. li. iij. §. fi. iij. col. vj. adde bar. §. cū iiij. vbi ōt q non refertur ad ȝtia. idē alex. li. j. §fil. xlviij. col. iij. Et idē ale. li. j. consi. xlviij. col. añpe. adde et iā Jas. in l. si qs id qō. iij. col. §fi. iij. limita de iu. cō. iu. bart. §f. liiij. ale. l. j. q. xlviij. col. pe. rursus Jas. i. l. fi. col. 3 v. de cōsti. pec. et l. si idē cū eo. §. fi. de iurisd. om. iu. alex. li. j. q. xlvij. col. pe. adde etiā qñ clausula esset 4 posita i cōione z nō absolute. bal. i. l. j. C. de leg. he. Alex. lib. j. cōs. xlviij. col. pe. i. j. dub. Limita etiā qñ pcedētia eēnt aduersa sequētibus, vel ecōtra: qz tunc clausula respicit illud cui pbabili⁹ adaptatur Alex. d. §fil. xiviij. col. pe. vbi allegat bal. i. d. l. j. Purp.

c ¶ Principiuz. adde vi. ō cā pa. in tractatu clausula. versi. clausula in fi. apposita.

d ¶ Testatoris, Adde bart. in. l, nemo pt. de leg. j. bar. in. l. i. de te. fallit. j. nisi sit incepta. vt in. l. ero no alieno. in. §. ineptas. de lega. j. §. fallit. si sit cōtra legē: vt in. d. l. nemo pōt. z p bart. in. l. si quis eum. de condi. z demon.

¶ Cum post oēs. Jsta. l. ȝ tres partes princ. nā anteq̄ respondeat prime. q. premittit duos casus indubitatos, postea qōi rūdet. Scōa ibi, rō etiā. Tertia ibi. proinde. † Si ex heredatio fit ab oibus gradib⁹ tacite vel expresse valet testamentum. h. d. vel sic clausula in fi. posita refert ad oia capitula precedentia, qñ nō pōt rō assignari quare magis refertur ad vnū quā ad aliud. ¶ No. q exheredatio facta post oēs gradus trahitur ad quoscunq; gradus precedentes, qñ nō pōt assignari rō quare magis ad vnū gradū q̄ ad aliū referat, ex quo colarie no. q clausula i fi. posita a refert ad oia capitula pceden tia, qñ nō est rō quare magis ad vnū capitulū q̄ ad aliud referat de quo dicā. l gl. Slo. fi. in ver. nulla. diuidit in tres. In prima declarat tex. z subiūcit dictū. In secunda timore cōtrarij ponit dist. que tradit in. l. iij. ff. eo. In tertia ponit dictū. Scōa ibi z no. q exheredatio. Tertia in fi. ibi, a re aūt certa. secunda pōt subdiuidi in tot particulas quot membra gl. ponit, partes patent. † Ex prima parte no. q exheredatio facta in fi. testamēti adeo trahit ad oēs gradus precedētes, qō nō admittit̄ pbatio in ȝtiū. alleg. l. a titio. in fi. de ver. ob. z l ȝ Alex. dicat, qō illa allegatio nil facit, puto q gl. bene alleget. ibi enim dicit q vbi est eadē ratio ibi idē ius. hic est eadē rō, ergo dz eē idē ius. ista gl. reprobat doc. hic. z in. l. iij. §. filius. ff. eo. per tex. clarū in. l. iij. §. fi. ff. eo. ité per rationē, qz in his que pendēt a voluntate testatoris semper admittit̄ probatio in ȝtiū. l. in testō. magna. in fi. §. de test. milī. l. iam hoc iure. ff. de vulg. z pup. licet ful. conetur saluare gl. in casu huius. l. ¶ In scōa parte gl. ibi qñz post. et tunc idē, vt hic habes, q† quēadmodum exheredatio facta in prin. testamēti ante gradus, trahit̄ ad oēs gradus sequētes. ita etiā qñ est facta in fi. istā conclusionem tenēt do. cōiter hic. in. d. §. filius. ff. eo. excepto Ful. qui multū subtiliter per tria tz opositum. precipue qz iste tex. log. f qñ fidē erāt instituti z substituti. fatet tñ q posto oēs sic tenēt, q nō est a cōi recedēdū. ista parte gl. multū no. Bar. iuncta parte precedēti † q sicut clausula in fi. posita trahit̄ ad oia capitula precedētia, vt hoc text. ita eō cla posita in prin. trahat ad oia capitula sequētia. q̄ multū no. Bar. † Confirmo p bonā regulā q clausula in pn. posita est magis efficacie z potētie ad determinādū sequētia, q̄ cla in fi. posita ad determinandū precedētia. ita bar. in. l. qsqs. post glo. ibi. de leg. iij. z in. l. auia. in prin. ff. de cōdi. z demō. Ful. z Pau. hic z bar. in. l. si quis ex argentarijs. §. si initium. in. j. co. ff. de eden. not. ☞ Bateſi. in no. cli. z Lu. in ꝑsi. ciiij. incip. Pater reuerēde. z in consi. cliij. incip. Diligenter inspect. in. j. colū. z Alex. i cōsi. j. n. iij. vol. inci. Visō themate suprascripto. Et ad istas regulas q clausula b sine sit posita in prin. siue in fi. trahat ad oia capitula precedētia vel sequētia. adde tex. in. d. l. iij. §. filius. ff. eo. z in. l. quisquis. z ibi no. Bal. in prin. §. si cer. pe. notant doc. in. c. secundo requiris. z in. c. inquisitioni. de appel. vbi ponunt alias limtationes. ponunt Bar. z alij in. l. talis scriptura. i prin. ff. de leg. j. ☞ Moderni in. l. si idē cum eodē. §. fi. ff. de iurisdictione om. iud. z vide Lud. in cōsi. cxij. inci. Visa premissa dubitatione. z in consi. cccclxxx. inci. in causa proposite cōsultationis de duabus substitutionibus. † Et pondera q iste regule procedūt etiā si materia sit odiosa: ita probat iste tex. iuncta. d. l. iij. §. filius. q. isti tex. loquuntur in materia exheredationis. z sic odiosa. l. cuz quidam. ff. de lib. z posth. z ita no. Alex. in consi. xciij. in. iij. vol. incip. Super eo de quo queritur videlicet an statutum. in. iij. colum. † Adde qō quando finis. l. determinat aliquā penam. z pcedunt multa capi. videntur omnia determinata eadem pena. Jta no. Bal. in. d. l. quisquis. in prin. C. si cert. pet. † Item adde quod vbi statutum in impositione pene enumerat plura prohibita, z vltimo prohibito adiungit aliquā qualitatē restrictiuaz illa qualitas restringēs refertur ad omnia enumerata. Jta no. Hemi. in. c. vbi periculum. §. nulli. de elec. in. vi. propter dictum Jo. an. ibi dicētis q ille tex. loquens de mittente nuntium vel epistolā vel loquētē secrete, debet intelligi si illa omnia stant secrete. Facit qō no. Bar. in. l. doli. per illum tex. ff. de seruo cor. ¶ Jstā regulā limita procedere quando talis clausula potest commode referri ad omnia precedentia, alias debet referri ad proxima, vel ad cōpatibilia, vel ad ea ad que potest referri. ita notant doc. post gl. in. d. l. si idem cum eodem. §. fi. l. j. §. hoc edicto. vbi doc. ff. de posthu. no. Flo. z. in. l. si seruus seruum. §. ingt lex. ff. ad. l. aquī. z Panor. in ca. cū dilecti. de dona. ¶ Secūdo limita qñ ita referendo non infirmaretur aliquod capitulū precedens vel sequēs. secus si induceretur annullatio vel invalidatio. vt probat tex. in. l. si quis a filio. in prīci. vbi glo. ff. de leg. j. notat Pau. hic. z facit quod dixī in precedenti limitatione. ¶ Tertio notabiliter limita z signa. quādo clausula precedēs vel sequēs haberet propriam z specialem determinationem de

7 8 9

per sē tunc clausula posita in prin. vel in fi. nō refert ad illū tex. est solennis in. c. cum dilecti. de dona. vbi Card. no. Jmo. in. j. col. circa fi. z in. iiij. col. in duobus locis. no. Sal. z Pau. hic. et vide ad hoc per Bal. pulchrā dec. in. l. j. C. de legi. he. ¶ Quarto notabiliter limita q clausula in fi. posita trahit ad omnia precedentia, verum est q principaliter posita sunt in oratione. nō autē ad ea que accessorie z gratia demonstrationis tantū. tex. t. est no. in. l. pe. §. titia. ver. fi. z ibi pulchre no. Bar. ff. de adi. lega. Facit quod no. Bar. i. l. si cui. la. j. §. si cui. la. ij. §. fi. a filio. de le. j. Alex. in consi. xlviij. inci. Super hesitatione de qua queritur. in vj. z. vij. col. ¶ Quinto limita istā regulā nō pcedere in materia in qua dz fieri latissima interpretatio: vt in beneficijs principū iuxta. l. fi. vbi dixi. ff. de consti. prin. vbi si clausula posita in fine traheretur ad precedentia vel econtra, resultaret stricta interpretatio ȝ natura beneficij, tunc trahit nō dz ne hoc sequat. hoc pbat tex. in. d. c. cū dilecti. §m allium intellectū Jnn. z doc. ibi. fegē etiā Alex. in. d. cō. xlviij. Sexto limita notabiliter qō clausula posita in fi. vel in prin. z. quando illa clausula est posita de persona principaliter: secus si sola est posita ad aliqnam dispositionem qualificandam. ita sing. Bar. in. l. fi. ff. de re. dn. ¶ Septio limita vt per gl. in. l. si idē cū eodē. §. fi. in gl. fi. z ibi bar. z alij. ff. de iu. om. iu. ¶ Octauo limita vt per Bar. in. l. talis scriptura. §. i. z ibi dixi. ff. de leg. j. ¶ Nono limita quia clausula specialis z discretiua nō refert ad oia. §m Bal. in. c. ij. requiris. in vlt. col. de appel. Facit qō vult Bal. in. l. in multis. ff. de statu homi.

¶ Decimo limita qñ resultaret absurdū. §m. d. Abb. i. c. eccl'ia. §. vlt. de elec. per tex. ibi melio: de corpore iuris canonici scōm eū. iuncto. c. q propter. eo. ti. inducendo vt ibi per eū. facit quod vult Old. lau. in consi. lij. inci. factum est do. C. lemēs facit. c. pe. z ibi do. Abb. de iure patro. ¶ Undecimo limita qñ ꝓpter as sermonis hoc patitur: alias secus. l. z qui data. §. j. ff. ex qb. cauma. §m Old. in. d. consi. clij. ¶ Duodecimo limita qō clausula in fine posita non dz referri ad extrancā: ita no. bal. in. l. i actionibus. in. §. no. ff. de infa. ¶ De alijs que tāguntur in gl. dic vt habet in. d. l. iij. §. filius. z sequenti. ff. eo. circa tū vnū qō gl. reputat mirabile † q testū aliqū possit incipere a scōo gradu. z sic a substitu. dic quod communis conclusio gl. z doc. in. d. l. iij. §. finest, q aut pteritus est filius iam natus a primo gradu, tūc testamentum pōt incipere a scōo gradu: qz secūdus gradus nūq̄ habuit dependentiam a primo: secus si preteritus sit posthum⁹ qz interim donec nascatur posthumus valet primus gradus. et sic secundus incipit habere dependentiam a primo, si nascatur posthumus sicut rumpit primum gradum ita z secūdum, vt ibi plenius videas: qz hic aliter non examino. Jason Papie.

¶ Jauus tuus. Nepos qui post mortē patris vivo auo incipit tenere primum locum, si reperiat pteritus rūpit testū. h. d. z cogita de ratione dubitandi cū istud esset decisum in mille locis. Et pondera tex. dum dicit sine impedimēto. l. velleie. nā vī inepte dicere: cū lex velleia nō impediat, imo adiuuet nepotes si sint pteriti ab auo, vt testū rumpant. gl. p sol. multū laborat z ponit tres sol. q nō valēt. veritas est, q imo lex velleia ȝ duo capita in. §. capite tendit ad impediendū: dicit tex. in. l. gallus. §. ille casus. ver. posterioi. ff. eo. scōo pondera tex. ibi succedendo in patris tui locū. q nepos mortuo pfe succedit in locos patris. Et si dicas cōtra, pr si viueret nō rumperet testū. ergo etiā nepos qui succedit eius loco nō dz rūpere, cum succedens censeatur eisdē qualitatis cuius est filius cui succedit. l. qui quadringenta. ver. nā heres. ff. ad tre. respondet bar. q ȝ nepos succedat in loco patris nō tū venit ex persona patris, sed ex sua. tex. est hic. z ita intellige. §. cū filius. insti. de heredque ab intesta. ita etiā probat tex. in. l. j. §. fi, sic vbi Bar. circa pn ci. ponderat. ff. de colla. bo. Bar. in. l. j. §. si sit filius. ff. de contum. cum emā. lib. dixī in. l. qui se patris. §. vnde lib. vel responde clarius vt per Bal. hic in. iiij. oppo. z Sal. q aliqñ qs succedit loco alterius remotiue, id est remoto eo qui erat in primo gradu, alius succedit, z tūc q iste succedit, nō succedit ex persona primi sed ex sua. ita loquitur hic. probat tex. i. c. fi. ne pcla. vices suas. vbi remoto canonico succedit alius: ȝ non ex persona primi. iō non tenet ad debita primi. aliqñ quis succedit loco alterius per transmissionem qz primus transmittat ad secundum. z tunc necesse est q succedat ex persona primi. l. qui in alterius. de re. iu. facit. l. casus. ff. de manumis. Jason Papie.

☞ Uolūtas test. semp est seruāda z magis attēdēda q̄ verba.

¶ Si quis filiū. Qui iubetur esse alienus a substantia defuncti, exheredatus intelligit. h. d. † No. multū vltima verba tex. que sunt pulchra z in cōsilijs allegant. ex qb⁹ habes q volūtas testatoris semper est seruāda. z magis attendēda quā verba: qz voluntas testatoris censetur regina, z dñatur verbis.

verbis. l. in conditionibus primū locū. ff. de cond. z demō. facit l. cū virū. C. de fideicōmis. z. l. cū ꝓponebat. de lega. ij. z in. l. cum questio. in fi. §. de leg. z. l. iij. §. cōditio. ff. de adimē. leg. z. l. fideicō missa. §. ite. si quis. ff. de leg. iij. z tex. not. in. l. publius. ff. de cōdi. z demon. z alibi egregie dicit tex. in ca. sedulo. xxxvij. distin. hic in gl. allegat. ita esse: proponendas snias verbis vt proponitur animus corpori. hinc dicit nota. Bal. in. l. i. §. ti. j. qō. l. pedeten tim sequitur volūtatē testatoris, sicut canis lepores. Alibi bal. in. l. qñ indignū. §. de test. dicit qō nō est curādum de qualitate verborū nūmodo cōstet de mēte testātis loquētis. alibi Bald. egregie in. c. mādatū. in. j. col. de rescript. dicit qō mēs est radix verborū z eius substātia prima, z cor est imperator: linguez z hz eam sicut mancipium sub iurisdictione, z qō lingua cedet cordi, z q subiugo mentis verba consistunt tāq̄ sub suo ꝓprio originali. z ad hoc notabile adde qō dicit bar. in. l. l ȝ imperator. in primo notabili. ff. de leg. j. notabiliter Ang. in variis consilijs, maxime in consi. clxxij. inci. testator. z in consi. clxx. incip. Item statuimus. Ex ista regula sequitur in specie inter alios notabiles effectus. q l ȝ substitut⁹ q venit ex volūtate expressa testatoris preferat heredi coniuncto ad impediēdū ius accrescendi. l. §. §. si duo. ff. de bono. pos. §m tab. dixi in. l. fi. §. de insti. z sub. Fallit nisi aliud fit ex presumpta mēte defuncti, ex qua cōiunct⁹ pius accrescendi pferr substituto. l. quidā testō. vbi Bar. z alij no tant. ff. de vul. z pup. hinc dicit Bal. l. fi. §. de impub, q ex cōiecturata mēte testatoris recedimus a natura z vi coniunctionis verbalis. hinc etiā vidimus qō licet cā testati faciat cessare cām intestati. l. antēq̄. C. cōia de succes. q. donec pōt ex testō succedi nunq̄ ab intestato succeditur. l. quandiu. ff. de reg. iu. cū si. fallit nisi ex presumpta mente defuncti aliud appareat tex. habes et exemplū in. l. si quis ita heres instituatur si legitimus. vbi bart. ff. de her. insti. Bal. in. d. l. antēq̄. z ille tex. est ad hoc sing. scōm Bal. in. d. l. j. in fi. C. de test. ma. ¶ Limita predictā regulā hui⁹ a tex. cū si. procedere qñ testator. p cessit ad dispositionem: a alias non sufficeret testatorem voluisse. tex. habes z exemplum in. l. quidam cū iuliū. ff. de here. insti. vbi tex. no. z ibi ad hoc no. bal. z Jmo. z dicunt limitari omnia iura quibus dicit̄ q magis attendit̄ voluntas testatoris q̄ verba: vt procedant qñ testō⁹ p cessit ad dispositionē. Facit qō in fi. ibi, q ꝓpositū in mēte retinet nihil operat. l. si repetendi. C. de cōdi. ob. cau. l. j. §. finaute. z ad declicientis. j. de cadu. tol. in ver. nā si cōtrarij testator. volebat non erat difficultas disponere. z ibi no. Bal. qō id qō testō⁹ non loquit̄ nec velle ꝓsumit̄. Facit tex. i. c. inter corporalia. post mediū. de trāsla. prela. ¶ Scō intellige. d. regulā procedere si verba salté improprie possunt connenire menti testōis. scōm Bar. in. l. ambiguo. ff. de re. du. Facit qō habet in. l. si qs in fundi vocabulo. ff. de leg. j. dum dz pro testatore qui volebat appellatione vestis aurū cōtineri. ¶ Tertio intellige. d. regulā, pcedere qñ de mente testatoris pōt cōstare in dubio aūt testōz ꝓsumitur voluisse q̄ verba expressit, qz verba sunt note earuz que sunt in ajo passionū. l. labeo. §. ēlē rubero. ff. de sup. le. ideo dicit Bal. in. c. j. de testi. z in. c. super literis. in. v. col. de testi. allegando Cassiodoz qō nulli est maius mētis nostre testimoniū q̄ qualitas inspectat verborū. z idē Bal. in. l. volūtatis. in fi. C. de fideicom. dicit nō credimus hoiem velle nisi id quod dicit: et Bal. in. c. j. in. vj. col. de consti. dicit q vbi habemus verborū sonū nō egemus interprete, z Bal. in ru. circa prin. C. qño z qñ in. dicit qō vox est mētis euidētissimū arg. z in proposito pulchra verba ponit Bal. in suo diuino cōsi. schismatis posito post rubricam. C. si quis ali. test. phi. in. xj. col. ver. hocitaq; pinisso. vbi inter cetera dicit, qō lingua est organū intellect⁹, z tuba z ei⁹ preco, z q verbū voce prolatū est nuncius intellectus. ¶ Et adde b qō regula huius tex. que dicit magis attendi mentē q̄ verba b, z vbi apparet de mente nō curamus de verbis, pcedit nedum in vltimis voluntatibus z testamētis, in quibus latissima dz fieri interpretatio: ȝ et in cōtractib⁹. tex. est in. l. si venditione. cum gl. pe. ff. cō. pre. z in. l. ita stipulatus. magna. cū gl. in ver. ex sua. ff. de ver. ob. z pulcher tex. in. l. fi. C. que res pig. ob. nō pos. z in l. sed celsus. §. fi fundus. ff. de contrahen. emp. ¶ Sl. in ver. intelligatur ȝ duas partes. ¶ Jn prima p intellectu text. dicit qd sit pterire. z dicit q pterire, est nulla de filio mentionē facere. hoc est falsum: qz si pr in testō aliqd legaret filio, facit de eo mētionē, z tñ est preteriet⁹: vt per gl. in aut. nouissima. §. de inof. te. iō Fran. accur. addit q pterire, est nulla de filio mentionē facere. l. instituendo. q quo est optim⁹ tex. in. l. maximū. in ver. in institutiōe pterijt. j. co. dic vt melius dixit gl. §. in aut. nō ȝ. j. co. z latius Bar. in aut. ex cā. in. j. op. z in. j. q. j. co. vbi etiā ponit qd si testō⁹ dicit, pretereo filiū, qz me verberauit: z sic inserta iusta cā exheredationis, an dicat exheredatio vel pteritio. z cōcludit q exheredatio. nō ob. q vtat verbo pretereo. de quo per Ly. et Alberi. hic z latius Pau. ¶ Jn secunda ibi, sed his verbis tz. gl. vult probare deci. tex. per sic. nam sicut qñ testator dixit talis heres. itatis mee vel substantie dominus esto. intelligitur eū instituere. l. his verbis. allegata in gl. ergo ita eō, per illa verba substantie mee alienus esto: dz intelligi exheredasse. ista est intētio gl. quicquid dicat Ful. ¶ Slo. in vers. sensu. Jn prima allegat duas concor. adde alias quas posui in. j. not. Jn. §. oppon. ȝ tex. dupliciter, z non soluit. Circa primam. de. l. si alij. ff. de vsu z vsufru. leg. non potest aliud dici q̄ dicāt Bar. z doc. hic. quod ibi ideo q non probat de ȝtia volūtate testatoris, ideo nō recedimus a propria significatione. Aliud sz in. l. in sum. ma. dic q illa cōcordat. licet gl. alleget pro contraria. Jason Papie.

1 ☞ Non debemus esse accusatores eorum que a natura prouenium̄t.

2 De iure communi ita succedunt filie patri sicut filij.

3 Jn succedēdo ascēdētib⁹ nō c differētia inter filios z nepotes.

4 Jn filius ex primogenito preferatur patruo i successiōe regni.

c ¶ Maximum vitiū. Jsta lex vt exoribilis, qz longo sermone ordinata est. Sed breuiter h. d. hodie tam filij masculi q̄ filie femine, tam primi gradus q̄ sequentis, tam nati q̄ posthumi debent institui aut b nominatim exheredari, sublatis differentijs medie iurisprudētie: alias cadez remedia cōpetunt tam de iure ciuili q̄ pretorio. z qz difficultas huius tex. exoritur propter vitia antique iurisprudentie, que satis intricate referūt in tex. ideo premitte ꝓ b Ly. z latius Pau. q̄ hic ponunt̄ z emēdātur. v. vitia antique iurisprudentie: z ita etiā sentiūt Bal. z Sal. in diuisione huius. l. sed ego puto q in ista. l. referant sex vitia. tria in prin. l. quartū. in ver. z si preteritus. quintū in ver. cū etiā centū viri. septū in ver. seq. Primū ergo vitiū ponit ibi, si ex testō veniāt in masculis z alia in femīis. intelligendo tex. ꝓprie. put intelligo. nam §m mediā iurisprudentiam forte de parte feminarū aliquid auferebat, z dabat filijs masculis, vel forte cōdito testō plus erat relinquendus filijs masculis q̄ femīis. z hoc videt̄ pbare tex. in ver. sancimus. ibi, z in scriptura testōz eas honorari ex quo ibi imperator corrigendo vitia antiqua statuit, q in institutiō e testamentaria equaliter honorāde sunt femine sicut masculi ex quo apparet q essēt vitiū hic in prin. positū. dz doc. nō videāt c id ꝑ vitio numerare. Scōm vitiū ponit ibi z alijs verbis. nā antiqua iurisprudētia disponebat filiū debere alijs verbis exhereda dari q̄ femīa. q̄ filius debebat nominatim exheredari femina aūt inter ceteros. Tertiū vitiū ponit in vers. z inter nepotes. qz nepotes §m mediā iurisprudētiā non erant necessario nominatim exheredandi. qz poterāt inter ceteros exheredari. secus erat in filijs primi gradus. z hoc vitiū declarat gl. in. l. j. in verbo imprimēto. in. iij. §o. Quartū vitiū ponit in ver. z si preteritus. z erat alia differentia inter filios masculos preteritos, z filiā preteritā, qz filius preteritus ipso iure dicit testamētū nullū de d iure ciuili, vel cōtrabulat: filia aūt solū ponderat per ius accrescēdi certā partē hereditatis cōsequi, ita tñ vt oibus legata prestaret. Quintū vitiū vide p te. Sextū vitiū ponit in fi. in ver. sed qz z aliud. qō vide per te. qō est circa filias natas, z filiā posthumā. z breuiter tene qō oēs tales differētie sunt per hāc. l. sublate z hodie filij masculi, siue nati siue nascituri, siue primi gradus siue viteriozis: vt sunt nepotes vel pronepotes, dūmodo primuz locū obtineant, z tam filie nate q̄ posthume, debēt in testō instituī, vel nominatim exheredari. alias tanq̄ pteriti vel ꝑiterie habēt de iure ciuili ius dicendi nullum, qō durat perpetuo. vel de iure pretorio ius contrabulādi q̄ durat anno. l. iij. z. l. si emā cipata. §. qui admit. ¶ Jn tex. ibi, maximū vitiū tex. videt tacite loqui de vno vitio ex quo in singulari: z tū sunt sex vitia vt di z i. §. ideo dicūt Ly. z Alb. q terminus iste naturaliter z indefinite ponit, z potestas resolnitur in species subsequentes. ¶ Jn ver. cū etiā centū viri. q̄ litera est equaliter obscura. aduerte qō ibi ponit quintū vitiū: qō correlarie infert ex eo qō dixit in ver. z si preteriet⁹. nā §m mediā iurisprudētiā filia preterita erat dete d riozis cōditionis q̄ ꝓ exheredata. q̄ videtur absurdū: ex quo pater magis videt odio habuisse filiā exheredatā. nā exheredata p querelā inofficiosi testamēti cōsequebatur quartā, nemini legata ꝑstare cogebatur. l. papinianus. §. fi. z. l. titia. ff. de inoffi. testa. filia aūt preterita debebat habere semissem. i. dimidiam here ditatis: sed in illo semisse poterat grauari vsq; ad dodrātē: id est vsq; ad nouē vncias. z sic in effectu apud eā non remanebat nisi tres vncie parue, q̄ faciūt vnciā cū dimidia. Postea imperator in ver. z si §m nostre conditiōis, rūdet tacite obiectioni per ꝟba obscura z diminuta ȝ est eius intētio. §tā. §. dictū est q filia ꝑterita erat deteriozis cōditiōis, cū in effectu ꝑstitis legatis nō habēret nisi vnciā cū dimidia, ex heredata aūt habebat quartā sine onere legatoz. nā vī q hoc nō ob. qz filij⁹ q minus ȝ legitima pōt agere ad supplemētū legitime, per nouā ȝtionē posita in. l.

a ☞ Ald dispōnē. Adde. d. Darp. l. iij. i. iij. amplitiōe tertie ptis. de leg. j. Alē. lib. iij. cō si. ly. ponderatis. i fi. j. dubiū. Purpu.

b ¶ Adentē q̄ verba. Adde Jo. de san. in. c. odi. z p feci. xxiij. q. j.

c ☞ Adētē. Adde textuz qui equiparat mentem z verba. l. j. ff. de pe. lega. Cur. consil. xlix. Alexan. in consi. ly. limita quādo potest seruari alias non. l. que sub conditione. §. mortuo. ff. de cond. insti. Purp.

d ☞ Maximū vitiū. Addō ad istū tex. i. v. 25 ta. qō bonoz⁹ possessio ȝ tab. ita cōpetit suo sicut emancipato. Alex. z Jason in. l. vt liberis. §. fi. C. de colla. Purp.

¶ Deteriozis conditionis. adde quod non dz esse melioris cōditionis qui venit contra volūtatem q̄ qui pretor. alex. in. l. filie dotem. ij. col. §. ō col. Purp.

Universidad de Deusto Biblioteca

quo nata ni priorib⁹.ſ.de ino ſi.teſt.J imperator hic reſpondet q̄ illud remediū a gendi ad ſupplementum hȝ locum tm̄ in ſi lia exheredata,non in preterita:de qua loquimur.Et ideo di cit Aſa ſ.hic in ſi.col.q̄ nō pbāt alibi melius q̄ hic falſam eſſe opi.Bar.in.l.ſi pat.ſ.ſ.de inſti.ſubſti.dum dixit hodie vale re teſtm̄ in quo filius eſt inſtitutus ſub dōne caſuali,dato q̄ nō ſit in defectū ei⁹ exheredat⁹.dato et q̄ iſta cenſeat pteritio, propter.d.l.q.ſi in priorib⁹.Et dicit Ang.hic eſſe tex.q̄ illa.l. nō hȝ locū in filio preterito.Et italiē Ful.hic in ſi.col.reputat no.Sȝ reſpondē in.d.l.ſi pſ.q̄ iſte tex.loq̄ in filio qui ſit oīno preteritꝰ:q̄ nō eſt in caſu illo,vt ibi declarau.J tex.ibi,q enim tales diffrentias inducunt ꝛc.no.ꝙ nō debem⁹ eē accu ſatores eoꝝ q̄ a natura prouenit.iō tex.in.l.ſuminū.ſ.quāꝙ. ff.de dam.infec.dicit parcendū eſſe vitio naturali.ꝛ Cy.Albe.ꝛ Ang.hic dicit ꝙ hunc tex.q̄ in his q̄ beneficio nature obue niant,nemīnē laudari nec vituperari decet.¶ Scō nota.ex tex.q̄ de iure cōi ita ſuccedūt filie pr̄i ſicut filij maſculi,ꝛ q̄ alter diſponunt ſi nt accenſatores naturę:q̄ non oēs maſculi p generentur.ꝛ dicit tex.no.in.l.lege.xij.tabularū.in ſi.col.ſ.iō le he.q̄ qñ naſcunt femine,pcedit poti⁹ cā pr̄is q̄ matris.ꝛ iſtum tex.inducunt Sal.ꝛ Pau.hic.ꝛ añ eos Bar.in.l.ij.ſ.q.principa li.C.de ſum.trī.q̄ ſtatutū diſponēs a q̄ exiſtentibus maſculis ſi lie femine nō ſuccedāt,dicitur propter hoc odioſum,in quo cō muniter concludit,q̄ ex parte maſculoꝝ eſt fauorabile:ex ꝑte illa parte ampliandū,ex parte vero femine odioſus,ꝛ ex illa par te reſtringendum ſm Bal.Sal.Mod.in.l.ij.per gl.ibi.ſ.de in ius voc.cum illis que ibi dixi.Facit quod dicit Bar.in.l.q̄ exceptionē.in prin.ff.de condi.inde.¶ Tertio no.in ver.ſan cimus,ibi:ꝛ hoc nō ſolū ꝛc.q̄ in ſuccedendo aſcendentibus non eſt differentia b inter filios ꝛ nepotes,ꝛ iſtud inducitur ꝑ Pau. 4 ad arduum q̄nē que in regnis ꝛ in principatu ſepe cōtin git ſtante conſuetudine vt primogenitus ſuccedat in regno,vel in ducatu,q̄ ſi moriaꝰ primogenitꝰ:an ſecūdogenitus,ꝛ ſic patruus,an nepos debeat ſuccedere in regno,ꝛ ſic filꝰ primo genitꝰ.quā q̄nē late examinat Jo.an.in addi.Spe.iti.de feu.ſuper rub.vbi decidit pro nepote:ꝛ refert multa q̄ a⁹ adduxit Old.in curia romana coram rege roberto:que ponit Old.i cōſ. xciij.incī.Eleganter circa negotium,vbi decidit pro nepote. idem tenet Bal.in.l.liberti.in.vij.col.C.de ope.lib.Pet.de an. in.cl.3.de voto.ꝛ in conſi.lxxxviij.incipi.dicta facti narratio,ꝛ idem conſuluit Pau.in cōſi.clviij.incip.Jn preſenti cā put ipe refert in aut.poſt fratres.la.j.j.de leg.here.idem tenet Cy.in.l. imperialis.de ſecun.nup.Panor.in conſi.lxxxvj.incip.Jn pre ſenti queſtione,in.j.vol.per vnam nonam cōſideratione ꝙ q̄ r.probat ratione Bar.in.d.auf.poſt fratres.ꝛ refert Jo.berta chinus aduocatus cōſiſtorialis in ſuo repertorio in ver.nepos regis.vnū q̄ dicit eſſe communiter incognitum,ſed ſe audiuiſſe a domino Joan.fran.ex auditoribus Rote ſe in annalibus legiſſe q̄ Otto Imperator ſupra rhenum apud treuerim̄ exiſtens cum baronibus,dum hec queſtio de facto accidiſſet inter patruum ꝛ nepotem,voluit eam decidi indicio gladiatorio:et quod vir nepos vicit:q̄ cum eſtimaretur iudicio dei peciſſe, ordinatum fuit vt abinde in antea nepos ſuccederet.Cōtraria opinio ꝑ ipſo patruo,ꝛ ſic ꝑo ſecundogenito.tȝ bar.per vnā nouā rationē in.d.auth.poſt fratres.tenet And.de Jſernia in c.j.de natura ſucceſſionis feudi,ꝛ in.c.j.ſ.preterea.ij.col.ce pro hi.feu.alii per Fede.ꝛ in.c.j.de eo qui ſibi ꝛ hered.ſuis.Jmo.et Bemi.ꝛ in.c.graudi.de ſuppel.neg.pcla.in.vj.cuma.in.l.cum ita.ſ.ſi.ff.de leg.ij.Fran.de are.vbi bene examinat in cōſi.clxiij. incip.Diligenter ꝛ mature diſcuſſis.Alex.in cōſi.liij.in.iij.vo. incip.Ponderaris verbis teſtamenti.in.iij.co.ꝛ duabus ſequē tibus.vbi dicit ꝙ ſemper ſequntus eſt iſtam opinionē pro pa truo.m.lioribus rōnibus probatā ꝛ magis cōem.Et ita pronū tiauit papa Bonifacius ꝑ rege Roberto contra regem Anga rie:licet Bal.in.d.l.liberti.dicat ꝙ papa in hoc fuit partialis,ꝛ ꝙ ita iudicauit propter ſummam ſapientiā regis Roberti,ꝛ ꝙ ipſe rex Robertus videns ꝓo ſe indebite pronuntiatum ſtu duit tranſferre regnū in regē Ungarie,ꝛ ꝙ ipſe rex Robertus dum ſimilis cā ſibi fuiſſet cōmiſſa in ciuitate Auenionēſi iudi cauit ꝓo nepote contra patruum.ꝓout etiā refert Paul⁹ hic putauī ſemper eſſe dubiū:ꝛ ideo bal.in.l.cum antiquioribus.ſ. de iure delibe.argnit ꝛ non decidit.¶ Hlo.in verbo ſubſtantie, diuiditur in tres.Jn prima declarat text.Jn ſecunda opponit vno modo ꝛ non ſoluit.Jn tertia opponit alio modo.Secun da ibi,hec tm̄ iniuria.Tertia ibi:ſed hodie iure authenticorum.

¶ Jn ſecunda parte duȝ allegat.l.nō putauit.ſ.ſi.eſt corrupta, ꝛ debuit allegare.l.filium.in ſi.ff.de bono.poſſe.contratab.vbi filius emancipatus preteritus ſi ſtabulat tenetur preſtare le gata coniunctis perſonis:filius aūt in poteſtate exheredat⁹ q̄ relās teſtū nemini legata preſtat.l.papinianus.ſ.ſi.ꝛ.l.tritia.ſſ. de inof.teſt.ergo nō dȝ vici vitium qō exheredatus ſit melio ris conditionis ꝓterito.ꝛ tex.noſtr.nō rndet Bar.dicit fate do qō eſt vitium,ꝛ hoc corrigit,ꝑ aut.ex cā.j.cod.ꝛ qō dicet ibi, vbi nihil dicit Cy.ſentit ſol.ſi non explicat.Aliter dicunt Ful. ꝛ Alex.ego plenius rndeo qō iſte tex.cōſiderauit quo ad quar tam debitam in qua exheredatus,non dȝ eſſe melioris condi tionis qua ꝓteritus.lȝ forte in aliis nō ſic.ꝛ tunc ar.nihil ob. ¶ Jn.iij.parte gl.q̄ gl.nō reſpondet huic ſecunde.oppoſitioi vbi filia exheredata ꝓpter legatū ſibi factū eſt melioris condi tionis etiā qua filius inſtitutus,dic qō obiectū nō valet:qz data paritate nil obſtat.nam ꝓſupponit filio inſtituto ita factum eſſe legatum ſicut exheredato.Arg.gl.non ob.Aduerte tm̄ dū gl.dubitat,an legatū factum ipſimet filio exheredato ſuſtineat ꝙ aut.ex cā.j.eo.ꝛ cōiter tenet qō nō,qz ꝙ impugnat teſtm̄ red ditur indign⁹ relictorū in eo.l.poſt legatū.ff.de his qui.vt in dig.facit.l.filium.ſ.omnibus.ff.de leg.ꝓe.ꝛ ita tenent Angel. Ful.ꝛ magis cōiter alij.ꝛ bar.in.d.auf.ex cā in antepe.col.vbi dicā.lȝ Pau.hic.Sed nūm dicat vt ibi dicam. Jason Papie.

1 ☞ Parentes poſſunt exheredare filios ex quatuordecim cau ſis.limita vt.ſ.nu.10.

2 Pater in teſtamento maledicendo filium etiā ex cā ſufficienti ad exheredationem,non dicitur eum exheredare.

3 Pater poteſt per pactum remittere cauſam ingrati tudinis cō miſſam,ex qua non poterit filius amplius exheredari.ꝛ nu.13.

4 Per ingreſſum religionis non tollitur cā ingratitudinis,pro pter quam poteſt filius a patre exheredari.

5 Cauſa ingratitudinis an tollatur per ſuperueniēntem furorem.

6 An valeat exheredatio expreſſa aliqua cā eque grauis ſeu gra uioꝛ illis.q̄ū.propter qua filius poteſt exheredari.

7 Etiam ex identitate rationis non eſt licita extenſio,propter ta tinam in.l.poſitam.

8 De iure ffor.ꝛ.C.ſi filius contrahebat turpes nuptias ꝛ vo luntatē patris,poterat pr̄ex hac cā eum exheredare.ꝛ nume.9.

11 Si pater expreſſit in teſta.plures cauſas, quarum alique ſunt vere,alie non,ſufficit vnam eſſe veram.

12 Quando pater exheredat filium licet debeat inſerere cām legi timam non tamen tenetur inſerere locum ꝛ tempus commiſſe ingratitudinis:licet heres teneat locum ꝛ tempus probare.

14 Si pr̄ in teſta.exheredauit filiū ex iuſta cā,deinde filius ſe reco ciliauerit cū patre,ex hoc ipſo exheredatio intelligit adēpta.

On licet. C.inſtū i.l.C.dicebat ꝙ filꝰ ex cauſa pōt exheredari.ꝓtȝ qꝙ poſt hunc poterat ex heredari,ꝛ tū non poterat cām ingratitudinis ꝑuin tere.hodie eſt correctum ꝑ iſtā aut.ꝑ qua filius non pōt ſine 1 cauſa exheredari vel preteriri,cum alijs,vt in tex.¶ Hlo.quod d parentes poſſunt exheredare filios ex.xviij.cauſis de quibus i ſ.aliud quoq;.in ver.cauſas.in authentico.vt cum de appel.co. gl.in.c.quintanallis.de iureiur.econtra autem deſcendētes vt filij poſſunt exheredare aſcendentes ex.vij.cauſis,vt in.d.tex. trāſuerſales autē ſolū ex trib⁹ poſſunt exheredari.vt dicit text. in.ſ.ingratitudinē.in aut.de nup.in antepe.col.ꝛ ſi dicāꝙ ſit ratio diuerſitatis quare filij ex pluribus cauſis pōt exheredari q̄ aſcendentes,dicunt Cy.Albe.ꝛ Ful.qō ratio eſt qz vbi ma ior cadit affectio,ibi maior ingratitudo ꝛ iniuria.ergo cū parē tes magis afficiant filios q̄ econtra,certe maiores cās ingrati tudinis filij poſſunt cōmittere.¶ Nlot.tū diligenter q̄ pater i 2 teſtō maledicendo filiū,etiā ex cā ſufficienti ad exheredationē e puta q̄ ſi dicat maledico filiū⁸ q̄ me verberauit:ꝙ hoc nō dicit tur exheredare.ſicut nec benedicendo dr eū inſtituere.qz verba dignationis vel indignationis nō diſponunt illud qō ſunt.lȝ in veteri teſtō ſuū eſſet.qz maledictio pr̄is euertebat domū ſi lioꝛū,ita ſingulariter Bal.in ꝓoemio decretaliū in vlt.col.ve rū eſt qō ſi pr̄ i teſtō aliquid relinquat ꝑ ſua bñdictiōe eſt pīe de ac ſi diceret ꝑ ſna inſtōne.ita Alex.in.l.nā q.ſ.nō oīs.in.iij. co.ff.ad treb.ꝛ in cōſ.lxx.in.ij.vo.incī.viſo cōſ.al's pinde reddi to ꝛc.in.iij.col.ꝛ ſe.ꝛ dixi in auf.nouiſſima.ſ.de inof.teſt.¶ Jré diligenter aduerte ad aliud qō vr̄ mirabile in practica,qō ſi fi lius cōmiſerit cām ingratitudinis ꝑ patrē ꝙ poſſit exhere dari,ſi penitētia viuo patre agat,vel aſi cōditū teſtū,nō pōt ex illa cā exheredari a pr̄e.Jſtud ꝓbatꝑ ſiſte.nā ſi filia peccaue rit in corpus ſuum eſt iuſta cā per quā pōt eā pater ꝓuare do te,ꝛ negare alimēta:ſm Spec.in ti.q filꝰ ſint legiti.ver.ſi qd ſi filia tua.Bar.in.l.ſi.C.de dotis promiſſio.tū ſi filia agat pētaz, non pōt amplius ꝓuari dote vel alimentis,ita Spec.in loco allegato.verſi.qd ſi ipſa penitet.doc.in.c.quintanallis.vbi iter alios.d.Anto.in.iij.co.de iurein.Bald.in.l.ſi filiam.per illum tex.ſ.de inoffi.teſt.Facit.l.imperialis.ſ.de nup.ꝛ tex.in.c.fe rum.l.diſſ.ꝛ hoc in terminis qō filius qui penitentiam egit vi uo patre vel ante cōditū teſtamentū nō poſſit ex illa cā exhere dari,tenet

3 dari,tenet ſingulariter Alex.in.l.j.in.xvij.co.ff.ſo.ma.¶ Jtē ꝛ tertio aduerte qō pater poteſt per pactū remittere cauſam in gratitudinis commiſſam,ꝛ ex ea non poteſt filius amplius ex heredari ſm Ang.ꝛ Pau.in.l.ſi.ſ.de pac.ꝛ colligit ex doctri 4 na Bar.ibi in.vj.col.circa ſi.¶ Jtē ꝛ quarto aduerte ꝙ ſi filꝰ a commiſit⁹ cām ingratitudinis per quā pōt a patre exheredari, deinde ingrediatur monaſterium,non ꝙ abſoluitur illa cā ingra titudinis.gl.eſt no.in auth.de mona.in ꝓin.in ver.maculā.po nunt Cy.ꝛ Bal.in.l.deo nobis.ſ.de epiſco.ꝛ cle.lȝ per ingreſ ſum monaſterij filius naturalis b tantum legitimet:vt dicit ſin gu.Sul.in.l.j.ſ.de ſacroſanctis.vbi refert ꝛ ſequitur bal.in.v. col.ad ſimilitudinem eorum qui olim dicebantur curie.vt eſt gloſſ inſti.de here.que ab inteſta.in.ſ.quibus.in verbo curiis. 5 ¶ An autem per furoꝛem ſuperueniente tollatur cā ingrati tudinis cōmiſſa,ponit Bar.in.l.ex facto.ꝛ ver.viſ.requiritur. ff.de vul.ꝛ pup.tetigi in.l.furioſum.ſ.qui teſta.facere poſſunt. 6 ¶ Jxta predicta ꝙ hanc authen.occurrit pul.hoc dubiuȝ quid ſi pater in teſtamento exheredet filiū expreſſa vna cauſa c, q̄ non ſit de illis quatuordecim,ſed ſit eque grauis vel grauioꝛ, an exheredatio valeret:puta qa filius fuit rebellis,vel ꝓditoꝛ patrie quo caſu licet patri eum occidere.l.minime.ff.de religio ſis.tangit Bul.hic.ꝛ tenet quod poſſit.ꝛ ſic tenet quod ad illas xviij.cauſas de quibus in.d.ver.cauſas.lȝ addere ſimiles vel gra uioꝛes mouetur per tex.optimum in.c.j.ſ.porro.vſq; ad.ſ.pe tit.que fuit prima cā bene.amit.imagine in.ſ.ſed q̄ naturas no uas.ꝛ ibi Bal.multum notat illum tex.quod etiam in materia penali licet odioſa licita eſt extenſio ex ſimili vel maioꝛi cauſa. Quod confirma ex eo quod equiparat Bal.in.l.ſolo.C.de lib. cauſa.vbi equiparat quod ex quibus cauſis filius poteſt exhe redari ex eiſdem pōt vaſallus feudo ꝓinari. Facit glo.ſolēnis in.l.ſi.in verbo volnerit.C.de re.dona.quam ſequitur Cy.ꝛ Sa li.ibi reputat ſingularem,nec melius poteſt ad hoc allegari.nā licet tex.ibi in materia penali taxatiue dicat ex his tantummo do cauſis poſſe donationem renocari,tamen gl.extēdit ad aliū caſum ſimilem.vnde licet tex.in.d.c.ad aliud quoque.velit ex xviij.cauſis tantum exheredari.poterit tū ex alia ſimili.iſtā opi. tenet iſtico.de neapo.in.d.c.j.ſ.predictis.qui ſequit dicto.ſ.poꝛ ro.idem ſequitur ibi Alua.referens genitoꝛem ſuum in repe.au then.ex cauſa.j.e.idem tenere.ꝛ idem tenet Ang.in.l.lex cor nelia.in ꝓin.ff.de unin.per illum tex.in ver.propioꝛ.per quem probatur quod illud quod dicitur in remotioꝛib⁹ intelligitur. l.ſtatuere in proximioꝛibus.ꝛ per hoc dicit ꝙ alig dicunt ꝙ fi lius poteſt exheredari ex cauſa duriori quā ſint ille.xviij.expreſ ſe.idem videt tenere Alex.in.l.ſi quis id quod.in ꝓin.vj.colū. ff.de iurīſ omn.in.per id qō ibi colligit Bal.ex gl.j.quod i pe nalibus licita eſt extenſio.ꝛ dicit ꝙ iſta eſt cauſa ſatis pondero ſa.in qua cōſuluit.ꝛ ita cōſuluit Alex.ꝓo iſta parte in conſilio cciij.in.ij.vol.incī.ſuper themate ꝛ prelcriptis.in.iiij.col.ꝛ ſeq.ꝛ iſta eſt vera ꝛ communis ſnia.Contrarium tenet Alex.hic,per tex.in.d.ſ.aliud quoq;.vbi non poſſet eſſe tex.clarioꝛ ad propo ſitum.dum dicit preter ipſas nulli liceat ex alia.l.ingratitudi nis cās opponere niſi que huius conſtitutionis ſerie.ꝛ ponde ra duȝ tex.dicit ex aliqua alia lege.Sed qz tex.ille i iſte eſt coꝛ rectoꝛius.vt dicunt Cy.Alb.Sal.Pau.ꝛ Alex.hic ſed in coꝛ d rectoꝛijs d etiam ex maioꝛitate rationis non eſt licita extenſio: ſm eōem ſniam:de qua in auf.quas actiones.ſ.de ſacroſanc.et per hec patet non obſtare.ſ.adducta ſ.qz.d.ſ.aliud.ꝛ iſti text. loquunt non ſolū in materia penali,ſed etiā coꝛrectoꝛia,iō licet alias licita ſit extenſio in penalibus.d.iuribus:iſtud tū nō eſt in coꝛrectoꝛijs.ꝛ per hoc patet nō obſtare gl.in.d.l.fin.nec in.d.ſ. poro.dicit tū Alex.ꝙ cōſulendo ꝛ iudicando nō eſt receden.a precedenti opinio.que neminē contradicētē hȝ.Addo quod Mar.lau.in.l.j.ſ.ſi.in ſi.ff.de iuſti.ꝛ in.ſomās.q.in filio.pdito re patrie,an ꝓpter hāc cām poſſit exheredari,dicit videri qō ſic.qz filius offendit patrē ꝛ patriā.tū tȝ ſuū.ꝛ ſic cōtra primā opi.per.d.ſ.aliud quoq;.vbi nō eſt ſterta illa cā iter illas ſ. xviij. nec ſm eſt recedendū eſt a forma.l.maxime cum ſit odioſa.ꝛ foꝛ tius.q̄ ille cāe,ꝓpter quas pr̄ pōt exheredare filium principali ter ꝛ immediate cōmittuntur cōtra patrem,ſed qñ quis eſt pdi toꝛ patrie nō ſic principaliter ꝛ immediate patrem offendit,qc quid tenendū paſſus eſt diſputabilis.ꝛ ꝑ partē ꝺ cōm ꝙ filꝰ nō poſſit exheredari ex iuſta cā ꝓditionis patrie,vel ſimili.vr ſtringere,qz lȝ in coꝛrectoꝛijs licita ſit extēſio ex idētitate rōnis qñ rō eſt expreſſa.in.l.corrigēte,qz nō dr extēſio,ſed eſt lex que loquit:vt dixi in auf.quas actio.ſ.de ſac.ſan.tū qñ conſtitutio eſt coꝛrectoꝛia ꝛ penalis,vt in ꝓpoſito,tūc etiā ſi rō eſſet expſſa nō eſſet licita extenſio ex identitate illius rōnis expreſſe.gl.eſt ſin.in cle.vt hi qui.in ver.diſtributionum.de eta.ꝛ qua.ꝙ ſic al legat Lud.in conſi.cxix.incī.licet magna apud me fuerit dubi tatio.ſm.d.Ant.in.c.ſi.in.j.ꝛ xij.fal.de cōſue.ergo dato q̄ in il lo.ſ.aliud eſſet expreſſa ratio,tū attēto q̄ illa deciſio eſt coꝛre ctoria ꝛ penalis.nō poſſet extendi ex idētitate rationis ſcripte. quātominus poterit extēdi ſimpliciter.ꝛ hoc videtur ſtringere 7 contra cōmunem.¶ Scō ad idē moueoꝛ qz lȝ in coꝛrectoꝛijs licita ſit extēſio qñ rō eſt expreſſa in.l.corrigente,vt dixi,iſtud eſt ve rū niſi.l.corrigēs taxatiue loquat.qz etiā ex idētitate rōnis ſcri pte ꝓpter taxatiuā nō eſt licita extēſio.ita ſingl⁹ bal.in.d.auth. quas actiones.poſt Bul.ꝛ Cy.cū cōcoꝛ.quas ibi poſui.ergo cū d.ſ.aliud.loquat ꝓ taxatiua ſepe replicatā,ergo nō eſt licita ex tēſio,q̄ nō ꝓmitteret ēt ſi rō eſſet expreſſa.ꝛ tenēdo iſtā opi.non obſt.d.ſ.poro.ſup quo doc.magnū faciūt capitale.qz vltra ſu pradictas ſolutiones ille tex.mihil facit.vt qz ibi ſignāt Jac.de a bel.ꝛ Jac.aluaro.tex.ibi bene arguit a primatiōe legitime ad pri nationem feudi:qz iſto modo eſt arguere ab eo qō eſt granius ad minus graue,quia ſi filius poteſt priuari legitima,qō eſt gra nius,cū ſit naturaliter ꝛ ciuiliter ei debita,multo fortiꝰ ex eiſdē cauſis poteſt vaſallus priuari feudo,ſi ecōtra nō lȝ arguere, q̄ ex cauſis ex quibus vaſallus poteſt ꝓinari feudo,ex eiſdē filius poſſit ꝓinari legitima,nec valeret argumētū.qz eſſet arguere a minoꝛi ad maius affirmatiue,q̄ nō licet.predictis tū nō obſtāti bus teneo ꝓmā opi.q̄ cōis eſt penes doc.nec cōtra eā aligs te net,nā Mar.ibi.ſ.qui nulla de doc.mētionē facit.ꝛ iſta opi. me multū vnū mouet in quo viſi ſunt doc.errare.nā teneo qō.d. ſ.aliud quoq;.ꝛ iſta auf.lȝ quo ad aliquid dicant iura correcto ria tū quo ad cauſas exheredatiōis videt mihi q̄ fit potiꝰ limi b tatoria:nā lȝ olim ēt q nō poterat cōmittere cauſas ingratitudi nis poſſet exheredari:vt eſt poſt bumus.hodie tū ſecus.in hoc credo q̄ ſint iura correctoria:ſed dum enumerātur.xiij.cauſe ex e quibus ſolis filij poſſunt exheredari,certe q̄ in hoc non ſint coꝛ rectoria iura,ſed limitatoria.nā cū in.l.C.ꝛ.ff.varie ponerentur cauſe exhered.certe per iſta iura cauſe ſunt reducte ad.xiij.mihi vr̄ q̄ quo ad.xiij.cauſas iura ſint tm̄ limitatoria.ꝓbo ꝙ id quod in ſimili tenēt doc.in.l.ſi cōſtāte.in ꝓin.ff.ſo.ma.vbi text.dicit q cōſtāte ma.dos nō pōt repeti niſi ex cauſis ibi poſitis in tex.que c rūt ibi Bar.ꝛ doc.an illa.l.ſi cōſtante.ſit coꝛrectoria.an limitato ria.ꝛ cōcludūt q̄ eſt limitatoria.lȝ ibi reſtringat cās.ita in ꝓpo ſito,ꝛ hoc fundamēto ſic ſtāte,ſup q̄ tū cogita,ꝑs riſum ad oia ſup:dicta:qz licet in coꝛrectoꝛijs non ſit licita extentio, maxi me q̄ eſt lex coꝛrectoria ꝛ penalis,vel taxatiue loquēs:tamē in limitatoꝛijs licita eſt extēſio.ꝓout firmant Bar.ꝛ doct.in.d.l.ſi conſtante.in.ix.q.ꝓime partis ꝓincipalis.ꝛ eſt bonus tex.in c.cum dilecta.ver.nos igit.vbi Panoꝛ.de confirmatione vtili vel inutili cū concoꝛdā.Scō me mouet ꝙ cōi ſnia regula gl.ſin gularis in.l.tale pactū.ſ.ſi.cū cōcoꝛ.quas ibi dedi.ff.de pac.nā ſi imperatoꝛ quīfecit.d.ſ.aliud quoq;.fuiſſet interrogatus de iſta cā veriſimiliter idē ſtatuiſſet.ergo habeē ac ſi eam expreſſiſ ſet iūcto eo qō dicit tex.in.d.c.j.ſ.j.ver.lȝ qz natura.vbi dr ꝙ nō d eſt poſſibile q̄ legiſlatoꝛ poſſit oēs cās cōplecti.ideo iudex dȝ de ſimilibus ad ſimiles cauſas procedere.tū poſſes reſpondere q̄ imo imperatoꝛ non ſtatuiſſet idē in hac cā.qz illa non imme diate ꝛ principaliter cōmittitur cōtra patrem,ſed ꝺ patriā,put ſunt ille.xiij.enumerate in.d.ſ.aliud quoq;.conclude ergo ex predictis qō filius pōt hodie exheredari a patre ex iuſta cā.qz fuit prodito:patrie:ꝛ ex quacunq; grauioꝛ q̄ ſint ille.xiij.enu merate.in.d.ſ.cās.Caue tū dum dixi q̄ per ingreſſum monaſte rij non purgantur cauſe ingratitudinis ante commiſſe.nam in e contrarium eſt tex.in.c.nō licet.vbi gl.xix.q.iij.licet glol.in.d. auth.vt mona.in ꝓin.dicat,quod ille tex.procedit de iure caſſ. 8 ¶ Jxta predictam concluſionem ſubiūcio aliam nouam que ſtionem,clarum eſt quod de iure ffoꝛum.ꝛ.C.ſi filius ſine ſtat tur pes nuptias contra voluntatē patris,poterit pater exhereda re filium ex hac cā.l.iij.ſ.ſi emancipatus.el.j.ff.de bono.poſ.cō tra ta.ꝛ dicuntur turpes ꝛ odioſe nuptie qñ filius caperet i vxo rem famulā ſuā vel eius filiā vel ancillā.l.humile.C.de inceſtis nup.no.Bar.in.l.ſi rogat⁹.ſ.j.per illū tex.cū gl.ff.de manu.vin. 9 l.ſi libertam.vbi Bar.C.de nup.¶ An hodie poſſit pater exhe redare filiū ex illa cā:ex quo nō numeratur in.d.ſ.cās.Jmol.in c.accedens.de procura.tenet ꝙ nō.cū poſita nō ſit in.d.ſ.cās et eū refert ꝛ ſimpliciter ſequitur Alex.ad aliud tū ꝓpoſitū.in.l.j. 10 in.xvj.col.ff.ſo.ma.ꝛ idē potes tenere in filiꝰ cauſis.¶ Hāc limita regulā huius tex.que hȝ q̄ nō lȝ parentib⁹ ꝓtet.rire vel exheredare filios niſi expreſſa vna de.xiij.cauſis vel gramoꝛi.li mita ꝓcedere in exheredatione facta mala mēte aio ꝓādi fi lium hereditate.ꝛ ſic in exheredatione odioſa,ſecus in exhere datione facta bona mente ad puitionē filij.l.multi nō note.ff. de li.ꝛ poſt.ꝛ filijs matrē.C.de inof.te.ꝛ.l.in fideicōmiſſ.ſ.cum pollidius.ff.de vſuris.ꝛ.l.ſi ita relictū.ſ.pegaſus.de le.ij.ita te nēt Bul.ꝛ Alex.hic.Bar.Ang.ꝛ Jmo.ꝛ alij in.l.cum ex filio. in ꝓin.ꝑ illū tex.ff.de vul.ꝛ pup.Bal.in aut.ex cā.in.ix.col.ꝑ. iij.opp.q̄ exheredatus.j.c.Ang.in.d.l.multi nō note.q̄quid

& Adde hoc Primo 2ᵐ Cath. coſta in meno. iur. & filij. fol. 342.

a ¶ Cōniſi.adde ter.tūcta gl.ma gna.in.c.ſi.xvij. q.j.gl.i.ꝛ b.quaſi ingratū.in.l.duo nobis.C.de epi.ꝛ cle. Lard.ſaba.i de.ſi.ō reg.i pe. col.ꝛ vlt.q.Lar. ale.in.c.cū habe ret.de eo q dur. in matr.quā pol. per adul.

b ¶ Naturalis.ad de Lu.ro.in l.ne ceſſarijs.ff.de ac qui.her.idē Lu. ro.in auf.ſimili ter.in.vij.principe gio.C.ad.l.falc. barb.in.c.q.nos. in.ij.no.de teſta.

c ¶ Expreſſa vna cauſa.an ex aliis cauſis ꝙ expſſis liceat exhereda re.Bart.ſentit q nō.cōſi.xx.factū. ij.co.circa ſi.vide Feli.in.c.rodul phus.xiij.col.de reſcri.li.vj. Ant.de bu.in.c. olim.de verb.ſi. Alex.de Jmo.i l.ſi conſtante.in ꝓin.ff.ſo.ma.

d ¶ Correctoꝛijs. adde gl.in ꝛ.nu merādi.i.c.ſtatu tū.de reſcr.li.vj. Ant.de bu.in.c. olim.de verb.ſi. Alex.de Jmo.i l.ſi conſtante.in ꝓin.ff.ſo.ma.

e ¶ Cauſe. Adde ex cās in qua pa ter poteſt exhe redare filiū.ſ.qñ eſt hereticus.ſm Pꝛ.ꝛ Abb.anti quum.in.c.quin tauallis.de iure iuran.

teneat Sal. hic. ¶ Secundo limita nō procedere in exheredatione que fit voluntate filij: vt qz pf dicit exheredo filiū volēte z contentū exheredari. vel qz filius scribat testm̄ in quo sit exheredatus. l. non putauit. §. si qs sua. ff. de bo. pos. §. ta. qz oēs cāe q̄ ponunt in. d. §. causas. pcedūt inuito filio. ita Bul. z Alex. hic bar. z cōiter alij in. l. si qñ. §. fi. de inoffi. te. lz gl. ibi late disputans. Fallūteneat. sicut in simili dicit Cy. in. l. pf. in vlt. q. §. de instit. z substi. qñ filius instituit sub cōdōne ptātiua. z i effectū exheredat. vz exheredatio sine cā. qz procedit volūtate filij. Intelligetn tñ qñ filius cōsentit exheredationi añ fctm testm̄ vel tpe testamēti. si aūt pf exheredasset filiū sine cā. quo casu testamētū nō vz. vt hoc tex. lz filius postea cōsentiret. nihil tamē operet eius cōsensus. ita notabiliter Ange. z Imo. in. l. si quis posthumos. §. i. z ibi Alex. in fi. simpli sequit. ff. de lib. z posth.

Tertio intrabiliter limita istū tex. procedere solū in filijs obtinentibus primum locū secus in nepotib' alijs. qz lz fm cōsiliū. l. vel le. debeant exheredari. qz possent mortuo pfe subintrare primū locū. talis exheredatio pōt fieri sine insertione cause. ita Bal. in repe. l. pf filiū. in. xi. col. ff. de inoffi. test. dicēs esse suū dictum. q antiq nō viderīt idē tz bal. in repe. l. in suis. in. xx. col. ff. de lib. z posth. z in l. posthumo: ñ. i. fi. ff. de iniu. ru. lz de hoc dubitet in. l. si qs filiū. §. de inoffi. test. z vere est multū dubitabile: z in cōtrariū fortiter facit iste tex. dū dicit nō licat parēti aliquē ex liberis. ¶ Quarto limita istā regulā pcedere in ascēdētibus vel descendētibus sec' in trāsuersalib'. cū tex. solū dicat de parentibus. ita tenēt Hui. z Bar. in. l. fratres. §. de inoffi. te. z ibi bal. in. v. q. z seq. z Sal. z Imo. in. l. filio pterito. i. vñ. char. ff. de iniu. ru. z Alex. hic. lz Fūr male sentiat Cy. in aut. ex cā. in. ij. q. j. e. in discursu. ¶ Quīto multū singlr limita istā regulaz nō pcedere in testatore volente ingredi monasteriū. vel cogitāte de ingressu tpe quo testat. nā iste pōt exheredare vel preterire filios. lz nō inserat cām legitimā. tū filij pūt petere legitimaz conditione ex. l. istud est. q fin. vult Bar. in aut. si qua mulier. i iij. col. in p. fin. vbi dixi. §. de sa. san. p. §. primū. in x. quoquomō. in aut. de mo. Itē si lz militi tpalis milite quāto magis militi celestis. z sequnr Bal. Ful. z Pau. ibi. q dicit testō. e cogitasse de ingressu. qñ post paucos dies post testm̄ est ingressus. idē qō bar. lz Pan. in. c. in pūtia. in. xx. co. de pba. verū est q decisionē Barto. reprobat notabiliter Lu. in cōsi. ccxxvij. inci. opi. hāc. et añ eū Sal. in. d. aut. si qua mulier. vbi ēt tenuit ego. Sbar. ¶ Sexto limita istū tex. nō pcedere in filia q̄ phibēt p statutū succedere ab intest. patri, existētib' masculis, qz si exheredet vel ptereat sine cā vz testm̄. qz si pfem intestatū faceret oino nō succedit fm Bal. in. l. posthumus. §. si qs ex his. ff. de inof. te. vbi ōt ita cōsuluisse. legē Lu. in cōsi. xiij. inci. idē vī mihi de iure cōcludendū. Pau. in aut. ex cā. in. ix. co. j. eo. facītū q̄ no. Bar. in. l. si. §. j. ff. ad tertyl. ¶ Septimo limita z attēde q pf nō pōt exheredare filiū nisi ex ꝓsīa vna ex. xiiij. cāis, vel durior: verū est quo ad hoc vt valeat testm̄. qz si sit ictā exheredatio sine cā, testm̄ nō vz quo ad exheredationē. tū si. p bat p hīde q filī' cōmisit cām ingratitudinis p quā potuit exheredari, lz pf eā nō expresserit in testō. tū ea. p bata filī' repellit vt nō possit ēt ab intestato succedere. ita sin. Ang. in. §. ingratitudinē. in. j. no. in aut. de nu. per illū tex. fm primū intellectū gl. ibi. z iō dicit ipse q aduocat' heredis scripti dz esse caut', vt semp. p bet cām ingratitudinis filij lz in testō nō sit expressa: qz ea. p bata repellet filius ab intestō. pro qua limitatione facīt q̄ dicā in aut. ex cā. vbi tenebo q si filius sit pterit' cū insertione cāe, lz testm̄ sit nullū quo ad istōnē tū si cā. p bat p scriptū heredē, repellit filī'. ¶ Octauo notabiliter limita in patre ptereūte filiū bānitū in ere. z in p'ona, qz cū talis filī' habeat p mortuo, testm̄ vz, lz talis filī' sit pterit', nec fiscus pōt rūpere: fm Bal. in. l. si qua pena. ff. de his q sunt
11 sui. ¶ Adde ēt q si pr' i testō exp̄sīt plures cās quarū aliq̄ sunt vere alie nō, sufficit vnā esse verā. ita Bal. hic. p. l. auxiliū. i fi. ff. de im. t. §. q aūt. insti. de exc. tu. lz debuit allegare tex. in. §. si ue igit oēs. z in. §. si tales. in aut. vt cū de ap. cog. Facit dictū fi. Jnn. in. c. i pūtia. de renū. q̄ ſnia lata exp̄sīa duplici cā, si vna sit vera, alia falla, vz ſnia ex cā vā, q̄ dcm refert p fin. Jmo. i mille locis. in. l. si is ad quē. ff. de acq. he. in. l. si plagiū. ff. de ꝑ. ob. z ali
12 bi sepe. lz idē dicit bald. i. l. si. §. ignominie. ff. de infa. ¶ Adde
c ēt q qñ pf exheredat' filiū. lz debeat inserere cām legitimā, vt hoc tex. nō tñ tenet inserere locū z tps cōmisse ingratitudinis: tñ heres tenet. pbare locū z tps. l. itē exigit. ff. de dolo. l. pretor edixit. ff. de iniu. ita Bal. in cōsi. inci. ꝓposito q zacharell'. q refert z simplr sequ Alex. hic. z in cōsi. ccij. §. vol. inci. sup themate
13 z dubijs. §. scriptis. in pe. co. ¶ Adde ēt dū. §. dixi q pf per pactū pōt remittere filio cām ingratitudinis cōmissam. Itē q ēt filī' si vivo pfe vel añ testm̄ pniam egerit nō pōt ex illa cā ex
14 heredari. ¶ Adde q si pr' in testō exheredauit filiū ex iusta cā, deinde filius se reconciliauerit cū patre, hoc ipso exheredato in

telagitur adēpta. ita no. Bar. in. l. iij. §. nō solū. añ fi. ff. de adi. le. p illū tex. iuncta. l. q̄ si iterū. q̄ oia no. hīc z diligēter. Jason. Pa.

1 An hec aut. habeat locū in preteritione paterna.
2 An l. nostra habeat locū in preteritone posthumi.
3 An l. nostra que hz locum in preteritione filij tā nati quaz post humi, procedat etiā in preteritione facta a patre ignorante.
4 Aut. nostra non hz locum quo ad cōseruationem legatorū qñ filius siue natus siue posthumus est ignoranter preteritus. qō amplia. vt. j. nu. 5. z limita eā sex modis. vt. j. nu. 6.
7 An aut. nostra habeat locū in filio emancipato pterito. z nu. 8.
9 Multe sunt ſpecies institutionum.
10 An substitutiones sustineantur per hanc aut.
11 An fideicom. vniuersale sustineatur per hanc aut.
12 An dandum cā conditionis implende sit soluendum heredi instituto cuius institutio rumpitur: an filio qui propter preteritionem institutum excludat.
13 An instō cōiuncte ꝓsone cōsueuerit qñ pterit' est emācipatus.
14 Sub appellatione certa quid veniat.
15 Legatum relictum filio preterito vel exheredato infringēti testa. non sustinetur per hanc aut.
16 Legata z alia dispōsita in test. hodie sustinentur per hanc aut. non obstante quod filius sit preteritus vel exheredatus: falsit tamen in multis casibus. vt. j. per totum nu.
17 Verbum irritum importat ipso iure.
18 An hodie correcti sint tituli de inoffi. test.
19 Testa. filiūſſa. conditum in castrensibus vel quasi non subiacet hodie querele: sed an si sit miles, z preterea patrem cuz causa cō petat patri ius dicendi nullum.
20 Qua actione petantur legata conseruata per hanc aut. z. n. 21.
22 An filius preteritus vel exheredatus q ab intest. succedit intel ligatur granatus ad fideicom. retentis duabus quartis: virtute clausule codicillaris posite per patrem in testamento.
23 Clausula codicillaris semp hz vim fideicōmissi vniuersalis.
24 An clausula codicillaris operet fideicō. qñ posthum' est ignorāter preterit' a patre, q postea est nat', vt virtute dicte clausule sit obligatus restituere hereditatē p fideicōmissum. z nu. 25.

Ex causa. Fauosa z repetibilis est, z est ma
teria intricata in qua doc. equocat. z venit ad. l. C. correctiue. dū dicebat in. l. magnū. vi
rū. q filia pterita tenebat prestare legata vsq; ad do
drātē. lz filia exheredata nō ꝓsone ēt habet in. l. ci duobus. §. de inoffi. test. per istam aut. corrigunt illi tex. cū si. z statuitur generaliter q legata oībus prestentur. z oia in testo dispōsita valēt: lz filius preterit' vel exheredatus. z hac ratione Jr. bene posuit hanc aut. super hac. l. licet Ful. hic. z in aut. non iz. §. eo. arguat Jr. z dicat q male posuit hic ista aut. q melius staret in ti. §. de inoffi. test. maxime super. d. l. cum duobus. z male: quia cum ille titulus solum loquat de filijs exheredatis z ista aut. loquatur etiam de preteritis. ideo melī' hic sita est. ¶ Premittit ad cui dentiam Bal. hic multa q̄ per te vide. Inter alia illud premitte q nedū iure ffozū, sed etiā. C. institutio heredis ceniebat caput z fundamentum testamenti. §. ante heredis. inst. de le. hinc est q nō adita hereditate p institutū heredē oia legata z dispōsita in testō corruebāt. l. si nemo. la. j. ff. de test. tute. z ff. de re. iu.
d §. si nemo. q̄ deficiente fundamento oia necessario corruebant: hinc eueniebat q filius erat pterit' vel exheredatus indebite, quo casu annullabat instō heredis scripti: per ꝓs oia legata z dispōsita in testō corruebāt. l. j. de codicil. l. papinianus. §. fi. ff. de inoffi. te. Jstud cōsiderāt Justinianus autor huius aut. seu i corpore vñ fumit, z vides q̄ qñ filī' in potestate erat pterit' vel exheredatus in testō patris sine cā, filio solū fiebat iniuria quo ad institutionē: qz si filius fuisset institut' nō potuisset cōqueri de pretendo scripta rōne statuit, q̄ qñ filius in pāte est pteritus vel exheredatus sine cā: qz testm̄ solū rumpatur quo ad institōnē z sic in illo solo in quo facta est iniuria filio. p cōlequēs oia legata z alia dispōsita in testō valēt z sustinent. qz ēt si filius fuisset institutus talia legata z alia dispōsita fieri potuissent. z ista est vna rō huius tex. ex q̄ segt q̄ si testm̄ vitiat ex alia cā substo annullat ex alia cā. puta pp errorē testōris: tūc oia dispōsita in testō annullant. l. cā q̄ j. de fidei. fm Bal. z Pau. hic verū est q̄ bar. hic i. viij. co. ad fi. assignat aliā rōnē ad hanc aut. que nō est bona. hoc expedito venio ad aut. ipsam, q lz breuissima sit i se. dimīde tamē eā in tres. in prima ponitur dictū. Jn secūda eius modificatio. Jn tertia ex modificatione ponit limitatio. secūda ibi, q̄tum ad institōnes. tertia ibi, cetera nāq; firma permanēt. et figura casum in nube vt facīūt Cy. z Alb. hic. ¶ Jn text. ibi ex
e cā. gl. j. z. §. intelleximus dictio ex cā, e oportet q̄ pteritio vel exheredatio dz fieri cū cā. z cā omissa testm̄ sit irritū ipo iure. lz dic melius q̄ dictio ex cā, capit. p dictione pp. ac si diceret, pter pteritionē vel exheredationē filij ꝛc. sic ponit transitiue: sicut in l. j. §. de

l. i. §. de condi. inde. z ita bar. hic in. v. col. in prin. Pan. z Alex. circa prin. ¶ Ego sic procedā, q; iuxta ordinē singulorū verborum tex. expedā totū apparatū Bar. z doc. exceptis his q̄ tanguntur in gl. Expediui dictionē ex cā. sequitur in tex. preteritionis. super isto ver. preteritionis examinanda sunt quatuor dubia principalia disputabilia z necessaria ad intellectū, tex. q̄
i Bar. expedit p quatuor op.; Primo habemus videre an ista aut. ēt hz locū in preteritione paterna. Scōo an ista aut. q̄ loq̄t i preteritōe vel exheredatiōe filij nati habeat locū in preteritiōe vl exheredatione posthumi. Tertio an ista aut. habeat locū in preteritione ignoranter facta a pre q ignorabat se hēre filiū. Quarto an ista aut. habeat locū in preteritione filij emā. ¶ Redeo ad primū p cuius introductione scias q̄ ista aut. ē sine dubio hz locū in preteritione matris vel linee materne, cui' preteritio hr pro exheredatione. §. mater. insti. de exhere. lib. lz dubiū est an ista auf. habeat locū in preteritione pris vel linee pne facta de filio in pāte. q; talis preteritio nō habeat p exheredatione: lz annullat testm̄ ipso iure. Dubiū facit. l. filio preterito. ff. de iniu. rup. q̄ dicit q; si filī' in pāte sit preterit', testm̄ ipso iure est nullū, z oia legata corruunt. si ergo diceremus q; ista auf. hz locū in preteritione pris, sequit q; illa. l. sit correcta. z glo. in. §. aliud quoq;. in auth. vt cū de ap. cog. z antiqui quos refert Bar. hoc tenēt, qō ista aut. solū debeat intelligi de preteritione matris vel linee materne: qz cū ista aut. sit inducta fauore filiorū. vt. §. si aūt hec observata. in ver. ne liberi falsis accusationib' in corpo. hui' aut. certe si intelligim' q; logē etiā in filijs preteritis, esset in eorū dānū: qz qñ filī' in pāte est preterit', testm̄ est ipso iure nullū, z nemini tenēt legata pstare. Itē qz tex. ibi solū dicit exheredatis, de preteritis verbā nullū. Breuiter cōis ſnia est q; ista auth. hz locum q̄liter nō solū in preteritione matris vel ei' linee, lz etiam i preteritione paterna facta de filio in potestate. z ista tenent glosſ. hic allegate p Bar. p aliqua vt p Bar. hic precipue pōderātez tex. in. d. §. si aūt hec observata. per eius rationē. z in verbo circūscriptionē. vt hic per eū. Ista cōclusionem limitat in effectu Bar. per verba multa, vt procedat in preteritione facta sciēter a patre, qui sciebat se habere filium, que large dicitur exheredatio. z. h. d. cōprehendi in. d. §. si aūt hec observata. in verb. exheredatus. nā sub verbo exheredatus dicit Bar. cōprehendi preteritionē factā a sciēte, que large dz exheredatio. pro cuius intelligentia dicit Bar. per verba diffusa q̄ exheredatio dicitur tribus modis q; tu clarius z breuius sic explica. quedam est exheredatio propriae z stricte, qñ ex verbis z ex mente filius exheredat. vt quādo pater dicit exheredo talem filium meū. quedaz exheredatio large q̄ sit nō ex verbis sed ex mēte testatoris, qñ pater non expresse exheredat, sed sciens habere filium eū preterit. certe ex mente testatoris est exheredatus. tex. est i. l. si patronus. in prin. la. §. in ver. silentio exheredauerit. ff. de bo. q̄ li. q̄dā est exheredatio largissime, quādo nec ex verbis nec ex mēte patris filius exheredatur in effectu, nō reperit priuatus: vt est qñ pater ignorat se habere filium: z ideo eum i testamēto preterit. iste filius nō est exheredat' verbis nec ex mēte patris, ex quo pī eū ignorat. z si: nō dz exheredat' ppie primo modo nec largiter: z sic scōo modo. tñ largissime dz exheredat'. l. si instituta. §. fin. cū. l. seq. ff. de inoffi. testa. z in hoc tertio casu non hz locum ista auf. Et ad istā triplicem exheredationem addē latius per bal. in repe. l. in suis. in. xiij. col. z quatuor seq. ff. de libe. z posth. z tex. in. l. si ita scriptū. §. fi. z ibi Alex. in. iij. no. ad hoc not. ff. de lib. z posth. z tex. in. l. ex facto. in prin. z ibi Jmo. z. d. Alexā. in vlti. no. ad hoc. no. ff. de vul. z pup. Itē addē q̄ filius institutus in testamento patris aliquando in effectu censetur exheredatus, z sibi cōpetit' ārela. tex. est in. l. papinian? §. quarta aūt. et ibi Bal. in. iij. no. ff. de inoffi. test. quādo institutio erat ita grauata q̄ habebatur p exheredatione. Facit qō no. in. l. qui voleb at. ff. de he. insti. Ful. hic in. iiij. col. z seq. dicit q; iste passus ege ret decisione Jmperatoris: z q̄ dū alias esset in ciuitate constā tie dum ibi consilium celebraret per papam, deliberauit hoc ꝓponere, vt decideret: sed tēpus nō habuit ad hoc, vt dicit: postea dicit q; ista fuit semper sua ſnia quod ista auth. hēt locū in preteritione paterna: z dicit q; putat istam opinio. ita esse ve ram: sicut Deus est in celis, per aliqua lenia, per que eādē opinionem tenet Cuma. in repe. l. filio preterito. in. iij. colum. z fe. ff. de iniu. rup. ad que respondet Alex. in aut. nō licet. §. eo. fortius funda mentū est cui Alex. non bene respondet. vt ipse dicit: nam ponderat tex. in. §. siue igitur. in aut. vt cum de appel. cog. dum tex. dicit testm̄ suum habere firmitatē: que verba non possunt conuenire qñ filius in potestate est preteritus cū cā: qz testm̄ a pncipio est omni iure nullū, z nulla a principio hz firmitatē. Sz aduerte q; Fulg. equivocat, nec intellexit articulum Bart. z doc. z de eo truffatur. Pau. hic. in. iij. col. dicēs q; locutus est sine intellectu: z eū etiā damnat Jmo. in dicta. l. filio preterito. in. viij.

col. z seq. nam aduertēdum est q̄ doc. loquuntur qñ filius i potestate est preteritus, etiam sine insertione cause, quo casu nemo dubitat q̄ testm̄ est ipso iure nullū. Et sic non dubitant doct. qñ filius in potestate est preteritus an testm̄ valeat: qz q̄ testm̄ sit nullū, patet. Sz difficultas est dato q̄ testamentū sit nullū, an legata cōseruentur per hanc aut. annullata institutione ꝓpter preteritionē filij in pāte: z sic punctus stat in conseruatione legatorū. Et cōis ſnia est, vt dixi q̄ legata conseruent. Sed Jmo. in repe. d. l. filio preterito. in. vij. col. z sequētibus, vbi late examinat istū passum, veniens directo ad difficultatē articuli: tenet quod etiā quo ad conseruationē legatorū ista aut. z in corpore vnde sumitur non habeat locum quando filius in potestate est preteritus: qz aduertēdum est q̄. §. aliud quoq;. dīsponit q̄ preteritio matris vel linee materne fiat cum cā: deinde numerat causas. Postea decidit alias incidētes qōes. sed in. d. §. si aūt hec observata. vbi tractat de conseruatione legatorū, solū loquitur quando filius erat exheredatus: z tamē in omnibus superioribus loquitur in preteritis, z in exheredatis, ergo ostendit q̄ in a
filijs preteritis est secus: z sic q̄ filio in pāte preterito legata nō cōseruentur. Hec ob. aut. nostra, qz fm eū fuerunt verba Jr. de qb' nō est curādū. z multa alia adducit z concludit qō forte ō in re ista opi. est verior. tū iudicādo z consulēdo dicit non esse recedendum a cōmuni. z istā opi. tenet do. Bene. de plum. in. l. ycorem. ff. de ma. test. z consulendo tenet Old. in consi. cxxxviij. incipit. thema tale. z tenet cōmunē per vnū ar. cui totus mundus nō respondet: z dicit Alex. hic qō non potest respōderi. in. xvj. col. Clarū est qō ista aut. habet locum quando filius in potestate fuit exheredatus sine insertione cause, q̄ tunc legata cōseruentur per. §. si aūt hec observata. in ver. exheredationis, z hic i verbo exheredatis. Sz qñ filius in potestate exheredatur sine insertione cause, clarū est qō dicit preterit', tex. est in. l. non putauit. §. non queuis. ff. de bono. pos. cōtra tab. Quia paria sunt ali qd nō fieri, vel nō legitime fieri. l. j. C. de succe. edi. Et quod filij quando est exheredatus sed non legitime, q̄ dicatur preterit', est tex. melior de iure in. §. eadē. insti. de here. que ab inte. Ergo patet q̄ ista auth. quo ad cōseruationē legatorum hz locū etiā in filio in potestate preteritorū: habeat locū in exheredatosine causa secundū oēs. Et talis exheredatio sine causa cum non sit legitima est ꝑpie preteritio. Et sic est defensata cōis sententia q̄ ista auth. hz locum generaliter etiā in preteritone filij in pote state. ¶ Circa hoc tū vnū qō tetigit Ful. icidēter, nō omittō: qz valde subtātiale est z necessariū, pone q̄ filī' pretereāt cū inser tione cause legitime, puta pater in testō dicit q̄ filī' me' me ver berauit eū pretereo, ista dicit pteritio nō exheredatio, z effectus est, qz si est exheredatio, cū ea sit legitima testm̄ vz. Sed si est pteritio lz sit incerta causa. testm̄ est nullū quo ad institutionē, iuxta gl. §. exheredatos. in auf. de her. z fal. declarat Bart. hic i. z. col. ver. ex q̄dictis pta q; gl. z c. Pone nūc q̄ state preteritiōe filij in potestate cū insertiōe cause legitime, q̄ hrs p bet illā cām esse verā an filī' preterit' repellet. z heres institutus admittet in effectu. Dubiū facit q; cū sit testm̄ nullū vī q; ex eo heres institutus nō admittat. Breuiter quicquid teneat Ful. hic licet passus sit mihi dubius, tamē puto q̄ si probat causa vera q̄ filius preteritus repellet z institutus effectualiter remanebit heres. Jta tenet Ant. in aut. nō lz. §. e. z Paul. hic in. iij. col. z latius in. vij. in pn. z se. z l. iij. §. e. Idē lz Sal. hic in. vj. col. Et istud mihi dicit tex. ad lām si nō violat. in. d. §. aliud quoq;. Facit qō no. Ang. in. §. ingratitudinē. in. j. in aut. de nup. vt retuli in aut. nō licet in vij. fal. Ubi lz q̄ si filius in pāte sit exheredatus nō expressa cā testm̄ est nullū, z tū si postea. p bat cā ingratitudinis, filius etiaz ab intestato repellit. z heres scriptus remanet in effectu heres. Verū est q̄ Jtū in discursu tenet Bar. hic in. z. col. ver. ex predictis patet qō gl. Jmo. in. d. l. filio preterito. in. xx. col. vbi conat rūdere ad. d. §. aliud quoq;. tenet Alle. in aut. non lz. Ubi multa dicit: z mouet principaliter. p. §. siue igit. in ver. suā habere firmitatē. Ergo nō pōt loqui hoc casu, vbi testm̄ nullā hz firmitatē tū magis plz pcedēs ſnia: qz in dubijs tenēda est ſnia q̄ fauet testō. l. si pars. ff. de inof. test. cū tractet d̄ publica vtilitate. l. vī negare. ff. quēad. testa. ape. glo. no. in. l. si a primo. in prin. z ibi Ang. z Imo. no. ff. de lib. z posth. cogita tū. q; passus est ambigu'. z sume vtilis si accideret in fetō. ¶ Scōa dubiū est an ista. l. ha 2
beat locū in preteritiōe posthumi. z sic an sint correcta circa iura quib' a
cauet q̄ natiuitate posthumi rūpit testm̄, z legata corruunt. l. i. §. de codicil. l. si pater. in prin. ff. de fideicōmiss. li. z. l. si quis testō facto. de le. §. Vera z cōmunis ſnia est q; sic q̄ tenēt gl. in dictis locis. Bar. z cōiter doc. hic. z in. l. filio pterito. ff. de iniu. rup. Sali. in. l. i. §. de codicil. Aud. in consi. cxxiij. incip. circa id qō princi paliter q̄rit an codicillaris clausula. in scō dubio. z late Imo. in d. l. filio preterito. in. z. viij. col. z tribus seq. z Joā. de ana. in consi. xxxiij. incip. visis z ponderatis. eo quia licet iura nō loquātur

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deuto
Biblioteca

de posthumo.tñ cum gñaliter loquañ de filijs veniunt etiam posthumi.l.etiã.z.l.nomẽ filiarum.ff.de ver.ſi.z.l.ſi quis filiabus.ff.de test.tu.facit.l.iij.ſ.j.ver.nã diuus.ff.de iniu.rup.z ista eſt vera z communis.z intellige hãc conclusionẽ nedũ in posthumo proprie:vt declarat gl.z ibi dicã in rub.ti.ſeq.ſed etiam in eo qui improprie dicitur posthumus,vt eſt qñ au⁹ hz filium z nepotẽ,vtrol.hz in potestate,ſi moriañ filius vivo auo: nepos tanẽ posthumus subintrat locũ patris,z ſi reperitur preteritus rumpit testñ,z olim oia legata corruebãt:hz hodie ſustinẽt p hãc auc.ita tz gl.in.l.j.ff.de testa.tu.z bar.hic in.v.colũ.in.iij.oppo.prin.qi ſi testator grauauit filiũ exigẽte in primo gradu legatis,ꝙtomagis voluit eſſe granatũ nepotẽ.limita tñ vt dicam in ſeq.q. Et ad iſtũ articulũ vide late Frã.de aret.q in hoc ponit ſuã opi.in cõſ.xciij.inci.viſo legato facto.in.iij.col.ad ſi.z tribus ſeq.Itẽ addẽ q⁹ opi.Bal.o tz Bo.Signo.de gomo.i cõſ.ij.inci.ſi querãt nũq.ad aũt ex cã.z in cõſ.ſeq.inci.qõ eſt an rupto teſtõ.z ibi an ſi.dicit q⁹ pro ista parte cõſuluit in quadã qõ.neapolitana cũ conſi.ꝙ plurũ doc. ¶ †Tertiũ dubiũ⁸ eſt:z in hoc eſt difficultas,an iſta auc.que locum hz in preteritione facta a patre ignoranter preterijt filiũ,pcedat etiã in preteritione facta a patre ignorante,quando pr ideo preterijt filiũ q ignorabat eũ habere:an tñ ſuſtineañ legata per hanc auc.Jſtud eſt magis dubiũ qõ ſit in iſta auc.in quo bar.hic in duabus primis oppo.tz q⁹ non hz locum iſta auc.z idẽ tenet in.d.l.filio preterito.z in conſi.incip. quidã noie lapus motus ex plurib⁹,precipue q⁹ fortior eſt donatio inter vinos que regulariter revocari nõ põt,ꝙ legatum, q⁹ poteſt revocari pro volũtate teſtatoris,ſed donatio inter vinos revocatur p ſuperuenientia filiorũ.l.ſi vnꝙ.C.de revo.don. multomagis revocantur legata.z licet Bal.Sal.Ful.z Alex. hic.z Jmo.in.d.l.filio preterito.conenẽ multipliciter reſponde re,tamẽ eorum ſolutiones parũ valent.nam dicunt,qr ideo ibi eſt ne filius legitima primẽ nisi donatio revocarẽ.quod nõ eſt in caſu noſtro,vbi filius in reſtitutione ſuccedit.ſed iſta ſol.non valet,cũ illa.l.habeat locum etiã ſi donata ſit res particularis, vt tz Bar.in.l.tutioſcio.ſ.imperator.de leg.iij.z dixi in.l.ſignifer.ſ.ſi.ſ.de inſti.z ſubſti. Preterea ob.d.l.ſi vnꝙ.in verbo alia quã parte.nã licet partis appellatione ſimpliciter facta intelligatur de dimidia.l.nomẽ filiarũ.ſ.portionis.ff.de ver.ſig.tamẽ vbi adiũctur dictio aliquã,vt ibi facit tex.intelligitur de qualibet minima particula.gl.eſt ſing.in cle.j.in verbo aut earũ parte,de fo.compe.per quã ita dicit Bal.in.l.j.C.de inoffi.dona.z Lud.in.l.ſicut certi.ſ.de teſta.mi.Et iſtã opi.Bar.tenẽt Bal. z Bnge.in multis locis,vt hic per Alex.eã tenẽt Pau.z alex. hic.z Alex.in conſi.xli.inci.viſo tenore allegati z pducti inſtrumenti.in pen.col.in.j.volu.z in cõſ.clvij.in.ij.vol.inci.abunde. vbi dicit qõ periculoſum eſſet tenere ꝺ.imo,propter autoritatẽ tenentium cum Bar.fortius tz Bar.met in repe.l.j.ſ.de ſacro fanc.eccle.in ver.ſcõ quero an relicta ad pias cãs vitienẽ ex cã preteritionis:vbi tenet qõ etiã ſi eſſent relicta ad pias cauſas,z filius eſſet ignoranter preteritus.talia legata non ſustinerent per iſtã auth.z ibi allegat iura q hic.ſlec ob.l.ſi.ff.de here.inſti. q⁹ vltra Jo.Bar.hic,melius reſpondeẽt Barto.in.l.ſi.q⁹ ibi cã fuit incerta in inſtitutione quia dictum eſt quod relatũ fuit patri defunctam eſſe filiam ꝛc. Sed totũ ecõtra contra Bag.conſuluerunt Signo.de homo.z collegium ẽDedioland.vt refert Bal.in.d.l.filio preterito.z ibi Jmo.in.v.col.quod imo qñ pater ſcienter preterijt filiũ,non habeat locũ iſta auc.nec tunc conſeruent legata per hanc auc.ſed tunc habeat locum quando pater ignoranter preterijt filium.eorum conſideratio prima facie vr multum equa.nã cũ iſta authen.ſit inuẽta fauore teſtõrũ,nec teſtameñta in totum corruãt,qñ pater ſcienter preterijt filiũ pl⁹ delingt pr,nã tunc peccat in duobus.pño qr nõ ſeruat formaz legis.ſecundo peccat circa pietatẽ,cũ ſciat ſe habere filiũ quem preterijt.ergo in patre ſciente non eſt equum q⁹ diſpoſita p eũ ſeruent,ſz quando pater ignoranter preterijt filiũ peccat in vno tñ,ſõ ſibi fuit ſubueniẽdũ p hãc auc.z ſz Jmo.in.d.l.filio preterito.in.xx.col.hoc reprobet,tũ nll adducit qõ vgeat.Addẽ etiã ꝺ bar.q⁹ imo iſta auc.habeat locũ in preteritione facta ab ignorãte vt tunc etiã cõſeruenẽ legata p iſtã auc.tenẽt Bal.Sal.Ful. z poſt multa etiã vr inclinare Alex.hic,ſaltẽ diſputãdo.tz Sa. in.l.j.ſ.ti.j.z late Jmo.in.d.l.filio preterito.in.xiij.col.z.vij.ſeq. poſt Fran.derã.ibi.z dicit qõ hoc tenet gl.ſing.in.l.vnꝙrem.in gl.ſi.iuncto tex.in ver.ignoranter.ff.de ma.teſt.z idẽ in effectu tz Bal.in repe.l.j.in vl.char.ꝺ.de ſac.ſan.eccle.z omiſſis multis que non multum vgent ꝺ Bar.Pro iſta ſnia ꝺ bart.ſtringit tex.qñ Bar.y ſe alle.in.ſ.ſi añt hec obſervata.in ver.aliquam circunſcriptionẽ.nã ponderat Bar.q⁹ circunſcriptio,z ſic deceptio dicat qñ pr dolose preterijt.Tu pondera qõ circũſcriptio dicitur et de re ipſa ſine dolo:z ſic ab ignorante.gl.eſt ſing.in.l.ltẽ ſi pretio.ſ.ſi.ff.loc.quã ad hoc alleg.Jmo.i.d.l.filio pterito.

3 ☞ Tertiũ dubiũ. tertia qõ z limitatio Bar.tertie regule. late Jo. de Ana.z Bol. ſ.cxviij.ij. dub. vbi qd de factis ad pias cãs latiſ ſime Cor.li.j cõ. a cxcv.z li.ij.cõſil. cxliij.j.dub.col. iij.z li.iij.conſil. cv.col.ij.z cõtra Bar.tenet,z eũz limitat late cor. lib.iij.cõſi.ccxxv. aũ ꝙ Bar.cõſ.cc xliij.lib.iij.cur. ſeniori cõ.i.circa primum.col.iij. Purpu.

b ☞ Legata mere voluntaria. Limitatio.i.quã tz Za.in.l. precib⁹. col.v.C. de imp. Rom.cõſi.cxij. circa id qõ effectualiter.ij.du. Purp.

c ☞ Qñ teſtõr.ade ro.cõſi.cxvij. id qõ.ij.du.Cor. lib.iij.cõſ.ccxxv. aũ ꝙ co.pe. pur.

d ☞ In legatis. Jſtã limitationem not. Areti. conſ.viiij.colũ.ij. Cor.li.iij.conſi. cxciij.vr in preſenti. Pur.

4 ☐ †Tenendo tñ opi. Bar.que eſt eqnior z magis cõiter approbata,z a qua nõ recederẽ in indicando qõ iſta auc.quo ad conſeruationẽ legatorum non habeat locum quando filiꝰ ſine natus ſue poſthumus eſt ignoranter pterit⁹ a patre. †Amplia eam procedere etiam ſi poſtea nato poſthumo teſtator poſt eĩ natiuitatẽ aliquot annis inperuixit.nam tz videretur tunc dicendum qꝺ ex quo nato poſthumo,z ſic habita ſcia filij,pater tamen non mutauerit teſtñ,qõ videatur in eadẽ voluntate perſeuerare:z ſic velle qõ legata prestentur etiã a poſthumo,tñ rene ꝙ etiã tunc legata nõ cõſeruanẽ.per hanc auc.qr ſemp ſpũmitur patrẽ predilexiſſe filiũ legatarijs.ideo nõ mutauit volũtatẽ.qr ſciebat pater qõ erat ꝓuiſum per remediũ iuris adueri⁹ teſtñ.ſicut dicimus de creditore qui facet.qr ſcit ſuus tumulare.vt dicit tex.notabilis in.l.ſicut.ſ.non vr.ff.qui.mo.pig.vel hypo.ſol.ita ſing.z Fran.de are.in conſi.xciij.incipien.viſo legato.in.iij.col.vbi mouẽt pl⁹ tex.qꝺ dicit ſingulariter a nemine ad hoc ponderatũ.in.l.ſi filiuſſa.miles.in ver.ſi vero militante adhuc.ff.de teſt.mil.z hoc dicit tenere Ang.in cõſi.inci.iſta qõ principaliter habet tria puncta.per.l.idemqꝫ erit.ff.de teſt.mi. ☐ Do iſta ampliatione facit tex.quẽ ipſe alle.i.l.filio.ſ.ſeia. vbi bar.no.ff.de adi.leg.vbi eſt tex.ſolennis quod ſi teſtator in teſtamẽto fecit legata alicui,z poſtea ſuperuenerint inimicitie inter teſtatorem z legatarium:per quas reuocatur tacite legatum,pone qõ poſt idẽ legatũ idẽ teſtõr fecerit codicillos,in qꝫbus non reuocauit legata facta illi,prout poterat ſi volebat qõ eſſent reuocata.an per hanc ꝓſumptionẽ deſinãt eſſe reuoca. dicit ibi ꝙ nõ:z iſtã ampliationẽ no.q⁹ multi dicerẽt oppoſitũ. 6 ☐ †Jſtã cõclusionẽ Bar.limita ſex notabilib⁹ modis. Prio b vt pcedat qñ ſunt legata mere voluntaria⁹,que teſtõr ex mera voluntate fecerat,qr ſi pterit⁹ ſit ignoranter filiꝰ nat⁹ vel poſthumus,talia legata nõ ſuſtinenẽ per iſtã auc.ſecus ſi eſſent legata neceſſaria facta pro male ablatis,vel pro reſtitutione vſurarum vel aliter pro eius aia.q teſtõr veriſiñ feciſſet etiã ſi cogitaſſet de filio.nã talia cõſeruanẽ nõ obſtãte preteritione filij facta ignoranter.qr ꝓſumit ꝙ pr⁹ ꝺ⁹ dilexerit animã ſuã ꝙ filios.ar.l.preſes.de ſerui.z aqua. Jta Bal.egregie in.d.l.filio preterito.z ibi ſequunt Ang.z Jmo.in.x.col.z Bal.Ang.z Jmo.in.l.titius.in pñ.ff.de li.z poſt.z Ang.in.l.militis codicillis.ſ.miles in ſupremis.ff.de te.mi.Jo.de ana.in conſi.xxviij.incip.viſis z ponderatis.in pe.col.Fran.de are.in cõſi.xciij.inci.viſo legato.in.j. col.vbi ponderat Bal.in.d.l.filio preterito.velle aliud ſingularius:qõ legata relicta pro male ablatis vel exoneratione conſcientie nõ irritenẽ ex preteritione filij ignoranter facta,ſine poſthumi,ſine nati,imo ſuſtineañ per hanc auc.nõ tñ qñ teſtõr poterat cogi ad illa reſtituenda per remediũ eccleſiaſticũ.ſz etiam ſi ad ea tenebat in foro tñ cõſcientie. Et ad hoc faciunt q⁹ dixi in.l.precibus.in gl.in ver.oino.in ſi.ſ.de impu.dum retuli limitationẽ Ang.ibi ꝙ tacita pupillaris excludit matrẽ.vbi ſucceſſio ſpectat ad fauorẽ anime teſtõris.qꝺ fit facto p male ablatis vel reſtitutione vſurarum.vt dixi. ☐ Scõo limita cõclusionem c Bar.procedere qñ teſtator qui ignoranter pterijt filiũ z legata fecit,nõ cogitauit de filio.nec in ſpecie nec in gñe.ſec⁹ ſi ſaltem in gñe:z fuit illius ꝓpoſiti q⁹ ſi ẽt filiũ ſe habere ſciret:tñ volebat legata deberi:iuxta.l.q iure militari.ff.de teſt.mil.ſm Ang. Pau.z Alex.hic.z Ang.in.l.militis codicillis.ſ.miles in ſupremis.ff.de te.mi. ☐ Tertio limita cõclusionẽ Bar.vt pcedat qñ teſtõr nullũ aliũ filiũ inſtituit.ſz ſi aliquẽ filiũ inſtituit,z legata reliquit:licet aliũ filiũ ignoranter pterierit,tũ legata debẽbunt p iſtã auc.qr ſicut vnũ filiũ quẽ inſtituit grauauit legata.ita verũ eſt qõ ſi cogitaſſet de alio filio,qõ ẽt legata reliquiſſet.ar.l.titi⁹.ſ.j.ff.de li.z po.ſm Bal.in.l.titi⁹.ſ.j.ff.de li.z po.ſz bal. in.l.filio pterito.quẽ ſimpl⁹ ſeqr Alex.hic,tñ iſta cõiectura eſt periculoſa ſi cogites. ☐ Quarto iſtã cõclusionẽ limitat ſignan d ter.d.Frã.de are.i.d.cõſ.cxiij.in.vj.co.vt pcedat ſi legatis⁹ q⁹ de per ſe vel iuncta cũ aliis nõ exhauriunt totũ patrimoniũ teſtatoris,vel maiorẽ partẽ ſaltẽ vſqꝫ ad dimidiã,in iſtis q ſunt ſtricti dimidiã nõ pcedit ſnia Bar.nã talia legata ſuſtinẽt nõ obſtãte preteritione filij ignoranter facta. Jta ponderat velle Bar.in d.l.filio

d.l.filio pterito.ver.preterea hoc ſuadet eqtas.z idẽ vult Bar. hic.in.iij.col.ꝙ.preterea hoc tenere eſſet cõtra voluntatẽ teſtatoris.vbi dicit Bar.inter ea q adducit p ſua opin.qõ qñ teſtator fecit multa z magna legatata non eſt verisimile q⁹ illa feciſſet ſi cogitaſſet de filijs.nã equitas dictat ſm Bar.q⁹ opi.ſua non ſit vera ergo ſentit q⁹ ſi talia eſſent legata q⁹ non eſſent magna:z ſic vſqꝫ ad dimidiã pñmonij,de qbus etiã ſi teſtator cogitaſſet de filijs:veriſiñ etiã legata reliquiſſet quod adhuc iſta auc.locũ haberet.Et dicit do.Frã.q⁹ iſta conſideratio q⁹ legata magna aſcendẽtia ſaltẽ vſqꝫ ad dimidiã patrimonij reuocenẽ ꝓpter pteritionẽ filij ignoranter factã:ſm Bar.z alia legata q⁹ ſunt minora:nõ ſemper ſibi placuerit:z q⁹ indicaret:nihil tñ allegat niſi põdera tionẽ Bar.Addẽ q⁹ hoc firmat Ang.in.l.vnꝙrẽ.ff.de manu.teſt. vbi limitat concluſionẽ Bar.,pcedere niſi legata eſſent talia que veriſimiliter teſtator reliquiſſet:etiã ſi de filio cogitaſſet.qõ dicit cõmittendũ eſſe iudicis arbitrio inſpecta quantitate z qualitate relictorũ:z perſonis qb⁹ reliquunt.z idẽ tz Pau.hic.licet de Ang.nõ faciat mentionẽ.Illud tñ qõ dicit ꝺ.Frã.de aret.lega ta ceſeri magna q⁹ ſunt ſaltẽ vſqꝫ ad dimidiã patrimonij non inuenio in ſpecie ab alio dictũ:nec ipſe,pbat.l.aut rõnemiſi motus ſit ꝑ ſimile.l.ij.C.de reſcin.vẽd. ☐ Quinto limita cõclusionẽ Bar.dum vult qꝰ ſi filius ſcienter ſit preteritus q⁹ tũc legata p hanc auc.cõſeruent:vt pcedat in legatis z fideicõmiſſis particularibus ſec⁹ in fideicõmiſſo vniuerſali qõ nõ cõſeruat p hãc auc.ſicut nec inſtitutio:imo rũpit vt hoc tex.in ẋbo ꝙtũ ad iſtones. cũ fideicõmiſſari⁹ vniuerſalis ſit loco heredis.l.ſi filiuſſa.ſ.j.ff. qõ cũ eo.l.querebat.verſi.ſed mihi.ff.de teſt.mili.ita mirabiliter Bar.in.l.ſi cũ vel in vtero.ꝺ.de teſta.mili.z male:q⁹ imo p ritam auc.ita ſuſtinetur fideicõmiſſum vniuerſale ſicut legata particularia.ſecundũ magis cõem opi.de qua.j.z ita Alex.reprobat in.xx.col.alias limitationes per Bal.Ange.z alios vide in.d.l. titio.z in.d.l.militis codicillis.ſ.miles in ſupmis.p Ang.in.l.j. ff.de iure codi.z in.ſ.ſi.in anſ.vt cũ de appel.cog.p Lud.in cõ 7 ſi.clxxxj.inci.p deciſõe ppoſiti thema.tria.ꝛc. ☐ †Quarto re ſtat videre an iſta auc.locũ habeat i filio emãcipato pterito.du biũ facit:q⁹ habem⁹ titulũ ſup hoc.ſ.titu.de lega.ſtan.z.l.j.ſ. de bon.poſſ.Stab.vbi diſponit ꝙ qñ filiꝰ emãcipat⁹ eſt pteritus z beneficio ꝓtoris Stabulat teſtm tenet conſeruare legata cõtonctis perſonis in teſtõ relicta.ex quo ergo in filio emãcipato pterito quo ad conſeruationem legatorũ erat ꝓuiſum p illũ tt.non videt ꝙ hec auc.locũ habeat.Nec dicas ꝙ ſit ſublata differentia emancipationis z patrie poteſtatis:qr verũ eſt ab intestato. ſed nos loquimur cõdito teſtõ.quo caſu etiã hodie durat differentia emancipationis z patrie poteſtatis:vt tenet gl.ꝙ.hic.z in l.ſi emãcipati.ſ.de col.z ꝙ iſta auc.nõ habeat locũ in filio emãcipato pterito vr oib⁹ legata cõſeruare teneañ.Et ſi dicas ergo ita tenendo erit correct⁹ vel ſuperfluus tit.ff.de leg.ſtã.Pau.hic in.vj.col.iſtud fatet z Jmo.in.d.l.filio preterito.in.xxvj.col.Tu dic melius qõ imo etiã hodie ille tit.eſt incorrectus z vtilis.nã in caſib⁹ in quibus legata non ſuſtinerentur per hanc auc.vt qñ preteritio eſſet facta a parte ignorãte,vt firmaui in prece.q.ille titu.eſt vtilis quia ſaltẽ emancipatus preſtaret coniunctis perſonis.Scõo per illũ cõſeruanẽ nõ tantũ legata:ſed etiã inſtitutio facta de coniuncta pſona.l.filium.ſ.ſed z ſi portio.ff.de leg.preſtan.ꝺ.l.non eſt correcta per iſtã auc.vt dicã in.iiij.no.z iſtas duas vtilitates ponũt Fulg.z Alex.in.l.j.ſ.de bo poſſ.Sta.An añt qñ filiꝰ emãci 9 patꝰ eſt pteritus hodie teſtm ſit ipſo iure nullũ,dic ꝙ ſi eſt pteritus ſine inſertione cauſe qõ ſicſed ſi ſit preteritus cũ inſertione 11 cauſe.in hoc eſt hodie differẽtia inter filiũ in potestate.z emancipatum:quia ſi filius in ptãte ſit preteritus etiã cum inſertione cauſe:tũ eſt ipſo iure nullũ hodie quo ad inſtõnẽ.ſed ſi emãcipatus ſit preteritus cũ inſertiõe cauſe valet teſtm.ita tz gl.ſing.cõter app:obata in.ſ.exheredatos.in aut.de here.z falc.quam tenet Bar.in.d.l.filio pterito.z in.l.gallus.ſ.in oibus.ff.de lib.z poſ. ☐ Ex his habes expeditas.iiij.q.ad hũc tex.in vltimis. Ex quib⁹ habes colligere magnã extẽſionẽ ad hũc tex.i v.preteritionis.vt gñaliter ꝓcedat in oi preteritione nedũ matris vel linee materne.ſed patris etiã z linee paterne.Item hz locum in preteritione filij in poteſtate:ſed etiã poſthumi.Itẽ z tertio hz locum nedũ in preteritione filij in poteſtate:ſed etiã filij emancipati.z ſic habes tres extẽſiones ad hũc tex.qui ſolũ limitatur vno caſu,qñ preteritio eſt facta ignoranter.iſta eſt ſumma oĩm q.ſ.habuiſti. ☐ Segr in tex.exheredatiõis,ex quo habes ꝙ qñ filiꝰ eſt exheredat⁹ de iure ſſoriũ z.C.ſiꝰ exheredatus intẽtata ꝛrela ſi in ea obtinebat teſtamentũ euertebat in totũ nec aliquibus ſtabat legata.l.papinian⁹.ſ.ſi.z.l.ſe.ff.de inof.teſt.hodie p hãc aut.legata z oia diſpoſita cõſeruanẽ.neceſſariũ ergo eſt itel ligere an iſta auc.loquat qñ exheredatio eſt facta inſerta cã.quo caſu teſtm vz,ſed põt ſubuerti p querelã,ſi cã nõ ꝓbat,an generaliter ꝓcedat etiã qñ exheredatio eſt facta ſine cã. Et ꝛs Bar.in vj.co.z duab⁹ ſe.hic.z in.d.l.filio ꝓterito.referat tres opi.tñ veritas eſt z ita cõiter tenẽt.ꝙ iſta auc.locũ habeat o caſu ſiue ex- a heredatio ſit facta ſine cã,ſiue cũ cã q nõ ꝓbet ꝙ heredẽ.vt hic per Bar.z Pau.in.v.col.nec obſtat tex.alle.per Dy.hic ꝙ quẽ tenet ꝙ qñ cã nõ eſt inſerta in exheredatione legata nõ cõſeruen tur per iſtã auc.Et Cy.vt refert Bar.in.viij.col.dicit quod neſci nit colligere in illo tex.ſz ex tex.in.d.ſ.alio quoꝺ.in pe.col.ver. in aliquo antẽ negotio.vbi imperator videt pronuntiaſſe,p illa filia pulcherrima exheredata ſine cã,qꝺ nõ tenẽt ad legata.Bar to.hic nidet.primo q⁹ ibi teſtm nõ fuit redditũ nullũ ꝓpter ꝑteritionẽ vel exheredationẽ,ſed per dolũ quoꝺãã fratrũ extraneorũ ꝓpter quẽ fuit ꝓnuntiatũ contra teſtm.ideo nõ debenẽ legata.vel nidet Bar.z ideo q⁹ ille tex.loquit anteq⁹ eſſet cã hec aut.z ſic anteq⁹ fuiſſet ſtatutũ qõ legata cõſeruarenẽ.ego nideo q⁹ ille tex.nil facit.nã bene dicit tex.q⁹ ex eo qõ illa filia fuit exheredata ſine cauſa,fuit ꝓnuntiatũ teſtm eſſe nullũ.de legatis aũt an cõſeruenẽ ibi ẏhil.vnde intelligã illũ tex.ſm hanc aut.z d.ſ.ſi aũt hec obſervata.qõ teſtm annullaꝫ quo ad inſtõnẽ tñ legata cõſeruenẽ.z hoc eſt qõ puto voluiſſe dicere Cy.qꝺ Bart. nõ intellexit,oĩ dicit Cy.qõ nihil inuenit in illo tex.i.q⁹ ille tex. nihil dicit de legatis cõſeruandis,necne. ☐ Sequit in tex.q⁹ tũ ad inſtitutiones.ex quo habes ꝙ quando filius eſt preteritꝰ vel exheredat⁹ alio inſtituto vitiaꝫ teſtm,quo ad inſtitutionẽ tamẽ b verũ † qr inſtitutionũ multe ſunt ſpecies.quidã eiũ ſunt inſtituti in ꝓmo gradu.quidã in ſecundo,vt ſunt ſubſtituti per.v.ſpecies ſubſtõnũ.Itẽ quedã ſunt inſtõnes directe,quedam oblique,ſeu fideicõmiſſarie.Itẽ q⁹dã ſunt ꝓ quas directo ſuccedit teſtatori z in eiꝰ bonis ſolũ quedã ſunt ꝓ quas ſuccedit alijs ꝙ teſtatori,vt in pupillari z exẽplaria ſubſtõne.Itẽ q⁹dã ſunt inſtões vniuerſales,quando qs eſt vꝛ,vel in parte hereditatis inſtitutus.q⁹dã ſunt inſtõnes particulares qñ quis eſt inſtitutus in certa re,z iſte tex.nõ aperit de qua inſtõne loquaf.ideo erit videndũ an in oibꝰ iſtis inſtitutionibꝰ locũ habeat,z in qbꝰ ſolũ locũ habeat.vt habes per Bar.hic in.xj.col.z ſeq.z quantũ eſt de directa vniuerſali inſtõne nõ eſt dubitandũ ꝙ illa infringif.de illa inſtõne aũt c in re certa dato coherede vniuerſali,quaten⁹ hz viz legati,iuxta l.quoties.z ꝙ ibi dixi.ſ.de here.inſti.clarum eſt ꝙ ſuſtinetur per hanc auc.ſicut z alia legata.ſm Bar.z alios hic in.xj.col.cũ cõ 10 col.vt hic per Alex. ☐ †Scõo videndũ eſt de ſubſtõnib⁹ a an a ſuſtineañ per hãc auc.z primo videndũ eſt de ſubſtõnib⁹ directis.z ſi quidem loquimur de directis p quas ſuccedit teſtõri,vt eſt ſubſtitutio vulgaris.z clarum eſt ꝙ ifringunf ex preteritiõe vel exheredatiõe filij ſed pupillaris z exẽplaria ſubſtõ ſuſtinenẽ p hanc aut.ita tz Bar.hic.in.xj.z.xij.col.vbi ad hoc ponderat hunc tex.in ẋbo cetera ⁊ etiã ſubſtõnes exẽplarie vel pupillares cõtinean b tur.z ita tz gl.in.l.j.z ibi Bar.ff.de vulg.z pu.cũ concor.de qb⁹ ibi.qcqꝺ teneat Dy.vt refert Cy.hic i.j.q.z ad pdicta addẽ tex. in.l.qui plures.q.ſ.j.ff.de vulg.z pu.ibi Bal.no.ad hoc dicens q⁹ eſt melior text.de iure.Limita iſtã cõmunẽ ſententiã niſi ipſe filiꝰ preteritꝰ fuiſſet ſubſtitutꝰ pupillariter vel exẽplariter tũc talis ſubſtitutio nõ ſuſtinef per hanc auc.ſicut nec legata fcã ipſimet preterito.ita Ang.hic in lectu.Flo.ſequit.Lud.in conſilio ccccxvj.inci.caſu ꝓpoſite cõſultatiõis.in quo primo ꝛrit.in ſecundo dubio.Contrariũ tenet Pau.hic in fine.Jmo.Luma.z Alex.in.l.j.ſ.fina.ff.de vulg.z pupil.Bal.in.l.humanitatis.in viij.col.in.v.differentia,ſ.de impube.veritas pendet ab eo qõ 11 aunc dicã,an legata relicta filio preterito per hanc auc.ſuſtinẽa- c tur. ☐ †Tertio quero quid de fideicommiſſo c vniuerſali

☞ De ſubſtitutionibus. An directa ſubſtitutio ſuſtineatur. Add de Barto.vbi de pupillari conſil. clviij. Super prẽdictis. z conſil. j. Roma.con ſi.ccccxvj.ij. dubio. Alexã.lib.j. conſi.clvij.abun de.quinto dub. vbi limitat bar. cõſi.ciij.ex facto ij.dub.princ. Et de pupillari,Roma.cõſil.clxxxj. Adde Ang.con ſi.xcix.Purp.

☐ Sub dictione cetera. Adde Bart.in.l. gall⁹. in.ſ.idem credẽdum.ff.de liber. z poſt.Barto.in l.argentarius.in princ.ff.de eden. Anto.de but.in c.ſuſpicionis. de offi.delega.

☞ Fideicommiſſo e miſſo Phil.dec. conſil.lxxxvj. Roma. conſilio clxxxj.Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

an sustineatur per hanc aut. Bar. & alij cõiter tenẽt q̃ sustineat per hãc aut. tex. in. d. §. si aũt hec obseruata: in verbo legata vel fideicõmissa. firmat gl. in. l. tñ. §. quoties. ff. ad trebel. & in. l. eã q̃ j. de fideic. Bar. in. l. filio pterito. vbi Jmo. in. xxviij. co. Bar. ii. §. si de inoffi. testa. Joan. de ana. in cõsi. xxviij. inci. vlim. & põderatis. in fi. col. Anto. de but. in cõsi. xv. incip. viso the. p. lato. in fi. ¶ Juxta hãc cõclusionẽ dubitat Bart. opportune. pone q̃ fideicõmissum vniuersale sit inuinctũ heredi: si decesserit sine filijs institutio heredis pp pteritionẽ filij rũpit tũ fideicõmissum vniuersale sustinet per istã aut. verũ. q; hz conditionem si heres decesserit sine filijs, an attendemus in hoc personã heredis an filij: & sic an spectabimus filiũ mori sine filijs: an primũ heredẽ. & concludit & expectanda est cõditio in psona primi heredis. Iz ab institutiõe depuli inter cetera motus per. l. necessario. §. fi. ff. de pericu. rei ven. Jn cõtrariũ tñ dicit facere tex. in. l. si qs vsum fru. ff. de vsufru. le. tñ dicit patere responsum si consideras. dic & ideo est: q; vsufru. peruenit ad fideicõmissariũ expressa dispositione testoris. & in psona fideicõmissarij cepit esse nou⁹ vsufr. ideo eius psona attenditur: qõ nõ est hic. & idẽ qõ Barto. hic & Bar. in. l. si peculiũ. §. fi. per illũ tex. ff. de pecu. leg. & in. l. fundũ. p illũ tex. ff. de act. emp. sequitur Bal. in. l. multũ. in. v. col. C. si qs al. vel sibi. Ang. in. §. fi. in aut. vt cũ de app. co. S3 anto. de but. in cõsi. xxv. inci. ad primũ dubiũ. ad fi. dicit q̃ hec decisio est sibi dubia, aliter tamẽ nõ insistit. ¶ Huic decisioni applicat alia. q.

12 quã format Bar. hic. in. xij. col. oũ q̃rit † an dãdũ cã cõditiõis implende sit soluendũ heredi instituto cui⁹ instõ rũpit, an ꝺo filio qui propter pteritionẽ institutũ excludit. Bar. hic nõ clare iudet: sed dicit q̃ rũsio colligit ex. l. is cui. ff. de condit. inde. et l. qui heredi. §. j. ff. de cõdi. & demõ. Iz alꝺod. dicat, q̃ iste ill. bart. nihil faciãt: puto Bar. sensisse q̃ cõditio dandi ex quo cõsistit ĩ fcõ debeat ipleri in psona hꝛdis scripto, nõ filij. breuiter tene ꝺ riũ q̃ imo illa cõditio ꝺz impleri in psona filij. & sic filio ꝺz dari: nõ aũt heredi. p tex. sing. in. l. is q̃ in ptãte. §. fin. ff. de legat. pst. p quẽ tex. ita determinãt Sal. & Alex. hic. & Jmo. & in. d. l. filio põ terito. i. xxxiij. col. reputat ad hoc sing. & põdera rõnẽ illi⁹ text. quẽ stringit in ppõsito. & põdera q̃ ille text. singulari⁹ pbat q̃ ista cõclusio ꝓcedat nõ solũ q̃ dandũ cã cõditiõis implẽde eẽt relictũ sub noie appellatiuo: puta relinquo tibi fundũ si. ꝛ. dederis heredi. & sic per nomen appellatiuũ heredi. sed etiã si testator vsus esset noie ꝓprio. vt q; dixit si dederit. ꝛ. titio heredi meo adhuc ꝺz solui illi ad quẽ hereditas puenerit. per illũ tex. in. l. ꝺ cibus. §. de impub. reprobaui opi. Ang. & alioꝝ ibi. q̃ tenẽt q̃ dandũ gratia cõditionis implende debeat solui directo heredi, nõ fideicõmissario: istud videt ꝺ rõnẽ tex. in. d. l. is q̃ in ptãte. §. fi. Adista etiã adde notabilẽ decisionẽ Bar. & aliorũ in. l. q filio. §. si q̃s seruũ. ff. de here. instit. regula est q̃ cõditiones adiecte institutioni heredis itelligũt repetite in legatis. l. si titio. §. j. ff. q̃ dies leg. ce. cũ si. pone q̃ instõ vitiet ꝓpter pteritionẽ filij: & sic hereditas vadat in filiũ per hanc aut. quid erit de cõditionib⁹ adiectis instõni respectu legatoriũ: & determinat bar. q̃ ille peni tus cessabunt: tũ potuisset dubitari, ex quo si ius vr succedere in loco institutiꝰ cũ ab eo debeanẽ legata: sicut ab ipso tstato p hãc aut. ¶ Quarto circa eundẽ tex. quero cũ in eo dicat testamen tum rũpi quo ad instõnẽ: quid si in aliqua pte hereditatis fuis set instituta cõuncta psona testatoris & pteritus filius eman cipatus. nã de iure ff. ante istam aut. emancipatus cõtrata bulans testamentũ tenebatur cõseruare illã institutionẽ factam cõiuncte psone. l. filiũ. §. sed & si portio. ff. de lega. prestã. an hoc etiã hodie ꝓcedat, an erit imutatũ per hãc aut. gñaliter disponẽ tem vitiari institutiones. Ful. in. l. j. ff. de bon. poss. cõtra. bu. t3 q̃. d. §. fz & si portio. nõ corripiat per hãc aut. imo qõ talis instõ cõiuncte psone cõseruet q̃ pteritus est emancipat⁹. & ita solẽ niter limitabitur ista aut. & lz iple nõ dicat, põ eius opin. strin git regula q̃. l. noua aliqd generaliter disponẽs ẽt si in ea dicat nõ obstãtibus quibuscũq; ll. nũ q̃ tñ intelligiẽ loqui in casu spãli in quo lex antiqua aliqd specialiter disponebat. nisi de illo spã li casu particulariter mẽtionẽ faceret. glo. est approbata in. l. scien dum. in pin. in gl. magna. ff. qui satisf. cog. firmat Bar. no. in ex traua. ad repti. in verbo nõ obstãtib⁹. & ita puto posse teneri. lz Alex. hic in pe. col. contrariũ teneat: motus q; si emancipatus sit pteritus sine cã testm est ipso iure nullũ hodie: & in hoc bñ dicit vt dixi secũdo no. in fi. aut est pteritus cũ cã: tũc opi. Ful. est falsa fm eũ. per tex. in. §. si aũt hec obseruata. & in. §. fi tales. vbi tex. vult filijs pteritis vel exheredatis hereditatem ad eos equis portionibus deuenire. sed certe ista generalitas verborum nõ derogabit decisioni particulari. ꝺ. §. lz & si portio. vt pz ex p

a dictis. ¶ Sequitur tex. ibi cetera[a] nãq; firma pmanẽt. Põ cu

14 ius intellectu videtur esse † quid veniat sub appellatiõe cetera. re spondet Bar. hic in. xij. col. & in. d. l. filio pterito. qõ continent iam substitutiones pupillares & exemplarie: per quas nõ succeditur defuncto: vt dixi in precedẽti parte tex. Itẽ cõtinentur

b dationes tutelarũ[b] q̃ sustinent per hãc aut. vt dicit text. in. §. si aũt nec obseruata. in ꝟbo tutorũ dationes. Itẽ sustinenẽ institutiones particulares certe rei. vt. §. dixi in precẽti pte text. Itẽ relicta in vim modi vel ꝺitiõis: vt hic p Bar. hic ꝺubitat bar. in. xij. colũ. & est passus disputabilis: an legatũ[c] relictũ ipsi filio

c pterito vel exheredato sustineat per hãc aut. & gl. in. l. maximũ. in verbo substãtie. & ꝛ. examinat & iclinat q̃ tale legatũ sustinea tur p hãc aut. idẽ tz late Ly. hic in. v. q. & Dy. in. l. codicillis. §. vlti. ff. de leg. ij. q; nihil est qõ repugnet quare filius sit capax ta lis legati. quare etiã illud nõ sustineatur per hanc aut. & respon dẽt ad aliqua q̃ possent opp. idẽ firmat Pau. de quo miror ĩ. d. l. maximũ. in fi. motus q; fundamẽtũ tenentiũ cõtrarium est fal sum: oũ dicunt q̃ aut filius pteritus acceptauit tale legatum antequam impugnaret testm: & tunc acceptãdo legatũ intelligit tacite testamentũ approbare. dixit Pau. q̃ hoc est falsum. nam pcederet qñ legatũ alis valere nõ posset: nisi approbato testamẽ to tũc qui vult legatũ, & sic istud cõsequẽs intelligit velle omne necessariũ antecedẽs ad illud: & sic ad probationẽ testamẽti. sed nõ sic in ppõsito: in quo legata sustinent lz testm infringat quo ad institutionẽ. casus est hic. eandẽ opi. tz Frã. de rãpo. in. d. l. filio pterito. vt ibi refert Jmo. in. xxxiij. col. per tex. hic. & vnde sumit qui simplr fauore relictorum sic disponũt. idẽ simpliciter tenet Ang. i. §. fi. in fi. col. in aut. vt cũ de app. cog. nihil alleg. p ter dictã authoritatẽ Dy. idẽ tenent Jmo. Raph. & do. Alex. quem vide in. l. j. in. §. fi. ff. de vulg. & pup. Beuiter cõis senten

15 tia est in oppositum † q̃ legatũ relictum ipsi filiõ pterito vel ex heredato infringenti testm nõ sustinet per hãc aut. idẽ tz Bar. hic in pen. col. & in. d. l. filio pterito, post. Ad. sil. & ꝓ ista sniã fa cit tex. quẽ allegat Bar. in. l. filium. §. oibus. quẽ etiam ibi Bar. no. ff. de leg. prest. Adouetur etiam Bar. q̃ filius veniendo con tra testm reddit indignus legati. tñ potes rñderi vt per Bal. hic in pen. col. vt sit verũ qñ filius in totũ impugnaret testamẽtum, tunc bene redderet se indignũ legatorũ. ita loquunt ibi Bart. sed hic non rumpit testm in totũ. sed eandẽ opi. cum Bar. tenet Bal. hic in pe. col. dicens q; mirat q̃ doc. teneãt opp. Idẽ tenẽt Ang. Ful. & Alex. i. d. l. maximũ. & Ang. hic. i. fi. & Jmo. i. d. l. filio pterito. in. xxx. col. & Lud. q̃ dicit hãc esse cõez ĩ. cccc vj. inci. in casu ꝓpõite consultationis in quo primo querit. in se

16 cundo dubio. ¶ Et per hec habes declarata singula verba text. antecz tñ veniã ad glo. † limito principalem decisionem huius tex. vltra limitationes quas. ꝺ. incidẽter tetigi. dũ ista aut. decidit q̃ legata & alia disposita a testõ hodie sustinenẽ p hãc aut. nõ obstante q̃ filius sit pteritus vel exheredatus. ¶ Primo limi ta nisi sint legata relicta ipsimet filio pterito vel exheredato vt firmaui in precedenti. q. & põdera q̃ lz quo ad legatũ relictũ ipsi filio cõmunis conclusio sic se habeat, tñ in substõne pupillari qñ ipsemet filius pteritus vel exheredatus fuisset substitutus pu pillariter fratri vel exemplariter, cõiter Jmo. & Moder. in. l. j. §. fi. ff. de vulga. & pup. firmãt q̃ talis substitutio sustinet per hunc aut. & nõ legatũ. cogita de rõne diuersatis. ¶ Scõo limita istã aut. procedere qñ pater scienter pteritꝫ filiũ: secus si ignoranter tũc legata nõ sustinẽtur per hãc aut. vt tenet Barto. in duabus primis oppo. & dixi in secũdo no. in. ij. q. pin. ¶ Tertio limita

d istã aut. vt procedat in ascendentibus[d] vel descẽdẽtibus pteritis aut exheredatis: secus in trãsuersalibus. hinc est q̃ si frater preteriret vel exheredaret fratrem instituta turpi persona, quo casu fratri cõpetit querela: in. tra. l. fratres. ꝺ. de inoffi. testa. certe non solum vitiaretur institutio sed etiã legata corruerent. nec legata sustinerentur per hanc authenticam: quia cũ ista authen. sit correctoria, & loquatur in ascendẽtibus vel descendẽtibus nõ potest extẽdi ad trãsuersales etiã ex maioritate rõnis, ita Ang. in. §. fi. in aut. vt cũ de app. cog. & Alle. hic in. xxij. co. in fin. & seq. vbi reprobat Bal. & Salice. in. d. l. fratres. in. ij. q. idem tenet Jmo. in. d. l. filio pterito. in. xxxiij. colũ. Et ex hac limitatione infertur vnum quod videtur mirabile. q̃ frater quãdo succedit fratri contra eius voluntatẽ est melioris cõditionis q̃ filius qui succedit patri contra voluntatem patris. patet, nã quando filius pteritus vel exheredatus a patre succedit pri cõtra eius volũ tatem tenet oibus legata conseruare per istã authẽ & tamẽ frater succedẽs fratri cõtra eius volũtatẽ nemini legata prestare tene tur ergo frater in hoc est melioris cõditionis q̃ filius. & ita pon derat Jmo. i. d. l. filio pterito. i. xxxiij. co. ¶ Quarto notabiliter

e limita hãc aut. nõ procedere[e] qñ pater notatim reliquisset legata ab ipso filio pterito vel exheredato. nam cum a pterito vel ex heredato nihil legari possit: quia quem non honoro grauare nõ possum: & sic cũ talia legata sint penitus nulla. l. penulti. ĩ. de. l. penul. ĩ. de fideicommiss. l. ij. ff. de lega. iij. certe talia legata nõ su stinentur per hanc authenti. quia ista authetica loquitur quãdo legata erant talia que potuissent relinqui si non fuisset defectus

pteritionis

preteritionis vel exheredationis: sed hic erat alius defectus. ita limitat Bar. si inspicias hic in. vj. co. & Jmo. in. d. l. filio pterito. in. xxxv. col. vbi hoc ꝺfirmat rõne, q; sicut legata relicta ipsimet filio preterito vel exheredato nõ sustinenẽ per hãc aut. vt. §. dixi ita nec sustinere debẽt, & multominus qñ notarim relicta sunt ab ipsomet filio pterito vel exheredato. Faciũt q̃ dixi in enideñ tialibus: vbi dixi q̃ ista aut. solũ ꝓcedit vbi adest impedimẽtũ preteritionis vel exheredationis. nã sup hoc impedimẽto ꝓnidet ista aut. secus si aliud obstaculũ concurrat. vt ibi dixi. ¶ Quin to limita singulariter istã aut. in qua dicit q̃ legata sustinentur per istã aut. vt sit verũ, dũmodo talia legata nõ excedãt institõnẽ

a filij. quatenus eñ essent vltra q̃ sit illa que obueniret filio preterito vel exheredato legata nõ sustinerent.[a] Sicut in sili in legatis relictis coniunctis personis q̃ sustinenẽ per tit. de lega. prestan. nã sustinẽtur eatenus quatenus nõ excedũt partẽ q̃ euenit filio preterito. l. saluius. & l. filiũ. §. sed & si portio. ff. de leg. prest. & Bar. in. d. l. saluius. ꝺubitat an hec aut. debeat ita limitari p illũ tex. & ꝓ ista limitatiõe facit q: non est absurdũ q̃. ll. noue licet generales, tũ limitenẽ & declarentur per antiquas. l. non est nouum. & l. sed & posteriores. ff. de legi. Ad idẽ facit regula quẽ ff. retuli. q̃. ll. noue. q̃ aliquid generaliter disponũt nõ intelligũ tur derogare legibus antiquis aliqd spãliter disponẽtibus: vt facit. d. l. saluius. iuxta gl. in. l. sciendũ. & ista limitatio videt ha bere satis equitatis. tñ Bal. hic in. xiij. col. in. ij. opp. & Alex. in xxv. col. tenẽt opp. q̃ imo legata per hãc aut. gñaliter sustinean tur quantacunq; sint etiã si excedãt partẽ obuenientẽ filio pte rito. & q̃ in hoc corrigat. d. l. saluius. & idẽ tenent Bal. Ange. et Alex. in. l. j. §. de bo. pos. & tab. puto disputãdo q̃ posset facili ter teneri Jriũ. & pcipue q̃ hodie nõ correcta. d. l. saluius. ex fun damẽtis. ꝺ. dictis. Quatuor alis limitatiões ponit hic Alex. in xxiij. col. & seq. vide p te. & si cõsideras nõ oino bene accõmodan tur. ¶ Bl. ĩ. in ꝟbo ex causa. diuidit in duas: put timor. de Jriũ pu pliciter intelligit tex. secũda ibi vel ratio. contrarium autẽ quo mouet gl. est. text. eñ in duob⁹ ꝟbis non videt posse stare: imo continere cõtrarietatẽ: dum dicit ex causa ꝓteritionis. postea di cit irritũ est. nã si preteritio vel exheredatio fiat inserta cã: lz nõ sit vera vel nõ probetur per heredẽtũ ex quo testator rite. i. fer uata forma. l. facit testm: lz nõ recte q̃ ad factũ: vt declarat gl. in l. nõ putauit. §. nõ queuis. ff. de bo. poss. & tab. & in. l. hoc colore. ff. de inoff. test. certe testm nõ ꝺz esse irritũ ipso iure: p tout innuit tex. oũ dicit irritũ est. nam quoties. l. vtitur verbo presentis tpis intelligit ipso iure iuxta glo. in. l. in criminali. ꝺ. de iur. om. iudi. cũ si. propter hoc gl. exponit tex. dum dicit ex cã. q̃ ꝺz intelligi qũ cã fuit omissa. & tunc bñ stat tex. irritũ est ipso iure. si aũt in telligas tex. ex cã. l. incerta tunc exponi ꝺz irritũ. i. irritãdũ. lz gl. decipit: q; oũ tex. dicit ex cã. nõ loquit de cã exprimẽda in pte ritione vel exheredatione. sed terminus ex cã vt dixi apostillan do tex. stat trãsitiue. & idẽ impotat acsi diceret, pter. ¶ Bl. ma gna. in versic. irritũ, est difficilis & intricata: nec sufficienter per doc. declarat: ideo vt eã bene extricẽs diuide in quatuor. Jn pri ma pro intellectu tex. glo. disputat an querela inoffi. test. sit ho die sublata. & refert opi. & ista durat vsq; ibi, vñ dic gñaliter. Jn scõa glo. declarat quo remedio prouideat descendentibus: puta filijs preteritis vel exheredatis: & durat vsq; ibi. si autem econ tra. Jn illa. iij. gl. declarat quid econtra: quando ascẽdẽtes sunt pteriti vel exheredati in testamento descendẽtiũ: quo remedio eis prouideatur: & quo casu possit esse locꝰ querele. Jn quarta op po. cõtra tex. dum vult legata sustineri. & est ibi. item oppo. ꝺ. de testa. Redeo ad primam partẽ. & q; in illa resident tota difficul tas gl. ideo ꝓ eius intellectu subdiuido eã in. iij. particulas. Jn pria timor. vnius cõtrarij quod nũc formabo: recitat opi. ꝺ. tenentis qõ hodie sit sublata querela nisi quo ad transuersales. Jn scõa ibi tu dic fm Jo. ponit secũdũ opi. Jo. tenentis cõtra rium: qõ querela nõ sit hodie sublata. Jn tertia ibi, nec obstat q̃ alibi dicitur responde vni tacite op. q̃ oppositio ne glo. te fallat nõ est contra opi. Jo. sed contra vnũ qõ. ꝺ. dixi: oũ dixerat q̃. §. si quis de predictis. & §. siue igitur. debẽt intelligi qñ filꝰ eman cipatus fuit preteritus, nõ aũt filius in ptãte. nã contra illã in cidentẽ solũ videbatur facere: q; per iura aut. sublata est differẽ tia emãcipatiõis & patrie ptãtis. & gl. dupliciter rñdet, vt in ea. clario: est secunda sol. quã potes iungere cum prima: vt faciunt Ful. & Alexã. hic. Jn quarta ibi: ité si predictũ verbũ. gl. est ob scura & difficilis. sed intendit in ea formare vnum fundamentũ pro opi. Jo. licet videat rñdere contrario: & nõ est verũ: imo ad ducit fundamentũ qõ adducam statim. q; alis non intelligeres gl. ¶ Nunc pro introitu totius prime partis gl. opp. Ite. nam

17 dicit tex. ex causa exheredationis quod est irritũ testm. pondera

b verbũ irritũ[b] est qõ intelligat ipso iure: ita ꝓbat aperte. l. j. in fi. ff. de inin. rup. & comprobatur vt proxime dixi in gl. prece. quia cum tex. vtatur verbo presentis tpis, intelligit ipso iur. si ergo fi-

lio exheredato a patre vel matre testm est ipso iure nullum, ergo impossibile est q̃ hodie possit habere locũ querela inoff. test. nã cum q̃rela detur ad rescindendũ. l. vt liberis. in ver. rescisso. ꝺ. de co. certe illud qõ est ipso iure nullũ rescindi non põt. lz nã si sub cõditione. ver. post defectũ. ff. de iniu. rup. ergo si ita est sequitur quod querela hodie sit sublata: qñ filij vel descẽdẽtes sunt exhe redati ab ascẽdẽtib⁹ vel econtra: & sic hoc mõ sublati erunt titu. ff. C. de insti. de inoffi. test. ꝓpter verbũ irritũ est quod denotat ipso iure nullũ testm. ꝓpter hoc contrariũ facta est gl. in to ta ꝓima parte q̃ disputat an q̃rela sit hodie sublata. Qõ autem querela ad hoc vt possit cõpetere præsupponat testm valere & qõ non possit habere locũ qñ testm est ipso iure nullũ: pt. nã cũ ex heredatio locum non habeat nisi adita hereditate per scriptum heredẽ nec querela possit intentari, nisi adita hereditate p scri ptum heredẽ cõtra quẽ ꝺz intentari. l. filium. §. fed cum exhere datio. ff. de bon. poss. Statu. rõnẽ ponit Bar. in. l. illud. §. fi. ff. de bon. poss. cõtra tab. ergo pz q̃ qñ testm est nullũ, put videt dice re text. hic cessat q̃rela: q; ex testõ nullo nõ posset adiri hꝛditas a q̃ heredẽ scriptũ. Aduerte etiã i quarta pticula gl. ibi. itẽ si pdi ct ũ verbũ. q; gl. obscura est & in ea intẽdit adducere fundamẽtũ pro Jo. ad probãdum q̃ q̃rela nõ sit sublata, & velut dicere glo. q̃ sola pteritio vel exhꝛdatio nõ est cã q̃ ipso iure annullet testa mentum. sed istud totũ pendet ab hoc an exheredatio sit rite fa cta, q; si causa exheredatiõis legitima nõ est inserta, testm est ipso iure nullũ, alias nõ. ergo omissio cause legitime est illa sola q̃ te stamentum, annullat, ergo si inferatur causa legitima non potest b dici testm nullũ, ergo opus est querela. Sed hoc parum ꝟget q; imo an testm sit ipso iure nullũ pendet non solum ab insertione cause, vt dicit gl. sed etiã in causa inserta, pbet per heredem. ita

18 probat tex. in. d. §. si aũt hec obseruata. † vbi ista duo egparan tur. ¶ Disputat ergo gl. an hodie querela inofficiosi sit sublã ta vel ne. & sic an correcti sint ti. de inoffi. testa. Põ cuius intelli gẽtia ne equoces cõsidera tres casus principales. Alĩq̃ exhere datio fit sine insertiõe alicuꝰ cause: & ista lz valeret iure ff. ꝛ. C. hodie tñ exheredatio est ipso iure nulla. vt hoc tex. nec hic est opꝰ querela. & hoc casu bñ sublata est. & nemo in hoc cõtradicit. Ali qñ exheredatio fit cũ insertione cause legitime & q̃ causa ꝓbata est p heredẽ. & tũc q̃rela est sine effectu. Alĩq̃ & tertio exhereda tio fit cum insertione cause sed illa cã nõ ꝓbat per heredẽ, & hic est punctus, an querela hoc casu cõpetat. Jn quo. Ald. tz q̃ non, & putat qõ tunc testm sit ipso iure nullũ. vt ꝓbat iste text. in ver bo irritum est. vt. §. induxi. Et põ. Ald. fortiꝰ stringit. q; qñ exhe redatio fit sine expõne cause, sine dubio testm est ipso iure nul lum, nec põt habere locũ q̃rela. ergo multofortiꝰ testm erit nul lum, qñ in exheredatiõe est inserta falsa cã: q; expõsio false cause magis est potẽs ad vitiãdũ quã omissio. patet in sniã i qua si ex primat cã que sit cõtra ius sniã est ipso iure nulla, nec est opus appellatiõe. alis sic. l. j. §. fi. ff. que sen. sine app. rescin. l. fi. qñ quo. non est ne. & l. si expressum. ibi Bar. late. ff. de app. Beuiter ne & ita se habet cõis sniã q̃ rela non est hodie sublata: imo est necessaria isto casu. put late firmant Bar. & oẽs in. l. j. ff. de test. & in. l. si posthumus a põ. §. fi. ff. de lib. & posth. Bal. an aut. nõ lz. & e. & in repe. l. in suis. xxij. col. ff. de lib. & posth. & alĩ oẽs hic. Et aliud est in sniã in qua necessario nõ est exprimenda cã. & si cut. dere iudi. gl. & doct. in. l. ũ. §. ignominie. ff. de insa. Et aliud in exheredatiõe in qua dz exprimi cã vt hac aut. Ita cõiter rñdet, tñ subtiliter intuẽti vr q̃ ista rũsio faciat ad oppositũ. q; in sniã in q̃ nõ regrit cãe expõsio min⁹ deberet officere expõsio cau se. Tene tñ opi. Jo. cõem q̃ q̃rela nõ est sublata hodie. Jnueni o tñ q̃ Bal. in. l. oimodo. in pri. in. ij. col. ꝺ. de inof. test. saluat opi. Ald. vno casu qñ testõ: sciens cãm exheredationis esse falsam, tñ scienter & sic dolose exheredat filiũ expõssa illa causa. Tunc bene exheredatio esset ipso iure nulla. §. in aliquo qui est. §. pe. in aut. vt cum de appel. cog. quẽ tex. in alio proposito sic põderat Bar. hic. in. viij. col. & sequitur simpliciter Alex. hic. in. ij. col. in prin. Põ qua facit: q; testamenta equiparanẽ contractibus bonefi dei. l. in minor. ũ. C. in qui. can. resti. in inte. nõ est necesse. licet in ꝺ ctib⁹ bonefidei dol⁹ annullet ipso iure cõtractũ. l. elegãter. ĩ pri. ff. de dolo. Caue tñ & cogita de responso: q; quod dicit testamen ta equiparari cõtractibus bonefidei hz locũ tantũ quo ad duo, scilicet quo ad fructus, & vt re nõ perfecta tradita possit agi p ria actione. quo ad alia equiparatio nõ ꝓcedit. ita declarat Barto. cui⁹ doctrina est approbata. in. l. si heres. ff. de eo qõ cer. loc. Nõ omitto etiã qõ licet cõis sniã sit qõ hodie qñ exheredatio sit sine insertione cause legitime qõ sit ipso iure nulla: quia inductum est hodie pro forma quod in exheredatione inseratur cã, aut hꝛ. non licet. C. eo. Ergo forma nõ seruata exheredatio est ipso iure nulla. l. cum hi. §. si pretor. ff. de transactioni. tamẽ Fulgo. hic et Jmo. in. l. j. ff. de testamen. tenent nouam opinionem cõtra oẽs quod etiam tunc exheredatio valet ipso iure. et locutus est

Universidad de Deusto Biblioteca

querele, sicut olim valebat cū non reperiant̄ iura antiqua in hoc correctra: z ad hoc pōderāt. d. §. aliud. maxime in ẏbo enacnato. z in ẏbo rescissoꝝ necessario innuūt validitatē actus: ad obiectum. ſ. qđ. l. requirit hodie ꝑ forma in exheredatione insertionē cause, ergo forma nō seruata exheredatio erit ipo iure nulla. rñdent z bñ ad hoc: ꝑ ar. ꝑcederet qū. l. induceret aliquid ꝑo forma simplr: sed in ꝓposito lex forma nō seruata ꝑcedit vltra. pnidendo de remedio rescissiuo. ergo recedit a nullitate act⁹. Bzeuiter tene cōmunem per vnū cui nō bene rñderi pōt: ꝑ q cōfundit ista opi. nouissimoꝝ. z adduxi. ś. in tex. in ſecūdo no. z in. ſ. q. nā talis exheredatio q̄ fit sine incertione cause: est min⁹ legitime facta ergo est ꝑteritio. l. nō put auit. §. nō quis. ff. de bo. poſſ. cōtra tab. z gl. ex ꝑssa in l. ſi posthum⁹. in gl. i. ff. de libe. z posth. quā do. ibi sequunt. z Jmo. met reputat sing. z est tex. melior: de iure in. §. eadē. insti. de her. q̄ ab intest. sed ꝑteritio sine cā annul lat ipso iure testm̄ nec aliquis inficiatur. igit̄ ꝛc. ¶ Sū in ſecūda parte gl. ibi vnde dic generaliter. in qua gl. intēdit declarare qb⁹ remedijs. puideat q̄ descēdētes puta filij vel nepotes sunt exheredati vel ꝑteriti in testō ascendentiū. z gl. loquit confuse: z bar. hic in. q. z in. d. l. filio ꝑterito. ℈ more suū fuit nimiū diffusus. Tu clarius dic ex mente Pau. hic in. vij. co. z ſeq. z fac tres species liberoꝝ. quidā sunt sui. z in ꝑtē. quidā emācipati. qdā nec in potestate, nec emācipati: vt sunt filij respectu matris vel linee materne: vt dicit gl. in. l. vt liberis. ś. de colt. z sicut sunt cōsyderāde tres spēs filioꝝ. ita sunt ꝙsiderandi tres casus. Aliquī filij exheredant cum insertione cause legitime. z hoc casu pat est omniū cōditioꝝ: q̄ eis cōpetit solū remediū querele q̄ cū sit subsidiariū nō cōpetet si aliud remediū cōpeteret. vt dicit tex. in l. maximū. in ver. nā cū vltimū. ś. e. Aliquī filij exheredant sine insertione alicuius cause. z tūc etiā hodie par est oīm cōditioꝝ: q̄ testm̄ est nullū. vt dixi in ꝑcedēti parte gl. Aliquī. z tertio filij ꝑtereuntur non dico exheredant̄ a parētibus. vt hic est ōria: q̄ si sint filij i potestate sue ꝑterant cū causa sue sine cā semp testm̄ est ipso iure nullū: si aūt sit filij emancipatus. z fit ꝑterit⁹ cum cā vꝫ testm̄ hodie sicut olim de iure ci. z solū de iure ꝓtorio pt̄ꝫ tamen. ita tꝫ glo. sing. z approbata in. §. exhr̄datos. i aut. de here. z fal. si aūt log mur in tertia spē filioꝝ. z sic in linea mr̄na. dic q̄ adhuc hodie ꝑteritio eoꝝ si fit cū cā, habeł ꝓ exhr̄datione z valet sicut olim: als sec⁹: vt p gl. in. d. §. exheredatos. ¶ In tertia ꝑte principali gl. dī tenet ꝑ testm̄ filiꝛfami.ª cōditū in castrēsib⁹ vel quasi nō subiacet querele: verū dicit ſm iura. C. hodie autē bene subiacet querele: vt dixi in l. pe. z ſi. ś. qui test. fac. pot. Quid aūt ſi filiuſſa. miles ꝑtereat patrē in testm̄ cū cā: an hodie patri cōpetit ius dicendi nullū. Bar. hic in. ꝛj. col. tꝫ q̄ fic. z añ eū Cy. hic in. j. z. ij. q. communiter repꝛobat ꝑ illod. hic z origi naliter Jmo. in. d. l. filio ꝑterito: vt ibi p Alexan. in. iiij. z. v. col.

¶ Sl. ſi. in verbo cetera diuiditur in tres. ꝓout tres format. q. Prima. q. est. dicitur in tex. q̄ ſi filius sit ꝑteriᵗ vel exheredatus testm̄ rūpitur quo ad istōnē, sed legata remanēt firma. Quero ergo qua actiō e petanᵗ talia legata. z vt intelligas, scias qđ ꝓo legatis relictis in testō cōpetit directa actio ex testō: si autē sint relicta in codicillis cōpetit vtilis actio ex testō. gl. est approbata in. l. j. in verbo fieri velit. ff. de test. z in. l. ij. in ẏbo personales. ſ. cōia de leg. in casu nostro neutra videtur posse competere: non quidē directa actio ex testō q̄ cū hic deficiat instō, z sic caput testamēti nō pōt directa intēari cōtra heredē, non etiā pōt competere vtilis: q̄ illa competit ꝑ legatis factis in codicillis ꝛ hic nulli sunt codicilli. breuiter o mitta relatione opinionū cōis sententia est ꝙ cōpetit actio ex testō. ꝑ tex. in. §. siue igit̄. z in. §. si aūt hec obseruata, in verbo tanꝯ in hoc nō rescissum. in autētica. vt cū de ap. cog. z per tex. in. l. ſi. ff. de here. instī. ita cōcludunt Bar. z alij cōiter maxime Bal. quē vide in. xiij. col. z Bal. in. l. filio ꝑterito. z in. l. j. in. viij. q. ff. de iure codicil. Ad idem addu cit simile Bar. de contractibus bonefi. qui cōfirmant̄ a. l. vbi nō cōpetit cōditio ex. l. ſꝫ ex pacto ꝑpter. l. legitima. ff. de pac. i hoc Bar. logit̄ in aduertēter q: quo ad. l. legitima. nihil facit de ẞctibus bo. fid. vel stricti iuris. z iō Bar. q de hoc perpēdit in. d. l. filio ꝑterito. mutuauit hec verba. vtilitas autē huius inuestigationis est ꝙ statutū ꝙ disponeret ꝙ testm̄ habeat executionem pārātā ſm Bar. z Bal. hic in pe. col. z in. d. l. filio ꝑterito. ¶ Secūda qō gl. est ibi: ſꝫ pone q̄ testator: i qua q̄rit qd ſi in casu huius aut. esset cla codicillaris posita: an tūc ꝑ legatis cōpetit directa actio ex testō: ꝓout tenui in ꝑcc. q. an vtilis ꝑpter clausulam codicillarem sicut cōpeteret quādo legata essent facta in codicillis, vt declarau. glo. videt dicere quod nō possit competere directa actio ex testō: per hanc aut. q: ista aut. locum habet q̄ legata aliter valere non possunt nisi virtute huius aut̄hē. sed hic possunt aliter valere virtute clausule codicillaris. postea gl. i ſi. tenet contrariū z obscure: ꝙ imo cōpetat actio directa ex testō. q: legata non possent valere virtute clausule codicillaris. ergo

nō possent valere nisi vigore huius aut. ꝙ antē legata ᵇ nō possint valere ex clausula codicillari vult, pbare glo. obscure z ex. ll. quas allegat perpēdimus. nā q̄ pater exheredat filiū cēſet exheredare caloze demētie. l. titia. ff. de inoff. test. z. l. patronus. allegata in ea. ergo talis dementia ꝺz pariter annullare clausulā codicillarē. Bzeuiter opi. gl. vera est, sed eius fundamentū falsum, ꝙ isto casu legata petantur directa actione ex testō. q̄ codicillaris concipitur ita, si non �Ꝺz vt testm̄: dictio si exponit. i. quatenus. l. stichū qui me⁹ erit. ff. de leg. j, sed cū hic testm̄ valeat quo ad legata vt hoc tex. ergo quo ad ea clausula nisi opaſ. ſm bar. z oēs hic z in. d. l. filio ꝑterito. in. l. j. ff. de iure codi. Bal. in. l. cō trouersia. ff. de transſ. z in. l. ſi. j. de codi. Fundamētū autē glo. est falsum de demētia. nam solū militaret in exheredatione si esset verū, sed iste tex. loquitur etiā in ꝑteritiōe. ℈ eteroꝝ cū exhere datio hodie debeat fieri cum causa nō habeat locum causa de mētie hodie. ¶ †Tertia qō gl. est z attēde q̄ est materia vtilis z lucrosa. pone pater in testamēto ꝑeterit vel exheredat filiū cū causa vel sine nō curo. instituto extrāneo: certe institutio penit⁹ vitiatur per istā aut. ℈ one ꝙ pater posuisset in fine testamenti clausulā codicillarē ᶜ que clausula codicillaris est hui⁹ effectus quia si testm̄ nō valet veniētes ab intestato succedūt: sed virtute illius clausule tenentur per fideicōmissum restituere hereditatē hereditatē detracta tū quarta treb. z sic q̄ instō vitiatur illa clausula operatur fideicommissum vniuersale. vt dicūt tex. allegādi. Anvero in casu nostro filius ꝑteritus vel exheredatus qui ab intestato succedit intelligit virtute clausule codicillaris grauat⁹ ad fideicōmissum z sic ad restituēdū ꝓ fideicōmissum totā hereditatē detracta tū quarta treb. z quarta legitime. q: filius est ᵇ iuxta. c. Raynutius. de testa. ista gl. singulr tꝫ q̄ nō: q: clausula codicillaris tūc operat fideicōmissum q̄n testm̄ est nullū ex defectu solēnitatis omisse. secus si ꝑpter ꝑteritionē vel exheredationē filij nullū est, tūc nullū fideicōmissum operat. ista gl. oēs repꝛobant. q: qōcūq; irritetur testm̄ siue rōne solēnitatis omisse sine ratione exheredatiōis vel ꝑteritiōis filij in potestate † semper clausula codicillaris ᵇ habet vim fideicōmissi vniuersalis: vt est tex. melior de iure inter ceteros allegatos per Bart. z alios in. l. generaliter. §. ex testō. ff. de fideicō. lib. cū alijs alle. per Bar. z gl. z doc. in. l. ex ea. ff. de testa. z sic venientes ab intestato: vel filius ex cā fideic. tenent restituere. vt plene p Bart. in. l. j. in. v. q. ff. de iure codi. z. l. l. ij. ff. de leg. ij. z late bal. z Jmo. i. d. l. ex ea. cū alijs vt hic per Alex. z dicit Ang. in ẞſi. xvij. inci. petrus de ẏbe veteri. se ita pluries cōsuluisse. z qđ ita fuit iudicatū de cōſil. oim. doct.

Peruſſi z ista decisio nō habet dubiū. ¶ ℈ succedit alta q. ꝑ funda questio: in qua sepe regiſt⁹ nolui cōsulere, predicta enī ꝓo cedūt quādo filius esset scienter ꝑteritus a ꝑre: ſꝫ an dicta clausula operetur fideicōmissum qñ posthum⁹ est ignoranter ꝑteritᵘˢ a patre, q postea natus est: vt virtute clausule codicillaris sit etiā ipse obligat⁹ restituere totā hereditatē per fideicōmissū. Et antiqui dicebant quod si in clausula codicillari tantū poneret verbuꝫ ꝑsens. si non ꝙ: tunc nato posthumo clausula codicillaris cōcepta per verbū ꝑsens nō cōprehēdit posthumū natū postea: sed si clausula codicillaris esset cōcepta per verbū ꝓs. z futurum. puta si testm̄ nō ꝙ z valebit ꝛc. z tūc cōprehēdat filiⁿ posthumus postea nat⁹: q: ex quo testō dixit nō valebit: cōsiderauit etiā tps futurū. z sic falte in genere cogitauit de natiuitate posthumi ergo posthumus comprehenderetur. ita tenebāt antiqui. Postea Bar. hic. z plenius in. l. j. in. vj. q. ff. de iure co. z plenius in cōſi. incip. quidā noſe Lapus, tꝫ q̄ quādocūq; cōcipiat clausula codicillaris nunquam cōprehendat posthumus postea natus: nisi in specie de eo aliter cogitauerit. per. l. ſi vnꝯ. de reuo. do na. z alia vt ibi p eū. ¶ Si quis vellet omnia referre esset opus latissimo folio. sed breuiter ꝺicoˢ ꝙ magis cōmunis cōclusio videtur esse cōtra Bar. quā tenet Fulgo. hic. z latissime Alexā. in ẋj. col. z quatuoꝛ seq. cum multis autoritatibus vt per eū. z dicit Jmo. in. d. l. filio ꝑterito. in. xiij. colum. quod consuleret cōtra Bartolum contra quem dicit Ang. de are. se fepe consuluisse. instītu. de codi. in ꝓin. z Ludo. in cōſi. cxxij. incip. circa quod effectualiter queritur an codicillaris clausule. z contra Bart. consuluit Alex. dicens qō est cōis sententia cōtra Bar. in consi. cxxiij. inci. discussis hereſtatibus. in penul. col. in. j. volu. z plenius in cōſil. clxij. in. ij. volu. incip. circa primam dubitationē. in. iij. columna z tribus sequenti. z in cōſi. xxx. in. iij. volu. incip. pōderatis his que in ꝛhemate narrantur. vbi etiaꝫ dicit quod ista opinio contra Bar est cōis. z in consi. xxvij. in. iiij. volu. incipen. etiam ponderatis. ¶ Ego aut̄ puto ꝙ sententia Bar. sit equa. z tenenda: z de facto ꝑpter equitatē fuit ita iudicatū ꝑ duos senatores ꝓncipis nostri. Et cum Bar. tenet Bal. in. l. ſi totas. C. de inof si. do. dicens se ita consuluisse. z Bal. in. l. fin. §. de codi. z in. l. qui filiabus. in ꝓin. de legat. j. Angel. in. l. idem ꝙ erit. ff. de testa. mili. per illum text. z in. l. j. ff. de iure codi. z sequitur ipse Alexan. in consi.

cōſi. clj. incip. viſo tenore allegati z ꝓducti insſri. in ſi. col. j. vol. z ꝓo ea facit. l. ex facto. in ꝓi. vbi neq; eīm verisimile est. ff. de vul. z pup. l. tale pactū. §. ſi. ff. de pac. ſm do. Fran. de are. qui tꝫ cum Bar. in cōſi. xxiij. ici. quatuoꝛ dubia. Jstā opi. late defendit idē d. Frā. z bene vt puta in cōſi. vlt. incip. elegāter z subtiliter, pre cipue per vnum fundamentū qđ mihi pꝛs. nā dicit q̄ tenent ℈ Bart. q̄ ꝑter verbū nō valebit futuri tps ſaltem in genere testatoꝛ cogitauit de posthumo: falsum est. qz id ſi nō valebit pōt aliter euenire ꝙ natiuitate posthumi. puta ſi heres moꝛiatur in vita testatoꝛis vel post mortē nolit adire vel efficiat incapax. et dicit. d. Frā. in fi. q̄ cōis opi. est cū Bar. z ꝙ vnuſquiſq; ꝺz cōſiderare cōſcictia suā ſm rōnē naturalē z videre an sit verisimile patrē extraneū filio ꝓeferre. Nam ſi de hoc fuisset interrogatus non est verisimile qđ hoc voluisset. ita etiā. d. Fran. in cōſil. xciij. inci. viſo legato. in. iij. col. z tribus seq. col. z ista opi. Bart. mihi plus placet. ¶ †Quā tū singulariter limita nisi post natiuitatē posthumi ꝑ ª testatoꝛ tāto tpe superuiſſet ꝙ cōmode potuisset mutare testamentū: tunc ſi nō mutauit videtur velle decedere cū illo testō. z velle ꝙ clausula codicillaris operet fideicōmissum in ꝑsona posthumi iā nati postꝙ tāto tpe supuixit. ita ꝑbat tex. notabilis in. l. athlete. §. dat remissionē. ff. de ex. tut. z ibi gl. no. dicit ꝙ ſi testatoꝛ diu stetit z potuit mutare testamentū z nō mutauit: vt in ea. Facit etiā ᵇ tex. notabilis i. l. tractaba tur. vt ibi glo. notabilis. ff. de testa. milī. per que iura ita tꝫ limitat Pau. in. l. j. C. de posth. here. instī. vbi dicit se ita ẞsuluisse in quodā casu ad eū misso de bononia: i quo in vita testōris posthuma nata, erat ꝑterita i testō. sed testō⁹ postea⁹ natinitatē habuit tempus mutādi testm̄ z nō mutauit. certe ꝑ clausulā codicillarē tenebāt ad fideicōmissum vꝛe. z ita cōsuluit in cōſi. lxx. ici. ꝑclarus z egregi⁹ doc. z cōſi. lvij. inci. Bart. de perasio. z ad eū istud tenet Jac. de bel. in dispu. incip. q̄rit quare pater vel mr̄. quā ponit in. l. ſi. §. e. z ista limitatione ſimplr sequit Alexā. in consi. xxx. in. iij. col. incip. pōderatis his q̄ in ꝛhemate narrant. in. iij. col. ¶ In cōtrariū ꝙ ml faciat id quod patet superuixerit post natiuitatē posthumi ᶜ, facit. l. filio. §. ſeia. vbi notat bar. ff. de adī. legā. cū alijs q̄ allegaui. §. in. ij. nota. in. iij. q. ꝙ q̄ cōtrariū in indiuiduo nulla de ꝓdictis mētione facies tꝫ. d. Francisſ. de are. in. l. titius. ff. de lib. z posth. in cōſi. xciij. incip. viſo legato. in. col. iij. z multū pulchꝛe in. d. cōſi. vlt. in. iij. z. v. col. vbi ad hoc multa allegat. z inter alia dicit de hoc tex. esse cui nō pōt rēſpōderi sine cauillatiōe. z aut. vt facte noue cōſiti. colla. v. in. ij. col. ver. ne igit. z in ver. seq. vbi est tex. ꝙ testōr fecit testm̄ ſm formā legis antique: deinde vino testatoꝛe fiat noua. l. in qua statuatur ꝙ nō valeat testm̄ sine vlla noua forma testatoꝛ superuixit post illā. l. nouā: z potuit mutare testm̄ z facere ſm. l. nouā: z nō fecit: tū primū testm̄ valebit. Et pōdera ſm eū rōnē illius text. Dicit ꝙ rō est qz: testatoꝛ deliberauerit mutare nō semp est in arbitrio suo mutare. tū ſi videbis illū tex. nō facit multū: q: loquitur qñ testatoꝛ breui tpe postea moꝛtu⁹ est: z nō habuit omnimodā facultatē mutandi: vt in casu nr̄o ꝓsupponimus. Allegat etiā bonū tex. in. l. ſi filiuſſa. la. j. ff. de testa. mi. q̄ loquit̄ in filiosa. testā te q̄ ꝑterit posthumū q deinde nat⁹ est vino testatoꝛe ſi voluit miles pr̄ⁱ testm̄ valere valebit: q: in milite sola voluntas sufficit ad mutandū. ergo cū in pagano sola voluntas nil operet: vt est tex. melior. de iure in. §. ex eo aūt. insti. q. mo. test. infir. ergo mihi attendi ꝺz ista voluntas cōiecturata testatoꝛis q̄ nil pōt operari circa immutandū testm̄. ergo nec circa cōfirmandū. z ibi rñdent ad. l. tractabat. ff. de testa. mi. vt ibi per eū. Et ſi vides hāc limitationem vltimam esse ambiguā. Ad quā facit ꝙ decidit Bar. in. l. j. in ꝓin. ff. de vulg. z pup. in. ix. col. ver. vlterius q̄ro. pupillus cui facta est substitutio. pupillaris. vbi de pupillo habēte pupillariter substitutū tractat ſi moꝛiat vino patre z poſtea⁹ moꝛtē pr̄ lōgo tpe supuiuēs postea moꝛiat: an substitutus pup. q̄ substō extincta est moꝛte pupilli succedet testōri ex tacita vulgari. z tꝫ ꝙ ſi pater potuit mutare testm̄ z nō mutauit substitutus non admittit̄ur: q: ex quo pater potuit. puidere cessat puisio. l. p. d. l. tractaba. alias secus. tū illa opi. Bar. repꝛobat ꝑ Jmo. z Alexā. ibi quos vide per te. ¶ Pro prima opi. etiā facit quod decidit Bal. in. l. j. in ſi. col. circa medū. C. de inof. do. vbi tenet ꝙ id qđ vult Bar. in. l. titia seio. §. imperator. in ſi. col. ff. de lega. ij. qđ donatio renocata per supenientia filioꝝ iuxta. l. ſi vnꝯ. C. de re uo. don. nō reꝛocalescat: ꝺz posthumi nati moꝛtui sint. dicit bal. hoc esse verū nisi post moꝛtē posthumoꝝ ꝑ supuixerit tāto tpe ꝙ potuisset volūtatē mutare ſi voluisset. nā ex quo aliter nō mutauit ꝓesumit voluisse donationē esse tacite reꝛocabilidatā et refert z sequit Pau. in. l. ij. in ſi. col. j. ti. j. z ista adde his que dixi in. ij. q. secūdi notabilis. z ex his habes primā limitationem ad cōclusionē doc. cōtra glo. hic. ¶ Quā etiā secundo limita qđ ꝑ clausulaꝫ codicillarē venientes ab intesta. intelligātur grauati ad fideicommissum: nā requiritur ꝙ tales venientes ab intestato adeant effectualiter ab intestato. alias nisi ab intestato adirent, nil deberetur aut posset peti. z tūc sequitur mirabile quod si ipsi adeant ab intestato confirmentur dispoſita in testamēto. glo. est singu. in. l. qui filio. §. j. in verbo codicillis. ff. de here. instī. quam Bal. hic in. ix. col. reputat sing. z etiā ꝓo mirabili alleg. Pau. hic. ¶ Tertio limita z no. multū si verū est. vt. d. conclusio procedat in venientibus ab intestato ᵇ, qui tēpore testamēti primū gradū tenebant, illi soli virtute clausule codicillaris intelligūtur grauati fideicōmisso, ideo si illi essent mortui vel aliter exclusi, alij sequentes ex venientibus ab intestato non intelligerentur grauati virtute illius clausule. Jta glo. notabilis in. l. non iustā. C. ad trebel. in glo. pe. versi. coacta. circa finē, quam ibi Ang. exclamat. z eam in terminis nostris alleg. Ang. de are. instī. de codi. in ꝓin. qui dicit se ita sepe practicasse. Jason Papie.

¶ De posthumis here. instī. vel exhere. vel ꝑtē. Rub.

¶ Capio gl. rubri. q̄ multū magistralis est. Adde vltra gl. sextā ª ſpecie posthumi † qū post testm̄ cōditū a ꝑre ſili⁹ naturalis tūn fit legitimat⁹ a patre. nā iste ad ſimilitudinē filij arrogati censet posthum⁹ ᶜ: ideo vī ſi fit legitimat⁹ viuo ꝑre z reperiat ꝑterit quod rūpat testm̄, vt ꝑbat tex. i. §. gñaliter. in aut. q. mo. na. effi. ſui. iuncta. l. filius a ꝑre. §. j. z ibi no. Bald. ff. de libe. z posth. de quo q̄ nō est ſine scrupulo. vide plenī⁹ Bald. in. l. cū in adoptiuis. C. de adop. z in. c. innotuit. in fi. co. de ele. do. Anto. in. c. per venerabile. in. xxxj. col. q̄ filij sint legi. Sali. i aut. ſi qs. C. de na. lib. Pan. in consi. lxxxvj. inci. in qō. q̄ vertit̄ iter iulia. in. ij. col. in. j. vol. Pau. in cōſi. cxxxix. inci. ſup ꝓcto isto plures ſubtilitates. z in cōſi. cxxxiij. incip. ſup eo q̄ ꝓio loco q̄rit̄ qs ſuccedat dicto Ant. Alex. in cōſi. cxxxix. in. j. vo. inci. elegāter fuit cōſultū. Ang. in cōſi. lxxv. inci. per reformationē. z melius in cōſi. ſeq. z adde ſimile. † an sicut donatio renocat per ſupueniētia filioꝝ. l. ſi vnꝯ. C. de reuo. dona. an etiā renocat ꝑ legitimationē filij naturalis. in quo vltime Bal. tenet ꝙ nō, in. l. j. in pe. col. C. de inof. dona. z. l. ſi. circa ſi. C. ſi quid in frau. pat. Sali. in. l. ſi totas. C. de inof. dona. † Adde etiā ſeptimā ſpeciem posthumi qñ testatoꝛ post cōditū testm̄ ᶜ ingredit̄ monasteriū. nā monasteriū habeł loco posthumi: z rūpit testm̄. ꝑbat tex. in aut. ſi qua mulier. vbi no. Ly. z Bal. ſ. de ſa. ſan. z ista appellat posthumū bal. in. l. filiⁿ a patre. §. j. Jmo. ff. de libe. z posth. cano. in. c. i ꝑtia. de ꝓba. z Jmo. in. l. j. de test. † No. tū q̄ ꝑte dicit posthumus ᵍ ſolū primo mō posito in gl. ille qui est natus post mortē patris vel ascendentis de cuius ſucceſſione agit̄, quaſi posthumationē natus. gl. in. l. gallus. in ꝓi. in verbo posthumos. ff. de lib. z posth. z in. l. ſi quis posthumos. §. ſi. in ver. ſed ſi ex ea. eo. tit. z in. §. posthumoꝝ. in verbo agnoſcēdo. instī. de exhere. lib. ꝓo quibus allego tex. in. l. ij. in ꝓi. ver. posthumos. ff. de iniuſ. rup. vbi gl. z Bar. z tex. in. l. nomē filiaꝝ. in ꝓinc. ff. de verb. sig. ideo si statutū faceret mētionē de posthumo intelligeretur de posthumo ꝓprie secundum primū modum, ſecundū Bar. in. d. l. gallus. in ꝓinc. tamen si testator: in testamento faceret mentionem de posthumo ſimpliciter intelligitur de omnibus posthumis, primodo materia cōgrueret. tex. est in. l. ſi qs ita. §. ſi. quē ibi not. Bal. ff. de testa. tu. Facit. §. ſi. instī. qui da. tu. poſ. z. l. ſi. j. eo. z. l. ſi quis filiabᵇ. cū. l. ſeq. ff. de test. tu. imo plus etiā in exheredatione z sic in materia odioſa appellatione posthumi nedū intelligitur de posthumo ꝓprie primo modo: sed etiā alijs modis. ita est tex. mirabilis. in. l. iij. §. noiatim. in ſi. ff. de iniuſto ru. Hīi dicas q̄ ibi nō censeatur materia odioſa: quia principaliter attenditur testamēti validitas. Mīnc est ꝙ in exheredatione vt testm̄ ſuſtineatur ſub ſimplicibus cōditnēt casus mīxt⁹. tex. est no. in. l. ſi ita facta. ff. de iniuſt. rup. z tū ſi esset materia odioſa nō cōtineret.

ª Natiuitate posthumi ꝑteriti rumpit̄ testamentū z omnia in eo dispoſita cornuntur, que etiam non debētur naturaliter, nu. 2. sed an in foꝛo conſcientie. nu. 3.

1 **Si post testamētū,** †Natiuitate posthumi ꝑteriti rūpit̄ testamētū z oīa in eo dispoſita cozruunt. h. d. ista. l. Et pōdera tex. in ſi. illis verbis geminatis ᵇ nihil deberi nec peti posse qō † qñ testm̄ rūpit̄ natiuitate filij ꝑteriti relicta in tali testō nō debent etiā naturaliter. z iō non possēt ꝑ eis haberi recursus ad foꝛū eccleſiaſticum. z ita no. Ang. hic in lec. Flo. z idē tꝫ bal. in. l. ſi. cū quis. in. v. col. C. de iur. z facit gno. in repe. l. j. in. xv. col. ſ. de ſac. ſan. z in. l. ſi veritas. j. de fideicō. z in qōne diſputata q̄ incipit ſtatuto cauet ꝙ feneratoꝛ. in. iij chart. Ang. in. q. incipi. Aſtēſis mīles. in. vij col. z habes tex. no. i. l. militi. ś. de religio. z ſump. fu. † Quid aūt ſit in foꝛo cōſcie. habes glo. z ibi Bal. z Doder. in. l. ſi post diuiſionem. ś. de iur. z facti gno. cū concoꝛ. quas ibi, dedi. Intellige tū iſtum tex. ꝓcedere

Universidad de Deusto
Biblioteca

2 ¶ Aborsu. adde hic qualiter puniat abortum fa
cies. vide p bart.
in.l.diu⁹.ff in.l.si
quis. la. ff. in.§. 2
qui abortioris. ff.
de pen. gl.i. in.l. a
necare. ff. p liber.
agno. doc. in.c. si b
aligs. de homi.

b ☞ Nascatur vi 1
uus. Bal.li.j.cō
sil.cxxviij.ad in
telligentiā dixi. c
cōsi. ccccxxxiij.
Purpu.

c ☞ Aborsu⁹ sit. d
An morte prete
riti cōualideatur
testamētū. adde
Bar.vbi de mor
tuo in etate pu
pillari.cōsi. xlix.
Nicolutius.
Purpu.

d ☞ Moriatur. 2
Et quid si instī
tnatur nascitur⁹ e
exūtre. vide bal.
j.lib.consil. cxxj.
verba. Purp.

e ¶ Sufficit ba
ptizari. adō pet.
de palud. in .iij.
sen. distī. vi. q.j. f
art. j. stepha. de
gaieta in suo fa
cramentali. in.§.
de sacramēto ba
ptismi. in.xxxvj.
questio.

f ¶ An tales. adō 1
Archi. in.c. pro
prie. de cōsec. di.
iij. sancē Tho.
in.iij. sent. di.iij.
ar. ij. in respōsio
ne ad .ij. questio.
contra.

☞ Nō tū est ne
cesse ad hoc vt te 1
stamentū nō di
cat ruptū. Cor.
lib.iij.cōsi. cxxx
vj. in pśenti, col.
iij.

g ☞ Quando vi 1
nus. adde plura
per Jaso. in.l.nō
enim. j. colum. j.
pe leg.
Purp.

quando posthumus fuit ignoranter preteritus: si autem scienter
correcta est ista.l.quia legata sustinerentur per aut. ex causa.§.
tit.j.vbi dixi. Jason Papie.

☞ Abortivus partus non rumpit testamentū. secus si nascatur viuus: licet decedat statim etiam nō emissa voce: nisi sit prodigiosus vel monstruosus.

Que differentia sit inter monstruosum z prodigiosum: z an occidens tales teneatur pena homicidij: z an tales sint baptizandi.

Vxoris abortu. [a] Abortiu⁹ partus nō rūpit testm. fec⁹ si nascat viu⁹ [b] Iz decedat statim etiā nō emissa vo
ce: nisi sit pdigiosus vel monstruosus. h.d. cū.l.se.z
materia posth.i.l.posthumo. §. de bo. pos. §ta. quā pre. ¶ Ho.
qō posthum⁹ nat⁹ z illico mortu⁹ rūpit testm: nec p eis mortē Iz
subita recolalidat testm. Intellige nisi talis posthum⁹ mortu⁹
sit [c] viuo testatore. q: Iz testm semel ruptū nō recōualideť de iu
re ciuili: tū sustinet de eg tate ptoria. ita loquit tex.i.l. posthum⁹.
in pi. ff. de iniu. rup. de qua gl. opponit. Intellige tū fec⁹ de filio
iam nato preterito: q: Iz viuo adhuc testatore moriat⁹: tū nō re
conualescit testm etiā de iure ptorio. l. si filius qui in ptāte. ff. de
lib. z posthu. nō diuersitatis iter posthumū z filiū preteritū iā na
tū est. fm Cyn. z Alb. hic q: qī preterit⁹ est posthum⁹ testm a pri
cipio vz donec nascat. nato posthumo bene rūpit. ideo si post
hum⁹ nat⁹ moriatur testm sustinet de equitate ptoria: q: a prin
ci. valuit: quasi res de facili reuertat ad primū exordiū. l. si vn⁹,
pactus ne peteret. ff. de pac. sed qī iam natus est preteritus sta
tim testm fuit nullū. ideo Iz moriat⁹ talis filius: testm non recon
nalidat etiā de iure ptorio. d. l. si filiꝰ qui in ptāte. ¶ Jn tex. l.
quod certarū. in vbo tor⁹: oū Bar. dicit Cano. tenere q: sufficiat
baptizari [c] vnū mēbrū. Adde q: est tex. in. c. debitū. vbi doc. de
baptismo. glo. in. l. iij. in pnn. vbi doc. ff. de acq. poss. Ange. in. l.
vulgaris. in pnn. ff. de furtis. ¶ Jn fine tex. ibi monstrū vel pdi
gium. Quid ista differant vide tex. in. l. ostētū. z in. l. qret aligs.
ff. de verb. sig. gl. in. l. non sunt liberi. ff. de statu ho. z an occidēs
tales mōstruosos vel prodigiosos teneatur pena homicidij. po
nūt Bal. Ang. z Jmo. in. l. quod dicitur, de lib. z posth. z ang.
hic z vtrobiq: tradūt an tales [f] mōstruosi debeāt baptizari: et
ponit Ang. hic exēplū de minotauro. Jtē ad istū tex. quādo vi
uus [g] nascit licet statim decedat: vide q: decidit Bald. in. c. i. §.
quinetā. in ti. episcopū vel abb. in vsib. fen. Et rationem huius
tex. in isto secundo responso. vide per Bal. in. c. scisciter⁹. in pe.
col. de rescrip. Jta ad istum tex. de momēto adde quod decidit
Ang. de but. in consi. xx. inci. equitas suggerit. Jason Papie.

☞ Testator qui prouidit in vno casu, quia cogitans mori non
aduertit nisi ad illum casum: intelligitur tamen idem prouidisse
in alio casu, in quo verisimiliter idem prouidisset si cogitasset.

Quidam. Institutio facta de posthumo in
vnū casum extēdit ad aliū, in quo
testator verisimiliter idē statuisset si de eo cogitasset.
p.d. fm intellectū glo. pmū magis cōiter approbatū.
l.j. alter tenebo: z cogita qd differat. §. vel ita dixit a ver. pced.
ité dū tex. in qōne dicit an videanť nō contineri. habes supplere
ad tex. §. q nati sunt vita testatoris. ¶ Hor. fm cōem intellectū
q: testō: q: prouidit in vno casu q: cogitās mori nō aduertit nisi
ad illum casum intelligit idē. puidisse in alio casu in quo verisi
militer idē. puidisset si cogitasset. Facit text. no. in. l. titius. §. j. ff.
eo. ponēs casum econtra. Facit q: vult gl. in. l. tale pactū. §. fi. ff.
de pac. z de hoc quādo. puisio testatoris facta in vno casu extē
dať ad aliū. ponit late Sali. hic. z Bar. z alij in. l. gallus. §. z qd
si tū. ff. eo. ¶ Sl. in verbo pterūt. Jn pria declarat textū. Jn se
cunda ibi: nisi appareat. per viā fallentie fortiter oppōit Jason. z
quadrupliciter sol. Jn tertia ibi: ité contra. opponit Jason. tex. z bū
soluit: q: facilis est sol. Jn secūda parte pro intelligētia z sol. ter
ribilis Jo. ij. l. cōmodissime. ff. e. vbi de directo decidit⁹ contra. l.
nostrā. in qua difficultate inuenio tot solut. quot pene capita.
primā so. gl. tenēt Bar. Bal. Ang. Sali. z Alexan. hic. z Bart.
Bal. Ang. z Alex. in. d. l. cōmodissime. z Bal. in. d. l. si cū dotē.
in pri. q: i hac. l. testator: qī fecit testm erat graui infirmitate op
pressus z cogitabat ex illa infirmitate mori. z ió instituit posthu
mū in casum mortis: nam etiā instituisset si natus esset in vita si
credidisset se victurū. ista sol. est bona in se. sed mihi non placet.
q: nimirū diuinat. due tex. sol. in gl. sunt false z gl. met reprobat.
¶ Quartā sol. glo. approbāt Ful. z Pau. hic. z Cu. in. d. l. com
modissime. z q: vbū post mortē nō determinat vbū fuerit edi
ti aut nascerent, Iz determinat vbū. z. mēsiū, vt sit sensus. si testa
tor voluerit posthumū natū esse heredē si fuerit natus intra. z.
mēses a tpe mortis sue. q: possibile est q: fuerit ab eo conceptus.
illud ergo verbū post mortē nō facit additionē ad verbū editi. vt
voluerit istituere nisi post mortē. sed bū facit additionē ad vbū
z. mēsiū. vt de mū voluerit esse heredē si natꝰ fuerit intra. z. men
ses mortis sue. z tūc dictio itra capiť p citra. ¶ Quinto mō rñ
det Cy. hic. z sequit Bar. in. d. l. si cū dotē. in pnn. z Jmo. i. d. l.
cōmodissime. q: hic vba testōris erāt ambigua: ibi clara. ¶ Se
xto modo rñdet Pau. in. l. titius. §. luci⁹ titi⁹. ver. vltimo scias.
ff. eo. q: in hac. l. testator cogitauit de certo posthumo in spē ibi
non. sed iste solu. omnes diuinat. ¶ Jdē septimo loco subtilita
tē princeps do. Christ. de Caste. in. d. l. cōmodissime. cuius solu.
sibi ascribit Ful. hic posuit verā sol. nā in ista. l. testator fuit vsus
plurib⁹ vbis q: in. l. cōmodissime. vbi testator solū dixit, si post
hum⁹ nasceret post mortē meā. eū instituo. Jsta vbo nō pūt cē
seri apposita nisi vt faciāt conditionē instituti: ergo nisi cōditio
purificetur in vita, posthumus nō erit heres: §. hic testator dixit
si filius intra. z. mensiū spatiū post mortē meā fuerit editus: que
verba nō sunt posita vt facerēt cōditionē institōni. cū alis possint
operari: §. fuerūt posita ad declarandū q: volūtas testatoris nō
erat q: quilibet posthumus esset heres: sed ille qui nasceret post
mortē intra. z. menses. z intelligit istud tacite. l. intestato. §. post
decem. ff. de suis z leg. ideo quo ad institutionem nō curam⁹ an
nascatur post mortē an viuo testatore. z si cōsideras ista est eadē
sol. cū prima so. gl. licet eā apertius declaret. Jason Papie.

¶ De iure deliberandi z adeunda vel acqui. here. Rub.

¶ Continua istam rubricam z declara partes rubrice vt Lyn.
Bar. z do. Allegan. hic.

1 ☞ Qui non potest esse heres nisi de iure ptorio. z consequenter
nisi psente iudice per actū extraordi. nō potest agnoscere: secus
si poterat esse heres de iure ciuili: nam tunc soluendo debita de
functi intelligitur here. adiuisse.

2 Heres soluendo debita defuncti intelligitur hereditatē adiuis
se: nisi protestatus fuerit in contrarium. l. 1.

Si a patre. † Qui non pōt esse heres
nisi de iure ptorio z conse
quēter nisi psente iudice p actū extraordinariū
non potest agnoscere: secus si poterat esse heres
de iure ciuili. nā tūc etiā soluendo debita defun
cti intelligit hereditatē adiuisse. h.d. cū.l. seq. p
intellectu huⁱ⁹. l.j. presuppone duo. Primo q: tex. cum mysterio
loquitur in fila emancipa. quia filia in potestate manumittēdo
seruū hereditariū bene intelligit adiuisse. l. si pupillus. alias in
lian⁹. §. si seruū. ff. eo. de qua gl. opponit z ita obijcit, z bene rō di
uersitatis est q: cū filia emācipata de iure. C. esset penit⁹ incogni
ta q: tū ad succedendū de iure ciuili non poterat adire hereditatē
de iure ciuili: q: fit solo aio: Iz habebat necesse de iure ptorio agno
scere bo. pos. i pūcta iudicis: ergo p actū extraiudicialē manumis
siōis nō pōt censeri indici agnitio bo. pos. hinc refero q: ista. l. de
beat intelligi q: pater filie emācipate mortuus sit ab intestato: Iz
tex. nō dicat. nā si testm fecisset in quo eēt instituta filia emācipa
ta certe ex testō potuisset succedere de iure ciuili: q: ex testō non
solū filia emācipata: Iz etiā glibet extraneꝰ pōt succedere de iure
ciuili. l. illud. §. fi. ff. de bon. pos. Jo tab. facit. l. si auia. j. e. ió tūc cuz
filia istituta potuisset adire ō iure ci. certe pactū extraiudicialem
manumissionis serui bene fuisset inducta agnitio. hinc infero: q:
cū hodie per iura antētico: q: tū ad succedēdū ab intesta. sit sub
lata ois a emācipatio: z patrie ptātis: q: hodie emācipati de iu
re ciui. succedūt ab intestato: vt vidistis in gl. in. l. si emācipati. z
ibi dixi. ff. de colla. z gl. in aut. ex cā. i gl. magna. §. ti. ij. sequit q:
ista. l. hodie nō, pceditꝰ fm Cy. z Bar. hic. ¶ Scdo not. ex. l. §.
q: heres soluēdo debita defuncti intelligit hereditatē adiuisse q:
multū no. z ōt bar. q: sepe de hac. l. interrogat rusticos. s. faciēdo
eis positiones si soluerūt aliq: debitū hereditariū. z dicit Sal. q:
istud cōtingit de facto, nisi fieret, prestatio in ōrū. z ōt Ange. q:
iste tex. est no. pro filijs mercatorū. d. Matesi. in no. cccxxvj. di
cit q: iste tex. est fin. sed non aduertit q: aliū habemus in. l. paren
tibus. allega. in glo. z ratio dubitandi in hac. l. fuit maxima. naz
per actum qui fit ab herede nunq: inducitur aditio hereditatis:
nisi fit talis actus qui non possit fieri citra ius z nomen heredis.
l. pro herede. z. l. gerit. ff. de acqui. here. sed soluere debita hereditaria est actus qui pōt fieri citra ius z nomē heredis: q: glibet ex
traneus pōt soluere pro alio etiā inuito. l. soluendo. ff. de neg. gest.
z ideo videbať per talē actum solutionis nō induci aditionē. cō
trariū deciditur hic. z rō est: q: in dubio qī quis soluit, magis q
dem presumit soluere illud qō ipse debet q: nolle alterius. l. z ma
gis. ff. de solutio. z ideo iste heres in dubio presumitur soluisse: q:
illud erat effectum debitum suum mediante beneficio aditionis
fm Ang. z Moder. hic. z Bal. in. l. potuit. in. princ. q. j. e. facit. l. duo
fratres. cū ibi notatis. ff. de acqui. here. ¶ Slo. j. dividit in qua
tuor partes. Jn prima declarat textū. Jn secunda not. ex tex. Jn
tertia opponit contra tex. z bene soluit declarādo. vt dixi in text.
Jn quarta z vltima etiam opponit, z dupliciter soluit. secunda
ibi. z sic no. Tertia ibi sed §. ff. e. Quarta z vltima ibi: fallit tū in
filio. ¶ Jn pria pte Bar. tenet vltimā solu. quā Linge. z Pau.
multū exclamāt hic. nā ex ista solutione habes magnā declara
tionē. z sing. ad. l. fi. C. de repu. here. vbi dō q: filiꝰ sui⁹ q: hereditā
tē pris repudiauit: pōt tū abstētionē suā revocare: q: pillos act⁹
p q: inducit aditio p illos nō inducit revocatio repudiatiōis. ita
vult gl. si. hic. Sz istud est §. l. p herede. §. papinian⁹. ff. e. z in. l.
j. j. ti. j. nō reiecta hac sol. tū clare fm Dy. z Bart. hic: q: in. d. l. si
pupill⁹. §. fi. ibi illi serui manumissi nō erāt hēditarij Iz erāt filij
fa. manumittētis: ideo q: filiꝰ potuit. pp̄io iure manumittere cū
eēnt sui: nimirū si nō intelligit adiuisse. sec⁹ si fuissent testōris: q:
eos si potuisset & iuꝰ mānumittere, nisi effectꝰ eēt hēs p additionē.

1 ☞ Filius in potestate ex potentia suitatis ipso iure heres cōstitu
tus trāsmittit hereditatē patris nō aditam ad quoscūq: z ex
cludit fratrem testatoris z alios venientes ab intestato: secus in
filio emancipato.

2 Hodie quilibet heres etiam extraneꝰ potest adire heredita. ad
huc clausis tabulis.

Si fratris. † Filius in potestate ex potētia
suitatis ipso iure heres cōstitur⁹
transmittit hereditatē patris nō aditā ad quoscūq:
z excludit fratrē testatoris z alios venientes ab inte
stato: secus in filio emācipato. h.d. fm verū intellectū z hz duas
partes fm q: patet in summario. nā in prima loquit de filio in
potestate. Jn secūda de filio emancipato. Scda ibi, q: si cū iu
ris sui esset. Et Iz glo. dixerit q: in pno casu ista transmissio fiat
eo q: si ins posteros habebat: tū iste sensus stare nō pōt: p ea de
qbus hic p Bar. Jtē nec scōs intellect⁹ gl. stare pōt q: in primo
casu filiꝰ adiuerit hereditatē: q: tūc etiā si fuisset emācipatus cū
adita fuisset hereditas excluderetur frater primi defuncti. Veri
tas ergo est, q: ideo iste frater z sic trāsuersalis excludit. eo: q: fi
liꝰ in ptāte ex potētia suitatis trāsmisit hēditatē pris non aditā
ad quoscūq: de qua trāsmissione dixi multa. i. l. emancipata. §. q:
admit. z dicā in. l. si infanti. j. e. Nec ob. iste text. in verbo sine ex
pte. q: log. f etiā qī filiꝰ nō est heres pris in totū Iz habuit cohe
redē: vñ p dationē coheredis extranei debuit cēseri sublata suita
tas: q: rñdet doc. hoc verū quo ad ea in qbus testator potuit in
testō puidere. nā testator ndāo coheredē voluit cōsidere de pu
pillo. l. ex suitate cōfirmat testm. z ideo tūc datio coheredis fa
cit vt suitas nō cōfirmet additionē. Iz in trāsmissione istud non est
circa quā testō: in testō puidere habeat. z ió illa Iz effectū non
obstāte datione cohēr dis extranei. l. apō iulianū. §. idē iulian⁹. fm
cōem sensum. ff. ad tr eb. qō vltimū varijs modis limitat in. d. §.
idē iulian⁹. Illūd aūt filiꝰ emācipat⁹ in quo cessat suitas z ḡūr
qui nō potuit transmittere. Jn secūda parte tex. hodie transmitte
ret ex quo est sublata differentia emancipatiōis z patrie ptātis.
Iz Bar. in. l. vētre. ff. e. reliquerit cogitādū. tū cōis sniа est q: nō:
vt firmant doc. in. d. l. ventre. z Ang. z Moder. in. l. si emancipa
ti. §. de colla. cū cōcor. quas dedi. in. d. l. emācipata. z ex his ha
bes declaratū verū sensum huⁱ⁹. l. in qua figura casum vt p bal.
hic. in. ij. col. Sal. z Pau. de ca. hic. ¶ Jbi etiā clausis tabulis
dicit gl. z bū † qō hodie glibet etiā extraneꝰ heres pōt adire he
reditatē clausis tabulis testamēti. de quo vide late Bart. vbi doc⁹
suus in. l. eius qui in prouincia. j. col. ff. si cer. pet. z si dicatur qō
quis nō potest adire hereditatē nisi sit certus qualiter z quomo
do sit institut⁹. l. q: si dubitet. z. l. fed si de sua. ff. de acqui. here. q:
certitudo nō potest haberi nisi inspecto tenore testamēti. Nide
quod quo ad hoc vt heres possit adire nō requiritur quod certi
tudo procedat ex inspectiōe testamēti: satis est quod etiā per re
latione aliorū habeatur: ita declarat Bar. in. l. is potest. ff. e.

1 ☞ Alter pōt adire hereditatem delatā filio de voluntate filij.

Iliofa. † Pōt peter adire hereditatē delatā
filio de voluntate filij. h.d. z assignat
duplicē rōnē dubitādi p Bar. z Alios hic. z Mod.
in. l. qui in aliena. super ver. sed si nō adierit. ff. e. z ma
tertiam posui in. l. j. §. qui admit.

1 ☞ Solꝰ pupillus sine auto. sui tutoris nō pōt here. adire.

2 Jn ūctibus vltro citroq: obligato. si pupillis faciat aliquē con
tractū vz quo ad cōmodū z vtilitatē eius: Iz nō quātū ad dānū
z sic quantū ad obligandū eū alteri: nō tamē sic etiā dicim⁹ in ecclia cōtrahēte sine debitis
solēnitatibus requisitis a iure iuxta. c. sine exceptiōe. xij. q. ij. nā
si ūctus sit euidēter vtilis ecclesie vz, quāuis celebrat⁹ sine debi
ta solēnitate, vt tz Bar. z Bal. in. l. cum hi. §. ea. ff. de transl. quā
uis aliter Bal. teneat in. l. 2tra turis. ff. de pac. de ecclesia cōcedē
tes emphyteusim vltra tps statutū a iure qī talis ūctus est eui
dēter vtilis ecclesie. Sed istis nō obstātib⁹ tene dū, q: imo etiā
si hereditas sit opulēta solꝰ pupillus sine auctho. tuto. nō potest
adire, put tenet Bal. hic, z g. y. in. d. l. qō fauore. i. j. op. z ibi bal.
z Sali. z Ang. in. l. mutū. ff. de acq. her. z doc. cōiter in. d. §. ne
q: isti. de au. tu. Et p ista pte Iz multa adduci sokāt vnū est qō

3 Filius in potestate. istum dicit verum intellectum Bar. consi. cxxij. Addo Jas. in. l. si. §. de insti. z substi. Purp.

b ☞ Consentire. limitat in bono. possessio. Balin. rub. §. q admit. Purpu.

Potuit. Diuide i tres partes. Jn pria ponit
decisio. Jn secūda limitatio decisionis.
Jn tertia ponit declaratio illi⁹ limitatiōis. Secūda
ibi, sed ipse solus. Tertia ibi, nō si qd nesciente eo. h.
d. pupillus pōt adire hereditatē cū authoritate tutoris sui, tu
tor aut⁹ solus nō pōt. Et dū tex. dicit sed ipsius actus z volūtas
b est. ac si diceret q: opus est pupillū consentire ᵇ opere. z sic actu
vel verbo. z materiā huius. l. plene examinaui in. l. bono. nū. qdē.
§. qui admit. z ibi varijs modis limitaui regulā huⁱ⁹ tex. ibi etiā
posui rōnē diuersitatis iter additionē hēditatis z bon. possessio.

1 ¶ Slo. q: solꝰ pupill⁹ sine authorita. tu. sui nō pt hēditatē adi a
2 re. † Huic occurrit pulchra dubitatio quare in ūctib⁹ vltro ci
troq: obligatoriis si pupill⁹ faciat aliquē ūctū vz q: ad cōmodū
z vtilitatē pupilli, fed nō quātū ad damnū, z sic quātū ad obli
gandū eū alteri. l. obligari in pri. z. l. pupill⁹. §. pupill⁹. ff. de au
to. tut. quo casu pr ūct⁹ claudicare, q: vz in fauorē pupilli. §. nō
in eius dānū. l. iulianus. §. si qs a pupillo. ff. de act. emp. quare
nō sic dicim⁹ in aditione hereditaria facta p pupillū sine autho b
ritate tut. q: aditio dicit quasi ūct⁹. l. apud iulianū. §. fi. ff. ex qui.
cau. in pos. ea. l. 4 malesicijs. §. heres. de act. z obl. §. heres. insti.
de ob. q: ex quasi cōtract. vt pupill⁹ adeundo. z sic quasi ūendo
obligat sibi debitores hereditarios. sed ipse eōtra nō obligetur
creditoribus hereditarijs. attēto q: aditio est quasi contractus
vltro citroq: obligatorius. Nico. de nea. in. §. neq:. insti. de aut.
tut. sequendo Pet. de bella pti. z Joā. de are. ibi dicit q: rō est
clara si. ll. sane intelligunť. nā qī pupillus sine tutore facit ūctū
cū aliquo, vz in eius fauorē, hoc est si ipse vult aduersarius co
gitur stare ūctui. si nō vult pōt recedere, eōtra nō. in hoc bī cō
tractus claudicat. tū si pupill⁹ vellet agere ex illo contractu, ille
qui secū ūcit repellet eum exceptione, si etiā ipse non adimpleret
pro parte sua. l. si id qō. in princ. ff. de rescin. ven. z ideo illo casu
procedunt iura in cōtrariū adducta sed in aditione hereditatis
illud nō posset stare si claudicaret. nā si aditio valeret in fauorē
pupilli, z ageret ⁊ debitores hereditarios, ipsi nō possent exci
pere z allegare iura aliorū. Illiā rōne assignat Bar. in. d. l. obli
gari. in princi. z ibi simpliciter sequit Rap. cu. sequi⁹ Salyc. in. l.
quod fauore. C. de legi. nā ideo in cōtractib⁹ vltro citroq: obli
gatorijs vz ūct⁹ ex parte vnius. f. pupilli, sed nō preiudiciū sui,
z sic in fauorē alterius: eo q: in cōtractibus interuenit⁹ diuerse
persone, z propter diuersitatē personarū cōtractus cēsetur diuer
so iure, sed aditio hereditatis fit p solū pupil. z ideo nō pt diuer
so iure censeri. p regulā. l. eū qui edes. ff. de vsuc. cū aditio heredi
tatis sit quid indiuiduū. l. j. z. q. ff. e. q: alias sequeret absurdum
q: pupillus quo ad quid censeret heres z quo ad qd nō. Aliam
z tertiā rōnē nō assignat Jo. fab. in. d. §. neq:. qre in ūctib⁹ clau
dicatio admittit. eo q: in cōtractibus est qd imputet cōtrahēti,
quare cōtraxerit cū pupillo sine auto. tu. l. cū mādato. i pri. ff. de
minо. cū sciat vel scire debeat pup. Jhēdo nō obligari. z ideo in
odium contrahētis cū pupillo sine auctoritate tuto. cui impetra
ri pōt. l. vult q: valeat in dānū cōtrahētis z nō pupilli. q: ratio
cellat i hereditate adeūda. z hec est vera. ¶ Adde q: regula tex.
nostri procedit qī hereditas delata pupillo esset dānosa z etiam
lucrosa. nam solꝰ pup. adire nō pōt. ne aliquo dāno, vel obli
gatione afficiať. d. l. obligari. z. d. §. neq:. ff. de aut. tut. z. d. §. ne
q:. insti. de aut. tu. ¶ Hunc pulchrū exortť dubiū qd si esset here 3
ditas mere opulenta, in qua nullū penitus debitū ineffet de qua
habes gl. q: declarat in. l. si quis mihi bona. §. si seruꝰ filij. ff. de ac
qui. here. certe videretur tūc q: solus pupillus sine au. tut. posset
adire, ne illud quod est inductū in fauorem pup. in eius dānū in
tor queat, cōtra. l. qō fauore. C. de leg. z qr nō subest periculū qō
pupillus aliquo incōmodo afficiať. iuribus prealleg. a cōtrario
sensu. Et ad hoc facit bonū simile. in. l. j. §. fi. ff. de offi. procu. cesa.
z ista opi. sequit Dy. in regula quod ob gratiam. de regu. iu. in
vj. tenet expresse Pau. de ca. hic. z Raph. cu. in. l. pupill⁹ fi fari.
in pnn. ff. de acqui. her. z in. l. more. per gl. ff. e. pro ista opi. addo
bene facere illud quod vult gl. reputata sing. in. l. ḡ. ff. de accept.
quā Bar. z Ang. ibi multum notāt. vbi vult quod pupill⁹ sine
auto. tutor. potest efficaciter obligari qī talis obligatio spectat
solū ad suū cōmodū, multo magis in casu nostro vbi nulla penit⁹
cadit obligatio. Sic etiā dicim⁹ in ecclia cōtrahēte sine debitis
solēnitatibus requisitis a iure iuxta. c. sine exceptiōe. xij. q. ij. nā
si ūctus sit euidēter vtilis ecclesie vz, quāuis celebrat⁹ sine debi
ta solēnitate, vt tz Bar. z Bal. in. l. cum hi. §. ea. ff. de transl. quā
uis aliter Bal. teneat in. l. 2tra turis. ff. de pac. de ecclesia cōcedē
tes emphyteusim vltra tps statutū a iure qī talis ūctus est eui
dēter vtilis ecclesie. Sed istis nō obstātib⁹ tene dū, q: imo etiā
si hereditas sit opulēta solꝰ pupillus sine auctho. tuto. nō potest
adire, put tenet Bal. hic, z g. y. in. d. l. qō fauore. i. j. op. z ibi bal.
z Salyc. z Ang. in. l. mutū. ff. de acq. her. z doc. cōiter in. d. §. ne
q: isti. de au. tu. Et p ista pte Iz multa adduci sokāt vnū est qō

3 Si heredi tas delata pupillo sit mere opulenta, an poterit solus pupillus eam adire.

4 Pupillus doli capax q: proximus pubertati potest solus sine authoritate tutoris adire hereditatem.

5 Voluntas infantis vel eius qui est dnoꝝ vel trium annorū, non requiritur in adeunda hereditate per tutorem: locus si esset quinque annorum z haberet aliquem intellectum.

6 Que differentia sit inter adultum z pupillum respectu aditiōis here. fiende per tutorem z curato.

Universidad de Deusto
Biblioteca

valde stringit. ꝛ cui nō facile ñdeꝫ. ſ. tex. ꝛ rō iuris cōſulti l. pupillus ſi fari. in pūc. ff. de acq. he. nā ad hoc vt qs poſſit adire regitur q̄ pfecte intelligat cām ſue aditiōis: ſꝫ cū pupill' nō poſſit cognoſcere. l. j. C. de falſa mo. iſta ergo rō militat i quacūq; hereditate ēt ſi ſit opulēta. Hinc ifero ꝛ erit bona limitatio ad tex. ꝛ q̄ ſi aliquis eſſet pupill' : tū doli capax: puta q̄ ꝓtim' pubertati: tūc poſſet ſolus adire: q̄ tūc intelligeret cauſam ſue aditiōis: ita expoſſe, firmat Bart. in. d. l. pupill' ſi fari. ꝛ p hoc fundamētū ꝓz rūſtio ad adducta i oppoſitū: ꝓcipue ad iſte. l. j. ſ. ff. ff. ō offi. pcu. ceſ. q̄ ibi nō aderat impedimētū pfecte intelligētie. Put hic in pupillo. ¶ Itē adde p alia limitatiōe hui' tex. q̄ qñ hereditas deferf pupillo careti tutore, pſit eius amici agnoſcere bo. poſ. de iure ciui. prout declarat Bart. in. l. j. ſ. qui admit. per gl. in. l. tutor. ꝛ. l. pe. ff. ō bo. poſ. Reliqua vide in. d. l. bonoꝝ. vbi dixi. ¶ Venio nūc ad gl. in quibus aduertendū eſt ſm Bar. ꝛ alios q̄. j. gl. huius. l. eſt nona. ideo repetit aliqua q̄ tāgunt in gl. antiquis. ſufficit expedire gl. j. quā diuide in ſeptē principales. Jn prima rūdet tacite qōni. Jn ſcā declarat tex. Jn tertia remouet tacitū ꝛūū. Jn q̄rta extēdit tex. Jn aliꝭ tribus ſequentibus remouet alia cōtraria. Scā ibi: ītē q̄ dicit ibi ꝓ herede. Certa ibi: ītē q̄ dicit tutore autore. Quarta ibi: ſic ꝛ hr̄ditas. Quinta ibi: ītē in bonoꝝ. Sexta ibi: aliud in poſſeſſione. Septima ꝛ vltima ibi: curatoris aūt. Jn pīa parte diſputat gl. an iſta. l. loquēs in pupillo habeat locū in infante: vt etiā ſolus tuto: infantis nō poſſit adire ſine volūtate infantis in quo vꝫ dicēdum q̄ ſol' tutor poſſit: per regulā. d. l. pupillus. dū dicit pupillus ſi fari. nam cū infans nō habeat intellectū nō dz regi: nec ibi cadit ſuppletio: attēto q̄ infans ꝛ furioſus eqparant. l. in negotijs. ff. de re. iur. ꝛ gl in. l. donataꝝ. C. de acq. poſſ. q̄ ſequit Ange. ibi, ꝛ in. l. ſeruo inuito. ſ. pupillo. ff. ad tre. breuiter tene q̄ ꝛ ſi eſſet infans vel triū vel duoꝝ an. q̄ penit' caret intellecta, nō requireret ei' volūtas. Sz ſi eſſet q̄nq; annoꝝ ꝛ haberet aliquē intellectū, tūc reperīt cōſenſus. tex. in. d. l. ſeruo iuncto. ſm gl. ꝛ Abbod. hic. ꝛ. d. l. pupill' ſi fari. Jſtud tū de iſante eſt immutatū: q̄ ſol' tutor: etiā pupillo abſente pōt petere ꝛ agnoſcere. l. ſi infanti. verſi. parcte. ꝛ ibi Fulg. Ang. no. j. e. niſi intelligeres illū tex. ſm predictā diſtinctionē. ꝛ Jn vltima pārte gl. no. differentiā inter pupillū et adultū reſpectu curatoris: quia adultus cū authoritate curatoris pōt hr̄ditatē adire: ſec' in pupillo: turibus alle. in glo. ratio diuerſitatis eſt: q̄ curator: dat adulto iure ordinario: ſed pupillo dz dari tutor. ſed ſi aliq̄ dat curator dat extraordinarie ꝛ in ſubſidiū: ſꝫ potēti' ora ſunt q̄ iure ordinario cōpetit quā q̄ extra ordinē. l. in cauſe. ſcā. in pīn. ff. de mino. ſm Bal. in. ūū. q. ꝛ Sali. in. v. opp. ꝛ doc. in. d. ſ. neq;. Aliā etiā rōnem differentie aliq̄ gnat Fulg. hic. nam ideo pup. dz adire cū authoritate tut. eo q̄ tutor dz ſupplere defectum intellectus quā ſupplet cū dat pricipalr' perſone. vñ nō pōt ſupplere curator: qui dat principalr' rebus. l. in copulādis. C. de nup. ſed ratio quare adultus ſol' adite nō poſſit: nō eſt, ꝓpter defectū intellectus. ſed q̄ cū habeat curatorem cenſetur interdicta adminiſtratio: ideo requiritur q̄ habeat licentiam a ſuo curatore: tamē precedēs rō plus placet.

1 ☞ Hereditas animo ſolo etiā per actum vltime volūtatis declarato adit̄: q̄ tamen non adita non tranſmittitur.

2 Conſanguineus preſumitur ſcire facta cōſanguinei quo ad eatem ſecus quo ad ea que ſunt facti.

1 b ¶ Cōſanguineus preſumit. Adde Bar. in. l. quicūq;. in. i. col. C. de ſeruis fu. Bart. ſ l. minoꝝ. xxv. annis. adito in. l. ſi. ff. de mino.

c ¶ Adde Alexā. lib. o. n. conſi. iiij. ver. pater. Pur.

Jauia. † Hereditas ſolo aio etiā ꝓ actū vltime volūtatis declaratio adit̄: ꝛ hereditas nō adita nō trāſmittit. h. d. cū. ſe. ¶ Nō. qō tinſtitut' heres [a] in aliqua parte hereditatis de illa parte diſpoſuit in teſtamēto poſtea per eū facto. illa diſpoſitio habetur pro adītōe hereditatis: ꝛ dicit Bar. q̄ practicauit iſtō tempore mortalitatis: ex quo habes q̄ idem act' operat duos effect', operat vltimā volūtatem. Jtem operat additionem here ditatis: ꝛ ſic contractum. Et licet teſtū poſſet reuocari tamen aditio per tale teſtū facta remanet irreuocabilis. ſm Bal. Sal. ꝛ Abbod. hic. idem ſi teſtator in teſtamēto faceret confeſſionē. nā illa cōfeſſio ſemper remanet firma. ita Bart. in. l. cū quis decedens. ff. de leg. iij. Cy. in. l. generaliter. C. de non nu. pe. ꝛ Et ex. l. ſequēti. not. quod cum dicit q̄ cōſanguineus preſumitur [b] ſcire facta cōſanguinei. pcedit quo ad etatē: ꝛ quo ad alia que verīſimiliter ſcire debet. l. octauo. ff. vnde cognati. ſec' quo ad ea que ſunt facti, ſm Bar. Ang. ꝛ Abbod. hic. Et caue dū glo. hic dicit fallit in ſuis heredibus per. l. vnicam. C. de his qui ante apertas tabu. Saly. ꝛ do. Alegā. reprobant glo. eo q̄. d. l. vnica. procedit etiam in his qui non ſunt ſui: patet q̄ loquit etiā in ſucceſſione matris' ſed tu dic. q̄ gl. nou capit ſuos heredes. ꝓprie pro ſuita-te: ſed illo mō quo capit text. hic in ſi. in verbo ad ſuos heredes. Tū. ad. d. l. vnicā. rūde melius quā gl. q̄ loquitur in hereditate aſcendentiū vel deſcendentiū que bene tranſmittitur non adita, beneficio. l. vnice. ſed iſta. d. loquit in hereditate tranſuerſaliū

1 ☞ Juri adeundi q̄s eſt extraneoꝝ, pſcribit. xxx. ann. ꝛ nu. 4.
2 Ad ſui heredes excludantur a iure immiſcendi xxx. annis.
3 Beneficiū abſtinēdi datū a pīore nō hꝫ locū niſi vbi eſt vtile filio. Quoties. l. facit mentionem de preſcriptione longi tēporis, ꝛ ſumus in preſcriptione iurium: cui ibi non cadat preſcriptio illa. ꝛ. vel. xx. ann. intelligitur de preſcrip. xxx. annoꝝ.

Jcet. Quāuis gl. mi dicat ꝛ doc. trāſeant tamē habeo iſtā. l. pro difficili ꝛ intricata. Ad euidentiā premitto q̄ iſta. l. ſm Cy. Bar. Bal. Ange. ꝛ oēs Abbod. determinat q̄ iuri immiſcēdi nō preſcribat longo tpe, ꝛ iſtud immixt tex. ibi in vſi. ſe paterna nō immiſcuerint, ꝛ propterea ita allegat tota die q̄ iuri immiſcendi non pſcribit longo tpe. Scō modo legit ſm vtrūq;. Sal. hic. q̄ in hac. l. nō tractat an facultati immiſcēdi poſſit pſcribi vel ne, ſed bene tractatur an petitioni hereditatis preſcribat. nā poſtq̄ he res aduerſi ſibi ꝛpetit petitio hereditatis aduerſus poſſeſſores rerum hereditariarū ad vendicandū res hereditarias: ꝛ dubitatur in hac. l. ſi filius ſteterit longo tpe q̄ nō egerit petitione hereditatis ad vendic. andū res nunq̄ ex cludat preſcrip. long. tem. ꝛ iſtud ꝓbat neceſſario tex. in ver. hanc. ꝛ in verſi. vendicēt neceſſario ergo loquit tex. de petī. hereditatis. per quā vendicatur hereditas. ꝛ iſtud nō videt voluiſſe gl. dum dicit ſecus ſi longiſſimo: q̄ ois actio tāto tpe tollit: ꝛ ſic gl. intelligit tex. in pſcriptione actionis: nō iuri immiſcendi. ꝛ iſto modo male allegaret iſte tex. ad ꝓbandū q̄ iuri immiſcēdi nō pſcribat longo tpe. nā de illo nō loquit. ſed de petitiōe hereditatis. addibi tū magis placet pcedēs ſenſus q̄ eſt cōis. q̄. ll. debēt intelligi ſm ti. ſub q̄ ſunt poſite. l. imperator. ff. de in di. adiec. ſed iſte tex. loqueret de petī. here. preſcribenda, nō congrueret huic titu. ſed melī' fuiſſet poſita ſub ti. de pet. her. eo maxime cū habeamus caſum q̄ pe. here. longo tpe nō preſcribit. l. hereditatis ſ. de pe. he. iſtec ob. tex. in vbo vēdicēt. eo q̄ heres agēdo dī immiſcere vel adire. vt eſt gl. in. l. qui de inofficioſo. ſ. de inoffi. teſt. ꝛ in iſti gl. no. in. c. conſtitut'. ꝛ ioi. d. Ant. ꝛ Jmo. ad hoc no. de reli. dom. Tene ergo q̄ i hac. l. decidit q̄ iuri immiſcēdi nō pſcribit lōgo tpe. ſꝫ aduerte q̄ ſꝫ iſta. l. loquat in ſuo hr̄de ꝓprio. ꝛ ꝙſir in iure immiſcēdi. vt expoſſe dicit tex. in ver. ſui heredes. ꝛ in ver. non immiſcuerint. tū idē eſt in extraneo. ꝛ cōſequēter in iure adeūdi. ꝛ ꝙſir illō q̄ dicit tex. de ſuo herede denotat cōtingentiam facti nō myſterium iuris. ex quo idem eſt in extraneo. ſm Cy. hic. i. j. q. ꝛ Bldbe. q̄ vtrobiq; militat idēptas rationis. nā cuꝫ aditio hereditatis ſit de iure ciuili: ergo debet durare. xx. ānis: ſicut durāt remedia iuris ciuilis. inſt. de ppe. ꝛ tēpo. act. Et ſic vides q̄ deſtruit illud q̄ dicit tex. in ſuo ſcō deſtruit tex. in alio dum dicit ignorātes, ꝛ iſtud ignorātes eſt ſuperflue poſitū. nā ſꝫ oēs, idē eſt ſi heredes fuiſſent icientes. nam cōtra ſcientes iuri immiſcēdi nō preſcribit longo tpe, ꝛ ita tranſierūt oēs antiqui. ꝛ Abbod. er. vſq; ad hec tēpora. ꝛ ſic in effectu reprehēdit iſte text. in duobus. q̄ mihi nullo modo pōt placere. Et ideo ex infra dicēdis ſaluabo tex. q̄ cuꝫ myſterio loquatur in ſuis heredib' ꝛ nō in extraneis. Pro cui' rei euidentia debes ſcire ꝓ q̄ iuri adeundi q̄ eſt extraneoꝝ ꝓ preſcribitur. xxx. annis. ita ſe hꝫ cōis ſnia, quā late firmat Bal. hic ꝛ glo. ꝛ doc. in. l. iij. ff. de acqui. here. ꝛ glo. ꝛ doc. in. l. vnica. ff. quā do nō peten. par. ꝛ Bar. in. l. vnica. in. iij. col. ff. de condi ex. l. ꝛ in Lilio preterito. in penul. co. vbi Abbod. er. ff. de inīuſt. rup. Paul. de caſ. in. l. ſi quis ſuus. ff. de iure delī. ꝛ hoc patet quia adire here ditatē eſt ius non autem facultas facti. ita ꝓbat tex. in. l. ſi mater. in vbo ius adeūde hereditatis. in fine. ꝛ ibi Pau. ad hoc no. ff. de inſti. ꝛ ſubſti. Et declarat Bart. in. l. is poteſt. de acqui. here. ꝛ per hoc ceſſant omnia fundamēta Saly. qui cū patruo ſno tenebat contrarium, ꝛ Rapha. cu. in. l. quādiu. j. ff. de acqui. here. dubitat multum. tamē cois ſententia eſt quam digi q̄ iure adeūdi pſcribitur. xxx. annis, ſicut ꝛ aliꝭ iuribus. ¶ Sed dubiū eſt

2 † quid in iure immiſcendi q̄ cōpetit ſuis heredibus, an. xxx. annis excludantur. gl. ꝛ doc. hic tenent q̄ ſic. dum dicit ſecus ſi lōgiſſimo. Ego ſemper tenui ꝛ teneo oppoſitum. q̄ iuri immiſcēdi nullo tēpore vnquam pſcribatur etiam. xxx. annis. per vnuꝫ fundamentum cui nō cadit reſponſum quo in ſimili vtitur Bardum dicit nō poſſe reſponderi in. l. ſi in fanti. j. eodem. nam filius ſuus attento iure ciuili eſt neceſſarius heres. vclit nolit. ſ. j. in ti. de her. qua. ꝛ differentia. ergo attento iure ciuili non poteſt queri de preſcriptiōe cum ſit heres, ſed attento iure pretorio videtur ſecus: quia a iure pretorio habet beneficium abſtinēdi. ſ. ſed his pretor permittit. inſtitu. de hered. qua. ꝛ differentia. cuꝫ ſimilib'. ¶ Sed aduerte quia ego habeo quod beneficium abſtinēdi datum a pretore non habet locum niſi vbi eſt vtile filio, ſed vbi poteſt ei eſſe damnoſum ceſſat beneficiū pretoris. iſtud dicit text. in lege ſi filius qui patri. ff. de vulgari ꝛ pupillari. ſed ſi poſſet preſcribi eſſet damnoſum filio. ergo quo ad hoc ceſſat beneficiū abſtinendi datum a pretore. ergo nō eſt neceſſarium. ergo impoſſibile

bile eſt quod preſcribatur. idem tenuit Ang. in. l. vnica. ſ. quādo nō peten. par. ꝛ ibi. d. Alex. in. iij. col. ꝛ ſeq. ꝛ Pau. de ca. in. l. ſi.

4 C. de repu. here. † Et ita teneo indubitanter contra communem, q̄ iuri immiſcendi etiam. xxx. annis nō preſcribatur, imo nūq̄. ꝛ hoc pondero ego voluiſſe tex. hic qui cū myſterio loquitur in ſuis heredibus. ꝛ decidit q̄ iuri immiſcendi non preſcribitur lōgo tempore. nā pondera quod dum tex. dicit no. preſcribi longo tempore, non poteſt intelligi p̄out videtur ſonare de preſcrip. x. vel. xx. ann. quare quia preſcriptio longi temporis. x. vel xx. an. non poteſt conuenire vbi agitur de preſcribendis iuribus: quia preſcriptio logi temporis requiritur titulum ꝛ poſſeſ. ꝛ bonam fidem, illa ergo procedit in preſcriptione rerum immobilium, ſꝫ in iuribus preſcribendis puta in iure immiſcendi non conuenit preſcriptio. x. vel. xx. anno. ſed bene cōuenit preſcriptio. xxx. an. eo quia preſcrip. xxx. anno. procedit ſi ne aliqua poſſeſſiōe ꝛ ti. ſꝫ ſola negligētia nō vtentis iure ſuo. ita declarat Bar. in. l. fin. ſ. j. poſt gl. ibi. C. de edic. di. adri. tol. in. l. ſi. in pīn. ff. de eo per quem fa. erit. ꝛ eſt tex. ad literam in. c. placuit. ſecūdo. in. ſ. poteſt. xvi. q. iij. cum ergo in hac. l. agatur de preſcribendo iure, nō potes intelligere tex. de preſcriptione lōgi temporis. ſ. xx. anno. vel. x. annorum: quia inepta fuiſſet deciſio, cum illa preſcriptio non cōueniat, ſicut fatuū eſſet dubitare vtrū res immobiles poſſint vſucapi per triēniū, cū non conueniat vſucapio neceſſario. ergo oportet intelligere tex. de preſcriptio. xxx. annorum que cōgruit. Et tūc erit tex. hic ſingularis, quod in ſuis heredib' iuri immiſcēdi non preſcribatur lōgiſſimo tempore. ꝛ tūc text. cū myſterio congrue loquetur de ſuo herede, ꝛ de iure immiſcēdi. Et aliud erit in extraneis, in' quib' bene iuri adeundi preſcribitur. xxx. annis. ꝛ ꝓ to quod neceſſe ſit ita intelligere iſtū textum quamuis aliqualiter impropriari videantur illa verba longi temporis. ſed non poteſt procedere ſine violentia, ꝛ teneas quem intellectum vis.

5 † Confirma iſtam inductionem: q̄ quotieſcūq;. l. facit mentionem de preſcrip. longi temporis. ꝛ ſumus in preſcriptione iurū, certe cū ibi non cadat preſcriptio illa. x. vel. xx. an. intelligitur de preſcriptione. xxx. annorum. Jſtud ſatis patet ex doctr. Bal. in. d. c. j. ſ. j. ver. quid ergo ſi hec verba preferantur a ſtatuto. de ca. cōra. in vſi. feu. ergo iſta. l. excludens preſcript. lon. tēp. intelligit de preſcrip. xxx. an. qui a preſcrip. x. an. non conuenit vbi agitur de iuribus preſcribendis. ꝛ verba debent intelligi ſecundum ſubiectam materiam, etiam impropriando ea. l. ſi vno. in prin. ff. loca. in. l. inſulam. ff. de preſcrip. verbis. Conſidera ſi poſſet dici quod cum preſcriptio. xxx. annorum nō eſſet cognita de iure ffoꝝ, ſed fuerit inuenta de iure. C. vt inquit gl. in. l. qui occiderit. ſ. j. ff. ad. l. aquī. ꝛ in. l. iulian'. ff. qui. ex cau. ma. Bar. in. l. ſi. in prin. ff. de eo per quem fac. erit. ꝛ ſic preſcrip. xxx. annoꝝ. quod iſta. l. prius facta habuerit reſpectum ad iura foꝝ. ſed hoc nihil eſt dicere, ꝛ non tollit inductionē ſupra factam. ꝛ iſta lex eſt etiam iſta de iure. C. vnde nō obſtant glo. preallegate. ¶ Retenta tamen cōmuni ſentētia quod nedum turi adeundi, ſed etiam iuri immiſcē

a di preſcribatur xxx. annis. Limita eam non procedere [a] in caſu notabili quē no. Bal. hic. vbi iuri adeūdi nō preſcribitur vſq; ad annos. gl. quādo filia ſolum eſſet inſtituta in teſtamēto matris, ita quod alium coheredem nō haberet. nam ſi talis filia ſteterit per. xxx. annos ꝙ non adierit ex teſtamēto, poterit intra alios xxx. annos ab intestato ſuccedere. imo plus refert Bal. ꝙ ſtuliſſe Bar. quod etiā ſi ab intestato ſteterit ꝙ xxx. annos, ꝛ ſic excluſa a primo capite, ꝓt adhuc ex alio capite intra. xxx. annos admit tit q̄ ſicut ſe habet annus de iure pretorio. l. j. ſ. ſed videndū. ff. de ſuc. edi. Jta ſe habēt. xxx. anni de iure ciuili. ꝛ ita Bart. defendit quandam mulierē que ſteterat. xxx. annos que nō petierat hereditatē matris, nec dotem ſuam. Jſta eſt vtilis deciſio, quā recolo ſepius vidiſſe in facto. ꝛ idē ſequunt Ang. ꝛ Pau. hic, Pau. ꝛ Raph. cuma. in. l. q̄diu. in prin. ff. de acq. her. ꝛ ibi Pau. reputat hāc deciſionem eſſe mirabilem, ꝛ ſe habuiſſe de facto, in qua refert cōſuluiſſe. ꝛ ita conſuluit in conſi. cccxxj. inci. Viſo pūcto. in. q. ꝛ iij. col. ꝛ in conſi. cxxxij. quod inci. In cauſa ꝛ lite vertēte cora arbitris. in. ij. co. Jntelligetū ſane iſta deciſionē, pcedere qñ filia fuiſſet excluſa per lapſum temporis, ꝛ ſi per tacitam renuntiationem, tūc ſolum intelligeretur excluſa ab vno capite. ſi autem expreſſe ꝛ ſimpliciter renūtiaſſet, tunc intelligeretur renuntiare turi ex omni capite competenti. gl. eſt ord. in. l. j. ſ. ſed videndū. in ver. ſuccedebat. ff. de ſucc. edic. de qua plene digi in. l. j. ſ. q̄ admit. ponit primo Ang. ibi late dominus Alexā. in. l. ſuum. j. eodem. Et ita teneas in predictis. q̄uis ſolus Salic. in ſecunda deciſione Bal. debiliter contradicat. plus volut Bal. hic quod ſi lapſus ſit primus annus datus filie ad deliberandū, intra q̄ ſi deceſſiſſet tranſmiſſiſſet hereditatem non aditam beneficio. l. cū antiquioribus. in fra eodē. certe transmitteret idem ius deliberandi ex ſecundo capite, de quo dic vt per domi. Alex. hic qui ſuſti-

net deciſionem Baldi.

1 ☞ Js cui defertur hereditas pōt quandocunq; adire, ꝛ ſi non cōſtat de aditione debet interrogari a iudice, ꝛ ſtatuitur tempus moderatum ad deliberandum.

2 Quando non apparet quis ſit heres, debet fieri proclama generale: vt quicunq; pretendit ſe eſſe heredem quod intra tale tempus compareat.

3 Judex vtrum poteſt ſtatuere minus tempus q̄ ſtatuatur a pretore ad ſuccedendum: quando ſtatuit aliud tempus ad inſtātiā creditorum: vel legatariorum: an velit eſſe heres vel ne.

1 Si curatoris. † Js cui defertur hereditas pōt quandocūq; adire, ꝛ ſi non cōſtat de aditione debet interrogari a iudice, ꝛ ſtatuitur tempus moderatum ad deliberandum. h.

2 d. † Quid autem ſit quando non apparet quis ſit heres. vnde ſit proclama generale quod quicunq; pretendit ſe heredē intra certū tēpus cōpareat, ꝛ intra tale tēp' cōpareat aliq̄s qui nō ſit heres. ꝛ dicat ſe heredē. ꝛ ita reſpōdeat iudici interrogāti. an p tale reſpōſionē teneat ſatiſfacere creditoribꝫ. habes tex. q̄ nō. ſed ſolum teneturillis creditoribus ad quorum ſpecialem inſtantiam factum eſt proclama. tex. eſt in. l. ſi. ff. de interro. actio. ꝛ cum here ditas ſolo animo adeatur. l. ſi auia. ſ. eo. nunquid teneatur quis reſpōdere an in animo ſuo adiuerit, dicit Ang. hic ſe obtinuſſe de facto Floren. quod ſic: quia quis fuit coactus reſpōdere an in animo ſuo adiuerit vel ne: quam deciſionem reprehendit Pau. in. l. potuit. ſ. eo. ꝛ in contrarium tenet Ludo. ro. in. l. gerit. ff. de acqui. her. ¶ † Ultimo diligenter no. tex. in fi. in ver. moderatū: hic videri tex. cōtra practicam Bar. per quā dicit ſe deſtruxiſſe mille proceſſus. nam quando petitur ab herede ad inſtantiā creditorum vel legatariorum: an velit eſſe heres: inde ex tibi petēti de bet ſtatuere annum ad deliberandum. dicit Bar. quod iudex nō poteſt ſtatuere minus tempus quam ſtatuatur a pretore ad ſuccedendū. ſi ſit de deſcendentibus vel aſcendentibus debet ſtatuere annū aliās autem centum dies: certe ſi minus ſtatueret pceſſus eſſet nullus. ſcōm Bar. in. l. ſi quis inſtituatur heres. ſ. j. per illum tex. ff. de here. inſti. ꝛ in. l. ait pretor. in princ. ff. de iure delibe. ꝛ in. l. ſi diu. ff. qui. ex cau. in poſ. ea. ꝛ ſequitur An. de are. in. ſ. extraneis. inſti. de here. quali. ꝛ differen. dicit An. ꝛ Pau. hic quod contra Bar. eſt tex. expreſſus hic: vbi rēpus ad deliberandum nō eſt limitatum: ſed debet ſtatui moderatum arbitrio iudicis. ꝛ dicit Ang. ſe valde admirari de Bar. in hoc: quia verū eſt q̄d ad hoc vt heres in totum excludatur per lapſum terminī non excludatur niſi elapſo tempore ſtatuto a pretore: ſed tempus quod datur ad deliberandum datur ad alium finem: ſed vt cōſtitua tur curator bonis: qui ſatiſfaciat creditoribus, ꝛ quantum ad conſtituendum talem curatorem non requiritur tempus, ex quo non excluditur. Sed tu dic quod iſte tex. nihil facit contra Bar. quāuis dicat iudicem debere ſtatuere tempus moderatum: nam tex. habes ad literam in. l. j. ſ. ſi. ff. de iure delī. vbi dicit tex. q̄ tē pus ad deliberandum ſtatui debet arbitrio iudicis ſicut hic: ꝛ ta mē dicit ibi. l. ij. que ſequitur dumme d' iudex nō ſtatuat minus tempus centum dierum vel anno. de quo puncto tetigi, ꝛ ibi ponit. d. Alex. in rub. de ſucce. edi.

1 ☞ Jnopia defuncti vel iniuria tertij. nō excuſant heredem, quo minus non teneatur ſatiſfacere creditoribus.

2 Spoliatus de maiori parte bonorum non poteſt conuenire niſi prius ſibi facta reſti.

1 Jte. † Jnopia defuncti vel iniuria tertij non excuſant heredē quominus non teneatur ſatiſfacere creditoribus hereditarijs. h. d. Jam iure iſto heres enebatur ſatiſfacere creditoribus in totū etiam vltra vires hereditarias. l. j. ſ. ſi is qui quadringēta. ff. ad tre. legatarijs aūt nō. l. ſi vniuerſe. ſ. de leg. hodie autē facto vel non facto inuentario aliud eſt, vt hic per Bar. Subdit tamen in aduertēter bar. ꝛ eius errorem ſequuti ſunt Bal. ꝛ Ang. hic: quod ſecundum di ctum nō procedat de iure canonico. per. c. j. de reſti ſpo in. vj. vbi

2 ſpoliatus † de maiori parte bono. non poteſt conuenire niſi prius facta ſibi reſtitutione. ꝛ idem tenet Bar. in. l. ſi quis ad ſe. C. ad. l. iul. de vi. Errat Bar. quia tex. d. c. j. loquitur quando quis conueniretur ab illomet qui eum ſpoliauit. Sed in hoc tex. fuerat ſpoliatus a tertio, ꝛ ita reprobant Abbod. ꝛ d. Abatesyl. in notabili clxxxv. Ultimo no. ex hoc tex. cum gl. quod licet paſſus ſis iniuriam ab aliquo, tamen non eſt tibi licitum iniuriā aliꝭ inferre: q̄ ad aliqua no. de quibus per Pau. ꝛ Sal. hic.

1 ☞ Pater non poteſt repudiare hereditatem filio delatam: neq; ſeruos hereditarios manumittere.

Renente. † Pater nō poteſt repudiare hereditatē delatā filio: neq; ſeruos hereditarios manumittere. h. d. De hoc tetigi in. l. j. ſ. qui admit. et ibi tenuit quod iſta lex etiam procedit in

a ☞ Non procedere. Adde Alle. in. l. in ſuis. co. tit. ff. de lib. ꝛ poſtp. ſecus ergo ſi co heredem haberet q̄ adijſſet. Ang. conſil. cclxij. ad hereditate. adde Cor. lib. j. conſil. clxv. ad euidētiā. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

hereditate profectitia.s.filius esset institut⁹ cõtemplatione p̃ris vt per Pau.de ca.hic.nũ ista videret limitãda,nõ procedere ho die in hereditate delata infanti:q̃ videretur q̃ solus pater possit eam repudiare.ex quo statutũ est hodie q̃ solus pater põt adire hereditatem delatam infanti.l.si infanti.j.eo.per cõsequẽs solus d⁹ posse repudiare.per regulam.l.is põt.ff.de acq.her.Breuiter Iuum determinat Ang.in.l.is qui here.§.fi.ff.de acq.here. per istũ tex.q̃ illũ qui indistincte negant patrẽ posse repudiare hereditatem delatam filio.q dicit An.q̃ ita fuit de facto iudicatũ Flozen.q obtenebam per Bal.q ante illam decisionẽ Bal.omnes a duocati tenebant cõtrarium.q illã decisionẽ sequuntur Jmo. q do.Alex.ibi,quam bene no.p̃o ampliatiõe huius tex.Nec ob stat arg.in contrarium factum per regulam.d.l.is potest.quia re spondet qõ procedit in his qui suo nomine possunt adire.secus si nomine alieno.probat tex.in.l.tuto.ff.de bo.poss.

Agnoscens bo.pos.de iure pretorio,ꝑtum ad effectũ con sequitur illud quod consequeretur heres de iure ciuili,non tamẽ efficit heres de iure ciuili,q sic nõ habet iura directa,sed vtilia. 12.

Paberem. Ista l.13 sit breuis tñ inuenio qõ legit aliter o de quatuor modis. Uno p gl.hic in fi.q̃ † agnoscẽs bo.pos.de iure pre torio,ꝑtũ ad effectũ cõsequit illud qõ cõsequeretur he res succedens de iure ciuili.non tamen efficit heres de iure ciuili q sic nõ h3 iura directa,sed vtilia tñ.alias sequeretur mirabile q absurdum vt in gl.idẽ tenet gl.in.l.fed quum patrono.§.j. in gl. iij.q ibi Bar.videt simpliciter transire.ff.de bo.pos.idem tenent Old.laudẽ.Bal.Ang.Sal.q do.Alex.hic.Bal.Jmo.q do.ale. in.l.si quis mihi bona.§.sed quid si mandauit.per illũ text.ff.de acquirẽ.heredi.idem q plenius tenet Bal.in rub.C.qui admi.in vi q.q ibidẽ Lu.roma.ad fi.q idem Bal.in.l.j.in.g.oppo.eo.ti.q Ja.fa.in.l quos aũ.insti.de bo.pos.q sic fm gl.q cõs hos doc. ille qui venit ad successionem per bo.poss.q sic per remedii iuris pretorij:nõ efficitur heres de iure ciuili:quia sic haberet iura di recta.sed tñ de iure pretorio,eo q via quã quis elegit sibi debet patere.l.si mulier.ff.qõ metus cau.q q actus agẽtium nõ debẽt operari vltra eorum voluntates contra istum intellectũ fortiter obstat iste tex.in versi.p̃o heredẽ gerere qõ idem est qõ effici he redẽ de iure ciuili.glõ.dupliciter respõdet.sed violat tex. Primo dicit qõ dicetur gerere p̃o herede,verũ est in effectu. vel secũdo respondet q̃ dicitur gerere p̃o herede,verũ est de iure pretorio. Allio q secũdo modo legit fm Bar.sine violẽtia litere,q istũ tenet q̃ qui agnoscit bono.p̃o.de iure pretorio,dicitur adire here ditatẽ de iure ciui.q efficitur heres iure ciuili acsi adiuisset,q cũ Bart.tenent Fulg.q Pau.de cast.hic.q Lud.roma.q Rap.cu ma.in.d.l.si q̃s mihi bona.§.sed quid si mãdauit.q diffuse An dre.Barba.in rub.§.qui admi.in.lxxxv.col.q seq.q p̃o isto intel lectu facit tex.q.d.§.sed quid si.vbi si pater mandauerit filio qõ agnosceret bono.posse.potest virtute huius mandati adire:ergo istud nõ est diuersum a mandato agnoscẽdi de iure pretorio, cũ forma sit seruanda.l.diligenter.ff.man.nisi dixeris q q pingui⁹ mandatum adimplet.dicitur seruare formam mãdati.tex.est in d.l.si quis mihi bona.§.pe.q ibi notãt.scrib.p̃o limitatione.d.l. diligenter.facit.l.fi.§.fi.q ibi Bar.ff.man. contra istũ intellectũ Bar.dum in principio huius anni sustineretur incirculus mo ui difficultatem,cui nõ fuit respõsum.ego habeo q̃ ars q natura ni⁹il debent fruſtra operari. l. qui bis idem.ff.de verb.obli. sed ego habeo q̃ qui succedit de iure pretorio,qñ alius nõ est suc cessurus de iure ciuili,consequitur iura directa:ita tenet Dynus q Bar.in.l.ij.quã legi.p̃ prima.ff.de bo.pos.Jmo.q ibi do.in.l.ex asse.in prin.ff.ad treb.q est doc.approbata. ergo cum succedẽdo de iure pretorio consequãtur iura directa.fruſtra est dicere q̃ cõ sequatur de iure ciuili.ex quo de iure ciuili nihil additur.Ifti fo re diceres q̃ posset esse vtile habere iura directa,q iure pretorio q ciuili.quia si renuntiaret ad institãtiã creditorum vel legatariorũ vni iuri posset ex alio admitti.cogita tamen in hoc.Tertiũ intel lectum tradit Bart.in.l.gerit.in.pe.col.ff.de acquiren.hereditа. vbi dicit q̃ quando non errat circa factum:sed dubitat quo ire ferat successio:talis error nõ impedit additionẽ,q ponit ex emplũ in eo q putabat se nõ posse succedere de iure ciuili:sz solũ de iure pretorio.certe petẽdo bo.pos.efficeret tamẽ heres de iure ciuili,ita intelligit istã.l.q sic pondera q̃ Bar.vult,q si nõ inter uenisset error petẽdo bo.po.nõ esset effectus heres de iure ciuili. Luius contrariũ de directo tenet hic:ciuiliste intellectus de errore diuinat:quia de errore in text.verbum nullum. Quartũ intel lectũ ponit Bal.hic:q in.c.j in.v.col.in ti.an agna.vel filij. i vi. fend.sequunt Ange.q Sal. hic q̃ si filij p lapsum anni sit exclu sis a facultate succedẽdi de iure pretorio p lapsum anni:ivxta.l. emancipata §.qui admit.tamẽ agnoscat de iure pretorio:certe vi deret heres de iure ciui.q hũc dicit esse casum huius.l.q sic act⁹ qui nõ potest valere vt sit:valebit eo mõ quo põt.qui intellectus est pulcher in fe.sed diuinat.In contrarium videtur facere text. in.d.§.sed quid si mandauit.iuncta glo.in ver.petitam.

Qui repudiat vno iure,q sic de iure ciuili adire. 1

Sum. Qui repudiat vno iure,q sic de iure p̃ torio,põt alio,q sic de iure ciuili adire, h.d.q põt itelligi tex.in versi.omissa.de repudiatione tacita per lapsum anni,q tunc esset hic tex.cõtra here tica opi.Bar.in.l.filio preterito.in penul.col.ff.de inin. rup. vbi tenuit q̃ qui excluditur per lapsuz anni a facultate succedẽdi de iure pretorio intelligitur etiã excludi a successione de iure ciuili. per tex.terribilem in.l.si impubes.§.quesitũ.ff.de carbo.edi.q cũ reprobat Fulg.q Pau.hic.q Boder.in.l.posthumo. presertim domi.Alex.C.de bo.poss.contra ta.quam p̃.q licet glo.intelli gat istũ tex.procedere,quãdo institutus nõ habebat substitutũ: alias secus:per.l.ij.ã.de impub.q aliꝑ substi.tamen gl.reprehẽ ditur per omnes hic:q per Bar.in.l.nec is.§.j.ff.e.per generalita tem hui⁹.l.Nec aliquid facit.d.l.ij.q̃ loquitur quãdo instituꝫ renuntiauit ex testamento,q volebat ab intestato succedere:certe si sit substitutus,non potest ab intestato venire:quia quãdiu po test ex testamento succedi per institutum:vel substitutũ nunquã est locus successioni ab intestato.l.q̃diu.ff.de reg.iur.

Absq; aliqua apprehensione possessio rerum heredi.acquiri tur hereditas,q sic dominium:non tamen possessio.

2 In contractibus nunquam ex solo contractu,q sic ex solo titulo transfertur dominium rei in aliquem:nisi interueniente traditio ne vel quasi. 14

3 Licet in contractibus attendamus tempus celebrati cõtractus q tempus purificate conditionis:tamen in here.querenda inspi cimus tempus additionis non tempus delate hereditatis.

Sponsi. Potest hereditas queri tã de iu re ciuili:quã pretorio:licet bona he reditaria non possideãtur:que postea a possessoribus vendicantur:q in hereditate cui sit querenda tempus additionis inspicitur.h.d.cum.l.seq.† Not.ex.l.si sponsi.q̃ absq; aliqua apprehensione posse.rerum hereditariarũ:acquiritur he reditas,q sic dominium. tamen possessio non acquiritur nisi mediante apprehensione facti.l.cũ heredes.in princ.ff. de acqu. posset.l.j.§.scevola.ff.si quis testamento hb.esse iuſ.fue.† Et hec est differentia inter contractus b q vltimas voluntates:quia in cõtractibus nunquam ex solo cõtractu,q sic ex solo titulo trãs fertur dominium rei in aliquẽ,nisi interueniente traditione vel quasi.l.traditionibus.C.de pactis.§.per traditionem.insti.de re rum diui.etiam si sit contractus omnium bonorum q sic cõtrã ctus vniuersalis:puta si vẽderem vniuersalem hereditatẽ.l. qui tibi hereditatem vendidit.C.de heredi.vel actio.vend.l.qui tibi. C.de his qui a non domino ma.licet contrarũ,q male tenuerit glo.que reputatur sin.in.l.j.super verbo vniuerse.ff.de vsucapio. p̃o dote.saluo nisi titulus vniuersalis accederet persone.aut. in gressi.C.de sacrosan.eccle.q.d.j.cum gloss.ff.p̃o socio.Et si dicis que est ratio diuersitatis inter contractus q vltimas volũtates: quare in vltima voluntate dominium rerum legatarium trãseat ipso iure in legatarium.La titio.in fi.ff.de fur.Item in herede do minium rerum hereditariarum trãsit ex sola actione:que fit so lo animo absq; apprehẽsione rerum hereditariarum.in contra ctib⁹ est sec⁹, dic q̃ ratio est: quia aditio hꝫditatis habet multũ iuris,q parum facti:patet quia fit solo animo,q ideo appellatur actus legitimus. .l.actus legitimi.ff.de reg.iur.ideo ius cõcedit et magnũ effectũ vt sola actione efficiaꝫ dõs a heres cõtractus autẽ dicũtur esse facti.l.cõsilio.in fi.ff.de curato.furio.q ideo p rorum iuris habere dicũtur.ideo nimirum si ibi requiritur magis actus facti.sez traditio.q ita declarat Fulg.hic. Limita tan ẽ quod dixi in heredem nõ transire possessionem rerum heredi a riarum niſi actualiter possessionem apprehẽdat:iuxta illa allega. vt sit verum nisi adsit statutum vel directum quod est in vniuer so ducali domino quo cauetur quod possessio defuncti ipso iure contineatur in heredem:acsi esset apprehensia. q dicunt Paul.de Castro,q dominus Alex.hic quod stante predicto statuto non per hoc intelligunt sublata remedia adipiscẽde possessionis exe cutiua.q ideo licet possessio ipso iure cõtineatur in heredẽ: tamẽ quia sita est solũ possessio iuris:certe p̃o adipiscẽda actuali pos poterit interdare remedium.l.fi.ã.de edic.diui adria.tollen. quod est remedium adipiscẽdi rem q interdictum quorum bonorum.q fuit dict.Ly.in.l.ea lege.vbi etiam Bald.in.vj.q.C.de condi.ob causam.q multũ plene q singulariter de illo statuto ponit Bal. vbi multa videas in rub.de causa poss.q proprie.q in rub.de cõ sue.q in.c.item cum quis.de resti.spolia.do.Alex.in.d.l.cũ here des.in princi.q in consi.lxxxij in.ij vol.inci.Perspectis his que in themate narrantur.q in consi.lxxxiij.in.ij.vol.quod inc.Vi sa facti narratione.in.vj.colum. Limita tamẽ valde singulari ter,q

ter,q ita habeo nũc in facto,vt dictũ statutum locum habeat ni si mortuo defuncto possessio ab alio fuerit apprehensa:quia illa actualis apprehensio impedit illã cõtinuationẽ fictam inductã a statuto.ita limitat Rap.cu.in.l.põnius.§.q̃stũ.p illũ text. ff.de acq.pos.quam limitationẽ p̃o valde no.refert do.Alex.sed eã non firmat.in.d.l.cũ heredes.in prin.sed ego allego do. Ale. cõsulendo expresse firmantẽ in.d.cõsi.lxxxiij.in.ij.vol.in.ij.co.q ego p̃o hoc allego gl.o.q miror q predicti docto.non allegue rint in.l.cum miles.in prin.in gl.magna.ad fi.ff.ex quib⁹ causis ma.Et no.bene hãc limitationẽ,p exclusione illius statuti.quia valde vtilis est. Scõo limita,q signa q virtute illi⁹ statuti nõ posset heres intentare remedium recuperande poss.nam si aliqs vere habuisset pos.potuisset tanq̃ spoliat⁹ eã recuperare,q ante ola deberet restitui,certe si vigore statuti heres intentaret reme diũ recuperande male ageret q deberet succũbere.ita dicit Bal. in auf.defuncto.in.ij.q.C.ad terty.q in fili Bal.in.l.j.ad fi.C.de appel.Jo.fab.in.§.fini.insti.de here.quali.q diffe.q in specie cõsu luit.d.Alex.in cõsi.lxxxvij.inci.in causa mota p Ang.Simõis. in.ij.col.in.j.vol.q in prealleg.cõsi.lxxxiij.in.ij.vol.in.vij.co lũ. Tertio limita principaliter illud quod dixi de posse.q nõ continatur in herede nisi sequita apprehẽsione:vt non habeat locum in bonis feudalibus.quor̃ possessio sine apprehẽsiõe trãs fit ad dñm.ita sin.q.dicit Bal.in.l.cum antiquio:ibus.vj.colũ. in versi.q.sic.j.e.Tu tamẽ vide in hoc Bal.qui videtur refraga ri,q forte melius.in.c.j.in vlti.col.in ti.an mut⁹ vel alias impte ctus.in vñ.feu. † Ultimo no.ex.l.se.q quãuis in cõtractib⁹ attẽdamus tempus celebrati cõtract⁹,q nõ tẽpus purificate cõ ditionis,eo q in contractibus conditio trahitur retro.l.fi.vbi notatur.C.de conditi.inser.ponũt oẽs in.l.si filiusfami.ff.de verborum ob.tamen in vltimis voluntatibus in hereditate que renda inspicimus tempus additionis,q nõ tempus delate heredi tatis.Et que sit ratio diuersitatis dic vt per Bar.q omnes in.d. l filiusfa.q per Sal.hic.Et istud no.secundum Pau.de ca. facit ad duas questiones vt hic per eum.cum cõcor.de quibus per.d. Alex.q per hec remanet expedita ista lex.

Nemo cogitur contrahere,nec quasi cõtrahere,nec donatio. acceptare.fallit vr.j.nu.3.

2 Contractus a prin.sunt voluntatis ex postfacto necessitatis.

4 Valet statutum vt quis inuitus cogatur vendere suam rem.

5 Nemo inuitus cogitur adire heredit.nisi sit seruus:vel heres gra uatus restituere hereditatem. 16.

Nec emere. Hoc dicit.Nemo cogit cõtra here nec quasi cõtrahere nec acceptare donationẽ.h.d.q ponit tria dicta q̃ patẽt in tex.† Et primo nota q̃ sicut inuitus nõ cogit cõ trahere,ita nec quasi Jhere.vt probat tex.in ver.adire,cũ aditio sit quasi Jctus.l.apud iulianum.§.j.ff.qui.ex cau.in po.eatur.fa cit.l.fi.q ibi no.Bal.q Pau.de ca.de nego.ge.† Hinc dicim⁹ q Jctus a prin.sunt voluntatis,ex postfacto necessitatis.l.in com modo.§.sicut.ff.cõmo.q.l.sicut.C.de act.q obli.† Ista regula fallit in aliquibus b casibus positis in glos.q plenius per Buli. et Alb.hic.Quosdam alios casus no.Bart.in.l.fi.C.de fideicõ.li. Bal.q Ang.in.l.si pendentes.§.si quid cloacarũ.ff.de vsufr.q vl tra fallẽtias traditas in his locis.Adde q etiam fallit tempore c caristie⁹ quo tyr nobilis habẽs annonã põt cõpelli inuitus ad vẽdẽdum,q vilio⁹ precio.vt per Bar.in.l.annonam.ff.de extra ordi.crimi.q in.l.j.§.cura carnis.ff.de offic.pre.vrb.Cyn.q Bal. in.l.j.C.de epi.audi. Sc̃o fallit fauore religionis:qñ testator mãdat cõstrui ecclesiã in loco qui est cõis cũ alio,nã cogit⁹ soci⁹ inuitus vendere partem suã,vt ecclesia cõstruat.l.fi.§.i.quam ad hoc ibi no.Bal.C.de cõi.seruo ma.facit.l.si quis sepulchrũ.vbi alius similis casus.ff.de reli.q fum.fune. Tertio fallit in casu not.l.ij.ff.de nũdi.vbi iurisconsultus opportune adducit authoritatẽ Platonis. Quarto fallit in.l.si locus.§.fi.cũ gl.ff.quẽadmo. ser.amit. Quinto fallit in casu singulari.l.si fundum.ff.mãd. quem Bar.ibi reputat valde singu.q dicit se de facto practicasse in palatio syndicatus.Eum etiã p̃o fin.alle.Bal.in.l.j.in.vj.q. C.si seru⁹ exte. Sexto sing.fallit quotiescũq; quis expofuisset rẽ suam ad vendendum, puta scholaris posuit libꝝ suũ penes bidellum ad vendendũ,isto casu põt cogi inuitus ad vendendũ. q si sit differentia in precio recurritur ad arbitriũ iudicis. Ita p bat gl.no.in.l.nõ emũ.ff.re.amo.quã gl.Dy.q Bar.ibi ad hoc ex presse notãt.q sequunt.Et sic est ibi specialis casus in quo nõ est loc⁹ penitẽtie,sicut q in simili propter expositionẽ rei venalis in contractu innotato nõ est locus penitẽtie.tex.est fm Bar.q oẽs ibi in.l.j.C.de re.permu.cũ cõcor.quas dedixi.l.si pecuniam. in princi.ff.de condi.ob cãm.Et si casus iste est verus,q multũ no tabilis.tñ nõ puto verũ q in cõtrariũ in terminis tenẽt Pe.Cy nus,q Bald.l.j.C.de epis.au.q no. Albe.in.d.l.non emũ.† Septi mo fallit vbicũq; statuto caueretur q̃ quis inuitus cogat vẽde rẽ suã re.nã valeret tale statutũ dũmodo sit generale.ita no.Bar. in.l.vẽditor.§.si cõstat.per illũ tex.ff.cõia predior̃.q in.l.antio chẽsiũ.ff.de priui.cre.pbat tex.in.l.si in emptione.§.olum.ff.de Jhen.emp.Hinc alibi pulchre determinat Bar.in.l.ij.in ver.ab eo aũt.C.de debi.ci.li.xi.valere statutũ,q habẽs rẽ paruã apud cõsinia habentis magnã,cõpellatur vẽdere precio moderãdo ar trio iudicis. Ultimo fallit predicta regula in ciuib⁹, qui cõ pelli possunt inuiti ad locãdũ domũ scholarib⁹ vt notãt Dod. p̃cipue Jmo.post Bal.q Ang.ibi,in.l.j.ad fi.ff.so.ma.post Jo. an.ibi per eos allegatũ.Sc̃o.scõo ex text.ibi nec dãnosam quis q̃ hereditatẽ.q nemo † inuit⁹ cõpellit adire hereditatẽ q ei inuitus adeat dũmodo,prestet,additio nihil valet.l.qui in aliena.§.fi.ff. de acqui.here.Fallit in seruo in quo coacta aditio per dominũ vz.l.j.§.j.ff.si quis omiſ.causa test.gl.in.l.cũ ꝓponas.q ibi dixi ã.de here.inst.Secũdo fallit in herede grauato restituere heredi tatem,qui potest cogi adire q restituere.eo.ti.ff.q C.ad trebel. 17.

Certionum. Sublata solennitate dierũ cretico:ũ põt hꝫditas qua libet die adiri.h.d.Et dicit Jsid.in.c.xxiij i li.v. ety mologiarũ.quẽ gl.voluit alle.hic in fi.dũ videt velle allegare,qõ cretio idẽ est q̃ decretio tẽporis intra qõ heres de bebat adire hereditatem,alias excludebatur.

1 Pater solus potest adire hereditatem delatã infanti nomi ne ipsius infantis.

2 Here.delata infanti transmittitur ad ipsius patrẽ,quamuis sit mortuus antequam per patrem adiretur.nu.11.

3 Hereditas infantis emancipati an transmittatur ad matrem.

4 Hereditas infantis non adita transmissa ad patrem,transmitti a tur tanquam adita,q non tanquam adeunda.

5 Solus tutor potest adire hereditatem p̃o infante.

6 Judex supplet defectum tutoris in aditione hereditatis.

7 Hꝫditas p̃ris nõ adita trãsmittit ad quoscunq; ratiõe suitatis.

8 Pater tũc demum dicitur legitimus administrator,quãdo hã bet vsumfructum in bonis filij,secus alias.

9 Furiosus an transmittat hereditatem non aditam.

10 Curator furiosi non potest effectualiter succedere nomine fu ri.o fi,sed si esset pater an possit.

12 Qui potest nomine proprio adire,potest repudiare, secus si non proprio sed alieno,vt in tutore q patre.

13 Si deferatur hereditas pupillo non infanti,cum hoc quod pa tri non queratur vsusfructus,tunc autoritas patris non sufficeret pupillo ad adeundum talem hereditatem.

14 An filius ex potentia suitatis transmittat here.patris non adi tam ad quoscunq; heredes.q nu.15.

16 An quemadmodum hereditatem patris ab intesta.defuncti trãs mittit filius etiam non aditam ex potentia suitatis,an eodẽ mo do ex potentia suitatis transmittat ius dicendi nullum.

17 Si minor decesserit hereditate non adita,cũ propter mortem q etatez dicatur ledi transmittet ad heredẽ,vt heres ex persona mi nor⁹ possit restitui in integ.aduersus additionem heredi omissaz.

Si infanti. Ista l.est valde sin.nec hz concor dãte in iure,in qua imperator.v. inducit de nouo,q̃ ante istã l.nõ erãt disposita,nec iur. ff.nec iur.C.Prio statuit de nouo q † pr̃ sol⁹ possit adire hereditatem delatam infanti noie ipsius infantis.q dicũt Bar.q Sali.quod pater dz in hoc esse cautus,vt dicat se adire noie infantis,alꝫ vitiaretur aditio.vnde de iure.ff. erat statutum q̃s pater sol⁹ posset agnoscere bonorũ pos.noie infantis.l.i.ff.de bono.pos.furio.infan.sed non potuerat adire hereditatem.istud ergo inducit de nouo per hãc.l.Et hoc hz locũ nõ solũ in here ditate matris delata infanti,sed in hereditate cuiuscũq; etiã ex traneiita etiã tex.hic ibi vel alij gbuscũq; Scẽm inducit de no uo i ver.hz si hoc parẽs.Õ regulã q̃ hz q̃ hꝫditas nõ adita nõ trãs mittit regulariter.l.qui sozorẽ.ã.e.q.l.vnica.§.in nouissimo.C.de cadu.tol.hoc tamẽ fi.disponit Jh ãc regulã,q si hereditas † dela ta sit infanti,q infans sit mortu⁹ anteq̃ pater eius noie adierit, tũ talis hereditas trãsmittit ad ipsius patrẽ.Et sic resultat aliud fin.Nõ licet pater fuerit in negligẽtia in adeũdo, tñ talis negli gẽtia sibi patri nõ nocet quamuis hereditas delata infanti quã ipse pater adire debuerat ad ipsum patrẽ trãsmittat.Et fortius dicit tex.in ver.ea vero.q istud hz locũ nedũ in infante qui sit in ptate patris,sed etiã hz locũ in infante emancipato.q lõge sin gularib⁹ est.Et ex his inferas hic etiã tex.p limitatiõe z intelle ctu.l.vnice.C.de bis q ante ap.ta.vbi hereditas nõ adita ꝓpter cõiunctionẽ sanguinis trãsmittit.ỏ qua dixi l.emancipata.§.q admit.Illã illa.l.dz intelligi vt ꝓcedat in hereditatib⁹ ascẽdẽtiũ tã ex linea paterna q̃ materna,nã ille trãsmittunt ad descẽdẽtes, secus est ecõtra si moriat descẽdẽs,puta filꝫ⁹ vel nepos:q hereditas ei⁹ nõ adita nõ trãsmitteret ad ascẽdẽtes.q il.a.l.vnica. non hz locũ ecõtra q̃ speciale est i hac.l.i hereditate infantis,vt trãs-

Suũ. Limitat Bal. in rub. §. qui admit. in prin.vij.q.Pur.

Inter contract⁹. Adde Bar. in.l.cum quis.ff. de verb.obliga.

Actus legitimus. Adde regulam actus legitimi.de re.iur. libz.vj.

In Jctibus. Adde gl.ij.z ibi do.i.l.rutilia.ff. de contra.emp. glo.in.l.q.in ver. veniſſe.ff.de her. vel ac.ven.

Fallit in aliquibus casibus. Adde spe.it. de exe.senté.in rub. Hostien.q doct. in.c.j. de re. per.

Tempore caristie. Adde.l.si pendentes. in.§. si quid.ff.de vsuf. Fallit nisi fuissent decuriones.ff.de admi. re.ad ciuita.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mittat ad patrē: ergo in alio casu ḡ in infante nō haberet locū trāsmissio: z ita ante oēs istū tex. ad hoc originaliter no. Bal. in l. ij. C. ad or. fi. z ita etiā no. Alex. hic: lz de Bal. mentionē non faciat. Sz mihi videt ꝙ terminī sint valde diuersi. quasi. l. vnica. ꝙ loquit in hereditate ascēdētis: z nō loqueret in hereditate ꝙ eēt delata ascendenti: sed ḡ erat ipsius ascendētis. Ita hic in hereditate delata infanti. Nā si cōsideras casus iste est valde diuersus. Tū p eadē rnia ꝙ. d. l. vnica nō habeat locū eōdem in hrēditate descendentis non adita: ꝙ illa non transmittatur. alleg. d. Alex. hic aliū tex. in. l. ij. §. si quis ex liberis. ff. ad terty. se ante eum ad hoc allegat Bar. de quo ipse mentionē nō facit: in. l. vnica. C. de his ḡ ante ap. tab. Sz mihi videt ꝙ inepte allegef tex. ille cū sit de iure. ff. quo iure nō transmittebat anteꝙ fieret. l. noua. C. Ad idē. d. Alex. hic alleg. tex. in. l. ij. C. ad or. fi. z est de iure. C. Sed ca ne: q etiā illa. l. nihil facit. z Bald. ibi dupliciter rndet ad illum tex. Primo ꝙ. d. l. ij. loquat añ qs esset facta. d. l. vnica: tū est aliqualiter diuinare. Jō sedo z clare rndet ꝙ ibi supererāt alij filj: quibus illo iure erat magis debita hereditas ꝙ ascendēti: illi ergo impediunt transmissionē ad ascendentes. Et ex his posset dispurando attēdari cōclusio cōtra oēs. ꝙ. d. l. vnica. C. de his ḡ ante, q loquit in hereditate ascendentium nō adita vt procedit etiā eōdem in hereditate ascēdētiū. Et hoc tenuit gl. ibi in verbo in liberos. Tū illa gl. cōiter reprehēditur per Bar. z alios oēs ibi. z Bal. in. l. cū antiquio: ibus. in pe. col. in prin. ſ. e. z i. l. ij. ſ. ad or. fi. z per oēs in. l. vētre. vbi late Ang. z Jmo. ff. de acqui. here. Sal. in. l. apud hostes. ſ. de suis z legiti. tū legēdo nō dicedo a cōmuni snia. † Illunḡ añ ista tex. loquēs in patre, z dispones ꝙ here data delata infanti z nō adita trāsmittat ad patrē, ꝑcedat etiā in matre. vt hereditas infantis emācipati trāsmittat ad matrē. Alib. hic pe. z vlt. col. diffuse examinat referēs ꝙ alias fuit de facto in ciuitate Bononie in valde magna hereditate. z refert ꝙ antiqui doc, fuerūt aduocati: hinc atq; hic. Ex. hic. i. iij. q. mulra dicit. sed nihil decidit. eo ꝙ periculosum est ostēdere hāc. l. loquētē in patre ex tēdi ad matrē. z Bald. in. l. vnica. ad ti. prealleg at a, tenet cōtrariū. Cōis snia est ꝙ ista. l. nō habeat locū in matre. ita firmat Ray. z Sali. hic in. ij. nota. Paul. de cast. in. v. co. z. d. Alex. z in effectu Albe. hic. ¶ † Tertiū principale ꝙ induc it. de nouo, ista. l. ponit i tex. ibi quasi infanti quesita. Nā talis hereditas delata infanti transmittit ad patrē, tanḡ adita z quesita, non tanquam adeunda, z sic nō erit opus quod pater adeat duas hereditates. Satis est ꝙ adeat hereditatē infantis in qua invenit hereditatem alterius sibi quesitam, quod est singu. z ita intelligūt Ang. Dan. de ca. ꝙ. d. Alle. hic. Tū si subtiliter inspexeris Bar. hic, in. ij. no. vult oppositū. imo plus non requirit ꝙ pater adeat hereditatē infantis, sed ille ipso iure occupat iure peculij. ¶ † Quartum inducit de nouo hec. l. versi. parēte. ꝙ solus tutor: potest adire hereditatem p: o infante, lz añ hanc. l. illud nō potuisset. l. seruo inuito. ſ. si pupillo. ℞. neqz pupill⁹ ipse. ff. ad trebel. firmat expresse gl. in. l. potuit. vbi dixi. ſ. eo. z ibi addidi ꝙ illud qō ibi tenent gl. z doc. est hodie immutatū p hāc. l. prout expresse firmat Ful. z Pau. hic. ¶ † Quinto inducit de nouo alio in ver. ſi. ꝙ lz olim pupill⁹ maior infante si carebat tutor: potebat dū agnoscere bo. pos. cū authoritate iudicis supplentis defectū tutoris. l. tutor. ff. de bo. poſſ. z. l. bonorū ꝙdē. vbi dixi. ſ. qui admi. Tū nō poterat pupill⁹ carēs tutore cū authoritate iudicis adire hrēditatē. Certe istō de nouo inducit ꝙ ēt iudex suppleret defectū tutoris in aditiōe hrēditatis qō est sin. fz Sal. hic: z dicūt Sal. hic, in fi. z Pau. de ca. in vl. no. Quod qñ iudex supplet defectū tutoris debeat facere expresse scribere in actis, quia iudex sciens talē pupillū nō habere tutorē, alias act⁹ non valeret. Sicut requirit ꝙ exprimat qñ supplet in agnitione bonorū poſſ. z dicit tex. in. d. l. bonorū ꝙdē. i ver. scies. z ibi bar. z alij ad hoc notant. Tū Raph. ful. ibi dicit ꝙ lz in bo. poſ. qñ iudex supplet defectū tutoris debeat illud necessario dici. d. l. bonorū. Sec⁹ tñ putat in aditione hereditatis, per hūc tex. sed credo ꝙ erret. cū tex. iste loquatur in vtroqz. ibi, adire hereditatem vel bono. poſſ. petere. iuncta. d. l. bonorū. ¶ His p: o enucleatione tex. sic excussis ex quibus intelligis que de nouo iducerit Theodosi⁹ in hāc. l. ad que redditur sing. omissa diuisione Bar. z Bal. diuide istam l. in duas partes fm Ex. Albe. z Pau. hic. In prima loquitur de infante, z durat vsqz ad ver. ſi. ibi sinantē. ibi loquitur de maiore. Prima subdiuiditur i quatuor particulas. In prima ponitur de infante existēte sub patria potestate. In secūda loquit de infante qui non habet patrem vel tutorē. In tertia loquitur de infante qui non habet ꝑrem, nec tutorem, vel tutorem qui negleerit. In quarta z vltima ponit extensionem ad predicta, vt pcedant etiam in infante emancipato vel aliter effecto sui iuris. Secunda ibi, parente' vero. Tertia ibi. sin vtro vel non sit. Quarta z vltima ibi. ea vero que de infante. Rursus secūda pars p: incipalis que loquitur in maiore infante subiugdit in duas particulas. In prima loquitur qñ tutorē hz. In scda qñ caret tutore ibi, vel si non habeat tutorem. Sūma hanc. l. vt p Barto. in tex. ibi, si infanti. de ista etate infantie z alij remitto te ad Lyn. Alb. z alios hic z gl. in. l. hereditatē. in gl. ij. ff. ad. l. fal. z gloſ. in proemio. vj. cū aliis gcos. de quibus p. o. Alex. hic. ¶ † Not. ex tertia ꝑticula prime partis i verbo oēs hereditates. [a] hic videri terribilem tex. per quē cōfundi debeant tres doctri. Barto. z docto. dū rext. dicit oēs hereditates. pondera illam vniuersam omnes, z subdit nō sint agnite noie infantis intelligi acsi ab initio nō essent ad eum delate. In primis cōfundi videtur snia communis que habet ꝙ hereditas patris nō adita trāsmittit ad quoscūqs ratione snitatis. vt infra tangam in loco suo. iste fortiter probat oppositum. dum dicit oēs hereditates. z sic in illa vniuersali potest ꝓtehēdi ēt hereditas patris, qō ptz. qz tex. loquit qū pater erat p mo: tu⁹, z infans erat sub authoritate tutoris, z tamē hic dr ꝙ si nō sit agnita nō transmittit, cū habeatur, acsi nunquam fuisset delata. nisi dixeris qō tex. iste loquatur de omni alia hereditate ꝙ de hereditate patris, ptz dū dicit text. oēs hereditates deuolutas. pondera illud deuolutas. nam hereditas patris non dicit ꝓprie deuolui ipsi filio. l. in suis. ff. de lib. z posth. ſ. sui. inſt. de here. quali. z diffe. lz Ang. hic in. ij. col. dicat se pōderare tex. vbi hereditas patris dr deuolui filio in. l. ſi. in ver. sinautē perpetuus. in ver. paterna quidē hereditate q quasi debita ad posteritatē suā deuoluit. C. de cur. furio. lz tu caue ꝙ in illo tex. vbū deuoluit. nō ponit respectu filij lz respectu posteritatis post filium. Sedo cōfundit iste tex. alia opi. Bar. z cōem q hz ꝙ si minor desseret hrēditate nō adita: cū hoc possit dici minor fuisse lesus here mino: is ex psona minoris hz restōnē in integrū, qua mediāte ex psona minoris poterit adire, vt firmat Bar. hic, in vltima co. vbi dicēt. istud est contra hunc tex. nam quando minor decessit hereditate nō adita, dicit tex. ꝙ est perinde acsi ab initio nō esset ad eum delata, sed ad alias psonas q vocant. lz si heres minoris posset per in integ. restōnem hereditatē, adire non posset iste tex. stare de quo dicetur inferius. Tertio iste tex. cōfundit aliā opin. Bar. z cōem qd ponit in. l. cū antiquiorib⁹. ver. ſi. ſ. eo. vbi tenet ꝙ si hereditas sit delata minori q hz tutorē, z tutor negligerit eā adire, z dr negligere qī scit z nō adit, ꝙ talis hrēditas ꝙuis nō sit adita transmitteretur ad heredem minoris beneficio. d. l. cum antiquio: ibus. istud videtur contra istum tex. nam non bñ dicere tex. ibi, ac si non esset delata. nisi dicas ḡ ista. l. fit facta. l. cum antiquio: ibus. z quod sit in hoc ḥnic. l. derogatum per illam. l. ¶ † Ultimo no. in ver. sin vero. hic esse tex. singu. fm Bar. z oēs ad duo. Primū singulare est, vt no. Bar. hic, in. iij. col. z omnes sequunt ꝙ lz pater tunc demū dicatur legitimus administrator qñ hz vsumfr. hinc est ꝙ pater dicitur legitimus administrator bonorū aduētitio: ū filij, eo ꝙ hz in illis vsumfruc. l. ij. C. de boma. tamē vbi nō hz vsumfr. nō dicit legitim⁹ administrator. gl. in aut. excipit. C. de bo. que libe. hic est tex. sing. quod pater p: o filio infante emancipato habet legitimam administrationem, z tū non habet vsumfructum. Quod autem habeat legitimam administrationem patet: qz potest eius nomine adire hereditatē, z infantem obligare, z dicit Ful. hic. ꝙ istud est mirabile. sequit ēt d. Alex. hic: in. vj. no. sed ego añ nō intelligo qd voluerūt Bar. z doc. aut graviter errāt, z miro: alios non aduertere. nam istud nō est in aliquo sing. imo est regulare, ꝙ filijs emancipatis pater ipso iure sit eorū legitimus tutor, vt disponit ti. anſti. de leg. parē. tu. z. l. ij. §. ſi. cū. l. seq. ff. de leg. tu. z ꝙ dictum est de vsufru. p: o cederet quantū ad filiū in ptāte. Bar. hic. in. ij. col. vt opino: sentit obiectum, z dicit ꝙ pater vel auus non est legitim⁹ tutor, nisi det, sed hoc puto adhuc peius dictū. qz legitimos tutores nemo dat, lz. l. ipso iure creat. z ideo appellātur legitimi. l. legitimos. in princ. ff. de leg. tu. z ibi Bar. secus est in tuto. datiuis. cū ergo pater sit legitim⁹ tutor: filij emācipati, nō requirit ꝙ detur. vt dicit Bar. nisi saluares Bar. in vno casu spāli quē Bar. nouiter attentauit in. l. vētre. ff. de acqui. here. in pe. col. in ſi. vel prin. vltime. in ver. sed certe hic dubitat quō pōt esse. vbi attētauit Bar. ꝙ lz pater sit legitimus tutor, secus tñ fit in auo. vl in alijs qō mihi videtur contra ea que dicit ipe Bar. in. l. iij. ſ. ſi. ff. de legi. tuto. z in. l. frater. C. de legiti. tuto. Considerabam secundo an Bart. posset aliter saluari, dum dicit ꝙ pater vel auus nō est legitim⁹ tutor. nisi detur, hoc est nisi concedatur administratio per iudicem. qz dato ꝙ quis sit tutor legitim⁹, tū nō potest p: o ria authoritate accedere ad administrandū. sed cum authoritate iudicis, interuenientibus his que declarat Bar. in. l. legitimam. p totum. ff. de legi. tuto. z sequit Pet. de anch. in clemēt. ij. de iure pa. z sic Bar. qui dicit nisi detur, intelligendus hoc est nisi concedat administratio. Et si dicis quod hec saluatio stare nō possit quia tutor ante decretam administrationem a iudice, potest tamen administrare oīa illa q sunt ꝑpitura, in quibus mora afferret periculum, hinc est ꝙ ante decretā administrationē pōt agnoscere bo. poſ. ista

poſ. ista ad literā ponit tex. in. l. ſi. z ibi Bar. z alij declarāt. C. de tu. z cur. q nō satisfe. declarat bar. in. l. tutor: qui repertorū. in vl ti. col. p. in. ff. de admi. tuto. q: dico ꝙ lz tutor ante decretā administrationē a iudice possit agnoscere bo. poſ. illud ideo quia bo. poſ. nō pōt agnosci nisi intra cētū dies: vl annū. l. ij. z. l. j. emācipata. ſ. q admi. ió qr periculū est fm tñ qd declarat gl. notabilis in. l. seruus. ſ. ſi. ff. de bo. poſ. committit tutor: sed cū aditio hr̄ditatis duret ꝑpetuo: hoc est, ꝛꝛꝛ. an. vt vidisti. l. l. lz. ſ. e. certe tutor ante decretā administrationē a iudice non posset adire hereditatē. lz agnoscere bo. poſ. possit. Et sic p: o certo illud qō Bar. z ẽſdoder. reputāt sing. in hoc tex. non puto ꝙ sit sin. in aliquo. Sed ad illud bene est sin. iste tex. in verſic. ea vero qui. z est fz qō ꝓdixi: ꝙ quēadmodū hereditas delata infanti existēti in ptāte patris nō adita transmittitur ad patrē: qō idē fit in filio infante emancipatorum: est bene singu. z patebit ex dicendis inferius. Adō ꝙ illud qō. ſ. ꝓme dixi tenere Bar. z ẽſdoder. ad hūc text. qō esset hic singulare: ꝙ pater non habens vsumfr. censeat legitim⁹ administrator. tz etiā Ang. hic in lec. flo. z dicit ꝙ est mirū: nec aliquo casu inuenies. fm eū. tū mihi magis placet illud quod. ſ. tenui. ¶ Slo. in verbo quesita. diuiditur in sex partes ꝓin. In prima fm Bar. rndet oppositiōi: vel potes dicere ꝙ rndet ẽſtio ni. In scda per viā questiōis remouet vnū cōtrariū. lz Bar. exꝑe diat p duo cōtraria. In tertia remouet aliud ꝺium. In quarta per questionis viam oppo. z sol. In quinta idē facit. In sexta z vlti. formal aliā oppo. que tendit ad aliud ꝺ tēdant precedētia contraria. Secūda ibi sed qualiter. Tertia ibi: sed hodie p hāc. l. Quarta ibi: itē videt hec reg. Quinta: ibi itē querit. Sexta z vlt. ibi: ité cōtra. ꝙ. d. or. fi. Et q: gl. est aliqualiter intricata: ideo exꝑdio eam per partes: z assumo ꝓimam partem: z quero. dr in tex tu qō pater capit iure patrio: quero ergo an capiat tanḡ heres filij: z sic iure hr̄ditario: an vero occupet iure peculij. Et vtilitas est euidens. quia si occupatur iure peculij: nō est opus alia aditione: z transmitteret. secus si caperet tanḡ heres filij. Secunda euidētio: vtilitas est: qz si pater veniret tanquā heres filij: tenere tur creditoribus insolidum etiam vltra vires hereditarias. l. i. ſ. si is qui quadringenta. ff. ad trebel. hodie autē nō cōfecto inuētario tenet oibus creditoribus hereditarijs vltra vires hereditarias. ſ. si vero non fecerit. in aut. de here. z fal. si vero pater occupet iure peculij: nunḡ tenet in plus quam fit in peculio, z rō est fm Bal. hic: in. v. opp. qz isto vltimo casu pater est magis successor bonorū ꝑ filij. Tertia vtilitas est z no. qz si ꝑ veniat tanquā heres filij tenebit ꝓpetuo creditoribus: si aūt veniat tāḡ occupator pecu. nō tenebit nisi vsqz ad vnum annum post mortē filij: per ti. ff. qñ ac. de pe. est an. Ella etiā vtilitas est: qz pater qui succedit vt heres tenet cōficere inuētarium: alis insolidum obligatur. vt dicit in. l. ſi. j. eo. secus si veniat iure peculij. Veritas est vt tenet gl. qō de iure. C. cum filiuſſa. etiā habēs bona castrensia vel quasi non posset habere heredem: pater occupabat iure peculij: z ideo tex. iste optime dicit patrem venire iure patrio. lz hodie per iura authēticoru est immutatū: qz hodie filiuſſ. hz ab intesta to heredem: ideo qz hodie pater venit tanḡ heres z iure hereditario. z ita tenēt oēs. z dicit Bar. hic in. ij. co. ꝙ cū casus iste ita de facto euenisset: ꝙ ita cōsuluit iuxta hāc partē. Bar. hic i. iij. col. querit de vna qō. quā dicit se habuisse de facto, quam ego reputo dubitabilem. dicit in hoc tex. patrē solum obtinere hr̄ditatem filij infantis q in etate infantili decesserat, verū qz hodie ſta tutum est ꝙ filio mortuo nō succedit solus pater: imo equaliter admittūtur pater z mater z fratres ipsius filij. aut. defuncto. C. ad ter. Nunḡ ergo hodie p: ocedet iste text. ita ꝙ solus pr̄ succedat: an vero equaliter veniant z mater z fratres, dicit Bar. se habere hunc casum pro difficili, z super eo relinquit cogitandū. Sed Bal. hic in quarta z quinta op. tz ꝙ oēs succedāt, z quod equaliter succedatur inter eos. z ante eum, idem tenet Bal. in. l. vētre. ff. de acqui. here. in pe. co. quā sequit Ang. z Jmo. ibi z in uenio Albe. de ro. hic, in. vj. col. idem exꝑiesse tenentē, z dicentē ꝙ ita doc. cōiter tenent. Cōtrarium tenent Ang. Sal. z Paul⁹ de Ca. Alle. hic ꝙ imo etiā hodie solus pater succedat, eo qz istud de transmissione hereditatis non adite solum reperitur in persona patris statutū, vel linea paterna, vt dicit tex. hic in verſic. sed si hoc parens. ergo tanḡ ꝓsonale nō debet extendi ad matrem neqz ad fratres. facit etiā text. hic in verbo ea vero. qui loquit in casu in quo infans erat emancipatus, z sic in casu in quo parens veniebat solum iure hereditario, z nō peculij. z tamē succedit solus. Nō obs. aut. defuncto. qz illud ꝓcedit qñ tractat de bonis z hereditate filij. secus si de hereditate alteri⁹ ꝙuis huic solu. refragetur iste tex. in verbo quasi q̄sita. Raph. Fulgo. dicit qō videt hunc articulum tam dubium, qō non audet eligere aliquā partē tamen dr ꝙ opi. Bal. est humanior. Breuiter teneas ꝓmā opinionem Bal. ꝙ oēs equaliter succedāt. nec ob. ver. ea vero. qz rndet Bal. hic in. v. opp. qō iste ver. q dicit ꝙ ad ea q̄ dicta sunt in infante filiosa. habeant locum in infante emācipato, dz intelligi quo ad transmissionē, sed non quo ad modū transmittēdi. Ego aliter respōdeo, z hic facio magnū fundamētū, z dico ꝙ totus iste tex. nihil facit qz loquit attento iure. ff. z. C. quo iure mortuo filio solus pater succedebat exclusa matre, z exclusis fratribus. l. ij. ſ. obijcitur. ff. ad terty. Cū ergo isto iure sol⁹ pater admitteret: nimirū si in hac. l. fuit decisum ꝙ si infans emancipatus moriat ꝙ pater solus ex transmissione facta beneficio huius succedit tā quā hereditas sit q̄sita infanti. Sed cū hodie per aut. defuncto. sit immutatū z statutum ꝙ filio equaliter succedāt pater mater z fratres. certe nō erit nouū. q. ll. antiq declarent z distinguātur per. ll. noua. l. sed z posteriores. ff. de leg. ergo ista. l. C. debebit distingui per. l. nouam. ſ. per aut. defuncto. Non ob. q priuilegium transmittēdi sit personale: quia soli patri iudulget per hāc. l. potest responderi ex fundamento statim adducto, q verum sit attē to iure. C. Vel secūdo respōde fm Bal. hic in. iij. oppo. per fundamētū Bal. in. d. l. ventre. in vlti. col. q pater cui soli competit tñ aperit ex persona sua viam alijs. Sicut dicimus in filio ꝓterito q ex ꝑsona sua aperit viā ẽtrabulādi institutis. l. si post mortem. ſ. fi. ff. de bo. poſ. ẽ ta. facit. l. aristo. in fi. ff. que res pig. ob. nō poſ. ¶ In secūda parte gl. ibi, sed qualiter. quā Bart. expedit p duo contraria q̄ dicit formari per gl. Ego aūt expedio tm p vnū cōtrarium. hoc modo, dicit tex. ꝙ si moriatur infans hereditate nō adita, ꝙ transmittit ad patrem quasi q̄sita. infanti. Contra hereditas delata infanti nō potest sibi vere acquiri, vt probabo. nūc ergo multominus potest fingi q̄sita infanti q: vbi nō potest habere locum veritas, ibi multominus fictio. l. qui ad certum. ff. loca. l. gall⁹. ſ. si eius. ff. de lib. z posth. Quod autē hereditas delata infanti nō possit sibi vere queri, pbo sic. Nā infans furiosus [a] equiparantur. l. in negotijs. ff. de re. iur. Sed ego habeo ꝙ si aliqua hereditas sit delata furioso, curator: furiosi nō ꝓ eo acquirere bono. poſ. q̄ sit iuris, sed bene potest acquirere tenuta z. l. [9] prima. ff. de bo. poſſeſſ. fur. infan. † Hinc est quod si furiosus moriatur nō transmittit talem hereditatem, imo vadit ad alias per sonas acsi furioso nō fuisset delata, Ergo idē in hereditate delata infanti, ꝙ sibi nō possit vere acquiri per patrē. Et si dicis contra ego habeo. l. ꝙ si hereditas sit delata infanti cedit tēpus patri ad agnoscendum bono. poſſeſſ. l. seruus. ſ. impubes. z. ſ. fin. ff. de bo. poſ. si ergo cedit dies, ergo apparet ꝙ pater pōt succedere nomine filij infantis. Respondet gl. quod verū est ꝙ cedit tēpus ad prēiudicium ipsius patris, sed nō quo ad prejudicandū filio infanti. Ista est op. ꝙ formatgl. cui gl. respōdet, ꝙ licet curator furiosi nō possit vere acgrere nec agnoscere bo. poſ. ꝙ furioso. d. l. j. Tū sec⁹ in patre infantis. q bñ pōt adire nomine infantis. Si ergo potest vere queri, potest etiā fingi quesita, z ratio est q: maior est ptās patris in filiū, ꝙ curatoris in furiosum. Sicut i simili tutor infantis pōt adire, sed nō curator furiosi. Rōne assignauī in. l. infantis. ſ. qui admit. † Hinc dubitat Bar. dictum est ꝙ curator furiosi non pōt effectualiter succedere nomine furiosi. Quid esset si pater haberet filiū furiosum, cui delata esset hr̄ditas, an ꝑ q hz maior rē ptātē ꝙ curator possit adire effectualr nomine furiosi, ꝙuis curator nō possit. Et rndet Bar. ꝙ nō q cōiter habet corrupt⁹: eo qz isto casu ageret de acgrendo ipsi patri z nō furioso. z sequunt Ful. z. d. Alex. hic, ꝙuis Ang. in lec. flo. in. ij. col. cōtrarium teneat. ¶ In tertia q̄ est ibi, sed hodie. glo. vt dixi in diuisione remouet aliam opp. que est vt dr in tex. † qō hereditas delata infanti nō adita transmittit ad patrē, contra qz habemus ꝙ hereditas nō adita nō transmittit. l. vnica. ſ. in nouissimo. ſ. de cad. to. gl. rndet ꝙ illa regula fallit in casu huius. l. duobus cōcurrentibus. l. ꝙ hereditas sit delata infanti. Itē qō moriatur patre superstite, ad quē solū transmittit. vt declarani in tex. ¶ In quarta parte gl. q̄ est ibi. Itē videt gl. oppo. contra tex. in alio inquātū tex. dicit ꝙ pater solus pōt adire hereditatē delatā infanti. Cōtra si posset adire ergo posset repudiare per regulam. l. is pōt. ff. de acqui. her. Et tū pr̄ solus nō pōt repudiare hereditatem delatā filio. l. remittēte. ſ. eod. ergo videt qō decisio text. nō sit bona. gl. rñ. ꝙ regula. d. l. is potest. fallit isto casu. Sic [12] melius † ꝙ regula. d. l. is ꝑt. ꝓcedit in his q possunt adire noie ꝓ prio, illi possunt repudiare. Sec⁹ in his qui alieno, vt pater z tutor: isti repudiare nō possunt. Rō est q: eorum officiū est acqrere z non perdere. l. tutor. z. l. ſi pupillo. ff. de bono. poſ. iuncta. l. bonorum quidē. ſ. qui admit. ¶ In quinta parte q̄ est ibi. Idē queritur. etiā gl. opponit cōtra tex. quod pater solus non debeat posse adire hereditatem p: o filio infante, cū habeamus regulam ꝙ filij cū authoritate patris nō pōt obligari. l. ſi. in ꝓin. ff. & ver. obl. Sed bene pōt obligari cū authoritate tutoris. eo qz ꝑ tutorē poterit habere regressum. qūo ergo solus pater poterit posse adire hereditatē: cū filius obligaret, gl. voluit respōdere ꝙ cōtrariū loquitur, vbi ageret de mere obligando filiū, sed adeundo hereditatē nō est mera obligatio, imo potiꝰ cōmodū. q̄ solutio

[a] ꝑ Hereditates. Bar. consil. xxvij. homo. ij. col. vbi de pupillo q non adiuit. Purp.

[1] Nam infans z furiosus. Adde Jasonē. ſ. eo. qui admit. ad bo. poſ. l. infantis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

non valet quãdo presupponeremus hereditatem esse dãnosam. ideo aliter rñdet Bar. hic. & in l. ſi. ſ. j. ff. de verb. obli. Bal. hic in ẽ. opp. & bal. in l. j. in. ẽvj. oppo. ſ. qui admit. q vbi agit de mere obligando ſitum: tunc authoritas patris nihil facit: ita log. d. l. ſi. ſ. j. Ratio q cum tunc nihil poſſit queri patri: nec ratione vſusfructus: nec aliter non põt dici legitimus adminiſtrator: ſi cut nec ſpũalibus. Sc̃do qñ ſumus in materia mixta: vt eſt i adi
13 tione hereditatis: vbi dato q filius obliget: tñ etiã requiritur & iſto caſu authoritas patris ſufficit vt hic. ¶ † Ex iſta doctrina bar. & cõi ſi recte cõſideres. Inferꝛ vnũ qõ eſt ſoleñe: q ſi deferat hereditas pupillo non dico infanti: cũ hoc qõ patri non queratur vſusf. iuxta aut. excipit. j. de bo. q. lib. q tũc authoritas pris nõ ſufficeret pupillo ad adeundũ talem hereditatem: q ex quo nihil põt q̃ri patri: nõ diceret legitima adminiſtratio ad eũ ſpectare. Tamen ſolus Pau. de caſt. in hoc vltimo tz oppoſitũ. eo q: dz attẽdi ordinaria. Nã q eſt rõ q cuiuſcũq; hr̃ditatis delate filio hodie pater habeat vſumfru. iſtud accidentale non eſt curã dũ. ar. l. ij. ff. de iuriſ. om. iu. Unde dũmodo in potentia poſſibile fuerit queri patri: ſatis eſt. Iz qũ nec potẽtia nec actu poſſit q̃ri patri. vt in exemplis Bar. in ſpũalibus. vel in mera obligatiõe: non procedit dictum Bar. Tũ cõtra hoc vltimũ tz oppoſitũ. eo q: dz attẽdi ordinaria. Nã q eſt rõ q cuiuſcũq; hr̃ditatis delate filio hodie pater habeat vſumfru. iſtud accidentale non eſt curã dũ. ar. l. ij. ff. de iuriſ. om. iu. Unde dũmodo in potentia poſſibile fuerit queri patri: ſatis eſt. Iz qũ nec potẽtia nec actu poſſit q̃ri patri. vt in exemplis Bar. in ſpũalibus. vel in mera obligatiõe: non procedit dictum Bar. Tũ cõtra hoc vltimũ tz oppoſitũ. eo q: dz attẽdi ordinaria. Nã q eſt rõ q cuiuſcũq; hr̃ditatis delate filio hodie pater habeat vſumfru. iſtud accidentale non eſt curã dũ. ar. l. ij. ff. de iuriſ. om. iu. Unde dũmodo in potentia poſſibile fuerit queri patri: ſatis eſt. Iz qũ nec potẽtia nec actu poſſit q̃ri patri: nõ diceret legitima adminiſtratio ad eũ ſpectare. Tamen ſolus Pau. de caſt. in hoc vltimo

Universidad de Deusto Biblioteca

do istā.l.q si moriat aliqs pximio: agnatus ꝑdefuncti: pdēte dubio an vro: illius defuncti sit pgnās vl nec: sic an possit nasci post humus q̄ non transmittit hereditatē nō aditam bificio huius.l.eo q̄ nō dr sibi delata, ꝑpter depēdentiā dubij.l.z ita dicit ibi esse text. rotundū ꝑ limitatione huius.l. sequit Rapha. cu. ibi in.j.col.in fi. ¶ Scdo requirit q̄ iste cui delata est hereditas sciat eā sibi esse delatā: vt expresse dicit ibi tex. in ẏbo sciens. z i scdo cognitū. z ptz ad sensum. q: si ignoraret nō posset dici

a ✠ Et iuxta hoc. Vide Soc. cōsi. clxij. col. ij. Aret. consil. lxj. col. fi. Lapza cōsi. cvij. colum. fi. Purp.

deliberare. z iuxta hoc[a] moueo dubiū valde necessariū: nec per alios tacitū hic pone q̄ heres ignorās delatā sibi hereditatē decesserit intra annum: clarum est q̄ hereditatē non aditā nō trāsmittit: nec tūc hz locum trāsmissio beneficio huius.l.q̄ sit, ꝑpter deliberationē: que non cadit in ignorante: nunq̄ saltē occasione talis ignorātie heredi cōcedit restitutio in integ. ex clausula gña li qua mihi ꝛc. ex persona defuncti: ita vt heres heredis beneficio restōnis in integ. consequatur beneficium huius.l. in effectu. in hoc Bal. in terminis in.l.j. in. cxxiij. op. C. q admi. tenuit q̄ cum ista.l. requirat scientiam heredis: nō transmitteret hereditatē nō aditā si ignoraret: sequit Raph. cu. in.l. cū filiusf. ẏ. in hac. ff. de ver. ob. z ꝑde. de anc. in consi. clviij. inci. ✠ Principaliter cōtra istos legatarios. z do. Alex. consi. cx̄ij. in. ij. vol. quod inci. viso processu cause vertentis inter do. Frā. vbi dicit q̄ non reperit in hoc aliquem contradicētem idoneum, sed ego[b] reperio cōtradicētes magne authoritatis: q̄ imo in casu huius.l. z in oib̄ similibus in quibus quis ignorās delatā sibi hereditatē decesserit ea non adita: q̄ heres eius ex persona defuncti posset: nō de iure cōi: ẓ impetrata restōne in integ. a iudice ex clausula gñali: idem in effectu ꝑsequi acsi primus heres nō erat scīs. ita in terminis tenēt Ang. z Pau. de ca. in. d. l. ventre. z Imo. z Pau. in l. pantonius. ff. de acq. here. p illū tex. cū ibi nota p bar. z eos refert z sequitur ipsemet do. Alex. sibi contrarius in consi. clxix. in ij. vol. incip. viso thema. suprascripto. in pe. col. Et si hoc vltimū est verum est magna ampliatio ad hanc.l. ¶ Tertio requiritur q̄ heres non adiuerit hereditatem sibi delatam nec etiam repudiauerit sed sit in deliberatiōe vtrū facturus sit. Si enī adiuisset non esset opus ista.l. Si etiā repudiasset ꝑ viam retur beneficio huius.l. Quarto requiritur q̄ talis heres decesserit intra annū ad deliberandū: nam residuū talis anni trāsmittit. Sed inuenio q̄ istā.l. in hoc mirabiliter declarat Ang. in reperi. l. q se patris. C. vnde li. in. v. col. vt procedat in ascendētibus vel descendētibus quibus datur annus de iure pretorio ad succedēdū. l. ij. z. l. eman cipata. ẓ. qui admit. z. l. j. ẓ. largius. ff. de suc. edic. Sed in trāsuer salibus z aliis extraneis quibus datur tū centum dies: iuriby ꝑealleg. dicit q̄ in eis transmittentibus ex iure delibe. nō habe ret locū transmissio q̄ fit beneficio huius.l. vt intra annū possit heres adire. sed intra cētū dies tū: Que declaratio videt mihi ẓ istū text. qui loquitur in quocūq; extraneo, z tamen indifferēter indulget annale rēpus. Tu aut declara istā.l. singulariter: in casu in quo nō solū quis transmitteret intra vnū annū: sed etiā q̄ intra duos: vel q̄ intra tres, vt si filia esset excluſa a ꝑmo capite per lapsum vnius anni, z veniat ex scdo capite intra sequentem annū. Certe etiā illo scdo anno fieret trāsmissio beneficio huius.l. ista sin. limitat Bal. in.l. hz. ff. eo. Et ex istis habes quatuor requisita necessaria vt hec.l. ꝑcedat. ¶ Hūc extende istā.l. ij. duo

4 bus modis. ¶ Primo vt proceda t non solū in succedētibus de iure ciuili: sed etiam in succedētibus de iure pretō. fm Ly. in. j. q. z Moder. cōiter cū concor. de quibus hic per. d. Alex. hz aliqui tenuerint contrariū: vt hic per eum. Scdo amplia istam. l. vt ꝑcedat non solum in herede directo: sed etiā in fideicommissario vniuersali cui per fideicommissum hereditas est restituēda: q: talis fideicommissarius decedens intra annū transmittit bificio hui⁹. l. Ita hz gl. in. l. cū filiofami. in gl. ſi. super ẏbo retērurū. ff. ō leg. j. quā Bar. ibi simpliciter sequit: z Ang. ibi reputat sing. ꝑo ampliatiōe huius tex. eā etiā sequit Ang. z imo. in. l. j. ſ. ſi is qui quadringēta. ff. ad tre. bal. in. l. filiū quē habētē. circa pe. co C. fa. erc. z late Al. z ang. hic. z an. in. l. j. ſ. hec stipulatio. z ibi Imo. in. vi. col. ff. ſi cui pluſq̄ p. l. fal. ꝙuis Lyn. hic. l. ij. q. post De. tenuerit Iuū nō recordar' de doctrina gl. ꝑcal. ¶ Hūc limita istā

l. non procedere in seruo herede instituto, qui si moriatur delibe rans hereditate non adita, eam non transmittit. glo. est in. l. ꝑetia rerū. in gl. in ver. meipſum. in fi. ff. ad. l. falcid. quam ibi solus Rapha. cu. ponderat. z dicit esse notabilem ꝑo limitatione huius.l. z eam sequitur ibi. z Alexand. ꝑ istum text. qui dicit trāsmitti ad heredes. seruus aūt nō hz heredē. Sz tu aduerte q̄ rapha. cu. ibi reprobat illā gl. ꝑ regulā. l. que legata. ff. de re iudic. q̄. l. nō videt facere, q: in ea ml dr: de trāsmissione. ¶ Ultimo cir

5 ca istam. l. ocurrit ꝑo eius intellectu necessarium dubiū. † pone q̄ aliquis sciat hereditatem sibi delatam, z steterit p. z. meſes q bus nec adiuit, nec repudiauit, tū restant alij duo menſes ad cōplementum anni intra quē pōt transmittere beneficio hui⁹. l. po

ne q̄ lapſis ex mensibus iste supplicauerit principi, z obtinuerit a principe ſpacium anni ad deliberandum, vel a iudice impetra uerit alios. ix. menſes ad deliberādum, iuxta. l. ſi. ſ. z hec quidē. j. eo. nūq̄ intra istum nouū annū datū a principe vel intra istos ix. menſes habitos nunc a iudice, transmitet an solū intra duos menſes quire stabāt. Bal. hic. in. iij. q. determinat q̄ transmittet intra totum nouum annū, vel intra. ix. menſes de nouo impetra tos, z idē hz Pau. de cast. hic. z in. l. ſi. ſ. ſi. j. eo. idem videtur esse de mente Lyn. in. l. ſi. ſ. ſed q: quidā. j. e. dū querit ex quo q̄s hz annum a. l. ad deliberan. frustra illū impetrat etiā a ꝑncipe. z rō. Ly. q̄ vtilitas est q: qñ lapſa est maio: ꝑ anni legalis, pōt impetrare aliū nouū annū, tū de transmiſſione intra illū nouū annum Ly. verbū nullum facit. breuiter teneas cōtrariū. ꝑ text. in hac. l. clarum. z apertū ibi: ita tū vnius anni ſpatio eadē trāsmiſſio fuerit concluſa, iunctis ꝑece. in quibus imperato: loquitur etiā qñ nouū ſpatium est impetratū a ꝑncipe. vel a iudice. z licet verū sit q̄ vltra tp̄s legale possit impetrari scz tempus iuribꝫ ꝑeal. tū nō est verū q̄ intra illud tp̄s fiat transmiſſio, z ita exp̄ſe tz Ra. ful. z. d. Alle. in. l. ſi. ſ. ſi. p glo. ibi ſup verbo minime. j. e. ¶ Sl. in v. fuiſſe timo. e. Iuū tripliciter intelligit. Iuum autē est tale, dicit tex. q̄ ſi heredit. sit delata ex testō vel abintestō vel aliter male videt dicere tex. dū dicit vl aliter. q: omnis. heredit. defert aut ex testō vel abintestato, aliter est impoſſibile q̄ deferatur, et tū iste text. dicit ex testamēto vel ab intest. vel aliter. ✠ Propter hoc glo. tripliciter intelligit tex. z ponit tres casus in quibus hereditas deferī aliter q̄ ex testō vel ab intestato, z in illis verificatur iste tex. in verbo aliter. ✠ Primꝰ est qñ mortī etiā ſtitusta. q: pater non ſuccedebat filio de iure ffor. vel. C. nec ex testō vl ab intestato ſed iure peculij occupabat z quadruplicem vtilitatem declarauit in. l. ꝑece. istud exemplū est falſum. z illud reprobāt Ful. z Alex. hic. eo q̄ qñ occupat iure peculij ibi nō est hereditas, z tō non tenetur creditoribus vel legatarijs, vt declarauit in. l. preceden. Secundum exemplum glo. est in filio arrogato, cui defertur quarta pars bonorū patris arrogatoris, z istud etiam non est bonū eadem rōne, q: ibi nō est hereditas, nec dr heres fz Bal. z zidode. hic. ꝑeterea z scdo casu, cum filius arrogatus nō sit vniuerſalis ſucceſſor, ſed particularis, absq; diſpoſitione huius.l. transmitteret, sicut trāsmittit legatū non agnitū. l. vnica. ſ. cum igitur. ſ. de cad. tol. l. j. ſ. ſi impuberi. ff. de collā. bono. Hinc inferꝫ † q̄ in

6 crū q̄ acquiritur marito post mortē vxoris, certe tale lucrū quā uis non agnitū tū transmittit ad heredes. fm Pau. z Alle. hic, z Bal. in. l. ſi arrogator. in. ij. co. post Ly. ibi. ff. de adopt. z ibidē Bal. in quadā repe. q̄ aſcribit Bart. in. ij. no. in. v. oppo. vbi etiā ang. z ibi examinani hunc paſſum ad ibi dicta me remitto. Tertium exēplum gl. videt magis tolerabile. Addit Ful. aliud exēplū in quo quis ſuccedit nec ex testamēto nec ab intestato, in casu authētice hoc ampli⁹. C. de fideicō. vbi ſuccedit ſolū ex diſpōne illi⁹. l. Adde tu aliū casum iuſti. de eo cui li. cā. ſ. in primis. z ibi gl. ōt q̄ ille nō est heres nec ex testō nec ab intestō. z iō ē anomalus. Et multos alios casus enumerat gl. in. l. eam quam. j. de fideicom. Considera tū hz in illis. ll. verū sit, q̄ ſuccedatur aliter quā ex testō vel ab intestato, an in illis legib̄ possit adaptari decisio. l. noſtre cōtum ad effectum trāsmiſſionis. Vel dic planius ad hunc tex. fm Ly. Barto. z alios hic, q̄ text. iste nō dicit illud quod gloſ. preſupponit, q̄ qs possit esse heres ex testō, vel ab intestato, vel aliter, ſed bñ dicit q̄ poſtq̄ fuerit cognitū. z insinuatum heredi, z istud recognouerit vel ex testō vel ab intestato vel aliter. z ſic dictio vel aliter, refertur ad participium cognitum, et hoc modo intelligendo nō sunt neceſſaria exempla. ſ. enumerata. ¶ Sl. in verbo bificio. hz sit, pluza, tū nihil hz, z ista gl. ſimpliciter fuit facta ꝑopter contrarium regule tradite. in. l. licet. cū gl. ſ. eo. hz. glo. noſtra non alleget illum tex. nam videtur ista. l. dicere elapſo anno indulto heredi ad deliberādum, q̄ heres ſit excluſus a facultate adeundi, contra facultas adeundi durat perpetuo, hoc est. xxx. ann. d. l. licet. quō pōt ergo concedere iste tex. q̄ per lapſum anni excludatur? Breuiter vera ſo. est quam gloſſ. dulatat multis verbis. q̄ ſi primꝰ heres viueret, quod poſſet ipſe perpetuo adire vſq; ad annos. xxx. ita loquitur cōrarium. ſed ſi ipſe ſit mortuus ea non adita, nō trāsmittit niſi vſq; ad annum z heres heredis excludit. ¶ Sl. ſi. clara est. q̄ opponit cōtra tex. de. l. ſi. ſ. fina. C. ſi penden. app. mors inter. z dupliciter ſol. poſtea primam ſol. approbat. z ſic habet quatuor partes. dic q̄ illa ꝑima ſolutio est vera, quam approbāt gloſ. Barto. z communiter alij. z bñ facit ratio ibi aſſignata in tex. z ita teneas reiecta alia ſolutione ꝑde. z Lyn. hic z ibi. Item reiecta alia ſolutione ang.

7 in. d. l. ventre. q̄ est eadem cum ſolutione Lyn. z eam proba. in d. l. ventre. z Alex. hic. ¶ † Extra gloſſ. Barto. circa finem concludit quod ſcientia iudicis vel partis ſufficit ꝑo pupillo, ad hoc vt hereditas transmittatur beneficio huius legis. allegat l. ſequitur. ſ. ſi pupilli. ff. de vſucapionib. que nihil facit, melius allegaſſet

a legaſſet tex. expreſſum in. l. hz z ſi ſeruus. ſ. fi. cū. l. ſe. ff. de trib. z tex. in. l. nō ſolū. ſ. ſi cū. ff. de libe. cau imo plus tz bar. qō etiaz ſi tuto: nondum fatiſdediſſet vel feciſſet inuētariū, gbus casib⁹ adminiſtrare nō pōt. l. tutor: qui repertoriū. in ꝑin. ff. de admini. tuto. tū eius ſcientia ſufficeret. prout etiā tz Bar. z Bal. in. l. ſi. C. de tuto. z cura. qui non ſatisfe. z idē Bart. in. d. l. tutor qui reper. ad ſi. ꝑin. z in. l. j. in ꝑin. ff. de tute. z in. l. q duos. ff. de re. du. z ad tex. l. precedentis respondet Bart. q̄ illa. l. fuit edita añ istā. ✠ Notes aliter respondere q̄ ibi in tex. l. precedētis nō apparet q̄ pup. decesserit intra annū ad delib. z sic non concludenter facit Ɔ decisionē bar. cū qua tenēt Ful. z do. Alexand. hic. z Pau. de ca. ſ. l. proxi. z ita teneas, ꝙuis Iuū tenuerit Bald. in l. ſi infanti. in. iij. col. z. v. q. z ibi Sal. z Ang. ſ. eo. z monet bald. per aliqua quibus rndet Ful. z do. Alex. hic. Quaſdā aſs. q. ad materiā huius. l. traditas per Ang. hic, habes ante eū per bar. in. l. q duos. in ꝑin. ff. de reb. du. quarū aliquas reprobat bald. z Sal. in. l. ſi infanti. ſ. eo. Et per hec remanet expedita iſta lex.

Jason Papie.

1 ✠ Inſtitutus ab eo testa. in pluribus partibus hereditа. non potest vnam acceptare z aliam repudiare.

2 Qui acceptat hereditatem paternam, cogitur in uitus etiā acceptare pupillarem ſubſti. quod extende quatuor modis. nu. 3.

4 Regulariter etiaz ſi vbi a ꝑncipio non sit delata niſi vna pars here. a testa. ſi postea coheres repudiat, sibi inuito accrescit falit vt. j. nu. 5.

20

Quidā. Diuidit in tres partes put duas ponit Scōa ibi, ſimiliꝫ modo. Tertia ibi, vtrā z igitur dubitationē. h. d. inſtitutus in plurib⁹ partibus eiusdem hereditatis, vnam agnoſcēdo cogitur oēs agnoſcere. z acceptās p̄na inſtōnē cogit agnoſcere pupil. ſubſtitutionē. h. d. z dum tex. in ꝑin. dicit quidā eulogio. clarū est q̄ illa dictio eulogio, ponitur ꝑo teſtamēto: licet aliq aliter capiant z varias ſignificationes hz. vt l. c. de eulogīs. cx̄iij. diſ. Quēad modū in hac. l. sunt due principales decisiones, faciam duo notabilia. ¶ † Primo no. ex prima decisione, q̄ inſtitutus ab eo

1 dem testatore in ꝑ uribus partib us hereditatis nō pōt vnam partem acceptare, z aliā repudiare. imo vna acceptata alie sibi inuito accrescunt. Pulchrum est videre q̄ ſit rō huius decisiōis dic fm Bal. in. j. col. in ver. tertio ratione cuitande contraditionis, quē ſequitur Paul. in. j. col. q̄ ratio est, q: ſi posset vnā tū partem hereditatis acceptare, certe posset contingere q̄ testō⁹ decederet ꝑo parte teſtatus, z ꝑo parte intestatus, cōtra regulam. l. ius noſtrū. ff. de reg. iur. Cōtra tū hūc rōnē vī facere text. mirabilis in. l. ſi solus. in ꝑin. z ibi gl. j. que hoc expreſſe vult. ff. de acqui. he. vbi est tex. q̄ ſi aliquis est inſtitutus in pluribus partibus hereditatis, z in vna parte habeat ſubſtitutum: quod acceptando alias partes nō pōt repudiare illā in qua hz ſubſtitutum. Et tū videtur tunc ceſſare rō Bal. q: tunc ꝑo illa parte repudiata teſtō⁹ nō decederet intestatus: ex quo hz ſubſtitutū. Tū reſponde q̄ tex. ille non ob. q: etiā quādo in illa parte habet ſubſtitutum, certe ſi etiā ipſe ſubſtitutus repudiaret, militaret rō Bal. z ꝑterea per illū tex. optime limitatur z declaratur regula que hz q̄ ꝑ dationē ſubſtituti videt data licentia abſtinendi ſeu repudiandi. q: procedit qñ in tota hereditate hz ſubſtitutum. q: tunc nunq̄ pōt dari casus in quo quis non decedat aut in totū teſtatus: aut in totum intestatus. Secus ſi haberet ſubſtitutū in parte tm̄. Aliā rōnē ad hāc decisionē text⁹ aſſignat Bar. in. l. j. ff. de acqui. he. ꝑpter vnitatē hereditatis q̄ cenſetur indiuidua: q: l. habet ꝑ absurdo q̄ perſona defuncti re preſentata per heredē in auc. de iureiu. a mo. pre. in gl. in. l. cum a matre. C. de rei ven. repreſentetur in parte nō. z idē in effectu vult dicere Bal. hic in. j. col. circa ſi. dū dicit q̄ ꝑia decisio text. procedit ratione indiuidue confirmationis teſtamenti, z ratione indiuiſibilis acquiſitionis. ¶ Limita nūc iſtud ꝑimum notabile duobus modis. Primo vt procedat qñ aditio vnī⁹ partis fit ſimpliciter: ſecus aūt ſi qs adiret partē hereditatis cū expreſſa ꝓteſtatione q̄ nullo mō vult alias ſibi accreſcere: naz illa additio eſſet in totū nulla. vt declarat Bart. in. l. j. ff. de acq. here. z ibidē per Ang. z Imo. z mod. z Lud. ro. i. l. vnica. in. cōl. C. q̄ nō pe. par. Scōo limita istā. l. non ꝑcedere in caſu cōtrario, q: hz inſtitut⁹ in plurib⁹ partibus hereditatis vnā ſimpliciter acceptādo intelligatur oēs acceptare: vt per hūc text. mirabilis in. l. ſi ſolus. in ꝑin. z ita tū hūc rōnē vī facere text. ſ. eo. Econtra tū vnam repudiando, nō intelligitur alias repudiare. Econtra tū vnam repudiando, nō intelligitur alias repudiare. Econtra tz gl. in. l. ij. ff. de acqui. her. z rō diuerſitatis est duplex. Primo quia aditio est fauorabile, repudiatio aūt nō, ſcōa z melior rō est. q: aditio est habit⁹ qui bñ recipit incremētū: hz repudiatio est priuatio, fm Bar. in. l. j. ff. de acq. he. z hic in. j. co. circa fi.

2 ¶ † Secundo no. ex hoc tex. ſecundā principalē decisionē q̄ q acceptat hereditatē paternā cogitur inuitus etiā acceptare pupillarē ſubſtitutionē. z rō tradit per Bar. post Dy. in. l. ſi. ff. de acq. he. q̄ ſumit ex decisione tex. l. hz ſi plures. ſ. quos poſſum. ff. de vul. z pu. q: quos pī pōt ſibi facere neceſſarios heredes, eoſdē facit filio pupillo. † Extēde z amplia decisionē text. iiij. modis. ¶ Primo extende iſtā. l. vt ꝑcedat nō ſolū qñ pupill⁹ fuit inſtitutus ſimul cum extraneo heredе, put logē tex. hic: ẓ etiaz ꝑcedit qñ pupill⁹ fuiſſet ex heredat⁹ a pī̄re, z extraneꝰ in totum inſtitut⁹. Quia tūc acceptādo paternā hereditatē cogit et acceptare pupil. ſubſtitutionē factam filio ex heredato. Istud est qō voluit gl. magna hic circa ſi. vbi dicit, ſi antē pupillus inſtitutus nō erat, ꝙuis Iuū tenuerit exp̄ſe gl. reputata ſin. in. l. q ſupra quadrātē. ff. ad. l. fal. quā gl. reprobat Imo. ibi z in. l. q pī̄. ff. de acq. here. d. Alex. hic. eo q: rō. d. ſ. quos poſſum. ēt militat hoc caſu. ¶ Scōo amplia iſtū tex. vt ꝑcedat nō ſolū qñ pī̄ fecit expreſſam ſubſtōnē pupil. pupillo: hz ēt ſi ſubſtitueret vulgariter, quo caſu ſub vulgari expreſſa p̄ ſuccedit teſtōri cōtinuē⁹ tacita pupil. l. iā hoc iure. ff. de vul. z pup. z. l. quāuis. ſ. de ꝑpu. certe acceptās hr̄ditatē patris cogit ex tacita pupil. ſuccedere pupillo: eo q: vt dixi ēt tūc militat rō. d. ſ. quos poſſum. z istud ēt ꝑbat tex. in. l. q patri. ff. de acq. he. dū tex. gñal⁹ dicit ī puberi ſubſtitutus. z ibi Lud. ro. z do. Alex. in. vñ. co. z istud firmat do. Alexā. hic in vlt. col. ꝙuis Jo. de imo. in. d. l. q patri. dicat quod doc. istud nō tangūt. relingt cogitandū. ¶ Tertio. extende istū tex. notabili⁹ vt ꝑcedat qñ extraneꝰ coheres pupi. acceptauit hr̄ditatē pr̄is, z postea moriꝰ pupill⁹ viuo adhuc ipſo extraneo tūc ꝑculdubio ꝑcedit iſte tex. q̄ extraneus iſto caſu cogitur etiā acceptare pupil. ſubſtitutionē. z in iſtis terminis loquitur iſta. l. Sz extēde vt ꝑcedat ēt ſi extraneꝰ adita hereditate pr̄is ecēt mortuꝰ añ ipm pupillum, z ſic eſſet mortuꝰ añ̄ eſſet locus pup. ſubſtitutioni: q: ꝓ regula ſit q̄ ſubſtitutio nō trāſmittat ad heredes: put transmittit ius accre. l. ſi ex pluribus. ff. de ſuis z leg. z. l. hz z ſi plures. ff. de vul. z pup. Iſto tm̄ caſu hr̄s illius hr̄dis premortui fingit acceptare illā ſubſtitutionē, ſicut coact⁹ fuiſſet ipe heres ſi vixiſſet poſt mortē pupilli. text. est de hoc fing. z valde difficilis in. l. q patri heres. ff. de acq. he. z dicit bar. in. l. vnica. ſ. finaūt aliqd ſub 2dōne. j. de ca. tol. q caſus. d. l. q pī̄. est mirabilis z fing. An tū in caſu. d. l. qui patri. heres heredis ꝑedefuncti veniat ad bona pupilli ex iure accreſcēdi, vī ex ſubſtitutione pup. ad eū trāſmiſſa Ɔ regulas iur. tex. ibi videtur ſonare q̄ veniat ꝑ ius accre. de quo q: valde est dubiū, remitto ad me Bar. ibi: tangit aliqd Pau. hic in. ñ. col. ¶ Quarto notabiliter extēde istā. l. vt ꝑcedat z est mirabilis extēſio, nō ſolum qñ iſte extraneꝰ fuit ſimpl⁹ inſtitut⁹ in teſtamēto pr̄is et ſubſtitut⁹ pupillariter pupillo: hz ēt ꝑcedit qñ iſte extraneꝰ fuiſſet inſtitutus heres a patre: hz grauat⁹ p fideicommiſſum reſtituere hereditatē alteri. nam ſi iſte extraneꝰ ad inſtantiā fideicō. vniuerſalis cogit adire hr̄ditatē pr̄is, z ſibi reſtituere, ꝙuis coactus adierit hereditatē pr̄is, q: tū adiuit, cogit acceptare pup. ſubſtitutionē: ita vī velle Bart. in. l. ita tū. ſ. qui ſuſpectāt. ad ſi. ff. ad treb. z ibi expreſſius Rap. cu. z do. Alex. eo q: tunc etiam militat rō. d. l. ſed ſi plures. ſ. quos poſſum. ꝙuis Angel. ibi et plus Imo. ſe involuant. z ꝓ certo nō est ſine magna dubitatione. ¶ Hunc limita iſtū tex. ſic ampliatū vt ꝑcedat qñ ipe extraneus ſit vniuerſaliter inſtitut⁹ in hereditate pr̄is, aut ſaltē in aliqua quota, ſec⁹ ſi fuiſſet inſtitutus in re certa, q: tūc, ſi illā rē certā acceptaret: nō cogeret acceptare pup. ſubſti. eo q: tunc cenſet loco legatarij. l. quoties. ſ. de he. inſt. z. l. ex facto mag. ff. e. z ſic tūc nō eſſemus in caſu huius. l. q̄ logē qñ extraneꝰ hz paternā hereditatē. ita limitat Ang. z Pau. in. d. l. q patri. vbi et Imo. quos refert z ſimpliciter ſeqr. d. Alex. hic in. j. colū. Sed miro: q̄ nō viderit Bal. hic in. j. col. Tu tū intellige iſtā limitationē ꝑcedere qñ inſtitut⁹ ī re certa habuit coheredē vniuerſalem, q: re z effectu adiuerit, eo q: cū tunc habeat loco legatarij vt ꝑedixi clarū est q̄ legatarij pōt vnā legatū acceptare z aliō repudiare: vt hic expreſſe in gl. ibi dicēt. Si aūt nō haberet coheredē vniuerſalē, vel coheres repudiaſſet, quo caſu inſtituto ī re certa accreſceret tota hr̄ditas pr̄is: vt declarauī in. d. l. quoties. q: eēt heres vniuerſalis ī pr̄na hr̄ditate: tūc puto q̄ ō etiam cogeret acceptare pupil. ¶ Hi. in verbo admittat. multū ſo. ordinate, ꝑcedit, iō vī obſcura ſcholarib⁹. vñ ꝑmitte quod cū in iſta l. ponantur due principales decisiōes: gl. in. ñ. parte formāt duo Iuia. z ſimul vī expedire. z male inculcat. eo q̄ illa duo Iuia tendūt ad diuerſa. Illā primū Iuiū venit Ɔ primā decisionē tex. Se cūdū aūt venit Ɔ ſcōam decisionē tex. hoc ꝑmiſſo diuide iſtam gl. in. v. partes ꝑin. In prima gloſ. alle. quatuor cōcor. In ſcōa gl. vī ſolū velle opponere Ɔ ſcōam decisionē tex. dicit eñ gl. hz certe imo vī q̄ hz pr̄na acceperit, nō tū cogatur pupillarem accipere. Et ſic vī ſolum opponere cōtra ſecundam decisionē tex. z inculcat ſimul duo contraria. Quorum primum ſcilicet de. l. ſi tu ex parte. ſ. ſi. non venit contra ſecundam decisionē tex. ſed

Universidad de Deuso
Biblioteca

contra primã. Secundũ aũt cõtrarium scilicet de.l. quesitũ. bene venit cõtra scam decisionẽ tex. & postea gl. videtur permittim ponere eorũ solutionẽ, & tũ nõ est verũ, q̃ solũ expedit ꝑ cõtrariũ. l. quesitũ. primũ aũt omittit. & illa scda incipit. Ibi sed certe imo. Jn tertia parte principali que est ibi. Jtẽ cum vnus ex heredibus gl. remouet aliud Sticũ, qõ venit Ɔ primã decisionem tex. Jn quarta q̃ est ibi. & hoc in hereditatibus secus in legatis. gl. idẽ facit. Jn quinta & vltima que est ibi. vt aũt sit tibi certum. gl. ponit vnã distinctionẽ repilogando totã materiam tam prime ꝙ secũde decisionis tex. ibi soluit Sticus. l. si tu ex parte. ſ. si. omissum. ſ. in scda parte qõ respiciebat primã partẽ tex. Et cogita quare gl. in ista q̃nta parte dixerit vt aũt sit tibi certũ de hereditate hois cum viuẽtis nulla sit hereditas. nec illud potuit dici ꝓpter hereditatẽ pupilli, cũ etiã de ea nõ tractet nisi mortuo pupillo, q̃ pupil. substitutio non verificat nisi ꝑ mortẽ pupilli. ¶ Rursus scda pars principalis subdiuiditur in quatuor particulas. ¶ Jn prima vt dixi simul inculcat duo cõtraria tẽdẽtia ad diuersa. Jn scda expediendo ſm Sticũ tũ, illa rũdet vno modo. Jn tertia alio. Jn quarta alio. Scda ibi. solu. quedas. Tertia ibi, aliꝙ hec corrigit. Quarta & vltima ibi. Tu dic si substitutus. ¶ Rursus quinta pars principalis subdiuiditur in tres, ꝓout tria principalia membra facit in hac distin. Primum est q̃ quis est institutus in pluribus hereditatibus ex testamentis diuersarũ personarũ. & istud mẽbrũ est indubitatũ. vt gl. dicit. Scõm est quando qs est institutus in pluribus portionibus eiusdẽ hereditatis in vno testamẽto, siue in oibus pure, siue in aliqua pure in aliqua sub dõne, siue ꝑ se immediate siue ꝑ filios vel seruos suos, & incipit ibi, si aũt ex testamento vnius. Tertiũ membrũ gl. est q̃ plures hereditates deferũtur vti ex testamento vnꝰ vt hereditas patris & pupil. & incip. ibi vbi aũt ex testõ. ¶ Redeo ad secũdã partẽ principalẽ, & q̃ glo. vt dixi inculcat duo Sticũa, assumo ſm Sticum respiciens scdas de cisionẽ tex. qõ gl. ꝓsequ̇, & est de. l. quesitũ. in ſi. ff. de acq. he. vbi distinguitur qõ si aliquis fuit institutus ex asse, & sic in totũ, nõ ꝑt separare pupillarẽ a paterna hereditate: si aũt fuit institutus in parte. ꝑt separare & acceptare solũ pupi. & repudiare partẽ quã est de directo Ɔ scdam decisionẽ tex. gl. tripliciter rũd. Et primo qõ ibi speciale est in fratre pupilli, q̃ etiam repetit gl. inferius in scda sol. istã primã sol. reprobat simplr Bart. hic in pe. col. Tu dic ꝙ est cõtra. l. si filius qui patri. ff. de vul. & pu. in dictione implicatiua, ꝑsertim, q̃ implicat idẽ esse nõ solũ i filio sed etiã in extraneo instituto. Preterea & fortius tex. in. d. l. que stũ. non potest loqui in fratre pupilli substitutor: q̃ tũc etiã si esset institutus heres vꝝ insolidũ posset separare hereditatẽ eo q̃ per suitatẽ esset cõarmatũ testũ patris: vt declarabo i vl. parte. secunda sol. gl. est falsa. tertia so. gl. est vera ꝑ quã habes per te facere tres casus principales. Tertiũ tũ casus limitat gl. que dupliciter habeꝝ vt declarat Bar. hic in. i, col. in princ. nisi substitutus sit frater impuberis. aliquꝫ gl. hõt: tunc enim si pupillus nõ abstinuit ipe tũ substitutus abstinere poterit. Et gl. verum dicit, intelligendo mediante bñficio restitutionis in integ. aliquꝫ glo. hãt tunc enim si pupillus nõ abstinuit ipse abstinere poterit. & hoc modo gl. falsum ẽt q̃ ex quo effectũ est vnũ primũ, nõ ꝑt fieri separatio. & ad istã ꝓtẽ ds addi. & simul legi vltima particula gnte partis principalis ibi: vbi autẽ ex testõ vnius. vbi gl. idẽ repilogat & ꝓterea Bar. simul expedit. Sum mõ in tertia parte principali gl. ibi. Jtẽ cũ vnꝰ ex heredibus. vbi gl. fortiter op. Ɔ primã decisionẽ tex. q̃ imo ille cui obueniunt plures partes hereditatis, debeat posse aliquã repudiare opp. de illo terribili tex. cũ hereditate. ff. de acqui. he. vbi ponit mirabilis decisio que nõ reperit alibi in iure ſm Bar. in L. unica, ſ. his ita. C. de ca. tol. & gl. rũdet per viam fallentie vl'limitationis, & eiꝰ mens est: vt declarat Bar. q̃ ista. l. in ꝓma decisione, ꝓcedat q̃n vnꝰ defert plures portiones hr̃editatis ex dispositiõe testõis, tunc vna parte acceptata cogitur inuitꝰ etiã alias partes acceptare, sed in. d. l. cũ hereditate. cũ ex disꝑne testatoris nõ hz nisi vnã partẽ hereditatis, quã iam adierat, tũ q̃ coheres repudiauit, certe ex dispositione. l. alia pars sibi obuenit. Et tũc ista alia pars q̃ obuenit nõ a testatore, sed a. l. non accrescit sibi inuito, imo operaꝝ mirabiliter ꝙ ꝑpter istã partes que sibi obuenit a. l. possit repudiare partẽ suã quã semel acceptauit. Et istam sol. gl. sequit Bart. limitando eã nisi ꝓmꝰ qui adiuit iure speciali in integrũ restitutionis renocaret, ꝙ. l. si minor. ff. de acq. her. hic attende diligenter q̃ locꝰ periculosus est, Jta doc. bar. vult vnus ꝙ q̃ alicui a principe ex dispositione testatoris nõ est delata nisi vna pars hr̃editatis, ꝙ si postea alia defi ciat ꝙ sibi inuito nõ accrescit. hoc est Ɔ text. expressum in. l. qui ex duabus. ſ. si. ff. de acq. he. q̃ ꝓcedit. d. l. cũ hereditate. † iõ fac regulã de opposito Ɔ Bar. ꝙ etiã si vni a principio nõ sit delata nisi vna pars hr̃editatis a testatore, si postea coheres repudiat: sibi inuito accrescit. d. l. qui ex duabus. ſ. si. iuncta. l. si duo. ff. de acqui. here. Jsta regula fallit in duob' casibus. † Primo qñ coheres adiuit partẽ suã, sed q̃ minor erat, restitutus fuit in integrũ. nã eiꝰ pars nõ accrescit alij inuito. d. l. si minor. Ratio fallẽdi est, q̃ qui semel fuit heres nũq̃ desinit esse heres ipso iure, dato ꝙ in integrum restituat ꝛ bene in effectu. l. si sine. ſ. ſ qõ papinianus. ff. de mino. gl. in. l. in substitutione. ff. de vulg. & pu. ex quo ergo eiꝰ portio nõ deficit oino, ideo nõ põt esse locꝰ iuri accrescẽdi. Scõo ꝙ eandẽ rõnẽ fallit in casu. d. l. cũ hereditate. qñ quis ꝓim' fuit necessarꝰ heres, postea iure speciali ꝓtoris se abstinuit. ita ꝓprie loquitur. d. l. cum hereditate. & declarat Bar. hic in. ſ. opi. & Fulgo. in. v. col. de cuius. l. itellectu vltra ea que dixi in. l. ex testamẽto. ſ. de impu. vide Bart. & Dodeꝝ. in. l. ſi. ff. de acq. here. ¶ Sũ in quarta principali parte gl. ibi, & hoc in hereditatibus. in qua gl. ꝙ viam limitationis remouet aliud cõtrariũ, qõ est cõtra primã decisionẽ huius legis ex qua habes qõ regula huius. l. ꝓcedit in institutiõe, vt qñ qs est institꝰ in plurib' partib' vnꝰ hereditatis nõ possit vnã acceptare & aliã repudiare. ratio est vt dixi in ꝓn. q̃ alꝫ posset decedere testator ꝓ parte testatus, & ꝓ parte intestatus: a secus est in plurib' legatis factis eidẽ, q̃ legatari' põt vnũ legatũ acceptare, & alia repudiare, q̃ cessat ratio ꝓdicta. q̃ tũc nõ decidit testator in aliquo intestatus. intelligẽ tamẽ glo. sane. q̃ plura tunt legata re & nomine. secus si noie tantũ nõ re. vt hic ꝙ Bart. ¶ Jn vltima parte glo. facit tria mẽbra. vt. ſ. dꝛi. Primũ est clarũ. Jn scõo mẽbro soluit cõtrariũ. l. si tu ex parte. ſ. ſi. qõ ſ. omiserat. & dicit ꝙ ista. l. ꝓcedit q̃n plures portiones deferũtur eidẽ gradu institutionis, tũc nõ põt vnã acceptare aliã repudiare. ſ. d. l. si tu ex parte. ꝓcedit q̃n plures portiones eiusdem hereditatis deferũtur diuersis gradibus: q̃ vna defert titulo & gradu institutionis. alia ex ſub stitutiõe. tũc põt acceptare illã que deferꝫ ex substitutione, aliã repudiare. Cum ista so. transeunt Bart. & alij cõmuniter. & Bar. in. d. l. si tu ex parte. gcqd dicat Alex. hic, istã so. glo. quam Bar. expedit in pe. col. idẽ Bar. limitat in. j. col. vt ꝓcedat q̃n plures portiones eiusdem hereditatis deferũtur omnes eidem gradu, & pure. ita dicit ꝓcedere istum tex. si aũt iste plures portiones in eodem gradu delate alique sint pure. alique sub cõditione delate, tenet Bart. q̃ illas possit repudiare ꝑ substitutum ꝑ. l. liber homo. ſ. titius. el. ij. iuncto. ſ. sequen. & l. cum heres. ſ. finali. ff. de acqui. hered. Ego in hoc valde dubito ꝓpter text. mirabilem in l. si solus. ff. de acq. here. iunctis que dixi in. j. nota. vbi per hoc quod habeat substitutum in aliquibus partibus hoc non concedit, nec video rõnẽ diuersitatis, ideoq̃ cogita. ¶ Jn si. glos. vult dicere gl. quod quando solus pupillus est institutus heres vniuersalis a patre, & abstinuit ab hereditate patris, videt q̃ substitutus pupillaris nõ debeat venire ex pupillari, cũ non sit adita hereditas patris: eo q̃ Ɔ suus ẽt se abstineat. tamẽ ꝓpter suitatẽ dicatur confirmare testamẽtum patris, quo ad hoc vt libertas relicte in testõ valeãt. acũ esset adita hereditas patris. l. cum quasi. ſ. sed & si suus. allegata in gl. tamen q̃ illa lex videtur solum ꝓcedere fauore libertatis, glo. dubitat: & dicit qõ ꝓpter hoc iste casus nõ est clarus & expeditus. Tu dic ꝙ est clarus, & solasuitas filij etiam se abstinentis cõfirmat tabulas pupillares: periñde acũ esset adita per tex. in. l. filius. q̃ se paterna. ff. de acquren. he. & in. l. si filius qui patri. ff. de vulg. & pup. Reliqua quo ad primũ casum vltra doc. vide ꝑ per Bart. in. l. i. & latius in. l. ſi. ff. de acqui. here. Jason Papie.

a ¶ Pro parte testatus. Adde l. ius noſtrũ. ff. de re. iu. Bar. in l. j. in. q. princ. C. de sac. sanc. eccle.

1 ☞ Si instituatur heres ille de cujus statu litigatur, & instituaꝫ tanq̃ seruus, ꝓsumitur institutus contemplatione dominꝰ: ideo cogitur officio iudicis adire. & nu. 2.

3 Si feudum sit cõcessum filio an ꝓsumaꝫ cõtẽplatione patris.

4 Jnstrumenta facientia mentionem de cõmũb' talia instrumẽta non probant cõmunia esse illorum qui nominantur.

5 Sola fama non ꝓbat magis q̃ ꝙ semiplena ꝓbatio, nisi sit de antiquo, quia tunc plene ꝓbaret.

6 Apocha ꝓuata, nullo adminiculo nec testium, nec cõparationis literarum suffultu, nihil ꝓbat, nisi esset antiqua, quia tũc semiplene ꝓbaret.

7 Sententia lata de antiquo bene ꝓbat acta ꝓcessisse: licet de eis non appareat, & quando dicatur de antiquo. vide j. nu. 8.

Cum aliquis. Jn prima ponit thema, secunda dubitatio antiquoꝝ: in tertia decisio dimembris. Scõa ibi, dubitatio veteribus. Tertia ibi, sed nos eorum discordias. Si ille qui litigat super statu suo instituatur heres tanq̃ seruꝰ illius cum quo litigat, cõpellitur sine ꝓiudicio cause adire. si vero instituatur tanq̃ liber vel simpliciter expectatur finis litis & si pronuntiatur seruus, acquirit dño, si pronuntiatur liber, acquirit sibi. h. o. & considera multũ in hoc tex. q̃ in secũda parte antiqui dubitabant de vno: & imperator hic Ɔ dicat se dicere antiquorum quorum dubitationẽ tamẽ videt ponere decisionẽ de alio: nam antiqui vt dicit tex. in scda parte dubitabãt q̃ pena esset imponenda insolentiæ huius serui, & postea imperator decidit de alio, cui acquiritur hereditas. ergo vꝫ inepta responsio imperatoris. q̃ non congruit interrogationi. l. si defensor. ſ. q̃ interrogatus. ff. de interro. act. ſ. ꝓeterea. insti. de inuti. stip. & alibi no. Semi. in. c. j. ſ. si vero. ꝓ illã tex. de cle. egro. in. vi. & in. c. ſi. per illum tex. de here. in. vi. q̃ factus est q̃ non respondet ad

1 ꝓpositum interrogationis vel qõnis sibi facte, cogita. ¶ Not. q̃ si institua heres ille de cuius statu litigatur, & instituat tã ꝑ

d seruus, qz ꝑ hoc ꝓsumit institutus cõtemplatione dñi: cogitur officio iudicis adire. & idẽ est in libero hoie bona fide possꝫ

6 plene probat. ¶ Cõfirmo & quarto p id q̃ signanter decidit a d. Ant. in. c. j. de ſ. insti. in. iij. col. ver. tertius casus est. vbi decidit qõ apocha ꝓuato nullo adminiculo nec testiũ nec cõparationes frarũ suffulta, mihil probat, vt dixi in. d. Ladmondẽdi. fallit fz eus nisi talis apocha esset antiqua, q̃ tunc semiplene ꝓbaret. alleg. Jo. an. post Ilico. de mutina in tit. de instr. edi. ſ. nunc dicendum. super ver. qd si ꝓducens. ¶ Cõfirmo & quinto et b ꝓ id qõ dicimus & si reperit snia q̃ sit lata de antiquo, hz non ap pareant aliqua acta precessisse tũ talis snia in qua enunciatiue dr̃ viso libello. visa litis contesta. & visa ꝓbatione &c. ꝓpter antiquitatem ꝓbat acta ꝓcessisse. ita ꝓbat tex. in. c. bone memorie. el. j. de elec. firmat do. Ant. in. c. in ꝓsentia. de renun. bart. in. d. l. admonendi. in. gñ. col. vbi dicit Bal. in. l. in emãcipatione. C. de ſ. insti. facit qõ vult Bal. in. c. j. in ſi. ſi de feu. defun. contẽ. sit inter do. & agna. ¶ Sz circa ista occurrit necessariũ & vtile dubium in quo habui sꝛpe consulere qñ dicat esse de antiquo & in c hoc do. Anto. in. c. veniẽs. primo. de testi. & in. c. qd ꝓ nouale. de ver. sig. tz mirabiliter ꝙ elapsis. xl. annis dicim' esse in antiqs. idem tz Semi. in. c. j. de reſcri. in. vj. sequitur Alex. in cõ. iij. in ſi. vol. inc. Vadeꝫ in Spec. in. ix. col. vbi firmat hoc de. xl. annis tũ subdit vel relingt arbitrio iudicis, & adducit verba Ly. Bar. d in. l. si quidem. C. sol. ma. idẽ tz Alex. in cõ. ii. clxxxvij. in. ij. vol. incip. Jn cã & lite. in. iij. col. & cons. lxx. in. ij. vol. incip. Jn causa vertente inter do. Bal. Bz̃ enter istis non obstantibus teneas, & ita consuluit & ista est communis opi. q̃ requiraꝫ quod sit lapsum tempus centum annorũ. ad hoc vt dicat res esse in antiquis. ita Panor. & Jmo. in. d. c. veniẽs. Jmo. l. iij. ſ. idẽ labeo. el. j. ff. de aqua plu. arcen. & ista est finalis cõclusio Jmo. tz multas opi. refert in. c. veniens. de verbo. sig. & q̃ ista sit cõis opin. attestatur do. Alex. hic sibi Sticus, qui istam tenet. Idem & plenius firmat Alex. vbi dicit q̃ istud communiter tenet in cõsi. e q̃ non repertur inci. Visa summario. in. v. col. & in consil. xlv. in. iij. vol. incip. Visa themate suprascripto & hic q̃ copiose. in iij. col. in ſi. & in consi. xij. in iij. vol. incipiẽ. Visa processu, iuxta probabilem consuetudinẽ. ad ſi. & in cõsil. lxxv. in. iij. vol. incip. Visa & ponderatis in themate. in. ij. & in. iij. col. in duob' locis. quando aũt dicaꝫ exemplatio instrumẽti esse de antiquo. † Jtẽ & quando sententia dicatur de antiquo vide multum subtiliter & eleganter Fran. de are. in consi. xxvj. incip. Casus talis est ꝓ supponitur in facto. ij. col. per totum.

Jason Papie.

1 ☞ Fiscus nunquã tenetur facere inuentarium.

2 Minor, mulier, & rusticus, adeuntes sine inuentario an tenentur vltra vires hereditarias.

3 Que forma sit seruanda in confectione inuentarij.

4 Jn confectione inuentarij sufficit vna citatio creditorũ & legatariorum.

5 Quando testes deponunt super homicidio ad conuincendũ ne gligentiã syndici qui non denunciauit maleficium, nõ est necesse quod testes cognoscant neq̃ interfectorẽ neq̃ interfectum.

6 An heres qui non conficit inuentariũ perdat detractionẽ falcidie de legatis.

7 Hec verba puto hereditatem respuendam, vel mihi nõ expedire cum lapsu trium mensium, an inducant repudiationem. 22.

Cimus iam. Jsta lex tota cõ diuisiõe g in. v. partes. Ad euidẽtiã & introductionẽ premitte & mente Bald. & Pau. hic q̃ de iure ffori. & C. ante ittam. l. heres adeundoꝰ hereditatẽ tenebatur satisfacere oĩbus creditoribus hereditariis, & dato q̃ in hereditate parum vel nihil esset, tũ tenebat heres de suo ꝓpꝛio satisfacere. ratio est scõs doc. & Bal. & Ang. & Mod. in rub. ff. de acq. he. q̃ heres adeundo subrogatur in omnibus loco defuncti, & censet eadẽ persona hoc cũ defuncto. in aũ. de iureciu, a mo. presti. in ꝓn. gl. in. l. cũ a matre. ſ. de rei ven. sicut ergo defunctus si viueret, esset obligatus omnibus suis creditoribus, & licet non esset soluendo posset poni in carceribus. ita eqdẽ modo heres repꝛesentans eius ꝑsonam tenetur creditoribus insolidũ de sup. ꝓpꝛio. legatariis aũt non tenetur heres vltra vires hereditatis. l. si vniuerle, infra de le.

a ¶ Quid autẽ sit in feudo. Adde ibi. de neapo. in l. non dubitam'. ff de condit. & demonstra.

☞ Confinibus. Tu limita quãdo cẽt instrumẽtus principis vt per glo. in. c. si ꝑ pter. ver. ꝓbata. de ꝓuil. lib. vi. Alex. lib. v. ꝓsil. xv. co. ij. versi. suf ficit. Purpu.

¶ Verba enũcia tiua. adde anto. de bu. in cle. j. de ꝓoba.

¶ Que cuz sit de antiquo. adde Ly. & bart. in. l. si quidẽ. C. sol. mabal. in aũt. quas actiones. ad fin. C. de sac. sanc. ecclesie. Jnn. in. c. veniens. el. j. de testi.

¶ Qñ dicaꝫ esse de antiquo. adde Lud. ro. in. l. sciendũ. in. xxvi. col. de ver. oblig. ſpec. tit. de pb. in ſ. j. ver. & adde q̃ ꝑsci. ant. de bu. in. c. qñ cõtra. de ꝓba. in. xxvij. col.

☞ Limitatio de antiquis. Plene Soci. consil. lxxvi. re. clxvi. in cã cõitatis &c. in. j. cõsolatione. Aret. ol. xv. Reuerẽdissime. j. dubio. Decius. clij. bart. latissime li. ij. consi. xvij. co. xviij. cum seqũe. Deci' cõsil. xlij. Purp.

☞ Heres adeũdo. Cessionarius seu emptor here ditatis non põt facere inuentarium, q̃ est bñficium personale. Cal. cõsil. xvij. ꝑ parte hospitalis. in ſi. & an testator ꝓsit remittere Decius ol. cccc vij. visa & lecta. iij. dubio. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ratio est, qz si defunctus viueret non teneret, ita nec heres. Sed aduerte qz ly defunctus non tenetur in aliquo ad legata, obligatio tñ incipit in persona heredis mediãte aditiõe, ꝛ ista obligatio limitat quatenus sunt vires hereditatis, ꝛ hoc dz sufficere legatarijs cũ tractet de lucro. l. fi. ante fi. ſ. de codi. qz ergo imminebat maximum periculũ heredibus adeuntibus alioqz heredit̃ates ne inuoluerent̃ oneribus hereditarijs, iõ iura ffori ꝛ. C. q̃ pcedunt dabant consilium heredib⁹ nec precipitãter adirent, sed prius se informarent de viris heredi. ꝛ ita declarãt to. ti. ff. de in. deli. ꝛ. l. si curatoris. ſ. e. ꝛ posteaq̃ deliberauerant, q̃ adirent; ly istud consilũ legis antiqz nõ erat sufficiens, qz sepe creditores hereditarij nihil petebãt donec heres adiuisset: et sic dato qõ heres in tpe ad deliberãdũ iuestigasset postea tñ qñ adiuerat consuebant creditores, ꝛ sic apparebat magnũ es alienũ; ꝛ sic heres reperiebat deceptus sub cõsilio legis. iõ diu⁹ pi⁹ imperator fecit cõstitutionẽ qua prouidit heredi qui cũ deliberatiõe adiuerat, ne c teneret vltra vires hereditarias, qñ postea emergebat magnũ es alienũ de quo pri⁹ notitiã nõ habuerat. ꝛ de ista constitutione facit tex. iste in prin. mẽtionẽ. Jtẽ ipator Sozdia. aliam constitutionẽ fecit, in qua solũ prouidit militib⁹ adeuntibus hereditatem, vt non teneantur vltra vires hereditarias; sed qz iste prouisiones non erant generales. ideoqz ipe rator fecit hãc generalem legem valde vtilẽ, cui⁹ forma seruata quicunqz heres põt intrepide adire hereditatẽ, alr q nõ tenebit vltra vires hereditarias. s. q⁹ prius faciat inuẽtariũ de oib⁹ bonis defuncti ſm formã tradita. in. ſ. j. huius legis. An autez illa constitutio Sozdiani, de qua in prin. huius legis prinde gians milites, vt qualitercunqz adeant non teneant vltra vires hereditarias, an hodie sit correcta: ly Bar. hic in. j. q. ponat qz tñ habes tex. gl. ꝛ Bar. in. ſ. fi. j. ea. l. dicã. vbi etiam ponit Bal. de personis ecclesiasticis adeuntibus sine inuentario. de quo bar. hic in. v. q. tangit. ¶ † Dicit etiã bal. hic in. iiij. q. qõ fi scus non teneꝫ vnꝫ facere inuẽtariũ, siue occupet bona vacantia defuncti, qz aliũ heredẽ nõ habeat, quo casu vltimo loco fiscus est heres: vt dicit gl. in l. ex facto. ſ. fi. ff. ad treb. siue capiat bona ex delicto alicui⁹ tũc ẽt nõ cõfecto inuẽtario nũꝫ teneꝫ vltra vires hereditarias: segꝫ Paul. hic ly Bar. in l. i. ſ. an bõa. p illũ tex. ff. de iure fis. ꝛ in aut. ly cũ testator. circa fi. j. ad. l. fa. ex presse Ly. in. l. iij. in fi. C. ad. l. iul. de vi. ang. in. ſ. ꝛ si pfatã. i. j. col. j. ea. l. ꝛ ista est cõis ſnia doc. Sz tu i ẽziõ põdera tex. in. ſ. pe. in aut. de her. ꝛ fal. dũ dicit q⁹ illa constitutio de nõ cõficiẽtibus in uẽtariũ vt teneant insolidũ, habeat locũ in omni psona, ꝛ subdit rationẽ nãqz oibus hoibus ꝛc. nã appellatione hominis cũ illa vniuersalitate oibus etiã venit fiscus; glo. est in. l. eos. circa medium in verbo vsurariũ. iiicto tex. in verbo homines. C. de vsur. ꝛ ibi ad hoc põderat Bal. iij. col. ver. iij. no. facit etiã idẽ text. i. d. ſ. pe. ibi siue imperiali, vbi dicit tex. q⁹ etiã si imperator adiret sine iuramẽto, teneret vltra vires heredita. cõfirmat ẽt qz nunꝫ presumit speciali in fisco potius q⁹ in aliꝭ, nisi quaten⁹ speciali ter sit determinatũ. l. itẽ veniũt. ſ. petitã. ff. de peti. her. glo. in. l. j. in verbo pertinet. C. de peti. here. Bzeuiter puto sic distinguendũ, aut princeps vel fiscus succedit, eo qz sit institut⁹, vel qz prin ceps sit proximior agnatus, q tũc nõ cõfecto inuẽtario tenetur vltra vires heredi. d. ſ. pen. in verbo sine imperiali, quia tunc venit tanꝫ priuatus alias, secus. ꝛ ita loquitur. d. authenticates. sic notat Bar. in rub. ff. de acq. here. in. q. ¶ † Quid aũt sit in minore mulliere ꝛ rustico adeuntibus sine inuentario; dic q⁹ etiam ipsi tenerentur vltra vires heredita. cũ ista sint inducta ad rigorẽ seruandũ. ꝛ sic mulierẽ ꝛ rusticũ non excusat. l. iuris ignorantiam. ff. qui admit. dic vt hic p Bal. in. ſ. ꝛ. iij. q. ꝛ p Bar. in cõsi. incip. ¶ Baritus fecit heredẽ ygoꝛẽ. vbi multa dicit. ¶ Jn verſi. cũ igitur hereditas, hic ponit ic̃ã pars que durat vsqz ad. ſ. ꝛ si pfatã. ꝛ hz tres partes, put ponit tres casus vtpz in tex. Certus de viribus heredi. debet adire vel repudiare prout libet. dubius autẽ si vult esse securus, nec damna hereditaria sustineat debet facere cõfici inuentariũ intra tps ꝛ ſm formam hic tradita. h. d. ꝛ q⁹ iste tex. ponit formã inuẽtarij in qua notarij erãt. Jõ considera qõ in hoc text. † nomen requiruntur ſm ordinem tex. ¶ Prio q⁹ inẽtariũ⁹ inchoeẽ itra. xxx. dies. an aũt isti. xxx. dies incipiãt currere q⁹ primũ heres sciuit hereditatẽ ad se spectare, an tempore adite hereditatis, est magnũ dubiũ. qõ ponit glos. hic in verbo delatam vbi dicã. ꝛ non diceret inchoatũ intra. xxx. dies ex hoc solo qõ heres vocasset notariũ ꝛ testes, ꝛ in princi, in charta posuisset signũ crucis, ſm Bal. hic in. iiij. col. ꝛ Paul. ꝛ quid si inuẽtariũ nõ esset inchoatũ intra. xxx. dies, vt requirit tex. hic tamẽ esset ichoatũ ꝛ pfectũ intra alios. xxx. tãgũt Bal. ꝛ Pau. hic ſz dicã in. ſ. fin vero. postq̃. ibi. Ly n. j. ea. l. ¶ Scdo requirit q⁹ inuẽtarium perficiatur intra. lx. dies, quãdo res sunt in eodẽ loco, ꝛ sic in effectu sunt in tres menses ad inchoandũ ꝛ peficiendum inuentarium. An ergo iudex ex causa posset hoc tempus abbreuiare vel prorogare: licet videaꝫ q⁹ sic: qz dilationes legales põt iudex ex cã abbreuiare ꝛ prorogare: secundum Bar. ꝛ alios in. l. iij. ff. de re iudica. tamẽ contrarium tenet bald. hic in. iiij. col. post Rico. ꝛ Dod. per tex. in. ſ. donec. j. eadem. l. ꝛ qz illa regula procedit in actu per iudicẽ expediẽdo. ¶ Certio requiritur quod in inuentario describantur omnes res mobiles ꝛ immobiles testatoris; ergo si omitteretur vna vel due res an vtiaretur in totum inuentarium, ita vt creditoribus he reditarijs heres teneatur in totum, in hoc doct. multum variãt. ꝛ licet Bal. Sal. ꝛ Pau. ponant hic. dicam in. ſ. licentiam. j. ea. l. vbi Bar. ꝛ an in inuentario debeant describi res aliene. puta res depositę penes testatorem vel commodate. dic q⁹ sic secũdus Bal. hic in. vj. col. ꝛ Pau. qz potest agere ꝛ conuenire petitione hereditatis ad tales res. ꝛ. l. non tñ. in prin. ff. de petitio. here. ꝛ si perfecto inuentario alie res deuenerint ad notitiã heredis, debet de nouo facere addi inuẽtario. Jdeo cautela est q⁹ heres faciat poni protestationem q⁹ in inuentario fecit describi omnes res quas scinit eẽ defuncti, q⁹ si alie deuenerint q⁹ faciat ad di in inuẽtario ſm Bal. hic in. ſ. col. in ver. pone q⁹ heres. ꝛ Ange. in. l. j. ſ. hec stipulatio. in fi. ff. si cui plusq̃. per. l. falc. fructꝰ tamen ꝛ accessiones etiam percepti ante aditam hereditatem nõ debent poni in inuentario: qz satis est qod in libro rationũ scribantur vt probat iste tex. in ver. super his rebus quas defunct⁹ mortis tempore habebat. secundum Ang. ꝛ sequitur Alex. hic licet contrarium teneat Ang. in. d. ſ. hec stipulatio ad finem. ¶ Quarto requiritur quod inuentarium scribatur manu publici notarij ꝛ licet tex. hic dicat sub presentia tabellionũ. ꝛ sicyi deatur plures notarios requirere: per regulã. l. vbi numerus. ff. de testi. tñ gl. ꝛ doc. hic tenẽt q⁹ sufficit vnus notarius. Et ly in testamẽto quo ad eius validitatẽ, non dico quo ad probationem non sit differentia an sit scriptũ manu publici notarij, an priuati hominis: vt dixi in. l. publicati. ſ. de testa. tamẽ hic pro forma requiritur q⁹ inuentarium scribatur manu publici notarij, alias non valeret: adeo qõ dicit Bal. hic in pe. co. in pn. in vers. sed audi nouam questionẽ. ꝛ dicit q⁹ est sua decisio noua. q⁹ etiaz si defunctus dum viueret sua propria manu scripsisset oẽs res suas in inuentario: non sufficeret heredi. ꝛ sequitur Paul. hic ꝛ putans esse pulchrũ casum, ꝛ dicit quod de facili quisqz cõtrarium diceret, maxime quando defunctus per paucos dies ante mortẽ suam fecisset inuentarium. quod bene not. ¶ Quinto requiritur q⁹ creditores hereditarij sint citati ad videndum fieri inuentarium certo die ꝛ loco ꝛ tempore. ita probat iste tex. ꝛ ibi ceterorum. iuncta gl. super illo verbo. quam doc. multũ not. qz quatenus leges disponãt q⁹ legatarij sint citandi. ſ. si vero absunt. in aut. de heredi. ꝛ falci. tñ nõ reperiẽ tex. qui dicat q⁹ creditores sint citandi. sed bene dicit gl. ꝛ in. ſ. sancimus. in verbo fideicommissarij. in aut. de here. ꝛ fal. ꝛ suadeẽ ratione qz si citandi sint legatarij qui tractant de lucro multomagis creditores qui de damno tractant. ꝛ idem tenet Bald. hic in. iiij. colũ. ꝛ in iij. ꝛ. v. q. ꝛ si creditores ꝛ legatarij sunt certi, dz vnusquisqz eorum citari specialiter: alias sufficit generalis citatio per proclama. l. si eo tempore. C. de remiſ. pig. ſm Bart. ꝛ Bal. ꝛ Salic. et ¶ Oder. hic, ꝛ Bal. in aut. sed cum testator. in. iiij. col. j. ad. l. fal. ꝛ Ang. in. d. l. si eo tẽpore. licet contrariũ quod imo generalis citatio semper sufficit teneat Bar. ꝛ non bene in. d. l. si eo tẽpore. ꝛ plenius in dicto consi. maritus fecit heredem. Notat tamẽ diligenter q⁹ id quod dixi sufficere generalem citationem quãdo aduersarius non est certus. d. l. si eo tempore. intelligeꝫ verũ nisi de facili posset certificari. ita solenniter Petr. de anchar. et Bemi. in. c. fi. in fi. de elec. in. vj. vbi per hoc inferunt quod tenuta data per iudicẽ nõ citato specialiter detẽtore, semper est ipso iure nulla. qz de facili põt inuestigari quis sit detẽtor. quod bene nota pro licentiãs de ingrediendo possessionẽ quas iudices faciunt. ꝛ ante eos. idem tz Barto. in consi. incip. ¶ Dissus i possessionem. ꝛ Bal. in. l. fi. in. iij. col. C. de edic. di. adri. tol. ꝛ Petr. de anch. in consi. cclxvij. incip. Jn primo dubio queritur. ꝛ i cõ. cclxix. inci. Videretur prima facie. ꝛ Alex. in multis consiliꝭ. 4 † Jtẽ adde quod in tali confectione inuentarij sufficit vna citatio creditorum ꝛ legatariorum. ſm Bald. hic in. vj. col. per nota. per gl. in cle. i. de here. ꝛ si aliqui creditorum sint taciti ali qui non, valet inuentariũ quo ad citatos, nõ quo ad alios: ſm bal. hic in. iiij. col. ¶ Sexto requiritur q⁹ heres se subscribat in inuentario: ꝛ eius subscriptio ſm Bar. hic debet esse q⁹ omnia legaliter fecerit sine dolo. de quo ponit Bar. hic in pe. col. ꝛ fin. col. ꝛ casu quo heres nesciret subscribere, dz adhiberi. p eꝫ alius notarius vltra notarium assumptũ. p scriptura inuẽtarij. vt habes in tex. ꝛ tenet Bal. hic. in. iiij. col. post Dod. q⁹ heres posset illam subscriptionem facere fieri per procuratorem specialẽ, ma time quando ipse nescit scribere, mouetur per hoc tex. in fi. vbi patur facultas heredi conficiendi totum inuentarium per procuratorem

ratorem. ergo multomagis subscribendi. sed errat Bal. qz text. iste in fi. loquit̃ qñ res hereditarie sunt absentes, ꝛ in spẽs remotis tunc bene potest per procuratorem. ergo in contrarium probat tex. quando res sunt presentes. ꝛ ita Paul. hic, ¶ Septimo requiritur q⁹ in principio inuentarij⁹ ponatur signũ crucis. tamẽ aduerte qõ eius omissio tanꝫ legis solennitas nõ vitiat inuentarium ſm Ly. hic. in. ſ. q. Bar. Bal. Ang. ꝛ communiter. ¶ Moder. hic cum concor. vt hic per Alex. ꝛ qõ ista sit legis solennitas, patet ex his que dixi in. l. hac consultissima. ſ. q̃ testa face. pos. ꝛ ita teneas. ꝛ ly contrarium ꝛ male teneant Salyce. ꝛ Jul. hic. Tu etiã consydera q⁹ tex. iste videtur velle qõ tunc debeat apponi signum crucis quando heres nescit scribere ꝛ sic loco subscrip. ponitur. ita intelligunt Ly. ꝛ Fulgo. hic. ꝛ Spe. in ti. de instru. edi. ſ. fi. ver. in huius. ꝛ prima fronte ita vꝰ sonare litera, contrarium tñ est de mente Bar. Bal. ꝛ Ange. et hic expresse Pau. ꝛ Alex. hic. ꝛ ad ifium tex. in ver. venerabili signo ꝛc. dic, qõ ista verba debent construi cum sequentibus: vt patet intuenti recte. ¶ Octauo requiritur presentia testium: b ꝛ no. diligenter. ꝛ bene signa. qz Bar. plus dicit, nec inuenio ab alio tactum. qõ non sufficit testes esse presentes ad videndũ scribi inuentarium; ꝛ etiã debent res hereditarie offerri inspiciende in presentia testium: vt magis constet de legalitate heredis, ꝛ lz gl. hic in verbo ceterorum dicat qõ requiruntur tres testes dic quod duo sufficiunt. per regulam. l. vbi numerus. ff. de testi. verum est quod qñ creditores ꝛ legatarij essent absentes: tũc vltra duos testes debent loco legatariorum ꝛ creditorũ adhiberi tres alij testes bone opi. ꝛ fame iuribus in glo. alleg. secundum doc. hic. ¶ Nono loquitur quod testes cognoscãt heredem. et c in hoc est speciale in inuentario: in aliꝭ autẽ instrumẽtis quando testes adhibentur non requiritur qõ aliter cognoscant partes vt hic in gl. in verbo cognoscant. ꝛ est glo. notabilis. in. c. cum causam que inter archiepiscopum. in verbo de causis. ò testi. gl. ꝛ doc. in. l. iij. ſ. i. ff. de testi. ꝛ plene Jo. an. in addi. Specu. in ti. de teste. ſ. i. in addi. incip. qu⁹ d volui. Bar. in. l. executorẽ. in. iiij. ꝛ. v. col. C. de execu. rei iudi. ꝛ in rub. C. de fide instru. in. vj. col. vbi ponit de ipso notario: an debeat cognoscere contrahẽtes, ꝛ res de quibus fit instrumentum. quod etiã tangit Jo. an. vbi ſ. in titu. de instru. edit. super rub. ꝛ dicit Bal. in. l. solam. in v. col. C. de testi. ꝛ qõ quando testes deponũt super homicidio, ad conuincendum negligentiam syndici qui non denunciauit maleficium, non est necesse quod testes cognoscant neqz interfectorem neqz interfectum. satis est quod sciant vnum hominẽ esse occisum. alle. gl. in. ij. q. viij. versi. libellorum. in ca. fi. quam gl. etiam reputat sing. glo. in. l. ob carmen. ſ. fi. in fi. ff. de testibus. ꝛ ibi per illam gl. vult qõ non sit necesse testem deponentem super homicidio vel vulnere cognoscere interfectum vel vulneratum. sed sufficit qõ cognoscat quod sit corpus hominis. ecõtra autem non est necesse quod aliqua ex partibus cognoscat testes qui producuntur, secundum Spec. in tit. de testi. ſ. i. versic. item opponitur exceptio. Subdit etiam ad propositum Bal. hic in pe. col. in prin. quod si testes adhibiti ad inuentariũ sint vicini, presumitur quod cognoscant ipsum heredem. per no. in l. i. ff. si certum pe. Ex istis nouẽ. ſ. relatis ꝛ requisitis in tex. liquet qualis debeat esse forma inuentarij, quam formã ponunt Barto. ꝛ Bal. hic. ꝛ plenius Bar. in. d. consi. maritus fecit heredem. vbi plura scribit q⁹ hic; circa materiam inuentarij formam etiam ponit Spe. in ti. de instru. edi. ſ. fi. ver. nunc dicamus de inuentario heredis. vsqz ad fi. Ang. in. l. i. ſ. hec stipło. ff. si cui plusq̃. per. l. fal. ¶ Sed lz predicta de iure requirantur: tamen d de consuetudine in confectione inuentarij⁹ non seruatur tot solennitates, alias vix posset fieri inuentarium: ideo sufficit inuentarium fieri ſm consuetudinem notariorum in loco quo fit. ita notabiliter Bal. in prin. hui⁹ legis. in vltimis verbis qué legẽ Paul. hic. in. ſ. col. q⁹ no. ꝛ fi essent plures heredes requirerent plura inuẽtaria, nisi omnes vni committerẽt. vt probat text. in verbo sine ex asse. ſm Ly. Albe. ꝛ Sal. hic. ꝛ Joan. an. in addit. Spe. in titu. de instru. edi. ſ. fi. ver. in huius. in additio. incip. sic hz. ¶ Gl. in verbo creditoribus, diuiditur in tres prout tres vꝰ 5 ponere opinio, qõ ergo glo. est. † nunquid heres qui non consicit inuentarium perdat detractionem fal. de legatis. in quo expmente gl. consydera tria tempora. nam de iure antiquo forum non perdebat falcidiam tpe aũt huius. l. ſm gl. ꝛ Paul. distinguitur, aut heres petijt dilationẽ ad faciendum inuentariuz et postea non fecit: ꝛ tunc priuatur falcidia: alias secus, tu dic contra gl. cum qua omnes hic transeunt, quod imo tempore huius legis si heres non faciebat inuentarium perdebat fal. per text. in. ſ. fin vero post q̃. j. ea. l. quẽ tex. ibi ita summãt Bar. Pau. et Alex. sed ibi quo ad intellectum illius tex. aliter dicã. ꝛ ita etiã tenet Pau. in. ſ. pe. j. ea. l. ꝛ hãc contrarietatẽ nemo aduertit, tertium tempus est secundum iura authentiquorum. scz secundum auth. sed cum testator. j. ad. l. fal. ꝛ isto iure nouo non perditur falcidia. Adde q⁹ eodem modo propter non factum inuentarium filius heres non perdit legitimã. gl. bar. ꝛ alij in authẽ. hoc amplius. j. oõsideicom. ꝛ in. d. authen. sed cum testator. glo. ꝛ doc. in. c. heredes. de testa. gl. in. ſ. pe. j. eadem. l. vbi dicam. Gl. in verbo trium mensium. licet tota continuatiue, procedat, tamen soluit duo diuersa contraria. Primum clarum est. Secũdũ autem, contrarium gl. est; quia quomodo heres dz excludi per lapsum trium mensiuz: cum hereditas possit adiri vsqz ad. xxx. anno. l. lz. ſ. eodẽ. gl. licet obscure, consyderat pro responsione tres casus. Aliquãdo enim heres vult adire. ꝛ ista facultas durat perpetuo. Aliquando repudiat expresse. ꝛ hic est casus clarus. Aliquando neqz adit neqz repudiat, sed quod credit hereditatem esse reputandam: tunc procedat hic tex. † Et qua glo. no. Bar. iuncto tex. q⁹ ista verba puto hereditatem respuendã, vel mihi non expedire, cum lapsu trium mensium, inducunt renuntiationem. ꝛ male dicit Bar. ꝛ male tex. probat vt expediui in. l. qui se patris. super gl. mag. ſ. vnde lib. dic vt hic gl. in verbo delatam, supplendo ad tertium tz q⁹ tempus. xxx. dierũ prefixum a. l. ad inchoationem inuentarij, non incipit currere nisi postq̃ heres adiuerit. ꝛ cum ista suppletione glo. magis cõiter tenent doctores hic cum limitatione tamẽ Bar. nisi heres malitiose differret adire. per tex. sing. ſm Bart. in. l. statu liberos. la. i. ſ. fi quis heredi. ff. de statu li. adde tex. i. l. si hereditas. i pn. eo. ti. mihi tamen non videntur isti tex. probare qui loquuntur in actu manumittendi seruos hereditarios. qui actus non pot expediri nisi ab eo qui iam heres sit: sed in proposito nostro inuentarium potest fieri etiam ab eo qui non sit heres. tamẽ plimitatione Bart. facit. l. in diem. in prin. ꝛ ibi no. Bar. ff. de condicindeb. ꝛ tra etiam tenet Lud. in consi. lxxxiij. incip. Circa id quod queritur an valicum sit inuentarium ꝛc.

Jason Dapie.

1 ✠ Heres confecto inuentario non tenẽ vltra vires hereditarias: limita. vt. j. nu. 2.

2 Et in succedens de iure pretorio tantum teneatur etiam confice re inuentarium.

Et si prefatam. ¶ Habet quatuor partes fz bart. ꝛ alios iste. ſ. heres q̃ soleniter c inuentariũ fecit: non tenetur vltra vires heredi. ꝛ beneficio falcidie vtitur, ꝛ potest satisfacere creditoribus ꝛ legatarijs qui primo venerint, de pecunia vel de rebus hereditarijs, seruantur tñ creditoribus prioribus contra posteriores ꝛ ꝛ legatarios opc portuna remedia, sed contra heredem vel eum qui ab eo emit non datur regressus. h. d. vsqz ad. ſ. in computatiõe. Jn. ſ. pcedenti imperator posuit formam inuentarij conficiendi, in qua vt ibi dixi nouẽ requiruntur. Jn presenti. ſ. imperator declarat effectum inuentarij confecti. ꝛ si consyderas iste text. enumerat quinque vtilitates que resultãt ex confectione inuentarij. † prima vtilitas est qõ lz de iure ffori. C. ante hanc. l. heres tenetur creditoribus hereditarijs insolidũ vltra vires hereditad rias. l. si te bonis. ſ. eo. l. que dotis. ff. sol. ma. tamen confecto inuentario per hanc. l. non tenetur vltra vires hereditarias, sed si inuentarium non fecit nedum tenebitur creditoribus insoliduz sicut olim: imo ꝛ legatarijs insolidũ. q⁹ olim non erat. ſ. si vero non fecerint. in aut. de here. ꝛ fal. vnde sumitur in aut. lz cũ testator. j. ad. l. falci. ¶ Secunda vtilitas est. q⁹ potest falcidiam detrahere de legatis, tamẽ eam etiam olim detrahebat. ¶ Tertia vtilitas est magna. qz potest heres satisfacere vnicuique vel creditori vel legatario primo venienti, donec supereſt de bonis hereditate. nec aliꝭ postea venientes possunt heredẽ molestare. de iure autem ffori aliud erat. qz heres solues primo venienti cui erant anteriores creditores, fuisset heres obligatus nisi satisfactionem ab illo recepisset: per. l. dolo. ff. ad. l. fal. ¶ Quinta vtilitas est: qz heres facto inuentario põt creditoribꝰ inuitis tñ de re de bonis he. insolutũ, qñ pecunia nõ est in hereditate: ẽt si inueniat emptores taliuz rerum, qñ illi nolunt emere nisi heres se obligaret de euictione. ꝛ sic est casus specialis in quo aliud pro alio inuito creditore solui ꝛ regulã. l. ñ. ff. si cer. pet. ꝛ p hoc potes fortius inferre vnum nouũ, qõ forte tactũ in spẽ non inueniẽs, q⁹ heres q fecit inuentarium põt creditori inuito assignare tot nosa debitorũ insolutũ, nec ea heres tenẽt exigere. ita probat iste tex. in ver. vel ex ipsis rebꝰ, cũ applone rerũ cõtineãtur nomina debitorũ: vt declarat bar. in. l. qnt⁹. la. ñ. ſ. argento. ff. de auro ꝛ arg. le. ꝛ in. l. i. vbi oẽs. ff. de sta. h. o. ꝛ ad hoc accedit solẽne verbũ Bal. hic in vl. no. dũ dicit q⁹ inuẽtariũ nedum ex cusat heredẽ ab obligationib⁹ hereditarijs, ne teneaꝫ vltra vires heredi. lz etiam excusat a vexationibus facti. Accedat regula. l. q⁹ debeꝫ. ff. de pec. ¶ Quinta vtilitas est q⁹ si heres cõfecto inuẽtario vendidit rẽ hereditariã si fraudulenter creditoribus vel legatarijs: ñ sint postea alij creditores habẽtes illã rẽ hereditã

a ✠ Quod fiscus. Vide Are. i ru. ff. de acqui. here. ꝛpe clericis vt teneantur Anch. in consi. j. de constitu. in. j. q. pnci. barto. in repe. rubri. ſ. qui admit. col. vi. ꝛ lib. j. cõſ. xxviij. Angel. in ſ. extraneis. inſt. de here. q ab ite. defe. ꝛ gd si bon. poſ. petak. late i d. repeti. colum. lxviij. cum seq. Purpu.

b ¶ Minore mulliere ꝛ rustico. restituitur tñ minor. gl. in. l. auxilium. de mino. et in tracta. prescri. vj. parte. co. xvj. verſi. ij. fallit. 1

Purp. 3

c ¶ Quod inuentarium. Adde spe. ti. de instru. edi. in. ſ. fi.

✠ Adde Pañ. li. ij. consil. lxviij. cir. pri. i. fi. duob. Guid. in trac. de forma inuẽtarij. Ang. in. l. j. ſ. stipulatio. ff. si cui pluſq̃ per. l. falc. licue. ꝛ in. ſ. si vero nõ fecerint. de here. ꝛ fal. bal. lij. iij. ꝛſi. ccl xv. inuẽtarium heredis multa regrit. ꝛ li. iiij. ol. cxlvij. inuẽtariũ heredẽ scrupulosa res ẽ. An ge. l. ſ. extranei. 6 her. qual. ꝛ dif. 2 Limita non pce b dere quo ad illud qõ sit pinteresse fideicommissarij pẽdẽte cõditiõe. Ale. in. l. i. ratione. ſ. qõ vulgo. ff. ad. l. fal. colu. viij. ex quo vide Baliaulá. i. l. cẽturio. ff. de vulg. Vide Rolandi 3 nam nuper impressam fo. lxxxviij. Ang. cõſi. cc lxxxiij. Berta. Abb. li. ij. consil. lxxiij. Et de supplemento defectus vide Bzu. in tract. de forma inuent. char. vj. per. xxvij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

riam specialiter hypothecatam: tamen non possunt agere nec contra heredem nec contra emptorem, & certe mirabile est qđ inuentarium operetur ex clusionem hypotece quã creditor specialiter habebat: potest tamen agere contra illos creditores vel legatarios quibus soluta est pecunia. intelligę tñ tex. ꝟ Bart. & Pau. duobus concurrentibus. primo quod heres venditerit illam rem non vt propriam, ꝟ vt hereditariam. secundo qđ vẽdidit pro satisfaciendo creditoribus hereditarijs: alias secus, & dicit bar. hic in fi. quod probat heredẽ ppter hoc vendidisse qñ reperitur satisfactum creditori. facit quod in simili decidit bar. in. l. fi. per illum tex. C. de ali. pup. præstan. & in. l. fin. ℣. sinaũt. C. ad macedo. ¶ Ultra tex. adde. vi. vtilitatẽ inuentarij: qz de iure fori si tempore mortis testatoris hereditas erat soluendo, sed postea fortuito casu puta per mortem seruorum vel animalium hereditariorũ efficiat non soluendo: tale periculũ pertinebat ad heredem. l. in rõne. la. ij. in prin. & ℣. diligenter. ff. ad. l. fal. hodie tñ facto inuentario periculũ mortis vel alterius casus fortuiti non spectat ad heredẽ. ſm Bar. hic, in. ij. op. Pau. & bar. in. d. l. in rõne. in prin. & latius in. ℣. diligenter. ¶ Adde septimam vtilitatẽ & mirabilem qz inuentarium non solũ excusat heredẽ ab obligationibus hereditarijs defuncti, ſz etiã ab obligationibus intuitu tam heredis quã defuncti causatis in persona ipsius heredis tñ. gl. est fin. in. l. que dotis. in glo. penul. in verbo ceteris. ff. sol. ma. & ibi no. Bal. & Jmo. reputat singularem. & sequuntur ꝛdoder. ibi. & Alex. hic, in fi. Tu considera sup quo verbo posita est illa gl. & videbis qđ nõ ꝑbat: & ita semper dixi ꝑceptoribus meis. ¶ †Limita tñ id qđ dixi qđ heres qui adit sine inuentario hodie teneat nõ solũ creditoribus ſz & legatarijs vltra vires hereditarias. ℣. fi vero nõ fecerit. in auth. de here. & fal. vt ꝑcedat nisi creditores & legatarij fateręt plura bona non esse in hereditate, quã ipse heres astrueretur. nõ est. nã hodie qñ heres non facit inuentarium: tũc tenet̃ oibus etiam legatarijs insolidum, quia lex ꝓsumit quod heres occultauerit heres hereditarias, sed qñ ista esset ꝓsumptio iuris & in re contra eam admitteretur ꝓbatio per confessionẽ partis: vt dicunt doc. p gl. in aut. ſz iam necesse. ℣. de do. añ nup. cum conco. ergo si creditor sibi ipse & legatarij fateant plura bona non esse in hereditate talis confessio facit vt heres non teneat vltra vires hereditarias. ita sing. Bal. in. l. filium quem habentem. in ante pe. col. ℣. fami. erc. quem simpliciter sequitur Alexand. hic. in. j. col. idem tenet Pau. in. l. in rationẽ. la. ij. ℣. quod vulg. ff. ad. l. fal. & multũ notabiliter Bart. veronẽ. in cautela. cxij. & sequen. que multum facit ad huius confirmationẽ. ¶ Secũdo limita in hac rede eius qui dum viueret cessit bonis. ratio est in ꝓpũtu, nã cũ heres teneatur creditoribus defuncti. qz subrogetur defuncti loco quẽ repręsentat. vt dixi in euidẽtialibus huius. l. ergo cũ defunctus nõ teneretur, qz cessit bonis, similiter nec eius heres: ſz inuẽtariũ nõ fecerit. ſm Bal. in. l. fi. C. q bo. ced. pos. Adde generaliter idẽ esse in herede eius qui habebat ꝓuilegium, ne teneretur vltra quã facere posset, iuxta. l. sunt qui in id. ff. de re iudi. fin Ang. & Jmo. in. l. j. ℣. hęc stipulatio. ff. si cui plusq̃. p. l. fal. sed errant, qz tale ꝓuilegiũ est mere personale: nec trãsit ad heredẽ. l. sciendũ. ff. de re iudi. & l. maritũ. cũ. l. seq. ff. sol. mat. quod vt etiã ꝛz Alex. hic. ¶ Tertio singulariter fallit in eo cui libertatis causa bona adĳciuntur iuxta titulũ. insti. de eo cui lib. gratia bona. adi. nam iste licet inuentarium nõ fecerit, tamẽ nõ tenetur vltra vires heredi. nec creditoribus nec legatarijs. qz iura illud dispondentia loquuntur in herede. sed iste anomalus successor. vt dicit gl. sing. in. ℣. i. in verbo successor. insti. de eo cui lib. causa. ita limitat sing. Ang. in. d. ℣. hęc stipulatio. z ꝓ hoc idem est dicendũ in monasterio cui bona monachi[a] per ingressum adĳciuntur. qz non tenet monasterium vltra vires hereditas. fm Bald. in. l. tubemus. ℣. ad treb. Sed de ꝓmo dubito. & puto totũ eſſ: qđ ille cui libertatis causa bona adĳciuntur. etiã si faceret inuentariũ, videtur qđ teneat vltra vires here. ita videt ꝓbare tex. in. ℣. i. in ꝛbo idoneę. insti. de eo cui lib. causa: super quo considera. Quarto limita quando testator in testamento reliquisset alicui alimenta, vel dotẽ, vel rem taxandam arbitrio iudicis, isto casu nõ est differentia. an heres faciat inuentariũ vel non: qz bonus vir semp taxabit fm vires patrimonij. ita singulariter Bal. in. l. volũtatis. in. iij. col. ℣. de fideicom. ego. tamen dubito. cum arbitrium boni viri debeat regulari fm leges. & leges disponunt qđ quãdo here non facit inuentariũ, qz ꝓsumitur furto occultasse res hereditarias. ita sing. Bal. in. l. filium quem habentem. in ante pe. col. ℣. fami. erc. quem simpliciter sequitur Alexand. hic. in. j. col. idem tenet Pau. in. l. in rationẽ. la. ij. ℣. quod vulg. ff. ad. l. fal. & multũ notabiliter Bart. veronẽ. in cautela. cxij. & sequen. que multum facit ad huius confirmationẽ. ¶ Secũdo limita in here rede eius qui dum viueret cessit bonis. ratio est in ꝓpũtu, nã cũ heres teneatur creditoribus defuncti. qz subrogetur defuncti loco quẽ repręsentat. vt dixi in euidẽtialibus huius. l. ergo cũ defunctus nõ teneretur, qz cessit bonis, similiter nec eius heres: ſz inuẽtariũ nõ fecerit. ſm Bal. in. l. fi. C. q bo. ced. pos. Adde generaliter idẽ esse in herede eius qui habebat ꝓuilegium, ne teneretur vltra quã facere posset, iuxta. l. sunt qui in id. ff. de re iudi. fin Ang. & Jmo. in. l. j. ℣. hęc stipulatio. ff. si cui plusq̃. p. l. fal. sed errant, qz tale ꝓuilegiũ est mere personale: nec trãsit ad heredẽ. l. sciendũ. ff. de re iudi. & l. maritũ. cũ. l. seq. ff. sol. mat. quod vt etiã ꝛz Alex. hic. ¶ Tertio singulariter fallit in eo cui libertatis causa bona adĳciuntur iuxta titulũ. insti. de eo cui lib. gratia bona. adi. nam iste licet inuentarium nõ fecerit, tamẽ nõ tenetur vltra vires heredi. nec creditoribus nec legatarijs. qz iura illud dispondentia loquuntur in herede. sed iste anomalus successor. vt dicit gl. sing. in. ℣. i. in verbo successor. insti. de eo cui lib. causa. ita limitat sing. Ang. in. d. ℣. hęc stipulatio. z ꝓ hoc idem est dicendũ in monasterio cui bona monachi[a] per ingressum adĳciuntur. qz non tenet monasterium vltra vires hereditas. fm Bald. in. l. tubemus. ℣. ad treb. Sed de ꝓmo dubito. & puto totũ eſſ: qđ ille cui libertatis causa bona adĳciuntur. etiã si faceret inuentariũ, videtur qđ teneat vltra vires here. ita videt ꝓbare tex. in. ℣. i. in ꝛbo idoneę. insti. de eo cui lib. causa: super quo considera. Quarto limita quando testator in testamento reliquisset alicui alimenta, vel dotẽ, vel rem taxandam arbitrio iudicis, isto casu nõ est differentia. an heres faciat inuentariũ vel non: qz bonus vir semp taxabit fm vires patrimonij. ita singulariter Bal. in. l. volũtatis. in. iij. col. ℣. de fideicom. ego. tamen dubito. cum arbitrium boni viri debeat regulari fm leges. & leges disponunt qđ quãdo here non facit inuentariũ, qz ꝓsumitur furto occultasse res hereditarias. ita sing. Bal. in. l. filium quem habentem. in ante pe. col. ℣. fami. erc. quem simpliciter sequitur Alexand. hic. in. j. col. idem tenet Pau. in. l. in rationẽ. la. ij. ℣. quod vulg. ff. ad. l. fal. & multũ notabiliter Bart. veronẽ. in cautela. cxij. & sequen. que multum facit ad huius confirmationẽ. ¶ Secũdo limita in here rede eius qui dum viueret cessit bonis. ratio est in ꝓpũtu, nã cũ heres teneatur creditoribus defuncti. qz subrogetur defuncti loco quẽ repręsentat. vt dixi in euidẽtialibus huius. l. ergo cũ defunctus nõ teneretur, qz cessit bonis, similiter nec eius heres: ſz inuẽtariũ nõ fecerit. ſm Bal. in. l. fi. C. q bo. ced. pos. Adde generaliter idẽ esse in herede eius qui habebat ꝓuilegium, ne teneretur vltra quã facere posset, iuxta. l. sunt qui in id. ff. de re iudi. fin Ang. & Jmo. in. l. j. ℣. hęc stipulatio. ff. si cui plusq̃. p. l. fal. sed errant, qz tale ꝓuilegiũ est mere personale: nec trãsit ad heredẽ. l. sciendũ. ff. de re iudi. & l. maritũ. cũ. l. seq. ff. sol. mat. quod vt etiã ꝛz Alex. hic. ¶ Tertio singulariter fallit in eo cui libertatis causa bona adĳciuntur iuxta titulũ. insti. de eo cui lib. gratia bona. adi. nam iste licet inuentarium nõ fecerit, tamẽ nõ tenetur vltra vires heredi. nec creditoribus nec legatarijs. qz iura illud dispondentia loquuntur in herede. sed iste anomalus successor. vt dicit gl. sing. in. ℣. i. in verbo successor. insti. de eo cui lib. causa. ita limitat sing. Ang. in. d. ℣. hęc stipulatio. z ꝓ hoc idem est dicendũ in monasterio cui bona monachi[a] per ingressum adĳciuntur. qz non tenet monasterium vltra vires hereditas. fm Bald. in. l. tubemus. ℣. ad treb. Sed de ꝓmo dubito. & puto totũ eſſ: qđ ille cui libertatis causa bona adĳciuntur. etiã si faceret inuentariũ, videtur qđ teneat vltra vires here. ita videt ꝓbare tex. in. ℣. i. in ꝛbo idoneę. insti. de eo cui lib. causa: super quo considera. Quarto limita quando testator in testamento reliquisset alicui alimenta, vel dotẽ, vel rem taxandam arbitrio iudicis, isto casu nõ est differentia. an heres faciat inuentariũ vel non: qz bonus vir semp taxabit fm vires patrimonij. ita singulariter Bal. in. l. volũtatis. in. iij. col. ℣. de fideicom. ego. tamen dubito. cum arbitrium boni viri debeat regulari fm leges. & leges disponunt qđ quãdo here non facit inuentariũ, qz ꝓsumitur furto occultasse res here di. qđ teneat̃ insolidũ. ¶ Quinto limita nõ procedere in executoribus testamenti qui licet non faciat inuentarium, non tamen possunt molestari vltra vires heredi. ita notat Bar. in. d. authẽ. sed cum testator. in fi. & Specu. in titu. de instru. edit. ℣. fi. versicu. quid de executore. & in. ℣. nũc vero aliqua. ver. sed an teneatur. cũ seq. & Jmo. in. d. ℣. hęc stipulatio. in. v. & viij. col. licet contrarium & male teneat Ant. ibi. ¶ Sexto limita in fisco, qui licet inuẽta

a ¶ Cui bõa monachi. adde doc. in. c. ſi in ꝑsentia. de proba.

b ¶ Quas expensas. adde gl. in. l. priuilegia. ff. de ꝓtui. cred. doct. in. l. impensa. ff. de relig.

c ¶ Pro iniunctione testamẽti. adde bar. in. l. fi. ℣. de eden. bar. in. l. nõ ignorat. C. de fruc. et li. expen. & Ant. de bu. in. c. j. in. fi. col. de pb.

d ¶ Quid si heres. Limita in expẽsis culpa sua factis ita Frãcis. ó rẽp. & Bal. li. iij. ℣. lexiij. Lo. ſi°. Purp.

e †Istã expẽsam. Regula colligitur a ℣. sensu istius tex. qđ heres q inuẽtariuꝫ nõ fecit nõ põt deducere qđ sibi debebat a defuncto. limita eã respectu legatariorũ. & fideicõmissariorũ particulariũ, & creditorum nõ quo ad fideicõmissariũ vniuersalẽ. Alex. in. l. ita tamẽ. ℣. si extrebellia. col. j. ff. ad tre. dixi in. l. ſi debitori. ℣. de pact.

Purp.

1 ¶ Quas expensas teneatur heres deducere, antęq̃ teneat̃ solu̇ere aliquid vel creditoribus vel legatarijs. & nu. 2.

2 Heres qui expendit aliquid litigando cum aliquo: quĩse ꝑtendebat heredem. an deducet tales expensas litigij.

3 Heres non potest deducere ꝓius quod sibi a defuncto debeba tur, sed par erit in hoc cum alijs creditoribus.

4 An per solum iuramentum poterit heres ꝓbare expensas necessarias.

5 Reus contumax non debet audiri nisi solutis ꝓius expensis actoris, qui si sunt parue statur eius iuramento.

6 Statur iuramento executorum testamentorum circa expensas per eos factas, si sint parue.

7 Si actio que competebat contra defunctum competebat ad duplum, an cõfecto inuentario seruabitur illa actio heredi ad duplum, vel an ad simplum.

8 Si pater vendidit fundum aduentitium filij, qui postea sit heres patris, & vendicet ab emptore an emptor repellet eum exceptione. & nu. 10. & quid in extraneo. nu. 11.

9 Statutum aliquid disponens, debet tamen intelligi ſm ius cõmune etiam si ita intelligendo statutũ nihil addat iuri cõi, qñ alias quis indebite damnum pateretur. & nu. 13.

In computatione. Expensa funeris, & testamenti, si inuentarij, aliarum expensarum necessariarũ ante omnia deduci ꝛz ꝓius qđ soluatur creditoribus vel legatarijs. qđ aut ipsimet heredi ꝛz qui inuentarium fecerit. consequit cõcurrendo cũ alijs creditoribus. h. d. ¶ †Sic diligenter ex hoc tex. quas expensas[b] ꝓius deducat heres ante qđ teneat̃ soluere aliquid vel creditoribꝰ vel legatarijs. ꝓius eſſ preferẽ expensa facta in fune. defuncti. Sic de qđ sicut expẽsa funeris est ꝓtegiata, vt añ oia deducaꝫ. ideo est in expensa facta in infirmitate defuncti. tex. est no. in. l. restituenda. C. de pet. he. qđ ad hoc ibi no. Bal. vbi ponit etiam qñ mercator infirmatur in hoc hospitio, & hospes facit expensas in infirmitate & qñ sunt plures socĳ scholares. Adde similem tex. de expẽsa infirmitas, in. l. Legatum. C. de reli. & sum. fune. ¶ Secundo potest heres añ oia deducere expẽsam quam fecit ꝓ insinuatione testamenti. & qđ hoc decidit Bar. illud qđ dicit se plures vidisse in facto, qñ heres fecit expensam in recolligendo testamẽto a notario, qđ si hereditas non sit soluẽdo, tenẽtur legatarij cõtribuere ꝓ parte: per hũc text. & sequunt̃ oẽs hic. & istam decisum refert & sequitur Pano. in cõsi. cvij. incipit. Heres qui recollegit testamentum. in. j. volu. ¶ Tertio potest heres deducere quascunq̃ necessarias expensas factas in hereditate. †Et per hoc infert Bar. qđ si heres in vendendis rebus hereditarijs aliquid solut ꝓ renetis vel silib⁹ añ oia repetit. & ita etiam dicit Bar. in. l. vbi pure. ℣. fi. ff. ad treb. & in. l. quantitas patrimonij. ff. ad. l. fal. per illum tex. †Sed pulchrum dubiũ est quid si heres[b] expendit litigando cum alio qui eque se heredem pretendebat, an tales expensas huius litigij ante omnia deduceret. Bal. hic determinat quod nõ. qz talẽ expẽsam facit sua cã principaliter. Sed dic melius quod si hereditas non esset soluendo, qđ istam expensam[c] ante omnia deduceret, sicut deducit expensam quas fecit in confectione inuentarij. & tamẽ eius vtilitas principaliter spectat heredi. sicut prelatus quãdo litigat de beneficio, ꝛz ꝓcipaliter litiget cã. sũ expensas facit de redditibus beneficij. & vt ꝓterite. cum ibi no. de electio. & Imo. Ange. Pan. & Alegã. hic. ¶ †Scdo no. ex secunda parte tex. in versicu. si vero t ipse. quod

a qđ ꝛz heres[a] q inuẽtariũ fecit possit ante oia deducere que dicta sunt tũ non ꝓius deducit illud qđ sibi debebatur a defuncto, ꝛz par est in hoc cũ alijs creditoribus. rõ ꝓt. q inuẽtariũ cõstituit heredẽ ieo gradu & statu ac si hereditatẽ nõ adiuisset. hinc pulchre dicit Bal. hic ꝓima oppo. & in. l. debitori. circa ꝓinci. C. de pactis. qđ cõfectio inuẽtarij facit censeri hereditatẽ iacentem. ff. de iure. Item alia regula est qđ ex qua ꝑsona quis lucrũ nolluit sibi lucrũ cõsernare, ꝛz lucrũ esset habere duplũ. satis ergo est qđ facto inuentario conseruetur actio ad simplũ. et hoc ꝓbat tex. in. d. l. cũ emptor. allegata in gl. nã iure ffori. he res quo ad legata, idẽ cõsequebat qđ hodie cõsequit̃ in creditoribus facto inuentario: tamen tex. in. d. l. cũ emptor. dicit quod actio q̃ cõperijsset heredi ad duplũ respectu legatariorum, non cõpẽtatur nisi ꝓ simplo: ꝛz hoc habes fin. notare fm Fulg. qđ nulla actio q̃ cõpetebat ad penã merã, cõseruat heredi facto inuentario: qz mera pena lucrũ est. Breuiter intelligę conclusionem Bar. vt sit vera sane qñ euictio non erat sequuta añ aditaꝫ hereditatem, sed si ꝓius fuisset facta euictio: & sic pena dupli fuisset actualiter quesita heredi anteq̃ adiret hereditatem, tũc facto inuentario reseruaret sibi tota actio ad duplum. probo p rationem Bar. nam inuentarium debet seruare heredẽ a dãno ꝛz nõ debeat afferre lucrũ. ſz qñ lucrũ est quesitũ & radicatũ pedere tale lucrum est pati dãnũ. gl. est in. l. j. ℣. si qs ꝑpter inũdationem. super verbo in integrã restitutionẽ. ff. de iti. actuq; priua. & gl. in. l. ſi cũ dotẽ. ℣. eo añ tpe. gl. j. ff. sol. ma. cũ multis con

c cor. hinc videmus qđ sicut iuris error [c] excusat in dãnis. l. regula. & l. ergo. ff. de iu. & fac. igno. ita etiã excusat in lucro iã radicato. qz tunc censetur tractari de damno. gl. est in. l. q̃ fideicommissum. ff. de le. ij. & ita in terminis nostris limitat Bal. Sal. et oẽs. Adod. hic. Ang. & Mod. in. d. l. cũ emptor. z ista est veritas.

b ¶ Sũ in tertia parte gl. ibi. item quid si defunctus. que est difficilis & obscura: & Bar. etiam confuse loquitur, adeo qđ dicit Ful. hic qđ alta ingenia etiam doctorũ deficiunt in intellectum huius gl. & istam partem legã simul omissa. q. quã glo. intermiscet, & prosequar ponendo totã distinctionẽ gl. p cuius intro

9 ductione formo. q. gl. ſ pone filius habebat aduẽtitia, puta he reditatẽ matris premortue, in quibus bonis erat fundus, pone

d pr vẽdidit[d] talẽ fundũ, clarũ est qđ venditio vz, qz res aliena vẽdi põt, ꝛz non potuit trãsferre dñiũ. ideo mortuo pre filius potest vẽdicare talem fundũ ab emptore. l. cũ a matre. ℣. de rei vẽdi. Istud procedit si filius non esset heres pris. Pone ergo qđ iste filius sit heres patris, & vendicet ab emptore talem fundus qđ pater sibi vendidit, an emptor repellet filiũ exceptione. et vr qđ sic, qz cũ filius sit heres patris q vendidit, certe si alius teretius vendicaret hunc fundum ab emptore, filius tanq̃ hres patris teneretur emptori de euictione. sed regula est quod quem de euictione ꝛz actio eundẽ agenté repellit exceptio. l. vendicã tem. ff. de euic. Item alia regula est qđ ex qua ꝑsona quis lucrus sentit, eius factum impugnare non põt. vt in regula ex quã ꝑsona. ff. de reg. in. ꝛz iste filius[d] cũ sit hres pris sentit lucrũ. l. hereditatẽ, ergo patris factũ impugnare nõ põt, & sic vẽditionẽ patris, ista duo valde faciunt ℣ filium. Pro filio añ qđ possit vẽdicare fundum fundũ quẽ pater vendidit, ꝛz sit heres patris stringi, quia inuentariũ cõstituit hr̃dẽ in gradu in quo esset si heres nõ esset quo ad damnũ eunitadũ, si ita est certe si filius nõ adiuisset hereditatẽ pris posset libere fundũ vendicare. d. l. cũ a matre. ergo ita poterit nũc facto inuẽtario, dato qđ sit hres patris: ista sunt quę reddunt hanc qõ. ambiguã: gl. multũ cõfuse rndet, ꝛz vt eaꝫ clare habeas cõsyderа qđ gl. faciat duos casus principales, aut hereditas est soluendo: & hic est difficultas. & super hoc gl. labo

10 rat ant non est soluẽdo: & hoc gl. clare expedit. †Propria ergo materia est qñ hereditas est soluendo, & in hoc gl. facit tres casus. Primus est qñ hereditas est soluendo, & filius fecit inuentarium, & nihil hꝫ ex testõ patris vltra legitimã suã, & istis tribꝰ concurrentibus ꝛz gl. qđ iste filiꝰ heres patris põt vẽdicare totum fundum, nec aliqua obstabit exceptio. fundamentũ gl. est: qz ex quo filius nil hꝫ ex testamento patris ꝑter legitimam suã, certe legitimam ꝛz habere deducto oi onere. cũ oẽ grauamen de legitima ipso iure reſciat. l. qñ in prioribꝰ. ℣. de inoffi. te. ergo ꝓpter solã legitimã nõ impediret vendicare fundus suũ, qz si ꝑdiret, haberet legitimã cũ onere, qđ esse nõ ꝛz. hinc dubitauit gl. limmiscẽdo qõnẽ, qđ si esset extraneꝰ q esset institutus in quarta tñ debita iure institutionis, in qua põt grauari, ꝛz illã. q. de per se referuo. Breuiter determinatio gl. in isto primo casu est evidenter falsa. & cõtrarium ꝛz gl. in. d. l. cũ a mre. quã oẽs sequunt̃. & fundamẽtũ gl. est falsum. nã dũ dicit gl. qđ filius ꝛz habere legitimã sine onere, intelligit sine onere. ſ. cõditionũ vel dilationũ, quas testor in testõ apposuit. ſz alia onera diminuunt legitimã. ꝓt. qz legitima intelligit deducto ere alieno & impensa funeris. l. Papinia. ℣. qñ autem quarta. ff. de inof. te.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Q. gl. limitat Anch. istam gl. de inuentario cō sil. ccxij. in. q. col. iij. Pur.

b ¶ Licentia. adō q̄ cōpellit heres quis inuentariū exhibere. Fel. in c. j. col. x. de pba. Purpu.

c ☞ Negatiuā. No. Bar. de mō pbandi negatiuā. pau. de ca. li, j, cōsi. ccxij. supra dicta ola q̄sita, Et ibi quid si bona inuentariz̄ata nō reperiant, Purpu.

d ¶ Nā creditor. adde Bart. in. l. decē. ff. de verb. ob. bar. in. l. ff. si cer. pet. Bart. in. l. marcellus. circa fin. ff. de fideiuss.

cum si. ergo quatenus hz̄ in legitima: repelletur a vendicando. q̄ etiam ostenditur euidentius. q: legitia hz̄ lucrū: vt est gl. ap probata m. l. iij. §. de iur. z fac. igno. cū alijs q̄ ibi allegauit. ergo cum filius sentiat lucrum ex persona patris. q: legitimā hz̄, ergo hz̄ factū patris. z sic ȝ vēditione factā a patre venire nō pōt: z sic in isto primo casu decisio gl. est falsa. tamē gl. saluat Jaco. de bel. vno casu q̄ pater vendidisset fundū filij pacto apposito q̄ nolebat teneri de euictione. isto casu filius posset vendicare, q: tunc cessaret rō predicta, q: nō veniret ȝ factū prīs a quo lucrum sentit, z cum ista saluatione trāsit bar. hic q hī corruptus, z sequuntur Ang. z Pau. hic. z Pe. de an. z Imo. in. c. j. de te. sed ista limitatio falsa est per tex. clarū in. d. l. cū a matre. in ver. sciente, nam ibi empto: sciebat fundum esse filij, quo casu pr̄ vēdito: nō tenef emptor si scienti de euictione. l. si fundū sciens. C. de eui. z ita ponderat bal. in. d. l. cum a matre. in. iij. col. x. ful. hic aliam saluationē Bar. omitto q: non facit ad ppositū z est falsa ex predictis. ¶ Secundus casus gl. est q̄ hereditas est soluendo, z filius in testamento prīs habuit solā legitimā. vt i casu precedenti, sed non fecit inuentariū. tūc hz̄ Bar. dicat q̄ glo. dupliciter habeat, z ponat ipse distinctionē, tu sine dubio tene indistincte q̄ isto casu filius vendicās fundū repellat, q: si i precedenti casu in quo fecerat inuentariū repellit, quatenꝰ est in legitima, q: legitima hz̄ lucrū, multo magis hz̄ repelli q̄ inuētarium non fecit. ¶ Tertius casus est q̄ filij hz̄ ex testō prīs vltra legitimā suā. z in hoc differt a duobus p̄cedētibus, in q̄bus solam legitimā habebat. z in hoc casu aduerte, q: gl. vult facere differentiā an fecerit inuētariū an nō, q: primo casu in trī repel litur q̄tum est in hereditate habito respectu ad valorē rei vel q̄titatē. Jn secundo casu indistincte repellitur in totū q̄ an sit verum statim patebit. z ex istis habes expeditū totū primū casum gl. ¶ Secundus casus principalis gl. est, q̄ hereditas nō est soluēdo. z in hoc clarū est q̄ si inuētariū nō fecit, repellit in totum. Habes relatā intētionē gl. prout tacet. verū vt confusio nē gl. extrices. ¶ Cōsidera quatuor casus sm Bal. z Pau. hic in. q. q̄ pater vendidit fundū filij, z si quidē filius mortuo patre nō vult heres patris esse. Jste primus casus est indubitatus, q̄ fundum suum pōt vēdicare. d. l. cum a matre. ¶ Scōs casus est q̄ filius fuit institutus a patre in certa re dato coherede vniuersali: tūc ꝛ filī acceptet illā instōnē particularē, pōt pculdubio fundū vēdicare, q: actio de euictione ſi res euincerēt a tertio daretur emptori cōtra heredē vniuersalē, nō cōtra filiū qui cum sit institutus in re certa, habetur loco legatarij. l. quoties. §. de hered. instit. z dato q̄ filius sentiat lucrum ex persona pris q̄ tamen debet posse venire contra factū patris, q̄ illa regula procedit quando sentit lucrum titulo vniuersali nō particulari, z hz̄ hoc videatur restringere illam regulā, tamen oportet ita dicere, q: als legatū semper intelligeꝛ factū animo cōpēsandi. ¶ Tertius casus est q̄ filius fuit heres vniuersalis, z hereditas est soluendo, z inuentarium fecit, vel habuit legitimam titulo vniuersali. z isto casu quicquid glo. teneat. tene q̄ nō obstante inuētario eatenus repellit quatenus ȝsequit ex testō patris. ¶ Quartus casus est q̄ hereditas non est soluendo, z tunc distingue vt in casu vltimo huius gl. q̄ bene loquit. ¶ Sum in quarta parte gl. ibi, item quid si est extraneus. in qua querit gl. q: precedens questio loquit in filio, quid in extraneo cuius rez testator: puta

11 vendideꝛat, z postea eum heredē instituit. ¶ An si iste extraneus adierit hȝ ditatē, z postea velit vēdicare fundum, repellit exceptione. z gl. cōcludit q̄ quicquid dictū sit in. q. preceden. in hac semper repelletur, q: extraneus in sua institutione potest grauari ꝛ hz̄ nō sit filius in legitima, z licet gl. alleget tex. pro contrario, concordat sm omnes. breuiter pic quod ista differentia gl. inter filium z extraneum nō est bona, cum etiam grauamē debiti abſorbeāt legitimā filij, sicut institutionem extranei. z. l. si debitor. ff. ad. l. fal. alle. in gl. p̄cedit q̄ testator expressisset istud onus in institutione extranei, q: si ōs eū instituit, expōsit q̄ eū instituit cū hoc, ne fundū venditū vēdicaret. breuiter quicq̄ teneat bart. tene q̄ indistincte iste extraneus repellet quatenus ȝsequit alī-

12 q̄d lucri ex institutiōe. ¶ In vltima pte gl. ibi hz̄ q̄ si statutū no. ppetuo istā partē gl. quam Bar. summe exclamat ex qua habes q̄ statutū aliq̄d simplr̄ disponēs debet tā intelligi sm ius cōmune, etiā si ita intelligendo statutū nil addat iure cōi, z hoc q̄ alias quis indebite dānū pateret. nā in. q. glo.[a] statutū nihil vī addere iuri cōi. q: etiā de iure cōi nemo pōt venire ȝ instrūma se factū, nec hȝs eius z tū istud de herede in statuto limitatur sm ius cōe, nisi inuentariū fecerit. rō q: est heres indebite pateretur damnū. z p̄inaretur re sua. z ideo dicit Bar. practicari q̄ executio instrumētorū nō pōt fieri cōtra heredē q̄ inuentariū fecerit. z cū ista gl. trāseūt Bar. z alij cōiter hic, excepto Ly. z Ray. z bal. in l. cū a matre. C. de rei vē. ¶ Pe de anc. z Imol. in. c. i. de testa. z hūt z no. bonum tex. in. c. cū dilectus. in. c. ad audientiaz̄, z vtrobiq̄ d. Ant. z Imo. de cle. nō resi. z tex. in. c. ex parte. lo vltimo, vbi etiā doct. not. de ver. si. z ex hoc habes magnā limitationem ad regulā q̄ hz̄ q̄ statuta semp dūt intelligi vt addant iuri cōi, ne alias sint frustratoria: vt dicit Bal. in. l. si. §. ff. de vsucap. z in. l. iij. §. preto: ait. ff. de dam. infe. nā illa regula p̄cedit, nisi ita intelligendo quis indebite dānū pateret. potius ēt debem̄ tenere q̄ statutum nil addat iuri cōi, q̄ p̄ facimus interpretationem: qua mediāte quis indebite dānū patiat, z ex ista limitatione bene inferē, q̄ si sit statutum q̄ victus victori cōdēnetur in expensis, istud etiam est de iure communi, nā quid vt statutū aliquid addat iuri cōi, intelligeꝛet etiā si victus habuit iustā cām litigā di, certe nō, q: ita intelligēdo qs indebite dānū pateret. vt hac hac gl. z ita tz Bal. in. l. terminato. in fi. e. C. de fru. z li. expen. et in. l. eos. la. i. §. cautione j. de app. z ista vera lz̄ i hoc vltimo contrarium teneat Ang. in Auth. de exhi. re. in p̄in. z in. l. nō solū. de rei vendi. Vide etiā ad regulā hui⁹ gl. que dixi in. l. j. in p̄nc. ff. de offi. eius. in statuto Florentino q̄ disponit q̄ nō existentibus masculis femine succedāt. ¶ Scō ex hac gl. no. amplia

13 tionē regule que hz̄ q̄ statuta recipiūt interpretationē a iure cōi. l. ij. cū fi. C. de nox. illa regula ampliat vt p̄cedat ēt si intelligendo statutū sm ius cōe, nil vltra operareť. si em̄ ita intelligi dz potius q̄ p q̄s indebite dānū patiatur. vt hac gl. summe no. ad hoc istud tū vltimū q̄ statuta debeāt intelligi sm ius cōe limitat Pau. z Alex. hic dupliciter, hz̄ q̄ als tetigi z pbani pcipue in. l. oēs ppli. ff. de iu. z iur. ideo hic non refero. Jason Papie.

1 ☞ Negatiua qualiter probetur.
2 Juramentum obtinet legitima probatio.
3 Si heres occultat rem hereditariam punitur ad duplum.
4 Heres debet in inuentario ponere omnes res hereditarias.
5 Heres intra tempus trium mensium ad conficiendum inuentarium non potest conuenīri a creditoribus nec a legatarijs.
6 Ista exceptio heredis, ego sum intra tempus conficiendi inuētarium, impedit litis contesta.
7 Donec heres conficit inuentarium p̄scriptio contra credito res vt legatarios dormit.

b **Licentia.** [b] Creditores z legatarij pōt pbare maiorē esse substantiā q̄ fit in inuētario posita ad q̄ pbādū etiā de domo hr̄dis pbatio sumit. Et si heres dolo fecerit, duplū refundit z intra tps cōficiēdi inuētariū nō pōt heres conuenīri a creditoribus vel legatarijs, hz̄ interim contra eos nō currit tps hoc dicit ysq̄ ad. §. si vero post q̄. ¶ Notat Bar hic esse casum pro eo q̄ tenet gl. mirabilis quā Bar. milies allegat in. l. cum de lege. ff. de proba. vbi gl. ponit mirabiē modum probandi negatiuam[c] pone q̄ volo, pbare facultates defuncti non esse soluendo, qualiter probabo hanc negatiuam. gl. tradit modum q̄ est facilis z expeditus. hoc modo, dico tot bona esse in hereditate z nō plura, qui vult dicere ȝ illum, pbet. si cut hic heres ostendit inuētariū de bonis defuncti. z si creditores vel legatarij volunt dicere plura bona esse in hereditate, sufficit dicere heredi dico q̄ non sunt plura, qui vult dicere plura, pbet. z ita trāseunt Bal. Ang. Sal. z Mod. hic. Bal. z Salic. in. d. l. cum de lege. z Ang. z Imo. in. l. cum ex cā. ff. de re in. pau. in. l. maritus. dote. ff. sol. ma. Jta in cōi. ccl. xvi. incip. Visis duabꝰ propositi thematis. in fi. Alex. in cōi. xlj. inci. Viso pūcto. in fi. z in. cl. lxxj. in. iij. vol. inci. Consideratis his que narrantur in themate. in fi. co. Fran. de are. in consi. cxx. incip. Proceden dō breuiter. Similem modum probandi tradit bar. in. l. is pōt. in pe. col. in ver. y. dicit gl. ff. de acq. he. licet ibi Barto. corrupte alleget gl. in. l. cum probatio. z debet ad leg. in. l. cum de lege. si volo probare q̄d non fecit testamentum, sufficit quod dicā talis nullum fecit testamentū, qui vult dicere cōtrariū, pbet. Simile modū ponit Bar. in. l. si constante. in p̄in. in. j. q. prie partis princi. ff. sol. ma. ad pbandū facultates mariti non sufficere ad exactionē dotis. Simile modū tradit ēt Bar. in. l. cōficiunt, §. de codic. in fi. §. de iure codici. ad pbādū tpe cōditi testamenti plures testes non fuisse repertos in villa. Simile modum tradit idē Bar. in rub. ff. de ope. no. nunc. in fi. col. ver. sed quero. an illa particula, ad pbandū q̄ statutū nō est plus. Simile ponit Bar. in. l. decē. in p̄in. ff. de ver. ob. nā creditor.[d] nō pōt habere regressum contra fideiussorem, nisi p̄ius excusso principali, qui sit repertus non soluendo. aut. p̄sente. C. de fideiuss. quomodo p babit creditor q̄ principalis non sit soluendo, dicit Bartol. q̄ modo supradicto. z in simili Ang. z Imol. in. c. multū. §. i. ff. de acq. he. si volo probare hanc negatiuā nullos creditores esse in hereditate, z ego in cōtingentia facti vsus sum ita practicari. z obtinui. ad probandum quod defunctus erat aliquis nullis re lictis filijs, verum q: regula est quod ad hoc vt aliqua dicatur sufficiens, pbatio, quod debet necessario concludere. l. non hoc. vbi dixi supra vade legitimi. z ista necessario non concludit. vt patet ad sensum. z ppter hoc Imol. z Ludouicus in dicta lege

si constante.

si constante. in p̄in. z Pau. in. l. menia. §. fi. ff. sol. matr. reprobāt istum modum probādi, z conant respondere ad. d. l. cū de lege. Ego omissa dispūtatione dico q̄d ista doctrina est vera: quādo p̄sumptio cōcurrit cū isto sic afferēte, vt ppie cōtingit in hoc tex. ex q̄ no em̄ heres fecit fieri solēniter inuētariū: est p̄sumptio pro eo q̄d plura bona nō sint in hereditate. z tunc sufficit probatio per modū predictū: z ad hoc facit. l. si is qui. ff. de testa. alias nō puto q̄ illa esset sufficiēs probatio negatiue. z ita in effectu concludunt Imo. z Mod. in. d. l. si constāte. in p̄inc. z sm hanc limitationē puto aliquas ex decisionibus supra relatis esse veras, aliās nō. ¶ Scō diligenter no. ex tex. ibi legitimis modō. sūcto tex. ibi, vel p sacrm. hic esse tex. expressum q̄ infrm[a] dicitur legitima probatio, lz̄ contrariū teneat glo. in. l. cum de indebito. in p̄in. in verbo legitimis. ff. de p̄ob. z est similis glo. in §. sed furti. in verbo duplicātur. insti. de act. z in. c. at si clerici. in p̄inc. in verbo legitima probatione. de iudi. Ad hoc facit glo. magistra. in. l. proprietatis. in verbo legitimis. C. de probat. que enumerat que dicantur legitime probationes, z ista nō enumerat. Jn contrarium est tex. hic, z in. c. si. vbi do. Franc. de Are. in ij. not ab. no. de prob. z gl. in. c. statutū. §. cū vero. in ver. per prouiū iuramētū. de resc. in. vi. z Lud. in. l. admonēdi. ff. de iureiur. tū tenet hoc vltimū vī difficile: z sic iuramentū nō est propie probat io: sed reperatio ab onere probādi. l. nō erit. §. dato. ff. de iureiu. si ergo iuramētū nō est ppie species pbat. quātominus

3 dicit legiti. pbatio. cogita. ¶ Tertio no. ex text. q̄ si heres[b]

b occultat rē hereditariā punit ad duplum. addit Bar. quod etiam talia occultās pdit falcidiā z trebellianicam: z ita dicit se consuluisse. prout etiā tenet Bar. in. l. beneficio. per illū tex. ff. ad legē fal. z in. l. rescriptū. per illū tex. ff. de his quib. vt ind. z sequītur

4 oēs hic. z Jul. reputat no. q̄ frequētissime occurrit. ¶ Quarto not. q̄d heres dz in inuētario ponere oēs res heredit. z pbat

c iste tex. no. q̄ ēt si heres dolose[c] omitteret ponere in inuentario vnā vl plures res: q̄d tū valeret inuētarij, q: punitur ad dup lū illi⁹ rei quā omisit. ergo inuētariū vz. ergo nō tenef creditorib⁹ insolidū, put teneret si inuētariū nō valeret: ita Lyn. z Mod. z refert Sal. q̄d als fuit magna q̄o de hoc Bononie. z q̄ ita iudicauit ipse: z hoc cōiter tenet, vt pt̄z ex cōcor. Ale. hic. lz̄ Bal. te

5 neat ȝ iij. z male vt hic p eū. ¶ Quinto no. i ver. donec. q̄ heres intra tps triū mēsiū ad cōficiendū inuētariū nō pōt conueni a creditorib⁹, nec a legatario. q̄d limita dupliciter, vt per Pau.

6 z Alex. hic. ¶ Sexto not. in verb. vel ad iudiciū. q̄d ista exceptio heredis ego sum intra tps cōficiēdi inuētariū, impedit litē. z lz̄ Bar. z alios hic, q̄ per hoc dicit q̄d practicat q̄d executio instrumētorū ex forma statuti nō pōt fieri ȝ herede donec est intra tps cōficiēdi inuētariū. q̄d etiā tz Bal. in. §. z si prefatam. ȝ

7 ea. l. ¶ Septimo no. in ver. fin. casum in quo prescriptio dormit[d] de iure ciuili. nā donec heres cōficit inuētariū, p̄scriptio cō tra creditores z legatarios dormit, z ideo Bar. in. l. naturaliter. in pe. col. ff. de vsuca. nō fuit recordatus de hoc tex. duz dicit q̄d non est nisi vnus casus de iure ciuili in quo dormit prescriptio. l. in pupillo. sed hic est alius casus. Jason Papie.

1 ☞ De iure. C. heres nō cōficies inuentariū an perdat falcidiaz.
2 Sufficit quod heres inchoet z perficiat inuentarum. j. ꝛl. dies post. xxx. primos.
3 Beneficium abstinendi quod originaliter fuit concessum de iure pretorio: indulgetur etiam de iure ciuili.

Sin vero postquam. Soleniter non fecit tenetur creditoribus insolidū, z falci. perdit.

Jtez perdit ola priuilegia tradita. in. §. z si prefatā. ȝ. ead. l. z heres qui non vult vti beneficio inuētarij: sed adire z habere tēpus ad deliberandū, consequitur a principe annū, z ab alijs iudicibus nouem mēses: que dilatio nō potest nisi semel indulgeri. h. d. vsq̄ ad fi. ¶ In tex. ibi, nec legis nostre beneficio perfruantur, Bart. in summario Ang. Pau. z Alex. hic intelligunt p̄ ipse text. loquitur de b̄ficio. l. falcid. z sic illa verba. l. nostre, intelligunt, id est legis falci. z sic volunt quod isto iure. C. heres non faciens inuentariū perderet falcidiā. Contrarium tz glo. in. §. i. in ver. creditoribus. z ibi Bar. met. Pau. z Alex. tenent contrarium eius quod hic: z ad hanc contrarietatē nemo aduertit. Ego non puto q̄ sensus Bar. Ang. z Mod. ad istuz tex. sit bonus dū intelligūt l. nostre sc̄z falcidie: est ineptus sensus sed intelligi dz beneficio l. nostre. f. presentis legis. naz̄ imperator. in. §. z si prefatā. ȝ. ea. l. posuit quinq̄ beneficia que consequit heres ex confectione inuentarij: nunc dicit q̄ si heres adit non facto inuentario, q̄ non gaudet beneficio legis nostre: intelligo presentis legis: tū q: inter alia beneficia posita in illo. §. z si prefatam. vnū est q̄ heres q̄ facit inuentariū vtitur beneficio. l. falcidie, credo etiā q̄ iste tex.

2 voluerit dicere q̄ si non facit inuentariū perdit beneficia huius legis inter que est beneficium. l. falcidie. ¶ Secūdo no. ex tex. ibi ad inuentarij confectionē. q̄ si heres nō inchoauerit in inuentariū intra. xxx. dies dūmodo inchoet z p̄ficiat intra alios. lx. q̄ sufficit. sm Bar. z dec. hic. q: leuis solennitas esset prius inchoare: z postea perficere lz̄ aliqui in hoc teneant contra, vt hic.

3 per Alex. ¶ Tertio no. ex ver. z hec quidē. ibi ex presentis le gis autoritate, hic probari q̄ beneficiū abstinēdi q̄ originaliter fuit concessum de iure pretorio, indulgetur etiā de iure ciuili. per hoc tex. z dicit Bal. in. l. si paterna. C. de his q̄ in frau. cre. q̄ ipse solus ad hoc pōderat hūc tex. z simpliciter sequit Alex. hic. Sed caue q̄ iste tex. nō probat si ista verba referātur ad illō adire hereditatem. de quo tetigi in. l. qui se patris. §. vnde liber. ¶ Gl. in verbo sepius. diuidit in tres. Jn prima allegat concor. ad tex. Jn scōa opponit z nō solvit. respōde q̄ō ideo ibi sepe f̄ a statur deliberatio: q: sic testator disposuit. Jn tertia glo. opponit z dupliciter solvit, tene secundam solutio. que clara est.

Jason Papie.

1 ☞ Heres qui petit tempus ad deliberādum z tamen facit inuentariū, non obstante quod inuentarius fecerit nihilominus tenetur creditoribus insolidum, sed detrahi falci.
2 Heres qui petito tempore ad deliberandum postea adiunt sine inuentario, non solum tenetur creditoribus insolidū: sed etiam perdit falcidiam.
3 Per confectionē inuentarij quis non dicitur adire hereditatē. b
Heres qui petit tempus ad deliberandū debet interim habere res here. penes se.
4 Miles an si nō confecit inuētariū teneatur vltra vires heredit.
5 Bonum est argu. a milite seculari ad militem celestis militie.

Sin autē hoc aliquis. pus ad deliberandum, licet inuentariū faciat, z hereditatem adeat, vel intra c

terminum sibi indultū non repudiet, quo casu adire videtur: z tenetur creditoribus insolidū licet inuentarium fecerit: sed habet detractionem fal. sicut olim, inuentario autem nō facto fal. perdit si vero repudiauit hereditatē res hereditarias restituit. de quarum quantitate statur iuramēto debentis recipere taxatione iudicis tamen z licet omnes constitutiones sint redacte ad vnam consonantiam per hanc legem tamen miles faciens inuentarium adhuc per hanc legem retinet priuilegium suū, vt non teneatur vltra vires heredita. h. d. vsq̄ ad fin. ¶ Not. ex

1 tex. duos casus ne erres. Primus est quod heres qui petit tempus ad deliberandū: z tamē facit inuentariū, nō obstante quod inuentarium fecerit n. hilominus tenetur creditoribus insolidū sed falcidiā detrahit, sed vbi fecisset inuentariū non petita deliberatione, gauderet tūc per omnia beneficio huius. l. z sic imperator vult quod heres debet adire cū inuentario sine alia deliberatione: z si dicas que potest esse ratio diuersitatis, dic potest esse ratio periuasiua ex mēte huius text. q: primo casu quando heres petijt tēpus ad deliberādū, ex suspicatur quod petierit tempus vt nō deliberaret: q: non expedit, sed vt expilaret z d subtraheres res heredita. ideo licet inuentarium fecerit tamen credit oribus insolidum tenetur, cum contemnat huius. l. remedium. tamen nō perdit falcidiam sicut nec olim. z sic relinquitur in terminis iuris antiqui: locus quādo adit, simpliciter heredi tatem cum inuentario sine tempore ad deliberandū. tunc in totum gaudet beneficio huius legis. ¶ Secūdo ex eo. tex. not. e quod heres qui[e] petito tempore ad deliberandum postea adiuit sine inuentario: nō solū tenetur creditoribus insolidum: imo etiam perdit falcidiam. z sicut omissio inuentarij facit heredem priuari beneficio falcidie. ita primatur beneficio trebellianice, vt dixi in. §. licentia. ia. §. ead. l. tamen si est filius per hoc non priua f tur legitima sua f, vt tenet glo. hic. in verbo sacramento. in fin. z gl. in auc. hoc amplius. vbi doc. C. de fideicom. z in. §. si vero nō fecerit. in verbo lucrari, in auc. de hered. z fal. z ista est cōmunis sententia: quam tenent doct. hic maxime. Salic. late examinās: z doc. in auc. sed cum testator. ȝ. ad legem falc. z plene Paul. in consi. cc. licet pauci teneant cōtra, vt hic per Alex. z p̄o ista cō muni sententia stringit tex. in. §. pen. in auc. de her. z fal. vbi si pa

g tronus heres liberti omisit facere inuentariū[g] non perdit legitimam que sibi debetur in bonis liberti. ergo multominus filij propter omissionē inuētarij dz priuari legitima: cum legitima sit magis debita filio in bonis patris, quā patrono in bonis liberti: q: illa que debetur filio debet iure ciuili z iure nature. patrono vero solū iure ciuili. Sed licet ita se habeat cōmunis sen tentia, vnū tamen cōtra eū stringit super quo dubito: clarus est q̄ si quis sit creditor: defuncti ex causa mere onerosa, si sit heres debitoris, z adeat hereditatē nō facto inuētario, pdit illō suum creditū. §. in cōputatiōe. ȝ. ea. l. vbi dixi: si ergo p nō cōfectionez inuētarij creditores pdūt credita sua, q̄ habebāt ex causa mere onerosa quātomagis filius dz perdere creditus legitime: quod nō est vere debitum: sed quasi z in quo habet causam lucrativā,

ibi ad inuentarij confectionē. q̄ si heres nō inchoauerit in inuentariū intra. xxx. dies dūmodo inchoet z p̄ficiat intra alios. lx. q̄ sufficit. sm Bar. z dec. hic. q: leuis solennitas esset prius inchoare: z postea perficere lz̄ aliqui in hoc teneant contra, vt hic. per Alex. ¶ Tertio no. ex ver. z hec quidē. ibi ex presentis legis autoritate, hic probari q̄ beneficiū abstinēdi q̄ originaliter fuit concessum de iure pretorio, indulgetur etiā de iure ciuili. per hoc tex. z dicit Bal. in. l. si paterna. C. de his q̄ in frau. cre. q̄ ipse solus ad hoc pōderat hūc tex. z simpliciter sequit Alex. hic. Sed caue q̄ iste tex. nō probat si ista verba referātur ad illō adire hereditatem. de quo tetigi in. l. qui se patris. §. vnde liber. ¶ Gl. in verbo sepius. diuidit in tres. Jn prima allegat concor. ad tex. Jn scōa opponit z nō solvit. respōde q̄ō ideo ibi sepe f̄ a statur deliberatio: q: sic testator disposuit. Jn tertia glo. opponit z dupliciter solvit, tene secundam solutio. que clara est.

Jason Papie.

1 ☞ Heres qui petit tempus ad deliberādum z tamen facit inuentariū, non obstante quod inuentarius fecerit nihilominus tenetur creditoribus insolidum, sed detrahi falci.
2 Heres qui petito tempore ad deliberandum postea adiunt sine inuentario, non solum tenetur creditoribus insolidū: sed etiam perdit falcidiam.
3 Per confectionē inuentarij quis non dicitur adire hereditatē. b
Heres qui petit tempus ad deliberandū debet interim habere res here. penes se.
4 Miles an si nō confecit inuētariū teneatur vltra vires heredit.
5 Bonum est argu. a milite seculari ad militem celestis militie.

Sin autē hoc aliquis. pus ad deliberandum, licet inuentariū faciat, z hereditatem adeat, vel intra c

terminum sibi indultū non repudiet, quo casu adire videtur: z tenetur creditoribus insolidū licet inuentarium fecerit: sed habet detractionem fal. sicut olim, inuentario autem nō facto fal. perdit si vero repudiauit hereditatē res hereditarias restituit. de quarum quantitate statur iuramēto debentis recipere taxatione iudicis tamen z licet omnes constitutiones sint redacte ad vnam consonantiam per hanc legem tamen miles faciens inuentarium adhuc per hanc legem retinet priuilegium suū, vt non teneatur vltra vires heredita. h. d. vsq̄ ad fin. ¶ Not. ex

1 tex. duos casus ne erres. Primus est quod heres qui petit tempus ad deliberandū: z tamē facit inuentariū, nō obstante quod inuentarium fecerit n. hilominus tenetur creditoribus insolidū sed falcidiā detrahit, sed vbi fecisset inuentariū non petita deliberatione, gauderet tūc per omnia beneficio huius. l. z sic imperator vult quod heres debet adire cū inuentario sine alia deliberatione: z si dicas que potest esse ratio diuersitatis, dic potest esse ratio periuasiua ex mēte huius text. q: primo casu quando heres petijt tēpus ad deliberādū, ex suspicatur quod petierit tempus vt nō deliberaret: q: non expedit, sed vt expilaret z d subtraheres res heredita. ideo licet inuentarium fecerit tamen credit oribus insolidum tenetur, cum contemnat huius. l. remedium. tamen nō perdit falcidiam sicut nec olim. z sic relinquitur in terminis iuris antiqui: locus quādo adit, simpliciter heredi tatem cum inuentario sine tempore ad deliberandū. tunc in totum gaudet beneficio huius legis. ¶ Secūdo ex eo. tex. not. e quod heres qui[e] petito tempore ad deliberandum postea adiuit sine inuentario: nō solū tenetur creditoribus insolidum: imo etiam perdit falcidiam. z sicut omissio inuentarij facit heredem priuari beneficio falcidie. ita primatur beneficio trebellianice, vt dixi in. §. licentia. ia. §. ead. l. tamen si est filius per hoc non priua f tur legitima sua f, vt tenet glo. hic. in verbo sacramento. in fin. z gl. in auc. hoc amplius. vbi doc. C. de fideicom. z in. §. si vero nō fecerit. in verbo lucrari, in auc. de hered. z fal. z ista est cōmunis sententia: quam tenent doct. hic maxime. Salic. late examinās: z doc. in auc. sed cum testator. ȝ. ad legem falc. z plene Paul. in consi. cc. licet pauci teneant cōtra, vt hic per Alex. z p̄o ista cō muni sententia stringit tex. in. §. pen. in auc. de her. z fal. vbi si pa

g tronus heres liberti omisit facere inuentariū[g] non perdit legitimam que sibi debetur in bonis liberti. ergo multominus filij propter omissionē inuētarij dz priuari legitima: cum legitima sit magis debita filio in bonis patris, quā patrono in bonis liberti: q: illa que debetur filio debet iure ciuili z iure nature. patrono vero solū iure ciuili. Sed licet ita se habeat cōmunis sen tentia, vnū tamen cōtra eū stringit super quo dubito: clarus est q̄ si quis sit creditor: defuncti ex causa mere onerosa, si sit heres debitoris, z adeat hereditatē nō facto inuētario, pdit illō suum creditū. §. in cōputatiōe. ȝ. ea. l. vbi dixi: si ergo p nō cōfectionez inuētarij creditores pdūt credita sua, q̄ habebāt ex causa mere onerosa quātomagis filius dz perdere creditus legitime: quod nō est vere debitum: sed quasi z in quo habet causam lucrativā,

☞ Juramentū. An iuramētum sit legitima probatio. text. dum vult heredes teneri iurare: declarat Soci. consil. clxxxiij. difficilis. col. iiij. Purp.
☞ Qō si heres. Adde R. cōsi. cclxxvj. visis duobꝰ. col. ij. Ang. consi. cccxxix. beneficium inuentarij. Purp.
☞ Heres dolose. Declarat dupliciter etiā non modo singulariter Fulgo. consi. xxiij. humanis. z ampli. z de negante rem hereditariam vt careat cōmodo inuētarij, Bal. lib. v. consil. cxliij. in causa. vers. iiij. et intellige sec⁹ do lo cessante. Alb. li. ij. §. i. lxiij. circa p̄in. ij. dubio. ibi, quomodo p̄ sumatur.
¶ In quo prescriptio dormit. Adde docto. in verb. obstāte. in l. cum nō liceat. de p̄script.
☞ Heres qui. Vide ad declarationē Cor. lib. iij. consil. lxxxv. col. vj. Purp.
☞ Legitia sua. vide Fab. i auc. nouissima. xxiij. q. C. de inof. test. Lomen. consi. cxxv. Cor. lib. iij. consil. clxvij. in hac. Purp.
¶ Omisit facere inuentariū. Ad de doc. in auc. ȝ cū testator. C. ad leg. falci. Jo. de Imo. i. l. j. §. hec stipulatio. si cui plusquā par legem falc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

iuxta gl. approbatā in l. iij. §. de iur. & fac. ign. & tenui in. §. in cō putatione. ff. eo. Leo magis: q; lex magis fauet aliis creditoribꝫ quā legitime filij, probo, q; pr̄ dꝫ solui es alienus ꝫ legitima. & id qđ debetur creditoribus absorbet legitimam. dubium ergo nō est qđ illa credita sunt magis priuilegiata. imo extinguāt le gitimā. si ergo illa perdūtur per nō confectionē inuētarij, quan tomagis legitima filij dꝫ cessare p nō cōfectionē inuētarij. Nun quā vidi bonū respōsum ad hoc. Posset forte dici, qđ cuz talia credita essent cōtracta cū defuncto, necessario additione propter cōfusionē extinguūt qđ creditor succedit debitori legitima aūt q debet filio nō debet ex bonis defuncti. sed ex. l. dispositione. ergo videtur qđ additione ita confundantur & tollatur sicut alia credita. item hoc nō satisfacit. cogita de solut. quia vix inuenies.

3 ¶ † Tertio noto. in ver. nō intra datū tēpus recusauerit heredi tatē, hic esse tex. notabilē ꝺ Sal. & Alex. hic. & plenius Sal. in. §. finaſt dubius. ff. ea. l. qđ p confectionē inuētarij qs nō dicitur adire hereditatē, & rō est, talē qđ pōt fieri citra ius & nomen heredis: q; etiā q nō sunt heredes faciūt fieri inuentariū. ꝫ con trariū teneat Cy. in. §. fin vero post p. & illū text. q; nil facit. ff. ea.

4 l. ¶ † Quarto no. in ver. qđ si post deliberationē, hic esse tex. singularem ſm Ful. & Alex. hic q̄ heres q petit tps ad deliberandū iterum dꝫ habere res heredi. penes se. ¶ † Quinto no. i ver. si. q; milites nedum ex cōstitutione Honoriani relata in priu. ius. l. sed etiā ex cōstitutione presentis legis habēt beneficiū vt licet adeāt hereditatē nō facto inuētario: tū nō tenentur vnq; vltra vires hereditarias: qđ hodie est correctū per. §. fin. in aut. de here. & fal. in glo. allegatā. † Uerū q; bona est arg. militis secu lari ad militē celestis militie. & sic ad personas ecclesiasticas. gl. & doc. in. l. miles. in priu. ff. de re iud. Pulchrū esset videre quid in personis ecclesiasticis. Bart. dicit se dicturū in aut. sed cum testator. §. ad leg. fal. sed nihil dicit. Sed in repet. l. i. §. qđ quarte partis principalis. C. de sacrosanc. distinguit q; si psona ecclesiastica sit instituta contemplatione religionis, nūq; reneat vltra vires heredi. ꝫ inuētariū nō fecerit: alias secus. Breuiter cōis cōclusio est q; idem sit in ecclesiastica persona, quod in milite, vt si inuētariū nō fecerit teneatur creditoribus insolidū sed habeat restitutionē in integrū, sicut pupillus. † ita gl. & doct. in c. i. de testa. Card. & Imo. in. c. i. de fol. Ang. & Alex. hic vbi late per eum cum concor. suis, & per Ludo. olene in rub. ff. de acquir. hered. ¶ Glo. in verbo recusauerit, vitio scriptoris est male si tuata, cōiter habetur in priu. huius. §. & debet esse in ver. & si non intra. opponit cōtra tex. & dupliciter soluit. & tenet quod. l. quā diu institutus. ff. de acqu. her. corrigat per istā. & ista est falsa no tozie. Alta fol. q; in tēpore dato ad deliberandū fuisset expſſus. diuinat, ideo dic, vt respōdet gl. in. d. l. q̄diu institutus. q; contu maciam semper dꝫ interpretari in deteriorē partem. si ergo ter minus sit datus heredi ad deliberandū ad instantiā creditoruz vel legatariorum, elapso termino censet adiuisse q; est sibi dete rius. qđ intellige qñ hereditas est damnosa, ita notabiliter limi tat Bal. in. l. i. in. xxvi. oppo. §. qui admit. si autem terminus sit assignatus heredi ad instantiam substituti. vel venientiū ab in testato: tūc lapso termino heres cēsetur repudiasse: q; tūc ista in terpretatio est ei magis damnosa. Si autē terminus nō sit assignatus nec ad instantiā creditoruz nec substituti, sed ipse heres motu proprio petijt tēpus ad deliberādū: tūc proprie procedit iste tex. vt lapso termino censeatur adiuisse. ſm Cyn. & Doder. hic, intellige tamē quando statutus est heredi integer termin⁹. alias secus, secundū Pau. & Alex. hic. Aug. in. l. si quis ita he res scriptus. ff. de acqu. her. Item intellige nisi heres intra mo dicum tempus re integra morā purgaret: secundū Bald. Aug. & Imol. in. d. l. si quis ita heres scriptus. licet cōtrariū & melius teneat idem Imo. in. l. quandiu, vltima. ff. de acqui. here. vt per Alex. qui alio modo limitat. Jason Papie.

a ¶ Bonū est ar gu. Adde. l. san cimus. & ibi doc. C. de sacrosanct. Eccles.
b ☞ In personis ecclesiasticis. Vi de Ana. in. c. in literis. ꝺ rap. Te tigi in priu. hui⁹ l. late Pan. libꝫ. ff. consil. lxxiij. circa prin. ff. dub. Purp.
c ☞ Sicut pupil l⁹. Pupillo cur rit: ergo hoc ca su tempus, vide in trac. prescrip. parte. vi. col. xvj. ver. secundo fal lit. Et qđ minoꝛ restituat ad tē pora. Alex. libꝫ. iiij. consil. cxxiiij. sup primo. co. iij. Purp.
d ☞ Habitando domum. Limita nisi quis possideret res viles que communiter pri mo nō apprehē duntur, sed pre tiosiores. Ale. in l. nō hoc, col. i. & ibi Jason col. iij. ver. secūdo limi ta. §. vnde cogn. Alias limitatio nes ponit Cozn. i iij. consil. cliij. Purp.

¶ De repudianda & abstinenda hereditate. Rubrica.

☞ Filius habitando domum paternā presumitur adiuisse here. patris: nisi probet, quod ex alia causa habitauit.
2 Filius furripiendo vnaꝫ rem here. perdit beneficiū abstinendi.
3 Si filius primo abstinuit ab hered. patris: & postea emit oēs res heredi. non simul & semel: sed diuersis temporibus & titulis: an inducatur per hoc renouatio abstentionis. & quid si non emit sed furripuit. num. 4.

Si paterna. Filiꝰ qui abstinuit ab hereditate patris: ꝫ in domo ex aliqua cā iusta moziet: nō tū intelligit suam abstentionē renouasse. & qui post abstēsio nez res paternas bona fide emerit: similiter in telligitur suā abstēsionē renouasse. h. d. cū. l. se. Et pondera q; licet in hac. l. j. p̄supponantur duo, tū nō puto q; ambo sint necessaria. quicqd teneat Cy. hic. Illud em̄ qđ filiꝰ primo abstinuerit, nō puto qđ sit necessariū quo ad ministeriuz iuris: sed punctus stat in eo an filius habitādo domū patris di catur adiuisse. † & no. ex hoc tex. ſm Bar. & alios: q; filiꝰ habitā 1 d do domuꝰ paternā presumit adiuisse hereditatē patris, nisi p bet q; ex alia causa habitauit. ō quo pleni⁹ Bar. in. l. gerit. vers. circa tertiū principale. ff. de acqui. her. Bal. & Imod. in. l. nō hic. §. vnde legi. Bal. in. l. j. C. si vt se ab her. absti. hinc pondera hoc videri text. cōtra illō quod no. Bal. in. c. i. in ti. an agna. vel. n. in fin. vbi querit: pone qđ fiat positio alicui qualiter posseditres paternas vel hereditarias: iste simpliciter rūdet positiōi cōfes do q; possedit res paternas vel hereditarias, an per istā respon sionē probetur eū adiuisse, concludit q; non: q; ista responsio est discreta, ideo secūdum eum positio debuit formari qđ iste pos sedit res hereditarias vel paternas: tāq; heres, & pro isto videt facere tex. iste in verbo nō vt heredē, in. xiij facit iste text. & no tabile doctoꝝ in alio: q; in dubio qui possidet res paternas in telligit adiuisse, nisi probet q; ex alia causa possedit, & sic sola pos sessio dubia facit quē presumi. adiuisse hereditatē. ¶ Sol. in ver bo. pbatū. dividitur in tres. In pria declarat tex. In scda remo uet vnū contrarium. In tertia per viā notabilis ponit dictum. Scda ibi, secus in emancipato. Tertia ibi. Item no. & dū glo. in secūda parte dicit aliud esse in filio emancipato quaz in filio in potestate. gl. simpliciter male diceret contra. l. cū bonis. ff. de ac her. ideo gl. dꝫ intelligi ꝫ. l. quā allegat. l. j. §. ti. ꝫ. vbi filiꝰ in po testate manumittēdo seruos paternos intelligitur adiuisse, se cus in emācipato: q; illo iure. C. emancipatus nō poterat succe dere nisi de iure pretoris: & nisi mediate presentia iudicis: ergo per illā actū extraiudicialē non potuit induci agnitio bon. pos. vt ibi dixi, hodie autē idē in vtroq; vt dixi ibi. In tertia parte gl. habes qđ filius surripiēdo vnā rem hereditariā perdit būfi 2 ciū abstinēdi. & dicit Ange. † qđ est multū notabile in practica, qđ per surreptionē vni⁹ rei tm̄, filiꝰ cogat esse heres & teneri o mnibus creditoribus hereditarijs: secus in extraneo, ſm glo. q; extraneus surripiendo vnā rē hereditariam nō perdit facultatē repudiādi, ratio diuersitatis inter filiuz & extraneuz: omissa illa solutio. hec est: q; beneficiū abstinendi est indultū a pretore būfi cio speciali contra ius ciuile. §. sed his pretor permittit. insti. de her. qual. extraneo aūt cōpetit facultas repudiandi de iure cōi, vnde facilꝰ tollitur ius singulare ꝙ cōmune. l. eius militis. §. si militia missus. ff. de test. mil. ſm gl. in. l. si quis extraneus. i priu. ff. de acq. her. Subdit tū gl. qđ si filiꝰ priuus se abstinuisset, licet postea surripiat aliquā rem hereditariam: nō per hoc obligare tur hereditati. nec renouare tur abstensio facta: quia multa facta tenent. & c. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui. ¶ Glo. in. l. ij. in verbo bona fidē. dividit in duas, prout in effectu ponit duas so lu. ad contrarium in ea formatum. ¶ Dic clarius ſm Bar. & doct. q; si filius post abstentionem aliquas res patris bona fide emerit, nō intelligitur abstentionem renouare, vt hoc tex. secus si ma la fide & in dubio ꝓsumitur bona fide emisse: nisi mala fides ex bis cōiecturis de ꝑhēdatur: vt qđ emerit oia bona patris. Se cūdo qz emit per procuratoꝛē, & sic per interpositū ita ꝓprie lo quit. l. si is q bonis. allegata in gl. & l. pupill⁹. in ver. pe. vbi nor. Bar. ff. de auto. tut. Eodē modo si emisset incōtinenti post ab stentionē. l. si ventri. §. fi. ff. de priui. cred. bon⁹ text. in. l. ij. in fi. ff. de reb. dub. Item si clam emisset. l. nō existimo. ff. de adm. tuto. l. cum ipse. C. de contrahen. emp. & per plerisq; alijs coniecturis de quibus per Bar. & alios in. l. post cōtractū. ff. de don. Cyn. Bal. & Alex. hic. ¶ † Sed circa ista moueo pulchrū dubiū quid si fi 3 lius prio abstinuit ab hereditate patris, postea emit omnes res hereditarias non simul & semel, sed diuersis tēporibus & titulis, an inducatur ꝓ hoc fides mala, ita vt inducatur renouatio abs tēsionis. Bal. in. l. j. in fi. col. C. qui bon. ce. pos. & l. j. C. si quid in frau. pa. & Bal. & Alex. hic tenēt quod idē esset, nec ad hoc inue nio discrepātem. In contrariū allego tex. in. l. si peculiū. paruaꝝ. de pec. leg. quem Bart. ibi multū not. ad statutum quod dicit esse in sua ciuitate: quod qui emit bona omnia alicuiꝰ teneatur ad debita & credita, querit Bar. an posset dari remediū cōtra il lud statutū, ita q; emēs bona alicuius nō teneretur ꝙ in eo ad eius de bita. & determinat qđ sic, emendo non simul & semel diuersis tēpibus super quo cogita bene. Stat ergo quod si filiꝰ primo abstinuit ab hereditate patris: deinde emit res paternas mala fide qđ dꝫ abstentionem suā renouare, vt hac gl. & probat iste text. in verbo bona fide. a contrario sensu. Contra hoc multum facit. nam gra uius delinquit qui furripit furto res hereditarias. quā qui emit mala fide, ex quo pretiū exburſat, ꝫ filiꝰ qui abstinuit ab heredi tate patris: ꝫ postea furto surripiat res hereditarias: tamē per tale furtū intelligitur abstentionē renouasse. l. si seruus. §. pretor. ff. eo. & gl. & l. pror. qño post abstēsionem emendo mala fide res heredita. dꝫ abstēsionē renouasse. Rūdet gl. in. l. si is qui bonis. ff. eo. quam diare posset: q; rō nō satisfacit: qđ etsi si filiꝰ immiscuit se heredi tati dānose: fauorabile sibi esset posse immixtionē renocare. Aliā rationē sentit Bal. in. l. si. in priu. vbi Paul. & Fulg. §. e. & notabi lius Cum. in. l. si quis suus. ff. de iur. delib. ꝫ non sic clare. Nam filius suus de iure ciuili velit nolit est heres: & licet a pretore ha beat beneficiū abstinēdi, tē se abstineat: tū remanēt reliquie anti qui iuris: que sufficiūt ad cōfirmandū testimoniū: si esset adita hereditas. l. cum quidā. §. sed & si suus. ff. de fideicom. liber. glo. in. l. quisdā eulogio. in glo. magna. in fin. Et propter illas reliquias mediante suitate que durant non obstante abstentione: ex permittit in filio suo tantum quod possit abstentionem renocare: & qz res de facili retinetur ad naturā suam. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pact. ista est ratio. l. ij. eo. que ratio cessat econtra, vt patet. ¶ Glo. si. in verbo non potest timore cōtrarij. l. post ꝙ liti. §. de pact. ponit quatuor sol. postea in fi. allegat tres cōcor. ad hunc tex. & sic diuide in quinq;. Dic clarius ſm Bar. & doct. qđ in contrario renuntiatio fuit facta gratis animo donandi: ideo statim preiudicat: sed hic facta ex causa transa. & q; transa ctio fuit inutilis non preiudicat: ita loquitur hic. & ante Bart. ista est proprie solutio. gl. hic. in. j. fol. Jason Papie.

1 ☞ Confessus se non esse heredem an videatur repudiā.
2 Repudiatio facta per filiaz qui prius adierat here. patris vel aui non valet. & nu. 3.
4 Hereditas semel adita repudiari nō pōt: nisi in duob⁹ casibus.
5 Aliud est confiteri: aliud repudiare hereditatem.
6 Confessus in iudicio habetur pro iudicato.
7 Instrumēta guarētigionaria ēt si sint sine causa, mādentur execution: stante statuto ꝙ dicta instrumēta mādentur executiōi.

Sicut maior. Secundō Bart. subtilis & utilis est: & valde difficilis in tex. & dividit in duas. In prima pmittit duas regulas, ex quibus resultat decisio questionis propositi. In scda ibi: nec q; confessos, respondet obiectioni. Inutilis repudiatio facta lite pendente nō habet vim vtilis cōfessionis, nec preiudicat repudianti. h. d. Et casum figurat not. Cy. Bal. & Paul. hic. Tu aduerte qđ ista lex legitur dupliciter. Primo ſm Cyn. Bald. & Paul. q; qui repudiauit successionem sibi de latam in iudicio: ille erat qui non obstante repudiatione volebat adhuc ee heres: & agere ac si repudiatio sibi nō preiudicasset. Aliter est sensus Bar. ex mēte glo. hic: p̄ iste maior. xxv. annis primo adiuit hereditatē, & dū a creditoribus hereditarijs in iudicio cōueniretur: ipse in iudicio repudiauerit, & semp durauit in hoc propposito, ne esset heres. Et sic ista repudiatio fuit facta creditoribus. Ideo nō excludit repudiatē: secus si facta esset ei qui pretendit se heredem: q; sibi preiudicaret, ſm Bar. & Alex. hic. Sed pondera q; cōtra istum intellectum Bart. & Alex. obstat multum tex. in. l. precedenti, ad quem nemo aduertit, in ratione sui, dum dicit cum respueret &c. vbi filius preteritus qui dixit testamētū nullū contra scriptū heredē: & ex hoc dicitur adiuisse, vt ibi dixi. postea repudiauit hereditatē ipse: & scripto heredi: tamen dicit in tex. qđ nō potest repudiare post ꝙ semel adiuit, ꝫ repudiet in manibus scripti heredis: ergo intellect⁹ Bar. & Alex. videtur cōtra illum text. Illa volunt qđ post ꝙ iste semel adiuit: & postea repudiauit: ꝙ ista renūtiatio sibi nō preiudicat q; ea facit creditoribus. sed si fecisset eam ei qui se pretendit heredem, sibi preiudicaret, per. l. post ꝙ liti. quam glo. hic in verbo hereditatē allegat, nō video qualiter sustineatur. Nec dicas qđ in. l. precedēti fit propter transactionem inutilem: q; vt ibi dixi, contra filium duo opponebātur, repudiatio & trāsactio. Et imperator: ad vtrunq; de per se respōdet. Et primo qđ repudiatio filij non nocet: ꝫ fit facta scripto heredi: quia semel adita repudiare non potest: & iam si repudiet in manib⁹ heredis. ergo ibi est tex. cōtra intellectum Bar. & Alex. ¶ † Ité aduerte ad ver. nec quod confessos. vbi opponit cōtra tex. decisionē: quod imo repudiatio facta in iudicio debeat preiudicare, q; cōfessus in iudicio habet ꝓ iudicato: ac si lata esset sna. Et imperator: respondet qđ illa regula nō pertinet ad vocē repudiantis: sed ad confitentē se debere certam quantitatem. Dicit Paul. qđ tex. vult dicere qđ heres cōfitendo se non esse heredem nō per hoc repudiat hereditatē, q; aliud est repudiare, aliud confiteri: ratio, q; primū dispositiū est. f. repudiare. ſm aūt est enūtiatiuū. Et hāc ōt esse intentionē huius legis. Cy. aliter exponit tex. qđ vox repudiantis hereditatē, nō cōtinet cōfessionē: q; qui cōfitetur dicit ficte, vel nō esse, sed qui repudiat nō dicit se non esse heredem: & ita etiā declarat text. Bald. hic. Puto qđ alius sit sensus, qđ si maior primo adierit, postea repudiauerit i iudicio: qđ ista repudiatio nō valeat. Nō ob. si dicatur nōne confessus in iudicio habeē acti cēt iudicatū: rūdet text. quē ego sic declaro: qđ verus est qñ cōfitetur certā qđitatē debere: ꝫ ratio est, quia tūc confessio fit contra ipsum confitentē, & dato qđ sit sine causa, tamen

ff. eo. quā ibi sequitur Bar. & sequunt Cy. & ꝺod. hic: q; ideo si lius postꝙ abstinuit ab hereditate patris: si emat mala fide res paternas: ideo vī abstēsionē renocasse q; lex presumit qđ abstē sionē nō mala fide fecerit. ideo habet abstēsio acti non fuisset fa cta. sed qñ quis abstinuit: & postea furto surripuit rē istud furtū [illegible] hereditarie nō facit presumi abstensionem factā fuisse mala 4 fide. † Et per hoc infertur Bar. & doct. predicti: q; si filius primo abstinuisset: deinde surriperet oēs res hereditarias: aut ptiosio res tūc presumit abstēsio facta mala fide. & qđ filiꝰ iō abstinue rit, q; intēdebat furto subtrahere res hereditarias. & tūc cū abstē sio precedēs presumat mala fide renocaret per talem furtū: qđ est no. pro limitatione. d. l. si seruū. §. pretor. & glos. l. precedētis. ¶ Sol. si. in verbo cōueniris. dividit in duas. In prima allegat duas ꝙ cor. ad tex. In scda formatqđ. & aduerte qđ ista qđ gl. in telligitur duplicitur: vno modo ꝫ Bar. & cōiter qđ filius eme rit vnā rem hereditariā ꝓpothecatā pluribus creditoribus: & emit ab antiquiore creditore: & qui preferebat alijs: deinde post talē emptionē immiscuit se patris hereditati. & vult gl. q; ꝫ tales rē emerit ab illo creditore anteriore: tū pōt ad eandē rē cōueni ri ab alijs creditoribꝰ. qz emptio rei proprie nihil valuit. & licet tēpore quo filius emit nōdū fuisset heres: & sic illo tpe emptio 1 valebat: q; nō emit rem propriā: sed hereditariā: tū ſm Bart. & doc. cōiter: q; postea adeūdo hereditatem: fingitur absq; retro fuisse dñs illius rei. l. heres quoq;. ff. de acqui. her. certe attenta ista fictione: dicitur emptionē nō valuisse: tanq; rei sue. fic intel ligūt doc. gl. dicit vī qđ gl. nō loquat in istis terminis: sed qñ filiꝰ primo se immiscuit hereditati patris: deinde post immixtio nē vnā hereditariā rē emit: & tūc absq; fictione: dicit glos. q; ista nō est emptio: q; rei sue nō pōt esse emptio: sed potius censet re luitio. & ita etiā hāc gl. intelligit Fulg. hic: & est propius gl. sen sus. & ex istis oībꝰ habes qđ si aliqua res defuncti erat ypothe cata pluribus: q; heres redimendo talem rez a primo creditore: ꝫ videat acquirere ius quod habebat illa prim⁹ creditor. & ille pferebat alijs: & alios excluſisset: p hoc tñ heres nō cōsequitur qn possit ab alijs creditoribꝰ cōueniri, vt hac gl. no. qđ Paul. ōt perpetuo no. & de facili glibet diceret oppositū. Jason Papie. 1
☞ Qui dicit testa. nullū: vī adire: vñ postea abstinere non pōt. 2
Inutilis transactio nō valet: etiam in vim pacti nudi. 3
Filius suus po stq̄ semel aduit vel se immiscuit hereditati patris non potest amplius respuere. 1

Suus heres. † Qui ōt testiꝰ nullum vi detur adire: vnde postea ab 2 stinere nō pōt. † Et inutilis trāsactio nō vz etiam in vim pacti nudi. h. d. Et aduerte q; ſm Cy. iste suꝰ he res primo adierat expresse hereditatē. Tu dic meliꝰ ꝫ oēs qđ in isto tex. filius nō adierat expresse hereditatē patris: sed cuz esset preteritus in testō: dicebat testiꝰ patris nullā & iniustū: vn de filiꝰ dicēdo testamētū nullū intelligit adire ab intestato. l. cū quidā. ff. de bo. pos. allegata in glo. vbi videas Bar. & in. l. gerit. ver. circa tertiū principale. ff. de acqui. her. & plene Sal. & Fulg. hic: & Bal. & Imo. in. l. filio. preterito. in. xxxv. co. ff. de inſu. rup. casum signat Cyn. Bal. & Sal. & Pau. hic: & breuiter tu sic po ne: filius suus preteritꝰ in testō patris egit cōtra heredē scriptū dicēs q; testiꝰ patris erat iniustus: q; filiū preterijt instituto extra neo. & sic ꝙ hereditas patris spectabat ad eū ab intestato: certe p hoc intelligit adiuisse hereditatē patris: q; ista itētare nō pōt ci tra ius & nomē heredis postea interuētu amicoruz redydiauit he ditatē patris facta trāsactiōe cū scripto heredi: istis nō obstāti bus filiꝰ volebat ꝓcedere & obtinere hereditatē pfis: & rīt an pos sit ꝓtra filiū opponebat repudiatio, itē trāsactio, quib⁹ nō obstā tib⁹ imperator determinat ꝓ filio ꝫ heredē: q; neutrū ex ꝓdictis nocet: nō qđ repudiatio: q; postꝙ filius semel adiuit amplius repudiare nō pōt, nō obstat trāsactio: q; trāsactio fuit inutilis: ex quo nō pōt fieri nisi aliquo dato. l. trāsactio. §. de trās. ꝫ scri ptus heres nihil dedit filio ergo trāsactio inutilis: & si dicas for te scriptꝰ heres nil dedit filio: q; filiꝰ liberaliter fecit trāsactionē: & sic dato ꝙ trāsactio nō valeat vt trāsactio, ōbuit valere saltem vt pactū nudū: & sic vt pactū gratuitū. Rūde ꝙ in ista. l. nō age baſ ꝙ filiꝰ donaret: ꝫ qđ alr recederet ꝙ inchoauerat ꝫ scriptū hēdē. ¶ † No. in vers. cū respuere cōfitā: q; filiꝰ suus postꝙ semel 3 adiuit vel se imiscuit hereditati pfis, nō pōt amplⁱ respuere: ꝫ Bar. & doc. in. l. si alr dicāt. & sic pōdera qđ ꝫ dicatur qđ aditio & repudiatio pariꝰ passibꝰ ambulāt. l. is pōt. ff. de acq. here. tū in filio suo nō idē iuris est in repudiatione. put in additiōe, qđ ostē do: q; filiꝰ suus postꝙ repudiauit hereditatē patris adhuc pōt renocare abstēsionē: olim ppetuo. l. si qs suus. ff. de iur. delib. ho die vſq; ad triēniū. l. si. j. e. & tū filiꝰ postꝙ adiuit vel se imiscuit nō est locus penitētie: q; immixtionē nō potest renocare, casus est hic, rō diuersitatis est ſm Sal. hic. in. i. not. q; vnus actus est fauoꝛabilis filio, f. posse renocare abstensionē, alius nō ꝙ repu diare posse q; rō nō satisfacit: qđ etsi si filiꝰ immiscuit se heredi tati dānose: fauorabile sibi esset posse immixtionē renocare. Aliā rationē sentit Bal. in. l. si. in priu. vbi Paul. & Fulg. §. e. & notabi lius Cum. in. l. si quis suus. ff. de iur. delib. ꝫ non sic clare. Nam filius suus de iure ciuili velit nolit est heres: & licet a pretore ha beat beneficiū abstinēdi, & se abstineat: tū remanēt reliquie anti qui iuris: que sufficiūt ad cōfirmandū testimoniū: si esset adita hereditas. l. cum quidā. §. sed & si suus. ff. de fideicom. liber. glo. in. l. quisdā eulogio. in glo. magna. in fin. Et propter illas reliquias mediante suitate que durant non obstante abstentione: ex permittit in filio suo tantum quod possit abstentionem renocare: & qz res de facili retinetur ad naturā suam. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pact. ista est ratio. l. ij. eo. que ratio cessat econtra, vt patet. ¶ Glo. si. in verbo non potest timore cōtrarij. l. post ꝙ liti. §. de pact. ponit quatuor sol. postea in fi. allegat tres cōcor. ad hunc tex. & sic diuide in quinq;. Dic clarius ſm Bar. & doct. qđ in contrario renuntiatio fuit facta gratis animo donandi: ideo statim preiudicat: sed hic facta ex causa transa. & q; transa ctio fuit inutilis non preiudicat: ita loquitur hic. & ante Bart. ista est proprie solutio. gl. hic. in. j. fol. Jason Papie.

1 ☞ Confessus se non esse heredem an videatur repudiā.
2 Repudiatio facta per filiaz qui prius adierat here. patris vel aui non valet. & nu. 3.
4 Hereditas semel adita repudiari nō pōt: nisi in duob⁹ casibus.
5 Aliud est confiteri: aliud repudiare hereditatem.
6 Confessus in iudicio habetur pro iudicato.
7 Instrumēta guarētigionaria ēt si sint sine causa, mādentur execution: stante statuto ꝙ dicta instrumēta mādentur executiōi.

Sicut maior. Secundō Bart. subtilis & utilis est: & valde difficilis in tex. & dividit in duas. In prima pmittit duas regulas, ex quibus resultat decisio questionis propositi. In scda ibi: nec q; confessos, respondet obiectioni. Inutilis repudiatio facta lite pendente nō habet vim vtilis cōfessionis, nec preiudicat repudianti. h. d. Et casum figurat not. Cy. Bal. & Paul. hic. Tu aduerte qđ ista lex legitur dupliciter. Primo ſm Cyn. Bald. & Paul. q; qui repudiauit successionem sibi de latam in iudicio: ille erat qui non obstante repudiatione volebat adhuc ee heres: & agere ac si repudiatio sibi nō preiudicasset. Aliter est sensus Bar. ex mēte glo. hic: p̄ iste maior. xxv. annis primo adiuit hereditatē, & dū a creditoribus hereditarijs in iudicio cōueniretur: ipse in iudicio repudiauerit, & semp durauit in hoc propposito, ne esset heres. Et sic ista repudiatio fuit facta creditoribus. Ideo nō excludit repudiatē: secus si facta esset ei qui pretendit se heredem: q; sibi preiudicaret, ſm Bar. & Alex. hic. Sed pondera q; cōtra istum intellectum Bart. & Alex. obstat multum tex. in. l. precedenti, ad quem nemo aduertit, in ratione sui, dum dicit cum respueret &c. vbi filius preteritus qui dixit testamētū nullū contra scriptū heredē: & ex hoc dicitur adiuisse, vt ibi dixi. postea repudiauit hereditatē ipse: & scripto heredi: tamen dicit in tex. qđ nō potest repudiare post ꝙ semel adiuit, ꝫ repudiet in manibus scripti heredis: ergo intellect⁹ Bar. & Alex. videtur cōtra illum text. Illa volunt qđ post ꝙ iste semel adiuit: & postea repudiauit: ꝙ ista renūtiatio sibi nō preiudicat q; ea facit creditoribus. sed si fecisset eam ei qui se pretendit heredem, sibi preiudicaret, per. l. post ꝙ liti. quam glo. hic in verbo hereditatē allegat, nō video qualiter sustineatur. Nec dicas qđ in. l. precedēti fit propter transactionem inutilem: q; vt ibi dixi, contra filium duo opponebātur, repudiatio & trāsactio. Et imperator: ad vtrunq; de per se respōdet. Et primo qđ repudiatio filij non nocet: ꝫ fit facta scripto heredi: quia semel adita repudiare non potest: & iam si repudiet in manib⁹ heredis. ergo ibi est tex. cōtra intellectum Bar. & Alex. ¶ † Ité aduerte ad ver. nec quod confessos. vbi opponit cōtra tex. decisionē: quod imo repudiatio facta in iudicio debeat preiudicare, q; cōfessus in iudicio habet ꝓ iudicato: ac si lata esset sna. Et imperator: respondet qđ illa regula nō pertinet ad vocē repudiantis: sed ad confitentē se debere certam quantitatem. Dicit Paul. qđ tex. vult dicere qđ heres cōfitendo se non esse heredem nō per hoc repudiat hereditatē, q; aliud est repudiare, aliud confiteri: ratio, q; primū dispositiū est. f. repudiare. ſm aūt est enūtiatiuū. Et hāc ōt esse intentionē huius legis. Cy. aliter exponit tex. qđ vox repudiantis hereditatē, nō cōtinet cōfessionē: q; qui cōfitetur dicit ficte, vel nō esse, sed qui repudiat nō dicit se non esse heredem: & ita etiā declarat text. Bald. hic. Puto qđ alius sit sensus, qđ si maior primo adierit, postea repudiauerit i iudicio: qđ ista repudiatio nō valeat. Nō ob. si dicatur nōne confessus in iudicio habeē acti cēt iudicatū: rūdet text. quē ego sic declaro: qđ verus est qñ cōfitetur certā qđitatē debere: ꝫ ratio est, quia tūc confessio fit contra ipsum confitentē, & dato qđ sit sine causa, tamen

quia est facta in iudicio, valet: ⁊ sibi preiudicat, hoc aut̃ em non pōt cōuenire ei qui repudiat hereditatē semel aditā: qz postq̄ semel adiuit est effectus obligatus omnib⁹ creditoribus heredi tatis: si postea repudiatio sua facta in iudicio haberet vim iudi cati, ista repudiatio esset i fauorē suū ⁊tra creditores: ideo ei nō 2 statur. ⁊ ita declarat hic glos. fin. in pen̄ul. parte. ¶ †Nota ergo fm Pau. hic esse tex. notabilē pro puellis q̄ maritāt in locis in quibus femine succedūt sicut masculi. Nam fratres masculi fa ciunt eas repudiare hereditatē patris: illa repudiatio nō ⁊z, vt hoc tex. Jdeo fratres dāt facere repudiari, nō dico hereditatē quā adi uerāt: sed facīāt renūtiare omni iuri qō hz in hereditate patris vt tūc excludat. d. l. postq̄ liti. Et dicit Pau. hoc esse notandū, vt filia nō dicat repudio: sed dicat renūtio. ⁊ dono omne ius qō habeo in tali hr̄ditate. Et dicit qō notarī facile i hoc deciperē tur. Et lz Alex. reprobet sequēdo intellectū Bar. ad hūc tex. ta men vt mihi videt intellectus Bar. sustineri nō pōt, ppter. l. p̄ cedēte. vides ergo † qō ē differētia. An filia nōdū adiuerit here ditatē patris, ⁊ illā pōt repudiare: si autē iam adiuisset, tūc sim plex repudiatio nihil valet, vt hoc tex. Sz in simili dicit de sta 2 tuto ciuitatis Mediolani, quo cauetur quod nubēs extra terri toriū Mediolani p̄iuetur hereditate patris: debet intelligi de hereditate in futurū deferenda, sed si filia patris adiuisset here ditatem patris, ⁊ postea nuberet extra territorium, nō haberet locū. d. statutū. Jta in terminis Bal. in. l. si matre supstite. in fi. C. de suis ⁊ le. allegat tex. solēnē q̄ nō possit magis facere in. l. fi. ff. vnde lib. Illā decis. Bal. refert ⁊ sequit Pet. de anc. in q̄ to. c. canonū statuta. ver. lz pone statutū est. extra de constit. Eā etiam refert ⁊ sequitur Cum. in. l. heres per seruū. ff. de acqu. he re. Vbi dicit qō ita cōsuluit in ista ciuitate Papie. Et cōfirma tur viua ratione: qz filia postq̄ adiuit hereditatē patris, nō di citur amplⁱ hereditas patris, sed patrimoniū filie. gl. est in. d. l. heres per seruum. ⁊ in. l. j. ff. veteres. vbi Jud. Raph. ⁊ Alex. ff. de acquir. possē. decidunt per hoc aliquas bonas decisiones. Ergo cū hoc statutū Mediola. p̄iuet filiā nubentē extra terri toriū hereditate patris, ⁊ statutū sit odiosum, nō habebit lo cum isto casu vbi post aditam hereditatem alia nō est ampliꝰ hereditas patris. Sz inuenio Bal. in statuto propīe Mediolanensi tenentem contrarium: quod etiā si filia adiuerit heredi tatem patris: ⁊ postea nubat extra territoriū, qō etiaz habeat locum. d. statutum. Jta Bal. in. c. cōsultationibus. in fin, col. de offi. de. l. ⁊ mouetur. qz statuta debēt intelligi a fm communem vsum loquendi, sed fm cōmunē vsuz intelligitur statutum. l. de illis bonis que fuerunt patris. ⁊ sic etiam habebit locū licet he reditas sit adita: qz fm communem vsum loquendi appellatur hereditas, licet sit adita. vt cum dicimus iste habuit magnā he reditatem: licet adiuerit tamē appellamus hereditatē, ⁊ quādo probaretur de isto cōi vsu loquēdi, passus esset ambigu⁹: ⁊ for te tunc melior est opi. Bald. in. d. cōsultationibus. ⁊ tantoma gis qz etiam hereditas postq̄ est adita, adhuc tamē appellatur hereditas. tex. est in. l. si. ff. ſinauté in secūda, ⁊ ibi not. Bal. j. de bo. que ūb. prīmā fī opi. in statuto Mediolanēſi sequitur Lud. in consi. xi. incī. Visis ac discussis pūcto ⁊ cōstitutionibus. ⁊ in consi. cccc. xlij. incip. Ut decisionē accipiat pefens consultatio. ⁊ Modernī communiter in. d. ſ. veteres. ¶ †Secūdo noto regu lam ex tex. quod hereditas semel adita amplius repudiari non pot est. Fallit in duobus casibus. vt in glo. j. addit Bar. tertia fal. mediante restitutione in integ. l. vnica. C. si vt se ab here. abst. que fallentia est vera: sed non facit ad propositū, cuz regula bu ius tex. sic in maiore. Adde notabilem fal. in. l. si certarū. ſ. iulia nus. ff. de testam. milit. Adde etiam aliam in. l. cum hereditate. ff. de acquir. her. de cuius intellectu dixi. in. l. quidam eulogio. ſ. 5 de iur. delib. ¶ †Tertio noto quod aliud est cōfiteri, aliud repudiare hereditatem. Adde tex. in. l. si te. C. de inge. ⁊ ma. quē ibi Bal. dicit esse singula. quod qui renuntianti non fatetur: li cet sibi preiudicet. ¶ †Quarto noto quod cōfessus in iudicio b habetur pro iudicato. intelligit Bal. etiam si sit confessio infor mis id est sine causa. de quo habes. gl. no. in. l. j. in fi. ff. de interr. 7 actio. †Et per hoc infert Bal. ad instrumenta guarentigiona ta: que ex forma statuti habent executionē paratam: vt procē dat etiam si tale instrumentum sit sine causa, quod etiā tz Bal. in. l. ij. in. iij. col. C. de exe. rei iud. Sed cōtrarium tenet ipse Bal. in. l. si nō sortē. ſ. j. ff. de condi. indeb. sed concorda vt per Jmol. in. l. fi. ver. ij. limita. ff. a quibus appella. non licet. ¶ Glo. fin. in verbo pertinet, diuiditur in. v. Jn prima allegat concordantes ad tex. Jn secunda notat. Jn tertia remouet tacitū cōtrarium. Jn quarta ibiitem est alia, opponit cōtra tex. ⁊ dupliciter sol Jn quarta corrigit ius antiquū in alio inquantū iure antiquo non per mittebatur renocatio rebus alienatis. sīnd corrigit vī limitat in minore: ⁊ nō obstāte rerū alienatione possit renocare abstēn sionē: ⁊ res recuperare. Secūa ibi. hoc corrigēs. Tertia ibi in autem: vel minor. Quarta ibi: nisi adhuc forte. Suus heres ma ior. xxv. an. hodie suā abstēsionē intra triennīū potest renocare: si bona nō sunt alienata: sed minor vel cōstituī? in tpe vtili qō est quadriennīū post. xxv. annos pōt intra illud quadriennīū ⁊ intra tres an. renocare: qō procedit in minore etiā secuta aliena tiōe. h. d. fm verū intellectū omisso summario Bart. qō in vlti ma parte nō ē verū, vt statim dicā. ¶ †Jo. ex ista l. singulari, q̄ licet regulariter qui semel repudiauit hereditatē non possit ani plius eam adire. l. sicut. ſ. eo. fallit in suo herede: qui olim pote rat perpetuo abstēsionē renocare rebus integris: hodie pōt cuz distinctione de qua in ista l. Et si dicas que est ratio hui⁹ fallen tie in suo herede. dic qz rō est ppter reliquias suitatis: que durāt lz fu⁹ se abstineat ab hereditate. ⁊ ille reliqe operāt plures effe ctus, vt ptz in. l. cū quasi. ſ. sed ⁊ si qs. ff. de fideicō. liber. Jtē ope ratur hūc effectū, vt possit abstensionē suam renocare, fm quod declarani in. l. suus. ſ. e. ⁊ vt pulchro ordine recolligā materiam huius. l. ⁊ oia dicta gl. ⁊ doct. extendam istam. l. duobus modis. 2 deinde ponam. xi. vel. xij. fallentias. ¶ †Primo ergo pondera qz tex. hic. ⁊ in. d. l. si quis suus aliter dicūt: si quis suus: ergo patet qz ista iura habēt locū in quolibet suo. ⁊ sic nedū quando tractat de hereditate patris: sed etiā aui vel proauiꝰ: cuⁿ nepos in potestate pōt esse fiⁿ: subducto patre de medio. Sz Bart. hic. in fi. ⁊ in. d. l. si quis suus. ⁊ glo. ⁊ Bart. in. l. nonnūq̄. ff. de colla. bon. ¶ Secundo amplia ⁊ extende hanc. l. etiam si ille suus he res haberet coniunctum: seu coheredem extraneum sibi datū in testamento patris: dummodo coheres nō adierit anteq̄ renoū cet filius abstentionem: ⁊ sic res sit integra. Ratio est: qz per da tionem coheredis extranei: nō tollitur suitas quo ad ea q̄ testa tor in testamento disposuit: fm cōmunē sniam in. l. apud iulia

nū. ſ. idē iulianus. ff. ad treb. ⁊ dixi aliquid in. l. si fratris. ſ. de iu re deli. ita cōcludit notab. Bart. in. l. p herede. ſ. papinianus. ff. de acqui. her. per illū tex. in verbo ⁊ coheres adiūt a cōtrario sen su. ⁊ ita concludūt Ang. ⁊ Jmol. hic reprobata gl. ij. hic. in ver 3 bo referuēt. ¶ †Nūc limita primo istā. l. pcedere in here. patris vl auī ⁊ similiū: dūmō ibi absit suitas. sec⁹ in hereditate matris vel linee materne: qz ibi cessat suitas: in qua fundat ista lex: pōt tñ lz nō per hanc. l. vsq̄ ad triēniū, tū vsq̄ ad annū renocari per l. filiꝰ mater. ff. ad tertyl. allegata in gl. j. de cui⁹ legis intellectu: qz varia dicunt ppter. l. ſ. ff. de iur. ⁊ fac. ign. dic, vt dixi in. l. qui se patris. ſ. vnde lib. ¶ Sc̄o limita istam legē nō procedere in a filio emancipato: a qz in eo cessat suitas. ⁊ licet hodie sublata sit differētia emancipationis ⁊ patrie potestatis solū quo ad suc cedēdum ab intestato, tamen vbi aliquid fundatur in suitate il lud cadere nō potest in emācipato. ⁊ video hodie qz emancipa tus non transmitteret hereditatē patris non aditam eq̄ potes tia suitatis: quia in eo etiam hodie nō est suitas, vt concludunt doc. in. l. ventre. ff. de acqui. here. ⁊ q̄ ista lex non habeat locū in emācipato: cōcludunt Bart. ⁊ alij hic reprobata glo. primo: que contrariū tenebat: per. l. nonnunq̄. ff. de colla. bon. que nihil fa cit: qz ibi filius emancipatus nō repudiauerat hereditatem pa tris: sed negauerat se velle cōferre, inter que est differētia, vt di xi in. l. qui se patris. ſ. vnde libe. Jstud idem firmant Bar. ⁊ alij in multis locis relatis per Alex. hic. Dicunt tamen Ly. Ray. ⁊ Alex. hic: q̄ emancipatus potest intra annū renocare, per. d. l. filiꝰ mater que nō fundatur in suitate. ⁊ tenet etiā Bal. in. l. ſ. ſ. de iur. ⁊ fac. igno. licet contrarium velint Sali. ⁊ Fulg. ⁊ non b bene. ¶ Tertio notabiliter limita istam legem: habere locū in filiīs suis, qui repudiant hereditatē patris vel alterius ascēden tis: secus autē est contra: qz si ascēdēs puta pater vel auus repu diaret hereditatē filiꝰ vel nepotis, nō posset renocare abstēsionē factā in hereditate descēdentiū intra triennium: qz cessat ratio huiⁿ legis: que fundatur in suita. ita gl. in. l. nō iustā. in gl. in fi. quam ibi sequitur Bald. C. ad treb. de qua non fuit recordatus Bal. hic idē tenens. Posset tamē ascēdens intra annū renoca re, per. d. l. filiꝰ mater. fz Bal. in. l. ij. ſ. de iur. ⁊ fac. ign. ¶ Quar to limita istā legē procedere in repudiatione vel abstēsione quā fecit suus heres extra iudicium, illam potest renocare ⁊ cōm tem pus hic limitatum. secus si talem repudiationē fecit in iudicio qz propter rigorē iudiciorū non potest abstensionem renocare. ita sing. Bal. in. d. l. ij. Sed ista limitatio est falsa, per id quod di cit glo. in. l. sicut. ſ. eo. vbi notaui, vbi dicit glo. nō referre an re pudiatio hereditatis fiat in iudicio vel extra: ergo rigor iudicio rū nil operat. l. siue apud acta. ſ. de transac. ⁊ ideo contrarium ⁊ melius tenuit idem Bal. hic. in fi. ⁊ sequuntur Ful. ⁊ Alex. hic. ¶ Quinto limita no. istā legē non procedere: qñ filius suus re nūtiasset legitime ⁊ sic debito bonoū subsidio, vel supplemento legitime: tunc nō posset talē renuntiationem renocare: sicut nec quando renuntiauit querele. l. si quis filium. ſ. de inoffi. test. nec obstat ista lex: quia loquitur in suo qui est heres vniuersalis pa tris: non quando habet legitimam tantum sicut videmus in le gatario: quia si renuntiat legato non potest renuntiationem re uocare. l. proinde. in fi. ff. si cer. pet. ita sing. Bal. hic, licet Jmo. in l. q: poterat vbi ponitur materia huius legis. ff. ad trebel. teneat contrariū: non faciēs mentionē de Bal. hic motus. per. Lita ta men. ſ. qui rogatus. ff. ad treb. que nil facit: primo qz ibi nō log tur de legitima: sed de trebellianica. Sc̄do fortius: qz vt ibi decla rat Bar. ibi non interuenit renuntiatio hereditatis: sed fuerunt prolata quedā verba ambigua. ⁊ no. istā limitationē. ¶ Sexto limita istā. l. procedere in repudiatione seu abstēsione expressa: secus in tacita. naz si filius stat per. xxx. annos excluditur a iure immittendi, fm cōem. l. licet. ſ. de iure delib. certe istam tacitam repudiationē nō potest sua intra triennīū renocare, ita expref se tenet Bar. si inspicias. in. l. ij. post gl. ibi, in. j. oppo. ſ. de iur. ⁊ fac. ign. vbi ponderani, dū respōdet ad hunc text. q̄ loquitur in repudiatione expressa, secus in tacita per lapsum tēporis, ⁊ ideo Bal. ibi dicit no. q̄ maioris est efficacie repudiatio tacita, q̄ in ducitur per lapsum tpis q̄ expressa: qz prima renocari non pōt, sc̄da sic, per hanc. l. ⁊ idē tenent Pau. ⁊ Alē. hic. Bal. ⁊ Pau. in l. si quis suus. ff. de iur. deli. ¶ Septimo limita istam legē proce dere qñ suus nō haberet substitutū. nam si substitutū haberet ⁊ repudiaret vel abstineret: non posset abstensionem renocare, ita gl. hic. in glo. ij. ⁊ in gl. vlti. Et pro ista limitatione facit ratio: qz per donationē vulgaris substituti fm cōem tollit suitas, vt tra ditur in. d. l. apud iulianū. ſ. idē iulianus. ff. ad treb. etigi in. l. ſ. ſ. de inst. ⁊ sub. sequunt Bal. Ang. ⁊ Alē. hic. ⁊ Bar. in. d. l. si qs suus. ⁊ in. l. q̄diu prima. ff. de acqui. her. ⁊ ita teneas: lz cōtrariuz teneat Fulg. ⁊ Pau. hic. ⁊ in. d. l. si qs suus. qz fieret nimia restri ctio huic tex. Sed hoc nil valet: qz cessante rōne. l. non dicit fieri restrictio: imo cessat. l. ipsa, cū per dationem vulgaris substituti cessat suitas. ⁊ ratio huius legis fundat in suitate. certe cessante ratione legis cessat ipsa lex. l. adigere. ſ. Quis. ff. de iure pat. ⁊ fa cit qō dicā in seq. limitatione. ¶ Octauo limita istā legem nō pcedere in filio quē pr̄ instituit sub conditione si voluerit: qz cū talis conditio suspēdat suitatem. l. cornelius. ⁊. l. iam dubitari. ff. de her. inst. si repudiaret nō posset renocare: qz cessat suitas q̄ saltē interim est suspēsa. ita nobiliter Jmo. in. d. l. ita dubitari. vbi reprobat in hoc Ang. tenētē ꝓtrariū. ¶ Nono limita ⁊ de clara istā legē vt lz filius q̄ abstinuit ab hereditate possit ipse si viuat vsq̄ ad triēniū renocare: tamē nō transmittit istā faculta tem renocādi ad heredes, fm Ange. ⁊ Jmo. ⁊ Lud. in. l. ventre. a ff. de acqu. her. vbi Bar. in. ꝓ. col. ⁊ Bar. in. l. ex militari. ſ. j. in fi. ff. de test. mil. lz in cōtrariū fortiter faciat tex. in ratiōe sui. in. l. si quis filiūfa. ſ. j. ff. de acq. her. ⁊ cōtrariū tz Ful. vbi dispsuaui in l. qui se patris. ſ. vnde lib. tū pma opinio videt cōprobari: qz in filio dū viuit adest suitas: in qua fundat ista lex: q̄ suitas cessat in herede ad quē nō transit. ¶ Decimo limita istā legē, dū vult q̄ filiꝰ possit suā abstēsionē renocare solū intra triēniū, vt procē dat qñ abstensio fuit validata: qz in ea nullus error: iuris aut facti interuenit: si autē suus heres abstinuit dū putat nō esse suus sed voluntariū: qz tunc talis repudiatio est inefficax, pōt perpetuo renocare. l. is q̄ putat. cū. l. ſe. iuncta glo. quā ad hoc ibi no. Bar. ꝓ limitatiōe huius legis. ff. de acq. her. ⁊ ex his habet recolle cta omnia dicta gl. ⁊ doc. super hac. l. ¶ †Sc̄o noto in ver. fin 4 aūt, vel minor: est hic esse text. valde sing. fm Bar. ⁊ cōiter doct. hic. ⁊ glo. quarta hic reputat mirabile: qd minor de oībus his q̄ b gesta sunt per eū in minori etate, a. xxv. annis infra: donec ē mi nor hz restitutionem in integrū. Jtez postq̄ est effectus maior. xxv. ann. olim intra annū adhuc vtile, hodie intra quadriēniū: ⁊ sic vsq̄ ad. xxix. annos hz i integ. rest. l. ea q̄. cū. l. seq. C. de tēp. in inte. rest. pe. ⁊. l. doli mali. ver. diuersus. ff. de noua. tū elapsis xxv. annis si aliquid facit intra illos quatuor annos, non restī 5 tuitur in integ. d. l. doli. ver. diuersum. ff. de noua. ¶ †Hic tū est vnus casus sing. fm doc. hic: q̄ nō solū si suus reputauerit he reditatē patris intra. xxv. annos, sed etiā si post. xxv. ann. repu diaret: intra illos quatuor q̄ adhuc pōt renocare: sicut si repu diasset intra. xxv. annos. ⁊ sic hic est casus in quo q̄s est p̄iuile giatus in eo q̄ fecit post. xxv. annos intra quadriennīū: qō in alio casu nūq̄ reperīt nisi hic: tū si velles tenere Jtē, ⁊ adherere regule. d. l. doli mali. ver. diuersum. posses dicere q̄ iste tex. nihil probat saltē necessario ⁊ cōcludēter, put ēt sentit Paul. hic: qz tex. iste nō dicit q̄ filiꝰ fecit abstēsionē intra illos quatuor an nos: lz vbi loquit de quadriēnio loquit de renocatione tantuz. ¶ Tertio noto ex ver. tūc enim. qō dicit Bar. solus in suo sum mario, ⁊ in hoc bñ est solus, qō qñ res hereditarie sunt alienate, nō obstante alienatiōe nō solū minoz hz p̄iuilegiū, vt etiā tūc possit abstēsionē renocare ⁊ recuperare res vēditas, sed etiā mi nor. xxv. annis cōstitutus in vtili tpe, seu intra quadriēniū pōt etiā si res sint alienate renocare suā abstēsionē, vt ōt Bar. i sum mario. Et credo q̄ Bar. sit deceptus per equiparationē tex. vel q̄ qs sit minor vel in tpe vtili cōstitut⁹. Sz certe nō potest plus errare qz text. ōt contrariū dū in ver. ſinauté vel minor est: dicit aliud triēniū indulgere reb⁹ in suo statu manētib⁹: ⁊ subiūcit nisi forte in minore, ideo dicit Ang. in lect. peru. q̄ putat Bar. cor 6 ruptū vitio scriptoris: qz dicit contra istū tex. ¶ †Ultimo po tes p te notare: q̄ aliqd cōceditur rebus integris, qō nō cōcede retur qñ res desineret esse integra: sicut in filiī in cōtractibus in nominatis re integra est locⁿ penitētie: alias nō. l. si pecuniā. in pin. ff. de condi. ob caus. Sic etiā dīs pōt renocare mandatum procuratoris re integra, alias non. l. mandatum. la. ij. ff. māda. ⁊ hoc inducit Pau. ad aliā. q. an filius possit legitimari post adi tam hereditatem. ⁊ communis cōclusio est quod nō, vt ponitur in. l. gallus. ſ. ꝛ quid si tantū. ff. de lib. ⁊ posth. cū concor. vt hic, ⁊ ibi per Alex. ¶ Expedite sunt oēs glo. excepta si. que opponit cōtra si. tex. ⁊ dat tres sol. tene secūdā q̄ ibi habebat substitutū, qui adierat: ⁊ suo labore recuperauerat hereditatem distractā: ita q̄ defunctus nō afficitur iniuria put hic. qū bona distrahun tu p creditores, vt respondet gl. in cōtrario. d. ſ. fœuola. in pen. so, quā sequuntur Ly. Sal. Fulg. ⁊ Alex. hic. Potes etiā aliter respondere, vt per Ang. ⁊ Fulg. hic. Jason Papie.

¶ Quemadmodum testamenta aperiantur: describantur: ⁊ inspiciantur. Rubrica.

1 ☞ Testamentum petitur aperiri per officium iudicis.
2 An notarius teneatur dare copia testa. legatario suis expēsis.
3 Testa. viuo patre potest de eius consensu aperiri.
4 Jn respicientibus solennitatem actus attendimus statutū loci in quo actus celebratur.
5 Dicta in testamento habent locum in codicillis.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

VT testamentū, †Testamentū petitur aperiri per officiū iudicis, hoc primo, ꝛ debet a periri ꝑm cōsuetudinē illi⁹ loci in quo petit fieri aptura. ꝛ absentibus testib⁹ testamētarijs sit loco eoꝝ honestis ꝓsonis, hoc ſcdo, ꝛ petēti copiā te
stamēti, ſi iurat de calūnia, facièda est copia huius partis q̄ ad eū ptinet ſm die ꝛ cōsule, niſi sint talia q̄ testator ꝓhibuerit api
ri, aut ptineāt ad alterius infamiā. h.d. tertio. ꝛ codicilli debent aperiri ea forma quo testū, h.d. tot⁹ titulus. Et ꝓsidera quare hic titulus sit positus post precedētes, cū post repudiatā here
ditatē frustra peratur aptura testamēti: cōgruēti⁹ videbat ꝓtinuari ante duos titulos precedē. tī parue est vtilitatis: ideo nō
insisto. ¶†Et no. diligenter decisionē Pau. ꝛ Alex. hic. q̄ no
tarius denegat⁹ velle ostēdere testū legatario, niſi sibi det copiā suis expēſis. Pondera etiā q̄ in l. ſ. in verbo a patre datas ter.
ꝑm Ang. ꝛ q̄ testū viuo pre pōt de eius consensu aperiri. Sed tu dic q̄ nil ꝓbat cōclūdenter ꝑm Pau. hic: q̄ ꝓ ls pater dederit tabulas testamēti filio, vt in patriā deferret: tū q̄ venit ad patriā ꝛ petiit aperiri, an pater tūc viueret. tex. nō dicit tamē nota
bile est verū, vt habes tex. cum glo. in. l. omniū. ſ. de testa. Bart. in. l. ſ. ſ. dubitet. ff. e. cū ſi. ¶†Itē no. tex. ibi. ſm leges mozes
que⁵ ꝛc. q̄ in respiciētibus solēnitatem actus, attēdimus statu
tū loci in quo act⁹ celebrat: ſ̄ q̄ istā materiā examinat Bar. in l. j. in. ſ. q. prin. ſ. de ſum. tri. ꝛ ibi dixi, nō tāgo hic: ponunt doct. in. e. q̄ clericis. de fo. comp. ꝛ ibi feci mētionē de decisiōe Pau. de ca. an instrumenta alibi facta habeāt executionē in loco vbi est statutū q̄ insſtrumēta mādētur executioni: ꝛ ecōtra. ¶†Itē no. q̄ dicta in testamēto habēt locū in codicillis: ꝛ ista ō⁹ extē
ſio passiua que fit a. l. videtur q̄ statutū aliquid disponēs super testamēto intelligatur etiam disponere de codicillis. quā materiam vidiſtis in. l. ſ. vbi omnes. ff. de leg. j. ideo nō pono hic ꝛ sic est expeditus iste titulus. Jason Papie.

¶De edicto diui adria. tol. ꝛ quemadmodū scriptus heres in possessionem mittatur. Rubrica.

CUm inter. In cā adipiſcēde possessionis instituēs prefert substituto. h.d. Et ꝓbat iste tex. q̄ etiā ſubſtituto cōpetat bīficiū. l. ſi. j. e. nā ideo hic nō pōt cōpetere: q̄ institut⁹ precedebat: ꝛ ita istū tex. all. gl. in. l. ſi. in ꝛbo q̄ ꝛ vna parte. j. e. vbi Bal. in. v. col. ꝛ Ang. hic. Bl. j. diuiditur in quatuoꝝ. ꝓout ponit qua tuoꝝ rationes dubitādi ad text. ꝛ ꝓo ei⁹ introductione ita opponō cōtra tex. nā lex ꝺ⁹ esse de dubitabili. l. q̄ labeo. ff. de carbo. edi. l. ancille. C. de fur. sed ista lex non videtur habere dubiū. quis enim dubitat q̄ institutus qui est ꝓimi grad⁹ debeat ꝓferri substituto qui est in ſcdo gradu. Bl. ꝓpter hoc ponit qua tuoꝝ rationes dubitādi ad text. ꝓima est: q̄ substitutus dicit sub conditione institutus: sed pēdente conditione cōpetit bon. pos. ꝑm tab. multo fortius ꝺ⁹ competere remediū istud adipiſcendę pos. sed nil valet: q̄ ꝓ instituto sub conditione ea pendēte cōpetat bo. pos. ꝑm tab. pcederet q̄ alius eū non ꝓcederet in grandio. Tertiā rationē reprobant doc. q̄ vitiū ꝓteritionis filij cū non sit apparēs, nō pōt opponi in hoc iudicio: saluo niſi de eo euidenter appareret. ꝛ ita etiā dicit Bar. in. l. ſi. ſ. j. in. j. col. j. e. tit. Preterea ꝛ fortius ſ̄ Sal. hic, non est licitū opponere de iure tertij, q̄ illud nō est oīno exclusiuū intērtionis agētis. l. cū seruū quiſpiā. ſ. de seruis fug. sed ita est in ꝓposito, quid em̄ ſi filī⁹ ꝑteritus taceat: qui testm̄ approbet. l. filio. ff. de iniu. rup. ꝛ ꝓpter hoc dubito de eo q̄ volunt Bar. ꝛ doc. hic: q̄ etiā ſi vitiū ꝓteri, appareat nō debeat licere ſubſtituto opponere: quia de iure tertij non licet opponere, quādo nō est omnino exclusiuū, vt dixi. ¶Sl. ſi. in verb. oportet. diuidit in. v. vnā ponit tres extēſiones ad tex. quarto p viā fallētie remonet vnū cōtrariū. quinto idez facit. Scda ibi, idē de ipsa. Tertia ibi, idē in legato. Quarta ibi, q̄nq̄ tū vter q̄ admittit. Quinta ibi, itē q̄ hic dt. ¶In quarta parte in qua gl. per viā fallētie dicit q̄ ſubſtitut⁹ simul cū institūto admittitur, q̄i testator ꝓimo loco instituit seruū heredem credens eum esse liberum: ꝛ ſi heres nō esset alij ſubſtituit. isto casu vter q̄ simul admittitur, vt vidiſtis in. l. cū ꝓponas. in gl. ſ. de hered. instit. Ista glos. clare ꝓcedit quo ad hereditatem: ꝛ sic quo ad ꝓpꝛietatē. Pulchrum dubium est quid in possessorio an vter q̄ simul ꝑ rata mittēdus sit in pos. Bar. hic singu. determinat quod nō. ꝛ Fulg. sequitur ꝛ reputat pulchrū. Puto contrarium, quod ex quo clare constat in iure libris apertis, q̄ equaliter ſubſtitutus simul concurrat cum instituto iuribus allegatis, nō video quare vter q̄ nō debeat ꝓ rata in pos. mit. ꝛ ita etiam Pau. hic. Jason Papie.

1 ¶In iudicijs possess. licet sint executiua: tū cōtra agētē potest opponi exceptio dolo petis quod incōtinenti restituturus est.
2 Causa dicitur requirere altiorē indaginem quando non potest incontinenti ꝓbari.
3 Exceptio falsitatis opposita in iudicio possess. reſcitur ꝛ reseruatur in iudicio ordinario.
4 In omni iudicio quantumcunq̄ summario ꝛ executiuo, debet persona cum qua litigatur plene legitimari.
5 Etiam in causis summarijs ꝛ executiuis filiuſka. non potest esse in iudicio sine consensu patris.
6 Stante statuto quod in causis damnorum datorum credatur iura. damnum passi, ſi aliqui articuli incidant vel emergāt, debēt etiam decidi per iuramentum: ſic ut causa principalis.
7 Eo modo quo proceditur in causa principali, procedit⁹ ꝛ in causis summarijs eius.

Cāuis. Utilis testamēti inuiſibile q̄ requirit altiorē indaginem, non impedit scriptū heredē in pos. mitt. h.d. ¶Glo. j. diuiditur in duas. In prima declarat tex. in scda ꝓ declaratione tex. formal. q. in qua argnit ad partes: ꝛ bñ decidit. Scda ibi, ſ̄ circa. ¶†Ex scda parte no. duo in effectu. Primū ē q̄ in iudicijs possessoꝝ: ls sint executiua: tū ꝓtra agētē pōt opponi exceptio dolo petis: q̄ petis q̄ restituturus es, q̄ incōtinēti potest exceptio ꝓbari. Bꝛeuiter dic q̄ gl. verū dicit in iudicio possessorio recuperāde possessionis ꝓpꝛie sumpto: quod cōpetit ei qui per spoliatus est: q̄ cū spoliatus sit ante omnia restituēdus in pos. l. ſi quis ad se fundum. C. ad leg. iuli. de vi. c. j. e. toto tit. de resti. ſpo. certe tūc nunquam posset opponi ista exceptio dolo facis, etiam ſi opponens offerret se incontinenti ꝓbaturū sed in iudicio ᶜadipiſcēde possessionis de nouo ꝓout est vere remedium huius tit. ꝛ procedit distinctio glo. q̄ ſi incontinē ti potest excipiens ꝓbare, admittitur: alias secus, vt declarat Ly. ꝛ Pau. hic. ꝛ de hoc q̄ in iudicijs possessoꝝ admittatur exceptio, est glo. magiſtra. in. l. ſi de vi. ff. de iud. glo. ꝛ doct. in. l. ſ. C. quoꝝ bon. illa tū regula quā dedi q̄ in iudicio recuperan de possessiōis[e] q̄ cōpetit ſpoliato, nō admittatur aliqua exceptio ad impediendū restitutionē pos. varie limitatur per An. ꝛ Pau. hic. ꝛ plenius per Lud. ꝛ Alex. vbi materia in. l. naturaliter. ſ. nihil cōmune. ff. de acqu. pos. vnā teneas coꝝ quaꝝ ponit Pau. hic. in ſi. de qua poteris multum lucrari. nam id quod dicitur quod ſpoliatus ante oia est restituēd⁹ in possessione: limitatur vt nō sit verū q̄n ex tali restitutiōe posset vniuerſaliter oziri scādalum: ꝛ ls ipſe non dicat. vide do. An. qui notabi. ponit ꝛ deducit ad practicā in. c. ex parte. in vl. col. de rest. ſpo. post Fed. de sen. in cōſi. cclxxiij. Itē ꝛ hoc est q̄ volo te multum notare. quotieſcunq̄ agereť de restitutiōe alicui⁹ castri seu fortilicij, qua facta ꝛ restitutiōe si ille postea succūberet, nō esset facilis recuperatio talis fortilicij. alleg. c. literas. vbi tex. facit. de rest. ſpo. ꝛ sequit simpliciter Alex. in. d. ſ. nihil cōe. in. cvij. col. nec inuenio ab alio tactū: ꝛ facit q̄ ibi dicit Bal. in. v. fallen. ꝛ ibi Alex. refert. ¶†Scdo habes ex gl. q̄ cā dicitur requirere altiorē indaginē q̄n nō pōt incōtinēti ꝓbari. q̄i aūt dicať posse incontinēti ꝓbari. est tex. in. l. ſi is a quo. in ꝓin. q̄ ibi Bar. dicit singularissimū. ff. vt in pol. leg. cū cōcor. vt hic per Alex. ¶Sl. in vers. falluz, diuiditur in quatuoꝝ. In prima colligit vnū ex tex. In secūda cōtra illud opponit. In tertia ſoluit vno modo. In quarta de alia ſol. se remittit. Scda ibi, sed vī. Tertia ibi, ſolu. illud. Quarta ibi, vt ſolue, vt ibi. ¶†No. ex gl. q̄ exceptio falsitatis opposita in iudicio possessorio reſcit ꝛ reseruatur in iudicio ordinario. gl. intelligit Ly. hic. in. v. oppo. vt, ꝓcedat quando scriptus heres ls adiuerat hereditatē anteq̄ opponeret iſta exceptio falsi. sed ſi ista exceptio ꝓius fuisset opposita, tūc scriptus heres nō potuisset adire hereditatē: q̄ fuisset dubius de virib⁹ testa. l. cum falsum. ff. de acqu. hered. ergo ſi nō potuisset adire, ꝛ sic efficī heres, non potuisset mitti in pos. ex hoc edicto: q̄ talis missio in pos. cōpetit heredi. ꝛ hoc sequit Jmo. in. d. l. cū falsum. Tu teneas gl. indistincte: q̄ etiā ſi exceptio falsi esset opposita anteq̄ heres adiret: ls hoc impediuisset cū adire: tū cū requirat altiorē indaginē, nō impedit eū mitti i pos. q̄ ad hoc vt q̄s pos sit mitti in pos. ex hoc tit. nō requīr q̄s adierit: ſ̄ sufficit quod sit scriptus heres. ſm Bar. in. l. ſi. in. vī. col. j. e. o. ꝛ ibi glo. in verbo legitimo. an ſi. ꝛ ista vltimā opi. videť velle gl. in. d. l. cū falsum. in glo. ſi. in vlti. ſol. cū qua ſimpliciter trāſeunt Bar. Ang. ꝛ magis in specie Pau. ibi, qui reputat hoc singulare. ꝛ Ful. ꝛ Alex. hic cū cōcor. per eū adductis. ¶Sl. in verb. seruus. diuiditur in tres. In ꝑma declarat tex. timore taciti Jnſ. In scda opponit ꝺ tex. ꝛ dupliciter ſol. In tertia ibi ēt opponit ꝛ ſolut. Scda ibi: sed cōtra. ꝛ. de peti. here. Tertia ibi, itē ad idem contra. in. i. parte. ego nouiter pondero hic esse glos. quam reputo singularem, nec audiui ab alio ponderatā: cōtra id quod singulariter tenet Bal. in

Bal. in. l. ſi. in ſi. C. de sen. ꝛ interlo. omn. iuo. vbi dicit q̄. l. j. ſ. de test. ꝛ. ſ. testes. inſt. co. nō habēt locū q̄n cōis error: caderet i ꝓna testatoris. ꝛ sic in eo in quo est ſubſtātia testamēti. ꝛ illa iura procedūt q̄n cōis error: cadit circa ꝓsonas testiū: sequit Ilex. vbi dix. in. l. j. de testa. hic est gl. in contrariū que loquit in ꝓna testatoris ꝛ dicit q̄ ꝓ libero habēt tpe mortis. ꝛ ita intelligit ſ. testes. inſt. de test. ¶Jn vltima parte Bar. hic i ſi. multū no. istam partē glo. ꝛ ex ea colligit vnū notabile ꝛ signandū: ꝛ q̄ in omni iudicio quātūcunq̄ summario ꝛ executiuo: ꝺ⁹ ꝓsona cuꝝ qua litigať plene legitimari ᵃ ꝛ singularitas hui⁹? ē: q̄ ls cā principalis sit summaria: ꝛ sic summarie ꝓbationes sufficiant: ſi tū opponať ꝑ ꝓsonas litigātū ꝺ⁹ plene cōstare de legitimate ꝓsonarū: ꝛ idē tenent simpliciter Sal. Jul. ꝛ Alex. hic alij non tangunt. idē tenet Bar. in extrauag. ad reꝓimen. in verbo ſine figura. in. ſ. col. Bal. in. l. iij. ſ. ibidem. ff. ad exhi. ꝛ in. l. ſi. in. xiij. col. in. v. q̄ j. eo. †Ꝓ⁹ isto dicto facit optime: q̄ etiā in causis summatijs[b] ꝛ executiuis filiuſfamilias nō pōt esse in iudicio sine cōſensu patris: ꝛ sic tūc requirit legitimatio ꝓsone, vt notabiliter ꝓbat Bal. in. l. nec qcēſ. ſ. de plano. ff. de offi. ꝓcō. in versi. sed nunqd sibi pōt. refert ꝛ sequit do. Alex. in cōſi. lix. in. ij. vol. inci. Uiso pcessu cause tā principalis ꝛc. in. j. col. ꝛ ab ista doc. nō inuenio discordante. Ego tū multū dubito: ꝛ puto q̄ ista decisio nō sit vera: q̄ habeo regulā q̄ qū cā principalis ꝺ⁹ summarie tractari: certe oēs articuli q̄ in illa cā icidūt similiter summarie tractandi sunt. istā doctri. tradit Bar. in extrauag. ad reꝓi. in verbo summarie. in. vj. col. sequuntur doct. in cle. sepe. de verborum sigm. ¶†Ꝓ⁹ ista regula optime facit q̄ singulariter decidit Bar. in. l. solent. in ſi. col. ff. de ali. ꝛ cib. le. vbi tenet q̄ state statu to q̄ in causis dānoꝝ datoꝝ credať iuramēto dānū passi: certe quicūq̄ articuli incidāt vel emergāt: debēt similiter decidi per iuramētū: sicut cā principalis. ꝛ illā deci. Bar. sequit no. Bald. in. l. j. in. ij. col. ſ. de reb. cred. Pau. in. l. cum hi. in ꝓin. ff. de trāſ. Fran. de are. in cōſi. lxxxiij. incip. Quia multa. in. ſ. col. in fi. Facit etiam q̄ decidit Bal. in. l. j. in. j. col. in ſi. per illum tex. j. cōia de leg. vbi determinat q̄ state statuto q̄ in causis que vertūtur super instrumentis guarentigionatis debeat summarie pcedi. certe super hypothecaria q̄ mouet rōne debiti ꝓtēti in instro ēt pcedet summarie. †Uera ergo ista regula est: q̄ eo mō quo ꝓ cedit in causa principali: illo pcedit in causis summarijs ei⁹: ergo eodem mō in causa Bar. ſi causa principalis erat summaria ꝛ executiua: quare ergo ſi incidenter emergat dubitatio de legitimatione personę nō ꝺ⁹ sufficere summaria cognitio. ꝛ tū Bart. dicit plena, nec glo. nostra per quā Bart. mouetur aliquid ꝓbat. Considera tū q̄ Bar. in. d. l. solent. in. j. col. ſi inſpicias facit differentiā an statutū loquatur in plurali an in singulari. nam ſi in plurali. ſ. q̄ in causis dānoꝝ datoꝝ stetur iuramento dānum passi: q̄ tunc statutū dicit in plurali in causis: certe quecūq̄ causa incidat vel emergat ꝺ⁹ iuramēto decidi: ls ſi statutū loq̄ret in singulari: ꝛ diceret q̄ in cā dānoꝝ ꝛc. tūc dicit Bart. q̄ ſi aliqua cā incideret nō posset decidi iuramento. l. ſi qū. C. vñ vi. ꝛ. l. ſi. q̄ō met. cā. isto mō illa decisio nō faceret cōtra Bar. imo ꝓ eo: alia tamen que dixi ſtringunt cōtra Bar. Tenendo tī dictū Bart. intellige dūmō opponať a parte: alias iudex nō ꝺ⁹ petere legitimationē personarum: per ea que no. Bar. in. l. inter quos. ſ. alie no. circa fi. ff. de dā. in. ꝛ ista nota q̄ valde no. sunt. Jal. Piſis.

1 ¶ Tres sunt species ꝓscriptionum.
2 Correcta vna. l. intelliguntur etiam correcte alie. ll. tendentes ad interꝓetationem ꝛ declarationem eius.
3 Ꝓ⁹ relictis in vltima voluntate, vel ꝓ⁹ hereditate de iure cōmuni non debet solui gabella.
4 Que requirantur ad hoc vt competat remedium huius. l.
5 In executiuis ad hoc vt instrm aliqō habeat executionē: requirit q̄ sit nō abolitū nec cācellatū nec in aliqua sui parte vitiatū.
6 De iure cōi instrumēta publica facta manu notarij publici non habēt executionē paratā: sed requiritur solēnis libellus, ꝛ alius ꝓcessus iudiciarius: fallit tamen in multis casibus.
7 Instrumentū testa. ꝺ⁹ paratā executionē si nō sit abolitū nec cācellatū: niſi originale seu ꝓtocollū repertatur cācellatum: seu cum aliquibus interlineationibus seu additionibus.
8 Fdeicō. vniuersali nō cōpetit bīficiū huius. l. ꝺ⁹ directe instituto.
9 Heredi qui semel cecidit a posse. rerū here. nō cōpetit amplius petitio heredi. nec bo. pos.
10 Stante statuto q̄ pos. defuncti cōtinet⁹ in heredē: nō ꝓpter hoc impeditur quin scripto heredi competat remedium huius. l.
11 Si fideicom. vniuersali sint facta restitutio rerum, ex quo semel adeptus posse. realem licet caderet a posse. non tamen competeret amplius remedium huius. l.
12 Substitutioni pupillari vel vulgari competit remediū huius. l.
13 Quando heres petit se mitti in posse. ꝛ ostendit testamētū iudici non habet necesse ꝓbare de morte testatoris.
14 Quilibet ꝓsumitur viuere vsq̄ ad centum annos.
15 Episcopo competit beneficium. l. nostre ꝓ⁹ pariebus.
16 Que requirantur ad hoc vt iudex dicatur cōpetēs admittēdū heredem in pos. ꝛ nō requiratur citatio alicuius. nu. 18.
19 Rasura instrumenti regulariter vitiat instrumētū: fallit tamē in multis casibus.
20 Dicta testū redacta ad scripturā nō habēt executionē paratā sicut inſtm publ. q̄ō virtute statuti habet executionem paratā.
21 An. l. nostra habeat locum in testa. quod ꝓ⁹ valet tantum de iure prętorio. ꝛ non ciuili.
22 Largo modo heredis appellatione venit bo. pos.
23 An venientes ab intestato possint implorare remedium huius. l.
24 Q̄ō facio citari q̄ simp̄r. eo ipso intelligit ꝓsona habilitata.
25 Status elapso tempore sibi ꝓeiudicat quādo aduersarius habebat ius: secus si nullum ius haberet.
26 Si filia sit instituta heres in testamēto patris, ꝛ in eius hereditā. reperiātur feuda, licet regulariter femina nō ſuccedat in fundo. tū ſi filia petat se mitti in pos. omniū bonoꝝ defuncti agnati non possunt impedire istam missionem.
27 Si aliqs petat a iudice reuocari tenutā bonoꝝ cōcessam alicui ꝓpter suū interesse: ꝛ alleget titulū qualiter emit: niſi ꝓbet q̄ sibi fuerit tradita, solus titulus nō prestat ꝓbabile interesse.
28 Fideic. vniuersalis cui pure ꝺ⁹ restitui hereditas, ſi fit in possessorū here. est legitimus cōtradict⁹: ad implendū directū bered. mitti in pol. rerum here. secus autem esset ſi non possideret.
29 An mero executore non appellatur.
30 Quando apparēt duo testamenta eodē die confecta: nec apparet de ꝓioritate nec de posteriꝛitate: ꝛ in vno est institut⁹ vn⁹: ꝛ in alio alius, quis eoꝝ ꝓferetur.
31 In dubio iudicandum est contra fiscum.
32 In duabus Jnſs vel in diuersis sentētijs eiusdē iudicis, ꝛ in similibus scripturis Jnſs cui erit standū: ꝛ quid in duob⁹ codicillis ꝛ tribus, ꝛ duobus instrīs. nu. 33. qd in duob⁹ scriptis ſub eadē data inuicē Jnſs. 34. ꝛ qd in duobus instrumentis ꝓcur. in quoꝝ vno titius constituitur ꝓcurator, in alio caius. nu. 35.
36 Licet titulus putatiuus sit alias sufficiens ad ꝓscribendum: non tamen est sufficiens ad excludendum petitionē hered. ante completam ꝓscriptionem.

DIcto. ᶜ ꝛ Fulg. materia hui⁹. l. non est alibi, ideo erit aduertendum. ꝛ ls Bal. in quatuoꝝ ꝓmis col. multa ꝓmittat que nō videtur necessaria. Tu ꝓmitte duo, vt hic per Bar. ꝛ diuide istā. l. in duas partes ꝑn. In ꝓima corrigit edictū diui adriani. ꝛ alias. ll. circa illud edictas. Jn scda ibi, sancimus. ponit nouā decisionē. Et ista secūda subdiuiditur in quatuoꝝ particulas. Jn ꝓima loquitur quādo scriptus heres petit se mitti in pos. ꝛ nullus cōtradict⁹ apparet. Jn scda loquit q̄ō cōtradict⁹ apparet in tertia imperator decidit q̄ cōtra hanc missionē in pos. non pōt opponi exceptio curſu tpis. Jn quarta limitat nisi legitima ꝓscriptio trāſiisset. Scda ibi. ſinautē aliqs ꝓtradict⁹. Tertia ibi. nullis angustijs. Quarta ibi. nisi tm̄ tēporis effluxerit. Edictū diui adriani cum sua vicesima est ſublatū: ꝛ hodie scriptus heres ex sola inſpectione testamēti mittit in pos. rerū defuncti, ſi nō appareat legitim⁹ cōtradict⁹: ꝛ ſi apparet mittitur cā cognita ꝛ angustie tēporis sunt ſublate: nisi res legitimo tpe sint ꝓscripte. h.d. ¶Jn vltima pte tex. dū dicit ſi enīs vī ex vna pte ꝓscriptio siue ex vtroq̄ latere. †Ꝓmitte q̄ sunt tres spēs[d] ꝓscriptionū, vt hic. i gl. a ꝺ pe. ꝛ pe. ꝛ Bar. hic. in. j. col. ꝛ est text. cvi. q. iij. c. placuit. el. ſi. in. ſ. potest. ꝛ dixi post Bar. in. l. ſi. in ꝓin. ff. de eo per quem fac. erit.
2 ¶†Not. ex ꝓima parte: q̄ correcta vna lege[e] intelligūtur etiā correcte alie leges tendentes ad interꝓetationē ꝛ declarationē eius. ꝛ ita no. Ly. in. l. transigere. ante fi. C. de transi. ꝛ refert Bal. e hic. in. ij. no. ¶Paul. hic. in. j. vide tamē q̄ dicit glo. in rub. vel in l. j. in ꝓinc. ff. de coniun. cum eman. lib. cuius decisio videť cōtra
3 dicere, sed non cōtradicit. ¶†Secundo no. ex eodē principio, f quod ꝓ⁹ relictis ſ in vltima voluntate vel ꝓ⁹ hereditate de iure communi nulla ſolni debet gabella: ideo ff Bal. ꝛ Pau. hic statuta que disponunt contrarium censentur iniqua. Adde tex. in. l. i. j. de impo. lucr. descr. lib. ꝛ. ꝛ dicit Sal. hic quod veronenses hoc obseruauerūt, qui noluerunt pati q̄ō gabella poneretur ſup hereditatib⁹, per hanc legē. ¶†Tertio no. in ver. sancim⁹. 4 quinq̄ que copulatiue requirūtur ad hoc vt cōpetat remedium huius. l. ꝛ in hoc resident substātia ex mente Pau. licet Lyn. hic in. ij. q. principaliter dicat. Primo requirit scriptura testamenti, quod intelligē secūdum ea que dixi in. l. publicati. ſ. de testa. ꝛ istud in tantum est verum q̄ alibi dixit sing. Bart. in. l. j. ſ. ſi qs in duobus. ff. de bo. pos. ſm tab. q̄ ad hoc vt cōpetat beneficium huius. l. requirit q̄ ꝓsentetur iudici originale testamēti, adeo q̄ non sufficeret exemplum seu transumptū illius testamenti. ꝛ

a ¶Legitimari. Adde Jaſ. i rub. C. qui admit. co. ñ. Purp.

b ¶Jn causis summarijs. Adde. l. fin. in. ſ. necessitate. C. de bon. que lib. doct. in. c. fi de ind. lib. vj.

c ¶Edicto. An possit appellari. Bal. lib. j. consil. cxlj. premissis verbis statuti Dedio. Purp.

d ¶Tres sunt species. Adde, doc. in rubr. de diner. ꝛ temp. prescrip.

e ¶Correcta vna lege. Adō Bar. in. l. j. ff. de leg. tuto. Jnnoc. in. c. a multis. de etat. ꝛ quali.

f ¶Ꝓ⁹ relictis. Adde Berta. in tra. de gabellis.

a ¶Quando tale exemplum. vide doc. in.c. inter di a lectos. de fid. instru.

☞ Cõtra facit, q̃ hic requiritur scriptura, sed in requirente scriptura ñ sufficit exẽplum, nisi producatur originale. Bald. in rubr. de fid. instr. ẋxj.q. Et ita in b terminis consil. tenet Bar. in. l. i. §. si quis duob⁹. ff. de bon. pos. secundum tab.

Murp.

b ¶Instrm dicit productũ. Adde Pau. de ca. in. l. j. §. editiones. ff. de edẽ. sec⁹ si est productũ coram iudice incõpetẽti: fm Bald. in. l. quoties. in fi. C. de iudic. z presumũr subreptitiũ, vt in. l. si qs per diuinã. cum glo. C. de aãduc. lib. xj.

c ¶Non abolitũ nec cancellatus. Adde Barto. et Bal. in. l. si vn⁹. Cæ testa. Bar. in. l. in fraudem. in. §. sicut. ff. de testa. milit.

d ¶Instrumẽta publica. Adde Cum. post Ale. 6 in. l. cum dotẽ. §. d eo añt tpe. iij⁹. no. ff. sol. matri.

Purp.

e ☞ Institutio. Comp: oba, quia tali non dat̃ petitio hereditatis. Jaſ. in. §. actionũ. in. ẋxj. col. de actio.

Purp.

f ¶Sẽtẽtia. Ad de text. l. quisqs. j. quoꝝ appel. non reci. Purp.

g ¶Nunquid venẽtes ab intestato. Adde Barb. in. c. fi. de suc. ab intest.

h ¶An autem filio. adde Pe. de anch. in. c. filius. de test.

i ☞ Fideicõmiſſario. Addõ Jaſ. in. l. precib⁹. col. xiij. ẽ. de impu. Et adde Ange. cõſil. ẋxv. Stat⁹ maſſinoli.

Purp.

sequit Pau. hic. z in auc. si qs in aliquo. vbi examinaui. ẽ. ó edẽ. sequit Ang. de Are. in. §. nihil autem. inst. de test. Sed intelligesane q̃ tale exẽplum[a] esset sumptũ manu alterius notarij quã illius qui est rogatus de instro: alias si idẽ notarius qui fuit rogatus trãdidisset etiã illud, censetur eque originale, vt declarat Bar. in. l. si quis ex argentarijs. §. pretor. de edẽ. Bar. z alij in. d. auc. si quis in aliquo. Scõo requirit q̃ illud instrm originale z autẽticũ sẽdẽat p heredẽ iudicieq; qua ostẽsione, vt dicit Lyn. Pau. hic res ór in notoriũ deduci. z per hoc infert Ang. hic. in lec. sto. in. vj. col. q̃ nõ vꝫ generalis licẽtia cõcessa per iudicẽ alicui de faciendo capi quoſcũq; debitores: sed requiritur specialis licẽtia, que dꝫ cõcedi viso instro debiti. z idẽ dicit Bar. in. l. fi. per illũ tex. C. de exhi. reis. z Bal. post Bar. in. l. j. C. ó iur. do. impe. Scõo per hoc infert Ang. q̃ instrumentũ dicitur productum [b] in iudicio qñ est ostẽsum iudici: quod reputat quotidianũ. Et per hoc q̃ dixi q̃ dꝫ instrm testamẽti autẽticũ ostẽdi in dici: patet q̃ viua voce põt a iudice peti hec missio in pos. absq; libelli oblatione qõ ponit Bart. hic. in. vj. col. z. j. dicã loco suo. Tertio requirit q̃ tale instrm testamẽti nõ sit abolitũ nec cãcellatum nec in aliqua parte vitiatũ: intellige qñ vitiũ est visibile alias secus, vt. ẽ. l. proxima. Itẽ qñ est in parte substãtiali: alias secus. Quarto requirit q̃ missio in poss. fiat. Quarto requiritur in tex. ibi cum testificatiõe publicarũ personarũ. qõ fiat scriptura publica de tali licentia. ex hoc põderat Bar. hic in fi. hic esse text. q̃ licẽtia de intrãdo pos. do. defuncti nõ põt probari p testes: z sic hoc casu nõ habẽt parẽ vim instrumẽta z testes. iuxta l. in exercẽdis. C. de fid. inst. z sequitur Pau. hic. in. iiij. col. z Ludo. in sing. vij. Dꝫ tu cõsidera q̃ alius possit esse sensus litere dũ dicit: cũ publicarũ personarũ testificatione. hoc est dicere q̃ iudex nõ dꝫ dare licentiã heredi q̃ propria autoritate ingrediat̃ sed debet missio fieri per personas publicas: puta nuncios iudicis vel executores. fm Spe. in tit. de primo z sẽdo decreto. in. §. sinaũt venerit. ita Ang. Sal. z Mod. hic volũt. Quinto dꝫ fieri missio in pos. bo. q̃ p defunctũ tenebant: intellige sine iure do minũ vel possessionis tantũ: siue tenute etiã. vt hic in gl. in verbo fuerũt. ¶†Quarto no. ex tex. ibi nõ cãcellatũ ˜neq; abolitũ, q̃ in executiuis ad hoc vt instrm aliquod habeat executionẽ, requiritur q̃ sit nõ abolitũ nec cancellatũ nec aliqua sui parte vitiatũ: ideo stãte statuto q̃ instrã publica habeãt executionem paratã, tale statutũ recipit interpetationẽ per hanc. l. si sit non abolitũ nec cancellatũ nec aliqua parte vitiatũ. ita per hũc tex. Bal. in. l. i. C. vt in pos. leg. refert z sequit Pau. hic. z in. l. no strã. C. de test. z voluit Bar. in. l. j. §. fi. in fi. ff. de his que in testa. delen. intellige tamẽ quãdo talis cãcellatio vel abolitio esset in loco substãtiali. z sic in loco suspecto: alꝫ secus p id qõ dicit gl. hic. in verbo vitiatũ. z in specie sic limitat Paul. hic. in. iiij. col. ¶†Quinto no. ex tex. i verbo mittat. ſꝫ Bal. hic. in. iij. no. qõ ſꝫ de iure cõi instrã publica[b] cõfecta manu notarij publici nõ habeãt executionẽ paratã: sed requirit solẽnis libellus: z alius processus iudiciarius, vt est tex. melior de iure in. l. minor. xxv. ann. cui fideicommiſſuꝫ. ff. de min. in princ. in verbo ad initium alterius petitiõis redegerat: tũ hic est vnus casus spãlis in quo instrumẽtũ testamẽti hꝫ executionẽ paratã de iure cõi. z ita p hũc tex. dicit Bar. hic. in. vj. col. ¶Adde fm casum in instro deposita. ita pbat tex. in. l. pe. in verbo illico. z in verbo modis oib⁹. C. depost. z ibi Bart. z Ang. notanter sequit Alex. hic. z in. l. si pretor. §. j. ff. de iud. Contrarium tenent Bal. z Sali. in. d. l. pe. C. depo. q̃ ex quo intẽtat actio dꝫ dari libellus: iuxta regulã. l. j. in princ. ff. de edẽ. ¶Certi⁹ notabilis casus est z signa. qñ legatarius vel fideicõmiſſari⁹ agit contra heredẽ p legato vel fideicõ. sibi relicto. nã de iure cõi hꝫ executionẽ testamẽti absq; libello. ita probat tex. in. §. illud. cum glo. in verbo decreto. z ibi no. Ang. in aut. de her. z fal. z no. hũc casuꝫ q̃ quotidianus nec alibi in specie inuenies. ¶Quartus casus est. qñ in instro esset positũ iuramẽtũ: tale iuramentũ facit q̃ instrm hꝫ de iure cõi executionem. fm Bar. in. l. ij. in fi. ff. de iureiur. vbi dixi an sit verus.

h ¶Quintus casus est: qñ qs produceret instrumẽtũ vel scriptura vel de exceptionẽ in iudicio: z esset pena producenti talem scriptura vel de iure cõi vel statuto. nã eo ipso q̃ producit in iudicio sine alio processu, debet de iure cõi fieri executio pene absq; libello vel alio processu. ita pbat tex. not. in. l. ij. in verb. protin⁹. C. vt lit. pen. vbi Bal. no. in. iij. not. ¶Sextus casus est. quãdo partes vadunt ad notariũ, z vna pars confiteꝛtur se deberenam si notarius promiſſori volenti z cõsentienti faciat preceptũ qõ intra tantũ tẽpus solnat, tale instrm cõtinẽs tale preceptũ hꝫ de iure cõi executionẽ: sicut sniaꝫ fm Jmo. z Paul. z Alex. in. l. ait pretor. §. j. ff. de re iud. Pau. in. l. post rem. eo. tit. z Alex. hic. Sed ego allego Bal. qui i terminis tenet cõtrariũ: z ipsi nõ facit mentionẽ: in. c. dudũ. el. ij. in. vij. col. de elect. vbi notabiliter loqꝛtur. z voluit etiã Bal. i. l. adoptatũ. C. de adopt. Plura alia notabilia colligit Bal. hic. in. iiij. col. z Ly. in. j. col. vide p text.

7 ¶†Sed audi circa hãc. l. que tota die practicatur nouũ dubiũ qõ hic cõiter nõ tãgit. nã tex. dicit qõ instrm testamẽti hꝫ de iure cõi executionẽ paratam, si non sit abolitum nec cancellatum nec aliqua parte vitiatũ: pone q̃ notarius qui fuit rogat⁹ de testamẽto dat formã testamenti nõ abolitã nec cancellatã nec in aliqua parte vitiatã: tũ originale seu ptocollũ. vt sepe cõtingit reperiẽ cãcellatũ. z habere interlineationes vel additiões: an illud instrm habebit executionẽ paratã. istũ casuꝫ tangit singulariter Bal. in consi. inci. in causti nomine punctus in qõne laureꝫ tũ ꝛc. z ibi determinat q̃ nõ: p hãc. l. qñ protocollũ est in aliqua parte suspectũ, z ex sola inspectione. z vltra eũ facit: q̃ quoties reperiẽ q̃ protocollũ contradicit instro traduto z explicato p notariũ eũdẽ: statur potius protocollo originali q̃ instrumẽto explicato p notariũ eũdẽ: fm Bart. in. l. sempronius proculo. p gl. ibi. ff. de leg. ij. z in. l. si quis ex argentarijs. §. pe. cũ cõcor. ff. de edẽ. Intelligo tũ istã deci. Bal. qñ appareret ẽ dictor. sed si non esset ẽ dictor, iudex cui pstat testm nõ vitiatũ dꝫ illud exequi p hanc. l. absq; quod ingrat de ptocollo, vt patebit ex. j. dicendis.

¶Sl. in verb, ex pte. diuidit in tres. put in effectu ponit tres. q. e partes patent. Ex prima parte habes quã institutio[c] in re particulari vl certa, qñ ali⁹ est coheres vniuersalis: nõ ꝛpetit rem diũ executiuũ huius. l. q̃ habet loco legatarij nõ heredis. l. quoties. ẽ. de her. inst. istã gl. limitat Cy. z Bar. hic, vt pcedat qñ here vniuersalis adiuisset: sed si nõ adiuisset interim institut⁹ in re certa posset intẽtare remediũ hui⁹. l. ꝛpter spẽ: q̃ possibile est q̃ hẽde vniuersali repudiãte sibi totũ accresceat. vt dixi i. l. quoties. z ibi Cy. firmat z Bar. ls nõ clare. z Bar. sub dubio tũ forte in. l. ex facto magna. ff. de her. inst. z expsse tenet Bal. hic. i. j. q. z Pau. Breuiter veritas é qõ si coheres vniuersalis actualiter prius repudiauit: q̃ institutio tunc in re certa cõpetit remediũ huius. l. q̃ vniuersum sibi accresceꝛt. ſꝫ si nõ repudiasset: illa sola spes ó futuro ex quo de pũti ius nõ hꝫ vniuersale, nõ sufficeret ad obtinẽdũ executionẽ hui⁹ legis. l. nõ quẽadmodũ. ff. de iud. fm Ang. z Fulg. hic. z Ang. Sal. Ful. z Ale. in. d. quoties. cũ concor. ibi per eũ signatis. z Ang. z Jmol. z cõiter Mod. in. d. l. ex facto. Sꝫ ls ita se hẽat cõis sniaꝫ, f a qua nõ ẽet recedẽdũ: tũ q̃ f institutio i re certa nõ cãpetit de iure cõi hui⁹. l. remediũ: ẽt si coheres vniuersalis repudiasset, z totũ accreuisset sibi arguo sic: nã ad hoc vt alicui cõpetat remediũ huius. l. regrif q̃ sit scriptꝰ in testõ, vt ôt tex. hic. z in. l. ij. in verb. scripti⁹. ẽ. o. z ita rubr. hui⁹ tit. ẽ dicit z quẽadmodũ scripti⁹ heres in pos. mittat: sed ille ór scriptus g oculis cozoꝛis sine interpretatiõe legit in testõ. l. j. ff. de his q̃ in test. delẽ. iuꝛcta. l. j. ff. si ta. test. nul. ex. sed iste nõ reperit scriptꝰ in testõ vniuersaliter, ſꝫ particulariter tm: ergo iudex ex sola testamẽti inspectiõe nõ dꝫ cũ posse mittere in pos. p istam. l. z isto argumẽto vtunt in silꝫ Spe. Jo. an. z Bal. in tit. de test. §. segẽver. ſꝫ nunqd veniẽtes ab intestato[g], dũ querũt an venientibus ab intestato cõpetat remediũ huius. l. z dicũt q̃ nõ: q̃ non sunt scripti. de quo. j. dicã: imo fortiꝰ p idẽ argumẽtũ tꝫ Ange. in. §. sed si instituto. inst. ó vulg. sub. quod si quis instituat heredẽ filiũsa. vel seruũ quib⁹ casibus ex psona filij pater sit heres: vel ex persona serui dñs: an pr z dñs habeat remediũ executiuus huius. l. ôt q̃ nõ: q̃ nõ sunt scripti. facit. l. q liberis. §. hec ẋba. ff. ó pul. z pup. tũ ls Ang. nõ fuerit memor. Sziũ in hoc vltimo tenet Bal. hic. in. j. q. in. xj. col. z in. l. si. §. j. C. de bo. q̃ lib. in quib⁹ locis multũ no. loquit: z ôt q̃ ist habenẽ p scriptis. Bzeuiter puto cõcludẽdũ. put cõcludũt Bar. z doct. j. in. iij. q. huius glo. dũ q̃rũt an substitutio vulgari vel pupillari cõpetat bñficiũ hui⁹. l. z cõcludũt q̃ ex sola pductione testamẽti nõ haberẽt executionẽ hui⁹. l. Rõ q̃ iudex ex inspectiõe testamẽti videt q̃ alius est pmo loco institut⁹ q eos pcedit: vt dicũt Bar. z doc. q̃ ad hoc vt substituto cõpetat bñficiũ hui⁹. l. nõ sufficeret hẽdi ostẽdere iudici testm: ls oporteret, pbare qualr scripꝰ heres est exclusus vel aliter repudiauit: ita dico i instituto in re certa: q̃ nõ sufficeret ostẽdere testm induci: ls oporteret q̃ pbaret vniuersalẽ heredẽ excluſuꝫ: istã puto ẽ pitatẽ. An autẽ filio[h] quo ad legitimã tm cõpetat remediũ hui⁹. l. remitto te ad Alex. hic. ¶†Ex scõa pte gl. habes qõ fideicõmiſſario[i] vniuersali nõ cõpetit bñficiũ hui⁹. l. q̃ illõ cõpetit directe instituto. l. si j. de codic. intelli ge gl. verũ dicere quãdo fideicõm. vniuersali nõ esset facta restitutio: q̃ ante restitutionẽ nullũ ius hꝫ. ¶Scõo ẽtellige gl. pcedere qñ fideicõmiſſario vniuersali eẽt regl⁹ facta restitutio cũ rerũ: tũc etiã verũ dicit gl. qõ sibi nõ cõpetit hums. l. remediuꝫ. Rõ est q̃ remediũ hui⁹. l. adipiscẽde pot. ſꝫ postq̃ est adẽptus possessionẽ si cadat a tali possessiõe nõ cõpetit sibi ampli⁹ remediũ possessoꝛium, vt dicit gl. solennis in. c. j. in gl. i. magna ad fin. de cõfe. in. vj. quã multũ no. q̃ multoties errat in practica.

9 ¶†Sicut in silꝫ heredi postq̃ semel est adeptus possessionẽ rerũ hereditã. si cadit a possessione, nõ competeret amplius petitio hereditatis nec bo. pos. here. pet. vt est glo. no. in. l. fin. vbi magi straliter Bar. ff. de pos. her. pe. sed si fideicommiſſario vniuersali esset facta restitutio verbo tantum. l. restituta. in prin. ff. ad treb. isto casu licet consequatur dominium rerum hereditariarum et possessionẽ iuris: tũ pro consequenda corporali z actuali possessione rerũ hereditariarũ cõpetit sibi remediũ hui⁹. l. fm Cy. bar. z alios hic. z bar. in cõsi. inci. In qõne vertente in curia dñi capitanei. z in consilio incip. Missus in possessionem. z fm hanc distinctionem intellige Bart. qui alias esset cõtrarius. in. l. fi. 10 q̃. col. j. de codicil. z ibi Bal. vt p dixi. ¶†Si in simili stante statu to vel decreto principis q̃ possessio defuncti cõtinuet in heredẽ, ista nõ impedit qn scripto heredi cõpetat remediũ huius. l. q: ls heres vigore statuti habeat possessionẽ iuris: tũ p consequenda corporali possessionẽ põt intentare remedium huius. l. fm Lyn. in. l. si ea lege. vbi Bal. in. vj. col. ẽ. de 2d. ob cãm. z Pau. z Ale. 11 in. l. si soꝛor. ẽ. de iure delib. cum 2co. quas ibi signaui. ¶†Ad uerte tñ dũ tenui q̃ si fideicõmiſſario vniuersali fuisset facta restitutio re, q̃ ex quo semel est adeptus possessionẽ realẽ: ls cadet a possessione nõ cõpeteret amplꝰ remediũ huius. l. cũ sit adi piscẽde possessionis: q̃ fortiꝰ voluit Cy. hic in si. post antiquos quos fm eũ referũt Ful. z Alex. hic in si. col. tũ lectu. mea Lyn. non dicit: q̃ si heres scriptus adeptus est possessionẽ aliquarum rerũ hẽditariaꝝ q̃ p alios reb⁹ quarũ possessionẽ nõ fuit adept⁹ nõ cõpeteret remedũ hui⁹. l. q̃ sic intẽtaret remediũ adipiscẽde q̃ d possessionis etiã p his reb⁹ quarũ possessionẽ hꝫ vel habuit, si esset verũ: esset mirabilis limitatio ad hãc. l. sed nõ est verũ q̃ here res petet se cõfirmari in possessione pro illis reb⁹ quas habuit. l. j. vbi dixi. ẽ. de car. edi. p alios aũt petet se mitti in possessionẽ fꝫ prefatos Mode. z bñ. adde etiã qõ dicit fin. Sali. hic q̃ si heres grauatus de restituẽdo hereditatẽ p fideicõmiſſum est pmo adeptus possessionẽ rerũ hereditariaꝝ: q̃ fideicõmiſſario amplꝰ nõ posset cõpetere remediũ huius. l. facta restõne xbo: ls fm eũ qli bet diceret ſ: attẽta do. bar. hic. z p Sa. vꝛ facere: q̃ postq̃ hꝫ directus semel fuit adept⁹ possessionẽ rerũ hẽditariarũ, talia bona nõ dicũtur amplius hẽditaria: sed hẽdis: vt est tex. melior de iure in. §. j. insti. de here. insti. iunctis glo. quas allegaui in. l. sicut maior. z his q̃ ibi dixi. ẽ. de repu. hered. Breuiter Sal. verum dicit quo ad directum heredem: cui postq̃ est adeptus possessionẽ rerũ hereditariarũ nõ cõpeteret amplius remediũ hui⁹. l. ſꝫ fidei cõmiſſario sic q̃ nunq̃ est adept⁹ possessionẽ realẽ: vt est gl. in. l. ita tũ. ſ. ex trebelliano. in verbo actiões. ad fi. iũcto text. z ibi in terminis Bal. ff. ad treb. ifec ob. q̃ dixi q̃ ex quo heres semel est adeptus nõ dicunt amplius bona hereditaria: est verum qñ heres est simplr institutus: tũc adeũdo efficit vnũ patrimonium: se 12 cus qñ est grauatus restituere: vt in ꝓposito. ¶†Ex tertia pte gl. habes q̃ substituto pupillari vel vulgari cõpetit remedium huius. l. ôt gl. fm q̃ colligit ex. l. j. ẽ. e. i. qñ substitutus ostẽderet instrutũ repudiasse, vl aliter excluſuꝫ: vl alr esse locũ substitutõ: fm Bar. z oẽs hic, z in cõsilio inci. Ista quadã petitiõe. Ista cõcluſio, pcedit i substitutiõe vulgari vel pupillari expẽsse scripta in testõ: qd autẽ si sub stitutus veniret ex tacita pupillari contenta sub expẽssa vulgari. iuxta. l. i. hoc. ff. de vulg. z pu. z. l. quis. ẽ. de impu. videretur qõ nõ: ex quo remediũ hui⁹. l. cõpetit scripto: vt dixi in pma pte huius gl. sed tacita substitutio nõ est scripta in testõ imo venit ex cõiectura: iuribus allegatis. tũ bal. hic. in. j. q. z in. l. j. in prin. ff. de his q̃ in test. delẽ. determinat signanter q̃ ẽt veniẽti ex tacita substitutione cõpetit remediũ hui⁹. l. q: scriptura plus sig. q̃ loquit. z q: tex. qui ôt qõ scripti hñt beneficiũ huius. l. ꝺ3 intelligi scripti vl locum eorum tenentes: sed sunt leuia 13 fundamenta: tamen nõ inuenio ꝺicentem in hoc. ¶†Successi ue iuxta hanc gl. subdit Bar. vnũ singularissimum qõ qñ heres petit se mitti in possessionẽ, z ostẽdit testm iudici, non hꝫ necesse probare de mortetestatoris: imo nec faceret fidẽ p solũ suũ iuramentũ: q̃ ex quo hꝫ instrm testamẽti hꝫ ꝓsumptionẽ, p se q̃ te stator fit mortuus: q̃ viuo testatoꝛe notarij nõ dꝫ dare copiã testamenti heredi. alle. l. ij. ẽ. ſi. cum. l. seq. ff. quemad. test. ape. est coꝛrupta allegatio, debuit allegare. ẽ. si dubitetur. Bo. q̃ dictum est magni ponderis ad notata per oẽs in. l. si qdẽ. ẽ. solu. mat. z i. d. a l. ij. ẽ. si dubitet, qualiter q̃ per quos modos[a] possit, pbari quẽ eẽ mortuũ: maxime qñ nauigauit vel ad partes remotissimas pfe q ctus est difficile est, pbare. †Ex quo qlibet psumit viuere [b] vsq; b ad centũ annos. l. ñ. ẽ. de fa. san. hic habes fin. modũ p Bart. cũ quo tꝫ Sali. hic: idẽ tꝫ expresse Pau. hic in. v. col. Sꝫ hoc dictũ reꝑobat Ful. z Alex. hic: eo q̃. ẽ. si dubitet nihil aut parũ facit. Scõo cõtra Bar. facit fm Alexã. q̃ ista nedũ non est sufficiẽs probatio mortis: imo nec cõcludes ꝓsumptio, q̃ testõr fit mortuus p hoc q̃ hꝫ habeat testm. nã pone q̃ aliq̃ nauigatur? relinquat in domo testm. z aliã copiã testamẽti secũ deferat. l. vnũ. ff. de test. Itẽ pone pr dat filio copiã testamenti: vt eã in patriã portet. vt ôt. l. ij. quema. test. ape. Item pone testõr fuit contentus q̃ eo viuo daretur copia testamenti: q̃ põt. l. olim. vbi dixi. ẽ. de test. ecce. qñ multis casibus heres habet testm, z tñ testõr non est mortuꝰ, vnde fm eũ requirit saltẽ semplena, pbatio mortis que in summarijs vel in istis executiuis sufficit: vt declarat Bar. in. l. ij. ẽ. ſi. C. vbi in rem actio. vel saltẽ requiritur iuramẽtum he redis iuxta. l. ij. ẽ. ti. j. z. l. thesaurus. ff. ad exi. Ego indistincte teneo dictum Bar. z credo q̃ ex quo tꝫ cũ eo Sali. z Pau. q̃ seruaret in practica terminis Bart. f. in iudicio possessoꝛio qõ est modici piudicij vt. j. dicã sufficat qñ heres habeat testm: ex hoc ozitur presumptio q̃ testõr sit mortuꝰ, sed si vellet facere declarari se heredẽ, z sic in petitoꝛio deberet, pbare testõrẽ esse mortuũ, z moueo q̃ regula est q̃ regulariter instrumentũ testamẽti nõ dꝫ tradi per notarium viuo testõre. z ls sint aliqueꝰ fallentie: vt per Alex. tũ sufficit habere regulã ꝓ se: qui postea allegat fallẽtiaꝫ dꝫ eã probare fm Bar. in. l. j. in. j. col. circa si. ff. si qs in ius voc. nõ ierit. facit. l. suus quoq; in verb. puto. ff. de her. insti. z tex. i. c. ve reditariaꝝ rex tũc hꝫ absq; q̃ ipetret sniam a iudice põt ꝓpria authoꝛitate apprehẽdere q̃ pos. l. cũ heredes. in prin. ff. de acq. pos. z ad literam bar. met. hic in. vij. col. si ergo poterit ꝓpria authoꝛitate apprehẽdere, ergo quilibet iudex qui alias esset incompe- d tens erit cõpetẽs tũc: q̃ qñ aliquid põt expedire sine iudice qui libet est idoneus iudex. glossa est sing. in. §. ferui. in verbo in trãsitu. insti. de liberti. quem Bal. miles allegat ꝓ singulari maxime in. l. cõlentaneum. in. v. col. C. qũo z quãdo iudex. Et ad hoc facit regula qñ aliqd de necessitate nõ requirit, si interueniat illud z inutiliter nõ vitiat actũ. l. j. in pn. C. de rei vxo. acti. Facit gl. i. l. e ynum. in glo. magna. in fi. ff. si cer. pe. Nisi dicas z bñ, qõ ls bar. loquatur quando nullus erat contradictoꝛ: nõ sequitur ergo nullus erat in possessione: q̃ stat simul quod quis esset in possessione rerum hereditariaꝝ, z tamen noluerit cõtradicere. quo casu f z Sali. inquantum dicunt qõ qñ missio in possessionem fit non comparente cõtradictoꝛe, z sic expeditur officio iudicis nobili: quod nõ põt fieri per iudicẽ inferiorem nec delegari possit eũ ea que officio nobili expediũtur regulariter ꝺlegari nõ possint q̃ videntur mihi in hoc errare: q̃ verum est quod ea que expediuntur officio iudicis nobili regrũt plenã causẽ cognitionẽ ista de legari nõ pũt: ls q̃ nõ requirũt plenã sed summariã cognitionẽ, vt in proposito quo ad missionẽ in possessionẽ. Dico q̃ possunt delegari expediri p oẽs. ita gl. z oẽs indifferẽter in. l. nec qcq̃. §. vbi decretũ. iunctis his que ibi dixi. ff. de offic. proconsu. z lega.

a ¶Per qs modos. adde Bart. in. l. ij. in. §. si dubitetur. ff. quem admo. testa. apeꝛ. Bar. in. l. si quidẽ. C. sol. mat. gl. z doct. in verbo pseuerãt. in. c. cũ per bellicã. ẋxxiij. q. j. glo. z do. in. c. quoniã frequenter. vtli. nõ contest.

b ¶Quilibet pre sumitur viuere. adde spe. titul. de prob. in. §. j. vers. qd si testes. car. zaba. in cle. j. in ij. not. de rebus eccle. non alie.

c ¶Regule sunt. Adde. l. seruus. quoq; in verbo puto. ff. de here. Bal. in. l. j. in. iij. col. de alien. iud. mut. causa fac.

d ☞ Secundum Bart. Hoc non dicit Bart. in illis locis, sed loq̃ in alijs terminis. Purp.

e ☞ Competen. Alex. idem tꝫ in colũ. viij. ver. an autem. Purp.

f ¶Delegari non possit. adõ bart. in. l. imperiũ. ff. ó iurisdi. om. iud. do. in. c. qõ sedem. de offi. ord.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bar. & doc. male loquuntur, & hoc vltimū perpendit etiā Fulg. hic tū ad hoc vltimū dicas ſm ipſum Bar. in. o. l. nec quicq̄. §. vbi decretū. in fi. col. q̄ etiā in his cauſis que requirunt ſummariam & ſemiplenā cognitionē: tū nunq̄ poteſt fieri delegatio niſi quo ad cognitionem: vt dicit Bar. ſed realis executio nūquam pōt cōmitti vel delegari, verū eſt q̄ idē Bar. in. l. iubere. in. j. col. in. ſi. ff. de iuriſd. om. iu. aliter tenet. & quia ibi dixi non pono hic.

17 ¶ † Scōm requiſitum gl. eſt q̄s bona ſint in territorio iudicis: alias ſolum pōt. pnūtiare & ſcribere iudici illius loci in quo ſita ſunt q̄ vltimū intelligit Bar. cōparēte cōtradictore: alias cum nec bona nec perſona cū qualitigetur non ſit ſubiecta. iſte iudex pnuntiare non poſſet, & eo tráit bal. in. vij. q. Sal. Pau. & ale. tamen tex. in. l. j. C. vbi de her. agitur. allegarus in glo. vltima. dicit quod talis pnuntiatio pertinet ad iudicem loci in quo bona ſunt ſita. pro ut etiā ōt Fulg. hic in. v. co. Subdit Bart. q̄ in hac cauſa non requiritur libellus, & dicit q̄s ita obſeruatur, & q̄ oēs doctores ita tenēt. p quo facit quía in executiuis maxime in q̄bus implorat offm iudicis nō requirit libellus: ſm Bar. in. l. in tra vtile. in pnn. ff. de minoribus. & eſt tex. in. l. minor. xxv. annis cui fideic. ff. de mino. Quod dic verum quando nullus apparet cōtradictor. ſi autē eſſet cōtradictor & peteret libellum ſibi dari iuxta theoricam gl. in cle. ſepe. in verbo neceſſario. de verb. ſigni. tunc requiritur libellus: ſm Jnno. in. c. j. de lib. obla. & Ly. Ant. & dod. omnes hic. & Spe. in ti. de libel. concep. §. nunc dicēdū. verſi. xxvij. & plene Bal. hic, in. vj. q. ponentem quid ſi ſunt plures contradictores an plures libelli requirantur. Pro ista opin. facit quía in aliis iudicīs poſſeſſorijs etiam requiritur libellus: vt no. determinat Bar. in. l. ſi coloni. j. de agri. & cenſi. lib. xj. gl. & doc. in. l. momentarie. C. vnde vi. Bal. in. l. quiſquis. C. quorum

18 appel. non reci. † An autem requiratur citatio a aliciuus, cōclu dit Barto. quod ſi nemo poſſideat: ex quo heres poteſt pro pria authoritate appræhendere. l. cū heredes. in pnn. ff. de acqui. po. nō requirit citatio alicuius: ſed ſi aliquis poſſideret vel iniſte vel iuſte tunc requiritur eius citatio p. d. l. momētarie. tūc & ad hoc vult allegare Jnn. in. c. propoſuit. de cōcel. præb. cum aliis vt hic per Alex. Nota tū q̄ ſi licentia concederet a iudice parte nō citata eo caſu quo requiritur citatio: ſi aduerſarius petat & reuocetur a iudice cautela eſt q̄ petas eam confirmari: illa ratione: q̄ ſi iudex non conceſſiſſet, deberet eam de nouo concedere. Jſtam practicā ponunt Ang. & Jmo. in. l. ſi finita. in pnn. per glo. ibi in verbo vt libereť. ff. de dā. infec. Bart. in. l. iij. §. miſſum. ff. ad car. Ange. de are. in. §. quadrupli. inſti. de actio. dixi in. l. j. & de carb. edic. ¶ Slo. in verbo vitiatum. lego ſimul cum gl. in verbo pri

19 ma figura. pro intelligentia iſtarū gloſ. fac regulā † q̄ raſura in ſtrumenti b vel vitium non ſolum impedit executionem vt hac. l. ſi mo regulariter vitiat inſtrm ipſum: vt habeť in. c. cū olim. el. ij. de priuileg. in. c. ex literis. in. c. accepimus. de fide inſtru. Sicut etiam talis raſura vitiat reſcriptum. c. licet. de crimi. falſi. & eſt bona glo. in. d. c. cum olim. in verbo ſubſcriptiones. ¶ Jſtam regulam limita primo vt procedat q̄n talis raſura reperitur in parte ſubſtātiali inſtrumenti. Secus ſi eſſet in exordio vel præfatione nec tarij: vt tenet glo. hic in verbo vitiatū. & in. d. c. ex literis. & in. l. ſi vnus. ff. de teſta. & in. l. j. §. fin. de bo. poſ. ſm tab. ¶ Secundo notabiliter limita niſi ſcriptura inſtrumenti eſſet abraſa in loco ſubſtantiali: ſed ita bene ſcripta q̄ videatur manu eiuſdem notarij: tunc non vitiat. ita gloſſ. hic notabilis quam ſigna in verbo prima figura. in fi. quam Bar. no. multum. & Ang. dicit ſingulariter: ſed habes ſimilem in. c. cum venerabilis. in glo. fin. de relig. domi. quam debuit allegare Bar. hic: qui in hoc habetur corruptus. ¶ Tertio limita niſi notarius in ſua publicatione & ſubſcriptione inſtrumenti atteſtetur qualiter fecit talem abraſionē in tali linea ſicut ſtit: tunc nil nocet ſm bar. in. l. j. §. ſi. ff. de bo. po. ſm tab. & in. l. ſi vnus. vbi dixi. ſ. de teſ. ¶ Quarto limita niſi ex precedentibus & ſequentibus verbis inſtrumēti appareat quod illa verba abraſa conueniant, & quaſi neceſſario ſic eſſe debeant: tunc abraſio non nocet. & hoc eſt quod dicit gloſſ. in terminis in d. c. cum venerabilis. in gl. ſi. vſi Bar. ſumpſit omnia verba que ponit hic. ¶ Ultra bar. & doct. hic tu quinto notabiliter limita

c quando inſtrumentum c reperitur penes ſuū aduerſarium, & iudex cogit eum exhibere tale inſtrumentum in iudicio: q̄ ſi reperitur abraſum etiā in loco ſubſtantiali: tū non vitiat inſtrumentum: imo præſtatur fides in omnibus in quibus pōt ſumi, ſec. ex inſtrumento: quia præſumitur quod aduerſarius doloſe abraſerit, ita no. Bal. in. l. j. C. de fide inſtru. referens Boſt. & Jo. an. in c. accepimus. de fide inſtr. & dicit q̄ ſtud etiam habet locum in reſcriptis pape. ¶ Sexto notabiliter limita & ſigna q̄ raſura vitiet inſtrumentū, niſi tale inſtrumentū corroboretur per vnam vocem teſtiū. & iſto caſu vn⁹ teſtis ſufficeret. ita ſingulariter bal. in. l. veritas. circa pnīnc. C. de fideic. Ego tū teneo contra, & allego ipſummet Bal. ibidē tem in. l. j. C. vt in poſ. leg. vbi forma-

liter dicit q̄ ſi inſtrumentū habet maculā non poteſt teſtibus validari. Alibi Bal. in. l. ſi. in. ij. col. j. de fideic. querit q̄d ſi ſcriptura inſtrumenti eſt vituperata vtrū ſi ſit cōfirmata per vocem vnam vnius teſtis ſit æquibilis, & dicit q̄ nō. vbi agitur de executione inſtrumenti: vt hac. l. ſecus ſi cōtenderet in negotio pūcipali in iudicio petitorio: vt ibi per eum. Jſtud idem vult Bart. hic in. vij. colū. dū ponit differētiā inter remediū huius. l. ex vna parte, & interdictū quoz bonoz vel petitionē hereditatis ex alia: nam dicit Bar. q̄ in hoc iudicio ſi inſtrumentū ſit in aliqua parte vitiatū, nō pōt approbari niſi per eandē ſcripturā: ſed in aliis iudicīs vitiū inſtrumenti poteſt adunari per probatiōes extrinſecas ſumptas. ¶ Septimo limita pcedere niſi de eadē re ſiue de eodem cōtractu ſint cōfecta duo inſtrumēta: vt ōt tex. in. l. vnū. ff. de teſta. q: raſura in loco ſubſtantiali que reperitur in vno ex iſtis inſtrumentis nō vitiat aliud inſtrumētū. ita Bald. in. l. falſus. in. vij. col. ſ. de fur. per. l. ſi. vbi bon⁹ tex. ff. de his que in teſt. delen. ¶ Octauo limita pædictā regulā vt pcedat quando poſt perfectū inſtrm reperiť raſura facta in aliqua pte ſubſtātiali. ſed ſi tota charta erat prius ſcripta, vt notarius abraſit totam illā veterē ſcripturā, & in charta abraſa ſcribūt nouū inſtrm: illa abraſio non nocet ſm Bal. hic in. iiij. opp. Ratio eſt quía in chartis abraſis poteſt notarius inſtrumentum ſcribere. l. charte. vbi no. Bar. ff. de bo. po. ſm tab. & iſto modo habes collectam iſtā materiam. Bl. in verbo depoſitionibus. eſt notabilis & neceſſaria & approbatur quam dixide in. v. Jn prima declarando tex. remouet vnum cōtrarium. Jn ſcōa ponit dictū. Jn tertia formatur vnā qōnem. Jn quarta ponit aliud dictum. Jn quinta formatur aliam queſtionē. ſcōa ibi: itē per hoc q̄ dicit. tertia ibi: q̄d ergo in nuncupatiuo. quarta ibi, & idem Albe. dicit. quinta ibi: ſed q̄d ſi nū

20 cupatiuū. † Et vltimā partē multum no. Ang. & Jmo. ſi ſtatuta di. ponentia q̄ inſtra habeāt executionē parata: q̄ ſi de debito non ſit inſtrumentū: ſep examinentur teſtes, & eorū dicta rediganť ad ſcripturā: talia dicta teſtiū habēs executionē paratā ſicut inſtrumentū publicū. Sed iſtud eſt falſum. q: Bar. & alij in

21 multis locis tenent cōtra vt hic per Alex. ¶ † Succeſſiue iuxta hanc glo. querit Bar. an iſta. l. habeat locum in teſtamēto q̄ valet tantum de iure prætorio: & nō ciuili: vt in caſu. l. poſthumus. ff. de iniuſt. rup. & in aliis caſibus: vt per gl. in. l. ſi. §. vñ legiti. & cōcludit quod ſic: q: iſte qui ſuccedit de iure prætorio tm, & ſic bonorū poſſeſſor pōtinet appellatione heredis. l. j. §. bonorū. ff. ad tre. per quem tex. ibi not. Bart. q̄s ſtatuta loquentia de herede habent locū in bono: rū poſſeſſore. Item q̄s iſta. l. habeat locū in bo. poſ. ſequiť Sali. hic, & etiā Fulg. in. viij. col. & tz gl. magiſtra. in verbo legitimo. & in tertia parte. aliū nō tangūt. Pro iſta cōcluſione facit q: remediū huiť. l. cōpetit fideicōmiſſario vniuerſali, qui ſolū haberet vtile ius, ſicut bonorum poſſeſſor, & nō venit appellatione heredis appie. ita firmat gl. & i verbo ex parte. vbi dixi. ¶ Dultū etiam facit q: bo. poſ. in oibus equiparatur heredi de iure ciuili. Lin oibus. ff. de bo. poſ. Facit. l. heredis appellatione. ff. de ẽbo. ſigni. ergo ſuccedit regula q̄s q̄ duo caſus per omnia & in oibus equiparaťa. l. antiqua, lex noua q̄ ſtatuit aliquid in vno, intelligi tur idē in alio ſtatuiſſe, ſm gl. in. l. ſi. q̄s ſeruo alieno ſuaſerit. & de

22 furtis. & in. l. q̄s ẽo cōtra. ff. de legi. † maxime attēto quod largo d ſumpto vocabulo appellatione heredis d venit bon. poſ. & quos e aūt. inſt. de bo. poſ. vnde licita eſt extēſio e de ſtricta ſignificatiōe vocabuli ad latā concurrente rationis identitate. gl. eſt in cle. j. in verbo eligatur. de elec. & in aut. vt hi qui obli. ſe perhi. in pnci. in verbo ad curationē. quā ſibi Ang. ad hoc no. & fine dubio credo iſtā partē veram. ſolus Barba. in repe. rub. & qui admit. in. j. col. & ſex ſequen. tenet contra iſtā opi. barto. a qua nemo vnquam diſcrepauit. & licet multa videatur dicere: tamē effectu oia eius dicta reducuntur ad hoc. q: dicit quod illa lex nō eſt correctoria, vt dicit probare iſtum tex. in verbo quieſcēte. ſed in correctoriis nō eſt licita extēſio ad caſus improprios & hoc modo conať reſpōdere ad omnia adducta contra. Douetur etiā q: iura loquentia de herede non habent locū in bo. poſ. q̄s eſt cōtra communē ſniam. de qua per bar. & alios in. d. l. j. §. bonorū. cum cōcor. quas dedi in. l. ſi. §. qui admit. Sed nō recedo a cōi: q: iſta lex eſt ſolum

23 exorbitans nō correctoria vt de ſe patet. ¶ † An aūt venientes ab intestato poſſint imploꝛare remediū huius. l. Bal. hic in. iij. q. tenet q̄ ſic, licet nō audeat firmare: quia nulla. l. ſit cautū. Pro eo facit illud quod tenet ipſe Bal. in. l. iij. §. de inoffi. te. vbi tenet q̄s filius præteritus a matre qui intelligitur inſtitutus ex diſpoſitione illius. l. habet remediū huius. l. ad idem facit quia in legibus exorbitantibus a iure cōi, &c. Bar. in. l. ſi conſtante. in pnīc. in. ix. q. prime partis pīncī. ff. ſol. mat. gloſ. & doct. in. l. illud. §. de ſacroſanc. Et per iſtam regulā q̄s vbi tractať de fauore publico ſemper licita eſt extēſio. cōſuluit Pau. de caſt. in cōſ. xxij. incip. Viſo pūcto. in. iij. colum. q̄s ſtatutū Brixie quo cauet q̄ poteſtas poſſit cōmittere cauſas appellationum a ſententijs diffinitiuis: q:

tiuis: q: eſt inductū fauore publico ne ciues Brixiani habeant neceſſe re Venetias, p impetrandis cōmiſſionibus: extenderetur etiam ad cauſas appellationū a ſentētijs interlocutorijs. ió ſtatutū ſolum fecit mentionē de app. ad affinitiuis ratione maioris dubij: nō tamē intelligit excludere appellationē a ſententijs interlocutorijs: ſi ergo licita eſt extenſio vbi tractatur de fauore publico: certe q̄ defuncti habeant heredes reſpicit fauorem publicum: ideo vbi tractať de vltima voluntate: q: ibi tractatur de fauore publico licita eſt extenſio: vt dicit gloſ. no. in. l. gallus. §. ſi eius. ff. de libe. & poſth. Teneas tū q. l. ſolū habeat locū in heredibus vel ſucceſſoribus ex teſtō: ſecus in venientibus ab intestato: ita ſe hꝫ cōis ſnia: quam tz Ly. hic in. iij. & iiij. q. Sali. Fulg. & Alex. hic cum cōcor. vt per Alex. & miror q̄ nō allegauerit bal. qui tz contrariū eius q̄ hic in. c. j. in ti. de contro. inter maſc. & fe

a mi. de bene. in vſi. feu. ¶ Bl. in ver. fuerūt a tenē eius cōcluſiones nec obſtat. l. in teſtō mil. alle. in gl. ad quam nō reſponder: q: clara eſt ſol. ibi eñ quo ad oēs rerū. i. quātū valet hereditas defuncti non cōputant res aliene quas defunctus poſſidebat: ſed nos loquitur reſpectu vnde poſſeſſionis tm. ¶ Gloſſ. in verbo legitimo modo. format quatuor principales queſtiones. & ita diuidit in quatuor. ¶ Aſſumo primam queſtionem gl. que eſt ſubtilior et difficilior, & in qua fꝫ Bar. ſtat virtus huiꝰ. l. nā cū tex. dicat q̄ heres oſtenſo inſtrumēto teſtamēti iudici debeat mitti i poſſeſſionē oīum rerū defuncti niſi que legitimo mō ab aliis detinētur: oportet intelligere q̄s res dicant legitimo modo poſſideri ita q̄ heres impediatur mitti in poſ. ullarū rerū. Bl. in effectu ponit duas op. Prima fuit Alb. gloſſatoris q̄ res intelligant legitimo modo poſſideri in proposito, q̄s poſſeſſor hꝫ in talib⁹ bonis ſimilem titulū ſicut hꝫ heres. i. q: etiam ipſe oſtendit qualiter eſt inſtitutus in illis bonis. ſi aūt habeat aliū titulū: vt quia emit vel aliter requiſiuit, & tunc ſi defunctus tpe mortis ſue poſſidebat iſta bona hꝫs ſuus tanꝫ ſpoliatus ꝺz mitti in poſ. taliū bonorū: alias ſecus. Secūda fuit opi. Alz. q̄ quando poſſeſſor habuit titulū ante mortē defuncti: qualēcūq; habeat titulū: ſiue habuit a defuncto ſiue ab alio, & tunc iſte cenſet legitimus ẽdictor. & poteſt impedire heredē ne conſequatur remediū huiꝰ. l. ſi aūt acq̄ſiuit titulū poſt mortē defuncti ſecus. Tota ergo virtus huius. l. & huius materie eſt ad inueſtigandū: q: heres oūendo teſtm iudici ꝺz ſtatim mitti in poſſeſſionē oīm rerū defuncti niſi appareat legitimus contradictor, & tex. dicit q̄ ille qui legitimo modo poſſidet aliquas res defuncti, & in intellectu hoꝝ vbo rū audiuiſti duas opi. in gl. Bar. hic tradit doctrinā per tres co. de qua Raph. & Pau. truffantur. & Ful. eam omittit. Pau. dicit formaliter quod iſta longiſſima diſt. Bar. vix poteſt extrahi ſanus intellectus: q: Bar. vadit per tot ambages & diuerticula, et Bart. certe hꝫ corruptus ſic vt vix poſſit intelligi: ſed emēdādo Bar. lecturam vt colligi pōt ex precedentibus & ſequentibus vidētur q̄ ſit bona. ¶ Si queritur ergo ſi quis in iſta materia ſit legitimus ẽdictor cōſidera tres caſus pncipales. Aliq̄n cōpetat ẽdictorante cōceſſam licentiā a iudice ad impediēdū ne licētia concedat, & ſic ne fiat miſſio in poſſeſſionē ex iſta. l. Aliq̄n cōpareť ẽdictor poſt licētiā cōceſſam a iudice ante tū q̄ ſit ingreſſus poſſeſſionē. Aliq̄n cōparet ẽdictor poſt licentiam cōceſſam & facta executionē ad finē vt faciat reuocari licentiā & executionē. ¶ Circa primum caſum cōſidera q̄ Bar. eſt corruptus, & tot aut quis comparet ad impediēdum licētiam & executionē. & iſto mō male Bar. q: illud de executione ponitur in ſecūdo mēbro. ideo debet dicere q̄ aliq̄s cōparet quis ad impediēdū licentiam non executionem per hanc. l. q: illud de executione ponit in ſecūdo membro. Tē cōſidera circa hoc mēbrū pncipale dū Bart. circa finem dicit q̄ aut poſſeſſor habet poſſeſſionē & titulū ſolū. aliqui nō intelligentes q̄d vellet bar. depauarūt lec. Bar. vt diceret q̄s ſi aliquis probat poſſeſſionē, & titulū nō: ſed ſenſus Bar. eſt iſte. Pone quis eſt in poſſeſſione huiꝰ domus: heres vigore teſtamēti, q: eſt inſtitutus in omnib⁹ bonis pcipue in iſta domo. petit concedi ſibi licentiam de intrādo poſſeſſionem huius domus. & ſic petit de intrādo poſſeſſionē illius domꝰ: tūc dicit Bart. q̄s ſi poſſeſſor habet poſſeſſionē & titulū ſolū quid vult dicere titulum ſolum. i. probat qualiter emit iſtam domū a titio: quare dicitur probare titulū ſolum: q: nō probat q̄ titius a quo emit eſſet dominꝰ illius domꝰ. nā ſi, pbaret de ꝺnio ſui authoris: tūc haberet poſſeſſionem titulū & dominium, & excluderet heredē. dicit ergo Bar. q̄ poſſeſſor probat ſolū titulū q̄ non eſt legitimus ẽdictor ad impediendū heredē quin obtineat licentiam & miſſionē in poſſeſſionē illi⁹ rei, cuꝰ defunctꝰ tpe mortis poſſidebat. caſus iſte frequens eſt: in quo Pe. & Ly. hic in eorū diſtinctione tenēt contra Bar. & forte melius: q: etiā heres probat poſſeſſionē defuncti, & ſolum titulū. i. pbat titulū hereditatis q̄s eſt heres: ſed non probat q̄ ille cuius eſt heres fuerit dominus: ergo cum ipſe ſolum titulū probet & non dominiū defuncti: certe cū ſit paritas

tituli, debet præferri exiſtens in poſſeſſione. niſi forte dicas ſuſtinendo Bar. q̄ iſto iudicio poſſeſſorio ſit pnūciatus hꝫs, in hoc vt præferatur ex ſolo ti. & po. defuncti. tamē cū nulla. l. pbet non eſt tutū dicere. vnde cōſidera q̄ Bar. in iſto membro loquatur quando defunctus poſſidebat vſq; ad tps ei⁹ mortis, vt patet ex ſequētibus verbis Bar. & tūc præſumeť p herede poti⁹ q̄ p̄ iſto & poſtea cepit poſſidere ita vt præferri debeat. & ad hoc vide oīno Bal. hic in. xvj. col. ver. ſed ꝫ hoc ponit. nam in hoc paſſu quē alij nō tangunt non quieſcit animus. ¶ Item inquātum Bar. in. §. membro diſtinguit: aut q̄s fuit citatus aut non. Not.

24 diligenter q̄ qñ facio citari quē ſimplr eo ipſo intelligit ei⁹ perſona habilitata. ita q̄ ſi eſſet filius familias q̄ nō pōt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris: vel ſi eſſet ſeruus vel aliter inhabilis cēſetur eius perſona habilitata: ideo caue ne facias quē ſimplr citari: iſta eſt doc. Jnno. in. c. cum inter. de excep. quem notabiliter tenet Bal. in. l. cū mulier. in. ij. co. ff. ſo. ma. & hic. in. v. q. pn. Jmo. & zſode. in. l. ſi perluſorio. §. fi. ff. de ap. Facit q̄s dicit Bar. in. l. de pupillo. §. j. ff. de ope. no. nū. cum concor. vt ibi traditur. & iſto caſu fic ſimpliciter citatus intelligitur legitimus contradictor. & admittitur ad opponēdas exceptiōes iudicij poſſeſſorij: vt not. declarat Bar. hic in. §. & iij. col. & notabilius in. xiij. col. ver. q̄n

b to queritur. & Alex. in. xvj. co. & ſe. ¶ Limita tamen ſingulariter quādo quis eſt ſimpliciter citat⁹. ſecus ſi adiecta clauſula ſi ſua putauerit intereſſe: ſecundū formaz. l. ea quidē. C. ſi māci. ita fue. alie. ita ſing. bar. hic in. v. q. & practici. pcuratores obſeruāt. & ſeq tur Lu. in. d. l. de pupillo. in pnn. vbi reputat eſſe ſingulare. ſequitur Pau. in. l. libertus aduerſus. ff. de in ius vocādo. & idē tenet

25 ipſe bal. in. l. ij. in fi. ſ. de pac. † Nō. etiam ad ſi. doc. Bar. bonā limitationē quā tradit Bar. ad. l. ſi eo tpe. C. de remiſſio. pig. q̄ citatus elapſo tempore ſibi pr̄eiudicet quando aduerſarius habebat ius: ſecus ſi nullum ius haberet: vt hic pulchre per eum,

26 ¶ † Nota & vltra Bal. q̄ ſi filia ſit inſtituta heres in teſtamēto patris & in eius hereditate reperiant feuda: licet regulariter femi

b naᵇ nō ſuccedat in feudo: tū ſi filia petat ſe mitti in poſſeſſionem omnū bonorū defuncti per hāc. l. decidit mirabiliter Jo. an. q̄s agnati reſpectu feudi nō ſunt legitimi cōtradictores quo ad impediendū directū heredē mitti in poſſeſ. rerū hereditariaz. ſi autem fideicommiſſarius nō poſſideret: ſecus eſſet. ita propriē loquitur. l. filiam fratribus. allegata in glo. pro contraria. ¶ In tertia queſtione gl. magiſtraliter ponit gl. quinq̄ differētias inter remedium huius. l. q̄s eſt poſſeſſorium, & interdictū quorū bonorum quod etiā eſt adipiſcēde poſ. & reprobat duas differētias ſecundam & vlti. bar. hic in. iij. col. ponit. vj. differentiā quā ſequuntur Ange. hic in. v. col. & Ful. in. xij. & alij nō tangunt. Hā remedium huius. l. cōpetit heredi ꝺato q̄ nemo poſſideret res hꝫditarias, ſed interdictū quorū bonorū nō cōpetit niſi alius poſſideat res hereditarias. mihi allegat. Sed debuit monere: q: interdictū dicit quaſi inter duos dictū, gl. eſt in. l. pto. in pnn. ff. de oper. nouinunt. ad hoc ergo vt ꝺpetat iter ꝺictū op⁹ eſt q̄ ſit ẽtrouerſia inter duos, ergo eſt neceſſe alium poſſidere. ipſemet bar. in. vj. col. addit duas, als nō. differētias. Dico eſt q: in hoc remedio huiꝰ. l. proceditur ſummarie: & ſic nō requiritur libellus, nec litis conteſtatio, put requirit qñ interdictū quorū bonorū, vel petitio hereditatis. Dñ iſta eſt parua differentia, q: etiā in remedio huius. l. qñ apparet cōtradictor: requiritur libell⁹, vt dixi. &. Septima differentia eſt. q: qñ intētat remediū huiꝰ. l. teſtm eſt in aliqua pte vitiatū, illud vitiū nō pōt ſuppleri ex dictis teſtiū, ſecus qñ intentat interdictū quorū bonorū vel petitio hereditatis, de quo dixi in gl. in ẽbo vitiatū. Octaua differentiā tradūt Fulgo. & Pau. hic q: interdictū quorū bonorū competit ei qui eſt ſucceſſor ex teſtamēto, vel ab intestato, ſed remediū huiꝰ. l. nō cōpetit niſi ſcripto in teſtō. Et iſtas q̄tuor differentias vltimas gl. pone ad vltimā qōnē gl. inter remediū huius. l. & petitionem hereditatis. ¶ Bl. in ẽbo miſſus. diuidit in quatuor. In prima timore vnius cōtrarij ꝺupliciter exponit tex. In ſcōa ibi: & qñ dicit pol. timore alterius cōtrarij aliter exponit tex. In tertia ibi: & quod ſubꝺicit. gl. remouet aliud cōtrariū. In quarta ibi: & ſed qñ ſi talia. gl. formar queſtionē ſabbatinā. ¶ Venio ad pmā & opp. cōtra tex. nā videť continere tex. ẽdictionē ꝺum dicit quod erat

a ¶ Fuerunt. Et iſtā gl. tz Alexā. li. iij. ẽſ. xxiij. attentis. in pnnc. & col. ſi. ver. ex qui bus &c. Purp.

b ¶ Regulariter femina. Adde Spe. tit. de feud. in. §. quoniā. ver. xxv. Rapha. cu. 2ſi. cxxxvij. inci. cōſultis & infra ſcriptis. Raphā. Ful. cōſi. cxx. inci. nobiles de fortiate. Lu. ro. cōſi. xxxiij. inci. viſo inueſtiture tenore. ang. ẽſ. cclij. inci. punctus talis eſt. per. de an. cōſil. clxxij. in. c. dominus lazarius. Cal. conſi. iij. in tit. de feud. Alexā. de Jmol. conſi. xxx. incip. omne ꝺatum. in iij. col. i. j. vol. idē Alex. cōſi. j. inci. pōderatis. iij. q. viij. col. verſi. nec prædictis ob. in v. volu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

controuersia: quia heres volebat mitti in pol. & alius ℨ dicebat. & dicit postea tex. siue quis missus est propter hoc gl. exponit missus. i. mitti desiderās. ¶ In scḋa parte qᵗ tex. dᶻ qᵈ in iudicio oz dinario ei q in potioꝛa iura habuerit adiudicabit pol. ℨ imo ℨ adiudicari proprietas ℨ dñium. gl. fatet & exponit tex. pol. i. proprietas. nam vltra glo. possessio pro dño accipiť. l. interdū. ff. de
29 ver. sig. ¶ † In tertia parte opponitur ℨ tex. nā remedū huius legis cū sit possessoriū est executiuū: ℨ in executiuis nō admitti-
a tur appellatio q: a mero executoꝛe nō appellať. l. qſqs. ſ. quoū appell. non reci. & tū tex. dicit qꝺ si quis putauerit ℨ dicẽdū: ℨ sic appellandum: ergo male glo. dicit qꝺ verum est: qꝺ in isto remedio executiuo nō admittiť appellatio: sed hic iste ℨ dicto: nō appellabat: sed ꝙrerabat dolēs de tali executione, & sic vult gl. qꝺ ℨ in executiuis non admittať appellatio: pōt tū esse querela: differentia est: qꝺ appellatio deuoluit cāz ad superiorē, & sic ꝓponit coram alio. querela aūt ꝓponitur coꝝ eodē. iuxta glo. no. in cle. j. de iure pa. qꝺ vltimum prosequere: vt per ℨ Pau. & Allegan. hic.
¶ † In vltima parte gl formať questionē sabbatinam. i. dubiā
qū apparēt duo testamēta eodē die ℨfecta: nec apparet de priori
tate nec de posteriozitate, q in vno est instituꝰ vnus in alio aliꝰ,
quis eorum ꝓferať. de quo est gl. plenioꝛ. in. l. j. ſ. ſi quis in duo
bus. & ibi Bar. ff. de bo. poſ. fin tab. & in gl. in l. eū qui duobꝰ. vbi
Ang. & Imo. ff. de acq. her. & pul. j. in. c. ſi duobus. in gl. j. de rescr.
in. vj. Cy. in. l. hac cōsultissima. ſ. ſi quis aūt. ℨ de te. Ange. in. l. ſi
is qui nepotem. ff. de adop. & late Ang. de are. in. ſ. inſti. de ex
demp. leg. & late hic Alb. & cōis cōclusio vera est qꝺ nemo eorūᵇ
erit heres ꝓpter nimiā incertitudinē: saluo nisi vnꝰ eorū possi
deret. alius non, vel nisi in vno testō essent instituti venientes ab
intestato in alio extraneus: nā ꝑferť illud in quo sunt instituti ve
niētes ab intestato: fm Bar. in. d. l. ſ. ſi is in duobꝰ. ¶ Tertio
fin. limita extra alios nisi in vno ex istis testamētis esset aliquid
relictum pie cause in alio non: qꝺ illud testm in quo est aliqd re
lictū pie cause ꝓsumit vltimū, & ꝓcue. ict. a. sing. Ju. nec alibi
leg. in repe. auť. similiter. ſ. ad. l. fal. in. gꝫ. speciali pie cause inter
vltimas voluntates, & ita cōsului Brixie in causa hospitali ma
gni, & ꝓ isto limitatione q: nō reperio aliā authoꝛitatē consule
do mouebar: q: in dubijs iudicādū est, ꝓpria causa l. sunt ꝓsone.
ff. de relig. c. fin. de re iudic. c. in his. circa ꝑn. de ꝓmiſegijs. ℨacit
optime q: si reperiantur duo instra eodē die facta nec appareat
qꝺ sit ꝓius factū. & i vno cōtineať qualꝫ talis res fuit donata ec
clesie in alio ꝙineatur q illa res fuit hypothecata titio: certe fa
uoze eccle. in dubio ꝓsumit ꝓius factū instrz donationis. ita fin
gu. idē Lud. in repet. dicte auť. similiter. in. gꝫ spāli. pie cause in
ter Sctos motus: q: simile ỏ: in fisco p tex. singularem in. l. j. C. de
iure fisci. li. x. si ergo in cōtractibᵘ qꝰ instra sunt dubia ꝓsumit
31 in fauoꝛē ecclesie: ergo idē in vltimis volūtatibᵘ. ita ℨsului. † De
intellectu tū. l. j. C. de iure fisci. qᵉst dubius: cū in dubio sit iudi
cādū ℨ fiscū. l. nō ꝓto. ff. de iure fisci. vide plene Alle. in. l. j. ff. sol.
32 ma. ¶ † Quid aūt in duabᵘ cōtrarijs vel diuersis sentētijs eiusᵈ
dem iudicis & de similibᵘ scripturis ℨijs: ponit bar. in. l. scriptu
re. in fi. C. de fi. instr. bal. in. l. j. in pe. col. C. qꝰ ꝓuo. non est necesse.
33 ¶ † Quid in duobᵘ codicillis eadē die factis, & cōtrarijs. est gl.
in. l. cū ꝓponatis. ſ. de codic. & de duobus instrumentis eadem
die factis sibᵗ ℨijs. ponit notabiliter bal. in. l. de rebᵘ. C. de don.
ante nup. glo. & doc. in. d. l. cū ꝓponatis. Bal. & Imo. in. l. cū pro
ponebatur. in fi. ff. de lega. ij. Bal. in prima cōsti. C. in. ſ. quibus.
34 ¶ † Quid in duobus rescriptis sub eadē data inuicē cōtrarijs.
est tex. in. c. ſi a sede. de ꝓbē. in. vj. ponit Jo. an. in. d. c. ſi duobꝰ.
35 ¶ † Et quid in duobus instrumentis ꝓcura. in quoꝝm vno ti
tius cōstituit ꝓcuratoꝛ, in alio caᵗ. ponit bal. in. l. falsus. i. xiiij.
col. ℨ de fur. ¶ Not. tū in ꝑdictis & silibus vtilē regulā qꝺ qū ap
parent duo instrumēta eodez die facta nec constat de prioritate
semper ꝓsumit ꝙ illud instrm ꝑcesserit in quo cōtinetur actᵘ q
facit vtrunq; valere, & ideo si sunt duo instra: vnū testamēti filij,
aliud instrm emancipationis eiusᵈē filij ꝓsumit ꝙ instrumētum
emancipationis ꝑcesserit: qꝺ aliter nō valeret testm. istā regulam
ponūt Cy. & Bal. in. l. cū in testō. ſ. hec verba. ff. de here. instī. per
illū tex. & est vtilis ad infinita. de qua facit festū Alexā. in. d. l. de
uotio. in ꝑn. in. iiij. col. ff. sol. ma. & in gſ. lxxxj. in. iij. vol. inci. Le
cto & discusso laborioso ꝓcessu. in. v. col. Facit qꝺ decidit Bart.
in. l. vt iurisiurandi. in fin. princip. per glos. ibi. ff. de oper. liberto.
¶ Glo. ſi. in verbo principalē facta est principaliter eo ꝙ text. in
fi. dicit nisi ꝑcipalis causa fit extincta per ꝓscriptionē ℨ. ann.
vel. lxx. cōtra principalis causa est petitio hereditatis: ℨ petitio
ni hereditatis nō ꝓscribiť minore tpe. lxx. an. l. hᶻditatis. C. de
pet. here. ergo m. le dicit tex. in ꝑn. causam posse extingui ꝑscri
ptione ℨ. anno. glo. & doc. laboꝛant. & principaliter dicit glos. qꝺ
tex. in verbo principalē causam pōt dupliciter intelligi. ℨ io qꝺ
principalis cā sit petitio hereditatis, & tunc obstat ℨius, glo. tū
dupliciter respondet, sed ambe solu. ad idem tendūt. nam ỏt glo.
obscure qꝺ petitio hereditatis nō dať cōtra ti. possidentē. l. here
ditatis. vbi doc. assignāt rōnem. C. de pet. here. & tūc petitio he
reditatis nō ꝑscribiť nisi. xxx. an. ita loquiť ℨiū, sed in istis ter
minis nō pōt intelligi ista lex. qꝰ si ille possidet sine ti. non ꝓsecri
ꝑsisset. ℨ. an. quia in ꝓscriptione, ℨ. an. tria copulatiue requirū
tur. titulus, possessio, & bona fides vt declarat Bart. in. l. celsus.
ff. de vsuca. opz ergo intelligere tex. qꝺ iste possidebat cū tit. Jtē
in casibus specialibus in quibus petitio hereditatis deturℨ ti
tulo possidentē. de quib⁹ ꝑ gl. & ista declarat in. l. hereditatē. C.
in quibus cau. ces. long. tpis ꝑscriptio. & in. l. j. C. de peti. here. & tunc nō ꝙperit directa, sed vtilis petitio hereditatis. l. etiā. ſ. j. ff.
de peti. here. in verbo vtilē, & ideo dixi qꝺ prima solutio glos. di
centis ꝙ hic loquitur de vtili eadē cū ſcḋa solutio. & isto casu qū petitio hereditatis excedit suā naturā, & daᵗ ōtra titulo possidē tem bene ꝓscribiť. ℨ. ann. ita loquiť iste tex. Jsta solutio est in se vera, & non sequuntur Cy. & Bar. hic. tū nimiū restringit tex. ad illos casus spāles: nō bal. hic in. i. ℨ in. xj. oppo. aliter & singularis sol. & reputat no. nā regula ꝙ petitio hereditatis nō compe
tit ℨ titulo possidentē ꝺz intelligi qū talē titulū habebat tempo
re vite defuncti: ita loquitur. l. regulariter. ff. de peti. here. sed si ti
tulus sit acquisitus post moꝛtē defuncti nō obstat quin cōpetat petitio hereditatis. Certe solennis est limitatio ad. d. l. regulariter, sed eam reꝓbant Sal. & diffuse Alex. hic: vt per eum & per multa reꝓbat Ang. de are. in. ſ. sed iste. in fi. char. inst. de actiᵒ. Tutio ergo videť ſcḋa ſo. ꝙ tex. in verbo ꝓincipalē cām intelligatur de rei ven. sed iungenda ambas sol. tex. ꝑcedit sine scrupulo. nam dū loquitur de ꝓscriptione. xxx. an. tex. in ver. principalē causam potest ex̄plificari in petitione hereditatis. sed dū loqᵗ de ꝓscriptione ℨ. an. pōt ex̄plificari in rei ven. & hoc mō tex. erit
36 clarus. ¶ † Ultimo dū ista gl. rūdet ad. l. iij. ℨ ad. l. ſi. de vsuc. pro legato. nā multū signāter vult qꝺ ℨ titulus putauimᵒ alias sit sufficies ad ꝓscribēdū. tū nō est sufficies ad excludēdū petitionē hereditatis aī cōpletā ꝓscriptionē, & ista erit secunda limitatio notabilis ad. d. l. regulariter. vbi dᶻ qꝺ petitio hereditatis nō daᵗ cōtra titulo possidētē verū est si possideat cū titulo ꝑoſe
cus si cū putatiuo: qꝺ titulū hīs putatiuū pōt cōuenīri petitiōe hereditatis. vt hac gl. no. habes gl. cōfocīa in. l. j. in ꝑn. & ibi sub
tiliter pōderat & sequiť bar. ff. qꝺ quoū bonoꝝ. cū cōcoꝛ. vt hic ꝑ Alex. Sed ℨiū ℨ gl. in. l. fin. in ver. poſt. ff. de vsuc. pro legato. & glo. no. in. l. nec vilū. ſ. olbus. in verbo sciens. ff. de pe. her. vbi est bonus tex. a ℨio sensu, & ista est communioꝛ. vt hic per Alex.

c ¶ Si quis aliquem testari ꝓhibuerit vel coegerit. Rubrica.

¶ Continua vt per glo. vel vt per Cy. Bar. & Fulg. hic. Et pre
mitte qꝺ iste titulus habet locum in quatuoꝛ casibus quos po
nit glo. in rub. ff. & ꝓsequitur magistraliter Bar. in. l. ſi. ff. eo.
& aliquid Bal. hic. Jason Papie.

1 ☞ Quando quis impedit quem ne testetur hereditas aufertur
tanꝙ ab indigno, & applicatur fisco.

2 Pꝛohibens aliquem testari tenetur in duplum illi quem testa
to: volebat instituere.

3 Quando proximoꝛ cogit metu testatoꝛem vt eum instituerat,
tunc talis institutio est ipso iure nulla, nec tamen fiscus poterit
eam auferre ab instituto tanꝙ ab indigno.

4 Licitū est ꝙoꝛi blandis verbis ꝓuocare virū vt eā instituat et
econtra. & idem in quocunq; alio: quod intelligo vt infra. nu. ℨ.

Juli disceptationi.

¶ Cōpellēs aliquē testari pumr criaſr. hoc pmo. & ei q ꝓhibuit ne aliꝙs testaret auferť hᶻdi
tas vt ab indigno. hoc ſcḋo. Et bladitus ℨ ꝓ
uocare testōrē. h. d. vsq; ad fi. ti. j. † Not. ex. l.
qꝺ qꝰ impedit quē ne testet, qꝺ hereditas ei aufert tanꝙ ab in
digno & applicať fisco. Qꝺ intellige qū erat ꝓximoꝛ ita qꝺ ad eū
ab intestato ſpectasset successioꝛ: als si esset remotioꝛ, tenetur ſeſo
ad duplū, vt hic ꝓ Bar. gl. in. l. j. in ꝑn. in ꝛbo fisco. ff. & in. l. he
reditas. in gl. magna. circa medū. j. ti. j. † Sed est magnū dubiuℨ
inquantū tex. in. ſ. pe. in authētico, vt nulli iud. allegat in gl. dt
qꝺ ꝓhibēs aliquē testari teneť illi quē volebat instituere, & sic leſo
ad duplū: an ille tex. ſolū ꝑcedat in administratore ciuitatis qui
ꝓhibuit aliquē testari, put sonat ille tex. an vero intelligat in
quocunq; ꝓhibēte testari. vidi alias magnā ꝓtouersiā in ciui
tate Cremone, & qꝺ nō cōpetat pena duplī nisi ℨ administratoꝛē
ciuitatis, ꝓhibente testari tenent Pet. Cy. & Bal. in. l. lucius. la
ℨ. sempronia. ff. de legaſ. & ibi Ray. & comensis. & Cy. in. l. quic
quid. C. arbi. tute. Cōtrariū qꝺ imo habeat locū ꝙocunq; tenēt
gl. bar. & Imo. in. d. ſ. sempronia. Ang. & Fulg. in ista. l. ti. & ista
est vera & cōis ℨ ꝙ ꝓma facere videať qꝺ in duobus opiniōibᵘ
3 mitioꝛ sit tenenda. ¶ † Item diligenter considera qꝺ ℨ quando
aliquis

aliquis ꝓximioꝛ ꝓhibuit aliquē testari auferatur ab eo here
ditas & applicet fisco vt dicit tex. in ista. l. ℨ. tū qñ os metu cogit
testatoꝛē vt ea instituerat certe institutio tunc est ipso iure nulla:
nec valet institutio ista qꝺ hereditas auferať ab instituto tāꝙ ab
indigno: nec veniſſe, & ita teneo ℨ gl. & doc. in. l. ſi. j. eo. teneant
qꝺ siue testatoꝛ sit impedit ꝙ facere testamētū, siue coact⁹ sit metu
ad testandum: qꝺ vtroq; casu valeat testm: sed hereditas auferať
tanꝙ ab indigno: q: ista. l. ij. loquitur solū de eo qui impediuit
quem testari. & tūc verum est qꝺ auferatur tāꝙ ab indigno: ℨ de
eo qui coegit ad testandū, tex. nihil dicit. vnde placet ista senten
tia qꝺ imo testamentū reddať nulla. nā sicut metᵉ vitiat ipso iure
mrimoniū. c. abbas. qꝺ me. cā. c. cū locū. & c. veniētes. el. ij. de spō
ſa. ita ℨ ipso iure vitiare institutionē. Jtē q: si metus adhibit⁹
testibus testamētarijs q metu sunt coacti vt essent testes annul
lat ipso iure testamētū. l. qui testō. ſ. fi. in fi. ff. de test. multo fortiᵃ
metus adhibitus testatoꝛi, & hoc ℨ Imo. in. l. j. in. j. col. ff. de te.
per glo. ꝓximam ibi quaꝫ ad hoc reputat singularem. Predicta
etiam ꝓcedunt quando ipsemet institutus est qui metu coegit
testatoꝛem vt eū institueret. quid si fuit alius qui coegit testatoꝛem: an factum alterius noceat instituto. gl. hic dicit qꝺ est que
stio sabbatina. i. arg mētabilis: tamē determinat qꝺ nō nocet, &
bene: qñ institutus fuit ignoꝛāns: secus si eo volēte vel sciente glo.
in rub. ff. eo. & ocs hic, & Cy. in rub. ſ. e. & est bonᵘ tex. in. l. nō in
4 teresť. C. qꝰ me. cau. ¶ † Ex. l. ſi. no. qꝺ licitū est vꝺoꝛi blādis. ver
a bis ꝓuocare⁹ virū vt eaꝫ instituat & ecōtra. videm quocūque
5 alio: ℨ intellige istū tex. qui sole bladiťe interueniūt. † fecᵉ si im
misceantur mine vel verbera. ita fin. Bar. in. l. ſi. in fi. ff. e. sequun
tur Sali. & Pau. hic in fi. secūdo singulariter limita & hic atten
b de qꝺ blādis verbis licitū est inducere testatoꝛē: verū est ᵇ nisi testa
toꝛ prius fecisset testm & aliū instituisset heredē: quia tunc si qs
blandis verbis vel adulationibus induceret testatoꝛē vt cum in
stitueret ℨ testm valeat: tū primus institutus renocabit a secūdo
per actionem de dolo vel in factū: ita notabiliter Ange. hic. & in
l. nō enim. per illum tex. t. cum gl. ff. de inoffi. test. & sequitur bart.
Vero. in cautela. ℨ. ij. sed in cōtrariū est gl. quam ibi Cy. sequitur
in. l. quicquid. C. arbi. tute. nisi probaret dolus malus secundi:
& hoc puto verius. Dicit tamē Angel. hic. & in. d. l. nō enim. qꝺ
alias fuit iudicatū ꝙ Perusiū oū ipse esset vicarius episcopi, & ali
quis testatoꝛ primo fecisset testamētū in quo instituerat heredes
quosdā religiosos seu conuentū, & quidā agnati sibi tantum per
suaserunt dicentes ꝙ erat male factū instituere tales religiosos:
qꝺ talē hereditatē conuertent ad malū. ita fecerunt ꝙ eos institu
it: fuit iudicatū ꝙ illi religiosi obtinerēt successionē per predi
cta. nota quia vtilis est decisio. ¶ Hᶻ. in ista. l. ſi. formaᵗ quatuoꝛ
contraria contra tex. quibus nō rndet. Primū est de. l. nō enim.
ff. de inoffi. test. Bar. & Sali. respondēt ꝙ ille blanditie versaban
tur circa ꝓhibita. dic clarius vt ibi aperte dicit tex. & ibi blan
ditie tendebant in pernicie alterius instituti. Secundum cōtra
rium de. l. j. ij. de do. inter vir. & vꝺoꝛ. tolle ꝙ ibi ꝓhibito est in
vita. nam maritus ꝓhibetur ꝓuocare in vita vꝺoꝛē ad donādum sibi: q: mutuis affectionibᵘ se spoliarēt, sed fit hic ꝓuocatio in vltima voluntate cuius effectus cōfertur post moꝛtem.
Tertium contrariū de. l. j. de statuis & imagi. similiter tolle qꝺ
ibi blanditie versabantur circa id quod lex ꝓhibebat. circa vl
timum contrarium. l. captatoꝛias. dic quod ille text. cum glo. fa
cit, sed rsponde quod ꝓhibitio ibi fit ꝓpter captionem et
fraudem que ibi inducitur. Jason Papie.

¶ De his quibus vt indignis aufe. here. & ad ſylla. Rubrica.

¶ Iste titulus est difficilis: vt attestať Bar. in. l. j. ſ. e. & premitte quod dicam in. l. j. ſ. eo. in prin. Jason Papie.

2 ☞ Quando censeatur quis indignus ad hoc vt possit priuari
hereditate. & nu. 1.

3 Vasallus qui commisit causam ꝓpter quam meretur priuari
feudo licet non sit ipso iure priuatus: tamē quam primum com
misit causam efficitur indignus, & sic malefidei possessoꝛ, & sic a
tempoꝛe commisse cause tenetur ad fructus.

4 Heres qui adiuit here. testato. occisi multa eius nece. tanquam
indignus priuatur successione, & applicatur fisco.

5 Verbum vlcisci, quot modis potest intelligi.

6 Regulariter quotiescunq; aliquid aufertur alicui tanquam ab
indigno applicatur fisco.

7 Heres quam primum potuit vendicare necem defuncti & non
fecit inducitur in penam.

8 Dispositio. l. vel statuti magis equiparatur vltimis voluntati
bus quam contractibus.

9 Quando ꝓpter negatiuam imponitur alicui pena sine deter
minatione tempoꝛis nunquam quis incurrit penam nisi ꝓcede
dat monitio iudicis.

10 In actionibus bone fidei veniunt vsure a tempoꝛe more, quādo
competunt contra eum qui nullum ius habet: secus si aliquod
quia tunc a tempoꝛe more litis.

11 Fisco competit vtilis petitio here. contra heredem indignum.

Heredes.

Diuide ista. l. in duas. In
prima loquiť de fructibᵘ qꝺ
sunt accessiones naturales. In ſcḋa loquiť de
vsuris q; sunt accessiones ciuiles. ſcḋa ibi: ex he
ditate autē. Prima subdiuidiť in duas. In pri
ma ponit decisio. In ſecūda rsp̄detur tacite
obiectioni. secunda ibi: neq; enim boneſi. poſ. Rursus ſcḋa sub
diuiditur in tres. In prima loquitur de rebᵘ hereditarijs distra
ctis. In secunda loquitur de fructibus. in tertia declarat quas
vsuras ꝓstare necesse sit. secunda ibi: ꝙ in fructibus. tertia ibi:
vsuras autem. ¶ Heres qui non vindicauit necē defuncti tene
tur restituere hereditatē fisco vna cum fructibus integris, & etiā
tenetur ad vsuras semisse rerū distractarum a die mote litis. h.
d. & secundum Bar. totus iste titulus est difficilis, & pro eius in
1 troductione & intelligētia omnium legum huius tituli ꝓmitte
re fm Pau. in rub. ſ. eodem. † & iste titulus habet locum in tri
bus casibus, ad quos reducūtur omnes leges huius titul. Primus casus est quando heres neglexerit vindicare necē defuncti:
sine occisus sit ab extraneo, put loquiť ista. l. j. sine a familia: put
loquitur. l. iij. ſ. eo. & ꝓpter hunc casum qū dominus occiditur
a familia, factum est senatusconsultū. Syllanianum. de quo loqui
tur. l. minoꝛibus. ſ. eo. tamen penam huius tit. limita dupliciter. a ¶ Prouocare. Adde Jal. i. l. cū donationis. col. fi. ℨ. de trāſactio. Scar. in. l. j. no. ij. ℨ. de insti. & substi. Purp.
Primo vt ꝑcedat quādo heres scit occisoꝛes: secus si ignoꝛat:
ita loquitur. l. ſi ideo. & l. cum fratrem. ſ. e. Secūdo limitatur nisi
sit ꝓuentus ab alio in accusando: ita loquitur. l. hortē. ſ. eo. verū
qꝺ ꝓtest contingere quod heres: quia vult ꝓprias vindicare necē
defuncti differt ꝓpter hoc adire hereditatem & interim moꝛi
tur ea non adita. & sic videtur sibi ꝓeiudicari ideo facta est ora
tio diui Marci. qꝺ que perfecte nō ꝓuidebat facta est. l. cū ſpē b ¶ Verū est. Lup. in rep. rub. de donat. inter virum & vxoꝛē. fol. clxx. Purp.
lanianum. ſ. eod. Secundus casus ꝓin. in quo habet locum pe
na huius tituli est quādo heres institutus in testamēto vna cū
alijs accusat testamentū de falso, ad hoc vt alios heredes exclu
dat qui nō ꝓsunt nisi ex testō succedere: vt solᵘ ab intestato suc
cedat: nā si succūbat in tali accusatione, priuať successione tanquā
indignus. & ita loquitur. l. ij. ſ. e. tū si medio tpe trāſigeret anteꝙ
deueniať ad sententiā excusaretur a tali pena. ista loquiť. l. alia. ſ.
eo. Tertius casus est quando testatoꝛ ꝓstea in codicillis vel epi
stola reputauit heredes priᵒ scriptos idignos. ita loquitur. l. he
reditas. cū gl. magistra. ſ. e. vltima vero. l. huiᵒ tituli tractat quā
do ōnis fuit occisus a familia, ꝓpriaꝫ aliqui serui potuerūt eū
defendere & neglexerūt, ꝙ pena ponať. & hoc modo habes sum
mam huius tit. & omniū legū in eo positarum. ¶ In tex. ibi fru
ctus integros. intellige. i. perceptos seu qui percipi potuerunt. &
hoc siue ex̄tēsiue siue nō. & siue ex eis sit effectus locupletioꝛ siue
non. ¶ In tex. ibi, neq; enim. rsp̄detur tacite obiectioni, nam
videtur qꝺ iste heres ante motā litē fisco debeat censeri bonefid.
possessoꝛ. & sic debeat facere fructus suos. q: malefidei possessoꝛ
dicitur qui inuaditᵉ rē siue titulo, & iste tāꝙ purus inuasoꝛ tenet
ad oēs fructus ℨ cū iste sit heres mero iure, & habeat ti. certe nō
vī malefi. possessoꝛ, cū ipso iure nō ꝓsuet. ergo anteꝙ fiscus mo
neat litē, ꝓpter ius & ti. qꝺ hᶻ oꝫ cēseri boneſi. possessoꝛ. Impa
toꝛ tamē rndendo dicit qꝺ imo etiā anteꝙ moneat lis a fisco, ex
quo scit testatoꝛē occisuℨ, itē scit qꝺ si adeat anteꝙ vlciſcat qꝺ red
ditur indignus certe adeūdo ante vltionē facit cōtra officiū pie
2 tatis, & reddiť malefidei possessoꝛ. Et ideo habes hic tex. sing. qꝺ c ¶ Antequam feratur sententia. adde Imn. in cauum nostris. de concel. prebend. Imn. in. c. ex parte. de feud. Bal. in. c. que ecclesiarum. de consti.
indignus censetur absq; malafide a ꝓin. etiā ante moꝛa litem in
3 dignitatis. vnde hic est tex. sing. fm Huli. & Ang. ꝙ os vasall⁹ q
cōmisit causam ꝓpter quē meretᵏ priuari feudo vel clericus q
ꝑmisit cāz, ꝓpter quā meretᵏ priuari beneficio ecclesiastico, ꝙ licet nō
sit ipso iure priuatᵘ anteꝙ feratur sniaᵗ tū quā primū commisit
causam efficitur indignᵘs. & sic malefidei possessoꝛ. & sic a tpe com
misse cause tenetur ad oēs fructus restituēdos. & dicit Pau. qō
ista. l. est ad hoc valde fin. nec alibi reperiť. l. que ita possit allega
ri. ℨ cōtrariū videať, ꝑbari ex gl. no. in aut. de incest. nup. in ꝑn.
in verbo imminere. in fi. de cuius veritate dic vt per Cy. & Bal. i d
4 aut. incestus. ſ. de ince. nup. ¶ † Ilo. ergo ex ista ꝓma parte text.
quod heres qui adiuit hereditatē testatoris occisi inulta eius ne
ce tanꝙ indignus ꝓriatur successioē: & applicať fisco. nam te e
netur ꝓprius accusare occisoꝛē: & facere qꝺ puniať. Adde qō hoc
ꝑcedit etiā in filio ex heredato in testō patris, qꝺ intentata quere
la cōtra testm patris anteꝙ postea succedat ab intestato tenetur
ꝓius vlcisci mortē defuncti alias repellitur tanꝙ indignus. gl.
est si in verbo, ꝓhibeť. in. l. ex inofficioso. ff. ad sena. ſylla. Limita
istud nō ꝑcedere in filio instituto heredē: qꝺ si pater eiᵘ occidit te
statoꝛē, filius institutᵘ nō ℨ accusare patrē, nec vlciſci necem de
functi cōtra patrē ꝓpriū & si adeat ea multa, nō redditur indi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

gnus ita sing. Albe. nec ab alio decidi. in rub. C. eo. post Pi. per eũ allegatũ, per tex. no. in l. si aduleriũ cũ incestu. §. liberto. ff. de adul. & idem puto eõtra si fili⁹ occidisset testõiẽ pater instituꝰ ab illo testatoze nõ dz filiũ accusare, prationem, ꝙ §. liberto. in fi. imo alibi dicũt tex. notabiles ꝙ si fili⁹ cõmisit homicidiũ propter ꝙ mori dz, si pater eũ deferret iudici nõ potest iudex facere eum mori, sed dz mutare in aliã penã, puta deportatiõis vel exilij, ne pater videat filiũ ad supplicij oeducisse, & est cautela euadendi filiũ a morte. l. milites agrũ. §. deserto. ff. l. qui cum vno. §. qui filium. ff. de re mili. fm Ray. & Sali. & Pau. in l. ꝓpter insidias. C. qui accusa. non pos. vbi referunt ita practicasse pzout potuit Bar. veroñ. in prima cau. Scõo limita ꝙ licet heres teneaꝫ vlcisci necem defuncti antequã adeat alias fiscus succedit, tamẽ fiscus non tenetur vlcisci. glo. est que reputaꝫ singularis in l. recusare. §. fisco. in ꝓbo vindicauerint, & ibi sequuntur omnes. ff. ad treb. ¶ Scõo no. ex secunda parte tex. in ver. ex hereditate autẽ differentiã inter fructus & usuras: ꝙ heres indignus tenetur ad fructus ẽt ante litẽ motã, & ad usuras nõ incipit teneri nisi post motã litẽ, ratio ꝙ usure sunt magis odiose, vt habetur in l. j. §. de condi. inde. ¶ Sl. j. in verbo, indultã. dividit in duas. In prima timoze ℨ dũ declarat tex. In secũda ponit dictũ ꝙ ꝛespõdetur tacite qõni, secũda ibi, & hec accusatio. † Nota ex ꝓpria pte ꝙ ꝓbũ vlcisci põtintelligi dupliciter vlcisci. s. de facto, ite mediãte via iuris. s. accusando, & in dubio censẽt via iuris, vt hac glo. ꝓr quam inferũt Guli. Ang. & zDode. ꝙ si ille qui recipit iniuriam minatus est et ꝙ vlcisceretur, & ille reperitur mortuus & nesciaꝫ a quo ꝓpter talia verba que dixit de vlcisẽdo, nõ põt capi sufficiens ꝓbatio: ꝙ dũ ille dixit ꝙ vlcisceret intelligit. l. accusando: tamen dicit Ang. ꝙ bon⁹ iudex ꝓr hec verba eũ torture subijceret: quia ꝛ Paul. dicat ꝙ relinquit arbitrio iudicis inspecta qualitate personarũ. Et ex hac gl. colligitur limitatio ad id ꝙ dicit Bar. de milite florentino in. l. si quis mihi bona. §. ℨ quid si mãdauit. ff. de acqui. here. put tetigi in. l. j. §. de ser. fugi. vbi etiã posui alias limitatiões. ¶ Glo. in verbo reddere. diuiditur in quatuor. In prima declarat tex. In secũda ꝓr viam fallentie remouet duo cõtraria. In tertia formaꝫ qõnẽ. In quarta ponit dictũ per ꝙ ꝛespondetur tacite questioni. secunda ibi: excipe tũ. tertia ibi, sed ꝓr quantũ tps. quarta ibi, & intra quinquenniũ. Ex ꝓria & secunda parte habes regulã cũ duab⁹ fallentijs. † Regula est ꝙ quoties aliquid auferẽ ab aliquo tãꝙ ab indigno applicatur fisco iuribus allegatis in gl. & nemo põt opponere de indignitate nisi fiscus. gl. est que reputaꝫ sing. in. l. his cõsequenter. §. j. ff. fami. erc. & circa hanc regulã vide tex. in. l. j. C. de natu. lib. de cuius intellectu dicã in. l. hereditas. §. e. Ista regula limitatur vt procedat quando talis indignitas procedit culpa vel delicto eius qui ꝓpriꝫ dus est, bene tunc admittitur fiscus secus si sine culpa, & ꝓpter errozẽ testatoris. tunc non venit fiscus, sed venientes ab intestato ita loquitur. l. si pater. alleg. in glo. ¶ Secũdo notabiliter limita nisi quis sit priuandus ꝓpter delictum suuz quod respicit certam personaz: nã tunc applicaꝫ illi persone non fisco. l. pe. C. de leg. alle. in gl. cõcordat. l. post legatũ. §. admittere. ff. e. & tex. in. l. ij. §. fi. vbi Bar. ff. de colla. bonoz. vbi ꝓ hoc infert quod stante statuto ꝙ existentibus masculis filie nõ succedãt: licet statutũ nõ dicat quis succedat ꝛ patre filiarũ: ꝙ tũ statutũ est factũ fauoze filioz, intelligiẽ quod masculi succedant: put tenet Bar. in. l. j. §. quidam filiũ. ff. de bo. pos. ℨ tab. & in. l. ij. §. fi. ff. ad tertyl. & in. l. seruo. la. j. §. si testator. de leg. j. cũ suis concoz. ¶ Limita tũ istã vltimã fallentiam ꝙ qñ delictũ ꝓpter ꝙ quis est priuãdus respicit certã psonã ꝙ applicaꝫ illi persone; verũ est quãdo talis priuatio fit ex dispositione. l. vel statuti: ita loquũtur. §. allegata, sed si priuatio fieret ex dispositione testatoris, tũc nõ applicaret psone ꝫ alijs veniẽtibus ab intestato: aut alijs coheredib⁹, & ibi si testator in testõ relinquat vxoꝛi victũ & vestitũ in domo & graues suos heredes ꝙ si male tractauerint vxoꝛẽ ꝙ priuẽtur hereditate: certe heredes male tractãdo vxoꝛẽ: ℨ priatio hereditatis fiat ꝓpter offensam que respicit vxoꝛẽ hereditatis, tũ nõ applicatur vxoꝛi, sed venientibus ab intestato vel substituto: ꝙ talis priuatio nõ fit ex dispositione legis, sed testatoris: ita no. Bar. l. vxoꝛem. §. heres. p illũ tex. cũ gl. ff. de leg. iij. & in. l. paterfami. vbi Ang. Imo. & alij. ff. de her. instit. & Bal. in. l. j. in. fi. col. C. de his que pe. nomine. Pe. & Imo. in. c. si heredes. de test. Alex. in cõsi. cxx. in. ij. vol. inci. Opportune cõsideratis. Tu tũ cõsidera que sit ratio diuersitatis qñ priuatio fit ex dispositio. l. vel statuti & quando testatoris. ¶ In tertia parte gl. habes diligẽter notare ꝙ heres ꝙ primũ potuit vindicare necẽ defuncti & nõ vindicauit incidit in penã: sicut dicimus in cõditionib⁹ negatiuis positis in vltimis volũtatib⁹: ℨ sec⁹ in ℨctibus, tex. habes & explũ in. l. si ita stipulatus essem alias te domũ. de verb. obli. & ex hoc no. Bar. † dispositio. l. vel statuti [a] magis egparak vltimis volũtatib⁹. ꝙ ℨctib⁹, & sic dispositiões. l. & statuti debẽt regulari fm regulas vltimarũ volũtatũ. ita Bar. in. l. nõ solũ. §. morte. circa fi. pe. col. vbi Imo. & zDode. ff. de op. no. nũ. & in. l. si. circa fi. ff. de reg. cat. & in. l. in cognitiõe. ff. ad sena. Sylla. Bal. in. c. j. in. vij. col. de consti. & in tit. de pace cõstan. in verbo in criminalibus. & in. l. si post tres. in. ix. col. ff. si quis cau. & in. l. pe. in. ij. colum. §. de verbo. signi. & Bal. & Fulg. hic, & ista est veritas: ℨ Bar. dubitauerit de hoc in. l. suus quoq; §. sed & si filio. in. ij. co. circa prin. ff. de hered. instit. & in. l. j. ff. de in diem addic. ℨ contrarium tenuerit Bal. in. l. omnes populi. in fi. ff. de instit. & iu. quez repzobãt Lud. & zDod. in l. iiij. §. cato. ff. de verb. obl. & in. l. vnica. in. iiij. q. §. qñ non peten. par. Intellige tũ ista equiparationẽ de vltimis volũtatibus ad statuta procedere nisi quo ad extensionem: ꝙ in vltimis volũtatibus sit latissima interpretatio. c. cũ dilecti. de do. secus in statutis cũ sint stricti iuris. l. quicquid adstringẽde. in ꝑn. & ibi Bar. ff. de verb. obl. Contra tũ cõclusionẽ gl. videtur facere doctrina Jnno. in. c. extirpande. de ꝓb. quã referunt Bar. & alij hic: cũ cõcoz. Alex. vbi ponit regulam † quando per negatiuam imponitur alicui pena sine determinatione tpis qũ ꝙs neglexerit aliquid facere nunq; ꝙs incurrit talẽ penã nisi ꝑcedat monitio iudicis: vt si statutũ dicit quicũq; canonicus non fecerit residentiã in ecclesia, sit excõicatus: quõ ergo hic heres ex ista negatiua & ista negligentia vindicandi necẽ defuncti incidit in penã ꝓriuate hereditatis absq; monitione iudicis. rñdet Bal. ꝙ speciale est fisco cui mora fit re ipsa absq; interpellatiõe & sequitur Jo. de ana. in. c. excõicationi. in vlti. col. de rapto. nihil tamen allegant sed glo. expzessa in. l. cũ quidam. §. fiscus. in ver. inferũt. ff. de vsur. & ad hoc reputat sing. Alu. in. l. si ex legati cã. de ver. obl. sicut ecclesie & minori sit mora reipsa. gl. est sin. in. §. item mixta. in verb. iudicium. instit. de actio. de qua nõ meminit Bal. idẽ tenens in aut. hoc amplius. in. ij. col. ff. de fideicom. ¶ Glo. in verbo post motã litẽ diuidit in quatuor. nã opponit & dat quartã solutionẽ, & oppositionem sic forma. nam dicit tex. ꝙ vsure non veniunt nisi a tẽpoze mote lit. & sic lit. contest. cõtra in actionib⁹ bone fidei veniũt vsure a tpe moze statim absq; eo ꝙ lis cõtestatur. l. videamus. in ꝑn. ff. de vsur. sed fisco cõpetit petitio hereditatis. l. litẽ veniũt. §. petitã. el. ij. ff. de pe. her. & hic in gl. sed petitio heredi. est actio. boneñ. §. actionum. instit. de actio. ergo deberent vsure venire a tẽpoze mote. glo. tripliciter rñdet. Primo fatendo contrarium, ꝙ hic subaudiaꝫ maxime. iste text. destruit. Scõo rñdet ꝙ hoc est speciale, & non assignat rationez specialitatis: nõ nil valet: tri ista põt esse bona vt nunc dicam. Tertio glo. distinguit & non facit ad ꝓpositum. † Dic ergo ꝙ regula que ħz qõ in actionibus boneñdei veniunt vsure a tpe mote: verum est qñ competunt ℨ eũ qui nullũ ius ħz, sed si cõpetant contra eũ qui mero iure habet ius ħz posse priuari: tunc vsure tũ veniũt a tempoze mote lit. ita loquitur hic. & hoc voluit dicere gl. dũ dicit qõ hoc est speciale. & declarat Pau. in secunda & in fi. colũ. Nota tũ diligenter gl. que vult ꝙ † petitio hereditatis competat fisco, cõtra heredẽ indignũ: [b] ħz fiscus nõ sit ꝓpzie heres. l. inter eos. §. fi. & ibi gl. ff. de fideiuss. l. quoties. ff. de noua. ideo refert Pau. hic in fi. se audiusse Bal dicentem ꝙ bar. mirabatur de ista gl. ℨ dic qõ fisco non competit directa petitio hereditatis: cum nõ sit ꝓpzie heres sed vtilis tantum: vt hic per Alexand. & Fulgo.

Jason Papie.

1 ☞ Accusans testamentum de falso si succumbit priuatur hereditate: secus si dicer et non iure factum. vt. ℨ. nu. fi.

2 Ex ꝑsona heredis non possunt reuocari lites per transactionẽ sopite.

3 Factum tutoris nocet pupillo.

4 Filius accusando testamẽtum patris de falso si succumbat perdit etiam legitimam: secus quando agit. here. siue inuentario.

5 Patronus laicus habet tempus quatuoz mensium ad presentandum, antequam episcopus se possit intromittere: si autem sit ecclesiasticus habet tex menses.

6 Tutoz potest criminaliter accusare nomine pupilli.

7 Quando tutoz aliquid facit cum consilio matris & agnatoꝝm pupilli presumitur abesse dolus & culpa tutoris. ꝙ est no.

8 Judex qui tulit iniquam sententiam etiam per imperitiam tenetur parti in syndicatu ad interesse: nisi tulerit de consilio peritoꝝm: quia tunc excusatur.

10 Quando potestas assumpsit assesso. ex ordinatione repub. non tenetur in syndicatu ex malo consilio vel imperitia assesso. fuit: se cus tamen si accepit ex sua voluntate.

Z.

Polla. Factum defuncti nõ retractaꝫ ex persona heredis minoris, & si tutoz in accusatione falsi testamenti succũbat: facit pupilli perdere hereditatẽ, que applicaꝫ fisco & illo casu tutoz tenet pupillo & de calũnia puniet. h. o. Et ad declarationẽ hui⁹. l. vide l. alia j. vbi traditur regula quod si heres accuset testamẽtum de falso: v. excludat alios, & ipse solus ab intestato succedat: si succumbat

cumbat in tali accusatione tanquam indignus priuatur successione: nisi medio tpe transigat ante latã sniam & de ista trãsactione loquiꝫ prima pars. l. & ꝓ † accusans testm̃ de falso si succũbat priuetur hereditate. extẽdit tex. hic etiã in pupillo cuius nõie tutoz accusat de falso. nã si tutoz accusat facit de pupillo pdere hereditatẽ. & loquiꝫ scõa pars tex. & pone casum fm gl. hic ꝓmã. & clarius Pau. & ħz gl. ꝓma ꝑsupponat ꝙ testatoz istituit ctuoz. s. polam filiã eius & fratrẽ polle pupillum & duos extraneos, tamen de duobus extraneis in tex. nihil ideo pone casum tolũ in extraneo. in tex. ibi liberã habuit administrandi patrimoniũ sui potestatẽ. est perinde acsi diceret ꝙ qlibet in re ꝓpzia est moderator & arbiter. l. in re mandata. C. man. qz iustũ est vnicuiq; sua cõmittere. l. nemo exter⁹. §. de indeis. & hoc pcedit etiã qs abutetur rebus. l. sed & si lege. §. cõsuluit. in ver. cũ re sua se abuti putãt. ff. de pe. here. ergo vult dicere imperator ꝙ ista polla potuit libere transigere & valuit transactio facta cũ coherede. & licet pupillus sit persona priuilegiata: tamẽ in parte in qua est heres polle nõ põt venire ℨ trãsactionẽ ab ea factam: qz nec ipsa polla si viueret posset venire: vnde persona heredis etiã priuilegiati non debet mutari conditio transactiõis. & hoc vult tex. in ver. nec idcirco.

2 ¶ † No. ex ꝓpria parte ꝙ ex ꝑsona heredis nõ pñt revocari lites per transactionẽ sopite. cõcodat. l. ea q̃ a patre. C. de rescin. mino.

3 ¶ † Scõo no. ex tex. allud ad ꝙ allegaꝫ: ꝙ factum tutoris nocet pupillo, & sic culpa vel delictũ in administrãdo. illud multiplicter limitat vltra Ang. & Pau. hic. vt ꝙ bar. & alios i. l. j. §. si procurator. ff. si ꝙs ius dicẽ. nõ obtẽ. vbi ponit de intellectu. l. memine rint. C. vñ vi. & est gl. no. in. l. si dolo. ff. si ꝙs omi. cã testamẽti. & in

4 l. nec ꝙ iterdicto. ff. de reg. inr. ¶ † Tertio no. ex tex. ibi ꝙ adim pupillo. hic esse tex. valde notabilẽ fm Guli. & zDod. hic. ꝙ filiꝰ accusando testm̃ patris de falso, si succũbat perdit etiam legitimã sua: secus est qñ adit hereditatẽ fine inuẽtario. vt dixi post gl. in l. fin. §. si. ff. de iure delib. nõ diuersitatis est ꝙ accusando delinqt faciendo. sed grauius est delictũ ꝙ cõmittit faciendo quã ꝙ cõmittit omittẽdo inuẽtariũ: iuxta gl. in. l. si moza. ff. sol. ma. Alia notabilia ꝙ te colligе. ¶ Sl. in ꝓbo illi heres. dividit ī quatuoz. In prima declarat tex. assignãdo rõnẽ dubitãdi & decidẽdi. In scõa ibi. & est hic ar. ℨ Abb. colligit ex tex. ar. ad decisionẽ qõnis

5 † nã scias ꝙ patronus laicus [b] ħz tps quatuoz mensiũ ad ꝓsentandum anteq̃ eps se possit intromittere. si aũt ius patronatus sit persone ecclesiastice ħz sex meses. c. j. de iure pat. in. vj. vbi tex. de vtroq; dicit: ergo gl. not. ex hoc tex. ꝙ si abbas succedat in iure patronatus laico ꝙ non vtitur iure suo, & sic tpe sex mensiũ. et ħz cũ gl. inadueꝛtẽter transeũt Ly. Bal. & Ang. hic tamen in cõtrarium est tex. in. d. c. j. ꝓ quẽ Ja. bu. & zDod. ꝛeꝓbãt hãc. gl. & bene. in tertia q̃ est ibi & est simile. gl. alle. quatuoz tex. concordãtes. Jn quarta ibi, sed arg. cõtra opp. & nõ so. sed rñdet ꝙ iste tex. loquitur in iure iam quesito & firmato in preteritũ ꝙ non mutat ex ꝑsona heredis minoris: ibi loquitur in ꝓscriptiõe inchoata ħz nõ ꝑfectas sed perficiẽda in futurũ. ¶ Sl. in ꝓbo pupilli nomine. dividit in quatuoz. Jn prima opponit ℨ tex. ℨn scõa sol. vno modo. Jn tertia illã sol. ꝛeꝓbat. In quarta sol. alio modo & illã tenet. scõa ibi: sol. hic ciuiliter. tertia ibi: hoc non plz. quarta

6 ibi: ex dicto. rñdet melius fm Bar. & cõtra † quando tutoz: criminaliter agẽdo põt accusare nõe pupilli: ita loquit iste text. nã hic nisi tutoz accusasset nõe pupilli. nõ fecisset eũ pdere hereditatem sed qñ inscribit se ad penã taliõis talẽ inscriptionẽ dz facere tutorio nõie: nõ pupilli: ista log⁹ contrariũ. ¶ Sl. ī ꝓbo pupillo. dividit in. v. Jn prima declarat tex. Jn scõa ibi, sed sibi legata. ponit vnũ dictũ. Jn tertia ibi, sed certe. imo videt multum fortiter opp. ℨ tex. & videt quatuoz sol. ponere: tamẽ nõ sunt nisi duo. vt declarat Bar. & nõ põt rñderi ad hoc ℨum: nisi cũ dicit natiõe. inter alias solutiões no. multũ illã q̃ est ibi: vel tertio po-

7 test esse ex quo habes quatuoz valde signare. ¶ † Prio ex ea no. fm Bal. & Sali. hic qñ tutoz aliquis facit cum cõsilio matris & agnatoꝝm pupilli ꝑsumit abesse dol⁹ & culpa tutoris. ꝙ est no. fm Bal. hic. & in. c. j. in ꝑn. in. ij. col. de his qui feud. dare pos.

8 ¶ † Secundo habes ex glo. notare fm Sali. hic in fi. ꝙ ħz iudex qui tulit iniquã sniam etiã si per imperitiã: tñ tenet ꝑti in syndicatu ad interesse. l. fi. cũ si. ff. de varijs & extraoz. cog. insti. de ob. q̃ ex quasi delicto. in ꝑn. tñ ex hac gl. habes ꝙ si iudex tulit sniaz de consilio peritoꝝm excusatur & sic ℨ silia habita a doctoribus excusant iudicẽ de quo vide tñ Bar. in. l. in bonoꝝ. ī fi. ff. de bo. põ. Bald. & Sali. in. l. iuris ignozantiam. ℨ. qui admit. vbi dixi.

9 ¶ † Tertio ꝓ hãc gl. dicit Pau. hic colligi singulare cautelã ad executionẽ tutoꝝm. nã qñ tutoz vult aliqd facere & est dubium an possit nocere pupillo: dz illud facere de cõsilio matris & agnatoꝝm pupilli, & hoc mõ excusat tut. a dolo & culpa, & dicit Pau. ꝙ ad hoc ista gl. est ſin. & no. ħz Ful. in hoc teneat contrariũ cum tutoz etiã & leui culpa teneat. Tñ ꝓ ꝑcedẽti cautela facit ꝙ dicimus ꝙ interuentus agnatoꝝm in ℨctibus minoꝝm vel mulieꝝ ñ facit cessare oẽm ꝓsumptionem doli vel metus: vt notant bart.

10 o alq; in. l. transactiõe. pillũ tex. vbi dixi. §. de trãsac. ¶ † Quarto ista gl. facit fm Bal. in rub. C. de pena iudicis q̃ male iudicat in

c versi. quero nũquid potestas. & Sal. in. l. fi. eo. ti. ꝙ licet ptãs⁹ teneatur in syndicatu cũ malo cõsilio vel imperitia assessoris sui. glo. & Bar. in. l. ij. ff. ꝙ quisq; iuris. illud limitatur per hãc gl. o. vt sit verũ qñ potestas assumpsit assessorẽ sua voluntate: sec⁹ si ex ordinatiõe reipu. tũc excusatur per hãc glo. ¶ Jn quarta parte que est ibi. itẽ no. gl. per viã no. rñdet questioni. Tene ꝓmã opin. ꝙ pupillus nõ perdat nisi partẽ quã ħz hereditario iure patris nõ aliã in qua sororꝰ successit. ꝙ tex. clarũ in. l. qui titiꝰ testamẽtũ. ff. eo. & ad iura q̃ gl. alle. in oppositũ. Rñde ꝙ loquunt in hereditate de ꝛa filio vel seruo in qua est pinde acsi pr vel oñs essent

11 instituti, & illam bene perdunt. ¶ Jn quinta ibi. † Itẽ no. glo. per viã notabilis remouet ℨtũ: ex qua parte habes ꝙ ħz heres accusando testm̃ de falso si succũbat pdat hereditatem, tñ si dicat testm̃ non iure factum, ħz succumbat non perdit non diuersitatis est fm Alb. & Fulg. hic quia primo casu impugnat iudiciũ a & voluntatem testatoris. secundo vero casu solum denegat solẽnitatem iuris interuenisse. Jason.

¶ Qualibet in re ꝓpria. adde l. sed & si. in. §. cõsuluit. ff. de peti. here.

¶ Patroñ⁹ laicus. adde abb. in c. ex literis. in. ij. col. de iure patr. abb. in. c. eam te. in vlti. col. eo. ti.

¶ Licet ptãs. ad de glos. in. c. hec quippe. iij. q. vj. quã sequit Joã. de imol. in. l. iiij. in. §. in eũ. ff. de dã. infe. & ad materiam vide an. in. l. j. C. de his q̃ la. occu. bal. in. l. mancipia. C. de ser. fugi.

☞ Hereditas. Adde qõ nuda voluntate libertas non admitt. bar. ꝙ. ff. xxxvj. testõ: in testamento. Purp.

¶ Hereditas. non applicat fisco. ad de doc. in. Lluci⁹. ff. de in. fisc. bal. ī l. codicillis. in. §. mꝛe. ff. de leg. ij. bal. in. fin. ff. ī q̃s ali. testa. prohi.

a ¶ l. vel statuti. Adde Jas. in. l. cũ mota. col. vj. ℨ. de trãsactio. & in l. sicut certi. co. ij. ℨ. de milita. testa. Purp.

b ¶ Jndignũ. Coz. libro. iiij. consilio ccleviij. colum. iiij. Decius consilio cxxxv. Purp.

Primus Liber.

Rubrica.

De his quibus vt indignis auferuntur hereditates.

Jason.

Si ante habitam qõnem de seruis super morte testatoris occisi ab eius familia, tabule testamẽti aperte & sine ꝙrditas adita auferꝛ a fisco, nisi sit pupillus. h. d. hoc ꝓcedit etiã si testatoz clam fuisset occisus a sua familia. si aũt clam fuisset occisus ab extraneo ista moꝛs clandestina excusaret heredẽ adeũtẽ in multa necessitate declarat gl. magistra. in. l. cũ fratrẽ. ſ. e. & sicut pupill⁹. in fi. huius excusatur ab hac pena idẽ est in adulto minoze. xxv. annis: fm Alb. & Bald. & cõter & zDode. hic: per. l. minoꝛibus. ſ. e. ħz illa. l. videatur alio casu loquit scõm Fulg. hic & ꝙ idẽ sit in adulto firmat etiã Pau. in. d. l. minoꝛib⁹. in fi. bo. Jdẽ etiã in rustico & muliere. l. iij. §. si ꝙs ignoraꝫ. in verbo imperitiã vel rusticitatẽ. ff. ad sena. sylla. fm Alex. in. l. j. in fi. ℨ. eo. ħz in hoc vltimo contrarium dicat Pau. hic. & male. ¶ Sl. in ver. haberetur. intelligit ꝙ questio seruoꝝ dz habere in domo. nõ in iudicio est corrupta. & dz dicere cõtra: ꝙ tortura seruoꝝm nõ potest fieri in domo priuata: nec per eũ qui nondũ est heres: vt hic per Bar. & alios. Jason.

1 ☞ Eo ipso qõ testatoz dicit heredem non mereri hereditatem suam redditur indignus: absq; eo ꝙ testatoz exꝑimat in specie causam indignitatis.

2 Libertates possunt in codicillis relinqui.

3 Institutio heredis non revocatur per inimicitias superuenientes inter testa. & here. securum tamen est in legatis.

4 Testis ꝓpter graues inimiciti as repellitur a testimonio.

5 Quando hereditas auferꝛ ab herede instituto cui applicetur.

6 Presbyter vtrum potest instituere nepotem siue legitimum siue non ex filio spurio ountamen eum in filium adoptet.

7 Aluus an possit instituere nepotem legitimum ex filio bastardo & numero. 9.

8 Habens filium hereticum vel indeum non potest eum instituere. & tamen si habeat ex eo nepotem ch⁹tianum poterit nepotem instituere.

9 Quando relinquit aliquid filio spurio ex quo non est penitus incapax non admittitur fiscus.

10 Quando heres non potest capere ꝓpter delictum suum admittitur fiscus.

4.

Quando deficit testamentum hereditas cui debet applicari.

11 **Hereditas.** Hereditas [d] nõ potest in codicillis directo adimi. hoc ꝓmo. ħz bñ in eis possunt heredes indigni appellari et

e reputari. ita ꝙ hereditas [e] ab eis per fiscum tanq̃ ab indignis auferꝛ. hoc secũdo. & libertates in codicillis relicte possunt a fisco peti. hoc tertio & vltio. Et sic ista leg habet tres ptes vt ex summario patet: figura casum vt per bal. hic. Et inquãtum fm Bal. hic. & in. c. j. in ꝑn. in. ij. col. de his qui feud. dare poss.

8 ¶ † Secundo habes ex glo. notare fm Sali. hic in fi. ꝙ ħz iudex qui tulit iniquã sniam etiã si per imperitiã: tñ tenet ꝑti in syndicatu ad interesse. l. fi. cũ si. ff. de varijs & extraoz. cog. insti. de ob. q̃ ex quasi delicto. in ꝑn. tñ ex hac gl. habes ꝙ si iudex tulit sniaz de consilio peritoꝝm excusatur & sic ℨ silia habita a doctoribus excusant iudicẽ de quo vide tñ Bar. in. l. in bonoꝝ. ī fi. ff. de bo. põ. Bald. & Sali. in. l. iuris ignozantiam. ℨ. qui admit. vbi dixi.

9 ¶ † Tertio ꝓ hãc gl. dicit Pau. hic colligi singulare cautelã ad executionẽ tutoꝝm. nã qñ tutoz vult aliqd facere & est dubium an possit nocere pupillo: dz illud facere de cõsilio matris & agnatoꝝm pupilli, & hoc mõ excusat tut. a dolo & culpa, & dicit Pau. ꝙ ad hoc ista gl. est ſin. & no. ħz Ful. in hoc teneat contrariũ cum tutoz etiã & leui culpa teneat. Tñ ꝓ ꝑcedẽti cautela facit ꝙ dicimus ꝙ interuentus agnatoꝝm in ℨctibus minoꝝm vel mulieꝝ ñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

auferr tanꝝ ab indigno.q̃ ad hoc vt fiscus possit auferre requiritur ꝙ institutio ipso iure valear.l.si sequês.ff.ad sena.sylle.l. ex facto.ſ. Julian⁹.ff.de vulg.ꝛ pup.istud est qđ vult dicere text.in
1 verbo potio nō iure ad aliū trāslata. ¶ †No.diligenter ex hoc tex.ꝙ ex ipso ꝙ testōr dicit heredē nō mereri hereditatē suā:redditur heres indignus:ablq; eo ꝙ testator:in specie exprimat cāz indignitatis,ꝙ est no.fm Bal.Sali.ꝛ Alexā.hic.Si aūt testōr condito testō diceret in codicillis ꝙ non vult heredem habere aliqđ de bonis suis:talia verba nō nocēt here.tex.est notabilis
2 in.l.militis e.ſ.veteranus.ff.de te.mi.firmat Pau.hic. ¶ †Secundo no.in fi.tex.quod libertates possunt in codicillis reling, ꝛ fiscus auferens hereditatē ab herede indigno teneť eas prestare,ꝛ hoc ꝓcedit nō solum in legato libertatis,sed in oībus legatis.vt.j.l.prime.ꝛ.l.cū qdā.ff.eo.ꝛ.l.dicet.ff.de iure fisci. ¶ Hl. magna in verbo peti poterūt.formatur tres opp.ℨ tex.ꝙ imo hereditas nō applicet fisco,sed remaneat eidē instituto:nō obstantibꝰ verbis testatoris.vel vadat ad venientes ab intestato. Post ea magistraliter tradit trimēbrē distinctionēciste est effectus gl. quam diuide in ses partes principales.In prima declarat tex.ꝛ plana est.In scā ibiitē ad id ꝙ dicit op.ꝛra tex.ꝛ ponit duas
3 ſplu.In tertia ibiitem cōtra vr.ff.si tab.test.nul.ex tat. opponꝛ etiā ℨ tex.ꝙ vupliciter soluit.In quarta ibiitem cōtra.ſ.de test. opponit ꝛ se remittit.In quinta ibiꝛ vt plene sciās, magistraliter ponit trimembrem distinctionē in ista materia.In sexta que est in fi.gl.ibiꝛ facit ad hāc legē.allegat.v.cōcor.ad tex.Rūdeo qđ primam ꝙ est clara ꝛ capio scā.ꝛ reiectis sol.gl.quas Bart. ꝛ docto.reprobant.Rūdeo qđ tex.in.d.l.ex parte.in gl.alleg.nō obstat cōtra istū tex.Hā scitis ꝙ per solas inimicitias etiam capitales ꝙ post factū testm interuenerūt inter testatorē ꝛ heredem non reuocat institutio:nec ipso iure,nec in effectu,sed bñ reuocatur legata opeexcep.vtrunq; vt ibi tex.Et ratio diuersitatis per
4 suasiua pōt reddiꝛ: legatū nō pōt afferre nisi vtilitatē.ió ꝓpter inimicitias facilius reuocatur ℨ institutio:que ēt pt dānū afferre.l.si hereditatē.in pn.ff.mā.ſꝛ An.hic, ibitergo per solas inimicitias cap.nō reuocāt institutio:q; testōr qui volebat p aliud testamentū reuocare nō ꝓfecit,ſꝛ in.l.nra pfecit scām voluntatē
3 s.codicillos. ¶ †No.ꝙ ſꝛ legata p solas inimicitias reuocentur. d.l.ex pte.in fi.Tū ille inimicitie debēt ꝓbari p.v.aut.vij. testes ꝙ videtur mirabile quasi duo testes nō sufficiāt.ita sing. Bart. post ℣y.in.l.heredes.ſ.si qđ post.ff.de test.ꝛ cōtrarium teneat Bal.hic,alij nō tangūt. ¶ Scēo limita illā cōclusionē quā feci, ꝙ legata ꝓpter solas inimicitias reuocanť in effectu.vt sit vera qñ inimicitie ꝓcesserūt facto ꝛ culpa legatarij:puta ꝙ occidit filium testōris legatarij. Secꝰ aūt ℨ:si inimicitie ꝓcessissent culpa testatoris:tunc nullo modo reuocanť legata.ita singulariter solus Bar.nec alibi legi in.l cū tabulis.ſ.qm.per illum text.ff.e. Hec inuenio ꝙ aliquis mōtionē de eo faciat approbando vel reprobādo.Ego tū puto ꝙ istud dictū sit falsum. Et in ℨiū pōdero tex.expressum.in.l.iiij.ff.de adi.le.in verbo ꝛ penitus testatorem prioris offense.Ubi legatū fuit reuocatū:q; testator offenderat legatarium,ꝛ sic inimicitia ꝓcessit culpa testōris: ōt ibi tex.ꝙ si testatorē peniteat offense recōualidat legatū. Ad idem contra Bar.facit tex.in.d.l.ex parte heres institut⁹.hic alleg. in glo.in verbo testator grauissimis inimicitijs persecutus.ꝛ ſꝛ ista verba necessario non inferāt ꝙ testator fuerit qui dederit causaz inimicitijs:tū pōdero ꝙ Bar.ibi in fi.si inspiciať dū facit differē tiam inter institutionē ꝛ legatū,ꝛ puto casu distinguit cuius cupa ꝓcesserit.In legatis ergo vult ꝙ quo ad revocationem legatorum non sit differentia.Tū in hoc scēo nō ita me fundo sicut in ꝓcedēti fundamēto.Tertio ℨ Bar.moueor ꝙ gl.no in l.athale
7 tex.ſ.oat remissionē.in verbo facta.ff.de excu.tut.vbi dicit gl. nō referre cuius culpa inimicitie ꝓcesserint.quā gl.ibi bal.not.ꝛ dicit nō alibi repiri. ¶ †Quarto,qr testis ꝓpter graues ꝛ capitales inimicitias[a] repellitur a testimonio.l.iij.in ꝓin.vbi gl.ꝛ bar. ff de testi.cum fi.hoc ꝓcessit nndū si inimicitie ꝓcesserunt culpa testatoris sed etiā illi⁹ ℨ quē testis ꝓducit.ita no.ō Ant.in.c.veniens.el.ij.de testi.quē refert ꝛ sequit Alex.in cōſi.xciij.inci. In causa inquisi.formate cōtra Ja.in.j.vo.per hec tenui ꝛ teneo cōtra decisionē illā Bart.cōsidera qr si casus cōtingeret esset casus ꝓ amico. ¶ Sum in tertia parte glo.ibi. Item cōtra.in qua gl. ꝓbabat ꝙ ſꝛ heres institut⁹ nō habeat volūtatē defuncti:tū non debet admitti fiscus,ℨ veniētes ab intestato.ꝛ rñdet inepte vt ꝓ Bar.ꝛ alios.Veritas est ꝙ ibi est casus ualde diuersus. Ibi em test.deuenit ad actū facti.l.ad cancellationē per quā testm in totum tollit ꝛ res deducit ad cām intestati.Ideo tūc veniētes ab intestato veniūt:nō aūt si secus.hic aūt testator: solū deuenit ad actū verbi,ꝛ ad talia ꝛba ꝓ que institutio non tollitur ipso iure. ¶ In quarta parte gl.ibi itē cōtra.ſ.de test.gl.formatur tertiū cōtrarium ꝙ est diuersum a duobus precedētibus in quo heredi-
4 a tas nō vadit ad fiscum nec veniētes ab intestato,sed remanet ad
a ¶ Et capitales inimicitias. ade Bal.in auf.si dicatur.i. ij. col. C.de retri. Jnno. in.c.cū. ℞.manconella. de accu.

institutū in primo testō.ꝛ glo.se remittit ad ibi dicta. sed ibi nil dicit.Sed vera sol.est ꝙ ibi testōr nō reputauit institutos in primo indignos vt hic. ¶ Jn quinta pte gl.ponit trimēbrē distinctionē.vt cōcordaret iura ꝙ in ista materia diuersimode loquūť: adeo ꝙ dixit gl.in.l.iij.ſ.fi.in verbo nuda.ff.de adim.le.ꝙ leges in ista materia sunt adeo contrarie ꝙ vix pśt cōcordari.ꝛ gl.no
5 stra melior de iure facit tres casus ꝓncipales.† si querit qñ hereditas aufert ab herede instituto cui applicet.ꝓmus casus est qñ heres institutus nō pōt capere ꝓpter delictū testatoris.ꝛ gl.dicit qđ nō statim admittit fiscus nisi post alios agnatos.Tu in hoc ꝓmo casu plenius distingue faciēdo tres casus vt hic per bar.ꝛ in ter ceteros no.quod si testator instituat penitus incapacē, vt qr instituat filium spuriū:isto casu non admittitur fiscus sed aliī venientes ab intestato.vt hic per bar.ꝛ in.l.fi.ff.eo. cum multis cōcor.vt hic ꝙ Alex.inter ꝙs vide no.bal.i.l.si qs ꝓsbyter.ſ.de ev.
6 ꝛ cle.vbi tradit qđ si sacerdos habeat filiū quē instituat heredē, sine dubio est penit⁹ incapax:tunc succedat ꝓnceps secularis an eccleſa. ¶ †No.tamen quod si ꝓesbyter habeat filiū spuriū cui sine dubio nihil pōt relinquere si habeat nepotē ex eo siue legitimū siue non pōt cum effectu relinquere hereditatem illi nepoti adoptādo nepotem in filium si sit legitimus:vel eū arrogando. nam adoptione vel arrogatione facta pōt eū instituere.ita sing. Ang.in.l.ꝙ ꝙdres.ff.de ado.ꝙ valde quotidianū est ꝛ illō ex clamat Alex.ℨ de eo dubitet in.l.gall⁹.ſ.qd si is.in fi.col. ff. de libe.ꝛ posthu. ¶ Hinc posset dubitari.pone ꝙ annus habeat filiū
7 spurium:ille,qui dubio est penitus incapax.nec illi posset aliqđ relinquere.auť.licet.C.de natu.lib.auť.ex complexu.C. de incest. nup.pone quod ex illo filio spurio habeat nepotem legitimum ꝛ naturalem an nepoti legitimo ꝛ naturali possit auus aliqđ relinquere:videtur ꝙ sic per similemā si qs habeat filiū deportatū est penitus incapax de iure ciuili secūdum ius cōmec eū posset instituere.l.j.ſ.de here.insti.tū nepotē ex eo potest instituere.l. ſ.
8 ſ.pe.ff.de bo.pos.ℨra ta. ¶ Similiter habēs filiū iudeū vel hereticum nō pōt eū instituere ꝛ tū si habeat nepotē ex eo christiānū pōt instituere.tex.est in.l.cognouimus.ſ.de heret.ita in ꝓposito defectus ꝓis nō ℨ nocere nepoti in quo non est talis defectus:maxime qr cessat rō quare pater ꝓhibetur instituere filiū spuriū:qr sibi imputat ꝙ talē sobolē ꝓcreauerit.q rō cessat in auo respectu nepotis.ideo videm⁹ a cessante rōe ꝙ naturalis vel spurius qui nō pōt succedere patri ab intestato nec ex testamēto potest succedere fratri.l.si is qui ex bonis.vbi bar.ff.ō vul.ꝛ pupgl.in.ſ.fi.in auť.q.mo.natu.effi.sui.breuiter omissis multis ꝓ cōtra veritas ꝛ cōis opīa est qđ si au⁹ habeat legitimā sobolē, si cut ꝓhibetur aliqđ relinquere filio spurio: ita nil penit⁹ potest relinquere nepoti,ꝙ⁹ legitimo ꝛ naturali.l.fi.ꝛ ibi expressi⁹ gl. ꝛ antiqui ad hoc notant.C.de natu.libe.Bal.in.l.gallus.ſ.qđ recte.in antep.co.ꝛ expressius Pau.in.ſ.qđ si is.ff.de li.ꝛ post,
9 ꝛ no.Alex.in cōſi.lxxiiij.in.iij.vol.incip. Circa primum dubiū. vbi plene videas.† Redeūdo ad cōclusionē Bar.ꝙ qñ relinquit aliquid filio spurio,quod ex quo est penitus incapax non admittitur fiscus alias secus.huic distinctioni nō obstat tex.in.l.ſ. ſ.de incestis nup.ꝛ in.l.j.ſ.de natu.lib.qr licet Bar.rñdeat qō illi tex.loquuntur in casibus specialibus sed non assignat rationē specialitatis,ideo respondemel⁹,quod ibi transiret ad secūdas nuptias non est ꝓprie delictum.vt respondet Bal.in.l.iij. vbi Jmo.ff.de test.Ang.hic.ꝛ in l.papinian⁹.ſ.meminisse.ff.ō iof-
10 ficio.testō. ¶ †Secundum principale membrū glos.est quando heres non potest capere ꝓpter delictum suum,ꝛ in hoc glo. sebene expedit,qđ tunc admitteтur fiscus intellige verū qñ heres non omnino incapax.sed est indignus culpa sua,ꝛ illa culpa nō respicit offensam certe persone,nā si respiceret certam personā, illā admitteтet.vt dixi ꝛ limitaui in.ij.ſ.eo. si autem heres esset omnino incapax admitteтentur veniētes ab intestato,vt in casu l.j.secundum cōem opi.ſ.de heredi.insti.est tū dare casum i quo heres ꝓnatur hereditate culpa sua,ꝛ tū nō admittitur fiſc⁹ sed alium casum habes ꝛ exemplū in auť.hoc amplius.ꝛ in cōpone vnde sumitur.ſ.de fideicom. ¶ †Tertiū membrum gl.est.qñ
11 defecit testm,in quo gl.multū cōfuse procedit.Sꝛ cōsidera ꝙ in hoc glo. facit quatuor casus.Aliqñ em testm reddитur nullū ꝓpter grauem testatoris,qui credebat eum quem instituit suū esse filiū cum non esset,tunc testm reddit nullum, ꝛ succedunt venientes ab intestato,vt in gl.Adde idem esse qñ testm reddитur nullū natinitate posthumi:vel qr testator sein arrogatiōe dedit in.ſ.nō tamē inst.quib⁹ mo.te.infir.Secundus casus est quādo testamētum reddитur nullum qr testator nō seruauit iuris solennitatem.ꝛ idem est quod in precedenti.Tertius casus est quādo testator post cōditum testamentū deuenit ad actū ℣bi,ꝛ tūc aut dixit heredes esse indignos,ꝛ procedit.l.nostra.si autē nō dixit indignos,sed fecit secūdum volūtatē solennem,ꝛ revocatur prima,ꝛ in ea instituti excluduntur,secus si secunda nō sunt solēnis nisi

nisi cum lapsu decennij.vt est tex.sing.in.l.sancimus.ſ. de testa. Quartus casus gl. est quod testm redditur nullū:qr testator deuenit ad actum facti:vt qr incidit testm vel cancellauit. ꝛ in hoc dic vt in.l.nostram.vbi dixi.ſ. de testa.qñ aūt testm esset nullum mixta consideratione heredis:ꝛ testatoris,ſꝛ gl.omittat hūc casum est tex.in.l.claudius.ꝛ in.l.mulierem.ff.eo. Jason Papie.ſ.

Non oportet. Qui expēsas funeris nō fecit vt iussit testator nō ꝓ hoc puniať hereditate vt indignus.h.d. ad hoc vi de tex.solennem in.l.fi.ſ.fin.quem ibi Bart.dicit esse valde singularem.ff.de auro ꝛ ar.leg.ꝛ intellige istum tex.nisi te
6 stator expresse posuit penam priuationis, eo casu quo heres nō fecisset talem impensam.l.fi.in fi.C. de fideicom.secundum primam sol.positam hic in gl.quam cōiter doct.approbant. Item amplia istam legem procedere siue talis voluntas defuncti fuerit minus legitima, quo casu indubitatum est: siue etiam fuerit solennis legitima:vt ostendit gl.in prima parte ꝛ bene.Hl.in verbo fuisset.diuiditur in tres.In prima extendit text. Jn secunda ponit dictum per quod respondetur tacite obiectioni. In tertia opponit ꝛ tripliciter soluit. Secunda ibi,ꝛ in hoc casu tamen.Tertia ibi,item contra huic. Jason Papie.

1 ℞ Mandans ꝛ mandatarius possunt in eodē libello accusari.
2 Qui tenetur accusare malefactorem, non actu accusat accusando principalem, sed debet accusare omnes participes ꝛ mandatores quod facit ad statutum puniens syndicos vel antianos villarum denuntiantes malefactores nu.3.
4 Appellatio interposita per vnum ex condemnatis non suspendit quo ad alios nisi omnium eadem esset causa defensionis.
5 Appellans a diffinitiua non tenetur in appellatione inserere causam quare appellat.
6 Tempus minoris etatis attenditur tempore quo actus celebratur, ꝛ non quod maior: etas superuenerit:ideo mater minor que intra annum non petiit tutor, filꝰs vtrum excusatur sit intra annum efficiatur maior.nu.7.

Minoribus. ℣Minoribus non nocet crimen inutile necis, nec ꝙ appellationē nō sunt ꝓsequuti: quā maior bene ꝓsequi
1 tur ꝛc.hic est tex.not.ad tria. ¶ †Primo ꝙ in eodē libello[a] possunt mandans ꝛ mādatarius accusari:ita ꝓbat iste textus iunctis precedētibus,ibi accusationem pertulisse. ꝛ sic textus loquitur in singulari,ꝛ sic vult qō sub vna accusatione mandans homicidium ꝛ mādatarij fuerant accusati.facit.l.j.C. si reus vel accu.ꝛ.l.nihil.ff.de adul.in quo dic vt plene ꝓ Bar.in.l.hoc accusare.ſ.lege.ff.de accu.ꝛ in.l.j.ſ.accusationem.ff.ad turpil.cū cō
2 cord. ¶ †Secundo ex eisdem verbis no.ꝙ qui tenetur accusare malefactorem non excusatur accusando principalem, sed debet accusare etiam omnes participes ꝛ mandatores:alias puniť ac si nullū accusasset.ita ꝓbat iste tex. vbi minor ꝓpter etatē excusatur, qui vt vindicaret necē defuncti fecerat puniri reos principales,sed non mandatores.si ergo nonfuisset minor nō fuisset
3 excusatus:ideo facit tex.fm Bal.Sali.ꝛ ℳode. †ad syndicos villarum qui ex forma statuti tenētur malefactores denuntiare sub pena.nā si denunciarent principales ꝛ nō participes ꝛ mandatores,inciderēt in penā statuti.ꝛ si plures cōmisissent delictū ꝛ omnes denuntiarent vno excepto inciderent in totalem penā ac si neminem denuntiassent:ꝓout etiā determinat Bar.in.l.cū
4 si habuissent.ſ.fi.in fi.ff.de publica.ꝛ in.l.fi.in.ij.col.ff.ad.l. cor. desica. ¶ †Tertio habes notare ex eisdem verbis scōm Bal.ꝛ Sali.hic,ꝙ appellatio interposita per vnum ex cōdemnatis nō suspendit quo ad alios.ꝛ ita etiam not. Bal.istam.l.in rub.C.si vnus ex pluribus.intelligenisi omnium eadē esse causa defensionis.p.l.j.ꝛ.ij.C.si vnus ex plu.fm ℳod.hic.alia notabilia collige per te. ¶ Slo.in ver.respōdere.diuiditur in tres. Jn prima supplet ad tex.ꝛ clara est.Jn secunda colligit ex text.notabile ꝙ reprobat.Jn tertia formatur notabilē.q. Secunda ibi.ꝛ nota hic
5 quod qui appellat.Tertia ibi,sed quid si eo tempore. ¶ †Ex se
b cunda parte habes ꝙ qui appellatur[b] a sententia diffinitiua, nō tenet in appellatione inserere causam quare appellat, sed quādo
c appellat ab interlocutoria[c] sic ratio diuersitatis est quia potest quis appellare a diffinitiua,ſꝛ sit iustissima,ꝛ iudex in sententia nō grauauerit in aliquo condemnatū:qr licet sententia sit iusta tamen appellatio interponitur vt id quod est omissum in causa principali,ꝓbetur in causa appellationis.l.per hanc.C.de tēpo. appel.ergo patet ꝙ in appellatione a diffinitiua nō debet inferi causa,sed quādo appellatur ab interlocutoria:quia de iure cuili non licet appellare nisi in certis casibus: ideo tūc debet inferi causa:vt declarat Bartolus in.l.si.in.j.col.ff. de appel. recipiencano.in cle.appellanti.vbi tex.ꝓin.de appella. tamen gl. inepte

notat ex text.nostro:dum dicit causam appellationis reddenti: quia tex.non vult dicere illud quod no.gl.sed hic illa dictio canam appellatiōis:intelligitur ꝓo instantia appellationis.Et iō omitto quedam notabilia dicta Barto.circa appellationem ab inter locutoria:qualiter cā debeat inseri:ad que dicta fm Paul. semper habetur recursus.ꝛ habes gl.no.in.c.si.in verbo inanes.
6 de elec.in.vj.cum concor.vt hic per Alexā. ¶ †Et tertia parte glo.no.diligēter cōsiderari tēpus minoris etatis quod erat tempore quo actus fieri debuit:nec attendi ꝙ maior etas superueniret:ꝓout etiā tenet gl.in.l.j.C.in quib.can.in integ.restitu.Et fe
7 quuntur cōiter doct.hic reprobata opi.Pet.ꝛ Cy.† Et facit ad cōnem quotidianam,ꝛ in qua consului,de matre,que si nō vult acceptare tutelam filij:tenetur petere tutorem intra annum filio pupillo:alias ꝓinaꝰ successione filij, nisi mater sit minor. iuxta. l.sciāt.j.de legi.here.ꝛ.l.ij.ſ.confectim.ff.ad terty.ꝙ eodem modo mater excludetur que erat minor,licet sit effecta maior ante quam totus annus transiret.Ista est communis: conclusio per hanc gl.quicquid teneat Pau.hoc tenet Bal. dicens se ita consuluisse in auť.si captiui.ſ.de epi.ꝛ de.ꝛ in.l.precibus.in.v.col.ꝛ duabus seq.de impu.ꝛ in.l.ij.vbi Salic. C. si aduer.delictū.cum concor.vt per Alex.hic.ꝛ dicit Fulg.hic,ꝙ ita consuluit,ꝛ qđ est frequens casus. ita etiam consuluit Ludo. in consil. cclxxix. inci. Visa thematis narratione ꝛc. Jason Papie.

1 ℞ Heres qui mortem defuncti non est vltus:excusatur si occisores non reperiuntur.
2 Syndicus qui ex forma statuti tenetur denuntiare malefactores:excusatur si non reperiantur: tamen si postea sciuit:tenetur denuntiare,sed si sciuerit tempore quo eius officium:est finitum:tunc teneatur denuntiare ipse vel an eius successor.
3 Si maleficium sit commissum vltima die qua expirat officium syndici qui ex forma statuti tenetur denuntiare maleficia, an tunc tenebitur denuntiare.
4 Si quis emit redditꝰ iuris fiscalis ꝓo primo anno, ꝛ alius ꝓo secundo, ꝛ circa finem primi anni sit commissum maleficium, sed condemnatio fuit facta secundo anno:ad quem spectabit talis condemnatio.

a ¶ In eodem libello. Adde bar to.in.l.i.in.ſ.incidit. ff. ad turp. Bar.in.l. athale tus.ff.de fal.

Si ideo. Si occisores nō reperiantur excusatur heredes ad multa hece defuncti. Et accusans testamentum de falso ita demum perdit
1 successionē, si vsqz ad sententiam perseuerauit ꝛ succubuit in accusatione:secus si ante desistit:quia vt summant Cy.ꝛ b Bartol. humanum est peccare ꝛc.Et si defunctus occisus fuit: clam potest hereditas adiri.Sed debet postea vindicare.hoc dicit vsqz ad.l.sororē. ¶ †Not.ex.l.si ideo.ꝙ excusatur heres qui non est vltus necem defuncti:qr occisores non reperiuntur quia
2 homicidium fuit clam perpetratum:vt dicit.l.cū fratrem.j.eo- c dem.vnde facit iste tex.scōm Bart.ꝛ doct.ad excusandum syndicos qui nō denuntiauerunt malefactores ex forma statuti: eo quia non sunt reperti.ꝓout etiam ꝓbat bonus text.in.l.j. vbi etiam Bar.C.de priuatis carce. Bartolus in.l.vnica.C.de stratoli.ij.cum concordant.vt hic per Alex.tenetur tamen syndicus,si postea sciuit, denūtiare:licet intra tempus a statuto prefixum ignorauerit:ita ꝓbat tex.not.in.l.j. vbi Bald.not.C.de fal.moneta.facit.l.cum fratrem:in secundo responso.j.eod.hinc confertur pulchrum dubium:quid si tempore quo syndicꝰ finitum esse eius officium: an ipse teneatur denuntiare:attento quod eius tempore delictum fuit cōmissum: an vero tenebitur eius successor denūtiare,ꝛ quod non teneatur successor: facit qr ex forma statuti syndicus tenetur denuntiare delicta commissa suo tpe,sed istud non est cōmissum suo tpe. Jtē q primus nō teneatur:facit:qr licet suo tēpore sit commissum:tamen ignorauerit,ꝛ postꝙ sciuit erat finitum eius officiū. Jstum passum tangit Bal.in.l.cum ancillis.in.ij.col.ſ.de incest.nup. Ubi dicit videri quod primus denuntiare nō teneatur:quia finitum est eius officium. Jn cōtrarium dicit facere:quia habet dependentiam ab eo qs retro cōmissum est.alle.text.solennē in.l.nam ꝛ sernus. ſ.fi viuo.ff.de nego.gest.ꝛ aliter nō determinat istā qōnem. Habeo ꝓo difficilli,ꝛ fundamēta sunt hincinde.Tamē quod secūdus teneatur ꝛ non primus,facit tex.no.nec scio quid melius allegare:in.l.fusceptores.C.de sus.ꝛ arch.lib.x.vbi ponitur nonus ꝛ fing. casus fm Bart.ibi:qui dicit habuisse de facto.Pone qs quis tenetur soluere cōitati tali tēpore,ꝛ illo tempore titius erat thesaurius communitatis:cui soli debeat. Pone ꝙ antequam iste solueret finitū est officiū titij thesaurij: an iste debeat soluere primo thesaurario:an secundo. Possunt poni argumēta ꝓ ꝛ contra:ibi tamē decidituꝛ ꝙ secundo:qui nunc habeat officiū licet debitū esset contractum tempore primi,ꝛ illo tempore debe
3 ret solui.Et ille tex.videť a simili decidere istā.q.ꝛ vide in simili aliam.q.si maleficium sit cōmissum vltima die qua expirabat officiū istius syndici:an ipse teneatur denuntiare:an eius successor

d ¶ Ad excusandum syndicos. adde Bart. in.l. diuus.la.ij.ff. de cust.re. Alber.de Rof.in.ij. parte statutorum. qō. lxxxij.

attento q̄ syndicus habet forte mensem ad denuntiandū: ideo non fuit curatus denūtiare vltima die. Bal. in l. fi. in fi. ff. de iur. om. iud. t3 sing. q̄ ad primum spectat denuntiare non ad secundum. † fic etiā in simili alibi traditur questio: si quis emit reddi-
4 tus[a] iurisdictionis fiscalis p̄o primo anno, ꝛ alius p̄o secundo. Et circa finē primi anni sit cōmissum maleficium: sed cōdēnatio fuit facta secūdo anno ad quem spectabit talis condēnatio: per Bal. Jmo. ꝛ Mode. in. l. diuortio. §. fi fundū. ff. sol. ma. Bal. in l. ꝛ circa fi. p̄ealleg. ꝛ in l. fi. C. de fruc. ꝛ lit. expē. Alex. in cōsi. vj. in. iij. vol. incip. viso themate ꝛ statuto. alia notabilia collige per te. ¶ Glo. in. l. alia causa. in verbo non perdat. diuiditur in quatuor. In p̄ima alleg. concor. ad tex. In secunda ibi, ꝛ accipiens relictum. ponit vnum dictum. In tertia ibi, sed videtur, cōtra illud dictum opponit. In quarta ibi: ité contra. ff. de his quibus vt indig. opponit contra text. nostrum. ꝛ bene soluit. ¶ Bl. in l. cum fratre. in verbo non vetank. diuiditur in tres. In p̄ima declarat tex. In secūda timore cōtrarij aggreditur distinctionem, ꝛ refert opi. sed cōiter tenetur illa opi. q̄ si homicidium sit commissum a familia propria defuncti clam siue palam. debēt serui ꝛ familia p̄ius torqueri antequā hereditas adeak. si autē sit occisus ab extraneo distinguitur an palam an clam: ita in effectu doct. hic. ꝛ isto modo debet intelligi tex. in. l. j. §. plane. vers. quid ergo. ff. ad sena. sylla. vbi glo. ꝛ Mode. In tertia per viam nota. ponit aliqua dicta vera, partes patent. Jason Papie.

1 ☞ Heredi non imputatur si non fuit in mora accusandi occisores defuncti: eo quia fuit ab alio p̄euentus.

2 Ad hoc vt quis teneatur de maleficio: requiritur quod arguatur eius dolus: quod facit ad statuta punientia homicidia.

3 Stante statuto q̄ si quis percusserit aliquem puniatur certa pena ex quo statutum simpliciter dicit percusserit, intelligitur indistincte siue dolo siue culpa.

4 Qui occidit testatorem: vel mortis causam p̄ebuit: non potest esse heres testatoris.

5 Heres redditur indignus ex tacita inimicitia commissa post mortem defuncti.

6 P̄esumptus inimicus repellitur a testificando.

lo.

Sozorem. Non imputatur heredi si nō vindicauit necem defuncti: eo q̄ fuit ab alio p̄euentus: anteqū esset in mora. h. d. Vel p̄opius ad textum. Sozor que vindicauit necem defuncti non per hoc pōt auferre hereditatē ab vxore herede scripta. h. d. ꝛ cōsidera q̄ in isto tex. cōtra vxorem scriptā heredem a viro duo opponebantur. Primo q̄ vxor non vindicauerat necem defuncti, sed hoc non ob. non vindicauit: q: sozor p̄euenit. Ité sozor non pōt opponere de indignitate, sed solus fiscus. vt dicit gl. j. hic. Secūdo opponebatur vxori: q̄ eius dolo vir fuit necatus ab alio, ꝛ si vxor fuit causa. hoc etiā non ob. dicit tex. nisi ex p̄esse p̄obetur quod dolo vxoris vir sit occisus. ¶ No. ergo ex p̄ima parte tex. q̄ nō imputatur heredi si nō fuit in mora accusandi occisores o defuncti: eo q̄ sit ab alio p̄euētus, ꝛ hoc facit secundū Bart. ꝛ alios ad syndicos villarū[c] excusandū: qui non denuntiauerūt maleficiū: q: alius p̄euenit. p̄out etiā not. Bar. in. l. j. §. elegāter. per istū tex. ff. de libe. agno. ꝛ in. l. diuus. secūda. in fi. col. ff. de cust. reo. Et alibi decidit Baldus, q̄ si quis denuntiauit maleficiū cōmissum anteq̄ esset syndicus: q̄ si postea creetur syndicus non tenetur denuntiare. l. si quis heres. la. j. per illū tex. ff. de acqui. her. ¶ Secūdo no. tex. ibi. ꝛ neq; dolo malo maritum necatum ꝛc. q̄d ad hoc vt quis teneak de maleficio requiritur q̄ arguatur eius dolus, ꝛ in criminalibus lata culpa non equiparatur dolo. glossa in. l. in actionibus. vbi dixi. ff. de in litē iurā. ꝛ ideo lex vel statutū puniens simpliciter homicidiū pena capitis, debet intelligi si sit cōmissum dolo. secus si culpa. ꝛ ita ꝛ. Bar. in. l. quid ergo. §. pena grauior. in. iij. col. in fi. ff. de infamibus. Baldus in. l. oēs populi. in. xvij. col. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ in l. ꝛ si seuerior. vbi Sali. ꝛ Mode. C. de infami. Ang. in. l. j. vbi dixit. ff. de legi. Alex. in cōsi. cxl. in. ij. vol. inci. videt in casu p̄positō. ꝛ in consi. cclvij. in. ij. volu. incipien. post reditum consilium. hinc dicit Pau. in. d. l. ꝛ si seuerior. ꝛ alias in ciuitate Florē. cōtigit sibi casus: dum quis iudendo p̄oiceret lapidem ꝛ casu occidit vnum, an puniatur de occiso. dicit Pau. q̄ iudex volebat eum facere decapitare, p̄pter statutū: dicens q̄ occidēs aliquem decapitetur, ꝛ alio statuto cauebat qō statuta intelligantur, put iacent: dicit Pau. q̄ si nō obstēdisset Bal. ibi q̄ille fuisset in magno periculo, ꝛ istam decisionē Pau. refert ꝛ sequit Alex. in. d. cōsilijs, ꝛ retuli in. l. j. ff. de legi. In cōtrariū tū facit q̄ not. Bar. in. l. iij. §. q̄ p̄etor. p illū tex. in verbo: esset. ff. ne quis eū qui. vbi Alex. idem sequitur. ꝛ allegat Bar. ꝛ alios vt ibi per eum. ibi em formaliter determinat † q̄ stante statuto quod si quis percusserit aliquem puniatur certa pena qō ex quo statutum simpliciter dicit percusserit, ꝛ non dicit dolo vel culpa: debet intelligi indistincte etiam si percusserit sine culpa. cogita de concordia istarū
4 decisionum. ¶ † Tertio not. ex eisdē verbis neq; dolo malo: q̄ ille qui occidit testatorem: vel causam mortis p̄ebuit, ꝛ non pōt esse heres testatoris: p̄out etiā est tex. no. in. l. cū ratio. §. fi. vbi no. Bar. ff. de bo. dam. ꝛ in. l. luci⁹. ff. de iure fis. vbi text. not. vult qō occidēs testatorē nedū nō potest ipsi testatori succedere. sed nec etiā heredi testatoris. intellige tū istum tex. ꝛ predicta procedere in effectu. nam ipso iure bene succedit, sed fiscus aufert vt ab indigno, ꝛ solus fisc⁹ potest hoc opponere: vt dicit gl. no. hic, ꝛ in. l. his consequēter. §. fi. ff. fami. erc. ꝛ dum tex. vult quod sozor ꝛ sic mulier que regulariter nō admittitur ad accusandum: possit accusare de morte fratris. adde. l. vxor. C. qui accusa. nō pos. plene traditur in. l. ij. j. de accu. ꝛ Cy. hic. tamen t3 heres nō possit p̄iuarier causa de qua in tex. dicit tamen gl. fi. hic: quā multū not.
5 † q̄ ex tacita inimicitia que cōmissa sit post mortē defuncti heres redditur indignus puta si cōcubuit cum vxore testatoris: p̄out etiam tenet glo. Bart. ꝛ omnes in. l. fideicommissum. j. de fideicommis. ꝛ sequuntur hic omnes. facit tex. in. l. i. vbi Bar. ff. e.
6 per quē tex. ibi Bar. in fi. fing. no. † q̄ ad hoc vt dicamus aliquē
D testem repelli⁹ tanq̄ inimicū: sufficit q̄ cōmiserit causas inimicitie capitalis: dato q̄ alius ignoret. ꝛ sequitur Jmo. in. c. Raynutius. de test. ꝛ ideo dixit opportune Jnno. in. c. cū. j. ꝛ. Al. de re iudi. quem refert ꝛ sequitur Bal. in. l. p̄escriptione. in antepe. col. §. si contra ius. q̄ inimicus p̄esumptus tū repellitur a testimonio: sicut esset si esset verus inimicus. ꝛ sequitur Sali. in gutherī. si testis p̄ducet⁹ dicak. §. de test. ꝛ in. l. j. in p̄in. ff. de testi. ꝛ Lud. in rep. rub. ff. de arb. in. j. col. ꝛ Alex. in consi. xcix. inci. in causa inquisitionis formate cōtra Jac. in. j. col. in. j. vol. hinc dixit pulchre Jmol. in. c. cū. P. ad fi. de acc. quod satis est q̄ aliquis sit suspectus de inimicitijs: ad hoc vt repellak a testimonio. ꝛ facit tex. in. c. inquisitionib⁹. de accu. q̄ omnia bene no. ad extēsionem regule: que habet q̄ testis p̄opter inimicitias graues repellitur a testimonio. c. repellātur. 2. c. cum oporteat. de accusat. ꝛ l. ij. vbi glo. ꝛ Bart. ff. de testi. cum simili. innenio tamen qō Bal. in. l. constitutus. de rescrip. ad fi. dicit q̄ ad hoc vt testis p̄opter inimicitias repellatur, debet inimicitia esse euidens: non dubia, ergo p̄esumpta non sufficeret. Adde quod licet cum hac glosse. transeant hic docto. ꝛ Bar. in. l. si mulier. in fi. C. de adul. ꝛ in. l. j. ff. e. ꝛ Bal. in. l. titius. in p̄in. ff. de excu. tut. tū cōtra conclusionē glo. facere videtur, si heres institutus viuo testatore commisisset talem iniuriam non reuocaret institutio. nec fiscus auferret, nisi testator: eum dixisset indignum, ꝛ in hoc est differētia inter institutionem ꝛ legata: quia institutio non reuocatur p̄opter solas inimicitias, legatum sic. l. ex parte. ff. de adi. lega. ꝛ gl. in. l. heredi tas. in. j. oppo. §. eo. quantominus debet reuocari institutio p̄opter iniuriam commissam mortuo testatore, ꝛ tamen ista gl. loquitur in reuocatione hereditatis. potes dicere quod quādo in iuria committitur per heredem viuo testatore, lex nihil vult disponere: ex quo supereſt ipse testator: ergo nisi testator dicat indignū ex p̄esse fiscus ab eo non aufert: sed quando iniuria committitur mortuo testatore: lex p̄esumit q̄ testator eum dixisset indignum si sciuisset: ꝛ ita per hanc glo. limitatur. d. l. ex parte. ꝛ secundum ista etiam intellige text. in. c. ij. in verbo viuente. ꝛ ibi Bal. de feudo sine culpa non admit. circa quem text. vide vt per Alex. hic vltra docte. ibi. Jason Papie.

1 ☞ Quando quis timore pene legalis differt hereditatem adire, interim moriens transmittit ac si esset adita.

2 P̄inceps dicitur totus philosophie plenus: ꝛ dicitur habere omnia iura in scrinio pectoris. 11.

3 Nihil dicitur actū cum quid supereſt agendū: ꝛ quid in delictis.

Cum sylla. Nam dilatio ad vindicādum necē defuncti sicut nō nocet heredi interim morienti, ita nec seruis libertate donatis: nec alijs legatarijs h. d. ꝛ licet gl. j. hic dicat qō ista lex inducat. v. de nouo: tū p̄incipaliter fuit facta, eo q̄ senatusconsultū syllanianū ꝛ oratio diui Marci solū p̄ouidebāt circa heredē. nam euenit bat sepe qō here differebat adire hereditatē donec vlciscereturmortē defuncti: ꝛ sic aliquando moriebatur hereditate nō adita: statuit senatusconsul. q̄ cū heres distulerit ista causa: ita trāsmittat, acsi hereditatem adiuisset. circa legata autem nil erat dispositum: quia legata quo ad transmissionē cedunt ipso iure a morte testatoris: ideo licet legatarius moriatur ante aditā hereditatē: tū legatum transmittit, tū quia sunt aliqua legata que etiam non cedūt nisi ab adita hereditate: vt est legatū libertatis ꝛ vsufruc. l. vnica. §. in nouissimo. j. de cadu. tol. Ité dato quod legata cedant a morte testatoris quo ad transmissionem. tamē fructus rei legate nō debētur legatario nisi adita hereditate, vt declarat Bart. in. l. fi. C. de vsufru. leg. ideo imperator: volens in oibus plene p̄ouidere, edidit istam. l. per quā generaliter p̄ouidit, non tantū heredibus, sed

bus, sed oibus legatarū ꝛ fideicōmissarijs: vt si hereditas non adeak p̄pter vicissēndam necem defuncti: q̄ tū legata debeātur ꝛ qō seruus interim moriens cui debeat p̄estari libertas habeat heredē. ꝛ ex hoc vltimo resultāt tria spālia in ista. l. primum q̄ filius natus ex ancilla cui erat relicta libertas nascat liber nō seruus: put etiā in simili est tex. ad. l. fi. j. ad orā. ꝛ in. l. cū inter. C. de fideicōmis. lib. ꝛ in. l. fi. C. de lib. cau. ꝛ habes ecōtra casum notabilē in. l. si manumissus. C. de lib. ꝛ eo. libe. quāuis gl. ꝛ Bart. ibi violent illum text. Scōm speciale est q̄ illud q̄ acquirit interim iste seru⁹: sibi acquirit nō dño. Tertiū spāle est q̄ seruus moriēs interim h3 heredē. ꝛ rō horū est: q̄ cū differak libertas p̄pter vindicandam necem defuncti, ista dilatio nō debet nocere seruo cui libertas est relicta: interim ergo habetur p̄ libero. ꝛ ideo allegak iste tex. q̄ dilatio legalis nemini dz esse nociua. p̄o: dat. l. fi. §. do nec. ff. de iure deli. ꝛ in. l. ij. §. legatis. ff. de iud. Jn contrariū strin
7 git tex. cui nō video bonum respōsum. in. l. cum filius. §. seruus. ff. de leg. ij. Bart. ibi rūdet q̄ spāle est in ista. l. per rationē huius tex. ꝛ aliud nō dicit alij nō tangunt. Comē. ibi rūdet q̄ iste tex. loquitur in legatis relictis per ipsum dominū serno, que nō valerent nisi libertas sustineret. ideo hic dilatio legalis non nocet quo ad libertatē, nec quo ad legata, sed ibi legata erāt facta per alium: que poterāt valere absq; eo quod seruus haberet libertatem, ꝛ possunt acquiri dño, q̄ nō est q̄ dñs legat. ideo ibi suspēdit libertas, sed nō legata si interim moriatur. sed non tollit difficultatē vltra hoc q̄ diuinat. ¶ † Not. q̄ qñ quis timore pene
1 legalis differt adire hereditatē, interim moriens trāsmittit ac si esset adita. p̄o: dat. l. iij §. elegātes. vbi Lu. ff. ad sena. sylla. ꝛ ista est alia species trāsmittendi hereditatē nō aditā. quā not. Bart. in. l. ventre. in. v. col. ver. tertius casus. ff. de acqui. her. vbi p̄ hoc not. infert ad statutum. vt ibi per eū. ꝛ sequit Ang. hic. ¶ † No.
2 etiā ex text. in ver. bellissimum. q̄ p̄inceps dicit totus philoso
a phie plen⁹. ꝛ alibi dicit iura in scrinio pectoris[a] habere. in. l. omnium. §. de test. ꝛ in. c. j. de const. in. vj. alibi p̄inceps dicit p̄oni dentissimus ꝛ religiosissim⁹. in. l. vnū ex familia. §. fin. ff. de leg. ij. Alibi dicit sanctissimus ꝛ nobilissim⁹. in. l. queris. ff. de nata.
3 restituti. ¶ † Ultimo not. in fi. q̄ nihil dicitur actum cum quid
b supereſt ad agendū⁹. conco: habes in gl. fi. de quo brocardo dic vt per Cy. Albe. ꝛ Sali. hic in his que sunt licita. in delictis autem qui incheaut ponitur p̄o inchoato licet non perfecerit. l. furtum. ff. ar. fur. cel. de qua gl. opp. ꝛ non soluit. Jason Papie.

i ☞ Serui dicuntur esse sub eodem tecto qui vocem domini clamantis exaudire possunt.

2 Que dicantur ciuitates vicine ꝛ predia vicina.

3 Stante statuto q̄ qui committit delictū post sonū campane dulplicetur pena, talis pena habet locum licet quis esset in loco in quo non posset campanam audire: dummodo esset nox. ꝛ nu.4.

5 Nemo cogitur alium iuuare quando est insultatus.

6 Licet in criminalibus impuberes nō sint idonei testes ad p̄bandum delictum: tamē bene facient indicium ad torturā, sed si alie p̄oba. non possunt haberi: an tunc facient plenam p̄oba. nu. 7.

8 Minus idonei testes reputantur idonei in subsidium. 12.

9 Laici in criminalibus non admittūtur in testes cōtra clericos.

Talis. de. Serui p̄sentes vel existentes sub eodem tecto, si nō iuuerūt dominum periclitātem puniuntur. c ꝛ dicūtur p̄sentes. ꝛ sub eodem tecto: qui clamorem domini exaudire potuerunt: etiam si in via, vel in agro vel in quouis alio loco existerent. h. d. ꝛ cōsidera circa superfluitatē huius text. nam imperator dicit se decidere de nouo quādo serui dicātur sub eodē tecto q̄ dicit nō fuisse per antiquos decisum, ꝛ tamen hoc idē formaliter decidit in. l. j. §. eodem autem tecto. ff. ad senatus. sylla. ad
1 quē tex. difficile est rūdere quicq̄d dicat Pau. hic. ¶ † No. ergo q̄ serui dicunt esse sub eodē tecto: qui vocem domini clamantis exaudire possunt. put etiā dicit. d. §. eodem autē tecto. ꝛ hoc facit q̄ vicinus censeatur ille qui possunt vocem clamantis exaudire. vt hic per Bar. ꝛ plenius in. l. si titi⁹. in p̄in. ff. de aqua pluarcen. cū multis concor. vt hic per Alex. ꝛ est bona glo. in. c. felicis. §. p̄senti. in verbo vicinarum. de p̄e. in. vj. ꝛ que dicanť p̄e
d dia⁹ vicina ꝛ vicine ciuitates. ponit † Bar. in. l. iij. §. si tam vi
2 cinū. ff. de dāno infe. † Ité facit ista. l. fin Bart. ad. q. statuti dupli
3 catis penam quando delictum committitur post p̄mum sonum campane: q̄ eadem pena habeat locum licet quis esset in loco in quo nō posset campanam audire: dummodo esset nox. ꝛ talis hora in qua debuisset campana sonare. p̄out expressius tenet Bar. in. l. j. §. hoc aūt senat⁹. in p̄in. ff. ad sena. sylla. ꝛ sequūtur Sali. ꝛ Fulg. hic. P̄o ista decisione addo facere q̄ decidit Bal. in. l. liberorum. in p̄inc. in. l. j. not. ff. de insa. vbi querit ſtāte d. statuto duplicante penam si delictum committatur post sonū campane. pone q̄ si dies in quo non pulsantur campane: vt in die veneris sancti, decidit q̄ tamen punitur pena statuti. q̄ cōsiderandum est tempus quo verisimiliter pulsatur campana. et sequitur Lud. ro. in. §. hoc autem senatus. idem tenet Alberi. in secunda pate statuto. um. in. q. viij. incip. Ifē quero retentis eisdem terminis. ¶ † Confirmo etiam per id q̄ in simili t3 Bart. in. c. cum in veteri. in fi. col. de ele. vbi querit pone factum est p̄ceptum penale stipendiarijs q̄ ante consumptionem candele ardentis debeant exiuisse portas ciuitatis. pone qō cādela vento extinguatur. dicit quod in pena incidit. q: debet cōsiderari tempus quo verisimiliter fuisset consumpta candela. tamē cōtra p̄ a
4 miam decisionē tenent Bal. ꝛ Alex. hic. ꝛ Sali. in. l. nō minor. C. de trāfac. eo q: casus iste est omissus a statuto. sed facile est re
5 spondere. ¶ † Ultimo pondera hic p̄obari: quod nemo cogit alium iuuare qñ est insultatus: licet eum potuerit iuuare: cū sit speciale in fermis domini. ita inducit Bart. in. l. j. sed in eo. ff. ad sena. sylla. ꝛ Mod. hic. dixi in. l. vt vim. vbi bar. ꝛ alij. ff. de iusti-
6 a iure. ¶ Bl. in verbo bonum respōsum. in. l. cum filius. §. seruus. ff. de leg. ij. Bart. ibi rūdet q̄ spāle est in ista. l. per rationē huius tex. ꝛ aliud nō dicit alij nō tangunt. Comē. ibi rūdet q̄ iste tex. loquitur in legatis relictis per ipsum dominū serno, que nō valerent nisi libertas sustineret. ideo hic dilatio legalis non nocet quo ad libertatē, nec quo ad legata, sed ibi legata erāt facta per alium: que poterāt valere absq; eo quod seruus haberet libertatem, ꝛ possunt acquiri dño, q̄ nō est q̄ dñs legat. ideo ibi suspēdit libertas, sed nō legata si interim moriatur. sed non tollit difficultatē vltra hoc q̄ diuinat. ¶ † Not. q̄ qñ quis timore pene legalis differt adire hereditatē, interim moriens trāsmittit ac si esset adita. p̄o: dat. l. iij §. elegātes. vbi Lu. ff. ad sena. sylla. ꝛ ista est alia species trāsmittendi hereditatē nō aditā. quā not. Bart. in. l. ventre. in. v. col. ver. tertius casus. ff. de acqui. her. vbi p̄ hoc not. infert ad statutum. vt ibi per eū. ꝛ sequit Ang. hic. ¶ † No. etiā ex text. in ver. bellissimum. q̄ p̄inceps dicit totus philoso
a phie plen⁹. ꝛ alibi dicit iura in scrinio pectoris[a] habere. in. l. omnium. §. de test. ꝛ in. c. j. de const. in. vj. alibi p̄inceps dicit p̄oni dentissimus ꝛ religiosissim⁹. in. l. vnū ex familia. §. fin. ff. de leg. ij. Alibi dicit sanctissimus ꝛ nobilissim⁹. in. l. queris. ff. de nata.
3 restituti. ¶ † Ultimo not. in fi. q̄ nihil dicitur actum cum quid
b supereſt ad agendū⁹. conco: habes in gl. fi. de quo brocardo dic vt per Cy. Albe. ꝛ Sali. hic in his que sunt licita. in delictis autem qui incheaut ponitur p̄o inchoato licet non perfecerit. l. furtum. ff. ar. fur. cel. de qua gl. opp. ꝛ non soluit. Jason Papie.

i ☞ Serui dicuntur esse sub eodem tecto qui vocem domini clamantis exaudire possunt.

2 Que dicantur ciuitates vicine ꝛ predia vicina.

3 Stante statuto q̄ qui committit delictū post sonū campane dulplicetur pena, talis pena habet locum licet quis esset in loco in quo non posset campanam audire: dummodo esset nox. ꝛ nu.4.

5 Nemo cogitur alium iuuare quando est insultatus.

6 Licet in criminalibus impuberes nō sint idonei testes ad p̄bandum delictum: tamē bene facient indicium ad torturā, sed si alie p̄oba. non possunt haberi: an tunc facient plenam p̄oba. nu. 7.

8 Minus idonei testes reputantur idonei in subsidium. 12.

9 Laici in criminalibus non admittūtur in testes cōtra clericos.

c Talis. de. Serui p̄sentes vel existentes sub eodem tecto, si nō iuuerūt dominum periclitātem puniuntur. c ꝛ dicūtur p̄sentes. ꝛ sub eodem tecto: qui clamorem domini exaudire potuerunt: etiam si in via, vel in agro vel in quouis alio loco existerent. h. d. ꝛ cōsidera circa superfluitatē huius text. nam imperator dicit se decidere de nouo quādo serui dicātur sub eodē tecto q̄ dicit nō fuisse per antiquos decisum, ꝛ tamen hoc idē formaliter decidit in. l. j. §. eodem autem tecto. ff. ad senatus. sylla. ad
1 quē tex. difficile est rūdere quicq̄d dicat Pau. hic. ¶ † No. ergo q̄ serui dicunt esse sub eodē tecto: qui vocem domini clamantis exaudire possunt. put etiā dicit. d. §. eodem autē tecto. ꝛ hoc facit q̄ vicinus censeatur ille qui possunt vocem clamantis exaudire. vt hic per Bar. ꝛ plenius in. l. si titi⁹. in p̄in. ff. de aqua pluarcen. cū multis concor. vt hic per Alex. ꝛ est bona glo. in. c. felicis. §. p̄senti. in verbo vicinarum. de p̄e. in. vj. ꝛ que dicanť p̄e
d dia⁹ vicina ꝛ vicine ciuitates. ponit † Bar. in. l. iij. §. si tam vi
2 cinū. ff. de dāno infe. † Ité facit ista. l. fin Bart. ad. q. statuti dupli
3 catis penam quando delictum committitur post p̄mum sonum campane: q̄ eadem pena habeat locum licet quis esset in loco in quo nō posset campanam audire: dummodo esset nox. ꝛ talis hora in qua debuisset campana sonare. p̄out expressius tenet Bar. in. l. j. §. hoc aūt senat⁹. in p̄in. ff. ad sena. sylla. ꝛ sequūtur Sali. ꝛ Fulg. hic. P̄o ista decisione addo facere q̄ decidit Bal. in. l. liberorum. in p̄inc. in. l. j. not. ff. de insa. vbi querit ſtāte d. statuto duplicante penam si delictum committatur post sonū campane. pone q̄ si dies in quo non pulsantur campane: vt in die veneris sancti, decidit q̄ tamen punitur pena statuti. q̄ cō-

¶ In scrinio pectoris. Adde gl. in verbo qō. in. c. sepe cōtingit. de appel. gl. fin. in. c. p̄eterea. xxiij. q. gl. in verbo i fu
f sticientē. in. c. j. de renun. li. vj. abb. in. c. ex parte. el. i. de officio deleg.

¶ Agēdū. Adde Lur. cōsi. lxxj. super controuersia vltimo dubio. Purp.

¶ Puniunk. Ad
c de ꝛcusatione p illo qui nō cepit malefactorē de luquentē in loco remoto. Bartol. cōsi. cū. in fi. j. col. Purp.

¶ Vicini. Adde Bar. ad. l. j. in. §. hoc autē. i pūnc. ff. ad senat. sylla. Pe. de ancha. in c. j. de p̄stit. in. vj. Bal. in rub. ff. de re. diui. in. xv. q. Fely. diffuse. i. c. quidā. in. xij. col. de p̄esump.

¶ Minor. xx. an. Adde. c. fi. de testes. §. ité in testimoniū. in. iiij. q. iij.

¶ Nō possunt. ad de Jaſ. in. l. iij. §. si tibi. no. iij. ff. de cond. ob caus. Purp.

¶ In cā criminali. Adde. c. laicos. ꝛ ca. laici. ij. q. vij. diffuse per Franc. de are. in c. decetero. de te
g stib. ꝛ ibi Feli.

Si quis emit redditus, Adde Petr. de ancha. in. c. j. ne p̄elat. vj. suas.

Defuncti. Adde Alex. lib. iij. consil. lxiij. ꝛ b
lij. col. ij. Purpu. c

Ad syndicos villarum. Adde Bar. in. l. diuus. la. ij. ff. de custo. re. Salice. in. l. ea quidem. C. de ac 2
cu. Alb. de rosa. in. ij. parte statu. g. lxxiij.

Testem repelli. Adde Anto. de But. in. c. veniēs. el. ij. de testi. d

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ De codicillis. Rubrica.

¶ Bl. rubrice diuiditur in tres. Jn p̄ima cōtinuat rubricā. Jn secunda respōdet tacite. q. an in codicillis necessario regrak scriptura. Jn tertia declarat an terminus codicillis: habeat alā si gnificationem q̄ illam de qua loquitur iste titulus. Secūda ibi. qui ꝛ sine scriptis. Tertia ibi, quādo q̄ ponūtur. Jason Papie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ☞ Rupto testamẽto etiam intelliguntur rupti codicilli q sunt accessorij ꝛ dependent ex testamento.
2 Hereditas nec dari directo nec adimi potest in codicillis.
3 Sicut rupto testamento intelliguntur etiam rupti codicilli:ita etiam ꝛ confirmato testamento intelligũtur cõfirmati codicilli.
4 Hec verba ex nunc, prout ex tunc: quid importent.

Rupto. Natiuitate posthumi rũpitur testamẽtũ ꝛ codicilli et ab eo depẽdentes, ꝛ3 si postea testm̃ ruptũ confirmet testor: cuj quidẽ testibus intelligit etiã codicillos cõfirmasse. hoc primo. ꝛ hereditas nõ põt directo dari in codicillis: nec adimi, sed bene per fideicommissum. hec lecũdo. cũ. l. seq. ¶ Not. q rupto testõ etiã intelligentur rupti codicilli. ratio est: qr rupto principali tetiã intelliguntur rupti codicilli: q sunt accessorij ꝛ dependẽt ex testõ. hinc si testator nullũ t̃m fecisset ꝛ3 tantũ codicillos: tunc natiuitate posthumi codicilli nõ rũperent: vt dicit gl. hic in verbo nõ venit. ¶ Secũdo limita regulã huius text. procedere in terminis suis qũ testator fecerat testm̃ ꝛ codicillos, ꝛ preterierat posthumũ. nã cũ interim donec nascatur posthumus testm̃ valeat. l. j. ff. de here. instit. certe cũ testm̃ valeat: codicilli dicunt dependere a testõ: tũc rupto testõ natiuitate posthumi rũpũtur codicilli ita loquit iste tex. sed si testator q fecit testm̃ ꝛ codicillos preterijsset in testõ filũ iam natũ: certe q. ppter talẽ pteritionẽ testm̃ statim ipso iure est nullũ nõ rũpunt codicilli: qr nũq̃ habuerũt dependentiã a testõ: cũ semper fuerit nullũ. l. iij. ff. ff. de lib. ꝛ posth. fm Bar. in. l. legata inutiliter. ff. de adi. lega. Cyn. ꝛ alios hic. ¶ Tertio notabiliter limita textũ nostrũ. pcedere qñ codicilli sunt simpliciter facti: sec9 si facti sunt ad hũc finẽ: vt valeret si cõtingeret testm̃ annullari p natiuitatẽ posthumi: vel aliter: tũc est perinde ac si esset dictũ si nõ v3 iure testamẽti valeat iure codicillorũ. tex. est singularis in l. q filio. ff. j. iũcta gl. ff. de her. instit. fm verũ intellectũ Bal. ꝛ Jmo. ibi reprobato intellectu q diuinat. idẽ tꝫ Paul. hic tꝫ sine. l. ꝛ rõne. ¶ Ex. l. sequẽti not. regulam q hereditas nõ põt directo dari nec adimi in codicillis. cõ. cor. sunt in glo. eodẽ modo nõ põt directo dari per donationem causa mortis. l. tꝫ. vbi Bar. ꝛ alijs. ff. pac. ista regula fallit i milite. l. militis codicillis. in pcin. ff. de testa. mili. Secũdo fallit in parte disponente inter liberos venientes ab intestato: qui potest in codicillis directo substitũẽ adimere ꝛ dare. fm Barto. in. o. l. militis codicillis in pcin. p illũ tex. in. l. hac cõsultissima. ff. si ff. de testa. vbi dixi ideo hic nõ tangã. Tertio a paritate rationis idem vr̃ in codicillis relictis ad pias causas: fm Bal. i repe. l. j. in anpe. co. C. de sac. san. ecc. Ang. ꝛ Jmo. in. l. j. in fi. ff. de in ius vocan. ꝛ nõ põt esse hui9 limitationis ꝛ precedentis: qr cũ inter liberos, ꝛ ad pias causas valeat testm̃ cũ duob9 testib9: certe tꝫ testator: appellauerit codicillos: ex quo tñ testator: instituit directo heredem: erit testm̃. l. nõ codicillũ. ff. de test. vbi dixi. Quarto limita istã regulã: vt pcedat in instõne vniuersali: vel certe quote q̃ non põt directo fieri in codicillis: sec9 in instõne directa certe rei: q põt fieri in codicillis qñ datus est coheres vltis in testa. qr tũc instituit9 in re certa habetur loco legatarij. l. quoties. ff. de here. instit. ita Bal. in. l. nõ codicillũ. circa fi. ff. de test. intellige istam limitationem qñ institutio certe rei esset facta i codicillis extraneo: aut ei adempta: secus est in filio: qr instõ rei certe non posset directo fieri filio in codicillis nec adimi: tꝫ in testõ esset dat9 coheres vltis: nõ diuersitatis est: qr in extraneo instõ rei certe habet oĩo naturã legati: tꝫ in filio saltẽ respectu querele habetur loco instõnis: vt dixi in. d. l. quotiese: ita nota. limitat Bal. ꝛ est solens limitatio in. l. oĩmodo. in pcin. in. ij. q. ff. de inoffi. test ꝛ post Jac. de bel. p eũ alleg. ꝛ Bal. i aut. ex cã. i. vj. q. C. de liberis pte. Quinto limita q tꝫ in codicillis nõ possit hres directo instituti bñ põt declarari: hoc mõ instituo illũ heredẽ quẽ in codicillis declarauero. l. asse toto. vbi Jmo. ff. de her. instit. intellige qñ testator: in testõ fecit expssam mẽtionẽ de illa futura declaratiõe in codicillis: fm Bal. ꝛ Sali. in. d. l. nõ codicillũ. aduerte etiã qõ clausula derogatoria apposita in testõ põt in codicillis revocari adeo q si postea testator: faceret fm testm̃: valeret absq̃ alia derogatione. fm Sal. ꝛ Alex. ꝛ sequit Ang. de are. in. ff. codicillis. instituit. eo. ¶ Sl. in ꝟ. iudiciũ. Jn prima declarat tex. in scõa p viã qõnis apponit ꝛ soluit. Scõa ibi: tꝫ qũo poterit. Jn prima pte dic q eã multũ exclamãt Ful. ꝛ Paul. hic. † q quẽadmodũ rupto testõ intelliguñ etiã rupti codicilli, vt hoc tex. ita postea cõfirmato testõ, intelliguñ cõfirmati codicilli etiã, ꝛ tñ nõ vr eadẽ rõ, nã i primo casu iõ rupto testõ itelliguñ rupti codicilli: q sunt dependẽtes a testõ, ꝛ sic accessorij. ideo rupto pricipali: rũpũt accessorij. sed nõ sit ex: q cõfirmato pncipali, ꝛ sic testõ: q debeant cẽseri cõfirmati codicilli: cũ testm̃ possit stare sine codicillis: nisi dicas fm Paul. q cũ ex vna radice dependẽt: q vnj9 cõfirmatio totũ cõfirmet. tu dic vt dicit tex. in. l. ab intestato. i fine.

4 ꝛ in. l. si qs cũ nullũ. ff. de co. ¶ Ex secũda parte no. dum dicit gl vt ex nũc, nõ vt ex tũc: qd iuris sit qñ ista duo iũgunt simul. nã si dr ex nũc, put ex tũc: sensus est q effect9 q nũc sit. 2 ferat retro in illud tps. l. hinc. Ang. ꝛ Jmo. notat. ff. de v. ob. no. bart. in. l. si ita stipulat9 fuero si tit9. ff. de ver. ob. in pcin. p illũ text. ꝛ Ang. hic notat. aut ecõtra dicit ex tũc, put ex nũc, ꝛ parifor: miter sensus est vt effect9 act9 tunc gesti trahatur ad tps presens: cle. j. cũ gl. sup ver. ex nunc. de concess. preb. ꝛ vide oino Bal. in. c. j. de milit. vasc. qui contu. est. in vij. feu. vbi ponit quid operentur verba q̃ cõmuniter iudices ecclesiastici in sentẽtijs ponunt dum condẽnant ad soluendũ intra tm̃ tps: quo elapso nũc, put ex tũc sentiam ex cõi. pferimus ꝛc. de quo etiã Bal. ꝛ Lu. in. l. lecta. ff. si cer. pe. Cano. in. c. preterea requisiti. de ap. ꝛ in proposito nostro vtilitas magna est: an codicilli cõfirmati valeãt vt ex tunc, ꝛ sic retrotrahant. an vt ex nunc. si ponas testatorẽ militẽ fuisse tempore quo fecit testamẽtũ ꝛ codicillos: nunc autem tempore cõfirmationis desijsse esse milite: nã si codicilli confirmati valẽt vt ex tunc, ꝛ sic ex retro: valebunt iure militari: quo iure falcidia vel trebellianica non poterit detrahi. l. in testamento secunda. vt ibi dixi. ff. de testamẽ. mili. secus. ff. valeant: vt ex nunc: secundũ Cy. ꝛ Albe. hic. Jason Papie.

1 ☞ Per sequentes codicillos non derogatur precedentib9: nisi quatenus sunt in vicem contrarij.
2 Testator: pot decedere cũ pluribus codicillis, ꝛ oĩs valent.
3 Si reperiantur duo codicilli: nec apparet de priozitate, ꝛ in vno certa res alicui legetur ꝛ in alio adimatur: quis eo: ũ valebit.
4 Si reperiantur duo codicilli eadem die facti, ꝛ in vno legẽ vna res Titio, ꝛ in alio eadẽ res caio: ambo concurrent, ꝛ admittẽtur simul ad tale legatum.

Cum proponatis. † Per sequentes codicillos nõ derogãt pcedentibus: nisi quatenus sint inuicem cõtrarij. h. d. ¶ Sl. in verbo Jtã. prio declarat text. sc9 ibi: sec9 aũt in testamẽtis remouet vnũ Jtũ. tertio ibi: tꝫ qd si duo. formatur notabilẽ. q. ¶ Ex p. ia ꝛ scda parte habes q testator: potest decedere cũ pluribus codicillis, ꝛ oĩs valẽt: nõ aũt cũ plurib9 testamẽtis: qr semper fm testm̃ ipso iure tollit primũ: etiã si fm testamentũ non fit cõtrarij primo: sed contineat illũmet heredẽ primum. tex. est no. in. l. ij. ff. item si ꝑe. ff. si cui plus q̃ per. l. falsi. ꝛ in. l. si iure. in pcin. ff. de lega. iij. ratio diuersitatis patet: qr testm̃ debet cõtinere vniuersalẽ dispositionem: codicilli autẽ particularẽ continent: ideo plures tolerantur. ¶ Ex tertia parte habes duas cõclusiões. Prima est † q si reperiant duo codicilli: a nec apparet qs prior vel posterior, ꝛ i vno certa res alicui legetur: in alio adimat: neuter valet rõne incertitudinis. ꝛ istã cõclusionẽ simplr tenẽt Bar. ꝛ Ange. hic: alq̃ reprobãt: qr codicilli in qb9 continet ademptio presumunt vltimũ: cum in dubio priuatio presupponat habitũ precedere. l. manumissiones. ff. de iusti. ꝛ iur. tũ codicilli cõtinẽtes ademptionem possent precedere: vt si dicãtur: si quid tali legauero nolo deberi. toto ti. insti. de adi. le. Scõa cõclusio est q † si reperiant duo codicilli eadẽ die facti. ꝛ in vno legetur res titio, ꝛ in alio legetur eadẽ res caio: qõ ambo concurrunt, ꝛ admittũt simul ad tale legatũ. ꝛ dũ gl. alle. l. vnicã. §. pe. debet allegare. in. §. sin autẽ disiunctim. ratio est: qr presumuntur coniuncti re. l. si fortidianum. j. de leg.

1 ☞ Mulier potest facere codicillos absente eo quem grauauit.
2 Sñ vz statutũ q mulier nõ possit testari sine cõsensu mariti sui.

Non idcirco. Codicilli facti absente grauato ꝛ ignorante valent. hoc prio ꝛ ei qui negat quẽ esse sane mẽtis incumbit onus pbandi. hoc scdo. rõ: qr hz presumptionẽ ꝟ sexcum quilibet presumak sane mẽtis. vt dixi in. l. furiosum. §. q testa. fac. pos. Et codicilli possunt testo cõfirmari ꝛ añ ꝛ post. h. d. cũ duab9. ll. seq. Ex. l. nõ idcirco. no. † q mulier potest facere codicillos absente eo quẽ grauat. ratio est. qr hoc pẽdet a sola eius voluntate. l. inter vestẽ. ff. de auro ꝛ arg. eo. modo, idem est in donatiõe inter viuos. l. velles. C. de reuo. do. dicit tamẽ Bar. qõ in multis locis statuta prouidẽt ne mulieres possint testari: vel disponere sine cõsilio aut ꝟsensu propinquorũ. † Et circa hoc nodiligenter: q valet statutum q mulier nõ possit testari sine consensu mariti sui. nã tale statutũ est iniquũ, ꝛ non valet. ita singu. Paul. in. l. ex facto. in pcin. p illũ tex. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ dicit qõ illo anno ita cõsuluit. ꝛ sequitur Alex. in cõsi. clv. in. ij. vol. incipisse ꝛ accurate cõsideratis. in fi col. Aduerte etiam dum gl. hic dicit q non refert cũ quo testator: de supremis loquatur. nã intellige in verbis dispositiuis. l. miles ad sororẽ. §. pro parte. ff. de leg. ij. ꝛ. l. si seruus. la. iij. §. qui margaritam. de leg. j. sed in verbis enuntiatiue prolatis est magna differentia: an referãtur ad heredem, an ad honoratum: gl. est in. l. peto. in pcin. in verbo ab hiis. ff. de leg. ij. secundum Sali. ꝛ Mod. hic. Jason Papie.

Appella

1 ☞ Appellatione instrumenti venit testamentum ꝛ codicillus.
2 Appellatione contractus non venit testamentũ aut codicillus.
3 Appellatione testamẽti largo modo continentur codicilli.

Si idem codicilli. Diuersas nominum ꝛ cõtractũ diuersitatẽ in potẽtia ꝛ effectu inducũt. h. d. ꝛ ad hoc allegatur, ꝛ habes rationẽ quare in codicillis non potest hereditas directo relinqui, ꝛ assignat etiã. §. si. instit. e. ꝛ text.
1 in. l. q̃ per manus. ff. eo. † Nõ. etiã tex. in verbo his instrumẽtis. q̃ appellatione instrumenti veniũt testamẽtũ et codicill9. et ita amplia. l. ij. §. de edẽ. ꝛ facit ad declarationẽ. l. notionẽ. §. istrumẽ tor. ff. de verb. ob. † tũ appellatione Jctus nõ veniunt testamẽtum aut codicilli. l. testm̃ non ideo. vbi gl. ꝛ doct. §. de test. ꝛ. l. verba cõtraxerunt gesserũt. ff. de verb. sig. † Adde q̃ appellatione
a testamenti a largo modo cõtinentur etiã codicilli: ita no. gl. in. l. ij. in verbo personales. vbi doc. j. cõia de lega. facit que vltra gl. in. l. fin. in verbo agnationis. j. eo. Jason Papie.
1 ☞ Eodem testamento non licet vti contrarijs remedijs: nedũ eodem tempore sed etiam diuersis.
2 Licet quis miserit libellum tanq̃ heres directus, ꝛ partem fecerit citari: tamen per solam productionem libelli ꝛ partis citationẽ sibi non preiudicat: quin possit variare ante lit. contest.
3 Ista exceptio tu elegisti viã veniẽdi iure directo ex test. ipedit lites ingressum, ꝛ que excep. ipediat litis ingressum eo. n. remis.
4 Qui intentat bo. poss. fm tab. an debeat a prin. declarare: prop situm sue intentionis.
5 In testa. imperfecto nunq̃ intelligitur clausula codicillaris: nisi testator: eam opponat.
6 Regula nostri tex. nõ habet locum in descendentibus: quibus vel ascendentibus: quibus licitum est variare etiam lata sententia: sed an habeat locum in pia causa. j. nu. 7.
7 In extraneo hereditatis dicitur titulus lucrationis.
8 Qui perdit lucrum non dicitur damnum pati.
9 Non dicitur nocere fisco vel eũ damnificare: qui querit auertere lucrum cum alterius iniuria.
10 In omni voluntate siue in scriptis siue sine scriptis requirũtur quinque testes.
11 In codicillis ꝛ donatione causa mortis qũ fiunt in scriptis requiritur subscriptio quinq̃ testium.
12 Sicut testamentum debet fieri vnico contextu ita etiã ꝛ donatio causa mortis.
13 Petitio hereditatis est actio mere realis.
14 Qui egit ex testamẽto ꝛ succubuit: poterit ex alia scriptura codicillorum ab intestato agere.
15 Qui petit her. ex testõ in scriptis: etiã si petat iure fideicommissi. habet remedium. l. fi. §. de edi. diui adri. tũ qui petit hereditatem ex codicillis in scriptis factis: nõ habet dictũ remedium.
16 Qui petit her. ex testõ in scriptis: etiã si petat iure fideicommissi. habet remedium. l. fi. §. de edi. diui adri. tũ qui petit hereditatem ex codicillis in scriptis factis: nõ habet dictũ remedium.
17 Mulier non potest esse testis in testa. tũ in codicillis ꝛ in omni alia vltima voluntate poterit esse testis.
18 Mulier potest esse testis in testa. cõdito a patre inter liberos.
19 In causis ciuilibus potest esse mulier testis sicut masculus.

Si quis agere. Ista. l. est vnica ꝛ sing. in iure fm Bar. Ang. ꝛ Mode. ꝛ inducit aliqua de nouo que alibi non reperiuntur ꝛ decisio huius text. est ad multa vtilis et quotidiana. ꝛ diuide eam in quinq̃: sed aliter quã doc. Jn pria ponitur vna decisio. Jn secunda que est in ver. tantum em̃ ponitur ampliatio huius decisionis. Jn tertia que est in versic. illud quoq̃. respondeẽ tacito quesito. Jn quarta que est in versi. si qs vero, ponitur singularis limitatio a prima decisione text. Jn quinta que est in versi. in omni autem. ponitur dictũ generale in omni materia vltimarũ voluntatum: non põt quis ex eadẽ scriptura petere hereditatẽ vt ex testõ ꝛ vt ex codicillis: sed postquã vnã viã elegerit nõ põt mutare, ꝛ ad aliã redire. h. d. prima ps. ꝛ ista decisio procedit: siue iste vie nõ cõcurrãt: siue concurrãt origine: qr dictum sit q̃ valeat iure testamẽti ꝛ codicillorum. adhuc iste vie electione tollunt. h. d. scõa pars, ꝛ in testõ q̃ est imperfectum nõ intelligit clausula codicillaris: nisi testator: expsse eam posuerit. h. d. tertia pars. Jtẽ prima regula fallit in agnatis vsq̃ ad quartum gradũ, vt in cognatis vsq̃ ad tertium qui possunt vna via electa variare. h. d. quarta pars. Et in omni vltima voluntate excepto testõ. sufficiũt quinq̃ testes etiã non rogati: sed fortuiti. h. d. tota. l. Et multi diceret oppositũ qui nõ vidissent istã legẽ. ꝛ casum figurant Bald. Sali. ꝛ Paul. hic: tu dic vno verbo quidam testator: fecit vltimam voluntatẽ in qua dixit: relinquo: oĩa bona mea titio: iste titi9 cõsiderauit q̃ verbũ relinquo: adiectũ vniuersitati bonorũ trahit ad directã institutionẽ: ac si dixisset instituo. l. nã quod. §. fi. ff. ad treb. gl. in. l. his verbis. in pri. vbi Bar. ff. de here. instit. ꝛ gl. in. l. quoties. §. fami. ercis. ꝛ dixi in aut. nouissima. §. de ino. f. test. cepit agere cõtra fratrẽ testatorij: qui possidebat oĩa bona. ꝛ egit tãq̃ directo heres, postea in processu cognouit q̃ illa vltia volũtas nõ põt valere vt testm̃ qr nõ interuenerant. vij. testes: vel nõ fuerant rogati: sed tñ. v. ꝛ sic voluit mutare. ꝛ vbi egerat tanq̃ directo heres: mũc vult agere in re fideicõmissi: qrit an possit. rñdet in prima parte q̃ nam a prin. eligere dz, an agat iure fideicõmissi: an iure directo, ꝛ postq̃ vnã viã elegit variare nõ põt. Et subdit tex. in. ij pte ampliãdo: q̃ hoc procedit etiã si sit adiecta clausula codicillaris: vt qr esset dictũ: si non valeat iure testamẽti: valeat iure codicillorum. adhuc iste qui cepit agere ex testõ vt directo heres: non poterit agere vt ex codicillis. Subdit tex. in tertia parte: q̃ i testõ nõ intelligit esse clausula codicillaris: nisi testator: eã expressmat. postea in quarta parte ponit solẽnis ꝛ sing. limitatio in ascendentibus ꝛ descẽdentibus ꝛ in oĩbus agnatis vsq̃ ad quartũ gradũ. ꝛ cognatis vsq̃ ad tertium. istis cm̃ oãt singulare priuilegiũ per hãc. l. q vna via electa possint mutare, ꝛ aliã eligere. nec hoc alibi inuenies. ¶ † Nõ. ergo ex tota. l. q eodẽ testõ nõ ꝟ vti ꝟsijs remedijs. nedũ eodẽ tpe sed etiã diuersis. qui ergo a princi. agit tãq̃ directus heres, ꝛ sic tanq̃ testm̃ valeat, non põt postea iure codicillorũ vel iure fideicõmissi: si forte nõ põt obtinere vt testm̃. nec ecõtra: vt dixi in casu. rõ. l. est. qr in remedijs ꝟsijs regula est q̃ qũ ab initio cõpetunt alicui plura remedia q̃ non sunt inuicẽ cõpassibilia sed ꝟsia: electiõe tollunt. nã vno electo, alie cessant. l. qõ in herede. §. eligere. ff. de trib. cũ mille similibus. l. cũ filius. §. varijs. de leg. ij. Jtẽ ꝛ rõ qr postq̃ qs cepit agere ex testamento acquisitum est ius venientibus ab intestato, casu quo testm̃ non ꝟz: ergo postq̃ est ius acquisitũ alicui nõ ꝟz variare ꝛ ei ꝑiudicare. l. j. §. j. ff. de pac. istas rones assignat notabilr Lud. vbi multa bona dicit in cõsi. cxxx. incipi. zDater ꝛ soro: predicte. ¶ Ista decisio limitat sing. j. in quarta parte tex. in ascendentib9 ꝛ descendẽtibus ꝛ agnatis vsq̃ ad quartũ gradũ, ꝛ cognatis vsque ad tertiũ qb9 p hãc. l. oãt singulare priuilegiũ variandi. ¶ Secũdo limita ꝛ hic attẽdenda. l. nõ pcedere qñ ex ignorãtia, pbabili, ꝛ iusta qs elegisset viã incõpetẽte: posset tunc ipso iure variare ꝛ aliã viã eligere. puta si, pbabilẽ ꝛ iustã ignorãtiã habuit codicillorũ. rõ est qr tũc cessat rõ huj9. l. q̃ est q̃ electa vna ex ꝟsijs ꝟsijs alijs intelligat renũtiatũ. Cũ sit q̃ iuri q̃ qs ignorat nunq̃ intelligitur renũtiare. l. mater decedẽs. de inoffic. test., ꝛ sic pbabilis error: facti facit cessare dispositionem huius. l. ita Bal. hic in. ij. col. post Jac. bu. ꝛ sequunt Ang. ꝛ Ful. ꝛ plen9 Alex. in. iij. ꝛ. v. co. ꝛ i effectu Sal. tꝫ reliquat cogitãdũ. Sed Bar. hic in. ij. col. in fi. tenet Jtũ expsse, q̃ imo ipso iure etiã ignorans ꝑiudicet sibi. ꝛ vt tollat fundamẽtũ. q̃ prime dictũ: dicit q̃ in ista. l. fit ꝑiudicijs nõ iure electionis: qr tũc ignorãs sibi nõ ꝑiudicaret. Sed ex dispõne ꝛ rigore huj9. l. ꝛ hoc firmat aperte Paul. in. iij. co. hic ꝛ i. l. clodi9. ff. de acqui. her. qui dicit nõ obstare regula. d. l. mater decedens. qr fallit hic vbi est singulare ꝓpter rigorẽ huius. l. q̃ etiã ignorãs ipso iure ꝑiudicet sibi. Fatenr tñ Bar. ꝛ Paul. qõ ꝟz pbabiliter ignoranti non succurratur ipso iure, ꝓpter rigorẽ huius. l. tũ succurrit per restõne in integ. ex clausula generali si qua mihi ꝛc. Et vtilitas est qr si, ꝓpter pbabilẽ errorẽ pmitteret variatio ipso iure, posset qñq̃ fieri, sed si est necessaria restõ in integrũ, ꝛ3 peti intra quadriẽniũ. p. l. fin. C. de tẽpo. in integ. re. quo elapso preiudicaret. Et istã ꝛ3 opi. qõ nõ ipso iure. ꝛ3 mediãte restõne: ꝛ3 Lud. in. d. cõl. cxxv. posset in pũcto iuris vtraq̃ teneri, qr nil v3ges allegat. tñ scõa opi. est tutior. ¶ Tertio singulariter limita hãc. l. p. l. cõtrouersia. ff. de transac. cũ gl. magna. circa me. ꝛ ibi Bar. in. j. co. in fi. ad hoc notat ꝛ reputat mirabilem limitationẽ ad istã. l. ꝛ sequitur ibi Ang. in. ij. co. ꝛ reputat singula. sequit etiã Paul. ibi, ꝛ Alex. in fi. col. hic. Nã ibi pmittit q̃ creditores ꝛ legatarij qui ceperunt agere cõtra scriptũ heredẽ, ꝛ sic intẽtarũt viã testi, vt possint variare ꝛ agere cõtra legitimũ ꝛ sic intẽtare viã intestati, qñ est incertũ ad quem spectat successio vel ad heredẽ scriptũ vel ad legitimũ, ꝛ rõne incertitudinis inuicem trãsigerũt, isto casu ꝓpter incertitudinẽ ꝛ trãsigere, ꝛ permittit ei q̃ eligat viã testamẽti vt possit ab intestato venire ꝛ eõ. Ea sus est ibi cũ gl. singulari. Sz ꝛ oĩs ita trãseãt. ꝛ limitatio: sit i se vera tñ nihil facit ad ꝓpositũ huius. l. q: ista logr in diuersis terminis q. d. l. cõtrouersia. cũ gl. Nã ista. l. loquit i herede principali q̃ pmo elegit vnã viã succedẽdi, puta iure directo, postea vult venire ab intestato vel ecõtra, vel iure fideicõmissi, nõ permittit p hãc. l. Et iste casꝰ nõ limitat p. d. l. cõtrouersia in herede. ꝟz illa. l. loquitur in alijs terminis. l. nõ in herede, sed in creditore: ib9 vel legatarijs, q ceperãt agere ꝟ legitimũ, ꝛ sic ab intestato, vt possint agere postea ꝟ scriptũ vel eõ, data incertitudine successionis vt ibi. ꝛ sic limitatio est bona in suis terminis, sed nõ facit ad casum. l. nostre, ꝛ ita est veritas. ¶ Quarto limita dicta. huius. l. procedere qñ ista diuersa remedia descẽderẽt ex eadẽ scriptura, ꝛ dispositiõe eiusdẽ testatoris, secus si ex diuersa. tex. habes ꝛ expẽdit. l. aurelius. §. fi. ff. de libe. leg. ꝛ Bar. declarat hic. i. j. col. qui hic no.

a ¶ Duo codicilli. Adde Alex. ꝛ Jas. in. l. ij. C. de edict. diui Adria. Purp.

a ¶ Os appellatione test. Adde gl. in verbo oes, in. l. ij. C. de ꝟstit. pecu. gl. fin. in. c. quanꝺ. de vsur. lib. vj. Salyce. in. l. filiusfa. in. j. no. per illum tex. C. fa. ercis. vbi dicit se de facto consuluisse in ciuita te Fer.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicit p magno fundamẽto huius.l.z isto modo habes enucleatũ verũ sensum huius.l. ¶Hũc aliqua in specie no.ex tex.z primo dũ tex.circa princi.dicit voluerit.innuit litera qõ ex fola vo luntate gs sibi pndicat.z q hoc esset abursum.gl.parua addit z elegerit:sed qr istud esset arguere tex. ¶Pau.meli⁹ intelligit tex. voluerit.i.volũtarie elegerit.sic in simili gl.exponit in.l.fi.ff.de rerum diui.dum tex.dicit si quis voluerit transcẽdere muros ciuitatis capite puniat:exponit gl.voluerit.i.volũtarie trãscẽderit. Et illud inducit ibi Bar.ad statutum disponẽs p si qs voluerit corrumpere testes,exponitur.i.volũtarie corruperit.z sequitur Bal.z Imo.in.l.si quis semp:onium.ff.de here.insti.simlẽ expositionẽ facit gl.in.l.p si ab initio.ff.si cer.pet.z in.l.j.in verbo

2 voluerit.vbi Pau.no,de le.ũ. ¶†Secũdo ex eodẽ verbo iũcta glo.no.dũ gl.supplet z elegerit.q z3 quis miserit libellũ tãp⁹ heres direct⁹,z partẽ fecerit citari,tñ p solam ꝓductionẽ libelli z citationem partis sibi non prẽiudicat quin possit variare ante lit.cõte.Quia ante litẽ cõte.nõ dr egisse vt dicit gl.sed agere voluisse.l.ampli⁹ nõ petitũ.ff.rẽ ra.habe.gl.singu.no.in.l.si postea, in glo.j.ff.de pecu.Tene contra p̃ont est de mente tex.non cauillando in verbo voluerit.z j.dũ dicit ab ipsis intẽtionis exordijs.vbi patet q in exordio dz eligere,z postq̃ elegerit non põt variare z3 sibi prẽiudicat.ita Bal.hic in.iiij.col.z pleni⁹ Alexã.

¶Pondera etiã tex.In secũda parte diligenter in ꝟbo vt aditum.hic esse tex.no.fm Ange.Sali.z ¶Mod.hic †q̃ ista excep

3 tio tu elegisti viam veniendi iure directo ex testõ:impedit litis ingressum,ne audiaris volens mutare,ita vult tex.ibi tantũ eũ abesse.rc.Que aũt sint alie exceptiones impedictes litis ingressum.enumerãt doc.in.c.j.de litis cõte.in.vj.Bar.in.l.cũ ꝓbaret.ff.iudi.fol.Bal.i.l.post q̃ liti.s.de pac.Alex.in.l,nã z postea.in p̃in.ff.de iureiu. ¶†Põdera etiã tex.in tertia parte dum

4 dicit q ille qui intentat bo.poss.fm tabu.debet a p̃inc.declarare ꝓpositũ ille intẽtiõis.Nam iste tex.non videt posse p̃cedere: imo cõtinere cõditionẽ exp̃ressam:nã qui intentat bon.poss.fm tab,qd opus est q aliud declaret,nõne apparet q agit ex testõ: Prop̃ter hoc glo.in verbo postulauerit.z in verbo petierit.exponũt.i.postulare vel petere ꝓpoterit:nec aliter tex.saluari potest.Et ex ista parte in verbo ex more.habes duo. Prio qõ qui intẽtat solũ possessoriũ.z sic petit solũ se mitti in poss.tanq̃ directũ heredẽ.z sic qui intẽtat p̃ambulatoria sibi p̃iudicat:sicut si petitoriũ intẽtasset.vt nõ possit variare q̃ no.Secundo pondera ex eodem verbo fm Bar.q fideicõmissario vniuersali nõ cõpetit remediũ possessoriũ.l.si.C.de edi.diui adr.tol.Ita ꝑbat tex.iste melior de iure.dũ p̃supponit q̃ ille qui venit iure directo bene possit petere se mitti in pos.ergo non fideicõmissari⁹.Breuiter intellige hoc verũ qñ fideicõmissarius vellet venire solum ex codicillis:tunc expeditũ est qõ fideicommissario vniuersali ex codicillis venienti nõ cõpetit remediũ.d.l.si.secus qñ veniret ex testõ:q facta restõne verbo:bñ cõpeteret remediũ.d.l.si. vt ibi dixi.per qõ patet inaduertẽter loqui Bal.hic in.iiij.col.in fi.põderantem istũ tex.p̃o meliori de iure,vt hic per eum. ¶In ter

5 tia parte text.in versi.illud quoq; not.q̃ in testõ imperfecto nunq̃ intelligit adesse clausula codicillaris,a nisi testator opponat ea:cõcor.l.j.ff.e.z sic si nõ valet testũ vti testm:nõ valet etiã vt põt valere.z sic vti codicillus,z sic z3 testamenta sint multum

a fauoꝛabilia,l.in testamentis.ff.de reg.iur.z.c.cũ dilecti.de do.tũ videt q̃ hoc casu magis faueamus Jctibus q̃ testamẽtis.cum in Jctibus distinguamus:an sit defect⁹ in materia an i forma. z primo casu,si non valet q̃ ago vt ago,valet vt põt valere.l.an inutilis.in p̃inc.ff.de acce.limita tũ istud notabile non ꝑcedere in testõ cõdito inter liberos,in quo intelligitur clausula codicillaris.z cla si non valet q̃ ago rc.vt est gl.reputata sing.in.l. coheredi.§.cũ filie.ff.de vulg.z pup.de cuius gl.veritate dixi in

6 l.hac consultissima.in.§.ex impfecto.s.de testa. ¶†Ex quarta parte in ver.si quis vero.no.tex.valde sing.per quẽ limitatur p̃ima regula hui⁹ tex.vt habeat locũ in ascẽdentib⁹ vel descendẽtibus vtriusq; sexus:vt in tex.quia permittit variatio etiã lata sententia.Iste versi.clare ꝑcedit qñ in testõ esset adiecta clausula codicillaris,vt exp̃sse dr text.ibi.in eo vcz testõ quod testator vicem quoq; codicilloꝝ rc.Sed adde z amplia vt ꝑcedat etiã si in testõ non esset cla codicillaris:q cũ ratio sit exp̃ssa in text. ibi:nõ enim rc.z militet siue sit clausula codicillaris siue nõ,ergo idẽ ius vtrobiq; esse debet,z ita firmat Fulg.z Alexã.hic in fi.col.z si cõsideras idẽ vult Bart.in diuisione huius.l.dũ dicit q̃ in ista quarta parte ponit exceptio a prima regula text.sed in prima regula nõ erat clausula codicillaris. ¶Secundo limita quicquid.s.dixerim in discursu q̃ iste ver.solũ habet locum in ascẽdentibus z descẽdentibus liberis:qui si sunt ex linea masculina sunt agnati z veniũt vsq; ad quartũ gradũ:als si per lineã femininã,z sic cognati non habent hoc p̃iuilegium nisi vsq; ad

a ¶Clausula codicillaris. Adde an clausula codicillaris hẽat vim fideicõmissi vniuersalis.vide tex. in.l.generaliter. I §.ex testamento. ff.de fideicõ.lib.

6 Bart.z doc.in.l. ex ea.ff.de testa. Bꝛnge.consil.xcviij inci.Pet.de vbe veteri.se ita pluries ꝙsoluit fe.

qui de iure ciuili sunt in secũdo gradu:nõ ꝓcedit l eis iste ver. ita firmat glo.hic in verbo agnationis que est valde singularis, p̃o limitatione huius ver.z illã glo.sequuntur omnes hic.z Ludo.in.d.consi.cxxv.z facit a simili ratio:q collateralibus nõ cõ petit regulariter querela.l.fratres.ff.de inoffi.test.z tamẽ ascendentibus z liberis fic.l.nam z si parentibus.ff.de inoff.test.z sic patet q̃ non tãtum fauetur collateralibus etiam si sint fratres: quantũ ascendentibus z descẽdẽtibus. ¶Tertio singu.limita istum ver.ꝑcedere in talibus ascendẽtibus vel descendentibus qui ab intestato tanq̃ p̃oximiores succederẽt,secus si essent tales descendẽtes quia statuto ꝓhiberentur ab intestato succedere.nam istꝝ sunt instituti,z intentauerint viã testamẽti nõ possent intentare viam fideicõmissi vel ecõtra.vnde stante statuto q̃ exitẽte patruo mater nõ succedat filio ab intestato:mater nõ haberet beneficiũ.de quo in isto ver.q̃ tũc cessat ratio hui⁹ tex. q: mater tũc nõ dr pati dãnũ:ex quo ab itestato nõ succedat ex forma statuti:cũ patruus eã excluderet.ita sing.Lud.in.d.cõsi. cxxv.in fi.col.Sed non aduertit q̃ gl.hic in verbo connalere dicit contrariũ:dũ ôt qõ in hoc vers.ali⁹ eũ ꝑcedebat in gradu. tamẽ Fulg.hic in fi.dicit q̃ illud q̃ vult gl.est mirabile.z q̃ sibi videretur q̃ si contra istũ tex.per quã etiã Alex.hic in pe.col.reꝓbat illã gl.z § eam facit q̃ qñ sunt instituti qui nõ obtinent primũ gradum:hereditas non diceretur eis quasi debita.et sic cessaret rõ huius tex. ¶Quarto limita istũ ver.ꝑcedere i his qui vere sunt de liberis:vt exp̃resse dicit tex.in verbo cognatiõis nexi.ex quo infertur q̃ iste versꝰ.nõ haberet locũ in filijs adopti uis vel arrogatis:q̃ vere filij nõ dñr:z3 filioꝝ imaginẽ habent. l.filio quẽ pater.ff.de lib.z posth.iuncto.§.j.institu.de adop. facit tex.in.l.fideicõmissum.ff.de cõdi.z demõ.z ita etiam limitat Ang.hic.in lec.peru.z ad hãc limitationẽ adde q̃ dixi in l.gnãliter.§.cũ autẽ.s.de insti.z substi.dũ tetigi:an ille text.z similes habeãt locũ i filijs adoptiuis vel arrogatis. ¶Quinto iste ver. vr limitandus per tex.fortissimũ in.l.filiũ emãcipatũ.ff.de acq. here.q tex.fortiter ꝺicit huic.l.vbi filius institutus qui omisit adire ex testõ,successit ab intestato non põt postea variare.dicit Ful,hic in fi.q̃ ibi loquitur qñ constabat filio delatã esse hereditatẽ ex testõ,z licet istud cõstaret:tñ voluit ab intestato venire vbi nõ erat dubiũ:tũc nõ ꝺz locũ iste tex.imo tũc nõ admittit variatio:z3 succedit substitut⁹ vt ibi,z si hoc est verũ est magna limitatio ad hũc tex.tñ si cõsideras.d.l.filiũ emãcipatũ.sa

7 tis refragat huic limitationi. ¶†Ultimo circa istũ ver.occurrit dubiũ q̃ nõ inuenio ab alio cogitatũ:an iste versiculus qui dat priuilegiũ variandi liberis idẽ priuilegium habeat locum in pia cã.z prima cõsideratiõe vr q̃ sic.cũ excepta legitima magis faueatur pie cause quã filijs.probat tex.in aut.si qua mulier.iũcto p̃incipio.z fi.z ibi no.Bal.ibi dixi.§.de sacrosan.ecc. Bar. in rep.l.j.C.de sac.san.ecc.in.v.q.prin.circa princ.cũ cõcor.quas ibi dedi.si ergo filijs indultũ est priuilegiũ huius ver.multoforꝺtius pie cause.Sed o vr confirmari ex eo q̃ decidit sing. Pet.de ancha.in cõsi.xliij.incip.Prima facie videt.dũ concludit q̃ regula.l.cũ auus.ff.de cõdi.z demon.z.l.generaliter.§.cũ autẽ.s. de insti.z substi.que vult q̃ per supueniẽtiã descendẽtiũ reuocetur substitũ.nõ habeat locũ qñ substituit ecclesia vel pia cã.quia magis fauet pie cause q̃ descendentibus.Cõtrariũ tamen puto verius:eo q: in ecclesia vel pia cã cessat rõ hui⁹ tex.q: ecclesia nõ dicit admittere ꝺenaliter:cũ ecclesie ab intestato nil ꝺebeatur,put descendentibus.z sic cũ cessat rõ hic in tex.posita.non possum⁹ ꝺicere q̃ in ecclesia vel pia cã habeat locum iste ver.seꝺo mouet me multum:q: qñ ꝺicim⁹ q̃ excepta legitima magis fauetur pie cause quam filijs:ideo ꝺicimus q: tractat ꝺe fauoꝛe anime testatoꝛis q̃ ꝓferenda est filijs:vt ôt Bar.in.ꝺ.l.j.in.vj.q.princ.circa p̃in.sed ista rõ nõ videt militare in casu hui⁹ ver.q̃ ecclesia quę intentauit vnã viã possit variare z aliã eligere.hic nõ vr consiste re fauoꝛ aſe testatoꝛis.nisi ꝺicas q: imo cõstat ad hoc vt ecclesia habeat bona ꝺefuncti.cogita q: noua est qõ.nec aſr p nunc firmo. ¶Itẽ no.ex eoꝺe ver.q̃ hereditas ascẽdẽtium ꝺr ꝺebita ꝺescẽꝺentiũ z ecõtra.z ideo qui eã ꝺit ꝺr ꝺere ꝺebitũ:vere tñ non est ꝺebita:sed quasi.vt est gl.in.l.iij.§.ꝺe in.z fac.igno.cũ cõcor.quas ibi ꝺedi.z ꝺr regulariter tractari ꝺe lucro nõ ꝺe ꝺãno:vt ibi ꝺixi.

8 ¶Item no.ex eo.versi.†qõ in extraneo instituto hereditatis ꝺr titul⁹ lucratiuus.z si eã perꝺit ꝺicitur lucrũ perꝺere:nõ ꝺamnũ pati.cõcor.ꝺat.l.j.C.ꝺe impo.lu.ꝺefert.lib.x.intellige tñ sane qñ hereditas est soluẽꝺo:alias ꝺicitur titul⁹ onerosus.l.inter stipulantẽ.§.si rem.vbi Ang.z Imo.ff.ꝺe ꝟb.obl. q: cõtrahit origine a lucro:licet aliqñ ꝺamnum inferat inꝺicat vt ꝺe cã lucratiua.gl.est solẽnis in.l.si ꝺuo.ff.ꝺe acq.her.quã ad

9 hoc ibi no.Imo.p̃o singulari. ¶†Item no.ex text.ibi nõ erat par.rc.q̃ qui perꝺit lucrũ nõ ꝺicit ꝺamnũ pati.concor.l.j.§.licentia.el.j.§.ꝺe iure ꝺelib.z ad hoc vide text.solennem.in.l.si is cui.§.eius rei.ff.ꝺe furt.vbi ꝺicitur not.qõ si perꝺit lucrum:nec

damnum

10 damnũ nec interesse aliqs prętẽꝺit.† Aꝺ q̃ vltimũ Aꝺꝺe glo. in.l.si gs vgoꝛi.§.pe.eo.tit.hinc ꝺixit nota.Bal.in.l.parẽtes.in p̃in.§.ꝺe testi.q̃ non ꝺr nocere fisco vel ꝺamnificare:qui querit aꝺuertere lucrũ cũ alterius iniuria.hinc etiã ꝺicit Bal.in.l.militꝭ tes.in fi.C.ꝺe testa.mili.q̃ p̃iuare fiscũ pena fibi ꝺebita non ꝺr leſo fisci,sed sola ꝺiminutio.limita tñ istũ tex.z ꝺicta:nisi lucrũ iã esset radicatũ.q: iuꝺicam⁹ sicut ꝺe ꝺãno.glo.est in.l.j.§.si quis ꝓpter.in verbo in integrũ restõnẽ.ff.ꝺe iti.act.p̃ti.z.l.si cũ ꝺotẽ.§.eo aũt tpe.in gl.i.ff.sol.ma.hinc no.Bar.Ang.z alij l.l. nõ amplius.§.j.p illũ tex.ꝺe leg.j.q̃ ꝑꝺere lucrũ radicatũ est facere ꝺeterioꝛe.Aꝺꝺitionẽ cũ cõcor.vt ibi p Alex.z in.l ij §.fi.post Pau.ff.q satisꝺ.cog.hinc viꝺemus q̃ quẽaꝺmoꝺũ erroꝛis iuris nõ nocet qũ tractaꝺ ꝺe ꝺãno:ita qũ tractaꝺ ꝺe lucro iam radicato.gl.est in.l.q fideicõmissum.ꝺe leg.ij. ¶Ex q̃nta pte text.s.in

11 ꝟ in oi.no.† q̃ in oi vltia volũtate siue in scriptis siue sine scriptis requirunt.v.testes.an aũt in codicillis ceci regnant plures. est gl.in.l.hac cõsultissima.in ver.codicillis.vbi ꝺixi.Aꝺ q test.facere.pot.Itẽ no.ex eo.tex.q̃ in codicillis[a] z ꝺonatiõe causa moꝛtis nõ reqrit scriptura.nã possunt sine scriptis fieri.cõcor.l.iij.in p̃inc.§.ꝺe bo.lib.z no.in rub.§.e. ¶Preterea no.ex tex.in ver

12 bo subnotatione.† q̃ in codicillis z ꝺonatione[b] cã moꝛtis qñ b fiũt in scriptis reqrit subscriptio.v.testiũ.z hoc no.q: multi creꝺerẽt Jtiũ:nõ tñ reqrunt sigilla.ita ꝓbat tex.in illo verbo subnotatiõe.ũcta.l.in ꝺonationib⁹:cũ gl.in ꝟbo subnotatiõe.C.

13 ꝺe ꝺo. ¶Itẽ no.ex eoꝺe ꝑsi.vbi vno coꝺẽq; tpe.† qõ sicut testamentũ ꝺz fieri vno cõtextu.l.heredes palã.§.fi.ꝺe test.z.l.cũ antiquitas.C.e.iꝺẽ est in ꝺonatione cã moꝛtis,qõ vr aliqualiter faceꝛe Jꝺoctrinã gl.appꝛobate.in.l.ij.in p̃inc.ff.ꝺe ꝺo.ꝑle.z ꝺixi in.o.l.cũ antiquitas.gl.j.in verbo si quis.aliqui libri habẽt si quis suus vel extraneus.vtraq; expositio est mala:q: Jtext.in ꝟ.si qs vero.qui loquit in filijs ex linea feminina.vbi nõ cadit suitas.z ideo alij habent si quis.l.extraneus.z ista vera. ¶Hl. in verbo cupiés:ꝺiuiꝺit in.v.In p̃ima ꝺeclarat tex.In secũda op.z soln.In tertia p viã qõnis etiã opponit z soluit.In quarta opponit Jꝺ soluit.In quinta exꝺẽꝺit hoc p̃incipiũ.Secũꝺa ibi.sed nõne egit.Tertia ibi.itẽ si egi.Quarta ibi:sed aꝺhuc quare.Quinta ibi:itẽ intelligit.In scꝺa parte ꝺixi:sed nõne egit actione personali.ꝺicunt Fulg.z Alex.q̃ gl.ꝺebuit ꝺicere q̃ heres egit actione mixta.l.ꝑ.he.here.l.hereꝺitatis.§.ꝺe peti.

14 her.ꝺic melius † q̃ imo petitio hereꝺitatis est actio mere realis. l.sinautẽ.§.sed z is.ff.ꝺe rei vẽ.z hoc firmat gl.hic in verbo ꝺcluꝺisse.z examino in rub.ff.ꝺe reb.cre.z hoc mõ cessat cõtrariũ gl. z est melioꝛ:sol.quã ila quã ponit glo.ꝺũ ꝺicit q̃ hoc facit ratio contrariorũ.vult ꝺicere q̃ res iuꝺicata non est illa q̃ impeꝺiat variationẽ hic:q: iste tex.ꝑcedit siue res sit inꝺicata siue non vt est tex.hic.in versi.pen.sed hoc est q: remeꝺia sunt Jtia,z qñ ꝺue vie sunt Jtie,ex eaꝺẽ scriptura vna electa alteri intelligit renunciatũ.vt ꝺixi in tex. ¶Hl.in verbo ptãt.ꝺiuiꝺitur in quatuoꝛ. Jn p̃ia vult remouere tacitũ Jmã lra vr cõtrariari sibi.ꝺũ ponit in ptãte,z sic in arbitrio:postea in inferioꝛibus vr ponere in necessitate.gl.ꝺi rnꝺet:q̃ a p̃in.est in arbitrio an agere velit.sed si ꝺeliberauerit agere est bene necessitatis vnum eligere.Jn scꝺa ibi,z sup hoc interrogabitur gl.ponit ꝺictũ clarũ.Jn tertia ibi, item hoc intelligo.gl.exteꝺit tex.z bene.Jn quarta ibi:sed viꝺeꝺ nõ cõpelli.opp.cõtra tex.z tripliciter soluit:tene p̃imã vt ꝺixi in.l.j.§.ꝺe fur. ¶Hl.in ꝟbo pclusisse.ꝺiuiꝺit in.v.Jn p̃ia assignat rationẽ aꝺ tex.z est clara.Jn scꝺa q̃ longa est opponit contra tex.z in effectu ꝺupl⁹ sol.tñ ambe so.tenꝺũt aꝺ iꝺem,z bene soluit.Jn tertia ibi,si vero petũ.ponit magnã limitationem aꝺ tex.z est quinta limitatio vltra quatuoꝛ quas supra posui ꝑ ti

15 mo notabiliter:vt iste text.non pꝛocꝺat.† qñ codicilli essent facti separatim a testõ:q̃ q egit ex testamẽto z succubuit:põt ex alia scriptura codicilloꝝ ab intestato agere.vnde ista.l.intelligit necessario qñ agit ex eaꝺẽ scriptura.vt ꝺixi l.j.nota.z sequunt Sali.Alex.z in effectu Fulg.hic.Imo.z Lud.in.l.clodius.vbi Bar.in effectu.ff.ꝺe acqui.her.lz Jtiũ teneat Bal.hic.in.iij.col. z cum eo Pau.sed concoꝛꝺ.aut agens ignoꝛabat pꝛobabiliter codicillos postea factos,z ꝑcedit p̃ia sniã:sec⁹ si sciẽter.vt ꝺixi in p̃imo notabili in tertia limitatione.Jn quarta ibi:alij tamẽ vt pla.refert quenꝺã opi.Pla.que ex preꝺictis repꝛobak.Jn qn ta ibi,z caue.extenꝺit tex.bene.vt ꝑcedat siue clausula codicillaris sit copul.tiue concepta,siue cõꝺitionaliter:quo casu nõ ꝓpꝛie cadit electio.est tñ ꝺifferẽtia,an clausula codicillaris copulatiue concipiatur:an cõꝺitionaliter:vt hic per Bar.z plenius in l.i.in.ij.q.ff.eo. ¶Hl.in verbo ex moꝛe.ꝺiuiꝺitur in tres.Jn pꝛima ꝺeclarat tex.Jn secũꝺa ibi:sed qũo possessoriũ.opponit contra tex.z oppositionem clarius sic formã.nã qui intẽtauit remeꝺium possessoꝛium,z succubuit potest non obstante re inꝺicata intentare petitoꝛium:q: possessoꝛium non pꝛeiuꝺicat petitoꝛio etiam lata sententia.l.z an eaꝺem.§.fin.ff.ꝺe excep.rei iuꝺi.quo

modo ergo hic qui intentat possessoriũ sibi pꝛeiuꝺicat.acsi petitoꝛium intentasset.gl.rnꝺet,sed ꝺic clarius quoꝺ hic possessoꝛium nõ pꝛeiuꝺicat rõne rei iuꝺicate,sed ratione electionis inter remeꝺia Jtia.Jn tertia ibi:an ergo poterit.habes ex gl.nota

16 bilẽ cõclusionẽ.† q̃ z3 ille q̃ petit hereꝺitatẽ ex testõ in scriptis: etiã si petat iure fideicõmissi,tñ hz remeꝺiũ l.fina.§.ꝺe edi.ꝺiui aꝺri.tũ qui petit hereꝺitatẽ ex coꝺicillis in scriptis factis nõ hz remeꝺiũ.ꝺ.l.si.Et cũ gl.tenẽt Ang.Sali.z Ful.hic.z ôt Ang. q̃ est aꝺ hoc sing.iꝺẽ tz Ly.in.ꝺ.l.si.in.iiij.q.cõtrariũ tz Bar.in ꝺ.l.si.in.ij.q.vbi plenius Alex.in.iiij.z.v.col.eo q̃ appellatiõe te

c stamẽti[c] large veniunt codicilli.vt ꝺixi in.l.si iꝺẽ.§.eo.iꝺẽ tenet Bal.in aꝺꝺi.Spe.in ti.ꝺe test.in vlti.col.z Pau.hic in fi.colũ. tu concoꝛꝺa istas opi.q̃ si nullũ sit cõꝺitum testm,sed soli coꝺicilli siue in scriptis siue sine scriptis,tunc pꝛocedit p̃ima opin. q.ꝺ.l.si.locũ non habeat,sed conꝺito testo z coꝺicillis,secus:q: tunc coꝺicillis ꝺantẽ ex testõ.vt ꝺixi in.l.j.§.eo.z tunc pꝛoceꝺit scꝺa opi. ¶Hl.in verbo agnationis.ꝺiuiꝺit in tres.Jn p̃ia

b ponit singularem restrictionem aꝺ versi.si quis vero.vt super eo ꝺixi.Jn scꝺa ibi,z3 z3 ꝺifferant gl.remouet vnũ Jtiũ,ꝺũ tex.facit ꝺifferentiam inter agnatos z cognatos,cũ sit sublata ꝺria,et bñ rnꝺet.Jn tertia ibi,z3 quã actionẽ q̃rit z rnꝺet.z ex ea habes

c q̃ qñ petit hereditas ex coꝺicillis,qõ tũc cõpetit vtilis actio ex testõ.iꝺẽ tenet glo.in.l.fin.in verbo personales.j.cõia ꝺe leg.z in l.j.in gl.fi.ꝺe test.z in §.fi.in verbo relinquit.vbi late Jo.fa.isti. eo.hec gl.z cõcoꝛ.verũ ꝺicit qñ testõ:solos coꝺicillos feciſſet.si aũté vtrũq; feciſſet q̃ coꝺicilli sunt accesſo testamẽti.compeꝛet ꝺirecta actio ex testõ,ita Bar.in.l.j.in.v.col.ff.ꝺe lega.j.et

17 Fulg.z Pau.hic. ¶Hl.in ꝟbo qnq; testes.† nota q̃ z3 mꝛier[d] d non possit esse testis in testõ l.hac consultissima.vbi ꝺixi.§.ꝺe

e te.põt tñ in coꝺicillis,[e] z in omni alia vltima voluntate ꝑeter testm,similem gl.habes in.l.qui testõ.§.mulier.ff.ꝺe test.z ita tenent omnes exceꝑto Fulgo.hic.z in.j.z.vj.colũ.per ꝺuo leuia z ipsemet fatetur.q̃ cõiter tenetur cũ glo.z ita obseꝛuatur.z p hoc sequitur q̃ cũ hoꝺie ꝺe cõsuetuꝺine in testamẽtis ponatur clausula coꝺicillaris:si aꝺhibite essent mulieres ꝓ testibus,valeret saltem in vim coꝺicilloꝝ.fm Jo.fab.Ang.in.§.testes.institꝭ.ꝺe

18 test.Similiter † possunt mulieres esse testes i testõ inter liberos e condito a patre,fm glo.in auf.quoꝺ sine.concoꝛ.quas ibi ꝺixi. §.ꝺe test.Quiꝺ autem sit in foꝛo cano.z quiꝺ in testamento aꝺ

f pias causas,[f] an mulieres possint esse testes.ꝺixi in.ꝺ.l.hac ꝓsul

19 tissima.§.ꝺe testa.† Jn causis autem ciuilibus mulier potest esse testis sicut masculus.c.fœmꝭ.ꝺe ꝟ.sig.l.ex eo.ff.ꝺe testi.xxxiij.q. vj.in.c.mulierem.ponunt Canonisti.in c.super eo.z in.c. in literis. ꝺe testibus.z ꝑeter q̃ in feuꝺis.tex.est in.c.j.in verbo ꝑeter feminas.vbi bal.in fine no.q testes sint necessarij aꝺ ꝓbã.nouã inuef. f z ꝑ hoc infert singula.Lu.in.l.aꝺmoneꝺi.in pe.charta magna. vbi ꝺixi.ff.ꝺe iureiu.q̃ in cã feuꝺali si mulier pꝛobaret ꝑ vnuꝫ testem omni exꝑeꝺitione maioꝛem,non ꝺeferretur iuramentum in supplemẽtũ ꝓbationis:q: illi ꝺeferẽ q põt esse testis. Scꝺs ca

g sus est in p̃iuata scriptura[g],que est si sit scripta manu triũ testiũ hz vim publici ꝺocumẽti:ibi mulieres nõ aꝺmitteꝛent.l.scripturas,in verbo triũ vel amplius viroꝛũ.ibi no.Bal.C.q̃ po.in pig. ha.q̃ vltimũ repꝛobaui in.l.j.ff.ꝺe legi.vide. Jason ¶Papie.

¶De legatis. Rubꝛica.

1 ☞Si alicui relinquant aliẽta quo aꝺ eũ aliquo moꝛabitur in ꝺomo,etiã illo moꝛtuo ꝺurat legatum aliẽtoꝛũ.z talis legataꝛius nõ tenet ꝓstare aliqua seuitia in ꝺomo:nec aliquiꝺ operari.

2 Quanꝺo ꝺebentur aliẽta vgoꝛi per viꝛum, vgoꝛ tenetur operari in ꝺomo,z lucrum erit viꝛi.

3 Quanꝺo legataꝛius cui sunt relicta alimenta non potest moꝛari in ꝺomo cum heꝛeꝺe ,ꝓpter eius malos moꝛes aut seuitiam, ꝺebet habere legatum relictum extra ꝺomum.

4 Si maritus veꝛberaret vꝛoꝛem,z ꝓpter hoc fugiat, viꝛ tenetur ꝓstare alimenta extra ꝺomum.

5 Si maritus relinquat vꝛoꝛi alimenta si cum filijs moꝛaꝛek nec aliter exp̃ressit q̃ stet in habitu viꝺuali,si mulier ceperit maritus quem inꝺucit in ꝺomum, filij possunt expellere matꝛem z eius maritum,z ipsa peꝛꝺet legatum.

6 Si alicui legantur alimenta,z testatoꝛ nõ exp̃ressit q̃ magis ꝺebẽtur in ꝺomo q̃ alibi,an heres possit ꝺicere volo ꝓstare ꝺomo z non alibi.

7 Si testatoꝛ i test.mãꝺet vꝛoꝛem honorifice ꝺebere tractari, eo mõ z forma qua ipse faciebat ꝺũ vineret : qꝺ imꝑoꝛtet hoc legatum.

8 Si maritus reliquit vꝛoꝛi aliẽta vel fructus funꝺi quãꝺiu ꝺotem non petieꝛit,si ipsa non petat tamen heredes sibi vltro pꝛestent an peꝛꝺat legatum.

9 Dictio quo aꝺ,vel quousq;,an faciant legatum cõꝺitionale vel moꝺale.

¶Põt tñ in codicillis. Aꝺꝺe Jo. an. in aꝺꝺit. Spe. in ti. ꝺe teste.§.j.ñ. qꝺ ꝺe codicil. bal. in.l. fi.C.ꝺe codi.

¶Et qꝺ in testamento aꝺ pias cãs. Aꝺꝺe Lud. ro.in rep. aut. fimiliter.i.xvi. co. C.aꝺ.l.fal. Ang. cõsi. cxxxiij. incip. punctus est quẽꝺam ꝺomina margarita.

¶Jn ꝑuata scꝛiptura. Aꝺꝺ Jaso.in.l.j.ff.ꝺe leg.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ☞ Quamuis. Adde Bal. lib. iiij. consi. cxxlvij. q dña ad hæc la. z ad eius limitatiõe vide Socin. li. j. cõsi. lxviij. Joan. magister fran. z consil. seq. viso elegãti consil. Purp.

b ¶ Quid autem sit. Adde Dy. in regula imputa ri. de regu. iur. li. 2 bro. vj. 3

c ¶ Dictio quo ad. Adde Bar. in. l. si titius. ff. ꝺ verb. ob. 4

d ¶ Quousque. Adde doct. in. l. ij. C. de lib. prete. doc. in. l. impera tor. ff. de posthu. Bar. in. l. ij. ff. de ꝺ cri. fal.

a QUãuis. Conditio mixta deficiens p casum nõ facit deficere legatũ alimẽtorũ. h. ꝺ. fm gl. Bart. Ang. z Sali. q nõ videtur cõgruere: q: hic ꝓditio nõ dicit deficere: ꝛ potius finire, vnde clarius summa: legatũ alimẽtorũ relictũ quo ad legatarius cum aliquo morabit: debeꝫ etiã post illi⁹ mortẽ. h. ꝺ. z ista tex. habes in. l. caio. §. impator. ff. de ali. leg. ¶ †Not. qõ si alicui relinquãtur alimẽta quo ad cũ aliquo morabit ĩ domo: etiã illo mortuo durat legatũ alimẽtorũ. z no. q ꝓ isto casu qñ alicui relinquntur alimẽta: q ad steterit in domo alicui⁹, iste legatari⁹ nõ teneꝫ ꝑstare aliq̃ seruitia in domo: nec aliqd opari. fm Alb. Ang. z Sali. hic. z Bar. in. ꝺ. l. caio. §. j. z Bal. in. l. si ꝺonatur². §. j. ff. ꝺe cõdi. ob can. Bar. Pau. z Mod. in. l. ꝺiuortio. in pri. ff. sol. ma. z hoc ideo est: q: talia alimenta debenꝫ ex dispõne testatoris secus est si deberenꝫ ex dispõne. l. sicut in alimẽtis q̃ debenꝫ p virũ vxori. † nã vxor teneꝫ opari in domo, z operãdo si lucrer: est viri. gl. est or. in. l. sicut. ff. ꝺe op. li. no. Bal. in. l. j. in. z. col. C. ꝺe his que pene nomine. z in autẽ. hoc locũ. in fi. in aliqb⁹ lec. C. si muli. sc̃ꝺo nup. ¶ Sl. in ꝺo post mortẽ, ꝺiuidit in duas. In pria format simul duo ꝺria z vtiq; simul rũdet distinguẽdo. In sc̃ꝺa q̃ est ibi, itẽ ad hunc ꝛ. format aliud ꝺriũ, cui ꝺupl⁹ rũdet. circa primã parte aduerte qꝺ ad. l. seio. in pri. ꝺe qua gl. primo opponit: bñ rũdet distinguẽdo, vt facit gl. ꝛ ad. l. si ea. j. ꝺe cõdi. inser. distinctio gl. nihil valet. vñ rũde qꝺ ideo ibi pdit legatũ q: stetit p legatariũ quo min⁹ moraretur cũ Focaria, prout glo. met hic soluit, z clarius Salice.

¶ In sc̃ꝺa pte pri. gl. tene primã sol. q̃ vera est ꝙ hoc sit speciale fauore alimẽtorũ: q: tale legatũ in ꝺubio cẽseat perpetuum: nisi appareret ex presse ꝙ ẽt factũ cõtẽplatiõe ei⁹ in cui⁹ persona ꝺz impleri. z ista tene reiectis alijs sol. ꝺe qb⁹ p ꝺoc. maxime vꝺo. hic. z Jm. i. l. illis libertis. ff. ꝺe ꝺ. z nec est vꝛa sequẽs sol gl. † ꝙ ista ꝺictio quoad c: vel quousq; d: nõ faciat legatũ cõditionale: ꝛ modale: q: in ꝺriũ est tex. in. l. q cõcubinã. §. vxori. ꝺe le. iij. z ĩ l. pr. seuerinã. §. j. ff. ꝺe ꝺ. z ꝺemõ. z ꝛ Bal. alleget. l. pe. ff. ꝺe excu. tu. illa. l. facit cõtra. ꝺe ea ꝺnbitat Bar. vbi vide solu. in. l. j. in viij. z vij. col. ff. ꝺe condi. z demon. z idẽ Bar. in. ꝺ. l. pen.

1 ☞ Uenditio here. non liberat heredẽ a legatis, licet cõtra emptorem z eius fideiussio. habeat regressum.

2 In emptorem here. transeunt iura vtilia actiue non tñ passiue.

3 Emptor here. licet non sit obligatus credito. vel legata. nec ab eis conuenirι possit: tamen tenetur venditori.

a QUãuis heres. Conditio hereditatis non liberat heredem a legatis: ꝛ ꝙ emptor ꝛ eius fideiussores regressum habeat. h. ꝺ. † Not. ex pria pte q̃ ꝛ heres vẽdat vniuersalem hereditatẽ cũ oĩbus cõmodis z oneribus alteri: tñ legatarijs z creditoribus hereditarij pñt z ꝺebẽt cõuenire heredẽ. rõ est: q: ex quo hꝛs adeũꝺo hꝛꝺitatẽ simul fuit obligat⁹ creditoribus z legatarijs: eis inuitis nõ pt mutare hãc obligationẽ: etiã si loco sui poneret aliũ idoneiorẽ se: q: creditores q̃ habẽt vnum obligatũ: nõ cogunt aliũ accipere etiã q̃ sit magis idoneus. l. si mãdato meo. in fi. pri. vbi tex. no. ff. mã. fallit tm̃ iste tex. in fisco, si vẽdat hꝛꝺitatẽ alteri: nõ teneꝫ creditor⁹ z legatarijs: ꝛ emptor. l. j. vbi Bald. late. ꝺ. ꝺe here. vel act. ven. ¶ †Scõo not. ex tex. ꝙ licet in emptorẽ hereditatis trãseunt iura vtilia actiue: tñ non transeunt passiue. z ideo ꝛ emptor hereditatis possit cõuenire ꝺebitores hereditatis vtili actione. l. ij. §. ꝺe here. vel act. vẽ. tñ passiue ipse cõueniri non põt a legatarijs vel creditoribus: vt hoc tex. rõnẽ ꝺiuersitatis assignat gl. in. ꝺ. l. ij. vbi sequntur Ly. z Sali. §. ꝺe here. vel act. vẽ. q: heres ꝺe eo q̃ sibi ꝺebeꝫ põt disponere transferendo in aliũ: led ꝺe eo qõ ipse ꝺz aliꝫ non. ꝺ. l. si mãdato meo. in pri. ¶ †Tertio no. qõ ꝛ emptor hereditatis nõ sit obligatus creditoribus vel legatarijs: nec ab eis cõueniri possit: tñ tenetur vẽditori: q: emẽdo hereditatẽ. z sic vniuersalitatem: intelligit emere cũ oĩbus cõmodis z incõmodis. l. ij. et p totũ. ff. ꝺe here. vel act. ven. si tñ creditores vel legatarij cõuenirent emptorẽ, z emptor nõ exciperet: nõ possent agere ꝺ heredẽ: q: tacite intelligerenꝫ fecisse pactũ nõ petẽꝺo ab heredẽ. l. ij. §. ꝺe pac. vbi ꝺixi. Si tamen hereditas nõ erat solnẽꝺo, quo casu heres simpliciter adeũꝺo non tenebaꝫ iure ffo: ꝛum legatarijs vltra vires hereditatis. vt ꝺixi in. l. si. in pri. §. ꝺe iure ꝺeli. tñ si heres reperiat emptorẽ qui forte emat hereditatẽ p mille, z vere hereditas nõ vꝛ nisi centũ: ꝙ hoc nõ tenetur heres legatarijs nisi in centũ. q: illos plus nõ habet ex hereditate: led ex fortuna. z fatnitate emptoris. tex. no. in. l. ij. ff. ad. l. fal. hic alleg. in gl. Quid si heres soluisset aliqua legata anteq̃ venderet hereditatem: ꝺic vt p Alex. hic contra Pau. ꝺe cast. Jason Papie.

1 ☞ Testator pignorando vel hypothecando rem legatam: non intelligitur per hoc legatum revocare: limita vt. j. nu. 2.

3 Mulier testatrix que legauit ꝺomũ vel fundũ alicui. z post test. nupsit, ꝺedit omnia bona in ꝺotẽ viro. an per istã ꝺona. genera. in ꝺotem intelligatur revocatum legatum.

4 Heres tenetur luere rem legatam quã testator pignorauit. quod limita. vt. j. nu. 5.

6 Per alienationem partis an revocetur totum legatum.

3 QUi potest. Testator pignorando rẽ legatã nõ ꝺr legatũ revocasse, imo heres eã nõ teneꝫ liberare. h. ꝺ. z cõsidera multũ in text. ꝺũ ꝺicit etiã si in psonã actio electa est: tũ heres teneꝫ liberare rem pignoratã. nam pro legatis cõpetũt legatario tres actiones: actio ex testõ q̃ est personalis. itẽ rei vend. z hypothecaria. vt no. ꝙ gl. z oĩs in. l. j. ꝺe leg. j. z l. ij. C. cõia ꝺe leg. innuit iste tex. imo vult qõ si legatarius egisset actione reali cõtra heredem, qõ heres fuisset obligatus liberare rẽ pignoratã legatã, tũ etiã si agit actione psonali, heres teneꝫ liberare. cogita cur ꝺiuersum, quare magis agẽꝺo actiõe reali ꝙ psonali. q̃re magis ꝺebuit ꝺubitare iuris cõsultus, an heres teneret liberare pign⁹ qñ agit actiõe personali, quã qñ agit actione reali. Cõsideranda, nõ tñ pono ꝑ firmo, nã qui agit actione reali presupponit rem esse suã: z se ꝺñm. §. sic ita q̃. instit. ꝺe actio. z presupponit qõ nõ põt pignorari. l. rẽ alienã. ff. ꝺe pig. act. ideo tũc heres teneꝫ redimere sed qñ agit actione psonali ꝑsupponit rẽ sibi ꝺeberi, z non esse suã: ideo nimirũ si tex. ꝺubitauit qõ legatari⁹ etiã agendo actione psonali ꝛequit ꝙ heres teneaꝫ redimere rẽ pignoratã. z nisi iste sit sensus tex. melior nõ occurrit. ¶ †No. ꝙ testor pignorando vel hypothecãꝺo rẽ legatã, nõ intelligit ꝑ hoc legatum revocare vt hic. z. §. si rem. instit. ꝺe ꝺubiũ faciebat. nã testator si volũtarie alienat rẽ legatã, intelligit revocare legatũ. sec⁹ si ex necessitate. l. rẽ legatã. vbi plene Bar. in materia huj⁹. l. ff. ꝺe adi. leg. z. l. fideicõmissa. §. si rẽ. ff. ꝺe le. iij. sed q pignorat vel hypothecat ꝺr alienare. l. fi. C. ꝺe re. alie. nõ alie. contrariũ tñ hic ꝺecidit: q: ꝛ verũ sit ꝙ testator alienãꝺo rẽ legatã intelligit revocare legatũ. tñ pignorãꝺo vel hypothecãꝺo nõ intelligit revocare: vt hic. nõ ꝺiuersitatis est fm Pau. hic. z ante eũ Pet. z Nico. ꝺe neapo. in. §. si rem suam. instit. eod. ꝺe legatis. q: pignoratio licet ꝺicat alienatio. ꝺ. l. fi. q: per pignorationem cõstituitur ius reale in pignorata re, propter qõ creditor potest actione reali agere cõtra quemcunq;. §. item seruiana. instit. ꝺe actio. tamẽ nõ est tãta alienatio sicut quãꝺo vẽꝺitur: q: qñ venditur transfertur omne ius z ꝺominium in emptorẽ, sed quando pignoratur ꝺominiũ remanet ꝺñi: licet transferatur ius hypothece. ideo pignorando non re-

non revocatur legatus sicut vendẽꝺo. ista rõ est pulchra, sed nõ placet: q: ꝛ verũ sit ꝙ pignoratio nõ sit tãta alienatio sicut venꝺitio: tamẽ in eo qõ alienaꝫ ꝺeberet præiudicare legatario. sicut enim si transferet ꝺominium in totũ vt vẽꝺendo in totum præiudicatur legatario, ita cũ trãsferaꝫ ius hypotece, saltẽ in hoc ꝺeberet præiudicare legatario, saltem vt heres nõ redimat. cuius cõtrariũ ꝺicit hic tex. vñ melior est ratio ꝺiuersitatis ª quã assignat Dy. hic quã multũ signa. ad ꝺecis. quã. j. ꝺicã, quarta alienando rẽ legatam reuocat legatum, sed nõ pignorãꝺo: q: natura vẽꝺitiõis est, vt res vẽꝺita perpetuo remaneat penes emptorẽ, z nõ reuertaꝫ ad testatorẽ: sed natura pignoratiõis est qõ redimaꝫ z reuertaꝫ ad testatorẽ: ideo nõ revocat legatũ sicut ven ꝺitio. ¶ †Ex ista ratiõe sequitur prima limitatio notabilis ad istam legẽ: vt ista lex nõ habeat locum qñ testator rẽ legatam pignorasset, pt tãto vel pluri quã valeat: q: verisimile est quod noluit redimere. tũc revocaꝫ legatũ: q: pinde est acsi penit⁹ aliena ret. l. q habebat. vbi pulchre Bar. ꝺe leg. iij. istam limitationẽ ponũt Lyn. z Pau. hic: z Bar. in. l. rẽ legatã. in fi. ff. ꝺe adimen. lega. Et q̃ pignorare rem pro tanto quãti valet censeatur tota lis alienatio aꝺꝺuxi multa bona similia, maxime ꝺicta Bar. in l. rẽ. ff. ꝺe pig. ac. l. manumissiones. ff. ꝺe iust. z iur. ideo hic nõ re puto. Limitat tamen Paul. hãc limitationẽ vera esse, nisi quis pignoraret rẽ q̃ fuerit maior: ꝛ suoꝛ: q: ꝛ pignorauerit p quãto valet tamẽ non est verisimile quin eam ꝺebeat redimere. l. si in emptione. ff. ꝺe mino. tunc nõ revocatur legatũ. ¶ Sc̃ꝺo notabiliter limita istã legẽ nõ procedere in re quã maritus cõstãte matrimonio ꝺonasset vxori vel econtra, z tradidisset: q: pignorãꝺo talem rem intelligitur revocare ꝺonationem, ita vt morte nõ cõfirmet, vt in iurib⁹ alleg. hic. in gl. i verbo nõ videt. z. l. meuius. §. fundo. vbi tex. no. ff. ꝺe leg. ij. z sic ꝺonatio inter virum z vxorẽ facta cõstante matrimonio, revocaꝫ per solã pignoratiõnẽ vel obligationẽ, ita vt nõ cõstetur morte. Ratio q̃ ꝺe iure cõi nõ valet. ꝛ ꝺe iure singulari cõfirmet morte. l. papinian⁹. cũ simi. ff. ꝺe ꝺo. int. virũ, z vxo. vñ facilius revocatur qõ valet iure singulari quã cõi. l. ei⁹ militis. §. si militia missus. ff. ꝺe test. mil. Limita tũ sing. hoc multũ. vt pcedat qñ maritus speciali⁹ obligasset rẽ quã ꝺonasset vxori. ita revocaꝫ ꝺonatio vt non confirmet morte, sed si marit⁹ obligaret generali⁹ oĩa bona. tũc nõ revocaꝫ ꝺonatio vxori facta, ratio ꝺiuersitatis est: q: plus operaꝫ pignoratio, z obligatio specialis q̃ gñalis. l. est ꝺifferentia. ff. in quib. cau. pign⁹ ta. cõtrahaꝫ. ita sing. Bar. in. ꝺ. l. rem legatam. circa fi. ff. ꝺe adim. leg. sequitur Bar. in. l. si nõ verum. C. ꝺe ꝺon. int. virũ ꝛ vxo. qõ no. bene z confert ad id qõ. j. subiicia. ¶ Itez inquãtũ ꝺixi q̃ testator vẽꝺẽꝺo vel alienãꝺo rem legatã si alienauit volũtarie intelligitur revocare legatũ sec⁹ si ex necessitate q: saltem ꝺebetur estimatio, ꝺictis iuribus. z tangit gl. ij. hic, in verbo ꝺedit. Adde q̃ ista ꝺistinctio an volũtarie vl ex necessitate, habet locũ in ꝺona. cã mor. que ꝛ sola penitentia revocetur. l. non ois. in pri. ff. si cer. pet. si tñ aliquis ꝺonat rem causa mor. ꝺeinde alienaret cãm, intelligitur revocare ꝺonationẽ si volũtarie alienat. secus si ex necessitate, z sic eaꝺẽ ꝺistinctio habet locũ in ꝺonatiõe cã mortis. ꝺictũ fuit Dy. in. l. stichũ qui meus erit. ff. ꝺe leg. j. qõ ibi reputat aureũ. cũ multis ꝛcor. õ quib⁹ ibi per Alꝺoder. z facit q: ꝺonatio causa mortis censetur legatus. l. marcell⁹. §. j. ff. ꝺe ꝺo. cã mor. l. legatũ est. ꝺe. §. Et postq̃ testator semel alienauit volũtarie rẽ legatã, ꝛ redimeret, tñ nõ recõualidatur legatũ semel revocatũ. tex. ẽ no. in. l. cũ seru⁹. vbi no. Bar. ff. ꝺe adi. leg. nisi sit legatũ libertatis, vt ibi. z sequnt bal. Ang. z Pau. hic. limita tamẽ ꝑdicta procedere qñ testor revolũtarie alienauit, sed si ꝺedit heredi licẽtiã alienãꝺi, tũc secus. l. postquã. §. fi. ff. vt leg. no. ca. fm Bal. Sali. Ange. z Paul. hic.

b ¶ Secundo notabiliter limita qñ testator: b voluntarie vẽꝺidit z tradidit, z preciũ recepit istis tribus cõcurrentibus bñ revocaꝫ legatũ. secus si nõ tradidisset vel preciũ nõ recepisset. l. predia. §. liberto. ꝺe fundo instru. fm Ang. z Pau. hic. z Bal. in. §. q. sed contrariũ, z melius tenent glo. z Bar. in. ꝺ. §. liberto. Sali. z ꝺo. Ble. hic. z stringit q: ẽt si alienatio testatoris nõ tennit, tamẽ revocatur legatũ. l. legatũ. la. §. pater ortos. ff. ꝺe adim. le. multo fortiꝰ revocabit isto casu. ¶ Tertio notabiliter limita ꝺictã regulã, ꝑcedere qñ testator legasset rem simpliciter. sec⁹ si alternatiue rem vel estimationẽ: q: alienando tũc rem volũtarie nõ intelligitur revocatũ legatũ quin estimatio ꝺebeatur. l. lucius. el. j. ff. ꝺe leg. ij. fm Ang. Sali. z Pau. hic. ¶ Quarto limita vt ꝑdicta ꝺistinctio inter alienationẽ volũtariã, z necessariã, procedat quando legatũ fuit factum pure, si autem sit factum sub cõditione, tũc in ꝺistincte revocareꝫ etiã per alienationẽ necessariã fm Bal. hic; in. iij. q. Ang. Salic. z Pau. p tex. in. l. stichũ q meus. in fi. ff. ꝺe leg. j. qui nihil facit: sed alle. text. singu. in. l. scribit, alias quintus. §. fi. in fi. vbi no. Bal. ff. ꝺe aur. z arg. leg. z reputat singulare Jmol. z Alꝺoder. in ꝺ. l. stichum qui meus erit.

3 Juxta predicta occurrit pulchrum ꝺubiũ qõ hic nec in locis cõmunibus tãgitur, † an mulier testatrix que legauit ꝺomũ vel fundum alicui post testamentũ nupsit, z ꝺedit oĩa bona in ꝺotẽ viro, an per istã ꝺonationẽ generalẽ in ꝺotẽ intelligat revocatum legatũ videtur q̃ sic: q: ista est alienatio voluntaria, patet q: mulier que ꝺubit nõ tenetur ꝺare oĩa bona in ꝺotẽ, ergo cuiꝰ fit alienatio volũtaria, intelligat revocare legatũ, ꝺictis iuribꝰ. a ☞ Diuersitatis. Adde Alex. lib. iij. cons. cxxxi. col. fin. ver. cõfirmat. Purp.

a Bz uiter in cõtingentia facti contrariũ cõsuluit Alex. z est nouna ꝺecisio. cxxxi. in. iij. vol. incip. ponderatis his que in themate narrant. in fi. co. mouet ꝺubitaliter p rationẽ Dy. ad istũ text. z. §. retuli. nã testor pignorando rẽ legatã nõ intelligit revocare legatũ, sicut vendẽꝺo, vt hoc tex. q: natura pignoris nõ est q̃ res ꝺebeat perpetuo remanere penes creditorẽ, sicut est natura venꝺiti. sed sic est q̃ qñ res ꝺatur in ꝺotem eius natura nõ est q̃ res ꝺebeat ppetuo stare penes virũ: q: saltẽ eo mortuo reuertiꝫ ad vxorẽ vel ad eiꝰ heredes: vt traditur in. l. post ꝺotẽ. ff. sol. ma. in l. ꝺos a patre. C. e. ergo cũ sit eaꝺem rõ vt in pignore, nõ revocabitur legatũ sicut in pignore, tũ ista rõ est ꝑiculosa. Secũꝺo mouetur. nã vir in re ꝺotali ꝺicit ꝺebere titulum onerosum. l. p oneribus. §. ꝺe iure ꝺo. l. fi. §. fi a socero. vbi not. Bar. ff. ꝺe his que in frau. cre. ꝛ sic est q̃ qñ res alienaꝫ titulo oneroso ꝺicit alienatio fieri ex causa necessaria, vt notabiliter tenet Ja. but. hic. z gl. in §. fi rem credo. in verbo alienauerit. instit. ꝺe leg. facit. ꝺ. l. fideicõmissa. §. fi rem, sed per alienationẽ necessariã nõ revocaꝫ legatũ: sed hoc nõ videt tutũ qñ oĩa bona ꝺanꝫ in ꝺotem. Mihi placet sua ꝺecisio. sed nõ rõnes. Nã placet q̃ mulier ꝺãꝺo omnia bona in ꝺotẽ nõ intelligit revocasse legatũ, ad quod mouebat alio fundamento. Nã per alienationẽ voluntariam credo ita ꝺemũ revocari legatũ, qñ alienatio est facta ĩ specie de illa re legata. ita loquunt ꝑdicta iura, ꝛ qñ fit alienatio in gñe olim bonoꝝ nõ revocaꝫ legatũ speciale. Sõ pbo p simile optimũ qõ aꝺꝺuxi. nã ꝺonatio iter virũ, z vxorẽ q̃ solũ vꝛ ꝺe iure sing. ita ꝺemũ revocatur per pignorationẽ si facta est pignoratio illi⁹ rei in specie. secus si in genere obligando omnia bona, vt sing. ꝺeterminat Bar. in. ꝺ. l. rem legatã. circa fi. vt ꝺixi. §. z ꝺedit Bal. concorꝺãtem. Ita in proposito, licet testator alienãꝺo in specie rẽ legatã intelligat legatũ revocasse, tñ ꝺãꝺo oĩa bona in ꝺotẽ, z sic alienando generaliter nõ credo ꝙ intelligatur revocasse legatũ rei in specie legate imo eius mẽs fit, vt illi generi p specie ꝺerogẽt iurib⁹ vulgaribus. Et sic in terminis in quib⁹ cõsuluit Alle. credo ꝙ bene cõsuluerit per hoc fundamẽtũ nõ per rationes suas. Sed põdera subtilius quod rationes Alex. probãt singulariter quod etiã si mulier ꝺediss et in specie in ꝺotẽ illã rẽ quam prius legauit aꝺhuc nõ revocaretur legatũ, qõ multũ not. Jstud concludit primũ fundamẽtũ suũ: q: ꝺatio in ꝺotẽ nõ fit vt ppetuo sit penes virũ, ergo nõ revocatur legatũ p rationẽ Dy. ad istam legẽ: istud limitat etiã si ꝺaret in specie res particulariter in ꝺotem. Secũꝺum fundamẽtum eius aꝺhuc magis militat: q: vir in ꝺote habet titulũ onerosum, ergo alienatio censetur necessaria. istud militat quãꝺo ipsamet res legata particulariter ꝺaret in ꝺotẽ. Et sic fi cõsideras fundamẽta Alex. ꝺecisio sua procedit non solum in terminis occurrẽtibus, quãꝺo mulier generaliter ꝺedit omnia bona in ꝺotẽ, ꝙ tũc nõ intelligatur revocatũ legatũ speciale, quo casu cũ eo teneo. sed etiã si in specie ꝺedisset in ꝺotẽ rem legatã qõ aꝺhuc nõ reuoceꝫ legatũ. qõ si est verũ est supreme alienauit ad ꝺicta iura quã nũqꝫ audiuisti. Sed nulla ten⁹ ista firmo. Possunt ꝑdicta limitari, z quinto p id qõ ꝺecidit Bar. in cõsi. inci. testor in testamẽto ꝺisposuit. vbi consuluit, b ☞ Quando testator. Limitatio ꝺe ꝺonatiõe facta filio, alꝺonfer. in l. frater a fratre. col. fi. ff. ꝺe condic. indeb. Purp.
ponẽ ꝙ testator in testamento ordinauit cõfrui ecclesiã sub vocabulo alicuius sancti, quam ecclesiã heredem instituit, ꝺeinde tales domos alienauit, an revocet institutio vel legatũ, cũ fuerit alienatio volũtaria, z ꝺeterminat sing. q nõ. Faciũt notata per Bar. etiã in. l. seruos. ff. ꝺe ali. z cib. legatis. ¶ †Sc̃ꝺo pria cipaliter no. in fi. tex. q̃ heres teneꝫ tur luere rem legatã quam testator pignorauit. ¶ †Limita nisi testator pmisisset heredi qõ posset pro suis necessitatibus talem rẽ obligare: q: si eam obligaret nõ teneꝫ tur luere eã. tex. est not. in. l. ꝺeducta. §. fi. ff. ad tre. probatur in. l. iij. in fi. j. ꝺe fideicõmiss. Facit tex. sing. quem Bal. ibi multũ notat in. l. tribus. ff. ꝺe vsufr. earũ rerum que vsu cõsu. ¶ Secundo limita istũ text. procedere quando testator primo legauit rem postea eam pignorat, tũc heres tenetur eã luere. vt hoc tex. Si aũt erat pri⁹ pignorata, z postea testator eã legauit, tũc si sciebat eam obligatã heres teneꝫ luere. als secus vt hic in glo. j. Quod limita valde sing. Bar. in. l. si res. ꝺe lega. j. q̃ erat obligata p ꝺebito alteri⁹ quã testatoris. Si aũt fuisset obligata pro ꝺebito testatoris, tunc heres indistincte tenetur eã luere

6 quod multum no. pro magna limitatione. ¶ †Ultimo inquantum gl. in verbo ꝺedit. in fi. ꝺicit aliuꝺ si usufructus alienet. licet cum glo. transeat Bar. in. ꝺ. l. rem legatam. ff. ꝺe adimen. lega. Pet. ꝺe anch. z Jmo. in. c. filius. ꝺe testa. Tu intellige glos.

q̄ si alicui legaretur proprietas vel fundus, ꝫ testator voluntarie alienaret vsumfr, nō per hoc renocaretur proprietas. in istis terminis gl. bene loquit, dū dicit aliud si vsufr. alienet. ⁊ ratio est q̄ per alienationē voluntariā, partis nō renocat totū, sed si testator solū legasset vsumfr, ⁊ postea ei vsumfru. alienaret, bene renocaretur legatū vsufructus. nec hoc casu aliud esset scōm Lyn. hic, ⁊ Bal. in prin. ⁊ in fi. ⁊ Jmo. in. d. c. filius. licet non ita clare. Jason Maynus de Mediolanensis Papie.

1 ☞ Legatū factū seruo sine libertate nō valet, nec reconualescit licet post mortē testatoris efficiat liber, quod limita vt. j. eod. nu. Regula catoniana unc demum habet locum quando est impedimentum cui testator potuisset prouidere.

Regula catoniana non habet locum in legibus nouis. 4-

a **Seruus.** †Legatū factum seruo sine libertate non ualet, nec reconualescit, ꝫ post mortē testōris efficiat liber. h. d. Cōtra prima partē facit tex. insti. de her. insti. in prin. vbi dīs institutēdo seruū suum simpliciter, ideo valet institutio; q̄ intelligit sibi tacite libertatē reliquisse. ratio est; q̄ qui vult cōsequēs, intelligit velle omne necessariū antecedēs ad illud. l. illud. cū si. ff. de acq. hered. ergo in ppōito ex quo dīs reliquit legatū seruo ꝺ intelligi velle necessariū antecedens. s. q̄ seruꝰ habeat libertatē. Sed respōde q̄ aliud est quādo dīs instituit seruū suū heredē, vt tūc intelligatur tacite libertatē relinquere. aliud q̄ facit legatū: q̄ interest dñi poti⁹ habere heredē q̄ legatariū. q̄ dato q̄ legatū nō valeat. tamē testamentū in omnibus sustineꝫ. secus si non valeret institutio serui, ⁊ sic habes primā limitationē ad hunc tex. ¶ Secūdo limita nisi testator seruum proprium ipsiusmet seruo legaret tūc est penitus ac si libertatē relinqueret. tex. est sing. ꝫ Ang. ⁊ Modern. ibi, in. l. senat⁹. §. si. de leg. j. ⁊ vide tex. notabilē in. l. j. C. de cōi seruo ma. qui, pbat plus q̄ si sit vnus seruus plurium dīnōrū, ⁊ vnus ex dīis leget partē suā ipi seruo, q̄ alij dīi recepta eorū partis estimatione tenētur seruū liberare. ¶ Tertio limita istū text. nisi postea testōr in codicillis relinqueret libertatem seruo: q̄ tūc vltima voluntas codicillaris purgaret oē vitiū precedēs. l. cōficiūtur. §. pe. ff. de iure codi. quā ad hoc pro notabili allegat Bar. in. l. j. in fi. col. ff. de reg. cato. ¶ Quarto limita ⁊ declara p tex. in. l. quidā. §. illo. ff. de neces. seruis her. inst. de quo gl. j. oppo. licet corrupte alleger. §. j. vbi dicit q̄ ꝫ legatū non ualeat, tamen heredes non debent esse impij, vt ibi in text. ¶ Solo. in verbo non valet. diuiditur in quatuor. Jn prima opponit de. d. l. quidā. §. j. sed melius dicit. in. §. illo. Jn scōa ibi. nec libertatē. ponit dictū q̄ probat in hoc ter. Jn tertia ibi. nisi sit miles. ponit fallētiā ad tex. p quā alle. l. ex his verbis. ff. de test. mili. q̄ nihil facit, q̄ loquit in alijs terminis q̄ miles ensticiari ue fecit mentionem de libertate. melius allegasset. l. lucius. §. j. ff. de test. mili. Jn quarta que est ibi, vel nisi ponit duas alias fallētia ad tex. ⁊ dum glo. dicit nisi seruus manumittatur supple testamēto, alias non sufficit. ppter tex. regule catomane. de qua nūc dicam. ¶ Glo. in verbo post mortem. limitat tex. nō. pcedere q̄ seruus vno testatore esset consequutus libertatem; q̄ tunc lega tum reconualesceret, sed reprobat per oēs. ppter regulā canonia nam. que habet q̄ q̄ legatū vitiatur propter aliquā causam, nō valet si testator tpe testamēti fuisset mortuus, certe legatū nō reconualidatur p hoc q̄ testator superuixerit, ⁊ cessauerit impedimentū. l. j. ff. de reg. cato. ⁊ per totū. circa quā regulā Bal. hic ponit multas fallen. de quib⁹ per Bar. in. l. j. ff. de reg. cato. ponunt doc. maxime Moder. in. l. cetera. in prin. de leg. j. ⁊ cōtra glo. nostram habes tex. in. §. an seruo. insti. de leg. inter alias limitationes vnā no. perpetuo † q̄ regula cato. tunc demum locum habet q̄n est impedimentus cui testator potuisset prouidere, vt in hoc tex. vbi testator potuisset relinquere libertatē seruo, sed quando est impedimentum cui testator prouidere non potuisset, non ꝫ locū regula cato. hinc est q̄ si testator in testamento faceret legatum filio spurio vel naturali, legatū non valet, ⁊ si testōr decessisset legatū fuisset penit⁹ nullū: pone q̄ testōr supuiuat ⁊ interim filius legitimetur, reconualidabit legatū nō obstante regu. cato. q̄ impedimentum erat tale cui testator prouidere non poterat. ita notabiliter ⁊ plenius Bar. in. l. j. in penul. col. ff. de regu. cato. q. se quuntur Bal. ⁊ Pau. hic. Pau. in. d. l. cetera. in prin. licet cōtra rium teneat Bal. in. l. eam quā. j. de fideicō. in. xv. colū. ver: quero nunquid in eo q̄ relinquit furio. ¶ Et ex predicta limitatione Bar. decidit Alex. vnū casum conuolendo, in cons. xl. inci. vi so rhemate ⁊ dubitatione, de qua queritur an dicta domina. Catharina. in pen. ⁊ fin. col. in. i. vol. vbi decidit q̄ stante statuto q̄ vir existentibus filiis nō possit relinquere vxori vsumfr. bonoꝝ. pone maritus ꝫ filios, relinquit vxori vsumfr. si statim fuisset mortuꝰ nō valuisset legatū pone q̄ testator superuixit, ⁊ interim sint mortui filij an reconualidetur legatum, tenet q̄ sic. ⁊ q̄ isto casu non habeat locum regula cato. quia tali impedimento non poterat testator puidere: melius facit. l. fi. ⁊ q̄ ibi signanter decidit Bar. ff. de reg. cato. dū dicitur ibi † q̄ regula cato. nō habet locū in legibus nouis. ideo infert Bar. q̄ si hodie sit dispositū q̄ mulier que habet filios ex primo marito nō possit relinquere plus scō marito. quam vni filiorum. l. femine. §. de secū. nup. pone q̄ vxor relinquerit plus, sed superuixit tm̄, q̄ mortui sint filij, recōualidatur relictū. eodē modo sm Bar. si statutū disponat q̄ forēs nil possit acquirere in territorio. si fiat relictum forensi, ⁊ testator postea superuiuat tm̄ forēs efficiat ciuis, reconualidatur legatum nō obstante regula cato. que non habet locum in legibus nouis, ⁊ sic in statutis. Jason Papie.

1 ☞ Si legatarius rem legatam occupat cuꝫ vitio, perdit legati petitionem, ⁊ legato priuatur, limita vt. j. nu. 2.

2 Testator pōt dare licētiā tutori in testamēto q̄ tutor possit ad ministrare propria autoritate absq; hoc q̄ decernat⁹ per iudicē.

4 Judex potest dare licentiam parti de ingrediendo possessionē propria autoritate.

S-

Non est dubiū. Jsta lex legitur in gl. duplicitер. ꝫ tene sm intellectū, q̄ loquatur in legatario, ⁊ sm intellectus h. d. † Si legatarius rem legatam occupat cū vitio

a perdit legati petitionē, ⁊ legato priuatur. h. d. ⁊ est tex. sin. in in re sm Pau. de cast. hic. alias de facto cōsului Parme. ⁊ ꝫ ver rū intellectum gl. ⁊ doct. dicitur legatarius occupare rem legatā cū vitio. quando hereditas erat adita per heredē, ⁊ apprehēsa possessio, ita loquit ista lex, sed si hereditas nō fuisset adita, vel non esset apprehēsa possessio: quo casu bona essent vacātia, tūc si legatarius apprehenderet possessionem talium bonorum vacantiū. nō dicitur apprehendere cū vitio, tūc nō priuaretur legato. sed bene heres posset renocare possessionē per interdictus quorum legatorū, quādo imminēret falcidia. vt eam possit retinere. ita loquitur. l. j. ff. quoꝝ leg. de qua gl. oppo. ⁊ alij dīi recepta eorū partis estimatione tenētur seruū liberare. ¶ Tertio limita istū text. nisi postea testōr in codicillis relinqueret libertatem seruo: q̄ tūc vltima volūtas codicillaris purgaret oē

b vitiū precedēs. l. cōficiūtur. §. pe. ff. de iure codi. quā ad hoc pro notabili allegat Bar. in. l. j. in fi. col. ff. de reg. cato. ¶ Quarto limita ⁊ declara p tex. in. l. quidā. §. illo. ff. de neces. seruis her. inst. de quo gl. j. oppo. licet corrupte alleger. §. j. vbi dicit q̄ ꝫ legatū non ualeat, tamen heredes non debent esse impij, vt ibi in text. ¶ Solo. in verbo non valet. diuiditur in quatuor. Jn prima opponit de. d. l. quidā. §. j. sed melius dicit. in. §. illo. Jn scōa ibi. nec

2 libertatē. ponit dictū q̄ probat in hoc ter. Jn tertia ibi. nisi sit miles. ponit fallētiā ad tex. p quā alle. l. ex his verbis. ff. de test. mili. q̄ nihil facit, q̄ loquit in alijs terminis q̄ miles ensticiari ue fecit mentionem de libertate. melius allegasset. l. lucius. §. j. ff. de test. mili. Jn quarta que est ibi, vel nisi ponit duas alias fallētia ad tex. ⁊ dum glo. dicit nisi seruus manumittatur supple testamēto, alias non sufficit. ppter tex. regule catomane. de qua nūc dicam. ¶ Glo. in verbo post mortem. limitat tex. nō. pcedere q̄ seruus vno testatore esset consequutus libertatem; q̄ tunc lega

3 tum reconualesceret, sed reprobat per oēs. ppter regulā canonia nam. que habet q̄ q̄ legatū vitiatur propter aliquā causam, nō valet si testator tpe testamēti fuisset mortuus, certe legatū nō reconualidatur p hoc q̄ testator superuixerit, ⁊ cessauerit impedimentū. l. j. ff. de reg. cato. ⁊ per totū. circa quā regulā Bal. hic ponit multas fallen. de quib⁹ per Bar. in. l. j. ff. de reg. cato. ponunt doc. maxime Moder. in. l. cetera. in prin. de leg. j. ⁊ cōtra glo. nostram habes tex. in. §. an seruo. insti. de leg. inter alias limitationes vnā no. perpetuo † q̄ regula cato. tunc demum locum habet q̄n est impedimentus cui testator potuisset prouidere, vt in hoc tex. vbi testator potuisset relinquere libertatē seruo, sed quando est impedimentum cui testator prouidere non potuisset, non ꝫ locū regula cato. hinc est q̄ si testator in testamento faceret legatum filio spurio vel naturali, legatū non valet, ⁊ si testōr decessisset legatū fuisset penit⁹ nullū: pone q̄ testōr supuiuat ⁊ interim filius legitimetur, reconualidabit legatū nō obstante regu. cato. q̄ impedimentum erat tale cui testator prouidere non poterat. ita notabiliter ⁊ plenius Bar. in. l. j. in penul. col. ff. de regu. cato. q. sequuntur Bal. ⁊ Pau. hic. Pau. in. d. l. cetera. in prin. licet cōtra rium teneat Bal. in. l. eam quā. j. de fideicō. in. xv. colū. ver: quero nunquid in eo q̄ relinquit furio. ¶ Et ex predicta limitatione Bar. decidit Alex. vnū casum conuolendo, in cons. xl. inci. vi so rhemate ⁊ dubitatione, de qua queritur an dicta domina. Catharina. in pen. ⁊ fin. col. in. i. vol. vbi decidit q̄ stante statuto q̄ vir existentibus filiis nō possit relinquere vxori vsumfr. bonoꝝ. pone maritus ꝫ filios, relinquit vxori vsumfr. si statim fuisset mortuꝰ nō valuisset legatū pone q̄ testator superuixit, ⁊ interim sint mortui filij an reconualidetur legatum, tenet q̄ sic. ⁊ q̄ isto casu non habeat locum regula cato. quia tali impedimento non

Tertio no.

¶ Tertio no. limita istam leges nō procedere in instituto in re

a certa: q; ꝫ instituꝰ in re certa dato coherede vniuersali, cessat legatarius. l. quoties. §. de here. instit. tū pōt illā rē propria autoritate apprehēdere, nec incidit in penā primationis, ⁊ ic huius legis, nec tenet interdicto quoꝝ legatorū. ita sing. Bar. in. l. ex facto magna. in. ij. col. ff. de here. instit. cum multis cōcor. quas dedi in. d. l. quoties. eodē modo filius instituꝰ in legitima tū dato coherede vniuersali pōt propria autoritate apprehēdere: vt no. decidit Bal. in. l. ij qs in suo. in prin. §. de inoff. te. ¶ Quarto fallit in eo cui relicti sunt fructꝰ annuiꝰ certi fundi. nā ꝫ hꝰ

b teneatur facere coli, ⁊ seminari fundū, nō aūt legatarius: vt est tex. sing. in. l. fundi trebatiani. in prin. ff. de vsu ⁊ vsufru. leg. tū si heres negligeret, posset legatarius propria autoritate apprehendere possessionem talis fundi, nec incidit in penā hui⁹ legis, q̄ nō tam facit causa adquirēde possessionis, q̄ iuris sui conseruandi. l. j. C. vti pos. ita not. Bal. in. l. vnic. §. excepto. §. de ca. tol. cōsuluit tū ibi Bal. q̄ tuti⁹ sit in hoc protestari. ⁊ ex his habes

c enucleatū tex. cū his que in effectu etiā tangunt in gl. ¶ Glo. diuidit in quatuor. ¶ Jn prima ponit primā intellectū ad tex. q̄ loquatur in herede. qui intellectus stare nō potest: q̄ litera destruit. Jn scōa ibi: idem in legatario ponit aliū intellectum, q̄ ista lex loquitur in legatario. ⁊ iste est verus, ⁊ eum tenui. Jn tertia ibi: sed, put in legatario. glo. opponit cōtra istū sm intellectum, ⁊ ponit, tres sol. tū nō sunt nisi duę: q̄ prima, ⁊ tertia debent iungi, sed tene scōam sol. put ea declarauī in tex. Jn quarta ibi: item videtur contra. opponit etiam contra intellectum, ⁊ bene soluit. ⁊ vide glo. per te. Jason Papie.

1 ☞ Substitutio vulgaris potest fieri non solum in hereditate, sed etiam in legatis, ⁊ in donationibus causa mortis.

2 Si in legato sit facta substitutio fideicōmissaria, ⁊ legatarꝰ no lucrit vel non poterit acceptare, an extinguatur fideicommi. S-

Si legata gato extinguit per acceptationē primi, ⁊ cōiuncti faciunt sibi partes p cōcursum, ⁊ error in noīe nō vitiat legatū. dūmodo cōstet de corpo-

1 re. h. d. lex ista cū. l. seq. † Nō. q̄ substitutio vulgaris pōt fieri nō solū in hereditate, sed ēt in legatis, ⁊ in donationib⁹ cā mortis: vt hic. ⁊. l. vt heredibus. ff. de leg. ij. ⁊ sicut in heredib⁹ vulgaris expirat adita hereditate. l. post aditā. §. de inpub. ita etiā in legatarijs. ⁊ si moriat legatarꝰ nō aliter agnito legato, ꝫ alis legatū cedat a morte testōris, ⁊ aquirat etiam ignorāti. l. cū pr. §. furdo. de leg. ij. quātū ad effectū trāsmittendi, tamē q̄n adest substitutus pfert substitut⁹, ⁊ impedit trāsmissionē: vt per Bar. in l. ij. §. j. ⁊ in l. si legatū. §. j. ff. de adi. leg. Jmo. in. l. quidam ita. in

2 prin. ff. ad trebel. ⁊ Moder. hic. ¶ † Quid autem si in legato sit facta substitutio nō vulgaris ꝫ fideicōmissaria: vt q̄ testōr gra nauit legatarium restituere rem legatā alteri, ⁊ legatarius nolluerit vel nō potuerit acceptare, an fideicōmissum extinguatur. dic q̄ nō. imo reuertit ad hꝰ dē cū onere suo; q̄ heres tenet restituere. glo. ⁊ doc. in. l. imperator. in pn. de leg. ij. Bar. ⁊ alij in. l. fideicōmissuꝫ. vbi tex. ff. de le. j. ⁊ Mod. hic. ¶ Circa. l. si fortidia nū. dū dicit q̄ error: in noīe nō vitiat legatū dixi i. l. si in noie. §. de test. hic nō repeto. ¶ Glo. in verbo mog. diuidit in quatuor. Jn prima remouet cōtrariū. Jn scōa ponit dictū ex quo respōdetur tacite qōni. Jn tertio assignat ratio illiꝰ dicti. Jn quarta allegat cōcordantem ad hunc text. Secunda ibi, ⁊ tu semissem. Tertio ibi nā cōiūcti loco vnius. Quarta ibi: ꝫ facit. Jn prima parte glosse. tu plenius fac tres casus, aut testator legat scōo aio adimēdi a primo, ⁊ clarū est q̄ scōs admittit, aut ecōtra alle. fe cūdo non aio adimēdi primo, ⁊ istud appet, ⁊ tūc vterq; admittit. Aut sum⁹ in dubio, ⁊ tūc nō psumit testōr adimere a primo sed ambo p cōcursum admittunt. gl. in. l. j. ff. de his q̄ pe. no. Jstud vltimū limitat Dy. in. l. q̄ traditū. ff. de cōdi. ⁊ dem. nisi sm legatū fiat sub cōmemoratiōe primi: vt q̄ tūc illis q̄ legauī titio legato caio: tūc intelligit adēptū a primo. ⁊ pro ista limitatiōe strīgit tex. in. l. sicut. ff. de adi. leg. si nō cauillet. ꝫ gl. ibi nō deat destruēdo. ⁊ tex. in. §. transferri. insti. eo. ⁊ Cy. hic. Contrariū tenēt cōiter doc. vt Bar. hic. ⁊ in. d. l. q̄ traditū. ⁊ in. d. l. sicut. ⁊ in. l. re coniuncti. in. iij. col. de le. j. ⁊ cōiter Mod. hic. ⁊ in locis alleg. p tex. in. l. iulian⁹. ff. de here. instit. ⁊. l. si plurib⁹. in ver. euidentissime. ff. de leg. j. quod prosequere: vt per Alex. hic. Jason Papie.

1 ☞ Conditio impossibilis non vitiat legatū, sed vitiatur: secus est in contractibus.

2 Miles non potest esse nec legitimus nec testamentarius tutor.

3 Non dicitur nolle qui non potest velle. 3-

1 **A bus administratione.** †Condi tio impossibilis de iure non vitiat legatū, sed vitiat: q̄ pcedit in vltimis voluntatib⁹ fauore vltime volūtatis: sec⁹ in cōtractib⁹. l. si militē. §. de cōd. ob cau. de qua gl. opp. ⁊ tripli

fol. sed ista est vera sol. ⁊ vide tex. in. l. militie. §. qui da. tu. pol. q

2 declarat istā legē: ibi eūi dicit † q̄ miles nō pōt esse nec legitimꝰ a tutor: nec testamentarius nec aliter, q̄ primū ergo est miles, ⁊ iuranit ea que requiruntur in creādo militē: de quib⁹ est gl. in. l. pe. ff. ex q̄b. cau. ma. ex. a tute. adeo vt si vellet nō posset esse tutor. ergo ꝺ habere legatū factū sub cōditiōe, si tutelā acceptauerit, ꝫ eam nō acceptet: q̄ etiā si vellet acceptare, non posset. vñ not.

3 ex isto tex. † q̄ ille nō ꝺ nolle qui nō potest velle. vñ facit scōm Ja. bu. Bal. ⁊ alios ad statutū punies declinantē iurisdictionē b iudicis, vt possit impune offendi, etiā si sit cleric⁹. vel si nō facit mētionē de cleric. sed simpliciter loquit, si clericus declinat ᵇ nō incidit in penā statuti. q̄ nō posset cōsentire in laicū. c. si diligēti. de fo. cōp. auē. statutūm⁹. §. de epis. ⁊ cler. vñ cū clericus nō possit expresse velle, nō ꝺ etiā nolle. per hūc tex. ⁊ sic non incidit in penā statuti. quā materiā prosequit hic Alex. diffuse vt hic per eū, tutius tamē est q̄ iudex ecclesiasticus inhibeat iudici secularī sub pena excommunicatiōis ne se impediat de clericis. sm Bal. in. d. auē. statutimus. in fi. ⁊ no. diligēter, ⁊ est pulchra ⁊ sin c gularis limitatio. q̄ ꝫ eps vel iudex ecclesiasticꝰ nō possint mittere tales inhibitorias iudicibus secularib⁹. nisi parte citata: vt ponunt Cauo. in. c. tua. de ordi. cog. cum multis concord. quas dedi in. l. nec quicq̄. §. vbi decretū. ff. de offi. peō. ⁊ Alle. in. l. iij. §. cōdemnatū. in. viij. col. ff. de re iud. ⁊ in cōs. cc xcvij. inci. visis actis mihi transmissis. ⁊ in cons. cccxcviij. inci. prestātissime doctor. cū multis concor. per eum adduc. ⁊ Fran. de Aret. in cons. lxxv. incip. diligenter, ⁊ mature. Jsta regula sing. fallit quādo esset statutū. de quo. §. ⁊ iudex ecclesiasticus inhiberet potestati, tunc in tali inhibitoria nō requiritur alicuius citatiō: ita singu. Archid. xxxj. q. ij. in. c. pe. ⁊ in. c. lotharius. quem refert ⁊ sequitur Bal. in. l. prelyteri. in. ij. col. 3. de epis. ⁊ cler. quod bene no. Reliqua vide per Alexan. hic. ¶ Solo. in verbo prohibeatur, primo declarat text. Secundo per viam not. assignat rationem tex. Tertio oppo. cōtra tex. ⁊ tripliciter solu. sed sol. vt dixi in textu. Jason Papie.

1 ☞ Heres tenet solnere legata si questio de hereditate moueatur, prestita cautione de restituendo legatū, si hereditas euincat.

Si in fraudem. † Heres tenetur solue re legata si questio de hereditate moueatur, prestita cautione de restituēdo legatum si hereditas euincat. hoc primo, cautio autē de reddendo id q̄ vltra falcidiā acceperit. prestat etiam vbi nō est questio de hereditate. h. d. ⁊ ic vides q̄ iste tex. loquit de duplicatione, prima prestatur solū q̄n est questio hereditatis secūda sue sit q̄ sine non prestatur. De prima dicit ergo q̄ aliquando heres ne solnat legata, sumit aliquē qui accuset testamentū de fallo, ad hoc vt si legatarij petāt legata, possit eos repellere donec lis finiatur, certe ad occurrendum huic malitie, inuenta est prima cautio. de qua in tex. q̄ legatarij caueāt de restituēdo legata si euineant. ⁊ nō obstante lite mota, tūc heres tenet prestare legata. ⁊ de ista loquitur. l. testamentū. cum glo. ⁊ ibi vide per Bar. ⁊ text. in. l. diuus. §. fi. ff. de peti. hered. ⁊ text. in. l. iij. §. si legatarius. si cui plus ꝫ per. l. fal. ⁊ distingue vt per Bart. in. l. hec autem. §. j. ff. si cui plus ꝫ per. l. fal. cuius distinctionem sibi ascribit Pau. hic. Alia ē cautio de qua loquitur secūda pars tex. in ver. quis als. ⁊ ista prestatur sine sit questio hereditatis siue non. q̄n heres recusat soluere legata: q̄ dicit q̄ hꝰ dīas nō est soluendo ⁊ sic oportet detrahere quartā de legatis: certe pstat ista cautio per quam pmittit de reddendo q̄ erat defalcādum ab here de ⁊ sic q̄ vltra falcidiam legatarij acceperint. l. hec aūt fatisdatio. in prin. ff. si cui plus ꝫ per. l. fal. Jason Papie.

1 ☞ Legatum rei aliene factū a testatore sciente valet q̄ amplia quatuor modis: vt. j. nu. 2. ⁊ limita tribus modis: vt. j. nu. 3.

4 Legatum rei aliene factum a testatore ignorante, ⁊ sic errante non valet, limita: vt. j. num. 5.

6 Filiusfamilias an possit testari ad pias causas de re propria patris cum eius consensu.

7 An in testatore presumatur scientia vel ignorātia in re aliena le.

8 Si res esset testatoris, ⁊ testator quādo legauit credebat rē esse alienam non per hoc annullatur legatum.

9 Uxor an veniat appellatione progenitorum.

10 Valet legatum rei heredis, siue ignoranter siue sciēter testator legauerit.

11 De iure canonico non ꝫ legatū rei aliene factū a testōre sciēte.

12 Que dicantur coniuncte persone. 6-

Cum rem alienā. Jsta erit no. 2 vi liis. l. h. d. legatum rei aliene ꝫ si sit factum a testōre sciēte: vel etiam ab

1 ignorāte, ⁊ sit factū psone cōiūcte. ¶ † Solo. ex prima parte regulā q̄ legatū rei aliene factuꝫ a testatore sciente valet.

2 Istā regulā amplia quatuor modis: deinde limita trib⁹. † Pri

Universidad de Deusto
Biblioteca

mo amplia vt procedat etiã si testator sciens rem alienam dicevet lego tale fundũ meũ: q; licet dixerit meũ, tamẽ si sciebat alienuz valet legatũ, z debet estimatio tex. est not. in. l. nuper. in pri. cũ glo. in verbo conditionẽ. ff. de le. iij. Cum. in. l. rerum electione. §. fi. de leg. j. ¶ Scõo amplita istã regulam procedere nõ cũ quãdo res legata esset aliena, sed ẽt si vltra hoc eẽt alteri obligata: q; si testator verũ ꝫ sciebat heres ad vtrũq; tenet. ita no. Bar. i l. sit tibi pomo. in pn. cũ cõcor. de le. j. ¶ Tertio amplia procedere nõ solum si res legata sit aliena, sed etiã si sit furtiua: quia vt let tale legatũ factũ a testatore sciente, ita Bal. in. l. j, C. de vsucp emp. ¶ Quarto amplia istã regulã, procedere nõ solũ si res legata sit ipsiusmet legatarij, ꝫ revocabiliter: vt q; in euẽtu cõditiõis habeat alij dare, valet legatũ. tex. est no. in. l. nõ quociqꝫ. §. j. iuncta glo. ij. ff. de le. j. secus q; irrevocabiliter: vt dicã nunc. Limita nunc istam regulam sic ampliatam tribus nota. modis. ¶ Primo vt procedat quãdo res legata erat aliena. i. alterius tertij. secus si esset aliena quo ad testatorẽ, sed esset ipsius legatarij legatũ nõ valet nec debetur estimatio. l. propzia. j. co. quẽ ibi Bal. ad hoc not. qõ ittellige vt dixi quãdo esset legatarij irrevocabiliter. ¶ Scõo limita istã regulã, procedere quãdo res erat penitus aliena, secus si testator ꝑ te conditi testamẽti erat dñs talis rei legate, sed cõferebat legatum in tẽpus quo res desinebat esse sua certe legatũ nõ valet: nec debet estimatio. tex. est sing. in. l. huiꝰmodi seruus. ff. de mann. teſt. ver. at qd in legato. uncto princ. in ver. inutiliter. fm intellectũ Ang. ibi: qui tenet quod in illo tex. legatũ sit inutile. licet Jo. vt ibi i gl. aliter intelligat q; imo legatũ sit validũ, prout etiã pbat. l. iij. §. si quis ita. ff. de adi. leg. z Alex. hic. circa fi. z tunc non esset limitatio ꝫ quinta applicatio ad hunc tex. ¶ Tertio limita istã legẽ, procedere in reb' alienis particulariter legatis a testatore sciẽte. sec' in hẽditate alie na, in qua non valeret institutio a sciente facta: fm Bal. in. l. si p illũ tex. in. xviij. opp. §. de hered. instit. z vbi assignat rationem, quia legatum principaliter respicit rem legatam, z cuꝫ illa licet sit aliena possit redimi, ideo valet legatum, sed heredis institutio principaliter respicit personã, z ibi p eã. Itẽ adde q; si testator emit rem que erat aliena, z eam legauit, sed nõ soluerat precium vel in totũ vel in parte, certe heres tenetur soluere non legatario. fm Bart. in. l. apud iulianum. §. si titius. ff. de lega. j. z Bal. hic. z sic habes expeditã primã regulã tex. ¶ Scõo not. ex text. aliã regulã negatiuã q; legatũ rei aliene facta testatore ignorante, z si errante nõ valet: vt q; credebat testator rem esse suam, cũ esset aliena, propter errorẽ vitiatur legatũ, ratio quam est q; testatores prioriores sunt ad legandum res vere suas quã ad grauandũ heredes vt res alienas redimãt. l. vnũ ex famꝰ. §. si rem. de lega. j. Istam regulam limita octo modis notabilibus. ¶ Primo vt habes in tex. qũ legatũ rei aliene est factum con iuncte persone, valet ꝫ testator erraverit, vt hoc tex. quẽ milabi liter intellige quãdo testator penitus errauit. sec' q; putasset ta lez re esse suã respectu alicuius cause, z nõ esset, tũc legatũ talis rei etiã factũ cõiuncte plone non valet. tex. est no. in. l. sticho. §. si. vbi no. ff. de vsu z vsufru. leg. gl. in. l. si domus. §. j. vbi Barto. in si. col. Jmo. z aliod. de leg. j. quam gl. Pau. hic reputat singulare dic vt habetur ibi. ¶ Scõo limita nisi legatũ rei aliene ignorauerit esse factũ ꝑ testoris, vt hoc tex. ¶ Tertio limita vt tex. dicit ibi, vel alij tali persone, et põt exẽplificari fm Pau. in familiari dilecto testatori q lõgo tpe testori seruiuisset. ¶ Item fm Jul. potest intelligi: t. z. in amico valde dilecto cui testator sepe plus afficiur quaz cõiunctis personis, z sequitur Ale. hic post Buil. ꝓ quo facit qõ volunt Cy. in. l. exigendi. C. de proc. Lar. in. l. nõ solũ. §. qui alieno. in. j. col. ff. de proc. vbi tenẽt qõ in ra que volũt qõ coniunctus admittitur ad agendum ꝓ cõiuncto etiam sine cautione rati habeatur locũ etiã in amico magna amicitia cõiuncto de quo vide plenꝰ doct. maxime aliod. in. d. lege gẽdi. Cano. in. c. ex parte decani. de rescrip. z in. c. cozaz dilecto. de q̃. deleg. vbi Panor. ꝫ contra. Facit gl. in. c. requisiti. in verbo nec est. de test. ex qua gl. colligit ibi Panor. iuncta gl. in. c. ij. de test. in. vj. q; illud qõ disponit i iure ratiõe ꝓximitatis personarũ, intelligitur dispositũ ratione magne amicitie. Facit quod videtur velle gl. sing. in. l. in testamento. ff. de fideicõmiss. libe. z expressius Bal. qui inducit illam gl. in. l. si iure. C. de testa. ma. z Lud. in cõs. ci. xxix. incip. amplissime doctor. vbi volunt q; vehemẽs amor, z vehemens amicitia habeat vim clausule codicillaris. ¶ Quarto vltra tex. limita notabiliter istã regulam vt non procedat quando testator ignorans legauit rẽ alienã plente domino ipsius rei. qui scibat rẽ esse suã. Nã de re aliena põt testator disponere legãdo cũ cõsensu dñi. tex. est not. iii. l. sicut. §. vẽditionis. ff. qui. mo. pig. vel hypo. lo. eo q; tũc fm Bal. hic in pe. col. accedit potẽtia ad actũ etiã ignoranti causam sue potẽtie. Et idẽ tz Sali. hic. z illã text. in. d. §. vẽditionis. reputat singularem. Bal. in. c. j. §. preterea. qui. mo. feu. amit. z in. l. vẽditioni C. de vsuca. pro emp. z in. c. j. §. donare. in. ij. col. qualiter olim feudo. quẽ. z in. l. si. in. ix. col. §. vnde leg. z in. l. quoties ab omnib'. ff. de fideicõ. z in. l. si tibi. §. de pignore. ff. de pac. Sed adde text. cõcordante in. c. j. in prin. de propi. feu. alie. per Fed. quem Bal. ibi in pe. col. ad hoc not. Amplia z exte de ista duo iura pcedere nedũ qñ testator legãs rem alienã presente domino sciebat alienã, sed z si ignorasset z credidisset suã esse. ita no. Bal. z Sali. hic. Hãc limita hec duo iura valde notabiliter. primo intellige. z multi in hoc decipiẽtur: q; sola presentia cũ taciturnitate illius domini ad quẽ res spectat, z de qua testator disponat nõ sufficit ad inducendum consensum illius dñi presentis z tacẽtis, nec per hoc sibi preiudicat, sed requiritur q; expresse consentiat, p regulã. l. cains. ff. de pig. ac. z. l. fideiussor. ij. §. pr. ff. de pig. z late Bar. z alij in. l. q dotis. ff. so. ma. ita limitat. d. §. vẽditiõis. Alex. nec alibi in specie legi. in cõsi. xx. in. iij. vo. inc. põe ratis his que in themate narrãtur. in. vj. col. z ꝫ ipse non dicat, ego isto mõ z cũ ista limitatiõe intelligo quod dicit Bal. in. c. i. in pn. de phi. feu. alie. per lotha. vbi querit quid si patior te dere mea testari. an videar consentire z mihi preiudicẽ. tenet qõ non p. l. si qñ §. fi. ff. de inoffi. testam. Secũdo limita. d. §. vẽditionis. cũ concor. vt no. per Bal. in. l. j. §. de sacrof. eccle. in lecto. in re pe. in. iij. col. ver. deinde quero nũquid siltusf. ibi cũ querit, clarũ est q; filiusfamilias[a] põt de re sua, puta adũcitia testari cũ consensu pris ad pias causas. c. ij. de sepul. i. vj. querit ibi Bal. an eodem modo filiusfam. poterit ad pias causas testari de re propria patris cũ cõsensu ipsius patris, z dicit q; videt q; sic per. d. §. vẽditionis. Cõtrariũ ibi determinat singr: q. d. §. vẽditiõis. pcedit quo ad expediẽdũ, nõ quo ad agendũ ex nudo consensu domini cogita quid velint ista verba. que puto corrupta. ꝫ voluit forte dicere q. d. §. vẽditionis. Noquat de psona q̃ regulariter z de iure cõl põt testari, non de ea q̃ speciali priuilegio. z ista esset not. limitatio ad illum tex. sed bene considera verba Bald. ¶ Quinto limita istũ tex. nõ pcedere in filio cui testator ignoranter rem alienã legauit ꝓ sua legitima. q; fauore testamenti vt sustineatur ne filius dicat preteritꝰ. valebit tale relictũ. ita sing. Bal. post Guil. in. l. semus in princ. §. de office. testa. z in. iij. not. z pen. col. ver. extra querit Bul. Sed certe miranduz est de istis qui dixerũt hoc speciale in legitima filij: q; cum filius sit cõiuncta persona testatoris, casus est hic q; legatum rei aliene factuz a testatore ignorante coniuncte persone extra legitimã vz. istis dicas cos saluãdo q; in filio respectu legitime procedat relictũ rei aliene, quã ẽt si testator scisset nõ fuisset relictur', z in alia cõiuncta persona esset secus, vt dicit hic tex. in fi. ¶ Sexto not. limita nisi testator ignoranter legaret rẽ alienã quã prescribebat q; finita prescriptiõe. vel eo viuo, vel tpe heredis valebit legatum. glo. est no. in. l. j. §. fi. in ver. lucretur. ff. de eo per quẽ factum erit. quã glo. Bal. ibi in lec. antiqua. Ange. z aliod. reputant no. Sed cane. propter regulã catonia. que disponit q; quãdo legatum nõ valeret si testator tempore conditi testamenti fuisset mortuus. licet superueniat z cessat impedimentũ, legatũ nõ reconualidatur. l. j. z per totum. ff. de reg. cato. z dixi in. l. semus. §. eo cegita, de solu. ¶ Septimo singulariter limita istã regulam vt procedat quando res esset penitus aliena, tũc legatum illius rei factum a testatore ignoãte est nullum. locus si res esset aliena, sed dominus nõ posset eam revocare vel vendicare, nisi pro illa re quid prestaret vel petẽti vel alterius rei, tũc valet legatus in eo quod dominus eũincens habet prestare. glo. est no. in. l. q soliduz. §. j. vbi Bald. z Jmo. not. ad hoc. ff. de lega. ij. ¶ Octauo limita istam regulã nõ procedere quãdo testator ignoranter legaret rẽ alienam alicui, sed ulli cui legatur talis res, saltẽ naturaliter debebatur, illa naturalis obligatio facit legatũ valere. l. heres percepto fundo. cũ gl. ff. ad tre. fm Pau. ibi. q; ad hoc no. z dicit nõ esse ab alio tactum. z Pau. hic. z Alex. hic. in fi. licet nõ ex toto firmet. Adde q; illud q; dicit in hoc tex. in re aliena, habet etiã locum quando esset res propria testoris, sed aliquo iure speciali euinceretur. gl. est no. in. d. l. qui tolidum. §. j. de leg. ij. ¶ An autẽ in testatore presumatur icientia vel ignorãtia, in hoc resident fundamẽtũ ipsius legis, quia si presumitur scientia in dubio valet legatũ rei aliene. alꝰ sec', z videtur quod presumatur ignorãtia, per regulam. l. veritas. ff. de probatio. per quã. l. ita dixit gl. in. c. filius. de testa. in versũ. alieni. in fi. veritas est quod hoc procederet quãdo res peruenisset ad manus testatoris, ex facto vel ex contractu alterius quã testatoris, tũ plumtur ignorantia, nisi talem rem longo tẽpore pertractasset. per. l. iij. in principio. ff. ad macedonianũ. si autem testator eam acquisiuisset ex suo facto vel contractu. in dubio presumitur scientia. fm Cy. hic. in. v. q. z in effectu Bald. in fi. col. z alios cõmuniter. Bar. z doc. in. l. si res obligata. in prin. de leg. j. ¶ Et quod posti dens rem in dubio presumatur credere se dominũ no. Bal. in. l. j. in. j. col. C. si de mo. pos. fuc. app. Et quid cõtra si res erat tertia toris;

toris, z testator qñ legauit credebat rem alienã esse. an legatum valeat, an vero annullet ꝓpter errorẽ testatoris, z concludit qõ legatũ valet, cũ plus sit i veritate quã i opi. sed miroz q; nõ alleget tex. §. si quis rem suã. insti. de leg. Intellige tamen qñ res esset irrenocabiliter testatoris. alias secus. vt videbis per doct. z Bart. in. l. seruũ filij. §. j. ff. de leg. j. Et quid si legatarius rẽ alienã legatã redemisset. dic vt per Bar. z alios in. l. plane. el. i. §. qõ si rẽ. de lega. j. z in. l. titia scio. in prin. de le. ij. z in. l. luci⁹. el. j. vbi Bal. ff. de lega. ij. ¶ Item no. fm Sali. z aliod. hic. q; vroz nõ venit appellatione proximorum. patet dum tex. ponit alter natiuã sibi cõiũcte persone vel vroz. sed si habeat tex. put ego habeo cõiuncte personã vt vroz. i. tex. probaret cõtrariũ. de quo dixi in. l. j. §. vñ vir. z vroz. ¶ Slo. in ver. cũ rem alienam. diuiditur in tres partes prin. put in effectu formatur. iij. op. z solu. quas inducas: vt p Bar. z alios hic. ¶ In prima parte habes quod quemadmodũ qñ testator legat rem propriam valet indistincte legatũ, ita etiã qñ rem heredis sui legat indistincte valet legatũ: sine scienter sine ignoranter legauit. q; testor ita põt disponere de re heredis sicut de sua ꝓpria. l. vnũ ex familia. §. si rẽ. de leg. ij. allega. in glo. est tamen differentia quia qñ testator legat rẽ ꝓpriã ñium transit ipso iure in legatariũ. l. a titio. in fi. ff. de fur. secus qñ legat rem heredis. tũc ñium non transit ipso iure in legatarium. gl. est ordi. in. l. papinian⁹. ff. de serui. doct. plene in. l. j. de le. j. Itẽ intellige id q; dicit glo. q; qñ est res hẽdis. i. q; heres habeat ius dñi vel quasi. seu vtilis seu directi. si autẽ hꝰ haberet solũ ius reale. puta pignoris vl' fermitutis, sec⁹ esset. ita not. limitat Bar. in. l. si seruus titi. ff. de leg. j. Itez adde ad istã primã partem glo. q; sicut testator põt legare rem heredis sicut suã ꝓpriã. ita etiã põt obligare rẽ expresse heredis. licet videret oppositum: cum res aliena obligari vel pignorari nõ possit, eo q; constituitur ius. in. l. rẽ alienã. ff. de pign. actio. Et qõ testor pot obligare rem ꝓpriã hẽdis. expresse tenẽt Pet. Cyn. in. l. assiduus. C. q̃ po. in pi. ha. z sequit ibi Bal. dicẽs, q; iste pũct' nõ est alibi in iure. idẽ tz Bal. in. l. j. in si. col. ff. so. mat. z Alex. in cõsil. clxxiij. in. ij. vo. inc. viso themate scripturis. in. iij. co. ¶ In scõa parte gl. habes magnã limitationẽ ad hãc tex. ¶ ꝫ legatũ rei aliene factũ a testatore sciẽte valeat de iure ciuili, secus tamẽ de iure canonico. p. c. filius. de test. illud. c. habet in ꝓposito sex varios intellectus. Iste intellect⁹ gl. nostre qõ aliud sit de iure ciuili, aliud de iure can. put expsse sonat. d. c. filꝰ. inter alios magis placet. z illũ tenet glo. ibi fm Jnn. z Pan. z Ludo. in repet. auf. similiter. J. ad le. fal. in. ꝓ. speciali pie cause. inter vltimas vo lũtates. z in effectu Alex. hic. Scõs est intellectus Petr. Cyn. Sali. z Paul. hic. ꝙ ille tex. cõcor. cũ ista. l. nam qñ res aliena legatur nõ valet legatũ. verũ est quo ad pinditiũ dñi illius rei. ita loquit. d. c. filꝰ. sed bñ valet legatũ in preiudiciũ heredis: vt teneat ad estimationẽ si rem habere nõ possit. ita loquitur regula huiꝰ tex. Sed nihil valet: q; hoc modo nõ esset differẽtia inter leges ciuiles, z ius can. in hoc cuius ꝓtiõ dicit. d. c. filius. z tertium intellectũ ponunt Jnno. z cõiter Can. in. d. c. filius. Bal. in. l. apud iulianũ. §. fi. de leg. j. z originaliter glo. in. c. si eps. xvi. q. v. qõ in. d. c. filius. ideo nõ valet legatũ: q; factũ fuit de re Ecclesiastica, q̃ cũ nõ possit alienari sine magna solẽnitate cẽsetur quodãmodo nõ esse i nostro ꝓmercio: adeo q; etiã de iure ciuili si legaret scienter res ecclesie, nõ deberetur etiam estimatio. sed hoc vltimũ cõiter reprobatur. z est falsus: q; imo de iure ciuili si res ecclesie sciẽter legaret saltẽ deberet estimatio, prout firmat Bal. hic. z Jmo. z cõiter aliod. in. d. l. apud iulianũ. §. fi. vbi cõmuniter Bar. in hoc reprobat: quẽ z Alex. reprobat in cõsil. lx. in. ij. vol. inci. visis dicto themate. z. in. vj. col. in fi. z duabus seq. Preterta sibi nõ placet q; illa res aliena esset eccle. Et per hec apparet q; nõ valet quartus intellectus Lar. ibi: duz intelligit illuz tex. procedere qñ res vnius ecclesie legabat alij ecclesie nã diuinat. Quintũ intellectũ ponit Bal. in. l. j. de sac. san. eccle. in lect. z plenꝰ in re. in. xviij. col. in. j. q. tertie partis prin. vbi dicit q; ꝫ de iure ciuili legatũ rei aliene factum a testatore ignoãte nõ valeat: nisi fit factũ cõiuncte persone, aliud est de iure can. q; si testator legat rem alienã ignoranter ecclesie ꝫ ecclesia censeatur cõiuncta persona, tamen ecclesia non vult admittere tale legatũ, istum dicit esse ꝓpriũm intellectũ. d. c. filius. quẽ dicit fim plices Cano. cõiter ignorare. Sꝫ nec iste valet. primo q; tex. ibi nõ dicit q; legatum fuerit factum a testatore ignoãte. Itẽ tex. noster qui loquitur de personis cõiũctis intelligitur de coniunctione nature, nõ de illa speciali ecclesie, fm Pan. in. d. c. filius. Sextũ intellectũ ponit Fulg. q; ꝫ de iure ciuili qñ testor legat rem alienam siue scienter siue ignoranter, si habeat possessionẽ rei valet legatum, quo ad hoc vt heres teneatur tradere illam pos. ꝫ non teneaf de euictione. l. si is qui. ff. de euic. firmat gl. magna hic in fin. tamẽ aliud est de iure canonico: q; si testor possidebat rem alienã quam legauit ecclesie, heres non tenetur de iure can. etiam tradere talem possessionẽ, z licet ipse nõ dicat qõ in. d. c. filius heres possideret. tenẽt ibi glo. z Hosti. Mihi tñ non plz a iste intellect⁹: q; litera. d. c. filius. refragatur, que ꝓsupponit qõ ille prelatus ecclesie habeat rem alienaz legatã, z fuerat legata a ptẽ illius q ibi supplicauerat. Unde puto aliud nõ posse dici, q; regula huius legis nõ procedat de iure can. vt ibi cantat illa litera illi⁹ tex. ¶ In vltima parte no. limitationem ad hãc legẽ que vult q; legatũ rei aliene factũ a testatore ignorante non valeat: vt procedat qñ res est penitꝰ aliena: secus qñ testator ꝫ in re aliena ms aliquod, vel partem aliquam, tũc valet legatum. z intelligitur testator legasse partem quam habet. Limita nota biliter nisi testator haberet rẽ cõem cũ herede suo: q; tũc legãdo rem simpliciter intelligitur etiam partẽ heredis sui legasse. z sic totãliter. est no. in. l. cum filius. §. dñs. z ibi no. Barto. de leg. ij. z eum ad hoc reputat sing. Ange. hic. z in. l. seruũ electione. §. fin. de leg. j. vbi Bar. z omnes vbi limitat Bar. vbi testor legãdo dixisset talem rẽ meam, tũc solum partem quam habet intelligitur legasse. z sequitur Pe. de anc. z Jmo. in. d. c. filius. ¶ Slo. in ver. vroz. dividit in seq. In ꝓma allegat cõcordates ad text. In secũda ibi. z estimat iudex. ponit vnum dictũ ꝓ intellectu tex. §. q̃ dicãtur cõiuncte plone. z dicit qõ relinquitur arbitrio iudicis. z hoc communiter tenetur per Bar. Ang. Sali. z aliod. hic: quicqꝫ teneant hic vltra. In tertia ibi, sed hoc fallit. gl. per vtã fal. ponit aliam limitationem ad hunc tex. vt non procedat in libertate eius fauoze, z arguendo a libertate ad piam cãm. q; argu. procedit fm Bar. in. l. si vnus. §. de testa. cum concor. certe videtur qõ idez sit in legato ad pias causas vel ecclesie facto de re aliena quam ignoranter testator legauit. z facit ratio huius tex. in fin. q; etiã si testor sciuisset alienã veri⁹similiter legasset. ꝫ aliod. hic cũ concor. vt hic per Alex. z late Lud. in rep. d. aut. similiter. in. x. speciali pie cause. iter vltimas volũtates. z in cõs. cc xxxv. inci. quo ad primũ quo queritur. in quarto dubio princi pali. In quarta ibi: item si vni filiorum. per viam questionis foz titer opponit cõtra tex. z dupl' soluit. Tu dic qõ vera so. est nõ ꝓpter filiationem: q; idem in extraneis, sed q; idem erat lega tarius z cohereS. Unde ꝓpter partẽ hereditatis debet cõtẽtari nec ꝓpter legatũ quod euincit de euictione agit fm doct. hic et ibi glo. in. §. nõ solũ. an ver. ignorabat. insti. eo. In quinta ibi. ꝫ certe, imo videtur opponere cõtra sol. que precedit, z tñ est qstio de per se. nam voluit querere glo. an heres teneatur de euictiõe. ita vtra cõtra eum agi possit ex testamento. Et glo. obscure respondet, sed eius mẽs est ꝙ si testator legat rem alienã certi hominis. certe postq̃ hꝰ semel redemit z soluit legatario, si euinceretur nõ teneretur amplꝰ. Si autẽ sit legatũ rei aliene in genere tunc heres tenetur de euictione, cũ teneatur rem dare que nõ possit euinci q; habet latas hẽdenas. ita doc. hic. z in. l. si domꝰ. §. j. de le. j. In sexta ibi: item quid si testator rẽ alienã. Nota aliã limitationẽ ad regulã huius legis, dñi dicitur q; legatũ rei aliene factũ a testatore ignorante vz, verum est qñ est penitus aliena. z in ea testor nullus ius habet: vt dixi. §. nec etiã eã possidet, Sinautẽ haberet possessionẽ, hꝰ tenet tradere illã possessionẽ, licet postea sibi nõ teneatur de euictiõe. Et ita trãseunt doc. hic. z in. d. l. si domꝰ. §. j. Et aduerte q; casu quo testor haberet solaz possessionẽ, tamẽ si res euinceret, posset testor habere regressum de euictione cõtra tertium, certe tunc heres non solum tenetur tradere poss. legatario, sed etiã illi cedere actionẽ de euictiõe. l. in creditore. ff. de euic. quia tunc cessat ratio. l. vnũ ex familia. §. si rem. de leg. ij. licet in hoc vltimo contrariũ, z non bene teneat glo. §. ij. in. l. si res. ff. de euictio. Et ex omnibus tactis in gl. colligẽ per te alias limitationes ad text. vltra eas quas posui in no tabilibus. Jason Papie.

a ¶ Filiusfamilias. Addo quod hec questio vaz tiatur inter doctores. aliqui tenẽt quod potest de consensu patris, vt hic. z ista est magis communis opinio, quã lequuntur Sali. in. l. semus etatis. C. qui testa. face. pos. Feder. de Sen. consilio cxciij. incip. habuistis. z per eũdem consil. cclxviij. inci. quoniã veritas. Ubi dicit quod quamuis ista opin. sit equa, tamen nõ auderet pro ea consulere. Contrariam opin. tenet Joã. and. in men iuris in. c. licet. de reg. idem in. c. si pater. de re. libz. vi. vbi tenet Pet. ó an. in. d. c. ꝫ. Petr. de ancha. in. c. ij. de test. Bald. in. l. j. in. §. sed si filiusfa. ff. ó le. iij. Jo. de imo. i. l. qui in potestate. in pn. ff. de test. Jo. de imo. in. l. tam is. in. §. i. ff. de do. causa mor. Gal. consi. x. in fi. de test. tamẽ in cõsulendo z iudicã do non est recedẽdũ ab illa. op. q; est magis cõmunis.

b Leg. ij. Nono z decimo limita in libertate z in legato ad piam causam. Roma. singulariter cõs. cc xxxv. i. iij. dubio. Purp.

a ¶ Si testator legat aliquid filie z postea superueniẽs illud sibi det in dotem filia mortuo patre non potest legatum petere, quod limita: vt. j. nu. 2.

3 Si pater legauit. cccc. filie, z postea maritauit eã cum. cc. an patre mortuo possit filia petere residuum.

4 Pater sicut nõ põt minuere dotẽ tradita filie ita nec ꝓmissaz.

5 Filie tenetur dotẽ cõferre si velit succedere patri cũ fratribꝰ nisi primo simpliciter legasset pater ei qõ postea dedit in dotẽ nã talem dotẽ non tenetur cõferre cũ veniat ad implemẽtum legati.

Filia legatorum. Brevi⁹ summari nõ pt. ¶ Slo. q; si testator legat aliqd filie, postea supueniẽs illd si bi det in dotẽ, filia mortuo patre nõ põt legatũ petere. Cõtra hoc facit q; qñ testator illud qõ legauit alienat ex cã necessaria, legatum nã extinguitur. l. rem legatam. ff. de adi. lega. l. fideicõmissa. §. si rẽ. de leg. iij. dixi in. l. qui post. §. eo. sed pater dãdo in dotem filie quod legauit dicitur alienare. l. sicut. §. sed si permiserit. ff. qui. mo. pi. vel hypo. fol. sed ista dicitur causa

necessaria: q̄ pater necessitatus dotare filiā. l. fi. C. de do. p̄mi. l. obligamur. ff. de act. & obli. l. qui liberos. ff. de rit. nupt. ergo ista alienatio necessaria nō debet legatum extinguere. Ad hoc respōdet mirabiliter solus Alb. hic, & dicit se intelligere iura que volūt p alienationē necessariā non extingui, legatū, q̄ p̄tine allegaui, vt pcedāt q̄n alienatio est necessaria propter res familiares. sec' q̄ ꝓpter necessitatē legis: q̄ de tali necessitate inducta a lege nō loquuntur ꝓdicta iura, vel respōdē a q̄ dicta iura loquunt q̄n alienatio necessaria sit in aliū q̄ in ipm legatarium tūc legatū nō extinguit. sed qui sit in legatariū, vel p eo, intelligitur facta animo cōpēsandi: q̄ q̄n debitor necessarius aliquid dat intelligitur dare animo cōpēsandi. aut. preterea. in fi. ℭ. vnde vir & vxor. Intellige tū fm distinctio. quā ibi dixi p. l. fi cum dotē. ℭ. fi. pater. ff. sol. ma. ¶ Limita & intellige istā legem in duobus casibus. Primus est quādo testator legauit speciem vel rem filie simplr: quia si postea dat illā rē in dotē filie, extinguit legatū. ratio est quia species nō recepit duplicationem. l. lucius. el. ff. impuberē. hic allegata in gl. bonus tex. in. l. legatum. in. ff. pater. or. to. ff. de adi. le. Secundo intellige istā legē. pcedere q̄n pater legasset quātitatē. filie, nō simplr, sed exp̄esse ꝓ dote, tūc si illā quātitatē det postea in dotē filie: q̄ cā primi legati est extincta, extinguit etiā legatum, sed si testator legasset filie quātitatē simplr, certe licet illā quantitatē daret in dotē filie nō extinguit legatū, imo duplicaret, fm Bar. hic. per. l. q̄gēta. ff. de ꝓob. & tenet Bart. in. l. huiusmodi. ℭ. cū pater. de leg. i. & Imo. in duobus casibus. Primus est quādo testator: legauit speciem vel rem filie simplr: quia si postea dat illā rē in dotē filie, extinguit legatū. ratio est quia species nō recepit duplicationem. l. lucius. el. ff. ver. sed contra hoc videt. de leg. ℭ. q̄ non dicitur esse differentia, an pater qui reliquit quātitatem filie exp̄imat se relinq̄ere ꝓ dote, an simplr relinquat: q̄ semper intelligitur ꝓ dote relinquere. l. q̄s aūt. vt ibi Bar. & l. tali. in pn. ff. de in. do. & habes ꝓ omni casu potest exemplificari ista. l. Predicta & isti tex. procedūt q̄n pater illā quātitatē q̄a legauit dedit in dotē. Sed ꝓpone q̄ pater legauit. cccc. filie, postea maritauit filiā cuz cc. an residuū possit petere filia mortuo patre. Fuit cōtrouersia inter Old. & Dy. Old. tenuit q̄ residuum pōt peti. Dy. contra: quia causa legati fuit extincta. Bar. aūt. in. l. lucius. el. ℭ. de leg. ℭ. cōcordādo distinguit. Aut pater q̄n fecit primū legatū fecit ꝓ dote filie, & tūc q̄ legatū recepit augmētū, & pater eā maritauit cum cc. q̄ extincta est causa legati, extinguitur legatū in residuo. Sz cōtra Bar. & meli' tenēt indistincte Bal. Salice. & Paul. hic. & Bal. & cōiter Mod. in. d. l. huiusmodi. ℭ. cū pater. de leg. i. Imo. & Pe. de an. in. c. filius. de testa. & Alex. in consi. vij. in. ℭ. vol. in. cip. viis & diligenter aſaduersis. in. v. col. & Ang. hic: q̄ attenta opi. Bar. sequitur quod si pater reliquisset. cccc. filie ꝓ ea maritanda & postea eā maritasset ꝓ nihilo, q̄ nihil posset petere de legato q̄ō est absurdum. Et dicit Paul. se cōsuluisse & obtinuisse contra Bartolum. in quadaz causa in qua pater in testamento reliquerat mille ꝓ filia maritāda, deinde patru' vel mater puelle huius eā maritauit, q̄ nō ob. q̄ sit maritata poterit petere legatū relictū a patre. Licet omnes sic teneāt. ego tamē ꝓ Bart. facio fundamentū. Nam regula est q̄ q̄n pr̄ semel dedit dotem p filia, & nō possit pater amplius diminuere filie illā quātitatē dotis, aut. sed q̄uis. & in corpore vnde sumit. ℭ. de rei vxo. actio. Tamē q̄n pater solū promisit dotē ꝓ filia. pōt quātitatez dotis minuere. Ita & glo. i. in. d. aut. sed q̄uis'. ad Modo q̄n pr̄ solū legauit dotem filie, hic non interuenit traditio, certe quātitatē dotis prēallegate & nō tradite debet possediminuere. ergo poste ea eam maritando cum minori quātitate debet intelligi quātitatem dotis minuisse. Beuiter consului Genue cōtra glo. in. d. aut. & quis. & q̄ sicut pater nō pōt minuere dotē traditā filie, ita nec ꝓmissam. & Cy. & Sal. in. d. aut. sed q̄uis. reprobāt gl. ibi, alij non tangunt: q̄ illa glo. mouetur per. l. quoties. ff. solu. ma. que nihil facit: q̄ non loquitur in diminutione dotis, sed bñ dicit q̄ pater qui dat dotem potest ante vel incontinenti post stipulari sibi reddi. & ita tenendo deci. doc. hic facit ꝓ pio opinio, quā tenui cōsulendo cōtra. d. gl. licet non fuerim recordatus de docto. hic. ¶ Secundo no. casum pro limitatione omnium legum dicentium. q̄ filia que vult succedere patri cū fratribus tenetur dotez conferre. nam non habet locum in casu huius legis, quando pater primo simplr legasset filie quod postea dedit in dotem. Nam ista datio cum veniat ad implementum legati. l. lucius. in. ℭ. de leg. ℭ. & legata non cōferantur. l. nec codicillos. ℭ. de codicil. isto casu dos ꝓpter legatum quod impletur non debet conferri. ita no. Bal. hic reputat valde no. & Ful. dicit quod est singularissimum dictum. tamen Sali. hic, in fine. & Ful. in stricta disputatione, vt ipse dicit, reprobant, ego retuli & reprobaui in. l. filie dotem. ℭ. de colla. vide ibi. Jason Papie.

a ☞ Responde. a No. ex precedenti solut. duas limitationes ad. l. rem legatam. ff. de adi. lega. Purp. 2

b ¶ Jus patronatus. Adde Bol. in sum. titul. de iur. pa. in. ℭ. qualiter trāsferatur. versicu. donatio. Rota decisi. clv. in nouiss. Alb. in disputatione in cip. augerio.

1 ☞ Heres cōsequitur legatū & repudianerit partē hered itatis.
2 Non valet legatum vel ꝓpzie.
3 Si res non erat legatarij, sed alterius tertij cui postea successit legatarius, an vitietur legatum talis rei.
4 Monumentum non potest legari.
5 Jus patronatus ecclesie an possit legari vel donari.
6 Quis non potest legare vltra facultates patrimonij sui, secundum ius codi. secus de iure autentico rum. 12.

1 ¶ Am responsio. † Heres q̄ repudiat partem hereditatis, & tū legatū cōsequit, hoc primo. & res ꝓprie nō possunt dño legari, hoc secō. & res religiose relinqui non possunt & bn ius q̄ō & & ejs. hoc tertio. & valet legata etiā liberatū si es alienū totam hereditatē absorbeat, sed in eo q̄ restat. valet legatū salua falcidia. h. d. vsq; ad. l. creditor. Intellige primā partē sum marij cum qua cōcordat. l. qui filiabus. ℭ. fi. & l. ff. de le. j. vbi mate. ꝓ doc. ponit. & tex. in. l. miles. ℭ. ꝓ parte. de lega. & alle. in gl. q̄ heres qui repudianit partē hereditatis habet alios coheredes qui acquerūt: alias legatū nō valet: sic intelli ge tex. in. l. si patroni. ℭ. qd ergo. ver. cur enī nō videāt indignū. ff. ad treb. fm Alb. hic. & vide Bart. in. l. filio qui pater. de leg. j. Bal. & alsodder. in. l. & quidem totum. vbi glo. opp. & sol. de leg. j. Si aūt nullus heredū adiret iste cohæres non haberet legatū. text. est no. in. l. heredes. C. de omni agro deser. li. xj. ¶ In secūda parte summarij & sic in. l. ꝓprias. dubiū faciebat. l. cū rē aliena. ℭ. eo. vbi qui testator legat rē aliena sciēter, vz legatū & debet estimatio: ergo q̄n testō legabat legatario rē legatarij sciēter, certe cū legaret rē aliena, videbat q̄ deberetur estimatio. Hoium deciditur hic: per quā. l. limitat. d. l. cū rē aliena. vt ibi dixi. Itē dubiū faciebat: q̄ q̄n testō legat rē que in nullius penitus cōmercio est, legatū nō vz: sed si sit in cōmercio alioz, sed nō legatarij: vz legatū, z ei debet estimatio. l. apud iulianū. ℭ. fi. cū. l. seq. ff. de leg. i. sed ita videbat hic, q̄n testator legabat rem ꝓpriaz legatarij ipsi legatario, talis res cū sit legatarij non videt esse in eius cōmercio, sed aliorū: ideo videbat q̄ sibi deberetur estimatio. contrariū hic deciditur, q̄a cuz legatarius habeat rem, nō dz etiam estimationē habere. Et intellige istā leges ꝓcedere, & ita amplia, q̄n testator legat alicui rē legatarij, q̄ legatū nō vz & etiā si res desinat esse legatarij, ꝓpter regulā catonianā: q̄ q̄n legatum est a ꝓin. nullū, si testō: tūc moriat, nō recōualescit, si ex eo q̄ testator: viuit impedimentū cessat: vt dixi in. l. seruis. ℭ. eo. Limita ergo istā regulā ꝓcedere q̄n legatū rei ꝓprie fieret legatario pure & simplr: sec' si sub cōditiōe si res sua esset deserta. text. est no. in. l. cetera. ℭ. j. de lega. i. q̄ cū tūc legatū a ꝓin. nō sit nullum, & sic nō habeat locum regula catoniana vz legatum si res desinat esse legatarij ante mortē testatoris. Secōo limito q̄n testator nullū ius haberet in tali re legatarij, sed si haberet aliq̄ ius, puta pignoris, illud intelligitur legasse. iuribus alle. in gl. dūmodo nō sit tale ius q̄ō morte finiat: & ꝓ q̄ō possit res vendicari: vt in iure hypothe. secus si testator haberet iura seruitutū vel vsumfr. illa nō intelligitur legasse. tex. est no. in. l. meminis. ℭ. pe. ff. de le. ij. alle. in gl. Tertio fallit q̄n res legatarij esset pignorata: q̄ si testator legaret illam rē legatario, valeret legatum. & heres teneretur redimere. l. si tibi. in pzin. de le. j. ¶ Quid aūt si res legata nō erat legatarij, sed alterius tertij cui legatarius successit postea: vel ecōtra: an vitietur legatum. ponit Bar. in. l. si res. in pzin. ff. ad tre. & Paul. hic i fi. ¶ Ex. l. monumēta. ℭ. no. monumentū legari nō posse: quia sacrum censetur: in contrarium tamen facit, quia monumentū dicitur antequam cadauer inferatur. l. si quis sepulchrum. cū glo. ff. de reli. & in hoc differt a sepulchro, ꝓpter hoc gl. exponit monumēta. a. sepulchra. tamē qui legat sepulchrum, licet nō valeat legatū quo ad ꝓprietatem ipsam, valet tamē quo ad ius vtēdi sepulchro ꝓ hz testō. l. cū tabernas. ff. de ẽmp. alle. in gl. Sicut si patronus eccl'ie legaret ipsam eccl'iam, intelligitur legasse ius patronat' q̄ in ea hz: non eccl'iam, fm Bal. & Paul. hic. † An aūt ius patronatus ecc'lie possit legari vl donari. habes ꝓ Cy. & Alb. hic. Pa. Cano. in. c. cū secundū. de iur. pa. per. d. Ant. pulchre. in. c. illud. eo. ti. ¶ Et. l. si vniuerse. no. † quod quis nō pōt legare vltra facultates patrimonij sui. cōcordat. l. si ante. C. de do. aū nup. sicut nec donare cā mortis. l. j. ℭ. j. cū gl. ff. si qd in frau. pa. intellige sz illa tēpora. hodie vero iure autentico rum secus esset. nam si heres adiret sine inuentario teneretur satisfacere nō solum creditoribus: sed etiā legatarijs vltra vires hereditatis. ℭ. si vero non fecerit. in aut. de hered. & fal. dixi in. l. si. in pzin. ℭ. de iur. delī. Limita etiam dupliciter vt per Paul. & Alex. hic. Jason Papie.

1 ☞ Creditor cui legata est res pignorata non tenetur eam restituere heredi debitoris etiam ꝓtio oblato.
2 Debitor nō ꝓsumitur legasse animo compensandi cum debito principaliter nisi exprimat.

1 ¶ Creditor. 16. † Creditor cui legata est res ignorata non tenet eaz restituere heredi debitoris: ratio ꝓtio oblato. h. d. fcom Ange. Jul. & Alex. sed fm hoc summarij ista lex esset de inhabilibili. ideo adde sed tūc potest creditor rē retinere virtute legati, & etiaz debitum principale petere. & ita summat Bal. hic. & sequuntur Saly. & Paul. z ratio est † quia debitor nō ꝓsumitur legasse animo compensandi cum debito principali, si non exp̄ressit. l. creditorem. de lega. j. dixi in aut. preterea. ℭ. vnde vir & vxor. Jason Papie.

1 ☞ Sicut potest legari, ita & adimi.
2 Ademptio legati an fiat ipso iure vel ope exceptionis. 17.

1 ¶ Atum. † Sicut pōt legari ita & adimi. h. d. & † an adēptio fiat ipso iure vel ope except. dic vt hic per gl. & doc. in. l. si ita sit scriptū. de le. j. Bar. & alios in. l. heredes palaz. ℭ. fi. quid post. ff. de fi. in. l. indecommissum. j. de fideicom. Jason Papie.

1 ☞ Directe actiones non transeunt de subiecto in subiectum.
2 Que differentia sit inter directas actiones & vtiles.
3 Ex contractu vel quasi non trāseunt in aliquem directe actiones nisi cedantur: ꝓterquam in sex casibus. 13.

1 ¶ Legato. Cui legat nomē debitoris habet actionē vtilē suo noīe, non directe nisi ab herede cedatur sibi. h. d. † illa directe actiones ita sunt affixe ossibus nostris: vt auelli nō possunt a nobis: nec transeunt de subiecto ad subiectū. gl. no. in. l. iij. ff. ꝓ socio. imo nō trāsiret in heredē nisi q̄ fictiōe iuris fingitur heres eadē plona cū defuncto. in aut. de iureiu. a mo. ꝓpter. in pzin. gl. in. l. cum a matre. ℭ. de rei ven. & ideo dantur vtiles. tū per vtilē actionē, idē censet in effectu q̄ ꝓ directaz. l. actio. ff. de neg. ℭ. alle. in glo. Sed in libello dz intentare vtiles actiones suo noīe cedētis. l. q̄ stipēdia. vbi oēs. ℭ. de pcu. ¶ Opponit ꝫ text. clarū est q̄ in legatariū trāsit ipso iure dominū directū rei legate. l. a titio. in fi. ff. de fur. ergo sicut trāsit dominus directū ipso iure, quare nō fit transeunt directe actiones. Respōde q̄ ꝓ cut directū dñium transit ipso iure in legatariū. l. sed nec legatari'. ff. de condi. fur. quia iura realia nō coherent ossib' nostris: vt declarant Bart. & Bald. in. l. fi. j. eo. & Barto. in. l. nemo pōt. in. iij. col. vbi Imo. ff. de leg. j. sed ista lex loquit q̄n alicui nō legat res sed illō q̄ debet testatori. quo casu tractamus de iuribus & actionibus ꝓsonalibus, ꝫ iura & actiões ꝓsonales sic dicunt: q̄ cohereāt ꝓsone: vt late dixi in. ℭ. olum. insti. de actio. & ideo in istis bñ dicit tex. q̄ directe transeūt ad heredē non ad legatariū, & sic ad particulare. ideo op' est q̄ heres direct' cedat legatario, cui vtiles tm dātur a lege. ꝓnt declarat Bal. hic. in. iij. opp. & in. l. per diuersas. in. x. vij. q. C. māda, sequit Sal. & alsodd. hic. iō glo. nō a dum querit † de differētia inter actiões directas & vtiles, nō ab re dixit q̄ actiões directe sunt ꝓprie & natiue actiões: q̄ habēt naturā cōtract' vel obligatiōis ex quo nascūt: sed datiue dant. l. qui nō cōtraxit: nec est heres cōtrahētis: vt declarat Bart. in. l. curatoris. ℭ. de ne. gest. & in. l. j. ff. de actio. & obli. & in. l. j. C. e. in bonis lect. ¶ Itē dū gl. no. ex cōtractu vel quasi nō trāfire in aliquā directas actiões nisi cedātur ꝓterquā in sex casibus quos glo. remissiue no. nō examino in specie: quia habes gl. ple nio. rē. vbi late doc. in. l. j. C. de act. & oblig. & multū plene Bar. in l. j. in pen. & fin. col. de actio. & oblig. Jason Papie.

1 ☞ Stante statuto quod decedente vxore in matrimonio sine filijs vir lucretur dotē an sufficit matrimoniū momentaneum.
2 Infans qui post mortē patris virit per horam, transmittit hereditatem patris ex potentia suitatis. 19.
3 Quod dicatur momentum.

1 Nō tantum. Brevitas temporis quo matrimoniū durauit nō impedit ab altero cōiugū alteri legati. h. d. Dubiū faciebat, quia cuz maritus reliquisset vxori videbat q̄ legata fecisset ꝓpter affectionem coniugij: ideo cum matrimoniū fuisset instantaneū: & breui mōēto durasset videbatur defecisse causam finalē. Sziuz tamē hic decidit, q̄ sufficit fuisse alibi vidi tactā. facere. † An statuti disponēs q̄ decedēte vxore reb' in mrimonio vir lucret dotē, q̄ sufficiat matrimoniū momētaneū: vt vir lucretur dotē vi tute talis statuti. quod etiaz bene nō. fm eū. & idē tenet Ang. hic in lec. Flo. alij nō tāgunt. & quia decisio est pulchra & vtilis intēdo eā plenius examinare. ¶ Addo ꝓ ista decisiōe facere tex. in. l. j. ℭ. de posth. hered. instit. vbi sufficit posthumū virisse momento ad hoc vt tāq̄ ꝓteritus rūpat testm. Facit q̄ signāter decidit Bal. in. c. j. ℭ. quinetiā. in ti. epi. vel abba. in vsi. feu. vbi decidit q̄ si testō: fecit substitutionē filio si decesserit sine liberis: q̄ si filij' moriat cū filio q̄ nō virerit nisi mōēto: tamē substitutio fideicōmissaria est extincta. l. ex facto. ℭ. fi. ff. ad treb. l. q̄ de pariter. ff. de re. du. & ꝫ gl. in. d. c. j. ℭ. a quinetiā. dicat nō obstare filiū ita natū q̄ tā cito moriat: tū Bal. ibi pulchre ostēdit q̄ ymo momentū multū operat: vt ibi p eū. 2 Ad † dē accedat q̄ō no. decidit Bal. in. ℭ. in nouissimo. i. ij. col. j. de cad. tol. vbi querit retenta cōi opi. q̄ filius suus trāsmittat ex potētia suitatis hereditatē patris nō aditaz ad quos cīqz: vt videtis in. l. j. infanti. ℭ. de iur. delī. an ista ꝓcedat in filio infante qui post mortē patris nō vixit nisi per horam: an ipse trāsmittat z determinat q̄ sic. quia momentū sufficit. vt ibi per eum. ¶ Sed redeūdo ad principalē decisionē Bal. que est sing. & iz nō habeā cōtradicētē, tū valde dubito q̄ nō sufficiat momētaneū matrimoniū ad lucrandū dotē vigore statuti. nā in isto statuto q̄ decedente vxore in matrimonio vir lucretur dotē non potest assignari nisi vna rō. ℭ. ꝓpter onera matrimonij. & poneribus. C. de iur. do. propter que onera vir dz habere in dotē titulū onerosuz. l. j. C. de impo. lu. deseri. lib. x. no. Bar. in. l. fi. ℭ. si a socero. de his q̄ in frau. cred. & nō solū maritus dicit habere titulū onerosum in dote, sed etiā in lucro dotis, q̄ ex forma statuti deferēti ō si statutū dicat q̄ decedēte vxore in mrimonio vir lucret dotē & statutū dicat lucret: tū lucrū habet titulo oneroso. gl. & valde sing. si male non memini. in. l. si donatur. ℭ. fi. credo in vers. ditagat. vbi Bal. & alsodd. no. vbi dixi. ff. de ꝫdi. ob cau. cū ergo in isto statuto lucrāde dotis nō possit assignari nisi ista rō ꝓpter onera matrimonij: ista ratio habet q̄ expressa in statuto. glo. est in. l. ℭ. quis. vbi Bal. & Paul. ℭ. de fideic. Bal. in. l. maximū vtiū. in. iij. col. & de lib. pre. ergo quādo matrimoniū nō durauit nisi mōēto non durauit sufficienter onera matrimonij: & sic cessat rō statuti. ergo videt ꝓ isto casu statutū locū nō habeat. & ista rō mihi realiter strigit. vtra Bal. Et si dicas q̄ imo ista dicto statuto q̄ decedēte vxore in matrimonio vir lucret dotē, q̄ tale lucrū statuto cōsequat vir etiā q̄ non iustinuit onera matrimonij: & sic fundamētū q̄ō feci nō & verū: & hoc ꝑbares ex eo q̄ ō singulariter dicit Bar. i. l. nihil. ff. re. amo. vbi occidit q̄ ista dicto statuto maritus lucrat dotem, ꝫ vxore nūq̄ traduxerit domuz & sic dummodo sit contractū matrimoniū per verba de ꝑsenti dicit Bar. q̄ vir lucrat dotē absq̄ traductiōe, vxoris in domū. & sic absq̄ q̄ onera mrimonij sustinuerit. & cū illa deci. tenēt bal. & Ang. in. l. Moler. ff. de infa. & Paul. in. l. si donatari. ℭ. j. ff. de cō di. ob cau. vbi dicit q̄ ꝓ opi. Bart. vidit consultus per omnes doct. cum multis cōcordātijs, vt ibi per Alex. vltra quas alle go. gl. q̄ adhuc nō fuit allegata ad hoc in. ℭ. nuptias. in. iij. col. in aut. de nup. quia posset respōderi q̄ illa decisio Bart. sit falsa ꝓ fundamētū q̄ō feci. q̄ ex quo vir nō traduxit vxorē in domū, & sic nō sustinuit onera matrimonij, & sic cesset ratio statuti, nō obet habere locū dictū statutū. & ita per hāc & alias rōnes tenet Bal. cōtra Bar. in pluribus locis, maxime in. l. nō sine. j. de bo. que lib. & in. l. duo nobis. vbi ꝓ Cy. & alios. ℭ. de epi. & cle. & te Sali. in. l. cū te. vbi tenet cōtra Bar. intrepide. C. de do. ante nupt. de cui' vltimi veritate alter nūc nō disputo. ſz vide Panor. in. c. tertio loco. de ꝓob. do. Ant. & alij. in. c. j. de sponsa. & late Ang. de aye. in. ℭ. fuerat. instit. de actio. Secūdo notabilius rūdeo tenēdo q̄ decisio Bart. in. d. l. nihil sit vera. ꝓnt rūdent q̄ tenēt opi. Bar. q̄ dato q̄ vir nō traduxerit vxorē in domo ꝓpria, tū potuit sustinuisse onera matrimonij circa expēsas in ve stimētis & iocalibus: & similibus. Sed nō potest hoc verisimiliter dici & q̄ne nostra, quādo mrimoniū nō durauit nisi mōēto. Nō obstat fundamētū Bal. de ista. l. q̄ tex. loquitur quando matrimoniū durauit in duob' mēsibus, aut minori tpe, sed non loquitur quādo mōēto vel hora. nō obst. etiam quod mōētū multū operet: q̄ in ꝫium facit text. no. in. l. j. ℭ. fi. C. de bo. q̄ libe. vbi in acquisitione mōētanea quā facit filiusfa. pater non acquirit vsumfr. & ideo ex illo tex. not. ibi Bal. q̄ō de momento non curamus. ꝫ posses dicere q̄ ideo ibi fit: q̄ vsufruct. eodem tpe inciperet & finiret, & sic nō posset habere effectum. l. titio cuz mozietur. ff. de vsufruct. Ad idē facit formalis text. in. l. si q̄s ita leguerit. dum vxor. in prima charta tituli. ff. de cond. & demon. vbi dicitur q̄ non omne momentum tpis curandū est. quē text. multū not. ad hoc Bal. in. l. si pater. in. viij. q. C. de insti. & substi. sub cōd. fac. cogita: q̄ apō me decisio Bal. & Ang. est valde dubia. † Quod autē dicat momentum declarat glo. in. l. ij. in versi. momento. C. que sit long. consue. & dicit Bar. in. l. si fundus. ℭ. si duo. circa fi. ff. de pigno. ꝑ illō dicitur fieri mōēto q̄ vna verborum conceptione fit. secus si duabus, vt ibi per eum. 20.

1 ☞ Habens ius emphy. finiturū morte, vel ius vsufruct. legādo illa res ſtelligit legare ius finiturū. & sic facere legatū inefficax.

Uxor patrui. Hoc dicit fm ſtellectū gl. & Modern. vsufructuari' q̄ legat res i q̄b' hz tū ius fru. cū ſtelligāt legare ius q̄ hz, ꝫ finiturū morte fa

¶ Directas. adde gl. in. l. si quis id q̄. ff. de iurisd. om. in. Cy. in. l. si quis seruo. C. de fur. doct. in. l. qui stipēdia. C. de pcu. Raph. ful. in. l. finaūt. in. ℭ. j. & ꝫ his. ff. de rei vēd.

¶ Uxore. Adde Joā. de zoch. in c. per vestras. de do. iter vi. & vxo. additio. vide eūdem Jaſon. in. l. inter stipulantem. ℭ. sacrā. ff. de ver. obli. & in. l. ℭ. huis. ℭ. de inoffi. testa. & que ibi posui & apost. ad eum. et Abb. in. c. ex publico. de conuer. coniu. Dip. de marsi. i sing. cvj. inc. qui de ꝓxi mo &c. vbi concludit secundum communez opi. quod si vxor decedat ante copulam quod maritus non lucrabitur dotez nisi fit ducta ad domuz viri, vt viro coniungeretur dato quod ante copulaz decederet. veritas huius que stionis videt mihi quod etiā dependeat ab illa an solus consensus faciat matri an requiratur copula & qua late fuit silisdo. Phi. de ci. in. l. nuptias. ff. de reg. iur. vbi remissiue per me in apostil. ad euz super ver. essentiam &c.

¶ Quod decedēte vxore. Adde Abb. in cap. iij. loco. de ꝓsumpt. Abb. in ca. ex publico. de conuer. coniug. Abb. in rubric. de sponsi. Cardi. 32. in ca. ex teno re. de restit. Car. in cap. cum dilectis. de consuet. Abb. in capit. si inter virum, de spon. Petr. de anc. in repet. c. ca nonum. de constit. item Petr.

de an. in. c. quem admo. de iur. cu. Sig. de homod. consil. cxiij. incip. in qō. vertēte inter dominū Aianimum. Abb. cōsi. j. in. j. vol. idem Abb. cōsil. cxxv. in. ij. volu.

cit q legatū in effectu sit nullum. h. d. cū gl. ꝛ dictis doctorū. Et vt facias casū magis dubitabilē, cū figura ex mēte Pau. q pa truus ru⁹ te instituit heredē vniuersalē, ꝛ ei⁹ vxorē relin. ꝛt vsu fructuariā: vxor aūt postea etiā instituit te heredē. ꝛ vsumfr. quē habebat in reb⁹ pa. rui legauit alij: q̄rit an legatū valeat. videt q sic. q ex quo vxor patrui instituit te heredē: ita potuit lega re ꝛ disponere de rebus tuis sicut de ppꝛijs. l. vnū ex familia. §. si rem. de leg. ij. dixi in. l. cū rē aliēnā. §. eo. hic decidetur Ziū: q licet potuiss. t. tamē ex quo in illis reb⁹ habebat aliquod ius. l. vsumfr. illud ius tantū ꝓsumitur legasse, licet finiturū morte. Iste intellectus gl. ꝛ cōis in se est verus ꝓ quo est tex. in. l. quod in rerū. §. j. vbi doc. ff. de leg. j. l. sticho. ff. de vsu ꝛ vsufr. leg. Et ꝛō ꝓ hoc dicit Car. hic ꝛ se dixisse in. q. de facto ꝙ cū aliquis habe ret in emphyteusim res ecclesie, ꝛ finiebatur emphyteusis in ei⁹ ꝑsona, ꝛ tales res legauit simplr alteri: q̄ heres nō tenetur redi mere vel soluere estimationē iuxta. l. cū rē aliēnā. §. c. q̄ videt legasse ius emphyteuticū q̄ habebat, ꝛ finiturū morte ꝓ istā. l. z. d. l. qō in rerū. §. j. cū multis cōcor. hic ꝛ ibi traditis: maxime ꝓ Alex. ꝛ in hoc vltimo Jmo. ꝛ Cu. ibi ꝛ Fulg. hic teneāt cōtra. ꝛ nō examino hic, ex quo vidistis in. d. l. qō in rerū. §. j. Bonūt Cano. in. c. pastoralis. de don. Cū iste sensus nō videt cōgruere ad hūc tex. qui dicit nō potuit. ꝛ sic non fuit defectus voluntatis sed potentie. Itē nō apparet hic ꝙ ista vxor legauerit vsumfr. tertio: imo multi libri habēt ibi. put habuit Alber. hic. Et ideo Jmo. in. l. cū pater. §. pater filiē. alias in. §. cum pater. de lega. j. intelligit istū tex. ꝙ loquatur qū vxor habēs vsumfruc. legauit res ipsi ꝓprietario. ꝛ sic tibi nepoti. Et ita intelligit Alb. hic: tenendo tamē cōem intellectum ꝛ ꝙ habēs ius emphyteuticū finiturā morte, vel ius vsufr. in aliquibus rebus, legādo illas res poti⁹ intelligat legare ius finiturū. ꝛ sic facere legatū inefficax: quā grauare heredem onere redimědi illas res. ꝓout dicit. d. l. quod in rerū. §. j. ¶ Limita nisi ex cōiecturis vel aliter cōstet de mēte testatoris volentis legatuꝫ sortiri effectū etiā post mortē ipsi⁹ testatoris: tūc intelligit relicta estimatio legatario: put sit qū rē aliēnā testator scierit legat. iste est tex. cū gl. no. fin. intelle ctū Ray. j. l. vnū ex familia. §. sed si fundū. vbi vide Jmo. de le. ñ. sequit Alex. in. ꝛñ. cij. inc. pius dicto themate. i. fi. co. ¶ Scōo limita vt ꝓ Bar. in. l. sticho. de vsu ꝛ vsufr. leg. distinguēt tres casus ꝙ ista. l. pcedat in duob⁹ casibus. Primo qñ habes vsumfru. tū in certis rebus legat ipm vsumfr. ꝛ res est plana. Scōo quando lega. res simpliciter. secus si legaret ꝓprietatē: q̄ tunc recurrendum est ad distinctionem. l. cum rem alienam. §. e. Contra tamē communem intellectum ꝛ conclusionem quā feci strimgit tex. cui non potest ꝛespondere sine violentia. in. d. l. vnum ex familia. §. quod si talia. vbi testator habens rem cum onere, ꝛ sic dominium duraturū tū in eius vita, tamē legando talē rem intelligitur grauare heredes ad prestandum estimationem. Bar. ibi inducit ꝛ conatur respondere, sed nihil est. Pau. hic dicit nō posse responderi, videas in. d. l. quod in rerū. §. j. Jason Papie. ☞ Legata possunt fieri quibuscunq; verbis: dummodo intentio testatoris deprehendatur. Z l.

Ad legatis, legata, ꝛ quomodo ei⁹ intētio deprehendatur. h. d. ꝛ gl. intelligit ꝙ nō fit differentia an legatū fiat per ꝛba directa, aut ꝓ obliqua vel inferꝛa. Et q̄ sint verba directa, ꝛ que obliqua dixi in. l. qñ indignū. §. de test. Vel planius potest exēplificari ista. l. §m Bal. ꝛ Pau. ꝙ nō fit differētia an testator faciat legatum per verba inducta a iure, an per inducta a cōsuetudine, vel a cōmuni vsu loquendi, ꝛ q̄ testator vtit verbis inuētis ex vsu hoim, debet etiā voluitas eius intelligi §m qs in vsu hominum cōiter intelligit. l. libroꝝ. §. quod tamē. de leg. iij. gl. in. l. ꝙ si nepotes. cū simi. ff. de test. tu. l. j. in prin. ff. de suis ꝛ legi. puta §m eos si testator legaret podere suum de quo termino vide Bar. quid contineat qñ qs legat podere. in. l. si ita. ff. de an. ꝛ ar. leg. in. l. j. ff. de re. dub. in. l. feie. §. tanne. ff. de fun. instru. Bal. in. l. si plures. in. ij. col. C. de cōdi. inser. ꝛ in rub. j. eo. ti. vbi de aliꝭ similibus dictionibus. Eodē modo §m Bald. hic, si testator legaret massaritias, nō est terminꝰ iuris ſ ex vsu hoim. Et qd cōtineat in tali legato declarat Bart. in. l. j. ꝛ ñ. de sup. leg. Ang. in. l. iij. ff. de lega. i. ꝛ idem in similibus. ¶ Item ꝙ legatum potest relinqui quibuscunq; verbis, imo sine verbis, ſ nutu solo. l. nutu. de leg. iij. Et per hoc infert Ang. singulariter hic in lec. Flo. nec alibi legi. ꝛ ponit pulchram distinctionem ad glo. cōiter approbatam in. l. lucius. la. ij. in fi. charte. vbi clarius Bar. ff. de here. inst. cū cōcor. quas dedi in. l. j. §. de pac. nā ſ illa gl. ꝛ est magis cōis cōclusio, ꝙ si testator instituat filiū heredē, ꝛ si decesserit sine liberis substituat caium, pone quod habeat filios, an filij intelligañ tacite substituti. gl. ſ ꝙ nō, ꝛ filij in conditione positi. nō intelligañ instituti, nec ibi iumat arg. a Zio. ergo si decesserit cum filijs, filij admittañt. vt dixi in. l. j. in princ.

1 Appellatione heredis in materia trāsitoria ad heredes intelligitur de primo herede tantum.

2 Aiusfructus simplr relictus ciuitati durat cētum annis tantū.

3 Relictum factum ecclesie de decem saccis frumēti in perpetuū, intelligitur vsq; ad centum annos: ꝛ non vltra. 22.

In annalibus. In legato annuo appellatiōe heredis veniūt heredes in infinitū. h. d. ꝛ in specie nō reperitur alibi iste casus. Cōtra istū tex. opponitur ꝛ nam appellatio heredum ꝓlata in mate. que nō est trāsitoria ad heredes intelligitur de primo herede tū: sicut videm⁹ in vsufructu q nō est trāsitorius ad heredes: q̄ ſ qs acq̄rat vsumfructus ꝓ ſ ꝛ heredib⁹ suis, intelligit de primo herede tūm. l. antiquitas. §. vsufr. alle. in gl. ſ ꝛ sic ē ꝙ legatū annuū qō equiparat vsufructui nō trāsit ad heredes. l. in singulos. ff. de an. lega. ratio est: q̄ cuz legatū annuū ꝓ primo anno cēleat purū, ꝓo sequētib⁹ vero cōditionale. l. sticho aut pāphilij. §. stipulatio. ff. ō ver. obl. ergo cū sit cōditiona. nō trāsmittit ad heredes. l. vnica. §. sinaūt aliquid sub cōditiōe. C. de cad. tol. ergo appellatio heredis in ista materia nō trālmissibili ꝺz intelligi de primo herede nō aūt de heredib⁹ in infinitū. Huic rndet Bal. in. l. gallus. §. etiā si parēte. ff. de lib. ꝛ posth. ꝛ in. d. l. antiquitas. ꝙ q̄ñ appellatio heredū ꝓpfertur in materia que sui natura nō est transmissibilis ad hēdes etiā volētibus partib⁹: tūc intelligit de primo her. tm. ita loquitur. d. l. antigtas. nā vsufru. sui natura non est tranlmissibilis ad heredes. l. corruptionē. C. de vsufr. ꝛ. §. finit. anstit. eo. ēt si parentes agerent: q̄ alius est vsufr. in ꝑsona primi: alius in ꝑsona heredis. l. stipulatio ista habere. §. cū q̄ta. de ver. ob. sed legatū annuū sui natura ē trāsmissibile, nisi esset cōditionale. ideo appellatio heredū non restringitur ad primos heredes: sed intelligit in infinitū. vt hoc tex. istā rationē reprobant Bal. Ang. Sal. ꝛ Pau. hic. Bal. ꝛ Sal. l. d. l. antigtas. Bal. in. l. si. in. v. ꝛ. vi. opp. §. de here. instī. qō regulariter legatū annuū cēsetur ad alimenta legatū. l. cū hi. §. si in annos. ff. de rauī. licet legatū alimentorū sicut vsufr. sui natura nō est trāsmissibile ad heredes. l. in singulos. ff. de an. le. vera ergo ratio est ſ Bal. Sal. ꝛ Ful. hic quā ponit glo. hic. ꝛ in. d. l. antiquitas. in ver. neq; ad suā. nā in vsufru. si qs acquirat vsumfr. ꝓo se ꝛ heredib⁹: ideo intelligitur de primis tūm heredib⁹, nō in infinitū: q̄ si inteligeretur de heredibus in infinitū: ꝓpietas esset penitus inutilis, ex quo vsufr. nō essent vnꝰ ad eā reuersurus. ad hoc alleg. gl. tex. ff. de cōd. ꝛ demō. in. l. titio centum. §. titio. ꝛ dic ꝙ est secundus. §. ꝙ incipit titio vbi nō valet legatū factū libero homini cū hoc ne vnꝰ recedat a sepulchro, q̄ libertas esset inutilis. put inducit gl. in. d. l. antiquitas. in ver. neq; ad suā. meli⁹ allegasset gl. l. iij. §. ne tri. ff. de vsufr. que ratio cessat in legato annuo. etiā quod relinqueretur in certo fundo, vt de se ptz. ☞ Sic etiā videm⁹ in vsufructu ciuitati relicto: q̄ cū ciuitas munꝰ mutatur. l. ꝓponebatur. ff. de iudi. certe ne ꝓpietas sit inutilis, statutū est ꝙ vsufr. relicto ciuitati nō intelligitur in perpetuū, sed duret cētum annis tantum. l. an vsufru. ff. de vsufru. l. si vsufru. municipib⁹. ff. de vsufr. lega. ☞ Sed idem facit qō sing. decidit Bart. in. l. annua. §. fina. in fi. ff. de annu. legat. ꝛ ꝙ relictus ecclesie hoc exꝓsso ꝙ ei perpetuo debeatur nō intelligitur in infinitum sicut in infinitū ecclesia est duratura. sed intelligitur vsq; ad centū annos tātuz. sicut in vsufru. nō obst. dictione perpetuo. ꝛ per hoc refert Alex. in. l. ñ. in prin. in. j. col. ff. solut. mat. se obtinuisse ꝛ cōsuluisse Bonoñ. ꝙ relictum impositum heredi de prestādo certū quid, puta decem saccos frumēti tali ecclesie in perpetuum: nō obstāte versi. perpetuū intelligitur vsq; ad annos centum, nō vltra. licet qui §m eum contrarium cōsuluerint, ꝛ succubuerint. Sed caue q; simile per quod monuetur Bar. in. d. l. annua. §. si. nō est bonū. duz arguit de vsufr. ad legatum annuū. imo magna est differētia. vt hoc tex. iuncta. d. l. antiquitas. ꝛ iuncta ratiōe diuersitatis ꝓxime relata. cogita quia dubia est apud me illa deci. Bart. Ité ex predicta ratiōe infert Guilie. hic ꝛ in. d. l. antiquitas. ꝙ dispositio. d. l. antiquitas. nō haberet locū in vsu acquisito ꝓo se ꝛ heredibus: quia bene intelligeret de heredibus in infinitum, quia licet vsus

liꝛet vsus nunꝯ extingueret, ꝙ hoc tū ꝓpietas nō esset inutilis sicut in vsufr. ꝙ vsufructuarij ꝓpiet oēs fructꝰ fundi: vsuarius fructꝰ tm̄ sibi necessarios, alij remanēt ꝓpietario. l. plenū. §. idem nerua. ff. de vsu ꝛ ha. ꝛ sequit Alexā. hic ꝛ in. d. l. gall⁹. §. etiā si parēte. l. ꝛ Bal. ꝛ Saly. in. d. l. antiquitas. debiliter teneāt ꝛiū. Ité per istā rōnē mihi videtur ꝙ falsa sit singularis exēplio Bal. in. l. fi. in. vj. op. §. de here. instī. vbi sim. extēdit. d. l. antiqtas. vt habeat locū etiā in emphyteusi. ꝛ in feudo ꝛ tō si qs acgreret feudū vel ēphyteusim ꝓo se ꝛ hēdib⁹: itelligit de primis tm̄ hēdib⁹. nō in infinitū, ꝙ si est verū est no. sed nō puto verū: q̄ in fundo ꝛ in ēphyteusi cessat rō ā assignat ad. d. l. antigtas. q̄ ꝓpietas nō est penit⁹ inutilis, ſ fundi vel ēphyteusis nūꝯ reuertat ad dominū sicut in vsufruc. ꝓout vꝰ cōcludere Jmo. in l. ex facto. §. fi. ff. ad treb. Extēde etiā. d. l. antiquitas. vt ꝓ Bar. in. l. sempronius at ralus. ff. de vsu ꝛ vsufr. lega. Jas. Pad.

1 ☞ Quando vni totū relinquitur alteri pars, illa de toto adēpta intelligitur. sed non econtra. 27.

Cum questio. Jsta. l. nō videt in text. difficilem ꝛ intricatam, ꝛ eget multa declaratione. h. d. ꝙ q̄ñ vni totum relinquit alteri pars. illa ꝑs de toto adempta intelligitur. sed nō sic est econtra: q̄ si alicui relinq̄ret pars. postea alij totū: impossibile est ꝙ totum adimatur de parte. ꝛ hoc est ꝙ dicit gl. mag. circa medi⁹ ibi. ꝛ est ratio. licet non alleget bonas rōnes ad hoc. sed ꝓz ad sensum naturalem.

¶ In tex. ibi. cūꝯ computationes multe, ſ text. non declaret dic ꝙ alij dicebāt ꝙ q̄ñ testator relinquit vni fundū insolidum, alij vero reliqt partē eiusdē fundi ꝙ debeāt fieri tres ꝑtes, ꝛ ille cui erat relictū in duplo plus quā secūdo debeat habere duas partes, ꝛ alius vnā sicut in simili decidit ur in. l. si ita scriptū. in §. i. ꝛ in. l. ēmēs patron⁹. §. de here. instī. Alij ꝺo existimabāt ꝙ deberēt fieri quatuor ꝑtes hui⁹ fundi: ꝛ prim⁹ deberet habere tres ꝑtes, alius vnā quartā, q̄ testator legādo vni fundum insolidū, itelligit sibi legare duas dimidias hui⁹ fundi, si poit ea alij legat dimidiā prim⁹ ꝺz vnā dimidiā, in alia ꝺo dimidia cū ambo sint vocati, debēt sibi facere partes p cōcursum: ꝛ ambo debent habere dimidiā illius dimidie. l. si fortidianū. §. e. l. si pluribus. de leg. j. sed reiectis istis cōputationib⁹, Imperator decidit qō fiant due partes tm̄. ꝛ quilibet habeat dimidiam integrā. ꝛ sic tm̄ ꝺz ille cui ſ ꝺo loco legata est ꝑs fundi, sicut ille cui primo legatus est fundus insolidū. Et pōdera qō text. ad ita decidendū monet simili ꝙ dicit esse indubitatissimū: ꝛ sic ꝓsupponit fuisse etiā de iure veteri, ꝙ si testator ꝓio reliqt alicui, ꝛ⁹ vncias[a] sic totū assem: ꝛ sic hereditatē insolidū, deinde alij relinquat sex vncias ꝙ vteraq; ꝺz semissem. ꝛ sic dimidiam hereditatis. nā hoc simile est ☉ casum. l. interdū. §. sed si excesserit. ff. de her. instī. allegata i. gl. vbi decidit oppositū, ꝙ imo ille cui relicte sunt. ¢ vncie, habebit duas ꝑtes hēditatis. ꝛ ille cui sunt relicte sex vncie, ꝺz tertiā ꝑtē tm̄. ꝛ sic hereditas diuiditur in. xviij. vncias mutatas, de quibus primus habet. ¢ij. secund⁹ sex tātū. ꝛ sic primus habet duas partes, ſcōs tertiam tātū. hoc est ☉ tex. hoc opus hic labor: est, de quo dicā in gl. ¶ Not. ergo ex ista. l. vnū in genere, ꝙ si alicui relinquit fundus insolidū vel totus as hereditatis qui consistit ex. ¢ij. vncijs. postea alteri relinquitur pars illius fundi vel pars hereditatis, illa ꝑs intelligitur adēpta de toto. ꝛ sic adempta dimidia parte, primo nō remanet nisi alia dimidia. ergo vteraq; equaliter ꝙ dimidia succedit. Cōtra istū tex. ob. l. si alij. ff. de vsu ꝛ vsufru. leg. vbi testator legauit vni fundū: ꝛ sic totū liberauit ꝙ cōsistit ex ꝓprietate ꝛ vsufru. postea alij legauit vsumfr. eiusdē fundi ꝛ sic partē integralē illius rei, certe illa pars integralis nō intelligit adempta a toto, vt dicit tex. hic, ꝛ sic ibi ꝓim⁹ nā habet ꝓprietatem nudam. secūdus vero nō vsumfru. sed ambo simul equaliter admittunt in vsufru. ergo ☉ istū tex. q̄ ibi pars nō adimitur a toto. ꝛ adde similē t. ꝛ. in. l. si ꝓprietas. ff. de vsufruc. accre. vbi decidit quod si fundus primo duobus legat, deinde vsufru. vni soli, ꝓprietas nō adimitur ꝓprietarijs: sed oēs cōcurrunt in vsufru. tamē duo primi ꝓprietarij non habent nisi dimidiam vsufr. ꝛ aliam secundus. rndet subtiliter Bar. in. d. l. si alij. ꝛ in. l. re cōiuncti. ff. de leg. iij. ꝛ Pau. hic, ex cuius sol. habes limitationem ad hūc tex. ꝙ ista. l. ꝑcedat qñ vni relinquit totum integrale, alij vero relinquitur nō pars integralis: sed pars quotitativa. sed in ☉ vni relinquit totū integrale. alij vero pars integralis, ratio est ꝛ subtilis secūdū eū. sed mihi periculosa. nā qñ vni relinquit totū integrale. l. fundus qui integrat ex ꝓprietate et vsufru. si postea alij relinquit vsufru. ꝛ sic vna pars integralis si illa pars intelligeretur adempta ex toto. totū non posset durare in esse: q̄ nō ꝺz dici in esse illud ꝙ nō ꝺz partes suas integrales. ꝛ sic nō pōt dici fundꝰ q̄ nō habeat ꝓpietatē ꝛ vsumfructū: ideo necesse est quod ambo in vsufru. concurrant. ita loquitur. d. l. si alij. sed in. l. nostra. qñ vni est relictū totum integrale: puta totus fundꝰ, tota hereditas deinde adimit, nō pars integralis. sed quotitativa. puta tertia vel dimidia adēpta a toto. ita loquitur ista. l. Limita. d. l. si alij. ex notabi. dec. Bal. in qua dicit le cōsuluisse in. l. quoties. in fi. §. fa. erc. vt. d. l. si alij, qcedat qñ fuit relict⁹ vni, deinde vsufr. illius fundi fuit alij i specie relict⁹, tūc bñ ambo cōcurrūt in vsufru. Sec⁹ qñ fundꝰ esset in specie relict⁹ vni, deinde alij esset relict⁹ vsufru. nō specialis sed vniuersalis olim bonorū, put dicit sibi euenisse de facto ꝛ testatore qui reliquit vsufructuariā vxorē omniū bonorū. ꝛ si filiꝰ moriat in pupillari etate legauerat fundū titio. Certe in vsufr. illius fundi vxor nō cōcurret cū legatario, cū vxori non sit relictus vsufr. particulariter illius fundi. vnde illi vniuersalitati ꝓ specie intelligit derogatū. l. si fideicōmissorū. ff. vt i pos. le. no. q̄ pulchra est limitatio ad. l. si alij. nec rō Bart. ſ. alle. refragāt si ꝑiderabis. ¶ Hl. mag. in ver. migrare, summe difficilis est. q̄ inordinate ꝑcedit multa inculcādo ꝛ colligēdo. ꝓo cui⁹ intro ductione aduerte ꝙ gl. simul opponit de. v. legibus. ꝛ simul sol. ꝛ tū iste. v. ll. tendūt ad diuersa. Hā due ꝑte. l. qui quadringenta. l. marcellus. tendunt ad vnā. l. interdū. §. sed si excesserit. ꝛ. l. si ita scriptū. j. §. quidā. ꝓio rñso. tēdūt ad aliud. l. vero. si ita scriptū. de libe. ꝛ posth. ꝛ. d. §. quidā. in ſcō rñso tēdūt ad aliud. ꝛ sic sunt tria principalia ☉ia quoꝝ vnūquod. ꝓ ☉ duas. ll. ꝛ gl. in di. sua simul inculcat simulq; vꝝ soluere. Sed aduerte q̄ Ziū. §. sed si excesserit. ꝛ. §. quidā. soluit in. j. parte dist. Alij vero Ziū. l. qui quadringēta. ꝛ. l. marcellus. soluit gl. in ☉bo si ☉o cōtulit primo min⁹. Aliud aūt cōtrariū. si ita scriptū. sol. gl. in ☉bo vbi autē noluit excedere. ꝛ inepte soluit, hoc ꝓmisso diuide totam istam gl. magistraliter in duas. In prima opponit contra tex. ꝛ soluit, ꝛ durat quasi vsq; ad fi. i ver. ité quid si primo. vbi ponit secūda pars principalis. in qua glo. formal. q. ꝛ sol. difficultas ergo est in prima parte gl. quā ꝺubiuide in tres. In prima contra tex. simul opponit de. v. legib⁹, q̄ nō debuerūt simul formari. cū tendāt ad diuersa, vt dixi. In secūda rndet simul oib⁹. ll. ꝙ ista corrigit illas. In tertia ponit aliā so. per viā distinctiōis. in qua licet videat simul confundere, tū sicut sunt tria principalia cōtraria, ita in tribus mēbris ponit tres sol. vt dixi. Scōa ibi, ad hoc dico. Tertia ibi, vel veri⁹ distingue. cū ergo difficultas sit in ista tertia ꝑte, i qua ponit distinctio quā gl. cōsule recitat ꝺubiuide istā tertiā in. vñ. In ꝓia ponit sol. ad. l. interdū. §. ſ excesserit. ꝛ. l. si ita scriptū. j. §. qdā. ꝛ debet facere tres casus. ꝛ in ꝓin. ponit duos, postea tertiū casum supplet l. vj. particula. In ſcōa ibi, si ꝺo cōtulit primo. ponit sol. ad. l. q̄ quadringēta. ꝛ ad l. marcell⁹. In tertia ibi ꝛ est rō. assignat rōnē diuersitatis ad ꝑcedēre sol. In quarta ibi ꝛ his duobus vltimis casib⁹ remouet aliud ☉ium. ꝙ formaret vt hic per Bar. In quinta ibi, vbi aūt noluit. Rndet ad aliud ☉ium. l. si ita scriptū. ff. de libe. ꝛ posth. cum qua concordat. d. §. quidā. ſcō rñso, ꝛ est inepta so. In sexta ibi: tertio casu. ſ. cum dubitatur. supplet tertium casus quē debebat ponere in prima sol. vnde ista. vj. debet iungi cū illa prima vt ista tim faciam. In septima ibi, ité ꝛ vbi cōsistit noluisse. licet videatur continuatine loqui, tū format necessariā. q. ad intellectū tex. q̄ tex. omisit. Ex ꝓdictis ergo habes ꝙ gl. formal tria principalia ☉ia, q̄ tū in effectu tendunt ad diuersa. expedio vnūquod q̄.

¶ Primū ☉ium est de. l. iterdū. §. ſ si excesserit. ꝛ. l. si ita scriptū. j. §. qdā. ꝓio rñso. ff. de her. inst. Et hoc ☉ium est de directo ☉ vsi. cū eū. Pro cui⁹? itelligētia scias ꝙ omne totū in omni materia pensos nos diuisiōe legali. diuidit in. ¢ij. partes seu vncia, ꝛ illud totū appellat⁹ trib⁹? noibus, q̄ ſy nonima sunt. as, libra, ꝛ pōdus. As eñ cōstat ex. ¢ij. vncijs. Similiter libra pōdus: vt est gl. i. §. hereditas. in ver. selcūq. vbi dixi instī. de her. instī. ꝛ in. l. seruū. §. hereditas. ff. eo. vbi tex. declarāt noīa vnciarū ab vna vsq; ad as sem. Et ſ qs in libello petat simplr duas partes alicui⁹ rei, intelligitur duas partes de. ¢ij. nisi exꝓimat qō petit duas ex trib⁹. Bar. in. l. interdū. in prin. per illum tex. ꝛ in. l. qui nō militabat. §. j. per illū tex. ff. de here. inst. cū multis concor. vt hic per Alle. referentem. Ang. vt hic per eum. Tamē licet omne totū legali diuisiōe diuidatur in. ¢ij. partes vel vncias, potest tamē testator transire ad dupōdiū: ſcz ad duos asses, seu ad duo pondo. Item etiam ad tria. Hā pōt quis hereditatē suā diuidere in. xviij. vel xxxvi. vncias. ꝛ sic successiue. ité quod sabinus. ff. de heredi. instī. ꝓ. si plures. instī. eo. Per hoc tamē nō augetur quātitas here ditatis: sed vncie redduntur minores, vt declarat Bart. hic per solidos. Et hoc est de quo opponit gl. in quinta particula. ꝛ magna differentia est hic, ꝛ est punctus, an testator voluerit trāsire ad dupōdiū, ꝛ sic duo pondo, vel ne. Nam si testator ꝓimo legauit vni. ¢ij. vncias, ꝛ sic totus assem hereditatis: postea alij legauit sex vncias, si noluit transire ad dupondium est magna vtilitas, quia secundus habebit sex vncias, ꝛ sic dimidiam hereditatis; ꝛ hoc est quod decidit iste textus. in versic. cum enim. si autē

a ¶ Hꝫ. vncias. Adde doc. in. c. cuz esses. de test.

voluit transire ad dispondium,ꝛ sic diuide hereditatem in.xvj. vncias pr̃imus habebit.xij.ꝛ sic duas partes hereditatis,alius sex de.xvij.ꝛ sic habebit tertiam partẽ.modo isto casu qñ testator primo reliquit vni.xij.vncias hereditatis,deinde alij sexte periuntur iura que non possent esse magis cõtraria:nã ita.l.dicit qꝫ testator noluit transire ad dupondium:ita loquit̃ Ꝫrium.Ꝫ si primo leganit vni.xij.vncias:deinde multa alia disposuit,postea leganit alteri sex.tunc intelligitur adimere a primo sex.ita loquitur hic.qꝫ dato illo intervallo non est ita abiurdũ qꝫ testator ademerit a primo:ꝛ sic se correxit:ita logt̃ tex.hic in versic. postea.ꝛ fuit sol.Sed hic:quã ẽt Ꝫ Pau.in.d.l.interdum.§.i. a Ꝫ Alex.reprobet:qꝫ dictio postea,non semp denotat interuallum iuribus per eũ allegatis:Ꝫ satis est qꝫ interuallũ regulariter denotet.ꝛ satis est habere regulã p se.vt dicit bar.in.l.ij.ff.si quis in ius vo.nõ ierit.ꝛ sic quamcunqꝫ sol.teneas.vir bonã reperies. ¶ Secũ principale Ꝫrii glest de.l.q quadringẽta.z.l. marcellus.ff.ad treb.ꝛ Ꝫ alleget ambas.ll.p cõtrarijs,tñ prima cõcordat cum hac.l.ibi eñ testor hñs.cccc.in bonis,leganit vni cccc.postea aliũ heredẽ vniuersalẽ instituit,ꝛ grauauit p fideicõmissum restituere.ꝛ sic vni leganit partẽ.s.ccc.alij vero totuꝫ.dr ibi qꝫ illa pars intelligit a toto adempta.ꝛ sic cõcordat cũ ista.l.Ꝫ in Ꝫrio fortiter obstat.d.l.marcellus.vbi testator q habebat cccc.in bonis reliquit.ccc.nominatim ab herede:quẽ grauauit restituere hereditatẽ titio.certe ille cui relicta sunt.ccc.ꝛ sic pñs adimit illã partẽ de toto:imo decidit tex.ibi qꝫ illa.ccc.legata diuidunt in.vij.ptes.ꝛ legatarij hꝫ quatuor ptes.fideicommissarius tres.gl.voluit rũdere i icta particula ibi.si vero cõtumacia tres.gl.voluit rũdere i icta particula ibi.si vero cõtumacia primo,qꝫ hic loquit̃ qñ testor primo cõtulit totũ,deinde ptẽ lit primo,qꝫ hic loquit̃ qñ testor primo cõtulit totũ,deinde ptẽ Ꝫ in locũ Ꝫrij fuit Ꝫqꝫ testator primo cõtulit ptẽ,deinde totũ.sed ista sol.cõfundit p.d.l.q quadringẽta.vbi primo leganit ptẽ,deinde totũ:ꝛ tñ decidit idẽ qꝫ in ista.l.s.q pars intelligit adẽpta a toto.vnde respõdẽt cõiter doctores,qꝫ ista.l.Ꝫ intelligi qñ testator leganit vni totũ,deinde alij ptem p quotã:ita qꝫ nõ põt cadere error.Ꝫ in.l.marcell⁹.fuit factũ relictũ quãtitatis,ꝛ fic trecẽtorũ:postea fcã institutio vniuersalis:ibi põt cadere error qꝫ testator relignt.ccc.forte credens plura ẽt in hrẽditate.q̃ solutio mihi nõ implet animum,nec ex toto tollit difficultatẽ.ꝛ si dicas quare Ꝫ in.l.q quadringẽta.ille cui legata sũt ccc.hꝫ pl⁹ qꝫ ille.q est relict⁹ hr̃s:ꝛ sic cui relicta ẽ tota hrẽditas,Ꝫ in.l.marcell⁹.ille cui relicta sunt.ccc.fcã diuisione de illis.ccc. in.vij.otes ex illis.vij.nõ hꝫ nisi quatuor.rũde ideo esse:qꝫ ipsimo casu.l.q quadringẽta,on⁹ legatorũ fuit simplr̃ inuctũ,ita qõ restituta hereditate onus transit ad fideicõmissariũ,sed in.l. marcellus.onus legatorũ erat notatim inuinctũ heredi.de quo tñ dic vt plenius habet in illis.ll.que sunt valde horribiles:sm doc.hic. ¶ Demo ad tertiũ principale Ꝫrii glo.de.l.ita scriptũ. ff.de lib.ꝛ posthu.qꝫ venit hoc mõ.nã ibi ille cui est pl⁹ relictũ hꝫ pl⁹,ergo ita hic ille cui relicte sunt.xij.vncie deberet hr̃e pl⁹ illo cui sunt relicte sex.gl.respondere voluit in.v.particula ibi, vbi aũt.ꝛ nihil dicit veritas est.qꝫ ille tex.nõ facit in ꝓposito huius.l.nã ibi relictũ nõ fuit totũ,ꝛ postea ps. Ite ibi inp totũ testator nihil dispoluit,Ꝫ logt̃ tex.qñ euenit casus ip̃ouisus a testatore cũ testor puidisset solũ qñ masculꝰ nasceret,vel qñ femina,ꝛ ibi cõtingit vtrũqꝫ simul nasci,put est tex.aut.in.l.clomẽs patron⁹.ff.de her.instit.ꝛ in.l.si ita scriptũ.§.gdam.ij.ff.e.ad qꝫ tex.dic vt p Sal.Fulg.ꝛ plen⁹ Alexã.hic. ¶ In septima ptcula gl.ibi.itẽ vbi cõstitit.format necessariã qõnẽ ad itum tex.qꝫ tex.iste logt̃ qñ vni fuit relictũ totũ,postea alij ps.querit ergo Ꝫ lgd iuris sit si testor ꝓio reliqt vni totũ,deinde etiã alij totũ an arguẽdo de pte ad totũ,sicut ps relicta intelligit adẽpta a toto,ita etiã sit qñ totũ sedo relinquitur.Breuiter gl.determinat qꝫ nõ,Ꝫ ꝫ vtercꝫ admittet per cõcursum,ꝛ regulã,qꝫ quando vni relinquit aliquid puta totum,deinde alij relinquit illo idẽ,ambo admittunt̃.faciũt partes ꝓ cõcurium.l.si fortidta nũ.§.el.si pluribus.de leg.i.ꝛ ꝓo hoc facit tex.l.interdũ.§.fed si excesserit.ver.Ꝫ si duos.ff.de her.instit.nisi appareat qꝫ testor relinquendo sedo totũ voluerit adimere a ꝓio.vel nisi appareat qõ voluerit vtrũqꝫ insolidũ admitti ad legata tunc vnus Ꝫ rẽ, alius estimationẽ.d.l.si pluribus.ita gl.determinat ꝛ bene.ꝛ ita est expedita tota prima pars gl. ¶ Sũ in secũda parte principali que est ad fi.gl.ibi itẽ qd si ꝓio.vbi gl.formal aliã.q.i text. omittam pone qꝫ si testor ꝓio reliqt vni aliem ꝛ totã hereditatẽ,deinde secundo reliquit semissem ꝛ dimidiam hereditatis,ꝛ sic iepr vncias hncusqꝫ ium⁹ in casu huius.l.pone postea qꝫ tertio reliquit sextantẽ,ꝛ sic sextã partẽ hereditatis,que sunt due vncie,quomodo faciet iste tertiꝰ.gl.respondet qõ equaliter diminuet ab vtroqꝫ,ꝛ sic duo primi habebunt quilibet.v.vncias.ꝛ tertius duas.ista fuit intentio glo.ꝛ Bart.ꝛ sequuntur Fulgo. Alex.sed Pe.Ly.Bui.ꝛ Pau.hic aliter tenẽt in ista.q.glo.ita dicunt quod ista l.procedit quãdo testator reliquit duab⁹ personis tantũ,vni totũ,alij partẽ.sed qñ relinquit tribus psonis, nõ hꝫ locũ decisio.l.nostre.sed debet fieri cõputatio sm.l.si qs testõ.§.i.ff.de le.i.qꝫ ille cui duplũ plus relictũ est quã sedo,habebit etiã plus in duplo,ꝛ sedo cui etiã relictũ est duplum plus tertio,habebit etiã duplũ plus.sic in.q.nostra debet hereditas diuidi in.xx.partes.ꝛ primus habet.xij.sedos sex.tertius duas, ꝛ si verũ esset,esset singularis limitatio ad istã.l.sed magis placet prima opi.q.l.si quis testamento.loquit̃ quãdo legata sunt facta p noia quãtitatiua.ibi eñ tñ testator habet.xxx.reliquit ꝓio.xxx.sedo.xv.tertio.x.ꝛ sic ibi distributio fuit facta p quãtites.iõ seruat illa decisio illi⁹ tex.Ꝫ qõ gl.est qñ distributio fuit facta per quotas.ꝛ inter ista est differẽtia.vt.s.rũdent Bart.et alij circa Ꝫrii.l.marcellus.sedo loco formatum. Ꝫas. ¶ ap.

1 ✠ Plures nominationes de eodẽ vniformiter facte non faciunt eum ad plures portiones vocari.

2 Si testator reliqueret omnibus fratribus cappam,ꝛ ꝓiori bibliam.ꝓior consequetur cappam,ꝛ bibliam.

Sed ꝛ aliam.

† Plures nominationes de eodẽ vniformiter facte nõ faciunt eũ ad plures portiones vocari.l.d.Et dum litera dicit qꝫ hec questio nõ est absimilis precedẽti,dic quod similitudo stat:qꝫ sicut in precedenti videbatur quod ille cui primo relictũ erat totũ,deberet habere plusqꝫ ille cui relicta erat pars,ita in hoc casu videbat quod ille qui pluries fuerat nominatus ad aliquam rẽ,deberet habere plus quam ille qui semel tantũ fuit nominat⁹.cõtrarium tamẽ hic deciditur sicut in prec.q. ¶ Sl.in verb. vocari,diuiditur in tres partes.Jn prima allegat concor.ad tex.ꝛ de signat rationẽ.Jn secunda ibi sed cõtra.ff.de stipula.ler.oppo. contra tex.ꝛ quadrupliciter soluit.Jn tertia ibi.item cõtra.ff.de pecu.leg.etiam oppo.contra tex.ꝛ bene soluit.Jn secũda parte quia sol.gl.nihil valent.responde clarius sm doc.ad.d.l.iij. de stipul.ler.quod hic loquitur quãdo pluries fuit nominatus,sed semper vniformiter.sed in cõtrario alter ex dominis,fuit bis nominat⁹ se diffomiter,primo in genere,postea in specie.in genere sub termino dominis,postea in specie per nomen proꝓium.

2 ¶ Ex hoc per illam.l.iij.decidunt hic doct.quod si testator reliqueret omnibus fratribus cappam,ꝛ ꝓiori Bibliam,quod ꝓior debet vtrunqꝫ cõsequi.ex quo est diffomiter nominatus. primo in genere sub termino fratrib⁹.deinde in specie p.d.l.iij. ꝛ idem tener Barto.in.l.quesitum.§.si.ff.de fund.instru.in.v.colum.ꝛ in.d.l.iij.vbi Jmo.ꝛ in.l.si consul. ff. de adopt. cum coꝛ. vt per Alex.hic.Sed caue:quia questio docto. non videtur aperta

a perte formata.ꝓout etiam pungit Fulg.hic:qui in.q.doctorũ nedum fuit diffomitas nominationem:sed rerum etiam relictarum:cuꝫ aliꝰ fratribus cappa sit relicta.ꝛ ꝓior bibliã.sed in.l. iij.ꝛ hic erat vna eadẽqꝫ res ꝛ quãtitas:vnde vt questio doctorũ cõgruat ad.d.l.iij.debet formari quando testator reliquit oĩbus fratribus ꝛ ꝓiori.ꝛ inter eos distinguẽda.nam tũc ꝓior debet habere duas partes,tanquã bis diffomiter notatus per.d. l.iij.Limita tamẽ dictam decisionem secundũ Bal.ꝛ Sali.hic: nisi ꝓior fuisset vocat⁹ per aduersatiuã.puta lego fratribꝰ cappam,ꝓiori vero bibliã:qꝫ aduersatiua facit vt tãtũ bibliã habeat,nõ plures.Scõ limita.d.decisionẽ nõ ꝓcedere i legato alĩ mẽtorũ relicto fratribus ꝛ ꝓiori.qꝫ cũ tale legatũ nõ sit multiplicabile nõ admittetur nisi semel.l.alimẽta.§.basilice.l.stichus. ff.de ali.leg.fm ang.Sali.ꝛ Pau.hic.Jason Papie.

1 ✠ Si pater filium impuberem exheredauit alijs institutis filio exhere.dederit substit.pup.non poterit a substituto alteri legari.limita.vt infra.3.

2 Libertus non potest iniungere onus lega.vel fideicom.patrono in eius legitima,tamen substituto patroni bene potest.

Cum quidam. A substituto impuberis exheredati, nõ põt legatum vel fideicõmissum relinqui,etiam si impuberi aliquid relictus sit.h.d.ꝛ diuide in quatuor. Jn prima ponitur questio que nõ est multũ dubitabilis,qñ pupillus exheredatus:ꝛ pater nihil ei reliquit. Jn secunda ponitur questio quando filiõ exheredato pr̃ fecit legatũ.Jn tertia ipe rator respondet prime questioni.Jn quarta respondet secũde. Secunda ibi:sed ꝛ si legatũ.Tertia ibi:cũ igit antiqtas.Quarta ibi:nec si ipsam rem.Et cũ tex.dicit maximã ostẽdẽs ad filiũ
a suã affectionẽ,illum fecit.qꝫ dicat per antiphr̃asim⁹.i.per Ꝫrii: dic melius Ꝫ Odof.Ly.ꝛ Pau.qꝫ pater substituẽdo filiõ:ꝛ sic illi puidẽdo de hereditate in hoc actu ostẽdit affectionẽ erga filiũ:sed
1 qꝫ exheredat.postea ostẽdit affectionẽ fuisse simulatã. ¶ Flo.
b ex ista.l.qõ si pater filiũ impuberẽ exheredauit⁹ alijs institutis, ꝛ filio exheredato dederit pupillarẽ substitutũ,qõ a substituto nõ põt alteri legari.Dubiũ faciebat:qꝫ ex quo testõr honorauit substitutũ substituẽdo filio cũ posset quẽcũqꝫ aliũ substituere qõ ꝓcleqnes quẽ honorauit ꝛ affecit commodo debet posse grauare legato:per regulã.l.ab eo.ff.de fideicom.Ꝛium decidit hic:ꝛ decisio ꝓcedit etiã quãdo filio exheredato pater fecit legatum:ꝛ in hoc ista.l.est sing.Ꝛ.Sali.Bar.etiã in.l. cũ filiosa mi.de leg.i.in.i.col.in secunda opp.dicit qꝫ iste casus est singularis ꝛ specialis.Ꝫ habet ꝛsimilẽ in.l.qui fundũ.§.qui filios.ff.ad legẽ fal. ¶ Pro clara intelligẽtia hui⁹ tex.fortiter opponit nã clarũ est quod quãdo pater exheredat filium,ꝛ ei facit legatuꝫ, quod a filio exheredato potest legare alĩ.l.coheredi.§.cũ filie.ô vulg.ꝛ pupi.si ergo põt legare ab ipsomet filio exheredato quẽ affecit iniuria exherendando,multomagis debet posse legare ab eius substituto:quẽ nulla affecit iniuria,sed commodo ꝛ honore substituendo eum filio:cum posset alium substituere.ꝛ tamen in hoc tex.decidit cõtra:quod ab eⁱ substituto legare nõ potest.ꝛ tamen regula est:quod quãdo possumus ab aliquo legare
3 eodẽ modo possumus ab eius substituto.l.si fuerit.§.de leg.iij. imo plus:dato quod non posset legari a filio exhedato,tamen deberet posse legari ab eius substituto:sicut videm⁹ quod filio nõ potest iniungi onus legati vel fideicõmissi in legitima:ꝛ tamen eius substituto ad quem peruenit legitimã potest.l. si fundum per fideicommissum.cum.l.sequen.§.fi.iuncto principio.l.
2 sequen.de leg.j. †Sicut in simili libertus nõ põt iniũgere onus legati vel fideicõmissi patrono in eius legitima.ꝛ tamẽ substituto patroni potest.l.cum patronus.de leg.ij.ꝛ per ista iura tenui in.l.si arrogator.ff.de adoptio.qõ licet filius arrogatus impubes non possit grauari in legitima:tamẽ eius substitutus pupillaris põt.ecce,qualiter facilius relinquitur a substituto alieni ius quã ab eius principali:multo fortius in.l.nostra facilius debet posse legari a substituto filij exheredati,quam a filio cũ filius sit affectus iniuria exheredatus,substitutus autem non:sed affectus commodo.ꝛ tamen cõtrariũ hic deciditur, quod a substituto filij exheredati nil põt legare.licet ab ipso filio exheredato posset quando est relictũ.ꝛ ista decisio erat etiã de iure ffozuꝫ. l.antepen.que incipit,ab exheredati.de leg.j.ꝛ.d.l.qui fundũ.§. qui filios.Jmo fortius hoc habet locum etiã in test.mi.l. miles ita.§.si miles.ff.de testam.mi.in gl.allega.opere ꝓcium est videre que sit ratio.quia ista decisio est mirabilis.ꝛ cõtra communes regulas gl.ti.hic nescinit aliter dicere nisi quod est speciale. Sed pũctus est que est ratio specialitatis.nã dicere quod sit speciale nec assignare rationem,est refugium miserorũ.l.filiũ quẽ.§.fami.her. Ad hoc dicunt Ly.Bar.Alb.Pau.ꝛ Alex.hic:qꝫ nõ potest reddi ratio specialitatis.ꝛ dicit Come.in.d.l.qui fundum.§.qui filio.in fi.quod ad iltum tex.nunquam vidit rationẽ

evidentem.Plus dicit Paul.hic:quod si sibi liceret dicere'qõ Jmperator:hic loquutus est ex suo capite:nec considerauit rõnẽ.sed male dicit Pau.qꝫ ꝓpter dicit ex capite suo.cũ hoc esset de iure ffoz.ex i test.mil.vt i.d.l.miles ita.§.si miles. Tu aũt cõsidera qꝫ tex.ibi Ꝫ post exheredatiõis iniuriã vr assignare rõnẽ,qꝫ hoc fit ꝓpter injurã inter eos distinguẽda.nam tũc ꝓior debet habere duas partes,tanquã bis diffomiter notatus per.d. l.iij.Jdem ꝛ ista rõne sequit Jo.fa.in.§.nõ solũ.instru.de pup. substit.Ista rõne sequunt Jmo.ꝛ Alex.in.d.l.q fundũ.§.qui filios.ꝛ Jmo.in.l.coheredi.§.cũ filie.ff.de vulg.ꝛ pupi.ꝛ Alexã. hic:qꝫ ideo fit,qꝫ exheredatio est odiosa.Et ꝓ ista rõne facit limitatio qñ nõ dicã.Sed cõsidera qꝫ ista rõ nõ tantũ nõ est bona,imo ꝓbat totũ oppositum:ꝛ est illa que magis difficultatẽ auget:quia si hoc est ꝓpter odiũ exhereda.deberet esse totũ cõtrarium eius qꝫ dicit tex.nam cũ filius exheredatus sit ille qui immediate patri iniuriã exheredatiõis.ipse est a quo nõ deberet posse legari,attenta iniuria exheredationis.ꝛ tamẽ ab ipso exheredato cui legatũ est potest legari,nõ ab eius substituto,qui nulla iniuria afficitur:sed cõmodo:ꝛ sic ista ratio ineuitabiliter facit in oppositũ.vñ Bar.in.d.l.qui fundũ.§.q filios.assignat aliã rationẽ.ꝛ dicit ibi Come.in fi.ꝓ aliud dici non põt:nã qñ pater filio exheredato fecit legatum.filius est legatarius:sed a legatario alij legari potest.l.coheredi.§.cũ filie. ꝓallegata.qꝫ quez honozo grauare possum.d.l.ab eo.sed substitutus filij exheredati nõ est legatarius:ideo ab eo legari non põt.Et si dicas cõtra.a quo potest legari:põt etiã legari ab eⁱ herede vel substituto.l.si fuerit.§.i.de le.iij.rũdet Bar.ꝓ illud procedit qñ a substituto simpliciter ꝛ absolute eilium:sed si noiatim. b Ll.si sic.cum.l.precedẽti.ff.de leg.iij.ꝛ sic Bart.vult qꝫ in ista.l.cũ cõcor.ideo nõ valuit legatũ relictũ a substituto impuberis exheredatiqꝫ fuit substitutio nominatim iniuctũ.sed si simplr̃. qõ est restringere istũ tex.cũ sim. Ite ratio Bar.reprobatur per Jmo.in.d.l.coheredi.§.cũ filie.ꝛ Alexã.hic.qꝫ illa attẽta sequit qꝫ etiã a substituto exheredati nõ posset legari in duabus fallẽtijs quas dicã ad tex.ꝛ tamen falsum est.Ite ratio Bar.si cõsideras non enerunt difficultatem statim ꝓposita,vnde vltimo loco Sali.hic reddit aliã rationẽ.quã dicit subtilem esse:nam quãdo pater exheredat filium,ꝛ nullã quotã hereditatis filio relinqt:licet facit legatũ particulare,si postea facit substitutionẽ pupillarẽ,talis substitutio dicitur testamẽtũ filij,nõ patris.ex quo a patre nullam quotã hereditatis habet.ideo tunc pr̃ non potest legare a substituto,quia legaret in testamẽto penit⁹ alieno,sed ab ipso filio exheredato põt legare,qz illud legatum facit in suo testamẽto,sed quãdo pater nõ exheredasset filiũ,tunc substitutio pupillaris dicitur testamentũ vtriuſqꝫ.sic põt intelligi.l.papinianus.§.Ꝫ nec impuberis.ff.de inofficio.test.ꝛ.l.pfis ꝛ filij.ff.de vulg.ꝛ pup.Sed est restrictio ad illa iura vt dicit Alex. hic,ꝛ in.d.l.qui fundũ.§.qui filios.qui etiã per alia leuia reprobat Sali.contra qñ etiã facit.quia sicut in suo testamẽto põt legare ab exheredato.itẽ a substituto alias a neutro,credo qõ non possit reddi sufficiens ratio specialitatis.tñ tenẽda est cõclusio huius text.qõ pater a filio exheredatus cui legauit possit
3 legare,nõ ab eⁱ substituto,etiã in testamẽto.mi.vt dixi. ¶ †Limita istum tex.ꝛ similes procedere quãdo filio exheredato pater legasset titulo legati,secus si titulo hereditario.nã pone qõ pater filium impuberẽ exheredauit,ꝛ extraneũ instituit.deinde filium exheredatũ substituit ꝓimo heredi,deinde filio substituit pupillariter,isto casu posset legari non solum a filio Ꝫ etiã ab eius substituto.tex.est solennis in.d.l.qui fundũ.§.q filios.ꝛ est fin.secundũ Ange.ꝛ Mod.hic omnes.ꝛ dicit Pau.ibi,qõ non reperitur melioꝛ text⁹ illo. ¶ Secũdo limita nisi ipse substitutus impuberis exheredati fuisset etiam institutus a patre in eius testamento,qꝫ tunc talis substitutus tenetur ad legata relicta in tabulis pupillaribus.tex.est no.in.l.in ratione.i.§.fin. ff.ad le.falci.secundũ Bal.Sali.ꝛ Fulg.hic.etiã si talis substitutus repudiasset institutionem patris.text.est sing.secundum doc.ibi.in.l.si filius qui patri.in vltimo reꝓnso.ff.de vul.ꝛ pupill.intelligẽdo qõ ibi filiꝰ esset exheredatus.ꝓout ibi itelligit Bar.ꝛ post Jac.de are.circa fi.secũde col.ꝛ ibi Jmo.in.ij.col.reputat singulare.ꝛ no.latius Jmo.in.xij.col.in.d.l.in rõne.§.qõ vulgo.ꝛ.§.fi.ff.ad le.fal.quod tu intellige secũdũ.l.fi.ff.de legat. iij. ¶ Tertio limita istã.l.in exheredatione facta mala mente. ꝓout sonãt verba tex.ibi exheredatiõis iniuriã,secus si bona mẽte,ꝛ ad prouisionem filij,iuxta.l.multi nõ note.ff.de libe.et posth.qz posset legari ab eius substituto,qz cessat rõ hui⁹ text. ita Jo.fa.in.d.§.nõ solũ.vbi expressius Ang.de aret.sed dubito,qz illa rõ iniurie nõ ẽ bõa rõ.vt dixi i tex.cogita. Jaſ. Pa.
1 ✠ Legatarius si occupat cum vitio rem legatam,vel occultat aut surripuit testamentum perdit legatum.
2 Pena.l.que imponitur ꝓpter iniuriam vel offensam alicui debet applicari illi cuius offensam respicit.

a ¶ Per antiphr̃a sim.Adde gl.in verbo pte ablata.in.c.fœnus.de ver.signi.

b ¶ Exheredauit. Adde hic,an in fans possit exheredari.vide doc. in.l.si qs.in fuo. in.§.legis antẽ. C.de inoffi.test. Old.in.l.ꝑcib⁹. C.de impu. Sali.in.l.si testamẽto.eod.ti. Jo.de imo.in.l.filio ꝑterito.ff.de iniu. ru.test.regulariter dic qõ nõ.Limita tñ nisi sit impubes ꝓximꝰ pubertatis ꝛ sit doli capax.quia etiam hodie põt exheredari. secũdum Bart.in.l. ij.in ꝓinci.ff. de vulg.ꝛ pup.

a ¶ Dictio postea.adõ.l.fructꝰ. ff.so.ma.doc.i.l. quoties.in.§.fi. ff.de he.instit.do. in.l.illud.ff.ꝛ ac. here.Raph.Fulgo.consi.xxij.ad fi.inci.visis quatuor legat.Rapha.cu.Ꝫ.ꝓcip.incip.quedã possessio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

3 Jlle cui sit relictum vt pupilli tutelam gerat, perdidit legatum si recusat onus tutele.

Z5.

Jlegatarius. Legatarius surripiens & occultás testamẽtum cadit a legato tã̃ indignꝰ, & qñ indignitas respicit fauoꝛẽ certe psone, q̃ sibi aufert illi applicãt. h.d. & diuiditur in tres. Jn prima ponit cãs propter quã legatarius priuatur legato. Jn secũda declarat cui applicet. Jn tertia addu cit simile. Secũda ibi: maneat autẽ. Tertia ibi: quemadmodum si legatarius. ¶ †Slo. quod sicut legatariꝰ occupãs cũ vitio rẽ legatã perdit legatum. l. nõ dubiũ. ff. eo. eodẽ modo si occultat vel surripit testamẽtum. & gl. j. dicit idẽ esse in herede. per. l. j. ff. & cũ hereditatis. ff. de his que in testam. delen. que nõ loquit in herede occultante testamẽtum: sed cancellante vel delẽte testamẽtũ. Postea oppo. de. l. si in fraudem. ff. & Bar. intelligit qõ opp. cõtra tex. & nõ bene. imo opp. contra determinationez, dñ tenuerat qõ idez sit in herede occultante: sed rũde quod in. d. l. si
1 in fraudẽ, nõ apparet de fraude heredis tamẽ magis cõiter tenetur extẽsio gl. vt p Sali. & pleniꝰ Alle. hic. ¶ †Scõo no. ex secũda parte q̃ pena legis que imponit̃ ꝓpter iniurias vel offensam alicuius, debet applicari illi cuius offensa & respicit. de quo dixi
2 in. l. hereditatis. ff. de his qbus vt indi. vbi limitaui. ¶ †Tertio no. ex vlt. parte tex. q̃ ille cui sit relictũ vt pupilli tutelã gerat, si recusat onus tutele pdit legatũ. cõcoꝛ. alleg. glo. que etiã ponit tres fal. no. scõz qñ testatoꝛ alias erat legaturus. tñ dicit bar. q̃ hodie est coꝛrectum: q̃ si nõ impleat voluntatez defuncti perdit legatuz, etiã qñ testatoꝛ erat alias relicturus. quod intelligẽ quãdo monitus fuit a iudice vt impleret voluntatẽ defuncti: ꝑm formam aut. hoc amplius. j. de fideicom. & sequũtur Bal. Ang. & Pau. hic: cum cõcoꝛ. vt hic per Alex. & vltra eũ adde quod cũ Bar. tenet simpliciter Lud. in cõsi. ccvij. incip. si volumus hanc substitutionem. & plenius in consi. ccxxxv. incip. quo ad primuz quo queritur. in primo dubio. Jason Papie.

1 ☞ Valet arg. a contractibus ad vltimas voluntates. & ecõtra.
2 Sicut ex cõtractu potest trãsferri dñium ad tempus: ita in vltima voluntate potest relinqui legatum vel fideicom. ad tempus.
3 Si testatoꝛ legat fundum alicui quo ad vixerit, & sic ad tempus in certum, an intelligetur reliquisse ꝓprieta. an vsumfru.
4 Si testatoꝛ legat alicui fundum in gaudimentum, an intelligatur reliquisse vsumfru. illius fundi, vel ꝓprieta.
5 Si testatoꝛ fecit legatuz ad tempus, & tempoze quo finitur tempus legati heres sit premoꝛtuus, an legatuz transeat ad heredẽ heredis: an remanebit penes heredem legatarij.
6 Sicut dominium rei legate transit ipso iure in legatariũ: ita finito tempoze legati dominiũ reuertitur ipso iure ad heredem.
7 Legatarius cui factum est legatum ad tempus, tenetur prestare cautionem quod finito tempoze restituet heredi talem rem legatam non deteꝛioꝛatam.

Z6.

Jllud. Valet legatum factũ ad tps certũ vel in certũ, quo finito ad heredẽ reuertitur. cui de re restitutẽda finito tempoze oꝛ a legatario caueri. h.d. ¶ †No. in ver. cũ enim. & imperatoꝛ arguit a cõ
1 tractibus ad vltimas voluntates: alibi econtra ab vltimis voluntatibus ad ℨct. l. ita stipulat̃ magna. ver. idq̃ defendebat exemplo. ff. de ver. ob. & in. l. ſ. j. ti. & pleniꝰ Sal. hic. est materia. l. seruũ filij. ſ. eũ q̃ chirographũ. ff. de leg. j. ¶ †Scõo no. ex
2 tex. q̃ sicut ex ꝯtractu potest trãsferri dominiũ ad tps, ita in vltimo luntate potest relinqui legatum vel fideicõmissum ad tps ſ. Hinc dubitat Pa. hic: qd si testatoꝛ legat fundũ alicui quo ad vixerit: & sic ad tẽpus incertũ: an intelligat reliquisse ꝓprietatẽ, an vsumfru. & determinat q̃ ꝓprietatẽ. p. l. donationes. la. ij. ſ. spẽs. vbi pulchꝛe Bar. post antiquos. ff. de dona. Adde Bar. in l. libertꝰ. j. ff. de adi. leg. Slo. & Bar. in. l. titia. j. ſ. fi. circa prin. de leg. iij. Bal. in. l. ij. ℨ. de inof. dona. & not. in. l. i. in. ij. col. C. de fru. & litis expẽ. ſ. j. & in ru. ℨ. de iure emphy. & no. i. l. si mulier. post gl. & Ly. ibi. ℨ. de iure dot. vbi determinat qõ si testatoꝛ legat vel cõcedat talẽ rẽ talibus religiosis ad vsum nõ obstãte termino ad vsuz venit ꝓprietas. sequit Alex. in cõs. ccxxiij. i. ij. vo. inci. visis ꝟbis dicti testamẽti. Ego iuꝛta predicta moueo pulchꝛũ dubiũ
4 in quo cõsuluit: †pone q̃ testatoꝛ legat alicui domũ vel fundum in gaudimẽtũ: an intelligat reliquere vsumfru. illiꝰ domꝰ vel ꝓprietatẽ. Equidẽ prima facie dictio in gaudimẽtũ non videtur aliud importare q̃ ad fruẽdũ. Jtẽ vtilitas est euidẽs qz si in telligitur reliquisse vsumfru. eo moꝛtuo finit: & nõ trãsit ad, eius heredes. secus si reliquisset ꝓprietatẽ. Bal. sing. i. l. si habitatio. ſ. sed si. ff. de vsu & ha. determinat qõ intelligit ꝓprietatẽ reliquisse. & sic quod trãseat ad heredes. & q̃ ille cẽseat modus adiectus fauoꝛe legatarij. Jdẽ in terminis tenet Ang. i auẽ. hoc locũ. circa si. C. si mulier secũdo nup. Sed Flo. in. l. ꝓoculus. ff. de vsufr. refert quod multi bonoꝝ. ita ℨsulerũt: ꝟ q̃ ipse noluit subscribe re illi cõsi. q̃ est cõtra ꝓpziã naturã verbi gaudimẽtum. vndẽ distinguit qui heredes sunt instituti, nã si extranei, vera sit opinio. Bal. quod ꝓprietas intelligat relicta secus si crãt instituti & ih testatoꝛis, q̃ a patre magis sunt dilecti q̃ legatarij. & istã opi. vltimã dicit equã. & sequitur Bart. hol. vero. in tra. tatu seruitutum vꝛb. in. c. iiij. de vsufru. in. iij. col. † Quid autẽ qñ testoꝛ fecit legatũ ad tẽpus, & tpe quo finit̃ tps legati heres sit ꝑmoꝛtuꝰ, an legatũ trãseat ad heredem heredis, an remanebit penes heredẽ legatarij. ponit Pa. hic. & in. l. titia. j. ſ. post bart. & alios ibi. de
6 leg. iij. & plenius p Alex. hic, ad quẽ te remitto. ¶ †Tertio not. in verbo remanentibus. ꝑm Sal. Fulg. & Alle. quod sicut dominiũ rei legate trãsit ipso iure in legatariũ. l. a titio. in fi. ff. de fur. ita finito tẽpoze legati dñium reuertit ipso iure ad heredẽ. pro quo meli? facit tex. in aut. cui relictũ. i fi. j. de ind. vidui. tol. & de hoc est gl. magistꝛa. in. l. j. in fi. quã ibi multũ no. Bal. in fi. ℨ. de inoff. dona. ponit Bar. in. l. & ideo. ff. de cõd. furtiua. ¶ †Quarto no. in fi. tex. quod legatarius cui factum est legatũ ad tps, te
7 netur prestare cautionẽ qõ finito tpe restituet rẽ legatã nõ deteꝛioꝛatã. Cogita an iste tex. posit in hoc sing. limitari, vt nõ habeat locum in filijs testatoꝛis, vel alijs descẽdentibus: vt nõ teneatur ipsi hãc satisdationem prestare, sicut in simili est tex. no. in. l. iubem. ſ. j. & treb. vbi filij nõ tenent prestare cautionẽ de restituendo quã alij tenerẽtur prestare. & ita per illã tex. limitat istam. l. solus Jo. & fa. hic. ¶ Slo. in verbo cõfirmari. diuiditur in quatuoꝛ. Jn ꝑma infert vnũ ex tex. Jn secunda ibi, & sic est cõtra. cõtra illõ opponit, & dupliciter soluit. Jn tertia ibi, itẽ not. hic q̃ ex voluntate notat aliud ex tex. Jn quarta ibi, & sic est ecõtra. ff. & leg. j. ꝯtra illud opponit & soluit. Sed aduerte ℨ gl. foꝛmet de p se ista duo cõtraria, tñ debent iungi. & omissis sol. glo. que nihil valent rũde ꝑm Bar. Bal. & Mod. hic: Bar. & magis communiter alios. in. l. nemo põt. q̃ qñ testatoꝛ fecit legatũ alicui obligatio & actio semel acquisita legatario, cũ sit affixa eius ossibus, nõ finitur ipso iure finito tempoze quod testatoꝛ legato apposuit: sed exceptionem tãtum. ita loqitur. l. obligationum. ſ. placet. & d. l. nemo põt. Sed dominiũ rei legate sicut ipso iure transit in legatariũ, ita finito tempoze a dicto legato ipso iure bene transfertur in heredem. ita ꝓprie loquitur ista. l. & dixi in tex. ita teneas quicquid teneat Jmo. in. l. nemo potest. quẽ communiter reꝓbant Mod. ibi & Alex. hic. ¶ Jason de Mayno diuini & humani iuris doctoꝛ in regia ciuitate Papie.

¶ De verboꝝ & rerum signifi. Rubrica.

¶ Capio gl. Rubrice, quam diuido in duas partes. Jn prima continuat Rubr. & bene. Jn secunda ibi, sed generalibus. tacite ponit differentiam inter istum ti. & dicit quod ille est generalioꝛ, & plenioꝛ isto, quomodo capiantur ista duo verboꝝ & rerum. gl. magistraliter declarantem in rubrica. ff. eo.

1 ☞ Jn legato fundi istructi, nõ veniũt res venales ieo reposite.
2 Que sunt in loco ad tempus, non censentur ibi esse.
3 Quid significetur nomine fundi instructi.
4 Si testatoꝛ legat equuz suũ armatũ, quid veniat in tali legato.
5 Si testatoꝛ habebat equum ꝓcioꝛẽ altero, & legauit vni simpliciter equum, & alteri simpliciter equum, quis istoꝝm eligeꝛ.
6 Qui emit a communi fructus lacus, censetur vsufructuarius.

Predijs. Jn legato fundi instructi nõ veniunt venalia, vel ad tempus parata, ℨ de causa perpetui vsus ibi sunt. hoc primo. Et in legato fundi instructi veniũt que in eo parata sunt, siue gratia ipsius patrisfa. siue ipsius predij. hoc secundo. cum. l. seq.
1 ¶ †No. ex tex. ibi tamen si id valere fuerit quod in legato fundi instructi nõ veniunt res venales in eo reposite. Adde tex. notabilem. in. l. generali. ſ. vꝛoꝛi. in secundo respõso. ℨ. de vsu & vsu fru. leg. per quem no. ibi Bar. q̃ si testatoꝛ relinquat vꝛoꝛi omnia que habet in domo, quod in tali legato non venit frumentũ venale, qõ testatoꝛ in domo habebat: quia illud quod est venale non censetur esse in domo. sequitur Bal. in rubri ℨ. eo. in. iiij. questio. Adde etiã quod per illum tex. decidit pulchꝛe Bar. in l. diuus. ff. de bo. damna. vbi dicit se illo anno de facto respondisse, cum quidam testatoꝛ legasset alicui omnes pannos lini & lane, cum testatoꝛ haberet quasdam petias tele linee venales, q̃ ille nõ veniebat in legato, sed ille solũ q̃ erãt parata ad vsum pa trissa. & domus. est magna decisio propter vniuersalitatez oẽs. Adde etiam tex. notabilem in. l. seruos. ſ. fin. de lega. iij. vbi si testatoꝛ legat omnes seruos suos non intelligitur legare seruos venalitios, & per illum text. decidit Pau. hic. quod si mercatoꝛ equoꝝ legaret equos suos alicui intelligit̃ solũ legasse equos quibus vtebatur ad suum vsum, nõ autez venales. quod nõ. Si militer si quis obligat alicui omnia bona sua, non veniunt merces venales

res venales. l. cũ tabernã. in ꝓin. vbi Bar. ff. de pig. de quo vltimo dic vt p Ly. in. l. vbi adhuc. vbi Bal. i. viij. col. ℨ. de iure dot. Ponunt plene Moder. in. l. si cõstante. in ꝓin. post Bar. ff. solma. Ex his habes regulã huius text. valde ampliatã, q̃ res venales nõ veniũt in legato. ¶ Limita predicta, pcedere qñ testatoꝛ haberet alias ꝙres venales. sed si haberet tñ venales tunc bene veniũt i legato. ita ꝑbat text. no. in. l. fundus q̃ locatꝰ. ff. de fundo instr. in. l. pediculis. ſ. itẽ cũ quereꝛ. & ibi glos. valde no. quam multũ signat Bar. ff. de aur. & ar. leg. Bal. in rub. ℨ. eod. in iij. q. & Pau. hic. Cõsidera etiam de alia limitatione quã voluit Bar. in. d. l. generali. ſ. vꝛoꝛi. ff. de vsu & vsufr. leg. & vide quo saluetur intẽtio Bar. ibi: nã primo no. q̃ si testatoꝛ legat vꝛoꝛi oia que habet in domo, ꝓferatur a. l. ciuili, intelligitur de nuda, si vero a. l. pretoꝛia, intelligitur cum fideiussoꝛibus.
3 Si verbum cautio, ꝓferatur a. l. ciuili, intelligitur de nuda, si vero a. l. pretoꝛia, intelligitur cum fideiussoꝛibus.
8 Si statutum requiraꝛ cautionem, an intelligatur de nuda vel de pigno. vel fideiusso.

a ¶ De rebus venalibus. Venalia non veniunt in legato. de hoc & de pecũia late coꝛ. lib. iij. consil. xlix. in presenti. Purp.

Ancimus. † Terminus cautio, ꝓlatus ab homine vel a lege intelligitur de nuda cautiõe, nisi alr sit ꝓssus. h. d. ¶ Slo. j quirit in quib⁹ terminis intelligi debeat ista. l. rũdet gl. q̃ qñ ꝓferꝛ a testatoꝛe, & hoc est planũ. idẽ qñ a. l. Jntellige quãdo ꝓfertur a. l. ciuili. l. iij. ff. de euic. secus si a. l. pretoꝛia, nã pretoꝛia cautio intelligit mediante pignoꝛe vel fideiussoꝛibus. l. j. ſ. stipulationũ. ff. de pretio. stip. l. j. ſ. caueri. ff. de colla. de qua op. gl. leq. & quod terminus cautio ꝓlatus a. l. ciuili intelligat de nuda ꝓmissione, firmant bar. bal. Ange. Ful. & Pau. hic, & Byn. bal. Ang. & Jmo. in. l. diuoꝛtio. ſ. interdum. ff. lo. ma. gl. in l. habere. ſ. cautum. ff. e. de verb. sig. dũ intelligit illũ tex. in ꝓtoria cautione. idẽ tenet Bal. in. l. j. in ꝓin. ℨ. de procu. & in. l. vniuersa. ℨ. de ꝓcci. impe. offe. & in. l. executoꝛẽ. in. v. colum. C. de exec. rei iudi. Bar. in. l. si ꝓiusquã. in. iij. q. de op. no. num. glo. in. l. j. ſ. cum autem. j. de cadu. tollen. & ista est vera & cõmunis sententia, licet contrarium teneant Pe. Ly. & Alb. hic, & in. l. j. in ꝓin. ℨ. de procu. bar. & Lud. in. d. l. diuoꝛtio. ſ. interdũ, quod imo verbum cautio, ꝓlatũ a. l. ciuili, nõ intelligitur de nuda promissione. per. l. in omnibus. ff. de iudi. vbi terminus cautio ꝓfert a. l. ciuili, & tamẽ secundum verum intellectũ intelligitur de cautione cum fideiussoꝛe. l. creditoꝛes. ff. de separatio. sed ad illum text. dupliciter respõde. Primo quod vbi lex ciuilis nõ mandat simpliciter caueri, sed causa cognita merito intelligitur cuz fideiussoꝛe. l. pen. cum gl. magna. ff. de peti. here. Secũdo respõde quod loquitur in persona suspecta, & ꝓpter suspitionẽ exigitur cautio. nam nisi intelligeretur cũ fideiussoꝛ, sola promissio nõ tolleret suspitionem secundum Old. & bal. & Sali. hic alegãtes ad hoc. d. l. pe. cũ gl. & fuit sniia bar. in. d. l. si ꝓinsq̃. in. iij. q. ¶ Sl. si. in ꝟbo nudã. diuidit in quatuoꝛ. Jn prima declarat tex. postea foꝛmat tres opp. ſo. Secũda ibi, sed cõtra. ff. mã. Tertia ibi, idẽ cõtra. ff. de eo. bono. Quarta ibi, & eodẽ modo respon
2 de. † Ex prima parte habes notabilẽ declarationẽ ad tex. qõ ille qui tenet cauere, licet nõ teneat dare fideiussoꝛes vel pignoꝛa, tenet tamẽ per solennem stipulationẽ se obligare. Adde qõ etiã nõ sufficit stipulatio, sed requirit qõ etiã obliget oia bona sua. & sic obligatus ad cauẽdũ ꝓmittet per solã stipulationem cũ obligatiõe oim bonoꝝ. Jta Bar. pulchꝛe in. d. l. si ꝓinsq̃. in xiij. co. ver si. iij. quero nũquid cautio. ff. de ope. noui. nun. Bar. & Ang. in. l. ꝓtozie. iij. ff. de ꝓtecto. stipu. & in. l. j. vbi dixi. ff. q. satisd. cog. Jmo. & Pau. in. l. d. diuoꝛtio. ſ. interdũ. licet cõtrarium teneat Jm. in. d. l. pretoꝛie. Adde fozti⁹ q̃ cautio simplex nedũ nõ debet esse nuda a stipulatione omnium bonoꝝ, vt dixi, sed etiã nõ debet esse nuda a ꝓmissione pene, quia tenetur etiã certam penam ꝓmittere. gl. est no. & magistꝛa. in. l. ij. ſ. sed si dubitetur. in verbo sola ꝓmissione. ff. de iudi. quam ad hoc reputat Ange. singularem in. l. diuoꝛtio. ſ. interdum. & ibi sequuntur Jmol. & Pau. sed est similis gl. in. l. ij. ſ. quãuis. ff. si cui pluſq̃. p. l. falc. & alia gl. in. l. iij. ſ. fi. ff. de ali. iudi. mutan. cau. fac. & ideo tenet Ange. hic, in lec. fiozen. Sed in hoc vltimo contrarium tenet Bar. & alij post eũ. Et est communio opin. quod pena nõ requiratur in. l. si. ff. de ꝓtecto. stipu. firmat Bal. hic, & in. l. iij. in ꝓinc. ff. de cõdict. ob cau. & in. l. vniuersa. ℨ. de ꝓcc. impe. & in. d. l. executoꝛẽ. qõ
3 plenius dixi in. l. i. ff. qui satisd. cog. ¶ † Ex secũda parte glo. habes pulchꝛam limitationẽ ad legẽ istam, vt procedat quando terminus cautio, simpliciter ꝓfertur, secus si cũ aliũ. Secũ ꝓferatur. vt quia qs ꝓmisit idonee aut sufficiẽter cauere. tũc in telligitur mediãte pignoꝛe vel fideiussoꝛibus. d. l. si mandato tiũ. ff. si. vbi etiam gl. & Bar. glo. in. c. ad nostram. j. de iureiuran. & gl. in. c. quanquam. & in verbo idonee. de vsur. in. vi. & gl. in. c. si. de pigno. & in. c. fina. de sentent. excom. & in. c. felicis. in verbo idonea. vbi bonus textus de penis. in. vi. & in. l. quicunq̃. la. j. C. de omni agro deser. lib. xj. Ang. in autenti. de executio. in ꝓin. collatio. vij. & habes textum meliozẽ de iur. in. l. iij. ff. addici. ff. de fi-

deicommiſ.l.b. Ex quibus omnibus patet non bene loqui glo. ſolennem in.c.i.igitur. de conſecra. diſt.iiij. in verbo cautione. q̃ mirabiliter vult q̃ ſim plex cautio intelligit. l. idonea. iſtam ex p̃dictis gl. illa male logit. cũ ſimplex cautio nõ intelligat cũ pignoris⁹ vel fideiuſſoris⁹? t tũ cautio idonea ſic. Ampliata iſtã limitatione procedere vbi etiã regrit plena cautio. gl. eſt i. d. l. ſi mandato titij. §. fina. idẽ ſi ꝺ̃ competenter caueri. l. ſi debitori. vbi gl. z bal. ff. de iudic. bal. in. d. l. executorẽ. Idẽ ſi debet preſtari ſufficiens cautio. ſecundũ Bal. Ful. z Pau. hic. z pro hoc allegat Pau. tex. in. c. i. cum gl. de ſeque. pol. z fruc. Adde gl. in. c. q̃ñ. §. in aliis. vt lite non conte. z in. c. ſi. de pig. z in. c. qua fronte. de app. z in. c. ex tranſmiſſa. de reſt. ſpo. Adde idẽ eſſe q̃ ꝺ̃ recte caueri. l. i. §. inbet. vbi Bar. ff. de colla. bo. z Ful. hic. Adde ẽt pro ampliatione huius limitationis gl. noſtre, quãdo quis tenetur idonee cauere aut ſufficienter. q̃ tunc non ſufficeret promiſſio ſolennis cũ hypotheca oĩm bo. ſm Bar. Ang. z Jmol. in. d. l. petitio. iij. z multũ notabiliter ꝺ̃ and. in addi. Spec. tit. de pig. ſuper rub. Jmo. z Pau. in. d. l. diuortio. §. interdũ. z Bemi. in. d. c. q̃ꝑ. de vſu. in. vj. Et hoc oſtendit rõne euidenti: q̃ etiam vbi requiritur cautio ſimpliciter, ibi ꝺ̃ interuenire hypotheca oĩum bonorum. vt dixi in precedenti parte gl. ergo q̃ñ quis ꝺ̃ idonee cauere, ſola hypotheca nõ ſufficit: niſi etiã iterueniant pignora vel fideiuſſores. Iſtã limitationẽ ſic ampliatã limita aliquibus modis notabilibus. ¶ Primo notabiliter limita vbi eſſemus in materia in qua non requiritur aliqua cautio: q̃ ſi ibi ſit dictũ q̃ preſtet idonea vel ſufficiens cautio, tunc rõne ſubtecte materie q̃ cautionẽ nõ requirebat intelligeret ſine fideiuſſoribus, vel pignoribus. ita ſol. do. Anto. in. c. ſi. de reſti. ſpo. quẽ ſequitur Alex. de quo admiror, in cõſi. cxxv. in. iiij. vo. inci. viſo proceſſu cãe vertentis inter cõitatem. in. v. col. que limitario mihi non placet z eſt ꝺ̃ oia ſupradicta, cũ in contractibus regulariter nõ requiratur cautio. ¶ Secundo mirabiliter limita concluſionem gl. noſtre z predictarum. vt nõ procedat i ſtatuto loquente de idonea cautione: q̃ quis ſtatuti dicat idonea, tũ nõ intelligit cũ pignore vel fideiuſſoribus: ſed arbitrio iudicis intelligitur. Iſta fuit ſin. deciſio Bald. in. l. vniuerſa. in ij. col. in fi. §. de preci. impera. of. vbi per hoc refert ſe cõſuliſſe Bal. dũ ſtatuto Piſtorij caueret, q̃ q̃ petit cõpromiſſum debeat idonee cauere: q̃ petẽs nõ teneat pcise dare fideiuſſores vl pignora: ſed intelligat arbitrio iudicis, ex quo in ſtatuto nõ exprimitur qualitas cautiõis pro certo debilis eſt rõ bal. q̃ uno exprimitur in ſtatuto dicente idonee. ¶ Tertio limita q̃ ſi caſu eſſet q̃ quis debeat mediocriter cauere. tũc nõ regrunt pignora vel fideiuſſores. ꝫ ſufficit hypotheca bonorũ. ita ꝑbat text. fing. in. l. filio. in fi. ff. vt leg. no. caueatur. ¶ Quarto mirabiliter limita z cogita q̃ requireret ſolẽnis cautio, ſeu actũ eſſet q̃ qs debeat ſoleniter cauere. tũc nõ requirit q̃ ꝑſtet fideiuſſores vel pignora, ꝫ ſufficit q̃ ꝺ̃ mittat p ſtipulationẽ ſolennẽ. ita Bal. in. d. l. executorẽ. allegat gl. huiuſmodi. in p̃in. de le. i. z hoc ſuadet dictio ſolẽnis. p quã vr actũ ꝺ̃modo ſolẽnitas iterueniat z ſic ſolẽnis ſtipulo q̃ ſufficiat. cogita tũ. ¶ Quinto limita quoties lex vel ſtatutũ regreret cõgruã cautionẽ, referendo tũ ad arbitrium iudicis: q̃ cũ quis ſit honeſte vite z ꝑbate fidei, ſufficit ſola cautio nuda abſq; pignore vel fideiuſſore. ſm Bar. in. l. abſtinendum C. quorum app. non reci. imo fortius decidit ſin. Bar. in. l. qui cum. q. ñ. in fi. C. de fun. patri. li. xi. Quod ẽt ſi lex vel ſtatutũ literã expreſſe diceret q̃ qs teneat cũ fideiuſſoribꝰ caere: vt q̃ dicat ſtatutũ q̃ nullus poſſit eligi in poteſtate niſi caueat cũ fideiuſſoribꝰ: tũ ſi eſt euidẽter idoneꝰ nõ teneꝫ caere. de quo q̃ eſt pulcher paſſus. dixi late in. l. i. ff. q̃ ſatiſ. co. vide ibi. ¶ Sexto p̃o limitatione predictorũ generaliter aduerte, q̃ vbi qs tenet caere cũ fideiuſſoribus: z ꝓpter impotẽtiã vel pauperratẽ, vel q̃ ſit peregrinus nõ inueniat fideiuſſores. ſtat iuratorie eius cautioni. tex. eſt no. in. l. oĩs. ver. hac aũt inclyta. ẏbe. vbi bal. in. ſ. col. no. C. de epi. z cle. z multũ pulchre Bal. in aut. cui relictũ. in. ſ. col. per illũ tex. C. de indi. vi. col. z ibi dicit Pau. de ca. in fi. col. q̃ ille eſt melior tex. de iure ad declarationẽ z limitationẽ. l. noſtre. vt ibi p eũ. ¶ † Ex p̃dictis liquet q̃ñ partes cõuenerunt q̃ cautio preſtetur ad cõſiliũ ſapientis. qualr debeat ſapies declarare. quã. q. pſequunt Odof. Albe. z Bal. hic. Et eſt gl. ordi. in. l. ſi mandato titij. §. ſi. vbi Bar. z alij. ff. mã. z eſt cõmunis cõcluſio q̃ ſapies nõ poſſit declarare ſtãdos eſſe fideiuſſores aut ꝺ̃da pignora. niſi in promiſſione ſit adiectũ idonee, ſufficiẽter, vel ſimile. vt. §. dixi. De quo vltimo etiã habes Bal. in. l. ex ea. in p̃in. ff. de ver. ob. z in. l. illa inſtitutio. ff. de he. inſti. Ang. in aut. de exce. in p̃in. col. vij. z ꝫ Bal. in. l. executorẽ. in. vj. col. in. ij. q. C. de exec. rei iudi. tenui, q̃ñ hoc caſu ſapies ꝺ̃beat declarare q̃ ꝺ̃ apponi ꝺ̃beat pena cũ obligatione oĩum bo. an bñ dicat. Ex predictis ptz. ¶ † Quid ſi in. l. vel ſtatuto alternatiue dicat q̃ caueat vel ſatisfaciat. dic q̃ ſi eſt ꝑſona ſuſpecta tenet caere cu3 fideiuſſore. gl. ſit mihi ſin. valde i. l. pe. ver. cũ t res. iuncto tex. ff. de pe. he. ¶ † Quid aũt ſit q̃ dicitur q̃ pecunia q̃ ſecurũ facere eſt materia Bar. vbi dixi in. l. j. ff. q. latitil. cogit. et in. l. ñ. ff. de ſtip. ſer. z an tunc intelligat cũ fideiuſore. ponit bar. no. in. l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de offi. preſi. z qd ſit ſecuri tas ponit bal. i aut. agricultores. C. que res pig. ob. pol. ¶ † Ultimo p̃o complemento huius. l. dũ ſup gl. j. feci differentiã an verbũ cautio ꝑferat a lege ciuili, z tunc intelligat de nuda. ſi autem ꝑferatur a. l. p̃toria, tunc intelligit cũ pignore vel fideiuſſoribus: † quid in ſtatuto requirente cautionẽ, an intelligat de nuda, an de pignore vel fideiuſſoribꝰ. z punctus eſt an ſtatuta ejusdem iuris ciuili an pretorio, quẽ paſſum ponunt Bar. z alij in. l. ñ. in p̃in. ff. de ver. ob. ideo hic non pono. ꝫ ad propoſitum ponit in ſpecie bal. in aut. ſi aliter. in. j. col. ſ. de epi. z cle. in. l. j. ff. q. ſatiſ. cog. z hoc de cautione mutina qualis eſſe deb. at, z an ibi requirantur pignora vel fideiuſſores. ponit Bal. in aut. cui re lictum. in. ñ. col. j. de indi. vidu. tol. Adde etiã predictis quod ſi promiſit ſimpliciter dare fideiuſſorem, intelligitur de idoneo. ſecundum Bal. in. l. filiuſſa. C. de fideiuſ. tũ qui promiſit ſe obligare pro te, nõ tenet ſe obligare niſi te obliges. q̃ alias non eſt fideiuſſor. ſm Bal. hic. qui etiã no. ſubdit, q̃ ſi promiſi pro te ſi deinbere, non teneor fideiubere niſi promittas me indemnẽ ſeruare, ſecundum formam hic traditam per eum. Jaſon Papie.

1 ✠ An ſit differentia inter iſtas diſiunctiuas, vel, aut.
2 Diſiunctiua poſita inter perſonas, reſoluitur in coniunctiuas. limita tñ multis modis, vt. ſ. per totum.
3 Bonum eſt argu. a diſpoſitione legali ad interpretationẽ vltime voluntatis.
4 Quando duo ſunt alternatiue conſtituti tutores a teſtatore, ambo copulatiue admittuntur.
5 Alternatiua poſita inter res non reſoluitur in coniunctam.
6 Licita eſt extenſio. arg. ab vltimis voluntatibus ad ℣ctus.
7 Si teſtator legauit titio domum aut feudum, cui⁹ erit electio, an heredis, an legatarij.
8 De materia diſiunctiue videas hic remiſſiue.
9 De alter natiua que ponitur inter ſummas z dilationes temporum videas hic remiſſiue.
10 Alternatiua negatiue poſita an requirat concurſum vtriuſq.

Cum quidam. Iſta eſt bõa z vtilis. l. ꝺ̃. Diſiunctiua poſita inter perſonas honoratas reſoluitur in coniunctã: ſecus ſi inter res: tã in vltimis voluntatib⁹ q̃ in ℣ctibus. ꝺ̃. tota. l. z licet doc. z Ly. Al. Bar. Sal. Ful. hic diuidãt iſtam. l. in. iij. ¶ Ego particularius in. vij. dimidio. que ſeparatim. in tex. apparent. In p̃ima ponit thema. In ſcda ibi: dubitabat. elicũntur dubitationes ex themate. In tertia ibi: cũ alij referunt opi. antiquorum. In quarta ibi melius itaq; ponit vera deciſio imperatoris. In quinta ibi: quemadmodũ enim. adducitur ſimile. In ſexta ibi: ſed hoc quidẽ. ponit limitatio: vt deciſio imperatoris procedat q̃ diſiunctiua eſt poſita inter perſonas: ſecus ſi inter res. In ſeptima in fi. ibi: q̃ô etiã in ℣ctibus ponit exteñio: z illa intelligit in gl. dupliciter. Prio vt illa extenſio referat ad ver. pri. Scõ z meli⁹ q̃ ad totã. l. Dubij ergo huius. l. eſt q̃ñ diſiunctiua ponit inter perſonas in quatuor caſibus. In inſti. In legatis vel fideicõ. In libertate. In tutela q̃ñ ergo teſtor inſtituit heredem titium aut ſeiũ: vel facit legatum titio aut ſeio ꝛc iungẽdo tertiã z quartã partẽ tex. pondero q̃ in hoc tex. ſunt ſex principales opi. varie z ꝺ̃ie intm q̃ ni ſi eſſet facta iſta. l. vix credo q̃ potuiſſet hñ firma deciſio. Prima opi. ponit ibi dubitabat vtrũ ne inutilis ſit, z vere vr inſtitutione vel legatũ reddi inutile rõne dubiũ. p. l. duo ſunt titij. ff. ꝺ̃ teſt. tu. z. l. ſi fuerit. ff. de re. du, z magis in ſpecie quod iſta alternatiua ꝓpter incertitudinẽ deberet vitiare: probat in. l. item ſi ſeruus. §. ſi. cũ. l. ſeq. z ſe. ff. de ſtip. ſeruo. licet Barto. alleget. l. proinde. vbi ſeruus duorum dñorũ ſi ſtipulatur alternatiue ꝓpter incertitudinẽ ſtipulatio eſt inutilis. z per illum tex. ſi non eſſet iſta. l. forte idẽ dixiſſemus. ideo dicunt Ly. Bar. z alij hic, z Bar. in. l. caius. ff. ſol. ma. z Bal. in. c. inter ceteras. in. ij. col. de reſcrip. q̃ illa lex item ſi ſeruus cum ſequentibus corrigitur p iſtam. z hoc cõmuniter tenetur quicquid teneat Bal. hic. Secunda opi. ponitur in tex. ibi, an occupãtis melior cõditio ſit vt quieſſet magis vigilians z magis ſolicitus in habendo legatũ: haberet legatũ. ſicut in ſi. in. l. pluribus. ff. de pe. vbi q̃ñ ſunt cõſtituti plures procuratores inſolidũ, melior eſt cõditio accipientis. in. l. inter eos. ff. de re iu. Tertia opi. ponit ibi. an ambo ad huiuſmodi lucra. z hoc vr tenendũ: quaſi diſiunctiua reſolueretur in coniunctam, ſepe enim alternatiua pro cõiuncta ponitur. z ꝺ̃. l. ſepe. ff. e. z iſtã tenet hic imperator. ¶ Quarta ponitur ibi: z an ſecundum aliquẽ ordinem. videbatur enim quia qui primo ſcriptus erat preferretur. l. quoties. ff. de vſufructu.

z. §.

z. §. qbus. ℣. in p̃ima cõſtitõone. Quinta opi. ponit ibi, eum alij primũ. z ita eſt diuerſa a precedenti: ſed in effectu non diſcrepat, q̃ primo loco vocatus intelligat inſtitutus, z ſic ꝑferatur, ſcõs aũt intelligat ſubſtitut⁹. z ad hoc facit. l. j. in fine. ℣. de edi. di. adri. tol. z. l. ſi. ff. de here. inſtit. tñ ibi tex. nõ loquunt q̃ñ diuerſe perſone diſiunctiue inſtituuntur. Sexta opin. ponit ibi, z alij in fideicommiſſis z p̃o iſta faciebat: q̃ vltima voluntas derogat p̃rioribꝰ. hinc eſt q̃ vltimũ teſtñ ſemper ipſo iure derogat precedentibus ſi nõ habeãt clauſulã derogatoriã. l. ſancim⁹. in verbo ipſo iure. ℣. de teſt. §. pe. inſti. qui. mo. teſta. inſir. l. ſi quis p̃iore. ff. ad tre. iuncta. l. ſi quis. in p̃in. ff. de le. iij. hinc eſt q̃ in vltimo teſtamento ſemper intelligitur tacite cl'a caſſans z annullãs oẽ antecedẽs teſtñ. dicit bal. i. l. ſi. in. v. q. §. de edi. di. adr. tol. Sic etiã in cõtractibus vltima derogãt p̃rioribus. l. pacta nouiſſima. vbi multas dedi extẽſiones. ℣. de pac. imo etiã in ℣ctibus non eſt neceſſe ponere clauſulã caſſantes z irritãtes oẽs alios cõtractus precedentes: q̃ in vltimo ℣tu ſemper intelligitur tacite niſi precedens contractus haberet cl'am obſtatiuã ad ſequẽtes tex. eſt q̃ dicit bal. dicit ſingulariter in. c. i. de tranſ. z ſic vides ex diuerſitate iſtarũ opi. qualiter caius huius. l. fuiſſet valde ambiguus niſi eſſet adita iſta. l. q̃ pterea reddit val de vtilis z neceſſaria. ¶ In p̃imis pondera multũ tex. l. i. par
1 te z ſeq. † q̃ nõ facit differẽtiã inter dictionẽ vel z dictionẽ aut, imo vtiq; promiſcue. dũ dicit ille vel ille. poſtea dicit illi aut illi q̃ iam hic eſt tex. contra id q̃ dicit hic Ly. in. vij. op. z ſequitur Alb. nam dicunt aduertendũ q̃ eſt duplex diſiunctiua, q̃dã eſt ſimplex. vt eſt aut: alia eſt nõ ſimplex, ita q̃ ampliationẽ inducit, vt dictio vel, z ſeu: z per hoc infert Ly. hic in. j. q. z ſeq̃ Alb. q̃ñ
a vtra; pecunia debet: q̃ dictio vel, a nõ eſt ſimplex diſiunctiua, ſicut aut, ſed eſt ampliatiua ſicut dictio ſeu. l. ſi. q̃ ita. ff. de auro z ar. leg. certe iſta differentia eſt ℣ hũc tex. q̃ ponit cue vtitur, nec facit differentiã inter vel, z aut. z ita ꝑbat Fulg. Ly. hic i p̃inc. z in fi. z Bar. in. l. ſi. q̃ ita. ff. de auro le. vbi oĩno vide. verũ eſt
b q̃ dictio ſeu⁹, ſtat augmentatiue, z facit vtrumq; deberi. d. l. ſi. q̃ ita. ió ſi teſtor legat libros quos ꝺ̃ Padue ſeu Bononie, oẽs veniunt ſm Bal. hic, in. vij. oppo. z Pau. z eſt gl. no. lxiij. diſt. c. ego Lud. q̃ vltimũ limitat mirabiliter ſingulariter Bal. nec alibi legi. in. c. inter ceteras. i. ſi. col. de ꝓbatio. vbi querit, pone q̃ teſtor legat mihi equum ſuũ albũ, ſeu nigrũ, an debeã habere vtrumq; equũ. videt q̃ ſic per dictionẽ ſeu, que ſtat amplatiue. d. l. ſi quis ita. Contrarium determinat Bal. ex quo teſtator vſus eſt ſingulari numero equũ, ex quo apparet me nolniſſe habere niſi vnum. nam licet arguere a numero. l. iulius plebus. q̃ eſt. l. ſi. ff. ad tre. z ſingulariter vult q̃ dictio ſeu, tũc demũ ſtet ampliatiue, quando ponit inter dictiones pluralis numeri. ſecus ſi ſingularis numeri. Cogita, q̃ apud me periculoſa eſt limitatio. Secundo limitat ſing. Arch. in. c. ego Ludouicus. vbi eſt gl. magiſtra. quã allegaui, z idẽ Archi. in. c. ſtatutũ. §. cũ vero. in. j. col. de reſcrip. in. vj. q̃ dictio ſeu, ſtat augmentatiue ſeu ampliatiue. z ſic ꝺ̃ augere, ꝫ nõ immoderate. ſicut in ſiſi dictio plures, ad modicã ſummã ꝺ̃ referri. l. z ſi poſt tres. vbi dixi. ff. ſi quis cau. iuncta. l. hec adiectio. ff. de ver. ſig. certe magnũ dictũ eſt, z ſuprema limitatio, nec inuenio referentẽ vel impugnãtez. tñ apud me dubiũ eſt propter precedentia exẽpla, in quibus ſit magnum augmẽtũ p dictionẽ ſeu. z ſile, de dictione plures, eſt
2 ſatis a remotis. Cogita. ¶ † Scõ no. ex tota. l. q̃ diſiũctiua poſita inter perſonas reſoluitur in coniunctã. ¶ Intelligẽ q̃ñ alternatiua eſt poſita inter ꝑſonas honoratas, ſecus ſi inter gra
3 natas. vñ ſi teſtator grauat titiũ aut ſeiũ heredes dare. z. caio, iſta alternatiua poſita inter ꝑſonas grauatas nõ reſoluit i con iunctam, imo quilibet tenetur inſolidũ. z a quocũq; totum peti poteſt. l. ſi ex toto. §. i. de le. i. ſtec ob. tex noſter, vbi alternatiua ponitur inter tutores, z ſic inter perſonas grauatas, z tñ reſoluitur in coniunctam. reſpondet Bar. hic q̃ ſpãle eſt ſanoꝛe puiſlorũ, vel reſponde ſm Ly. hic, in. ſ. opp. Bal. in. §. z Fulgo. z Jmo. in. d. l. ſi ex toto. §. j. q̃ tutela principalr eſt honor, licet habeat onus annexũ. ¶ Scõ limita iſtã. l. q̃ñ alternatiua ponit inter ꝑſonas honoratas nõ data electione alteri. ſec⁹ ſi electio ſit data heredi, aut alteri. vt q̃ dicaſ, lego titio aut ſeio quẽ heres elegerit. tunc alternatiua nõ reſoluit in cõiũctã, q̃ ſic tolleres elegerit. tunc alternatiua nõ reſoluit in cõiũctã, q̃ ſic tollet ref electio heredi. l. ſi titio aut ſeio. de leg. §. l. vtrũ. §. cũ quidaz. ff. de rebus dubijs. ¶ Tertio limita iſtã. l. procedere q̃ñ diſiunctiua ponit inter perſonas honoratas, inter quas nõ cadit affectio, tũc bñ reſoluit i cõiũctã als ſi cadit affectio, attendit ordo affectionis, nec alternatiua tũc reſoluit in cõiũctã. l. cũ pf. §. pe. ff. de leg. §. ꝫ als z male dicat hic gl. in verbo in perſonas. Facit q̃ vult gl. no. in. d. l. gallus. §. j. cum ſuis concord. ff. de li. z poſt. que loquitur q̃ñ copula ponitur inter perſonas inter quas cadit affectio, z ordo charitatis. Simile eſt ecõtra quando alterna natiua ponit inter perſonas inter quas caderet ordo odij: puta ſi ſtatutũ diſponat q̃ damnũ robarie teneanr emendare cõſanguinei, aut homines de diſtrictu, tunc alternatiua non reſoluit in coniunctam, ſed attendet ordo odij: vt primo conſanguinei teneantur ſm Alc. de muti. hic. Ang. in lectu. perufina. ¶ Quarto limita iſtã. l. nõ ꝓcedere q̃ñ alternatiua ponitur inter perſonas inter quas non põt actus valere noiatim. tunc valet in perſona alterius tanq̃ adiuncti, z non reſoluitur in coniunctã. vñ ſi q̃s ſtipulat ſibi aut titio abſenti: z ſic titio ſtipulari non potuit, cenſetur ergo ille tertius adiectus ſolutioni. vt illi poſſit ſolui. z tunc diſiuncta non reſoluitur in coniunctã. ita propzie loquitur tex. in. l. eum qui ita. §. qui ſibi. ff. de verbo. ob. z hoc eſt quod vult dicere gl. ſi. hic in ſi. no. Bar. z alij in. l. caius. ff. ſolu. ma. ¶ Quinto limita iſtam. l. nõ ꝓcedere q̃ñ diſiunctiua eſſet poſita in perſonas electas ad aliquod officium, ad qõ non poſſit eligi niſi vnus: tunc alternatiua non reſoluitur in coniunctã. imo neutrius electio valet, ꝓpter incertitudinẽ. vt q̃ populus romanus eligeret titiũ aut ſeiũ i ſenatorẽ rome, vbi ſolus vnus poteſt eſſe ſenator. vel ſi populus eligeret titium aut ſeiũ a in poteſtatem. ſicut ſi canonici eligerent titium aut ſeiũ i prelatum. tex. eſt in. c. in electionibus. de elec. in. vi. ſecundũ Ang. hic in lec. perufina. z in effectu Pau. hic: qui corrupte allegat. c. cuz vintonenſis. de elec. qõ parũ facit. ¶ Sexto limita notabiliter iſtam. l. nõ ꝓcedere fauore nuptiarũ z dotis: vnde ſi auus maternus vel alius extraneus qui dedit dotẽ ſtipulat⁹ ſit illa reddi mulieri, aut ſibi: tunc alternatiua non reſoluitur in coniun- b ctam: q̃ ſic vtriq; acquireretur actio de dote: imo mulier preferetur: cui ſoli acquiritur etiam ſi ex ordine ſcripture prepoſitus ſit ille qui dedit dotẽ. tex. eſt in. d. l. caius. ff. ſol. ma. vbi Bar. et doc. notãt p limitatione huius. l. z Bal. hic, in. v. oppo. Ange. z Sal. Bal. in. l. ſi. C. cõia vtriuſq; iud. Et vide q̃ dicit Bart. ſe per hoc diſſe in facto in. d. l. caius. ¶ Septimo limita iſtã. l. procedere q̃ñ inter perſonas eſt ſolũ poſita diſiunctiua: ſecus ſi ſit coniunctiua z diſiunctiua, tũc diſiunctiua non põt reſolui in coniunctã: q̃ eſſet ſuperflua: vt ſi teſtor legat fundũ titio z ſeio: vel alteri eoꝝ. tunc alternatiua vel: non reſoluit: ſed intelligit ſimul vtriq; legare: z altero mortuo vt alr ſuperſtes totũ habeat. z ſi dicas q̃ oĩno habuiſſet ex iure accreſcẽdi. Nõ q̃ vtilitas eſt: q̃ ſi habuiſſet ius accreſcẽdi teneret ad onera collegatario iniũcta: q̃ ꝫ ex indicio defuncti, nõ teneret, text. eſt ſingu. in. l. ſi funduz ſub cõditiõe. §. his verbis. vbi Bar. z alij. ff. de leg. j. vbi in ſpecie Bal. no. p limitatiõe huius legis. z dicit le ne ſcire alibi: z ſequitur ibi omnes Mod. z Cuman. etiam repetat ſingulare. licet Pau. ibi: in vtraq; lec. allegat p̃o ꝺ̃cõdãti tex. in. l. heredes mei. §. ff. ff. ad treb. z facit ꝫ Pau. ibiſi duo deponunt rem cũ pacto q̃ eis vel alteri eoꝝ restituat: vt ibi per eũ. Facit etiam ſm Bar. z Pau, ad cõpromiſſum q̃ñ ſit in tres cuz clauſula q̃ oẽs vl alter eoꝝ ꝛc. Sicut ſit i delegatiõib⁹ pape. vt in. c. prudẽtiã. de offi. deleg. z. c. cũ plures. e. ti. in. vi. Bart. Ang. z alij i. d. l. heredes mei. §. ſi. z in. l. duo ex trib⁹. ff. de re iudi. Bal. in. l. j. in. v. q. ff. de offi. conſul. z in. l. ij. in. vij. col. C. de liber. z eoꝝ liber. ¶ Octano limita iſtam. l. non ꝓcedere quãdo intẽtio loquentis refragatur, tunc alternatiua nõ reſoluitur in cõiunctã. puta aliquis volens peregrinari ꝺ̃onit libros ſuos apud fratres ꝑdicatores, z dicit q̃ elapſo anno reſtituãt libros ſibi aut titio ant caio. tũc alternatiua nõ reſoluit in cõiunctã: q̃ ſic requireretur quod omnes veniẽt ad capiẽdũ: ſed iſta nõ fuit intẽtio ſua. ideo alternatiua ſtat ꝑpzie. l. donationes. in. ſi. §. penu. ff. de dona. l. publia. §. fi. ff. ꝺ̃poſi. l. creditor. §. duobus. ff. mã. ſm Al-
3 be. hic in pe. co. ¶ † Tertio no. ex quinta parte tex. q̃ bonũ eſt arg. a diſpoſitione legali ad interpretationẽ vltime voluntatis. z
4 vltima voluntas cẽſet lex. §. diſponat. cũ ſi. aut. ꝺ̃ nup. ¶ † Quarto no. ex tex. ibi tutoris ambo fungãtur officio q̃ duo ſunt alternatiue conſtituti tutores a teſtatore, q̃ ambo copulatiue admittunt. Limita iſtũ text. ꝓcedere q̃ñ alternatiua eſt poſita inter ꝑſonas tutoꝝ. tũc reſoluit in cõiũctã: ſec⁹ ſi eſſet poſita inter ꝑſonas pupillorũ data electiõe tutoꝝ: tũc vitiaret. tex. eſt nõ tabilis in. l. tutor: ita. vbi Bar. declarat. ff. de teſt. tu. z Ang. hic.
5 in lect. Perufina, quicqd in alia mĩ⁹ correcte dicat. ¶ † Quinto. no. ex ſexta parte textus, quod differentia eſt quãdo diſiunctiua ponitur inter perſonas: tunc reſoluitur in cõiunctã: ſecus ſi ponatur inter res. Ratio diuerſitatis eſt ſm Odo. z Albe. hic in. j. col. in fi. nã diſiunctiua perſonarũ ideo accipit p̃o cõiuncta, quia verũſimile eſt teſtatores ſic ſenſiſſe, z hoc non nocet heredi, ſed in alternatiua reruz noceret heredi ſi reſoluereꝫ in cõiunctã, nihil enim intereſt heredis dare vnã rez potius vni q̃ duobus, ſed bene intereſt ſi vtranq; rez preſtare cogeretur. Iſta ratio nõ eſt generalis, quãdo alternatiua ponitur inter inſtitutiones. melior ergo ratio eſt ſecũdum Bal. hic, in. j. no. q̃ñ alternatiua ponitur inter perſonas, niſi reſoluereꝫ in coniunctam, diſpoſitio

Dictio vel. ad de Raph. cu. cõ. pcvi. inci. ſtante d. ſtatuto. idem Rap. cu. clxxvi. inci. ſtatuto papienſi cauetur.

Dictio ieu. ad de Cu. in. l. cõe ticulã. C. de epiſ. z cle. glo. fi. z ibi doct. i. c. bone. el i. de poſtu. prela. Archid. in. c. i. ô ſta. re. li. vi. Lar. in cle. j. in. §. poro. de ſum. trini.

Universidad de Deusto
Biblioteca

est.t inutilis ꝓpter persone incertitudiné:vt.ff.dixi t ꝓin.sec' qñ ponit inter res:cũ in dubio electio sit legatarij vt dicã in gl.

6 ¶ †Sexto no.ex vltima parte tex.q licita est extẽsio[a] t argu
a mentatio ab vltimis voluntatibus ad cõtractus.facit.l.ff.vbi remissiue dixi.de lega. ¶Sl.in verbo incorrupta.diuiditur in tres.In prima ad declarationé tex.respondet tacite questioni. In secunda opponit t male soluit.In tertia etiã opponit:t du pliciter soluit.Secunda ibi:sed certe.imo in rebus.Tertia ibi:

7 ité ff in.l.ff quis ita. †Redeo ad primã partẽ t q̃ro,si testator leganit titio domũ aut fundũ certe alternatiua posita iter res ſtat propie:vt hoc tex.Quero cuius erit electio an heredis an legatarij.gl.dicit q heredis.t debuit moueri per regulã q̃ hz q in alternatiuis electio est debitoris.iuribus in ea allegatis.sed illa iura loquunt in ff ctib⁹.In legatis autem distinguitur:aut verba exꝑcutiua referuntur ad heredem:t tunc electio est heredis:aut ad legatarium:t electio est legatarij.l.plane.ff.pen.ff. de leg.j.t est gl.magistra.in.l.lucio.ff.de leg.ij.t istis duob⁹ casibus:idem in contractibus est.l.ff sic parua.ff.de ver.obli.Aut

8 sumus in dubio:tũc est differentia inter ff ctus t vltimas volũ tates:q in ff ctib⁹ electio est debitoris.l.plerunq;.in fi.alleg in gl.ff vltimis voluntatibus in dubio electio legatarij.secundu gl.in.d.l.lucio.declarat Ang.Sal.t Fulgo.hic.Ratio diuersi tatis est:q in vltimis voluntatibus largior fit interꝑetatio. t.c.ff dilecti.de dona.potest etiã rõ colligi ex.l.ff seruus lega tus.ff.cum homo.de leg.j.vt hic subtiliter ꝑ Ful. ¶In secunda parte gl.dum respondet ad.l.quintus.ff.ij.q̃ ibi sit speciale. Respondẽt doc.hic:q ibi loquitur in alternatiua[b].l.q resoluit in coniunctam:ne nos sub incerto relinquat:vt declarat Bart.ibi.l.ff is qui ducenta.ff.vtrũ.ff.de reb.dubijs.Responde melius ff Bar.in.d.l.quintus.gl ibi alternatiua ponitur inter genus et speciem.ideo resoluitur in coniunctam.l.sepe.ff.eo.de ver.signi.

b ¶In tertia parte gl.tene secundam sol.quã sic declara:q q̃dam est disiunctiua propria t simplex,qui tã verba q̃ sensum disiungit:vt in dictione vel et aut.t de ista logẽ ista.l.quedam est disiunctiua non simplex ff augmẽtativa:vt seu:t de ista loquitur contrarium,t dixi in primo no.tex. ¶Sl.ff.in verbo in cõtractibus:aliter intelligendo q̃ visus sit intelligere Bart.diuidit in quatuor partes.In prima declarat tex.in fi.dũ dicit q etiaꝫ

2 in contractibus locum hz:vt referat ad ver.proxime preceden tem,quando alternatiua posita est inter res,quod stet ꝑpie:vt hoc procedat non solũ in vltimis voluntatib⁹:sed etiã in con tractibus.In secunda ibi:ff certe meo iudicio querit gl.an etiã id q̃ dictum est in tota ista.l.habeat locũ in cõtractibus,vt sic ver.iste fi.referatur ad totã.l.t gl.t bene determinat q̃ sic.i tertia ibi:nec obstat.op.cõtra istã scham extẽsionẽ.In quarta ibi:

3 item nec ob.op ff tex.t respondet,declara vt dixi in tex.i quarta fallen. ¶ †Et de materia disiunctiue vltra Cy.t plen⁹ Alb. t Sal.hic recurre ad bar.in.l.ff is qui ducenta.ff.rerum.ff.de re. dub,ponunt doc.vt est tex.in.c.inter ceteras.de rescrip.vbi etiã ponunt de alternatiua posita in statutis,t in rescrip.pape,t spe

9 cie Bal.hic in pe.col. ¶ †Et de alternatiua que ponitur inter summas t dilationes temporum est text.in.l.ff ita stipulatus fuero decem aut quinque.ff.de ver.ob.vbi dicitur quod minor summa intelligitur,t maior dilatio temporis:quia semper q̃ minimum est sequimur.l.semper in obscuris.ff.de re.iu.declarat Bal.in.d.c.inter ceteras.vide etiam materiam text.solenne i.l. ff.C.de cast,t ministe.lib.xij.q̃ allegg.Bal.ad pulchrã qõnem in.l.ff in prin.ff.de constitu.prin.vide etiam de alternatiua,tex. notabilem in.c.ff de eo qui sibi t heredibus suis.in vff.feudorũ.

10 ¶ †Mo.etiã quod alternatiua negatiue posita semper requi rit concursum:puta ff stichum aut pamphilum non dederis,p mittis tale quid:vnum dando non libera.ff.m do.Ant.t Pa. in.d.c.inter ceteras.licet Jmo.ibi contrarium male teneat:q est tex.in.d.l.ff is qui ducenta.ff.cum ita.vbi pulchre Bar.assignat rationem logicalem:t hoc vltimum nota ꝓ limitatione ad omnia supradicta.Jason Papie.

1 ☞Relictum familie continet ꝓpinquos t coniunctos testa toris:non omnes simul,sed gradatim.t nu.25.

2 Quid sit suggestio,t que differentia sit inter suggestionẽ t relationem.

3 Appellatione familie qui veniant in relicto ei facto.

4 Qui dicantur de ꝓsapia:t qui dicantur de cippo:vel de stipite,vel de agnatione.

5 An appella.familie contineantur filij nati tempore dispositionis vel contractus,vsq; ad nu.13.

13 An filij naturales tm,dicantur de familia seu de domo.et.n.14.

15 Mulier popularis que nubit viro nobili efficitur nobilis,cum efficiatur de familia viri.

16 Mulier non solum durante matrimonio dicitur de familia viri sed etiam sol.ma.durante viduitate.

17 Si maritus plebius accipiat vxorem nobilem,non per hoc effi citur nobilis.

18 Populari accipienti nobilem in vxorem non competit exceptio non numerate dotis,ex confessione quaz fecit de receptione dotis,idem et est in sene accipiẽte puellam in vxorem.

19 Qui constituunt familiam,t sic sunt caput familie,cõprehẽdũtur appella.familie.

20 Appella.curie romane veniunt cardinales.

21 Appella.familie veniunt indistincte omnes propinqui.

22 Appella propinquorum non veniunt affines.

23 Soluto matrimo.an soluatur affinitas.t nu.24.

26 Ad legatum factum fratribus admittũtur tantũ fratres vtrin q̃ coniuncti:licet testator habeat quosdã ex parte matris, et quosdam ex parte patris t matris.

27 Stante statuto quod contractus minorum vel mulierũ nõ valeant nisi interueniat consensus duorum propinquorũ,an sufficit ad hoc habere duos ex remotis,sed de proximioribus.t sic gradatim.

28 Si appellatio familie referatur ad res:intelligitur de faculrati bus seu rebus,t quomodo cognoscantur an referatur ad perso nas:vel ad res.

Suggestioni.

Relictum familie alicu ius continet ꝓpinquos secundũ ordiné,t et generũ t nurũ,alias ad res por rigitur.h.d.vel sic,t pinguius t clarius.Terminus familie,tribus modis ponit ꝓ familia cõiunctorũ,t sic ꝓ eadé ꝓsapia seu paretela.Itẽ ꝓ familia liberorum vel liberorũ seu seruorũ.Tertio ꝓ substantia bonorũ.h.d.Prima pars

1 vsq; ibi t si quis,t si legatur familie alicuius,puta t q: testator dicat relinquo talem fundum familie mee.tũc veniunt ꝓpinq t coniuncti testatoris,nõ oẽs simul sed gradatim fm ordinem coniunctionis t successionis,t in defectũ cõiunctorũ veniũt affines,nõ oẽs,ꝫ illi tm q̃ habent loco filiorũ.vt gener,t nurus mortuis filijs t filiabus.h.d.scõ vsq; ad ver.fin.qui incipit in alijs aũt.t q̃ testator disposuit de familia,intelligit disponere de substãtia,t bonis suis.h.d.tertio t vltimo.t hoc summarij sit loco diuisionis t casus,t vide.l.ꝓnuntiatio.ff.familie.ff.cod.

2 ¶ †In tex.ibi suggestioni.quid sit suggestio t que differentia sit inter suggestionem t relationẽ,est gl.ordi.in.l.ff.ff.de legat.fa cit.c.suggestum.cum ff.de deci. ¶In tex.ibi.nulla quidẽ spãli adiectione.hoc ff dicit tex.q: ff aliqui de familia fuissent specia liter nominati,illi ꝓinus admitterentur.l.cũ ita.ff.ff.vbi notabi

3 liter Bar.ff.de leg.ij.t gl.hic in ver.nulla. ¶ †Mo.ex tota.l.ma xime in fecũda parte principali,q̃ ff fiat relictũ familie,q venit

c t contineant [c] appellatione familie,t quo ordine,vt habes in tex.Et vide ad materiã notabiliter Ang.in consi.cvi.inci.non, seruato ordine q̃situm in primo vol.t in consi.lxxxviij.cũ duo

4 bus seq.in eo.vol. †Qui aũt dicant de ꝓsapia.est gl.in.l.ff qs ex corpore.in verbo ꝓsapiam.C.de murilegulis.li.xi.Quan

d tem dicant de cippo,q̃ est vocabulũ rusticum,vel de stipite vl de agnatione.Ponit Ang.hic i lectura.t Paul.hic.Et de istis multis similibus ponit plene Bal.in repe.c.ff pater.de testa.in vj.Et late Barba.in cõmẽto.l.cũ accutissimi.j.de fideicõ.Sed

5 iuxta istum tex.qui dicit q̃ appellatione familie continent ff lij filie t alij propinqui. †Quero an appellatione familie conti nentur filij nati tempore dispositionis vel cõtractus.an contineantur etiã oẽs in posterũ nascituri.Et ꝓ intelligentia subij

6 cio rem in terminis. ¶ †Pone aliquis paterfamilias fecit pactum cum furnario quod teneat coquere panẽ ꝓ se t familia sua ꝓ decẽs singulo anno,Pone q̃ familia augeat postea,q: tpe cõtractus hz duos filios.postea nati sunt plures alij.an pisor erit obligatus ꝓ eodẽ ꝓtio ad coquẽdũ panẽ ꝓ tota familia.Istam qõnẽ format Jac.bu.in.l.ff.circa fi.ff.de sacro sanct. eccle.vbi per illum tex.determinat q̃ nõ:q al's familia posset crescere in infinitum,vñ illa cõuẽtio q̃ facta est de familia,oz intelligi de familia que est de ꝑsentinõ q̃ postea augeat.l.ff ita.ff. de auro le.t istã decisionẽ refert t segt Jmo.in cle.literas.i.ver. col.de rescr.vbi late examinat hanc materiã,t ponit multas fa miles qõnes.t refert idẽ tenere Jo.an.in.c.quãto.de cõstit.vbi de materia per canonistas. Pro ista decisiõe facit.l.cui fundꝰ, in fi.ff.de codi.t demon.vbi Dy.Albe.t Bal inducũt ad multas silles qõnes.t in spẽ. Pone qõ alicui sit cõcessum quod ꝑsit in aliquo nemore incidere ligna ꝓ se t familia sua.dicitur tuus est iste relictis filijs pluribus vnusquisq; filiorum hz tantam familiã de ꝑ se sicut habebat ille solus,an vnusquisq; filiorum ꝑssit incidere ligna ꝓ se t familia sua:dicũt q̃ non:q intelligitur de familia ꝓsenti:non de ea que aug.bit,vñ illi

7 filij simul ꝑssunt incidere tot ligna quot potuisset ꝑter ipse tunc cũ tota familia. †Eodẽ mõ determinat,alias habebat ꝑ diũ iuxta molendinũ monasterij,dedit illud predictũ monasterio cum hoc

a ¶Licita est extẽsio. Adde Alex. de imo.in.l.ff cõstãte.ff.fol.matr. Barba. in repe. rub.C.q admi.

b ☞In alternatiua. Adde christo fol.ff.ff plures. inst.de her.instit. Purp,

c ¶Et cõtinent, adde Bar.t bal. in.l.ff.de ver.sig. Pe.de an.in ca. quãto.de censi.

d ¶De cippo. Jaf.tangit in.l. f.colũ.iij.S.vnde vir t vxor. Purp.

cũ hoc q̃ monasterij teneat perpetuo ad molendũ ꝓ se t filijs suis. certe si alij filij supernenant non tenetur monasterij, quia

8 intelligitur de filijs natis nõ de nascituris. † Ad idẽ facit quod determinat Cy.t Abb.in.l.nõ mod⁹.in fi.ꝓ illũ tex.C. de seruit. t aqua.qd si alicui rustic⁹ ꝓmisit cuilibet canonico talis ecclesie dare.ꝛ.ꝓ anniuersario t tpe ꝓmissionis nõ erãt nisi.x.canonici:postea effecti sunt.xx.nõ tenebit dare decẽ oibus.xx. sed

9 x.tm.quia erãt tpe cõuentionis.t ista vltima deci.segt etiã Jmo. in.d.cle.literas,circa.q̃vij.col.de rescri. † Faceret etiã q̃ determinant Hosti.t alij in.d.c.quanto.de censi.de eo qui ꝓmisit ꝓstare procu.fratribus:q̃ si excreuerũt in numero nõ teneatur ad

10 numerũ auctum:t ad hoc posses addere multa similia. Jn contrariũ videt facere qd decidit Alb. in pulchra.q.aut. hoc ius porrectũ.S.de sacrosanc.ecc.in.x.col.per vnã aliã pulchrã questionẽ subiũcio:t etiã refert in.l.i lege.in fi.ff.de cõtra.h.emp.t in.d.l.nõ

11 modus.C.de seruit.t aqua.vbi querit † pone paterfamilias conuenit cum abbate t conuentu monasterij qõ molendinũ monasterij teneatur ibi molere t familie ꝓ certa annua ꝓstatione: t tpe celebrati pacti ꝑsupponere q̃ monasteriũ nõ sit lesum:dein de iste pater ꝑceauit multos filios.t eo mortuo vnusq; filio rũ hz tantã familiã sicut pater:oẽs isti filij volũt qõ monasteriũ molat oibus illis ꝓ illo solo ꝓtio in quo cõuenerat ꝑ. decidit Albe.q̃ de stricto iure monasteriũ tenet cuilibet filiorũ cum

12 familia.per.l.si seruitus.ff.de seruit.vrb.ꝓed. ¶ †Breuiter circa ꝓximam qõnem ꝓncipalẽ quid tenendũ:vide Bart. veronẽ. in trac.seruit.vrb.in.c.j.q̃ est de furno.vbi late examinat arguendo ad partes.postea determinat distinguẽdo vt ibi ꝑ eũ:t declarat quid alia familia aucta capiẽdo familiã ꝓ seruis. Et vltra eũ

13 † q̃ appellatiõe familie veniãt etiã filij nascituri.tenet Paul.de ca.in cõsi.q̃vij.inter ceteras optimũ tex.in.l.pe. vel si.cum gl.ff. de fundo instr. Ad ꝓdicta faciũt tradita ꝑ Bar.t pleny Jmol. t Modern.in.l.dãi.S.si is q vuas.in fi.col.de dõ.infec. vbi inter multa tangitur de ꝓuilegio exẽptio. concesso ecclesie certi loci an extẽdet ad ecclesias postea auctas.de quo est gl.o.t ibi doct. in.c.cũ capella ducis.ff ꝓiui.t multa similia coacervauit Alex. in cõsi.clxxvij.inci.viso themate mihi exhibito.in.q̃.vol. Intel lige tñ appellatione familie contineri filios:verũ est q̃ sunt filij qui habitãt simul cũ patre.secus si seorsum habitarent:q: illa ꝑ

14 tie ff familia q̃ simul habitãt. l.tria onera.S.j.ff.de eẽcu. tut. in pistore.t monasterio ꝓmittẽbus coquere vel molere ꝓ alio aliquo de familia sua nõ cõprehenderentur filij seorsum habitates a patre.sic limita q̃dictã decisionẽ.Jn relicto aũt qõ testator:faceret familie sue nõ referret an filij habitarẽt seorsum vl ne patet in hoc tex.vbi appellatione familie veniũt ꝓpinqui t cognati. t tñ omnes nõ habitãt simul.Stricti⁹ ergo capiẽ familia in cõtractibus:t sic in qõne ꝓposita:t aliter in relicto familie.ita no

15 tabiliter Pe.de anch.in.d.c.quãto.de cẽs.refert t segt.d. Bar. in loco ꝓallegato.in pe.col. ¶Juxta ꝓdictũ notabile querit

16 Bar.de tribus qõ.q̃s cõclusiue expedio. † Prima est an filij na turales[a] tm dicãtur de domo seu de familia.t cõcludit in effectu q̃ non. nisi aliud sit ex cõi vsu loquẽdi:vel alia cõiectura ex sta

tuto colligatur:vel nisi statutũ loquat per noĩa nature nõ iuris: vt hic ꝑ eũ.t in.l.ꝓnũtiatio.S.familie.ff.de verb.sig.t in.l.tute las.ff.de cap.dimi.Idẽ tenent Bal.Ang.hic.t referunt ita fuisse indicatũ alias. Ita etiã tenet Bal.i.c.innotuit.i fi.col.de elec. t i.l.generaliter.S.cũ aũt.S.de insti.t substi. Jmo.t Mod.i.l. ex

17 facto.S.si quis rogatus.el.j.ff.ad trebelli.t est bona gl.in cle.j.de

18 baptismo.ita teneas.quicqd teneãt Saly.t Fulg.hic. † Hinc infertur q̃ statute statuto ꝓcut est Florẽtie:q̃ si quis clericus delin quat oẽs de familia vel domo sua teneantur illi q essent naturales tantum non tenerẽtur.fm Cy.in.l.quisquis.j.ad.l.iul.maie.bal. l.cũ acutissimi.j.de fideicõ.t in.l.lege iulia.ff.de ritu nup.t nota biliter Ang.in cõsi.cc.ab's,ccxj.t multa pulchra ponit Bal.in.c. ꝓtuas.de maio.t obe.t dicta per Bar.hic:sequit Pet.de anc. in cõmento.c.canonũ statuta.de cõsti.dubitat alibi Bar.t arg. ad eos trãsferat nobilitas.ponit Bar.i repe.l.j. si est repetitio bar. in.vj.col.j.de dignita.li.xij. Flozia.in.l.qui testamẽtũ.in fi.ff.de

19 ꝓbat. ¶ †Jn secunda qõne cõcludit Bar.q̃ mulier popula

b ris [b] que nubit viro nobili efficitur nobilis.cũ efficiat de familia viri:vt hic:t debeat mulier fulgere radijs mariti.l.femine.ff.de sena.l.j.C.de dignita.li.xij.t sequunt Ful.t Pau.hic:t q̃ vxor

c dicatur de familia [c] mariti:t veniat appellatione familie mariti: est tex.in.l.quicunq;.vbi not.Bar.C.de re mili.li.xij.t in auc.de

20 resti.fideic.in prin. † imo fortius ꝓbat iste text.in verbo si matrimonij morte filij ꝛc.q̃ non solũ vxor durãte matrimonio sit de familia viri:sed etiã vidua donec durat in viduitate. fm bar. t alios hic.Facit.l.filij.S.vidua.ff.ad mu.t.l.quoties. C. de pri

21 uile.scho.li.xij.t.l.ff.C.si bo.ma. ¶ †Ecõtra aũt cõcludit Bar. in.iij. q. quod si maritus popularis vel plebeius accipiat vxorẽ nobilẽ nõ per hoc efficitur nobilis:quia vxor bene radiat radijs

22 viri vt dixi non ecõtra.S.hoc itaq;.in aut.de cõsulibus. † Alibi tñ dicit Bar.post gl.in.l.ff volũtate.C.de dotis promiss. quod si aliquis popularis acciperet nobilẽ in vxorẽ,t confiteret se recepisse dotem quam vere non recepit,q̃ sibi nõ competit exceptio nõ numerate pecunie dotis iuxta ti.C.de dote cau.nõ nu.ꝑter recõpẽsationẽ.t dicit Bar.q̃ est suũ dictũ,t q̃ sꝛuetudo illud seruat.Et idẽ dicit Bar.in.l.diuortio.vbi Mod.ff.sol.ma.in.l. ff ita stipulatus fuero te ffti.de verb.obli.Bal.in.l.j.C.de dona.

23 ante nup.t in.l.pe.S.mulier.ff.fol.mat.t i.l.ff.ff.ff.ff.si cer.pe. vbi dicit idẽ esse q̃ si senex acciperet puellam in vxorẽ t faceret instrumentũ cõcessionis dotis,non haberet exceptionẽ non numerate dotis. ¶ †Secundo no.ex tex.in verbo parẽtes.q̃ illi qui cõstituit familiã t sunt caput familie, tũ cõprehenduntur t veniũt

24 appellatione familie.t ex hoc tex.inferũt Old.t Pau.hic, † q̃ appellatione curie romane veniũt cardinales. Facit.l.peculium. S.quadrige.de leg.ij.t.l.ad subeunda.cum gl.C.de decu.libr.t.t l.j.ff.de testamen.mili.vbi etiã imperator:se militẽ appellat. Alibi no.Bal.in.l.nõ ideo minus.S.de here.instit.quod id q̃ iudi

25 camus de numero indicamus de principio numeri. ¶ †Tertio no.ex tex.in verbo nõ solũ propinquos q̃ appellatione familie indistincte veniũt oẽs propinqui,t ex generalitate huius tex.se quitur q̃ veniant oẽs.siue sint agnati,t sic iuncti per lineam masculinã,siue sint cognati.fm Old.Bal.t pau.hic:q: fum⁹ i materia fauorabili.f.in legatis t fideicommiss.tamen licet ipsi nõ dicant Bar.t mel⁹ in.l.cũ ita.S.ff.ff.de leg.ij.dicit q̃ appellatione familie non veniunt cognati,saltẽ attento cõi vsu loquẽdi,q: cognati non dicunt de nostra familia nec agnatione.vnde dato quod ista.l. procederet attenta dispositione iuris nõ tamẽ procederet ex cõi vsu loquendi, secũdum quẽ verba testatoris essent

26 hodie intelligẽda.l.libroꝛũ.S.q̃ tñ.de leg.iij. ¶ †Quarto nota ex text.ibi his deficientibus.quod appellatiõe ꝓpinquorũ nõ veniũt affines etiam si vicẽ filij obtineãt.vt sunt gener t nurus. vnde secundũ Bart.si statutũ faceret mentionẽ de propinqs,vt q: dicat nõ valere ꝛtractus minorũ vel mulierũ nisi interueniat a consensus duorũ ꝓpinquorũ nõ sufficeret duos affines interuenire ꝓ quo dixi in.l.j.S.vnde vir t vxor.vbi tetigi q̃ veniãt ap

27 pellatione coniunctorũ,t de similibus. ¶ †Quinto nota ex tex. in verbo si matrimonium morte filij.fm Bal.t Pau.hic quod sol.mat.nõ soluitur affinitas.Jn contrariũ est tex.in.l. cui eorum.S.affinitates.ff.de postulan.t gl.solennis.in.l. sed hoc ita. in ꝑin.in ꝛbo succurrendũ.ff.de re iud.Intellige ergo istũ text. procedere in materia fauorabili vltime voluntatis. Itẽ quo ad matrimonium impediendum.c.nõ debet. de consan. t affinita.

28 † Et ideo stante statuto q̃ affines cõpellanť ad cõꝓmissum certe dissoluto matrimonio illi tã affines cõpelli nõ possunt: c ratio q: cõꝓmissum est grauamẽ.patet q: iure cõi nemo cogitur cõꝓmittere.fm Bar.in.l.furti.S.q iussu.ff.de infa.Bald. in.l.hec snia.j.de sentẽ.q̃ sine cer.quã.t quod sol.mat.nõ habeat locũ statutũ cogẽs affines ad ꝓmissum.firmat bal.hic dicẽs ꝓacticari Perusij.t sequitur Pau.hic,qui reputat not.Adde q̃ idẽ tenẽt Bar.t Bal.in.d.l.cui eorũ.S.affinitates.Bald.in.l. affinitatis.C.cõia de successio.Pau.in.l.rei indicate.S.ff.ff. fol. ma.Pe.de anc.in cõmento.d.c.canonum statuta.de cõstit.ver. qd iuris si statuto caueat q̃ cãe ꝛc.Ita teneas reiecta distinctione Sali.hic,in fi.facit quod tenet Bal.in.l.j.circa.xx.co.C.q ac cu.nõ poss.vbi concludit q̃ si fiat iniuria affini q̃ soluta affinitate non cõpetat amplius actio iniuriarũ. ¶ †Sexto no.ex eodem tex.ibi t hoc videlicet gradatim quod quãdo sit relictũ familie simpliciter q̃ ad tale legatũ nõ admittunť simul oẽs de fa

e milia.sed gradatim [e] qui sunt ꝓximiores t ab intestato successiť sent illi primo veniunt:t sic successiue de gradu in gradum. t ex hoc no.Bal.hic,in secũdo notabili qõ qũ sub vno noie collectiꝰ e uo puta familia sit nominatio plurium ꝓsonarũ inter quas cadit ꝓlatio ordinis t cõiunctionis q̃ nõ oẽs simul veniũt,sed gra

26 datim,vt hic.t.l.cũ ita.S.fi.t.l.peto.S.fratre.de leg.secõ. † Ideo

f dicit Pau. [f] hic,quod semel allegauit hũc tex.ad pulchrã qõnẽ quidã testator:legauit ꝓdiũ fratribꝰ suis simpliciter,t iste habebat multos fratres,quosdã ex parte patris t matris, quosdã cõsanguineos tm, t sic ex parte patris,quosdã vterinos, t sic ex parte matris,dicit q̃ ex quo testator legauit fratribus simplici ter tamen venient t ꝑferentur in successione intestati.auten.defuncto.C. ad tertyl.t est de mente Bart.in.l.lucius.S. quesitum. de leg.iij. 27 Bal.in.c.que in ecclesiarum.in.xv.col.de constit. ¶ †Secundo per eundem tex.infert singulariter Bald.hic,t sic verum est vtile dictum quod stante statuto quod non valeant contractus minorũ vel mulierũ nisi interueniat cõsensus duorum ꝓpinquorum quod non sufficeret adhibere duos ex remotis,sed statutũ debet intelligi gradatim,vt dicit iste text.t sic ꝓximiores debẽt adhiberi non remoti.t ita tenet Ang.hic,in lectura perusina,t

¶An filij naturales. Adde doctos. in.c.per venerabilem.q fil.sint leg.

¶Mulier popularis. Adde doc.in.l.femine. ff.de sena.

¶De familia. Adde doctor. t Bar.in.l. etiam. C. de testa. doct. in ca. hec imago. xxxiij. questi.v.

¶Nemo cogitur. Adde Bal. in.c.j.in.S.si quis quinq;. de pace tenenda. in vsib. feu. Bald.in pe. decret.in.v.colũ. Bal.in.c.ũ.de re script.

☞Hadatim. habes hic quomodo ꝓximiores admittuntur ad successionem. de quo Dec. consi. cccxxj. Purpu.

☞Dicit Paul. Illatio Paul. quam compro bat Dec. consil. liij.col.ũ.t aliam decisionem ponit consi. cccxcix. in causa mihi commissa. colũ. iij.in.v.cõclusione. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sali.hic,z in.l.ſi.per illam tex.vbi etiam Alexan.ſ.de teſt.mil. Salic.in.l.vidue.ſ.de nup.Paul.in.l.ſi cū dotem.§.ſi patri.ff. ſol.mat.facit.l.j.in prin.ff.de legi.tut.z tex.in.o.l.peto.§.fratre. Ful.etiam hic in.iiij.not.non faciens mentionē de Bal. not. ex hoc tex.quod optimū eſt adhibere proximiores ppinquos: qđ dicit eſſe tutiſſimū z cōſultiſſimū.Sed pōdera quod cōtrariū tenent Bar.Bal.z Alle.in.l.trāſactione.C.de trāſactio.dū volunt quod ſi ſtatutū expreſſe requirat quod proximiores propinqui adhibeantur:z tunc quia ſtatutum expreſſe dicit de proximioribus illi adhiberi debent.ſecus ſi ſtatutū ſimpliciter dicat ppinquos.z idem videtur tenere Ang.in conſi.clvij.inci. domina catharina.z in cōſi.clxvij.incip.Item ſtatuimus.z dicūt Jac.bu. z Sali.in.l.j.C.vnde vir z vxor. quod de conſuetudine nō ſeruatur:quia conſuetudo non curat quod propinqui qui adhibētur in contractibus minorū vel mulierū ſint proximiores qui dum
28 modo ſint propinqui ſufficit. ¶ † Septimo no.ex fin.tex.quod ſi appellat. familie referatur ad res intelligitur de facultatibus ſeu rebus.quomodo autem cognoſcatur an referatur ad perſonas vel ad res.dic vt per Bar.hic ad finem in vltima queſtione.

¶Si omiſſa ſit cauſa teſtamenti. Rubrica.

1 ☞ In quibus caſibus habeat locum iſtud edictum.z.3.4.5.
2 Licet teſtator diſpoſuerit expreſſe quod legata vel fideicommiſſa que reliquit ex teſta.debeantur etiā ab inteſt.nō tamē per hoc intelligitur dediſſe licentiā heredi vt poſſit ab inteſta.ſuccedere.

¶Slo.rubrice diuidit in duas.In prima declarat rubricā.In
1 ſcā ibi:z no.† Declarat in quot caſibus habeat locū iſtud edictum.Tu dic clarius pro intelligentia gl.z ti.qđ ſi heredita.s nō qdeatur ex teſtamento, legata relicta in illo teſtamento corruūt. l.ſi nemo.ff.de re.in.z.l.ſi nemo.l.j.ff. de teſta.tute. ſaluo niſi eſſet clauſula codicillaris iuxta.l.eam quam.j.de fideicō.l.ſi.de codi.Eueniebat ergo ſepe q cū in teſtamēto eſſet inſtitutus aliqs ex proximioribus qui etiā ab inteſtato erat ſucceſſur⁹.vñ iſte teneret pſtare legata relicta i teſtō omittebat adire ex teſtō:z adibat ab inteſtato ,ppter hoc principaliter factus eſt titulus. ff. e. z iſte per quē pretor prouidit qđ iſte heres inſtitutus qui adiuit ab inteſtato perinde teneat ad legata z fideicōmiſſa ac ſi adiuiſſet ex teſtō. Intellige tū niſi iſte habuiſſet iuſtā cauſam omittēdi ex teſtō.z ideo ab inteſtato veniſſet.l.qz aūt.§. nō ſimpliciter. ff.e.Et de hoc habeq pulchrū tex. z exemplū qñ teſtator aliquē inſtituiſſet i fraudē z grauaſſet multū legatis.in.l. cū pater.§. titio.i fi.qđ omnino vide de le.ij. Itē intellige niſi teſtator dediſſet expreſſam licentiā heredi quod poſſet ab inteſtato venire:tūc ſi veniat ab inteſtato non teneť ad legata:etiā ſi teſtō non dedit licentiā expreſſam:ſed tacitā:quod eſt qñ teſtō: ipſummet here-
2 dē ſibi ſubſtituit.l.j.§.ſi ꝓponať.ff.eo. ¶ † No.tū diligēter q z teſtō: expreſſe diſpoſuerit qō legata vel fideicommiſſa q reliquit ex teſtō etiā debeant ab inteſtato: tū per hoc nō intelligitur dediſſe licētiā heredi vt poſſit ab inteſtato ſuccedere. Eodē mō z teſtō: i teſtamēto poſuiſſet clauſulā codicillarē q quā legata z fideicōmiſſa intelligunť ab inteſtato repetita:q hoc tū nō intelligit data licentia heredi:vt poſſit venire ab inteſtato:qn incidat in hoc edictū.tex.eſt notabilis.i.l.q: aūt. ibi nec enim vtiq.ff.e. ad finem prin.z ibi Barto.z Ang.ad hoc notant.Pro hoc dicit ibi Bar.ſalua tū meliori ratione: quod licet in teſtamento ſit poſita clauſula codicillaris p quā intelligit a principio data licētia heredi vt poſſit ab inteſtato venire.l.ſi.§.de codi.tū ſi veniret ab inteſtato in fraudē legatorum:dicit Bart. q incideret in hoc edictū:z ſequitur Ang.ibi.z Bal.hic licet Sal.in.l.j.in.j.oppo.
3 ſ.eo.reprobet. † Stat ergo qō hoc edictū principaliter fuit innētum ppter ſcriptū heredē qui cū ſit ex proximioribus teſtatoris etiā ab inteſtato ſuccederet.tū ſm Bar.Ang.z Pau.hic.z bar. in rub.ff.e. Iſtud edictū fuit extēſum a pncipib⁹ ad alios duos caſus de quibus hic in gl.qñ aliqs eſſet ſcriptus heres z datus ſibi ſubſtitut⁹: ſed legata z fideicōmiſſa eſſent ab herede ſcripto nominatim relicta:quo caſu non intelligunť repetita a ſubſtituto.l.celſus.§.quod alicuius.de le.ij.licet imperator.vbi Bar.z alij de leg.j.iſto caſu ſi inſtitutus per fraudem vel pecuniā omittat vt locus eſſet ſubſtituto : z ſic vt legata extinguerētur locum haberet etiā iſtud edictū.l.j.ſi.eo.nā vt dicit Bal. in prin.hui⁹ rubrice omnia que fiūt:fiūt aut odio:aut mercede:aut amore. Ita ea que fiunt:fiunt vel per defectum:vel ſuſpectum:vel per reſpectum. Item extenditur hoc edictū ad aliū tertium caſum quādo heres inſtitutus per vnum ex tribus caſibus predictis omittit adire vt hereditas vadat ad veniētes ab inteſtato : z ſic legata extinguantur.in.l.j.in prin.ff.eo.iſti duo caſus fuerunt additi a pncipib⁹ vt dixi.ſ.z tenet Bar.in.l.j.in.§.ſi.ff.e.lz Ful.hic
a ¶ Quibus modis.Adde gl. in l.fraudis. ff. de regu.iur. gl. in.c. plerigz.ziij. queſtio.iij.Dyn. in regula nullus.de reg.iur.lib.vj.
4 tā z vtilitatis. ¶ † Aduerte quod hoc edictū nō ſolū hz locū in here-

rede:ſed etiam in legatario grauato fideicommiſſo:quia ſi omittit legatum in perniciem fideicommiſſarij teneretur hoc edicto l.ſi quis pecuniam.§.quanquam.ff.eo.que eſt ad hoc ſingu.ſecū dum Ang.in.l.j.in ſi.in lectura Perugina.j.eo.z hoc ſentit tex. z gl.in.o.§. quanquam. Aduerte etiam pro ampliatione huius tit.z.ff.eod. † quod iſte titulus locum habet non ſolum quando herede inſtituto omittendi adire ex teſtamento legata vel fideicommiſſa in totum extinguntur : ſed etiam quando per hoc in aliquo ſolum defalcarentur vel minuerentur.ita d.Fran. de are, in conſi.clx.incip.longa eſt iſta conſultatio.in pe.col.vbi ponderat ad hoc verba Bar.in.l.ſi.in ſi.col.in prin.ff.eo.alleg. etiā tex. in.l.quia autem.§.quid deinde.ff.eo. Reliqua quo ad iſtum tit. vide per Bal.hic ſuper iſta rubri.z Barto.in rubr.z.l.j.ff.eod.z per Fran.de Are.in.o.conſi.clx. Jaſon Papie.

1 ☞ Si heres bona ſide repudiat eo quia nō vult eſſe heres z he reditas perueniat ad ſubſtitutū:neuter eorū tenetur ad legata.
2 An autem preſumatur bona fides vel fraus in hered. repudian te z qualiter probetur fraus:z ad quē ſpectat eā probare. nu. 2.
3 Per dationem vulga.ſubſti.tollitur ſuitas:niſi tenderet in perniciem legatorum : vt quia legata non eſſent repetita a ſubſtitu. quia tunc non tollitur.
4 Si filius ſuus ſit inſtitutus ſub aliqua forma z ipſe ſubſtitutus ſub alia:etiam ſi eueniat caſus inſtitutus tamen erit ſuus z neceſſarius:nec talis ſubſti.tollet ſuitatem.

Si in fraudem. Legata relicta ab inſtituto dunta⁹at eo repudiāte hereditatem in fraudē legatariorum vt heredi tas vadat ad ſubſtitutum : debentur a ſubſtituto per actionem vtilem ex teſtamēto.hoc primo. Et ſi heres repudiās pecuniam recepit ad hoc vt repudiaret, ipſe tenetur ad legata z fideicōmiſſa:ac ſi adiuiſſet.hoc ſecūdo. Et ſic vides qō iſta.l.habet duas partes. ¶ In prima loquitur qñ heres inſtitut⁹ a quo ſolo debeantur legata:forte:q ab eo erāt nominatim relicta : vt dixi in ru.l.celſus.§.qō alicui⁹.& leg.ij.repudiauit hereditatē in fraudem, vt legata extinguerentur:z hereditas iret ad ſubſtitutum : z iſto caſu ſolus ſubſtitutus tenetur ad legata non autem heres. ¶ In ſcā loquitur qñ heres accepit pecuniā pro tali repudiatione:quo caſu ipſe heres teneť ad legata perinde ac ſi adiuiſſet , ſubſtitut⁹ vero nō tenetur.ratio diuerſitatis inter primū z ſecundum caſum eſt,vt declarat ſolus Jac.but.hic.Iſtam primo caſu:ideo ſubſtitutus ſolus tenetur pręſtare legata propter duo.Primo qr participauit fraudem . Scōo qr ad eū peruenit tota hereditas.l.cum in plures.§.veſtimenta.ff.locat In ſecundo autem caſu ideo teneť heres inſtitutus:qr heres ipſe non ſolum repudiauit in fraudē:ſed etiā pecuniā accepit:z illa pecunia eſt tanq⁹ p:eciū hereditatis.l.ſi z rem z preciū.ff.de peti.heredi.l. imperator.§.cum quidā.de leg.ij.facit vt teneať perinde ac ſi he reditatem adiuiſſet:z eā haberet,z in hoc tex.erat quedā mulier legataria que ſupplicabat:vt probat tex.in verbo probatura : z narrabat imperatori fraudē que erat cōmiſſa inter heredē z ſubſtitutū vt ipſa cū alijs legatarijs ſimul excluderetur. ¶ In tex. ibi tranſiuiſſam hereditatē.dic.ſ.imp:opte.non enim ture here ditario pōt dici trāſmiſſa hereditas cum eam repudiauerit.z ſic
1 aperuerit locū ſubſtituto.nō aūt trālmiſerit. ¶ † In tex.ibi vtilis actio.dic q ideo directa actio ex teſtamento nō poteſt cōpetere legatario cōtra ſubſtitutum:qr legata erant ſolum relicta ab inſtituto:vt dixi.ſ.ſi ergo hereditas bona fide z ſine fraude peruenīſſet ad ſubſtitutū:ſubſtitut⁹ nō tenebať ad legata.tamē ꝓpter fraudem participatā,vt dicit tex.actio vtilis ex teſtamēto propter hoc edictū competit contra ſubſtitutum perinde ac ſi legata eſſent relicta etiā a ſubſtituto. ¶ Ex hoc no.a cōtrario ſenſu quod ſi heres bona fide repudiaſſet : eo quia non vult eſſe heres:z hereditas peruenīret ad ſubſtitutū neuter eorū teneret ad legata.l.ſi quis omiſſa.ff.eo.ſecūdū Bal.hic in primo notabili.z Paul.ſed fraus ex vtraq; parte cōmiſſa facit ſubſtitutū ad quē hereditas peruenit teneri ad legata : in tantū quod ſi alia legata fuiſſent relicta ab ipſo ſubſtituto nominatim:teneť tū ſubſtitut⁹ primus pręſtare legata relicta a primo herede : ppter participatione fraudis ſue:anteq⁹ teneatur pręſtare alia legata a ſe ſubſtituto relicta.tex.eſt no.in.l.neſennius.§.penul.ff.ad leg.fal.z Paul. hic:z pōdera qō tex.dicit probatura es.q onus probādi cōmiſſionē fraudis inter ſubſtitutū z inſtitutū ſpectat ad legatarios. ratio qz alleganti fraudem incumbit onus probandi.l.quoties.
2 §.qui dolo.ff.de prob. ¶ † An aūt in dubio preſumať bona fi
a des vel fraus:z quib⁹ modis⁹ aut inditijs probetur fraus ponit Bal.z Sal.hic vter⁹q; in vlt.q.Bal.in.l.ſi.in ſi.j.eo.Bar.in.l.i.i prin.z in.l.iulian⁹.in vlt.no.ff.eo.z pbat fraus per coniecturas vt declarat gl.no.in.l.apud iulianum.§.ſi.ex quibus cau.in poſſ. eatur.cū dolus nō poſſit vere probari.l.dolū.C.de dolo. ¶ Sl.in verbo legatorum , diuiditur in duas partes. In prima declarat
tex.z eſt

tex.z eſt clara.In ſcā ibi: ſed nonne ſubſtituēdo. per viā qōnis opponit cōtra text.quā oppoſitionē ſic forma.nā quoties heres omittit ex teſtamento ex licētia teſtatoris tacita vel expreſſa nū q incidit in hoc edictū.l.qz aūté.§.plane.z.§.ſimp⁹r.ff.eo.ſed ſic eſt q teſtator dādo ſubſtitutū intelligitur dediſſe heredi licentiā omittendi.l.j.§.ſi proponatur.ff.eo. ergo tunc heres omittendo non debet incidere in hoc edictū.gl.nūdet.aduertendū qua intētione heres omittat. aut enim omittit vt euitet dānū ꝓprium, z non incidit in edictū.ſecus ſi vt principaliter ininriam inferat in alium.z cum iſta ſolutio.tranſeūt ſimpliciter Bar.Ang.z in effectu Bal.hic:ſed non valet:q; etiam ſi heres omittat vt alteri noceat, ſi tū non cōmiſit fraudē vel pecuniā non accepit non incidit in edictū.vt hoc tex.iuncta.l.ſi quis omiſſa.in prin.ff.e.reſpōdet ergo ſm Pet.Ly.Ful.z Pau.hic:q minor eſt falſa dū dixit teſtator dādo heredi ſubſtitutū vī ei dediſſe licentiā omittēdi.nā falſum eſt:niſi ſit expreſſum a teſtatore.l.qz aūt.in ſi.pri. z.§.plane.z expreſſius in.l.iulianus.vbi notabiliter Bart.ff.eo. z.l.ſi ſol⁹.ff.de acq.here. Bart.in.l.ſi.i tertio mēbro.ff.e.nec obſ. d.§. ſi ꝓponať. q; loquiť qñ ipſemet erat inſtitut⁹ z ſubſtitutus z ſi dicas q eſt vtilitas:qō idē ſit inſtitutus z ſubſtitut⁹:declarat Barto.in.d.§.ſi proponatur.q vtilitas eſt quando ſub alia forma fieret ſubſtitutio. vt q: eſſet inſtitutus ſub cōditione z ſubſtitutus pure.l.ſi.§.j.de vul.z pup. Nō omitto tū illud qō nouiter
3 dicit Bal.hic † regula eſt per dationē vulgaris ſubſtituti tollitur ſuitas:ſm cōem opi.i.ſi filius heres.ff.de libe.z poſthu. tradictur in.l.apud iulianum.§.idem iulianus.ff. ad trebel. dicit ſingulariter Bal.q hoc nō hz locū qñ tenderet in perniciē legatorum:vt q: legata non eſſent repetita a ſubſtituto : tunc per dationē vul-
4 garis ſubſtituti non tollitur ſuitas ſilij. ¶ † Secundo dicit ſingulariter Bal.q ſi filiꝰ ſu⁹ ſit inſtitut⁹ ſub aliqua forma z ipſemet ſubſtitutus ſit ſub alia forma:q etiā ſi eueniat caſus,ſubſtitutus tū erit ſuus z neceſſari⁹ : nec talis ſubſtitutio tollet ſuitatē.z eſt ſing.limitatio ſcōa ad regulā q p dationē vulgaris ſubſtituti tollať ſuitas,q; pcedit qñ dat⁹ eſt ali⁹ ſubſtitut⁹ q ipſemet filius tene menti:q; ſingularia dicta ſunt q tenet ſimpliciter Cuma.in.o.l.filius heres.ff.de lib. z poſth. z Alex.vbi plenius vide in.o.l.apud iulianū.§.idē iulianus.in.vij.z.viij.col. ¶ Sl. in verbo eū,diuidiť in tres.In prima ponit duas opiniões.Secūda eſt vera. Scā ibi,ſed vī directā dari. Tertia ibi an autem inſtitutus. In ſcā parte:q; glo.diuinat dicere q teſtō: expreſſe diſpoſuerat qō legata non repetercētur a ſubſtituto. ideo dic melius ſm Bar.z Ang.hic:lz etiā nō ſit ſine diuinatione q legata erāt hic ab inſtituto nominatim relicta : ideo non intelliguntur repetita a ſubſtituto.vt no.l.l.licet.ff.de leg.j. ¶ In vltima parte tene ſecundam opi.gl.quod heres non poſſit conueniri etiam in ſubſidium , quia quando agitur de acquirendo z ſic de lucro nūquam habetur regreſſus in ſubſidium. l quia autem.in prin. ff.eo.z quia ſpeciale eſt quādo heres pecuniam accipit,vt repudiaret.ita Bar.Ange.Ful.z Paul.hic:z gl.in.l.mater.§.ſi.ff.e. licet contrarium teneat Ja.butr.quem late ſequitur Bal.hic in tertia oppoſitio.z ante eos gl.in.l.j.§.ſi.ff.e.per tex.i.l.ſi. in prin. ff.de eo per quē fac.erit.qui nihil facit in propoſito:q; ibi agitur contra illum ad quem lucrū peruenit ex dolo alterius.nam etiā hic eſſet idem quando pecunia z ex lucrum peruenīſſet ad heredem alias ſecus.tene ergo ſecundam opi.glo.reiecta diſtinctione Sal.hic in tertia oppoſitione.z vide gl.notabilē in.l.nō fraudantur.ff.de reg.iūr. ¶ Sl.ſi.in verbo cogitur.diuiditur in qua tuor.In prima declarat tex.In ſecunda ibi:ſed videtur.oppo.z bene ſol. In tertia ibi:ſecus in duobus heredib⁹ ponit dictum per quod reſpondetur tacite queſtioni. In quarta ibi:ité adhuc videtur. opp.contra tex.z bene ſol.vide gl.per te.z adde in materia huius titu.diſtinctionem plenam Ly.Ex liberi.z Pau.hic: Sali.j.l.proxi.z repetit Bar.in.l.ſi.ff.eo. Jaſon Papie.

1 ☞ Heres qui omittit adire ex teſtam. in fraudem legatorum,z adit ab inteſtato:licet incidat in hoc edictum:tamen poterit detrahere falcidiam de legatis.
2 Actio in factum competens ex hoc edicto tranſit actiue z paſſiue in heredes.

Eum qui. Tunc hz locū iſte tit. qñ heres q omiſit ex teſtamento potuit ex teſtamento adire q erat validū : z ab inteſtato ſucceſſit ſecus ſi non poterat ex teſtamēto ſuccedi:q; erat nullum vel irritū.hoc primo.z qñ legata debenť ex hoc titulo heres poteſt detrahere falcidiā:quam nō perdit ex eo q incidit in hoc edictū.h.o.cum.l.ſeq.In tex.ibi iudicium defuncti non vſurpabitur.licet aliqñ termin⁹ vſurpat⁹ capiať in bonā partē.l.j.§. aliꝰ. ff.de vſuc.tamē hic ſonat vitium.z eſt ſenſus nō vſurparus.i.nō fraudatum iudicium defuncti:q; ex quo teſtū eſt nullū non potuiſſet adire heres ex teſtō etiā ſi voluiſſet. z hoc modo ceſſant
1 alie oppoſitiones gl. † Ex.l.ij.nota. quod heres qui omittit adire ex teſtamēto in fraudem legatorū:z adit ab inteſtato:licet incidat in hoc edictum:z teneatur pręſtare legata ac ſi adiuiſſet ex teſtamēto : tamē falcidiā pōt de legatis detrahere. Ratio eſt q; legatarius non debet plus cōſequi nec plus iuris habere per hoc qō heres ſucceſſerit ab inteſtato quā ſi ex teſtamēto ſucceſſiſſet:ſed ſi ſucceſſiſſet ex teſtamento falcidiam detraxiſſet, heres ergo etiā detrahet hoc caſu. Sicut videmus qō heres q omittit adire ex teſtamēto:z venit ab inteſtato:teneť pręſtare libertates relictas ſeruis:tamen nō perdit ius patronatus.l.pe.ff.e. Et ſic licet heres ſcriptus ſolum commiſerit veniēdo ab inteſtato:tamen non perdit falcidiā:nec ius patronatus:licet heres ſubtrahēs rem legatam priuetur falcidia.l.paulus.ff. ad legē falcidiā.
2 nō eſt dubiū.cū gl.§.de legatis. ¶ † Secūdo not.quod actio in factum ex hoc edicto tranſit ad heredes nō ſolum actiue vt hic: ſed etiam paſſiue.l.libertatibus.§. heredem.ff.eod.facit.l. itaq;. z.l.in heredem.ff.de dolo.z eſt gl.in.l.j. in verbo eum.ſ.eodem.

¶De indicta vidui.z.l.iulia miſcella tollen. Rubrica.

¶ Iſta rubrica hz duas partes.Et prima q dicit de indicta viduitate vult dicere.i. de cōditionibus que ponunť in legatis ꝓpter quas inducitur viduitas.vt ſi ſit legatum mulieri ſub cōditione ſi non nupſerit. iſtam vt mulier conſequatur legatū cogitē nō nubere.z fic ſtare in viduitate.Verū q: hoc eſt cōtra publicā vtilitatem:quia publice intereſt matrimonia contrahi : vt proc reenť filij:z ciuitas liberis hominibus impleatur.l.j.ff.ſol. ma. l.ij.j.eo.Ideo ſtatutum eſt quod tales conditiones que inducūt viduitatē tanquā de iure turpes reiiciantur de legatis:z mulier pure conſequitur legatum:z de hoc loquuntur multe leges titu li.ff. de condi.z demon.z totus iſte titulus. Quia ergo legata ſe penumero ſunt mulieribus ſub conditione ſi nō nupſerint: per quas mulieres inducuntur vt ſtent vidue:ad hoc vt legatū conſequantur:z tales conditiones reputantur a iure turpes:q; contra publicam vtilitatē:ideo ſubiicitur prima pars rubrice de indicta viduitate:cuius ſenſus eſt:qō tales conditiones que adiciuntur in legatis abiiciūtur:z legata remanent pura, verum q; ſub iſtis conditionibus erat facta quedam lex iulia miſcella, ſic dicta a noīe autoris:z cā ſuſtulit imperator.j.l.ij.Ideo ſubiicitur ſcōa pars rubrice.z.l.iulia miſcella tollenda.Jaſon Papie.
1 ☞ Si legatum factum ſit ſub conditione viduitatis valet, z conditio reiicitur.
2 Paria ſunt aliquid fieri contra perſonam alicuius vel contra aliquos de ſanguine.
3 Par dicitur eſſe metus qui committitur in ſe vel in ſuis.
4 Iniuria vni domeſtico mei occaſione,dicitur facta mihi.
5 Si aliquis facit inſultum cum armis contra conſanguineum vel affinem meum licitum erit mihi inſultantem, impune occidere:ſicut ſi contra me.
6 Poteſtas qui infert metum affinibus vel conſanguineis,ſi appellauit condemnatus:ita eſt iuſtus metus ac ſi immediate caderet in condemnatum.
7 Si aliquis fecit pacem cum titio, z promiſit eum non offendere ſub certa pena:ſi offendat conſanguineum eius ita incidit in pena ac ſi offendiſſet titium.
8 An valeat ſtatutum quod clerico declinante iuriſdictionem poteſtatis conſanguinei teneantur ad certam penam.z nu.9.
10 Statuta vt coloni clericorum teneantur ſoluere datia vel collectas pro clericis ſunt nulla.
11 Coloni clericorum non poſſunt capi propter clericos.
12 Licet coloni eccleſiarum vel habentes predia eccleſie ad fictum vel emphyt.non ſint exempti a parte que pertinet colonis a collectis : pro⁹ ſunt ſunt eccleſie:tamen ſi coloni multum grauarentur taliter ab eis exigeretur quantum a clericis z colonis:tunc poteſt reſiſti per epiſcopum contra laicos talia exigentes.
13 Sicut quando clericus renuntiat bene.propter metum periculi ſibi imminentis talis renuntiatio annullatur : ita eodem modo ſi tale periculum inferatur parentibus vel conſanguineis clerici.
14 Quando legatum fit non ſoli mulieri ſed mulieri z titio ſub conditione ſi non nupſerint an conditio reiiciať pro parte vtriuſq.

Legatum, Legatum ſub conditione viduitatis quando conditio non apponitur in perſonam legatarij, ſed alterius tertij remanet conditionale. z conditio non reiicitur de legato.h.o. iſta.l. notabilis. Et conſidera quia tex. videtur facere falſam grammaticam dum dicit legatum z poſtea dicit conditio deficit. Illā
a debet dicere legati.Ful.fatetur:z dicit qđ ponit caſus pro caſu:
a eſt figura⁹ antitheſis.vt in illo exēplo ſermonem quem audiuit nō eſt meus.ſed poteſt ſaluari text⁹ vt ſubaudiať eſt: hoc modo legatū eſt ſub conditione alīꝰ relictū.z iſto modo dictio legatum

a ¶ Et eſt figura. Adde gl. in verbo parte ablata. in.cap. fo.us. de verb.ſignific.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in p̄in. nō referr ad finē ibi cōditio deficit. ¶ †Et ista. l. est valde notabilis: p quā limitat iste titul⁹: ꝛ leges que dicunt quod si sit factū legatū mulieri sub cōditione si nō nupserit: ꝛ sic viduitatis: ꝙ talis conditio recidit, ꝛ legatū remanet purū: ꝛ mulier ꝫ nubat consequitur legatū. Nam iste titulus ꝛ oēs leges de ista materia loquētes ostt intelligi qñ ꝯditio est adiecta illimet mulieri cui factū est legatū. Secus si legatū sit relictū vni tertio sub conditione, si quedā mulier nō nupserit, tūc cōditio nō reꝛcitur vt in ista. l. vbi maritus fecit legatū vni tertio. si vxor sua nō nuberet: ꝛ sic testatoris: ista cōditio nō reꝛcitur: imo si vxor nubat ille perdit legatū. rō est. Nā ideo leges statuerūt ꝙ cōditio inducens viduitatē ipso iure collat legatum: ꝙ mulier cui factum est legatum sub cōditiōe viduitatis timore ne legatū perdat inducitur ad seruandum vi luitatē quod est contra vtilitatē publicā. Que ratio cessat qñ leg tū est factū tertio nō ipsi mulieri: ꝙ tūc mulier nō ꝫ curare ꝙ ille tertius perdat legatū. Hinc est ꝑm gl. nostrā ꝙ bene quod si ille tertius esset pater vel frater vel ꝓpinquus mulieris ob cuius reuerentiā ꝑsumptio est ꝙ mulier abstinere debeat a matrimonio ne ꝓpinquus suus perdat legatum tunc ꝯditio reꝛcitur: ac si legatū esset ipsi mulieri factū tex. est notabilis in. l. heres meus. §. fi. ff. de condi. ꝛ demon. alleg. in gl. Idem si legatum esset factū tertio. sed ille tertius esset grauatus restituere ipsimet mulieri. tunc cōditio reꝛcitur: ac si legatū fuisset factum immediate ipsi mulieri. l. auia. §. fi. allega. in glos. ꝙ tunc vtroq; casu mulier inuitat ad viduitatē ne ꝓpinquus perdat legatum vel ne ipsa cui restitui debet in effectu careat legato. ¶ Paria ꝛenim sunt aliquid fieri cōtra personā alicuius vel cōtra aliquos de sanguine suo. l. lex cornelia. in pri. ꝛ ibi Bar. ff. de iniur. ꝛ Bar. in. l. iij. §. fi tuto: inimicus. ff. de ꝑsp. tuto. ꝙ nemo vnq; ꝑsumitur odio habere sanguinem vel carnem suā. gl. in. l. j. ff. in ius voca. vt eant. ¶ †Hinc est quod par dicit esse metus qui cōmittitur in se vel in suis. l. isti quidē. in fi. ff. ꝙ me. cau. ¶ †Facit quod no. Bar. in cle. j. in pri. in. xiij. no. per illū tex. de excess. p̄la. vbi forti⁹ not. qō etiam iniuria facta⁹ vni domestico meo mei occasiōe ꝺr facta mihi. ¶ †Facit ꝛ quarto illud quod multum signanter notat Bal. in. l. raptores. in. ij. not. p illū tex. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ in. l. vt vim. ff. de iusti. ꝛ iur. qꝺ si aliquis fecit insultū cum armis contra cōsanguineū vel affinem meū licitū est mihi insultātē impune occidere ꝙ defensione cōsanguinei vel affinis mei: sicut si fecisset insultū cōtra me. qꝺ not. ¶ †Ad idē ꝛ quinto facit quod no. Bart. ꝛ doc. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi ꝓtori. in. ix. q. ff. de ope. no. nū. cum concor. ibi sign. vbi ꝺr quod ptās ꝙ infert metū affinib⁹ vel cōsanguineis si appellauerit condemnatus qꝺ est ita iustus metus ac si immediate caderet in ꝺemnatū. ꝛ de hoc est tex. melior. de iure in. c. sciāt. de le. i. vj. ¶ †Septo ad idē facit bon⁹ tex. in. l. quicūq; in verbo bonis suis vel suoꝝ. de sent. ex. com. in. vj. per quem dicit forma liter Petr. de anch. in d. c. sciant. qō si aliqs fecit pacē cū titio: ꝛ ꝑmisit eum non offendere sub certa pena qō si non offendit eum sed cōsanguineū suū ita incidit in penā ac si titiū offendisset. put etiā no. Jo. an. in regula frustra. in mercu. intelligē tū nisi appareat quod consanguineum offendat ex alia cā, quā ex illa ꝓpter quā est facta pax: vt no. do. Ant. Imo, ꝛ alī in. c. de renun. ¶ †Ité per supradictam l. heres meus. §. fi. inferūt notabiliter Bal. ꝛ Ang. hic non valere statutū florentinum quod clerico declinātē iurisdictionē potestatis cōsanguinei teneant⁹ ad certā penā: qꝛ est periḋe ac si pena imponeret ipsis clericis: ex quo apponitur eoꝝ ꝙ sanguineis ꝛ sic vt nō valeat statutū quo ad clericos⁵ ita nec pena posita cō sanguineis: licet laicis: qꝛ si nō valet principale statutū nec etiam adiectio pene valet. l. seius ꝛ augerius. ff. ad le. falc. ꝛ de hoc vltimo est glos. notabilis in. l. si patronus. §. patronum. ff. si quis in fraū. patro. de qua glo. facit festum Bal. in. l. imperator. ff. de stato. in. l. j. in pe. vel fi. col. §. ḋe inoff. donatio. Adde ꝙ principalē decisionem Bal. ꝛ Ang. refert ꝛ sequit Per. de anc. in cōmento c. canonū statuta. ver. adde quod no. Bal. de consti. ꝛ añ eos no. Bar. in. l. j. per illum tex. ff. de bis que pe. no. Bald. Ange

Universidad de Deusto
Biblioteca

ne matrimoniū in effectu sequerē.z in hoc statur arbitrio iudicis:tex.est no.in.l.cū tale.in pnin.ff.de condi.z demō.ita notabiliter consuluit Franc.de are.in consi.lxvij.inci. diligēter z matu rc.in.ij. col. confirmo per bonū similenam testator in testō bene pōt disponere qō heredes sui teneant stare in cōione vsq; ad tēpus z non possint diuidere sub pena:tex.est notabilis in.l.iiij.in pnin.vbi Bal.z Ang.ff.de cōdi.inst.z dicit ibi Angel. qō semp sic respondit per illum tex.tū non posset testator ordinare qḥ heredes perpetuo teneātur stare in cōione per text.notabilē in.l.in hoc iudicio.§.si cōueniat.ff.cōmu.diui. Pau.in.l.si nō sortē.§. si centū.vbi dixi.ff.de cōd.inde.de quo vide etiā Bar.in.l.si cōuenerit.in si.ff.pro socio.z in.l.quintus.ff.de annu.leg.gl.in.l.si. ff.cōi diui. Alexā.in consi.c.iij.in.iij.vol.inci.circa primū.in.iij. col. ¶ Quinto limita predictā regulam procedere qñ legatū fit mulieri virgini sub conditione si non nupserit cū aliquo de mūdo vel indefinite:secus si fiat legatū sub conditione si mulier non nupserit certe persone:puta titio vel etiā in multis casnis:puta si non nupserit alicui de tali parētela:quia ex quo potest nubere omnibus aliis cōditio nō reiicitur. imo debet impleri.z si cōtra faciat perdit legatū.tex.est not.in.c.cū ita.ff.de condit.z demō.

4 ¶† Quid autē si fiat legatū mulieri virgini sub cōditiōe si monasterū intrauerit. An talis cōditio reiiciatur tāq; viduitatē inducens? Bar.singulariter tenet q sic.in cōsil.incip.domina minuta quondam Pauli. Motus etiā q hoc legatū cōtineret simoniam respectu monasterij quod esset ingressura mulier. Bal. hic.in.ij.col. reprobat istā decisionē: q si fiat legatū mulieri sub cōditione nō dico negatiua:sed affirmatiua:puta lego mulieri z.si nupserit titio:talis conditio nō reiicitur: imo oportet q nubat:vel per eam non stet si vult legatum consequi.l.j.z.ij.ff.de in sti.z substi. Quāto magis tenet implere cōditionē qñ fit legatū si monasterū intrauerit. Idem contra Bar.sequitur Pau. hic motus q ingressio monasterij z sic vita cōtēplativa est maioris perfectionis quā matrimoniū cōtrahere.§. sed z hoc presenti.in aut.de sanc.epis.z dicit quod ratio Bar.non est vera q tale legatū respectu monasterij cōtineat simoniā: imo pietatē. de quo puncto vide Bal.z alios in.l.j.C.de insti.z substi.vbi etiā Ang. ¶† Secundo not.ex tex.ibi intra annū quidē.qō mulier vidua cui fit legatū sub cōditione si nupserit intra annū luctus nō pōt petere tale legatum: intellige etiā si velit iurare de non nubendo z prestare cautionem de reddēdo legatū cū fructibus,si nubat,z nō q: dato qō testator: qui facit legatum vxori sue vel alij mulieri nullā apposuisset ?ditionē:tū si talis mulier nubat ?tra annū luctus iter alias penas legales istā h?:q: pdit legatū:?z post annū bene pōt petere legatum mediante iuramento z cautiōe de quibus in isto text. Intantum q ipsemet maritus testator nō posset permittere vxori qō nubat intra annū luct? .post annū sic.vt declarat not.Bal.in.l.j.in.iij.col.versic.sed pone prio: maritus.

6 §.de secū.nup.† De quo autē anno intelligāt iste text.z qū incipiat;currere: declarat Bal.hic:in.iij.col.ver.quero de quo anno intelligatur hec autē.ad hoc vide qō no.Bal.in.l.j.in.ij.q.§.de insti.z substi.z in.l.quādiu.§.qui admit. Limitat tū tex.id quod dixi quod intra annū luct? vidua nō pōt petere legatū q: posset esse q nuberet z priuaretur legato,nisi esset talis mulier in q̄ deficiat spes nuptiarum z gl.explicat vt sit facta monacha vel cōuersa. Et si dicis nōne monacha posset de facto exire monasterium:z capere virum,vide f̄m Bal.z Pan.hic,q istud non debet esse in cōsideratiōe tamē si eueniret priuaretur relicto. ad hoc adde tex.in.l.hec cōditio filie.ff.de cōdi.z demō ¶† Tertio no ex tex.ibi de restituenda re cū fructibus z intellige perceptis vel percipiendis,vel qui percipi potuerunt.nā licet talis vidua quē cōsecuta est legatū habeat dominiū:z sic ius in illa re legata:tamen ex quo cōtra facit cōditioni vsq; retro declaratur priuata. per.l.j.vbi dixi.§.de his q.vt indi.z ex hoc no.Bal.hic.i.ij.col. q nō seruās conditionem appositā in legato:fingitur vsq; retro fuisse predo z malefidei possessor:ideo tenetur ad fructus percep tos:z qui percipi potuerūt.nec sibi patrocinat pstare cautionē de qua hic q: nō seruādo cōditi.i odiū sui est pinde ac si cautionē nō pstitisset quod reputat not.dignū. ¶† Quarto not.i.verbo iuratoria cautio,tex.qui melius dat intelligere quā alius de iure f̄m Paul.hic quando in aliqua materia prestanda est cautio:qualiter pstari d?,z no.declarādo.l.sencimus.§.de yb.sign. vbi feci mentionem de isto tex.nā si questio fit de re imobili:puta domo:satis est prestare cautionē iuratoriā cū hypotheca bonorū,si autē questio sit de re mobili que potest de facili occultari z trāsferri tenetur pstare idoneos fideiussores.tū si sit ita pauper q fideiussores nō inueniat,vel q: sit peregrin?,tūc stat fori iuratorie cautiōi.quod vltimū limitat sing.Bal.hic,i.iij.col.nec alibi melius inuenies vt ꝓcedat quādo pp paupertatē vel absentiam a prima quis non reperit fideiussores tūc in omni materia vbi fideiussores dāri sunt statur eius iuratorie cautiōi,sed si ꝓpter dolū vl̄ ꝓpter malos mores suos nō reperit fideiussores:nō h? tūc hoc beneficiū:vt stetur iuratorie eius cautioni:q: tūc nō d? credi ei? dicto cū iuramēto.l.nō oēs.§.a barbaris. de re militari.c.ꝑ vestras.de oo.inter virū z vxo.z tex.no.i.l.hac edictali. §.is illud.§.de secun.nup.vbi dicit tex.nonnullarū personarum dictū z iuramentū nullā pondus penitus habere.not.istā sing. limitationē Bal.de qua nullus alius ?Hod. facit mentionē.sed referunt cano.in.l.qua fronte.de appel. † Et no.q istā difficultas.s. qō quis nō potest dare fideiussorē:z sic vult quod stetur iuratorie cautioni fue certe istā difficultas probat per solū iuramentū suū.ita sing.Bal.i.l.j.§.j.C.de asser.tol.tū ego pluries dixi.z dico qō istā vltima decisio est ?tra illū tex.in.o.l.j.§.j.versi.oēs vero.vbi formaliter dicit.f.in vero datio fideiussoris sit impossibilis.hoc;z iudici manifeste ostēdatur, tūc iuratorie cautioni cōmitti, ergo primū qō nō possit pstare fideiussore nō probat p suū iuramentū.cogita tū sup isto text.ex quo Bal.ibidē monet, q si aliqs sit ordinatus tutor:z nō possit dare fideiussores,ex cusat a tutela.l.si quis inter.§.imperator.ff.de excu.tut.l.ſi. in si.ff. de susp.ta.z si tunc nō sufficit iuratoria cautio.f̄m Bal.in.l.j.in si.C.q cū eo.z plures alios casus in quibus non h? locū iuratoria cautio enumerauit.in.l.j.ff.qui satisd.cog.ideo hic non pono.

10 ¶† Ultimo quero ꝓ cōplemento huius aut.an ista aut. habeat locū in masculo sicut in vidua. pone qō vxor vel alius relinquat marito sub cōdi. si fcēm matrimoniū nō cōtraxerit:an cōditio reiiciat:an vero debeat impleri pstita cautione sicut in vidua.vl̄ qō sic per.l.ſi. in pnin.ſ.e. vbi dispositū in femina intelligit dispositū in masculo. Pau.in illa.l.ſi.in ſi.pn.t3 Zium:q: diuersa rō est.eo q: mulieri vidue magis conuenit abstinere a scōo matrimonio:z facilius est quā viro.qui cū habeat vacare negotijs domus necesse quodā modo h? scōam vxorē ducere:prout docet experientia.ideo f̄m eum ista aut. fuit posita post.l.ij. §.e. non post.l.ſi.ad significandū q corrigit illam.l.ij.nō.l.ſi.z si hoc est verū:habes.vj.not.limitatio.ad istā aut.tū ratio Pau.fragilis est.z in Zium facit quod decidit Bal.in aut.hoc locū.in fin. C.si muli.secundo nup.ꝓout referam in.l.seq. Jason Papie.

1 ☞ Lex noua corrigens in vno ex correlatiuis intelligitur corrigere in alio.

2 Jura correctoria que non extenduntur etiā ex maioritate rationis:extenduntur tū in correlatiuis plura exempla vsq; ad nu. 17.

17 Etiam in penalibus correlatiuis fit extensio de vno ad aliud.

18 In correlatiuis quando est diuersa ratio dispositum in vno intelligitur dispositum in alio.

19 Statutum prohibens forensem emere bona immobilia in territorio non intelligitur prohibere ne vendat.

20 Statutum excludens sororem a successione fratris non habet locum econtra.

21 Accipiens ad vsuram ex causa necessitatis non peccat.

22 Pena.c.j. de locato, non habet locum in dominis aliꝰ locantibus hospitia.

23 Pena.l.properandum.§.j.C. de iudic.non habet locum in reo.

24 Tex.in.c.ſi. de testibus non habet locum in accusatore.

25 Injuria facta viro non censetur facta vxori.

26 Ubi vnū correlatiuum non proportionatur alteri dispositum in vno non habet locum in alio.

27 Statutum compellens aliquem vendere non intelligitur aliquem compellere quod emat.

28 Aut. cui relictum.§.eo. loquens in muliere vidua non habet locum econtra.

29 Unum correlatiuorum dat intelligere aliud.

30 Si relinquatur aliqd mulieri vel masculo si puenerit ad viduitatē vel cū puenerit:si peruenīat licet non perseueret,vt q: trāseat ad secunda vota:nihilominus debet habere legatum. nu. 31.

32 Si pater legaret filie donec vel quousq; caste z honeste vixerit si nubat dicitur caste z honeste viuere.

33 An relictum mulieri donec vel quousq; caste z honeste vixerit, debeatur mulieri que ingreditur monasterium.

LEgem iuliā. Conditio que viduitatem in femina vel celibatum in masculo inducit:sicut reiicit in femina ita in masculo.z in vtroq; cessat.l.iulia miscella z senatusconsulta super eadē facta. h. d. Prima pars.z si fiat relictū mulieri vel masculo si vel cum ad viduitatem vel celibatum peruenit:q: ista conditio non inducit perpetuam viduitatem cum perseueraritiam nō requirat: aut sufficit semel fuisse impletam:licet nō durer:ideo nō reiicitur. h. d. Scōa pars legis z sic ista lex habet duas principales decisiones. Scōa ibi.sed q: apud vlpianū. Jn prima parte ibi pertinere quidem ad sensum nostre.l.quasi dicat non expediat aliam legem facere super hoc:sed quia simplices animi que sublata sunt in feminis nesciunt ad masculos extendere,z econtra:ideo ad tollendam omnem dubitationem imperator

rator declarat qō sicut.l.iulia.est correcta f̄ feminis:ita etiā intelligit correcta i masculis:q: sunt correlatiua. a † Et ex hoc no.f?

a 1 Bar.z alios vnū ad qō allegatur istā.l.qō.l.nona[b] corrigens in

b vno ex correlatiuis intelligitur corrigere in alio.z l? in correcto-

c rijs[c] non fit licita extēsio.l.precipimus.in si.f. de appe.etiam ex maioritate rationis:vt cōiter cōcluditur in aut.quas actiōes.§. de sacrosan.tū fallit in correlatiuis:in quib? iura correctoria extenduntur de vno correlatiuo ad aliud.imo plus dicit Bar.qō etiam in materia penali fit extēsio de vno correlatiuo ad aliud.z ꝑpterea dicit se cōsuluisse pisis vbi statutū puniebat certa pena vendentē frumentū extra plateā q licet statutū loquat de vēdentē habeat locū etiā in emente per.l.vnicā.vbi etiā no.Bar.C. de cupred.li.xj.subdit vltimo Bar. q ꝑdicta procedūt nisi diuersa rō sit in altero ex correlatiuis per tex.in.l.ſi.ff.de rescin.vē. Ex

2 omnib? dictis per Bar.hic:habes tres principales cōclusiones quas separatim intēdo examinare. ¶† Prima cōclusio est q in ra correctoria que nō extenditur etiā ex maioritate rōnis extendunt tamen in correlatiuis. z ideo lex noua corrigens in vno ex correlatiuis intelligitur etiam corrigere in alio. Adde Bart. in l.ſi.per illum tex.ff.de accep.z in.l.j.per illum tex.C.de cupred.li. xj.z in.l.j.per illum tex.ff.qō met? cau.z in.l.j.§. hec actio.ff. ne vis fiat ei.tex.in.l.ſi ab eo.z ibi no.Bal.C.ſi leg.here.Bal.i aut. quas actiones.in.ij.col.§.de sacr.san.z in.l.ſi quenerit.ff.de pac. z in.l.nemo martyres.in ſi.§.de sacrosan.eccl. Pet. de ancha.in commē.c.canonum statuta.de cōsti.in ver̄. vlterius.quero vtrū

3 ista correctio,licet idē ꝑpet.in cle.j.de here.dicat se dubitare † an statutum in vno ex correlatiuis in materia correctoria extendat ad aliud:sed non expedit dubitare:quia communis cōclusio est quod sic.vt dixi:ꝑo qua facit qō not.Semini.in.c.cupientes.§. deniq;.per gl.ibi in verbo decreto.de electio.in.vj.quod.l.dispo nens de vno ex correlatiuis extenditur ad aliud correlatiuū:etiā

4 si de eo nihil dicat. ¶† Ad idē secūdo facit qō volunt gl.z doc. in aut.q semel.C.qūo z qñ iud. qō lex noua corrigēs in reo intel

5 ligit etiā corrigere in actore:z econtra rōne correlatiui. ¶† Facit tertio quod decidit Semi.in.c.j.de tēpo.ordi.in.vj.q eoipso qō l.facit exemptū monasteriū qñ venditi?a intelligit facere exemptum ipsum emptor:e.ideo ibidē not. Jmo.in illo.c.j.§.i.i.j.col. de tēp.ord.quod ſi statutū permittit quē emere sine solutiōe galelle intelligit etiā pmittere vendenti illi? psone ne solnat gabellam. Jstud tū habeo ꝑ dubitabili cū diuersa rō sit vt dicā in ter

6 tia cōclusione. ¶† Ad idē z quarto facit id quod decidit Bal. rub.§.de reb.cred.quod ſi statutū disponat q prescriptione certi tpis tollatur debitū: intelligit etiā statuere qō tollat etiā credi-

7 tum rōne correlationis:vt ibi per eū. ¶† Quinto facit quod no.decidit Bar.in.l.inuitus.§.j.per gl.ibi.ff.de reg.iur.qō si per statutū notarius prioris prohibeat accipere pecuniam intelligitur etiam prohibere quod ſi aliquis vellet sibi vltro dare pecuniā non possit.z est gl.not.in.c.j.in verbo vendere. in ſi.de simo.

8 ¶† Sexto facit quod multū signāter determinat Bal.in autē. hoc locū.in ſi.C. ſi secūdo nu. mulier.vbi querit ſi marit? relinquat vxori suā.diuam massariā z vsufructuariā oim bonorū certe existētib? filijs cōsuetudo Bulgarij interpretatur qō habeat alimēta tantū.gl.z doct.in.d.authē.hoc locum. Bar.z alij in.l.

9 titia cū test.ſi.ff.de leg.ij.q erit econtra. ¶ Pone q vxor facit testū,z relinquit maritū dominium massariū z vsufructuarium omnium bonorū suorū:an existētib? liberis habeat locū dicta cōsuetudo:vt solū habeat alimēta. videt q nō:q: consuetudo est stricti iuris z nō extēdit.l.j.§.ſi qs hoc interdicto.z ibi no. pulchre Bar.ff.de iti.actuq; prima.cū cōcor. cōtrariū ibi determinat singulariter Bal. quod consuetudo que loquitur in vxore habeat

10 etiam locum econtra in viro. ¶† Septimo facit quod decidit Bal.i aut.dos data.in.j.col.C.de dona.añ nup. q sicut mulier

d nō lucrat? donationē ꝑpter nuptias qñ nō sustinuit onera matrimonij:vt ōt ill.le text.ita nec marit? vigore pacti vel statuti d?

11 lucrari debet qñ nō sustinuit onera matrimoni. ¶† Octauo facit tex.no.in.l.non tantum.ff.de re iud.quem Luma. multū no tat z reputat singularem: q priuilegium singulariter z dispesa-

12 tiue vni cōcessum extendit ad alium rōne correlatiōis. † Et per hoc dicit se alias dixisse qō state statuto qō de quacūq; re z de quocunq; cōtractu solueret gabella,z maritus haberet priuilegiū ne teneretur soluere gabellā:quod eodē modo nec pater mulieris secū cōtrahens tenetur soluere.tū mihi nō placet.cum di-

13 uersa rō sit vt dicā in tertia cōclusione. ¶† Nono facit id qō late examinat Bemi.in.c.j.de dolo z cōtu.in.vj.z concludit quod ſi actor obtinuit a papa vel a principe speciale commissionē: qō in causa ciuili reus debeat in iudicio personaliter cōparere nō p procuratorē:qō etiā ipse actor tenetur personaliter cōparere facit gl.ad hoc in cle.sepe.in verbo voluerit.de verb.sign.cōfirma-

14 tur ex ti.ff.quod quisq; iur. ¶† Decimo facit qō not.Pau.in c.dilectus.primo.de simo.z in.c.q: clerici.de iure patrona.z per

ista non sunt multi dies quod ita ?sulit Parme.in noua cōne de qua nō reperit in terminis decisio, z se subscripserūt alij doc. a huius ciuitatis.nā statutū Parme disponit q maritus in vltima volūtate nō possit titulo institutiōis nec legati nec alio quo uis ti.nec directo nec per indirectū relinquere vltra centū libras

15 Parmēses.z si quid vltra relinquat sit ipso iure nullū. † Dubitatum fuit quid ecōtra.nam quedā mulier instituit virū heredē vniuersalē.proximiores illius vxoris petūt talē hereditatē, z ꝺ cūt qō etiā vxor nō pōt reliquere marito vltra cētū libras Parmenses.nona fuit.q.an illud statutū prohibitorium loquens in marito habeat locū ecōtra ex parte vxoris, z ꝑma facie videbit quod non:q: casus omissus in statuto habet ꝓ omisso z rema b net in dispositione iuris cōis.l.ſi extrane?.de cōd.ob cau.l. ſi cū

16 dotē.in pnin.ff.solu.mat.cum ſi. ¶† Jtē ex quo statutū nō dicit de vxore certe nec nos dicere debem?.l. ſi seruū.§. nō dixit ꝓtor. ff.de acqui.her.nā ſi statuentes voluissent idē iuris esse in vxore facile erat exprimere de vxore.l.vnica.§.pe.j.de cad.tol.c.iter corporalia,post me.de trāsla.ꝑel.facit qō pulchre dicit Bal.in.l.te c statumentū nō ideo.in vltimis verbis.ſ. de testa.q statuta tātum disponūt quātū loquunt? nō plus, sed istis z multis similib? nō obstātibus cōsului cōtrariū per sex aut septē principalia funda mēta. Pcipue q: cū vir z vxor sint correlatiua vt dixi certū statu tū etiā si esset correctoriū loquēs in viro rōne correlationis intelligitur loqui etiā in vxore, z hoc cōfirmabā incōuincibili fundamēto. nā statutū prohibens ne maritus possit relinquere vxori in vltima volūtate dicit cōtinere prohibitionē fauorabilem.ita dicit Bar.in.l.j.C.de sum.tri.in.ꝓ.co.in.vj.q.principali. vbi per hoc infert notabiliter quod cū tale statutū disponēs ne vir possit relinquere vxori,cū ?tineat ꝓhibitionē fauorabilē ꝓrehēdit maritū etiā existētē extra territoriū statuētū.z sequit ibi Sal.in vij.col.z Ludo.in cōsi.xxxix. inci. in ꝓposita questione nobilis z excelsi viri.si ergo statutū est fauorabile, quis dubitat qō in fa uorabilib? licita est extēsio de vno casu ad aliū, vt no.Bar.z alij in.l.ſi cōstāte.in pnin.ix.q.prime partis principalis.ff.sol.matr.

17 Bar.in.l.ij.§.ſ.exercitium.ff.de infami.cū ſi. ¶† Secunda principi

e palis cōclusio Bart.est qō etiā in penalibus[e] correlatiuis fit extēsio de vno ad aliud,ideo statutum penale loquēs in vno ex correlatiuis, puta in vēditore extenditur vt illamet pena habeat locum etiā in emptore, z sic in correlatiuo:l? pene sint restringēde. l.cum quide.cum ſi.ff.de libe.z posthu.idem no.Bar.in.l.ſi. per illum tex.ff.de acce.z in.l.j.per illū tex.C. de cupred.li.xj.facit gl. not.in.c.j.de cōfes.in.vj.z in.l.per interuallū.ff.de iudi.ibi gloss. tenēt q pena imposita actori z sic vni ex correlatiuis intelligit etiā imposita reo, z ecōtra.idē q in penalibus dispositū in vno d ex correlatiuis extendat ad reliquū etiā respectu pene qñ vnifor mis rō militat.tenet Pau.in ꝓoe.decre.vbi allegat Bar.in.d. aut.q semel.idē tenet Pano.in.c. q: clerici. de iurepa.vbi dicit esse istā cōem opi.Bart.z legist arū. z idē Pan.in.c.ſi.in.iij.col. e de rescrip.firmat etiā Semi.in.c.j.de tempo.or.in.vj.in.iij. col. in.ij.fallen.vbi alleg.ad hoc Bar.in.l.libellorū. per illū tex.ff.de infa.tenētem q ex identitate rōnis statutum penale loquens de vxore extēditur ad maritum z econtra.z ita teneas licet forte videatur dura decisio.z cōtrariū tenuerit Pan. sibi ?sinus in.c. ſi. in ſi.col.extra de loca.mot? qr pena tanq; odiosa nō egredit ꝓ prium casum.z per alia,vt ibi per eū.l? etiā in ?sium videatur facere quod vult gl.no.in cle.j.de cōsang. z affini.que vult q̄ pena ibi f imposita contrahēti matrimoniū cū moniali nō intelligit? ecō-

18 tra imposita ipsi moniali. ¶† Tertia cōclusio Bar.est in correlatiuis qñ est diuersa rō dispositū in vno nō intelligitur dispositum in alio per.l.ſi.C.de rescin.vēd. † Ad do facere illud qō deci

19 dit idē Bar.in.l.multū interest.circa medium.ff.de verb. obli. ybi determinat Bar. q ſi statutū ꝓhibeat forēsem emere bona im g mobilia in territorio nō tū intelligit ꝓhibere ne vendat q: diuer

20 sa ratio est.z ibi Lud.ad hoc no.z ibi alij post eū. ¶† Secūdo ad idē facit q: qō.decidit Bar.in.l.xij.tab.in ſi.C.de leg.heredi. ybi determinat q statutū excludēs forēsem a successione fratris nō habet locum econtra: q: diuersa ratio est fauore agnationis z familie.nam sororem non potest succedere fratri: q: bona exirent

21 familiā.q rō cessat econtra. ¶† Tertio facit tex.in.c.sup eo.de vsur.z ibi in specie Jo.de ana.in.iij.z.iij.col. late examinat? ad hoc not.at,vbi licet mutare pecuniā ad vsurā semper sit peccatū tamen nō semper est peccatū ex parte recipiētis[g] ad vsuram, vt

g qñ capit ex causa necessitatis:q: diuersa ratio est,z idem t? Pe. de anc.in cle.j.in pnin.in.iij.q.de vsur.facit gl.nota.in.c. dilectores.in ſi.col.quā ad hoc no.Jmo. de iureiur. vbi ſi debitor iurauit soluere vsuras debet illas soluere, z soluendo nō peccat,z tū

22 recipiens peccat ¶† Quarto facit quod vult glo.in.c.j. in glo. ij.de lo.que vult q̄ pena illius.c.j.imposita conducentibus hospitia aliꝰ locata nō habet locum in dominꝰ aliꝰ locātib?.ꝓ

23 pter diuersitatem rationis. ¶† Quinto facit quod volunt ly.

☞ Correlatiua. Primum notabile de correlatiuis, z ꝑmā cōclusio limitat subtiliter. d. Signorolus in.l. qui se patris.col. fin.ff. vnde lib. Purp.

☞ L.noua. Vide de Jaſ.i.l. sanci mus.col.ij.versi. vj.ſ.de indi. Purpu.

¶ In correctorijs. Adde gl. in verbo moderandū.in.c. statutū. de rescri.li.vj. gl. in verbo eligat. in clemē.j. de ele. Ant.de But. in c.licet. de verbo. signifi.

¶ Lucrat. Adde doct. in.c. per vestras ō dona. inter vi.z vxo.

☞ In penalib?. Vide latissime Marsilium in.l. ſi quis viduam. col. v. vsq; ad ſi. ff.de questio. Purpu.

☞ Conclusio. p qua est text. in.l. ij. ff. de his qui. vt indig. Purp.

¶ Recipientis. Adde Archi. in c.ſi quis vsurarū xxij.qū. Archi. in.c.monet.xxij. q.j. Abb.in.c. cū in ecclesia, circa ſi. de instit. Lau. de rodul.in trac. de vsur. q.ix. z p s. Tho.ij.ij. qō. lxxxviij. arti. vj.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ang. & Sali. expressius in l. properandum. §. j. super glo. in verbo euacuabitur. ſ. de iudi. vbi volunt q pena illius tex. loquētis
24 in actore, nō procedit in reo, propter diuersitatē rōnis. ¶ Septo facit qđ volūt Jo. an. & alij in. c. ſi. de testi. nā ille tex. disponit q accusatus de aliquo crimine nō pōt esse testis cōtra aliū in alia cā criminali donec primo se purgauerit de illo crimine de quo ipse est accusat⁹. determināt qđ ille tex. nō hz locū ecōtra in accusatore: q diuersa est rō. ¶ Septio facit tex. l. l. ff. de iniur. iuncta. l. j. in fi. eo. ti. vbi hz maritus & vxor sint correlatiua vt dixi & iniuria facta vxori[a] censeat facta viro: & p ea vir possit agere actiōe iniuriarū: tū eō iniuria facta viro nō censet facta vxori q diuersa est rō: vt ibi in tex. q vxores debēt defendi a viris nō
a ¶ Vxori. Addō 26 ecōtra. ¶ Octauo b facit qđ not. d. Ant. in. c. vniuersitatis. in
tex. isti. de iniur. b §. col. de sent. exc. vbi ex dictis Inn. no. qđ vbi vnū correlatiuum
nō proportionat alteri dispositū tūc i vno ex istis correlatiuis,
non hz locū in alio. Hinc videm⁹ qđ. l. ciuilis q disponit qđ vir
habeat filiū in potestate sua nō extēdit ecōtra ad vxorē. nā vxor
nō habet filios in pāte sicut marit⁹: q ista materia nō pportio
natur adinuicē. & sic diuersa subest rō. ¶ Nono facit qđ no.
b ¶ Octauo. Idē 27 Bal. in. l. j. per illū tex. cū gl. C. de seruo cōi manu. vbi no. qđ sta
Jaſ. in. l. ij. v. no. tutū cōpellēs aliquē vēdere nō pterea intelligit qđ cōpellat ali
ff. de i ius vocā, quē emere vel ecōtra. puta statutū est Ferrarie qđ habens do
Purpu. mū paruā iurta habētē domū amplā teneat illā sibi vēdere. certe tale statutū nō intelligit cōpellere illū emere. & si dicis hoc eē cōtra, o. l. j. C. de cupiēt. vbi sicut qs prohibet vēdere: ita intelligitur alius prohibit⁹ emere: & ecōtra nūdet notabiliter Bald. in loco p me allegato. qđ hoc ideo ibi fit q̄ prohibitio fit respectu rei. ideo vtrūq; cōprehēdit tā emptorē qđ vēditorē. secus si statutū respiciat psonā: q tūc nō egredit de vna psona ad aliā tanq̄ sit personale. l. j. ff. de cōsti. prin. q̄ fol. nō plz. & est quasi cōtra oia
28 sup⁹adicta. vbi statutū vel l. loquēs psonaliter de viro extēditur ad vxorē & ecōtra. ¶ Decimo facit id q vult Pau. hic in fi. principiū. oū tenet qs authē. cui relictū. ſ. de. loquēs in vidua, nō habet locū econtra in viro: q diuersa rō. put retuli in. d. auē. cui
29 relictū. in fi. ¶ Scō principaliter no. ex isto tex. q vnū corelatiuo. ū dat intelligere aliud. Facit quod determināt Ja. but. Sali. & Alex. in. l. generaliter. §. cū aūt. ſ. de instī. & subſtī. vbi per illū tex. in ver. pater efficiatur. determinant qđ state statuto qđ si qs p vim arripuerit filiū nō suū capite puniat qđ si qs rapuerit filiū carentē pāre qđ non incidit in statutū: nec ibi debet subaūdiri dictio quōdā: q licet iste arripiēs sit pater respectu filioz quos hz. iste tū nō dicit filius: q non habet patrē. Facit q vult glo. in. l. eius qui in prouincia. in versi. defuncti. ff. si cer. pe. iūctis ibi dictis per Bart. in. ij. opp. oū dicit qđ q̄dz subauditur quōdā: vt qñ dicitur titius filij⁹ caij: & pater est mortu⁹: oportet subaudire quondā. dicit Bar. qđ hoc est impropriē ergo non habet locus in statuto. ponit etiā Bar. in. l. j. in prin. cū 2co. ff. de ope.
c ¶ Dicit trista- 30 no. nun. ¶ † Ex secūda parte huius tex. in ver. sed q. no. ca⁹um
ri. Adde Bal. in valde sing. & bene not. quod si relinquatur aliqd mulieri vel maaut. cui relictū. in sculo si peruenit ad viduitatem vel cum peruenerit: pone qđ mo
iij. col. ver. no. q riatur maritus: & sic mulier efficiat vidua: tū nō durat vidua: q
anima. C. de in capit secundum virū: tū debet haberi legatū. q̄ sufficit cōditiodi. vidui. tol. nem semel fuisse impletā licet nō duret impleta. l. si quis heredē.
31 vbi dixi notabi. ſ. de instī. & subſt. † Et dicit Pau. hic: quod habuit istū casum de facto Venetijs in manibus magnificorū dominorū, qui iam deliberauerāt contrariū in quodā magno legato pecuniarum que erant super impr⁹stitis Venetijs. qđ erat factū mulieri cum vidua erit: nā mortuus erat marit⁹ hui⁹ mulieris. tamen mulier acceperat secūdum maritū: & volebat consequi illud legatum pecuniarium. dicit Pau. quod illi Veneti debebant ferre suam contra mulierē: q̄ mēs testatoris fuit quod si mulier permaneat in viduitate q̄ erat sine marito quod tunc habeat legatū: ergo si accepit secundū maritū cessat ratio motiua testatoris, dicit Pau. qđ cōsuluit 3trariū. & qđ illi dīr qñ vi
d ¶ Mulier. Add derunt cōsilium suū & istū tex. quod valde mirati sunt atulerūt de Belenzi. in. c. sententiam pro ista muliere: q: in illo legato erat dictū si vidua vir autē. in. j. col. erit. sufficit ergo fuisse viduā hz non durauerit vidua. vt hoc text.
d sec. nup. i apo- secus tū fm Paul. si dctm fuisset qđ mulier hēat legatū donec & stillis. quousq̄ sit vidua: q: iste dictiones sunt limitatiue tpis. ¶ Et in
xta hoc dubitat Pau. qđ si fiat legatū sub 2ditione si vidua remanebit vel nō anebit an sufficiat qđ semel fuerit vidua. & dicit q vidit consilia valentium doctorum, de florētia qđ ea maritata nō habeat legatum. ipse tenet contrariū cōi vsu loquēdi attento: secundum quem idē est dicere si remanebit vidua perinde ac si diceret si erit vidua, ista sunt dicta Pau. ¶ Adde circa primā de cisio. de illa. q. agitata Venetijs qđ idē latis apte decidit Bald. hic i ſcō no. per istū tex. & facit. d. l. si qs heredē. ¶ Jtud idē in specie qđ sufficiat mulierē fuisse viduā sed postea virū acceperit: tenent Jmo. & Dod. in. l. in substitutione. per istū text. ff. de vulga. & pupil. licet Ang. vbi tradat longam dist. ¶ Adde etiā no.

Bal. in. l. titius. in prin. ff. de excu. tu. vbi vult q si dictū esset donec vel quousq̄ remāserit vidua: tunc nō sufficit cōditionem semel fuisse impletā. & ad hoc vt pro futuro tēpore habeat legatū.
¶ Item ad decisi. Pau. qñ erit factū legatum mulieri si remanebit vidua. an ea postea maritata perdat legatū. q̄ Pau. loquitur sine. l. & sine rōne. vide de isto verbo remanebit, Ang. in cōsi. cxxxiij. incip. cōstātinus herculani. & in cōsil. clxvj. incip. conradus &c. ¶ Glo. in verbo perfectio. diuiditur in tres. In prima declarat. In secūda per viam fal. remouet vnū cōtrariū. In tertia queritur de no. q. non clare respōdet. Secūda ibi. nisi vir vxori. Tertia ibi: quid ergo dices. ¶ In vlti. parte in qua glos. format. q. & non clare soluit pro intelligentia considera tres casus. aliquando mulieri fit legatum sub conditione negatiua indefinite prolata. scilicet si non nupserit. & ista conditio cum viduitate inducat in vigore reiicitur. & legatum remanet purum. ita proprie loquitur aut. cui relictum. & e. aliquādo. & secundo relinquitur mulieri sub conditione si vidua erit, vel cum vidua erit. & ista conditio non reiicitur: quia viduitatē nō inducit: ex quo sufficit eam semel impleri: licet nō duret implemētū, ita loquitur ista. l. in. ij. parte. iuncta. l. si quis heredem. ſ. de instit. & substit. Aliqñ & tertio fit legatū mulieri: puta de victu & vestitu donec vł quousq; in domo caste vixerit. & iste est proprie casus qui tangit in glo. & licet glo. dicat quod etiam isto casu inducitur viduitas. tamen Bart. & doct. reprobant q: tale legatum pro primo anno est purū. pro sequētibus vero tāditu mulier habebit legatū quādiu perseuerauerit in castitate. l. filie. ff. de ann. leg. l. pater seueriam. ff. de condi. & demon. de quo vide gl. in. l. cū talis. in prin. ff. de condi. & demō. & Ja. de bel. in. ſ. q: vero. in aut. de nup. Bal. in. l. cum filius. ſ. qui mutianam. ff. de leg. ij. & Bal. hic in pluribus questio. subdit tū Bar. aduertendū esse qđ glo. nō recte format questionem: eo q̄ testator relinqt mulieri donec caste et honeste vixerit certe nubēdo. & sic cōtrahēdo sēm matrimonii dicit caste & honeste viuere. ideo cautela est fm eū: q̄ in testamēto adijciat donec caste & honeste vixerit & vitā vidualē seruauerit. Jta etiā tenet Bar. in aut. hoc locū. C. si secū. nup. mul. & i. ſ. cū proponeretur. hic alleg. per eū. & simplr Ful. hic. Sed aduertelicet Bal. hic in. ij. q. aliter videatur distinguere. & aliter dicat Sali. hic Bart. grauiter errat: dum dicit q mulier secundo nubens dicat caste & honeste viuere. nam illud quod dicit Bart.
32 bene procederet in filia testatoris: nā & si pater faceret filie donec vel quousq̄ caste & honeste vixerit: tunc filia nubēdo bene dicit caste & honeste viuere. & ita proprie loquitur. §. cū proponeretur. alleg. per Bar. sed qñ maritus legat vxori sue victum & vestitū donec vel quousq̄ caste & honeste in domo vixerit. melius debet glo. nostra quam Bar. nam non est verum tunc quod capiendo secundū virum dicatur in domo caste vel honeste viuere. ex quo
c primi viri anima per secundas nup. dicit tristari. & ſ. si autē in tutelā. & in. ſ. hinc nos alia. in aut. de nup. & ita tenet ℈ Barto. Ang. hic Bald. & expressius Jmo. in. l. cū filij⁹. ſ. que mutianā. ff. de leg. ij. Ang. Jmo. & communiter alij Dod. in. d. ſ. cum propo
neretur. Bal. l. j. in. v. no. C. de rap. vir. Pe. de anch. & Jmo. in c. quod a te. de cle. cōiug. & ista est veritas contra Bart. q in hoc vere equiuocauit. de quo etiam vide Ang. in. ſ. soluto. & in. ſ. cū igitur. per illos tex. in aut. de nup. & in. ſ. hoc autē de deo amabilius. per illum text. in aut. quomodo oportet episcopos. & ple
33 nius innenies in. d. l. mulier. ſ. cū proponeret. ff. ad trebe. † An
d autem relictū factū mulieri donec vel quousq̄ caste & honeste vixerit debeat mulieri que ingreditur monasteriū. ponit Bald. hic in. ij. qō. & in. l. deo nobis. in. v. col. ſ. de epis. & cle. adde etiā quod decidit no. Bal. in. l. decreto. C. de insa. vbi declarat quid habeat facere mulier tali casu vt dicat caste & honeste viuere: et quibus vestibus vti debeat: dic vt ibi per eum. Jaſ. Pap.

¶ De his que pene nomine in testamētis vel in codicillis relinquntur. Rubrica.

1 ☞ Relictum pene nomine valet. limita vt. j. nu. 2.
3 An libertati relicte possit onus imponi quo nō impleto adimatur libertas.

Superuacuā. Diuidit in tres. Jn prima refert ius antiquū qđ dedit cām huic legi. Jn secunda ponit imperato: suam decisionē. Jn tertia eā limitat. Secūda ibi: precipiētes. Tertia ibi: quod si aliqd facere. Quod pene nomine a testatore relinquitur valet nisi turpis vel impossibilis dispositio precedat. h. d. Concordat inter alias. ll. ſ. fin. inst. de leg. vbi Jo. fab. & domi. Christopho. multa ponūt de materia huius. l. & ad intellectum huius legis vide omnino que scribit Bart. in. l. paterfami. testamento. ff. de here. instī. vbi aliqua necessaria scribit pro intellectu

pro intellectu huius tex. Jn tex. ibi percipiētes nullū valere, iste modus loquēdi facit vł ineptus: sed sensus vł esse, nullum iuri consultū vel alium valere. i. posse affirmari vel debere audiri qui dicat q relicta pene nōie &c. ¶ Not. ex ℓota. l. vnū generale qđ illud quod relinquitur pene nōie valet. Et cōsidera q imperator in ista. l. ponit tres modos imponēdi penā. ¶ Primus est qñ
1 testator: priuat heredē hereditate pene nomine: casu quo nō implet quod testator precepit: sed non transfert hereditatē in aliū. Et sic nō dicit quivelit qđ applicetur hereditas, qñ primus hīs erit priuatus. & hoc ℓz tex. aliter nō declaret. dic qđ aut loquimur in legatario: aut in herede. Primo casu puta testator grauat legatarium aliquid facere: & casu quo non faciat, priuat eū legato: sed non dicit cui velit applicari illud legatū: & tunc legatum habetur ac si non esset scriptū, & remanet penes heredē. l. vnica. ſ. q secundo. & ſ. sequen. j. de cadu. tollen. Si autem loquimur in herede qđ testator: simpliciter priuat. & nō dicit cui velit applicari. & tūc dic q si habeat coheredē eius portio applicatur coheredi. alias si ipe solus sit heres institutus: hereditas applicabitur venientibus ab intestato: quoz fauore in dubio intelligitur priuatus. l. peto. in prin. de leg. ij. & dato q testator priuaret heredē cōtemplatione tertij: tū adhuc isto casu hereditas applicabitur venientibus ab intestato: nō autē illi tertio cuius cōtemplatione priuat heredē cōtrafacientē. Exemplū. pone testator grauat heredem q vxor: testatoris tractet honorifice: priout ipse faciebat: & si male tractauerit priuat heredem hereditate. tūc ℓz heres priuet cōtemplatione vxoris male tractate: tū hereditas nō applicat vxori: sed venientibus ab intestato. fm Bart. in. l. vxori. ſ. heres. de le. ij. & in. l. paterfami. testō. in fi. vbi alū. ff. de heredi. instī. cū multis cōcordātibus quas dedi in. l. hereditas. ſ. de his quib⁹ vt indig. & hoc qñ priuatio fit ex dispositione testōris. si autē fieret ex dispositione legis: tunc bene acquiritur isti cuius cōtemplatione qs priuat. l. pe. ſ. de leg. cū multis que allegaui ad hoc in. d. l. hereditas. ¶ Secundus modus priuādi traditus in tex. est qñ te
a stator[a] priuat heredē vel legatariū: & disponit q trāsferat in aliū vt dicit tex. ibi pcipiēdo ad alias ponas eas trāsferri. priout etiā loquit titulus, instit. de ademp. legatorū. in isto casu nō trāsfert ipo iure a primo herede in istū secūdū. quia impossibile est q ille q semel fuit heres desinat esse. l. & si fine. ſ. ſ. hz qđ papinianus. ff. & mino. gl. in. l. in substitutiōe. ff. de vul. & pup. sed primus heres in casu obseruantie iure fideicōmissi tenet illi fideicōmissum. fm Alex. in consil. lvij. in. ij. volu. incip. prospectis. in. j. colum. vbi ad hoc alleg. l. ij. ff. de condi. instī. que nihil facit: & ſ. fin. inst. eo. nescio si vult allegare instī. de legatis: vt instī. de codicil. ſz debuit allegare propter rubricā hic que dicit de his que pene nōie in testō vel
2 codicillis. ¶ † Limita istā. l. & l. si similes. procedere quādo testator precipit aliqd fieri quod spectat ad rēfamiliarem: & casu quo non fiat: pene nōie priuat heredē vel legatariū. tunc bene valet: & ita ppie loquit cū ista cōcordā. si autē testator pciperet aliqd fieri q sit de mero vel mixto imperio vel iurisdictiōis volūtarie: & casu quo non fiat addit penā priuationis: tunc heres vel legatarius contrafaciendo non incidit in penam: nec hz locum ista. l. vt si testator instituit aliquem heredem: & eū grauet vt adoptet titiū: & si non adoptet priuat eū hereditate: certe hz heres posset adoptare tū si non adoptet nō priuat hereditate. tex. est solēnis & necessarius in proposito in. l. vxorē. ſ. heres. de le. ij. & ibi dicit Bart. q ille casus est singularis: quem etiā ad hoc multū notat Bal. hic in. vij. oppo. ¶ Secūdo limita istā. l. & similes vt procedant qñ pena de dando certam rem vel quantitatem: prout est
terti⁹ mod⁹ quē. ſ. declarauī: adijcit alicui facto: si aūt adijcere
tur dationi quātitatis & esset vltra debitū mōcū vsurarū de iure ciuili: nō valeret. l. iulian⁹. ſ. idē papinian⁹. ff. de actio. empt. l. cū allegas. C. de vsur. & cū hodie iure canonico. quod attendi dz vsura ad quācunq; quātitatē sit prohibita: vt ex aminaui in. l. j. post gl. ſ. de summa tri. certe talis adiectio pene cōsistētis in datione quantitatis: quia esset vsura, non valet fm Bart. hic: & notabilius in. l. ij. ff. e. vbi per hoc notabiliter infert Bart. quod testator in testō nō pōt inducere vsuras. puta si testator disponat q si heres non soluat titio intra tātū tempus, qđ teneatur soluere tantū noīe vsurarū. attento q vsure sēm ius canonicum sint in totum, phibite. mouet p tex. no. in. l. ij. ſ. fi. vbi Bar. & cuma. idē tenent. ff. de an. leg. firmat Ang. hic in vtraq; lect. & Bar. in. d. l.
b cleatū sensum tex. ¶ Amplia[b] nūc decisionem huius tex. vt pena priuationis hereditatis in penam heredis contrafacientis ordinationi testatoris non solū possit fieri in testō: sed etiam in codicillis. intellige tū nō directe: sed per fideicōmissum. fm Alex. in consil. lvij. in. ij. volu. incip. prospectis. in. j. colum. vbi ad hoc alleg. l. ij. ff. de condi. instī. que nihil facit: & ſ. fin. inst. eo. nescio si vult allegare instī. de legatis: vt instī. de codicil. ſz debuit allegare propter rubricā hic que dicit de his que pene nōie in testō vel codicillis. ¶ † Limita istā. l. & l. si similes. procedere quādo testator precipit aliqd fieri quod spectat ad rēfamiliarem: & casu quo non fiat: pene nōie priuat heredē vel legatariū. tunc bene valet: & ita ppie loquit cū ista cōcordā. si aūt testator pciperet aliqd fieri q sit de mero vel mixto imperio vel iurisdictiōis volūtarie: & casu quo non fiat addit penā priuationis: tunc heres vel legatarius contrafaciendo non incidit in penam: nec hz locum ista. l. vt si testator instituit aliquem heredem: & eū grauet vt adoptet titiū: & si non adoptet priuat eū hereditate: certe hz heres posset adoptare tū si non adoptet nō priuat hereditate. tex. est solēnis & necessarius in proposito in. l. vxorē. ſ. heres. de le. ij. & ibi dicit Bart. q ille casus est singularis: quem etiā ad hoc multū notat Bal. hic in. vij. oppo. ¶ Secūdo limita istā. l. & similes vt procedant qñ pena de dando certam rem vel quantitatem: prout est
terti⁹ mod⁹ quē. ſ. declarauī: adijcit alicui facto: si aūt adijcere
tur dationi quātitatis & esset vltra debitū mōcū vsurarū de iure ciuili: nō valeret. l. iulian⁹. ſ. idē papinian⁹. ff. de actio. empt. l. cū allegas. C. de vsur. & cū hodie iure canonico. quod attendi dz vsura ad quācunq; quātitatē sit prohibita: vt ex aminaui in. l. j. post gl. ſ. de summa tri. certe talis adiectio pene cōsistētis in datione quantitatis: quia esset vsura, non valet fm Bart. hic: & notabilius in. l. ij. ff. e. vbi per hoc notabiliter infert Bart. quod testator in testō nō pōt inducere vsuras. puta si testator disponat q si heres non soluat titio intra tātū tempus, qđ teneatur soluere tantū noīe vsurarū. attento q vsure sēm ius canonicum sint in totum, phibite. mouet p tex. no. in. l. ij. ſ. fi. vbi Bar. & cuma. idē tenent. ff. de an. leg. firmat Ang. hic in vtraq; lect. & Bar. in. d. l. iulian⁹. ſ. idē papinian⁹. & Cuma. in. d. l. ij. ff. e. Pau. hic, simpliciter se remittit de ista. q. ad Bar. i. d. l. ij. ff. ec. d. & sic vł cū eo simpliciter trāsire. ſz ipemet Pau. in. l. i. ſ. de sum. tri. & in. l. aquali anū. ſ. fructus. l ec. Bon. ff. de leg. j. dicit se mirari de ista decisiōe Bar. quia testator poterat percipere in testō qđ darent⁹ mille titio intra tantū tps. & casu quo nō dent pcipere q aliud vltra illud erogēt etiā cōsistens in quātitate. q: non est vera vsura: ſz relictum noīe pene. vt hoc ℓz. quod valet, vt hic, ſz errat quia quotiescunq; relinquit capitale. & casu quo nō soluat mādat solui quātitas per dinumerationē tempor⁹. etiā si dicat q pstet nomine pene. tū re vera est vsura, fm Bar. in. l. q fine. ff. de neg. ge. & in. l. cū stipulati. i. ſi. ff. de ſ. ob. Bal. in. l. rogasti. ſ. si tibi. ff. si cer. pe. & in. l. cum allegas. in fin. C. de vsur. & ideo tene decisiō. Bart. quā etiā segt Lud. in. l. stipulatio ista habere. ſ. alteri. de ver. obl. vbi plenius Alex. in. ix. col. & seq. nec aliqd facit qđ dicat relictū noīe pene: q: vt dicit tex. iste in fi. relictū noīe pene valet. nisi sit legib⁹ interdictū, vt isto casu iure cano. attento, qđ seruandū est. & per predicta ptz etiam nō bñ dixisse Bal. hic. in. viij. co. in. iij. q. vbi etiaz ipse in effectu ℈ cōtra Bar. nā querit pone qđ testator grauauit heredē q daret mille titio, aut cētū quodlibet mēse. q̄rit an ista dicat vsura, & determinat singulariter qđ non. qđ si est verum esset magnū verbū in materia vsurarū. vñ ℈ q nō sit vsura, ſz alternatiuū legatū: q: i la cētū nō pñt peti simul cum illis mille. sed alternative, sed natura vsure est qđ multiplicet & accumulet obligatio, nō aūt est alternatio. Jta Bal. i. l. cū allegas. in pe. col. in. ix. & ſ. opp. C. de vsur. sed ista ℈ deci. Bal. & eius rationē late reprobat. d. Hra. de are. i cōsi. clij. Ici. viso themate ad me trāsmisso. vbi maxime mouet p ea q notanť in. c. salubriter. de vsur. & ideo cōsuluit in pulchro casu ℈ra Bal. hic, qđ si testator in testō a
reliquit alicui quingētos aureos, aut. gl. ducatos quolibet anno donec heredes distulerint soluere summā pdictā. ℈ ſz ille legatarius nō possit cōsequi vtrūq;. & quingentos. & ſ. qualibet anno: & sic ſz sit alternativa, tamē cōsuluit q est vsura. eo q illa. gl. que soluunť quolibet anno soluunť habito respectu ad capitale, & ad aliā quātitatē pecunie. & sic q: vna pecunia parit aliā est vsura. vt ibi per eū. q etiā plus 2soluit qđ etiā dato q ille legatarius esset mercator, & si habuisset illos quingētos aureos cū eis verisimiliter. gl. lucratus esset. adhuc tamē illa. gl. nō debētur. q cēset vsura, quod aliter nō examino. nota q: sepe i testamētis hoc reperi- b
tur. ¶ Tertio limita istā. l. & similes procedere qñ testator in testamēto pcepit heredi vel legatario aliqd facere sub pena priuationis, & pcepto testatoris poterat formaliter pareri, tunc si non pareat succedit priuatio. ita loquit ista. l. cū similib⁹, sec⁹ si testator precepisset fieri sub pena priuationis, id in quo non poterat formaliter pareri, tūc nō parendo excusať a pena. puta testator precepit heredi q faciat fieri pulchrū ad similitudinē sepulchri tū. pone q nō reperit illud sepulchrū ad cuius similitudinē mādat fieri, vel pone testator pcepit heredi sub pena priua. hereditatis, quod tale quid faciat arbitrio cauj. pone qđ caius nolit arbitrari, heres excusať q: pena nō cōmittit nisi cōtra preceptū formaliter deueniať. l. in testō ita quidā. ff. de ſdi. & de. & l. mulcta. eo. tit. secūdum Bal. hic. in. iij. op. & Pau. & licet heres teneatur facere arbitrio boni viri, qñ nō reperitur illud exemplari q refert testator. tū nō faciendo, non incidit in penam priuatiōis. per. l. alegatā. & l. cū in testamentis. ſ. lege. ff. loca. ideo Bal. in. c. j. qualiter do. ppie. feu. puetur. dicit quod in. d. l. in testō ita quidā. est tex. fin. qđ in penis ɔz ligdisime cōstare. Et per hec infert Bal. hic in. iij. opp. quod in penis nunq; defertur iuramētum in supplementum probationis, quod alias deferri debet in dubijs causis data semplena pbatiōe, qđ reputat notabile. qđ vltimū examinani in. l. admonēdi. ff. de iureiu. & ibidem Ludo. in cōmento illius. l. quasi. circa mediū. dic vt ibi. ¶ Quarto limita istā. l. vt in fi. eius nisi testator: sub pena mādasset aliqd probosum, & sic tur pe. vt quia testator mādauit se sepeliri cū vestibus sericis vel similibus, alias priuat heredem hereditate. isto casu nō obtemperans nō privatur. l. seruo alieno. ſ. fi. de leg. j. l. quidam in suo. ff. de condi. instī. ¶ Sl. in verbo libertatibus. opponit contra text.
3 qui dicit † quod libertas relicta potest adimi, si ille cui relictū est libertas nō impleat onus a testatore iniunctum. & sic presuppo nit tex. quod pro libertate quam testator reliquit, potest onus iniungere. quo nō impleto admittitur libertas. cū pro libertate relicta nullum onus possit iniungi. l. plane fi filium. ſ. fi. ff. de leg. j. gl. fatetur contrarium, quod illud relictum propter libertatem nihil valet. tamen potest auferri libertas si nō prestetur relictū. & si dicas qđ hoc sit cōtra fi. huius. l. qñ precedit dispositio inutilis. certe nō valet tūc ademptio vel impositio pene. Respondeo quod verū est qñ illud inualidū est impossibile de natura vel de iure. sec⁹ si alio modo nō. quia a iure sit rep⁹obatū. sed quia alias ius sibi non assistat, vt in proposito nostro. Non ob. si diceres libertas semel prestita amplius reuocari nō potest. ſ. semel autē

Universidad de Deusto
Biblioteca

insti. quibus ex cau. ma. non licet. Rñde q verū est ꝫ in. l. nostra qñ libertas relinquit̄ seruo cum aliquo onere faciēdi: ꝫ libertas relicta sit seruo pure tñ dies talis libertatis nō cedit nisi onere ꝛ pleto. ideo si onus non implet non est verū qđ libertas dicaf sibi cōpetijsse. fm Fulg. ꝛ clarius Pau. hic. Rñde melius ad cōtrarium gl. Et dic q pro libertate relicta seruo nō pōt onus imūgi, verum est q constat in pecunia: ita proprie loquit̄. l. plane. ff. si. allegata per gl. Rō q cū libertas sit res inestimabilis quo ad pe cuniam nō pōt pter libertatē etiā imponi onus pecuniarum; sed pro libertate relicta pōt bene imponi onus qđ cōsistat in facto. Ista pōt testato: propter libertatem quā reliquit seruo grauare libertū ne discedat ab eius monumento: sed aliū liberū grauare nō posset; quia est spēs seruitutis. l. titio centū. §. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝛ casu quo illud factum nō impleat: pōt adimere libertatē, ꝛ ita pōt intelligi ꝛ exēplificari tex. noster. ¶ Glo. in verbo si min⁹ dividit in duas partes. In prima declarat tex. in ꝓbo, si minus. nā intelligitur. i. si non. In secūda ibi: ſ ꝟr ꝗtra. opponit cōtra tex. de duabus legibus. ꝛ dupliciter sol. pu. etiā facit in. l. i. ff. eo. Prima sol. vadit ad vtrūq; cōtrarium. Sed avero vadit solū ad cōtrariū. l. multa nō. l. i. ff. e. Inquantum ergo glo. hic ꝛ ibi vult qđ ira ffozū sint correcta per istā. l. dicunt Bar. ꝛ doc. hic: ꝛ in. l. i. ff. eo. q imo etiā de iure ffozū relictū noie pene valet. l. j. ff. ſ penu leg. l. j. §. itē si ita. ff. ad le. fal. l. si ita. ff. qñ dies leg. ce. l. iij. §. si. ff. de annu. leg. ꝫ ꝑsidera q ista iura Bart. ꝛ doct. loquunt̄ ꝓprie scḋm tertiū modū traditū in tex. vt ibi in tex. nostro declarau. ꝛ dicit Bar. ꝛ doc. q debent cōsiderari tria iura vt hic. ꝛ in. l. i. ff. eod. vt per eū, sed non puto curādum. vnde rñde ad ꝗtrariā gl. qđ. l. j. ff. e. allegat a pro cōtrario cōcordat cū ista. l. in fi. ideo ēm ibi relictū noie pene nō valet. quia erat turpe vel. p bosum: vel a. l. imp: probatum. ad ꝗtrarium. l. multa. ꝛ in. l. i testamento ita quidā. rñde vt per glo. ꝛ dixi in text. in. iij. limitatiōe.

¶ Glo. in verbo seruabitur. diuiditur in quatuor. In prima declarat text. In secūa oppo. ſ text. ꝛ soluit. In tertia idē facit. In quarta idē. secūa ibi: sed videt̄ valere. tertia ibi: ꝛ eodem modo respond̄e. quarta ibi: item cōtra. ff. de leg. j. In secūa ꝛ tertia pte: q: ista duo contraria tenduñt ad idē. habes sol. q si cōditio impossibilis adjcit heredi vel legatario granato: ꝛ tūc vitiat dispositionē. ita loquitur text. noster. si aūt adjcitur honorato: vt quia aliquid relinquatur heredi vel legatario sub cōditione impossibili: ꝛ talis cōditio reſcitur. ꝛ relictū tanꝝ purum valet. ſ. impossibilis. Adde q ista sol. tenēt Odof. ꝛ Ja. but. hic: ꝛ gl. in. §. si. insti. de lega. in rub. ꝛ in. l. obtinuit. ff. de cōdi. ꝛ demō. qđ conatur defendere Jmo. in. l. j. ff. de condi. insti. ꝛ tenēdo ista sol. pulch: ū est videre que sit ratio diuersitatis. gl. in. d. l. j. ff. de cond. in sti. assignat vnam rationē alia assignat Bal. hic. in ix. opp. quā dicit subtilē. Sz illis omissis alia clariozē assignat ibi. Ille melius ad cōtrarium gl. Et dic q pro libertate relicta seruo nō pōt onus imūgi, verum est q constat in pecunia: ita proprie loquit̄. l. plane. ħ. §. si. allegata per gl. Rō q cū libertas sit res inestimabilis quo ad pecuniam nō pōt pter libertatē etiā imponi onus pecuniarum; sed pro libertate relicta pōt bene imponi onus qđ cōsistat in facto. Ista pōt testato: propter libertatem quā reliquit seruo grauare libertū ne discedat ab eius monumento: sed aliū liberū grauare nō posset; quia est spēs seruitutis. l. titio centū. §. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝛ casu quo illud factum nō impleat: pōt adimere libertatē, ꝛ ita pōt intelligi ꝛ exēplificari tex. noster. ¶ Glo. in verbo si min⁹ dividit in duas partes. In prima declarat tex. in ꝓbo, si minus. nā intelligitur. i. si non. In secūda ibi: ſ ꝟr ꝗtra. opponit cōtra tex. de duabus legibus. ꝛ dupliciter sol. pu. etiā facit in. l. i. ff. eo. Prima sol. vadit ad vtrūq; cōtrarium. Sed avero vadit solū ad cōtrariū. l. multa nō. l. i. ff. e. Inquantum ergo glo. hic ꝛ ibi vult qđ ira ffozū sint correcta per istā. l. dicunt Bar. ꝛ doc. hic: ꝛ in. l. i. ff. eo. q imo etiā de iure ffozū relictū noie pene valet. l. j. ff. ſ penu leg. l. j. §. itē si ita. ff. ad le. fal. l. si ita. ff. qñ dies leg. ce. l. iij. §. si. ff. de annu. leg. ꝫ ꝑsidera q ista iura Bart. ꝛ doct. loquunt̄ ꝓprie scḋm tertiū modū traditū in tex. vt ibi in tex. nostro declarau. ꝛ dicit Bar. ꝛ doc. q debent cōsiderari tria iura vt hic. ꝛ in. l. i. ff. eod. vt per eū, sed non puto curādum. vnde rñde ad ꝗtrariā gl. qđ. l. j. ff. e. allegat a pro cōtrario cōcordat cū ista. l. in fi. ideo ēm ibi relictū noie pene nō valet. quia erat turpe vel. p bosum: vel a. l. imp: probatum. ad ꝗtrarium. l. multa. ꝛ in. l. i testamento ita quidā. rñde vt per glo. ꝛ dixi in text. in. iij. limitatiōe.

¶ Glo. in verbo seruabitur. diuiditur in quatuor. In prima declarat text. In secūa oppo. ſ text. ꝛ soluit. In tertia idē facit. In quarta idē. secūa ibi: sed videt̄ valere. tertia ibi: ꝛ eodem modo respond̄e. quarta ibi: item cōtra. ff. de leg. j. In secūa ꝛ tertia pte: q: ista duo contraria tenduñt ad idē. habes sol. q si cōditio impossibilis adjcit heredi vel legatario granato: ꝛ tūc vitiat dispositionē. ita loquitur text. noster. si aūt adjcitur honorato: vt quia aliquid relinquatur heredi vel legatario sub cōditione impossibili: ꝛ talis cōditio reſcitur. ꝛ relictū tanꝝ purum valet. ſ. impossibilis. Adde q ista sol. tenēt Odof. ꝛ Ja. but. hic: ꝛ gl. in. §. si. insti. de lega. in rub. ꝛ in. l. obtinuit. ff. de cōdi. ꝛ demō. qđ conatur defendere Jmo. in. l. j. ff. de condi. insti. ꝛ tenēdo ista sol. pulchū est videre que sit ratio diuersitatis. gl. in. d. l. j. ff. de cond. in sti. assignat vnam rationē alia assignat Bal. hic. in ix. opp. quā dicit subtilē. Sz illis omissis alia clariozē assignat ibi. Ille melius ad cōtrarium gl. Et dic q pro libertate relicta seruo nō pōt onus imūgi, verum est q constat in pecunia: ita proprie loquit̄. l. plane. ħ. §. si. allegata per gl. Rō q cū libertas sit res inestimabilis quo ad pecuniam nō pōt pter libertatē etiā imponi onus pecuniarum; sed pro libertate relicta pōt bene imponi onus qđ cōsistat in facto. Ista pōt testato: propter libertatem quā reliquit seruo grauare libertū ne discedat ab eius monumento: sed aliū liberū grauare nō posset; quia est spēs seruitutis. l. titio centū. §. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝛ casu quo illud factum nō impleat: pōt adimere libertatē, ꝛ ita pōt intelligi ꝛ exēplificari tex. noster. ¶ Glo. in verbo si min⁹ dividit in duas partes. In prima declarat tex. in ꝓbo, si minus. nā intelligitur. i. si non. In secūda ibi: ſ ꝟr ꝗtra. opponit cōtra tex. de duabus legibus. ꝛ dupliciter sol. pu. etiā facit in. l. i. ff. eo. Prima sol. vadit ad vtrūq; cōtrarium. Sed avero vadit solū ad cōtrariū. l. multa nō. l. i. ff. e. Inquantum ergo glo. hic ꝛ ibi vult qđ ira ffozū sint correcta per istā. l. dicunt Bar. ꝛ doc. hic: ꝛ in. l. i. ff. eo. q imo etiā de iure ffozū relictū noie pene valet. l. j. ff. ſ penu leg. l. j. §. itē si ita. ff. ad le. fal. l. si ita. ff. qñ dies leg. ce. l. iij. §. si. ff. de annu. leg. ꝫ ꝑsidera q ista iura Bart. ꝛ doct. loquunt̄ ꝓprie scḋm tertiū modū traditū in tex. vt ibi in tex. nostro declarau. ꝛ dicit Bar. ꝛ doc. q debent cōsiderari tria iura vt hic. ꝛ in. l. i. ff. eod. vt per eū, sed non puto curādum. vnde rñde ad ꝗtrariā gl. qđ. l. j. ff. e. allegat a pro cōtrario cōcordat cū ista. l. in fi. ideo ēm ibi relictū noie pene nō valet. quia erat turpe vel. p bosum: vel a. l. imp: probatum. ad ꝗtrarium. l. multa. ꝛ in. l. i testamento ita quidā. rñde vt per glo. ꝛ dixi in text. in. iij. limitatiōe.

¶ Glo. in verbo seruabitur. diuiditur in quatuor. In prima declarat text. In secūa oppo. ſ text. ꝛ soluit. In tertia idē facit. In quarta idē. secūa ibi: sed videt̄ valere. tertia ibi: ꝛ eodem modo respond̄e. quarta ibi: item cōtra. ff. de leg. j. In secūa ꝛ tertia pte: q: ista duo contraria tenduñt ad idē. habes sol. q si cōditio impossibilis adjcit heredi vel legatario granato: ꝛ tūc vitiat dispositionē. ita loquitur text. noster. si aūt adjcitur honorato: vt quia aliquid relinquatur heredi vel legatario sub cōditione impossibili: ꝛ talis cōditio reſcitur. ꝛ relictū tanꝝ purum valet. ſ. impossibilis. Adde q ista sol. tenēt Odof. ꝛ Ja. but. hic: ꝛ gl. in. §. si. insti. de lega. in rub. ꝛ in. l. obtinuit. ff. de cōdi. ꝛ demō. qđ conatur defendere Jmo. in. l. j. ff. de condi. insti. ꝛ tenēdo ista sol. pulchū est videre que sit ratio diuersitatis. gl. in. d. l. j. ff. de cond. in sti. assignat vnam rationē alia assignat Bal. hic. in ix. opp. quā dicit subtilē. Sz illis omissis alia clariozē assignat ibi. Ille melius ad cōtrarium gl. Et dic q pro libertate relicta seruo nō pōt onus imūgi, verum est q constat in pecunia: ita proprie loquit̄. l. plane. ħ. §. si. allegata per gl. Rō q cū libertas sit res inestimabilis quo ad pecuniam nō pōt pter libertatē etiā imponi onus pecuniarum; sed pro libertate relicta pōt bene imponi onus qđ cōsistat in facto. Ista pōt testato: propter libertatem quā reliquit seruo grauare libertū ne discedat ab eius monumento: sed aliū liberū grauare nō posset; quia est spēs seruitutis. l. titio centū. §. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝛ casu quo illud factum nō impleat: pōt adimere libertatē, ꝛ ita pōt intelligi ꝛ exēplificari tex. noster. ¶ Glo. in verbo si min⁹ dividit in duas partes. In prima declarat tex. in ꝓbo, si minus. nā intelligitur. i. si non. In secūda ibi: ſ ꝟr ꝗtra. opponit cōtra tex. de duabus legibus. ꝛ dupliciter sol. pu. etiā facit in. l. i. ff. eo. Prima sol. vadit ad vtrūq; cōtrarium. Sed avero vadit solū ad cōtrariū. l. multa nō. l. i. ff. e. Inquantum ergo glo. hic ꝛ ibi vult qđ ira ffozū sint correcta per istā. l. dicunt Bar. ꝛ doc. hic: ꝛ in. l. i. ff. eo. q imo etiā de iure ffozū relictū noie pene valet. l. j. ff. ſ penu leg. l. j. §. itē si ita. ff. ad le. fal. l. si ita. ff. qñ dies leg. ce. l. iij. §. si. ff. de annu. leg. ꝫ ꝑsidera q ista iura Bart. ꝛ doct. loquunt̄ ꝓprie scḋm tertiū modū traditū in tex. vt ibi in tex. nostro declarau. ꝛ dicit Bar. ꝛ doc. q debent cōsiderari tria iura vt hic. ꝛ in. l. i. ff. eod. vt per eū, sed non puto curādum. vnde rñde ad ꝗtrariā gl. qđ. l. j. ff. e. allegat a pro cōtrario cōcordat cū ista. l. in fi. ideo ēm ibi relictū noie pene nō valet. quia erat turpe vel. p bosum: vel a. l. imp: probatum. ad ꝗtrarium. l. multa. ꝛ in. l. i testamento ita quidā. rñde vt per glo. ꝛ dixi in text. in. iij. limitatiōe.

a ¶ Quod in codicillis. Adde Pet. de anch. ꝛ barb. i. c. cū esses, de test.

Si probaueris.

nēt Ang. Sali. ꝛ Pau. hic: ꝛ cōmuniter doct. etiā ¶Dod. in. d. l. si mihi ꝛ tibi. ſ. si quis seruos. vbi ¶Alex etiā eā tenet: ꝛ est cōmunis, quicquid dicat Fulg. hic: licet Jmo. in. l. continuus. ſ. illud. ff. de ver. ob. reprobet per. l. non solū. ff. de act. ꝛ ob. que nihil facit: quia loquitur de conditione impossibili: non autem de difficili propter angustias temporis vt hic: licet cōmuniter doc. etiā ¶Dod. er. sequanē istā cōmunem solu. ergo tamen dubito. nā ista sol. vult quod angustie temporis non vtient vltimā voluntatē: eo q: vltima volūtas habet naturā ꝛ tractuū bo. fid. sed in contractibus bo. fi. angustie nō vtiant. ¶Dihi videt̄ q assumptū sit falsum. nam illud quod dicitur quod testamentū seu vltima voluntas habet in sitar cōtractuū bo. fid. procedit tātū quo ad duo. ſ. quo ad fructus vt fructus in vltima volūtate veniāt a tēpore mortis. sicut in Jctibus bo. fi. Scḋo qđ resoluta sed non integre possit agi prima actione in cōtractibus bo. fid. quo ad ista duo vltima volūtas sapit naturale Jctū bo. fi. ¶ als sec⁹. ita Bart. qđ omnes indifferenter sequunt̄ in. l. si heres. ff. de eo q cer. loco. ergo sol. cōmunis stare non pōt cogita de respōso. Jason Papie.

¶De fideicommissis. Rubrica.

1 ¶ Prestatio triennālis quid operatur concurrente duplici fauore scilicet alimentoꝝ ꝛ vltime voluntatis, quod ex vltima voluntate inualida ⁊ futurum possint legata peti: ac si fuissent relicta in testa. valido ꝛ solenni: quod extende. vt. j. nu. 2. 3. 4. ꝛ limita vt. j. nume. 4.

5 Sciante statuto quod in maleficijs reus debeat citari ter: non sufficit vna p o tribus etiam peremptoria.

6 ¶Multum tempus appellatur triennium.

7 Quis modus sit seruandus in conclu. libelli: quando agitur pro annuis ꝛ menstruis prestationibus.

l. i.

¶ Si probaueris. Jsta. l. est singularis ꝛ non reperit̄ur alibi secundū Cy. Bar. Ange. ꝛ Pau. hic: et Bar. in. l. ħ. j. eo. Circa prin. q est notabilissima ꝛ tenēda mēti ppetuo. ꝛ dicit Ful. qđ ista. l. habuit in pūcto in examine puato. Ad cuiꝰ euidentiā ꝑmitte q ipsa in solutionibus gl. magne hic. ꝛ in l. seq. legit tripliciter. ¶ Primo q loquat̄ in herede ignorāte: ꝛ sic in matre que ignorabat voluntatem filij esse invalidā. ¶ Secundo modo legit vt loquatur in herede dubitāte. ¶ Tertio ꝛ melius qđ loquatur in herede sciente, ꝛ ista est vera quam tene. ꝛ qđ ista. l. mater sciēs fuerit: patet: quia tex. iste in ✠ si. eā q. sequntam voluntatem fundat se in hoc q soluens agnouit voluntatē defuncti, ergo requiritur qđ fuerit sciens, nā ignorans nonvidet̄ agnoscere aut sequi q ignorat. l. claudius. ff. de acqui. here. l. mater decedens. in prin. ff. de inoffi. testam. in ista ergo. l. mater que sciebat voluntatē demetrij filij esse invalidā: solvēdo sciēter prejudicauit sibi in eo qđ soluit. ꝛ hoc de iure cōi. l. j. ff. de cōd. inde. In eo aūt qđ in futurū prestari debet: sibi ꝑiudicauit iure spāli: fauore vltime volūtatis ꝛ alimētoꝝ. in quo duplici fauore fundat̄ decisio singularis huius. l. ꝛ si alterum cessaret: non haberet locum ista. l. vt per hunc modum in effectu tollūtur quasi oia cōtraria gl. ꝛ ista est huius. l. meduella. ¶ Quarto modo intelligit istam. l. Ange. hic in gl. q cum in ista. l. non apparet nec dicatur an ista mater fuerit sciens vel ignorans, certe dicere: prout dicūt doc. q in ista. l. mater fuerit sciens: est diuinare: ꝛ restringere istū tex. vnde ſm eū ista. l. debet intelligi sine violētia: vt loquat̄ simpliciter: ꝛ in casu dubio: qñ aliter non apparet: an mater fuerit sciens vel ignorans. ꝛ licet regula sit q in dubio ꝑsumit̄ ignorātia. l. verus. ff. de prob. tū in ista. l. est casus singularis qđ duplici fauore. ſ. vltime voluntatis ꝛ alimentoꝝ ꝑsumat̄ scientia. ꝛ ꝫ iste intellectus sit peregrinus, teneas cōmunē qđ in ista. l. mater sit sciens: quia alias non diceretur agnouisse volūtatem defuncti: vt dicit tex. ex quo patet q nō est diuinatio nec restrictio ab hac. l. ¶ Prestatio triennalis: qñ ꝛcurrit duplex fauor alimētoꝝ ꝛ vltime voluntatis, facit vt ex minus solenni voluntate fideicōmissum debeatur ꝛ non tantum pro preterito tpe sed vt p futuro tempore peti possit. h. d. ista. l. ꝛ potes ponere casum dupliciter. Primo q mater fuit instituta heres a demetrio filio in testamēto valido ꝛ solēni: sed qđ in codicillis[a] factus solum cum duobus testibus: cum. v. requirant. l. si. ff. de cōdi. in fi. ꝛ sic in ista vltima voluntate non solēni reliquit filius fideicommissum alimentoꝝ vel etiam q testamentum in quo mater fuit instituta ꝛ relictū ꝛ fideicōmissum erat minus solēne. Sc̄ō modo pōt poni casus qđ mater ab intestato successit filio: sed qđ filius grauit venientes ab intestato per fideicommissum ad prestādum alimenta mēstrua: ꝛ fideicommissum erat invalidum, qz factum coram duobus testibus tantum: in effectu nō est vis. ¶ In tex. ibi petisse de matre. i. a matre sicut in. l. si vt certo. ſ. si de mepe-

tisses. ff.

sum iuxta. l. ij. §. de edi. di. adri. ꝛ. l. cū falsum. ff. de acqu. he. puta qz testator non fecit testū, sed ribaldus notarius fecit instrumētum publicum de tali testō, nūc ꝫ heres ꝑstitisset legatū annuū alimētoꝝ: ꝛ triennio. etiam scienter, non per hoc tenetur in futurū: quia testū falsum non potest approbari tacite nec expresse, quia deficit substantia. ſ. voluntas testatoris. l. paulus. ff. de ver. sig. l. alia. C. de his qui. vt indi. nisi sit super falso trāfactum vel iudicatum. l. polla. §. de his qui. vt indi. l. fi. C. de fi. instr. Ista limitatio colligitur ex verbis Ang. hic in lec. perusina. circa ꝓincip. ꝫ aperte nō ponat. ¶ Sexto cōceperam limitare istā. l. procedere qñ solutio triennalis fuit facta de per se singulariter tribus annis. sicut ſi heres simul soluisset pro tribus. tunc non haberet locū ista. l. sed inueni q Jo. fab. hic in fi. ponit istam limitationē. ꝛ refert idē tenere Ja. de are. in. d. l. ſi certis annis. §. de pac. Adduceſ etiā q: plures actus separatim facti plus ligant. l. inbemus. C. ad vellei. Sed vltra eum ego moueo: per alias notabiles limitationes in optimo simili. ¶ Primo per id quod volunt Cy. ꝛ Bal. in. l. ij. C. de do. promiſ. vbi dicunt qđ. l. quicūqz. C. de apo. pub. quā. §. pro singulari allegant, que vult q q ostēdit se soluisse tribus annis vltimis, presumitur semper soluisse integre retro procedit quādo ille tres solutiones fuerunt facte separatim singulo anno de per se, secus ſi fuisset vna solutio pro tribus annis. ita etā limitat Bal. in. d. l. quicūqz. ¶ Scḋo moueo: ex eo quod in simili vult Bar. in. l. eū qui. alias Jabolen⁹, circa mediū. ff. de ann. leg. vbi limitat Bal. in. l. si certis annis. §. de pact. ꝛ. l. cū de in rem verso. ff. de vsur. quibus dicit ex prestatione lōgi tēporis presumi cām ꝛ obligationem subesse, vt procedant quādo talis solutio fuit facta separati singulo anno. Secⁿ si vna vice ꝑ multis annis. vt probat tex. in illa. l. cum de in rem verso. in versi. lō go tpe. vbi no. Bal. Facit etiam quod vult gl. in. l. si cōuenerit. j. ff. de pig. ac. vbi qñ requirit̄ trina interpellatio vel trina prestatio, non potest vna vice simul fieri, dicendo ter solue. facit quod vult Bal. in. c. ex literis. in fi. col. de const. vbi tꝫ q stante statuto

5 † q in maleficijs reꝰ debeat ter citari[a] ꝛ nō sufficit vna citatio ꝓ tribus etiam peremptoria. ¶ Septimo sing. limita istā. l. vt pro cedat dum requirit prestationem per triennium ad minus: eo qz hic legata erāt plura. ſ. menstrua vel annua, nam censentur plura legata, pro primo anno purum, pro aliis conditionalia. ſi in singulos. ff. de an. le. l. cū in annis. ff. qñ dies le. ce, no. in. l. stichū aut pāphilum. §. stipulatio. ff. de verb. obl. secus ſi legatum esset vnū ꝛ semel cederet dies, tūc vna sol. sufficit respectu futurarum prestationū, que a testatore sunt diuersa per tēpora. l. firmio. in fi. ff. qñ dī. le. ce. ꝫ ita no. sol. Ange. hic in lectura Perusina. in vlt. co. in prin. ¶ Occauo limita ist am. l. non procedere quando approbatio voluntatis inualide fuisset expresse facta per heredē: quia illud quod operat̄ hic ꝑstatio triennalis, cū cursu triennū. ꝛ alibi prestatio per decenniū in. d. l. si certis annis. ꝛ in. d. l. cū de in rem verso. tantū operatur approbatio expressa, nisi vno momento facta. tex. est quā Barto. ꝛ omnes reputāt sing. in. l. ij. C. de do. ꝓ mis. ne credas quod idem decidatur in. l. ij. ꝛ in. l. nō dubiū. in fi. §. de testa. quas gl. mag. hic. in prima parte alle. ꝛ hoc vult q ille leges procedunt quo ad id quod est iam solutū, sed quo ad indu cendum obligationem in futurum ex expressa approbatione cuꝰ solutione vnius momēti. redditur ad hoc singularis. d. l. ij. C. de do. promiſ. ¶ † Secundo no. ex tex. in ver. per multū tempus, q multū tempus appellatur triennium. vnde facit fm Albert. hic ad statutum Bono. quo cauetur quod nullⁱ possit esse potestas Bonoſi. qui nō exercuerit multa officia vel regimina, nā ſi tria exercuisset dicit fatisfactū. per istā. l. tū multū tps his accipit ꝓ triennio, secundum subiectam materiā: ꝛ hoc est qđ dicit tex. hic in versi. in tali causa. Alibi accipitur ꝓ quinquennio ꝛ biēnio. §. vultum. vbi gl. instit. de lib. ob. l. in cōtractib⁹. in prin. cū gl. C. de nō nu. pecu. declarat Albe. in. l. cōstitutionē. C. de admi. tu. ꝛ quod multū tps capiat̄ ꝓ quinquēnio. est tex. in. l. j. §. q dictū est. ff. de separa. no. Ang. in aut. hodie. per illum tex. C. de repu. ꝛ

b quomodo intelligitur multum tēpus. ᵇ vide gl. in. c. ad notraz. de re. ecc. nō alie. ꝛ in. c. latores. de cle. ex com. mini. Que aūt dicā tur multa est tex. in. l. j. §. hoc rescripturū. ꝛ ibi not. Bar. ff. ad sena. sylla. ꝛ tex. in. §. multis aūt. insti. de liber. ꝛ gl. in. §. fi. i ver. multe. inst. de in. perso. no. Bal. in. l. hac cōsultissima. in fi. §. qui test. fa. pos. vt etiam per eum ibi. que dicatur multitudo. Qui antē dicā tur multi dies ponit Angel. no. in. §. omnem vero. in aut. de liti. Quod autem dicatur tempus non modicum de clarat gl. in. l. si. ff. si ager vecti. vel emphy. pe. ¶ † Tertio no. in tex. ibi. vt in futurum quoqz ea prestētur, ꝛ ex tex. ibi, ꝛ si qua in preteritū ꝛc. Adde dum concludendi in libello quem docet hic imperator quando agit̄ ꝓ annuis vel menstruis prestationibus. nā in conclusione debet peti quod soluatur qđ restat ꝓ tempore preterito. deinde quod ꝓ futuro tpe condemnetur ad prestandum veniēte tpe. ꝛ ista cōclusio ex equitate conceditur, ne alias actor cogatur sin-

a ¶ Debeat ter citari. Adde gloſſ. summe. v. qō. ħ. spe. tit. de cita. in §. viso. ✠. si ergo.

b ¶ Multum tēpus. Adde gloſ. ꝛ Car. in cle. j. de reb. eccleſi. non alie. Bal. in. l. iubemus. in ꝓinc. la. ij. C. de sacro san. eccle. Ange. Joā. de Jmol. ꝛ Lu. ro. i. l. ſi filio familias. §. fi. ff. ſol. mat. Barba. in repe. rub. ic. de reb. eccle. nō alie. Pe. de an. cōſil. lij. incip. quedam ex predictis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

gulis annis: vel mensibus de suo iure agere vel protestari. l. male agitur. C. de prescript. xxx. an. ¶ dicet in gl. mag. in vltima parte eius. ¶ Gl. magna diuiditur i sex ptes: put sex op. format 2tra tex. partes patent. Circa primū cōtrariū glo. dic q prima ꝛ fcda sol. nil valent dum gl. intelligit q ista. l. loquit in herede ignoꝛante: qui ignoꝛabat voluntatē defuncti esse inualidā. Jmo. tex. iste loquitur in sciente: vt dixi in text. ꝛ est veritas. Secundo ex alio Bart. reꝓbat sol. gl. nam legatū libertatis est ita fauoꝛabile sicut legatum alimentoꝝ: nihil all. Bar. potuit allegare. l. primo gradu. ff. de his q̄ in frau. cre. in. c. causam matrimonij. vbi no. de offi. dele. sed in relicto libertatis facto in minus solenni testō agnitio heredis ignoꝛantis ꝛ errantis nil nocet. l. cū testm. C. de iu. ꝛ fa. igno. tū ille tex. non viget cōtra gl. cum ibi interceſſerit tm̄ vnus actus: non aūt prestatio triennalis: vt hoc text: ꝛ sic illa l. multum facit a remotis. Tertio sol. gl. q̄ in ista. l. testm̄ fuerat solēne ꝛ fideicommissum validū: ꝛ q debeat subaudiri maxime ad tex. ꝛ destruit tex. ideo nihil valet. ¶ Vera ergo sol. vt dixi in tex. est q in ista. l. prestatio fuit facta ab herede scienter: ꝛ p eo q prestitit in ꝓteritū statim sibi ꝓiudicauit de iure cōi. etiam si nō esset legatum alimentoꝝ: sed quodcūq; legatum. ita loquit. l. sequens. ꝛ. l. nō dubiū. §. fi. §. de testa. Et cūc absq; alio adminiculo tpis heres scienter soluēs: statim sibi ꝓeiudicat sed ꝓo futuro tpe de iure cōi sibi nō ꝓeiudicauerit. sed in hac. l. sibi ꝓeiudicat iure speciali fauoꝛe alimētoꝝ ꝛ vltime voluntatis vt dixi in tex. Circa scdm̄ ẜium glo. Bar. simpliciter tz solu. glo. quam sic declara. nam ista. l. loquitur in materia fauoꝛabili alimētoꝝ ꝛ vltime volūtatis: ibi in materia odiosa. ſ. vsurarū: ꝛ inter viuos.

¶ In tertio cōtrario dic q̄ §. sol. gl. est vera: q̄ in cōtrario heres soluit legatū annum sine detractione falcidie: per vnum vel duos annos solum: hic triēnio. Tū ista sol. non est necessaria. q̄ etiā si ibi ꝓstitisset. ꝛ. annis: ꝓ hoc heres nō ꝓeiudicaret sibi ꝓo futuro tpe vt in futurū cogatur soluere absq; detractione falcidie: quia ex prestatione ꝓterita nūq̄ sibi heres ꝓiudicat ꝓo futuro tpe: nisi cōcurrente duplici fauoꝛe: de quo in tex. sequēs sol. gl. q̄ ibi sit cōtra. l. non est tuta. quia q̄ volūtas testatoris relinquentis legata vltra dodrantem sit contra. l. non est verum. quia l. falcidia non resistit: ꝓout dicūt Bar. ꝛ alij in. l. cum quis. §. de iu. ꝛ fa. igno. ꝛ in. l. j. ff. de cōdi. indebi. in illo articulo an illud q̄s defalcari pōt per. l. falc. de legatis: sit debitum faltē naturaliter.

¶ In quarto contrario dic q̄ sol. gl. cōiter reꝓbat dum intelligit q̄ ista. l. loquatur q̄n erat dubiū: an volūtas testatoris esset valida. sed in contrario erat clarum: q̄s obligatio erat inefficax q̄ pacto nudo. Nā si in ista. l. heres fuisset dubitans nos habemus q̄s dubitans ꝛ ignoꝛās equiparātur. l. fi. §. sinauté nescim̄. C. de furt. cū cōcord. quas dedi. in. l. quādiu. §. qui admi. sed. ista l. non potest loqui in herede ignoꝛāte vel dubitante: sed loquitur in sciēte: vt dixi. §. pluries. Ang. tamē hic in lectura Perusi. reputat istam sol. gl. valde singu. ꝛ dicit se admirari q̄s doct. aliter non ponderent istam glo. fm quam concluditur q̄ in ista. l. non apparet an voluntas fuerit vtilis vel ne. licet heres a quo petebat legatum cōsteatur voluntatē testatoris: sed negabat solēnitatem: legatarius aūt ꝓbabat solennitatē ex solutione triennali quā heres fecit: certe in ista. l. decidit q̄s talis ꝓstatio sufficit ad presumendā solēnitatē. ꝛ dicit Ang. q̄ intelligēdo istā. l. isto mō q̄ ista. l. nō h̄z fociā in iure. Tu considera q̄ dato q̄ solu. gloss. quo ad ista. l. posset esse in se vera ꝛ singularis: vt dicit Angel. tū nō est necessaria quo ad contrariū. d. l. si certis annis. q̄ loquit in dispositione inter viuos: que nō validatur p solā ꝓstationē triēnij: sicut hic in vltima voluntate ꝓpter fauoꝛem legati alimētorum. ¶ In qnto ẜio glo. dū gl. rñdet q̄s in ista. l. agit p futuro tpe ex iure q̄ habeet de ꝓsenti. Bar. ꝛ doc. reꝓbāt gl. hic ꝛ simi les q. ẜ in contractibus: ꝛ sic in stipulatione annua que cēsetur vna de ꝓsenti: dicat debitū rōne annoꝝ futuroꝝ. l. stichum aut pamphilū. §. stipulatio. ff. de ver. ob. tū secus est in vltimis volūtatibus in legato annuo: vbi censent tot legata quot sunt anni. ꝛ ꝓo ꝓimo anno censent purum ꝛ ꝓ sequētibus cōditionale. l. senat̄. §. fi. ff. de do. can. moꝛ. l. si in singulos annos. ff. de an. le. ergo ꝓo futuro tpe cū sit cōditiōale: nō pōt dici vt dicit gl. q̄ habeat ius agēdi de ꝓsenti. vt dicit gl. l. cedere. ff. de ver. sig. nisi salvādo gl. dicas fm Bar. q̄ in ista. l. pōt dici q̄ habeet ius de ꝓsenti, nō rōne legati: sed illius quasi cōtractus celebrati ꝓpter prestationē triennalē: ex quo cōpetit nō actio ex testō sed ꝓditio ex ista. l. tū reꝓbat Barto. q̄ prestatio triennalis bene facit vt magis sit cautū legatario, non vt magis debeat q̄ ante. nec em debet plusq̄ naturaliter sicut ante allegat ex mēdicato suffragio, text. in. l. titius rogat̄. ff. ad treb. que nihil facit. debuit allegare. l. j. §. si sub conditione. ff. vt le. no. ca. vnde rñdet Bart. hic: ꝛ latius in. l. vbi autem non apparet. §. pe. vbi videas. ff. de verb. obl. q̄ q̄ debitū conditionale ꝛ sic in futurū: est debitū de per se solū: nō pōt de ꝓsenti peti. ita loquuntur cōtraria allegata in gl.

a ¶ Ex cōsciētia. adde Ang. consil. cxliij. incipit. ad primum.

aut debitū cōditionale' est adiunctū debito de presenti: vt in casu nostro. ꝛ tunc sicut debitū de ꝓsenti pōt statim peti: ita pōt peti ꝓo futuro tpe: ne cogatur agere singulo anno. Fulg. aliter respōdet ad hunc tex. ꝛ dicit q̄ iste tex. non vult id q̄ gl. ꝛ doct. ꝓsup ponūt q̄ legatarius possit agere ꝓo futuro tpe: ne q̄s sequi debeat condemnatio iudicis ꝓo futuris annis. q̄ esset cōtra. ll. allegatas in glo. quas destruit sol. Bar. ꝛ contra. l. q̄ si in diem. §. j. ff. de peti. here. sed iste tex. bene dicit impetrabis q̄ in futurum ea prestētur q̄n impetrabis: verū est suo tpe nō aūt dicit text. q̄ dz cōdemnari q̄ in futurū ꝓstenē ꝛ nulla alia. l. hoc dicit: ꝛ refert quod ita rñdit in suo examine. breuiter cōis cōclusio est q̄ in legato annuo cum nō sit in potestate creditoris exigere totū ꝓo futuro tempoꝛe: statim procedit libellus in quo petitur fieri condemnatio statim ratiōe temporis presentis ꝛ preteriti: ꝓo futuro autem tempoꝛe petitur fieri condemnatio ad soluendum suo tēpoꝛe: ne legatarius habeat necesse agere ꝛ petere quolibet anno. contra. l. male agitur. in fi. vbi no. Bar. j. de prescri. xxx. ann. ꝛ licet Ful. dicat quod ista. l. nec alia ꝓbat quod ꝓo futuro tē poꝛe possit agi: ꝛ seq̄ndēa. dic q̄ imo hoc ꝓbat tex. i. l. libertis quos. §. j. ꝛ ibi Bar. in fi. no. ff. de ali. ꝛ cib. le. bar. j. l. pecunie. e. ti. Bar. ꝛ doc. in. l. nō quēadmodū. ff. de iud. Bar. ꝛ Bal. i. l. j. p gl. ibi. C. de sen. que fi. cer. quāti. late Ang. in repe. l. j. in. xxvj. q. ẜ. de iudi. ꝛ ista est veritas. ¶ In sexto ẜio gl. tene sol. gl. licet Ang. hic in lect. peru. ponat duos nouos: vt ipe dicit: ꝛ singulares in tellectus ad. d. l. cū de in rē verso. quos vide p te. Jason Papie.

1 ☞ Heres soluentes sciēter fideicom. relictum in minus solenni voluntate: facit vt nec eius heredes possint solutum repetere.

2 Vbi aliquid sit ex conscientia: ibi non conuenit de iuris apicibus disputari.

3 Stante statuto quod in contractu mulieris debeat interuenire consensus duorum ꝓpinquorum: alias contractus non valeat: si talis contractus factus sit sine fraude, licet consensus ꝓpinquorum non interueniat: valet tamen talis contractus in foro conscientie.

4 Professio religionis facta non seruata forma que traditur in regula religionis ligat quo ad deum: ꝛ in foro conscientie.

5 Electus ad dignitatem aliquam est tutus in foro conscientie: si electio sua tenuit de iure gentium, licet non sit seruata forma iuris positiui.

6 Quando aliquid est commissum ad conscientiam alicuius videtur commissum ad veritatem.

7 Qui habet potestatem disponendi ꝛ prouidendi secundum cōscientiā suam: non debet ꝓpriam cōscientiā sequi: sed. l. ꝛ cano.

8 Terminus conscientia: non importat liberam voluntatem: sed arbitrium boni viri.

9 Heres qui scienter soluit vnum legatum ex inutili test. licet sibi ꝓeiudicet quo ad illud legatum quod prestitit: non tamen sibi ꝓeiudicat quo ad alia.

10 Valet argumentum de tempoꝛe ad locum.

1 Et si inutiliter. †Heres soluens sciēter relictū in minus solēni volūtate: facit vt nec ipse nec eius heredes possunt solutum repetere. Extende istā l. vt procedat etiam in rustico. quia ex quo nō errat in facto: imo factum scit. ꝛ in tali prestatiōe vertat̄ ius naturale. l. legatū. ff. de ca. dimi. certe etiā rusticus cōprehendit fm Bald. alij non tangunt. Adde Bar. idem tenentē in. d. l. cū de in rē verso. in. iij. col. ff. de vsur. per tex. cū gl. in. l. utibus. C. de agri. ꝛ cens. li. xj. Ray. ꝛ Bal. in. l. si certis annis. i pe. col. ꝛ ibi Cy. i. v. q. ẜ. de pac. Ant. in. c. peruenit. de censi. sequitur Alex. in cōsi. cxxiij. in. iij. vo. inc. super primo q̄sito. in. j. col. tz contrarium teneat Spe. in ti. de resti. spolia. §. nunc dicēdū. ver. quid dices de rustico. quem simpliciter refert Bal. in. l. solet. ff. de offi. procō. ꝛ Lud. in. l. qui in aliena. in ꝓin. ff. de acqui. here. ¶ In tex. ibi si heredes cōperta volūtate. Istā reperit heres q̄ defunctus voluit fideicōmissum prestari ab auo: h̄z in min̄ solēni volūtate: quo casu si heres sciebat factū ꝛ ius. i. q̄ volūtas erat inutilis: q̄ tūc sciēter prestando censet donare. l. j. ff. de cōd. inde. clarum est q̄ repeti non pōt. si autē sciebat factum: sed errabat in iure: quia credebat volūtatem esse solennem cum esset inualida: ꝛ tunc ex minus solenni voluntate relictum: saltem ex naturaliter: vt no. in. l. cū quis. ẜ. de iur. ꝛ fac. igno. certe debitum naturale solutū errore iuris non pōt repeti.

2 d. l. cū quis. l. error. ff. de iu. ꝛ fa. igno. ¶ †No. ex tex. ibi ex cōscię

a tia fm Bal. alij non tangunt: quod vbi aliquid sit ex conscientia ibi non cōuenit de iuris apicibus disputari. vnde fm eum si aliquid sit cōmissum ad conscientiam alicuius, videtur cōmissum adveritatem: ꝛ est satis q̄ sit minuta ꝛ regentium. nihil allegat. Adde ad ꝓimum tex. in. l. militis. C. de reli. ꝛ in. l. in testamēto. ff. de fideicom. lib. ¶ †Adde etiam facere q̄ singulariter decidit Panor. in. c. relatum. el. j. in. vj. col. de testa. q̄ stante statuto put communi

cōmuniter viget: q̄ in cōtractu mulieris debet interuenire ꝓsensus duoꝝ ꝓpinquoꝝ: alias cōtractus nō valeat: certe cōtractus mulieris factus sine fraude: h̄z nō interueniente cōsensu ꝓpinquoꝝ: ꝛ sic nō seruata forma statutiū talis ẜctus valet in foro conscientie in quo solū attenditur ius gētium: vt dicit Bal. hic.

4 ¶ †Ad idē ꝛ tertio facit q̄ h̄z Pau. in. c. porrectū. in. ij. col. de
a regula. p. gl. ij. ibi q̄s ꝓfessio religiōis a facta nō seruata forma que traditur in regula religiosis: h̄z nō ligat quo ad deū ꝛ in foro con
5 scientie. ¶ †Facit quarto q̄s pulchre vult Jmo. in. c. q: propter. de elec. q̄ electus ad dignitatē aliquā est tutus in foro conscientie si electio sua tenuit de iure gentiū licet non sit seruata forma iuris positiui. q̄s dictū sequitur ꝛ facit festū Pan. in. c. j. in fi. de i lite. rest. vbi ex hoc dicto generaliter notat q̄ in oi actu in quo est ꝓtermissa forma iuris positiui canonici vt cuilis: tū in foro anime valet: ꝛ non tenetur ibi facere conscientiam. ex quo nō interuenit deceptio: ꝛ affuit cōsensus habentium actum ex iure naturali vel gentium q̄s sufficit in foro cōscientie. put etiā dicit Bal. hic. Idem tenet Semi. in. c. j. in ꝓin. per tex. illum de spon. in. vj. ꝛ Pet. de ancha. in regula beneficium. in. vj. q. de reg. iur. in. vj. nota bene predicta in quibus multi decipiuntur credentes contrariū. ¶ †Circa scdm q̄s vult Bal. q̄ aliquid est cō
6 missum ad cōscientiā alicuius q̄ videtur cōmissum ad veritatē: ꝛ satis est q̄ sit minuta iure gētiū. h̄z nemo hic nec alibi tangat: tū puto q̄ dictū Bal. fit falsum. ꝛ no. quia sepe fit commissio ad conscientiam alicuius. ꝛ in cōtrariū allego q̄s vult signāter ipse Bal. in. q. per eum disputata inc. statuto cauet̄ q̄ fenerator. in fi. col. vbi dicit q̄s ille cuius conscientie aliquid cōmittitur non potest leges transgredi: quia intelligit de conscientia a legibus munita: nō de ea quā pars sibi fabricat. ar. l. codicillis. §. fi. de leg. ij. ꝛ sequitur Alex. in consi. cc xvij. in. ij vol. inci. visis verbis. in. iij.
7 col. ¶ †Secundo contra Bal. moueoꝛ. nā qui habet potestatē
b disponendi ꝛ prouidendi fm conscientiā suā: non dz ꝓpriā cōscientiā sequi: sed legum ꝛ canonum. tex. est tūcta gl. in. c. iudicet. iij. q. vij. Cy. in. l. quisquis. ad. l. iu. ma. Bal. in. l. j. C. qui accu. nō
8 pos. ¶ †Tertio ꝛ fortius cōtra Bal. stringit quia terminus cōscientia, non importat liberam voluntatem sed arbitrium boni viri. ita no. Bal. in. l fi. in fi. C. de iu. do. imp. patet ex notatis per
c gl. ꝛ doc. ibi in cle. j. in ver oneramus. de iure pat. cum fi. si ergo importat arbitriū boni viri: certe bon̄ vir dz obseruare leges ciuiles. l. vir bonus. ff. iudi. sol. ¶ Gl. in ver. comperta. q̄rit in quo differat ista. l. precedenti: que inuicem cōtrariantur. ꝛ dupliciter respondet. tene secundam quā declarauī in. l. precedenti. ¶ Gl. in ver. ꝓstiterūt. dinidit ur in tres. In ꝓma ex tēdit text. dupliciter ꝛ bene. In secūda ibi. sed an in alia. format. q̄. ꝛ bene solu. In tertia ibi: sed argumē. contra oppo. contra text. ꝛ bene sol. ꝛ sol. declarauī in. l. non dubium. in fine. §. de testa. vbi est similis glossa.

9 ¶ †In secunda parte habes † q̄s heres scienter soluens vnum legatum ex inutili testamento, h̄z sibi ꝓeiudicat quo ad legatum q̄s ꝓstitit: tamē nō ꝓeiudicat quo ad alia legata. dic vt dixi in d. l. non dubium. vbi limitaui. ꝛ adde quod sicut hoc procedit in re: quod prestatio vnius legati non ꝓeiudicet quo ad alia: idem est in tempoꝛe. nam si heres nō tenebatur soluere legata nisi q̄ ad certum tempus: ꝛ aliqua soluerit ante illud tempus: non tamen sibi ꝓeiudicat quo ad alia: vt etiam alia teneatur ante tempus soluere. tex. est no. in. l. lucius. la. §. testator. fm vnū intelle ctum gl. de leg. ij. Adde tū quod secus est in loco. quia si heres habebat ex ceptionem ne teneretur soluere legata in certo loco: ꝛ vnum legatum soluerit in illo loco: sibi ꝓeiudicat quo ad alia: vt etiam possit cogi alia legata in illo loco soluere. tex. est no. in. l. fideicōmissum. §. fin. ff. de iudi. per quem ita expresse dicit Ange. in. l. j. in vltimis verbis in lec. Peru. §. eo. ꝛ vltra eum potest red
10 di ratio huius vltimi. nam. in. d. l. fideicommissum. §. si heres. habebat ex ceptionem ne posset cogi soluere in certo loco: ex quo dā priuilegio ꝛ iure singulari; sed ius singulare facilius tollitur quam commune. l. eius militis. §. si militia missus. ff. de test. militi. nimirum ergo sibi soluendo vnum ꝓeiudicat in alijs secus in casibus precedentibus: in quibus heres erat tutus de iure communi. considera tamen text. in. d. l. fideicommissum. §. si. qui non concludēter ꝓbat illud quod dicit Ang. de alijs legatis. ꝛ valet ar. de re ad locū. l. si quis ita. ff. de au. ꝛ arg. leg. sicut ergo in re, ita ꝛ in loco † item bonum est argumētum de tempoꝛe ad locū. l. vinū. ff. si cert. pet. l. fi. ff. de cōdic. triti. sicut ergo in alijs legatis nō fit ꝓeiudicium in tempoꝛe. d. l. lucius. §. testator. ita nec in loco: nisi vt dixi qui solus esset tutus iure singulari. tūc subesset ratio diuersitatis, ꝛ d. arg. non procederent vt dixi. Jason Papie.

1 ☞ Fideicommissum vniuersale transmittitur ad heredes fidei commissarij: licet fideicommissarius sit mortuus ante restitutionem fideicommissi sibi verbo factam. nu. 2. ꝛ. 4.

4 Heredi liberte defertur ab intesta. patronis ꝛ manumissoribus: licet ex necessitate manumiserint.

¶ Professio religionis. Adde Spec. tit. de stamo. v. xix. Bosti in summa. titi cle. vel vo. in §. si quis vo.

¶ Vniverb. oneram̄. Adde ad intellectum. d. go. in. d. cle. j. vi de glo. singu. in ver. retinquatur. in. c. statutum. in §. assessorem. de reseri. lib. vj. quā alle. fin. Pau. de ca. in. l. de pupillo. in §. qui op̄. ff. de no. oper. nunc. Ange. de are. in. §. sed iste. insti. de act. bal. in. c. si sacerdos. de offi. or. Jo. de ana. consi. cxxxiij. incip. visis ꝛ diligenter considera.

Universidad de Deusto
Biblioteca

uersale trāsmittit:ꝛ tū nō pōt cedi.arguere ergo a maiori ad minus negatiue bonū est argumentū:nō pōt trāsmitti qō plus ergo minus poterit cedi.sed affirmatiue a maiore ad min⁹ non est bonum argumentum.nā nō sequitur:pōt trāmitti qō est fortius ergo etiā dz posse cedi.† Stat ergo cōclusio ꝙ fideicōmissum vniuersale trāsmittit ad quoscūqꝫ heredes:lz fideicōmissarius moriat ante restitutā hereditatē. ¶ Intellige qñ illud fideicōmissum vniuersale erat relictū pure:secus si sub cōditione:vel in diē incertum.qz si fideicommissarius vniuersalis decedat ante euentū conditionis:vel diei incerti, nō trāsmittere⁹:per regulā.l.vnice.§.fin autē aliquid sub cōditiōe.ff.de cad.tol.Lud. in cōſ.ꝯſſ. inci.viso pūcto mihi ꝓpōsito.ꝛ in cōſil.clij.inc.sup pūcto ꝓmiſſo b:teuiter dicēdū.ꝛ in cōſi.cccclxxx.incip.in casu ꝓpōsite cōsultationis de duabus substitutionibus. Imo fortius etiam fideicōmissam⁹ vniuersale relictū ab ascēdēte descēdēti sub cōditione nō transmittitur si decedat añ purificatā conditionē fm glo. Barto.ꝛ alios in.l.vnica.C.de his q añ aper.tab.ꝛ gl.in.l.heredes mei.§.cū ita.in ver.suscepisset.ff.ad treb. bonus tex.in.l.si in persona.ff.eo.lz glo.solitaria teneat cōtra in.l.is cui sub cōditione.§.si.ff.de actio.ꝛ obli.sed illa gl.cōiter reprobat in locis pal.ꝛ Bal.in.l.si anus.in.ij.col.C.de lib.pte.ꝛ in.c.j.q.fuc.te.i vſi.feu.i l.si pater.in.iij.q.C.de inſti.ꝛ substi.o.Ant.i.c.raynald⁹.in.j.cō. in ſi.de test.Old.in cōſi.cxxj.ici.qdā habēs tres filios.Z.i cōſ. cix.inci.viso puncto.ꝛ in cōſi.cxxxj.inci.sup pūcto ꝓmisso.Alle ꝛ in cōſi.xcij.in iij.vo.inc.sup eo de quo querit in ſuperiori thenate.in.ij.col.ij. ¶ † Scōo not.hereditatem liberte ab intestato deferri patronis ꝛ manumissoꝝ⁹:lz ex necessitate manumiserint.Secundat.l.j.§.de bo.lib.ꝛ.l.j.§.de bo.poſ.§ tab libe. ¶ Glo. ſ.inordinate procedit:ꝛ ꝙ dicit in ſi.dz iungi cū ꝓin.nō querovt ea ordinē.tex.dicit ꝙ ancille per fideicōmissum fuit relicta libertas ꝛ hereditas:qꝛ o an ista ancilla possit cogere heredes directos vt adeant ꝛ restituant gl.dicit bene qō si ab eodē herede est relicta libertas ꝛ hereditas:potest cogi adire ꝛ restituere.secus si ab vno herede esset relicta libertas ab alio hereditas.l.si res aliena.§.fi.vbi ponit⁹ ō.ff.ad treb.Fallit tū in casu singulari.l.apud iulianum.§.antistia.ff.ad treb.ꝓpter duplicē fauoꝛ libertatis ꝛ duram ſeparationē patris a filio:fm Ang.hic in lectura peru.

¶ Predicta procedunt qñ ista erat ancilla testatoꝛi:si aūt erat ancilla heredi:tūc indistincte nō possunt cogi adire,sed si ſponte adeant coguntur restituere:iuribus allegatis in glo. ¶ Gloſſ. in ver.cōſusis.diuiditur in duas.In ꝓma declarat tex.In ſcōa formaꝛ questionē.secunda ibi:sed pono. ¶ In secunda parte diſm antiquos Bar.ꝛ alios hic:qō gl.nō posset procedere quādo ista fuisset ancilla testatoꝛis:quia ꝓ illa parte ꝙ qua essent heredes instituti a testatoꝛe:ꝓ illa etiam parte haberēt iusꝓpatronatus in ea manumissa.ꝛ consequenter ius succedendi ad fideicommissum.sed questio glo.procedit quando fuisset ancilla heredum equaliter.ad quod vltimum vide tex.not.in.l.vnica.in fi. C.de communi ſeruo manumisso. Jaſon Papie.

☞ Prohibitus vendere intelligitur prohibitus donare.

Emphyteu.qui non potest vendere eius emphyteu. irrequisito domino:an poterit donare sine eius consensu.

Episcopus qui iurauit nō alienare bona ecclesie sine licētia pape.pōt donare capitulo sue ecclesie cathedralis incōsulto papa.

Epꝭ potest emere bona a capitulo suo sine decreto superioris.

Laicus vasallus episcopi potest alienare feudum in capitulum ipsius episcopi sine consensu episcopi.

Si sunt plures vasalli eiusdem rei potest alter alteri vendere aut donare sine consensu domini.

Si sunt plures emphyteute eiusdem rei vnus potest partem suā alteri alienare irrequisito domino fm Barto.in.l.j.C.de impo.lu.deſ.

Si sint duo vel plures patroni laici vnius ecclesie, potest vnus alteri cedere partem suam sine consensu episcopi.

Prohibitus alienare extra familiā an ꝛ quādo poterit alienare.

Prohibitus alienare extra familiam intelligitur prohibitus etiam alienare illam partem quam habuit ex iudicio testatoris: ꝛ partem quam habuit a coherede.nu.11.

Res semel effecta alienabilis potest perpetuo alieri.

a ☞ Si sunt plures. Adde Bar. conſi.cxcix.in.ij. dub.Purp.

b ¶ Et forum vi. Adde.l. quinque.C. de re mil. li.xij.Bal.i.l.ēt. C.de test. doc.in cap. hec imago. xxx.q.v.

c ¶ Prohibitus vendere. Adde Lyn.in.l.ij.C. de vſu.p emp.doct. in.l.codicillis. in ſ. instituto.ff.de leg.ij.

d ¶ Emphyteuta qui nō potest vēdere.adde Alex. in repe.c.potuit. de loc.

e ¶ Episcopus q iurauit . Adde Laur. de rodul. in repe.ca.sine exceptione.xij.q.ij.

f ☞ Si sunt plures. Adde Bar. conſi.cxcix.in.ij. dub.Purp.

a ☞ Fideicōmissum. Vide plene a Alexan.in.l. heredes mei. ſ. cūita.v.no.vbi Soex.limitat co.iij. ꝛ.iiij.ff. ad treb. Purp.

Siluncas.

Prohibitus vendere extra familiā pōt donare soꝛori.hoc.d. Et si dicatur ꝙ ista.l.nullam habet dubiū qō frater possit donare soꝛori:que etiā soꝛor est de familia:dicunt doc.quod dubium erat:quia cum ista soꝛor esset nupta extra familiā:ꝛ sic sequeretur domicilium originē ꝛ fozū viri⁹.l.cū qdā puella.ff.de iurisd.om.iu.l.exigere dotē.ff.de iud.videbatur alienare extra familiā:contrariū hic dicitur:quia mulier quo ad obsequia pstāda viro cēsetur de familia viri:nō quo ad alia: fm Bar.in.l.ſi.ſ.item relcr ipſerunt mulierē.ff.ad mu. † Nō. ex ista l.fm oēs qō prohibitus vēdere c intelligitur etiā phibitus donare.nam in ista.l.ideo frater prohibitus vendere extra familiā potuit donare soꝛori:quia soꝛor erat de eadē familia, ergo si hic fuisset prohibitus vendere intelligeretur prohibitus donare.ꝛ hoc tenet gl.in.l.ij.C.de vſucap.pro emp.que nō alibi fm Bald. in rub.extra de pac.in.iij.col.ꝛ habes meliozem tex.de iure in.l. ſtatuliberi a ceteris.§.fi.ff.de ſtatulibe.ꝛ tex.in.c.j.in pn.vūcto.§. donare. qualiter olim feu. pote.aliena. ¶ Intellige.d.notabile procedere,quando subest eadē ratio,prout in isto tex.quia testator nolunt quod res iret extra familiā.certe ista ratio ꝓhibendi ita militat in donatione sicut in venditione.secus vbi esset diuersa ratio.l.ſi.C.de pre.eu.lib.x. ¶ † Hinc est ꝙ emphyteuta q nō potest vendere⁹ius emphyteuti.alij nisi prius dom requirat, an dns velit habere pro eode precio,alias caderet a iure suo.l.fin.ſ. deiure emphy.c.potuit.de loca.tū potest alij donare irrequisito dño.quia diuersa ratio est:vt no.ibi dixi in.d.li.ꝛ de isto puncto an prohibita vēditione intelligat prohibita etiam donatio. vide etiā Bal.in.l.j.C.de re.pmu.Cy in.l.fi.in.iij.q.C.de re.alie. non alie.ꝛ late Pano.in.c.j.de his q fie.a pla.fine consen.cap. ¶ † Itē ista l.dicit Bal.in.l.dudum.in pe.q.C.de contrahen. emp.ꝙ epꝭ qui iurauit⁹ nō alienare bona ecclesie sine licentia pape.c.multi.de reb.eccle.nō alie.pōt tū ea dare capitulo sue ecclesie cathedralis incōsulto papa.sicut hic frater ꝓhibit⁹ alienare pōt dare soꝛori sue idem dicit Bal.hic ꝛ Pau.ꝛ glo.in cle.fin. de re. eccle.non alie.Faciunt not.in cle.ij.§.j.in verſ.mēſe sue.de re.ecc. nō alie. ¶ Similiter ꝓ istū tex.dicit Bal.hic in ſi.ꝙ ista.l.est argumētū ꝙ epꝭ possit emere bona a capitulo suo fine decreto superioris.alle.Jo.an.in reg.qui tacet.in mercurialib⁹.debuit alle gare Host.cuius fuit originale dictū in.c.possessiones.de re.ecc. nō alie.vbi per istū tex.dicit ꝙ si epꝭ eget domo que sit capituli fuit pōt eam emere sine decreto superioris.Fortius volnit Lald. in pl.ij.posito in ti.de feu.in.pic.an feudatarius.ꝙ laicus vasallus epi pōt alienare feudū in capitulum ipsius epi sine consensu epi.etiā quod est fortiꝰ si inter epm ꝛ capitulū bona sint separata.ꝛ hoc propter maximam coniunctionē que est inter episcopū ꝛ capitulum.c.nouit.de his que fiunt a pel.sine cōsen.ca.c.re quisiti.de test.qō vltimū nō firmo: quia si vasallus laicus posset feudū alienare in tale capitulū,fieret deteriozis conditio ecclesie,quia cum capitulū nunqꝫ moriat,ecle.si gratiose.de reſcrip. c. proponebatur.de iudi.cert.feudum non posset reuerti ad eccle sm prout poterat quando erat feudū laici,ideo cōtrariū ꝛ melꝰ dz idē Cald.in cōſi.cxxxvij.inc.casus feudū quōdā.Imo.in cle.j. in.c.col.de re.eccle.non alie. ¶ † Item facit ista.l.ꝙ si sunt plures feudatarij vel vasalli eiusdem rei.pōt alter alteri vendere vel donare sine consensu dñi fm Bll.Bal.ꝛ Pau.hic quod intelligit verū Bal.hic in feudo antiquo in quo inniceē succedunt.c.j. de alie.feu.pa.vbi feudatarius pōt alienare feudū in agnatum si ne consensu dñi,quādo talis agnatus erat ꝓximior,ꝛ ab intestato successurus,secus si feudū esset nouum.ꝛ est pulchra limitatio fm Pau.hic. Adde Bal.late disputantē.vbi dicit se vidisse cōsilia collegij Mediolanen.sis ꝛ collegij Bononiēsis innicem cōtraria in.c.j.in.iij.col.ꝛ seq.de alie.feu.ꝛ in.c.j.§.j.per quos fiat inuesti.ꝛ in.c.j.§.hoc quoqꝫ.ver.vij.concl.de succes.feudi.ꝛ in.l. fin.C.de suis ꝛ leg.ꝛ in.c.que in ecclesiarū.in.xvj.col.de const.ꝛ i.c.sane.in.ij.ꝛ.iij. col.de renun.An.de iser.ꝛ Bal.in.c.j.de alie. feu.pa.Sal i.l.ſi.in.v.co.C.de iu.emph. ¶ † Similiter facit ista l.ꝙ si sunt plures emphyteute eiusdē rei, ꝙ vnus possit alienare partem suam alteri irrequisito dño.lz Bar.in.l.pater.§.quindecim.de leg.iij.indecisum relinquat,ponit in.l.cū hi.§.ſi vni. ff. de transac.vbi dixi,ꝛ in.l.ſi domus.§.ſi.de leg.j.cum concor.bal. hic tetigit i.l.ſi.§.de iure emphy.hinc est ꝙ mortuo pre emphyteuta relictis pluribus filijs vnus potest vni vendere vel aliter alienare irrequisito domino fm Barto.in.l.j.C.de impo.lu.deſ. li.x.ꝛ in.l.qui rome.§.duo fratres.i.x.q.cū cōcor.ff.de verb.obli. ¶ † Similiter etiā facit ista.l.ꝙ si sint duo vel plures patroni laici vni⁹ ecclesie,ꝙ vnus pōt alteri cedere partem suam sine cōsenſu epi.vbi alias non posset cedere extraneo,nisi cum consensu epi.ve no.in.c.ex insinuatione.de iure patro. ¶ † Vltimo qꝛ ista.l.loquit de ꝓhibitis alienare certos fundos,vel res extra familiaꝫ testatoris,no.iij.no.limitatiōes.in qbus ꝓhibitus alienare extra familiam pōt tamen alienare. ¶ Prima fallētia est quādo ꝓhibitus alienare extra familiam ex testamento trāsferret rē in eum qui esset sibi ab intestato successurus.quia potest ex testamento instituere sibi ꝓximiorem,lz non sit illius familie,tenementi.qz multi in hoc errarent.gloſſ.est valde sin.in.l.pater.ſ.iulianus agrippa.de leg.iij quam gloſſ.vt singu.ꝛ veram sequitur Jmo.in.l.ſi ita quis.ſ.ea lege.ff.de verb.oblig.ꝛ est cōiter approbata fm Jmo.ꝛ Lomē.in.l.cū pater.ſ.cum inter.ff.de leg.ij.do. Alex.in consi.lv.in.iij.volu.incip.poderatis his que in themate narrantur.in.iij.colum.ꝛ in cōſi.lij.in.iij.volu.inci.attentis verbis testamenti.in.v.col.in fin.ꝛ seq. ¶ Secunda notabilis fallentia est quia ꝓhibitio alienationis extra familiā facta simpliciter,vel

ter:vel etiā in perpetuū:nō extēditur vltra quartū gradū. vnde finito quarto gradu qui deinceps succedūt:pōt alienare. glo. est sing. in aut.de restī. fideicō.vbi Jac.de bel.ꝛ An.ꝛ ad hoc no.ꝛ limitant sin.vt ibidē ꝙ Ja.de bel.quē refert ꝛ sequit Alex.in cōſ.lvi.inci.cōsideratis verbis testamēti.in.j.col.in.j.vol.ꝛ in cōſi. lix.in.iij.volu.inci.attentis verbis testamē.ꝛ in.iij.co. ¶ Tertia notabilis fallētia est qꝛ filiusfa.institutus heres a patre ꝛ prohibitus alienare res extra familiā:tū pōt alienare quatenus capit sua legitima cum talis ꝓhibitio cēseaꝰ esse grauamē.ideoqꝫ de legitima ipso iure rescitur.l.quoniā in prioribus.§.de inoffi.test. ꝛ late.d.Fran.de are.in consi.xix.incip.ex facto ꝓsupponit qō quidā Ant.in.ij.ꝛ.iij.col. ¶ Quartā limitationem habes ex dictis in glo.per.l.pater.§.quindecim.de leg.iij. Reliqua.ad istam materiā vide⁹ Bar.ꝛ alios in.l.filiusfa.§.diui.ff.de leg.j. ¶ Sl. in ver.nō vſ.diuidit in quinqꝫ.In ꝓma ponit dictū ꝙ qō rūdetur tacite questioni.In ſcōa ponit aliud dictū,ꝙ videt refragari ꝓme cōclu.gl.In tertia idem facit gl.In quarta allegat cōcordantes ad textū.In quinta oppo.ꝛ non sol.scōa ibi:secus est vbi quis.tertia ibi:vel cū eligitur.quarta ibi,ꝛ facit.qnta ibi: sed arg.contra.ff.de transact.Ex ꝓma parte gl.innctis duabus se. que ad idem tendūt no.duas pulchras cōclusiones. ¶ † Prima cōclusio est qō prohibit⁹ alienare extra familiā intelligitur prohibit⁹ etiā alienare illā partē quā habuit ex iudicio testōis.sed partem quā habuit a fratre vel coherede pōt alienare.l.pater.§. quindecim.de leg.iij. ¶ † Secunda cōclusio est,ꝛ est ꝓcedētis limitatio,qō phibitus alienare extra familiā:nedū intelligit ꝓhibitus alienare partē suā:sed etiā partē socij vl coheredis:quādo illā aliā partem habet etiā ex iudicio testātoris, sicut ꝓmā. ꝛ ad hoc vltimum tendunt.ll.allegate.in.ſi.ꝛ.iij.parte gloſſ.ꝛ sic si queris an prohibitus alienare extra familiam possit alienare partem coheredis. Considera aut etiam eam habuit ex voluntate testatoris.ꝛ similiter intelligitur prohibitus. aut eā habuit ex voluntate coheredis qui sibi donauit vel vendidit.tūc quia si semel est effecta alienabilis,semper pōt alienari extra familiā.d.§. quindecim ex quo habes quartā fallen.ad regulā tex.vltra tres quas ibi dedi. Sed considera quod in.d.§.quindecim. prohibitio fuit personalis.quia quilibet libertoꝝ fuit phibitus alienare partē suā:ꝛ sic cū ibi prohibitio esset limitata de parte sibi data a testatore:non de ea quā ab alio haberet:ideo partē alterius pōt alienare.qꝛ limitata causa limitatū ,ꝓducit effectū.l.iagris. ff.de acqui.re.do.l.age.C.de transa.sed si vnus fundus esset relictus pluribus simpliciter:ꝛ testator ꝓhibuisset simpliciter alienationem extra familiā:tunc etiā si pars vnius obueniret alteri nō posset eā alienare:sicut nec primus.ita limita.dic.§. quindecim.fm Bar.hic:licet nō bene explicet.ꝛ Pau. hic qui dicit ita de facto rūdisse.qcqd teneat Ang.hic:ꝛ adde Bar.in.l. peto.§. fratre.ꝛ in.l.ſi ita quis.§.ea lege.cū cōcor.ibi signatis.ff.de verb. obli.Jmol.in.l.filiusfa.§.diui.in.iij.col.vbi etiā alij ¶ Dod.de lega.j. ¶ † Item p illū.§.quindeciz.dū dicit quod res semel effecta alienabilis potest perpetuo alienari: vide qō decidit Bald. in.l.ſi vt ꝓponis.j.in.iij.col.post Arch.per eum relatum.C.qūo ꝛ quando iudex.ꝙ si papa semel deleganit cām extrā curiā Roma.que debebat agitari in curia Roma.licet delegatio non habuerit effectū quādo delegatus mortuus fit:tamē ex quo semel cōmisit extra curiā Roma,poterit ammodo ordinarius de illa causa cognoscere cessante delegato:quod no.ſi verum est. ¶ In quarta parte gl.dū oppo.de.l.cū hi.§.sed si pluribus.ff.de trāsa. ꝛ non respondet:responde secundum doc. quod ibi militat eadem ratio ꝓhibendi:etiam si quis velit alienare inter cōsortes nam alimentarius non potest transigere super relictis alimētis in consulto ꝓtore fauore alimentorum ꝛ vltime volūtatis. ista ratio militat:siue alimentarius trāsigat cum extraneo:siue cum vno ex alijs alimentarijs:ideo cum virobiqꝫ limitat eadē ratio, ergo ꝛc.ita loquitur.d.§.sed si pluribus.sed in.l.nostra.est diuersa ratio.nam frater ideo ꝓhibetur alienare in extraneos:quia tunc res iret extra familiam:cōtra ꝓhibitionem expressam testatoris:vnde potest donare soꝛori:quia cū etiā ipsa sit de familia:cessat ratio ꝓhibi.testatoris. Jaſon Papie.

1 ☞ Frater non potest succedere fratri puberi ex substitutione pupillari:sed bene ex fideicommissaria.

2 Licet pater fecerit testamentum inter filios:nunquam tamen inter eos intelligitur esse locus fideicommisso:nisi testator fideicommissum expresse adiecerit.

Si frater.

† Frater nō potest succedere fratri puberi ex substitutione pupillari:sz bene ex fideicommissaria.h.d. Et cogita de ratione diuersitatis:ꝛ habet ista.l.duas ptes ꝙ patet ex sumario. † Et pōdera hic esse tex.quod licet pater fecerit testū inter filios:nūqꝫ tū iter eos intelligit esse loc⁹ fideicōmisso:nisi testator fideicōmissum expresse adiecerit.vnde facere⁹ cōtra gl.in.l. coheredi.ſ.cum filie.quam ibi Jmo.reputat sin.ff.de vul.ꝛ pup. quod in testamēto condito a patre inter liberos intelligitur esse clausula codicillaris,vt dixi in aut.ꝙ sine.vel in.l.hac cōsultissima.§.ex imperfecto.ſ.de testa. Jaſon Papie.

1 ☞ Clausula in fine apposita debet si potest ad omnia referri.

2 Si testator legat rem que prius erat obligata,heres tenetur eam redimere.quod limita vt.ſ.nu.3.

4 Si sit cōsuetudo quod mortuo parochiano sacerdos parochie debeat habere omnes illius vestes.si alique ex illis vestib⁹ essent pignorate, heres non tenetur eas luere.

Predia.

Quando testō: relinquit titulo legati vel fideicommissi res pignoratas sciēter tenēt heres luere, secus si ignoranter.ſi tales res sint a creditore distracte, tenetur heres soluere pcium legatario nisi appareat de contraria volūtate testatoris.h. d.ꝛ hz tres partes vt patet ex summario.ꝛ materiam posui in.l. q post testīs.ff.de leg.vbi vide.In tex.ibi nisi contraria defuncti volūtas.ista tertia pars pōt referri,ꝛ dz nonsolum ad ver.prece dētē, sed ad totā.l. † quia clausula in fi.posita[a] debet ad oīa re ferri quādo potest.l.talis scriptura.in pnn.de le.j.c.secūdo requiris.de app.ꝛ.l.j.in fin.vbi notabiliter dixi ꝛ limitaui.ſ.de li.pre cedētē. ¶ † Nō. ex ista.l.ꝙ si testator legat rem que prius erat obligata,heres tenetur eam redimere.nec obst.si dicatur ꝙ res dz ſtari talis qualis est,eo quia testator in dubio intelligit legasse ius quod habet.l.ſi domus.ſ.fi.de le.j.l.vxor patrui.ſ.de leg.ij. verum est nisi ex tali qualitate insurgeret ipsi⁹ rei euictio.d.l.si domus.ſ.de euictione.vbi Bar.declarat ꝛ.l.meuius.ſ.fi.de leg.iij. ¶ † Limita ꝛ intellige istam.l.procedere quādo res fuit obligata ante cōditum testamentum.si aūt prius fuisset testamentum cōditum,ꝛ postea testator obligasset,tūc indistincte tenetur heres talem rem luere.l.iij.vbi dixi.C.de le. ¶ Scōo limitat Bart. hic.ꝛ dic quod est suum dictum nouū, vt ista.l.procedat quādo res fuit obligata ꝓ debito alterius quā testatoris vel heredis. nam si esset obligata ꝓ debito testatoris vel heredis, indistincte tenetur heres luere.sec⁹ si testator ignoraret,ꝛ legatarius nō esset cōiuncta persona, quia si legatarius habeat talem rē nō pōt abeo euinci nisi heres ꝓmo fuerit i mora.l.debitores.ꝛ aut.hoc si debitor.C.de pig.cum ergo ꝓcedat culpa heredis, debet heres indistincte teneri.ꝛ hoc dicit sentire gl.in.l.qui solidum.§.fi.vbi Bar.tenet idē.de leg.ij.ꝛ Bar.in.l.ſi res obligata.de leg.j.Istaz limitationem reꝓbat Bal.Ang.Sali.Ful.ꝛ Pau.hic.ꝛ bal. Ang.ꝛ mod.in.d.l.ſi res obligata. Item quia heres nō dicitur esse in mora,imo nec in aliqua culpa,quādo ad eum non spectat onus luendi,sed ad legatariū. ¶ Tertio limita istam.l. fm glo. hic,ꝛ in.§.ſi rem.inſt.de leg.quādo res legata fuisset obligata ꝓ tāto quantum valet ipsa res,tunc indistincte tenetur heres luere.ratio est qꝛ si ad legatariū ptineret tūc onus luēdi,legatum esset sine vtilitate.ꝛ hoc videtur sonare litera ꝓmo aspectu in.d. l.ſi res obligata,per quam gl.allega.mouentur.Istam limitationem reꝓbat.ꝛ bene Ful.hic.ꝛ Ang.ꝛ Dod.in.d.l.ſi res obligata.per tex.in.l.ꝛ ſi equo.de leg.j. Item quia quādo res est obligata ꝓ tāto quātū valet:qꝛ nō est verisimile qō amplius rediматur, certe cēsetur alienata.l.qui habebat.in pnn.vbi no.bart. de leg.iij.dixi in.l.cum rem alienam.ſ.de le.sed sic est quod quādo testator legat rem alienam ignoranter,ita demū valet ſi relinquitur coniuncte persone,non alter.d.l.cum rem alienam. ergo isto casu nō potest ista.l.indistincte locū habere.Et ad.d.l.ſi res obligata.respōdet Ful.hic,ꝛ Ange.ꝛ moder.ibi dando alium intellectū qđ ibi Alexan.dicit ſibi placuisse semper. ¶ Quarto limita istam.l.vt procedat quādo legatur res particularis, secus ſi legatur aliquid vniuerſale,vt dos vel peculiū. ſi in illa vniuersalitate reperiātur aliquę res obligate,heres non tenetur eas luere.l.licet.secūdo respōſo.ff.de do.ꝓeleg.eo quia legatum vniuersale semper transit cum onere ſuo.l.cum pater.ſ.męſe.de le.ij. secūdum Bal.hic qui per hoc infert ꝙ ſi mercator habens apothecā,puta pānorum,legat alicui ſimpliciter talem apothecā intelligitur legare cū omnibus creditis ꝛ etiā debitis talis apothece.put etiā dicit Bal.in.l.in legatis.ff.de leg.Ange.ꝛ Pau. in.l.certo generi.ff.de ſer.ruſt.ꝓed. Pet.de anch.ꝛ Jmo.in.c.in dicante.de test.Alex.in consi.clvij.inci.circa primū de quo queritur.in.ij.col.in.j.vol.ꝛ quod ista lex non procedat quādo legatur quid vniuerſale,tenent Pet.ꝛ Lyn.in.d.l.ſi res obligata.vbi per hoc inferunt quod ſi ſit patrie cōſuetudo quod mortuo parochiano quod ſacerdos parochie[b] debeat omnes illius veſtes, ſi alique ex illis veſtibus essent pignorate heres non tenetur eas luere. Jaſon Papie.

1 ☞ Stante statuto quod existentibus masculis filie femine non succedant patri ab intestato,sed quod debeant dotari arbitrio propinquorum,propinqui non poterunt arbitrari minorem dotem quam ſit legitima.

a ¶ Clausula in fi. posita.adō Bal. in.l.in actionib⁹. in.ij. no. ff.ō inf.

b ¶ Sacerdos parochie.adde glo. ꝛ doc.in cle. dudum.de sepul.

Universidad de Deusto
Biblioteca

2 filia dotata a patre dum viueret: z in vltima voluntate presumitur cõgrue dotata: adeo quod filia nõ poterit cõqueri de modicitate propter presumptionem que est pro patre: nisi esset magius excessus.

Voluntatis. Bretius summari non po test z secundũ Bald. potest poni exemplũ secũdũ. l. si filie pater. de leg. iij. quando testato: legauit filie dotem simpliciter z nõ dicit quanta debeat esse dos. nam inde x debet declarare attẽta dignitate qualitate z facultate testatoris: vt ibi n. l. fino. vbi etiã Bart. ff. de iure do. z circa hoc adde tex. no. in aut. res que. C. commu-
1 nia de leg. per quẽ Salt. ibi in secundo no. z Ful. notant † quod stante statuto quod egistentibus masculis filie femine nõ succedãt patri ab intestato: sed debeãt dotari arbitrio propinquorũ. certe propinqui non possunt arbitrari minorem dotẽ quã sit legitima. quod not. perpetuo. z ad hoc dabo multas concordãdã. z ex multis confirmabo in. d. aut. res que. z suadetur ratione: quia dos succedit loco legitime: vt no. Bart. in. l. titio centum. §. titio genero. in pe. col. ff. de condi. z demon. Bal. in. l. nõ fine. j. de bo.
2 que lib. † Ro. etiam quod filia dotata a patre dum pater viuens z in vltima voluntate presumitur congrue dotata: ita quod filie non potest conqueri de modicitate propter presumptionem q̃ est pro pre: nisi esset magn⁹ excessus. ita singulariter Pau. de cast. in consi. cvij. inci. sub anno. gl. quẽ refert z sequitur Alex. in cõsi. cxxxij. in. iij. vol. inci. super dicto quesito. in fi. col. ¶ Itẽ intelige istam. l. vt procedat quando non apparet de voluntate testatoris. alias semper illi standum est. l. iij. in fin. vbi multa bona dixi ad hoc. C. de lib. pret. Itẽ intellige istã. l. nisi testator: ordinasset quod stetur declarationi heredis. tunc nõ recurritur ad iudicẽ. l. heredes. §. si icerto. ff. fami. ercif. ¶ Scõo no. limita istũ tex. non procedere quando testator non sensit de certo. z dubium est de quo senserit tũc declaratio spectat ad heredẽ nõ ad iudicẽ. l. si
1 quis a filio. §. j. ff. de leg. j. z ibi no. Bar. ad finẽ. p limitatiõe huius. l. 1 istã. l. procedit q̃n nõ constat: z aliqõ dubiũ vel alis ambiguũ repit.
1 ☞ Valet legatum vel fideicommissum relictum seruo proprio: cui fideicommissaria libertas relicta est.
2 Quando sunt duo actus: nec apparet quis prior vel posterior fuerit: presumitur precessisse actus qui facit vtrunque valere.

Si fideicõmissariã. † Valet legatũ vel fideicommissum relictum seruo proprio. cui fideicõmissaria libertas relicta est. h. d. Et cõsidera quia si libertas fuisset relicta directo ipsi seruo: tunc ista. l. non haberet dubium: quia cum tunc vtrunq; legatum sit relictum pure serno: z vtrũq; eodẽ tẽpore cedat: psumit pus cessisse legatũ libertatis: z
2 postea aliud legatum per regulam no. que habet † quod quãdo sunt duo actus: nec apparet quis prior vel posterior fuerit: semp presumitur pcessisse act⁹ q facit vtrũq; valere: text. est no. in. l. cũ in testõ. quem tbi Bal. no. ff. de hered. insti. cũ alijs concor. quas dedi in. l. si. circa fi. ff. de edi. divi adria. tol. i illa. q. gl. qũ reperitur duo testamẽta: nec apparet quod prius nec qõ posterius. Iz ista. l. procedit quãdo testator fecit legata seruo pure: z libertatẽ per fideicõmissum reliquit: quia ergo legata cedat statim a morte testatoris: vel ab adita hereditate: videbantur cedere tempore quo iste erat seruus: ex quo libertas nõ erat relicta pure: sed per fideicõmissum. ideo videbat q̃ legata tanq̃ relicta seruo nõ valerẽt. l. seruꝰ. §. de leg. Cõtrariũ decidit ur hic: z ratio fm Paul. est: q̃ legatũ singitur cedere eo tẽpore quo libertas erit postea. Tu dic q̃ etiã in isto casu vtrunq; legatũ cedit eodẽ tẽpore non seruata natura aliorum legatorũ. text. est in. l. vnica. §. in nouissimo. j. de cadu. tol. vbi dicit qõ licet alia legata cedant a morte testatoris: tamen relicta seruis non cedũt nisi prestita libertate, vt ibi z. l. si quis seruo. de leg. ij. alle. g. in glo. Jason Papie.
2 ☞ Quem non honorat grauare nõ possum.

A Beo. Ista. l. allegatur quẽ nõ honorat grauare † non possum, z sic quem honorare non possum in plus grauare quã apud illum remanere debeat deducto onere. l. ciuitatibus. §. fina. vbi Bart. de leg. j. Idem Bar. in. l. nõ amplius. in prin. de leg. j. z in l. p ãphilo. §. fi. de leg. iij. Sali. in. l. fi. C. qñ dies leg. ce. Intelligez limita istã. l. qõ q est honoratus põt grauari legatis vel fideicõmissis. verum est q̃n est honoratus cõmodo pecuniario, secus si esset honoratus cõmodo nõ pecuniario. puta quia testator reliquisset libertatẽ seruo suo, Iz enim libertas sit res maxima, quia tñ non continet cõmodũ pecuniarũ. non potest grauari legatis. l. plane. ij §. fi. de leg. j. l. titius. vbi not. doct. C. de ope. lib. l. si mulier. §. fin. ff. de leg. iij. ¶ Secũdo limita nisi persona nõ honorata fictiõe iuris cẽseatur eadẽ cũ illa quã testator honorauit. quia põt eã grauare sicut personã honoratã. hinc est q̃ heres legatarij põt ita grauari sicut legatarius. Iz heredi nil relicturi. l. si fuerit. cum. l. seq. ff. de leg. iij. eodẽ mõ si testator instituat seruũ vel filiũ põt grauare patre vel dñm, Iz patri vel dño nihil reliquerit, cum ceseãtur eadẽ psona. l. a patre. de le. ij. no. Bart. z Jmo. z alii. Dod. in. l. cum filio. ff. de leg. j. cũ cõcor. ibi positis. Eodem mõ si testator instituit minorẽ. põt grauare tutorẽ vel eius administratorẽ legati, si tutor. i nil reliquerit. z cẽseatur relictum pupillo. l. peto. §. mater. de leg. ij. traditur in. d. l. cum filio. Eodem modo si testator ordinauit executorem vltime voluntatis. licet ipse executor nil reliquerit: potest tamen a tali executore legare vel fideicommittere. quia cẽsetur ab ipsa hereditate relinquere. l. si pluribus. de le. j. Bar. in. l. firmio. §. j. ff. quãdo dies le. ce. z in. l. si titio z meuio. de le. ij. ¶ Tertio limita ista. l. non procedere in filio exhe redato a patre cui pater fecit legatũ, z dedit substitutũ pupillarem, quia licet ad substitutum perueniat commodum legati testatoris, tamẽ a tali substituto legare nõ põt, licet a filio sic. text. est mirabilis in. l. cum quidam. §. de leg. cum cõcor. ibi per me alle. vbi vidistis si qua ratio potest reddi. ¶ Quarto limita istã regulã. pcedere q̃n testator seperatim, z de p se legauit ab illo quẽ non honorauit. tunc legatum non valet: vt hic: secus si testator mixtim legauit a duobus scilicet ab illo quem non honorauit, z ab illo quem honorauit. nam legatum in totũ valet: z honorat⁹ tenetur ad legatum totum. text. est no. in. l. si duobus. §. j. de leg. j. ¶ Quinto limita istam regulam non procedere quãdo testator vni heredũ aliquid prelegauit ante partem. nam vltra quã valeat illud prelegatũ, potest eũ grauare: q̃ licet nõ sentiat cõmodum vt legatarius: sentit tamen vt heres. z hoc sufficit, cum idẽ sit legatari⁹ z heres. l. nesennius. ff. ad le. fal. Bar. i. l. pãphilo. §. fi. ff. d le. iij. z remanet expedita ista regula z ista lex. Jaso. Papie.
1 ☞ Verbum quod oratio nem perficit: licet a notario fit omissum est tamen supplendum.

10.

Verbum volo. † Verbũ quod oratio nem perficit: licet a notario omissum, supplendum. z declara vt in gloss. j. Dubium erat quia cum deesset verbum substantia
b le per quod substantiatur tota oratio: videbatur disposition em vitiari. cõtrarium deciditur ratio, quia verbũ volo: presumitur omissum errore vel pigritia notarij. vnde si in institutionibus directis non vitiat. l. errore. §. de test. vbi dixi. i. j. §. j. ff. de here. instit. quantominus in fideicõmissis: in quibus magis sensum quam verba spectamus. Facit. l. cum pater. §. imperfecta. de lega. ij. Et si dicatur quare in ista. l. non ita subauditur verbum negativum nolo: sicut affirmativum volo. Respondent docto. quia in dubio debet capi presumptio: vt res valeat. l. quoties. ff. de rebus dubijs. z quia non est verisimile quod adẽptio fiat ab eo cui nihil relictũ est, vnde potius presumitur relinquere quã admittere. quia adẽptio que dicitur quedã priuatio ppponit habitũ. l. remittit. ff. de iureiur. l. decem. ff. de ver. obl. l. manumissiones. ff. de iusti. z iure. Jason Papie.
1 ☞ Prohibita alienatio. possunt res alienari: intervenient consensu eorum quorum fauorem prohibitio continet limita vt j. nume. 2.
3 Paria sunt vel alienare vel alienationi consentire.
4 Si filius alienat rem immobilem simul cum patre vel econtra: non requiritur alter author: itas vel consensus patris.
5 Licet filiusfa. non possit agere in indicio vel conueniri sine licentia patris: tamen si pater z filius simul agant: valet iudicium ex parte filij: licet aliter non appareat de licentia patris.

11.

Toties. † Prohibita alienatione pñt res alienari intervenient cõsensu eorum quorũ fauorẽ prohibitio continet. h. d. Et pone casum qñ testator reliquit domũ vel fundũ pluribus z grauauit ne possent alienare: adiecta cã: z si aliqs eorũ alienauerit partem suã: qõ pars alienata ipso iure accrescat non alienãtibus prout fit in testamentis: si omnes alienãt vel cõsentiant valet alienatio. z ideo dicit Ange. hic i lec. Peru. se multoties practicasse istam. l. peruſij. vbi inoleuit cõsuetudo q̃ parẽtes qñ habent filios dissolutos prohibẽt in testamẽto ne possint aliquam rẽ alienare donec peruenerint. ad. xxx. annos: z si alienauerit volunt quod priuẽtur hereditate: z quod hereditas perueniat ad hospitale. pone quod aliquis velit emere ab isto filio prohibitio modus est vt faciat hospitale cõsentire: vel cum hospitali faciat transactionem inspectis cognitisq; verbis testamenti. Intellige ista. §. procedere. vt dicit glo. quando prohibitio testatoris fieret cum causa. alias censeretur preceptũ nudũ: quod nõ haberet obstare. l. filiusfa. §. diui. el. ij. ff. de leg. j. z dicit, phibitio õ nõ alienando fieri cum causa: z sic valere tripliciter. Primo quando fit contemplatione rei. z glo. ponit exemplum quando testator relinquit turrim vel palatium qõ semper fuit maiorum suorum: z simpliciter prohibuit alienari ex quo exemplo colligit hic. Bal. notabiliter: quod ex qualitate rei relicte ad quam testator verisimili

simliter habuit affectionẽ, presumitur qõ testator prohibuerit quia volunt talem rem in agnatione manere. z sic plumit tacitũ fideicommissum, qõ est no. fm eũ. Tu allega gl. i. l. codicillis. §. instituto. in ver. filijs meis. de leg. ij. Scõo qñ testator phibuit fauore prohibiti. vt qz erat pupillus. gl. in. l. ij. C. de vsuc. p ẽpt. Tertio qñ prohibuit fauore tertij ad quẽ vult rem peruenire si ista alienauerit. d. l. filiusfa. §. diui. ij. vbi plane tãgitur. z. l. pater.
2 §. julianus agrippa. de leg. iij. l. lucius. in prin. de leg. ij. ¶ Limita istã. l. nõ pcedere qñ testator reliquit domũ vel fundũ pluribus: z prohibuit ne talẽ domũ possent alienare: z si qs partẽ suã alienauerit, q̃ accrescat non alienantibus. Pone qõ vnus istorum vult alienare partẽ suã, requirit heredes q̃ emãt: si ipsi recusant emere, põt cuicũq; velit extraneo impune vẽdere. text. est no. in. l. qui rome. §. coheredes. ff. de verb. ob. vbi not. Bar. et dicit q̃ est text. sing. cum limitatione, vt ibi per eum. z etiã per Bar. in. l. peto. §. fi. ff. de leg. ij. de quo vide omnino Joã. de anadanté mirabiles restitutiones ad illã. l. in consi. xlvij. incip. illud presupponitur. ¶ Scõo limita no. istã. l. dõ vult q̃ res prohibita a alienari extra familiã, cõsentientib⁹ oibus de familia alienari põt: verũ est quo ad hoc vt illi de familia qui consenserunt reuocare nõ possint, sed nati ex istis possunt reuocare postea, cũ intelligantur oẽs de familia non solum presentes sed nascituri. l. si cognatis. ff. de re. du. ita Fulg. hic. per. l. peto. §. fi. de leg. ij. cũ gl. sed nihil probat: ibi enim dicit q̃ in reuocatiõe veniũt illi qui nunc sunt emancipati: q̃ tpe testamenti fuerãt in familia. melꝰ facit. d. l. si cognatis. z hoc est de mẽte Jo. de ana. in dicto cõsi. xlvij. no. z liga digito: q̃ quotidianũ est. ¶ † Scõo no. fm Ang. in lec. flo. z Ful. hic, q̃ paria sunt b vel alienare vel alienanti cõsentire: q̃ dic verũ quo ad impediendũ reuocationem: q̃ qõ semel placuit, amplius displicere nõ põt. l. pponimus. ff. de neg. gest. secus quo ad obligationẽ: q̃ q vẽdit se obligat. nõ qui consentit: z si primus tenetur de euictione. secundus non. l. inter stipulantẽ. in pri. ff. de ver. ob. ¶ Et facit iste tex. fm Ang. hic. in lec. flo. q̃ si filꝰ alienat rẽ immobilẽ simul cũ patre vel econtra, q̃ non requiritur aliter consensus vel authoritas prẽs iuxta. l. si. §. filijs añt. j. de bo. q̃ libe. Adde Bal. in. l. si. in. ñ. col. C. ad mace. vbi deci. qõ ståte statuto q̃ filꝰ nõ potuit se obligare sine licẽtia patris: si in eodẽ istrumẽto reperiantꝰ obligati pr
5 z filius, nõ requirit alia licentia patris. † Facit qõ not. Bar. in l. cũ pater. §. libertis. per illũ tex. ff. de leg. ij. nã Iz filiusfa. nõ possit in iudicio agere vel conueniri sine licentia patris. l. si. §. necessitate. j. de bo. que lib. tñ si pater z filius simul agant, vz iudicii ex parte filij: Iz non appareat aliter de licentia patris: sequunt Bal. Ang. z alii Dod. maxime Alex. i. l. is qui heres. §. fi. ff. de acqui. here. Bal. in. l. si filiusfa. in fi. ff. de iudi. Jmo. z alii Dod. in. l. si cum dotem. §. transferediamur. ff. sol. ma. cum concor. ibi signatis. Ang. in. §. pupillus. insti. de inuti. stip. Pan. in. c. cũ dilect⁹.
1 in. j. no. de consue. Jason Papie.
☞ Fideicommissum relictum ad diem incertum potest ante illam diem statim restitui. quod limita. vt. j. nu. 3.
2 Si vxor instituit maritum heredẽ, z eum grauauit q̃ post mortem suam restitueret here. cõi filio, an creditores patris possunt petere quod donec pater viuit mitantur in pos. bonorum.
4 Heres grauatus fideicõ. vniuersali si restituat totam here. sine detractione quarte dicit plenius exequi voluntatẽ defuncti.
5 Quando heres directus non instituitur contemplatione sui: Iz fideicom. tenet restituere hereditatem absque detractione quarte trebel.
6 Si testator aliquẽ instituit, z mandauit q̃ post eius mortẽ bona distribuerentur inter pauperes eligendos per sum executorem an executor poterit eligere in vita heredis: an teneatur expectare eius mortem. z nu. 7.

12.

Post mortẽ. Grauatus per fideicommissum restituere hereditatem post mortẽ: z sic ad tempus incertũ: potest ante restituere, z omittere detractionẽ quarte trebellianice. h. d. Dubium faciebat: q̃ cum hoc fideicommissum sit conditionale. l. heres meus. in prin. ff. de condi. z demon. l. iij. ff. qñ dies. ce. z conditiones debeant iupleri forma specifica. l. qui heredi. z l. menius. ff. de condi. z demon. z per consequens videbatur qõ añ mortẽ nõ posset hereditas restitui: Dzium tñ decidit: ex quo nemini piudicat nisi ipsi heredi, cuius fauore tps est adiectum, hic em testor apposuit tps mortis heredis, nõ vti formam, sed tanꝰ dilationẽ fauorabilẽ ipsius heredis: cui dz posse heres renuntiare. ¶ † No. qõ fideicõmissum vel relictum ad diẽ incertã
1 põt ante illã diẽ statim restitui. Intellige interueniente voluntate fideicommissarij alꝰ eo inuito non potest statiz restitui: q̃ cũ sit fideicommissum cõdonale, vt dixi, debitũ cõditionale non põt creditori inuito statim solui: Iz ipsi volẽti. l. stipulo ista habere. §. inter certam. ff. de ver. ob. fm Pau. hic. circa princip. qui dicit se mirari. q̃ doc. hic non tangunt. Tu adde Bar. z oẽs tã
2 gentes in. d. §. iter certã. † Et per ampliationẽ huiꝰ. l. adde tex. solennem in. l. patrẽ. ff. de his que in frau. cred. in glo. alle. quam repu. sing. Bal. in ru. C. de his q̃ in frau. cred. in fi. col. z per eum no. dicit q̃ si vxor instituit maritum heredẽ, z eũ grauauit qõ post mortẽ suã restitueret hereditatẽ cõi filio, an creditores patris possint petere z donec pr̃ viuit mittãr in possessionẽ illorũ bonorum: dicit Bal. q̃ non, imo pr̃ statim põt restituere heredi tatẽ filio emãcipato, non detractat treb. nec p hoc dr fraudare creditores. q̃ illud tps mortis nõ positũ vt faciat realẽ ꝺdõnẽ Iz ad beneplacitum patris. Intellige regulã huius tex. procedere qñ per restõnẽ hereditatis factã añ tps incertũ nemini pr̃iudicatur pretereq̃ ipsi heredi tũc heres põt sibi pr̃eiudicare: z sic renuntiare fauori suo: Iz qñ fieret piudiciũ tertio: nõ ex ordinatione testõis. Iz alicer z tunc illud piudiciũ nõ curat. ex. z etiã per. d. l. patre. si añt tit piudiciũ ex dispositione testõis: tũc nõ pt heres ante tps incertũ restituere. Jstud añt qõ fiat piudicium tertio ex ordinatione testõis põt cõtingere altero de quatuor modis quos collige p tex. ex quatuor limitationibus quas statim pono. ¶ † Limita ergo primo istã. l. pcedere qñ heres post a
3 mortẽ suã est grauat⁹ restituere plone certe, z spãli: secus si incerte persone, vt in iurib⁹ gl. alle. vbi nũc dicã. ¶ Scõo limita istã. l. nõ pcedere qñ heres post mortẽ suã fuisset grauat⁹ restituere certe plone z si illa plona moriat. testor ei dedit substitutũ tũc nõ pt ei statiz restituere, ppter piudiciũ q̃ fieri posset substituto. tex. est no. in. l. vxorẽ. §. seia. de lega. iij. ¶ Tertio limita b
istã. l. procedere qñ heres est grauat⁹ restituere certe persone. secus si pluribus certis: q̃ cũ tũc posset cõtingere q̃ aliq ex eis moriañ añ mortẽ heredis: sic fieret pr̃eiudiciũ illis q̃ superest: non posset heres añ illud tps incertũ restituere. fm Bart. z alios hic. p. l. filiusfa. §. diui. an. i. de leg. j. q̃ tñ nõ propriæ logẽ isto casu qñ fideicommissum fuit relictũ in tps incertũ mortis heredis, Iz sub alia conditione. ¶ Quarto limita istã. l. pcedere c
4 qñ heres fuit grauatus restituere certe persone q̃ sit sui iuris sec⁹ si esset alieni iuris. Ratio q̃ statim restituẽdo sit ei pr̃eiudiciũ: q̃ expectaret tps mortis, posset interim fieri iuris, z sibi fideicõmissum acqri. fm Bar. hic: q̃ dicit aliud nõ dicere, z est
4 verissimũ dictũ p rõnẽ õ qua. ã. ¶ † Scõo no. ex fi. tex. q̃ heres grauatus fideicommisso vniuersali, Iz institutione talis fideicõ missi vniuersalis possit detrahere trebellianicã, toto tit. ff. z. C. ad treb. tñ si vult põt restituere absq; detractiõe quarte: q̃ heres directus non est institutus cõtemplatione sue: Iz fideicõmissarij. z ric qñ solũ est institutus vt pr̃oniḋeat fideicõmissario. z potes ponere ex ẽpliũ in casu. l. multi nõ note. ff. de li. z posth. tũc põt quartã detrahere. allegat. l. quidã cũ filiũ. ff. de he. insti. q̃ loquit alio casu, allegat etiã tex. vbi est casus fin. de hoc in. l. in fideicõmissi. §. cũ pollidius. vbi Cy. Bar. in lec. anti. no. ff. de vsur. z dicit Bal. i rub. C. de reno. his que in frau. cre. in fi. q. d. §. cum pollidius. est ad hoc no. z fin. z tenendus cordi. eum reputat ad hoc fing. Bald. in. c. bone. j. ad fi. de post. pr̃ela. z in. l. iubemus. in prin. in. v. col. C. ad treb. z est gl. q̃ hoc tz per. d. §. cũ pollidius. in. l. in fideicom missariã. §. fi. ff. ad treb. quã imo. z Lu. ibi ad hoc reputat fingu. z Jmo. in. l. cum filio. in pe. col. de leg. j. z hunc casum bene no. p limitatione totius titu. ff. z. C. ad treb. alius casus est, quando heres vniuersalis est grauatus restituere hereditatẽ, non p̃ viã vltime voluntatis, sed cõtract⁹. tex. est ad hoc fing. in. l. quidam cum filium. ff. de here. insti. quẽ ẽt ad hoc no. Bal. in rub. de his que in frau. cred. ad fi. ¶ Bl. fi. in ver. restituere. diuiditur i qua tuor. In prima alle. tres concor. ad tex. Prima bene facit, z est sing. alie tres parum faciunt. In secunda ibi: sed vr ante tps opo. contra tex tum, z format duas oppositiones z duas solutiones ponit. Prima solutio vadit ad primum Dzium, scõa ad fm: z vtraq; bona. In tertia ibi, itẽ ad idẽ contra etiam oppo. contra tex. z respondet: sed male. In quarta ibi: in fideicommisso autẽ speciali, remouet aliud contrarium, z sic in effectu glos. format tres oppo. contra tex. Ex secunda parte habes duo cõtraria, z duas sol. ¶ Prima vadit ad primũ Dzii, qõ heres grauatus post mortẽ suã restituere: potest statim restituere si velit. ita loquitur hic: sed cogi non põt, ita loquit. d. §. hereditatem, vide tñ ad hoc tex. in. d. l. vxorẽ. §. sceuola. de leg. iij. ¶ Secunda sol. vadit ad secundũ cõtrarium: ex qua habes q̃ ista. l. debet intelligi qõ qñ fideicõmissum fuit relictũ certe persone particulari: tũc statim põt solui: secus si sit relictũ personis incertis: tũc

Universidad de Deusto
Biblioteca

ante mortē non potest restituī: qz iste persone qbus nunc restituī potuissent mori añ heredē, z sic fieret pciudiciū illis q fuissent tpe mortis heredis: ergo cum ista restitutio añ mortē posit agere pciudiciū alitoū q heredis. ergo añ mortē fieri nō potest: ita loquit. d.ŝ.a filia. z per hoc dicit Bart. hic. z in. d.ŝ.a filia. per illū tex. ſe pluries dixisse † cū testato: aliquē instituit heredē. z post eius mortē vult q eius bona distribuant in pauperes eligendos per filium executorē q executo: non pōt eligere pauperes in vita heredis: ſz post mortē: z si ante eligeret nō valeret electio. d.ŝ.a filia. qz rerū est nisi perseuerarēt in electione post mortē heredis: tūc vz, non vi electiōis ſz tacite cōfirmationis. l. vnā ex familia. in pn. ff. de leg. ij. Adde † q idē tz Angel. hic in lectu. Peru. q dicit se infinitis vicibus practicasse z obtinuisse, testō: carēs filij instituit vxorē suā heredē. z post mortez suā voluit bona sua distribui in pauperes eligēdos p vxorē vel executores. si vxor vel executores elegerint pauperes añ mortē nō vz electio. p hoc tū electio nō devoluit ad diocesanū. iuxta l. nulli. z. l. si quis ad declinādā. ff. de epi. z cle. qz si perseuerāt vsque ad mortē, valet electio saltē ex tacita cōfirmatione. d. l. vnā ex familia. Idē tz Ang. in. l. ſtipō ista habere. ŝ. inter certā. vbi Jmo. z Abb. ff. de ver. ob. Bal. Ang. Jmo. z alij. l. i. filiusſa. ŝ. diui. j. de le. j. Ang. Jmo. Ludo. z Abb. in. l. sed. z si alio. ŝ. si qs sub cōditione. ff. ad treb. Sal. in. l. i. n. iij. col. 3. de her. inſt. z ista est cōis ſnia: ſz 3uū teneāt Bal. Ful. z Pau. hic. z mouet Bal. qz fideicommissum de distribuendo in pauperes, rectum dicit deo potius q pauperibus. ŝ. si quis in noīe. in auf. de eccle. ti. ſz deus non variatur. Facit ēt qz ſz ante mortē restituat: vel declaret: non tū sit ſ3 mētē defuncti, imo ſm eius volūtarē, vt hic. in ver. defuncti iudicio. z cū hoc tps sit positum fauore heredis, ei pōt renuntiare. sſec ob. tex. in. d. l. cū pater. ŝ. a filia, qz loqtur in diuersis terminis a q. nostra, ibi enim loquitur qū fideicommissum post mortē heredis nō est relictū in certis personis, ſz certis, z sic in gſie subalternō: naz granauit filiā vt restitueret post mortem vni ex filiis, quē vel[1] z sic incerto de certis. S3 gōnerā loquimur qū est restituendū fideicommissum post mortem heredis incertis de incertis: nec ibi fit restrictio ad certum genus pauperum: quo casu testato: vt habuisse affectionē magis ad pauperes qui essent vno tpe q alio. z dicit Pau. z prio anno quo venit padue ad legendū vidit sup hoc magnā. q. q. ꝙdā dña heres instituta, post mortē suā granata erat distribuere bona inter pauperes quos ipsa eligeret. Jta dña volēs bona sua peruenire ad cōiunctos suos: pauperes statim elegit, eps post mortē suā dicebat electionē nō valere tanq factā ante tps. z qō electio ad eū spectabat. per decisionē Bar. dicit Pau. q in contrarium alleganit Bal. hic. Secundo z fortius: qz dato q electio ante tps facta non valuerit: fuit tū confirmata ex perseuerantia volūtatis. d. l. vnā ex familia. z per Ang. z alios hic. Tene primā opi. cōem, qz cū fideicōmissum sit restituēdū incertis, tale tps nō respicit merū fauorē heredis, ſz illoū pauperū qui erant viui tēpore mortis heredis: ergo in eoū pīudiciū nō pōt añ fieri electio per heredē. Adde etiā q cōfirmatione pdicto: ſi illud qs per tex. in. d. l. cū pf. ŝ. a filia, decidit no. Barto. in. l. oēs populi. in. y. q. j. qōnis principalis. ff. de usti. z iur. ibi q rit potestas ſz arbitrium in penis: q non sunt limitate a iure communi vel a statutis. l. i. ŝ. expilatores. ff. de effracto. z expil. l. sancim. C. de penis. an potestas i principio officij poterit declarare penas dicit q nō: qz declaratio que pōt variari p tpa, ſi fiat añ tps non vz. d. ŝ. a filia. ſz bñ possunt pene variari ex tpe. l. pedius. ff. de incen. rui. nau. l. respiciendum. ff. de pe. sequit Pe. de ancha. in commento. c. canonum statuta. de consti. ver. querit. ¶ Circa ſm 3ium gl. z sic in tertia eius parte, illud 3ū sic inducas, nam qū fideicōmissum relinquit alicui post mortē heredis, censetur conditionale. l. heres meus. in pn. ff. de condi. z demon. l. ſtij. ff. qū dies leg. ce. z facit rō: qz dies incertus se hz adesse z nō esse merito habet pro cōditione. l. dies incertus. ff. de conditio. z demon. S3 sic est q qñ fideicōmissum vniuersale relinquit sub cōditione, heres nō pōt ante purificatā conditionē illi restituere: qz nō restitueret vt voluit testato. l. sed z añ. ff. ad treb. alleg. in gl. ergo nec i ista. l. dz esse heres ante mortē suā restituere: ſm det gl. q contrarium procedit qū fideicōmissum vniuersale relictum est sub conditione casuali, q̄ se hz z adesse z non esse: sed in l. nostra fideicōmissum vniuersale est relictū in tps incertū mortis: qō tps est necessarium, sed delictū sub conditione necessaria habetur pro pure relicto, vt in glo. istam sol. repobāt Barto. z oēs. nā procederet qū fideicommissum esset relictū cū fideicommissarius mortuus: illud esset bñ tps q̄dōnis necessarie, ſz hic fuit relictum post mortē heredis: nō posset euenire q fideicommissarius añ moreret: z sic ille dies hz se adesse z nō esse: z sic habetur pro conditione. Unde respondet Bal. bar. z alij q heres granat⁹ restituere post mortē, pōt restituere ante mortē, vt hic, sed in preiudicium suū: nā ſz ipse restituerit: ipse tū cōueniri potērit a creditoribus z legatarijs: qz cū nō restituerit vt voluit testatoꝛ actiones ex trebel. actiue z passiue nō trālcūt in fideicommissarium. l. sed z si añ. ita tene quicquid teneat Ful. hic. z vide Bal. in addi. ad Spe. in ti. de instr. edi. in. xviij. col. ver. mer⁹ exe cutoꝛ. ¶ Circa tertium contrariū qō gl. formāt in vltima parte illud sic in ducas: nam videtur quod heres granatus restituere post mortē iuā non possit indistincte restituere añimo distinguatur an tale tēpus mortis sit adiectū fauore heredis: an fideicōmissarij qui forte minoꝛ erat, iuribus in gl. ñdet qō illa iura loquuntur in fideicommisso particularis: secus in vniuersali totius hereditatis: z potuit esse nō diuersitatis: ſz gl. nō dicat: qz cū in fideicōmisso vniuersali sit onus legatoꝝ z creditoꝝ: creditores z legatarij nō possent conuenire fideicōmissariū vniuersalē, nisi restitutio fieret tēpore limitato a testatoꝛe: tū nō curamus cuius fauore tēpus sit appositū: ſz in fideicōmisso particulari non potest onus esse. l. si hereditatē. in prin. ff. de posi. alias ff. mād. ibi ergo conly deraf cuius cōtēplatiōe tps sit appositū. Ista sol. gl. repobat p doc. hic: qz imo ita i fideicōmisso vniuersali sicut in particulari ꝺz distinguiꝰ cuius fauore tps sit positū vt pt̄z ex generalitate legū quas gl. allegat maxime in. l. si ita relictū, ŝ. pegasus. de leg. ij. ſm Ly. Ray. Abb. z alios hic. vnde ſride aliterꝰ gl. q tex. hic loqr in tēpore incerto: sed 3ia loquūtur in tempore certo, vbi bene distinguitur qñ aliquis est granatus restituere in fine huius anni: z sic ad tps certum: nam si fauore heredis est appositum, potest ſtatim solueꝛe: secus si fauore fideicommissarij. z quod in hoc sit differentia inter tempꝰ in certum z certum, est tex. in. l. stipulatio ista habere licere. ŝ. iter certam. vbi doc. de ver. ob. Jn dubio autez tempus presumitur adiectum fauore debitoris. d. ŝ. inter certā. z. d. ŝ. pegasus. z. l. cū in testō. ff. de ver. z re. si. si añ tempus sit positū mixta cō fideꝛōne debitoris z creditoris, nō potest debitor añ illū diē inuito creditoꝛe soluere. l. qui rome. in prin. vbi Bar. z alij. ff. de verbo. ob. nisi fauore libertatis. l. si ita fuerit libertas. ŝ. labeo. ff. de manumiſ. test. l. statu lib. in. j. ŝ. stich⁹ annua. ff. de statu li. Ja. Pa. ☞ Per additionem heredi. expirat vulgaris substitutio.

2 Legata relicta ab instituto, regulariter intelligūtur repetita a substituto.

13.

Quoties. Institutus nō cōstat legatā a substitutio relicta. h. d. z rōnē dubitā di collige ex scōo notab. qō nūc ponā. ¶ Not. qō p additionē hereditatis expirat vulgaris substitutio. l. post aditā, vbi rōnē assignaui. ŝ. de impu. eodē mō extinguūtur legata a substituto relicta. z hoc vltimū intantū est verū: q etiā si institutus pmo loco repudiaret hereditatē: z substitut⁹ adiret hereditatē: deinde primū q semel repudianit restituereꝰ in integrū aduersus talē repudiationē: esset minoꝛ vel ecclesia a. iuxta. l. ſi. C. de repu. her. isto casu legata relicta a substituto nō deberentur: ratio est: qz ſz substitutus semel adiuerit, z postq̄ adiuit nō pōt desinere esse heres de iure ciuili. l. z si sine. ŝ. sed q papinianus. ff. de min. gl. in. l. in substitutiōe. ff. de vul. z pup. tū qz per resti. in inte. impetratā a pmo substitut⁹ desinit esse heres de iure ptorio, legata nō debētur. ita tz Bal. hic ſz nō sic declarat alle. l. j. z. ij. ff. de condi. inde. q nihil faciunt, debuit allegare. l. nec nouū est. ff. de cōdi. inde. qđ tex. ibi Bar. multū not. z declarat, vt dixi cū alijs que ibi addidi, ita teneas: ſz Bal. in. l. libertas. p illum tex. C. de test. ma. in aduertenter teneat cōtrariū. ¶ Secūdo no. ex istā. l. quod ſz legata relicta ab instituto regulariter intelligantur repetita a substituto, casu quo institutus non fit heres. l. celsus. ŝ. quod alicuius. de leg. ij. l. licet. ff. de leg. i. vbi doctamē non sic est econtra. quod legata relicta a substituto relicta intelliganť ab instituto in primo gradu, casu quo primus institutus sit heres, vt hic. ratio diuersitatis est: qz testatoꝛ presumit magis diligere institutū primo gradu, quam substitutum: ergo si onerauit legatis primum institutum, qnē magis dilexit, inultomagis dilexit substitutū oneribus grauare presumitur, quem min⁹ dilexit: q̄ ratio ecōtra locū habere nō potest, vel ſm Bal. subtiliorꝝ nō pōt reddi: q̄ antecedens nō sapit naturam cōsequētis, sed econtra. l. non iustam. C. ad treb. Jason Papie.

1 ☞ Si quis habet filium naturalem tantum vel spuriū: z faciat eum legitimari: z legitimatio non valeat: si postea instituat talē filium credens legitimā valere: institutio redditur nulla, z hereditas vadit ad venientes ab intestato.

2 Quando hereditas non potest adiri ex testamento, erroꝛe testatoꝛis errantis in coniunctione persone institute, legata z fideic. debentur a venientibus ab intestato a quibus censentur repetita: licet vere non sint, quod limita, vt. j. nu. 3. z. 4.

3 Fideicom. relictum a legitimis heredibus impuberis, hz locum etiam si ex testa. patris non adeatur hereditas.

4 Si aliquis promisit respōdere in oi loco in quo fuerit inuētus intelligi

intelligitur promisisse soluere.

7 Impubes z etiam infans possunt adoptari z etiā arrogari.

8 An infans possit legitimari.

9 Infans potest emancipari.

10 Si ex testamento non adeatur hereditas per here. scriptū: leg. vel fideicom. relicta in dicto testamento irritant: nisi expresse essent repetita a venientibus ab intestato, vel si testatoꝛ posuisset clausulam codicillarem. nu. 11.

12 Tripliciter intelliguntur repetita legata z fideicom. a venientibus ab intestatoꝛ: z in omnibus casibus requiritur necessario aditio hereditatis per tales venientes ab intestatoꝛ: alias cōueniri non possent. nu. 13.

14 Si testatoꝛ instituit filium adoptiuum credens adoptionē valere: si postea reperitur q adoptio non valeat, institutio redditur nulla ipso iure.

15 Doctoꝛ minoꝛ. xxv. annis non habet resti. in integrum.

16 Donatio facta vxori putatiue redditur ipso iure nulla ppter talem errorem.

17 Juramentū positū in testō hz vim clausule codicillaris.

18 Dispositio testa. facta verbis directis, z iura. firmata: si non valet iure directo semp valet iure obliquo, z sic iure fideicom.

19 Relicta ad pias causas debentur hered. non adita, quod limita, vt. j. nu. 20.

21 Si heres institutus z granat⁹ p fideic. restituere totā hereditatē decedat añ q adiuerit here. fideic. vitiat z heres talis heredis non potest cogi adire z restituere, q̄ limita, vt. j. nu. 22.

23 An penitus incapax heres institutus rogatus adire, vt capaci restituat.

14.

Eam quam. Ad euidentiā ꝑmitte q ista lex legit altero de quatuoꝛ modis: duo ponuntur in glo. alij duo extra glo. z diuersitas lecturarum, pcessit sup eo qō decidit tex. qō fideicommissum vniuersale debeatur etiā a venientibus ab intestato, dato qō institutio reddat nulla, cū tū regula sit qō legata z fideicōmissa ex testō relicta nō debentur qñ ex testō non adiit hereditas. l. si veritas. j. eo. Imperatoꝛ hic. in. ŝ. parte. in ver. tūc enim respondet per verba multum implicata z ambigua, circa quorum intelligentiam versantur dicti quatuoꝛ intellecti: naz dicit imperatoꝛ q dicta regula tunc locum hz qñ facta sunt relicta verbis directis, z adiri potuit hereditas, quasi dicat si adiri potuit hereditas ex testō, z nō sit adita: tunc legata z fideicōmissa non debentur. sec⁹ qñ fideicōmissa sic sunt relicta vt etiaz sint a venientibus ab intestato postulanda. ita dicit tex. ¶ Primus ergo fuit intellectus antiquoꝝ qñ qđ plene refert gl. j. i casu positione: z sequit etiā gl. iij. in verbo simpliciter: z in verbo hereditas. z in verbo postulanda. ſm istum intellectum: ideo fideicommissum vniuersale debet etiā a venientibus ab intestato eo qz testatoꝛ expresse reliquit etiā a venientibus ab intestato. Et pro intellectu isto multū faciunt verba text. in. ij. parte. ibi, non cum ipsa sit data est vt etiam esset ab intestato successoꝛibus postulanda. que verba clare sonare videnť q iō fideicōmissum in ista. l. debeat, qz repetitū erat etiā a venientibus ab intestatoꝛ: z ſm istū primū intellectū. h. d. legata z fideicōmissa etiā ab intestato succedentibus relicta, debenť in primis ab instituto, si institutio valuit, z adiuit ex testō al's debent a venientibus ab intestato. Iste intellectus verissimus in se est, ſz indubitat⁹: qz cū iste casus sit decisus per multas. ll. quod qñ legata vel fideicommissa sunt repetita a venientibus ab intestatoꝛ: vel est adiecta clausula codicillaris[a], qō etiā debenť p succedentes ab intestato. l. j. z. l. ſi. ŝ. de condi. l. ex testō. j. eo. l. ſi iure. C. de mandata. cū mille similibus. z certe nō est presumēdū, q̄ imperatoꝛ fuisset consultus, aut respondisset de casu per tot. ll. decisō. qz sic etiā decisio huius. l. de nihilo seruiret. Preterea refragat text. in verbo simpliciter, qui vult q̄ substitutio fideicōmissaria sit facta simpliciter z sic vno casu tm: sed ſm istū intellectum esset facta non simpliciter: ſz dupliciter: siue heres ex testamento adierit, siue veniens ab intestato successerit. ¶ Secūdus principalis intellectus fuit Azo. qui tangitur in gl. iij. in verbo simplr, sed ibi gl. non firmat eū: z in gl. in verbo tradit. in fi. vbi glo. firmat z in gl. in verbo hereditas. z in verbo relicta. z in gl. i verb. directis. z in ꝟbo postulāda. q̄ qñ institutio annullatur ppter erroꝛē testō: is qui errauit in coniunctione psone quā instituit, z sic errauit in cā finali qui erroꝛ ipso iure vitiat institutionem: ſm cōia. l. si pf. l. nec apud. ŝ. de here. inſti. quo casu ex testamento nō pōt adiri hereditas: tunc legata z fideicōmissa debētur a venientibus ab intestato. Iste intellectus fundatur ex verbis litere. ibi cū adiri potuit hereditas. q. d. secus si non potuit adiri propter erroꝛē testatoꝛis: tunc relicta intelligūtur repetita a venientibus ab intestato. z ſm istum intellectum. h. d. † si institutio non vz propter erroꝛem testatoꝛis errantis in cōiunctione persone institute: z sic in causa finali: z propterea non pōt adiri ex testamento: legata tū z fideicōmissa debentur a succedentibus ab intestato, perinde ac si essent repetita ab ipsis venientibus ab intestato: dato qō repetita non sint: ſi aūt institutio valeret: z hereditas fuisset ex testamento adita, tunc legata z fideicommissa deberēt ur ab heredibus instituti. h. d. ſm intellectū 3io. cōiter approbatū, ſm quē ista lex est ſin. z alibi non repertur z ſm oēs hic: z rō ſupficialr reddi pōt: qz cū testōr ioū errauit circa cōiunctionē psone institute: non autem erranerit circa legata z fideicōmissa: nimirū ſi talis erroꝛ vitiat solum institutionem: non autē legata z fideicommissa. Et hoc modo concoꝛ. tex. in. l. ſi. ff. de hered. inſti. vbi etiā interuenit erroꝛ circa personam instituti in primo testamēto, qui ppalato rumore credebatur mortuus, non autē interuenit erroꝛ circa relicta i secundo testamento: ideo vitiata solum institutione circa quā est erratum, legata z fideicommissa relicta in secūdo testamēto valent satis ét cōcoꝛdat. l. ſi. ff. de test. tu. ¶ Contra istam lec. op. de. l. si veritas. z. l. ex testamento. j. e. vbi legata vel fideicommissa relicta in testamēto non debentur nisi ex testō adeat hereditas vel nisi sint repetita a venientibus ab intestatoꝛ: ſz in ista l. neutrum interuenit. igitur ꝛc. Responde ſz doct. q. l. si veritas loquitur quando institutio non valuit propter defectū ioulennitatis que in testamēto non interuenit. z ideo non potuit adiri hereditas ex testamento: nec tunc legata z fideicommissa intelliguntur repetita a venientibus ab intestatoꝛ: sed ista. l. loquitur qñ instō non valuit propter erroꝛē testatoꝛis errantis i coniunctione persone quam instituit: quo casu legata z fideicōmissa debentur a venientibus ab intestatoꝛ: ſz ab eis non sint repetita est tex. ſin. in ista lege. Ratio diuersitatis est ſm doc. qz qñ testōr errat in coniunctione personeius quam instituit, vt qz credebat in ista. l. adoptionē filie adoptate quam instituerat tenuisse: vel quem instituit esse filium: certe lex presumit q̄ si testatoꝛ sciuisset veritatem non instituisset talem personam: qz cessasset causa finalis. insti. z sic reliquisset heredi tatem venientibus ab intestatoꝛ: si ergo erroꝛ talis deprehēdatur propter quem institutus repellitur, z admittunť ab intestato venientes: certe qui admittūtur ex presumpta volūtate defuncti, nimirū si tenenť ad legata z fideicōmissa, sicut si testatoꝛ eos instituisset: casus est sing. hic, sed qñ institutio nō valuit ꝓpter defunctū solennitatis lex presumit q̄ si testatoꝛ sciuisset talem defunctum q̄ ei prouidisset adhibendo solennitatē debitā z sic voluisse omni casu excludere venientes ab intestatoꝛ: si ergo testatoꝛ hoc non prouidit. z per hoc institutio vitiaret: tunc venientes ab intestato non admittuntur ex iudicio presumpto testatoris: sed casu fortuito: z quando quis non succedit ex iudicio testatoris: expresso vel presumpto: sed casu fortuito: nō tenet ad legata vel fideicōmissa. alleg. Bar. in. l. si fuerit. ŝ. fin. q̄ est. l. v. ff. de leg. iij. q̄ nihil facit. debuit allegare. l. vi. q̄ incipit: sed z si sic. ŝ. fi. per istum tex. ſm istam lec. decidit Pau. de ca. cā sum que nūc habeo pre manibus in ista ciuitate, z in eo suꝰ advocatus. ſm quod decidit hic Pau. † q̄ si qs habeat filiū naturalē[b] tm̄ vel spurium quem faciat legitimari: z legitimatio non valuit postea instituit talem filium credens legitimationē valere: z certe institutio redditur nulla. z hereditas vadit ad venientes ab intestatoꝛ: nō ad fiscū: cū sit pro non scripta. ſm Bal. in. l. hereditas. ŝ. de hiis q. vt indig. z. l. i. ff. e. certe legata z fideicom missa debenť a venientib⁹ ab intestatoꝛ: ſz non sint repetita: nec sit clausula codicillaris: q̄ institutio est inualida erroꝛe testatoris. tex. est sing. hic ſm istuꝝ intellectū cōiter approbatū. z dicit Pau. q̄ ita de facto respondit: ſz quidam dubitarent, nō recordantes de ista. l. Stat ergo ex predictis † quod in ista. l. est singularis casus: q̄ qñ hereditas nō pōt adiri ex testō erroꝛe testatoris errātis in coniunctione psone institute, q̄ tū legata z fideicōmissa debenť a venientib⁹ ab intestatoꝛ: a quibus censeť repetita: ſz vere non sint. ¶ † Istū tex. sic declaratū limitat mirabiliter Bar. hic. in fi. post medium, vt procedat q̄ talia legata fuissent tacite relicta: non aūt nominatim expresso noie heredis: q̄ si essent nominati relicta ab heredē, z q̄ testatoꝛ dixisset a Berta filia mea adoptiua quā institui relinquo fideicommissum titio, tunc si institutio non vz, legata sic notātim relicta ab instituto non deberenť a venientibus ab intestato. l. celsus. ŝ. q̄ alicuius. ff. de leg. ij. vbi in fi. deciditur q̄ legata nominatim relicta ab instituto non intelligunť a substituto tacite repetita: q̄ si fuissent simpliciter relicta: intelligerenť repetita. l. ſz impatoꝛ, vbi doc. de leg. i. debet ergo ista. l. ſm Bar. intelligi, nō qñ legata vel fideicōmissa fuissent nominatim relicta a puella adopta ta quam instituit: ſz qñ ſimplr, vt dicit tex. ibi cum tamen simpliciter, confirmo per id qō in optimo simili tz Bal. hic. in. v. col. ver. est z alius casus, vbi sing. intelligit. l. ſi. ff. de hered. inſt. que vult qñ testatoꝛ errauit circa personam institutam in pri-

[a] Codicillaris. Adde Barto. z doc. in. l. ex ea. ff. de test. Ang. of. cxviij. inci. De. de vrbe veteri.

[b] Naturalē. Idem de Ja. de Sochis de ferraria. in re pe. per venerabilem. qui filij sint leg.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mo testamẽto quã credit mortuã:z fecit aliud testiñ in quo aliñ instituit.z plura legata z fideicommissa reliquit:comperto erro re:si primus institutos viuit,ille succedit,sed tenet ad legata z fideicommissa relicta in secundo testõ.dicit Bal.q illa.l.ſi.prõ cedit qñ talia legata sunt simpliciter relicta:vel a quocunq; he rede secus si nominatim essent relicta ab instituto in scõo testõ, per.o.l.sec⁹.ſ.quod alicuius. Beuiter ista limitatio Bar.ad.l. nostram non est vera.z contrarium tenet Bald.hic.in.viſ.colũ. ver.quero nunqd lex nostra habeat locum.vbi querit pone qõ in ista.l.testator nominatim reliquisset fideicommissum a Berta filia adoptiua quam instituerat,an vitiata institutione per errorem,venientes ab intestato teneant ad fideicõmissum.z re fert Jac.de are.tenentem q non:z sic tenere id qõ tenet Barto. eo qz cũ fideicõmissum sit relictũ nominatim:z sic nomine pro prio,nomen proprium non est communicabile cũ alia persona. o.l.celsius.ſ.quod alicuius.ſz Bal.refert Cy.tenere ↄcium,quẽ sequitur:qz nomen proprium censetur adiectum gratia demon strationis,appellatiuũ autẽ tacite subintelligit;qz ab herede i dubio presumit relinqui.l.ſi seruus legatus.ſ.qui margaritaz. de leg.j.Hec ob.o.ſ.q alicuius.qz loquitur in diuersis termi nis.ſ.qñ testator fecit plures diuersos gradꝰ institutoñ z sub stitutorum.hic aũt nõ fecit nisi vnũ gradũ.tñ ista sol.solum di uersificat casum.z Bar.mouetur a simili,sicut enim ibi legata z fideicõmissa nominatim relicta ab instituto,z sic a primo gra du,propter nominationẽ non debenẽ a substituto:z sic a secun do gradu,ita in ista.l.licet cõcurrat presumpta voluntas testa toris circa venientes ab intestato:qui cẽsentur tacite vocati a testatore,vt prozime dixi:tñ quando fideicommissus est nomi natim iniunctũ puelle adoptate primo loco institute,ppter no minationẽ a paritate onus fideicõmissi nõ ↄ transire ad venie tes ab intestato. Ita potes defendere Bar.realiter. Paul.hic in.iiñ.colũ.in ſi.z p tin.sequẽtis.ſz de Bal.nõ faciat mẽtionẽ:tñ reprobat limitationẽ Bar.motus debita rõne:nam in ista lege fuit relictũ fideicõmissum,z debeñ a venientibus ab inte.vtrũq; patet in tex.z tñ qñ est fideicõmissum relictũ oportet q̃ verba nominatim dirigantur ad granatũ:z sic ad heredẽ:qz fideicom missus sit verbis precariis³ vt patet in tex.ibi verbis pcariis:qz opus est quod testator dicat rogo te heres mi q̃ fideicõmissum prestes.vnde dicit se non videre quomodo fideicommissus pos sit relinqui ab herede:quin relinquatur nominatim:vel si relin quitur appellatiue,vt qz dicat rogat te heres:illud appellatiuũ nõ põt verificari nisi in nomine ꝓprio heredis:ergo est pinde acſi nomẽ heredis esset expressum per regulã.l.ĩ.ff.de li.z post. nec ob.o.ſ.q alicuius.qz responde q̃ corrigit per rescriptũ:de quo in.l.ſi titio z menio.ſ.iulianus.ff.de leg.ĩ.certe eius rõ est debilis,vt pts:z debilꝰ: sol.ppter vitandã correctionẽ iuribꝰ vulgaribus:z sic potest tueri limitationẽ bar.ſz nõ sit sine scru pulo. Tertius intellectus fuit Jac.de parmẽsis,quẽ referũt Cy.Alb.z aliꝰ hic,q̃ ideo in ista.l.vitiata institutione venientes ab intestato tenentur ad fideicommissum.eo qz in ista.l.fideicõ missum fuit relictum simpliciter,vt in tex.ibi,cũ tñ simplr.z non intelligitur simpliciter.i.notatim:put Azo intelligebat:ſz sim pliciter id est indefinite:nã indefinito sermone dixerat testõr ro go vel volo q̃ hereditas mea perueniat ad seiũ:quo casu indefi nitus sermo cũ equipolleat vniuersali.l.ſi plures.ff.de leg.iiñ.l. ſi pluribus.vbi late Bar.ff.de leg.ĩ.ergo pertineat non solum ad institutũ sed ad oẽs successores,ergo etiã ad venientes ab in testato.l.ſi pf.ſ.ſi.ff.de fideicom.lib.z hoc pcedit ſz qñ eũ testiñ est nullum:ſi aũt valeret,tũc fideicõmissum deberet solũ ab insti tuto qui nõ adiret:deberetur tunc a venientibus ab intestato,z hoc colligit ex ſi.tex.ibi,alioquin ſi in familia a contrario sen su.Jstũ intellectũ reprobat Cy.per multas.l.in quibus fideicõ missum erat indistincte relictum:z tñ nõ debeñ a venientibus ab intestato:sed leges sue necessario non vigent.alle.l.cũ pater.ſ. filius matrem.ff.de leg.ĩ.arguẽdo a speciali ppter uramentũ. vt dicit gl.hic.in ver.tradit.Ad idẽ.l.ſi plures.de le.iiñ.z.l.ſi qs cũ nullũ.a cõtrario sensu.ff.de iur.codi. Quartus intellectꝰ traditur per Jul.hic.in.iiñ.col.z seq.quod in ista.l.fideicommis sum erat relictum simpliciter,sed non nominatim. Jtẽ erat reli ctum post mortẽ filie,quo casu post mortẽ filie põt relinqui fi deicommissum a legitimis heredibus minoris etiã in legitima ſz minor in legitima grauari non posset.l.ſi fundũ per fideicom missum.ſ.fi.z.l.seq.de leg.j.sic etiã põt a substituto pup.ininũ gl onus fideicommissi etiã in legitima,vt dixi in.l.ſi arrogator. ff.de adop.certe in ista.l.nõ fuit facta aliqua substitutio pupil. vt in tex.patet:ergo cum fideicõmissum sit relictum,nõ ab ipsa puella impubere:ſz simpliciter post eius mortẽ,ergo intelligiẽ relictum ab eius legitimo successore qui ab intestato puelle suc cedit:qz legitimus põt grauari etiã in legitima impuberis.o.l. ſi fundũ.ſ.ſi.cũ.l.seq.nimirũ ſi legitimꝰ q̃ ab intestato succedit; ista lege tenet ad fideicõ.z istud dicit esse sin.z nouũ casum huius.l.per eum cogitatũ.z ex hoc infert vnum q̃ fideicommissus relictum a legitimis heredibus impuberis.de quo loquit.o.l.ſi fundũ.ſ.ſi.cũ.l.seq.habeat locũ etiã ſi ex testõ patris nõ adeaẽ hereditas,per istã.l.p hoc infert ad.q.quã dicit fuisse cõmissam tribus excellentionibus italice:vt hic p eũ. Jste intellectꝰ ſz prima facie sit colloratꝰ,mihi nõ placet:qz ista.l.sin eũ qñ loquit õ succedentibus ab intestatore sic de legitimis heredibus,loquit de succedentibus ab intestato ipsi puelle qõ est falsum,qz loqr de succedentibus ab intestato testatoris in alternatiua text. dum dicit vel ab ipsius scilicet puelle heredibus:vel ab ipsis he redibꝰ q bona defuncti ab intestato tenent. Jstud etiã dicit tex. circa ſi.ubi:z ꝓr ipsi⁹ heredes.vbi si institutio valet,z heredes puelle,z sic legitimi successores tenenẽ ad fideicõmissum:si ve ro non vz institutio,legitimi successores defuncti nõ tenentur ad fideicommissum.z sic ista.l.nõ põt intelligi sin.o.l.ſi funduz p fideicõmissum.ſ.ſi.cũ.l.seq. Tene ergo scõm intellectum Azo.cõiter approbatũ:sin quẽ ista.l.vt dixi est sin.z peregrina istis sic premissis diuide ista.l.in tres:vt p antiquos z Bar.hic z gl.i.z cõiter antiqui figurent casum,tu clari⁹ sic forma: erant duo fratres quorũ vnus adoptiui puellã impuberẽ in filiã,quã in testõ heredẽ vniuersalẽ instituit:z si decederet añ ꝓ impleret duodecimus annũ verbis precariis dedit substitutos.i.rogauit eam vt hereditatẽ restitueret feio:eo mortuo z puella mortua frater testatoris occupauit ista bona tanq̃ veniẽs ab intestato primio:qz vt asserebat:secũdũ q̃ dicit tex.in ſi.ibi reſcripsim⁹ sequentes assueratione tnã,adoptio fuit nulla,z sic institutio erronea:z sic inualida,cũ ab isto fratre seius per fideicõmissum peteret vniuersam hereditatẽ.frater respondebat q̃ fideicom missum erat nullum qz relictũ fideicõmissum ex testõ nõ debeñ, si nõ adeaẽ ex testamẽto hr̃editatis.vel nisi sit repetitũ tacite vt expresse a venientibus ab intestato,quoñ neutrũ fuit in hoc ca su. Jmperator determinat ↄ fratrẽ,z decidit q̃ oi casu fideicom missum debeñ seio:siue institutio valeat siue nõ:z sic siue fuerit q̃sta hereditas ex testõ.siue nõ.z debeñ vel ab heredib⁹ puelle vel a legitimis heredib⁹ defuncti q eius bona ab intestato te nẽt:put tu frater facis:ista est prima pars text. In scõa ibi: tũc emi ridet ad regulã q̃ frater adducebat ad excludẽdũ fideicõmissariũ,z qz rñ.est obscura,iõ dic q illa regula pcedit qñ fideicõmissus relictũ verbis directis ab instituto z substituto est res si voluisset,potuisset adire ex testamẽto z nõ adiuit.tunc fideicommissa nõ debenẽ. Supple vel si nõ potuit adire propter defectũ solennitatis testamenti:tunc fideicõmissa non debenẽ. l.ſi veritas.z.l.ex testamẽto.j.e.ſz i casu nostro est aliud:nã i ista l.hereditas fuit taliter relicta qõ apparet ex errore testatoris vt iari institutionẽ:quo errore cõperto,cũ ex presumpta volũtate successores legitimi sint vocati tacite:propter hoc intelligũtur tacite a successoribus ab intestato repetita. Jste est casus in secũ da parte cum necessariis suppletionibꝰ p̃m intellectũ azonis cõ munis approbatũ. In tertia parte ibi:qõ rescripsimus.sic figura casum:nam in prima parte tex. Jmperator dedit respõsuz alternatiuum:z sic incertũ.nam dicit q̃ fideicõmissum potest pe ti vel ab heredibus puelle,vel ab aliꝭ qui bona intestati tenẽr,z sic a legitimis successoribus defuncti,vellẽ modo scire qñ petaẽ ab heredibus puelle.z quando successoribus defuncti.Respon det quod si adoptio valuit,quo,casu ipso iure sine aditione facta est heres,z nunc dicam apostillando tex.certe heredes puelle te nenẽ satisfacere fideicõmisso,si aũt adoptio non tenuit,prout tu frater assereras,tunc fideicõ.debet peti a venientibus ab intesta to,sicq; a te fratre qui bona intestati tanq̃ proximior tenes,iste est casus lucidꝰ z apertus. In tex.abi anteq̃.xũ.annũ etatis im pleſſet,ista verba ſi bene inspicias possunt dupliciter intelligi.z primo vt litera velit qõ ista puella instituta a patre adoptiuo decesserit antequã duodecimũ annũ attigerit,quasi denotãs fa ctũ z hoc modo fideicõmissum ei iniunctum non fuit limitatũ,si puella decederet intra.xij.annum. Secundo modo cõtrabulius possunt intelligi hec verba,qõ fidecommissum iniunctũ puelle fit limitatũ tpe,vt testator voluerit precariis verbis substituto fi deicõmissario,puella decedẽte in pupillari etate restitui heredi tatem z sic filia grauati potuit per fideicommissum vniuersale li mitatũ tempore si decedat in pupillari etate:intelligẽ tñ nisi in legitima in qua grauari nõ põt,cũ illam habeãt a.l.nõ a testato re.l.ſi arrogator.ff.de adopt.z quia de legitima omne granamẽ reſcit.l.qñ in prioribus.ſ.de inoff.test.sed fideicõmissum cense tur merum onus.l.coheredi.ſ.cum filie.ff.de vulg.z pup.intelli ge donec ipsa viuit,sed ea mortua ab eiꝰ substituto pup.vel ciꝰ legitimo successore possit nominatim onus intelligi etiã in legi tima.o.l.ſi fundum per fideicõmissum.ſ.ſi.cum.l.seq.z dixi.ſ.in quarto intellectu,ſz hic casus nõ ponit. In tex.ibi,siue questa siue nõ questa hereditate,dic q̃ ſi adoptio valuit ipso iure ex

potentia

patientia suitatis absq; alia aditione fuit questa hereditas:ista intelligit tex j.circa ſi.ubi heres facta.l.per exheredatiõ iuitatis et ita apostillat tex.Bal.hic.in.j.col.dicens q̃ exheredatio im here dis ſz locũ in filijs adoptiuis,z ſz nihil alleget est tex.in.l.cum in adoptiuis.z ibidẽ Bal.in.iiñ.col.ad hoc no.C.de adop.digi t l.qui se patris.ſ.vnde lib.Subdit Bal.nec alibi legi:q̃ dẽ est in filijs legitimatis:ad quod facit qõ dicit Bar.in.l.ſi is q pro emptore.circa.xiñ.col.ff.de vsuca.vbi tz ꝓ legitimati dicantur vere legitimi nõ p fictionẽ. In tex.ibi nõnullos ei voluerit substitutos.iuncto tex.ibi ꝯbis pcariis,dic qõ terminus positi tutos,z sic ꝯbũ substituto,est cõe ad directas z fideicõmissarias substitões gl.z tex.in.l.iã hoc iure,in verbo hoc cõi verbo.ff.de vul.z pup.z iõ fideicõmissarius in ista.l.cõgrue dr substitutus. In tex.ibi tũc emi locũ hz.declara istã partẽ vt dixi in euidẽ. z hic iacet difficultas. In tex.ibi nõ fuerit iure iure adopta ta.gl.intelligit tribus modis. Primo rõne plone adoptate,vt qz erat liberta aliena. Secũdo ex cõpetentia iudicis. Tertio rõ ne adoptatis vt qz femina:ex per hoc vltimũ dicit Ang.hic.in rep.in.v.co.q̃ princeps.d.andeganẽsis vt licite posset obtinere regnũ Sicilie z Jerusalẽ,fecit se legitimari p reginã Joãnã mediãte,auctoritate clemẽtis pape.ij. In ſi.tex.ibi rñ.intelli ge.i.soluere vel satisfacere,vñ facit iste tex.ſmbal.hic.i.ſi.col.z
6 pau.i.v.ꝯq̃ si aliquis promittit rndere in oi loco in q̃ fuerit i uẽtus qõ nõ intelligit de rñ.vel bali vel iudiciali p quã diceret prograri iurisdictio:sed esset locus penitentie vlq; ad litis cte. l.ſi cõuenerit.ff.de iur.om.iud.z.c.j.de iud.ſz intelligit rndere.i. soluere.z ita q̃ rõne destinate solutionis p quã intelligit tacite Jrisse.l.Jrisse.ff.de ac.z ob.posset in quocunq; loco in quo iue niret effectualiter cõuenir:sicut ſi promisisset soluere. Adde glo. z Bar.in.l.ĩ.in verbo rndere.C.de proc.Bal.in.l.j.in pri.ſ.de in ius voc.z in.l.ſi quis in conciebendo.C.de epi.z cle.Laure. z azod.in.l.ſi cõuenerit.z bonum tex.in.c.ſi diligenti.vbi doc.
7 de fo.comp. † Primo no.ex prin.huius.l.etiã impubere pos se adoptari,z etiã arrogari.l.ĩ.C.de adopti.l.necel.ſ.eorum.ff. de adop.imo etiam infans potest adoptari.l.etiã.cum ſin.ff.de
8 adop. † Pulchrum dubium est,z sepe vidi de facto,z habui cõ sulere an infans possit legitimari,z passus est ambiguus.ponit Bar.in.l.iub.mus.C.de emã.lib.vbi dicit q̃ semel fuit de hoc interrogatus. Dubium facit q̃ in legitimatione requiritur eiꝰ consensus:vnde inuitus legitimari non põt.ſ.j.in auc.quibus mod.nat.effi.legi.sed infans non põt cõsentire.Bar.dicit ſe rñdisse contrarium.q̃ possit per.d.l.iubemus.vbi ſz alias inuitꝰ
a emancipari non posit⁹:tñ ibi est tex. † infans põt emancipa
9 ri:ſz cõsentire non possit.ita etiã poterit legitimari:idẽ ſz Bar. in.l.inuiti.in ſi.ff.de his qui sunt sui,sequit Ln.in consi.cxciiij. inci in proposita consultatione primo videũ occurrit.in quar to oubio.de quo.j.qz nõ est sine dubio,vide bal.in auc.ptera. C.de natu.libe.z in.o.l.iubemus.vbi aliꝭ. Ang.in.q.que incipit nobilis quidã genere.z per Jul.q late tz ↄ bart.in.o.l.inuiti.ff. de his qui sunt sui,z plene p.o.Ant.rosel.in tra.legitimationũ. in duobus locis,z tenendo opi.Bar.aduerte qz Bar.mouetur per.o.l.iubem⁹.vbi infans põt emancipari per rescriptũ pncipis: nam ſm hoc sequitur,z bene nota,q̃ dato q̃ infans possit legi timari:tñ nõ posset legitimari nisi a principe:nõ aũt ab inferio re:z sic a comite palatino qui alꝭ haberet ptãtem legitimandi.
10 † Scõo no.ex scoa parte huj⁹.l.regulam:q̃ si ex testamẽto
b adeat hereditas ꝯp heredẽ scriptum,legata vel fideicõmissa re licta illo testõ irritant.vt hic.z.l.ex testamẽto.j.e.z.l.si nemo. ff.de reg.iu.cũ ſz nõ est:qz talia legata vel fideicõmissa nõ debẽ tur ab iplo herede instituto:eo q̃ cũ non adiuerat hereditatem nõ dr quasi cõtrahisse cũ legatarijs vel fideicõ.ex quo quasi ↄtu heres obligat.l.apud iulianũ.ſ.si pupill⁹ heres.ff.ex quib.cau. in pos.eat.ſ.heres.instit.de ob.q̃ ex quasi ↄtu.Jtẽ talia lega ta vel fideicom.nõ debent ab heredibus veniẽtib⁹ ab intestato. cũ non sint de hoc grauati expresse nec tacite,nec veniũt ex pui sione testatoris,imo ↄ eius voluntatẽ,vel saltẽ ꝑpter:ex dispo sitione.l.eodẽ mõ si nõ adeat ex testõ hereditas,alia disposita corruunt vt substões pup.l.ĩ.ſ.adeo.ff.de vul.z pup.itẽ datio nes tutele.l.si nemo.l.ff.de test.tu.Jtẽ dationes tutorũ.l.si is q tres.ſ.idẽ enenire.ff.de excu.tu.ola eñ ista requirunt aditionez her.per heredẽ.l.ex testõ.j.e.q̃ aditio est q̃ cõfirmat z corrobo rat disposita in testamento.imo etiã in casibus iñ quib⁹ legata z fideicom.debenẽ a venientib⁹ ab intestato,est necessariũ q̃ ta les venientes ab intestato ẽt ipsi adeãt,vt dicã in se.no. Ter tio no.ex eadẽ scõa parte duas fal.ad regulã proxime relatam ſm duos primos intellect⁹ q̃ danẽ ad hũc tex.quos retuli i eui dẽtialibus. Prima fallen.est ſm primũ intellectum,qñ le gata z fideicom essent repetita ex presse a venientib⁹ ab intesta to:tunc ſz testõ nõ adiret hereditas:legata tñ deberẽ.l.ſi iure.
11 C.de test.manu.cum aliꝭ q̃ allegaui in euidẽtiali. † Adde idez

esse quando testator potuisset clausulã codicillarẽ.l.ſi.ſ.de co. z no.p tin testamento condito a patre inter liberos intelligitur clausula codicillaris,ſz apposita non sit.gl.est in.l.coheredi.ſ. cum filio.ff.de vulg.z pup.quã ꝯmo.ibi z ad hoc no.z reputat sing.z in.c.raynutius.in materia compendiose.de test.eo.modo vehemens dilectio testõris erga legatarũ vel fideicõmissa rium importat ac si esset apposita clausula codicillaris.l.i testõ. cũ gl.ff.de fideicõ.li.p quã ita dicit Bal.in.l.ſi iure.C.de testa. ma.Lu.in consi.clxix.incip.amplissime doc.in pe.col.eodẽ mõ qñ testator faciens testamentũ dicit se nolle sequi miserã subtili tatem.ll.sed qõ disponerit vult haberi p iure legitimo,ista ver ba habent vim clausule codicillaris:z idẽ importãt.tex.z ſt sin. in.l.codicillis.ſ.ſi.ff.de le.ij.z non solum procedit hec falliẽtia quando testator expresse repetit a venientibus ab intestato,ſz
12 etiã qñ tacite,| tacite aũt intelligũtur repetita legata z fideico venientibus ab intestato tripliciter. Primo ſm casum mirabi lem z singularem huius.l.quẽ nunc referã in ista falliẽtia. Se cundo quando testõr relinqueret in defectum testamenti.text. est no.in.l.lucius.in.ij.ſ.filiã.ff.de leg.ĩ.ſm Bald.z Pau.hic. Tertio qñ testõr vsus est illis verbis quibus mihi heres erit. ze.nã per ista verba intelligit testatorẽ dixisse nõ solũ de hereditate.institutis:ſz ẽt de venientib⁹ ab intestato.gl.est.z ibi Bart. in.l.ex duob⁹.ſ.j.ff.de vul.z pup.cũ cõcor.ibi signatis. Secũ da falliẽtia colligitur ex isto tex.ſm aliũ intellectũ Azo.cõiter approbatũ qñ testator erat in ꝯiunctione plone institute,quaz credebat esse filiã suã,cũ non esset:qz ſi sciuisset non filiã,eã non instituisset,ſz dimisisset bona venientib⁹ ab intestato:isto casu qz venientes ab intestato saltem veniunt ex tacito z plurimo
13 iudicio testantis,cui⁹ ab eis legata z fideicom.intelligunt re petita res.est hic ſm cõem intellectum cum aliꝭ.ll.quas.ẽ.p concor.allegaui. † Aduerte tñ in oibus casibus supra dictis,et a in omnibus similibus qui numerant hic per gl.in verbo tradit in quibus legata vel fideicom.intelligunter repetita a venien tibus ab intestato expresse vel tacite,requiritur necessario adi tio hereditatis,per tales venientes ab intestatore:alias conueni ri non possent,nisi adeundo quasi ꝯherent cum legatarijs et fi deicommissarijs.l.ſi.z.iij.ff.de fideicõ.li.z hoc tz gl.reputata sin. z approbata in.l.qui filio.ſ.ierusus qua ibi sequitur Bart.ff.de b here.inst.Albe.Bal.z Pau hic.z illam gl.reputat sin.Bal.in auc.ex cã.in.ſ.col.in.ij.op.ẽ.de lib.pr.te.z si nemo esset ex ve nientibus ab intestato qui adiret hereditatem,tunc ex quo non reperitur quid vellet esse heres,bona tanq̃ vacantia denoluñ ad fiscũ,qui tenebit ad talia legata z fideicõ.ſm Bal.hic.in.iij. col.in.ij.q.per tex.vbi vr expresium in.l.recusare.ſ.ſi fisco.ff.ad treb.Sed hoc vltimum quod fiscus successor in talibus bonis tenetur ad legata z fideicom.reprobat Pau.hic.in.iñ.colũ.qz si verus esset dictum Bal.nunq̃ haberet locum regulat.xx.qõ quando hereditas non aditur ex testamento quod legata z fi deicommissa non debeantur:quia cum nemo fere possit decede re sine herede,ex quo fiscus est heres omnibus debentibꝰ:ſm gl.in.l.ex facto.ſ.ñ.ff.ad treb.z fiscus tenetur ad legata z fideic om.nunq̃ legata corruẽt,vnd. dicit Pau.quod tex.in.o.l. recusare.ſ.fisco.loquit qñ heres institutus erat indignus ex de licto suo:vel ex aliqua culpa:quo casu potest adire z merito tu re esse heres,z sic p.mã aditionẽ potuit confirmare legata vel fideicõmissa:z si omisit adire,presumit quod fecerit ne fiscus ab eo auferret:z hoc non debet nocere legatarijs vel fideicommis sarijs:z tunc sine heres indignus adeat sine non,fiscus tenetur. ita loquitur dictus.ſ.fi.fisco.z.l.marcellus.ſ.fi.ff.ad trebel.ſz qñ heres non esset indignus,z omitteret adire voluntarie,vel qz testamentum non valeret:eodem modo venientes ab intestato etiã nolũt adhereꝛ nec dato nullo herede nec ex testamẽto nec ab intestato,cum legata irritentur,fiscus occupans talia bona tan q̃ vacantia,non tenetur ad legata nec fideicommissa:qz irrita sunt.z ad hoc dicit non adeuntes esse nec tacite,nec veniũt ex pui sione testatoris,imo ↄ eius voluntatẽ,vel saltẽ ꝑpter:ex dispo sitione.l.eodẽ mõ si nõ adeat ex testõ hereditas,alia disposita corruunt vt substões pup.l.ĩ.ſ.adeo.ff.de vul.z pup.itẽ datio nes tutele.l.si nemo.l.ff.de test.tu.Jtẽ dationes tutorũ.l.si is q tres.ſ.idẽ enenire.ff.de excu.tu.ola eñ ista requirunt aditionez her.per heredẽ.l.ex testõ.j.e.q̃ aditio est q̃ cõfirmat z corrobo rat disposita in testamento.imo etiã in casibus iñ quib⁹ legata z fideicom.debenẽ a venientib⁹ ab intestato,est necessariũ q̃ ta les venientes ab intestato ẽt ipsi adeãt,vt dicã in se.no. Ter tio no.ex eadẽ scõa parte duas fal.ad regulã proxime relatam ſm duos primos intellect⁹ q̃ danẽ ad hũc tex.quos retuli i eui dẽtialibus. Prima fallen.est ſm primũ intellectum,qñ le gata z fideicom essent repetita ex presse a venientib⁹ ab intesta to:tunc ſz testõ nõ adiret hereditas:legata tñ deberẽ.l.ſi iure.

a Verbis precariis. Adde text. a in ca.j.z.ſ.z ibi doc.de preca.

a Emancipari non possit.adde Bald.in.l.pe.C. de emancip.lib. Spe.ti.de na.ex lib.ventre.et ibi Bal.in addi.

b Mõ adeat hereditas. Limita z erit quarta in donatione causa mortis Alex. in.l.illud.col.ij. ſ.ò colla. Pur.

obstare,ꝛ Jo.fa.in.§.i.insti.de eo cui liber.cā bo.addi.ꝛ Mart. in not.cl.xiiij.faciunt que habentur in.l.si seruus pluriuꝫ.§.si quis ante.de le.j.per Bar.in.l.nō intelligiſ.§.cū ex cā.ff.de in.

14 fisci. ¶ Quarto no.ex vltima parte.l.quod si testō instituit filium adoptiuū,credens adoptionē valere:si postea reperit qđ adoptio non valeat altero ex tribus modis qđ dixi in apostilla tione tex.institutio reddit ipso iure nulla:eo qꝛ presumitur testatoꝛem errasse in tali qualitate persone q̄ presumit fuisse cā finalis insti.Facit.l.nec apud.ſ.de here.insti.sicut qñ testō errat in filiatione heredis instituti.ꝛ sic in coniunctione sanguinis naturalis.l.si pater.ſ.de here.inſt.non sic qñ errat circa qualitatē seruitutis heredis instituti.l.cū pponas.ſ.de here.insti.eo modo si quis instituat filiā legitimatā,credens legitimationē valere prout retuli tenere Dan.hic.ꝛ dictū eius tꝫ bal.hic.in.vij.col. ver.denuo quero. Idē est qñ testator: instituit aliquē tanquam sacerdotē,cū nō esset:cum hoc qđ diceret missas pro anima testatoris:nam si non est sacerdos talis erroꝛ vitiat institutionē: qꝛ cessat voluntas testatoris que censet cā finalis:saluo nisi talis sacerdos fuisset institutus nō sua cōtēplatione,sed eccle.l. annua.§.ſi.ff.de annu.leg.qꝛ etiā per sacerdotē puratiuū acgrif eccleſie.l.peto.§.matre.de leg.ij.ꝛ no.Barto.in.l.si vbana.ff.de condi.inde.ita concludit bal.hic.in fi.col.fm vnā lec.alique habent in.ij.col.ꝛ Dan.in.iiij.Et pondera diligenter qđ iste tex. procedit non solum qñ talis institutio erronea processit erroꝛe facti,qui est probabilis ꝛ sapientissimus.fallit.l.ij.ff.de iur.ꝛ fa. igno.sed etiaꝫ qñ processit erroꝛe iuris.ꝛ ita loquit ista.l.ꝛ.l.nec apud.ſ.de here.inst.intantum q̄ Ang.in repet.in.iiij.col.tꝫ qđ ista lex etiā procedit in doctoꝛe legum vel aduocatoꝛ:qꝛ tꝫ doctoꝛe legum non presumatur erroꝛ.l.pfessio.C.de mune.patri-

15 mo.lib.x. ¶ Hinc est q̄ doctoꝛ minoꝛ.xxv.annis[a] nō hꝫ restitu-

a tionem in integ.fm gl.Bar.ꝛ doc.in.l.j.C.q ꝛ apud quos.cū fimi.tamen si doctoꝛ legū instituerat filiam suam tanq̄ adoptiuā hꝫ presumatur scire qđ adoptio non teneret:qꝛ in eo non cadit iuris ignoꝛantia:ſ cē quo instituit eam vt adoptiuam,ꝛ dixit instituo tale filiā meā adoptiuā:cū nemo presumat dicere nisi que mente concepit.l.labeo.§.idem tubero.ff.de sup.leg.dixi in l.iij.C.de libe.prete.certe prima presumptio tollitur per'istā secundam adeo q̄ si reperiatur adoptionem non valuisse,irritabitur.institutio dato q̄ sit facta a doctoꝛe legū ꝛ dicit Ange.se ita consuluisse in ciuitate ferrarie.ꝛ ita consuluit in consi.xciiij. inci.visis ꝛ inspectis supꝛascriptis omnibus. in.v.ꝛ.vj.col.ꝛ p totū consi.multa dicit ad propoſitum huius.l.no.qꝛ bona ꝛ magna extensio ad istā.l. ¶ Scō extēde istā.l.ꝛ istud notabile, vt procedat non solum in vltima voluntate,tꝫ et in Octob'.vn de si pater adoptaret filium credens adoptionē valere,cum sit inualida,deinde talem filium adoptiuum de facto emancipaꝛet ꝛ aliquid ei donaret in premium emancipa.donatio eēt ipo iure nulla,propter erroꝛem:per qđ remouet voluntas,ꝛ sic finalis cā donandi.l.cum hic status.ſ.si quis sponsam.in fi.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxo.vbi donatio facta vxori putatiue non confirmatur moꝛte,imo per erroꝛē in persona donatarij.reddit ipso iure nulla.ꝛ illum tex.reputat sing.Bal.hic.in.vij.col.pro extē sione huius.l.quā dicit notandam.idē tꝫ bal.in.l.nec apud.ſ.de here.insti.sequitur Lud.in.l.si cum dotē,§.ſi.ff.solu.ma.ꝛ in.l.si donatione.C.de col.Alex.in.l.si pater tuus.circa pnn.ſ.de he. insti.Contrarium ꝛ male tenent Pe.ꝛ Ly.in.d.l.nec apud.p tex.in.d.ſ.si quis sponsam.quā reprobat tex.in.d.l.nec apud. non recordatus de.d.ſ.si quis sponsam.sed mouetur qꝛ ita vitiatur contractus ex defectu cause finalis.sicut ꝛ vltima volūtas l.j.C.de condi.ob cau.Tu aduerte licet Bal.ꝛ prefati doct.allegent ad hoc quod etiam in contractibus erroꝛ in coniunctione persone tanquam in finali cā vitiat ipso iure contractum.sicut vltimam voluntatē.allegant in tex.in.d.l.cū hic status.ſ.si qs sponsam.adde multos tex.similes.tex.in.l.si ex voluntate.C.ō dona.inter vir.ꝛ vxo.ꝛ in.l.ea que.C.de dona.ante nup.ꝛ in.l.eū qui.in fi.C.de adul.Sed aduerte circa istas.ll.ad vnuꝫ ad quod non inuenio aduersum nec hic nec in locis alle.nā dicte.l.mihi videndum aduniceꝫ Scie:nam tex.in.d.l.cū hic status.ſ.si qs

16 sponsam.in fi.dicit ¶ q̄ donatio facta vxori putatiue ꝑpter talē erroꝛē redditur ipso iure nulla,tꝫ in alijs tribus.ll.dicitur cōtrariū,qō imo donatio mero iure valet,sed obstat exceptio.nec video qđ possit congrue responderi,verū est q̄ glo.in.d.ſ.si qs sponsam.bene allegat.d.l.si ex voluntate.pro contraria:tꝫ alij ad hoc non aduertit ꝛ vt dixi non inuenio aliquē tangere verū est q̄ Jul.hic.in.ij.col.in alio ppoſito.dum tꝫ contra communē sniam,vt nunc referam,respondet ad.ſ.si quis sponsam.dū ibi dicitur quod donatio facta vxori putatiue est nulla,verum est in effectu.qꝛ ob.exceptio.tū ipso iure valet:p aliquas ex legib' prealle.que sol. multū violat.d.ſ.si quis sponsam.in fi.ideo cogita de meliori solutione. ¶ Jtē aduerte in predictis q̄ tꝫ oēs ita teneant,quod erroꝛ in coniunctione persone heredis instituti tanꝝ in cā finali:vitiet institutionē tū ful.hic.in.j.ꝛ.ſ.tꝫ 3 omnes quod imo erroꝛ in cā finali insti.non vitiet ipso iure institutionē:qꝛ facilius reuocanꝫ legata,q̄ institutio.l.iij.ſ.non solum.l.ex parte.ff.de adi.leg.sed erroꝛ in cā fi.non vitiat ipso iure legatum.l.cum tale.§.falsam causam.ff.de con.ꝛ demonst. multominus debet ipso iure vitiare institutionē:sed solū ope exceptionis,vt ibi in legato,ꝛ ad hoc alleg.l.nec apud.ſ.de he. insti.ꝛ.l.cum mater.ff.de inoff.test.nec ob.l.cum hic status.ſ.si quis sponsam.in fi.ff.de dona.inter.vir.ꝛ vxo.vbi ꝑpter erroꝛē persone donatio est nulla:qꝛ respondē q̄ est nulla,est verum in effectu per iura q̄ ad hoc adduxi,vel subtilius ꝛ substantialius fm eum dic quod aliud in donatione:nam cum donatio ꝓprie sit q̄ nullo modo pōt reuocari.l.j.ff.de dona.l.nō oēs.ff.si certū pet.in pnn.certe erroꝛ facit vt donatio censeaꝫ ipso iure nulla, secus in institutione.Teneo cōem sniam q̄ p talē erroꝛē institutio sit ipo iure nulla.ꝛ allego tex.per que Jul.mouet in.l.nec apud.ſ.de here.inst.in verbo irritū sit,vbi qꝛ lex vtitur in verbo presentis temporis,patet q̄ institutio ipso iure est nulla,vt p gl.in.l.in criminali.cū si.C.de iur.om.iud.nō ob.fundamentū Jul.scilicet qō legata facilius annullanꝫ q̄ institutio:possum negare assumptum,ꝛ dare instantiā p aut.ex cā.ſ.de lt.ꝑte.sed fatendo qō sit verū non ob.qꝛ erroꝛ in cā fi.non vitiat ipso iure legatum.d.ſ.falsam cām.vbi falsa cā nō vitiat ipso iure legatū: qꝛ respondeo q̄ ille tex.nō loquit qñ fuit erratū circa personaꝫ qꝛ sicut in institutione,ita in legatis erroꝛ circa cōiunctionē persone vitiat ipso iure vtrūq̄.ita declarat Bart.in.l.demonstratio falsa.§.quod aūt.ff.de cōdi.ꝛ demon.in pe.co.versic.quarto quero. ¶ Sl.i.ponit casum tenēdo intellectū antiquoꝝ:dic vt dixi in euidēn.ꝛ dum pluries repetit exponendo eā id est ab ea falsum est:qꝛ cū fideicommissaria substitutio facta sit post mortem filie,nō agitur de fideicōmisso petendo ab ea:ſ ab his he-

17 redibus vel a legitimis successoribꝰ testōris. ¶ Sloss.in verbo traditur.diuidit in duas. In prima declarat tex. In secūda ibi, fallit ergo magistralꝫ enumerat.xiij.fallētias ad regulā positā i tex. ¶ Tu aduerte quod primus secundus ꝛ sextus casus glo. ad idē tēdūt,qñ legata sunt repetita a veniētibꝰ ab itestato ex

17 presse:siue per appositionē clausule codicillaris seu iuramēti:† b nā iuramētū inter alios hꝫ hūc notabile effectū:qꝛ positum in testamento hꝫ vim clausulule codicillaris:adeo q̄ veniētes ab intestato intelligūtur rogati:qꝛ iuramētū facit vt actus valeat omni mō quo possit.§.filius matrē.alle.in glo.ꝛ nota.Bar.l.si quis in ꝓncipio testamenti.circa fi.pnn.de le.iij.ꝛ in.l.si quis ꝓpter eo.in.vij.ꝛ viij.mēbro.ff.de fideiu.ꝛ in.l.j.ſ.si qs ita.ff.de ver.obl. Bal.in.iiij.col.ad fi.hic qui dicit qō ista est mirabilis virt' iura menti.ꝛ Bal.in.l.si iure.C.de test.ma.facit quod per.d.ſ.filiꝰ matrē.dicunt Bar.ꝛ alij in.l.si quis maioꝝ.vbi dixi.ſ.de trāſ.q̄ vbi in trāſactione apponitur iuramentū:tale iuramentū operat qō si trāſactio nō possit valere vti transactio,valet in vim pacti nudi.ꝛ tamen si non esset iuramentū transactio que nō valet etiā vti pactum nudum.l.si causa cognita.C.de transac. Jtem per.d.

18 ſ.filius matrem.dicit Bal.in.l.verbis ciuilibus.ff.de vulg.ꝛ pu pil.† quod dispositio testatoris facta verbis directis ꝛ iuramēto firmata,si non valet iure directo:semper valet iure obliquo.ꝛ sic iure fideicom.tꝫ regulariter secus,vt ibi,ꝛ.l.cēturio.ff.de vul. ꝛ pupil.ꝛ varias similes decisiō.doc.refert Ludo.in.l.i.ſ.si quis ita.ff.de verb.obl. ¶ Limita tamen.d.ſ.filius matrem.ꝛ sic fallē tiā glo.nostre vt procedat in iuramēto testatoris: secus in iuramēto.delato p testatoꝛē heredis.ita fin.Bar.in.l.ij.p illum tex. cum gl.j.cōia de leg.verū est quod dicit ipse contrarium in.d.ſ. filius matrē.vbi formaliter summando tex.dicit iuramentū ꝑte statoris vel heredis.dicam in.d.l.ij.j.communia de leg. ¶ Secū do limita.d.ſ.filius.matrem.vt procedat quando testamētū deficit ratione solennitas omissertunc iuramētum bene habet vim clausule codicillaris:secus quando testamentū deficeret ex defectu substātie in persona testatoris:vel ratione deficientis cōsensus.ita limitat Lud.in consi.ccccc.cvij.inci.in casu proposite cōsultationis arche celeberrimoꝝ doctoꝝ cōsilia.in.ix.co.in fin.ꝛ sequitur do.Fran.de are.in consi.xxiij.incipi.quatuoꝝ dubia.ꝛ.ij.col. Facit.l.si.ſ.de nō nume.pecu.vbi iuramētū nihil facit qꝛ deficiebat cōsensus. ¶ Circa tertiū casum gl.in quo legas ta ꝛ fideicommissa debentur quādo heres omittit ex testamēto, Jntellige sane quādo ipsemet scriptꝰ heres est ab intestato succeſſur',ꝛ omisit ex testamēto:ꝛ ipse idē ab intestato successit:tūc procedit fallentia glo.nā tenetur ad legata ꝛ fideicōmiſ.sicut si ex testamento adiuisset.si autem heres scriptus omisisset adire ex testamento,vt faceret locū substituto,a quo legata ꝛ fideicōmissa nō erunt repetita:eo qꝛ ab ipso herede nolatim fuerāt revicta,vel vt faceret locū alij venienti ab intestato.tūc an heres q omisit teneatur ad legata ꝛ fideicōmissa,an substitutus vel legi

timus

timus ꝑpter particīpationē fraudis,ds distingui,an repudiauerit accepta pecunia vel nō.l.ij.vbi dixi.ſ.si quis omiſ.cau.test. ¶ Circa octauum casum glo.de.l.ſi.ff.de hered.instī.vbi vitiat institutio fcōi testamenti ꝑpter erroꝛē testōris,ꝛ tū legata ꝛ fidei.debentur. Adde gl.notabilē.§.tꝫ ſi qs prioze.insti.gb.motest.insir.que vult qō in casu.d.l.ſi legata prestentur nō tm̄ que fuerunt relicta in scōo testō:tꝫ q̄ et in primo.ꝛ idē vr velle bar. ſi inſpicias in.l.demonstratio falsa.§.j.in pe.col.circa med.ff.de cōdi.ꝛ demon.Sz ista extensio nō plꝰ:ꝛ contrarium vult text. in.d.l.ſi.ff.de he.instī.q vult clare legata relicta in scōo testō deberi.ꝛ hoc tꝫ ipse Bar.in.l.ſi iure.ff.de leg.iij. ¶ Circa decimuꝫ casum gl.ꝑpter affectionē ꝛ pietatē.adde q̄ ista gl.in hoc reputat sing.Bal.in rep.l.j.ſ.de sacrosan.ec.in.viij.col.versꝰ.sup.ix. q.vij intellectus.l.in testō.ff.de fideicō.lib.valde ambiguus est, dic vt dixi in.l.nō dubiū.ſ.de test.vbi per illū tex.aliqua singularia dixi.ꝑcipue quod vehemens amoꝝ licit' hꝫ vim clausule codicillaris,ꝓut etiam dixi in tex. ¶ Circa vndecimū casum gl.q̄ qñ hereditas applicatur fiſco,dic fm doc.q̄ nō est bona fal.cū regraf q̄ hereditas sit adita p hr̄dē indignū q ipso iure est capax.vel qō adeaf q̄ fiſcū.l.ex facto.§.iulian' longin'.ff. de vul.ꝛ pup.iuncta.l.ſi sequēs.ff.ad sena.syl.la. ¶ Extra gloss. Odof.hic addit alios tres casus relatos p Bar.talios hic.vn' est in aut.ſi capti.ſ.de epi.ꝛ cle.Scōs est in aut.liberi.ſ.de epiſ. aud.ꝛ in istis duobus casibus hū dicit.tertius est in aut.idē de nestoꝛianis.ſ.de he.q mihi nō facit.Addit bar.aliū quartū no tabilē casuꝫ qñ testō: i testō phibuit detractionē falcidie:ꝛ ꝑpter hoc heres q̄ nullī cōmodū sperat noluit adire.aut.tꝫ cuz testō.j.ad.l.fal.ista casu heredītas vadit ad fideicōmissarios vel substitutos:qꝛ tenent soluere oia legata ꝛ fideicommissa:tꝫ hereditas nō fit adita p scriptū heredē.ſ.si vero expressum.vbi bonus tex.in aut.de here.ꝛ fal.idē tꝫ Bal.in.d.aut.sed cum testatoꝛ.in.j.col.ꝛ in.l.nemo pōt.de leg.i.ꝛ in.l.pactū inter here-

19 dē.ff.de pac.ꝛ in.l.i.in pnn.ſi quis ali.test.probi.ꝛ latius in re.j. in.iiij.q.v.pnn.ſ.de sacrosanc.eccle.Bal.in.l.filium quez hñté. ſ.fami.er.xiij.col.ver.iuxta hoc quero vbi testator phibet,vbi refert qō idē tꝫ Jac.de bel.in.ſ.hinc nobis.in.xxi.qō.in aut.de here.ꝛ fal.idē tenent Ang.hic in lec.Jul.ꝛ Dan.de ca.Idem tenet Lud.in repe.aut.similiter.j.ad.l.fal.in.xx.speciali pie cāe inter vltimas voluntates.in.iiij.col.in ver.secundo principaꝝ. ꝛ in.xxi.speciali eiusdem pie cāe inter vltimas voluntates.i fi. co.illius specialis.ꝛ in consi.lxxi.incip.visis dubijs propositis. intellige tū sane qō tales psone quibus a.l.defertur hereditas. qñ heres non vult adire ꝓpter prohibitionem detractionis falcidie,ita demum tenenf ad legata ꝛ fideicommissa:ſ talē hereditatē adiuerint:semp enim requiritur aliqua aditio:sicut qñ debentur legata vel fideicom.a venientibus ab intestato,regrif quod per eos adeatur hereditas,vt dixi in notabilibus. Istam opi bar.teneas,quicquid teneat Bal.hic.in.v.col.p generalitatē huius.l.ꝛ in.l.i.C.si qs omiſ.cau.te.lz et Dzium teneat Ang. in repe.huius.l.in.viij.col.ꝛ male.Limita tū ista fal.Bar.vt pcedat quo ad legata ꝛ fideicommissa particularia:secus in fideicommiſo vniuersali:qꝛ cum fideicōmissarius vniuersalis possit cogere heredē inuitum adire ꝛ restituere:si non fecit sibi imputet:qꝛ ratio cessat in legatarijs ꝛ fideicommissarijs particularibus,qui nō pōt cogere heredē adire.ita notabi.Bal.in.d.l.filiū quē habentē.in loco.ſ.allegato.vbi dicit qō hoc est nouum et singulare dictū Jaco.de bel.in.d.ſ.hinc nobis:qō sibi ascripsit Lud.in dicta repetī.aut.similiter.in.d.xxi.speciali. Quintum casum addit Bar.hic post Spe.p eū relatū,tꝫ in legatis ad pias causas,que debentur etiam non adita hereditate p heredes scriptum.Jstud probat Bar.ratione ꝛ.l.Primo ratione:nam qñ heres non adit qꝛ prohibita fit detractio falcidie:legata sustinentur.d.ſ.si vero expressim.ꝛ dixi in casu proxime precedēti: tꝫ in relictis ad pias cās non hꝫ locū detractio falcidie.aut.similiter.j.ad leg.fal.Secundo mouet per tex.in.l.i.ſ.de sacrosanc.in verbo liber.sit ſtꝫ llus:quasi dicat q̄ in relictis ad pias cās non attendimus solēnitates,nec ſubtilitates iuris ciuilis, ꝛ sic an adeatur hereditas per heredē scriptū vel ne.dicit tamen Bar.tutius esse q̄ bona adiscīantur tertio,vt sustineanf legata ad pias cās sicut sustinentur.legata ꝛ libertatis per titulum, insti.de eo cui l.b.ca.sa bo.adi.ꝛ in.l.iij ff.de fideicō.lib.ita dicit Bar.cum quo in effectu tenent Bal.Fulg.ꝛ Pau.hic,licet Bal.in yna lec.videaf aliter dicere. ¶ Tu aduerte circa primū fundamentū Bar.nā si esset verum Bart.hic vult vnum quod

2 est pulchrum ꝛ singulare,ꝓut etiā pōderat aliqualiter, Jul. hic q̄ sicut quando testator prohibuit detractionem Falcidie[a] oībus legatis:ꝛ ꝓpterea heres noluit adire:vnde hereditas vadit ad personas enumeratas in aut.hoc amplius.j.co.legata ꝛ fideicommiſa sustinentur.d.ſ.si vero expressum.ita ex hoc solo q̄ fakidia nō possit detrahi ꝺ aliquo legato:pura ad pias ex.speciali pie cāe inter vltimas voluntates.ꝛ ita cōsului Alecidens ista esse communē sniam,in consi.cc.xx.in.ij.vol.inci.statutis.in pe.col.cum alijs concor.vt ibi per eum:ꝛ dicit Flo.hic q̄ ita fernaf in practica.de quo etiā p Ludo.in cōsil.cccc.xvij. incip.in terminis ꝓpositę cōsultationis.ꝛ in consi.c.cx ciij.inci.in casu consultationis ꝓpositę aduertendū.per Pan.in.c. relatum.secundo.de test.per illum tex.Bal.in.l.ſi.C.de test.ma

10 numiſ. ¶ † Stat ergo cōis cōclusio,qō etiā relicta ad pias cās nō debent hereditate nō adita. Jntellige sane,vel p heredē scriptum,vel venientes ab intestato,ꝓpter decimam fal.gl.hic, dum dicit pietatē vel affectionē. ¶ Secundo limita nisi esset institutus filius testatoris qꝛ licet abstineat,tamen propter exigentiam suitatis sustinetur libertas.l.cum quasi.ſ.sed si quis. ff.de fideicom.lib.eodē modo sustinentur relicta ad pias causas perinde ac si hereditas fuisset adita.ita limitat Bal.in aue. hoc amplius.in.ij.col.j.eo.ꝛ ita soluat opi.Spe.ꝛ aliorū qui tenent qō in relictis ad pias cās non requiritur aditio,vt sit verum quando filius est institutus,idem tenent Ang.ꝛ Jmol.in l.si filius qui patri.in pnn.ff.de vul.ꝛ pup.ꝛ alex.in.d.cōsi.cciv. Tertio no.limita,niſi relictum ad pias cās esset tale qō nō reciperet dilationem temporis,vt qꝛ est relictum ꝓ sepultura testatoris,vel ꝓ sustentatione infirmorum:tunc non requiritur aditio:imo talia legata debentur etiā non adita hered.tate:secundum bal.hic.in.iiij.col.allegat Ly.in.l.ſi.ſ.donec.ſ. de iure delib.sed corrupte:qꝛ Ly.non loquitur iſto casu,sed in alio q satisfacit a simili.nam dicit Ly.quod donec heres est constitutus intra tempus conficiendi inuentarium,interim non potest conueniri a legatarijs vel fideicommissarijs:ꝛ si interim conueniatur,hꝫ exceptionem impedientez litis ingressum:que est q̄ donec est intra tempus conficiendi inuentariꝫ, molestari non potest dicto.ſ.donec.dicit Ly.quod fallit in relictis ꝓ anima testatoris,vel restitutione vsurarum,vel ꝓ impensa funeris, nā talia legata cum nō recipiāt dilationē tpis.statim debenf ꝛ peti possunt:licet heres sit intra tempus conficiendi inuentariꝫ,ꝛ ita refert ꝛ sequitur Bal.in.d.ſ.donec.ꝛ commendat in.l. nulli.in.iiij.col.C.de epiſco.ꝛ cle.Ang.ꝛ Jmo.in.l.i.ꝛ.l.hec stipulatio.ff.vt lega.nomi.cauea.tamen in terminis nostris q̄ in legatis ad pias causas in quibus periculum esset in mora,vt

yy iiij

a ¶ Doctoꝛ minoꝛ.xxv.annis. Adde Barto.in l.ſi.ꝛ in.l.sed ꝛ re ꝓbari.ff.de ex cu.tut. Bar.in.l. ꝓ bfessio.C.de mune.patri.lib.ꝛ.

¶ Jam iuramē tum.Adde Jas. in.l.precibus.co. ꝛ.ſ.de impuber. Purp.

¶ Detractione falc die.adō doctoꝛ.in.c.raynutius.de testa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quãdo sunt legata pro'anima testatoris: vel ꝓpter restitutionẽ vsurarum: ꝙ legata debeantur etiã hereditate non adita: ꝛ sic ꝙ in illis non requiratur aditio:istud idem firmat Bald. in.d. aut.hoc amplia. in.ij. col.2 rep.l.j.ff.de sacrosan.eccl.in.xviij.col. ver.super.ix.q.vbi oino vide notabi.istud idẽ tenet Ang.hic.in repe.in.ix.col.1ª nulla de prædictis vel de Bal.mẽtionẽ faciat: sed mouet alia ratione:qz qñ testator relinquit pro funeralibus suis,vel ad similes casus:videt testator preces ad quoscũq; heredes ꝓtulisse.l.hereditas.ff.de peti.her.l.seruos.ff.de ali.lega. Sed tu consydera,qz ratio Ang.ꝓesup ponit ꝙ falte heredes ab intestato,ad quoscũq; testator ꝓsumit etiã ꝓces retulisse,debeãt adire,ꝑm Bal.hic.ꝛ in locis palleg.vult ꝛ melius,ꝙ etiã si nullus adiret:tñ legata ꝛ fideicõ.debeãt ꝑpi piculũ. ¶ Ultra Bar.adde sextũ casum in quo legata ꝛ fideicõ.debentur heredi tate nõ adita:qñ testator qui reliquit legatũ vel fideicõmissum in testamẽto idẽ legatũ soluit in vita sua:qz aut soluit sine commemoratione legati:ꝛ tunc transit in donationẽ.l. filia legato rũ,vbi dixi.ff.de le. aut soluit sub cõmemoratione legati: ꝛ tũc tale legatũ solutũ ꝑ testatorẽ in vita:dato ꝙ hereditas nõ adea tur:a nullo potest enici.l.iij.alias.iiij.ff.de lib.leg.ꝑm Ang.hic. in lec. Perusina. ꝛ in rep.in.x.co. Adde ꝙ idẽ tz Bal. sub dubio:tũ forte,in.l.j.in fi.col.in pnc.C. si qs omisi.cau.test.mot?:qz tale legatũ ꝑ traditionẽ factã a testatore in eĩ? vita assumit naturã donatiõis cã mortis.l.legatũ.la.j.ff.de leg.ij.ꝙ donatio cã mortis nõ requirit aditionẽ hereditatis,vt nũc dicã. ¶ Septi mus casus est in quo fideicõmissus debeãt hereditate non adita ꝑ heredẽ,qñ heres fuit iussus a iudice adire:ꝛ mortu? est anteq̃ adeat:certe fideicõmissus tanq̃ repetitũ,debeãt a quocũq;. text. est sing.in.l.nõ iustã.j.ad tre.ꝛ ibi Bar.dicit esse sing.ꝛ ꝙ nescit illi dare conco:dãtẽ.facit.l.ij.ff.de suis ꝛ legi. ¶ Octauꝰ ca sus est in donatione causa mor.ꝙ tz dicaꝫ relictũ ꝛ vltima volun tas.l.legatũ.j.ff.de leg.ij.iũcta.l.ij.C.de don.cã mor.tũ non requirit aditio hereditatis ex testõ, nec ab intestato. glo.est in.l. filie.in glo.j.in fi.C.fam.ercis.ꝛ ibi.l.filiũ quẽ habentẽ. s.fami. erc.in gl.fi.magna.ꝛ in.l.ij.ff.vbi Ang.ff.de vsuc,ꝓ here.Bar. in.l.in mortis.in fi.ff.de do.cã mor.ꝛ in.l.grome.ff.flauius.in fi. ff.de verb.ob.Ang.ꝛ Jmo.in.l.ij.ff.de leg.j,cũ alijs 2co.deqb? ibi ꝑ Alex.ꝛ idẽ dicit Ang.hic.in repe.in.x.col.ꝛ ꝓ hoc Jmo. in.d.l.ij.ff.de leg.j.alle.gl.quã ad hoc reputat sing.in.l.posit le gatũ.ff.pen.ff.de his qb? vt indig.Stat ergo ꝙ in donatiõe cã mortis nõ requirit aditio here.nec ex testõ nec ab intestato:limita istã 2clusionẽ ꝓedere qñ donatio cã mor.fit a ꝑsente ꝓsenti:qz cũ tunc nõ possit valere nisi vt donatio cã mort. stricte sumpta:tunc nõ requiritur aditio hereditatis:sed si talis dona tio causa mort.fieret absenti:quia tũc transit in vim fideicõmiss. l.miles ad sorore.in pin.ff.de leg.ij.tũc requireret aditionẽ he reditatis sicut fideicõmissus.ita no. Bal.in.l.si mortis. C.ad le. falc. ¶ Nonus casus est in donatione facta[a] inter coniuges,vel inter patrẽ ꝛ filiũ in potestate:nã talis donatio nõ valet in vita sed mortẽ confirmat ex tacito iudicio.l.papinianus.cũ glos. ff.de don.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ cõsequẽter assumit naturã relicti. gl. ꝛ doc.in aut.ex testõ.s.de col. vbi dixi:tñ non requirit aditio he reditatis nec ex testamento nec ab intestato.text.est in.l.j. ꝛ ibi Bar.Bal.ꝛ alij.ff.de don.inter vir.ꝛ vxo.Bar.in.l.sequẽs.q.in pin. de leg.ij. ¶ Decimus casus est:qñ testator in testamento dispouit ꝙ legata ꝛ fideicõmissa debeãt ẽt hereditate nõ adita per heredẽ scriptũ.arg.ff.si vero expressim.in aut.de her. ꝛ fal. vt retuli.s.in primo casu Bar.extra gl.ita tenet Lud.in repet. aut.similiter.j.ad le.fal.in.xxi.speciali pie cause inter vltimas volũtates.ꝛ in ꝑl.lxx.inci.visis dubijs ꝓpositis.Pau.de cast. in consi.cclxxxix.incip.visis dubijs, licet cõtrarij teneat Old. in consi.cviij.incip.titius veniens ad mortem.ꝛ Jo.and.in ad di. Specu.in titu.de instru.edi.ij.nunc vero aliqua. in pen.col. moti per regulam huius tex.iuncta regula.l.nemo potest.ff. de leg.j.ꝛ ibi Alex.in.iiij.col.tenet istã vltimam opin.motus fundamento Jmo.in.l.qui filio.ij.ff.de here.instit. ꝙ dispositio.d. ij. vero expressim cum sit exorbitãs,nõ dz extẽdi extra termi nos in quibus loquitur:iuribus vulgaribus.Teneo primã sen tentiam:ꝛ dico quod cus.d.s.si vero expressim.situs limitatorium ponẽs exceptionem a regula tex. nostri,ego habeo quod ista limitatoria vel potentia fallentias extẽdunt ex identitate vel maioritate rationis.c.cũ dilecta.ij.nos igitur.vbi melio: de iure:ꝛ ibi Pan.no.de confir.vti.vel inuti.ꝛ idẽ Pan. in.c.ad audientiã.j.not.de cleri.non resid.Secundo ꝛ fortius,nam publice interest ꝙ vltime voluntates testatorũ sortiantur effectũ. l.vel negare.ff.quemad.testa.ape.ꝛ vbi agitur de sustinenda vltima voluntate testatoris agitur de fauore publico.glos.est notabi.in.l.gallus.ij. quid.si is.in verbo vtilitatẽ.ff. de lib.ꝛ post hu.sed ego habeo quod vbi agitur de fauore publico iura exorbitantia debent extendi,ꝑm Bartol.ꝛ alios in.l.si constante.in

a ¶ In donatiõe facta.adde doct. in.c.per vestras. de donatio.inter virum ꝛ vxorem.

principi.ff.sol.matri.in.ix.q.prime partis principalis.ꝛ in.l.ij.s. exercitum.ff.de insa.ꝛ sic concludo verum esse istum decimũ casum,qñ testator dispositset ꝙ legata ꝛ fideicommissa debeãtur hereditate non adita.ꝛ hoc etiã est de mente Bal.in.l.j.in fi.co. s.si quis omi.cau.test. ¶ Undecimus casus est,qñ adesset statu tum in ciuitate qõ legata vel fideicom.debeãtur hereditate nõ adita ꝛ qõ heres teneatur ad legata vel fideicom.licet hereditatem non adiuerit:nam tunc virtute statuti si heres nõ adit hereditatem.ꝛ sic nõ quasi contrahit:tñ cõtra eũ cõpetit cõditio ex statuto.l.vnica.ff.de condi.ex.l.ꝑm Alex.in.l.j.in.vj.co.ꝛ seq.ff. de leg.j.ꝛ ibi etiam tenet ꝙ tale statutũ valeat per id quod egregie.decidit Bal.in.l.dotis.s.de iure dotiũ.vbi tenet valere sta tutuꝫ quo dispositur ꝙ filius teneatur ad debita patris: ꝛz eius hereditatem repudiauerit per gl.in rub. C.de decre.decu.lib.ꝛ sequitur Pet.de anc.in commento.c.canonus statuta.de cõsti. in ver.alterius quero no.Jnn.in.c.pe.de consuetu. ¶ Duodeci mum casum ꝛ vltimum pro nunc ponunt Bal.ꝛ Fulg.hic in fi liofam.qui nõ pot testari etiam cũ cõsensu patris.l.sensum.in fi. vbi dixi.s.qui test.fa.pos.nã si faceret testamentũ patre ꝑiente ꝛ cõsentiẽte,ꝛ poneret clausulam codicillarẽ,si nõ vz iure testamẽ ti.ꝛc.nã relicta per eũ valerẽt vt donatio cã mortis sine aditiõe vt hic per eos. ¶ Ultimo vnus nota pro cõclusione ad omnes casus supra notatos tas per gl.ꝙ vltra gl.qs ponit Ang.in.l.si fz.ff.de test.mi.vbi singulariter dicit ex illo tex.limitari omnes casus qui enumerantur in ista.l.in quibus legata vel fideicõmis sa relicta in testõ etiã hereditate non adita per heredem scriptũ debentur a venientibus ab intestato:ꝛz non ab eis fuerunt repe tita.dicit sing.Ang.qs hoc est verũ si tũ ex testamẽto adiri potuisset hereditas:ꝛz nõ sit adita:aꝛs secus ꝙ si est verũ est cõsiderabile verbum:sed periculosum est si trãsecurras casus.s.enume ratos. ¶ Glo.fi.in verbo cogunturꝫ.qz aꝛs glo.declarauí in eui dentialibus.diuiditur in quinq;.Jn prima declarat text.Jn se cunda ibi:sed ipsa nõ adierat.formaꝫ tacite questionem.Jn ter tia ibi:itẽ queriꝫ ꝑm Ja.formaꝫ aliã questionẽ,quã plene dispu tat adducendo tria fundamenta ꝓ parte affirmatiua:ꝛ tria ꝓ parte contraria:quam tz ꝛ respondet primis fundamentis:dein de refert distinctionem quoꝝdam.Jn quarta ibi:itẽ videtur hec filia.oppo.contra tex.ꝛ bene solu.Jn quinta ibi:imo ꝛ si nõ sit legitime.oppo.contra tex.ꝛ simpliciter soluit.ꝛ sic in effectu gl.formaꝫ duas questiones ꝛ duas oppo.prima pars clara ꝛ in dubitata est: vt gl.met dicit.Jn scda parte 2clude ꝛ ꝙ si heres institutus ꝛ granatus per fideicõmissum restituere totã hereditatem,decedat anteq̃ adiuerit hereditatẽ,fideicõmissum vitiatur:ꝛ heres talis heredis nõ potest cogi adire ꝛ restituere.text. est clarus in.l.ille a quo.ij.si de testõ.in fi.ff.ad treb.alleg.in gl.ꝛ patet ratione clara:quia cũ primus heres decesserit hereditate non adita:certe hereditas non adita non transmittitur.l.j.ij.in nouissimo.j.de cad.tollen.quoniam sororem.s. de iure delibe. ideo heredes heredis etiã si vellẽt nõ possent adire. ¶ Limita tamẽ ex hac ratione,nisi essemus in casibus in quibus heredi tas non adita transmittitur.de quibus per Bart.in.l.vẽtre. ff. de acquir.hered.ꝛ dixi in.l.emãcipata.s.qui admit. ¶ Secũdo fallit vt dicit glos. nisi heres primus decesserit intra tẽpus data tum ad deliberandum: intra quod transmittit hereditatem nõ aditam ad quoscũq;:vt hic in gl. ¶ Tertio fallit quãdo primus heres qui non adiuit fuisset minor:qz cũ ad eius heredẽ transmiserit restitutionẽ in inte.ex persona sua:qua mediãte pot restituai aduersus omissam aditionẽ.l.pantonius.ff. de acquiren. hered.dixi.l. si infanti.s de iure delibe.tũc heres pot cogi adire ꝛ restituere. Istas fallẽ.probat Bar.per tex.in.l.cũ in plures.s. messem.ff.loca.ꝛ.l.ij.s.labeo.ff.ne quid in loco publ.in quib? iu ribus dicitur ꝙ quis potest cogi adire propter alium: poterat melius allegare.l. ꝙ si minor.in prin.ff.de mino.ꝛ.l. si minoris nomine actũ.ff.de admi.tut. ¶ Quarto notabilit limita dictaꝫ cõclusionẽ procedere quãdo heres directus decessit hereditate nõ adita ante iussum sibi factũ a iudice vt adiret secus si post ius sum:nam tũc habetur perinde acsi hereditas fuisset adita: ꝛ sic fideicõmissum debetur a quocũq; successore. text. est no.in.l.nõ iustam.C.ad trebe.quã ibi dicit Bart.singularẽ.ꝛ.s.dixi. ¶ Jn tertia parte glos.circa secũdam questiones glos. late dispuꝛat: an penitus incapaꝫ heres institutus cogatur adire, vt capaci restituat:cõsiderata potius persona fideicõmissarij ꝙ heredis. 2clude ꝑm doct.ꝙ si heres directus a quo fideicõmissum vniuer sale relinquitur est capaꝫ a principio,ꝛ ex postfacto:ꝛz efficitur indignus culpa vt delicto suo:vt qz adimit nõ vindicata nece defuncti:ꝛ tũc qz ipso iure est capax:ꝛz fiscus possit ab eo auferre.ꝛ iste cogitur adire ꝛ restituere. ita loquitur tex. vbi gl. dicit esse expressum in.l.marcell?.ij.ff.ad treb.sed si heres a quo relictũ est fideicõmissus vniuersale a principe.est capax in totũ,tunc institutio habetur pro nõ scripta,ꝛ non facta:ꝛ tunc non potest

adire

adire ꝛ restituere.iurib? ꝓ secũda parte in glo.alle. adeo ꝙ etiaꝫ nõ tenẽtur ad onus fideicommissi illi ad quos vadit talis hereditas ab intestato,nec ipse fiscus.l.si insmetallũ.ff.ꝺ his q.vt indig. Fallit nisi quis sit incapaꝫ a prin.propter delictũ a se commissum circa testamentũ.ꝛ ita loquit.l.filius. ij.si.ff. de fal.ꝛ l.si. ff.de his qui pro non script.allegat in gl. ¶ Secundo fallit nisi institutꝰ ab initio sit inualidato propter errorẽ testatoris circa cõiunctionem persone institute casus est hic cum alijs in textu alle. ¶ Tertio notabiliter facit nisi fideicõmissum sit relictum ad pia causam.l.pater filium.s.iulianus.de leg.iij.no.in.l.codicillis.de leg.ij. Quarto limitat mirabiliter Bald.in.l.ab eo. in pen.colũ.s.co.vt procedat predicta conclusio inst cuto vniuersali penitus incapaci,secus esset quãdo testator legauit incapaci,ꝛ granauit,vt illud legatũ alteri restitueret,nã licet ipse incapaꝫ nõ possit capere tamen tanquam nudus executor restituere poterit.arg.l.si quis quos.de leg.ij. Ista limitatio non est vera, quia vt expresse dicit Bar.hic in fi.col.non est differentia inter fideicõmissum vniuersale ꝛ particulare, quo ad incapacẽ,ꝛ eadẽ ratio ꝙ tanq̃ nudus executor possit restituere,videt vtroq; casu militare,licet posset dici ꝙ in fideicommisso vniuersali nõ ꝓfertur nudũ ministerium executoris ꝓout in particulari,et istam limitationẽ putat indubitanter falsam,ꝛ reprobat Alex. in.l.cogi.ij.ꝑ qui solidum.in pe.col.ff.ad treb.ꝛ de ista materia etiam vide per Ang.ꝛ Jmo.in.l.in tempus.ff.de here instit. In quarta parte gl.dum oppo.de.l.cum proponas. s.de here.instit. dic quod ibi nõ fuit erratum in conjunctione sanguinis ex qua inducitur causa finalis institutionis,sed ibi fuit erratum in alia qualitate instituti qui putabatur liber cũ esset seruus, vt declarat ibi Cy.in iiij.oppo.ꝛ alij.vbi dixi.Jnquãtum vero oppo.gl. de.l.j.in fi.est in.ij.ꝓponius.ff.de carbo.edic.vbi admittit instituꝰ, vt filius,siue nõ.ꝛ sic ibi error in filiatiõe institutꝰ nõ vitiat institutionẽ.Respõde quod ibi est propter car bonsanũ,quo disponitur quod impuberi nõ possit moueri questio status donec est impubes,sed talis questio differtur in tempus pubertatis.l.ij.vbi dixi.s.de carbo.edi.si ergo institutꝰ impubes sit vti filius.text.vbi dicit ꝙ siue sit filius siue nõ,admitti tur propter carbo.quod interim impedit moueri questionẽ de filiatione.sed post pubertatẽ compẽto errore testatoris q credebat institutũ esse filium qui non erat talis error ipso iure vitiat institutionẽ:vt hic,ꝛ.l.ij pater.vbi etiã dixi.s.de here.instituen. Jason Papie.

2 ☞ Jn fideicom.non in minus attendimus mentem ꝙ verba.
3 Testator qui vult consequens intelligitur velle antecedens.
4 Testator potest granare eum qui sentit commodum hereditatis non immediate,sed mediante.l.dispositione.
5 An pater iure actionis possit cogi ab emancipandum filium.
6 Ubi vna sola causa vel ratio reddi potest,illa habetur pro expresse apposita quod procedit tam in contractibus quam in vltimis voluntatibus.nu.7.
8 Jn dubio non presumitur ꝙ vna tãtum ratio possit assignari in l.vel statuto.sed ꝙ plures assignari possunt. 15.

1 Quamuis. †Testator q roganit patrẽ vt emãciparet liberos institutos, videt ꝑ quoddã quasi necessariũ 2sequẽs grauasse patrẽ vt restitueret hereditatẽ illis liberis.h.d. Et ista est multũ singularis.l.ꝑm Bal.hic,ꝛ credo ꝙ nõ habeat concordantem in iure. Dubium faciebat in ista lege,nã cum filij essent simpliciter instituti a testatore,ꝛ ex dispositione iuris ꝑm ista tẽpora talis hereditas in totum acquireretur patri,dato quod eorum pater esset grauatus vt emanciparet istos filios,qz tamen de fideicommisso nullum verbum factũ fuit a testatore,certe videbatur ꝙ pater nõ intelligeretur grauatus fideicommisso.quia si testator voluisset grauare fideicommisso patrem istorũ filiorũ expressisset.l.vnica.s.penul.j.de cadu.tollẽ.c.inter corporalia. post me.de translatio.epis.quia vt dicit Bal.in.l.voluntatis in fi.s.co.non credimus hominem velle nisi id quod dicit,cõtrarij tamen decidit ur in ista.l.quam alibi nõ habes,ꝙ imo pater qui ex dispositione.l.consequitur hereditatẽ,z in qua filij sunt instituti.l.placet.ff.de acqui.here.l.j.in prin.ff.si quis a pa.fue.ma.intel ligitur in ista.l.grauatus per fideicõmissus restituere hereditatẽ 2 ipsis filijs,†quia in fideicommissis non minus attendimus mẽtem ꝙ verba.l.cum virus.que sequitur.j.co.Jn ista ergo.l.resultat ꝓsumptio tacite fideicommissi propter duo. Primo quia ipsi filij erant a testatore instituti licet hereditatẽ quesiuerint patri ex dispositione.l. vt dixi.Secõ qz pater fuit grauat? vt emã 3 ciparet tales filios,certe ꝑ hoc qõ testator ordinat ꝙ tales filij emanciparentur ab eorum patre,intelligitur ordinasse ad finez vt tales filij in effectu haberent talem hereditatẽ:ꝛ sic vt pater ꝑ fideicommissum eis restitueret talem hereditatem.ideo Bart. Bal.ꝛ alij summant istum tex.qõ testator qui vult consequens intelligit velle antecedẽs,ꝛ sic licet institutio fuerit simpliciter facta vt dicit tex.ibi simplr,ꝛ sic absq; commemoratione fideicõmissione tamẽ resultat tacitum ꝛ ꝓsumptum fideicõmissum ex duabus causis ꝓprie relatis,vt est casus singularis in ista.l. Limita ista.l.duplicitẽ. Prima limitatio est,qõ ista.l.non habet locum econtra.qñ pater fuisset heres institutus,ꝛ grauatus de emãcipãdo filios,nõ propterea intelligeretur grauatus de restituãdo hereditatem filijs,quã per seipsum acquirit.non per filios.ita no.Bar.in.l.si cui legatũ.ff.de cõd.ꝛ demõ.Ful.ꝛ pau. hic,licet contrarũ teneat glo.in.d.l.si cui legatũ.que cõmuniter reprobatur ꝛ notatur etiã in.l.cogi. ij. pater.ff.ad treb. Secundo limita istã.l.nõ ꝓcedere qõ filij fuissent instituti patris tũ cõ tẽplatione:quia in effectu esset perinde acsi pater fuisset institutus:vt hic per Pau. ¶ †Sco no.ex tex.ꝙ testator posset grauare eum qui sentit commodum hereditatis non immediate:ꝛz mediate.l.dispositiõe,ꝑm Salic.hic,ꝛ idẽ modo amplia regulam.l.ab eo.ij.eo.no.Bar.in.l.cum filio.ff.de leg.j.ꝙ an sit verũ ꝓdet ab his que dicam in glo.vbi ponam intellectum huius.l. ¶ Sl.in ver.curauit.diuiditur in tres. Jn prima declarat text. ꝛ est clara.Jn secũda formaꝫ questionẽ necessariã ad tex.quam late disputat.Jn tertia allegat concordantẽ ad text.scõa ibi.an anteq̃ emãcipare teneatur.tertia ibi:ꝛ facit. ff. de leg.j.Jn secũda 5 parte gl.†nũquid in terminis huius.l.pater inuitus cogatur filios emãcipare,dic melius quam gl.aut queris nunquid pater iure actionis possit cogi ad emãcipandum filiũ,ꝛ dic ꝙ non.ita loquitur.l.filiusfami.s.secũdum vulgarem. de leg.j.allegata in gl.Aut queris an pater possit cogi officio iudicis emãcipare filios in casu huius legis,ꝛ dic tũc qõ aut filij adierũt hereditatẽ aut nõ,si nõ adierũt,ex quo nihil querutur adhuc patri.non potuit certe grauari vt filios emãciparet nec a iudice cogi potẽrit,aut queris post quã filij adierũt hereditatem,ꝛ tũc si commoditas hereditatis esset permãsura penes patrẽ,pater posset cogi officio iudicis emãcipare filium,sed quia in casu huius legis pater cẽseretur grauatus restituere hereditatẽ filijs, ꝛ sic in effectu nullũ commodum remanebit panes patrem,certe videtur quod pater cogi nõ possit, cum aliud commodum non sentiat.nec credas qõ isto casu pater possit detrahere trebellianicã que regulariter detrahitur de fideicõmissis b vniuersalibus, ꝛ sic quod pater sit habiturus commodum quarte treb.dic hoc nõ esse verum,qz pater non rogatur vt heres sed vt pater,vt notant Bart.ꝛ alij post glo.in.l.cum filio.ff.de leg.j. Bald.tamen sequẽdo gl.nostrã,tenet ꝙ etiam isto casu vltimo pater inuitus cogi possit emãcipare filios,eo quia licet non habeat commodũ hereditatis.cum illam restituere teneatur,vt dixi : item non habeat commodum trebellianice,vt ꝓdixi,tamẽ commodum quia retinet fructus medio tempore perceptos ex hereditate,ꝛ cum eo tenet Sali.hic, facit.l.epistolã.s.fi.ꝛ quod ibi Bar.ff.ad treb.Sed ista opi.Bal.est falsa:nam cum ista.l.non sit apposi tum tẽpus medium vlq; ad quod pater possit differre hereditatẽ restituere,vnde intelligitur granatus,statim ergo apparet ꝙ nõ potest sentire cõmodum respectu fructuũ. Itẽ cogit contra Bart.ob.l.in fideicõmissi. ij.cũ pollidius. ff. de vsur.per quẽ Bar.expresse in.d.l.cũ filio.tenet ꝙ in casu huius.l.z similiũpa ter nõ possit restituere fructus,ꝓout etiam tenẽt Fulg.hic:vnde necessario videtur tex.iste intelligẽdus ꝑm Cy.Ful.ꝛ Pau. hic licet nõ sit fine diuinatione,qõ in ista.l.aliquid aliud erat legatũ vel relictum patri,qõ erat penes eum remãsurum,aꝛs iniquũ esset ꝙ pater ꝑiuaretur patria potestate erga filios,ꝛ perderet hereditatẽ quã tenetur filijs restituere ablq; eo ꝙ cõmodum sentiret. ¶ †Ultimo no.diligẽter glo.dum dicit,nam ob 6 c aliam causam de emãcipatione[c] ꝛc.qõ vbi vna sola causa vel ratio reddi potest,illa habetur ꝓ expresse apposita,ꝛ ad hoc allegatur ista gl.que vere istud nõ clare dicit,sed expresse per istam gl.istud notãt Bal.Fulg.ꝛ Paul. hic:ad hoc etiam not.istam gl.Bal.in.l.quoties ab omnibus.s.eod.Jstam regulam tradit Bal.in.l.maximũ vitium.in.iiij..col.s.de libe. ꝓteri. vbi allegat multa iura.nõ istam glo.idem not.Bald. in.l.si. vbi imo.in iij.col.ff.de here.instit.Bal.in aut.quas actiones. in. ij.col.in.iij. a q.C.de sac.san.eccl.Cuma.ꝛ Pau.in.l.si vero.ij.de vino. ff.solut. matri.Alex.ꝛ vbi ampliat istam regulam ꝓcedere in contractibus ꝛ in vltimis voluntatibus,ꝓout etiam dicit Bal.hic in cõsil.ccccl.xxxiij.inci.visa parte testamenti.in.iij.col.facit quod b vult gl.in auth.sacramenta puberum.in glos.final. in verbo custodiatur.s.si aduersus vẽditionem.ꝛ in clemen.prima.in verbo eligatur.de elect.Secũdo multum amplia predictam regulam, vt etiam locum habeat in correctoriis,ꝛ recolo qõ alias allegã c do fui in magna cõtentione super hoc quia negabatur ꝙ in correctoriis ista regula locum habeat,ego autẽ dico qõ locum habet,vnde sicut in correctoriis iuribus quãdo ratio est expressa in l.corrigẽte relicta est extẽsio ex identitate illi? ratiõis expresse.l.

a ¶ Ut emãciparet.adde doct. in c.quintauallis.ꝺ iureiurando.
b ¶ Detrahet trebellianicã. Addo doc. in.c. Rayn. de testa.
c ☞ De emãcipatiõe. Vide alex. li. v. cõ. fi.xxxi[iij] col.fin. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

bis solis.in verb.satis etiã tacite cautũ putamus.C.de reuo.do. expresse Bal in auc.quas actiões.in.ij.col. vbi dixi z addidi cõ cor.ff.de sacrosan.eccle.ita codẽ modo qñ in.l.vel in statuto correctoris nõ põt assignari niſi vna ratio,cũ habeat ẽ expressa licita est extẽsio etiã in correctoris ex identitate illius ratiõis ac si esset expressa,ita in terminis tenet Alex.in.l.ſi cõstãte.in pnc. in. vi.col.ff.ſol.mat.z in conſi.i.in.ij.vol.inci.vſus actus cause.in v.col.z vtrobicz allegat doc.quos addidi ad istã gl. qui tamen loquunt indiuiduo in correctoris,z vltra eã adõ qõ i correctoris idẽ firmat. Bzirtiẽsis in suo repertorio i verbo lex.in iij.col ũ.in fi.vbi dicit q hec gl. ad hoc fecit sibi honorẽ,z qõ per eam obtinuit ſiſtam i vna magna causa. Ed uerte tñ q in dubio non
8 †presumat qõ vna ratio tãtũ possit assignari. in. l.vel in statutorio presumitur q plures assignari possint,niſi probetur qõ vna rõ possit reddi,ita fin. Salꝯ.in.l.ſi ſeruꝰ vestri.in.ix.col. C.õ noxa.qõ verbũ multũ not. Alex.in.l.ſi cõstãte.in prin.in.vi.colũ.ad hoc facit qõ sing.tenet Bar.,ytra Ly. Jo.an.z cõiter doct. nã cõiter tenẽ qõ in statuto disponẽte qõ existentibus masculis filie femine nõ succedant,qõ in isto statuto correctorio iuris cõis nõ possit assignari rõ niſi fauore agnationis,ita dicũt Ly. z alij.in.l.j.C.de adul. Jo.an.in addi. Spe.in tit.de succeſ.ab intesta.super rub.cũ multis cõcor.nã Bar.ſin.in. l.liberorũ. in.ix. col.ff.de verb.sig.dicit hoc esse falsum q ista sola sit ratio illius statuti.ſ.fauor agnationis,z cũ Bar.tenet do.Fran.de are.in cõ ſi.xvij.incip.proponitur ex facto. in. iij. col.in ſi.quod vltimũ pro nunc aliter non discutio. Jason Papie.

1 ☞ In fideicõ.vniuersali facto.verbis generalibus, non solum venit hereditas,ſed etiam veniũt prelegata.qõ limita quatuor modis,ſed an veniat qõ est datum heredi gratia cõditionis implende z an in aliqs substitutio.per ius accreſcendi veniãt prelegata:z quid in fiſco.nu.2.

3 In fideicom.magis attendimus mentem quam verba.

4 Licet intẽtio alicuius sit ipso iure fundata ex dispositione. l.tñ ſi adhuc vult probare per testes vel instrumẽta,est admittẽdus.

5 In fideicõ.vniuersali facto verbis generalibus licet veniãt prelegata,non tamen veniunt donationes inutiles.

6 Si prius sint facta prelegata heredi,z postea grauatus sit fidei com.simpliciter vt restituat portionem.veniũt prelegata, secus ſi sit grauatus restituere hereditatem vel portionẽ hereditatis. quod limita:vt.j.nu.7. 16.

Cum virum. In fideicõmisso vniuersa
li xbis generalibꝰ relicto veniũt prelegata.h.d. In tex.ibi, qcquid ex hereditate pernenerit,istud est qõ faciebat dubiũ in ista.l. nã per talia verba nõ videt heres grauatus restituere, niſi portionẽ hereditatis,nõ ergo videbit grauatus ad prelegata, contrariũ decidit in ista. l. qz magna differentia est, an quis simplr grauet restituere portionẽ hereditatis,an adiciatur verba vniuersalia:vt dicit Bart. in summario : vt qz dicatur quicquid ex
1 hereditate:vt hic i tex. ¶ †Nlo.regulã q in fideicõmisso vniuer sali facto verbis generalibus non solũ venit hereditas,ſed etiã veniũt prelegata. Limita niſi testator prohibuisset res prelegatas alienari,tex.est ad hoc no.in.l.lucius.ſ.pluribus.vbi Bar.z aliꝯ ad hoc no.ff.ad tre.z Pau.hic. ¶ Scõo fallit i vote filie prelegata z in alio debito plegato,nã nõ veniũt in fideicõmisso vniuersali.tex.est i.d.l.lucꝰ.ſ.maritꝰ.ſm Bal.z Pau.hic. ¶ Tertio limita istam regulam quod licet in tali fideicommisso vniuersali veniãt prelegata.nõ tñ veniunt fructus percepti medio tẽpore ex rebꝰ prelegatis,text.in.l.in fideicõmissaria.ff.ad treb. niſi dictũ esset q restituat quãtũcũq pecunia,qz ista verba geminata operant qõ ẽt veniãt fructꝰ.tex.est ſin. in.l.balista.ff.ad tre.quẽ tex.ibi bar.dicit nõ reperiri alibi,cũ etiã ad hoc dicit esse ſin. Ang.hic in lec.ſlo. ¶ Quarto limita istã regula pcedere in substitutiõe obliqua ,z sic fideicõmissaria,sec' in vulgari.in qua
2 nõ veniũt prelegata.tex.in.l.ſextiliã.in fi.de leg.ij. notatur in.l. miles ad ſoroẽ.ſ.p parte.ff.de leg.ij. ¶ †Quid asũt sit in aliqs substitutionibus z an per ius accreſcẽdi veniãt prelegata, z qd in fiſco. Et an in fideicõmisso vniuersali veniat ẽt id qõ est datũ heredi gratia cõditiõis implẽde,ponũt Bal.z Aln. hic, z Bar. z zabo der.in.l.marcellus.ſ.quidã. ff.ad treb. ¶ †Scõo not.in ver.ſane.verba notabilia que milites allegantur q in fideicõmiſſis magis attẽdimus mentẽ q verba.dixi in.l.iij.ſ.de lib.preteri. ¶ †Tertio no.ex ſi.tex.ſm Bar.Ang.Sal.Ful.z Pau. hic tradit notabilẽ regulã qõ licet intẽtio alicuius sit ipso iure fundata ex dispositiõe.l.tñ ſi adhuc vult probare per testes vel per instrumẽta,admittendus est. Adde text.notabiliorem in.l. circa.verſ.ſi.ff.de prob.dicit tñ Sal.hic,q licet iste nõ probaret tñ deberet obtinere. Et ex isto dicto Sal.ergo elicio limitationẽ ad regulã Bart.que milies allegat in.l.i.ſ.itẽ q̃ſitũ.ff.de aqua quo,z esti.vbi no.q ſi aliquis astrinxit ſe ad aliquid probãdũ,z

a ☞ In fideicõmiſ sis. Adde idẽ in contractibꝰ.ſ.j.z 3 ibi Ang.insti.de verb.oblig. a Purp. 4

b ¶ Filiũ. Adde Bal.in.l.ſi donatione.C.õ colla. Ang. in.l.donationes.la.j.C.de donat.inter virũ z yxorem.

nõ probet,perdit causam.l.denũciasse.ſ.quid tamen.ff.de adulte.cũ aliꝯ allegatis per Bart.in illo.ſ.quesitũ. Illa regula venit limitãda ex dicto Sali.hic vt sit vera, niſi quis habeat fundatã intẽtionẽ ex dispositiõe.l.qz licet assumat onus ,pbandi p testes vel instrumẽta,nõ probet,nõ tñ perdit causam , eo qz illa ꝓbatio aliter nõ requirebat. Et pro ista limitatione cõfirmanda facit.iij.reg.quia quoties aliquid de necessitate non requirit ſi illud interponat z inepte, non nocet. l.vnica.in princip.C.de rei vxo.actio.facit qõ vult gl.mag.in fin.in.l.vinum.ff.ſi cer.peta.cũ aliꝯ que ibi allegaũ. Contra tamen istam limitationem põdero facere id qõ ſignanter vult Bar.in.l.is qui reus.in.viij. col.ff.de publi.iudi.nam in libello accusatoꝛio non requiritur q ponat dies cõmiſſi delicti satis est qõ ponatur annus z mensis. l.libellorũ.in prin.ff.de accusa. pone quod in libello accusatorio quis posuit dieꝫ.deinde capitulauit,vt probaret diem, z non pbauit debet succũbere,qz ex quo nõ ꝓbat qõ assumpſit pbare,licet nõ teneret,debet succũbere.per regulam. l. denuntiaſſe.ſ.quid tamẽ.ff.de adul.l.antepe.ſ.hec aũt actio.ff.vi bo.rapt. Cogita z cõſyderа verba Bar.in.d.l.is qui reus. Intellige etiã z ſecũdo regulã huius tex.vt procedat ex volũtate nõ ex necessitate,nã qui habet fundatam intentionẽ ex dispositione iuris, certe ſi vult põt volũtarie adhuc pbare p testes vel instrumẽta, tamẽ nõ necessitatur intantũ,quod postq̃ quis fundauit intentionẽ suã,z aduersarius velle stare iuramento suo,non cogitur iurare,nec vellet cõsuetudo que est Venetijs in ꝓtrariũ q postquã ſuis fundauit vel pbauit intẽtionẽ suã q teneat iurare: tex.est ſin.reprobãs cõſuetudinem cõtrariam in. c.ij.de probatio.per quẽ Bal.ibi aliqua bona dicit que retuli in.l.admonendi.ff.de iureiu.vbi videas ad illum tex. ¶ Sl.in verbo comprehẽſum.diuiditur in tres.In prima per viam fallentie remouet cõtrariũ.ſecũda ibi, tẽ hoc intellige.per viam fallẽtie remouet aliud cõtrarium.In tertia ibi,vel dic latius. aggreditur distinctionẽ. ¶ Ex prima habes primam fallẽtiam ad textum noſtrũ,quod licet in fideicõmisso vniuersali facto verbis generalibus veniãt prealegata.tamen nõ veniunt donationes inutiles,puta facte inter cõiuges.vel inter patrem z filiumb in potestate,z tamẽ contrarium videbatur.quia cum tales donationes sint inutiles,z cõfirment morte,z sic assumãt naturã relictorum vt not.in auc.ex testamẽto.ſ.de colla.certe videbaꝫ quod veniret in fideicõmisso vniuersali. sicut z prelegata,contrarium determinat tex. allegati in gl.rõ est,quia in fideicommisso vniuersali nõ veniũt niſi illa que grauatus habet ex vltima voluntate. l.yxorẽ.ſ.testamẽto. ff.de le.iij.ſed talem donationẽ non habet ex vltima volũtate,ſed per cõtractũ inter vinos:igiẽ ꝛc. z quod nõ habeat ex vltima voluntate patet.ſm Paul.qz donationes tales que erãt inutiles in vita cõfirmant ex ſola morte absq̃ qõ adeat hereditas.l.j.vbi Bar.z Bal.ſ.de don.inter vi. z vx. dixi in.l.eã quã.in glo.in verbo tradiꝫ.ſ.eo.ſz illa q̃ quis habet ex vltima volũtate requirunt additionem hereditatis:vt no.in.l.ſed quẽs questio.de le.ſi.Ego dubito de ista ratione.Pau.nam habeo quod donatio causa mortis nõ requirit additionem hereditatis vt dixi in.d.l.eã quã.z tñ donata causa mortis veniũt in fideicõmisso vniuersali.l.postlegatũ.ſ.pe.ff.de his gb.vt indigz firmat Cu.in.d.l.marcellus.ſ.quidã.licet dicat Bal. hic sentire cõtrariũ.cogita tamen super vtroq. ¶ Circa tertiã partem gl. dãdicit duodecimã partẽ hereditatis cõputari in trebellianica que detrahitur ex voluntate testatoris,secus ſi contra voluntatem.qõ est ſemper quãdo testator nõ expresse permittit : nã hoc qõ dicit gl.de duodecima parte fuit casuale in.d.l.titio.ibi enim frater fuit institutus in tertia parte hereditatis,q̃ facit quatuor vncias.ibi decidit qõ ſi falcidiã detrahit ex volũtate testatoris, qõ in falcidiam cõputat quartam partem que est vna vncia,z est duodecima pars totꝰ hereditatis,sed cõgruẽtꝰ dixisset gl. qõ ſi falcidia vel trebellianica detrahitur ex volũtate testoris, tũc cõputat ſolũ quarta pars partis quã heres habuit a testatore,alias cõputat oẽs vncias quas habuit, ratio diuersitatis qz fauorabilioꝛ est trebellianica vel falcidia que detrahit ex volũ
6 limitate testatoris q̃ q cõtra,vel preter voluntatẽ. d.l.titia. ff.ad leg.fal. ¶ †Irem dũ glo. cõcludit q ſi prius sint facta prelegata heredi.z postea grauat' sit fideicõmiſſo, qõ ſi grauat' est ſimpliciter vt restituat portionẽ,veniũt etiã plegata,secus ſi sit grauatꝰ restituere hereditatẽ vel portionẽ hereditatis iurtꝰ alle.
7 in gl.qz aliud ẽ plegatũ,aliud hereditatis. †Intellige niſi esset positũ ſignũ vniuersale quicquid,vel simile,ita tex.iste in verbo qcquid ex hereditate. Scõo limita niſi heres esset grauatus restituere filio testatoris , qz indistincte veniũt plegata qbuſcũq verbis vtatur testator.tex.est ad hoc notan.perpetuo ſm Bart. ibi in.l.liberto.ſ.filium.ff.de annu.lega. Tertio limita niſi talia prelegata absorberẽt, quaſi totũ patrimonium. ita q restitutio fideicõmiſ.esset quodãmodo inanis niſi prelegata venirẽt.text.

est ſingularis

est ſingularis.in.l.quid ergo.la.ſi.in ſi.cũ glo.vbi Bar.z Dod. notant.z Bal.ff.de leg.i.z Bal. hic:quia tamẽ cõtra istud vltimũ videtur fortiter obstare tex.in.d.l.marcellus.ſ.quidã.i verbo maximã partem.ff.ad treb. ideo intellige z declara prout intelligit Bar.in.d.ſ.quidã.vbi alũ post eum. Jason Papie.

1 ☞ Si ſit factum statutum q banniti debeant rebannire per quoſdam an poterũt impune offendi anteq̃ bannum ſit cãcellatum.z nu.ſ.6.7.z.8.

2 Si statuto caueat q cõdẽnati in penã p maleficio possint ante ſolutionẽ pene impune offendi, an poterit impune offendi qui ſoluit penam,ſed tamen adhuc non est cancellatus.

3 Si capitulis pacis actum ſit q bãniti rebannient,z eorũ cõdẽnationes z banna cassentur, qõ nõ requiritur qõ de facto cancellentur ex libris,ſatis est q declarent habiti pro cancellatis.

4 Rebannitus potest impune occidi,donec actualiter ſit cãcellatus,fallit tamen tribus modis.

8 Ex fideicommiſſo liberationis relicto debitori in minus ſolenni voluntate an queratur debitori exceptio.
Ex testamento non ſolenni oritur naturalis obligatio.

10 Debitor cui relicta est liberatio a testatore põt cogere heredem creditoris vt eam per acceptilationem liberet. 17.

Si creditoris. Ex legato liberationis facto per creditorẽ debitori parat exceptio reo,etiã ante liberationẽ concelſam.h.d. Dubiũ faciebat cũ debitor nõdũ esset liberatus, videbatur q cũ reo posset in effectu agi , contrariũ tamẽ decidit hic,quia licet mero iure ſit obligatus , tamen quia de proximo liberãdus est,habetur ꝓ liberato.l.j.ff.de test.mi. Adde qõ habeẽ in. l.ſi nõ sortẽ.ſ.adeo.ff.de cõd.in dẽ.z in.l.ſi intra. ff.de pac. ¶ Et facit iste tex.ſm Bal. ad decisionẽ. q.ſi ſit factũ ſtatutũ q banniti debeãt rebannire per quoſdã. an anteq̃ bannũ ſit cancellatũ poterũt impune offendi ex forma statuti, z de
1 terminat q nõ eo,quia tale bannũ reputatur ineffeca, nã ſi ageretur ex eo,obstaret exceptio:per istũ tex.idẽ ſequitur Pau.hic qui dicit q ſi deliberatum ſit q bãniti rebannianẽ, q etiam anteq̃ de bãno cancellenẽ,nõ tamen poterũt ex forma statuti impune offendi,q ex quo de proximo sunt rebanitẽdi habenẽ proꝛebannitis.l.pen.de teſta.milita.†Adde ꝓ ista deci.benefacere
2 qõ decidit Jo.an.in addi.ſpec.in ti.de obli.z ſolu.ſuper rubri.in ſi.vbi querit ſtatuto ciuitatis cauetur, q condemnati in penam ꝓo maleficio possint ante ſolutionẽ pene impune offendi,cõtigit q aliquis cõdemnatus ꝓ pena maleficij ſoluit talem penã, z de ſolutione cõstat per publicũ inſtrm,condẽnatio tamen adhuc vigebat , nõ cãcellata nec ſubscripta,an talem offendens ſit puniendus , refert quẽdã doctoꝛẽ determinasse q ipſe offendẽs non puniat pena ordinaria que requirit dolum.l.in.l.cornelia. ff.ad.l.corne.de sica.ſed bene puniri debet alia pena arbitrio iudicis.† Ad idẽ facit qõ decidit Bar.in.l.emptoꝛ.ſ.lucius.in ſi.ff.
3 de pac.q ſi in capitulis pacis actũ ſit q bãniti rebannirentur, z eorũ condemnationes z banna cassentur,qõ nõ requiritur qõ de facto cancellentur ex libris,ſatis est q declarent habiti pro cancellatis,per illũ text.in verbo pro cãcellato habebit ,z p.l.nihil interest.ff.de adi.lega. Et ita Bar.in.d.ſ.lucius.nõ clare determinet tñ hoc expresse firmat Ang.z Imo.in.l.i.in ſi.ff.de his que i
4 test.delen.†Istis ſolemnibus nõ obstãtibus teneo q ſtante statuto in ciuitate q cõmuniter vbiqz viget,q bannitus possit impune occidi,q ſi quis ſit bãnitus,dato q postea ſit rebãnitus,ſi nõ ſit actualiter cãcellatus de banno,qõ adhuc possit impune occidi,niſi probaret de ſcientia occisoris qui sciret bannũ fuisse remiſſum:z ita istis diebus allegaũ decisionẽ ducũ nobiliũ ſcholariũ.cõtra quos inquirebat de occiſo.ita in terminis decidit Jacob.but.z Bal.in.l.de etate.ſ.ex causa.ff.de interro.actio.vbi dicit Bald.q̃ ille tex.allegat ꝓo offendente rebannitum,ſed non dum cancellatum de bãnito,q ille ſit excuſatus propter autoritatẽ ſcripture:z ſubdit Bald.q ista est ipsa veritas. Idem tenet
5 Bal.†in.l.labeo.ſ.j.in ſi.ff.ſ pac.vbi decidit q licet qs ſoluerit bãnũ,tamen niſi ſit cancellatus de libꝛo bannitorũ,potest adhuc impune offendi z occidi. Jdeo, ſm eũ ſis cautus:vt ſtatim facta ſolutione facias eum cancellari de libris bannitorum,vt ibi ple
6 nius per eum. † Idem decidit Pau.in.l.ſi duo.ff.de acquir.he re.vbi formaliter decidit q ſi qs occidat, bannitum,qui in ciuita te erat rebãnitus,non tamen adhuc erat cãcellatus de banno q iste occidẽs nõ possit nec debeat puniri,qz ſufficit quod ille esset deſcriptus in libꝛo bannitorum,nã tunc excuſat occidens autoritate publice ſcripture.vt ibi per eum plene.† Idem tenet Alb. in trac.ſuo ſtatutorum in vltima parte.vbi tractat materiã bannitorũ in.q.xxxiij.inci.tráſeũdo ad.ij.q.vbi refert ſe de facto obtinuiſſe in.q.in qua quidã bannitus fuerat affidatus ad certum tẽpus per magnificũ.do.Jzo.dñi pergami cui' fidẽtia nõ erat ſcripta iuxta bãnum,nec erat notoria nec publicata nec proclamata,cõtingit q talis bãnitus ſic affidatus fuit occiſus,z occiſor fuit captus:dicit Alb.ſe obtinuiſſe liberationẽ talis occiſoris per plurã vr hic per eũ:z ita partẽ cõtra Bal.z Pau.hic tenent Jmo.z Alex.in.l.huiuſmodi.ſ.ſi ita legatum cui. de le. j.z notabilius Alex.in 2ſi.lxv.in.iij.vo.incipiẽte attẽta diſpoſitione ſtatuti.in.ij.col.z ſeq. vbi reſpõdet ad autoritatem Bal. hic: q Bal.loquat quãdo ex diſpoſitione ſtatuti fuerat ordinatum q bãniti debeant rebannirꝰ, vndẽ diſpoſitio ſtatuti non potuit probabiliter ignozari per ſubditos.vt notat Bar.in.l.quod ner uã.ff.depoſiti.dũ querit an lata culpa ſit ignozare leges vel ſtatuta.z Bart.z Bald.in.l.j. vbi dixi.ſ.de ſum.trinita.z in.l.antep.
8 ſ.de legi. Et †ex ista ſolutione habes primã limitationem ad cõclusionem quã feci,qõ rebãnitus poſſit impune occidi donec actualiter ſit cancellatus, propter probabilem ignozantiã,quia iſtud limitat niſi per ſtatutũ loci inordinatum ſit de rebãnitẽdo bãnitos. ¶ Secundo limita dictam conclusionem non procedere,quãdo rebannitus dato quod non ſit actualiter cancellatus de bãno,tamẽ per ſolenne inſtrumentum positum in archiuo publico apparet per eũ fuisse actualiter ſolutam tantam pecuniam per quam erat in bãno poſitus,z qua ſoluta eximitur a bãno,quia tunc nõ dicitur amplius ſingulariter nec ſubſtantialiter bãnitus.ſm Bal.z Cuma.in.d.l.huiuſmodi.ſ.ſi ita legatũ cui. Jſtud tamẽ vltimum limitat Jmo.ibi, vt procedat ſi ixta bannum facta ſit mentio de ſolutione , alias tenet quod adhuc occidens nõ veniat puniendus, cum adhuc possit probabiliter ignozare.dato quod inſtrumẽtum ſit poſitum in archiuo publico:quod vltimũ bene nota.quia maxime momenti est ſiue ſit.
¶ Tertio ſingulariter limitat ſm Salic.in.l.nullus.ſ.de iude. vbi per illũ tex.ad literam decidit,quod ſi quis ſit bãnitus licet toleratur in ciuitate vt maneat,dato qõ nõ ſit cãcellatus de bãno,tamẽ iſte nõ poſſit impune occidi , quia iſta tolerãtia vt pot maneat in ciuitate,ſecuritatem ei preſtat.per illũ tex.z istam deciſionem.Salic.ſequitur Joan.de ana.in.c.ſicut.in. v.colum.de iudei.dicens eſſe ſingulare dictum,z quod vidit ſeruare Bononie. Jdem ſequitur Alex.in conſi.i.in.ij.volum.incip.circa primum dubium primo arguitur.in vltima col. nec legi contradicẽtem in hoc. ¶ †Quarto not.ex iſto tex.dũ dicit de liberatione relicta debitori in teſtamẽto,z requirit quod tale teſtamentũ ſit ſolẽne ibi ſolenniter.nam vult iſte tex.a cõtrario vnum quod videt mirabile,q ex fideicommiſſo liberationis relicto debitori in minus ſolẽni voluntate nõ queratur debitori exceptio:nam exceptio queritur quãdo liberatio est relicta in ſolenni volũta
10 te. Cõtra iſtum text.opponitur. † nam ſm magis cõmunẽ ſententiã ex teſtamẽto nõ ſolẽni oritur naturalis obligatio. l.ſi.ff. de reb.dub. l.in teſtamen.ff.de fideicom.lib.z l.ſin.inducendo vt per Bal.z Ang.hic.j.ad.l.fal.Jta tz Bar.z citramontani in. l. cum quis.ſ.de iu.z fac.igno.z in l.eleganter.ff.de condit.indeb. Cano.in.c.ſi.de ſol.ſi ita est,ergo facilius ex teſtamẽto,nõ ſolẽni debet induci naturalis obligatio ad liberandũ, per regulã.l. fauorabiliores.ff.de reg.iu.z l.arianus.ff.de act.z oblig. Jtem cum ex teſtamẽto minus ſolẽni oriatur naturalis obligatio de per ſe est potẽs ad excipiendum z ad retinẽdum. l. ſtichum aut papphiliũ.ſ.naturalis.ff.de ſolutio.ho.in l.ſyrus.ſ.pactus ne
11 ꝓteret.ff.de pac.dixi. i.l.ex hoc iure.ff.ſ iuſt.z in.quare ergo in iſto tex.ex vltima volũtate non ſolenni nõ debet ſalte exceptio parari debitori virtute naturalis obligationis de non petẽdo, cauſata ex inutili teſtamẽto.cogita qz licet videatur dubitabile,põtest tamẽ reſpõderi ſi cogitabis z aliqualiter pungit Fulgo.hic. ¶ †Ultimo nota ex iſto tex.iuncta gl. quod debitor cui relicta est liberatio a teſtatore potest cogere heredẽ creditoris vt eũ per acceptilationem liberet.l.iij.ſ.nunc de effectu.allegat in gl.ſecus est in cõtractibus ſm Sali.hic , in quibus ſi creditor ꝓmiſit liberare debitorẽ,non cogitur eum per acceptilationẽ liberare,ſed ſolum cogitur facere ſibi inſtrumẽtum liberatiõis. l.plures apochis.C.de fide inſtr. Ratio diuerſitatis est,qz in cõtractibus impurandum est cõtrahenti quare.l.apertius non dicit.l.veteribus.ff.de pactis.ſed in vltimis volũtatibus preſumitur teſtatorẽ mortis cogitatione turbatum per obliuionẽ omiſſe.l.hac cõſultiſſima.ſ.at cum humana fragilitas. ſ.qui teſta. face.poſſe. Jaſon Papie.

1 ☞ Liberatio de ratione reddenda potest relinqui altero de tribus modis.

2 Licet teſtator possit remittere tutori confectionem inuentarij, non tamen, potest eam remittere heredi. 18.

Cum necessitatẽ. Teſtator potest remittere onus rationis reddende de adminiſtratione preterita.h.d. Dubium faciebat,ſi ponas casum in a dulto ſine authoritate curatoris z decreto iudicis nõ posset talẽ liberationẽ inter vinos facere.l.ſi curatorem habẽs. C.de in integr.reſtitut.

Universidad de Deusto
Biblioteca

minorū, quo tamen nō obstante contrarium hic deciditur, z rō decidendi est, qz licet adultus habēs curatorē nō possit inter vivos disponere solus, tamē in vltima volūtate potest testari solus, z disponere put vult. vt. l. aurelio. §. caius. ff. de lib. lega. nec pōt dici lesus, ita q in integrū restituat, cū possit vltimā voluntatem facere z reuocare: vt dixi in l. si frater. §. qui testa. fac. pos.

1 ¶ Adde ad tex. q † liberatio de ratione reddēda pōt relinqui altero de tribus modis. Primo potest relinqui a pretoritis. l. p administratiōe iā preterita. z de ista loquitur ista lex. z quid veniat in tali legato remissionis tāgit gl. hic aliqd, sed vide Bart. in. l. aurelio. §. cai. ff. de liber. leg. dixi pōt Bald. z alios in. l. sub pretextu specierū. §. de trāslact. Not. tū, q in tutoribus vel curatoribus licet possit relinqui liberatio rationis reddēde a tutela preterita, tū de futura nō possit legari talis remissio per patrem directo. qz inuitaret tutorē ad delinquendū, contra. l. cōuenire. ff. de pac. dota. Sy. tū cōsuluit q etiā de tutela futura possit liberatio per indirectū relinqui. hoc modo. qz pater pupilli dicit in testamēto se relinquere remissionē reddēde rationis tutori z si apparuerit aliquid in futurū sibi debere illō totū sibi legat, p l. si quis ratiōes. ff. de libe. leg. Sali. hic determinat cōtrarium: z no. eius decisionē. qz nō inuenio tactā per aliū q̄ p Salice. hic refert le consuluisse contrariū per. d. l. quidā decedens. de admi. tut. z ne inuitetur de futuro tutor ad delinquēdū, z per quatuor alias rōnes vt hic. per eū. Et si dicas quid operabūt talia verba testatoris. R. spōdet Sali. q operabuntur vt solum scrupulosa inquisitio rationis intelligat tali tutori remissa sm gl. in d. l. q. quidā decedēs. in verbo senserit. z per ista succurrit pupillus contra fraudes tutorū. Adde Ale. in 7. lxij. in. iij. vol. inci. serenissimus. Secūdo principaliter potest liberatio super futuris, nam licet tutor inuētariū cōficere teneat, tū pōt testator i testamēto remittere tutori cōfectionem inuentarij talis tutor appellatur analogista. ab a, qō est sine. z logos quod est ratio. d. l. quidā decedens. ff. de admi. tut. l. fi. §. illo. vbi Barto. z alij. C. arbi. tu. z. l. cū tale. §. titius. z ibi Bal. de condi. z demō. hoc limitat Ang. in cōsi. cxliij. incip. reuocatur in dubiū. in fi. vbi dicit q licet pater in testamento remiserit tutori confectionem inuentarij, si tamē tutor videat aliqua ratiōe suspectus, potest index cogere tutorem vt inuentarium cōficiat: per. l. vtilitatē. de confir. tuto. Ade tamē † q licet testator possit remittere tutori confectionē inuentarij, tamē heredi nō potest. l. fi. §. cum igitur. vbi Bal. §. de iur. delib. notant Bar. z alij in. l. nemo potest. ff. de lega. j. vbi ratiōne diuersitatis assignat. Quod vltimū limita q testator nō possit remittere heredi confectionem inuētarij, verū est quo ad preiudiciū creditorum hereditariorum qui tractant de dāno. l. fi. versi. pe. §. de codicil. sed in preiudiciū legatariorū vel fideicōmissariorum qui tractāt de lucro, bene posset testator heredi remittere confectionem inuētarij, sicut eis potuisset tātominus legare. l. videamus. §. iurare. ff. de in litem iurā. sm Paul. in d. l. nemo potest. quē sequitur Alex. in consi. cxxiij. inc. prospectis his q̄ in themate tc. in. j. vol. ¶ Tertio potest legari liberatio a preteritis z futuris simul. l. at qui natura. §. scenola. ff. de neg. gest. z operat nunc talis remissio respectu futurorum. dic vt per Barto. hic. re mittet — ad Jason Papie.

1 ☞ Ultima volūtas testatoris solēnis prevalet z derogat p cedentibus.

Relictum ab administratore intelligitur relictum ab eo quem administrat. 19.

Lari. Posterio: vltima volūtas pualet, hoc primo, z relictum autore videt relictū a pupillo. hoc l. d. o. cū. l. sequen. z ista. ll. nō legunt Alb. nec Pau. hic. ¶ Ex. l. clari. nota q vltima volūtas testatoris solēnis prevalet z derogat pcedentibus. ẓdē est in contractibus z in vltimis voluntatibus, z in quacūq; materia: vt dixi in. l. pacta nouissima. §. de pact. vbi ad istam regulā addidi multa similia. de quibus etiā per Bal. hic. Intellige tamē nisi precedens vltima volūtas haberet clausulam derogatoriā. l. si quis in principio testamēti. ff. de le. iij. z ibi dedi quinq; intellectus in. l. sanctimus. §. de testa. qñ vero precedētes vltime volūtates sunt simpliciter facte, regula est qō vltima atendit: z illa omnibus derogat, ideo in testamētis posterior vltima volūtas habet clausulam derogatoriā. l. renocans z cassans omne aliud testamentum, z ideo sm doct. supersua est illa clausula notariorum: quia notarij semper ponunt in testamentis cassans z annullans omne aliud testamentū. l. sanctimus. in verbo ipso iure. §. de testa. z. §. pe. insti. quibus mo. testa. infir. z Bal. in l. fi. in v. q. §. de edi. diui adria. tol. eo. modo z fortius idem est in cōtractibus, in quibus nō est necesse apponere clausulam renocantē z cassantem omnes alios cōtractus precedentes. nam eo ipso qō partes faciunt vltimum cōtractum, intelliguntur ipso iure annullare z cassare sup illa re celebrata. tex. est quē ad hoc ibi Bal.

2 dicit sing. anc. i. de. transactio. ¶ Ex. l. etiam no. † q quando illi qui relinquitur ab administratiōe intelligit relictū ab eo quē administrat. Subium facit hoc. l. nam videbatur qō testator nō poterat a tutore fideicommissa relinquere, quia quē non honoro granare nō possum. l. ab eo. §. eo. sed z stat qz non bono rauit tutorē aliquo cōmodo pecuniario. imo potius granauit onere tutele. l. tria onera. cū similib. ff. de excusatu. cōtrarium decidit ur in hac. l. nam obiectū procederet quando fideicōmissum esset prestandum ab ipso tutore in effectu. sed hic ls fideicōmissum sit relictū a tutore debet tū a pupillo prestari a quo intelligitur relictū sicut qū fideicommissum relinquitur ab executore vltime voluntatis. nā intelligitur relictū vt executor possit ex rebus hereditarijs soluere: q̄ representans aliū rōne officij cōtinet suū representatū in onere z honore. l. peto. §. mater. de l. fi. z. l. osta. in fi. ff. de reli. z sumpt. fune. Jason Papie. 21.

Jin persona. Fideicōmissus vniuersale post dē cedentē ēt non agnitū trāsmittitur in quēlibet successorem qō peti non potuit si idem fuerit heres fideicōmissarij z eius a quo relictū est. h. d. Et vltra glo. clari⁹ dic. Cassis. Auus cum duab⁹ posthumi nepotes istituit heredes, z granauit recipere fideicōmisso. quo altero eorum decedente sine liberis portio deuenīat ad alium superstitē, mortuus est patruus sine liberis z sic venit dies fideicōmissi iste patruus vxorem suam heredem instituit, nūc posthumus mortuo patre petit ab vxore patrui fideicōmissum, qui opponit qō sibi deberi nō potest, cū non esset in rerum natura tempore precedētis fideicōmissi. cōtrarium decidit ur, quia satis est quod dies fideicommissi purificatus sit in vita patris. nam tūc pater transmittit nō solum ad filium posthumū, sed etiam ad quoscumq;. Subdit tamen tex. q si posthumus sit heres patrui sui, intellige ab intestato. vel etiā ex testamento, tunc trāsmittitur fideicōmissum, z debet hereditas vendicari ab vxore si illa possidet. Jason Papie. 22.

Tin epistola. Fideicōmissus potest reling in quacūq; scriptura, z etiā nutu. h. d. z pro hoc q nutu possit relinqui est etiam tex. in. l. nutu. ff. de lega. iij. per quā Ange. sing. in. l. pe. §. de leg. z in lect. Flore. ponit sing. limitationē ad glossam. in. l. lucius. ff. de hered. instit. vt retuli in. d. l. pen. Jason Papie. 23.

☞ Obligatio naturalis an oriatur ex testamento non solenni.

Sj veritas. Heres nō cogit legata solui nisi trāsigēdo vel promittēdo se astrinxerit: tal lit in casu. l. j. vbi dixi. §. eo. z in casu. l. an. vbi dicit. j. eo. Nota diligēter tex. i verbo stipulatibus pmisisti. hic esse fortem tex. subtiliter intuēti † q̄ testamēto nō solenni nō oritur naturalis obligatio, quod est cōtra magis cōmunem sententiā Bal. z doc. in. l. cū quis. §. de iur. z facti ignō. z in. l. j. ff. de cond. in debi. Imo. in. c. fi. de ioin. q̄ iste tex. probet cōtra cōmunem ententiam q̄ ex testamēto munus solenni nō inducitur naturalis obligatio. sic induco, q̄ si legatum vel fideicommissum relictū in vltima volūtate nō solenni est debitum naturaliter, sufficeret pactū nudū heredis, per qō induceret constitutū. l. j. §. debitū. ff. de cōsti. pec. z tamē iste text. in verbo stipulantibus. dō requirit stipulationē, pbat cōtrariū, nec dicas hic denotari cōtingētiam facti, q̄ fieret violētia ad tex. vnde per istum text. Aut destruit cōmunis opinio doct. quā predixi qō ex testamēto nō solēni nō oriatur naturalis obligatio. Aut si illa opin. est vera destruit p istū tex. ¶ Alia regula q̄ habet q̄ vbi precedit debitum naturaliter tātum, si illud idē pacto nudo pmittatur a debitore vel ab alia, inducit cōstitutū, ex quo pacto nudo oritur actio de cō stituta, istam regulam tradit Dōti. z cano. in. c. quintauallis. de iureiu. z in. c. per tuas. de arbi. Rapp. in rub. ff. de verb. oblig. Alex. l. legē. §. d. pac. Mates. in notabi. xxxvij. cōtra illā regulā est tex. hic, quia si ex inutili testamēto legatum relictū saltē naturaliter debetur, certe sufficere deberet promissio heredis facta pacto nudo, z tamē tex. requirit stipulationem, prout etiam requirit tex in. l. si pacto quo penā. quem ibi ad hoc ioleo pōdērare contra predictam regulam. §. de pac. cogita de responso. ¶ Itē pondera quod per eundem text. cōfunditur alia regula quā no. Bal. z Ang. in l. fi. per illum tex. C. ad leg. falci. vbi dicunt quod quādo precedit naturalis obligatio tantum, secunda naturalis obligatio sine stipulatione est potens ad agēdā, z preterea intelligūt illum tex. in verbo promiserit, etiam pacto nudo, refragatur iste tex⁹ us in verbo stipulantibus, pmisisti. inducendo vt supra. Jason Papie.

1 ☞ Heres qui tenetur exhibere legatario instrumentū acquisitionis rei legate intelligitur si illud habeat.

2 ¶ Mercator q fecit mihi literas cābij, si in itinere illas perdidi, an teneatur

teneatur mihi reddere pecuniā: etiā non restitutis literis cābij.

3 Creditor qui tenetur reddere debitori instrm debiti, si illō perdidit sufficit q̄ faciat ei instrumentum liberationis.

4 Instrumētum liberationis factum debitori per creditorē est ūtotum ipsius debitoris, ideo notarius nō posset illud restituere creditori, nisi debitore requirente.

Instrumenta. Heres non tenetur legatarijs vel fideicommissarijs prestare instrm originale rei legate, sed bñ dz cauere de exhibēdo q̄ opus fuerit. h. d. z no. istum casum. 24.

1 ¶ † In tex. ibi an fin. si habeant a cōtrario sensu. pbat iste tex. q hēs q teneē exhibere legatario vel fideicōmissario instrm acquisitiōis q̄ expedit legatario, intelligit si tale instrz habeat, sed si nō habeat, vt q̄ perdidit, non tenetur exhibere, vnde facit iste tex. q̄ si creditor promiserit debitori q̄ q̄ soluet ostēdet sibi instrm debiti cācellatum, pone debitor pecuniā exhibet z vult instrm cancellatū sed creditor nō pōt quia perdidit, nō tenet, z satis est q̄ faciat sibi instrm cautio, z liberatiōis: tex. est in. l. huiusmodi. §. si ita legatū cui. ff. de leg. j. ¶ Itē facit iste tex. ẓ bal. z multū not. qz forte nō habes alibi in specie, qō si mercator fecit mihi literas cambij, pone q̄ in itinere pdidit literas, peto a mercatore pecunias meas, ille recusat nisi reddā literas cambij: ego dico eas perdidisse, determinat Bal. qō mercator tenet mihi reddere pecuniā, z satis est q̄ sibi faciam instrm cautiōis per hāc. l. z hoc sequitur Pau. de ca. hic in fi. qui dicit hoc esse quotidianū. † Adde Bal. in. l. pecunie. q̄ illū tex. quem ad hoc not. C. de solu. vbi decidit q̄ si creditor debitori soluēti teneatur reddere instrm cancellatū, q̄ si pdidit, sufficit q̄ reddat equipollēs, z sic faciat instrm liberatiōis. z dicit de hoc esse textum in. l. huiusmodi. §. si ita legatū cui. z dicit hoc facere contra fraudes que quotidie occurrūt in debitoribus obligatis per apodissem, qui nō tenētur soluere nisi apodissa restituat: quia ea pdita sufficit equipollēs, qō dicit eē valde quotidianū. ¶ Bl. in verbo. instrumēta. q̄ timor taciti contrarij restringit tex. oppono, nā instrumēta debēt esse penes illū ad quē ptinet. l. si quis ex argētarijs. §. pertinere. ff. de eden. sed ista predia pertinent ad fideicōmissarium ergo instrumenta debent esse penes fideicōmissarium seu legatarium, non penes heredē. glo. vt euitet istud contrarium restringit tex. vt loquatur q̄ predia fuerūt solum relicta in parte: vñ cū alia pars spectet ad heredē, tanq̄ penes digniorem instrumēta stare debēt. l. procurator. §. de edē. Ista soln. diuinat z restringit istum tex. Itē videtur contra verba litere ibi predictorum. Nā tex. indefinite loquēdo equipollet vniuersali. l. si pluribus. vbi Bar. ff. de leg. ij. vbi respondēt doc. q̄ ideo instrumenta debent remanere penes heredē, q̄ eius interest in omnibus casibus in quibus heres tenetur legatarijs vel fideicommiss. de euictione: qui casus notātur in. l. si domus. §. de euictione. ff. de leg. j. vel etiā si hēs nō tenetur de euictione, vt possit per instrumēta ostēdere qualiter testator credebat tales res legatas esse suas, ita q̄ hēs nō tenebit ad estimationē iuxta. l. cū res aliena. vbi dixi. §. de leg. ¶ Glo. in verbo non habent. diuiditur in duas partes principales. In pma assignat duplicē rationē ad tex. In secunda opponit contra tex. z dupliciter soluit. Scda ibi, sed contra. j. de libe. cau. in. fin. glo. Ista vltima solu. glo. inquantum respondendo ad. l. sicut datā. dicit q̄ instrm manumissionis z manumissi pōt dupliciter intelligi. q̄ instrm erat oino manumissi: qz manumissus illō redemit a notorio suis expēsis, z isto modo tex. ille parnā dubitationē haberet. Scdo modo pōt intelligi q̄ instrumētū erat in totū manumissi, z sic seruus: quia heres vel alius nō poterat pretendere interesse in tali instrō z isto modo intelligūt Bar. z cōiter alij doc. † z isto modo intelligendo not. Bar. qō instrm cautionis seu liberationis factū debitori p creditorē in totum dicitur spectare ad debitorē. ideo notarius nō possit creditori dare in formā publicā, nisi debitore requirente: z cum decisione Bar. transeunt Jul. z Pau. de cast. z intellige decisionē Bar. q̄ creditor ex tali instrumēto quietatiōis seu liberationis facto debitori nō posset ptendere interesse, pbabile. als eo cuius interest iurante de calumnia, tenetur ille exhibere: scōs Ang. hic, Idē no. Bar. z Bal. in. l. plures apochis. per illū tex. C. de fide instrm. z gl. Bar. in. l. pretor. §. i. ff. de eden. z Bar. in. l. j. §. editiones. eo. titu. Jason Papie.

1 ☞ Testator potest legare res heredum sicut suas proprias, tamen dominium earum non transit ipso iure lega. sicut transit dominium rerum testatoris. nu. 2. 25.

Heredum. † Testator pōt legare res heredum sicut suas proprias. h. d. z cogitatiōnē dubitādi cū ista sit trita regula. l. vnum ex familia. §. si rem. ff. de leg. ij. no. in. l. serui electiōe. §. j. z. h. z in. l. si seruus titij. vbi Bar. ff. de leg. i. ideo iste tex. in fi. dicit non ambigitur. Istam regulam amplia vt procedat non

solū de iure ciuili, sed etiā de iure canonico. Ita ampliat Inno. in. c. filius. in vltimo notabili. de testa. nam licet ius canonicum discrepet a iure ciuili qñ testator legat rē tertij. d. c. filius. z dixi in. l. cum rem alienā. §. de leg. tamen qñ legatur res propria heredis nō est discrepātia inter ius canonicū z ius ciuile. ¶ Secūdo amplia istā regulā, qō quēadmodū testator potest legare rē heredis sicut suā: ita etiā pōt alteri obligare: sm Pet. z Cy. in. l. assidnis. §. qui porio. in pig. ha. z ibi notat Bald. q̄ dicit qō iste punctus nō est alibi: z idem Bal. in. l. j. in vlt. col. ff. sol. mat. Alex. in cōsi. cxxiiij. incip. viso themate z scripturis. in. iij. col. in j. vol. ¶ Istunc pro limitatione aduerte, qz differēria est an testator leget rem propriam, an rem heredis, qz primo casu trāsit ipso iure dominium rei legate in legatarium. l. a titio. in fi. ff. de fur. Secundo casu quando legatur res heredis non transit ipso iure dominium in legatarium: sed qū traditur res, ita tenet gl. approbata in. l. papinianus. ff. de serui. ti. generali. cū suis concor. Quis glo. contrarium teneatur. in. l. fi. j tit. j. Jason Papie.

1 ☞ Repudiatione legatarij vel fideicom. perditur legatum.

2 Repudiatione patris cuius filio factum est legatum an perdatur legatum.

3 An legatum factum monacho possit per solum abbatem repudiari. 26.

Ex repudiatione. † Repudiatione legatarij vel fideicōmissarij perdit legatū: † ẓ repudiatione pfis cuius filio factum sit legatū, nō. Cōtra secūdā partē tex. facit: nā legatum relictū filiofamilias isto iure cod. acquiritur legatum debeat preiudicare: sicut quando factum est seruo dñi repudiatio preiudicat. l. legatū seruo. ff. de leg. j. ideo glo. fi. intelligit istū tex. vt pcedat altero de tribus modis. ¶ Primo qñ filius erat emācipatus, tūc legatū querit emācipato. iste intellectus diuinat ad tex. presertim cū filius preiumatur in potestate. l. si emācipati. §. de colla. ¶ Scdo modo intelligit gl. q̄ legatū fuerit factū filio in castrēsibus † vel quasi, in quib⁹ patri nihil queritur, sed istud etiā diuinat. ¶ Tertio modo intelligit gl. q̄ hi c fuit factū legatū sub cōditione casuali z pendente condītione pater repudiauit: nā si tempore condītionis filius reperiatur sui iuris, quo casu acquiritur filio. l. si filius. ff. de ver. obl. tūc procedit tex. q̄ repudiatio nō preiudicabit filio. qō etiā diuinatione nō caret. qz de conditione in text. verbum nullū. z ad

b hoc q̄ repudiatio patris b preiudicet filio: est text. in. l. fin. §. vbi autem puerilis. j. de bo. que lib. z tex. in. l. renitente. §. de iure dotium. l. i. in. l. is qui heres. §. neq; filiusfam. vbi glo. z doc. ff. de acqu. hered. Bar. in. l. tutor. in fi. ff. de bon. posses. dixi in. l. j. §. qui admit. ¶ † Quid aūt si in legato relicto monacho, c an possit per abbatem solum repudiari: quod autem per solū abbatem possit queri sicut in hereditate sine cōsensu monachi, est text. in cap. in presentia. z ibi doc, licet secus sit in filio sine cuius consensu nō posset repudiari. l. cū proponas. §. de here. instit. Bald. z Pau. hic tenēt q̄ solus abbas potest repudiare legatum relictum monacho, sine eius cōsensu. habes per Bart. in. l. tutor. ff. de bo. pos. per Bar. z alios in. d. l. is qui heres. §. fi. Bal. in. l. bonorum quidem. §. qui admit. z. l. pupillo. C. de repu. here. do. Ant. z Pan. d. c. in presentia. Paul. z Alexander. in. l. legatū seruo. ff. de leg. j. Faciunt que no. Bar. z alij in. l. cum proponas. §. de here. instituen. Jason Papie.

1 ☞ Fideicom. per solam penitentiam testa. revocatur.

2 Defuncto fit iniuria ex supro cōmisso per vxorē in viduitate.

3 An sicut vxor perdit dotē z bona paraphernalia, propter adulterium commissum constante matri. perdit etiam propter adulterium commissum in viduitate.

4 Vasallus priuatur feudo propter offensam cōmissam domino viuente, secus si mortuo domino, z ideo si adulteravit vxorem domini post eius mortem non potest priuari feudo. 27.

Fideicōmissum. † Fideicommissum per solam penitētiam testatoris revocat. h. d. j. Et fideicōmissus relictum seruo sine libertate nō valet. h. d. cū. l. sequ. de quo vltimo dixi in. l. seruis. §. de leg. Cōtra primā partē opp. q̄ nō sufficiat sola penitētia, qz testō ex sola penitentia vltimā voluntatē nō revocat. l. heredes palā. §. si qd post. ff. de testa. vbi dz q̄ si testator vult aliquid immutare de primo testamēto, debet adhibere volūtatē solennē de nouo. Facit tex. in. §. ex eo aūt solo. insti. qui. mo. test. infir. z ideo dic q̄ iste tex. pōt intelligi de duplici penitentia, primo de expressa: z tūc procedit cōtrarium: quia oportet quod revocet per testamentum coram quinq; testibus, vt in cōtrario. Potest etiam intelligi de tacita penitentia qui inducitur a legezā si post legatum factum sit orta inimicitia capitalis inter heredem z legatarium, revocetur legatū. l. iij.

a ¶ Volūtas. adde auth. de nupt. in j. disponat. z i. c. vltima volūtas. xiij. q. j.

b ¶ Oriat actio. Adde Bar. in l. a fideiusso: obligari. l. §. q certo. ff. de fideiuss. Bart. in. l. iurisgentiū. in. §. quinimo. ff. de pac. Bald. in auth. ad hec. C. ō vsu. An. in repe. l. si certis annis. C. de pac. Sal. in l. legē. C. de pact. Inn. in. c. nouit. de iudi. archi. in c. iunt nōnulli. j. q. j. Dy. i regula nō est obligatorium. de regu. in. lib. vj.

a ¶ Perdit dotē. Adde doct. in l. dos a pfc. C. sol. ma. Pan. ō q. j. l. fi. in. ſ. itē ſi vo lūtate. ff. ſo. mat. Alu. ro. i fuis fin. 2 in litera A, ō incēpit adulteriuz. 3

b ☞ Ex testō. No. a q varia ſunt ave mētib⁹ ab intest. repetere legata. vel clauſulā codi cillarem in testō apponere. Bar. conſi. xx. factum ſic ſe hz. quidam. Purp.

c ☞ Deſcēdētes. Ex hoc text. no. 4 q appellatione poſteritatis filie veniūt. ō quo vi de Alex. li. j. ofi. cſc. But. of. ce. j. du. Dec. i. l. femi ne. co. vij. ż. ix. ff. 1 de re. in. Bar. i. l. itē ptor. ff. ō ſuis ż leg. Barb. hic j 2 rep. col. x vij. ż. re vij. Ale. in. l. q. b tale. col. pe. ff. ſo. mat. Parp. in. l. placet. circa fi. ſ. de ſacr. ſan. eccle. Purp.

d ☞ Anteponere. Amplia etiā in poſthumo ſecun do. ż ex hoc pre ſumitur vna pre ſumptio ſimula tionis. Bar. ofi. lxviij. preponit. Purp.

e ¶ Si qs nō habēs liberos. adō t. ſin. ż ibi docto. xvij. q. iij. gl. in ca. ſi qs ſraſcitur. xlij. q. Jo. and. in ad. Spe. in tit. de inſtr. edit. in. ſ. porro. in addit. 2 inci. hoc certū ē. Old. cōſ. clxxiij. inci. q⁹ habens vnicū filiū Lud. ro. of. ccl xxix. in cip. nō eſt dubiū.

f ¶ Statuti. adde doct. in. c. in nra. de iniur. car. in. c. cum dilectus. in xiij. q. de conſue.

g ¶ Legitimati. adde gloſ. ż doc. in. c. ſane. de cleri. coniu. libr. vi. doct. in. c. ad extirpandas. de fil. preſbyt.

h ☞ Adde Jaſo. 1 in rub. ō. de poſt hu. here. inſtit. 2 Purp.

ſ. nō ſolum. ż l. ex parte. ff. de adi. leg. ż dixi in l. ſoroze. ō. de his quib. vt indig. ż tunc ad tales inimicitias duo teſtes ſufficiunt. ſm Bar. ż alios hic, quitqd teneat Bar. in. d. l. heredes palā. ō. ſi quid poſt. ż ibi Pau. ż hic eū repehēdit, pōt etiā exēplificari tex. de tacita peritentia q legatū revocatur: ſm glo. q̄ lega tari⁹ adulteraret vxorē teſtatoris, vel etiā eo mortuo: ſalte redderet indignus, ż etiā tenet gl. in. d. l. ſororem. ō. de his quib. vt indi. vbi dixi. Et ex iſta gl. no. ꝙ defunctus offendit ż ei fit iniuria ex ſtupro cōmiſſo per vxorē in viduitate. Itē facit iſta gl. ſm Pau. hic in fi. ſicut vxor que ꝛ miſit adulteriū vino mari to: ſic durāte matrimonio perdit dotem⁴. c. plerūq;. de donat. int. vir. ż vxo. ż. l. cōſenſu. ō. de repu. ż pdit etiā paraphernalia bona: vt p gl. in. d. c. plerūq;. eodē modo vidua debet perdere ex ſtupro cōmiſſo i viduitate. ż dicit Paul. q̄ ita ſemel allegauit iſtam glo. cōtra vnā viduā: ita dicit Paul. in. d. l. ſororem. Iſta exten. Paul. falſa eſt. cōtrarium cōſulerem, q̄ iura loquētia de priuatione loquuntur quādo mulier cōmittit adulteriū cōſtan te matrimonio. o. d. l. de cōſenſu. ż. d. c. plerunq;. vnde cū iſta iura ſint penalia, nō debent extendi: maxime quādo non eſt ratio. l. quidā. ff. de lib. ż poſth. ż regula in penis. de reg. iur. in. vi. Facit tex. notabilis. in. c. ij. in verbo vinēte, a cōtrario ſenſu. ż ibi Bal. in tit. de feudo ſine culpa ꝛc. ꝛ vbi in caſibus in quibus propter offenſam vaſallus priuat feudo, intelligitur. i. eo vinente. Hinc dicitur q̄ ſi vaſallus adulteravit vxorē dñi ſui, vel cū ea turpi ter ludat, debet primari feudo, verū eſt vinente domino ſec⁹ ſi eo mortuo adulteravit eius quōdam vxorē exiſtētem in viduitate, ex ita etiam reprobat deciſionē Pau. do. Alex. in. d. l. ſororē.

Jaſon Papie.

☞ Si non valet cōtractus principalis, nō valet precarium aut conſtitutum in eo appoſitū, nec confeſſio accēſſoria, nec alia pa cta acceſſoria.

Reſciſſo principali, intelligitur etiam reſciſſa promiſſio pene ż quodlibet acceſſorium etiam iuramentum.

Ex testaméto.

b ☞ Ex ſinutili teſtamen to non debētur legata niſi repetita a venientibus ab inteſtato. h. d. ż materiā poſiti in. l. cā quā. ō. eo. vide ibi, vbi declarani q̄ dicantur expreſſe vel tacite repetita a venētibus ab inteſtato. ż aliud nō habes in iſta. l. non omitto tū vnum quod dicit ſolus Bal. hic, ż null⁹ ad hoc allegat vt plures allegādo ż cōſuledo ſolet magnificare iſtud dictū. ☩ qō ſi nō valet ꝙ tractus principa lis nō valet etiam precarium aut conſtitutū in inſtrumento ap poſitū. Jdē dicit Bal. ſub dubio tū forte: i. c. ij. de feudo dato in vicē. l. cōmiſ. ſequit do. Alex. imolē. in cōſi. lxxxj. in. iiij. vol. inci. lecto ż diſcuſſo lōgo ż laborioſo pceſſu. in. vij. col. ż ſeq. Not. q̄ valde vtile eſt, ż pro eo facit tex. in. l. ſi. de conſtit. pec. quem pro ſingulari allegat Bal. in. l. ſi abſentis. circa fi. ō. ſi cer. pet. ż rub. C. de conſti. pecu. in. ij. col. q̄ ſi in inſtrumēto nō valet principa le nō valet etiā confeſſio accēſſoria ſuper eo, neq; precceptū gua rentigie. Adde facere ad idem glo. notabilem ż ſolennem in. l. ſi patronus. ō. j. in gl. in verbo faniana. ff. ſi quid in frau. patr. que glo. expreſſe dicit q̄ ſi nō tenet contractus principalis nō tenēt etiā alia pacta acceſſoria. p quā glo. dicit Bal. in. l. imperator. in pe. col. ff. de ſta. hom. q̄ caſſato principali ipſo iure intelligūtur eſſe caſſata omnia alia capitula. Jtem per dictaz gl. dicit Bal. in. l. j. ō. e. de inoff. don. in. v. col. in ver. quero vtrū iuramētū do nationis ꝛc. ☩ q̄ reſciſſo cōtractu principali intelligitur etiā reſciſſa promiſſio pene, ż quodlibet acceſſorium, etiā iuramētum quod vltimum de iuramēto an ſit verum, quia in contrariū videtur eſſe tex. in. c. debitores. vbi Hoſt. ż alij doct. canoniſte. de iureiuran. vide do. Alex. in conſi. xliij. incip. viſa petitione Antonij. in. iiij. col. in. j. vol. ad eum te remitto. Ad predicta adde illud quod vult Jnno. in. c. cum venerabilis. de excep. quē refert ż ſequitur Bar. in. l. poſt legatum. in prin. in. ij. col. in fi. ff. de his quib. vt indig. qō quādo quis ex productione inſtrumenti intelligitur cōſiteri cōtenta in inſtrumēto, ſi poſtea appareat tale inſtrumētum eſſe nullum, an duret confeſſio: ż ibi videtur inniere qō ſic: quod faceret contra predicta. Jtem cōtra predicta omnia videtur ſtringere tex. in cuius ſolutione cogitabis: in. l. j. ō. ſi vir. ff. de acquir. poſſ. vbi ſi ſit donatio facta per virū vxori vel ecōtra, ż res tradita, licet cōtractus principalis ſit inutilis: tamen ex inutili cōtractu tranſfertur poſſeſſio. ż ad illū textum vide varias ſolutiones per Bar. ſed nō in totum ad propoſitū hic. in. l. quod meo. in. j. col. ff. de acquir. poſſ.

Jaſon Papie.

☞ iſtemo preſumitur alienam ſucceſſionē poſteritati ſue velle ante ponere.

Donatio bonorum facta non habente liberos, renocatur ipſo iure ipſis ſuſceptis.

Filij legitimati an excludāt filias legitimas ż naturales. ż nu mero. 6.

4 Legitimati an dicantur vere legitimi ꝛ an comprehendantur ſub ſtatuto loquente de filijs legitimis. ż nu. 5.

30.

Cum acutissimi.

Diuiditur ſū tres partes. In prima imperator refert deciſionē Papinianī. Jn qua ibi, nos huiuſmodi. exēdit deciſionē papinianī, vt locū habeat nō ſolū in filijs ż nepotibus: ſed etiā in quibuſcunq; deſcēdentibus maſculis ż feminis. Jn tertia ibi, ne videatur teſta tor aſſignat rationē huius deciſionis. Deſcendentes c rogati reſtituere per fideicōmiſſuz, intelligunt rogati ſi deceſſerint ſine liberis maſculis ſiue feminis. h. d. ż materiā huius. l. poſui in. l. gñaliter. ō. cum autem. ō. de inſti. ż ſubſti. vbi tex. ſimilis. ż ibi po ſui multas extenſiones ż ſingulares limitatiões ad hāc. l. ż feci mentionem de aliquibus traditis per Paul. hic, ż conſidera, q̄ imperator hic videt de ſolis verbis ſeruire ż blādiri, cū etiaz tex. Papin. in. l. cum auus. ff. de cond. ż demon. loqueretur non ſolum de filio gravato fideicommiſſo, ſed etiam de nepote, etiaz in caſu magis dubitabili: vt ibi tex. niſi dicas q̄ ꝛz. d. l. cū auus. loquatur de filio ż nepote gravatis fideicōmiſſo, tamē iſta lex adhuc ponit extēſionem, cū velit idem eſſe in omni deſcendēte. Jtem. d. l. cum auus. loquitur quādo teſtator deceſſit cum filijs maſculis: iſta etiā quādo cū feminis, tamē in effectu modica eſt ampliatio, q̄ ex regulis iuris iſte ampliationes patebāt ſatis.

¶ † Nota ex fine legis q̄ nemo preſumitur alienā ſucceſſionez poſteritati ſue velle anteponere⁶. ż ad hoc allegat iſta lex, hinc eſt q̄ ſi aliquis ſtipulatur emphyteuſim vel aliā rem ſibi ż poſt mortem ſuā fratri ſuo: ſi talis ſtipulato: procreet filias, ille pre feruntur ż excludunt fratrem. ż tex. in. l. tale pactum. ō. fin. ff. de pact. quē dicit eſſe ſingularem Bald. hic in. l. col. ż idem Bald. in. c. j. de dyob. fratri. a cap. inueſt. ż in rub. extra de pact. in pen. col. quem text. extende vt etiam per Bald. hic in fine. † Eodem modo ſi quis nō habens liberos⁶ donet bona vel partē aliquaz alicui ſuſceptis poſtea liberis, ipſo iure renocat donatio. l. ſi vnq̄. C. de reuo. donat. que lex eſt ad hoc ſing. ſm Jmo. in. l. filio preterito. ff. de iniuſt. rup. in. xx. col. ż late examinat Bar. in. l. titia ſeio. ō. imperator. de leg. ō. Bal. in. l. j. ō. de inoffi. donat. Ald de text. etiam in oppoſito in directo. c. j. de duobus fratribus a cap. inueſt. in iſto tex. ż in glo. aliud non habes. ¶ † Nō omitto tū illud quod ſignanter decidit Bal. hic q̄ ſtante ſtatuto quod exiſtētibus filijs maſculis filie femine non ſuccedant: quod etiā filij legitimati excludāt filias legitimas ż naturales, eo q̄ legi timatio ſe extēdit ad ſtatū, cū in legitimato ſit verus ſtatus legitimorum. licet nō ſit verum principium, ſm Bald. Paul. hic tenet cōtrarium, ſ alij nō tangūt. motus: q̄ verba ſtatuti debēt intelligi in potētiori ſignificato. de illo qui vere eſt legitimus ż naturalis origine, non ex accidenti. l. fin. C. de his qui ve. eta. im pe. idem ſimpliciter tenet Pau. in. l. fin. per illum textū. Jſtam opinionem in terminis contra Bal. tenet Lud. referens ſe plu ries conſuluiſſe contrariū in. l. ſi is qui pro emptore. in. xiij. col. ż ſequētibus. ff. de vſucap. † vbi per multa generalia oſtēdit q̄ legitimati nō dicantur legitimi, ż non comprehendantur ſub ſtatuto loquēte de filijs legitimis. vt ibi per eum, idem tenet do minus Anto. in. c. tanta. circa prin. ż in cap. per venerabilem. in xxix. col. qui fil. ſint legi. vbi fortius dicit † q̄ ſi ſtatutū loquitur de filijs legitimis, nō extenditur ad filios legitimatos etiā per ſubſequens matrimonium. quod eſt fortius. quia cum ſtatutuz loquat in filio legitimo, debet intelligi in legitimo naturaliter ſic genito, ż ſic in legitime nato: quia ſtatutum nō extēditur ad caſum ſicū ſecus ſm eū ſi hoc verbū legitimo proferatur a iure communi: per glo. in. c. innotuit. in verbo coniūgat. dē electio. ż plus non dicit. Eādem opinionem contra Bal. videtur tenere Alng. in conſi. lxxv. incipien. per reformationem. ż in conſi. ſequ. Et q̄ paſſus eſt vtilis b ż quotidian⁹, nec inuenio aliubi bene examinatum. ideo bene excutiā. ¶ Pro iſta opin. contra Bal. hic quod in ſtatuto excludente filias fe minas exiſtētibus filijs maſculis legitimis, nō comprehēdatur legitimatus. facit quia licet donatio revocetur per ſuperuenientiā liberoz. d. l. ſi vnq̄. tamen illa. l. nō habet locū in filio legitimato poſt donationē. ſm Bald. in. l. ij. in fine. C. ſi quid in frau. patro. ż in. li. in pennu. col. ō. de inoffi. dona. Salic. in. l. ſi totas. C. de inoffi. donat. Ad idē contra Bal. hic facit gl. in. d. c. innotuit. in verbo cōiugata. q̄ dicit q̄ legitimatus nō dicitur legitimus, ſed tanq̄ legitimus. ż ibi Bal. ibi in penul. col. dicit quod non dicitur decedere cum filijs legitime natis, qui decedit cū filijs legitimatis. Alibi Bal. in. l. etiā. C. de appel. dicit q̄ legitimatus dicitur imago legitimoz. ideo differt a legitimo tanq̄ imago ſeu ſimilitudo ab eo cuius imaginem repreſentat. Alibi Bal. idem in. c. ſi. in. ſi. colum. de trāſlatio. epiſc. dicit q̄ legitimat⁹ aſſimilatur homini medi cato a morbo, in quo ſemp remanēt aliqe cicatrices. Alibi idez

Bal. in. c.

Bal. in. c. j. in. ix. col. de 9ſti dicit q̄ legitimatio eſt ſimilis alchi mie que facit apparere q̄ nō eſt, ż ideo legitimat⁹ figurā legiti mi gerit: ſed nō habet eandē ſubſtātiā. breuiter iſtis non obſtāt tib⁹ tenēo deciſionē Bald. q̄ etiā filius legitim⁹ excludat filias feminas ż naturales virtute ſtatuti ſup. adicti. ż ita bis cōſului ż ita iudicatum fuit. † Et addo q̄ idem q̄ Bal. hic: tenet idem Bal. in. l. eā quā. in duobus locis. ō. eo. l. in. ix. col. ver. itē queſtuz fuit a me. ż in. xiij. col. ver. ſed pone ſtatutū dicit q̄ filia: idē tenet ipſemet Pau. in. l. ſi hac. ō. patronū. in fi. ff. de in ius vocan. vbi per illū tex. in ver. ſed ſi ius. dicit alias ſe allegaſſe i que ſtione ſtatuti diſponētis q̄ extante filio maſculo legitimo ż na turali filia femina nō ſuccedat, niſi in eo quod ſibi relinquitur a patre, ż aliquis fuerat legitimatus a comite palatino nō ſimpli citer vel in totū: ſed cuz hoc q̄ nō ſuccederet patri ab inteſta to, ſed ſolū ex teſtamēto, motus, q̄ iſta nō dicit legitimatio, q̄ legitimatio debet in totū fieri, nec pōt fieri in parte, ż in parte nō: ſed dicitur quedā diſpēſatio. alle. gl. in. c. cū inhibitio. de clā deſti. deſpō. ſecus eſt ſm eū ſi fuiſſet legitimat⁹ in totū, vel quo ad alia. q̄ excluderet filias feminas, ſtāte dicto ſtatuto q̄ exiſtē tibus maſculis filie femine nō ſuccedāt. allegat Bar. in. d. l. eam quā. in vno loco. ż aliud nō dicit. Pro iſta opinione etiā in cōtingētia facti c ſi fuluit ipſe Pau. in cōſi. ccxxj. ż in cōſil. ccxxiij. ż pro iſta ſentētia facit vnū quo nihil melius adduci pōt. l. illud quod dicit Bar. ſingulariter in. l. ſi is q̄ pro emptore. ff. de vſuc. in. xx. col. Vſ. itē queritur circa p̄dicta vtrū iſta fictio ſingat circa ea que ſunt meri iuris. ꝛc. vbi cōcludit q̄ legitimatus dicitur vere legitimus, ż nō per fictionē. vt ibi per eūdem debat cadere in ſtatuto. Jdem tenet Bal. in. l. nuper. C. de natu. li. ż ſequit late Alex. in conſi. incip. viſis codicillis. in. ij. col. ż in. viij. ż ſeq. in primo vol. vbi reſpondet ad contraria, ż ad aliqua que. ō. in opoſitū adducit: vide ibi oīno ż late do. Bened. de plūb. in quar ta diſputatiõe que incipit cū ſtatuto piſano. ż predicta nota, q̄ vtilia ſunt ż ad multa conſerent. Jaſon Papie.

1 ☞ Legata vel fideicommiſſa non poſſunt relinqui ab emanci pato vel preterito: etiam ſi contratabulato per eum teſtamēto ad eum perueniat hereditas paterna ab inteſtato.

2 Nec lex nō corrigitur per auth. ex cauſa que eſt. ō. de libe. prete.

3 Pater licet faciat mentionē filij in teſtamento, ſi tamen nō fue rit inſtitutus nec exheredatus, dicitur preteritus.

71.

Quidam filiū.

† A filio emācipato vel alio deſcendente preteri rito non poſſunt legata vel fideicōmiſſa relinqui. ēt ſi contratabulando per eum teſtamēto ad eū perue niat hereditas paterna ab inteſtato. h. d. cum glo. cōcordat. liij. ff. de leg. iij. ż ratio huius tex. eſt q̄ iſte filius emancipatus non fuit in aliquo honoratus a patre, imo affectus iniuria, vt in tex. in verbo vt pote iniuria ergo quē non honoro grauare non poſ ſum. l. ab eo. ō. eo. Et ſi dicas cōtra. dato q̄ filius nō fuerit hono ratus a patre, eo q̄ pater eū preteriſt, ż nihil ſibi reliquit, tamen contratabulato teſtamento ex prouiſione. l. ad eū deuoluitur he reditas ergo propter hoc debet poſſe grauari. per. l. q̄uis. ō. eo. vbi pater quozundā filiozū cui nihil erat relictum potuit graua ri fideicommiſſo, eo quia filij ſui erant inſtituti. ideo licet ex iudi cio teſtatoris pater nullum commodū haberet, quia habet ex di ſpoſitione. l. poteſt grauari. reſpōde q̄ ibi pater habet ex diſpo ſitione. l. ż ex tacita voluntate teſtatoris. vel ſaltem preter volū tatem, ſed in iſta. l. emancipatus preteritus habet a. l. contra vo luntatem teſtatoris, ideo fideicōmiſſo non pōt grauari. ¶ Ité

2 adde pro ampliatione huius. l. † q̄ etiā iſta lex hodie procedit, ż nō corrigit p authē. ex cauſa. ō. de liberis preteritis. vbi rupto teſtamento ex cauſa preteritionis vel exheredationis, tamē oia legata vel fideicommiſſa ſuſtinentur: quia illa auth. procedit q̄ legata vel fideicōmiſſa ſunt relicta ab inſtituto, ſec⁹ ſi ab ipſo fi lio preterito vel exheredato. ſm Bar. ż Sal. hic. ż Bar. in. l. j. ff. de lega. iij. ż Bald. ż Ang. in. l. C. de bono. poſſeſ. contra ta. ż di xi in. d. auth. ex cauſa. ¶ Secundo amplia iſtā. l. vt habeat locū etiam ſi in teſtamento fuiſſet adiecta clauſula codicillaris, quia licet alias per clauſulam codicillarem ſi rumpatur teſtamentū, ż ab inteſtato ſuccedatur, intelligantur repetita legata venien tibus ab inteſtato, tamen in caſu huius legis quando fuerunt nominatim relicta a filio preterito, vt in iſta lege: vt dicit ibi ipſum, ż ibi a ſua perſona: ż ſic legata fuerint nominatim relicta a perſona que non poteſt grauari, cum in nihilo fuerit honora ta, clauſula codicillaris nil operatur: ſecus q̄ filio preterito le gata ż fideicommiſſa eſſent ſimpliciter vel generaliter relicta, ż eſſet adiecta clauſula codicillaris, quia cuz tūc filius preteritus ſit etiam ipſe de venientibus ab inteſtato per talem clauſulā te neretur ad legata ż fideicommiſſa. l. generaliter. ō. ex teſtamēto. ff. de fideicommiſ. libet iuncta. l. ſi quis cum nullum. ff. de iure co dicillorum. ita notabiliter ż melius q̄ alibi Bar. in. l. j. in. v. q. ff. de iure codicil. ż in. l. ij. de leg. iij. Jdem tenet Bald. ż notabil⁹ Ang. hic, in lect. Floren. ż ita teneat, licet Paul. hic ż in. l. filio preterito. ff. de iniuſt. rupt. ż in auth. ex cauſa. in fin. col. ō. de li beris preteritis. nullam de predictis autoritatibus facies mē tionem. teneat quod ſi legatum relictuz a filio preterito collatū ż tita iudicatum fuit. † Et addo q̄ idem q̄ Bal. hic: tenet idem Bal. in. l. eā quā. in duobus locis. ō. eo. l. in. ix. col. ver. itē queſtuz fuit a me. ż in. xiij. col. ver. ſed pone ſtatutū dicit q̄ filia: idē tenet ipſemet Pau. in. l. ſi hac. ō. patronū. in fi. ff. de in ius vocan. vbi per illū tex. in ver. ſed ſi ius. dicit alias ſe allegaſſe i que ſtione ſtatuti diſponētis q̄ extante filio maſculo legitimo ż na turali filia femina nō ſuccedat, niſi in eo quod ſibi relinquitur a patre, ż aliquis fuerat legitimatus a comite palatino nō ſimpli citer vel in totū: ſed cuz hoc q̄ nō ſuccederet patri ab inteſta to, ſed ſolū ex teſtamēto, motus, q̄ iſta nō dicit legitimatio, q̄ legitimatio debet in totū fieri, nec pōt fieri in parte, ż in parte nō: ſed dicitur quedā diſpēſatio. alle. gl. in. c. cū inhibitio. de clā deſti. deſpō. ſecus eſt ſm eū ſi fuiſſet legitimat⁹ in totū, vel quo ad alia. q̄ excluderet filias feminas, ſtāte dicto ſtatuto q̄ exiſtē tibus maſculis filie femine nō ſuccedāt. allegat Bar. in. d. l. eam quā. in vno loco. ż aliud nō dicit. Pro iſta opinione etiā in cōtingētia facti c ſi fuluit ipſe Pau. in cōſi. ccxxj. ż in cōſil. ccxxiij. ż pro iſta ſentētia facit vnū quo nihil melius adduci pōt. l. illud quod dicit Bar. ſingulariter in. l. ſi is q̄ pro emptore. ff. de vſuc. in. xx. col. Vſ. itē queritur circa p̄dicta vtrū iſta fictio ſingat circa ea que ſunt meri iuris. ꝛc. vbi cōcludit q̄ legitimatus dicitur vere legitimus, ż nō per fictionē. vt ibi per eūdem debat cadere in ſtatuto. Jdem tenet Bal. in. l. nuper. C. de natu. li. ż ſequit late Alex. in conſi. incip. viſis codicillis. in. ij. col. ż in. viij. ż ſeq. in primo vol. vbi reſpondet ad contraria, ż ad aliqua que. ō. in opoſitū adducit: vide ibi oīno ż late do. Bened. de plūb. in quar ta diſputatiõe que incipit cū ſtatuto piſano. ż predicta nota, q̄ vtilia ſunt ż ad multa conſerent. Jaſon Papie.

1 ☞ Legata vel fideicommiſſa non poſſunt relinqui ab emanci pato vel preterito: etiam ſi contratabulato per eum teſtamēto ad eum perueniat hereditas paterna ab inteſtato.

2 Nec lex nō corrigitur per auth. ex cauſa que eſt. ō. de libe. prete.

3 Pater licet faciat mentionē filij in teſtamento, ſi tamen nō fue rit inſtitutus nec exheredatus, dicitur preteritus.

71.

Quidam filiū.

† A filio emācipato vel alio deſcendente preteri rito non poſſunt legata vel fideicōmiſſa relinqui. ēt ſi contratabulando per eum teſtamēto ad eū perue niat hereditas paterna ab inteſtato. h. d. cum glo. cōcordat. liij. ff. de leg. iij. ż ratio huius tex. eſt q̄ iſte filius emancipatus non fuit in aliquo honoratus a patre, imo affectus iniuria, vt in tex. in verbo vt pote iniuria ergo quē non honoro grauare non poſ ſum. l. ab eo. ō. eo. Et ſi dicas cōtra. dato q̄ filius nō fuerit hono ratus a patre, eo q̄ pater eū preteriſt, ż nihil ſibi reliquit, tamen contratabulato teſtamento ex prouiſione. l. ad eū deuoluitur he reditas ergo propter hoc debet poſſe grauari. per. l. q̄uis. ō. eo. vbi pater quozundā filiozū cui nihil erat relictum potuit graua ri fideicommiſſo, eo quia filij ſui erant inſtituti. ideo licet ex iudi cio teſtatoris pater nullum commodū haberet, quia habet ex di ſpoſitione. l. poteſt grauari. reſpōde q̄ ibi pater habet ex diſpo ſitione. l. ż ex tacita voluntate teſtatoris. vel ſaltem preter volū tatem, ſed in iſta. l. emancipatus preteritus habet a. l. contra vo luntatem teſtatoris, ideo fideicōmiſſo non pōt grauari. ¶ Ité

2 adde pro ampliatione huius. l. † q̄ etiā iſta lex hodie procedit, ż nō corrigit p authē. ex cauſa. ō. de liberis preteritis. vbi rupto teſtamento ex cauſa preteritionis vel exheredationis, tamē oia legata vel fideicommiſſa ſuſtinentur: quia illa auth. procedit q̄ legata vel fideicōmiſſa ſunt relicta ab inſtituto, ſec⁹ ſi ab ipſo fi lio preterito vel exheredato. ſm Bar. ż Sal. hic. ż Bar. in. l. j. ff. de lega. iij. ż Bald. ż Ang. in. l. C. de bono. poſſeſ. contra ta. ż di xi in. d. auth. ex cauſa. ¶ Secundo amplia iſtā. l. vt habeat locū etiam ſi in teſtamento fuiſſet adiecta clauſula codicillaris, quia licet alias per clauſulam codicillarem ſi rumpatur teſtamentū, ż ab inteſtato ſuccedatur, intelligantur repetita legata venien tibus ab inteſtato, tamen in caſu huius legis quando fuerunt nominatim relicta a filio preterito, vt in iſta lege: vt dicit ibi ipſum, ż ibi a ſua perſona: ż ſic legata fuerint nominatim relicta a perſona que non poteſt grauari, cum in nihilo fuerit honora ta, clauſula codicillaris nil operatur: ſecus q̄ filio preterito le gata ż fideicommiſſa eſſent ſimpliciter vel generaliter relicta, ż eſſet adiecta clauſula codicillaris, quia cuz tūc filius preteritus ſit etiam ipſe de venientibus ab inteſtato per talem clauſulā te neretur ad legata ż fideicommiſſa. l. generaliter. ō. ex teſtamēto. ff. de fideicommiſ. libet iuncta. l. ſi quis cum nullum. ff. de iure co dicillorum. ita notabiliter ż melius q̄ alibi Bar. in. l. j. in. v. q. ff. de iure codicil. ż in. l. ij. de leg. iij. Jdem tenet Bald. ż notabil⁹ Ang. hic, in lect. Floren. ż ita teneat, licet Paul. hic ż in. l. filio preterito. ff. de iniuſt. rupt. ż in auth. ex cauſa. in fin. col. ō. de li beris preteritis. nullam de predictis autoritatibus facies mē tionem. teneat quod ſi legatum relictuz a filio preterito collatū ż ita iudicatum fuit. † Et addo q̄ idem q̄ Bal. hic: tenet idem Bal. in. l. eā quā. in duobus locis. ō. eo. l. in. ix. col. ver. itē queſtuz fuit a me. ż in. xiij. col. ver. ſed pone ſtatutū dicit q̄ filia: idē tenet ipſemet Pau. in. l. ſi hac. ō. patronū. in fi. ff. de in ius vocan. vbi per illū tex. in ver. ſed ſi ius. dicit alias ſe allegaſſe i que ſtione ſtatuti diſponētis q̄ extante filio maſculo legitimo ż na turali filia femina nō ſuccedat, niſi in eo quod ſibi relinquitur a patre, ż aliquis fuerat legitimatus a comite palatino nō ſimpli citer vel in totū: ſed cuz hoc q̄ nō ſuccederet patri ab inteſta to, ſed ſolū ex teſtamēto, motus, q̄ iſta nō dicit legitimatio, q̄ legitimatio debet in totū fieri, nec pōt fieri in parte, ż in parte nō: ſed dicitur quedā diſpēſatio. alle. gl. in. c. cū inhibitio. de clā deſti. deſpō. ſecus eſt ſm eū ſi fuiſſet legitimat⁹ in totū, vel quo ad alia. q̄ excluderet filias feminas, ſtāte dicto ſtatuto q̄ exiſtē tibus maſculis filie femine nō ſuccedāt. allegat Bar. in. d. l. eam quā. in vno loco. ż aliud nō dicit. Pro iſta opinione etiā in cōtingētia facti c ſi fuluit ipſe Pau. in cōſi. ccxxj. ż in cōſil. ccxxiij. ż pro iſta ſentētia facit vnū quo nihil melius adduci pōt. l. illud quod dicit Bar. ſingulariter in. l. ſi is q̄ pro emptore. ff. de vſuc. in. xx. col. Vſ. itē queritur circa p̄dicta vtrū iſta fictio ſingat circa ea que ſunt meri iuris. ꝛc. vbi cōcludit q̄ legitimatus dicitur vere legitimus, ż nō per fictionē. vt ibi per eūdem debat cadere in ſtatuto. Jdem tenet Bal. in. l. nuper. C. de natu. li. ż ſequit late Alex. in conſi. incip. viſis codicillis. in. ij. col. ż in. viij. ż ſeq. in primo vol. vbi reſpondet ad contraria, ż ad aliqua que. ō. in opoſitū adducit: vide ibi oīno ż late do. Bened. de plūb. in quar ta diſputatiõe que incipit cū ſtatuto piſano. ż predicta nota, q̄ vtilia ſunt ż ad multa conſerent. Jaſon Papie.

1 ☞ Legata vel fideicommiſſa non poſſunt relinqui ab emanci pato vel preterito: etiam ſi contratabulato per eum teſtamēto ad eum perueniat hereditas paterna ab inteſtato.

2 Nec lex nō corrigitur per auth. ex cauſa que eſt. ō. de libe. prete.

3 Pater licet faciat mentionē filij in teſtamento, ſi tamen nō fue rit inſtitutus nec exheredatus, dicitur preteritus.

71.

Quidam filiū.

† A filio emācipato vel alio deſcendente preteri rito non poſſunt legata vel fideicōmiſſa relinqui. ēt ſi contratabulando per eum teſtamēto ad eū perue niat hereditas paterna ab inteſtato. h. d. cum glo. cōcordat. liij. ff. de leg. iij. ż ratio huius tex. eſt q̄ iſte filius emancipatus non fuit in aliquo honoratus a patre, imo affectus iniuria, vt in tex. in verbo vt pote iniuria ergo quē non honoro grauare non poſ ſum. l. ab eo. ō. eo. Et ſi dicas cōtra. dato q̄ filius nō fuerit hono ratus a patre, eo q̄ pater eū preteriſt, ż nihil ſibi reliquit, tamen contratabulato teſtamento ex prouiſione. l. ad eū deuoluitur he reditas ergo propter hoc debet poſſe grauari. per. l. q̄uis. ō. eo. vbi pater quozundā filiozū cui nihil erat relictum potuit graua ri fideicommiſſo, eo quia filij ſui erant inſtituti. ideo licet ex iudi cio teſtatoris pater nullum commodū haberet, quia habet ex di ſpoſitione. l. poteſt grauari. reſpōde q̄ ibi pater habet ex diſpo ſitione. l. ż ex tacita voluntate teſtatoris. vel ſaltem preter volū tatem, ſed in iſta. l. emancipatus preteritus habet a. l. contra vo luntatem teſtatoris, ideo fideicōmiſſo non pōt grauari. ¶ Ité

2 adde pro ampliatione huius. l. † q̄ etiā iſta lex hodie procedit, ż nō corrigit p authē. ex cauſa. ō. de liberis preteritis. vbi rupto teſtamento ex cauſa preteritionis vel exheredationis, tamē oia legata vel fideicommiſſa ſuſtinentur: quia illa auth. procedit q̄ legata vel fideicōmiſſa ſunt relicta ab inſtituto, ſec⁹ ſi ab ipſo fi lio preterito vel exheredato. ſm Bar. ż Sal. hic. ż Bar. in. l. j. ff. de lega. iij. ż Bald. ż Ang. in. l. C. de bono. poſſeſ. contra ta. ż di xi in. d. auth. ex cauſa. ¶ Secundo amplia iſtā. l. vt habeat locū etiam ſi in teſtamento fuiſſet adiecta clauſula codicillaris, quia licet alias per clauſulam codicillarem ſi rumpatur teſtamentū, ż ab inteſtato ſuccedatur, intelligantur repetita legata venien tibus ab inteſtato, tamen in caſu huius legis quando fuerunt nominatim relicta a filio preterito, vt in iſta lege: vt dicit ibi ipſum, ż ibi a ſua perſona: ż ſic legata fuerint nominatim relicta a perſona que non poteſt grauari, cum in nihilo fuerit honora ta, clauſula codicillaris nil operatur: ſecus q̄ filio preterito le gata ż fideicommiſſa eſſent ſimpliciter vel generaliter relicta, ż eſſet adiecta clauſula codicillaris, quia cuz tūc filius preteritus ſit etiam ipſe de venientibus ab inteſtato per talem clauſulā te neretur ad legata ż fideicommiſſa. l. generaliter. ō. ex teſtamēto. ff. de fideicommiſ. libet iuncta. l. ſi quis cum nullum. ff. de iure co dicillorum. ita notabiliter ż melius q̄ alibi Bar. in. l. j. in. v. q. ff. de iure codicil. ż in. l. ij. de leg. iij. Jdem tenet Bald. ż notabil⁹ Ang. hic, in lect. Floren. ż ita teneat, licet Paul. hic ż in. l. filio preterito. ff. de iniuſt. rupt. ż in auth. ex cauſa. in fin. col. ō. de li beris preteritis. nullam de predictis autoritatibus facies mē tionem. teneat quod ſi legatum relictuz a filio preterito collatū ż

De fideicommiſſis.

de iure codicil. ż in. l. ij. de leg. iij. Jdem tenet Bald. ż notabil⁹ Ang. hic, in lect. Floren. ż ita teneat, licet Paul. hic ż in. l. filio preterito. ff. de iniuſt. rupt. ż in auth. ex cauſa. in fin. col. ō. de li beris preteritis. nullam de predictis autoritatibus facies mē tionem. teneat quod ſi legatum relictuz a filio preterito collatū ż ita iudicatum fuit. † Et addo q̄ idem q̄ Bal. hic: tenet idem Bal. in. l. eā quā. in duobus locis. ō. eo. l. in. ix. col. ver. itē queſtuz fuit a me. ż in. xiij. col. ver. ſed pone ſtatutū dicit q̄ filia: idē tenet ipſemet Pau. in. l. ſi hac. ō. patronū. in fi. ff. de in ius vocan. vbi per illū tex. in ver. ſed ſi ius. dicit alias ſe allegaſſe i que ſtione ſtatuti diſponētis q̄ extante filio maſculo legitimo ż na turali filia femina nō ſuccedat, niſi in eo quod ſibi relinquitur a patre, ż aliquis fuerat legitimatus a comite palatino nō ſimpli citer vel in totū: ſed cuz hoc q̄ nō ſuccederet patri ab inteſta to, ſed ſolū ex teſtamēto, motus, q̄ iſta nō dicit legitimatio, q̄ legitimatio debet in totū fieri, nec pōt fieri in parte, ż in parte nō: ſed dicitur quedā diſpēſatio. alle. gl. in. c. cū inhibitio. de clā deſti. deſpō. ſecus eſt ſm eū ſi fuiſſet legitimat⁹ in totū, vel quo ad alia. q̄ excluderet filias feminas, ſtāte dicto ſtatuto q̄ exiſtē tibus maſculis filie femine nō ſuccedāt. allegat Bar. in. d. l. eam quā. in vno loco. ż aliud nō dicit. Pro iſta opinione etiā in cōtingētia facti c ſi fuluit ipſe Pau. in cōſi. ccxxj. ż in cōſil. ccxxiij. ż pro iſta ſentētia

elegerit secundā viā probādi per testes, debet probare per septē testes qui requirunt in testō vel saltē per quinq; qui requirūtur in omni alia vltima volūtate, iste numerus testiū inuent' est nō cōmitti possit fālsitas in presentia tot testiū. h.d. ꝓm intellectū
1 Jo. ꝓm istā primā lecturā collige ex hoc tex. tria spālia. ¶ †Et ꝓmū ē q̄ ēt si actor nihil, pbauit etiā semiplene, neq; ēt habeat aliquā psumptionē p se, tū potest cōpellere reū ad iurādū, regulariter aūt actore ml penit', pbāte dz reus absolui, etiā si nihil prestiterit. l. qui accusare. ff. de eden. c. fi. de iureiu. ¶ †Scōm spāle, q̄ regulariter iuramētū alicui delatū pōt per eū referri. l. delata. in fi. ff. de re. cred. l. manifeste. ff. de iureiur. tū i hac. l. heres cui defert iuramētū a legatario vel fideicōmissario, nō pōt illō referre, vt pbat iste tex. i verbo oīmodo exactiōi fideicōmissi, z ista expōsse tenet gl. mag. in verb. subire. in primis verbis. z Ang. lectu. florē. z Pau. licet contrarium teneant Sali. z Fulg. hic per. l. iusiurādum, z ad pecunias. ff. de iureiurando.
3 ¶ †Tertium speciale est, q̄ heres qui negauit fuisse relictū, si delato sibi iuramento per legatariū vel fideicōmissariū illud re cuset subire, cū per hoc habeatur p cōuicto, perdit beneficiū vt nō possit postea allegare testū fuisse min' solēne. Et iō ꝓm istā lectu. erit ibi casus notabilis in quo vltima volūtas nuda z nō solennis vestitur. l. auxilio. ppter mēdāciū heredis, facit. l. z ele gāter. ff. seruꝰ pactiōis. ff. de dolo. z sic in ista. l. pena heredis negātis z cōuicti de mendacio ppter recusationem iuramenti, est
4 vt nō possit allegare amplius testū nō est solenne: †simile i vasallo negāte rē feudalem per mendaciū, nā cōuictus perdit feudū. c. vasallus primo. ff. de feud. de funct. cōten. sit inter dōm z a
5 gna. ¶ †Similiter qui p mēdaciū negat se filiumfa. fi cōuincatur de mēdacio perdit beneficiū tituli. C. q̄s cū eo. tex. est in. l. z
6 si ex parte. ff. interdū. ff. q̄s cū eo. ¶ †Simile in eo qui negat se fideiussorē per mendaciū, nā perdit beneficiū diuisionis. l. fi dubitetur. ff. ita demū. ff. de fideiuss. item perdit beneficiū executionis z cedendarū, ita notabiliter Bal. in auth. cōtra qui propriā. in. iij. col. C. de non num. pec. z ibi est tex. ad presens propositū.
7 ¶ †Simile in eo qui per mendaciū negat se esse sociuꝫ. q; perdit beneficiū ne exigatur vltra q̄ facere potest. l. si vnus. ff. fin. ff. p socio. l. sed hoc ita. in fi. ff. de re iud. Bar. in. d. l. si dubitetur. ff.
8 ita demum. ¶ †Sic etiam in marito qui primo per mendaciuꝫ negauit matrimoniū, q; etiam ipse cōuictus de mendacio perdit beneficiū ne exigatur vltra quā facere possit, ita notabiliter
9 Bar. in. l. etiam. ff. j. circa fi. ff. sol. mat. ¶ †Simile in liberto qui impetrauit ius aureoꝝ annulloꝝ, z sic genus ingenuitatis, nā perdit si per mendacium negat se libertū. l. fi. ff. de iure aureoꝝ
10 annu. Bar. in. d. l. etiā. ff. j. circa fi. ¶ †Simile in herede qui negat rem esse hereditariā. q; cōuictus de mendacio perdit falci
11 diā in tali re. l. hereditatū. ff. ff. ad. l. falc. ¶ †Simile in eo qui per mendacium negat se possidere, nā perdit commodū beneficij possessionis. l. fi. ff. de rei ven. ¶ Istam primā lect. Jo. an. sic declaratam, Bar. hic reprobat: q; cōtra tex. in. ff. fin. instit. de fideicom. here. z nō inducit illū tex. aliter. Credo q̄ sic induci debeat. nam ille. ff. fin. est sumptus ex ista. l. vñ ꝓm istū primū intellectuꝫ in ista. l. z in illo. ff. si ponere tur solū vnus casus, odio heredis negātis per mendacium fuisse relictuꝫ, z tamen tex. in. d.
ff. in aduersatiua. q̄ si denotat duos diuersos casus, †cū de na
a ¶ Aduersatiua q̄s si. Adde Rapha. cōsil. lxxix. inci. super. q. que agitata est.
12 tura aduersatiue posite sine copula sit denotare diuersum factū z diuersum ius. l. hoc amplius. ff. de his quæ. vbi Bar. ff. de dā. infec. ergo iste intellectus nō potest procedere ad totum illum tex. nisi dicas vt dicam nunc. ¶ Secūda lectura principalis est quod iste tex. loquitur in casu speciali, quādo testator noluit solenniter testari, sed ponere in fide heredis: nā istis duobus concurrentibus cogit heres iurare an testator reliquerit, z si noluerit iurare, habetur p condemnato, z cogitur soluere, nec tūc potest opponere q̄ voluntas testatoris nō fuerit solēnis: z lz gl. hic teneat, tamen tenet cū glo. in. ff. vbi late Joan. fab. instit. de fideicōmil. heredi. z istū intellectum tenent cōmuniter doct.
13 hic z ibi. z ꝓm quē not. ex ista. l. duo principaliter. ¶ †Primo nota limitationem ad. l. si veritas. z. l. si ex testamēto. ff. eo. quibus iuribus dicitur q̄ relicta in testamento minus solenni nō debentur, quia verum est nisi duo cōcurrant, per hūc text. quod testator noluerit solēniter testari. Itē q̄ voluerit ponere in fi
14 de heredis. ¶ †Scōo no. ꝓm istū intellectum q̄ vbi a testatore est electa fides heredis, ibi nō est opus testibus, nec alia testamentaria solemnitate. Et facit ista lex ꝓm istū intellectum com
15 munem ꝓm Bar. hic in fi. Sali. z Ang. † ad notabilem questionem de testatore qui iussit prestari omnia que cōtinētur in quadā schedula scripto manu sua, quā deposuit penes guardianuꝫ fratrū minoꝝ, nam dummodo constet vel per cōparationem literarum, vel per alias cōiecturas, quod illa sit schedula quam testator asseruit scriptam manu sua, licet nō probetur aliis testibus, standum est. ex quo testator voluit adhibere fidē illi schedule: z ita per hanc. l. iuncta declaratione predicta tenet Bart. melius q̄ alibi in. l. si ita scripsero. ff. de condi. z dem. vbi allegat etiā. l. theopōpus. ff. de dote prelega. z respōdet ad aliqua que videtur in contrariū facere, idē tenet Paul. in. l. vbi autē nō ap
paret. ff. sed qui vinū. per illū tex. ff. de verb. obli. z in. l. hac cōsultissima. ff. per nūcupationē. ff. de testa. vbi fortius tenet q̄ Bar. q̄ etiā si illa schedula nō esset scripta manu testatoris. dūmodo cōstet illā esse schedulā de qua testator dixit. ei omnino standū est. de quo etiā v. de Bal. z Mod. in auc. q̄ sine. ff. de test. z Bal. in. l. captatoꝛias. ff. de test. mil. Jmo. in. c. cū tibi. de testa. z tenen
16 do istum secundū intellectū cōmunem q̄ testator possit committere legatū vel fideicōmissuꝫ in fide heredis absq; alia solē
17 nitate testōis z absq; aliis testib'. ¶ †Limita singulariter nisi statutū esset in ciuitate prout est apud nos q̄ marit' nō possit vxorem heredes instituere, nec ei aliquo titulo relinquere vltra cētum libras, nam testator nō potest tūc ponere aliquid in fide vxoris, dato q̄ diceret q̄ ordinauit secrete cū vxore qualiter debeat talē pecuniā distribuere pro anima testatoris. nā istud pre
sumeretur actū in fraudem statuti: z sic non valet. Ita Jo. and. in addi. Spec. in tit. de instr. edi. §. nūc vero aliqua. post mediū. in addit. inci. ad istum finem. Alb. in secūda parte statutorum. in. q. cxij. incip. statuto cauet, q̄ nullus possit relinq̄re vxori &c. z in. q. seq. z Alex. in consil. lvij. in. ij. vol. incip. prospectis. in. fi. col. z sequen. z in. l. cogi. ff. bi qui solidum. ff. ad trebel. quicquid ibi teneat Pau. de ca. ¶ Extra gl. z doct. hic, adde quod tertio modo intelligit istaꝫ. l. Bar. in. l. nemo potest. in. i. col. ff. de leg. j. z est limitatio precedētis communis intellectus, quod in ista. l. testator nō simpliciter possit in fide heredis, sed fecit quod here sibi promitteret de prestando legatum vel fideicommissuꝫ: iuxta. l. quidam. ff. de here. instit. z. l. spadonē. §. i. ff. de excu. tut. z plus nō dicit. sed Jmo. in. d. l. nemo potest. in. fi. col. quem simpliciter sequitur Alex. ibi. in. iij. col. dicit quod verba Bar. ꝓxime relata sunt pōderanda, quia ex eis colligitur tertius intellectus ad hanc. l. q̄ hic testator fecit sibi promitti per heredem q̄ legatario vel fideicōmissario dabit legata, z sic videtur hec dispositio trāsire in vim cōtractꝰ, z sufficit tūc apparere de tali promissione per duos testes, vt habetur in. l. heredes palā. §. fi. ff. de testa. z ponit testator in effectu stipulari legatario qui quo ad legatum repesentat defunctū. l. id tempus. §. i. ff. de vsucap. z istum intellectū etiam tenet Bal. in questione per eum disputata: incipiente, statuto cauetur quod feneratoꝛ. in. iij. charta.
18 ¶ †Ex isto tertio intellectu declarato Bart. Aeronen. in cau. clxxvij. colligit pulchrā cautelam, nā cum sit magnū dubiuꝫ quot testes requirantur ad probandum vltimam volūtatē, vt per gl. z doct. in. l. ij. §. de bono. pos. fin tab. vbi dixi, cautela est quod testator faciat heredē promittere de prestādo legatū vel fideicommissum: nā cū tale legatū trāseat in vim cōtractus qui contractus potest etiā in testamento, z in vltima voluntate celebrari vt per glo. z doct. in. l. heredes palam. §. fin. cum simil. ff. de testamen. z duo testes in cōtractibus regulariter sufficiāt. l. vbi numerus. ff. de testib. certe isto casu ad probādū tale legatū vel fideicommissum, duo testes sufficiūt. z ꝓm eum securioꝛ modus erit q̄ testator faciat promittere non solum sibi sed etiā notario recipienti z stipulāti nomine legatariꝰ vel fideicōmissarij absentis, vel si legatarius sit presens faciat heredes promittere per stipulationē, nō solum ipsi testatori, sed etiam legatario vel fideicōmissario presenti. Sed aduerte licet omnes vsq; ad istos dies in dicta. l. nemo potest. teneat istum intellectum Bartol. Ego dubito, tamen per textum notabilem super quo cogita in l. prima. §. si quis sub cōditiōe. ff. vt lega. no. caue. vbi stipulatio interposita in testamento vel in vltima voluntate nō seruat naturam stipulationis, z sic contractus, sed in totū assumit naturam vltime volūtatis: vt ibi in text. ¶ Inuenio quod quartum intellectum ad hunc text. ponit do. Christoph. in. §. fi. in vltima col. instit. de fideicom. here. nā intelligit text. istum, ita quod in ista. l. testator ꝓius fecerit testamentū solenne z validū, in quo aliquem heredē instituit, deinde in alia vltima voluntate minꝰ solenni fecit legata vel fideicōmissa aliquibus, certe heres tenetur ad legata vel fideicōmissa relicta in minus solenni volunta
te: ratio est secundū Bald. quia ista vltima voluntas licet non solennis sustinetur propter testamentū solenne quod precedit. Iste intellectus nullatenus placet ad istum textū qui non fundat se super testamēto solenni quod processerit, sed aut supp nō
gatiōe heredis, aut q̄ testator heredis fidē sit securus. ¶ Ego considero quinto loco q̄ text. in. d. §. fin. instit. de fideicommiss. heredibus. sumptus ex ista lege ponit duos casus, in quib' debet esse diuersitas in iure z in facto: vt ꝓz ex aduersatiua in ver
sic. quod si. vnde puto quod debemus iungere primum z secundum intellectus glo. §. relatos. z hoc modo habebitur veritas. vnde considera duos casus: aliquando testator voluit solenniter testari

stit z testari: sed nō fecit: z sic nō adhibuit solēnia in testamēto: heres conuictus negauit aliquid fuisse relictū: z cū legatarij' vel fideicōmissarius offerent stare ei' iuramēto, recusauit. quo casu p talē recusationē habet ꝓ confecto. vbi heres nūc videns se cōuictum vult dicere testamētū nō fuisse solēne: certe nō audit propter eius mēdaciū: ita loquit ꝓim' casus positus. l. d. §. fi. sc̄s casus est quando testator noluit solenniter testari sed ponere in fide heredis: z tūc loquitur dictus. §. fin. in ver. quod sit. z differt iste casus non solum in facto: vt patet: sed etiā in iure: q; primo casu nisi heres negasset p mēdaciū potuisset opponere quod testamentū nō erat solēne. in scō casu istud ynō opponere non potuisset: z ex istis habes expeditos intellectꝰ ad tex. multa notabilia literalia colligit Sali. vide p eū. ¶ Slo. magna, in ꝓbo subire. q̄ opponit q̄s ex vltima voluntate non solenni non debeantur legata: vt videt ponere quatuoꝛ solutiones: dic vt dixi in tex. vbi expediui effectum huius gl. ¶ Sl. in ver. ostēdit. late
19 disputat † an per scripturam publicā a notarij seu per instru
a mentum publicum testamenti in quo sunt descripti septē testes probetur testamentū z vltima voluntas: absq; quod alij testes producantur: sed quia ista disputatio est sine vtilitate nō est insistēdū: nam opinio Joan. de consuetudine obseruatur q̄s sic. et ita tota die videmus q̄s per instrumentum publicum testamēti in quo sunt descripti septē testes probāt testamētum absq; hoc q̄ testes examinentur: z licet gl. dicat q̄ ꝓ opinione Bria Azo. sint validiora argumenta: tamē glo. met. in. l. ij. in ꝓin. vbi Bar. z alij. ff. quēadmo. test. aper. dicit q̄ imo opinio Joā. est etiam de iure verior: z idem tenet Bar. z alij in. l. heredes palā. in ꝓic. ff. de testa. Barto. in. l. j. vbi Bald. in. ij. questione. supra de testa. ¶ Sloss. fin. in verbo lucrum. opponit contra text. ad finem qui dicit quod heredes non seruantes dispositionem testatoris perdunt lucrum hereditatis: contra quod imo heres qui nō soluit legatum non perdat lucrum hereditatis: sed teneatur soluere legatum duplicatū: opponit de. l. si quis in suo. ff. de inoffi. testa. z glo. variꝭ modis respondet. vera solutio est q̄s ibi est casus specialis z singularis: quando testator filio ꝓpzio aliquid modicū reliquit: deinde extraneo totū patrimoniū relinq̄t: z iste extraneus recusat prestare illud modicū filio: ibi cogitur prestare legatū duplicatum. Jason Papie.

1 ☞ Dictio hoc amplius non est semper extensiua.
2 Judicium defuncti quando dicatur. l. representari.
3 Heres qui non implet voluntatem defuncti ꝓinatur here. tribꝰ concurrentibus quod amplia vt nu. §. z limi. nu. 6.
4 Ubi agitur de ꝓinādo aliquem iure suo nō statim sed post lapsum anni sufficit vnica monitio: alias vero bina requiritur.
7 Heres negligens implere volunta. testa. intra annum est ꝓinatus ipso iure: z non requiritur sententia declaratoria.
8 Excluso herede per eius negligētiā z etiā substitutis z aliꝭs similibus nunq̄ tamen admittitur exheredatus.
9 Licet heres qui monitus a iudice intra annum nō implet volūtatem testa. ꝓinetur hereditate, nō tamē perdit legitimā suam.
10 Legitima an perdatur per non confectionem inuentarij.
11 An liber nouellarum sit authenticus.
12 An liber longobar. sit authenticus.

Hoc amplius. Ista authēti. est notabilis z mēti tenēda ꝑm Bar. habet materiam vtilem z quotidianam z venit ad suppletionem z ad declarationem. l. fin. §. eo. dum ibi dicebatur in fi. q̄s iure veteri heredes qui non implent voluntatē testatoris ꝓinabantur lucro hereditatis: dicunt Bar. z doc. in illa. l. fina. q̄s ille leges veteres non reperiuntur iure: nec est verum q̄s per leges quas habemus ante illā. l. fin. quod heres nō implens z non solues legata perderet hereditatē: cū solū hab eremus casum quando lucrum legati esset relictū propter onus tutele vel alīus onus: nam ille qui recusabat onus iplere propter quod erat factum legatum bene ꝓinabatur legato. l. ne sennius. ff. ff. de excu. tuto. l. cum quidam. §. de lega. nisi appareret quod legatum fuisset potius relictū propter aliā affectionem quam propter onus tutele. l. tutoꝛ. §. que tutoꝛibus. vbi habes exemplum. ff. de excu. tuto. vnde per istam auc. z vnde sumitur generaliter statutum est quod heres qui fuit negligens per annum in adimplendo voluntatē defuncti concurrentibus his que dicā in tex. ꝓinatur hereditate: z hic declarat ad quos vadit tunc illa hereditas que duo latius z verbosius ꝓsequit text. authenticū vnde iste sumitur: z iste tex. in paucis verbis summat. iij. vel. v. colum. illius authē. z plures questiōes circa presentem aut. formantur per glo. z Jac. de bel. in corpore vnde sumitur ista aut. z per Barto. in consi. incipien. statuto castri plebis: z in consil. incipien. statu. communis gualdi. z vide gloss. et Archidia. xj. questio. j. sylueste. z no. in. c. nos quidem. de test. z in capitu. licet. de voto. tangitur aliquid per Ange. de aretio in. §. ex maleficijs. in fi. inst. de actio. z lz ista aut. z alie aut. nō veniāt breuius summande: cū sit breue summariū authenticoꝝ: et ista vt dixi summat quatuoꝛ colū. tū hoc dicit in summa. Heres negligēs adimplere iudiciū defuncti intra annū a die monitionis sibi p iudicē facte, ꝓinat oīno cōmo. hereditatis: excepta legitima: que hereditas applicat ꝓfonis hic enumeratis cū eodē
a onere: z ideo cogūtur prestare cautionē de implendo: nisi tale sit onus q̄s per. l. representetur. i. q̄s ipso iure per. l. habetur pro impletoꝛ: z istud summariū fit etiā p figuratiōe casus. ¶ In tex. ibi
1 hoc amplius †dic q̄ dictio hoc amplius non est semper extēsiua
b l. verbū amplius. z ibi gl. ff. de verb. signi. l. j. §. hec verba. vbi no. Bar. ff. si cui plusq̄ per. l. fal. interdū est excessiua z habet vim repetitionis excessi. l. si fic. z. l. si tibi pure. ff. de leg. iij. l. qui ita. z ibi gl. z Bart. ff. de dote prelega. no. in. l. diuoꝛtio. §. quod in anno. ff. solu. mat. z in. c. cū inter. de verb. sig. Bart. in. l. si seruus legatus. a
2 §. si ita scriptum. ff. de leg. j. ¶ In tex. ibi. l. nō representatū: †dic q̄ iudicū defuncti dicit. l. presentari: q̄si testato: grauat heredē ad aliquid faciēdum intra certū tps: quod si non faciat. l. exequitur: z implet volūtatē defuncti ipso iure z facto. z tūc cū. l. ipleat ista aut. locū nō hz: q; cū executio fit facta a. l. alia nō expectat z tunc implementū. l. habet pro implemēto hoīs. l. si pecuniā. §. j. ff. de cōd. ob cau. vt si fuerit grauatus heres manumittere seruū testatoris intra certū tps: nā trāfacto tpe si nō manumisit. l. facit ipso iure eum liberū. l. cum vero. §. subuentū. ff. de fideicōm. libe.
3 ¶ †Nō. ex ista aut. ad hoc vt heres qui nō implet voluntatē defuncti ꝓiuet hereditate: tria requiruntur in hoc tex. z in corpore vñ sumit. ¶ Primo q̄s illud onus q̄ heres implere neglexit nō fit representatū a. l. j. nō fit habitū pro implemēto a. l. vt. §. decla b
c raui. ¶ Secōo requiritur q̄s heres sit monitus ca a iudice z gl. in §. illud. in ꝓbo decreto. in aut. de here. z fal. quā Ang. hic in lec. peru. dicit se nescire alibi: vult q̄s sufficiat monitionē factā heredi p nuntiū vel epistolā: vel ad eius domūm: nō aūt regrik q̄s ipse met iudex moneat: lz ipse Ang. q dicit sēdisse de facto magnā q. de hoc tenet cōtrariū: q̄ ad hoc vt habeat locū pena ꝓinationis de qua hic. regrik q̄ ipsemet iudex ꝑsonaliter hr̄dē moneat. idē tz Pau. hic sub dubio tū: q; cū ista sit magna pena: requirik ꝑsonalis monitio facta a iudice: sicut regrik ad faciendū quē haberi p ꝓfesso si nō rideat positionibus: nā ibi requirik q̄ sit ꝑsonaliter monit' p iudicē. c. si post prestitū. de cōfes. in. vj. idē tenet Ange. in. §. si quis aūt non implens. in. j. col. in auc. de her. z fal. z aduerte q̄s vna monitio sufficit: cū heres fuerit negligēs vltra
c annū. alias q̄ nō arguitur negligentia tanti tpis requirik bina monitio. §. si q̄s aūt. p redēptiōe. in aut. de ec. ti. z. l. nulli. cū aut. lz. ff. de epis. z cle. fm Bar. Sal. z cōiter alios hic. z Bal. pleni
4 in. l. q crimē. in. viij. q. C. q accusf. nō pos. ¶ †Not. diligēter ex ista doc. Bar. q̄ vbi agitur de ꝓinādo aliquē iure suo: nō statim: sed post lapsum anni: tunc sufficit vna monitio: alias bina monitio requirik. de quo vide Ang. qui super hoc ponit notabilē regulā in. §. si quis autem nō implens. in. fi. col. aut. de here. z fal. in. §. si quis aūt ꝓ: o redēptione. in aut. de ec. ti. late Lud. in. l. quā dñs. iij. de acqui. here. Ange. de are. in tracta. maleficioꝝ. um. in versic. nec nō ad querelam. in. iij. col. Bart. vero. in cau. clij. Alexā. in consi. cvij. in. j. vo. inci. vso themate. in fi. z q̄ dicit Bal. in. c. ex literis. in. iij. col. de cōstit. quicquid teneat Alexan. in. l. fi. in. j. co. ff. de fe, tamē hoc requisitū tex. de monitiōe iudicis limitat bal. d
hic in. j. col. aliqui libri habēt in pe. nisi essent legata vel fideicōmissa relicta venerabilius ecclesijs: aut pijs locis: ibi nō requiritur alia interpellatio vel monitio iudicis: sed ibi ipso iure committitur mora extraiudicialis. l. titia seio. §. vsuras. ff. de lega. ij. non memini Bald. allegare de hoc gloss. in. §. item mixta. in ver. in iudiciū. insti. de actio. tenet Lu. in. l. si ex legati causa. ff. de ꝛ. obli. idem est z in relictis factis fisco: nam fisco etiā fit mora ipso iure. fm Bald. in. l. j. C. de his quibus vt indignis. qui etiam nō meminit allegare glo. in. l. cum quidam. §. fiscus. in ver. inferūt. ff. de vsuris. Sed in istis omnibus dicit cōtrarium: quod licet verū sit quod in legatis ecclesiarū aut fisci cōmittatur mora ipso iure: tamen illa mora non sufficit quo ad ꝓinandum heredē heredit are, secundum Ang. hic in lectura Perusina notabiliter loquentem. ¶ Tertio requiritur lapsus anni: z incipit currere talis annus a die monitionis facta per iudicē: vt hic z in corpore vnde sumitur: z ibi glo. ¶ Istum text. sic declaratum: † amplio duob' modis: posteā limitabo octo modis. ¶ Primo amplia ista aut. in quantum dicit q̄ heres negligens implere volūtatez defuncti perdit hereditatem: amplia quod nō solū perdit hereditatem: sed etiam prelega. sibi facta: dictum fuit solenne Dy. z bal. in. l. qui in filiabus. §. fi. de leg. j. quod dictū Cumani z ad
derni ibi multum extollunt: per tex. in. l. si patroni. §. quid ergo. ff. ad treb. Sed aduerte quod Bal. in pen. co. in fine: hic tenet cō trarium expressem am dicit quod licet heres qui non implet voluntatem defuncti ꝓinetur hereditate, non tamē ꝓinatur pre-

¶ Cautionē. ampliat Bar. consi. iiij. cxxxvij. ou bio. iij.

¶ An per scriptura publicam. Adde Petr. de ancha. in. c. cum esses. de test.

¶ Hoc amplio. Adde Angel. in consi. cclxx.

☞ Admonit'. ade quartā limitationē nisi hr̄s sit mor: tu' postquā potuit implere. Bar. cōsil. xxix. proponitur q̄ in testamento. Purp.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

leg. nec substitutiõe pupillari ei nõdum delata, nihil tamen alleg at. Adde etiam in contrarium facere tex. in l. enim. §. pro parte. ff. de his quib. ut indig. vbi si hereditas aufertur ab herede vt ab indigno: tamen prelegata ei non auferuntur etiam pro illa parte pro qua est indignus, nisi dicas fm Bar. ibi quod ibi fit causa specialis, tamen precedens opinio cõmunior est. ¶ Secundo amplia dispositionẽ huius aut. quod perdat etiam alia que omnino testator ide fuisset relicturus: fm Jaco. de belui. in. §. et hec quidem. in vl. q. in aut. de he. ℣ fal. quem refert, ℣ sequit bar. licet corrupte eum alleget, in l. penulti. §. de leg. ℣ qz ibi dixi hic non repeto. Istam aut. sic ampliatam limita octo notabilibus modis. ¶ † Primo limita vt procedat quando heres negligentia seu cõmunacia distulit vltra annum implere disposita a testatore: tũc bene priuatur hereditate: vt hac aut. ita probat tex. notabilis in. c. nos quidam. in verbo neglexerit. de testa. secus ergo si heres iusta causa sit impeditus, tunc lapso anno non priuatur hereditate, ita notabiliter Pano. in cõsi. xli. inci. vento ad primum dubium ℣c. in. iij. dubio. in. j. vol. post Fede. de sen. in cõsil. cxxiiij. per eum allega. idem tenet Pano. in consi. lx. inci. viso testamento. in vlti. col. in eod. volu. ℣ ibi tenet idem esse in anno qui datur a. l. executoribus testamenti: auteꝫ executio denoluatur episcopo. iuxta. l. nulli. C. de epis. ℣ cle. quia nõ currit nisi negligentibus non si fuerint impediti vel si cõmode facere nequerint, vt ibi per eum. ¶ Secundo limita istam aut. qs heres non implens priuatur hereditate, verum est quandocunque illud implementum respicit commodum pecuniarum alterius, secus si non respiceret commodum pecuniarum alterius, vt quia testator in testamento instituit titium heredem, ℣ ordinauit quod faceret talem impensam in funere, pone qs heres negligerit talem impensam facere post monitionem iudicis, an lapso anno priuetur hereditate fm Bar. hic qui dicit esse tex. in. l. mulcta. ff. de condi. ℣ demon. sed ille tex. loquit quãdo heres non poterat facere sine vllo executore. vt nũc dicã. Adde etiã qz testator dando speciale executorẽ recessit a dispositione huius tex. §. si quis autẽ pro redẽptione. in aut. de eccle. sta. titulis. saluo nisi mortuo vel remoto executore testator admonuit heredẽ: tũc elapso anno priuatur hereditate. l. fi. §. sed ℣ si qs §. cõia de leg. Breuiter intellige istã limitationẽ bar. sane ℣ probatur quando testator nihil potest fine executore, vt qz declaratio vltragatio spectabat ad executorem, tũc qz non põt imputari heredi. nõ incidit in hanc penã. ita propzie loquit. d. l. mulcta. in prin. Secus quãdo heres potest fine executore adimplere sed testator dedit executorem tanꝗ incitatorẽ seu instigatorẽ heredis: sicut dicimus in eo q dedit fa mulũ vel custodẽ rei cõmodate per hoc non facit quin cõmoda tarius teneat de dolo ℣ culpa. l. si vt certo. §. pen. ff. cõmoda. ita Bal. hic in. ij. col. ver. ité quero vtrũ ista aut. ℣ Sali. hic in. iiij. q. ℣ Pau. ¶ Sexto limita et istam aut. non habere locũ quãdo testator impossibile fuisset aliã penam specialẽ casu quo heres esset negligens adimplendo vltra annũ: qz si ei satisfactũ sit nõ habet locũ ista aut. quasi p penã testatoris: ℣ sic hominis dicam9 qõ cesset ista pena legis. l. j. §. j. cum simili. ff. de penu lega. fm Bal. hic in iiij. co. pro quo addo facere tex. in. l. si fundam. sub cõditiõe. §. sti chum sempronio. ff. de leg. j. ¶ Septimo limita istam aut. non habere locũ in regno vel in baronia: nam si rex in testamẽto suo instituat filium heredẽ vniuersalẽ, ℣ relinquat legata vel fideicõmissa, certe filius regis negligens implere vltra annum monit9 a iudice, tamẽ nõ priuaretur regno, nec filius baronis baronia: que nõ sunt corpus hereditarium fm Bald. hic, ℣ adde Pano. in. c. intellecto. de iureiur. Dicit etiam Bar. hic in fi. qõ si heredes diuiserunt hereditatem inter se ℣ renũtiauerũt omni iuri qõ habent vel in futurũ habere sperãt, qõ si cõtingat vnũ ex heredibus fore negligẽtem in adimplẽdo per annũ eius portio heredi tatis vadit ad alios heredes nõ obstãte renũtiatione, qz in generali renuntiatione nunqꝫ intelligitur ex cludi qꝫ quis habet ex facto alterius. alle. l. dãi. in. §. ff. de dã. infec. Adde Bar. in. l. qui cũ tutoribus. in prin. ff. de transa. ℣ in l. inter quos. circa si. prin. ff. de dam. infec. ℣ in l. post emãcipationẽ. §. illud. ff. de li. le. ℣ ordinarie in l. qui rome. §. duo fratres. ff. de verbo. obl. in. j. col. ℣ in v. ℣. vj. q. ¶ † Secũdo no. ex hoc tex. in' ver. excluditur. quod cũ tex. hic loquatur per verbũ presentis temporis[d] nõ futuri quod hic est tex. quod heres negligens implere dispositionem testatoris intra annum est priuatus ipso iure: ℣ sic non requirit alia sententia iudicis priuatoria, cũ regula sit qõ quãdo lex legitur ꝛbo presentis tpis vel preteriti intelligitur ipso iure. glo. in. l. in criminali. cũ simi. C. de inrif. om. iud. ℣ qõ ista aut. heres priuetur ipso iure absqz alia sententia tenet gl. in. §. fi. quis autem nõ implens. in principio gloss. magne. in authen. de heredi. ℣ fal. Facit tex. in §. omnibus. eod. titu. expresse firmat Bald. hic in. j. col. ℣ Sal. in iiij. q. quicquid dicat in aduertenter Pau. hic qui nullã de predictis mẽtionẽ faciens: tenet ꝙ imo requiritur sententia sed errat: cum. l. vtatur verbo presentis tẽporis excluditur: verũ est quod si in tex. habetur pro ut ego habeo qz habeo verbũ priuetur non autem verbũ excluditur de presenti forte essent quedã alia litera notabilia: vide per Sali. ℣ Fulg. hic. ¶ † Ulti. no. in ver. exheredatis. quod excluso herede per eius negligẽtiam, ℣ etiã substitutis, ℣ aliis similibus nunqꝫ tamẽ exheredatus admittitur. ¶ Et gl. hic in ver. respectis. que hz quatuor partes princip. intelligit tex. quãdo fuerũt iuste exheredati. in scõa declarat quare exheredati nõ veniunt inter nominatos in testamẽto: ℣ respõdet quia priuati sunt. In tertia ampliat istum tex. qõ exheredati non admittant9 inter venientes ab intestato. In quarta limitat istum tex. quod exheredati saltẽ veniant vltimo loco, vt quilibet extraneus excluso fisco. sed hoc vltimũ reprobãt Bar. ℣ oẽs hic, quia ex quo testator voluit filiũ esse priuatũ hereditate, ergo nullo modo admitti potest, vt hic per Bart. ℣ alios. ¶ † Not. etiam in versicu. preter naturale debitum[e], iuncta glo. quod heres qui intra annum monitus a iudice non implet voluntatem testatoris, licet priuetur hereditate, tamen non perdit legitimã suam. ratio est quia legitima sibi defertur a. l. non a testatore, vel ex dispositione testatoris, sicut in simili dicitur in. l. si arrogator. ff. de adoptio. ¶ An autem perdat legitimam per non confectionẽ iuentarij. tangit glo. hic, ℣ in. l. fi. C. de iure deliberan. ¶ † In ista aut. ℣ in gloss. aliud non habetis. Dum tamen glos. in ver. intra annum facit mentionem de libro nouellarum, de quo facit etiã mentionem glo. in aut. sed nouo iure. ℣. de fer. fugi. an talis liber sit authẽticus disputat late Albe. ℣. de emen. iust. C. ¶ † Quid sit de longobarda, f an sit authẽtic9 declarat Bal. post Odofre. in aut. dos data. C. de dona. ante nup. Andr. de iser. in proemio feudorum, ℣ plenius Alexã. in. l. pro herede. §. fi. ff. de acquire. hereditates. ℣ quis compilauerit longobardam, est glo. cxxiij. q. j. c. j. in glo. parua. Jason Papie.

¶ Communia de legatis ℣ fideicommissis: ℣ de in rem missione tollenda. Rubrica.

1 ☞ Hodie pro legatis ℣ fideicom. competunt tres actiones, sed actio ex testa. rei vẽdi. ℣ hypothecaria. ℣ nu. 4. qõ amplia duob9 modis, vt nu. §. ℣ limita septem modis: vt nu. 6.
2 Olim erant quatuor species legatorum. ℣ nu. 2.
7 An. l. vel statutũ possit transferre possessionẽ sine actu corporeo in legatis, ℣ fideicom. sicut transfertur dominium sine traditiõe.
8 Legata agens hypotheca ratione legati sibi facti nõ habet necesse probare rem fuisse in dominio testatoris: sed satis est ꝙ probet illam rem processisse a testatore.
9 An legatarius particularis a quo sunt relicta legata possit detrahere falcidiam.

Si testator

10 Si testator mortisfiue vulneratus ab aliquo eũ ex culpauerit, dicens qõ nõ fuerit ab eo vulneratus, istenon poterit ex legitimis indicijs per iudicem torqueri, qz habet indiciũ innocentie. ꝑ se.
11 Probatio bone vite ℣ fame facit quod malefactor non possit ex indicijs torqueri.

Cum hi qui. ¶ Ista. l. cõi diuisione diuidit i. v. partes. In ꝑma tollit quatuor species legandi sub diuersis formis. fm quas diuerse actiões cõpetebãt. In scõa ibi, rectius igit statuit, ꝓ oibus legatis ℣ fideicõ. tres actiones cõpetere. In tertia ibi, cum eñ assignatrationes quare statuerit hypothecariã cõpetere pro legatis. In quarta ibi: ℣ hoc diſpoſuimus. extẽdit quod dicit de hypothecaria. In quinta ibi in omnibus autẽ huiusmodi limitat istud qõ dixit de hypothecaria: reiectis quatuor legandi varietatibus cũ etiam illi modi antiqui displicerẽt hodie pro legatis ℣ fideicõmissis cõpetũt tres actiones: scilicet actio personalis ex testamẽto ℣ rei vẽdicatio si fuit relicta certa res testatoris. Itẽ hypothecaria quo ad alias res testatoris, nã res testatoris intelliguntꝰ per. l. tacite hypothece. ꝑ legatis soluẽdis, ℣ talis hypothecaria datur contra quẽlibet ex heredibus pro hereditaria portione: ℣ in bonis que a testatore ad granatũ prouenerunt ℣ nõ in alijs. h. d. tota. l. de istis tribus actiõibus ℣ de forma libelloꝝ vide Spe. in ti. de testa. §. in primis. ver. in actiõe aut ex testamẽto. ℣. §. sequit. vers. ité nota. dignũ. cũ quatuor sequẽtibus versiculis. † Et ibi etiã qñ pro legatis competat conditio ex canone vel officiũ epi: ℣ per Spec. in tit. de act. ℣ obli. §. sequit. ver. sed quid in specie. cũ duobus versi. precedẽti. ℣ duobus seq. per Bal. in. l. rebus. circa. vij. colũ. §. de iur. doti. ℣ premitte pro intellectu litere † qõ olim errant quatuor species legatorũ de quibus text. hic facit mẽtionẽ: ℣ in. §. j. vbi gl. inst. de lega. † Primus modus erat per vẽdicationẽ qñ testator dicebat lego titio vẽdicationẽ talis rei: ℣ tali legatario non cõpetebat actio ex testamento nec etiam rei vendicatio, nisi primo adẽpta possessiõe. Alij duo modi erãt per cõdẽnationẽ ℣ per preceptionẽ, ℣ istis duobus casibus solũ cõpetebat actio personalis ex testamẽto. Quartus modus erat sinẽdi modo, qõ testator dicebat grauo heredẽ qõ talẽ rẽ quã cõ modaui titio sinat eum habere. ℣ pro tali legato nulla actio cõpetebat, sed solũ exceptio. Item post tale ius antiquum etiã de iure ffori pro legatis competebat actio ex testamẽto personalis. Item rei vendicatio, sed nõ simul sed diuerso modo. l. cũ filius. §. varijs. ff. de lega. ij. hodie imperator per istã. l. reiectis talibus modis ℣ formis legãdi statuit qõ pro oibus legatis competant sicut de iure ffori ille due actiões. s. personalis ex testamẽto: ité rei vẽdicatio: ℣ addit tertiam actionem. s. hypothecariã quo ad alias res testatoris: vt dicit gl. ℣ qõ hypothecariã de nouo induc at. patet in tex. ibi. nos in presenti: ℣ in. §. j. insti. de quo hoc tenet gl. in. l. is cui. §. post ꝙ. ff. vt in pos. leg. licet videatur esse text. qõ etiã de iure ffori pro legatis cõpeteret hypothecaria, in. l. creditoribus. in fin. ff. de sepa. bo. per quẽ dicit Ly. hic qõ imperator nõ inuenit hipothecariã pro legatis, sed tene pcedẽte opi. quam alij omnes tenent. ad. d. l. creditoribus. relpõde qõ non loquit de hypothecaria generali que inducitur per istam. l. in oibus rebus testatoris, sed loquitur de hypothecaria inducta a ptore mediãte missione in pos. pro ut loquitur titulus precedẽs. ff. ex qui. cau. in pos. ea. ¶ † Not. istam. l. ꝙ hodie pro omnibus legatis ℣ fidei commissis competunt tres actiones. vt in tex. oppo. nam videꝫ impossibile qõ actio personalis ℣ rei vendicatio possint ad idẽ cõpeterecũ sint cõtrarie, nam rei vendicatio presupponit oñm in agẽte. l. in rem. ℣. l. officiũ. ff. de rei vendi. actio autem persona lis cõpetit ad dãdũ. §. sic itaqꝫ. insti. de acti. ergo ꝑsupponit agẽtem non esse dñm. Respondet hic Bar. qõ in. l. nemo rem. ij. ff. de verb. oblig. ℣ in. l. in bello. §. si quis seruum. ff. de cap. per illũ tex. ℣ in. l. si. §. de sacrosan. ec. ℣ in. l. cũ filius. §. varijs. de leg. ij. qõ cũ in legatariũ ℣ fideicõmissariũ transeat ipso iure dominium a morte testatoris. l. a titio. in fi. ff. de fur. ℣ hic in gl. certe ratione illius dominij sibi cõpetit rei vendicatio: verum qz legatarius nõ est confectus verum ℣ propriũ dominium per actũ, iurisgentiũ mediante traditione: ideo non obstãte dominio ciuili agit actione personali ad dandũ contra heredẽ: vt cõsequatur verũ ℣ directum dominiũ iuregentiũ sicut in simili in. d. l. in bello. §. si quis seruũ. vbi qui habet dominiũ quod ab eo potest auferri: potest vsucapere ℣ sic cõsequi dominiũ irreuocabile, hinc est quod ista rei vendicatio que datur pro legatis non est directa: sed vtilis vt tenet gl. in. l. fin. in ver. in rem. ℣. de sacrosan. Jmo. in. l. j. ff. de do. na. cau. mor. ℣ Moder. in. l. j. ff. de le. j. licet Ly. in illa. l. fi. in fin. q. reprobat illam glo. ℣ ibi plenius Bal. in. v. q. ℣ Fulg. in. viij. colũ. est verum quod sol. Bar. prallegatam reprobat hic bal. ℣ Jmo. in. l. grege. vbi plene tradit. ff. de lega. j. sed quia parui momenti est nõ extendo, sed vide plenius omnibus Joan. fabr. in. §. sed olim. institut. de leg. ¶ Secundo opponit cõtra text. ꝙ imo pro legatis nõ possit cõpetere hypothecaria. Mã dominiũ rei legate ipso iure a lege trãsfertur in legatariũ, vt dixi, sed res propria nemini potest esse obligata. l. neqꝫ pignus. ff. de regu. iur. ꝓpter hoc gl. ℣ Barto. hic, ℣ Bar. in. d. l. fi. §. de sacrosan. eccle. vbi plenius bal. fatetur cõtrarium. ℣ tenet qõ hypothecaria cõpetit legatario contra alias res testatoris non autem pro ipsa re legata vel potes tenere qõ imo etiã pro ipsa re legata competat hypothecaria perso. quã nũc dixit: qz si legatarius haberet verũ dominium de iuregentium procederet cõtrarium qõ in re vera ꝓpria nõ haberet locũ hypothecaria, sed cũ habeat iure speciali. per. l. sibi cõpetit hypothecaria: fm bar. i. d. l. j. ff. de le. j. qõ an sit verũ ibi examinatur. ¶ † Hũc amplia primo regulã huius tex. dupliciter. deinde eam limita septem modis. ¶ Primo amplia istam procedere quãdo rnptũ est testamenti ex causa preteritionis vel exheredationis filij: quo casu adhuc sustinent legata ℣ fideicõmissa p aut. ex causa. ℣. de libe. prete. Certe p talib9 legatis cõpetũt etiam actiones de quibus hic, maxime actio ex testamẽto, ℣ rei vendicatio. secundum Bartol. in. l. j. in. vij. q. ff. de iure codi. ℣ in. d. l. aut. ex causa. ℣ in. l. filio preterito. ff. de iniu. ru. ¶ Scõo amplia vt ista remedia cõpetãt etiã p legatis ꝓilegiatis. i. que ex iure priuilegiato sustinẽtur: vt est quãdo filꝰ emancipatꝰ preteritus contratabulat testamẽtum: quo casu sustinentur legata relicta cõiunctis personis, per tit. ff. de lega. prestã. ℣. j. §. de bono. pos. cõtra tab. certe p talib9 legatis cõseruatis ex ꝓilegio cõpetunt iste tres actiões: ita Bal. in. l. j. in vltimis verbis. §. de bo. pos. cõtra tab. vbi ad hoc no. istum tex. circa medium ibi. ℣ preciꝓue cũ talia sint legata, ℣ sequitur ibi Ang. ℣ hic in lectur. flor. 6 † Limita hãc istã. l. ℣ predictum notabile. vij. modis. ¶ Primo intellige qõ ꝙ rebus legatis tres actiones competant vt sit verũ fm Bar. hic quãdo natura rei hoc patitur, alias sec9. vt est videre in legato libertatis, vbi nõ põt adaptari rei vẽdicatio nec hypothecaria, sed solũ cõpetit actio ex testamẽto. fm gl. ℣ Bar. hic. Jmo. ℣ plenius Moder. in. l. j. ff. de leg. j. licet Ly. hic teneat contra. ℣ aliqui quos referunt Mod. in. l. j. ff. de lega. j. ¶ Scõo limita istam legem vt procedat quando legãtur res testatoris, si autem legaretur res heredis vel legatarioꝝ nõ competeret rei vendicatio: quia tunc non transfertur dominiũ nisi res tradatur per heredẽ. gl. in. l. papinianus. ff. de serui. ℣ in. l. si heredis seruꝰ. ff. de lega. j. ℣ in. l. per diuersas. in ver. seu res. vbi Bar. in fi. colũ. C. mãda. licet contrarium ℣ male teneat glo. in. l. ij. §. e. quam ibi reprobat Bar. ℣ alij. ℣ Bal. hic in. vj. colũ. ℣ in. l. heredem. §. de fideicommiss. ¶ Tertio limita non procedere istam legem quando filius institutus in fraudẽ repudiat ex testamento, ℣ venit ab intestato, quo casu legata sustinentur per tit. si quis omiſ. causa testamen. ℣ sic ex edicto pretoris. Tũc pro talibus legatis nõ cõpetũt iste actiones, sed actio in factum pretoria secundum bart. in. l. si pecuniam. ff. si quis omiſ. cau. testamen. Bal. ℣ Salic. in. l. fin. C. eodem. Utilitas maxima est: quia cum actio ex testamẽto sit bonefidei, vel eius naturam habeat, saltem quo ad hoc vt fructus ℣ accessiones veniãt a tempore more tantũ. l. in minorum. C. de in integ. restitu. mi. declarat Bart. in. l. si heres. ff. de eo qõ certo loco. Actio autẽ in factum quia est stricti iuris in ea nõ veniunt fructus, nec accessiones nisi a tẽpore litis cõte. l. cum fundus. in princi. ff. si certum peta. cum similibus, Tamẽ si velles instare posses sustinere quod etiam isto casu competãt actiones de quibus in hoc tex. sed non insisto ex quo alij non contradicũt. ¶ Quarto limita istam. l. nõ procedere quando cõditio adiecta legatis habetur pro impleta, quod est quando stat per heredem ne impleatur. l. iure ciuili. ff. de cõdi. ℣ demonstratio. Istam si habetur pro impleta de iure ciuili communi tũc bene cõpetit actio ex testamẽto ℣ rei vendicatio. Si autem habetur pro impleta in re speciali puta fauore libertatis, vt in. l. cum ita datur. ff. de cõditio. ℣ demonst. tunc non competunt iste actiones, sed actio in factum, vel officium iudicis. l. si peculium. §. si is cui seruus. ff. de sta. libe. secundum Bartol. Jmo. ℣ Rapha. in. l. in testamento. j. ff. de cõdi. ℣ demon. ℣ Ang. in. l. ij. C. de insti. ℣ substi. quicqd ibi teneat Sal. ¶ Quinto limita istã. l. nõ procedere quando testator in testamẽto disposuisset vel statuto caueretur, ita quod legata vel fideicõmissa debeantur etiam hereditate nõ adita. Tunc pro talibus legatis non competerent iste actiones, sed conditio ex. l. seu ex statuto, vel officiũ iudicis si verba ad eum dirigãtur. Ita singu. Bal. in. l. j. §. si quis omiſ. cau. testamẽ. in fin. colũ. ver sic. item dico vnum quod est nouum ℣ disputat eius veritatem Alexand. in. l. j. ff. de leg. j. dixi in. l. eam quã. §. de fideicommissa. ¶ Sexto limita istam legem quod actio ex testamento competat contra heredem vel legatarium a quo sit legatum: nõ autẽ cõtra singularem successorem defuncti, cũ sit personalis. in. l. j. §. si heres. vbi Bar. Ange. Jmo. ℣ Mod. ff. ad trebel. Facit quod vult Bal. hic in. j. colũ. in fi. de statuto disponẽte quod in causis

Universidad de Deusto
Biblioteca

guarentigiatis ꝓcedatur summarie & hypothecaria inde dependenti, quod intelligit contra principale debitorē, nō cōtra singulares successores. ¶Et videtur quod nō: q; facta restitutiōe verbo tanto tanto fideicommissario cōpetit fideicōmissaria hereditatis petitio, q̄ est prætoria, & est ad similitudinem petitionis hereditatis que datur heredi. l. fina. ff. de fideicom. her. pe. vbi Bar. dicit quod ista sola actio competit fideicōmissario. si ergo cōpetit fideicōmissaria hereditatis petitio ergo non habet dñium. ista si haberet, posset adire contra ti. possidentē, qō nō pōt, vt declarat Bar. & rationem ponit in. l. hereditatis. C. de petitio. heredi. Itē patet q; agit etiā ꝓ̄o rebus cōmodatis & depositis testatoꝝ. l. & nō tantū. in ꝓ̄n. ff. de peti. here. In cōtrarium qō imo facta restitutione verbo tantum in fideicōmissariū trāseat dñium: est tex. in. l. facta. in ꝓ̄n. vbi gl. firmat. ff. ad trebel. ergo nō debet competere vtilis rei vendicatio, & tamē Bart. in. o. l. fi. ff. de fideicō. her. ꝑe. dicit qō sibi solū cōpetit illa actio, tamē hoc nō videtur tutum, q; ls̄ heres adita hereditate solo animo cōsequat̄ dominium rerū hereditariū, nō possessionē. l. cū heredes. in ꝓ̄n. ff. de acq. pos. tamē ātеq̄ nāciscat̄ pos. qua mediāte nāciscat̄ veruz dominium de iuregentiū sibi non cōpetit vendicatio, que sibi nō cōpetit ꝓ̄o vtilitate, vt declarat Bar. in rub. ff. fol. ma. in fi. col. circa mediū, sed sibi cōpetit solū petitio here. Itē in fideicōmissario cui est facta solum restitutio verbalis per heredem. Cogita tamen an fideicommissarius cui facta est restitutio ꝟbo tātū da to q̄ ex persona sua nō habeat rei vēdicationē, an habeat ex persona heredis directi, forte posset attēdari quod sic ꝑ id quod no. Bar. in simili in. l. cum sponsus. §. fi. ff. de publicia. in re ac. cū cōdā. quas dedi in. §. ſz iſte. inſtit. de act. cogita i ꝑdictis, q; nūq̄ fuit bene clarus. An autē ꝑ legatis relictis ecclesiīs vel pūs locis publicis cōpetāt alia remedia quā ꝑdicta ponit Bar. in. l. ciuita tibus. i ꝓ̄n. ff. de leg. j. & in. l. observare. ff. de offi. ꝓcōs. Spec. in loco quē in ꝓ̄n. §. allegaui. ¶Secūdo nota ex ista. l. in ſ. cū enim. & in versi. seq. ꝙ in legatis & fideicōmissis particularib⁹. l. i ducit tacitam hypothecā. Itē qō transferat dominiū sine traditione iuribus in gl. alle. Aū autez lex vel statutū possit eodē modo transferre possessionē sine aliquo actu cōpozeo. Bald. in ꝓ̄mo notabili determinat singulariter ꝙ nō, per. l. cū duob⁹. §. idē respondet socius. ff. ꝓ̄o socio. Nisi secūdum eū interueniat fictio vel ficta traditio. l. qō meo. in ꝓ̄n. ff. de acqui. pos. l. q̄squis. C. de donatio. Licet lex vel statutū inducat ꝙ per inuestituram trāsfertur ficta possessio. c. ex parte. vbi text. notabilis. de ſiue. ita Bal. residet. alū nō tangunt. Bruiter Bal. male loquitur: q; imo. l. vl statutum pōt absq̄ vlla apprehensione vel absq̄ alio facto ipso iure transferre possessionē sicut dominiū. tex. est in. l. raptores. & ibi Bar. exclamat. C. de epi. & cler. in. l. ij. de cōsue. & in multis. l. quas allegaui in. l. fi. §. de sacrosan. & qō ita sit no. ⁋ibi Bal. sibi cōtrarius in. l. a lege. §. de condi. ob eau. & Bal. in. l. fi. in. iiij. col. §. de sacrosan. eccle. & in. l. traditionibus. in fin. §. de pac. & in l. j. C. si plu. vna sen. & in rub. extra de ſſue. & in rub. de cau. pos. & ꝓpte. Ang. in. l. j. C. de acq. pos. & in. l. j. ff. de oſtrac. pi. & in. l. si is qui ꝓ̄o emptore. ff. de vsuc. & in. l. qui vniuersas. §. j. vbi Jmo. & Mod. ff. de acqui. pos. Alex. in cōsi. xxj. in. iij. col. inci. attētis. in. j. col. vbi reꝓbat Bal. hic. & dicit ꝙ in cōtrarium est cōmunis opinio. & ista appellatur possessio artificialis, fm Bal. in rubri. extra de cau. pos. & ꝓpte. Alibi appellatur ciuilissima possessio cū nihil facti hēat. fm Bal. in. l. fina. C. de sacrosan. & Ang. in. o. l. j. de oſtra. pig. cū suis cōcor. ¶Tertio nota ex quarta parte tex. ibi in rebus quas a testatore cōsecutus est. & in vltima parte ibi, sed tantūmodo earū que a testatore ad eū pervenerunt hic esse tex. notabilē quē solus Ange. in lec. ſio. pōderat qō legatarius agens hypothecaria ratione legati sibi facti nō habet necesse ꝓbare rē fuisse in dñio testōris, sed satis est qō ꝓbet illam rem processisse a testatore. & licet Dy. intelligat verū quo ad hoc: vt cōsequatur solū missionē in pos. nō quo ad hoc vt per hypothecariā possit vendicare nisi ꝙbet illā rē fuisse in bonis testōris. l. fundus. ff. de ann. le. cū in re aliena nō possit cadere pignus, tamen tz Ange. hic ꝗraria, cū in rebus alienis possit induci satis tacite. ff. in qui. can. pig. taci. contraha. ¶Sl. in ꝑ. omnibus. diuiditur in tres partes. In ꝓ̄ma remouet vnum cōtrarium. In ſcōa aliud. In tertia ponit vnum dictū. ſcōa ibi: item qō assimilat. tertia ibi. sed z generale. In ꝓ̄ma parte oppone sic dicitur i tex. quod omnibus legatis vna est natura, cōtra quia legata relicta pūs locis per negationē heredis duplicant. Itē si soluantur per errorem nō reperiunt in alijs legatis secus, ergo omnium legatorum nō est vna natura. gl. respondet & bene qō quatuor genera legatorū olim que differebant inter se hodie habent eandē naturā, non aūt qō singula legata in particulari eiusdem nature sint. In ſcōa parte habes ꝙ licet in legatis vel fideicōmissis pariculariꝫ dominium transeat ipso iure in legatariū. Secus tamen est in fideicommisso vniuersalium quo requiritur restitutio. l. restituta. in ꝓ̄n. ff. ad treb. & puto ꝙ ratio diuersitatis sit: nā legatum vel fideicōmissum particulare non pōt afferre nisi cōmodum & nō dānū. l. si hereditate. in ꝓ̄n. ff. mand. ideo. l. statuit ꝙ eius dominium ipso iure in legatariū transeat, sed cum fideicommissus vniuersale habeat annexa onera hēditaria. l. nolunt ipso iure fieri translationem, ne quis inuitus obligetur oneribus hēdita. ideo oportet quod restitutio fiat saltem verbo, & ipse eā acceptet. Intellige tamē nisi facta sit alienatio rerū hereditariarū q̄ fideicōmissario ꝓ̄o eis occupādis cōpetit rei vendicatio etiā aū restitutionē. gl. est in. l. ij. §. fi. vbi no. Bar. j. e. vbi dicet. ¶Sl. in ver. Imultis. diuidit in quatuor. in ꝓ̄ma exemplificat textū. in secunda ad declarationē tex. no. quādo & quibus casib⁹ actiones posite in tex. cōpetāt & concurrant. dic vt dixi in textu & illa secūda est ibi: & no. hic. in tertia ibi: hoc tamen. ita ponit pulchrā limitationē ad tex. In quantum dicit tex. legatario cōpetere hypothecariam: quo ad alias res testatoris: vt nō procedat quādo vni esset legata qualitas, & postea alteri species, puta fundus, nā ille fundus nō dicit hypothecatus ꝑ legato quātitatis, ex quo alteri legatus est, adde tex. no. l. l. si fideicōmissoꝝ. ff. vt in ꝓ̄o lega. facit. l. ꝓcuratoris. §. ꝑe. ff. de tribu. ac. intellige gl. quādo suꝑsunt alia bona testatoris: & sic legata non sunt vltra vires hēditarias quādo non esset nisi illa spes. videtur qō vtraq; deberet ꝓparata, per tex. no. in. l. querebat. ff. ad. l. falc. secūdum Ang. hic, qō Pau. hic repetat perpetuo no. ego tamen non pono ꝓ̄o constati. In quarta parte ibi, alie aūt res. ponit dictum clarum. ¶Sl. in verbo aliquid lucri. diuiditur in duas. In ꝓ̄ma declarat text. qui dicit qō ab eo pōt legari, qui aliquid lucri habet: vt intelligatur de lucro pecuniario: dixi & limitaui in. l. ab eo. §. de fideicō. †In ſcōa ibi & ex hoc colligit. Bulg. disputat an legatarius ꝑticularis a quo sunt relicta legata possit debrahere falcidiam: & concluditur quod ex persona sua non potest, sed ex ꝑsona heredis sibi detrahentis sic, vt habet in. l. ex falcidia. si interueniat. §. nunq̄. vbi plene. ff. ad. l. falci. ¶†Extra gl. teneas perpetuo mēti illud ꝙ sing. dicit Bal. hic, i fi. co. pōt medullitter alibi legi: qō si testator mortifere vulneratus ab aliquo eū excul paꝫ uerit dicens qō nō fuerit ab eo vulneratus, certe iste nō pōt ex legitimis iudicijs per iudicē tc. queri, q; habet indicium innocentie ꝑ se. allegat. l. paul⁹. la. ij. §. j. ff. de bonis liber. qnūq̄ obliuiscaris q; vtile est ad euadendū aliquē a tortura, eō aūt allertio seu inculpatio vulnerati etiam in extremis constituti & asserentis qō fuit a titio letaliter vulneratus nedū nō ꝓbat ꝓtra inculpatum vt est tex. sing. in. l. si quis in grauī. §. si. qs mortis. ff. ad sen. sylle. imo nec facit indiciū ad torturam contra eū, ita innuit glo. in. l. matter. in

a ¶An legatari⁹. Adde Petr. de vbal. & Barba. i repet. cap. raynutius. de testa.

7

8

9

10

ter. in gl. pen. C. de calūnia. & ibi expresse Ang. per illam glo. quē refert & sequitur Alex. in cōsi. xiij. in. iij. vo. incip. ponderatis narratis in themate, licet cōtrariū teneat ipse Ang. in. o. l. si qs in grauī. §. si quis mortis. ¶Nō. etiā ex dicto Bal. hic. qō reus inculpatus habens indicium innocētie ꝓ̄o se tollit alia indicia quibus alias potuisset tc. queri. Facit quod no. sing. Bar. in. l. j. §. pe. per illum tex. ff. de re militari. quod ꝓbatio bone vite & fame facit ne malefactor ex indicijs possit tc. queri: sequit Bal. in l. fina. C. de ꝓba. in fi. col. & in. l. j. C. loca. in. l. ea quidē. circa antepe. col. C. de accu. Ang in. l. milites. C. de questio. plene Jac. de bel. in. l. omnimodo C. de inof. testa. Alex. in. o. cons. cccl. xxix.

¶Jason de Mayno in ciuitate Papie.

1 Quid sit fortuna.
2 Si aliquis suscipiat rem suo resigo & fortuna, quid important hec verba.
3 Quādo pluribus legatur seruus vel alia species vni debetur res & alteri estimatio, sed si inter eos oriat cōtrouersia: q; vterq; eorum velit in rem vel seruum, dirimietur sorte. quo casu nō est peccatum mittere sortem. nu. 4.
5 Electio pape non potest committi sortibus, nec etiā episcopus seu alius prelatus potest eligi sorte. nu. 6.
7 Diuisio inter fratres an debeat fieri sorte.
8 Res nunquam dirimitur sorte nisi quando dubiū est de iure seu si dubium verteretur circa factum.
9 Res nunq̄ sorte dirimitur nisi in casibus a iure expressis.
10 A sententia sortis, & sic fortune appellari non potest.

a ¶An legata. Declarat Bart. hoc procedere in legatis & fideicōmissis particularibus. consi. xxxvij. quidā coll. ij. dub. Purp.

b ¶Uerbum mādo. Adde. l. j. & ibi doc. ff. man.

c ¶Trahit ad seminus dignum. Adde. l. heredes. ff. de pet. he. Felin. diffuse in rub. de off. deleg. in. j. col.

d ¶Mittere sortes. Adde. c. qō autem. c. non stat. c. hi qui. ca. nō ex ꝑplo. xxvj. q. ij.

e ¶Electio pape. Adde Car. in repe. c. licet. de elec. Petr. de monte in tra. de potestate Pape. i. xxxj. col. Car. cons. clinci. quesitū fuit sepe a me.

f ¶Plures fratres. Adde Joā. And. in addicti. Spe. in rubri. de paro.

g ¶An frater mino. eligat. Adde Ang. in. l. q erat. ff. familie ercis.

Omne verbum. Reiecta verborū vanitate exequata fūt legata & fideicōmissa adinuicē. adeo qō effecta sunt quasi synonima hoc dicit. z materiā ponit gl. z do. in. l. j. ff. de leg. j. & in ista. l. imperator duo facit ꝑncipaliter. Primo tollit differētiā ꝟborū a fiebat olim an legata relinquerent̄ per ꝟba obliqua. Secōo tollit differentiā que errat inter legata & fideicōmissa. & disponit qō omnibus & per oia equiparent̄ & dispōit quod si aliqua legata erant efficaciora: vt declarat gl. in verbo legatis. attribuat fideicōmissis & cōtra: vt in gl. in verbo legatorū. ¶†Ilo. ex prima parte fm Bar. qō verbū mādo, bnō est ꝓceptinum: sicut iubeo: vel ꝓcipio. Facit fm Bar. qō vult gl. no. in l. sepe. ff. de offi. ꝓcu. cessa. que singulariter vult quod licet delegatus a principe possit alteri subdelegare. la iudice. §. de iud. l. monere. & l. & ꝙ. ff. de iurisd. omn. iud. dicit ibi la gl. qō verū est quādo ꝓ̄n ceps cōmittit per verbū mādamus. secus si per verbū precipim⁹ vel iubemus: tūc subdelegare non potest: & est magna limitatio ad dicta iura. & illa gl. non est alibi secundum Bal. in. o. l. sepe. & etiam reputat sing. Jmo. in cle. sepe. in. vj. col. de verbo. signifi. & in cle. ꝓcuratorem. in. ij. col. vbi etiam Car. de ꝓcura. illā gl. sequitur etiam Bal. no. in. l. j. in. iij. col. C. quomodo & quādo in dex. & in. l. legis virtus. ff. de legib⁹. Jmo. i. l. qui in aliena. §. si is qui putabat. ff. de acqui. here. & eam approbat totus mūd⁹ fm Alex. in. o. l. more. in pe. col. †Facit ꝙ dicit gl. in. l. cū aliquibus, in verbo cōcedimus. de reſcri. in. vj. & quod ꝓceptū magis arctet quam mandatū. no. Card. Flo. & in cle. fin. in. j. q. ad fine. de ꝓcurato. & in cle. j. in. viij. nota. de iudicijs. & in. c. quoniā Abbas. de offi. deleg. alibi dicit Archi. in. c. qō precipit. xiij. q. j. quod mādatum est vltra cōsiliū & circa ꝓceptum: & sic habet se in plus quam consilium & in minus ꝑ ꝓceptū. ¶Quid autē si ambo ista verba iungantur mandatum & ꝓceptū: est tex. in. c. eam te. vbi no. Bal. de reſcrip. ¶Secūdo nota fm Bal. qō in vnitis adinuicem dignius trahit ad se min⁹ dignum: & adde gl. in. c. qꝫ in dubijs. de consecra. ecclesie vel altaris. & glo. in. c. de iudicijs. lx xvj. dist. & tex. in. c. j. de cōsec. eccl. vel altarijs. in. vj. ¶†Ultimo not. in fine tex. illud ad quod allegatur ista lex quod leges nō debent esse imposite verbis: sed rebus: & vltra concor. gl. adde text. notabi. in. l. fi. C. de vsuris. & in. c. cōmissa. §. j. & ibi per Joā. and. de ele. in. vj. ¶Gl. ad declarationē tex. dicit quod verba directa dicuntur altero de tribus modis: dic melius vt per Bar. & alios hic in. l. centurio. ff. de vulg. & pupilla. dixi in. l. quoniā indignū. §. de test. ¶Sl. in verbo in rem actiōes. diuiditur in tres partes. In ꝓ̄ma ex tēdendo textum vult quod †etiā si res ꝓ̄pria heredis vel legatarij relinquatur alicui tertio quod illi tertio competit rei vendicatio ipso iure: secus si esset relicta res propria testatoris: & in hoc glo. male loquitur. & alibi glo. & doc. tenent cōtrarium: vt dixi in. l. j. §. eo. In secūda que est ibi, sed quid si roget ut: disputat † an in effectu sit sublata differentia directe libertatis & fideicommissarie: & concludit quod nō & bene: q; quādo testator directo reliquit libertatem seruo suo seruus dicit ꝙ cinus quasi libertus testatoris tēdentis ad ꝙcum seu ad inferos. §. fi. insti. de singu. re. per fideicom. relict. sed quādo libertas relinquitur seruo testatoris per fideicommissum, tūc quia heres tenetur illi prestare libertatē efficitur libertus ipsius testatoris. † In tertia ibi: item quod hic dicit gl. ponit duas limitationes ad tex. qui vult quod ꝓ̄o legatis competat rei vendicatio: vt non procedat in legato quantitatis: q; in legato quantitatis nō potest transferri dominium ipso iure legatarij, vt per Bar. & alios in. l. j. ff. de lega. j. Secundo fallit in legato libertatis, dixi in. l. j. §. eo. vbi addidi alias limitationes. ¶Slo. in ver. personales. tangit † an ꝓ̄o legatis relictis in codicillis competat actio ex testamento, & refert opin. vera opi. est quod competit vtilis actio ex testamento: vt per Bar. & alios hic. Jason Papie.

1 Quid sit fortuna.
2 Si aliquis suscipiat rem suo resigo & fortuna, quid importent hec verba.
3 Quādo pluribus legatur seruus vel alia species vni debetur res & alteri estimatio, sed si inter eos oriat cōtrouersia: q; vterq; eorum velit in rem vel seruum, dirimietur sorte. quo casu nō est peccatum mittere sortem. nu. 4.
5 Electio pape non potest committi sortibus, nec etiā episcopus seu alius prelatus potest eligi sorte. nu. 6.
7 Diuisio inter fratres an debeat fieri sorte.
8 Res nunquam dirimitur sorte nisi quando dubiū est de iure seu si dubium verteretur circa factum.
9 Res nunq̄ sorte dirimitur nisi in casibus a iure expressis.
10 A sententia sortis, & sic fortune appellari non potest.

Si duob⁹. Incertitudo seu varietas inter plures legatarios vel heredes vnius legatarij cum respiciat solū eorū commodū & sorte dirimēda est, & si vni cōtingat res alij debet prestari estimatio. p parte & quādo pretio seruī estimādi sint distinguit an artifices sint, & an notarij, vel medici, & an eunuchi. h. d. vsq; ad. §. ſz si qs. In tex. ibi, ipse aūt mortuus plures sibi reliquit heredes, no. secūdū Ang. clari⁹ Pau. qō legatū optimis nō est ꝺditionale ꝑ se: q; trāsmittit ad heredes, licet legatarius sit mortuus anteq̄ optauerit. sed si esset legatū cōditionale nō trāsmitteretur. p regulā. l. vnice. §. in nouissimo. i. de cad. tol. & dicit Paul. qō ideo est q; subditāria legati nō est cōditionalis, licet electio rerum sit. Ideo media via eligit vt dicit no. am. l. si pamphilo. ff. de op. leg. Secus dicit esse in electione personarū. l. quidā. in fi. vbi Bar. de leg. ij. Miror qō nō allegauerit tex. in. §. optiōis. inst. de leg. vbi dicit qō olim legatū op. erat ꝺditionale, ideo si legatarius moriebatur ante optionē nō trāsmittebat legatū, hodie secus vt ibi † tex. In tex. ibi, rei iudicē fortunā esse, q̄ si fortuna † declarat hic no. bal. est inexorabilis, surda, & muta, varias ḡtidie mutationes inducēs, & vide Bal. in. l. fi. in. iij. col. C. de tē. app. † Et qd si aliquis suscipiat rē suo resigo & fortuna, qd importāt ista verba declarat Bar. in. l. si is qui. ff. de acqu. re. do. quē sequit simpliciter Alex. in. l. sed & si qs. § quesitū in vl. co. vbi dixi. ff. si qs cau. ¶†Slo. ex isto tex. qō quādo plurib⁹ legatur seruꝰ vel alia spes, vni debet res alīs estimatio. l. si plurib⁹. ff. de leg. j. cū si. certe si inter eos oriatur cōtrouersia: q; vterq; cōuelit rē dirimitur sorte sicut in. l. j. C. de bis q̄ se defe. lib. x. & in. l. ij. vbi Bar. & bal. C. quā do z qui quarta pars de. li. x. & gl. in. c. quoniā Abbas. in gl. iij. ad fi. de inof. deleg. z in. c. in nostra. in gl. j. de te. z dicit Bal. hic, † quod isto casu mittere sortes⁵ non est peccatum, tu vide gl. no. in. c. fi. §. de sortile. Fallit quando qs vult inuenire fures vel similia per sortes est peccatum, vt in. c. j. de sortile. † Dicit etiam bal. hic qō electio pape⁶ nō pōt cōmitti sortib⁹: q; nō est ō forma in c. quia ꝓpter. de elec. Adde quod nedū papa † sed nec episcop⁹ nec alī⁹ ꝑlat⁹ possit eligi sorte. c. fi. de sortile. dicit An. hic in lect. flo. qō sepe fuit interrogat⁹ qñ sunt plures fratres⁷ qui volūt venire ad diuisionē † an diuisio debeat fieri sorte an frater minor eligat⁸ ꝑ vulgares credūt. Breuiter dic ꝙ de iure frater maior nō tenet facere partes z minor eligere sed electio debet fieri sorte vel officio iudicis, & ita pluries respōdi. Ita expresse Bar. in. l. j. C. de his qui se defe. lib. x. & aliquid in. l. ij. C. quādo & quib⁹ quarta pars debe. li. x. & ista est magis cōis, & idē tenet Bal. in. l. j in. §. col. C. de pac. & in. l. pe. in ꝓ̄n. C. cōi diui. & vide tex. qui videt ꝑbare contrarium in. c. j. de paro. vbi Panor. & latius Jo. de imo. Lu. i cōl. cccc. xxj. inc lucrū aūt ex dote. puenietem in ſcōo dubio. de quo alias dixi in. l. j. ff. si cer. pe. allegādo aliqua in oppositum que nunc omitto. † Item adde quod nūquam res sorte dirimit nisi quādo dubiū est de iure seu si verteret dubiū circa factū. gl. est fin. in. l. j. in ver. prohibebit. C. vti pos. quā ꝓ̄o singulari alle. Jmo. z Mod. in. l. huiusmodi. §. fi. de le. j. sequif Bar. in. l. si duo. in. iij. col. ff. vti pos. qō no. q; multi dicerent cōtrariū † teneas etiā ꝓpetuo fixū cor: di q̄ singulariter ōt Bal. in. l. meminim⁹. C. quādo z quibus quarta pars de. li. x. qō nunq̄ res sorte dirimitur nisi in casib⁹ a iure expressis, subdit etiā Bal. hic † qō ista sortis z sic fortune appellari nō potest q; fortuna nō habet superiorem in hoc mūdo. Tu limita ex eo quod vult Bal. in. l. iij. C. cōmunia vtriusq; iud. ¶Sl. in versi. fortunam. diuiditur in quatuor. In ꝓ̄ma allegat quatuor concor. ad tex. In ſcūda ibi, ſz

Universidad de Deusto
Biblioteca

quid si vn⁹ per viã no. ponit pulchrã limitationẽ ad tex. dũ vult q⁹ inter plures legatarios ꝛtroversia sorte dirimat vt. pcedat qñ omnes sunt equales: sec⁹ si portio vnius vt maior alteri⁹, tũc pfertur ille cuius portio est maior: tãquam sit dignior. Facit autẽ. hoc amplius. ff. tit. j. ꝛ. l. maiorem. ff. de pact. ꝛ ista limitatio cõmuniter tenet: lꝫ aliqui. ff. ꝛ Ful. dubitãt. In tertia ibi. ité est arg. cõtra. op. cõtra tex. ꝛ postea in sequẽti parte respõdet qõ ibi loq⁹tur alio casu qõ nihil est. Respõde ergo qõ in. d. l. huiusmodi. §. fi. si sunt plures heredes vnius legatarij q velint directũ heredẽ p legato cõuenire ꝛ vn⁹ velit intẽtare vnã actionẽ: alius aliã cogunt per iudicẽ cõcordare. ratio q⁹ tractat de iudicio tertij: scz heredis cõuẽti, cuius interest vt oẽs vna actione cõueniãt alias grauaret heres cõuẽtus multis actiõibus: cũ varias defensiões afferre deberet. l. nemo ex his. §. quoties. ff. de reg. iur. lꝫ in ista. l. vbi forte dirimitur nõ tractãt de preiudicio tertij. fm Bart. Cy. ꝛ alios in. d. l. huiusmodi. §. j. quicquid ibi teneat Jmo. Jn quar ta ibitẽ aliud arg. cõtra etiã opponi. cõtra text. qõ imo legatũ ꝓpter incertitudinẽ vitietur per. l. ſi. §. fi. in gl. alleg. Et respõdet qõ ibi loquit alio casu. Sed nihil est. Unde rñde qõ qñ incertitudo ꝛ varietas est inter plures legatarios eiusdem rei, talis incertitudo põt vitiare relictũ vt in cõtrario: niſi petãt q⁹ varietas dirimatur sorte vt hac. l. Jason Papie.

1 ☞ Testamentum seu vltima voluntas non sit irrita licet ille cuius arbitrio est commissa electio non arbitretur, secus autem in contractibus.

2 Legatarius potest eligere non vtrum eligente tertio.

3 Eligendi potestas vel declarandi durat in vltimis volũtatibus per annum.

4 Arbitrandi potestas durat vltra annum.

5 Legatarius debet eligere mediocrem quãdo in ipsum est trãslata potestas eligendi.

6 Quod est positum in beneplacito alicuius intelligitur arbitrio boni viri.

Sed ꝛ ſi quis. Si relinquit res eligẽda per tertiũ annum trãsfertur electio in legatarium dummodo eligat medio crem. h. dicit. ꝛ est singu. casus secundũ Bar. ¶ †Not. primo ex hoc text. quod vltima voluntas non irritat licet ille cuius arbitrio commissa est electio non arbitretur. Secus est in cõtractib⁹ in quibus a persona electa non receditur, sed ilo nõ arbitrãte iritatur contractus. l. ſi quis arbitratu. ff. de verb. obli. l. ſi. C. de cõtrahen. empt. hinc dubitat Bart. in. l. ſi merces. in prin. ff. locati. Pone locani domũ pro illo precio quod arbitrabit Titius, pone conductor habitauit domum per annum: deinde mortuus est Titius antẽ declarauerit pciũ, quid erit hoc casu, ꝛ relinquit cogitãdũ. Breuiter puto qõ regula supradicta qõ in cõtractib⁹ a persona non recedatur, pcedit nisi altera pars pretendat verum interesse: q⁹ tũc recurritur ad arbitriũ iudicis. ita colligit ex verbis Bal. in. l. cõtractus. in versi. modo hic quero. C. de fide instr. ¶ Intellige tamẽ regulã huius text. q⁹ in vltimis volũtatibus receditur a persona tertij debẽtis eligere vel declarare. Verũ est quo ad substantiam ꝛ validitatẽ dispositionis vt nõ irritet vltima volũtas, nõ quo ad hoc vt cõmittat pena adiecta p testatorẽ si nõ fieret aliquid arbitrio tertij. tex. est no. in. l. mulcta. ff. de cõdi. ꝛ demon. ¶ Sc̃do limita regulaꝫ huius textus procedere ni si conditionaliter fieret cõmissio. in arbitrio tertij per. l. j. ff. de le.

2 ij. ¶ †Sc̃do noto ex tex. aliã regulaꝫ qõ in vltimis volũtatibus non eligẽte tertio transfertur electio in ipsum legatarium. Intelligas eum text. procedere quando committitur electio rerum consistentium in specie si autem committeretur electio quãtitati incerte quam Titius arbitrabitur, tunc Titio nõ arbitrãte non transfertur electio ad legatarium, sed recurritur ad iudicem qui habeat arbitrari per. l. j. ff. de leg. ij. ratio est, quia Titio nõ arbitrante non constat si electio quantitatis incerte transferretur in legatarium posset legatarius nimium grauare heredẽ. Aduerte etiã quod iste tex. cum sim. procedit quando electio commissa est vni. si aũt duobus ꝛ vnius negligat eligere, vel latitet alius põt eligere. l. si legatario. §. j. ꝛ ibi Bar. ad hoc no. ff. de fideicom. lib. ꝛ no. Bal. in. l. vnica in. ẓ. q. C. quãdo nõ pe. par. ¶ †Tertio not. ex tex.

3 aliam regulam quod in vltimis voluntatibus potestas eligendi vel declarandi durat anno. Intellige sane quãdo relinquitur electio rerum, si autem committatur alicui electio personarum, tũc facultas eligendi non durat anno, seu quouscq; fuerit per litẽ cõtestẽ interpellatum. l. cũ quidã. ij. ff. de leg. ij. Ratio diuersitatis est secundum Bar. ꝛ Jmo. in. d. l. cum quidã. Quia quãdo alicui cõmittitur electio personarũ q⁹ primo interpellãt debet eligere q⁹ periculũ est in mora q: persona que potuisset eligi si interim mo riatur non transmittitur. d. l. cuꝫ quidam. ꝛ. l. pe. vbi Bal. C. de fi deic. lib. ꝛ per hoc dicit Bar. hic ꝛ plenius. d. l. cũ quidaꝫ. se pluries dixisse de facto, quod cũ testator iussisset bona sua distribui

in pauperes eligendos per titiũ: qõ elapso anno titius nõ priuatur facultate eligẽdi nec tũc electio devoluitur ad episcopum: in ẓta. l. nulli. §. de episco. ꝛ cle. sed tũc pinatur quãdo monit⁹ vel interpellatus fuerit mediante lit. conte. ꝛ idẽ tenet Bar. in. l. exe cutorem. j. de exec. rei iudi. Pe. de anc. ꝛ Jmo. ꝛ Pan. in. c. nos quidem. de resta. do. Anto. in. c. literas. de sup. neg. prela. Bal. in l. captatoras. C. de testa. mili. in fi. col. Iudo. in cõ. ccxxviij. Angel. hic in vtraq; lec. tenet contrariũ: ꝛ dicit qõ cõmuniter tenẽt contrariũ: ꝛ contrariũ fm eũ seruat de cõsuetudine, qõ imo isto casu per lapsum anni vel tẽporis prefixi per cõstitutiones synodales electio devoluitur ad episcopũ: licet debẽs eligere nõ sit interpellatus, de quo etiã aliquid per Bal. hic ꝛ in. l. ſi. C. de cõtrahen. emp. qui videt etiã cõtrariari. ¶ †Quarto not. Barto. per

4 istũ tex. in. l. ſi quis arbitratu. in pe. col. ff. de verbo. obliga. quod potestas arbitrandi nõ durat vltra annum: ꝛ ideo si fit factũ cõpromissum in aliquem de iure ꝛ de facto tanq⁹ in arbitratorẽ vel in amicabilem cõpositorem, iste arbitrator potest vsq; ad annũ arbitrari, lapso anno expirat eius potestas. Sed Bal. hic ꝛ locis no. per alex. in. l. ſi quis arbitratu. reprobat Barto. quia cum iste tex. loquatur in vlti. voluntate nõ est trahendus ad aliã materiam vnde secundum eum potestas arbitrandi durabit perpetuo quouscq; partes compromittentes voluerit. Pan. hic etiã tenet contra Bart. sed nõ in totum adheret Bal. sed tenet quod potestas arbitrandi duret triennio tantum: sicut durat instantia compromissi facti in arbitrum. ité si vnus. §. ſi multo post. ff. de arb. vnde potestatẽ arbitratoris assimilabimus arbitrio cui magis assimilatur: sicut dicimus in ctractibus innominatis qui regulantur secundum naturam illius cõtractus nominati: cui magis assimilantur. l. j. §. ſi conueniat. ff. depos. l. naturalis. §. j. ff. de pscri. ver. Jstum articulũ qui solet disputari aliter non discutio: sed me remitto ad Abb. in. d. l. ſi quis arbitratu. ꝛ vltra do. qui per eos ibi referuntur: vide omnino Joan. de ana. qui etiã tenet

5 cõtra Bar. in cõ. xix. inci. viius instrumẽtis. in. fi. col. ¶ †Quinto not. ex hoc text. quod quando facultas eligẽdi transfertur in legatarium debet legatarius eligere mediocrem. cõcordat. l. legato generaliter. ff. de leg. i. Jntellige tũ quãdo erat electio triũ vel plurium: secus si duorum, puta seruorum, nam si alter sit melior alio potest legatarius eligere meliorem: alias non diceretur legatum optionis, sed diceretur legatum illius deterioris. secundum Bal. Pau. hic. Ad quod idem tenent Cy. Jmo. Pan. ꝛ Abb. in. d. l. generaliter. isto mõ intellige. l. qui duos. ff. de le. j. ¶ †Sexto no. fm Bal. qõ illud qõ est positũ in beneplacito alicuius in

6 telligitur arbitrio boni viri. addẽ Abb. in. c. verũ. in. ij. col. de fo. compe. Jason Papie.

1 ☞ Res subiecte restitutio. leg. vel fideicom. pure vel ad diẽ certum non possunt alienari, etiam si iste qui tenetur restituere committeret delictum propter quod omnia bona sua transirent in fiscum: quod limita vt infra nu. 4.

2 Bona in quibus quis habet substitutum non possunt alienari. Res subiecte restitutioni in diem incertum vel sub conditiõe interim possunt alienari ꝛ transfertur dominium: sed conditione eueniente ipso iure annihilatur. ꝛ nu. 7.

4 Res subiecte restitutioni si alienantur non possunt vsucapi nec prescribi.

5 Quatuor casus in quibus fideicom. ipso iure transit in fideicõmissarium absq; restitutione verbali vel reali.

6 An si res subiecta restitutioni pendẽte conditione alienetur interim valet alienatio.

7 Stante statuto quod de quolibet contractu soluatur gabella debet intelligi de contractu valido.

8 Jn vltimis voluntatibus conditio non trahitur retro: fallit in casu nostri tex.

Sed quia nostra. ¶ Jste. §. habet vtilem ꝛ quotidianã materiã. h. d. Res legate vel per fideicommissum relicte pure vel in diẽ certũ nõ possunt vẽdi vel aliquo modo alienari. hoc primo. Res vero que subiacẽt restitutiõi fideicõmissi in eucẽũ cõditionis vel diei incerti possint interim alienari: ꝛ si alienentur trãsfert dominiũ: sed eueniente conditione annihilat alienatio: ꝛ fingit vsq; retro nulla nõ obstãte vsucapione vel prescriptione. h. d. secũdo iste solẽs. §. ꝛ habet duas partes. Jn prima loquitur qñ res fuit relicta pure vel ad diẽ certum: ꝛ tũc alienari nõ põt. Jn scda loquitur quando res fuit relicta sub cõditione vel in diẽ incertũ, ratio est: quia pendente conditione dominiũ est penes heredẽ: ideo nirum si interim põt alienare ꝛ trãsferre dominium: sed eueniẽte cõditione fingitur vsq; retro fideicõmissarius ꝛ ꝓpter istã fictionẽ alienatio irritat: quo aũt in vltimis volũtatibus: cõditio trahat retro per fictionem legis: tãgit gl. ꝛ. j. dicã. ¶ †Jo. q⁹ res subiecta

1 a stitutioni legati vel fideicommissi pur. vel ad diẽ certũ non possunt alienari: ꝛ ista regula adeo est vera quod si iste qui tenet restitue

a ¶ Res subiecta. Adde Bar. in. l. amplius. ff. rẽ rahab. Angel. in aut. res. q. C. ad treb. Jo. de imo. in. l. cum filio. ff. de leg. j.

fi. vt pceat quãdo ignorantia pcessit facto testatoris, qui prohibuit vno herede aperiri codicillos in quib⁹ cõtinebatur fideicõmissum, ꝛ ideo propter prohibitionẽ testatoris, ꝛ sic eius factũ nõ potuit fideicõmissum peruenire ad notitiã heredis, ꝛ sic vult Bal. secus esse si ignorantia pcessisset aliũde quã facto testõis, pro certo admirabilis est limitatio ꝛ restrictio ad. d. §. fi. q tamẽ videtur loqui in istis terminis, eam simpliciter tenet Luma. in d. l. marcellus. §. res que. tamẽ de mente doctorũ allegantiũ. d. l. fi. §. fi. aliud est vt patet ex predictis, ideo Alexan. in consil. iij. in iij. vol. incip. viso processu cause principalis. ꝛ in. d. l. marcell⁹. §. res que. declarat qõ intẽtio Bal. fuit qõ si fideicõmissum fuisset relictum in testamẽto, tũc heres nõ potuisset dici illud ignorasse, quia in dubio presumitur scientia. per no. per glo. ꝛ doct. in. l. cum heres. ff. de acqui. her. per Bar. in. l. eius qui in prouincia. p illum tex. ff. si cer. pe. ꝛ in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de ver. obl. sed quãdo fideicõmissum fuit relictũ in codicillis pot heres prẽtendere probabilem ignorantiam, maxime qñ testator habuit vno herede codicillos aperiri, tamen verba Bal. non habẽt istũ sensum nisi cum magna violẽtia. Quatuor alias limitatiões vel d. l. ſi. §. ponũt ibidem Jmo. ꝛ Pan. in. l. quidã ita. §. si quis filiũ. ff. ad treb. quas recollegit Alex. in. d. l. marcellus. §. res. ẓ. vbi videas. Sed redeundo ad pncipale no. tex. ¶ Quinto illud limita ꝛ nõ pcederet quãdo heres fuit grauatus restituere alicui gc quid ex hereditate supererit, quia tũc põt irrenocabiliter aliena re cũmodo nõ in totũ euertat fideicõmissum. l. titius. ff. ad trebel. l. ſi ẓ silege. §. qõ aũt quis ex hereditate. ff. ꝓ pe. he. q̃ iura allegãtur hic i gl. ij. lꝫ gl. dicat qõ corigant ꝓ istã. l. male ẽt ꝛ cõmuniter hoc reprobatur, quia illa iura nõ loquũtur in terminis tex. nostri quãdo fideicommissum vniuersale est relictum simpliciter sub cõditione, lꝫ qñ fideicõmissum fuit relictũ quicquid ex hereditate supererit, verũ est quod illa iura limitanꝫ per aut. contra eum rogati. j. ad treb. ¶ Sexto limita istũ tex. nõ procedere in seruo relicto alicui in diem incertã vel cõdi. quia interim potest manumitti fauore libertatis, his cõcurrentibus. Primo qõ talis seruus sit subiectus fideicom. nõ quidem particulari, sed subuniuersitate, ꝛ quod in diem incertũ vel sub conditione, ꝛ quod a

b in vltima voluntate manumittatur, secus si inter viuos. l. quidã ita. §. si quis filiũ. ff. ad treb. quicquid dicat gl. hic inverbo, manumittere. que varias solu. ad illã textum refert. ¶ Septimo limita istum tex. nã bona subiecta restitutioni sub conditione in terim possunt alienari vsq; ad quartam quã vigore trebelliani ce quilibet heres est detracturus. l. marcellus. §. res que. ff. ad trebel. ꝛ glo. hic in versi. posse trãsferre multo magis possunt aliena ri vsq; ad legitimam filij. d. authẽ. res que. j. e. nam cum fideicõmissum sit onus. l. coheredi. §. cum filie. ff. de vulga. ꝛ pupil. certe ipso iure detrahitur de legitima. l. quoniã in prioribꝫ. §. de inof. test. ¶ Octauo limita istum tex. non procedere quãdo bona subiecta restitutioni alienarentur ex causa dotis vel donationis ꝓpter nuptias filiorum etiam vltra legitimã. d. aut. res. §. q⁹ ꝓpter hoc hic fuit posita, ꝛ ibi Bar. ꝛ doc. dicunt idem esse quando alienatio fieret ex causa alimẽtorꝫ filij, vt ibi dicã plene. Jstas limitationes ꝛ quasdã alias plenius ponam in aut. res que. j. eo.

c Tertio principaliter no. ex tex. ibi vt nec vsucapio nec lõgi tem

5 potis prescriptio, † quod res subiecte restitutioni si alienẽtur nõ possunt vsucapi nec prescribi, quod limitat notabi. Pau. hic. in iij. col. referens se ita cõsuluisse quando alienatio fieret per prohibitum alienare, si autẽ tertius penitus extraneus qui talẽ rem tanebat ꝛ forte suam putabat eã alienare, tũc emens posset vsucapere vel prescribere non obstante fideicommissio. secũdũ Bal. in. l. de vsuc. pro empto. Pet. ꝛ Cy. in. l. ſi. in. vi. oppo. C. in qui. cau. in inte. resti. nõ est necesse, no. quia bona ꝛ vtilis est limitatio.

6 ¶ †Quarto no. ex tex. ibi rem vendicare iunctis precedentibus verbis tex. hic esse casum specialem in quo fideicommissario vniuersali ante factam restitutionem re aut verbo competit rei vendicatio. ꝛ sic ipso iure transfertur in eum dominium scilicet quãdo heres alienat, licet glo. hic penult. ꝛ ſi. in hoc laborent. Sunt etiam alij tres casus in quibus ipso iure fideicõmissum trãsit in fideicõmissarium absq; restitutione verbali vel reali, vt in. l. penulti. j. ad trebel. ꝛ ibi glo. ꝛ doc. addunt alios casus. regulariter autem secus. l. restituta. in princi. ff. ad tre. ꝛ rationem dixi in. l. j. in gl. in ver. omnibus. ẓ. eodem. ꝛ ex istis sunt omnia expedita.

c ¶ Glo. in verb. celebrata diuiditur in duas, prout duas formas oppo. ꝛ varijs modis responder. Secũda ibi, item ꝛ heres de restituendo. ¶ Ex prima parte habes notare duas principales cõclusiones. † Prima est quod si pendente conditione fideicõmissi

7 si alienetur res subiecta restitutioni isto medio tẽpore valet alienatio, ꝛ transfertur dominium in emptorem, secundum primã solu. glo. hic que est vera, licet in sequenti solu. cõtrarium teneat ꝛ male rationem dixi in tex. ꝛ quod interim conditione pendente ex quo interim heres est dominus quod valeat alienatio. tenet

Universidad de Deusto
Biblioteca

gl. in l. cũ pater. §. libertis. ff. de lega. j. ij. z in §. quãobrẽ. vbi bon⁹
8 tex. in auc. de resti. fideic. Utilitas ⁊ est videre an interim medio
tempore valeat alienatio secundũ Bar. hic: quia stante statuto
quod de qualibet re alienata soluatur gabella: alias qui nõ sol-
uit perdat rem vel incidat in aliam penam pecuniariã, certe si di
cimus qõ res subiecte fideicõmisso possunt alienari ⁊ qõ valeat
alienatio: solui debebit gabella, ⁊ non soluens incideret in penã
statuti, secus si diximus alienationem etiam pendente tempore
esse nullam: ⁊ cum Bar. transeunt Bal. ⁊ communiter aliꝫ. Tu
9 pondera Bart. hic velle ✝ quod stante statuto quod de quolibet
contractu soluatur gabella debet intelligi de quocunqꝫ contra-
ctu scilicet valido. nam si contractus sit nullus non erit soluẽda
gabella: adde quod de hoc est tex. in l. ij. ⁊ ibi no. Bal. in l. fi. C. s
ennu. Bal. in l. non dubium. in prin. ff. de legi. Ang. in d. l. mar
cellus. §. res que. ff. ad trebel. Est verum quod Ful. in d. l. nõ du
bium. in. 3. col. tenet contrarium: quia imo quãdo cõtractus est
nullus: licet censeatur nullus fauore cõtractus tamẽ in eius dã
nũ nõ cẽsetur nullus vt est in proposito quod gabella soluatur.
§ 1 ¶ ✝ Secũdo habes ex ista gl. notare limitationẽ ad regulã que
habet in vltimis voluntaribus conditis non retrotrahitur. l. j. §.
serui. ff. ad sena. sylla. notat per gl. in l. sub cõditione. ff. de sol. qz
verũ est nisi res prohibita alienari alienet, qz tũc cõditio existẽs
trahitur retro, quo ad hoc vt rescindat cõtractus, ⁊ etiã quo ad
fructus. f̃m gl. ⁊ 13 Bar. simpliciter trãseat cũ gl. quo ad fructus
tamẽ per alios reprobatur: qz si heres nõ alienasset rem subiectã
fideicommisso: certe cũ pẽdente cõditione res essent heredis per
cõsequens fructus sunt suis: maxime qz eos percipit iudicio testa
toris. l. mulier. §. j. l. in fideicommissariã. ff. ad trebe. in. l. iubem⁹.
C. e. ergo alienatio nõ debet facere ꝙ fruct⁹ pertineãt ad fideicõ
missariũ qui ex tali alienatione nõ debet lucrari: sed sibi sufficit
quod cõsulatur circa acquisitionem rei: ⁊ ita contra gl. hic tenet
etiã Bal. in l. in fundo. in. ij. colum. ff. de rei vendi. ⁊ in l. in insu
lam. §. j. ⁊ ibi Jmo. ff. so. ma. ⁊ in l. domos. ff. de leg. j. Facit gl. q
reputatur ad hoc sing. in l. emptor. ff. de rei vendi. ¶ In secũda
parte gl. dic. vt dixi in tex. in vltimo notabi. Jason Papie.
1 ✠ Emptor qui sciebat rez subiacere restitu. fideicom. recuperat
pciũ re euicta: etiã si illud nõ fit stipulatus: qui etiã si stipulatus
sit duplũ re euicta tũ nõ consequetur nisi pretium tantum. nu. 2.
3 Emens scienter rem subiectam fideicom. non recuperat melio:a
menta: nisi essent necessario.
4 Qui non potest alienare potest se personaliter obligare.

Emptor autem. Emptor rei q̃ subiacet restitutiõi sciẽs rẽ euictã habet
cautionẽ ad pretiũ tũ, nõ aũt ad interesse vel ad duplã: etiã si fit
stipulatus duplã: secus si fit bo. fid. emptor. qz tũc cõtra vẽditor̃
a a agit de euictione⁹ etiã ad interesse, ⁊ si creditor: bona fide accepit
in pignus a debitore rem subiectã fideicõmisso, ea euicta hz pig
nor: atitiã actionẽ contra debitorẽ. h. d. ⁊ scias qz pignor: atitia
directa cõpetit debitori postqz satisfecit cõtra creditorẽ, pignora
titia aũt cõtraria cõpetit creditori: vt per gl. in versi. emula. ⁊ se.
in. 3. tertiũ. in prin. ff. orũ. ⁊ dixi. in. §. itẽ seruiana. instit. de action.
¶ Mo. duo specialia cõtra regulas cões ⁊ sic expedio que tãgun
tur in gl. ¶ ✠ Primũ speciale est: malefidei emptor qui sciebat rẽ
subiacere restitutioni fideicõmissi recuperat pretiũ re euictã: etiã
si illud nõ sit stipulatus regulariter contra. l. si fundũ. C. de evi. l.
si fratres. C. cõ. vtriusiu. ¶ ✠ Secũdum speciale est qz licet regu
2 b lariter malefidei emptor, ⁊ b sic sciens sit stipulatus duplaz eã cõ
sequi debet. d. l. si fundum. tamẽ hoc est hic speciale, qz emẽs sciẽ
ter rem subiectam fideicõmisso etiã si sit stipulatus duplam in
casu euictionis. tamẽ re euicta cõsequitur tantũ pretiũ nõ duplũ:
ratio est in vtroqꝫ qz cuz in primo casu i vno alleuiet, qz si scit rẽ
esse alienam, ⁊ nõ sit stipulatus pretium: tamen pretium cõsequi
tur: contra. d. l. si fundũ. ratio est qz interim tenuit alienatio: certe
in alio grauatur per hãc. l. vt nunqꝫ cõsequat duplũ etiã si fuerit
expresse stipulatus. Jstum tamẽ tex. limitat fing. Bart. in. l. qui
rome. §. duo fratres. c in. ix. q. ff. de ver. obli. vt. pcedat in scienter
emente rem subiectam restitutioni, secus est in diuidẽtibus hered
itatẽ: qz si vnus eorum sciat partẽ suã subiacere fideicommisso
tamẽ ea euicta nõ cõsequitur etiam pretium: eo qz tales sic diui
dentes videntur vnusquisqꝫ suscepisse periculum ꝓ parte sua. l. si
familie. C. fami. ercisc̃un. declara tamen vt per Bart. ibi. ⁊ in seq.
3 questione. ¶ ✠ Scõo no. ex tex. ibi. neqꝫ melioratione locũ habẽ
te. quod emens scienter rẽ subiectã fideicommisso non recuperat
meliorament:, sed ea perdit propter eius malã fidem: quod intel
lige n: si melioramẽta fuissent necessaria: quibus nõ factis res pe
riisset non obstante eius malafide recuperat. per. l. domum. circa
4 fi. C. de rei ven. ¶ Tertio no. ex ista litera secũdũ Bal. qõ i le: qui
non potest alienare potest se personaliter obligare. Et sic perso
nalis obligatio non dicitur alienatio. l. alienatum. ff. de verbo. si
gnifi. ⁊ l. si pro fundo. C. de trãsa. Et hoc dicit facere ad questio-

a ✠ De euictione. Vide cur. in. iij. parte fendo. fo
lio. 45. Purp.
b ✠ Malefidei. limitat Cor. quan
do iuratũ fuisset
lib. iij. cõsi. ij. col.
iiij. Purp.
c ✠ Cane, qz hic
§. habet locũz ẽt
2 si dies vel condi
tio fideicõmissi
euenisset, Bart.
⁊ Sali. hic.
Purp.
d ¶ De emphy
teuta. Adde Jo.
de Jmo. ⁊ barb.
in. c. potuit. de
loca.

d nem de emphyteutad⁹ compromittẽte, nam nõ dicitur alienare,
licet arbiter adiudicet: quia per sententiam arbitri nõ perdit do
miniũ. c. raynaldus. de test. Adde ad primaz regulã huius text.
Alex. in cõsi. xviij. v. vo. inc. attẽtis narratis in themate. in. ij. co.
in. j. vol. facit quod vult Bar. in l. fi. §. filijs autem. C. de bo. q̃ li
ber. Ad secunduz de emphyteuta. adde Alex. in consi. j. v. vol. in
ij. col. cum concor. ibi per eum signatis. ⁊ in l. filiusfa. §. diui. el. ij.
ff. de leg. j. dixi in l. ex hoc iure. ff. de iusti. ⁊ iure. Jason Papie.
1 ✠ Res subiecte restitutioni titulo lega. vel fideicom. particula
ris vel vniuersalis puta in diem vel sub cõditione in quibus ha
bet institu. vulgarem vel fideicom. alienari non possunt, quod li
mita. ꝙ. modis. vt. j. nu. 2.
3 Filius grauatus fideicõ. detrahit duas quartas, quod limita. j.
eo. nu. ver. z tenendo.
4 Subiecta restitutioni possunt alienari vsqz ad legitimam.
5 Res subiecte restitutioni possunt alienari ex causa dotis ⁊ do.
propter nuptias, sed an habeat locum qñ quis vellet constituere
dotem pro alio, item ⁊ quando mater diues tenetur donare filiã
quando pater est pauper. j. nu. 6.
7 Denegare alimenta est necare.
8 Pater naturalis tenetur alere filiã naturalẽ de iure cano. ⁊ ciui.
9 Filius tenetur alere matrem.
10 Frater tenetur alere vxorem etiam vterinam.
11 Pater non tenetur alere filium vel filiam: quando habẽt aliunde vnde se alant.
12 In quibus personis habeat locum hec authenti.
13 Si pater viuens non dotauit filiam an poterit in testa. eaz dota
re de bonis subiectis restitutioni.
4 Si pater habeat filiam maritatam ⁊ nõ dotatam an poterit eã
dotare de bonis subiectis restitutioni.
15 Filia que sine patris consensu est nupta, debet etiam per patrem
dotari.
16 An sit bonum argu. de alimentis ad dotem. 17.
18 Nostra aut. habet locum in dote pro matri. spirituali.
19 Statutum quod potestas possit committere appell. a diffiniti
ua habet locum etiam in appellatione ab interlocutoria.
20 Quando filius esset condemnatus ex suo delicto, an poterit ꝓ
redemptione sue persone alienare res subiectas restitutioni.
21 Bannitus etiam ex suo delicto si citetur non tenetur compare
re nec mittere procuratorem.
22 Qui propter maleficia cõmissa deducti sunt ad inopiã perdunt
beneficium alias indultum paupertati.
23 Pater non tenetur dotare iterum filiam que dolo vel culpa sua
aut delicto dotem consumpsit ⁊ dissipauit.
24 Res prohibite alienari possunt tamẽ ex causa dotis vel dona.
propter nuptias alienari, sed an tunc aut nostra procedet quan
do testator expresse prohibuit alienationem.
25 Res prohibite alienari etiam per statutum iuramento firmatũ
possunt alienari causa dotis, ⁊ dona. propter nuptias.
26 An feudum possit alienari causa dotis sine consensu domini.
27 Mulier põt se congrue dotare fm qualitatem ⁊ dignitatẽ perso
ne de bonis subiectis restitutione.
28 Quando statutũ repellit filias feminas a successione ⁊ mandat
eas dotari arbitrio proponquorum: proponqui nõ possunt arbi
trari minus legitima.
29 Pub. vtilitas preferenda est priuate.
30 Dos recuperata per filiam viuo patre non venit in vniuersali fi
deicommisso imuncto per parrem.
31 Res subiecte restitutioi possunt alienari ex causa dotis vel do.
propter nuptias, sed an possint alienari ex causa alimentoꝝ.
32 Res subiecte restitutioni possint alienari ex causa dotis vel do
na. propter nuptias quod extende. ꝙ vij. principalibus modis ⁊
limita. xv. modis: vt. j. nu. 33.

1 **Res que.** ¶ ✠ Jsta aut. habet materiam vti
lem ⁊ quotidianam. Diuiditur in
tres partes. In prima ponitur regula ꝓhibitiua. In
secunda ponitur duplex fallentia. In tertia assigna
tur ratio ad illas fallentias. secunda ibi: sed si liberis. Tertia ibi:
ea enim que cõmuniter omnibus pfunt. h. d. Liberi fideicõmis
so grauari non ꝓhibentur vsqꝫ ad eorum legitimã alienare: que
legitima si non sufficiat ad dotem ⁊ donationẽ propter nuptias
possunt diminuere bona subiecta restitutioni: qz istud concernit
publi. vtil. vt matrimonia contrahãtur, ideo preferẽ priuate vti
2 litati. h. d. ✠ Mo. ex prima parte regulam prohibitiuam quod
res subiecta restitutioni intelligetur tex. leg. vel fideicom. particula
ris vel vniuersalis: puta vel in diem. vel sub condi. vel in quibus
habet substitutionem vulgarẽ vel fideicom. alienari nõ possunt.
vt hic, ⁊ l. marcellus. §. res que. ff. ad treb. ⁊ l. ij. §. pen. ⁊ fi. ꝓ bar.
ẽ. eod. titu. in tantũ ꝙ si alienentur non possunt vsucapi vel pre
scribi, d. l. ij. §. pe. ⁊ est ratio qz censẽt per. l. nulla. ⁊ sic habẽt ꝓ

non titu.

non titu. iuncta. l. nullo. ẽ. de rei ven. Jtem vbicunqꝫ per. l. vel re
sta. prohibẽt alienatio ibidẽ prohibẽt vsucapio. l. vbi lex. ⁊ ibi bar.
no. ff. de vsuc. ⁊ Bar. in. l. si. in pe. col. ẽ. in quib⁹ causis in inte. re
sti. nõ est necessaria. Ang. in. l. j. post gl. C. de prescri. longi temp.
e ¶ ✠ Intellige sane qñ alienatio fieret per personam prohibitam
alienare sec⁹ si fieret per tertiũ ad cuius mã. res pueniret: vt col
ligitur ex verbis Bal. in. l. ij. j. de vsucap. ꝓ empto. Pe. ⁊ Ly. in
l. si. in. vij. opp. ẽ. in quibus can. in inte. reit. nõ est necel. ⁊ i specie
Pau. de cast. in. l. iij. §. pe. in. iiij. col. ẽ. eo. ⁊ refert se ita ꝓmis
diebus cõsuluisse. Jsta regula limitat⁹ in tex. quãdo alienatio fie
ret ex causa dotis vel donationis propter nuptias. de quo. j. ple
ne dicã. ¶ Secõo limitat⁹ no. fm Ly. ⁊ Alb. hic quãdo alienatio
fit per scientẽ, scienti rẽ subijcere fideicõmisso: aut per ignorantem
ignorãti valet alienatio quantum ad hoc vt retractari nõ possit
res alienata: sed alienãs tenet⁹ ad estimationẽ seu ad pretiũ. text.
est valde no. in. l. si. §. si. ff. de leg. ij. de quo facit festũ Bart. in. l. ij.
§. pe. ẽ. eo. ⁊ dicit qõ ille casus est sin. ⁊ multũ notandus. ad hoc
alibi etiã dicit Bal. in. c. quoniã frequẽter. §. in aliꝫs. extra vt lite
nõ contest. qõ ille tex. glo. oẽs leges loquentes de materia ꝓ
hibitionis alienationis. Hinc dicit An. in. d. l. marcellus. §. res
que. ⁊ in. l. ij. §. sed qz. ẽ. eo. qz aduocatus rei debet esse cautus vt
deducat scientiã eius qui alienauit, z eius in quẽ facta est aliena
tio alias succũberet. Limitat mirabiliter illũ tex. Bal. hic in no.
quãdo ignorãtia pcessit ex facto testatoris qui ꝓhibuit aperiri
codicillos in quibus ẽtinebat fideicõmissum. ita ꝓ. te est casus
in. d. l. si. §. si. secus quãdo ignorãtia testamẽti aliunde pcessit. vt
no. gl. in. l. cũ heres. ff. de li. leg. Jstã limitationẽ sequit Rapha.
cu. i. d. l. si. §. si. ¶ Sed qa ista limitatio est cõtra mẽtẽ omnũ do
cto. in locis prealle. ideo. d. Alex. in consi. cccl. xvij. inci. visо, pcess
su cause principalis. ⁊ in. d. l. marcellus. §. res que. declarat men
tez Bal. fuisse nõ quidẽ limitãdi. d. l. si. §. si. fed declarãdi qñ dica
tur iusta ignorãtia. z qõ sit quãdo testator ꝓhibuit aperiri codi 3
cillos in quibus fideicõmissum cõtinebat alias sit secus. Tu au b
tez põdera ꝙ ratio assignata per iurisconsultũ in. d. l. si. §. si. est ge
neralis, ꝓpter iustã ignorãtiã exemplis cẽditoris. vnde quãdo
ratio legis est generalis: hz dictum sit speciale non restringit⁹ ad
casum speciale in ea positum. vt no. Bar. ⁊ Bal. in. l. regula. §. si
quis. per illum tex. ff. de iur. ⁊ fac. igno. Bal. in. c. scõo requiris. ẽ
appel. Quinqz alias limitationes ponit Jmo. ⁊ Pau. de cast. i
d. l. si. §. si. ⁊ in. l. qdã ita. in. §. si quis filiũ. ff. ad tre. quos refert. d.
Alegã. in. d. §. res que. ¶ Ultra quos aduerte ꝙ quando heres
ignorãter alienauit: quo casu retractari nõ põt ꝓpter ignoran
tiam iustã: vt predixi: tamẽ heres tenet⁹ ad pretium. vt ibi est tex.
Adde qõ etiã tenet⁹ ad omne aliud lucrũ qõ abest legatario ꝓ
pter talẽ alienationẽ. ita ꝓbat tex. no. in. l. quidam. §. fi. ff. ad tre
bel. Jtem intellige quando heres est soluendo: alias retractatur
alienatio. l. plane. la secũda. §. qui rogatus. ff. de leg. j. quia iusta
ignorantia non dz preiudicare tertio. l. qui aũt. §. fi. quod cu pu
pillo. ff. de his que in fraud. credi. ⁊ l. iniquissimus. ff. de iu. ⁊ fa.
igno. Jta Pau. de ca. declarat referens sic se plures consuluisse
in comi. z incip. clarũ est iure. ¶ Secõ limitat predicta regula
quando bona subiacent restitutioni vigore substitutionis vulga
ris vel fideicõmissarie: secus aũt si pupillaris: qz illa non impe
dit alienationem. l. j. §. sed nonnullos. in verbo substitutũ eius
querentes. ff. de tu. ⁊ ra. distra. fm Pau. de ca. hic, in. j. col. Bal.
⁊ Jmo. in. l. sed z si in cõditõe. §. si seruũ. ff. de here. institu. ang.
Jmo. ⁊ Mode. in. d. §. res que. Bal. ibi declarat in. l. nec ei. §. eo
rum. ff. de adop. item tenet Bartol. in repe. l. si arrogator. in. iij.
oppo. ⁊ Bar. ff. de ado. ⁊ ibidẽ Raph. Fulg. ¶ Minus. l. limi
tationis duplex est ratio. prima qz substitutio pupillaris dicit
testamentũ ipsius pupilli. l. Papinianus. §. sed nec impuberis.
ff. de inoff. testa. l. patris ⁊ filij. in prin. ff. de vulga. ⁊ pupil. sed te
stamentum nõ prohibet quem alienare. l. cũ hic stat⁹. §. ait ora
tio. ff. de donatio. inter virũ ⁊ vxorẽ. secunda ratio est qz substitu
tio vulgaris vel fideicommissaria dicitur vere onus ⁊ grauamẽ
heredis. l. coheredi. §. cũ filie. ff. de vulga. ⁊ pupil. sed substitutio
pupillaris dicitur merus fauor ꝓuisio filij, iuribus prealle
gatis. vnde si impediret alienatio efficeretur onus ⁊ grauamẽ.
¶ Quarto limita predictã regulã procedere in rebus que subia
cent restitutioni ex vltima volũtate secus si per viam cõtractus.
Jta Pau. de cast. hic circa prin. nihil ad hoc allegans. tu allega
tex. in. l. ⁊ si dotis ex actio. ⁊ adde ibi no. per Barto. ⁊ Bal. d. §. de
iure dotium. ⁊ in. l. dotalem. ff. solu. matri. ⁊ tex. in. l. cocius. ⁊ ibi
ad hoc no. Ange. ff. si cer. peta. Facit. l. quoties. C. de rei vendic.
Item facit ratio qz potentior est prohibitio alienãdi qua fit per
testamentum: qz illa impedit translationem dominij: secus in ꝓ
hibitione que fit per viam contractus: z no. glo. ⁊ docto. in. l. ea
4 l. C. de condi. ob cau. ⁊ in. l. si ita quis. ꝓmiseric. §. ea lege. ff. de ẽ
bo. ob. ¶ Quinto limita singulariter quãdo alienatio[a] fieret ex
causa renuntiationis. ita innuunt verba Bar. in ꝓoemio ff. orũ.
in vlt. co. eo quia alias ꝓhibita alienari possunt in casu remu
nerationis alienari. l. iubemus nulli. in prin. cum gl. C. de sacro
san. eccle. no. Bar. in. l. iusta. per illum tex. ff. de manu. vin. c. pul
chre. Joan. And. in additio. ad Spec. in tit. de re. eccle. nõ alien.
super rubri. facit tex. in. c. relatum. el secũdo. in verbo iuxta serui
tiũ meritũ. de testa. cogita tamẽ super hac limitatione. ¶ Sex
to limita predictam regulam in alienatione mere voluntaria, se
cus in necessaria cum sit pro egoluendo eis alienum testatoris nõ
heredis. l. filiusfami. §. diui. el. ij. in fi. ff. de lega. j. l. peto. §. prediũ.
ff. de legat. ij. ⁊ ibi vide Bal. Bart. ⁊ Jmo. qui ex hoc dicũt pos
se colligi fraudem ad regulam huius aut. vbi per eos. ⁊ bal. in. l.
fi. §. z si prefatam. in. iiij. q. C. de iure delib. in aut. ⁊ qui. C. de bo.
au. iud. pos. ¶ Septimo limita in seruitute relicta sub fideicom
misso vniuersali. l. quidam ita. §. si quis filium. ff. ad trebe. glos. ⁊
doct. in. l. ij. §. pe. eo. ¶ Octauo limita istam regulam vt proce
dat ꝙ res subiecte restitutioni prohibẽtur alienari verum est in
ter vinos, sed bene possunt legari ⁊ in testamento relinqui, sicut
possunt relinqui res aliene, ⁊ heres cogit⁹ eas redimere si põt fz
Bar. in. l. cũ pater. §. pater. ff. de leg. ij. ¶ Nono limita nisi con
senti at illi in quos debet fieri restitutio. l. quoties. C. de fideicõ.
l. ab omnibus. ff. de lega. j. vel nisi ratificent, fm Bald. hic in vlt.
col. quo casu debet tamen eis pretium restitui. quod est no. scõm
eum. ¶ Decimo limita quando heres esset grauatus restituere
quicquid ex hereditate supererit: tunc potest alienare dũmodo
nõ in totum minuatur fideicommissum. l. titius. ff. ad treb. l. sed
⁊ si. z ibi Bar. ff. de peti. her. aut. contra cum rogatus. vt ibi glo.
⁊ doc. C. ad treb. ¶ Undecimo quãdo alienatio fieret ob neces
sitatem imminentem, puta propter famam vel redemptionẽ per
sone. fm Bar. in. l. quẽadmodũ. C. de agrico. ⁊ sensi. lib. xj. Bar.
z alios hic. ¶ Duodecimo z vltimo limita vsqz ad legitimã de
bitam filio. vt hic authenti. ⁊ j. loco suo latius dicetur ample.
¶ ✠ Secũdo principaliter no. ex tex. in secunda parte quod hic
probatur quod filius grauatus fideicõmisso non detrahit⁵ nisi
vnam quartã scilicet legitimã: qz si filius posset detrahere duas
quartas tex. esset defectuus dum dicit si legitima nõ sufficit: qz
debuisset dicere si legitime vel trebellianice nõ sufficiunt. secũdũ
Jac. bu. Bal. ⁊ Mode. hic. Jtem probatur in corpore vnde sumitur hec aut. ad idẽ est tex. in. l. iubemus. in prin. c. in verbo do
dranz restituatur. ⁊ ibi Baldus ⁊ Paul. de cast. ad hoc not. C.
ad trebellia. ⁊ secundum leges istud clare probat fm Bar. in. l.
papinian⁹. §. memi. ff. de inoff. test. ⁊ doc. in. l. ꝙ. post gl.
C. ad legem fal. ita late disputat ⁊ concludit Oldra. Laud. con
silio. ccv. incipien. secunda dubitatio est. Sed attẽto iure canoni
co quod ex generali consuetudine totius mundi obseruatur etiã
in foro ciuili: filius qui nõ debet statim restituere detrahit duas
quartas ⁊ cõsequẽter habet dimidiã totius hereditatis. c. ray
nutius. z. c. raynaldus. extra de testamẽtis. c. si pater. de testamẽ.
in. vj. ⁊ dicit Ang. ⁊ Jmo. in. l. coheredi. §. cũ filie. ff. de vulga. ⁊
pupilla. quod ista opinio seruatur z in iudicijs ⁊ scholis. quam
late disputat ⁊ tenet Jmola z Mod. in. l. in ratione. la. j. §. quod
vulgo. ff. ad legem falci. ⁊ etiam domi. Alex. in. vj. colum. ⁊ duabus sequẽtibus. ⁊ late dominus Alegan. cõsi. cxlij. in. j. volumi
ne incipiente, circa primum dubium. in. vij. col. ⁊ duabus sequẽ
tibus declarando vt notabiliter per Bart. ⁊ alios in. d. §. memi
nisse. ⁊ in. d. l. quanqꝫ. z in. l. j. §. interdum. post gl. ibi. ff. si cui plus
quam per legem falcidiam. ⁊ per Bal. in. l. filium quem habentẽ.
in. ij. colum. C. fami. ercisc̃un. ⁊ ibi Paul. de castr. ⁊ alios. ¶ Et
tenendo communem sententiam quod due quarte possunt detra
hi. Eam limita in filio instituto in re certa: quia cum vere non sit
heres vniuersalis nõ põt detrahere nisi vnam quartam. secun
dum Bal. qui refert se ita sepius consuluisse in. l. filium quem ha
bentem. in. ij. colum. C. fami. ercis. ¶ Secundo limita nisi testa
tor in testamẽto disposuisset quod debitum iure nature compu
tetur in trebellianica. ita no. Bal. in. l. quoniam in prioribus. in
fine. ff. de inoffi. testamen. Ry. Ray. Albert. hic. de neap. Jmo. a
Rapha. cuma. in. l. lucius. §. maritus. ff. ad trebellia. Ry. hi. de
neap. ⁊ domi. Alexan. in. l. si debitor. ff. ad legem Falci. domin⁹
Alexan. in. l. marcellus. in prin. in. ij. colum. ff. ad trebellianum.
Adde quod etiam retẽto quod opi. cano. seruetur de iure ciuili,
put est cõmunis sententia, adhuc habet locum aut. quia si legiti
ma ⁊ trebel. nõ sufficiant ad dotem secundum dignitatem per
sone possent capi bona predicta subiecta restitutioni. imo si mu b
lier nõ posset honeste nubere nisi oia bona subiecta restitutioni
daret in dotem posset omnia dare: fm Bald. ⁊ Paul. de cast.
hic: ⁊ Pau. de castro. in. l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad tre
bellia. Quod tamẽ intellige nisi filia aliunde haberet vnde se do
tare posset per illum textum prealle. Idem vult Rapha. cuma.
ibidem qui dicit quod ista authẽtica vult quod possit alienari vel
tra legitimã. de quo vide in. d. §. cum proponeretur. ⁊ Jacobus
de belui. in authẽtica. de restitu. ⁊ ea que parit. in. §. quãobrem.

a ¶ Quando alie
natio. Adde dif
fuse per Bartol.
in repe. rub. de re
bus eccles. non
alie. in antiquis.

b ✠ Nõ detrahit.
Adde Petr. de
ancha. ⁊ Joã. de
imo. in. c. raynu
tius. de testa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

4 in.xj.q.qō bene no.pro ampliatione huius auc. ¶ † Tertio no. quod subiecta restitutioni possunt alienari vsq; ad legitimā. ratio quia omne grauamen ⁊ omne impedimentū ipso iure reiicitur de legitima.l.quoniā in prioribus.⁊.l.scimus.§.j.C.de inof-
5 fic.testa. ¶ † Quarto.no.quod res subiecte restitutioni possunt alienari ex causa dotis ⁊ donatio propter nuptias.rationē assignat tex.in.iij.parte.aliam rationem assignat tex.in.d.§.cū proponeret.in fi.quā declara vt per Ful.⁊ Pau.de cast.hic. ¶ Iuxta hoc notabile in quo cōsistit principalis materia huius auc.
6 Bar.hic ⁊ alij formant quinq; aut sex questiones. ¶ † Prima est nunquid ista auc.procedat qñ quis vellet cōstituere dotē pro alio:in quo distingue vt per eum hic. Aduerte inquātū Bar.te-
a net ꝙ mater diues[a] tenet dotare filiam quando pater est pauper ⁊ tunc habet locum hec auc.idem tenet Cyn.Albe.Bar.⁊ Ful. hic.Ly.⁊ Bal.in.l.neq; mater.C.de iure do.cōtrarium tꝫ Ang. in.l.a filia.in prin.ff.ad trebel.⁊ in.l.fin.C.de dot.promiſ.Ludo. roma.in.l.j.ff.sol.mat.⁊ ibidem.d.Alex.in.xij.col.q; non est bo nū fundamentū Bart.dū arguit de alimētis ad dotē. vt statim
7 dicetur. † Et hoc etiam patet qꝛ denegare alimēta[b] est necare.l.
b vel necare.ff.de lib.agno.l.si victum.ff.de re iud. non sic quando denegatur dos, fatentur tamen qō in casu in quo mater de iure tenetur dotare filiam:quod quando traditur in.l.neq; mater.C. de iure dotiū,tunc ꝑcederet hec auc.puta quādo mater est here tica tenetur dotare filiam christianam.auc.cognouimus. C. de her.gl.in.l.si.C.de do.pmi.lꝫ Cy.dubitet.in.d.l.neq; mater.Tu duo considera. ¶ Primo ꝙ Bar.seipsum cōfundit:put etiam ōr Sal.in.iij.q.dum ꝓsupponit ꝙ mater sit diues:ergo nō de bet posse capere de istis bonis subiectis restitutioni,cū in subsi dium permittat qñ bona sua vel legitima non sufficiunt ad do tis restitutionem. ¶ Secundo considera qō Bar.se fundat, ar guendo de alimentis ad dotem.quo arg.etiā vtitur Bar in.l.si. ff.de his quib.vt.ind.⁊ in.l.si.C.de dot.promi.⁊ in.l.nō omni.C. de admi.tu.vbi plus dicit qō fauorabilior est causa dotis hoc ēt argumēto vtitur Pano.in.c.pertinet.extra de arbitr. Ista ar gumentatio nō est bona ⁊ cōfundit per plura exēpla per Jmol. ⁊ Moder.in.l.j.ff.solu.ma. Et in cōtrarium adducunt multe in stantie. ¶ † Prima qꝛ pater naturalis[c] cogitur alere filiaꝫ natu
c ralem de iure ciuili.⁊ Cano.aut.licet.C.de natu.lib.c.cum habe ret.extra de eo qui duxꝛ.quā polluit per adulte.⁊ tamē non cogi tur eā dotare.l.vxorem.§.pater naturalis.ff.de le.iij. ¶ † Secū dum est filius tenet alere[d] matrē.l.si quis a liberis.in princip.in verbo matrem.ff.de lib.agno.⁊ tamen non tenetur eam dotare. l.euto:secundum.§.fin.ff. de administra.tu.l.j.§. preterea.ff. de tute.⁊ rat.distra.Bald.⁊ Ang.in.l.iij.C.de prescrip.lōg.tempo.
d ¶ † Tertiū est frater tenetur[e] alere sororem ettiā solū vterinam cum iura hoc non distinguant.l.qui filium.§.fina.⁊ ibi Bald.ad hoc no.ff.vbi pupil.educa.de.Cy.in l.si patrē.C. de alen. liber.⁊ tamen non tenetur eam dotare vt statim dicam. ¶ † Quartum est quod pater non tenetur ꝓstare alimenta filio vel filie:quan do habēt aliūde vnde se alant.d.l.si quis a liberis.§. sed si filius. not.Bar.in.l.cunctis.per illum text.C.de mēdican. vali.libr.xj. tamen pater tenetur dotare filiam diuitem.tex. est cum gloss.iij. in.l.si.C.de dot.promiſ.ꝛ ibidem Bal.⁊ Ange. ¶ Item tamē in quantuꝫ Bar.vult quod ista auc.procedat in fratre:eo casu quo tenetur dotare sororeꝫ inopem in quo dic quod si sit ex eodē pa tre teneatur eam dotare:secus si est vterina tantum: ⁊ sic solus ex parte matris.l.cū plures.§.cū tuto:.in verbo alio patre.ff.de ad mini tuto.gloss.in verbo nulla.in.l.non omni.C.cod. Bald. in.c. super literis.in iij.colum.extra de rescrip. ⁊ istud procedit etiam in clericis qui cum bona cōscientia[f] possunt dotare sororem ex eodem patre genitam ex redditibus beneficiorum suorum. Pa no.ꝓst do.Ant.de but.in.c.peruenit.extra de arbit.adde quod Ang.in.d.l.a filia.in princi.dicit Bart. hic velle quod frater te neatur dotare sororem vterinam tantum:quod reꝓbat quia est contra tex.in.d.§.penul. Sed do.Alexan.in.d.l.a filia.⁊ in.l.j.in xij colum.ff.solu.mat.dicit Barto. hoc non velle ⁊ male repre hendi per Ang.Ego puto qō Bar.hoc non velit: qꝛ non posset loqui in sorore ex eodeꝫ patre testatoreꝫ: qꝛ ipsa debet habere legi timaꝫ ex testamento patris alias tanquā ꝓterita rumpit testa mentum.⁊ si sua legitima non sibi sufficit ad dotē pōt ipsa cape re de bonis subiectis restitutioni: vt hic est tex. ergo nō essemus in casu in quo frater tenetur dotare sororē. nō ergo loquit Bart. de sorore vterina:cum non dicitur habere legitimā in bonis pa
8 trigni.quo casu Bartol.male loqueretur ⁊ diceret contra casum d.l.cum plures.§.pe.Cogita quia subtile est. Alij saluares Bar. quādo filius esset ex testamēto vniuerliter institutus ⁊ filia in re particulari quo casu habet necesse capere de manu fratris, vt declarat Barto.in.l.ex facto magna.ff.de heredib. instituen.⁊.l.
12 quotiēs.C.codē. ¶ † Secundo querit Bar. in quibus personis habeat locum hec auc.⁊ concludit quod solus in liberis testato

ff.de leg.ij.Bal.Ang.Sal.⁊ Mod.in.l.filia legatorū.C.de lega
20 tis. ¶ † Sexto ⁊ vltimo q̄rit Bar.nunquid ista auc.habeat lo cum qñ filius esset condemnatus ex suo delicto:vt possit ꝓ re dēptione sue persone alienare res subiectas restitutioni,⁊ relin quit cogitandum. Sali.determinat ꝙ non:qꝛ cū istud prouene rit sua culpa,non dꝫ alij grauamen afferre.l.siue hereditaria.ff. de neg.gest.idē tenet Ang.⁊ Pau.de cast.hic circa si.qꝛ cū cul
b pa,vel dolus.filij delictum precesserit,debet pena eū tenere.non aūt tertiū cui est restituēda hereditas. Jdē tenet Bal.in auc.cō tra rogatus.j.ad trebel.in duobus locis super text.in verbo ca ptiuoꝝ.⁊ in ver.vlti.glo.querit.Idē tenet Ang.⁊ Jmo.⁊ Lu do.ro.in.d.l.marcellus.§.res que.Et ita est cōmunis ſnia doct. ꝓ quā facit quia delinquens debet perdere priuilegium sibi a lege indultū.l.sed si ex parte.§.quanq̄.ff.qō cū eo.l.relegatoꝝ. in fine.ff.de interdictis,⁊ relegatis. Contrariū tenet sol⁹ Fulgo. ex verisimili mēte patris,ꝛ communi voto parentū.l.isti quidē. in fi.ff.qō met.cau.⁊ quia ista opinio est humanior.l.vtilitatē.et l.in confirmando.ff.de cōfir.tuto. Jstam opin.tenet⁊ in puncto iuris reputat veriorem.d.Alex.in.l.quāuis.ff.sol.mat.⁊ in.d.l. marcellus.§.res que.motus per illud,qō not.Bal.⁊ imo.in.d.l. quāuis.ꝓ illū tex.cū.l.seq.ꝙ executores deputati ad distribuen
c dum bona in pios vsus,possunt destruere ꝓ redēptione cōdē natorum ex suo delicto,sed dic ideo ibi esse:qꝛ nō agitur de ꝓe iudicio alicuius ibi in specie,ꝓut hic vbi agitur de ꝓeiudicio fideicōmissa.ad idē allegat gl.no.in.c.sacrosanctum.q̄ij.q.ij.que vult quod dispositio huius.c.⁊.l.sancimus.C.de sacro.eccl.que per mittunt res ecclesie alienari ꝓ redemptione captiuoꝝ.habēt locum etiam qñ quis esset captus ex suo delicto.per bonos tex. allegatos in gl.quam sequitur Bal.in.l.illud.in princ.C.de sac. san.eccle.⁊ Joan.de ana.in.c.significauerunt.in.iij.col.de iudi. Adde tu primo illud qō voluit Archi.⁊ Jo.an.in.c.statutū.§.
21 §.j.⁊ ibi Semi.in.ij.colū.de rescrip.in.vj.⁊ qō bannitus etiā ꝓ suo delicto citetur non tenetur comparere vel mittere procura torē.fm Ange.in questione per eum disputata que incipit Bo nonie a sua ciuitate bannitus.in.iiij.q.Nec ob.si diceres qō cul pa non debet esse alicui proficua:vt per gl.alleg.cōcordantes in c.mota.de reg.iur.lib.vj.qꝛ verum est quando esset ad hoc oīdi nata:vt declarat.Bar.in.l.ij.§.fin.ff.si qs cautio.facit bene tex. in.c.quia diuersitatem.in verbo ex culpa sua.⁊ ibi Pan.ad fin. extra de concess.preben. Tene cōmunem sententiā q̄uis passus sit disputabilis,ꝓ qua adde text.in.l.penulti.ff.de iure do.per que not.Bald.in.c.ex parte.in.j.colū.extra de consuetu.⁊.c.se des.extra de rescrip.quod beneficium indultū a.l.ne quis teneat vltra quā facere possit,non competit ei qui ꝓpter maleficium sum deductus est ad inopiam.melius facit tex.in.l.etiam.§.j. ff.solu.matri.item per tex.in.d.l.penulti.quam ad hoc reputat valde notabilem Bald.in.c.que in ecclesiarum.in.vij.col.extra
22 de constitu. † colligit generaliter,ꝙ illi qui ꝓpter maleficia cō missa deducti sunt ad inopiam,perdunt beneficium alias indul tum paupertati.Ad idem facit qō notant Barto.⁊ docto.in.l. si cum dotem.§.si post.ff.sol.mat.Bald.in aut.quod locū.C.de colla.⁊ in.l.scimus,⁊ in.l.omnimodo.§.imputari.C.de inoffic.
23 testa.⁊ in aut.si captiui.ad fi.C.de epis.⁊ cleri. † qō pater nō te neat iterum dotare filiam que dolo vel culpa aut delicto dotem consumpsit,⁊ dissipauit.⁊ idem dicunt de filio qui eī⁹ culpa vel delicto perdidit bona sibi per patrem dato ꝓ legitima.
24 ¶ † Quinto no.quod res subiecte restitutioni,que per hoc tan tum intelliguntur prohibite alienari possunt tamen alienari ex causa dotis vel donationis propter nuptias. Nunc succedit pul chrum dubium,an ista auc.locum habeat qñ testator expresse prohibuisset alienationem,⁊ videtur quod non:quia fortior est expressa prohibitio hominis quā tacita,patet:qꝛ expressa prohi bitio testatoris reddit alienationem ipso iure nullam,⁊ alienan tem tanquam indignum repellit a reuocatione rei alienate,sed vtraq; cessat in prohibitione tacita.glo.est no.in.l.cum pater.§. libertis.in gl.j.⁊ ibi Bart.ff.de leg.ij.iunctis no.in.l.seruo lega to.in prin.ff.de leg.j.ꝓterea nulla lex permittit alienationē ex causa dotis quando alienatio est expresse prohibita per testato. nec dicatis quod ista auc.cū sit inducta fauore publico debeat extēdi ad hūc casum:vt dixi in precedenti notabili:qꝛ hic fieret extensio a minori ad maius:tacita prohibitione ad expressam prohibitionem.Jstam partē tenet solus Bald.in.c.j.§.donare. qualiter olim feudum poterat alienari.dicēs qō hec auc.nō ha bet locum in rebus expresse prohibitis per testatorē alienari.qꝛ cum sit exorbitans a regula iuris communis,non debet extēn
a di extra casum suū.tñ istud fundamentum de per se parū face ret:ꝓ id qō dixi in precedenti notabili in vltima questione.Cō trariū tenēt[a] Bar.⁊ alij oēs indifferenter.in.l.filiuſſa.§.dixi.el ij.in.iij.col.in scēa qōne.ff.de leg.j.per istū text.⁊ cōcordātes.qui tamen non loquuntur in expressa prohibitiōe.Idem tenet Ja-

nisi. n. 46 — pag. 641. sect. 19 dicit ibidē verisimez esse contra cōzos primonez contrariam

co.de are,Ly.Bald.⁊ Sali.in.l.volūtas.C.de fideicō.Sali.in.l. fi.in penul.q.C.de rebus alie.nō alie.⁊ Pau.de ca.vbi ꝓ hoc adducit persuasiuam rationem,in cōsi.xvij.inci.quia per supra scriptum eximium consultorem.⁊ tenet do.Alex.in cōsi.lvi.in ci.consideratis verbis testamenti.in primo volu.quod cōsilium est errore duplicatū.in cōsi.v.in.ij.vol.⁊ ibi limitat,nisi in indiui
b duo[b] erat facta prohibitio etiā ex causa dotis.ista est cōis sen tentia quā bene no.ꝓ ampliatiōe huius auc.ꝓ qua facit q̄ in fortioribꝫ terminis decidit Alber.de rosa.in prima parte statu torum.in.q.cxlvij.incip.statuto regis ⁊ regni aragonie ꝛc.vbi refert de facto fuisse aliam questionem longo tempore ventilatā
25 in curia romana. † Statuto inclyti regni aragonie iurato ꝙ ipm regem,ꝙ fortius,cauebatur ꝙ rex nō posset alienare aliqua im mobilia regni,nisi ꝙ inclytis filijs nostris infantibus,vel nisi ex causa necessitatis regni,rex autem ꝓ matrimonio cōtra hēdo multa bōa immobilia donauit regine.fuit dubitatū.an potue rit,⁊ quantū ad ꝓsens ꝓpositum pertinet,determinat Albe ri.per hanc auc.quod sic.⁊ vult quod ista auc.locum habeat in expressa prohibitione alienatiōis a statuto etiā iurato,quod est nota.dignissimum ꝓ ampliatione huius auc. ¶ Sed contra
c cōmunē sententiā ego adduco forte fundamentū,ꝛ ꝓsuppo no,ꝙ prohibitio alienatiōis facta per testatorem in vltima vo lūtate est potentior ꝙ prohibitio facta inter viuos:patet qꝛ ꝓ hibitio testatoris impedit translationem dominij,secus in phi bitione inter viuos. Jtē res prohibita alienari inter viuos per a viam contractus potest attamē alienari.secus si fuit prohibita in vltima voluntate,put de vtroq; dixi.⁊ in.j.notabili. sed ego habeo quod res prohibita expresse alienari inter viuos tali phi bitione q̄ impediat trāslationē dominij,non pōt alienari etiā ex causa dotis.sic ordina.⁊ approbata in.l.nulla.C. de iure do. do.quā ibi sequitur Cy.⁊ Bal.⁊ dicit Bal.q̄ illa glo.est multū signanda.quia vult qō contractus gesti inter viuos nō recipiāt interpretationem a iure.illā glo.etiā sequitur do.Allexā.⁊ dicit quod forte nō est alibi in iure,in.d.§.diui.in.vj.col.⁊ in cōsi.ciij. in.iij.volu.inci.visis scripturis mihi transmissis.in.viij.col.ergo multo fortius prohibitio expressa testatoris debet impedire alie nationem ex causa dotis.⁊ forte in pūcto iuris posset ista opin. teneri ꝫ communē sententiā. ¶ Secūdo tu considera si ista auc. procedit ex defectu potestatis,ꝓut tenet Pau.de cast.in.d.cō si.ciij.incip.quia per supradictum eximium consultorem.tunc ista opi.cōtra cōem nō posset procedere:qꝛ siue tacite sine expresa se testatoꝛ nō posset prohibere.Sed contrarium ꝙ imo testatoꝛ posset expresse prohibere dispositionē istius auc.tenet Allexan. in cōsi.lvj.incip.consideratis verbis testamēti.in.iij.co.in.j.vo lu.Item quod nō sit ex defectu potestatis,patet:qꝛ per viam cō tractus potest tolli dispositi.huius auc.vt est gl.in.d.l.nulla.Facit quod ibi dicit Bal.dum dicit illa glo.esse notandum ꝙ contra ctus inter viuos nō recipiunt interpretationem huius auc.ergo vult quod sit fundata in ꝓsumpta mente testatoris Jtē ꝙ non sit ex defectu potestatis patet.nam dūmodo pater relinquat fi lio legitimā,potest de residuo disponere ꝓut vult,⁊ exhereda b
b re filiū.l.nā;⁊ si parētibus.ff.de inoff.testa.§.certum.in auc.vt cū de appella.cog.Et sic pater potuisset istum fundum alicui relin quere,⁊ dare ei potestatem apprehendēdi possessionem ꝓpria autoritate.l.citia cum testamento.§.j.ff.de leg.ij.⁊ ista auc.nō ha bet locum in fideicom.particulari ⁊ puro.vt in aut.cōtra cū ro gatus.C.ad treb.licet i hoc vlt.Bal.hic,in.iiij.q.tene at Straxiſi bona ratiōe.Cogita qꝛ ad hoc fundamēto pēdet veritas huius subtilis passus:vtrum ista auc.procedat ex defectu potestatis vt volūtatis. ¶ Tertio facit quia rationes hui⁹ auc.que fundant in ꝓsumpta voluntate defuncti,nō habent locum quando ex ꝓsse apparet de voluntate testatoris:quia in claris nō est op⁹ cōiecturis.l.ꝛtinuus.§.cū ita.ff.de ver.ob. ¶ Quarto facit quia nulla.l.permittit quando alienatio est expresse ꝓhibita.Et sic non obst.leges allegate per Bar.quia ꝓprie loquuntur in taci ta ꝓhibitione,nō autem in expressa Accedat etiam tex.in.§. sanctissimas.in aut.de ali.⁊ emph.Et ita alias tentaui consulen do in ciuitate Bonoñ. ¶ Tamen ꝓ opi.Bar.que est commu nis potest sic arguere:quod in quacunq; generali ꝓhibitione facta a testatore nō ꝓsumitur eum cogitasse de isto casu specia li dotis:argu.l.obligatione generali.ff.de pig.incta.l.mulier.§. cum ꝓponeretur.ff.ad treb.Secundo ⁊ fortius facit:quia do. est specialiter priuilegiata a iure:per istam auc.⁊ in corpore vnde sumitur,vnde per quecunque verba generalia ꝓlata aut per.l. aut per testatorē nō intelligitur tali priuilegio derogatum.glos. c
c ⁊ Bar.in.l.heres absens.in princip.ff.de iudi.cum concord. Fa cit text.⁊ glos.l.decurionibus.C.de silen.libr.xij.quam reputat sing.Bal.in.c.j.in fi.quo tempore imles. Tertio facit argumēto a.l.ad testatorē iuxta.§.disponat.in aut.de nup.q̄ leges quantū cunq; generaliter loquentes,vel generaliter prohibentes,nunq̄ ingatus.in vlti. col.de cleri.coning. Abb.in ca. constituꝫ.in.iiij. co.de reli.d.abb. in.c.in cos.super glo.in verbo ni hil.de her.Abb. in disputatione incip.titius cleri cus.Jo.de ana. in capi.qualiter. ⁊ qñ.el.ij.xvij.co. de acc.sanctum Tho.ij.ij.questi. xxxi.arti.iij.⁊.q. xxxij.arti.ix.idē Tho.in.iij.sent. distin.xv.arti.ij. Pau.de ca.ꝑfi. ccxcv.incip.viso puncto supraſcri pto.

¶ Cōsensu.Ad de glo.j.in.c.hoc sanctū .xxxij.q. ij.Bal.in.l.si.C de sen.que si.cer. quantita Bald. Jo.de imo.rap. cu.⁊ Lu.ro.in.l. j.ff.so.ma.Abb. in.c.j. de adulte. Alexan.de imo. consil.cxxxix. in cipien. viso the mate.in.iij.colū. in.ij.volu.

Contrarium te nent.Adde ꝓ Bar.Ro.consi. 457.circa ꝓpositum.Aret con si.xix. ex facto. Jaſ.in.l. que de legato.ver.iij.ff. de leg.j. Purp.

Jndiuiduo.Idē Jaſ.vbi hec om nia repetit.l.ꝛ.d.§. diui col.ix.t.⁊.§ arg.cōtra sic ſta tutum magis est ꝙ pactum etiam iuratum.Barto. in.l.si.col.ij.C. de pact. Sed quan do alienatio esset prohibita in par cto,prohiberetur etiā ex causa do tis.glo.in.l.nul la.C. de iure do. ergo.⁊.Qō autē ſtatutum possit impedire transi lationē dominij vult Bar.in.d.§. diui.q. iij. Adde Lor.cos.xxxvij. lib.j.Purp.

¶ Fundamentū. Adde Socy.lib. j.consi.lxxv.circa ꝓdicta. col. iij. ver.accedat. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Quod vasallus. Adde Cyn. in.l. voluntas. C. a de fideicōmissi. Jun. in.c. super. de dona. iter vi. vxo. do. 8 Rota dec. cccix. ici. pater potest dare feu. in nouiss. Spe. ti. de feu. in §. ij. versi. cix.

b ¶ Filias feminas. Adde Jas. i aut. nouissima. ff. de inoffi. test. a. Soci. 2si. clxxxj. Alex. lib. ij. cō si. vij. col. iij. Cur. seniori. cōsi. lxiij. col. ij. Deci. 2si. clxxxj. satis not. z consil. clxxx. et consi. xxvj. Lup. in c. per vestras. de dona. iter vi. z vxo. Col. lib. j. cōsi. cccxvj. Deci. consil. cclxxvj. Bru. in stat. exclu. femi. arti. ix. q. j. col. x. vsq; ad fi. ver. allo. Pur.

c ¶ Dos recuperata. Soci. libro iij. consil. xxiij. in presenti consultatione. Deci. cōsi. cclxxvj. viso casu. z consi. ccccexxix. visis his. Jas. lib. ij. consil. ccxxxj. Iste due. Purp.

d ¶ De nouo. alexan. lib. iiij. consil. lxvij. visis et pōderatis. Purpura.

e ¶ Liberis. Alexan. lib. iij. consi. iij. viso passu. Purp.

intelliguntur loqui in casu speciali dotis: vt sing. notat Sali. in l. si. in prin. per illū tex. C. de iure do. De quo vltimo late dixi in l. j. ff. sol. ma. ¶ An aūt res prohibita per. l. alienari: vt in feudo possit alienari ex cā dotis. cōcludit q vasallus a nō pōt feudū dare in dotē pro filia sine cōsensu dñi. tex. est in. c. j. §. donare. vbi doc. precipue Jac. alua. qualiter olim feudū poterat alienari. Et per illū tex. dicit ibi Bald. q ista aut. non habet locū in re feudali. Tamē aduerte q̄s ille tex. nō aperit q̄ pater non haberet alia bona p̄ter feudū, ex quib⁹ possit filiā dotare, quid iuris tunc esset. Idē q pater nō possit feudum dare in dotē filie, tenet glo. no. quam vide in. c. imperialē. in prin. in tit. de prohib. feud. aliena. per Federi. in glo. ij. in verbo alienare. z ibi Jacob. de bel. Bal. z Ilico. de neapo. glo. in. c. q in ecclesiarū. in verbo feudum. extra de cōsti. Jo. an. in addi. Spe. in titu. de loca. §. nisi cc aliqua. ver. xcvij. Imo. in. c. ex parte. in. iij. col. de feu. Jac. de bel. Bal. z Ilic. de neap. in. c. j. de inuesti. quā accepit titius a sempronio. in vsi. feu. imo clare Bal. in. d. c. imperialē. in princi. in. iij. col. in fi. querit an vasallus possit dare feudū in dotē pro filia, cū forte nō habeat aliunde bona ex quib⁹ possit filiā dotare. ¶ Primo dicit videri q sic fauore dotis p istā aut. Cōtrariū determinat p tex. in. d. §. donare. Et ad hanc aut. respōdet, q nō loquitur qū prohibitio alienationis procedebat rōne rei: vt est in feudo, sed ratione persone. ¶ Limita istam communē sniam, nisi ipsa mulier sit feudataria, tunc potest etiā sine licentia dñi dare pro se ipsa feudū in dotē, dūmodo non det estimatū, nec aliquod pactū de lucrādo apponat, ita simplr tenet Bal. hic. z probat in c. j. de eo qui sibi z here. suis. Ita tenet And. de Iser. Bal. z Jaco. alua. in. d. c. j. §. donare. z in. c. j. an maritus succedat vxo. in beneficium. ¶ Scō limita nisi pater cōcederet feudū in dotē vsq; ad vitā ipsius patris vasalli. c. nuper, vbi Jnno. z alij extra de dona. inter vi. z vxo. glo. in. c. ex parte. in glos. j. vbi docto. de feudis. Spec. in titu. de feud. §. ij. in ver. qīc. Ly. in. l. volūtas. C. de fideicom. Lud. ro. in cōsi. cccclvij. incip. circa propositā consultationē de tribus. in vlti. col. Et quod not. Bal. in. c. j. an vir succedat vxori beneficiū. ¶ Sexto not. ex text. q mulier pōt se cōgrue dotare fm qualitatem, z dignitatem persone de bonis subiectis restitutionis, z iste tex. procedit etiam si fuisset dotata tpe incōgruo. Intellige nisi inspecto tēpore dotantis fuisset cōgrue dotata, q̄uis de p̄senti reperiātur facultates paterne post ea augmentate. nā talis casus superueniēs nō debet inspici. fm Jaco. butri. in. l. pactū. z ibi Bal. in. v. opp. C. de colla. Bald. in l. fi. in. ij. col. C. de dotis promiss. Bal. z Pau. de castr. hic. z dicit Pau. de ca. q hoc est singulare, z menti tenendū. Dixi plenius in aut. nouissima. ff. de inoffi. testamen. ¶ Septimo no. diligēter ex hoc tex. fm Sali. in. ij. no. bonū arg. q quando statutū repellit filias feminas b a successione, z mandat eos dotari arbitrio propinquor⁹: q̄ propinq nō possunt arbitrari minus legitima, sed plus fm statutum, z qualitatem p̄sone. tex. est hic not. z in corpore vnde sumitur. similiter dicit Fulgo. z hoc tex. colligit vnū precipue no. dig. q pater cogitur dare magnā dotē filie nisi excedat legitimam. Adde Ange. in consi. xxx. incip. d. Srego. Bal. in cōsi. ix. incip. punctus talis est. Antonius plures liberos habens &c. do. Alex. in cōsi. lxix. inci. sup primo dubio quo queritur an dicta assig. z in consi. cl. incip. visis ac diligēter animaduersis. in. iij. col. z in consi. cccccl xvj. incipi. viso statuto. sub rub. qualiter mulier hoc modo declaratur in specie illud q̄ dicit Bar. in. l. si filie pater. per illum tex. ff. de lega. iij. z in. l. qro. ff. de iure do. Ang. in. §. quamobrem. in aut. de resti. z ea que parit.

29 ¶ Octauo z vlti. no. q vtilitas publica p̄referenda est priuate. cōcordātes sunt in glo. de quo per Bar. z doc. late in. l. j. ff. fo. mat. glo. not. in. c. bone. el. j. in verbo communem vtilitatem. et ibi docto. extra de postu. p̄ela. venio ad gl. ¶ Gl. in verbo obligationem, diuiditur in quatuor partes. In prima declarat tex. In secūda eū extēdit. In tertia querit. In quarta idē facit. Secunda ibi, z intellige. Tertia ibi: ité quid si. Quarta ibi: item nūquid. Prima pars est clara. Ex secunda h abetis extēsionem ad hanc aut. q procedat nedum in dote de nouo cōstituenda. sed etiam in dote restituenda post onus fideicommissi. z cum gl. tenent doct. z glo. in cōpore vnde sumitur ista aut. Pau. de castr. in consi. xiij. incipien. visis z cōsyderatis que. §. narrant. istam glo. inuenio no. ampliatam per solum Joan. de ana. in consilio lxj. incipié. visis z ponderatis his q̄ in facti narratione p̄ponuntur. in. ij. col. z est ex erroꝛe positum inter consilia. d. Alexād. in consi. ccccclij. vbi intelligit istam glo. z istam authē. procedere etiā si filius p̄ius fuisset grauatus fideicom. de hinc post mortem patris dotē recepisset. mouetur propter paritatem fauoris dotis, z per tex. vnde sumitur hec aūt. qui dicit q̄ mulieres fraudabant ignorantia fideicommissi. z sic innuit q̄s fideicom. erat p̄ius factum: ego dubito: q̄ ratio fundamētalis huius aut. q̄ est q̄ pater est obligatus p̄o filia ad dotem, z p̄o filio ad donationem p̄opter nuptias, ideo de fideicommisso deducitur istud debitum patris: vt in specie declarat Pau. de ca. in. d. l. mulier. §. cum proponeretur. per illū tex. in cōsilio. xiij. incipié. q̄ per suprascripti eximii consultoꝛē. cessat isto casu q̄ pater p̄ius cōdito testō mortuus est, z ipse filius postea vxoꝛē accepit. z quotem habuit. nā p̄ tali dote postea recepta non potest dici, q̄ bona patris deberēt obligari, sicut deberent obligari q̄ sili⁹ viuo patre vxoꝛē duceret. vt per Bar. z alios in l. si cū dotē. §. trāsgre diamur. ff. sol. mat. cogita q: alij non tangunt. Et adde q̄s statim. j. proxime sequit: dicit etiā Bal. z Pau. de cast. hic: q etiā post mortē filij vel filie eius heredes possunt fideicommissum di minuere occasione eoꝝ dotis vel dona. p̄opter nuptias: q̄ sicut eoꝝ legitima trāsmittit ad heredes, ita beneficiū hui⁹ antē. vt hic per eos. Adde bñ facere illud q̄s cōsuluit Pau. de cast. in consi. cxxxj. incip. circa ea que superi⁹ plenissime tacta sunt &c. q̄ prouisio hui⁹ aut. transeat in cessionarium mulieris de quo vlti. j. latius dicam. Itē adde q̄ predictā opi. quā tenui ꝫ Joā. de ana. tenet expresse Ange. in aut. de resti. z ea que parit in. xj. mēse. col. iiij. vbi p illum tex. in versi. iam. z. §. hoc igit. eod. titu. tenet q̄ ad hoc vt habeat locū ista aut. requirit q̄ obligatio ad donationem p̄opter nuptias fuerit causata in vita patris. vñ post mortē patris z onus fideicōmissi nō posset filius cōstituere dona. p̄opter nuptias, de bonis subiectis restitutioni fideicom missi. ¶ Et tertia parte gl. habes q̄ dos recuperata c p filiā viuo patre nō venit in vniuersali fideicōmisso inūcto per patrem, z licet gl. nihil alleget, tñ Bar. z doc. allegant tres text. vt hic per eos. ¶ In fi. gl. habetis p gl. j q̄ res subiecte restitutioni q̄uis possint alienari ex causa dotis vel dona. p̄opter nuptias non possunt alienari ex causa alimentoꝝ. cū glo. tenet sol⁹ Sali. hic per tria fundamenta que parū stringunt. Alij omnes hic tenēt contrarium. per equiparationē gl. in. l. ob es. C. de p̄edi. minoꝝ. Idē tenet ibi Ilic. de neapo. z oēs ad. d. in. l. mulier. §. cum proponeretur. Ang. in. d. l. marcellus. §. res que. Lud. ro. in cōsi. cclxvij. incip. circa id de quo queritur an res dñi Pau. tu tenc q̄ fundamentum doc. inquantū arguunt ab eq̄paratione dotis z alimentoꝝ. nō videtur tutū. per ea que dixi in tex. in quarto no. tutius est arguere a donatione p̄opter nuptias, de qua in tex. ad alimenta p̄cipue q: licitū est vēdere filiū in causa famis. l. ij. C. de patribus qui fi. dist. z exeunt, z sic ex causa alimentoꝝ. m, sed non ex causa donationis p̄opter nup. p̄o hac parte etiā bñ facit: q̄ cum hec aut. sit inducta fauoꝛe publico, d⁊ extendi vt dixi in tex. in. xiij. not. Item p̄o cōi nia contra glosl. adde in simili q̄ res ad petitionem iudicis sequestrata, tñ p̄opter necessitatem alimentoꝝ. potest vendi. tex. est in. l. si. C. de oīd. cog. per quē tex. ita dicit Bar. in tractatu alimentoꝝ. in pe

32 nul. col. ¶ Extra gl. reassumo materiam p̄incipi. huius aut. q̄ est q̄ bona subiecta restitutioni possunt alienari ex causa dotis vel dona. p̄opter nup. z repetendo breuiter que dixi in tex. z gl. Amplia. xvij. principalibus modis. ¶ Primo vt habeat locū d nedū in dote de nouo ᵈ cōstituta, sed etiā in dote quā filiꝰ acceꝑit viuo patre restituēda. fm glosl. magnā hic in fcā parte vbi dixi. ¶ Secō extēde z amplia nō solū q̄n filia vellet constituere e dotē p̄o seipsa, sed etiam p̄o liberis ᵉ in causam qua mater tenetur dotare filiam, z similiter in fratre z multo clariꝰ in patre. vt probatur hic in. j. q. vbi tetigi. ¶ Tertio extēde vt procedat nō solū q̄n pr vellet cōstituere dotē p̄o filia inter vnos, sed etiā in vltima volūtate vel testamēto: vt probatur hic: z tetigi. §. in quarto no. ¶ Quarto extende nedū p̄o dote matrimonij tem poꝛalis, sed etiā p̄o dote matrimonij spiritualis, z sic ingressus monasteriū. fm Bar. z alios hic. z dixi in tex. ¶ Quinto extēde etiam si alia iam esset maritata cū nulla aut quasi nulla dote: vt tenui in tex. contra Barto. ¶ Sexto extende nō solū ex causa dotis vel dona. p̄opter nup. sed etiā alimentoꝝ vel receptione captiuoꝝ, aut alia simili causa: fm dictā glosl. approbatam hic in vltima parte vt dixi. ¶ Septimo amplia vt procedat etiam quādo mulier non inueniret maritū cōdignū, nisi omnia bona subiecta restitutioni daret in dotē. tunc posset secundum Bal. z Pau. de ca. hic: z dixi. §. ¶ Octauo extende q̄ hec aut. procedit nō solū donec filius vel filia viuunt imo beneficiū hui⁹ trāsmittitur ad eoꝝ heredes secundum Bal. z Pau. de cast. hic. ¶ Nono extēde nō solū si fideicommissum esset vniuersale, sed etiā si esset particulare, z purum, per rationem litere fm Bald. hic. ¶ Decimo extēde etiā si testator ex̄sse p̄hibuisset alienationē: vt dixi in tex. in. v. notabili, z ibi addidi. ¶ Undecimam extēsionē notabile adde vt procedat hec aut. etiam si alienatio esset p̄hibita ex̄presse per testatum, etiam iuramēto firmatū. Item amplia vltra ritos: vt per Ang. in. l. quidā ita in testamēto. §. fi. ff. ad treb. vbi dicit quod hec aut. nō solum habet locum in cā dotis vel dona. p̄opter nup. sed in causa pia: q: pōt alienari.

¶ Duodecimo extende etiā si talia bona subiecta restitutioni venirent

ni venirēt restituēda ecclesie, vel ad alias pias causas: fm Bal. hic in. j. col. z Lud. ro. in cōsi. cclxvij. inci. circa id de quo q̄ritur an res do. Pau. &c. ¶ Tertiodecimo extēde, vt procedat etiam in muliere sterili, fm Bal. hic. in. j. col. q: substantia matrimonij nō pēdet ex liberis: q: habere vel nō habere liberos est qd accidētale q̄s nō vitiat: cōfirmo q: mulier ꝫ sit sterilis vel senagenaria: tñ ꝫ etiā p̄iuilegia dotis: p̄ tex. expressum in. l. assiduis. C. qui po. in pig. habeant. ibi vel ad initio quē ad hoc not. ibi Bal. z dicit nō esse alibi in iure, idez no. Bar. in. l. si quis post humos. in prin. per illū tex. ff. de libe. z post p̄u. Bart. z alij in. l. j. ff. solu. ma. Bal. in. l. j. in pn. col. in fi. C. de p̄iuil. do. z l. iij. C. de iure do.

¶ Decimoquarto not. amplia istam aut. vt procedat nedū z in

a muliere, sed etiā in eius cessionario, ᵃ cui mulier cessit iura dotalia: q̄uis istud videatur beneficium personale: z diuersa sit inter ea ratio: ita sing. tenet Pau. de ca. nec alibi legi. in cōsi. cxxx. incip. circa ea que superi⁹ plenius tacta sunt. in vlt. dubio: vbi assignantur tres rationes: ex quibus vna facit ad p̄sens. p̄positus q: ea que sunt transmissibilia ad heredes sunt cessibilia. l. ex plures. ff. de admi. tut. sed beneficium huius aut. transmittit ad heredes fm Bald. z Pau. hic. §. dixi in. viij. extensione, igit &c. Tu caue licet ab alio non inueniam declaratum q̄s istud argu. a fortiori non est bonū, nam multa transmittunt q̄ nō cedunt tur nec cedi possunt, patet clare, nam actiones directe bñ transmittuntur ad heredes. l. j. C. vt act. ab hered. z cōtra heredes: q: heres fingitur eadē persona cum defuncto. in aut. de iureiuran. a mo. p̄sti. in prin. z tamē actiōes directe nō possunt cedi. l. qs ergo. ff. de pecu. z declarat gl. no. in. l. iij. ff. p̄ soc. z doc. in. l. j. post gl. C. de actio. z obli. item fideicom. vniuersale transmittitur ad heredes. l. cogi. §. idem metianus. ff. ad trebel. z tamen nō pōt cedi. l. si mulier ita. §. ex asse. ff. de iure do. bñ verū est q̄ negatiue p̄edit argu. ita clare arguit iurisconsul. in. d. l. ex pluribus. z ibi Bar. ff. de admi. tuto. z pato quod ratio sit in promptu: q: cum multa transmittantur q̄ non possunt cedi, certe negatiue bonū est arg. a maiori ad minus, sed si arguaꝫ affirmatiue, est arguere a minori ad maius, q̄ arg. non tenet. hic ergo non est bonum arg. affirmatiue sed bñ negatiue, z hoc modo respōdeo ad diffi cultatem quam monet Bar. z indecisam relinquit in. d. l. si mulier ita. §. ex asse. quicquid. ā. dicūt Jmo. z ad. d. in. l. apud iulianū. §. vlti. ff. ad tre. Cogita tū q: nō reperio ab aliquo hoc tactū. ¶ Decimoquinto extende etiā in dote in qua mulier ꝫ fideiussorem obligatum, quo mediante est sibi consultum, nam ꝫ ista aut. sit in subsidiū adinuēta ne mulieres indotate remaneāt z sic videatur q̄ p̄uisio ordinaria, z p̄uisio hominis debeat facere cessare p̄uisionem extraordinariā huius aut. z sic legis, tñ quod etiam isto casu locum habeat ista aut. tenet Pau. de cast. in cōsi. cxiij. incip. q: per suprascriptum eximiū cōsultoꝛem ad fi. z plenius in cōsi. cxxxj. inci. circa ea q̄ superius tacta sunt. Ubi p hoc adducit. vj. principa. ratiōes. p̄cipue quia fideiussor est adhibitus, vt magis sit cautū mulieri, ergo inducta ad augmentū non debent operari diminutionē. l. legata inutiliter. ff. de adimē. lega. Itē quia interuētus fideiussoris non tollit bñficiū indultū a lege. l. iiij. §. pen. ff. de manu. ti. gñali. idē tenet Ludo. ro. in singularibus suis, in singulari incip. tu scis q̄ authē. res que.

¶ Decimosexto z vltimo extēde hāc aut. vt eius effectus ppe

b tuo duret, adeo q̄ bona detractat ex fideicōmisso cā dotis ᵇ vel dona. p̄pter nup. nunq̄ ad fideicommissariū reuertant. secūdū Pau. de ca. hic. in. ij. col. qui de hoc dicit esse casum singu. si bñ inspiciatur. in. d. l. mulier. §. cū proponeretur, quem sic inducas, nā ibi dicitur q̄ debitum dotis vel dona. p̄opter nup. censetur non esse in fideicō. ergo ad fideicommissariū peruenire non pōt.

c ¶ Decimoseptimo ᶜ extēde istā aut. vt habeat locū in re ēphy teutica: quē pater pōt dare filie in dotē, vel filio in donationem p̄opter nuptias, sine consensu domini, fm Spec. z Joan. and. in titu. de loca. §. nunc aliqua. in versi. cix. vbi mouetur per plura. per hanc aut. vbi res alias p̄ohibite alienari possunt tamen alienari ex causa dotis vel donationis p̄pter nuptias, idē tenet Bost. in summa sua in tit. de loca. §. fi. in versi. nunquid ergo res emphyteutica possit dari in dotē &c. Joā. and. in. c. potuit. z ibi Jmo. in. iiij. col. extra de loca. Albe. z Salt. in. l. fi. z ibi dixi. C. de iure emphy. Pau. de ca. in. l. vsufructu. ad fin. ff. fol. mat. do. Alex. in cōsi. clxxiij. in. ij. vol. inci. viso themate, z scripturis. Et idē in fratre fm Bal. in. l. voluntas. in. ij. col. C. de fideicō. Unde pondera q̄ p̄dicti doc. bñ allegāt istā aut. ad hoc innuit q̄ etiā habeat locum in re emphyteutica. Intellige tū de fratre fm q̄s dixi in quarto no. ¶ Nunc istam conclusionem tex. sic ampliat

32 tam limita quindecim modis. ¶ Primo limita vt solum habeat locū in libertis testatoris ᵈ vt hoc tex. t. in ver. liberis. sec⁹ in

d alijs vt per Bar. z doc. hic, z in. §. q̄ obiē. reprobata gl. ibi, in cor poꝛe hui⁹ aut. imo non habet locū in parentibus testatoris vel transuersalib⁹ fm Ang. hic: z dixi in tex. in. iij. not. ¶ Sexto li

mita istā aut. in liberis, z sic nedū in filia. sed etiā in nepte vel p nepte testatoris, q̄ ab uno vel de bonis aui debeat dotari. l. dedit dotē. z ibi gl. z Bar. z doc. ff. de col. bo. l. z ideo. §. fi. ff. de in rē verso. q̄i est auus paternus, secus in materno sic. p̄edit gl. in. l. si. z ibi Bar. z doc. C. de do. promiss. Bart. z alij in. l. j. ff. sol. mat. Intellige q̄ pater nō haberet bona ex quibus posset dotare filiam suam. tunc bene spectat ad auum onus dotandi, ꝫ quādo pater haberet vnde dotaret filiā. auus nō teneturꝫ sed pater, fm Bal. hic, per id quod in simili voluit Jac. de Are. z Bar. in. l. nō a quemadmodum. ff. de lib. agno. Idē voluit Bal. z Sali. in. l. si. C. de do. promiss. Bal. in. l. pater. per illū text. cum glo. ff. de enic. Sal. in. l. filiusfami. in id. ff. ad mace. Istā deci. Bald. refert z sequitur. d. Fran. de are. in consi. xvij. inci. visis z consideratis diligentissime. in. xiij. col. vbi addit tex. q̄ reputat ad hoc sing. in l. p̄fectitia. §. si filiusfami. el. ij. ff. de iure do. reprobato intellectu gl. ibi. vñ isto casu si neptis instituereꝫ ab auo non haberet locū hec aut. cū in auo non fuisset obligatio dotādi. z per cōsequēs cessat ratio huius aut. ¶ Tertio limita istā aut. nō habere lo-

b cum p̄o redimendo ᵉ filio cōdēnato ex suo delicto, fm Salic. Ang. z Pau. de cast. hic. cum aliis alleg. §. in vltima parte. gl. vbi plene tetigi. ¶ Quarto limita istam aut. non habere locū q̄n res esset ex̄presse p̄hibita alienari ex cōtractu inter viuos, tali p̄hibitione que impedit translationem dominij, tunc non potest alienari etiā ex causa dotis. gl. est no. in. l. nulla. z ibi Ly. z Bal. C. de iure do. z ibi Bal. i fi. dicit q̄s illa gl. est valde signāda. q̄ actus inter viuos nō recipiunt interp̄etationē hui⁹ aut. dixi. §. in. v. no. ¶ Quinto limita istam aut. vt ita demum locū h abeat in donatione p̄opter nup. q̄n filius ᶠ adhuc patre viuente duxisset vxoꝛē. z sic donatio p̄opter nup. erat cōstituta in vi-

c ta patris, z pater teneb at bona obligata, secus si post iniunctū onus fideicōmissi, z post mortem patris filius vxoꝛem caperet quia non posset in bonis subiectis restitutioni constituere donationē p̄opter nup. fm Ang. in aut. vnde sumitur hic. in p̄in. in viti. col. tetigi. §. in. ij. parte glosl. reprobata opi. Joan. de ana. in consi. lxi. de quo. §. ¶ Sexto limita istam aut. non habere locū in bonis feudalib⁹. c. j. §. donare. vbi doc. qualiter olim feu. poterat aliena. z ibi Bal. expresse no. q̄ ista aut. nō habet locū in re feudali. cum concor. quas dedi. §. in tex. in. v. no. vbi limitaui duobus notabilib⁹ modis. ¶ Septimo limita istā aut. nō habere locum in filia naturali: q: pater nō tenetur eā dotare, nec legitima debetur filijs naturalibus. l. vxoꝛi. §. pater naturalis. ff. d de leg. iij. fcōm Bal. hic. in. j. col. z quod pater non teneatur dotare filiam naturalē, firmat Bart. in. l. j. ff. solu. mar. Bal. in. l. fi. in. iij. col. C. de do. p̄omiss. z in. l. qui. ff. de rit. nup. Tu autem considera duo circa hanc limitationem. Primo quod idem Bald. in. l. neq; mater. C. de iure do. intelligit. d. §. pater naturalis. de filia naturali q̄ nō est inops. vt patet q: ibi habebat fideicommiss. alias fm eum sicut pater naturalis tenetur alere filiam naturalem inopē. aut. licet. C. de natu. lib. ita tenetur eā dotare vsq; ad congruam quātitatem ex qua possit alimentari. ita Lud. in. l. j. e ff. sol. mat. nam si ita est, sequitur q̄s ista aut. possit etiam habere locū in filia naturali. vt patet ex tex. ibi. p modo z honestate p̄sonarū. Secūdo cōsidera q̄ aliud est de iure cano. quo iure sicut pater tenet alere filiā naturalem. c. cū haberet. in fi. de eo qui duxit in matrimo. quā polluit per adul. ita tenetur eam dotare, ita f firmat Bar. z Jmol. in. l. meuius. §. duobus. in. iij. q. ff. de lega. ij. Bart. in. l. fina. §. si a socero. ff. de his que in fraud. credi. z in. l. ff. de his quibus vt ind. z i aut. ex cōplexu. C. de incest. z nepha. nup. z illud. c. seruatur etiā in foro ciuili in terris eccle. in quibus ius canonicū est seruādū. fm Jmo. in. l. ex facto. §. si q̄s rogatus. ij. in. x. col. ff. ad treb. vbi etiā d. Alex. idē do. Alle. in. l. j. ī. x. colū. ff. solu. mat. z in cōsi. lxxiij. in. iij. vol. inci. circa primum dub iū. videt p̄ima cōsideratioe. in. ij. z vl. co. z do. Franc. de are. in cōs. lxvij. incip. reuocatur in dubiū. in. ij. col. Quicquid teneat Ange. de. aret. in. §. ius naturale. instit. de iure natu. gen. z ciuili.

¶ Octauo limita istam authē. nō habere locū in filia heretica seu filij heretici. fm Bal. hic. in fi. dicentem secus esse in filijs in dei, quādo tam pater q̄ filius sunt indei. alle. gl. in. l. mihil. que est in. l. sequen. ff. de in rē verso. sequitur Ludo. ro. in. l. j. ff. solu. mat. Bene facit q̄s vult Bal. in rub. de p̄uile. do. in. ij. col. q̄s mulier heretica nō habet p̄iuilegia dotis: mater tamen iudex z non solum pater tenetur dotare filiam ortho doxā. sicut alere. l. cognoscimus. C. de here. gl. in. l. neq; mater. C. de iure dot. z in. l. fina. C. de dotis promiss. Spec. in titu. qui filij sint legi. in verſicu. quid si pater. ¶ Nono limita istam aut. hē. nō habere locum in dote vel donatione p̄opter nup. cōfessata. ita sing. tenet Ange. in. aut. hē. de resti. z ea q̄ parit. in. j. z. ij. col. per gl. ibi. dū dicit dotem q̄ acceperit, per quam infert ibi Ange. q̄ si maritus fuit cōfessus habuisse dotē ab ipsa muliere, z mulier fuit. p̄fessata habuisse dona tionē p̄opter nup. z euenerit casus restituende dotis vel dona.

a ¶ Cessionario. Adde Pau. de cast. lib. j. consil. xv. contra facit dicta Soci. lib. j. consil. lv. circa p̄sentem. col. vj. Purp.

b ¶ Causa dotis. Limita quando essent alia bona ex quibus filia posset dotari. ita est de mente litere hic. Et ita alexan. lib. j. consil. lvj. j. dub. ad fi. Purp.

c ¶ Decimo septimo. Amplia vltra istum text. xvij. etiam in lucro donationis, p̄opter nuptias siue ex statuto. Bal. hic, sine pacto. Soc. lib. iij. cōsi. xxiij. in p̄senti. in. ij. dub. Purp.

d ¶ Liberis testatoris. Adde vt procedat nullis alijs bonis extantibus. alex. in. l. si lius §. diui. cōsi. ij. vbi Jas. de legat. j. in. ij. q̄stio. Bar. Purp.

e ¶ Redimēdo. Adde Scar. in aut. glocū. char. ij. C. de colla. Purp.

f ¶ Quando filius. Contra late Soci. iij. lib. cōsi. xxiij. z Deci⁹ cō sil. cclxxvj. videtur prima facie. Soci. lib. cōsi. xxiij. in p̄senti. Jas. lib. ij. consil. clvij. In causa. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

propter nup.non habebit locū hec aut.q; pro tali dote cōfessa restituenda non poterūt alienari res subiecte restitutioni. Facit qō vult gl.no.in.l.assiduis.cum glo.sua in verbo tota.C.qui po.in pig.hab.q̄ vult qō pulegia dotis nō habeāt locū in dote cōfessata:z illā gl.reputat sing.ad hoc Bald.in.c.cōtingit.in.v. col.extra de do.z cōtuma.no.Bal.in rub.C.de priuile.do.in.iū. col.z in.l.cū aliqs.in.q̄.col.C.de iure deliberā.Cogita tū ad hoc ꝙ intelligi debeat ſm qō limitat Barto.in.l.assiduis.z diffuse ¶Nod.z pſertim.d.Alex.in.l.j.ff.sol.ma. ¶Decimo limita istā aut.nō habere locū in causa studij sui vel filioꝝ suoꝝ.q; ꝙ expē sis studij non est licitum alienare de rebus subiectis restitutioni:vt sing.limitat Ange.hic,in vlti.col.motus p̄cipue:q; pater ab initio nulla lege coarctatur ad subministrandū filio expēsas studij:sicut tenet ad dotem vel donationē ꝓpter nuptias,z nihil aliud allegat:mouet,q; sumptus studij non est ita necessarius sicut sumptus dotis:q; ordinatur ad sobolē procreandā.l. j.ff.sol.ma.Et qō pater nō teneat ab initio ad expēsas studij ꝙ filio:firmat no.Bar.in.l.de bonis.ſ.nō solū.ff.de car.edi.Ang. z Lud.ro.in.l.j.C.eo.facit qō vult Bart.iu.l.quidā cū filium.ff. de ver.obli.Et dicit Pau.de ca.hic:qō est speciale:vt possit alienare fideicōmissū qñ est factū de eo qō superest allegat ad hoc glo.nostrā hic.z tex.in.l.lucius.ff.ad trebel. ¶Undecimo limita non habere locum in sumptibus ex causa militie,nā filiꝰ instituto heres cum onere fideicōmiſ.vniuersalis,non pōt alienare de bonis subiectis restitutioni pro sustinēdo militiā,ſm Angelum z Paulum de cast.hic.Et dicit Pau.de cast.quod idē est in expensa doctoratus,z ratio:quia ad tales expensas pater ab initio non tenebatur:vt per Bar.in.l.j.ſ.nec castrense.ff.de colla.bon.Bald.in aut.ex testamento.C.de colla. ¶Duodecimo limita ꝙnc aut.que permittit alienare de bonis subiectis restitutioni ex causa dotis vel dona.ꝓpter nupt.nisi filius ꝓcepisset ex hereditate fructus congruentes illis causis.tex.est no.in.d.l. mulier.ſ.cū proponeretur.in fin.in versi.si.quod si fructus,que ad hoc ibi ponderat per rationē huius aut.Rapha.cuma.circa finē.z do.Alex.in.q̄.col.z ad hoc reputat illum tex.sing.Ludo. ro.in consi.ccxxx.incipit.q̄ꝑ.Intellige tū qñ fructus extēt,ita qō possunt in dotē cōuerti,alias secus:ſm Ang.z Raph.z ¶Nod. in.d.ſ.cū proponeret.sic etiā est de mēte Bar. ¶Decimo tertio limita istam aut.non habere locū qñ pater in testamēto [a] ꝓhibuisset in individuo alienationē,etiā ex causa dotis:vel dona. ꝓpter nuptias,ita tenet in discursu.d.Alexā.in cōsi.vj.incip. consideratis verbis testamēti.in.iij.col.in prin.qō est duplicatū in consi.cxv.incip.vt.ſ.nil allegat,sed puto non esse verū:q; pater nō posset expresse prohibere ne ista aut.locum habeat:q; cū sit debitor dotis vel dona.ꝓpter nupt.nō debet esse in potestate testatoris tollere obligationē.l.sicut.C.de actio.z oblig.z sic ista aut.p̄cedit ex defectu potestatis,ita in specie declarat Pau.de ca.in consi.cxij.incip.q; per supraſcriptū eximium consultorem &c.Preterea ea que sunt inducta fauore publico:vt hic:nō possunt mutari vel tolli ex dispositiōe testatoris.l.qō de bonis.ſ.fi. ff.ad.l.falci.no.Bar.z do.án aut.sed cū testato.C.eo.z in.l.nemo pōt.ff.de leg.j. ¶Decimoquarto limita ista aut.nisi filius vel filia cōsumpſissent dimidiam heredi.quā pro legitima z trebelliānica poterāt detrahere:q; tūc de alia dimidia hereditatis subiecto fideicommisso nō posset filius euellere dotem vel donationem ꝓpter nuptias,pro se aut filiꝭ suis,cum ex illa cōsumptione ſi bi p̄eiudicauerit,secus tamen esset ſi filius viuo patre dotem recepisset,pro qua cum vniuersa bona patris veniāt obligānda,vt per Bar.z docto.in.l.ſi cū dotē.ſ.transſgrediamur.ff. sol.ma.certe ſi mortuo patre filius consumeret duas partes hereditatis,deinc eueniret casus dotis restituende,posset mulier capere de alia dimidia hereditate pro sua dote excluso fideicommissario,ex quo omnia bona patris debent obligari pro dote mulieris,z maritus cōsumēdo,licet sibi z filiꝭ suis p̄eiudicet, tñ non posset in altera p̄eiudicare,ita determinat Pau.q ſecundum hoc obtinuit,z pluries alij secū,z cōsuluit in cōsil.xij. ſ.alleg.in.ij.dubio,z in consilio sequen.z plenius in cōsi.xv.lib. j.incip.circa ea q̄ superiꝰ plenissime tacta sunt,qō intellige sane nisi mulieri posset culpa imputari,dum videret maritū suū bona dilapidare,z incipere male vti substantia sua,ſi nō sibi ꝓuiderit iuxta.l.ſi constante,in prin.z ibi doc.ff.sol.mat. ¶Decimo qnto limita qñ filius pro suis delictis [b] esset detrusus i carcerē,tūc nō hꝫ locum ista aut.ſm Pau.de castr.hic:in ſi.Adde Pau.in consi.xvij.inci.in causa que vertitur Parme.in.x.col. alleg.l.pater.in prin.z qō ibi Bar.ff.de leg.iij.Et ita cōsului in ciuitate Bono.per ista cū laude oipotētis dei sit impositꝰ finis huic aut.q̄ cōmētata fuit in studio Patauiniano die.xx.octobris.Mcccclxxxv. ¶Jason Maynus vtriusq; censure doct.

¶Unde vi. Rubrica.

1 ☞ Quinq; sunt species violētiarū,quedam est vis expulsiua z quedā ablatiua.nu.3.alia est compulsiua.nu.4.alia turbatiua. nu.5.alia vero est inquietatiua.nu.6.

2 An remedium.c.reintegranda.iij.q.j.competat tantū ꝓ rebus ecclesiasticis,vel etiam pro rebus ꝓophanis.

7 Que requirantur ad hoc vt dispo.nostri tex.habeat locum.

8 Violentia an possit probari per iuramentum.

9 Juramentum an sit liquida vel etiā legitima ꝓbatio.z nu.10.

10 Que dicantur legitime probationes.

11 Jn interdicto vnde vi,nō sufficit summaria semiplena ꝓbatio.

12 Ubicunq;.l.vel statutum aliquid inducit contra delinquentē, requiritur quod plene constet de tali delicto,ad hoc vt tale statutum locum habeat.z nu.13.

14 Dictio deinde,quid denotet.

15 Jn odium violenti admittitur libellus incertus.

16 Probato plene delicto violentie statur de accessoriꝭ iuramēto damnum passi.

17 Juramentum partis prestitū parte aduersa inuita,probat plene in duobus casibus.

18 Interesse vel damnum insurgens ex aliquo delicto vel maleficio,probatur per solū iuramentum damnum passi.

19 Si petatur damnum non ex delicto sed ex contractu,an stabitur iuramento partis.

20 Ad hoc vt iuramentum possit prestari a damnum passo requiritur quod primo precedat taxatio iudicis,adeo qō non sufficit taxationem postea sequi.

21 Judex in taxandis damnis z interesse debet considerare qualitatem persone z negotij.

22 Que practica erit seruanda qñ proceditur ad estimationē rerū que abiepte dicuntur tempore violentie,z an requiratur partis citatio tempore iura.prest.z tpe condemnationis fiende.nu.23.

24 Non est citandus ille quo inuito actus potest expediri.

25 Dictio oportet.est dictio necessitatiua.

26 Judex debet condemnare secundū taxationē iurată,nec potest augere nec minuere nisi vellet reuocare taxationem quā prius fecerat,sed an poterit reuocare.nu.31.z.32.

27 Si damnum passus iurauit estimationem rerū suarū,an pars aduersa poterit probare contra eum.

28 Si statuto caueatur quod in aliquo casu ſtetur iuramento alicui ius potest tamen probari contra.

29 Licet ſtetur iura.ignorantis de ignorantia,tamen potest probari contrarium.

30 Ex iuramento necessario an oriatur actio,sicut ex iuramēto voluntario vel iudiciali prestito a parte parti in iudicio.

31 Judex potest reuocare interlocutoriā que procedit ex mera voluntate iudicis,secus ſi necessitetur ex dispositione legis.

33 Si seruata forma huius.l.iudex ꝓtulit sententiam,an poterit retractari ex veris z iustis probationibus de nouo repertis.

34 Juramentum in litem non prestatur nisi in actionibus bone fidei z in actionibus strictis iuris que sunt arbitrarie.

35 Ad hoc vt deferatur iuramētum damnū passo requirunt duo, difficultas probationis,z delictum precedens.

36 Stante statuto quod de furto facto scholari ſtetur eius iuramēto,de damno non ſtabitur ſi non constet de furto.

37 Stāte statuto quod ſi aliquis fuerit derobatus in villa,qō pro damno dato commune z homines teneant emēdare damnū,ſi aliquis fuerit derobatus non ſtabitur eius iuramento de dāno sibi dato.nu.38.z.41.

38 Si fiat furtum alicui de nocte,est presumendū quod fuerint vicini,z poterunt torqueri.

39 Si reperiatur aliquis occisus de nocte,presumitur quod vicini fuerunt illi qui interfecerunt.

42 De iure communi an homines ville vel dominus castri teneāt emendare damnum datū intra villam vel castrum.

43 Quando agitur contra tertium,z non contra delinquentē,non ſtatur iuramento damnum passi,sed debet ꝓbari damnum.

44 An dispositio huius.l.habeat locū in omni violētia,z in omni damno.nu.46.z.47.

45 Si aliquis dominus inferret bellum vasallo suo indebite,aut eum banniret indebite,z pro isto actu res mobiles istius,z supellectilia subiacerentur sacco,an ſtaretur iuramento damnum passi.

48 An ista lex habeat locum in contractibus.z nu.49.

50 An z quando interesse ꝓbetur per solum iuramentum.

51 An facultas iurandi de qua in hac.l.trāseat ad heredem damnum passi.z nu.52.

53 Stante statuto quod de damno ſtetur iuramento dānum passi tale iuramentum competeret heredi.

54 An facultas iurādi transeat contra heredes damnum dantis.

55 An a taxatione iudicis possit in casu isto appellari.

An a iuramento

56 An a iuramento prestito per partem possit appellari.

57 An.l.nostra,p̄cedat siue agatur ciuiliter siue etiā criminaliter.

58 Stante statuto quod ſi fiat furtum in villa omnes teneant:nō habebit locum quando deliquerunt omittendo.

59 Ad hoc vt dispositio.l.nostre procedat,requiritur quod interueniat dolus:z non sufficeret culpa vel dolus presumptus.

Si quando. Ista lex est vtilis. Et primo expedit tex.z elicit ex tex.q; cunq; no.colligi potuerint,debinc deueniā ad materiā z apparatū qui erit amenus. Ista lex continuatur scōm Bar.z Fulg.ad leges precedentes hoc modo.ſ.in legibus precedentibus visum est de modo procedēdi,z quib; penis afficiantur inuasores violenti.Nunc imperator intendit declarare qualiter probetur violentia,z qualiter probetur de dānis et interesse contra inuasores.Nec per hoc intro illum articulum,an legis ad legem necessaria sit continuatio,quia communiter tenetur quod nō,sed est ad bene esse.Summarium dic vt per bar. hic,vel sic plenius,ſi de violentia commissa reus conuincatur:z damnum illatum tempore inuasionis probari nō possit,tūc iudicis taxatione precedente statur iuramento dānū passi de dānum passis de dānis z interesse.h.d.plenꝰ q̄ꝑ Bar.Vel z tertio violētia probata de rebus ablatis statur iuramēto actoris taxatione iudicis precedēte.h.d.z tertio.z cōcor.tex.in.c.ſi extra qō met.can.vbi est idem tex.qui hic:z ibi cano.post gl.plenius attingunt materiam,concor.etiā tex.in.c.in primis.in ver.gloriosus.q̄.q.j.Et pone casum in violentia expulsiua,vel in violētia ablatiua.vt ꝓbat tex.ibi super rebus abieptis vel inuasis.An autem posset intelligi in violētia compulsiua,vel in violētia inquietatiua,vel in violētia turbatiua dicetur infra.z erit pulcher

1 passus. ¶Premitto † qō habemus in iure ciuili,z in iure cano.quinq; ꝓpecies violentiarum,quedā est expulsiua:z ista ꝓprie cadit in rebus soli.z pro tali violentia proditum est interdictum vnde vi,cōpetit etiā remediū.ex.l.ſi quis in tantam.C.eo.

2 † Item competit remedium condictionis ex canone reintegranda.iij.q.j.de cuius remedij veritate:q; in practica sepe occurrit: an cōpetat tātū pro rebus ecclesiasticis:vel etiā laicis.est decisio canoni.in.c.cū ad sedē.extra de restiſ.spo.ponit singulariter bar. in.l.ſi coloni.C.de agri.z censi.z plenius quā alibi Ludo.Ro.

3 vbi alibi post eum in.l.rem que nobis.ff.de acqui.pos.† Alia est violētia ablatiua:z ista habet locū in rebus mobilibus.z ꝓ ista cōpetit actio vi bonorū rapto.de qua in tit.vi bo.rap.et de ista etiam loquitur ista lex.ibi super rebus abieptis vel inuasis:z in

4 istis duabus nemo dubitat.† Quedā est violētia cōpulsiua:qñ cōpellitur aliquis aliquid dare vel tradere:z tūc competit actio quod met.can.aliqñ directa:aliquando vtilis:z an isto casu habeat locū ista lex erit pulcher articulus:z dicā.ſ.† Alia est vio-

5 lentia turbatiua.z ista dicitur committi qñ duo plureſve pretendunt se possessores eiusdem rei:z vnꝰ turbat alium:z ſi ista violentia cadit in rebus immobilibus proditum est interdictū vti possi.vt toto ti.vti possid.ſi autē in rebus mobilibus cōpetit in-

6 terdictū vtrobi,z ista est differētia inter istos tit.† Ultia est violentia inquietatiua,quando aliquis qui nō est possessor:nec pretendit se possessorē:inquietat tamē me in meo edificare,vel clā: vel aperte:z tūc competit interdictum quod vi aut clam.Et de istis quinq; speciebus interdictorum est glo.in.l.j.in glo.j.C.qō met.can.z glo.plenior:z ibi Bar.in.l.extat.ff.qō me.can.z glo. magistra.in.c.ad audientiam.in glo.ij.extra quod met.can. Et omitto quod Bar.dicit quod nō sunt species separate:sed sunt qualitates.Et de istis videbitis.ſ.nunquid ergo intelligatur in furto ista.l.ij.dicā. ¶Pone casum.Aliquis per violentiā expulit me de domo:regi contra eum interdicto vnde vi:vt.ſ.dixi.de condictione ex.l.ſi quis in tantum,vel cōdictiōe.d.c.reintegrāda.z petij restitui.illius domus.Item quia in illa expulsiōe multas res perdidi:z passus sum alia damna pro quibus peto mihi satisfieri,z equum est quod satisfiat:vt dicit tex.in.l.j.in princip. z melius in.ſ.illud.ff.de vi z vi arma.z sic sequor primā lecturā Bal.hic sic stantibus probatis plene per testes vel per confessionem partis de violētia cōmissa:sed de rebꝰ subreptis nō possum probare per testes:respōdetur vt in tex.quia secreta patrimonij nostri debent esse occulta.tex.est in.l.ij.C. quādo z quibus debe. quarta pars:quomodo probabo estimationē rerum perditarum:

7 dicendū est:vt in tex.hic est casus. ¶† Nota ex tota ista lege que copulatiue requiritur ad hoc vt locum habeat ista lex. Primo quod violētia plene probet. Secūdo qō taxatio fiat a iudice super dānis z interesse. Tertio qō iuretur secundum formā taxatā. Quarto qō sequatur condēnatio ſm iuramentū.vt in text.hic:z

8 in.d.c.ſi.z ibi.d.Ant.z alij post eum. ¶† Scōo no.ex princ. istius legis qō violentia cōmissa,z sic delictum principale debet plene probari.vt probat tex.in verbo patefacta:z glo.exponit.i. liquide probata:z sic requiritur liquida probatio:ergo nō sufficit ꝓbatio per iuramētū,qr illa probatio solū sufficit quantum ad probandū dānum z interesse,sed violentia debet plene ꝓbari. † Et ex hoc infert solus Salice.hic probari in tex.iuncta ista glo.j.qō iuramentū non est liquida probatio,z sic vbi a lege vel a statuto in aliquo casu requireret,liquida probatio,ꝓ iuramentum non sufficeret.An autē iuramentū sit legitima probatio, quod non sit liquida,ita vt veniret appella.legitime probationis.habemus glo.reputatam singu.que tenet quod non.in.l.cū de indebito.in prin.in glo.parua.in ver.legitimis.ff.de proba.z glo.in.ſ.quadrupli.in verbo duplicantur.insti.de act.z gl.c.statutū.ſ.cū vero.in vers.per ꝓpositū iuramentū.de rescrip.in.vj.z bonum text.in.l.ſi.ſ.licentia.el.q̄.vbi dixi.ſ.de iure delib.z text. in.c.q̄.extra de proba.ponit in specie Ludo.ro.in.d.l.admonen a di.ff.de iureiurā.vbi ipse tenet oppositum z male.vt dixi in.d.ſ.

10 licentia.† Que autem dicantur legitime probationes est glo. ord.in.l.ꝓpietates.in versicu.legitimi.C.de probatio.Teneo z concludo quod iuramentū non sit nec ligda nec legitima probatio,imo nec ſpecies probatiōis,sed releuatio ab onere probādi,vt est glo.in rubri.de iureiuran.z glo.in.c.ſi quis.in gloſſ.in versi. abiolucdus.ſi de inuesti.inter do.z vasal.lis ori.z ibi bal. not.z plene Bal.in.c.j.ſ.conuenticulas.de pac.iura.fir.et idem b Bal.in rub.C.ſi cer.pet.z in.l.actor.C.de probatio.z alibi sepe.

a z quod iuramentū [a] non sit ꝓprie probatio.est tex.z in.l.non erit.ſ.dato.ibi quasi &c.ff.de iureiuran.z ita no.ibi Sali.z Lud. ro.z Bal.in rub.ff.de iureiu.ad idē bo.tex.in.l.sed z ſi possessori.ſ.ſi.ibi perindeq; haberi quod iuratū est atq; ſi ꝓbatū esset. ff.de iureiu.z ille est bo.tex.facit etiā tex.no.in.c.fo.circa me c dium.extra de ver.ſig.z ibi no.Pau.z dixit qō ibi est tex.q̄ illa dicitur ꝓpria,ꝓbatio que fit per testes vel per instrumenta,qui magis conuenit li

11 per iuramentū,nō dicit ꝓprie probatio. ¶† Tertio no.prin. b ibi patefacta,hic esse tex.ſm Sali.qō iterdicto [b] vñ vi.nō sufficit summaria vel semiplena probatio,imo plena requirit probatio,q̄uis illa sufficiat in interdictis possessoꝝ,ꝫs,quomō ista d intelligi debeat nō attingo hic,remitto vos ad glo.ord.z mag. in.l.j.vbi late Bar.z doc.ſ.quo.bo.z Bar.in.l.j.ff.quo.bo.et.l.

12 q̄.ſ.fin.cum simi.C.vbi in rem actio. ¶† Quarto principaliter c no.ex eo.tex.in ꝟbo patefacta [c] esse hic tex.ſm Bal.qō vbicunq; lex vel statutū aliqd disponit vel inducit cōtra delinquentē, vt habeat locum dispositio illius legis vel statuti,oportet qō de

13 illo delicto plene ꝓbet.tex.est hic.† Et per hoc infert Bald.hic esse tex.quod ſi statuto caueatur quod cōtra homicidas possitiu dex certo modo procedere,puta ſine indicijs,oportet ſtatim constare plene qō homicidiuꝫ sit factū,z quod homo sit occisus.Et ista decisio Bal.satis cōfirmatur ex decisione notabili Bartol. in.l.omnes.per illum tex.ff.de test.mili.vbi dicit ſi statuto caueat qō cōtra instrumentū nihil possit opponi.oportet cōstare qō sit instrumētū,z nde possit opponi qō nō erat notarius ille qui cōfecit illud potest ꝓbari per.q.Bar.z doct.hic,oum loquitur de villa z castro,ſi quis sit derobatus &c.vbi oportet quod plene sit probatum de delicto. ¶† Quinto no.ibi,deinde.dictio deinde

d cuꝰ sit denominatiua cuiusdam ordinis,videtur ꝓbare qꝑ primo iudicatum fuerit super violentia.deinde actum sit ad dānā z interesse de per se.Istud non videtur posse procedere per.l.iij. C.depositi.quia lata sententia super principali nō possum amplius peti expēse:quia debent officio iudicis,qꝑ expiu at lata fuia.ideo Bar.saluat exemplificādo duobus modis,vt hic per eum,z cuz eo oēs trāseunt tenendo primum sensum qui magis conuenit li

14 tere. † Unum tū perpetuo no.ad intellectū istius legis,qō quando dānū passus aget ad dānum z interesse,non est necesse qō in libello exprimat quas res amiserat etiam parte opponente,sed opus est qō postea in processu liquidentur.sicēm istam legez,ita in effectu concludit Jnno.licet multum se inuoluat in.c.q̄.vltra principiū.in gl.q̄.ſua.extra de ordi.cogni.quem referūt z sequūtur Elbe.de rosa.Jo.fab.z Ang.hic,z respondet Joā.fab.ad.l. in actione.ff.de fur.que vult qꝑ exprimant res furto subtractas: quia respondetur ex mente Jnn.qō iste libellus incertus ſpecialiter procedit hic in odium violenti.Et ista cōclusio potest optime comprobari vltra eos ex eo quod in simili dicimus,qō qñ incertitudo procedit culpa conuenti,tunc libellus incertus vagus z obscurus admittitur etiā parte opp.l.j.ſ.quia aūt.ff.quorum lega,sed ista incertitudo procedit culpa conuenti.ergo &c.

15 ¶† Sexto no.ex tex.qō ꝓbato plene delicto ꝓncipali,de accessoriꝭ positea ſtatur iuramentum damno passi,z ſcēm hoc habetis in hac lege casum no.z dicit Cy.qō est miraculum,in quo iuramentum nō in defectuꝫ ſemiplene probationis ꝓstatur,imo obtinet vim plene probationis.etiam non voluntarie prestito iuramento,i mo inuita parte.de hoc etiam est gloſſ.in.c.dilecti.in gl.ſi.de foro compe.z sic est hic† tex.in quo quis est testis in causa ꝓpria,z in quo quis in causa ꝓpria plene probat.z sic est cōtra duas regulas spāles.Prima regula est qꝑ vnus testis nūqꝑ ple-

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ In causa p. a ptia. Adde. l. nul lus. de test,

ne probat etiam si esset senator. l. vbi. ff. de testi. z in. c. i noie dñi. eo. tit. Sed a regula est q̃ in cã proprtia [a] nõ põt qs esse testis. l. oibus. ff. de testi imo nec indiciũ facere. iuxta gl. z Bart. in. l. de ferre. ff. item decreuerunt. ff. de iure fisci. tñ est hic tex. in quo vn testis etiam in facto, pprio plene, pbat in odiũ violenti, vt dicet

17 in glo. † Et licet dicat Cyn. istum casum esse mirabilẽ, tñ similẽ casum habetis in quo sumitur iuramentũ partis, z plene, pbat. tex. est in. ff. sancimus. in auth. de administra. col. vij. vbi finito officio iudicis debet stare in syndicatu per. l. dies. z relarcire dãna iniuste illata. Pone q̃ potestas ante recedit, stat iuramento eorum qui passi fuerunt damnum, z multum no. Jo. de imo. et Jo. an. in. c. fi. qõ me. cau. de q̃ dixi in. l. vnica. C. vt oẽs iud. tam ciui. q̃ muli. z. c. z ratio est q; ibi fuga officialis facit vt stet iuramento dãnũ passi. mltos alios casus ponit Lu. ro. in repe. l. admonẽdi. ff. de iureiur. in. xvj. col. z in vlt. col. qui nõ faciũt ad p

18 ppositũ, vbi ignorãtia, z filis, pbatur per iuramentũ, de quo po nit Bart. l. fi cui. ff. eisdem. ff. ỗ accu. ¶ † Septimo no. qõ iter esse vel dãnũ insurgens ex aliquo delicto vel maleficio probat

19 per solum iuramentũ dãnũ passi. de quo. j. late dicet. † Quid aũt si pateret dãnũ nõ ex delicto ꝫ ex cõtractu: an stetur iuramẽto. est glo. in. l. semper. ff. in hoc interdicto. ff. qõ vi aut clam. que

b ¶ Juramento. Adde Alex. lib. j. consil. cxiij. col. iij. Purp.

20 allegatur pro singulari. sed. j. allegabo concor. ¶ † Octauo no. ibi tax̃ationem a iudice factam, hic esse text. q; ad hoc vt iurm possit pitari a dãnũ passo, requirit q̃ primo ꝑcedat taxatio iudicis: ideo qs nõ sufficeret taxationẽ postea sequi. z ita cõsului in ciuitate Mediolanen. nec iurm conualidaretur ex taxatione postea sequuta, z ita in specie no. Sali. hic. z cano. in. d. c. fin. vbi in specie. d. Ant. in. iij. z. v. no. z Jmo. in. iij. nota. z est gl. in. l. vi deamus. ff. pe. in ver. ex magna causa. ff. de in lit. iurã. sic etiã est in iuramento exp̃ssũ: q; requirit q̃ ꝑcedat taxatio. tex. est in

b ff. oportet. in auc. de iudi. z in auc. hodie. C. de iudi. secus est in iuramento [b] affectionis, in quo taxatio iudicis põt ꝑcedere z sequi. d. l. videam'. ff. iurare. z. ff. seq. z ratio diuersitatis est. quia

21 vt dicit Bar. hic iuramentũ de quo hic est veritatis z̃c. ¶ † Mo no no. ibi pro personarũ atq; negotij qualitate, q̃ iudex in taxãdis dãnis: z interesse debet cõsiderare qualitatem persone et negotij, z sic multũ relinquit arbitrio iudicis, z ita declarãt etiã cano. in. d. c. fi. q; non est credẽdũ si pauper dicat sibi subreptas margaritas. dicũt etiam Host. z Pan. in fi. illius. c. q̃ in ista taxatione dz iudex nõ solũ cõsiderare qualitatẽ persone quæ dedit dãnum.

22 an sit solita dare damnum, z ita probat tex. ibi pro qualitate personarũ. ¶ † Itẽ nota practicã procedendi ad estimationẽ rerũ q̃ abrepte dicunt tpe violentie: q; primo dz iudex taxare, postea

23 prestare iuramentũ, postea facere cõdemnationem, vt hic in tex. ¶ † Nunc opere precium est videre an istis oibus expediẽdis requiratur citatio partis. f. tempore iuramenti prestiti, z tẽpore cõ

c demnationis fiende, omissis verbis ista est veritas, qõ turi' esset ad oẽs istos actus partẽ citare. sed necessitatis est qõ pars citetur quãdo iudex vult facere taxationem, per regulam. l. nã ita dicit. cũ simili. ff. de adopti. tẽpore aũt iuramenti nõ requiritur quod pars citetur, licet esset bonũ facere, quia etiam si ps esset

d presens non posset obuiare dispositioni. eo quia lex sic mandat. secus tñ esset in iuramẽto necessario, q; semper pars debet citari: q; est dubiũ an debeat referri reo vel actori, vt dicã. l. in. ad mo nẽdi. ista oĩa tradũt domini de Ro. in decisio. cclxxxvij. fin. ordinẽ nouũ. als in decisio. xciij. fin. ordinẽ antiquũ. z ita sequit Jmo. in. d. c. fi. in. x. col. extra quod metus cau. z ita consuluit. d. Alex. in consi. cxxx. incip. difficultas huius negotij. in. j. volu. z

29 pro ista decisio. ratio est, licet ipsi nõ dicãt, nos habemus regu

24 lã † q̃ nunq̃ op̃z citari eum quo inuito potest actus expediri. tex. est nota in. l. iij. illud. ff. de fideico. liber. z facit regulã q̃ potest inuitus. ff. de reg. iu. ergo cum iuramentum de quo hic possit ꝑstari inuita parte, nõ requiritur citatio, z istud est quod in

e pulchro simili dicit Pau. de cast. a quo didici in consil. cc xxv. inci. in Christi noĩe super primo dubio videt dicẽdũ quod legitimatio z̃c. vbi Pau. confirmando vnam decisio. Bart. in. l. gallus. §. z quid si tantũ. in vlti. colum. ff. de liber. z posthu. assignat rationem, sum dicit Barto. q̃ in legitimatione requiratur citatio eorum de quorum ꝑiudicio agitur, tamen pmceps põt legitimare sine citatione de plenitudine potestatis. ratio est quia etiam si pars esset presens, non posset contradicere quãdo pnceps ita deliberauit de plenitudine potestatis. stat ergo regula quod non op̃z citare eum quo inuito potest actus expediri.

25 ¶ † Ultimo no. ibi: z qs hmõsmodi iureiuran. dato z̃c. põde

e rãdo dictionẽ oportet: [c] que est necessitatis. gl. est in. l. admonẽdi. ff. de iureiuran. z gl. in. l. j. ff. de iusti. z iur. q̃ qñ precedit taxatio iudicis, z detulit iuramentum damnum passo, teneat in tãtum condemnare quantum fuit iuratum, nec in plus aut min': alias dicit Bal. quod faceret litem suã, z est glo. in. d. c. fi. z vltra

hoc qs teneatur parti dicit ibi Jnn. q̃ talis sententia esset ipso

26 iure nulla, z ibi oẽs sequuntur. ¶ † Limitat tamẽ sing. istũ text. z istud notabile Jnnoc. ibi. z eñ sing. limitatio secundũ Dan. ibi in vlti. col. q̃ iudex dz condemnare fm taxationem iuratem nec posset augere vel minuere, dicit Jnn. q̃ est verum nisi iudex vellet reuocare taxationem quã prius fecit: q; potest in illa sentẽtia anteq̃ deueniat ad condẽnationẽ tanq̃ nõ legitime factam ab eo, z ratio qua mouetur est: q; illa taxatio iudicis dr̃ sententia interlocutoria, sed iudex potest tollere, z reuocare eius sententiam interlocutoriam. l. qõ iussit. ff. de re iudi. c. cũ cessante. extra de appel. ergo poterit reuocare istã taxationem, z per conse

27 quẽs iuramẽtũ, z si dicis qũo põt ꝑcedere dictũ Jnn. nonne est ẽ tex. in. §. ops in auc. de iud. z in auc. hodie. C. de iud. vbi nullo mõ põt reuocare iuramẽtũ ꝑstitũ: q; nõ dz iudex esse mitior: quã sit ipsa lex: q; respondet Jmo. q̃ ista iura procedunt quãdo iudex vellet reuocare iuramentũ, stante tñ taxatione sua non potest. sed si vellet reuocare taxationem posset ita ꝑcedi dictum suum, z si dicatur ista decisio est ẽ tex. in. l. non erit. §. dato. ff. de iureiu. q; rñdet Jnn. z bene in hoc qs illa regula procedit in

D iuramento voluntario qũ defertur a parte parti, ex quo oritur

d postea [d] in factum actio, tunc iudex nõ põt amplius reuocare: sed nos loquimur in iuramento necessitatis: qs succedit in locũ probatio. quod potest reuocare, per regulã. l. proprietatis. C. de proba. Istam opi. Jmo tenet Joan. an. in. d. c. fin. z ibi do. Anin penul. col. istã eãdem limita. tenet Joan. de imo. in. l. qs iussit. in. iij. col. ff. de re iudi. z idẽ Jo. de imo. in. l. ait prætor. §. j. circa fi. ff. eo. Landẽ sequitur. d. Alex. simpliciter in. l. qui bona. §. q dã

27 ni. in pen. col. ff. de dã. infec. Pro ista opi. † Adde multũ bñ fa

e cere vnum quod sing. dixit alibi Ang. ad intellectum istius legis. in. l. qui vias. [e] in ꝓin. ff. de fur. per illũ tex. i ver. fur vas ꝓtulit. vbi dicit Ang. q̃ cũ de iure cõi per istũ tex. dispositum est q̃ de dãno vel derobaria stetur iuramento damnum passi. pone q̃ dãnum passus iurauit estimationem rerũ suarũ tantum vale re. an aduersarius qui damnum dedit: possit probare contra eũ. Et ibi Ang. q̃ sic, z dicit q̃ probat hoc modo, q; ibi erat contention ex quo dominus dicebat rem tantum valere, fur obtulit rem: per eius exhibitionem cõstitit de valore, ergo patet quod admittitur probatio in contrarium. Sic etiam in simili dicit Ange. in auc. de exhi. re. in ꝓin. per illum tex. statutũ est q̃ ꝓ damno dato stetur iuramento damnum passi vsq; ad decẽtibas, an iudex possit nõ stare iuramẽto, z dicit q̃ potest diminuere condẽnationem. imo plus. Ange. in. l. qui restituere. ff. de rei vendi. z per illũ tex. in verbo vlla taxatione. cum glo. dicit q̃ stante dicto statuto possit iudex recedere in totum a dicto iuramento, quãdo videret quod est calũnioſum, q; maleficijs hominum est obuiãdum. l. in fundo. ff. de rei vendi. Pro hoc facit regula Joan. and. in. c. sta

28 turum. §. cũ vero. de rescriptis. in. vj. nouella. † Et idem Joan. and. in addi. Spec. in tit. de offi. iudi. §. fin. in versic. vj. vbi dicit, licet statuto caueatur quod in aliquo casu stetur iuramento alicuius: tamen potest probari contrarium, sic in simili plene Jac. de Are. Ang. Jmo. Pan. de cast. z Lud. ro. d. Alex. in. l. qui bona. j. qui damn. ff. de dã. infec. late examinant. tamen cõmuniter cõcludit qõ sic. z in simili Bal. in. l. j. C. si aduer. libe. in. l. j. C. de

29 re. credi. z in. l. contra negantem. C. ad. l. aquil. † Sic etiam in simili dicit Bartolus in. l. si cui. §. cinsdem. ff. de accu. recte ponderans: vbi dicit licet de ignorantia stetur iuramento ignorãtis: dicit q̃ posset probari cõtrariũ: q; imo sciunt. z est glo. in. c. fi. in glo. j. ver. affectata. de tempo. ord. in. vj. tamen ista similia nõ ex

30 toto veniũt directo ad dictum Jnn. ¶ † Nota ex ista doctrina Jnnoc. qõ quis ex iuramento voluntario vel iudiciali prestito a parte parti oritur actio. l. actori. C. de reb. credi. tamẽ ex iuramento necessario quod defertur in defectum totalis probatur, vt hic. z in iuramento in litem de affec. non oritur actio. de quo tamen fuit questio z cõtrouersia inter gl. antiquas. vt est gl. in. l. nã z postea. in ꝓin. z ibi late Bar. ff. de iureiu. vltra Jmoc. habemus. gl. sin. §. preterea quasdam. in ver. ex arbitrio. institu. de actio. per quam gl. ita tenent Angel. z Ludo. roma. in. l. ij. ff. de iureiurã. z Barto. z Sali. in. d. l. nam z postea. §. fina. z in termi

e nis Bartolus in. l. in actionibus. ad fi. ff. de in lit. iuran. z Bal. in auc. hodie. C. de iud. Videamus nunc an ista limitatio Jnn. sit vera, quia si est vera mirabiliter limitat istum textum. Addo quod contrarium tenet sub dubio tamen forte: Joan. de imo. in d. l. qui bona. §. qui damni. z multum late Joan. de imol. in. d. c. fina. in. vij. ix. z. x. colum. idem tenet ibi contra Jmo. do. Abbas Panormit. in vltima colum. idem tenet dominus Alexã. imo. contra morem suum sibi contrarius. in. l. admonendi. xxxiij. co. ff. de iureiuran. Et contra Jnno. Primo facit fm Jnno. in. d. §. qui damni. z. d. §. oportet. in auc. de iudic. vbi odium contumacis postquã iuramentum prestitum, non potest iudex amplius mutare, ita hic in odium inuasoris, nõ debet posse iudex nec in

ramentum: nec

ramentum, nec taxationem reuocare, z responsio Jnn. ad illum tex. non multum facit. Et licet Imola fundet se de illo tex. quia illud fit in odiũ cõtumacie restringere illum tex. qui loquitur indistincte etiam in nõ cõtumace. Sed o cõtra Jnn. mouet Jmo. in. d. c. fi. tradita est forma hac lege. z in. d. c. fi. qõ probata violentia debet fieri taxatio a iudice, postea damnũ passus debet iurare, tunc si cõtra aduersarius tpe facte taxationis per iudicẽ nõ appellauit, certe post iuramentũ prestitũ. cum lex necessitet iudicẽ ei iubendo: vt hic in litera, certe iudex nõ debet posse mutare taxationem: q; imputandum est parti que non appellauit, maxime stantibus supradictis: q; dixi qõ tpe taxationis debet pars citari, ergo iudex nõ debet posse reuocare taxationẽ, maxie cũ lex mandet cõdemnationem ita debere fieri: vnde iudex nõ debet esse mitior ipsa lege: vt dicit tex. in illo. §. oportet. ergo sententia in contrarium non debet valere: q; esset contra ius. l. i. z. ij. §. quando prouo. nõ est necesse. l. j. ff. que sen. sine appel. rescind. tñ ista iura loquuntur quãdo sententia est contra ius, z error iuris est expressus in sententia. Tertio contra Jnno. Dan. in. d. c. fi. in in vlti. col. facit duo fundamenta. primo ponderando dictionẽ oportet. ergo z̃c. secõ mouetur: q; in iuramento in litem eo quia est affectionis, bene verum est qõ potest mutare: q; non detegitur periurium sed nimia affectio. l. videamus. §. pen. ff. de in lit. iur. tamen in proposito nostro detegeretur periurium, ergo z̃c. vt ꝰ dixi. Et tenendo istam opi. cõtra Jnn. ad fundamẽta. Jnn.

13 facile est respondere. † Et ad primam dum dicebat qõ talis taxatio est sententia interlocutoria quam potest iudex reuocare: q; respondeo illud est verum quando est interlocutoria que procedit ex mera voluntate iudicis, sed quando necessitatur ex dispositione. l. tunc non potest reuocare. istõ obst. aliud qõ licet. l. mãdet stari iuramento alicuius, tamen potest probari cõtrariũ: q; est magnum dubium, vt late scribũt Jmo. Lud. ro. z do. Alex. in. d. l. qui bona. §. qui dãni. sed dato qõ regula sit vera, respondet ibi Jmo. qõ est vera qñ tale iurm est delatum ex dispositione. l. vel statuti absente, z ignorãte parte, sed in casu nostro pars debuit citari: vnde si non appellauit a taxatione, sibi imputet: ego respondeo aliter vltra Jmo. qõ illa regula ꝑcedit quãdo. l. simpliciter disponit debere stari iuramẽto alicuius, secus quando lex vel statutum disponeret deberi stari iuramento alicuius, z procederet vltra disponẽdo necessitando debere stari illi iuramẽto: vt in casu. l. nostre. tunc non habet locũ illa regula, ita no. limitat Bal. in. c. j. in pri. ff. si de inue. inter do. z val. lis ori. z sen

32 tit idem Bal. in. l. j. in. j. col. ꝑ. de re. credi. z sic reto: quereť argu. contra Jnn. ¶ † Quid tenendũ, puto in tãta difficultate posse sic cõcludi saluo semp saniori iudicio, aut querim', an iudex possit reuocare talẽ taxationem ex officio suo: parte nõ instante nec requirente, z dico quod non, aut querimus an post taxationem iudicis, z iuramentũ partis possit iudex diminuere taxationẽ per eũ factã, parte requirente, z adducente bonas probationes qõ tax atio sit iniusta, z isto casu teneo sententiã Jnn. qõ sic, imo debeat. z vltra Jnn. z vltra. ꝑ. relatos: addo quod istud idem tenet Spec. in tit. de expen. §. postremo. ad finẽ princip. ita etiã tenet Pet. de ancha. in. c. finem litibus. extra de do. z contu. Ita etiam tenet do. Alex. in. d. l. videamus. §. fi. in penulti. et vlti. col. z pro ista sentẽtia facit decis. Ange. ꝑ. relata. in. d. l. qui vas. z in alijs locis prealleg. z pro ista snia disputationis gratia facio fundamentum retoquendo contra Pan. id qõ ipse dicit adducendo. d. l. videamus. §. pen. iuncta. l. fi. ff. de in lit. iur. nam postq̃ prestitum est iuramentum in litẽ de affectione, dicit. l. fi. non facile querit de periurio eius qui in litem iurauit, cum ergo tex. in. d. §. penul. dicit quod postq̃ quis iurauit in litẽ iudex nõ potest de facili retractare vel diminuere iuramẽtum sq̃ bene ex causa, puta ex probationibus reper. ergo per illum textum limitabitur lex nostra, vt iudex teneatur sequi iuramẽtũ. verum est nisi ex causa puta ꝓpter probationes nouiter repertas: q; nõ est nouum qõ vna lex per aliam declaretur. l. non est nouum. z. l. sed z posteriores. ff. de legibus. Et si tu respondes: vt respondet Panor. quod ibi loquitur in iuramento affectionis in quo non detegitur periurium, sed inordinata affectio, sed in casu nostro detegeretur periurium. ergo z̃c. ¶ Et ista est ratio Barto. ibi, in d. §. penulti. z Lano. in. d. c. fin. z gloss. in cap. j. super verbo docuerit. de electio. lib. vj. que assignat istam eandẽ rationem, z ita transit vniuersa schola legistarum, z canonistarũ: q; ego respondeo quod ista ratio est falsa, nam dicunt docto. prealle. quod dictus. §. penul. habet locum in iuramẽto affectionis. quod arguit in ordinatam affectionem: quia istud ꝓcederet si post tale iuramentum iudex solum posset diminuere, sed tex. ibi dicit qõ in totum potest recedere a iuramento, ergo etiam isto casu ita arguitur periurium. sicut z in casu nostro, maxime quia ibi ꝑesset taxatio iudicis, secundum quod ibi ordinarie dicetur reprobata gl. ibi: que videtur tenere contrarium. Et sic concludo veram

esse sententiam Jnn. quod in casu. l. nostre, si afferantur probationes ad instantiã partis, diminuere põt taxationem, z facit q̃ dicã in sequẽti qõne. ¶ † Quid autem esset si seruata esset forma istius legis: quia probata violentia iudex taxat, pars iurat z iudex lata sententia secutus est taxationẽ z iuramentum, an talis sententia possit retractari ex veris z iustis probationibus de nouo repertis. iuxta. l. admonendi. ff. de iureiurã. z. l. imperatores. cum ibi no. ff. de re iudi. Ista questio differt a precedenti: q; ibi non erat lata sententia, intelligas tamẽ istam questionem qñ nia trãsiuerat in rem iudicatam, an retractaretur. Bart. singu. in. d. l. admonẽdi. in. iij. col. ad fi. in. ij. opp. princi. tenet quod non, z dicit qõ in decisio. istius. l. si sit lata sententia fm iuramẽtum prestitum, que transierit in rem iudicatã, nõ põt retractari per nouas probatiões, z idem dicit in iuramento in litẽ de affectione, z respondet ad regulam. l. admonendi, vt procedat quando sententia est lata ꝓtextu iuramenti solum ꝑstiti ex inopia probationum, tũc bene talis sententia potest retractari per nouas probationes, sed in casu nostro iuramentum est ꝑstitũ nõ solũ ꝓpter defectum probationis, sed etiam ꝓpter delictum violenti in quasoris, z ꝓpter duo. Et istã opi. Bart. tenet ibi Ang. z do. Alex. in. [illegible] col. z do. Ant. in. c. fi. in fin. extra de iureiuran. z Bal. in. §. v. leamus. §. j. in lectu. antiqua. ff. de in lit. iuran. Et pro ista opin. adde glossam in. d. l. videamus. §. pen. in gloss. magna. i ver. ex magna causa. in pe. parte. ff. de in lit. iurã. quã ad hoc vt no. Ang. z. d. Alex. in. l. fi. an tũ illa gl. istud probet vel ne erit locus suus. ibi. Et ista opi. Bar. est singu. declaratio ad istam. l. si vera est, tamen non probatur aliqua. l. z contraria ꝓbat. d. l. videamus. §. penul. ideo Fulg. in. d. l. admonẽdi. z ibi Lud. ro. in. xv. col. tenent cõtrariũ, nihil tamẽ sufficienter allegat. ideo parum ꝓderit eorũ authoritas: ibi dicet, Ab autem a tali sententia possit appellari, tangã. j. saltẽ remissiue. z ex istis remanẽt expediti tex. ¶ Venio ad gl. z in primis opponit Barto. contra istam legem de. l. in actibus. ff. de in lit. iuran.

34 vbi ponitur regula † quod iuramentũ in litẽ nõ ꝓestatur nisi in actionib' bonefidei, z in act õibus stricti iuris que sunt arbitrarie. respõdet Bar. vt hic per eum. Sali. hic. in. ij. q̃ tenet q̃ imo iuramentum de quo hic est iuramentum affectionis, non veritatis. z dicit ita tenere Lyn. hic, nihil aliud allegat in lecturam a Lyn. nihil dicit. Puto qõ Bart. bene dicat, vt communiter etiã tenent canoni. in. d. c. fi. intelligas tamen sane Barto. quia visus est sentire qõ actio vel interdictum vnde vi, de quo hic, non sit arbitrarii, z si istud voluisset Bar. male diceret: quia interdictũ vnde vi est arbitrarium: quia tex. est in. l. qui restituere. in fi. ff. de rei vendi. imo quelibet actio stricti iuris potest effici arbitraria, saltem aptitudine, vt declarat Barto. in. l. fi cum dos. §. j. ff. rerũ amo. z melius Joã. fab. in. §. ꝑterea quasdam institu. de actio. z Barto. in. d. l. actionibus. iij. col. Debet ergo intelligi Barto. quod ista lex loquitur in alio iuramento quam in iuramento de affectione. z non voluit dicere quod interdictum vnde vi nõ posit esse arbitrarium, Postea Bar. etiam opponit, z respondet d. stinguẽdo, aut petita est res aut estimatio, vide hic per eum. Tenet tamen Bar. quod ista lex potest procedere omni casu, siue ad rẽ siue ad estimationẽ agatur, vt dixi. §. in. vj. notabili. z q̃ hic est casus qõ ille qui nihil probauit creditur virtute iuramenti. z ad do bonã gl. in. c. dilecti. de foro cõpe. ¶ Sed in verbo manifestet. diuiditur in duas. Primo colligit ex text. regulam ad quam al legat plures conco. In secunda remouet vnũ cõtrarium Secũ da i bi, regulariter autem cõtra. ¶ † In eadem glo. ibi in fi. not. ex glo. qõ. ad hoc vt locum habeat decisio huius legis, z sic ꝑestaretur iuramentum damnum passo. requirantur duo copulati ue. Primo difficultas probationis. Secũdo delictum precedẽs quo casu odio delinquentis ꝑestatur tale iuramentum Sed dicet aliquis, quãdo dicetur adesse difficultas ꝓbatiõis, z quãdo non vt sciatur quando habeat locum iuramentum, de quo hic Bar. singu. in. l. in actionibus. ff. de in lit. iur. in ꝓinci. vlti. colũ. dicit qs vbicunq; res non possunt ad oculũ demonstrari, vel q; sint perempte, vel quia non extent, semper dicitur adesse difficultas probationis, allegat ad hoc. l. cum res. §. penul. ff. de lega. j. z in. l. in actionibus. z. l. nummis. ff. de in lit. iur. z est istud multũ notan. z in practica iudices solent multũ errare. Et illã doctrinã refert z sequitur simpliciter solus Joan. fab. hic z apud canoni. in isto proposito nostro refert z simpliciter sequitur Joannes de imo. in. d. c. fin. in. v. colũ. extra quod metus causa. ¶ Ex ista gl. nostra inquantum dicit in odium delinquẽtis, dicit Bar. põde

36 ra. quia op̃z ꝓius cõstare de delicto, z p hoc inducit Bart. † ad questionem de statuto disponente qõ si fit factuz furtũ scholari, qõ de dãno statur iuramẽto suo, vt est bononie, pone qõ nõ constet de furto, an habebit locũ statutum, certe nõ, vt hic per eum, addo qõ istud idem per hic legem tenet ipse Bar. in. l. diuus. ff. de testa. mil. z no. Bald. in. l. j. in. j. col. C. de re. credi. z facit quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

no. Bal. in ista l. z retuli. §. in tex. adde etiam qō not. Bart. in l.
37 si. in fi. ff. de l lit. iur. z dicē. j. z erit pulcher passus. ¶ † Succes-
siue ꝓ intellectu gl. huiꝰ l. querūt doc. oēs: de tali qōne. Statu-
tum est qō si aliqs fuerit derobatus in ciuitate: vel in villa: vel in
castro, qō ꝓ dāno dato in tali villa, cōe z homines teneantur
emendare dānū. Pone qō aliquis fuit derobatꝰ in villa, z istud
plene ꝓbat, sed res sibi derobatas nō pōt ꝓbare, nec ꝑtū fue-
rit sibi derobatū, nūquid de dāno stabitur iuramēto dānū passi.
ꝓ ista legē Bar. hic dicit qō gl. in. d. l. accionibꝰ. z in. l. in bonefi-
dei. §. de rebꝰ credi. videt dicere qō sic. Jac. de are. qui fuit doct.
Parmēsis qđ referūt Cy. Albe. z canoniste in. d. c. fi. tenet qō
isto casu dz stari iuramento dānū passi. Adoueabt qr nō est du-
biū qō cōtra malefactorē ꝓbato maleficio de estimatione rerū
staretur iuramēto dānū passi. Tūc sic fi villa teneť ex quasi ma-
leficio. l. i. §. summa cū vtilitate. ff. de his q deie. vel effu. l. ex ma-
leficijs. in prin. ff. de actio. z oblig. ergo ꝓbato maleficio, dz ꝑ eā
iurari, sicut iurareť ꝑ malefactorē. Secūdo allegabat tex. in. l. ne
quid. in ver. testari. ff. de incen. ru. nau. intelligēdo verbum testa-
ri. ꝓ simplici attestatione dānū passi: cōtrariū tenēt [a] omnes
doc. hic: z antiqui, z nouissimi, z cōtrariū tenent oēs cano. in. d.
c. fi. extra qō met. cau. quod imo qū villa tenetur ad maleficiū cō
missum, qō de dāno nō steť iuramēto dānū passi: q: in. l. nostra
requirit qō constet de dilecto, sed villa non teneť de delicto, sed
de quasi dilecto. ergo ꝛc. z dicunt doc. hoc ꝓbari in hac. l. que
requirit difficultatem ꝓbandi z odiū delinquēris. sed villa nō
est illa que deliquit, ergo ꝛc. allegat. l. j. ff. qū ex fac. tu, ex quo ap-
paret non ob. argu. Jaco. de are. q: dato qō villa sit in culpa so-
la tū culpa non sufficit, sed requiritur verus dolus. l. in actioni-
bus. ver. plane. ff. de in lit. iur. Ange. pulchre in anť. si qs in alī-
quo. C. de eden. ifton ob. etiam. d. l. ne quid. quia gl. ibi intelligit
testari. i. per testes idoneos. z tūc cōtra Jac. de are. facit. z etiam
38 contra eum ꝓbāt ille tex. in ver. ꝓbauerit. † Et cōmunis sen
tentia est cōtra Jaco. de are. quod nō statur iuramento dānū
passi quando villa teneť ex statuto, z subdit Albe. hic: qō iudi-
cioꝝ vsus approbat istā opi. z qō ipse sic de facto obtinuit, ita
etiā tenet Bar. in. l. ne quid. ff. de incē. rui. nau. z in. l. j. ff. fur. ad-
uer. nau. z Bar. post Dy. in. d. l. j. ff. qū ex fac. tut. z Barto. in. l.
semper. §. in hoc iterdicto. qui est. §. fi. ff. quod vi aut clā. z Bal.
in. c. j. §. cōuenticulas. de pa. in. fir. in vsibus feu. etiā tenet in ter-
minis Jo. an. in addi. Spec. in ti. de rapto. circa ꝓncip. Ex ista
cōmuni doctri. Bar. z doc. habes singula limitationē ad istam
legem z ad. c. fi. vt sit verū qū agitur immediate cōtra ipsum de-
linquentem, secus si ageret cōtra tertiū, qui teneretur ꝓ delin-
quente etiā nō habet locū ista lex. Ita in specie limitat Bart. in
in. d. l. semp. §. fi. z i. l. j. qū ex fac. tu. allegata p Bar. hic: z Ang.
z Jo. fab. hic. Puto aduertendū, z imo videť qō teneatur ex de-
licto ꝓprio, z nō ex quasi delicto, z sic qō habeat locū istā. l. q:
regula est quam tradit Bart. post Jac. de are. in. l. si ita testamē-
to. §. fi. per illā tex. ff. de fund. instru. vbi sit mentio de vicinis, di
cit qō vbicūq; robaria seu dānum committitur in aliquo terri-
torio ville, qđ tunc illi de villa dicuntur commisisse tale delictū:
quia tunc nisi aliud appareat: ꝓsumuntur ipsi de villa id com-
misisse, z possent torqri si ꝓcederet in criminalibꝰ: vt dicit bar.
in. l. si. ff. de questio. z in simili facit qō dicit Bart. in. l. dominus
39 hortensiꝰ. circa fi. ꝑ illum tex. ff. loca. vbi dicit Bar. † qō si fiat
furtū alicui de nocte: est ꝓsumēdū qō fuerint vicini, z possunt
torqueri, z ita etiam dicit Barto. in. l. j. ff. fur. aduer. nau. et not.
Bald. in. l. j. in ꝓnc. in bona lectu. C. loca. vbi dicit qō illi vicini
debent torqueri de quibus magis suspicatur. Idem Bald. in. l.
b ¶ In furto limi- 40 pignus. C. de pigno. actio. ¶ † Et ad hoc comprobandū: facit
ta in furto ꝑsum- quod valt in. l. j. in vlti. nota. per illū tex. ff. de via publi. vbi di-
pto. Feli. in. c. fi- cit qō si reperiatur aliqs occisus de nocte, qō sumptio est qō vi
cut. col. v. versic. cini fuerint illi qui interfecerūt, z est ꝑsumptio qō sit ille vicinus
quarta declara- qui habebat cadauer apud ostium suum, quod est notandū sin
tio. de re iudica- gulariter. sic ergo in ꝓposito illi de villa dicuntur commisisse
ta. Purp. delictum: ideo si conueniantur: videntur cōueniri ex ꝓprio de-
licto, nō autem ex quasi delicto, z quod cōtra eam debeat iurari
in forma istius legis, postq̄ est ꝓbatum delictū, alī non tan
gunt, posset responderi quod docto. ꝓsupponunt qō delictum
fit cōmissum per alios quā per homines ipsius ville, z tūc ces-
sat argumentū, sed istud est restringere decisionē doctoꝝ. qui ge-
41 neraliter loquuntur. † Idē dico sic quando non constat q̄ sint
ille psone que fecerint talem robariam: homines de villa dicun
tur feciss̄e delictum, est verū ꝓsumptiue, z est vehemens con-
iectura. Sed ad hoc vt possit contra aliquem iurari, requiritur
qō sit vere delinquens, z qō sit in vero dolo. sed iste est dolꝰ ꝓ-
sumptus: ergo nō dz habere locū ista lex: quia nō sufficit dolus
ꝓsumptus: vt dixi. §. ad hoc vt habeat locū ista lex. z ista solu-
tio satisfacit. Vel aliter z tertio respondendo dico, quod lz ꝑsum-
ptio sit, non tamen est ꝓsumptio quod omnes delinquerint, z
tamē omnes teneni, ergo cōtra omnes nō potest habere locum
istud iuramentum, z sic habes aliā limitationem ad istam legē
42 qō ad hoc vt habeat locū ista lex requiritur quod arguat verus
dolus. ¶ † An autē de iure communi quādo nō adesset aliqs
statutum vt ꝓsupponuntur an homines ville tenerentur emen-
dare dānum vel dns castri: vide Barto. post gl. in. l. ne quid. ff. de
incen. rui. nau. vbi etiam allegat glo. z text. in. §. quoniam vero.
in aut. vt nulli iudi. lic. z Bald. in. l. si quis nō dicā rapere. in. iiij.
col. C. de epis. z cler. z Bal. in. d. c. ij. §. conuenticulas. de pac. iur.
fir. z Bal. in. l. fi. C. de cap. z Joā. an. in regula non debet. in mer
cu. lib. vj. z late do. Anto. de but. vbi mare magnum in. c. j. extra
de restitu. spo. z est expedita glo. z per consequens dicto docto-
43 rum. ¶ † Retenta communi sententia, z vera, z quando agitur con
tra tertiū, z nō cōtra delinquentē, qō nō stetur iuramēto dam-
num passi. sed debeat ꝓbari: videndū est quomodo debeat ꝓ-
bari. Cy. hic in fi. dicit quod poterit ꝓbari per socios, z domes-
ticos: quia licet alias repellantur, tamen isto casu in subsidium
admittuntur, per tex. in. l. consensu. ver. super plagis. §. de repu.
z. l. quoties. z. l. de submercis. C. de naufra. li. xj. z cum Cy. tenēt
omnes docto. hic: z cano. in. d. c. fi. subiungit etiam Bar. qō tali
casu sufficeret ꝓbatio per coniecturas: nisi visum fuerit ꝑ ali-
quos qualiter in hospitiū aliquis detulit res in valisia. in. tra. l.
ij. §. idem diuus. ff. de testi. quia ꝓpter tales coniecturas defe
reť sibi iuramentū, ex regula legis admonendi. ff. de iureiuran. z
in. l. in bonefidei. C. eo. vide Bar. hic in fi. Adde Bar. idem con-
cludentē in. l. quoties. per illum tex. C. de nau. lib. xi. z Specu. in
tit. de furtis. ad finem. z in tit. de pig. §. j. in ver. z not. cum versi-
cu. sequē. facit qō no. Bar. Ang. z Bod. in. l. si quis ex argenta
rijs. §. penul. ff. de eden. z quod no. Bald. in. l. j. z in. l. certi iuris.
44 C. loca. z in rubri. C. depositi. ¶ † Quero successiue an ꝓuisitio
istius legis habeat locum in omni violentia, z in omni damno.
Cy. hic in. j. q. z expressius Alberi. de rosa. qui cum eo tenet, vi-
deť distinguere: aut agit ad interesse qō factum sit aliquid inde-
bite quod fieri non debuit, z tūc dicunt qō ꝓbato dolo statur
iuramēto dānum passi. per. l. semp. §. in hoc interdicto. quod vi
aut clam. z glo. consimilis. in. §. fin. in stitu. de verbo. oblig. alias
si conueniatur ad interesse, non quia fecerit, sed quia omiserit. et
tunc sit secus, non respondent tamen directo questioni formate,
ideo ego dico quod ista lex. z. d. c. fina. ꝓcul dubio locū habent
in violentia expulsiua: vt ꝓbat iste ter. in versic. inuasis. Item
in violentia ablatiua: vt est tex. in ver. abreptis. z in istis duabus
nemo dubitat. Item habet locum in violentia cōpulsiua: vt ꝓ-
batur in. d. c. fi. iuncta rubri. sub qua ponitur fin Imo. Hostien.
z alios canoni. ibi: scōm eos ꝺ habet etiā locū in omnibus aliis
violentijs, tam inquietatiuis q̄ in turbatiuis, dūmodo argua-
tur verus dolus. z idē quod ista lex habeat locum in omni ge
nere violentiarum firmat aperte Sali. hic in. v. q. Ang. Jo. fab.
z Fulg. hic: z qō habeat locum in omni genere violentie z clan-
destinitatis, tenet expresse Bald. in. l. vnica. C. de sentent. q̄ ꝓ
eo quod interest. in. xiij. vel. xiiij. colum. versicu. modo cōtra hoc
opp. quintodecimo. z est vltima oppositio, quā faciat ibi Bald.
¶ Subiciunt etiā in specie Inn. z Host. in. d. c. fin. qō haberet
45 locū ista. l. z ille tex. † si aliquis dominꝰ terre inferret bellū sub-
isto actu res mobiles istius z supellectilia subiaceremur sacco: q:
staretur iuramēto dānum passi, z dicit ibi Pau. quod ista sunt
46 nota. solus do. Ant. de but. ibi cōtradicit in hoc: † cōsidera in
hac materia duplex iumentum, quoddā est qō ꝓstatur super
quātitate rerū perditarū, hoc est quot aut quante res ꝑdite fue-
rint, z tunc tenet do. Ant. qō tale iuramentū non ꝓsteť dam-
num passo, nisi in vi expulsiua, z cōsequenter in interdicto vnde
vi. z vi ablatiua, z consequenter in actiōe vi bonoꝝ raptoꝝ, tum,
in alīs aut violentijs concludit qō non habeat locum ista lex.
47 Quoddā † est iuramētū qō ꝓstatur super estimatione rerum
perditarum, z tunc habet locum in omni genere violentiarū, tū
pterea Jo. de imo. in. d. c. fi. in. iij. col. z do. Pau. in. v. colū. irri-
dentes reprobant istam opi. do. Ant. z tenēt qō ista lex habeat
b habeat locū in furto: [b] videretur qō non: q: ista iura loquuntur
vbi fit violētia q̄ nō cadit in furto. vnde ex obstātia a regulis cō
munibus vt predixi viderentur non extendenda: tamen Inn. et
Host. in. d. c. fi. concludunt qō ista iura etiā habeant locū in fur-
to per identitatē rationis. cū procedat delictum, z difficultas ꝓ-
bar, z istud fuit de mente glo. in. d. c. fi. ponderando ibi verbum
ex malefitio. ergo in furto, idē tenent ibi alī cano. z cōcludit ibi
Imo. qō siue agatur actione furti, siue condictione furtiua ad
rē iuxta. l. si ꝓ fure. in prin. ff. de condi. furti. vtroq; casu habēt
locū ista iura. idē qō ista iura habeāt locū in furto, firmat expsse
Bald. in. c. j. §. iniuria. in. iiij. col. de pace iur. fir. in vsibus feud. et
idem Bald.

idem Bal. in. l. si res. C. de ord. cog. z expresse Ang. hic, z expsse
do. Alex. in. l. ij. ff. de dā. infec. post Lud. roma. ibi, qui nihil deci
dit: quia tūc habebat de facto, z bene facit qō decidit Bal. in. l.
j. C. qō met. cau. z optime facit. l. cū furti. cum gl. ff. de in lit. iur.
bene facit tex. noster in ver. dāno. iūcta regula que habet, qō vbi
sit mētio de dāno sub tali dictione etiam cōtinetur furtū, vt no.
Lud. roma. in illa. l. ij. per illum tex. ff. de dā. infec. quānis cōtra-
rium teneat Bal. in. l. nauta. §. fi. per illū tex. ff. nau. cau. sta. vbi
text. ponit copulam inter dānum z furtū: que cadit inter diuer
sa. de veritate videat Lud. ro. z do. Alex. in. d. l. ij. ff. de dā. infec.
48 ¶ † An autē ista iura habeāt locū in cōtractibꝰ si ex cōtractu
argueretur dolus z perfidia, z adesset inopia ꝓbationis. Exē-
plum: si aliquis intraret hospitium, z deponeret penes hospitē
valisiam suam clausam z sigillatā in qua haberet res suas, z for
te pecunias, vel si aliqs scholaris qū recedit poneret capsaz suā
in domo alicuius, z cōpone reuersionis redditur valisia diffigil-
lata, z capsa aperta. scholaris arguit dolum, difficile est ꝓbare
estimationē z ꝑtitatē rerū: an isto casu staret iuramento dānū
passi ꝓcedēte taxatione: vt dicit tex. Inn. Hostien. z alī cano.
in. d. c. fi. concludunt qō sic, z expsse sequitur Bart. in. l. in actio-
nibus. in vlti. col. z Bal. in lec. antiqua. z Lud. roma. ff. de in lit.
iuran. idē tenet Fulg. in. l. cū furti. eo. ti. z Specu. in ti. de fur. §. j.
in ver. quid si res. est verū quod Bar. variauit z Jtē tenuit in
l. j. §. j. ff. fur. aduer. nau. z forte melius. z ibi inter cetera adducit
49 Bar. † q̄ hospes tenetur ex quasi maleficio, ideo dicit qō face-
ret poni ad torturā hospitalē. famulos, de qua etiā vide Bar.
in. l. j. §. si cista. ꝑ illū tex. ff. depo. Bal. in rub. C. depo. z in. l. j.
50 C. loca. ¶ † Extra autē casus ꝓdictos an z qū interesse, ꝑt
a per solum iuramentū [a] z qō nō, recurratis ad gl. in. d. l. semper.
§. in hoc interdicto. z in. d. §. fi. insti. de verb. obli. ponit Jo. fab.
z Bal. in. l. vnica. in xiiij. col. C. de senten. que ꝓ eo qō interest.
Specu. in tit. de fruc. interesse. in. §. viso. ad fi. canoni. in. c. dilecti.
post gl. ibi extra de fo. compe. z qō no. Bar. in. l. j. in prin. z alī
51 post eum. ff. quēadmo. test. aper. ¶ † Quero successiue, an facul
tas iurandi de qua in ista. l. z in. d. c. fi. trāseat ad heredē dānum
passi mortuꝰ est dānum passus anteqū iuret, tangit sol. Jo. fab.
z nihil decidit. solū alle. l. generaliter, in princ. C. de re. cre. z illa. l.
probaret qō nō ibi. cū multū discrepet iuramentum hereditario
rium a principali sacramēto: z Bald. ibi no. ex illo tex. qō facul
tas iurandi non trāsit ad heredem: quia sepenumero legali viro
succedit perfidus z iniquus heres. istis non ostantibus teneo ꝙ
indistincte facultas iurandi transit ad heredē dānum passi. ita
expresse determinat Pau. de ca. Lud. ro. z do. Alex. in. l. penul.
§. fi. per gl. ibi not. ff. ne quis eum qui ius vo. est vi eximat. z bene
facit regula quem ex illa glo. ibi not. Bal. z Ang. qō licet facul
tas iurandi non transeat contra heredem illius qui damnum de-
dit. l. penul. z fi. §. de in lit. iuran. z dicā nunc, tamen facultas iu-
randi bene transit ad heredes damnum passi. z ꝓ ista sentētia
facit optima ratio in qua fundatur veritas istius decisionis: q:
qū iuramentum dz de necessitate prestari per iudicem: eo q:. l. ita
disponat. vt hic: z. d. c. fi. z sic iuramentum defertur ex dispositio
ne. l. nos habemus regulam qō. l. semper loquitur: z est in viridi
obseruantia. l. arriani. C. de hereti. ergo dispositio talis legis: ita
loquitur tempore heredis sicut tempore primi dānum passi. ergo
52 omni casu dz locū: † secus in iuramēto qō nō defertur a lege: sed
ex consensu partium: z sic in iuramēto indiciali vel voluntario:
quia tunc nō transit ad heredes: q: si ego fui cōsisus de legalita-
te defuncti: nō tū ero cōtent̄ de herede eius: ita loquitur. d. l. ge-
neraliter z ibi not. Bal. z ita in proposito nostro etiā tenuit me-
lius q̄ alibi Ludo. ro. in consi. ccxc. incip. in casu proposite cōsul
tationis breuiter dicendum dictū Francisci z. z idē Lud. in. l.
qui bona. §. qui damni. in additionibus nouis. ff. de dam. infec.
idem tenet Bal. in loco statim allegando. ¶ Et per fundamen-
tum quod facit: qō qū facultas iurādi cōceditur a. l. transeat ad
5; heredem: q: l. semper loquit̄: infero † qō stante statuto qō de dā-
no stetur iuramēto dānū passi: qō cōpereret tale iuramētū here-
ditas in terminis Lud. ro. in cōsil. proxime allega. z in. l. iij. §. fi.
ff. de iureiurā. z in. d. l. pe. §. fin. ff. ne quis eum qui. q̄uis ad hoc
vltimo cōtrariū expresse tenuerūt Bal. z male. z. l. ij. in princ. ff.
de iureiur. motus per doc. gl. no. in. l. idē pōponius scribit si fru-
mentum. §. fi. in ver. appareat. ff. de rei ven. vbi dicit gl. qō facul
tas declarandi libellum non trāsit ad heredes: z ad ista adde qō
no. Bal. in. l. ij. ff. de cōdi. inde. ¶ Limita tamē sing. predictā cō
clusionē fm Bal. in. c. j. in. j. col. per illum tex. si de inne. inter do.
z vasal. lis ori. z est dictū multū rōnabile. et si milies nō esset au-
thoritas Bal. vbi dicit Bal. formaliter no. qō licet ius probādi
per sacramentū transeat ad heredes: illud est verum qū heredes
sunt in tali confessione qui possint iurare: eo q: sint bene informa
ti: alias nō: ideo oportet q̄ essent tales heredes q̄ mortui essent in
domo defuncti: z gessissent negotia defuncti: q: quis anceps nō
54 debet subire iuramentum. ¶ † Quid autē econtra, an ista facul
tas iurandi trāseat cōtra heredes damnum dantis. licet Joan.
fabri hic loquat̄ sub dubio forte, veritas est quod si lis erat con
te. contra defunctum qui damnum dedit, tūc trāsit: alias secus
per regulam. l. vnice. C. ne ex deli. defun. quia etiam dōlus dicit
crimen. gl. in. l. j. ff. de ꝓcurat. z ibi Bar. facit. l. pe. z. fi. C. de in
lit. iu. z ita determinat Bar. in. l. in actionibus. ff. de in lit. iurā.
in duobus locis. in pen. z vlti. col. z quantum ad hoc alū ibidē
55 tenent. ¶ † An autem in casu istorum iurium possit appella-
ri, z sic an taxatione iudicis precedente possit appellari, secun-
do nunquid a iuramento partis vel saltem a sententia q̄ postea
fertur secundū iuramentum. Breuiter a taxatione iudicis pos-
set appellari, ratio, quia taxatio que fit a iudice committitur ar-
bitrio iudicis tanquā boni viri: qui habeat tagare secūdū qua-
litatem personarum, sed regula est quod quando aliquid com-
mittitur iudici tanquam bono viro, a tali ordinatione iudicis
potest appellari. glo. est approbata in. l. si qua pena. in glos. ma
gna. circa fi. ff. de verb. signi. cano. z glo. in. c. super his. extra de
56 excu. z ita tenēt cano. in. d. c. fin. † Si iuramēto autē ꝓstito per
partem appellari non potest: quia licet a iuramento voluntario
vel iudiciali ex quo oritur actio possit appellari: vt no. Bart. in
d. l. generaliter. §. j. §. de reb. cre. tamen a iuramento qō defertur in
defectū totalis ꝓbationis quod defertur parte inuita, ex quo
non oritur actio, non potest appellari. ita tenet Ant. in vlti. col.
in. d. c. fi. z Bar. in. d. l. in actionibus. in vlt. col. z ibi Salic. z alī
allegati. ff. de in litem iuran. Intellige semper dictū de iure ciuili:
sed de iure canonico potest appellari ab omni grauamine. c. vt
deditus. extra de appel. a sententia autē cōmuniter firmant eāde
no. in. d. c. fi. quod potest appellari excepto Jo. de imo. in. ix. col.
qui tenet quod non possit appellari: quia imputet sibi pars que
a taxatione nō appellauit. ¶ Ultimo not. limita ista iura: vt. §.
dixi procedere quando agitur cōtra damnum dātem immedia-
57 te, secus si cōtra tertium: vt. §. dixi. ¶ † Nunquid autē possit li-
mitari: vt ista procedant quando agitur ciuiliter, secus si ageret
criminaliter. Bar. alibi dicit quod ficita limitat Bart. in. l. fi. ff.
de in lit. aur. z mouetur quia in criminalibus debent probatiōes
esse luce meridiana clariores. l. sciant. C. de ꝓb. Et idem simpli
citer tenet Ang. hic. z Ful. in. l. cū furti. ff. de in lit. iur. z. d. Alex.
in. d. l. fi. ff. de in lit. iur. Subdit tamen Bart. in. d. l. fin. in fin. sub
dubio forte, qō licet in criminalibus ista. l. non haberet locū ad
condemnandum, tamen haberet locum ad indicij faciendum.
Puto contrariū quod ista. l. procedat indistinete etiam si aga-
tur criminaliter: vt ꝓbat ista. l. z. d. c. fin. in generalitate sui. Et
istā opi. Bar. tenet expresse Ang. sibi cōtrarius in. d. cum furti
ꝓ illū tex. ff. de in lit. iur. z Lu. ro. in. d. l. fi. ff. e. nō ob. ar. Bart.
quod in criminalibus debēt probatiōes esse luce meridiana cla
riores: q: fateor: ideo plene probabitur furtum; sed de dāno sta-
tur iuramento, vt hic. non obst. aliud fundamentum do. Alexā.
dum pōderat tex. nostrum in ver. agere. in tex. nostro positū. q:
de verbo agere, verbum nullum, z ita contra Bart. est de mente
Jo. de imo. in. d. c. fi. §. alleg. Limita etiam vt procedant quādo
violentia vel aliud delictum perpetrarentur committendo z sic
faciendo, secus autem si delictum fieret omittendo: quia nō ha
beret locum ista. l. quia grauius est delictū quod cōmittitur in
faciendo quam in omittendo glo. est in. l. semel mota. §. fi. sol. ma.
Ita limitat Lud. ro. in. l. admonendi. in. xvij. col. ff. de iureiur. et
58 ita volūt dcs doct. hicin. q. de statuto disponēte † qō si fiat fur
tum in tali villa quod omnes de villa illa teneantur, nam si delin
querunt omittendo, non incurrunt penam, puta quod debue
runt tenere vias securas, ita etiā tenet Cy. in. ij. q. z Albe. de ro
59 sa. post eū. ¶ † Ex ista decisione infero qñ ad hoc vt habeat lo-
b cū ista. l. requritur dolus [b] secus si esset culpa: puta omittendo,
de quo videatis gl. in. d. l. semp. §. in hoc interdicto, z in. l. vnica.
C. de sent. que ꝓ eo quod interest. imo nec dolus ꝑsumptꝰ sufi-
ficeret: vt. §. dixi. ¶ Quasdā alias limitationes potestis colligere ex his que. §. dicta sunt. Et istā legem habetis expeditam.

a ¶ Per solū iu-
ramentum. Ad-
de doct. in. l. ij. et
in. l. in actionib⁹.
ff. de in lit. iur.

b ¶ Requiritur
dolus. Vide me
lius Alex. j. lib.
cōsi. ccij. col. iij.
Purpu.

¶ Jasonis de Mayno ꝛc Mediolanēsis, illustris patritij. J. C. doctoris clarissimi in secundum Codicis partem, Cōmentaria, cū diligenti ac recenti castigatione, Deo fauente explicunt.

Index chartarum.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii kk. ll. mm. nn. oo. pp. qq. rr. ss. tt. vv. xx. yy. zz. Quarum. zz. quinternio est, Reliqui quaterniones.

GDVNI,

Excudebat Blasius Guido.

Universidad de Deusto Biblioteca

tabula [illegible]

r Bonorum possessi. 2m tabu.		18.
r Bonorum possessi. 3 tab.		20.
r Carboniano edicto		40.
r Collationibus		46.
r coiaz de lega. & fideicom.	1	77.
r codicillis	1	50.
r edicto diui Adri.	1	43.
r furtis		4
r fideicommissis	1	65.
r heredi. insti.		96.
r His quibus vt indig.	1	47.
r His que pene nomine	1	64.
r Institu, vel substi subcondi.	1	05.
r Impub. & alijs.	1	16.
r Iure delibe.	1	31.
r indicta vidui.	1	62.
r liberis prete.	1	25.
r legatis	1	52.
r Posthu. heredibus.	1	31.
r qui admitti		6.
r quando non peten.		15.
r qui testamenta.		71.
r Repudi. bono. posse.		45.
r Repudi. heredi.	1	41.
r Si omissa sit causa testa.	1	61.
r Seruis fugitiuis.		2
r Successo. edicto.		36
r Si quis aliquem testa. phi.	1	46.
r testa. militis		61.
r testamentis.		79.
r Vnde liberi		25.
r Vnde legitimi.		32
r Vnde vir & vxor		41.
r Veruorum signi.	1	58.
r Vndeui.	1	84

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca